Surſuz corda edi-
tũ a. R. P. F. An
tonio đ Mone
lia Genuẽſi
or. mi. reg.
obs. di-
ligen
ter
Approbatum.

Surſum corda.

Aynaldus Gratianus de Cotignola sacre theologie doctor: Archieps̄ Ragusieñ. Reuerē. in chr̄o patris ac d. Achillis de grassis tituli sancte marie trāstiberim sctē ecclesie p̄sbyteri cardinalis ⁊ ep̄i Bononiēsis ac principis vicari⁹ generalis. suffraganeus ⁊ locū tenēs: vniuersis ⁊ singulis p̄sentes litteras: vl eius exēplū lecturis pariter ⁊ audituris salutē in saluatore peroptatā. Quia sacro approbante cōcilio laterañ. nup rome celebrato: a sede ap̄lica statutū est: vt n ll⁹ valeat libros imp̄ssioni tradere: nisi prius per ep̄m vel alium habentē peritiam sciētie libri imprimendi: ⁊ per inquisitorem heretice prauitatis a p̄fata sede deputatum: illius ciuitatis vel diocesis: in quibus auctor libri vel imp̄ssor cōmorant: examinētur ⁊ approbentur vt p3 ex bulla decime sessionis celebrate āno Incarnatiōis. 1515. q̄rto nonas Maii pontificatus. S. Leonis pape decimi anno tertio ⁊c. Ideo visis operib⁹ aeditis p. R. P. F. Antoniū Januensē de Monelia or. mi. reg. obs. sacre theologie lectorem celeberrimū prouincie Bononie. Cui⁹ titulus est. Sursum corda. Et habita etiam relatione aliquorū in eadem scia ⁊ facultate peritorū sup hmōi examinatione ⁊ approbatione: Opera ipsa quātum ad nos ⁊ alios peritos a quibus relationem accepimus ptinet: sana esse: ⁊ in nullo sacre scripture: aut sacris canonibus vel fidei contraria iudicauimus. Et ea quātū in nobis est approbamus tanq̄ laude: cōmēdatiōe ⁊ fide dignissima: ⁊ a viro p̄batissimo ⁊ in sacra theologia doctissimo aedita. Cui⁹ doctrine ea fides adhibēda ē: q̄ solet aliis doctorib⁹ approbatis adhiberi. In quorū fidē ⁊ testimoniū p̄ntes litteras nostras manu propria subscriptas ⁊ sigillo proprio munitas dedimus in ep̄ali palacio Bononie die. xi. Julii. 1522.

¶ Raynaldus Gratianus Archiepiscopus Ragusieñ. Uicarius ⁊ suffraganeus Bononie propria manu.

Fidem facio Ego frater Joānes de Bononia or. p̄dicatorū ciuitatis Bononie heretice prauitatis inquisitoris Uicari⁹. Qualiter visis opibus. R. P. fratris Antonii Genuēsis de monelia or. mi. reg. obs. sacre theologie lectoris. Cuius titulus est. Sursum corda. Nullum penitus in eis reperi errorē: imo potius omni cōmendatione ⁊ laude digna: tanq̄ a viro probatissimo ⁊ doctissimo emanata. Quibus omnis debeat indubitata fides p̄stari. In quorum fidem hec propria manu scripsi ⁊ sigillo officii mei cōmuniui. Datū Bononie in cōuentu nostro. S. Dominici die. 8. octobris. 1522.

Jul. Ualerianus.

Sursum corda viri: terrena relinquite tecta
 In quibus anxietas maxima: nulla quies.
Sursum corda viri: ad montem cōuertite gressus
 Ardua prima via est: vertice summa quies
Coelestes penetrans talamos diuina videbis
 Arcbana ⁊ vitae pocula multa bibes

PR
FILIUS
DEVS
SPS SCTVS

VOLVN TAS
INTEL LECTVS
MEMO RIA

VENITE ASCENDAMVS AD MONTEM DOMINI ET DOCEBIT NOS VIAS SVAS
ORATIO
ARTIFICIALIS
IBVNT DE VIRTVTE I VIRTVTEM VIDEBITVR DEVS DEORVM IN SYON
DEVOTIO
CHARITAS
FIDES
SPES
VICT·RA CRNIS
VICT DMONIS
VICT MVNDI
CASTITAS
PAVPERTAS
HVMILITAS
VIRGO MARIA
SERA PHIN
CHERV BIN
THRO NI
DOMINA TIONES
POTES TATES
VIRTV TES
PRINCI PATVS
ARCHA GELI
AN GE LI
CHRI STVS
APOSTO LI
EVANGE LISTE
PATRI ARCHE
MARTI RES
RELI GIOSI
ANACHO RITE
VIRGI NES
CONFES SORES
INNOCE TES
SALVS
FAMILARITAS
CO̅TEMPLATIO
LO̅GANIMITAS
PATIENTIA
OBEDIENTIA
ORATIO
MVNDITIA
ABSTINETIA
ITE RECTA

¶ Frater Jacobus Regien. or. mi. reg. obs. R. P. Fratri Anto nio Beneuen. consectaneo suo. S. P. D.

Salue R. P. Salue inquā in eo ī quo uno est sal⁹ uita ꝛ resur rectio nostra ꝛc. Scriptur⁹ ad te. R. P. mihi succurrit qd olim Apollo oraculorū numē cuidā de Plotino platonico inter roganti respōdit. Deos vz saepe Plotinū circūuagantē apprehēdis se: apprehēsūq; in rectū tramitē direxisse ac vberrimos diuini lūi- nis radios oculis eius porrexisse: adeo vt verū creditum sit Plotinum ipsum con templatiōe cōtuituq; deorū libros suos cōposuisse. Ego igitur Ven. Pr: nō te dos gentium daemonia circūuagantem apprehendisse: sed angelorum humeris: ad ter- tium coelum cū Paulo Ro. raptum esse: ꝛ illic archana verba q̃ licet homini loqui audisse crediderim. Nam opus quidem tuū religionis: ac bonae fidei longe pleniss. ꝛ multo purgatissimis auribus nō iniocūdum: archana: ꝛ omnino diuina scatet do ctrina: coeliq; vias: ꝛ sidera monstrat. Memoriam fecisti mirabilium tuorū ven. pr. Alii igitur suopte ingenio auditum a veritate auertentes mendacē poesim. i. ba rabam crbro ꝑponāt: Sybariticos libros: architecturas voluptatū oposissimas cui gilent. Scripta atq; bonum verba virgae sunt Jacob. Quippe vt illarū cōspectu pe cus: sic orone ꝛ exēplo hominū: hoies: siue in belluas: siue in āgelos ꝓpemodū meta morphosin faciūt. Caecilia Ro. pritia Chri Euāg. aut legit: aut si quo illi eundum fuit in sinu obuolutū habuit. Nā q̄lis hominū lectio talis ꝛ eorū vita. Hētilū libri Martialis vtputa Nasonis ꝛ alii hoꝝ siles nihil elegans: qd nō idē oppido q̄ ob scoenū sit ꝛ longe petulantiss. Per belle sapienterq; sapientissimus inquit Epicte ctus. Sicut enim neq; aspides: neq; scorpios propterea non pernitiosos existima- bis: quod in aurea pixide inclusos videas: sic ꝛ vitium noli non ideo miserū ac vi le putare: quod fortuna ornatum atq; opertū sit. Affine: sororiūq; sit op⁹ tuū ven. pater fenestratis Sileni statuis: q̄ foris deformes: ac deridiculae: amictuq; sub- sordido erant: disclusae vero q̄ augustissimū numinis Idolū ꝓseferebant. Qui- bus multo elegantissime: Alcibiades in conuiuio Platonis ethicum Socratē cō parauit. Laudo igitur q̄ facis. R. Pater ꝛ ita laudo: vt magis a me laudari nō pos sint: Et probe quidē: Nam si fraxinus in hasta Achillis ab Homero impense lau datur: si Epicteti lucerna fictilis: tribus drachmarum milibus venūt: q̄to magis monumenta tua: o Antoni: non tm̄ a me: verum a q̄ laudatissimis viris laudari: adq; multo maiori ꝑtio: existimari debent ꝛ iure optimo merentur. Nam Epicteti lucerna: adq; Achillis hasta tum tempori: tum mortalitati obnoxia sunt: opera ve ro tua: immortalitati ꝛ aeternitati cōsecrantur. Et qm̄. R. P. a sūmo: ac lōge libera lissimo deo: animorū Patre: immēsus tibi datus est sensus: ꝛ infinitatis quodam modo capax: ideo cotidie non modo hominum: verum etiam angelorum digna- relatu audias: auditaq; ad omnium cōmoda: in medium comportes. Nam qui ꝛ multa: ꝛ praeclara audit: adque plurima q̄ optime operatur: is proculdubio ꝛ co- gnatus: ꝛ affinis: ꝛ sororius: ac Deorum persimilis est: Quod ꝛ Lacedaemoniorū Religio subobscure innuere volens: Apollinis Statuas: vt zenodotus ab Aristo-

phane grãmatico cõdiscit: quattuor manibus: cũq3 tot numero auribus: nõ sine magno artis mysterio: statuebat. Fac ergo quod facis Ueñ. Pater: persancta repone: multo sanctiora doce: q̃3 sanctissima meditare: per q̃ post hac Aristippici confundã tur: erubescant Epicuri: caeteriq3 inimici crucis christi: quorum numen venter est: intabescant: christiana autem Religio triumphum agat: & perpetuu3 glorietur. Reliquum est vt inter orandum par pari reddas. Uale Ueñ. pater. Uale inq̃3 in eo: qui vnus: pro omnibus in Cruce pendens: Faciem ostendit & ora: ambas manus: totidemq3 pedes: atq3 rigido populata pectora ferro.

¶ Idem Frater Jacobus Regieñ. ad lectorem.

Armolaum Illum Megareñ. saepe mecum ridere soleo candide lector: qui vnius Mulierculae suauium duorum talentorũ praemio male mercatus est. Quo fit vt sapientissime sapientissimum Demosthenẽ fecisse fateri necessu3 sit: qui Layden Sellianam ne v3 vnum poenitere. x. drachmaru3 millib⁹ compararet: auersus est: Agedum candide lector: hoc antidoto morosum & fastidiente3 stomachum refice: esuriem: & appetentiam reuoca: Liber iste varijs distinctus est coloribus: & gloria insignis. In vestibulo humi serpit: in medio nubeis aggreditur: in calce vero caput inter sidera cõdẽs coelesteis recessus: amaenaq3 Paradisi vireta: nec nõ Floridos eclysij colleis oppido q̃3 familiareis reddit: Quid. Quod inculpatiss. castigatione castigatus est: vt vel ipsi Momo tum diligenti: tum indulgenti ac pene q̃3 morosissimo Deorum Censori: arbitro: ac expẽsori exactissimo: satisfacere possit. Age candide lector. Non enim tibi vnum poenitere: non alicuius scorti suauiũ: sed Deorum amplexus: sed basia: sed amicitias: sed consuetudines & cõmertia. Angelorum consuetudines tibi paruo vendere contendo. Age rursus. Non enim liber iste erit tibi inutilis: Non erit ingratus hospes: Quinimo longe curialis: frugi: comis: & multo operosus & vtilis erit. Jussus loquetur: & ite3 iussus cõticescet: Inuenies in eo: qd̃ animum pascat: quod pectus constipet: qd̃ saginet mentem. Abest fucatae orationis ornatus: quoniam pro Euripidis sententia: veritas nõ quaerit fucũ & qd̃ ad omneis pertinet verbis cõmunibus exponẽdum fuit: Interdiu ergo & noctu cum eo loquere humanissime lector. Quod omnino facies: si animorũ sedeis: si supnorum ciuium recessus: si deniq3 deũ sospitatorem: atq3 temetipsu3 qd̃ & del phycũ paradoxon iubet nosse desideras. Audies archana verba: q̃ l3 homini loqui: q̃ oculus Ciceronis non vidit: nec auris Demosthenis audiuit: nec in cor Platõis ascendit: nec Socratis aut Aristotelis animus vt semel finia3: inuestigare vnq̃3 potuit. In hoc lumine videbis Lumen: in Deo Dei verbu3: & procedẽtem ab vtroq3 spiritu3 paracletum. Uale iam candide lector: & abi: & inter abeundum formoso: qd̃ dicitur: semper occursato.

¶ Frater Antonius Beneuen. or. mi. reg. obs. sanctissimã coelorũ Reginã summa cũ Reuerentia genuflectens his verbis alloquitur.

Ite Salutauero Augustissima coelorũ imperatrix: intelligo: & augustissimum iperatorẽ christum: ne qd̕ Deus aethern⁹ semel coniunxit: homo separet salutasse &c. Appollodor⁹ apud zeno dotũ: Athenien. inquit herculi Alexiaco. i. malorũ depulsori peculiare qd̕dam victimae genus imolare solere. Cũ ergo semel bouem essent imolaturi: isq; subrupto fune profugisset: nec esset qd̕ sacrificaretur: malũ arreptum: suppositis quattuor ramis: quattuor crurũ vice: deinde additis alteris duobus ceu cornuum loco: bouẽ vtcũq; sunt imitati: idq; simulachrũ sacrificauerunt. Quo quidẽ schemate: datur intelligi: vnicuiq; pro viribus licere sibi sacra parare. Qd̕ & Plv. auũculus i p̃fatione autumat dicẽs. Verũ & dus lacte rustici multaeq; gentes supplicant: & mola tm̃ salsa litant: qui nõ habẽt tura. Ego vero illustrissima atq; multo sanctissima coelorũ impatrix: lõgeq; augustissima: Virgo Maria: quã vel impudentissimo ore alloqui audeo: nõ bouẽ: non taurum: nõ aliud pecoris gen⁹ qd̕ a me tibi imolari possit habeo: vt qui pecus: pecuniãq; oẽ: necnon pecuinã voluptatẽ: pro filio tuo dereliqui. Ne tñ a sacratiss. altarib. tuis absq; aliquo vel tantillo munusculo recessũ faciã: hasce ingenioli mei primitias tibi vice sacrificii sacrifico. Nã cogitãti mihi cuinã potissimũ opuscula mea cõmẽdarẽ: Reguli: Duces: Patritii: heroes: aliiq; q̃ plurimi: mag. & p̃potẽti ingenio viri succurrebãt: quib⁹ de more opuscula ipsa nũcupanda forent: At fidiss. comes gẽius vẽ me⁹: vellit aurem: & admõuit: vt iure optimo ad fontẽ vnde defluxerant: refluerẽt: Arbitratus: vt opinor: q̃ p̃bauiss: esse: instar Promethei suffuratũ e coelo ignẽ terrestri figmẽto applicare. Quid tibi ait Geni⁹ meus cũ purpuratis: ac sardonicatis viris. Dica: dica inquã Christi matri: q̃ dicaturus eras Principibus Mundi: Tu proinde sanctissima mater: vt es q̃ maximo: ac longe munificentissimo numine: non tã primitias ipsas: q̃ minimae sunt & fere nullae: sed dãtis erga te animũ bene aĩatũ aspice: Accipeq; eo vultu: ea grã: eo faciei filo: q̃ coelũ nubilosũ serẽare soles: Quoq; Christus filius tuus Euãgelicae Aniculae duos numulos accepit. Qd̕ vt facias: te ẽt atq; etiã rogo: & si pateris: obsecro: per illa nimis q̃ sacra vbera tua: q̃ duo misericordiae fonteis appellare possumus. Tu. n. hercules nr̃a Alexiaca: Tu nr̃a Theseus: q̃ tot erũnas: q̃ tot oppido q̃ imania mõstra: humano generi mortem vtrãq; inferẽtia belle edomuisti. Quaeq; tot ciuiũ tuorũ sortẽ miserata vna esse voluisti: q̃ cõis miseriae leuares fata. Tãdẽ admodũ q̃ coronata victrix: iferni Minotaurũ aggressa: christianos ciueis a multo funestiss. tributo liberasti i posterũ: O immensã immẽsae Matris Christi imẽsitatẽ & oĩpotentiã: O p̃destinatiss seruatoris Parentem: O sacratiss. Virginis caput: O lõge defecatiss. Mariae animũ: qui vel intra pudiciss. Matris vterũ semper ab oĩ peccati aspergine: p̃stine: pureq; q̃ detersiss fuit. Audite coeli q̃ loquor: & aurib⁹ p̃cipe terra. Deus siquidẽ & natura: qui nihil ociose agũt: nihilq; moliunt̃ frustra: hãc vnã tu idi orbis Reginã & augustiss. Imperatricẽ ad gloriã: ad laudẽ: ad triũphũ totã effinxerunt. Quasobres q̃tum christiana religio finit: omnium sanctorũ heroũ aĩas Pythagorica quadã

trāſanimatiōe in te o Maria metamorphoſin feciſſe crediderim. In tevnā o ītemerata mater: oēs illae aureae aurei ſaeculi reliquiae ꝓfugerūt: ⁊ toti⁹ Trinitatis cōci⸗
lio aethernū cubile poſuerunt. Eia oppido ꝙ̄ elegās Mater. Amor quo in te af⸗
fectus ſum: afficiarqꝫ quoaduiuā: imo vel vbi Atropos filia ſecuerit: ꝙ̄ longius. ē
⁊ Briareo illo geminior: adque Typhone multo articuloſior. Io pudiciss. puerpe
ra: q̄ cor: q̄ animum meum in vno oculorū tuorum: ⁊ in vno crine longe candidiss.
colli tui belliſſime diffaſcinaſti: adqꝫ vulneraſti: Uulnus autē ipſum non chironia
manus: non Theſſalicus rhombus: nō venena colchica: nō Circe non Medea: nec
Phoeb⁹: ſoboleſue clariſſima Phoebi leuare: adque excātare poſſent. Aethernū
igitur ſeruabo ſub pectore vulnus. Proinde nunꝙ̄ tua ſigna: nūꝙ̄ tua caſtra deſe
ram. Nunꝙ̄ nō tui memor ero. Ubiqꝫ gentium: vbiqꝫ locorū: tui apud me ꝑdulcis
vigebit memoria. Nam qui te nō amant nempe ꝙ̄ ingrati ſūt: ⁊ ſuperis lōge infen⸗
ſiſſimi. Io Maria: qui te perſancte ſomniāt: qui de te multo ſanctius cogitant: ac
ꝙ̄ ſanctiſſime de te cum p̄fatiōis laude loquūtur: qui te demū: non modo diligunt:
ſed vehemēter amāt: hii aetherni aethernū viuunt: ⁊ ſublimi feriūt ſidera vertice.
Quippe qui erga te bene animantur radio coeleſti incaleſcunt: ⁊ ſurſum calfacti ni
mis ꝙ̄ omnipotentē Deum: vbi charitas ⁊ amor: adque ſuaue deſyderium noſtrū
eſt: apricantur: amaenāt: ⁊ repubeſcunt. Sic a vigilanti aīo eorū nūꝙ̄ recedis: atqui
dormiētib⁹ ipſis vna cū Samarite illo Jeſu filio tuo ſemp occurſas. Cogāt ꝓinde
Epicuri in vnū voluptates ſuas. Cogant in vnū Sybaritici obſonia ſua obſonātiſſi
ma. Etenim p̄ Chriſto: p̄qꝫ Maria: longe mera inſania: multo meratior ꝑnities: ꝙ̄
maxima ſocordia videbunt: Siquidē hisduob⁹. Nō Scipioni laurū: nō Socrati
platanū: nō deniqꝫ Tytiro ſuā patulā fagū inuideo. Demū pce p̄cor ſanctiſſima Ma
ter: ſi hac inauſpicata garrulitate mea importune multo īportuniſſ. adorior. Naꝫ is
amantiū mos eſt: auth. Cypriano: vt amorem ſuū ſubticere nō poſſint. Eſto ſubide
mihi Typhis: ⁊ Authomedon adqꝫ fatidica ratis: aurā ꝓpterea concede ſcdāꝫ: ne
ea: vt Ulyſſeis ſociis accidit: homerico vtre dilapſa: ī leſtrigōas: in lotophagos. Cir
ceūqꝫ litus nauē ipſam diſiectā impingat hoſtis: vt tandem ope: opere: operaqꝫ tua
eo deuehar: quo tuo nomini: pariter ⁊ numini ſit decus ⁊ gloria:

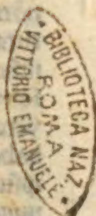
Deserit aegiptum : quaerens celestia primus .

Per mare scindit iter : lustratqꝫ creata secundus .

Deserta ⁊ mentis penetralia : tertius : intrat .

Quartus habet cultus superum : ⁊ virtutis honores .

Directorium inflāmande mētis in abissum diuini luminis: per sacrarum scripturarum celitus sensus reseratos ⁊ adunguez materie applicatos auctore. F. Antonio Ligure de Monelia or. mi. reg. ob. prouincie Bononie. ac sacre Theologie lectore Erudito.

¶ De preparatione ad spiritualem ascē suz: ⁊ de recessu ex egypto. Lib. p̄mus.

¶ De excusatione scriptoris ⁊ quibusdam presuppositis. Cap. primū.

Venite ascendamus ad montem domini ⁊ ad domum dei iacob: ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ ambulabimus in semitis eius quia de syō exibit lex ⁊ verbū dn̄i de hierusalē. Isa. c. ij. Quemadmodū vnigenitus dei in mōte syon in quo erat templum domini: predicando ⁊ mirabilia operando: docuit nos vias suas latas quo ad mādata: ⁊ semitas strictas quo ad consilia: vocaliter erudiendo. Sic in monte contēplationis mentaliter illustrando nos edocet nedum viam virtutū necessariam: sed ⁊ semitā omnimode perfectionis supereminentem. Et sicut de monte syon diuulgata est euangelica lex in omnem terram: ⁊ verbum incarnatum vniuersis populis inde manifestatum est. Sic de perfecte contēplationis mōte: diuine legis: ⁊ eterni verbi supernaturalis notitia in omnes animarū nostrarum vires illabitur. Et ideo venite oēs ⁊ ascendamus ad gloriosum contemplationis montem: qui est domus dei: quia in hoc mōte docebit nos vias suas ⁊ verbum suum: in quo sunt omnes thesauri sapiētie ⁊ scientie dei. De isto ergo spirituali ascensu ⁊ contēplatione secundū sanctorum precedentiū patrum sententias aliqua volens ordinate describere: tam ad incipiētium q̄ proficiētium ⁊ perfectorum vtilitatē. In hoc primo capitulo p̄mitto aliqua presupposita ⁊ fundamenta.

¶ Primum est. Non potest tradi clara ⁊ aperta notitia eorum que accidūt in mistica theologia ⁊ excessiua cōtemplatione per scientiam vel sermonem. Cuius ratio est: quia sicut res clarior est in se ⁊ minus clara in sua imagine que est in speculo. Et adhuc obscurior in secū

da imagine a prima deriuata. Obscurior adhuc in tertia a secunda deducta: ꝛ sic quanto magis distat a suo principio tanto est illi dissimilior. Sicut etiã Paulus Apostolus in suo raptu clare vidit archana dei. Quorũ similitudo in mente Pauli remãsit post raptum: nõ tamen ita clara sicut erant in sua natura. Qui postmodũ discip'lo suo Dionisio: non tamen ita limpida sicut in se habebat communicauit. Dionisius vero obscuriori adhuc modo q̃ȝ in se haberet litteris dereliquit. Doctores ipsum exponentes obscuriori velamine etiam ab ipso suscipiunt. Et magis obscuro ceteris edocendo perfundunt. Sic excessibus contemplationis assueti: in ipso contemplationis exercitio aliqua experiuntur. Quorum imago in eorum mẽte remanet sed magis obscura: ꝛ si eam verbis alijs exprimere cupiunt minime sufficiũt. Nullus.n. enarrare sufficeret in ipsius contemplationis exercitio quanta qualiue pacis trãquilitate in auctore pacis memoria quietetur. Quanto qualiqȝ lumine intellectus illustretur. Quanto qualiqȝ feruore voluntas inebrietur. Propterea scriptoribus parcẽdum est si quid aliquando minus clare vel incõplete loquũtur: quia hec doctrina magis affectiua est q̃ȝ intellectiua. Et quia hec cõtemplationis doctrina magis experientia apprehenditur q̃ȝ intelligentia pro tanto: venite omnes ꝛ secundũ ꝓpheticum dictũ gustate ꝛ videte qm̃ suauis est dominus. Gustate prius ꝑ affectũ: ꝛ videte postmodum per intellectum quante dulcedinis ꝛ suauitatis sit dominus contemplantibus eum.

¶ Secũdum est. Christus Jesus mistice theologie ꝛ extatice cõtemplationis sibi soli magisterium reseruauit. Ipse est.n. qui docet hominem sciẽtiam. Ipse est qui habet clauẽ Dauid. Claudit ꝛ nemo aperit. Aperit ꝛ nemo claudit. Unde ipse dicit Jo.x. Ego sum ostiũ: per me siquis introierit saluabitur ꝛ pascua inueniet. Quicunqȝ ergo cupit ad apicem contemplationis ascendere: nullũ alium doctorẽ requirat. Sed vadat ad ostiũ vȝ xp̄m ꝛ ibi q̄rat: petat: pulset: ꝛ percutiat. Nam qui vadit ad ipsum non eijciet foras: sed ad pascua suauissime contemplationis introducetur. Sicut.n. Moises filios israel archam construere: circũstare: circũducere: ꝛ sequi ordinato processu monstrauit ꝛ docuit. Sic Christus Jesus in se credentes ꝛ deuotos contemplationis archam inchoare: prosequi ꝛ consumarẽ ordinato ꝛ graduali processu instruit ꝛ illuminat.

¶ Tertium est. Ista mistica theologia ꝛ ars contemplationis licet sit summa ꝛ suprema sapiẽtia a quolibet simplici ꝛ idiota ꝛ illiterato haberi potest: etiã si sit muliercula: dũmodo sit fidelis deuotus ꝛ obediens. Nam ista sapientia magis acquiritur per penitentiam q̃ȝ ꝑ intelligentiam: magis per gemitum q̃ȝ per studium: magis per orationem q̃ȝ per instructiõem. Et tales magis sunt ad istam misticam theologiã idonei q̃ȝ sapientes superbi ꝛ litterati indeuoti ꝛ inobedientes. Siquis.n. pater duos filios haberet: vnum litteratum: sed sibi rebellem. Alium illitteratum ꝛ sibi obsequentem: libentius bona sua illitterato ꝛ obsequẽti filio q̃ȝ litterato ꝛ rebelli cõmunicaret. Sic Jesus qui est pater noster libẽtius gratias suas simplicibus ꝛ deuotis q̃ȝ sapientibus litteratis ꝛ superbis cõmunicat. Ueniãt ergo omnes currãt infirmi: simplices ꝛ paruuli ad xp̄m cõtemplationis magistrũ

qui ait sinite paruulos venire ad me: & cum intimo cordis amore semetipsos offerant brachijs crucifixi.

¶ Quartū est. Qđ in ista cōtemplationis ascensusq̧ spiritualis materia non omnibus vna regula dari potest: quia sicut celi volatilia in suo volatu diuersificantur sic in volatu cōtemplatiōis diuersi diuersimode variātur. Alique.n. auium dilatatis pennis. Alique cōpressis volāt. Alie recto itinere. Alie fracto vel retrogrado discurrūt. Ad montiū cacumina aquila volat. Ad petre foramina columba. Ad flores odoriferos philomena. Sic viri contemplatiui in contemplationis volatu secundum datas a domino grās multiformiter variātur. Propterea varia contemplationis itinera designabimus: quatenus vnusquisq̧ secundum deuotionis sue quantitatem & qualitatem planum vel asperum per qđ incedat iter arripiat. Qui vt philomena ꝺbilis est ad odoriferos sanctorum & angelorū choros euolet. Qui vero vt columba fortior est compressis pēnis in xp̄i foramina ingrediatur. Qui velut Aquila fortissimus est alas cordis ad summe diuinitatis cacumina contemplanda dilatet. Et mentis lumina in splēdidum iustitie solē aspectibus irreuerberatis aperiat.

¶ Quintum est. Quod cōtemplatio & spiritualis ascensus gradualis est: & ad eā per gradus ascendit̄ donec ad summum eius verticem perueniatur. Nec ad eius apicem quis cōmuniter subito & festinato conscendit. Unde dicit Grego. Nemo infima deserens repente fit summus: quia ad obtinendū perfectionis meritum oportet vt mēs cotidie in altum quasi quibusdā ascensionis gradibus perueniat. Et ideo sicut archam federis domini que contemplationem prefigurat: aliqui a longe videbāt vt milites: aliqui de prope vt leuite: aliqui accedebant vsq̧ ad atrium: alij ingrediebantur in sancta: alij vero in sancta sanctorum introibant. Et sicut aliqui mōtem caliginosum contemplationem designantem a longe videbant. Alij ad pedē montis appropinquabāt. Alij vsq̧ ad montis dimidium ascēdebant. Alij vero vsq̧ ad eius suppremum verticē peruenerūt Exo. xix. & xxxiiij. Sic diuersi diuersos contemplationis possident gradus. Et successus continuos obtinere nituntur de virtute in virtutē proficientes iuxta illud p̄s. Ibūt de virtute in virtutem videbitur deus deorū in syon.i.in cōtemplatione. Propterea o xp̄i miles accingere fortitudine tua & enitere quātum vales si forte pertingere valeas ad suppremum mōtis verticem. Sin autem ad dimidiū vel ad pedem ipsius appropinques. Saltē a longe montem videas fumigātem. Tantū est ne in vallibus iaceas: ne in imis putrescas: ne in egypto remaneas. Et continuo p̄ oculis habeas illud prouer. iiij. Iustorum semita quasi lux splendens procedit & crescit vsq̧ ad perfectā diē.

¶ Sextum est. Quod per profectū contemplatiōis fit profectus caritatis. Et per augumentum caritatis augumētū fit & contemplationis. Unde in huius figuram scribitur Iosue.c.iij. Quod archa domini precedebat turbam vt illi iter ostenderet. Et quanto illa precedebat tanto & turba sequens accelerabat. Et accelerante turba accelerabat & archa vt spacium intermedium semp̄ seruaretur equale. Archa precedens & iter ad terram promissiōis ostendēs est contemplatio preuia eterne felicitatis iter premonstrans. Turba sequens est desideriorum multitudo ex preuia

contēplatione ꝛ cognitione cōsurgens. Nam cum per cōtemplationem bonū cognoscitur: statim per desideriorum multitudinem appetitur. Et accelerāte archa: accelerat ꝛ turba: q2 bonū q̄to amplius cognoscitur tāto ardētius desideratur. Festinante quoq3 turba festinat ꝛ archa q2 crescēte amore ꝛ desiderio summi boni. Simul crescit eius cōtemplatio ꝛ inuestigatio. Et propterea qui ad perfectam dei dilectionem ascēdere nititur contemplationis archam premittat: ꝛ festinare ꝛ precedere faciat. Et qui ad summū contemplatiōis verticem festinat attingere. Desideriorum suorum turbā festinare cōpellat. Nam si precedat contēplationis archa que iter ostendat: sequitur desideriorū turba. Sequente desiderio ꝛ amore isequitur ꝛ bene operandi facultas: quia amanti nihil est difficile. Archam igit̄ cōtemplationis premittat qui faciliter operari desiderat.

¶ Septimum est. Quod qualis fuerit desideriū: amor seu studiū cuiuscūq3: talia sibi a domino potentissimo conceduntur. Ecci. xv. ante hominem vita ꝛ mors: bonum ꝛ malū: quod placuerit ei dabitur illi: quoniā multa sapientia dei ꝛ fortis in potentia videns omnes sine intermissione. Et ideo quale fuerit hominis studium desiderium ꝛ amor in contemplatione: talem a domino intrinsecus vel extrinsecus merebitur cōsolationē. Unde Dan. ij. scribitur. Qd̄ Nabucodonosor rex q2 de futuris sollicite cogitauit: reuelationem a deo promeruit futurorum in monstrata sibi visione de illa magna ꝛ mirabili statua. Hoc factum est ad innuendum q̄ qualis fuerit amor: desiderium ꝛ studium nostrum in contemplatione: talem a domino consolationem promerebimur: dicente Propheta in ps. Desiderium pauperū exaudiuit dominus preparationē cordis eorum audiuit auris tua. Eya igit̄ serue ꝛ xp̄i strenuissime miles: tanq̄ verus israelita desere egyptum. Relinque paleas: lutū ꝛ lateres omnium terrenorum. Et toto cordis amore: studio ac desiderio appropinq̄ ad dominum deum tuū. Magnificet anima tua dominum. Et exultet spiritus tuus in deo salutari tuo. Delectare in domino ꝛ ipse dabit tibi petitiones cordis tui. Uenite ergo ꝛ ascendamus ad montem domini.

¶ Qualiter cōtēplatiōis studiū sup oē aliud exercitium sit expetendū. Cap. ij.

V Enite ascendamus ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. Hic mons ad quē nos ꝑpheta ascēdere admonet altitudo est cōtēplationis cuius officiū ꝛ exercitiū p̄ oībus alijs in hac vita querēdū desiderādū ꝛ inuestigādū est ab his precipue qui ad perfectiōis culmē aspirant propter multa: que ordine suo discurrendo patebunt.

¶ Primo quia contemplationis gratia est dei benedicti singularissimū donū homini concessum in hac vita. Est. n. summum beneficium quod rationali anime in hac vita cōferri possit. Habet enim sibi annexas perfectissimas suppremas ꝛ vltimas delectationes. Hā annexos fructus: beatitudines: dona ꝛ virtutes magnificātes ꝛ vniētes spiritum rationalem creatum cum ipso summo deo: tanto felicius q̄to imediatius. Ipsa. n. contemplatio est nobilissimus actus ꝛ nobilissima operatio possibilis in hac vita cum sit eximiarū potentiarū

tentiarū

lentia: actus vz memorie: intellectus: et volũtatis. Et nobilissimi obiecti vz dei: et imediatissimus ipsi deo. Unde merito contemplatio est vltimus finis creature rationalis in hac vita: ad quē oīa opera nostra ordināda sunt. ¶ Unū in figuram huius dñs. ¶ Primo p̄cepit Moisi vt archā fabricaret q̄ intra tabernaculū collocabat̄ et erat principale sanctuariuz qd̄ esset in tabernaculo. Exo. xxv. ¶ Secūdo p̄cepit cōstruere tabernaculū qd̄ ipsam archā cōtinebat Exo. xxvi. ¶ Tertio p̄cepit cōstruere ea qui extra tabernaculū cōtinebantur vz altare: atriū: colūnas: vectes: lebetes et alia q̄ ad cerimonias illas ptinebāt. Exo. xxvij. vt innueret q̄ pp archā oīa alia fiebant et ad ipsam ordinabantur. Moraliter archa est cōtemplatio: que in anima nostra intra corpus quasi intra tabernaculuz absconditur. Tabernaculū est ipsuz corpus aīaz coperiēs et ei per oīa membra deseruiens. Exteriora vero tabernaculo deseruiētia: bona sunt exteriora q̄ corporis nostri tabernaculo deseruiūt. Omnia ergo bona exteriora et oīa corporis membra atq3 officia ad contēplationis archam tanq3 ad finē suū in hac vita ordināda sunt. Dicente Augustino. xv. de Trini. c. xx. Ad summā trinitatem reminiscēdā: videndam: diligendam vt eam meditetur eam cōtempletur: ea delectetur totū debet homo referre quod viuit. ¶ Secundo: qz predictū contēplationis officiū est sanctificatiuū et cū deo pacificatiuū. Homo. n. cōtemplationi vacās pp predictā ad deū vniōnē in p̄nti vita sanctificat̄. Et pactū cū deo facit de accipienda postmodū contēplatione ppetua in aliena vita. ¶ Et iō archa q̄ mistice contēplationē p̄figurat duo sortita est noīa. Nā et archa sanctificatiōis et archa federis dñi vocata est. Dicta est archa sanctificationis qz contēplatiuos sanctificat: vnde et quicunq3 archaz ipsam tetigisset sanctificabat: ad innuendū q̄ qui cōtēplationi appropinquat et ipsam manu palpat sanctificat̄. Dicit̄ etiaz archa federis dñi Nūi. x. qz dū in hac vita in cōtēplatiōe exercemur pactū quoddā et fedus cū deo cōponimus de recipiēda postmodum in aliena vita conteplatione pfecta. Hec igit̄ cōtēplatio vite p̄ntis quasi archa est diuine ꝑmissionis. Quasi pignus diuine dilectionis et quasi quoddā vinculū et monumentū mutue caritatis. Merito ergo vnusquisq3 sup oīa desiderare dz archā cōtēplationis tāgere: qz virtus de illa exit et mūdat et sanctificat oēs. Nihil. n. sic cor hūanuz emūdat: nihil sic ad celestiū amorē īflāmat sicut exercitiū cōtēplationis. ¶ Unde Ricar. lib. i. d̄ archa mistica. c. j. Absq3 dubio nihil sic cor ab oī mūdano amore emūdat. Nihil sic aīum ad celestium amorē inflāmat q̄ntū exercitiū cōtēplationis. Et ꝓpterea sup oē aliud studiū contemplationis exercitium desiderādum et querendum est.

¶ Tertio: qz cōtēplationis exercitiū est oīuz virtutū distillatiuū et oīuz bonorū operū regulatiuū. ¶ Nā cum aīa nostra tres pncipales aspectus hēat vnū ad exteriora s̄m quez vocat̄ sensualitas vel aīalitas. Aliū ad interiora et intra se s̄m quē vocat̄ spūs. Tertiuz ad supiora et supra se s̄m quem vocat̄ mens. Cū s̄m istū tertiū aspectū circa supiora et diuina cōtēplāda occupet̄ reminiscēdo: itelligēdo: et diligēdo deuz p supiorē portionez: deus benedictus copiosa gratiarū dona supiori portiōi influit et inspirat. Portio vero supior portiōi medie ad regulādū spūm hoīs

interius instillat ꝛ cōmunicat. Et ipsa portio media instillat infime portioni ad regulandā hominis sensualitatem circa sensibilia exteriora. Et sic per contemplationē omnia humana opera diriguntur ꝛ regulantur siue quo ad summa ꝛ superiora siue quo ad media ꝛ interiora siue quo ad infima ꝛ exteriora. ¶ Unde sicut deus gloriosus dona gratiarū ꝛ perfectionem operationum prime angelorū hierarchie sibi proxime ꝛ immediate instillat. Et illa medie infundit. Et media infime sicut patet per Dionisium de angelica hierarchia. Et sicut deus per supremā hierarchiā regulat mediam: per mediam infimam. Et per infimam corporalia inferiora. Sic deus benedictus portioni superiori cōtemplationi vacanti. Dona gratiarum copiosa ꝛ perfectas operatiões cōmunicat ꝛ influit. Illa vero influit medie: ꝛ media infime. Et sic per ipsum deum portio superior regulatur. Per superiorem vero portionem portio media: Et per mediam infima quo ad opera exteriora. Et sic contemplatio est gratiarum distillatiua: ꝛ omnium humanorū operum regulatiua.

¶ Unde anima contemplatiua ꝛ sponsi amplexibus occupata dicit Cant. v. Manus mee stillauerunt mirrham ꝛ digiti mei pleni mirrha probatissima. Mirrha est a putrefactione ꝛ a fetore preseruatiua. Manus sponse contēplatiue: contemplationis sunt opera cōmunia. Digiti eius qui subtiliores sunt contemplationis sunt opera subtiliora ꝛ perfectiora. Manus ergo anime contemplatiue mirrham stillant: quia contēplationis exercitia: dona ꝛ gratias copiosas in aīam ꝛ in sensus omnes instillant: ne in mundanorum puluere putrescant ꝛ in flatu humani fauoris fetcāt. Sed digiti eius sunt pleni mirrha probatissima: quia opa ꝛ exercitia cōtemplationis sublimiora: tantam mirrham ꝛ tam perfectam in aīam ꝛ in oēs corporis sensus instillant vt eam preseruent ꝛ ab oī fetore puerse intentionis ꝛ ab oī putredine inique operationis. ¶ Et sicut vnguentū gratie a capite Christo descendit in barbam aaron. i. in apostolos viriles. Ab apostolis in vestimentum. i. in ecclesiam. Ab ecclesia in oram vestimenti. i. in minores ꝛ vltimos fideles qui erūt in tempore antichristi. Sic ab ipso capite nostro Christo descendit vnguētū gratie ꝛ perfectionis in barbā. i. in superiorem ꝛ virilem aīe portionē que in cōtemplatione occupatur: a barba in barbam aaron. i. in portionem mediam ꝛ virilem. Ab ipsa barba in vestimentum. i. in corpus. Ab ipso vestimento in oram. i. in oēs sensus ꝛ in oēs exteriores operationes. Et quare est tā quod est tanta putredo ꝛ fetor in operibus nostris exterioribus: in sensibus: in cogitationibus: in desiderijs: nisi quia non stillatur sibi mirrha desuper ab operibus contemplationis. Uenite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ Quarto: quia contemplationis studium oīum est studiorū potentissimū ꝛ oīum regulatiuū. Nulla enim est operatio quę tātā vim obtineat quantū deuotio contemplatiōis. ¶ Figura de hoc habetur Dan. c. ij. Ubi scribitur quod Nabucodonosor vidit somniū quod statim euanuit ab oculis eius. Et cōuocari fecit Ariolos: Magos: Maleficos: ꝛ Caldeos vt indicarent somniū suū: nec tn̄ indicare potuerūt. Sed solus Daniel indicauit. Et propter hoc rex eidem magna ꝛ munera multa contulit: in sublime extulit. Principem sup oēs prouincias babilōis fecit. Et super oēs babilōis sapiētes magistrum cōstituit.

¶ Moral'r Nabucodonosor Rex est
spiritus rõnalis regẽdo corpori accom
modatus vel est hoīs liberū arbitriuz.
Somniū eius grã est contemplationis
que facile elabitur. Ad hanc intelligen/
dam τ recuperandā quattuor predicto
rū sapientum genera cõuocat. Que hu
mane nature quattuor principalia stu/
dia signare possunt: vz studium mecha
nicum: studium philosophicū: studiuz
legale: τ studium theologicū. Sed nul
lum istorum diuina nobis potest reuel
lare misteria aut diuinas visiones īter
pretrarī. Solus Daniel ō filijs israel. i.
deuotio contemplationis potest aperi
re misteria τ diuinas īterpretrarī visio
nes. Non ars mechanica. Non studi/
um philosophicum. Non legale. Neqꝫ
theologicum. Sed Daniel qꝛ sciētia fo
ris stat τ caritas contemplando pene/
trat. Et propterea debemus Danielē. i.
contemplationis gratiā in sublime ex/
tollere: super omne exercitiū illam pro
ponendo. Debemus ei munera multa
dare. i. multa τ magna temporum spa
cia exercitio contēplationis impēdere.
Debemus super oēm prouinciā prepo
nere: i. super oēm nostrā sollicitudinez
appreciare. Debemus ipsum oībus ba/
bilonis sapientibus preponere τ magi/
strum facere: vt omne mechanicum ex
ercitium: omne studiū legale: omne stu
dium phisicum siue theologicū regule
tur a contemplatione: contēplationi de
seruiat: τ ad contemplationis deuotio
nem tanqꝫ ad dñm suum τ tanqꝫ ad re
gulam suaz finaliter ordinet. Et nullo
modo obsistat aut interrumpat deuo/
tionē illius. ¶ Unde Ricardus de mi
stico somno. c. 42. ait. Utinam contin
gat tandem aliquando nostram deuo/
tionē id perfectionis attingere: quo nul
la qꝫtumlibet vehemens affectio. Nul/
la occupatio. Nulla sollicitudo: Nulla
suggestio vel suasio: possit eius studiuz
non dicam dissipare: sed nec quidem in
terrūpere ille. O infelices τ miseri mor
tales qui preponunt Magos: Ariolos
Maleficos: τ Caldeos. i. studium me
chanicum τ phisicuz τ legale atqꝫ theo
logicum. Et Danielē. i. contemplatiōis
deuotionem conculcant vilipendunt τ
abijciunt. Quibus dici pōt euāgeliuz
illud. Martha Martha sollicita es τ
turbari erga plurima Luc. x.
¶ Quinto: qꝛ cōtēplatiōis offm̄ est pia/
rū τ actiuarū opationū remuneratiuuz
τ terminatiuū. Opa. n. pietatis τ acti/
ue vite ad vitā cōtēplatiuā ordinantur
τ in eius quiete terminant. ¶ Figura
hr̄ Exo. 21. vbi scribit. Si emeris ser/
uū hebreū sex annis seruiet tibi: τ in se
ptimo egredie liber gratis. Duo sunt
seruorū gñā. Quidā sunt serui egyptij.
Quidā hebrei. ¶ Serui egyptij sūt illi
qui laborāt ī opibus seruilibus: siue li
beralibus ꝓ mundi delicijs: diuitijs: τ
honoribus acquirēdis: sic sūt milites
Naute: Mercatores: Artifices: Phi/
losophi: τ legiste. Qui opa sua: non ad
deū: nec ad vitā cōtēplatiuā ordināt: sꝫ
ad mūdū τ ad vitā voluptuosaz. Tales
serui nedū sex annis seruiunt sed septē
et semꝑ quia vsqꝫ ad mortem continue
in septem etatibus laborant. Et ad re/
quiem τ quietē contēplationis: nec in
presenti: nec in futura vita perueniunt.
Qui ī iferno positi dicēt illud sapie. v.
Lassati sumus in via iniquitatis τ per
ditiōis τ ambulauimus vias difficiles
viam autem dñi ignorauimus. ¶ Ser
ui autē hebrei sunt illi qui laborāt pro
pter deū: τ propter contēplationis grãz
acquirēdā. Tales seruiunt sex annis τ
in septimo liberant a seruitute: qꝛ ī sex
pietatis opibus semetipsos primo exer

cent nutriendo egenos: visitando infir mos: redimēdo captiuos: vestiēdo nu dos: suscipiēdo peregrinos: sepeliendo mortuos. Uel p senariū nūerū qui est perfectus: intelligitur vniuersitas opa tionū: τ vniuersitas tribulationum: q̄s serui hebrei libēter operant̄ τ tollerāt vt in anno septimo a laborū seruitute li berati contēplationis ocio quietius va cent. Propter hanc cōtemplationis re quiē possedendā oīa sunt pietatis opa peragēda. Oiaqꝫ aduersa libenti aīo tollerāda. Propter hāc cōtēplationis requiē acquirēdā laborabat Isachar filius Jacob de quo scribit̄ Gen. 49. Isachar asinus fortis vidit requiem s. cōtēplatiōis ꝙ esset bona: supposuit humeros suos ad portanduꝫ: τ factus est tributis seruiēs. Oia ergo opera ac tiue vite ordinari τ quietari debent in requiē contemplationis. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i montē dico cōtēplatiōis q̄ est terminatiua τ remu neratiua oīum nostroꝝ laborū.

¶ Sexto: q̄ cōtēplationis exercitiū est sūme dilectū τ desideratuꝫ a patribus τ prophetis. Et de hoc est illa gratiosa τ mirabilis figura Jacob patriarche: d̄ quo narrat̄ Gen. 49. Q̄ d̄ philocaptus de vnā pulchra iuuēcula noīe Rachel: que fuit filia laban: pro ipsa habēda in vxorē seruiuit septē τ septē annis ipsi laban illius peccora pascēdo. Et videbant̄ illi dies pauci pre amoris magnitudīe. ¶ Moraliter Jacob qui dr̄ sup plantator est spūs rōnalis qui cōtra vitia viriliter pugnat. Laban qui dr̄ candidatus est xp̄s gloria τ honore coronatus. Qui hꝫ duas filias vnā pulchrā aliā Lippā. s. vitā cōtēplatiuā τ actiuā: Rachel pulchra est vita cōtēplatiua: p qua obtinēda spūs rōnalis dꝫ xp̄o seruire septē annis. i. toto tēpore vite sue vt saltē in fine vite ad eius amplexus p tingere valeat. Debet p eius amore pa scere xp̄i gregē. i. opa pietatis facere: dꝫ pascere gregē. i. custodire: refrenare: τ cōgregare oēs sensus exteriores τ inte riores qui sūt aīales τ bestiales. Debet pascere gregē. i. turbā cogitationū τ de sideriorū cōprimere τ refrenare. Et in tātū dꝫ spūs rōnalis cōtēplationis gra tiam desiderare ꝙ oīs labor sibi videa tur leuis: τ oē tēpus breue. ¶ Quātū sit ista cōtemplationis sapīa diligenda quantūqꝫ desiderāda. Declarat Ri cardus: de. xij. patriarchis. c. j. dicens: Quid. n. sapiētia ardētius diligit̄: dul cius possidet̄: eius decor oēm superat pulchritudinē: eius dulcor oēꝫ excedit suauitatē: est. n. speciosior sole τ super oēm stellaꝝ dispositionē luci cōparata inuenitur prior.

¶ Septimo τ vltimo: q̄ cōtēplationis exercitiū τ studiū ab ecclesia est p̄dicatū τ psuasum. Ecclesia. n. catholica veris xp̄i fidelibus sublimia ac celestia cōtemplari psuadet τ terrena paruipē dere τ cōculcare. ¶ Figura de hoc habet̄ gratiosa τ digna relatu Josue. 2. De illa muliere meretrice τ alienigena nomine Rab. Que exploratores a Jo sue missos suscepit: fouit τ abscondit: τ cū eis cōfederata est. Cū aūt ab ea di scedere vidēt: dedit eis consiliū dicens. Ad montana cōscendite: ne forte occur rant vobis recurrentes. Ibiqꝫ latitate tribus diebus donec redeāt: τ sic ibitis per viam vestrā. ¶ Moraliter Raab meretrix τ alienigena q̄ matrimonio coniuncta est vni hebreo significare po test ecclesiam gentilē que xp̄o hebreo est desponsata. Exploratores quos mi sit Josue sunt cōtēplatores quos xp̄s mittit ad cōtēplandū insidias τ astutias inimicorū. ¶ Istos exploratores τ

cōtemplatores ecclesia ab inimicis abscōdit: qr contemplatores stant in solitudinis latibulo ꝛ in abditis occultati a cupidinibus ꝛ temptationibus huius mundi. Hos ecclesia hortatur ad celestia contemplanda: diligēda: ꝛ predicāda. Et suadet inferiora euitāda: contēnenda ꝛ conculcanda: qr in eis latitant demoniū ꝛ inimicorū insidie. Et ideo clamat ad illos. Ad montana conscendite: ne forte reuertētes occurrant vobis: o mortales: o exploratores summi regis: ad montana conscendite: ad celestia anhelate: ad celestia suspirate.

¶ Ubi dicit Origenes: dat sapiens meretrix consilium misticum ꝛ celeste: nihil terrenū hñs: per montana inquit abijte: nolite per vales incedere: humilia ꝛ deiecta refugite. Que celestia sunt ꝛ sublimia ꝑdicate. Et propter hec oīa cōtemplationis studiū ante omnia exercitia vere est preponendū. Uenite ergo ascendamus ꝛc.

¶ Qualiter contemplationi vacantes septem singularibus priuilegijs adornantur. Cap. iij.

Uenite ascendamus ad montē domini: ꝛ docebit nos vias suas. Ad hunc contemplationis montē omnes ascendere deberēt: qr in hoc monte sion descendit ros Hermon: gratia videlicet celestis refrigerans: qua in ascensu mōtis contemplatiui multiformiter ꝛ singulariter super communes homines a dño decorant̄. Inter alia viri cōtemplationi dediti septē singularibus priuilegijs decorant̄.

¶ Primū est: Amicabilis ꝛ familiaris vnio cum ipso deo: qr cōtemplatiui sūt quasi cōtinue deo amicabiliter ꝛ familiariter vniti per mentis eleuationem: sed actiui in operatiōibus distracti magis ab ipso elongant̄. ¶ Hoc fuit figuratum in Joanne Euangelista qui contemplatiuā vitā representat: ꝛ ideo īter oēs apostolos fuit xp̄o speciali amicitia coniunctus ꝛ vocatur discipulus a xp̄o dilectus. Fuit etiam ipsi xp̄o magis familiaris ꝙ aliquis alius apostolorum sicut patet euangelicam historiā discurrendo. Fuit singularibus amicitie signis adornatus. Nā singulariter de nuptijs vocatus. Singulariter in cena illuminatus. Singulariter a morte preseruatus: vt volunt aliqui. Singulariter prophetie spiritu illustratus. Sic contemplatiui singulariter ꝛ familiariter deo vniunt̄.

¶ Secundum est: corporalis ꝛ spūalis pacificatio. In cōtemplatiōis exercitio ꝛ mētis ꝛ corporis vera pax ꝛ requies inuenit̄. In actiua vero vita inuenitur ꝛ labor corporis ꝛ turbatio mentis.

¶ Hoc signat̄ Luc. x. In Maria q̄ ad pedes dñi sedebat. Et in Martha que satagebat circa frequens ministerium. Que stabat ꝛ turbabatur ꝛ sollicitabatur circa plurima. Martha vitā actiuam significat in qua quicunqȝ exercetur oīno sollicitat̄ turbat̄ ꝛ multum laborat nec requiem inuenit. Maria vero cōtēplatiuā vitaȝ designat: ꝛ ideo sedet ad pedes dñi ꝛ audit verbū illius ꝛ nō attēdens ad exteriora q̄ sunt in cōtinuo motu ꝛ pturbatione: sed vni soli deo vacans ꝛ corporaliter ꝛ spūaliter pacificatur: qr dicit xp̄s Jo. xvj. In mūdo pressurā habebitis in me aūt pacē. Ad hāc pacē contemplatiue vite vocat saluator laborātes in vita actiua qñ dicit Mat. xj. Uenite ad me oēs qui laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego reficiā vos.

Tollite iugū meū sup vos ꝛ discite a me qꝛ mitis sū ꝛ humilis corde ꝛ inue nietis requiē aīabus vr̄is. Iugū.n.meū .s.vite cōtēplatiue suaue ē ꝛ onus meū leue. Et iō si volumus verā pacē īueni re. Uenite ascēdamus ad montez dn̄i.

¶ Tertium est: singularis illuminatio. Contemplatiui a deo in hac vita singu lares mentis illuminationes a deo reci piunt: non sic viri actiui. ¶ Hoc figura tum fuit in Jacob: qui post luctam cuꝫ angelo vocatus est israel ꝛ vidit in via dei visiones mirabiles vt diceret: vidi dn̄m facie ad faciē ꝛ salua facta est aīa mea Gen.32. Jacob supplantator ꝛ luc tator vitam significat actiuam que cō tra vicia preliatur infirmatur ꝛ fatigat sicut Jacob: vt clamet cum psalmista dicens. Afflictus sum ꝛ humiliatus sū nimis. Israel vero qui interpretat̄ vi dens deum seu visio dei: vitam cōtem platiuam designat que deum in seipso speculatur. De Jacob fit israel qn̄ post labores actiue vite ꝛ bone operationis homo peruenit ad lucem cōtēplatiōis. Et tunc incipit deum videre ꝛ mirabi les recipere illuminatiōes vt dicat. Ui di dominum facie ad facieꝫ. Et propte rea quicunqꝫ cupitis diuinas illumina tiones: postponite oīa. Relinquite infi ma. Uenite ascēdamus ad montē dn̄i: qꝛ illuminat mirabil̄r a mōtibus eter nis.s.a cōtēplationibus īdeficiētibus.

¶ Quartū est spūalis refectio ꝛ inebria tio. Anima cōtemplatiua in hac vita de gens mirabili cibo ꝛ dulcedine reficit̄ ꝛ inextimabili potu inebriatur a dn̄o. Aīa autē actiua ieiuna remanet ꝛ esuri ens. ¶ Hoc figuratur in sponsa can.2. Que dicit. Sub vmbra illius quē desi deraueram sedi. Et fructus illius dul cis gutturi meo. Introduxit me rex in cellam vinariam. In quibus verbis di cit se vino potatam ꝛ dulci cibo refec tam. De hoc suaui cibo dicit ibidē Ori genes. Da mihi dn̄e fructum dulcem ꝛ fructum aīe mee. Altus est: attolle desi derium. Benedictus est: sanctifica ob sequiū. In putribilis est: purifica affe ctuꝫ. Suauis est letifica animam. Sed actiue vite dediti cibum istum suaueꝫ gustare non pōt: dicēte Augustino. Cō templatiui non actiui amare ꝛ gustare possunt sincerū bonum. Ad qd̄ gustan dum necesse est cessare a tumultu mun di: propter qd̄ esuriunt ꝛ sitiunt modo actiui: qꝛ non habent sensum gustus ex ercitatum. Et ideo si vultis gustare q̄ suauis sit dn̄s: venite ꝛ ascendamus ad montem dn̄i: ꝛ docebit nos dulcedi nē suā. ¶ De hac suaui refectione dicit Ricardus d̄.12. patriarchis c.3. Quid vero dulcius quidue iocūdius pōt esse q̄ oculū mentis ad summe sapiētie cō templationem erigere. Propter istaꝫ dulcem refectionē contemplatiui non sentiunt laborē sed consolationē. Pro pter defectū istius refectiōis: homines actiui laborant sudant: sollicitantur ꝛ conturbantur ꝛ murmurant sicut: ꝛ Martha q̄ circa multa occupat̄. Ueni te ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i: qꝛ in illa die cōtēplationis stillabūt montes dulcedinē ꝛ colles fluent lacte ꝛ melle.

¶ Quintū est vniuersalis pulchritudo. Contemplatiua vita mirabiliter decoꝛ at ꝛ pulchram reddit aīam quo ad de um quo ad seipsum: ꝛ quo ad exterioꝛ a ꝛ proximū: cū tn̄ vita actiua ī multis operibus defoꝛmetur ꝛ maculetur per exercitium rerum temporaliū. ¶ Hoc signatur Gen.29. In Rachel q̄ erat de coꝛa facie ꝛ venusto aspectu: ꝛ significa cat vitam contemplatiuam. Et in Lya sorore sua significante vitam actiuam: que erat Lippa oculis: ꝛ deformis. Nā

in operibus vite actiue occurrunt turbationes: occupationes: querulationes sicut i Martha: occurrūt cecitas: ignorantia ex puluere mundiali qui reddit oculos lippos sicut in Lya. Sed in contemplatiōe aīa tota decoratur ornatur fit candida per mundiciam: rubicūda per caritatē: diuina per illuminationē. ¶ Unde Hugo super. 7. Angelice hierarchie dicit. Contemplatio est deifica similitudo: q: dum per eam illuminati lucentes fiūt: quodammodo ipsius luminis lucentis similitudinē accipiūt. ¶ Quod contemplatio reddat animam pulchram & decoram patet in Moise Exo. 34. Qui cū fuisset in montem synai ad contemplandum & loquendum cum deo cum descenderet facies eius adeo erat radiosa fulgida & illustrata: qd filij israel non poterant nec audebant in faciem illius intueri. Et iō ad animam contemplatiuā clamat deus dicens Can. 4. Tota pulchra es amica mea & macula nō est ī te. Et iō o anime rationales. O sponse dei si vultis decorari: pulchrificari: venustari & placere sponso. Uenite & ascendamus ad montem domini & decorabit facies vr̄as.

¶ Sextum est cordialis inflammatio. Contemplationis officium maxime incitat & calefacit cor nostrum ad desiderium supernorū. Cū tñ actiua vitā multotiens desidem reddat. Et rō est q: in contemplatione deus alloquitur aīam & suauiter in eius auribus susurrat: & ideo mirabiliter cor mutatur ad supernorū dilectionē. ¶ Hoc figuratū fuit Luc. 24. In duobus discipulis euntibus in emaus: quibus se dn̄s iunxit in via & dum loqueretur illis & aperiret scripturas cor eorū ardens erat ad audiendum. Isti duo discipuli euntes in emaus qd īterpretatur mater festināo & desiderium consilij: sunt intellectus & voluntas qui in hierusalem supernā que est mater nostra per contemplationis desiderium intendunt. Et tales in contemplatione alloquitur dn̄s & accēdit & ardere & languere facit cor illorū. Unde dicit aīa contemplatiua Cant. 5. Aīa mea liquefacta est vt dilectus loquutus est. O quō ardet cor cōtēplatiuū qn̄ deus in aīa susurrat. Uiuus ē n. sermo dei & penetrabilior oī gladio ancipiti ptingēs vsq; ad diuisionē spūs & aīe: & iō cor cōtēplātis scindit: cōburit & liq̄facit. Et q̄ ē cā qd bonū corda nō ardēt desiderio supnorū: nisi q: nō vacāt cōtēplatiōi: nec vocē dilecti susurrā tis audiūt. O miseri mortales si vultis desiderio eternorū ardere & calefieri. Uenite ascendamus ad mōtē dn̄i.

¶ Septimū ē mētalis eleuatio. Nā hō cōtēplatiōi vacās aliqn̄ mētalr eleuat̄ vltra oīa inferiora: & in floribus celestibus spūalr cōmorat̄. Et in sancta trinitate ineffabilr iocūdat̄. Cū tñ vita actiua in istis corruptibilibus semp pmaneat. ¶ Hoc figuratū fuit ī illo magno cōtēplatiuo Helya. 4. Re. 2. Qui ī curru igneo raptus ē & collocatus in paradiso deliciarū: Sic cōtēplatiuī in exercitio cōtēplationis sup oīa corruptibilia eleuant̄ & ad celestia & diuia cōtēplāda rapiunt̄: vbi maximis cōsolatiōibus reficiunt̄. ¶ Un̄ Hugo de claustro aīe li. 3. c. 5. dic̄ sic. ¶ Cōtēplatō claustrū aīe dr̄ā cuius sinu dū se recipit aīus sola celestia meditat̄: a terrenis sepat̄: a turba carnaliū cogitationū lōge pōit̄. Dulces carnis refugit effectus. Uagos sensuū astringit motus: in dn̄o delectat̄: angelica dulcedine fruit̄. Legit in libro vite p silētio pacē tenet. In choro virtutum seruat concordiam morum. Sūmi patris potentiam cōsiderat. Sapiam filij

Quid sit vita contemplatiua

investigat: Spiritus sancti benignitatem amat. Dum hec tria contemplatur tribus modis cõsolat̃ ille. O mortales miserrimi qui in huius mũdi negocijs laboratis ꝛ semp̃ adeo lõge statis semper i discordijs: semp̃ ceci: semp̃ famelici ꝛ cupidi: semp̃ peccatis deformati: semp̃ frigidi: semp̃ ad terrena depressi ꝛ tandẽ cuz tot laboribus descenditis ad infernũ. Et tñ si ad ociũ ꝛ quietez cõtẽplatiõis aspiraret aĩa vestra: semp̃ deo essetis vniti: semp̃ pacati: lucidi: refecti ꝛ saciati: inflãmati ad celestia sublevati: ꝛ tandez in curru igneo caritatis ad celum translati ꝛ glorificati. Venite ergo omnes ꝛ ascẽdamus ad mõtem domini ꝛ docebit nos vias suas: ꝛ ambulabimus in semitis eius: ꝛ decorabimur priuilegijs eius.

¶ De vita actiua ad contemplatiuã preambula notabilia septem. Cap. iiij.

Venite ascendamus ad mõtez dñi ꝛ docebit nos vias suas. Cuz opposita iuxta se posita magis agnoscant̃. Cupientes ad montẽ vite contemplatiue cõscendere expedit primo de suo opposito vz de vita actiua aliquid enarrare: ꝛ tanto magis q̃nto ipsa actiua vita p̄uia est ꝛ preambula ad cõtemplatiuã. Ipsa.n. actiua vita est dispositio q̃daz ꝛ p̄paratio ad ascẽdẽdũ in mõtẽ cõtẽplatiõis: ꝛ iõ de ipsa videbimus septẽ. ¶ Primo: quomodo differt actiua vita a cõtẽplatiua: ꝛ in quo vtraq; cõsistat. ¶ Et dico: q̃d vita est illa opatio quaz aliquis in seipso exercet: ꝛ cui summz studiũ ꝛ cura ꝛ intentio impendit̃. Et quia principalis operatio in hoie est intelligere ꝛ velle ꝛ ratiocinari: ideo vita hominis est viuere s̃m operationẽ intellectiuam ꝛ rationalem. Et s̃m tales operationẽ intellectualez distinguitur vita hominis in actiuam ꝛ contemplatiuã: licet.n.i homine sit vita voluptuosa q̃ a Philosopho appellat̃ brutalis ꝛ bestialis.i. ethicorũ. Ab ipsa tñ non debet vita humana denominari vel distingui: sed ab intellectuali ꝛ rationali q̃ est principalior ꝛ dignior in homine. ¶ Intellectus aũt humanus duas hẽt operationes vnam que est ipsius intellectus secundũ se que consistit in operatione ipsius intellectus in se. Et secũdũ istam operationẽ dicit̃ vita speculatiua seu contemplatiua. Et intellectus dicit̃ speculatiuus. Aliam etiam habet que est ipsius intellectus inq̃ntum regit ꝛ regulat vires ꝛ potentias anime inferiores sibi obedientes. Et secundum istaz operationez dicitur vita actiua seu practica: ꝛ intellectus practicus. Et licet intellectus sit vnus numero in vno indiuiduo: tñ dicitur speculatiuus ꝛ practicus. Vel contemplatiuus ꝛ actiuus p̄p diuersitatem officiorũ: actuum: ꝛ obiectorum. Nam intellectus speculatiuus habet officium intelligẽdi: practicus vero habet officiuz ordinandi ad finem. Speculatiuus habet actum qui est intelligere: practicus habet actum qui est dictare. Speculatiuus habet obiectuz quod est intelligibile. Practicus vero habet obiectuz quod est operabile. Et propter hoc quia vita hominis dicitur in eo consistere in quo magis homo delectatur ꝛ intẽdit. Illa vita que magis innititur operationi ipsius intellectus in se dicitur vita contemplatiua. Et maxime consistit in contemplatione summi contemplabilis. Et illa que magis studet operationibus sensuum exteriorum dicitur vita actiua.

¶ Secundo quomodo differunt contē platiua christianorum a cōtemplatiua philosophorum: ⁊ actiua christianorū ab actiua philosophorum. Et dico q̄ cōtemplatio est actus medius inter ipsum contemplantem ⁊ obiectum cōtē platū. ¶ Contemplatio philosophorū erga primam causam deum non procedebat ex amore obiecti contemplati. s. dei sed ex amore contemplantium ꝑ perfectionē sui intellectus acquirēdā ⁊ ideo philosophi quasi nitebātur trahere primam causā intra se per cognitionem ipsius quia verū est in anima. Et sic circa primam causam habebāt solam speculationem: ⁊ non affectionē vel amorē. Et propterea voluntas philosophorum semper remansit famelica ⁊ insatiata taliter q̄ post multas veritatis ⁊ scientie inuestigationes fatigati ⁊ tedio affecti cōcluserunt. Hoc vnū se scire q̄ nihil sciebant. ¶ Cōtemplatio vero christianorum procedit ex desiderio ⁊ amore obiecti contemplati. s. dei. Nā ideo deum cōtemplantur quatenus per amorem in ipsum deum contemplatum totaliter transformentur. Et sic circa obiectum nō solū habent speculationē sicut philosophi: sed etiā amorem ⁊ affectum cordialē. Et talis contemplatio nō sistit in solo intellectu sicut illa philosophorum: sed transit in affectum. Unde Augustinus orādo ⁊ contemplando dicebat. Fac me p̄cor domine gustare per affectum quod intelligo per intellectum. Fac me sentire per amorem quod sentio per cognitionem. ¶ Actiua ēt vita philosophorū erat ordinata vel ad finem monasticū idest ad vtilitatē ꝓprie vite ⁊ propter amorem sui ipsius. Uel ad finē yconomicum idest ad vtilitatem vnius familie ⁊ propter amorem illius: vel ad finē politicum ⁊ ciuilem. i. ad vtilitatem rei publice ⁊ ciuitatis ⁊ ꝑ amorē reipublice. Ex quibus patet q̄ tota intentio philosophorū erat curua ad terrena. ¶ Actiua vero vita x̄pianorū ordinata est ad deum tanq̄ ad finem vltimū ⁊ propter ipsum deū. Unde Martha que actiuam christianorum vitam prefigurat propter christū qui erat deus laborabat. Ex quo patet quomodo actiua vita christianorum tota est ad celū erecta ꝓ cuius amore laborat. In operibus pijs: in extirpando vicia: operando virtutes.

¶ Tertio quomodo vita actiua excedit contemplatiuā ⁊ quomodo est illa nobilior ⁊ excellentior. Dico argumentatiue quod actiua videtur esse nobilior ⁊ perfectior cōtēplatiua ꝓpter quinq̄ rōnes. ¶ Prima est talis. Illa virtus est nobilior ⁊ perfectior que est magis meritoria ⁊ magis continua: sed actiua vita est magis meritoria ⁊ magis continua q̄ contēplatiua ergo est nobilior. Quod sit magis continua ⁊ per consequens magis meritoria est clarū. Nā vita contemplatiua non potest continuari q: saltem intermittitur quādo creatura dormit. Sed vita actiua pōt continuari ⁊ quando creatura vigilat ⁊ quando dormit: sicut faciunt illi qui ⁊ vigilando ⁊ dormiendo portāt ciliciū vel cordam nodosam: vel circulum de ferro ad carnem ⁊ dormiunt super nudam humum que omnia pertinent ad actiuā vitā: ergo est perfectior. ¶ Secūda. Illa virtus ē nobilior ꝓpter quā alia est relinquenda ⁊ deponēda. Sed propter vitam actiuam contemplatiua est deponenda: ergo vita actiua est nobilior. Quod contemplatiua sit dimittenda propter actiuam probo. Quia si quis proximus meus sit infirmus de

periculosa infirmitate ⁊ me inuitet ad
subueniendum sibi tunc deleo dimit
tere contemplationem meam propter
subuentionem fraternã: qꝛ dicit Joan
nes in prima epistola. c. iij. Qui viderit
fratrem suum necessitatem patientem
⁊ clauserit viscera sua ab eo quomodo
caritas dei manet in illo: ergo est nobi
lior. ¶ Tertia. Jlla virtus est nobilior
ex qua sequit̃ maius bonũ ⁊ salus plu
rium personarum. Sed ex vita actiua
sequitur maius bonum ⁊ salus pluriũ
sicut Lia habuit plures filios q̃ Ra
chel: ergo actiua est nobilior. Unde si
aliquis populus hereticus vel in pecca
tis immersus inuitaret contemplatiuũ
aliquem ad sibi predicandum ⁊ cõuer
tendũ: ⁊ cõferendũ ecclesie sacramẽta.
Tunc talis teneretur dimittere conso
lationem sue contemplationis ⁊ tali po
pulo p̄dicare qꝛ caritas nõ querit q̃ sua
sunt sed q̃ Jesu xp̄i. j. Cor. xiij. ergo.
¶ Quarta. Jlla v̄tus ẽ nobilior ⁊ pfe
ctior: que propter deum facit maiora
⁊ dat quidquid possidet: ⁊ facit quid
quid potest. Sed vita actiua est hmõi
⁊ non cõtemplatiua: ergo actiua est no
bilior. Quod actiua vita propter deuz
faciat maiora probat̃: quia per marti
rium quod pertinet ad vitam actiuam
dat oẽ quod habet: ⁊ facit omne quod
põt: ergo est nobilior: qꝛ cõtẽplatiua nõ
facit ista. ¶ Quinta. Jlla virtus est no
bilior in fideli christiano que fuit nobi
lior in xp̄o in quãtum homo: quia vita
xp̄iani regulatur a vita xp̄i: sed vita ac
tiua fuit nobilior in xp̄o in quantũ hõ
q̃ cõtẽplatiua: ergo nobilior. Quod
actiua fuerit nobilior in xp̄o probatur
sic. Jlla virtus fuit in xp̄o in quantum
homo nobilior per quã eternus pater
voluit sibi satisfieri ⁊ xp̄s voluit sibi sa
tisfacere pro pretio vel debito humane
nãe. Sed satisfecit eterno patri p̄ vitã
actiuam. s. per suam passionem ⁊ mor
tem: ⁊ non per contemplatiuam: vz per
suam contemplationez: ergo actiua est
quo ad hoc nobilior ⁊ perfectior. Pre
terea xp̄s qui est summa veritas ⁊ in
doctrina nõ potest errare: videtur ma
gis docuisse vitam actiuam q̃ contem
platiuaz. Unde singulariter docuit mi
sericordiam: paupertatem: patientiaz:
vigilias: orationez: pater noster. Jndul
gere inimicis: assumere crucez dicens.
Qui vult venire post me abneget se
metipsum ⁊ tollat crucẽ suã ⁊ sequat̃
me: ergo videtur nobilior.

¶ Quarto: quomodo cõtemplatiua vi
ta excedit actiuam. Et hic dico qꝫ contẽ
platiua excedit vitam actiuam propter
quinqꝫ rõnes. ¶ Prima est talis. Jlla
virtus est nobilior ⁊ perfectior que pro
cedit a nobiliori istrumẽto ⁊ subiecto.
Sed contemplatiua a nobiliori instru
mento procedit: quia est actus anime.
Actiua vero est actus corporis: ergo cõ
templatiua tantum excedit actiuã quã
tũ aĩa excedit corpus. ¶ Secũda. Jlla
virtus est nobilior ⁊ perfectior que ha
bet nobilius obiectum. Sed contẽpla
tiua est huiusmodi: qꝛ habet p̄ suo ob
iecto deũ quod est bonum per essentiã
⁊ includit omnem bonitatem. Actiua
vero habet pro obiecto creaturã q̃ est
bonũ per participationẽ ⁊ nõ includit
oẽm bonitatẽ: g̃ contẽplatiua est nobi
lior. ¶ Tertia. Jlla virtus ẽ nobilior q̃
est similior beatitudini cõsumate ⁊ vl
timo fini: sed contemplatiua est hmõi:
qꝛ cõtẽplatio est summa delectatio pos
sibilis in via: ⁊ ideo multũ similis futu
re felicitati in qua erit summũ gaudiũ.
Actiua vero ẽ valde penosa ⁊ laborio
sa in via vnde signatur per Liã que di
citur laboriosa: ergo contemplatiua est

nobilior et pfectior q̃ actiua. ¶ Quartum. Illa virtus est nobilior et pfectior ex qua sequitur maius bonum. Sed ex contemplatiua sequitur maius bonum: q2 per ipsam anima transformatur in deum per excessiuũ amorem: p actiuam vero nõ sic transformatur: ergo cõtẽplatiua est perfectior. ¶ Quinta. Illa virtus est pfectior que a spiritu sancto et a filio dei ẽ dicta perfectior et nobilior et magis cõmendata. Nam impossibile est spiritum sanctum errare: sed filius dei et omnes sancti a spiritu sancto illuminati dixerunt contemplatiuam esse optimam et meliorem q̃ actiua: ergo sine aliqua dubitatione cõtemplatiua est nobilior et pfectior quã actiua: quia Maria optimam partem elegit Luc. x.

¶ Quinto: quomodo soluitur ista questio a doctoribus. Dico ſm Augustinum: Ricardu3 de sancto victore: Hugonẽ panzeram: et Cancellariu3 Parisiensem. Quod vna excedere põt alia3 ſm diuersos respectus: actuu3 tẽporũ et officiorꝝ. Unde actiua est deo gratior et magis amplexanda q̃ cõtemplatiua in quinq3 casibus v3. ¶ Primo: qñ aliquod diuinum mandatum stringit ad aliquod opus corporale faciendum quod non potest sine transgressione dimitti: tunc dimittenda est cõtemplatio propter actionẽ. ¶ Secundo: quando aliquis ex voto obligatur ad aliquod opus vite actiue puta ad dicendu3 officium diuinum: et tunc dimittenda est contemplatio propter illam actionem. ¶ Tertio: qñ aliquis ex officio suo alligatur ad operationes vite actiue sicut sacerdos qui ex officio tenetur baptizare. Audire confessiones: cõmunicare propter talia opera vite actiue suspẽdere debet ad tempus cõtemplationẽ. ¶ Quarto: qñ obediẽtia superioris et plati ad aliquod opus astringit: obediẽtia est adimplenda: et cõtemplatio dimittenda. ¶ Quinto: qñ necessitas et caritas pximi vrget ad opera misericordie puta ad elemosinã vel alia3 ministrationem tunc suspendenda est cõtemplatio et misericordia est facienda proximo sicut patet in. c. fratrẽ nostrũ lxxxvj. di. ¶ S3 nõ occurrẽtibus istis casibus. Contẽplatiua ceteris paribus est nobilior et melior: q2 sic est determinatum a xpo Luc. x. Sic determinant omnes sancti q2 cõtemplatio est ineternum permãsura. Et magis ad diuinũ amorẽ incitatiua. Et magis meritoria quia multi angeli in paradiso plus meruerunt in vnico actu contemplationis et caritatis in deum qui non durauit p spatium vnius pater noster: q̃ multi martires per multa opera vite actiue: et etiam per martiriu3 in quadraginta annis. ¶ Preterea vita actiua precedit cõtemplatiuã et ordinatur ad ipsam in via vel in patria tanq̃ ad finẽ. Unde et Jacob prius habuit Lyam in vxorẽ q̃ vitã significat actiuã q̃ Rachel q̃ cõtẽplatiuã significat. Et Jacob prius fuit vocatus Jacob q̃si luctator et pliator ĩ vita actiua contra vicia: q̃ Israel. i. vidẽs deũ in vita cõtẽplatiua. Et Augu. xv. de trini. c. xx. dicit: q̃d ad cõtẽplationẽ trinitatis tota hoĩs vita d3 ordinari Cũ ĝ finis nobilior et melior sit his q̃ sũt ad finẽ: manifestũ ẽ q cõtẽplatiua actiuã excedit. Et iõ reseruat̃ in fine vite q̃si optimũ vinũ ĩ fine nuptiaꝝ Jo. ij Et iõ venite ascẽdamus ad mõtẽ cõtẽplatiõis: q2 ẽ optia opatio hũane nãe. ¶ Sexto: qũo actiua et contẽplatiua vita reddãtur pfecta in actibus suis. Dico q opatiões tã actiue q̃ cõtẽplatiue sũt pfectiores qñ fiũt cũ sex cõdõibus.

¶ Prima: qñ fiunt solo amore diui
no puro ⁊ non aliquo respectu sinistre
intentionis vel humane laudis vel lu
cri. ¶ Secunda: qñ fiunt cum maio
ri feruore caritatis licet sit eadem ope
ratio. ¶ Tertia: qñ operatio est ma
gis humilis ⁊ abiecta: loquẽdo in vita
actiua: verbi gratia magis perfectuȝ ⁊
meritorium est apud deuȝ lauare vlce
ra leprosorum q̃ȝ lauare scutellas: qꝛ il
la operatio videtur magis vilis ⁊ abie
cta q̃ȝ lauare scutellas. ¶ Quarta: qñ
operatio fit cum maiori humilitate qꝛ
sicut superbia maior magis de premio
minuit siue de merito: sic maior humi
litas auget. ¶ Quinta: qñ in operatio
ne sustinetur maior vel excessiua pena:
quia patientia opus perfectum habet.
¶ Sexta: qñ operationi adiungunt̃
conditiones laudabiles ⁊ plures inten
tiões virtuose. ¶ Do exẽplũ in vita cõ
tẽplatiua. Unus cõtẽplationi vacat so
lo diuino amore inductus. Alius vero
contemplationi equali vacat: amore di
uino: ⁊ vltra hoc: vt habilitetur ⁊ assue
scat cõtemplationi. Ut fundetur in hu
militate vt proximis bonum exemplũ
prestet. Hic secundus contemplationẽ
perfectioreȝ habet ⁊ magis meritoriaȝ
q̃ȝ primus. ¶ Exemplũ in vita actiua:
due mulieres omnino similes: faciunt
abstinentiam inequali mensura. Una
soluȝ facit amore diuino. Alia ad amo
rem diuinuȝ adiungit istos respectus.
Nam abstinet vt deo satisfaciat de pec
cato gule quod cõmisit: vt seruet casti
tatem ad quam tenetur: vt per abstinẽ
tiam deformet corpus suuȝ ne sit alijs
in scandalum ad peccandum: ⁊ vt om
nibus proximis lumen prebeat boni
exempli. Huius secũde opera licet sint
equalia tamen multo sunt perfectiora
⁊ magis meritoria q̃ȝ prime. Et pro tã
to omnes qui in actiua vel contempla
tiua vita proficere student ad sex predi
cta semper oculos intentos habeant.
O serue dei qui pro meritis cumulan
dis desudas: examina ⁊ discute diligẽ
ter: sero: mane: meridie: quo amore:
quo feruore: qua humilitate: quibus ⁊
quot respectibus operaris.
¶ Septimo: quomodo vita actiua im
pedit contemplatiuam: ⁊ que sunt eoꝝ
subiecta ⁊ instrumenta: respondeo ⁊ di
co: quod subiectum ⁊ instrumentuȝ vi
te actiue est corpus cum omnibus sen
sibus. Subiectum vero ⁊ instrumen
tum contemplatiue est anima cuȝ suis
tribus potentijs. s. memoria intellectu
⁊ voluntate. Et aliquãdo principalius
subiectum cõtemplatiue est memoria:
quando videlicet in contemplatione ho
mo maiorem quietem ⁊ paceȝ sentit in
anima q̃ȝ lumen vel amorem. Aliquan
do principalius subiectũ est intellectus
quando vȝ in cõtemplatione homo ma
iorem sentit illuminationem q̃ȝ amorẽ
vel pacem: aliquando principalius sub
iectum est voluntas: quando vȝ in con
templatione homo maiorẽ sentit amo
reȝ vel feruorem: q̃ȝ illuminationẽ vel
pacem. Et ideo qui properat ascendere
ad montem contemplationis: offerat
deo habitaculum mentis memoriam:
intellectũ ⁊ voluntatẽ. ¶ Preterea est
notandum q̄ actiua vita aliquando cõ
templatiuam multum impedit. Aliqñ
parum. Aliquãdo vero nihil. In incipi
entibus contemplare: operationes acti
ue vite multum impediunt: qꝛ mentes
debiles non possunt ⁊ operibus corpo
ralibus intendere: ⁊ per mentis cogi
tatum deo inherere: in proficientibus
⁊ iam in cõtemplatione exercitatis pa
rũ impediunt: qꝛ ⁊ si manibus vel alio
modo operant̃ i operibus actiue vite:

mente tamen deo adherent. In perfectis vero nihil impediunt q: et si corporaliter laborāt: deo tñ imobiliter inherent. Et tāto est pfectior contemplatio atqꝫ sufficiens qn̄to minus est a laboribus et tormentis corporis: et passionibus anime perturbata. Unde qui contemplationis exercitium desiderāt: incipientes maxime opera actiue vite et oēs corporales actiones qn̄tum possibile est abijciāt: quia cōtēplatiua vita solā dei faciē considerare desiderat dicente Grego. sup Ezech. Contemplatiua vita est caritatē dei et ꝓximi tota mente tenere: et ab exteriori actione quiescere: ita ꝙ nil libeat agere: sed calcatis curis omnibus: ad videndū faciē sui creatoris aīus inardescat. O monachi abijcite oīa mechāica. Uenite ascēdamus ad montem domini rc.

¶ In quibus et quot operibus actiua vita consistat. Cap. v.

V Enite ascendamus ad montē domini: et docebit nos vias suas. Ad contemplationis montē peruenire cupientes: prius exercitati esse debent in plano itinere actiue vite tanqꝫ in bello spirituali: q: nemo coronatur nisi post pugnā et victoriā. Propterea videndum est in quot et quibus vita actiua consistat q̄ est quedā pugna preuia ad triumphum contemplationis: Et ad hoc respondendo dico ꝙ vita actiua principaliter consistit in septem in quibus oportet hominem desudare anteqꝫ trāseat ad perfectam contemplationem.

¶ Primo in fugiendo corporales delectationes. Ubi aduertēdū ꝙ quattuor sunt genera delectationū. ¶ Primum est delectatio sensualis: in qua peccatores sequentes desideria sensuū: postponunt iudicium rationis. Et in tali delectatione rō subiugat̄ sensualitati. Exēplum in adulteris et fornicatoribus. ¶ Secundū est delectatio naturalis sicut est comestio vel locutio. Et ī tali delectatione rō et sensualitas sunt associata: nec vna totaliter dominat̄ alteri. Et ideo sensus multociens in ista delectatione delectant̄ vltra debitū modū. ¶ Tertium est delectatio rōnalis. In qua sensus a rōne sunt incarcerati: et iō sunt cōtenti debitis et temperatis delectationibus. Exempli grā aliquis rōnabiliter se mouet ad audiendū aliquam armoniā vel cantilenā ad incitandam deuotionē. In illa armonia auris delectatur: sed illa delectatio est rōnalis et propter hoc sensus delectat̄ moderate ꝯm dictamen rōnis. ¶ Quartū est delectatio spūalis. In qua natura corporalis et spūalis vꝫ corpus et aīa supnaturaliter delectant. ¶ Secundo notādū: qꝺ virtus q̄ in se est difficilis et penosa creaturā delectat tripliciter. Aut delectatiōe sensuali: aut delectatiōe rōnali: aut delectatione partim sensuali et partiꝫ rōnali. Exemplū psallere deo stādo cum organis et cimbalis sicut faciunt clerici et religiosi in choris suis. Tale opus est virtus et operatio actiue vite penosa: et aliqñ delectat sensualiter et hoc pōt accedere in iuuenibus incipientibus. Aliqñ delectat rōnaliter tantum non sensualiter et hoc accidit in excellētibus et pfectis: qui de illa armonia vel psalmodia non delectantur ꝯm sensuꝫ: sed ꝯm rōnē tñ moderantes sensum. Aliqñ delectat partim sensualr̄ et partim rōnaliter: et hoc est in ꝓficiētibus. Et hoc accidit in pluribus qꝫ duo ꝓdicti modi delectādi. ¶ Tertio notādū.

Qd delectatio in se nec est vicium nec virtus. Sed pot esse virtus et viciu scdm circustatias q occurrut ad illa. Nam si ho querat delectatione ab obiecto coueniente puta a deo: et in loco coueniente: et in tempore debito. et in modo honesto: et in mesura teperata virtus esset et ad virtutez incitatiuu: qr dicit ps. Delectare in dno et ipse dabit tibi petitione cordis tui. Si aut ho delectatione querat ab obiecto a quo non debet: verbi gra: Ab vxore pximi: et in loco in quo non debet verbi gra. In ecclesia vult fornicari: et in tempore indebito puta in die ieiunij: festi. Aut comunionis. Et mo indebito puta non scdm naturam. Et in mesura no teperata: tuc delectari e ad peccatu iputandu. ¶ Quarto notadu. Qd sensus nri pnt moderate delectari in suis obiectis sine peccato: qn de illis obiectis creatura facit sibi scalaz ad cognoscendu creatore. Exemplu: ro nra couertit oculos ad conteplada pulchritudine et magnitudinem terre: maris et aeris: et ignis: stellarum: lune: et solis: vt ex hac pulchritudine et magnitudine in cognitionem sui creatoris eleuetur. In tali visione oculus pot sine peccato delectari dumodo delectatio no sit immoderata: sed sub rone regulata. et ide est de alijs sensibus qn delectant circa sua obiecta ad hunc finem: et tales delectationes ronales sensuum non sunt fugiende. ¶ Quinto notandu. Quod delectationes spuales que adeo supernaturaliter imittunt etiaz non sunt male ymo licite et vtiles valde creaturis non duz perfectis et bene expertis: valde. n. incitant hoiem ad inherendum deo et ad currendu ad ipsum: et io iste delectationes a talibus non sunt fugiende vel abijciende. Tame posset aliquis tante esse perfectionis qd licite desideraret carere oi consolatione pp deu: et tuc talis posset licite tales consolationes declinare: vt xpi amore viueret in sola cruce: oi spoliatus delectatione et cosolatione. ¶ Sexto notandu q delectationes naturales imoderate puta imoderata delectatio in comededo: dormiedo: loquedo: videdo oino sunt fugiede a viro actiuo qui ad coteplationis montez aspirat. Nisi. n. aia ab inferioribus delectationibus abstinuerit ad superiores et diuinas no ascedet. ¶ Un Gen. 32. dr qd primo percussus fuit femoris neruus et emarcuit ipsi Jacob antequa vocaret israel: qr anteqz fiat cotemplator videns deu: prius est necesse in actiua vita extinguere: expellere: et extirpare naturales delectationes imoderatas que per neruu femoris significari pnt. O serue dei qui ad monte coteplatiois anhellas claude sensuum fenestras: alias est impossibile peruenire. ¶ Septimo notandu: qd delectationes sensuales et contra rone et bestiales: sicuti sut delectatioes: luxurie: ludi: choree: murmurationis: detractiois: et huiusmodi: que sunt cotra ronis iudicium oino sut declinade: et fugiede: imo nec nominari deni ab actiuo viro qui ad coteplatione satagit puenire. ¶ Unde. 3. Re. 19. Helias vir coteplatiuus timens fugit a facie Jezalelis vxoris Achab et iuit in desertu vbi habuit angeloz visioes. Per Helia intelligi pot vir actiuus qui cupit ad desertu cotemplationis et ad angeloz visiones puenire. Hic persequit a Jezabel. i. a delectationibus carnis teptat. Jezabel. n. iterptrat fluxus vanus vl flues saguine: aut sterquiliniu qr delectatioes carnales et corporales no sut nisi vanitas flues ad modu fluminis: et saguis et sterquiliniu fetidu deflues. Sed vir actiuus dz ei vertere terga: sin

gere declinare: et sic ad desertū cōtēplationis pperare. O monachi. O serui dei memētote quia mr̄ nr̄a Eua eo q aperuit oculos manū et gustū ad pomi delectationē: eiecta est de paradiso cōtēplatiōis et voluptatis ad hanc vitā actiuā et laboriosam nr̄e huius inquiete regiōis. Salomō maximus cōtēplatiuus qr se vertit ad delectatiōes carnales: cōtēplatiōis sapiaʒ pdidit et merito quia scriptū est Job.c.28. Sapia nō inuenit in terra suauiter viuētiū. Uita ḡ actiua cōsistit p̄ i fugiendo has delectatiōes p̄dictas vʒ delectatiōes nāles īmoderatas: et delectatiōes bestiales et irrōnales.

¶ Secūdo in moderādo passiōes aīe q̄ sunt amor: gaudiū: timor: et spes. Iste .n. passiōes pn̄t esse cū vicio aliqn̄: aliqn̄ cū vtute f̄m q sūt circūstātionate. Tn̄ inq̄tū sunt excessiue circa bona ista inferiora inquietāt aīam nec ad deū contemplatiōis ascēdere sinūt. Et pp tāto vir actiuus qui vult ad cōtēplationē puenire: post fugā carnaliū delectationū dʒ totis viribus inuigilare ad extirpandū passiōes viciosas de aīa. Amorē vʒ gaudiū: timorē et spē ab oībus creatis: vt nullū creatū nimis amet aut timeat. De nullo creato nimis gaudeat aut speret: sed totū amorē gaudiū timorem et spē ad ip̄m creatorē cōuertat. Alias parū pdest: carnales delectatiōes declinare: et viciosas passiones in aīa reseruare. ¶ De isto passionū moderamie habemus figurā et exēplū in illo nobilissimo viro actiuo Dauid qui post moduʒ puenit ad sūmā cōtēplationē. Qui vt scribit. 2. Re. 23. Cū desiderasset aquaʒ d̄ cisterna q̄ erat i hierusalē et tres eius milites cū suo maximo piculo reportassent. Noluit ipsam bibere sed repressit suū desideriū dicēs. Propitius si mihi dn̄s ne faciā hoc. Nec sanguinē istorū et aīaꝝ piculū bibā: et sic noluit bibere sʒ aquā illā dn̄o sacrificauit. Sic vir actiuus oēm passionē et desideriū aīe ad ista inferiora dʒ reprimere secare et ad deū cōuertere.

¶ Tertio i extirpādo vicia de corde. In aīa et corpore sunt multa vicia: aliqua ex inclinatiōe nāli: aliqua ex cōsuetudine viciāte nām etiaʒ bonam sicut sunt Superbia: Auaritia: Inuidia: Ira: Accidia: Gula: Luxuria. Debet ergo vir actiuus diligēter discutere i hoc tertio loco semetipsum et videre si in semetipso aliqd̄ viciorū p̄dictorū hēat: et ibi ponere falcē totius industrie et vigoris ad ipsum eradicādū et p̄scindēdū. considerans qd̄ cōtēplationis sapia nō habitabit in corpore subdito peccatis. Un̄ dicit Isidorus. Per actiuā vitā q̄ ad itellcuʒ practicū ptinet cūcta vicia exhauriēda sūt. ¶ Qd̄ ista vicioꝝ extirpatio sit necessaria ante vitā cōtēplatiuā p figuraʒ patet Gen.32. In Jacob qui p totā noctē luctatus est cū angelo vsq3 mane: et statim post vocatus est israel ab angelo. Jacob interptat̄ luctator siue supplātator israel vidēs deū. Jacob significat viꝝ actiuū: israel cōtēplatiuū: sed prius ē iacob et p totā noctē luctat̄ vsq3 māe: qr p̄ necesse ē viꝝ actiuū i nocte vite actiue tenebrose luctari: p̄liari cōtra vicia et extirpare et dissipare ea d̄ corpe et aīa et post extirpationē fiet isrl̄ et pueniet ad cōtēplationē: et hec ē cā pp quā rari ad mōtē cōtēplatiōis ascēdūt: qr difficile est p actiuā vitā exterminare vicia de cōfinio aiarū.

¶ Quarto in plantādo virtutes in aīa: Debet vir actiuus q̄rto loco studere sollicite ad plātādū vtutes i aīa: vʒ hūilitatē: māsuetudinē: pietatē: pacē: sobrietatē. Iste .n. sunt quedā ale q̄ eleuāt aīaʒ supra nām suā et approximāt ipsi deo.

Et istas virtutes debet homo petere a deo: ⁊ q̄tū hūana fragilitas sustinet in illis semetipsum exercere ⁊ plantare ⁊ radicare eas p exercitiū in aīa ⁊ in corpore. ¶ Figura Gen. 2. Posuit deus hoīem in paradiso voluptatis vt operaret̄ illud: qd̄ si fecisset trāslatus fuisset post ad paradisum celestē ad clare vidēdū deū. Moraliter paradisus voluptatis est aīa nostra creata ad sūmā voluptatē in gloria capiendā. Nō positus in ea est liberū arbitriū: qui est dominus oīum que ī hoīe sunt: ⁊ positus est in illo vt operaret̄ idest vt plantaret in aīa virtutes: humilitatē: castitatem: pietatē: ⁊ irrigaret: ⁊ excoleret per continuū exercitiū ipsaꝝ virtutū. Qd̄ cū fecerit trāslatabit̄ ad paradisum celestem. i. ad grāz altissime cōtēplationis. O monachi non sumus positi in paradiso deliciarum vt comedamus: bibamus: dormiamus: sed positi sumus in religione ad operandū ⁊ plantandū ⁊ irrgandum virtutes. Venite ergo ⁊c̄.

¶ Quinto in sustinēdo penas corporales passiones ⁊ tormenta propter deuz veluti sunt fames: sitis: frigus: dolor: infirmitas: ⁊ martiriū. Vñ Jo. vltimo qñ xp̄s distinxit vitā actiuā ⁊ contemplatiuam in Petro ⁊ Joanne dixit: de Joāne qui cōtemplatiuā significat sic euz volo manere: vz sine passione ⁊ morte violenta: sed de Petro qui actiuam significat: dixit. Tu Petre me sequere p viā. s. passionis ⁊ martirij portando crucē. ¶ Et hoc figuratur in filijs israel qui antequā puenissent ad fabricandum archam que contemplationem significat: prius sustinuerunt pharaonis psecutionem: famem: sitim: calorem: ⁊ infirmitates in deserto. Sic qui ad cōtemplationē annhellat: prius necesse est penalia multa sustinere: abstinēdo: ieiunādo: cōtinendo: obediendo: patienter supportando. Neqꝫ. n. aīa nostra supra se ascendere poterit: nisi feruenti desiderio: ⁊ vigilanti studio: a licitis etiam delectationibus strenue: sepe: ⁊ fortiter abstinuerit. ¶ Unde cū mater filiorū zebedei peteret a xp̄o vt duo filij eius sederent vnus ad dextrā: alius ad sinistrā illico saluator demonstrans illis viam dixit. Nescitis quid petatis potestis bibere calicem: quem ego bibiturus sum. i. stultum est quietem ⁊ sessionē regni querere: ⁊ non prius querere passiones ⁊ tribulationes q̄ sunt via ad eternam requiē possidendaz: sic vanū est nobis surgere ad quietem contemplationis nisi prius sederimus in amaritudine passionis ⁊ tribulationis. ¶ Unde Laban noluit dare Rachel pulchram que contemplatiuā significat Jacob nisi prius daret Lyā q̄ dicit̄ laboriosa ⁊ significat actiuam Gen. 29. dicēs. Nō est in loco nostro cōsuetudinis vt minores ante tradamus ad nuptias. Surgite ergo in montem contēplationis postq̄ȝ sederitis in puluere temptationis tribulationis ⁊ doloris. Propter hoc homo eiectus est de paradiso in hoc exilio vt patiatur.

¶ Sexto in operādo opera corporalia: Que in duplici differentia consistunt. Quedaz sunt opera corporalia mechanica sicut sunt: ars militaris: medicina: nauigatio: agricultura: lanificium: ars fabrilis: que de se non sunt opera pietatis: tamen si fiant pp deū in numero operationū actiue vite computant̄. Et ista opa difficilia possunt significari p Lyam laboriosam que fortissimos filios genuit: ⁊ significat vitam actiuam que circa ista opera laboriosa peragenda desudat: alia sunt opera corporalia que sunt opera pietatis veluti sunt: pa-

scere famelicos: potare sicietes: vestire nudos: sepellire infirmos: suscipere peregrinos: redimere incarceratos. In istis consistit proprie vita actiua. ¶ Et hoc figuratur Luc. x. In Martha que vitã actiuaz significat que erat sollicita et satagebat circa frequens ministerium vt pasceret xpm famelicũ et discipulos eius. Et ista opera actiue vite disponũt hoiem ad cõtemplationem. ¶ Figura Gen. 19. Quia Loth in foribus ciuitatis sedens angelos hospicio recepit: ductus fuit ab eis i segor et ascẽdit in mõtez. Sic hõ post opera pietatis pauperibus exhibita instigantibus angelis in montẽ cõtemplatiõis meret ascẽdere. Venite ergo ascẽdamus ad mõtẽ dñi.

¶ Septimo in operãdo opera pietatis spiritualia: que sunt septẽ: vz: consule: toge: doce: solare: remitte: fer: ora. De his oĩbus hẽmus exẽplũ in xpo Jesu qui cõsulebat: docebat: consolabatur: supportabat: et remittebat iniurias: et post ista ascendebat in montẽ ad contẽplãdũ: qsi monstraret que ista opera pietatis spiritualia sunt via ad cõtemplationis grãm acquirendã. Et ista opera pietatis spiritualia possũt ad quattuor principalia reduci: que sunt eius instrumenta per que exercet. ¶ Primũ est studiũ sacre scripture que nobis concessa est in lectionem. ¶ Secũdũ est pdicatio que data est nobis in humane vite instructionẽ. ¶ Tertiũ est sacramẽtorum administratio que data est p principium mediũ et finẽ humane saluationis. Principio correspõdet baptisma Fini correspondet Eucharistia et extrema vnctio. Medio corrñdent crisma: penitẽtia: mrimoniũ: et ordo. ¶ Quartũ est diuinũ officiũ qd datuz est nobis i oratione. In his quattuor generibus actionũ pcipue cõmendat actiua vita et in his maxime consistit. ¶ Inter oẽs autẽ corporales actiones actiue vite vocalis oratio videtur nobilissima et ad cõtemplationẽ imediatius dispositiua vt pote cum deo confabulatiua. Et propterea qui ad contẽplationis montem anhellat sũmopere studeat primo i planicie actiue vite desudare: semetipsum in oĩbus pdictis vel saltez in pluribus exercẽdo: et cõtinue recordet que nullus ad amplexus Rachel pulchrioris puenire poterit: nisi prius Lyã laboriosaz et lippã possederit. O religiosi qui iter contẽplationis arripuistis: accingite lũbos vestros. fugite a facie iezabel: extirpate passiones: inserite virtutes: patientes estote in tribulationibus et postmodum. Venite et ascendamus ad montẽ contemplationis.

¶ De operibus actiuis necessarijs his qui ad magnum contemplationis statum peruenire nituntur. Cap. vj.

V Enite ascendamus ad montẽ domini: et docebit nos vias suas. Qr multi sunt qui cõi vita cõtẽti sũt: nec ad maiora aspirãt. Alij vero robustiores ad pfectionis culmẽ ẽt in vita pñti peruenire satagũt: uidẽdũ est que sint opationes actiue vite necessarie talibus ad pfectionẽ aspirãtibus et loquendo p nunc de operibus actiue vite dico que decem maxime sunt necessaria in quibus religiosi et monachi et qui ad pfectionẽ aspirant se debent exercere.

¶ Primũ est profunda humilitas se inutilẽ et vilissimũ reputando cũ prõpta paciẽtia in aduersis. Hec.n. humilitas meret puehi ad statũ cõtemplationis. ¶ Exẽplũ in illo magno actiuo et cõtẽ

platiuo Abraā qui loquēs cū deo appellauit se puluerē dicēs. Gen.18. Loq̄r ad dn̄m meū cū sim puluis ꝛ cinis.

¶ Secūdū est desideriū cordiale paupertatis: semꝑ tenendo mentē spoliatā ab oībus rebus possessis. ¶ Exēpluꝫ huius desiderij pauptatis est ī illo magno actiuo ꝛ cōtēplatiuo Joāne Baptista qui in sua pueritia spretis bonis paternis iuit ad desertū viuens de locustis ꝛ melle siluestri: ꝛ ꝑpterea factus est contemplator maximus ꝛ hūit visiōes mirabiles. q2 vidit celos apertos: audiuit vocē p̄ris: ꝛ vidit spūm sanctū in colūbe specie figuratū Mat.3.

¶ Tertiū ē cordialis gratitudo erga deū ꝺ beneficijs receptis ꝛ recipiēdis cum virtuoso odio sui ipsius. Hec.n. gratitudo disponit hoīem ad maiora suscipiēda. ¶ Exēpluꝫ huius gratitudinis hēmus Gen.32. in illo magno actiuo ꝛ postmodū cōtēplatiuo iacob p̄riarcha qui grās agēs deo ꝺ imēsis sibi bn̄ficiis collatis nocte sequēti meruit angelorū visiōes: ꝛ vocari israel. i. vidēs deū.

¶ Quartū est diligere sobrie ꝛ tempate creaturas ēt virtuosas siue viri sint siue mulieres ne amor nr̄ spinis inuoluat. Distrahit.n. talis amor a diuinorū executiōe. ¶ Exēplū huius amoris sobrij dedit nobis saluator qn̄ illi īdignāter r̄ndit: qui dixerat ei: ecce mr̄ tua ꝛ f̄res tui foris stāt q̄rētes te dicēs mat. xij. Que est mr̄ mea ꝛ qui sūt f̄res mei quasi diceret. Nō decet pp amorē mr̄nū aut fraternū diuina relinquere.

¶ Quintū est mētis puritas ꝛ castitas corpis cū honestate oculoꝝ. Castitas.n. ꝛ īcorruptio teste scriptura facit proximū deo. ¶ Exēplū huius mūdicie habemus Gen.39. In illo magno actiuo ꝛ cōtemplatiuo Joseph qui ꝑuocatus ab vxor̄ pharaōis lasciua renuit acquiescere ꝛ carnis ꝛ mētis suauit integritatē. Et ꝑpterea meruit a deo grāꝫ interpretādi somnia ꝛ visiones.

¶ Sextū ē: lectio deuota sacre pagine vel aliaꝝ rerū spūaliū: nā deuota lectio ꝛ attēta rerū spūaliū maxime disponit aīum ad celestiū cōtēplationē ꝛ ad receptionē charisimatū spūs sancti. ¶ Exemplū est Act.c.x. Cum.n. Petrus dei verba loqueretur: cecidit spūs sanctus super eum deuote audientes.

¶ Septimū est: abstinētia rōnalis q̄ mētē eleuat ad celestia sicut crapula deprimit ad terrena. ¶ Exēplū huius habemus in Daniele ꝓpħa maximo actiuo ꝛ cōtēplatiuo qui pp abstinētiā meruit reuelationes misterioꝝ dei Dan.i. ꝛ.ij. Et Moises post abstinētiā meruit diuinā legem recipere. Exo.24.

¶ Octauū est: contēptibile ꝛ asperū vestimentū cū austero lecto. Sicut.n. qui in domibus regū sunt mollibus vestiūtur secūdū saluatoris sententiā: ita qui ad celestiū cōtemplationē aspirāt vilibus vestiri cōuenit. ¶ Exēpluꝫ de hoc habemus. In illo magno actiuo ꝛ contēplatiuo Helia ī veteri testamēto qui zona pellicea accintus erat. 4. R. i. Et ī illo magno actiuo ꝛ cōtēplatiuo noui testamēti Joāne Baptista qui indutus erat veste de pilis cameloꝝ cōposita: ꝛ zona pellicea accinctus renes vel lumbos: vt scribit̄ Mat.3.

¶ Nonū est: silētiū vniuersale circa oēꝫ mām ꝛ cōtinua solitudo: nā duo maxime īpediūt ascēsū aīe ad cōtēplationeꝫ: vꝫ mltitudo verboꝝ ꝛ cōuersatio multoꝝ. Et iō ꝺ cōtēplatiuo dicit Hier. tre. 3. Sedebit solitarius ꝛ tacebit: q2 leuabit se sup se. ¶ Exēplū habemus ab illo magno actiuo ꝛ cōtēplatiuo Heliseo qui quando voluit orare pro filio sunamitis mortuo remansit solus ꝛ clausit

hostiũ sup se ꝓut habet̃. 4. R̃. 4.

¶ Decimũ est: prompta obediẽtia in religioso: nõ disputando de ipsa maxime vbi nõ apparet peccatũ mortale vel aliquid cõtra vota sua. Nã obediẽtia maxime disponit hoĩem ad celestũ cõtemplationẽ. ¶ Exẽplũ est in virgine gloriosa q̃ vt scribit̃ Luc. j. Postq̃ obediuit voci diuine dicens. Ecce ancilla dñi fiat mihi ẜm v̄bũ tuũ: subito dei filiuꝫ cõcepit ⁊ ẜm qđ aliqui dicũt rapta est ad contẽplationẽ ⁊ apertam visionem eterni verbi ⁊ diuine essentie: q2 si est hoc cõcessum Paulo ⁊ Moisi ẜm doctores nõ est a dei matre negãdum: Et ꝓpterea qui in vita actiua ꝑfectus euadere cupit: ⁊ ad statũ egregiũ contẽplationis ascẽdere studeat diligẽter circa decẽ ꝑdicta: q2 sibi ꝓderunt magis q̃ aurũ ⁊ argẽtũ. O terq̃ quaterq̃ beati si tali tãtaq̃ auiditate circa predicta sudarent miseri mortales: quali q̃taq̃ delirãt: circa paleas ⁊ festucbas legum canonũ: philosophorũ ac poetaꝝ. Uenite ergo ⁊ ascendamus ad montẽ dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Est tñ hic aduertẽdũ q̃ actio corporalis multum penosa ⁊ q̃ sollicitudinẽ mẽtalẽ requirit ⁊ speculationẽ altã vel subtileꝫ est abijciẽda q2 multũ distrahit a cõtẽplatiõe. Predicta auteꝫ decẽ sunt cõsumatio ⁊ ꝑfectio actiue vite ⁊ de proximo ad contemplationẽ dispositiua: ⁊ ideo cuꝫ studio inquirenda.

¶ De quinq̃ actionibus humane mentis. Cap. vij.

Venite ascendamus ad mõteꝫ dñi ⁊ docebit nos vias suas. Quia cõtẽplatio quã intẽdimus ⁊ ad quã oĩs aĩa deuota in p̄nti vita anhellare dꝫ: est actio mẽtis vidẽdũ est cõsequẽter q̃ ⁊ quot sunt humane mẽtis actiões: vt cõtẽplationẽ ab alijs distinguere ⁊ eligere valeamus. Et ẜm diuersos sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ sñias dico qđ humane mẽtis siue humane intelligẽtie siue humani intellectus sũt quinq̃ principales actiões q̃ sunt quasi quinq̃ aspectus siue visiões aĩe in deũ ẜm maiorẽ vel minoreꝫ approximationẽ ad ipsuꝫ. Et q̃to anima ꝑficit ĩ istis visiõibus tãto fit ꝑfectior.

¶ Prima actio aĩe est cogitatio: que sic diffinit̃. ¶ Cogitatio est aspectus animi improuidus ad euagationẽ ꝓnus: qui sine vllo freno discretiõis ꝑ diuersa vagat̃: sine respectu ꝑueniẽdi ad aliquem finẽ optatuꝫ: qui orit̃ ex imaginatione. ¶ Exẽplũ ĩ mẽte alicuius orit̃ cogitatio q̃ mõ est de ludo: mõ de lucro: mõ đ p̄re: mõ de m̄re. Ista cogitatio est aspectus mẽtis q2 ꝑ ipaꝫ mẽs respicit multa obiecta. Est improuidus q2 nõ liber ⁊ volũtarius sed nãlis ⁊ ĩpmeditatus. Est ꝓnus ad euagationẽ q2 talis cogitatio q̃ mõ est de equo: subito se vertit ad librũ: vel ad filiũ: vel ad aliud. Est sine freno discretiõis: q2 hõ nõ ligat ipaꝫ cogitationẽ sꝫ discurrere sinit. Est sine respectu vł ĩtẽtiõe ꝑueniẽdi ad aliquẽ finẽ q2 ĩ talibus cogitationibus vagis mẽs hũana nihil ĩtẽdit ⁊ ad nihil ordinat. Et orit̃ ex imaginatõe: q2 cogitatio semp est circa aliquid corpale imaginabile. ¶ Ista visio aĩe ẽ multũ a deo elõgata: q2 circa eius creaturas ⁊ ñ ad ipꝫ deũ ordinata est. Et q2 vt plurimũ ad friuola: vana ⁊ illicita respicit ꝓpterea ex ipa gñant̃ pessimi filij vꝫ: Cupiditas quo ad bona tẽporalia exteriora. Libido quo ad bona delectabilia ⁊ corporalia: ⁊ ambitio quo ad bona sp̄ũalia ꝓut sunt: honor: laus: gloria: dominium.

¶ Ista actio aie.s.cogitatio est sine labore q: hō nō laborat in cōprimēdo ipsam cogitationē sed libere discurrere permittit. Est ēt sine fructu: q: in actione hac nihil hō meret ymo vt dictū est sepe ē mali cā & occasio: & ista actio mētis humane est bestialis nullo rationis moderamine regulata.

¶ Secūda actio aie est meditatio: que sic describit. ¶ Meditatio est studiosa mentis intētio circa aliquid inuestigādū diligēter insistēs. Et puidus aie intuitus ad veritatis īquisitionē vehemēter occupatus: que cū magna animi īdustria p ardua sepe & aspera ad finē intētū nitit puenire. ¶ Exēplū aliquis deuotus intēdit meditari xpi vulnera vt p talē meditationē ad eius amorē & deuotionē incitet. ¶ Illa meditatio ē intētio mentis studiosa & est aspectus aie prouidus.i.a studio & rōne ditatus. Et est diligēter insistens circa aliquid inuestigandū q: cū diligentia circa xpi vulnera īsistit. Et occupat vehemēter ad īquisitionē veritatis.i.illoz vulneꝝ q̄ aius meditari proposuit. Et cū magna animi īdustria nitit p ardua & aspera ad finē intentū peruenire: q: vt ad amorē xpi quē intēdit possit p meditationē puenire: cū magna industria animi conat p ardua & aspera ipam meditationē ibi figere: qd est asperū valde & arduū ipam volubilē cogitationē firmare & stabilire. Et ista meditatio oritur ex ratiōe & ex imaginatione simul: q: semp est circa aliqd corporale imaginabile. ¶ Ista visio aie magis deo appropinquat: q: licet aliqn sit circa creaturas: puta qn p̄dicator meditatur de sermone faciēdo: tn̄ ad ipsum deū pōt p rōnem ordinari. Et iō redit aiam meditantē pfectiorē. Et q: ipsa meditatio sepe est circa licita & honesta: puta circa dei mādata vel circa xpi passionē vel circa propria peccata penam vel gloriam. Propterea ex ipsa generant optimi filij: si sit respectu peccatoꝝ vel pene infernalis ex ipsa generat contritio: si respectu passionis xpi ex ipsa gnatur deuotio: si respectu diuinoꝝ mādatoꝝ & glorie ex ipsa generat oratio q̄ eoꝝ adeptionē nitit ipetrare. Et q: oratio & deuotio est quidā pius affectus mentis in deū patet qd meditatio īducit ad amorē & terminat ad amorē: vn̄ dicit ps. In meditatione mea exar descet ignis.s.caritatis. ¶ Ista actio aie que est meditatio est cū magno labore & industria: q: difficile est ipsam retinere circa vnū intentū obiectū: ne hincinde vagetur. Est etiā circa vnū determinatū qd hō meditari proponit. Est etiā a ratione regulata & directa: & ideo si sit circa diuina licita & honesta est fructuosa & meritoria valde.

¶ Tertia actio anime est speculatio: que sic pōt describi. ¶ Speculatio est animi aspectus quo aliquid nō in se sed in sua imagine: & obscure & in enigmate intuetur. ¶ Exēplū huius est: aliquis videt nō Petrū in sua facie sed in speculo: in quo est sua imago ipsum representas: obscure & in enigmate: q: nō in sua facie & presentia. Talis visio dicit speculatio: q: obscura & in enigmate. Hoc modo spiritualiter loquendo qn anima conuertit suā meditationē: ad considerandā magnitudinē: ordinē & bonitatem celi: terre: maris: & aeris: vt ex his in dei cognitionē assurgat: qn ex magnitudine creaturarū intelligit omnipotentiā dei. Et ex eoꝝ ordine summam sapientiam. Et ex eoꝝ bonitate summā clementiā dei & bonitatē. Talis cōsideratio dr speculatio q: est aie visio qua deū videt i suo speculo & sua

imagine.i.in creaturis et in enigmate et nõ in seipso. Et dr speculatio qr e visio rei in speculo suo nõ in se. ¶ Ista speculatio est deo propinquior et pfectior q̃z meditatio: quia nõ solũ põt ordinari in deuz sicut meditatio: sed est visio ipsius dei licet non in se sed in suo speculo: et ideo reddit aĩam pfectiorem q̃z meditatio. Et fm aliquos est primus gradus et pars contẽplationis vt videbimus in processu. ¶ Et ista speculatio partim orit ex rõne ordinante et intelligentia conuertẽte ad ipsum deum speculatum. Et qr speculatio sepe est a rõne regulata et in deũ conuersa ex ipsa generant optimi filij: vz: admiratio de diuina: potẽtia: sapiẽtia et bonitate. Si ipsa speculatio sit circa elementa creata surgit admiratio de diuina potentia et hoc modo mirabatur psalmista in psalmo centesimo tertio dicens. Domine deus meus magnificatus es vehementer. Extẽdens celũ sicut pellẽ: qui tegis aque superiora eius. Quam magnificata sunt opera tua dñe. Si sit circa diuinã scripturã orit admiratio de diuina sapiẽtia. Et hoc modo stupebãt aliqui sup doctrina xpi dicẽtes. Quid nam est hoc. Que nã doctrina hec noua Mar.j. Si sit circa diuina miracula et dona gratuita orit admiratio d̃ diuina bonitate. Hoc modo admirati sunt illi qui viderunt claudũz esse sanatũ a Petro de quibus scribitur Act.3. Impleti sunt stupore et extasi in eo qđ cõtigerat illi. Ista speculatio videt facilior q̃z meditatio et melior: qr nõ solũ est generatiua amoris: sed etiã admirationis vel amoris admiratiui.

¶ Quarta actio anime est: cõtemplatio que sic diffinit a doctoribus. ¶ Contẽplatio est libera mẽtis perspicatia: in sapiẽtie spectacula cũ admiratione suspẽsa. In hac diffinitiõe ponunt quattuor contẽplantibus necessaria. ¶ Primũ est mentis libertas cuz dicit libera mẽtis. Unde cõtemplator liber et absolutus esse debet a tribus: vz: a peccatis: a desiderijs terrenorũ. A curis et sollicitudinibus temporalium: alias vane cõtemplationi vacat. ¶ Secundũ est perspicatia oculi mentalis: ita q oculus cõtemplantis sit efficax in videndo.i. sit gratia sanatus et habilitatus ad contẽplandũ. Hõ.n. habet tres oculos: oculum carnis ad exteriora qui est aptus. Oculum rõnis ad interiora qui pp peccatũ est lippus. Oculũ contẽplationis ad diuina qui est clausus: et ideo oportet q per grãm aperiatur: sanetur vigoretur et perspicax fiat. ¶ Tertiũ est. In diuina dirrectio: cum dicit. In sapientie spectacula. Nã contemplatio tẽdit in ipsum deuz ĩmediate et relinquit omnia sensibilia: ĩmaginabilia et intelligibilia. ¶ Quartũ est: admiratiua suspensio cũ dicit: cũ admiratione suspẽsa. In quo duo notant que in contemplatione occurrunt. Admiratio et post modũ suspensio: et rõ est qr q̃to mens ad altiora contemplanda ascendit: tanto inuenit admirabiliora: et q̃to inuenit ad mirabiliora: tanto crescit eius attentio. Et q̃to crescit attentio tãto crescit et cognitio. Et q̃to crescit cognitio: tanto crescit mentis suspensio: et iõ contemplatio est cum mentis admiratione et suspensione. ¶ Ista contemplatio est sine labore saltem cum minori labore q̃z predicta. Et qr est circa nobilissimũ obiectũ: vz sapiam increataz q̃ dicta est a sapore et gustu quasi sapida vel saporosa scientia, ꝓ tanto est adhuc nobilioris filij gñatiua.s. iocũditatis et exultatiõis. Nõ solũ.n.est gñatiua amoris sicut meditatio, Et admirationis

sicut speculatio. Sed etiam iocunditatis et exultationis mirabilis. Nã proprium est cõtẽplationis inherere diuine sapiẽtie spectaculo cũ admiratione et iocunditate et exultatione. ¶ Exemplum huius iocũditatis est in virgine gloriosa que in conceptione filij dei in contemplationẽ subleuata mirabiliter exultauit sicut ipsa testatur Luc. j. dicens. Magnificat anima mea dominũ et exultauit spiritus meus in deo salutari meo.

¶ Quinta actio aĩe est. Uisio q̃ sic d̃scribi potest: loquẽdo de visione dei vz. Uisio est animi aspectus quo mediãte intuetur deũ intuitiue in seipso sine aliquo speculo medio: sine intermissione: sine fatigatione: cum summa et consumata delectatione. In ista descriptione sũt. quattuor pũcta q̃ occurunt in intuitiua visione diuina. ¶ Primũ ẽ qd̃ deus videtur in se sicuti est: non per aliquod speculũ mediũ. ¶ Secundũ est qd̃ talis visio est sine intermissione et sic in eternum duratura qd̃ in corpore corruptibili fieri non potest nec in hac vita. ¶ Tertium est qd̃ talis visio est sine fatigatione: quia in illa patria nõ erit amplius labor: neq3 dolor neq3 clamor Apoc. 21. ¶ Quartum est qd̃ talis visio erit cum summa et consumata delectatione. Et q2 ista visio est nobilissima operatio possibilis in anima rationali inquantum est intellectiua pro tanto ex ipsa oritur nobilissimus filius. videlicet: Beatitudo humane nature que consistit in visione aperta. In dilectione consumata. Et inquietatione et delectatione plenissima ipsius dei benedicti. Et ideo ista est nobilior perfectior et dignior actio aĩe q̃3 meditatio. Speculatio: vel contemplatio.

¶ Sexto est videndũ quomodo contemplatio de qua est principalis intentio ab alijs predictis actionibus anime distinguatur. Et dico q̄ differt ab illis per quattuor que in eius diffinitione ponuntur. ¶ Per hoc. n. qd̃ dicitur libera differt a cogitatione que naturaliter venit in mentẽ et serpit in eã nõ libere sed occulte et in aduertẽter. ¶ Per hoc qd̃ dicit̃. Mẽtis perspicacia que denotat mentis intelligentiã per grã̄m sanate et habilitate differt a meditatõe que est a ratione licet non sit subleuata et p̄spicax facta per grã̄m. ¶ Per hoc qd̃ dicit̃. In sapiẽtie spetacula differt a speculatione que non fertur in ipsam diuinam sapientiam in se considerandam: sed considerat eam in suo speculo videlicet in creatura. ¶ Per hoc qd̃ dicit̃ cũ admiratione suspensa differt a visione. Nã suspensio dicit quãdam eleuationem violentam et ideo supra aĩe ipsius naturam et ĩ seipãm relapsuram. Uisio autem beatifica nec supra anime naturam est: nec relapsura ad inferiora aliquo modo sed in eternum permansura. Et ideo contẽplatio proprie ab omnibus alijs p̄dictis differt.

¶ Septimo videndum est. Quomodo iste quinq3 actiones anime trãseũt de vna in aliam et gradatim ascendunt proficiendo. Et dico qd̃ cogitatio que de se est vaga et irrationabilis cum per rationem in aliquo figitur trãsit in meditationẽ et fit meditatio. ¶ Meditatio: in aliquo fixa per rationem. Cum per intelligentiam ad dei cognitionem ordinatur transit in speculationem et fit speculatio. ¶ Speculatio vero cu3 speculũ relinquit et figit oculum in speculatum transit in contemplationem et fit contẽplatio. ¶ Contemplatio vero cum per beatificationem firmatur stabilitur et cõpletur transit in visionem

apertā ꝛ fit visio beatifica. ¶ Exēpluꝫ cogitatio alicuius spiritualis viri volat modo ad terram: modo ad mare: modo ad solem. Si per eius rationem firmetur in sole ad inuestigandam eius naturam fit meditatio. Si cognitio nature solis ordinatur ad hoc vt cognoscat sapientiam dei: fit speculatio. Si vero dimissa solis natura: sistat in ipsa dei sapientia in se: fit contemplatio. Si vero ipsa contemplatio firmetur a deo stabiliatur ꝛ compleatur fit aperta visio ꝛ glorificatio. ¶ Et ꝓpterea est alius ascensus. Quia cogitatio est actus bestialis. Meditatio ē actus rōnalis. Speculatio vero est actus intellectualis. Contemplatio actus angelicus. Uisio beatifica actus diuinus. Ex quo patet quomodo iste anime actiões gradatim ascendunt vsqꝫ ad dei apertam visionem. Uñ dicit glosa Luc. x. Uita contemplatiua hic incipit ꝛ in celesti patria perficitur quia amor est ignis qui hic ardere incipit: sed cum ipsum queꝫ amat videbit amplius ī amorē ignescit. Uenite ergo o serui dei ascēdamus de valle luctuosa cogitationis. Ad planuꝫ siccum meditationis: de plano meditationis ad pedem montis floridum speculationis. De pede ad dimidium montis altum contemplationis. De medio vero ad summnm verticem montis beate ꝛ gloriose visionis. O monachi venite ascendamus: de statu bestiali ad statum rationalem. De rationali ad intellectualem. De intellectuali ad angelicum. De angelico ad diuinum. De virtute in virtutem procedēdo vsquequo videatur deus deorum in sion.

¶ De meditationis: speculationis: ꝛ contemplationis proprietatibus ꝛ dñijs. Cap. viij.

V Enite ascendamus ad montē domini: ꝛ docebit nos vias suas. Qr ad cōtēplationis montē anhellantes pcipue circa meditationē: speculationeꝫ: ꝛ cōtemplationē insistere debent. Propterea dimissa cogitatione q̄ est infima mentis actio: ꝛ visiōe q̄ est summa ꝛ cōsumata mentis actio circa meditatiōis speculatiōis ꝛ cōtemplatiōis dñias ꝛ ꝓprietates insistemus: Et de ipsis septeꝫ pūcta ordinate ꝛ gradualr̄ ꝓponemus. ¶ Primū est: lꝫ meditatio speculatio ꝛ cōtemplatio possint cōtēplationis noīe cēseri ꝭm tñ ꝑfectionē gradualem. Tñ ꝭm sanctorū cōiorēꝫ opinioneꝫ meditatio distinguit ab vtraqꝫ ꝛ est infima ꝛ ꝑuia ad speculationeꝫ ꝛ cōtemplatiōeꝫ. Et in principio est valde penosa ꝛ difficilis ꝛ hꝫ pax spiritualis dulcedinis ꝛ impedit ab actionibus corporalibus: ꝛ passionibus anime: ꝛ potest in principio vocari mentis eleuatio: quia in tali meditatione anima se leuat ad meditādum: ꝛ relabitur in seipsam vel voluntarie desistit. Et habet in suis actionibus quinqꝫ gradus perfectionis ordinate. ¶ In primo gradu obiectuꝫ imaginatū vel meditatuꝫ videtur in mēte ꝛ in imaginatione quasi scriptū ꝛ hoc accidit in primo tempore meditatiōis. ¶ In secūdo gradu ꝛ tempore obiectū clarius imprimitur ꝛ videtur in imaginatione designatum. ¶ In tertio gradu ꝛ tēpore videtur designatū ꝛ adūbratū. ¶ In quarto tpe ꝛ gradu videt coloratū ꝛ īcarnatū. ¶ In quinto tpe ꝛ gradu vr̄ īcarnatū ꝛ releuatū ꝛ sic vtus meditatiōis ascēdit ad suā ꝑfectionē: ꝛ q̄to crescit ī ꝑfectiōe tāto ē meditatio delectabilior ꝛ suauior: ꝛ tanto minus impedit ab actionibus corporalibus

τ a passionibus mentis. Et propterea qui ad montem contẽplationis aspirat ante omnia meditationem exerceat τ habilitet circa corporalem xp̄i humanitatem ipsam in mente scribendo: designando: adumbrando: incarnando: τ releuando: qꝛ ipse est hostium introducens ad interiora cõtemplationis vt videbimus. Hanc meditationem hẽbat Ezechias: qui dicebat Isa. 38. Meditabor vt colũba: columba habitat in foraminibus petre: τ ibi nidificat: requiescit τ gemit. Sic anima deuota in xp̄i vulneribus debet requiescere gemẽdo τ meditando.

¶ Secundum est: speculatio habet tres gradus ordinatos secunduꝫ perfectionem. ¶ Primus est quando anima nostra creaturarum multitudinem considerat vt in vnius creatoris siue motoris cognitionem assurgat: τ taleꝫ speculationem habuerunt philosophi p rõnem nãlem. ¶ Secũdus est qñ aĩa nr̃a creaturarum cõsiderat magnitudineꝫ: ordinẽ: τ bonitatem: vt p hoc assurgat ad cognoscendã summã potentiã: summã sapiam τ summã dei bonitatẽ. Et talẽ speculationẽ habuerũt aliqui philosophi per aliquã grãm gratis datam superadditam rõni naturali. ¶ Tertius est qñ anima cõsiderat q̄ vnaqueq̄ creatura est gñatiua sue similitudinis τ sue imaginis τ simul cũ illa sua imagine est gñatiua sui amoris. Uerbi grã pomũ gñat in nostro oculo τ in nostra imaginatione suã imaginẽ siue specieꝫ: τ cum illa sua imagine gñat in volũtate nostra suum amorem. Ut p hoc aĩa consurgat ad cognitionem diuinarum personarũ arguẽdo a simili. Quod pater eternus generat suam imaginem .i. filium qui est imago patris. Et ambo simul producũt amorẽ .i. spũm sanctũ. Et talẽ speculationem solũmõ hñt illi qui radio fidei supnaturali sunt illuminati. ¶ Ista speculatio est illa que oĩa bona creaturaꝝ refert in deũ: vbi grã. Per pulchritudinẽ creaturaꝝ: dei pulchritudinẽ cõsiderat: p dulcedinẽ dulcedinẽ: p saporẽ saporẽ: p odoreꝫ odorem: p delectationẽ delectationem: ſm gradũ sue illuminatiõis. Et q̃to crescit in pfectione tãto est suauior τ delectabilior. ¶ Hãc speculatiõeꝫ habebat Dauid pphã qñ i psalmo. ciij. Cõsideratis oĩbus creaturis i cognitioneꝫ potentie: sapie: τ bonitatis diuĩe surrexit dicens. Quã magnificata sũt opa tua dñe: oĩa in sapentia fecisti. Repleta est terra possessiõe .i. bonitate tua.

¶ Tertiũ est: contemplatio hꝫ tres gradus. ¶ Primus est cõtemplatio acquisita p actus cõtemplãdi frequentatos q̃ nõ est pprie vocãda cõtemplatio ſm aliquos: licet possit dici primus gradus cõtemplatiõis. ¶ Secundus est cõtemplatio abstractiua: q̃ vocat̃ abstractio: qꝛ aĩa abstrahitur a deo τ non vadit ppria virtute. Et quia quando ducitur τ abstrahitur a deo vadit: τ quando ab ipso retinetur: firmatur τ stat: ideo vocatur abstractio. ¶ Tertius est contemplatio resolutiua que vocatur resolutio. Et ista cõtemplatio est vna amorosa transformatio in deum per mirabilem resolutionem: que est ita mirabilis τ manifesta q̃ aĩa seipsam videt totaliter in deum resolutam τ hic est vltimus status contemplationis de quo amplius dicetur in vltimo libro.

¶ Ista cõtemplatio hꝫ triplex sbiectuꝫ vꝫ intellectũ: memoriã: τ volũtatem: τ nobilius hoꝝ est volũtas. Et rõ est qꝛ aĩa magis põt diligere q̄ꝫ intelligere vel reminisci. Et iõ vbi itellectus τ memoria deficiunt: circa deum voluntas per

amorem intrat et transformatur in ipsum.
¶ Ista contemplatio aliquando est cum pena et dulcedine simul: aliquando sine aliqua pena. Nunquam est sine dulcedine aliqua: licet aliquando modicum sentiatur. ¶ Ista contemplatio fit facilis per tria. ¶ Primo per frequentationem meditationis in qua acquiritur habitus ad contemplationem disponens. ¶ Secundo per abstractionem intellectus a sensibilibus eleuando .s. mentem et amorem ad ipsum deum et de nullo sensibili vel corporali cogitando. ¶ Tertio per collustrationem diuine gratie que animam subleuat in diuina spectacula contemplanda. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ Quartum est. In meditatione et speculatione que possunt fieri per naturam anima seipsam ducit et vadit et stat quando vult. Et ipsa est quasi artifex siue pulsatrix. Et creature siue deus quem vel quod speculatur et meditatur sunt eius instrumentum: quo mediante conficit et continuat cantum suum .s. meditationem et speculationem. ¶ Et sicut in bono pulsatore requiruntur quattuor: vz voluntas pulsandi: manus: ars: et instrumentum. Sic in meditatione et speculatione que est quasi cantus siue sonus spiritualis. Anima que est pulsatrix habet ista quattuor. ¶ Primo voluntatem meditandi. ¶ Secundo manum qui est eius intellectus. ¶ Tertio artem quia scit meditari. ¶ Quarto instrumentum .s. creaturas quas speculatur et meditatur. Siue deum quando de ipso meditatur.

¶ Quintum est. In contemplatione vero que est supra vires nature: deus est pulsator et anima est eius instrumentum: quia ab eo ducitur et reducitur. Et quia ipse deus est ductor cantus et pulsator: et habet optimam voluntatem pulsandi: et optimam manum: et optimam artem. Et instrumentum non potest in eius manibus frangi: ideo quando fit pulsator anime: pulsat cum summa delectatione ipsius anime et continuat sonum contemplationis. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos sonum contemplationis.

¶ Sextum est. Contemplatio habet multa ymo quasi infinita obiecta prout videbimus in sequentibus. Nam anima in contemplatione trahitur aliquando ad considerandam potentiam summi patris. Aliquando sapientiam filij. Aliquando clementiam spiritus sancti. Aliquando ad considerandum choros angelorum. Aliquando gloriam substantialem sanctorum. Aliquando gloriam et pulchritudinem corporum glorificatorum. Aliquando cantus et sonos celestes. Aliquando sanctorum letitiam mutuam. Aliquando humanam vilitatem. Aliquando propriam maliciam considerat: secundum quod spiritus christi pulsator et ductor ipsam trahit: et ideo o serui dei. Uenite ascendamus ad montem domini et docebit nos quid meditari: speculari et contemplari debeamus.

¶ Septimum est. Ista tria meditatio speculatio et contemplatio vnaqueque in suo gradu recipit perfectionem suam a christo summam in tempore debito: ita quod quando mens per aliquod tempus fuerit condecenter in meditatione exercitata: Christus Jesus perficit illam meditationem et conducit ad suum optimum statum: sic de speculatione et contemplatione. Uenite ergo o mortales ascendamus ad montem domini per meditationem: speculationem et contemplationem: perficiendo de gradu in gradum donec perueniamus ad summum verticem montis et videamus deum deorum in syon.

& a passionibus mentis. Et propterea qui ad montem contēplationis aspirat ante omnia meditationem exerceat & habilitet circa corporalem xp̄i humanitatem ipsam in mente scribendo: designando: adumbrando: incarnando: & releuando: q2 ipse est hostium introducens ad interiora cōtemplationis vt videbimus. Hanc meditationem hēbat Ezechias: qui dicebat Isa. 38. Meditabor vt colūba: columba habitat in foraminibus petre: & ibi nidificat: requiescit & gemit. Sic anima deuota in xp̄i vulneribus debet requiescere gemēdo & meditando.

¶ Secundum est: speculatio habet tres gradus ordinatos secundū perfectionem ¶ Primus est quando anima nostra creaturarum multitudinem considerat vt in vnius creatoris siue motoris cognitionem assurgat: & talē speculationem habuerunt philosophi p̄ rōnem nālem. ¶ Secūdus est qn̄ aīa nr̄a creaturarum cōsiderat magnitudinē: ordinē: & bonitatem: vt p̄ hoc assurgat ad cognoscendā summā potentiā: summā sapiam & summā dei bonitatē. Et talē speculationē habuerūt aliqui philosophi per aliquā grām gratis datam superadditam rōni naturali. ¶ Tertius est qn̄ anima cōsiderat q̄ vnaqueq̄ creatura est gn̄atiua sue similitudinis & sue imaginis & simul cū illa sua imagine est gn̄atiua sui amoris. Uerbi grā pomū gn̄at in nostro oculo & in nostra imaginatione suā imaginē siue speciē: & cum illa sua imagine gn̄at in volūtate nostra suum amorem. Ut p̄ hoc aīa consurgat ad cognitionem diuinarum personarū arguēdo a simili. Quod pater eternus generat suam imaginem .i. filium qui est imago patris. Et ambo simul producūt amorē .i. spūm sanctū. Et talē speculationem solūmō hn̄t illi qui radio fidei supnaturali sunt illuminati. ¶ Ista speculatio est illa que oīa bona creaturarū refert in deū: vbi grā. Per pulchritudinē creaturarū: dei pulchritudinē cōsiderat: p̄ dulcedinē dulcedinē: p̄ saporē saporē: p̄ odorē odorem: p̄ delectationē delectationem: s̄m gradū sue illuminatiōis. Et q̄nto crescit in pfectione tāto est suauior & delectabilior. ¶ Hāc speculatiōez habebat Dauid pph̄a qn̄ i psalmo. ciij. Cōsideratis oībus creaturis i cognitionē potentie: sapie: & bonitatis diuīe surrexit dicens. Quā magnificata sūt opa tua dn̄e: oīa in sapentia fecisti. Repleta est terra possessiōe .i. bonitate tua.

¶ Tertiū est: contemplatio h3 tres gradus. ¶ Primus est cōtemplatio acquisita p̄ actus cōtemplādi frequentatos q̄ nō est pprie vocāda cōtemplatio s̄m aliquos: licet possit dici primus gradus cōtemplatiōis. ¶ Secundus est cōtemplatio abstractiua: q̄ vocat̄ abstractio: q2 aīa abstrahitur a deo & non vadit p̄ pria virtute. Et quia quando ducitur & abstrahitur a deo vadit: & quando ab ipso retinetur: firmatur & stat: ideo vocatur abstractio. ¶ Tertius est contemplatio resolutiua que vocatur resolutio. Et ista cōtemplatio est vna amorosa transformatio in deum per mirabilem resolutionem: que est ita mirabilis & manifesta q̄d aīa seipsam videt totaliter in deum resolutam & hic est vltimus status contemplationis de quo amplius dicetur in vltimo libro.

¶ Ista cōtemplatio h3 triplex sbiectū: v3 intellectū: memoriā: & volūtatem: & nobilius horū est volūtas. Et rō est q2 aīa magis pōt diligere q̄z intelligere vł reminisci. Et iō vbi itellectus & memoria deficiunt: circa deum voluntas per

amorem intrat & transformat in ipm. ¶ Ista contemplatio aliqñ est cum pena & dulcedine simul: aliqñ sine aliqua pena. Nunq̃ est sine dulcedine aliqua: licet aliqñ modicum sentiatur. ¶ Ista contemplatio fit facilis per tria. ¶ Primo per frequentationez meditationis in qua acquirit habituz ad contẽplationem disponens. ¶ Secũdo per abstractionẽ intellectus a sensibus eleuãdo .s. mentem & amorem ad ipsum deum & de nullo sensibili vel corporali cogitãdo. ¶ Tertio per collustrationem diuine gratie que animam subleuat in diuina spectacula cõtemplanda. Uenite ergo ascendamus ad montem domini & docebit nos vias suas.

¶ Quartũ est. In meditatione & speculatione que possunt fieri per naturam: anima seipsam ducit & vadit & stat qñ vult. Et ipsa est quasi artifex siue pulsatrix. Et creature siue deus quez vel q̃s speculatur & meditatur sũt eius instrumentum: quo mediante conficit & continuat cantum suuz .s. meditationem & speculationem. ¶ Et sicut in bono pulsatore requirunt quattuor: vz volũtas pulsandi: manus: ars: & instrumentuz. Sic in meditatione & speculatione que est quasi cantus siue sonus spiritualis. Anima que est pulsatrix hẽt ista quattuor. ¶ Primo voluntatẽ meditandi. ¶ Secũdo manũ qui est eius intellus. ¶ Tertio artem quia scit meditari. ¶ Quarto instrumentuz .s. creaturas quas speculatur & meditat. Siue deũ qñ de ipso meditatur.

¶ Quintum est. In contemplatione vero q̃ est supra vires nature: deus ẽ pulsator & anima est eius instrumentum: q2 ab eo ducitur & reducitur. Et q2 ipse deus est ductor cantus & pulsator: & habet optimam voluntatem pulsandi: & optimam manum: & optimam artem. Et instrumentum non potest in eius manibus frangi: ideo quando fit pulsator anime: pulsat cum summa delectatione ipsius anime & continuat sonum contemplationis. Uenite ergo ascendamus ad montez domini & docebit nos sonum contemplationis.

¶ Sextum est. Contẽplatio habet multa ymo quasi infinita obiecta prout videbimus insequentibus. Nam anima in contemplatione trahitur aliquando ad considerandam potentiam summi patris. Aliquando sapientiam filij. Aliquando clementiaz spiritus sancti. Aliquando ad considerandum choroz angelorum. Aliquando gloriaz substãtialem sanctorum. Aliquando gloriam & pulchritudinem corporum glorificatorum. Aliquando cantus & sonos celestes. Aliquando sanctorum letitiã mutuam. Aliquando humanam vilitatez. Aliquando propriam maliciam considerat: secundum quod spiritus xp̄i pulsator & ductor ipsaz trahit: & ideo o serui dei. Uenite ascendamus ad montez dñi & docebit nos quid meditari: speculari & contemplari debeamus.

¶ Septimum est. Ista tria meditatio speculatio & cõtemplatio vnaqueq3 in suo gradu recipit perfectionem suam a christo summam in tempore debito: ita q᷑ quando mens per aliquod tempus fuerit condecenter in meditatione exercitata: Christus Jesus perficit illã meditationẽ & conducit ad suum optimum statum: sic de speculatione & contemplatione. Uenite ergo o mortales ascendamus ad montem domini p meditationem: speculationem & cõtemplationẽ: pficiẽdo de gradu in graduz donec perueniamus ad sũmũ verticẽ mõtis & videamus deũ deorũ in syon.

¶ De prudentia et circumspectione contemplatoris circa exteriora. Cap. ix.

Venite ascendamus ad montem dñi et docebit nos vias suas. Quia cõtéplationis gr͞a acquiri solet partim ex propria industria: partim ex aliena doctrina: et partim ex diuina gr͞a: ꝑ tanto ad montẽ cõtéplationis annhellãs: debet esse ꝓuidus: industrius: et circũspectus et maxime debet cũ oĩ mentis vigilãtia ad septẽ exteriora circũspicere et prudenter attendere.

¶ Primo debet dei vocationẽ attẽdere ¶ Nã sicut ſm ap̄lm alij datˀ sermo sapiẽtie: alij sermo scientie: alij fides: alij gr͞a sanitatũ. i. cor. 12. Et non oĩbus datˀ sermo sapie: ita nõ oĩbus datˀ gr͞a cõtéplatiõis: nec oẽs vocantˀ ad ipsaꝫ. ¶ In huius figurã Exo. 19. p̄cepit dñs ne populus montẽ ascẽderet nec tãgeret fines illius. Ad innuendũ qḋ non oẽs ad montẽ cõtéplationis vocantˀ. Et Exo. 24. vocauit Josue vsqꝫ ad pedẽ montis. Seniores vsqꝫ ad partẽ montis et Moisem vsqꝫ ad summitatem eius. Sic aliquos ad aliquẽ gradũ contemplationis aliquos ad maiorẽ: alios ad maximũ gradũ vocat. Sic qui cõtemplationi operaꝫ dare satagit: diligenter cõsideret si ab ea repellatˀ: si vocetur: et ad quẽ gradũ sp̄us dñi prouocet eum. Et in qua vocatione a dño vocatˀ in ea permaneat. Si vocatus est ad seruitutem actiue vite in ea laboret: si ad libertatem cõtemplatiue in ea desudet: hoc est qḋ dicit Paulus. i. Cor. 7. Unũquẽqꝫ sicut vocauit deus ita ambulet. Circũcisus aliquis vocatus est nõ inducat preputiũ. In ꝑputio vocatus est nõ circũcidatˀ. Seruus vocatus es: nõ sit tibi cure: vnusquisqꝫ ergo in quo vocatus est in hoc ꝑmaneat apud deum. Et pro tãto o serui dei attendite vocationẽ vestrã qꝛ ad statũ ꝑfectionis et ad mõtis summitatem vocati estis. Et iõ satagite vocationẽ vestrã cũ oĩ sollicitudine adimplere: dicẽte beato Petro: et Petri ꝑ. c. Fratres magis satagite vt ꝑ bona opa certã vestrã vocationem et electionem faciatis.

¶ Secũdo propriũ officiũ considerare. ¶ Naꝫ sicut in corpore naturali aliqua mẽbra habẽt officiũ vidẽdi: aliq̄ operãdi: aliqua officia leuia: aliq̄ laboriosa Ita in corpore mistico ecclesie. Aliqui habent officia aliqua laboriosa q̄ sine strepitu et corporali actione exerceri nõ possunt: et talia exercẽtes contéplatiõi nõ sunt idonei sicut sunt milites: artifices: mechanici: naute: mercatores. Alij vero habẽt in ecclesia officia leuia et cõtéplationi congrua: sicut sunt Ep̄i: clerici: monachi: religiosi: moniales. Et iõ cõsideret vnusquisqꝫ officiũ sibi a dño deputatũ: et ad illud exequẽdũ diligenter inuigilet. ¶ Unde in huius figuraꝫ Nũ. 2. et 3. Dñs precepit vt milites ad pugnã deputati longe starẽt a tabernaculo et ab archa. Leuitis autẽ p̄cepit vt starent iuxta tabernaculum: et diuisit vnicuiqꝫ officium suum. ¶ Nam aarõ et filij eius ingrediebãtur in sancta sanctorum. Filij aaron componebant ea que erant intra tabernaculum et ordinabant et cooperiebant. ¶ Filij Cath portabant ea que in sanctuario reponebantur: videlicet archam: mensam: cãdelabrum et altare. ¶ Filij vero Gerson portabant: cortinas tabernaculi: cortinas atrij: et omnia vasa altaris. ¶ Filij vero merari portabant tabulas tabernaculi vectes eius: colũnas et bases et funes et voluit quod vnusquisqꝫ sciret

cui oneri deberet mancipari vt patet Nūi capitulo quarto. ¶ Sic moraliter circa tabernaculum misticū Christi videlicet humanitatem circunstant omnes electi: aliqui a longe vt milites: mercatores: scolares. Aliqui de ꝓpe ut clerici. Aliqui ministrant in sancta. Aliqui ferūt vasa ꝓut sunt clerici: acoliti: diaconi: subdiaconi. Aliqui ingrediuntur in sancta sanctorum: sicut sunt Solitarij: Monachi: Religiosi. Omnis gradus ecclesiasticus ordinatur ad seruitium arche: ꝛ ad officium contemplatiōis. Et quicquid agitur quicquid docetur in omni statu ecclesiastico ad contemplationis gratiam ordinatur. Et omnes ad hunc contemplationis statum debent anhellare: quia adhoc vocati sunt vt sint oculi in ecclesia per contemplationem se ipsos ꝛ alios ad deum dirigentes. O Sacerdotes. O Monachi. O Religiosi considerate officium vestrum: vocati estis ad ministerium tabernaculi. Ad portandam archam. Ad portanda omnia vasa tabernaculi: idest ad contemplationem. Ad speculationem. Ad meditationem. Et precepit vobis vt sciatis quid agere debeatis: ꝛ cui officio debeatis mancipari. Sed ve ve ve q꞉ longiores estis ab archa contemplationis ꝙ̃ milites ꝛ Naute.

¶ Tertio occupationes fugere. ¶ Volens contemplationi vacare debet omnes occupationes ad se non pertinentes abijcere ꝛ declinare. Nam contemplatio vult hominem liberum. Et sicut auis habens pennas alligatas vel inuiscatas non potest ad alta volare. Et homo pedibus implicatis ad montium cacumina nequit ascendere: ita homo in terrenis negocijs occupatus ad montem contemplationis ascendere non potest. ¶ In huius figuram legitur Joan. 6. Quod Jesus cum cognouisset: quia venturi erant vt raperent eum ꝛ facerent eum regem fugit iterum in montem solus. Dans exemplum omnibus seruis dei quod verte re debent terga omnibus occupationibus ꝛ soli in montem contemplationis ascendere: ꝛ totis viribus occupatiōes maxime prelationis declinare. Sed ve ve ve q꞉ non solum non fugiunt: sed ꝑ fas atq꞉ nefas inuadūt vsurpāt ꝛ occupāt cōtra xp̄i doctrinā ꝛ exēplū. ¶ Debet cōtemplatiuus ꝛ omnis xp̄i seruus nedum prelationes: sed occupationes quaslibet ad se non pertinentes repellere ꝛ declinare. In huius figuraꝫ legiẗ Mat. 8. Quod cū quidā xp̄i discipulus dixisset ei. Dn̄e ꝑmitte me primuꝫ ire ꝛ sepellire patrem meū: xp̄s rn̄dit. Sequere me ꝛ dimitte mortuos sepellire mortuos suos: ad innuēdū qꝺ serui dei de nullo curare debent nec de patre: nec de matre: nec de alio aliquo nisi de xp̄o contēplando: nisi obedictia vel ꝓximi caritas aliō ad tēpus suadeat. O clerici. O monachi. Quid vobis cū mullis: equis: pallea: ꝛ feno: lapidibus: ꝛ calce: ꝓp ꝙ̃ dimittis xp̄m.

¶ Quarto ad perfectionē se extēdere ꝛ aīare. ¶ Oīs ad contēplationē idoneus si non sit necessitate ligatus ad cōtemplationis perfectionem se extendere ꝛ animare debet: maxime clerici qui in ocio comedūt labores populorū. Et religiosi qui ad hoc sunt vocati: ꝛ seculares viri ꝛ mulieres quibus deus dedit ingeniū: īstructionē ꝛ ociū sufficiēs ad cōtēplādū. Nec aliquis seipsum decipiat dicēs: sufficit mihi via cōis ꝛ larga. O miserrima sententia ꝛ omnino dānabilis ꝛ eterne dānatiōis cā. ¶ In huius figuram legitur Matt. cap. 25.

vel, vela, Ambitiosis.—
N.

Quod dñs vni seruo dedit vnum talē
tum: qđ ille fodiens sub terra abscōdit
nec illud ad lucrū posuit. Veniēte dño
⁊ rationem exigente increpauit seruuȝ
pigrum ⁊ inutilem dicens. Serue ma
le ⁊ piger. Nonne oportuit te cōmittere
pecuniam meam nūmularijs ⁊ ego re
cepissem cum vsura. Et iussit auferri
talentum. Et seruum inutilem ꝓijci
in tenebras exteriores. O christiani ve
vobis si non reportaueritis lucrum de
talentis datis: ve vobis si non ad perfe
ctioneȝ semper aspiraueritis. ¶ Cum
enim vita contemplatiua secunduȝ xp̄i
sniam sit melior q̄ actiua: miser est ille
qui partem suam facit deteriorem nisi
diuinis preceptis ad actiuam alligetur.
¶ Ad hanc perfectionem nos extende
re docebat in figura deus Josue p̊.c.
Cum dixit Josue transi Jordanē istū
tu ⁊ omnis populus tecum in terram
quam ego dabo filijs israel. Omnem
locum quem calcauerit vestigium pe-
dis vestri vobis tradaȝ: Jordanis qui
interpretatur descensio eorum potest
significare temporalia que ad nihilum
⁊ defectum cōtinue descendunt. Terra
quam deus daturus est filijs israel est
patria superna que est terra viuentiuȝ
fluēs lacte humanitatis ⁊ melle diuini-
tatis: pedes nostri sunt nostri affectus
⁊ nostra desideria que portāt animas
sicut pedes corpora. Dicit ergo deus.
Trāsi Jordanem: derelinque ⁊ cōtem
ne temporalia ⁊ ad terram promissio-
nis eterne te extēde: q2 quātuȝ terrena
calcaueris tātum ad celestia exaltabe-
ris. Et quātum desideria ad perfectio
nem extēderis tāto potioris vite domi
nium assequeris. O mortales. Venite
trāscamus Jordaneȝ nostre mortalis
peregrinatiōis. Ascēdamus ad mōteȝ
dñi: q2 q̄to terrena cōtēpserimus: tā-
to celestia facilius capiemus.

¶ Quinto tēpus idoneū eligere. ¶ Om
nia tempus habēt determinatum: cuȝ
ergo cōtemplatio sit ꝑfectissimuȝ opus
humane nature in p̄nti exilio: debet ⁊
tempus idoneū habere ad sui executio
nem. Tempus auteȝ idoneū ad cōtem
plandum est: postq̄ cibus est digestus
sicut est ante prādium ⁊ toto mane: ita
⁊ ante cenam q2 tūc cibus est digestus
⁊ mens habilis ad cōtemplāduȝ ⁊ orā
dum: sed ve nobis q2 tempus electum
expendimus: in curis mūdi: in studijs
philosophie: legum ac theologie: ⁊ post
vētrē plenū persoluimus diuinuȝ offi
cium ⁊ vacamus orationi. Quibus di
ci pōt illud. i. Re. i. Digere paulisꝑ vinū
quo mades. ¶ Tempus idoneum ad
cōtemplāduȝ est qn̄ cure mūdi sunt re
mote ⁊ nullus obseruator adest: ⁊ iō
tēpus nocturnū est aptissimū: ⁊ in hu-
ius figuram scriptū est Dan. 2. Quod
Danieli per visionem reuelatuȝ est mi
sterium in nocte ad innuendum quod
tempore nocturno cōtemplātibus re-
uelantur misteria diuina. O clerici ve
vobis q2 dormimus ⁊ putrescimus.
¶ Tempus idoneum ad cōtēplādum
est tempus ieiuniorū festorum ⁊ solē
nitatuȝ sanctorū: q2 tūc copiosiora mu
nera de celo descēdūt. In huius figurā
Joāni euāgeliste in dominica die cōtē
plāti reuelate sunt visiones ⁊ prophe-
tie mirabiles prout patet Apoc. j. ad in
nuēdum qđ in sanctorū solēnitatibus
maxime cōtēplationi vacādū est. Sed
ve clero ⁊ mundo q2 in diebus festiuis
magis vacant hoīes ⁊ clerici: ebrietati
bus: crapulis: cōcubinis: choreis ⁊ lu-
dis q̄ orationi ⁊ contemplationi. Ve-
nite ergo ascendamus.

¶ Sexto locū cōgruū occupar̄. ¶ Sup
omnia ad cōtēplationē ānhelās eligat
locum

locū contēplationi congruū: et licet deus sit vbiqȝ et varie sint hoīum dispōnes et volūtates: tñ ecclesia vel locus sacer si sine strepitu sit videt̄ magis cōtēplationi congruus: tū pp xp̄i p̄ntiam: tum pp consecrationē solēnē: tuȝ pp sanctorum gesta ibi depicta: tuȝ pp sepulchra defunctoꝝ: tum pp sanctorū reliquias ibidē existētes: q̄ oīa adiuuāt nostram deuotionē. In his tēplis siue ecclesijs assiduus existat qui ad cōtemplatiōis montem festinat. ¶ In huius figuraȝ legimus: quod ille magnus patriarcha Tobias cū esset captiuus sub Salmanasar Rege assirioꝝ pergebat ī Hierusalē ad tēplū dñi vt ibi deū adoraret et p̄mitias offerret Tho. j. Itē Act. 3. legimus qd̄ Petrus et Ioānes ascēdebāt in tēplū ad horā orationis nonā: et fecerunt illud magnū miraculū q2 sanauerunt claudum ex vtero matris sue. Ad innuendū q2 locus aptissimus ad orandū et contēplandū est ecclesia. Sanctuȝ pater noster Frācisc̄us ecclesias derelictas: et solitarias q̄rebat vt cōtēplatiōi vacaret in quibus excessiuas et mirabiles visiōes et reuelatiōes a dño hauriebat. Sed ve clero et populo q2 hodiernis tēporibuȝ magis frequētant̄ taberne. Apotechę: platee et curie magnatoꝝ ita ab ecclesiasticis sicut a secularibus: q̄ȝ tēpla et ecclesie sanctoꝝ. O mortales memētote q2 vgo maria nō īuenit Iesum in plateis. In curijs principiuȝ sed in templo in medio doctoꝝ. Luc. ij.

¶ Septimo sōno et cibo cū moderamine vti. ¶ Inter oīa conferentia ad contēplationē multū oīno cōfert tibi somniqȝ tēperātia. Nā in principio cōtēplatiōis requirit̄ iugis et vehemēs animi labor: et iō humores vitales et aīales cōsumunt̄: vñ necesse est vti cibo et sōno pluri ad spirituū reparationē cū moderamine tñ. Nec velit vnusquisqȝ Heliā aut Ioannē Baptistā in cibo vel somno imitari: q2 magis nocet aliquando nimia abstinentia q̄ȝ nimius cibus. Et multi incurrunt pp hoc varias cerebri infirmitates: propterea iuuenes senuȝ consilia requirant p̄sertim spūalium. ¶ Uerum quia nā paucis minimisqȝ contenta est contemplationi intētus vigilet et abstineat quia vigilantibus et nō dormientibus iura subueniunt: et ieiunantibus et vigilantibus celestia secreta reuelantur. In huius figuram legit̄ Act. 9. Quod Paulus tribus diebus non manducauit: neqȝ bibit: et tunc creditur fuisse raptus ad tertiū celū et audiuisse et vidisse secreta dei. Qui ergo ad contemplationis montem anhellat: prius humiliet in ieiunio et vigilia aīaȝ suam: quia dicit Augustinus in sermone. Ieiunium purgat menteȝ: subleuat sensum: carnem spiritui subijcit: cor facit contritum et humiliatum quod deus non spernit. Unde Clerici: Monachi et religiosi qui altari et sacramento deseruiunt maxime debent esse abstinētes. Nam Leui. x. precepit dominus Aaron et filijs eius vt vinum non biberent quando ingressuri erant tabernaculum testimonij ne morerentur: ad innuendum quod ingressuri in tabernaculum contemplationis debēt esse sobrij et temperati. Sed ve mundo q2 omne gaudium iam positum est in delectationibus gule et lasciuie. Et magis frequētatur coquina refectionis q̄ȝ cella contēplatiōis. O mortales memētote: q2 gula expulit primos parentes de loco contēplationis ad locū laboris: de paradiso delitiaꝝ in locū exilnarū et calamitatū. La gola el somno e le ociose piume: hanno del mōdo ogni virtu sbādita. Uenite ergo ascendamus etc̄.

¶ De prudētia ꝛ circūspectiōe cōtēplatoris circa sua interiora. Cap. x.

V Enite ascendamus ad montē domini: ꝛ docebit nos vias suas. Q2 nihil magis nocet ꝙ̄ familiaris ꝛ domesticus inimicus: ꝛ nulla doctrina sanior ꝙ̄ suimet ꝓpria cognitio: propterea ad montē cōtemplationis aspirans maxime debet circa sua interiora esse prouidus ꝛ circūspecus ꝛ inter alia debet cū omni mentis sollicitudine ꝛ vigilantia septem per ordinem aduertere.

¶ Primo propriā cōplexionē attēdere. ¶ Nā aīa imitatur passiones corporis ꝛ inclinatio naturalis ad aliquid multum iuuat ad illud. Et q2 actiones non sunt nisi ī subiecto bene dispoſito si corporis dispoſitio conueniat contēplationi multū iuuabit si disconueniat multū obstabit. Considera ergo si sis nature inquiete: q2 tunc ꝼm Gregoriū cōtēplationi non es idoneus nisi forte ꝑ consuetudinē lōgeuā cū adiutorio diuine gratie in extremo tēpore idoneus inueniaris. Exerce ergo te in actiua vita. Si fueris quiete ꝛ tranquille nature contemplationi vaca. ¶ Preterea si preuales in irascibili ꝛ sis colericus melius ꝛ facilius ad contemplationē ascendes ꝑ considerationē tue vilitatis: ꝛ tuorum peccatorum: ꝛ penaruꝫ inferalium: vel mortis aut iudicij. Si preuales in rōnali .i. si vigeas intellectu facilius ad contemplationē ascendes per lectiones misticas: ꝑ auditū rerū spūalium: ꝑ cognitionē ꝛ studiū sacre pagine ꝛ splēdorē veritatis. Si preuales in concupiscibili ita ꝙ habeas cor molle ꝛ amicabile facilius ascendes per considerationem dominice passionis diuine dignatiōis. Virginalis mā̄suetudinis: ac pie cōuersationis sanctorū. Et iō cōtēplatiuus diligēter consideret cōplexionē suā ꝛ ꝼm qd̄ se idoneū ad cōtēplandū inuenerit sic ꝓcedat ꝛ currat. Nā dicūt philosophi ꝙ molles carne apti sunt mente. ¶ Hinc est ꝙ esau qui erat vir pilosus ꝛ asꝑ aptus erat venationi ꝛ discursibus. Jacob āt qui erat lenis aptus erat cōtēplationi ꝛ quieti Gen. 27. ¶ Hinc est etiā qd̄ Jacob benedicens filios suos Gen. 49. Predixit Judā robustū: futuꝝ terribilē bellatorē. Jsachar aūt pacificū ꝛ quietū. ¶ Hinc est et qd̄ saluator nr̄ Petrū tāꝙ̄ robustuꝫ vocauit ad vitā actiuā dicēs: tu me sequere. Joannē autē tāꝙ̄ delicatū ꝛ quietū ad cōtēplatiuā dicēs: sic eū volo manere donec veniā. ¶ Hinc est etiā illud Job. v. Homo nascit̄ ad laborē ꝛ auis ad volatū. Hō est vir indispoſitus nec pollēs ingenio sed humo cōformis: ꝛ talis nascit̄ ad laborē .s. vite actiue. Auis est hō speculatiuus pollēs ingenio ꝛ bene dispoſitus: ꝛ talis nascit̄ ad volatū cōtemplatiōis. Et iō vnusquisꝙ̄ cōsideret cōplexionē suā ꝛ ꝼm eā laboret fidel'r ꝛ deuote. Et iō gaudeāt bñ nati siue h̄ habeāt a solo deo vt Joānes Baptista: siue ab influētia celoꝝ: siue ex radice parentū: siue ex bona educatione: ꝛ grās deo agāt. Et grē fortiter cooperent̄.

¶ Secundo passionum ꝛ affectionum origineꝫ aduertere. ¶ Passiones multum a contemplatione animam auertunt. Et propterea diligenter attendenda est eorum origo ꝛ radix. Aduertat igitur contemplator si passiones ꝛ affectiones eius oriant̄. Uel ab imutatiōe obiectoꝝ extrinsecus occurrentium. Uel ab imaginationibus ꝛ phantasijs intrinsecus latentium. Uel a ratione discurrēte. Uel a diuino spiritu desuper

illustrãte. Uel a bonis angelis sollicitãtibus. Uel a malis insidiãtibus: ⁊ fm qḋ oportunũ fuerit remedium ponat. ¶ Scḋo aduertat qḋ a supbia tanq̃ a radice oriũ q̃libet affectio improba. Et ab humilitate quelibet affectio pia. Ab amore bono bone affectões. Ab amore malo male affectiões oriunt: ⁊ ꝓpterea studeat malas radices euellere: fructuosas plãtare: qꝛ passiones ⁊ affectiões inordinate ad cõtẽplationẽ ascẽdere non ꝑmittũt. In huius figurã: passiones ⁊ affectiões inordinate q̃s habebant filij israel ad Carnes: Pepones: Cucumeros: Porros: Cepas: ⁊ Allia egipti nõ ꝑmittebant eos sequi archam dñi: sed murmurare cõpellebãt. Exo.16. ⁊ Nũi. xi. Sic passiões ⁊ affectiões rex temporaliũ nõ ꝑmittũt aĩam ad cõtẽplatiõis stantũ ascẽdere. Et iõ resecãde ⁊ abscindẽde sunt ab aĩa: qꝛ si oculus tuus scãdalizat te abscide eũ ⁊ ꝓijce abs te. ¶ Tertio studeat cõtẽplator passiones ⁊ affectiões viciosas in virtuosas cõuertere quo ad oẽs potẽtias interiores ⁊ exteriores vz. Assuescat oblectare memoriã in recordatione sũmi recordabilis dei. Intellectũ circa sũmũ intelligibile deũ. Uolũtatẽ circa summũ amabile. Imaginatiuã circa sũmũ imaginabile xp̃m. Aurẽ ad supmã armoniã spirituũ beatox. Oculũ in supmũ visibile xp̃m. Nares in supmũ odorabile. Gustũ i supmũ gustabile. Tactũ i supmũ tãgibile. Et sic egiptij ⁊ barbari mores cõuertent in israeliticos ⁊ hebreos.

¶ Tertio lõganimitatẽ assumere: qꝛ affectiones ⁊ passiones ⁊ spiritus maligni molestãt p̃cipue viros cupiẽtes ad perfectionẽ ꝑuenire: ꝓ tãto cõtẽplationi intẽtus: nõ debet terreri sed lõganimitatẽ assumere. ¶ Nam primo turbabit fumo tẽptationũ horribilissimarum blassfemiarum: et fetidissimarum spurciciarum: quas antea nec expertus fuerat nec cogitauerat: ⁊ occurrent ẽt in ip̃o actu cõtẽplatiõis adeo vt nihil molestius videatur: et felices dicat eos qui vita communi cõtẽti sunt. ¶ Secundo videbit impossibile posse expugnare mentis ⁊ corporis passiones vitiosas ⁊ ad montem contemplationis ascendere. Sed viriliter agat ⁊ sit robustus nec timeat impetũ fumi ⁊ temptationis: sed sufflet legẽdo donec flãma accendatur: sufflet meditando donec ignis purior emicet: ⁊ sufflet orãdo donec tãdẽ serenissima lux contemplationis effulgeat. ¶ In huius figuram legimus Nũi.13. Quod exploratores missi a moise in terrã ꝓmissionis viderũt ibi q̃si gigãtes altissimos ⁊ procere stature filios Enach: ⁊ aliqui eox ꝑterriti sunt ⁊ diffisi. Alij vero vt iosue ⁊ caleb magnanimi effecti ⁊ lõganimes. Et iõ illi qui fuerũt ꝑterriti nõ potuerũt ad terrã ꝓmissiõis puenire: sed iosue ⁊ caleb magnanimi soli ex exploratoribus ĩtrauerũt terrã. ¶ Exploratores terrã ꝓmissiõis explorãtes sũt cõtẽplatores celestia cõsiderãtes: ⁊ corpus nr̃m p cõtẽplationẽ lustrãtes. Sz aliqui vidẽt ibi monstra magna. i. passiões: carnis: iracũdie: gule: accidie: inuidie q̃ sibi vident q̃si gigãtes ⁊ mõstra inuincibilia ⁊ ĩsupabilia ex quibus deterriti ab ascẽsu cõtẽplatiõis ꝺsistũt: nec ad verticẽ mõtis ascẽdũt. Alij vero vidẽt ista mõstra ⁊ despiciũt ⁊ in dño ꝯfidẽtes lõganimitatẽ assumũt ⁊ ꝯtra ipsa virilr̃ pugnantes subijciũt: interficiũt ⁊ faciũt sub tributo ⁊ sic ad optatũ contemplationis montem ascendunt. O fortis ascensor ascende alacriter montem istũ. Firma gressum ne labaris. Si lapsus fueris cito velocit surge

abijce mollem terrene cogitatiõis a col lo: planta: riga: q2 dominus incremẽtũ dabit. Leua oculos tuos in montes: q2 inde veniet auxilium tibi. O si tantum laborant mortales in arte mechanica. In arte militari. In arte nautica ꝛ negociatiua. In agricultura ꝛ arte fabrili ad fugandam paupertatem ad cumulãdas diuitias. Ad humanã laudẽ vel aliud caducum acquirenduꝫ. Quid facere dꝫ xp̃i seruus ꝑ isto gloriosissimo dei dono possidẽdo. Nihil sine magno labore dedit mortalibus deus. Nec coronabiť nisi qui legittime certauerit.

¶ Quarto curiositatẽ deponere. Curiositas est studiũ circa inutilia: aut circa vtilia magis q̃ꝫ liceat: deceat vel expediat. Cõtemplatiuus cõtẽplatiõi intẽdat nõ aliq̃ curiositate vel vanagloria tãq̃ꝫ cogniturus eius sublimitateꝫ vel alijs ostentaturus. Sed vt in oculis suis villior ꝛ abiectior fiat: vt contra temptationes robustior euadat: vt in dei ꝛ proximi amorem feruentior fiat: vtq̃ꝫ alacrior redatur ad currendam viam mãdatoruꝫ dei. Timeat semper ꝛ tremat contemplator q2 sicut mundi princeps aliq̃ñ de preciosis mẽse sue cibis illos pascunt ꝛ implere faciũt qui paulopost sunt ad mortẽ contemnandi. Sic ꝛ pater celestis de petra me[illegible] eos saturat qui postmodũ sunt reprobãdi. Et hoc vel i augumentũ sue dãnationis pp ingratissimũ vsuꝫ doni dei. Uel ad alioꝝ eruditionem. Uel in remunerationem suoꝝ laboꝝ in vita p̃nti quibus i fine vite dicet illud euãgelij. Tolle qđ tuuꝫ ẽ ꝛ vade. Et d̃ponat vir deuotus oẽm curiositatẽ ꝛ humilr̃ accedat ad portandũ archã cõtemplationis. In huiuꝫ figurã p̃cepit dñs dicens Nũi. 4. Alij nulla curiositate videãt q̃ sũt i sactuario priusq̃ꝫ iuoluanť: alioquin morieť.

¶ Quinto corpus ordinate situare. Nã contemplationi vacare intẽdens debet corpus debite situare: q2 nõ valet mẽs bene in sua pace stabiliri: nisi corpuꝫ debite stabiliať q2 anima passiones corporis imitať. In sacra pagina legimus diuersos diuersimode in orando corpus composuisse. ¶ Moises erectus corpore manus extentas ad celum erigebat. Exo. xvij. ¶ Salomon vero flexibus genibus facie ad terrã versa manus ad celum orando dirigebat. 2. Parali. vj. ¶ Magdalena versa facie ad terram orando pedes dñi lachrymis rigabat Luc. 7. ¶ Magdalena sedebat ad pedes dñi orans in silentio Luc. x. ¶ Dñs Jesus xp̃s procidens in faciem suaꝫ orauit patrẽ suũ Mat. 26. ¶ Itẽ saluator in cruce manibuꝫ extẽtis ꝛ corpore erecto patri spiritum cõmendauit Luc. 23. ¶ Apostoli in ascensione dñi corpore erecti ꝛ facie ad celum eleuata orabant interius Act. p̃. c. Et sunt septem modi singulares ad orandum ꝛ cõtemplandum idonei. ¶ De his corporalibus situationibus dicit Bonauentura quod ad contemplationeꝫ magis congruit erectio corporis cum facie ad celum eleuata. vel genuflexio cum facie sursum erecta. licet meditando vel cogitando possit alia corporis situatio eligi. ¶ Hugo panzera laudat etiam corporis erectionem maxime si contẽplatiuus sit iuuenis ꝛ fortis. ¶ Cancellarius Parisiensis dicit illã corporis situationẽ eẽ optimã q̃ magis facit ad quietẽ mẽtis: q2 aĩa sedẽdo ꝛ quiescẽdo fit sapiẽs. Propterea in hoc vnusquisq̃ꝫ i sensu suo habũdet. Cõgruũ tñ vř ꝙ cõtẽplator variet aliq̃ñ corporis situꝫ vt mõ stet: mõ genuflectat: mõ sedeat: mõ manus ad celũ eleuet: mõ in crucis modũ extendat: quatenus omneꝫ impleat

iusticiā: et alternatio alleuet fastidium. Et modis oībus discat militari.

¶ Sexto meditationes pias assumere. ¶ Postq̄ cōtēplatiuus corpus debite situauit dʒ se ad pias meditationes cō uertere et assuefacere. Et meditationes sint tales q̄ vel timorē gn̄ent vel spem augeāt. ¶ Primo cōtemplator sepius mediteť: diuinā seueritatē in casu angelorū i diluuio mūdi. Mediteť ēt dāna tionē eternā. Enormitatē peccatorum. Propriā fragilitatē. Seducētē ꝓspe ritatē. Frāgētē aduersitatē. Familia rē hostilitatē carnis. Peruersitatem diabolicā. Ad ꝓximos iniquitatē. Ad mortuos crudelitatē. Hec oīa timores gn̄ant. ¶ Secūdo mediteť diuinā mi sericordiā. Incomprehensibilē gloriā. Penitētie grās cōcessas. Substētatio nē dei cōtinuā. Prosperitatē ad bonū cōfortātē. Aduersitatē ad bonū impel lētē. Uolūtatis libertatē: angelorū et sā ctorū beniuolētiā. Auxiliū viuorū et suf fragia mortuorū. Hec oīa subleuāt spē nr̄as et ad cōtēplādū optime disponūt. Hinc est qđ Nabucodonosor solicite meditāti de futuris facta est illius ma gne statue reuelatio Dan. c. 2. Ad innu endū qđ meditatio pia maxime dispo nit ad cōtēplationē et dei visiōes. Ueni te ğ o serui dei ascēdamus ad mōtem dn̄i meditādo cogitando.

¶ Septimo spiritū a phantasmatibus auertere. ¶ Debet cōtēplatiuus paula tim assuesceř ad remotionē phātasma tū ð itellectu suo vt nihil corporale aut imaginabile cogitet tp̄e cōtēplationis. Sicut. n. res q̄to magis a deo distāt tā to sunt magis māles: sicut patet descen dēdo p ordines angelorū: p celos: p ele mēta vsq̄ ad terram. Ita aīa q̄to ma gis deo appropinquat: tāto fit spūalior et a rebus mālibus remotior. Nā sensus noster exterior ē corpulētus. Imaginatio vero interior spūalior. Ratio adhuc spūalior: intelligētia adhuc magis. Uolūtas vero et amor adhuc magis. et ideo hic solus in cōtēplatiōe deo nos vnit ceteris oībus vacātibus et oci antibus. Et pp hoc dʒ cōtēplatiuus spiritū ab oī phātasiabili auertere et ī deū solū solo amore inhiare. ¶ In huius figurā legimus Exo. 3. qđ cum Moises in monte oreb vidisset illā visionē magnam de rubo ardente et accedere vellet prope dominus clamauit ad eum dicens. Moises Moises: Solue calciamentū de pedibus tuis: locus. n. in quo stas terra sancta es. Moraliter mons est contemplatio in qua latet deus et in qua videntur mirabiles visiones: sed ad montē accedere volens debet calciamenta deponere. Calciamēta sunt pelles et simulachra aīalium: pedes sunt intellectus et voluntas qui ferunt aīam nostram: qui ergo ad montē cōtemplationis properāt: de suo intellectu et volūtate ꝓijciāt et expellāt phātasmata et simulachra rerū oīum corporaliū. Et solo spiritu: solo amore: solo desiderio intēdāt in deū qui ē spūs caritas et amor. Uenite ergo ascendamus ad montem dn̄i et docebit nos vias suas.

¶ De interiori et exteriori mūdatiōe et purgatiōe cōtēplatoris. Cap. xi.

VEnite ascendamus ad montē domini et docebit nos vias suas. Quia in mōte cōtēplatiōis vř ipse deus qui est summū bonū et solū a mētibus purgatissimis cernit. Propterea ad p̄fatum montē aspirās exēplo Moisi prius dʒ mūdari et purgari quatenus ad deum

idoneus fiat. Sunt aūt septē opa vicio
sa que maculant hominem ꝛ respon-
dent quattuor corporis elementis ꝛ tri
bus potentijs anime a quibus omni-
bus debet mundari qui contemplatio
ni vacare disponit.

¶ Primo debet mūdari. Ab omnibus
operibus Auaritie q̄ corrn̄det terre q̄
est in corpore nostro. Ut videlicet con-
tēplatiuus abstineat non solum a re-
bus alienis occupādis vl' retinēdis: sed
ēt a quibuscūq; terrenis cumulandis
nō solū supfluis: sed ēt si fieri pōt a ne-
cessarijs. Nā sic honustus pōdere gra
ui cū difficultate maxima in mōtē ascē
dit. Sic reb9 terrenis alligatus i mōtē
cōtēplationis vix ascēdet: q2 deo serui-
re nō possumus ꝛ mamone. ¶ In hu
ius figurā legimus Gen. 7. ꝛ. 8. Quod
Archa Noe eleuata ē in sublime a ter-
ra ꝛ requieuit super altissimos mōtes
Armenie. Archa est cōtēplatio que vt
possit i altissimis contēplationis secef
sibus requiescere: debet a terra et ter-
renis oībus elōgari: q2 qui nō renūcia
uerit oībus xpi nō pōt ēe discipulus.

¶ Secundo debet mūdari. Ab oībus
opibus lasciuie ꝛ carnalitatis q̄ corre-
spōdet aq̄ q̄ ē in corpore nr̄o: v3 vt absti
neat ab oī peccato luxurie ꝛ carnalita-
tis tā in verbis q̄3 in opibus. Nā luxu-
ria hoīem a deo elōgat sicut incorru-
ptio facit proximū deo. ¶ In huius fi-
gurā legimus Gen. c. 19. Q̄ð loth de so
domis egrediēs saluatus ē in mōte cū
duabus filiabus suis. Ad innuēdū q̄
qui in mōtē cōtēplatiōis ascēdere sata
git ꝛ ibi ab infernali incēdio saluari de
bet exire ð sodomis ꝛ de oī circū regio
ne. i. d3 a peccatis lasciuie ꝛ ab oībus
inductiuis ꝛ occasionibus eius separi.

¶ Tertio d3 mūdari. Ab oībus opibus
superbie ꝛ vanaglorie q̄ corrn̄det aeri
qui est in corpore nr̄o: vt v3 cōtēplati-
uus caueat oē opus supbū ꝛ oē verbū
vētosum aut vanagloriosum q̄tū hu-
mana fragilitas patit': q2 deus supbis
resistit ꝛ ab ipsis elongatur. Humili-
bus aūt dat gratiā ꝛ ipsis appropin-
quat. ¶ In huius figurā legimus. 2.
Re. 6. Q̄ð dauid ante Archā dn̄i accin
tus veste linea ꝛ nudatus vestibus re-
galibus ludebat humil'r ꝛ saltabat co-
rā oī pop'lo cū Archā dn̄i duceret ī hie
rusalē. Ad innuēdū q̄ qui vult ad Ar
chā cōtemplatiōis ap ppinquare ꝛ ip
sam i supnā hierusalē traducere: debet
regia indumēta deponere. i. oīa supba
alta ꝛ ventosa depellere. Et d3 veste
vulgari ꝛ populari indui. i. hūilitate ve
stiri. Et sic humiliatus corā Archa cō
templationis: ludere ꝛ cātare.

¶ Quarto d3 mūdari. Ab oībus opi-
bus Iracūdie ꝛ inpatiētie q̄ corrn̄det
igni qui est in corpore nr̄o: vt v3 cōtem
platiuus declinet oēm iracūdiā ꝛ im
patientiā ꝛ vindictā tā in verbis q̄3 in
opibus: q2 aliter ad deū ppinq̄re non
pōt qui ē auctor pacis ꝛ deus māsue-
tudinis ꝛ trāquilitatis. ¶ In huius
figuram legimus Nūi. 12. Quod cum
aaron ꝛ Maria murmurassent con-
tra Moisez. Moises qui erat mitissi-
mus sup oēs hoīes nō est indignatus
nec ad iracūdiā prouocatus: sed p eis
orauit dn̄z i tabernaculo federis ꝛ dn̄s
locutus est ei ꝛ sanauit sororem suam
Sic moraliter qui in tabernaculo cō-
templationis deū orare. ꝛ eius rn̄sio-
nē audire desiderat ꝛ ab eo gratias im
petrare: deponat iram indignationem:
ꝛ omnem vindictam.

¶ Quinto d3 mūdari. Ab oībus operi
bus Accidie ꝛ negligētie que corrn̄det
nostre memorie. Ut videlicet contem
platiuus nullo ocio torpeat vel ignauia

sed semp sollicitez maxime circa ea q ad cõteplatiõis exercitiũ ptinẽt. ¶ Hic est qd Joas rex increpauit leuitas negligẽtes circa fabricã tẽpli dñi et pcepit eis vt essent solliciti. 2. parali. 24.
¶ Hinc ẽ q vgines ociose et nõ hñtes lãpades bone opatiõis accẽsas a nuptiis sũt excluse Mat. 25. Sic ociosi et negligẽtes nõ sũt digni et apti ad csolatiões celestis et diuine cõteplatiõis. Et iõ opz vigilare et solicitũ esse.
¶ Sexto dz mundari. Ab oibus vicijs gule et crapule seu ebrietatis que respõdent nr̃o intellectui quẽ subuertunt et auferunt. Ut vz cõtemplatiuus caueat ab oi vicio gulositatis et ebrietatis qz auferunt cor humanũ et mẽtem deprimunt ad terrena nec ascẽdere pmittũt ad celestia contẽplanda. ¶ In cuius figurã sicut legimus Nũ. xj. Cum populus hebreorũ murmurasset contra dominũ propter vicium gule et petissent a dño carnes: et recordarent de cibis egipti. Cũ manducassent carnes: occisi sũt in sepulchris cõcupiscentie: nec puenire potuerũt ad terrã pmissionis. Ad innuendũ q gule viciũ inclinat ad terraz nec ad cõteplãda celestia sinit animam conscendere. Sit ergo contemplatiuuz mundus et incontaminatus et purgatus a vicijs gule.
¶ Septimo dz mũdari. Ab oibus opibus inuidie q corrñdit nr̃e volũtati cuius ppriũ est diligere et inuidere. Naz cũ deus sit caritas et amor: inuidus ei approximari nõ põt cũ sit totalr oppositus. ¶ Hinc est qd Moises maximuz cõteplatiuus cũ vidisset Josue ministr suũ inuidere quibusdã pphetantibus et phibere volẽtẽ dixit. Quid emularis p me: quis mihi det vt pphetent oẽs et det eis dominus spirituz suum. Sic contẽplatiuus debez ab oi inuidie vicio emundari et de oibus bonis pximi gaudere. ¶ Preterea cõteplatiuus mũdari dz nõ solũ exterius ab oi vicio pnominato: sz ẽt interius ab oi desiderio et cogitatiõe pdictoz: qz parũ pdesset auaritiã: supbiã et alia peccata i ope declinare: et cogitatiões et dsideria eoz in corde retinere. Mũdare g dz sensuz exteriores ab oi praua opatiõe et cor interius ab oi prauo desiderio et imũda cogitatiõe: qz beati mũdo corde qm ipi deũ videbũt. ¶ De ista septiformi interiori et exteriori mũdatiõe hẽmus mirabilẽ et relatu dignissimã figurã Gen. 29. In illo magno actiuo et cõteplatiuo Jacob qui prius q posset hẽre cõiugẽ pulchrã Rachel septẽ et septẽ ãnis seruiuit laban socero suo. ¶ Jacob ẽ vir fortis et potẽs i plio: strenuuz luctator: viciozq supplãtator: qui p acquirẽda Rachele. i. vita contẽplatiua libẽti aio seruit et laborat septẽ annis: extirpãdo septẽ opa viciosa pdicta. Uel vniuersa vicia p septennariũ designata: et seruit alijs septẽ extirpãdo et expugnãdo eorũ cogitatiões et desideria iteriora: quibus exterminatiz cũ liber ab vtraq seruitute ceperit requiescere nõ solum ab operibus malis: sed ẽt a desiderijs noxijs et cogitationibus supuacuis: tunc ad amplexus Rachelis poterit puenire. O serui dei seruite et laborate libẽti aio septẽ annis ad extirpãda septẽ vicia capitalia. Seruite et alijz septẽ extirpãdo de corde mala desideria et mala cogitata. Uacate corpore a peccatis: vacate corde a cogitationibus et videte q dulcis est dñs et q bonus israel deus his qui recto sunt corde. ¶ Sed heu qz multi vacãtes corpore sed vagãtes mẽte nescieẽtes facer sabbatũ ex sabbato nũq gustãt q suauis est dominus. Et ideo hostes derident sabbata eorũ.

De hac interiori ꝛ exteriori purgatiõe ꝛ mũdicia hẽmus figurã Exo. 30. vbi dñs ꝑcepit Moisi vt faceret vas eneũ ad lauãdũ: in quo aaron ꝛ filij eius lauarent manus ꝛ pedes qñ ingressuri erãt tabernaculũ testimonij: ꝛ qñ accessuri erãt ad altare ad offerẽdũ dño thimiama. Per manus intelligunt̃ opera ꝑ pedes cogitationes ꝛ desideria: ꝑ tabernaculũ testimonij in quo erat archa intelligit̃ cõtemplatio diuinitatis: per altare contẽplatio humanitatis xpi. Qui ergo ad cõtemplationẽ ascẽdere dispo ̃nit: lauet opa: lauet desideria: lauet oĩa membra: lauet cor ꝛ intima sua. Et sic offerat dño cõtemplatiõis thimiama. O leuite dñi: lauamini mũdi estote ab exterioribus. Auferte malũ cogitationũ vestraꝝ ab oculis dñi ꝛ postmodũ. Uenite ꝛ ascendamus ad mõtẽ dñi.

¶ De modo ꝛ ordine purgationis ipsius contemplatoris. Cap. xij.

Venite ascendamus ad montẽ domini ꝛ docebit nos vias suas. Quia ordo est pulchritudo ꝛ perfectio ꝛ firmamentum oĩum rerũ. Uolẽs ad summitatez diuine cõtemplatiõis ascẽdere: dꝫ in suis operibus debitũ ordinẽ obseruare: qꝛ vbi nõ est ordo ibi cõfusio. Et ꝓpterea ad hoc vt congrue a predictis septẽ purgetur ꝛ mũdetur: septem peragat ordinate quibus pactis quasi puer vnius hore mundus in cõspectu domini apparebit.

¶ Primũ est: cogitatio siue recordatio suorũ peccatorũ. Uolens se ad cõtemplationẽ digne purgare: primo ĩ aliquo loco occultissimo ꝛ maxime in secreto noctis silentio faciem suã ad celũ leuando recolat peccata sua: magnitudinem: multitudinem: enormitatez: succinte tñ ne ad delectationes stimulet̃. Et quasi cũ deo loquendo ꝛ se vsqꝫ ad abissum humiliando dicat. O deus meus ego sum ille nequissimus: infelicissimus: ꝛ sceleratissimus oĩuz peccatorũ qui tuã maiestatẽ tot ꝛ tãtis criminibus offendi ꝛ ꝓuocaui vt illa nec enumerare nec exprimere sufficiã. Uel similia dicat ꝑ ut sibi melius videbit̃. ¶ Hãc cogitationem peccatoruz habuit ille eximius ꝓpheta ꝛ maximus cõtemplator Dauid: quãdo ĩ ps. 50. dicebat. Miserere mei deus secundum magnam misericordiã tuã. qm̃ iniquitatẽ meã ego cognosco: ꝛ peccatũ meũ cõtra me ẽ sẽp.

¶ Secũdũ est: cõtritio ꝛ amaritudo peccatoꝝ cõmissorum. ¶ Postqꝫ reducit peccata sua ad memoriã doleat de ipsis ꝛ conterat̃ qꝫtũ est sibi possibile: qꝛ cor cõtritũ ꝛ humiliatũ non spernit deus: sed libenter acceptat oĩa peccata dimittendo. ¶ Hoc mõ doluit Magdalena qñ in cõuiuio ꝓstrata ad pedes dñi lachrimis eos rigauit: ꝛ capillis tersit ꝛ iõ veniã peccatoꝝ meruit Luc. 7. ¶ Hoc mõ cõtritus est publicanus de peccatis dicens. Dñe ꝓpitius esto mihi peccatori: ꝛ ideo veniam meruit Luc. 18. Doleat ergo toto corde de peccatis.

¶ Tertiũ est: cõsideratio bñficiorũ dei. ¶ Cũ peccator de peccatis suis contritus fuerit dei beneficia ad memoriã reducat. ¶ Et primo beneficiũ creatiõis dicens. O deus meus qui me ad imaginem tuã creasti nõ lapidem nõ canez: sed nobilissimã creaturã vt te in pñti ꝑ grãm possiderẽ ꝛ in futuro ꝑ gloriaꝫ. ¶ Secũdo bñficiũ incarnatiõis dicẽs. O deus meus qui cũ sis altissimus ꝑ me ad tãtã miseriã descendisti: vt esurires: sitires: flagellareris: ꝛ morereris.

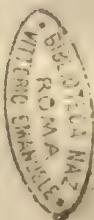
¶ Tertio beneficiū religionis dicens O deus meus quot reliquisti i seculo ꝛ in miserijs ꝛ piculis mundanis: qui me erāt digniores: potētiores: sapiētiores: ꝛ ad tuū seruitiuꝫ magis idonei: ꝛ me miserū ꝛ inutilē de mūdi piculo liberasti ꝛ ad portū trāquillū religionis euocasti. ¶ Quarto bñficiū pseruationis dicens. O deus meus quot sunt in inferno dānati qui tñ minora peccata cōmiserūt: ꝛ me miserū ad grām pnie reseruasti qui tñ pluries te offendi: ꝛ grauius ꝛ enormius prouocaui: ꝛ alia bñficia pticularia recolat put sibi videbit ad deuotionē expedirꝰ. Et dicat: his oībus dñe bñficijs igratus fui. Nec dignas grās tue referre studui maiestati. Hoc mō diuina bñficia recollebat Dauid in ps. cij. dicēs. Bñdic aīa mea dño ꝛ noli obliuisci oēs retributiōes eius. Qui ppitiat oībꝫ iniquitatibuꝫ tuis.

¶ Quartū ē collaudatio. ¶ Post pdcā peccator deū collaudet hꝫ mō: ꝛ his. v. noībus. ¶ Primo cōsideret deū īqꝫtū ē origo oīs creature spūalis ꝛ corpalis ꝛ dicat. O deus bōe qui es pncipiū oīs bonitatis: aufer a me maliciā meā ꝛ iniquitatē meā ꝛ cōica mihi dulcissimam bonitatē tuā. ¶ Scđo cōsideret deū inqꝫtū est pulchritudo beatoꝝ i celo ꝛ dicat. O deus pulcherrime qui es ornamētū beatoꝝ: aufer a me turpitudineꝫ pcōꝝ meoꝝ: ꝛ da mihi pulchritudinē grē tue. ¶ Tertio ꝯsideret deū submissiue īqꝫtū impat ꝛ psidet oībus creaturis iferioribus rōnalibus ꝛ irrōnalibꝫ ꝛ dicat. O deus vniuersoꝝ dñe ꝛ impator magnifice: libera me de dñio diaboli: ꝛ subice dñatiōi tue. ¶ Quarto cōsideret deū īqꝫtū tāqꝫ pr psidet hoībus iustis ꝛ dicat. O deus dulcissime qui more pij prīs foues ꝛ ptegis filios tuos exñtes i tua grā ꝛ caritate: esto mihi miserrimo pcōꝝ dulcis ꝛ pius. ¶ Quinto cōsideret deū īqꝫtū psidet pcōribus eoꝝ peccata tollerādo: ꝛ ad pniam inuitādo: ꝛ dicat. O dūs misericors qui me miserū peccatorē tāto tpe tolerasti: qui me totiēs ad pniaꝫ reuocasti. Ecce nūc reuertor: deus bone: dūs pulcherrime: deus dñe: deus dulcis: et deus misericors suscipe me miserū reuertētē ꝛc.

¶ Hoc mō deū laudabat Daniel dicēs Dan. 2. Sit nomē dñi bñdictū a seculo ꝛ vsqꝫ i seculū qꝛ sapīa ꝛ fortitudo eius sūt ꝛ ipse mutat tpa ꝛ etates.

¶ Quintū est supplicatio. ¶ Post pdicta pcōr alicui sancto suo deuoto supplicationē effundat vt ad dñm pro ipso intercedere digneꝰ pro suoꝝ remissione peccatoꝝ: ꝛ aliqua deuota in illiuꝫ reuerentiā cotidie dicat q̄tenus sit eius continuus aduocatus p eo apud dñm. Et precipue ad dominā celi virginē gloriosam que facilius veniam impetrabit ꝛ ei cotidie specialē deuotionē exhibeat: quatenus pro eo sit sollicita aduocata. ¶ In huius figurā Mardocheus in tribulatione ꝛ periculo mortis existēs supplicauit regine Hester vt pro eo ꝛ p cūcto populo intercederet ad Assuerum regem: que facillime veniam impetrauit. Sic virgo maria facillime obtinebit quicquid petierit a dño deo suo.

¶ Sextū est cōfessio oīum peccatoruꝫ. ¶ Post pdicta pcōr diligēter cōfiteaꝰ oīa peccata sua pponens firmiter amplius nō peccare: sed dño firmiter adherere ꝛ sic oīo a pctīs purgabiꝰ. ¶ Hoc mō p cōfessionē mūdatus fuit Dauid a pctō suo qñ. 2. R. 12. dixit ad Nathan prophetam euꝫ increpantē de peccato. Peccaui domio. Cui Nathā respōdit: Dñs quoqꝫ transtulit peccatuꝫ tuum. Cōfiteaꝰ ergo fideꝉr: qꝛ si fuerint peccata quasi cocinum quasi nix alba fiēt.

¶ Septimū est: satisfactio cōmissorū.
¶ Post plenā cōfessionē studeat pctōr dignā facere satisfactionē ꝓ cōmissis fm q sibi fuerit impositū vel sibi possibile ꝛ cōdecēs videbit. Sic.n.faciēdo remissionē delictorum merebit ꝛ gratiam diuinā mundantē ꝛ purgantem obtinebit. ¶ In huius figurā legimus Luc.19. Q ō zacheus satisfaciens ꝛ reddens in quadruplū defraudatis: peccator: meruit remissionē: ꝛ diuinā grām impetrauit dicēte de eius domo saluatore. Hodie huic domui salus a deo facta est eo qd ꝛ ipse sit filius abrae. Sic hō pctōr post septem predicta oīno a delictis mūdat ꝛ transfert in numerū filiorū abraam. Et fit aptus ad contemplandū deū. ¶ De ista septiformi mundatione ꝛ purgatione habemus exemplū ꝛ figurā mirabilē. 4.Re.5. In illo Naaman leproso qui erat princeps militie regis syrie. Qui ad pceptū Helisei lauit se septies in Jordane ꝛ restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli ꝛ mudatus est: Moraliter Naamam leprosus est pctōr imūdus. Naamā.n.interpretat decorus. Aīa est decora quia ad imaginē dei: sed fit leprosa ꝛ horribilis p pctā Heliseus interptat: deus meus saluator. Jordanis interptatur riuus iudicij. Si g pctōr leprosus ad pceptū ꝛ cōsiliū nri saluatoris Jesu xpi lauerit se septies in Jordane.i. fm septē modos purificationis pdictos: qui sunt quasi septē iudicia. Tūc ad mundiciā puerilē ꝛ innocentē renouabitur. Et ad dei cōtēplationē idoneus inuenietur. O vere vereqꝫ beati si pdictis septē tātā apponeremus diligētiā: quātā filij huius seculi apponūt ad septē artes mechanicas: ꝛ ad septē artes liberales adipiscēdas. O vere nimiūqꝫ felices si tantū solicitudinis ꝛ cure ad cordis purgationē adhiberemus: quantū ad emūdationē corporū ꝛ vestimentorum: impendūt seculares ethnici ꝛ publicani. Uenite ergo oēs ascendamus ad montem domini: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De separatione cōtemplatoris ab immundis. Cap. xiij.

v Enite ascendamus ad montē domini: ꝛ docebit nos vias suas. Qr diuinus ꝛ contemplatiuus Moises ascēsurus ad caliginem contemplationis in verticem montis: non solum purgari iubetur ꝛ mundari: sed etiam ab immundis separari ꝛ segregari. Pro tanto qui ad montem cōtemplationis aspirat postqꝫ purgatus ꝛ mundatus fuerit predicto modo: necesse est quod separetur ab immundis ꝛ cōibus hominibus: ꝛ tribus diebus recedat ad deserti solitudinem si cupit dulcedinem manne ꝛ celestis suauitatis degustare. In ista autem separatiōe debet septē per ordinem obseruare.

¶ Primo debet egyptū deserere. Egyptus interpretatur tenebra: angustia tribulatio ꝛ significat mundum: qui adeo est tenebrosus quod nō cognouit summam lucem Jo.j. Et adeo plenus angustijs pressuris ꝛ tribulationibus q aliquando tedet hominem viuere. Contemplatiuus ergo deserat mundū tenebrosum ꝛ plenum angustijs si cupit in diuinis splendoribus eleuari. Derelinquat non solum corpore sed ꝛ corde mundum. Omnemqꝫ mundi amorem deponat qui celestes contemplationis ꝛ solitudinis cibos desiderat

Nam q̄diu homo est in egipto huius mundi p amorē nō est dignus aut ido neus ad opus tabernaculi ꝛ cōtempla tionis. ¶ Unde Nūi. c. 3. Externus qui nō est de tribu leuitica prohibetur ministrare ꝛ tractare vasa tabernaculi sub pena mortis. Sic qui a mundo nō est separatus per amorem non est ido/ neus ad opera contēplationis. ¶ Hinc est ꝙ filij israel q̄diu fuerunt in egipto non potuerūt gustare dulcedinē man= ne celestiꝫ habētis oīs suauitatis sapo/ rē. Sed comedebant Porros: Cepas: Allia: Cucumeres. O serui dei si volu mus dulcedinem contemplationis gu stare deseramus mundum. Separe= mur ab egipto.

¶ Secūdo debet Mare rubrū pertrā sire ꝛ derelinquere. ¶ Mare rubruꝫ amarum cordis merorem ꝛ amaritu= dinē significat. Cor enim impij est qua si mare feruens: quod quiescere nō po/ test Isaia. 57. Cōtēplatiuus ğ qui cele steꝫ contemplationis suauitatem desi/ derat trāseat ꝛ derelinquat mare. i. om nē solicitudinem temporaliuꝫ abijciat. que merorē ꝛ amaritudinem generat. Abijciat omnem merorem ꝛ amaritu dinem ꝛ passionem de corde suo. pellat odium. Relinquat Irā Inuidiā ꝛ om nes aīe passiones si eterna dulcedine ce lestis māne saciari desiderat. ¶ Hinc est ꝙ filij israel q̄diu fuerunt in mari rubro non meruerunt accipere man= na celeste. O serue dei si gustare desi/ deras q̄ꝫ suauis est dominus contem plantibus eum. Transi mare. Transi flumina passionum. Tu quoqꝫ si vis lumine claro cernere veꝝ gaudia pelle: pelle timorē. Spemqꝫ fugato. Nec do lor absit. Nubila mens est vinctaqꝫ frenis. Hec vbi regnant. ¶ Hinc est ꝙ Jacob postq̄ꝫ transiuit fluuium vidit angelum secum luctantem qui bene= dixit ei. Gen. 32. Transeat ergo con= templatiuus amarum mare solicitu= dinum ꝛ passionum ꝛ perueniet ad vi siones angelorum ꝛ ad celestium be= nedictionem.

¶ Tertio debet Egiptios necare ꝛ in= terficere ꝛ ipsos mortuos derelinque/ re ꝛ ab eis separari. ¶ Egiptij sunt mo res peruersi ꝛ viciosi. Egyptij sunt con suetudines mūdiales ꝛ seculares ꝛ vi/ ciose. ¶ Hos peruersos mores ꝛ vicia mūdialia debet cōtēplatiuus necare in mari: vꝫ in amaritudine lachrymarū. Cōtritionis ꝛ penitētie: ꝛ ipsos mor= tuos deserere. Nam q̄diu hi mores bestiales ꝛ egiptij sunt in anima vel corpore contēplatoris nō potest appro pinquare ad montem cōtemplationis. ¶ Hinc est qđ dn̄s precepit vt iumen= tum non apropinquaret monti ꝛ si ap= propinquaret lapidibus vel iaculis in= terficeretur. Exo. 19. Ad innuēdum ꝙ q̄diu homo habet bestiales ꝛ peruer sos mores ad cōtēplationis mōtē ap p pinquare nō pōt. O serue xp̄i interfi= ce: neca: opprime ꝛ occide prauam con suetudinem lingue gule: somni: ꝛ ocij. Nam filij israel celeste manna non gu starunt nisi prius interfectis egiptijs ꝛ mortuis in littore derelictis.

¶ Quarto debet cibos egiptios ꝛ fari= nam egipti cōsumere. ¶ Cibi egiptij ꝛ farina Egipti sunt delectationes ꝛ sen/ sualitates mundiales. Nam in mundo huius Egipti nil aliud queritur nisi de lectatio sensualis ꝛ bestialis. Farina est subtilissima ꝛ conteritur duabus molis vꝫ superiori ꝛ inferiori. Sic mū di delectationeꝫ sunt subtilissime: quia per multas cautellas ꝛ ingeniosissima media inquiruntur. Conteritur mola supiori qꝛ p̄uat hoīeꝫ eterna suauitate.

conteritur mola inferiori quia obligat & ducit hominem ad eternam amaritudinem. Nam omnia flumina intrãt mare.i.omnis dilectatio terminat̃ in amaritudinẽ. Cõtẽplatiuus ꝗ cõsumat delectationes mundiales & egipti qr quãdiu durauerũt cibi de egipto & & farina egipti filij israel non gustauerũt celestis mãne dulcedinẽ. Sic ꝙ diu homo delectationibus mũdabilibus & bestialibus pascat̃ ad suauitatẽ cõtemplationis non est idoneus. ¶ Hinc est Quod dominus interfecit Oza quia posuerat Archã domini sup plaustrũ & a iumẽtis & bobus ipsam trahi faciebat cũ tñ portãda eẽt in humeris hominũ. 2. Re. 6. Archa est contẽplatio ꝙ assumi debet a viris rationabilibus & virtuosis non a iumentis bestialibus idest non a voluptuosis: sensualibus & bestialibus. O serue dei si celeste manna desideras. consume farinam egipti. Consume cibos egiptios & omnẽ mũdialem delectationem. Sicut.n. ignis non introducitur in ligno nisi prius cõtraria frigiditate & humiditate depulsa. Sic diuini amoris & contemplationis celestis flamma & suauitas in animam non ingreditur nisi prius reiecta delectatione & suauitate terrena & mundiali.

¶ Quinto debet ire in solitudinẽ per desertũ ethan die vno. ¶ Ethan interpretatur ascẽdẽs vel Ascẽsio. Desertũ est celum empireum vel deus qui longe distant a mortali conuersatione hominũ. Contemplatiuus ergo post quattuor predicta debet cuʒ sua memoria totaliter ad diuina & celestia meditanda & recolenda eleuari. Et ipsam memoriam totaliter a terrenis & mundialibus separare & alienare. Et hoc modo itineratur per desertum solitudinis vno die. vʒ cum memoria. Et hec prima dies in solitudinem deserti inducit tristitiam & gemitum. ¶ Unde filij israel dicebant in captiuitate babilonis positi. Super flumina babilonis illic sedimus & fleuimus dum recordaremur tui siõ. Nec isto primo die filij israel receperunt manna: quia adhuc supererat aliquid de cibis egipti. O serue xpi Ambula per desertum ethan idest per desertum ascensionis. die vna vʒ cum memoria ipsam a terrenis omnibus separando & ad diuina viriliter eleuando.

¶ Sexto debet ire in solitudinẽ per desertum ethan die secundo. Uʒ intellectum a terrenis omnibus amouendo & ad celestia totaliter indaganda eleuando Contemplatiuus igitur die secundo ducat quasi per desertum intellectũ ad diuina contemplanda. Ad diuinũ bene placitum inuestigandũ. Ad diuina iudicia admirandũ. Et ipsum intellectum a mundo totaliter alienando. ¶ Hec dies secunda inducit admirationẽ & timorem. ¶ Unde Paulus apostolus qui cũ intellectu suo raptus fuerat i hũc desertũ ad diuina iudicia contemplanda clamando & admirãdo dicebat. Ad Ro. xi. O altitudo sapientie & scientie dei ꝙ incomprehensibilia sunt iudicia eius & inuestigabiles vie eius. Quis enim cognouit sensum domini. Aut quis consiliarius eius fuit. Qm̃ ex ipso & per ipsum & in ipso sunt oĩa. Ipsi honor & gloria in secula seculoꝝ amen. Nec ista die secunda adhuc gustatur manna. O contemplatiui si manna celeste gustare cupitis Ambulate per desertum solitudinis Ethan. Elleuando intellectum totaliter ad diuina. Que sursum sunt querite. Que sursum sunt sapite: non q̃ sup terrã.

¶ Septimo debet ire in solitudinē etiā die tertio: vȝ debet cōtēplatiuus voluntatē suā a terrenis oībus sequestrare ꝛ ipsam totalr̄ ad diuina diligēda eleuare vt eius volūtas totis viribus deū diligat. In deo quiescat. In dō dlectet. In deo glorietur. ¶ Hic tertius dies inducit vel statim vel in breui dulcedinem manne celestis ꝛ diuine cōsolationis. ¶ Unde Dauid qui voluntatē suam totā in diuinis cōtēplādis posuerat contemplando diuina dicebat ps.cxxj. Letatus sum in his q̄ dicta sunt mihi in domuȝ domini ibimus: ꝛ quasi cāȝ subiungens ait. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis hierusalē: quasi dicat quia pedes mei .i. mea desideria ꝛ mei affectus ꝛ mea voluntas totaliter fuit ad diuina diligenda eleuata: pro tāto letatus ꝛ gauisus sum.

¶ Isti tres effectus qui secuntur ad tres dies in solitudine designant. Exo. c.xv.ꝛ.xvj. Ubi dicitur qđ post tres dies in solitudine peractos venerunt in Marath qđ īterpretatur amarū: post in Helim qđ interpretat̄ deficiēs: post in sin qđ interpretat̄ egressio temptationis. Et post īmediate datur celeste manna. ¶ Nā cuȝ memoria nostra eleuatur ad celestia ꝛ diuina contemplanda: amaricatur pre horrore peccatoruȝ ꝛ pre miseria huius nostre peregrinationis: ꝛ sic incidit ī Marath .i. in amaritudinē. Et cū intellectus noster ad diuina consideranda eleuat̄ oīno deficit eius indago qꝛ inuestigare nō preualet ꝛ sic incidit in Helim .i. in defectum. Et cum voluntas nostra ad diuina diligenda totaliter eleuatur tunc a nobis egreditur tēptatio qꝛ remoto rerū tēporalium amore: remouetur omnium temptationum occasio. Et sic voluntas nostra incidit in sin .i. in egressum temptationis quia exit ab occasione ꝛ materia omnium temptationuȝ. Post ista vero datur celeste manna .i. diuina consolatio in contemplatione. Et propterea si manna gustare volumus ambulemus tribus diebus in desertum eleuando maxime voluntatem ad diuina.

¶ De ista eleuatione voluntatis ad diuina diligēda cum intellectu ꝛ memoria necessaria ad gustationē cōtemplatiue dulcedinis hēmus figurā Tob.3. in sarra filia raguelis: q̄ tribulata ascendit in superiori cubiculo domus sue ꝛ tribus diebus ꝛ noctibus non manducauit neqꝫ bibit sed persistens in oratione ꝛ contemplatione quousqꝫ exaudita fuit. ꝛ missus est angelus Raphael ad eius desiderium adimplendum. Moraliter sarra que dicitur princeps est voluntas que est regina in regno anime: ꝛ omnes alie potentie sunt eius ancille. Domus eius est dilectio quia voluntas magis est vbi amat q̄ꝫ vbi habitat. Hec domus habet cubicula que sūt. Amor terrenorum quod est cubiculum inferius. Amor sui cubiculum medium. Amor dei cubiculum superius. Quādo diligit terrena est in infimo: quando seipsam in medio: quando deuȝ in supremo. Si ergo sarra nostra .i. voluntas nostra exaudiri desiderat: si celeste manna gustare concupiscit. Si angelorum obsequia ꝛ visiones peroptat. Ascendat in superiori cubiculo: diligat toto corde deum ꝛ bona celestia. Ieiunet tribus diebus: idest a tribus operibus malis: videlicet ab operibus Superbie: Auaritie: ꝛ Luxurie. Ieiunet tribus noctibus videlicet a cōcupiscentijs: desiderijs ꝛ cogitatiōibus Superbie: Auaritie: Luxurie: ascendat sic ieiuna in cubiculum superius diuini amoris. Et secuȝ dicat ani-

tillas:intellectū:memoriam:ꝛ imaginatonē ꝛ ibi pseueret donec dscēdat māna celeste:donec adueniat angelus dn̄i ad nostrū desideriū adimplēdū. O monachi. O religiosi separemus nos ab in mūdis:derelinquamus egyptū:transeamus mare:interficiamus egyptios: consumemus farinā egypti: eamus in solitudinē tribus diebus: ꝛ post ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De his que contemplatorem ad contemplationem illuminant. Cap. xiiij.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Quia ad montē cōtemplationis nullus ascēdit nisi preuia illuminatione sicut ꝛ Moises ad caliginē ignorantie non ascendit nisi postq̄ꝫ vidit fulgura mittētia multiformes ꝛ multū diffusos radios. Dicto de cōtemplatoris separatione ab in mundis superest dicere de eius illuminatione. Sunt autem septem que illuminant contemplatorem ꝛ stimulāt ad ascendendū ad contemplationē.

¶ Primū est pharao psequens .i. tribulatio affligens. ¶ Nā pharao interpretaē dissipans: denudās: discooperiens virū: ꝛ significat tribulationem q̄ dissipat corporalia bona: dissipat corpus p infirmitatem. Denudat qꝛ bonis temporalibus priuat. Discooperit qꝛ tribulatio virū pbat ꝛ manifestat. Hec tribulatio illuminat hoīem. Hiere. xi. Castigasti me dn̄e ꝛ eruditus sum. Et stimulat ad contēplationē qꝛ mali q̄ nos hinc premūt ad deū venire compellunt. ¶ Hoc mō filij israel a pharaone tribulati ꝛ afflicti illuminati sūt ꝛ stimulati ad fugiendū ab eius dn̄io ꝛ ad sequendū dn̄m: vn̄ puenerūt ad dei visiones in deserto. ¶ In huius figurā tres pueri existentes in camino ignis viderunt angelū similē filio dei. Dan. 3. Ad innuendū qd̄ dn̄s est cū tribulatis ꝛ qd̄ ignis tribulatiōis illuminat oculos ad celestiū cōtemplationē. ¶ Hinc est etiā qd̄ pthomartir Stephanus cum esset in medio inimicoꝝ qui dentibus in eū fremebāt ꝛ occidere ꝛ lapidarē cupiebāt intendens in celū vidit gloriam dei ꝛ Jesuꝫ stātē a dextris virtutis dei Act. 7. Ad innuendū qd̄ huius mundi pressure: angustie ꝛ tribulationes illuminant oculos ad celestium contemplationem. Qui ergo ad montem contemplationis festinat tribulationes ꝛ temptationes non abijciat sed gratanter suscipiat ꝛ desideret. Nam rari vel nulli deo firmiter ꝛ totaliter adherent nisi fuerint tribulatiōum aculeis vehementissime stimulati.

¶ Secundum est: angelus precedens ꝛ stimulans. ¶ Angelus est conscientia vel angelus ad litteram qui semper stimulat ad contemplationem religiosos ꝛ dei seruos. Et existentes in peccatis stimulat ad exeundum de egypto ꝛ potestate pharaonis. ¶ Hic est angelus qui precedebat filios israel recedentes de egypto ꝛ properantes in desertum. Exo. 14. Quia angeli sācti veros israelitas ꝛ cognoscentes deum stimulāt cōducunt ꝛ illuminant ad desertū cōtemplationis ꝛ solitudinis. ¶ Unde legitur Apoc. xxi. Quod vnus angelus venit ad Joannem Euangelistā ꝛ in spū sustulit illum in montem magnū ꝛ altū ꝛ ostendit illi ciuitatem sanctā hierusa

lem celestē cum suis ornamētis decoratam. Ad innuēdū quod angelici spūs nos stimulant: conducunt τ illuminānt ad celestiū contēplationē. Et iō o veri israelite qui celestiū cōtēplationi vacatis. Habete angelos pcedentes: cōducētes τ illuminātes ad eternorū speculationē. Ipsos inuocate: ipsos diligite: ipsis assimilamini angelicaz vitam dicentes super terram.

❡ Tertiū est columna nubis dirigens.
❡ Hec columna nubis dirigens filios israel per desertum est vetus testamentum illuminans ad celestium contemplationem quasi ad desertum solitudinis: de qua habetur Exo.13. Hec colūna nubis erat tenebrosa τ illuminans noctem vt dicitur Exo.14. qr vetus testamentū erat obscurū τ inuolutum in figuris τ enigmatibus prophetarum dicēte ps. Tenebrosa aqua in nubibus celi.i. obscura scientia in prophetis. Tamen erat illuminans ad celestium contemplationez spiritualiter intellectum. ❡ In huius figurā lex veteris testamēti data fuit in monte Exo.20. ad innuēdum quod lex illa est suspensiua τ illuminatiua mentis humane ad gratiam contemplationis: si spiritualiter intelligatur. ❡ Hinc est qd Joseph τ Maria querentes Jesum inueniunt eum i medio doctorum audientem illos τ interrogantem.s. de pertinentibus ad legem veteris testamenti Luc.2. Quia lex veteris testamenti illuminat intellectum nostrum ad contēplandū xpm. Qui ergo ad montem contemplatiōis aspirat querat columnam tenebrosam veteris legis τ eam diligenter rimetur querat misticos sensus: τ intellectum misticum τ spiritualem quia mirabiliter illuminat τ accendit ad ardorem superne contēplationis: dicente psalmista Lucerna pedibus meis verbuz tuum τ lumē semitis meis. Sz ve ve ve monachis: religiosis: τ clero qui solicitiores sunt in ventilandis testamentis τ litibus: in glosandis τ exponendis poetis τ philosophis q̄z in scrutandis diuinis scripturis.

❡ Quartū est: colūna ignis illuminās.
❡ Hec colūna ignis illuminās q̄ in nocte precedebat τ illuminabat filios israel Exo.13. Est nouū testamentum: que est lex ignea τ amoris: qr xp̄s venit ignez mittere in terrā Luc.12. Est illuminans: qr eius legislator xp̄s est lux vera q̄ illuminat oēm hoīem veniētē in hūc mundū. Hec lex si diligenter audiat̄ τ intelligat̄ illuminat mirabilr̄: τ sublevat ad contēplanda τ diligēda celestia. ❡ In huius figurā cū xp̄s Jesus vellet eā pdicare τ venisset ad baptismuz Joannis celi aperti sunt sup eū τ spūs sanctus in spē colūbe descēdit sup euz Mat.3. Et xp̄s istā legē euāgelicā p solēniter in mōte plenius τ plixius pdicauit Mat.v. Ad innuendū qd ista lex euāgelica maxime illuminat τ accēdit ad celestiū cōtēplationē. Et ptāto qui ad cōtēplationis montē aspirat habeat continue pre oculis hanc colūnā igneā τ illuminantē: qr oīno incitabit τ inducet in montē contemplationis. ❡ Hāc legē lucentē τ illuminātē postulabat ppheta cū diceret in ps. Emitte lucē tuā τ veritatē tuā: ipsa me deduxerūt τ adduxerūt i mōtē sanctū tuū τ i tabernacula tua. In mōtē.s. cōtēplationis τ in tabernacula celestiū mansionū.

❡ Quintū est: nubes ptegēs tabernaculū. ❡ De q̄ dr̄ Nūi.9. Qd stante nube super tabernaculum: filij israel stabant τ castrametabantur. Discedente vero nube proficiscebantur τ ad nutuz illius nubis ibant τ stabāt quousq; ad terrā

promissionis pueniret Exo.13. ¶ Hec nubes moraliter est virgo Maria que est media inter celū et terrā.i.inter deū et homines temperans calorem diuine iracundie et vindicte. ¶ Hec nubes est illuminatiua: quia dicitur: luna: aurora: stella tramontana. Hec illuminat filios israel in deserto: qz Maria illuminat filios dei existentes in huius mōdi pelago et diserto: vnde dicitur stella maris. Ad huius nubis nutum mouetur et stat tabernaculum et Archa.i.ad eius imperiū procedit et crescit: retrocedit et decrescit nostra cōtēplatio. Si diligenter ipsam obseruamus: amando: venerādo: inuocādo illuminat nr̄m iter in via cōtēplationis. ¶ In huius figuram legimus qḋ stella duxit magos ab oriēte ad adorādū et cōtēplandum Jesum in p̄sepio Mat.2. ¶ Hec stella est virgo Maria q̄ p̄uisa fuit a Balaā ppheta sub apparitiōe stelle Nū.24. que sua illuminatione: et sollicita subuentione perducit deuotos ad cōtēplationem diuinitatis et humanitatis xp̄i. ¶ Uñ videmus qḋ illi qui huius gloriose matris fuerūt familiares et deuoti: maximi fuerunt contemplatiui sicut patet in Joāne Baptista: Joāne Euāgelista: Maria Magdalena: Anselmo: Augustino: Bernardo: Bonauētura: et Dionisio qui artem contemplandi et misticam theologiam in scriptis dereliquit. ¶ Propterea o serue dei qui ad brauiū superne cōtēplatiōis aspiras. Ante oīa fige oculos tuos in hāc gratiosam nubē: ipsam diligas: ipsaz sequaris: vota tua. Cogitatus et desideria. Nutus et verba ad ipsam dirigantur. Ipsa .n. deducet te ad contēplationē hūanitatis xp̄i. Hūanitas ad diuinitatē. Et sic p̄cedes ḋ virtute ī virtutē donec videas deū deoꝝ ī syon.

¶ Sextum est Moises instruens et cōducēs. ¶ Qui cum virga sua signis mirabilibus factis filios israel: de manu Pharaonis eduxit. Et docuit illos quomodo deberēt se preparare ad videndū deū et ascēdere in montē vel lōge stare ab eo vt patet. Exo.19. et 24. ¶ Hic Moises de manu Pharaonis persequentis liberatus: est moraliter xp̄s Jesus de manu Herodis persequentis ereptus qui cum sua cruce et mirabilibus signis vere credētes a diaboli seruitute redemit. Hic maxime nos illuminat et accendit ad celestium contemplationem et diuinorum dilectionem. ¶ In huis figuram sicut legitur Mat.17. duxit discipulos suos in montē et transfiguratus est ante illos in cōspectu Moisi et Helie qui fuerunt maximi contemplatores. Ad innuendum qꝫ ipse cum sua cruce mirifica illuminat accendit et conducit vere deuotos in sūmum verticem diuine cōtēplatiōis. ¶ Hinc est qḋ de monte oliueti ascēdit in celū videntibus discipulis et in celū aspiciētibus Act.j. qz ipse est qui illuminat: accēdit et subleuat mētē hūanā ad celestiū cōtēplationē. O filii dei qui ad cōtēplatiōis mōtē aspiratis amplexamini crucē: sequimini moisez nr̄m: qz nulla melior via: nulla breuior nulla securior. Sed ve mūdo: ve clero: veqꝫ monachorū et religiosoꝝ collegiis: qz magis adherēt: dathan et abirō parcialibus et discordantibus et sediciosis principibus: q̄ꝫ Moisi pacifico nostro.

¶ Septimū ē deus vocās. ¶ Deus bñdictus ē maximū lumē illuminās et inflāmās hoīez ad celestiū cōtēplationē: Qui pp h̄ fecit hoīez facie ad celū erecta: et statura ad celū subleuata q̄tenus mēs īterior suo corpori exteriori cōformis semꝑ eēt ad celestiū cōtēplationes

aiala: vnde dixit ille ethnicus. Pronaqꝫ cuꝫ spectent aīalia cetera terram. Os hoīs sublime dedit: celūqꝫ videre iussit: ꝛ erectas ad sydera tollere vultus. ¶ Qđ deus nos illuminet ꝛ inflāmet ad celestiū contēplationē: declarat̄ ꝑ figurā Gen. 6. Quādo deus dixit ad Noe. Fac tibi archam de lignis leuigatis ꝛc̄. Per archam intelligitur contēplatio: per ligna intelligūtur obiecta circa que versatur nostra contemplatio. Per Noe qui erat iustus coram deo ꝛ interpretat̄ requiescēs intelligitur vir iustus deuotus ꝛ pacificus ꝛ quietus qui contemplationi est aptus. Hunc deus hortat̄ continue interius inspirādo dicens. Fac tibi archam. Attende contemplationi: assuesce celestia meditari. ¶ Unde ipse deus in veteri testamēto multotiens contemplatiuos viros vocauit ad montes ad ipsum contēplādū. Et Exo. 24. Uocauit Moisez ad mōtem dicens. Ascende ad me in monteꝫ ꝛ ascendit ad caliginem: ꝛ ibi deus dedit sibi modum ꝛ formam ꝛ regulam fabricandi archam que significat contēplationē: ad innuendū qđ deuꝫ viros religiosos ꝛ monachos qui de egypto huiuꝫ mūdi exierūt ad montē cōtēplationis ꝛ ad archā fabricādā assidue vocat dicens vnicuiqꝫ. Ascende ad me in montē. O serue dei qui assumptus es de aquis periculosis huius mundi quasi alter Moises. Et cotidie consecrando Eucharistiā quasi alter Moises facie ad faciē cū deo loqueris. Ascēde ad me ī mōtē: cōtēplare celestia: qꝛ adhoc vocatus es. Quid tibi cū terrenis. Sed multi nolunt deū audire vocantē. Nec ad montē ascēdere cōtēplationis: sed magis volunt fodere puteos in terra: magis retrocedere cupiunt in egyptū. Ad fabricāda palatia pharaoni. Ad miscendū lutū. Ad querēdas palleas. Ad faciēdos lateres. Ad comedēdum carnes: pepones: cucumeres: allia: porros: ꝛ cepe. Qui hēt aures audiēdi audiat. Qui autē ad contēplationis verticem peruenire satagit: ista septeꝫ lumina cōtinue pre oculis habeat consideret ꝛ sequatur. Uenite ergo omnes ascendamus ad montem domini.

¶ De historica cōtemplatoris illuminatione. Cap. xv.

Uenite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suaꝫ. Quia ad cōtēplationis verticē nō ascēdit̄ nisi ꝑuia illuminatōe. Et sacra pagina specialiter ac singulariter data est in lumē ab egypto recedētibus: ꝛ ad gustū manne suauissimū aspirātibus ac ēt ad terraꝫ ꝓmissionis ꝓperantibus: sicut figuratū fuit in nube illuminante ꝛ dirigente populū ꝑ desertū q̄ scripturā sacrā ꝑfigurat. Debet cōtēplationi intentus lumen inquirere in litteris sacris. Et primo inquirere debet breuiter ꝛ succinte lumen historicū qđ maxime a terrenis aīum reuocat ꝛ ad celestiū contēplationem illuminat. In hoc autē sensu historico sacre pagine sūt septē lucerne aīuꝫ humanum mirabiliter illuminātes.

¶ Prima lucerna est: cognitio siue notitia beatissime trinitatis: patris: filij: ꝛ spiritus sancti: q̄ habet̄ in sacra pagina figuratiue in veteri testamēto: ꝛ expresse in nouo. i. Jo. c. v. Tres sunt qui testimoniū dant in celo: pr̄ verbū ꝛ spūs sanctus: ꝛ hi tres vnū sunt. Et Mat. vlt. euntes docete omnes gētes baptizantes eos in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti. ¶ De ista beatissima trini

nitate q̄ est vnus deus sacra scriptura
dicit tria que maxime illuminát ⁊ ele-
uant humanam mentē ad deum contē
plādū. ¶ Primo dicit deū habere esse
a se ⁊ per essentiā ⁊ similiter bonitatē
per essentiam ⁊ nō per alterius partici-
pationē. De essentia Exo.iij. Ego sum
qui sum.s.a me per essentiā meā ⁊ non
ab alio. De bōitate Mar.x. Nemo bo
nus.s.per essentiam ⁊ a se nisi solus de
us. ¶ Secundo dicit deum esse fontē
⁊ originē omnis boni a quo omne bo-
num procedit. Jacobi p̄. Omne datū
optimum ⁊ omne donum perfectum
desursum est descendens a patre lumi
num.s.deo. ¶ Tertio dicit deum esse fi
nem vltimum omnium rerum condita
rum. Deutero.xxvj. cūctas gentes crea
uit deus in laudem ⁊ nomen ⁊ gloriam
suam. Et certe si hec tria ante oculos
suos verus israelita proponeret obstu
pesceret d̄ sua miseria ⁊ erubesceret de
sua inclinatione ad terrena ⁊ negligen-
tia ad deum super omnia diligendum
cum sit fons: riuulus ⁊ terminus oium
bonorū. Unde Apostolus ad Ro.xj.
hoc lumine illuminatus admirādo cla
mabat dicens. O altitudo diuitiarū sa
pientie ⁊ sciētie dei. Quis cognouit sen
sum domini aut quis consiliarius eius
fuit. Qm̄ ex ipso ⁊ p ipsum: ⁊ in ipso sūt
oia. Ipsi honor ⁊ gloria in secula seculo
rum amē. Hec est prima lucerna ad cō
tēplationē illuminās q̄ dei maiestatē i
seipsa mirabilē nobis ostēdit.

¶ Secūda lucerna est: cognitio siue noti
tia creatiōis rerū. Que tradit̄ in sacra
pagina que de rerū creatione dicit tria
mirabilia. ¶ Primum est quod oia de
us de nihilo creauit sicut patet Gen.j.
¶ Secundum est qd̄ deus in septem
diebus omnia ordinauit ⁊ compleuit.
Nam in tribus primis diebus produ-
xit partes ipsius mūdi principales quo
ad substantiam. In tribus alijs produ
xit eorum ornatum. In septimo vero
quieuit ab omni opere quod patrarat.
Nam in primo die produxit ⁊ creauit
deus lucem.i.angelicā naturam: celum
empireum: terram.i.materiam primam
⁊ tempus que sunt quattuor coeua.
In secunda die fecit firmamentum di
uidēs aquas supiores ab inferioribus.
In tertia die cōgregauit aq̄s iferiores i
locū vnū: ⁊ fecit terram apparere ⁊ ger
minare herbas. In quarta die fecit or-
namentū celorū: vz solē: lunā: stellas: in
signa ⁊ tēpora. In quinta die fecit orna
mētū maris ⁊ aeris: vz pisces maris ⁊
volucres celi. In sexta die fecit ornamē
tum terre: vz iumenta bestias ⁊ omnia
reptilia: ⁊ in eadem die fecit hominem
ad imaginem ⁊ similitudinem suam.
In septima die quieuit ab omni opere
qd̄ fecerat ⁊ bn̄dixit diei septimo ⁊ san
ctificauit illū. ¶ Tertiū est qd̄ deus ho
minē p̄posuit ⁊ principem fecit sup oia
ista inferiora vt dominaret̄ illis ⁊ gu-
bernaret illa: vn̄ dixit deus hoi Gen.j.
Dominamini volatilibus celi ⁊ pisci-
bus maris ⁊ vniuersis aiantibus q̄ mo
uent̄ sup terrā. Hoc lumē maxime illu
minat mētē rōnalē ad terrenorū contē
ptū ⁊ ɔtēplationē celestiū. O q̄tū enor
me ⁊ verecūdū: hoiem a deo cūctis terre
nis p̄positū: ipis p iordinatū amorē vi
tupabilit̄ subijci. Hec lucerna nobis de
clarat dei bōitatē in creaturis diffusam.

¶ Tertia lucerna est: notitia corruptiōis
humane p peccatū que per diuinā scri-
pturas est nobis declarata. De qua cor
ruptione scriptura tria proponit q̄ mē-
tem humanā illuminant ad terrena oia
cōtemnenda ⁊ celestia contemplanda.
¶ Primū est qd̄ ad suggestionē infer
nalis serpētis pr̄ hoium Adam ⁊ Eua

eius socia diuinū mandatū transgressi sūt: pomū comedētes ppͥ qd iustitia originali priuati sunt ꝛ veste culpe sup induti Gen. 3. Hoc figurat in illa parabola Mat. 13. De prē familias qui in agro suo bonū semē seminauerat: sed inimicus hō sup seminauit zizaniā. Pater familias est deus qui ī agro humani cordis bonū semē originalis iustitie seminauerat: sȝ hō inimicus .i. diabolus sup seminauit zizaniā inobediētie ꝛ transgressionis. ℭ Secūdo dicit qd p illius peccati malitiā tota hūana nā est īfecta ꝛ vulnerata ꝛ de paradiso deliciarū deiecta in hāc miserie valē: vn̄ ad Ro. v. Per inobediētiā vnius: peccatores cōstituti sūt multi. Et Gen. 3. Emisit dn̄s Adā de padiso vt oparet terrā de q̄ factus ē. Hoc figurat ī illo hoīe qui dscēdebat ab hierusalē in hierico ꝛ incidit in latrones qui plagis īpositis ipsū spoliauerūt ꝛ semiuiuū reliquerūt Luc. x. Hic hō ē hūana nā q̄ a gaudijs padisi delitiaꝝ q̄si a hierusalē descēdit ī regionē mutabilē ꝛ alterabilē huius nr̄i exilij q̄si ī hierico. Et īcidit ī diabolos latrōes qui ipsum iustitia originali spoliauerūt ꝛ ī oībus potētijs tā īterioribus q̄ȝ exterioribus vulnerauerūt ꝛ semine cē relīqrūt. ℭ Tertio dicit qd p pctm̄ illius pmi hoīs oēs hoīes sunt morti obligati: celestia pr̄ia puati: ꝛ eterne dānatiōi subiugati: ad Ro. v. p vnū hoīeȝ pctm̄ ī huc mūdū īrauit ꝛ p pctm̄ mors. Et ita ī oēs hoīes mors ptrāsijt. O si hoīes hāc lucernā p oculis tenerēt q̄ȝ cito se a peccatis subtraherēt: q̄ȝtū diabolicas fraudes declinarent: q̄ȝtūq̄ȝ ad celestē pr̄iā amissā anhelarēt. Hec lucerna dei sapiaȝ nobis manifestat q̄ hoīeȝ libero arbitrio dotatū in sua standi vel cadendi libertate reliquit.

ℭ Quarta lucerna est. Notitia incarnatiōis diuine: ī q̄ verbū hūanā carnem assumpsit de q̄ īcarnatiōe scriptura dicit tria mirabilia. ℭ Primū est qd ista incarnatio facta est sola diuina liberalitate nō nr̄is meritis pcedētibus: sed sola dei gr̄a ꝛ caritate: vn̄ vocat sūma gr̄a. De q̄ Paulus ad Titū. 3. dicit. Apparuit hūanitas saluatoris nr̄i dei: nō ex opibus iustitie q̄ fecimus nos: sȝ ꝫȝ misericordiā suā saluos nos fecit. ℭ Secūdū est qd verbū īcarnatū venit ī mūdū p viā nouā ꝛ mirabilem nascendo de vgine gloriosa sine alicuius viri cōmertio qd pdictū fuit ī veteri testamento Isa. 7. Ecce vgo cōcipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabit nomen eius emanuel qd interptat nobiscū deus. ℭ Tertiuȝ est qd verbū īcarnatū sustinuit mirabilia ꝛ ptulit in seipso omnes dolores nr̄os ꝛ satisfecit p iniquitatibus oīum: p oībus moriendo. Unde dr̄ de eo Isa. 53. Uidimus eū despectū ꝛ nouissimū virorū: virū dolorū ꝛ scientem infirmitatem: vere lāgores nr̄os ipse tulit ꝛ dolores nr̄os ipe portauit. Omnes nos q̄si oues errauimus: vnusquisq̄ȝ in viaȝ suā declinauit ꝛ posuit dn̄s in eo iniquitatem oīum nr̄um. O q̄ȝtuȝ illuminat humanā mentem hec lucerna. Uere si attente ante oculos teneret nulluȝ esset cor tā ferreū: qd nō se ad deuȝ totalr̄ diligenduȝ cōuerteret: ꝛ oīa terrena cōtēneret: ꝛ oīa dura p dei sui amore sustineret. Hec lucerna dei nobis caritatem maximā manifestat qui p redimendis seruis filiū suū vnigenitū dedit Io. 3. Sic deus dilexit mundum vt filiuȝ suum vnigenitum daret.

ℭ Quinta lucerna est. Notitia missionis spiritus sancti: que nobis per diuinam scripturam ꝛ in veteri testamēto manifestatur Iohel. 3. Effundam spiritum meum super omnem carnem

⁊ in nouo testamento Act.2. factus est repente de celo sonus tanq̄ aduenientis spiritus vehementis. De isto spiritu tria mirabilia narrantur in scriptura q̄ obstupescere fecerūt vniuersuz. ❡ Primo quomodo discipulis xp̄i dedit grāz sermonis ⁊ genera oīum linguarū pp̄ quod mirabantur omnes dicentes illud quod scribitur Act.2. Nonne ecce oēs isti qui loquunī galilei sunt ⁊ quomodo nos audiuimus vnusquisq; linguā nostram in qua nati sumus. ❡ Secūdo quō spūs p̄ paucos discipulos pauperes ⁊ ignaros cōuertit mūdi sapiam ad vnius dei cultū ⁊ venerationē: qr ad apostoloꝝ p̄dicationez princeps huius mūdi diabolus eiectus est foras: quia vbiq; destructa est idolatria. Vn̄ Act. 19. dicebat Demetrius argētarius suis cōplicibus. Uidetis ⁊ auditis qr nō solum Ephesi: sed ⁊ pene totius Asie hic Paulus suadēs auertit multaz turbā .s. a cultura diane ⁊ alioꝝ idoloꝝ. Et magne diane templum in nihilum reputabitur. Et destrui incipiet maiestas eius. ❡ Tertio quō per spūs sancti operationem facta sunt tot miracula per vniuersum q̄ totus mūdus obstupuit ⁊ doctrinam fidei tanq̄ veraz ⁊ auctēticā admisit. Unde dicitur Mar. vlt. Illi autez profecti predicauerūt vbiq; dn̄o cooperante ⁊ sermonē confirmante sequentibus signis. Hanc lucernam si homo pre oculis mentis teneret attēte omnem mundi sapiam ⁊ potentiam contēneret ⁊ ad spūs sancti receptionē ⁊ grām cordis habitaculum p̄pararet. Hec lucerna nobis dei liberalitatē manifestat qui tale donū hominibus dedit quale est spiritus sāctus qui est maximū donoꝝ dei cū sit ipe deus. Et p̄ ipsum donauit oīa alia dona .s. sapiāz sciētiam: prophetiam: genera linguarum interpretationē scripturarū ⁊c.

❡ Sexta lucerna est. Notitia medicine sacramētalis vz oīum septē sacramētoꝝ ecclesie q̄ oīa nobis in sacra pagina manifestanī q̄ ad tria mirabilia valde ❡ Primū est. Q̄d ista septē sacramēta sunt vasa gratie diuine: qr in susceptione ipsoꝝ infundiī diuina gratia ipsi suscipiēti vel augeī si ipsam habeat dūmō nō ponat ex parte sua obicē. Et i sacramētis iterabilibus sicut est cōfessio vel penitētia infundiī vel augeī totiens quotiēs homo suscipit sacramētū dicēte saluatore ad Petrū Mat. 18. Non dico tibi vt remittas vsq; septies sed vsq; septuagies septies: ⁊ sic patet in hoc diuina pietas que nunq̄ cessat ad ipsam accedēti diffundere bonitatem ⁊ gratiā suā. ❡ Secūdū est q̄ ista medicina spiritualis sacroꝝ est sanatiua omniū humanarū infirmitatū que p̄ peccatū acciderūt sicut est ōt reparatiua virtutū ⁊ cōseruatiua eaꝝ. Nā Baptisma est medicina cōtra infirmitatē infidelitatis ⁊ in adiutoriū fidei. Crisma est medicina cōtra īfirmitatē debilitatis ⁊ in adiutoriū fortitudinis. Ordo est cōtra impudētiā vel ignorantiam ⁊ in adiutorium prudentie. Matrimoniū est cōtra lasciuiam siue luxuriā ⁊ in adiutoriū castitatis vl' tēperātie. Penitētia est contra iniustitiā ⁊ in adiutoriū iustitie ⁊ equalitatis. Eucharistia est cōtra infirmitatē amoris inordinati ⁊ in adiutoriū caritatis. Extrema vnctio est contra desperationē ⁊ in adiutoriū ⁊ confirmationē spei: ex quibus patet quō ista sacramēta sūt medicina roboratiua triū virtutū theologicaꝝ ⁊ quattuor cardinaliū. ❡ Tertiū est q̄ ista medicina spūalis sacramētoꝝ est sanatiua humanaꝝ infirmitatū per totū tēpus humane vite

sup terrã. Qd sic patet. Nã in tpe p̃ sine i principio humane vite sanat sacramentũ baptismi. In tempore medio sanat sacramentum crismatis: ordinis penitentie: Eucharistie ⁊ matrimonij. In tẽpore vero extremo sanat sacrm̃ extreme vnctionis: ⁊ Eucharistie que dr̃ viaticũ: quia est cibus reficiens hominẽ in via quousqꝫ pueniat ad patriã paradisi. ¶ In huius figurã filij israel comederunt manna donec venirent in terrã habitabilem: ⁊ vsqꝫ͡ã tãgerent fines terre canaã Exo.16. Ad innuẽduꝫ qd veri israelite.i.christiani reficiunt̃ i huius mũdi deserto eucharistie sacramẽto vsqꝫ͡ã ptingãt ad fines terre chanaã: q interpretat̃ cõmutatus ⁊ significat supernã patriã in qua mutabit̃ vt aquile iuuẽtus nostra. Hec lucerna maxime illuminat humanã mẽtẽ ad celestiũ cõtẽplationẽ. Et nobis diuinã misericordiã ⁊ pietateꝫ manifestat q̃ tot vijs: tot medijs: ⁊ tot vicibus humanas ĩfirmitates reparat ⁊ sanat. ¶ Hec dei misericordia in sacramẽtis mõstrata figurat̃ Luc.x. In illo Samaritano qui iueniẽs vulneratũ ⁊ seminecẽ misericordia motus sup eũ infudit in eius vulnera oleuꝫ sue misericordie ⁊ vinũ iustitie. Et posuit sup iumentũ suuꝫ vꝫ sup xp̃i hũanitatẽ q̃ vt iumẽtũ facta ẽ ⁊ duxit i stabulũ.i.in ecclesiã q̃ ẽ ouile ouiũ. Et curã illius egit medicãdo p sacramẽta. Et ptulit duos dnarios ⁊ dedit stabulario.i.corpus ⁊ aĩam obtulit deo patri in satisfactionem.

¶ Septima lucerna est. Notitia finalis retributionis. Nã sacra pagina nos illuminat de finali oĩuꝫ retributione quo ad tria q̃ sunt nedũ mirabilia sed ⁊ terribilia ⁊ humanũ affectũ a terrenis elõgãtia: ⁊ ad celestiũ cõtẽplationẽ subleuãtia. ¶ Primũ est. Qd in vltima die cõsumationis oẽs nationes gẽtiũ ante xp̃m cõgregabũt ⁊ boni a dextris eiuꝫ: mali vero a sinistris statuent̃: vnde dicit xp̃s Mat.xxv. Cũ venerit filius hoĩs i maiestate sua ⁊ sederit sup sedẽ maiestatis sue: tũc cõgregabunt̃ ãte eũ oẽs gẽteꝫ: ⁊ sepabit eos ab ĩuicẽ sicͭ separat pastor oues ab hedis. Et statuet oues quidẽ a dextris: hedos aũt a sinistris. Et h̄ figuratũ fut i xp̃i crucifixiõe qꝛ crucifixus ẽ inter latronẽ bonũ qui erat a dxtris eiuꝫ ⁊ malũ qui erat a sinistris. Luc.xxiij. ¶ Scdm ẽ qd i die iudicij fiet discussio ⁊ examinatio oĩum gestuũ humanoꝝ siue boni fuerĩt siue mali. Et tũc reuelabunt̃ abscõdita cordiũ. ¶ In huius figurã Daniel pphe ta vidit in visione qd troni positi sũt ⁊ antiquus dieꝝ sedit. Et qd iudiciũ sedit ⁊ libri aperti sunt. Dan.7. Isti libri sunt Cõsciẽtie intus clause q̃ in die illo aperient̃ ⁊ ꝑm illaꝝ scripturã iudiciuꝫ fiet. ¶ Tertiũ ẽ q i die vltimo fiet meritoꝝ ⁊ demeritoꝝ vniuersalis retributio: ⁊ iustis p̃mia: iniustis vero eterna supplicia tribuent̃. Illis ad celũ assumptis. Istis in ignẽ eternũ deputatiꝫ. De ista retributione dicit saluator Mat.xxv. Tunc dicet his qui a dextris eius erũt. Uenite benedicti patris mei pcipite regnum. Et dicet his qui a sinistris eius erũt. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ o q̃lis lucerna est ista. Uere si ante mẽtis nostre oculos attente teneret̃ nõ ẽ cor tã ferreũ qd nõ illuminaret ⁊ molliret ad terrena omnia contẽnẽda ⁊ ad celestia totis visceribus diligenda ⁊ contemplanda. ¶ Hec lucerna diuinam iustitiam nobis ostendit que maxime in die illa iudicij manifestabitur. ¶ He septem lucerne siue lumina sacre pagine mistice significari possunt per illas septem lucernas

quiescere et totaliter quietari. Radius anagogicus huius lre est qd creatura rationalis post sex dies huius vite in quibus laborauit in opibus: in têptatiõibus et in infirmitatibus. In die se ptimo resurrectionis requiescet in celesti patria cũ deo suo ab oĩ labore: infirmitate et têptatione. ¶ Aliud exêplum Mat. 6. Ubi dr. Pr nr qui es in celis. Hec lra hz qdruplicê radium. Lralr significat patrê nostrũ naturalê deum: qui aliquid d sua bõitate ĩ nos trãsfundêdo genuit nos filios suos rõnales sibi siles p creationê. Allegorice significat patrê nrm adoptãtê deũ: qui aliquid de sua gra ĩ nobis trãsfundêdo genuit nos filios xpianos et adoptiuos sibi similes p regenerationê. Moraliter significat prem nrum spũalê siue specialê deũ: qui aliquid d suis vtutibus ĩ nobis trãsfundendo generat nos filios suos spãles vz. Humiles: deuotos: pios: castos: mansuetos: patiêtes: sibi similes in moribus: p spãlê influêtiã ad spãles et particulares operatiões morales. Anagogice significat prem nrum deũ glorificãtê: qui aliquid de sua gloria ĩ nobis transfundêdo generabit nos filios suos beatos et glorificatos sibi pfectissime similes p glorificationem et beatificationem. Sic cõiter currit sacra scriptura p istos quattuor sensus qsi p qttuor radios illuminatiuos rõnalis creature. ¶ In huius figurã Ezechiel propheta vidit rotã vnã sup terrã q habebat qttuor facies. Ezech. j. Per rotã intelligit scriptura. Per qttuor facies qttuor sensus siue radij pdicti. Nã sicut p faciem quisqz cognoscitur sic per hos quattuor sensus quicquid latet in scripturis nobis necessariũ manifestatur. In aliquibus tñ locis est sensus siue radius litteralis tantum. In aliquibus vero misticus tantũ. Habita istorum radiorum et sensuũ sacre pagine notitia septê ad misticã et pfectam illuminationê côcurrũt: quinqz ex pte côtêplatoris et post duo ex parte dei.

¶ Primo nouellus et adhuc tener côtêplator debet se p meditationê côuertere ad radiũ pmũ litteralê ipius scripture ipm diligêter attêdêdo. Uerbi gra accipiat in sua meditatiõe illud Mat. 6. Pr nr. et diligêter attêdat quõ deus ê pr nr p creationê et fecit nos ad imaginê et similitudinê suã: et qz ita nos tenere diligit imo multo fortius qz pr nr carnalis: qz dicit ps. Quõ miseret pr filiorum misertus ê dñs timêtibus se. Attêdat êt qnta reuerêtia: qnto timore: qnto qz amore debeat tãtus pr diligi et amplecti. Attêdat etiã cũ quãta cõfidêtia et securitate potest filius recurrere ad prê suũ carnalê: et cũ tãta imo maiori sine cõparatione recurrat ad prem suũ supnãlê. ¶ Hec meditatio circa istũ radiũ litteralê multũ illũinat aiam: qz verba diuina sunt qdã lux et lucerna ante gressus hõis viatoris. pũer. 6. Mãdatũ lucerna ê et lex lux. Accêdit etiã ista meditatio ad amorê qz dicit ps. In meditatione mea exardescet ignis. s. caritatis. Sic êt cogitet de illo verbo: nr: litteraliter quo ad creationê. Et d illo: qui es ĩ celis. Intelligêdo litteraliter p materiali celo: sicut de die sabbati pdicta litteraliter. Hec meditatio multũ eleuat aiam ad côtêplationê.

¶ Scdo suertat se ad radiũ allegoricũ: et ipm diligêter cõsideret: vbi gra accipiat ĩ sua meditatiõe idê verbũ. s. pr nr q ad sensum allegoricũ circa xpm et suã ecclesiã et diligêter attêdat. Quõ xps Iesus pr nr per lauacrum regenerationis et baptissmi ex sua sponsa sancta matre ecclesia genuit nos ad imaginem

τ similitudinē suā in fide vnius veri τ sūmi dei: τ fecit nos nō rōnales qd̄ est cōmune oībus hoībus: sed genuit nos fideles τ filios dei adoptiuos: qd̄ est ꝓpriū fidelium τ xpianoꝝ qui facti sunt gens sancta τ regale sacerdotiū. ¶ Attendat attente nouus cōtēplator ꝙ q̄ꝫto gratia dignior est natura: tanto magis meretur amari xp̄s qui i gratia nos genuit: quā pater carnalis qui nos in esse naturali corporaliter generauit. Aduertat diligenter ꝙ infideles in euāgelio ab ipsa veritate vocati sunt: aliquando canes: aliquādo mortui. Fideles vero vocati sunt filij dei. Et propterea q̄ꝫto hō est magis amabilis q̄ꝫ canis. Et hō viuus magis gratiosus q̄ꝫ mortuus. Sic xp̄s tāto magis a nobis meretur amari qui nos genuit filios dei: τ viuos p baptismi sui grām τ sanguinis sui regenerationē: q̄ꝫ pr̄ carnalis qui nos genuit τ infideles τ canes p peccati originalis inquinationē. ¶ Hec meditatio multū illuminat aīum ad contemplationem. Et ideo dicebat xp̄s Jo. v. Scrutamini scripturas quia ille sunt que testimonium perhibent de me: dicit scrutamini quasi ea que occulta sunt sub littera diligenter inuestigate quia allegorice intellecte scripture loquuntur de me.

¶ Tertio cōuertat se nouus cōtēplator ad radiū moralē ipsum diligenter cōsiderando verbi grā. Accipiat in sua meditatione idē verbū. Pater nr̄: quo ad sensum moralē: τ cōsideret qūo deus vltra grāꝫ baptismalē: genuit τ fecit eū humilē: pium: misericordem: patientē: deuotum: mansuetum: pacificum: τ huiusmodi: dando ei τ infundendo grām humilitatis: pietatis: misericordie: τ huiusmodi. Et ista est quedā gn̄atio specialis τ sp̄ualis. Licet. n. deus multos genuerit filios fideles: paucos tn̄ genuit humiles: māsuetos: pios τ castos: grāꝫ istas specialiter infundendo. Et in isto radio contemplator deuotus cōsideret oēs grāꝫ a dn̄o sibi collataꝫ τ cōsideret qd̄ deus benedictus tāto est sibi pr̄ specialior τ particularior quāto dona sibi particularia sunt concessa: quia nō fecit taliter omni nationi τ iudicia sua non manifestauit eis. Aduertat etiaꝫ quod quanto pater est singularior τ magis particularis: tāto meretur singularius τ particularius amari: timeri: τ honorari. ¶ Hec meditatio adhuc magis illuminat τ eleuat menteꝫ ad contemplationem: quia dicit propheta in p̄s. Declaratio sermonum tuorūꝫ illuminat τ intellectum dat paruulis.

¶ Quarto cōuertat se ad radiū anagogicū ip̄m diligēter cōsiderando. Uerbi grā accipiat i sua meditatiōe idē verbū pr̄ nr̄: quo ad sensum anagogicū τ quo ad ecclesiā triūphantē in celis: τ diligēter attendat. Qūo deus post huius misere vite transituꝫ generabit nos in optimo esse. s. glorioso: τ faciet nos filios suos liberos ab omni seruitute: ab oī timore: cura τ solicitudine: pena τ dolore. Et tunc tanto magis a nobis amabitur quāto in esse perfectiori generabit. Aduertat hic contemplator qūo in illa celesti patria exercitiū nr̄uꝫ erit in vidēdo: fruendo: τ diligēdo deū ex toto corde: tota aīa: tota fortitudine τ totis viribus nostris. Et hic sensus anagogicus est sensus altissimus sacre pagine: qꝛ respicit deū in seipso τ ecclesiam triūphātꝫ: τ iō maxime illuminat τ eleuat aīaꝫ ad contemplationē. ¶ Primus. n. radiuꝫ litteralis illuminat τ eleuat. ¶ Secundus allegoricus magis illuminat τ magis eleuat. ¶ Tertius moralis adhuc magis illuminat τ eleuat. ¶ Quartus anagogicus maxime illuminat τ ele

uat. Et quāto cōtēplator ascendit ꝛ eleuatᷣ p istos radios tanto magis ipa scriptura ipm illuminat ꝛ eleuat. ¶ Unde Ezech. j. dr. Q̄ rote cū aīalibus ambulantibus ambulabāt. Cū stantibus stabant: cū eleuatis a terra pariter eleuabanᷣ: q2 spūs vite erat ī rotis. Rote sunt nouū ꝛ vetus testamentum: aīalia sunt contemplatiui. Si contemplatiuus stat in sensu litterali: stat scriptura nec vlterius illuminat. Si cōtēplatiuus ambulat per sensum allegoricuꝫ ꝛ moralem: ambulat ꝛ scriptura ipsum amplius illuminando. Si autē cōtēplatiuus eleuatᷣ a terra ꝛ ascēdit ad sensum anagogicū considerādo celestia. Eleuatur pariter ꝛ scriptura ipsum maxime illuminādo ꝺ celestibus ꝛ diuinis ꝛ ad cōtēplationē celestiū disponendo. Sit ergo cōtēplator solicitus ꝛ prudens ad ambulādū ꝛ ascēdēdū p hos quattuor sensusꝫ misticos meditādo. Et maxime morā faciat in vltimo gradu: vꝫ in sensu anagogico: q2 ē ad cōtēplationeꝫ valde propinquus. Et qꝺ diximus de hoc verbo pr nr. Ita intelligitᷣ ꝺ oībus scripture verbis que p hos quattuor sensus currere possunt. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi.

¶ Quinto cōtēplator oīa ista quattuor ad amorē reducat ꝛ cōuertat quatenusꝫ in ipso deo afficiatᷣ. ¶ Primo tali mō seu simili deū alloquēs dicat. O pater amorose qui me in esse naturali ꝛ rōnali creasti ad imaginē tuā quando te vt patrem diligam. Qñ dignas grates tibi de tanto beneficio referam. ¶ Secundo dicat de secunda gñatione. O pr dulcissime qui me in esse gratuito generasti in tuū filium adoptiuum p grām baptismalem: qñ te amore gratuito diligam: quando te totis visceribus concupiscā: quando debitas grates referā.

¶ Tertio dicat de tertia gñatione. O pater gratiose qui me in esse virtuoso generasti dando mihi tot grās ꝛ virtutes ꝛ operatiōes speciales: quasꝫ te inspirante ꝛ adiuuante peregi: quando te totis meis viribus diligam: qñ te totis meis viribus concupiscaꝫ. ¶ Quarto dicat de quarta gñatione. O pr beatissime ꝛ gloriosissime deus noster: qñ erit tēpus quo me miserum facias filium tuū in illa tua imarcessibili gloria. In qua te diligā toto corde: tota aīa: tota fortitudine: ꝛ totis visceribus meis. Et in istis meditationibus ꝛ similibus nitatur totum amorem ad deū eleuare a quo tot bona recepit ꝛ tot bona sperat. In hac meditatiōe exardescit ignis caritatis. Et sicut in quattuor sensibus siue radijs predictis illuminatur oculus intellectus. Sic in istis meditationibus inflāmātur oculus voluntatis per amorem. Et iste amor est ille qui vulnerat cor sponsi dicentis in canticis. Uulnerasti cor meuꝫ soror mea in vno oculoꝝ tuoꝝ. s. in oculo volūtatis amādo: ꝛ toto corde diligēdo.

¶ Sexto cū deus videt hoīem cōtemplatiuū sic meditantē: sic diligentē: ipse tunc per specialē illustrationē ꝛ intimā inspirationem clarius illustrat ꝛ limpidius illuminat humanam menteꝫ. Cuius ratio est duplex. ¶ Primo q2 tempore orationis ꝛ meditationisꝫ solent diuine inspirationes ꝛ illuminationes infundi in intellectu orantiū ꝛ meditantiuꝫ. ¶ In cuius figurā legimus Dan. ꝫ. Quod Rex Nabucodonosor somniū narrauit coram Daniele. Per Regem intelligitᷣ spiritus regalis qui corporis officia ꝛ membra bene regit. Per somniuꝫ intelliguntur visiones ꝛ misteria. Per Danielē cōtēplatiuum intelligitᷣ oratio ꝛ meditatio deuota. Per narra

tionem intelligitur illuminatio ꝛ secre
toꝛum reuelatio. Coꝛam Daniele ergo
somnium narrare est spiritum huma/
num tēpoꝛe oꝛationis ꝛ meditationis
de diuinis illuminari ꝛ illustrari. Unū ꝛ
Nūi. xxiiij. dixit Balaā propheta visio
nibus assuetus. Dixit auditur ꝓmonū
dei qui cadens apertos habet oculos.
Ubi aduerte quod auditoꝛ sermonuꝫ
dei prius cadit. i. se in oꝛatione proster/
nit ꝛ sic aperiuntur oculi eius per diui/
nas inspirationes ꝛ illuminationes. Et
sic patet quō per oꝛationem ꝛ medita/
tionem homo a deo intrinsecus illumi
natur. ¶ Secūdo quia homo stans in
oꝛatione ꝛ meditatione incalescit in di/
uino amoꝛe iuxta illud ps. In medi/
tatione mea exardescet ignis: ꝛ quāto
per amoꝛem ꝛ desiderium ad ipsuꝫ de
um appropinquat: tāto magis fit capax
diuine illuminationis ꝛ diuini radij in
fluentis. ¶ In huius figuraꝫ legimus
Josue. 3. Quod inter archam ꝛ turbaꝫ
erat spacium duoꝝ millium cubitoꝛuꝫ.
Et quanto archa properabat precedēs
tanto ꝛ turba sequens accelerabat. Et
q̄nto turba sequens accelerabat: tāto ꝛ
archa precedenꝫ festinabat. Per archā
intelligitur contemplatio: speculatio: ꝛ
illuminatio. Per turbam sequentem
intelliguntur desideria amoꝛosa que ad
illuminationem sequi solent. Sed ista
desideria amoꝛosa q̄nto magis crescūt
ꝛ proficiunt ad deum: tanto proficit ar
cha. i. tanto crescit diuina illuminatio ꝛ
inspiratio. Et ideo cum vir contēplati/
uus se exercet ī predictis quattuoꝛ gra
dibus meditationis: ꝛ in quinto incipit
calescere amoꝛe diuino: in sexto gradu
deus eum mirabiliter illuminat tanq̄
suum amicum ꝛ familiarem. Sic xp̄s
Jesus Apostolis suis tanq̄ amicis di
ligētibus eum sua secreta reuelabat di
cens eis. Jam non dicā vos seruos sed
amicos qꝛ oīa q̄ audiui a p̄re meo nota
feci vobis Uenite ergo ascendamus ad
mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas ꝛ illu
minabit coꝛda nostra. Ascendamus in
quam de radio litterali ad allegoꝛicum
de allegoꝛico ad moꝛalē: de moꝛali ad
anagogicum: de anagogico ad radium
amoꝛis ꝛ desiderij: ꝛ tunc deus descen
det ꝛ illuminabit abscondita nostra.
¶ Septimo cū vir cōtēplatiuus ad istū
sextū radiū puenerit: si diligenter labo
rauerit: incipiet suspirijs insaciabilibuꝫ
ꝛ desiderijs ignitis anhellare ad vnio/
nem ipsius dilecti dei. Ymo totaliter in
ipsum transfoꝛmari per amoꝛis exces/
siui incendium peroptabit. Quibuꝫ ad
debitam mensuram perductis diuina
bonitas aliquando mentes a coꝛpoꝛeis
sensibus rapit: ꝛ in supremum montis
verticem in caliginem ignoꝛantie ducit.
In qua mens cōtēplatoꝛis ipsum fon/
tem bonitatis deum non in enigmate ꝛ
circūuelate videt: sed in seipso aperte ꝛ
nude. Et tunc indicibili illuminatione
que omnem humanam cognitionem
superat illustratur. Et hoc fit in raptu
qn̄ deus suo amico contemplatiuo iam
in sexto radio existenti dicit illud euan/
gelicū. Amice ascēde superius. De hac
illuminatione loquitur beatus Dioni/
sius in. c. p̄ de mistica theologia: ꝛ ad ip
sam hoꝛtatur Thimoteum dicens. Cō
surge ignote ad eius vnitionem qui est
super omnem mentem ꝛ cognitionem.
Et iste est vltimus radius illuminans
virum contēplatiuū ad quē peruenit
per radios p̄cedentes oꝛdinate discur/
rendo. ¶ Isti septeꝫ radij illuminātes
virum contemplatiuū pn̄t moꝛaliter si
gnificari in illis septem oculis quos vi
dit zacharias propheta sup vnū lapidē.
zach. 3. dicens, Ecce super lapidem vnū

septem oculi sunt. Allegorice lapis est xps: septem oculi super eum sunt septē dona spiritus sancti illuminantia vniuersam ecclesiam. Moraliter autē lapis est vir contemplatiuus firmus in bono proposito: ꝛ in dei amore solidatus: pressuris ꝛ maleis temptationum cōquadratus. Quem neqꝫ mors neqꝫ vincula terrent: respōsare cupidinibus: contēnere honores: fortis: ꝛ ī seipso totus teres atqꝫ rotundus. In quē manca ruit semper fortuna. Super tali viro lapideo sunt septem oculi: vꝫ septem radij predicti quasi septem oculi qui totam animam: vitam ꝛ conuersationeꝫ illius illumināt ꝛ illustrant. Si ergo cupimus ad montis contemplationē peruenire: prius queramus radios predictos illuminantes. O serui dei. O monachi. O religiosi aduertite diligenter in quāto gradu sitis. Si ī tertio radio quarto vel quinto. Aduertite diligēter tempus vestre conuersionis: quia forte per viginti aut triginta annos: nec ad quartum nec ad quintū gradū ascendistis. O vtinā non magis diligatis tenebras vanitatū ꝛ rerū temporalium: q̄ꝫ radios spirituales ꝛ scripturales ascensionuꝫ celestium. Uenite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ De exterioribus ad contemplationeꝫ conferentibus. Cap. xvij.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suaꝫ. Quia cupientes ad montem contemplationis ascendere: ꝛ ad suauissime manne gustum pertingere: post illuminationem per sacram scripturam ꝛ deuotam meditationem adeptam: debent oportuna adiutoria solicite perquirere: que ad ipsam cōtēplationē facilius: securius: ꝛ cōmodius perducāt. Uidendū est: que ꝛ quot sint exteriora adiutoria q̄ nos ad cōtemplationē facilitant: ꝛ inducūt. Que a contemplatore sunt diligenter inuestiganda. Et dico ꝙ septem sunt p̄cipua adiutoria exteriora ad ipsam contemplationem.

¶ Primum est: diuina gr̄a preueniens. Nā diuina gratia aliquos sine vlla sua industria ad excessum contemplatiōis preueniēdo perducit. Et hoc potest pluribus modis figuraliter ꝛ litteraliter declarari. Nam vt legimus Exo. 24. ꝛ. 25. Moiseꝫ in monte ꝛ in nube vidit Archam ex sola domini reuelatione sine vllo sue industrie labore. Ad innuendum ꝙ ad sublimitatem contemplationis que per archaꝫ figuratur aliqui diuina sola preueniente gratia subleuanť sine vllo sue industrie labore vł sine aliqua inquisitione aut meditatiōe p̄uia. ¶ In huius figuram dicitur Act. 12. Quod cum Petrus esset in tenebroso carcere duabuꝫ cathenis vinctuꝫ ꝛ dormiens aduenit Angelus domini qui excitauit eum ad surgendum ꝛ eduxit de carcere: ꝛ Petrus existimabat se visum videre donec ad se reuersus dixit. Nunc scio vere quia misit dominus angelum suum ꝛ liberauit me de manu Herodis. Moraliter Petrus in tenebris cathenatus ꝛ dormiēs est homo concupiscentijs ꝛ tēptationibus fatigatus ꝛ confusionis suarum carnalium temptationum caligine obtenebratus. Ad quem dñs sua benignitate preueniēdo mittit angelum suuꝫ: idest gratiā: ipsum a somno concupiscentie excitātem: illuminantem; ꝛ a tenebris:

ꝛ carcere educentem. Et non solum liberat sed etiam extra semetipsum rapit. Sicut ꝛ Petrus extra seipsum erat quia nesciebat qꝛ verum erat qđ fiebat per angelum. Et post ad seipsuz reuersus est laudans deum de sua gratuita liberatione ꝛ dicens. Nunc scio vere qꝛ misit dominus angeluz suū ꝛ liberauit me de manu herodis. ¶ In hunc modum diuina gratia preuenit Paulum Apostolū ꝛ subleuauit vsqꝫ ad tertium celum ad visionem beatissime trinitatis sine vlla sua industria vel labore: cum esset plenus multis vitijs et peccatis secundum qđ dicunt communiter doctores Act. 9. ¶ In hunc moduz diuina gratia preuenit filios israel: qui in egipto sub Pharaonis seruitute captiui tenebantur: exhortans ad exeundū de egipto ꝛ ad ambulandum per tres dies in solitudinem contemplationis. Que habet tres gradus. ¶ Primus est contemplare res in materia sua. ¶ Secundus contemplare res in intelligentia nostra prout habent esse in anima nostra. ¶ Tertius est contemplare res in arte diuina. Ex quibus patet quomodo diuina gratia preueniendo adiuuat ad contemplationis ascensum. Et propterea qui ad exercitium cōtēplationis appropinquat: sup oīa diuinā gratiā q̄rat: implo ret: inuestiget: ꝛ desideret.

¶ Secūdū est Eucharistie sumptio deuota fortificans. Nam si homo deuote celebrat ꝛ eucharistiam frequentat communicando maxime fortificatur ad ascēsum cōtemplationis in montē. Unde iste cibus deuote ꝛ frequenter sumptus super omnia alia ad contemplationem habilitat ꝛ fortificat. ¶ In huius figuram legitur. 3. R. 19. Qđ cū Helias comedisset bis panem subcinericium ministratum ab angelo ꝛ bibisset aquam ambulauit in fortitudine cibi illius vsqꝫ ad montez dei oreb. In quo monte locutus est cum deo ꝛ visiones mirabiles vidit. Moraliter quia Helias interpretatur ascendens dn̄s significat virū cōtēplatiuū qui ad dominum contemplandū ascendere satagit. Angelus qui sibi ministrat panem est xp̄s vel eius vicarius sacerdos: qui eius corpus communicantibus ministrat. Panis subcinericius est corpus xp̄i siue eius humanitas: que subcinere nostre humilitatis est cocta ꝛ afflicta. Hic panis bis comeditur: quia duplici conseratione conficitur. Comeditur cum aqua quia sumi debet cum aqua contritionis ꝛ deuotionis. Quo sumpto vir contemplatiuus fortificatus facile cum isto adiutorio ambulat in fortitudine vsqꝫ ad mōtem dei oreb. i. vsqꝫ ad montem contemplationis vbi loquitur cum deo. Et videt mirabiles visiones. ¶ In huius figuram filij israel egressuri de egipto ꝛ ambulaturi ꝑ desertum ad gustandum manna celeste fecerunt sibi subcinericios panes ꝛ coxerunt eos azimos. Exo. 12. Quibus consumptis gustauerunt manna suauissimum de celo sibi a domino propinatum. Exo. xvj. Ad innuendum qđ deuota misse celebratio ꝛ deuota sumptio eucharistie: que est caro xp̄i azima sine fermento alicuius iniquitatis perducit hominem ad gustū suauissimum diuine contemplationis quasi ad gustum manne celestis. Et pro tanto O serui Christi frustra querimus manna contemplationis diuine nisi prius deuote comederimus panes subcinericios: azimos carnis ꝛ sanguinis Christi igne caritatis decoctos

propterea gustate et videte quam suauis est dominus. Gustate prius carnem eius et sanguinem deuote communicando et postmodum videte eius diuinitatem mirabiliter contemplando. Gustate et videte primum quam suauis sit christi humanitas: et postmodum gustate et videte quam suauis sit eius diuinitas. Et ideo o serue dei celebra deuote si vis ascendere gloriose.

¶ Tertium est passionis christi meditatio subleuans. Inter alia adiutoria ad contemplationem conferentia maximum est deuota passionis xpi meditatio prout videbimus in sequentibus. Nam talis meditatio multum subleuat ad contemplationem celestium et diuinorum. ¶ Unde Jacob patriarcha cum pergeret aram et venisset ad quendam locum volens post occasum solis ibi requiescere tulit vnum lapidem et supposuit capiti suo et dormiens super eum in somnis vidit scalam super terram cuius cacumen celum tangebat et angelos ascendentes et descendentes et dominum innixum scale sibi dicentem. Ego sum deus Abraam patris tui et deus isaac terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo Gen. 28. Jacob est vir actiuus luctans cum vicijs et concupiscentijs. Qui cupit pergere aram .i. qui inuigilat et anhelat ad contemplationem diuinam. Aram enim interpretatur suscitans excelsum: et vigilans exaltationi. Contemplatiuus enim quasi sponsa excelsum suscitat quasi sponsum continue ipsum precibus pulsando: et inuigilat exaltationi quia semper cupit superius ascendere. Hic accipit lapidem qui est xps lapis .s. angularis firmus et optimus ad quiescendum et dormiendum. Et supponit capiti suo .i. sue menti que est caput anime sic presidens ei sicut caput presidet corpori. Et dormit super eum lapidem ipsi diutius inhe-rendo per cogitationem meditando eius passionem: vulnera: sanguinem: et mortem. In hac meditatione subleuatur mens viri contemplatiui ad videndum contemplationis scalam et eius gradus. Ad videndum angelos. Ad videndum deum sibi loquentem: et promissionis terram promittentem. Qui ergo ad contemplationem anhellat capiti suo lapidem angularem xpm sedula et continua meditatione supponat. ¶ In huius figuram filij israel egressuri de egypto et in desertum ambulaturi per tres dies in solitudinem ad gustandum celeste et suauissimum manna: prius cum sanguine agni tinxerunt vtrunque postem et super liminare omnium domorum in quibus habitabant Exo. 12. Ad innuendum quod qui vult in desertum contemplationis proficisci. Et ad gustum manne celestis et diuine contemplationis pertingere: prius debet cum sedula meditatione sanguinem xpi Jesu quasi agni immaculati ponere super memoriam et intellectum suum quasi super duos postes anime. Et super voluntatem quasi in superliminari ipsius postis. Ipsum sanguinem per memoriam cogitando et ruminando: per intellectum ipsum contemplando et speculando: et per voluntatem diligendo: compatiendo: et cordialiter amando. O igitur serui altissimi qui ad brauium contemplationis aspiratis: tota mentis intentione prius dormite super lapidem: et cum sanguine agni occisi lauate hostia anime vestre.

¶ Quartum est aliena instructio siue doctrina dirigens. Ad contemplationis gratiam acquirendam multum confert aliena doctrina siue instructio dirigens. Unde contemplationi intentus maxime a principio qui non est in arte contemplandi prouectus: sepe pre manibus habeat deuotos contemplationis libros: qui ipsum ad con

templandum stimulent pariter & infor ment. Audiat preterea libenter vel con templatiuos loquentes vel de contem platione loqui. Hec.n.omnia ad contē plationis exercitium stimulāt: instruūt pariter & accēdunt. ¶ Hinc est qđ cor duorum discipulorū in emaus euntiū ardebat & amplius audire cupiebat cū dominus eis loqueretur ī via & spūalē sensuz scripture aperiret Luc.24. Ad innuendum quod aliena instructio & doctrina ad cōtēplationis grām stimu lat & accendit. ¶ In huius figuram le gimus Exo.31. quod Beseleel filius Huri sapientissime composuit archaz sm quod Moisi in mōte monstratuz fuerat: & tamen archam ab illo factam aaron frater Moisi sacerdos magnus vidit & palpauit & eidem appropinqua uit. Per archam intelligitur contēpla tio: per Beseleel cōponens archam in telligūtur doctores qui artes cōtempla tionis componunt ordinant & docent. Per aaron intelliguntur illi qui aliorū doctrinā vel verba de modo cōtemplā di suscipiunt. Ex quibus sibi grām cō templatiōis: cū dei adiutorio: acquirūt. Quicunqꝫ ergo cupit ad hoc angelicuz exercitiū proficere querat aliorū doctri nā: libros de tali materia loquentes se pius legēdo: vel de cōtemplatiōe loquē tes gratius audiēdo. ¶ Hinc est quod Nūi.c.2. diuina īstructio docuit qualr filij israel stare & situari deberent circa archā: aliqui ab vna pte: aliqui ab alia: aliqui a lōge: aliqui de ppe. Ad innuen dū qđ aliena īstructio & doctrina neces saria est ad cōtēplatiōis grām inueniē dā: Uenite ğ ascendamus ad mōtē dñi & docebit nos vias suas.

¶ Quintū solitudo quietās. Ad cōtem platiōis exercitiū sūme iuuat: remotio a tumultibus hominū quietans aīam & corpus ad celestiū cōsiderationē. Cū enim cōtēplatio sit quedā cū deo fami liaris collocutio qui ad hanc cum deo allocutionē peruenire desiderat: neces se est qđ terrena & temporalia tumul tuosa fugiat. Et cū filijs israel in deser tū solitudinis recedat & cum Moise in interiora deserti perueniat: & cū Pau lo Apostolo conuersatiōnē in celis ha beat segregatus ab oī tumultu. ¶ Si autem corporis solitudinē habere nō possit: querat saltem solitudinē mētis expellendo omnem tumultum deside riorū curarū & solicitudinum rerū tem poralium quātū est possibile a mente. Et memoriam cōtinue elleuādo ad ce lestia & diuina meditanda. De ista so litudine dicit ps. in persona contēpla toris. Ecce elongaui fugiens & mansi in solitudinē. ¶ Exemplum huius soli tudinis habemus in Isaac patriarcha qui vt dicitur Gen.24. relicta familia egressus est solus ad meditādū in agro Ad innuendum qꝫ qui cōtēplationi & meditatiōi celestiū vacare intēdit: loca solitaria & a populis remota inquirere debet. ¶ In huius figuram: Joanes Baptista tanqꝫ religiosus & solitarius & heremiticam vitam ducens: segrega tus a populo & solitarius ī deserto vidit celos apertos: & audiuit vocē patris & vidit spirituū sanctū in spē colūbe figu ratū descēdētē sup xpm Mat.c.3. Ad innuēdū qꝫ qui vult dei visiones & di uina secreta in contemplatione partici pare debet esse solitarius & a tumulti bus separatus. Nam locus solitarius est aptus ad gustū diuine dulcedinis. Et ad auditū diuine locutionis & re uelationis. Unde dñs loquens de ani ma cōtēplatiua dicit. Osee.2. ¶ Ecce ego lactabo eam: & ducam eā in solitu dinē & loquar ad cor eius. Lactabo eā

per consolationem: ducam in solitudinē p segregationē: loquar ad cor eius per īspirationē τ reuelationē. ¶ Propterea ad diuinas reuelationes τ illuminationes recipiendas: necessaria est habitatio secreta. Ac mētis recolectio τ vnio: q2 nunq̄ vel raro fuīt huiusmodi reuelationes in publico vel in multitudine. ¶ Unde dicit Hugo libro. iiij de arca Noe. ¶ Scrutemur scripturas τ inueniemus vix aut nunq̄ deum fuisse locutum in multitudine: sed quotiēscumq̄ innotescere voluit aliquid hoībus: nō gētibus aut populis: sed vel singulis vel admodū paucis: τ a cōmuni hominū frequētia segregatis. Uel per nocturna silētia. Uñ in cāpis τ solitudinibus τ mōtibus τ vallibus se manifestauit. Sicut locutus est cū Noe: cū Abraā: cū Isaac: cū Jacob: τ Moise Samuele Dauid τ oībus ꝓphetis. ¶ Preterea deus loquit̄ in secreto vt nos ad loca secreta inuitet τ accendat: loquitur cum paucis vt nos ad vitandam multitudinem τ diligendā solitudinem inducat. Unde Hugo loco p̄allegato dicit. Quid ē q̄d semp loquit̄ in secreto deus nisi q̄d nos ad secretū vocat. Et quod cū paucis loquit̄ nisi q̄d nos colligat τ vniat. ¶ Hinc est q̄d filij israel nō gustauerūt māne dulcedinē q̄diu fuerūt inter egiptios: sed postq̄ fuerunt in deserto τ solitudine ad innuēdū q̄ q̄diu hō stat ī tumultu multitudinis nō est capax diuine dulcedinis τ cōtēplatiōis. Et hinc ē q̄d rari imo rarissimi inueniunt̄ cōtēplatores: quia rari vel nulli sciūt solitarij permanere: sed omnes currūt ad multitudinē. O vere īfelices τ miseri qui magis cōsolationibus hominū atq̄ loq̄ciū feminarum detinent̄ in multitudine: q̄ Angelicis vel diuinis in solitudine. Qui ergo ad contemplationis mōtem ascendere nititur super omnia solitudinem querat. Omnes animi vires ab exterioribus ad interiora recolligat. Et totam mentem in vno deo vniat τ figat. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi: τ docebit nos vias suas.

¶ Sextū. Tribulatio pūgens. Optimū adiutoriū ad celestiū contēplationē est tribulatio pungēs maxime in principiātibus τ mūdū expertis dūmodo rationis iudiciū nō euertat. Ratio est quia mala q̄ nos hinc p̄mūt ad deū venire cōpellūt τ vix aliquis ad deum bene appropinquat: que tribulatio fortis nō castigat. Nā q̄diu mēs in creaturis quietem reperit: lento gradu ad deū currit si autem in creatis pacem non inuenit: ad deum celeriter peruenit. ¶ In huius figuram legimus Gen. 7. q̄d aque multiplicate eleuauerunt Archam in sublime a terra. Arca est cōtēplatio siue aīa cōtemplatiua. Aque sūt tribulationes que si multiplicant̄ Archā nostre cōtemplationis ad celestia subleuāt. ¶ In huius figurā legimus Gen. 8. q̄d colūba missa a Noe cū nō inuenisset vbi requiesceret pes eius reuersa est ad Archā. Sic aīa rōnalis a deo in mūdū missa q̄si simplex colūba: cū nō inuenit requiē ī huius mūdi rebus: s3 magis amaritudinē τ agitationē facile reuertit̄ ad Archā τ ad Noe qui miserat illā .i. ad gratiā contemplationis cōsiderādo eū qui fecit illā. ¶ Unde τ Sarra filia Raguelis cum improparet̄ τ vituparet̄ cū sermonibꝰ duris ab ancilla sua preꝛit ī supius cubiculū domus sue τ tm̄ orauit q̄d missus ē Raphael ad implēdū desideriū suū Tobie. c. 3. Ad īnuēdū q̄d īproperia τ maledictiones faciūt aīam in supiora mētis ascendere ad celestiū cōtēplationē.

¶ Preterea ab aduẽtu spiritus sancti vsq3 ad persecutionem Joannis euã-geliste sub domiciano fuerunt anni circiter quinquaginta. Et tamen toto illo tempore Joannes nõ habuit tot ⁊ tantas reuelationes: nec tantũ ecclesie profuit: q̃tũ in illo tẽpore quo fuit in exilio relegatus in insula pathmos sicut patet Apoc. per totũ. Ad inueniendũ q͛ nihil tantũ disponit ad celestiũ cõtẽplationem ⁊ ad diuinas reuelationes q̃tũ persecutio. tribulatio ⁊ angustia. Sic filij israel nunq̃ in solitudinem perrexissent: nũq̃ celeste manna gustassent. nunq̃ dominũ super montem vidissent: nisi pharao eos prius fortiter oppressisset. Contemplator ergo in tribulationibus ⁊ temptationibus non formidet: non desperet. Sed in dño speret: in domino cõfidat. et in domino delectetur. Et ad memoriam adducat q͛ quanto magis pharao opprimebat filios israel illi tanto magis multiplicabantur ⁊ crescebant. Exo. i. Dicat ergo cõtẽplator cõfidenter illud Abacuch. 3. ingrediatur putredo in ossibus meis ⁊ subter me scateat: vt requiescam in die tribulationis ⁊ ascendam ad populum accintum nostrum.

¶ Septimũ ẽ mortis meditatio vrgẽs. Ad contemplationis exercitum multũ confert cogitare q̃ breuis sit vita hoĩs super terrã: q̃tũ sit mors propinqua: Item desideriũ dissolui ⁊ esse cũ xp̃o. Nam q̃diu homo in terrenis libenter immoratur q̃diu huius mundi ergastulum placet: animus ad celestia cõtẽplanda segnius ⁊ tepidius assurgit. Cũ autẽ ceperit terrena contẽnere. Cũ ceperit huius vite tedio affici. Cum iã iã de huius mundi carcere se exiturũ pẽsat: tunc ad diuina ⁊ celestia meditanda viriliter assurgit.

¶ In huius figuraз legimus Gen. 18. Quod Abraam sedens in hostio tabernaculi sui in ipso feruore diei in conualle mambre cum elleuasset oculos vidit deum in specie triũ viroꝝ. ¶ Abraam sedens in hostio tabernaculi est homo in amaritudine huius vite afflictus qui cõsiderat se in hostio tabernaculi. i. in egressu huius vite quasi in breui de corporis tabernaculo migraturus. Qui. n. sedet in hostio domus: faciliter ⁊ vnico passu potest exire de domo Qui ergo considerat se faciliter ⁊ in breui moritur sedet in hostio tabernaculi sui. Sic aũt considerãs si sit in feruore caritatis quasi in feruore diei et sit in conualle mambre qđ interpretatur diuidens vel diuisio: ita q͛ sciat diuidere vitam presentẽ a futura siue diuidat. i. ponat se p̱ cõsideratione in ipsa morte q̃ est diuisio vite presentis a futura. Siue diuidat spiritũ a corpore p̱ abstractionẽ aĩe a sensibus corporeis. Tunc apparet ei dñs in forma trium q: sibi reuelantur alta secreta ⁊ misteria trinitatis. Et faciunt in simul conuiuiũ q: anima in talibus cõtẽplationibus ⁊ reuelationibus maximis pascitur voluptatibus. Qui ergo ad cõtẽplationẽ p̱uenire nitit̃ ⁊ ad dei visiones ⁊ reuelationes p̱tigere sedeat ĩ hostio tabernaculi: cogitet se cotidie moriturꝫ: ponat pedẽ suũ ĩ foueã ⁊ dicat hodie rex ⁊ cras morieť. ¶ Hinc est qđ Helie stanti in hostio spelũce apparuit dominus sua secreta reuelãs. 3. Re. 19. Ad inueniẽdum qđ parati ad mortes ⁊ cupientes dissolui ⁊ esse cum xp̃o sunt apti ad diuinorum contemplationem. Qui enim stat in hostio paratus est ad egressum: sic qui huius vite tedio affecti ⁊ celestis patrie desiderio sunt inflãmati in hostio spelunce stare dicunť

quasi

quasi parati ad egressum de huius nostri corporis ruinosa spelunca. Uidemus experimento claro: quod cum imminet alicui vite periculum siue in mari siue in terra solet ad celum vocem faciem & manus eleuare ad adiutorium implorandum. Sic profecto mortis imminentis & vicine meditatio solet aīum ad celestiū meditationē & cōtēplationē eleuare. Qui ergo ad cōtēplationē anhelat: sedeat in hostio tabernaculi: stet in hostio speluce: Cogitet se cotidie moriturū. Cupiat dissolui & esse cum xp̄o. Sed ve mundo a scandalis: quoniam tempus faciendi domine dissipauerunt legem tuam. Uenite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ De interioribus ad contemplationem conferentibus. Cap. xviij.

Venite ascendamus ad montē domini & docebit nos vias suas. Quia cupientes ad contēplationis montē peruenire oīa debēt necessaria p̄parare. Post q̄ adiutoria exteriora cōparauerit contemplator querat solicite adiutoria interiora q̄ sunt ipsi contēplationi magis propinqua & īmediata. Et inter alia septem sunt adiutoria nobis intima requirēda.

¶ Primum est quies corporis. Contēplatiuus non solum querere debet solitudinē & loca secreta: sed etiam quietē corporis temperatam. Nā qui multiplicibus operibus occupatur cōtēplatiōi non est idoneus. Anima.n. sequitur & imitatur corpus & corporis passiones. Unde sicut in ebrietate grauatur & pigrescit corpus: ita grauescit & pigrescit anima. Et sicut in infirmitate corporis debilitatur & quasi infirmatur anima. Sic etiam cū agitatur corpus p multa opera agitatur & aīa sequens corpus & corporis passiones. Et sicut corpus in multis occupatū nō pōt singulis diligēter intendere: sic aīa sequens corporis dispositionē nō pōt sup̄ne cōtemplatiōi vacare & vni deo soli intendere: si corpus fuerit in terrenis occupatū. Querat ergo contēplator (salua semper obedientia: & proximi caritate quietem corporis: si superne contemplationi satagit intendere. Fugiat discursus. Firmet gressus: qui diuinas visiones & cōsolationes vult suscipere. ¶ In huius figuram legimus Gen. xxv. Quod esau fuit vir venator aptus ad cursum & venationem. Jacob simplex habitans in tabernaculis: qui postmodum fuit maximus contemplator & habuit mirabiles visiones Gen. xxviij. Non aūt esau. In quo figuratur qd̄ ī multis opibus occupatus non est idoneus ad celestium contēplationē: sed domi manēs & quietus sicut Jacob ad diuina contēplāda bene disponitur. ¶ Hinc est qd̄ Maria que vitam contemplatiuā significat ad pedes domini sedebat & audiebat verbū illius. Martha aūt discurrebat ministrando: nec verbi diuini suauitatem gustabat Luc. x. Ad innuendū qd̄ qui diuine dulcedinis suauitatem in cōtemplatiōe gustare desiderat: prius necesse est per quietem corporis sedeat. Unde Ecci. 38. scribitur. Sapientiam scribe in tempore vacuitatis .i. ociositatis: & qui minoratur actu sapientiā pcipiet. Propterea o monache: o serui: xp̄i fuge molas: fuge discursus: fuge negocia. Siste pedem & fige gradum super munitionem: quia q̄diu fueris occupatus in mūdi operibus: celestis manne dulcedinem non gustabis. In cuius fi

guram q̃diu filij israel fuerunt occu-pati a Pharaone in operibus duris: luti: & lateris: & in omni famulatu in operibus terre Exo. j. non potuerunt gustare diuinum & celeste manna: sed post liberationem ab operibus. Sic q̃diu homo in huius mundi operibus alligatus ad contemplationis dulcedinem nõ est dispositus: pijciamus ergo a nobis iugum ipsorum & venite ascendamus ad montem domini.

¶ Secundum est tranquilitas anime. Nõ sufficit cõtemplatiuo habere quietem corporis: nisi simul habeat quietem mentis. Quiescat ergo anima contemplatoris a tumultu cogitationum: passionum: desideriorum: curarum: ac solicitudinum temporalium: & q̃tum sibi possibile est in summa se pace ac tranquilitate componat: quia anima sedendo & quiescendo a tumultibus fit prudens & sapiens & contemplationi celestiũ idonea. Unde q̃to anima plenius atq; perfectius ad pacem & tranquilitatem se composuerit: tãto superne lucis contẽplationi tenacius firmiusq; vacabit. ¶ In huius figuram legimus. 3. Re. 19. Qd cum Helias esset in spelunca in monte oreb. Et venisset spiritus grandis & fortis subuertens montes & conterens petras: nõ erat ibi dominus. Post spiritum venit cõmotio: nõ in commotione dominus. Post commotionẽ ignis: nec in igne dominus. Post ignem sibilus aure tenuis & ibi dominus. Per spiritum grandem intellige tumultum cogitationum: per commotionem tumultum passionũ: per ignem tumultum desideriorum & concupiscentiarum: per sibilum aure tenuis intellige pacem & tranquilitatem anime quiescentis ab omnibus cõcupiscentijs. In tali pace & quiete apparet dominus contemplantibus ipsum. Quia factus est in pace locus eius & habitatio eius in sion. Sion interpretatur speculatio: locus ergo dei & eius habitatio est in anima pacifica & speculatiua. Qui ergo deum in contemplatione videre & suscipere desiderat. Animam suam ab omni tumultu pacificet & tranquillet. ¶ Unde Act. 2. Spiritus sanctus descendit super discipulos sedentes in domo: & repleuit totam domum gloria sua. Domus est anima vel conscientia. Domina est voluntas. Discipuli siue serui sunt cogitationes: desideria: & solicitudines. Quãdo ergo discipuli sedent & quiescunt in conscientia. Quando cogitationes ac desideria & solicitudines ad imperium volũtatis quasi domini in anima sunt sedate & pacate. Tunc si anima sit supernis intenta per contemplationem: descendit spiritus sãctus: & illuminat: implet: & inflãmat totã domũ vbi sunt tales discipuli sedentes. Et ideo qr xp̃i discipuli erant sedentes & quieti: nõ tã corpore q̃ mẽte: remoti ab oĩ cura: solicitudine appetitu: & desiderio terrenorum: sed cum omnibus cogitationibus ac desiderijs in ipsum deum totaliter quietati ac pacificati: pro tãto descẽdit spiritus sanctus mirabiliter super eos. Qui ergo ad cõtemplationis gratiam anhellat. Cõponat fluctus mẽtis: atq; oĩa desideria sua quietet: & affectiones oẽs a mũdo submoueat: qr filij israel celeste mãna non gustauerũt: donec ab egipto semoti & separati fuerũt.

¶ Tertium est industria propria. Ad cõtẽplationis gratiã cõparãdã multũ adiuuat industria propria: & solicitudo in declinando obstacula & q̃rẽdo pficua. Nã vir industrius in tempore breuiori magis proficiet i arte cõtẽplationis

q̃ nõ industrius in longiori. Uir ẽt industrius multum lucrabitur: vbi non industrius dãnũ patieẽ. Exẽplũ primi Mat. xx. de laborantibus in vinea. Nam qui tarde venerunt tantum premium meruerunt in breuissimo tempore: q̃tũ p̃mi qui venerũt tẽpestiue i tp̃e longo. Exemplũ. 2. Mat. xxv. In his qui a domino acceperunt talẽta: In quibus ille qui fuit sine industria et abscondit talentum in terra: a domino est vituperatus et condemnatus. Qui aũt fuerũt idustrij duplicauerũt lucrũ de talentis sibi datis et ingressi sunt in gaudium domini sui. Qui ergo in breui in contemplationis studio multũ lucrari profectumq̃ facere desiderat: sit industrius: excitet memoriã: suscitet intellectum: excitet voluntatem: q2 sollicitudo est mater virtutũ. ¶ In huius figurã legimus Exo. 31. Qd̃ Belseleel ex industria et sapientia sua Archã domini fabricauit: cum omnibus ad ipsã archam pertinentibus. Ad innuendũ q̃ homo ex sua idustria studio et labore: artẽ potest sibi contẽplationis cõparare: diuina tamẽ gratia coop̃ante siue p̃euẽte: q2 nõ sumus sufficiẽtes aliquid a nobis quasi a nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Et ideo dicitur Exo. 31. qd̃ deus intelligẽtiam et scientiã dedit Beseleel ad archa3 fabricãdã: q2 et industria nostra: et studiũ: et solicitudo donũ d̃i est. Ex industria ergo a dñõ sibi colata: artem cõtemplationis aliquo modo põt sibi homo per solicitudines et cõsuetudinem cõparare. Et ideo qui ad mõtẽ cõtẽplationis ascẽdere cupit sit idustrius: et studiosus ad cõsuetudinẽ cõtẽplatiõis acquirẽdã. ¶ Unde et filij israel cũ prudẽtia et industria abstulerunt spolia egiptioru3: aurum: argentum: et vestes: et cõuerterũt in vsus suos ambulando per desertum in solitudinem Exo. 12. Ad innuendũ quod contemplatiuus prudẽs et industrius esse debet ad conuertendum aurum egipti. i. sapientia3 mundi. Argẽtum. i. eloquentiam: et vestes. i. facultates omnes huius mundi ad vsum solitarie cõtemplationis.

¶ Quartum est. Humilitas profunda. Inter oĩa ad cõtemplationẽ cõparãdã cõferẽtia humilitas videẽ speciale et potissimũ adiutoriũ: vt v3 cõtemplatiuus se humiliet q̃tu3 sibi est possibile. Ratio est q2 deus semper paruulis et humilibus sua secreta misteria in contẽplatione reuelauit dicente saluatore Mat. xj. Cõfiteor tibi dñe pater celi et terre quia abscõdisti hec a sapiẽtibus et prudẽtibus et reuelasti ea paruulis. Unde dicebat vnus: ego p quadraginta annos: volui et reuolui multa: legẽdo studẽdo: orãdo: meditãdo: et nihil inueni expẽdiosus et efficatius ad acquisitionem mistice theologie q̃3 qd̃ spũs et aĩa sub d̃o fiat velut paruulus et velut paruula. Humiliet ergo se cõtemplator et cognoscat infirmitatẽ suã. et semp cõsideret se nũq̃3 cepisse: se nihil esse. Et cũ oĩa cõpleuerit dicat f̃m saluatoris sententiã: se s̃uũ inutilẽ eẽ. ¶ In figurã huius hũilitatis legimus Josue. iij. Qd̃ f3 d̃i mãdatũ archa p̃cedeẽ debebat: et turba sequi. Ita tñ qd̃ inẽ archã et turbã semp eẽt spaciũ duũ milliũ cubitorũ: per archã cõtẽplatio siue p̃fectio designaẽ: p cubitũ exercitũ virtutũ: cubito. n. opera exercenẽ: p mille qd̃ est numerus maximus perfectio designatur per duo intelliguntur voluntas et potestas operandi. Consideret ergo contemplator quot in tempore preterito male expenso opera perfecta facere potuisset: si voluisset: et sic premittet

archam mille passus ante se. Et ipse se adhuc longe ab archa cōtēplationis ⁊ perfectionis conspiciet per mille passus siue cubitos. Consideret secundo quot bona facere voluit ⁊ nō potuit: quot bona facere vellet ⁊ nō potest: ⁊ sic premittet archā mille cubitos ante se: ⁊ sic archa precedet per spaciū duū milliū cubitorum ante se. Nam qui considerat quot perficere bona potuit sed noluit. Quotq; voluit ⁊ non potuit: profecto cognoscet se adhuc lōge ab archa perfectionis ⁊ cōtēplationis distare: cognoscet se nūdū peruenisse: cognoscet se nihil esse: nec ad archaȝ perfecte cōtēplationis appropinquasse. O serui dei. O veri israelite: p̄mittite archā: videte imp̄fectionē vestrā. Cōsiderate vos adhuc lōge ab archa distar̄. Humiliamini sub potēti manu dei vt vos exaltet in tempore contemplationis.

¶ Quintū est instantia oportuna. Contēplatiuus non sit negligēs nec pusilanimis: ⁊ si prima vice repellatur reuertatur secundo. Et si statim vel etiam per longum tempus non senserit consolationem: non dimittat: nec retrocedat: nec desperet: sed instet: perseueret: querat: petat: pulset: quia omnino aperietur sibi. ¶ In huius figuram legimus .3. Re. x. Quod regina sabba accensa desiderio videndi salomonem ⁊ audiendi eius sapientiam venit a finibus terre in hierusalem cum multis muneribus ⁊ aromatibus. Et pulsauit ad aures Salomonis temptans eū in enigmatibus ⁊ instanter petens ab eo solutionem. Qui pulsatus ab ea ⁊ instanter requisitus declarauit ei omnia que petierat: que videns eius sapientiam ⁊ regni sui magnificentiam: facta quasi extra semetipsam non habebat vltra spiritum. ¶ Moraliter Salomon rex pacificus est xp̄s deus noster qui pacem fecit in celis ⁊ in terra. Regina sabba habitans in regionibus calidis est anima caritate diuina succēsa: que cupida audiēdi ⁊ vidēdi sapiētiam ⁊ magnificentiam Salomonis cum magno comitatu virtutum ⁊ operum per contemplationem ascendit in hierusalem supernam. Et affert secuȝ munera magna: aurum caritatis: gemmas cogitationum: ⁊ aromata sanctorum desideriorū. Hec anima sic ascendens per contemplationem: pulsat Salomonem in enigmatibus ⁊ frequentibus interrogatiōibus: quādo desiderio proficiendi ⁊ ascendendi ad diuinā ⁊ cognitionem ⁊ dilectionem: supplicationibus vehementer insistit. Et confidēs de diuina misericordia ⁊ diuino adiutorio: querit: petit: pulsat: bis terq; quaterq;: donec tandē Salomon aperit ⁊ declarat que poscit. Et tā mirabilia sibi demōstrat in cōtēplatione q̄ nō habet vltra spiritum sed fit extra semetipsam per extasim vel mentis excessum. ¶ Hoc modo anima contemplatiua ⁊ deuota. Instet assidue: deum rogando: supplicando: obsecrando: nec tempore nec labore frangatur sed perseueret pulsans quia qui perseuerauerit vsq; in finem saluus erit. ¶ Hinc est q̄ apostoli cū Maria matre Jesu erant perseuerātes in oratione a die ascensionis vsq; ad diē pētecostes: ⁊ ideo quia instāter ⁊ p̄seuerāter petierunt: venit spiritus sanctus super eos. Act. p̄ ⁊ .2. Ad innuendū q̄ qui in orando ⁊ querendo instanter perseuerauerit consolationem merebitur a domino. O serui dei qui ad montem ascēditis cōtēplationis. Estote instantes opi: strenui: soliciti: semp̄ fortiores nec tedio victi: nec labore fracti.

¶ Sextum est caritas ignita. Ad cōtē-
plationis gratiā cōparandā sup oīa est
necessaria caritas ignita cū vera cor-
dis contritione: ⁊ profunda animi con
punctiōe. ¶ Ratio huius est quia con
tritio ⁊ compunctio lauant ⁊ mun-
dāt oculum mentis: qui sic fit idoneus
ad videndū deum iuxta illud Mat. 5.
Beati mundo corde quoniā ipsi deū
videbunt. Caritas autem ⁊ dilectio q̄
est pes anime: animam leuat ad deum
quē diligit: ⁊ appropinquat ⁊ vnit ip-
sā deo: qꝛ amor est vis vnitiua amātis
cū amato. Et aīa magis est vbi amat q̄
vbi animat. Et sicut videmus ꝙ pro-
prium ignis est sursum ascendere sic ⁊
caritatis ignite propriū est sursum euo
lare: ⁊ animaꝫ sursum eleuare. Qui ḡ
ad apiceꝫ cōtēplationis ascēdere nitit̄:
discat prius in dei amore calescere: di-
scat omnem cordis affectum: omne de
siderium: in deum quē querit accende
re. ¶ In huius figurā legimus Exo.
xxv. Quod dn̄s precepit Moisi vt fa-
ceret duos cherubin aureos ductiles
ponēdos in summitate arche: vnū hinc
aliū inde: cherubin q̄ est forma non hu
mana sed angelica: ponenda in summi
tate arche significantis cōtēplationē: si
gnificāt supmos gradus cōtēplatio-
nis: ad quos nō peruenit humana infir
mitas: nisi prius in angelicā trāseat for
mā ⁊ similitudinē p oīmodā vite puri
tatē. Ad cōponēdā istā formam che-
rubicam: tria sunt necessaria. ¶ Pri
mo aurum caritatis in ignē sepius ⁊
sepius vertere ⁊ reuertere. ¶ Secūdo
tūsionibus ⁊ maleationibus crebro p
cutere ⁊ repercutere. ¶ Tertio auꝝ ru
de cum summa prudētia ad formā an
gelicā cōponere ⁊ aptare. ¶ Sic mo-
raliter qui vult ad summū: arche ⁊ cō
templationis ascendere. ¶ Primo de
bet aurū sue caritatis sepe in igne amō
ris diuini voluere: ⁊ reuoluere: ignien
do: ⁊ cōburendo: ⁊ inflammando: ani
mam in amorē diuine bonitatis: cogi-
tādo eius imensa beneficia: cogitando
infinitatem: eternitatem: puritatem: ⁊
liberalitatē diuine bonitatis. Cui' oīa
alia bona compata sunt mala vl' nihil.
¶ Secūdo dꝫ aurū sue caritatis tūsio
nibus ⁊ maleationibus pcutere. Uꝫ ca
stigādo ex diuino amore omnes suos
excessus oēs culpas siue leues siue gra
ues: cū pectoris tūsionibus: cū gemiti-
bus: suspirijs: lachrimis: ⁊ ɔtritiōe: qꝛ
canit ecclesia. Tūsionibus pressuris ex
politi lapides: suis coaptant̄ locis per
manū artificis: disponunt̄ pmāsuri sa
cris edificijs. Cū istis tūsionibus pres
suris: gemitibus: ⁊ disciplinis: disponit̄
auꝝ nostre caritatis ad angelicā formā
introducēdā in animā nostrā. O quo-
tiēs necesse est pcutere aurū explana-
req; eius duritiē grossitiē ⁊ deformi
tatē. O quotiēs necesse est nostri cor
dis tumorem cum maleo humilita-
tis humiliare. Eius duritiem cum
maleo timoris molire: eius carnalita-
tē ⁊ grossitiē cū maleo abstinētie sub-
tiliare: vt ad formā angelicā disponat̄.
¶ Tertio dꝫ aurū sue caritatis cū sum
ma prudētia ⁊ vigilātia ad angelicam
formā cōponere ⁊ aptare: vt vꝫ totā vi
tā suā: ex diuina caritate ad angelicā vi
tā q̄tū humana fragilitas sustinet cō-
formare nō desinat. Angelus est spiri-
tualis: castus: humilis: dō obediēs. Cō
tēplationi diuine semp intētus. Et igne
diuini amoris semp ignitus. Sic stu-
deat cōtēplator se in angelū p vite simi
litudinē trāsformare quatenus ad ar
che summitatē mereat̄ ascēdere. O
mortales. O monachi. O fui dī: quid
tādiu in egipto huius mūdi moramur

sub dominio Pharaonis. Uenite ponamus aurum in igne diuine dilectionis. Conteramur: lachrimemus: doleamus ꝛ pectora tundeamus abijciētes iugū Pharaonicū ꝛ tanꝙ veros israelitas angelus domini educet nos ad habitaculum sanctum dei. ¶ Cum ista caritate ignita ascendit ad montez contemplationis ꝛ ad sūmitatem arche ille eximius contemplator Helias qui fuit diuini amoris igne succensus. Unde ꝛ in curru igneo ascendit in celum. 4. Re. ij. Ad innuendum ꝙ per ignitā caritatem ad celestia cōtēplāda faciliter subleuamur. Uenite ascendamus ad mōtem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ Septimū est eleuatio cōtinua. ¶ Inter alia adiuuātia interiora ad cōtēpationis artem comparandam: maxime cōfert continua mētis ad deū ꝛ celestia eleuatio vt vz omni tempore: imo omni hora: ꝛ si possibile foret omni momento contemplator tam intellectum ꝙ affectum seu voluntatem ad deum ꝛ celestia eleuatum teneat. Terrena ac corporalia omnia: ac si nihil essent: nihil curando: sed vtraꝙ vi mentis totis viribus intendendo in vnicum infinitum ꝛ verum bonum deum: vel in filium eius Christum Jesuz. ¶ In huius eleuationis continue figuram: dominus precepit Moisi Exo. xxv. vt faceret duos cherubi ꝛ poneret i summitate arche. Et ipsis cherubin faceret alas expansas ꝛ extentas atꝙ eleuatas cum quibus tegerent vtrunꝙ latus propitiatorij. ¶ Moraliter per archaz intelligitur cōtemplatio. Per duo cherubin in eius summitate intelligūtur duo genera contemplationis altissima: vz vnum circa vnitatē diuine essentie: aliud circa pluralitatem personarum: vt videbimus latius in sequentibus. Per propitiatorium intelligitur xp̄s qui est propitiatio pro peccatis nostris. Per vtrunꝙ latus propitiatorij intelligitur corpus ꝛ anima xp̄i Jesu. Per vnam alarum intelligitur noster intellectus: per aliam nostra voluntas. Hee sunt due ale quibus anima nostra circūuolat ad omnia sua obiecta. Qui ergo ad arche sūmitatem ꝛ ad apicem contemplationis ascendere nititur necesse habet continue expandere alas: cōtinue sursum volare. Celestia ꝛ deum cum ala intellectus inuestigando ꝛ speculando. Et cum ala voluntatis ꝛ affectus deum ꝛ celestia diligendo. Necesse etiam habet cum ambabus alis tegere vtrunꝙ latus propiciatorij .i. ꝛ corpus ꝛ animam xp̄i continuo meditari contemplari ꝛ diligere. O celestium contemplator extende alam intellectus inuestigando: contemplando: ꝛ continue speculando celestia: nec ipsam retrahas. Extende alam tui affectus ad celestia totis visceribus diligenda: nec ipsam retrahas. Extende alam intellectus ad contemplandum corpus xp̄i passionatū. Extende alam voluntatis ad compatiendū anime xp̄i cruciate. Nec retrahas quia sic omnino ad celestiū cōtēplationē ascēdes. Et ad arche summitatē q̄si cherubin euolabis. ¶ In huius eleuationis exemplum saluator noster ad celū ascendens eleuatis manibus ferebatur secundum qd̓ canit ecclesia ꝛ accipitur Act. j. Ad innuendum ꝙ celestium contemplator alas anime ad celum eleuare debet si celestibus ciuibus per contemplationem associari desiderat. ¶ Hinc etiam est quod post dominum ascendentem, apostoli facies ad celū eleuatas hēbāt quibus angelus

dixit. Viri galilei quid statis aspicien-tes in celum. Et erant in monte Oliue-ti Act. j. Ad innuendum qd contemplati-ui qui in monte contemplationis ver-santur debent ad celum et ad domi-num nostrum Jesum xpm qui in ce-lis est. Eleuare faciem corporis: faci-em anime: Manus brachia. Ad celum debent extedere alas: vt omnis nostra cogitatio: nostra dilectio: amor: deside-rium: solacium: et refugium: sit in celo: in terra promissionis lacte humanita-tis: et melle diuinitatis manate. Sic ve-ri israelite Moises: Aaron: Josue: et alij alas suas extendebant ad terram promissionis: videndam: diligendam: et possidendam. Eia igitur dilectissimi vertamus terga egipto. Derelinqua-mus lutum luxurie: palleas auaritie: la-teres superbie. Abijciamus Porros: Cepe: et Allia: mundi huius que tande ad lachrymandum inducunt. Excutia-mus a nobis iugum pharaonicum: de-ponentes omne pondus et circunstans nos peccatum. Spoliemus egyptios et eorum aurum et argentum in diuinam conuertamus contemplationem. No-strum cor: desiderium: et omne studiu proijciamus in terram promissionis.

Sequamur nostrum Moisem xpm Jesum: qui cum virga cru-cis mirabilia fecit in egypto coram Pharaone: sed co-ram nobis mirabilio-ra faciet in Mari Rubro.

¶ De Transitu per Mare Rubrum: et de Cotemplatione sensibiliu.

Liber Secundus.

¶ Qualiter sensibilem mundu istum: rubru mare pfigurat. Cap. j.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Exo. 14. Tu aut eleua virgam tuam: et extende manum tua sup mare: et diuide illud: vt gradia-tur filij israel in medio mari per siccu. Ego autem indurabo cor egiptiorum vt persequatur vos et glorificabor in pha-raone et in omni exercitu eius: et i curri-bus: et in equitibus illius. Diuisaque est aqua et ingressi sunt filij israel per me-dium sicci maris. Erat.n.aqua quasi murus a dextra eorum et leua. ¶ Post-quam celestium contemplator peccato-rum caligine: quasi tenebrosam egiptu deseruit. Discretionis et prudentie vir-gam super huius mundi sensibilia con-siderada: quasi super mare diuidedu: eleuare debet. Quatenus separado p-ciosum a vili: bonum a malo: lucem a tenebris: hec omnia quasi aquas ma-ris a dextris et a sinistris constituat. Et per medium eorum quasi per sicca hu-mum gradiatur. Ascededo per huius mundi sensibilia ad supernam pmis-sionis terram: et possidendam et cotem-pladam. Mare.n.pns hoc et sensibile seculu pfigurat: p qd oes electos taqz veros israelitas necesse est pertransire dicente Paulo. j. ad Cor. x. Nolo vos ignorare fratres qm pres nri oes sub nube fueru: et oes mar trasieru: et oes i Moise baptizati sut i nube et i mari.

¶ Ad recte igitur diuidendum ꝛ gradiendū p hoc sensibile seculū amaritudinibus ꝛ sanguine plenum: quasi per mare rubrum: videnda est similitudo ꝛ conformitas maris ad seculum: que multiplex est sicut ordinate per singula discurrendo patebit.

¶ Primo mare est magnum valde dicente ,pphta in ps.ciij. Hoc mare magnum ꝛ spaciosū manibus.i.locis. Ista maris magnitudo maxime monstrat in oceano: qd solo aere clauditr a parte opposita 9terrā. De huius maris magnitudie dicit sapiēs. Ecci.j. Altitudinē celi: ꝛ latitudinē terre: ꝛ ,pfundū abyssi quis dimēsus est. Sic ꝛ mūdus iste sensibilis magnus est valde ad q̈ttuor principales partes orbis dilatatus.

¶ Secūdo mare est mobile cōtinuo: nec stare aut quiescere pōt. Uentis.n.continuo ipm agitātibus cōturbatr. Uñ scribitur Mat.8. Motus magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiretr fluctibus. ¶ Sic ꝛ mundus iste sensibilis est in cōtinuo motu ꝛ successione: vnde dr mundus quasi motus: qꝛ continue mouetr: tā in supioribus corporibus: q̄ȝ in inferioribus elementis: que cōtinue vel mouentr: vel alterantr: vel generantr: vel corrumpuntr pp continuū motum celorum. ¶ Sic ꝛ viri mūdiales ꝛ sensum carnis sequentes sunt in continua mentis agitatione. ¶ Unde de secularibus ꝛ impijs dicit propheta Isa. 57. Cor impij quasi mare feruens quod p̄ tumultu quiescere nō pōt. Hic practica de agitatiōe viroꝝ mūdialiū.

¶ Tertio mare: quattuor principalibus ventis cōturbatr. Uñ scribitur Dan.7. Ecce quattuor venti celi pugnabant in mari magno. ¶ Sic mundus iste sensibilis ꝛ homines mundiales quattuor principalibus passionibus agitantur. ¶ Primo spe ascendendi: clarescendi: sublimandi: viuendi: ꝛ huiusmodi que respicit bonū futurū: ꝛ designatur per ventum orientalem: vbi est solis claritas ꝛ ascensus. Et ista spes facit in mistico mari magnū motum ꝛ magnā pugnam. ¶ Secundo timore descēdēdi: cadendi: moriendi: deprimendi: ꝛ ignominiam ꝛ verecundiā patiendi qui respicit malum futurum ꝛ designatur p ventum occidentalem: vbi sol obcūbit obscuratur ꝛ declinat. Et iste timor in mistico mari concitat magnum motuȝ ꝛ facit terribilē pugnaȝ. ¶ Tertio gaudio presentium ꝛ delectabiliū bonoruȝ quod per meridionaleȝ ventū figuratr. A meridie.n. flat ventus calidus ꝛ est ibi soliȝ claritas splendens: per que consolatio ꝛ cōcupiscentia delectationis designantur. Et istud gaudiuȝ: in mistico mari magnum motum ꝛ terribilē concitat pugnam. ¶ Quarto dolore p̄sentiū ꝛ iminētiū maloꝝ qui respicit malū p̄sens ꝛ designatr p vētū aquilonarē qui est rigidus ꝛ impetuosus: vnde cōgrue designat malum presens iuxta illud Hiere.j. Ab aquilone pādetr omne malū super oēs habitatores terre. Et iste dolor in mistico mari huius mūdi cōcitat magnū motū ꝛ suscitat terribilem pugnam. Sed istis ventis ꝛ mari Jesus impat ꝛ fit tranquilitas magna Mat.8. Tūc surgens imperauit vētis ꝛ mari: ꝛ facta est trāquilitas magna.

¶ Quarto mare est multiforme ꝛ monstruosum. Nam in mari sunt quasi innumerabiles species ꝛ varietates animalium propter facilitatem aque ad similes formas constituendas. Sunt etiam in mari monstruosa ꝛ admirabilia piscium corpora. Cete.n. sunt pisces maximi: quorum magnitudo est quattuor iugerum terre vt dicit Plinius ꝛ

Lira super ps. ciij. vbi sic scribitur. Illic reptilia quorum nõ est numerus: animalia pusilla cum magnis: illic naues pertransibũt. Draco iste .s. leuiathã vel cete quem formasti ad illudendum ei. ¶ Sic in mundo isto sensibili sunt innumerabiles rerum species: et varietates sicut patet in celo et in terra. Sunt etiam multa mirabilia et monstruosa: saltem quo ad hominum apparentias sicut patet in planetis: in eclipsi: in impressionibus aeris: in montibus: in animalibus. ¶ Sic etiam in mundo mistico siue minori: qui est homo sunt varie voluntates et iudicia. Nam quot capita: tot sententie. Et varie sunt hominum voluntates: varia studia: varia exercitia: varie intentionis et proposita. ¶ Sunt etiam in mistico mundo multa monstruosa: sicut patet in vitijs enormibus et contra naturam. Monstruosum est et contra naturam: procurare aborsus: interficere pueros: monstruosum est sodomia: incestus bestialitas. Monstruosum est blasfemia: piuriũ: dei maledictio. Monstruosa sunt sacrilegia: homicidia: crudelitates: sed iam serpentum dicit ethnicus: maior cõcordia: parcit etc.

¶ Quinto mare calcatum fuit et diuisũ ab electis et fugit ab eis. ¶ Primũ patet Mat. 14. vbi scribit̃ d̃ Iesu. Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare: et de Petro scribit̃ ibidem. Et descendens Petrus de nauicula ambulabat super aquam vt veniret ad Iesum. ¶ Secũdũ pz Exo. 14. vbi scribitur. Tu autem eleua virgam tuam: et extende manum tuam sup mare et diuide illud. ¶ Tertiũ patet in ps. cxiij. vbi scribitur. Quid est tibi mare q̃ fugisti .s. dando locũ transeundi filijs israel. Sic moraliter presens seculum.

¶ Primo calcatur et contẽnitur ab electis iuxta id Pauli ad Phil. 3. Sed q̃ mihi fuerunt lucra hec arbitratus sum propter xp̃m detrimenta: propter quẽ oĩa detrimentũ feci et arbitror vt stercora. ¶ Secũdo diuiditur ab eis dum presentia bona mundi huius sapienter distribuũt redẽdo singulis que sua sũt: deo decimas et primicias: pauperibus elemosinas: sibi necessaria. Hoc modo diuidebat seculi bõa zacheus qui dixit xp̄o. Luc. 19. Ecce dimidiũ bonorum meorũ dñe do pauperibus: et si quid aliquẽ defraudaui reddo quadruplũ: et qz sapienter mare diuisit ad patriã supernã quasi ad promissionis terrã peruenit. ¶ Tertio fugit ab electis: qz electi semper cogitant mundum in breui trãsiturũ: et paruo tempore pmãsurũ iuxta id Pau. j. cor. 7. Preterit .n. figura huius mũdi. Et iõ sepe recolũt id .j. Jo. 2. Nolite diligere mundum: neqz ea que in mundo sunt: qm̃ mundus transit et cõcupiscentia eius qui autem facit volũtatem dei manet in eternum.

¶ Sexto mare: oppressit et operuit dei inimicos Exo. 14. Reuersecz sũt aque et operuerũt currus et equites cũcti exercitus Pharaonis qui sequentes ingressi fuerãt mare: nec vnus quidẽ superfuit ex eis. ¶ Sic moraliter pñs seculũ cũ sua pspéritate suffocat inimicos dei et psecutores sanctorum. Hoc mõ suffocatus fuit a tẽporalibus diuitijs q̃si ab aquis maris: ille diues epulo qui sepultus est in inferno. Luc. 16. vñ bñ cõcludit̃ Ecci. 5. Est et alia ĩfirmitas pessima quã vidi sub sole: diuitie õseruate ĩ malũ dñi sui: pereũt .n. ĩ afflictiõe pessima. Heu quot opimunt̃ ab aquis diuitiarum mũdi huius: quot submergunt̃: quot suffocant̃: de quibus scribitur ĩ ps. 77. Inimicos eorum operuit mare.

¶ Septimo mare est piculosum ad navigādum Ecci.43. Qui navigāt mare enarrēt pericula eius: ⁊ audiētes auribus nr̄is admirabimur. Illic preclara opa ⁊ mirabilia ⁊ varia bestiaꝝ gn̄a.
¶ Sic pn̄s seculū piculosum est valde ⁊ ad spūale naufragiū pronū. Et sicut difficile ē navigātes p mare mortē euadere sic piculosū ⁊ difficile est p huius mūdi bona trāseūtes eterne mortis dānationē euadere ⁊ ad sempiternā salutē ptingere. Un̄ clamat veritas dicens Mat.19. Amē dico vobis: q2 diues difficile intrabit ī regnū celoꝝ: ⁊ iterū dico vobis. Facilius est camelū p foramen acus trāsire: q̄3 diuitē intrare ī regnū celorū. Heu q̄3 piculosū ē p huius mūdi diuitias: delitias: honores: potētatus: ⁊ magistratus: nauigātes: ad concupite salutis portū ptingere. ¶ Quā multa sint huius seculi picula declarat Paul. 2.Cor.xj. dicēs. Nocte ⁊ die ī pfundū maris fui: ī itineribus sepe: piculis fluminū: piculis latronū: piculis ī mari ⁊c̄.
¶ Octauo in mari p̄cipitatus est: ⁊ submersus grex porcoꝝ ex instinctu diabolico: vn̄ scribitur Mat.8. Ecce magno impetu abijt totus grex p̄ p̄ces ī mare ⁊ mortui sūt ī aquis: ⁊ Mar.5. Et exeuntes spūs imūdi introierūt ī porcos ⁊ magno impetu grex p̄cipitatus ē ī mari ad duo millia ⁊ suffocati sunt in mari.
¶ Sic mistice ī huius seculi delectationibus amaricatis q̄si ī aquis maris ex īstinctu diabolico p̄cipitant̄: suffocant̄: ⁊ submergunt̄ luxuriosi: porcinā ⁊ luctuosam vitā ducētes. S3 ī his aquis p̄cipitāt̄ magno ip̄etu. In q̄ dn̄otat̄ ⁊ ardor luxurie: ⁊ cupiditas īordinata: ⁊ immoderata delectationū mūdialiu3. Ad cōsequēdas.n. luxurie delectationes ēt cū mortis piculis d̄sudāt viri carnales: q̄uis ad bona spūalia sint negligentes. Naz vt dicit Gregorius. Oēs huius seculi dilectores in terrenis rebus fortes sunt: in celestibus debiles ⁊c̄.
¶ Nono in mari nauigātes ascēdūt aliqn̄ vsq3 ad nubes: ⁊ aliqn̄ d̄scēdūt vsq3 ad abyssos dicēte pph̄a ī ps.cvj. Ascendūt vsq3 ad celos: ⁊ descēdunt vsq3 ad abyssos. ¶ Sic ī mūdo isto sēsibili carnales viri p psperā fortunā ascēdūt vsq3 ad celos ⁊ sūmitatē mūdane glie: s3 p aduersā descēdūt vsq3 ad abyssū ⁊ pfūdū extreme miserie. Si fortūa volet fies de rethore Cōsul. Si volet hec eadē fies de cōsule rethor. ¶ Sili modo spūales viri p cōtēplationē ascēdūt vsq3 ad celos diuina ⁊ celestia cōtēplādo: ⁊ descēdūt vsq3 ad abyssos inferni miserias ⁊ tormēta cōsiderando. ¶ Hoc mō ascēdebat ⁊ descēdebat ille eximius contēplator Dauid: qui dicebat loquens ad deum in ps.cxxxviij. Si ascēdero in celum tu illic es: si descendero ī infernum ades.
¶ Decimo mare rubrū diuisū fuit a virtute diuīa ī diuisiōes. ps.135. Qui diuisit mare rubrū in diuisiones: vbi dicit Alex. Qd̄ fuit diuisū in.12. diuisiones p numero tribuū vt vnaqueq3 tribus haberet viā suā ad transeūdū citius ⁊ expeditius q̄3 si oēs trāsirēt p eādē viā. Oppositū tn̄ tenet Lira sup eodē ps.
¶ Moraliter: sicut deus diuisit mare rubrū ī diuisiōes vt filij israel d̄ egypto transmearēt ad terrā pmissionis. Sic s̄m Alex. vbi supra deus diuidit pn̄s seculū p mare significatū in diuisiōes: q2 facit electos suos trāsire ad celū diuersis ⁊ varijs modis. Quidā.n. in coniugio saluant̄: quidā in viduitate: quidā ī virginitate: quidā in religiōe: quidā in prelatione: quidā in subiectione: quidā in vita actiua: quidā in cōtēplatiua. Un̄ congrue canitur illud ps. In mari via

tua: ⁊ semite tue in aquis multis: ⁊ ve-
stigia tua non cognoscentur. s. a repro-
bis ⁊ impijs. Qui dicent in inferno: id
Sap. 5. Lassati sumus in via iniquita-
tis ⁊ ꝑdiciōis ⁊ ambulauimus vias dif
ficiles: viam autem domini ignorauimus.
Sic igitur patet qualiter mare ru
brum presens ꝑfigurat seculū. ¶ Per
hoc igitur mare magnum: vꝫ per mun
dum istum sensibilem contemplando
transituri filij israel. i. vere contempla-
tores sint succinti lumbos per continen
tiam. Calciati pedes per promptitudi-
nem ad itinerandum: habentes bacu-
los in manibus tanq̄ aduene: ⁊ peregri
ni: non habentes hic ciuitatem manen-
tem: sed futuram inquirentes: quasi ꝓ
missionis terram nobis promissā. O
serue dei. O celestium contēplator qui
per veram purgationē ⁊ mundationē
quasi alter Moises assumptus es de
huius tenebrosi mundi aquis ⁊ ama-
ritudinibus. Veluti alter Moises sū-
me virgam prudentie: virgam discre-
tionis: virgam contemplationis: ⁊ dein
de aquas huius magni maris separan
do preciosum a vili. Et sic ascendendo
per visibilia huius mundi ad inuisibi-
lia nr̄a: ⁊ postmodū ad inuisibilia dei.
Sic. n. faciēdo videbis mirabiles ela-
tiones maris. Et mirabilia in ꝓfundo
huius maris. Quo transito ꝑuenies
ad interiora: ⁊ vsq̄ ad finem deserti. i.
ad contemplationē aīe tue.

¶ De pedibus spiritualibus quibus su
per scalam ⁊ montem contemplationis
ascenditur. Cap. ij.

Venite ascenda
mus ad montē domini ⁊ do
cebit nos vias suas. Quia su
per montem contemplationis gradua
liter ascendūt viri contēplatiui ſm illō
ps. Ibunt de virtute in virtutem vide-
bitur deus deorum in sion. i. in cōtēpla
tione. Et ad istum ascensum necessarij
sunt pedes expediti ad itinerandū: pro
tanto anteq̄ ordinemus scalas ascen-
sionis: videndum est. Qui ⁊ quales ⁊
quot sint spūales pedes quibus ascen-
ditur ad montem istum. ¶ Ad qđ in-
telligendum est notandum ꝑ. Quod di
uina scriptura aliquando attribuit pe-
des ipsi deo ad insinuandam eius sta-
bilitatem ⁊ firmitatem: qꝛ sicut sup pe
des stabilitur ⁊ firmatur corpus ani-
malis: ita per pedes significatur stabili
tas ipsius dei. Et hoc modo dicit Isa.
lxvi. Hec dicit dn̄s: celum sedes mea: ter
ra autem scabellum pedum meorum.
Aliquando scriptura diuina attribuit
pedes spiritibus angelicis sicut patet
Apoc. x. ⁊ in multis alijs locis: ī quibus
angeli dicuntur habere pedem dextrū
⁊ sinistrum. Et tales pedes secundum
beatum Dionisium de angelica hierar
chia. c. vltimo significāt virtutem moti
uam angelorum: velocem: penetrantē:
⁊ semper tendentem in diuina: quia si-
cut per pedes mouetur ⁊ currit veloci
ter animal: ita per pedes angelorum si
gnificatur eorum virtus motiua velox
penetratiua: ⁊ semper tendens in diui-
na. Aliquando autem attribuit pedes
animabus: quia sicut corpus fertur
corporalibus pedibus. Ita anima fer-
tur pedibus suis spiritualibus. ¶ Se
cundo notandum q̄ anima nostra du-
os pedes ⁊ duos gressus habet: videlꝫ
dextrum ⁊ sinistrum: quibus fertur
stabilitur ⁊ currit ⁊ mouetur quocun-
q̄ voluerit.

¶ Primus pes est ītellectus qui ē pes
sinister qui debilior est q̄ dexter. Et cū

isto pede anima mirabiles passus et mirabilem cursum facit in uno momento: a summo celo usque ad profundū inferni: intellectū suū ab uno in aliud in minimo momēto conuertendo. ¶ Secundus pes dexter est volūtas que est potentior quam intellectus cum sit regina omniū que sunt in ipsa anima: et cum isto pede mirabiliter currit anima: voluntatem ipsam ab uno in aliud diuertendo. Habet etiam duos gressus. ¶ Primus est cognitio siue cogitatio qui est gressus pedis sinistri: et cum isto gressu mirabilem cursum facit anima quasi in eodem momento cogitando de celestibus: et statim de īfernalibus. ¶ Secundus gressus est dilectio siue affectio vel desiderium qui est gressus pedis dextri. s. voluntatis. Et cum isto gressu mirabil'r currit anima modo diligendo deum: modo mundum: modo eterna: modo transitoria. Tot ergo gressus habet anima: quot cogitationes: et quot desideria. De istis pedibus dicit scriptura. Statuisti in loco spacioso pedes meos. De istis gressibus dicit ps. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum et non dominetur mei omnis iniustitia. Et ideo ad montem contemplationis non gressibus corporis: sed cordis ascenditur: videlicet cum intellectu et voluntate: cognitione et amore: dicente Augustino super ps. lxxv. Iter tuum voluntas tua est. Amando ascendis. Negligendo descendis: stans in terra: in celo es si diligis deum. Et idem Augustinus in Epistola ad Macedonium. Imus ad deum non ambulando: sed amando. Et ps dicit Beatus qui ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrimarū: quia ibunt de virtute in virtutē: et videbitur deus deorum in sion.

¶ Tertio est notandum quod isti pedes et gressus anime ad hoc quod sint idonei ad ascendēdū super montem contemplationis debent habere multas conditiones: videlicet.

¶ Primo debent esse calciati per contēptum terrenorū. Calciamenta sunt pelles animalium et similitudines eorū: que inferius sunt clausa et separant pedes a terra. Et superius remanēt aperta. ¶ Intellectus ergo noster et volūtas in principio contemplationis debēt habere calciamenta. i. si͞litudines rerum corporalium: quia per ista visibilia ascendunt ad contemplanda dei inuisibilia ad Ro. i. ¶ Secūdo debēt ab istis corporalibus separari. Ita quod nec voluntas inordinate ea diligat. Nec intellectus in his superflue occupet. ¶ Tertio debēt esse supius apta: quatenus intellectus et voluntas oīa que in istis corporalibus reperiūtur: sursum referāt ad cognoscendum deum. Ut ex creaturarum pulchritudine surgant in admirationē et cōtēplationē pulchritudinis dei: ex magnitudine magnitudinē: et ex bonitate bonitatē dei recognoscant et diligāt. ¶ In huius figuram filij israel recessuri de egipto et ad terrā promissionis ascensuri recesserunt calciati ex precepto domini Exo. 12. Sic veri contemplatores cupientes ad terrā promissionis superne cōtemplandā attingere: debent in principio esse calciati per cōtemptū omniū terrenorum: quia sic leues a terrenis facient gressus agiles ad celestia et diuina. Hos pedes calciatos et gressus ornatos habebat spōsa et anima cōtemplatiua quando sponsus dicebat ei Cāt. vij. Quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia principis. Et ista calciamenta idest terrenorum cōtemptus sunt quedam

preparatio ad graduz et ascensuz supne contemplationis et pacis. Unde et Apostolus ad Ephe.vi. State calciati pedes in preparationē euāgelij pacis.

¶ Secundo debent esse lauati et mundi per purgationē viciorū. Postq̄ intellectus et voluntas contēplatoris terrena contēpserint: debent maculas oīum viciorū abstergere: remunciando oībus vicijs et passionibus viciosis: q2 in maliuolam aīam nō introibit sapiā contemplationis: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Et nō soluz abstergere debet vicia criminalia: sed etiā oīa venialia q̄tum humana fragilitas patit̄: q2 q̄to pedes fuerint mundiores tanto gressus eoꝝ erūt velociores ad ascēdēduz. ¶ In huius figuram dn̄s Jesus Apostolis suis postq̄ oībus terrenis renunciauerāt voluntariā paupertatē eligentes: lauit pedes eorum et dixit eis vos mundi estis. Jo.13. Ad innuenduz q̄d qui vult ad pfectionē puenire et ad montem cōtēplationis: nō solū habere debet mundū caput per rectam intētionē: mundū os per rectam locutionem: mundas manus p rectā operationē: sz etiā mundos pedes. s. intellectū p rectā cogitationem et voluntatem per ordinatam et rectam dilectionem. Et nō soluz debet mundare et lauare istos pedes a vicijs: sed diligenter cauere ne denuo eos maculet et coinquinet. Hos pedes mundos et lauatos habebat anima cōtemplatiua et philocata quādo dicebat Cant.v. Laui pedes meos quomodo inquinabo illos. Lauet ergo solicite cōtemplatiuus pedes suos.

¶ Tertio pulchri et ornati per virtutum varietatē. Nō sufficit lauare pedes sed ornandi et decorandi sunt sandalijs et gratiosis ornamētis ad alliciendū spōsum in amorem. Ornamentū istorum duorū pedū aīe. s. itellectus et volūtatis sunt fides: spes: et caritas. Et quecunq3 aīa hēt in suis pedibus ista calciamēta siue ornamenta est grata sponso et digna accedere ad eius cōspectū p cōtemplationē lucidam ipsius sponsi dilecti. Hos pedes cōtēplatiuorū ornatos p̄uidit Ysaias propheta cum dixit Jsa.52. Quam pulchri sup montes pedes annunciantis et p̄dicātis pacē. Annunciātis bonū: p̄dicātis salutē. Jsti annunciantes et p̄dicantes pacem bonū et salutem sunt viri contemplatiui qui habēt pedes pulchros. i. intellectum et volūtatez ornatos. F̄de illuminātē. Spe sublevāte. Caritate agilitate: et iō sunt sup montes altissime cōtēplationis: in qua ab ipso deo hauriunt pacem: bonum: et salutē q̄ postea populis p̄dicādo diffūdunt. ¶ Hos pedes ornatos contēplatiuorū vidit Paulus Apostolus cum dixit ad Ro.x. Quam speciosi pedes euangelizantium pacez: euangelizantiū bona. O contemplator si vis ascendere sup montes: adorna pedes.

¶ Quarto vncti butiro et oleo per deuotionē. Nō sufficit cōtemplatiuis pedes pulchros habere per ornamenta virtutum. Sed debēt habere pedes vnctos per deuotionē ad facilius ascendēduz in montem contemplationis. Debent autez pedes vngi in butiro et oleo. Butirum nascitur de carne animaliuz et significat humanitatem xp̄i. Oleuz vero pietatem significans: diuinitatem xp̄i representat. Christus ergo quasi ouis Jsa.53. effudit nobis butirū sui sanguinis ad vnctionem pedem nostrorum. s. intellectus et volūtatis. Et quasi petra effudit nobis oleum pietatis et misericordie sue diuinitatis ad vngendū gressus nostre cogitationis et dilectionis. Contēplator g̃ qui vult ad culmen con

templationis ascēdere prius vngat pedes in butiro sanguinis xpi τ i oleo sue diuinitatis cogitādo τ meditando frequēter sanguinē τ vulnera xpi Jesu τ suā altissimā pietatē τ misericordiā q̄ sic nos gratiose redemit. ¶ Hoc modo pedes suos vngebat ille magnus contēplator Job in tpe sue ꝓsperitatis sicut ipse testatur Job.29.dicens. Quando lauabam pedes meos butiro τ petra fundebat mihi riuos olei. O serue dei si vis ad montem cōtemplationis ascēdere vnge pedes vt sint habiles τ faciles ad ascensum.

¶ Quinto recti per intentionē. Nō sufficit vngere pedes: sed opꝫ eos rectificare per intentionem: vt vꝫ intellectus τ voluntas: cognitio τ dilectio cōtemplatoris solum deum intendant in omnibus τ eius beneplacitum. Et ad nihil terrenū vel carnale retorqueantur. Sicut .n. pedes recti habiliores sūt ad motum τ ad ascensum q̄ȝ torti. Sic pedes spirituales per veram in deum intentionem rectificati: magis idonei reddunt̄ ad cōtemplationis ascensum. ¶ In huius figuraȝ Ezech.j. vidit quattuor animalia habentia alas que ad impetum spiritum procedebant τ a terra eleuabantur: τ ibant in similitudinem fulgoris coruscantis: τ dicit quod pedes eorum erant recti. Ista quattuor animalia possunt significare viros qui contēplationibus vacant: qui alas habent p mentis eleuationem in altuȝ. Et ad impetum spiritus gradiuntur: qꝛ secundū sancti spiritus gratiam diuersimode mouentur. Eleuantur a terra per terrenorum contemptum τ desiderium supernorum. Hi contemplatores habent pedes rectos: quia omnis eorum cogitatio τ affectio directe tendit in deum: eius amorem: honorem: gloriam τ beneplacitum inquirendo. Et ideo qui cōtemplationi se preparat pedes dirigat. Et oīa quecunqꝫ facit in laudē τ gloriā τ honorem domini dei sui faciat τ disponat.

¶ Sexto erecti τ eleuati per celestium speculationē. Nō sufficit contemplatiuo hr̄e pedes rectos per intentionē bonam: quia etiā viri actiui intentionē rectam hn̄t: tamen circa inferiora τ terrena occupant̄. Sed debēt habere pedes erectos τ eleuatos ad celum per celestium continuam speculationem τ visionem: quia debent continue q̄ȝtum patitur humana fragilitas celestia cogitare speculari τ diligere: vt dicere possint cum Aplo Paulo. Nostra cōuersatio in celis est. ¶ In huius figuram legit̄ 2. Paral.3. Quod duo cherubin positi a Salomone in domo domini in sancta sanctoruȝ qui habebant alas extensas stabant pedibus erectis: ita q̄d secundum aliquos vnum pedem magis eleuatum q̄ȝ alium habebant quasi parati ad ambulandum. Ad innuendū quod viri contemplatiui qui debent eē cherubin per splendorem τ lumen contemplationis: stare debent in domo domini τ in sancta sanctorum .i. in patria celesti per continuam eleuationem. Et pedes mentis habere erectos τ subleuatos per continuam celestium cogitationem τ dilectionem. Et debet vnus pes magis esse eleuatus q̄ȝ alius: quia voluntas plus debet τ potest celestia diligere q̄ȝ intellectus ea sufficiat cogitare. Habeat ergo contemplator pedes anime ad celestia semper erectos. Unde Apoc.x. Angelus qui de celo descendit habebat pedes tanq̄ȝ columnam ignis. Sic contemplatiuus tanq̄ȝ Angelus celestis ascendens τ descendens per scalam contemplationis debet ha-

bere pedes tanq̄ ignis.s.semper ad celum ascēdētes sicut ignis qui semp in supiora tota sua virtute dirigit. Et hoc mō disponit ad ascensum.

¶ Septimo expediti et veloces p assuefactionē vel consuetudinem. Non sufficit hr̄e pedes ad celū elevatos: sed opꝫ ipsos habere expeditos et veloces per exercitationem et consuetudinem. Ita qd̄ opꝫ frequētare celestium speculationem: quatenus intellectus et voluntas p consuetudinē et frequentiā cōtēplādi fiant habiles et veloces ad ascēdenduꝫ in montē contēplationis. Per cōsuetudinem.n. et frequentationē queq̄ difficilia facilitātur et queq̄ obstacula dissipantur. Et habitus prompte expedite et velociter facit operari. ¶ Hos pedes expeditos et veloces habebat ille eximius contemplator David qui dixit de se ipso in ps̄.17. Deus qui perfecit pedes meos tanq̄ cervorū et super excelsa statuens me. Cervus cum iuga montium ascendit queq̄ aspera et obiecta transgreditur donec ad superiora elevetur. Et non solum velociter currit: sed etiā saltat. Sic mentes contemplatorū propter consuetudinem contemplandi hn̄t pedes veloces et expeditos tanq̄ cervi: et ideo omnia obstacula vincūt omnia aspera superant: donec saltu cōtēplationis ad cacumina et excelsa montiū eternorum.s.sanctorum angelorū ascēdāt: donec ad divina contemplanda consurgant. Habeat ergo cōtemplator pedes cervinos expeditos et veloces per consuetudinem si vult ad celestium mōtiū iuga cōscendere. ¶ Un̄ dicit ꝓpha ps̄. ciij. Mōtes excelsi cervis: petra refugium erinaciis. Montes sunt altissimi secessus contemplationis. Petra est xp̄i passus. Cervi veloces pedibus sūt assueti et exercitati in contemplatione. Erinacii tardi pedibus sunt infirmi et inexperti. Infirmis ergo in refugium data est petra.i. Christi passio in qua se debent occultare: eius sacratissima vulnera devote et fidel'r sub intrādo. Sꝫ contemplativis expertis in refugium dati sunt montes excelsi.i.altissimi contemplationis secessus: et celestium et eternorum meditatio. Qui ergo celeriter ad montem contemplationis ascendere nititur: faciat pedes expeditos et veloces per crebram et infatigabilem contemplationem.

¶ Octavo alati per celorum penetrationeꝫ. Nō sufficit cōtēplativis hr̄e pedes expeditos et veloces sed debent habere alatos et pennatos ad penetrandum et transvolandum supra celos et agmina sanctorum angelorum. ¶ In huius figuram dicitur Isa.vj. Quod duo seraphin habebāt alas senas et stabāt ante dominuꝫ et clamabāt sanctus: sanctus: sanctus dn̄s deus exercitiū. Seraphin qui interpretātur ardētes sūt viri cōtēplativi qui igne divini amoris interius ardēt. Et tales stāt ante faciem dn̄i per cōtinuam cōtemplationem: et cōtinue laudāt beatissimam trinitatē patrē filium et spūm sanctum. Corde ore et ope virtuose vivētes: et hn̄t alas ad volādū quia tales per cōtemplationem volādo celos penetrāt et omnes choros angelorum. Tales cōtemplativi nō soluꝫ hn̄t pedes veloces sicut cervi: sed hn̄t pedeꝫ volātes et alatos ad modum avium: q etiā supra oīa mōtium cacumina elevātur et volāt usq̄ ad nubes. ¶ Hos pedes alatos et volātes habuerūt apl'i de quibus p̄dixit Isa.60. dicēs. Qui sūt isti qui ut nubes volant. Cōtemplator ergo qui supra celos ascendere per contemplationem nititur pedibus suis apponat alas.

¶ Nono firmi & stātes per continuatio nē. Non sufficit cōtemplatiuo habere pedes alatos & penetrantes celos: sed debet habere pedes firmos & stabiles ita q̄ postq̄ ascenderit sup celorum cacumina & choros angelorum quasi sera phim alatus: ibi debet firmare & stabilire pedes nec ad inferiora reuertere. ¶ Hos pedes stantes & firmos habebat propheta & contemplator eximius Dauid qñ dicebat i ps. c.xxj. Stantes erāt pedes nostri i atrijs tuis hierusalem. Nam intellectum & voluntatē per contemplationem & amorē stare faciebat in consideratione superne ciuitatis hierusalē. Ad quam proficisci sperabat & desiderabat. ¶ Hos pedes firmos hēbat ille singularissimus cōtemplator Abacuch propheta quando dicebat Abacuch .2. Super custodiā meam stabo & figam gradū super munitionē & cōtēplabor vt videā quid dicat mihi & quid respondeā ad arguētē me. ¶ Munitiōes & custodie hominū mortaliū sunt fortalicia alta: & turres excelse: in quibus est eorū refugiū & defensio ab inimicis. Sic ascēsus alte contemplationis sunt refugium & custodia virorū cōtemplatiuorū: quibus ab omnibus inimicis se preseruāt: qr dicit ps Montes excelsi ceruis: supple sunt refugium. Qui ergo figit volūtatem & firmat intellectum in celestium cōtemplatione: ille stat super custodiā suam & figit gradū super munitionē. Et ibi figendo gradū duo facit. Primo videt quid sibi dicat a deo. Secūdo quid ipse debeat respondere deo. Quando enim contemplando numerat: quot sibi bona contulit deus: tunc audit quid sibi loquatur deus. Quot enim nobis deus cōtulit beneficia: quasi tot nobis protulit verba. Et cum diligenter pensat quantum teneatur deo: tunc videt quid debeat respōdere deo. Contemplator ergo si cupit in montis verticē puenire: stet super custodiā suā & figat gradum super munitionē nec ad inferiora descendat vt dicere possit cum propheta. Stātes erant pedes nostri in atrijs tuis hierusalem.

¶ Decimo. Nudi & decalciati p oīum sensibilium & imaginabilium remotionē. Postq̄ contēplator suos pedes firmauerit in atrijs superne ciuitatis: locum spaciosū: choros angelorū: ordines sāctorū: & xp̄i hūanitatē diligēter considerando: debet nudare & scalciare pedes suos .s. intellectum & voluntatem: ab omnibus calciamentis .s. ab omnibus similitudinibus temporalium: vt in deum spiritualem spiritualiter intendere possit. ¶ In huius figuram legimus. Exo. iij. Quod cum Moises venisset ad interiora deserti & ascendisset in montem Oreb. Apparuit dominus ei in medio rubi ardētis. Cui cū Moises appropinquare vellet ad videndū visionē illam magnam: qua rubus ardebat & non cōburebat. Deus vocauit eum dicens. Moises Moises Solue calciamentum de pedibus tuis: locus enim i q̄ stas terra sancta est. ¶ Moraliter Moises ascendens in montem est contemplator ascendens ad celestium contemplationē. Cui apparet dominus in igne ardente & non comburēte: quia apparet in caritate ignita ardente & non consumente. Moises vult appropinquare: quia contemplator nititur ascendere ad videndum visionem magnam ignis ardentis & non comburentis idest ad videndam diuinam lucem que est magna valde ardēs & non comburens. Illuminās & nō cōsumens: sed tunc deus clamat. Ne appropies

propies inquit huc. Solue calciamētū de pedibus tuis.i.proijce similitudines rerum corporaliū. Calciamenta.n.sunt pelles ꝛ similitudines animalium quibus teguntur pedes. Sic phantasmata corporalia sunt similitudines rerum quibus teguntur intellectus ꝛ volūtas. Qui ergo habet pedes suos in loco ꝛ terra sancta.i.in ciuitate superna firmatos:si vult ascēdere ad vidēdā visionē magnā diuine lucis ardentis soluat calciamenta: proijciat oīa phantasmata sensibilia:ꝛ oēs imaginationes rerum corporaliū:ꝛ sic nudatis ꝛ scalciatis pedibus ascendat ad cliuū montis ad vidēdā visionē magnā. ¶ De istis pedibus nudis habemus figuram in illo egregio contemplatore Dauid: qui vt legitur 2.R.15. Fugiens a facie absalonis persequentis:ascendebat cliuū oliuarum flens:ꝛ cooperto capite ꝛ nudis pedibus incedens. ¶ Moral'r Dauid manu fortis est contemplator qui in vita actiua fortissime dimicauit. Hic fugit persecutionē inimici infernalis q̄si absalonis qui īterpretatur amaricatio patris:quia diabolus fuit causa:doloris:amaritudinis:ꝛ passiōis ipsius xp̄i qui erat ꝛ est deus. Hunc ergo fugiēs Dauid ascendit in cliuum oliuarum.i. ad contemplationem diuinitatis. Oliue.n.sunt sancti in celo quasi in domo dei plantati:dicēte propheta. Ego sicut oliua fructificaui in domo dei mei. Cliuus oliuarū est ipse deus sanctis omnibus supereminens ꝛ presidens. Ad hunc cliuum oliuarum qui vult ascendere debet incedere nudis pedibus: expoliare.s.intellectum ꝛ voluntatem ab omni sensibili ꝛ imaginabili. Et in vnū solum deum intendere insensibilem:impalpabilem:ꝛ incorporeum. O celestiū contemplator si vis ad cliuū ascēdere oliuarum:nuda pedes: proijce calciamenta. Derelinque sensus ꝛ sensibilia omnia.

¶ Undecimo acuti per penetrationem: Cum contemplator pedes suos nudauerit ab omnibus corporalium imaginibus:debet eos acuere ꝛ subtiliare vt sint apti ad penetrandum in diuinam essentiam ꝛ bonitatem. Per sinister.s. intellectus acuitur quando omni alia cognitione semota:totis viribus soli diuine luci inuestigande intendit. Pes dexter.s. voluntas acuitur ꝛ subtiliatur cum omni alio amore deposito totis viribus in diuinam bonitatē se effūdit. Et cum pedes isti sic fuerint acuti:tunc facile in diuinā lucem cōtemplandā penetrabunt. ¶ Hos pedes acutos habebat eximius contemplator Dauid quādo dicebat in ps.17. Quoniam in te eripiar a temptatione ꝛ in deo meo transgrediar murum. Temptatio est omnis creatura que creata est in laqueum pedibus insipientium. Murus est oīs creatura que ꝛ deum nobis occultat ꝛ ne ad ipsum immedtate accedamus quasi murus obstat. Cōtēplator ergo a tēptatione eripitur ꝛ in deo transgreditur murū quādo relicto oī creaturarū obstaculo intellectū ꝛ volūtatē in ipso deo intelligendo ꝛ diligēdo totaliter exacuit. ¶ Hos pedes acutos ꝛ penetrantes habebat dauid quando dicebat in ps.lxx. Quoniam non cognoui litteraturas intr oibo in potentias dn̄i: domine memorabor iustitie tue solius. ¶ Litteratura est oīs creata natura: qꝫ vna queq; res ē q̄si vna littera huius vniuersi. Cōtēplator ergo qn̄ nō cognoscit aliquā creaturā sed nudauit pedes suos abijciēdo imagines oīuꝫ rerū: tunc acueo pedes intrat in potētias domini: idest in diuinaꝫ essentiam con-

templando diuinum intellectum ⁊ diuinā volūtatem: diuinā potētiā: ⁊ diuinā bonitatē. Et tunc solum recordatur de deo ⁊ memor est solius dei: q2 obliuiōi dedit omnes creaturas. Et hic requiritur magnus labor ad acuendum pedes ⁊ ad intrādū in diuinas potētias. O celestiū cōtēplator si vis ad caliginē ignorātie lucide cōscēdere acue pedes ⁊c.

¶ Duodecimo separati ⁊ diuisi p oīs cognitionis separationem. Postq̄ cōtēplator in diuinas potētias penetrauerit p totalem intentionē tā intellectus quā voluntatis in deū. Tūc d3 separare pedem dextrū a sinistro. s. intellectum qui est pes sinister relinquere foris. Et dextrum. s. voluntatē intromittere intus ⁊ totaliter ipsam in diuinam essentia3 transformare ⁊ deificare: ⁊ hoc fit quando cōtemplator post oīa predicta derelinquit omnem cognitionem: tam intellectiuā q̄ sensitiuā: ⁊ cum sola volūtate ⁊ eius amore: in ipsum deum p amoris excessum totaliter transformatur ⁊ deificatur. ¶ Et ad hoc culmen contemplationis que vocatur caligo superlucens ignorantie peruenitur cum magno labore ⁊ certamine: dicēte Dionisio in lib. ð mistica theologia. c. p̄. Tu autem o Thimotee circa misticas visiones: forti contritione. i. conatu: ⁊ sensus derelinque ⁊ intellectuales operatiōes. Et oīa sensibilia ⁊ ītelligibilia: ⁊ oīa existentia ⁊ nō existentia: ⁊ sicut est possibile ignote consurge ad eius vnione3 q̄ est super oēm substātiā ⁊ cognitione3: ⁊ de isto labore potest forsan moraliter intelligi illud dictum ps. 72. Hic labor est ante me donec intrem in sanctuariū dei. Et in isto gradu cōtemplationis nō solū laborat cōtemplator: sed quasi fit claudus vel claudicans: q2 remanet cū vno solo pede. Alio foris remanēte: nā intellectus totaliter quiescit: ⁊ volūtas ignote cōsurgit. ¶ In huius laboris ⁊ claudicationis figuram legimus Gen. 32. Quod Jacob prius luctatus est cū angelo quasi tota nocte: ⁊ post in mane fatigatus de Jacob vocatus est israel ⁊ dixit: vidi dominū facie ad faciem: ⁊ salua facta est anima mea: ipse vero claudicabat pede. Sic vir contemplatiuus per multā luctā ⁊ multū labores venit ad visionem facialem dei per excessum contemplationis in quo fit salua anima eius: q2 tota deificatur fm Dionisium c. p̄. de mistica theologia. Talis vero cōtemplator post talem laborem claudicat: q2 vno solo pede dextro. s. volūtate ⁊ amore trāsformatur in deum. Alio pede sinistro. s. intellectu relicto foris sicut diffusius diximus in cōmētarijs super librum Dionisij de mistica theologia. Quicunq3 ergo per scalas contēplationis ascendere parat: disponat pedes: fm regulas prefatas: quia facilime ascendet super eas. O serui dei. O monachi: venite ascendamus ad montem domini. Calciate: lauate: rectificate. ⁊ vngite pedes: sed ve nobis miseris: quia non habemus pedes idoneos ad ascendendum in montem contemplationis: sed nec ad ambulandum in planum corporalis actionis.

¶ De prima ⁊ generalissima contemplationis scala per huius mundi sensibilia. Cap. iij.

Venite ascendamus ad montē domini ⁊ docebit nos vias suas. Q2 deo adiuuante de egypto egressi sumus per debitam purgationem a peccatis ⁊ pedes preparauimus ad ambulandum

superest vt huius magni maris aquas diuidamus .i. huius sensibilis mundi res diligenter cum contemplationis virga distinguamus: quatenus et in huius mari profundo dei mirabilia videamus: et per hec mirabilia ad contemplandam promissionis terram: transeamus. Sunt autem in isto mundo sensibili septē mirabilia valde que quasi septem sunt gradus ascendendi ad contemplanda mirabilia diuina. Que nouellus contemplator diligenter aduertere debet: si cupit in diuinam dilectionem: admirationem: et contemplationem assurgere.

¶ Primum mirabile in hoc mūdo sensibili quasi in mari magno est. Magnitudo ipsius mundi sensibilis: que licet ad oculum pateat. Et Astrologi dicāt quod aliqua stella est maior tota terra. Tamen de eius magnitudine particularius aliquid dicam quatenus nouus cōtemplator discat ascēdere et de exiguis eximia cogitare. ¶ Dicit Philosophus in secundo celi in fine: quod secundum Mathematicos. Rotūditas terre est quinquaginta millia milliaria. Secundum autē Geometras est vigintiquattuor millia milliaria: vt dicit idem philosophus in libro de proprietatibus elementorum. Secundum autem modernos Astrologos: sicut recitat sanctus Thomas in secundo celi in fine. Rotūditas terre est viginti millia milliaria et quadraginta. Et hoc potest comprehēdi secundum sanctum Thomam cōsiderando q̄ntum spacium in terra occupat: diuersitas vnius gradus in celo. Et inuenerunt quod vnus gradus in celo comprehendit quinquaginta sex milliaria et duas tertias milliarij secūdum Alfagranum. Et ideo cum gradus celi sint trecenti sexaginta: si multiplicentur modo supradicto faciunt viginti millia milliaria et quadraginta.

¶ Hoc presupposito: accipiamus aliud fundamentum tam philosophorum quam theologorum: vz. Quod corpus superius maius est in decuplo quā inferius: puta. Elementum aque maius est in decuplo quam elemētū terre. Et hoc accipitur a Phō in lib. de generatione. c. 37. Ubi dicit q̄ ex vno pugillo aque fiunt decem pugilli aque propter maiorem subtilitatem .s. in decuplo. ¶ Hoc presupposito contemplator qui vult contemplando ascendere: proponat sibi q̄. Rotūditas terre que est viginti millia milliaria: sit tantum vnum milliare. Et ascendat sic. Si terra est in magnitudine vnum milliare. Aqua superior est decem. Aer est centum. Ignis mille. Sphera lune decem millia. Mercurius centum millia. Uenus mille millia scilz vno millione. Sol decem millioni. Mars centum millioni. Juppiter mille millioni. Saturnus decem mille millioni. Celum stellatum centum mille millioni. Christallinum siue primum mobile millies mille millioni. Celum empireū decies millies mille millioni. Sed de terre rotunditate que est viginti millia milliaria accepimus tantum vnum milliare. Si ergo acciperentur omnia in principio: tanta resultaret magnitudo celi vltimi quod intellectus humanus vix aut nūquam capere sufficeret. Contemplator ergo ascēdat super istū primū gradum huius scale: et tunc aliq̄ modo contemplari ex ista magnitudine huius mundi poterit: infinitam et immensam potentiam creatoris dei. ¶ Hec enim magnitudo mirabilis: dei infinitam potentiam manifestat. ¶ Super hunc gradum primum

ascenderat ille magnus contemplator Baruch propheta quando in spiritus feruore magnitudinem empirei celi ad mirando clamauit Baruch.3. O israel quam magna est domus dei et ingens locus possessionis eius. Magnus et non habet finem: excelsus et immensus. Ex ista magnitudine que est primum mirabile et primus gradus scale poterit contemplator videre admirari et diligere summam dei potentiam que appropriatur patri.

¶ Secundum mirabile est pulchritudo que licet satis pateat: tamen aliquid specialius est dicendum ut nouus contemplator discat ex pulchritudine creaturarum ad dei pulchritudinem contemplandam conscendere. ¶ Notandum ergo quod corpus superius in ordine elementorum et celorum est spiritualius: lucidius: et pulchrius in decuplo quam inferius. ¶ Unde philosophus .2. celi .c.16. dicit quod celum tanto nobiliorem habet naturam quanto magis est elongatum a terrenis: unde vocat ipsum celum corpus diuinum. Ubi dicit etiam sanctus Tomas de Aquino quod in hoc uniuerso corpora inferiora sunt quasi materia et superiora sunt quasi forma. Et per modum loquendi quanta differentia est inter corpus et animam que est sua forma: tanta est inter corpus inferius puta terram et superius puta aquam. Unde sicut corpus superius est maius et subtilius in decuplo quam inferius secundum Philosophum in lib. de generatione .c.37. sic corpus superius decies est lucidius: et pulchrius: quam inferius: sicut patet in amphora plena aqua: que decies est lucidior: quam amphora plena terra. Ponamus ergo quod terra sit pulchra et lucida in vno gradu. Aqua est subtilior lucidior et pulchrior in decuplo et habet .x. gradus pulchritudinis. Aer centum gradus: multiplicando per decem. Ignis mille. Luna .x. millia. Mercurius centum millia. Venus mille millia idest vno millione. Sol .x. millioni: Mars centum millioni. Juppiter mille millioni. Saturnus .x. mille millioni. Celum stellatum centum mille millioni. Christalinum siue primum mobile millies mille millioni. Celum empireum decies millies mille millioni. Et tanta est claritas et pulchritudo illius vltimi celi quod est maxime elongatum a terra: quod lingua mortalis exprimere non posset. Et propterea vocatur celum empireum a splendore: quia secundum omnes sui partes splendorem habet: et lucem. Et secundum aliquos tanta est illius pulchritudo: quod si omnes stelle firmamenti haberent splendorem solis: nihil esset pulchritudo firmamenti in comparatione celi empirei. Ascendat ergo contemplator per creaturarum pulchritudinem super istum secundum gradum: et tunc aliquo modo contemplari poterit: ex creaturarum pulchritudine pulchritudinem et claritatem dei: si enim tantum lucida et pulchra est creatura: quanto speciosior est eius creator. ¶ Hunc gradum ascenderat ille contemplator egregius Joannes Euangelista qui ductus ab angelo in spiritu in montem magnum et altum: vidit et contemplatus est ciuitatem supernam hierusalem: totam lucidam et refulgentem: vidit fundamenta eius ex gemmis. Muros ex lapide precioso. Portas ex margaritis ornatas. Uidit quod tota ciuitas erat Aurum mundum et purum. Et quod platee erant ex auro purissimo et mundissimo. Et quod ciuitas illa non indiget sole aut luna: quia claritas dei illuminat illam et lucerna eius est agnus. Et hoc innuit quod contemplator qui per crea

turarum pulchritudinē ascēdit ad patriam supernam inuenit eam totam auream:lucidam: et fulgentem indicibili claritate:et pulchritudine. Ex qua assurgit ad diuinam claritatem et pulchritudinem contemplandam: sicut in illa Joannes vidit agnium omnia illuminantem. Ex ista pulchritudine et claritate creaturarum que est secundum mirabile et secundus gradus scale poterit contemplator videre: admirari: et diligere claritatem et lucem et pulchritudinem diuinam que appropriatur filio: qui est candor lucis eterne: et speculum sine macula: et imago: et figura paterne substantie: et lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mūdum.

¶ Tertium Multitudo que est in rebus huius mundi secundum diuersitatem generalem et specialem: et indiuidualem. In substantia: in forma: in figura:et in efficacia. ¶ Nam in hoc mundo contemplator potest considerare. ¶ Primo varietatem et multitudinem rerum secundum genera eorum que sunt multa valde videlicet. Quod quedam res sunt substantie: quedam quātitates: quedā q̄litates. Actiones: passiones. Relationes: et alia ƒm ordinē decē predicamētorum. ¶ Secūdo pōt cōsiderare res oēs ƒm diuersitatē specierū q̄ sunt q̄si inumerabiles: cum sub vnico genere puta sub aīali cōtineātur q̄ plurime species. ¶ Tertio pōt cōsiderare res secūdū diuersitatē et multitudinem numeralem que est quasi infinita et īcōprehēsibilis: cū sub vna specie tātū cōtineātur quasi infinita in diuidua: sicut patet de indiuiduis arene maris innumerabilibus. ¶ Quarto potest cōsiderare res ƒm diuersitatē et multitudinē virtutis et efficatie: q2 nō solū vna q̄q3 res habet virtutē suā: sed ēt vnūq̄dq3 idiuiduū vnius speciei hēt multas virtutes: sicut patet d vna herba numero que plures virtutes habet. ¶ Quito pōt cōsiderare res ƒm diuersitatē et multitudinē formarum et figurarū q̄ sunt q̄si inumerabiles: cū ī vno solo indiuiduo sint varie forme et figure sicut p3 in vno solo homine: in quo alia ē forma pedis: alia manus: alia capitis: alia oculi: alia pectoris: alia brachiorum. Et ex ista inūabili multitudie rerum creatarum poterit cōtēplator cōsurgere ī cōtēplationē: admirationē: et dilectionē diuine bonitatis: que propter suā immēsitatē est diffusiua ī tot rerum varietates. ¶ Alio modo pōt cōtēplator sup istū gradū tertiū ascēdere hoc mō. ¶ Primo cōsideret attēte rerum multitudinē que est in terra vt pote. Multitudinem arene: lapidum: arborū: seminū: foliorum: fructuum: et animalium super terram gradientium et admirabit̄ de infinita bonitate dei. ¶ Hāc cōsiderationē habuit eximius cōtemplator cū admirās rerum terenarū multitudinē dixit in p̄s. ciij. Quam magnificata sunt opa tua dn̄e: oīa ī sapiētia fecisti: repleta est terra bonitate tua et possessione tua. ¶ Secūdo cōsideret multitudinē rerum et aīaliū q̄ sunt ī mari et aquis: que sunt quasi infinita: et obstupescet de bonitate diuina. Hāc multitudinē cōsiderabat Psalmista quādo dixit ī p̄s. ciij. Hoc mare magnum et spaciosum manibus. Illic reptilia quorum nō est numerus. Animalia pusilla cum magnis. Tertio multitudinem auium et omnium volatilium in aere viuentium et volantium: et inueniet tantam rerum multitudinem in substantia: in forma: in virtute q̄ obstupescet de diuina

bonitate q̃ tot innumerabilia ꝓduxit. ¶ Quarto multitudinem eoꝝ que generãtur in medio regione aeris ⁊ sunt inanimata: puta Multitudinez nubiũ fulminũ: tonitruoꝝ: grãdinũ: niuiuz: ⁊ guttaruz pluuie: ⁊ admirabitur omnino de imẽsa bonitate diuina. ¶ Quĩto multitudinẽ dierũ: ⁊ noctiũ qui causant a motu solis ⁊ lune Gen. j. Et oĩno admirabit̃ de diuina bonitate q̃ oĩ die diffundit radios sue bonitatis ĩ multiplicatione rerũ. Hãc cõsiderationem habebat sapiẽs Ecclesiasticus cũ dicebat Ecci. j. Arenã maris: ⁊ pluuie guttas: ⁊ dies seculi quis dinumerauit. ¶ Sexto multitudinẽ stellarũ q̃ sunt in firmamẽto. Quas nullus humanus intellectus ĩ corpore mortali existẽs numerare posset. Et sunt innumerabiles homini mortali ⁊ viatori: q̃s si hõ cõsiderat oĩo de diuina bonitate tantum multiplicata mirabit̃ ⁊ obstupescet. Hãc ꝯsideratiõẽ habebat p̃s cũ dixit in p̃s. 146. Qui numerat multitudinẽ stellaꝝ ⁊ omnibus eis nomina vocat: q̃si dicat tãtũ ẽ multiplicatus stellaruz numerus: ⁊ virtus: ꝙ solus deus eas numerat noĩat ⁊ cognoscit. ¶ Septimo multitudinẽ eoꝝ q̃ sunt sup celũ .s. substãtiaꝝ separataꝝ ⁊ beatoꝝ angeloꝝ qui sunt in nummro in cõprehẽsibili: ⁊ ex isto ꝯsurget ĩ admirationẽ diuine bonitatis q̃ in tot bona inumerabilia se diffundit. Hãc cõsiderationem habuit ille cõtẽplator qui de angeloruz multitudine admiratus dixit Job. 25. Nũquid ẽ numerus militũ eius. ¶ In hac cõsideratione ⁊ in hoc gradu ascẽderat ille vir desideriorũ ⁊ maximus cõtẽplatiuus Daniel quãdo raptus in cõtẽplationẽ vidit ꝙ antiquus dieꝝ sedit ⁊ vidit angeloꝝ multitudinẽ illi ministrãtiũ dicẽs. Dan. 7. Millia milliuz ministrabant ei ⁊ decies cẽtena millia asistebant ei. O contemplator ascende super gradum istum multitudinis rerum. Ex quo videre: contemplari: ⁊ admirari: ⁊ diligere poteris dei infinitam bonitatem que de sui natura est in tot innumerabilia bona diffusiua. Et cognosces q̃d illa est fons ⁊ pelagus omniũ bonitatũ ⁊ appropriat̃ spiritui sancto.

¶ Quartum Situatio siue collocatio. ¶ Que ẽ mirabilis ĩ hoc sensibili mũdo quã nouellus cõtẽplator sic potest cõtẽplari. ¶ Primo cõsideret quõ diuina sapiẽtia collocauit terrã q̃ ẽ vilius sunũ oĩum elemẽtoruz in ĩno ⁊ profundo huius mũdi. Et super eam collocauit aquã maris que fundatur super terram. Super aquam aerez. Super aerem ignem. Super ignem celus lune. Super lunã Mercuriũ. Super Mercurium Uenerem. Super Uenerem Solem. Super Solem Martem. Super Martem Jouẽ. Super Jouẽ Saturnum. Super Saturnuz Firmamẽtũ. Super Firmamẽtũ Celũ Christallinũ. Sup Christallinũ Celũ empireũ. Ita ꝙ corpora nobiliora collocauit in loco superiori ⁊ nobiliori. ¶ Secundo consideret q̃d ornamenta istorum corporum ordinauit ⁊ collocauit secundum ordinem dignitatis eorum. Nam posuit animalia terrestria super terrã. Pisces in aqua. Uolucres in aere. Hominem in paradiso deliciarum qui est altissimus a terra transiens mediam regionem aeris in qua habitant volucres celi secundum aliquos doctores. Lucem ⁊ stellas in celo ⁊ firmamento. Angelos in Celo empireo ita ꝙ digniora in locis superioribus collocauit secũdum vniuscuiusqꝫ dignitatem. ¶ Tertio conside-

ret quomodo in minori mundo silicet in homine omnia membra simili modo diuina sapientia collocauit. Nam in infimo posuit pedes. Post pedes tibias. Post tibias crura. Post crura ventrem. Deinde pectus: deinde: brachia: et deinde collum. Post caput: in quo ordinate collocauit os. Supra os nares. Supra nares aures. Supra aures oculos. Supra oculos cerebrum quod est instrumentum rationis et sic quanto sunt digniora tanto sunt loco superiora: sicut patet in oculo et cerebro que sunt dignissima et ideo in loco dignissimo collocata. ¶ Quarto consideret quomodo in vna arbore omnia sunt ordinate situata. Nam primo est radix in decora in profundo quasi in fundamento. Post radicem truncus. Post truncum rami. Post ramos frundes. Post frondes folia. Post folia flores. Post flores fructus. Et sic quanto sunt digniora et pulchriora tanto habent locum superiorem et digniorem. Consideret ergo contemplator quanta differentia est inter terram et celum empereum. Inter formicam et angelum. Inter oculum et pedem. Inter radicem incultam et florem radiantem: et cognoscet et admirabitur de diuina sapientia que omnia creata tam miro ordine situauit et collocauit. ¶ Hunc quartum contemplationis gradum ascenderat Salomon quando dicebat prouer. 25. Celum sursum et terra deorsum. Et ille magnus contemplator quando dixit sapientie. xi. Omnia in mensura et numero et pondere disposuisti. Et ps. cum dixit in ps. ciij. admirando dei sapientiam. Benedic anima mea domino. Domine deus meus magnificatus es vehementer. Extendens celum sicut pellem: qui tegis aquis superiora eius. Qui fundasti terram super stabilitatem suam: non inclinabitur in seculum seculi. Abissus sicut vestimentum amictus eius super montes stabunt aque. Ascendunt montes et descendunt campi in locum quem fundasti eis: et post multa enumerata subiungit dei sapientiam admirando. Quam magnificata sunt opera tua domine omnia in sapientia fecisti. O celestium contemplator ascende super gradum istum: quia ex ipso poteris clare videre contemplari: admirari: et diligere summam dei sapientiam que omnia suis locis decentissime et mirabiliter situauit.

¶ Quintum Operatio. Nam in hoc vniuerso sensibili mirabilis valde est varia creaturarum operatio. Quam potest contemplator hoc modo aduertere. ¶ Primo consideret quomodo vnaqueque pars principalis vniuersi habet propriam et distinctam operationem secundum gradum sue nature et dignitatis. Exemplum terra descendit simpliciter ad centrum: et germinat. Aqua descendit secundum quid et infrigidat. Aer ascendit secundum quid et humectat. Ignis ascendit simpliciter et desicat. Celi influunt. Luminaria celi illuminant. Angeli deum contemplantur amant et laudant: et vnumquodque operatur secundum sue nature qualitatem et dignitatem. ¶ Secundo consideret quomodo nature singule habent singulares operationes. Nam vegetabilia et plante germinant. Bestie terre parturiunt. Pisces maris ouificant. Aues aeree nidificant. Luna humectat. Sol desicat. Venus viuificat. Mars mortificat. Juppiter iocundat. Saturnus contristat: et sic vnaqueque natura specialem habet: et distinctam operationem. ¶ Tertio consideret quomodo in homine quasi in minori mundo quot sunt speciales partes tot sunt

spetiales operationes. Nam pedes am
bulant. Manus operantur. Cor viuifi
cat τ calefacit. Os comedit. Lingua
loquitur. Naris odorat. Auris audit.
Oculus videt. Memoria meminit.
Intellectus cognoscit: τ volūtas amat:
τ imperat: τ sic sūt mirabiles operatio
nes in minori mundo .s. in homine.
¶ Quarto cōsideret quomodo in vna
arbore. Radix nutrit. Trūcus regit.
Rami diffundūt virtutē. Folia coope
riunt τ defendūt. Flores spargūt odo
rem: τ fructus cibant. Et sic omnia in
vniuerso habent singularem τ propriā
operationem secūdum cōditionem sue
nature. Que operationes mirabiles si
cōtemplator diligenter consideraverit:
ex his facillime ascēdere poterit ad co
gnitionem τ contemplationem diuine
iustitie: que vnicuiqꝫ nature tribuit of
ficium suum τ sibi conueniens secūdū
suam dignitatem τ iustitiam distribu
tiuam: τ surget in magnam admiratio
nē diuine iustitie que tribuit vnicuiqꝫ
ſm cōditionē suam. ¶ In huius figu
ram legimus .3. Re. 10. Quod cum Re
gina Sabba ascendisset hierusalem
ad videndum Regem Salomonem:
cum vidisset in domo eius ordinē mi
nistrantium: quia vnusquisqꝫ erat de
putatus ad proprium officium. Aliqui
ad officium coquine. Aliqui ad officiū
mense. Aliqui ad offerenda sacrificia.
Aliqui ad consulendum. Aliqui ad lau
dandum deum: admirata de tam ordi
nata operatione: τ facta in spiritu cepit
laudare τ magnificare Regem Salo
monem. Sic moraliter anima sancta ꝙ
est regina corporis τ sensuum quos
bene regit: per desiderium diuine sapiē
tie τ contemplationis ascendit in hieru
salem supernam per gradus supradi
ctos: τ quando videt in isto mūdo sen
sibili qui est domus veri Salomonis
tot ordines ministrantium τ operātiū.
Ita quod aliqua agunt opera terrena:
Aliqua opa aquatica: animalia currūt
pisces natant: volucres volant: celi mo
uentur: angeli docent. In admiratione
subleuata cogitur laudare: τ benedice
re: τ magnificare Regem Salomonē.
O contemplator ascende prudenter ad
gradum istum: qꝛ ex ipso facile poteris
videre: contemplari: admirari: τ dilige
re diuinam iustitiam que tribuit om
nibus que sua sunt τ secūdum dignita
tem eorum.
¶ Sextus Gubernatio. In isto sensibi
li mūdo est diuina gubernatio: que est
valde mirabilis τ ad contēplationē di
uine pietatis subleuatiua. Quam no
uellus contemplator sic potest aduerte
re. ¶ Primo consideret quomodo di
uina pietas ordinauit: quod omnia su
periora influant suam bonitatem ad in
feriora quasi indigentia: que sine tali in
fluxu τ cōmunicatione viuere τ subsi
stere non possent. Exemplum deus ex
sua bonitate influit in angelos. Angeli
influunt in celos ipsos mouendo. Ce
li influūt in elementa: ipsa alterando.
Elementa influunt in elemētata vt sūt
plante τ animalia: que sine tali influen
tia τ cōmunicatione viuere nō possent.
¶ Secūdo cōsideret quomodo corpo
ra superiora cōmunicant τ influūt suā
bonitatem in inferiora ſm ratiōes par
ticulares. Nā septem planete influunt
ad cōciliationem elementorum ꝙ sunt
contraria τ remota ab equalitate: in mi
neralibus: puta in auro: argento: τ lapi
dibus. Firmamentum influit ad con
ciliationem in vegetabilia: vt sunt her
be τ plante. Christallinum influit ad cō
ciliationem in sensibilia: prout sunt ani
malia: pisces: aues. Empireum influit

ad conciliationem in corpora humana que disponuntur ad nobilissimam formam: videlicet animam rationalem: ad quam terminatur omnis appetitus nāe sensibilis ꝛ corporalis. ❡ Tertio consideret quomodo spiritualia superiora influūt inferioribus bonitates suas: sine quibus viuere nō possent spiritualiter. Nam deus influit in primam angelorum hierarchiā reuelādo ea q̄ vult. Prima hierarchia reuelat ꝛ īfluit in secūdam: ipsam de agēdis illuminādo. Secunda hierarchia reuelat ꝛ influit in infimam. Infima reuelat ꝛ influit ī homines spirituales ꝛ principales. Principales vero in īferiores: docēdo: arguēdo: increpādo: exhortādo. ❡ Quarto cōsideret quomodo ī minori mūdo membra principaliora īfluant ī minus principalia: sicut cor īfluit vitam: calorem: ꝛ motū omnibus mēbris alijs. ❡ Quinto consideret quomodo radix in arbore īfluit ꝛ communicat vitam ꝛ virtutem suam: trūco: ramis: folijs: floribus: ꝛ fructibus. Et omnia ista īferiora sine superiorum influētia ꝛ communicatiōe viuere nō valerent. Propter quod diuina pietas ordinauit: q̄ omnia superiora ꝛ habūdantia īfluāt ꝛ cōmunicēt īferioribus nō habētibus: quatenus omnia viuere ꝛ cōsistere possint. Ascēdat ergo cōtemplator ad gradum istum: ꝛ ide videbit quomodo diuina pietas gubernat mūdum istum cōtinue influēdo ꝛ mouendo: ꝛ instigādo superiora ad influendum in inferiora sine retardatiōe ꝛ tūc cognoscere poterit diuinam pietatem in sua creata. ❡ In huius figurā legimus Gen. 18. Quod cum tres viri trāsirēt iuxta tabernaculum Abrae in cōuale membre: ipse īuitauit eos ad comedēdum. Et illis annuentibus ipse Abraā cucurrit ꝛ festinauit ad armētum ad accipiēdum vitulum. Et fecit Sarram vxorem suam accelerare ad preparādum cibum. Et seruum suum fecit festinare ad coquēdū cibos. Quibus coctis tres viri comederūt. Et post comestionem promiserunt ipsi Abrae filiū Isaac. Moraliter Abrā pius ad peregrinos ꝛ pauperes: qui interpretatur pater multarū gētiū: est deus gloriosus: qui est pr̄ oīū viuorū ꝛ mortuorū: qui pius est ad oēs egētes ꝛ paupēs ꝛ maxime ad hoīes: qui ī hoc mūdo sūt pegrini ꝛ aduene. Et ꝑisto hoīe pegrino pascēdo ꝛ cōseruādo ipsemet deus q̄si alter Abraā festinat ꝛ currit in nos cōtinue īfluēdo suā bonitatē ꝛ nos ꝑueniēdo. Et nō solum ipse festinat: sed ēt angelos quasi sarram sibi cōiunctā per similitudinē nāe accellerare iubet: q: cōtinue facit currere de celo ad terram ꝛ mouere celos ad nostrā sustentationē. Et tertio facit festinare seruū: q: naturā celorū corporalē q̄si dei seruā: facit continue nobis influere ꝛ coquere cibū adiuuando ad digestionē: ꝛ nutritionē ꝛ cōseruationē. Quo facto: nascit̄ ꝛ ꝓmittitur risus ꝛ gaudiū quasi Isaac qui interpretatur risus. Quia omnes iste influentie ꝛ gubernationes per ipsū deū ꝛ per creaturas superiores ordinantur ꝛ terminantur ad hominis gaudiū ꝛ risum ꝛ letitiā sempiternā in vita beata. Ascēdat igit̄ cōtēplator ad gradū istū: q: ex eo facile poterit videre: cōtēplari: admirari: ꝛ diligere sūmā dei pietatē: q̄ cōtinua superiorū influētia mūdum istum regit ꝛ gubernat.

❡ Septimū Successio siue duratio: q̄ est mirabilis valde in hoc mūdo sensibili. Et hāc successionē cōtinuā pōt nouus cōtēplator sic aduertere. ❡ Primo

consideret quõ terre nascentia successi ua generatione: ⁊ annua resurrectione perseuerant ⁊ continuant: ita nunc sicut a mundi principio. ¶ Secũdo quõ oĩa bruta existentia super terrã cõtinua su scitatione prolis multiplicãtur ⁊ pseue rant. ¶ Tertio quomodo oĩa aquatica sicut sunt pisces continuata generatiõe in secula pseuerãt ⁊ pmanẽt. ¶ Quar to quõ omnes celi volucres multiplica ta prole continuo durant ⁊ subsistunt. ¶ Quinto quomodo homo dominus oium aĩaliũ successione cõtinua manet ⁊ subsistit dicẽte ps. Generatio pterit: generatio aduenit. ¶ Sexto quõ tota mũdi machina celorum. s. ⁊ elemẽtorũ in suo esse pseuerat: licet multa sunt ad inuicem contraria sicut in elementis ⁊ planetis patet. ¶ Septimo quomodo ipsum tempus continue renouando ⁊ transeundo perseuerat de die in diem: ⁊ de anno in annum. Et hec diligenter considerando poterit ex his contempla ri dei perseuerantem ⁊ permanentem eternitatem: que omnia ista cõtinuat ⁊ manutenet. Cum. n. omnia ista sint mu tabilia ⁊ corruptibilia ꝺ sui natura: per seuerare nõ possetit nisi ab aliquo eter no ⁊ permanenti conseruarent. ¶ Su per hunc gradum ascenderat propheta cum diceret in ps. ũ8. In eternum do mine verbum tuum permanet in celo. In generatione ⁊ generationem veri tas tua: fundasti terram ⁊ permanet. Ordinatione tua perseuerat dies: quo niam oĩa seruiunt tibi. Si super hos septem gradus ascenderet cõtẽplator: veniret ad octauum in quo inueniret vnum primuꝫ: summe potens: summe pulchrum: summe bonum: summe sa piens: summe iustum: summe pium: ⁊ summe stabile siue eternũ: qui est deus gloriosus. Et sic despiceret omnem po tentiam: pulchritudinem: bonitatẽ ⁊ sa pientiam temporalem ⁊ transitoriam. Hec scala septem graduum potest figu rari in illa scala qua ascendebať ad por tam aquilonarem muri medij: ipsius templi diuini quam in visione vidit ꝓ pheta Ezechiel. Que septem gradus habebat quibus ascendebatur ad ip sam portam aquilonarem. Moraliter per aquilonarem portam: que est altissi ma ⁊ videtur congruere maiestati diui ne quam lucifer voluit occupare dicẽs. Sedebo in monte testamenti in lateri bus aquilonis: Isa. 14. intelligitur di uina contemplatio siue ingressus ad di uinam contemplationem. Per septem gradus quibus ascenditur ad eam pos sunt intelligi septem predicta: quibus contemplatiuus ad septem dei mirabi lia contemplanda consurgit. Qui ergo vult ad aquilonarem portam ascende re: currat per septem mirabilia huius mundi ⁊ videbit dei mirabilia in profũ do. Uenite ergo ascendamus.

¶ De secũda ⁊ gñali cõtẽplatiõis scala ꝑ huius mũdi sensibilia. Cap. iiij.

V Enite ascenda mus ad montẽ domini: ⁊ do cebit nos vias suas. Q꞉ va rie sunt hominum voluntates: varij ap petitus: ⁊ quot capita tot sententie: ⁊ va ria atq꞉ diuersa sunt spũs sancti dona. Propterea diuersas dapes propone mus: diuersa itinera: variasq꞉ scalas di stinguemus q̃tenus quisq꞉ sumat qꝺ sibi sapit: ⁊ per illam scalam ascendat quam magis sibi viderit accommoda taꝫ. Descripta ergo prima scala que po test dici generalissima: describenda est secunda magis contracta que potest vo

tari generalis: et habet septem gradus quos siquis seriose conscenderit: omnino consurget in contemplationem: admirationem: et dilectionem diuine maiestatis quam principaliter querimus in hac arte.

¶ Primus gradus est contemplari ea que habent tantum esse: siue ea que existunt: que nouellus contemplator sic pot breuiter examinare et aduertere. ¶ Primo ergo consideret corpora huius mundi simplicia: que sunt quattuordecim: vz Terra: Aqua: Aer: Ignis: Luna: Mercurius: Venus: Sol: Mars: Juppiter Saturnus: Firmamentum: Christallinum: et celum empireum. ¶ Secundo consideret mixta imperfecta que .s. sunt composita ex aliquibus elementis: non tamen ex omnibus quattuor elementis: cuiusmodi sunt illa que in aere generantur: vz Nubes: Nebule: Fulgura: Tonitrua: Niues: Grandines: et pluuia: et ista omnia sunt perfectiora quam simplex elementum: quia continent in se saltem duo elementa virtualiter. ¶ Tertio consideret mixta perfecta que .s. composita sunt ex quattuor elementis prout sunt saxa: lapides: arene grana: que adhuc sunt predictis perfectiora: quia continent plura elementa. ¶ Quarto consideret omnia mineralia que in visceribus terre generantur: et sunt septem secundum correspondentiam septem planetarum: vz: Ferrum: Plumbum: Stagnum: Es: Auricalcum: Argentum: et Aurum: que adhuc predictis mixtis sunt perfectiora tum propter nobiliorem influentiam: tum propter nobiliorem mixtionis formam. ¶ Quinto consideret existentia preciosa: cuiusmodi sunt omnes lapides preciosi cum suis speciebus et naturis: vz Jaspis: Saphirus: Calcedonius: Smagradus: Sardonix: Sardius: Chrisolitus: Berillus: Topacius: Chrisopassus: Jacintus: Ametistus: et omnes Perle: Margarite: et alij lapides preciosi qui adhuc predictis omnibus iudicantur digniora. Cum hec omnia contemplator in mentem suam adduxerit. Aduertat attente: quod si hec omnia essent aurum mundum: vel essent tot gemme preciose. Et omnes celi essent pleni auro probatissimo. Omnia hec simul nihil sunt in comparatione bonitatis et preciositatis diuine que omnia ista creauit. Hec.n.omnia vt prouerbialiter loquar non sunt nisi quoddam sputum dei quod quasi proiecit de intimis suis: quando dixit et facta sunt. Et non sunt nisi quoddam superfluum diuine bonitatis. Et ideo quanta est differentia inter sputum hominis et suam essentiam. Tanta differentia est et maior inter creaturas et substantiam diuine essentie et maiestatis. Et sicut sputum hominis in eius comparatione est quedam abhominatio. Ita omnia creata predicta in comparatione diuine maiestatis sunt quasi abhominabilia. Et ideo si contemplator animaduerterit: quanto amore diligit quis vnam possessiunculam terre: vel vnam capsam plenam aureis: profecto erubescet totum sui amoris thesaurum non effundere in illum: in cuius comparatione hec omnia terrena que tamen diliguntur sunt stercora. O celestium contemplator aduerte quanto affectu diligit quis palacium ex calce et lapidibus compaginatum: et erubesce non effundere totum amoris tui thesaurum in illum qui creauit celum et terram. Venite ergo ascendamus.

¶ Secundus gradus est contemplari ea que tantum viuunt: siue viuentia tantum. Que contemplator sedulus sic succinte discurrat. ¶ Primo consideret herbas silvestres que de terra sine humana industria producuntur: et possunt dici filie

legittime ipsius terre quia sua virtute sine adulterino cōsortio parturiūtur ꝛ nutriūtur. ¶ Secūdo cōsideret herbas domesticas que de terra cum humana industria nascuntur ꝛ nutriūtur: sicut sūt omnia que ex seminibus iactis producuntur vt frumentum ꝛ omnia alia legumina: que ipsius terre dici possunt filie bastarde: quia quasi cum consortio extraneo ꝛ adulterino generantur ꝛ nutriuntur. Et iste sicut ꝛ predicte quot sint numero quis enarrare sufficeret. ¶ Tertio consideret fructus: fructeta ꝛ arbusta que tenent medium inter herbas ꝛ arbores proceras ꝛ a terra eleuatas. Et ista arbusta sunt inumerabilia: sicut patet in siluis i mōtibus ꝛ i nemoribus. ¶ Quarto cōsideret arbores siluestres ꝛ infructuosas que in montibus: vallibus: desertis ꝛ siluis sine humana industria: sola vi nature ꝛ celesti influentia generant̄: q̄ sunt q̄si sine numero. ¶ Quinto consideret omnes arbores fructificantes ꝛ domesticas: que etiam sine numero quasi dici possunt propter eoꝝ multitudinē: ꝛ hec nascunt̄ ꝛ nutriūt̄ multociēs cū adiutorio humane industrie. Et ista q̄ sunt in secūdo gradu digniora sunt q̄ȝ ea q̄ sunt in primo: dicēte Aug. viuētia nō viuētibus iure preponimus. Et cū cōtēplator hec omnia in memoriam suam adduxerit: cōsideret attente q̄ḋ si omnia folia predictorum ꝛ omnes fructus: ꝛ omnia semina eorū cōuerterentur in linguas explicare nō possent bonitatē diuinā: a q̄ hec omnia tā mirabiliter q̄ȝ misericorditer ꝓcesserūt. Et erubescat se tota intētione ꝛ mente nō intēdere i deū infinitū bonū: cū tn̄ rusticus arator totum studiū apponat ad secādū ꝛ colligēdū fenū. Heu heu me miserum. Si tanto amore diligitur fructus terre mar cessibiles. Si tantum diligitur materia lignea. Si tāto amore prosecuntur semina terre: granū: blada. Quāto amore diligi debet essentia diuina: ꝛ illa bona inmarcessibilia ꝛ sempiterna. O celistiū cōtēplator ascēde supius ꝛ fige gradū tue cōsiderationis in miseria humane cecitatis: que tota in amādo huius mūdi puluerem effunditur.

¶ Tertius gradus est contemplari ea que tantum sentiunt siue sensitiua tantum. Que nouellus contemplator sic succinte discurrat ꝛ videat. ¶ Primo consideret oīa aquatica que in aquis viuunt sicut sunt pisces maris ꝛ flumi num quorum species sunt a mortalibus innumerabiles ꝛ indiuidua incomprehensibilia. ¶ Secundo consideret omnia reptilia que corpore repunt super terram sicut sunt genera multa serpentum: ꝛ viperarum lacertarum: stellionum ꝛ aliorum corpore suo super terram reptantium. ¶ Tertio consideret omnia gressibilia que super pedes stantia ambulant motu progressiuo super terrā: sicut sunt leones: vrsi: boues: equi ꝛ huiusmodi quoruȝ numerus ꝛ spēs deus nouit. ¶ Quarto consideret omnia volatilia prout sunt aues cuiuscunq̄ȝ generis ꝛ alia animalia minuta: que volatu feruntur per aerem: prout sunt musce: vespe: apes: et hmōi innumerabiles species: Et hec omnia sunt prestātiora q̄ȝ ea que tantum viuunt dicente Aug. 15. de Trinit. c. 4. Sensu predita in sentientibus preferenda iudicamus. Et cum hec omnia ante mentis sue conspectum posuerit: diligenter aduertat: q̄ḋ si omnia animalia aquatica: oīa reptilia: omnia gressibilia: ꝛ omnia volatilia: conuerterentur in tot

angelos: omnes insimul nihil essent in comparatione diuine bonitatis: sapientie et maiestatis. Imo hec omnia insimul etiam si essent tot angeli minus essent in comparatiõe dei q̃ granũ milij in comparatione celi empirei. O miseriam magnam hominum mortalium qui tantũ diligũt: oues: boues: equos: canes: et aues: et dominum qui fecit oĩa obliuiscuntur. Si super hunc gradum contemplator ascenderit: profecto in cõtemptum venient omnia terrena et sapere incipient celestia et diuina. Uenite ergo ascendamus.

¶ Quartus gradus est contemplari ea que discernunt siue rationalia et mortalia quales sunt homines existentes ĩ hac vita. Que contemplator sic põt aduertere et in memoriam suã deducere. ¶ Primo consideret quot fuerunt ante nos a tempore conditionis humane nature vsq3 ad p̃ntem horam in omnibus mundi partibus: in oriente: occidẽte: septemptrione: et meridie: et ponat p casum possibilem quod omnes nunc superuiuerent. ¶ Secundo consideret quot modo supersunt et viuant in Asia: in Aphrica: et in Europa: in insulis maris ĩnumeralibus: et sic bene consideret ĩueniet eos quasi sine numero saltem vix cõprehensibili homini viatori de lege cõmuni. ¶ Tertio consideret quot in futurum nasciturі sunt et possent nasci deo volente: et adhoc influente. O deum mirabilem qui tanta fecit facit et faciet. ¶ Quarto consideret in his illos qui fuerunt principaliores in sapientia huius mundi: sicut fuerunt Philosophi: Astrologi: Medici: Oratores: Poete: Legiste: Canoniste: et cuiuscunq3 scientie principales qui fuerũt quasi stelle in mundo. ¶ Quinto consideret illos qui fuerunt eminẽtes in dominatu et potẽtia: vt Imperatores: Reges: Duces: Principes: Magistratus: Cõsules: et Bellatores: qui in multis victorijs exercitati ab hominibus dij appellati sunt. ¶ Sexto consideret viros eminẽtes in sanctitate: sicut fuerũt Patriarche: Prophete: Apostoli Euãgeliste: Martires: Confessores: Monachi: et Religiosi: Heremite ac solitarij qui inter ceteros homines mirabiles apparuerunt in signis: et prodigijs: et miraculis que faciebant: adeo q̃ ab ignorantibus aliquando sunt dij reputati. ¶ Septimo consideret quod minimus hominum solus p̃ponderat in nobilitate et dignitate omnibus predictis q̃ h̃nt: vel tm̃ esse: vel tm̃ viuere: vel tantum sentire: dicente Augustino vbi supra. Intelligentia non intelligentibus preferenda iudicamus. Cum hec omnia contemplator intra semetipsum aduerterit: consideret: quod si omnes homines predicti insimul forent cum omni sua sapientia: potentia: et sanctitate: nihil sunt in comparatione diuine bonitatis: diuine sapientie: et diuine potẽtie: quia finiti ad infinitum nulla est ꝓportio mensure. Et ex isto contemplator assurget in admirationem: contemplationem: et dilectionem diuine maiestatis. Et in contemptum cuiuscunq3 temporalis amicitie vel fauoris. O si tantum admiramur Aristotelis philosophiam: Cesaris potentiam: et Frãcisci sanctitatem: quis non surget in admirationem illius sũme sapientie: sũme potentie: et summe sanctitatis. Heu si tantum Regum: ac Imperatorum potentiam formidamus: gloriam admiramur: ac preceptis sine rebellione paremus. Quale cor ita ferreum quod nõ formidet: non admuret: ac non ꝓmpte obediat illi: cuius potestas est potestas

eterna: ꝛ regnū regnū eternū qđ nō corrūpitur. Si tm̄ diligitur muliercula: filius: aut maritus: qui sūt vasa cinerꝫ. Quis non totis visceribus diligat illū: qui omne hominum genus simili produxit ab ortu. O mortales venite ascēdamus ad montē dn̄i.

¶ Quintus gradus est contemplari ea que cōprehendunt siue beata prout sūt anime beate ꝛ angeli beati. Que contēplator potest sic breuiter considerare. ¶ Primo consideret animas beatas que sunt in paradiso ab ascensione xp̄i vsqꝫ ad diem p̄ntem: que sunt vt ita dixerim innumerabiles. ¶ Secundo cōsideret quod vna anima beata sola preponderat ꝛ superat in scientia: nobilitate: fortitudine: dilectione: omnes hoīes existentes in hac vita saltem intensiue: dicente Aug. Beata miseris preferēda iudicamus. ¶ Tertio consideret naturam angelicam beatam que est distincta in tres hierarchias: ꝛ in nouem choros. In quibus sūt angeli q̄si innumerabiles dicente Job. 25. Nunquid est numerus militum eius. ¶ Quarto cōsideret q̄ꝺ vnus angelus in naturalibus prepōderat omnibus animalibus: qꝛ de demone de quo minus videtur dicitur Job. 41. Non est potestas sup terram que comparetur ei. ¶ Quinto consideret quomodo virgo Maria est super omnes angelos ꝛ facit per se vnū chorum siue gradum inter deū ꝛ alias puras creaturas: qꝛ est sicut collum qđ est medium inter caput ꝛ membra siue corpus. ¶ Sexto cōsideret quomodo gloria virginis maior est intensiue q̄ꝫ gloria omnium animarū ꝛ angelorum simul. ¶ Septimo cogitet quod si oēs aīe: ꝛ oēs angeli: ꝛ virgo Maria ī vnū cōgregarentur: nihil in cōparatione dei essent. Et si omnes predicti gloriaꝫ dei explicare vellent: nec minimam partē enarrare possent. O gloriam magnam ꝛ admirabilē dei nostri: in cuius comparatione omnia sūt nihil: oīa fumus: oīa vmbra: in cuius enarratiōe omnes lingue deficiunt: ꝛ omnes intelligentie obscurantur. O celestium contēplator si tm̄ diligis aīam: Petri: Pauli: Joannis Baptiste. Si tantum amas: Michaelem: Gabrielem: Raphaelē. Si tātum diligis virginē Mariam que est vna mulier. Quanto amore: quāto feruore: quanta deuotione debes igniri: accendi: ꝛ inflāmari: in amando illū qui est sanctus sanctorum: qui creauit angelos: qui cunctos condidit sanctos. O celestium cōtemplator ascende super gradum istū: ꝛ videbis quāto amore debeat diligi deus: ꝛ quanta mirabilia eius sunt in profundo.

¶ Sextus gradus est contemplari ea q̄ transcendūt: puta humanitatē xp̄i que omnem puram creaturam transcēdit circa quam pōt contemplator considerare tria. ¶ Primum quomodo ipsa xp̄i humanitas sola prepōderat oībus creatis insimul cōiunctis. Ita q̄ si oēs creature corporales: ꝛ omnes anime: ꝛ omnes angeli: ꝛ virgo Maria: ꝛ tota mundi machina ponerentur ab vno latere: ꝛ ab alio sola humanitas xp̄i: ipsa sola dignior: nobilior: ꝛ potior est oībus predictis: propter vnionem ad diuinā naturam. ¶ Secundū est quod si creature multiplicarētur millies. Ita quod tot essent millia milliū angelorū quot modo sunt angeli numero. Et tot mundi quot mō stelle sunt in celo: ꝛ sic oēs creature insimul computarentur: non ascenderent ad equalitatem humanitatis Christi propter vnionem personalem: quā habet ad diuinum suppositū: propter quam transcendit limites

omniũ pure creaturarũ. ¶ Tertiũ ẽ q̃ ipsa humanitas xp̃i in cõparatione ad diuinitatẽ nihil est. Immo minus q̃ pũctus respectu totius mundi: q2 cum sit finita nullam proportionem mensurabilem habet ad infinitatem essentie diuine. Et cum contemplator fuerit in isto gradu: et viderit quomodo omnia inferiora nihil sunt. Cum etiam se ad superiora conuerterit: credo equidem q̃d cor eius nisi sit durius ferro ꝛ insensibilius petra: surget in admirationem: contemplationem: dilectionem diuinorum: ꝛ in contemptum: ꝛ fastidiũ omniũ terrenorũ. O celestiũ cõtẽplator ascende confidẽdo. Et cõfidas ascendendo: quia si perueneris ad gradum istũ: videbis mirabilia dei in profundo.

¶ Septimus gradus est contẽplari ipsum supessentialẽ: supsubstãtialez: ꝛ supdeã trinitatẽ beatã. Quã cõtẽplator põt cõsiderare inq̃tũ ẽ: prima oiuz cã: primũ entiũ oiuz principiũ: primus vniuersi rector: primus mundi motor. Rex regũ ꝛ dominus dominatium: ꝛ fons totius bonitatis create. ¶ De cuius eminentia ꝛ potentia dicunt Canones de summa trinitate ꝛ fide catholica. c. j. sic. ¶ Unus solus est verus deus eternus: inmensus: incommutabilis: incomprehensibilis. omnipotens: ꝛ ineffabilis: pater filius ꝛ spiritus sanctus. Unum vniuersorum principiuz: Creator omnium visibiliũ ꝛ inuisibilium. Spiritualium ꝛ corporalium. qui sua oĩpotẽti ṽtute simul ab initio temporis: vtranq3 de nihilo condidit naturam. Spiritualem ꝛ corporalem. Angelicam videlicet ꝛ Mundanam. Ac deinde humanam q̃si communem ex spiritu ꝛ corpore constitutam. Hec ibi et Boetius de eius potentia dicit. Rerum vnus pater est: vnus qui cuncta ministrat. Ille dedit Phebo radios: ꝛ cornua lune. Cum ergo ad hũc gradum contemplator ascenderit: profecto si non sit ferreus surget in admirationem: contemplationez: ꝛ dilectionem illius incomprehensibilis ꝛ inextimabilis boni. O si deus est tam immensum ꝛ altum bonum q̃d est cor tã ferreũ q̃d ipsum pre omnibus nõ amaret ꝛ pre ipsius amore oĩa terrena tãq̃ stercora non reputaret. Ascendat igiẽ contemplator per istaz scalã vsq3 ad septimum gradũ: q2 omnino inueniet ꝛ calorem diuine dilectionis: et lucem superne cõtemplationis. ¶ Hec scala potest figurari per illam scalam quam vidit Ezechiel Propheta in muro medio: qua ascendebatur ad portam australez templi de qua dicit Ezech. 40. Ecce porta que respiciebat ad austruz ꝛ in septem gradibus ascẽdebatur ad eam. Porta est per quam ingredimur domuz. Auster venit a meridie in quo sunt lux fulgida ꝛ calor ardens. Septem gradus sunt septez predicti gradus contemplationis: per quos si quis deuote ascenderit: omnino veniet ad portam templi idest ad ingressum celestium ꝛ diuinorum. Ubi inueniet ꝛ lucem contemplationis superne ꝛ feruorem dilectionis diuine. O monachi O serui dei. O mundialium contemptores: quid rimamur in pulueribus ꝛ festucis huius maris instabilis. Diuidamus aquas maris. Separemus preciosum a vili. Omnia probemus. Que bona ꝛ meliora sunt teneamus. Dimittamus caduca: suspiremus ad eterna. Uenite ascẽdamus ad mõtem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De tertia & speciali cōtēplationis scala p huius mūdi sensibilia. Cap. v.

Venite ascendamus ad montē domini: & docebit nos vias suas. Qr proprium est electorum & sanctorum ascēdere de virtute in virtutem donec perueniant ad visionem dei claram: ppterea varias assignabimus scalas vt deuotus contemplator pre manibus habeat viam ascendendi a hierico huius instabilis mundi in supernam & gloriosam hierusalem quietam stabilē & pacificam: & qr iam scalam generalissimā & scalam generalem cōpegimus: nunc specialem scalam cōponemus per rerū species ab infimis ad sūma ascēdētes. Et ista scala licet tot hēat gradus quot sunt rerum species specialissime in vniuerso: tn̄ ne sit nimis confusa: vel longa aut tediosa nouis contemplatoribus: ipsam in triginta gradus diuidemus secundum specialem & gradualem reruz preeminentiam. ¶ Et ista scala potest figurari i archa Noe que vt dicit Gen. vi. Erat trecentorum cubitorum in longitudine: quinquaginta in latitudine: & triginta in altitudine. Per archā intelligitur contemplatio: per cubitum operatio: per centum perfectio operatiōis: per tres: tres anime potentie intelliguntur: per quinqz & decem q̄ faciunt quinquaginta intelliguntur quinqz sensus & decem diuina precepta: per triginta cubitos intelligi possunt triginta gradus huius presentis scale. Quando ergo anima nostra per operationes perfectas trium potentiarum anime. s. p perfectam recordationem: perfectam speculationem: & perfectam dilectionē se extendit in deum: tunc archa nostre cōtemplationis est trecentorum cubitorū in longitudine. Et quādo per operationes quinqz sensuuz se extendit ad exequenda decem diuina mandata tūc est quinquaginta cubitorum in latitudine. Et tunc est completa & perfecta quādo per istos triginta gradus quasi per triginta cubitos ascendit in altitudine.

¶ Pro quorum graduum & scale clariori notitia: est primo notandū. Quod species vniuersi sunt sicut numeri: ita quod sicut non reperiuntur due species numeri equales: sic nec etiam due species vniuersi possunt esse equales: sed omnino sunt inequales: ita quod vna ē perfectior & dignior q̄ alia: etiā si eius indiuidua multiplicarētur in infinitū. ¶ Exemplum quod deseruiet toti isti scale. Leo & formica sunt due species: & leonis species ē perfectior & nobilior: vnus leo numero perfectior & nobilior est intēsiue: q̄ sunt īdiuidua oīa formicarum etiam si multiplicarentur: vt ita dixerim in infinitum. Nam omnes insimul nunq̄ equarent perfectionē leoninam. Similiter homo est species perfectior q̄ sit leo. Unus homo numero etiam infimus in tota humana specie p ualet infinitis leonibus. Ita qd omnes leones si plures numero essent q̄ maris arena: nunq̄ equarent perfectionem humanam. Hoc idem teneatur in omnibus alijs naturis adinuicem comparatis. ¶ Secundo notandum quod p istam scalam ascendemus per species specialissimas: & aliquando per species subalternas siue generales: & incipiemus ab infimis. s. a corporalibus inanimatis: deinde veniemus ad corporalia animata: & vltimo ad spiritualia pura: procedendo de imperfecto ad perfectū donec veniamus ad scale consumationem & verticem. Istis sic presuppositis

veniamus

veniamus ad primū & fundamētalem gradum scale.

¶ Primus gradus huius scale est ipsa terra que est nobis magis propinqua. ¶ Et sup istā ponat cōtēplationis sue pedē cōsiderādo quō ipsa est a deo remotissima: & materie prime propinquissima propter sui materialitatem qz multum participat de materia. Et quō ē oīuz rez villissima & rudissima & ideo sub pedibus hominū strata q̄si cōtemnēda & conculcanda. Et de isto gradu videbit hominum secularium stultitiam qui villissimam omnū terram plus dilligunt: q̄z dignissimum deum.

¶ Secundus gradus est aqua maris. ¶ Sup quā ponet pedē cōtēplationis deuotus cōtēplator cōsiderādo quomodo aqua ipsa fecūdat terram & quō terra sine aqua fecūdāte nihil produceret. Et sic aqua ē quasi forma & pfectio terre. Cōsiderabit etiaz quō aqua que est species distincta a terra est perfectior & nobilior terra: ita qd si terra haberet indiuidua infinita nunq̄z omnia illa equarent perfectionē aque que est species superior ipsa aqua: essentialiter ordinata ad vniuersi perfectionem.

¶ Tertius gradus est aer. ¶ Super quē ponet cōtēplator pedē mētis sue Cōsiderādo quō aer ipse totā circūdat aquā & quasi fouet & nutrit. Et est quasi forma & perfectio ipsius aque. Considerabit etiam q est tanto dignior & nobilior ipsa aqua q si indiuidua aque essent infinita nunquam ad eius perfectionem vel equalitatem ascenderent.

¶ Quartus gradus est ignis. ¶ Sup quē ponet mentis sue pedē cōtēplator cōsiderando. Quomodo ipse ignis circundat aerem: & est quasi forma & perfectio eius qz actualior & formalior. Cōsiderabit etiam qd ipse ignis preualet in nobilitate & dignitate omnibus individuis aeris etiam si in infinitum multiplicarent̄: preualet ēt oībus indiuiduis aque & terre insimul iunctis: etiam si in infinitum multiplicarentur.

¶ Quintus gradus sūt. Mixta inaīata ex his quattuor ellementis composita sicut sunt lapides: metalla: & gemme. ¶ Super quem ponet pedē cōtēplator considerando quomodo vnum mixtū inanimatū verbi gratia aurum vel argentum preualet omnibus quatuor elementis & eoz indiuiduis simul iunctis ēt si in infinitum multiplicarētur. Et est quasi formale respectu elemētorū & superius dignitate qz vltra elementa que in se virtualiter continet: cōtinet etiaz formam mixtionis digniorem.

¶ Sextus gradus est celū lune. ¶ Super quem ponet mentis pedem cōtemplator considerando quomodo ipsa luna est mater humidorū & immediate dispositiua oīuz generabiliū & corruptibiliū. Et est dignior & nobilior oī misto inaīato & corruptibili cū ipsū celū lune sit icorruptibile saltē ab agēte naturali. Jmo si multiplicarent̄ oīa mixta & oīa elemēta in infinitū nūq̄z ascēderēt ad dignitatē celi lunaris propter nobilitatem sue forme.

¶ Septimus gradus ē celū Mercurij. ¶ Super quē ponit pedē cōtēplator cōsiderādo quō Mercurius ē sciētificus & ingeniosus disponēs hominē ad scientiam & negociationes. Et quomodo superat in nobilitate celum lune in tantum qd si celi lune multiplicarentur in millia nunq̄z ad eius ascen

derent dignitatem: propter nobiliorem
⁊ digniorem formam.

¶ Octauus Gradus est Celuz veneris.
¶ Sup quē cōtēplator pedē ponet cō/
siderādo qūo venus est deliciosa hoīez
disponēs ad delectabilia ⁊ iocunda. Et
qūo superat mercuriū ⁊ oīa p̄dicta in
nobilitate: ita q̄ si Mercurius ⁊ oīa in
feriora ī īfinitū multiplicarent̄ nō ascē
derēt ad eius dignitatē.

¶ Nonus Gradus est Celum Solis.
¶ Sup quē cōtēplator ponet pedē cō/
siderādo qūo Sol est gloriosus: quia
Solus lucet inter luminosa ⁊ disponit
hoīem ad gloriam laudē ⁊ honorē. Et
qūo oīa inferiora in nobilitate superat:
ita qd̄ si celū veneris multiplicaret̄ q̄si
in infinitū cū oībus inferioribus simul
nūq̄ʒ ad eius dignitatē ascenderet pp
formā nobiliorē.

¶ Decimus Gradus est Celū Martis.
¶ Sup quē ponet pedē cōtēplator cō/
siderādo qūo Mars est bellicosus ⁊
iracūdus disponēs hoīem ad rixas: li/
tes: ⁊ bella. Et qūo oīa inferiora supat
in infinitū: ita qd̄ si celū solis in infini/
tū numero multiplicaret̄ cū oībus infe
rioribus nūq̄ʒ ad eius dignitatē ascen/
deret pp formā eius specificā superio/
rem ⁊ digniorem.

¶ 11° Gradus est Celū Jouis. ¶ Su
per quē cōtemplator ponet pedē cōsi/
derando qūo Juppiter est benignus ⁊
vitalis disponens hoīem ad benignita
tem ⁊ vitā. Et qūo in nobilitate supat
Martē: ita qd̄ si eius celum in infinita
indiuidua multiplicaretur cū oībus in
ferioribus simul nūq̄ʒ ad eius dignita
tem ascenderent propter formam eius
specificā ⁊ superiorē.

¶ 12f Gradus ē Celū Saturni. ¶ Su
per quē ponet pedē cōtēplator cōside/
rādo qūo Saturnus est tristis ⁊ mor/
tiferus disponēs hoīem ad tristitiam ⁊
mortē. Et qūo in nobilitate supat Jo/
uē: ita q̄ si Celū Jouis in infinita indi
uidua multiplicaret̄ cū oībus inferiori
bus p̄dictis nūq̄ʒ ad eius dignitatem
ascenderet propter formam illius spe
cificam superiorem ⁊ nobiliorem. Et
ista septem corpora planetarum influūt
super quattuor elementa cōtraria cōci
liando ea in mixto inanimato.

¶ 13f Gradus est. Celū stellatū siue fir
mamētū. ¶ Sup quē cōtēplator pedē
ponet cōsiderādo qūo ipsuʒ est virtuo
sum ⁊ vitale pp multitudinē stellarū ⁊
luminis. Et qūo influit ī vegetabilia. s.
herbas: plātas: ⁊ arbores cōciliādo q̄t/
tuor elemēta contraria ad receptioneʒ
forme vegetabilis. Et qūo in dignitate
est sup Saturnū: ita qd̄ si Saturni in/
diuidua millies multiplicarent̄ cū oīb⁹
p̄dictis nūq̄ʒ ad eiuʒ eq̄litatē ascēderēt
pp formā specificā supiorē.

¶ 14f Gradus est. Celū Christallinuʒ
siue primū mobile. ¶ Sup quē ponet
pedē cōtēplator cōsiderādo qūo ipsum
est motiuū valde: ⁊ ad eius motū mo/
uent̄ ⁊ mēsurant̄ oīa īferiora ⁊ motuʒ
eorū. Et qūo influit sup sensitiua: aues
s. pisces ⁊ bestias: conciliādo quattuor
elemēta ad dispositionē ⁊ receptioneʒ
aīe sensitiue. Et qūo in dignitate exce/
dit oīa inferiora: ita qd̄ si firmamēti in
diuidua in millia milliū multiplicarent̄
cū oībus inferioribus nūq̄ʒ ad eius eq̄
litatē ascēderēt pp formam eius speci
ficam superiorē.

¶ 15f Gradus est. Celū empireū supre
mū oīum corporū. ¶ Sup quē cōtem
plator ponet pedē cōsiderādo qūo ipm
est oīum cōtentiuū. Et qūo influit sup
rationalia. s. homines conciliādo quat/
tuor elementa ad dispositionem ⁊ con
gruam receptionem anime rationalis.

ꝛ q̄uo in nobilitate superat Celū chri-stallinū: ita qꝫ si eius indiuidua in infinitū multiplicarent̄ cum omnibus inferioribus simul nūq̄ ad eius equalitatem ascenderent: propter eius formā specificā superiorē ꝛ nobiliorem. Isti quindecim gradus sunt corporū inanimatorū super quos si deuote contēplator ascenderit profecto illuminabitur ad cognoscendam vilitatem rerum inferiorum ꝛ dignitatem superiorum. Accendetur nihilominus ad mundanorum contemptum ꝛ celestium ac eternorum dilectionem: admirationem: ꝛ contemplationem. Istis gradibus sic decursis: ascendat contēplator supius ad corpora animata ꝛ viuētia ī quibus inueniet ordinem perfectionis gradualem hoc modo.

¶ 16[us] Gradus est. Uiuum vegetabile .i. natura vegetabilis prout sunt arbores ꝛ herba terre que habent vitā siue animam vegetatiuam. Unde nascunt̄ viuunt: moriuntur: nutriuntur: augumentantur: generant ꝛ generantur.

¶ Super quē gradū cōtemplator ponet pedem sue speculatiōis cōsiderādo q̄uo natura vegetabilis habet vim nutritiuam: augumentatiuam: ꝛ generatiuā. Et pp hoc excedit in nobilitate celū empireū: ꝛ oīa inferiora que sunt inanimata: ita qꝫ si indiuidua celi empirei multiplicarentur in infinitum cū oībus inferioribus nunq̄ ascēderēt ad dignitatē ꝛ equalitatē vite vegetatiue: quia dicit Aug. 15. de Trini. c. 4. Uiuentia non viuentibus preferēda iudicamus. Cum ergo vegetabilia viuant: quia habent operationes vitales: ꝛ celum empireum ꝛ alia corpora predicta sunt inanimata secundum veriorem opinionē sequitur quod vegetabilia sint nobiliora digniora ꝛ perfectiora.

¶ 17[us] Gradus est. Sēsitiuū aqueū .s. pisces ꝛ natatilia que vident̄ tenere locum superiorē: sed primū vegetabilibus: q2 post vegetabilia fuerunt a deo creata sicut pꝫ Gen. j. ¶ Sup quē gradū cōtēplator ponet pedē considerādo q̄uo sensitiua aquatica hn̄t vitam sensitiuā: q2 vident: audiunt: comedūt: mouentur de loco ad locum saliendo: currendo: ꝛ volando super aquas. Et videbit quomodo vnum indiuiduum solū vnius minime speciei sensitiue que viuit in aquis preponderat in dignitate omnibus vegetabilibus mundi: vꝫ omnibus arboribus ꝛ plantis ꝛ virentibus super terram etiam si multiplicarentur in infinitū. Prepōderat etiā celo empireo: ꝛ omnibus inanimatis p̄dictis ēt si in infinitū multiplicarent̄: q2 nūq̄ possent ad equalitatē minime speciei sensitiue viuentis in aquis peruenire pp nobilitatē forme sensitiue superioris ꝛ dignioris: q2 dicit Aug. vbi supra: predicta sensu insentientibus p̄ferenda iudicamus.

¶ 18[us] Gradus est. Sensitiuū aereum siue volatile: qꝫ iuxta pisces īmediatū locum tenere videtur: quia post pisces sunt immediate creata volatilia Gen. j. ¶ Super queꝫ ponet cōtemplator sue speculationis pedem: nō cōsiderādo singulas auium spēs: q2 esset nimis tediosum: sed cōsiderādo generaliter volatilia celi. Q̄uo mirabili modo discurrūt per aeris regionē iubilando: cantando: ꝛ nidificando in arboribus: in cauernis petrarum. Et q̄uo excedūt in dignitate pisces maris sicut hn̄t dignius elemētū ad habitandum .s. aerem. Et sunt nature spiritualioris qꝫ apparet in leuitate nature. Apparent ēt digniores quia in primordio generationis: vbi pcedebat̄ de imp̄fecto ad perfectū prius fuerunt

pisces creati & postmodū aues sicut pz Gen.j. vbi pisces preponuntur in ordine narrationis: & aues postponuntur. Et licet ordo essentialis specierum in istis sit nobis ignotus: tn̄ supponamus qd̄ vna spēs auium minima sit supior ad omnem speciem piscium. Hoc stante dico quod si omnes pisces maris in infinitum multiplicarentur non ascenderent ad equalitatem illius auis propter formam specificam illius superiorem & digniorem.

¶ 19ᵘˢ Gradus est. Sensitiuū terrenū siue terrestre sicut sunt reptilia: bestie: & iumenta super terram gradientia. ¶ Super quē ponet speculatiōis pedē contemplator: considerando mirabiles figuras: generationes & operationes eorum. Et qūo vna species minima stāte casu p̄dicto est dignior omnibus volatilibus celi: & omnibus prenominatis etiā si indiuidua eoꝝ in infinitū crescerent propter formam specificam superiorem & digniorē. ¶ Et q̄ terrestria sensitiua sint volatilibus digniora ꝓbatur ex duobus. ¶ Primo quia Gen.j. vbi narratur ordo productionis rerū & proceditur de imperfecto ad p̄fectū post celi volatilia: ꝓducta dicunt̄: reptilia & iumenta terre: & iō q̄nto fuerunt homini producendo propinquiora tanto sunt p̄fectiora. ¶ Secundo qꝛ aialia terrestria habent corpus vt apparet p̄fectius: & quo ad multitudinē elemētorum vel saltem virtualitatē eoꝝ: qꝛ in corporibus terrestriū vident̄ plura elemēta vel saltem magis vigorosa quam in corporibus volatilium. Et quo ad organizationem: qꝛ terrestria animalia habent corpus diligentius organizatū q̄ volatilia sicut apparet in multis. Nobilior aūt materia arguit ī ipsis nobiliorē formā: qꝛ inter formā & mām dʒ eē commensuratio.

¶ 20ᵘˢ Gradus est. Rōnale corporeū qd̄ est homo. ¶ Super quē cōtēplator ponet speculatiōis sue pedem cōsiderādo quomodo homo est positus in medio & in orizonte rerū corporalium & rerū spiritualium. Et quomodo cōuenit cū ambobus: per corpus cū corporalibus: p̄aiam cū spūalibus. Et considerabit qūo minimus homo etiam si sit seruus & rudis prepōderat in dignitate oībus animātibus terrestribus volatilibus & natatilibus: & oībus corporibus predictis: ita q̄ si eorū indiuidua in infinitū multiplicarentur nūq̄ ascenderent ad equalitatem vnius minimi hominis: propter formam specificam superiorē & digniorē. Cuius dignitas monstrat̄ quia homo est finis omnium rerū corporaliū Gen.j. ergo est nobilior omnibus ordinatis ad ipsum. Et corpus humanum est diligentius organizatū q̄ aliud corpus: ergo habet formam omnibus alijs nobiliorem. Et etiam quia forma eius est ad imaginem & similitudinem dei Gen.j: & ideo omnium formarum dignissima. Unde Aug. vbi su supra dicit. Intelligentia non intelligentibus preferenda iudicamus. Et isti quinq̄ gradus sunt nature corporee animate & viuentis. Transeat post hec contemplator ad naturam spūalē ascendendo hoc modo.

¶ 21ᵘˢ Gradus est. Chorus angelorum qui est infimus inter substantias separatas: Et si in vna specie esset tantum vnicus angelus sicut multi tenēt posset fieri ascensus inextimabilis de specie in speciem sic ascendendo in semper p̄fectiora & nobiliora: sed ascendemus d̄ choro in chorum quasi omnes angeli qui sunt in vno choro sint vnius speciei. ¶ Super istum gradum ponet cō

templator pedem sue speculationis considerādo quō Angelus in dignitate nature precellit humanam naturam: ita qḋ si humana natura in infinita indiuidua multiplicaret̄ cū oībus inferioribus ad ipsam: nūq̄ȝ ad angelicaȝ perfectionem ascenderent. Jmo nec ad perfectionem ꝛ equalitatē vnius minimi angeli. ¶ Quod sic patet quia vnus angelus solus maiorem scientiam naturaliter habere potest q̄ȝ oēs homines simul: si simul existerēt super terrā. Jtē maioris potentie est vnicus angelus q̄ȝ tota humana natura simul naturalr̄ loquēdo. Unde vnus angelus mouet celum cū tanta velocitate qḋ non possent oēs hoīes preteriti presentes ꝛ futuri. Unus etiā angelus in vna nocte interfecit oīa primogenita egypti Exo. 12. Et in alia nocte vnus angelus interfecit centum octoginta quinq̄ȝ millia in castris assiriorum. 4. Re. 19. O mirabilis potentia. Unde Aug. dicit vbi supra Jmmortalia mortalibus. Jncorruptibilia corruptibilibus p̄ferenda iudicamus. Hi angeli primi chori sunt illi qui deputantur ad custodiam vnius persone singularis.

¶ 22° Gradus est Chorus archāgeloꝝ.

¶ Super quem ponet cōtemplator pedem cōsiderādo quō archāgeli sunt illi qui deputant̄ a deo ad regimē alicuius multitudinis puta prouincie: vel cōgregationis alicuius. Et quō precellunt in dignitate omnes angelos: ita quod si Angelica species in infinita indiuidua multiplicaretur omnes īsimul nō ascēderent ad equalitatem vnius minimi Archangeli: nec in scientia: nec in potentia: nec in natura intensiue loquendo propter formam specificam superiorē ꝛ digniorem.

¶ 23° Gradus est Chorus principatuū.

¶ Super quem ponet pedem contemplator considerando quō principatus sunt illi qui ad principum ꝛ dn̄oꝝ custodiam deputant̄. Et quō in dignitate precellunt oēs Archangelos: ꝛ oīa inferiora insimul: ita q̄ si oēs Archāgeli ēēt in infinitū multiplicati: ꝛ oīa indiuidua inferiorū essent simul: nō ascēderēt ad perfectionē vnius principatus pp̄ nature specifice sup̄ioris ꝛ dignioris formā. O dignitas magna.

¶ 24° Gradus est chorus virtutum.

¶ Super quem contēplator ponet pedem sue speculatiōis considerādo quō ipse virtutes sunt ille que faciunt miracula ꝛ mouēt celos. Et quō sunt digniores ꝛ nobiliores principatibus ꝛ oībus inferioribus: ita qḋ si indiuidua principatuum ꝛ oīum inferiorū insimul eēnt nō ascēderēt ad equalitatē nature aut scientie aut potentie vnius virtutis: intensiue loquendo pp̄ formā specificam superiorem ꝛ digniorem.

¶ 25° Gradus est Chorus potestatum.

¶ Super queȝ ponet cōtēplator pedeȝ considerando quō potestates sunt ille que ad resistendum demonibus ꝛ malignis spiritibus deputant̄. Et quō p̄cellūt dignitate virtutes cū oībus īferioribus insimul: ita qḋ si īdiuidua virtutū in infinitū multiplicarent̄ nō ascēderēt ad equalitatē vnius potestatis: nec ī nā nec in sciētia: nec ī potētia itēsiue semp̄ loquēdo ꝛ supponēdo hic sicut ꝛ ī alijs qḋ sint alterius speī.

¶ 26° Gradus est Chorus dn̄ationum.

¶ Sup quē ponet cōtēplator pedē cōsiderādo quō istis dn̄ationibus cōpetit p̄sidere angelis bonis sibi inferioribus ꝛ quō p̄cellūt oēs īferiores dignitate ꝛ nobilitate: ita q̄ si oēs potestates: ꝛ oīa inferiora p̄dicta essent insimul nō ascenderēt ad equalitatē vnius dn̄ationis:

nec in natura: nec in potentia: nec in scië tia intensiue loquendo. Et sic deuotus contëplator ascendëdo aduertere poterit quõ ista inferiora sũt nihil respectu superiorũ. Et quõ supiora sunt inextimabilia: τ iõ sũme diligenda.

¶ 27ᵘˢ Gradus est Chorus Tronorũ. ¶ Sup quë ponet cõtëplator pedë cõsiderando quõ troni sunt illi in quibus deus dicitur sedere: τ ipsis cõuenit perfecta tëtio dei: τ quõ sũt digniores dñationibus τ oĩbus ĩferioribus pdictis: ita φ si ĩdiuidua dñationũ in ĩfinitũ multiplicarẽt nõ ascëderẽt ad pfectionë vnius minimi troni: nec ĩ nã: nec ĩ scia: nec ĩ potẽtia itẽsiue loquẽdo.

¶ 28ᵘˢ Gradus est Chorus Cherubin. ¶ Sup quë cõtëplator ponet pedë cõsiderãdo quõ ipsi Cherubin hñt dei pfectã cognitionë τ sciam: qꝛ interptant plenitudo sciẽtie. Et quõ in nobilitate oẽs tronos τ oĩa inferiora trãscẽdũt: ita φ si indiuidua tronoꝝ in infinitum multiplicarent cũcta simul cũ oĩbus antedictis ad pfectionë vnius solius Cherubim nõ ascẽderẽt: nec ĩ nã: nec in scia nec in potentia propter formam specificam superiorem.

¶ 29ᵘˢ Gradus est Chorus Seraphin. ¶ Sup quë cõtemplator ponet gradũ contemplationis sue considerando quõ ipsi Seraphin habent perfectam dei dilectionë. Et p amoris incedium totaliter transformantur in deum. Unde dicunt ex sua interpretatione ardẽtes. Et considerando etiã quõ in dignitate oẽs Cherubin: τ oĩa inferiora transcendunt: ita qõ si indiuidua Cherubin in infinitum multiplicarentur τ oẽs angeli inferiores: τ oĩa animata: τ omnia inanimata insimul forent: non ascenderent ad equalitatem vnius minimi Seraphin: nec in natura: nec in scientia: nec in potentia: propter formam specificã superiorem. O stuporem magnuꝫ: sed veridicũ. Sicut.n. vnus homo numero preualet in natura scientia τ industria omnibus sibi inferioribus in natura etiam si multiplicarentur in infinitum: puta infinitis volatilibus: infinitis bestijs: infinitis piscibus: infinitis arboribus: infinitis lapidibus: ita vnus Seraphin pualet oĩbus naturis ĩferioribus simul iũctis intẽsiue loquẽdo. Si ergo tm̃ bonũ ẽ vnicus angelus: quale cor ita duꝝ ita obstinatũ qõ nõ oĩa terrena cõtẽneret: τ in celestiũ amorë se totalr inflãmaret. O serui dei. O monachi. Uenite ascẽdamus ad montë dñi τ docebit nos mirabilia sua.

¶ 30ᵘˢ Gradus est natura diuina. ¶ Ad quam ascendendo cõtëplator cõsiderabit quõ ipsa est infinita extensiue τ intẽsiue. Et quõ est infinite sapiẽ: infinite potẽtie: bõitatis: iustitie τ misericordie. Et quõ oĩa creata pdicta pcellit ĩ dignitate τ nobilitate in tm̃ qõ si oĩa spũalia: τ aĩata τ inanimata in infinitum multiplicarentur non ascenderent ĩ pfectione ad minimam partem diuine nature: qꝛ finiti ad infinitum nulla est proportio. ¶ Et ex isto gradu contemplator contemplari poterit cecitatem humane nature: que totum amorem effundit in rebus terrenis nihil vel parum de celestibus curanꝫ. ¶ Et ex isto gradu cõtëplator poterit assurgere in admirationem dilectionem τ stuporë diuine bonitatis q̃ est fons τ pelaguꝫ infinitũ oĩs bonitatis τ pfectiõis. O mortales venite ascẽdamus ad mõtë dñi τ docebit nos mirabilia in mari rubro huius amare τ sanguinolente nostre peregrinationis. ¶ Ista scala triginta graduum potest figurari in domo saltus Salomonis q̃ erat in altitudine triginta cubitorum:

et erat ornata multis picturis celaturis
et ornamētis varijs sicut patet. 3. Re. 7.
Moraliter Salomon pacificus est ip
se deus qui fecit mirabilē domū. s. mū
dum istum sensibilem. Cuius funda-
mētū rude est terra. Muri sunt ele-
mēta et celi. Fenestre sunt luminaria ce
li. Ornamenta et celature sunt varie re
rū species animate et inanimate. Habi
tatores sunt angeli et homines. Angeli
habitant in superiori pte domus. Ho-
mines in inferiori. Supra muros po-
suit tectum cooperiens omnia. Tectū
est diuinitas: que supra celos habitat p
clarā sui manifestationē et cooperit om
nia qz omnia conseruat. A fundamēto
vsqz ad tectum sunt triginta cubiti in
altitudine: quia a terra ascendendo per
ordinem naturarum sunt triginta gra
dus computando ipsum tectū pro vno
gradu. Et isti sunt gradus enumerati.
Qui ergo desiderat ad culmē cōtēpla
tionis ascēdere: saliat super istos gra-
dus qz deueniet ad summitatē domus
et ad tectum diuine maiestatis: que sua
dignitate omnia transcendit: et sua im-
mensitate omnia cōprehendit: et sua
potētia oīa cōseruat: et sua luminosi-
tate oīa obfuscat. O serui dei: venite
ascēdamus ad mōtē domini et vide-
bimus mirabilia eius in profundo ma
ris rubri.

¶ De qrta et specialissima cōtēplationis
scala p huius mūdi sensibilia. Cap. vj.

V Enite ascenda
mus ad montē domini et do
cebit nos vias suas. Quia in
scalis sensibilibus aliquando apponi-
mus spirituales gradus angelice natu
re: fortasse alicui videbit ineptuz: sed si
quis aduertat qd filij israel recedētes
ab egipto et ad terrā promissionis pro
perātes: in medijs fluctibus maris ru
bri sociū habuerūt angelū domini: cla-
rū erit: nō esse extraneū in cōtēplatio-
nis exercitio: incorporalia corporali-
bus: et īsensibilia sēsibilibus copulari:
cū sensibilia sint quasi scala media ad
insensibilia et incorporalia cōtemplan-
da qz ab extremo ad extremū nō per-
uenit nisi per mediū. Et ideo necessa-
rium est aliquādo talia adinuicē coa-
dunari: sed in sequētibus domino cōce
dēte de spiritualibus speciales scalas
faciemus. ¶ Viso ḡ ordine scale specia
lis que in tringinta gradibus cōsistit:
nūc super est de scala specialissima per
tractare. Que in quindecim gradibus
ordinate ascendēdo distinguet: p quos
cōtemplator deuote ascēdēdo videbit
dei mirabilia ī fluctibus huius maris
donec de gradu ī gradū q̄si de virtute
in virtutē ascēdēdo videat deū deoz
in sion: residētē in trono et solio sue al-
tissime maiestatis.

¶ Primus Gradus est materia prima.
¶ Super quē ponet cōtēplator sue spe
culationis pedem cōsiderando: qūo ip-
sa materia p̄ma est prope nihil propter
debilissimum esse: et ab ipso deo remo
tissima. Et est fundamētuz oīum gene
rationū et corruptionū: et est massa q̄dā
ex qua formantur oīa gñabilia et corru
ptibilia. Et quomodo fuit creata a prin
cipio mundi simul cum angelis: cum
celo empireo: et cum tempore. Et quo-
modo ex ipsa facta sunt omnia alia cor
poralia preter celum empireuz. Et qūo
ipsa est insensibilis: inuisibilis: impalpa
bilis: sine forma: sine figura: et sine aliq̄
pulchritudine. ¶ De ista dicitur Gen.
p. In principio creauit deus celum et
terram. Terra autem erat inanis et

vacua τ tenebre erāt super faciē abissi. Per celum intelligitur celum empireum. Per terram materiam primam: que in principio fuit creata sub vna forma cōmuni in gñe substantie: puta sub forma corporeitatis secūdū lyrā. Et iō diuersis nominibus nominatur: puta dr̄ terra: aqua: abissus: inanis: vacua: tenebrosa sicut patet Gen. j. Terra: quia sicut terra substat omnibus alijs elemētis: ita materia p̄ma oībus formis. Aqua quia sicut aqua faciliter ducitur ad omnē figuram: ita materia ad oēm formam. Abissus quasi sine candore: quia tunc non habuit decorē formarū. Inanis quia erat quasi quoddā incertum non determinatum ad aliquā certam formā τ particularē figurā. Uacua qr erat sine formis. Tenebrosa qr de se non est visibilis: τ carebat formis perficientibus τ illuminantibus eam. Et ita erat quasi quoddā chaos. ¶ Ex isto gradu contemplator surget in admirationem diuine potentie: que talem massaȝ primo de nihilo creauit ex qua postea formaret celos τ elemēta. Ista enim materia prima correspondere potest diuine potentie: qr sicut diuina potētia est illa qua effectiue producuntur oīa creabilia: ita materia prima est illa ex qua subiectiue producuntur oīa generabilia τ corruptibilia.

¶ Secūdus Gradus est Forma. ¶ Super quē cōtemplator ponet pedē cōsiderando quō forma est illa que dedit omnem pulchritudinē: ordinem: distinctionem τ operationeȝ ipsi materie. Et quō dicitur forma: quia format τ formosaȝ facit. Nam forma fuit illa que distinxit res ab initio. Nam forma terre impressa a deo in materiam primaȝ fecit elementum terre. Forma aque adueniens materie prime fecit elementum aque distinctum. Forma aeris aerem. Forma ignis ignem: τ sic ascendendo secundum dignitatē formarū facta est distinctio τ ordo rerum in vniuerso. Forma etiam dedit pulchritudinē materie τ rebus materiatis: puta forma rose impressa a deo in māā primā vel educta de mā prima τ impressa in ipsa: fecit rosam ita pulchram. Forma lilij fecit lilium ita pulchrū. Forma solis fecit solem ita formosuȝ: τ s̄m q̄ forma est nobilior sic ordinate fecit pulchrius τ formosius suum formatum. ¶ De ista forma dicitur post creationeȝ materie. Gen. j. Fiat lux τ facta est lux τ diuisit deus lucem a tenebris. Ista lux est forma que nobis indicat primam materiam τ omnia entia. Sicut enim sine luce omnia sunt obscura: ignota: τ tenebrosa: τ confusa: ita sine forma omnia in materia p̄ma erāt obscura τ ignota. Et sic p lucē oīa cognoscimus τ distinguimus. Ita per formam oīa cognoscimus τ ab inuicē separamus. Et sic lux est quidā ornatus τ decor rerum visibilium: sic forma est quoddaȝ ornamētū gloriosuȝ ipsiuȝ materie. ¶ Ex isto gradu poterit contemplator faciliter ascendere in admirationē diuine sapientie: q̄ talem confusam materiam per distinctas formas sic mirabiliter ordinauit ad constitutionē istius vniuersi secūdū ordinem dignitatis ascendendo. Ista enim forma diuine sapientie corrñdet: qr sicut proprium est sapiētie ordinare oīa in locis suis. Ita propriū forme est vnūqōq3 constituere in ordine suo. Et sicut p sapiam incarnatā q̄ est xp̄s: ē nobis manifestata occulta omnipotentia dei patris: qui habitat lucē inaccessibilē. Ita per formam est nobis manifestata materia prima q̄ prius erat occulta: inuisibilis: insensibilis: intāgibilis. Nō ve

ro per formā videmus eā licet nō in se: tamen in suo vestimento. Nā videmus eam sub forma ꝛ vestimento terre: sub forma aque: aeris: ꝛ celi. O dei mirabilem sapientiam que tali decore ꝛ tam vario primā materiā vestiuit. ¶ Ista forma est perfectio ipsius materie ꝛ nobilior ea: ita ꝙ si indiuidua materie prime in infinitum multiplicarentur non ascenderent ad perfectionem vnius minime forme. Et sicut melior est sapientia ꝙ̄ potētia ꝛ arma bellica: ita melior ꝛ nobilior est forma que appropriatur sapientie ꝙ̄ materia que appropriatur potentie. ¶ Huius forme pulchritudinem nos videmus: in celis: in luminaribus: in elementis: in arboribus: in animalibus: in hominibus: in quibus sunt tot varie forme: figure: liniamēta: qđ est mirabile. ¶ Super istum gradum posuerat pedē psal. cum dicebat in ps. 138. Confitebor tibi domine quia terribiliter magnificatus es. Mirabilia opera tua ꝛ anima mea cognoscet nimis.

¶ Tertius Gradus est Natura. ¶ Super quem contemplator ponet pedem speculationis cōsiderando quō natura est quoddam tertium ex materia ꝛ forma constitutum: quod nec est materia: nec forma sed effectus amborum. Exēplum agnus non est illud corpus solū ꝛ illa materia que videtur: nec est forma sola. s. anima illa: sed est quedā natura tertia que dicitur agnus vel ouis causata a materia ꝛ a forma: prout tenet Sco. in. 3. sententiarum: licet aliqui contrarium teneant. ¶ De ista natura dicitur post creationem terre ꝛ lucis īmediate Gen. j. Diuisitq̄ deus lucem a tenebris ꝛ factum est mane ꝛ vespere dies vnus. Nā lux est forma quā deus vidit esse bonam: quam diuisit a tenebris. s. a materia que erat imperfecta ꝛ obscura. Et ex vespere quod tendit ad tenebras. i. ex materia: ꝛ mane quo oritur lux. i. ex forma simul iunctis factus est dies vnus. i. tertium compositū qđ est natura que appellatur dies propter illuminationem quam habet: quia vnaquaq̄ nā distincte cognoscit̄ ab alia ꝑꝑ luminositatē forme. Dicitur etiā vnus q2 natura consistit in vnione materie ꝛ forme. ¶ Cōsiderabit ēt contemplator quō istā naturā aliquō per sensus cognoscimus. Uerbi gratia gustando vini: pomi: ac mellis dulcedinem: aliquō eius naturā intrinsecā cognoscimus. Similiter odorādo rosā: liliū: ꝛ flores: aliquō nām ipsorum cognoscimus. Similiter videndo aquam: aerem: celum: solem: eorū naturas aliqualiter cognoscimus. ¶ Cōsiderabit ēt quō nām intrīsecā rex ꝑꝑ Ade peccatū obtenebrati minime ꝑpendimus. Quis. n. hoīū viuēs super terram inuestigare posset que sit ꝛ qualis natura in vite ad ꝓducendum talem liquorē quale est vinū. Quis etiā inuestigare posset qualis sit ēt natura intrinseca rose: q̄ tā nobilem florē: sic format: sic figurat: sic dealbat: sic rubicūdat: sic odoriferū reddit: ꝛ sic virtuosum. Sic ēt nā intrinseca in seminibus: in arboribus: in aīalibus: in hoībus q̄ tales etiā mirabiles effectus germinat: est nobis ignota. Cōsiderabit ēt quō ista nā intrinseca est virtuosa ac cōicatiua. Nā natura que est in vite vel arbore est omni anno ꝓductiua ꝛ cōicatiua sue bonitatis. Ex isto gradu cōtēplator surget in admirationem ꝛ dilectionē ꝛ stuporē diuine bōitatis. Que suam bonitatē infinitā: tā diuersis naturis cōicauit: ꝛ tam copiose: vt ipe possint ēt bonitatē suā alijs cōmunicare. Ista enim natura correspondet diuine

bonitati: q2 sicut propriũ est diuine bo
nitati se habundãter diffundere τ cõti
nue cõmunicare q2 deus dat omnibus
affluenter τ nõ improperat: sic propriũ
est nature seipsam habundanter effun
dere τ cõtinue cõmunicare producẽdo
similia sibi bona. Q2 natura est vis in-
sita rebus ex similibus similia procreãs.
¶ De ista bonitate nature dicit Gẽ. 1.
Uidit deus cũcta que fecerat τ erant
valde bona. Nam postq̃ deus condi-
dit oẽs naturas vniẽdo formas diuer
sas cũ materia vidit qđ oẽs nature erãt
bone in sua naturali essentia: melio-
res in sua cõtinua diffussione τ cõmu-
nicatione τ optime.i.valde bone in vni
uersitatis ordine τ dispositiõe. ¶ Ista
natura est pfectio tã materie q̃ forme
τ nobilior τ dignior: ita qđ si materie
indiuidua τ forme ĩ infinitũ multipli-
carent nõ ascẽderẽt ad eq̃litatẽ vnius
minimi compositi proportionaliter lo-
quẽdo. Q2 nã siue cõpositũ est finis tã
mãe q̃ forme: τ iõ vtraq̃ nobilior τ di
gnior. Et sicut est melior bonitas q̃ sa
piẽtia aut potẽtia: q2 ambe possunt eẽ
cũ malicia. Ita melior est natura q̃ assi
milat̃ bonitati q̃ forma que assimila-
tur sapientie τ q̃ materia que assimi-
liat̃ potẽtie. ¶ Huius nãe bonitatẽ i-
trinsecã τ si nõ possumus p scientiam
agnoscere: tñ ipsa3 cõtinue pbamus p
expiẽtiã certã ĩ suis effectibus. Uerbi
gratia nature solis bonitatẽ cognosci-
mus ĩ sua luce. Planetarũ ĩ suis influẽ
tiis. Arbor3 in suis fructibus. Aialiũ ĩ
suis filiis: lacte: lana: carne: τ sic ĩ oĩbus
fructibus cuiuscũq̃ nature. ¶ Sup hũc
gradũ ascẽderat pph̃a cũ dixit. Me-
ditatus sũ ĩ oĩbus opibus tuis τ ĩ fa-
ctis manuũ tua3 meditabar.

¶ Quartus Gradus est opus natura-
le. ¶ Sup quẽ cõtẽplator pedẽ specu-
lationis ponet cõsiderãdo opera natu-
ralia q̃ ab ipa occulta natura diuersi-
mode exeũt: ẽm diuersitatẽ naturarũ.
¶ Primo cõsiderare poterit opa na-
ture celestis: q̃uo aliter illuminat sol: ali
ter luna: aliter stelle. Que diuersimo
de influũt celi: aliud ad generatione3:
aliud ad corruptionẽ: aliud ad viuifi-
cãdũ: aliud ad mortificãdum: aliud ad
letitiã: aliud ad tristitiã: aliud ad ste-
rilitatẽ: aliud ad habũdãtiã secũdum
luminariũ τ natura3 diuersitatem: ita
qđ est mirũ valde tot varias opationes
a celo pcedere. ¶ Secũdo opa nature
elemẽtaris q̃uo elemẽta ĩ aere gñant:
modo tonitrua: modo cometas: modo
fulgura: modo vapores igneos: modo
niues: modo grãdines: modo pluuias:
modo pruinam: modo nubes: modo
nebulã: ita qđ est mirabile valde tot va
rias elemẽtorũ operationes cõtẽplari.
¶ Tertio opera graminum seminum
τ herbarum. Quomodo semina oriũ
tur de terra. Quomodo crescũt τ agu
mentatur. Quomodo germinãt semi
na varia: flores varios: τ quomodo
maturescunt: senescunt: moriũtur τ ite
rum ad terram reuertuntur: ita qđ est
mirum valde: tot mirabilia opera con
templare. ¶ Quarto opera arborum:
quomodo oriuntur: faciunt truncum:
distendunt ramos: emittunt folia: pro-
ferunt germina: producunt flores: ge
nerãt fructus. ¶ Quinto opera aqua
tilium quomodo pariunt oua: q̃uo ge-
nerant: pisces tam varie coloratos: quo
modo natant: seinuicem prosecuntur.
¶ Sexto opera volatilium quomodo
nidificant: pariunt: fouent oua: nutri-
unt pullos: varie canunt: discurrũt per
aerem: volitando: cantando: iocando.
¶ Septimo opera animalium bru-
torum τ terrestrium: quomodo con-

cipiūt quō pariunt: quō alia nascunt: ꝛ alia moriunt: alia vno mō: alia diuerso mō opant. Canis latrat. Equus hinnit. Asinus rudit. Bos mugit. Ouis balat ꝛ sic d alijs opibus nāe varijs ꝛ diuersis. Quoꝝ cōsideratio est delectabilis ꝛ admirāda. ¶ Sup istū gradū ascenderat propheta quando dicebat. Delectasti me domine in factura tua: Et quando dicebat. Quam magnificata sunt opera tua domine omnia in sapiētia fecisti: impleta ē terra possessione tua. ¶ Istud opus naturale est perfecitus q̄ ipsa natura: itaq; infinite nature que non possent operari ꝛ producere: nihil essent incōparatione vnius ꝑductiue ꝛ operatiue. Opus enim naturale est finis ad quē ordinat materia: forma ꝛ ipsa natura ex ābobus cōposita: ꝛ ideo est nobilius his q̄ sunt ad finē. Et sicut est melius bonū opus exterius factū q̄ bona volūtas tātū ceteris pibus: ita melior ꝛ nobilior ē natura operās actu: q̄ non operās. In opatione.n.perfecta cōsistit rerū pfectio ꝛ ꝯsumatio. O siquis ascēderet sup istū gradū videret profecto mirabilia dei ī profundo huius mūdi. Et terribilia in mari rubro. ¶ Ex isto gradu surget hō cōtēplator in speculationē: dilectionē ꝛ admirationē diuine generationis: q̄ filius a pre eterno generat. ¶ Istd enim opus naturale, ꝛ productio ꝛ germinatio naturalis creature correspōdet ꝛ est similis generationi diuine ꝛ eam representat. Nam sicut pater producit naturaliter ꝛ necessario filiuz sic ꝛ natura producit neccessario ꝛ naturaliter opus suum. Sicut pater producit ꝛ generat filiū sibi similē sic ꝛ natura producit effectus sibi similes. Omnes enim ꝑductiones nature inferioris originātur ꝛ habent attributionez ad oio primam generationem qua pater eternus generat filiū. Et ideo ipe dicit Isa. c.vlt. Nūquid ego qui alios parere facio ꝛ ipse nō pariā. Si ego qui generationem alijs tribuo sterilis ero: ait dominus. Ascēdat ergo cōtemplator sup gradū istū ꝛ videbit mirabilia in mari huius mundi.

¶ Quintus Gradus est opus artificale. ¶ Super quē cōtēplator sue speculationis ponet pedē considerādo quomodo opus artificiale habet initum ꝛ ortum ab opere naturali. Uerbi gratia opus artificiale cōponendi vestimenta initium ꝛ originē habuit a pilis ꝛ pellibus animaliuz: que sūt vestes eorum naturales: quas primi videntes in eoꝝ similitudinez vestes artificales adinuenerunt. Considerabit etiā quomodo opus artificale pficit ꝛ cōplet opus impfectū nāe. Nā natura ꝑduxit hominē nudū ꝛ impfectū. Opus artificiale vestit ipsuz ꝛ sic complet ꝛ ornat quod natura inornatū ꝛ incōpletuz reliquit. Considerabit etiam quomodo opus artificiale est liberum procedens a volūtate que est libera per essentiaz: ꝛ in hoc differt ab opere naturali quod non est liberū: q2 nō ꝑcedit a volūtate sed a natura. Et vt cōtemplatio sit distincta: breuis ꝛ lucida consideret ista ordinate. ¶ P° cōsideret opuz artificiale: qd supplet vicem ꝛ imperfectionem nature quo ad alimenta nutriētia: ꝛ sic omnia opera que reducuntur ad cibaria ꝛ alimenta ꝛ medicinalia sicut est opus artificiale molendi: venandi: componendi: ꝛ coquendi tam varia genera ciborum. ¶ Secundo quo ad vestimēta calefacientia: considerando omnia artificia que reducuntur ꝛ ordinantur ad humanum vestimentum: sicut est opus lanificij: filandi: suendi: texēdi:

incidēdi. ¶ Tertio quo ad habitacula cooperientia considerando oia edificia ab humano artificio fabricata: sicut sūt omnes Ciuitates: Castella: Uille: turres: fortalicia: & omnis domus priuata. ¶ Quarto quo ad arma defensiua & offensiua: considerando omnia gīa armorum bellicorū que ad defensionē vel offensionem ab humano artificio sunt excogitata sicut sunt lancee: enses: lorice: galee: toraces: bombarde: & alia innumera. ¶ Quinto quo ad instrumenta coadiuuantia cōsiderando quo modo opus artificiale adinuenit & cōposuit innumerabilia instrumēta ad diuersas operationes: sicut sunt gladij: ferre: nouacula: & inumerabilia instrumēta ad pingēdū: ad scribendū: ad studendū: ad sedendū: ad dormiendū: ad operandū ī omnibus artibus mechanicis. ¶ Sexto quo ad vtilia & necessaria cōsiderādo qūo industria humana ad inuenit & cōpegit naues mirabiles per mare discurrentes ad deferenda vtilia & necessaria cū tot instrumētis & tam mirabili artificio qd est mirū valde. ¶ Septimo quo ad delectabilia & iocūda considerādo mirabiles picturas: celaturas & recamaturas ī parietibus: in tapetis: in lectis: in vestimentis que ad delectationem & iocunditatē inuenta sunt. O q̄ stupenda & mirabilia sunt ista opera artificialia. ¶ Ex isto gradu cōtemplator poterit assurgere ad contemplationem: dilectionem: & admirationē: productionis spūs sancti. Nam istud opus artificiale correspondet & est simile productioni spiritus sancti. Nam sicut spiritus sanctus procedit a principio libero. s. a diuina voluntate. Ita opus artificiale procedit a principio libero. s. ab humana volūtate. Et sicut ꝓductio spiritus sancti est cōplemētū diuine ꝓductiōis ad itra: ita opus artificiale est cōplemētū opis nālis ad extra. Ascende ergo o contemplator ad gradū istum & videbis mirabilia in mari rubro huius instabilis mundi.

¶ Sextus Gradus est institutiō humana. ¶ Super quem ponet pedem contemplator considerando qūo industria humana pp istam vitā inferiorē: & pp salutē & pacē & trāquillitatem vite temporalis multas leges ac regulas: instituta qꝫ cōposuit. Que sic breuiter cōtēplator discurrere pōt. ¶ Primo considerēt quot leges: ac regulas cōposuit industria humana circa naturalia inuestigāda: vz in Philosophia: ī Logica: ī Methaphisica: in Mathematica: ī Geometria: ī Astrologia: & hec oia ad pficiēdū intellectū in sapia & rerum cognitione. ¶ Secūdo circa historialia recolēda: vz describendo historias antiquas: Regū: Principū: Sapientū: & notabilium rerū occurrētiū. Et hec oia ad excitandū affectū ad bonū p antiquorū exēpla virtuosa. ¶ Tertio circa parabolica delectātia: vz describēdo metrice fabulas & alias parabolas in comedijs: tragedijs: ac carminibus resonātibus & auditū dlectātibus. Et hec oia ad mouēdū cor humanū ad pietatē: cōpassionē: aliasqꝫ virtutes p similitudines morales & parabolicas. ¶ Quarto circa moralia & virtuosa: vz cōponēdo & describēdo tot leges morales: ciuiles: mūicipales: tot plebiscita: tot statuta: & hec oia ad pficiendā humanā volūtatē p iustitiā & virtutes morales cōuenietes trāquillitati ac paci huius mortalis vite super terram. Hec institutio humana relucet in tot libris Phorū: in tot libris Historicorū: in tot libris Poetarū: & ī tot voluminibus legū qd ē mirabile valde ɔsiderare ea q̄ humanū ingenium adinuenit: statuit:

ac composuit. ¶ Ista humana institutio et ordinatio per leges predictas nobilior et perfectior est quam opus artificiale et quam omnia predicta insimul iuncta: quia est primo regulatiua ipsorum. Nam scientia et alia humana instituta regulant et ordinant opera artificialia: qualiter sint exequenda. Et secundo omnia predicta sunt extra animam rationalem vt patet: sed humana institutio est in anima: et ordinata est ad perfectionem anime. Nam regulat vim anime rationalem in cognitione rerum. Irascibilem in declinatione malorum. Concupiscibilem in appetitione bonorum. Et sic eleuat hominem in cognitionem anime sue que est quasi media inter deum et creaturas corporales. Et sic cognoscens animam videt quomodo lux diuina communicauit sibi maximum lumen ingenij naturalis ad inueniendas tot scientias: tot carmina: tot leges et instituta. ¶ Super istum gradum ascenderat ille magnus contemplator cum magna letitia quando dicebat in ps. Signatum est super nos lumen vultus tui domine: dedisti letitiam in corde meo. In isto gradu ornatur anima quo ad virtutes morales et politicas. Et ex isto faciliter ascenditur ad contemplationem dei: quia anima est sibi vicina cum sit eius similitudo.

¶ Septimus gradus est. Institutio diuina. ¶ Super quem ponet contemplator pedem speculationis sue considerando: quomodo diuina sapientia pro subleuatione anime ad celestium amorem et contemplationem diuersas instituit et condidit leges ac statuta et cerimonias tam in nouo quam in veteri testamento: sicut patet in Moisi libris. In psalmis: prophetis: Euangelio: Epistolisque canonicis. ¶ Et hec diuina institutio nobilior dignior et perfectior est quam humana: quia humane leges animam regulant quo ad vitam istam inferiorem: quo ad proximum: et quo ad seipsam: sed diuine leges animam illuminant non solum quo ad ista: sed quo ad deum et ad diuina et celestia contemplanda: speranda: desideranda et possidenda. ¶ Unde instituta diuina siue lex diuina miro ordine et miro modo animam ad celestium contemplationem subleuat et illuminat quadruplici modo: sicut exemplum in vna sola re ponam ad intellectum faciliorem. ¶ Primo illuminat quo ad historica narrans ea notabilia que a mundi exordio facta fuerunt in creatione mundi. In egypto. In deserto. In terra promissionis. In cultu vnius dei. In pace. In bellis. In miraculis. Ita quod nulla alia cronica siue Romanorum: siue Grecorum: siue Assiriorum huic valet comparari. Nec sunt alicuius momenti alie historie in comparatione historie sacrarum litterarum. ¶ Exemplum in hoc nomine ciuitatis hierusalem: que secundum sensum historialem fuit ciuitas Metropolis iudee: quam edificauit Melchisedech: Salomon postea ipsam dilatauit et fortificauit et regnauit annis multis in ea. In cuius tempore tanta fuit copia auri et argenti: quod argentum quasi lutum reputabatur. Et tantum fuit iste Salomon gloriosus quod vniuersa terra desiderabat videre eum: et audire eius sapientiam: et nulla fuit ciuitas in mundo sic gloriosa sicut illa ciuitas ad diuinum cultum deputata. Hoc modo diuina scriptura de multis nos illuminat et accendit quo ad historica cognoscenda et admiranda. ¶ Secundo magis illuminat et accendit: quo ad allegorica et credenda. Nulla enim scientia magis illuminat et certi

ficat de his que in concussa fide creden da & tenenda sũt q̃ sacra & diuina do ctrina. Exemplum ciuitas hierusalem allegorice nos illuminat ad credenduз vnam misticam ciuitatem .s. sanctam matrem ecclesiam: que vere potest di ci hierusalem que interpretatur paci fica: q2 pacẽ cõseruat: pacẽ colit: & deũ pacis auctorẽ predicat. Hec ecclesia est edificata a Melchisedech qui dr̃ Rex pacis rex iustitie & dilatatur & in habi tatur a Salomone qui etiam pacificuз appellatur: q2 ecclesia fabricata est & in habitata a xp̃o iesu qui est vere rex pa cificus: pacificans que in celis & que in terris sunt. In cuius tempore omnis terra desiderabat videre ipsum & eum audire & eum tãgere: q2 virtus de illo exibat & sanabat omnes. In ista eccle sia tanta est copia auri.s.caritatis & di uine sapientie: q̃ argentum huma ne eloquentie ac sciẽtie reputatur lutũ. Et nulla fuit vnq̃ secta aut congrega tio in mũdo tã gloriosa & famosa sicut ista ecclesia catholica que allegorice si gnificatur per hierusalem. Et sic scri ptura diuina nos illuminat & subleuat quo ad credenda per sensum allegori cũ. Hoc modo eleuatus erat Joannes Apl's quando dixit Apoc.21. Uidi ci uitatẽ sanctã hierusalem nouã descen dẽtẽ de celo a deo paratã sicut spõsam ornatã viro suo.s. ecclesiam militãtem: a diuina gratia defluentem & deriuan tem. ¶ Tertio adhuc magis illumi nat quo ad moralia & agenda. Nulla enim doctrina magis illuminat & in struit quo ad moralia q̃ ista diuina scriptura: que postq̃ nos docuit quid sit credẽdum: postmodum docet quid sit agendum. Exẽplum in ciuitate Hie rusalem: que moraliter significat ani mam rationalem. Et docet quomodo ipsa debet quasi vna ciuitas esse mura ta per prudentiam. Turrita per cõtẽ plationeз. Populosa per multitudineз virtutum. Armata per discretionem. Pacifica per passionum quietationẽ. In ea debз regnare rex pacificus xp̃s p fidem & caritatem. In ea debet esse tã ta copia auri diuine sapientie & carita tis q̃d argentum humane sapientie vel eloquentie reputetur lutum inquina tum. Et sicut hierusalem fuit ciuitas ad cultũ dei deputata: & in medio eius erat templum dei viuentis: ita anima nostra debet esse totaliter ad cultum di uinum mancipata. Et in corde anime nostre.i. in voluntate debet esse templũ diuine maiestatis: per caritatem & con tinuam dilectionem dei. Et hec omnia nos moraliter docet sacra pagina eleuã do ad contemplationem ipsius anime nostre. In hunc radium contemplatio nis erat eleuatus Isaias propheta quã do dicebat ipsi anime in spiritu loquen do Isa.52. Consurge cõsurge: induere fortitudine tua sion. Induere vestimẽ tis glorie tue hierusalẽ ciuitas sancti. ¶ Quarto adhuc nos magis illumi nat & ad contẽplationem subleuat quo ad speranda & desideranda. Nam sciẽ tia diuina anagogice nos docet sperare que oculus non vidit: nec auris audi uit: nec in cor hominis ascendit. Exem plum ciuitas Hierusalem in sacra pa gina anagogice significat ciuitatem hie rusalem supernam quam sperare cõ templari ac desiderare d̃bemus. Que vere est ciuitas pacifica & videns pacẽ quia ibi cessabit omnis questio: lis aut discordia & requiescent in perpetua pa ce & tranquillitate. Illa hierusalem su perna condita est a melchisedech qui di citur rex pacis & iustitie: q2 ab ipso deo qui & pacem & iustitias diligit. Illa hie

rusalem superna est dilatata a Salomone.i.a Christo filio dei qui per suas sapientiam et mortem ipsam per electorum multitudinem mirabiliter dilatauit. In ea regnat et dominatur Rex pacificus Christus i gloriosa stola sue humanitatis: cuius vultuz desiderat videre vniuersa terra. In ea est tanta copia auri diuine dilectionis et caritatis consumate: et sapientie sempiterne qp argentum humane siue create scientie tanquam lutum reputatur. Et tantum est gloriosa illa superna Hierusalem qp nunquam fuit ciuitas: tam fertilis: tam gloriosa: tam copiosa. Et sic patet quomodo diuina institutio et diuina lex nos illuminat et subleuat ad celestium contemplationem. Super hūc gradū ascenderat Paulus Apl's quando dicebat ad Gal. 4. Illa autem que sursum est hierusalem libera est q̄ est mater nostra. ¶ Ista scala septem graduum potest figurari in illa scala q̄ꝫ vidit Ezechiel propheta per quaꝫ ascēdebatur ad portam que viam orientalem respiciebat et habebat septem gradus: et erat i atrio exteriori Ezech. 40. Moraliter porta per quā ingredimur domum: est contemplatio per quā intra celestem mansionem contemplando ꝑducimur. Ista porta respicit viam orientalem vbi nascitur sol: quia contemplatio dirigit oculum ad deum qui est lux munda in qua tenebre non sunt vlle. Hec scala habet septem gradus per quos ascenditur ad illaꝫ portā qua intratur in templum: et est in atrio exteriori: quia contemplatio est per ista sensibilia et exteriora: et ascēdit per septem gradus: incipiendo a materia prima que est quasi tenebrosa: et ꝓcedēdo de gradu in graduꝫ donec perueniat ad portam contemplationis q̄ respicit lucem orientalem diuinam: et sic ingrediat̄ in tēplū diuine contēplationis per excessus amorosos: deuotos: et spirituales. O serui dei. Uenite ergo et ascēdamus ad mōtē domini et docebit nos vias suas.

¶ De quinta et particulari contemplationis scala per huius mūdi sensibilia. Cap. vii.

Venite ascendamus ad montē domini et docebit nos vias suas. Postq̄ꝫ declarauimus quartā et specialissimaꝫ contemplationis scalam: descendendum est consequenter ad declarationem quinte scale que vocatur particularis: q2 nō circa omnia sed circa aliqua sensibilia versatur. s. Circa septem sacramenta ecclesie que omnia sunt sensibilia signa: q2 sacramentum est inuisibilis gratie visibilis forma. Et secundum qp sunt septem sacramēta: sic ista scala septem continebit gradus ꝑ quos deuotus contemplator ascendens mirabiliter eleuabit. ¶ Et pro fundamēto huius scale accipio illud dictum Salomonis ꝓuer. c. 9. Sapiētia edificauit sibi domū excidit colūnas septem. Misit ancillas suas vt vocarēt ad arcē et ad menia ciuitatis. Christus qui ē dei sapiētia et dei virtus veniēs in mūdū ꝑ assumptā humanitatē edificauit ciuitatē magnā. s. sanctā matreꝫ ecclesiā et septē sacramētis quasi septē colūnis sustētauit eā vt in perpetuū staret. ¶ Hanc ciuitatem sex muris fortissimis in circuitu cinxit pro tuta custodia ab inimicis. Et in medio eius edificauit turrim siue arceꝫ seu fortaliciū pro meniuꝫ et totius ciuitatis custodia.

et defensione. Arx est altissima et muri quanto magis appropinquant ad arcem tanto sunt altiores. Arx seu fortalicium est sacramentum eucharistie quod est eminentissimum inter omnia sacramenta: et est in medio quia omnia alia isti sacramento deserviunt et ad istud sunt ordinata. Sex muri in circuitu sunt sex alia sacramenta quasi sex menia circundantia ciuitatem et ipsam munientia. Ancille sunt apostoli humiles et obedientes quos misit christus per vniuersum vt vocarent et inuitarent homines ad menia ciuitatis et ad arcem .i. ad septem ecclesie sacramenta suscipienda et credenda. Qui ergo ad turrim contemplationis cupit ascendere curat per muros istos de vno in alium et tandem veniet ad fortalicium altum diuine contemplationis. Muri autem siue menia huius ciuitatis sic sit ordinata et ordinate percurrenda a deuoto contemplatore si cupit ad arcem summam peruenire.

¶ Primus Murus siue prima menia huius ciuitatis .s. catholice ecclesie: qui est a turri remotissimus est sacramentum Baptismi. ¶ Super quem contemplator ponet pedem considerationis sue cogitando. Quomodo sacramentum baptismi est quidam murus cingens totam ecclesiam catholicam et separans ipsam ab his qui foris sunt et ab omnibus in fidelibus. Et quomodo defendit ipsam ab inimicis et idolatris inpugnantibus ipsam. Considerabit etiam quod per sacramentum baptismi homo fit de regno et dominio christi: vnde accipit caracterem in signum quod fit sub dominio christi qui prius erat sub dominio diaboli. Et quomodo etiam christianus fit dei filius adoptiuus. Et quomodo etiam per hoc sacramentum renunciauit omnibus his que foris sunt .s. diabolo et mundo et pompis eius. Et cum super hoc muro ascenderit contemplator cognoscet quantum sit eminens vita christiani a vita infideli quia christiani sunt dei filij adoptiui et sub dominio dei. Infideles sunt filij diaboli et sub eius dominio constituti. ¶ Super hunc primum murum pedem sue considerationis posuerat pastor ecclesie Petrus Apostolus quando dicebat baptizatis et credentibus .j. Petri. 2. Vos autem genus electum. Regale sacerdotium: gens sancta: populus aquisitionis vt virtutes annunciettis eius qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum. Qui aliquando non populus dei: Nunc autem populus dei: qui non consecuti misericordiam: nunc autem misericordiam consecuti. ¶ Iste est primus murus circundans ciuitatem et separans et defendens ab extraneis foris existentibus. Et si super hunc murum saliret contemplator multum certe eleuaretur a terra per contemptum omnium terrenorum quibus in baptismo renunciauit. ¶ Hunc murum primum continue circuit diabolus in pugnando et temptando auertere hominem a vera fide et credulitate. Et ideo opportet hominem in hoc primo muro bene firmare pedem firmiter credendo ea que pertinent ad fidem christi: qui enim non bene firmat pedem facile deijcitur a diabolo: nec superius ascendere poterit nisi in hoc primo muro bene firmauerit pedem. Unde de isto circuitu et impugnatione diaboli et de firmatione pedum in hoc muro loquitur Petrus Apostolus cum dicit .j. Petri. 5. Sobrij estote et vigilate quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide. O contemplator ascende super murum istum et bene firma pedes: quia multum eleuaberis a terra. ¶ Figura huius muri baptismalis precessit in circuncisione data abrae in qua facta est separatio populi dei

dei ab alijs Gen. 17. circūcidetur ex vobis omne masculinum. Et in transitu maris rubri in quo separatus est populus dei ab egiptijs qđ mare baptismuȝ significat Exo. 14.

¶ Secūdus murus est sacrm̄ chrismatis: qui est magis interior. ¶ Sup quē ponet cōtemplator sue speculationis pedē cōsiderādo quō iste murus est itra primum: q2 sacrm̄ baptismi est primuȝ quod confertur ꝛ separat hoīem ab extraneis ꝛ infidelibus. Et q2 in primo muro fiunt insultus terribiles ꝛ bella fortissima ab inimicis ꝛ demonibus infernalibus: propterea deus noster xp̄s Jesus fecit secundū murū chrismatis: in quo xp̄iani vnguntˀ ꝛ fiunt xp̄i milites: ꝛ propter istam vnctioneȝ chrismatis roborantur ꝛ fortificantˀ ad pugnā. Nam sicut antiquitus luctatores inungebantˀ ad fortius pugnandum: ita in fide xp̄i in qua est cōtinua ꝛ occulta pugna milites xp̄i chrismate inunguntˀ vt fortiores reddantur ad bellum. ¶ Hic murus est altior ꝙ primus: q2 dignius esse videtur: eē vnū de militibus regis ꝙ esse vnū de populo eius simpliciter. Et dignior videtˀ xp̄ianus chrismatus ꝙ nō chrismatus ceteris paribus: quia chrismatus ꝛ vnctus factus est miles xp̄i: vnctus ꝛ armatus ꝛ preparatus ad bellandum. ¶ De ista preparatione ad bellum loquitur Apl's Paulus exhortans Ephesios ad spiritualem pugnaȝ dicens ad Ephe. 6. Induite vos armaturaȝ dei vt possitis resistere aduersus insidias diaboli: q2 non est nobis colluctatio aduersus carnem ꝛ sanguinem: sed aduersus principes ꝛ potestates: aduersus mundi rectores tenebrarū harū cōtra spiritualia nequitie in celestibus: propterea accipite armaturam dei: vt possitis resistere in die malo: ꝛ in oībus perfecti stare. State ergo succinti lumbos vestros in veritate: ꝛ induti loricā iustitie. Et calciati pedes in preparationem euāgelij pacis. In omnibus sumētes scutum fidei ꝛ galeam salutis ꝛ gladium spiritus quod est verbum xp̄i. ¶ Ex isto muro cōtēplator considerabit ꝙte sit dignitatis: q2 non solum est subditus xp̄i p baptismū: sed est miles eius per chrismatis vnctionē. Cōsiderabit etiam ꝙ strenue debeat pugnare cōtra mundū carnē ꝛ diaboluȝ cū sit per vnctioneȝ chrismatis electus ad pugnā ꝛ segregatus a cōi populo. ¶ Figura huius muri in quo constituuntˀ xp̄i milites ꝛ a cōi populo separantur haberi potest Nūi. j. Ubi deus precepit Moisi vt numeraret omnes masculos filiorum israel a viginti annis ꝛ supra qui possent ad bella procedere: ꝛ separarēt eos a cōi populo senū: mulierū: infantiū ac seruorū. Q2 sicut bellatores debent esse iuuenes: magnanimi ꝛ robusti ac prudentes. Sic chrismate peruncti viriles: prouidi: robusti: atqȝ magnanimi contra temptationes esse debent. O cōtemplator ascende super murum istuȝ ꝛ appropinquabis ad arcem ꝛ multuȝ eleuaberis a terra.

¶ Tertius murus circūdans ciuitatem est sacramentum penitentie. ¶ Super quem contemplator ponet sue speculationis pedem considerando quō sacramentum penitentie est murus interior ordinatus ꝛ institutus rationabiliter a xp̄o: q2 propter fortissima bella ꝛ impugnationes que fiunt ab inimicis catholice religionis: a mundo carne ꝛ diabolo multi spiritualiter occiduntur: captiuātur ꝛ apostatant in primo ꝛ secūdo muro: ꝛ sic copulantur ꝛ amicitiam ineūt cum inimicis xp̄i. Et ideo fiunt eius inimici: q2 amicus inimici mei ē inimicus

mens. Unde vt possint ad eius amicitiam redire ordinauit tertium muruz circundātē ciuitatem suam in quo saliens potest faciliter ab inimicis euadere s. sacramentum confessionis et penitentie. ¶ Super quem qui salit vere penitendo et confitendo non soluz restituitur in familiam et militiam xpi: sed admittitur ad eius amicitiam et gratiam que ibidem infunditur: q2 vbi superhabūdauit iniquitas: suphabundauit et grā: et etiā appropinquat ad arcem ciuitatis i q̄ habitat xps rex: q2 dr̄ Mat. 4. Penitentiā agite appropinquabit. n. regnum celoruz. ¶ Iste murus est altior q2 dignius ē amicū regis eē q̄ esse militem eius. Et ex isto muro contemplator poterit videre dei maximam benignitatem que tot vicibus per istum tertium murum penitentie: nobis parcit errata: largitur gratiam: et ad suam cōciliat amicitiam. O pietas dei magna. Poterit etiam videre suam nobilitatē quia existens in isto muro penitētie est amicus carissimus regis quod est magnuz valde. ¶ Figura huius tertij muri penitentie habetur Leui. 4. et 5. Ubi datur lex reconciliationis anime peccatricis per oblationes et orationes sacerdotum: et Leui. 16. Ubi datur forma confessionis que fiebat per Aarō sacerdotem summuz qui confitebatur oēs iniquitates filioz isrl'. Si ḡ cupis ascēdere ad arcē cōtēplationis pone pedē super murū istum et appropinquabis ad arcē et ad fortaliciū quod est in medio ciuitatis positum.

figura d' cofessione i sacerdote Aaron

¶ Quartus murus circūdans ciuitatē est sacr̄m matrimonij. ¶ Super quez ponet contemplator pedē considerādo quō est murus interior et rationabil'r ordinatus a deo: q2. n. homines huius ciuitatis sunt mortales: ideo congruuz fuit ordinari hoc matrimonij sacr̄m q̄ mediāte multiplicantur ciues istius ciuitatis. Et quia etiaz multi de ista ciuitate captiuantur ab inimicis: ideo dignuz fuit institui tale sacr̄m ad ciuium multiplicationē. Et i isto muro ɔtēplator existens considerabit eius altitudinem et eminētiā. Quō vz istud carnale matrimonium significat et representat vnionem verbi ad humanam naturaz assumptam quod est mirabile valde. Et vnionē xpi spōsi ad ecclesiā spōsaz: quod est mirabile valde. Et vnionē aīe beate cuz beatissima trinitate in patria: quod est mirabile et delectabile valde: et ideo clamat Apl's: Sacramentū hoc magnum est. Hoc autem dico in xpo et ecclesia. Considerabit etiam in isto muro quomodo anima non solum est amica dei: sed fit eius sponsa per amplexus amorosos caritatis: et ingreditur in thalamum secretum cum sponso: vbi non ingrediuntur amici. ¶ Iste murus est altior q̄ predictus: q2 in predicto significatur dei amicitia cū anima: et anime cum deo. In isto significatur matrimonium spirituale aīe cum deo quod est maius. Ex isto altissimo muro poterit contemplator speculari nobilitatez anime que nō solum est serua: et amica dei sed eius gratiosissima sponsa. ¶ Figura huius quarti muri matrimonialis hr̄ Gen. 1. et 2. qn̄ celebratū fuit primū matrimoniū īter Adā et Euā qn̄ dixit Adaz. Quamobrē relinquet hō patrē suū et matrem et adherebit vxori sue: et erunt duo in carne vna.

¶ Quintus murus circundans ciuitatem est sacramentum extreme vnctionis. ¶ Super quem contemplator ponet pedem sue speculationis considerādo quomodo istud sacramētuz vel iste spiritualis murus rationabiliter est a

deo factus: quia in ista ciuitate sumus tanq̄ȝ peregrini ⁊ aduene: ⁊ non habemus hic ciuitatem manentem: sed futuram inquirimus in superna patria: pro tanto daт̄ istud sacramentū ad omnimodam purgationem: vt recedens de hac vita sit mūdus ⁊ idoneus ad ingrediendam ciuitatem supernam ⁊ triumphantem: in quam non intrat aliquid coinquinatuȝ. ¶ Iste murus est altior predicto: quia per predictum anima fit sponsa xp̄i: per istum autem introducitur in domum sponsi vȝ in supernam patriam: in qua sponsus per glorie nuptias habitat. Naȝ iste murus est quasi medius inter ecclesiaȝ militantē ⁊ triūphantem: vñ daт̄ transeuntibus de ista ciuitate terrena ⁊ mortali ad celestem ⁊ immortalem: ⁊ ideo datur in infirmitate ⁊ articulo mortis: dicente Jacobo Ap̄lo Jaco. c. v. Infirmatur quis in vobis: inducat presbiteros ecclesie ⁊ orent super eum: vngentes eum oleo in nomine domini: ⁊ oratio fidei saluabit infirmum ⁊ alleuiabit eum dominus: ⁊ si in peccatis fuerit remittent ei. ¶ Figura huius muri extreme vnctiōis haberi potest. 3. Re. 19. In quo dn̄s p̄cepit Helie vt vngeret Asahel in regem super syriam: ⁊ Hieu in regem super israel ⁊ vngeret Heliseū in prophetā. ¶ Moraliter Heliseus tenet vicem sacerdotum: qui habent officiuȝ vngendi infirmos. Hic ex precepto domini vngit in regem ⁊ in prophetam eos qui nec reges sunt nec prophete: qȝ christiani qui in hac vita sunt serui altissimi ⁊ non videntes deuȝ aperte: sed ī enigmate: in fine vite vnguntur oleo sancto: vt de non regibus fiant reges: ⁊ de non videntibus deum aperte fiant videntes. Unguntur dico vt de hac miserabili seruitute transeant ad regnum perpetuum ⁊ gloriosum. Et de hac enigmatica obscuritate perueniant ad claram dei visionem. ¶ Iste murus est altus valde quia introducit sponsam in celeste palatium sponsi. O contemplator ascende super murum istum: ⁊ videbis dei mirabilia in profundo.

¶ Sextus murus circūdans ciuitatem est sacramentum ordinis. ¶ Sup quē cōtēplator ponet sue speculatiōis pedē cōsiderādo quō istud sacr̄m ⁊ iste murus est eminētissimus: diuisuȝ in septē partes que sunt: Sacerdos: Diaconuȝ: Subdiaconus: Accolitus: Lector: Hostiarius: Exorcista. Huius muri eminentia monstratur: quia isti sunt principes ⁊ rectores totius ciuitatis: ⁊ habent officium fabricandi omnes muros ciuitatis. s. conferendi omnia sacramenta: ⁊ generandi filios spirituales huius ciuitatis per ordinum collationem: ⁊ reconciliandi populum cum rege. ¶ Iste murus ciuitatis huius videtur altior predicto: quia per predictum anima introducitur in domum sponsi: per istum autem appropinquat ad ipsum: quia sacerdotes non solum ingrediuntur domum sponsi: sed ingrediuntur in thalamum eius loquentes ei familiariter tanq̄ȝ amico: ⁊ ipsum amplexantes ⁊ palpantes manibus sicut faciunt ministrando sacramentum eucharistie: ⁊ magis appropinquāt ad ipsum q̄ȝ omnis alius populus.

¶ Figura huius muri ⁊ sue altitudinis habetur Exo. 28. Ubi dominus precepit Moisi vt applicaret sibi aarō ⁊ filios eius vt fungerentur sacerdotio: qui ad archam in tabernaculo existentem appropinquabant. Et Nūi. 3. Ubi precepit tribum Leui applicari ad ministerium sacerdotij ⁊ ad tractanda: portanda: ⁊ ministranda sacra

ad innuēdū qđ sicut in veteri testamē
to nullus tātuȝ appropinquabat ad ar
chā q̄ erat in tabernaculo federis q̄štū
Aaron atq̧ alij sacerdotes ⁊ leuite: ita
in ciuitate catholice ecclesie nullus or-
do nullum genus hominum tantū deo
appropinquat q̄štū ordo ecclesiasticus.
vȝ Subdiaconus qui preparat mām
cōsecrationis. Diaconus qui dispensat
sanguinē dñi. Et sacerdos qui sacr̄m
eucharistie cōsecrat: palpat: dispēsat: os
culatur: ⁊ recipit. O si quis ascenderat
super murum istum certe videret di-
gnitatem ⁊ altitudinem humane na-
ture: que etiam in hac vita mortali exal
tatur vsq̧ ad thalamū ⁊ secretum col
loquium ⁊ ad oscula ⁊ ad amplexus
spirituales eterni sponsi. O sacerdo-
tes. O serui dei. O monachi ⁊ religio-
si accipiamus virgā discretiōis Moisi
⁊ sepemus aquas ab aquis: p̄ciosuȝ a
vili: ⁊ venite ascendamus super murū
istum ⁊ appropinquabimus ad archa
na celestia ⁊ ad arcem contemplatio-
nis ⁊ videbimus mirabilia dei in ma-
ri rubro.

❡ Septimo in medio huius ciuitatis
est turris: siue arx: siue fortalicium to
tius ciuitatis altissimū: ⁊ hoc est sacra-
mētū altissimū eucharistie. ❡ Ad istā
arcem: siue turrim ascendet post predi
cta cōtemplator: cōsiderādo quomodo
in ipsa habitat rex ⁊ sponsus. Quomo
do est fortissima ⁊ altissima super oia
alia ciuitatis edificia ⁊ qui ad ipaȝ ascē
dit: maxime exaltatur. De ista turri ⁊
eius fortitudine ⁊ sublimitate dicitur
prouer. 18. Turris fortissima nomen
domini ad ipsam currit iustus ⁊ exal-
tabitur. ❡ Ista turris est altior q̄ mu
rus predictus q: ordo ducit vsq̧ ad os
cula ⁊ amplexus regis ⁊ sponsi: sed eu-
charistia nos vnit ⁊ transformat per
incēdium amoris ⁊ deuotā eius sum-
ptionem in sponsum amatum: q: ⁊ ip-
se nobis incorporat̄ ⁊ nos ipsi. ❡ Ista
turris duo facit que contemplator de-
uotus considerabit. ❡ Primo defen-
dit ab impetu inimicorum. ❡ Secun-
do conseruat ciuitatem vsq̧ in finem
presentis seculi donec perueniat ad ciui
tatem triumphātem in celis: ⁊ de istis
habet̄ figura i veteri testamēto. ❡ De
primo figura est Exo. 12. in sanguine
agni qui aspersus super postes filiorū
israel: eos ab angelo exterminatore li-
berauit: sic eucharistie sacramentum
ab exterminatore infernali omnes ve-
re israelitas defendit. ❡ De Secundo
est figura Exo. 16. In māna dato fi-
lijs israel: de quo aliti ⁊ sustentati sunt
vsq̧quo peruenirent ad fines terre ca
naam. Sic per eucharistie sacramētū
cōseruat̄ ⁊ nutrit̄ populus vsq̧quo p-
tingat ad terrā p̄missionis supernā: vn
de ⁊ recedētibus dat̄ ⁊ dicit̄ viaticum
❡ Cōsiderabit ēt cōtēplator q̄ō istud
fortaliciū. s. sacramētū eucharistie est
turris dauid. In qua sunt tria optima
pro defensione ⁊ augumēto totius ciui
tatis. ❡ Primo in ea sunt propugnacu
la ⁊ arma offensiua ad debellādū ho-
stes īpugnātes. Nā est ibi sanguis quo
necātur egiptij: sunt fenestre vulnerum
ex quibus emittuntur sagitte cōtra ini
micos. ❡ Secundo in ea sunt arma de
fensiua ab omnibus iaculis ⁊ percussio
nibus inimicoꝝ. Nā in ea sunt xp̄i vul
nera quasi quedam cauerne: in quibus
abscondimur a p̄secutoribus animaꝝ:
Sed in ea sunt etiam xp̄i vulnera qua
si quedam scuta: siue clipei quibus tegi
mur ab omnibus inimicorum sagittis:
Unde ait p̄s. Scuto circundabit te ve
ritas eius idest xp̄s ⁊ non timebis a ti
more nocturno. A sagitta vollāte ī die

a negocio perambulante in tenebris ab ab incursu et demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille et decem millia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. ¶ Tertio in ea sunt omnia instrumenta oīum perfectionum: quia in eucharistia sunt diuinitas: aīa: corpus: et sanguis xp̄i Iesu que sunt instrumēta oīum virtutum et perfectionum. In hac turri sancte Eucharistie est instr̄m summe humilitatis: summe caritatis: summe pietatis: summe patientie: summe paupertatis: et sic de omnibus alijs perfectionibus. ¶ Figura huius altissime turris cum his tribus adiutorijs habetur Cant. 4. Ubi sponsus loquēs ad sponsam dicit. Sicut turris Dauid collum tuum que edificata est cum propugnaculis. Mille clipei pendent ex ea omnis armatura fortium. Per turrim Dauid intellige sacramentum eucharistie in qua iacet Dauid misticus. Per propugnacula arma offensiua. Per clipeos arma defensiua. Per armaturam fortium intellige instrumenta et adiutoria omnium perfectionum. ¶ Ad sūmitatem huius turris ascendere debet contemplator omnia alia obliuiscēdo: et coram altaris sacramento se prosternens currat siue saliat de fundo huius turris vsque ad tectum. i. a pedibus saluatoris eius vulnera cōtēplando vsque ad caput reuerenter osculandum. Cum enim ad huius turris sūmitatem peruenerit: victoriam de inimicis reportabit: et in pace quietus remanebit. ¶ Figura est Iudic. 9. vbi dicitur quod cū Abimelech obsideret ciuitatem Thebes erat turris excelsa in media ciuitate: ad quam confugerant viri et mulieres et omnes principes: qui super turris tectum stantes erant per propugnacula. Huic turri Abimelech appropinquās oppugnabat vehemēter et ostio ignem supponere nitebatur. Sed vna mulier de turri proijciens fragmen molle contriuit caput Abimelech: et mortuus ē: et ipsi in turri remanserunt victores: pacati et securi. ¶ Moraliter Thebes quod interpretatur facta mea: est ecclesia catholica: que est opus Christi qui eam edificauit et formauit ex sanguine suo. Turris excelsa in medio huius ciuitatis est sacramentum eucharistie altissimum. Abimelech autem qui interpretatur pater meus rex: significare potest diabolum superbum: qui interfecit fratres suos spiritus. s. reprobos sicut et Abimelech fratres suos. Et iste oppugnat ecclesiam dei et maxime oppugnat turrim. s. eucharistie sacramentum. Et nititur apponere ignem ad ostium turris: quia a principio nixus est ponere ignem concupiscentie in christi generatiōe seminans per multas hereses: quomodo christus natus erat ex humana concupiscentia ex Ioseph et Maria. Sed mulier existens in sūmitate turris. i. anima humilis: et deo obediens et deuota atque subleuata per contemplationem sacramenti huius: accipit fragmen molle. i. considerat humilitatem et vilitatem carnis sue. Nā mola est corpus humanum: quod habet quattuor fragmina vel partes. s. Terram: Aquam: Aerem: et Ignem ex quibus componitur: et dicitur mola quia sicut mola continue circuit a puncto in punctum et redit ad idem vnde incepit: sic corpus humanum a deo exiuit et ad deum vadit. De terra nascitur et in terram resoluitur: quia puluis est et in puluerem reuertetur. Anima ergo humilis et contemplatiua considerans vilitatē sue carnis que ē terra pro maiori parte humiliatur et cōfunditur coram

deo. Et cū ista sua carne qua sic humi/liatur franget caput ⁊ cerebrum Abi-melech infernali: quia eius superbiam prosternit ⁊ confundit: ⁊ omnem eius sapientiam siue consilium siue temptationem contundit. Nihil.n.ita diaboli virtutem cōminuit sicut humilitas deuota ⁊ sancta. Fracto autē capite Abimelech omnis exercitus eius recedit: quia destructa superbia que est dux ⁊ caput viciorum: omnia alia vicia ⁊ temptamenta recedunt: ⁊ sic anima humilis ⁊ deuota remanet in summitate turris secura.i.in cōtemplatione huius altissimi sacramēti quieta ⁊ pacata: abiecto demone ⁊ omnibus impugnatoribus exercitus illius. Qui ergo ad contemplationis arcem peruenire festinat ascendat per gradus istos: se per omnem gradum perficiendo: quia sic cito perueniet ad altissimam turrim eucharistie: de qua conteret inimicorum caput ⁊ quietam victoriam obtinebit. Nam per baptismuz fit homo seruus dei: per chrisma eius miles: per penitentiam eius amicus: per matrimonium dei sponsa: per extremam vnctionem ducitur in eius thalamum siue domū: per ordinem sacrū ducitur ad eius amplexus ⁊ oscula ⁊ familiare colloquiū: per eucharistie vero sacramentum ei vnitur: incorporatur: ⁊ in ipsum totaliter transformatur. O serui dei venite ascendamus ad turrim altissimaz Dauid: contemplando deuote illud altissimum sacramētum: quod omni die est nobiscum ante altare: cui de propinquo accedere possumus: ⁊ ad eius sūmitatem faciliter ascendere. Si quis ergo est paruulus ⁊ humilis veniat ad arcem ⁊ ad menia ciuitatis.

¶ De sexta ⁊ singulari ɔtēplatiōis scala p huius mundi sensibilia. Cap. viij.

Venite ascendamus ad montē domini: ⁊ docebit nos vias suas. Q2 ordinauimus scalam per sensibilia sacramenta que diuinam gratiam representant ⁊ ducunt ad arcem eucharistie vbi vere ⁊ realiter est ipse deus: pro tāto in presenti capitulo ordinabimus scalam rerum sensibilium prout representant ipsum deum trinum ⁊ vnū: ⁊ ducūt ad ipsum in sua maiestate pure ⁊ simpliciter contemplandum. Habet autem scala ista septem gradus ordinate dispositos quibus ad verticem montis in caliginem ignorantie ascenditur. ¶ Pro cuius declaratione notādum quod aīa nostra tres oculos siue aspectus habet. Primus est oculus carnis ẜm quē aīa vocatur sensualitas siue animalitas. Secundus est oculus rationis secūdū quem anima dicitur spiritus. Tertius est oculus contemplationis secundum quem dicitur mens. Cum primo oculo carnis respicit corporalia in se: ⁊ in cōparatione ad deum ⁊ sic fiunt duo gradus scale. Cum oculo rationis respicit ea que sunt intra se quo ad potentias naturales: ⁊ q̄ ad virtutes gratuitas: ⁊ sic fiūt duo alij gradus. Cum oculo cōtemplationis respicit ea que sunt supra se.s.deum quo ad esse suum: ⁊ sic respicit vnitatem diuine essentie. Et quo ad bonitatem suam qua se in personas diffundit: ⁊ sic respicit trinitatem personarum: ⁊ sic fiunt duo alij gradus: post istos sex gradus ⁊ aspectus: anima sine oculis ⁊ ceca ignote ascendit ad caliginem ignorantie cum apice mentis affectiuo ⁊ relinquit post se omnes sen-

sus ꝛ intellectuales operationes: ꝛ sic scandit super septimum gradū in quo tota deificatur: ꝛ transit in diuinam similitudinem per vim amoris transformatiui. Qui ergo vult ad montem contemplationis ascendere dꝫ per gradus istos ordinate procedere: ꝛ sic ascēdet de virtute in virtutem donec videat deum deorum in sion.

¶ Primo cōtēplator cum oculo carnis: qui semper deseruire dꝫ intellectuali cōtēplationi cōsideret oīa ista corporalia ꝛ visibilia: Celū: Solē: Lunā: Elementa ꝛ alia ꝙ sunt multa: ꝙ magna: ꝙ pulchra: ꝙ diuersificata: ꝙ diuersimode figurata: ꝙ virtuosa in operationibus: ꝙ longeua in successionibus: ꝛ ex his surget in admirationem nō modicam conditoris. Caueat tñ cōtēplator ne cū isto oculo carnis videat curiosa: aut inhonesta: lasciua aut vana sicut sunt histriōes: ludi: mulieres: ꝛ ornatus impudici que aīam magis prouocent ad ruinam ꝙ ad spūalem profectū ꝛ ascēsum. ¶ Cum isto oculo carnis qui contemplatiōi itellectuali deseruire debet: videbit in mundo isto sensibili tria: pōdus rerum quo omnia inclinantur ꝛ collocantur in locum ꝛ situꝫ suum: alia sursum: alia deorsum: alia in medio borum. Numerum quo omnia ab inuicē distinguntur: Terra ab Aqua: Aqua ab Aere: Aer ab Igne: mensuram qua omnia limitantur ad certum gradum magnitudinis ꝛ paruitatis: puta agnuꝫ tante magnitudinis: Leonem maioris: Elephantem maxime ꝛc̄. ¶ Cum isto oculo carnis videbit substantiam rerū. s. substātiam terre: celi: solis: lune: ꝛ stellarum: substantiam dico non nudam sed accidentibus velatam. Et virtutem eorum quam habent ad effectus producendos. Et operationem eorū. s. effectus productos: vt puta fructificationē terre: motionem celi: ꝛ illuminatiōes solis: ꝛ ex his tribus consurgere poterit intellectus ad contemplandam immensam potentiā: sapiaꝫ: ꝛ bonitatē conditoris: ꝛ ad magnificādū: ꝛ laudādū suaꝫ altissimā maiestatē. ¶ Ad istū cōtemplatiōis gradū ascēderat ille magnus cōtēplator zorobabel qñ dicebat. 3. Esdre. c. 4. Magna ē terra ꝛ excelsū ē celū: ꝛ velox cursus solis: cōuertit in giro celū in locū suū in vna die. Nōne magnificus ē qui hec facit: ꝛ hic pmus gradus contēplationis consistit in imaginatione sensibilium.

¶ Secūdo cōsiderabit istū mundū sensibilem: inquātum intrat in aīam nr̄aꝫ per quinqꝫ corporis sensus. ¶ Nā oīa corporalia ꝛ sensibilia intrant per suas species in aīam nostrā: qđ sic exēplariē declaratur secūdū sensuū ꝛ obiectoruꝫ proportionem. Naꝫ corpora terrestria ꝛ solida intrāt ad aīaꝫ p sensuꝫ tactus: corpora aquea ꝛ humida per gustum: corpora aerea per auditum: corpora ignea ꝛ vaporabilia vt sunt fumi ex aromatibus resoluti qui multum participant de igne per olfatum: corpora sublimia ꝛ celestia ac luminosa per visum. Considerabit etiam quō oīa ista sensibilia intrant ad animam nostram sub triplici respectu. ¶ Primo inꝙtū sunt salubria siue salutifera sicut sunt ea q̄ intrant per tactum ꝛ gustum vt cibus: potus: medicina: calefacio: que oīa sunt salubria ꝛ salutifera ꝛ conseruantia vitam humanam. Et ista representat psonaꝫ summi patris cui appropriatur potētia q̄ est cōseruatiua reꝝ. ¶ Secūdo inquantū pulchra ꝛ formosa: sicut sunt ea que intrant per visum vt corpora celestia: Sol: Luna: Stelle: ꝛ lumen siue lux: que sunt formosissima oīum rerū;

⁊ ista representant personam eterni filij cui appropriatū forma figura decor ⁊ pulchritudo ⁊ splendor que sunt ornatiua omnium rerum. ¶ Tertio inquātū suauia siue delectabilia: sicut sunt illa q̄ intrant per odoratum ⁊ auditū: vt odores: cātica musica: ⁊ instrumētorū musicalium soni diuersi: que suauia sunt ⁊ delectabilia. Et ista representant psonā spiritus sancti: cui appropriatur dulcor delicie atq; suauitas: que sunt dulcissima oīum rerum. Et ex his tribus que de rebus sensibilibus intrant ad aīam poterit contemplator ascendere ad contēplādū potentiā eterni patris: pulchritudinē coeterni filij: ⁊ suauitatē coeterni spūs. s. ¶ Considerabit etiam contēplator deuotus quō vnaqueq; res generat suam spēm siue similitudinē in medio. s. aere vel aqua ⁊ huiusmodi. Illa spēs de medio venit ad sensum exteriorem: non q̄ ipsa migret de subiecto in subiectum: sed generat aliā: ⁊ illa aliā successiue donec vna causetur in sensu ⁊ sic intelligas in sequentibus de trāsitu specierum: ⁊ de exteriori sensu transit ad interiorem: ⁊ cum illa percipitū a potentia apprehensiua generat amorē illius obiecti cuius est spēs vel saltē delectationem. Exemplum Massa auri nobis presentata generat spēm suā in quodam medio. Illa species veniens p sensus ad animā: simul cū obiecto causat in anima amorem ⁊ desiderium illius auri: ⁊ ibi sunt tria. s. substātia auri: species ab eo genita: ⁊ amor ab ambobus procedens. Aliud exemplū grues volantes per aerem generant suam spēm in aere que veniens p sensus ad animā vidētis: simul cū virtute obiecti generat delectationē illius obiecti volātis in anima. Et ibi sunt tria ordinate. ¶ Primo est substantia illarum auiū. ¶ Secundo species illarū. ¶ Tertio delectatio ab ambobus causata: ⁊ hoc modo accidit in omnibus alijs sensibilibus ⁊ corporalibus. Ista tria represētant beatissimam Trinitatē. Substantia rerum a qua procedunt alia: significat ⁊ repsentat psonā patris a quo oīa in diuinis emanant. Spēs q̄ est similitudo substātie representat filiū qui est similitudo ⁊ figura substantie patris. Amor siue delectatio q̄ ab ambobus procedit representat spūm sanctū qui a patre filioq; procedit. Et sic per hec tria poterit contēplator deuotus assurgere ad cōtēplādū patris eterni substātiam: filij eternam generationē ⁊ spūs sancti coeternā ab vtroq; processionē. Et sic a bonitate pulchritudine ⁊ operatione creaturarum sensibilium ascēdet ad contemplationem bonitatis pulchritudinis ⁊ operationis insensibiliū ⁊ inuisibilium. ¶ Ad hunc gradū ascēderat ille egregius cōtēplator qui ignorantes ⁊ cecos reprehendes dicebat Sap. 13. De his que videntur bona non potuerunt intelligere eum qui est. Neque operibus attendentes agnouerunt quis esse artifex. Quoniam si horum sensibilium specie delectati deos putauerunt: sciant quāto his dominator speciosior est. Speciei enī generator hec omnia constituit. Aut si virtutem ⁊ opera eorum mirati sunt: intelligāt ab illis quoniā qui hec fecit fortior est illis. A magnitudine. n. speciei ⁊ creature: cognoscibiliter poterit creator horum videri.

¶ Tertio cōtemplator cum oculo rationis cōsiderare debet ea que sunt intra se. s. animam cū potentijs suis nālibus ⁊ scientijs nālibus adornatā. Et in ipsa cōtēplabiť imaginē beatissime Trinitatis impressam. ¶ Nam mēs seipam

amat: et ideo seipsam cognoscit: quia aliter non se amaret: et ideo sui unet meminit quia se non cognosceret: quia nihil cognoscit quod prius non est presens in memoria: anima ergo intra seipsam inuenit memoriam: intelligentiam: et voluntatem. Memoria retinet corporalia et temporalia preterita per recordationem: presentia per susceptionem: futura per prouisionem. Retinet simplicia que sunt principia compositorum sicut sunt punctus: instans: vnitas: sine quibus impossibile esset: meminisse ea que ex his principiantur. Retinet sempiternalia que sunt lumina inextinguibilia: sicut sunt prima principia: que nunquam sic possunt obliuisci: quin eis auditis mens subito assentiat: dummodo ratione vtatur: sicut sunt ista principia. De quolibet dicitur esse vel non esse. Omne totum est maius sua parte. Et per ista tria anima nostra assimilatur eternitati: simplicitati: et claritati diuine: que correspondent tribus operibus nostre memorie. Et hoc modo contemplator per considerationem memorie assurget ad contemplationem eternitatis diuine. ¶ Intellectus noster percipit terminos: et eorum significata cum vnumquodque diffinit: prout sunt animal: viuens: asinus. Percipit etiam propositiones et eorum veritatem cum terminos componit: puta dicendo sic omne animal est viuens. Percipit etiam illationem et sillogismos: puta cum dicit: omne animal est viuens: omnis asinus est animal: ergo omnis asinus est viuens: et sic percipit veritatem infallibilem simplicem et discursiuam. Et hoc modo ex anima cognita surgere poterit contemplator ad speculandam infallibilem veritatem diuinam. ¶ Voluntas nostra siue affectus noster. ¶ Primo consulit inquirendo quid sit melius hoc aut illud: quid magis expediens hoc aut illud. ¶ Secundo iudicat hoc aut illud esse melius vel magis expediens. ¶ Tertio desiderat illud quod melius esse iudicauit. Inter omnia autem maxime desiderat summum bonum: quod est beatitudo. Et sic patet quomodo voluntas circa bonum exercetur et per istam poterit contemplator assurgere ad speculandam diuinam et summam bonitatem. ¶ Memoria ergo: que exercetur circa preterita: presentia: et futura: assimilatur eternitati et representat eternum patrem qui est rex seculorum. Intellectus qui exercetur circa veritatem: representat filium dei qui est via veritas et vita. Voluntas que exercetur circa bonitatem representat spiritum sanctum cui bonitas appropriatur: et sic ex consideratione potentiarum anime ascendere poterit contemplator ad speculationem diuinarum personarum. ¶ Preterea ex memoria oritur intelligentia tanquam ipsius proles: quia tunc intelligimus cum similitudo aut species que est in memoria resultat in acie intellectus. Ex memoria et intelligentia spiratur amor tanquam nexus amborum. Et ex his consurgere possumus ad speculationem diuinarum personarum: et originationem earum per cognitionem operationum anime rationalis. ¶ Preterea sunt in anima nostra perfectiones et scientie naturales que etiam illuminant ad contemplationem dei trini et vnius quod patet. Nam in anima est philosophia naturalis que tractat de causa essendi: et ideo nos ducit in potentiam patris contemplandam. Philosophia rationalis que tractat de ratione intelligendi: et ducit in sapientiam verbi. Philosophia moralis que tractat de ordine viuendi: et ducit in bonitatem spiritus sancti. ¶ Item philosophia naturalis diuiditur in tria scilicet in Methaphisicam que tractat de rerum essentijs: et nos ducit in primum omnium principium patrem. In Mathematicam que tractat de numeris et figuris:

ꝛ ducit in imaginem dei expressam.s. in filium qui est figura substantie patris. In Phisicam que tractat de naturis: virtutibus: ꝛ operationibus diffusiuis: ꝛ ducit i spiritus sancti donū: qui de sui natura ē diffusiuū ꝛ cōmunicatiuum. ¶ Itez Philosophia rationalis diuiditur in tria. In Grammaticā que nos potētes facit ad exprimendū ꝛ loquēdū: ꝛ ducit nos i prez qui expmit ꝛ loquit vnū vbū qd i principio erat apd deū. In Logicā q nos facit pspicaces ꝛ sapiētes ad arguēdū ꝛ inquirēdū veritatē: ꝛ ducit nos in filiū qui est veritas: ꝛ lux illuminās ad omne veruz cognoscenduz. In Rethoricam que nos facit habiles ad persuadendum ꝛ mouendum circa moralia: ꝛ ducit nos in spiritum sanctuz qui est optimus persuasor ꝛ doctor omniū morū. ¶ Item Philosophia Moralis diuidit in tria In Monasticam siue personalē: ꝛ hec nos ducit in innascibilitatē primi principi.s. patris eterni. In Inconomicam siue familiarē aut domesticā: ꝛ ista nos ducit in filij familiaritatem. In Politicam siue ciuilem: ꝛ ista nos ducit in spiritus sancti liberalitatem. Ex quibus patet quō cōsideratio anime cum suis tribus potētijs: ꝛ tribus opationibus: ꝛ tribus scientijs naturalibus ducit nos in cōtēplationē beatissime trinitatis: quo ad psonas: quo ad ppria: quo ad appropriata. Ad hūc gradū cōtēplatiōis figuratiue ascēderat ille qui vidit vitē hntē ppagines tres: q creuit i gēmas: i flores: i vuas: q cū matur eēnt: ꝛ expssisset vinū porrexissetqz pharaoni restitutus est i locū suū. Gen. 40. Moraliter vitis est anima humilis que habet tres propagines.s. memoriā: intellectum ꝛ voluntatem. Hec vitis crescit in gēmas: cū producit tres opationes naturales que sunt. Reminisci: intelligere: ꝛ diligere. Crescit in flores cum producit in se scientias naturales: scilz philosophiam naturalem: rationalem: ꝛ moralem. Crescit in vuas cum per istas potentias: operationes ꝛ scientias naturales ascendit ad cōtēplandā diuinam trinitatem. Uue maturescunt qn ista contemplatio frequentatur. Uinū de vua exprimitur quando ex ista contēplatione frequentata deuotio nascit. Et vinuz istud porrigitur pharaoni qn ista deuotio aīe ordinat ad deū p rectaz intētionē: ꝛ tūc pharao.i. deus restituit aīam in officium suum ꝛ in dignitatez suā in q.s. fuerat a principio sue creationis: qꝛ efficit eā dominā sensuū: ꝛ oīuz q in hoīe cōtinent. Uenite ergo ascēdamus ad mōtē dñi ꝛ relinquamus exteriora sensibilia: ꝛ videamus nr̄a inuisibilia cū oculo rōnis.

¶ Quarto contemplator debet cū oculo rōnis considerare aīam in suis potētijs: donis gratuitis: ꝛ virtutibus reformatā: ꝛ in ipsa sic reformata clarius cōtēplare beatissimā trinitatē tāq in suo speculo claro. ¶ Nam cōtemplator cōsiderans aīam donis gratuitis reformatā videt in ipsa tria. ¶ Primo fidē per quam recuperat auditum ad audiendam xpi reformatoris doctrinam: ꝛ visum ad videndum sue claritatis ꝛ lucis splendorem. ¶ Secūdo spem quā suspirat ad suscipiendum verbum inspiratum per desiderium ꝛ affectū: per quā recuperat spiritualem olphatum. ¶ Tertio caritatē qua cōplectit ꝛ diligit verbum incarnatum: per quā recuperat gustum ꝛ tactū. Et in his tribus virtutibus theologicis pōt cōtēplator sanctā trinitatē videre ad quā terminātur tres virtutes theologice pnominate. Et p has tres virtutes theologicas

mens nostra sensus spirituales defor matos p culpã: recuperat τ reformat. ¶ Itẽ in aĩa cõsiderare põt tres partes pricipales scripture sacre: vz legẽ mosaicam purgãtem per sacrificia τ leges: τ precepta negatiua. Et ista representat personam patris: q2 sicut a lege mosaica habent originẽ oẽs leges: sic a patre eterno originẽ habẽt omnia producta. ¶ Secundo reuelationem propheticã illustrantem per lumẽ prophetie de p̃terito: presenti: τ futuro: τ ista rep̃sentat personam filij qui est vera lux illuminãs oẽs homines veniẽtes ĩ hũc mũdũ: p̃teritos: p̃sentes τ futuros. ¶ Tertio eruditionẽ euãgelicã p̃ficiẽtẽ: p cõsilia τ documẽta summe p̃fectionis q̃ docet. τ ista representat p̃sonã spiritus sancti qui suo igne τ ĩstinctu hoĩẽ ad statũ perfectionis adducit. Et per ista tria lumĩa ascẽdere poterit cõtẽplator ad speculationẽ ĩcreati luminis: p̃ris filij τ sp̃us sancti. ¶ Itẽ ĩ aĩa cõsiderare põt triplicẽ scripture sensuz misticũ q̃si triplex lumẽ. ¶ Primo sensuz tropologicũ τ morales qui purgat ad honestatem vite τ moruz: τ iste representat personã summi patris per leges regulãtis. ¶ Secũdo sensum allegoricũ qui illuminat ad claritatez intelligẽtie τ iste representat personã filij p sue claritatis lumen irradiantis. ¶ Tertio sensum Anagogicum qui perficit per excessus mẽtales sũme sapiẽtie τ iste representat personã sp̃us sancti hoĩẽ p sua carismata p̃ficiẽtis τ cõsumãtis. ¶ Et p istas tres aĩe reformate cõsiderationes surgit cõtẽplator in contemplationem beatissime trinitatis que in anima reformata relucet: per tres virtutes theologicas purgãtes: p tres partes scripture illuminãtes: τ per tres sensus misticos perficientes. ¶ Ad istum gradum cõtẽplationis ascẽdere cupiebat Moises qñ dicebat. Exo. 8. Uiam triuz dierum in solitudinẽ pergemus τ sacrificabimus deo nostro. Solitudo siue desertũ est aĩa nostra vt videbimus in sequentibus. Per istũ desertũ ambulamus primo die cũ eius memoriã cõsideramus. Sc̃do die cũ eius intellectũ. Tertio die cũ eius volũtatẽ cõtemplamur. Ambulamus primo die qñ cõsideramus operationẽ memorie. Secũdo qñ opationẽ intellectus. Tertio qñ opationẽ volũtatis. Et sic de alijs trinarijs predictis: discurrẽdo. Post istos tres dies sacrificam⁹ dño deo nr̃o: qñ ista tria q̃ sunt in mẽte nr̃a cõuertimus ad contẽplationem beatissime trinitatis. Uenite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ Quinto contẽplator cũ oculo contẽplationis considerare poterit ea q̃ sunt supra se. s. deũ ƀm qđ nobis est manifestatus per vetus testamentum. ¶ Naz de⁹ ĩ veteri testamẽto amico suo Moisi se manifestauit: quo ad suum esse siue quo ad essentiam cum dixit. Exo. 3. Ego sum qui sum. Hec dices filijs israel qui est misit me ad vos. Et secundũ Damascenuz. Qui est siue esse est primum τ principale nomen dei. Cõtemplabitur ergo deuotus contemplator quomodo esse dei siue essentia diuina secũdũ vetus testamentum: est vna vel vnum. Et quomodo ab isto sunt oĩa entia. Et quomodo istud esse dei est nobis aliqualiter notum: q2 iudicamus hoc esse melius illo: qđ nõ possemus: nisi quid eẽt optimũ cognosceremus. In isto esse vnico diuine nature poterit cõtemplator se totaliter diffundere per amorem: τ intelligẽtiã tanq̃ in fontali plenitudine omnĩũ entiũ: ƀm qđ videbitur opportunum. Hic enim succinte

pertranseo qz in alio libro domino con cedēte distinctius explicabo. ¶ Et hic gradus contemplationis versatur circha vnitatez essentie diuine. ¶ Ad hūc gradum contemplationis circa vnitatem diuine essentie que vere habet esse ascenderat propheta Isaias cum diceret Isa. 40. Quoniā oēs gētes q̄si nō sint sic sunt corā eo: ꝛ quasi nihilum ꝛ inane reputate sunt. Et ille contemplator afflictus Job quando dicebat. Job. 14. Quis potest facere mūdū de īmundo conceptum semine. Non ne tu qui solus es.

¶ Sexto cōtēplator cū oculo cōtēplationis cōsiderare poterit deū s̄z qd̄ est nobis manifestatus per nouū testamētū. ¶ Naz in nouo testamēto xp̄s manifestauit nobis deū q̄ ad suā bonitatē: qn̄ dixit Mar. x. Nemo bonus nisi solus deus: ī quibus verbis ostēdit qd̄ bonū est nomē ꝓpriū dei sibi soli couenicēs. Et s̄z Dionisiū bonū ē p̄mū ꝛ principale nomē dei. Considerabit etiā quō nouum testamētū deū nobis manifestat trinū in personis: cum dicit. Euntes in mūdū vniuersuz docete omnes gētes baptizātes eos in nomine p̄ris: ꝛ filij ꝛ sp̄us sc̄ti. Mat. vlt. Et ideo ī hoc gradu cōtēplator poterit cōtēplari mō dei bonitatē mō p̄sonā patris: modo p̄sonā filij: mō p̄sonā spiritus sancti: s̄m qd̄ sancti sp̄us vnctio docebit ꝛ illuminabit. ¶ Ad hūc gradū cōtēplandi diuinam bonitatē ꝓpheta ascēderat cū dicebat exclamādo ī p̄s. 118. Bonus es tu ꝛ ī bonitate tua doce me iustificationes tuas. ¶ Ad hunc gradum contemplandi personas diuinas: ꝛ vnitatem essentie ascenderat ꝓpheta cum dixit in p̄s. Benedicat nos deus. s. p̄r. Deus noster. s. filius: qui d̄r n̄r pp nostrā naturā assumptā. B̄nedicat nos deus. s. spiritus sanctus. Et metuāt eum. s. singularem ꝛ vnicum in essentia omnes fines terre. Sed de his latius in alio libro dicetur.

¶ Septimo Contemplator debet claudere omnes oculos: ꝛ postponere ꝛ derelinquere sensus ꝛ intellectuales operatiōes: oīa sensibilia ꝛ itelligibilia: existētia ꝛ nō existētia: ꝛ ignote ɔsurgere cū apice mētis ꝛ cū virtute affectiua: siue cū amore extatico ꝛ trāsformatiuo ad vnionē eius qui est sup omnē cognitionē. Et sic intrabit in caliginē ignorātie ꝛ ī diuinā similitudinē trāsformabitur. Ad hāc caliginē itrauerat Paulus ap̄ls ꝛ oēs sensus derelinquerat cū raptus fuit ad tertiū celū: sicut ipse testat̄ dicēs. 2. Ad cor. xi. Scio hoīē ī xp̄o siue in corpore siue extra corpus nescio: deus scit: raptū huiusmodi vsq; ad tertiū celū. ꝛc. In hoc gradu q̄si in die sabbati aīa quiescit ab oī opere qd̄ prius fecit. Et nō amplius agit sed agit̄: ꝛ nō ducit se: sed ducit̄ a spiritu. O quā altus est gradus iste: ad quē caligat oīs oculus. Uenite ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas: ꝛ mirabilia in profundo. ¶ Figura huius scale habet̄. Exo. 25. In arca a Moise fabricata circa quam concurrebant septez. ¶ Primo ligna sethim ex quibus fuit cōpaginata. ¶ Sc̄do aurū mūdissimuz quo fuit deaurata intus ꝛ foris. ¶ Tertio corona aurea q̄ sup archam ponebat̄ ꝛ super ipsam supeminebat. ¶ Quarto propiciatoriū de auro mūdissimo qd̄ erat operculuz arche: vel s̄m alios erat q̄daz tabula aurea superius eleuata. ¶ Quinto vnus cherub factus ex auro ductili. s. cum martello stabat ī p̄te dextra ꝓpiciatorij. ¶ Sexto alius cherub factus ex auro ductili simili modo stabat in parte sinistra propiciatorij

τ isti duo cherub supereminebant ipsi propiciatorio: τ expandebant alas suas τ cooperiebāt propiciatoriuȝ: τ mutuo se respiciebāt versis vultibus in propiciatoriū: quo operiebat̄ archa. ¶ Septimo desuper isto ꝓpiciatorio τ de medio duorū cherubin deus dabat responsa τ loquebatur cuncta q̄ mandabat filijs israel. ¶ Moraliter per archam q̄ erat precipuum sanctuarium qꝺ ēēt in tabernaculo: designatur cōtemplatio q̄ est optima pars marie: τ optimū exercitiū: qꝺ fit in vniuersa ecclesia dei: τ optimum donū dei in hac vita hominibus concessum. Ad huius arche fabricationem concurrūt multa. ¶ Primo ligna sethim que sunt īputribilia: per que intelligitur cōsideratio rerum corporaliū τ sensibiliuȝ que cadūt sub imaginatione: ad quaȝ pertinet ista sensibilia tāꝗ ligna quedaȝ considerare ꝗ magna: ꝗ multa: ꝗ diuersa: τ qn̄ ex ista cōsideratione surgit admiratio de potentia sapientia τ bonitate conditoris: tunc ex lignis incipit archa fabricari. Et quot sensibilia consideramus: tot ligna circa archam nostre contemplationis circūponimus. Sed non dȝ archa de oībus lignis indifferenter componi: sed de lignis sethim que sunt imputribilia: Ligna īputribilia sunt oia sensibilia: honesta: vtilia: τ ad nullaȝ peccati corruptionē inclinātia. Putribilia ligna vero sūt illa sensibilia que vel auaritiam stimulant: vel gulam irritant: vel luxuriam inflāmant: vel quoquomodo aīam maculant τ corrūpūt. Talia ergo ligna ꝓijciantur que archam non edificant: sed animam inflammant. Sed eligantur ligna imputribilia: ita ꝗ imaginatio contemplatoris versetur circa sensibilia illa: que animaȝ inducant in admirationē sūme potentie: sapientie: τ bonitatis diuine: τ que ipsam ad mūdi cōtemptum τ ad deū amādum laudādum τ benedicēdum inducant. Et nūc de lignis sethim archam domini fabricabit. Hec lignorum compositio quod est primum in arche fabricatione: pertinet ad solam imaginationem. ¶ Secundo requiritur aurum mūdissimū quo archa exteriuȝ: īteriusꝗ deaurat̄: sicut ligna pertinent ad imaginationē: ita aurū ad rationem. Postꝗ ergo cōtemplator composuit ligna arche per cōsiderationē reꝝ corporaliū τ sensibiliū: debet ipsam deaurare exterius querendo rationem τ causam naturaleȝ: de magnitudine vel ordine vel effectibuȝ reꝝ sensibilium τ corporalium. Debet etiā deaurare interius querendo de eisdē rationem τ causam theologicaȝ. ¶ Istā archam deauramus exterius: cum de istis sensibilibus τ corporalibus rationes: naturas: causas τ ꝓprietates subtiliter indagamus: sicut fecerūt philosophi qui p tot argumenta rerum causas naturasꝗ querētes inuestigare nō potuerūt sed defecit eis aurum .i. ratio valida demonstrās reꝝ naturas. ¶ Istā archā deauramus interiuȝ: qn̄ de istis sensibilibus τ corporalibus rōnē theologicam τ diuine iusticie oculta iudicia inuestigamus. Et in hoc laborāt doctores xp̄iani: quibus ēt aurum deficit qꝛ in his diuina τ occulta iudicia īuestigare nō sufficiunt qꝛ iudicia dei abissus multa. Sed ꝗuis deficiat eis aurum rationis. Non tamen deficit obrisum fidei: qꝛ τ si istorum sensibiliū rationē non capiunt credunt tamen cum Job: qꝺ nihil in terra sine causa fit. ¶ Hāc archam cum habundantissimo auro deaurabat ille magnus cōtēplator qui dicebat. Sap. 7. Mihi autem dedit deus dicere ex sententia. Ipse .n. dedit m[illegible]

obrizum

borū que sunt scientiam veram: vt sciā dispositiones orbis terraꝝ: ⁊ virtutes elementoꝝ: initiū ⁊ cōsumationē tēporū: vicissitudinū pmutatiōes: ⁊ diuisiones tēporū: anni cursus: ⁊ stellarū dispositiones. Naturas aīaliū: ⁊ iras bestiarū: vim vētorū ⁊ cogitatiōes boīuz: ⁊ differētias virgultorum: ⁊ virtutes radicū. Hec rōnalis inuestigatio est secūdū requisitū ad archā ⁊ ptinet partiz ad imaginationē ⁊ partim ad rōnē: qꝛ per ista imaginabilia querit rōnē non imaginabiliū sed inuisibilium. ¶ Tertio requiritur corona aurea infixa in ligno arche ⁊ supereminēs. ¶ Per istā coronam aureā intelligitur consideratio inuisibiliū ipsius anime in sua essentia ⁊ perfectione naturali predicta. Et ista cōsideratio ꝗuis tāgat aliquo modo sensibilia: qꝛ corona figebatur iñ ligno arche: tamen principaliter intendit spiritualibus potentijs: opationibus ⁊ sciētiis naturalibus ipsius aīe. Et ideo ista cōsideratio vel cōtēplatio est altior ꝙ̄ predicta qꝛ ī predicta erat tātū deauratio: in hac vero aurū: qꝛ dicitur corona aurea. In isto gradu cōtemplationis est homo: quādo per cōsiderationē perfectionū nāliū ipius aīe surgit in admirationem ⁊ contemplationem inuisibilium que sunt in deo. Iste tertius gradus consistit in ratione secundum aliqualem immaginationem. ¶ Quarto inquiritur propitiatoriū de auro mūdissimo qui dicebatur oraculū qꝛ ibi p orationem impetrabatur diuinum responsum. Et cooperiebat totā coronā. ¶ Et hoc propitiatoriū super archam facimus: quādo animā nostrā cū suis potētijs: donis gratuitis: ⁊ supnaturalibus adornatā cōsideramus ⁊ ex ipa ī cōtēplationē supersubstantialis trinitatis subleuamur. Propitiatoriū facimus quādo animaz misticis sensibus sacre pagine illustratam ⁊ subleuatam contemplamur. Et tunc oraculum facimus quando per fidem spem ⁊ caritatem in deum contēplandum: desiderādū ⁊ diligēduz subleuamur. Et iste cōtemplationis gradus est altior ꝙ̄ predictus qꝛ in predicto erat corona aurea. In hoc autez est propiciatoriū de auro mūdissimo ⁊ significat qđ ista cōtēplatio cōsistit in sola ⁊ pura ratione que ex nostris inuisibilibus ad dei inuisibilia cōsurgit: omni imaginatione remota. ¶ Secundo requirit̄ cherub stās ī dextra ꝓpiciatorij ⁊ sup propiciatoriū supereminēs. Per cherub: que nō ē forma humanis aspectibus nota: sed humanā rationē trāscēdēs intelligit̄ cōtēplatio eorū que sunt sup humanā rōnē. Per partē dexterā ītelligit̄ cōtēplatio eoꝝ que ꝗuis humanā rationē trāscendāt: tñ nō sunt cōtra rationē: ⁊ frequētius agitātur: sicut manus dextra frequētius ꝙ̄ sinistra manifestatur: ⁊ mouet̄: ⁊ sic significat contēplationē eorū que ptinēt ad vnitatē diuine essentie: q̄ licet trāscēdāt humanā rationē: tamē nō contrariant̄ ipsi: ⁊ freqentius manifestant̄ ⁊ agitant̄. Quādo ergo talia cogitamus: tūc cherubim vnū ī dextra ꝓpiciatorij collocamus. Et iste cherub est ex auro: qꝛ in tali cōtemplatione sola ratio siue intelligentia viget: omni sensibili imaginatione remota. ¶ Sexto requiritur cherub stans in sinistra propicitorij. ¶ Per cherub intelligitur contemplatio eorum que humanam rationem transcendunt. Per partem sinistram: ea que humane rationi contradicunt vel repugnare videntur. Sinistra enim manus que rarius detegitur significat eorū contēplationem: que raro sub nostra intelligen

tia cadunt. Et ista sunt ea que pertinet ad trinitatem diuinarum personarum que humane rationi repugnare et contradicere videntur. Quādo ergo talia cōsideramus cherubim in sinistra parte propiciatorij ponimus. Et iste cherubim est etiam de auro: qz in tali contemplatione lignum corporee imaginationis omnino excluditur et procul remouetur. ¶ Sed notandum qđ isti duo cherubin sunt facti ex auro ductili. i. cum auro ignito et diuersis malleorum tunsionibus ad talem figuram cōposito: per quod datur intelligi quod ad istos duos gradus cōtemplationis vltimos non peruenitur nisi cū auro rationis eximie: cum igne ardentissime caritatis: cum tunsionibus et malleationibus temptationum: tribulationū: gemituū: et lachrimarꝫ. O q̄nto labore: q̄nto igne: q̄nto auro: q̄ntis malleationibus et presuris opus est anteq̄ȝ homo in angelicaȝ componatur figurā. Sed de his latius in sequentibus. ¶ Septimo post omnia predicta: homo derelinquit oēs sensus et intellectuales operationes: et deus vocat ipsum in caligineȝ ignorantie: et ibi dat responsa et loquit̄ ad ipsum sicut homo ad amicuȝ suuȝ. Sic. n. die septimo vocauit moisem de medio caliginis: qui ingressus est in caligineȝ et ascendit in montem. Et sic deus ibi loquutus est ad euȝ iudicia sua. Exo. 24. et 25. ¶ Qui ergo ad contēplationis monteȝ peruenire desiderat ascendat sollicite per scalam istam de gradu in gradū donec videat deū deorū in sion. O serui dei. O religiosi qui de mūdo quasi de egipto egressi: secuti estis Moisem baiulantē virgā. s. xp̄m supportātem crucem. Ecce positi estis: in medio maris rubri habentes aquas a dextris: et a sinistris; i prosperitate a dextris: in aduersitate a sinistris. Estote calciati pedes per contemptum omnium terrenorū. Transite velociter p desiderium eternorum. Cauete diligēter ne sup vos huius maris aque ruāt et vos opprimāt sicut oppresserunt egiptios. Sequimini ducem vestrū xp̄m. Et cum virga contemplationis et discretionis diuidite aquas ab aquis separantes preciosum a vili. Ascendite de bono ad melius: de meliori ad optimum: donec veniatis ad summitatem scalarum et in verticem supremum cōtemplationis. In quo inuenietis vnū: summe bonum: sūme pulchrum: summe desiderabile: sūme p̄ciosuȝ: et quietatiuum omnis desiderij et appetitus. Ad quem cum veneritis videbitis mirabilia eius in profundo. Mirabiles elationes maris: terribilia eius in mari rubro. Per cuius amorē sicco vestigio transibitis nō maculati ab aquis huiuȝ maris magni. i. a sensibilibus huius mūdi. Sed interfectis et extirpatis omnibus passionibus et desiderijs rerum temporalium: quasi necatis omnibus egiptijs: victores intrabitis in desertū solitarie contemplationis. Cantantes domino: et glorificātes eum qui gloriose magnificatus est in vobis educens vos de manibus demonis et seruoruȝ eius q̄si de manibus pharaonis et egiptiorum. Et de sensibilibus huius mūdi quasi de medio maris rubri. Per ducatū Moisi: xp̄i Jesu filij sui dilecti: qui cum patre et spiritu sancto semp est benedictus in secula seculorꝫ amen.

¶ De Processu per Desertum et de contemplatione interiorum.
Liber Tertius.

¶ Quo cōtēplatiuus post trāsitū maris debet ingredi in desertū aīe. Cap. pmū.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. Quia duce domino de mari rubro egressi sumus. In quo mirabilia magna vidimus in aquarum diuisione. Et terribilia in egiptiorū ab aquis submersione. Transeundum est ad desertum aīe nostre in quo videbimus mirabiliora in aquarum de petra eductione. Et in terre apertiōe et in iniquorū deuoratione. Et in iordanis aquaꝝ retro cessiōe. Mirabilis valde fuit diuisio maris rubri: mirabilior apertio terre. Et mirabilis valde pharaōis submersio: mirabilior dathā et abirō deuoratio. Mirabilis aquarum maris rubri reuersio ad locum suū: mirabilior iordanis reuersio ad fontem suum. ¶ Pro clariori autem ingressu huius nostri deserti quod est aīa primo est notandum. Qđ sicut archa domini aliquando sequebatur filios israel sicut scribit̄ Josue. 4. Aliquando antecedebat eos sicut scribitur Josue. 3. Aliqñ erat simul cū eis et in medio eorū sicut scribitur Nūi. 2. Sic nr̄a contemplatio per archam designata: aliqñ debet esse post nos: contemplando preterita. Aliquando nobiscū cogitādo presentia. Aliquādo ante nos contemplando futura. Aliquando post nos cōtemplādo quales fuerimus in p̄terito. Aliqñ intra nos cōtēplādo q̄les sumus i p̄nti. Aliqñ añ nos cōtēplādo q̄les esse debeamus in futuro. Hāc triplicem cōtēplationē habebat propheta qñ in ps. 76. dicebat. Cogitaui dies antiquos quo ad tempus p̄teritum: et annos eternos in mente habui quo ad tēpus futurum. Et meditatus sū nocte cum corde meo: exercitabar et scopebā spiritum meū quo ad tempus p̄sens. ¶ Propterea archa nr̄a aliqñ est post nos qñ contēplamur ea q̄ sunt subter nos: vз ista corporalia et sensibilia. Hāc archā post se habebat ille magnus contēplator Salomon qñ dicebat Eccs. 1. Ego Ecclesiastes fui rex in hierusalē et proposui in aīo meo querere et inuestigare sapienter de oībus que fiunt sub sole. Oritur sol et occidit et ad locum suum reuertit̄ ibiq3 renascens girat p meridiē et flectit̄ ad aquilonē. Oīa flumina intrant mare et mare non redundat. ¶ Aliqñ archa est intra nos: qñ ea que sunt intra nos cotemplamur. Hanc archam cōtemplationis intra se habebat ille tribulatus et afflictus Job quādo dicebat Job. 14. Homo natus de muliere breui viuens tēpore repletus multis miserijs. Qui quasi flos egreditur et cōteritur et fugit velut vmbra et nūq̄ in eodem statu permanet. ¶ Aliquādo archa est ante nos qñ vз ea que sunt supra nos contemplamur. Hoc modo ante se archam habebat ille eximius cōtēplator qui ad deum cōtemplationē suam extēdebat dicēs i ps. 88. Dn̄e deus virtutum quis similis tibi. Potens es domine et veritas tua in circuitu tuo. Tu dominaris potestati maris: motū autem fluctuum eius tu mitigas. Tui sunt celi et tua est terra: orbem terre et plenitudinem eius tu fundasti: Aquilonem et mare tu creasti. ¶ Secundo notandum qđ Daniel maximus contemplator et pphеta quē Nabucodonosor

Rex

Rex cōstituit super omnes prouincias babilonis. Aliquando exibat a rege nabucodonosor ad opa exteriora. Aliquādo ingrediebatur ad ipsum regez ad exponenda sōnia ꝛ visa regis: sicut patet Dan.2.ꝛ.4. Moraliter per Nabucodonosor regem intelligitur spiritus humanus: qui ad regendū corpus: regnū ac dominium accepit: per Danielez qui fuit vir desideriorū: ꝛ maximus cōtēplatiuus ꝛ interpretatur causa dei: intelligitur vir deuotus ꝛ contemplatiuus: vel deuotio seu contemplatio: que maxime dei causam querit ꝛ defendit. Hanc deuotionem ꝛ contemplationez debet spūs regius ꝛ iustus anteponere ꝛ supponere omnibus alijs negocijs ꝛ actionibus: quia dignissima est ac regulatiua omnium aliarum actionuz. Hec nostra deuotio ꝛ contemplatio quasi alter Daniel. Aliquando egreditur ad opera exteriora: quando videlicet ista sensibilia ꝛ corporalia contemplamur. Aliquādo vero ingreditur ad regem ꝛ ad interiora: qñ vz nr̄a interiora vicia ꝛ virtutes: bona ꝛ mala consideramus. Aliquando vero somnia ꝛ visiones exponit ꝛ interpretatur: quando circa diuina ꝛ celestia contemplanda occupat̄. Postq̄ʒ ergo noster Daniel ꝛ nostra cōtemplatio egressa est ad exteriora: contemplando huius mundi sensibilia q̄si aquas diuisas ꝛ eleuatas maris rubri. Nunc tempus est ingrediendi ad spiritum regium ꝛ ad nostra interiora consideranda: quasi ad interiora squalentis ꝛ asprimi deserti: quatenus per nostrorum interiorum contemplationem: ad supernorum ꝛ diuinorum contemplationem ascendamus. Non.n.est transitus ab extremo ad extremum nisi per medium. Cuz ergo homo sit medium inter ista sensibilia ꝛ deuz: non poterit plene per sensibilia ad dei cognitionem ascendere: nisi prius seipm plene cognouerit. Si.n.nō seipm prius cognouerit: quō postea cognoscet deū. Et si qḋ ē iuxta se non fuerit contemplatus: quō qḋ est supra contemplabitur. Et si non poterit radiū solis videre: quomodo ipm fontalem solem intuebitur. Qui ergo ad supernorum cōtemplationē aspirat prius in suorum interiorum contēplatione se exerceat: vt de cōtēplatione sui ascēdat ad cōtemplationē dei. Postq̄ʒ ergo egressi sumus de mari rubro contemplando huius mundi sensibilia. Ingrediamur in desertum anime contemplando nostra intelligibilia.

¶ De multiplici deserti significatione ꝛ acceptione. Cap. ij.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Qꝛ post rubri maris transitum: per desertum deambulaturi sumus. Congruit de varia ac multiplici deserti acceptione: eiusdemq̄ multiformi significatione quedam prelibare: quatenus electa securiori breuioriq̄ via: ad contemplationis montem: quasi ad promissionis terraz lacte melleq̄ manantem: facilius ascēdamus. Desertum autem vltra litteralem sensum: quo significat grāmaticaliter aridam: incultā ꝛ īfructuosam terraz: iuxta illud Mat.3. In diebus illis venit Joānes Baptista p̄dicās in deserto iudee: duodecim relatu digna mistice prefigurat secundum catholicorū doctorum sententiam: que p singula discurrendo patebunt.

¶ Primo desertū p̄figurat diabolum. Nā factus ē q̄si terra inutilis ꝛ īfructuo

sa p suam a deo apostasiã. Est.n.diabolus veluti desertũ. Habet.n.ariditatẽ pp diuine grẽ priuationẽ: sterilitatẽ pp bonoꝶ opeꝶ impossibilitatẽ: asperitatez pp cruciatũ interiorẽ ꝛ exteriorem. De isto deserto scribit̃ Job.j. Filijs tuis ꝛ filiabus vescentibus ꝛ bibẽtibus vinũ in domo fratris sui primogeniti: repente ventus vehemẽs irruit a regione deserti: ꝛ cõcussit q̃ttuor angulos domus q̃ corruẽs oppssit liberos tuos ꝛ mortui sunt. ℂ Mistice vẽtus irruẽs a regione deserti est temptatio ſm Greg^m: vel falsa doctrina ſm Lirã pcedẽs ab instigatiõe diaboli: q̃si a regiõe deserti: q̃ ꝛ cardinales virtutes ꝛ theologicas: necnõ ꝛ desideria bona ꝛ simplices cogitatiões plerũqꝫ opprimit ꝛ occidit.

ℂ Secũdo pfigurat infernũ. Nã infernus erit quasi terra deserta: horrida: ꝛ aspera pp tormẽtoꝶ cruciatũ: arida pp diuine grẽ q̃si aque salutaris defectuz: infructuosa pp boni opis impossibilitatẽ. ℂ De isto deserto dicit̃ Hier.49. Per memetipm iuraui dicit dñs: q in solitudinẽ: ꝛ opprobriũ ꝛ in desertũ ꝛ in maledictionẽ erit bosra: ꝛ oẽs ciuitates ei⁹ erũt in solitudines sempiternas. Bosra interptat̃ in angustia vel in tribulatione ꝛ congrue ciuitatẽ designat infernalẽ: q̃ erit in angustia sempiterna ꝛ a deo in sempiternum desolata quasi terra deserta relinquet̃. ℂ Et Ezech. 35. Et dabo mõtẽ seir desolatũ ꝛ desertũ: ꝛ auferã de eo eũtẽ ꝛ redeũtẽ: ꝛ implebo mõtes ei⁹ occisorũ suoꝶ. In solitudines sempiternas tradam te ꝛ ciuitates tue nõ habitabunt̃.

ℂ Tertio mũdũ. Mundus.n.est quasi terra deserta venenosis ꝛ serpentinis ac mõstruosis vicijs inhabitata. ℂ De isto deserto dicitur Deutro.8. Ductor tuus fuit in solitudine magna atqꝫ terribili: in qua erat serpens flatu adurẽs ꝛ scorpio: ac dipsas: ꝛ nulle oĩno aque. Mistice desertuz siue solitudo est mũdus iste: in quo est spũs supbie inflatus corda hoĩum cõburẽs quasi serpẽs flatu adurẽs. Et spũs luxurie: qui in principio blandit̃ ꝛ postmodũ in fine venenat ꝛ occidit: q̃si scorpio qui vultu blãditur ꝛ cauda pungit. Et spũs auaritie: qui illũ quem occupat pre terrenoꝶ siti ꝛ desiderio ad mortẽ cõducit: ꝛ est quasi dipsas: qui illũ quem pcutit: siti mori facit. Et hec sunt illa tria q̃ scribit Joãnes Aplo.j. Jo.ij. Omne qd̃ est in mũdo cõcupiscẽtia carnis est ꝛ ↄcupiscẽtia oculoꝶ ꝛ supbia vite q̃ non est ex patre sed ex mũdo est.

ℂ Quarto gentilitatem: que fuit sicut terra deserta sine lege ac prophetis ꝛ nullum boni operis fructuz protulerat. ℂ Et de isto deserto dicitur in ps.28. Uox dñi intercidentis flammã ignis: vox domini concutiẽtis desertum.i.populum gentilem sicut exponunt ibidez Alex. ꝛ Lira in suis moralibus: ꝛ Job 38. Quis dedit vehementissimo imbri cursum ꝛ viã sonãtis tonitrui: vt plueret super terram absqꝫ homine in deserto: vbi nullus mortalium commoratur: vt impleret inuiam ꝛ desolatam ꝛ produceret herbas virẽtes. Imber vehementissimus est euangelica doctrina efficacissima: sonans tonitruus apostolica predicatio: terra deserta absqꝫ homine gentilitas in qua nullus vl̃ rarus ratione vigens inueniebatur: Christus ergo Jesus misit per Aplos euangelicam doctrinam super populum gentilem vt gentilitatem desertam ꝛ desolatã hunior grẽ sue pfunderet: quatenus qonorum operũ virentes herbas producere posset.

ℂ Quinto tirãnoꝶ persecutionẽ. Tirã

noꝝ.n.psecutio aspera fuit valde erga sanctos quasi terra deserta ⁊ spinosa. ¶ Et de isto deserto scribitur Cant.8. Que est ista que ascēdit de deserto delicijs affluens: innixa supra dilectū suū. ¶ Allegorice ecclesia ascendit ad supernam patriam quasi ad ꝑmissionis terram transeundo per desertum tirannice persecutionis: sicut dicit Lira supra Cant.8. Sed postmodū fuit delicijs affluens: qñ tēpore Constantini vniuersalis pax ⁊ trāquilitas est restituta: ⁊ hoc obtinuit ecclesia: qꝛ fuit totaliter innixa supra dilectum suum. i. confisa in dominum Jesum Christum.

¶ Sexto hereticorū conuenticula. Cōuenticula enim ⁊ cōgregationes hereticoꝝ sunt quasi loca deserta: qꝛ nullum bonū operis fructum: sed falsorum dogmatum spinas solum producere nouerunt. ¶ De isto deserto scribiť Job. 30. Egestate ⁊ fame steriles: qui rodebant in solitudine: squalentes calamitate ⁊ miseria. In desertis habitabāt torrentium idest in conuenticulis hereticorum qui dicuntur torrentes secūdū Lirā in suis moralibus super Job.30. Quia sicut torrens est aque fluxus violentus: ita heretici ad errorem suum cōfirmandum trahunt aquaꝫ diuine scripture repugnantem.

¶ Septimo animā iniquā siue conscientiam malam aut coꝛ peruersum. Nam aīa iniqua ⁊ coꝛ peruersuꝫ est quasi terra deserta ⁊ infructuosa: spinisq₃ peccatorum plena. ¶ De isto deserto diciť in ps.28. Uox dñi intercidentis flammam ignis. Uox dñi concutientis desertum: ⁊ cōmouebit dñs desertum cades. i. coꝛ peccatoris. Et ꝓuer.24. Per agrū hoīs pigri trāsiui: ⁊ ecce totum repleuerant vrtice: ⁊ operuerāt supficiē eius spine: ⁊ maceria lapidū destructa erat. ¶ De isto deserto q̄ est aīa iniqua dicit Ricard. in libꝛ. de exterminatione mali. c.v. Primus trāsitus ē de egipto. Secūdus de deserto. Primo transi de mundo ad teipm. Secūdo de teipso in deū. Mundū amasti: munduꝫ despice ⁊ transi. Desere curā seculi ⁊ age curaꝫ tui: ⁊ incipis esse cultoꝛ heremi. Rediens de egipti tenebris: de erroribus mūdanis ad secretiora cordis: nihil aliud inuenies nisi locū horroris ⁊ vaste solitudinis. Hec ē.n. terra illa deserta inuia ⁊ inaquosa conscientia vꝫ diu neglecta: omnino inculta: spinis ⁊ tribulis obsita: omni horrore plena. Oportet ergo te egiptum deserere ⁊ huiusmodi heremum petere: si cupis fugam maris oculis tuis aspicere.

¶ Octauo Paradisum. Que potest vocari desertum: quia in ea orte sunt spine infernalis superbie: ⁊ deserta ⁊ spoliata fuit ciuibus suis. ¶ De isto deserto scribitur Luc. 15. Quis ex vobis homo qui habet centum oues: ⁊ si perdiderit vnam ex illis: nonne dimittit nonaginta nouem in deserto. i. in celo: ⁊ vadit ad illam que perierat donec inueniat eam: ⁊ in ps.64. Pinguescent speciosa deserti idest celi siue paradisi prout dicit Alex. super eodem ps. In quo paradiso sancti quasi colles exultatiōe accingentur ⁊ gaudio. Et arietes ouiū idest pastores fidelium duplici stola induti sunt: ⁊ humiles quasi valles habūdabunt frumento diuine fruitionis ⁊ visionis. Ex quo clamabunt ⁊ deo hymnum dicent.

¶ Nono contēplationē. Contēplatio.n. est quasi desertum quia in ea anima elongatur a tumultibus ⁊ frequentia populorū. Uidetur etiaꝫ aīa in cōtēplatione ab omni cognitione cessare scḋm Dionisium in lib. de mistica theologia:

τ sic in deserto infructuoso esse. ¶ De isto dserto scribitur Apoc. 12. Et mulier fugit in solitudinez vbi habebat locum paratum a deo. Et date sunt mulieri due ale aquile magne: vt volaret in desertum in locum suum: vbi alitur per tempus τ tempus τ dimidiuz temporis a facie serpētis. Ale due date mulieri sunt contemplatio humanitatis τ diuinitatis christi: quibus anima a facie infernalis serpentis fugit τ in solitudine cōtēplatiōis se abscondit.

¶ Decimo religionē: nā religio est sicut terra deserta quia a consortio mundialiuz separata: τ propter castitatē quasi sterilitate infecūda. ¶ De isto deserto dicit in ps. 62. In terra deserta inuia τ inaquosa: sic in sancto apparui tibi. Religio sm Alex. supra istū ps significat religionē: que dicitur terra propter humilitatē obediētie: q2 teritur. Deserta pp quietē ꝯ tumultum mūdi. Inuia pp paupertatē quā pauci sequunt. Inaquosa pp castitatē ꝯ luxuriam. Et sic cum istis q̄ttuor conditionibus: in sancto .i. in oratione vel in ecclesia que est locus sanctus: debet deo religiosus apparere: non autē debet vacuus coram deo apparere Exo. 23. Non apparebis in conspecto meo vacuus.

¶ 11° penitētiā: nā penitentia merito p desertum figuratur propter rigiditatē austeritatē: abstinētiā: cōtinētiā: τ penuriā q̄ in penitentia cōcurrunt. ¶ De isto deserto scribitur. 3. Re. 19. Helias ergo timuit τ surgens abijt quocunqꝫ eū ferebat volūtas: venitqꝫ in bersabee iuda τ dimisit ibi puerum suū τ perrexit in desertum viam vnius diei. Helias fugiens in desertū ob timorē Jezabelis ē bonus christianus qui ob timorem carnalis cōcupiscentie ad desertū penitētie cōfugit. De isto deserto etiam scribit in ps. 135. Qui trāsduxit populū suū p desertum .i. per viam penitētie sm liram in suis moralibus. Et Mat. 4. De deserto penitētie dr: tunc Jesus ductus est in desertum a spiritu vt temptaretur a diabolo.

¶ 12° animam iustaz. Anima vocatur desertum τ figuratur per desertum: quia in ea quasi in loco solitario vir cōtemplatiuus se reducit τ claudit. ¶ De isto deserto scribitur Exo. 3. Moises autem pascebat oues soceri sui sacerdotis madian. Cunqꝫ minasset gregez ad interiora deserti: venit ad montem dei oreb. Uir. n. contemplatiuus quasi alter Moises ducit gregem ad interiora deserti: qn̄ oēs cogitatiōes τ desideria τ opa sua in secreto mētis recolligit τ cōsiderat: τ in ps. Ecce elōgaui fugiēs τ māsi in solitudine: vir cōtēplatiuus elongat se ab actionibus corporalibus: fugit a tumultibus hominū τ manet in solitudine τ in secreto mētis sue quasi in terra solitaria remota atqꝫ deserta. ¶ De isto dserto siue heremo aīe iuste dicit Ricar. de exterminatiōe mali. c. 12. Proculdubio nō est eiusdē facultatis seu fertilitatis egiptum exire: τ heremū ptrāsire: mūdū relinquere τ seipsuz vincere: τ post seipsum proicere. Durū: difficile: grāde: seipsum relinquere: seipsum bene inspicere τ plene despicere: pfecte probare: τ penitus improbare. Hic labor: hic gemitus: prauū est cor hominis τ inscrutabile τ quis cognoscet illud hec ille. Cū igit desertū multiformiter accipiat: ceteris eius significationibus ptermissis: videamus de deserto aīe rōnalis siue iuste siue iniuste: quatenus ad internā rōnalis aīe cognitionē τ cōtēplationē penetremus vt p cognitionē imaginis ascendamus ad cōtēplationē dei: τ p ambulādo per

desertū ad promissiōnis terram contē plandam vz lacte humanitatis xp̄i ꝛ melle diuinitatis manātē perueniamus. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ Q̄uō aīa iniqua deserto assimilatur propter multa. Cap. iij.

Hota

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Q2 post maris transitū ad desertum aīe nostre contemplandum ingressuri sumus: antequā ingrediamur videndum est quomodo anima nostra recte per desertuz significatur ꝛ quomodo propter multa deserto assimilatur ꝛ comparatur. Et p̄ q̄uō desertū assimilatur aīe inique pp cōditiōes malas q̄ sunt in deserto ꝛ spūaliter sunt in anima iniqua. Est autem desertum.

¶ Primo spaciosum ꝛ immensum: q2 latiora sunt loca deserta ꝛ inhabitabilia q̄ꝫ domestica ꝛ habitabilia. Sic aīa iniqua p̄ suam essentiam siue capacitatem est spaciosa ꝛ imensa. ¶ Et ꝗ licet aīa nostra s̄m essentiam suam sit limitata ꝛ finita quia est creata in numero: pondere ꝛ mēsura sicut ꝛ quelibet alia creatura que creata est in certa ꝛ determinata specie siue natura: ꝛ ad determinatum finem ꝛ in determinata mensura siue quantitate: q2 solus deus est sine mensura. Licet etiam anima non sit magna vel quanta per magnitudinem mollis vel corporeitatis: q2 est spiritus indiuisibilis. Licet etiam anima tota contineatur intra ambitum vnius corporis quando ipsum informat ꝛ viuificat. Licet etiam anima nullam habet ꝓportionem mensure vel equalitatis ad deum qui est infinitus: quia finiti ad infinitum nulla est proportio: tamen quo ad capacitatem ꝛ virtutem: anima est spaciosa ꝛ immensurabilis magnitudinis quod sic declaro per tria exempla.

¶ Primum anima intra seipsam continet sub vna cogitatione sola totum solez qui est octies maior q̄ꝫ tota terra vt dicitur in.c.solite de maioritate ꝛ obedientia. Nec ipsaz implet quin possit ēt continere lunam ꝛ omnes stellas que oīa sub sua cognitione ꝛ cogitatione restringit. ¶ Secundū exemplū aīa intra semetip̄am sub vnica cogitatione cōplectitur totū istū mundū sensibilem cum oībus celis: elemētis: ꝛ elemētatis: nec tamen impletur: quinimo: mille ꝛ amplius tales ꝛ tam magnos mūdos sub sua cognitione restringeret nec impleretur adhuc: omnia enim intelligibilia cognoscere potest. ¶ Tertium exēpluz aīa nr̄a intra seipsam continere pōt deū qui est infinitus ꝛ est capax eius inq̄ꝫtū est ad imaginem illius: ꝛ pro tāto si aīa est capax alicuius infiniti ꝛ immēsi potest aliquomodo dici infinita atq̄ꝫ imēsa. ¶ De hac anima iniqua que est spaciosa ꝛ magna quasi desertum dicitur Deutro. 32. Inuenit euz in terra deserta: in loco horroris ꝛ vaste solitudinis. ¶ Hanc deserti magnitudinem vidit p̄s[ta] cū dixit in p̄s.ciij. Hoc mare magnum ꝛ spaciosum manibus. Mare est cor hominis ꝛ aīa eius dicente Isa. c.57. Cor impij q̄si mare feruens. Hoc mare est tā magnū ꝛ spaciosuz q̄ꝺ nullo finito pōt ipleri: ꝛ iō aīa pp istā suā magnitudinē ꝛ capacitatē ꝺserto vasto ꝛ spacioso pōt assimilari.

¶ Secūdo cauernosuz ꝛ plenū speluncis in quibus sunt horribilia monstra: vn̄ dicitur Job.30. In desertis habitabāt ꝛ in cauernis terre. Sic anima iniqua

est cauernosa & plena speluncis cum variis monstris per memoriam. ¶ Nam in anima est memoria que est cauerna maxima recondens in occulto preterita: presentia: & futura. ¶ Phantasia que est cauerna maxima recondens in occulto anime omnia corporalia celestia: elementa & composita. ¶ Extimatiua que est cauerna maxima recondens in occulto multa possibilia & impossibilia que a mente humana extimantur vel cogitantur. ¶ Cogitatiua que est cauerna maxima recondens in occulto monstra terribilia: vz consilia iniqua: desideria iniusta: cogitationes enormes: homicidia & furta: peccata contra naturam: odia ad proximum: que omnia sunt mõstra spiritualia & in cauernis anime maligne quasi in profundo cauerne & spelunce absconduntur. De quibus cauernis exeunt monstra terribilia dicente saluatore Mat. xv. De corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicatiões: furta: falsa testimõia: blasfemie: q̃ deuorant homines & sunt mõstra infernalia & venenosa. ¶ De istis cauernis & speluncis aĩe iniq̃ in quibus absconduntur monstra spiritualia malorũ consiliorũ & cogitationũ dicit dñs. Isa. 29. Ue qui profũdi estis corde vt a domino abscondatis consilium: quorum sunt in tenebris opera & dicunt quis videt nos & quis nouit nos. Quia ergo anima iniqua hẽt tot cauernas & spelũcas plenas mõstris recte appellat̃ & assimilat̃ deserto.

¶ Tertio obscurum vmbrosum & tenebrosum: propter cõcauitatem cauernarũ & oppacitatem nemorum. Sic aĩa iniqua est obscura & tenebrosa per intellectum. ¶ Nã anima iniusta est priuata lumine supersubstantiali qui est deus: qui lõge est ab omnibus impiis. ¶ Est priuata lumine spirituali & gratuito qđ est diuina gratia que ab impiis est ablata. ¶ Est puata lumine supernaturali qđ est cognitio diuine scripturẽ: cuius lumẽ in maliuolã animã non intrabit. ¶ Est priuata lumine naturali. s. lumine rationis naturalis quia peccatum excecat hominem: dicente ppheta. Excecauit eos malicia eorum. ¶ Est priuata lumine morali. s. lumine virtutum moralium quibus est priuata. Nam virtutes morales sicut est prudentia: discretio: consilium: & huiusmodi sunt quasi lumina moralia in agendis animam dirigentia. ¶ Est offuscata nubibus viciorum que abscondunt verum solem: & ideo est tota obscura tenebrosa & priuata lumine sicut desertum. Et propter istam obscuritatem & tenebram nescit inuenire viã euadendi: dicente Propheta Isa. vi. Exceca cor populi huius: & aures eius aggraua & oculos eius claude: ne forte videat oculis suis & auribus suis audiat & corde suo intelligat: & conuertatur & sanem eum: propter istam obscuritatem & tenebram ruit in foueas & in profundo cauernarum dicẽte Isa. c. v. in persona domini. Propterea captiuus ductus est populus meus quia nõ habuit scientiam. ¶ Figura huius obscuritatis & tenebre anime inique habetur Gen. j. Ubi dicitur. Et tenebre erant super faciem abissi. Abissus est anima iniqua super quam sunt tenebre peccatorum & obscuritas viciorum: & ideo merito assimilatur deserto obscuro. ¶ Hanc obscuritatem cognoscebat ille propheta eximius Dauid quando dicebat in ps. 17. Quoniam tu illuminas lucernam meã domine: deus meus illumina tenebras meas.

¶ Quarto incultum & infructuosum: quia non est idoneum ad culturam &

fructificationem. Unde dicebant filij israel ad Moisen et Aaron Nũi. 20. Quare eduxistis nos in locum istum pessimum qui seri non potest: qui nec ficum gignit: nec vineam: nec malogranata: insuper et aquam non habet ad bibendum. Sic anima iniqua est inculta et infructuosa per voluntatem. ¶ Nam anima peccatrix omnia sua exteriora excolit et mundat: videlicet vineam: agrum: animalia: habitacula: vestes: et se ipsam totaliter incultam et inornatam deserit. ¶ Preterea anima peccatrix est serua diaboli: et ideo ea agit et ornat que pertinent ad dominum suum: et sic seipsam totaliter incultam relinquit. ¶ Et propterea anima peccatrix facta est serua sensualitatis: et ideo ornat et colit ea que pertinent ad sensualitatem et carnem quasi ad dominam suam: et sic semetipsam incultam deserit. ¶ Et propterea anima peccatrix est facta infirma per peccatum: et ideo non potest seipsam excolere extirpando malas herbas et sic se incultam dimittit. ¶ Hanc animam incultam quasi desertum considerabat Salomon quando dicebat Prouer. 24. Per agrum hominis pigri transiui et per vineam viri stulti: et ecce totum repleuerant vrtice et operuerant superficiem eius spine et maceria lapidum destructa erat. Et ideo talis anima merito comparatur deserto inculto. Anima etiam iniqua est infructuosa sicut desertum: quia ex quo dei gratiaʒ perdidit que est principium omnium bonorum fructuum: pro tanto ipsa remanet infructuosa nõ producens aliquem fructum bonum: quia mala arbor non potest bonum fructum facere. ¶ Figura huius sterilitatis anime inique habetur in euangelio Mat. 21. vbi dicitur. Quod Jesus videns fici arborem vnam secus viam venit ad eam et nihil inuenit in ea nisi folia tantum et ait illi: nunquam ex te fructus nascatur in sempiternuʒ et arefacta est continuo ficulnea. Ficulnea secus viam est anima in presenti seculo degens quod est via nostre peregrinationis: que tantum habet folia et nõ fructus: quia solum verba habet et nõ opera sicut et pharisei qui dicebant: sed nõ faciebant. Et ideo maledicitur a deo. Heu quot sunt de istis arboribus infructuosis: que tantum folia verborũ hñt. Merito ergo anima sic inculta et infructuosa per voluntatẽ: et per negligentiã deserto assimilatur.

¶ Quinto densum et plenũ arboribus siluestribus. Nã in d'serto sunt silue magne et arbores non domestice sed siluestres. Sic aĩa iniqua est cõdẽsata et plena prauis consuetudinibus quasi arboribus siluestribus: quia vicia que in principio erant paruula quasi plantule nouelle et poterant eradicari: nũc p longã consuetudinẽ creuerunt in arbores magnas et inextirpabiles: quia per cõsuetudinem facta sunt quasi naturalia. ¶ Nam licet aĩa in lauacro regenerationis fuerit plantata i terrã bonã fidei xpiane: tanquam arbor domestica: quia nõ sumus hospites et aduene sed ciues sanctorum et domestici dei vt pduceret fructus bonos. Tamen pp malã cõsuetudinẽ peccãdi mutata est in arborem siluestrẽ: quia consuetudo mutat naturam et quasi in aliam conuertit. Ecce carissimi anima baptizata est arbor bona et in terram bonaʒ plantata: sed pp malã parentum educationẽ: et demonũ cõtinuã infestationeʒ: et carnis importunam impulsionem: et malorum exemplorũ attractionẽ: ipsa aĩa ab ineũte pueritia cibis ac potibus imoderatis assuescit et sic per tempo-

cundia: serpens odium: serpens detra-ctio que omnia sunt venenosa. Generā tur etiam bestie multe. s. vicia carnalia ꝛ corꝑalia: bestia magna est luxuria: bestia magna gula: bestia magna auaritia: o quot serpētes ꝛ bestie sunt in hoc deserto spirituali qꝺ est anima. ¶ Figura Deutero. viij. Ductor tuus fuit in solitudine magna atqꝫ terribili: in qua erat serpens flatu adurēs: ꝛ scorpio ac dipsas: ꝛ nulle omnino aque. Moraliter: desertum siue solitudo magna atqꝫ terribilis ē anima peccatrix a deo ꝛ ab angelis derelicta ꝛ omni fructu bonoꝝ operum priuata. In tali anima est ser-pens flatu adurens. i. sṗbia q̄ suo spū ꝛ presumptiōe oīa bona opera cōburit: ꝛ scorpio. i. luxuria que sicut scorpio in principio applaudit: ꝛ in fine cauda pungit eternaliter interficiendo. Et dipsas que suo morsu facit siti interire. i. auaritia que cum mentem alicuius mordet: mori pre siti facit: qꝛ mens auari semel vicijs cupiditatis astricta semꝑ aurum semper argentum querit. Cū ergo anima iniqua sit serpētina merito desertū vocari potest.

¶ Octauo penuriosuꝫ ꝛ defectibile. In deserto solet esse penuria ꝛ defectuꝫ rerum oīum: qꝛ ibi nō est cultura: nec ar-bores fructificantes. ¶ Sic in aīa iniq̄ est magna penuria ꝑ appetitus ꝛ passiones q̄ sequntur ad vicia predicta. Nam vbi regnauit Superbia: Auaritia: Luxuria: Inuidia. Inde sequnt̄ appetitus ꝛ desideria insaciabilia circa bona temporalia. Nam superbus habet appeti-tum ꝛ famem honoris ꝛ laudiꝫ insaciabilem. Auarus appetitū lucri. Luxu-riosus appetitum delectationis: et sic in alijs. Similiter superbus etiā appetit lucrū vt possit acquirere honorē. Auarus etiam appetit honorem vt magis lucret̄. Luxuriosus appetit nūmos vt magis delectetur: et sic ex vicijs predi-ctis generantur appetitus insaciabiles: et anima fit penuriosa quasi desertum. ¶ Figura huius penurie moraliter habetur Nū. 21. Ubi murmurabat po-pulus dicens ad ductorem Moisem. Quare eduxisti nos de egipto vt more-remur in solitudine: deest panis: nō sūt aque. Desertū est aīa iniqua in qua est penuria et diuini verbi quasi cibi: et diuine gratie quasi aque. Populus murmurans et sitiens sunt vicia existentia in anima que generāt appetituꝫ insaciabilem circa bona temporalia. Et tātus est iste appetituꝫ et tanta penuria quod nunq̄ꝫ saciabitur: quia auarus non implebitur pecunia: sed semꝑ taliꝫ aīa erit ī penuria dicente Hiere. 17. Habitabit in deserto in sicitate ꝫ.

¶ Nono spinosum. In deserto .n. sunt spine īfinite. ¶ Sic ī anima iniqua sūt spine spirituales et remorsus conscientie qui sequntur ex viciis et appetitibuꝫ predictis. Nam post perpetrationē culpe sequitur in anima stimulus consciētie pungens et lacerans ipsam animam sicut spina lacerat carnē. Et in tali modo pungit animam iniquā quod nunq̄ꝫ inuenit requiem: sed semper est inquieta: vnde Isaie. 57. dicitur. Non est pax impijs dicit dominus. ¶ De istis spi-nis dicit Salomon Prouer. 24. Per agrum hominis pigri transiui et ope-ruerant superficiem eius spine. O iste spine quomodo lacerant infelices aīas homicidarum: latronum: inuidorum: lusorum: et fornicatorum qui licet letē-tur cum malefecerint et exultent in rebus pessimis. Tamē intus synderesis et cōscīa quasi spina acuta lacerat et pūgit animam vsqꝫ ad sanguinis effusio-nem. ¶ De his spinis prophetauit ille

magnus contemplator Job quando dicebat loquens de anima iniusta ꝛ spinosa Job.30. Qui inter huiuscemodi letabantur ꝛ esse sub sentibus delicias computabant. Has spinas pungentes sentiebat Dauid in anima sua quando dicebat in ps.50. Et peccatum meum contra me est semper. s. stimulando: pungendo: ꝛ lacerando animam meam. Cum ergo anima iniqua sit ita spinosa merito deserto assimilatur.

¶ Decimo inuium ꝛ inhabitatum. Deserta communiter sunt inuia ꝛ inhabitata propter loci horrorem ꝛ incongruitatem. Sic anima iniqua est inuia ꝛ inhabitata per sui effusionem ad exteriora. ¶ Nam anima sic stimulata ꝛ puncta a spinis ꝛ stimulis conscientie non inueniens in se requiem tota se effundit ad exteriores delectationes vt saltem ibi requiescat: sed quia bona huius mundi sunt instabilia ꝛ imperfecta: ideo animam quietare ꝛ satiare non possunt: propter quod anima iniqua facta inquieta discurrit de delectatione in delectationem: de obiecto in obiectum: de negotio in negotium: de opere in opus: ꝛ ita nunquam redit ad se ipsam: nec ad conscientiam propriam: nec habitat intra semetipsam. Sed semper habitat in rebus exterioribus cogitando: diligendo: disponendo: et operando exteriora: ꝛ hoc modo misera anima fit inuia ꝛ inhabitata. Unde anime inique imprecabatur propheta dicens in ps. Fiat habitatio eorum deserta ꝛ in tabernaculo eius non sit qui inhabitet.

¶ Figura huius egressionis anime a semetipsa ad huius mundi exteriora habetur in Cayn Gen.4. vbi dicitur Egressus Chayn a facie domini habitauit profugus in terra ꝛ ad orientalem plagam eden. Chayn qui interpretatur possessio aut acquisitio representat animas iniquam ꝛ rerum temporalium amatricem quas ꝛ acquirere ꝛ possidere desiderat. Hec anima misera occidit fratrem suum Abel iustum: quia peccando mortaliter occidit xpm innocentem ꝛ rursum eius sanguinem effundit. Et post peccatum commissum egreditur a facie dei: quia cadit ab eius gratia: egreditur a facie dei quia exit a semetipsa que est quasi facies vel imago dei: et sic habitat profuga super terram quia in nulla re inueniens requiem discurrit vagando per multa: modo hoc: modo illud querens. Et habitat ad plagam orientalem eden. Eden interpretatur quadrupliciter: vz voluptas: ornatus: diuitie: delitie. Per eden ergo intelliguntur ista quattuor: per plagam vero orientalem in qua incipit dies intelligitur principium. Anima ergo iniqua postquam egressa est a deo ꝛ facta profuga per diuersas creaturas: habitat in plaga orientali eden: quia querit principia ꝛ radices voluptatum: ornatus: diuitiarum et delitiarum. Habitat in plaga orientali eden: quia suum principale studium: ꝛ principale exercitium ponit in acquirendo delectationes carnales gule: luxurie: ꝛ somni. In acquirendo ornatus vestium: lectorum: ac domorum. In acquirendo diuitias mobiles ꝛ immobiles. In acquirendo delitias in sonis: iocis: ꝛ cantilenis: et sic anima misera extra se dispersa seipsam inhabitatam dereliquit. Contra istas animas iniquas extra se dispersas clamabat propheta dicens. Redite preuaricatores ad cor. ¶ Figura huius egressionis anime ad ista exteriora habetur Luc.xv. In parabola filij prodigi qui a patre recedens abijt in regionem longinquam ꝛ dissipauit totam substantiam suam viuendo luxuriose: ꝛ post hec missus est in villam ad pascendos porcos: ꝛ vescebatur

siliquis ꝛ fame moriebatur. Qui tandem ad se reuersus ꝛ suam infelicitatē recognoscens ad patrem suū reuersus est: ꝛ ab eodem gratiose susceptus.

¶ Moraliter filius prodigus a patre recedens est anima iniqua a diuina grā cadens: que a se exiens vadit in regionem longinquam bellando: mercando nauigādo in oriētē: occidentē ꝛ meridiē pp appetitum lucri temporalis: sed sic discurrendo dissipat totam substantiam viuendo luxuriose: qꝛ pdit ꝛ cōsumit oēs virtutes theologicas: fidē: spē ꝛ caritatē. Et cardinales: prudentiam: iustitiam: fortitudinem: ac temperātiā. Et omnes virtutes morales: humilitatem: mansuetudinem: continentiam: et tandem vescitur siliquis porcorum q̄ sūt fructus siluestres ꝛ moritur fame: quia in se facta sterilis sicut desertum nullum cibum exterius inuenit qui eā replere sufficiat. Sed dei gratia preueniente aliquando redit ad seipsā ꝛ postmodum ad patrem suum deum. Cū ergo anima iniqua sit plena spiritualibus cauernis: serpentibus: latronibus: ꝛ arboribus infructuosis. Cum sit inculta: penuriosa: spinosa: inuia: ꝛ inhabitata sicut desertum: merito deserto assimilari potest. ¶ De ista anima iniqua ꝛ ad modum deserti plena mōstris ꝛ animalibus ꝛ īhabitata atqꝫ desolata pōt intelligi illud quod scribitur Isa. 34. vbi dicitur. ¶ Desolabitur in secula seculorum: non erit trāsiens per eam: ꝛ possidebunt eā onocrotalus ꝛ ericius. Et ibis et coruus habitabunt in ea: et orientur in domibus eius spine et vrtice et paliurus in munitionibus eius. Et erit cubile draconum: et pascua strucionum. Et occurrēt demonia onocentauris: et pilosus clamabit alter ad alterum. Ibi cubauit lamia et inuenit sibi requiem. Ibi habuit foueam ericius et enutriuit catulos: et circūfodit et fouit in vmbra illius. Illic congregati sunt milui alter ad alterum. Requirite diligenter in libro domini et legite: vnum ex eis non defuit. Alter alterum non quesiuit. Hec omnia sunt signa terre vel ciuitatis deserte: que omnia sunt spiritualiter in anima iniqua. Et ideo merito comparatur deserto: quia est terra deserta inuia et inaquosa.

¶ Quomodo anime iuste optime deserti conditiones conueniunt. Cap. iiij.

Venite ascendamus ad montē domini: ꝛ docebit nos vias suas. Qꝛ cupientes de huius mundi egipto ad terrā promissionis peruenire: necesse hn̄t p desertū aīe rōalis ptrāsire. Postqꝫ vidimus quō aīa iniq̄ deserto assimilat̄ pp eius malas ɔditiōes: supest videre quō aīa iusta et vere hebrea siue israelita deserto illo figurat̄: p qd̄ trāsierunt filij israel de egipto ad terrā pmissiōis pficiscētes. Nā illud desertū.

¶ Primo erat medium inter egiptum et terram promissionis: ita quod filij israel necesse habuerunt illud desertuꝫ totum pertransire vsqꝫ ad eius extrema antequam terram promissionis intrarent. ¶ Sic anima iusta per suam essentiam et naturam est media inter mundum et deum. Inter sensibilia et intellectualia: inter visibilia huius mūdi et inuisibilia dei. ¶ Nam anima sub se habet quattuor genera rerum. ¶ Primo habet sub se simplicia corpora prout sunt oēs sphere cele-

stes & oia quattuor elementa. ¶ Secundo corpora mixta inanimata prout sunt lapides & terre mineralia & aeris impressiones. ¶ Tertio corpora vegetabilia prout sunt arbores & plante. ¶ Quarto corpora sensitiua prout sunt animalia bruta & corpus suum organicum perfectum aia sensitiua. ¶ Quinto est ipsa aia q cu suo isimo vnitur supremo corporis sensitiui & organici. ¶ Sexto angelica natura q pfectior est in nalibus. ¶ Septimo ipse deus gloriosus qui aiam ipsam in orizonte temporis & eternitatis creauit: qr ipsa anima inquatum vnitur corpori quod tempori & motui subiacet: participat cum tempore: inquantum vero spiritus est ad dei imaginem factus & incorruptibilis per naturam: participat cum eternitate. Et sic est in medio corporalium & spiritualium: sensibiliu & insensibilium: visibiliu & inuisibilium: corruptibiliu & incorruptibiliu: cotituta. Et sicut luna mediat inter solem & terram quam disponit & qualificat: sic anima mediat inter deum & corpus quod gubernat. Et quia omnis nostra cognitio a sensibilibus initiu hz: volentes ascendere ab huius mudi sensibilibus ad dei inuisibilia cotemplanda: prius necesse habent p aiam pertransire quasi per medium extremoru. Et sicut filij israel non puenerut ad terra pmissiois nisi prius pagrato deserto: sic ho deuotus no ascendet a sensibilibus huius mundi: ad cotemplatione dei: nisi prius intrauerit in desertu aie sue p contemplatione & cognitione sui. Quia ergo anima mediat inter mundu & deum merito deserto assimilatur. Cognosce ergo teipsum.

¶ Secudo luminosum: na desertuz per quod trasierunt filij israel fuit illuminatu p coluna nubis lucetis & illuminatis p nocte que p totu desertu non defecit eos sicut patet Exo.13.&.14.&.40. ¶ Sic anima iusta est luminosa p intellectu: qr het in se luce supsubstatialem deu qui habitat in aia taq in teplo suo & est lux in qua non sunt vlle tenebre. ¶ Secudo est luminosa qr het in se lume diuine gratie gratu facietis que est lumen spirituale aiam illuminas in tenebris temptationum. ¶ Tertio est luminosa quia het lumen spuale diuine scripture q est lucerna pedibus boium in huius mudi deserto comorantium. ¶ Quarto e luminosa: qr hz lume ronis i intellectu qd e qda impssio diuini luminis in aia ronali. ¶ Unde sicut sol materialis est lumen mundi maioris illuminans superiora: media & inferiora: & ad oem locale dnam. Sic & intellectus humanus siue ratio naturalis e quoddam lumen spirituale mundu minore illuminas quo ad supiora.s. q ad deu. Ad equalia siue media q ad seipz. Ad inferiora quo ad infernu. Ad ea q sunt retro.s.preterita. Ad ea que sunt ante.s.futura. Ad ea que sunt iuxta.s. psentia. Ad ea q sunt a dextris quo ad psperitates. Ad ea que sunt a sinistris quo ad aduersitates: & sic illuminat ad oem dnam. ¶ Figura huius lucis ronis nalis hr Gen.j. quando dixit deus. Fiat lux & facta est lux. Lux est ro nalis siue lumen intellectus illuminas terram humani corporis obscura & tenebrosam. ¶ Hoc lume ronis & intellectus nalis cognouit ille ppha eximius Dauid qn dixit ps.4. Signatu e sup nos lume vultus tui dne dedisti letitia in corde meo. Et sicut coluna ignis illuminans in nocte letificauit filios israel & nuq deseruit vsq ad terra pmissiois sic lume nale intellus est illud qd letificat veros israelitas i psenti pegrinatioe &

eos comitaẽ vsqz ad introitũ terre sup ne ꝓmissionis. Cũ ĝ aia iusta sit tota luminosa p intellectũ ꝛ rõnẽ naturalez merito deserto assimilatur.

¶ Tertio legiferũ siue legale. ¶ In deserto.n.data est lex diuina cũ magna solẽnitate:cũ tonitruis:fulgoꝛibus: nubibus:ꝛ clãgoꝛibus tubaꝝ sicut pꝫ Exo. 19.ꝛ.20. ¶ Sic aia iusta ẽ legifera siue legalis p memoriã. ¶ Nã in memoria aie iuste impssa est lex nãlis q̃ dictat alteri eẽ faciẽdũ:qd̃ sibi quisqꝫ fieri recte velit: ꝛ alij nõ faciẽdũ qd̃ sibi fieri nolet. ¶ In eadẽ memoria scripta est lex diuina que dictat deum timendum: adorandũ:diligẽdum:ꝛ ei obtemperãdum:in eadẽ memoria est lex moralis que dictat hoiem in seipso debere esse sobriũ pũ: cõtinẽtẽ:humilẽ ꝛ patiẽtẽ: ¶ De ista lege scripta in memoria anime rationalis dicit deus per os Hieremie prophete Hiere.3. Dabo legẽ meã in visceribus eoꝝ ꝛ in corde eoꝛuꝫ scribam eam:per viscera ꝛ coꝛ que sunt intima hois:intelligi põt memoria que ẽ virtus in intimis abscondens oia que apprehẽdit intellectus. De ista lege scripta in memoria aie rõnalis dicit Apl's ad Ro.2. Cum gẽtes que legem non habent:naturaliter ea que legis sunt faciũt:ipsi sibi sunt lex:qui ostẽdũt opus legis scriptũ i coꝛdibus suis: testimonium redente illis conscientia ipsoꝛum. Et sicut in deserto date sunt plures leges: sicut patet in Exo. Leui. ꝛ Nũi. Sic memoria anime cotidie promulgat leges:dictans volũtati:quid agẽdũ quid fugiendũ: quid timendum: quid amandũ:quid sperandum: ꝛ quid credenduꝫ: ꝛ propter hec anima iusta merito deserto assimilatur.

¶ Quarto seditiosum ꝛ contentiosum. Nã in deserto facta est multiplex seditio ꝛ cõtẽtio inter ipsos filios israel adĩuicẽ. ¶ Primo nãqꝫ murmurauit populus cõtra ductores suos Moisez ꝛ Aaron pp famẽ Exo. 16. ¶ Secũdo iurgati sunt cõtra eos pp sitim ꝛ aquaꝫ Exo.17. ¶ Tertio pugnauerunt Leuite cõtra fratres suos ꝛ cognatos: ꝛ interfecerunt q̃si viginti tria millia Exo. 32. ¶ Quarto choꝛe dathan ꝛ abiron rebellauerunt ɔtra Moisem ꝛ Aarõ: quos terra apta deuoꝛauit viuos Nũi. 16. Et sic in illo deserto fuerunt multe seditiones ꝛ cõtẽtiones filioꝝ israel adĩuicẽ ꝛ cõtra ductores ꝛ principes suoꝫ Moisen ꝛ Aaron. ¶ Sic aia iusta est seditiosa ꝛ cõtẽtiosa in semetipsa: quo ad voluntatẽ. Nã semp hẽt sensualitatem rebellantẽ: ꝛ sensus contra ipsam murmurantes. Et isti subditi aliquando murmurãt ꝛ rebellãt pp famem.i. pp gulam:qꝛ vellent epulari. Aliquãdo pp aquã ꝛ sitim.i.pp auaritiã:qꝛ vellẽt absoꝛbere omnia. Aliqñ pp idola.i.pp lasciuiã q̃ mulieres colit que sũt quasi simulacra picta. Aliqñ pp dignitates ꝛ officia qꝛ vellẽt dñari ꝛ preesse. Sed ipsa voluntas debet tales subditos in domo sua rebellãtes:quasi alter Moiseꝫ vel p oꝛationẽ cõpescere: deũ deprecando:vel interficere gladio diuini sermonis: vel p aptionẽ terre deuoꝛãtis.i.p considerationẽ pene infernalis extinguere ꝛ absoluere. O quot seditiones sunt in aia iusta ɔtinue. Omni.n.hoꝛa populus sensualis contra ipsam voluntatem rebellat. Sed ipsa debet eum seuera castigatione compescere. ¶ Hanc seditionẽ intra se habebat ille contemplatoꝛ magnificus Paulus Apl's quãdo dicebat ad Ro.7. Video aliam legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee ꝛ captiuãtẽ me in lege peccati q̃ est in mẽbris meis. ¶ Figura huius sedi

absorbere

tionis ꝛ rebellionis habet̄ Gen. 16. In agar ancilla sarre q̄ cōtēnebat dominā suam ꝛ illa eam affligebat quam angelus iussit humiliari sub domina sua. Sarra est voluntas principans in regno anime. Agar ancilla est sensualitas rebellans ꝛ murmurans contra eam quam illa debet affligere ꝛ castigare vt humiliet̄ sub manu eius. ℂ Hoc mō castigabat Paulus sensualitatez rebellātē qn̄ dicebat. j. ad Cor. 9. Ego sic pugno nō quasi aerē verberās: sed castigo corpus meū ꝛ in seruitutē redigo. Et propterea aīa iusta q̄ tales hꝫ seditiōes merito deserto assimilatur.

ℂ Quinto bellicosum ꝛ guerriferum. ℂ Naz in deserto fuerunt multa bella inter filios israel ꝛ inimicos extraneos quos expugnauerūt ꝛ vicerūt. Nā pugnauerunt ꝯtra amalechitas Nūi. 14. Contra Cananeum Nūi. 21. Contra Seon regem Amorreorum Nūi. 21. Contra Og regem Basam Nūi. 21. Contra madianitas Nūi. 31. ℂ Sic aīa iusta est bellicosa quo ad hostes extraneos ꝛ quo ad exteriora. ℂ Et primo pugnat contra amalechitas qui interp̄tant̄ gētes brute ꝛ significāt demones infernales contra quos aīa iusta semp̄ preliat̄. ℂ Secūdo ꝯtra cananeū qui interpretat̄ cōmutatus vl' cōmutatio: ꝛ significat istū mūdum ꝛ dignitates eius qui est in continuo motu ꝛ volubilitate cōtra quem aīa sancta cōtinue pugnat. ℂ Tertio contra Seon regē amorreorum: Seon interpretatur tētatio lacesēs. Amorrei vero iterpretātur amari vel populi illuminati: ꝛ significant aduersa ꝛ tribulationes aut persecutiōes huius mundi que nos temptant ꝛ puocant ad malum ꝛ amaricant sed illuminant: quia sola vexatio dat intellectum. Cōtra que aīa iusta continuo dimicat.

ℂ Quarto ꝯ Og regē basan: og interpretat̄ cōgregās: aceruans: aut ꝯgregatio: Basan cōfusio ꝛ significāt auaritiā ꝛ cupiditatē rerū tēporaliū q̄ semp̄ cōgregare ꝛ coaceruare festinat sed tādē ducit ad confusionē eterne nuditatis ꝛ paupertatis. Contra quā aīa iusta semp̄ decertat. ℂ Quinto ꝯ madianitas qui interpretant̄ rīdentes iniqui ꝛ ꝯdicentes ꝛ significāt hoīes mūdiales qui sūt iniqui ꝛ deo ꝯdicētes ꝛ ꝯ istos aīa iusta hēt cōtinuā pugnā tolerādo ꝛ sustinendo eorum mala verba et deteriora opera et pessima exempla. Et ideo aīa iusta sic bellicosa ꝯtra hostes externos merito deserto assimilatur.

ℂ Septimo angelicum. Illud desertuz per quod ambuleuerūt filij israel fuit angelicū: qꝛ angelus ductor eoꝝ fuit p̄ nubem in die et p̄ colūnā ignis in nocte: q̄ ministerio angeli gubernabat̄: sicut patet Exo. 14. 32. et. 23. Ubi dicitur. Ecce ego mitto angelū meū qui p̄cedat te et custodiat te in via et introducat in locū quē p̄paraui tibi: obserua eum et audi vocē eius etc̄. ℂ Sic aīa iusta est angelica qꝛ hēt angelū ductorem sui. s. xp̄m Jesum qui est magni cōsilij angelus qui cū nube sue carnis eaꝫ in nocte tribulationis illuminat: et in die p̄spe/ritatis refrigerat. Hic angelus domini p̄cedit aīam in hac nr̄a peregrinatione: qꝛ ip̄e cepit facere et docere et est via q̄ ducit ad vitā. Huius āgeli vocē debet aīa deuota audire et eū quo ad mores et vitā obseruare qui introducet eā in locū quē p̄parauit dn̄s. s. celestē paradisum. Et hic angelus aīam illuminat superius. ℂ Habet aliū angelū qui illuminat et dirigit interius: et est conscientia intus stimulās et illuminās. ℂ Habet aliū angelū qui illuminat et dirigit exterius siue inferius quo ad corporalia et

sensibilia: et hic est prelatus qui verbis operibus et exemplis eam illuminat et dirigit quo ad agēda: fugiēda: credēda et sperāda: et iō qz est tota angelica merito deserto assimilatur.

¶ Septimo variū et multiforme. ¶ Nā i d̄serto illo filij israel: aliqn̄ ꝓcedebāt: aliqn̄ retrocedebāt: aliqn̄ hēbāt habūdātiā: aliqn̄ penuriā: aliqn̄ vincebāt: aliqn̄ succūbebāt: aliqn̄ ꝯsolabāt̄: aliqn̄ tristabāt̄: aliqn̄ laudabāt deū: aliqn̄ murmurabāt ꝯ eū: aliqn̄ hēbāt tediū itineris: aliqn̄ timorē inimicoꝝ: aliqn̄ desideriū ruertēdi i egiptū: aliqn̄ appetitū carniū: ceparū: porroꝝ: et allioꝝ: cucumerū: et peponū: aliqn̄ figebāt tētoria et stabāt: aliqn̄ mouebāt castra et ꝓcedebāt: et p quadraginta duas māsiones procedēdo tādē ꝑuenerūt ad finē deserti et ad fines terre ꝓmissionis. Hec omnia sūt manifesta ītuēti Exodū: Leuiticū: et librū numeroꝝ. ¶ Sic aīa iusta et cōtemplatiua est varia et multiformis in motibus suis interioribus: nā mō ascēdit p spem: mō descēdit p desperationē: mō vincit: mō vincit̄: mō ꝯsolat̄: mō tristat̄: mō infestat̄ tedio laboris: mō strepitu tēptationū: mō timet dei iudicia: mō formidat inferni suplicia: mō ascēdit p ignitū feruorē: mō descēdit p ignauum torporē. Et nullus inexptus credere posset quot motibus et agitationibus internis vētillat̄ aīa cōtēplatiua q̄ ad terrā ꝓmissiōis ascendere festinat.

¶ Exēplū huius varietatis aīe cōtēplatiue et iuste est claꝝ in volatilibus celi: que ī volatu suo sunt varia et multiformia: nā mō sursū: mō deorsū: mō ante: mō retro: mō a dextris: mō a sinistris volāt: mō expāsis alis: mō cōstrictis volāt. Sic aīa cōtēplatiua q̄ est auis mistica i suo volatu variat̄ sicut auis: vn̄ dr̄. Hō nascit̄ ad laborē: et auis ad volatū. Homo qui dicit̄ ab humo est aīa peccatrix q̄ pp terre amorē peccat: et in terra inferni sepeliet̄. Hec aīa nascit̄ ad laborē: qz in hoc mūdo laborat p desideriū in anima: et per exercitiuz in corpore: et in inferno laborabit i vtroqz. Sed auis est anima cōtemplatiua que relictis terrenis per desideria in celestia eleuat̄: et more auis volantis motibus innumerabilibus alterat̄. O quot tedia: quot tēptatiōes: quot vicissitudines: quot statiōes necesse est ptrāsire āteq̄ ꝑueniat̄ ad fines terre ꝓmisse. ¶ Hāc varietatem anime contēplatiue viderat ꝓpheta cū dixit in ps. Ascendunt vsqz ad celos et descendunt vsqz ad abissos. Cuz ergo anima sit ita varia et multiformis in suis motibus interioribus merito deserto assimilatur.

¶ Octauo aquosum et potabile. ¶ Naz in illo deserto inuenerunt aquas multiplices p̄ aquas marath amarissimas Exo. 15. Aquas dulces. 12. fontiū q̄ erāt in Helin Exo. 15. Et aquas superna virtute productas de petra que erant dulcissime Exo. 17. ¶ Sic anima iusta et contemplatiua habet in se diuersas aquas. ¶ Primo habet aq̄s amaras pp recordationē et cōtritionē peccatoꝝ. Has aquas habebat ps[ta] qn̄ dicebat ī ps. 118. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: qz non custodierūt legē tuā.

¶ Secundo aquas compassionis quo ad miseriam proximi. Has aquas habebat ille magnus contemplator Job in sua prosperitate qui dicit de seipso. Job. 30. Flebam quondam super eo qui afflictus erat et compatiebatur anima mea pauperi. Et Hieremias tre. 3. Diuisiones aquaruz deduxit oculus meus in contritione filie populi mei.

¶ Tertio aq̄s deuotionis p̄ desiderio superne patrie. Has lachrymas habuit

ille cōtemplator qui dicebat in ps. Heu mihi quia incolatus meus prolōgatus est. Et illi qui dicebant in ps. Super flumina babilonis illic sedimus et fleui mus dum recordaremur tui sion: et iō anima cōtemplatiua que sic est aquosa deserto merito assimilatur.

¶ Nono cerimoniosū et sanctimoniale. ¶ Naz in deserto ordinatus est cultus dei: cerimonie: purgatiōes: oblationes: holocausta: altare: mensa: tabernaculū. archa federis: leuite ministrantes: et sacerdotes: et omnia que pertinent ad cultum diuinum: sicut patet in Exo. Nū. et maxime in leuitico. ¶ Sic anima iusta contemplatiua est tota cerimoniosa et sanctimonialis: quia ordinat ea que pertinent ad diuinum cultum. Naz purgationem facit quando confitetur. Ordinat cerimonias qn̄ regulat oēs sēsus Construit altare quando preparat cor offert holocausta: quādo do offert sua desideria. Preparat mensam qn̄ scrutatur sacram paginaz. Fabricat archā quando vacat contemplationi. Ordinat ministros quando applicat sensus ad opera deuota. Ordinat sacerdotes quando applicat voluntatem: intellectū et memoriam: ad ipsum deū et ad considerandа diuina. Offert oblationes qn̄ oia opera sua dirigit in deuz. Et sic aīa est tota cerimonialis et sanctimonialis. ¶ De ista aīa contemplatiua potest moraliter intelligi illud ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Regina est aīa iusta et contemplatiua bene regens corpus et sensus: que stat a dextris dei ꝑpter gratiaz quā hēt et cōtemplationē quā exercet: que sunt dei dona potiora. Et est circundata varietate quia omnes vires et omnes sensus ad diuersas cerimonias applicat. Et circundata varietate: quia modo purificat: modo offert: modo cōstruit altare: et inumera deuotiōis officia exercet. Et iō qr ē tota cerimonialis merito deserto assimilatur.

¶ Decimo montuosum. ¶ Nā in deserto illo facta sunt mirabilia in montibus vz in monte oreb apparuit dñs Moisi in flāma ignis Exo. 3. Totus mons synai fumigabat. Exo. 19. In monte synai viderunt seniores israel deuz Exo. 24. In monte synai Moises recepit legem dei Exo. 20. et 25. ¶ Sic anima iusta et contemplatiua post predicta est montuosa. Nam postq̄ inuenit aquas predictas et est facta cerimonialis et deuota incipit esse montuosa .i. contemplatiua: et eleuata. Nā eleuat mētis oculos s. memoriam: intellectum: et voluntatez ad patriam supernam considerandaz. In qua videt deum in flāma sue claritatis: videt montem fumigantē et buccinantem .i. supernam angelorum societatem orantem et magnificantem deum. Ibi etiam audit et recipit legem dei: qr ibi inuenit perfectam caritatem et dilectionem que est plenitudo legis. ¶ Super hos montes leuauerat oculos suos propheta cuz diceret in ps. Leuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxilium mihi. Et sicut in illo deserto principes ppl'i: Moises: Josue: Aarō: et alii principales sepius in montem ascendebant sicut patet in Exodo: Nū: et Leuitico. Sic principes aīe contemplatiue .i. memoria: intellectus: et volūtas: qui sūt rectores totius corporis sepius ascendunt ad mōtes cōtēplatiōis: cogitādo: speculādo: et diligēdo celestia. Et iō aīa iusta et contemplatiua merito deserto assimilatur.

¶ xi° manifestū. ¶ In deserto illo filii israel nutriti sunt manna celesti per annos quadraginta donec attingerent fines

nes terre chanaã sicut dicit̃ Exo. xvj. Et illud manna dr̃ ros: panis de celo: quem colligebant in certa mensura ꝛ habebat omne delectamẽtum ꝛ oĩs sa poris suauitatem Sap. xvj. ¶ Sic ani ma cõtemplatiua post eleuationem in montes contemplationis incipit gusta re manna. i. celestes consolationes per manna designatas. Nã sicut manna de celo descendebat sic spũalis consolatio est a deo. Et sicut mãna erat quasi ros ꝛ pruina vel descendebat cum pruina Nũi. xj: Qui ros est refrigeratiuus sic ꝛ celestis ꝯsolatio aĩam a calore pas sionum refrigerat. Et sicut panis cõfor tat ꝛ confirmat cor hoĩs: sic ꝛ celestis cõsolatio aĩam confirmat. Et habebat omne delectamẽtũ qꝛ celestis cõsolatio vnicuiqꝫ appetitui se conformat ꝛ vni cuiqꝫ defectui nostro succurrit. ¶ De ista cõsolatione celesti dicit p̃s^ta in p̃s. Parasti i dulcedine tua pauperi deus. Et pp̃ hoc aĩa iusta ꝛ cõtẽplatiua meri to assimilat̃ deserto pp̃ gustũ superne manne ꝛ diuine consolationis p totum iter huius peregrinationis.

¶ 2° reuelatiuũ. ¶ In deserto illo fa cte fuerũt varie reuelationes ꝛ visiões angelorũ: flãmarũ: tonitruũ: fulgurũ: fumi: sicut patet Exo. 3. ꝛ 9. ꝛ alibi plu ries. ¶ Sic anima contemplatiua ꝛ iu sta post gustum superne suauitatis de uenit ad angelicas ꝛ diuinas visiões si ue intellectuales siue imaginarias ex quibus fit tota radiosa: luminosa ꝛ di uina. Sic enim Moisi post colloquiũ cum deo est facta facies eius ita radiosa quod filij israel in eum aspicere nõ pos sent Exo. 34. Sic anima cõtemplatiua per diuinas visiones ꝛ angelicas appa ritiões fit tota radiosa ꝛ luminosa atqꝫ diuina: ꝛ cum his diuinis reuelationi bus deducit̃ vsqꝫ ad terrã promissio nis supernam. Cum ergo anima iusta ꝛ contemplatiua habeat cõditiones de serti merito deserto assimilat̃. Et pro tanto si volumus de hoc mundo sensi bili ad deum inuisibilem contemplãdũ ascendere: debemus per hunc desertũ aĩe pertransire incipiẽdo ab eius initio ꝛ procedendo vsqꝫ ad extremum. Ue nite ergo omnes vere israelite ꝛ ingre diamur in desertum anime nostre con siderando eius magnitudinẽ: latitudi nem: dignitatẽ: cauernas: recessus vsqꝫ ad extremum profundissime humilita tis ꝛ sic ascẽdamus ad mõtẽ dñi.

¶ Notabilia septeꝫ ad rationalis anime quidditatem pertinẽtia. Cap. v.

Venite ascenda mus ad montẽ domini ꝛ do cebit nos vias suas. Qꝛ trãsi turi sumus per desertũ anime nostre quod est spaciosum valde: incipiendũ est a principio: quatenus ordinato pro gressu per mediũ veniamus ad extre mũ. Principiũ aĩe ptinet ad eius essen tiam potentias ꝛ vires. Mediũ vero ad eius virtutes. Extremũ vero ad vir tutum consumationẽ ꝛ profundissimã humilitatẽ. ¶ Et ideo a primis incipiẽ do primum occurrit inuestigare quid sit anima rationalis secundũ suã essen tiam. Huic questioni respondet theolo gorum scola a deo per fidem illumina ta. Quod anima rationalis est substan tia incorporea: rationis particeps: a deo creata de nihilo: ad imaginem dei: re gendo corpori accommodata: cum cor pore ad beatitudinem ordinata. In ista diffinitione aĩe sunt septẽ partes q̃ eius essentiam ꝛ dignitatem indicãt.

¶ Prima est substantia incorporea: in

Quid sit aĩa

qua sunt notanda tria. ¶ Primum est qd aia per hoc qd est substātia differt ab omnibus accidentibus: siue sint accidētia naturalia ꝛ corporalia sicut albedo: nigredo: siue sint spiritualia sicut sunt sciētia: virtutes morales: siue sint accidētia supnaturalia sicut sunt fides: spes: caritas. ¶ Unde anima per hoc quod est substantia q per se potest esse ꝛ stare. Non est aliquod accidens perceptibile a visu puta lux vel color. Nec aliquod perceptibile ab auditu puta sonus aut vox. Nec aliquod perceptibile ab odoratu: puta odor aut fetor. Nec aliquod perceptibile a gustu: puta dulcedo: amaritudo: sapor. Nec aliquod perceptibile a tactu: puta caliditas: frigiditas: humiditas: ꝛ siccitas: quia hec omnia sunt accidentia corporum.

¶ Preterea anima non est aliquis habitus vel virtus intellectualis: quia nō est sapientia que est habitus intellectualis altissimarum ꝛ primarū causarū. Nec intellectus qui est habitus intellectualis principiorum. Nec scientia que est habitus intellectualis conclusionū. Nec prudentia que est habitus intellectualis agendorum. Nec ars que est habitus intellectualis faciendorum in materia exteriori: sicut est de arte pictoris qui in tabula ponit ꝛ facit opus artis sue: quia hec omnia sunt accidentia intellectus: anima autem est substantia.

¶ Preterea anima non est aliquis habitus vel virtus moralis que sit in voluntate. Nā non est iustitia que est virtus distributiua secundum rationem: nec temperantia que est moderatiua passionū: nec fortitudo: nec est magnanimitas: nec magnificentia: nec liberalitas: nec māsuetudo: nec alia virtus moralis: quia hec omnia sunt accidentia voluntatis. Anima vero est substantia.

¶ Preterea anima non est aliquis habitus vel virtus theologica siue supernaturalis: nam non est fides que illuminat intellectum ad credenda supernaturalia: nec spes que eleuat memoriā siue irascibilem ad desideranda eterna: nec caritas que accendit voluntatem ad diligenda celestia: quia ista omnia sunt accidentia ipsius aie. Aia vero est subā.

¶ Preterea anima non est aliquis habitus beatificus ꝛ diuinalis. Nam aia non est tentio est q correspondens memorie siue in memoria. Nec visio que est in intellectu beato. Nec fruitio que est in voluntate: quia ista sunt accidentia anime beate. Nec est impassibilitas que est accidens corporis gloriosi reddens ipsū impassibile. Nec est agilitas que est accidens corporis gloriosi reddens ipsum velocissimum ad motum. Nec est subtilitas que est accidens corporis gloriosi reddens ipsum penetratiuum. Nec est claritas que est accidēs corporis gloriosi reddens ipsum lucidum ꝛ clarissimū: quia omnia ista sunt accidētia corporis gloriosi: anima vero est substantia. Et quia substātia est nobilior accidēte: ideo anima est nobilior omnibus accidentibus predictis simul sumptis: imo vnica anima est dignior: nobilior ꝛ preciosior cūctis accidētibus predictis: quia anima potest per se esse: ꝛ est capax beatitudinis quod non possunt oīa accidentia simul. Omnia etiā accidentia predicta sunt ordinata ad animā tanq̄ ad finē ad perficiendum ipsā in se ꝛ in suis potentijs: ꝛ in suo corpore. Et ideo aia tanq̄ finis oium accidētium est ipsis nobilior ꝛ dignior. Et ꝑ tanto: si homo tantum laborat pro istis accidentibus sensibilibus: pro saporibus cantilenis: delectationibus: spectaculis: q̄to magis debet laborare pro anima

que est substantia. Si tantum laborat pro artibus acquirendis. Si tantũ pro scientia ꝛ sapientia mũdiali: quãto magis laborare debet pro anima q̃ est finis omnium: sine qua nec ipsa accidentia anime prosũt. Propter hoc dicebat saluator. Quid prodest homini si vniuersum mũdum lucretur: anime vero sue detrimentum patiatur quasi dicat nihil. Cotemplator ergo qui vult intrare ad cognitionem substãtialem anime transcendat gradatim omnia accidentia p̃dicta ꝛ cognoscat quod omnia sũt nihil in comparatione ad ipsam animã sicut vestis nihil est in comparatiõe ad ipsum corpus. Et omnia predicta de se sunt corruptibilia: anima vero incorruptibilis. Et ideo dicitur anima est substãtia quia per hoc differt ab omnibus accidentibus ꝛ excedit ea. ¶ Secundũ est quod aĩa per hoc qꝺ dicitur incorporea differt ab omnibus corporibus: que sunt in genere sex vꝫ quinqꝫ corpora simplicia: Terra: Aqua: Aer: Ignis: ꝛ quinta essentia. s. celi: ꝛ cõposita que habent esse a quattuor elementis: ꝛ a quinta essentia: dico corpora ianimata vt lapides: metalla: ꝛ impressiones. Aĩa ergo non est terra: nec aqua: nec celum: non lapis: non aurum: non argẽtum: qꝛ hec omnia sunt corporea ꝛ sunt longa: lata ꝛ profunda: qꝛ habẽt trinam dimẽsionẽ. Aĩa vero est incorporea: ꝛ iõ omnibus predictis nobilior. Imo vnica sola anima est omnibus p̃dictis insimul sumptis nobilior ꝛ dignior quia capax beatitudinis in se non sic illa corpora. Preterea omnia corpora predicta ordinantur ad corpus humanũ: corpus humanum ad aĩam: ergo anima tanq̃ finis omnium corporum est dignior omnibus corporibus. Et propterea si homo tantum laborat pro acquirẽdis terrenis possessionibus: pro auro argẽto pecoribus ꝛ huiusmodi corporalibus: a fortiori laborare debet ꝓ aĩa q̃ corporibus oĩbus p̃ponderat. Et iõ dicebat ille rex sodomorum Gen. xv. Da mihi aĩas cetera tolle tibi. Contemplator ergo qui vult ad cognitionem substãtialẽ aĩe intrare transcendat gradatim oĩa corpora predicta ꝛ cognoscat oĩa esse nihil in comparatione ad ipsam animam q̃, dr̃ incorporea ꝑ qꝺ differt ab oĩbus corporibus. ¶ Tertiũ est qꝺ aĩa ꝑ hoc qꝺ dr̃ incorporea denotaᷓ qꝺ ipsa est incorruptibilis secundum suam essentiã ab agentibus naturalibus. Nã ex quo est incorporea nõ põt corrũpi a celestibꝰ influentijs: nec a qualitatibus elemẽtorum: nec a virtutibus corporum mixtorum: qꝛ nullũ corpus põt destruere spiritũ: qꝛ nõ est passũ proportionatũ: ꝛ iõ cõtẽplator trãscẽdat oĩa corpora: ꝛ virtutes oĩuꝫ corpoꝝ ꝛ cogitet aĩam eẽ digniorẽ: qꝛ ĩcorporea ꝛ ĩcorruptibilis.

¶ Secũda est rationis particeps: vbi notãda sunt tria. ¶ Primũ est qꝺ anima per illam particulam rationis distinguitur ab omni anima irrationali. s. ab oĩ anima vegetatiua que plantas: arbores ꝛ omnia terrenascentia viuificat: ꝛ ab omni anima sensitiva q̃ volatilia: aquatica ꝛ omnia gressibilia viuificat: ꝛ propter hoc contemplator cupiens intrare ad cognitionem essentialem anime: trãscendat oĩa vegetabilia ꝛ oĩa sensitiua que rationis capacia esse non possunt. Aĩa vero rõnalis est ratiõis particeps. ¶ Secundũ est qꝺ aĩa per illam particulam: particeps conuenit cum angelica natura in duobus. Primo quia nec angelus nec homo perfectam rationem habet sed imperfectam quia finitam ꝛ limitatam: nam ꝛ angelicus ꝛ humanus intellectus sunt finiti quia creati.

Secundo quia nec angelus nec homo habēt rationē ex se siue ex natura sua: quia habent ipsam ab alio acceptam.s. a deo producente. Et ista notant̄ in hoc quod dicitur particeps: quod notat partem ⁊ captionem siue acceptionē illius: quia ⁊ angelus ⁊ homo illius rationis que est in deo perfecta ⁊ illimitata partem capiunt.i.aliqualez participationē per creationē cōicāt. Et iō cōtemplator qui ad cognitionē aīe substātialē intrare desiderat ad angelicam cognitionem appropinquare debet q₂ ambo sunt rationis diuine participes. ¶ Tertiū est quod anima per istas duas particulas predictas vz: substantia incorporea: rationis particeps: distinguit̄ a deo benedicto. Primo quia deus nō est substātia: sed supersubstantia siue supersubstantialis secundum diuinum Dionisium.c.j.de mistica theologia. Secundo q₂ deus non habet partez rationis sed totā imo fontalem rationez q₂ infinitā ⁊ illimitatam. Tertio q₂ deus non hēt rationem ab alio captam siue acceptaz: quia ex se ⁊ ex natura sua ⁊ a se habet rationem sicut ⁊ essentiā. Et ideo bene dicitur ꝙ aīa est substantia incorporea rationis particeps. Et pp hoc cōtēplator qui ad cognitionem substantialem anime ītrare desiderat debet esse rationalis: ⁊ debet subterponere omnia accidentia: oīa corpora: oīa vegetabilia: oīa sensitiua: ⁊ iuxta angelicā naturam se collocare: ⁊ solum deum supra se ponere: ⁊ sic aliqualiter ad aīe cognitionem penetrabit: ⁊ ad contemplationem magnam paulatim ascendet.

¶ Tertia est a deo creata. Ubi notanda sunt tria. ¶ Primum est quod aīa est creata a deo glorioso ⁊ benedicto īmediate tanꝗ̄ a causa sua efficiente: ⁊ non ab aliqua intelligētia vel creatura. Nec est creata a deo mediante aliqua intelligentia prout dixerūt quidā ethnici suo ingenio cathenas quasdam cōtorquentes ⁊ obliquantes: sed īmediate a deo: q₂ nullum creatum siue limitatuz pōt aliquid de nihilo creare: sed sola diuina potētia infinita: ⁊ ideo dicit̄ a deo creata.s.īmediate qđ pertinet ad causā efficientē ipsius anime. ¶ Secūdū est quod deus in corporis humani fabricatione vult adiutoriuz siue sociū habere quia ad corporis productionez concurrunt deus: sol: elementa: ⁊ homo. Sed in creatione anime nullum vult consortium nec habere potest: sed solus ipse animā creat. Et hoc recte agitur ne aīa rōnalis alicui agēti obligēt̄ nisi soli deo a quo solo totum suum esse suscepit. ¶ Tertiū est quod anima propter istaz suam creationem a solo deo īmediate metaphorice ascendit vsq₃ ad manus dei per dignitatem ⁊ nobilitatem: a quibus est formata ⁊ creata. Magna est enim dignitas est tractari manibus regijs a quibus non nisi electa ⁊ digna cōtrectantur. Et ideo cōtemplator volēs ad substantialē anime cognitionē intrare: trāscēdat oē creatū ⁊ ascēdat vsq₃ ad manus dei ⁊ cōsideret nobilitatem essentie aīe ꝗ̄ talibus manibus est compaginata: cōsideret ēt ꝙ aīa quo ad suū esse nulli est obligata nisi soli deo: ⁊ iō ipsi soli debet totū amorē impendere. O quātū obligatur anima deo.

¶ Quarta est de nihilo. Ubi notanda sunt tria. ¶ Primū aīa nō est creata de substātia dei q₂ dei substātia vl' essētia nō est diuisibilis. Nec est creata de mā celesti: vel de luce celesti: q₂ aīa est incorporea: nec de mā angelica ita qđ de essētia āgeli sit anima facta: nec de materia quattuor elementorum quia esset corruptibilis sicut illa. Nec est ex traduce

idest ex alia aia producta: sicut caro est ex traduce quia ab alia carne traducta et producta siue propagata: sed est de nihilo creata. Est tamen dubium magnum inter doctores. Utrum anima in se sit cōposita ex materia et forma: aliqui dicūt quod nec aia nec angelus habet materiam et formam qr sunt spūs simplices: tamen habent aliquid quasi materiā et aliquid quasi formā. s. quid et quale vz materiā et formā methaphisicā. Alij dicūt qđ aia et angelus sunt compositi ex materia et forma: q̄ materia est eiusdē rōnis cū materia corporū celestiū et elemētorū: sed est spūalis sublevata supra extēsionē: pvationē et corruptionē: ita q nec extēdit: nec priuat̄ nec corrumpit̄. Et quia talis materia non facit quantum: ideo non tollit simplicitatē ab aia vel angelo: qr sunt simplices carentes partibus q̄titatiuis: sz compositi habendo partes ↄstitutiuas siue quidditatiuas vz mām et formaz. Sed data qualibet istarum opinionuz sufficit quod anima est creata quo ad suum esse de nihilo. ¶ Secundū deus de nihilo produxit aiam: quia vel nulla materia digna videbatur pro tā nobili essentia producēda qualis est aia rōnalis. Uel ne anima nimis īclinaret amorem suum ad diligendam materiā illam de qua foret producta: quia simile naturaliter diligit sibi simile: sicut corpus nostrū terrenū nāliter terrā et terrena diligit. Sic aia si fuisset producta de terra nimis ardenter ipsam amaret sicut videmus q propter vnionem cū ipsa tm̄ diligit corpus terrenū. Sic si fuisset facta de materia alicuius elementi siue lucis siue celi nimis ardēter ea diligeret: vt ergo ad nullū diligēdū creatū se cōuerteret: sed ad solū deum: noluit eā deus producere de aliqua mā creata sed de nihilo. Et ppterea aia rōnalis quo ad suū esse essentiale nullum habet comertiū vel dependentiā a creatis sed a solo creatore et conditore deo benedicto. ¶ Tertium aia pducta est a deo de esse ideali: quod erat ab eterno in mente diuina: ad esse reale actualis existentie: quando actualiter creat̄ et infunditur corpori. Et quia illud esse ideale est in mente diuina et est idem qđ deus: possumus dicere sane intelligendo quod anima est producta de esse diuino: accipiendo illud de exemplariter nō materialiter: quatenus anima rōnalis totum suum amorem ↄuerteret ad illam diuinam essentiam: a cuius esse suū eē viuere: posse et diligere accepit. Et sic aia rōnalis quo ad causam suam materialem vel quasi materialē trāscēdit oīa creata quia de nihilo est creata .i. de nullo creato facta: et ascendit vsqz ad viscera vel vsqz ad pectus dei: methaphorice loquendo: in quo recondita est idea anime: de qua idea aia exemplariter est condita siue producta: o dignitas magna anime rationalis. Et propterea contemplator volens ad substātialē aie cognitionem intrare: ascendat vsqz ad viscera et pectus dei et ↄsideret: de q̄ nobili idea et principio exemplari sit anima pducta: qr de nullo alio extrinseco: sicut sunt alie corporales creature q̄ de subiecta vel cū subiecta materia producte sunt. Quod si dicas aiam rōnalem nō habere ideam in mente diuina particularem sicut alie creature: sed est ad imaginem totius trinitatis in se non alicuius idee particularis quod est magis verum ƀm Hugo. de sacris li. j. parti. v. c. iij. Hoc magis dignificat illam: et de hoc videbimus in sequenti particula.

¶ Quinta est ad imaginez dei: vbi sunt

tria videnda. ¶ Primum est qd deus animam produxit ad imaginem suam quantu3 ad naturalia ipsius anime: qz sicut deus est vnus in essentia τ trinus in personis. Ita aia est vna in essentia τ trina in potentia quia habens memoriam: intellectu: τ volutatem: produxit etiam eam ad similitudiné suá in gratuitis siue quátum ad dona gratuita: q erat iustitia originalis: τ mó est gratia gratú faciés. Sed qz ista similitudo est per culpá deformata: τ reformata est p gratiam in iustificatis τ beatis aiabus solum: nec est in oibus reformata. Idcirco in diffinitione anime non ponitur similitudo: sed imago: que inest omnibus: qz naturalia remanét ét in aiabus iniustis: vt diffinitio sit vniuersalis τ cóis oibus animabus. ¶ Secundú est quod deus creauit animaz ad imaginé suá τ non ad imaginem alicuius creati: qz similitudo é causa amoris vt aia ex hac imagine τ similitudine dei: ad ipm diligendum moueretur tanq̃ sibi simillimum. Et ad nullú creatú diligédum inclinaretur. Si.n. fecisset eam ad imaginem terre vel solis: aut alicuius alterius creature in eius amorem totaliter effunderetur: cum etiam nunc quod é ad imaginem dei: tam ardenter τ inordinate ea concupiscat τ diligat. Et hinc apparet q̃ magna sit anime deformatio: cui omnia alia sapiunt preter deu3: nam aia rónalis in amorem hominum .s. filiorú: vxorum: τ amicorú tota effúditur. In amoré pecunie ac rerú corporalium tota dilatatur. In amore3 labétiú delectationú tota liquescit. In amorem honorum: dignitatú: τ laudú: tota euanescit. Solum ad dei amorem inuenitur tepida τ sopita. Heu miseria magna. ¶ Tertium est quod anima p istá dei imaginem methaphorice loquédo ascendit per dignitatem vsq3 ad faciem dei. Ná imago τ similitudo corporalis duorum adinuicé: maxime attédit in facié vtriusq3. Et ió cú aia sit ad dei imaginé τ similitudiné: vr vsq3 ad eius facié ascédere p dignitaté. Et ió cótéplator volés vsq3 ad substátialé aie cognitioné ascédere siue itrare: deb3 se vsq3 ad dei facié subleuare τ sic contépládo dicere cú ps[to]. Signatú est sup nos lumen vultus tui domine. Et ista imago dei in aia ptinet ad causam formalem ipsius anime.

¶ Sexta est regendo corpori accómodata: vbi sunt aliqua notanda. ¶ Primú est qd aia non solum deo est similis in essentia τ suis operationibus in se manentibus: sed etiá in operationibus tráseuntibus ad exteriora. Ná sicut deus est vnus solus rector vniuersi huius τ mundi maioris: qz si essent plures principales rectores: non esset bonú aut vtile rerum vniuersitati. Sic aia rationalis est vna sola accómodata ad regédú τ gubernandum vniuersum rationale siue mundú minoré qd est homo. Uel ad regendum ipsum corpus humanú: τ sic assimilatur deo quo ad presidentiam τ múdi gubernationem. Et ideo dicitur regédo corpori accommodata. ¶ Secúdú est qd sicut deus est in vniuerso suo vbiq3 totus oia viuificans: mouens τ gubernás nec maior in celo q̃ in terra: nec pulchrior i sole q̃ in stella sed vbiq3 totus. Sic aia est i suo corpore in oi parte tota: tota in corde: tota i capite: tota in pede: nec est maior in capite q̃ in digito: nec pulchrior in oculo q̃ in calcaneo. Sed est tota in toto τ tota in qualibet eius parte: nec maior i toto q̃ in parte: sed vbiq3 eadem τ eque magna: ná sicut vna sanitas est eadé in toto animali perfecte sano: τ i qualibet

eius parte: nec maior in maiori parte: nec minor in minori. Sic eadē aīa est i toto τ in qualibet parte sui corporis: τ ideo ita cito sentimus in pede: sicut i pectore qḋ est prope cor. Et sicut deus in vniuerso suo: oīa viuificat: oīa mouet: oīa gubernat: τ oīa cōseruat. Sic aīa in suo vniuerso .s. corpore: oīa viuificat: oīa mouet: oīa gubernat: τ oīa ↄseruat. Vñ aīa recedente oīa mortificantur: τ fiunt imobilia τ paulatim oīa corrumpuntur. Preterea qꝛ anima est forma corporis substātialis τ totalis: iō informat totū corpus τ quālibet eiuꝫ partē: τ sic vnit toti τ cuilibet parti corporis: τ pp̄ h̄ est in toto corpore τ in qualibet eius parte. Quia ēt est forma simplex: iō nō est ꝭm vnā partē sui i vna pte corporis: τ ꝭm aliā in alia pte corporis: sed tota in toto τ tota i qualibet pte. Quia ēt aīa est motor sufficiēs ipsius corpis: iō nō hēt situ determinatū: τ iō nec est i pūcto sicut quidā dicere voluerūt: sed qꝛ est forma totius dās esse toti τ oib⁹ partibus: ꝓpterea dꝫ eē in toto τ in q̄libet eius parte: sicut deus totus est in toto mundo τ totus in q̄libet eius parte. Ex quo patet qḋ aīa ē quasi alter deus i mūdo minori siue in suo vniuerso regēdo τ viuificādo. ¶ Tertiū est qḋ sic deus gubernat suū vniuersum cū summa prudētia τ rōne dicēte Boetio. O qui ꝑpetua celū rōne gubernas: terraꝝ celiq3 sator. Et nihil frustra producit i suo vniuerso: ita ꝙ nec minimā muscā: qꝛ deus τ natura nihil agunt frustra. Et que inordinate cōmittuntur corrigit τ ordinat per iustitiam puniendo: sic aīa cū sūma prudētia gubernar̄ τ regere dꝫ suū vniuersū: τ cū summa τ diligenti rōne disponere oēs eius partes: vꝫ intellectum: vt intelligenda intelligat memoriam vt recolenda recolat: voluntatē vt diligēda diligat: sic oculos manus τ alios sēsus. Et nihil frustratoriū vel vanum debet producere in isto suo vniuerso .i. nullū opus frustratorium: nullum motū vanū: nullā visionem curiosam: nullum auditum ineptum: nullum verbum ociosuꝫ τ huiusmodi: qꝛ de omni verbo ocioso in die iudicij stricta rō est redenda. Et si aliquid inordinatum acciderit in actibus interiorib⁹: siue in verbis: siue i opibuꝫ exteriorib⁹ debet cum iustitia debite correptionis castigare τ ordinare p̄ veram penitētiā ad ipsuꝫ deū ordinātē. Et tunc aīa deo assimilatur in mundi gubernatione τ dispositione. Et p̄ hanc gubernationeꝫ corporis aīa p̄ dignitatem ascendit metaphorice loquēdo vsq3 ad caput dei: in quo viget cerebruꝫ τ rō: per quā aīa τ deus sua gubernāt τ regūt vniuersa. Ascendat ergo contemplator τ videat quō deus p̄ rōnē: q̄ est sūmū in ip̄o deo suū vniuersū regit: sic aīa p̄ rōnem qḋ est summū in ipsa anima: suum gubernat vniuersum: τ sic intrabit ad substātialem cognitionem anime rationalis. Et per istam particulam differt anima ab angelo bono τ malo: quia licet ipsi assumant corpora aerea ea regendo τ mouendo: non tamen ea viuificant: nec informant sicut anima que informando corpus ipsum viuificat ad operationes vegetatiuas: ad operationes sensitiuas: ad operationem motiuam: τ ad operationes intellectiuas: quia est principium: quo viuimus: sentimus: mouemur: τ intelligimus.

¶ Septima ē cū corpe ad beatitudineꝫ ordinata: vbi sunt aliq̄ notāda. ¶ Primū ē qḋ aīa ē ordinata ad beatitudinē nō solū in se sed cum suo corpore: τ hec particula ꝑtinet ad causam finalē ipsius aīe. Et per hāc differt ab angelo qui in

obie.ua
Beatitudo for.
sub.ua

in se ordinatur ad beatitudinē. Alia vero in se et in suo corpore. Et qr beatitudo obiectiua est ipse deus qui est summum bonum et infinitum. Et beatitudo formaliter est ipsa visio siue fruitio dei que sunt summe operationes creature rōnalis. Et beatitudo subiectiua est claritas: impassibilitas: agilitas: et subtilitas corporis gloriosi: que sunt omnium corporaliū qualitatū nobilissime: sequitur q aīa rōnalis ad tanta et tot bona ordinata est incomprehensibilis dignitatis. ¶ Secūdum est quod anima et corpus debēt operari media necessaria ad salutē: qr finis non acquiritur nisi preuijs debitis medijs. Et iō si aīa vult peruenire ad clarā dei visionem debet firmiter credere ea que sūt fidei xpiane. Si vult venire ad pfectā dei fruitionē debet hic ardenter diligere deum et proximum propter ipsum. Si desiderat peruenire ad perpetuam tentionem et possessionē dei debet cordialiter sperare bona futura. Et si aīa vult corpus suum perducere ad dotē subtilitatis: debet ipsum per ieiunia et abstinētiam hic subtiliare. Si vult ad agilitatis dotem conducere: debet ipm per iustitiā alleuiare: redendo vnicuiqz quod suū est: non auferendo aliena: et ipsum flagellis congruis fm q iustum est castigare. Si cupit ipsum ad impassibilitatem perducere: debet ipsum penis et laboribus ac passionibus pro diuino amore tollerādis per fortitudinē subijcere. Si cupit ipsum ad dotē claritatis prouehere: debet ipsum p temperantiā ab omni superflua et nociua delectatione cohibere: qr sic ipsum ordinādo secum ducet ad beatitudinē: ad quā cū ipa ordinatur: alias sine cōgruis medijs ipossibile est ad finem peruenire. ¶ Tertiū est quod aīa rōnalis ex quo est ordinata ad beatitudinē: est imortalis et icorruptibilis. Nā si esset corruptibilis qnō posset beatificari: cū beatitudo presupponat ipsum esse et viuere et intelligere. Et propterea tenendum est firmiter ipsam aīam esse imortalem: et ad beatitudinē ppetuā ordinatā. Ad quā obtinendā debet ipsa aīa oēs suas cogitationes extēdere: oīa desideria eleuare: oīa opera ordinare: tāquā ad vltimum finem actuū humanorū. Et qr in ista beatitudine aīa totaliter vnit deo p amorē cōsumatū: et in ipsū totaliter trāsmutatur et deificatur: ppterea pp istā ordinationē ad eternā beatitudinē aīa p dignitatē ascendit ad quandā infinitatē: et ad quādā vt ita dixerim equalitatē dei: et penetrat vsqz ad cor illius p amorē cordialē vnientē amātē cum amato (methaphorice loquēdo.) Et iō si cōtēplator intrare desiderat ad cognitionē substātialē aīe rōnalis: ascēdat p ista septē pdicta qsi p quosdā gradus: qr in octauo gradu introibit ad pfectā cognitionē ipsius aīe: cū viderit ipsam totaliter in deo p beatitudinē trāsformatā: et p glorificationē ipsius quasi alterū deū factā. ¶ Ista septē q ponunt in diffinitiōe aīe: pnt moraliter figurari p illā scalā: q ascēdebat ad portā atrij interioris: q respiciebat ad aquilonem. Et hēbat octo gradus vt scribit Ezec. 40. Moraliter p portā intelligit inuestigatio et cōtēplatio: p aquilonē q videtur esse pars celi altissima: intelligit aīa q est oium formarū nobilissima. Per atriū interius intelligit cognitio itrinseca et substātialis ipsius aīe. Per octo gradus intelligunt octo cōsiderationes q nos ad intrinsecā et substātialē ipius aīe cognitionē nos pducūt. ¶ Nā cū dicimus qd aīa est substātia incorporea cognoscimus qd ipsa trāscēdit oīa ac

cidētia ꝛ oīa corpora: ꝛ iste est primus gradus. ¶ Cū dr̄ qꝺ ē rōis ꝑticeps: cognoscimus qꝺ trāscēdit oīa vegetabilia ꝛ oīa sensitiua: ꝛ ascēdit ad eq̄litatē angeloꝝ ꝛ substātiarū sepataꝝ: ꝛ hic ē secūdus gradus. ¶ Cū dr̄ qꝺ ē creata a deo imediate: cognoscim⁹ qꝺ ꝑ dignitatē ascēdit vsq₃ ad manus dei: ꝛ hic ē tertius gradus. ¶ Cū dr̄ qꝺ ē creata ꝺ nihilo: cognoscimus qꝺ ascēdit vsq₃ ad viscera siue ad pectus dei: q2 ē q̄dā ꝑticipatio illius viscerose diuinitatis: ꝛ hic est q̄rtus gradus. ¶ Cū dr̄ ad imaginē dei: cognoscimus qꝺ ascēdit vsq₃ ad faciē diuine trinitatis cui assimilat̄: ꝛ hic ē quintus gradus. ¶ Cū dr̄ regēdo corpori accōmodata: cognoscimus qꝺ ascendit vsq₃ ad caput dei: suū corpus cū rōe regēdo: ꝛ hic ē sext⁹ grad⁹. ¶ Cū dr̄ ad beatitudinē cū corpore ordinata: cognoscim⁹ qꝺ ascēdit vsq₃ ad diuinā vnionē: ꝛ hic ē septim⁹ gradus. ¶ Cū vero aduertimus qꝺ ipsa ꝑ glorificationē total'r in deū trāsformat̄ ꝛ deificat̄: tūc cognoscimus ipsam quasi alterū deū effectū: ꝛ sic itramus ī atriū interius ipsius aīe: ipam substātial'r cognoscētes. Qui ḡ vultis aīam ipam cognoscere ꝑ suā essentiā. Uenite ꝛ ascēdite ꝑ scalā istā: ꝛ sic ascēdam⁹ ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De varijs rationalis aīe nominibus ꝛ officijs. Cap. vj.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Quia vidimus quid sit rōnalis aīa ꝓm diffinitionē: vidēdū ē q̄d sit ꝓ₃ noīationē. Et dico qꝺ aīa rōalis ꝑꝑ multitudinē officioꝝ h₃ ꝛ multitudinē noīnū. Et q2 aīa rōnalis h₃ octo officia ḡnalia: ꝓpterea h₃ ēt octo noīa ḡnalia q̄ eius dignitatē mirabil'r exaltant.

¶ Primū officiū ḡnale aīe ē viuificare corpus ꝛ oīa ei⁹ mēbra. ¶ Et ꝓm hoc officiū vocat̄ aīa: q̄ dr̄ ab a qꝺ ē sine ꝛ neme qꝺ ē sāguis: q2 ē sine sāguine: requirit tn̄ sanguinē ꝓ sede sua ī corpore viuificādo: q2 aīa oīs carnis in sāguine est Leui. 17. ¶ Et de hoc noīe ꝛ offcō aīe dr̄ Gen. 2. Formauit igit̄ dñs deus hoīem de limo terre. s. q̄tū ad corpus: ꝛ īspirauit in facie₃ eius spiraculū vite .i. aīa₃ rōnalē viuificātē: ꝛ factus ē hō ī aīam viuētē. i. viuificātē corpus ꝛ oīa mēbra. Quātū aūt sit dignū istud officiū ꝛ nomē aīe patet: si cōsiderem⁹ quō oīa mēbra sine aīa sunt q̄si ligna vel lapides. Et si cōsideremus quō oīa corpora sine aīa iacerent sup terrā q̄si trūci vel lapides. Et si cōsideremus: quid sunt oīa corpora mortua in sepulchris: q̄ ꝯtinue annihilant̄ ꝛ corrūpunt̄: ꝛ sūt quid abhoīabile: cū aūt sūt ab aīa īformata oīa mēbra viuificant̄: corpora erigunt̄: ꝛ stāt sup pedes suos: ꝛ facies ad celū leuāt. Et hec oīa ꝓcedūt ab aīa viuificāte. ¶ Figura huius officij aīe qꝺ est viuificare hr̄ Ezech. 37. Ubi dr̄ qꝺ in spū dñi eductus fuit Ezechiel in medio cāpi: in quo erāt ossa multa siccaq₃ vehemēter ꝛ dixit dñs ad eū. Fili hominis putas ne viuent ossa ista. Et dixit: dñe tu scis. Et dixit dñs ad eū. Uaticinare de ossibus his ꝛ dices ad ea. Ossa arida audite verbū domini. Hec dicit dñs deus ossibus his. Ecce ego introducam in vos spiritum ꝛ viuetis: ꝛ dabo super vos neruos: ꝛ succrescere faciam super vos carnes: ꝛ superextendam in vobis cutem: ꝛ dabo vobis spiritum ꝛ viuetis. Et factus est sonitus prophetāte me ꝛ ecce cōmotio: ꝛ acces-

serunt ossa ad ossa: vnūquodq₃ ad iun cturā suā: ꝛ spiritum non habebant: ꝛ prophetaui: ꝛ ingressus est i ea spiritus ꝛ reuixerunt: steteruntq₃ sup pedes su os exercitus grādis nimis valde. Sic anima est illa que viuificabit formalit̄ omnia membra ꝛ ossa mortuorum in resurrectione: ꝛ faciet stare sup pedes suos: qui modo iacent in sepulchris su is. Et hoc officium anime demonstrat: quomodo ipsa anima est vita quedam quia non posset alij vitam tribuere: nisi esset ꝛ ipsa vitalis: ¶ De hoc officio ꝛ nomine anime dicit Apl's. j. ad Cor. 15. Factus est primus homo Adā in aīa₃ viuentē. i. viuificantem.

¶ Secūdū officium aīe generale est sen tire siue sensificare oīa sensibilia oīum sensuum: ꝛ iō quo ad hoc officium no/ minatur sensus. ¶ Na₃ ipsa anima est illa que cōstituit quinq₃ sensus corpis: visum: auditum: gustum: odoratum: ꝛ tactum per quinq₃ virtutes siue vires particulares quas ipsa anima continet: ꝛ ideo vbi non est aīa nullus potest esse actus sensitiuus. ¶ Unde de idolis ca rentibus aīa dicit propheta in ps. 113. Os habent ꝛ non loquent̄: oculos hn̄t ꝛ non videbūt. Aures habēt ꝛ nō audi ent: nares habēt ꝛ non odorabūt. Ma nus hn̄t ꝛ non palpabūt: pedes habent ꝛ nō ambulabūt: nō clamabūt in guttu re suo. Unde ꝛ in filio sunamitis mor tuo a quo recesserat aīa: nulla erat vox neq₃ vllus sensus: vt dicitur. 4. R̄. 4. Sed post aīe reuersionem restituti sūt illi sensus: vt habetur in loco eodem. Et ideo anima habet officium sentiēdi omnia sensibilia. ¶ Et si anima p istud sentiendi officiu₃ incaute extra se exiue rit: faciliter a rebus exterioribus viola bitur: ꝛ perdet integritatem suā. ¶ Fi gura Gen. 34. In Dina filia lye q̄ egres sa vt videret mulieres regionis illius: violata fuit a Sichem filio Emor: ꝛ p/ didit suam virginitatē. Moraliter Di na que interpretatur causa hec: vel iudi cium istud est aīa rōnalis: que est causa siue iudicium: super quo litigāt deus ꝛ demon. Hec est filia Jacob patriarche .i. summi principis dei per creationem. Filia Lye: que interpretatur laborās. i. humanitatis christi per recreationes: q̄ pro aīa redimēda multū laborauit: iu ta illud Job. v. Homo nascit̄ ad labo/ rem. Hec dina est virgo: q₂ in innocētia a deo creata ꝛ ē sicut tabula rasa. Ista aīa cupida cognoscēdi ista sensibilia ex teriora que sunt quoddā vanū sic mu/ lier egreditur per sensus extra se: audi endo: videndo: gustando: loquendo: tan gendo ista exteriora regionis huius: q̄ sūt volubilia ꝛ instabilia ad modū mu lieris. Sed dum sic egreditur p sensus opprimitur ꝛ corrumpit̄ a Sichē filio Emor: Sichē interpretatur labor aut laborātes. Emor interpretatur asinus: loquax aut amaricās. Nā aīa circa ista sensibilia exteriora inuenit laborem lo quacitatē: ꝛ amaritudinē amaricantē: q₂ dicit sapiens: vidi in omnibus vani/ tatem ꝛ afflictionē spiritus. Et iō cor/ rumpitur ꝛ violatur: q₂ per inordinatū laborē ꝛ amorem circa ista sensibilia: perdit iustitiam pacem ꝛ cōtinētiā. Et ideo caute custodienda est dum virgo est: ne ad exteriora per officium sentien di incaute egrediatur: q₂ dicit sapiens. Super filiā fatuam cōfirma custodiā. ¶ Et ex isto officio apparet quanta sit dignitas aīe rōnalis.

¶ Tertium officium aīe gn̄ale est intelli gere: sapere ratiocinari. Et s̄m hoc offi cium vocatur mens sic vocata: q₂ in aīa emineat: cū ratio i homine sit supremū. Nam aīa est illa qua homo intelligit ꝛ

ratiocinatur non soluz de sensibilibus sed etiam de intelligibilibus: arguendo ab effectibus ad causas: a causis ad effectus: arguēdo a preteritis ad presentia: a presentibus ad futura: a superiorib⁹ ad inferiora: ab īferioribus ad superiora: ab īterioribus ad exteriora: ⁊ ab exterioribus ad interiora: augendo a corporalibus ad spiritualia: ⁊ a spūalibus ad corporalia. ¶ Hanc mentem habebat ille sapientissimus Salomon: qñ post comparationē ortus ⁊ occasus solis: post comparationē preteriti ⁊ futuri: post comparationem sapiētie ac stultitie: abstinentie ⁊ deliciarum: risus ⁊ gaudij: sapientis ac stulti: doctrine ac laboris: docti atqꝫ īdocti: subiūxit Eccs. 2. Locutusqꝫ cum mente mea animaduerti ꝙ hoc quoqꝫ esse vanitas. Hanc mentem non habuerunt purgatam infideles: de quibus dicit Apl's. 2. ad Cor. 4. Deus huius seculi excecauit mētes infidelium: vt non fulgeat illuminatio euangelij glorie christi. Sed aduertendum quod si aīa istud officiū indiscrete exercet perdit vitaz. ¶ Figura Gen. 2. ⁊ 3. Ubi habetur ꝙ primi parentes ex instigatione serpentis appetierunt fructum ligni scientie boni ac mali contra dei mandatū: propter quod priuati sunt ligno vite ⁊ obligati sunt morti. Sic aīa si ad instigationē malignorum spirituū plus sapere vult q̄ȝ sit necesse: ⁊ plus inuestigare q̄ȝ expediat: querendo curiosa: inutilia: lasciua: falsa: ⁊ ꝓhibita: sciam vitalē diuine scripture ꝑdit ⁊ incurrit mortē. Et iō nō plus sapere q̄ȝ oporteat sapere.

¶ Quartū officiū aīe gñale ē velle ⁊ cōsiliari. Et ꝫm hoc officiū vocatur aīus. ¶ Nā aīa est illa qua mediāte consiliamur de agendis ⁊ volumus aliquid. Et istud officium anime est illud quo mediante homo omnia agit cum rōne: de quo consilio dicit sapiens Ecci. 37. Ante omnem actum: precedat te consilium stabile. ¶ Et si istud consiliuȝ sit secundum deum: facit animam dei habitaculum ⁊ templum filij dei ⁊ sūme sapientie: que dicit Prouer. 8. Ego sapientia habito in consilio ⁊ eruditis intersum cogitationibus. ¶ Si autēȝ sit secundum carnem aut mundum facit aīam perdere regnū dei. Figura habeť 2. Parali. 10. In Roboaz filio Salomonis qui relicto consilio seniorū qui fuerant nutriti cuȝ patre suo Salomone: ⁊ secutus cōsiliū iuuenū qui secū nutriti fuerāt in delicijs: ꝑdidit regnū sup vndecim tribus israel. Sic moral'r hō qui relinquit consilia sanctorū qui sunt vero Salomoni christo familiares: ⁊ sequitur consilia iuuenum .i. stultorum ⁊ mūdialiuȝ: priuatur dominio israelitico: qꝛ cadit a rōne domināte: ⁊ subiugatur sensualitati vel mundo ⁊ ꝯñter priuatur regno celorum. Propterea de talibus sine cōsilio ⁊ sapīa operātibus: dicebat Moises Deute. 32. Gēs absqꝫ cōsilio est ⁊ sine prudētia: vtinā saperēt ⁊ intelligerēt ac nouissima ꝓuiderent. ¶ Et istud officium ⁊ nomen demonstrat quāte excellētie sit anima que est principium consiliandi.

¶ Quintū officiū aīe gñale ē recordari. Et secundum hoc officiuȝ aīa vocatur memoria. ¶ Nā aīa est illa qua homo retinet ⁊ recordať de ꝑteritis pñtibus ⁊ futuris. Aīa est illa q̄ hō recordatur de iniurijs siue beneficijs acceptis: de afflictiōibus ⁊ delectationib⁹ ꝑteritis. ¶ Et si istud officium anime excerceatur in bonis recordatiōibus inducit ad bonum. ¶ Figura in filijs israel qui in captiuitate babilonica positi dum recordarentur de Ciuitate Hierusalem:

inducebantur ad fletum dicentes in ps 136. Super flumina babilonis illic sedimus et fleuimus dum recordaremur tui sion. Sic memoria nostre superne hierusalem nos inducit ad conpunctionem et fletum. ¶ Si autem in malis recordationibus exerceatur inducit ad peccatum et priuat superna patria. ¶ Figura Nu. xi. In filijs israel qui recordabantur de cibis egipti dicentes. Recordamur piscium quos comedebamus in egipto gratis: in mentem nobis veniunt cucumeres: et pepones: porriqꝫ: et cepe: et allea: aīa nostra arida est. Et quia murmurauerunt contra deum priuati sunt terra promissionis promissa. Hoc modo quando homo meminit et recordatur de preteritis delectationibus: de iniurijs receptis: de improperijs et alijs damnis receptis: faciliter cadit in vicium delectationis: et murmurationis: et relabitur in peccatum et patria superna promissa priuatur. ¶ Et ideo cum summa diligentia est istud officiuꝫ memorādi siue recordādi exercēdū: in quo monstraī excellētia et dignitas aīe rōnalis q̄ in archa memorie oīa p̄terita: oīa p̄sentia: oīa futura: oīa celestia: oīa īfernalia: et omnia mūdialia recondit.

¶ Sextū officiū aīe gñale est. Discernere bonū a malo et iustum ab iniusto: et rectum iudicare. ¶ Et ƒm hoc officiuꝫ vocaī ratio. ¶ Nam anima est illa qua mediāte ratiocinamur et discernimus inter vnum et alterum: inter album et nigrum: calidum et frigidum: lucem et tenebras: dulce et amarum. ¶ Hoc officium discernendi non habebāt filij israel: quando ex testimonio duorum senū sceleratorum condemnauerunt innocentem Susannam ad mortē Dan. 13. Et contra tales clamat dominus penam eternā cōminando dicens Isa. v. Ue qui dicitis malum bonum et bonū malum: ponētes tenebras luceꝫ et lucē tenebras: ponentes amarum in dulce: et dulce in amarum. ¶ Hoc officium discernēdi et iudicādi habuit ille eximius cōtemplator Daniel: qñ discerneꝫ verū a falso: recto iudicio absoluit innocentem Susannam: et cōdemnauit senes noxios ad mortem: et sic separauit lucem a tenebris et econuerso Dan. 13. ¶ Si auteꝫ homo caruerit isto officio discernendi et recte iudicādi facile corruit in tenebras et amittit veram lucem. ¶ Figura in populo iudaico qui nesciens discernere litteram a spiritu: nec diuinitatem ab humanitate in xp̄o: dilexerunt tenebras et derelinquerunt veram lucem Jesum christum: et ceciderunt in foueaꝫ erroris et ignorantie. De quibus predixerat deus dicens Isa. vi. Uade et dices populo huic. Audite audientes et nolite intelligere: et videte visiones et nolite cognoscere. Exceca cor populi huius: et aures eius aggraua: et oculos eius claude: ne forte videat oculis suis: et auribus suis audiat et corde suo intelligat: et conuertatur et sanem eum. Sic et gentiles nescientes discernere inter deum verum et idola falsa: corruerunt in tenebras interioreꝫ et exteriores dati in reprobum sensum ad Ro. p̄. Sic et multi fideles nescientes discernere inter delectationes labentes et perpetuas: inter bona transitoria et sempiterna: inter vitam presentem et futuram incidunt in foueaꝫ cupiditatum et sensualiū delectationum: et ideo clamat propheta in ps. 57. dicens. Si vere vtiqꝫ iustitiam loquimini: recte iudicate filij hominum. ¶ Et istud officium discernendi indicat nobilitatē aīe. Nā sicut sol est pulchritudo istius

mundi sensibilis: q2 ostendit nobis differentiã inter oĩa sensibilia: inter albuz ⁊ nigrũ: inter sursũ ⁊ deorsũ: inter magnũ ⁊ paruũ: inter celũ ⁊ terrã: sic aĩa ẽ tãq̃ sol spũalis in homine: q2 p officiuz discurrẽdi indicat dr̃iam inter malum ⁊ bonum: inter iustum ⁊ iniustum. Et sic est mirabilis valde.

¶ Septimum officium aĩe generale est consentire vel dissentire. ¶ Et secũduz hoc offitiũ vocatur volũtas. ¶ Nã aĩa p voluntatem cõsentit vel dissentit. Unñ dicit apl's ad Ro. vij. Cõsentio legi qm̃ bonũ est: velle adiacet mihi: pficere aũt bonũ nõ inuenio. Cõdelector.n. legi dei secundum interiorẽ hoĩem. De isto cõsensu vl' dissensu volũtatis dr̃ Ecci. xv. Apposuit tibi deus aquã ⁊ ignẽ: ad qḋ volueris porrige manum tuã. ¶ Et si iste voluntatis consensus sit in malum ducit hominem ad peccatum ⁊ perditionem. ¶ Figura est clara in actibus aplorũ c. v. In illo theoda qui dicebat se esse aliquem magnum: cui consensit numerus virorum circiter quadringẽtorum: qui occisus est ⁊ oẽs qui credebant ei dissipati sunt ⁊ redacti ad nihiluz. Et in illo Juda galileo: qui auertit populũ post se: ⁊ ipse perijt: ⁊ quotquot consenserunt ei dispersi sunt. Sic qui cum voluntate assentit malis: ⁊ ad nihilum peccati redigitur in vita presenti: ⁊ ad dispersionem anime ⁊ corporis in vita futura: quia digni sunt morte nõ solũ qui mala faciunt: sed etiã qui consentiunt facientibus ad Ro. j. ¶ Si autem iste volũtatis consensus sit ad bonum: ducit ad vitam Ecci. 15. Si volueris mandata conseruare conseruabunt te. ¶ Et iste consensus siue officium aĩe: demõstrat ipsius aĩe dignitatẽ. Nã est sicut rex in regno suo anuens ⁊ renuẽs assentiẽs ⁊ dissentiẽs ad libitũ suũ.

¶ Octauum officiũ aĩe gñale est spirare ⁊ contemplari. ¶ Et secundum hoc officium vocatur spiritus. ¶ Nam aĩa est illa per quam homo spiritualis efficitur ⁊ celestia cõtemplatur: ⁊ ideo aĩa vocatur spiritus. Et sic accipitur qñ dr̃ Jo. 19. Et inclinato capite tradidit spiritum.i. animã. ¶ De isto spiritu dixit saluator Jo. 4. Uenit hora ⁊ nunc est in qua veri adoratores adorabunt patrem in spiritu ⁊ veritate. Naz ⁊ pater tales querit: qui adorent eum: spiritus est deus: ⁊ eos qui adorãt eũ: in spiritu ⁊ veritate oportet adorare. ¶ Et si istõ officium spirãdi ⁊ contemplãdi cũ deuotiõe ⁊ humilitate exerceat̃: subleuat animã ad mirabiles visiones ⁊ reuelatiões. ¶ Figura Apoc. j. in Joãne euangelista: qui in insula pathmos in dominica die fuit in spiritu ⁊ habuit visiões ⁊ reuelationes altissimas sicut patet p totum librum illum. ¶ Et istud officium maxime indicat nobilitatez anime. cum per illud eleuetur supra vires naturales: ⁊ supra semetipsam: ⁊ quasi in diuinã trãseat naturã vel similitudinẽ. ¶ Et sic colligendo officium anime est viuificare: sentire: intelligere: consiliari ⁊ velle: recordari: discernere: consentire: ⁊ contemplari. ¶ Figura huius aĩe ⁊ officiorũ eius haberi potest Ezech. 40. in illa porta atrij interioris que respiciebat ad orientem ⁊ in octo gradibus ascendebatur ad eam. Atrium exterius est corpus nostrum siue sensibilia exteriora. Atriuz interius est anima ⁊ spiritualia interiora. Porta est contẽplatio per quam ingredimur ad anime cognitionem. Oriens est anima rationalis in qua oritur sol iustitie ⁊ gratie xp̃s Jesus. Ad istum orientem respicit porta: quando nostra contemplatio occupatur circa considerationẽ ipsius.

anime rationalis. Octo gradus ascendēdi ad istam portam sunt octo officia anime: per que gradatim ad eius contēplationem ascendimus. ¶ Primū gradum ascendimus cum consideramus aīam viuificantem corpus & membra. ¶ Secundum cū consideramus aīam oīa sensibilia sentientem. ¶ Tertiū cū cōsideramus aīam intelligibilia intelligentem. ¶ Quartū cū consideramus animam volentē & consiliantem circa agibilia. ¶ Quintum cū cōsideramus animam recordantem omnia preterita presentia & futura. ¶ Sextum cū consideramus aīam discernentē inter bonū & malū. ¶ Septimū cū consideramus aīam consentientem vel dissentientem. ¶ Octauum cū cōsideramus animam celestia contemplantē. Quibus ascēsis ingredimur per portam contemplationis in atrium aīe rōnalis: q2 p ista octo officia mirabilia: mirabilem cognoscimus eius essentiā: potētiā: & qualitatē: & q2 mirabilis est in officiis: ideo mirabilis est & in nominibus p̄dictis: ita q2 secundum nomen eius ita & laus eius in fines terre. ¶ Figura horum nominum anime potest haberi. 2. R. 7. In dauid qui interpretatur manu fortis: & vultu desiderabilis. Cui dixit deus: feci tibi nomen grande iuxta nomen magnorū qui sunt in terra. Dauid est aīa rationalis que est ita manu fortis: q2 a nullo potest cogi aut violentari siue ad bonum siue ad malum: est etiam vultu desiderabilis: q2 pulcherrima mulierū cum sit ad imaginem dei. Huic anime deus fecit nomen magnū iuxta nomē magnorum qui sunt in terra. ¶ In terra multa sunt magna & digna. ¶ Magnum est viuere. & iuxta hoc magnum dedit deus nomen anime: quia vocatur anima quia vitam tribuit. ¶ Magnum est sentire omnia sensibilia: & iuxta hoc dedit sibi deus nomē: q2 vocatur sensus q2 sentire facit. ¶ Magnū est intelligere & iuxta hoc dedit sibi deus nomen q2 vocatur mens q2 intelligere facit. ¶ Magnum est consiliari: sapere: & velle & iuxta h̄ dedit sibi deus nomen magnum: q2 vocatur animus qui facit consiliari & velle. ¶ Magnū est recordari: & iuxta h̄ fecit sibi nomē magnum q2 vocatur memoria q2 facit recordari. ¶ Magnum est discernere verum a falso: & iuxta hoc fecit sibi nomen magnū: q2 vocatur ratio: q2 facit ratiocinari & discernere. ¶ Magnum est consentire posse vel dissentire: & secūdum hoc fecit sibi deus magnum nomen q2 vocatur voluntas q2 aut assentit aut dissentit. ¶ Magnum est contēplari: & secūdum hoc deus fecit sibi nomen magnum: q2 vocatur spiritus dū celestia contemplatur. Et sic patet quomodo deus fecit nomen grāde ipsi anime secundum nomen magnorum qui sunt in terra. Uenite ergo ascendamus ad montem domini & trāseamus per desertum anime rationalis inuestigātes eius officia generalia & nomina magna.

¶ De particularibus anime rationalis viribus & operibus. Cap. vi.

V Enite ascendamus ad montē domini: & docebit nos vias suas. Q2 cupientes ad mōtem cōtemplationis ascēdere prius necesse habēt animā ꝓpriā diligenter inuestigare & cognoscere: & p ipsam gradatim quasi per desertum pertrāsire. ¶ Postq2 vidimus eius officia ac nomina generalia: restat videre

cõsequẽter de eius viribus ꝛ operatio nibus particularibus. Quibus cogni- tis patebit dignitas ꝛ excellẽtia anime rationalis inextimabilis. ¶ Dico ergo quod anima rationalis habet sexagin- ta operationes quas circa corpus vel in tra seipsam exercet iuxta illud Cant. 3. En lectulum Salomonis sexaginta for tes ambiũt ex fortissimis israel. ¶ Nã tum secundum vim vitalem anima sit in corde in quo est principiũ vite: ibidẽ.

¶ p̄ per vim attractiuã attrahit aerẽ in- spirãdo ad refrigerãdum cor. ¶ Nam cor tãte est caliditatis ꝛ caloris quod animal ipsum cõbureret ꝛ interficeret: nisi vis attractiua per inspirationem at traheret aerem refrigerãtem ipsum cor ꝛ eius calorem mitigãtem. ¶ De ista vi attractiua dicit psalmista i p̄s. 118. Os meum aperui ꝛ attraxi spiritum idest aerem.

¶ 2° per vim expulsiuam expellit foras aerem intus attractum. ¶ Nã aer at- tractus suffocaret animal: nisi expelle- retur per respirationem. ¶ De ista suf focatione aeris attracti ꝛ de virtute ex pulsiua per respirationem dixit Heliu Job. 32. Coartat me spiritus vteri mei. Loquar ꝛ respirabo paululum: aperiã labia mea ꝛ respondebo.

¶ 3° per vim diffusiuam diffundit ab ip so corde aerem ad omnem partem cor poris per arterias: ex quo fiunt pulsus vt patet in manibus: pedibus: ꝛ capite: ꝛ ideo deficiẽte virtute diffusiua in cor de: proportiõal'r deficiunt pulsus in lo cis suis. ¶ De ista virtute dr̃. 2. Re. 18. Quod cum Joab tres lanceas fixisset in corde Absalonis: deficiente vi diffusi ua in corde: cepit palpitare. Nam pulsus deficiebant secundum q deficiebat vis motiua ꝛ diffusiua cordis.

¶ 4° per vim emissiuã: format voces ir rationales: sicut sunt voces auium ꝛ ani malium. ¶ Nã anima per vim emissi- uã: aerem ad cor attractũ: foras emittit ꝛ in voces irrationales format. ¶ De ista virtute formatiua vocum irratio- nabilium dicitur Gen. 27. Auditis esau sermõibus patris irrugijt clamore ma gno: ꝛ propheta in p̄s. Rugiebã a ge mitu cordis mei. Et istas quattuor ope rationes habet anima per vim vitalem existentem in corde diuisam in istas q̃t tuor vires particulares. ¶ Cum autem vis naturalis sit i epate: anima secũdũ illã vim ibi exercet varias operationes ꝛ cõtinuãdo ad predicta.

¶ 5° per vim appetitiuã appetit debitum nutrimentum: sine quo animal nõ põt in vita pseuerare. ¶ De ista virtute ap petitiua nutrimẽti dicit ppha i p̄s. 14. Qui dat iumentis escã ipsorum ꝛ pullis coruorum iuocãtib' eũ. s. p appetitũ cibi.

¶ 6° p vim digestiuã digerit alimẽtũ. i. sepat cõueniẽs ꝛ nõ ꝯueniẽs i alimẽto. Nã digerere est quasi in diuersa gerere separãdo illud qd in alimẽto est cõue- niens a nõ cõueniẽti. Et de ista virtute digestiua dr̃. j. Re. j. Usqueq̃ ebria eris. Digere paulisper vinũ q mades.

¶ 7° p vim retentiuã retinet qd est con ueniens in alimento siue nutrimento: ꝛ trãsmittit ad singulas partes corporis: vt facta deperditio restauretur. Nam facta secũda digestiõe i epate: aĩa p istã virtutẽ retẽtiuã mittit illd qd est cõue niẽs in nutrimẽto ad singulas ptes cor poris: vt nutriant ꝛ restaurẽt depditũ. Et de ista vtute retẽtiua dic apl's Pau lus. j. ad cor. 12. Proinuicẽ solicita sũt mẽbra: ꝛ si quid patiẽ vnũ mẽbrũ: ꝯpa tiũt oia mẽbra. E par. n. p istã vtutẽ re tẽtiuã solicitũ ẽ p oib' mẽbris: mittẽs ad oĩa suã debitã portionem de illo qd est cõueniẽs in nutrimẽto.

¶8° per vim expulsiuam expellit illud quod in nutrimẽto fuit inconueniens aut nociuum. Et ista expulsio fit vel p sudorem: vel p vrinā: vel p egestionē. ¶De ista virtute expulsiua dicit saluator Mat. xv. ꝛ Mar. vij. Omne quod in os intrat in ventrem vadit ꝛ in secessum emittitur.

¶9° per vim nutritiuā conuertit alimētum cōueniens ꝛ bene digestum in substātiā aīalis. ¶Et ista nutricatio necessaria est q̄diu aīal viuit: q2 impossibile est diu viuere sine cibo s̄m cursum nature. ¶De ista virtute nutritiua anime dicitur Sap. xvj. Angelorum esca nutriuisti populum tuum.

¶10° per vim augumentatiuam augumentat corpus ꝛ oīa membra animalis vsq3 ad proportionatā quātitatem. ¶Et ista augumētatio nō est semp necessaria: sed quousq3 animal peruenerit ad quātitatem corporis congruentem ꝛ proportionatam. ¶De ista virtute augumentatiua anime h̄r Luc. 2. Ubi d̄r Jesus ꝑficiebat etate idest augumento corporis.

¶11° per vim generatiuā producit ꝛ generat simile in specie siue in natura. ¶Et ista facit ad conseruationem nature vniuersalis: sicut nutritiua ad cōseruationem indiuidui siue persone singularis. ¶Et d̄ ista virtute aīe q̄ est generatiua alicuius similis ī natura eadē dicitur Gen. v. vixit Adā centū trigin ta annis: ꝛ genuit filium ad imaginem ꝛ similitudinem suam. ¶Nam natura est vis insita rebus ex similibus similia procreans.

¶12° per vim multiplicatiuam: multiplicat in numero indiuidua naturarū atq3 specierum. ¶Nam aīa non solū est productiua vnius similis p vim generatiuam: sed est productiua plurium indiuiduorum per vim multiplicatiuā: sicut videmus quod vnus homo solus producit q̄3 plures filios prout manifestū est in Adam: Noe: Jacob: qui plurimos genuerunt. ¶De ista vi multiplicatiua anime dicitur Gen. j. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terrā. ¶Et iste duodecim vires sunt in aīa inq̄ntū est vegetatiua: siue in anima rationali inq̄ntū continet virtualiter ꝛ eminenter animam vegetatiuā: que est in plantis: que naturaliter appetit esse. ¶Et omnes iste duodecim vires anime deseruiunt ad cōseruandum ipsum esse: sicut patet discurrēdo p sigulas vires. ¶Et sunt quasi duodecim stelle in corona aīe rationalis demonstrātes eius regiam ꝛ imperialē dignitatē. ¶Preterea iste duodecim vires aīe rōnalis: que appetunt esse ꝛ viuere: sunt quasi duodecim testes affirmantes animam rationalem esse formam viuentem: ꝛ immortalem: cum per tot vires querat ꝛ conseruet vitam in corpore ꝛ in membris. ¶Tertio anima quo ad potentiā animalem est in cerebro: in quo quasi in subiecto siue fūdamēto exercet omnes operatiōes sensitiuas: ꝛ interiores ꝛ exteriores: quas vt ordinate videamus ascendēdo dico q̄.

¶13° per vim apprehensiuam tactus: qui est infimus sensuum exteriorū aīa cognoscit qualitates elementares vz calidum: frigidum: humidum: siccum: rarum ꝛ densum: leue ꝛ graue: asperū ꝛ lene: que sunt obiecta ipsius tactus. ¶Cognoscit vero ista per medium qđ est caro. ¶Et de ista virtute tactus dicitur in canticis per sponsam. c. v. Dilectus meus misit manū suā p foramē ꝛ vēter meus intremuit ad tactū eius. Et Luc. vlt. Palpate ꝛ videte: q2 spūs carnē ꝛ ossa nō h̄ꝫ: sic̄ me videtis h̄ere.

¶14° per vim

¶ 14° per vim cõcupiscibilez ipsius tactus appetit tãgibilia: delectabilia ꝛ conuenientia. Et de ista virtute concupiscibili ipsius tactus hẽmus exẽplũ. 3. Re. j. In dauid qui cum senuisset: eius curiales quesierũt ei adolescentulã speciosaz abisac sunamitẽ que eum calefaceret. Et Jo. xx. In Maria Magdalena q̃ appetebat tangere xp̃m Jesum a mortuis suscitatum.

¶ 15° per vim irascibilem ipsius tactus fugit tangibilia nociua ꝛ disconuenientia. Exemplũ huius irascibilis habet̃ Gen. 16. In Agar ancilla sarre: q̃ fugit a facie domine sue: quia eam verberibꝰ affligebat. Exemplum aliud Nũi. 22. In Balaam propheta ꝛ asina sua: qui declinauerunt a facie angeli tenẽtis gladium ꝛ cõminantes.

¶ 16° per vim apprehẽsiuã gustus aĩa cognoscit saporem ꝛ oẽs eius dr̃ias: vz dulcia: amara: brusca: pontica: accetosa ꝛ hmõi p humorẽ saliualẽ qui ẽ mediũ in gustu. Et de ista virtute anime dicit̃ Job. 12. Nonne fauces comedẽtis saporem dijudicant.

¶ 17° per vim concupiscibilem ipsius gustus: anima appetit gustabilia suauia ꝛ conferentia. Exemplũ istius virtutis habetur in filijs israel: qui carnes: porros: ꝛ cucumeres desiderebãt dicẽtes Nũi. xj. Quis dabit nobis ad vescendũ carnes. Recordamur pisciũ quos comedebamus in egipto.

¶ 18° per vim irascibilem gustus refugit gustabilia amara ꝛ nociua. Exẽplũ 4. Re. 4. In filijs prophetaꝝ qui gustãtes decoctionẽ amarã clamauerunt ad Heliseũ dicentes: Mors in olla serue dei: ꝛ non potuerunt amara comedere. Exemplum in Saluatore qui cum gustasset vinum felle mixtum noluit bibere Mat. 27.

¶ 19° per vim apprehẽsiuã odoratus aĩa cognoscit odorẽ ꝛ oẽs eius differẽtias siue sint odores aromatum: siue florum: aut fructuuz: siue herbarũ aut lignorum. Et de ista virtute dicitur in ps. iij. Nares habent ꝛ non odorabũt. Et medium odoratus est vapor per aerem delatus.

¶ 20° per vim concupiscibilẽ odoratus appetit odorare odorabilia suauia ꝛ delectabilia. Exemplũ i Jsaac patriarcha qui delectatus in fragrantia ꝛ odore vestimentorum Esau dixit Gen. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dominus. Exemplum in spõsa dicente Cant. j. Curremus in odorez vnguentorum tuorum.

¶ 21° per vim irascibilẽ ipsius odoratꝰ refugit odorabilia nociua ꝛ incõuenientia. Exẽplũ in Martha q̃ pp fetorẽ nolebat amouere lapidẽ a sepulchro fr̃is sui Lazari mortui dicẽs Jo. xj. Dñe iã fetet: quattriduanus enim est.

¶ 22° per vim apprehensiuam auditus cognoscit sonum ꝛ omnes eius differẽtias vt cantilenas: musicalia ꝛc. Cuius medium est aer exterior ꝛ interior: qui s. est in concauitate auris sibi cõnaturalis. Et de ista virtute dicitur Job. 12. Nonne auris verba dijudicat: quasi dicat sic.

¶ 23° per vim concupiscibilem auditus appetit audire suauia ꝛ sonora delectabilia. Et de ista vi dicitur Job. 21. Tenent timpanum ꝛ citharam ꝛ gaudent ad sonitum organi.

¶ 24° per vim irascibilem auditus refugit audire dissona ꝛ contristabilia. Et de ista virtute habetur exemplũ in iudeis qui credebant Stephanũ blasfemare: ꝛ ideo exclamãtes voce magna continuerũt aures suas Act. 7.

¶ 25° per vim apprehẽsiuã visus videt

[colorem] Colorem ꝛ lucem ꝛ omnes eoꝝ differētias: vʒ album: nigrū. ꝛc. Et de ista virtute dicitur prouer. 20. Aurem audientem ꝛ oculū videntem: dominus fecit vtrūqꝫ. ¶ Mediū ius [eius] est Aer: aqua et corpus. diaphanū ꝛ transparēs.

¶ 26 per vim concupiscibilē visus appetit videre pulcra ꝛ formosa. Et ď ista vi concupiscibili scribitur. Ecclesi. 40. Gratiam ꝛ speciem desiderabit oculus tuus ꝛ super hoc virides sationes.

¶ 27 per vim irascibilē visus refugit videre horribilia ꝛ ɔtristatiua. Et de hac vi habemus exēplū in Moyse: qui cuʒ vidisset virgā conuersam in colubrum aufugit vt dicitur. Exo. 4. Et iste sunt quindecim opationes: quas aīa exercet per quinqꝫ sensus exteriores. Sed intrādo ad sensus īteriores hēt alias operationes mirabiles: que gradualiter ascēdunt in pfectione. apropinquādo ad rationē Nam.

¶ 28 per vim Aprehensiuaʒ sensus cōmunis qui est in Anteriori pte cerebri. cognoscit ꝛ apprehendit oīa sensibilia quinqꝫ sensuū pticularium exteriorū. Et ideo dicitur sensus cōmunis qꝛ ibi concurrūt oēs sensus pticulares sicut linee ad centrū. Et ibidem insimul ligātur Et ideo cognoscit colores: odores: sonos: sapores: calida: frigida: hūida: et sicca.

¶ 29 per vim iudicatiuam sensus cōis diiudicat ꝛ discernit oīa sensibilia quinqꝫ sensuum ab inuicē: Nam ex quo cognoscit oīa: iudicat colorē non eē odorem: Nec odorē esse sonū: Nec sonū saporem: ꝛ sic oīa alia distinguit ꝛ discernit. Hoc non pōt facere visus qꝛ non cognoscit nisi colorē qḋ est suum obiectū. Et ideo non pōt distinguere nisi colorē a colore. Sic ꝛ alij sensus particulares. Sensus autem cōmunis qꝛ omnia cognoscit: oīa distinguit.

¶ 30 per vim concupiscibilē sensus cōmunis delectaꝛ cognoscere sensibilia ďlectabilia: Nam sicut potētia visiua pticularis delectaꝛ in videndo pulchra delectabilia Quia dulce [...]umē ꝛ delectabile est oculis videre solē: Eccl. 11. Ita sensus cōmunis ďlectaꝛ cognoscere sensibilia delectabilia.

¶ 31 per vim irascibilem sensus cōis refugit sentire sensibilia nociua. Sicut. n. tactus refugit ignem qꝛ est obiectū nociuū. Ita sensus cōis fugit sensibilia nociua ꝛ contristatiua.

¶ 32 per vim Apprehēsiuaʒ ymaginationis: q̇ est in anteriori pte cerebri post sensum cōmunē: ꝛ repñtat formas ꝑus receptas a pticularibus sensibus quā tūs absentes: cognoscit ꝛ apprehendit res abñtes. De ista vi apprehēsiua ymaginatiue dr̄ Job. 4. In horrore visionis nocturne quādo solet sopor occupare homines: stetit quidam cuius non agnoscebā vultū ymago coram oculis meis.

¶ 33 per vim concupiscibilē ymaginationis appetit cognoscere p ipsam ymaginationem pulchra ꝛ iocunda ymaginabilia Sicut mr̄ sepius cupit ymaginari filium suum elegantem ꝛ absentē: Ex̄ huiusmōi vtutis habetur in matre thobie que filium absenteʒ in sua ymaginatione retinens cupiebat ipsum videre dicens Thobie. 10. Heu me fili mi: vt quid te misimus peregrinari: lumen oculorum nostrorum: baculum senectutis nostre.

¶ 34 per vim irascibilem ymaginationis Refugit ꝛ horret ymaginari horribilia ꝛ contristatiua. ¶ Exemplum est in pharaone. qui cuʒ in somnis vidisset in visione ymaginaria septeʒ vacas ma

tilentes ascendentes de flumine: et devorantes septem alias formosas surgens a somno fuit pavore perterritus. Genesis. 41.

¶ 35 per vim Apprehensivam Fantasie que est i anteriori pte cerebri post ymaginationē sive ymaginativam: Et est illa que pōt componere novas formas scdm similitudines eorum q̄ precepit p sensus particulares: puta qr p visuz videt asinum et alas avium volantiū pōt componere asinū volantem p aerē: per huius g̃ fantasie apprehēsivam cognoscet formas rez ex diversis naturis cōfectas sive copulatas. Exemplū huius est in Nabucodonosor qui in somnis vidit statuā magnam: habentē caput aureū: pectus argenteum: ventrē eneum: tibias ferreas et pedes luteos ac terreos Dan. 2.

¶ 36 per vim concupiscibilem Fantasie appetit fantasiari et cognoscere formas sic ex diversis rebus ymaginarie cōstitutas. ¶ Exemplū in Nabucodonosor qui cupiebat ad fantasiā suā reducere statuā predictā: que de sua fantasia elapsa fuerat sicut patet. Dan. 2.

¶ 37 per vim irascibilem Fantasie refugit fantasiari formas sic venatas qn̄ sunt horribiles et cōtristative. Ex. in Danicle et socijs qui in visione illa terribili de viro vestito lineis. cuius facies erat velut fulgur: et oculi vt lampas ardens: remansit sine viribus et socij fugerūt in absconditū. Dan. 10.

¶ 38 Aia per sensum cōmunez vel per imaginativā vel p fantasiam habet in somnis vnam opationem sive cognitionem: que vocatur Oraculū: qn̄ videlicet in sōnis videt aliquā psonaz gravē: puta sacerdotē: vel angelum: vel deum aperte denunciantem sibi aliquid eventurum: vel non eventurum: faciendum vel vitandum: ¶ Et de isto oraculo dicitur mat. 2. Ecce angelus domini in sōnis apparuit Joseph dicēs. Surge et accipe puez et mrē ei' et fu in egiptum et esto ibi vsq3 dum dicam tibi.

¶ 39 Anima per sensum communem vel ymaginationē sive p Fantasiam habet aliam cognitionem et operationem que vocatur visio: quandoq3 anima in somnis videt aliquid: qd̄ eodem modo quo apparuerat: evenit: ¶ Et de ista visione dicit̄ Act. 9. de paulo rapto Ecce enim orat et vidit virū Ananiam nomine introeuntem et imponentem sibi manum vt visum recipiat: qui Ananias postmodum ita intravit sicut paulus in extasi viderat in visione.

¶ 40 Anima per sensum communem vel per ymaginationem sive fantasiam habet aliam operationem et cognitionē que vocatur Somnium: qd̄ est figuris tectum et sine interpretatione intelligi non potest. Et de isto somnio hētur exēpluz in pincerna et pistore regis pharaonis: qui ambo viderūt somniū suuz et quesiverūt interpretationē a ioseph dicentes Gen. 40. Somniuz vidimus et non est qui interpretetur nobis.

¶ 41 Anima per sensuz cōem vel ymaginativam seu fantasiā habet aliaz opationez sive cognitionem que vocatur insomniuz: quod est Quādo illud qd̄ in vigilia fatigaverat: etiam dormienti se ingerit: puta cura cibi vel aliqua studia: sive artes: sive infirmitas: secundum illud dictum poeticuz. Nam mens hūana quod optat dum vigilat: sperat per somnum cernit id ipsum: ¶ Et secunduz diversas complexiones diversi diversa recipiunt insomnia: Sanguinei in insōnijs vident rubra: Colerici varia: Melancholici nigra: Flegmatici Alba.

¶ 42 anima habet p sensum comunem vel ymaginatiuā siue fantasiā . aliā opa tionez siue cogitationē q̄ vocat̄ Fantasma: qđ ē qn̄ quis dormire vix cepit ⁊ vigilare se existimat ⁊ vidē faspicere formas varias discrepātes: letas vel turbulētas irruētes in se. ¶ Et in hoc genere fantasmatis ē Ephialthes Quē opinātur vulgares inuadere dormiētes ⁊ opprimere quiescētes: quod nō est nisi fumositas consēdens a stomacho vel corde ad celebrū: Cōprimēs vim aīalez vn̄ Job 4° scribitur. In horrore visionis nocturne: quando solet sopor occupare homines: pauor tenuit me ⁊ tremor: ⁊ oīa ossa mea perterrita sunt.

¶ 43 per vim Apprehensiuam Extimatiue Que est i media parte cerebri apprehēdit ⁊ cognoscit Amica ⁊ inimica: pficua vł nociua: seu formas Amicitie et inimicitie: pficui ⁊ nociui ¶ Per istā virtutem dicimus esse sagacitatem in brutis ad fugiendū nociua ⁊ querendū delectabilia: Nā per istā virtutē vulpes cognoscit canem et galinā: ⁊ illū prudenter declinat. ⁊ istam sagaciter venatur. ¶ Et de ista apprehēsiua pficui ⁊ nociui corporalis hēmus exēpluz Deutero 28 vbi domin⁹ proposuit tot bona corporalia ⁊ tēporalia seruātibus eī⁹ mādata: ⁊ tot mala opposita trāsgredientibus. Unde Eccl. 15 Apposuit tibi deus aquā ⁊ ignē: ad quod volueris porrige manū tuā.

¶ 44 Per vim cōcupiscibilem Extimatiue appetit asociari ⁊ coniūgi amicabilibus ⁊ proficuis. ¶ Ex̄ in pullis gallinaꝝ: qui libēter currunt ad matrē tanq̄ ad amicum ⁊ proficuū: et libenter cōgregant̄ sub alis suis. Mat. 23. vnde de ista virtute ɔcupiscibili extimatiue dr̄ Eccl. 13 Omnis caro ad similē sibi cōiūget̄. Et omnis homo simili sui sociabitur.

¶ 45 Per vim irascibilem Extimatiue appetit elongari ⁊ disiūgi ab inimicis et nociuis: quēadmodū vulpes declinat canez Et ouis fugit lupū: quia existimat ipsum sibi inimicum et nociuū. Eccl. 13 Non communicabit lupus agno aliquando. ¶ Exemplū huiusmōi irascibilis Extimatiue hr̄ in Moyse qui viso colubro aufugit tanq̄ a sibi inimico et nociuo Exo. 4.

¶ 46 per Memoriam que est vltim⁹ sensus interior et est in postrema siue in vltima parte Cerebri. Anima retinet et conseruat species siue formas oīum sensibilium exteriorum et interiorum. Nam est quasi Armariolum in quo recunduntur omnia sensibilia: que apprehēsa sunt per quinq̄ sensus exteriores et per quattuor interiores. ¶ Ex̄ de apprehensis per sensus exteriores: filii israel in deserto exn̄tes recordabantur eorum que viderant: audierant: gustauerant: odorauerant: et palpauerant in egypto dicentes. Nūi. 11 Recordamur piscium quos comedebamus in egipto: in mentem veniunt nobis cucumeres. Ex̄ de apprehensis per sensus interiores patet in picerna regis pharaonis et in magistro pistorum: qui ambo recordati sunt de somnio suo quod viderant dormiendo per fantasiam siue ymaginationem: Gen. 40 et 41 vbi dicitur Tunc demuz reminiscens magister pincernarum ait Uidimus somnium presagium futurorū Erat ibi puer hebre⁹ cui narrantes somnia ec̄.

¶ 47 per vim motiuā sensibilem: mouet membra corporis: vt caput: et brachia: et linguam: et armos particulariter vnum sine alio: vel omnia simul. Ex̄ de ista vi motiua sensibili hr̄ in anna matre Samuelis de qua dicitur Ha

ij. Porro Anna loq̃batur in corde suo: tantumq̧ labia illius mouebãtur: Aĩa .n. eius per vim motiuam: tñ mouebat labia illius.

¶ 48. per viz motiuã progressibilem siue ꝓgressiuam monet pedes ⁊ consequẽter totum animal motu progressiuo de loco ad locũ. ¶ Ex̃ de ista vi progressibili in Abraam de q̃ dicitur. Geñ. 12. Perrexitq̧ Abraã vadens ⁊ vltra ꝓgrediens ad meridiem. Et iste sunt triginta sex opationes anime: inquãtuz est sensibilis siue sensitiua seu exercẽs opatiões vite sensitiue. quaꝝ triginta q̃tuor sunt opationes cognitiue siue apprehensiue. et due motiue Et iste opationes sunt ad bene esse ⁊ appetũt bene eẽ. ex q̃b⁹ patere potest quãta sit dignitas anime rõnalis: que vnica ex̃ñs tot hẽt vires: tot cognoscit ⁊ discernit: tot appetit ⁊ tot refugit. O dignitas magna aĩe rõnalis. Sed ascendendo ad actus rõis et intellectus anima hẽt mirabiliores opationes. Nam.

¶ 49: Anima p intellectum agentez qui est lux anime abstrahit a specie sensibili siue a fãtasmate: quod est i fantasia: speciez intellegibilẽ obiecti representati: et ponit eam in intellectu possibili tanq̧ in proprio passiuo siue receptiuo. Et sic facit ẽm logicos de vniuersali in potẽtia vniuersale in actu. ¶ Ex̃ sicut lux solaris abstrahit a reb⁹ coloratis puta a niue vel equo sil'itudines coloris: ⁊ ponit eas in perspicuo aeris siue i pupilla ocl'i tanq̧ in ꝓprio passiuo siue receptiuo. Sic intellectus agẽs qui est lux anime conuertẽs se ad spẽs reꝝ que sunt i fantasia: ⁊ illustrans eas abstrahit ab illis spẽs intelligibiles: ⁊ ponit in intellectu possibili tanq̧ in suo proprio passiuo ⁊ receptiuo. Et de ista luce intellectus agẽtes dicitur in ps. 4. Signatũ est super nos lumen vultus tui domine.

¶ 50. per intellectũ possibilem aĩa recipit species intelligibiles ⁊ cõseruat: ⁊ sic fit memoria intellectiua ⁊ recordatur omnium que recipit. ¶ Nam memoria intellectiua nihil aliud est q̃ intellect⁹ possibilis cum spẽ obiecti simul vel cũ ipõ obiecto simul. Et ista memoria intellectiua differt a memoria sensitiua que ẽ vltimus sensuum interiorum. Quia memoria sensitiua integratur ex potentia sensitiua anime cum specie sensibili et corporali: memoria vero ĩtellectiua integratur ex intellectu possibili ⁊ specie intellegibili. Et per istam memoriaz anima meminit rerum spiritualium quarum species conseruat. ¶ De ista memoria erat ornat⁹ Thobias de quo scribitur Thobie. j. Et quoniam memor fuit domini in toto corde suo dedit illi deus gratiam in conspectu Salmanasar regis Hanc memoriam habuit Dauid propheta: qui recordabatur nominis dei ⁊ mandatoruz eius dicens in ps. 118. Memor fui nocte nominis tui domine: ⁊ custodiui legẽ tuã. Hanc habuit Jeremias qui recordabatur peccatorum suorum dicens Tre. 3. Memoria memor ero .s. peccatorum meorum: ⁊ tabescet in me anima mea.

¶ 51. per intellectum speculatiuum cognoscit verum in scientijs speculatiuis: sicut vera physicalia, methaphysicalia: et mathematicalia. Et in hac cognitione fuerunt exercitati multi phylosophi Aristoteles: Auicenna: Euclides ⁊ alij. Et deus mundum tradidit disputationi eorum vt non inueniat homo opus quod operatus est deus ab initio vsq; ad finem. ¶ Hanc cognitionem speculatiuam rerum habuit daniel instructus in scientia caldeorum. Dañ. ꝑ. ¶ Hanc cognitionez veritatis que sunt

Salomon: qui dicit Eccs. p. Ego ecclesiastes fui rex in ierusalem: & proposui in animo meo querere & inuestigare sapienter de omnibus que fiunt sub sole. Hanc occupationem pessimam dedit deus filijs hominum vt occuparentur in ea. Cuncte res difficiles: non potest eas hõ explicare sermone.

¶ 52° per intellectum praticum cognoscit bonum in scientijs morabilibus. In ethica quo ad seipsum: in Economica quo ad familiam. in politica quo ad totam rempublicam. Et in ista cognitione fuerunt exercitati multi philosophi: Socrates: Plato: Aristoteles: Seneca. Hanc cognitionem praticam habuit Salomon quãdo dicebat Eccl. 2. Ecce magnus effectus sum: & precessi omnes sapientia qui fuerunt ante me in ierusalem: & mens mea contemplata est multa sapienter: & dedi cor meum vt scirem prudentiam atq; doctrinam: erroresq; & stultitiam.

¶ 53° per rationem discernit verũ a falso in scientijs speculatiuis arguendo et in hac cognitione multum laborauerũt philosophi sicut patet in eorum libris. Hanc cognitionem discretiuam veri a falso in scientijs speculatiuis habuit sapiens quando dicebat Sapien. 7. Ipse dedit mihi horum que sunt scientiam verã: vt sciam dispositiões orbis terrarum: & virtutes elementorum: stellarum dispositiones: naturas aĩalium & iras bestiarum. Item per rationem discernit bonum a malo in scientijs moralibus & praticis conferendo & comparando ad inuicem. De ista discretione dicit paulus apostolus. p. ad thesal. 5. Omnia probate: quod bonũ est tenete. Hãc habuit daniel propheta: quando prudenter sciuit discernere bonitatem Susanne a malicia senum Danie. 13. Hanc habuit Salomõ quando prudenti comparatione sciuit discernere iustum ab iniusto inter duas mulieres litigantes super vno paruulo. 3. Re. 3.

¶ 54° per vim concupiscibilem intellectiuam appetit bona intellectualia sicut est scientia quam omnis anima rationalis desiderat tanq̃ bonum suum naturale. Nam omnes homines scire & intelligere desiderant: sicut etiam sunt virtutes morales: quas anima rationalis per vim concupiscibilem tanq̃ sui perfectionem desiderat: quia ratio semper deprecatur ad optimum: sicut etiã sunt virtutes theologice: quas anima rationalis desiderat summe: tanq̃ medium ad suum finem consequẽdũ necessariũ: vnde dicebat propheta in ps. 118. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Figura huius concupiscibilis fuit in dauid propheta: qui vt dicitur 2 Re. vij. Concupiuit edificare domum domino deo israel. Dauid qui vultu desiderabilis: & manu fortis dicitur: significat animã rationalem: que et vultu desiderabilis est propter dei ymaginem & similitudinem: et manu fortis propter arbitrij libertatẽ: propter quam cogi non potest. Hec anima naturaliter concupiscit fabricare tẽplum domino. i. ornare voluntatem suẽ cor virtutibus moralibus & gratuitis: et ipsum deaurare auro ignite caritatis et c̃.

¶ 55° per vim irascibilem intellectiuam odit & refugit mala intellectualia sicut sunt ignorantia: vicia moralia: priuationem diuine gratie: dei inimicitiam: & similia: que anima rationalis naturaliter odit & refugit tanq̃ cõtraria sue nature: vnde dicebat propheta in ps. 118. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam odio habui.

Figura huius irascibilis itellectiue fuit in moise: qui ad euitandum peccata fugit a filia pharaonis: de quo dicit apostolus ad hebreos. xj. Fide moises grandis factus negauit se esse filium filie pharaonis: magis eligens affligi cum populo dei: quam temporalis peccati habere iocunditatem: maiores diuitias existimans thesauro egiptiorum: improperium christi.

¶ 56° per sinderesim stimulat ad bonum et retrahit a malo. ¶ Nam anima rationalis postquam cognouit per rationem bonum et malum: iustum et iniustum: habet sinderesim per quam stimulat hominem ad bonum et retrahit ipsum a peccato et ad ista duo fortiter pungit quasi gladius dicente salomone prouer. 12. Est qui promittit et quasi gladio pungitur conscientie. ¶ Figura huius sinderesis fuit in susana: que inuitata a senibus ad peccandum: ab vno latere timebat incurrere infamiam et mortem: ab alio timebat dei offensam: que tandem a sindresi stimulata adhesit bono et fugit a malo: de qua dicitur Dan. 13. Ingemuit susana et ait. Angustie sunt mihi vndique. Si enim hoc egero: mors mihi est: si autem non egero: non effugiam manus vestras: sed melius est mihi absque opere incidere in manus hominum quam peccare in conspectu domini.

¶ 57° per voluntatem siue per liberum arbitrium eligit quod sibi placet et consentit cui vult. Nam postquam homo per rationem cognouit bonum et malum: et per sinderesim stimulatur ad bonum et retrahitur a malo: tamen per voluntatem et arbitrij libertatem eligit quod sibi placet siue bonum siue malum: et consentit cui vult: et ideo dicitur Eccl. 15. Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu consilij sui: adiecit mandata et precepta sua: ante hominem vita et mors: bonum et malum: quod placuerit dabitur illi. ¶ Figura huius libertatis habetur in chaym cui dixit dominus Gen. 4. Quare iratus es et cur concidit facies tua: nonne si bene egeris recipies: si autem male: statim in foribus aderit peccatum tuum. Sed sub te erit appetitus tuus et tu dominaberis illius: idest in libertate tua erit eligere hoc vel illud: et assentire huic parti vel illi: bono vel malo.

¶ 58° per ingenium anima querit media ad illum finem assequendum quem elegit: siue malum sit siue bonum. Exemplum de ingenio querente media ad malum finem electum in Saul: qui querebat per diuersa media tradere dauid in manus philistinorum. 1. Re. 18. Et in iuda qui querebat opportunitatem ut christum traderet iudeis ad mortem. Mat. xxvj. ¶ Exemplum de ingenio querente media ad bonum finem in Ruben: qui fecit ioseph proijci in cisternam: vt sic ipsum a morte liberaret Gen. 37. Sic electi dei querunt in hac vita media congrua perueniendi ad perfectionem et ad eternam felicitatem: declinando mundialia et dei beneplacitum inuestigando: quibus dicunt paulus ad Roma. 12. Nolite conformari huic seculo: sed renouamini in nouitate sensus vestri vt probetis que sit voluntas dei bona: et beneplacens: et perfecta.

¶ 59° per reflexionem anima cognoscit seipsam et sui similia: ¶ Nam cum anima considerat tot operationes que ab ipsa procedunt circa exteriora ista corporalia: reflectitur super seipsam veniens per suos effectus ad sui

cognitionem. Et ad cognitionem suorũ equalium vz angelorũ ac spirituũ beatorum. Et tunc leuatur super omnia corporalia ⁊ ascendit ad naturam spiritualem creatam: Et ibi anima ad semetipsam ingrediens scrutatur suos defectus ⁊ profectus: inclinationes malas ⁊ bonas: vitia ⁊ virtutes: dignitatem sue nature: indignitatem sue miserie: ⁊ sic abstergit maculas peccatorum: ⁊ querit ornamenta virtutum. ¶ Per hanc reflexionem intrauerat ad animaz suã propheta: cum diceret in ps. 76. Cogitaui dies antiquos ⁊ ãnos eternos in mẽte habui. Et meditatus sum nocte cum corde meo: ⁊ exercitabar ⁊ scopebam spiritum meum. ¶ Figura huius intime cognitionis habetur in abraam: qui seipsum cinerem ⁊ puluerem cognouit dicens Gen. 18. Loquar ad dominum meum cum sim puluis ⁊ cinis.

¶ 60. per contẽplationem siue per intelligentiam cognoscit deum qui est supra se: vnde dicit ,ppheta in ps. Ad te domine leuaui animam meam. s. contẽplãdo. ¶ Ex̃ huius contemplationis siue intelligẽtie hr̃ in propheta ysaia: qui de seipso dicit. Ysa. 6. Uidi dominum sedentem super soliũ excelsum ⁊ eleuatuz: ⁊ plena erat domus a maiestate ei⁹: et ea que sub ipso erant replebant templuz. Et iste sunt. 12. operationes aĩe rõnalis in q̃tuz est intellectiua: ⁊ sunt quasi corona duodecim stellarum in capite anime rõnalis quasi vni⁹ mirabilis regine: et iste operationes appetunt optimuz esse. Et ex istis patet quõ anima rõnalis habet sexaginta milabiles operationes: que omnes procedũt ab ipsa aĩa sola: per potentiam vegetatiuam: sensitiuam ⁊ rationalem: et est mirabile valde: quõ vna aĩa nũero simplex in natura sit taz multiplex in virtute: Sed hoc non est mirum: quia anima est ad ymaginem dei qui licet sit vnus et simplex in essentia: est tamen multiplex in perfectionibus ⁊ virtute. Hui⁹ anime ⁊ suarum operationũ habetur figura Cant. 3. vbi scribitur. En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiũt ex fortissimis israel: omnes tenentes gladios: ⁊ ad bella doctissimi vnius cuiusq̃ ensis super femur suum propter timores nocturnos. ¶ Moraliter lectulus salomonis est anima rationalis: que est reclinatorium christi: qui est verus salomon: q̃ anima iusti sedes est sapientie. Hunc lectulum ambiunt ⁊ circundant sexaginta fortes. i. sexaginta operationes predicte: que sunt validissime vnaqueq̃ in specie sua: que circũdant ipsam animã: quia alique sunt sub ipsa anima puta operationes vegetatiue: Alique extra eã puta operationes sensitiue: Alique intra eam puta operationes reflexiue quibus cognoscit seipsam: Alique supra se ipsam puta operationes contemplatiue quibus apprehẽdit deum. ¶ Isti sexaginta fortes sunt ex fortissimis ysrael israel interpretaĩ vidẽs deũ: ⁊ potest significare animam rõnalem siue intellectiuam: que ad deum videndum creata est: ex qua oriuntur omnes predicte sexaginta operationes: quia nõ est ymaginandum quod in hoie sint plures anime secundum scotum: sed vna sola videlicet anima intellectiua que est israelitica ⁊ cognitiua dei ex qua oriuntur predicte operationes. ¶ Omnes isti sexaginta fortes habent bellum apertum et manifestum contra inimicos: quo ad quinq̃ sensus exteriores ⁊ quo ad opera exteriora: ⁊ sunt doctissimi ad bellum per rationem regulantem ⁊ dictantem quid vidẽdũ sit ⁊ quid non: quid audiendum ⁊ quid non: quid loquen-

dum ꝛ quid non: ꝛ sic in alijs sensitiuis operibus: Et contra istos inimicos aptos tenent gladium diuini ꝛ aperti siue clari sermonis. quo mediante incidunt et interficiunt viciosas operationes iuxta illam saluatoris sententiā: Si manus tua vel pes tuus scandalizat te: abscide eum ꝛ proijce abs te. Et si oculus tuus scandalizat te: erue eum ꝛ proijce abs te Et sic q̄ ad belluz apertū quo ad inimicos exteriores tenent gladium ꝛ sunt ad bella doctissimi. ❧ Habent etiam bellum ocultum cū inimicis nocturnis ꝛ insidiantibus: vz cum sensibus interioribus: ymaginatione: fantasia: et cogitationibus: que oculte in mente suggerunt delectabilia: et tales significantur per femur quod est ocultum sed delectationi pronum. sic motus iteriores sūt oculti ꝛ nocturni ocul te suggerentes delectabilia: Sed cōtra istos aduersarios nocturnos isti fortes habent semper ensem eleuatum. ensis qui est gladius subtilis ꝛ stricte[9] significat subtiles ꝛ sinceras sententias diuini sermonis comminantis non solum pro peccatis exterioribus sed ēt pro interioribus: sicut est illud. Si oculus tuus simplex fuerit: totum corpus tuum luciduz erit. Et illud. De corde exeunt cogitationes male que coinquinant hominez. Et illud Omni custodia serua cor tuum: quoniam ex ipso vita procedit. Et ideo isti fortes ꝑpter timorem nocturnum delectationum interiorum oculte subintrantium: semper tenent super tales delectationes eleuatuz ensem diuini sermonis cohibentis et costringentis fluxum internarum cogitionum ꝛ delectationum. Et hoc modo circundant. ꝛ muniūt lectulum Salomonis tam ab occultis quam a patētibus inimicis; Uenite ergo omnes ꝛ discurramus per desertum anime nostre et videbimus mirabilia que fecit deus in hoc deserto latissimo. O dignitatem magnam anime rationalis.

❧ De perfecta ꝛ essentiali ymagine ac similitudine aīe rationalis ad deū. ca. 8

profund. Theologia subtilis.

[illegible] Trinit. in aia nostra — N.

Uenite ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

Quia verus celestium cōtemplator post egressum de huius seculi egipto: debet diligenter ꝛ solicite itinerare per desertum anime rōnalis: que est medium ascendendi ad ipm̄ deum in terra promissionis contemplandum. Propterea postq̄ vidimus: quid sit anima rōnalis: que sint eius officia: et que operationes: superest modo videre in quibus ꝛ in quot anima rōnalis sit ad perfectam ꝛ essentialem ymaginem ꝛ si͞litudinem dei. Et secundum catholicorum doctorum sententiam dico: ꝙ ad perfectam ac essentialem ymaginem ꝛ similitudinem aīe rōnalis ad ipsum deum creatorem suum: octo pri͞cipaliter requiruntur vz.

❧ ꝓ Unitas Essentie siue nature. Nam deus in toto vniuerso vnus solus est q̄ ad essentiaz: ꝛ ita vnus qḋ nullo modo pōt esse plures dij: Nam si essent duo dij vnus nō intelligeret aliū ita perfecte sicut essz intellegibilis: nec ita perfecte amaret sicut esset amabilis: Et omnipotētia vni[9]: alteri[9] omnipotētiā frustraret: Et eiusdē effectus essent due cause effectiue sufficiētes: ꝛ duo vltimi fines eius dependētiam terminantes: q̄ sunt inconuenientia ꝛ impossibilia fm̄ Scotū: Et ꝑpterea dicendū qḋ tm̄ est vnus deus ꝛ vnica nā diuina Deutero. 6. Au

vnitas essentie dei.

di israel dominus deus tuus vnus est. et Deutero.32. Uidete quod ego sim so lus et non sit alius deus preter me. In hoc est anima ad ymaginē dei: quia vna est secundū essentiam et naturā in vno corpore et nō possunt eē plures. quia in vno perfectibili sufficit vna forma perficiēs: nec possunt eē plures. quia vna frustra eēt. Deus autem et natura nihil agūt frustra. Et quod anima sit vna sola in vno corpore monstratur in conditione primi hominis. de quo dicitur. Gen.2. Formauit dominus deus hominem de limo terre et inspirauit in faciem eius spiraculū vite: et factus est homo in animam viuentem: vbi in hoc quod dicit spiraculum vite et animam viuentem in singulari numero: denotat vnicam esse animam in vnico corpore et non plures. ¶ Figura vnitatis anime rationalis potest haberi Mat.xxij. In denario cui superscripta erat ymago cesaris: per quē denarium significatur anima cui impressa est ymago summi imperatoris dei. Et ideo sicut denarius oblatus christo erat vnus: sic anima rationalis vna est in essentia in vnico corpore. Et propter hoc est ad ymaginē dei: quia sicut deus est vnus in essentia: ita anima vna in essentia: et hic cadit documentum quod vnusquisque debet sollicite custodire animam suam cū sit vnica. Sicut enim qui vnicum oculum vel filium hēt cum summa diligētia custodit illum: sic cum homo vnicā animam habeat rationalem sollicite custodire debet vnde dicitur curam illius habe: luce.x.

¶ 2° fecunditas memorie. Nam in deo ē memoria fecunda hoc modo quia in deo siue in persona patris est intellectus diuinus infinitus: et essentia diuina infinita presens illi intellectui et ista duo simul sumpta dicitur memoria: et per istā deus semper meminit sui ipsius. Ista memoria dicitur fecūda ad similitudinē mulieris grauide: quia sicut mulier dicitur grauida vel fecunda que potest parere filium sibi similem et equalē in natura: ista memoria diuina predicta dicitur fecunda: quia potest producere notitiam sibi similem et equalem. i. notitiam que sit infinita: sicut ipsa memoria constans ex intellectu infinito et essentia infinita: est infinita: et sicut memoria diuina est deus. ita notitia ab ea producta est deus: et ista memoria dicitur actus primus inquantum est productiua notitie sicut oculus dicitur actus primus inquantum est productiuus visionis. Et attribuitur patri qui est prima persona in trinitate a qua procedūt alie. Eodem modo in anima nostra est memoria: quia in ea est intellectus finitus: et anime essentia finita presens illi intellectui: et ista duo sic presentia sunt memoria: per quam anima meminit sui ipsius: et ista memoria dicitur fecunda modo predicto in deo. quia potest producere notitiam sibi similem. s. finitam sicut et ipsa memoria est finita. Dicitur etiam actus primus inquantum est productiua ipsius notitie. Et ista est prima perfectio anime rationalis et representat primam personam in trinitate. s. patrem quia sicut in deo pater prius est origine quam filius et spiritussanctus: sic in anima prius est memoria quam notitia aut amor. ¶ Per hanc memoriam meminerat sui ipsius anima Jeremie prophete quando dicebat Tre.iij. Memoria memor ero et tabescet in me anima mea: Et propterea si anima debet esse ad ymaginem dei perfectā debet sui ipsius esse memor iuxta illud Apoc.ij. memor esto itaque vnde excideris et age penitētiā et prima opera fac.

¶ 3° Claritas intelligentie. Nam in deo est secunda persona producta a memoria fecunda que persona dicitur filius inquantum oritur ex essentia tanquam ex

Mem.ª fecunda

N.

N.

clara intelligētia

principio formali non totali et inquantum est similis patri in essentia siue in natura diuina: dicitur verbum: inquantum ex intellectu tanquam ex formali principio emanat dicitur sapientia et notitia: inquantum est declaratiua eorum que sunt in memoria diuina et per istam notitiam genitam filius intelligit essentiam suam et ista sapientia siue notitia attribuitur secunde persone in trinitate: que est filius productus a patre: qui dicitur notitia genita siue sapientia genita: de qua dicit paul⁹ p ad Cor. p. Predicam⁹ christum dei sapientiam. Eodem modo in anima nostra est vna perfectio prima: que recipit notitiam productam a memoria et illa perfectio vocatur intelligentia: per quam anima intelligit seipsam: Et ista intelligentia representat secundam personam in trinitate. s. filium: quia sicut filius procedit a patre ita intelligentia producitur a memoria: et sicut filius per notitiam genitam intelligit seipsum et essentiam diuinam et omnia alia: ita anima per intelligentiam intelligit semetipsam et omnia alia. Hanc intelligentiam anime sue habebat propheta quando dicebat in ps. 76. Meditatus sum nocte cum corde meo: et exercitabar: et scopebam spiritum meum. i. animam meam. Hanc habebat iob quando dicebat Job. 14. Homo natus de muliere breui viuens tempore: qui quasi flos egreditur et conteritur et fugit velut vmbra: et nunquam in eodem statu permanet. Et propterea si anima vult esse ad dei ymaginem perfectam debet semetipsam continue intelligere inspicere et considerare: et ad seipsam dicere illud Mat. 22. Cuius est ymago hec et superscriptio.

¶ 4° Caritas voluntatis. Nam in deo patre et filio est diuina voluntas infinita et essentia infinita que est illi voluntati prius: et ista duo sunt voluntas fecunda que ideo dicitur fecunda: quia sicut mulier fecunda potest parere. ita voluntas diuina fecunda potest producere amorem sibi coequalem. s. infinitum: qui est spiritussanctus siue amor spirat⁹: qui spiritussanctus est tertia persona in trinitate producta a patre et filio: et quia est amor formaliter: ideo semper amat essentiam suam et omnia que relucent in illa. Eodem modo in anima rationali est voluntas fecunda. s. essentia anime prius ipsi voluntati: que ambo sunt voluntas fecunda: et dicitur voluntas fecunda quia possunt producere et spirare amorem sui: sicut mulier fecunda filium similem sibi. Et iste amor recipitur in voluntate que est perfectio prima: et iste amor representat tertiam personam in trinitate. s. spiritum sanctum: quia sicut spiritussanctus procedit a patre et filio: sic amor in nobis producitur post memoriam et intelligentiam Et sicut spiritussanctus amat essentiam suam cuius est amor ita anima per amorem diligit seipsam. Animam suam diligebat Job qui dicebat. c. xiij. Quare lacero carnes meas dentibus meis et animam meam porto in manibus meis. Carnes sunt peccata et delectationes viciose Dentes sunt correptio et castigatio. Manus sunt opera nostra. Qui ergo diligit animam suam lacerat carnales delectationes castigatione seuera: et animam suam in bonis operibus se diligere manifestat: et ideo si anima vult ad dei perfectam ymaginem fieri debet semetipsam diligere et sibiinet dicere illud mat. 16. Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur anime vero sue detrimentum patiatur: aut quam dabit homo commutationem pro anima sua: anima ergo quo ad ista quattuor est ad ymaginem dei: quia sicut in deo est vna essentia et tres persone: Ita in. Anima vna

ginem et similitudinez dei: quia licet sit ibi similitudo quo ad vnitatē anime et trinitatem potentiarum vel productionem actuū: non tamē est ibi similitudo obiecti amati.s.dei qui tunc non amatur actualiter: Sed magis est in ea similitudo creature quā recolit intelligit. 2. diligit: Et si aīa nō sit in gratia et diligat ista inferiora plusq̄ deū: non remanet in ipsa anima ymago trinitatis: licet in ea sit trinitas et ratio trinitatis: secūdū aliquos: Nam tunc anima fit similis illis rebus quas recolit: Considerat: et diligit. Unde de talib⁹ dicit ꝓpheta Osee 9. Facti sunt abbominabiles sicut ea q̄ dilexerunt. Aut aīa actualiter se ꝯuertit ad seipsam recolēdo: ītelligēdo et amādo se: et tunc si sit in gratia: est ad ymaginem et similitudinem dei: q2 licet non actualiter conuertat̄ in deum: ipsuz diligendo. recolendo et considerādo: tamen actualiter cōuertit se ad eius ymaginem: inqua aliquo modo relucet ipse de⁹. Et ideo si anima vult fieri ad ymaginem dei perfectā frequenter conuertatur ad se ipsam: diligēdo: recolendo et considerando Quid sit: vnde sit: vnde venit: Quo vadit. Quō viuit. Aut aīa actualiter conuertitur ad ipsum deū: Recolendo: Cōsiderando: et diligēdo: et tunc si est in gratia: est ad ymaginem dei ꝑfectam: quia vltra similitudinez et ymaginē: quo ad vnitatem Aīe: quo ad trinitatē potentiaꝝ et actuum: Quo ad habitū gratie: hēt etiam similitudinem ipsius obiecti dei: quem actualiter recolit: cōsiderat: et diligit: Nā aīa diligens aliquod obiectū in eius similitudinem trāsformat̄ Et ꝓpterea quādo aīa que est in grā etiam actualiter cogitat: cōsiderat: et diligit deū: ei perfecte assimilatur. ¶ Ad hanc perfectā ymaginem et similitudinez dei nos incitabat saluator quando dicebat mat. 22 Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo.i. ex tota voluntate. Ex tota anima tua.i. ex toto intellectu: Et ex tota mente tua.i. ex tota memoria: Ad hanc actualem ꝯuersionem ad deū recolendū: intelligenduz: et amandum: dēbet creatura rationalis referre et ordinare omnia opa sua et totā vitam suam: vnde dicit Augus. 15 dē trinitate c. 20 Ad beatissimā trinitatē reminiscendam: videndā: diligendā totuz debet homo referre quod viuit.

¶ 7° Trāsformatiua Contēplatio. Aīa rationalis licet sit in gratia et actualiter conuersa ad ipsum deū recolendo: Cōsiderando: et diligendo ipsum: tamē q2 corpus qđ corrumpitur aggrauat aīaz: ideo aliquādo remisse: et tepide: recolit considerat et diligit deū: et ideo nō ei ꝑfecte assimilatur. Sed quando per feruentem cōtemplationez fertur in deuz: figendo memoriā: Intelligentiā: et totā dilectionez in ipm deū: tunc trāsformatur in ipm et tota fit deiformis ſ3 Diosium: et tunc fit ad ꝑfectissimā similitudinem dei possibilez aīe rationali in hac vita. Ex quādo ferrum aliqualiter aꝓpinquat igni: tūc recipit aliqualez eius similitudinē. vz caliditatez: Si aūt totaliter intrat ignez. nō solum recipit eius aliqualez siliitudinem. sed ꝑfectā q2: fit totū igneum siue ignitū. Sic aīa rōnalis si ꝑ peccatū sit a deo lōginqua: est ei dissimilis: q2 similis bestiis et dmoniis Si aūt ꝑ grāz gratū facientē dō aꝓpinquat tūc ei assimilat̄: Si aūt magis aꝓpinquet: ipm deū actualiter recolēdo: ꝯsiderādo et diligēdo tūc magis assimilat̄. Si autez ipm deuz contemplādo penetrat: in ipsum offūdēdo totā memoriā: totam intellectionem: et totam suam dilectionez: tunc perfectissime sibi assimilatur in hac vita: quia sicut deus est ca-

ritas. et ignis ita aia fit tota caritatiua et ignea siue ignita. ¶ Ad hac pfectissimā ymaginem et similitudinem dei ascendebat gradualiter propheta quando in ps 38 dicebat Concaluit cor meum intra me et in meditatione mea exardescet ignis. Nam in contemplatione quanto cor magis deo apropinquat: tanto magis calescit: donec totaliter exardescat et candescat sicut ignis. Si ergo aia cupit deo perfecte in hac vita assimilari: ascendat ad montem contemplationis: Sed ve nobis quia magis diligimus lutuz carnalium delectationū cuz porcis. quam serenitatem et amenitatem mōtium et celestium contēplationū cū volatilibus celi.

¶ 8° Consumatiua glorificatio. Anima rationalis licet sit deo similis et ad eius ymaginem in hac vita quando hēt predictas conditiones: non tamen est ad similitudinem cōsumataz vel possibilem ipsi anime: Nam aia licet sit in gratia: tamē deum videt in enigmate et non in se. Et licet in contēplatione aliquādo deuz in se videat. Hoc tamen fit raptim et transitorie: et ideo non potest complete dici ad ymaginem et similitudinem dei. Preterea Corpus semper impellit aiam ad rebellandum deo etiam post altissimas contemplationes: sicut patet in illo celestium contemplatore paulo apostolo: qui post raptum vsque ad tertium celum gemebat dicens. Datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane Et video aliam legem in membris meis repugnantē legi mentis mee et captiuantem me in lege peccati. Et pro tanto anima in hac vita non pōt esse ad completā et consumatam dei similitudinem: licet per gratiam et cōtemplationem sit ad aliqualē eius similitudinem. Sed cum in suo corpore glorificata fuerit et deum facie ad faciē viderit: tunc pfectissime in ipsum transformabitur et ei assimilabitur. Hoc est quod dicit Joannes apostolus .i. Jo. 3. dicens: Carissimi nūc filij dei sumus. s. per gratiā: et nundum apparuit quid erimus: Scimus quoniā cum apparuerit: similes ei erimus. quoniam videbimus euz sicuti est. Et si liceret dicere. Tunc anima nō soluz perfecte assimilabitur deo. sed deificabitur quodāmodo: Et totum corpus in deo transformabitur et aia et corpus perdēt omnem appetitum proprium et viciosuz et in diuinū desiderium transformabuntur. ¶ Unde Anima cum suo corpore glorificata dicere poterit illud ps. 72. Inflāmatū est cor meum: et renes mei cōmutati sunt: et ad nihilum redactus sum et nesciui: Tenuisti manū dexteraz meam et in voluntate tua deduxisti me et cum gloria suscepisti me. Defecit caro mea: et cor meum. Deus cordis mei: Et pars mea deus in eternū. Dicit ergo aia inflāmatuz est cor meū. i. spūs meus totaliter in deum cōmutatus est. Nam illud quod inflāmatur non solum assimilatur igni. sed in ignem cōuertitur: sic aia glorificata non solum deo assimilabitur sed in deo totaliter trāsformabitur: Et renes mei immutati sunt. i. Appetitus carnis qui antea deo et spiritui rebelles erant: nunc in diuinum amorem et diuinā similitudinem cōmutati sunt. Et ad nihilum redactus sum: quia vz tam caro quam aia deficient quo ad esse viciosuz et proprium sensum: et in diuinū beneplacitū transformabuntur. et hoc mō ad nihiluz redigētur. Et hec omnia hēt anima per gratiam diuini adiutorij cōducentis ad salutem vnde dicit. Tenuisti dexteram meam. et in voluntate tua deduxisti me et cuz gloria suscepisti me. Si ergo Anima desiderat ad dei perfectissimam et consumatam similitudinem peruenire. Totis viribus se disponat ad ap

prehendendū brauium superne felicitatis et cōsumatiue glorificationis. ¶ In his ergo octo gradibus consistit perfecta ymago et similitudo consumata aīe rationalis ad ipsum deum: Et qui vult ipsam dei ymaginem in anima videre: ascēdat gradatī per istos octo gradus: quia ingredietur in ipam dei ymagine3 contēplandam. Ista consideratio diuine ymaginis et similitudinis ī aīa rōnali per ista octo figurari pōt. per illā portam muri vel Atrij interioris que respiciebat ad austrū et ī octo gradibus ascēdebatur ad ipa3 Ezech. 40 Moraliter porta q̄ respicit ad austru3: vbi est meridies et lux et calor siue feruor solaris ē contēplatio q̄ ducit ad lucē et feruorē diuine dilectionis: Atriū siue murus interior est aīa rōnalis intra corpus hūanū inclusa: Ad hūc murum siue ad hoc atriū ↄtemplandū qui peruenire ↄ̄siderat: debet p octo gradus ordinate cōscēdere. ¶ p̄ considerādo vnitatē aīe et tunc
1 videt in ea ymagine3 et sīl'itudinē essentie diuine que est vna.
¶ 2 fecunditatē memorie et tūc videt in
2 ea ymaginē patris. ¶ 3 Claritatē intel
3 ligentie et tunc vidit in ea ymaginē filij.
¶ 4 dilectionē voluntatis et tūc videt ī
4 ea ymaginē spūssancti. ¶ 5 Considerā
5 do in ea hītum grē gratum facientis: et tunc videt in ea dei sīl'itudinē. ingratuitis incipientē. ¶ 6 Actualē ↄuersionē
6 ad deū: et tunc videt in ea dei sīl'itudine3 proficientē. ¶ 7 Transformatiuā con
7 tēplationē: et tunc videt in ea dei sīl'itudinē perfectā. ¶ 8 Consumatā glīfica
8 tionē: et tunc videbit in ea dei ymaginē et similitudinē consumatissimā et cōpletissimā. Et tunc ibi inueniet lucē et feruorē diuine claritatis et dilectionis. O mortales venite ascēdamus ad montē dñi et docebit nos vias suas. Curram⁹ per desertū aīe nostre inuestigando oc̄s eius potentias opationes. et intētiones.

¶ De accidentali sīl'itudine anime rationalis ad deum. Cap. ix.

Venite ascendamus ad montē domini: et docebit nos vias suas. Q2 ppositū nostrum est totius aīe rationalis naturā diligenter inuestigare: quatenus p illius clara3 notitiam ad sui ymaginati contēplatione3 valeamus ascendere: postq̄ꝫ vidimus quō ipsa aīa deo est similis in suis essentialibus: et requisitis ad rōnē ymaginis: Sup est nō videre quō aīa deo assimilatur in accidentalibus et extrinsecis: que non ita respiciūt ymagine3 sicut predicta. Et dico qđ aīa rōalis deo singularit̄ assimilat̄ ī mltis. ¶ p̄ Deus est spūs. Jo. 4. Deus spūs ē. Et ideo non est corporeus nec vllam habet dimensionem: q2 nec longitudine3: nec latitudinem: nec profunditatem: ¶ Sic aīa est spūs. Eccl. 3. Quis nouit, si spūs .i. aīa filiorꝫ ada3 ascēdat sursum. et ideo non est corporea nec vllam habet dimensionē: Et quia deus est spiritus: ideo delectatur rebus spiritualibus dicēte saluatore nr̄o. Jo. 4. Pater tales querit qui adorēt eum in spū et veritate. Et ppterea si aīa vult deo pfecte assimulari: d3 spūalib⁹ delectari: et carnalia abhorrere. dicente aplo paulo ad galatas. 6. Si spū viuimus. spiritu ambulemus. Nō efficiamur inanis glīe cupidi: inuicē prouocātes: inuicem inuidentes. Et ideo si aīa rōnalis viuit scd'3 carnem: tunc fit similis asino qui in lasciuia carnis habūdat dicēte propheta de luxuriosis. Ezech. 23. Quoru3 carnes sunt vt carnes asinoru3 Manifesta aūt sunt opera carnis: fornicatio: immūditia: impudicitia: luxuria. Ad Gal. 5.

Anime ad deum assimilatio in accidētalib.

Dei simplicitas Animae

¶ Secūdo deus est simplex in natura. Nā vt dicunt doctores in p̄ sententiarū distinctiōe octaua: deus nullo modo est compositus. Nec ex materia ꝛ forma: nec ex subiecto ꝛ accidēte: nec ex concepu: ꝛ ꝯceptu sꝫ ē sūme simplex ꝛ indiuisibilis. Sic ꝛ aīa rōnalis ꝑ veriorē opinionem nō est composita ex materia ꝛ forma: sed est simplex in natura ꝛ essentia licet sit multiplex in officijs ꝛ potentijs dicente Augu. de spū ꝛ aīa. Anima in essentia est simplex: i officijs multiplex.

M. ¶ Nō tamen est tanta simplicitas aīe q̄ta est simplicitas diuina. Nā deus ē ita simplex ꝙ non est componibilis cū aliquo accidente: anima vero est componibilis cū multis accidētibus. ¶ Deus est ita simplex qḋ est quicquid hēt: ita ꝙ suū esse: est suuꝫ viuere: suū bene esse: ꝛ suum beatum esse. Naꝫ essentia diuina est intellectus diuinus: est intelligere diuinuꝫ: est bonitas diuina: est beatitudo diuina: Anime autem essentia licet sit intellectus suus, Nō tamen est suum intelligere: nec suuꝫ bene esse .s. grā gratum faciens. Nec suum beatum eē .s. gloria: q2 ista sunt accidentia anime: ꝛ aīa potest esse sine istis: sicut patet in anima peccatrice ꝛ anima dānata. Est tamen similis deo in simplicitate: quia sicut deus est indiuisibilis i partes: ita anima est indiuisibilis in partes. Et sicͭ deus est summe simplex: ita anima est aliqualiter simplex. Et q2 deus est simplex: ideo amat simplicitatem ꝛ abhominatur astutiam ꝛ duplicitateꝫ. ¶ Figura ī Jacob qui fuit vir simplex Gen. 25. ꝛ ideo deus dilexit illuꝫ Malach. j. Et in Esau qui fuit vir gnarus venādi: ꝛ ideo deus odiuit illuꝫ. Unde dicitur Prouer. 3. Abbominatio dñi ē omnis illusor: ꝛ cum simplicibus sermocinatio eius. ¶ Propter hoc si anima deo cupit perfecte assimilari debet abijcere omnem duplicitatem: ꝛ cum simplicitate cordis: oris: ꝛ operis deo ꝑuire: dicente Sapiente Sap. j. Sētite de dño in bonitate: ꝛ in simplicitate cordis querite illum: qm̄ inuenitur ab his qui nō temptāt illū: apparet auteꝫ eis: qui fidē habent in illum.

Anima q[uomod]o sit deo similis in simplicitate.

¶ Tertio deus est essentia rōnalis. Naꝫ est agens intellectuale ꝛ volūtariū: ꝛ io est natura rōnalis. ¶ Sic aīa intellectiua est rationalis: habet enim intellectū ꝛ voluntatem ꝛ liberum arbitrium: ꝛ viuit ratiōe discurrēdo ab vno in aliū: a preterito in p̄sens: a p̄senti ad futurū. ab effectu ad causaꝫ: a causa ad effectū. Et ideo anima vocatur rōnalis: ꝛ sue potentie dn̄r rationales: q2 sunt discursiue ꝛ ratiocinatiue. ¶ Et q2 deus est rōnalis: propterea diligit illos qui rōnabiliter viuūt. ¶ Figura Exo. 28. ꝛ leui. 8. Nā deus ordinauit vt sūmus sacerdos in pectore suo gestaret rationale in quo erat veritas ꝛ doctrina. Ad innuēdum quod deus amat seruitores illos qui in pectore suo habent rationem vigentem veritate ꝛ doctrina qui ꝑm rōnem viuere sciunt. ¶ Unde si aīa cupit deo assimilari debet cū rōne ꝛ ꝑm rōnē viuere dicente aplo Paulo ad Ro. xij. Obsecro vos fratres per misericordiam dei: vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem sanctam deo placētem: rationabile obsequium vestrum: ꝛ nolite cōformari huic seculo: qḋ .s. viuit ꝑm sensualitatem. Et Petrꝰ Apls ait. j. Petri. 2. Sicut mō geniti infātes rōnabiles: sine dolo: lac ꝯcupiscite: vt i eo crescatis i salutē. Aīa aūt q̄ ꝑm sensualitatē viuit: nō ꝺo: sꝫ ꝛ mulo ꝛ equo assimilat̄: qui sine intellectu viuūt dicēte ꝓpha in ps. Nolite fieri sicͭ equus ꝛ mulus in quibus nō est intellectus.

¶ Quarto

¶ 4° Deus est immortalis. Nam non pōt corrumpi per sua intrinseca: qꝛ non habet materiam que est principiū corruptionis: Nec ab aliquo agēte superiori ꝛ fortiori: qꝛ nullum agēs est fortius ipo: Nec potest tabescere ꝓpter longitudinem tēporis: qꝛ non subest tēpori ꝛ ideo est immortalis. Unū dicit paulus. j ad Thi. ꝓ. Regi seculoꝝ īmortali ꝛ inuisibili soli deo honor ꝛ gloria ī secula seculoꝝ amen. ¶ Sic aīa rōnalis est immortalis: nec pōt ab aliquo agente creato interfici vel occidi: nec ex seipsa corrūpi cum nō habeat in sua essentia materiā: que sit ei corruptionis principiū: ꝛ ideo dixit infalibilis veritas xp̄s ytħe matthei 10. Nolite timere eos qui occidūt corpus: aīam aūt non possunt occidere. Et quia deus est immortalis ꝛ incorruptibilis: ideo diligit immortalia ꝛ īcorruptibilia: vꝫ celestia in quibus singulariter seu specialiter habitat ꝑ singulares effect⁹ sue bonitatis dicente ꝓpha in p̄s. Dn̄s in celo parauit sedē suā. Et iō aīa que deo cupit ꝑfecte assimilari: debet imortalia ꝛ īcorruptibilia diligere: non terrena ꝛ corruptibilia: dicēte Joāne euangelista. 1. Jo. 2. Nolite diligere mundū neqꝫ ea que in mundo sunt: qm̄ mūdus transit ꝛ cōcupiscentia eius: Et paulus ad Colossenses. 3. Si consurrexistis cū xp̄o que sursum sunt querite: vbi christ⁹ ē ī dextera dei sedēs: Que sursum sunt sapite: nō que sup terram. Mortificate ergo mēbra uestra q̄ sūt super terrā: fornicationē immundiciā: libidinē: concupiscētiā malam: ꝛ auaritiam: ꝓpter que venit ira dei sup filios incredulitatis. ¶ Unde Aīa que inordiate diligit ista terrena ꝛ corruptibilia assimilatur serpenti: qui terrā comedit ꝛ cū pectore per terram vadit: ꝛ est maledictus sup oīa animātia: cui dixit de⁹ Gen. 3. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia et bestias terre. Sup pectus tuū gradieris: ꝛ terrā comedes cūctis diebus vite tue.

¶ 5° Deus in seipso habet notitiam preteritoꝝ: presentiū ꝛ futuroꝝ. Nā in ipo sunt rationes: cause: prescientia: siltitudines: forme: ꝛ dispōnes ꝛ prouidentie futuroꝝ: qꝛ cuncta que creauit et fecit: superno duxit ab exemplo. Mundum mente gerēs similiqꝫ ymagine formās. Sic aīa rationalis habet ī seipa rōnes: causas: formas: similitudīes: dispōnes: presciētiā: ꝛ prouidētiā futuroꝝ ꝛ agēdorum: ꝛ habet in seipa notitiā preteritorum: presentiū: ꝛ futuroꝝ: ꝛ ideo assimilatur deo: ¶ Hanc notitiā habebat anima prophete qn̄ dicebat in p̄s 76. Cogitaui dies antiquos: quo ad temp⁹ preteritum: Et annos eternos in mēte habui: quo ad futuꝝ: Et meditat⁹ sum nocte cū corde meo ꝛ exercitabar ꝛ scopebam sp̄m meum: quo ad tempus presens. Et qꝛ deus habet istā triplicē sapientiam: pro tāto diligit sapientes dicēs Deutero 32. Gens absqꝫ consilio est et sine prudentia. vtinam saperent preterita: ꝛ intelligerent presentia ac nouissima. i. futura prouiderēt. Et ideo anima que deo cupit ꝑfecte assimilari: debet ī se cōtinue habere sapientiā: cogitando diligenter: ꝛ conferendo preterita: presentia et futura. Unde clamat deus aīe dicens Baruch. 3. Disce vbi sit prudentia: vbi sit virtus: vbi sit intellectus: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite et victus: vbi sit lumē oculorum ꝛ pax. Deutro. 32. Memento dieꝝ antiquoꝝ cogita gn̄atiōes singulas: Interroga patrē tuū ꝛ annūciabit tibi: maiores tuos ꝛ dicēt tibi. ¶ Aīa autem que nō habet istā sapientiā preteritoꝝ presentium ꝛ futurorum similis est giganti

¶ Secu͂do deus est simplex in natura. Nã vt dicunt doctores in p̃ sententiarũ distinctiõe octaua: deus nullo modo est compositus. Nec ex materia ⁊ forma: nec ex subiecto ⁊ accidẽte: nec ex conceptu: ⁊ ꝯceptu sȝ ẽ sũme simplex ⁊ indiuisibilis. Sic ⁊ aĩa rõalis ꝑ ꝫ veriorẽ opinionem nõ est composita ex materia ⁊ forma: sed est simplex in natura ⁊ essentia licet sit multiplex in officijs ⁊ potentijs dicente Augu. de spũ ⁊ aĩa. Anima in essentia est simplex: ĩ officijs multiplex. ¶ Nõ tamen est tanta simplicitas aĩe q̃ta est simplicitas diuina. Nã deus ẽ ita simplex ꝙ non est componibilis cũ aliquo accidente: anima vero est componibilis cũ multis accidẽtibus. ¶ Deus est ita simplex q̇ᵭ est quicquid hẽt: ita ꝙ suũ esse: est suuȝ viuere: suũ bene esse: ⁊ suum beatum esse. Naȝ essentia diuina est intellectus diuinus: est intelligere diuinuȝ: est bonitas diuina: est beatitudo diuina: Anime autem essentia licet sit intellectus suus, Nõ tamen est suum intelligere: nec suuȝ bene esse .s. grã gratum faciens. Nec suum beatum eẽ .s. gloria: q̃ꝛ ista sunt accidentia anime: ⁊ aĩa potest esse sine istis: sicut patet in anima peccatrice ⁊ anima dãnata. Est tamen similis deo in simplicitate: quia sicut deus est indiuisibilis ĩ partes: ita anima est indiuisibilis in partes. Et sicͤ deus est summe simplex: ita anima est aliqualiter simplex. Et q̃ꝛ deus est simplex: ideo amat simplicitatem ⁊ abhominatur astutiam ⁊ duplicitateȝ. ¶ Figura ĩ Jacob qui fuit vir simplex Gen. 25. ⁊ ideo deus dilexit illuȝ Malach. j. Et in Esau qui fuit vir gnarus venãdi: ⁊ ideo deus odiuit illuȝ. Unde dicitur Prouer. 3. Abhominatio dñi ẽ omnis illusor: ⁊ cum simplicibus sermocinatio eius. ¶ Propter hoc si anima deo cupit perfecte assimilari debet abijcere omnem duplicitatem: ⁊ cum simplicitate cordis: oris: ⁊ operis deo seruire: dicente Sapiente Sap. j. Sẽtite de dño in bonitate: ⁊ in simplicitate cordis querite illum: qm̃ inuenitur ab his qui nõ temptãt illũ: apparet autem eis: qui fidẽ habent in illum.

¶ Tertio deus est essentia rõnalis. Naȝ est agens intellectuale ⁊ volũtariũ: ⁊ iõ est natura rõnalis. ¶ Sic aĩa intellectiua est rationalis: habet enim intellectũ ⁊ voluntatem ⁊ liberum arbitrium: ⁊ viuit ratiõe discurrẽdo ab vno in aliũ: a preterito in p̃sens: a p̃senti ad futurũ. ab effectu ad causaȝ: a causa ad effectũ. Et ideo anima vocatur rõnalis: ⁊ sue potentie dñr rationales: q̃ꝛ sunt discursiue ⁊ ratiocinatiue. ¶ Et q̃ꝛ deus est rõnalis: propterea diligit illos qui rõnabiliter viuũt. ¶ Figura Exo. 28. ⁊ leui. 8. Nã deus ordinauit vt sũmus sacerdos in pectore suo gestaret rationale in quo erat veritas ⁊ doctrina. Ad innuẽdum quod deus amat seruitores illos qui in pectore suo habent rationem vigentem veritate ⁊ doctrina qui ꝑm rõnem viuere sciunt. ¶ Unde si aĩa cupit deo assimilari debet cũ rõne ⁊ ꝑm rõnẽ viuere dicente ap̃lo Paulo ad Ro. xij. Obsecro vos fratres per misericordiam dei: vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem sanctam deo placẽtem: rationabile obsequium vestrum: ⁊ nolite cõformari huic seculo: q̇ᵭ .s. viuit ꝑm sensualitatem. Et Petrᵘˢ Ap̃ls ait. j. Petri. 2. Sicut mõ geniti infãtes rõnabiles: sine dolo: lac ꝯcupiscite: vt ĩ eo crescatis ĩ salutẽ. Aĩa aũt q̃ ꝑm sensualitatẽ viuit: nõ deo: sȝ ⁊ mulo ⁊ equo assimilatᷣ: qui sine intellectu viuũt dicẽte ꝓpħa in ps. Nolite fieri sicͭ equus ⁊ mulus, in quibus nõ est intellectus.

¶ Quarto

¶ 4° Deus est immortalis. Nam non pōt corrumpi per sua intrinseca: qz non habet materiam que est principiū corruptionis: Nec ab aliquo agēte superiori z fortiori: qz nullum agēs est fortius ipso: Nec potest tabescere ꝓpter longitudinem tēporis: qz non subest tēpori z ideo est immortalis. Unde dicit paulus. j ad Thi. 6. Regi seculoꝝ īmortali z inuisibili soli deo honor z gloria ī secula seculoꝝ amen. ¶ Sic aīa rōnalis est immortalis: nec pōt ab aliquo agente creato interfici vel occidi: nec ex seipsa corrūpi cum nō habeat in sua essentia materiā: que sit ei corruptionis principiū: z ideo dixit infalibilis veritas xp̄s ybs matthei 10. Nolite timere eos qui occidūt corpus: aīam aūt non possunt occidere. Et quia deus est immortalis z incorruptibilis: ideo diligit immortalia z īcorruptibilia: vz celestia in quibus singulariter seu specialiter habitat p singulares effect⁹ sue bonitatis dicente pp̄ha in p̄s. Dn̄s in celo parauit sedē suā. Et iō aīa que deo cupit pfecte assimilari: debet īmortalia z īcorruptibilia diligere: non terrena z corruptibilia: dicēte Joānne euangelista. 1. Jo. 2. Nolite diligere mundū neqz ea que in mundo sunt: qm̄ mūdus transit z cōcupiscentia eius: Et paulus ad Colossenses. 3. Si consurrexistis cū xp̄o que sursum sunt querite: vbi christ⁹ ē ī dextera dei sedēs: Que sursum sunt sapite: nō que sup terram. Mortificate ergo mēbra uestra q̄ sūt super terrā: fornicationē: immundiciā: libidinē: concupiscētiā malam: z auariciam: ꝓpter que venit ira dei sup filios incredulitatis. ¶ Unde Aīa que inordiate diligit ista terrena z corruptibilia assimilatur serpenti: qui terrā comedit z cū pectore per terram vadit: z est maledictus sup oīa animātia: cui dixit de⁹ Gen. 3. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia et bestias terre. Sup pectus tuū gradieris: z terrā comedes cūctis diebus vite tue.

¶ 5° Deus in seipso habet notitiam preteritoꝝ: presentiū z futuroꝝ. Nā in ipso sunt rationes: cause: prescientia: similitudines: forme: z dispōnes z prouidentie futuroꝝ: qz cuncta que creauit et fecit: superno duxit ab exemplo. Mundum mente gerēs similiqz ymagine formās. Sic aīa rationalis habet ī seipsa rōnes: causas: formas: similitudīes: dispōnes: prescīētiā: z prouidētiā futuroꝝ z agēdorum: z habet in seipsa notitiā preteritorum: presentiū: z futuroꝝ: z ideo assimilatur deo. ¶ Hanc notitiā habebat anima prophete qn̄ dicebat in p̄s 76. Cogitaui dies antiquos: quo ad temp⁹ preteritum: Et annos eternos in mēte habui: quo ad futuꝝ: Et meditat⁹ sum nocte cū corde meo z exercitabar z scopebam spm̄ meum: quo ad tempus presens. Et qz deus habet istā triplicē sapientiam: pro tāto diligit sapientes dicēs Deutero 32. Gens absqz consilio est et sine prudentia. vtinam saperent preterita: z intelligerent presentia ac nouissima. i. futura prouiderēt. Et ideo anima que deo cupit pfecte assimilari: debet ī se cōtinue habere sapientiā: cogitando diligenter: z conferendo preterita: presentia et futura. Unde clamat deus aīe dicens Baruch. 3. Disce vbi sit prudentia: vbi sit virtus: vbi sit intellectus: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite et victus: vbi sit lumē oculorum z pax. Deutro. 32. Memento dieꝝ antiquoꝝ cogita gn̄atiōes singulas: Interroga patrē tuū z annūciabit tibi: maiores tuos z dicēt tibi. ¶ Aīa autem que nō habet istā sapientiā preteritoꝝ presentium z futurorum similis est giganti-

Notitia oīū t[illegible] (marginal note)

N. (marginal note)

bus ꝛ principibus gentiuȝ ꝛ filiis agar: qui propter suam īsipientiā interierūt: de quibus dicitur Baruch 3. Et quoniam non habuerunt sapientiā interierunt: propter suam insipientiam.

¶ 6° Deus est liberi arbitrij ita ꝙ nullū habet superiorem qui possit eū restringere a suo velle: nec violentare ad aliq̄d volendū vel agendum: vnde dicit deus de seipso Deu. 32. Uidete ꝙ ego sim solus et nō est alius deus preter me. Ego occidam ꝛ viuere faciam: pcutiā et ego sanabo: et non est q̄ de manu mea possit eruere: Leuabo in celum manū meam: et dicam viuo ego in eternum. ¶ Sic aīa rōnalis est liberi arbitrij: ita ꝙ a nullo pōt violentari vel cogi ad aliquid volendum vel nolendū. Non em̄ potest violentari a creatura aliqua: nec cōdecens est violentari a deo. ¶ De isto libero arbitrio aīme dicitur Ecc̄i. 15. Deus ab initio constituit hominē ꝛ reliquit illum in manu consilij sui: Apposuit tibi aquā et ignem: ad quod volueris porrige manum tuā. Et quia deus cū suo libero arbitrio semper eligit bonum: propterea diligit illam aīam que liberum arbitriū in bonum exercet: et odit illam que in malū exercet. ¶ Figura in Caym Geū. 4. Cui dixit domin⁹: Quare iratus es: et quare concidit facies tua: Nonne si bene egeris recipies: si aūt male: statim in foribus aderit peccatum tuum: sed sub te erit appetitus tu⁹ et tu dominaberis illius. Et ideo anima que deo cupit perfecte assimilari debet cum libero arbitrio derelinquere malum et adherere bono: iuxta illud Ro. 12. Odientes malum: adherentes bono: Et ideo clamat apostolus ad Gala. 5. Nolite errare: deus non irridetur: Que enim seminauerit homo: hec et metet: quoniam qui seminat in carne sua de carne metet et corruptionem: Qui autem seminat in spiritu: de spiritu metet vitam eternam. ¶ Anima autem que per liberum arbitrium adheret carni magis q̄ȝ spiritui: vel malo potius q̄ȝ bono: assimilatur lucifero et diabolo: qui magis adhesit bonitati create seipsum diligendo q̄ȝ bonitati diuine ipsam plusq̄ȝ se diligendo: et propter hoc fundauit ciuitatem inferni et amisit ciuitatē paradisi Ysa: 14. Ueruntamē ad infernum detraheris in profundum laci.

¶ 7° Deus est caritas: iustus: bonus: patiens: mittis: misericors: mundus et oībus virtutibus ornatus dicēte ps. Dominus regnauit decorem induit. s. virtutum: induit dn̄s fortitudinem et precinxit se virtute. Sic anima rationalis est capax caritatis: bonitatis: iustitie: misericordie: mansuetudinis: et q̄nto magis est caritatiua tanto magis deo assimilatur: et quanto magis virtuosa tā to deo est propinquior et similior dicēte Joanne euangelista in prima epistola cap. 4. Deus caritas est: et qui manet in caritate in deo manet: et deus in eo. Et quia deus est iustus: bonus: et virtuosus: ideo diligit et approbat vtutes: et detestatur vicia dicente ꝓpheta in ps. x. Justus dominus et iustitiā dilexit: equitatem vidit vultus eius. In huius figuram deus ad munera iusti Abel respexit: sed ad munera Caym iniqui non respexit Gen̄. 4. Ad innuendum ꝙ approbat iustitiam et reprobat iniustitiam. Et propter hoc si anima vult deo perfecte assimilari: debet virtutes diligere. et vicia abbominari: vnde Leui. 19. Sancti estote quia ego sanctus sum dominus deus vester. Si autem anima sit viciosa non est deo similis: sed bestijs terrenis quas imitatū

in diligendo terram dicente pphета in ps. 48. Homo cum in honore esset nõ intellexit: comparatus est iumentis insipientibus et similis factus est illis: Et iste sunt septem similitudines quas habet anima ad deum in seipso non comparando ad aliquid extrinsecum.

¶ 8° Deus est vnus in toto mundo et non est alius deus. Deutero 32. Uidete quod ego sim solus: et non sit alius deus preter me. Et apostolus ad Ephe. 4. Unus deus: vna fides: vnum baptisma: vnus deus: pater omnium: qui ẽ super omnes: et super omnia et in oĩbus nobis. Sic anima rationalis vnica est in toto corpore humano: nec alia esse potest: quia vnica forma sufficit vni materie. et vni regno vnus rector satis est. et quia deus est vnus: ideo diligit vnitatem et concordiam dicente saluatore Jo. 17. pater serua eos quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut et nos. ¶ In huius figuram in principio creationis rerũ scriptum est Geñ. 1. Factum est vespere et mane dies vnus et non primus ad commendandam vnitatem. Et ideo si anima deo cupit perfecte assimilari debet cum omnibus eẽ vnita in vinculo pacis et concordie: quia dicitur Eccli 25. In tribus beneplacitum est spiritui meo que sunt probata coram deo et hominibus: concordia fratrum: amor proximorum: vir et mulier sibi bene consentientes. Si autem anima sit litigiosa et non vnita cum proximis: non est similis deo: sed illi mulieri inique que condẽnata fuit a Salomone que dixit. 3. Re. 3. Nec mihi nec tibi sit: sed diuidatur.

¶ 9° Deus non continetur a mundo: sed econuerso continet mundum vniuersum. Nam deus est mundi superior ipsum regendo: inferior portando: interior replendo: exterior circundando: ¶ Sic secundum Damascenum libro. 1. ca 18. Anima non continetur a corpore sed continet illud: sicut ignis ferrum et in ipso existens suas operationes operatur: Unde anima qua si superior regit corpus: quasi inferior portat: quasi interior replet: et quasi exterior circundat: Et quia deus continet vniuersum: nec ab eo continetur: ideo diligit illas animas que sua corpora continent sub regula ipsius anime. Et si anima deo cupit assimilari perfecte debet ipsum corpus continere sub suo imperio non ab ipso contineri quia dicit Paulus ad Galathas. 5. Qui autem sunt christi carnem suã crucifixerunt cum vicijs et concupiscentijs.

¶ 10° Deus potest viuere et intelligere sine mundo: quia ante mundi constitutionem in seipso viuebat sine mundo: quia bonorum nostrorum non eget. sic anima rationalis potest viuere sine corpore: et intelligere sine corpore: Hoc modo vidit Joannes euangelista animas interfectorum viuere et clamare et dicere Apoc. 6. Usquequo domine sanctus et verus non iudicas et non vidicas sãguinem nostrũ de his qui habitant in terra.

¶ 11° Deus videt omnia que sunt ĩ mundo ad Heb. 4. Et non est vlla creatura inuisibilis in cõspectu eius: Omnia autem sunt nuda et aperta oculis eius: et tñ non videtur Exo. 33. Non videbit me homo et viuet: Et Jo. j. Deum nemo vidit vnq̃. Sic aĩa rõnalis cognoscit oĩa que sunt in corpore et tñ ipsa nõ videtur. Et sicut deus videtur p suos effectus quos producit in mũdo. Ro. j Inuisibilia dei p ea q̃ facta sunt ĩtellecta ↄspiciũt: sic aĩa p suos effect⁹ ĩ corpe cogñscit: et sic a fructib⁹ eoꝝ cognscetis eos

Sic Arist. p° de An.

¶ 12° Deus licet nō audiatur: minime tamen dormit ī mundo maiori iuxta illud psal. Ecce nō dormitabit neq3 dormiet qui custodit israel: sed semp opatur creando nouas creaturas vel cōseruando creatas. Sic aīa rationalis licet corpus dormiat: non tm̄ ipsa dormit sed vigilat: vnde dicit Homo Ego dormio quo ad corpus: ꝛ cor meū vigilat quo ad animā. Et quia de° ē vigilans ideo diligit vigilātes. Figura hui° est Luc. 2. Nā angelus dn̄i apparuit pastoribus vigilātib° ꝛ custodiētibus vigilias noctis supgregē suū. Et ideo si aīa deo cupit perfecte assimilari debet esse vigilās quia dicit xp̄s iesūs Mathei 24. Uigilate q2 nescitis qua hora dn̄s vester vēturus sit. Que autē est ociosa similis ē illis de sodoma. qui igne celesti consumpti sunt Gene. 19. Sic ociosi igne concupiscentie incenduntur.

¶ 13° Deus implet totū vniuersum: et est ī omnibus partibus vniuersi Iere. 23. Celū et terrā ego implebo dicit dominus. ¶ Sic aīa implet totum corp° et est in oībus partibus eius. Et sicut deus ī oībus partib° vniuersi aliquid operatur: quia vt dicit Ber. ad Eugeniū. Deus in seraphin amat vt caritas: ī cherubin nouit vt veritas: in tronis sedet vt equitas: in dn̄ationibus dn̄atur vt maiestas: in pr̄icipatibus regit vt pricipium: ī potestatibus tuetur vt salus: in virtutibus operatur vt virtus: in archangelis reuellat vt lux: in angelis assistit vt pietas. ¶ Sic aīa rōnalis ī omnibus partibus corporis aliquid operat᷑. Nam ī oculis videt: in auribus audit: ī naribus odorat: ī palato gustat: ī līgua loquitur: in pectore digerit: ī corde mouet: ī manibus operatur: ī pedibus ambulat. Et omnia mēbra ī suo esse conseruat: O mirabilis dignitas aīe rōnalis: que ita in esse conseruat suum vniuersum sicut deus conseruat suum.

¶ 14° Deus non maculatur sordibus huius mundi q̄uis ipsum totum impleat. sicut radius solis non maculatur a sordibus luti super quod transit. ¶ Sic aīa rōnalis non īquinatur sordibus corporis nisi consentiat: Ymo pōt se a peccato mundam preseruare cum dei adiutorio: quia peccatum nō est peccatum nisi sit voluntariū. Et ideo si aīa cupit deo pfecte assimilari: debet cauere ne īquinetur ab aliqua corporis parte: nō a visu: non ab auditu: non a pedibus: et sic de alijs: sed dicat cum ps. Fiat cor meum īmaculatū ī iustificationibus tuis vt non cōfundar.

¶ 15° Deus nobilius ornat in vniuerso suo vnam partē q̄3 aliam. Nam nobili° ornauit solem: lunā: stellas: aurum: argentum: lapides preciosos: arbores: q̄3 alia multa: quamuis omnia in suo ordine sint condecenter ornata: quia vidit deus cūcta que fecerat et erāt valde bona. Gene. 1. Sic aīa rōnalis licet omnē sui corporis partē ornet: nobili° tamē vnam q̄3 aliā. Nam decentius ornauit manus q̄3 pedes: et caput q̄3 manus: et oculum q̄3 calcaneum. Et ideo si cupit deo perfecte assimilari: debet decentius ornare aliquas corporis partes: puta oculos per pudicū aspectum: linguam per silentiū discretum: gulam p rigidā abstinentiā: manum per sollicitā operationē: vt dilect° dicere possit illud Cāt. 4. Tota pulcra es amica mea: ꝛ macula nō est ī te: Uulnerasti cor meū ī vno oculoꝝ tuoꝝ: Fauus distillans labia tua sponsa: mel et lac sub lingua tua.

¶ 16° Deus q̄uis sit in omni parte vniuersi: tamen mediāte vna parte influit in aliā et regit aliam: verbi gratia Mediantibus corporibus celestibus fluit

in hec corpora inferiora corruptibilia: et mediantibus angelis fluit in corpora celestia ipsa mouendo: et mediante sole influit lumen et virtutez in alios planetas et in viuentia inferiora. Sic anima quãuis sit in toto corpore et in omni parte: tamen principaliter vr esse in corde: sic deus est principaliter in celo: et mediante corde influit motum in omnes partes corporis: et mediante cerebro in omnes sensus: et ideo sicut deus est vnicus imperator in vniuerso habens oẽs sub suo dominio: sic anima est vnica imperatrix in suo corpore habẽs sub se oẽs sẽsus et dicit huic vade et vadit: veni et venit: o dignitas magna.

¶ 17° Deus in suo vniuerso est cã incrementi et augmẽtationis: nutritionis et generationis in plantis: herbis: arboribus: floribus: fructibus et animalibus: quia si subtraheret suam influentiam: nullũ fieret incrementum. nec augmentuz nec generatio Ysa. 66. Ego suz qui alios parere facio. ego qui generationem alijs tribuo. Sic anima rõnalis in suo vniuerso est causa generationis: nutritionis: et augmentationis membrorum: qz sine ipsa non fieret generatio aliqua nec augmentatio: et si cupit deo perfecte assimilari debet augmentare sensus tã exteriores quã interiores in processu virtutum et morum: ascendẽdo de virtute in virtutem donec veniat ad completũ augmentum perfectionis: quia dicitur ꝓuer. 4. Iustorũ semita quasi lux splẽdens procedit et crescit vsqz ad perfectũ diem.

¶ 18° Deus regit et gubernat vniuersuz suum et disponit cum summa prouidẽtia Sap. viij. Attingit ergo sapientia a fine vsqz ad finem fortiter: et disponit oĩa suauiter: et siquid inordinatum acciderit: per condecentem iustitiam et correptionẽ ordinat et regulat iuxta illud ps. 88. Si autem derelinquerint filij eius legem meam et in iudicijs meis nõ ambulauerint: si iustitias meas ꝓphanauerint et mandata mea non custodierint: visitabo in virga iniquitates eoruz et in verberibus peccata eorum. Sic anima rationalis gubernat et regit et disponit suum vniuersum. Et debet cum prudẽtia et sapientia gubernare omnes partes huius sui vniuersi: qz sic deo assimilat et placet vñ paulus Ad thesal. 4. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisqz vas suum possidere in sanctificatione et honore: non in passione desiderij: Si autem quid iniustuz in sensibus acciderit: debet cuz debita punitiõe ordinare et corrigere Hoc modo corrigebat anima pauli in suo vniuerso occurrentes deffectus: quando dicebat. j. Cor. 9. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo: ne forte cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar.

¶ 19° Deus vnitus est nature humane passibili pͦ. et postmoduz impassibili qz verbum caro factum est Jo. pͦ. Et in illa natura passibili se humiliauit vsqz ad mortem: mortem autẽ crucis: Ad phil. 2. Et tanquã agnus ad occisionem duct⁹ est et non aperuit os suum ad maledicẽdum: nec ad comminandũ Ysa. 53. Sic anima rationalis pͦ vnita est corpori passibili et corruptibili. Sap. 9. Corpus qđ corrumpitur agrauat animam: 2°. vnitur corpori impassibili et immortali. j. Cor. 15. Seminatur corpus in corruptione: surget in incorruptione: seminat in ignobilitate surget in gloria: sed non prius quod spirituale est sed quod animale deinde quod spirituale. Et ideo si anima deo vult perfecte assimilari debz in ista carne passibili se hũiliare ad passiones: non murmurando: non maledi-

cendo: non reddendo maluʒ pro malo: nec maledictum pro maledicto: j. petri. 2. Christus passus est pro nobis: vobis relinq̃ns exẽpluʒ: vt sequamini vestigia eius: q̃ cũ malediceret nõ maledicebat: cũ pateref nõ cõminabat: tradebat autẽ iudicanti se iniuste: Qui peccata nr̃a ipse pertulit in corpore suo super ligmuʒ vt peccatis mortui iustitie viuamus. O q̃ꝫ rare anime deo perfecte assimilãtur.

¶ 20 Deus est omnipotens quia potest omnia que vult: nec est qui eum possit impedire sed omnia quecũq; voluit fecit in celo ꝛ in terra. Sic anima rationalis quando erit glorificata: erit omnipotens q: quidquid volet fiet ꝛ quicquid nollet nõ fiet. Et ratio est quia aĩa glorificata erit adeo conformis voluntati diuine q̃d quicquid illa volet ꝛ ip̃a volet: ꝛ quicquid nollet: ꝛ ip̃a nollet ꝛ iõ ei⁹ adimplebit desideriũ ꝛ nulla creatura poterit impedire ꝑꝑ conformitatẽ cuʒ voluntate diuina: ꝛ tunc implebitur illud dictum prophete loquentis ad animam suam in p̃s. cij. Qui replet in bonis desiderium tuuʒ. O dignitas magna anime rationalis.

¶ 21⁹ Dei secreta consilia sunt inuestigabilia per naturam: dicẽte apostolo ad Ro. xj. O altitudo diuitiarum sapiẽ ꝛ scientie dĩ q̃ꝫ incõprehẽsibilia sunt iudicia eius ꝛ inuestigabiles vie eius: quis cognouit sensum dñi: aut quis consiliarius eius fuit. Sic anime rõnalis secreta consilia sunt per naturam inuestigabilia: Iiere. 17. Prauum est cor hominis ꝛ inscrutabile: quis cognoscet illud. Et hanc sĩlitudinem aĩe rõtionalis ad deũ facit paul⁹ dicẽs ꝓ ad Cor. 2. Quis enim scit hominum que sunt hominis: nisi spiritus hominis qui in ipso est: ita et que dei sunt nemo cognouit nisi spiritus dei. Et sic patet quomodo anima rationalis est quasi alter deus.

¶ 22⁹ Deus in mente sua habet totum vniuersum descriptum ꝑ ydeas ꝛ similitudines omniuʒ vnde dr̃. Jo. j. Quod factũ est. s. mũdus iste: in ipso vita erat. Et paulus ad Ro. xj. In ipso sunt omnia: ꝛ Boetius dicit de ipso deo. Mundum mente gerẽs similiq; ymagine formans. Sic anima rationalis in se continet oĩum rerum corporalium ꝛ totius mundi ydeas ꝛ sĩlitudines: vnde vocatur locus specierꝫ ꝛ sĩlitudinum rerꝫ sicut. n. potest omnia cognoscere ita pot omniũ spẽs ꝛ sĩlitudines in se ipsa recipere ꝛ cõtinere. Figura huius continentie põt haberi in veste poderis: que erat ornamentuʒ summi sacerdotis: in qua erat descriptus vniuersus orbis representatiue ꝛ figuratiue: quia illa particularia ornamẽta representabãt singulas mundi partes. Exo. 28. ꝛ Sapien. 18. Moraliter summus sacerdos est verbum summi p̃ris vel christus qui ẽ sacerdos ineternuʒ. Uestis qua se induit est anima rationalis quia habitu inuentus est vt homo ad Phil. 2. In hac veste sunt descripte omnes mundi partes per earum sĩlitudines exñtes in anima. Et ideo sĩlis est deo.

¶ 23⁹ Deus est in seipso pulcerrimus in paradiso. Sap. 7. Candor est lucis eterne speculum sine macula: Et. j. ad Cor. 2. Oculus non vidit: nec in cor hominis ascẽdit que preparauit deus his qui diligunt illum. Sic anima rõnalis est pulcerrima. Cant. v. O pulcerrima mulierꝫ Figura hui⁹ pulchritudinis hr̃ iudith. ꝫ In iudith vidua: quã cũ vidissent ornatã filij israel stupẽtes mirati sunt nimis eius pulchritudinẽ: Judith q̃ interp̃tatur ↄfitẽs ꝛ ẽ vidua ẽ aĩa rõnalis ad cõfitendũ ꝛ laudãdũ deũ creata: q̃ vidua dr̃ ꝑꝑ sui spõsi mortẽ: q̃ cũ ornata fuerit

vestibus suis gloriosis stupentes angeli illi⁹ pulchritudinē admirabunt̄. Ecci. 43. Pulchritudinē cādoris eius admirabit̄ oculus. Hui⁹ anime pulchritudinē τ sapiētiam admirant̄ babilonici.i. mūdi sapiētes dicētes illud Judith.xi. Nō est talis mulier sup terrā in aspectu et pulchritudine τ sensu verborum. O magna formositas aīe rōnalis qñ est virtutibus adornata: si aūt sit viciosa est similis carbonib⁹ dicēte ꝓpha denigrata est sup carbones facies tua.

¶ 24⁹ Deus est infinit⁹ in essentia: in potentia: in duratione dicēte ꝓpha in ps. 144. Magnus dñs τ laudabilis nimis τ magnitudinis ei⁹ nō ē finis. Sic anima rōnalis: quo ad capacitatē est infinita: q2 est capax dei infiniti. q̄ ad memoriam τ volūtatē τ intellectū: τ ideo in signum huius nullo finito pōt saciari dicente saluatore Jo. 4. Oīs qui biberit ex hac aqua sitiet iterū: qui autē biberit ex aqua: quā ego dabo ei: nō sitiet in eternum: τ ex istis patet quō anima rōnalis est similis deo: τ quasi alter deus p istas viginti quattuor silitudines. ¶ Et iste silitudines anime rōnalis ad deum pñt figurari in illis viginti quattuor seniorib⁹ qui circunstabāt tronū dei: τ ꝓcidētes adorabāt sedentē sup tronū: τ mittebāt coronas suas añ tronū τ laudabāt deū dicentes. Dignus es dñe de⁹ nr̄ accipe gloriam τ honorē τ virtutē: quia creasti omnia τ pp voluntatē tuā creata sunt: Apoc. 4. τ. v. Moraliter p tronū in q̄ sedet deus intelligi pōt aīa rōnalis: q2 aīa iusti sedes est sapiētie. Per viginti quattuor seniores circunstantes tronū intelligūtur iste viginti quattuor silitudines aīe ad deū. que bene p seniores designant̄: q2 sicut senectus reddit hoiem: venerabilē. dignū: τ sapiētē: sic iste ad deū silitudines reddūt ipsā animam venerabilem τ dignam τ sapientē. Et isti seniores ꝓcidebant ante sedentē in trono: τ ꝓiiciebant ad pedes eius coronas suas τ ipm̄ laudabant τ glorificabāt: q2 anima istas silitudines ad deū que sunt eius singulares prerogatiue τ omnē gl̄iam τ honorē quem habet ex eis debet ꝓhijcere ante pedes sedētis in trono: cognoscēdo oīa ista dona singularia esse a diuina bonitate τ liberalitate donata: τ debet se ante ipsū incuruare τ adorare τ laudare τ magnificare dicēdo. Dignus es dñe deus noster accipere gloriā τ honorem τ virtutem: quia creasti omnia τ pp voluntatē tuam creata sunt: Ex quibus patet quomodo anima est deo silis in accidentalibus proprietatibus: venite ḡ ascendamus ad montem domini τ docebit nos vias suas.

¶ De duodecim rationalis anime passionibus. Cap. x.

De passionibus anime

Venite ascendamus ad montē domini τ ad domum dei iacob τ docebit nos vias suas: Postq̄ ingressi sumus in desertum τ solitudinē aīe rōnalis inuestigādo ei⁹ nāā: noīa: officia. ꝓcedēdū ē vlteri⁹ τ interi⁹ ad indagādū mirabilia q̄ i ei⁹ abditis occultāt̄. Cū. n. aīa rōnalis sit ad ymaginē τ silitudinē dei isiniti: infinitatē quādā in se ↄtinet i exhaustibilē pp ↄtinētiā oīu; isemetipsa vñ in pñti cap̄ videbim⁹ eius passiones q̄ sunt q̄si ianue quib⁹ oīa igrediunt̄ ad aīa; ipsā. Passio aūt sic magistralit̄ describitur. ¶ Passio est mot⁹ appetitus ꝓueniēs ex apphensione alicui⁹ vt conuenientis vel disconuenientis: presentis vel absentis. Ad passionem tria requirun-

Anima quodāmodo est infinita.

tur. Prima est apprehensio boni conuenientis presentis vel absentis. vel mali disconuenientis presentis vel absentis. Secūda est appetitus siue potentia appetitiua. Tertia est motio siue inclinatio media causata in appetitu ex illa preuia apprehensione. Et talis motio siue inclinatio est formaliter passio inchoata in virtute apprehensiua ꝛ derelicta ꝛ terminata in virtute siue potentia appetitiua. ¶ Passio est quadruplex: cui correspondet 4ᶠ apprehensio preuia et quadruplex subiectum. Prima est naturalis que est inclinatio forme naturalis ad bonum sibi conueniens siue ad proprias operationes. Sicut materia inclinatur ad formam: ignis ad ascendendum: celi ad influendum. Ista passio naturalis sequitur cognitionē et apprehensionem principij separati dei qui est primus motor dirigens opus in finem suū. cuius cognitio siue apprehensio est in igne ascendente sicut cognitio et intentio sagittantis est in sagitta missa. Subiectū hui⁹ passiōis est ipsa potentia naturalis appetitiua sui conueniētis ꝛ refugitiua sui discōuenientis. Secūda est animalis siue sensitiua que formaliter est inclinatio appetitus sensitiui ad aliquod bonū vtile vel delectabile ꝓsequendum. Et ista sequitur apprehēsionem sensitiuā interiorem siue exteriorem. Subiectum ei⁹ est appetitus sensitiuus. Tertia est rōnalis que est formaliter inclinatio appetitus rationalis ad aliquod bonū vel malū prosequendum vel fugiēdum: et ista sequitur cognitionem ꝛ apprehensionem rationis deliberantis ꝛ dictantis de particularibus agendis vel vitandis. Subiectum eius est appetitus rationalis. Quarta est intellectualis que est inclinatio quedam ad bonum faciendum ꝛ ad malū fugiendum in vniuersali. Et ista sequitur cognitionem seu apprehensionē pure intellectualem: seu dictamen consciētie simplicis: ostendentis principia practica in vniuersali: vt omne bonū est faciendum: et omne malū est vitandum. Et ista est sinderesis: que est quedā inclinatio seu stimulatio ad bonum amādum et malū odiendum in vniuersali. Subiectum huius passiōis intellectualis est voluntas. ¶ Causa autē harum passionum maxime animaliū, est quadruplex. Nam vel originantur ab innata cōplexione calida: frigida: humida: ꝛ sicca: siue sanguinea: colerica: fleugmatica et melācolica: vel originātur ab ipsis sensibilibus exterioribus agentibus in sensus exteriores ꝑ: deīde in interiores. Uel originantur a celorum influētia dispositiue ꝛ remote qualificāte diuersimode corpora: ꝛ inclinante ad diuersa appetibilia: vel originātur a ratiōe. Nā ex actibus rationis discurrentis vel cōferentis: deriuantur immutationes ad cor humanū: ꝛ exinde ad cerebrum: et a cerebro ad sensus exteriores puta ad oculos per lachrimas: ad linguam per clamorem: ad manus per complosionē aut alijs modis varijs. ¶ Obiectū harum passionum est triplex bonū: ꝛ triplex malū sibi oppositum. Primū bonum est bonū vtile: quod appetitur non ꝓpter se: sed propter aliud: quasi vt q̄ddam mediū per quod ī aliud tendit vt puta diuitie sūnt bonū vtile q̄ appetuntur vt quoddā mediū p qḋ hō possit habere victum: vestitum: delicias: et honores: Hoc bonum ordinatur in finem aliquem extra se: ꝛ sibi opponitur malum damni: hoc bonum vtile naturaliter magis appetunt senes q̄ȝ iuuenes. ¶ 2ᵐ bonum est delectabile quod appetitur propter se sicut quies in re desi-

De subiecto passionū

detata & propter complacentiam & delicias: vt puta delectatio aliorum ludorum & venereorum que solum propter complacentiam appetuntur: Hoc bonum delectabile est finis appetitus sensitiui: & sibi opponitur malu3: pene hoc bonum delectabile maxime appetũt iuuenes passionum sectatores. ¶ 3m bonum est bonum honestum: quod appetitur vt terminans appetitum intellectiuum: & tale bonum sunt virtutes: gratia: dona: beatitudines: fruct9 & vltimo ipse deus: qui simpliciter terminat appetitum intellectiuum videlicet voluntatem: & tale bonum est finis appetitus intellectiui. s. voluntatis secundu3 quid in via & simpliciter ĩ patria: & sibi oppõitur malum culpe prout sunt vicia atq3 peccata: & hoc bonum appetunt homines sapiẽtes. ¶ Ex istis obiectis diuersimode consideratis prout conuenientia: & disconuenientia: presentia: & absentia: facilia: & ardua sunt: colligũtur in anima varie passiones siue inclinatiões: sex in virtute concupiscibili: & sex in irascibili que hic ordinate disponuntur incipiendo a virtute concupiscibili.

¶ Prima passio virtutis concupiscibilis est amor. qui est quedã inclinatio anime ad bonum absolute sibi commodum et conueniens. Nam bonum habet virtutem attractiuam. Bonum ergo apprehensum mouens appetitũ concupiscibilem: causat in eo quandam inclinationem ad bonum commodi absolute: non ad aliquod bonum contractũ. Et ista inclinatio causata in appetitu est amor qui est prima passio & origo omnium aliarum sequentium passionum. Nam ex amore alicuius rei oritur odium sui contrarij. spes adipiscendi illã: gaudium de eius presentia: tristitia de eius absentia: &c. ¶ Iste amor est triplex: Naturalis qui est inclinatio ad bonum conueniens proprie nature: et isto amore ignis appetit & inclinatur ad esse sursum: et terra deorsum. Sensualis qui est inclinatio ad bonum delectabile conueniens appetitui sensitiuo: & isto amore ocul9 appetit & inclinatur ad visibilia delectabilia sensui visu3. De isto amore sensuali dĩ Eccs. j. Nõ saturaẽ ocul9 visu: nec auris auditu implet. Rationalis siue intellectualis qui est inclinatio quedam ad bonum conueniens appetitui rationali. i. voluntati. Et cum isto amore anima amat ea q̃ sunt conuenientia appetitui rationali. i. voluũtati puta virtutes et ipsum deum. Uirtutem amabat ille cui dicitur ĩ ps. 44. Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatẽ. Deum amabat ille qui dicebat in ps. 17 Diligam te domine fortitudo mea: Et Boetius inest. n. mentibus nostris quedam summi veriq3 boni naturaliter inserta cupido9 ¶ Iste amor si preuenit iudicium rationis est indifferẽs nec bonus nec malus moraliter. si contra iudicium rationis est malus: si secundũ iudicium rationis est bonus moraliter secundum proportionem debitã. Preterea aduertendum q3 iste amor si intẽdatur vocatur zelus: qui est amor vehemens siue intensus non compatiens consortium in amato: nec compatiens aliquod contrariũ fieri cõtra rem amatam. Hoc modo maritus zelotypus intense amat vxorem non compatiens cõsortium in illa re amata. Hoc etiam modo Christus habuit zelum & amorem intensum diuini honoris quando eiecit vendentes de templo Jo. 2. de quo scribitur in ps. zelus domus tue comedit me. Iste zelus si non sit secundum sciẽtiam & prudentiam malus est: de quo ad Ro. 10, Emulationẽ quidẽ dei ha

Amor. Zelus.

bent sed non secundum scientiam. Si autem sit regulatus a prudentia ⁊ scientia tunc est laudabilis: et talis fuit zelus Helie prophete contra transgressores diuinorum mandatorum qui dixit. 3. Re. 19. zelo zelatus sum pro domino deo exercituū. ¶ Ultimo aduertendū ꝙ ista prima passio videlicet amor est radix origo et fundamentum omnium aliarum passionum: et est prima ianua qua omnia alia ingrediuntur ad animam. et ideo summa cum diligentia regulandus ne labatur ad nociua vel inutilia. Nam si ipse sit viciatus omnia q̃ ingrediuntur ad animam sunt viciata: ⁊ econuerso si sit sanus omnia que ad animam ingrediuntur sunt saluberrima: quia non potest arbor mala bonos fructus facere: neque arbor bona malos fructus facere Math. 7. Et ideo clamat Salomon dicens prouer. 4. Omni custodia serua cor tuū: qd̄. scz. est fons amoris quoniam ex ipso vita procedit.

¶ 2. passio est odium: Quod est quedā disconuenientia ⁊ repugnantia passi ad agens. Nam malum habet virtutem expulsiuam siue repulsiuā: et ideo malum incommodi apprehensum causat in appetitu vnam passionem que dicit̄ odium: et est contraria amori. ⁊ est quedam disconuenientia siue repugnantia ⁊ disproportio ipsius appetitus ad ipʒ malum incōmodi. Istud odium est triplex: Naturale qd̄ est dissonātia appetitus naturalis ad sibi repugnans vel ad malum sue nature cōtrarium. Hoc modo appetitus naturalis in igne odit locum deorsum tanq̄ dissonum sue nature. Et appetitus naturalis ligni odit ignem suam naturam destruentē. Sensuale qd̄ est disconuenientia appetitus sensitiui ad sensibile sibi incōmodū et nociuum. Hoc modo Lippus odit lucem oculum contristantem quia oculis egris odiosa est lux. Rationale qd̄ est dissonantia appetitus intellectiui. s. voluntatis ad malum sibi incōmodum et nociuum. Hoc modo iustus odit iniquitatem sicut odibat ille ꝓpha qui in ps. 118. dicebat: Omnem viam iniquam odio habui. Istud odium si sit multum intensum vocatur abbominatio que est intensa et vehemens dissonantia appetitus ad malum sibi incommodum. Hoc odium intensum habebat ille qui i ps. 118. dicebat Iniquitatē odio habui et abbominat⁹ sum. Istud odium si sit naturale tantum vt in brutis in quibus non est ratio: sicut ouis odit lupum: non est peccatum. Si etiaʒ preueniat iudicium rationis sicut accidit in primo occursu inimici sic est indifferens. Si autem sit contra iudicium rationis sic est vicium. Hoc modo odibant filij Iacob fratrem suum Ioseph: nec poterant ei quicq̄ pacifice loqui. Gen. 37. Si autem sit secūdum iudiciū rationis tunc est virtus. Hoc modo ꝓpheta odibat scelestos qui in ps. 118. dicebat Iniquos odio habui: et legem tuā dilexi. Preterea aduertendum ꝙ odiū oritur ex amore. Nihil. n. oditur nisi quia oppositum eius diligitur: et ideo sequitur conditiones amoris. Nam si amor est indifferens: sic ē odium. Si amor malus: odium est malum. Si amor sanctus odium sanctum. Si amor intenditur: odium intenditur: si remittitur: remittitur. Si eradicatur: eradicatur. Et pro tanto diligenter vigilet contemplator ad custodiendam primam passionem amoris que est ianua omnium aliarum.

¶ 3. passio est desiderium qui est amor boni absentis. Nam bonum inquantum conformat sibi appetitum causat

in eo passionem illam que dicitur amor inquantum vo ipsum bonum absens attrahit ad seipsum appetitum causat in eo passionem que dicitur desideriū: quod est amor rei absentis. Istud desiderium si sit intensum nominatur cō cupiscentia que nihil aliud est q̄ deside rium intensum rei absentis. Istud desiderium et concupiscentia est triplex: videlicet Naturalis que est desideriuз intensum siue appetitus intensus aut vehemens rei delectabilis absentis conuenientis nature animalis: siue conseruantis naturam animalis: vel quo ad speciem et sic est concupiscētia venereorum: vel quo ad indiuiduum et sic est concupiscentia ciborum et potus: Et d̄ isto desiderio et concupiscentia dicitur in ps. Sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. Animalis que est desiderium intensum siue appetitus intensus delectabilis absentis secundum imaginationis apprehensionem. Et sic est cō cupiscentia diuitiarum: pecunie: vestiū: domorum et vasorum: que non afferunt delectationem secundum sensum carnis: sed secundum apprehensionem ymaginationis. De ista concupiscentia dixit Judas Machabeus militibus suis Mach. 4. Non concupiscatis spolia quia bellum contra nos est. Spiritualis que est intensum desiderium rei absentis conuenientis appetitui rationali. i. voluntati: Et isto modo desiderā tur virtutes et ipse deus. De hac concupiscentia et intenso desiderio spirituali ardebat ps. cum diceret: Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Ista concupiscentia si preuenit iudiciū rationis est indifferens ad bonū vel malum: quia primi motus non sunt in potestate nr̄a. Hoc modo filij concupiscunt lac sine dolo. 1 petri. 2. Quasi mō geniti infantes sine dolo lac cōcupiscite. Et si sit contra vel preter iudiciū rationis est vicium atq; petm̄: hoc mō filij israel in deserto contra iudicium rōnis concupiuerunt carnes: et venit ira dei super eos et mortui sunt et sepulti: et vocatus est locus ille sepulcra concupiscentie. Nūeri. xi. Hoc modo Achan filius charmi concupiuit spolia et aurū ierico contra preceptū domini dicens iosue. 7. Uidi inter spolia palliū coccineū valde bonuз: et ducētos siclos argenti et cōcupiscens abstuli &c̄. ¶ Si autē sit scd̄m rectam rationē est virtus et meritoria regni celestis. Sap. vj. Concupia sapiētie deducit ad regnū perpetuum. Et ppea debet esse contemplator cautus circa istud desideriū et cō cupiscētia quaten⁹ sub regula rōis restringatur. Et ista 3ª passio sequit̄ ɔditiones pme. s. amoris: q2 ad ei⁹ intēsionem intēdit̄ ad remisionē remittit̄ et ad eradicationem eradicatur.

¶ 4ª passio Fuga q̄ opponit̄ desiderio nā maluз aprehensuum vt absens et imminēs causat i appetitu ɔcupiscibili passionē q̄ dr̄ fuga q̄ est quedā discōuenientia et improportio siue resiliētia appetitus ab ipō malo aprehēso et iminēti. Et cū ista fuga intēdit̄ vocatur abhominatio siue horror. Hoc mō canis videns baculū eleuatū ad pcutiēdū horret et fugit apphēsionem mali iminentis. Ista fuga est triplex. Naturalis que est disconuenientia et resilientia quedam a malo aprehenso et imminenti disconueniente ipsi nature: sicut homo fugit mortem imminentes: Hoc modo fugit Dauid a facie saulis querentis interficere eū. i. Re. 18. et. 21. ¶ Animalis siue sensualis que est disconueniencia seu resilientia quedā ab obto malo apprehē

so vt imminente discōueniente appetitui sensitiuo: sic gustus fugit amara: et tactus dura et aspera. Hoc modo fugit agar ancilla a dn̄a sua sarra qr verberibus affligebat eam. Gen̄: 16. Spiritualis qui est resilientia quedā a malo imminente disconueniente appetitui rōnali.i: voluntati: sic vir iustus fugit pctm̄ q̄si colubrum. Hoc mō ioseph patriarcha fugit adulterium relinquens palliū in manu vxoris pharaonis ipsum inuitantis ad peccandum. Gen̄ .39. ¶ Ista fuga mali si sit preueniens iudiciū rōnis est indifferens: qr sic est primus motus: si sit preter vel contra iudicium rōnis est vicium et peccatum. si sit secundū iudiciū recte rationis est virtus atq meritum: et ista fuga sequitur odium quo ad intensionē et remissionem et eradicationē. Unde cautus sit contemplator vt ista aīe passio debita ratione reguletur: ne fugiat non fugienda: et nō fugiat fugienda quia qui timet pruinam irruet super eum nix.

¶ 5ᵃ passio est gaudiū: Nam bonum apprehensū vt presens adeptum et aquisitū dat ipsi appetitui concupiscibili quietationem quandā in ipso bono adepto et presenti et sic in ipso appetitu generatur passio que dicitur gaudiū: quod ē formal'r quedā quies appetitus in aliq̄ bono sibi conuenienti amato desiderato et presenti siue adepto: sic sitiens qui amauit et desiderauit et adeptus est vinum: in eius gustu gaudet letaī et quiescit. Istud gaudiū si intendatur diuersimode nominatur scd̄m effectus. Nam vno modo dr̄ letitia quasi latitia quia gaudium intensum dilatat cor: dr̄ exultatio inquātum tale gaudium manifestatur ex per pedes quasi ex saltatio: dr̄ plausus inq̄tum manifestatur ex per manuū repercussionē a plaudo plaudis: dr̄ hylaritas inquantum manifestatur p faciē et oculū ab hilaro as: q̄ est letificare: dr̄ iocūditas inquātū manifestaī per alia membra et alios actus. vt pz in iocis. vnde et iocunditas dicta est. Istud gaudiū siue delectatio est quadruplex sicut est quadruplex vis apprehēsiua. Prima est in sensu exteriori quando habet obū delectabile pn̄s: sicut oculus gaudet et delectatur in visione solis. Eccs. xj. Dulce ē lumē et delectabile est oculis videre solem. ¶ 2ᵐ in sensu interiori.i.in ymaginatione quando obm̄ delectabile est sibi pn̄s: sicut mater gaudet et delectatur ymaginando filium absentē. Hoc mō gaudebat mr̄ tobie ymaginando filium absentē quādo dicebat Tob. x. Heu me fili mi: vt quid te missimus perigrinari lumen oculorū nr̄orū: baculum senectutis nr̄e: solacium vite nr̄e. ¶ 3ⁿ in ratione inferiori quando hēt obm̄ quesitum et adeptum siue pn̄s. sicut delectatur qui scientiam aliq̄ diu quesiuit et inuenit. Hoc mō gauisi sunt magi videntes stellam quam amiserant et inquirebant de quibus dr̄. Mat. 2. Uidentes aūt stellā gauisi sunt gaudio magno valde: et hoc gaudium fuit in inferiori portione rationis qr immediate circa creaturam. ¶ 4ᵐ est in ratiōe superiori qn̄ habet obm̄ sibi conueniēs pn̄s et vnitū: sicut anima in contemplatione deo vnita gaudet et delectatur cum sponso: hoc gaudium habuit Abachuc propheta cū dixit Abach. 3. Ego autem gaudebo in domino et exultabo in deo iesu meo. Et virgo maria quando dixit. Luce. P. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. ¶ Istud gaudium si preueniat iudicium rationis est indifferens sicut in pueris qui gaudent et delectantur in suggēdo mr̄is vbera. Et si sit contra vel preter iudicium rationis. sic est pec-

Si sit cõtra vel preter iudicium rationis sic est peccatũ vel passio consequẽs ad peccatũ. Hoc modo adam ꝛ eua delectati sunt in pomo videndo ꝛ gustando: d qua dicit Gen.3. Uidit igitur mulier lignum ꝙ esset bonum ad vescẽdũ et pulchrũ oculis aspectu ꝙꝫ delectabile tulit ꝛ comedit. Si autẽ sit ꝫ rationẽ tunc est meritũ ꝛ virtus. Hoc mõ gauisi sunt discipuli de christi resurrectione de quibus Jo.xx. Gauisi sunt ergo discipuli viso domino. Caueat ergo diligenter contemplator istud ostiũ: ne gaudium aliquod contra rationem ingrediatur ad animam.

¶ 6ª pasio est dolor siue tristitia nã cuꝫ apprehenditur malum vt presens ꝛ cõiunctum: vel bonum vt amissum qđ vt sic habet rõnem mali nociui: oritur in appetitu concupiscibili displicentia quedam de malo presenti siue de bono absente que dicit dolor siue tristitia: que ẽ perceptio disconuenientis coniuncti vel conuenientis amissi. Iste dolor seu tristitia si sit intensa vocatur accidia: vnde dicit Damascenus: quod accidia est tristitia aggrauans immobilitãs in tantuꝫ vt vocem auferat qꝛ prohibet locutionẽ. Iste dolor est quadruplex. ¶ Primus est sensualis exterior: qui consurgit ex apprehensione obiecti discõueniẽtis ipsi carni ꝛ dicitur ꝓprie dolor. hoc dolore fuit affectus anthiocus rex de q̃ dicitur 2 mach.9 Apprehendit eum dolor dirus viscerum ꝛ amara interioruꝫ tormẽta. ¶ 2ª est animalis interior qui causatur ab apprehensione extimatiue interioris naturalis: ꝛ ymaginatiue: ꝛ fit frequenter sine lesione carnis: verbi gratia mulier ymaginatur filium suuꝫ verberari vel occidi licet sic nõ sit in re: ex ista ymaginatione oritur quidam dolor in appetitu qui dicitur animalis dolor: ꝛ proprio nomine vocatur tristitia: hoc modo tristatur latro ymaginando supplicium ¶ 3 est rationalis siue voluntarius: qui causatur per rationem aprehendentem malum culpe ꝛ per voluntatem dissentientem ei: ꝛ vocatur ꝓprie displicentia: hoc dolore dolet homo de peccato ꝛ culpa commissa: sicut publicanus qui percutiebat pectus suũ dicens deus propicius esto mihi peccatori. ¶ 4 est intellectualis ꝛ spiritualis qui oritur ex solis malis culpe apprehensis sub ratione offense diuine iustitie ꝛ bonitatis: ꝛ opponitur gaudio spirituali predicto: ꝛ iste dolor vocatur luctus: cuius proprium est tristari de offensa diuina: sicut proprium est luctus mundialis tristari de malis siue incommodis temporalibus apprehensis sub ratiõe pene afflictiue hoc dolore cruciabatur propheta quando dicebat Plangam ꝛ vlulabo vadam spoliatus ꝛ nudus Michee.p. ¶ Iste dolor si peruenit iudicium rationis est indifferens: si sit contra iudicium rationis est vicium si secundum rationem est virtus: Et primus nec meretur nec demeretur .2. demeretur ꝛ aquirit mortem .3. meretur ꝛ aquirit salutem dicente paulo .2. ad Cor. vij. Que enĩ secundũ deum tristitia est penitentiam in salutem stabilem operatur: seculi autẽ tristitia mortem operatur: et ideo sit cautus contemplator circa dolorem vt ratione moderetur. ¶ He sunt sex passiones anime que sunt in vi concupiscibili. Quarum prima scilicet amor ꝛ secunda .s. odium sunt tam absentis ꝙꝫ presentis: desiderium ꝛ fuga respectu absentis: gaudiuꝫ et dolor respectu presentis. Et iste sex passiones que sunt in concupiscibili respiciunt bonum vel malum. facile: non difficile vel arduum.

¶ Alia est vis in aīa que dicit̄ irascibilis ab ira per similitudinē: qr sicut ira fortiter indignatur contrarijs et fortiter tenet quod cupit. sic vis irascibilis fortiter indignatur contrarijs et fortiter tenet quod cupit: et ista vis irascibilis tendit solum in bonum cōmodi absens tanq̄ difficile ꝛ arduum ad obtinendum et in malum incōmodi absens tanq̄ difficile ꝛ arduū ad refugiendum vel depellendum: ratio est quia motus ire non surgit ex minimo sed ex quadā magnitudine: ꝛ ideo vis irascibilis respicit bonum arduū ꝛ difficile ad adipiscendum ꝛ malum arduum ꝛ difficile ad euadendum ꝛ scdm hoc hēt sex passiones vz.

paß. irascib. 6.

¶ Prima passio irascibilis ē spes que ē inclinatio siue motus appetitus sensitiui ad aliquod bonum arduum ꝛ difficile sibi possibile cum fiducia aquirendi illud: ad istam passionem concurrūt multa. ¶ p̄ quod eius obiectū sit bonū et per hoc differt a timore qui est passio de malo ¶ 2° qd̄ non sit bonum minimum: qr ex tali non consurgit ira cum pro nihilo reputetur. ¶ 3° quod non sit bonum sibi impossibile: quia spes non se extendit ad id quod est impossibile adipisci. ¶ 4° qd̄ sit bonū difficile ad habendū: tñ possibile: ꝛ hoc dicitur bonum arduū ꝛ per hoc differt spes a desiderio qd̄ est de bono futuro absolute. ¶ 5° qd̄ sit bonū futurū: ꝛ p hoc spes differt a gaudio: quod est de bono presenti: ista spes si intendatur vocatur presūptio que non est aliud q̄ spes multū intensa. ¶ Ista spes est 3ᵖ. animalis siue sensualis: que est inclinatio appetit⁹ sensitiui ad aliquod bonum arduū sibi possibile cum fiducia adipiscendi illud. Et ista est in animalibus qui venantur alia spe adipiscendi: hoc modo leo venatur onagrum sperans cum labore ipm adipisci. Eccs. 13. Uenatio leonis onager in heremo. Rationalis ꝛ voluntaria: que est inclinatio appetitus rōnalis .i. voluntatis ad aliquod bonum arduum possibile cum fiducia adipiscendi illud: sic vir bellator spat se posse assequi victoriam tanq̄ bonū magnum ꝛ arduū. Hoc modo iudas machabeus sperauit se posse obtinere victoriam de inimicis de q̊. 2. Mach. xv. dr̄ Machabeus autem semper confidebat cum omni spe aux̄ sibi a domino affuturū ꝛ hortabatur suos vt sperarent ab omnipotente sibi affucturā victoriam. Spiritualis ꝛ diuina que est inclinatio appetitus spiritualis ad aliquod bonū sibi conueniens arduum sed sibi possibile cum fiducia aquirendi illud: sic sancti ꝛ spirituales viri sperant victoriā de inimicis ꝛ tribulationib⁹: sperant aquirere virtutes: sperant obtinere regnum celoꝝ: victoriam in tribulationibus spauit susanna que in articulo peccādi vel moriendi posita habuit fiduciam in domino sic̄ scribitur Dan. 13. Uirtutē pati ētie sperauit iob possidere cū dixit iob 13. Etiam si occiderit me in ipso sperabo. Regnum celorū sperauit obtinere Thobias. cui cum diceretur vbi est spes tua: respondit Uitam illam expectamus: quam deus daturus est his qui fidem suam nūq̄ mutant ab eo thobie. 2. ¶ Ista etiam passio que dicitur spes: si peruenit iudicium rationis est indifferens. si contra iudicium rationis est viciosa: si secundum iudicium rationis est virtuosa: et ideo diligenter caueat contemplator vt secundum rōnē debitam reguletur: et aduertendum q̄ spes ista q̄ est passio non est spes theologica vna de tribus virtutibus theologicis.

¶2ª passio est desperatio:non illa que ē peccatum in spiritum sanctum que opponitur spei virtuti theologice:sed illa q̄ opponitur spei passioni. Et ista desperatio est quidam recessus appetitus a bono arduo cum diffidentia adipiscendi illud:nam sicut spes tendit in bonum arduum cum fiducia adipiscendi:vnde dicitur spes quasi pes ad ardua progrediens:ita desperatio discedit a bono arduo propter diffidentiā ꝛ impossibilitatem adipiscendi quam considerat:vnde dicitur desperatio quasi deest pedis operatio:quia non vr̄ sufficere ad adipiscendum illud. Ista passio si intendatur non habet nomē sed dicatur desperatio intēsa. Ista passio si sit scđm primū motum vel si perueniat iudiciuz rōnis: vel sit in nālibus tantum: tunc nō est vicium:nec virtus:licet nomē eius quod est desperatio sonet in vicium: Exemplum siquis videns se in magno piculo vel maris:vel infirmitatis desperet euadere mortem. Sic desperati erāt de salute illi qui cum paulo ap̄lo nauigabāt de creta de quibus dr̄ Act.17. Neq3 sole neq3 sideribus apparentibus ablata erat omnis spes salutis nostre. Si aūt fit contra iudicium rōnis tunc est viciū. Hoc modo desperauit chaym de diuina misericordia adipiscenda dicēs. Ge. 4. maior est iniquitas mea q̄3 vt veniaz merear:ꝛ iudas qui laqueo se suspendit. Mat.xxvij. Si autem sit secunduz rationem tunc est virtus:sicut viri sancti desperāt de viribus suis siue de sufficientia sua ad aliquod bonuz peragēdum sicut Gregorius papa desperabat se posse papatus officium regere ꝛ ideo fugiebat ipsuz: hoc modo Daniel de ꝓprijs meritis desperabat quando dicebat deo Dan.9. Neq3 .n. in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam : sed in miserationib9 tuis multis . Et ideo caueat diligenter christi seruus circa passionem istam vt sub debito moderamine reguletur.

¶3ª passio est audacia. Que est quidaz motus siue inclinatio appetitus in aliquod malum arduum cum spe victorie siue cū cōfidētia repellendi. Et ista audacia dicit excessum ꝛ intensionem confidētie in agrediēdo terribilia. Nec est illa audacia que opponitur fortitudini per excessum quia illa est actus siue habitus viciosus: ista autem est passio opposita timori. Ista audacia ē.3x. Animalis siue sensualis : que est in brutis vt in leone vrso qui cum audacia difficilia agrediuntur Prouer. 30. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. Rationalis que procedit ab appetitu rationali scilicet voluntate deliberata:ꝛ si sit secundum rationē regulata est virtus:sin autem est viciū. Hoc modo erant audaces iudas machabe9 et eius milites de quib9 dicitur .j. mach. 4. Uidens autem lysias suorum fugam ꝛ iudeorum audaciam ꝛ quod parati sunt aut viuere aut mori fortiter abijt anthiochiaz. Spritualis ꝛ diuina: que ꝓcedit ab appetitu spirituali videlicet a voluntate gratia informata ad agrediēdū malum arduum cuz spe ꝛ cōfidentia superandi:sicut viri sancti mouentur contra vicia fortissima cum spe superādi illa. Hoc modo ex diuina gratia sumpsit audaciam Rex iosaphat. ad exterminandam ydolatriam de iuda . De quo dicitur.2. Parali.ca.xvij. Cum sumpsisset cor iosaphat audaciam propter vias domini.etiam excelsa ꝛ lucos de iuda abstulit. ꝛ iō caueat ꝯtēplator q̄ten9 ista passio rōne regulet̄.

¶4ª passio est timor Non timor qui ē vnus de septē donis sp̄us scti. Ysa.xi. Timor. —

Nec timor siue timiditas que est habitus vel actus viciosus oppositus fortitudini p defectum sm phm 2. ethy Sed timor qui opponitur audacie et est passio in appetitu respectu mali ardui iminentis cum diffidentia euadēdi ab illo vel repellendi illud. Sicut exns in periculo mortis propinque videns se nō posse ab illa euadere vel nō posse illā repellere timet. Iste timor si intendat non habet nomē illam itensionē exprimens. Sed potest dici timor intensus: et ē.3 . ¶ Animalis seu sensualis qui est iappetitu sēsitiuo respectu mali iminentis et ardui cum diffidētia reppellēdi. Et isto modo timet lepus canem: et oues lupum: et homo mortem timore aiali et sensitiuo. Hoc modo timuerūt oēs habitatores terre Holofernē principem milicie Nabucodonosor regis: de quo dicit Iudith.2. Cecidit timor illi super oēs ihabitantes terrā. ¶ Rationalis et voluntari: qui est i appetitu rationali.s. volūtate deliberāte rspectu mali ardui iminentis cū diffidentia reppellēdi. Hoc timore rōnali et deliberato timuit tertius quinquagenari quē misit Ochozias: quia vidit duos primos quinquagenarios mortuos ab igne celesti 4. Re.1. ¶ Spiritualis et diuinus qui est respectu mali ardui iminentis et culpe: et sic viri sancti timent peccata et eorz iductiua siue icentiua: et ipsuz deum. Hoc modo Eleazarus scriba iudeorum pter timorem dñi et pter timorē peccati noluit comedere carnes porcinas sed sustinuit mortē dicēs 2. Macha.6. Dñe qhabes sanctā sciētiā manifeste tu scis qz cum a morte possē liberari: duros corporis sustineo dolores: scōm aiam vero pter timorē tuū libenter hec patior. ¶ Iste dolor si sit i primis motibus est idifferens. Si cōtra rationem est viciū. Si secundum rationem est virtus: et ideo caueat contemplator.

¶ 5. passio est ira. Non ira est vnum de septem vicijs capitalibus: qz ista est actus uel habitus viciosus de quo habetur 4. ethicorz. Nec ira que est volūtas puniendi aut vidicādi aliquod malefactū: qz sic ira est i deo: et sanctis: et i volūtate ēt seu portiōe superiori. Sed ira hoc loco est iclinatio appetitus sensitiui isurgentis ad vidictā mali illati et iiurie illate: inqstū apprehēditur ut lesiua proprie excellentie et cōcupiscentie: et vt iductiua vilipensionis et minorationis. Ista ira si intendatur nominat furor: qui est ira multū itēsa. Et si sit i brutis caret ratione et vicij et virtutis: Et sic irascitur leena rapientibus eius catulos. ¶ Si autem sit contra rationē est ira per vicium: Hoc mō iratus est Saul contra Ionathā filiū suū obiurgās et mittēs lanceā cōtra ipsū.1. Re.20 ¶ Si autem sit secūdum rationē vocat ira per zelum et est virt. Hoc modo iratus est Iesus quando fecit flagellū de funiculis et eiecit omnes vendentes et ementes de templo sicut scriptum ē Io.2. et ideo caueat contēplator vt ista passio sub rationis regula moderetur.

¶ 6. passio est Mansuetudo: que secundū aliquos opponit ire que est passio. Nā quando malū arduum iminet: siue isligat difficultatem: siue periculū siue malum iā sit illatum et preteritum. Si aīa moueatur seu tendat i vidictā: illa motio siue tēdentia vocatur ira. Si vero non moueatur nec tendat i vindictā: sed magis in contrariū tūc dr: mansuetudo: que est vltima passio virtutis irascibilis. ¶ Alij dicunt qp mansuetudo opponitur ire que est vicium: et ipsa est virtus. Et qp motus ire nō potest ha

bere aliquem motum in anime contrariū. Sed opponitur ei cessatio ab ira. vnde dicit phūs in sua rethorica q mitescere opponitur ei quod est irasci: quod non est oppositū contrarie sed negatiue vel priuatiue. Eligatur opinio q̄ magis placet. Ista māsuetudo siue sumatur affirmatiue siue priuatiue. Aliquando pōt esse indifferēs sicut in agno vel oue qui non mouetur ad vindictaȝ de malo illato. Ysa.liij. Quasi agnus coram tondente se obmutescet τ non aperiet os suū. Aliqn̄ est vicium: cum est preter vel cōtra rationem: vt puta qn̄ quis pp mansuetudineȝ non vindicat iniuriam diuinam. Hoc modo mansuetus fuit Heli sacerdos: qui non viriliter corripuit filios suos peccantes nec vindicauit iniuriam diuinam. j. Re. 2. Hoc ēt modo fuit mansuetus dauid: qui noluit contristari nec reprehendere filium suum Amon qui sororem suam violauerat sicut scribitur. 2. Re. 13. Aliqn̄ est virtus qn̄ est secūduȝ rationem regulata. Hoc modo mansuetus fuit xp̄us: qui nō surrexit in vindictam iniuriaꝝ illatarū dicente petro. j. Petri. 2. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius: qui cū malediceretur non maledicebat: cū pateretur nō cōminabatur. τc̄. Et ideo caueat contemplator vt passio ista rōne reguletur. ¶ Iste igitur sunt duodecim passiones aīe rationalis quasi duodeciȝ porte vnius ciuitatis. per quas ingreditur quicquid ad aīaȝ ingreditur τ quicquid in anima recipit̄. Et pro tāto cōtēplator sit prouidus ad istas portas custodiendas τ dedicādas ad diuina τ celestia amanda: desideranda: speranda; ¶ Figura harum. 12. passionum anime haberi potest. Apoc. xxj. Ubi ioannes in spiritu vidit ciuitatem sanctam Hirl'ȝ nouā: τ vidit ei⁹ duodecī portas Ab oriēte tres: ab occidēte tres A meridie tres: τ A septentrione tres. Hec ciuitas hierusalem moraliter est anima rationalis: que dicitur ciuitas propter similem ordinem quem habet in seipsa ad ciuitatem materialeȝ: quia habet episcopum: Regem. cōsiliarios: subditos τc̄. Ista ciuitas habet duodecim portas: per quas transeunt omnia que ingrediuntur τ egrediuntur ab anima: videlicet duodecim passiones predictas per quas ad animam intrāt omnia mala τ omnia bona: omnia vicia τ omnes virtutes. omnia merita τ omnia demerita: O mortales venite ascendam⁹ ad montem domini.

¶ De generalibus virtutibus seu viribus aīe rōnalis. Cap. xj.

Venite ascendamus ad monteȝ domini τ ad domū dei iacob. Uiso de passionib⁹ anime rationalis: que sunt quasi ianue ad eius ingressuȝ. Superest videre de eius viribus seu virtutib⁹ quibus ipsa anima quasi egreditur ad extrinseca consideranda. Et secunduȝ sāctorum atq; doctorum sententiam anima rationalis sex generales vires apprehensiuas habet quibus oīa obiecta considerat τ gradatim ad apiceȝ perfecte contemplationis ascendit.

¶ Prima vis anime rationalis est sensus qui sic diffinitur. ¶ Sensus est illa vis anime que rerum corporearum formas presentes percipit: Et est quinquepartitus. Nam sensus tactus percepit calida: frigida: humida: sicca τ horum media: Sensus gustus dulcia τ amara atq; horuȝ media: Sensus odo-

[gu]status redolentia et fetentia: auditus omnia sonora: visus omnia lucida: luminosa atque colorata. Et in ista operatione anima rationalis multum diffunditur ad exteriora sensibilia et valde delectatur in eorum consideratione dicente Salomone. Eccs. xj: Dulce lumen et delectabile est oculis videre solem. Et psal. dicebat Delectasti me domine in factura tua. Et in ista operatione anima rationalis multum ad sui creatoris cognitionem et contemplationem ascedit: si ista visibilia in deum refundere et referre assuefecerit: nam ista omnia sensibilia radij quidam sunt ipsius diuine bonitatis indicantes et manifestantes ipsum fontem summe bonitatis deum. Unde dicit. Ber. super Cant. sermone. xxxv. Quid est quod hic est tanta formaruz varietas atque numerositas specierum in rebus conditis: nisi quidam radij diuinitatis monstrantes quidem: quia vere est a quo sunt non tamen quid sit prorsus diffinientes. ¶ Ad hunc gradum contemplationis ascenderat propheta quando visibilia ista considerando dei sapientiam laudabat dicens in ps. ciij. Quam magnificata sunt opera tua domine: omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua. Hoc mare magnum etc.

¶ 2ª est ymaginatio que sic diffinitur. Ymaginatio est ea vis anime que formas corporeas recipit rerum corporearum: presentium: absentium: preteritorum: et futurorum: et ista vis anime est simplicior et nobilior quam vis predicta: quia sensus solum presentia aprehendit: ymaginatio etiam absentia preterita et futura. Et vna sola vis ymaginatiua recipit et aprehendit similitudines et formas omnium obiectorum quinque sensuum: nam ymaginatio apprehendit lucida. dulcia: calida: sonora redolentia et omnia sensibilia: et est media inter sensum et rationem: quasi ancilla inter seruum et dominum. ¶ Cum ista vi ymaginatiua anima rationalis ad altiorem diuine contemplationis gradum ascendit: nam transcendit omnia ista visibilia presentia: et ymaginatur supercelestia corporalia puta magnitudinem: pulchritudinem et ornatuz celestis patrie siue celi empirei: ymaginatur etiam gloriosas dotes: pulchritudinem et ordinem corporum gloriosorum: vel glorificandorum: et in ista ymaginatione mirabiliter admiratur de diuina potentia: et mirabiliter delectatur. Ad hunc gradum contemplationis propheta Baruch ascederat quando dicebat Baruch. c. iij. O israel quam magna est domus dei: et ingens locus possessionis eius: Magnus est et non habet finem excelsus et immensus. Ad hunc graduz admirationis et delectationis propheta ascenderat quando dicebat in ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum: Concupiscit et deficit anima mea in atria domini.

¶ 3. est ratio que sic diffinitur. Ratio est ea vis anime que rerum corporearum naturas: formas: differentias: proprias: et accidentia percipit. Abstrahit. n. a corporibus sua consideratione ea que fundantur in corporibus. Hec vis excellit ymaginatiuam sicut domina suam ancillam. Nam ymaginatiua apprehendit formas seu similitudines accidentales corporum. Ratio autem inuestigat et apprehendit eorum naturas: formas: naturales et substantiales: differentias naturales proprietates: et etiam inuestigat eorum causas inuisibiles. Exemplum: Sensus apprehendit solem cum suo motu: Ymaginatio apprehendit eius speciem quando est absens. Ratio

autem inuestigat: et apprehendit causam illius motus: et inuenit quod causa illius motus est intelligentia mouens: que est inuisibilis: Unde ratio distinguit verum a falso: non sic sensus aut ymaginatio. Preterea ymaginatio solum apprehendit singularia: Ratio autem vniuersalia: que abstrahit a suis singularibus. ¶ Cum ista virtute anima rationalis ad sublimiorem gradum contemplationis et ad maiorem sui conditoris cognitionem conscendit: quia non solum ista sensibilia presentia: et sensibilia absentia sicut sensus et ymaginatio apprehendit: sed et horum et illorum causas: naturas: differentias et proprietates diligenter inquirit. Ad hunc gradum contemplationis ascenderat Salomon quando dicebat Eccs. 1. Ego ecclesiastes fui rex in ierusalem: et proposui in animo meo querere et inuestigare diligēter de omnibus que fiunt sub sole. Oritur sol et occidit: et ad locum suum reuertitur etc. Cuncte res difficiles non potest eas homo explicare sermone.

¶ 4. est intellectus qui sic diffinitur. Intellectus est ea vis anime que inuisibilia percipit: sicut angelos: animam: spiritum omnem creatum: Et ista est vis nobilior quam ratio: quia magis penetrat essentiam rerum quam ratio: vnde dicitur intellectus quasi intus legens: quia intelligendo intrat essentiam rei: quia eius obiectum est quod quid est: vt dicitur in. 3. de Anima. ¶ Cum isto intellectu anima altius in contemplatione conscendit: et magis ad dei cognitionem appropinquat. quia omnia corporalia transcendit: et, speculatur animas separatas: spiritusque celestes: qui sunt speculum in quo relucet ipsa beata trinitas: que est fons omnium rerum. Cum ista vi anima discurrit per angelorum: beatorū spirituumque choros atque hierarchias: contemplando eorum naturas: sciētiam: motum: gaudium: ordinem et distinctionem: in quorum consideratione mirabiliter subleuatur et iocundatur. ¶ Ad istum gradum contemplationis ascenderant illi quibus dicebat Paulus Hebre. 12. Accessistis ad montem syon: et ciuitatem dei viuentis hierusalem celestem et multorum milium angelorum frequentiam et ecclesiam primitiuorum qui conscripti sunt incelis. ¶ Ad istum gradum ascenderat daniel propheta quando dicebat Dan. 7. Millia millium ministrabant ei et decies centena millia assistebant ei. O quanta suauitas et quantus est anime profectus intellectum extendere ad beatorum spirituum deuotam contemplationem: sed multi abscondunt intellectum sub terra semper infima discutiendo et inuestigando.

¶ 5ª est intelligentia que sic diffinitur. ¶ Intelligentia est ea vis anime que immediate supponitur deo et cernit ipsum supremum verum et incommutabile. Et ista intelligentia in sua actione transcendit omnia predicta: quia non habet pro obiecto aliquod creatum: sed ipsum deum immensum et infinitum: vnde in ista operatione intelligentie anima non coartatur ad aliquod vnum limitatum: sed extenditur et dilatatur in pelagus immensum diuine bonitatis contemplando personas diuinas: atributa: omnipotentiam. sapientiam infinitam: iustitiam inobliquabilem: pietatem incomprehensibilem: prescientiā oīum rerum et alia multa sicut videbimus in sequētibus. De ista intelligētia

dicit Ricardus li. v. de contemplatione c. 3. Per intelligentiam siquidem sinus mentis in immensum extenditur: et cõtemplantis animi acies acuitur: vt capax sit ad intelligibilia comprehendenda et perspicax ad subtilia penetranda. Et aduerte q̄ sine viuacitate intelligentie nunq̄ potest esse contemplatio. Ad istum gradum contemplationis ascenderat Paulus: quando admirans de diuina sapientia et scientia clamabat ad Ro. xi. dicẽs O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei: q̄ incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. Quis cognouit sensum domini: aut quis cõsiliarius eius fuit: Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt oĩa. ipsi gloria in secula amen. Sed ve humane miserie: que totam suam intelligentiam mergit in puluere huius mundi et raro vel nunq̄ ipsam ad deũ leuat. ¶ 6. est sapientia que sic potest describi. Sapiẽtia est quidam mentis gustus ex diuina contemplatione procedẽs: vnde differt ab intelligentia quia intelligẽtia precedit: sapientia sequitur. Intelligentia est visio mentis circa deum: Sapiẽtia est gustus mentis circa deum. Intelligentia contemplatur: sapientia gustat et delectatur. ¶ Sed notandum q̄ duplex est sapientia: Una acquisita per humanum studium que est virtus intellectualis: de qua loquitur phõs in sua methaphisica: et hec docet contemplari diuina: et perficit operationes aĩme. Alia ẽ infusa que desursum est vt dicitur Iaco. 2. et est donum spiritus sancti: et ista non solum perficit operationes anime: et non solum docet contemplari diuina: sed etiam gustare per mirabiles suauitates: per vnionem spiritus et anime ad ipsum deum: vnde dicta est sapientia a sapore et gustu: de qua dicit Ber. in lib. de amore dei. Sapientia a sapore dicitur: sapor autem iste i gustu quodam est: Gustum autem illum nemo exprimere potest: nec etiam ille qui meretur gustare: sed dicere potest Gustate et videte quoniam suauis est dominus. Et ista sapientia licet videatur esse virtus appetitiua magis q̄ apprehensiua quia consistit in quodam gustu: tamen potest dici vis apprehensiua et magis perfecta q̄ intelligentia: quia intelligentia consistit in solo intellectu: sapientia aũt in intellectu per apprehensionem et in affectu per gustum et delectationẽ. Ad istum gradum cõtemplationis propheta ascẽderat qñ in ps. dicebat. Memor fui dei et delectatus sum. Ad istum gradum pauci conscendunt: quia nesciunt in ipso deo delectari: sed statim in principio orationis et contemplationis tedio afficiuntur: et conuertuntur ad delectationem carnalem: animalem: terrenam et diabolicam in ludis: crapulis: ebrietatibus: et lasciuiis: de quibus ait ps. Qui letantur cũ male fecerint et exultãt in rebus pessimis. Post hos sex gradus anima contemplatiua derelinquit omnem cognitionem: et ascẽdit ad caliginem ignorantie: et vnitur ipsi deo ignote et ineffabiliter et in eo q̄ nihil cognoscit: fit supra modum cognoscens et illũinata sicut dicit Dionisius c. 2. de mistica theologia. Figura istorũ graduũ ascẽsiõis per istas sex vires anime sigillatim ponitur Mat. 17: vbi dicitur q̄ Yesus post dies sex assumpsit Petrum Jacobum et Joannem: et duxit eos in montem excelsum seorsum: et transfiguratus est ante ipsos: ex qua transfiguratione ceciderunt in facies suas audientes vocem diuinam. ¶ Moraliter anima rationalis illuminata per fidem cũ Petro: Casta et munda per con

tinentiam cum ioanne: supplantatrix vitiorum per fortitudinem cum Jacobo post sex dies idest post sex predictas operationes: nam consideratio visibiliu3 et presentium est prim⁹ dies ⁊ prima anime illuminatio. consideratio ymaginabilium ⁊ absentium est. 2ᵘˢ. dies: cōsideratio vniuersalium naturarum est tertius dies. consideratio spirituum creatorum est quartus dies: consideratio ipsius summi dei est quintus dies. consideratio ipsius summi dei cum spirituali gustu: dulcedine ⁊ sapore est sextus dies: post hos dies anima ducit̄ ad verticem contemplationis: in quo videt deum transfiguratum non in nostra s3 in sua qualitate: ideo dicitur transfiguratus ante illos. Et ideo si anima cupit ad hanc contemplationis caliginem peruenire: necesse est prius per sex dies ordinate ascendere: alias frustra laborat. ¶ Sed notandum q̄ iesus est ille qui post sex dies ducit ad montem: quia sicut dicunt doctores christus sibi magisteriu3 mistice theologie reseruauit: nec aliquis ad montis summitatem peruenire perualet: nisi illuc ducatur a christo iesu. Et propter istas duas causas paucissimi ad montem contemplationis ascendunt. ¶ Prima quia non ambulant per sex dies predictos sed stant semper in primo die solum visibilia et presentia considerantes: et si ambulant vsq3 ad secundum diem ymaginando sensibilia absentia que sunt in superna patria: non continuant per dies sequentes. Et ideo si cupis ad ipsum montem pertingere perseuera: perseuera ⁊ curre cotidie per predictos dies donec peruenias ad perfectum die3. ¶ 2ᵃ q2 non habent secum iesum ⁊ ideo frustra currunt: frustra laborant: propterea si cupis ad montem pertingere habeas tecum iesum: tecum dico in intentione: tecum in memoria: tecum in corde: tecum in dilectione: tecum in contemplatione alias frustra laboras: frustra curris: O mortales quid stamus continue in prima die circa hec sensibilia agitanda. Uenite ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas: Isti sex dies cum societate iesu possunt applicari ad sex siue ad septem necessaria ad aquirendum summam felicitatem per istam transfigurationem figuratam. Ex hijs patet quomodo anima rationalis licet sit vnica in essentia ē tamē multiplex in potentia secundum multitudinem obiectorum contemplabilium.

¶ De duodecim generalibus rationalis anime possessionibus. Cap. xij.

V Enite ascendamus ad monte3 domini ⁊ ad domum dei iacob: quia anima est ad dei ymaginem creata quo ad suum esse: quia trina in potentijs ⁊ vna in essentia sicut deus est trinus in personis ⁊ vnus in essentia: ita similis est deo in dominio ⁊ possessione: quia dictum est primo homini Gen̄.j. Dominamini volatilibus celi ⁊ piscibus maris ⁊ vniuersis animantibus que mouentur super terram. Et ideo sicut domini est terra ⁊ plenitudo eius ita anime rationalis sunt omnia: quia secundum apostolum omnia sunt nostra inferiora: equalia ⁊ superiora: vnde sicut deus est dominus ⁊ possessor vl'is omnium reru̅: sic anima rationalis ad eius ymaginem facta est domina omnium rerum: q2 constituit eam dominus sup omnia opera manuū suarum. Et istud dominium anime rationalis manife-

statur in duodecim possessionibus magnis et mirabilibus cōcessis ipsi anime a suo creatore et conditore deo. in quibus gubernandis et dispensandis: si anima fuerit fidelis et prudens in presenti vita: cōstituetur super maiora et introibit in gaudium domini sui in aliena vita.

¶ Prima anime rationalis possessio est multitudo rerum corporaliū ꝓut sunt pecunia: vestes: cibaria. animalia bruta: domus: palatia: alia instrumenta ad humanū vsum necessaria: quorum omnium anima est domina et vtitur eis ad libitum suum: nam dominus dedit hec omnia in manu sua. Et circa istam possessionem oportet animam rationalem esse cautam: ne nimio affectu ad illaz afficiatur: qꝛ creature dei facte sunt in muscipulam pedibus insipientiū sicut scribitur Sap^e. 14. Propter istum amorem inordinatum Esau vēdidit et perdidit suam progenituram et paternam benedictionem Geñ. 25. et consequenter eternam salutem dicente paulo aplo ad Hebre. xij. Non inuenit misericordie locum quāquā cum lachrimis q̄siuisset eam. Debet etiam cauere: ne nimia sollicitudine circa illam occupetᷣ ne veniens mors inueniat ipsam imprepa ratā et rapiatur ad penas. Propter hāc nimiam sollicitudinem ducta est ad penam anima diuitis auari: qui in terrenis occupatus cogitabat destruere horrea sua et facere maiora: cui dictum est Luc. xij. Stulte hac nocte repetent animam tuam a te: que autem preparasti cuius erunt. Et ideo clamat xp̄us Luc. xij. videte et cauete ab omni auaritia: qꝛ non in abundantia cuiusq̄ vita eius est ex hijs que possidet. Debet etiam anima rationalis esse cauta circa istaz rerū temporalium possessionem: quatenus ad vsuram spiritualem congrue dispensentur per eius distributionem: quia veniet dominus et cū vsuris exiget possessionem istam: sicut scribitur Luc. xix. Hoc modo zacheus diues bene dispensauit possessionem istam dimidiū suorū bonorum dando pauperibus: propter quod salutem inuenit sibi et domui sue sicut scribitur Luc. xix. Sed difficile ē talem retinere possessionem et non declinare ad iniquitatem qꝛ dicitur Eccl. xxxi. Beatus diues qui inuentus est sine macula: et qui post aurum non abijt: nec sperauit in pecunia et thesauris: quis est hic et laudabimus eum fecit. n. mirabilia in vita sua: vnde anima contemplatiua debet a se remouere talez possessionem et eius curam abijcere: quia onusti pondere graui cum difficultate ad summitatem montium ascendunt.

¶ 2^a possessio anime rationalis sunt mūdi huius honores ac dignitates: puta dignitas papalis: imperialis: regalis: ducalis et huiusmodi: que omnia sunt in facultate anime rationalis: Circa istam secundam possessionem gubernandā debet anima esse prudentissima: quia plurimis fuit causa ruine et dānationis sicut patet. ¶ Primo in celo in angelica natura. Naz lucifer qui fuit principiuz viarum dei Job. 40. et naturaliter erat princeps omnium spirituum creatorum: et si stetisset in veritate etiā fuisset omniū princeps sicut dicunt doctores: occasionaliter ex tali principatu et dignitate superbiēs precipitatus fuit de celo in profundum inferni Ysa. xiiij. ¶ 2° in veteri testamento primus omnium regum israel Saul ex suo honore regio tumēs et ideo inobediens malo fine consumptus est atq̄ damnatus sicut cōmuniter dicunt doctores. p̄. Re. ca. vlt. ¶ 3°. In nouo testamento multi imperato-

res ꝛ reges ex honore mundano tumentes rebelles fuerunt euangelice doctrine ꝛ sic in sua infidelitate mortui et damnati sunt sicut Nero: Domicianus et alij plurimi: et licet Joseph: dauid: petrus: linus: Gregorius ꝛ alij in tali honore ꝛ dignitate siue temporali siue ecclesiastica fuerunt probi ꝛ virtuosi. tamen rara est talis auis in terris: et ideo anima ad montem contemplationis aspirans debet talem possessionem abijcere ꝛ repellere ꝛ ad altum contemplationis montem sola conscendere exemplo xpi de quo scribitur Jo. vj. Jesus ergo cum cognouisset quia venturi erant vt raperent eum ꝛ facerent eum regem: fugit iterum in montem solus orare.

¶ 3ª possessio est Fama sanctitatis ꝛ bonitatis: sicut est bonuꝫ nomen apud homines: ꝛ ista possessio est magna valde quia scribitur prouer. xxij. Melius est bonum nomen quam diuitie multe: super argentum enim ꝛ aurum gratia bona. Circa istam possessionem anima debet esse solicita ꝛ cauta ꝛ ad augēdā illaꝫ ꝛ ad conseruandaꝫ per opera bona ꝛ exēpla virtuosa: quia multum confert ad bene viuendum: vnde dicitur Ecci. 41. Curam habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi: quam mille thesauri preciosi ꝛ magni: Hanc custodiebat paulus apostolus vsqꝫ ad mortem quando dicebat. 1. Cor. ix. Bonum est mihi magis mori quam vt gloriam meam quis euacuet: Hāc male custodiuit Salomon: qui cuꝫ esset famosus super omnes reges terre: adherendo mulieribus infamatus est ꝛ perdidit non solum famam sed ꝛ partem regni temporalis in filio suo ꝛ regnum sempiternum secunduꝫ multos doctores super. 3. Re. xj. Et licet ista possessio sit custodienda tamē anima contemplatiua que mori mundo totaliter cupit: debet ipsam paruipēdere: ꝛ non curare dummodo ex operibus suis scandaluꝫ non prebeat: nec debet querere hominibus placere sed deo: vnde paulus. j. ad thessal. 2. Ita loquimur nō quasi hominibus placentes sed deo qui probat corda nostra. Neqꝫ querentes ab hominibus gloriaꝫ: neqꝫ a vobis neqꝫ ab alijs: sed multi volunt istaꝫ famam bonam: sed nolunt opera bona nisi in conspectu hominum: intrinsecus autem ꝛ in abditis sunt lupi rapaces: auari: raptores: lasciui: inuidi. Iste sunt tres anime possessiones rerum temporalium: que sunt sub ipsa anima rationali: quibus si bene vsa fuerit sunt causa salutis: si male dānationis.

¶ 4ª est fortitudo corporis: que ipsi anime est occasio multorum malorum si incaute reguletur. Nam inde oritur audacia: superbia: oppresio proximorum: homicidia: rapine ꝛ huiusmodi mala: ex quibꝰ sequiť mors ꝛ corporis ꝛ anime. Exemplum habemus. j. Re. 17. In illo fortissimo gigante Goliath: qui ex sui corporis fortitudie ɔfidēs ꝛ tumēs aduersus populum dei viuentis dimicare volens mortem corporis ꝛ anime incurrit: sic accidit multis qui ex corporis fortitudine imbecilles opprimere nituntur: sed ipsi a dauid. j. christo occidūtur. Si a ūt ista corporis fortitudo prudenter reguletur vtilis est anime querēti deum. Exemplum est in Sampsone qui sua corporis fortitudine pro populo dei pugnauit et multos phylisteos interfecit Judic. ca. xv. Sic qui regulate regit corporis fortitudinem interficit multa vicia: tamen ista fortitudo debet sub ipsius anīe dominio cogi. ne ascendere ad contemplationem desiderans impediatur ꝛ deorsum trahatur.

¶5. est prosperitas et sanitas sensuum tam interiorum q̄z exteriorum: et ista est mirabilis et dignissima possessio a/nime rationalis: quando sub suo domi nio habet visum: auditū: gustum: odo ratum: tactum: et omnes sensus inte/riores: integros: sanos: et prosperos. Et quia isti sensus sunt fenestre que dā: per quas exteriora ad animā ingre diuntur: nisi diligenter custodiantur: ni hil est q̄ tātum maculet animam ratio nalem et furetur eam de manibus dei quātum sensus isti exteriores vñ Tre. 3. Oculus meus depredatus est animā meam in cunctis filiabus vrbis mee. Gustus interfecit Adam et Euā Geñ. 3 Oculus interfecit Dinam filiā Jacob Geñ. 34. Tactus interfecit Amon fili um Dauid 2. Re. 13. et sic in omnibus alijs sensibus interficitur anima si non solicite illos regulauerit. Si autem de bite disponantur sunt ipsi anime in ad/iutorium diuine laudis: et celestis con/templationis: que incipit ab istis sensi/bilibus et temporalibus: et ascendit ad insensibilia ⁊ eterna: sed rarissimi sciūt istam sensuum possessionem regulare: et ideo implent animam sensibilibus ⁊ corporalibus obiectis: que ipsam ad in sensibilia et intelligibilia ascendere non permittunt. Anima ergo contempla/tiua claudat omnes sensus sub signacu lo ne aliquid hauriant. quod ad ipsam contemplationem non prestet adiuto/rium.

¶6. est libertas omnium membrorum et totius corporis. Nam in potestate a/nime est mouere pedes: manus: caput: linguam et alia membra: et totum cor/pus quocunq̄ voluerit: et potest hec a/nima inclinare vel ad bonū vel ad ma lum operandum Ecci. xv. Deus ab ini tio constituit hominem et reliquit illū in manu cōsilij sui. Apposuit tibi aquā et ignem ad quod volueris porrige ma num tuam. Circa istam possessionem oportet animam esse strenuam et vigi/lantem ad ista corporis membra refre nanda: quia membra corporis sepissi/me rebellant ipsi domine: et multotiēs trahunt ad iniquitatē: vnde dicit Pau lus ad Ro. 7. Uideo aliā legem in mē bris meis repugnantē legi mētis mee: et captiuantem me in lege peccati: que est in mēbris meis. ¶ Secūdo oportet esse solicitam ad exercenda ista mem/bra corporis ad opera iustitie ⁊ pietatis que primo fuerunt instrumenta iniqui tatis: ideo Paulus ad Ro. vj. Sicut exhibuistis membra vestra seruire im mundicie et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra serui re iustitie in sanctificationē. ¶ Tertio oportet esse solicitam ad mortificanda ista membra per discipline rigiditatē: alias recalcitrant nec dominam animā in quiete contemplationis requiescere sinunt: propter quod dicit Paulus ad Colo. 3. Mortificate ergo membra ve stra que sunt super terram: fornicatio/nem: immundiciam: libidinem: concu/piscentiam malam: et auaritiam. O q̄z magna possessio et difficilis ad regen/dum. Ista triplex possessio est rerum corporalium siue membrorum corpo/ralium et est iuxta ipsam animam.

¶7. est ratio sensata siue ingeniū natu rale: vel lumen rationis naturalis. Nā deus ipsi anime concreauit lumen natu rale rationis: quo inter bonum malum q̄z discernit: de quo ꝓpħa in ps̄. dicit: Signatū est super nos lumen vultus tui domine: dedisti letitiam in corde meo. et Jere. 31. Dabo legem meā in visceribus eorum: et in corde eorū scri bam eam. Ista est mirabilis possessio

anime rationali concessa: qua carent omnia animalia bruta. Et circa istã possessionẽ aïa debet summo moderamine vti ne ipsa vtatur in malũ sed in bonũ: ne ab angelica silitudine in bestialẽ transeat conformitatẽ. Hanc possessionez rõnis et luminis naturalis bene gubernabãt illi de qb⁹ ap'ls dicit ad Ro. 2. Cũ .n. gentes que legem nõ habẽt: naturalr ea que legis sunt faciunt eiusmõi legẽ non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ostendũt opus legis scriptũ in cordib⁹ suis: testimoniuz reddente illis conscia ipsoꝝ. O q̃ mirabilis ẽ ista possessio: quam aïa totam cõuertere debet ad opus et exercitiũ contẽplatiõis: ad cognoscendũ eum a quo recepit eã: sed multi conuertunt ipsam ad inueniendã bona tp̃alia: diuitias: delicias: laudes.

¶ 8. est sciẽtia acquisita sicut sunt septẽ artes liberales: et phisica scia: methaphisica atq̃ sacra theologia: q̃ possessio est dignissima. Cum ipsa mediante aïa cognoscat omnia creata et oĩuz creatorẽ deum: saltẽ aliqualiter et si nõ ad plenũ ¶ Circa istam possessionẽ gubernandaz debet aïa esse prudentissima. q2 est valde periculosa inclinãs ad innumera mala: et maxime ad radicem oĩum malo ꝝ superbiaz: dicẽte Paulo .1. Corin. 8 Scientia inflat. Si aũt bene disponat adiuuat multum valde ad contẽplationem celestiũ et diuinorũ. Hanc possessionẽ scientie acquisite male dispẽsauerunt antiqui philosophi ex ista scientia superbientes: ceteros despicientes: deũ datorem non glorificantes: sed semetipsos exaltãtes: et iõ merito tanq̃ serui infideles dño suo in carcerẽ infernalẽ missi sunt: donec reddãt vniuersum debitũ vsq̃ ad minimũ quadrãtẽ: de quibus ap'ls ad Ro. j. Qui cũ cognouissẽt deũ: non sicut deũ glorificauerunt: aũt gratias egerunt: sed euanuerunt in cogitationibus suis: et obscuratum est insipiens cor eoꝝ: dicentes .n. se esse sapiẽtes stulti facti sunt: O quot sunt de istis Hac possessione scientie acquisite bene vsi sunt. Moyses doctus in oĩ scientia egiptioꝝ Act. 7. Et Daniel instructus in omni scientia Caldeorum Dan. j. q2 cõuerterũt eam ad intelligẽtiã diuine legis et volũtatis: et iõ vterq̃ illoꝝ peruenit ad apicẽ sũme cõtẽplationis siẽ pꝫ in Exo. et Da. Sꝫ rari sciũt hãc possessionẽ fidlr dispõere ad diui⁹ ɔtẽplãda ¶ 9. est scientia diuinitus infusa: que vꝫ non hũano studio: sꝫ spũs sãcti infusione possidet: et ista ẽ nobilior q̃ pdicta: et ad contẽplationez magis accõmodata. circa quã anima rõnalis debet esse prudẽtissima in custodiẽdo et deo gratias agendo. Hanc possessionem aliqñ habuit Salomõ: qui sapientiam a deo infusam habundanter suscepit super omẽs alios reges: sicut de eo dicit dñs 3. Re. 3. dicens: Ecce dedi tibi cor sapiẽs et intelligens: intantũ vt nullus ante te similis tui fuerit: nec post te futurus sit. Sed hanc male custodiuit: sed amisit eundo post mulieres et ydola gentium et delicias mundiales sicut patet. 3. Re. xj. Sic multi alij tale donum desuper acceptum propter suam negligentiam perdiderunt: sicut seruus imprudens: qui talentum domini sui in terra abscõdit: priuatus est illo Mat. 25. Hãc possessionem etiam scientie diuinitus infuse habuerunt apostoli: quibus yesus aperuit sensum vt intelligerent scripturas Luc. vltimo: et hãc bene dispensauerunt docendo: instruendo: predicando: euangelizando: et celestia contemplando. Sic aïa contẽplatiua q̃ hanc diuinitus possessionẽ accepit debet ipsã prudẽter et fideliter dispensare: et iste tres

possessiones sunt in ipsa anima.

¶ 10. est mentalis eleuatio: que est qdā mētis eleuatio ad diuina cōsideranda: uel ad ipsa creata referendo tñ ad diuina: Hec possessio aīe rōnalis est mirabilis valde: qz per ipsaз aīa eleuatur ad considerationem celestis yerusalem: ac sanctoꝝ spirituū: et altissime ac diuine maiestatis: qd non oībus datuз est. in qua eleuatione si anima fuerit solicita: maximam spem ꝛ cōfidentiā salutis inuenit: quia in ea et diuinū et angelicum adiutoriū implorat et meretur. Hāc dignissimā possessionem habuit eximius ꝓphetaꝝ Dauid: ꝛ in ipsa diuinuз atqȝ anglicū adiutoriū iuenit: qñ dicebat ī ps Leuaui oclos meos ī mōtes. s. sps beatos: vñ vēiet auxiliū mihi Auxiliū meū a dño qui fecit celū et terraз: In hac eleuatione reperit confidentiā et speз: quādo dicebat in ps. Ad te dñe leuaui aīam meam. deus meꝰ in te confido nō erubescā ¶ Circa istā possessionē eleuationis mentalis debet aīa esse solicita ꝛ nō sōnolēta: vt cotidie magis ac magis in mentali eleuatione conscendat donec inueniat miaз dñi. Hoc modo ꝓficiebat in eleuatione mentis ille egregius cōtēplator qui dicebat in ps. 122: Ad te leuaui oculos meos: qui hītas in celis. Ecce sicut oculi seruoꝝ in manibus dñoꝝ suoꝝ. sicut oculi ancille in manibus domine sue: ita oculi nostri ad dominum deum nostrum donec misereatur nostri. De istis eleuatiōibus mētis in deū dicit ꝓpħa in ps. ciij. Ascendunt mōtes ꝛ descendunt cāpi in locum quē fundasti eis. Cāpi plani: humiles: et fructuosi sunt actiui p opera mīe fructificātes: sз p mentis eleuationē non ascendentes. Montes steriles sed celo ꝓpinquiores sunt contēplatiui: qui p mentis eleuationem a terrenis recedūt ꝛ celestibus appropinquant. Aīa ḡ contemplatiua derelinquat infima et p mentis eleuationē ad summa conscendat: sed multi descendunt.

¶ 11. est diuina abstractio: que ē quedam alienatio mētis seu aīe ab omnibꝰ corporis sensibus diuina benignitate ꝓcurata. Naз qñ aīa rationalis est assueta mētalibus eleuatioībus: qz fuit fidelis sup pauca: constituitur a dño super multa et eleuatur ad raptū siue ad mētis abstractionē totaliter deserēdo officia sensuū. Ad hanc diuinā abstractionem ꝑuenerat Paulus apl's qñ raptus fuit ad tertiuз celū: et tñ nesciebat vtrū in corpore an extra corpus raptus fuisset: qz erat a sensibus corporis eiꝰ mens abstracta sicut ipēmet testaṫ 2. ad Cor. 12. dicens. Scio hominem in xp̄o ante annos. xiiij. siue ī corpore siue extra corpus nescio: deꝰ scit: raptū huius modi vsqȝ ad tertiuз celum. Et ista possessio aīe rationali concessa est dignissima: diuinissima: et maxime desiderabilis: qz in ipsa aīa vnitur vel saltē multum approꝑinquat diuino lumini.

¶ 12. est diuina degustatio siue delectatio: que qualis sit nullus dicere potest: nec etiam ille qui delectatur et gustat. Nam anima rationalis mentalibus eleuationibus et abstractionibus assueta: diuina pietate: et sponsi celestis gratia: aliquotiens introducitur in quoddam gaudium siue gustuз: siue delectationeз: quo tota liquescit et transformatur in deum. Cuius gaudij dulcedinem seu magnitudinem ipsemet gustus exprimere non sufficit: Unde dicit Ber. in libro de amore dei. Gustum autem illum nemo exprimere potest: nec etiaз ille qui meretur gustare: sed dicere potest: gustate et videte quoniam suauis est dominus. Hanc possessionem ha-

bebat seraphicus pater noster Franciscus: qui superna delectatione nutritus quadragesimam totam cum dimidio panis peregit. ¶ Hanc suus primogenitus frater Bernardus: qui more hyrundinis volitans de soliis consolationibus celestibus viuere videbatur. Hanc frater Egidius: Joannes de La uerna: et alij multi qui pre nimia celestis consolationis dulcedine aliquotiens deficere videbantur. O beata anima que talem possessionem a domino suscipere meruit. ¶ Figura huius duodene possessionis anime rationalis accipi potest Apoc. 12. vbi scribitur: Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole: Et luna sub pedibus eius: Et in capite eius corona duodecim stellarum Ista mulier moraliter potest esse anima rationalis sponsa dei: Dicitur amicta sole: quia dei similitudine circumuestita. Sub eius pedibus est luna: videlicet corpus quod subiacet corruptioni et mutabilitati sicut et luna subiacet soli: et est mutabilitatis causa in istis inferioribus: Et istud corpus est sub pedibus anime: quia ipsa dominatur corpori: et illud disponit ad libitum suum: Duodecim stelle in eius capite stantes in modum vnius corone sunt predicte duodecim possessiones: que tanquam stelle ipsam animam totam luminosam faciunt: Et quia in modum sunt vnius corone: ipsius anime rationalis dignitatem regiam manifestant. O vere dignissimam et altissimam dominam: que a suo sponso celesti tot et tam mirabilibus possessionibus est dotata. quas omnes anima rationalis ordinare debet in dilectionem et contemplationem sui celestis sponsi qui tam singulariter ipsam dotauit. Uenite ergo transeamus per desertum anime rationalis eius mirabilia considerantes: et sic ascendamus ad montem domini.

¶ De sex mundis rationalis anime vestimentis: Ca. xiij.

Venite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. Post quam vidimus anime rationalis mirabiles possessiones: quas veluti quedam regina et domina possidet. Uidendum est consequenter de illius vestibus gloriosis: quibus veluti sponsa decentissime adornatur. Nam anima rationalis est illa sponsa que in canticis canticorum a capite usque ad pedes tota pulcra atque ornata describitur: Cuius odor nimius est in vestimentis eius: Hec sponsa celestis si sponso suo fuerit fidelissima: eius honorem semper et in omnibus procurando: sex mundissimis et gloriosis vestibus adornatur ab ipso: etiam in vite huius presentis miseria: que ipsam reddunt omnibus commendabilem.

¶ 1. Uestis munda anime rationalis et contemplatiue: est sensitiua que ornat sensus corporis exteriores. Nam anima apprehendens ista sensibilia exteriora per sensus corporis: et in ipsis contemplans creatorem: recipit in omnibus sensibus exterioribus species siue formas aut similitudines omnium obiectorum sensibilium: et ex illis speciebus et similitudinibus quasi quibusdam vestibus adornatur: Et iste vestes sunt munde et gloriose: quia sicut apprehensio istorum obiectorum dicitur munda: quia refert in deum vel ad deum: dum anima in ipsis deum contemplatur et laudat: ita forme et similitudines illorum obiectorum in sensibus impresse dicuntur munde et gloriose: quia ad deum relate et ordinate. ¶ Exemplum in omnibus sensibus exterioribus. Tactus apprehendit

calorem ignis: frigus niuis: et dolorem verberum et discipline. anima contemplatiua refert hec omnia ad diuinam iustitiam considerans ex his seueritatem diuine iustitie in punitione damnatorum per ignem frigus et verbera. tunc imprimitur in sensu tactus species et silitudo caloris et frigoris: et tactus illis formis quasi quibusdam vestibus induitur. Et gustus aprehendit dulcedinem atque amaritudinem gustabilium: anima contemplatiua refert ad deum considerans dulcem refectionem electorum in celo: et amarissimam degustationem reproborum in inferno. species illius dulcedinis et amaritudinis imprimitur in gustu: et illa induitur gustus tanquam veste. ¶ Odoratus odores varios: fetoresque atrahit: anima refert ad deum: ex odore isto odorem beatorum corporum considerans: ex fetore presenti dānatorum corporum fetorē considerans: ex horum spē et forma quasi veste quadā vestitur odoratus. ¶ Auditus varias melodias: varios ploratus et clamores aprehendit. Anima refert ad deum: illas ad beatorum gaudia: illos ad dānatorum gemitus conformando et tunc ex istorum silitudinibus auditus impressis quasi quibusdam vestibus auditus adornatur. ¶ Uisus pulchritudinē corporum: florum: solis et lune et deformitatem corporum vlcerosorū et plagatorum percipit: anima refert ad deum ex hijs considerans beatorum pulchritudinē et damnatorum deformitatē: ex his dei misericordiā: ex illis dei iustitiam. ex specie illorum pulcriuz et deformiū quasi quibusdaz vestibus visus induitur: et iste omnes sunt vestes mūde et gloriose quia ad deum ordinate: et beata illa anima que talibus vestibus fuerit induta ne nuda appareat vel sordidis vestibus induta coram sponso celesti. His vestibus mūdis anima induitur quādo abstinet ab illicito gustu: ab illicito visu: ab illicito odoratu: ab illicito tactu. Hac veste induebatur anima sancti bernardini de senis patris nostri. qui cotidie ibat ad contemplandam virginis ymaginem que erat super portam ciuitatis. Hac veste induebatur seraphicus pater noster Franciscus vna cū socijs suis: qui de mandato eiusdem patris: continuatis aspectibus: diebus ac noctibus intendebant in dominicam crucem et in vulnera crucifixi. O xpi miles si cupis animam gloriosis vestibus adornare: incipe ab hac veste sensitiua: assuesce oculos pijs et deuotis aspectibus: inspiciendo in ymaginem virginis: vel crucifixi aliorum ve sanctorū: quia ex tali veste sensitiua generantur alie subsequentes. Assuesce aures: linguam: nares: manus: pedes et omnes sensus ad deuotas sensationes: omnia semper referendo ad deum. Sic faciebat pater noster seraphicus franciscus qui omnia referebat ī deū: vnde et canitur de ipso: Quidquid in rebus repperit delectamenti refert in gloriam factoris.

¶ 2ª vestis est Fantastica que ornat sensum anime interiorem qui dicitur fantasia: nam anima deuota et contemplatiua que habet sensationes exteriores mundas et in deum ordinatas: recipit in fantasia interiori species et formas obiectorum exteriorum etiam mundas et in deum ordinabiles. ¶ Exemplū siquis frequentatis aspectibus intē derit in vulnera xpi vel ymaginē virginis aut crucifixi: in fantasia sua interiori imprimet speciem illarum vulnerum et ymaginem: et sic fantasiam suam interiorem induit illa mūda et gloriosa veste: que est simili-

tudo virginis et vulnerum xpi yesu: vñ et remota exteriori visione remanet in ipsa fantasia similitudo illa: que est quedam vestis ipsius fantasie: que p illam similitudinem quãdo vult fantasiatur xpm vulneratũ et virginem gloriosam: etiam si illa non videat exterioribus oculis. Hanc vestem habebãt filij israel in captiuitate babilonis positi: qui habentes in mente sua.i.in fantasia similitudinem templi dei destructi: flebant propter honorem diuinum et tẽpli illi⁹ destructionem dicentes in ps.136. Super flumina babilonis illic sedimus et fleuimus dum recordaremur tui syon. i.templi quod erat in syon. Hãc gloriosam et mundam vestem in fantasia habebat ille eximius contemplator seraphic⁹ pater noster Frãciscus: qui adeo habebat xpz et eius vulnera in sua fãtasia descripta et impressa vt in omni loco et tempore: in oĩi exercitio siue labore semper illa vulnera sacra ita contemplaretur ac si xpz psentem coram corporalibus oculis habuisset. Et vix posset lachrimosis gemitibus continere. O anima deuota que cupis ad montis cacumen ascẽdere: indue te sollicite hac gloriosa stola: vt semper in tua fantasia requiescat ymago vulnerum xpi vel virginis gloriose. Ex hac.n. veste digna efficieris maiori approximatione ad sponsum celestem et ad celestium cõtemplationem.

¶ 3. est ymaginaria: que mentis interiorem virtutem ornat: que vocatur ymaginatio. Nã quando mens ẽ adornata duabus predictis vestibus: deus ipsam diligens tanq̃ sponsam ornatam et pulchram. hac etiã veste ymaginaria magis adornat: ostendendo ei vel vigilanti vel dormienti visiones ymaginarias.

¶ Hanc vestem mundam et gloriosam habuit Jeremias ,ppheta quãdo vidit visione ymaginaria ollã succẽsam a facie aquilonis Jere. 1. ¶ Hãc Ezechiel quando in visione vidit quatuor aĩmalia: rotas et turbinem. Ezech. 1. Hanc Petrus apostolus quando in extasi factus vidit lintheum de celo submitti: et animalia quadrupedia: serpentia et volatilia in eodem Actu x. Hanc habuit et seraphicus pater noster Francicus: quando vidit in visione ymaginaria arborem magnã inclinãtez ramos: quando vidit de micis fieri polentam: et quando vidit palacium plenum militaribus armis: et ista vestis est predictis mirabilior: quia a deo immissa supernaturaliter et est plena misterijs multis et altissimis sacramentis: sicut patet in visionibus ymaginarijs pdictis: O beata illa anima que ita se preparat et ornat duabus primis vestibus vt hac tertia a domino supindui mereatur. Iste tres vestes munde sunt ex parte corporis et sunt corporales.

¶ 4. est illuminatiua: que mentis oculũ videlicet intellectum ornat mirifica vel creatoris vel creaturarum cognitione. Nam postq̃ anima est tribus predictis vestibus adornata: spõsus celestis supinducit aliam vestem illuminatiuam: quia animam eleuatam ad talem ymaginariam visionem vel ad altam mentis eleuationẽ per assiduam orationẽ. mirabiliter illumĩat ĩ creatoris vel creatorum cognitione. Hec vestis sequitur ad precedẽtem: quia post visiones ymaginarias sequitur illuminatio: quemadmodum Pharao post visionem ymaginariam boum et spicaruz illuminatus fuit in cognitione vitatis a Joseph Gen. 41. Et Nabucodonosor post visiones suas ymaginarias illuminatus fuit a Daniele sicut patet ĩ toto libro Da-

nielis prophete. Hanc vestem illuminatiuam habuit beatus Joannes euangelista quo ad cognitionez creatoris: quã do supra pectus domini orans: eternã diuini verbi generationem a patre cognouit dicenz: In principio erat verbuz et verbuz erat apud deum. Jo. 1. Hãc vestem illuminatiuam habuit beatus Benedictus abbas quo ad cognitionẽ creaturarum: quando in oratione sublevatus totum munduz vidit in vno solis radio contineri. Hanc vestez illuminatiuam habuit seraphicus pater noster Frãciscus quo ad cognitionez creatoris et creature simul: quando in contemplatione et creatoris et creature sublevatus dicebat: Deus meus et omnia. Deus me⁹ quis es tu: et quis sum ego. De ista veste illuminatiua que acquiritur per orationem et contemplationez dicit propheta ps. 75. Illuminans tu mirabiliter a montibus eternis. Montes a terra eminentes sunt eleuatiões contemplatiue anime rationalis: qui dicuntur eterni quia vita contemplatiua non deficiet in eternum: ymo proficiet dicente saluatore Luc. x. Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea: In istis montibus deus mirabiliter illuminat quia dat aĩe mirabiles illuminationes in istis contemplatiõis eleuationibus: Unde anima que in contemplationis montes non frequenter eleuatur: iacet quasi in profundo vallis tenebrose: Et ideo enitere anima deuota ad ascensum montium ne in tenebrosis iaceas et in vmbra mortis.

¶ 5. est reuelatiua: que intelligentiaz nostram ornat in cognitione occultorum: que in dei solius scientia reconduntur. Hec vestis habet multas plicas. Nam aliquando anime contemplatiue eleuate in orationibus: et illuminate in cognitione conditoris: et suspirius reuelãt alĩ qñ p̃terita: aliquando presentia: aliquando futura: aliquando omnia ista simul: aliquando diuina iudicia: et aliquando humani cordis occulta. ¶ Preterita reuellata sunt Moysi qui de mundi creatione et eius ornatu multisq; alijs diu preteritis amplissime prophetauit sicut patet in Geñ. Presentia reuellata sunt Danieli prophete quãdo reuelauit maliciam senum contra Susannam sicut scribitur Dañ. 13. Futura reuelata sunt Joanni euangeliste in insula Pathmos existenti sicut ipsemet testatur Apoc. 1. et claret in toto processu illi⁹ libri. Oia hec tria simul reuellata sunt sancte Elisabeth matri Joannis baptiste in visitatione virginis Marie. Preterita fuerunt reuellata quãdo dixit: Beata que credidisti: presentia quãdo dixit: Unde hoc mihi vt mater domini mei veniat ad me Nã cognouit Mariam esse matrem domini et ipsum dei filium habere in vtero suo. Futura cognouit quando dixit: Perficientur ea que dicta sũt tibi a domino. Diuina iudicia reuelata sunt Abrae sicut patet Geñ. 18. vbi dixit dominus. Nunquid celare potero Abraam que gesturus sum cum futurus sit in gentem magnaz. Occulta cordis reuelata sunt beato p̃ri nostro Frãcisco q̃ in contemplatione suspẽsus: tãta diuini luminis habundantia replebatur vt ei cordis occulta et conscientiaz secreta patescerent. O q̃ mirabilis et q̃ gloriosa est vestis ista.

¶ 6. est iocundatiua siue deliciosa: que ornat animam rationalem quantuz ad apicem ipsius siue quantum ad sapientiam. Nam postq̃ anima est ornata vestibus predictis: induitur a sponso vltima veste mirabilis iocunditatis et delectatiõis que sequitur ad predicta. Hec

vestis deliciosa ē ineffabilis et ienarrabilis: quia etiam ipsa anima que hac veste induitur: et actualiter in deo delectatur: ipsam exprimere non sufficit: Uñ de ista veste deliciosa admirando exclamat eximi⁹ cōtēplator in ps. xxx. dicens ad ipsum deum: Quā magna multitudo dulcedinis tue domine: quā abscondisti timentibus te. Notate verba et signate misteria. Dicit: Quā magna: quo ad quantitatem: Multitudo quo ad numerositate3: Dulcedinis tue s. diuine quo ad excellentiam: Abscondisti quo ad ineffabilitatem. O vestis supra mirabilis et ineffabilis rc. ¶ Hac veste induta erat anima virginis post conceptione3 filij dei quādo dixit Luc. i. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Hac veste induta erat et anima sancti patris nostri Francisci et sociorum eius: qui in suis assiduis contemplationibus et orationibus indicibili gaudio et iocunditate replebantur sicut patet eorum gesta studiose legentibus. O anima mea misera: quid moraris in terris: Cur queris porros: cepas: allea: et carnes egipti. i. mundi huius delectatiōes: que plus aloes q̄3 mellis habent. Ascende ad montem contemplationis: et inuenies suauissimum manna: et mel dulcissimum suauitatis diuine: et ridebis in die nouissimo. ¶ Figura huius anime contemplatiue tam gloriosis vestibus adornate habetur in illa muliere forti: de qua dicitur prouer. vltimo: Mulierem forte3 quis inueniet: procul et de vltimis finibus precium eius. Confidit in ea cor viri sui et spolijs non indigebit. Non timebit domui sue a frigoribus niuis: omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. ¶ Mulier fortis est anima rationalis que est fortis quo ad essentia3: quia incorruptibilis: quo ad libertate3: quia violentari non potest ad bonum vel ad malum: quo ad operationem q3 resistit ei cui nō est equalis potestas super terram. Precium huius mulieris fuit procul: quia de celo venit: fuit de vltimis finibus: videlicet de deitate que est finis in ascendendo: et de terra. s. corpore Christi: que est finis in descendendo. Nec non timebit a frigoribus nec malicie in presenti: nec pene siue supplicij in futuro. Nam omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus. Domestici eius sunt sensus: fantasia: ymaginatio: intellectus: intelligentia: sapientia: Hij vestiuntur duplicibus: quia exterius vestiuntur operatione: et interius caritate viuifica. Et propter istum ornatum extrinsecum et intrinsecum confidit et delectatur in ea cor viri sui.

¶ De sex vestibus imūdis anime rationalis. Cap. xiij.

V Enite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas: Quia anima rationalis est summi regis sponsa: et pulcherrima mulierum: hinc est q̄ infernalis adulter ea3 omnibus modis atq3 vijs a sponso suo abducere nititur: et si eam blandicijs suis allicere preualet: sex immundissimis et adulterinis vestibus induit: que ipsam tam deo: q̄3 hominibus abbominabilem reddunt. Cui dici potest: Abbominabilem fecisti decorem tuum.

¶ i. vestis ē sensitiua q̄ sens⁹ exteriores vestit. Nā quādo anima rōnalis vel incaute vel intentione mala videt non videnda: puta mulierem ad concupiscendum eam: sensus visus induitur spe-

cie siue similitudine illius obiecti visi: que species est quedā diabolica uestis: et ornatus meretricius ⁊ adulterinus. Hāc vestem diabolicam in visu habuerūt filij Seth: qui vidētes filias Chayn q̄ essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex omnibus quas elegerant: vnde ⁊ postea in diluuio submersi sunt Gen. 6. Similiter quādo anima rationalis incaute audit non audienda: vel audit intentione mala: puta ad detrahendum vel machinandum malum: tunc eius auditus induitur specie ⁊ similitudine illius obiecti quasi veste diabolica ⁊ adulterina. Hanc vestem habuit Eua in suo auditu: quando incaute audiuit verba serpentis: vnde ex tali veste consensit diabolo ⁊ meretricata est cum illo: ⁊ facta est illius adultera quia suscepit vestem illius Gen. c. 3. ¶ Similiter quando anima rationalis incaute gustat non gustāda: vel intētione mala puta ad prouocādum lasciuiam vel ad ebrietatem: tunc eius gustus recipit speciem illius gustabilis: ⁊ induitur illa tanq̄ veste diabolica ⁊ infernali: que ipsum postea inclinat ad consentiēdum diabolo adultero qui talem vestem contulit. Hanc vestē habuit Adam in suo gustu quando gustauit pomum vetitum: pcipiēs illius saporē ⁊ consensit diabolo ⁊ adulteratus est cum illo: et sic a sponso celesti iudicatus est ad mortē cū tota sua posteritate Gen. 3. Sic accidit in sensu odoratus ⁊ tactus: Et ista est prima vestis diabolica: a qua originaliter pcedit omne malum anime rationalis: quia mors intrat per fenestras istas. Nam sicut mulier adultera que recipit ab adultero vestes cogitur ei consentire ad omne quod voluerit: sic anima rationalis que recipit a diabolo has vestes sēsitiuas q̄si cogit postmodum ei consentire ad alia mala: et ideo anima deuota et contemplatiua caue summopere: ne recipias has diabolicas vestes. Noli audire vel videre: vel sētire quod pōt occasio esse ruine. Claude hostia sensuum: Intra in cubiculum domus tue: et in abscondito ora patrem tuū. Dina filia Jacob: q̄ curiose voluit videre mulieres regionis illius pdidit v̄ginitatē suā Gen. 34.

¶ Secunda est fantastica: que inferiorem anime fantasiam vestit. Nam quando anima per visum curiose vel maliciose pulcras ymagines considerauit: verbi gratia viros vel mulieres ornatas. quando auditus verba iniuriosa: lasciua: vel detractoria hausit: qn̄ gustus deliciosa dulcia ue gustauit: quādo tactus mollia ac delectabilia palpauit. Tunc omnium istorum sensibilium species ⁊ similitudines intus in fantasia imprimūtur: ⁊ ipsam istis vestibus immundis cooperiunt. Anima vero induta intus talibus adulterinis ⁊ diabolicis indumētis vix resistere potest quin diabolo adultero consentiat ad peccatum. Nā ipsa fantasmata in mente siue in fantasia impressa prouocant ipsam animam: modo ad gulam: modo ad luxuriam: modo ad irā: modo ad inuidiā: et ad alia huiusmodi mala: secundum cōditionē fantasmatum et obiectorū que in ipsis representantur. Et quādo anima est in occultis vel in solitudiē aut in loco quetis: tunc insurgunt iste diabolice vestes videlicet ymagines mulierum aut virorū: ciborum aut verborum: et animam ipsā stimulant ad delectationem ⁊ ad cōsensum diaboli. O quot malorum est causa ista fantastica et diabolica vestis. Hec vestis fantastica instigabat filios israel ad gulam quando dicebāt Nūi. xi. Recordamur piscium quos comedebamus in egipto gratis: in mentem nobis veniūt cucumeres

cucumeres et pepones: porriq̃ꝫ et cepe
et allia. O anima contēplatiua lania: di
uide: expolia te et abijce hanc diabolicā
et infernalem togam: quia inumerabi-
lium est causa malorum.
¶ 3. est ymaginatiua: que virtutem ani-
me ymaginatiuam induit: Naꝫ quādo
anima est predictis vestibus induta et
quasi cum diabolo iā cōfederata: ipso
maligno spū procurante generatur alia
vestis in virtute ymaginatiua interiori
in sōnis: que aīaꝫ ipī diabolo consentire
ad peccandū inclinat vel cogit. Hanc ve
stem in sua ymaginatiua habent aliqui
in somnis: maxime ille fatue et incanta
trices mulieres: que credunt se in nocte
equitare cum Diana paganorum dea:
quibus diabolus in somnis per ymagi
narias formas videre facit viros mu-
lieres: equos: ludos: choreas: cōuiuia:
lasciuias atq̃ꝫ alia multa: de quibꝰ dicit
Augꝰ. Quedā muliercule post sathā-
naꝫ cōuerse: illusionibus et fantasma-
tibꝰ seducte: credūt se et ꝯfitenē noctur
nis horis cū Diana paganorū dea, et cū
Herodiade et innumera mulieꝝ mul-
titudine equitare: eaꝝq̃ꝫ iussiōibꝰ obtē
pare. Ipse nāq̃ꝫ sathanas qui transfigu
rauit se in angelū lucis: cū mentē cuiuſ
q̃ꝫ muliercule cepit: et hanc sibi p infide
litatē subiugauerit: illico diuersarū ꝑso
narū spēs: et mentē quā captiuā tenet ī
sōnis deludens: mō leta: mō tristia: mo
do cognitas: mō icognitas ꝑsonas ostē
dens: p deuia queque deducit: Et tñ so
lus hec patit̄ ifidelis spūs .i. ymaginatio:
et nō in aīo sꝫ in corpore opinet̄ euenire
Idcirco nimis stultꝰ et hebes ē qui hec
oīa que in spū sunt accidere arbitratur
in corpore. O quot aīe seducūtur et cōn
sētiūt adultero diabolo ꝑpter istā yma
ginariam vestem: quam in somnis im-
mittit homini dormienti.

¶ 4. est illuminatiua: que rationeꝫ siue
intellectum induit. Nam postq̃ꝫ anima
est a diabolo adultero prefatis vestibꝰ
ornata: superinduit aliam vestem dete
riorem false et erronee doctrine: que vi
detur animam illuminare: sed excecat.
¶ Hec illuminatio est illa quam diabo
lus suggerendo in intellectum hominis
seminat varias et diuersas illuminatio
nes siue industrias vel ad malum ope-
randum: vel ad damna temporalia eui
tanda: vel ad homines seducendos: vel
veritatem impugnandam: vel ad facie-
enda miracula vel mirabilia. ¶ Ad o-
perandum malum illuminauerat illos
quibus dicebat ꝓpheta Iere. 4. Sa-
pientes sunt vt faciant mala: bene au-
tem facere nescierunt. Ad vitāda dam
na temporalia illos illuminat: ymo exe
cat: quos magicis artibus siue incanta
tionibus imbuit ad euadenda pericula
infirmitates: vulnera: mortem et huius
modi. Hoc modo illuminauerat ymo
excecauerat Ochogiam regeꝫ israel qui
ad euadendam infirmitatem mittebat
nuncios ad consulendum Belzebub
deum Acaron: propter quod diuino iu
dicio mortuus est sicut scribitur 4. Re.
j. ¶ Ad seducendos homines illu-
minat quando in corde suggerit diuer
sas vias alliciendi alios ad peccanduꝫ:
¶ Hoc modo illuminabat Balac re-
gem Moab per prophetam suuꝫ Ba
laam quando docebat eum seducere fi
lios israel: et eos ad peccandum inclina
re per ornatuꝫ mulierū sicut scribitur
Nū. 24. O q̃ꝫ pessima et diabolica et
tenebrosa est vestis ista. Ad impugnan
dam veritatem illuminauit: ymo exe-
cauit philosophos: et hereticos: quos
docuit argumenta mirabilia ad impu
gnandam veritatem christiane et euan
gelice vite atq̃ꝫ doctrine. Hoc modo il-

luminabat pharifeos et fcribas qui cõfilium contra chriftum faciebant vt eũ caperẽt in fermone Mat.22. ¶ Ad faciendia mirabilia vel quafi miracula illuminat multos et quafi innumerabiles per artem nigromantie vt videãtur inter alios mirabiles et fanctitate precellentes. Hoc modo illuminauit Simonem magum qui mira facere videbatur: et quafi deus inter homines apparebat fiue reputabatur. Hoc modo illuminabit filiuz perditionis antechriftum ad multa mirabilia operãda: quibus quafi deus ab immundibilib⁹ adorabit. Hoc mõ illumiauit magos Pharaonis ad conuertendũ virgas in ferpẽtes: et aquas in fanguinẽ ficut fcribitur Exo.7. O quot pducit ad interitũ fempiternũ ifta diabolica doctrina. Nã aĩa induta vili doctrina fiue illuminatione diabolica: cogit̃ quafi diabolo confentire ad inumera mala: ficut mulier adultera que ab adultero veftẽ recipit cogit̃ ei ad malum confentire et ad eius libitum lafciuire.

¶ 5. eft reuellatiua: que etiam animã miferã ⁊ deceptã veftit. Nam diabol⁹ mirabiliter et miferabiliter decipit aĩaz infipientẽ p varias reuellationes. Nã aliqñ reuellat furta ficut apparet in incantationib⁹ et magicis apparitiõibus ipi⁹ diaboli in aqua vel in alia materia. Aliqñ reuellat multa occulta. q2 multa sũt diabolo cognita: q̃ homini funt ignota. Hoc mõ diuinabat p illã phitoniffam q̃ magnũ fignũ q̃ftuz pftabat dñis fuis: pp quã facta ẽ feditio in ciuitate: ⁊ paulus et focij verberati et incarcerati fũt: Act.17. Hoc etiã mõ deceperũt añ xpi aduentũ quafi totũ vniuerfuz dãdo refpõfa per ydola enea ⁊ lignea. Aliqñ reuellat futura: Et hoc modo Saul confuluit phytonifam ad fciendum futura 1. Re.28. propter quod perdidit regnũ et interfectus eft ficut fcribitur 1. paralip.c.10. Aliqñ orantibus et contemplãtibus apparet in varijs formis et figuris puta i forma angeli vel virginis aut alicuius fanctorũ: et etiaz ipfius xpi crucifixi. Nã angelus fathane trãffigurat fe in angelũ lucis ꝓut dicit Paulus 2. Cor.11. Et hoc mõ fecũdum fanctorũ determinationẽ et certe ex̃pientie ꝓbationẽ multos decipit et feducit: qui credunt tales apparitiones et reuellatiões effe diuinas: que tamen funt diabolice et finaliter inducunt ad errorez et multotiens ad mortem tã nature q̃ culpe: tã temporalem q̃ fempiternã. His apparitionibus legimus in vitis patruz multos fuiffe deceptos: et finaliter defperatos. Propter huiufmõi apparitiones et reuellationes: Frater Ruffinus focius beati patris noftri Frãcifci quafi iam venerat in abyffum defperationis: Sed ei fanctus pater Francifcus diabolicas fraudes reuellando fuccurrit. O deuote contemplator: caue ne infernalis adulter talem veftem inducat in animam tuam: quia ex ea precipitaberis in foueam tenebrarum et defperationis. De hoc tamen latius in fequentibus domino fauente dicetur.

¶ 6. eft deliciofa fiue delectatiua. Nam ficut dicunt doctores et deuoti contemplatores diabolus poteft in anima caufare quandam deuotionem: faltem apparentem et quandam fpiritualem letitiam: Et fimiliter poteft in fenfibus caufare quandam deceptoriam delectationem ex commotione aliquorum humorum: vel alio modo. Que omnia anima fimplex et ignara credit effe ab ipfo deo: cũ tamen funt a diabolo. Hoc autem facit diabolus quatenus homo

ex tali delectatione vel deuotione ruat in superbiam vel in aliud malum: Uel ideo dat diabolus deuotiones vel delectationes tales vt homo ex illarũ postmodum substractione in abyssum cadat desperationis diffidens iterũ posse ad pristinam suauitatem: deuotionem et delectationem redire. ¶ Unde anima deuota et contẽplationi intenta caute et vigilanter attendere debet ne credat omni spiritui: nec omni dulcedini superuenienti in hora contemplationis: quia angelus sathane in angelum lucis se trãsfigurat: et habet mille nocendi modos: et maxime tendit laqueos contemplationi et deuotioni vacãtibus. Et cum talibus delectationibus multos seduxit sicut dicunt doctores deuoti: propter quod in talibus recurrendũ ad cõsilium expertorũ et sapientum licet paucorum ⁊ eorũ attẽdere doctrine: nec in suo sensu confidere: ne propter superbiam in manibus diaboli derelinquat: Nam anima sic decepta quantuʒ se glorificauerit et in delicijs fuerit in talibus delectationibus tantum dabitur ei tormentum luctus Apoc. 18. Quia decepta dicit in corde suo. Sedeo regina et vidua non sum. Iste sunt sex vestes siue ornamenta que dat diabolus anime adultere: et derelinquenti sponsuʒ suuʒ legittimum deũ. Que vestimenta sunt cõtraria et aliena ab ipsa anima: et ipaʒ obligant et subiciunt diuino iudicio: vñ clamat deus Sopho. 1. Uisitabo super omnes qui induti sunt veste peregrina. Uestis peregrina ẽ maliciosa sensatio: maliciosa fantasiatio: maliciosa ymaginatio ⁊c. Hec vestis delectationis inique est vestimentuʒ mixtum sanguine s. peccato quod erit in cõbustionẽ eterne damnationis. De quo dicitur Ysa. 9. Uestimentum mixtum sanguine erit in combustionem et cibus ignis. Ueni ergo transeamus per desertum latum et spaciosum anime rationalis: et diligenter perscrutamur eius latebras: et sic ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas.

¶ De septem gradibus quibus aĩa rationalis ad creaturas inclinat̃ et descendit Ca. 15.

Venite ascendamus ad monteʒ domini: Aĩa rationalis cum sit ad dei infiniti ymaginem cõdita: infinitatem quãdam participat. Est.n. quodammodo omnia: per manum factibilia: per sensum sensibilia: per fantasiã fantasiabilia: et per intellectũ intelligibilia: Et qꝛ potest omnia intelligere superiora equalia et inferiora: potest et oĩa amare vel odire. Amor autẽ eius est pes eius: et eo fertur quocũqꝫ fertur: Unde aĩa ipa per amorẽ ambulat: et si amat superiora: ad superiora tẽdit: si inferiora ad inferiora descẽdit: qꝛ magis est vbi amat qꝫ vbi animat. Cũ ergo ipsa aĩa sit inter deũ: et ista sensibilia intermedia: si diuina eam gr̃a deserat: septẽ gradibus ad ista sensibilia inferiora descendit paulatine: donec in profũdissimũ damnationis infernũ deueniat.

¶ 1ᵘˢ. gradus est cum desiderio appetẽdo ista tp̃alia et sẽsibilia anteqꝫ habeãt. Nam desideriũ ẽ quidã appetitus rei absentis. Aĩa ꝗ rationalis p̃ incipit desiderare ista bona infima: et sic vno gradu descendit et appropinquat ad illa. Et istud desideriũ si sit intensum et inordinatũ interficit ipam aĩaʒ. puer. 21. Desideria occidũt pigrum: noluerũt. n. quicqꝫ. s. sp̃uale manus eiꝰ opari. Tota

vie concupiscit et desiderat. ¶ Figura huius desiderij interficientis aĩaz habetur Nũ. xi. vbi dr̃ quod vulgus promiscuuz quod ascẽderat cũ filijs israel: simul cũ filijs israel flagrauit desiderio carnium: et piscium: cucumerum: et peponum: qui cum fuissent a domino carnibus satiati: interfecti sunt ab eo in sepulchris concupiscentie: nec puenerunt ad terrã promissionis: sed sepulti sunt in sepulcris concupiscentie. ¶ Moralr desideriũ inordinatũ rez temporaliuz interficit animã et ipsam sepellit in sepulcro concupiscentie: nec ad terrã promissionis cõtemplandã et possidendã puenire pmittit: Et idõ aĩa cõtemplatiua ac deuota caue ne hoc primo gradu descẽdas ad infima inordinate desiderando aliquod tpale q̃ntũcũq3 minimum. Heu quot aĩe moriũt in isto gradu z sepelliũt in sepulcris ꝯcupie nec ascẽdere valent ad cõtẽplandã terraz pmissionis: cũ in infimis sint sepulte.

¶ 2. est cum exercitio procurãdo et querẽdo ista tpalia. Nã postq̃ aĩa vulnerata est inordinato desiderio rerũ tpaliũ: tunc incipit p varios modos: varias vias: multiplicesq3 labores desiderata q̃rere inuestigare et procurare donec illa possideat: z sic aĩa misera tempus amittit in talibus acquirẽdis et suijp̃i⁹ obliuiscit: et cum hijs tpalibus tandem piclitatur: vñ Eccs 4. Unus est et secundum non habet: non filiũ non fratrem: et tñ laborare nõ cessat: nec satiant oculi ei⁹ diuitijs: Nec recogitat dicẽs. Cui laboro et fraudo aĩaz meã bonis. Heu quõ et quantuz et quoties fraudat aĩa bonis suis spũalib⁹ et eternis pp nimiã et inordinatã solicitudinez acquirendi bona ista tpalia et terrena. ¶ Exemplũ huius secũdi gradus habetur Nũ. 15. In Chore: Dathan et Abiron cum cõplicibus suis: qui procurantes inordinate primatum populi et dignitatem sacerdotalem morte subitanea mortui sunt: et a terra viui deuorati: et in infernum demersi. Sic nimirum sic anima misera inordinate querẽs bona hec temporalia: dum nimio studio in illis cumulandis occupatur inopinate moritur sicut accidit in multis auaris: Et cum bonis suis sepelitur in terra in profunduz inferni. Uñ paulus ad Timo. vj. Qui volunt diuites fieri incidunt in tẽptationẽ: et ĩ laqueũ diaboli: z desideria multa ĩutilia et nociua: q̃ mergũt hominem in interitum et perditionez. O anima cara caue ne nimium ymo paruz quid sollicitaris in querendis transitorijs: qz sic recedes a deo et appropiquabis ad portas mortis: et peribis cum eis.

¶ 3. est cum delectatione possidẽdo: Aĩa rationalis cupida postq̃ acquisiuit ista transitoria: inordinate delectatur in ipsis: comedendo: bibendo: epulando: ludẽdo: luxuriãdo. Et in hoc actu adhuc magis elõgatur a deo et appropinquat ad portas mortis: De talibus dicit ppheta: Letant̃ cuz male fecerint et exultant in rebus pessimis: sed ista inordinata delectatio trahit miseram animã in foueam eterne amaritudinis: et separat atq3 elongat a dei consortio z amicitia. Exm habemus in illo habũdantissimo Salomone qui iordĩate delectat⁹ est in rebus istis tpalibus que possidebat: in cibis: potibus: cãtilenis: et luxurijs dicens Eccs. 2. Feci mihi cantores et cantatrices et delicias filiorũ hominũ: ciphos et vrceolos in ministerio ad vina fundenda: Et oĩa que desiderauerũt oculi mei nõ negaui eis. Nec phibui cor meũ quin oĩ voluptate frueret̃ et oblectaret se in hijs q̃ preparauerã.

Et propter istam inordinatam delectationem elongatus est a deo et damnat⁹ vt dicunt multi doctorum. ¶ Aliud exemplum in illo diuite epulone qui in rebus possessis inordinate delectabatur induendo se purpura et bisso: et epulando cotidie splendide: sed ab ista delectatione transiuit ad cruciatum inferni q2 mortu⁹ est diues et sepultus ē in inferno Lu. xvj. Sic aīa misera q̄ in rebus possessis inordinate delectatur: a deo recedit et appropinquat eternis cruciatibus: q2 dicitur Job 21. Tenent timpanum et citharam et gaudent ad sonitū organi. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Ideo caue aīa deuota ne hac delectatione capiaris: q2 appropiquabis ad portas mortis ¶ 4. est cum amore diligendo. Aīa rationalis possidens bona temporalia: et inaniter gaudens de ipsorum possessione: inordinato et nimio amore ea diligit: et sic adhuc magis elongatur a deo et descendit ad infima. Quia magis est vbi amat q̄3 vbi animat. Et cū isto amore inordinato ligata fuerit: ad deum appropinquare nō valet: Exemplu3 est in illo iuuene diuite qui interrogauit xp̄m Quid faciendo vitā eternam possidebo: Cui cum xp̄s dixisset Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperib⁹ et habebis thesaurum in celo et veni sequere me: Audiēs hoc verbu3 abijt tristis. Erat. n. habēs multas possessiones Mat. 19. Ecce q̄modo amor inordinatus temporalium retrahit anima3 ab ipso deo: nec appropinquare ad ipsum sinit. Unde subiunxit ibidem xp̄s: Amen dico vobis quia diues difficile intrabit ī regnum celorū. Anima etiam isto inordinato amore ligata circa temporalia perit cum illis. Figura est in vxore Loth: que ex inordinato affectu conuersa ad respiciendū Sodomam et Gomorrā mortua est et conuersa in statuam salis Gen. 19. Sic aīa misera que nimio amore ad ista temporalia afficitur perit in illis et cum illis. Exemplū in illo diuite qui nimio amore diligens terrena: inordinato et superfluo labore solicitabatur circa illorum custodiā dicens. Quid faciam q̄r nō habeo quo congregem fructus meos: ⁊ dixit Hoc faciam: Destruā horrea mea: et maiora faciam et illuc congregabo omnia que nata sunt mihi et bona mea et dica3 anime mee: Anima mea habes multa bona posita in annos plurimos requiesce: comede: bibe: epulare. Nocte autem sequenti rapta fuit anima eius ab eo: et sic non habuit fructum ex diuitijs suis: sed perijt cum illis Luc. 12. Unde Eccl̄s. 5. Qui amat diuitias fructum non capiet ex eis.

¶ 5. est cum timore custodiēdo. Anima infelix capta inordinato amore temporalium: maximo cu3 timore custodit ea semper timens amittere: et tali amore solicita nun̄q̄ inuenit requie3: nec quiescere potest: sed semper est plena anxietate ⁊ amaritudine Eccl̄s. 2. Cuncti dies eius doloribus et erūnis pleni sunt nec per noctes mente requiescit. Et anima misera que cum isto inordinato timore bona peritura custodit: semetipsa3 perdit: et cum illis bonis temporalib⁹ perit. Exēplum in principibus iudeorum et phariseis qui timentes amittere ciuitatem suam et gentem et inordinato timore custodientes illam interfecerunt xp̄m dicentes Jo. xj. Quid facimus q2 hic homo multa signa facit: Si dimittimus eum sic: omnes credent in illum: et venient romani et tollent nostrū locum et gentem. Et q2 inordinato timore custodierunt: ideo perdiderunt ea et

Timor.

Anima eorū perijt cum illis: Et ideo
dicit Job.6. Qui timet pruinam ir=
ruet super eū nix. Sic anima cupida:
que timet amittere bona minima mū=
di huius: multotiens perdit celestia: et
diuina: et semetipsam cum illis. Heu
quot periclitātur in mari: in terra: in se
culo: in religione: in curia: et in ecclesia:
propter timorem amittendi tp̄alia.

¶ 6. est cum dolore perdendo. Anima
alligata inordinato amore ad ista tem=
poralia: et timida in eorum custodia: ni
mis dolet si perdiderit ea: et nimis con
tristatur: Exemplum in Esau: qui pro
pter amissionem boni temporalis eiula
tu magno fleuit sicut scribitur Gen.27
Et iste dolor immoderatus multotiēs
est causa perdendi vitam tam natura=
lem q̄z spiritualem: Exemplū est clarꝫ
3.R.2. In semei qui dolens de amis=
sione seruorꝫ qui fugerāt ab eo: iuit ad
querendū eos. et egressus est ciuitatem
cōtra preceptū regis Salomōis: ꝑpter
qḋ ab ipso morti est cōdemnatus: Sic
profecto sic dolor inordinatus de amis
sione rerum temporaliū est causa amis
sionis vite: tam temporalis q̄z eterne:
Nam Esau propter amissionē tēpora
lis boni icurrit odiū petuū ꝯ fratrē suū:
et sic male finiuit ꝛ damnatus est. Heu
heu quot mala cōmittit anima cupida
propter rerū temporalium amissionē:
propter q̄ saluator insinuat non esse do
lendū de taliū amissione dicēs Mat.
v. Qui vult tecum in iudicio contende
re et tunicā tuā tollere: dimitte ei ꝛ pal
lium. Caueat ḡ anima contēplatiua nec
hoc dolore immoderato descendat ad
ima.

¶ 7. est cum penoso precio appreciando:
Anima rōnalis dei gr̄a derelicta ꝛ tē=
poraliū amore alligata: ipsa temporalia
nimis estimat: ꝛ iudicat ea digna precio
penoso: ymo penosissimo: dum tn̄ dili
git ea q̄ libenter ꝓ eorum amore ꝛ pos
sessione in p̄nti vita labores innume=
ros: et pericula innumerabilia et sepissi
me mortē corporalem et vulnera susti
net: et in futura vita cruciatus eternos
subire nō formidat. Hoc est clarꝫ ꝑ coti
dianam experientiā: qua videmus mul
tos oīa supradicta amore pecunie ꝛ tp̄a
liū leto animo tollerare. Nā pro amo
re pecunie libenter vendūt aīam: deū:
vitā. et paradisum: et emunt sibi carce
rem infernalem: et hoc propter iniustā
appreciationē ipsius pecunie: quam di
gnam reputāt tantis penalitatibꝰ. Hoc
mō Judas xp̄i proditor penoso precio
estimauit illos triginta argenteos: pro
quibꝰ ꝛ tēporalis ꝛ eterne mortis picu
lo se exposuit: ꝛ tandē sustinuit vtranq̄
sicut pꝫ Mat.27. Sic nimirū sic acci
dit aīe cupide q̄ tantū estimat ista tē=
poralia q̄ amore ipsorum vtranq̄ mor
tem incurrit: vñ Ecci.x. Nihil iniquiꝰ
q̄z amare pecuniā. hic. n. aīam suā ve=
nalem habet: qm̄ in vita sua ꝓiecit inti
ma sua: Uendit. n. auarus pro rebus tē
poralibus animā suam diabolo: et pro
ijcit intima sua: vꝫ virtutes que sūt sue:
pro rebus tp̄alibus: que sunt aliene et
non sue: et hoc mō penoso p̄cio estimat
hec trāsitoria. ¶ Isti septē gradus de=
scēdendi ad infima ista possunt oēs in
vno homie auaro assignari: que primo
ista tēporalia desiderat: secūdo ea que=
rit: tertio delectat̄ in quesitis: quarto di
ligit ea in quibus delectat̄: quīto cum ti
more custodit: sexto cū dolore ꝑdit: sep
timo penoso precio digna estimat: et sic
tādē ad profundū descēdit. ¶ Figura
huius descensus aīe rōnalis ad infima
huius mundi hētur Lu.x. In illo hoīe
qui descendebat ab hierusalē in hieri=
co: et incidit in latrones qui dispoliaue

runt eũ: et plagis impositis abierũt se= miuiuo relicto: sꝫ Samaritan⁹ superue niẽs mĩa motus sup eum alligauit ei⁹ vulnera: et infudit oleũ et vinũ: et impo nẽs sup iumentum suũ duxit in stabu lum et curã eius egit. Moralr: Hõ iste significat aĩam vel hoĩem peccatorem: qui dr̃ Quidã: ꝑpter suaꝫ vilitatẽ: Nã qui diligit infima ista efficit̃ filius illiꝫ qꝛ si terrã diligis: terra es. Et ꝑpha dicit Facti sunt sicut ea q̃ dilexerũt. Sicut ḡ ista terrena vilia quedã sunt: sic qui dili git illa: vilis efficit: et hõ quidam. s. vilis et despectus. Iste hõ descendit a ihr̃l'm q̃ dr̃ pacifica vel visio pacis: in hierico que dr̃ luna: vel odor eius vel deficiens qꝛ deserit gratiã dei in qua est vera pax aĩe. et appropinquat ad odorem istoꝝ tp̃alium que sunt defectuosa ex sua na tura et mutabilia: sicut luna que nunq̃ in eadem dispositione permanet: Sed sic descendens incidit in latrones vide licet in manus demonum quia in om̃i gradu istius descensus homo peccat vt vidimus supra: et sic incidit in manus demonum: qui ipsum spoliant quia pri uant eum gratia gratum faciente: que est vestis nuptialis: Spoliant qꝛ priuãt eum virtutibus moralib⁹ que sunt ve= stes ciuiles et curiales. Imponunt vul nera: qꝛ ꝑdiuem et ꝑnum ad malũ red dũt. Relinquũt semiuiuũ qꝛ interficiũt morte culpe: sꝫ ꝑmittũt viuere vita na ture: et sic partiꝫ est viuus. et parti mor tuus: sed Samaritan⁹ xp̃s ꝑ assumptã hũanitatem inde transiẽs mĩa motus suscepit sup iumentũ sue humanita= tis siue carnis: quia peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum: Duxit in stabulum. i. in ecclesiam: Alli gauit vulnera per sua precepta et consi lia: et infudit oleum sue mĩe ꝑ grãm: Et vinum sue iustitie per penitentiam: Et sic curaꝫ eius egit et liberauit eum. Et nisi succurrisset pisset ex vulneri= bus latronum. Sic accidit anime mise re ad ista inferiora per inordinatum a= morem descendenti: nisi redemptoris misericordia auxiliũ prestiterit: Caueat ḡ aĩa contemplatiua ne ꝑ gradus istos descendat. Si aũt incaute descenderit: recurrat ad oleũ et vinuꝫ Samaritani. Uenite ergo ascẽdam⁹ ad montẽ dñi.

¶ De septẽ gradibus quib⁹ aĩa rõnalis ascendit ad deũ. Ca. xvj.

V Enite ascenda mus ad montem domini: et ad domuꝫ dei Jacob: Quia ad montem contemplationis ascensu= ri sumus. Postq̃ vidimus quot passi bus anima rationalis ad sibi inferiora descendit: et a monte contemplationis seipsam elongat: superest videre: qui= bus gradibus ad superiora conscendit et deo suo spiritualiter appropinquat. Ubi sciendum ꝙ anima rationalis di= uina gr̃a cõfortata septẽ passibus ordi natis creaturas infimas deserit et deo cõtẽplando appropinquat.

¶ Pͣ Uoluntate ipsa tp̃alia non diligẽdo nec desiderando: Nam anima diuino amore inflammata: que ad montem cõ templatiõis et pfectionis anhelat: prio gressu oĩa ista tp̃alia õrelinquit: ipsa nõ amando: nec desiderando: sed oĩa par= uipendit et cõtemnit: ac vilipendit: sciẽs ꝙ nemo põt deo seruire et mammone: sciens etiã ꝙ tanto quis a sũmis ⁊ cele stib⁹ elongat̃ q̃to in infimis ⁊ terrenis delectatur ꝑpter quod omnia reputat quasi nihilum: In hoc gradu ascen= dẽdi ad deũ erat paul⁹ ap̃s qñ dice= bat ad Phil. 3. Que mihi fuerũt lucra hec arbitratus sũ ꝑpter xp̃ꝫ detrimẽta

propter quem omnia detrimentum feci et arbitror vt stercora vt xp̄m lucrifaciam: Ex quibus pz quantum illa despexerat: que tanq̄ stercora reputabat. Hic est primus gradus anime contemplatiue appropinquantis ad deum: sine quo nihil vel parum proficit in ascensu contemplationis: Et ideo aīa cara enitere quantum vales ad extirpandum de radicibus cordis tui omnem amorem etiam minimum oīum rerum pereuntiū: quatenus ea omnino vilipendas: et pro nihilo et tanq̄ nihilum reputes: et arbitreris vt stercora: vt ad xp̄m contēplandum accedas.

¶ 2° relinquendo et abijciendo ip̄a temporalia. Non sufficit anime contemplatiue temporalia nō diligere: sed necesse est etiam abijcere et a se elongare quia tēporalia bona graue pondus sunt anime rationalis etiam si ab ipsa nō amantur. Et vix possunt ista temporalia disponi et gubernari sine aliqua contagione peccati propter multitudinē occupationum et verborum ac cogitationum occurrentium in tali dispositione et gubernatione temporalium: Vñ dicit Sapiens Eccī. xi: Fili ne in multis sint act⁹ tui ꝛ si diues fueris: non eris immunis a delicto: ꝓpter quod aīa que ad montem contēplationis et perfectionis aspirat debet ista omnia corruptibilia a se elongare: Unde dicebat xp̄s Luc. 14. Omnis ex vobis qui non renūciat omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Abijciat ḡ terram qui vult appropīquare ad deū. ¶ In hoc gradu erant illi primi eccl'ie discipuli: qui oīa sua vendebant et ponebāt preciū ad pedes apostoloꝝ: de quibus dr̄ Actu. 2. Omnes qui credebant erant pariter ꝛ habebant oia cōmunia: possessiones et sbās vendebāt et diuidebāt illa oibus prout cuiq̄ opus erat: cotidie ꝑdurantes vnanimiter in tēplo: O aīa cara vēde distribue et derelīque oīa terrena: ꝛ cotidie ꝑseuera in tēplo orādo: meditādo: cōtēplādo: q: sic appropīquabis ad iesū: et ꝑuenies ad apicē cōtēplatiōis.

¶ 3° Utendo tp̄alibus cū penalitate: anxietate et dolore: Nam aīa aliqn̄ nō potest tēporalia abijcere et derelinquere: sed cogit̄ ea administrare ꝑ superioris obedientiā vel aliam piā necessitatem. Et tunc aīa deuota vtitur eis cū quadā penalitate et anxietate: quia sunt quasi plumbū alligatū alis volatiliū. Et ī hac penalitae aīa deuota accedit ad ipsum deum vtendo istis temporalibus cum quadā afflictione ꝛ penalitate: q̄ libenter orōni et contēplatiōi vacaret: et ista terrena derelinqueret si cōmoditas affore. ¶ In hoc tertio gradu erant duodecim apl'i qn̄ dispensabant bona tp̄alia eoꝝ qui conuersi erant ad fidē. Q̄ ō faciebāt cū quadā penalitate et afflictione q: libentius vacassent predicatiōi et orationi: vñ conuocantes multitudinē discipulorum dixerunt eis sicut scribit̄ Act. 6. Non est equū nos derelinquere verbū dei ꝛ ministrare mensis. Considerate ḡ fratres viros ex vobis boni testimonij septē plenos sp̄ū sc̄tō et sapiā: quos cōstituam⁹ sup hoc opus: nos vo orōni et ministerio v̄bi instātes erim⁹. In hoc gradu erat Moyses qn̄ sustinebat regimē populi cū penalitate ꝛ afflictiōe: et a tali administratiōe liberari cupiebat qn̄ dicebat dño Nūi. xi: Cur afflixisti seruū tuū: Q̄uare nō inuenio grāz corā te: Cur imposuisti pōdus vniuersi populi hui⁹ sup me: Nō possuz solus sustinere omnē hunc populū q: grauis ē mihi: sed m̄lti nō sic faciūt q: se ingerūt administrationibus et negocijs rerum secularium: et ideo ad montem contem

plationis vix ascendunt.

¶ 4° Odiendo tpalia ipsa sine peccato. Nam aia que ad pfectionis et contemplationis culmen aspirat non solũ vtit̃ tpalibus cu3 quadã penalitate:sed etiã odio quodã sacto odit ea. Ratio est qr spũalia et celestia non perfecte diligit:nisi tpalia sibi opposita sancte et prudẽter odio habuerit. Hoc mõ Paul° apostolus odibat carnis delectationes quas ĩ corpore suo inuitus sustinebat dicens ad Ro.8. Non.n.quod volo bonũ hoc ago:s3 quod odio malũ illud facio. Si aũt quod nolo illud facio:iã non ego operor illud: sed qđ habitat in me peccatum. ¶ Ad hunc gradũ vocabat yesus xp̃s discipulos suos qñ dicebat Lu.14 Si quis venit ad me et non odit patrẽ suum et matrẽ:et vxore3:et filios et fratres:et sorores:adhuc aũt et aiam sua3: nõ potest meus esse discipulus. Odiat ergo aia deuota omnia terrena si cupit effici discipula xp̃i: et ad ipsu3 p gratiã ɔtẽplatiõis appropiquare.

¶ 5°. Non se nimis sollicitando in eoru3 custodia:nec timendo de eorum perditione. Nam aia que nimis sollicitatur circa temporalia vel acquirenda vel custodienda:vacare non potest celestium contemplationi propter multiformem turbationem que in custodiendis temporalibus occurrit. Exemplum est in Martha: que p̃ nimia solicitudine et turbatione vacare non poterat diuinis sermonibus sicut patet Luc.x. Unde dicitur Mat.13. Solicitudo seculi istius et fallacia diuitiaru3 suffocat verbum et sine fructu efficitur. Eode3 modo anima que timet bona terrena amittere non potest liberis gressibus ad celestia contemplanda euolare. Nam tali timore sollicitatur in eorum custodia. Et semper remanet inquieta. et cũ pat sit:semper insidias suspicatur: Ex tali vero inquietudine inepta redditur ad sursum eleuationes. ¶ In isto gradu erat ille patientissimus contemplator Job:qui in rerum temporalium custodia non se sollicitabat:nec de eoru3 perditione timebat:Unde in eorum amissione non est conturbatus: sed deo gratias agens dixit: Dominus dedit:dominus abstulit: sicut domino placuit ita factum est:sit nomẽ dñi benedictũ: Job.i. Ab hoc timore sollicito rerum temporalium reuocabat saluator discipulos quando dicebat Luc.12. Nolite solliciti esse anime vestre quid mãducetis:neq3 corpori quid induamini. Uerũtñ primu3 querite regnũ dei et iustitiã ei°:et hec oia adijciẽtur vobis. ¶ In hoc gradu erat Paulus quando de tẽporalibus nihil sollicitus:tantũ se ad celestiũ contẽplationẽ et desiderium extẽdebat dicens ad Phil.3. Que quidem retro sunt obliuiscens: ad ea vero q̃ priora sunt extẽdẽs meipsum:ad destinatũ psequor:ad brauiũ superne vocationis dei in xp̃o iesu: Quicũq3 g̃ perfecti sumus hoc sentiam°:hec ille. Aia ergo q̃ ad perfectionẽ aspirat abijciat solicitudinẽ:abijciat timorẽ:abijciat custodiã rex̃ t̃renax̃ et oi3 si fieri põt obliuiscat̃ et ad sola supna ɔtemplãda se extẽdat.

¶ 6° Gaudendo de temporaliũ amissione: Aia que ad montis cacumẽ per contemplationis exercitium aduolare festinat de temporaliũ pditione letari debet quia obstaculum sui volatus ablatum est. Nam ista terrena quãda3 naturalẽ in se grauitatem habent: qua rõnalem animam ad infima deprimũt: Et iõ ipsa debet de earũ amissione gaudere: quasi de depositione grauissimi oneris: nec ullo modo de talium perditione tristari. Hoc modo seraphicus pater noster

franciscus cum semel per viam laudes dño in galica lingua cantaret: inuctus a latronibus ꝛ vestibus spoliatus nõ solum nõ est contristatus: sed gaudio exhilaratus laudes cepit dño altius decãtare. In hoc gradu erant illi qui bonoꝝ suoꝝ rapinã cũ gaudio sustinuerũt: expectãtes ꝛ spirãtes ad mercedẽ supne ꝓmissiõis: quib⁹ dicebat paul⁹ ad He. x. Nam ꝛ victis cõpassi estis ꝛ rapinam bonoꝝ vr̃orum cuz gaudio suscepistis: cognoscẽtes vos habere meliorẽ et manentem substantiam. s. futuram in celis et perpetuam: Gaudeat igitur aĩa contẽplatiua de temporaliũ amissione q2 fortior ꝛ vigorosior assurget in celestium contemplationem.

¶ 7° Expectando mirabile preciuz de rebus non possessis: siue debite possessis. Nam anima rõnalis que oĩum temporalium possessiones ꝑꝑ celestium contemplationẽ vel abijcit vel modeste disponit: expectare debet ab ipso deo mirabile ꝛ inextimabile precium: vnde ad Ro. 8. scriptũ est. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis: nam expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat: quia ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filioruz dei: O si anima deuota expectaret attẽte illud inextimabile precium quod retribuet deus his qui pro eius amore temporalia oĩa derelinquũt: quantum ascẽderet in altuz: quantum deo suo apropinquaret. Hoc precium expectabat paulus qñ dicebat. i. ad Cor. 2. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascẽdit que preparauit deus his qui diligunt eum: nobis autem reuellauit deus ꝑ spirituz suum. ¶ In hoc gradu erant apl̃i quãdo dicebant xp̃o. Mat. xix. Ecce nos reliquimus oĩa ꝛ secuti sumus te: quid ergo erit nobis. Jesus aũt dixit illis: amen dico vobis q2 vos qui reliquistis omnia et secuti estis me: in regeneratione cum sederit fili⁹ hõis in sede maiestatis sue: sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicãtes duodecĩ trib⁹ israel. Et oĩs qui reliq̃rit domum vel fratres: aut sorores: aut prẽz: aut mr̃ez: aut vxorẽ: aut filios: aut agros ꝑꝑ nomẽ meum centuplum accipiet ꝛ vitam eternam possidebit. O preciũ desiderandũ quod ꝓ contemptu terrenoꝝ dei electis preparatur. Eya igiĩ anima deuota curre ꝛ festinãter ascende ꝑ gradus predictos q2 in breui ad mõtis summitatẽ propinquabis.

¶ Hos gradus percurrit ille exim⁹ celestiũ cõtẽplator paulus apostolus qui vsq3 ad tertiũ celum contẽplando peruenit et audiuit archana verba q̃ non licet homini loqui: nec publicare. Naz voluntate oĩa contempserat mundalia qñ dicebat ad Gal. 6. Mihi mundus crucifixus est ꝛ ego mũdo: quasi diceret sicut mundus me non diligit sed contemnit: sic ꝛ ego mundũ non diligo: sed paruipendo ꝛ derelinquo. Desiderabat a mũdo ꝛ omnibus mundialibus separari quando dicebat ad Phil. j. Coartor autem e duobus: desiderium habens dissolui ꝛ esse cum xp̃o: si cupiebat separari a vita multo magis a temporalibus huius vite. Cum penalitate ꝛ anxietate vtebatur hoc mũdo quãdo dicebat ad Ro. 7. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius: si anxiabatur vsu proprij corporis multo magis vsu temporalium. Odio etiam habebat delectationes quas in suo corpore inuictus sustinebat quando dicebat ad Ro. 7. Non quod volo bonum hoc ago: sed quod odio malum illud facio: si sancte odibat carnis dl̃ectationes:

multo magis et alia tēporalia ꝓut sunt diuitie: delicie: honores. Non timebat perdere mundialia quando rogatus a fratribus et ab amicis flentibus ne iret in hierusalem respondit dicens Act. xxi. Quid facitis flentes et affligentes cor meum: ego autem non solum alligari: sed et mori in hierusalem paratus sum propter nomen domini iesu: Si nō timebat amittere vitam: multo minus alia temporalia que propter vitam appetuntur. Gaudebat et letabatur in amissione temporalium quando dicebat ad Phil. j. Mihi viuere christus est et mori lucrum. Sicut ergo lucrum delectat mercenarium sic et mors paulum: Si ergo gaudebat de amissiōe vite propter xp̄um: multo magis gaudebat de amissione omnium temporalium. De predictis omnibus premium mirabile et laudabile expectabat quando grauatus tribulationibus dicebat. 2. ad Cor. 4. Licet is qui foris est noster homo corrumpatur: tamen is qui intus est renouatur de die in diem: id enim quod in presenti est momentaneū et leue tribulationis nostre: supra modum in sublimitate eternum glorie pondus operatur in nobis: non contemplantibus nobis que videntur sed que non videntur: scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur: ꝙ edificationem ex deo habemus: domum non manufactam sed eternam in celis: et quia per hos gradus cucurrit apostolus ideo ad summum contemplationis verticem pertīgere promeruit: O anima deuota. derelinque terrena et de gradu in gradum et de virtute in virtutem ascende donec accedas ad caliginosum montem diuine contemplationis et claritatis.

¶ Quomodo sensuales appetitus anime rationalis exterminentur. Ca. xvij.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas: Quia anima rationalis est quasi terra deserta in via et inaquosa dicente. ps. Anima mea sicut terra sine aqua tibi: in qua sunt spine sensualium appetituū et vipere carnalium desideriorum: que reddūt ipsā inuiā et ad transeundū difficilem: inuigilandum est ad huius terre emundationem: eradicando spinas malorum appetituum: et extinguendo viperas sensualium desideriorum: quatenus per ipsam sic mundatam veluti per quendam desertum locum ad terram promissionis contemplandam facilius transeamus. ¶ Sciendum autē ꝙ ista sensualia desideria per aquas iordanis non incongrue figurantur: quia sicut aque ille iuxta desertum fluunt: sic desideria sensualia more aque iuxta animam continue dilabuntur sibi inuicem succedentia: et sicut aque ille sunt dulces et deorsum dilabuntur: sic sensualia desideria semper ad delectabilia et infima descendunt. ¶ Notandum etiam quod aque iordanis fluminis quadrupliciter variate sunt sicut legitur Josue. 3. et. 4. ¶ Primo ante trā situm filiorum israel in terram promissionis fluebant deorsum magno impetu. ¶ 2° in transitu eorum aque descēdētes steterunt in loco vno et firmate sunt iosue. 3. ¶ 3° in transitu eorum aque predicte que de superius descendebant tumefacte sunt et sursum eleuate ad instar montis et ad suum fontem conuerse. Josue. 3. ¶ 4° post in-

gressum terre promissionis aque reuer se sunt in alueum suum et fluebant sic ante consueuerant Josue. 4. Sic aque sensualium desideriorum et terrenorum appetituum multipliciter variate sunt et cotidie variantur. ¶ Nam in statu innocentie iste aque stabant nec ad ima defluebant: quia oia desideria sensualia sub dominio rationis ligabantur ne descenderent ad infima et illicita: sed sursum trahebantur ad deum: quia quicquid delectamenti in istis sensibilibus prim⁹ homo experiebatur: totum in laudem conditoris regerebat. ¶ In statu culpe aque iste fluunt magno impetu: quia post nature infectionem per peccatum cuncta cogitatio cordis humani prona et intenta est ad malum ab adolescentia sua. Gen. vj. Et sic homo querit delectationes quasi aquas dulces in istis infimis et terrenis. ¶ In statu conuersionis aque firmantur et stant: quia cum anima ad deum conuerti ceperit: desideria sensualia et terrena refrenat ac firmat: vnde cum filij israel ceperunt ingredi iordanem aque defluentes steterunt: quia cum anima humilitatem confessionis ingreditur: propositum firmat ad amplius non peccandum: nec ampli⁹ in terrenis delectandum. ¶ In statu profectus aque ascendunt ad instar montis et eleuantur in altum vt alonge videri possint: quia cum aia incipit in bono proficere desideria sua ad celestia eleuat: vt nunc delectetur in summis que prius delectabatur in imis et tamen eleuantur quod alonge videntur quia per exempla patentia proximis exhibita: celestia desideria manifesta fiunt. ¶ In statu vero perfectionis aque reuertuntur ad suum fontem et ascendunt vsque ad sartban quod interpretatur tribulatio eorum: quia viri perfecti omne desiderium suum conuertunt ad suum fontem et principium deum: et omne suum solacium in deum suum conuertunt: Ascendunt vsque ad sartban quia tamen crescit celestium desiderium: quod pro ipsorum amore libenter sufferunt tribulationes et amaritudines. ¶ In statu vero beatitudinis: aque reuertentur ad locum suum et fluent sic ante consueuerant: quia in illo statu omnes sensus delectabuntur in suis obiectis: ymo maiori impetu descendunt aque iordanis post transitum filiorum ysrael quam ante propter ipsarum eleuationem ad instar montis. quia post huius misere vite transitum desideria oia maiori gaudio et maiori motu in sua obiecta ferentur: quietabuntur: et saciabuntur quam ante: et hoc sine vlla iniquitatis vel iniusticie macula: quia talia desideria et gaudia etiam sensualia: nec contra rationis iudicium: nec contra diuine voluntatis imperium complebuntur. Quia ergo isti appetitus sensuales anime rationalis qui semper more aque dulcis ad infima et delectabilia hui⁹ mundi descendunt: reddunt animam ipsam in uiam: impertransibilem et ad celestium contemplationem inhabilem: et quasi aque iordanis intermedie eius transitum impediunt ad terram promissionis contemplandam: videndum est quomodo possint exterminari et quietari. et more aque iordanis sisti: Dico ergo quod multa sunt que ista terrena desideria refrenant: mortificant et totaliter exterminant et ad celestia conuertunt. N.

¶ Prima est consideratio infernalis siue finalis amaritudinis. Nam si anima rationalis attente consideraret finem delectationum et desideriorum carnalium qui est amaritudo interminabilis inferni: statim a talibus desiderijs abstineret: nam sicut aque fluminis dulces descendunt ad aquas maris amaras et ex earum admixtione amarescunt: sic oes carnales et sensuales delectationes in amaritudi

nem terminatur: vel temporalem p penitentiã: vel eternalem p finalem dãnationẽ: vnde dicit sapiens Prouer. 14. Risus dolore miscebitur & extrema gaudij luct⁹ occupat: et saluator dicit. Luc. 6. Ue vobis qui ridetis nũc quia lugebitis & flebitis. ¶ Hanc finalẽ amaritudinem in quam ɔuertuntur delectationes mũdiales & terrene si diligenter attenderet aĩa feliciter tales appetitus firmaret & exterminaret. Unde in huius figura dicitur Josue. iij. Qđ aque que in iordane inferiores erant descẽderũt in mare solitudinis quod nũc vocatur mortuũ vsq quo oĩo defecerunt. Hoc mare quod vocatur & solitudinis & mortuũ: signare potest infernũ in quo est amaritudo: solitudo & mors: In hoc mare descendunt aque inferiores: vz omnes delectationes sensuales: carnales & mũdiales q̃ more aquaꝝ & dulces sunt et labiles: In hoc mari omnino đficiũt aque dulces qꝛ ibi omnia cõuertuntur in luctum & amaritudinẽ. Et quãto maius fuerit gaudiũ & letitia sensualis in hac vita: tanto maius dabitur tormentum & luctus. ¶ In hoc mare oĩo deficiũt aque inferiores quia oĩs illicita delectatio que in pñti vita p penitentie amaritudinez nõ fuerit amaricata: in mari mortuo infernalis cruciatus amaricabitur & deficiet. Unde dicit sapiens. Eccs. j. Omnia flumina intrant mare et mare nõ redundat Oĩa flumina intrant mare qꝛ oĩs dulcedo mundialis p aquaz dulcem fluminum designata in amaritudinez pñie: vel infernalis pene terminatur. Mare nõ redundat qꝛ deus nõ cruciat nec punit vltra: ymo citra condignum: anima ḡ deuota que tales appetitus delectabiliũ firmare vel eradicare desiderat: finalem eoꝝ amaritudinẽ consideret: et sic que prius tangere nolebat dura vz & aspera nunc pre angustia fient illi cibi dulcissimi. ¶ Aquas dulces biberat ille diues qui epulabatur cotidie splendide: sed defecerunt in mari mortuo qꝛ postea cruciabatur in flamma in inferno. Cui dixit Abraã. Memẽto qꝛ recepisti bona in vita tua & lazar⁹ silr mala: nunc ãt hic consolatur tu vero cruciaris Luc. xvi. O q̃ vtilis talis cõsideratio aĩe contẽplatiue.

¶ 2m est Consideratio mundialis vilitatis & seruitutis. que ẽ quasi causa formalis delectationũ mũdialium. ¶ Nam si anima deuota attẽte ɔsiderauerit: videre poterit q̃ viles sunt mundiales & illicite delectationes: Omnis. n. illicita delectatio vel est de fumo honoris vel glorie transeũtis: vel est de luto lascivie et terrene substantie que puluis est: et stercus terre. Et cũ tam vilia sint q̃ desiderat aĩa paupcula: grauissimũ tamẽ iugum diabolice seruitutis pro talium amore cogitur sustinere: qꝛ q̃diu talia querit: tã diu sub diaboli dominio serua captiuaq tenetur: que duo si anima attẽte pensaret: vilitatez vz talium delectationũ et diabolicã seruitutem: libenti animo tales appetitus cohiberet et exterminaret. ¶ Figura hẽtur Exo. j. & v. Ubi dicitur quod pharao rex egipti cũ satellitibus suis filios israel opprimebat in laboribus durissimis: palee: luti: et lateris: insuper & verberibus angebat. Quibus filij israel oppressi dño adiuuante verterũt sibi terga & de eius seruitute atqꝫ laboribus duris liberati sũt. ¶ Moraliter pharao ẽ diabolus Filij israel vidẽtes deũ sunt aĩe rõnales ad visionem diuinã condite & ordinate: has diabolus occupat in operibus paleaꝝ. i. in delectationibus superbie & inanis glie q̃ q̃si palea rapitur a vẽto mũdialis fauoris. In opibus luti. i.

Momentaneũ est q delectat, eternũ autem quod cruciat; Gregor.

in delectatione luxurie: q̃ nihil aliud est nisi lutũ ⁊ stercus q᷑ mulier fornicaria q̃ si stercus in via conculcabitur: in opib⁹ lateriũ q̃ coquuntur in fornace .i. in delectatiõe auaritie: q̃ est fornax incẽdẽs aĩas et indurãs more lapidũ: q̃ auaritia nil aliud est q̃z amor lapidũ ⁊ terre conglutinate. Ultra hec cedũtur flagellis quia aĩa misera ꝓ habendis delectationibus mũdialibus miserabilẽ seruitutẽ sustinet. Et iõ si aĩa hec consideraret attẽte more filiaꝝ isrl' terga verteret Pharaõi: et finẽ imponeret opibus paleatũ luti: ⁊ lateꝝ: q᷑ dicit ꝓpħa Naum.3. Omnis qui viderit te: resiliet a te.

¶ 3^m est ꝯsideratio internalis inquietudinis q̃ est in aĩa ꝓpter ista terrena ac sensualia desideria: ¶ Nã si homo ꝑ subtilem ꝯsideratiõẽ intraret in aĩam suã: et diligenter consideraret ei⁹ appetitus ac desideria videret eã admoduz aque decurrentis semꝑ ad inferiora: Querere semꝑ vel ea que oculos delectãt: vel que auditũ vl' gustũ aut tactũ. Et in his inquirendis: acquirẽdis: et cõseruãdis totũ tempus expendere: et ipsã cõtinue agitari: inquietari: et solicitudinib⁹ pungi atq̧ anxietatibus lacerari: Hoc si attẽte faceret profecto clamaret cũ ꝓpħa et diceret: Uerũtñ vniuersa vanitas: oĩs homo viuens. Hoc si deuote pensaret clamaret ꝓfecto et diceret: Filij hominũ vsq̧quo graui corde vt quid diligitis vanitatẽ et queritis mendaciũ: Et hoc mõ firmaret desideria more aque ad ista inferiora dilabentia. Hoc modo tepesceret ad yma: calesceret ad sũma.

Figura huius considerationis internalis extirpãtis carnalia ac terrena desideria habetur Josue 3. et. 4. vbi dicit. Qr cum sacerdotes portãtes archaz dñi posuissent pedes suos in iordane et tinxissent eos in parte aque: tũc aque superiores que descendebant steterunt: nec amplius descenderunt: Et ipsi sacerdotes stabant sic in medio iordanis: donec transiret populus: et sic semper steterunt aque: et in modum mõtis eleuate sunt: et versus fontem suum reuerse sunt. ¶ Moraliter sacerdotes portãtes archam domini sunt illi qui studio sapientie et contemplationis intendunt et vacant: Pedes eorum sunt inuestigatio ignotorũ: Et retractatio cognitorũ. Aque dulces fluentes deorsuz sunt desideria terrena ad hec delectabilia mũdi semper dilabentia. Quando ergo cõtemplator ingreditur ad animam suã: et ponit pedem dextrum. s. inuestigationem ignotorum in aquis suorum desideriorum et videt omnes aquas deorsum fluere: et omnia sua desideria ad terrena dilabi. Quando ponit aliuz pedem sinistrum: videlicet retractionem cognitorum in predictis aquis: sepius considerando quomodo anima misera semper desiderat caduca et transitoria: ⁊ quomodo semper labitur ad yma ad modum aque defluentis: tunc ad animam ipsam clamat. O anima infelix et misera vsquequo sollicita es et turbaris erga plurima: Porro cum vnuz sit necessarium tandez aliquando fige desiderium: dilige vnum: Congregentur aque que sub celo sunt in lacum vnuz. Noli sinere eas fluere deorsum: An nescis quia qui dimittit aquas: caput est iurgiorũ: Quid per yma desideria defluis: Quid tibi est cum parituris bonis: gaudijsq̧ lugendis. An nescis quia omnis aqua que deorsum currit in mare descendit: Et omnis risus dolore miscebitur: et extrema gaudij luctus occupat. Et hoc modo incipit anima ad terrena tepescere et incalescere ad diuina ⁊ celestia: Sic aque stant: quia terrena de

fideria firmantur. Aque inferiores de ficiunt quia appetitus sensuales mi- nuuntur: Aque superiores intumes- cunt: quia desideria celestia augmen- tantur: Aque superiores reuertun- tur ad suum fontem: quia desideria et gaudia anime conuertuntur ad condi- torem suum deum: O anima contem- platiua ac deuota ingredere ad temet- ipsam: et pone pedes considerationis in aquis desideriorum tuorum: Et sic fir mabis aquas defluentes. Unde Ricar dus de exterminio mali. 21. ¶ Conside ra ergo frequenter: Contemplare ergo diligenter cordis tui luxum: desiderio- rumque profluuium: Uide ergo amorē tuum: Uide quo currat: quo per desi- derium tendat: vel vnde per fastidium recedat: Uidebis quomodo de sublimi bus ad yma labitur: De summis ad in fima deriuatur. Absque dubio cum hec ceperis diligenter inspicere: profunde- que intelligere: incipies pariter cum pro pheta proclamare: Quid mihi est in celo: et a te quid volui super terram. Hec ille.

¶ 4m ē sumptio deuota panis sacramē talis. Nam anima rationalis que cum debita deuotione recipit Eucharistie sa cramentū in semetipsa mirabilez sentit mortificationem sensualium et carna- lium passionum hz.n. sacramētū istud virtutem mirabilem ad sedanda secu laria desideria: et carnales appetitus contra rationem et voluntatem mur- murantes. ¶ Figura huius mirabi- lis virtutis sacrissime ac diuine Eucha ristie habetur Exo. 17. vbi scribitur que omnis multitudo filiorum israel mur murauit contra Moisen et Aaron pro pter famem dicentes: Cur induxistis nos in desertum istud: vt occideretis omnem multitudinem fame. Quod cum audisset deus mane sequenti pluit illis mamna de celo: in similitudinem coriandri et gustus eius quasi simile cum melle: Quo gustato cessauit mur mur filiorum israel. ¶ Moraliter multitudo populi que murmurat con tra Moisem et Aaron propter famem est multitudo desideriorum sensualiū clamantium contra rationem et volun tatem propter appetitum delectationū carnalium et mundialium voluptatuz. O quantam famem sustinent visus: auditus: gustus: odoratus: ac tactus: qui vellent contra iudicium rationis et imperium voluntatis in suis obiectis delectari. Sed ad sedandum tante multitudinis murmurationem et ap- petitum: deus misit panem verum de celo videlicet: Corpus et sanguinez sui vnigeniti: Album sicut mamna per pu ritatem: et dulce sicut mel per pietatez. Quo cibo qui deuote pascitur cessat a murmure: quia tale sacramentum se- dat mirabiliter passiōes viciosas: Quie tat appetitus irrationales: Extirpat desideria secularia: Quia corpus eius est vere cibus tollens famem auaritie. Et sanguis eius vere est potus aufe- rens sitim voluptatum gaudiorumque mundialium. O anima deuota si vis extirpare passiones bestiales: et deside ria brutalia: et omnem inordinatam fa mem rerum temporalium: sume deuo te panem celi: quia habet in se omnis sa poris suauitatez ad extinguendum o- mnem appetitum.

¶ 7m ē meditatio sedula passiōis diuia lis. Ad extiguēda mūdialia ac carnalia desideria: optimū remediū ē attēte me ditari cruciatus et passionem quā dei vni genitus sup arborem crucis pro nobis sustinuit. Nā talis meditatio exterminat ac dissipat oēs sensuales appetitus: Figura

huius virtutis hr Num.21. Ubi scribitur quod pplus murmurauit contra moisem et Aaron: et deus immissit serpentes ignitos qui plurimos interfecerunt: plurimos quoque vulnerauerunt: cumque pplus confiteretur pctm suum et peteret liberari a serpentibus dixit dns ad Moisem. Fac serpentem eneum et pone eum pro signo. Qui percussus aspexerit in eum viuet. Fecit ergo moises serpentem aeneum et posuit eum pro signo quem cum percussi aspicerent sanabant. Moraliter serpentes igniti percutientes filios israel sunt passiones et appetitus inordinati et intensi gule: auaricie: honoris: laudis: luxurie: aliorum quoque mundialium gaudiorum: que recte serpentes dicuntur quia latenter et suauiter in animam repunt: dicuntur igniti quia animam ipsam accendunt et comburunt varijs concupiscentijs: Ad extinguendos morsus horum serpentum nihil melius quam contemplari et frequenter aspicere serpentem eneum pro signo eleuatum. i. xpm iesum in cruce suspensum et laniatum: Ad eius contuitum extinguitur venenum concupie. Ad eius aspectum extinguuntur affectus inordinati: moriuntur secularia desideria et carnales appetitus. Ad eius contemplationem sanantur infirmi quia rectificantur passiones et appetitus. ¶ Nam sicut sanguis fluuiorum egipti interfecit omnes pisces qui erant in fluminibus. Exo.7. Sic sanguis qui exit de quinque vulneribus saluatoris si deuote ruminetur omnes viciosas passiones appetitusque lubricos extinguit ac mortificat. Et ideo anima cara si vis sistere aquas defluentes si vis exterminare motus serpentinos intuere xpm in cruce pendentem.

¶ 6m est Contemplatio beatitudinis supernalis. Ad exterminandas sensuales passiones ac desideria terrena mitiganda optimum saluberrimumque remedium est celestem patriam: supernam quoque felicitatem sepius contemplari. Nam ex illorum gaudiorum consideratione vilescunt oblectamenta secularia: decrescunt appetitus carnales: crescunt spualia desideria: et sic homo paulatim de bestiali fit rationalis. de sensuali spualis: de terreno celestis. ¶ Unde in huius figuram legitur: Dan. 4. Quod cum Nabucodonosor mutatus fuisset in bestiam et abiectus esset ab hominibus et comederet fenum quasi bos: et capillos haberet in similitudinem aquilarum: et vngues ad similitudinem auium: post finem illorum dierum leuauit oculos suos ad celum: et sensus suus redditus est sibi et altissimo benedixit et laudauit et glorificauit eum: quia potestas eius potestas sempiterna. ¶ Moraliter homo mutatur in bestiam: quando derelicta ratione passiones bestiales sequitur: quando sequitur desideria gule: luxurie: auaritie: superbie: tunc mutatur in bestiam: quia bestialiter viuit: et tunc ab hominibus abijcitur quando a ratione disiungitur et sensibiliter regitur. Comedit quasi bos fenum quando pascitur delectationibus carnis que est fenum et quasi flos feni. Aquilarum capillos induit quando cogitationibus et desiderijs superbis atque sublimibus super alios volat. Ungues auium habet quando rapinis alienarum rerum imminet et intendit. Sed post finem illorum dierum. i. cum diuina mia peccatorem sic in bestiam mutatum respicit. Tunc homo leuat oculos suos ad celum quia incipit diuina et celestia cogitare qui prius sola terrena nouerat diligere. Oculos ad celum leuare est celestia et eterna cogitare. et cura et solicitudine terrenarum rerum semota: sola spiritualia pre oculis habere. Celum respicere et regionem lucis pre oculis habere est in illud eternitatis lumen intelligentie oculos tota

intentione

intētione figere. Oculos leuauerat ad celū ille qui dicebat. Cogitaui dies antiquos & ānos eternos in mēte habui. Oculos in celū leuauerat ille qui dicebat. Ad te leuaui oculos meos qui habitas ī celis. Sz cū eleuat oculos ad celū tūc reddit sibi sensus ꝓprios: qꝛ cū supna ceperit aīus cogitare: icipit terrena cognoscere cōtēnere ac vilipēdere. Sensū suū recipit qn̄ dicit bonū bonū & malū malū. qui pri⁹ ad terrā respiciēs dicebat bonuz malū & malū bonuz. Sensus suus sibi reddit: qn̄ desiderāda desiderat & cōtēnēda cōtēnit. Sensuz suū ergo hō recipit dū oculos ad celū leuat: qꝛ aīus dū celestia & eterna cogitat. ad discretionis iudiciū euigilat: dū .n. celestib⁹ vehemēter itēdit videt q̄ꝫ nihil sit quicquid transitoriū & terrenū amauit. Qui igit̄ ad grāz discretōis anhelat celestib⁹ intēdat: vt lumē oculoꝝ suoꝝ recipiat: & cuz receperit dn̄o suo ꝓclamet & dicat. Quid mihi est in celo & a te quid volui sup terrā. Per hāc igit̄ oculoꝝ eleuationē & celestiū cōtēplationē extingunt̄ & exterminātur d̄sideria secularia, & generant̄ celestia: & sic aīa incipit laudare: bn̄dicere & glīficare altissimū: qꝛ potestas ei⁹ potestas sempiterna. ¶ De ista celestiū cōtēplatiōe dicit Gregori⁹ papa in omelia. Si cōsiderem⁹ fratres carissimi q̄ & q̄ꝫta sunt q̄ nobis ꝓmittunt̄ i celis vilescūt aīo oīa que hn̄r in terris. Terrena nāqꝫ sub a supne felicitati cōparata mors est potius q̄ꝫ vita. Et hoc mō exterminat aīa desideria īfima & plantat celestia. O aīa deuotā si cupis sensuales ac terrenos appetitus extinguere: leua oculos ad celū. Contēplare. Cogita: Discute diligēter celestia & sempiterna.

¶ 7ᵐ coassistētia grē diuinalis. ¶ Grā diuina coassistēs humane volūtati que se exercet in sex cōsideratiōib⁹ supradcīs extinguit & exterminat d̄sideria vitiosa & ocēs sensuales appetit⁹. Nā spūs sanctus qui cū ipsa grā semp adest: ē ignis cōsumēs & cremans secularia d̄sideria & īferēs īaīaz celestia ac sempiterna. Et iō ad firmādas aq̄s desideriorū iutiliū defluētes ad terrena ac tp̄alia optimuz remediū ē cor ad diuinā grāz suscipiēdaz disponere: qꝛ ipa irrōnales appetit⁹ sub reglā rōnis restringit. ¶ In huius figurā legimus Gen̄. 16. Q Agar ancilla sarre q̄ cōcepat filiū ex abraā despexit dn̄az suā. Et cū Sarra affligeret eā fugit ab ea in solitudinē. Cui apparens angelus dei fecit illam reuerti ad dn̄am suā: & humiliari sub manu eius ꝓmittēs ancille q̄ꝫ tm̄ mlˀtiplicaret semē suū q̄ꝫ p̄ mlˀtitudīe nō numeraret̄. ¶ Moraliter p Sarrā dn̄am intelligit̄ rō que in hoīe dn̄atur. p Agar ancillā intelligitur sensualitas vel caro q̄ sub rōnis dominio dꝫ gubernari. Hec ancilla sensualis vꝫ Caro nr̄a despicit imperiū rōnis & fugit a rōne: qꝛ ꝯ rōnis dictamen appetit delectatiōes gule: lasciuie: vindicte: auaritie: pōpe: supbie: & aliarū reruz tp̄alium. Sed isti sensualitati sic a sua dn̄a fugienti occurrit angelus dn̄i .i. grā dei: que tales appetit⁹ restringit: refrenat: extinguit: & ad imperiū rōnis redire cōpellit. Et sub ipsa rōne humiliari facit: vt sensualitas nihil appetat qd̄ rōni ꝯdicat. Hoc facit angelus ꝓmittēdo multiplicationē seminis: qꝛ grā diuina que est in aīa est arra q̄dā eterne felicitatis in qua multiplicabit̄ semē opationuz nr̄aꝝ sine numero: qꝛ oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit q̄ ꝑparauit deus his que diligūt eū & relinquūt desideria terrena ac secularia. O aīa cara que cupis de tua terra deserta extirpare herbas venenosas

malarũ passionũ. et firmare aquas delectationũ labentiũ in Jordane hui⁹ nr̃e mortalitatis. Exerce te i pdictis ⁊ aduenit grã dñi. q̃ Ancillã carnẽ cogit seruire dñe rõni. Uenite ẽ ascẽdamus ad montẽ domini.

¶ De varijs ṽtutib⁹: actib⁹: officijs ac nominibus intellectus. Cap. xviij.

Venite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. ¶ Q2 de aĩa rõnali q̃si d q̃dã terra arida atq̃ deserta docuimus extirpare passiões vitiosas q̃si q̃sdã siluestres arbores: In sequẽtib⁹ dmõstrar̃ supest quib⁹ nouellis ṽtutũ plãtationib⁹ coli ornariq̃ ↄdeceat: ⁊ quãtos q̃lesq̃ fructus ista inuia atq̃ deserta terra aĩe nostre soleat germinare. ¶ Habet aũt rõnalis aĩa duas in se spũales arbores. que suauissimos eterne vite fruct⁹ germinare ↄsueuerũt: si eis diligens ac sollicita fuerit adhibita cultura. Hec autẽ sunt itell's qui circa verũ falsumq̃ ṽsatur: ⁊ voluntas q̃ circa bonũ malũq̃ negociar̃. Ex his. n. oẽs aĩe rõnalis ornat⁹: ⁊ oẽs ei⁹ diuitie thesauriq̃ nãles oriuntur. Et q2 actiones itellect⁹ pcedũt voluntatis opões: ideo pmo videndũ est de ista pma arbore que est intell's ⁊ de ei⁹ varijs noĩb⁹ ⁊ officijs. Habz. n. multiplices vires: multiplices actus: ⁊ multiplicia obiecta sm quorũ diuersitatẽ diuersa sortitur nomina ⁊ vocabula: que sic per ordinem describuntur.

¶ p vocatur itell's agens. et hoc inquãtũ est virtus simpliciter actiua q2 sua actiua virtute cuz phantasmate est pductiuus siue generatiuus speciei itelligibilis omniuz sensibiliũ de quo dicit phus 3° de aĩa. Intellectus agens est quo est oĩa facere idest est pncipiũ actiuuz quo mediãte aĩa potest pducere species intelligibiles oĩum sensibilium ⁊ facere oĩa sensibilia esse intelligibilia in actu que de sui natura erant intelligibilia in potentia.

¶ 2. Intellectus poĩs ⁊ hoc inquãtũ est ṽtus simpliciter passiua. Nã intellect⁹ de sui nã est receptiuus speciei intelligibilis a se pducte: ⁊ q2 recipere est q̃dã pati. iõ vocatur itellect⁹ possibilis quasi passiuus ⁊ receptiuus speciez. De quo dicit phs 3° de aĩa. Intellect⁹ possibilis est quo est oĩa fieri: idest est principium passiuuz siue receptiuuz oĩuz specieruz intelligibiliuz: p quaruz receptiones aĩa fit oĩa p assimilationẽ. ¶ Naz sic speculũ recipiẽs silitudinẽ siue imaginẽ seu formã rose assilar̃ rose silitudĩe corporali. Sic aĩa recipiens per intellectũ possibilem: siue passiuuz species intelligibiles reruz assimilar̃ rebus similitudine spũali. Et propter hanc virtutez passiuaz siue receptiuam vocatur intellectus possibilis.

¶ 3. Memoria: ⁊ hoc inquãtuz est virtus actiua simul ⁊ passiua. Nã aĩa rõnalis per intellectuz agentẽ est productiua specierũ. Et per intellectuz possibilẽ est earũ receptiua: ⁊ sm hec duo simul iuncta vocatur memoria. que est pncipiuz siue dispositio quo vel qua intellect⁹ vltimate ⁊ imediate põt intelligere. Ad h autẽ q2 aĩa imediate possit intelligere requirir̃ pncipiuz pductiuũ intellectiõis. et hoc est intellect⁹ cuz spẽ intelligibili. Et subiectuz receptiuũ intellectionis: ⁊ hoc est itellectus nudus siue possibilis. Et ita memoria pfecta cõprehẽdit vim actiuam ⁊ passiuam simul. Et ista tria nomina sumũtur ex parte virium intellectus.

¶ 4. Intelligētia. Et hoc rōne simplicis apprehēsionis quidditatū siue terminorum. Nā intellect⁹ actu suo cognoscit ꝛ apphēdit terminos simplices siue simplices quidditates p terminos significatas. Et ex tali actu apphēsiōis simplicium quidditatū dr̄ ītelligētia.

¶ 5. Mens. Et h̄ rōne cōpositiōis ꝛ diuisionis simpliciū quidditatū. Nā intellect⁹ postq̄ apphēdit simplices quidditates: cōponit eas faciēdo ppōnē affirmatiuā. puta bonū est amādū: vel diuidit faciēdo ppōnē negatiuā: puta malū nō est amādum. Et rōne isti⁹ cōpōnis ꝛ diuisiōis ītellect⁹ vocat̄ mens. de qua dicit phs in. 6. ethi. ca. 3. sine itellectu ꝛ sine mēte nō est electio bona qꝛ sine ītelligētia apprehēdēte simplices quidditates et sine mente cōponente eas ꝛ diuidente sequi non potest actio bona voluntatis q̄ est electio.

¶ 6. Rō. Et hoc rōne discursus a notioribus⁹ ad ignotiora. Nā ītellect⁹ post actū cōpōnis ꝛ diuisiōis discurrit a pmissis ad conclusionē ꝛ ab añcedente ad ꝯñs reddēs rōnē conclusionis p pmissas ꝛ ꝯsequētis p añs ꝛ rōne talis act⁹ discursui vocat̄ rō. Et ista tria nōīa sumunt̄ ex pte actuū ītellect⁹.

¶ 7. Portio supior. Et h̄ inquātū speculat̄ obiecta eterna qꝛ f̄m chatolicorū doctoꝝ sniā ītellect⁹ nr̄ aliqn̄ cōsiderat obiecta q̄ sunt supra se ꝛ sunt eterna puta deū: prēz: fil ū: ꝛ spm̄ sanctuz: diuinam bonitatē: diuā clemētiā: sapiaz: iustitiā: misericordiā: ꝛ in ista speculatiōe fit aīa pfecte ad imaginē ꝛ silītudinē diuinaz si cōcomitet̄ act⁹ dilectiōis volūtatis f̄z Scotum in pria distin. 3. q. vltima. Et ratione istius speculationis obiectoruz eternorum ītellectus vocatur portio rationis superior.

¶ 8. Portio inferior. Et hoc inquantū speculat̄ obiecta tpalia q̄ vt sic aīa ꝯscēdit infra se. Et in hac speculatione aīa aliquāliter deficit a perfecta silitudine dei f̄z Scotū loco pallegato.

¶ 9. Intellect⁹ speculatiu⁹. Et h̄ iquātū est cognitiuus obiectoꝝ speculabilium. Nec enī obiecta speculabilia hñt i seipsis pn̄ᵐ sue vtutis ꝛ nō est in nobis tale pn̄ᵐ sicut hr̄. 6. metha. Et finis talis itellect⁹ speculatiui est veritas ꝛ falsitas sicut dicit phs. 6. ethi. c. 3. Et rōne talis cognitionis obiectoruz intellect⁹ vocatur speculatiuus.

¶ 10. Intell'ꝰ practic⁹. Et h̄ iquātū ē cognitiuus obiectoꝝ agibiliū. Quoꝝ pn̄ᵐ nō est in ipsis f̄z i nobis. Et h̄ pn̄ᵐ agibilium est pheresis cū intell'u. s. appetit⁹ electiuus cū itellectu. Et rōne talis cognitionis obiectorū agibilium vocatur itell'us practicus.

¶ 11. Intellectus factiu⁹. Et hoc inquātum est cognitiuus obiectorum factibilium. quorum principium est intellectus ꝛ virtus motiua manuū ꝛ aliorū mēbrorum. Et ratione talis cognitiōis obiectorum factibilium intellect⁹ vocatur factiuus.

¶ 12. Sinderesis. Et h̄ iquātū ē cognitiuus pncipioꝝ agibiliū quibus. p regit̄ appetitus puta istoꝝ duorū. Malū est fugiēdū. Bonuz est faciendū. Ex quibus semp dicit in aīo illud pphēticum. Declina a malo ꝛ fac bonum. Et ratiōe huius dictaminis vocatur sinderesis q̄ semper remurmurat contra malum in generali et stimulat ad bonum in generali.

¶ 13. Cōsciētia. Et h̄ iq̄tū ē cognitiu⁹ cōclusionū agibiliū depēdētū ex principijs quib⁹ secūdario regit̄ appetitus. puta isti⁹ ꝯclōnis Fornicatio ē fugiēda Et istius Elemosina est faciēda. Et rōne huius dictamis siue cognitiōis dicta

tiue. vocat̃ ɔſcia: que ſtimulat ad malũ victãdũ in pticulari ⁊ ad bonũ peragendum i pticulari.

¶ 14. ſcientificũ. Et h̃ iquãtũ negociat̃ abſolute circa obiecta cõplexa neĉia puta circa iſta. Oẽ totũ eſt maius ſua pte. Hoc totũ eſt maius ſua pte. Et qꝛ talia obiecta ſũt ſcibilia ⁊ ſciẽtifica. iõ rõne ſpeculatiõis ⁊ cognitiõis taliũ obtoꝝ ĩtell'ꝰ vocat̃ ſciẽtificũ.

¶ 15º ingeniuȝ ſubtile. Et hoc inquãtuȝ tẽdit in illa obta cõplexa neĉia ſublitit ⁊ ex iſto mõ tendendi in illa obiecta vel negociandi circa illa obiecta: vocat̃ ingenium ſubtile.

¶ 16. Ingeniũ rude. Et hoc inquãtũ tẽdit i illa obiecta vl' negociat̃ circa illa ruditer ⁊ nõ ſubtiliter.

¶ 17. Rõcinatiuũ. Deliberatiuũ: ⁊ Cõſiliatiuũ. Et h̃ inquãtũ tendit ⁊ negociat̃ circa obiecta cõplexa cõtingẽtia abſolute: puta circa iſta Sobrietas ẽ deſiderãda: Ebrietas eſt vitãda. Tali hora eſt cõmittẽdũ pliũ. Tali medio ẽ ſubleuãda Res publica. Et qꝛ talia obiecta cadũt ſub rõcinatiõe ⁊ deliberatione ⁊ cõſultatione: iõ intellectꝰ ex cõſideratiõe taliũ obtoꝝ vocat̃ rõcinatiuũ.

¶ 18. Mãlis aſtutia acuta. Et hoc iquãtuȝ tẽdit in talia obiecta cõplexa cõtingẽtia acute ſagacit̃ ⁊ pſpicaciter. Rõne cuiꝰ ſagacitatis ⁊ pſpicacitatis vocat̃ nãlis aſtucia acuta ⁊ pſpicax.

¶ 19. Mãliſ aſtucia hebes fatua ſiue iners. Et h̃ iquãtũ tẽdit i p̃dicta obiecta cõplexa ɔtigẽtia actu cognoſcẽdi hebeti fatuo ⁊ inerti. A qua iertia ⁊ hebetudine vocat̃. Mãlis aſtutia hebes fatua ⁊ iners. Et iſta tredeci ſumunt̃ ex pte obiectoꝝ ſimpliciũ ⁊ cõplexoꝝ ⁊ modoꝝ tẽdẽdi i ipſa obiecta ⁊ negociandi circa ipſa. Ex his noïbꝰ itell'ꝰ ⁊ ex oïbꝰ p̃dictis pꝫ quãte dignitatis v̾tutis ⁊ eminẽtie ſit itell'ꝰ ⁊ vis nr̃a rõnalis. Et hic pꝫ fieri magnꝰ diſcurſus quõ aĩa rõnalis p itell'uȝ memoriã ⁊ rõnẽ pficit vel deficit. Quõ p portionẽ ſupiorẽ ⁊ iferiorẽ meret̃ ⁊ demeret̃. Qualiter p intellectũ ſpeculatiuũ: praticũ ⁊ factiuũ: inania: curioſa: inutilia ⁊ deteſtabilia cogitãdo ⁊ ordinãdo: multipl'r peccat ⁊ cadit Qualiter p ſinderesim ⁊ ɔſciẽtiam multiformit̃ edificat ad gehẽnaȝ vl' ad gloriã ɔ̃faciẽdo vel cõſentiendo. Quõ q̃ʒplurics p igeniũ ſubtile vel rude curioſa ⁊ ĩfructuoſa iueſtigãdo tp̃s amittit. Quõ rõcinatio ɔſiliãdo ⁊ deliberãdo pficit i bono vel deficit i malo. Qualiter p acutã aſtuciã multipl'r decipiendo ⁊ ſeducẽdo delinquit. Uenite ergo aſcendamus ad montẽ domini ⁊ docebat nos vias ſuas.

¶ De quinqꝫ itellectualibꝰ v̾tutibꝰ viniaĩe rõnalis pficiẽtibus ⁊ p̾io de cõditionibus artis q̃ eſt habitꝰ itellectualis cũ vera rõne factiuꝰ. Cap. xix.

Venite aſcendamus ad monteȝ domini ⁊ docebit nos vias ſuas. Uiſo de ſpũali arbore virtutis rõnalis: noſtriqꝫ itell'ꝰ officio multiplici: diuerſis actibꝰ ac noïbꝰ. ſupeſt videre de ſpũalibꝰ ramis qui ex ipſo gñantur. Ex intellectu eteniȝ nr̃o quinqꝫ intellectuales v̾tutes pullulant: que ſunt: ars: prudentia: ſciẽtia: intellectus: ⁊ ſapientia: quaſi quinqꝫ rami fecundiſſimi optimos ſuauiſſimoſqꝫ fructus germinantes. De quibus ſigillatim diſſerẽdũ eſt: ⁊ p̾mo de Arte. De q̃ quattuor ordinate conſideranda ſuccurrũt vꝫ Diffõ: Cõditio: adminiſtratio: ⁊ Cõtẽplatio.

¶ P̃ notãdũ q̃ Ars ſic diffinit̃. Ars eſt

habitus cū vera rōne factiuus circa generabilia cōtingenter: quorū pncipium est in faciente et non in facto siue factibili. Ars est habitus quia est gñata ex actibus frequētatis. Exēplū pictor ex frequētatis actibus pingendi in mente sua gñat pingendi habitū: qui dr̄ Ars. Et dicit̄ cū vera rōne factiuus .i. cū vera rōne factionis directiuus: q2 pictorē dirigit in sua pingendi opatiōe. Ista ars est habitus circa generabilia: p qd̄ excludunt̄ igenerabilia: sicut sūt celi et angeli: Circa gñabilia ɔtigeter: p qd̄ excludūtur ea que ieuitabiliter et de necessitate eueniunt: sicut cotidiana lux et cotidiana tenebra. Quo2 pncipiū est in faciente nō in factibili: p qd̄ excludunt̄ ea que nāliter generantur: quo2 pncipiū est in seipsis sic̄ sunt aurū argētū et alia in uiscerib⁹ terre gñabilia: circa ista tria gña entiū nō est ars.

¶ 2. Est notandū q iste habitus itellectualis qui dr̄ Ars hz cōditiōes multas.

¶ p⁹ est. Q tota mā artis subicitur fortile. Nā quod fortuna incboat: ars perficit et consumat. Et fortuna ipsa iuuat artem sicut pz aliqñ in operibus medicine. Et opus qd̄ pueniit ex intētione et rōne artis: eēt opus fortune si eueniret pp rōnem et intētionē artis. Uñ dixit Sapiēs Agaton q Ars fortunā adamauit et fortuna artē.

¶ 2. ē. Q finis et itētio artis ē aliqd̄ particulare bonū. Nā artifex aliqd̄ bonū particulare semp intendit: inquātū vtitur habitu ipsius artis: et in quātū dirigitur ab habitu ipsius artis. Exēplū faber domificans inquātū regulatur ab habitu illi⁹ artis: intēdit et respicit illud pticulare bonū qd̄ ē dom⁹: lz inqtū hō possit aliud itēdere.

¶ 3. est. Q Ars siue habit⁹ artis nec saluatur p tēperātiā: nec corrūpitur p intēperantiā: sz perdi pōt p obliuionē: vt cessando diu ab artis exercitio. Exēm citharedus si sit ebrius aut lascīu⁹ vel aliomō intēperās nō pp hoc artē citharizādi amittit: sed si diu per ociū ab exercitio illius artis cessauerit habitū citharizādi amittere potest per supueniētem obliuionem.

¶ 4. Q Ars quāuis sit virtus intellectualis nō est tñ virtus hoīs scḋm q homo est: q2 nō reddit hoīem bonū: qñuis reddat eū artificē bonū: puta bonū medicū: bonū edificatorē: virt⁹ autē hoīs est illa solū que reddit hoīes bonū: vt dicit̄. 2. ethi. Nam rō artis nihil dicit d̄ rectitudine opantis sed solū de rectitudine operis: vñ edificator pōt edificare domū aptissimā et optimā i gñe domus et tñ cū pessima itētiōe et sic eē pessimus: iquantū hō: et optimus inquātū edificator.

¶ 5. est. Q Ars est res vtilis et inter vtilia cōputat̄: qua hō pōt et bñ et male vti. Bñ si bona itentione et medijs debitis operetur. Male si mala itentione et in debitis medijs. Et ideo ars idiget virtute que vsum artis i bonū dirigat et bene disponat et bonū reddat. Aliter artifices sunt pessimi nisi virtute regulēt et dirigāt vsū artis: et quo ad bonum finē et bona media.

¶ 3. notādū q oīs ars mechanica vel factiua hz p fine humane necessitatis administrationē. Et q2 septē sunt gñales humane vite necessitates: iō septē sunt artes mechanice hmōi necessitates plene subleuantes.

¶ pm est vestimētū ad qd̄ ordinat̄ Ars que vocatur lanificium que cōprehēdit omnē artē operatiuā: in lana: in lino: in canape: in serico in corio et in oī materia ad vestem vel ad lectum hominis apta. Quorum omnium denominatio con-

grue fit a lana. ¶ Huius artis inuētrix fuit. Noema neptis Lamech de stirpe Chayn que ad vestiū curiositatē talem artem īuenit cum prius hoīes pellibus aialium vestirentur prout testatur lyra super Geñ. capi. 4. in postilla ꝛ in moralibus.

¶ 2. Necessarium est Habitaculum ad quod ordinatur Ars que vocatur armatura que comprehendit omnem artem fabrilem: ferrariam: ꝛ lignariam: lapidariam ꝛ argentariam. ꝛ breuiter erariam ꝛ oēm artem operatiuam in quacūq; materia solida ad constructionem humanorum habitaculorū apta. ¶ Huius artis inuentores fuerūt Jabel nepos lamech de stirpe chayn qui adinuenit artē faciendi tentoria ꝛ domos portabiles pro habitatione pastorum vt habetur Geñ. c. 4. Et hanc artem ad malum cōuertit quia vt dicunt Hebrei ꝛ recitat lyra vbi supra fecit tētoria ad ponēdū ꝛ collocādū ydola. Huius etiā artis īuentor fuit Tubalcayn nepos lamech qui fuit malleator ꝛ faber in cuncta opera eris ꝛ ferri Geñ. 4. Et istā artē in malū cōuertit qꝛ vt dicunt Hebrei ꝛ recitat lyra ibidem ipse adīuenit arma ad occidēdum ꝛ sic fuit imitator patris sui caym qui fuit occisor ꝛ homicida.

¶ 3. est. Uehiculum ad quod ordinatur Ars que vocatur nauigatio que comprehendit omnem artem vehiculorum siue nauium paruarum siue grandiū: siue quadrigarum: ꝛ curruum: equorū: camelorum: elephantum: ꝛ dromedariorum bubalorū ꝛ boum: ꝛ breuiter omnem artem ad vecturam vtiliū rerum aptam: ꝛ tamen denominatio fit a nauibus. ¶ Hanc artem primo exercuit Noe qui eam didicit ab ore dei: Et in medio diluuij nauigando saluauit socios: cuius tamen filius vnus ingratus vꝫ cham post liberationem a naufragio peccauit: irreuerentiam ꝛ irrisionem de patre suo faciendo sicut scribitur Geñ. 9. Et ideo fuit maledictus a patre.

¶ 4. est. Alimentū aquisitū ministerio nature: ad quod ordinatur Ars que vocatur agricultura. comprehendens oēꝫ artem disponentem de cultu camporū hortorū: siluarum: oliuarū: nucū: ꝛ oīū aliarū arborū cuius tamē denominatio fit ab agro. ¶ Hanc artē primo credendū est exercuisse Adam qui hoc in penitētiā a deo accepit de suo peccato: cui dictū fuit Geñ. 3. In sudore vult' tui vesceris pane tuo: et sic emisit eū dñs de paradiso voluptatis vt operaret̄ terrā de qua sumpt' est. ¶ Hanc artē ad malum cōuertit cayn filius adā: qui fuit vir agricola Geñ. 3. Et ex auaritia per culturas terre lucra temporalia querebat vt dicit lyra.

¶ 5. est. Alimentum aquisitum ministerio violentie. ad quod ordinatur Ars que vocatur venatio comprehendens artem venatiuam seu captiuam pisciū ferarum: volucrum ꝛ quorūcūq; animalium: tamen denominatio fit a captura siluestrium bestiarum. ¶ Hanc artē primo legitur exercuisse lamech: qui in ipsa venatione malum commisit occidēdo chayn licet ignoranter. Nā vt dicit lyra super Geñ. 4. cum esset senex ꝛ iam cecutiens ꝛ ductus fuisset a puero in agro ad venandum: nō pro habēdis carnibus quia tunc carnibus homines non vtebantur: sed pro habendis pellibus ad vestimentum faciendū: Cayn tunc inter fructeta latebat. puer vero ductor lamech suspicatus eū esse bestiam: dixit lamech vt illuc dirrigeret sagittam. Qui sic faciens inter-

fecit eum contra domini mandatum.
¶ Hanc artem in malum conuertit. Nemnroth qui cepit eẽ oppressor ꝛ robustus venator hominum: Gen̄.10.
¶ Hanc in malum conuertit Esau qui cepit esse vir. gnarus venandi ꝛ homo agricola occupando se nimiũ circa terrena sicut dicit Nicolaus de lyra super Gen̄.25.
¶ 6. est remedium contra passiones corporis. ad quod ordinatur Ars que vocatur medicina comprehendens omnẽ artem siue industriam ad sanandũ q̃scũqз infirmitates ꝛ vulnera corpori humano accidẽtia. De necessitate hui⁹ remedij dicitur Eccli.38. honora medicum: propter necessitatem eniз illũ creauit altissimus. A deo enim est oĩs medela. ¶ Hanc in malum cõuertunt illi medici qui vno collirio omniũ volunt vulnera sanare. Et qui sciẽter ĩfirmitates prolongant.
¶ 7. est. Remediuз cõtra passiones anime. ad quod ordinatur Ars que dicitur theatrica: que est Ars ludoruз comprehendens omnem artem ioculatoriã ꝛ omneз artem spectaculorum visibiliũ ꝛ audibilium. Qualia sunt carmina que dicuntur comedie ꝛ tragedie que apud antiquos exercebantur in theatro per comedes ꝛ tragedos. ¶ Huius artis primus inuentor fuit tubal filius lamech qui fuit pater canentiuз cithara ꝛ organo vt scribitur Gen̄.4. Nam ipse primo adinuenit ĩstrumẽta musica sicut dicit lyra ibidem. Et hanc artem ipse tubal conuertit ad malum quia sicut dicunt hebrei ꝛ recitat Nicolaus de lyra sup Gen̄.4. Iste tubal canebat musicis instrumentis coram idolis ea venerando. ¶ Ad hanc artẽ pertinent ẽt larue. i. facies ficte quibus representantur aliene persone. Et quidquid verbis aut imaginibus aliena gesta simulatorie representat. Ab hac arte origineз habuit ars statuifica faciens idola. Et hos damnat Augustin⁹ lib.2. de ciuitate dei capl'is pluribus.
¶ 4. notandum ꝙ anima circa hunc primum ramum ꝛ circa fructus eius habere potest mirabiles considerationes ꝛ contemplationes. ¶ P̄ potest cõsiderare quanta sit ipsius anime dignitas ꝛ nobilitas que tam varios tanꝗ mirabiles fructus adinuenit atqз produxit. Et quomodo ipsamet anima p manum que est organum organorum: est omnia factibilia siue artificialia: quia sua industria tot artes adinuenit. ¶ 2. potest considerare quomodo omnia artificialia predicta cum sint corporalia ꝛ contingentia: fortune sunt subiecta. et per fortunaз amitti auferiqз possunt: sicut patet discurrendo per predicta vз vestimentum: habitaculum: vehiculum alimentum que omnia per infortunium sepe perduntur. Et ideo anima deuota in hijs nec confidere nec sperare debet: quia clamat ipsa fortuna per poetam dicentem.

En ego fortũa moderor mortalib⁹ vna.
Elleuo: ẽpono: hõa cũctis v'l mala dono.

¶ 3. Potest considerare ꝙ Ars non facit hominem bonum: licet faciat artificem bonum: quia Ars nihil dicit de rectitudine operantis sed tantum de rectitudine operis siue operationis. Et ideo Ars computatur inter bona vtilia que non faciunt habentem bonum. Sicut diuitie licet faciant hominem diuiteз nõ tamen faciunt hominem bonum: sed indigent virtute regulante hominem in vsu diuitiarum. Sic Ars non facit hominem bonum sed indiget virtute regulante vsum artis. Unde cum Ars nõ faciat hoĩem bonũ: non dз hõ in artib⁹

gloriari. ¶ 4. potest considerare: quõ in hm̃oi artibus infinite malicie cõmittũtur ipam animã denigrantes p pecca tũ. Hoc patet sigillatim discurrendo et ab eorũ inuentoribus incipiendo: In lanificio ꝛ vestimẽtis Norma multas curiositates adiuenit ꝛ ad illius exẽplum presens progenies curiositatibus tota est repleta. In habitaculis et arte edificatoria Jabel maliciã multam exercuit in ipsis idola collocando: Et presens generatio ad illius imitationẽ domos et habitacula figuris: picturis: et ymaginibus paganorum adornat et replet: et sic discurrendo per omnes artes: Et in hoc gradu aĩa potest aduertere quõ ipsa misera venenaꝛ ꝛ occidiꝛ proprijs fructibꝰ et adinuentiõibus suis. ¶ 5ᵒ. potest considerare quõ anima rationalis misera circa ista artificialia: et si non per maliciã occidatur: tñ infructuose ꝛ inutiliter occupatur dimittẽdo potiora ꝛ toto tẽpore se occupando circa viliora. Heu heu qualis dementia toto ingenio: toto studio: totoq; labore circa in breui peritura desudare: Et circa ppetua sempq; mansura corde: ore: et ope torpescere. O aĩa deuota ꝛ cõtẽplatiua attende diligẽter insanias hoĩ: qui more pueroꝝ cum magno labore pulueres cumulant a vẽto mox dispergendum: Et cuȝ ethnico exclama: O curas hoĩ: O quantũ est rebus inane. O aĩa deuota: quid tibi cum lignis: Quid tibi cum puluere: quid tibi cũ multis: Quid turbaris erga plurima: porro vnũ est necessariũ: In multis turbari potes: satiari nõ potes: In vno satiari potes: sitire nõ potes. Uenite ergo ascendamus ad mõtem domini.

¶ De prudẽtia vim aĩe rõnalem mirabiliter illuminãte. Ca. 20.

Enite ascendamus ad montẽ domini: ꝛ docebit nos vias suas. Scribũꝛ hec vba puer. 7. Prudentiã voca amicam tuã: vt custodiat te a muliere extranea: ꝛ ab aliena q̃ vba sua dulcia facit. Inter cetera necc̃a spiritui rõnali ad contẽplationis ꝛ pfectionis montẽ aspiranti: pmaxime necessaria est prudẽtia qua mediante custodiat se a muliere extranea. i. a carnali ꝛ sensuali delectatiõe: ꝛ a mundi cõcupiscẽtia quasi ab aliena que verba sua dulcia facit: dulciter ac suauiter ad mundi carnisq; delicias alliciendo. Et ista prudentia est secundus ramus vtutis rationalis: de qua possumus duodeciȝ ordinate ꝯsiderare.

¶ P̃ eiꝰ diffinitionẽ. Prudẽtia sic diffinitur. Prudentia est habitus intellectualis cum vera ratione actiuus circa hominis bona adipiscenda: ꝛ mala cauenda. Per hoc quod diciꝛ habitus: ostenditur acquisitus ex frequentatis actibꝰ. Nam ex frequentatis actibꝰ ꝛ dictaminibus prudentie generatur ipẽ habitꝰ prudẽtie qui habilitat ad actus pfectos ipsius prudẽtie. Per hoc quod dicitur intellectualis: distinguiꝛ ab habitibꝰ et virtutibus moralibus: qui sunt habitꝰ appetitiui et nõ intellectuales. Per hoc quod dicitur Cum vera rõne: potest intelligi cum rõne habituali: sicut cũ propria entitate: vel cum ratione actuali: sicut cuȝ propria actione. Nam prudẽtia quo ad habituȝ est essentialiter ratio. i. habitus intellectus: qui habitus potest dici ratio: Et quo ad actũ qui est dictare est etiã ratio: qꝛ actus dictandi cũ sit opatio intellectus: põt etiam dici ratio. Per hoc autem quod dicitur Actiuus intelligitur ꝙ est directiuus ꝛ dictatiuꝰ actionis circa singularia siue in sin

gulari et in particulari: quia prudentia singularia considerat per rationem singularem: ad differentiã scientie que est habitus actiuus circa vniuersalia p rõnem vniuersalẽ. Per hoc quod dicitur circa hominis bona adipiscenda et mala cauenda intelligitur quo ad bene viuere hominis totale: ad differentiã prudentie yconomice: que versat̃ circa humana mala particularia cauenda: puta paupertatem et indigentiam: Et circa bona humana particularia adipiscẽda puta circa habundantiam ⁊ sufficientiã diuitiarum: q2 finis yconomice sũt diuitie vt dicitur p Ethi. Sic ergo patz quõ prudentia ẽ habitus cũ habituali rõne sicut cũ propria entitate: ⁊ cum actuali ratione sicut cum propria actione. Actiuus. i. actionũ moraliũ in singulari directiuus: ordinans humana bona ad bene viuere totaliter.

¶ 2. eius opus. ¶ Nã opus prudentis siue prudentie est bene consiliari circa bona honesta ⁊ circa cõferentia seu vtilia ipsi prudẽti: non conferentia secũdũ aliquam partem: puta ad sanitatez: vel ad fortitudinẽ: sed conferentia ad totuz bene viuere hoĩs: siue ad totius vite bonitatem: Hoc ꝓbatur sic: q2 sicut dicim⁹ particulariter prudẽtes illos qui ad aliquem particularẽ finem bonum ⁊ studiosuz possunt bene cõsiliari: Sic illos totaliter ⁊ vl'r dicimus esse prudentes: qui ad totalẽ finẽ humane vite possunt bene consiliari: Et sic ille ẽ simpl'r prudẽs: qui ẽ total'r bene ↄsiliatiuus.

¶ 3. eius obiectũ. ¶ Obiectũ prudẽtie est duplex: propinquũ et remotum: Obiectum propinquũ est omne agibile per ipsum prudentez. Nam prudentia non respicit illa que sunt necessaria: q2 null⁹ consiliatur de impossibilibus aliter se habere: Nec respicit illa contingentia q̃ non sunt agibilia ab ipso consiliante: Et ↄ̃ius sunt possibilia per naturã: vel p aliquẽ hominem alienũ: quia italus nõ cõsiliat̃ de agibilibus ab indo vel germanico. Obiectũ ergo prudentie est omne contingens agibile ab ipso prudẽte. Remotũ vero obiectũ est homo cuius mali remotionẽ: ⁊ boni ꝓcurationẽ vltimate ⁊ principaliter intendit.

¶ 4. eius finem. ¶ Finis prudentie est actio seu bona actio: vel Eupraxia: Dicit n. prudentia intendit aliquã bonã operationẽ: et ipsa bona actio inmanens ẽ eius finis: q2 eius finis nõ transit ad extra: sicut finis artis: vz forma transit ab artifice in materiã artificiati subiectaz. Exemplũ prudens consiliatur: vtrum diligere debeat inimicũ cordialiter: prudentia dictat q̄ sic: Si ipsum cordialiter diligit: illa cordialis dilectio que est Eupraxia et bona actio ĩmanens: est finis ipsius prudentie.

¶ 5. eius partes subiectiuas. Tres sunt partes subiectiue ipsi⁹ prudentie: Una vocatur architectonica: que reddit principem bonum: et opus eius bonũ. Ista prudentia est legis: siue legum positiua: et dicitur architectonica: quia perficit principem et reddit ipsum bonum: qui sic se habet ad suos ciues: sicut artifex architector ad manum artificis: Nam sicut artifex architectonic⁹ ponit leges operando manibus artificum: Sic prĩceps imponit leges bene viuendi ciuib⁹ suis. Hanc prudentiam architectonicã habuit ille legislator Moyses: qui saluberrimas leges hebreorum populo inposuit: sicut patet ĩ Exodo: Nũi: Leuitico atq3 Deutero⁹. ¶ Alia vocatur politica: seu ciuilis: que ciuem bonum reddit et opus eius bonum que studet circa negocia ciuitatis particularia: ⁊ a ciuitate nomẽ habet: quia ciuilis siue po

litica nominatur. Et ista prouidentia ꝑ est actiua ꝛ opatiua. 2. est consiliatiua: quia non esset actio bona sine consilio. 3. est extrema vel extremi operabilis qꝛ ipa non precipit: nec per aliū operatur: sed obedit et per seipsam operatur. Et qui talem habet prudentiam imediate opus exequitur. 4. Ciuiliter conuersatur ꝛ ciuiliter operatur: Et qui ciuiliter conuersātur et ciuiliter operātur dicuntur prudentes secūdū istam prudentiā politicam seu ciuilē. 5. Illi qui secundū istam prudentiam sunt prudentes: sunt in ciuitate: sicut sunt manuales artifices in opere vel in arte: qꝛ sicut tales solum operantur et non precipiūt: ita et isti sic politice prudentes. ¶ Alia vocatur prudētia cōmuniter sumpta que reddit hominem bonum ꝛ opus eius bonum: que potest conuenienter dici prudentia personalis: quia maxime videtur esse circa ipsum prudentem: vnde et habet cōmune nomen prudentia: Naz prudētia sumpta i genere diffinitur quasi absolute ad hominem: non ad principem: vel ad ciuez: cū dicitur prudentia est habitus cuz vera ratione actiuus circa hominis bona vel mala: et non dicitur circa bona principis vel ciuis: que sunt nomina respectiua. ¶ Alia vocatur prudētia yconomica: que reddit hoiez bonū domesticū ꝛ bonum dispensatorē rerū familiarium et domesticaruz. ¶ Hanc prudentiam habuit illa mulier fortis: que de omnibus ꝓuiderat domui sue: puerb. vlti⁹. Et sic patet quō sunt quatuor species ipsius prudentie: vna absoluta quo ad seipsum: et tres respectiue vz architectonica que dicit respectum principis ad subditos. Ciuilis et politica: que dicit respectum ciuis ad ciuem: Yconomica que habet respectuz ad domesticos et familiares. Et sicut ꝑut cē quatuor spēs inprudentie opposite ad ad istas species prudentie: que magis sunt in vsu et experientia mortaliuz q̄ꝫ spes prudentie: qꝛ stultorum infinitus est numerus.

¶ 6. eius partes quasi integrales: siue potentiales: que sunt quatuor ꝰm quatuor opera prudētie. ¶ Primum opuꝫ prudentie est consiliari querendo et inquirendo media oportuna ad finez intentum: Et secundum hoc est vna pars prudentie que dicitur Eubulia ab eu quod est bonum vel bene: ꝛ bulia quod est consiliatio vel coniecturatio: qꝛ Eubulia est rectitudo consilij que est adeptiua boni cuius oportet: et secundum medium vtile: et sicut oportet quātum ad modum: et quando oportet quātum ad tēpus. Hanc partē prudētie habuit illa meretrix Raab: que consiliū sapiēs euadēdi dedit exploratoribus a Josue missis quo ad locū: ꝛ quo ad temp⁹ dicens eis Josue. 2. Ad mōtana conscendite: ne forte occurrant vobis reuertentes: ibiq; latitate trib⁹ diebus donec redeant: et sic ibitis ꝑ viam vestrā. Et qꝛ secuti sunt bonū consilium euaserunt. ¶ Huius partis prudentie oppositum fuit i illis iuuenibus: qui male consuluerunt regi Roboā: Et qꝛ secutus est eorum malū consiliū: quasi totū regnum amisit. 3. Re. 12. ¶ Secūdū opus prudentie est bene iudicare de inquisitis ꝑ consiliuz: sicut hētur. 6. Ethi. 11. Et secundū hoc est alia pars prudētie: que vocatur Sinesis: que est discretio siue prudētia iudicialis. Unde dīr Eusineti .i. bene iudicatiui: qui laudāt in bene iudicando et bene discernendo. Hanc prudentiā iudicialem habuit rex Salomō quando iudicauit inter duas mulieres meretrices contendētes de paruulo filio. Cuius iudicium cū audisset omnis

israel edificatus est valde: et timuit regem videns dei sapientiam esse in illo ad faciendum iudicium .3. Re.3. ¶ Oppositum huius partis prudentie scilicet Asinesia que est indiscretio iudicialis: fuit in illis duobus iudicibus senibus: qui inique Susanam ad mortem condemnauerunt et iudicauerunt: quibus dixit Daniel: Inueterate dierum malorum nunc venerunt peccata tua que operabaris prius: iudicans iudicia iniusta: innocentes opprimens et dimittens noxios dicente domino: Innocentem et iustum non interficies: Dan.13. Ex quorum iniquo iudicio et ipsi mortui sunt et totus populus scandalizatus fuit de senium iniustitia: et edificatus de prudenti ac discreto iudicio Danielis prophete. ¶ 3m opus prudentie: est bene consiliata et bene iudicata bene ac recte precipere sicut dicitur 6. Ethicorum. 71. Et secundum hoc est alia pars prudentie: que potest vocari legalis: siue legis positiua: seu regulatiua. que prudenter precipit quid agendum: quid vitandum. Talis prudentia requiritur in principibus et rectoribus: qui alios habent regere: et aliis habent precepta imponere: et si talem habeant prudentiam preceptiuam erigunt omnem populum quantuncunque dissipatum: quia scribitur prouer.29. Rex iustus erigit terram. Si autem careant hac prudentia dissipant omnem patriam. Eccli.10. Rex insipiens perdet popupulum suum: et ciuitates inhabitabuntur propter senum prudentiam. ¶ 4m opus prudentie est bene consiliata: iudicata et precepta agere: et ad opera applicare. Unde in .6. Ethicorum in diffinitione prudentie dicitur quod ipsa est habitus actiuus: Et secundum hoc est alia pars prudentie. que potest vocari executiua siue operatiua. Et est illa qua subditi prudenter operantur a superioribus imperata: Hanc prudentiam executiuam et operatiuam habuit Dauid quando erat subditus Saul. quia egrediebatur ad omnia ad que misisset eum Saul: et omnia prudenter agebat: et ideo erat acceptus in oculis vniuersi populi: et maxime in conspectu famulorum Saul: et dominus erat cum eo sicut scribitur .1. Re.18. Imprudentiam huic oppositam habuit ille seruus piger et nequam: qui cum accepisset a domino talentum: non operatus est in eo secundum domini preceptum: sed imprudenter abscondit talentum in terra: et ocio se dedit: propter quod ablatum est ab eo talentum: et ipse seruus piger et imprudens missus est in tenebras exteriores Mat. 25. et Luc.19. ¶ Ista pars prudentie operatiua est in subditis publicis: in subditis domesticis: et in subditis particularibus qui prudenter superiorum mandata exequuntur: Imprudentia vero opposita in non operantibus. ¶ Sed aduertendum quod iste quatuor non sunt partes subiectiue prudentie: quia prudentia non predicatur de ipsis: vt dicitur in.6. Ethi. Nec sunt partes essentiales: quia non se habent sicut materia et forma: nec integrales homogenee cum sint diuersarum rationum: Nec integrales ethe rogenee: quia tunc iste quatuor rectitudines haberent vnam rectitudinem eis communem quod est falsum. cum non sit rectitudo rectitudinis. Sed dicuntur a quibusdam partes potentiales: Nam quando virtus vna habet plures actus partiales: ipsa virtus potest dici totum: et illi actus possunt dici partes eius potentiales. Exemplum liberalitas habet vnum actum qui est dare vbi oportet. Et

alius actus qui est accipere vnde oportet. Ipsa pōt dici quoddam totum potentiale. Et quilibet actus eius dici potest pars eius potentialis. Hoc modo prudētia est quidā hītus qui hʒ quatuor act⁹ predictos: τ ideo ipsa prudentia pt vocari qōdā totuʒ potētiale. Et illi act⁹ ptes potētiales. Vñ prudētia put bñ ɔsiliat dr̄ pars potētialis prudētie. Et silr̄ mō qn̄ bñ iudicat: bñ p̄cipit τ bene operatur.

¶ 7. eius vtilitatem. Prudētia vtilis est quo ad quinqꝫ. ¶ P̄ ad pficiēduʒ ītellectum nr̄m. Naʒ prudētia est ɔ̄siderabilis τ vtilis: qꝛ ē pfectio potētie nr̄e ītellectiue: ēt si nihil aliō sequeret̄ ex ea nā oīs pfectio alicui⁹ est simplicit̄ appetibilis τ amabilis ab ipa potētia: ēt si nihil vtilitatis ex ea sequat̄. Sicut. n. visio q̄ est notitia rerū visibiliuʒ est desiderabilis nāliter ab oculo: qꝛ ē ei⁹ pfectio: ēt si nihil vtile seq̄retur ex ea. Ita τ prudētia q̄ est notitia reruʒ agibiliuʒ est nālit̄ desiderabilis ab ītellectu: qꝛ est ei⁹ pfectio: ēt si nihil vtilitatis seq̄ret̄ ex ea. Et sicut color cōdecēs venustat faciē corporalē: sic prudētia venustat facieʒ mētis spūalē: vʒ intellectū: cui⁹ est nālis ornat⁹. Utilis est ergo prudētia ad pficiēdum intellectuʒ nostrū: sicut etiaʒ dicit phs. 6. ethi. ca. 16.

¶ 2. ad determinādā īdustriā nālē. Nā vt dicit phs: 6. ca. 16. in aīa est quedam nālis industria: p quā hōs eā pōt ordinare τ opari oīa requisita ad aliquē finem intentū: τ p illa opata: illuʒ fineʒ assequi τ adipisci. Sʒ talis nālis īdustria est indeterminata: qꝛ bona τ mala esse potest. Si. n. deseruiat intētioni bone τ fini laudabili est laudabilis. Si āt intentioni male τ fini vituperabili ipsa est vitupabilis τ tūc vocat̄ Astutia. Que est q̄dā caliditas p quā hoīes mali psūt τ sciunt adipisci finē male ac puerse intentuʒ. ¶ Prudentia autē est q̄daʒ habitus ītellectualis: qui nō pōt esse malus sed semꝑ est bonus: τ iō est nec̄ia in intellectu humano ad rectificādū τ ad determinādū illam industriā siue potētiaʒ nālem ad bonū: ne declinet ad malum. Ista īdustria nālis est in latronib⁹: Adulteris: Homicidis: Auaris qui ad malū fineʒ intentū sciūt media oportuna inuenire τ operari. Talis īdustria τ prudētia nālis videtur fuisse in villico iniquitatis Luc. 16.

¶ 3. ad electioneʒ bonā faciēdā. Nā sine prudētia nulla bona τ recta electio fieri pōt. Electio. n. vel est de fine vel de hijs que sunt ad finē. Electio boni finis fit p virtuteʒ moralē que inclinat appetituʒ quē perficit ad finē bonū ac debitū appetēdū τ desiderandū. Electio boni medij ad bonū fineʒ haberi nō pōt sine preuio dictamine prudētie. Et iō prudētia necessaria est ad bonā τ rectā electionē medioꝝ ad debitum τ laudabileʒ fineʒ ordinādoꝝ. sine ista autē prudētia semper fit electio mala. ¶ Vñ puer. ca. 2. Si ītrauerit sapia coꝛ tuū τ scia aīe tue placuerit: ɔsiliū custodiet te τ prudētia seruabit te: vt eruaris a via mala τ ab hoīe qui puersa loquit̄. Qui relinquūt iter rectū τ ambulāt per vias tenebrosas. Qui letātur cū male fecerint τ exultant in reb⁹ pessimis. Quoꝝ vie puerse sunt: τ infames gressus eoꝝ: vt eruaris a muliere aliena τ ab ext̄nea que mollit sermones suos τ relinquit ducē pubertatis sue τc̄.

¶ 4. ad iuste ac v̄tuose operādū. ¶ Nā multi operantur iusta ac virtuosa quia ea operantur que sunt a legibus ordinata τ constituta. Et tamen non dicuntur iusti neqꝫ virtuosi sm̄ philosophuʒ 6. ethico. ca. 16. quia vel operantur ea

nolētes: vl' pp metū: vl' ignorātes: vl' pp aliqđ aliud comodū vel pp alium finez idebitū. Nec mouent ad opandū illa pp ipsorū operuz bonitatē vel pp aliū bonum finē. Prudētia āt que est recta rō τ sana estimatio agibiliū in singulari est neccia ad hoc vt opa iusta ac virtuosa iuste ac virtuose exequātur. Ipsa nāqz dictat modū: ordinē: itētionē τ oia alia requisita ad iuste ac virtuose operādū. Et ideo lz quis iusta ac virtuosa opari possit sine prudētia. nō tñ iuste aut vtuose pōt operari sine ipsa. Justa ac virtuosa operant τ nō iuste aut virtuose illi qui ea que a diuina vel ecclesiastica vel nāli lege sunt pcepta atqz ordinata sine tñ debito fine vel debita itētione aut debito modo: τ iō nō sunt iusti τ nihil ad salutem psunt talia opa. ¶ Talia opa iusta τ vtuosa habebāt ille quinqz virgines fatue que i manib' portabāt lāpades p que designātur opera bona: sed nō habebant oleū prudētie atqz recte intētionis: τ iō nihil pfuerūt opera illa qz exclvse sunt a Janua paradisi Math. 25. Sic multi mlta iusta operant τ tñ sine prudētia: τ iō nihil directe psunt ad salutem consequēdaz.

¶ 5° Ad virtutes cōseruādū. Nam prudentia cōseruat virtutes in aia saltem illas que neccio ipsi prudētie sunt cōnexe: put sunt qtuor cardinales virtutes cōputādo ēt ipsaz prudētiā. Iste. n. qtuor virtutes ita sunt cōnexe fm aliquos qz non pnt ab inuicē separari. Et rō est qz vnaquequ illarū triū est iseparabilr cōnexa prudētie. Ita qz iustitia nō pōt eē sine prudētia: nec ecōuerso. Nec tēperātia sine prudētia nec ecōuerso. Nec fortitudo sine prudētia nec ecōuerso. Et dicūtur pncipales τ cardinales iste qtuor virtutes pncipales: qz hijs qtuor habitis hō est moraliter bon' ēt si nullā aliā haberet. Et vna istarū deficiente nō potest esse moraliter bon' etiā si oēs alias haberet Cardinales dicūtur qz sup eas tāqz sup cardines sustentatur τ voluit tota bonitas humana. Et ideo necessaria est prudētia ad cōseruationē istarū virtutuz cardinaliū: τ ēt aliarū que per prudētiam cōseruantur. Uñ dicit phs in. 6. ethi. ca. 16. Impoīe est hominem esse prudentē τ nō esse bonum. Naz si perdit bonitatē pdit pariter τ prudentiaz. ¶ Qđ prudētia cōseruet virtutes declarat Salomon. dicēs pver. 2. Si iclinaueris cor tuū prudēter τ sicut thesauros effoderis illam: tunc intelliges timorē dñi τ scientiam dei inuenies Custodiet rectorum salutez τ proteget gradiētes simpliciter seruās semitas iustitie τ viam sanctorū custodiens. Tūc intelliges iustitiaz τ iudiciū τ equitatez τ oēz semitā bonā.

¶ 8° eius dignitatez. Dignitas prudentie monstratur ex multis. ¶ Pº qz ipsa ē virtus hoīs fm qđ homo est: qz redit hominē: bonum hominez τ non solum bonū grāmaticuz vel logicuz. Et sine ipsa impoīe est hominē aliquē esse bonū hominem. Uñ dicit phs. 6. ethi. qz impossibile est hominē esse prudentē τ nō esse bonū. ¶ 2° qz ipsa prudentia nō indiget alia virtute regulante ipsam: quia vsus prudentie ad finē hoīs ordinatus est ita determinate bonus qz nō pōt eē malus. Et nullus pōt male vti ipsa prudentia. Et ideo est virtus dignissima. ¶ 3° qz ipsa prudētia ē pcuratiua τ pceptiua oīum bonoz hoīs τ phibitiua oīum malorum: quia vt dicitur. 6. ethica. 6. Cōsiliatur circa totū bñ viuere humanū. Uñ cum sapiētia put prescindit a prudentia τ accipitur pro methaphisica. Et intellus. Et scientia. Et Ars. sūt quedā bona particularia hoīs τ horuz

vsus aliquid cōferunt ad bene viuere patet q prudentia versatꝰ circa eas ꝛ pꝛ cipit vsus earū sicut archítectonica pre cipit vsus subseruientiū:et sic pꝫ digni tas ipiꝰ pp ipsiꝰ vniuersalitatē quo ad bona ꝛ mala hoīs.

¶ 4ᵒ quia ipsa prudētia ē directiua oīꝫ actionū:Non actionū irrationabilium et naturaliū sicut sūt digestio:nutritio: augmentatio.Sꝫ oium actionū ratio nalium siue p essentiā:quales sunt opa tiones aīe rōnalis:siue per participatio nē:quales sunt operationes anime sēsi tiue siue sensuū corporaliū.Vñ ipsa ē directiua et regulatiua recordationis q̄ est operatio memorie: et speculationis que ē operatio intellectus: et dilectio nis ꝛ odij que sunt opationes volunta tis:Est directiua ꝛ regulatiua:visionis: auditionis:olphationis:degustationis: ꝛ palpationis que sunt operationes sen suū ꝛ rationales p participationē:Et iō dī q prudentia est habitus cuꝫ vera rōne actiuꝰ.i.directiuꝰ regłatiuꝰ oīum actionū:ex q̄ pꝫ dignitas eiꝰ.

¶ 9.eius multitudineꝫ siue diuersitatē. Nā prudētia nō est vnica de oībꝰ rebꝰ: sꝫ multiplex ꝑm diuersitatem boni qđ ꝓcurat: Vñ sicͭ aliud ē bonū in hoībꝰ: ꝛ aliud in piscibꝰ:aliud i bestijs:ꝛ aliud in volatilibꝰ: Et illud qđ est salutiferū piscibꝰ ē mortifex hoībꝰ:puta submer gi i aquis:et qđ est salutiferum auibus esset mortiferum bestijs: Ita vna ē prudētia q̄ ꝓcurat bonū hoīs: Alia que ꝓcurat bonū piscīū: Alia q̄ bonū aīaliū Et sicͭ alia ē medicia q̄ ꝓcurat sanitatē hoīs: Alia q̄ sanitatē eq̄: alia q̄ sanitatē leōis:bouis:asini:et hmōi:qꝛ aliud ē sa nū i hoīe:aliud i pisce:aliud i leone.Sic aīa est prudētia q̄ ꝓcurat bonum hoīs alia q̄ bonū equi:alia q̄ bonū auiū. Hāc multiplicem prudentiam habu it Noe in fabricatione arche: in qua prudēter ꝓcurauit:bonum animantibus terre ponens ea in fundo arche. Et aliud bo nū prouidit hoībꝰ collocans eos in me dio arche. Et aliud auibꝰ collocās eas in suprema parte arche:Vel posuit ho mines in medio: Aīalia mitia in vno la tere.aīalia inuitia in alio latere ꝑm ex positores varios Gen̄.16.sic multiplicē debet hō habere prudētiā.

¶ 10.eius ꝓprietatem. ¶ Propriū pru dentie est cōsiliari de hūanis ꝛ agibili bus ab hoīe: ꝛ de vtilibus ipi homini: non aūt de supfluis aut de solū admirā dis:qꝛ hoc ptinet ad sapientiā siue me thaphisicā:Et iō vocamus illos prudē tes ꝑm phm .6.Ethy.6.qui possunt de sibi ꝛ alijs bonis bene precipe:consulta ri:ac speculari:sunt prudētes yconomi ci ac prudētes politici. Et propriū etiāꝫ prudentie est versari maxime circa sin gularia ꝛ particularia:licet etiaꝫ versetꝰ circa vniuersalia : Cuius rō est qꝛ cum prudētia sit habitus actiuus.i.actionū directiuus:Et actiones sint singulariū: vel circa singularia in pᵒ Metha. patet q prudētia maxime respicit singularia Vñ si quis medicus solam habeat hāc notitiam vniuersalem : q carnes leues sūt faciliter digestibiles ꝛ sanatiue:sed nesciat que carnes sint leues per prudē tiā: ꝛ experientiā singulariū: Talis me dicus ex tali notitia vniuersali nūq̄ꝫ ac quireret vel faceret sanitatē.Sed medi cus prudens ꝛ exptus qui scit in parti culari q carnes auiū vel talis auis sunt leues et sanatiue: ipse faciet sanitatem.

Quare cum prudētia sit actiua:oportet necessario eā hēre ambas istas parteꝫ: vꝫ notitiam vlēm et particulareꝫ: ꝛ ma xime hanc particularē:qꝛ hec maxime valet ad bene agere: Sic circa salutem ꝛ sanitatem anime: non sufficit notitia

vniversalis q malum est fugiendum: et bonum peragendum: sed requiritur notitia particularis: vtputa q hoc bonum quod est ieiuniũ est sic agendum: et illud malum quod est gula est vitandum. Hanc prudentiam particularem et circa singularia habebat ille Centurio qui dixit yesu. Et ego homo sum sub potestate constitutus: habens sub me milites. et dico huic vade et vadit: et alio veni et venit: et seruo meo fac hoc et facit: propter q yesus laudauit eum: sanauit seruum eius: et predixit eum possessurum regnum celorũ Mat. 8. Sic aĩa deuota debet circa sigularia eẽ prudens et sollicita.

¶ xi. eius conseruationẽ. ¶ Prudentia conseruatur per temperantiã: quia q̃diu homo est tempatus conseruatur in eo existimatio prudẽtialis qua iudicat illud esse agendũ q secũdũ naturã est agendũ: et illud fugiendũ q secundũ naturã est fugiẽdũ: Nã hoĩ bono illud apparet finis q est finis verus s̃m naturã sicut dicit phs in. 3. ethicoz 7. Qualis est vnusquisq3 talis et talis finis sibi videt̃ s̃m philosophũ in 3. ethicoz 8. Et ideo tempantia saluat prudentiã: vñ greci vocant tempantiã vsiosim. i. salutẽ mentis et rõnis quasi v̾tutẽ quãdam saluantem prudẽtiam et prudentialẽ existimationẽ.

¶ xii° eius corruptionẽ. ¶ Nã intemperantia corrũpit prudentiã q2 corrũpit existimationẽ circa agibilia: nõ circa speculabilia solum quale est istud. Triangulus habet tres angulos: Sed circa operabilia corrumpit existimationem: quia facit apparere illud quod est operabile non operabile: et illud quod nõ est operabile: esse operabile. Exemplũ Homo viciatus per intemperantiam delectationis iudicat esse mechandum quod tamen non est agendum: sed vitãdum: sicut iudicat homo temperantia moderatus: Et similiter iudicat nõ esse continendum ab operibus lasciuie: et carnis quod tamen est agendũ. Similiter homo viciatus per intemperantiã tristitie iudicat inimicum esse interficiendum quod tamẽ est illicitum: Et iudicat inimico non esse subueniendum: quod tamen est faciendũ: Et hoc modo intemperantia prudẽtiam corrumpit. Hoc modo intemperãtia delectationis carnalis corrupit prudẽtiam in Salomone: et peruertit cor eius: et adeo deprauauit: vt ille qui prius fecerat tẽpluz sũmo deo: postmoduz edificaret phanum Chamos ydolo Moab: et Moloch ydolo filioruz Amon. Et qui prius iudicabat vnum solũ deum adorandũ postmodum adoraret Asterten deam sydonioz: et alios deos vxorum suaz: sicut diffuse scribit̃. 3. Re. xi. Et ideo aĩa deuota debet semper tempantiam obseruare ad conseruandã ipsam prudentiam que est auriga virtutũ omnium et desiderabilior omni thesauro precioso dicente Salomone pver. 3. Beat° hõ qui inuenit sapientiã: et qui affluit prudentia: Melior est acquisitio eius negociatione auri et argẽti: primi et purissimi fructus eius: Longitudo dierũ in in dextera eius: et in sinistra illius diuitie et gloria. Vie ei° vie pulchre et om̃es semite eius pacifice. Lignũ vite est his qui apprehenderint eam: Et qui tenuerit eã beatus: Et sic p3 qualitas huius prudentie q̃ est ramus secũdus virtutis rationalis: sup quem aĩa contẽplatiua poterit mirabiliter dilatari considerando quomodo sicut per artem est oĩa factibilia: sic per prudentiã est om̃ia agibilia. Venite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ De cōditionibus scientie que est habitus cōclusiōis demōstrate. Cap. xxi.

VEnite ascendamus ad montē dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba Sap. 7. Ipse dedit mihi horū que sunt sciam verā: vt sciam dispōnes orbis terrarū et virtutes elemētorum. ¶ Ab arbore spūali nostri intell'us pullulat tertius ramus q̄ est scia p quā v̄tutes elemētorū: nāe aīalium: iracundia bestiarū: vī ie virgultorū: radices herbarū: et q̄cūq3 abscondita sūt cognoscuntur sicut scribit Sap. 7. De ista igitur scia septē sūt ordinate vidēda.

¶ P̄ eius diffō q̄ talis est. ¶ Scia est habitus demōstratiu9. i. est habit9 cōclusionis demonstrate p p̄ncipia p̄ma: vera: īmediata: notiora: priora: et cāusatiua ipsius cōclusiōis. ¶ Dr̄ habit9. s. intellectualis q2 est acquisit9 ex frequentatis actib9 syllogizandi eandē cōclusionem. Uerbi grā Plato frequēter sic arguēs Ois figura plana trib9 rectis lineis contenta hz tres angulos. Triāgulus ē figura plana trib9 rectis lineis cōtēta: Ergo triangulus hz tres angulos: gn̄at in suo ītell'u quēdaz habituz illi9 cōclusionis. Triangulus hz tres: quo faciliter et prompte assentit veritati talis cōclusionis. Talis habit9 gn̄atus ex frequētatis actib9 syllogizādi eandē cōclusionē dicitur scia que est habit9 conclusionis demonstrate. Dicit̄ cōclusionis demōstrate q2 aquirit̄ p demonstrationē. Dicit̄ per p̄ncipia que sunt ꝓpositio maior et minor in syllogismo. que principia sunt p̄ma saltez in tali scia: nec habēt aliqua alia p̄ncipia priora seipsis nisi tm̄ terminos. Uera q2 talis est vnitas in re: qualis denotatur p vnionē subiecti cū p̄dicato. Immediata q2 nullū est medium īter subiectū et p̄dicatū tam maioris q̄3 etiā minoris: p qd̄ aliqua illarū possit ꝓbari. Notiora priora et causatiua cōclusionis: q2 tā maior q̄3 minor dz esse magis nota et p̄us nota q̄3 cōclusio. Et causatiua cognitiōis ipsius cōclusionis. Et sic pz quō scia ꝓprie et p se et nō s̄m accidens aut sophistica est: Habit9 cōclusionis demonstrate per p̄ncipia p̄ma: vera īmediata: notiora p̄ora et cāusatiua ipsius notitie cōclusiōis. Sciētia aūt per accidens est illa q̄ hr̄ ex ꝓpositionib9 per accidēs. Exēm sit arguēdo. Iste edificatō edificat. Iste edificator est alb9: ergo album edificat. Habit9 huius cōclusiōis est scia p accidens q2 est ex minori et cōclusiōe q̄ sunt ꝓpōnes p accn̄s. Est etiā scia sophistica q2 reducitur ad fallacias h̄ mō. Iste edificator p se edificat. Iste edificator est albū: ergo alb9 p se edificat. Accidit.n. albo edificare q2 albedo nihil facit ad edificandum vel edificationem.

causatiua

¶ 2 eius certitudo. Que talis est. Scia eni hz suā certitudinē ex syll'o. Syll'us ex suis p̄ncipijs: p̄ncipia ab inductione. inductio ab ipso rerū intuitu. Nam primo sensus apprehendit certitudinal'r. Hoc totū graue descēdere. et illd̄ aliud graue descēdere: et illud aliud graue descendere: et ibi non est error. stante hac certitudine intell'us facit īductionez hoc mō. Istud graue descendit. Istud graue descendit. Istud graue descēdit: et sic de singulis et nō datur istantia: ergo oē graue nāliter descēdit. Et q2 īductio est certissima: illd̄ p̄ncipiū vl'e qd̄ sequitur ex illa est certissimū. ¶ Habito isto p̄ncipio certissimo Intell'us iteruz arguit sic. Oē graue nāliter descendit. Ois terra nāliter est grauis: ergo ois terra nāliter descendit. Et q2 maior huius syll'i est

est certissima modo pdicto: et minor cer tissima simili mõ: sequit q cõclusio sit certissima et tot' syllus certissimus. Et qr talis cõclusio est certissima: scia gene rata ex tali cõclusiõe est certissima. Et sic pz quõ certitudo scientie per se est ex quattuor: vz ex certitudine sensationis rerum: ex certitudine iductionis: ex cer titudine principiorũ: ex certitudine syl logismi.

¶ 3. eius origo. Oĩs scia est docibilis et p doctrinã siue doctionem generabilis: et ab vno in aliunn trãsmutabilis: qr scien tes possunt scientiã suam docere: ymo scientis signũ est posse sciẽtiã docere vt dicitur in phemio metha. Et sicut scia oĩs est docibilis: sic ẽt est discibilis ex parte adiscẽtis. Et per cõñs obiectuz sci bile oẽ: puta oĩs cõclusio recte syllogi zata ẽ docibilis et discibilis: sicut et scia. ¶ Et per istaz docibilitatẽ et discibilita tez scia differt ab oĩ notitia gnomotica: que est quedã notitia iuris epieris et sin gularis: discretiua et bñ iudicatiua i pau cioribus et particularib' casibus occur rentibus: que p iuentionẽ et experientiã aquiri põt. Nunq̃ autẽ p doctrinaz aut per eruditionẽ disci põt. Nec habentes talẽ notitiaz qui dicũtur Eugnomone a bñ iudicãdo in talib' paucioribus casi bus occurrentib' eaz docere possũt nec in alios transfundere. Et sic põt patere quõ scientia oĩs est docibilis et discibilis Et oẽ sabile docibile et discibile.

¶ 4. ei' necessitas. Oĩs sciẽtia per se est de obiecto necessario: quia oẽs qui sci mus aliquid: suspicamur illud nõ cõtin gere nec posse aliter se habere. Et iõ opz ad habẽdaz sciẽtiã nõ sequi silitudines que solum probabilitatẽ et non certitu dinem inducunt: sed opz certificari. Et qr de contingẽtibus aliter se habere: cũ sũt extra actualẽ apprehẽsionẽ sensus: nõ sumus certi q nõ possint aliter se ha bere: ideo de ipsis nõ est sciẽtia. Et ideo scientia ẽ de obiecto necessario quod nõ cõtingit aliter se habere. ¶ Sed notã dum qd triplex est necessarinz siue ne cessitas. ¶ p'est necessitas de futuro que est ineuitabilitas euentus: et hoc ne cessitatis modo dixerũt antiqui oĩa eue nire de necessitate: vt hr primo pierme nias. Et ista nõ dicit eternitatẽ qr inclu dit principium: cũ futurũ quod nũdum est incipere habeat. ¶ 2. est de preterito que est irreuocabilitas rei iam facte: et hoc necessitatis mõ dicuntur oĩa facta de necessitate fuisse et rõne huius neces sitatis dicebat Agaton: prout habeẽ. 6. ethi. c. 3. Hoc solo priuatur deus ingeni ta facere que facta sunt. Et ista necessi tas non dicit nec infert eternitatem quia includit finem. Cuz omne p̃teritum in quãtuz p̃teritum sit finitum. ¶ 3. est de presenti que est quedam imutabilitas. Et sic dicitur necessariũ qd impossibi le est aliter se habere: vt habeẽ p poste riorũ. Qñ ergo phs dicit quod scientia est de obiecto necessario intelligit de ne cessitate presentis que est imutabilitas et impossibilitas aliter se habẽdi: nõ aũt de necessitate p̃teriti vel futuri. ¶ 2. no tanduz qd ista necessitas imutabilitatis potest dupl'r sumi. Unomodo vt dicit modũ vnionis cuiuscũq3 predicati gene raliter sumpti cũ subiecto. Et hoc mo do necessitatis dicũtur ppositiones ne cessarie i materia necessaria: et sic demõ stratio est ex necessarijs: prout habeẽ p posteriorum. Et sic sumitur hic a pho cũ dicit q scia est de obto nec̃io vz neces sitate de presenti que est imutabilitas dicens vnionem necessariã predicati cũ subiecto. ¶ Aliomodo vt dicit vnionez siue moduz vnionis naturalis existẽtie cum re existẽte. Et sic res dr̃ necesse eẽ

que est immutabilis ex natura sua. Et sic necessitas attribuitur prime cause τ sic non accipitur hic necitas a phõ sȝ pmõ modo.

¶ 5. eius eternitas. Oĩs scia per se proprie dicta est de obiecto eterno eternitate methaphisica: lȝ nõ oĩs scia sit de obiecto eterno eternitate nãli siue ꝓprie dicta. Ista cõditio scie sequitur ex p̄cedẽti: q2 si oĩs scia est de obiecto necio τ immutabili: ergo ē de obĩto eterno. ¶ Sȝ aduertendum ꝙ duplex est eternitas.

¶ Una nãlis siue realis vel ꝓprie sumpta. q̃ est interminabilis duratio alicuiꝰ existentis sine p̄ncipio τ sine fine. vñ dicit Boetiꝰ. eẽnitas est interminabilis vite tota simul τ perfecta possessio. Et sic oẽ qđ ꝓprie est eternũ: est existentia vel hñs existẽtiã vel cõditio τ ꝓprietas existentis vl' existẽtie: τ qđ nõ sic ē existẽs: nullo mõ põt esse eternũ eternitate ꝓpe dicta. Et loquẽdo de ista eternitate proprie dicta nõ oĩs scia est de obiecto eterno: q2 istud est scibile: Diameť nõ est cõmẽsurabilis sue coste: τ de ipso põt esse scia. dato ꝙ nec diameter nec costa sint in actuali existentia de facto nũc: nec ab eterno ẽt semp fuerint: ergo nõ oĩs scia est de obiecto eterno eternitate ꝓprie dicta. ¶ Alia est eternitas methaphisica τ silitudinarie dicta: que est ꝯditio oĩs veri necessarij hñtis eẽ cognitũ siue obiectale: sine p̄ncipio τ sine fine τ immutabiliter: et de ista eternitate loquendo: oẽ qđ est sine principio τ sine fine τ immutabiliter verũ est eternũ ista eternitate methaphisica τ silitudinarie dicta: qđ patet. Quia dato ꝙ nõ habeat eẽ reale existẽtiale sicut vere eternũ: tñ hȝ aliquale eẽ puta esse obiectale. esse methaphisicum siue potẽtiale: τ caret principio τ fine τ mutabilitate: sicut vere eternũ: ergo est eternũ eẽnitate silitudinarie dicta τ methaphisica. Et loquẽdo de ista eternitate. Oĩs scia est de obiecto eterno quia đ scibili siue de cõclusiõe sine fine: sine principio: τ immutabil'r vera. Et sic itelligit phũs 6. ethi. ca. 4.

¶ 6. eius ingenerabilitas. Oĩs sciẽtia ꝑ se est de obiecto ingenito τ ingenerabili. Ista conditio sequitur ex precedenti: quia si est de obiecto eterno qđ est sine principio τ immutabiliter tale: ergo est de obiecto ingenito τ ingenerabili: q2 qđ est genitũ aut generabile necessario habet principium τ immutabilitatẽ. Et intellige ꝙ non est de obiecto genito generatione que opponitur eternitati: q2 licet cõclusio scibilis sit principiata τ genita a principijs. ista generatio non tollit eternitatẽ: quia principiuȝ demonstrationis non est prius conclusione prioritate durationis: sed ordine nature: sicut in diuinis pater generans est prius filio prioritate originis nõ tẽporis: ergo oĩs scia est de obiecto nõ genito nec generabili temporaliter.

¶ 7. eius incorruptibilitas. Omnis sciẽtia per se est de obiecto incorruptibili τ incorrupto. Et ista conditio sequitur ex precedentibus: quia si omnis sciẽtia est de obiecto impossibili aliter se habere τ eterno: τ immutabili: sequitur quod est de obiecto incorruptibili ymo si esset đ obiecto corruptibili iam esset de hijs q̃ possũt aliter se habere. Et licet entia naturalia particularia generentur τ corrumpantur: tamen obiecta scibilia τ cõclusiones vniuersales. et rationes vniuersales generabilium τ corruptibiliuȝ sunt incorruptibiles: sicut et igenite. Et sic patet quid scit scientia τ que eius cõditiones: quia nõ est de factibilibus: sicut ars. Nec de agibilibus contingentibus sicut prudẽtia: sed de necessarijs τ impossibilibus aliter se habere: sed ta=

men demonstrabilibus per aliqua pn̄cipia priora et notiora. Et in isto ramo anima deuota contemplari poterit suimet dignitatem. Que sicut per artem est omnia factibilia et per prudentiam omnia agibilia: ita per scientiam est oīa scibilia ⁊ est locus specierum oīum scibilium et recipiendo species omniū scibilium: quodāmodo recipit in se oīa scibilia ⁊ assimilatur omnibus scibilibus ⁊ in hoc assimilatur deo: que sicut habetur in se omnium ydeas. Ita aīa h3 in se oīum scibiliū similitudines ⁊ spēs. Uenite ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i.

¶ De cōditionib⁹ itellect⁹ qui est hit⁹ pn̄cipioꝝ ⁊ ꝓpōnis imediate. Cap. 22.

V Enite ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ hec v'ba in ps. 118. Declaratio sermonum tuorū illuminat ⁊ itellectū dat paruulis. Diuina verba cōpetēter declarata humanas mētes illuminānt quātū ad notitiā cōclusionū: ⁊ intellectū dant quantū ad euidentiā pn̄cipiorum. Intellectus .n. est itellectual' habit⁹ circa pn̄cipiorū notitiam negocians vel est ipsorū pn̄cipioꝝ notitia: ⁊ est quartus spiritualis ram⁹ a vi nr̄a rōnali ꝓcedēs. De quo quinq3 sunt ordinate cōsiderāda.

¶ p̄. Cōsiderāda est eius distinctio. Intellectus apud ph̄s sumitur quinq3 modis. ¶ Uno mō pro virtute estimatiua sensitiua ⁊ dr̄ itellect⁹ passiuus ⁊ virtus cogitatiua. Dr̄ passiuus q2 infirmitate vel senectute aut alia passione detrimētum patit: ledit̄ ⁊ corrūpit̄. Dr̄ virtus cogitatiua q2 est virtus abstrahēs a phātasmatib⁹ ⁊ cōferēs intētiones delectabilium ⁊ tristiū: vtiliū ⁊ nociuorū: terribiliū ⁊ ausibilium sicut tradit Auicē. 6. nāliū. et talis collatio ꝓprie dr̄ cogitatio. Et itellect⁹ hoc mō sumpt⁹ ē sensus iterior: de quo dicit ph̄s. 3. de aīa. te. cō. 20. passiu⁹ vo itellect⁹ corruptibilis. ¶ 2° sumit̄ ꝓ itellectu poßi seu māli: qui dr̄ itellect⁹ possibilis: q2 pōt oīa fieri i esse itellectuali: dr̄ mālis a potentia receptiua: q2 sicut mā corpoꝝ est receptiua formarū sensibiliū: sic ille itellect⁹ est receptiuus specierū itelligibiliū: de q̄ ph̄s dicit. 3. d̄ aīa te. c. 18. Est itellect⁹ i aīa possibilis i oīa fieri. ¶ 3° pro itellectu agēte qui dr̄ itelligibile lumen: qui sic se h3 ad phātasmata ob'ta itellectui poßi: sicut corporale lumē ad colores obiectos corporali visui: vt p3. 3. de aīa ibidē. ¶ 4° ꝓ itell'u cōuerso ad itelligētiā separatam ⁊ attigēte ipa3 ⁊ recipiēte ab ipa aliquā notitiā. Et ille vocat̄ itell'us adept⁹: qui pt̄ sumi vl' ꝓ toto agregato ex itell'u adipiscēte ⁊ forma quā adipiscit̄. Uel ꝓ illa sola for⁹ adepta. ¶ 5° ꝓ itell'u speculatiuo qui nō dic̄ aliquā vim aut realitatē nālē ipsi⁹ itell's: s3 dic̄ habitū ex nr̄is freq̄ntatis speculatiōib⁹ ⁊ cōsideratiōibus aquisitū. Et hoc mō oīs habit⁹ itellectualis sic aquisit⁹ pt̄ dici itell's speculatiu⁹ siue sit v'tuosus q̄lis est ars: prudētia: scia: itellect⁹ ⁊ sapia: qui sūt dispō pfecti ad optimū op⁹ ⁊ sūt quinq3 hit⁹ itellectuales v'tuosi dispōnētes intell'm ad optimū op⁹ qd̄ est dicere verū. Siue sit habit⁹ itell'ualis nō v'tuosus q̄lis est habitus opinionis: qui non est virtus q2 non determinat potētiam ad dicere verum infallibiliter: sed cōtingit cum habitu opinionis dicere falsum. Exēplum aliquis modo cōsiderat hāc matrē osculantē ⁊ diligētē filiū: mō illā: mō illā similr faciētē: ex istis speculationibus gn̄at in intellectu suo vnum habitum talem: v3 oīs mater diligit ⁊ osculat̄ filiū suū: qui

habitus dicitur opio.nec tamē est virtuosus nec virtus:q2 non disponit intellectū ad optimuz eius opus.s.ad dicere veruz infallibiliter:q2 pōt dicere falsuz: q2 aliqua mater nec osculat nec diligit filium suū sed odit. ¶ Sil'r est de habitu opinionis odij.Exem^m aliquis videt istuz prosequi inimicū suum. Et istum psequi inimicū suū.Et sic m'ltos alios psequētes inimicos suos.Ex istis cōsiderationib^9 frequētatis gnat in itellectu suo habitū talē vz:Ois homo psequit & odit inimicū suū. Iste habet inimicuz ergo psequitur illuz.Similiter de suspitione Aliquis cōsiderat istū hominē mō loqui cū vna muliere: & suspicat q ad malū finē puta ad actū carnalē:si secūdo & tertio eūdē cōsiderat eidē mulieri loquētē ex talibus cōsiderationib^9 frequētatis generat in itellectu suo habituz quēdaz:qui vocat suspicio. Sed iste habitus qui est suspicio sicut & opinio non sunt virtuosi habit^9 nec sūt virtutes:q2 nō disponūt intellectū ad optimuz opus qd est dicere verū determinate:q2 cōtingit cū opione & suspitione intellectū dicere falsuz:q2 cōtingit intellectū per habitū opionis dicere. Iste odit inimicū suuz:& ista mater diligit filium suuz et tn̄ vtrūqz erit vel poterit esse falsum.Sil'r cōtingit intellectū per habituz suspitionis dicere. Iste loquēs cuz muliere:loquit ad malū finem & tn̄ erat falsuz. Intellectus ergo isto quinto mō sumpt^9 pro itellectu speculatiuo est habitus intellectualis aquisit^9 ex frequētatis speculatiōib^9 itellect^9:pp quas vocatur speculatiuus. Et isto mō est quid cōe ad omnē habitū intellectiuū virtuosum puta ad artē:prudētiā:sciam:intellectuz & sapientiam. Et non virtuosum puta ad opinionē:& suspitionē & hmōi quia predicatur de oibus istis.Nā aro est intellectus speculatiuus q2 est habitus aquisitus ex frequētatis speculationibus intellect^9.Sic prudentia: sciētia:intellectus:sapiētia: opinio & suspitio sunt intellect^9 speculatiuus: q2 aquisiti ex frequētatis speculationib^9 intellectus.Sed intellect^9 isto quinto mō licet sit quid cōe modo predicto:tn̄ est appropriatum habitui principiorū. Et sic accipitur pro habitu virtuoso qui est vna ō quinqz virtutibus intellectualibus. Et sic est q̄rtus ramus virtutis rōnalis aīe de q̄ mō loquimur.

¶ 2. eius diffinitio que talis est fm phz 6.ethi.ca.7. ¶ Intellectus est habitus determinate veridicus cōpositionis vel diuisionis imediate ppositionis per se note. ¶ p̄ q sit habitus patet ex presupposita distinctiōe:q2 est aquisitus ex frequentatis speculationib^9 & consideratonibus intellectus. ¶ 2. q sit determinate viridicus:pz quia per istuz habitū non contingit intellectuz dicere falsum: sicut cōtingit per habitū opinionis & suspitionis:sed determinate dicit verū fz phm.6.ethi.ca.4.&.7. ¶ 3. q sit cōpositionis vel diuisionis patet:q2 oē principiū syllogismi demonstratiui de quo est iste intellectus:est ppositio imediata affirmatiua vel negatiua.Si ergo p̄ncipiuz syllogismi est propositio affirmatiua: tunc intellectus est veridicus cōpositionis:si vo negatiua est veridicus diuisionis. ¶ 4. q sit propositionis immediate mediatione demonstrationis patet:q2 cum sit habit^9 principij demōstrationis de quo nō est demonstratio: sequitur q est habitus propositionis imediate imediatione demonstrationis.i. propositionis indemonstrabilis ¶ 5. q sit propositionis per se note patet. Quia principium: ppositio imediata:& propositio per se nota idem sunt cō

tiertibiliter et adequate:sed differunt so lu3 in respectib⁹ siue rónibus nominū. Nā dr̄ pncipiū in habitudine ad cōclusioné probandā. Dr̄ ppositio imediata in habitudine ad negationē poris medij Dr̄ ppositio per se nota in habitudine ad intellectū et ad terminos suos: Cū ergo itellectus sit habitus pncipij demonstrationis et propositionis imediate: sequitur q sit habitus propositionis per se note cum sint idem. Et sic patet eius diffinitio.

¶ 3. eius diuisio. ¶ Intellectus pōt gñaliter diuidi in duos habitus: v3 in habitum speculatiuū et praticū siue in habitu3 pncipiorū vniuersaliū. et in habitū pncipiorū particulariū. ¶ Intellect⁹ vniuersalis est habit⁹ pncipiorū vl'aliū et cōmuniū: siue sint cōissima ad oēm sciam sicut est istud principiū. De quolibet dr̄ esse vel nō esse: et d̄ nullo ambo: siue sint cōia vni toti scientie: puta toti phie nāli: sicut est istd̄ pncipiū: oē ens nāle est mobile: vel oē hñs nām est mobile: qd̄ est cōe cuicūq3 speciei et cuicūq3 nāe que cōprehēditur sub cōsideratione nālis philosophie: siue sint cōia vni soli speciei et eius īdiuiduis: sicut est istud principiū. Ōis ignis est asensiuus simpliciter qd̄ conuenit soli nature specifice ignis et ei⁹ indiuiduis. habitus istoru3 principiorum vniuersaliū vocatur a phō: in. 6. ethi. ca. et 4. habitus siue intellectus extremorum i. principiorum vniuersaliū: que pncipia sūt extrema et ppositiones imediate demōstrationū vniuersaliū: ad que et ī quib⁹ est status demōstrationū. Et talis intellect⁹ et habit⁹ vniuersaliū pncipiorum dicitur a phō vbi supra esse principiu3: q2 per ipsum tanq3 per principiū descēdimus ad singularia peragenda tanq3 ad finem eiusdē principij. Hoc autē fit qñ a principijs vniuersalib⁹ sciētie moralis descendimus arguendo ad opera prudētie. ¶ Exemplū sic arguēdo: omne malum est vitandum. hoc furtum est qddam malum: ergo hoc furtum est vitandum: vel omne bonum debitu3 est per agēdū debitis circūstātijs. hoc ieiuniū est qddā bonū debitū: ergo ē peragēdū cu3 debitis circūstantijs. Intellectus illorū duorū principiorum vniuersaliū dicit principiū: quia inde principiatur discursus argumentationis et demonstrationis. Et ille intellectus inquātum terminatur ad illa singularia vitāda et arguēda: v3 hoc furtum est vitandum: hoc ieiunium est peragendu3: dicitur finis: q2 ibi finitur discursus argumentationis et demonstrationis. Et sic idem intellectus dicitur principium et finis fm philosophum. 6. ethi. c. 4. principium inquātum est vniuersalium principioru3: finis inquantum terminatur ad singularia peragenda que concludit ex illis principijs vniuersalibus. ¶ Intellectus vero particularis est habitus principiorum particularium et contingentium: vt puta notitia huius propositionis imediate et note per experientia3: v3 hoc retu barbarum est sanatiuum colere: et huius: hec caro turturis est leuis et sanatiua: dicitur intellectus quia est habitus principij prudētialis syllogismi licet cōtingentis: tamen noti per experientiam et idemōstrabilis per aliquod prius notum. Et iste intellectus particularis dicitur a phō esse extremorum vbi supra: quia est notitia propositiōis singularis contingentis: que cōstat ex terminis extremis. s. singularibus: sicut cum dicitur. Hec caro huius auis est sanatiua et leuis. Hec caro est sumpta in extremitate singularitatis sub qua nō contingit accipere aliqd̄ singularius. Et sicut intellectus vniuersalis predictus dicebatur

esse extremorum in ascendendo: q2 in talibus erat status demõstrationis: ita iste ĩtellect⁹ pticularis dr̃ eẽ extremorũ ĩ descẽdẽdo: q2 ĩ talib⁹ singularib⁹ ẽ status cognitiõis ĩmediate reꝝ cõtingẽtiũ. Et iste intellect⁹ pticulariũ principioꝝ a phõ dr eẽ pn cipiũ ꝛ finis. Principiũ in quãtũ est singulariũ a quib⁹ tãq̃ a pn̄cipijs ĩcipit argumẽtari sic dicẽdo. Hoc reubarbarũ ẽ purgatiuũ ꝛ sanatiuũ colere. Et illud est silr̃ sanatiuũ. Et illud silr̃ ꝛ sic de singulis. Finis inquantũ est vl̃iu3 principiorũ ad q̃ terminaẽ ꝛ finiẽ eius discursus cũ cõcludit: g̃ oẽ reubarbarũ ẽ purgatiuũ ꝛ sanatiuũ colere. Et sic p3 quõ ĩtellect⁹ vl̃is ꝛ ĩtellect⁹ particularis dicunẽ eẽ principiũ ꝛ finis: opposito mõ. Nã ĩtellect⁹ vl̃is est principiu3 inquãtũ est vl̃iu3 a quib⁹ incipit: ꝛ finis inquãtũ est pticulariũ ĩ quib⁹ finit ꝛ terminat demõstrationẽ. Sed ĩtellect⁹ pticularis est principiũ inquãtũ ẽ singulariũ a quib⁹ ĩcipit argumẽtari: ꝛ finis inquãtũ est vniuersaliũ in quib⁹ terminat ꝛ finit discursu3 argumẽtatiõis. Et sic largo modo loquẽdo ꝛ cõparatiue. Intellect⁹ vniuersalis potest dici speculatiuus: particularis practic⁹: Uniuersalis potest dici scientificus: particularis vo prudentialis.

¶ 4. eius vtilitas. Utilitas ĩtellect⁹ ẽ duplex. ¶ Una est respectu sciẽ q2 oĩs sciẽtia h3 suã certitudinẽ ab intellectu: nec p̃t eẽ sciã proprie sine ĩtellectu p̃cedẽte: sicut nõ põt eẽ cõclusio sine pncipijs. Et ĩõ dicit phs in. 6. ethi. c. 9. ꝙ sciẽtia ẽ cõiuncta intellectui ꝛ depẽdẽs ab ipõ. Nã sicut cõclusio depẽdet a pncipijs: ita cognitio cõclusionis q̃ est sciã dependet a cognitione principioꝝ q̃ est intellectus. ¶ Huic scientie deseruit intellect⁹ vniuersalis qui est habit⁹ principiorũ vniuersaliũ: qui dr̃ ĩtellectus scientific⁹: q2 scientia procedit a principijs vniuersalibus ad cõclusiones vniuersales ꝛ a noticia principiorũ vniuersaliũ que est intellectus vniuersalis ad notitiã cõclusionum vniuersaliũ que est sciẽtia. ¶ Alia est respectu prudentie: q2 prudentia habet suam certitudinem ab intellectu nec potest esse prudentia perfecta sine intellectu precedente. Et ideo dicit phs. 6. ethi. ca. 9. ꝙ prudentia est cõiuncta intellectui ꝛ dependens ab eo. ¶ Huic autẽ prudentie deseruit intellectus particularis: qui est habitus principiorũ particularium ꝛ contingentiũ: qui dicitur habitus prudentialis: quia est principiũ prudentie: quia cum prudentia sit actiua ꝛ actiones sint singularium vel circa singularia: non potest esse pfecta prudentia sine notitia singulariũ ꝛ particularium que est ĩtellectus particularis. Et sic patet quomodo intellectus vniuersalis deseruit omni sciẽtie. Et particularis omnĩ prudẽtie. Et sic magna vtilitas est intellectus.

¶ 5. eius dignitas ꝛ nobilitas. ¶ Quãte dignitatis sit intellectus demonstratur ex hoc quod est virtus intellectualis ꝛ laudabilis: ꝛ quod sit virtus laudabilis probatur ex multis. ¶ p̃ quia non inest nobis a natura sed est aquisitus ex frequentatis actibus nostre speculationis ꝛ considerationis: sicut dictum est: ergo est virtus que ex frequentatione actuũ virtuosorum aquiritur: sicut patet per phm. 2. ethi. ca. 4. ¶ 2. quia est circa difficile circa quod consistit virtus: sicut dicitur. 2. ethi. ca. 5. Nam licet sit facile capere istud principiũ. De quolib3 dicitur esse vel non esse. Et de nullo simul esse ꝛ non esse: nõ tamen est facile capere ipsum virtuose: quia multi capiunt: non intelligentes quid sit subiectum: quid predicatum: que forma: que necessitas

istorum principiorum: et ideo intellect' qui est notitia talium principiorū est virtus: quia circa difficile. ¶ 3. quia circa illud circa quod contingit errare et recte agere: ergo est virtus: quia virtus ponitur: ne potentia erret circa suum operabile sed medium teneat. 2. ethi. cap. 5. Circa autem principia etiam prima contingit potentiam intellectiuā aliquādo errare: sicut patet de Eraclito. 4. metha. Et multi etiam nunc errant circa illa vel in toto vel in parte vel in aliq̄ circūstantia: ergo intellectus qui rectificat potētiam intellectiuam: ne erret circa principia est virtus. ¶ 4. est dispositio perfecti ad optimum: ergo est virtus secundum sententiā phi 7. phisicorū textu comēti. 18. Nam intellectus est quedam dispositio potētie intellectiue ad eius optimum opus. s. ad verum dicere: quia est habitus quo potentia intellectiua determinate dicit verum et non potest dicere falsum. Et sic patet quō ītellectus est virtus laudabilis et digna laude: licet sit intellectualis et nō appetitiua. Et iste intellectus videtur esse nobiliorum q̄ scientia: quia sciētia licet sit de obiecto eterno: ingenito: incorruptibili et necessario: tñ est de obiecto demonstrabili et nō per se noto. Intellectus autē est de obiecto necīo eterno: ingenito: et incorruptibili et idemōstrabili et per se noto: ergo ē nobilior et dignior q̄ scia. Et in isto ramo virtutis rōnalis aīa deuota et cōtēplatiua poterit dignitatem suam mirabiliter contemplari considerando quod anima: sicut per artem est omnia factibilia. Et per prudētiā oīa agibilia. Et per Sciam oīa scibilia. Ita per ītellīm ē oīa intelligibilia. Uenite ergo ascēdam' ad mōtē dñi et docebit nos vias suas.

¶ De distinctione sapie q̄ ē habit' itellectualis circa cās altissimas. Cap. 23.

Venite ascendamus ad montē dñi et docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba puer. Dic sapientie soror mea es. Inter oēs intellectuales vtutes desiderabilis est valde ipsa sapientia: cum qua quasi cum sorore familiares esse debemus: quia fructuosa et vtilis est ad scripturarum elucidationē et ad nrām in montem contemplationis subleuationē. Et ideo prius videndū est de ei' distinctione: vbi notandū quod duplex est sapientia. ¶ Una est particularis et determinata et secundum quid. Et istomodo omnis ars: omnis virtus itellectualis: et omnis notitia accepta in summo et in suo esse perfectissimo dicitur sapientia: et sapientia istomodo sumpta est vltima pfectio artis vel virtutis intellectualis vel alteri' notitie in adiscendo et attingendo eius certitudinem in sūmo. Et isto modo sapientia sumpta nō distinguitur ab aliis quattuor virtutib' intellectualib' sumptis in sua perfectione: sed est idem. Nā ars consumata et in sūmo accepta est sapientia: Prudētia cōsumata et in sūmo accepta est sapia: Sciētia ɔsumata et in sūmo accepta ē sapia. Intellect' cōsumatus et i sūmo acceptus ē sapia. ¶ Et ab ista sapia particulari determinata et secundum quid denominatur aliquis sapiens particulariter tantum: determinate et secundum quid: puta medicus sapiens. sapiens faber: sapiens pictor: sapiens agricola: sapiens nauta: sapiens venator: et sic de omni alio artifice qui habet virtutem artis consumatam perfectam et in summo. Isto modo vocamus magistrum pheridiam sapientem lathomum: et magistrum policletum sapientem statuificum: quia videbātur esse perfectissimi et certissimi i art: sua: sicut dicit phs. 6. ethi.

ca.8. ¶ De ista sapiā que est ars perfe-cta dicit̄ ysa.40. Forte lignū ⁊ imputri bile elegit artifex sapiens: q̄rit q̄uo sta-tuat simulacrū qd̄ non moueat̄. Et hic pōt aīa dilatari ɔsiderādo q̄uo m̄lti sūt cōsumati pfecti ⁊ sapiētes ī suis artib⁹ mechanicis tā in licitis q̄ȝ in prohibitis: pp quā sapiaȝ iuenīunt multa curiosa: supflua ⁊ ihonesta cōtra deū ⁊ ɔsciam in scandalū ⁊ corporuȝ ⁊ aīaꝝ. ¶ Silr̄ hn̄s pfectā scientiā ⁊ cōsumatā ab ista sapia denominat̄ sapiēs: puta sapiēs na turalꝭ: sapiēs geometra: sapiēs arithme ticus: sapiēs logicus: sapiēs astrologus. qn̄ hn̄t pfectā ⁊ cōsumatā notitiaȝ con-clusionū scibiliū in tali sciētia. Et de ista sapia sic sumpta dicit apostolus. 1 cor. 1. Ubi sapiēs: vbi scriba: vbi inquisitor huius seculi. Et hic aīa deuota poterit cōtemplari: q̄uo multi sūt in hac sciētia cōsumati ⁊ pfecti: sed in cōscientia sunt imꝑfecti: q2 ista sciētia que est in illis si-ne charitate inflat dicente apostolo. 1. cor.8. sciētia inflat. Et iō in fine de⁹ ostē dit eos eē stultissimos dicente paulo.1. cor.1. non ne deus stultā fecit sapientiā hui⁹ mūdi. ¶ Similit̄ hn̄s cōsumataȝ ⁊ pfectā prudentiaȝ: a sapia sic sumpta denoiatur sapiēs: puta sapiens monasti cus qui cū sūma ⁊ consūmata pruden-tia cauet a malo ⁊ prouidet sibi bonum ⁊ optime gubernat personā suā. Et de ista sapia dicit̄ puer.14. Sapiēs timet ⁊ declinat a malo: stultus transibit ⁊ cō fidit. Sapiēs ibi idem est q̄ pfecte pru dēs vt patet: Sapiēs iconomus qui cuȝ summa ⁊ cōsūmata prudētia gubernat familiā suaȝ prouidēdo cōmoda ⁊ de-clinando incōmoda. Et de ista dicit̄ pro uer.14. Sapiens mulier edificat domū suaȝ: insipiens extructaȝ quoq3 manib⁹ destruet. ¶ Sapiens politicus qui cuȝ sūma prudentia gubernat populuȝ suū siue regnum siue prouinciam siue ciui-tatem procurando pacem fugando dis cordiaȝ. Et de ista dicitur Sap.6. Rex sapiens stabilimentuȝ populi est. Mul titudo autem sapientum sanitas est or-bis terrarum. et per oppositum dicitur Eccl.14. Rex insipiens.i. iprudens per det populum suum ⁊ ciuitates inhabi-tabuntur per sensum prudentū. Et no-ta q̄ accipiendo sapiētiā hoc modo pro prudentia consumata ⁊ perfecta: apud theologos illi libri salomonis dicuntur libri sapientiales: qui s̄m veritatem sūt libri prudētiales: quod patet: quia tra-ctant de agibilibus agendis ⁊ vitandis ⁊ nihil vel parum de methaphisicalib⁹ admirādis ⁊ inutilibus. sed quia pru-dentia ibi tradita est cōsumata ⁊ in sū-mo accepta: ⁊ Salomon fuit prudens in sūmo: propter hoc ⁊ illa prudentia di citur sapiētia ⁊ iste prudens vocatur sa piens: quāuis nec illa sapiētia sit metha phisica: nec ille sapiens sit methaphisi-cus. Et hoc modo accipit sapientē. 10. ethi. Aristo. qn̄ dicit sapientes esse amā tissimum deo.i. summe prudentem. Et istum modum loquēdi obtinuit cōmu nis vsus vt sūme prudētes dicantur sa pientes. ¶ Similiter habens aliam no titiam non virtuosam: tamē consuma-tam ⁊ perfectam vocatur sapiēs hac sa pientia particulari determinata ⁊ s̄m quid: puta sapiens latro qui habet noti tiam cōsumatam ad furādum. sapiens lusor qui habet notitiam siue astutiam consumatam ad ludum siue ad finem ludi: sapiēs adulter: sapiens meretrix: sapiens ioculator qui habent notitiam consumatam ⁊ perfectam ad inuenien dum media ad aliquem malum finē. Et de sapientia hoc modo sumpta pro astutia siue notitia perfecta ad malum peragēdū dicit hieremia pphcta.ca.4.

Filij insipientes sunt τ vecordes: sapiētes sunt vt faciant mala: bene autem facere nescierunt. Et sic patet quō hac sapientia sic sumpta determinate τ particulariter aliquis dicitur τ denominatur sapiens determinate τ particulariter: puta sapiens artifex. sapiens iconomus: sapiens politicus: sapiens astrologus: sapiens ioculator. Non autem denominatur sapiens homo simpliciter τ vniuersaliter τ indeterminate τ absolute. Et sapientia sic determinate sumpta non distinguitur ab arte nec a prudentia: sciētia: intellectu vel alia quacūq3 notitia in sūmo accepta: sed est idem cum illis. Et hoc modo sapientia est factiua si identificatur notitie factiue puta arti. Est actiua τ pratica si identificatur notitie actiue τ practice: puta prudētie. Est speculatiua si identificatur notitie speculatiue: puta scientie vel intellectui. Et sic patet quid sit sapiētia ista particularis. ¶ Alia est sapia vniuersalis indeterminata τ simpliciter. et ista est prima philosophia siue methaphisica que vocat̄ sapientia a phō in prohemio sue methaphisice. Et dicitur sapiētia proprie sumpta simpliciter τ totaliter: q2 habens eam cognoscit omnia aliqualiter τ si non plene: vt dicitur in ꝓhemio methaphisice: vnde phs. 6. ethi. ca. 8. allegat Homerū dicentem de habente hanc sapiētiā. Dij non posuerunt hoīem simplr̄ totaliter τ vl̄iter sapientem aratorem aut fossores. i. particulariter scientē artem arandi aut fodiendi: sed vniuersorū generaliter cognitorē. ¶ Ab ista sapientia vniuersali habēs eam denominat̄ simplr̄ τ indeterminate sapiens homo siue sapiens totaliter τ vniuersaliter: sicut dicit phs. 6. ethi. c. 8. ¶ Sapiētia hoc modo sumpta distinguitur ab arte: τ a prudentia: sicut probat phs loco preallegato multis rationibus. ¶ Sapiētia hoc modo sumpta est notitia pure speculatiua: non factiua: nec ordinata ad aliquod factibile: sicut ars. Non pratica nec ordinata ad aliquod agibile sicut prudentia: sed pure speculatiua τ gratia sui ipsius τ ꝑpter scire solum: τ ideo non mercenaria sed liberrima omnium scientiarū sicut dicit phs in prohemio sue methaphisice. ¶ Et sapiētia isto modo sumpta est quinta virtus intellectualis quā ponit phs in. 6. ethi. Et est quintus ramus virtutis rationalis anime intellectiue de qua nunc loqui intendimus eā diffiniendo. Venite ergo ascendam⁹ ad montem dn̄i.

¶ De diffōne sapie τ eiusdē decē τ septē mirabilib⁹ cōditionib⁹. Cap. 24.

Venite ascendamus ad montes domini τ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba Sap. 7. Optaui τ datus est mihi sensus τ inuocaui τ venit i me spūs sapie τ preposui illa3 regnis τ sedibus: τ diuitias nihil esse dixi in cōparatiōe illi⁹. Quātū sit desiderabilis sapia: quātū vtilis: q̄tum fructuosa: q̄tū ꝓdiuitijs preciosa: declarat sapiens in vbis assumptis: sed illius dignitas facili⁹ innotescet: si subtiliter iuestigetur sua diffinitio. Sapia sumpta hoc secūdo modo sic diffiniri potest ꝭm q̄ colligit̄ ex dictis phi i diuersis locis: vz. ¶ Sapiētia est habitualis notitia: determinate veridica obiectorum nā nobilissimoꝝ: ꝑncipiatoꝝ τ ꝑncipioꝝ. gn̄alr̄ oīu3: specialiter difficiliū. certa cāꝝ redditiua: luī gr̄a: architectonica. non mētitiua: mētiētis manifestatiua: per se eligibilis: mūdi cōceptiua: celestiū τ diuinoꝝ iuestigati/

na: amicitie diuine acquisitiua. Et felici tatiua. In hac diffinitione ponunt̄ decē ꝛ septem particule que optime totaȝ sapientiaȝ quoad sua essentialia ꝛ quo ad accidētalia manifestāt.

¶ pᵒ qd̄ ē habitualis notitia. Notitia hic supponit̄ pro genere sapiētie ꝛ aliarum virtutū intellectualiū que oēs essentialiter ꝛ quidditatiue sunt notitia cū sint habitus intellectuales. ¶ Per hoc etiā qd̄ est notitia distinguit̄ a virtutibꝰ moralibus que nō sunt eētialiter notitia: cū non sint subiectiue in itell'u sed magis in appetitu seu volūtate. Et qꝛ distinguitur etiam a prudentia que est vna de quinqꝫ virtutibꝰ intellectualibus: pꝫ qd̄ sapiētia sic sumpta ꝑ methaphisica potest eē i hoīe vitioso ꝛ malo: qꝛ pōt quiȝ esse bonus geometer ꝛ bonus methaphisicꝰ: lꝫ sit malus hō: quia malitia nō corrūpit aliquā notitiā intellectualē preter q̄ꝫ prudentiā: sicut dicit phūs. 6. ethi. ca. 6. Nulla. n. scientia inquātū scientia. et nulla cognitio inquātuȝ cognitio sola reddit hominē simpl'r bonū: quia taliȝ cognitio ordinatur ad virtutē moraleȝ: ꝑ quaȝ homo fit simpl'r bonꝰ: qꝛ scrutamur nō vt sciamus: sed vt boni efficiamur. s. per virtutē moralē: vt dr̄. 2. ethi. Et ideo sapia hoc modo sumpta pōt eē in homine malo. ¶ Per hoc aūt ꝙ dicitur habitualis notitia d̄notat̄ ꝙ ista sapiētia acquisita est ex frequētatis actibus speculandi ꝛ considerādi. cum habitꝰ generet̄ ex actuū freq̄ntatiōe: sicut d̄clarat phs. i. 2. ethi. c. pᵒ.

¶ 2. Qd̄ est determinate veridica. Naȝ sapiētia hoc modo sūpta est habitꝰ quo determinate verū dicimus vel affirmādo vel negando. Hoc habetur a phō. 6. ethi. ca. 4. ꝛ. c. 7. vbi dicit. Habitus quibus determiate verū dicimꝰ ꝛ nequaq̄ꝫ mentimur sunt quinqꝫ ars: prudentia: scia: intell's ꝛ sapia. et iō sapia dr̄ veridica determinate.

¶ 3. Qd̄ ē obiectoꝝ natura nobilissimorum. Nam methaphisica seu sapia hoc modo sumpta est de deo ꝛ substātijs separatis ꝛ de celis seu de celestibus que sunt in ordine vniuersi entia nobilissima ꝛ honorabilissima: ꝓut dicit phs. 6. ethi. c. 8. ¶ Sed aduertendū hic ꝙ methaphisica est de deo nō sub ratione ꝓpria dei sed sub ratione cōi deo ꝛ alijs: ꝛ per hoc distinguitur a theologia que est de ipso deo sub propria ꝛ speciali rōne dei. Et ideo methaphisica nō potest dici nobilior ceteris oībꝰ scientijs: qꝛ theologia que est de deo: sub propria rōne dei ē nobilior q̄ꝫ methaphisica. ¶ 2. aduertenduȝ ꝙ methaphisica est de deo sub ratione cognoscibilis siue inquātuȝ est vnū cognoscibile: ꝛ nō sub rōne fruibilis ꝛ diligibilis siue inquātū est fruibile ꝛ diligibile. Et per hoc distīguit̄ a prudentia que est de deo inquātū est fruibilis ꝛ diligibilis. Nā sicut prudētia est de hoīe vtente ꝛ fruente. Ita est de vtilibus puta de pecunijs ꝛ alijs temporalibus: ꝛ etiam de fruibilibus puta diuinis. Et sicut ꝑcipit vti pecunijȝ. Ita precipit frui diuinis. Et hoc modo methaphisica nō est nobilior q̄ꝫ prudētia: imo econuerso vt videbimus infra cōparatiōe prudētie ꝛ sapie.

¶ 4. Qd̄ est ꝑncipiorū ꝛ principiatoruȝ. Naȝ methaphisica cum sit vniuersalissima ꝛ determinate veridica: dicit verū non solum circa cōclusiones ꝛ circa effectus sed etiaȝ circa principia ꝛ circa causas primas: qꝛ ipsa est speculatiua causarum primarū ꝑmo methaphisice. Et primoꝝ ꝑncipioꝝ. 4. methaphisice. Est etiā cognitiua ꝯclusionū ꝛ effectuū: ꝛ iō dicit phs. 6. ethi. ca. 8. ꝙ sapiens. s. methaphisicꝰ dꝫ nō solum scire que ex his

pncipijs sunt. s. conclusiones: sz ect circa pncipia vez dicere. Ex quo isert phs q sapia hoc modo sumpta e itell's simul r scia de rebus honorabilissimis. Et h declaratur tripl'r. ¶ p sic qz methaphysicus sic arguens: De quolibz ente dr ee vel nō esse. Hō est ens: ergo de hoie dr ee vel nō ee: cū habeat notitiā illius pncipij de quolibz rc. hz itell'm qui est notitia pncipiorū. Cū etiam habeat notitiā illius cōclusionis: de hoie dr esse vel nō esse: hz sciam que est habitus r notitia cōclusionis demōstrate. Et iō cum ipse methaphisic9 habeat simul intellectum pncipioz r sciam cōclusionū: sequit q methaphisica sit simul itell'us r sciētia. ¶ 2. sic qz methaphisic9 pp gnalitatem sue scie potest probare sua principia cōtra negantes ea put hr. 4. metha. Et iō cum habeat notitiaz de isto principio p se noto: de quolibet dr esse vel nō esse: q dr intell's qui est notitia pricipiorū indemōstrabiliū: r si probet ipsuz principium alicui negantI: iam habebit de illo sciam que est habit9 cōclusionis demonstrate. Et sic de vno principio solo hz intellectuz inquātū est notuz ex terminis: r sciam inquātū est per aliō aliquo mō probatuz. Et sic methaphisica est simul itell's r scientia. ¶ 3. sic qz cū methaphisica sit speculatiua causaz primarū: sicut dr p metha. methaphisic9 de eadem cā numero pōt habere notitiam que dr intellect9 r notitiaz que dr scia. Exēplū si methaphisic9 sic arguat vel simili modo. Ois rector vnic9 bn gubernat multitudinē: prima cā est rector vnicus vniuersi. ergo pma cā bn gubernat multitudinez vniuersi. De illa minori hz notitiā que dicit intellect9. ¶ Si aūt ecōtrario arguens probet illam vnitatem rectoris sic dicendo. Ois multitudo bn gubernata gubernatur a rectore qui est vnic9: sz multitudo vniuersi bn gubernat: g a rectore qui e vnic9: g rector vniuersi est vnic9: iā de illamet minori hz notitiā q dr scia que est notitia cōclusiōis demōstrate. Et sic ō vna cā numero hz itell'uz inquātū tanq p principiū demrat aliō. Et sciaz inquātū p aliō dmōstrat ipsaz: qz methaphisica est notitia determinate veridica circa principia r principiata. Et iō ipsa est intell's r scia simul modo declarato.

¶ 5. Qō est gnaliter oiuz. ¶ Methaphisica r sapia h mō sūpta e gnalissima: qz vt dr p metha. Sapiēs est qui scit oia. Et hūi vlem scientiā necesse est oia scire saltē aliq'r r si non pfecte. Et qz etiā hz subiectū gnalissimū q est ens inquātuz ens: ipsa erit vl'r ō oi ente ɔtēto sub ente. Et ex hoc sequit qō vnica est sapia seu methaphisica ō oib9 entib9: sicut dicit phs. 6. ethi. ca. 8. Rō est qz ipsuz ens inquātū ens est eiusdē rōnis in oib9 entib9. Et passiōes ei9 simplices sicut vnitas: veritas: bonitas sunt eiusdē rōnis i oib9 entib9. Et passiōes ei9 cōposite put sunt. Cā vel cātuz: prius vel posterius. actu vel potētia: necessariū vl' ɔtingēs. absolutuz vel respectiuū. depēdens vel idepēdēs sr eiusdē rōnis i oib9 entib9: g ipa sapia est vnica r vni9 rōnis i oib9. Et i h differt a prudētia q nō est vna de oib9 vt supra visuz est.

¶ 6. Qō ē spāl'r difficilium. Oēs existimāt sapiētē cogscere difficilia nec leuia hoi sic dr p meth. Nā cū sapia pfata sit ō vl'issimis puta ō ente iqztū ens r suis adeqtis passiōib9. q oia sr vl'issima r remota a sēsib9: seqt q ē difficiliū: qz sic vl'issima sr ad cogscēdū difficillima hz p hz. i. metha. Cū ēt sit ō cāis pmis r altissimis r ō difficili cogscibilib9: seqt q ipa sapia ē spāl'r difficiliū: Vn opz taic sapiētem scire r cognoscere vltra cōem

speculabili. Et in h differt a prudētia q̄ precipit ordinat ⁊ psuadet de practicis ⁊ agibilibus. Et sic sapiētia est archite ctonica scientiarū̄ ⁊ speculabilium ⁊ prudentia architectonica praticabiliū ⁊ agibilium.

¶ 11. Q̄ ē est non mētitiua. ¶ Sapientia nō mentitur de hijs que nouit. Nam vt dr̄ in p̄ Elencoꝝ.c.1. Opus sapiētis est nō mentiri de his de quib⁹ nouit. Et in p̄ Elencoꝝ.c.9. dicit phs sapiētes s̄ʒ nām ⁊ s̄m veritatē dicūt. Et in hoc differt a sciētia sophistica: que est sapiētia tm̄ apparens ⁊ non existēs vt dicitur p̄ Elencoꝝ.c.1. et sapiens differt a sophista quia sapiēs vt dictū est nō mētit̄ de quib⁹ nouit sed dicit s̄m veritatē. Sophista autem occultat ppositum causa fallendi ⁊ decipiendi sicut hr̄ p̄ elen.c.12. Et sic pʒ quō sapientia siue metha. non est mentitiua.

¶ 12. Q̄ ē est mentiētis manifestatiua. ¶ Sapiā siue methaphisica est manifestatiua mētiētis: quia vt dr̄ p̄ elen.c.1. Scdʒ op⁹ sapiētis est posse manifestare mētientē: et iō sapiētia est manifestatiua mētiētis.

¶ 13. Q̄ ē est per se eligibilis. ¶ Sapiā siue methaphisica est p se eligibilis etiā si nihil aliud sequeret̄ ex ea: qꝛ est perfectio aīe intellectiue siue itellc̄us nostri q̄ est per seipsaʒ nāliter appetibilis. Unicuiqꝫ n. rei ē amabilis ⁊ appetibilis sua perfectio: et ideo aīa ⁊ si nullo alio indigeret ⁊ nihil aliud quereret: īdigeret tñ sapiā ⁊ q̄reret eā tāquā perfectionē sue potētie itellectiue: put dicit phs.6.ethi. ca.16. et ideo sapiā ē per se eligibilis ⁊ desiderabilis.

¶ 14. Q̄ ē est mundi cōtēptiua. ¶ Sapiētia est mūdi ɔtēptiua: qꝛ vt dicit phs 6.ethi.c.8. Sapientes sequētes inclinationē sapie nō humana bona q̄runt nec vtilia aut cōferētia huic vite hui⁹ p̄ntis seculi. Et dat exēm ē anaxagora qui fuit sapiēs ⁊ bona p̄ntis seculi cōtēpsit. Nā p̄nas diuitias ⁊ honores secl̄i a seipō abiciēs ad ɔtēplationē astroꝝ et p̄ncipioꝝ toti⁹ nāe se ɔtulit. orbē ī rarū asserens sibi eē exiliū ⁊ celuʒ patriā eē suā. Ex q̄ patet quō sapiā est mūdi cōtēptiua: qꝛ mūdi bona cōtēnit. Et in hoc differt a prudētia ⁊ ab alijs sciētijs practicis: q̄ querūt humana bona ⁊ ea pcurāt. sicut medicina que pcurat hoīs sanitatē: Politica q̄ pcurat pacē cōeʒ: Yconomica diuitias ⁊ habūdātiā: Mōastica vtutes morales ⁊ alia bona psonalia.

¶ 15. Q̄ ē est celestiū ⁊ diuinoꝝ īuestigatiua. ¶ Sapiā siue methaphisica: put dicit phs.6.ethi.c.8. q̄rit īuestigat ⁊ scrutatur diuina difficilia: admirāda: incōsiliabilia: ⁊ supflua: hoīqꝫ iutilia: q̄lia sūt celestia: ⁊ supcelestia: secretaqꝫ p̄ncipia nature. Et dat exemplū de vno phō cui erat nomē Thales: qui occupabat̄ ī celestium cōsideratiōe. Unñ vt fert̄ cum semel in via cōstitutus p astrolabij foramina stellas aspiciēs caderet in foueaʒ: vetula quedaʒ improperādo ei dixit O Thales qui añ pedes tuos vidē nescis: cur astroꝝ vias inspicere satagis. Iste Thales noīatur sapiēs qꝛ circa celestia: diuina: ⁊ admirabilia ⁊ supflua: ⁊ sibi inutilia vacabat: qꝛ circa talia sapiā versatur. Et in hoc differt ab alijs scientijs speculatiuis: puta logica: arithmetica: pspectiua: que licet sint speculatiue nō tñ versantur circa celestia: diuina ⁊ admirabilia: sicut sapiā.

¶ 16. Q̄ ē est amicitie diuine acquisitiua. ¶ Sapientia siue methaphisica est illa per quam fit homo amicus dei ⁊ dilectus a deo: quia dicit phs.10.ethi.ca. 10. Q̄ ē sapiens est amantissimus deo: quia est sibi similiimus omnium. ¶ Ubi

est notandū. q dilectio dei potest considerari in seipsa: prout est actus diuine voluntatis vnicus: et sic deus equaliter diligit lapidem: hominē ignarum et rudem: atq hominem sapientē et methaphisicū: qr vnica dilectione numero diligit omnia: et istomodo dicit. Sap. 6. Pusillū et magnū ipse fecit: et equaliter est illi cura de omnib⁹: qr vnica dilectione et equali prouidet bonum conueniēs tam magno q pusillo: et tam pusillo q magno. ¶ Aliomō dilectio dei potest cōsiderari ex parte boni cōmunicati per illam dilectionē: et sic deus īequaliter diligit: et magis diligit illa quibus maius bonū cōmunicauit. Et hoc mō deus diligit illa quibus cōmunicauit esse solū: sicut sūt elemēta: magis diligit illa quibus cōmunicauit viuere: sicut sunt arbores: plante: magis sensitiua: puta animalia: quia deo magis sunt similia: magis rationalia: puta hominem et angelū: quia sunt adhuc magis sibi similia: cum sint ad eius imaginem vel signaculum similitudinis illius. Et ideo angeli dicuntur filij dei quasi singulariter dilecti Job. 38. Cum me laudarent astra matutina et iubilarent omnes filij dei. s. angeli. Et de animabus rationalibus dicitur Sap. 11. Qui amas animas. s. singulari dilectiōe. Et quia homo actualiter considerans deum: magis deo assimilatur q considerans aliud a deo: vel nihil considerans: quia actus considerationis est quedam similitudo obiecti recepta in considerante et ipsū obiecto cōsiderato assimilās: propter hoc quia sapientia: siue methaphisica super omnes alias scientias naturales magis eleuat hominem ad considerationem et speculationem prime cause et ipsius dei: hinc est q sapiēs methaphisicus magis deo assimilatur: et sic a deo magis amatur: quia sibi cōmunicatur pfectissima operatiō et similima operationi diuine. s. speculatio ipsius dei. ¶ Et hoc modo pōt intelligi q sapiēs est amātissimus deo: vt dicit phs. 10. ethi. ¶ Et notā^m q accipiēdo hic sapientiā pro ipsa methaphisica que distiguit a prudētia et alijs vtutibus moralib⁹ sine quib⁹ pōt esse: sic methaphisic⁹ nō ē deo amātissim⁹: nec silim⁹ simpl'r: qr prudētes et vtuosi qui maiora dona a dō pceperūt sī deo similiores et amabiliores, put videbim⁹ ifra in cōpatiōe prudētie et sapie. ¶ Et p istā cōditionē methaphisica differt ab alijs sciētijs speculatiuis: q vsantur circa obiecta īfima: sicut ē scia nālis mathematica: geometria: logica: que nō eleuāt hominē ad speculationē pme cause: nec p oñs ita assimilāt ad ipsū: nec ita amabilem reddunt.

¶ 17. Q ō est felicitatiua. ¶ Sapia ē felicitatiua qr sapiens est felicissimu⁹: vt dicit phs. 10. ethi. Et sicut sanitas facit hominē sanū: ita sapia inquātū est methaphisica et disticta a prudētia: facit hominē felicē: sicut dicit phs. 6. ethi. c. 16. ¶ Sed aduertēdū q felicitas humana est quincupartita siue in quinq gradibus distincta. ¶ p^a est felicitas corporalis que est accītalis: extrinseca et voluptuosa: et est illa que cōsistit in diuitijs. honorib⁹: voluptatib⁹: sanitate: pulchritudine: ptāte et hmōi bonis corporalib⁹ et exteriorib⁹. Et de ista loquit phs. 1. ethi. ca. 4. Et ps cum dicit beatū dixerunt populū cui hec sunt. s. bona tēporalia. Et in his nō potest consistere felicitas vera et essentialis cū magis inclinēt ad vitia q adiuuent. ¶ 2. est felicitas intellectualis siue spūalis: que consistit in operatione intellectus et in speculatione rer max me altissimar et pmarū. Et istomodo plato posuit felicitatē cō-

sistere in cōsideratiōe ꝛ cognitione ac cō templatione ydearum separatarum: sicut recitat vel sibi imponit phūs primo ethi.c.4. Et isto modo philosophus dicit ꝙ sapiētia.i.consideratio ꝛ contemplatio methaphisica facit hominē felicē: sicut sanitas formaliter facit hominem sanum.6.ethi.ca.16.sed diceret ꝙ ista felicitas consisteret in contēplatione prime cause ꝛ substantiarum separatarum: sicut videtur innuere.10.ethi. Et de hac felicitate dicitur illud prouerbiū metricum. Felix qui potuit rerum cognoscere causas. Sed in hijs nō potest consistere vera ꝛ essentialis felicitas: qꝛ talis consideratio potest esse in homine vitioso: in quo nō potest esse vera felicitas: qꝛ malus nō pōt esse felix. Et ista ē scientia rerum inclinat ad vitia: qꝛ vt dicit apostolus: Sciētia inflat caritas edificat. ¶ 3ᵃ est felicitas moralis siue virtualis ꝛ politica: que ꝭm philosophum ꝑ ethi.c.i.9.ꝛ.12. Cōsistit in operatione ꝭm virtutem adiunctis tamē sibi diuitijs: honorib⁹: amicis: sanitate ꝛ alijs bonis temporalibus necessarijs. Ita ꝙ phūs diceret hominem habentē quatuor virtutes cardinales saltē cū operatione ꝭm illas virtutes: ꝛ cū habūdātia sufficienti tēporalium: esse felicē felicitate morali ꝛ politica. Et ꝺ ista loquitur in.10.ethi. Et in hijs aliqualiter cōsistit vera felicitas que ꝓprie ꝛ essentialiter est operatio ꝭm virtutē: sed nō perfecte. ¶ 4ᵃ est felicitas gratuita siue meritoria: que cōsistit in operatiōe ꝭm optimā virtutē hominis vȝ ꝭm gratiā gratum facientem siue ꝭm caritatē que est optima ꝛ maxima virtutū dicente paulo: maior aūt horū est caritas. Et de ista felicitate est felix omnis in dei gratia existens operans actualiter vel saltē habitualiter ꝭm illā. Et de ista felicitate loquitur nō phūs quia nō nouit eā: sȝ xp̄s dicēs math.5. Beati misericordes: beati.s.in hac vita: qm̄ ꝛ ipsi misericordiā cōsequentur.s.ī alia vita. Et in ista operatione gratie ꝛ caritatis diuine que est optima v̄tutū cōsistit vera ꝛ essentialis felicitas ꝛ verū bonū hoīs sed impfectū ꝛ cū multis amaritudinib⁹ admixtū: qꝛ dicit xp̄s math.5. Beati estis cū maledixerint vobis hoīes ꝛ ꝑsecuti vos fuerit ꝛ dixerit oē malū aduersū vos mētientes ꝓp me: gaudete ꝛ exultate qm̄ merces v̄ra copiosa ē ī celis: Ubi cū btitudine ꝛ felicitate ꝑdcā ondit mlta icōmoda eē admixta. ¶ 5ᵃ est felicitas ꝯsumata siue ꝑmiatoria: q̄ est bonū hoīs finale: simpl'r perfectū: ꝑ se sufficiēs: maxime appetibile ꝛ opatio hoīs vt hoīs ꝭm partem principaliter rationē habētis: ꝛ ꝭm inclinationē perfectissime virtutis: permanēs in vita perfecta. Et de ista felicitate loquit̄ ꝑs. cū dicit beati qui habitant in domo tua dn̄e.s.in celo in secula seculorū laudabūt te. Et in hac operatione consistit vera essentialis: perfecta ꝛ consumata felicitas: cui nulla imperfectio nec indigētia nec angustia erit admixta: quia dicit propheta: Abstergit deus omnē lachrimā ab oculis sanctorum ꝛ iam non erit amplius neq̄ luctus: neq̄ clamor neq̄ dolor erit vltra. Quando ergo dicitur ꝙ sapientia siue methaphisica īquātū est distincta a prudētia est felicitatiua: ītelligitur de felicitate scḋo mō dicta vȝ ꝺ felicitate ītellectuali q̄ est felicitas accidētalis: ꝛ pōt eē sine prudētia ꝛ alijs moralibus virtutibus. Et sic patet diffinitio ꝛ declaratio sapientie siue methaphisice: ꝭȝ opinionem philosophi in diuersis locis: ꝑ quā potest intellectus contemplatoris mirabiliter eleuari. Uenite ergo ascēdamus ad montem dn̄i.

¶ De subtili et examinata sapie atque prudentie cōparatiōe. Cap. 25.

Venite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Sap. 7. Inuocaui et venit in me spūs sapie: et pposui illā regnis et sedibus: et diuitias nihil esse dixi in cōparatiōne illi⁹: nec cōparaui illi lapidē pciosū. ¶ Postq̄ sapie distīctionē et diffōnez explicauimus. Ultio loco cōsiderāda ē sua cōparatio: vbi inuestigādū est an sapiētia que est quinta virt⁹ intellectualis sit nobilior et perfectior prudētia inquātū distinguit ab ipsa. Et ad huiōi veritatē declarādā. Prio notādū q fm phz 6. ethi. c. 3. Mens hūana diuidit tripl'r fm tres ipsius vires siue aptitudines ipsius mētis. ¶ Pª dr mens speculatiua q̄ recipit habit⁹ speculatiuos vt sūt habit⁹ methaphisice: logice: geometrie et mathe^ce. ¶ 2. dr mēs pratica in q̄ recipiūtur habit⁹ pratici vt sunt habit⁹ prudentie: et silēs. ¶ 3. dr mens factiua que recipit habitū factiuū siue artificialē: puta habitū lanificii: artis fabrilis: qui sūt habit⁹ factiui. Iste vires mētis sunt aliquomō distincte: qz in aliquo erit habitus speculatiuus et tñ nullus pratic⁹ vel factiuus. In aliquo erit habit⁹ praticus sed nullus speculatiuus vel factiu⁹. In aliquo erit habitus factiuus: sed nullus speculatiuus vel praticus: ergo aliquo mō distinguntur. ¶ 2. notādū q mens speculatiua nō precipit nec imperat mēti pratice nec ēt factiue: qz nihil pcipit cū finis eius sit veritas et nihil dicit de appetibili vel factibili. ¶ Sil'r mens factiua nihil pcipit: sed seruit et famulat mēti practice: cui⁹ finis est subseruiēs mēti pratice: que mens pratica ordinat factionem ad aliquem finē alium a factione et magis principalem. Sed mēs pratica precipit menti speculatiue: sicut dicit phs. 6. ethi. c. vltio: qz pcipit sic et sic speculari: pcipit etiam menti factiue: sicut dicit phs. 6. ethi. ca. 3. qz oī faciēti pcipit facere ad aliquē finē et gratia alicui⁹ finis. Ex quibus patet q̄uo mens pratica: est dignior qz domina et īperans tā mēti speculatiue q̄ mēti factiue. Istis presuppositis dicimus q prudentia est melior et perfectior q̄ sapia. Et hoc pbatur multipl'r.

¶ P sic. Illa virt⁹ est nobilior et pfectior que fundat in nobiliori virtute. Nā dilectio que fundat ī volūtate est nobilior et pfectior: q̄ visio q̄ fundat ī oculo. Et visio pfectior q̄ auditio q̄ fūdat ī aure. Sed prudētia fundatur ī nobiliori virtute q̄ sapia: qz sapia ē in mēte speculatiua et prudētia ī mēte pratica fz phm 6. ethi. c. 3. mens aūt pratica ē melior q̄ mēs speculatiua: qz mēs ptica īperat et pcipit menti speculatiue: vt dicit phs. 6. ethi. c. 6. Nā pcipit menti speculatiue vt speculetur h et facit: pcipit vt speculet illō et sic facit: pcipit vt speculet tali mōtali tpe: et ad talē finē et sic facit: pcipit vt cesset a speculatōe et sic fac. Cū g īperās sit nobili⁹ obediēte et fuiēte: sequit qō mēs pratica q̄ est appetit⁹ ītellectiu⁹ siue ītellect⁹ appetitiu⁹ sit nobilior et pfectior q̄ mens speculatiua et p cōns prudētia q̄ est ī mēte pratica ē melior q̄ sapiētia q̄ ē ī mēte speculatiua. ¶ Tñ aduerte qz prudentia nō īperat ipsi sapie: sed prudētia siue mēs pratica p prudētiam īperat mēti speculatiue gratia ipsius sapiētie. Et licet phs ī. 6. ethi. c. 18. videatur dicere q prudētia nō sit ī meliori ptic'a mētis q̄ sapia: tñ exēplū qō subiūgit ē ad oppositū. vz nec ars medicinalis est melioris pticule q̄ sanitas

cuius

Cuius oppositum est clarum: quia ars medicinalis est subiectiue in aīa. sanitas vero in carne. Et ideo sicut ars medicinalis imperat carni grā sanitatis acquirende vel retinēde aut augmētāde. Sic prudentia imperat menti speculatiue gratia sapie acquirēde cōseruāde vl' augmētāde: ḡ prudētia ē melior.

¶ 2ᵒ sic: Illa notitia ē nobilior ꝛ melior inter notitias hūanas que est mensura vtutis ꝛ bonitatis humane: q2 talis mēsura et regula bonitatis: vel ē supremᵒ gradus bonitatis: vel saltez est necessario annexa cum supremo gradu bonitatis: quia supremus gradᵒ humane bonitatis nō pōt esse sine tali regula ꝛ mēsura: et iō talis notitia ē melior q̄ q̄cunq̄ notitia: q̄ non est ille supremᵒ gradᵒ nec neccio ānexa cū supremo gradu bonitatis. Sz prudētia est regula ꝛ mēsura vtutis ꝛ bonitatis hūane ꝼm oēs: q2 dicit phs 6. Ethico. 17. Quod oēs diffiniētes vtutem moralē dicūt q est habitus inclinās ad aliquid agēdū ꝼm rectā rōnem prudentie siue ꝼm prudentiā: ḡ prudentia ē regula ꝛ mensura oīs vtutis ꝛ bonitatis hūane: sic etiā p3 p phm 2. Ethicor. 5. Sapia aūt accepta ꝑ methaphisica nō est talis regula humane bonitatis: ḡ prudētia est melior ꝛ nobilior q̄ sapia. Q ō aūt prudentia sit regula ꝛ mensura humane bonitatis declarat phs 7. Politi. circa principium dicēs. Tantū felicitatis vnicuiq̄ contigit q̄tū vtutis atq3 prudētie: ꝛ q̄tum ꝼm has opatur: ḡ ꝛc.

¶ 3. sic: Illa notitia ē melior ꝛ perfectior q̄ est magis essentialis ꝛ ānexa felicitati q̄ illa q̄ nō sic ē illi eēntial' ꝛ ānexa: Sz prudētia ē magis eēntial' ꝛ ānexa felicitati q̄ sapia: ḡ est melior ꝛ pfectior: Q sit magis essentialis probatur: quia felicitas est operatio hominis virtuosi secūdū q virtuosus vt dicit phs 1. Ethi 9. Uirtutes aūt quibus hō est bonus ꝛ studiosus sunt necessario connexe prudentie: sicut dicit phs 6. Ethicorū 18. ḡ si prudētia est necessario coniuncta virtutibus: et virtutes necessario connexe felicitati: sequitur q prudentia necessario sit connexa felicitati: ꝛ eidē essentialis. Sapientia autem nec eius operatio non ē necessario connexa nec essentialis felicitati vere et essentiali: licet sit connexa felicitati accidentali: de qua supra dictum est in distinctione felicitatis in secūdo membro: ergo prudentia est melior q̄ sapientia.

¶ 4. sic illa notitia est melior cuiᵒ finalis effectus est melior: istud patet per illam regulā 2. Topicorum: Cuius finis bonus ipm quoq3 bonū: et cuiᵒ finis ē melior ipsuz quoq3 melius per illā regulā 2. Topicorū. Sicut simpl'r ad simpl'r: ita magis ad magis. Sed finalis effectus prudentie est melior q̄ finalis effectus sapie: q2 finis sapie seu methaphisice ē solū scire: vl' solū speculari. vl' solū ɔsiderare vt dicit phs ꝑ methaph. Finalis aūt effectus prudētie est totaliter bn̄ viuere sicut dic phs 6. Ethico. 6. Nō clarū est q melius est totaliter bene viuere: q̄ solum scire vel speculari: ergo prudentia que est melioris ꝛ nobilioris finis est melior q̄ sapia.

¶ 5. Illa notitia est melior: q̄ sine alia facit hoīem bonū: q̄ illa q̄ non facit hominē bonū: q2 melior est hō bonus: q̄ homo nō bonus. Sed prudētia facit hominē bonū sine methaphisica ꝛ sine tali sapia Methaphiᵒ aūt ꝛ talis sapiētia nō facit hoīez bonū sine tali prudentia: ḡ prudētia est melior sapia. Q aūt prudētia sine methaphisica faciat hoīez bonū ꝓbatur p phm qui dicit in 6. Ethi. 16. Impossibile est hoīem esse prudētem ꝛ nō

ee bonū:ḡ si solū habeat prudētiā sine methaphisica adhuc erit bonus:q2 virtutes facientes hominē bonum necessario sunt connexe ipi prudētie ſm phm 6.Ethi.18. Q2 aūt methaphisica nō faciat hoiem bonū sine prudētia ꝓbatur p phm qui in 6.Ethi.6.dicit Q2 intemperantia et malicia corrūpit in hoie prudētiā: sed nō corrūpit sciam speculatiuam:qualis ē Geometria:et methaphisica et hmoi:ḡ methaphisica pōt esse in hoie intēperato ꝛ vicioso:ḡ nō facit hoiē bonū sine prudētia. Prudētia aūt facit bonū sine methaphisica:q2 m'ti sunt prudētes et virtuosi: ꝛ nihil vel parū sciunt de methaphisica:ergo prudentia est melior q̄ talis sapiētia.

¶ 6. Illa notitia est melior q̄ est vniuersalior: cū bonū communi' sit melius bono particulari. Sed prudentia ē vniuersalior q̄ methaphisica seu sapia: ergo melior. Q2 ō sit vniuersalior ꝓbo:q2 methaphisica licet sit architectonica et ordinatiua: hoc ē solū respectu scientiarum quas ordinat ꝛ p̄cipit. Sed prudētia est circa totū bene viuere hois: ꝛ circa oīa hominis mala:et circa omnia bona:vt dr̄ 6.Ethi.6. Et cū ista methaphisica et oēs alie scientie sint q̄dam hois bona:ꝛ eaꝝ vsus cōferat aliquid ad bn̄ viuere: iō oportet q̄ ipsa prudentia sit circa ipas ꝛ precipiat:ꝛ ordinet vsus earum ad debitū finem:sicut architectonica precipit vsus subseruiētiū. Et sic pꝫ q̄ prudētia est vniuersalior:q2 non solū v'satur circa omnes scias sicē ꝛ methaphisica:sed et circa oīa hois bona:ergo ē melior q̄ sapia seu methaphisica.

¶ 7. Illa notitia est melior ꝛ nobilior q̄ alia que est de eodem obiecto sub nobiliori rōne. Sicut si essent due scientie de homine: vna inq̄tū ē rationalis. Alia inq̄tum est risibilis:prima esset nobilior q̄ secunda: q2 rōnalitas est nobilior q̄ risibilitas:sed prudētia ē de eisdem obis nobilissimis de quib' ē methaphisica:et sub nobiliori rōne q̄ methaph' ḡ nobilior: ꝓbatio minoris q2 methaphisica ē de deo:ꝛ de sb̄antijs separatis inq̄tū sunt cognoscibilia:nō aūt inq̄tū diligibilia a nobis:q2 nihil tradit de eorū dilectiōe. Prudētia autem est ō deo ꝛ de angl'is inq̄tum diligibilia:ꝛ dictat de eorū dilectiōe: Q2 sicut prudētia p̄cipit ꝛ dictat nobis vti diuitijs:pecunijs: ꝛ alijs t̄palibus vtilib'. Ita p̄cipit ꝛ dictat hoi frui diuinis ꝛ fruibilib':ꝛ sicut dictat diligere pecuniā pp aliud bonū: ita dictat eligere deū ꝓpter se:ergo cum sit de eodē obo cū meth^a:et sub nobiliori rōne q̄ ipa:erit prudentia melior q̄ sapia seu methaphisica.

¶ Sed contra ista videt̄ ee sentētia phi 10 Ethic.8.qui dicit q̄ sapiēs est felicissimus:ꝛ eius opatio speculatiua ē optima:et in ea ɔsistit sup̄ma felicitas hois ḡ sapia videt̄ melior q̄ prudētia:ꝛ sapiēs q̄ prudēs:cui' oppositū ē ꝓbatū. Ad declarationē hui' difficultatis possunt dari quattuor rn̄siones.

¶ 1. est q̄ dup'x est felicitas:vꝫ vera ō qua loquūt̄ theologi et habetur in alia vita et in patria:et in cōparatione ad istā nobilior et melior est prudentia q̄ methaphisica sicut ē declaratū:q2 sine methaphisica acquiri pōt:nō autē sine prudētia:ꝛ sic ꝓcedit determinatio facta. Alia est felicitas apparēs ꝛ nō v'a:de qua loquuntur phi et habet̄ in hac vita. Et in cōpatiōe ad istā sapia seu methaphisica: posset dici nobilior seu melior q̄ prudētia:sicut videt̄ dete'minare phs in 10.Ethi.8. Et ista rn̄sio pōt elici a Scoto in 4.d.49.q.4.

¶ 2. est Scoti in loco p̄allegato dicentis: Q2 ō phs in 10.Ethi.qn̄ dicit felicitatē

consistere in speculatione nature nõ ex cludit ab illa speculationẽ prime cause: dilectionem prime cause: ymo includit: qz quãdo phs loquitur de intellectu in cludit cum eo etiã voluntatem maxime respectu finis: et sic ĩ speculatione finis vltimi ĩcludit dilectionẽ finis eiusdẽ vlti mi. Et ꝯsequẽter includit prudentiã an nexam illi dilectioni. Et ideo cũ videtur preferre sapientiam prudentie: et sapiẽ tem prudenti includit in ipsa sapientia prudentiam: et in ipso sapiẽte pruden tem. Et ista videtur esse intẽtio phi qui dicit in 10. Ethico. 8. Cum felicitas sit operatio optima erit secundũ optimam virtutem. Optima virtus erit ꝑm opti mam potentiã hominis. Optima potẽ tia hominis debet habere tria: vz prin cipari: dominari: ⁊ intelligentiã habere. In hijs verbis videtur habere tria: vz intellectũ et speculationem: cũ dicit de bet intelligentiam habere. Uoluntatem et dilectionẽ cum dicit Dominari quia ipsa est domina in regno anime Mentẽ praticam et prouidẽtiam: cum dicit prin cipari: que mẽs pratica per prudentiam imperat: et menti speculatiue et factiue: vt dictum est. Et sic in illa sapientia spe culatiua videtur phs includere delecta tionem prime cause saltem dilectionem naturalem ⁊ prudentiã. Quod aũt di ctum est in. 1. li. 4. ꝙ phi circa p̃mã cãm solam speculationem habuerũt sine di lectione: dictum est secundũ opinionem aliquorum doctorum: hic autem dictum est oppositũ secundũ opinionem Scoti ⁊ aliorum: nisi forte dicas ꝙ phi circa primã causam habuerunt dilectionem naturalem: non autem gratuitam: nec a caritate procedentem: ⁊ sic videntur iste opiniones posse sustineri.

¶ 3. est Gerardi Odonis super 6. Ethi. 16. dicentis: Quod quando phs dicit in 10. Ethico. ꝙ sapiens est felicissimus: et deo amantissimus: accipit ibi sapien tem pro prudẽte in summo siue haben te prudentiam consumatam: quod patet per illa quattuor que philosophus ibi at tribuit sapienti et sapientie: que magis conueniũt prudenti et prudentie: quam sapienti siue sapientie. ¶ Prima est vi uere secundũ intellectum: et hoc magis conuenit prudentie: quam sapientie: quia prudentia ordinat totam vitam hois ad bene viuere secundũ rationem ⁊ intelle ctum ꝑm philosophũ 6. Ethico. ¶ 2m est diligere ⁊ amare vitam ꝑm intelle ctũ: et hoc magis pertinet ad dictamen prudentie: que regulat dilectionem: quam sapientie. ¶ 3m est honorare deum: et rebeneficiari ei tanquam habenti curam de nobis. Et hoc etiam magis cadit sub dictamine prudẽtie quam sapientie. ¶ 4m est recte et bene operari continuãdo ho minis bonitatem: et hoc magis ad pru dentiam pertinet quam ad sapientiam: Et ideo quando philosophus dicit ꝙ sapi ens est felicissimus ⁊ deo amãtissimus: per sapiẽtem intelligit prudentẽ in sum mo: siue in prudentia summa et perfe cta constituto: et nõ pro sapiente metha phisico: quia talis potest esse sine v̾tute et felicitate.

¶ 4. est: ꝙ prudentia cũ virtutibus mora libus: que hominem bonũ reddunt: pōt considerari dupliciter. Uno mõ prout conuertitur ad vitã actiuam exercendo opera iustitie: temperãtie: fortitudinis: et sic constituit felicitatem politicam: que non est perfectissima: qz non est circa no bilissima obiecta. Et etiam indiget mul tis: quia si debet exercere iustitiam: indiget eis cum quibus vtatur. Si debet exercere: temperantiam indiget cibis quibus abstineat: et similiter alijs delectatiõibus. Si dz exercere fortitudinẽ

indiget reb⁹ bellicis: vel huiusmoi qui b⁹ exercere valeat act⁹ fortitudinis: ꝛ iō non ē felicitas hec optima: q2 est ẜm humanā vitam vt dr̄ io. Ethico ꝑ. 9. Alio mō ꝓut conuertitur ad vitā contēplatiuā cessando ab operib⁹ ꝛ vacando cōtēplationi prime cause ꝛ talis vita non est ẜm hominē: sed ẜm quid diuinū: ꝛ ista vita est vita felix: ꝛ talis cōtemplatio et speculatio est felicitas hūana in hac vita iucūdissima: continua: nobilissima: et sufficiētissima oīuз operationū. Et talis sapientia presupponit vt patet prudētiam et virtutes: ꝛ sic videt̄ intelligere phs cum dicit ꝙ vita contēplatiua ꝑ sapientiā est melior ꝙ̄ activa ꝛ politica: q2 in illa cōtemplatiua includit prudentiaз cū virtutibus moralibus. Et sic stat determinatio predicta ꝙ prudentia melior est ꝙ̄ sapiētia accipiendo sapientiā pro scientia methaphisice ꝓut est quita virtus intellectualis distīcta ab ipsa prudētia ꝛ ab arte. Et sic pз tota materia sapientie declarata. Et in isto ramo aīa deuota pōt mirabiliter suā dignitatem cōtemplari cōsiderando quō ipamet aīa. Sicut per artem est omnia factibilia. Et per prudentiam omnia agibilia: Et per scientiā omnia scibilia: Et per intellectū omnia intelligibilia. Ita per sapiētiam est omnia entia: omnia cognoscibilia: ꝛ omnia diligibilia. Et q2 iste quīꝙ̄ virtutes intellectuales sunt difficiles ad cognoscendum: ꝛ vtiles ad anime cōtemplationem: parcendum est prolixitati qua vsi sumus in earum distinctione ac declaratione. ¶ Figura huius arboris virtutis rōnalis et suorū ramorum ac fructuū habetur Leui 26. vbi dicit̄: Si in preceptis meis ambulaueritis et mādata mea custodieritis terra gignet germen suum ꝛ pomis arbores replebuntur. ¶ Terra est anima rationalis dicente ꝓpheta: Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Hui⁹ terre arbores sunt virtutes anime scз rationalis: concupiscibilis: irascibilis. Rami harum arborum sunt virtutes existentes in virib⁹ anime: Poma vero sunt actus et operationes harum virtutum. Si ergo aīa diligenter dei mādata custodierit: deus dat pluuiam gratie ipsi anime sterili: et facit ipsam fecūdam: Et arbores replet pomis: quia tales virtutes producunt multa opera bona ac deo grata per gratiam assistentem. Si autem non fecerit omnia mandata dei: non proferet terra germen suum: nec arbores poma prebebunt: sicut dicit̄ in codeз capitulo. Uenite ascēdamus ad montē domini.

¶ De decem spūalibus radijs a vi rationali aīe emanantibus: et ꝓ de Methaphysica ꝛ erroribus multis circa ipsam. Cap. 26.

Uenite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. Uidimus quomodo vis rationalis anime tanꝙ̄ arbor in terra anime plantata fructus ac ramos mirabiles producit intellectualium virtutum. Uidendū est qualiter ab eadem vi rationali: quasi a quadam stella luminosa: et quasi a quodam spūali sole deceз spirituales radij emanant animā rationalem illuminantes ad omniū rerum notitiam capescēdam secundum gradus cognoscibiliū. Et quō vis rationalis in istis radijs sit excecata: et quātū in illis profecit: ꝙ̄tū ꝙ̄ defecit: et ꝓ de Methaphisica.

¶ P⁹ radius exiens ꝛ emanās a vi rōnali aīe ē methaphisica: q̄ est notitia rerū speculandarū dirigēs ad ꝯsiderationē

et cognitionem quidditatum et differentiarum occultarum: siue diriges ad considerandum essentias rerum et earum differentias occultas. Et ista notitia rerum correspondet prime persone in diuinis: cui attribuitur causa essendi: cum sit principium simpliciter primum omnium producibilium tam ad intra quam ad extra: quia ista notitia respicit essentias rerum. Correspondet etiam intellectui siue intelligentie anime absolute: cui conuenit notitia rerum speculandarum absolute. Correspondet etiam obiecto quod habet esse a natura: non a ratione aut voluntate. quia ista notitia per se et principaliter considerat quidditates et differentias occultarum rerum realium et naturalium: cum eius primum subiectum sit reale videlicet Ens.

¶ Cum isto radio vis rationalis diuisit suum subiectum quod est ens in duo: videlicet aut vniuersale aut particulare. Et in hoc vis rationalis multum errauit. Nam aliqui dixerunt vniuersale esse solum in deo: sicut Plato qui posuit ydeas vniuersales solum in deo: sicut declarat seraphicus Bonauentura in luminarijs ecclesie: et errauit: quia nimis abstraxit vniuersale ponendo ipsum solum in deo. Aliqui dixerunt vniuersale esse solum in anima: et isti nimis abstraxerunt: quia est etiam in re. Et tales Anselmus .2. de incarna. verbi vocat hereticos in logica: quia si non possunt intelligere vnam naturam realem et vniuersalem in multis numero distinctis: quomodo poterunt intelligere vnam essentiam diuinam numero realiter esse in tribus personis. Et sic in ista diuisione ratio errauit.

¶ Secundo diuisit ens in vnum et multa: Et in hoc etiam ratio errauit quia aliqui dixerunt omnia esse in vnum: sicut est vna materia omnium: ita et vna est forma omnium radicalis: que multiplicatur et variatur tamen secundum modum essendi: et hoc est falsum: quia operationes rerum sunt diuerse: ergo et forme earum sunt diuerse: et sic ratio naturalis etiam in hoc errauit: sicut patet de Parmenide et Melisso primo Physicorum.

¶ Tertio diuisit Ens in causam et causatum. et in hoc ratio humana multipliciter errauit. 1

¶ Aliqui dixerunt quod ex nihilo nihil fieri aut causari potest: sicut philosophus primo Physi. Sed hoc est falsum: quia dicit fides Gen. 1. In principio creauit deus celum et terram. i. de nihilo fecit.

¶ Aliqui dixerunt: quod materia prima est ingenita: et non a deo causata sicut philosophus .1. Physicorum: Sed hoc est falsum. quia fides dicit Gen. primo. In principio creauit deus celum. s. empireum: et terram. s. materiam primam. 2

¶ Aliqui dixerunt quod deus causauit solum entia spiritualia sicut Manicheus: Sed fides dicit oppositum in psalmo. 88. dicens deo Tui sunt celi: et tua est terra: Orbem terre et plenitudinem eius tu fundasti: aquilonem: et mare tu creasti. 3

¶ Aliqui dixerunt primam causam causare et producere solam intelligentiam primam sicut Auicenna .9. Methaphy. 4. Sed fides dicit oppositum Io. 1. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. 4

¶ Aliqui dixerunt deum causare necessario ad extra saltem quicquid immediate causat: sic Auicenna vbi supra: et 6. Methaphy. 2. et similiter Aristoteles: Sed fides dicit oppositum in psalmo. 134. vbi scribitur: Omnia quecumque voluit fecit dominus in celo et in terra: in mari: et in omnibus abyssis: si fecit que voluit: ergo libere fecit et non necessario. 5

¶ Aliqui dixerunt quod causauit mundum ab eterno: vel saltem quod mundus non est creatus a deo: sed est ingenitus: sic dicit philosophus primo celi textu commenti 92. Sed fides docet oppositum dicens mundum a deo fuisse productum in tempore et non ab eterno: prouerb. 8. Dominus possedit me ab initio viarum suarum antequam quicquam faceret 6

a principio. Adhuc terrã non fecerat et flumia ꝛ cardines orbis terre: ergo nõ sunt ab eterno nec ingenita:

¶ Aliqui dixerunt ꝙ deus cãuit aliqua entia necessaria sicũ sunt celi ꝛ intelligentie: ꝑut vult phs 2. Methaph. dicens: Sempiternorũ effectuũ: sempiterna necesse ẽ esse ꝓncipia. Sed fides dicit oppositũ: q2 oẽ creatũ ex nihilo in nihiluꝫ tendere põt: ꝛ est contingens: ꝛ mutabile: ꝛ solus deus immutabilis: dicẽte ꝓpheta in ps. ~ o r. Initio tu dñe terram fundasti ꝛ opa manuuꝫ tuaꝝ sunt celi. Ipi pibunt: tu aũt permanes: et oẽs sicut vestimentũ veterascẽt. Et sicut opertoriũ mutabis eos ꝛ mutabũtur: tu aũt idem ipe es: ꝛ ãni tui nõ deficiẽt. Et sic patꝫ quõ iste radius ṽtutis rõnalis: qui est Methaphisica sine adiutorio fidei in multis tenebris inuolutus est: et pessimos fructus in aĩa gñauit. et ideo fidei illustratione ad reꝝ eẽntias ꝛ quidditates occultas cognoscendas indiget: q2 scriptũ est: Nisi credideritis nõ intelligetis. Et iste radius male sensit de prima causa ꝛ obscuratus est circa eã: Uenite ergo ascendamus ad montẽ dñi: ꝛ docebit nos vias suas: ꝛ effugabit tenebras nostras.

¶ De conditionibus mathematice atꝗ erroribus circa ipaꝫ. Ca. 27.

Venite ascendamus ad montẽ domini: ꝛ docebit nos vias suas. Postꝗ̃ vidimus primũ radium emanantẽꝫ ab ĩtellectu ꝛ vi nostra rõnali: que ẽ Methaphisica tractãs de rebus abstractis a mã: tam ꝗ̃ ad esse: ꝗ̃ quo ad cõsideratione: supest videre de secũdo radio: ꝗ̃ est Mathematica tractans de rebus a materia abstractis quo ad cõsideratio nem tantũ: de qua plura ordinate subnectuntur.

¶ 2. igr̃ radius est Mathematica: ꝗ̃ est notitia quãtitatũ ꝛ proportionuꝫ: que sunt manifestissime ꝛ clarissime: q2 sensui se offerunt: ꝛ cadũt sub ymaginatione. Et ideo talis scĩa ẽ certissima q2 sensui ptꝫ. Alie scientie preter istã sunt occulte: q2 nõ sic se offerunt sensui: ꝛ quia in nobis rõ ẽ obscura ꝛ ymaginatio fortis: ideo circa alias scientias difficulter insistimus circa ṽo Mathematicam faciliter. Ista Mathematica corrñdet ꝑme persone in diuinis: cui attribuitur causalitas rerũ siue causa eẽndi: q2 ista sciẽtia est circa ꝗ̃titates reales: Corrñdet etiã ĩtellectui siue intelligentie aĩe absolute: cui cõuenit consideratio rerũ speculabiliũ cuiusmõi sũt iste ꝗ̃titates. Corrñdet etiã obiecto reali quod habet esse a natura nõ a ratione vel a voluntate: q2 iste quãtitates sũt reales: Et ista scĩa versatur circa sex.

¶ Primo circa quãtitatẽ discretam in sua puritate sine aliꝗ̃ additamẽto: vꝫ circa numerũ inꝗ̃tum numerus est: et sic est Aritbmetica.

¶ 2. circa numerũ cõsideratũ vt est in sonis: ꝛ sic est musica.

¶ 3. circa quãtitatẽ continuam puraꝫ: et circa ꝓportiones dimensiuas gñaliter. ꝛ sic est Geometria.

¶ 4. Circa quantitatẽ aliquã continuã: inꝗ̃tũ est visualis: et sic est ꝑspectiua

¶ 5. circa quãtitatẽ continuã simul et discretã: ꝛ circa corpora regulata p motuꝫ: et sic est Astronomia: ꝗ̃ est de corporibꝰ celestibus p motum regulatis.

¶ 6. circa influentiã corpoꝝ celestiuꝫ per motuꝫ regulatorũ: et sic est Astrologia: ꝗ̃ ẽ de influẽtijs corporũ celestiuꝫ ĩ ista corporalia et inferiora: et circa ista multipliciter errauit rõ humana.

℗ Aliqui circa Arithmeticā dicentes numeros eē sbaʒ oim reruʒ: ⁊ oia ɔsta re ex nūis: sic̄ fuit Pithagoras ⁊ Plato: ſm ꝙ recitat philosophus 3. Physi. textu comenti 26.

℗ 2. Aliqui circā Geometriā dicētes terrā eē in magnitudine sua circlari ꝑ spaciū vigīti miliū miliarioꝝ: alij 24 miliū: alij 40. miliū miliariorū ſm ꝙ recitāt doctores: ⁊ sctī ī fine 2. de celo ⁊ mūdo et necesse ē aliqs ipoꝝ errasse.

℗ 3. Aliqui circā Astronomiā: et motū corporū celestiū dicentes: ꝙ in triginta sex millibus annorū: vel post trigīta sex milia annorū redibūt oia corpora celestia ad eundē locuʒ in quo pri⁹ fuerant pūctualiter: qꝛ celū stellatū moueť in cētū annis vno gradu cōtra motū diurnū Et sic cōputando p̄dictos annos ⁊ gradus celi: oia corpora celestia redibūt ad ad eūdeʒ sitū: et qꝛ redibūt eedeʒ cause: redibunt idē effectus nūo: qui pri⁹ fuerant: puta idē Plato: idē Aristo. idem discipuli: eadē schola Platōis. ⁊ de istiʒ monet Aug⁹ 12. de ciuitate dei. 13: sʒ mētita ē iniquitas sibi: qꝛ fides clamat oppositū ad Ro. 6. Christus resurgēs ex mortuis iaʒ non moriť: mors illi vltra non dn̄abitur: ḡ nō amplius redibit ad ad istam vitā. Silr̄ ad Thesal in p̄ma ep̄la 4. Et sic semꝑ cuʒ dn̄o erimus: ḡ non reuertemur.

℗ 4. Aliqui circa Astrologiaʒ dicentes corpora celestia per influentiā necessitare ad malū puta ad auaritiā: gulā: luxuriaʒ. Item dicentes ꝙ per notitiā astrorū possumus iudicare de futuris contigentibus depēdentib⁹ a libero arbitrio: puta ꝙ talis suspendetur: talis submergeť: talis corruet de arbore: talis iugulabiť: q̄ oia sunt falsa cū dependeant a libera voluntate furantis: iugulantis: ascendentis: que soli deo est cognita.

℗ Preterea alius magn⁹ error fuit circa Astrologiaʒ: qꝛ ab ea fluxerūt ⁊ orte sunt. Geomātia q̄ est diuinatio in terra: vel in mā terrestri ⁊ dura. Ydromātia: q̄ est diuinatio in aqua vel in aliqua materia liquida. Aeromātia que est diuinatio in aere. Pyromātia que est diuinatio in igne: Cyromātia q̄ ē diuinatio in manu: ⁊ alie spes diuinationis.

℗ Simil̄r hinc orta est obseruatio tp̄oꝝ in rebus agēdis ⁊ incboādis: que oīa sunt errores: qꝛ fides clamat ad Gala. 4. Dies obseruatis ⁊ menses: et tempora et annos: timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis: et sic iste radi⁹ rationis naturalis multis tenebris inuolutus est: et pessimos ac pestiferos fructus generauit. Heu quot mortui sunt propter comestionem talium fructuū Et iō indiget adiutorio fidei: vt a tenebris expediať. Iste radi⁹ male sensit de celis ⁊ eorū influētiis: Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē. d. ⁊ docebit nos vias suas.

℗ De cōditionibus Physices atqꝫ erroribus circā ipaʒ Ca. 28.

V Enite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. Uisis conditionibus ⁊ erroribus Mathematice: Supest cōsiderare cōditiones scie naturalis ⁊ phisice: que tractat de reb⁹ īmersis materie q̄ ad esse: ⁊ quo ad cōsiderationem: ⁊ est tertius radius emanās a vi rōnali aīe ītellectiue: de quo aliqua ordinate ꝓponūtur.

℗ 3 igr̄ radi⁹ est Phy⁸ seu scia nālis: q̄ cōsiderat ꝓprietates naturaꝝ ex vtroqꝫ permixtas. Naʒ aliqn̄ considerat quiditates ⁊ causas rerū intrinsecas et occultas vt puta qual̄r ignis est calidus: qual̄r h᷒ herba calida. Aliqn̄ q̄ntitateʒ

manifestas:vtputa motũ circularẽ vel rectum corporũ:Et ista scientia etiã correspõdet prime psone in diuinis:cui attribuit̃ ratio essendi ꝛ causalitas reruz: qꝛ ista scientia ꝟsatur circa rerũ essentias ꝛ earũ quãtitates simul. Correspõdet etiã nr̃o intellectui siue intelligẽtie absolute: cui⁹ propriũ est considerare naturas rerꝫ speculabiliũ cuiusmõi sũt ista naturalia. Correspõdet etiã obiecto reali qd̕ habet eẽ a natura:nõ a rõne vel a voluntate:qꝛ ista entia naturalia hñt esse reale. Et iste radius ↄsiderat multa:vz motũ et eius principia ꝛ causas vt sunt locus:tempus in libro Physicorꝫ: Celestia in libro de celo ꝛ mũdo:vbi reducit omnẽ motũ ad perfectũ.s.ad localem Methceoricalia in libro Methceo: vbi tractat de imp̃ssionibus aeris. Mineralia in libro Mineraliũ vbi tractat de mineralibus:ere:stãgno:lapide. Elementaria in libro de gñatione et corruptione vbi ↄsiderat̃ gñatio ꝛ corruptio Uegetabilia in libro de vegetabilibus ꝛ plãtis vbi considerant̃ terrenascentia. Sensitiua in libro de aĩalibus in q̃ tratatur de conditionibus aĩalium. Rõnalia in libro de aĩa: In libro de sensu et sensato: In libro de memoria ꝛ reminiscentia: In libro de spũ ꝛ aĩa: In libro de somno ꝛ vigilia: In libro de morte ꝛ vita:in quibus tractat̃ de aĩa intellectiua et ipsius proprietatibus ꝛ accidẽtib⁹. Sed circa ista multipl'r errauit humana ratio.

¶ P̃ qꝛ aliqui dixerunt gñationem ꝛ trãsmutationẽ rerũ esse perpetuã ꝛ indesinentem a parte añ ꝛ a parte post:cũ gñatio vnius sit corruptio alterius ꝛ econuerso:et istud dixit Aristoteles in libro p̃ de Gñatione ꝛ corruptione textu comenti 17. Sed mẽtita est iniquitas sibi qꝛ de pri.ipio gñationis dicit scriptura Geñ.1. In principio terra erat inanis et vacua:q̃ non erat in ea gñatio: Et de termino generationis ꝛ corruptiõis scriptuz est ĩ fine sacre scripture:vz Apoc.21 Absterget de⁹ omnez lachrimã ab oculis sanctorꝫ: ꝛ mors vltra non erit:neqꝫ luctus:neqꝫ clamor:neqꝫ dolor erit vltra que prima abierũt: Et dixit qui sedebat in trono: Ecce noua facio omnia: Ergo si nõ erit mors:lachrima:dolor: nõ erit ãpli⁹ generatio aut corruptio: ꝛ sic errauerunt circa elemẽtaria generabilia et corruptibilia.

¶ 2. Aliqui errauerũt circa rõnalia:sensibilia ꝛ vegetabilia:qui dixerũt q̃ mũdus ab eterno plenus fuit aĩalib⁹ ꝛ plãtis:ꝛ oĩbus suis speciebus:ꝛ ab eterno non cessauit talia generare: ꝛ hoc dixit Aristoteles in libro de plãtis circa principium: sed mentita est iniquitas sibi: qꝛ de initio productionis horꝫ dr̃ Geñ.1 Terra erat inanis ꝛ vacua: ꝛ dixit de⁹. Germinet terra herbã virentẽ ꝛ lignũ pomiferꝫ. Et de initio aĩalium. Producãt aque reptile aĩe viuentis ꝛ volatile super terram. Et fecit deus bestias terre iuxta species suas. Et de initio hoĩs Faciamus hominẽ ad ymaginem ꝛ similitudinẽ nostram.

¶ 3. Aliqui errauerũt circa mineralia dicentes: Nos cognoscimus secreta nature Et ars imitatur naturã ꝛ videm⁹ q̃ natura cõuertit terram in aurũ: ꝛ rorẽ in gẽmas: ꝛ aquam in cristallũ: ergo ꝛ nos cõuertemus per artẽ es in aurum: plũbum in stagnũ:auricalcũ in argentũ et sic adinuenerunt multas industrias ad faciendã archimiã: ꝛ ad falsificãda metalla atqꝫ monetã contra titulum et leges de falsa moneta. Heu in quot errores inciderunt.

¶ 4. Aliqui errauerunt circa motũ celi dicentes illum esse perpetuuz et nunq̃

finiendum: et hic fuit Aristoteles: qui in 12. Methaphi. textu comenti 29. dicit Impossibile est motū fieri aut corrumpi: semp enim erit: Et primo libro Metheoroꝝ in pricipio dicit: Motus celi ꝑpetuus est: ꝛ finez nō habens: Sz mētita ē iniquitas sibi: qꝛ scriptura dicit motū celi finem habiturū. Abacuch .3. Sol ꝛ luna steterunt in hitaculo suo .i. stabunt: qꝛ ꝓphete ponere solent ꝑteritum ꝓ futuro ad insinuēdaz certitudinem ꝓphete.

¶5: Aliqui errauerūt circa tēpus ꝙ causatur a motu celi: siue sit passio eius: siue accidens p accidens dicētes: Tēpus nūꝙ incepisse nec finiri posse: sed necessario semp fuisse ꝛ semp futuꝝ esse. Et hic fuit Aristotel' qui dicit 12. Metha. textu comēti 29. Impossibile ē temp⁹ fieri aut corrumpi: semp .n. erit. Et 18. Physicoꝝ circa principiū dicit: Impossibile est tēpus factū esse: et necesse ē tēpus semp esse: Sed mentita est iniquitas sibi: qꝛ de initio ꝛ principio tēporis dicit scriptura Geñ .1. Dixit deus. Fiāt luminaria in firmamēto et sint in signa ꝛ tēpora ꝛ dies ꝛ annos: Et de cōsumatione ꝛ termino tēporis dicit scriptura Apoc. 10. Angelus leuauit ad celū manum suā ꝛ iurauit ꝑ viuentem in secula seculoꝝ: qꝛ tēpus non erit āplius.

¶6. Aliqui errauerūt circa gñationem ꝛ corruptionē celi in quo fundatur ꝛ tēpus ꝛ motus. Nā zodes philosophi antiqui qui precesserūt Aristotelē dixerūt celum esse factū sicut narrat ipē Aristoteles ꝑ celi ꝛ mundi textu comenti 102. Sed Plato dixit celū esse factum: ꝛ tñ ꝑpetuo duraturum: sicut patet in Thimeo Platonis ꝛ Aristoteles recitat in ꝑ celi ꝛ mundi textu comēti 109. Et bene dixit ꝛ concordat cū fide. Et eiusdez opinionis dicūt fuisse etiā Orpheus ꝛ Hesiodus. Empedocles agrigentinus et Heraclitus Ephesi⁹ dixerunt celuz esse factuz: sed multotiens corrumpi ꝛ multotiens fieri successiue sicut recitat Aristoteles in ꝑ celi textu comenti 102. Sed scriptura dicit in ps. 118. Ordinatione tua pseuerat dies: si pseuerat dies ꝛ motus solis ꝛ motus celi: ꝛ substātia celi pseuerare necesse est: nō corrūpi.

¶ Alij dixerunt celū esse factum: sed tñ esse corruptibile sicut alia corpora composita: sicut ibidem recitat Aristotel'. Et hic dr̄ fuisse Democritus: et si intellexit ꝙ sit corruptibile absolute cōparādo ad aliquā potentiā sic veꝝ dixit: qꝛ sicut verbo dñi celi firmati sunt: sic verbo domini infirmari ꝛ destrui possunt atꝙ corrūpi. Si aūt intellexit ꝙ sit corruptibile ab agente naturali sicut alia composita corruptibilia falsuz dixit: qꝛ nullū agens naturale virtutē habet sup formā celi ad expellendū eaz de sua materia: ꝛ sic sunt celi icorruptibiles: ꝛ pp talem incorruptibilitatē dicūtur solidissimi quasi es Job 37. Tu forsitan cū eo fabricat⁹ es celos qui solidissimi quasi ere fusi sunt. Aristoteles dixit in 2. de celo ꝛ mundo in principio: Quod celum neꝙ est factū neꝙ contingit corrumpi sed est sempiternū: et principiuz ꝛ consumationē non habens sue durationis: Sed mentita est iniquitas sibi: qꝛ dicit scriptura in ps. Laudate eum celi celoꝝ: ꝛ aque oēs que super celos sunt laudēt nomē dñi: qꝛ ipse dixit ꝛ facta sunt: ipe mandauit ꝛ creata sunt. Et sic patet quō iste radius scientie naturalis multis tenebris inolutus ꝛ pessimos fructus generauit. qꝛ non habuit lumē fidei. Heu me quot fuerunt qui videbātur illuminati ab isto radio: ꝛ tñ interioribus tenebris inu. luti sunt. Et quod peius est: de tenebris interiorib⁹

deuenerũt ad tenebras exteriores. Iste radius male sensit de elementis et ele- mẽtatis generabilibus ꝛ corruptibilib⁹ et eorum causis: Uenite ergo ascenda- mus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De cõditiõibus Grãmatice atqꝫ erroribus circa ipsam Cap. 29.

Venite ascenda mus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos vias. Expeditis tribus ꝓ mis radijs psonã primã in diuinis repre sentantibus: superest videre de tribus alijs secũdã personaꝫ in diuinis effigiã tibus: Et ꝓ de Grãmatica que est radi⁹ quartus. de qua plura inferi⁹ ãnotanť.

¶ 4. igr̃ radius est Grãmatica: que est notitia recte locutionis recteqꝫ scriptio nis: Et iste radius correspõdet in diui- nis secũde persone: que est filius: cui at tribuitur ordo intelligendi: qꝛ nascitur ꝑ modũ notitie ꝛ luminis. Corrñdet ẽt intellectui nostro nõ absolute. sed vt hꝫ viꝫ interpretatiuã: q̃ respicit voces. Cor rñdet ẽt obiecto: qđ habet eẽ a rõne: qꝛ voces et alia grãmaticalia facta sunt a rõne et ab intellectu: Et iste radius siue ista notitia inuenta est ad exprimẽdum ꝛ coĩcandum cõceptũ realem mẽtis ad alios. Nã rõ cupit facere quicquid est ĩ se in alio. et quicquid in alio ẽ: facere ĩ se. Hoc aũt fit ꝑ sermonẽ ꝛ voces: quas considerat ipsa Grãmatica.

¶ Et iste radius adinuenit litteram que sic dr̃ quasi legitera: quia legẽtibus iter prebeat: Uel a grãma grecũ quod est li tera: inde grammatica quasi literatura. que est minima pars vocis composite ex litteris q̃ scribi potest ĩdiuidua. et hmõi lr̃e multas proprietates inuenit.

¶ 2. Iste radius post litteram adinuenit syllabã: que ex pluribus vel ex vnica lit tera constat et eius multas proprietates adinuenit et penetrauit.

¶ 3. Iste radius adinuenit dictionẽ: que a dico verbo originem habere perhibe tur: que cõiter et vt in pluribus ex mul tis syllabis cõponitur. et varias hmõi dictionis ꝓprietates etiã adinuenit.

¶ 4. Iste radius orõneꝫ adinuenit: q̃ di cta est orõ quasi oris ratio: Nã per ipsã conceptus rõnis ꝛ mentis explicañ. Et ipa oratio cõstat ex pluribus dictioni- bus expressis vel subintellectis. Et hu iusmõi orõnis iste radi⁹ adinuenit octo principales partes. que sunt nomẽ: ver bũ: participiũ: pronomen: prepositio: ad uerbiũ: interiectio: et cõiunctio: Et prin cipalis pars vꝫ nomen dicit̃ significare sbaꝫ et qualitatẽ: qꝛ significat rẽ ĩ facto esse: siue in esse quieto ꝛ ꝑmanenti. 2ª. pars principalis. s. verbũ significat per modum motus et fieri siue reꝫ in fieri et corrñdet inclinationibus aĩe. Nam aĩa per vim rõnalem est indicatiua: ꝛ ei corrñdet modus indicatiuus. Per ira scibilem ẽ imperatiua: ꝛ ei corrñdet mo dus imperatiu⁹. Per concupiscibilem ẽ optatiua: et ei corrñdet modus optati uus. Subiunctiuus modus corrñdet vtriqꝫ simul irascibili ꝛ concupiscibili. Modus võ infinitiuus ẽ quasi mãlis ad omnes predictos.

¶ Post adinuenit hanc partium cõcor- dantias expressas: puta Si nomẽ ẽ sin gulare vt petrus: quod verbũ sit singula re: vt currit: qꝛ ab vnica sba non egredi tur nisi vnica operatio ꝛ vnicus actus: ideo recte dr̃ petrus currit: nõ currunt: et silr̃ in alijs cõcordãtijs expressis.

¶ Post hec adinuenit ɔcordãtias figu- ratiuas: sicut patet in tot orõnibus fi- guratiuis: in quibus licet verba discor

dent:sensus concordāt:puta dicēdo populus currunt:discordāt hec vba:qꝛ popul⁹ est nūi singularis:ꝛ currunt pluralis:sed qꝛ hoc nomē populus significat plꝛes sbas a quibus possunt egredi plures opatiōes ꝛ actiones:idō conuenienter ei adiungit̄ verbum nūi pluralis qđ est currūt. ¶ Post hec adiuenit incongruitates ꝛ dissonātias ipsius oīonis ꝛ partiū eius:sicut est barbarismus:qui ē viciosa pnūciacio aut scriptio dictiōis cōtra legē romani sermonis:ꝛ fit aut adiectiōe littere:syllabe:et tpis:aut detractione illoꝝ trium:aut mutatione eorūdem triū:aut trāsmutatione eorūdem. Et sic ēt adinuenit Soloecismū ꝛ alias incongruitates grāmaticales:et sic patꝫ quō iste radius fuit mirabilis. Sꝫ iste radi⁹ in multis tenebris īuolutus est.et pessīos mortiferosqꝫ fruct⁹ parturiuit. ¶ P̄ nāqꝫ declinauit ad artē metricam ꝛ ad poesim:narrando facta bellica cum multiplici fictione ad captandā regum ꝛ pn̄cipum beniuolentiā et gratiam:ex quo multa dixere mendacia.

¶ 2.declinauit ad argūmenta in quibus est res non vera : sed tamen verisiļis:sicut sunt argumēta comediarū in quib⁹ licet narretur factum siue res nō vera: tamen verisimilis :et in his parum est vel nihil vtilitatis: Et ideo paulus apostolus admonet Thimotheum ad fugiendū tales fabulas dicens 1 .ad Timo.4. Enutritus in verbis fidei et bone doctrine quam assecutus es:ineptas et aniles fabulas deuita.

¶ 3.declinauit ad Apologos:in quib⁹ nec ē res vera nec verisimilis:sed tamē aliquid allegorice continet: quod ad mores vitāqꝫ pertineat.quales sunt Aesopi fabule:ꝛ alia eiusmōi.

¶ 4.declinauit ad fabulas in quib⁹ nec subest res vera nec verisimilis : sed ad delectationē inuente sunt:ꝛ si ad aliquā vtilitatē:illa minima ē vel nulla:quales sunt fabule Ouidiane de conuersione rerū in res.de quibus pōt dici illud ps. 118. Narrauerūt mihi iniqui fabulationes:sed non vt lex tua.

¶ 5. Declinauit ad turpissima:vꝫ ad opa luxurie describēdo:narrādo adulteria ꝛ incestus:stupra:peccata cōtra naturā:ꝛ ꝛ alias insanias amatoꝝ carnaliū:q̄lia carmīa q̄plurima Ouidij:Martialisꝫ Juuenalis:Catulli: Propertij:quorū fetor replet vniuersum.

¶ 6.Declinauit ad falsissima:vꝫ ad laudes ydoloꝝ:Saturni:Jouis:Martis Apolinis:Ueneris:Mercurij: Diane: Herculis : narrando eoꝝ genealogias incertas ꝛ interminatas : ꝛ eorum deificationes et glorificationes in celo:q̄ oīa sunt sōnia:et magis prestāt materiā ruine q̄ edificationis. Quibus posset dici illud apostoli 1 .ad Timo. 1. Rogaui te vt denūciares quibusdam : ne intenderent fabulis ꝛ genealogijs interminatis:que questiōes prestāt magis q̄ edificationē dei:q̄ est in fide.

¶ 7. Declinauit ad abbomināda videlꝫ ad venerationem ydolorum:exhortando omnes ad eoꝝ culturam: Inuocando ea in principio suoꝝ poematum in auxiliū : iurando per nomen eoꝝ:sicut patet in oībus poetis antiquis . Et hec est abbominatio pessima:qꝛ talia ydola: nedū venerari aut inuocari debent:sed nec per os xp̄iani viri noīari:qꝛ dicit pheta de talibus in persona ecclīe in ps. 15. Non congregabo conuenticula eoꝝ de sanguinib⁹:nec memor nominū eoꝝ per labia mea. Et sic patet quomō hic radius qui est notitia grāmaticalis declinauit ad tenebras:qꝛ non fuit suffultus lumīe fidei:q̄ talibus fabulis nō īnitit. Uñ pastor ecclīe petr⁹ dic 2.petri.1

Non.n.indoctas fabulas secuti:notam fecimus vobis domini nr̄i iesu xp̄i virtutem ꝛ prescientiā:sed speculatores facti illius magnitudinis. Iste radiꝰ male sensit de sermonibus ꝛ vocibus atq͂ orōnibus ꝛ earum congruitate ꝛ condecentia:Uenite ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i:ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De bonis malisq͂ dialetice conditionibus. Ca. 30.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. Quintus radius emanans a vi nostra rōnali quasi a luminoso sole est Dialectica:q̄ est ars artium:scia sciarum:ad om̄es scientias viam p̄bens ꝛ lumē:De qua aliqua sūt cōpendiose declarāda.

¶ 5ꝰ igr̄ radius est Dialectica siue logica que est notitia argumentationū:et correspondet in diuinis secūde persone vꝫ filio:cui appropriatur rō intelligēdi:qꝛ per dialecticā cognoscitur ꝛ distinguit̄ verū a falso.Corr̄ndet etiam intellectui nr̄o in cōparatione ad interpretatiuam v̄tutē:que respicit voces ꝛ earum significata.Correspōdet etiā obiecto qđ habet esse a rōne:qꝛ dialectica est de cōceptibus siue de secūdis intētionibꝰ a rōne causatis.Et ista scientia inuēta est ad inclinandū mentis assensuꝫ.Nā per argumenta et syllogismos mens assentit illis:quibus primo dissentiebat.Et iste radiꝰ fuit mirabilis ꝛ lucidissimꝰ circa decē que adinuenit.

¶ P̄ adinuenit quinq͂ vl̄ia:vꝫ Genꝰ:spes Dr̄ia:propriū ꝛ accn̄s:super quibus firmatur ꝛ fundat̄ totus decursus:et argumētatio logicalis.

¶ 2.Decem coordinationes p̄dicamētales simplicium terminorū:que sūt substātia:quātitas.qualitas :relatio:actio:passio:quando:vbi:situs:ꝛ habitus q̄ sunt fundamentū secundarū intentionū logicalium:ꝛ quiq͂ vniuersaliū p̄dicatoruꝫ: p̄ut sunt intentiones secunde.

¶ 3.Orōnes per se:orōnes per accn̄s:siue eēntiales ꝛ accn̄tales.Orōnes de inesse:ꝛ orōnes modales:q̄ sunt materia prima argumētatiōnū.

¶ 4.Argumētationes siue sillogismos ip̄fectos sicut sunt cōsequētie:entimemata:inductiones. Et p̄fectos quo ad sillogisticā formā reducit:tripliciter ordinando ꝑm illud metricuꝫ vulgareq͂ verbū Barbara celarēt ꝛc. Et ista sūt instrumenta imediatissima ad inquisitionē v̄itatis:ꝛ erroris ꝯfutationē.

¶ 5.Sillogismū demōstratiuū p̄fectissimū qui ē ex p̄ncipijs primis:veris:imediatis notioribus causisq͂ : conclusionibus. cum omnibus suis proprietatibus ꝛ conditionibus.

¶ 6.Sillogismū thopicū procedētē ex principijs p̄babilibus:que talia sūt q̄ꝛ sic iudicant̄ aut ab oībus:aut a pluribꝰ aut a sapientibus: Et circa istū inuenit loca innumerabilia ad arguendū sicut apparet in libris Thopicoꝝ.

¶ 7.Sillogismū sophisticū siue litigiosū p̄cedentēꝫ ex principijs que videntur probabilia : et non sunt : ꝛ omnes eius conditiones ac proprietates sicut claret in libro Elencoꝝ.

¶ 8.Fallacias sillogismi sophistici que fiunt in dictione siue ꝑm dictioneꝫ:que sūt iste:vꝫ Equiuocatio:amphibologia compositio:diuisio:accentus.figura dictionis:que omnes declarantur in p̄mo Elencorum.

¶ 9.Fallacias sillogismi sophistici :que fiunt extra dictionē que sūt iste :vꝫ Fallacia accidētis:secundū quid ꝛ simplr̄ꝛ

contradictionis: consequētia: petitio prīcipij: nō causa vt causa: interrogatio plures vt vna: q̄ omnes declarātur cū suis ꝓprietatibus in li° Elencorū.

¶ 10. Adinuenit modū soluendi sillogismos sophisticos qđ est difficilius: Nā facili° ē tales sillogismos cōponere q̄ꝫ soluere sicut dicit̄ 2. Elencorū. Et adinuenit modū soluēdi aut negādo: aut diuidendo: aut alio mō sicut declarat̄ diffuse in 2. lib Elēcorū. Et sic pꝫ quō iste radius mirabilia penetrauit ꝛ adiuenit Sed q2 nō fuit regulatus a lumine fidei in multas tenebras incidit: et fruct° pestiferos generauit: Nā iste radi° qui erat instrumentū ad inueniendā lucem ꝛ veritatē in omnibus alijs sciētijs factus est instrumentū tenebrarū ꝛ cōfusionis: quia philosophi ꝛ logici suis sophisticis ꝛ subtilibus argumētatiōib° inquietauerūt totū vniuersum: ꝛ pupugerūt corda hoīꝫ inducentes ad ydolatriā et ad alia mala: ꝛ retrahentes a bonis moribus simplices p sua subtilia et sophistica argumēta ꝓbātes vel mundum eē eternū: vel nullā esse dei prouidentiā: vel nullam aliā vitā: vel deū nō curare mortalia: vel nullū infernuꝫ aut paradisum eē: vel deos ymo ydola coli debere: Et de istis logicis figuratiue dr̄ Exo. 8. Sint cynipbes in vniuersa terra egypti: ꝛ oīs puluis v̄s° ē i cynipbes per totā terrā egypti. Cynipbes qui nascuntur ex puluere terre subtili: sunt terreni ꝛ subtiles sensus et argutie seu argumentationes sophistice: que sua subtilitate pungunt corda simpliciuꝫ: et inquietāt a bono pagendo ꝛ inducūt ad malū perpetrandū. Ab istis contentiosis sophisticis docet declinare ꝛ cauere paulus apl's qui dicit ad Thimoteū 2. Noli contendere verbis. Ad nihil.n. vtile est nisi ad subuersionē audientiū. prophana aūt ꝛ vaniloqua deuita. Multum.n. ꝓficiūt ad impietatem: Et sermo eorū vt cancer serpit: Ex quib° est hymeneus ꝛ Phyletus qui a vitate exciderunt dicētes resurrectionē iam factā ꝛ subuerterūt quorūdā fideꝫ: Hec ille. Et isti logici cū suis sophisticis argumētis ꝛ falsis pōnibus fecerūt totū mundū insanire ꝛ ad ydolatriā declinare: et ꝛ ad alios errores pessimos de beatitudine: quousq̄ꝫ dei filius venit in mundū Et per lumē vere fidei quod ip̄e p̄dicauit: ꝛ p suos apl'os predicari fecit: mundū ip̄m lumine v̄o clarere fecit. Et hoc bene figuratū fuit Josue 6. vbi dicitur q̄ ciuitas Hierico clausa erat: atq̄ꝫ munita timore filiorum israel: et nullus egredi audebat aut ingredi. Sed sicut ibi dr̄: Josue direxit exercitū contra eāꝫ et misit añ sacerdotes ferentes archam dñi: et septē sacerdotes cū septem buccinis siue tubis bellicis. Et septē diebus fecit eos circuire ciuitatē clangēdo buccinis. Et die septimo fecerūt septē circuitus circa ciuitatem: ꝛ in septimo vociferante toto populo muri Hierico corruerūt. ¶ Moral'r p Hierico significat̄ ciuitas diaboli. per Josue significat̄ xp̄s: qui cōtra hanc ciuitatē suum direxit exercitū: in q̄ exercitu sunt sacerdotes portantes archā dñi: vꝫ doctores in scribendo: siue legendo in scholis sacrā scripturā exponētes: q̄ recte dicit̄ archa dñi: q2 in ea continent̄ diuina misteria. ¶ Sunt ꝛ alij septē sacerdotes concrepātes buccinis: p quos significātur predicatores clamātes populis iuxta illud Ysa. 58. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuā: ꝛ annūcia populo meo scelera eorū: ꝛ domui Jacob peccata eorū. ¶ Septē buccine sūt septē v̄tutes: que predicant̄ ad destruendū septeꝫ vicia contraria. Septem dies significant

totum temporis decursū: quo xps contra ciuitatē diaboli pugnat: quia per septem dies decurrit omne tēpus. ¶ In septimo die fit septies circuitus: ad innuendū q in septima etate fieri debebat fortior conflict⁹ qui iā factus sit ⁊ incepturus tempore martyꝝ: et adhuc fortior fiet in tēpore antichristi. Et in septimo circuitu corruit Hierico: q2 vltimo conflictu corruet antixps: quem dñs iesus spū oris sui: 2. Thesal. 2. Et ciuitas diaboli: et Raab meretrix sola saluabitur et fiet de ciuitate dei ꝑpter opera mīe q̄ fecit exploratorib⁹. Sed aduertēdū q ciuitas Hierico erat clausa: q2 hic mundus erat obstinat⁹ in pctis: et erat munita ꝯ Josue ⁊ filios israel: q2 hic mundus erat munitus cōtra fidem xpi: ⁊ cōtra bonos mores p argumenta sophistica: per rationales nāles: methaphisicas: et mathemeticas: quibus impugnauit fidē xpi et defensauit ydolatriam. Excusauit peccata arguendo q per influentias celestes homo peccare cogebaī siue benefacere: et q2 iste radi⁹ dialectice erat in eis obscuratus ⁊ tenebrosus: iō arguēdo contra veritatē peccauerūt: et qui fidei lumini nō adheserunt: in pessimos corruerunt errores. De quib⁹ dicē paul⁹ apl's pme ad Thimo. 6. Si quis aliter docet: ⁊ nō acquiescit sanis ꝯmōibus dñi nostri iesu xpi: ⁊ ei que ꝯm pietatem est doctrine: superbus nihil sciēs. sed languēs circa questiones et pugnas verborū: ex quibus oriuntur inuidie: cōtentiones: blasphemie: suspiciōes male. conflictiones hominū mente corruptorū. et qui a veritate priuati sūt: estimātium questū esse pietatem. Et sic patet quomodo hic radius quia non habuit lumen fidei: tenebris multis inuolutus est: et pessimos etiā fructus generauit. Iste radi⁹ male sensit de veritate vocū et sermonū: et de medijs argumētationū et demonstrationū: Venite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē. d. ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De laudabilib⁹ ⁊ vitupalibus Rethorice cōditionibus. Cap. 31.

Venite ascendamus ad montē domini: ⁊ docebit nos vias suas. Viso de dialetica: que circa veꝝ falsumq vsaī: videre restat de Rethorica: q̄ circa elocutionis ornatū ꝑnūciationēq3 negociatur: et est virtutis rōnalis radius sext⁹: de quo plura sunt ordinate notāda.

¶ 6⁹ radius est Rethorica: que est notitia ornādi pronūciandiq3 sermonez ad persuadendū vel dissuadēdum: et ista notitia corrñdet secūde persone in diuinis: cui appropriaī ꝯm fidem ratio intelligendi ⁊ cognoscēdi: q2 per rethoricam cognoscit laudabile a vituperabili ⁊ econuerso. Corrñdet etiā itellectui nostro ꝑut habet vim interꝑtatiuā: q̄ respicit voces ⁊ eaꝝ significata circa q̄ etiam rethorica vsatur. Corrñdet etiaz obo qd̄ habet eē a rōne: q2 rethorica vsatur circa ornatū sermōis: qui a rōne ꝯficit: Et ista rhethorica inuēta est ⁊ fuit ad inclinādū mētis affectū ad aliquid agendū: vel appetēdū: vel respuēdū: q2 per ipaz multotiēs affectus hūanus inclinaī ad appetēdū qd̄ ꝑus respuebat: ⁊ ad respuendū qd̄ ꝑus appetebat. Et iste radius fuit mirabl'is circa ml'ta q̄ adīuenit.

¶ ꝑ Adinuenit modū dicendi ꝑsuasiuū: q̄ vtiē Rethor: qñ apparet in re quā ꝑsuadet. Securitas q̄ ad ꝑsonā: siue q̄ ad corpus: Et vtilitas q̄ ad bona exteriora fortune: Et honestas quo ad animam: siue quo ad mores. Et ad nihil aliud tēdere oꝫ ꝑsuasio ad hoc vt sit iusta.

¶2. Modum dissuasiuũ: quo vtif Rethor: qñ in re quã dissuadet apparet dãnũ quo ad bona tpalia exteriora. Periculũ q̃ ad bona corporalia ꝛ psõe. Inhonestas q̃ ad bona aĩe: et quo ad mores. Alias dissuasio esset iniusta: nisi occurrerit aliquod istoꝝ triũ.

¶3. Modum accusatiuũ: quo vti debet Rhetor ad accusandũ reum alicui⁹ criminis: vel eũ quẽ coniecturaliter nouit reum criminis: vel quez legittime dubitat reũ alicuius criminis. Alias videret iniuste accusare ꝛ illegal'r.

¶4. Modum defensiuũ: quo vtitur rethor ad defendendũ reum siue accusatũ de crimine: vel quod tale crimen vel opus non fecit: Uel si fecit: q̃ nõ male fecit: vel si fecit: quod debuit facere: vel q̃ si fecit potuit facere.

¶5. Modũ laudatiuum: quo vtitur rethor vel ad laudandum bona aĩe. puta virtutem: scientiam: veritatem. Uel ad laudandum bona corporis: puta pulcritudinem: fortitudinem: agilitatem: complexionem: Uel ad laudanduz bona fortune: puta patriam: parentelam: diuitias: dignitates.

¶6. Modũ vituperatiuum: quo vtif rethor ad vituperãdũ. Uel mala aĩe: puta viciũ: ignorantiaz: falsitatem: Uel mala corporis: puta deformitatẽ: debilitatez: tarditatẽ: malam ɔplexionẽ: Uel mala fortune: puta patriã vilez: parẽtelã ignobilẽ: pauptatem ꝛ hmõi mala.

¶7. Exordiũ quod est p̃ambulũ ad sermonẽ: quo vtitur rethor ad captanduz beniuolentiã auditorum quod nõ debz esse nimis prolixũ: nec nimis obscuruz nec nimis exquisitũ: s3 sit tale: vt quasi ɔtineat q̄d est dicendũ.

¶8. Inuẽtionẽ: qua auditores iucunde orõnes auscultant: sicut accidit qñ sub aliqua parabola propositum declaraf. Uel int̃locutores introducũf. Aut ali⁹ nou⁹ modus declarãdi ꝓpositũ iueniẽ.

¶9. Dispõnem: qua rethor ordinate dicẽda ꝓponit. ¶ p̃ distingendo orationẽ ꝛ cauendo a multitudine partium. 2⁰ proponendo factum aduersariũ et confutando: ostendendo rationes eius friuolas. 3. propõnendo partem suam. 4. confirmando illam per rationes. 5. Concludendo.

¶10 Elocutionẽ: que est circa vocabula exquisita et grauia atq3 pulcra. Naz nõ sufficit oratori exordium: inuentio: dispositioq3 pulcra: nisi et ipsa vocabula atq3 verba etiam sint pulcra. Pulcritudo autem nominis est in sono simul et significato: sine tamen ambiguitate. Inusitata verba grauiorem reddunt orõnem: priscis: compositis: fictitijs noĩb⁹ raro vtendũ est.

¶11 Memoriã: qua rethor oĩa supradicta disposita in mente collocauit atq3 reponit: Et cũ tempus orãdi aduenerit: faciliter recolit atq3 ꝓponit. Et ista memoria valde necessaria ẽ oratoribus.

¶12. Pronunciationem: qua vtitur rethor in pronũciando verba ad auditores. Et ista est optimuz in oratore: quia pronunciatio dat venustatem verbis: et grauitatem sententijs: et efficatiam mouendi ipi orationi. Et sic patet quõ iste radius fuit mirabilis ad excogitanduz tot accidentia et conditiones pfecte orõnis. Sed quia iste radius nõ fuit suffultus lumine fidei: ad obscurissimas tenebras conuersus est. et fructus mortiferos generauit. Nam anteq3 diuina lux per incarnationẽ venisset ad homines: rethores mundi hui⁹ mala plĩma psuadebãt: bona dissuadebãt: accusabant iustos: defendebãt iniustos: vitupabãt bonos ꝛ simplices: laudabãt ipios ꝛ astutos: f'm illud ꝓphete: Laudaf pctor in

desiderijs suis: & iniquus benedicitur. Et tantū ista rethorica mūdum occupauerat vt nihil aliud dicerēt regnuȝ dei. Et hoc faciebāt ad aplausum pncipuȝ: vel ad tpale lucrū capescendū. Sed xp̄s adueniens: & cum simplicibus v̄bis predicās: lumine sue v̄itatis istam rethoricā exterminauit. ¶ Figura istoꝝ oratorū loquaciū hētur Exo. 8. vbi dr̄ Ebulliet fluui⁹ ranas: que ingredient domū tuā: & cubiculū lectuli tui. et in domos seruoꝝ tuoꝝ: & in populū tuum. Et ascenderūt rane: operuerūtꝙ terrā egipti Sȝ orāte Moise: īterfecte sūt. ¶ Moralr̄ rane crocitantes: sunt mūdi oratores: et aduocati verbis rethoricis concrepantes. Fluuius ex quo nascūtur est opulentia mūdana: ꝓpter cuius desiderium laborāt rethores in laudādo: vituperando: accusando: defendēdo: suadendo: dissuadendo. Iste rane ingrediūtur in domū & in cubiculuȝ Pharaonis: in domos seruoꝝ: in populum: qꝛ lingue oratoꝝ adulantiuȝ omnia penetrant: et causa lucri oībus adulantur. Sȝ Moise orante extingunt: qꝛ xp̄o predicante exterminati sunt. Unde in huiusmōi figurā legit̄ Josue 8. Qr̄ Josue in monte hebal edificauit altare dn̄o de lapidib⁹ impolitis: quos ferrū non tetigit: & scripsit super lapides Deuteronomiū legis Moisi: & obtulit sup eo holocaustū domino. ¶ Moralr̄ Josue significat xp̄ȝ. Hebal interpretatur aceru⁹ lapidū seu vallis deficiens: aut vetus vorago: & potest significare istum mundū: qui ē vallis miserie cōtinue deficiens. ¶ In hac valle Josue vȝ xp̄s edificauit altare. i. ecclesiā. De lapidibus īpolitis. i. de hoībus rudib⁹ & ornatū rethorice eloquētie nō curantibus: in quibus descripsit simplr̄ legem dei: eā in cordibus eoꝝ inspirando: et eā simplicibus v̄bis: & nō rethoricis p̄dicari fecit. vn̄ dicebāt paulus 1. ad Cor. 2. Ego cum venissem ad vos fratres: veni nō in sublimitate sermonis: aut sapie annūcians vobis testimoniū iesu xp̄i. Non. n. iudicaui me scire aliq̄d īter vos: nisi iesū xp̄ȝ & hūc crucifixū. Et sermo meus: & p̄dicatio mea nō ī persuasibilibus humane sapie verbis: sed ī ostentatione spūs & v̄tutis: vt fides vestra non sit in sapia hoīm: sed ī virtute dei. Et sic potest patere quomodo iste radius: qꝛ non habuit fidei adiutoriū ī tenebris inolutus est: & fructus mortiferos generauit: donec lux vā venit ī mundū. Iste radius male sensit de ornatu sermonis applicans illum ad malū. Et isti tres radij: Grāmatica: Dialectica: Rethorica ꝑsone filij ī diuinis corrn̄dent: cui attribuitur rō intelligendi. Et respiciūt obiectū factū a rōne vȝ orōnem vt congruā: vt veram: vt ornatā. Uenite ḡ ascēdamus ad mōtē. d.

¶ De cōditionibus intellectualiuȝ virtutum & erroribus circa ip̄as. Ca. 32.

Venite ascendamus ad montē domini: & docebit nos vias suas. Uisis tribus radijs spūalibus: qui secundam in diuinis personā effigiant: consequēs est tres alios explanare: qui ꝑsonā tertiā in diuinis: q̄ est spūs sanctus representāt. Quoꝝ prim⁹ ē notitia idustriarum seu v̄tutum ītellectualiū: de quas aliqua sunt breuiter elucidanda.

¶ 7⁹ igr̄ radi⁹ est notitia siue speculatio industriatū seu v̄tutum intellectualiū: que sunt quinꝙ: vȝ sapia: intellect⁹: sciencia: prudentia: & ars: de quibus supra ꝓlixe diximus: Sed notitia harū si sistat

in spe

in speculatione tm̃:pertinet ad logicū: siue methaphisicū:ꝛ sic de ipsis supra determinatū est. Si autem transit in affectum:vel in effectū:sic pertinet ad moralē. Et hoc mō loquimur in hoc loco. Ista notitia harū virtutū corrn̄det i diuinis spiritui sancto:cui ſm fidē attribuitur ordo viuendi:qꝛ hec ỽtutes talē viuendi ordinē respiciūt. Corrn̄det etiā intellectui nostro incōpatione ad virtutē affectiuā ꝛ motiuā:qꝛ hec virtutes intellectuales regulāt vtrāqꝫ. Corrn̄det etiā obiecto qđ hꝫ esse a volūtate:qꝛ respiciunt agibilia:vel factibilia que dirigunt:que a volūtate esse habēt. ¶ Hec notitia virtutū ītellectualiū si transit in affectum:est sapientia:que est cognitio causaꝝ altissimaꝝ ꝛ per causas altissimas:ꝛ includit dilectionē:siue affectuꝫ inquātum ptinet ad moralē.

¶ Si transit in effectū:sic est ars:que est habit⁹ cū vera rōne factiuus et ista includit opus:qđ procedit ab effectu:siue a dilectione.

¶ Si trāsit in media ad opus requisita: sic est prudentia que mediat inter sapiētiam ꝛ artem:ꝛ ordinat media ad op⁹ requisita.

¶ Si ascendit a prudentia ad sapientiā: sic ē ītell'ɤ qui ē cognitio ꝛ notitia p̄ncipioꝝ ꝛ regulaꝝ certaꝝ.

¶ Si descendit a prudentia ad artē:sic est scientia : que est notitia operabilis ꝛ factibilis. ¶ Sed iste radiuꝫ multipliciter obtenebratus est propter defectum luminis vere fidei.

¶ p̄ circa sapiām quia causas altissimas ꝛ primas:puta deum ꝛ intelligētias nō bene cognouit ꝛ multa de ipsis male sensit:puta ꝙ necio cāt:aut nō curat terrena:ꝛ qđ ꝑpetuo moueat ꝛ silia.

¶ 2.circa artē:qꝛ multa supflua ꝛ curiosa in artib⁹ adinuenit que nō sūt nisi ad perniciē aīe ꝛ corpis:sicut pꝫ in arte sutoꝛū:pictoꝛū:fabroꝛū:ludoꝛū:que sunt aīaꝝ ꝛ corpoꝛū ruina.

¶ 3.circa prudentiā:quia de optimo agibili:vꝫ de dilectione dei ꝛ angeloꝛū paꝝ vl' nihilū humana rō dictauit:sicē pꝫ per decursuꝫ phoꝝ nāliū.

¶ 4.circa intellectū:qꝛ tantū adheserūt principijs sciarū nāliū:ꝙ postmodū negauerunt principia fidei supnālia:sicē experientia docuit tpe publicationis euangelice doctrine ꝛ fidei xp̄iane.

¶ 5.circa sciam:qꝛ ratio humana nimis se occupauit i inquirēdis sciētijs. Et ēt inquirendo scias inutiles:suspectas:terrenas:aīales:diabolicas:curiosas. Et supra suam capacitatē arguēdo:disputando:cōtēdendo. Cōtra quos clamat salomon eccl'i.6.verba sūt plurima:ml'tāqꝫ ī disputādo hn̄tia vanitatē:quid necē ē hoī maiora se querere:cū ignorat quid cōducat sibi in vita sua. Et sapiēs eccl'i.3.In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter ꝛ in plurib⁹ eius operib⁹ nō fueris curiosus. Multos.n. supplātauit suspitio illoꝛū : ꝛ in vanitate detinuit sensus illorum. Ex quibus pꝫ qūo iste radius ex defectu fidei obscuratus fuit ꝛ pestiferos fruct⁹ ꝑduxit. ¶ Iste radius male sensit de virtutibus intellectualibus. Uenite ergo ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De cōditionib⁹ moraliū ỽtutū ꝛ de erroꝛib⁹ circa ipsas: Cap.33.

V Enite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Post radiū ꝛ notitiā ītellectualiuꝫ virtutū:sequitur octauus radius : qui est notitia modestiarū ꝛ moraliū virtutū. De qui

dus aliq̄ relatiōe ꝯdigna subscribent.
¶ 8. igitur radius est. Notitia modestiarū: seu virtutū moraliū: que est notitia circa media duarum extremitatū: que sunt vitiose. Ista notitia correspōdet in diuinis spiritui sancto: cui attribuit̄ ꝫm fidem ordo viuendi: quia hee virtutes morales maxime conueniunt ordini bene viuendi. Correspondet etiam intellectui nostro in comparatione ad virtutē affectiuam: siue motiuā: quia hee morales virtutes ꝑ voluntatē ⁊ alias potētias executiuas exercent̄: corrn̄det etiā obiecto qđ hꝫ eē a volūtate: q̄ꝛ tales virtutes sunt opera volūtatis.
¶ Et iste radius adinuenit. 12. medietates inter extrema sibi opposita vitiosa Et distinxit lucē a tenebris: mediuꝫ ab extremis: virtutes a vitijs. vꝫ fortitudinem ab audacia ⁊ timiditate sibi oppositis: Tēperantiā ab intemperantia: ⁊ insensibilitate sibi oppositis. Liberalitatē a prodigalitate: ⁊ auaritia sibi oppositis: magnificentiam: magnanimitatem: amicitiam: mansuetudinem: veritatem: eutrapelliam: iustitiam: affabilitatem: ⁊ modestiā ab extremis sibi oppositis: de quibus inferius latius domino concedente differemus. Et iste radius mirabilis valde fuit indistinguendo tot luces a tenebris: ⁊ tot virtutes a vitijs: sicut patet. 4. ethi. Sed quia non fuit adiutus ⁊ confortatus a vigore luminis fidei ⁊ supernaturalis non perfecte mediū virtutum penetrauit. Qđ pꝫ discurrēdo ꝑ aliqua media.
¶ Nam liberalitas cōsistit in dando mediocriter ꝫm ph̄os quādo opꝫ: quomō oportet: quib⁹ oportet ⁊c̄. ¶ Sed xp̄s cum lumine fidei docuit aliud medium liberalitatis dicēs. Si vis perfectus eē vade ⁊ vende oīa que habes: ⁊ da pauperibus: ⁊ sequere me: ⁊ habebis thesaurū in celo math. 19. Medietas ergo liberalitatis non consistit circa pecunias: puta habere aliqua: nec eius extrema consistunt circa pecuniam: puta omnia vel nimis habere pro vno extremo. et nihil habere pro alio extremo. sed circa appetitum anime: vnde qui appetit hec terrena: siue pecuniā: siue aliud: vt sustentetur: vel suis: vel alienis medium perfectum liberalitatis tenet qđ christus verbo docuit: ⁊ exemplo. Si autē apreciaueris hec terrena: quasi in eis sit felicitas: vnū extremū ē. Si aspernis vt execrabilia ⁊ ꝓphana. aliđ extremū ē. Radi⁹ ḡnālis nō perfecte mediū virtutis penetrauit.
¶ Philosophus dicit ꝙ debet magnanimus honores sibi condecentes appetere ꝫm mediocritatem requisitā. Sed christus cum doctrina fidei dicit oppositum. Exemplo quādo aufugit sciens ꝙ volebant ipsum facere regem Jo. 6. Et verbo quando dixit math. 23. Uos autem nolite vocari rabi: nec vocemini magistri: q̄ꝛ quicūq̄ se exaltauerit: humiliabit̄: ⁊ qui se hūiliauerit: exaltabit̄.
¶ Philosophus dicit tēperatus est qui ab alienis vxorib⁹ abstinet: christus dicit. ¶ Sunt eunuchi qui se castrauerūt propter regnum celorum: quī potest capere capiat math. 19.
¶ Ph̄s diceret amicis oportet bn̄facere. At inimicis male facere: sed xp̄s dicit math. 5. Diligite inimicos vestros bn̄ facite hijs qui vos oderūt: ⁊ orate ꝑ ꝑsequentibus ⁊ calūniātibus vos. Et sic patet quomō iste radius: q̄ꝛ caruit adiutorio fidei illuminātis: non perfecte penetrauit nec iuenit mediū ꝟtutū. Et sic iste radius impfecte sensit de virtutib⁹ moralib⁹ ⁊ eorū medijs. Uenite ḡ ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De cõditionibus politicarũ ṽtutũ τ ḋ erroꝛib⁹ circa ipsas. Cap. 34.

Venite ascendamus ad monteȝ domini τ docebit nos vias suas. ¶ Viso q̃lr vis nostra rõnalis destituta huic fidei in moꝛalibus ṽtutib⁹ errauit: videre supest: q̃lr ẽt ĩ politicis caligauit. De quib⁹ aliq̃ sunt oꝛdinate vidẽda.

¶ 9. igitur ramus est notitia iustitiaruȝ: siue virtutũ politicarũ τ ciuiliũ: que respicit moꝛalis ẜm dictamẽ legũ politicarũ. ¶ Ista notitia coꝛrñdet in diuinis persone spũs sancti: cui ẜm fidẽ attribuitur oꝛdo viuẽdi: quẽ respiciũt virtutes politice et legales. Coꝛrñdet intellectui nostro in cõparatiõe ad virtutem affectiuã τ motiuã: per quas execuntur ṽtutes politice. Coꝛrñdet ẽt obiecto qḋ hȝ esse a volũtate: qꝛ ṽtutes sũt effectus ipsius volũtatis. Et iste radi⁹ fuit valde luminosus: qḋ apparet pp̃ q̃tuoꝛ mirabilia que adinuenit.

¶ P̃ nãq̧ adinuenit ritũ colendi sine honorãdi deũ. Nã oẽs veri phi radio isto excũte a vi rõnali cognouerũt vnũ soluȝ deũ eẽ colenduȝ. Et iõ socrates: qꝛ prohibebat sacrificiũ fieri appolini iterfectus fuit vt fertur: cũ coleret vnũ deuȝ. Et plato suasit sibi fugã: cui socrates inquit. Absit vt negẽ veritatẽ quã asserui. Et iõ plato non interfuit moꝛti eius erubescens ꝙ suasisset sibi fugã vt volunt aliqui τ in h̃ radio cõsenserũt oẽs veri philosophi ꝙ vn⁹ deus est venerandus τ colẽdus. Et iõ dixit phs qḋ ille ẽ dignus pena qui dubitat: An de⁹ sit venerãdus: cũ sit de dictamine iuris nãlis scripti in coꝛde humano.

¶ 2. adinuenit foꝛmã ꝯuiuẽdi q̃ in duobus consistit: vȝ qḋ tibi nõ vis fieri: non facias alteri. Et qḋ tibi vis fieri: facias alteri. Et hec duo sunt scripta in coꝛde hoĩs τ negari nõ p̃nt. Ex hijs duobus emanant oẽs leges politice: τ ciuiles: τ oẽs canones: in quib⁹ continet̃ foꝛma τ regula cõuict⁹ humani siue cõuersatiõis ciuilis τ politice. Et has oẽs leges adiuenit hic radius emanãs a vi rõnali: ex quo pȝ q̃ mirabilis fuerit hic radi⁹ ĩ inueniendo tot leges atq̧ statuta apud romanos: grecos: hebꝛeos: aliasq̧ natiões q̃ plurimas.

¶ 3. adinuenit noꝛmã τ regulã p̃sidendi: qual̃r videlȝ p̃nceps esse dȝ in se: q̃l̃r se habere dȝ erga populũ. τ qualiter populus erga p̃ncipẽ: sicut pȝ diffuse in libꝛis politicoꝛũ. Qualiter excellentes in virtute debent dominari. 3. poli. Q̃uo princeps debet viros egregios sibi p̄ familiaritatem cõiungere et plebẽ ac populum p̄ fauoꝛeȝ τ gratiã in suo obsequio retinere. 5. poli. Q̃uo ciuitas sit gubernãda p̄ vnũ regẽ. Q̃uo p̄ optimateȝ τ plures: Q̃uo p̄ populares: sicut patet in. 3. 4. τ. 5. poli.

¶ 4. adiuenit cẽsurã iudicãdi oñdẽs τ distinguẽs quid ḋ q̃cũq̧ re politica τ ciuili sit iudicãdũ q̃ ad p̄sonas: q̃ ad res: τ q̃ ad modũ agẽdi: sicẽ pȝ ĩ toto ḋ cursu legũ ciuiliũ: τ libꝛoꝝ politicoꝝ: q̃ oĩa radi⁹ iste a vi rõnali p̄cedẽs adiuenit τ oꝛdinauit. Ex quib⁹ pȝ quã mirabilis fuit radi⁹ iste: qui tot leges statuta: plebiscita. τ decreta: iustitiasq̧ legales iuenit: digessit: disposuit: atq̧ oꝛdinauit. Sed qꝛ iste radius nõ fuit adiutoꝛio fidei roboꝛatus in multis errauit.

¶ P̃ quia philosophus in. 7. politi. suadet legislatoꝛibus anteuenire fetus ne cõcipiantur: siue impedire ꝯceptionẽ filioꝝ ad euitãdã nimiã multitudinẽ in ciuitatibus. Sed fides clamat hanc rẽ detestabileȝ esse τ deo odiosam Gen. ca. 38.

vbi scribitur qd dns percussit onam filium iude qui rez detestabilem faciebat: qz semen fundebat in terram: ne liberi fratris noie nascerentur: ergo radius iste male suasit et contra fidem.

¶ 2. qz phs in. 6. poli. suasit legislatorib⁹ nihil orbatum nam ee educandum. Sed deus clamat ad oppositum dicens. Exo. 23. insontem et iustum non occides: qz aduersor impium: Et xps et apostoli miserti sunt claudorum: cecorum: aridorum: leprosorum et mutorum: qui a natura erant mirabiliter orbati atqz percussi: et sanauerunt eos. ergo sunt educandi non necandi.

¶ 3. qz iudices qui causas terminare deberent sm leges: pp munera excecantur: et iudicant iustum iniustum: et iniustum iustum: contra qd clamat radius fidei. Exod. 23. Nec accipies munera que etiam excecant prudentes et subuertunt vba iustorum.

¶ 4. qz aduocati pp lucrum occultant veritatem: defendunt iniustitiam: et cause que cito deberent terminari pp allegationes falsas: palliationes: subtilitates et contradictiones fiunt immortales et infinibiles donec nigrum in candida vertant et in nigra candidum. ¶ Unde bene figurati sunt Apo. ca. 16. Uidi de ore draconis et de ore bestie: et de ore pseudo pphete exire spiritus tres immundos in modum ranarum. Sunt enim spus demoniorum facientes signa. Isti spiritus immundi sunt aduocati qui exeunt de ore inferni: de ore diaboli: et de ore antichristi: sunt in modum ranarum: qz clamoribus aerem implent impugnando veritatem. Dicuntur esse tres pp tria: que in suis allegationib⁹ dicunt: quibus iniustitiam sustinent et defendunt. vz. falso iure addendi: vel diminuendi: vel immutandi: ecce illa tria. Dicitur qp faciunt signa: qz isti aduocati per hec tria faciunt signa: que de⁹ nec pot: nec vult facere. s. De iniustitia iustitiam: et econuerso de iustitia iniustitiam: ergo iste radius: qz non fuit a lumine fidei roboratus: in multis tenebris inuolutus est et pestiferos fructus generauit. ¶ Iste radius male sensit de virtutibus legalibus et politicis. Et isti nouem radij originem trahunt a prima luce que est deus: qui aiam intellectiuam per nale lumen ad hec oia penetranda illustrauit. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De notitia ydearum et erroribus circa ipsas. Cap. 35.

V Enite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. Ultimus radius emanans ab itellectu versatur circa rones eternas et ydeas existentes in mente diuina. De quarum notitia et errore plurima non min⁹ vtilia qz subtilia subscribuntur.

¶ 10. igitur radius e notitia ronum eternalium: siue ydearum in ipso deo et in mente diuina: que notitia vocatur intellect⁹ adeptus. Que est vltima et pfectissima notitia: ad quam possit humana intelligentia via nali conscendere. Ad quam iste radius mirabili processu puenit: ascendendo gradatim: prio a sensibilibus: que exteriori sensu pcipiuntur: ascendit ad imaginabilia que iteriori sensu comprehendunt: ab imaginabilib⁹ ad ronabilia. s. qdditates abstractas que rone colligunt: a ronabilibus ad intellectualia ifima vz ad cognitionem aie ronalis que est piuncta cum corporalib⁹: ab itellectualib⁹ ifimis ad itellectualia suma vz ad subas sepatas: siue ad angelos inquantum sunt motores celorum et gubernant ista iferiora. Deinde vt conuertuntur ad deum: siue ad pmam cam: in

quã tendunt vt amatã ꝛ desideratã: ꝛ oĩa ad ipsã reducant tãq̃ ad vltimũ fines. Deinde ascẽdit ab oĩbus effectibꝰ ad ipsã primã cãm: et considerauit ꝛ cognouit eã vt est ens pͥmũ: ens simplex: ens purũ: ens fixũ: ens absolutũ: ens pfectũ: sicut effectus sunt ens secũdariũ: cõpositũ: pmixtũ: variatũ: alligatum: ꝛ diminutum. et sic puenit ad cognitionẽ ipsius prime cause: inquãtũ est causa efficiens: siue pͥncipiũ oĩum. ratio exẽplaris oĩum ꝛ finis oĩũ. Et ista notitia vocatur itellectꝰ adeptus. que est sũma notitia possibilis anime intellectiue p viã nãlem: et qꝛ pͥncipiũ respicit potẽtiã productiuã: ratio exẽplaris sapiam speculantẽ. finis bonitatẽ terminãtẽ. per ista tria peruenerũt ad cognitionẽ potentie. sapie: ꝛ bonitatis prime cause: et sic pꝫ q̃ mirabilis fuit radius iste qui tã alta penetrauit. ❡ Sed hic radius qꝛ secũ fidei lumen non habuit: in grauissimã caliginẽ icidit et errores pessimos atq̃ mortiferos generauit.

❡ Nam lꝫ antiqui phĩ cognouerint deũ vt cãm ꝛ finẽ oĩũ ꝛ vt exemplar rerũ sicut plato qui ꝫm aliquos ydeas in mẽte diuina posuit: q̃ sunt exẽplaria rerũ fiendarũ: Et etiam posuit deũ genuisse siue produxisse mũdũ: vt pꝫ pͥ celi ꝛ mũdi: ꝛ pp seipsũ tanq̃ pp finẽ produxisse. Tamẽ aliqui excecati: ꝛ a luce veritatis diuisi negauerũt deũ esse cãm exẽplarem rex ꝛ negauerũt ipsũ in se habere exẽplaria siue ydeas rerũ fiendarum ꝛ sic iciderũt in primũ errorem: ꝛ princeps huius opionis fuit Arist. qui in multis locis execrat̃ ꝛ ipugnat ydeas platonis: sicut patet in pͥ ethi. vbi dicit ꝙ ydea nõ põt esse sũmũ bonũ: ꝛ multas rõnes facit: q̃ nihil valent ꝛ comẽtator eas soluit. et in. 7. meth. ꝛ in. 12. maxie impugnat ꝛ negat ydeas esse in mẽte diuina. vñ dicit qͦ deus solũmodo nouit se ꝛ nõ intelligit aliud a se.

❡ Ex quo icidit in ꝫm errorẽ qꝛ posuit qͦ nullũ particulare cogñscit: qꝛ si nõ hꝫ rerũ ydeas: nullã rem aliã a se cognoscit cũ ydea sit cognitio rei fiende.

❡ Et ex hoc sequitur tertius error vꝫ ꝙ deus non hꝫ prescientiã nec prouidẽtiã rerũ: cum nõ habeat in se rex ydeas siue rõnes p q̃e ipas cognoscat.

❡ Ex quo sequit̃ q̃rtꝰ error ꝙ oĩa fiant a casu: vñ dixerũt arabes ꝙ oĩa fiunt ꝫm fatũ seu dispositionẽ fatalem qꝛ intelligentie mouentes orbes sunt cause oĩũ necessarie.

❡ Ex hoc sequitur quintꝰ error vꝫ ꝙ nõ sint demones nec ifernus: nec pena: nec gloria siue beatitudo post hãc vitã. Si enim ille intelligentie mouent nõ errantes: nihil est dignũ pena vel inferno: vñ ꝛ Aristoteles nũq̃ posuit demonẽ. nec beatitudinem post hanc vitam vt videtur aliquibus.

❡ Ex hoc sequitur sextus error vꝫ ꝙ mundus est eternus: sicut videt̃ dicere Aristoteles: qui ꝫm oẽs doctores grecos: vt Gregoriũ nisenũ: Gregoriũ nazãzenũ: damascenũ: basiliũ ꝛ cõmẽtatores oĩũ arabũ hoc sensit: ꝛ verba sua sonare videntur et nũq̃ iuenitur qͦ dixerit mundũ habuisse principiũ vel initium. ymo redarguit platonẽ: qui posuit mũdum habuisse principiũ ꝛ fuisse genitũ: sicut pꝫ in pͥ ꝛ. 2. de celo ꝛ mũdo.

❡ Ex isto sequit̃ septimꝰ error vꝫ ꝙ cũ hoĩes fuerint infiniti: aĩe erunt infinite i actu: qͦ est impoĩe: vel ꝙ aĩa est corporalis ꝛ cũ corpore moritur vl' ꝙ aĩa trãsit de corpore in corpus: vl' qͦ intellectꝰ sit vnicus in oĩbus: qui error ꝫm aliq̃s attribuitur aristoteli ꝛ sequacibus. Ex quo sequitur ꝙ post hanc vitam nõ est felicitas nec pena.

¶ Ex istis sequit̃ octauꝰ error peior po-
ribus: q2 cũ plurimi sapientes ꝯm mũ
dum videntes aristotelẽ tm̃ fuisse ⁊ tã
vera i aliis dixisse: credere nõ pñt quin ⁊ i
his bñ dixerit: ⁊ sic ifiniti post ipm̃ cur
rũt ad ifernũ. Et hꝰ pp eoꝝ icredulita-
tẽ: q2 ꝓphetis ꝑntibꝰ xp̃m vẽturũ qui ẽ
veritas eẽntialis: nec aplĩs ꝑntibꝰ xp̃m iã
venisse credere voluerũt. Et iõ dicẽtes
se eẽ sapiẽtes stulti facti sũt ⁊ deꝰ tra-
dit eos i reprobũ sensũ: vt faciãt ea q̃ nõ
cõueniũt repletos oĩ iniquitate: malitia:
fornicatiõe. ad Ro. 1. O errorẽ pessimũ
O errorẽ vere diabolicũ ⁊ a diabolo se-
minatũ. Negationẽ dico ydeaꝝ i mẽte
diuina ex q̃ secuta sũt tot mala o Aristoteles
miserrime: tu negãdo ydeas i mẽte di-
uina ⁊ ꝯdicẽdo magr̃o tuo qui forsitan
clariꝰ ista itelligebat: ꝑclusisti tibi viã ve
ritatis ⁊ virtutũ atq3 salutis. Et factꝰ es
cecorũ dux cecꝰ: errorũq3 magr̃. Nã ex
vno icõueniẽti dato secuta sunt multa.
¶ Sz hũc errorẽ eliminat radiꝰ fidei:
qui dicit deũ ab et̃no an̄ mũdi ꝯstitutio-
nẽ oĩuz ydeas i mẽte habuisse ⁊ cog̃uis
se ⁊ p̃sciuisse ⁊ p̃destinasse. Vñ paulꝰ ad
Ro. 8. Quos deꝰ p̃sciuit ⁊ p̃destinauit
ꝯformes fieri ymagini filij sui. Quos p̃
destinauit hos ⁊ vocauit. quos vocauit
hos ⁊ iustificauit: quos autẽ iustifica-
uit. illos ⁊ magnificauit. Ex hijs verbis
aplĩ pꝫ qũo deꝰ ab eterno habuit ideas
oĩuz i mẽte: qũo hꝫ p̃sciam ⁊ ꝓuidẽtiã
mũdi: qũo pꝰ hãc vitã ẽ btĩtudo: q2 ad
illã vocauit nos: qũo mũdꝰ nõ ẽ et̃nus:
qũo nõ est vnicꝰ itellc̃us: q2 q̃sdã p̃desti-
nauit ad gl̃iaꝫ: q̃sdã nõ. Et idẽ aplĩs ad
ephe. c. 1. Elegit nos an̄ mũdi ꝯstõnez: vt
essemꝰ sc̃ti ⁊ imaculati incõspectu eiꝰ in
charitate: qui p̃destinauit nos i adoptio
nez filioꝝ p iesũ xp̃m i ip̃m ꝯm ꝓpositũ vo
lũtatis sue i laudẽ gl̃ie gr̃e sue: O fidez
mirabilez O fidẽ venerabilez ⁊ amabi
lem q̃ tot errores amouisti ⁊ fideles in
viaꝫ veritatis ⁊ salutis direxisti: O aĩa
mea iquãtũ debemꝰ deo ⁊ dño nr̃o iesũ
xp̃o qui nos sue ioffuscabil' lucis radio
ꝑfudit: ⁊ in gremio sue clarissime fidei
gñauit. Ex istis dcẽꝫ radijs aĩa cõtẽpla
tiua colligere pt̃ quãte dignitatis sit vis
rõnalis aĩe itellectiue q̃ tã nobiles fru-
ctus gñauit. Sz verius cõphẽdere cõte
dbilitatis ex se sit ad eterna cõsequẽda
⁊ quãte excellẽtie atq3 magnificẽtie sit
xpiana fides q̃ vbi rõ succũbit ⁊ caligat:
firmissima permanet ⁊ irradiat. Et hic
possꝫ fieri sermo optimꝰ in cõmẽdatiõe
sãctissime fidei. Venite ẽ ascẽdamꝰ ad
mõtẽ dñi ⁊ ad domũ dei iacob.

¶ De sex radijs fidei vim rationalem ad
diuinitatis notitiam mirabiliter suble-
uantibus. Cap. 36.

V Enite ascenda
mus ad mõtez dñi ⁊ docebit
nos vias suas. Vidimꝰ qũo
vis rõnalis cũ radijs luminis nãlis ascẽ
dit. et qũo in multis pp fidei defectum
caligauit ⁊ enormit̃ errauit. Nũc ordi-
nate videre supest q̃lr vis rõnalis cũ ra
dijs fidei sup oẽꝫ nãe facultatẽ mirabi
liter ⁊ incõpabil'r eleuat̃: ipsa rõne nãli
deorsuz ceca remanẽte. Sũt aũt duode
cim radij fidei q̃ sũt fũdamẽta ois vir
tis. ois pfectiõis: ⁊ ois btĩtudinis: Sine
istis ois auris audiẽs nõ pcipit: ois ocu
lus vidẽs nõ itelligit. ois itellecꝰ itelli-
gens nõ cognoscit. et oẽ cor excecat̃ in
caligine terrenorũ ⁊ rõnũ nãliũ. ¶ Fun
damẽtũ istoꝝ radiorũ fidei hr̃ ysa. c. 6.
Ubi dicit ꝓpha. Vidi dominũ sedẽtez
sup soliũ excelsuz ⁊ eleuatũ ⁊ plena erat
domus a maiestate eiꝰ. Et ea q̃ sub ip̃o
erãt replebãt tẽplũ: seraphin stabãt sup
illud. Sex ale vni ⁊ sex ale alteri. Dua-

duo velabāt faciē ei⁹ ꝛ duab⁹ velabāt pedes ei⁹ ꝛ duab⁹ volabāt: et clamabāt alt᷑ ad alteꝝ ꝛ dicebāt: sāct⁹: sāct⁹: scrūs dñs deus exercituū: plena est oīs terra gloria ei⁹. Et cōmota sūt supliminaria cardinū a voce clamātis: ꝛ dom⁹ repleta ē fumo. ¶ Jsta visio q̄ pph̄a videt dñz sedētē sup soliū excelsū ꝛ eleuatū. ē irradiatio fidei xp̄iane: q̄ p credulitatē ascēdit ad cogſcēdā beatissimā trinitatē eleuatā ꝛ excelsā: sup̄ potētatē humane rationis: ꝛ ad itelligēdā xp̄i humanitatē ab ipsa diuitate assūptā ꝛ ad dei dexterā in celis sedētē in solio diuinitatis excelso. Jn hijs duob⁹ cōtinet̄ tota catholica fides. ¶ Huic fidei reddūt testimonium duo seraphin: qui iter oēs spūs celestes sūt altissimi q̄ȝ fides est de itelligibilib⁹ altissimis cetera oīa itelligibilia trāscēdētib⁹. ¶ Un⁹ seraphiz reddit testimoniū de articulis fidei ptinētib⁹ ad diuinitatē q̄ȝ clamat ter: sanct⁹: scrūs: scrūs: ꝛ semel dñs deuz exercituū: q̄ȝ in diuitate sūt tres psone ꝛ vna eēntia vnūq̄ȝ dñū. ¶ Alt᷑ seraphim reddit testimoniū ď articulis fidei ptinētib⁹ ad hūanitatē xp̄i q̄ȝ clamat ter: scrūs: scrūs: scrūs. Et semel dñs de⁹ exercituū: q̄ȝ i xp̄o sūt tria scā: scm̄ corp⁹: scā aīa: scā diuinitas: ꝛ vnica psona q̄ ē xp̄s. ¶ p̄m⁹ seraphim clamat p q̄d significat̄ admiratio ď trinitate ꝛ vnitate i diuinitate. Nā admirabile valde est quō in deo sit distinctio psonarum cū vnitate essentie: per quam vnitatez psone sunt coessentiales: cosubstātiales: coeq̄les ꝛ coeterne. ¶ 2. seraphim clamat p q̄d significat̄ admiratio de trinitate naturarū in vno supposito xp̄o. valde.n. mirabile est quomō supremū sit cōiūctū cū infimo.i. diuinitas cū carne terrena sine depssiōe. primū cū vltimo sine inouatiōe: simplex cū cōposito sine compositione. Jsti duo seraphin hn̄t duodecim alas: q̄ significāt duodecim fidei radios i altū vim rōnalez eleuātes ad credendū sex articulos ad diuinitatē: ꝛ sex ad humanitatem christi pertinentes: qui omnem facultatem rationis humane trāscēdūt. De quib⁹ ordinate videndū ē: ꝛ p̄ de sex alis p̄mi seraphim. ¶ p⁹ ala quā habet primus seraphim ad caput suum in latere dextro est notitia seu credulitas patris eterni ꝛ īgeniti in diuinis. ¶ Nam licet philosophi sicut ꝛ christiani credant vnum esse deum verum: tamen catholici credunt ipsuz deū esse patrem eternum ꝛ ingenitum: filiū sibi coequalem generantez ꝛ coeternū. Hanc notitiam confitetur se habere ecclesia catholica quādo dicit in symbolo. Credo in vnum deum patrem omnipotētez. Et de isto patre reddit testimonium testamentum vetus in p̄s. 88. dicens. Jpse inuocabit me pater meus es tu: deus me⁹: ꝛ susceptor salutis mee. Et testamentum nouum dicens Joh. 5. Sicut pater habet vitam in semetipso sic dedit ꝛ filio vitam habere in semetipso. ¶ Qꝛ iste pater genuerit filium. ipsemet testatur dicens per Ysa. capi. 66. Nunquid ego qui alios parere facio: ipse non pariam dicit dominus. Si ego qui generationem alijs tribuo: sterilis ero ait dominus deus tuus. ¶ Qꝛ genuerit ab eterno: ipsemet testatur in p̄s. 109. dicens. Ex vtero.i. ex memoria fecunda ante luciferum.i. ante mundi creationem ꝛ ab eterno genui te. ¶ Qꝛ genuerit filium sibi coequalem testatur ipsemet filius dicens Joan. 5. Non potest filius a se facere quicquam nisi quod viderit patrē facientē. Quecunq̄ȝ enim ille fecerit. hec ꝛ filius similiter facit: ergo est ei coequalis. Hec notitia transcendit omnē humane rationis facultatem: q̄ȝ ratio naturalis ad

tiam altaz cognitionez nō ascēdit: ꝛ licet mercurius termegistus cognouerit patrez ĩ diuinis generātē filiū cū dixit monas monadez genuit.i.pr̄ filiū: tn̄ ad hāc cognitionez puenit vel p doctrinā: quia fuit instructus ab aliq̄ fideliul' p diuinā inspirationez subleuātez nāz sicut dicit Alex. d̄ ales in p̄ma pte.q.2. ꝛ nō per rationez nālē. Et iō hn̄ ista pria notitia significaᵗ p alam: qꝛ sicut ala subleuat a terra corpora auiū: sic notitia fidei subleuat aīaz ad credēdū ea: que sūt supra nālem rōnem. ¶ Sed aduertēdū q̄ nō solū dr̄ ala sed seraphica.i.ardens: quia ista notitia ꝛ credulitas nō solū dꝫ eleuare intellectū ad credendū deū patrem oīpotentez: sꝫ ēt eleuare dꝫ volūtatem ꝛ affectū ad ip̄z sup oīa diligenduz: cuz sit obiectū nr̄e dilectiōis qd̄ amaᵗ: ꝛ hꝫ in se rōnez sue dilectiōis vꝫ essentiā que ē infinite bonitatis: sicut dicit sco. in plogo sn̄iarū.q. de praxi. Hoc est ergo primū fundamentū fidei xp̄iane: supra qd̄ aīa deuota: que cupit ad pfectū puenire: dꝫ ĩmobiliter adherere p ĩtellectū firmiter credendo: ꝛ ĩmobiliter stabiliri p affectū ꝛ volūtatē diligēdo.

¶ 2. Ala que est in latere dextro p̄mi seraphim ꝛ ĩ medio. est notitia: seu credulitas filij vnigeniti a solo pr̄e coeterni: coequalis ꝛ ꝯsubstātialis. ¶ Hāc notitiā cōfiteᵗ se hr̄e ecclesia catholica: qn̄ dicit in symbolo: credo in iesuz xp̄m filiū ei⁹ vnicū dn̄m nostruz. ¶ De isto filio ꝛ ei⁹ eterna gn̄atione redit testimoniū vetus testm̄ dicēs in ps̄o.2. Dn̄s dixit ad me filius me⁹ es tu ego hodie genui te: Hodie.i. ab eterno: siue ĩeternitate q̄ ē dies vnica successionē nō habēs: ꝛ nouū testamētū dicente ipso eterno pr̄e math. 17. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹: in quo mihi bn̄ cōplacui ipsuz audite: Coeq̄litatē ꝛ ꝯsubstātialitatē filij cū patre demonstrat ipse fili⁹ dicens Jo. 10. pater me⁹ qd̄ dedit mihi.s. essentia diuina mai⁹ est oīb⁹: ego et pr̄ vnuz sumus: ꝛ Jo. 5. Sicut.n. pater suscitat mortuos ꝛ viuificat: sic ꝛ fili⁹ quos vult viuificat. ¶ Ad hāc notitiā rō humana ascēdere nō pōt p rōnes nāles. Et lꝫ Auicena in 9. metha.c.4. posuerit deū siue cām primam pducere intelligētiā primā p intellꝰum: nō tn̄ in eadē nā numerali ꝛ idiuisa: sicut fili⁹ pducitur in diuinis in vnitate nāe. Et positio illa Auicene est falsa: ꝛ catholice fidei ꝯtraria: sicut dicit Scot⁹ in.2.di.3.q.7. ¶ Licet etiā phs. 12. metha. loq̄tur de ĩtellectione ꝛ notitia diuina: nūq̄ꝫ tamen dicit illaz esse productā: ꝛ psonaliter distinctā a pducēte: nec ad eius notitiā ptingere potuit. Un̄ cōgrue signatur p alā seraphim: qꝛ sicut ala eleuat corpora auiū supra terrā: sic notitia fidei eleuat aīas credentiū supra oēꝫ facultatez terrene ꝛ nālis rōnis. ¶ Sed ista ala est seraphica.i.ardens: qꝛ nō solum ducit in notitiā filij dei vnigeniti: sꝫ etiaꝫ in eius dilectionē feruidā ꝛ ignitā. Et nō solū eleuat intellectū ad credēdū dei filiū: sed etiā ad ipsum ardentissime diligēdū. cū sit obiectū nostre dilectionis: sicut dicit Sco. in prologo sn̄iarum q.4. qꝛ est psona diligibilis ĩcludēs rationē sue diligibilitatis: vꝫ essentiā diuinaꝫ q̄ est bonū infinitū. ¶ Hoc ē sꝫ fundamētū fidei supra qd̄ aīa contēplatiua dꝫ firmiter radicari indubitabiliter credēdo. et ĩmobiliter stabiliri diligendo cordialiter filium dei viuētis xp̄m iesū dn̄m nostrum.

¶ 3. Ala q̄ est in latere dextro p̄mi seraphim ꝛ ĩ ymo: est notitia seu credulitas spūs sancti a pr̄e: ꝛ filio pcedētis ꝛ spirati. ¶ Hāc notitiā se hr̄e cōfiteᵗ eccl'ia catholica: qn̄ canit ĩ symbolo. Credo in spm̄ scm̄ dn̄z ꝛ viuificātē: qui ex pr̄e fi

lioq; pcedit. ¶ De isto spu scto redit te stimoniū testm̄ vet⁹ dicēs Sap. p̄. spūs .n. sct⁹ disciplīe effugiet fictū. Et testm̄ noui dicēs Jo. 14. paraclit⁹ autē spūs sanct⁹ quē mittet pr̄ i noīe meo ille vos docebit oīa. ¶ De ei⁹ pcessiōe a pr̄e ꝛ a filio sic redit testimoniū ipse fili⁹ dicens Jo. 15. Cū venerit paclit⁹: quē ego mittā vobis a pr̄e: spm̄ vitatis qui a pr̄e pcedit: ille testimoniū phibebit de me: vbi dat itelligē: qd̄ cū fili⁹ dicat mittere spiritū sctm̄ ad ex̄: ip̄z ēt pduē ad itra. Nā s̄z Augu. li. 4. de trinitate. c. 20. ꝛ Sco. i p̄ di. 14. pbabile est q̄ mittere psonā diuinā ad ex̄: cōueniat illi psone q̄ ipaz pducit ad itra. Cū g̃ fili⁹ dicat mittere spiritū sctm̄ ad extra: signū ē qd̄ pduē ad itra: ꝛ Jo. 16. Dicit fili⁹ dei de spū scto: Ille d̄ meo accipiet ꝛ annūtiabit vobis: spūs sctūs accipit d̄ eo qd̄ est filij: q2 pducit ab eo: ꝛ ab eo accipit ēentiā diuā: ꝛ oīa q̄ h3. Et istā pductionē spūs scti a pr̄e ꝛ filio simul d̄clarat egregie doctor subtilis Sco. i p̄ di. 12. q. 2. ¶ Ad hanc notitiā spūs scti nō ascēdit itell's humanus p rōnē nālē: s3 oīs rō nālis d̄ ē illd̄ act̄. 19. Neq; si spūs sctūs ē audiuim⁹. ¶ Et l3 mercuri⁹ termegist⁹ dicat monas monadē genuit: ꝛ ardorē pcedentē i. spm̄ sctm̄ ab vtroq; emanātē: tn̄ h̄ habuit vel p doctrinā alicui⁹ fidelis vel p diuinā ĩspirationē subleuantez nām s̄z Alex. de ales in pria pte. q. 2. vn̄ ista notitia: seu credulitas cōgrue notat̄ p alā: q̄ a terra subleuat corpa auiū: q2 credulitas a rōne nāli subleuat mētes fideliū ad credēda celestia ꝛ supnālia. Et congrue d̄r ala seraphica: q2 non solū leuat credēdo: s3 ēt diligēdo. Et nō solū illuminat itellectū ad credēdū i spm̄ sctū: s3 etiā volūtatē ad ipsuz ardētissime diligendū: cū sit obiectū nr̄e dilectiōis rōne bonitatis ĩfinite quā icludit s̄z Sco. in plogo sniarū. q. 4. ¶ Hoc est tertiū fūdamētū fidei xp̄iane: supra qd̄ oīa cōtēplatiua d3 firmiter radicari p credulitatez: ꝛ imobiliter adherere per ardētissimā dilectionem spiritus sancti gloriosi atq; benedicti.

¶ 4. Ala q̄ est in latere sinistro p̄mi seraphim ꝛ in sūmo: est notitia qua fideles credūt deū eē creatorē celi: ꝛ t̄re: visibiliū oīuz atq; iuisibiliū. ¶ Hāc credulitatez ꝛ notitiā h̄re se demōstrat ecclesia catholica: qn̄ dicit creatorē celi ꝛ terre: visibiliū oīuz atq; iuisibiliū. Et ista ala corrn̄det p̄ᵉ: q2 creatio attribuit̄ patri: q2 oīpotēs est: vn̄ dic̄ eccl'ia patrē oīpotentez factorē celi ꝛ terre: visibiliū oīuz ꝛ iuisibiliū. Et ista creatio est facta ante tēpus siue in initio tēporis. ¶ De q̄ testimoniū redit vet⁹ testm̄ dicēs Gen̄. 1. in prin° creauit de⁹ celū ꝛ terrā: Et nouuz dicens Jo. p̄. Oīa per ipsuz facta s̄t: ꝛ sine ipso factū est nihil. ¶ Ad hāc notitiā creatiōis oīuz de nihilo rō nālis nō pōt ascēdere. ¶ Nā Aristo. vr̄ dicere in p̄ physicoꝝ: q̄ ex nihilo nihil fit. Et ista videt̄ eē opio sua s̄m doctores catholicos ꝛ ipsius cōmētatores mūdū semp fuisse ab eterno: sicut dicit magr̄ in 2ᵒ sniaꝝ di. p̄ma. ¶ Plato aūt l3 posuerit mūduz genitū a deo: quia tn̄ posuit materiā: seu ille semp fuisse: ideo nō posuit mūdū creatuz sed de aliquo productū. ¶ Auicena āt l3 cōcedat deū posse creare aliquid de nihilo vt p3 in. 6. metha. c. 2. non tn̄ eo mō quo credit fides catholica. s. post nō esse. rei dare esse in tpe vel cum tēpore: q2 ipse posuit creatiōez coeternam ipsi deo qd̄ est falsum. Ex quo p3 qūo notitia ꝛ credulitas huius articuli fidei transcendūt rōnem nālē. vnde cōgrue signantur per alam: que corpora auiū eleuat in sublime q2 ista credulitas eleuat humanū intell'm sup̄ rōnis nālis

hylen

facultatez. ¶ Et aduertēdū qꝛ ala est seraphica: qꝛ nō solū itellectū eleuat ad credendū deū prēm creatorē oiuz: sed etiā voluntatē ad ipsuz cordialiter diligēdū qui ad seruiciū hoīs totā machinā mūdialez creauit: sicut dicit magr in. 2. sniaꝝ di. p°. Et moises deutero. 4. Celū. solē lunā ꝛ stellas creauit deꝰ in ministeriuz cunctis gentibus: que sunt sup terram.
¶ Hoc ē q̄rtū fundamētuz fidei xp̄ianę: sup qđ aīa cōtēplatiua: ꝛ sue salutis cupida dꝫ firmiter radicata eē p iuiolabilem fidē: ꝛ imobilit adherere p ardētissimā charitatē: deū patrē creatorem mūdi cordialiter diligēdo.
¶ 5. Ala q̄ est in latere sinistro primi seraphim ꝛ in medio: ē notitia q̄ fideles credunt deū sanctificatorē ecclie catholice p fidē ꝛ grām suā. ¶ Hāc notitiā ꝛ credulitatez hr̄e se cōfitet̄ ecclesia qñ i symbolo canit. Credo ecclesiā catholicā: sanctorū cōionez: remissionē pctōꝝ. Ecclesia catholica est cōgregatio fideliū i fide vnica vniꝰ dei: qꝛ vnus deus: vna fides. Et in ista fide cōicant sancti corpori: ac sanguini dñi nostri iesu xp̄i. Ex qua cōmunione fit remissio peccatorū: ꝛ donatio grē: ꝛ sic sanctificatio sanctoꝝ p baptismū: ꝛ penitentiā. Et ista ala corrñdet secūde: qꝛ sanctificatio sanctorū attribuit̄ filio: inquātū per redēptōez eiꝰ: siue p mortez ꝛ sanguinez facta ē remissio peccatorū ꝛ largitio gratie credentibus in eū: qꝛ grā ꝛ veritas per iesuz xp̄z facta est Jo. p. Et ista sanctificatio fit in tpe: siue in decursu tēporis vsq3 ad finez mūdi: qꝛ nobiscum: ꝛ cū ecclesia est filius dei: sanctificando illā oibꝰ diebus vsq3 ad cōsumationez seculi math. 28.
¶ De ista sanctificatione: quā deꝰ facit i ecclia sua: testimoniū reddit testm̄ vetꝰ Leui. 21. vbi dicit deus: Ego sanctꝰ sum dominꝰ qui sanctifico vos. Et φ ista sanctificatio fiat p filiū dei apropriate: pꝫ in figura leui. ꝛ 4. ¶ Ubi sacerdos sūmꝰ leprosū mūdabat ꝛ sanctificabat: aspgēdo eū septies cū sāguine passeris occisi: qꝛ xp̄s qui est sacerdos sūmꝰ: p sanguinez suū septies aspgēdo: imūdos ꝛ leprosos a septē vitijs ꝛ pctis mortalibꝰ purgat ꝛ sanctificat p septez ecclie sacramenta: q̄ a sāguine suo efficatiā hñt lauandi pctā ꝛ cōferēdi grāz. Et testm̄ nouū dicēs act. 10. Huic oēs pphe testimoniū phibent: remissionem pctōꝝ accipe per nomen eiꝰ oēs qui credūt i eū: ꝛ adhuc loquēte petro vba hec: cecidit spūs sctūs sup eos: qui audiebant vbū: ꝛ sic sanctificati st̄. ¶ Ad notitiā huiꝰ sctificatōis fideliū p sāguinē ꝛ mortez xp̄i rō nālis ptigere nō pt. Et lꝫ aliqui pseudo pphete: ꝛ multi gētiliū dixerit pctā dimitti p cerimonias ꝛ sacrificia ydoloꝝ vel alio mō: tñ oēs errauerūt: qꝛ nullus pctm̄ fuit vnq̄ dimissum nec dimittet̄: nec aliquis fuit vnq̄ sanctificatꝰ nisi in fide mediatoris ꝛ i passiōe eiꝰ credita iplicite vel explicite: p quā meruit nobis grāz ꝛ pctōꝝ remissiōez. Ad talē āt notitiā huiꝰ remissiōis pctōꝝ nō pt rō nālis ascēdere: qꝛ dpēdet a voˡᵗᵉ dina: quā nullus itellˀs creatꝰ nālr cognscere pt. Placuit āt dine voˡⁱ eccliaz suā sctificare p sāguinē filij sui: dicēte paulo ad Col. 1. Qꝛ i ipo cōplacuit oēz pleniᵗᵘᵈᵐ ihabitare: ꝛ p eū recōciliari oia i ipz: pacificās p sāguinē crucis eiꝰ: siue q̄ i tris: siue q̄ in celˀ st̄: vñ ꝛ ɔgrue ista notiˢ signat̄ p alā pp maximā eleuatiōez sup nām ꝛ nālē rōnis facltatē. Est ēt ala seraphica: qꝛ ñ solū eleuat itellꝫ ad credēᵐ: sꝫ ēt voˡᵗᵉᵐ ad diligēdū vnigenitū dei filiū: nr̄z sctificatorē. ¶ Hoc ē quītū fūdamētū fidei xp̄iane: sup qđ aīa cōtēplatiua dꝫ firmiter radicari: credēdo dei filiū nr̄m esse sctificatorē: ꝛ ipi imobilr adheret̄ ipsā

cordialr et inimicos pcordijs diligedo.
¶ 6. Ala: que est in latere sinistro pmi seraphim: et in ymo: est notitia q fideles credunt deu ee pmiatorez oiuz bonoruz post hac vita. Hac notitiaz ,phitetur se hre eccl'ia catholica: qn in symbolo canit. Credo carnis resurrectioez vita eternaz amen. ¶ Et ista ala corrndet tertie: qr pmiatio attribuit spiritui sancto: qr p clemetia et bonitate: q attribuunt spiritui scto pmiant electi: lz fm sniaz iudicantis ptineret ad filiu: qui hz iudicare: qui pmiandi sint: et qui puniedi. ¶ Ista pmiatio pfecta fiet post oe tps: siue i cosumatoe tpis: lz pmiatio ipfecta quo ad aias: q beatificantur sine corporib⁹: fiat i medio teporis siue i decursu tpis: sz pfecta pmiatio i aia et corpe fiet post vniuersalez resurrectioez. ¶ De ista pmiatione a deo fieda post resurrectionez testimoniu reddit testm vet⁹ dicete do ad Abraa Gen. 15. Noli timere Abraa ego protector tuus et merces tua magna nimis: suspice celu et numera stellas si potes: sic erit seme tuu: Et ezech. c. 37. In illa mirabili figura ossiu aridoru: q ad inuicez coiucta sunt: et caro desup extencta: et flante spu viuificata sut: et est figura resurrectiois oiuz: vbi deus ,pmittit reducedos eos i terra sua: vbi erit vn⁹ rex dauid i perpetuu regnas: O qua mirabilia ,pmittit in illo caplo: si diligeter cosideret. ¶ Et testm nouu dicete paulo aplo. 1. cor. 15. Oes quide resurgem⁹: sz no oes imutabimur. Canet. n. tuba: et mortui resurget incorrupti et nos imutabimur. vn exhortat fideles ad bn operadu subdes. Itaqz fratres mei dilecti stabiles estote et imobiles: habudates in oi ope dni: semp sciétes: q labor vester no erit inanis in dno: et math. 25. Ibut iusti in vita eterna: mali aut i supliciu eternu. ¶ Ad hac notitia diuine pmiationis in aia et corpore post hac vitaz ro nalis no valet ascedere: vn phs p ethi. loques de felicitate data hoibus a deo loquit dubitatiue et nuqz determinauit beatitudine humana cosistere in alia vita: sz dubius semp remasit: sicut dicit Sco. in pria. q. ,plogi suaz sniaru: vn cogrue ista notitia pmiatiois signat p alaz: qr intellectu humanu eleuat sup sua facultatez. Et bn dr ee ala seraphica: qr no solu intell'uz eleuat ad credédu deu pmiatorem oiuz bonoru: sz etia ad ipsuz cordialiter diligedu. ¶ Hoc e sextum fudametu fidei xpiane: sup qd aia cotéplatiua dz radicari: similiter credendo: et cordialiter diligedo spm sctu pmiatore oiuz nostroz bonoz. Et i his sex articulis cotinet notitia trinitatis in se: qtuz ad distinctione psonaru: et quatuz ad diffusione trinitatis in creatura p naz creado: p graz sctificado: p gloria pmiando. Uenite g ascedam⁹ ad mote dni et docebit nos vias suas.

¶ De sex radijs fidei vim rationalez ad humanitatis christi notitiam mirabiliter subleuantibus. Cap. 37.

Venite ascendamus ad montez domini et docebit nos vias suas. ¶ Declaratis radijs fidei ad diuinitatis chri notitia ptinetib⁹ p sex alas pmi seraphum designatis: supest dniter determinare d sex articulis siue radijs ad humanitatis notitia ptinetib⁹: qui sex alis secundi seraphim corrndet: talis e at eoz ordo.
¶ p⁹ igit ala q e i latere sinistro scdi seraphim: et ad caput ei⁹: siue i sumo ei⁹: est notitia vbi icarnati i vtero virginis de spu scto. ¶ Hac notitia hre se cofitet ecclesia: qn dic i simbolo. Qui coceptus est de spu sancto natus ex maria virgine. ¶ In hoc articulo eccl'ia credit dnu x-

bus: siue filiũ dei descendisse ad nostrã humanitatẽ assumẽdã ↄceptũ ꝺ̃ ỽgine: ⁊ de ỽgine natũ sola ỽtute spũs sancti. ¶ De cõceptiõe redit testimoniũ vetus testm̃ dicẽte ysaia.c.7. Ecce virgo cõcipiet ⁊ pariet filiũ: ⁊ vocabiť nomẽ eius emãuel: butiꝝ ⁊ mel ↄmedet. Emanuel dr̃ nobiscũ de⁹: qꝛ xp̃s ẽ de⁹ ⁊ hõ: p buti rũ humanitas: p mel diuinitas significať. De natiuitate dicit idẽ ysa.c.9. Paruulus nat⁹ ẽ nobis: ⁊ fili⁹ dat⁹ ẽ nobis: ⁊ vocabiť nomẽ ei⁹ admirabilis: cõsiliari⁹: deus fortis: pater futuri seculi ꝑnceps pacis: mľtiplicabiť ei⁹ ĩperiũ: ⁊ pacis nõ erit finis. Et ꝺ̃ h̃ eodẽ testimoniũ redit testm̃ nouum dicẽte angelo ad Joseph math.ꝑ. ioseph fili dauid noli timere accipere mariã cõiugẽ tuã. Q ꝺ̃.n. in ea natuz est de spũ sancto est: pariet.n. filiũ: ⁊ vocabis nomẽ ei⁹ iesuz. ¶ Ad istã notitiã ĩcarnatiõis diue: ⁊ natiuitatis de virgine añ ꝑtũ: ⁊ post partũ rõ nãlis ascẽdere nõ pt. Nã illa vnio diuini ỽbi ad humanitatẽ ẽ ieffabilis: icognoscibilis per nãm ẽt supremis angelis. Silr natiuitas de ỽgine ẽ supra capacitatem rõnis nãlis. Et licet sibilla cymea dicat. ¶ In dieb⁹ illis exurget mulier ꝺ̃ stirpe iudeorũ noie maria ⁊ hẽbit sponsũ noie Joseph ⁊ procreabiť ab ea sine cõmixtiõe viri de spũ sancto fili⁹ dei noie iesus. Et ipa erit ỽgo añ: ⁊ post ꝑtuz. Qui ỽo ex ea nasceť: erit verus de⁹: ⁊ ver⁹ hõ: sicut oẽs prophete predicauerũt. Hoc tñ nõ cognouit rõne nãli: sꝫ poti⁹ reuellatione diua. Et iõ ista notitia bñ signať p alã q̃ eleuat ĩ altũ: ⁊ p alã seraphicã: qꝛ nõ solũ eleuat itelľz supra semetipsũ ad credendũ: sꝫ ẽt affectũ ad diligẽdũ ỽbũ dei pro nobis icarnatũ. ¶ Hoc ẽ septimuz fũdamẽtũ fidei xp̃iane: supra qꝺ̃ dꝫ aĩa cõtẽplatiua imobilr radicari: itelľu firmit credẽdo: ⁊ volũtate ardẽti(m)e diligẽdo filiũ dei ꝑ nr̃a salute hũanatũ.

¶ 2. Ala q̃ est in latere sinistro secũdi seraphim: ⁊ ĩ medio ei⁹: ẽ notitia ỽbi ĩcarnati degẽtis ĩ terra ꝑntis: passi: crucifixi mortui atqꝫ sepulti. ¶ Hãc notitiam se hr̃e cõfiteť ecclesia: qñ canit in simbolo: passus sub põtio pilato: crucifixus: mortuus ⁊ sepult⁹: ⁊ ĩ h̃ articulo credit filiũ dei: nõ solũ descẽdisse a sua diuinitate ad nr̃aꝫ hũanitatẽ: sꝫ iferi⁹ ꝺ̃scẽdisse ad nostrã miseriã: passionẽ ⁊ mortẽ. ¶ De h̃ articulo redit testimoniũ testm̃ vet⁹ dicẽte ꝑs ĩ ꝑsona xp̃i: foderũt man⁹ meas ⁊ pedes meoꝝ: et fui flagellat⁹ tota die et castigatio mea ĩ matutinis. Et nũeri.21. in fig^a serpẽtis enei suspẽsi ĩ ligno significantis xp̃ꝫ ĩ cruce suspẽsũ: ĩ quẽ aspiciẽtes morsi a ꝺ̃mone liberãť: Et nouũ testm̃ in plurib⁹ locis marci.15. crucifigẽtes eũ diuiserũt vestimenta eius ⁊c̃. ¶ Ad notitiã huius articuli rõ nãlis ẽt nõ ascẽdit: qꝛ nisi per notitiaꝫ fidei sciat quis cõicationẽ ydiomatũ iter diuinitatẽ ⁊ hũanitatẽ assũptã: nullus scire pt: qľr de⁹ sit passus: crucifixus ⁊ mortu⁹: vñ bñ notať p alã que a terra eleuat corp⁹ volatiliũ: qꝛ sic fides subleuat itelľm credentiũ. ¶ Dr̃ ẽt seraphica: qꝛ nedũ itellectũ ad credẽdũ: sꝫ ⁊ volũtatẽ subleuat ad cordialr diligendũ filiũ dei ꝑ nobis passum: crucifixũ. mortuũ ⁊ sepultum. ¶ Hoc ẽ octauũ fũdamẽtũ fidei xp̃iane sup qꝺ̃ aĩa ↄtẽplatiua dꝫ stabiliri: firmiter credẽdo: ⁊ cordialr diligẽdo xp̃ꝫ iesuꝫ crucifixũ: O aĩa mea: hic morare: in his fũdamẽtis requiesce: hec rumina: hec cogita: hec ama: qꝛ magis tibi ꝓderũt q̃ꝫ phisica fundamẽta: ⁊ q̃ꝫ aristotelica ꝓbleumata.

¶ 3. Ala que est ĩ latere sinistro secũdi seraphim ⁊ ad pedes ei⁹ siue in ymo: est notitia descensus filij dei ad infernum. ¶ Hanc notitiã se hr̃e cõfiteť eccl̃ia qñ

in simbolo dicit. Descendit ad inferna. In quo cōfitetur & credit filiū dei descē disse nō solū ad nostrā humanitatē: nec solū ad nr̄am passionē & mortē: sed etiā ad inferni pfundū in inferiores ptes terre. ¶ De isto articulo & de descēsu xp̄i ad inferos testimoniū redit vetus testamētū in figura. j. parali. c. 11. in banaia filio Joiade: qui in tpe niuis descēdit in cisternā & in medio ei⁹ interfecit leonē. Sic xp̄s tpe sue passionis descendit in infernū: & ibi occidit mortē: & ei⁹ regem diabolū alligauit. Et ideo dicit osee. 13. Ero mors tua o mors. morsus tuus ero īferne. Et testm̄ nouū dicente paulo ad Ephe. 4. Descēdit xp̄s primū in inferiores ptes terre. ¶ Ad istā notitiā descēsus fili⁹ dei ad infernū rō nālis nō valet ascēdere: q₂ cū deus sit vbiq₃ rō naturalis nō pōt cōprehēdere: quō ipse possit descēdere: qui vbiq₃ ē: q₂ ēt vnio diuinitatis ad aīam xp̄i: cū qua ad inferna descēdit: est incomprehensibilis ratione nālis: iō eius descensus ad inferos nō est rōne nāli cognoscibilis. Et lз pagani & ethnici taз poete: q̄s p̄hi multa dixerint de penis inferni: nihil tñ de hoc descēsu filij dei ad inferos tradiderūt. Uñ cōgrue hec notitia p alam eleuantē in altū corpora auiū designat̄: q₂ hec notitia eleuat intellectū humanū supra viз rōnis nālis. D̄r etiā ala seraphica: q₂ nō solū intellectū ad credēdū: sed ēt voluntatē eleuat ad diligēdū filiū dei: qui pro nobis ad inferna descēdit. ¶ Hoc ē nonuз fundamentū fidei xp̄iane: supra qd̄ aīa cōtēplatiua stabiliri dз firmiter credendo filiū dei ad īferos descendisse: & ipsuз cordialiter diligēdo: qui p nobis liberādis illuc descēdit.

¶ 4. Ala que est in latere dextro secūdi seraphim & ad pedes eius siue in imo: ē notitia resurrectiōis xp̄i a mortuis tertia die. ¶ Hanc notitiā cōfitetur ecclia catholica in se habere: q̄ñ in simbolo canit. Tertia die resurrexit a mortuis. ¶ De hac resurrectiōe post diē tertiuз: redit testimoniū testm̄ vet⁹: dicente propheta Osee. 6. Uiuificabit nos p⁹ duos dies: & in die tertio suscitabit nos: & viuemus in cōspectu ei⁹. Et signat tertiuз diē in quo surrexit a mortuis: & viuificauit sibi credētes. Et nouū testm̄: dicēte petro actuū. 2. Quē deus suscitauit a mortuis dolorib⁹ solutis īferni. Et paulus. i. cor. 15. Xp̄s resurrexit a mortuis primitie dormiētiū. ¶ Ad hanc notitiā rō nālis non pōt pertingere: Quinimo clamat nālis p̄hs dicēs: a priuatione ad habitū īpossibilis est regressus. s. per naturaз: & lз aliqui p̄hi dixerint post annū maximū oēs debere resurgere per vim cārū nāliuз: reprobant̄ ab alijs p̄his: sic etiā a theologis. Et ideo hec notitia resurrectionis xp̄i cōgrue signatur p alaз: q₂ eleuat supra naturā humanā intelligentiā. Et cōgrue etiā significat̄ per alā seraphicā q₂ eleuat etiā humanā voluntateз ad diligēdā ipsaз resurrectionem quā speramus. ¶ Hoc est decimū fundamētū fidei xp̄iane: supra qd̄ aīa contēplatiua dз firmissime radicari: resurrectionē ipsā firmiter credēdo. Et imobiliter adherere xp̄o: qui a mortuis resurrexit: & est causa nostre resurrectiōis cordialiter & ardentissimo ac amore seraphico diligendo.

¶ 5. Ala que est in latere dextro secūdi seraphin: & ī medio est notitia ascensionis christi resuscitati ad celū cū aīabus sanctorū patrū. ¶ Hanc notitiaз se hr̄e confitetur ecclesia: q̄ñ ī symbolo canit ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei patris oīpotētis. ¶ De ista ascensione xp̄i testimoniū redit ve⁹ testm̄ iudic. 16. in figura Sansonis: qui dormiuit vsq₃ ad di-

midiū noctis: ꝛ inde cōsurgēs apprehē
dit ambas porte fores cū postib⁹ suis ꝛ
sera: impositisq; humeris suis portauit
ad verticē montis: qui respicit hebron.
¶ Sampson qui dscēdit ī gazā signat
xp̄m dscēdētē ad ifernū. in q̄ dormiuit
vsq; ad dimidiū noctis: q2 circa dilucu
luz resurrexit sm doctores. Sz inde cō
surgēs tulit ambas porte fores cū posti
bus ꝛ sera: q2 xp̄s resurgēs aīas sctōꝝ
cū oībus suis potētijs extraxit ꝛ porta
uit ad verticē mōtis qui respicit hebrō:
q2 ascēdens ad celū duxit eas ad celum
empireū: vbi est dei visio sempiterna.
Hebron. n. iterp̄tatur visio sempiterna.
Silr ps. testat dicens. ascendit de⁹ in iu
bilatiōe: ꝛ dn̄s in voce tube: ascendēs in
altū: captiuā duxit captiuitatē. Et nouū
testm̄ dicēte marco euangelista. ca. 16.
Dominus quidē iesus postq̄ locut⁹ est
eis: assumpt⁹ est ī celū: ꝛ sedet a dextris
dei. ¶ Ad hui⁹ articuli notitiā nō potest
rō humana ptingere: q2 corpus terrenū
nāliter ad mediū ꝛ ad centrū tendit: si-
cut dicit phs: ideo nō pōt pcipere qualr
corpus terrenū ad supremū celū ascen-
derit. Vn̄ cōgrue talis notitia signat per
alaz: q̄ corpora auiū a terrena subleuat:
q2 talis credulitas rōnē humanā ad cre
dendū ea q̄ sunt supra nām mirabiliter
subleuat. Et est etiā ala seraphica: q2 nō
solū ad credendū ascensuz xp̄i in celū il-
luminat: sed ēt ad talē ascensuz diligen
dum ac desiderandū mirabiliter īflam
mat. ¶ Hoc est vndecimū fundamētū
fidei xp̄iane: supra qđ aīa contēplatiua
dz imobilr radicari: talē xp̄i ascensum
firmiter credēdo: ꝛ ipsuz cordialr ꝛ af
fectuose ī seipso cōtinue desiderādo.
¶ 6. ala que est in latere dextro seraphin:
ꝛ ad caput suue in sūmo eius: est notitia
xp̄i vēturi ad iudiciū: et iterū ascensuri
ab ecclesia militāte ad ecclesiā triūphā-
tem. ¶ Hāc notitiam se habere cōfitet
ecclesia: qn̄ in symbolo canit: inde vētu
rus ē iudicare viuos ꝛ mortuos. ¶ De
aduentu xp̄i ad iudiciū reddit testimo-
niū vetus testamētū in figura. Dan̄. 7.
Ubi dr: aspiciebā donec troni positi sūt:
ꝛ āntiquus dierū sedit. Milia miliū mi
nistrabāt ei: ꝛ decies centena milia assi
stebant ei. Judiciuz sedet: ꝛ libri aperti
sunt. libri. s. cōscientiarū: qui ī die nouis
simo aperient. et ysa. 3. Dominus ad iu
diciū veniet cū senib⁹ populi sui ꝛ pnci-
pibus eius. Et testm̄ nouū: dicente xp̄o
math. 25. Cum sederit fili⁹ hoīs in sede
maiestatis sue: tūc cōgregabuntur ante
eū oēs gentes ꝛc. vbi ponit ordo iudicij
seriatim: ꝛ quo cōdēnati ibunt ī suppli
ciuz eternū: ꝛ xp̄s cū electis ascēdet ad
regnū sempiternū. ¶ Ad hanc notitiaz
rō nālis non ascendit: nec quo ad descē
sum xp̄i ad iudicandū: nec quo ad ascen
suz totius ecclesie militātis ad triūphā
tem. vn̄ merito per alaz figuratur: quia
intellectus ad credendū iudiciū eleuat
supra facultatē rōnis nālis. Dr etiā se-
raphica: q2 etiaz eleuat amorē ad diligē
daz eternā retributionē: ꝛ regnū electis
preparatū ab initio mundi. ¶ Hoc est
duodecimū fundamētū fidei xp̄iane: su
pra quod aīa cōtēplatiua debet imobi-
liter radicari ꝛ firmiter adherere: cre-
dendo ex toto intellectu ꝛ diligendo ex
toto affectu iudiciū futurū ꝛ eternā re-
tributionē. Venite ergo ascendam⁹ ad
montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici fidei fructu: atq; infide-
litatis maximo detrimento. Cap. 38.

V Enite ascenda
mus ad montē dn̄i ꝛ docebit
nos vias suas. ¶ Q2 fides ē

substa sperādarꝫ rerꝫ: argumētū nō appa rētū: ſꝫ apl'uꝫ ad hebre. 11. ⁊ iō ē fūdamētū ⁊ radix oiuꝫ bonoꝝ: postq̄ꝫ vidimus ei⁹ distīctē ⁊ plenitudinē i duodecī articulis ſꝫ duodecī alas duoꝝ seraphin: restat videre ei⁹ vtilitatē ⁊ fructū ex illa orītē: pro cui⁹ declaratiōe dico. Qꝫ ista duodecī fūdamēta fidei xp̄iane: q̄ꝝ sex ptinēt ad diuinitatē: ⁊ sex ad xp̄i hūanitatē: figurata sūt Exo. 28. Ubi dr̄ qḋ sūmus sacerdos i sup humerali habebat duos lapides onichinos: vnū i dextero latere: alteꝝ i sinistro ⁊ in vno lapide erāt sculpta sex noīa filioꝝ israel ⁊ i altero sex alia noīa iuxta ordinē natiuitatis coꝝ. Sūm⁹ sacerdos ē xp̄s: qui ē sacerdos i eīnū ſꝫ ordinē melchisedech. hic i veste ⁊ ornatu suo hꝫ duos lapides onichinos. i. diuinitatē: q̄ ē ardēs sicut onichin⁹: et humanitatē q̄ ē lucēs: sicut onichin⁹: In vno lapide hꝫ sex noīa: q2 circa diuinitatē sūt sex fidei articuli: in altero ēt sex noīa: q2 circa hūanitatē sunt alij sex articuli: et erant sculpta iuxta ordinē natiuitatis coꝝ: q2 artic'li fidei collati sūt in symbolo ſꝫ ordinē apl'oꝝ: ita qꝫ vn⁹ apl'us posuit vnū articulū dicēs. Credo i deū patrē oīpotētē creatorē celi ⁊ terre: alius posuit ſꝫ dicēs. Et i iesū xp̄ꝫ filiū eius vnicū dn̄m nr̄m: ⁊ sic alij successiue. ℂ Hec sūt duodecī fundamēta oīs iustitie: ⁊ oīs v̄tutis atqꝫ pfectiōis. Ex quib⁹ sequūt̄ pl'ima bona: sic pꝫ i p̄dcā visiōe Ysaie. c. 6.

ℂ p̄ nāqꝫ ad vocē seraphim clamātis. i. p̄dicātis fidē istā mouet̄ vnū suplimināre dom⁹: vꝫ itellect⁹ ad discernēdū lucē a tenebris: bonū a malo: vitā a mōte: q2 nisi credideritis nō itelligetis.

ℂ 2. mouet̄ ſꝫ suplimiare vꝫ volūtas ad diligēdū celestia: que prius tm̄ terrena diligebat.

ℂ 3. mouet̄ vn⁹ cardo. i. electio boni. Nā p fidē p̄dicatā incitat̄ electio nostra ad bonum operanduꝫ: que prius erat tepida ad bonū exequendū.

ℂ 4. mouet̄ alt̄ cardo. i. detestatio mali: q2 p p̄tionē fidei volūtas humana icipit dtestari malū: .i. q̄ pri⁹ delectabat̄.

ℂ 5. implet dom⁹ fumo. i. cōscie domus ipletur pnie fumo: q2 ad sonitū p̄dicationis cōterit̄ peccatoꝛ act̄. 2. His auditis cōpuncti sūt corde ⁊ dixerunt. Quid faciemus viri fratres.

ℂ 6. aufertur iniquitas: ⁊ pct̄m mūdat̄: sicut dixit seraphin Ysaie: q2 p p̄dicationeꝫ descēdit sp̄us sanct⁹ ad aīam: ⁊ mūdificat illā ab oī iniquitate ⁊ pctō Act. 10. adhuc petro loq̄nte v̄ba hec: cecidit sp̄us sāct⁹ sup oēs: qui audiebāt v̄bū.

ℂ 7. multiplicat̄ bona opō: sicut dixit angelus ysaie: multiplicabit̄ q̄ drelicta fuerat i medio terre. Nā ad p̄tionē v̄bi diuini ⁊ fidei xp̄iane ml'tiplicāt fideles opera bona pducētes fructū: alij trigessimū: alij sexagessimū: alij centessimū: sic pꝫ in figura seminatoris math. 13.

ℂ 8. honorificat̄ credēs ⁊ magnificat̄ dicēte āgelo seraphim ipi ysaie. Erit i oīsionē liē therrebint⁹: ⁊ sic q̄rc⁹: q̄ expādit ramos suos. Nā p fidē susceptā honorificat̄ credēs i hac vita sup oēs mūdi rōnes. Un̄. i. petri. 2. vobis igit̄ honoꝛ credētib⁹: nō credētib⁹ aūt. ⁊c. vos āt gen⁹ electū: regale sacerdotium: gens sancta: populus aquisitiōis: vt virtutes anūcietis ei⁹: qui de tenebris vos vocauit i admirabile lumē suū.

ℂ 9. sanctificatur credens dicente etiā seraphim ad Ysaiaꝫ. Semen sanctuꝫ erit id: qḋ steterit in ea. Nā quicquid agitur ad dictamen fidei xp̄iane sanctū est ⁊ iustum: ⁊ facientē sanctificat: ⁊ iustū facit: q2 iustus ex fide viuit vita gratie in presenti ⁊ glorie in futuro. Ex quib⁹ pꝫ fidei magnificētia excellentia: ⁊ sanct⁹. Q

fides mirabilis: O fides eminētissima: vere tu sola es ianua virtutū. Tu sola mater gratie. Tu sola scala es felicitatis eterne. ¶ Sed per oppositū vbi non est fides et credulitas hui⁹ xpiane legis: sequuntur plurima mala: que pdixit idē seraphin Ysaie pphete.

¶ p non mouet̄ intellect⁹ ad intelligēduz veruz: dicēte angelo: Audite audiētes: et nolite intelligere et videte visiones: et nolite cognoscer̄: vn̄ siquis hr̄t oēz aliā sciaz: si fidei nō aquiescit: nihil scit.

¶ 2. non mouet̄ volūtas ad bonū: qz alie scie nō mouēt aīaz ad bonū: iō dicit seraphin. Aures ei⁹ aggraua.

¶ 3. nō mouet̄ electio ad bonū eligēdū: sz magis eligit malū: iō dicit seraphin. Exceca cor populi hui⁹.

¶ 4. nō mouet̄ volūtas ad detestationē mali: et ad ei⁹ fugā: iō seraphin dic̄ Oculos eius claude: ne forte videat oculis suis: et aurib⁹ suis audiat: et corde suo intelligat scilicet maluz detestandū et fugiendum.

¶ 5. non implet̄ domus conscīe fumo penitētie: nec cōuertitur. Ideo dicit seraphim. Ne forte cōuertat̄.

¶ 6. non sanat̄: nec aufertur peccatū ei⁹: iō dicit seraphin. Ne forte sanē eū.

¶ 7. derelinquitur talis aīa ab ipso deo: qz nō habitat nisi in mēte fideliū: ideo dicit seraphin. donec desolent̄ ciuitates absq3 hitatore. i. aīe sine deo ihabitāte.

¶ 8. corpus taliū ifideliū fit totū bestiale p vicia monstruosa: ideo dixit seraphin Et domus sine hoīe. i. corpora sine aliq̄ virtute humana: vel rōnali.

¶ 9. aīe taliuz infideliū efficiunt̄ deserte: et steriles sine aliquo opere bono: qz vbi non est fides: que ostēdit finē hoīs simpliciter: nō potest esse aliq̄ operatio bona: cū nō dirigat̄ ad debitū finē: et ideo dixit seraphin. Et terra relinquet̄ deserta. i. aīa sine bona opatione: et sine aliq̄ fructu iustitie. Ex quib⁹ pz quāte miserie et calamitatis sit aīa priuata lumine fidei. O aīa mea O aīa contēplatiua: discurre sedulo. discurre diligenter p hec duodecim fundamenta: que sunt oīum bonoꝝ radix. Discurre dico nō tm̄ intellectu: sed et affectu. Cogita: rumina. discute diligēter. et aduerte qd duo seraphin: qui clamando reddūt testimoniū fidei christiane: habebant duas alas ad caput: duas ad pedes: duas in medio.

¶ Fides. n. inducit in aīa motū cōtēplationis in deū: et hic mot⁹ signat̄ p duas alas velantes caput: que sunt itellect⁹ et voluntas circa deū: qui ē caput nostrū.

¶ 2. inducit in aīa motū cōpassionis in proximū et hic signat̄ per duas alas velantes pedes: que sunt affect⁹: et effectus cōdescēdentes: et coadiuuātes pximuz.

¶ 3. iducit motū debite circūspectiōis: et ɔsiderationis circa seipsuz: et hic signat̄ per duas alas medias: que sunt cōsiderō circa interiora: et circa exteriora. Nulla alia scia sic mouet. Uenite ergo ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas.

¶ De septē radijs fidei instructe vim rationalem illuminantibus circa septem tempora originalia: et primo de radio lucis formate. Cap. 39.

V Enite ascendamus ad montē dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Uiso quō vis rōnalis per duodecim radios fundamētales fidei ascendit ad credēdū: et diligendū ea: que rōnem nālem trāscendunt: Cōsequēter est inuestigandū quō ipsa vis rōnalis p fidē aliqualiter instructam illuminat̄ ad distincte cognoscēdū

et credendum ea: que facta sunt ab ipso deo creatore omniū in septē primis diebus: qui sunt septez tempora originalia omniū rerum creandarum: in quib⁹ figuratur totū spaciū decurs⁹ mūdi pñtis sm sex etates corrñtes sex primis diebus: ita q̄ primus dies rñdet prime etati: secundus secūde: tertius tertie: et sic de alijs sicut declarat Aug⁹ super Geñ. ad litterā. ¶ Ad hec aūt tempora originalia cognoscēda hz vis rōnalis septē radios fidei instructe: qui corrñdent septē primis dieb⁹: in quib⁹ creata: distincta et ornata sunt oīa: et primo videndū est de primo radio.

¶ P⁹ radius est lucis formate quo mediāte credit ꝛ cognoscit ea q̄ in pricipio et in prima die mundi facta sunt: de quibus dicit Geñ. i. In pricipio creauit de⁹ celū et terrā. Terra aūt erat inanis ꝛ vacua: et tenebre erāt super faciē abyssi: et spūs dñi ferebatur sup aquas: Dixitq3 de⁹ fiat lux et facta est lux: Et vidit de⁹ lucē q̄ esset bona et diuisit lucē a tenebris. Appellauitq3 lucē diez et tenebras noctē: Factūq3 est vespe et mane dies vnus. Per istū ḡ radiuz fidei instructe vis rōnalis cognoscit: et credit in principio mūdi et i ipsa prima die q̄plurima insignia fuisse facta sm saniorē expositionē excellentissimorū: et catholicoruz sanctorū doctorū: que oīa sunt admiratione et relatiōe dignissima: et ab anima contēplatiua frequētius recogitāda: vz ¶ 1ᵐ est angelica natura: quā deus creauit ppe se: De qua tñ Moises nō facit expressaz mētionē ad litteraz: qz loquebatur populo rudi: qui spūalia capere nō pōt: sed tātū corporalia et grossa: Et quia si fecisset expressaz mentionem de creaturis spūalibus: et inuisibilibus: populus ille ad ydolatriā pron⁹ coluisset eas tanq̄ deos: sicut dicit Nicolaus de lyra in principio Gene. Angelica autē nā merito ē p̄ creata: qz ē pma iter oēs sbās spūales: ꝛ caput oīuz: et minus dependēs q̄ aliqua alia sbā corporalis: in principio aūt debuerūt creari prima in omi gñe: et iō dicit Ecci. i. prior oīum creata est sapiētia: nō diuina: qz illa non est creata: sz angelica sm Glosam. non prioritate durationis: aut tpis: sed dignitatis et electionis: qz inter oīa in principio creata dignissimū fuit angelica nā. Hec aūt angelica natura in sua creatiōe a deo habuit quattuor priuilegia dignissima: vz q̄ ad se essentiā simplicē et indiuisibilez. In cōparatione ad alterū sibi equalē: discretionē psonalez. In cōparatione ad superi⁹: ymaginem dei. s. Memoriā: intelligentiā: et volūtatem in quibus ɔsistit rō ymaginis. In cōparatiōe ad inferius liberū arbitriū. i. libera facultas inclināde voluntatis: siue ad bonū siue ad malū. Et sic pz quāte dignitatis sit hoc primū creatū in principio mūdi vel temporis.

¶ 2ᵐ est celū empireū ꝑ quo intelligit cum dr̄ In principio creauit deus celū. s. empireū. Et iō quare sit factum post angelicā naturā imediate est: qz angeli in sua creatione habuerūt distinctionez et ordinē: Ordinē aūt existentie nō habuissent: nisi in aliquo cōtinente: ḡ simul factū est cum illis celū empireū corpus supremū et capacissimū repletū spiritibus āgelicis. Itē qz i pricipio debuerūt creari prima in oi gñe: cum ḡ celū empireū sit pmū inter sbās corporales actiuas: debuit in principio simul cum angelis creari: Et istud celū videt ponendū triplici rōne: licet sancti de hoc parz loquātur: qz est remotissimū a sen. u. ¶ Pma ppter pfectionem vniuersi: qz cuz sit celū luminosū vniformis: si nō esset vniforme: vniuersū nō esset cōpletū. ¶ 2ª pro

pter motū firmamēti:qꝛ cū firmamē
tum moueatur:necesse est ꝙ moueatur
circa vnū imobile.s.circa centrū terre:si
ue circa terram:et intra cōtinens locans
et inmobile:et hoc est celū empireum.
¶ Tertia propter habitaculū hominis
beati:vt habitatio cōgruat suo habitato
ri:vt vꝫ sicut corpora beatorū erūt tota
liter lucida:ita sint i corpore totaliter lu
cido:et hoc est celuꝫ empireū. Et hoc ce
lum habet varias prerogatiuas. ¶ p̄ma
est maximum et supremum omnium
corporum:
¶ Scḋa est totū immobile et stabilissi
mū. ¶ Tertia est totū vniforme in om̄i
bus partibus. Quarta .ē. perfecte lumio
sitatis et totū luminosuꝫ. ¶ Quīta in
fluit ſm aliquos ad conciliationē elemē
torū i corpore hūano ad susceptionē aīe
rōnalis:q̄ est dignissima formarū: sicut
ipm dignissimū corporuꝫ. ¶ Sexus celū
Empireū:cū sit maximū mole continet
oīa alia corpora:et cū sit maximū v̄tute
qꝛ p̄mū creatū et sup̄mū et lumiosuꝫ ce
tera corpora vegetat ⁊ ꝯseruat per suaꝫ
influentiā:et licet nō habeat influentiaꝫ
p̄dictā supra corpus hūanū ſm aliquos:
tn̄ sustineri pōt ꝙ aliquē effectū et ali
quā influentiam habeat sup oīa corpo
ra inferiora tanq̄ primum creatuꝫ sup
omnia sequentia.
¶ 3m est mā prima q̄ intelligit̄ per terraꝫ
cū dicit̄ In principio creauit deus celū
et terrā .i. materiā primā: de qua notan
da sunt aliqua puncta. ¶ p̄m est ꝙ ē cre
ata sil' cum celo empireo: cuius rō est:qꝛ
cū celū empireū sit corpus circulare: et
vacuū esse nō possit:in illo fuit sil' crea
ta mā prima. ¶ 2. est ꝙ mā prima pro
ducta fuit ab ipo deo nō totaliter nuda
ab oī forma:sed sub quadam forma ī
perfecta et cōmum in genere substātie:
puta sub forma corporeitatis:et ꝓpter
istam cōmunitatem vocatur pluribus
nominibus.s.terre:abyssi:et aque. ¶ 3
De ista mā prima facta sunt omnia cor
pora celestia ⁊ elemētaria: p̄ter celū ēpi
reum quod simul fuit creatum cū ea:et
hoc patet in littera:vbi omnia alia a ce
lo empireo de tali materia narrātur eē
facta. ¶ 4. Materia illa p̄ma dicitur
terra inanis et vacua: quia terra in
ter omnia elementa est minus formo
sa:et sic materia in illa confusione erat
sine speciositate. Terra etiam inter oīa
elementa est magis stabilis:et quia ma
teria dat forme stabilitatem et fixionē:
ideo appellatur terra:sed inanis et va
cua propter carentiam forme particula
ris. ¶ 5. Materia appellat̄ abissus te
nebrosa cum dicitur: Tenebre erant su
per facieꝫ abyssi:quia materia a forma
speciositatem recipit: et per se est quasi
tenebra:et ideo nominatur nomine abis
si tenebrose. ¶ 6. Materia dicit̄ aqua
cum dicitur: Spiritus domini ferebat̄
super aquas. Quia .n. materia habet ap
ptitudinē et inclinationem ad formaꝫ:
et ita quasi quandam fluxionem: ideo
vocatur aqua quasi fluxibilis:et spiri
tus dn̄i ferebatur super has aquas .i. su
per hanc materiā primam: sicut fertur
voluntas artificis super aliquam mate
riaꝫ de qua intendit aliquid fabricare.
Et cōgrue creata est in principio mate
ria prima: qꝛ in principio creari debuit
illud quod ē p̄mū iter res passiuas. Et
hec est materia prima.
¶ 4. est tempus qḋ itelligitur per illud
v̄bum In pricipio.s.t̄pie ſm glosam ⁊
doctores. de quo nota tria. ¶ p̄ ꝙ nō ac
cipit̄ hic tēpus ꝓprie: ꝓut est mēsura
motus p̄mi mobilis:qꝛ primū mobile
fuit factū in die secunda:sed accipit̄ tp̄s
ꝓ mensura productionis rerū de nō eē
ad esse:siue pro mensura illius egressio

nis a non esse ad esse. Omnis .n. produ
ctio mensurat̃ aliqua mensura: tũc aũt
non erat tẽpus proprie sumptum: q2 ad
huc: nec lux nec dies facta fuerat. Et iõ
accipitur ibi tp̃s cõiter pro mensura cu
iuscũqz mutationis. ℂ 2. Nota ꝙ con-
grue cũ angelis. cũ celo empireo et cum
mã prima sit' est productũ tempus: q2
ĩ pricipio debuit produci illud qḋ ẽ pri
mũ inter mẽsuras: ꝛ hoc est tp̃s cõiter
sumptũ: loquẽdo de mẽsura rerũ crea
tarꝝ. ℂ 3. nota ꝙ sic ad ꝓductionẽ ange
lice nature ↄcomitatur ꝓductio celi em
pirei: vt angeli sĩt loco distĩcti in exñtia.
Et ad productionẽ celi empirei sequit̃
ꝓductio materie: ne daret̃ celum vacu
um. Ita ad productionẽ horum trium
de nihilo necessario sequitur ꝓductio
temporis sil' cum eis: q2 omnem produ
ctionẽ creature necessario ↄcomitatur
aliqua mensura: et hec ẽ tempus. Et iõ
ista dicũtur quattuor coeua ãgelica na
tura: celum empireum. materia prima
et tempus quia simul tempore fuerunt
creata: licet prius dignitate sit creata an
gelica natura: posteri⁹ celũ empireum:
posterius materia prima et adhuc po
sterius temp⁹ tãq̃ imꝑfectius. Et crea
tio istorũ quattuor est facta in principio
ante omnem diem: tanq̃ fundamẽtum
omniũ rerum ac temporũ: et corrñdet
omnipotentie diuine: q̃ maxime relucet
in creatione prima rerum. In trib⁹ aũt
primis diebus fit distĩctio rerũ que cor
rñdet diuine sapientie.

ℂ 5. est lux de qua dicitur Geñ. p̃. Dixit-
qz deus: fiat lux: ꝛ facta est lux: et vidit
de⁹ lucem ꝙ esset bona: diuisitqz lucem
a tenebris: appellauitqz lucẽ diem: ꝛ te
nebras noctẽ: et factum est vespe ꝛ ma
ne dies vnus. De ista luce notanda sunt
aliqua ordinate secũduz doctores. ℂ p̃:
ista lux fuit quoddã corp⁹ lucidũ: qua

si q̃dã nubecula lucida facta de p̃dicta
mã: vt lux eẽt: ꝛ vi lucẽdi hẽret p illud
triduũ anq̃ sol formaret̃. ℂ 2. Ista lux
facta fuit sil' duratione cũ p̃dictis quat
tuor' ꝓm aliq̃s doctores: ꝫ posteri⁹ ꝓm
Hug. ĩ li. de sacramẽtis. ꝓꝫ vero docto
res aliq̃s Bedaꝫ vꝫ ꝛ alios fuit facta in
meridie. i. post sex horas a creatiõe celi
ꝛ t̃re: q2 tũc erat tp̃s equinoctiale. ℂ 3°
Lux ista faciebat diẽ ꝛ noctẽ: dieꝫ emit
tẽdo radios: noctẽ retrahendo: diuia tñ
vtute non ꝓpria nã: ꝫ non moueret̃ lo
cal'r sicut Exo. 10. In egypto facte sunt
tenebre horribiles ꝛ palpabl'es. Et ĩ pas
sione xp̃i tenebre facte sũt in vniuersaꝫ
terraꝫ et obscuratus ẽ sol Luc. 23: et tñ
tũc sol erat sup emisperiũ nostrũ. ꝓm
vo doctores latinos: lux ista facta ẽ in
oriẽte: et inde cepit moueri ad occidẽs:
et sic fecit diẽ: et factũ est vespe: q2 p̃ ve
nit ad occasuꝫ. et deĩde trãsiẽs p aliud
emisperiũ fecit noctẽ: q2 illa mã erat ali
q̃l'r opaca ad faciendũ vmbrã: et sic 2°
factũ est mane ꝛ dies vn⁹. Et sic diuise
sũt tenebre noctis a luce diei: ꝛ iste p̃m⁹
dies fuit dies dñica: ꝛ p̃ma dies mũdi
q̃ tãtis diuinis p̃uilegiis est ↄsecrata: vt
quicquid insigne a dño ẽ ↄstitutũ in hu
huius diei solẽnitate sit gestũ.

ℂ 6. est angelorum belluꝫ: et precipitatio
demonum. Nam creatis angelis luci-
fer ex sua pulcritudine se nimiũ diligẽs
sup̃biuit: et excellẽtiam appetiit ꝛ ista
suam sup̃biaꝫ aliis indicauit: Quãplu
rimi angelorũ restiterũt ei: ꝛ dissidebãt
ab eius mala voluntate. et sic factum
est illud prelium magnũ in celo Micha
elis cũ dracone: de q̃ loquit̃ Jo. Apoc.
12. Quamplurimi etiam adheserũt ma
ligne voluntati luciferi: Et scd̃m docto
res ḋ oĩ ordie aliqui ↄsẽserũt: ꝛ q̃tquot
consenserunt ei: facti sunt deformes:
et tenebras: sicut resistentes illi et deo ad-

herentes facti sunt lux. Et postq̄ cōsu-
matū fuit peccatū luciferi p odium dei
et inuidiam p̄cipitatus est a deo vel a sā
ctis angelis lucifer de celo empireo cū
oībus sibi consentiētib⁹ in istas partes
aeris caliginosas: siue in illā materiam
adhuc cōfusaz: q2 aer nundū format⁹
erat in sua specie distincta: et sic ꝓiectus
est de celo accusator fratrū nr̄ozū ꝛ dra
co magn⁹ ꝛ eius cauda trahebat tertiā
partem stellarū celi. i. angelozū: et misit
eas i terrā. i. i māz 1ᵃᵐ: q̄ tūc erat adhuc i
fugit simul q̄dā ꝯfusiōe Apoc. 12. et istud nō fac̄ sīl'
cū p̄dictis: q2 post creationem p̄dictozū
fuit aliquale tempus mediū inter crea
tionē ipozum ꝛ casum siue ruinā ange
lozū: licet modicū vel minimū: q2 sicut
dicit veritas īfallibilis Jo. 8. Jlle homi
cida erat ab initio ꝛ in v̄itate non stetit:
q̄ i principio recessit a deo per suā super
biam: ꝛ sic proiectus est de celo.
¶ 7ᵐ est infernus: Jn hoc p̄cipio fact⁹
est a deo locus infernalis ꝓ angelis ma
lis p̄cipal'r et ꝓ omnibus reprobis cō
comitanter in visceribus terre. Et hoc
hēt Ysa. 30. vbi d̄r Preparata ē ab heri
topheth a rege p̄parata ꝓfunda ꝛ dila
tata nutrimenta eius ignis. Topheth. i.
est gehenne pena s'm expositores hebre
os ac latinos. Et ista ē p̄parata ab heri.
i. a principio creationis rerum: vbi dicit
Nicolaus de lyra. Heri hic accipitur ꝓ
p̄cipio t̄pis in quo deus creauit celum
et terraz: Jta q̄ sic̄ tūc fecit celū empire-
reū pro electis: ita et infernū pro repro-
bis. Et hoc videtur ꝓbabile tenēdo illā
opinionē: q̄ quādo creatū fuit celū em
pireū: creata sit etiā terra in sua forma
substātiali licet adhuc imp̄fecta quo ad
qualitates et ꝓprietates accidētales su
peradditas. ¶ Probabile est etiā q̄ in
fernus sit factus a deo post peccatum
angelozū non ante: ne ꝓrius videretur
vltoz q̄3 angelus peccatoz: et prius pre-
parasse penā: q̄3 angelus ꝑpetrasset ma
licias. Factus ergo videtur infernus cō
sequenter ad predicta: licet in primo die
siue in principio temporis: Hec sunt se-
ptē mirabilia in principio siue in primo
die facta a beatissima trinitate que insi
nuatur in littera: Naz pater insinuatur
in nomine dei creantis: filius in nomine
principii: sp̄us sanctus in nomine sp̄us
dei: sicut p3 i littera manifeste. Et in isto
p̄ die facta est distinctio nature lumiose
a nā perspicua ꝛ opaca: qn̄ diuisa ē lux
a tenebris. Jsta sunt septē mirabilia: q̄
mirabiliter eleuāt intellectū credentem
et fidelē: et non solū intellectū: sed etiam
affectū: O quale coz tā durū et ferreuz:
vt nō afficiat ad diligendū tam magni-
ficū dn̄m. O aīa mea sūme alas cogni-
tiōis ꝛ amoris: derelinque terrena: trās
cende nubes: celos penetra: et appropin
qua valde ad creatorē vniuersozū: ma
ximū optimū et oīpotentissimū. Hic ra
dius cōfundit sapiam terrenā phoz di
cētiū: Ex nihilo nihil fit: si ita intelligūt
sicut sonāt v̄ba: q2 i p̄cipio creauit de⁹
celū et terrā. i. de nihilo fecit. Hic radi⁹
confundit blasphemias proteruozū di
centium: Uelit nolit deus sic faciaz. Ad
despectū dei sic faciā. Nō posset de⁹ face
re quin sic ꝛ sic faciā: O miseri quid est
quod nō possit: qui de nihilo oīa facere
potuit: Hic radi⁹ cōfundit ꝛ extermiat
supbiam eozū qui sine timore peccant: ꝛ
ꝛ inducit ad dei timorē et hūilitatez. O
aīa mea q̄s nō timeret illū qui talē ma
chinā de nihilo fecit: q2 tā potētissimos
sp̄us de nihilo creauit. Qui p̄muz oīm
sp̄uū ꝓpter supbiam cū oībus sibi ad
herētibus precipitauit. Qui gehennam
igneā superbis oībus sibi rebellibus
p̄parauit. Uñ clamat Jere. ph̄a cū ad-
miratiōe tremoreq̄ dicēs Jere. 10. Nō

est similis tui dñe: Magnꝰ es tu: ꝛ magnũ nomẽ tuũ in fortitudine. Quis nõ non timebit te o rex gentiũ. Tuum.n.ẽ decus. Inter cunctos sapientes gentiũ: et in vniuersis regnis eorũ nullꝰ est silis tui: Hic ergo primꝰ fidei istructe radiꝰ prosternit supbiã et iducit diuinũ timorem atqꝫ humilitatẽ: Si occurrerit predicare: huic primo radio potes adaptare sex alios radios corrñteos sibi: vꝫ tempus nature cõdite: tẽpus collate gratie: diem dñicam: fidem radiosam: visionẽ dei clarã: et infantiã: vide hec oĩa inferiꝰ Uenite ergo ascendamꝰ ad montẽ dñi: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De radio aque diuise: ꝛ de secundo tpe originali. Cap. 40.

Uenite ascendamus ad montẽ domini: ꝛ docebit nos vias suas. Anima rõnalis sic p radiũ lucis formate ascẽdit ad dei mirabilia opera cõsiderãda: ita per radiũ aque diuise: quod ẽ fm tẽpus originale: ascendit ad mirabilẽ contemplationẽ distinctionis rerũ productarꝫ: de quo radio et tẽpore aliqua sũt ordinate cõsideranda.

¶ 2ꝰ igr̃ radius est aque diuise quo mediãte credit et cognoscit ea que deus die secunda operatus est. De quibus dicit̃ Gen.1. Dixit quoqꝫ deus: fiat firmamẽtuꝫ ĩ medio aquarũ: et diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamẽtũ: diuisitqꝫ aquas que erant sub firmamẽto ab hijs que erãt super firmamentuꝫ: et factum est ita. Uocauitqꝫ dñs firmamentũ celum: Et factũ est vespere ꝛ mane dies secundus. ¶ Per istũ igr̃ radiuꝫ credit aliqua mirabilia facta in die secũda ¶ ꝓ de illa materia prima informi ꝓducta in principio ante omnẽ diẽ facte sũt tres partes: Una impura: alia purior: tertia purissima: De parte purissima siue suprema illiꝰ materie informis deꝰ secunda die fecit primũ mobile: siue celũ cristallinũ: siue celũ aqueũ quod ẽ supra firmamentũ: ꝛ immediate sub celo empireo. Et hec dicũtur eẽ aque supra firmamẽtum. nõ ꝙ illud celũ aqueuꝫ sit de natura aque elemẽtaris: qꝛ nec habet corruptibilitatẽ: nec grauitateꝫ: nec grossitiem: nec ignobilitatem: nec fluxibilitatẽ sicut aqua elemẽtaris. Sed ꝓpter cõuenientiã quandã quã habent cũ aqua: qꝛ sicut aqua est ꝑspicua ꝛ luminis receptiua: ita illud celũ aqueum. Et sicut aqua est frigida effectiue siue infrigidatiua: sic ꝛ illud celum aqueũ est infrigidatiuũ. Et aque illius celi sunt sicut glacies solidate. Unde et lapis cristallinꝰ qui est perspicuus de aquis factus ẽ dicente sapiente Eccl.43. Congelatur ab aqua. Uere ergo sunt aque super firmamẽtum: sicut dicit scriptura: sed nõ aque elemẽtares. De isto celo cristallino siue aqueo: ꝛ de istis aquis q̃ sunt super firmamẽtum dicit ꝓpha in p̃s 103. Qui tegis aquis superiora eius. Et fꝫ aliquos istud celũ cristallinuꝫ influit ad cõciliationẽ elementorꝫ: ad susceptionẽ aĩe vegetabilis.

Gelavit crystallus

¶ 2. De alia parte materie informis media factum est firmamẽtum: vꝫ octaua sphera cũ septem planetis inferioribus s. Saturno. Joue: Marte: Sole: Uenere: Mercurio ac Luna: que oẽs sphere intelligũtur hic noie firmamẽti cũ dicit̃ Fiat firmamentũ in medio aquarꝫ: per aquas vo supiores intelligitur celũ aqueũ vt dictũ est: et per aquas inferiores intelligũtur quattuor elemẽta: que cõtinent̃ sub spheris celestibus. Sꝫ aduertendũ ꝙ iste octo celestes sphere fa

cte sunt in hac die secūda sine luminari bus:que facta sunt postmodū die quar ta sicut videbimus inferius. Et ꝭm ali quos istū firmamētū siue celū sydereū influit ad cōciliationē elemētorum ad susceptionem aīe sensitiue.

¶ 3. De infima parte materie que remā sit: nihil ē factū hac die:sed sic perdura uit vsq; in diē tertiū:et illa lux que crea ta fuit prima die:fecit aliā reuolutionē supra et subtus hemisperiū nostrū vel circa aliquid corrñdens hemisperio: et factū est vespe et mane ꝛ sic dies scđs.

¶ 4. In hac die secūda facto firmamen to et celo aqueo nō dicitur:Uidit de⁹ ꝙ esset bonū:sicut dixit in ꝑ die. Et rō est quia isto secundo die facta est distinctio aquarū ab aquis:non tamē est comple ta aut consumata in hac die:sed in tertia cū dicitur. Congregent̄ aque in locum vnū:et qꝛ deus nō approbat nisi pfecta et cōpleta:ideo scriptura tacuit visionē dei:que ei⁹ significat approbationē:vł qꝛ binari⁹ significat quandā diuisionē et primū recessum ab vnitate quā deus nō approbat:iō non dr̄ vidisse ꝙ eēt bo nū. Et hec ratio assignatur a magistro sentētiaꝝ in 2. d. 14. ¶ In isto secūdo die facta est secunda distinctio perspi cui a perspicuo:qñ aque ab aquis diui se sunt: supiores ab inferiorib⁹. Et sic patet quāta mirabilia facta sunt die ista secunda:que aīam cōtemplatiuā mira biliter sursum leuāt q̄ ad intellectum:ꝛ mirabiliter accendūt quo ad affectū ꝛ desideriū. ¶ Hic radius fidei instructe cōfundit terrenā sapientiā phoꝝ qui di xerunt celū ꝛ eius motū fuisse ab eter no:sicut dicit phs 8. Phisico. qꝛ die se cūda factū ē primū mobile et firmamē tū:et oēs celi inferiores sicut pꝫ Ген. 1. ¶ Hic radi⁹ cōfundit auaroꝝ cupidi tatē:qui aquas labiles diuitiarū suarū et bonorū tpalium non diuidūt ī aquas supcelestes dādo paupib⁹ ꝑ amore dei: et bona sibi ī celo p elemosinas ꝑparan do. et in aquas inferiores aliꝗ partem ꝑ suis necessitatib⁹ retinēdo. Sꝫ oēs aquas cōgregāt: vniūt: ꝛ claudunt sub terra ꝛ sub mille clauibus. Et iō cū eis claudent̄ sub terra cū suis diuitijs: sic claus⁹ et sepult⁹ fuit diues epulo Luc. 16. ¶ Hanc diuisionē aquaꝝ faciebat zacheus dicens iesu Luc. 19. Ecce dimi diū bonorū meorū dñe do pauperibus. Et statim iesus ꝓmisit salutē suam:et domus sue dicens: Qꝛ hodie sal⁹ huic domui facta est. Sic diuidebāt antiq̄ pa triarche aquas dādo partē deo et ei⁹ sa cerdotibus:partē pauperibus:et partē suis necessitatib⁹. Et nota ꝙ aque q̄ di uise sunt sup firmamētum in centuplū ꝛ millecuplū fuerūt maiores:q̄ꝫ ille que remanserūt sub firmamento. Et ille q̄ sunt supra:sunt icorruptibiles:que vo sunt sub:corruptibiles: Sic ille qui diui dit aquas diuitiarū suarum dādo par tem pauperibus. in retributiōe vłi cē tuplū accipiet:ꝛ icorruptibiliter posside bit:et vitam eternam etiam possidebit: Mat. 19. O aīa contēplatiua sume alas et ad celorū fabricationē:ymo ad celoꝝ mirabilem fabricatorē celeriter euola. ascende:considera:obstupesce:ꝛ recale sce. ¶ Hic radius secundus fidei istru cte destruit et cōfundit auaritiā:ꝛ cupi ditatē radicē fecundā oīum malorum: et inducit ad diuinā liberalitatē et pie tatē: Si occurrerit ꝑdicare:huic radio poteris coaptare tp̄s purgāde culpe:tē pus baptismi ī sanguiē:diē lune:spē fir mā. intētionē firmā:ꝛ pueritiā. Uide oīa hec inferi⁹ ad hūc 2ᵐ radiū coapta ta ꝛ moralizata. Uenite ergo ascenda mus ad montē domini:ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De radio terre fecũdate: ⁊ de tertio tpe originali. Ca. 41.

Venite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. In die tertio qđ est tertiũ tpˢ originale: facta ẽ distinctio ťre ab aquis: ⁊ pspicui ab opaco: ⁊ ɔpleta ẽ rerũ distictio ⁊ diuisio: Et p istũ radiũ rõnalis aia multũ eleuať: si diligẽter ea q̃ i hac die facta sũt ɔsiderauerit. Uideamᵘ ğ omnia ordinate: ⁊ sic ascẽdamᵘ ad montẽ dñi.

¶ 3ᵘ igř radius est terre fecũdate: q̃ mediante cognoscit ⁊ credit ea q̃ deᵘ opatᵘ ẽ tertia die: de quibᵘ dř Gen̄.1. Dixit vo deus. Congregenť aque q̃ sub celo sunt in locũ vnũ: ⁊ appareat arida: Et factuȝ est ita: Et vocauit deᵘ aridã terrã: ɔgregatiõesq; aquarũ appellauit maria: Et vidit deᵘ q̄ esset bonũ ⁊ ait: Germinet terra herbã virentẽ et facientẽ semen ligniũq; pomiferũ faciẽs fructũ iuxta genus suũ: cuius semen sit in semetipõ super terrã: Et factũ est ita: ⁊ vidit deᵘ q̄ eẽt bonũ: ⁊ factũ ẽ vespe ⁊ mãe dies 3ᵘ.

¶ Per istum ğ radiũ intelligit et credit multa miranda: que diuina sapientia operata est in die tertia. Nam deus mira fecit die illa.

¶ p̄ De illa parte materie informi siue ɔfusa remanẽte: q̃ dicte sunt aque sub firmamẽto: deᵘ fecit quattuor elemẽta distincta ẜȝ suas formas specificas: p quas localiter sunt ab inuicẽ separata: Et hoc intelligiť cum dř Cõgregenť aque que sub celo sunt i locũ vnũ .i. separenť aque ab igne et ab aere: q̃ sunt duo elementa superiora. Sed de igne et aere scriptura nõ facit mentionẽ: q2 sunt occulta sensibus nostris: sȝ đ aqua et terra fecit: q2 sunt magis sensibilia ⁊ tractabilia.

¶ 2ᵒ fecit apparere aridam .s. terram: Quia .n. aqua nata est circundare terram: quam si omni parte circuiret ad inhabitandam apta non esset: ideo sic aquam distinxit ab arida: vt in superiori supficie appareret arida: et quia terra si eẽt omnino ab aquis separata: ad germinandum apta non esset: ideo deus sic separauit ab aquis superficiẽ terre: vt tamen per aquas intra terre concauitates diuina vťute fabricatas receptas: eius radicem humefaceret: et per decursum fluuiorum etiam irrigaret. Et sic omnia quattuor elemẽta collocata sunt in locis suis.

¶ 3. Deᵘ nomina ĩposuit terre ⁊ aquis. Nam terram primo appellauit aridã: quod est propriũ nomen elementi: quia arida dicit siccitatẽ: que est proprietas terre: et secũdo appellauit terraȝ: qđ nomen dicit vsũ siue vtilitatẽ quam hȝ p ɔmixtionẽ aque: vt possit coli et fructificare: vñ dicitur terra quasi trita: Et iõ diciť. Et vocauit deus aridam terram: quasi aridã in sua nã: terraȝ ꝑpter aquarũ ɔmixtionem cũ ea. Et aquas congregatas vocauit maria. Et q̃uis elementũ aque sit insipidum de sui natura: et sic nullã habeat amaritudinẽ aut dulcedinem: tñ amaritudo ẽ quedã qualitas ɔsequens aquã in sua ɔgregatiõe: Naȝ partes aque subtiliores vel eleuanť sursum virtute celestiũ luminum ⁊ dulcescunt ex subtiliatione: vel penetrant profundas terre partes: et sic etiã ex subtiliatiõe dulcescũt. Parteȝ aũt grossioreȝ remanẽtes ɔgregate pp illam grossitiẽ ɔtrahũt amaritudineȝ: et iõ cõgrue vocanť maria: Et iõ diciť Cõgregatiõesq; aquarũ appellauit maria. Ex isto pȝ q̄ in primaria rerũ cõditione nomẽ aque tripliciter accipitur. ¶ p̄ pro materia p̄ma informi creata ante omnem diem

sicut: ibi sps dñi ferebatur super aquas i. super materiam primã. ¶ 2. pro celo aqueo: quod est supra firmamẽtũ et ꝑ quattuor elementis simul: et sic accip ẽ in secundo die qñ dicitur: Fiat firma- mẽtum: et diuidat aquas ab aquis. i. ce lũ aqueũ a materia quattuor elemento rũ ¶ 3. pro elemẽto solo ipius aque ab alijs specifice distincto: et sic sumit isto tertio die cum dicit: Congregẽtur aque que sub celo sunt in locum vnũ. i. elemẽ tum aque in locũ suum: Et facta diui- sione aquarum cõpleta: et impositis noibus mari ac terre: vidit deus q esset bonũ. i. approbauit diuisionẽ aquarũ cõpletã: quod nõ fecerat die secunda. ¶ 4. Deus produxit de terra herbas virentes fa- cientes semen: ligna pomifera facientia fructus iuxta genus suũ: Spinas et tri- bulos: qui comprehendũtur sub gene- ralitate productorũ ex terra. Nam tũc data est pfecta fecunditas terre ad pro ducendũ omne producibile ex ea: Et lz dicat Geñ. 3. q spine et tribuli ꝑducãt a terra ꝑpter peccatũ et in penam: Uerũ est qñ nascuntur vbi seminatur frumẽ tum: vel simile ab hoie: que cũ colitur: vt det frumẽtuz vel aliud: vñ homo su stentetur: ꝑducit vnde homo crucieẽ: Quod aũt i locis multis generetur spi nas et tribulus: hoc nõ ẽ ex maledictio ne terre vel in penã: sed a natura. Et i ta libus locis spina et tribulus nõ sunt hoi nociua: sed vtilia: qr nulla est herba taz vilis que non sit alicuius vtilitatis et vir tutis: saltẽ ad diuinã sapientiam cõtem plandã. Et iõ spina et tribulus intelligũ tur esse producta cuz alijs herbis virẽ tibus: et lignis pomiferis. Sed pruden ter est aduertẽdũ q eodẽ die: quo ꝑdu cta est terra: eodẽ met deus ex ipsa her bas: ligna: et spinas produxit anteq̃ sol fieret: et luminaria celi produ. erent. Et rõ vna est: qr plante et herbe sunt quasi cõnaturales terre: cũ sint ei radicitus af fixe: et ab ipsa originẽ trahunt et fomen tũ. Non est aũt aliquid sic connaturale alijs tribus elemẽtis: aque: aeri et igni: ideo plante et herbe eadez die producte sunt qua et terra. Alia ratio est ad re- mouẽdum errorez: ne. s. sol crederetur esse causa principalis terre nascentiuz: si cut dicunt phi q terra est mater planta rum: et sol pater. Et iõ ꝑducte sunt plã te ante solis productionez: vz tertia die ¶ 5. Deus ꝑduxit paradisũ terrestrez: sic diẽ magr sñiarum in 2. d. 17. qui est locus corporalis valde eminẽs et altus iuxta equinoctialẽ in oriente: vergens et decli nans aliquo mõ ad meridiẽ. Et tante ẽ altitudinis vt illuc non ascendant vapo res in aere eleuati: sed est ibi aer mũdus et purus idoneus statui ꝑpetuitatis: et temperatissimus: Et est totus amenus et gaudiosus vt eẽt cornũtia inter delici as exterioris habitaculi: et delicias inte riores quas habuit aia Ade in sua crea tione: De q̃ dicit Damascenus: Diuina paradisus est dei manibus in edez plan tata: gaudij et exultationis vniuerse prõ ptuariũ. Et factus est locus paradisi ꝑ pter hominẽ: terra võ ista propter habi tationẽ aialium: Uel paradisus facta ẽ ꝑpter hominẽ institutũ. Alia vero ter- ra facta est ꝑpter hominez quem deus preuidit lapsurum.

¶ 6. Deus produxit in paradiso terrestri tres lignorũ differẽtias ad hoĩs vtilita tẽ. Nam quo ad vtilitatẽ corporis ꝑdu xit multa ligna: quibus vesci debebat Adam et successores de quibus dicitur Geñ. 2. De omñi ligno paradisi comede: et ista ligna non nominantur in speciali. Quo ad vtilitatem aie ꝑduxit lignum scientie boni et mali quod ordinabaẽ ad obie hominis probationẽ: quod sicut

vocatur non a natura: sed ab occasione rei postea secute: qr Adam gustato illo ligno vetito nouit per experientiā quid sit bonū obedientie et malū inobedientie et propter istū singularē effectū fit specialis mētio de ligno scientie boni et mali: et erat in medio paradisi. Quo ad vtilitatē cōpositi totius produxit lignū vite etiā in medio paradisi iuxta lignum scientie boni et mali. Et vocatū est lignū vite ab effectu non quē fecit: sed ad quē ordinabatur: et fecisset si Adam nō peccasset. Nam diuinitus hāc virtutem acceperat: vt qui ex eius fructu comederet. corpus eius stabili sanitate et perpetua soliditate firmaretur: nec ulla infirmitate: vel etatis imbecillitate in deteri⁹ vel in occasum laberet: et propter istum singularē effectum fit mentio specialis de hoc vite ligno.

¶ 7. Deus fecit in paradiso terrestri fontem siue fluuiū egredientē de fonte ad irrigandū paradisum: quē diuisit de⁹ in q̄ttuor capita siue i quattuor magna flumina: quorū hec sunt noīa: Primus fluuius est Ganges qui vocat̄ Physon propter habūdantiam et fertilitatē quā fecit. Secūd⁹ est Nilus qui vocat̄ Gion et circuit omnē terrā ethiopie: Terti⁹ est Tigris sic noīatus propter cursus velocitatē. Quart⁹ est Eufrates: ¶ Ista aūt quattuor flumina oriunt̄ a fonte paradisi: et subtus mare: et subtus terrā per subterraneos meatus veniūt in terram istā in qua nūc sum⁹ sicut dicit Nicolaus de lyra sup Gen. 2. Ex hijs patet q̄t mirabilia oīpotens deus fecerit hac tertia die: que mirabiliter eleuāt intellectū ad dei cōtemplationē: et volūtatem ad ipsius dilectionē. Et in ista die tertia facta est diuisio perspicui ab opaco qñ diuise sunt aque a terra. Et sic completa est diuisio rerum et distinctio in hoc triduo per quā manifestat̄ sapientia diuina. que filio appropriatur. sicut i creatione manifestatur oīpotentia que prī appropriatur. Hic radius fidei instructe cōfundit phōs qui dicūt mundū fuisse ab eterno plenū vegetabilibus et plantis: sicut dicit phs in libro de plātis post principiū cōtra Abrutalē. Hic radi⁹ cōfundit cosmographos et astrologos negantes terrestrē paradisū dicentes terrā habitabilē precise tante magnitudis q̄nte dicunt historici siue cosmographi: Hic radi⁹ moraliter cōfundit lasciuos: luxuriosos et deliciosos: qui aquis delectationū ac deliciarū totā terrā corporis sui cooperiūt delectādo oculos in lasciuis aspectibus: aures in lasciuis cantilenis: nares in deliciosis odoramētis: gustum i lasciuis et delectabilib⁹ saporib⁹ et tactū in lasciuis inhonestisq̄ tactibus ac delectationibus carnalib⁹: Nec congregant aquas delectationū in locū vnum: nec faciūt apparere aridā. i. terrā corporis sui rigidā et siccā per penitentie austeritatē. Et ideo nullū fructū salutiferū producere possunt: sicut nec terra produxit aliquē fructum q̄diu aquis coopta fuit. Hic radius inducit ad castitatē et ad restringendū in vnum delectationem carnis: vel sub vinculo castitatis vidualis: vel castitatis virginalis: et ad faciendā terrā corporis nr̄i aridam per rigiditatē et penitentiā. Et tūc terra corporis nostri profert mirabiles fructus vel tricesimos: vel sexagesimos: vel centesimos sicut patē in parabola seminatoris Mat. 13. vñ et saluator dixit Luc. 12. Sint lūbi vr̄i precincti: et lucerne ardentes in manibus vestris: qr post restrictionē delectationū carnaliū sequit̄ executio operis luminosi. Sic. n. post q̄ deus congregauit aquas in vnū locum: terra incipit germinare et facere fructū

¶ Hic ergo radius dānat luxuriā: ꝛ cōmendat castitatē. O aīa contēplatiua assume alas: cōsidera diligenter ea q̄ deus opatus est in principio: qꝛ sunt lumina ad omnia diuina intelligenda. Si occurrerit p̄dicare: hic potes applicare temp⁹ gētis electe: temp⁹ nature catholice: diē martis: caritatem fructuosā: fruitionē, iocūdam: et adolescentiā: videbis omnia inferius moralizata ꝛ applicata: Uenite ꝑ ascendamus ad mōtē domini: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De radio lucis syderee: ꝛ de quarto tp̄e originali. Ca. 42.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Uiso de rerum creatarū distinctione: que in trib⁹ primis diebus facta est: supest videre d̄ earūdem ornatu: qui in tribus diebus sequentib⁹ a deo benedicto est cōsumatus: Et qꝛ in hac die quarta ornatus p̄dict⁹ sumpsit exordiū: aliqua notabilia de isto radio et quarto originali tempe videnda sunt.

¶ 4⁹ igr̄ radius est lucis syderee: q̄ mediate cognoscit et credit ea: que de⁹ opatus est quarta die: de quib⁹ dr̄ Geū. 1. Dixit aūt deus: Fiāt luminaria i firmamēto celi: et diuidāt diem ac noctē: et sint in signa: et tēpora: et dies: ꝛ annos: vt lucēāt in firmamēto celi et illuminēt terrā. Fecitq̃ deus duo luminaria magna: luminare maius: vt preesset diei: et luminare minus vt p̄esset nocti: ꝛ stellas et posuit eas in firmamēto celi: vt lucerent sup terrā: et p̄essent diei ac nocti: ꝛ ꝛ diuiderēt lucē a tenebris: Et vidit de⁹ ꝙ eēt bonū: ꝛ factū est vespe ꝛ mane dies 4⁹. Per istum radiū intelligit ꝛ credit mirabilia mlta: q̄ diuina sapia q̄rta die opata ē. Naz deus i his trib⁹ diebus sequētib⁹ ornauit illa: q̄ in trib⁹ dieb⁹ p̄cedētibus distinxerat. Et sic p̄us fecerat ꝛ distinxerat celū q̄ꝫ elemēta. Sic p̄mo fecit ornamēta celi q̄ꝫ elemētorū. In ornā° aūt celos mirablia mlta fec.

¶ P̄ s̄z Basiliū ꝛ Damascenū ac Bonaūcturā deus hīs quasdaz partes celestiū corporū ad modū vasis ꝛ receptaculi cōgregauit et coadunauit: ꝛ vnicuiq̃ vasorū ac receptaculorū portionem aliquā dedit illi⁹ lucis: quā p̄ creauerat: q̄ dies tres primos fecit. Et illud totū cōstitutū ex parte orbis seu celi aggregata: ꝛ ex illa portione lucis p̄me vocat̄ luminare. Et inq̄ꝫtū est cōstitutū ex ptē sui orbis aggregata est ydoneū ad suscipiendū lumē: Inq̄ꝫtū vo est cōstitutū ex parte illius lucis p̄marie est ydoneū ad diffūdendū lumē. vn̄ dicit Basilius: Hoc solare corpus effectū est vehiculum illi p̄mogēito lumini. Sic. n. aliud ē ignis: aliud lucerna: sic illi luci vehicula luminaria parata sunt. Et iō de sole dr̄ Ecci. 43. Sol in aspectu ānūcians vas admirabile opus excelsi. Et ideo illud luminare cui de⁹ multū dedit de illa luce p̄maria: maxime lucet: sicut sol: Cui min⁹ dedit: min⁹ lucet: Cui minime: minime lucet ex se: sed si lucet hoc est ex susceptione luminis solaris. Et sic ex diuisione illius lucis primarie facta sunt diuersa lūiaria: sol: lūa: stelle maiores ac minores.

¶ 2. Deus fecit duo lūinaria magna: vz solē ꝛ lunā: luminare mai⁹ vt p̄eēt diei: luminare minus vt p̄e: et nocti. ¶ Sol dr̄ luminare mai⁹: qꝛ lucet ex se: ꝛ nō accipit lumē ab alio: et dr̄ etiā mai⁹: qꝛ est quātitate maior q̄ꝫ aliud luminare. Cuz n. sit quadragesies septies maior luna: sicut dicit Glosa in c. Solite de maioritate et obia: verisil'e etiam est ꝙ sit maior q̄cūq̃ stella alia. Ex hoc etiā ꝙ lucet ex

se dicitur preesse diei: quia dies est latio solis sup terram. Luna vero dr luminare magnū: nō q sit maior oībus stellis: qr sm iudiciū multorū sapientū sunt multe stelle corpore maiores q̄ luna. Nec q luceat ex se: qr ad sensū apparet q de se nō lucet: qr ad sui formationē parū accepit de illa luce p̄ creata. Sz dr luminare magnū: qr magis nos illuminat q̄ stelle cuius ratio est: quia cum sit ex natura ac apta ad suscipiendum lumē: vz ex parte aggregata sui orbis: cū sit corpus magnū: densum τ nobis ꝓpinquū: hinc est q multū suscipit a lumine: et multū ad nos refundit: qñ ex ea parte illuminat: que nos respicit. Hoc aūt est: qñ est in pfecta distantia a sole: ita q sol est in vno emisperio: et luna in alio: puta qñ sol est in emisperio inferiori: τ luna in superiori: qr tunc luna recipit lumē ab ea parte q̄ nos respicit sicqz multum luminis ad nos refundit tp̄e noctis: τ ꝓpter hoc dr luminare magnū τ p̄esse nocti.

¶ 3. Deus posuit luminaria in diuersis spheris celestibus: nō in vna tm̄ sm doctores: Nā solem: lunā: τ alias quinqz planetas posuit i singulis spheris. Et qñ dr Fiāt luminaria in firmamēto: accipitur ibi firmamētū large ꝓ nā quinti corporis: q̄ diuisit aquas ab aquis. i. p̄mum mobile ab elemētis: Et sic accipitur firmamētum ꝓ octo spheris celestibus. Stellas autē posuit i firmamēto ꝓprie accepto. s. in 8ª sphera: τ sic accipitur firmamētum cum dr: Et posuit stellas in firmamento celi.

¶ 4. De⁹ prout ꝓbabiliter creditur sz bona in. 2. sñiarū dist. 13. creauit solem in oriente: et lunā in occidente. Et sm q videntur dicere aliqui doctorum post finale iudicium: τ mundi renouationem: sic etiā collocabuntur vt sol stet in oriente: vbi fuit creatus: τ luna in occidente: vbi τ facta fuit: τ sic forte pōt itelligi illud dictū ꝓpheticū: Sol τ luna steterūt in habitaculo suo. s. q̄ fuerūt creata Abacuch. 3.

¶ 5. De⁹ ordinauit ista celi luminaria: vt diuidāt diē ac noctē: et sic deseruiunt hoī inq̄tū faciūt vicissitudinem tp̄is apti ad operādū: et tēporis apti ad quiescēdū: qr hō nō potest semp laborare: sed opz quiescere ad recreationem sensuū τ quietē corporis. Hoc autē faciunt p variationem lucis ac tenebre: sm q luminaria mouent motu p̄mi mobilis ab oriente in oriens p occidens: q̄ motu reuoluūt semel q̄libz die nāli: et sic diuidunt diem ac noctē per lumē ac tenebras: τ p lationem solis super terram: et subtus terram: vñ dicit ps. 135. Fecit solem in potestatem diei: lunam τ stellas in potestatem noctis.

¶ 6. De⁹ ordinauit ista celi lumiaria: vt sint i signa: seu in significationē effectuū futurorum nō q̄ruūlibz: sz eorū quorum ipa lūinaria sunt quodāmō causa puta imbriū: ventorum: grādinū: tp̄is sereni ac pluuiosi τ siccum: q̄ apta sūt diuersis opatiōibus humanis ac negociis: Et sz hoc dicit. Et sint i signa. i. i significatiōnē p̄dictorū. Unde Ecci. 43. Luna in omnibus in tp̄e suo ostensio tpis:

¶ 7. De⁹ ordiauit ista celi lūinaria: vt sit i signa eorum q̄ aduenient: vel i iudicio vl'i ab ipo deo fiēda sūt: scdz q ipa diui⁹ ꝓuidētia ordiauit. Et d hac significatiōe luīnarium dicit vitas Luc: 21. Erunt signa in sole: luna τ stellis: signa vz eorum q̄ iminent circa vl'e iudicium: ad hec oīa significāda ordinata sunt celi luminaria ex institutione diuina: q̄ dixit: Et sint in signa. Aliorum vero que a libero arbitrio depēdēt. nō sūt signa ex diui⁹ institutiōe: sz ad significandū talia trapit hūana fictio τ fallacia diaboli ad iducēdū hoīes ad luīariū vnationē τ ydolatriā

¶ 8. Deus ista celi luminaria ordinauit: vt sint in distinctionē tempoꝝ. s. veris: estatis: autūni: et hiemis: in quibus varia ordinantur et disponūtur vsib⁹ huīanis necessaria. Et hec distinctio fit ſm motū planetarū: et maxime solis in circulo obliquo i zodiaco: in quo duodeci signa describūtur: prout ad nos sol accedit: et a nobis elongatur: ex quo fit temporū variatio: quo ad caliditatē: frigiditatem et siccitatē: que quattuor tpoꝝ partib⁹ corrñdent. Et ſm hoc dicit de⁹ Et sint in tēpora. notāter dixit tempora in plurali ꝑpter variationē tpoꝝ i quattuor anni tēporibus: ſm quattuor elementorū qualitates.

¶ 9. Deus ordinauit ista celi luminaria: vt sint i distictionem dierū. s. maiorum: minorū et equaliū. Et hec distinctio fit per eundē motum solis in circulo obliquo: q2 modo dies crescunt: mō decrescūt. Aliqñ sunt maiores noctibus: Aliqñ minores. Aliqñ equales: secūdū q2 ꝑ illū motū dupl'r accipit̄ solstitiū. i. estiuale et hyemale. et dupl'r equinoctiū. s. vernale et autūnale. Et ideo dixit deus: Et sint in dies. i. in distictionem dieꝝ: et accipit̄ dies prout dicit terminationē illi⁹ motus: quo sol moueẗ motu primi mobilis: qui cotidie incipit: et cotidie terminatur: et sic diē cōplet nālem.

¶ 10. Deus ista celi luminaria ordinauit vt sint in distictionē annorū. s. vnius vl' vel pluriū: Et hec distictio fit secūdum eundem motū solis in circulo obliquo per decursum duodeci signorū zodiaci. quo decursu completo annus impleẗ Et ideo dixit deus: Et sint in annos. Et accipit̄ annus ꝑut dicit terminationem illius motus: quo sol moueẗ in circulo obliquo per duodeci signa zodiaci.

¶ 11. De⁹ ista celi luminaria ordinauit in significationē solēnitatū atq3 festiuitatum. Nā sinagoga iudeorū: q2 ambulabat in tenebris noctis: q2 nox precessit: et minuenda erat: ideo distictionem suarū festiuitatū accipiebat a luminari quod nocti preest: et quod minuitur in consumatione. i. a luna. Nā festum pasce celebrabant quartadecima luna pmi mensis Exo. 12. incipiendo a vespe. et Neomeniam in pncipio cuiuslibet mensis: Cuius rōnem assignat Nicolaus de lyra. 1. para. 23. in fine: et Ysa. 1. Et de tali significatione dr̄ Ecci. 43. A luna signum diei festi: luminare qđ minuiẗ in consumatione: Ecclesia vo xpianorū q2 ambulat i lumine: quia iam dies appropinquauit: et de ipa dicit̄ Apoc. 12. Mulier amicta sole et luna sub pedib⁹ eius: festiuitates suas ⁊ dies solennes ⁊ sil'r menses magis cōputat secūdu3 motū solis q̄ lune. excepto paschate et per consequens pentecoste. Paschalis. n. solennitas nō solū celebratur in cōmemoratione resurrectionis preterite: sed etiā in prefiguratione resurrectionis future: Et in hoc eccl'ia conformis ē quodā mō synagoge. Unde festiuitatē illā obseruata luna: nō iudaizādo: sed poti⁹ illā futurā solēnitatem resurrectionis quā expectat. scđm q2 sibi competit presignādo et prefigurādo. Et sic p3 quomodo luminaria celi sunt i significationem solennitatū atq3 festiuitatum ⁊ tēporū. Et ideo dicitur: Et sint in signa ⁊ tempora ⁊ dies ⁊ annos.

¶ 12. De⁹ ista celi luminaria ordinauit vt sint i illuminationem visus humani q̄ est directiuus in operibus humanis: et maxime vtilis ad cognitionē rerum sicut dicit phs 1. methaph. Sine qua illuminatione non possent hoīes operari dicente saluatore Jo. 9. Uenit nox quādo nemo potest operari. Et quo ad hūc effectū dixit deus. Fiant luminaria vt

vt luceāt in firmamēto celi. s. ad illuminandum visum humanū directiuū operum humanorum.

¶ 13. De⁹ ista celi lumaria ordinauit: vt vz sint in influentiā et efficaciaz: ī primē do in elemēta et corpora elementata caliditatē: frigiditatē: hūiditatem ꝛ siccitatem ꝑm varietatē luminariū imprimētiuz: ꝛ dispōnes recipientiū tales influētias: Nam ordo vniuersi sic exigit: vt superiora et nobiliora disponāt inferiora et influāt in ea. Lumīaria aūt celi sicut ꝑcellunt corpora inferiora quo ad situz Ita etiā quo ad virtutem: et qꝛ sunt virtuosiora cōpetit eis vt influant et habeant aliquam efficaciā in corpora inferiora. Et sicut in motu locali venit̄ ad vnū pmū moueñs īmobile: ita in motu alterationis deuenitur ad aliqđ alterās nō alterabile. Talia sunt luminaria celi: q̄ alterant ista inferiora corporalia: ꝛ ipsa sunt inalterabilia. Et quo ad istā influētiam siue efficaciā dixit deus. Fiant luminaria et illuminēt terram. i. per suaz lucez alterent: qualificent ac disponāt. Nā lux est illa per quā virtus luminariuz defertur ad ista corpora inferiora disponenda. Et habēt influentiā super septem ꝑm Scotū in 2. d. 14. q. 2. Ex hijs patet quō in hac quarta die de⁹ ornauit celos diuersis ac varijs luminaribus. Et qꝛ iste ornatus ostendit bonitatē diuinā: que attribuit̄ spiritui sancto: iō ꝓpħa appropriate loquēs dicit Job 26. Spūs eius ornauit celos. ¶ Hic radius mirabiliter illuminat aīam contēplatiuā. et mirabiliter accēdit si taz mira dei oīpotentis opera diligēter ꝯsiderentur. ¶ Hic radi⁹ cōfundit astrologos determinate iudicantes de futuris cōtingentibus a libero arbitrio depēdētibus: cuiusmōi sunt furta: homicidia: honores: infortunia in mercationibus; et similia: ad que nō se extendunt influētie celestes ꝑm doctores: saltē necessario. Nā celi luminaria non sunt facta in dñium hoīs: sed in seruitiū ac ministeriū: dicēte M. oise Deutero 4. Ne forte oculis eleuatis ad celū videas solem ꝛ lunā: et omnia astra celi: ꝛ errore deceptus adores ea: que creauit deus in ministeriū cunctis gentibus: q̄ subsunt libero arbitrio: ꝛ nō ei dñātur. ¶ Hic radius moralr̄ confundit inuidos: qui aliorū lucē et prosperitatē videre nō possunt: sed soli vellent lucere ac prosperitari. Et iō cruciantur de bono alterius. Ecclī. 14. Nequam est oculus liuidi: ꝛ auertens faciē suam: et despiciens aīaz suam. Hac īuidia videbātur vexari illi laboratores qui aduersus patrēfamilias murmurabant dicentes Mat. 20. Hij nouissimi vna hora fecerunt: ꝛ pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei et estus: quibus respōdit dicens vni eorū. Amice nō facio tibi iniuriā: Nōne ex denario cōuenisti mecū tolle quod tuuz est ꝛ vade. An non licet mihi quod volo facere: an oculus tuus nequā est qꝛ ego bonus sum. Hanc inuidiā reprimit deus: qui ornando celos diuersis luminaribus: diuersas portiones luminis ac virtutis est impartitus ꝑm beneplacitū sue volūtatis: nec vnuz luminare īuidet alteri: sicut fabulantur iudei lunam īuidisse soli a principio: q̄d irridet Lyra Gen. 1. Si placuerit huic radio potes applicare tēpus legis statam te: tempus legis iustitie: diem mercurij prudētiam luminosam: claritatē gloriosaz corporis beati: ꝛ iuuentutē: que oīa hic inferius sunt distincta: moralizata: et hijs radijs applicata: Venite q̄ ascendam⁹ ad mōtē. d. ꝛ docebit nos vias suas

¶ De radio vite motiue: ꝛ d̄ 5° sp̄ originali. Cap. 43

Venite ascenda
mus ad montem domini: et
docebit nos vias suas. Sic de
us bñs in die quarta ornauit celos cre
ando luiaria: ita die quīta ornauit aerē
et aquā ꝓducēdo pisces et aues: de cu/
ius ornatu. q̄litate ꝛ ɔditiōe sunt plura
in hoc quīto radio ordinate vidēda.

¶ 5us radius est vite motiue: quo mediā
te credit et cognoscit ea q̄ deus operatus
est quīta die. De quibus dr̄ Gen̄. 1. Pro
ducant aque reptile viuentis: ꝛ volati/
le super terrā sub firmamēto celi. Cre
auitq3 deus cete grandia: et oēm aiā3 vi/
uentem atq3 motabilē: quam produxe
rant aque in species suas. et oīe vola
tile ſm genus suū. Et vidit deus ꝙ eēt
bonū bn̄dixitq3 eis dicēs: Crescite ꝛ mł
tiplicamini: et replete aq̄s maris: auesq3
multiplicētur super terrā: et factum
est vespe ꝛ mane dies quintus. Per i/
stū ḡ radium intelligit mirabilia: q̄ deus
ordinate fecit quinta die.

¶ ꝑ Deus ista quinta die volēs ornare
naturā elementarē perspicuā3: sicut die
quarta celestē luiaribus adornauerat:
produxit aīalia imperfectissima: v3 pi/
sces ex aqua qn̄ dixit: Producāt aque
reptile viuentis. ¶ Et notandū ꝙ pis/
sces producti sunt actiue a deo: passiue
aūt ex quattuor elemētis: Na3 q2 oīe
aīal est mobile motu progressionis vel
constritionis: vel dilatationis: iō nō pōt
esse ex vnico elemento: cum nullum ele
mentū hijs motibus moueat. ¶ Pre/
terea cum oīe aīal sensum tactus ha/
beat: quo mediāte precipere potest q̄t/
tuor elementorum qualitates: v3 calidi
ditatem: hūiditatem: frigiditatem et sic
citatem: necesse est ipsū cōstare ex quat
tuor elementis: cū operatio sensitiua sit
per cōformitatē organi sensitiui ad ob
iectū sēsibile. ¶ Preterea cū oīe aīa'l
habeat aīam sensibilē: q̄ est forma satis
perfecta: debet ɔn̄ter habere materiam
satis ꝑfecte mixtā et cōplexionatā: mix
tio aūt ꝛ cōplexio sufficiens nō est: nisi
ɔcurrāt quattuor elemēta. Aqua.n. cū
sit subtilior terra in decupla ꝓportione
penetrat partes terre: s3 nō perfecte: eo
ꝙ ipsa aqua aliquā grossitiem habeat.
¶ Aer vero qui subtilior est terra ī cen
tupla ꝓportione adhuc intimius ī ter/
ra se ꝓfūdat ipā3 penetrādo. ¶ Ignis
vero qui ē subtilior et rarior in millesi
ma ꝓportione subtilitate sua penetrat
vsq3 ad intima terre: et sic fit alteratio
plena vsq3 ad minima: et sic fit mixtio
perfecta: q2 quattuor miscibilia sūt ꝑfe
cte alterata: cū ḡ aīa sensitiua requirat
istā mixtionē et dignitate3 cōplexionis:
sequit̄ ꝙ oīe aīal ɔponit̄ ex quattuor
elemētis: et sic deus pisces constituit ex
quattuor elemētis ſm Lyram Gen̄. 1.
ꝛ scdm̄ Bona. in 2. d. 15.

¶ 2. Deus producēdo pisces: plus ō ter
ra posuit in corpore ipsorum q̄3 de aqua
q2 omne corpus aīatū ad sui cōstitutio
nē plus recipit de terra q̄tū ad substā
tiam: q̄3 de aliquo alio elemēto: tū quia
terra ē illa: q̄ alijs elemētis p̄bet solidi
tatē et stabilitatē: tum etia3 q2 terra h3
parū de specie: et multū de materia: et
iō plus de ipa conuenit ad cōstitutionē
corporis aīati quātū ad quātitatē mo/
lis: minus vero cōcurrit de aqua. Et
ista duo elemēta terra ꝛ aqua p̄dn̄anē
in corporibus aīalium: quo ad quātitatē
mollis: et p̄bēt eis soliditatē: vt sint mo
bilia. Aer vero ꝛ ignis p̄bent eis vigorē
et agilitatē: vt sint se mouētia. Et sic fit
cōsonātia actiuorū et passiuorū3: quia
elemēta passiua ī corpore p̄dominātur
ſm quātitatē molis. et elementa acti/
ua p̄dominētur ſm quātitatē virtutis.

¶3. Deus dicitur produxisse pisces de aqua: Nō q corpora pisciū ex sola aqua cōstent cum includant quattuor elemēta: vt predictum est: sed sola aqua exprimitur: q2 diuina potentia ex solo aque elemento potuit causare corpus perfecte mixtum ad susceptionem aīe sensitiue: s'm q tenet Scotus in 2. d. 18. in fine: et sic ex sola aqua dicitur fecisse pisces. Uel sola aqua exprimitur: quia pisces maiorem habent cū aqua conuenientiam et cōformitatem: Nā3 ī aqua est quidam humor fluctuans: ratione cuius aqua fuit principium pisciu3. Ex quo etiam pisces magis delectantur in aquis q̄3 in alijs elemētis: ideo ex sola aqua dicuntur producti secundū Bona. in 2 d. 15. et Nicolaū de lyra Gen. 1.

¶4. Deus pduxit aīas pisciū sēsitiuas sil' cū suo seminario: vel de seminario preexnte. Ubi notandū q materie: siue nature cōcreata est quedā virt⁹ actiua: qua pōt generare ꝛ multiplicare aīalia q̄3 ad corpus ꝛ quātū ad aīam: et illa virt⁹ actiua dr̄ ratio semialis. Ista ĝ rō seminalis sil' producta est in pricipio cū aīabus sensitiuis seu sensibilib⁹: et aīe sensibiles pisciū cū illa. Si vero ista ratio seminalis fuit añ istū diē quītum: ipfecta fuit. et iō die quīto educta est ad eē seminariū cōpletū: q2 tūc data est vis actiua nature ad multiplicādu3 tam aīas q̄3 corpora. Et cū isto seminario pfecto: siue cū ista rōne seminali cōpleta producte sunt anime piscium sensitiue secundū Bona. in 2 d. 15. secundū vero Scotum in 2. d. 18. Anime piscium sensitiue producte sunt ab ipo deo nulla ratione seminali actiue concurrente ad ipsius anime sensitiue productionem.

¶5. Pisces dicuntur reptile anime viuentis. ¶ Primo dicuntur reptile: quia quattuor sunt genera reptiliu3: Quedam enim repunt ꝛ trahunt se vi oris: sicut vermes: Quedam vi costarum: sicut serpentes: Quedam vi pēnularum sicut pisces: Quedam applicando magnam partem corporis terre q̄uis habeant pedes: sicut lacerte et stelliones: Et sic reptile est nomen generale et accipitur hic pro repentibus et trahentibus se vi penularu3 qui est tertius modus. ¶2. dicuntur reptile anime viuentis: quia licet quelibet anima viuat: tamē quia vita manifestat̄ maxime per motum et sensum: ideo pisces dicuntur reptile anime viuentis: quia viuunt vita manifesta per motum et sensum: In plantis autem licet sit anima virens ꝛ vegetans: in animalibus tamen est anima viuens vita manifesta: quia animalia mouentur et sentiunt: plante vero minime: et ideo ad differentiam plātarum dicit producant aque reptile anime viuentis. Et nota q reptilia omnia: vel sunt vilia sicut pisces et vermes: vel venenosa sicut serpentes: vel īmunda sicut lacerte.

¶6. Deus gloriosus licet ex aqua produxerit species piscium quasi īnumerabiles dicente propha in ps. 102. Hoc mare magnum et spaciosum manib⁹: illic reptilia quorum non est numerus animalia pusilla cum magnis: tamen vnam speciem singularem: siue principalem piscium produxit: que vocatur cetus siue balena: de qua dicitur: Creauitq3 deus cete grandia. De quibus notanda sunt aliqua mirabilia: ¶ Pmo iste piscis vocatur aliquando cete: vt Gen. 1. Aliquando draco vt in ps. 102. Draco iste quem formasti ad illudendū ei. Aliquā leuiathā. vt Job 40. An extrahere poteris leuiathā hamo: ꝛ p istum piscem figuratur diabolus ī scriptura

propter eius insuperabilitatē et terribilitatē: quam habet maxime versus hominē secūdum Nicolaū de Lyra super Job 40. et 41. ¶ Tertio iste piscis excedit in magnitudine oīa aīalia tam terrestria q̄ꝫ maritima: et iō vocatur Leuiathan: qḋ significat additamētū eorū: vn̄ secundū Plinuū tante est magnitudinis: ꝙ occupat quattuor iugera terre: mediā autem partē iugeri par boū ī die arare consueuit vt hētur .i. Re. 14. Ratio aūt tante magnitudinis est hūiditatis habūdantia: que mēbra corporis extendit: et ideo aīalia maritima sūt maiora q̄ꝫ terrestria ꝑpter talē humoris habūdantiam. Sicut et ī regionibꝰ humidis sunt hoīes maiores q̄ꝫ ī siccis Vn̄ dicit Nicolaus de lyra super Job 41. se audiuisse a quodā viro veridico et ī mari experto: ꝙ ī ripa maris iuxta Portugaliā fuit inuentus cetus: de cuius lingua particulatim decisa fuerunt onerati vigiti quattuor muli. Ne videatur mirū: q2 et ego vidi quasi similia. ¶ 3. Iste cetus hꝫ squāmas admodū scuti: et ex magnitudine sua atq̄ꝫ motu facit ꝓfundū maris feruescere: et insup facit mirabiliter spumare: et ex motu suo per mare relinquit post se vestigia spumosa sui trāsitus p longū et magnū spaciū sicut et naues: vnde de eo dr̄ Job 41. Feruescere faciet quasi ollā profūdum maris: et ponet quasi cū vnguēta bulliunt: post eū lucebit semita .i. vestigiū sui transitus. ¶ 4. Iste cetus dupliciter capit. Vno mō ꝑpter applicationē eius ad litꝰ maris. Cū .n. sit magni corporis: sequitur ꝙ sit ei necessaria magna cibatio ex alijs piscibus quos deuorat ꝑpter ꝙ alij pisces videntes eū naturali instictu fugiunt ad ripam: vbi cetꝰ natare nō potest ꝑpter aque paruitatē. Et ideo cetus eos insequens īpingit ad ripā: et sic a piscatoribus occiditur: q2 se mouere non pōt: et sic a sua spe frustratur et illuditur credens alios pisces capere et ip̄e capitur: iō dicitur de eo in ps. 102. Draco iste quem formasti ad illudendū ei. ¶ Alio mō per sagittationē. Naꝫ vt dicit Lyra sup Job. 3. et 41. se audiuisse ab his: qui nouerūt captionem huius ceti. nunq̄ꝫ īuaditur de nocte: sed magis in clara die. ita ꝙ piscatores possunt a longe cōtra eū tela directe proijcere: q2 si appropiquarent: essēt ī periculo submersionis ex motu illius ceti mare notabiliter perturbātis. Et lꝫ cetus talia spicula contra se di: ecta non aduertat: nec per cōsequēs timeat. vulneratur tn̄ ex eorū percussione et morit̄ et sic mortuꝰ ad littus maris ꝓijcitur. Et ideo quia nō timet: nec fugit talia spicula: dr̄ de eo. Job. 41. Non fugabit eū vir sagittarius: in stipulas versi sunt ei lapides funde. Hec de piscibus á deo factis die quinta mirabilia dicta sint: vt aīa contēplatiua in sūmi opificis laudē et amorē multipli? excitari valeat. Hec oīa facta sunt ad ornatuꝫ aque. Et q2 in ip̄is est multitudo sp̄erum copiosa: iō dicitur Gen̄. j. Creauitq̄ꝫ deus cete grādia: et oēm aīam viuentem atq̄ꝫ motabilē quaꝫ ꝓduxerāt aque ī sp̄ēs suas. ¶ 7. Deus gloriosus die quīta aues et volatilia ex aqua produxit: de quorū corporibus et aīabus dicenduꝫ est: sicut dictū est ḋ corporibus aiabusq̄ꝫ pisciū: sꝫ aqua specialiter noīatur propter quandā conformitatem. Nā in aqua est quidā humor vaporosus et exalatiuꝰ quinatꝰ est ferri sursum in aera vsq̄ꝫ ad determinatē aeris partem. Et rōne huiꝰ hūoris vaporosi aqua fuit principium auiū. Et iō aues eousq̄ꝫ in aere ascēdere possūt quousq̄ꝫ īueniant aerem hūidis exalationibus ac vaporibus piguescētem

scentem. Et licet corpora auium sint gravia: et sua gravitate semp ad terram descēderēt: tamē per vim aīe suffragātib' sibi pēnis: et spiritibus interioribus: et vaporibus in aere elevatis ascendunt in altum: Et iste aues facte sunt ad ornatum aeris: et licet aues magis quiescāt in terra. τ a terra suum recipiant alimentū: tamē dicūtur ornare aerem: et facte in ornamentum aeris: quia in ipso aere exercent actū sibi propriū: vz motū in volatu: qz auis nascitur ad volatum: Job 5. ¶ Notandū vero q elemētum ignis non ornatur a deo: qz propter nimiā activitatē eius: in eo aīalia vivere non possent. et propter nimiam a nobis distantiā nō essent vsui hominis apta: τ ppter hoc nihil dr̄ de ei' ornatu.

¶ 8. De' benedictus vidēs: q opus quīte dici esset bonū: dedit bñdictionem suā piscibus τ auibus: et preceptū de multiplicatione plis dicens. Crescite τ multiplicamini et replete aq̄s maris: auesq multiplicentur super terram. Et ista benedictio ꝑm lyram est ordinatio ad multiplicationē īdividuorum per cōmixtionem maris et femine: sicut indicat littera sequens cum dicit̄. Crescite τ multiplicamini: et qz plante nō sic generant̄: iō in earum productione nō est facta mētio de tali benedictione. Ex ista benedictione divina et ordinatione ad generationē individuorum: patet q īdividua intenduntur a natura: et sic ab agente: qui intendit principaliter ordinem vniversi: nō solum intendūtur species: que sunt dispares in pfectione: sed etiā multa individua eiusdē speciei: que sunt paria in perfectione. Cum ordo ꝑm Aug^m de ciuita. dei li. 19. c. 13. sit pariū impariū q rerū vnicuiq loca sua tribuens dispositio: pariū quo ad individua eiusdē spēi: impariū vo quo ad species: Et lz pħs in 2. de aīa textu comēti 34. dicat q multiplicatio īdividuorū in eadem spē corruptibili fit ad perpetuādā τ cōservandā ipam speciē: q̄ in vno individuo corruptibili saluari non posset: tñ Scotus in 2. d. 3. q. 7. in fine dicit q ista nō est pcipua cā multiplicationis individuorū: sed pcipua cā est ppter bonitatē divinā coīcandam: qz n. de' voluit bonitatem suā coīcare: ideo voluit spēs per īdividua multa multiplicari. Et addit Scotus vnū punctū notabilē: q in entibus principalibus: sicut sunt angeli τ hoīes: a deo principaliter intēdit individuū: supple nō spēs. Et rō est: qz individuū pōt magis divinam beatitudinē et bonitatē cōmunicare τ pticipare per divine essentie visionem τ fruitionem. Nō sic ipsa species: Ex his patet quāta et quot mirabilia divina potentia operata sit in die quīta: que aīam contemplatiuā mirabiliter elevāt pariter τ inflāmant. Hic radius confundit iracūdos: partiales τ sāguinolētos qui se lacerāt interficiunt τ devorant adinvicem: sic pisces maris: qui sunt sine rōne: de quibus dicit̄ Abacub. 1. Et facies homīs quasi pisces maris: et quasi reptile non habens principem: Ymo sunt peiores piscibus τ auibus: quia pisces nō devorāt pisces sue speciei: sed alterius. Iracundi autem et partiales interficiunt homines eiusdē nature: Quinymo ppinquos: affines: fratres: patrem: τ matrem: et ideo clamat poeta ethnic': Sz iam serpentum maior concordia: parcit cognatis maculis silis fera τc. O aīa cōtemplatiua ascende in mōtem et diligēter considera opera divina: qz sunt plena sūmis misterijs. Si placuerit huic radio poteris aptare tēp' regalis glīe: tps sublimis cathedre: diem iouis sanctā: iustitiā rigorosā: agilitatē velocē: et

senectutē: q̄ oīa inferi⁹ inuenies morali zata et applicata: Uēite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē .d. τ docebit nos vias suas.

¶ De radio hūane forme: et de sexto tpe originali. Cap. 44.

Enite ascendamus ad mōtē dn̄i τ docebit nos vias suas. ¶ Uidim⁹ dei opa mirabilia facta in p̄cedentibus diebus: s3 mirabiliora sūt ꝯsiderāda: q̄ facta sunt in diebus sequētib⁹: τ maxime i hoc sexto radio τ sexto tp̄e originali. De quo plura relatiōe dignissima sūt elucidāda.

¶ 6⁹ radius ē hūane forme: q̄ mediāte credit τ cognoscit ea q̄ de⁹ opat⁹ ē i sexto die: qn̄ ꝑductis aīalibus brutis: vltimate produxit hoīe3 ad dei ymagine3 τ silitudinē: d̄ quib⁹ dr̄ Gen̄. j. Dixit q̄q3 deus. Producat terra aīam viuentē in gn̄e suo: jumēta et reptilia τ bestias terre ꝑm spēs suas: et factū est ita: et vidit de⁹ q̄ eēt bonū: et ait: Faciam⁹ hoīem ad ymaginē τ silitudinē nr̄a3: τ p̄sit piscibus maris: τ volatilib⁹ celi τ bestijs vniuerse terre: et omī reptili: q̄d mouet in t̄ra τc. Per istū ḡ radiū itelligit mirabila multa: q̄ de⁹ opat⁹ ē die. 6.

¶ Ubi p̄ vnū est p̄notādū: q̄ terra postremo oīm est adornata: τ plura ornamēta a deo recepit: Nā cū terra iter cetera elemēta sit infima: τ magis obscura: τ p ꝯn̄s minus decora: iō maiori indigebat ornatu. Cū etiā terra plus p̄beat alimētū aīalibus q̄3 alia elemēta: hic ē: q̄ plures aīaliu3 dr̄ias habere debuit Et iō deus benedictus ei septem ornamenta fecit. ¶ Primo ornauit ipsam interius mineralibus: videlicet auro: argento: auricalco: acre: stāgno: plumbo: τ ferro: que virtute solis nascuntur in visceribus terre. ¶ 2. partim interius τ partim exterius herbis virentibus τ varijs leguminibus: que terram ipsam de propinquo: τ quasi immediate vestiunt τ decorant. ¶ 3. partis interius τ partim exterius: arboribus varijs germinantibus: que ipsam terrā quasi de longiquo: τ remote vestiunt τ venustant. ¶ 4. Exterius serpentibus τ reptilibus varijs: quasi terre habitatoribus: τ ista sunt animalia: que corpore repunt super terram: τ viuūt vita sensitiua. ¶ 5. bestijs multiplicibus τ multiformibus: sicut sunt leones: vrsi: leopardi: tigres: aliaq3 animalia ferocia: que terram decorant in locis siluestribus. ¶ 6. Jumentis multiplicibus prout sunt oues: boues: capre: equi: asini: τ multa huiusmodi: que terra3 venustāt i locis domesticis. ¶ 7. Hoīb⁹ tāq3 dn̄is τ rectorib⁹ ipi⁹ terre. τ oīum eius ornamētoru3. Et cū mare habeat vnam animaliu3 differentiam tantū. s. reptile: et aer vnam etiam tātū. s. volatile. Terra habuit a deo tres animalium differentias: v3 reptilia: bestias atq3 iumenta: et vltra hec omnia hominem: in quo consistit totius ornatus complementum: cū sit oīm aīaliu3 precipuū atq3 dignissimū.

¶ 2. prenotandu3 q̄ deus gloriosus aīalia omnia ordinauit ad ipsum hominē tanq3 ad finem immediatum secūdum statum innocentie ad quadruplice3 hominis vtilitatem. ¶ P̄mo ad manifestandum eius imperium: quod super omnia animalia habuisset: et hoc manifestaretur dum omnia animalia ei per omnia obedirent ac seruirent. ¶ 2⁰. ad decorandum hominis habitaculum. Condecens enim: τ pulcrum erat hominis habitaculum non solum

multiplicatione ar borum: verumetiam animalium decorari. ¶ 3. ad excitandum hominis intellectum: vt in ipsorum animalium naturis diuersis videret homo diuine sapientie multiformitatem in talibus effectibus relucentem. ¶ 4. Ad moderandum hominis affectum: vt dum homo videret animalia secundum rectitudinem sue nature currere: et amare illud ad quod naturaliter facta sunt: ex hoc excitaretur ad amandum deum: ad quod erat finaliter ordinatus. Et propter has rationes deus fecit nedum iumenta: sed reptilia et bestias: que omnia faciunt ad hominis vtilitatem secundum predictas rationes.

¶ 3. notandum quod deus gloriosus iumenta et pecora ordinauit ad hominis vtilitatem quadruplicem secundum statum nature lapse. ¶ Primo ad releuandam indigentiam hominis quantum ad cibum: quia homo in statu nature lapse vtitur et vescitur carnibus iumentorum: vnde Gen. 9. dixit deus ad Noe et filios suos. Omnes pisces maris manui vestre traditi sunt: et omne quod mouetur et viuit erit vobis in cibum. Quasi olera virentia tradidi vobis omnia: excepto quod carnem cum sanguine non comedetis. ¶ 2. ad releuandam hominis indigentiam: quo ad vestimentum: quia homo pro statu nature lapse induitur vestibus factis ex corio vel lane animalium: vnde Gen. 3. dicitur. Fecit quoque dominus deus ade et vxori eius tunicas pelliceas et induit eos. ¶ 3. ad releuandam hominis indigentiam quo ad obsequium. Indiget enim homo in statu nature lapse obsequio animalium. scilicet iumentorum ad arandum terras: ad deferenda onera: ad equitandum: et sic indiget bouibus: equis: mulis: asinis: camelis et similibus. ¶ 4. ad releuandam hominis indigentiam quantum ad solacium. Homo in statu nature lapse indiget aliquo solatio et recreatione propter multa tediosa que occurrunt. ¶ Ad hoc solacium prestandum sunt quedam animalia: sicut quidam catuli: et quedam aues: in quibus homo subleuatur a tedio vite presentis: venando et aucupando: vnde scribitur Baruch. 3. Ubi sunt principes gentium. qui dominantur super bestias que sunt super terram: qui in auibus celi ludunt.

¶ 4. Notandum quod deus gloriosus bestias et animalia noxia secundum statum nature lapse ordinauit ad quadruplicem hominis vtilitatem. Nam aliquando penaliter ledunt hominem ad puniendum ipsum pro aliqua culpa siue transgressione diuinorum mandatorum: et hoc modo leo interfecit virum dei prophetam: qui inobediens fuit mandato domini: de quo scribitur 3. Re. 13. Qui cum abiisset inuenit eum leo in via et occidit: et erat cadauer eius proiectum in itinere. Asinus autem stabat iuxta illum: et leo stabat iuxta cadauer ¶ Aliquando salubriter exercent hominem: vt ipse homo ex insultibus talium bestiarum fiat animosior et robustior ad bellum: vel etiam magis sanus per exercitium venationis talium bestiarum: et hoc modo leones et vrsi exercebant dauid pugnantem cum ipsis: ex quorum victoria factus est animosior ad dimicandum cum Goliath: sicut patet 1. Re. 17. vbi dixit dauid ad Saul. Et leonem et vrsum interfeci ego seruus tuus: Erit igitur et philisteus hic incircumcisus quasi vnus ex eis. Dominus qui eripuit me de manu leonis et vrsi: ipse me liberabit de manu philistei huius. ¶ Aliquando vtiliter probant hominem: vtrum in veritate et perfecte deum diligat: nec timore bestiarum ab eius amore et obedientia recedat. Et hoc modo leones probauerunt danielem prophetam: qui propter timorem leonum

noluit dimittere dei sui adorationem: propter quã missus est i lacum leonũ: sed diuina virtute cũ magno honore atq; vtilitate liberatus fuit: sicut pz Dañ. 6. vbi scribitur: Deus misit angelũ suũ et cõclusit ora leonum: et nõ nocuerunt mihi: q2 corã eo iustitia inuẽta est i me ¶ Aliquñ ignorãter docent hominẽ agere bonũ: et declinare malũ per eorũ varias ꝓprietates. Nã leo per suam cõ. videntiam: qua nullũ aĩal timet: docet hominẽ nihil timere preter deũ et eius offensam: vñ scribit̃ ꝓuer. 18. Justus q̃i leo confidens absq; terrore erit: Et per oppositum leo per suam crudelitatẽ et iracũdiã docet hoiem vitare crudelitatem: ꝛ auaritie famẽ insatiabilẽ et rex alienarũ violentã inuasionẽ. vñ dicitur ꝓuer. 18. Leo rugiens ꝛ vrsus esuriens pñceps ĩpius sup populũ suum. Et sic secundũ statũ nature lapse bestie ꝛ aĩalia noxia homini seruiũt ſm hanc quadruplicẽ vtilitatẽ: Uenite ergo ascendamus ad montẽ domini: ꝛ docebit nos vias suas

¶ De mirabilibus dei operib⁹ in die sexto perpetratis. Ca. 45.

Enite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. Uiso de ornatu terre: ꝛ de productione aĩaliũ irrõnabiliũ i cõparatione ad hominez ſm vtrũq; statũ: videndus est ordo operationis diuine in hac sexta die. Mirabilia eñi multa: ꝛ mirabili modo de⁹ benedictus operatus est: sicut hic inferius patebit.

¶ ꝓ produxit reptilia: que corpore repunt super terram: ꝛ ordinantur ad exerciciũ hominis: et nocent occulte insidiando: ꝛ dicente Augustino: Draco occulte insidiatur. vnde dixit deus ad serpentem Geñ. 3. Ipsa conteret caput tuũ: ꝛ tu ĩsidiaberis calcaneo illi⁹.

¶ 2. Produxit bestias: que ordinantur ad hominis exercitium: et nocent manifeste dicente Augustino: Leo aperte irascitur: vnde dicuntur bestie quasi vastie.

¶ 3. Produxit iumenta: que sunt animalia domestica ordinata ad hominis iuuamentũ: vnde dicuntur iumenta quasi iuuantia: aut iuuamenta. Et aduerte q2 in isto sexto die: et in ista prima animaliũ ꝓductione de⁹ nõ produxit ea: que generantur per diuersarũ specierũ cõmixtionem: sicut est mulus: qui ex equa ꝛ asino generatur: nec ea que generantur per putrefactionem: maxime corporum aĩalium mortuorum: Et ratio est quia istarum specierum actualis existentia ad primariam constitutionem vniuersi non spectat: quia tales species sunt quodãmodo degenerantes: ꝛ quasi per quandam degenerationem habent produci: sicut vermes producuntur ex humano corpore per corruptionẽ aliquam: que quidẽ facit humanũ corpus a propria forma degenerare ꝛ ideo nõ fuit congruũ talia produci in se nec in suo simili: sed tantum producta sunt in suis principijs ꝛ rationibus seminalibus secundũ doctores theologos in 2. sñiarum.

¶ 4. Cum magno cõsilio ꝓduxit corp⁹ hũanũ dicẽs. Faciam⁹ hoiem ad ymaginem ꝛ siĩitudinẽ nostram: et produxit eũ de limo terre: ꝛ de natura clemẽtari ꝛ corruptibili. quod cõgruũ fuit multis respectibus. ¶ ꝓ quo ad deum: Nam quia homo debebat deo subici: vt per humilitatẽ subiectionis ascẽderet vñ angelus ceciderat ꝑ sublimitatẽ

elationis:cōgruum fuit sibi dari corp⁹ cōstitutum de natura nō celesti et supiori:sed elementari ⁊ īferiori:vt seipꝫ puluerē reputans:deo per oīa subiaceret: Unde ⁊ scriptura maluit eū dicere de limo terre formatū:vt ex hoc hō proficeret et ascēderet per hūilitatis meritū.

2 ¶ 2.quo ad angelū:siue creaturā parē. Nam sicut facta est vna rōnalis creatura ꝓpe deū:et in loco supremo:vt in celo empireo: sic debuit fieri alia rōnalis creatura in loco infimo.s.in terra.et ideo corpus ꝯstitui debuit de natura tali habitationi cōuenienti:et sic magis d̄ limo terre:et de natura elemētari q̄ꝫ de natura celesti. ¶ 3.quo ad creaturā corporalē siue inferiorē. Nā creature corporales facte sunt: vt hoī deseruirēt:et vt mediāte homine ꝑducantur in finē ⁊ ad beatitudinē. Et iō corpus hūanū taliter debuit esse cōpositū: vt creature corporales ei possent deseruire: et per ipm glorificari: et sic de natura elementari cōstitui:q2 sic omnia corpora celestia ei deseruiūt:et tam celestia q̄ꝫ elementaria in eo glorificato glorificātur.

¶ 4.quo ad seipm. Nā homo fuit condit⁹ a deo in uertibilitate liberi arbitrij: vt potens viuere in iustitia:et potēs mori per culpā. Et iō dari debuit ei corpus quod esset nō solum habile ad viuendū sed etiā ꝙ posset fieri habile ad corrūpendū siue moriendū:et ita ordo hoīs in se requirebat:vt ei daretur corpus quod eēt habile ad corruptionem:⁊ sic non de natura celesti:sed elemētari. Et ꝓpter hoc scriptura singulariter exprimit ipm eē factū de limo terre.

¶ 5. Deus gloriosus creauit aīam Ade nō de aliqua materia corporali:vel spirituali:nec de substātia dei:sicut quidā hereticorū dixerūt:sed de nihilo ꝫ magistrū sniarum in 2.d.17. Licet aliqui doctorū dixerint aīam eē productā de materia spūali:et habere in se materiā spūalem subleuatā super esse extensionis:et sup esse priuationis:et super esse corruptionis:q̄ dicitur mā spiritualis. que nō est extensibilis:nec ꝓuabilis sua forma:nec cā corruptionis:sicut est materia physica. Hanc aīam ade:licet aliqui dixerint deū produxisse ante productionē corporis eius:vꝫ sil' cuꝫ angelis fuisse creatā:et postea ad corpus accessisse: quatenus insinuaret ipaꝫ a corpore nō dependere:et cū angelica nā cōformitatem habere. Alij tamen verius videntur asserere ipsam aīam simul cum corpore ade:vel post ipm corp⁹ fuisse productā:siue creatā. Nam forma naturalis: aut producitur sil' cū sua materia. aut sequitur suā materiam:cū ꝙ aīa sit forma corporis:vel simul ꝑducta fuit cuꝫ sua materia vel post ipam. Preterea in ipsa ꝑductione rerum deus processit d̄ impfecto ad pfectū:et ideo aīa ade:que fuit perfectior ipo corpore:debuit post ipsuꝫ corpus:et nō ante produci: Et hoc innuit scriptura:q̄ post formationē corporis ade: dicit deū aīam illius creasse: vn̄ scribit Gen̄.2. Formauit igr̄ dn̄s d⁹ hoīem de limo terre quo ad corpus: et inspirauit in faciē eius spiraculum vite quo ad aīam. Et factus est hō in aīam viuentē:quo ad totū compositū.

¶ 6. Deus gloriosus ꝑduxit totum cōposituꝫ hoīs:vniendo aīam corpori tanq̄ꝫ formā sue ꝑexn̄ti materie: ex quib⁹ vnitis fit cōpositū totuꝫ.s.homo viuēs Et iō post formationē corporis ade:q̄i post ꝑparationē materie: ⁊ post productionē aīe.quasi forme:et post eius inspirationē:quasi vnionē cum materia dicit Gen̄.2. Et fact⁹ est homo in aīaꝫ viuentē:quasi totū compositum resultās ex materia ⁊ forma. In huius hoīs

productione deus potissime tria manifestauit. ¶ p̄ suam magnā potentiā:coniungendo et vniendo in vna persona:et in vna natura duo maxime distātia et remota:vz corpus et aīam:quorū vnū:vz corpus est sb̄a corporea : alter vo.s.aīa est sb̄a spūalis et icorporea : q̄ maxime distant in gn̄e substantie. ¶ 2.suam magnā sapientiam:disponēdo ipm̄ corpus mirabiliter ad aīe ꝓportionē. Nam aīa rōnalis informat corpus:sic̄ forma suā materiam. Mouet ipz ad diuersa opa: sicut motor suū mobile:Et naturaliter sursū tēdit ad beatitudinē quā nāliter appetit:Ut g̊ corp⁹ proportionaretur et ꝯformaretur aīe informanti et perficiēti et viuificāti:deus fecit ipm̄ i nobilissima et equali cōplexione:Ut cōformaretur aīe mouenti:dedit ei multiplicitatez organorum corrn̄tium potentijs aīe cū sūma venustate et artificiositate et ductibilitate:sicut patet in facie:capite:pede et manu:q̄ est organuz organorū:Ut autem cōformaretur aīe sursum tendēti ad celū:dedit ei rectitudinem stature et caput sursum erectū:vt sic corporalis rectitudo mētalis rectitudīs testis eēt: et eidē conformaretur:et sic deus magnā in hoc demōstrauit sapientiaz. ¶ 3. suam magnā bonitatem:qr fecit ipsum hoīem absq3 omni macula et culpa . et absq3 omni pena siue miseria:qr.n. de⁹ est optimus:nō debuit facere hoīem:nisi bonū innocētem ac rectum : et qr de⁹ est iustissimus nō debuit infligere penā ei:qui nullū omnino habebat peccatuz. Et ideo illi anime rōnali ade tale corp⁹ dedit deus:quod sibi esset ita obtemperans:vt nulla esset in eo pugna rebellionis. Nulla pronitas libidinis nulla iminutio vigoris:nulla corruptio mortis:O bonitas magna. Dedit etiam corpus ita conforme anime:vt sicut anima erat innocens:sic corpus esset impassibile:et sic̄ anima poterat cadere in culpam:sic corpus poterat cadere in penā. Et ideo corpus poterat nō mori:et poterat mori:poterat habere sufficientiam: et poterat habere indigētiā:poterat obtemperare:et poterat habere rebellionem et pugnam.

¶ 7. Deus gloriosus posuit hominē in paradiso terrestri : quā plantauerat ab initio:vz die tertia : quādo congregatis in vnū locū aquis fecit apparere aridā: ꝟ a3 deus creauit hominem extra paradisum:vt cognosceret homo se illa3 nō possidere per naturam:sed per diuinā gratia3:et secūdū aliquos creauit illu3 i agro damasceno : et posuit in paradiso: tanq3 in loco conuenienti statui innocētie:vt homo operaretur illam nō opere laborioso:sed magis delectabili : nō ad necessitatem:sed magis ad suam delectationem:ad experientiam et exercitiū sue ꝟtutis. Et vt custodiret illā nō ab inuasoribus:sed custodiret seruando iustitiam originalē et innocentiam:ne propter peccatum amitteret illam et eijceretur ab illa.

¶ 8. Deus gloriosus adduxit omnia volatilia celi:omnes bestias:et cuncta animantia terre coram adam:vt videret et cōsideraret eorum naturas : et eis noīa imponeret : Et adam imposuit nomīa et appellauit nominibus suis cūcta animantia et vniuersa volatilia celi : et oēs bestias terre. ¶ Sed aduertendum q̄ in isto die non imposuit nomina piscibus : quia non sunt adducti coram eo: cum non possent congrue ad eum adduci existentes super terram:cum viuere non possint pisces in terra. Sed credendum est s̄m Augustinum paulatī cognitis piscium generibus adam nomina imposuisse in successione tempor

ris nō hac die. Ex hoc patet ſm Alex. de alis in 2ª parte summe .q.58. ī fine. Et ista adductio animaliū terrestriū: et volatilium ad adā fuit localis: ꝛ nō tantum spiritualis: vt presentarētur intellectui suo per species ītelligibiles: q2 hoc modo etiam pisces adduci potuissent. ¶ De herbis autē et arborib⁹ nō dicitur ꝙ fuerint adducta coram adā: nec ꝙ nomina imposuerit eis: Et ratio est ſm Alex. de alis loco prealegato: q2 licet sint hoc die eis nomina imposita: non tamē dicitur: ad innuendū ꝙ ista non erant per se mobilia: vt se ade possent presentare: cum terre sint radicit⁹ affixa. Unde per accessum hominis ad ipsa fiebat successiue noīm īpositio.

¶ 9. Deus gloriosus imisit soporem in adam. Cumq3 obdormisset tulit vnam de costis eius et repleuit carnē pro ea. Et edificauit dn̄s deus costam in mulierē: et sic fecit euā: et adduxit eam ad adam: et adam vocauit eā virago: quia de viro sumpta eēt. ¶ Ro autem quare de⁹ non fecit adam et eua simul: sed euam de adam: assignatur multiplex a doctorib⁹. ꝑma est ex parte dei quo ad sensum anagogicū. Nam per virū intelligimus deū: per mulierē animam spōsam eius: Et iō sicut aīa non simul fuit ab eterno cū deo: sed ab ipso producta fuit in tp̄e. ita mulier debuit produci de viro suo ꝛ non sil' cum eo. ¶ 2ª ex parte christi quo ad sensum allegoricū. Nā per virū intelligimus christū: p mulierē ecclesiā. Et ideo sicut ecclesia spōsa xp̄i orta est de latere christi dormientis ī cruce: ita eua debuit fieri ð viro nō ī paradiso dormiēte: vn̄ dic̄ Aug⁹ sup .8. ps. Dormiente adā facta est eua de latere: et dormiente xp̄o de aqua et sanguie que de latere fluxerūt: ꝓfluxerūt sacramenta: quibus formata est ecclesia: que per euam significatur. ¶ 3. ex parte angelorum ꝛ brutorum. Cum enim homo medium teneat inter naturam angelicam et brutalem: et cum angeli sigillatim a deo producti sint. et creature brutales in duplici sexu masculino .s. et feminino: congruum fuit hominem produci medio modo: vt videl3 vnum esset ab alio: et sic femina ex viro. ¶ 4. ex parte ipsius anime. Nā sicut omēs anime rōnales immediate procedunt ab vnico principio .s. deo: ita decuit oīa corpora humana immediate exire ab vno principio. s. a corpore ade: ꝛ sic congruum fuit feminam formari ex viro. ¶ 5. ex parte ipsi⁹ hominis vt in ipso ymago dei reluceret et appareret. Nam sicut deus omnibus rebus extitit principium creationis: ita hō oībus hominibus principium existeret generationis. ¶ 6. ex parte totius humane nature: Nā omnes homines deus ab vno esse voluit: vt omnes cognoscentes se esse ab vno: se adinuicem quasi vnum amarent. ¶ 7. ex parte mulieris siue vxoris ad innuendum vinculū amoris et cohabitatiōis: quod debet esse inter virum et vxorem: q2 propter ip̄am relinquet homo patrē suum et matrem suam: et adherebit vxori sue: et erunt duo in carne vna. ¶ 8. ex parte diaboli sicut dicit mgr̄ sententiarū in 2. d. 18. 4. Quaten⁹ in hoc et superbia diaboli cōfunderet: et hoīe hūilitas dei silitudine sublimaretur. Diabol⁹ quippe aliud a deo principium eē concupierat: ideoq3 vt eius superbia retunderetur hoc hō ī munere accepit: quod diabolus ꝑuerse rape voluit: s3 nō voluit obtinere. Nā sic̄ de⁹ est principiū oīum rex: sic adā fuit pricipiū oīū hoīm: et iō cōgrue formata est mulier de viro.

¶ 10. Deus bn̄dict⁹ dedit hoī dn̄iū sup

omnia aialia irrōnalis nature dicens Gen̄.p̄. Dn̄amini piscibus maris et volatilibus celi: et vniuersis aiantibus que mouent̄ sup terraʒ: et tale fuit hoc dn̄iuʒ: vt q̄ diu hō staret in obedientia dei: tamdiu aialia inferiora obedirēt ei: Et istud dn̄iuʒ est homini naturale propter tria. ¶ P̄. q2 iperfectiora sunt propter pfectiora: vt plāte propter aialia: et aialia propter hominē. et iō sicut plante vtūtur terra et aqua ad sui nutrimētū: et aialia plantis et herbis: ita hoies vtuntur aialibus: et iō iuste preest eis. ¶ 2. q2 pfectiora gubernāt iperfectiora sicut angeli hoies. Regimen vero est p prudētiaʒ: que proprie est in hoie: i quo est prudentia gn̄alis: licet in aliquibus aialibus sint quedaʒ prudentie particulares: sicut in aranea ad faciendū telaʒ: in hyrundine ad faciēdum nidum. Et ideo aialia sunt iuste homini subiecta. ¶ 3. quia homo factus est ad ymaginē dei: ideo iuste obediūt ei iferiora s̄m naturam istitutā.

¶ 11. Deꝰ bn̄dictus dedit homini liberaʒ potestatē et facultatē sup oēs arbores et super omnē herbā: que nascunt̄ in terra: vt tā homo q̄ȝ aialia terrestria et celi volatilia ad libitum vescerentur eis dicēs Gen̄. 1. Ecce dedi vobis omnē herbaʒ afferentē semen super terram: et vniuersa ligna: que habēt i semetipis sementem generis sui: vt sint vobis in escā et cunctis aiantibus terre: omniq3 volucri celi: et vniuersis que mouentur in terra: et in quibus est anima viuens: vt habeāt ad vescendū. O dignitatē magnam humane nature: si in dei obedientia permansisset.

¶ 12. Deus gloriosus dedit primis parētibus tria mandata: et tria alia habebāt sibi innata et cōnaturalia. ¶ P̄mū precéptū innatuʒ in primis parētibus erat erga deum. Illud vʒ quod scribit̄ Deut. 6. Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo: et ex tota mente tua: et ex tota fortitudine tua: ¶ Scd̄ʒ erat respectu proximi affirmatiuum: illud vʒ qd̄ scribitur Mat. 7. Quecūq3 vultis vt faciant vobis hoies: et vos eadem facite illis. ¶ 3. erat respectu proximi negatiuum: illud vʒ quod scribitur Thob. 4. Quod ab alio oderis tibi fieri: vide ne alteri aliqn̄ tu facias. Sed vltra ista tria mandata innata deus in hoc sexto die dedit tria mādata explicite primis parentibꝰ ¶ P̄mū ad cōseruationeʒ speciei: et istud est p̄ceptuʒ nature datū explicite a deo: qn̄ dixit primis parentibus: Crescite et multiplicamini et replete terram et subicite eā: ¶ 2. ad conseruationem idiuidui: et istud fuit siL̄r preceptū nature datuʒ explicite ab ip̄o deo: quando dixit p̄parēti. Ex omni ligno paradisi comede Et ad comedēdū de lignis paradisi et de ligno vite tenebat̄ adam et eua ad sui conseruationē. ¶ 3. ad probationē obedientie: et istud fuit p̄ceptum discipline datum ab ipso deo explicite quādo dixit ade Gen̄. 2. De ligno aūt scientie boni et mali ne comedas: In quacunq3. n. die comederis ex eo: morte morieris. i. necessitatem moriendi incurres: et ad mortem tēdere incipies.

¶ 13. Deus gloriosus dedit primis parentibus quadruplex adiutorium: quo mediāte conseruare poterāt diuina mādata: et se ab insidijs inimici illesos p̄seruare. Duplex adiutorium nature: et duplex gratie. ¶ P̄m̄ adiutoriū nature fuit q2 deus dedit vnā rectitudineʒ nature ad recte iudicādū: et hec est rectitudo cōscientie: qua mediāte adam iudicare poterat de quolibʒ in speciali an esset agēdū vl̄ declinandū: appetendū: vel fugiēdum. ¶ 2. adiutoriū nature fuit quia

deus dedit aliā rectitudinē nature ad recte volendū: et hec est rectitudo synderesis: cuius ē murmurare cōtra malū ꝛ stimulare ad bonū. Et cum hac rectitudine synderesis adam ad malū declinandū: ꝛ ad bonū volendū ꝛ diligēdū mirabiliter adiuuabat̄ inclinabatur et stimulabat̄. ℭ 3. adiutoriū fuit grē gratis date. Et hec fuit sciētia illuminans intellectū ade ad cognoscēdū deū suū: et ad cognoscēdū seipm: et ad cognoscēdum mūdum istum sensibilē qui fact⁹ fuerat propter ipsū. Et propter istā sciētiam adam seduci non poterat: qꝛ dicit paulus pᵉ ad Thi. 2. Adam nō est seductus. ℭ 4. adiutoriū fuit gratie gratū facientis ſm aliquos doctores: que fuit charitas habilitās affectū ade ad diligendū deū super omnia: et proximū sicut seipm: ex qua charitate siue grā inclinabatur ad obseruandū diuina mandata. Ex quo patet ꝙ homo ante lapsū habuit nālia perfecta: nihilominus supuestita gratia gratis data: et adornata gratia diuina gratū faciēte: Ex q̄ manifeste colligitur: ꝙ si hō cecidit: nō aliunde fuit nisi ex culpa vel negligentia sua: qꝛ obedire contēpsit: cū tot haberet adiutoria: quibus inimico tēptanti resistere poterat: et in sua inocentia pmanere: Uenite ḡ ascendamus ad mōtē dnī: et docebit nos vias suas.

ℭ De diabolica tēptatione ꝛ pmorū parentū lapsu Cap. 46.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. In hac sexta die et sexto tēpore originali vidēs diabolus hoiem in tāta a deo dignitate cōstitutū: inuidit eidē ꝛ machinatus ē ad ei⁹ ruinā: Circa quod tria occurrūt consideranda. ℭ pmū quō diabolus tētauit: Scdm. quō homo cecidit. Tertiū quō deus puniuit.

ℭ Primo: diabolus inuidēs hoi speciē serpentinā assūpsit: et hoc fuit ex dispēsatione diuina: quatenus ex tali effigie tā primis parētibus ꝙ omnibus posteris ꝟsutia diaboli in temptādo innotescere posset. Assūpta tali forma siue specie: diabolus ꝓ aggressus est mulierē: et hoc fuit ex versutia sua: qꝛ facilius ē deijcere min⁹ fortem. et hostes circundantes ciuitatē eam inuadūt in parte debiliori. Ex quo datur intelligi ꝙ diabolus hominē temptat ab illa parte: qua ipsum videt debiliorē: et de illo vicio: ad quod ipsum magis videt inclinatū: et faciliorem ad casum et ruinā. Aggrediens aūt mulierē talem ordinē tenuit ℭ ꝓ vim rōnalem mulieris reuocauit et duxit in dubiū interrogando dicens. Gen. 3. Cur p̄cepit vobis deus: vt nō comederetis ex omni ligno paradisi: Cui mulier respondit dubie dicens: Ne forte moriamur: ex quo pꝫ quō rōnalē ei⁹ in dubium adduxerat. ℭ 2. vim irascibilem mulieris duxit in cōtemptū: eam assecurādo dicēs. Gen. 3. Nequaꝙ̄ moriemini. ℭ 3. Uim cōcupiscibilē mulieris duxit in appetitū promittendo dicens Gen. 3. Scit. n. deus ꝙ in quocūꝙ̄ die comederitis ex eo: aperientur oculi vestri ꝛc. Et istū ordinē seruat diabolus i temptādo genus hūanū. ℭ Alio mō tentauit istas vires mulieris ꝑ tria appetibilia que sunt in mūdo. ℭ ꝓ ꝑ appetibile: siue per bonū ſm concupiscentiam carnis: et sic tentauit vim cōcupiscibilē mulieris per suauitatē ligni ꝛ pomi vetiti: quod erat appetibile a vi concupiscibili: et hoc fecit: qñ primo dixit. Cur p̄cepit vobis deus: vt nō comede-

retis ex omni ligno paradisi. ¶2 per appetibile: siue per bonū sm concupiscentiam oculorū: et sic temptauit vis rōnalem mulieris per sciētiam q̄ est appetibilis a vi rōnali: et hoc fecit quando dixit: Eritis sciētes bonū et malū: ꝛ aperientur oculi vestri. ¶3. per appetibile siue bonū sm superbiā vite: et sic temptauit vim irascibilē per excellētiā ad modum dei: q̄ est appetibilis ab ipsa vi irascibili: et hoc fecit qn̄ dixit: Eritis sicut dij. Et sic temptauit oēs vires aīe mulieris p omne bonū qd̄ poterat in tēptationē adduci. Et talez ordinē seruauit diabolus ex astutia sua: et sic seruat in temptando genus humanū.

¶2. Primi parētes in hoc sexto die peccauerunt diaboli sugestionib⁹ consentiendo: Quorū peccandi mod⁹ fuit iste Naz diabolus eos temptādo incepit ab infimis et tribus gradib⁹ ascendit ad sūma Sic primi parentes peccādo incipiētes a sūmis tribus gradibus descēderunt ad ima. Et sic in tribus gradib⁹ cōsummatū est peccatū eorū: qui sūt isti. ¶p diabolus temptauit mulierem per sensum exteriorē .s. per auditum dicēs Gen̄.3. Cur precepit vobis deus vt nō comederetis ex omni ligno paradisi q: vt dicit lyra sup Gen̄.3. Diabol⁹ i statu inocentie nō habebat potestatem tēptandi hominē interius: puta appetitū sensibilē: siue sensitiuū motu aliquo illicito excitādo: nec per motū fantasie: aliquid illicitū ꝓponēdo: q: in istis viribus inferioribus nihil illicitum cōtingere poterat nisi prius deordinata rōne et ideo hoīem temptare nō poterat: nisi exterius aliquid proponendo sensui: Unde et assumpsit formam visibilem serpentis: et verba sensibilia ꝓtulit mulieri. ¶2. diabol⁹ q̄i iā admissus et receptus in auribus mulieris: temptando pulsauit ipsius appetitum promittendo tantam excellentiam dicens: Eritis sicut dij scientes bonum et malum: ꝛ in ista secunda tēptatione valde fuit eius appetitus prouocatus ad tantum bonum appetendum. ¶3. diabolus iaz quasi introgressus in mulieris appetitum temptauit eius rationem: vt consentiret ad comedendum pomum: assecurans eam: q̄ non moreretur dicens: Nequaq̄ moriemini: Et ista temptatio tam valida fuit: q̄ ipsam mulierem decepit: ꝛ ad agendum q̄ serpens persuadebat inclinauit: ꝛ sic patet quomō diabolus gradatim de ymis ad summa ascendit. ¶4. Mulier videns tam magna promissa: et sentiens assecurationē de non moriendo: erecta in superbiam consensit sugestioni diaboli appetendo et ambiēdo excellentē scientiā quaz nō habebat: et istud peccatum fuit in mente: ¶5. Mulier erecta i superbiā in mēte: post illecta est ad gulam: siue ad peccatum gule appetendo suauitatem pomi: quia vidit q̄ esset bonum ad vescendū et pulcrum oculis: aspectuq̄ delectabile Gen̄.3. Et istud peccatum fuit in sensualitate gustus. Nam deordinata ratione per consensum: statiz deordinata est sensualitas per appetitum cibi prohibiti. ¶6. Mulier illecta per gulam: prostrata ē per iobediētiam eūdo ad lignum scientie boni et mali: sumēdo pomū ꝛ comedendo illud cōtra mandatū dn̄i: sicut scribitur Gen̄.3. Tulitq̄ mulier de fructu illius ꝛ comedit. Et istud vltimū peccatū fuit in opere: sicut pz per accessū ad lignū: et p sūptionē et comestionē pomi. Sz ꝛ ada sl'r pulsat⁹ vbis mulieris: sili mō corruit. ¶p enī i mēte erect⁹ ē in superbiā: siue presūptionē nō appetēdo sciētiā equalem deo: sicut eua: q: ipe nō fuit seduct⁹: sicut illa: di

cete paulo p⁹ ad Thi.2. Adã non est seductus: mulier aũt seducta in p̃uaricatiõe fuit: sed nimiũ se existimãdo et aliquid magnũ se reputãdo: et deo carum et credendo se leuiter a deo puniendũ. Unde ei⁹ sup̃bia in mẽte fuit: q2 nimis appreciauit bonũ quod habebat: et magis seip̃m dilexit q̃3 deum: et sic cecidit ab amicitia dei. Qz magis dilexerit seipsum q̃3 deũ: sic patet: Nam magis appreciauit mulieris cõsortiũ: et sui societatis solatiũ q̃3 diuinum p̃ceptũ. et potius voluit contristari deũ: q̃3 delicias suas. Et sic amor sui inordinatus: q̃ est presumptio magna et spes: siue pars superbie fuit primũ peccatũ ade: sicut determinat Bona. i tertia p̃te breuiloquij c.3. S3 ẜm Sco. in 2. d. 21. q.2. p̃mũ ade peccatũ fuit amor imoderat⁹ amicitie vxoris: et sic istud peccatũ fuit i mẽte. ℂ 2. post q̃3 deordinatus fuit i mente: incidit in peccatũ gule appetendo gustare suauitatẽ pomi: et istud peccatũ fuit in sensualitate. ℂ 3. post q̃3 fuit deordiatus in appetitu: cecidit in iobedientiã comedẽdo pomũ vetitũ oblatũ a muliere vñ scribit̃ Geñ.3. Deditq̃3 viro suo: q̃ comedit: et istud peccatũ fuit in opere et sic cõsumatũ est peccatũ primorũ parentũ. Ex quibus colligit̃ cũ quanta diligẽtia sint exteriores sensus custodiẽdi: q2 eua aperiendo aures diabolo vertit terga summo deo. et q̃3 solicite cauendus et abbominandus sit amor sui inordinatus: cum sit oĩum peccatorum principiũ: p quem adam totum interfecit genus humanũ: O aĩa deuota ɔsidera et attende singula diligenter: et pone seras hostibus mortis.

ℂ 3. Deus gloriosus iflixit penã3 primis parẽtib⁹ et puniuit eos ne dedecus peti remaneret sine decore iustitie. In puniendo aũt seruauit mirabilẽ ordinem et ɔformitatẽ inter penã et peccatũ. ℂ p̃ sic̃ adam et eua sup̃biẽdo in mẽte: et gustando in carne pomũ facti sunt inobedientes et rebelles suo sup̃iori deo. sic iusto dei iudicio caro q̃ est iferior et serua rõnis sup̃iori suo rebellauit: et sic senserunt motus carnis iordinatos: et erubescẽtes: q2 hoc nõ erat a nã: s3 a culpa: fecerunt sibi perizomata ad se cooperiendum: Geñ.3. ℂ 2. sicut adam sp̃reto summo delectabili deo: et eius cõtẽplatione suauissima: quã habebat i mẽte: q̃siuit i carne delectari: sic iusto dei iudicio in carne eius inflictus est labor sudor: fames: sitis: et multiplex ãgustia dicẽte deo Geñ.3. Q2 audisti vocẽ vxoris tue: et comedisti de ligno ex quo p̃cepera tibi ne comederes: maledicta terra i ope tuo. in laborib⁹ comedes ex ea cũctis dieb⁹ vite tue: Spĩas et tribl'os germinabit tibi: In sudore vult⁹ tui vescẽris pane tuo. ℂ 3. sic̃ adam pp̃ bonũ carnis elegit separi a bono mẽtis: sic iusto dei iudicio inflictũ ẽ ei vt aĩa inuita separet̃ a carne per mortẽ et icinerationẽ: vñ dixit ei deus Geñ.3. Donec reuertaris in terrã de qua sũptus es: q2 puluis es et in puluerẽ reuerteris. Sed q2 mulier fuit origo peccati: vltra tria p̃dicta deus sibi inflixit triplicẽ penã. ℂ p̃ quia mulier superbiuit in mente: et voluit equari deo: et in altum ascendere: influxit ei deus penã subiectionis: vt esset subiecta ip̃io viri dicẽs Geñ.3: Sub viri potestate eris: et ip̃e dominabitur tui. ℂ 2. q2 mulier vidit et appetiit ligni suauitatem: ideo deus inflixit ei dolorẽ i partu dicens Geñ.3. In dolore paries filios. ℂ 3. q2 mulier fregit iugũ obedientie accipiendo et comedendo pomum contra dei mãdatũ: ideo de⁹ in[illegible] ei [illegible] multiplicis erumne: in generando filios in vtero: vnde dixit ei deus Geñ.3.

Multiplicabo erūnas tuas ꝛ cōcept⁹ tuos: Ex quibus patet quāto ordine diuine iustitie ꝛ prouidentie inflicte sunt viro pene multiplices: et duplicate sunt in muliere: vt nō esset peccatū sine decore iustitie: ꝛ vt hō aduerteret: Quia per que peccat quis: per hec ꝛ torquetꝰ: sicut scribitur Sapᵉ. xi. Ex hoc etiā pꝫ: ꝙ licꝫ peccatū comestionis pomi leuiter sit pꝑpetratū: nō tñ leuiter sed grauiter ymo grauissime est punitū. O aīa considera hec omnia diligēter: et ꝯtremisce dei seueritatem.

¶ 4. Deus gloriosus emisit et eiecit adā ꝛ euā de paradiso voluptatis: ꝛ collocauit añ ingressum paradisi: ne amplius adam intraret ī illū: nec aliu⁹ post ipm: Cherubin. i. angelicā custodiā: per quā tota nā corporea administratur. ¶ 2. posuit ī circuitu ei⁹ gladiū flāmeū, atq; versatilē ad custodiendā viam ligni vite. Iste gladius flāme⁹ ꝛ versatilis ẜm aliquos doctores: maxime Alex. de alis i 2. parte. q. 87. mēbro 2. ar. ꝓ. Erat murus igne⁹ circundās paradisum ita altū cōscēdēs: vt eius incēdiū pene cū celo iūgatur: Et scdm lyram sup Geñ. 3. significatꝰ noīe gladij: q: ignis ascendens sursum in supiori parte acuitur ī modū gladij. Et in hijs oībus factū est vespere ꝛ mane dies sextus. Et sic patꝫ quot mirabilia ꝛ terribilia facta sūt in die isto sexto. Que si aīa cōtemplatiua in sexta feria consideraret: in magnā ꝛ creaturarū: ꝛ supius ꝯtēplationem ascēderet. Hic radius cōfundit gulosos: ebrios: ꝛ illos qui ventrē suum fecerūt deū suum: Qui dicūt comedam⁹ ꝛ bibam⁹: Qui p modicū lenticule vendūt ꝓgenita sua: sicut Esau: Qui ꝓpter esū carniū moriūtur in deserto huius vite: nec ascendere pñt ad terrā promissiōis: sicut filij israel: Qui epulāꝰ cotidie splēdide: sicut diues epulo: ꝛ ideo eijciūtur a paradiso: sicut adam p comestionem vnius pomi eiectus est a paradiso ꝛ in hac valle miserie relegatus. O aīa contemplatiua cōsidera diligēter quid erit de adulteris: fornicatorib⁹: vsurarijs: partialibus: et blasfematoribus: cū per vnius pomi comestionē totum moriaꝰ genus hūanuꝫ. Uenite ḡ ascendam⁹ ad montem domini.

¶ De radio quietis primarie ꝛ de septimo tpe originali. Ca. 147.

Enite ascendamus ad mōteꝫ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Postq̄ in sex predictis radijs dei opera mira considerauimus: restat videre dei benedicti requiem in die septimo: quod ē septimū tēpus originale: et septim⁹ radi⁹ quietis primarie: in quo multa occurrunt dubia declaranda de quibus ordinate videamus.

¶ 7⁹ igꝰ radius ē quietis primarie: quo mediante cognoscit mirabilia que circa diem sabbati referuntur: de quibus dꝛ Geñ. 2. Compleuitq; deus die septimo opus suū quod fecerat: et requieuit die septimo ab omni opē quod patrarat: et benedixit diei septimo: ꝛ sanctificauit illuꝫ: q: in ipso cessauerat ab omī opē suo qđ creauit deus. Per istū ergo radiū intellectus inuestigat circa diem septimū mirabilia multa: ex quibus ad dei contemplationē mirabꝉꝛ eleuaꝰ.

¶ Pmū est: cum de⁹ in sex diebus ꝑcedētibus cōpleuerit opus suum: quia in die sexto facta ē diuinorū operū suorū consumatio. Quō cōpleuit opus suū die septimo: cū die septimo nihil noui creasse dicaꝰ. ¶ Rñdit Alex. de alis in 2ᵃ parte

summe.q.56. Que est ꝯpletio rei duplex Quedā ꝑ formā ꝛ mām: quando res ex sua forma et materia vnitis accipit esse perfectum et completū: ꝛ isto modo deus compleuit opus suum die sexto: Quedam ꝑm finem: quādo res quiescit in fine suo: ꝛ isto mō deus compleuit opꝰ suum die septimo: quia tali die oīa opera dei acceperunt quietē ī deo: qui ē finis omniū ꝓuer. 16. Uniuersa propter semetipm operatus est dn̄s. ℭ Bona.i 2.d. 15.q. vltia dicit: ꝙ duplex ē perfectio vniuersi: Una est cōpletio seu perfectio quo ad eē permanēs: que attenditur ī cōpleta exn̄tia prīcipiorū. ꝛ cōpleto numero specierū: que spēs nām generis participant ꝑm rectā ꝛ ordinatā intētionē nature: ꝛ ꝑm istā perfectionē deus compleuit opus suū in dié sexto: qꝛ illo die productionē cōpleuit oīum principiorum et specierū requisitarū ad vniuersi ꝑfectionē: Alia est perfectio et cōpletio vniuersi secundū esse decurrens: que consistit in productione eorum: que per tempora decurrūt et sibi ipsi cōsequenter succedūt: ex cuius successionis ordinatione resultat quedā vnitatis pulcritudo et perfectio. Et ꝑm istam perfectionē deus cōpleuit opus suū die septimo: qꝛ tali die incepit tempus multiplicationis rerum per generationem successiuam: et tempus gubernationis ꝛ administrationis rerum: sicut ī sex diebus ꝓcessit tempꝰ creationis siue cōditionis ꝓcipiorum ꝛ specierum. Cōcordat Nicolaꝰ de lyra sup Gen̄. 2. in principio. Magr̄ sn̄iarū in 2.d. 15. dicit: ꝙ deus dicitur cōpleuisse opus suū die septimo: qꝛ ipm diem septimū benedixit et sanctificauit: sicut dixit scriptura: Benedixit diei septimo et santificauit illum. nā bn̄dictio ꝛ sanctificatio opꝰ quoddā ē: Sic Salomō aliquod opus fecit: cū templū dei dedicauit. Uel pōt dici ꝙ deus in die septio opus suum compleuit: qꝛ ꝯpletum ꝛ cōsumatū vidit: Hec mgr̄ sn̄iarū.

ℭ 2^m est cū deus nō laboret in operādo: qmō dicitur quieuisse in die septimo: Rn̄dit mgr̄ sentētiarū in 2.d.15. ꝙ deꝰ dr̄ quieuisse die septimo: quia cessauit faciendis generibus ꝛ spēbus creaturarū: qꝛ nullā nouam creaturā cōdidit cuius materia: vel similitudo non precesserit in sex primis diebus. Et licet in die septimo fecerit ipm diem: tamen vt dicit Alex. de alis in 2. parte. q. 56. Quieuit ꝛ cessauit deus a condēdis rebus permanētibus cuiusmōi sunt genera et spēs rerum subsistentiū: non aūt a rebus successiuis et decurrentibꝰ: cuiusmōi sunt singularia sibi inuicem succedētia. Sāctꝰ Bona. in 2.d.15. ar. 2. q. 3. dicit: ꝙ omnis artifex perfectus si inchoat aliquod opus intendit ipꝫ ad perfectionē et finē perducere: obtento aūt fine quiescit. Cū aūt deus sit agens perfectissimū intendit opus creationis rerum ad perfectionē ꝛ finem ꝑducere. Et qꝛ die sexto cōpleuerat rerum productionē: q̄ntū ad ea que necessario requirūtur ad esse permanēs vniuersi: iō die septimo dicit̄ quieuisse: nō quasi lassus a labore ꝛ fatigatione: qꝛ non laborat nec mouet̄ in sua operatione: sed dr̄ ab opere suo quieuisse ꝓpter ipsiꝰ operis perfectionē: quia die sexto vniuersū produxerat ad esse perfectū ꝛ completū. ℭ Nicolaꝰ de lyra super Gen̄. 2. dicit ꝙ requies pōt accipi pro cōpletione desiderij: et sic deus dicitur quieuisse die sabbati nō in creaturis factis: qꝛ ipsis nō īdiget: sꝫ ī seipso qꝛ ī seipō btūs ē: et ad hoc designandum non dicitur quieuisse in ope suo: quasi quietaret̄ in creaturā: sed ab opere suo: quasi rediēs ad

seipsum in quo beatifice requiescit: et 9plet desiderium suum. Et in hoc ondit i creatura nō eē quietē: cū mutabilitati subiecta sit nō volens. Et si quis diceret. Quō in die septimo cessauit deus facere nouā creaturā: cū tn̄ aliquid nouū fecerit pducēdo xp̄m de virgine: dicēte ppha Hiere. 31. Creauit dn̄s nouū super terrā: femina circūdabit virū ¶ Rn̄dit Bona. in 2. d. 15. circa litterā: q̄ deus in die septimo requieuit facere nouā creaturam: que sit de necessitate pfectionis vniuersi: pductio aūt christi excedit vniuersi cōplemētū: et iō est pure gratie: et sic deus dicit̄ fecisse nouū: cū femina circūdedit viꝝ: Hec Bona.

¶ 3. est cum dies siue tēpus de se sit īdifferens. q2 nec bonus nec malus moral2: quare de⁹ poti⁹ bn̄dixit diei septio q̄ꝫ primo vel secūdo. cum etiā sola creatura rōnalis sit sanctificabilis: q2 deus sāctificauit diē septimā: cū dies sit irrōnalis. ¶ Rn̄dit. s. Bona. i. 2. di. 15. circa literā dicēs. Qd̄ sicut dies dr̄ mal⁹ non ratione sui: sed q2 mensura est actionis male: sicut dicit ap̄ls ad Ephe. 5. Redimētes tēpus: qm̄ dies mali sūt: sic dies dicit̄ bn̄dictus et sanctus: q2 est mēsura alicuius opationis in qua ē bn̄dictio et sāctificatio: Et nihil aliud ē diē aliquē bn̄dicere et sanctificare: q̄ꝫ diē tali actioni (vꝫ benedicte et sancte) vt mensuram deputare. Qm̄ igitur deus omnia fecit propter hoīs instructionē: vt homines non solū verbis: sed etiam opere erudiret: sicut sex diebus opatus ē circa mūdi cōditionē: sic sex diebus dedit homini licentiam operandi et intendendi rebus inferioribus: Et sicē septimo die ab omni opere cessauit: sic voluit q̄ homo septimo die ab omni opere cessaret: et ei per contemplationem inhereret: et inherend o quiesceret. Et quia in hac inhesione homo obtinet a deo ampliationem benedictionis et sanctitatis: ideo dies septimus dicitur a deo benedictus et sanctificatus: non ratione sui: sed ratione illius quod dominus deputauit in illo fieri: et sic patet responsio ad instantiam: Patet etiā quantum deo placet q̄ homo sibi soli intendat et in eo requiescat: dum talem vacationem: siue requietationē bn̄dixit et sāctificauit.

¶ 4m est: Qua de causa deus dedit benedictionem in quinto die: et sexto sine sanctificatione: et in die septimo dedit simul benedictionem cum sāctificatione. Respondit Alex. de alis in secunda parte summe. q. 56. membro. 2. Quod triplex est benedictio. Una temporalis: que consistit in rerum temporaliū multiplicatione: et sic deus dicitur benedicere illum cui bona temporalia multiplicat: vnde dixit sathan ad deū. Job. 1. Operibus manuum eius benedixisti: et possessio eius creuit in terra. De ista benedictione fuit benedictus Hismael filius Abraam: de quo dixit deus Gen̄. 17. Super Hysmael quoq̄ꝫ exaudiui te. Ecce benedicam ei: et augebo et multiplicabo eum valde. Duodecim duces gn̄abit: et faciā illuꝫ crescere in gentem magnam. et talis benedictio data fuit piscibus et auibus quinto die: et hominibus adam et eue sexto die: vt crescerent et multiplicarentur per successiuam generationem. Alia est benedictio spiritualis gratie gratum facientis. Et de hac benedicuntur a deo homines: quando sibi infunditur vel augmentatur gratia gratum faciens. Hac benedictione benedicta fuit virgo: sicut testatur angelus loquens ad eam Luc. p̄. dicens. Aue gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus. Sed ista benedictio gratie est amissibilis in via

τ ideo non est cū sanctificatione.i.cū firmitate τ stabilitate: sanctum.n.idez est qđ firmū: dicit autē aplˀs. Qui stat videat ne cadat. Alia est benedictio quietis eterne; et hec recte dicit̄ benedictio cū sanctificatione: q2 est cū firmitate et stabilitate i bono: τ hec benedictio cum sanctificatione siľ data est a deo diei septimo (vz sabbato) p quod significatur quies eterne vite: in qua electi dei erūt a deo bñdicti simul et sāctificati: et iō deˀ licet dederit benedictionē in diebus in quibˀ opabatur: tñ benedictiōez cuz sāctificatione siľ non dedit vsq3 ad diem septimū et quietis: q2 l3 hō in statu vite presentis habeat a deo bñdictionē temporalē per rerum tpaliuz multiplicationem: et benedictionē spūalem per gratie gratū facientis receptionē: tamen benedictionē cum perfecta sanctificatione de cōi lege non recipit nisi in requie vel sabbˀo quietis eterne: et iō ↄgrue i septio die data ē benedictio cū sāctificatione.

¶ 5 est qua de causa deus gloriosus nō sanctificauit diem primū: quo inchoauit facere mūduz: nec diez sextū in quo ipsuz pfecit sicut sanctificauit sabbatū. nec ante diez: nec in aliquo die fecit vľ miscuit sanctificationē cū benedictiōe nisi i sabbato. ¶ Respōdit Alex.ō alis in scđa parte.q.56. et Augˀ super Geñ. Q2 ideo nō est data sanctificatio in alijs diebus: qñ deus faciebat creaturas ad innuendū q̄ creatura in seipsa non pōt sanctificari: sed solum sanctificatur in deo: ad quem referenda sunt omnia bona. Et ideo soluz datur sanctificatio cū benedictione diei septime: in qua deus in seipso requieuit: ad innuendum q̄ in ipso solo tanq̄ in fine vltio: potest creatura sanctificari: et non in aliquo alio. Alia ratio est ſm Augᵐ ibidez. Quod deus noluit sanctificare diem primum: nec diem sextum: neˀ ex creatione vel perfectione seu complemento creaturarum gaudium dei auctum videretur: sed illum diem sanctificauit: quo in seipso requieuit. Ad innuendū q̄ deus gaudium et requiē suam in semetipso: non in aliqua creatura habet: vñ dicit Augˀ. Deus se rebus quas fecit diligendo preposuit: nō sanctificās illū diē quo ea faciendo inchoauit: nec illū quo ea perfecit: nec illis faciendis vel factis auctum eius gaudium videretur: s3 eū quo ab ipsis i seipo requieuit: τ ipe qui dē ista requie nunq̄ caruit: sed nobis ea per diem septimum demonstrauit. hec Augˀ.

¶ 6. est cum dies septimus hūerit sur3 mane τ vespe: sicut et alij p̄cedētes: q2 dies ē latio lucis sup terrā: que fuit die septimo sicut τ die sexto: q̄re nō exprimit̄ mane τ vespe diei septimi: sicut et p̄cedētiū. ¶ Ad hˀ rñdēt Aug. τ Alex. ō alis in 2ᵃ parte.q.56. Q2 dies p̄mus habuisse ō2 vesperū τ non mane: Dies medius mane et veˀperā: dies vltimus i.septimus mane: sed non vesperā. Et rō est q2 mane septimi diei ptinet ad gubernationē τ continuationē rerum in esse p multiplicationē τ gñationē: et q2 hec ↄtinuatio q̄ntū est ō se non h3 finē: nisi cum adest volūtas conditoris. ideo dies septimus nō h3 vesperaz s3 mane.

¶ Preterea ē triplex requies: Una qua creatura quiescit vtcūq3 in creatura: sic auarus quietat̄ in nūmis: et ista quies habetˀ principium et finē: et signari pōt per dies medios qui habuerūt mane τ vespere. Alia qua creatura quiescit in deo: sicut res ad finem in suo fine: Sic sanctorum mens in deo requiescit dicens. Hec requiesˀmea in seculum seculi: et ista habet initium sed non finem. Uñ significat̄ per diem septimum qui

incepit a mane: licet eius mane cōputetur in die sexto: sed nullo vespere terminatū. ¶ Alia qua deus requieuit i seipso et ista nec habet iniciū nec finē: et ista designatur per diem septimū: qui licet habuerit mane et vespe sicut et alij dies quia fuit latio solis super terrā in ipso die septimo: tamen in isto die non fit expressio de mane et vespere: sicut i precedentibus ne credatū requies dei in se ipso habere principiū et finē: sicut creature: de quibus actū est in alijs dieb⁹: habuerunt principium et finem: et ideo dies septimus dicitur sine aliqua distinctione: non nominando mane: nec vespere: vt notetur plena et interminata illuminatio illius diuine requiei: in qua nihil oritur: nihil occidit. Hec Alexā. et Aug⁹: Venite ergo ascēdamus ad mōtē d. et docebit nos vias suas.

¶ De mirabilibus diei septime prorogatiuis et excellentijs. Cap. 48.

Venite ascendamus ad montē domini et docebit nos vias suas. Cū dies septimus sit a deo singulariter benedictus et sanctificatus: debet procul dubio singulares inter dies alios prerogatiuas habere: et ideo de ipso sabbato singularis mouetū dubitatio: q̄ talis ē.

¶ Queritur si dies septimus quod est sabbatum habet inter alios dies specialia priuilegia et spales prerogatiuas. ¶ R⁹ s̄m mgr̄m sententiarū et sāctum Bona. in 2. d. 15: aliosq̄ doctores: ac sacrā paginam: q̄ dies septimus siue sabbatum in quo deus requieuit habet singulares prerogatiuas q̄plurimas: que modo per ecclesiam translate sūt ad diem dominicam.

¶ P̄ Dies sabbati ē dies recordatiōis: q̄ in ipso solo preponitur verbū recordationis .s. memēto: vn̄ scribitū Exo. 20. Memēto vt diem sabbati sanctifices: cū i alijs preceptis nō preponatū tale verbū recordatiuum: et hoc indicat q̄tum deo placeat huius precepti adimpletio: cū ipsum taliter modificauerit: et q̄tū hō sollicitari debeat ad ipsum adimplēdum: cū sic stricte ad hoc obligetū: Pōitur in hoc precepto hec dictio memento q̄ obseruatio hui⁹ mādati facit ad obseruationem oīm aliorum: s̄m q̄ dicūt aliqui doctorū: Ponitur memento: q̄ vt dicunt Hebrei et recitat Nicolaus d̄ lyra Exo. 20. In omni re preciosa homo debet habere memoriā de sabbato: vt vt si habeat nouā vestē: vel aliud iocale pulchrū: debet expectare diem sabbati: vt p̄mo tunc vtatur ipso. Debet autē anima deuota in die sabbati apud iudeos: et in die dn̄ica modo apud x̄pianos recordari d̄ peccatis proprijs vt doleat. De beneficijs diuinis vt gr̄as agat. De ipso deo: vt ip̄m diligat.

¶ 2. est dies iterationis siue replicatiōis: q̄ frequentissime replicatur in sacra scriptura. Nam ponitur Gen̄. 2. Exo. 16. Sex diebus colligite: in die autem septimo sabbatū dn̄o est. Exo. 20. Memento vt diē sabbati sanctifices: Exo. 31. Custodite sabbatū meum. Leui. 16. Sabbatū requietiōis ē: et affligetis aīas vestras religiōe ppetua. Leui. 23. Mense septimo prima die mensis erit vobis sabbatū memoriale clangentibus tubis et vocabitur sanctum. Omne opus seruile non facietis in eo: Et sic in multis alijs locis tam legis q̄ prophetarū: sepi⁹ preceptū de sabbati sāctificatiōe replicatū et iteratū: ex quo p̄z q̄tū deo placeat huius diei sanctificatio: et hui⁹ p̄cepti obseruatio et adipletio. vn̄. s. Bona. i

2. di. 15

2.di.15.circa litteram dicit: Et pp istaz cōplacētiaz diuinā circa huius precepti obseruantiā deus inter oīa mādata frequentissime iterat: ꝛ replicat de obseruantia sabbati.

¶ 3.ē dies finalitatis qꝛ finis hebdomade. Nā qꝛ deus in dieb⁹ illis septē primis oīa fecit: ꝛ benedixit ꝛ sanctificauit diē septimū: pp hoc cum puenimus ad diē septimū: quasi ad finē reuertimur ad pmū: ꝛ sic repetendo agitur oē tps: sicut dicit magister sniarū in.2.dist.15. Et qꝛ iste dies septimus hꝫ rōnē finis: ideo hꝫ rōnē boni ꝛ optimi: qꝛ dicē phs 2.phy. Finis hꝫ rōnē boni: ꝛ est vltimū ꝛ optimū: ꝛ ſm Gregoriū numerus septenarius est pfectus: ꝛ spiritui sctō attribuit. Et iste dies septimus sicut est finis ebdomade: ita significat diē finalem eterne beatitudinis. Et ideo in tali die inueteri testamēto: ꝛ mō in dominica illi succedēte dꝫ homo reminisci: ꝛ recordari de illo die ꝛ requie finali quam expectamus post hāc vitam: ꝛ post oēs labores nostros.

¶ 4.cōsumationis siue cōpletiōis. Nā dies sabbati cōplet ꝛ consumat hebdomadā. Et deus dr̄ in tali die cōpleuisse opus suū qđ fecerat Gen̄.2. Et ſm qđ dicit magister sniarū in.2.di.15. Cōpleuit deus opus suū: qꝛ ipsuꝫ cōpletū ꝛ cōsumatū vidit: ꝛ qꝛ ipsuꝫ bn̄dixit ꝛ sanctificauit. Et hoc mō in die festo p sabbatū significato dꝫ homo opera sua: q̄ in tota hebdomada fecit cōsumare ꝛ cōplere. Si fuerunt mala p pniam mūdare: Si fuerunt bona deū laudare bn̄dicere ꝛ glorificare: ꝛ oīa opera faciēda in deū dirigere ꝛ ordinare. Et hoc est complere: cōsumare: bn̄dicere ꝛ sanctificare opera nostra. Sed miseri mortales in die festo opa sua maculāt cū imūditia: lasciuia: ludis: crapulis: ebrietatibus: ocio: atq luxuria.

¶ 5.benedictiōis. Nā deus diei septimo benedixit. Et ſꝫ.S. Bona.i.2.di.15.circa litterā: deputauit deus diē septimū vacationi ꝛ inhesioni diuine per cōtemplationē: per quā homo mereī benedictionē vel augumētuꝫ benedictionis a deo. ¶ Sic mō in nouo testamēto sanctificātes diē dominicā: q̄ successit sabbato merētur a deo ꝑ benedictionē tēporalē in multiplicatione rerū tēporalium. De qua dr̄ deuī.xxviii. Si audieris vocem dn̄i dei tui: vt facias atqꝫ custodias oīa mādata eius. Emittet dn̄s benedictionē sup cellaria tua: ꝛ sup opera manuū tuaꝝ. Habūdare te faciet dominꝰ oībus bonis: fructu vteris tui: ꝛ fructu iumentorū tuorū ꝛ fructu terre tue benedicetqꝫ cunctis operibꝰ manuū tuarū. ¶ 2.meretur benedictionē spūalem.s.gratie gratū facientis. De qua dr̄ deuī.28. Si audieris vocē domini dei tui: vt custodias oīa mādata eiꝰ: veniēt sup te vniuerse benedictiōes iste. Benedictus tu in ciuitate: idest in vita actiua: ꝛ bn̄dictus in agro.i.in vita ɔtēplatiua.

¶ 3.mereī benedictionē eternalem. De qua dicit̄ deuī.28. Si audieris vocem domini dei tui: ut custodias oīa mādata eius. Benedicta erunt horrea tua: ꝛ benedicte reliquie tue.i. benedicta erūt merita tua reposita: ꝛ cōseruata tibi a deo in vita futura. Et sic pꝫ quō dies septimus olim: ꝛ nunc dies dominica est dies benedictionis.

¶ 6.sanctificationis. Nā deus diē septimū sanctificauit. sic modo dies dominica dies sanctificationis est. ¶ ꝑ quia peccator in tali die debet p contritionē affligere aīam suam: ꝛ sanctificare eaꝫ dolendo de peccatis vn̄ Leuiī.16. Affligetis animas vestras religione perpetua. ¶ 2.qꝛ homo tali die dꝫ se ad diui/

na applicare: cũ corpore eundo ad ecclesias: τ cum aīa cogitando diuina: τ sic sanctificat aīaȝ τ corpus: qꝛ vt dicit Nicolaus de lyra sup Geñ. 2. Sanctificatio idē est ꝙ ad diuina applicatio. Et iõ qui tali die corp⁹ τ animā ad diuina applicat: semetipsuȝ sanctificat. Uñ dicit dies dominica: quasi domino dedicata. Oppositū faciunt: qui tali die corpus τ aīam ad secularia τ illicita applicant.

¶ 3. qꝛ tali die dȝ hō talia opera exercere: vt a deo mereaī sanctificari: sicut dicit Bona. in. 2. di. 15. circa litterā. Oppositū faciūt qui tali die diabolica opera frequētant in ludis: choreis: philocationibus: lasciuiis: τ ideo nō merentur a deo sanctificari: sed condēnari. Quibus clamat deus dicens. Ysa. p̄. Neomeniam: τ sabbatū: τ festiuitates alias nō ferā: iniqui sunt cetus vestri. kl'das vestras τ solēnitates vestras odiuit aīa mea: facta sūt mihi molesta.

¶ 7. quietis τ pausationis. Nā deus requieuit die septimo ab oī opere quod patrarat Geñ. 2. Et vt dicit. s. Bona. in 2. di. 15. circa litteram. Deus docuit nos exemplo suo: vt sicut ipse sex dieb⁹ operatus est: τ in die septimo requieuit in semetipso. Ita hoī dedit licentiā operādi in sex diebus: in septimo autē voluit ipsuȝ deo vacare: τ in ipso quiescere per cōtēplationē: In die autē dominica: q̄ nunc in locū sabbati surrogata est. debeat deuotus christianus quiescere tripliciter. ¶ p̄ debet quiescere ab operib⁹ seruilibus τ corporalib⁹ quātū ad corpus: qꝛ dicit deus. Exo. 20. Sex dieb⁹ operaberis: τ facies opera tua. Septimo aūt die sabbatū domini dei tui est. Non facies oē opus tu: τ filius tuus: τ filia tua: seruus tu⁹ τ ancilla tua: iumētum tuuȝ τ aduena qui est inter portas tuas. Sex. n. diebus fecit deus celuȝ τ terraȝ τ mare τ oīa que in eis sunt: τ requieuit die septimo idcirco benedixit diei septimo: τ sanctificauit eum. ¶ 2. debet quiescere a peccatis: que sunt opera seruilia quātū ad animā. Nā peccata magis violant diem festū q̄ȝ opera corporalia. Uñ dicit deus Leuit. 16. Sabbatū requietionis est: affligetis animas vestras. s. conterendo de peccatis cōmissis: τ cauendo a cōmittendis. ¶ 3. debet quiescere in deo quātū ad mētem siue voluntatē. Naȝ dicit Nicolaus de lyra super Geñ. 2. Qꝛ de⁹ in die septimo cessauit ab omni opere: τ requieuit in semetipso: ad designādū ꝙ homo in die festo debet cessare ab operib⁹: τ in deo per cōtēplationeȝ τ amorē requiescere. Et ideo dicit in p̄s. Uacate. s. ab operibus: τ videte per cōtemplationē: q̄ꝛ ego sum deus: Oppositū faciūt multi: qui corpore intendūt operib⁹. Aīa vero peccatis: τ mēte atq̄ȝ volūtate vacant mūdo τ vanitatibus.

¶ 8. Interminationis: quia dies septima nō d'scribitur habere vesperā sicut alij. Et rō est ſm Alex. de alis in. 2. pte. q. lvj. Et Aug. super Geñ. Quia sabbatū in quo deus quieuit ī se: significat quietem quā creatura habebit in deo in eterna vita. Que quidē habebit mane τ initium sicut sabbatuȝ: sed nūq̄ȝ habebit finem: sicut nec sabbatū habuit vesperaȝ. Et ideo deuotus xp̄ianus in die festo debet diligenter cōsiderare: ꝙ sicut sex dies in quibus deus opatus est habuerunt vesperaȝ sic oīa opera mechanica in quibus laborat genus humanū τ artes liberales cōsumētur: peribunt τ destruentur dicente paulo: siue prophetie euacuabuntur siue lingue cessabunt: siue scientia destruetur. Sola aūt laus diuina: sola dei charitas τ sola cōtemplatio diuina erit eterna: nec habe-

bit finem: nec auferetur a nobis: qz dicit ps. Beati qui habitant in domo tua domine: in secula seculoꝝ laudabũt te. O aia deuota. O anima contemplatiua considera hec oia diligenter. uerte terga pulueribus huius mundi. despice omnia. soli deo intende: qz maria optimam partem elegit: que non auferetur ab ea. Ista sunt mirabilia que occurrũt consideranda in die septima: que si anima contemplatiua diligenter attẽderet: in magnam: ꝛ dei: ꝛ suimet: ꝛ omnium creaturarum contemplationem ascenderet. ¶ Hic radius quietis prime cõfundit ociosos: desides ac negligentes: qui in tota die festi vagant ocio ac negligentie. Quibus fetent diuina: misse: officia: laudesq diuine: dicentibus cuz filijs israel. Anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo. Qui nesciunt ociari in deo ꝛ cõtemplationi orationiq vacare. Sed ociantur in ludis: epulis: crapulis alijsq lasciuijs. ¶ Hij sunt septẽ radij fidei aliqualiter instructe: quibus vis rationalis anime nostre credit: ꝛ cognoscit ista septem tempora originalia: que sunt fundamenta oium credendorum agendorũ ꝛ sperandorum bonoꝝ sine quorũ cognitione anima in contẽplatione parum proficere potest. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De septem radijs fidei illustrate circa septem tempora figuralia. Cap. 49.

Venite ascendamus ad mõtez domini, ꝛ docebit nos vias suas. Quia diuina aspirante gratia vidimus quomodo vis rationalis per radium fidei instructe: sublevatur ad credendum ꝛ cognoscendũ septem tẽpora oiuz rerũ originalia. Superest elucidare quõo p eandem fidẽ erudita: illuminatur ad cognoscẽda ꝛ credenda septem tempora figuralia predictis originalibus correspondẽtia. que omnia continentur in veteri testamẽto ꝛ respondent singula singulis: vz primũ tempus figurale primo tempori originali: secundum secũdo: tertiuz tertio: ꝛ sic successiue mirabili consonantia atq armonia: de quibus sigillatim est disserendum.

¶ pᵐ tẽpus est nature cõdite qͦ durauit ab Adã vsq ad Noe: in quo fuerũt nouem gñationes: ꝛ nouẽ patriarche primi vz: Adaz seth: enos: chaynan: mala lehel: iared: enoch: mathusalẽ: ꝛ lamech ¶ Et in isto tpe figurali factũ est illud mirabile cum enoch: qz cuz esset iustus ꝛ ambularet cũ deo: tulit eũ dñs et ꝫm doctores posuit eũ i paradiso terrestri. Eccli. 44. Enoch placuit deo ꝛ trãslatus est in paradisuz: vt det gẽtibꝰ sapiẽtiã. ¶ Istud tps humane nature ꝯdite: corrñdet tpi lucis formate: cuiꝰ ipsũ primuz tps fuit seminariũ. ¶ Nã sicut in ꝓ tpe originali creauit deꝰ celũ ꝛ terraz: sic in isto tpe figurali pmo fecit deꝰ spiritũ humanũ quasi celũ: qz celitus donatur a deo: ꝛ terrã. i. carnẽ siue corpꝰ humanuz: qͦ dr terra a ꝓdominio terre. ¶ Et sicut i ꝓ tpe. Terra erat inanis ꝛ vacua: sic caro humana est inanis ꝛ vacua a bono moris ꝛ ṽtutis qz post lapsũ nõ hz ex se aliqͦ bonũ ad Ro. 7. Scio eni q nõ habitat i me: ꝓ est i carne mea bonũ. ¶ Et sicut in ꝓ tpe tenebre ferebant sup faciem abissi: sic in isto tpe tenebre: idest ignorantia: fertur super faciem abissi: vz anime rõnalis: que in sua creatione est sicut tabula nuda: ꝛ caret lumine scientiarum: sicut dicitur. 3. de anima. Et vocatur anima congrue no

mine abissi pp sui profunditatem ꝛ inscrutabilitatem Hiere. 17. Prauum est cor hominis ꝛ inscrutabile: quis cognoscet illud. ¶ Et sicut in primo tpe lucis formate spiritus dñi ferebatur super aquas. Sic ꝛ in pmo tpe nature cōdite spiritus hoīs: qui significatꝰ p spiritum dei: quia a deo creatur: fertur super aquas: qꝛ vt dicitur primo methaphisice naturaliter desiderat scire: ꝛ appetit scientiam que aquarū noīe designatur dicēte Salomone prouer. 5. In plateis aquas tuas diuide. s. scientiam tuam doce publice predicādo. ¶ Et sicut in primo die facta est lux. Sic in tēpore nature condite facta est lux rōnis naturalis in homine: que est quedā impressio siue imago diuini luminis in nobis dicente. ps. Signatū est super nos lumē vultus tui domine. ¶ Et sicut in primo die diuisit lucē a tenebris appellauitq lucez diem ꝛ tenebras noctem. Sic in isto tēpore figurali primo sciētia ꝛ cognitio dicuntur lux. Ignorantia vero tenebra: ꝛ abinuicē separantur: qꝛ simul stare non possunt. ¶ Et sicut in pmo tēpore originali fecit deus celuz ꝛ terraz: que sunt due ptes extreme mundi maioris: ex quibus constituitur maior mundus. Sic in isto primo tēpore figurali fecit deus celum ꝛ terram. i. spiritū ꝛ corpus ex quibus cōstituitur mūdus minor: qui est homo. ¶ Et sicut in primo tēpore originali factuz est vespere ꝛ mane dies vnus. Sic in isto primo tēpore figurali facta ē caro humana qsi vespere: ꝛ anima qsi mane. Ex quibꝰ vnitis factus est homo vnus. s. Adam: ꝛ humana natura vna ꝛ singularis ad trinitatis ꝛ diuine vnitatis imaginem. ¶ Per istū ergo radiuz fidei instructe vis rōnalis cognoscit ea que facta sunt in tēpore nature condite qd durat ab Adā vsq ad Noe ꝛ corrñdet tēpori lucis formate: siue pme diei.

¶ 2. est tempus purgande culpe. Qd durauit a Noe vsq ad Abraā: In quo fuerunt vndecim generationes: ꝛ vndecim patriarche nobilissimi: vz Noe: Sem: Arphaxat: Chaynā: Sabe: Heber: phaleth: Ragau siue Reu: Saruch: Nachor: Thare. ¶ In isto tpe fuit illud mirabile: Qꝛ Noe inuentus est iustus coram deo ꝛ fecit illā archā mirabilem: ꝛ saluauit genus humanū: ꝛ deus fecit pactuz cū eo vt nō amplius deleret mundum per diluuiū: ponens archū suū in nubibus celi Gen. 9. vnde Eccli. 44. Noe inuētus est pfectus: iustus: ꝛ in tēpore iracūdie factꝰ est recōciliatio: Ideo dimissuz est reliquū terre: ꝛ factū est diluuiū: testamēta seculi posita sunt apud illum: ne deleri possit diluuio oīs terra. ¶ Hoc tēpus purgande culpe: qd fuit sub Noe: qū deus p diluuiū aquas purgauit peccatū carnis: quod corruperat omnē terraz: corrñdet secunde diei: siue tēpori aque diuise. ¶ Nā sicut deus secūda die diuisit aquas ab aquis: vz aq̄s supiores: que erant sup firmamētū ab aquis īferioribus: que erant sub firmamento: tamen super terram. Sic in isto secundo tēpore purgande culpe: quādo deus voluit peccatū carnis (qd corruperat vniuersum) purgare diuisit aquas in superiores ꝛ inferiores: Aque īferiores que erant sub firmamēto ꝛ sup terram fuerunt aque ille materiales diluuij: que irruerunt super terram. i. super corpora terrena illorum carnaliuz: ꝛ necauerunt ꝛ interfecerunt ea: sꝫ iste aque materiales erant sub firmamento: non supra: quia non poterant interficere animam. Aque vero superiores que erant sup firmamētū: fuerunt tribulatiōes ꝛ angustie: que affligebant ꝛ cruciabant

aïas illoꝝ carnaliũ in diluuio pereũtiũ: qꝛ non tñ affligebantur in corpore ab aquis mãlibus: sed ẽt in aïa ab aquis spũalibus. s. tribulationib⁹ ꝛ angustijs qꝛ ꝛ corpore ꝛ aïa peccauerãt: et sic de⁹ diuisit aquas ab aquis: ꝛ in medio ipsarum posuit firmamẽtũ: qđ vocauit celum. Quia ĩ medio istarũ aquarũ posuit animã: que dr̃ celum rõne celestis originis ꝛ sublimis nature. Diuisit ẽt aquas superiores ab inferioribus: qꝛ in purgãdo culpã vniuersalẽ per diluuiũ: infudit aquas supiores: ꝛ extendit sup firmamentuꝫ: qñ in pñti vita cruciauit ꝛ afflixit animas peccatorũ per tribulationes ꝛ angustias diluuij ꝛ aquaruꝫ. De quibus aquis dicit ps. Saluuꝫ me fac deus qm̃ intrauerunt aque. i. tribulationes vsqꝫ ad aïam meam. s. in pñti vita. Diuisit ẽt aquas inferiores a superioribus: qñ in inferno cruciauit aïas illorũ aquis tribulationũ: ꝛ angustiarũ sempiternarũ. De quib⁹ aquis dic̃ Job 24. Transiet ab aquis niuiũ ad calorem nimiũ. ¶ Et sicut deus die secũda fecit firmamentũ inter aquas inferiores ꝛ supiores: qđ prohibet superiores deorsuꝫ fluere: sic isto tẽpore purgande culpe deus fecit pactũ firmũ cũ Noe: ꝛ filijs eius: qđ non amplius plueret aq̃s ad delendũ oẽm terrã per diluuiuꝫ sicut fecerat. Et in signũ hui⁹ pacti firmi posuit arcũ suũ in nubibus celi: quasi mediũ inter deũ ꝛ hoïes: vñ dicit̃ Geñ. 9. Arcũ meũ ponaꝫ in nubibus celi: ꝛ erit signũ federis inter me ꝛ iter terrã. cũqꝫ obduxero nubibus celum apparebit arcus meus in nubibus: ꝛ recordabor federis mei: ꝛ nõ erunt aque diluuij ad delendaꝫ vniuersaꝫ carneꝫ. Et sic patet quõ tempus purgande culpe correspondet tempori aque diuise ꝛ diei secunde.

¶ 3. est tempus gentis electe. Qđ durauit ab abraã vsqꝫ ad moisen in quo fuerunt octo generatiões: ꝛ octo nobilissimi patriarche vꝫ Abraã: Ysaac: Jacob: Judas Phares: Esron: Arã: ꝛ Aminadab. ¶ In isto tẽpore facta sunt mirabilia ꝙ plurima circa abraã: ysaac ꝛ iacob: ꝛ ioseph. sic̃ apparet ĩ geñ. a. c. 12. vsqꝫ ad finẽ: et istud vocatur tẽpus gẽtis electe qꝛ deus oïpotẽs ex oïbus mũdi nationibus elegit vnã genteꝫ hebreoruꝫ: quã fecit sibi peculiarẽ. et ex illa gẽte elegit vnã familiã. ex illa familia elegit vnũ virũ: qui eẽt princeps: ꝛ pater illius cõgregationis: ꝛ sic elegit abraã: nõ loth: ysaac ñ ysmael: iacob: nõ esau: ꝛ iudam de quo natus est christus: nõ fratres eius. ¶ Et istud tempus corñdet diei tertie: siue tempori terre fecũdate. Nã sicut deus die tertia separauit: ꝛ segregauit aquas in locũ vnũ: ꝛ fecit apparere aridam. et congregationes aquarum appellauit maria. et vocauit aridã terram: Sic in isto tertio tẽpore gentis electe: segregauit ꝛ separauit populos infideles: qui ꝓpter instabilitatem quã habẽt in vita pñti: ꝛ amaritudinẽ quã incurrent in vita futura per aquas designantur. vñ Apo. 17. Aquas quas vidisti vbi meretrix sedet: populi sunt ꝛ gentes ꝛ lingue: et fecit apparere aridã i. Ecclesiã suam siue congregationem fideliuꝫ: que arida vocatur propter austeritatem abstinentie ꝛ penitẽtie: quia tota ecclesia militans in vita presenti laborat in penitẽtia. Et sicut congregationem infideliũ appellauit maria propter instabilitateꝫ ysa. 57. Impij autẽ quasi mare feruens: quod quiescere non potest. Sic congregationem bonorum vocauit terram propter stabilitatem: quia terra in eternum stat: ꝛ ecclesia dei non deficiet dicente ad petrum ipsa veritas

te. Ego rogaui pro te: vt non deficiat fides tua. Et ideo congrue ecclesia dei vocatur terra. ¶ Et sicut die tertia ex diuino mandato terra germinauit herbam virentem: lignumque pomiferum faciens fructum iuxta genus suum. Sic isto tertio tempore ecclesia dei: quasi terra fecunda germinare cepit et produxit abraam: qui fuit quasi radix: deinde ysaac: deinde iacob: post .12. patriarchas: et consequenter .12. tribus: qui omnes quasi ligna pomifera fructificauerunt iuxta genus suum. Nam eorum vnus protulit fructus misericordie: et pietatis sicut abraam: Alius contemplationis: sicut ysaac: qui in agro semotus a turba contemplabatur: alius opera mansuetudinis et patientie: sicut iacob: qui fratris persecutionem patienter sustinuit. Alius fructus continentie et castitatis: sicut ioseph: qui adulterari noluit. Et sic vnusquisque fructificauit in genere suo. ¶ Et sicut die tertia ex diuino mandato terra germinans produxit herbam virentem: ligna pomifera. Et tribulos et spinas secundum doctores: licet scriptura de hoc non loquatur in die tertia. Sic isto tertio tempore ecclesia dei electa produxit infirmos in iustitia: et debiles quasi herbam virentem: produxit etiam fortes et perfectos in iustitia: quasi ligna pomifera et fructifera: produxit etiam malos et peccatores: quasi spinas et tribulos: bonos pungentes et lacerantes. Et quia peccatores pro nihilo reputantur a sacra scriptura: in descriptione operis tertie diei non exprimuntur. Et sic patet correspondentia huius tertij temporis ad tertiam diem.

¶ 4. est tempus legis statute: quod durauit a Moise vsque ad samuelem: qui vnxit primum regem reprobum saul: et primum regem electum dauid. ¶ In quo fuerunt quinque generationes: et quinque nobilissimi patriarche videlicet Nason: Salmon: boos: obeth: et yesse pater dauid. ¶ In hoc etiam tempore fuerunt quindecim principes populum israel iudicantes videlicet moises: iosue: octoniel: aioth: sangar: barach: gedeon: abimelech: thola: iair: iepte: abessan: abialon: abdon: et sampson. In quo tempore fuerunt mirabilia multa sub moise in deserto sub iosue: gedeon: et sampson in terra promissionis. ¶ Istud tempus correspondet diei quarte: siue tempori lucis syderee. ¶ Nam sicut deus die quarto fecit luminare maius. scilicet solem vt preesset diei: et posuit illum in celo. Sic in isto quarto tempore fecit precepta cerimonialia secundum ritum colendi deum: et posuit illa in celo. id est in sacra scriptura. Et ista precepta sunt luminare maius: quod preest diei: quia ista precepta respiciunt deum: qui est lux vera in quo tenebre non sunt vlle. ¶ Sicut etiam die quarto fecit luminare minus: vt preesset nocti. Sic iste quarto tempore fecit precepta moralia: quasi luminare minus: quod est luna: quia talia precepta respiciunt hominem: in quo tenebre vitiorum sunt multe. Et sicut luna preest nocti ad illuminandum eam: sic precepta moralia sunt ad illuminandum hominem tenebrosum et ad expellendas tenebras vitiorum. ¶ Sicut etiam die quarto deus fecit stellas: et posuit in firmamento: vt lucerent super terram: sic isto quarto tempore fecit precepta iudicialia: et posuit in sacra scriptura: quasi stellas: vt lucerent super terram. id est super humanam naturam ad illuminandum eam et fecundandum per sensus misticos: et spirituales illuminationes: ac radios spirituales et anagogicos. ¶ Posuit autem deus precepta cerimonialia: moralia atque iudicialia in sacra scriptura: quasi solem: lunam et stellas in celo et firmamento

to. ¶ 4° vt diuidant diem ac noctem .i. testamentū nouū et vetus: quia vet⁹ erat tenebrosum in figuris ac enigmatibus: quia tenebrosa aqua in nubibus aeris .i. occulta scientia in prophetis. Nouum autem clarum et lucidum: quia lux venit in mundum. Et ideo dicit paulus nox precessit dies autem appropinquauit. ¶ 2. vt sint in signa: vz. benedictionis et maledictionis: Sicut enim sol: luna et stelle posite sunt in celo: vt sint in signa future serenitatis et tempestatis: fertilitatis et sterilitatis: sanitatis et infirmitatis. Sic ista tria genera preceptorū posita sunt in scriptura: quasi in celo et firmamento: vt sint in signa future benedictionis et maledictionis: saluationis et damnationis: glorie et pene: benedictionis obseruantibus ea: maledictionis transgredientibus ea. Qd sint in signa patet deut. 6. Ubi dicitur hec sunt precepta et cerimonie atq3 iudicia que mandauit dn̄s deus: eruntq3 verba hec in corde tuo et ligabis ea quasi signum in manu tua. Qd sint in signa maledictionis non obseruantibus: et benedictionis obseruātibus patet deut. 28. Si audieris inquit moises vocem domini dei tui: vt facias et custodias omnia mandata eius: venient super te omnes benedictiones iste. Quod si audire nolueris vocem domini dei tui: vt custodias omnia mādata eius: venient super te omnes maledictiones iste: et apprehendent te. ¶ Et sicut in die quarto posita sunt luminaria in celo: vt sint in dies: ānos: et tempora. Sic in isto quarto tempore posita sunt ista tria genera preceptorum in scriptura. Quedam vt sint in dies: sicut preceptum de obseruatione sabbati: quod respiciebat et obligabat quolibz septimo die ebdomade: Quedam vt sint in menses: sicut preceptum neomenie: quod respiciebat principium cuiuslibet mensis: Quedam in annos sicut preceptum pasche: quod obligabat semel in āno: Quedam in tēpora diuersa: sicut erat preceptum iubilei: precepta purificationum: precepta redimendi possessiones: dimittendi seruos liberos et huiusmodi: que diuersa tempora respiciebant. Et sic patet mirabilis correspondentia huius quarti tēporis ad diem quartam vz tēpus legis statute ad tp̄s lucis syderee.

¶ 5. tempus est regalis glorie: quod durauit a dauid vsq3 ad ezechiam siue ad manassem. ¶ In quo tempore fuerunt quatuordecim nobilissimi reges: vz dauid: salomon: roboam: abia: asa: iosaphat: ioram: ochozias: ioas: amasias ozias: ioathan: achaz: ezechias: ex quibus descendit rex regum et dominus dominantium xp̄s iesus. ¶ In hoc tēpore regalis glorie fuit illud mirabile: q2 sub ezechia dies vnus habuit triginta duas horas p solis reuersionem: sicut habet ysaie. 38. ¶ Hoc tēpus corrn̄det diei quinte: siue tpi vite motiue. ¶ Nā sicut die quinto deus creauit animalia habentia vitam: et quedam produxit repentia in aquis: et commorantia in infimis. Quedam vero volatilia: et per volatum ascendentia ad summa. Sic isto tempore quinto fecit deus in sua ecclesia regiam dignitatem: quasi volatilia ascendentia in sublime: et populos regibus subiectos: quasi reptilia in infimis et subiectis cōmorātia. ¶ Et sicut die quinta p̄cepit volatilibus et reptilib⁹ maris: vt crescerent et multiplicarent. Sic isto tempore quinto p̄cepit edificari sibi tēplū dicēs dauid. Filius tu⁹ qui vēturus est post te: ipse edificabit mihi templum. Et sic tempus vite motiue originale et seminarium fuit temporis

regalis glorie. Et sic patet eorum adinuicem correspondentia.

¶ 6. est tempus vocis prophetice. Quod durauit ab ozia leproso large loquendo: siue ab ezechia stricte loquendo: vsque ad zorobabel. ¶ In quo fuerunt sexdecim nobilissimi prophete: videlicet ysaias: ieremias: ezechiel: daniel: osee: iohel: amos: abdias: ionas: micheas: Naum: abacuch: sophonias: aggeus: zacharias: et malachias. ¶ In quo tempore facta sunt plura mirabilia: sicut patet de occisione exercitus senacherib: in quo in vna nocte occisi sunt ab angelo centum octogintaquinque hominum milia: et de missione danielis in lacum leonum: de missione trium puerorum in fornacem ignis ardentis et eorum mirabili liberatione. ¶ In isto tempore sexto fuerunt nobilissimi reges et principes duodecim: videlicet ozias: ioathan: achaz: ezechias: manasses: amon: iosias: ioachaz: ioachim: ioachin: sedechias salatiel. ¶ Et istud sextum tempus vocis prophetice correspondet diei sexte: siue tempori humane forme. ¶ Nam sicut die sexto deus fecit hominem statura ac facie ad celum eleuata: cum tamen prius fecisset alia statura ac facie ad terram declinata. Sic isto tempore sexto deus mirabiliter eleuauit ad celum mentes prophetarum ad celestia contemplanda: sicut patet de ysaia: qui vidit dominum sedentem super solium excelsum et eleuatum: ysa. 6. Et de ezechiele qui vidit celos apertos: et mirabiles dei visiones ezech. 1. Et de daniele: qui vidit antiquum dierum sedere: et tronos positos ad iudicium faciendum et milia milium angelorum ministrantium deo: et decies centena milia assistentium ei. Dan. 7. ¶ Et sicut die sexto factus est homo ad imaginem et similitudinem dei: sic isto tempore sexto facti sunt homines deo similes in predicendo et pronuntiando futura: quod est proprium dei. Nam ysaias pronuntiauit christi incarnationem et natiuitatem dicens ysa. 7. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Jeremias prenuntiauit passionem dicens. Tre. 3. Dabit percutientibus se maxillam: saturabitur opprobrijs: Ezechias ascensionem prefigurauit dicens ezech. 17. Aquila grandis magnarum alarum: longo membrorum ductu: plena plumis venit in libanum etc. Daniel aduentum ad iudicium dicens Dan. 7. Troni positi sunt: antiquus dierum sedit: iudicium sedit et libri aperti sunt. ¶ Et sicut die sexto deus condit mirabilem scientiam homini: sic isto tempore sexto deus dedit mirabiles illuminationes prophetis ad cognoscenda diuina misteria. ¶ Et sicut die sexto cepit homo loqui: et imponere nomina rebus: Sic isto sexto tempore ceperunt prophete abundantius loqui de messia futuro. et cum varijs rationibus nominare: sicut patet per ysaiam dicentem ysa. 9. paruulus natus est nobis: et filius datus est nobis et vocabitur nomen eius admirabilis: consiliarius: deus fortis: pater futuri seculi: princeps pacis: multiplicabitur eius imperium: et pacis non erit finis. Et sic patet quomodo istud sextum tempus vocis prophetice correspondet diei sexte siue tempori humane forme.

¶ 7. est tempus quietis medie: Quod durauit a zorobabel exclusiue: et a filio eius abiud inclusiue vsque ad christum. In quo tempore fuerunt viri nobilissimi de stirpe dauid vndecim: videlicet zorobabel: abiud: eliachim: azor: sadoch: achim: eliud: eleazar: mathan: iacob: et ioseph vir marie virginis. ¶ Istud tempus quietis medie correspondet diei septime: siue tempori quietis prime. ¶ Nam sicut in die septimo deus quieuit ab omni opere quod patrarat: Sic isto tempore septimo figurali fuit magna quies in vniuerso. ¶ Nam primo quieuerunt scriptores diuini: quia

ab abiud filio zorobabel vsqз ad ioseph nulla hystoria in biblia reperitur: sicut dicit Nicolaus de lyra super mattheuз ca.i. ¶ 2. quieuerũt prophete: qui tacuerunt ⁊ nihil scripserunt in hoc tempore septimo. ¶ 3. quieuit mundus a prelijs. nam isto tempore fuit maxima pax ⁊ quies in vniuerso: vnde et templum Rome per. xij. annos clausuз fuit ante christi aduentum. quod tempore belli semper apertum fuit: et tempore pacis clausum: vnde ⁊ eius porte ruinose facte sunt. ¶ De isto tempore quietis medie dicit sapiens. Sap. 18. Cum enim quietum silentium continerent omnia: ⁊ nox in suo cursu medium iter haberet: omnipotẽs sermo tuus domine exiliens de celo a regalibus sedibus venit: Tunc enim quietum silentium omnia continuerunt: cum scriptores diuini nihil scripserunt. Tunc fuit silentium medium inter primam quietem ⁊ vltimã: quando prophete tacuerunt ⁊ nihil scripserunt. Tunc nox fuit in suo cursu: qꝛ ydolatria tenebrosa tunc vigebat in sũmo per totum vniuersum: et tunc filius dei descendit de celo. Et ideo sicut in die septimo fuit magna quies: quia deus ab omni opere suo cessauit: sic isto tempore septimo fuit magna quies: qꝛ cessauit mundus a prelijs: ⁊ prophete a prophetijs. Et sic patet mirabilis correspondentia septem primorum dierum originalium ad ista septeз tempora figuralia. Sicut enim septem primi dies fuerunt originalia ⁊ seminaria respectu septem temporum sequentium ⁊ figuralium: sic ista septem tempora sunt figuratiua septem gratiosorum temporum subsequentium in nouo testamẽto. Et ideo anima contemplatiua debet per hec scripture cacumina deambulare: donec ascendat ad montem domini ⁊ ad domum dei iacob.

¶ De septem radijs fidei instructe circa septem tempora gratiosa. Cap. 50.

Venite ascendamus ad monteз domini ⁊ ad domum dei iacob. postqз vis rationalis radio fidei subleuata per septem originalia ⁊ per septeз figuralia tempora discurrit: debet subsequenter per septem tempora gratiosa transire. Que originaliter in septem primis diebus: ⁊ figuraliter in septem predictis temporibus presignata fuerunt. Dicuntur autem tẽpora gratiosa: quia fuerunt in lege gratie ⁊ in testamento nouo: sicut figuralia in testamento veteri: quibus omnia cõtingebant in figura. ¶ Habent autem hec tempora gratiosa mirabilem correspondentiam ad tempora originalia: ⁊ etiam ad tempora figuralia: sicut originatum ad suam originem ⁊ figuratum ad suam figuram.

¶ Pᵐ tempus gratiosum est tempus collate gratie. Hoc tempus incepit a christi natiuitate ⁊ durauit vsqз ad clementem papam. In quo tempore fuerunt tres nobilissimi pontifices: videlicet petrus qui fuit in pontificatu annis viginti quinqз: linus: qui annis vndecim: cletus qui annis nouem. Et a christi natiuitate vsqз pontificatum clemẽtis fuerunt circa octuaginta anni. ¶ Hoc tempus correspondet prime diei ⁊ primo tẽpori figurali. ¶ Nam sicut in prima die facta est lux corporalis: quando dixit deus. Fiat lux ⁊ facta est lux. ¶ Sic in primo tempore figurali facta est lux spiritualis scilicet anima rationalis lucida per intellectum ⁊ scientiam: quãdo dixit deus. Faciamus hominem ad ima-

ginem et similitudinem nostram Gen. p. ¶ Sic isto primo tempore collate gratie orta est lux diurnalis siue gratuita: quando verbum diuinum: quod est lux vera nascens: apparuit in carne. De qua luce dicit ysa. 9. Populus qui habitabat in tenebris uidit lucem magnam: habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. ¶ Maxime autem tempus gratiosum habet conformitatem et correspondentiam cum tempore figurali quod prefigurauit et presignauit illud: sicut patet discurrendo per singula que facta fuerunt in vtrisque temporibus. ¶ Primo in tempore figurali primo vz in tempore nature condite formatus est homo de terra nundum maledicta: que nundum sanguinem susceperat et hoc in sexta feria vt preesset volatilibus celi et piscibus maris: Sic primo tempore gratioso vz in tempore collate gratie formatus est christus sexta mundi etate de virgine que est terra nunquam maledicta: que nunquam sanguinem peccati suscepit: vt preesset omnibus animantibus et hominibus: dicente psalmista de ipso. Omnia subiecisti sub pedibus eius oues et boues vniuersas: insuper et pecora campi. Volucres celi et pisces maris: qui perambulant semitas maris. ¶ 2. in tempore nature condite fuit homo positus in paradiso in quo omnia erant communia. In quo erat lignum vite de quo licebat edere: et lignum scientie quod licebat videre sed non licebat comedere quia mors comedentibus iminebat: Fuit temptatus de gula cum dictum ei fuit Gen. 3. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi: De superbia: cum dictum est ei Gen. 3. Eritis sicut dii. De auaritia cum dictum est ei: Gen. 3. Scientes bonum et malum: Sic tempore collate gratie positus est christus in medio ecclesie quasi in medio paradisi: quia ipse dicit discipulis. Ego autem in medio vestri sum sicut qui ministrat. In qua ecclesia erant omnia communia sicut in paradiso. Act. 2. Omnes etiam qui credebant erant pariter et habebant omnia communia. In hac ecclesia quasi in paradiso erat fides christi quasi lignum vite: quia iustus ex fide viuit et de isto ligno licebat edere. Erat etiam lignum scientie vz lex vetus: que est in ecclesia ad videndum et legendum: non autem ad vescendum vel gustandum. Unde de tali ligno scientie non licet manducare quia destrueretur quicquid christus fecit: et necesse esset mortem subintrare: quia littera occidit. ¶ Fuit etiam christus in ecclesia temptatus a diabolo tripliciter sicut patet math. 4. Primo de gula cum diabolus dixit: si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. 2° de superbia siue vana gloria cum dixit. Si filius dei es mitte te deorsum. 3° de auaritia cum diabolus dixit. Hec omnia tibi dabo si cadens in terram adoraueris me. ¶ Sed Eua respondens diabolo false allegauit scripturam siue mandatum dei dupliciter. Primo cum dixit precepit nobis deus ne comederemus et ne tangeremus illud. Et tamen deus solum preceperat ne comederent: non autem preceperat ne tangerent. 2° cum dixit ne forte moriamur. Et illud forte fuit de suo: quia deus dixerat affirmatiue: In quacunque hora comederis morte morieris. Et quia false allegauit: superata est a diabolo. Christus autem opposito modo recte allegando scripturam: ipsum demonem superauit. Nec potest conformari primo parenti in transgressione quia peccare non poterat propter hypostaticam vnionem ad verbum. ¶ 3. in tempore nature condite fuit aliud

mirabile. Nam chaym iniustus ꝛ malus cuius sacrificia non erant deo accepta: duxit in agrum fratrem suum abel innocentem ꝛ iustū: cuius sacrificia deo erant accepta: ꝛ interfecit illum: ꝛ propter mortem illius maledictus est a deo ꝛ eiectus a facie dei. Et posuit deus in eo tremorem omnium membrorum: ꝛ quoddam signum in facie eius (vt dicunt aliqui) vt ab omnibus cognosceretur ꝙ occidisset fratrem suum ꝛ sic ab omnibus abbominabilis haberetur sꝫ nō occideretur. Et sic habitauit vagus ꝛ profugus super terrā sicut patet Geñ. 4. Sic isto tempore collate gratie populus iudaicus (quasi alter chaym iniustus ꝛ malus cuius sacrificia deo nō erant grata ymo odiosa dicēte ipso deo ysa. j. Quo mihi multitudinē victimarum vestrarum dicit dominus plenus sum: Holocausta arietuꝫ ꝛ adipeꝫ pinguium: ꝛ sanguinem hyrcorum nolui: incensuꝫ abhominatio est mihi: chalendas vestras ꝛ solēnitates vestras odiuit anima mea: facta sūt mihi molesta. duxit extra ciuitatem quasi in agrum christum fratrē suū filiū vnius synagoge iustū ꝛ inocentē cuius sacrificia deo erant accepta: quia que sunt placita deo fecit semꝑ math. 17. Hic est filius meꝰ dilectus in quo mihi bene complacui. Et occidit eum in monte caluarie: propter quod a deo maledictus est ꝛ eiectꝰ a facie ꝛ cognitione dei. Et factus est vagus ꝛ profugus super terrā quia a tito ꝛ vespasiano capti ꝛ captiuati dispersi sunt super vniuersam terrā vagi ꝛ profugi non habentes habitaculū firmuꝫ. ¶ Posuit etiam deus signuꝫ in faciem eoruꝫ ne occidantur sed vt cognoscātur ab omnibus tanꝗ̄ occisores fratris sui innocentis ꝛ iusti christi iesu ꝛ omnibꝰ abbominabiles reddantur. ¶ Posuit etiam in omnibus mēbris eorū tremorem: qꝛ iudaicus populus vbicūqꝫ terrarum est profugus: pauidus: tremēs ac timēs. O iudei mihi quid expectatis mesiam venturū: nōne videtis: nōne probatis cotidie scripturas iam dudū impletas. Ex hijs patet quāta sit cōformitas huiꝰ tēporis collate gratie. ad tempus figurale nāe cōdite.

¶ 2. est tēpus baptismi in sanguine: qđ durauit a Clemente pontifice romano vsqꝫ ad Siluestrum papam ꝛ fluxerūt anni circiter ducēti ꝛ viginti. ¶ In quo tempore fuerunt nobilissimi ꝛ sanctissimi pontifices triginta vꝫ clemens: Anacletus euaristus: alexander: sixtus: thelesphorus: iginius: pius: anicetꝰ: sother: eleuterius: victor: zepherinus: calistus: vrbanus: pontianus: antheros: fabianus: cornelius: lucius: stephanus: sixtus secūdus. dionisius: felix: euticianus: gaius: marcellinus: marcellus: eusebius: ꝛ melchiades. ¶ Hoc tempus correspondet secunde diei et tempori purgande culpe. ¶ Nam sicut in die secunda deus diuisit aquas ab aquis Geñ. 1. Et in tempore purgande culpe aperuit cataractas celi ꝛ factum est diluuiuꝫ quadraginta diebus super terram ꝛ multiplicate sunt aque ad delendam culpam humani generis que tunc erat super terram Geñ. 7. Sic isto tempore gratioso baptismi in sanguine ad delenda peccata factum est diluuiuꝫ aque baptismalis: Baptismi dico fluminis: flaminis ꝛ maxime sanguinis: Nam a tempore Clementis vsqꝫ ad Siluestrum fuerunt decem maxime persecutiones in ecclesia catholica que effuderunt immensam copiam sanguinis martirum. ¶ Hoc tempus baptismi i sanguine maximā habet correspōdentiam cum tēpore figurali purgan-

de culpe. ¶ P̄ sicut tempore purgande culpe noe fabricauit archam in qua ipse saluatus est ceteris pereūtibus in tribulatione diluuij: Sic isto tempore baptismi in sanguine angeli fabricauerunt templum marmoreū clementi martiri in mari: in quo tanq̄ in archa velut alter noe collocat⁹ est: ceteris in mare submersis: vnde mirabile fuit valde q̄ per tot annos aperiebatur mare et videbatur tēplum illud: donec pirrate et latrones asportauerunt corpus eius. ¶ 2. sic in tēpore purgande culpe deus eduxit noe de archa et ostendit archum celi et pepigit fedus cum eo ne amplius deleret mundus diluuio: et sic cessauerunt diluuij tribulationes. Sic in tēpore baptismi in sanguine post decē p̄secutiones p̄dictas: in quib⁹ tm̄ sanguinis effusum est deus eduxit de tenebris ad lucem fidei constantinū iperatorē et ostēdit sibi lignum crucis in celū in quo vincere debebat: quasi archū in nubibus. Et tunc pepigit fedus q̄ nūq̄ Romanum imperiū persequeretur christianos. ¶ 3. sicut in tempore purgande culpe dissipatū est regnū et iperiū nēroth et facta est diuisio linguarum: sic isto tēpore baptismi in sanguine dissipatū est imperiū Romanū et turris babilonis i. dominiū romanū ad quod totus mūdus aspiciebat: Roma autē in scripturis dicta est babilon. Facta est etiā diuisio linguarū q2 lingua hebrea remansit in domo hebrea et cōfessio christi in populo x̄piano. Facta est diuisio linguarū quia iudei iuocant deum abraā ysaac et iacob: christiani inuocant deū et patrē dn̄i nostri iesu x̄pi. Facta est diuisio linguarū q2 iudei gloriātur de noīe dei tetragamaton: sed x̄piani de noīe domini nr̄i iesu x̄pi. Et sic p3 mirabilis corrn̄dētia temporis ad tēpus.

¶ 3. est tēpus norme fidei catholice. Q8 durauit a Siluestro pōtifice romano vsq3 ad Leonem papā sub quo datū est symbolū et fluxerunt anni circa centum et quadraginta. ¶ In quo tēpore fuerunt nobilissimi pontifices q̄pluri mi numero tredecim v3 siluester: marcus: iulius: liberius: felix: damasus: siritius: anastasius: innocētius primus: zosimus: bonifacius: celestinus: sixt⁹ tertius. ¶ Hoc tēpus corrn̄det tertie diei in qua terra incepit esse fecunda et germinare et producere fructus. Et tēpori figurali gentis electe q2 tunc ecclesia germinauit abraā ysaac et iacob et alios patriarchas. Nā isto tempore ecclesia incepit germinare quia statuit et ordinauit normā et regulam fidei s̄m quam succedunt fideles fidelibus. ¶ Hoc tempus maximā habet conueniētiā cum tempore gentis electe quo prefiguratū fuit. ¶ P̄ in tēpore gētis electe facta est generatio mirabilis duodecim patriarcharū: sic isto tēpore norme fidei catholice facta est mirabilis originatio duodecim doctorum altissimorum in greca et latina lingua: quasi duodecim patriarcharum: Sex fuerunt greci videlicet epiphanius: basilius: gregorius nazāzenus: gregorius nisenus: athanasi⁹: chrisostomus: sex alij fuerunt latini v3 hieronym⁹: aug⁹: hylari⁹: ābrosius: orosius: gregorius. ¶ 2. in tēpore gētis electe descendit semen patriarchale in egiptum et ibi possederūt bona terre. Sic isto tempore norme fidei catholice imperator descendit in constantinopolim: et multi alij sequētes eum et ibidē obtinuerūt bona queq3. ¶ 3. in tēpore gentis electe mortuo Joseph et pharaone surrexit ali⁹ pharao qui ignorabat Joseph et afflixit et cruciauit valdē filios israel: dōec de⁹ misit saluatorē moisē qui

liberauit eos. Sic isto tpe norme fidei catholice: mortuo Cõstantino surrexit Cõstantius qui ignorabat Joseph pessimus Arrianus: ꝛ post eũ surrexit Ualentinianus ꝛ Julianus apostata pessimus: ꝛ afflixerũt populũ dei per hereses ꝛ psecutiones multas vsqꝫ ad tpa Theodosij. Sed deus sũscitauit Theodosiuꝫ qui natus est in occidente ꝛ fuit christianissimus ꝛ deiecit ꝛ extirpauit Arrianos ꝛ ecclesiã exaltauit tanq̃ alter Moises cui in adiutoriũ fuit Ambrosius sacerdos q̃si alter Aaron. Ex quo patet mirabilis correspondẽtia tẽporis Norme fidei catholice ad tẽpus gentis electe.

¶ 4. est tẽpus legis iustitie. Qd̄ durauit A leone pontifice romano vsqꝫ ad papã Gregoriũ doctorẽ. In quo tpe statute sunt leges iustitie ꝛ canones ꝛ regule catholice ꝛ monastice ꝛ fluxerunt anni circiter centũ ꝛ quinquaginta. ¶ In q̃ tpe fuerunt q̃ꝫ plures nobilissimi põtifices. numero decẽ ꝛ nouẽ: vꝫ Leo Hylarius Simplicius: Felix: Gelasius: Anastasius. 2. Symmacus: Hormisda: Joãnes pͥmus: Felix terti⁹: Bonifacius secūdus: Joãnes scd̄s: Agapitus: Siluerius: Uigilius: Pelagius: Joãnes tertius: Bonifacius tertius: Pelagius secundus. ¶ Hoc tẽpus corrñdet quarte diei in qua sydera ꝛ celi luminaria facta sunt ꝛ tpe legis statute. ¶ Nam sicut in quarta die facta sunt luminaria mãlia ꝛ corporea ad illuminãdũ mundum maiorẽ ꝛ corporalẽ. Et sicut in tẽpore legis statute facta sunt luminaria spiritualia ꝛ incorporea: vꝫ pcepta diuina ad illuminandũ mũdum minorẽ ꝛ rõnalem: vꝫ hoiem. Sic isto tpe legis iustitie facta sunt luminaria mistica: vꝫ leges: canones ꝛ regule monastice ad illuminandũ mundũ spiritualẽ: vꝫ ecclesiã catholicam. ¶ Hoc autẽ tempus maximã hꝫ conuenientiã cum tempore legis statute qd̄ istius fuit figuratiuũ in tribus. ¶ Pͥ in tẽpore legis statute data sũt precepta cerimonialia quo ad deuꝫ. Judicialia quo ad proximũ ꝛ ad iniustuꝫ. Moralia quo ad seipsuꝫ: Sic isto tempore A leone sũmo pontifice ordinati sunt canones: qui respondẽt cerimonialibus. Nã iste leo partim ex seipso: partim ex quattuor concilijs canones ordinauit. Itẽ isto tẽpore a Justiniano imperatore institute ordinate ꝛ in vnũ corpus redacte sunt leges ciuiles: que correspondent iudicialibus. Itẽ isto tempore p sũmos pontifices ꝛ alios viros religiosos: sicut fuit sanctus benedict⁹ institute sunt regule monastice: que respondent preceptis moralibus. ¶ 2. in tẽpore legis statute facta est prostratio hostiũ ꝛ inimicorũ filiorũ israel per Josue: qui tot reges prostrauit vicit ꝛ occidit in terra promissionis. Sic isto tẽpore facta est prostratio magna. Nam Justinianus imperator superauit ꝛ debellauit vandalos: Gothos: longo bardos: Guisatas: qui partes Italie inuaserant. ¶ 3. in tempore legis statute facta est distributio hereditatũ in terra promissionis: qꝛ Josue diuisit filijs ysrael terrã pmissionis: ꝛ dilatati sunt super illaꝫ: Sic in tẽpore isto facta est distributio hereditatis: qꝛ Gallia: Britania Germania cõuersa est ad fidẽ in plenitudine sua: Et dilatata est ecclesia in occidenteꝫ valde: lꝫ adhuc essent ydolorꝫ tẽpla in francia: sꝫ ista dilatatio fuit non in egipto: sed in terra pmissiõis: vꝫ nõ circa grecos: sꝫ circa latinos. Et sic pꝫ q̃ũo tps legis iustitie corrñdet mirabiliter tempori legis statute. Quod fuit istius figuratiuum.

¶ 5. est tps sublimis cathedre. Qd̄ du

rauit a Gregorio põtifice romano vsq ad stephanũ papã: siue vsq ad adrianũ p̃mũ: sub quibus translatũ est ĩperiũ de grecis ad francos in Charolũ regem francorũ: et fluxerunt anni circiter ducẽti. Et in hoc tpe fuerunt triginta q̃ttuor nobilissimi pontifices a gregorio inclusiue vsq ad stephanũ tertiũ inclusiue. ¶ Hoc tẽpus hꝫ cõformitatẽ cum die quinta: ⁊ cũ tẽpore regalis glorie. Sicut.n. quinta die facti sunt pisces in infimis aquis degentes. et volatilia in sũmis volantia. Sic tempore regalis glorie facta est dignitas regalis quasi in altũ euolans: ⁊ plebs subiecta quasi in infimis iacens. Sic isto tẽpore sublimis cathedre facta est noua sedes ĩperialis quasi volatilia celi in altum volantia. et noua plebs subiecta quasi in infimis iacens: dũ dignitas ⁊ sedes imperialis a grecis trãslata est ad gallos. ¶ Hoc ẽt tẽpus maxime corrñdet tẽpori regalis glorie qḋ figura extitit isti⁹ multipliciter. ¶ P̃ in tẽpore regalis glorie facta est deiectio regis supbi saul ⁊ exaltatio regis humilis dauid. et prostratus est in bello supbus goliath a dauid adhuc puero: Sic ĩ tẽpore isto sublimis cathedre facta est deiectio imperij cõstantinopolitani. et ipsius constantini quinti supbi ⁊ puersi. cũ imperiuꝫ eius est translatum ad Charolũ regem francorũ adhuc iuuenẽ per papam stephanum tertiũ. et sic exaltatũ est soliuꝫ ipsi⁹ charoli fidelissimi ⁊ d̾uoti. ¶ Itẽ isto tẽpore patriarcha cõstãtinopolitanus cõtendebat cũ Romano pontifice: ⁊ dicebat se esse patriarcham catholicum. i. vniuersalem: ⁊ fuit excõicatus ⁊ humiliatus: ⁊ tronus dauid: idest ecclesia exaltatus ⁊ confirmatus: sicut dominus promiserat petro pastori primo. ¶ Itez isto tempore Gregorius adhuc iuuenis: ⁊ nundum pontifex pugnauit cum eutice: qui negauit resurrectionez: ⁊ deuicit eũ sicut dauid goliath in conspectu populi. ¶ 2. in tẽpore regalis glorie facta est ampliatio cultuꝫ diuini. Nã dauid ampliauit cultum diuinum: ⁊ duxit archam dei cuꝫ septem choris. 2. Re. 6. Et salomon filius eius edificauit tẽplum: ⁊ ampliauit cultum diuinũ valde. Sic isto tẽpore sublimis cathedre ampliatus est cultus diuinus. Nã Gregorius ordinauit officium diuinũ ⁊ missale s̄m consuetudinem curie romane: cantum ⁊ multa pertinentia ad diuinũ cultum: Et sicut dauid ducebat Archã cum septem choris: sic Gregorius fecit processionem cum septem choris. ¶ 3. in tempori regalis glorie facta est diuisio decem tribuum a duobus. Nam decem tribus dereliquerunt domum dauid: ⁊ adheserunt Hyeroboam ydolatre pessimo: sicut patet. 3. Re. 12. Sic isto tempore sublimis cathedre: ecclesie orientales vꝫ hyerosolimitana: anthiochena cum suis membris adherentibus recesserunt a petro ⁊ dereliquerunt domum petri: cui dictum erat. Tibi dabo claues regni celorum. Et adheserũt pessimo mahumeto ⁊ sarracenis ⁊ infidelibus qui vastauerunt ⁊ occupauerunt partes illas. Et sic patet mirabilis correspondentia tẽporis sublimis cathedre ad tp̃s regalis glorie.

¶ 6. est tẽpus clare doctrine. quod durat ab adriano siue a leone tertio qui sibi successit vsq ad leonem decimum: qui modo p̃sidet populo christiano. anno videlꝫ. 1518. Et fluxerũt anni circiter septingenti ⁊ viginti. Et in isto tempore fuerunt nobilissimi pontifices numero centum triginta duo: ⁊ in isto tempore clare doctrine nos modo sum⁹. Sꝫ quantum durabit: quis dicere potest.

certum est quod durabit vsq ad deie- ctionem bestie ascendentis de abisso: et ideo non est ponendus terminus: quia necesse est vt veniat tribulatio et nullus scit qñ aut quantum durabit. ¶ Istud tempus clare doctrine corrñdet diei se- xte: et tēpori figurali sexto vz vocis pro phetice. ¶ Nā sicut die sexto factus est homo: et ei data est singularis scientia. Et sicut tempore vocis prophetice cō- municata et infusa ē singularis doctri na et illustratio ipsis prophetis: sic isto tempore clare doctrine facta est cōmu- nicatio singularis doctrine i pplo chri- stiano: sicut videbimus nunc imediate. ¶ Hoc tempus maximā habet corre- spondentiā cum tempore figurali vocis prophetice: qd istius figura fuit: et hoc patet ea adinuicē cōparando. ¶ p̄ in tē- pore vocis prophetice preclara fuit vi- ctoria: qr Angelus domini occidit ī vna nocte de exercitu sennacherib: qui vene- rat ad obsidionē Hyerusalem: centum octaginta quinq milia: sicut scribitur 4. Re. 19. Fuerunt etiam preclara mi- racula: qr tempore regis Ezechie sol re trocessit decem lineis. Et ezechias con- tra naturam sanatus est: sicut patet. 4. Re. 20. Sic isto tempore clare doctrine fuit preclara victoria: qr Charolus im- perator quasi āgelus missus a deo mul tos triumphos etiam miraculose ō ini micis reportauit. Similiter sicut scribi tur in fasciculo temporum sol stetit spa tio trium dierū: vt Charolus vinceret: Et propter ei⁹ victorias sol et estus tri- bulationis abiit retro: et facta est pax ecclesie: vt postea constituerentur epis- copi: archiepiscopi: cenobia et monaste ria. ¶ 2. in tempore vocis prophetice fuit preclaritas doctrine: sicut patet in Ysaia: hieremia: Daniele et ezechiele p- phetis. Sic isto tempore clare doctrine vocauit clericos Charolus imperator et scripsit libros: vt in sancto Dionisio Bibliam et in multis aliis locis: et vo- cauit religiosos et inceperūt legere pari sius: et studiū vniuersale: qd olim fuit trāslatū de athenis ad Romam: trāsla tū est per Charolum parisius: et ex ide floruit preclaritas doctrine probatissi- morū theologorū. ¶ 3. in tempore vocis prophetice fuit preclaritas vite prophe tice: sicut patet in numero. 12. prophe- tarum: qui illo tēpore viguerunt. Sic isto tempore clare doctrine fuit precla- ritas vite prophetice. Nam isto tēpore sexto surrexit ordo predicatorū et mi- norum. s. Dominicus et. s. Vincentius: prophetia et miraculis choruscātes: san ctus Franciscus: Antonius de padua: Ludouicus et sctūs Bernardinus: qui in doctrina p̄clari et in miraculis ac pro phetia gloriosi fuerunt: et eorū ordines quid aliō sunt nisi pphetica vita. Hij āt fuerūt in hoc sexto tpe: sicut apparet in pphia de beato Frācisco. i Apoc. ca. 7. qui apparuit sub apertione sexti sigilli. In fine isti⁹ sexti tpis clare doctrine erit tribulatio magna: anq̄ veniat septimū tempus quietis extreme: sicut pz Apo. 6. in apertione sexti sigilli: et Apo. 9. cū an gelus sextus tuba cecinit: Et sic pz mira bilis corrñdētia tpis clare doctrine ad ad tps vocis pphtice. Finis huius tpis clare doctrine ignorat̄.

¶ 7. ē tps pacis postreme: siue quietis vl time. De q̄ dr̄ Apo. 8. Et cū apuisset si- gillū 7ᵐ factū ē silētiū in celo q̄si media hora. Hoc silētiū i celo factū p dimidiū hore sigñat quietē et pacē postremā sic dā in eccl̄ia tpe breui. Incipit ḡ istō tps pacis et quietis postreme a clamore se- ptimi āgeli: et durabit vsq ad cōsūmatiōē misterij dei et mūdi isti⁹. De q̄ hr̄ Apo. 10. In diebus vocis septimi angeli: cū

ceperit tuba canere:ↄsumabit̄ misteriū dei. ¶ Hoc tēpus correspōdet diei septi me. Et tēpori figurali quietis medie. ¶ Nam sicut die septimo quieuit deus ab oī opere qḋ patrarat Gen̄.2. Et sicut septimo tēpore figurali fuit maxima pax in vniuerso: ⁊ silentiū prophetarum. Sic in isto septimo tēpore gratioso erit silentium tribulationū ⁊ maxima pax ⁊ quies in vniuerso post mortem antichristi, circa finē mūdi. ¶ Hoc tempus quietis siue pacis vltime maximam habet conformitatem cum tempore quietis medie: quod istius figura fuit. ¶ p̄ in tempore quietis medie facta est reedificatio templi a zorobabel duce filio salatiel. Et a Josue siue Jesu sacerdote magno filio Josedech: sicut habetur p̄mi. Esdre.5. Sic tēpore isto postreme ⁊ vltime quietis restaurabitur ⁊ reedificabitur ecclesia militans sicut a principio: ⁊ conformabitur ecclesie triūphanti: ⁊ hoc erit post mortē antichristi: quādo reliquie ysrael ⁊ omnis populus nationum reuertentur ad dominum cognita antichristi fallatia atq₃ deceptione. ¶ 2. in tēpore quietis medie facta est restauratio cultus diuini. Nam Esdras vir sanctus atq₃ doctissimus legem diuinam ceterosq₃ libros reparauit: quos combusserant caldei: ⁊ venit cum multitudine magna de babilone in Hierusalem: vt doceret populum: sicut patet. i. Esdre.7. Et sic docuit populum ⁊ instruxit in cultu diuino. et restauratus fuit cultus diuinus valde tempore illo. Sic isto tempore quietis postreme restaurabit̄ cult⁹ diuin⁹: qui dissipatus fuerat p̄ iudeos ⁊ mahumetanos ī toto vniuerso. Nā post antichristi mortē oēs mūdi natiōes redibūt ad cultū veri dei. Et sic in vniuerso cult⁹ diuini nominis restaurabitur. ¶ 3. in tempore quietis medie facta est pax ⁊ quies magna. Nam isto tempore quieuerunt ꝓphete a vaticiniis: quieuit mūdus a prelijs. et iudei non declinauerūt ad ydolatriam sicut ante cōsueuerant. Nam post reditum babilonis iesus sacerdos magnus fuit regēs principalis. et zorobabel tanq̄ dux minus principalis. Et talis ordo seruatus ē vsq₃ ad Herodem: vt sacerdotes summi principales essent: ⁊ duces substituti. Semper tamen duces erant de tribu iuda, iuxta prophetiam iacob. Et sub hoc regimine sacerdotali optimo non legitur populus declinasse a veritate fidei sicut antea quia tempore iudicū ⁊ regum quādo sacerdotes erant minus principales q̄ reges: sepius ad ydolatriam corruit. Sic isto tēpore vltime quietis erit pax magna ⁊ quies in vniuerso: quādo omnis gens ⁊ omnis populus vnientur in vna fide catholica cum sūma pace atq₃ concordia: deum solum verum venerātes: nec amplius declinabunt ad ydolatriam. Et sic patet conformitas huius septimi temporis gratiosi ad septimum tempus figurale. Patet etiam q̄ mirabili sapientia: ⁊ q̄ mirabili ordine diuina misteria dispēsent̄. O aīa ↄtēplatiua relinque inania ac friuola: stude ac perscrutare diligenter diuina sacramēta: q̄ latent in diuinis scripturis. Quia scriptum est in ps. Beatus vir qui nō abijt in cōsilio impiorū: ⁊ in via peccatorū nō stetit. Sed in lege domini volūtas eius: ⁊ in lege eius meditabit̄ die ac nocte. Et erit tanq̄ lignū qḋ plantatū ē sec⁹ decursus aq̄ꝝ: qḋ fructū suū dabit ī tpe suo. Et foliū eius non defluet: ⁊ oīa q̄cūq₃ faciet prosperabunt̄. sic. n. faciē do: subleuabitur mirabiliter in cōtēplatione: ⁊ ascēdet ad mōtē dn̄i. Venite ergo ascēdamus ad montem dn̄i.

¶ De septē

¶ De septem radijs fidei erudite circa septem tpa allegorica. Ca. 51.

Venite ascendamus ad montē dñi. Uis rōnalis anime contemplatiue radio fidei erudite illuminata: postq̄ septē tempora originalia: figuralia ꝛ gratiosa perlustrauit. Alis cōtemplationis subleuata semetipam ad septez tempora allegorica consideranda conuertit. Ista aūt allegorica tempora in illis septē primis diebus mistice ac seminaliter continētur. Nam deus i pricipio creationis mundi in illis septez diebus quasi in semie posuit illud quod postea in facto vel opere mistico pullulauit. vñ dicūtur tempora originalia: siue semialia: quasi origo sint ac semina oium aliorum tempoꝝ atq3 operum succedentium. ¶ Hij aūt septem dies siue septem tēpora originalia: in quoꝝ sex deus opatus est: et in sc'o requieuit ab omni opere: allegorice signāt septē dies siue septem tempora: in quorum sex xp̄s iesus opeᵃtᵘ est: ꝛ in septimo ab omni opere requieuit. Sunt aūt dies isti.

¶ pᵒ est dies dñica: v3 dies palmarum: in qua xp̄s mirabilia fecit: ꝛ ingressus est et receptus in ciuitatem Hierusalez cum magna gloria ꝛ honore a populis clamantibus: Osanna i excelsis: Benedictus qui venit in nomine dñi: sicut habetur Mat. 21. Ista dies dñica palmarum corrñdet diei prime. Nam sicut in prima die facta est a deo lux illuminās istum mundum corporeuz. Gen. j. Sic ista die palmarum: deo disponente ꝛ ordinante: facta est magna claritas: ꝛ lux spiritualis: et magna gloria christo iesu venienti in hierusalem: sedentiq3 super asinam ꝛ pulluz eius. Cum turba ei obuians cedit palmarum ramos: strauit vestimenta sua: ꝛ cōmuni voce clamauit. Osanna filio dauid: Benedictᵘ qui venit in nomine domini: Osanna i altissimis: sicut scribitur Mat. 21. Et ista leticia et gloria christo exhibita: predicta olim fuerat a zacharia propheta dicente zach. 9. Exulta satis filia syō: Jubila filia hierusalem. Ecce rex tuus veniet tibi justus et saluator: ipse paup et ascendens super asinam et super pullum filium asine. Et ab Ysaia propha dicente Ysa. 62. Transite per portas: p̄parate viam populo: planum facite iter et eligite lapides. Dicite filie syon: Ecce saluator tuus venit: ecce merces eiᵘ cuz eo: ꝛ opus eius coram illo. ¶ 2. Sicut in primo die diuisit deus lucem a tenebris Gen. j. Sic in hac die palmarum christus iesus diuisit lucem gratie a tenebris mundialibus: quando v3 populo cantante cum magna leticia atq3 jubilo ipse fleuit sup ciuitatē: preuidens tribulationes venturas super eā: sicut scribitur Luc. 19. In hoc manifestans gloriam mundi esse cecam atque tenebrosam que ventura mala preuidere non sufficit. Et ideo magis dignam lachrimis q̄ iubilis: ꝛ fletu q̄ gaudio. ¶ 3. sicut die primo deus appellauit lucem diem: et tenebras noctem Gen. p̄. Sic isto die dominico palmarum dñs iesᵘ igressus in tēplū: sepauit vēdētes ꝛ emētes ꝛ nūmularios: ꝛ cathedras a tēplo diuino: eos foras eijciendo q̄si lucem a tenebris separando: ostendens in hoc tales a templo superno ꝛ luminoso eijciendos: et i tenebras ꝛ gehennam proijciendos s̄m Nicolaum de lyra super Lucam c. 19. Hec omnia patent Mat. 21. Et Luc. 19. Licet Marc. c. n. videatur dicere q̄ ista eiectio de tēplo sit facta feria secunda: et non in die

palmarum. Et appellauit templū diui/ numdomū orationis: quasi domū lu/ minis. Negotiationē vō siue artē mer cationis appellauit spelūcam latronum quasi spelūcam tenebrarū: qz latrones diligunt tenebras. Et sic ut deus prima die vidit lucem qꝫ eēt bona: ꝛ factū est vespere ꝛ mane dies vnus. Sic xp̄s ie/ sus hoc die dn̄ico cuz tota die p̄dicasset circūspexit omnes: sicut dr̄ Mar. 11. Et tn̄ nullus iuitauit eum ad hospitiū: sicut ibidem dicit lyra: et factū est vespe Mar. ii. Et redijt ī bethaniā ad domū marthe sicē scribit Mat. ii. ꝛ sic pz cor/ rn̄dētia hu9 diei siue tp̄is allegorici: ad diē p̄mū siue ad tēpus origiale.

¶ 2. Dies lune: siue secunda feria: in qua mirabilia facta sunt a iudeis cōtra xp̄z. et ab ip̄o christo pro salute oīum credē tiū: sicut pz in textu euāgelico Mat. 21. vsqꝫ ad capitulū 25. exclusiue. ¶ Hec dies lune sancta corrn̄det secunde diei creationis mūdi. Nā sicē deus illo secun do die diuisit aquas ab aquis. s. supio/ res ab inferioribus: sicut hētur Gen. j. Sic die ista secunda principes sacerdo tum ꝛ seniores populi consultātes ꝛ co gitātes: diuiserunt aquas cōsilij sui ī su periores: qn̄ cogitabāt intra se dicētes Mat. 21. Si dixerimus de celo dicet nob. Quare ḡ nō credidistis illi Si āt dixerim9 ex hoīb9 timemus turbam: diuidebant ḡ aquas sue doctrine siue ɔ silij in aquas sup celestes ꝛ terrestres: qn̄ ɔsiliū suū in vtranqꝫ partem diuide batur. ¶ 2. Sicut deus die secūda fecit firmamētum bonū in medio aquaruz bonarū. Sic isti pricipes iudeorū in me dio aquarum malarū fecerunt firma/ mentū pessimū sue obstinationis dicen tes: ꝛ respondētes christo Mat 21. Ne scimus. ¶ 3. Sicē deus die originali se/ cundo separauit aquas superiores ab i feriorbus: ꝛ fecit firmamentum in me dio earum Gen. i. Sic isto die lune san/ cto christus separauit aquas sue doctri ne superiores ab inferioribus: et in me dio eaꝝ posuit firmamētū. Cuz propo suit questionem pharisei dicēs Mat. 21. Baptisma Joannis vnde erat. E ce lo an ex hominibus. Et cum illi nō pos sent respondere: fecit firmamētum in medio dicēs. Nec ego dico vobis ī qua potestate hec facio. i. firmiter dispono non dicere. ¶ Diuisit etiā aquas doctri ne superiores ab inferioribus: quando interrogatus si liceret tributū dari Ce/ sari: respondit Mat. 22. Reddite ergo que sunt cesaris cesari tanqꝫ terreno: et que sunt dei deo tanqꝫ celesti ꝛ superio ri. Et sic posuit iustitiam in medio ista rum aquarum quasi firmamentū sta bile ꝛ luminosum: qz iustitia ē lucidior stellis: qua nec lucifer: nec hesperus ita mirabilis. Et sic patet correspondentia huius diei siue temporis allegorici ad secundā diē siue ad 2m tp̄s origiale.

¶ 3. Dies martis siue tertia feria hebdo made sancte: in qua xp̄s laborauit ī ver bo predicationis: ꝛ fecit mirabilia in do cendo ꝛ componendo parabolas: et iste dies martis sanctus correspondet ter/ tie diei origiali correspondētia mirabi li. ¶ p̄. Sicut deus die tertia originali congregauit aquas in locum vnū: ꝛ con gregationes aquaruz appellauit maria ab amaritudine: et fecit apparere aridā ꝛ appellauit eā terram Gen. j. Sic xp̄s hac die martis: sicut dicit Nicolaus de lyra Mat. 26. In pricipio congregauit aquas amaras in vnum locum: ꝛ fecit apparere terraz quādo dixit Mat. 25. Ibunt hij. s. mali in supplicium eternū: quasi aque in amaritudinem congrega te. Justi autem in vitā eternam: que est sursum in terra viuentiū. Et sic predi/

pit aquarum congregationem in eternã amaritudinez. Et terre manifestationẽ ad letabundam fructificationez. ¶ 2. Sicut deus die tertia originali ꝑduxit de terra herbã virentez et facientem semen: lignũq̃ pomiferũ faciens fructuz plus vel minus ẜm genus suum Geñ. i. Sic ista die tertia allegorica xp̃s iesus plantauit ꝛ predicauit tria gña arborũ diuersimode fructificantiũ in terra spirituali. s. in ecclesia ẜm q̃ testatur Nicola⁹ de lyra Mat. 26. in pñci°. ¶ pᵐ genus arboris est vita contemplatiuorum quã predicauit in parabola decem ṽginum Mat. 25. Nam virginitas est summus grad⁹ castitatis perfectior cõiugali ac viduali: et summe disponit ad cõtemplationẽ. Denarius etiã numer⁹ est summus: qꝛ cũ peruenitur ad decimum reuertit̃ ad primum. Et ideo per decẽ virgines recte signãtur vita: ac status cõtemplatiuorũ: quorum aliqui habent fructus puros ab humana laude: aliqui maculatos: et ideo quinq̃ virgines habebãt oleum secum: quinq̃ autẽ fatue non habebãt. ¶ 2ᵐ genus arboris est vita siue status prelatorũ: quem predicauit hoc die in parabola hominis peregre proficiscentis: qui vocauit seruos suos: ꝛ tradidit illis bona sua. Alij vnũ talentũ: alij duo: alij quinq̃: vnicuiq̃ ẜm propriam ṽtutez. Mat. 25. Nã p̃lati a deo recipiũt aliqui talentuz nature. aliqui talentũ eloquentie: aliqui talentũ scientie: aliqui talentũ potentie: aliqui talentũ opulentie ꝛ habundãtie: vt referant fructum multiplicatũ. Sed aliqui abscondunt talentũ in terra. i. occupant diuinam gratiã in negocijs terrenis. Et ideo nõ reportantes fructuz: priuantur gratia cõcessa Mat. 25. ¶ 3. genus arboris ẽ vita siue status actiuorũ quẽ predicauit die ista dicẽs. Mat. 25. Cum venerit filius hoĩs: congregabuntur ante eũ omnes gentes: ꝛ separabit eos ab inuicem ꝛc. Et qui bona opera egerint statuentur a dextris ei⁹: et ibũt in vitaz eternã. Et qui mala a sinistris et ibunt in suppliciũ eternũ. Et factuz ẽ vespere: et xp̃s redijt in bethaniam sicut fecerat die dñico ꝛ die lũe. Et sic pꝫ correspondentia hui⁹ diei tertie: siue hui⁹ t̃pis allegorici ad diez tertiã creationis mũdi: siue ad tempus originale.

¶ 4. Dies mercurij: siue feria quarta ebdomade sancte: in qua sunt opata mirabilia ꝛ magna circa xp̃m. Nã hac feria quarta sicut sicut dicit Nicolaus d̃ lyra super Mat. 26. in pñcipio. Christ⁹ nõ venit in hierusalẽ sicut fecerat alijs tribus diebus p̃cedẽtibus: sꝫ mansit in bethania: vt daret iudeis locũ tractãdi liberi⁹ d̃ morte ei⁹. Hec feria quarta correspondet diei quarte: siue quarto t̃pi originali. Nã sicut quarta die originali fabricauit solẽ: lunam: ꝛ stellas mãles: et posuit ea in firmamento: vt lucerent sup terram: et essent in signa: ꝛ tẽpora: ꝛ dies: ꝛ ãnos Geñ. p̃. Sic ista feria q̃rta ebdomade sãcte principes sacerdotũ et seniores populi cõgregati sunt ĩ atriũ pñcipis sacerdotũ: q̃ dicebat̃ Cayphas: ꝛ consiliũ fecerũt vt dolo tenerent ꝛ occiderent solem iustitie spiritualem iesũ: et lunã spũalem eius ecclesiã: ac stellas spũales ei⁹ discip̃los atq̃ credẽtes: vñ ↄsultãtes d̃ mõ occidẽdi eũ dicebãt: Nõ in die festo: ne forte tumult⁹ fieret in populo Mat. 26. Eadẽ etiã feria q̃rta: sicut dicit Nicola⁹ d̃ lyra sup Mat. 26. circa pñcipiũ. Judas ꝓditor ad ꝑdendũ solez iustitie xp̃m: ꝛ lunã ac stellas spũales credentiũ: abijt ad pñcipes sacerdotũ: q̃ erãt ↄgregati ad tractãdũ d̃ xp̃i morte: ꝛ vẽdidꝫ eũ illis dicẽs Mat. 26. q̃d vultis m̃ dare: ꝛ ego vob̃ eũ tra

dā. At illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde querebat opportunitatem: vt eū traderet: Et ideo sicut deus die quarto originali opatus est mira cōstituendo solē: lunā: ac stellas materiales. Sic impii judei operati sunt maligna ad destructionem solis: lune: ac stellarum spiritualium: et sic patet correspondentia temporis ad tēpus.

¶ 5ª dies jouis sācta: ī qua mirabilia facta sunt a xpo: et circa christum. Naz cenauit cū discipulis suis: comedit agnuz paschalem in sero: lauit pedes discipulorū: instituit sacramentū eucharistie: orauit patrem: captus fuit ꝛ ligatus a iudeis: siue a militib⁹ sicut pz Luc. 22. et Jo. 13. ¶ Hec dies habet etiā correspondentiā cum die quita originali. Nā deus die quinta fecit aues in altū volātes: et pisces in aquis īfimis degentes. Deide benedixit eis: ꝛ precepit vt crescerent ꝛ multiplicarētur sicut pz Geñ. j. Sic xps iesus hac die dixit petro tāq̄ prelato ꝛ maiori: vt curā haberet de inferioribus ꝛ subditis dicens Luc. 29. Ego rogaui ꝑ te petre: vt nō deficiat fides tua: et tu aliquādo conuersus confirma frēs tuos. Facta est etiā contētio īter eos discipulos: quis eorū videretur esse maior post mortem christi ad regimē ecclesie sicut dicit Lyra Luc. 23. Et sic aliqui volebāt fieri aues: ꝛ ī altū prelationis ascendere. Hac etiā die christ⁹ iesus dedit benedictionē suā auibus .i. prelatis ꝛ pastoribus ecclesie: qñ orās ad prēm pro apostolis dicebat Jo. 17. Pater sancte serua eos quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut ꝛ nos. Sāctifica eos in veritate. Dedit etiam benedictionem piscibus .s. subiectis ꝛ inferiorib⁹ in ecclesia. quādo orabat dicens Jo. 17. Non pro eis rogo tm̄: sed ꝛ pro eis qui credituri sunt ꝑ verbum eorum ī me: et sic pz corrñdētia huius quinte diei allegorice ad diem quītā originalē.

¶ 6ª dies veneris sācta in qua mirabilia facta sunt a xpo iesu: ꝛ mirabilia sustinuit in die sue passiōis. Hec dies mirabilē corrñdentiā hz ad sextā diez originalē: que fuit origo ac seminariū ꝛ figura istius.

¶ p. Sicut in die sexta: primi parentes post peccatū abscōderūt se: ꝛ occultare voluerūt: sicut scriptū est Geñ. 3. Et cū audissent vocē dñi dei deambulātis in paradiso ad auram post meridiē: abscōdit se adā ꝛ vxor ei⁹ a facie dñi dei in medio ligni paradisi. Sic per oppositū in hac die sexta christus vltro se obtulit querētibus ipm: sicut scribit euangelista dicēs Jo. 18. Jesus itaq̄ sciēs oia que vētura erāt super eū processit: ꝛ dixit eis: Quē queritis: et sic satisfecit ꝑ fuga primorū parentū.

¶ 2. Sicut hac die sexta origiali: pmi parētes audierūt vocē blādientis inimici dicētis eis Geñ. 3: Cur p̄cepit vobis de⁹ vt nō comederetis ex oī ligno paradisi. Sic hac die sexta allegorica xps ies⁹ audiuit ꝯtumelias ꝛ blasfemias īimicoꝝ accusantiū: insultātium: blasfemātiuz: atq̄ dicentium Jo. 18. Si non esset hic malefactor: non tradidissemus eū tibi: Et Mat. 14. Quid adhuc d̄sideram⁹ testes: audistis blasfemiā: et Mat. 27. Pretereūtes aūt blasfemabāt euz: mouentesq̄ capita sua atq̄ dicētes: Uah qui destruis tēplū dī: ꝛ ī triduo illud reedificas: et sic satisfecit ꝑ credulitate: ꝛ pro pecco aurium pmoꝝ parentū.

¶ 3. In sexta feria origiali. pmi parentes cōmiserunt furtum cōtrectādo pomuz inuito domino. Cum furtum sit cōtrectatio rei aliene īuito dño. Et q2 fures ꝑ legē debēt vberari ꝛ flagellari: Sic xps hac 6ª feria allegoª voluit flagellari

sicut scribitur Mat.27. Tunc dimisit illis Barrabã: iesũ aũt flagellatũ tradidit eis: et sic satisfecit pro furto ade.
¶ 4. in sexta feria originali peccauerunt primi parẽtes cum oculis respiciendo et cõtemplando pomũ vetituz sicut scribitur Gen.3. Uidit igr̃ mulier lignũ ꝙ esset bonũ ad vescendum et pulchrum oculis aspectuqꝫ delectabile: et tulit de fructu illius et comedit. Sic ista sexta feria allegorica christ⁹ voluit i oculis ꝛ facie velari: sicut scribitur Mat.14. Et ceperũt quidã conspuere eum: ꝛ faciez eius velare. Et Luc.22. Et velauerũt eum: ꝛ percutiebãt faciẽ eius. Et sic satisfecit pro criminoso aspectu primorũ parentum.
¶ 5. In sexta feria originali ꝑmi parẽtes erubescẽtes de sua nuditate fecerũt sibi perizomata: et consuerũt folia ficus ad cooperienda mẽbra corporis pudenda: sicut scribit̃ Gen.3. Cumqꝫ cognouissent se nudos consuerunt folia ficus: ꝛ fecerunt sibi perizomata. Sic xp̃s per oppositũ hac die sexta voluit proprijs vestibus spoliari: et veste alba atqꝫ purpurea in derisum indui atqꝫ vestiri: sicut scribit̃ Luc.23. Spreuit aũt illum Herodes cũ exercitu suo: ꝛ illusit indutuz veste alba et remisit ad pilatũ. et Mar.15. induunt eum purpura: Et sic satisfecit pro erubescẽtia primorũ parẽtũ.
¶ 6. In sexta feria origiali primi parẽtes appetierunt equalitatẽ dei in scientia: saltem eua: et sic appetierunt dignitatem regiã: cũ dixit eis diabol⁹ Gen.3. Scit.n. deus ꝙ in quocũqꝫ die comederetis ex eo: aperientur oculi vestri: et eritis sicut dij scientes bonum et malũ
¶ Sic hac sexta feria voluit xp̃s iesus corona opprobrij coronari: ꝛ derisorie rex appellari sicut scribitur Mat.27. Tunc milites presidis suscipiẽtes iesus in pretorio: cõgregauerũt ad eum vniuersam cohortez: et plectentes coronaz de spinis posuerunt super caput eius: ꝛ arundinem in dextera ei⁹: et genuflexo ante eum illudebãt ei dicẽtes. Aue rex iudeorum: et sic satisfecit ꝓ appetitu superbo primorũ parentũ.
¶ 7. In sexta feria originali primi parẽtes peccauerunt odorando pomũ vetitum. Certũ ẽ.n. ꝙ mirabilis odoris eẽ debebat: cũ eẽt ita delectabile et pulcrũ visu ꝛ bonũ ad vescẽdũ Gen.3. Certuz est etiã ꝙ prius odorẽ eius sensere: ꝙ̃ dulcedinem gustauerũt: nec appropinquare poterãt ori: quin odoris ei⁹ fragrantiã perciperent: Sic xp̃s in hac sexta feria allegorica voluit conspui: ꝛ sputorũ fetorez sentire: sicut scribit̃ Mat.27. et expuẽtes in eum acceperũt arundinẽ: ꝛ ꝑcutiebant caput eius: et Mar.14. Et ceperunt quidã conspuere euz. ꝛ sic satisfecit pro malo odoratu primorum parentũ.
¶ 8. In sexta feria originali primi parentes extenderũt manus ad lignum scientie boni et mali: et abstulerũt fructũ cõtra dei voluntatez: sicut patz Gen.2 ꝛ 3 Sic xp̃s iesus in sexta feria extẽdit manus suas et pedes ad lignũ crucis: que est lignũ sciẽtie boni et mali: q2 in ea cognoscitur malũ inobedientie ade: ꝛ bonũ obedientie iesu xp̃i: quando crucifixerũt eum: sicut scribit̃ Joã.3. Crucifixerunt eum: et cum eo alios duos hinc ꝛ hic. Mediũ autem iesũ. Et sic satisfecit reddẽdo arbori crucis fructũ virginis pro fructu ablato ab arbore sciẽtie boni et mali.
¶ 9. In sexta feria originali primi parẽtes peccauerunt gustantes pomi vetiti dulcedinẽ comedẽdo ipm: sicut scribit̃ Gen.3. Tulit mulier de fructu illius et comedit. Deditqꝫ viro suo: qui come-

dit. Sic xps iesus in feria sexta gustavit acetuz felleu atqz mirratu: sicut scribit Mar. 15. Et dabat ei bibere mirratu vinu: et Nicol. d lyra ibide. & Jo. 19. Illi g spongia plena aceto hysopo circu ponentes obtulerut ori eius: et sic satisfecit p peccato gule primoz paretu.

¶ 10. in sexta feria origiali: primi parentes peccauerut voletes occultare pctm suu in corde suo: se ambo excusantes: sicut pz Gen. 3. Ubi ada peccatu suuz retorsit in mulierem: mulier in serpentem: Sic xps hac sexta feria voluit in latere vulnerari: vt cor suu nobis patesceret: sicut scribit Jo. 19. Unus militu lacea latus ei9 aperuit: et continuo exiuit sanguis & aqua: et sic satisfecit pro excusatione primoz paretu: aperiedo latus & fundendo aqua in ablutione: & sanguine in satisfactione siue redeptione.

¶ 11. in sexta feria originali: primi parentes emissi sunt a deo de paradiso voluptatis: qui e locus altus et eminens: et descederut ad terra de qua sumptus erat adaz. s. ad agru damascenu: vel circa illas partes: vel ad ista terram: quaz mo hitamus: que respectu paradisi terrestris infima et deorsum est: vn dicit Gen. 3. Emisit eu dns deus d paradiso voluptatis: vt oparetur terram de qua suptus e. Sic hac sexta feria xps iesus emisit aiaz sua de paradiso voluptatis i. de corpore suo sactissimo: et descedit ad libu ad visitanduz sanctos patres: ex quibus descederat sm carnem. De ista emissione dicit euangelista Jo. 19. Cu g accepisset iesus acetu dixit Cosumatu est: et inclinato capite tradidit spiritu. Et Mat. 27. Jesus aut iteru clamans voce magna emisit spm: et sic satisfecit p exilio primoz parentu.

¶ 12. in sexta feria originali: de9 pro pecto primorum parentum clausit hostia paradisi materialis: ponens ad eius hostium custodiam: vn dicitur Gen. 3. Eiecitqz dominus adam: & collocauit ante paradisum voluptatis cherubin: et flameum gladium atqz versatile ad custodiendam viam ligni vite. Sic de9 per oppositu hac sexta feria ppter obedientia & meritu christi aperuit portas paradisi spiritualis & visionis diuine: sicut pmisit christus latroni cofitenti dicens Luc. 23. Ame dico tibi: hodie mecu eris in paradiso: non in paradiso voluptatis de quo eiectus fuerat ada: nec in paradiso celesti: sed i fruitione beata: quam habuerut sancti pres: qui erant in limbo detenti. in morte christi. Statim n. cu eius aia descedit ad eos: et eadem die illuc descendit aia latronis illius: et facta est particeps beate fruitionis: sic dicit lyra sup Luc. 23. Et sic pz mirabilis ac deuota corrndentia huius sexte diei allegorice ad die sextam originale: que istius seminariu ac figura fuit.

¶ 7. est dies sabbati: in qua xps post labores predictos requieuit: et habet cu die sabbati originali maxima couenientiam. Nam sicut deus in die sabbati requieuit ab omni opere quod patrarat: Gen. 2. Sic & xps iesus in die sabbati sancta requieuit a multis. ¶ p quo ad corpus requieuit ab omni corruptione quia in corpore eius nulla est facta corruptio in die sabbati: sicut fuerat i die veneris: et de hac dicit ppha in ps. No dabis sanctum tuum videre corruptionem: et est negatiua propositio que negat omnem corruptionez. ¶ 2. quo ad corpus requieuit ab omni generatioe: quia in die sabbati nulla est i christi corpore facta generatio: cum in ipso nulla sit facta corruptio. Generatio. n. vnius fit ex corruptione alteri9: sicut dicit phs in lib. p de generatione & corruptione.

¶ 3. quo ad corpus requieuit ab omni augmentatione: quia corpus eius nõ est augmentatum die sabbati: cum eo die nõ sit nutritũ: nec tunc virtutem nutritiuã siue augmentatiuam habuerit: et nõ augmentatur proprie nisi viuuz fm Sco. in 2. d. 8. ¶ 4. quo ad corpus requieuit a diminutione: quia tali die nihil est diminutũ in corpore christi requiescente in sepulchro clauso et signato: sicut fuerat diminutum in die veneris: quando euellebant eius barbã ac capillos: et qñ extraxerunt sanguinẽ de manibus: pedibus: capite atq3 latere cuz clauis: lancea: et spinea corona. ¶ 5. quo ad corpus requieuit ab omni loci mutatione: quia corpus eius requieuit in sepulchro clauso atq3 signato: vñ scribitur Mat. 27. Illi autem abeũtes munierunt sepulchrum: signantes lapidem cum custodibus. ¶ 6. quo ad corpus requieuit probabiliter ab omni alteratione: deo sic illud corpus preseruante vt figuratum corresponderet figure: vt sicut deus in die sabbati requieuit ab omni ope corporali quod fecerat: sic etiã christus quo ad suũ corpus requiesceret ab omni motu corporali: Hoc vltimũ tamẽ non est certũ. ¶ 7. quo ad aiaz requieuit ab omi miseria et ob omi passione: quia postq3 anima fuit a xpi corpore separata: stati fuit ab omni amaritudine liberata: et in dei fruitione pfecte consolata: quia dixerat latroni Luc. 23. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso: ergo simul cum latrone fuit in paradiso. i. in dei fruitione beata: et sic ab omni miseria liberata requieuit: Et sic patet correspondentia huius sabbati sancti ad sabbatuz originale: et quomodo illa requies dei in die sabbati figura fuit requiei xpi in sepulchro in die sabbati sancti sicut tenet. s. Thomas. 12. q. 1. ar. 4. et 22. q. 122. ar. 4. Pz etiã quõ vis nra rõnal' radijs fidei erudite illustrata: ascẽdit ad mirablia xpi misteria osideranda ad que rõnãlis lippa et inualida nõ osurgit. Uenite ergo ascẽdamus ad mõtẽ dñi: et docebit nos vias suas mirabiles ac sublimes: et ambulabimus in semitis eius.

¶ De septẽ radijs fidei erudite circa septẽ tpa moralia osideranda: et pro de oformitate fidi ad diem primam originalem. Cap. 52.

Enite ascendamus ad mõtez domini, et docebit nos vias suas. Aia ontẽplatiua radio erudite fidei subleuata: terrena queq3 despiciẽs: in altũ semper euolare satagit: et occultiora sublimioraq3 diuine scripture misteria ruminãs quasi auicula volitãs de ramo in ramũ saliens: scrutari nõ desinit: donec ad arboris sũmitatẽ: et mõtis cacumẽ ascẽderit: vñ post originalis: figuralis: gratiosi: et allegorici septeni tpis decursuz ad septem tempora moralia considerãda ac contemplanda vim dirigit rationalem Hec autem tempora moralia originaliter ac figuratiue in septem primis diebus originalibus continẽtur. Et dicuntur tempora moralia: quia ad mores pertinẽt et virtutes. Nam sicut deus in sex diebus operatus est: et in septimo requieuit in semetipo. Sic anima rationalis in sex virtutibus exercetur et laborat. In septima autem requiescit i semetipsa per conscientie tranquillitatem: ac viciorũ perfectã debellationẽ: Sunt aũt tempora moralia: siue dies morales isti: quibus aia gradatĩ de vtute i vtutẽ vsq3 ad pfectionẽ ascẽdit.

¶ Pus dies moralis siue primũ tps morale ẽ fides radiosa: q ẽ pmũ et fũdamẽtũ

omnis vere bonitatis ac beatitudinis.
¶ Hec dies moralis habet corrñdentiã ⁊ cõformitatem cũ die primo originali. Nam sicut deus in prĩcipio creauit celũ ⁊ terram añ omnẽ diem: et terra erat inanis ⁊ vacua: ⁊ tenebre erant sup faciem abyssi: et dixit deus: Fiat lux: ⁊ facta est lux: et vidit deus lucẽ ꝙ esset bona: et separauit lucẽ a tenebris appellauitq; lucẽ diem: et tenebras noctẽ. et factũ est mane et vespere dies vnus. Ita in prĩcipio ante omnẽ vtutem deꝰ creat aĩam rõnalem quasi celũ: et corpꝰ quasi terram: et vnit ea ad constitutionẽ mũdi minoris. s. hominis: sicut celũ ⁊ terrã ad cõstitutionem mũdi maioris. Sed in tali mũdo minori constituto sũt duo defectus: Unus in carne: que est terrena: quia est ĩanis et vacua a bono: quia semper incliatur ad malum: maxime post lapsũ. Ro. 7. Non habitat in carne mea bonũ. Et hoc est quod dr̃ Gen. 1. Terra autem erat inanis ⁊ vacua. Aliꝰ est in anima que ẽ celestis nature: quia est tenebrosa ⁊ ceca: quia est sicut tabula rasa ⁊ nuda: sicut dicit phs 3. de aĩa. Et hoc ẽ ꝙ dicitur Gen. 1. Et tenebre erant super faciem abissi. Et lz aĩa rõnalis secum ducat lumen rõnis nãlis in tabulis cordis scriptum ẜm illud ps. Signatum ẽ sup nos lumẽ vultus tui domine. Tamẽ illud lumẽ est adeo debile et minimũ: ꝙ iudicatur tenebra: nec est sufficiens ad illuminationẽ aĩe rationalis: Unde totum igenium naturale: et totũ studium philosophorũ taz longũ: tam arduũ: et tam laboriosum nõ potuit illuminare genus hũanum: nec dirigere in viam salutis eterne: sed semp remãserunt phi dubij: sicut patet ꝓmo Ethy. de phõ dubitãte. Et ꝓbat Scoĩ prologo sentẽtiaruz q. 1. apertissimis rõnibus: Unñ paulus ad Ro. 1. Obscuratum est insipiens cor eorum. Dicẽtes n. se esse sapiẽtes: stulti facti sũt: et tradidit illos deus ĩ reprobũ sensum: vt sciant ea que nõ conueniunt. Et ideo clamat sapiens Sapᵉ 13. Uani sunt omnes hoĩes: ĩ quibus non subest scientia dei. Et de his que videntur bona nõ potuerunt intelligere eũ qui est. Et ideo sicut artifex volens aliquid de nocte operari ꝑ accendit lucernã et querit lumẽ: Sic deus post creationẽ celi et terre: in prĩo die creauit lucẽ anteꝗ̃ mundum ornaret. Hoc mõ vir deuotus cupiens opera meritoria facere: et aĩam suam virtutibus adornare quasi mundum minorem: debet ante oĩa fidem radiosam inquirere ⁊ eaz in aĩam suam inserere: quatenus per ipsius illuminationez oĩa debito modo operari queat: Hec fides est lux mirabilis: per quaz anima multa supra naturam cognoscit.
¶ ꝑ per lucẽ fidei anima rõnalis cognoscit finem suũ consistere in aperta visione essentie diuine. que ẽ trina et vna: dicente ipsa veritate Jo. 17. Hec est autẽ vita eterna vt cognoscãt te solum deuz verũ: et quem misisti iesum xp̃m. Et. 1. Jo. 2. Scimus quoniã cũ apparuerit: similes ei erimus: quoniã videbimus eũ sicuti est. Et. j. Cor. 13. Uidemus aũt nũc per speculũ in enigmate: tunc autez facie ad faciem. Cognoscit etiã per istaz lucẽ: ꝙ istũ finẽ cõsequet̃ homo non solum ĩ aĩa separata a corpore: sed etiam ĩ corpore vnito ⁊ glĩficato cum ipsa aĩa dicẽte paulo. 1 ad Cor. 15. Seminat̃ corpus ĩ corruptionẽ: surget ĩ icorruptione. Seminatur in ignobilitate: surget ĩ glĩa. Semiat̃ corpꝰ aĩale: surget corpus spũale. ¶ Cognoscit etiã per istaz lucẽ ꝙ istum finem visionis ⁊ fruitionis diuine consequetur hõ non ĩ vita tm̃ temporali: sed ĩ vita sempiterna: dicẽte sal-

natore Mat.25. Ibūt iusti in vitā eter nam. et Apoc.22. Serui eius seruiēt il li: et videbunt faciē eius: et regnabūt in secula seculorū. Hunc aūt finez cū hijs duabus cōditionib⁹ nullū ingeniū: nul la rō naturalis: nullus phs ɔprehende re potuit: sicut dicit Sco. ī prologo sen tentiarū. q.1. Ex hoc patet: ꝙ ipsa fides est lux vera: q̄ illuminat oēm hominez peruenturū ad salutem.

¶ 2. per lucē fidei aīa rōnalis cognoscit media necessaria ad cōsequendū finem suum. s. predictam visionem et frui tionē essentie diuine. Nam media ad ta lē finem cōsequendū sunt fides vnius dei: opera bona: ꝛ grā diuīa cooperās: De fide patet Mar.16. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit salu⁹ erit: qui vero non crediderit cōdemnabitur. De bo nis operib⁹ pz Mat.25. Qui bona ope ra egerint ibunt ī vitā eternaꝫ De grā diuina pz Jo.15. Sine me nihil potestis facere: si quis ī me nō manserit mittet foras sicut palmes: et arescet: ꝛ colligēt eū: ꝛ in ignem mittēt ꝛ ardet. Hec autē media necessaria ad salutē nullum īge niū naturale cognoscere potuit: nec vl lus phs cognouit: qꝛ acceptatio ▪ diui ne volūtatis per grām est īcognoscibilis a rōne nāli: sicut dicit Sco. ī pma que stione prologi.

¶ 3. per lucē fidei aīa rationalis cognos cit que media: ꝛ quot sint sufficiētia ad consequēdū finez p̄dictū. Nam p fidez scit: ꝙ p̄supposita fide requirit adim pletio diuinoꝝ mandatoꝝ: que sunt de cem: dicēte ipsa v̄itate Mat.19. Si vis ad vitam ingredi: serua mandata: et ibi ea enumerat. Scit etiā per fidem ꝙ nec adīpletio diuinoꝝ mandatoꝛuꝫ: nec aliquod opus nostrū sufficiēs est ad ac quirendū predictū finez: nisi adsit diui ne volūtatis acceptatio: que volūtas ali qua opera nostra ex gratia sua facta ac ceptat ꝛ ordinat ad finem p̄dictum tan ꝙ ad premiū sibi cōdignū: et ꝙ talis ac ceptatio diuine volūtatis requirat: de clarat saluator dicens Mat.7. Nō oīs qui dicit mihi dn̄e ītrabit in regnum ce loꝝ: sed qui fecerit voluntatē pr̄is mei: qui ī celis est: ipse intrabit in regnū celo rum. Hec aūt tria insimul sunt media ad salutē sufficientia. Hec aūt sciri non possunt per rōnem naturalē sicut dicit Sco. ī p°. q. plogi pmi sn̄iaꝝ: qꝛ accepta tio diuine volūtatis: q̄ est cōtingens res pectu opeꝝ nostrorum nō est per rōnez naturalem cognoscibilis: cū phi pone rent deuꝫ ad extra agere necessario: ex hijs oībus patet quō fides est vera lux. Sed ista lux est valde radiosa: q̄ proba tur ex multis. ¶ p̄n. irradiat et illumi nat de p̄teritis: docens secula ꝛ oīa cor poralia fuisse a deo creata: dicēte paulo ad He.11. Fide ītelligim⁹ aptata esse se cula verbo dei: vt ex īuisibilibus visib lia fierent. Et Gen̄.1. In pricipio crea uit deus celū et terram. ¶ 2. Irradiat et illuminat de futuris: docens mundū istum finē habiturū: quo ad operatio nes naturales: dicēte Joāne euangeli sta Apoc.10. Angelus quē vidi stantem supra mare: leuauit manū suaꝫ ad celū: ꝛ iurauit per viuentē ī secula seculorū: qꝛ tempus nō erit amplius: sed ī dieb⁹ vocis septimi angeli: cū ceperit tuba ca nere consummabitur misteriū dei: sicut euangelizauit per seruos suos pphas. Si ḡ tēpus nō erit: ergo nec mot⁹ erit: ergo nec gn̄atio: aut corruptio: vel alius motus naturalis: ¶ 3. irradiat ꝛ illumi nat de ifimis. s. de penis inferni: docens in centro terre eē locum igneū pro pec catoribus cruciādis post hanc vitā: vn̄ Apoc.21. scribit: Timidis aūt: ꝛ incre dulis: ꝛ execratis: et homicidis: ꝛ forni

caloribus τ veneficiis:τ ydolatris:τ oi bus mendacibus pars illorū erit in stagno ardenti igne τ sulphure: quod est mors secūda. ℭ 4. irradiat τ illumiat de summis τ celestibus: docens deū in celis regnare: et oēs sanctos post hanc vitam in corpore et aīa in celo empireo regnaturos in eternū: vñ Apoc.21. Joannes apostolus raptus i spū vidit ciuitatem celestē mirabiliter adornatā:lucidā:firmam: τ gloriosā: In qua facti sūt cū deo i eternū regnaturi Apoc.22: et sic patet quō fides est lux vera illuminans ad oēm partem. ℭ Ratio aūt naturalis tenebrosa fuit. et caligauit circa ista quattuor. Nam phi initentes lumini nāli dixerunt fatua de ꝑteritis:asserētes mundum fuisse ab eterno:sicut dič phs i libro de plantis. Magis fatua de futuris:asserentes mūduʒ nūq̃ finiturum neq̄ ɔsumationeʒ habituʒ: sicut dicit phs.2.celi τ mundi. Fatuissima ƌ infimis:asserentes sub terra esse cāpos elyseos ꝑ reqe bonoꝝ:sič dixerūt mlťi poetarum:quod est trufaticū τ figmentū vanissimū. Absurdissima de supremis:sič dicit phs.12.methaph. Ꝙ deus nō intelligit singularia ista ac sensibilia: cum dicat apľs. Omnia sunt nuda τ aperta coram oculis eius. Dicit etiam phs ibi. Ꝙ itelligentie τ angeli celestes sunt quadraginta septem vel quinquaginta quinq̄:ꝭm numerū spherarum celestiuʒ.cū tamē Daniel propha dicat Dañ.7. Millia milliū ministrabant ei τ decies centena millia assistebant ei:et sic pʒ quō fides est lux:et infidelitas tenebra De ista lucida ac radiosa fide dič Ber. super Cant. ℭ Quid est ꝙ nō iueniat fides. Fides.n.falli nescia attigit inaccessa:deꝑhendit ignota:cōprehendit īmensa:apprehendit nouissima: transcendit fines rōnis humane:terminos experiē

philosophoꝝ errores.

tie ac vsum nature. Ipam deniq̄ eternitatem suo illo vastissimo sinu quodāmodo circūcludit. Istam luceʒ fidei vi videbat christus a tenebris quādo dicebat Jo.8. Ego sum lux mūdi:qui sequitur me.s.per fidē formatā non ābulat in tenebris ifidelitatis τ ignorantie: nec i tenebris culpe:nec i tenebris gehēne:sed habebit lumē vite.s.lumen fidei et veritatis:lumē gratie:et tandē lumē glorie. Qñ ergo aīa contemplatiua habet hanc virtutem insertaʒ in suo itellectu:tunc ex illa luce fidei quasi ex mane et suo intellectu precedente:quasi ex vespere factus est dies vnus moralis correspondens primo diei originali. O aīa deuota ora et clama valenter ad deum τ dic. Domine fiat lux fidei in itellectu meo. Venite ergo ascendamus ad monteʒ domini.

ℭ De conformitate spei ad dieʒ secundā originalē. Cap. 53.

Enite ascendamus ad monteʒ domini τ docebit nos vias suas. Vidim⁹ correspondentiam fidei luminose:que est primū tempus morale ad primam diem mūdi:que ē primū tempus originale. Nūc consequenter videndū est de formitate spei ad diē scdaʒ originalē. ℭ 2⁹ igitur dies moralis est spes firma:que est firmamentū τ sustentaculum totius edificij spiritualis. Et ꝭm Ysido.in ethimo. Spes vocata est quasi pes eo ꝙ sit pes progrediendi. Nam spes acquirendi aliquod bonū precognitū portat operantē ad ipaʒ:sicut pes portat corp⁹ ad determinatū locū. Hec spēs orit̄ ex fide:qꝛ sparé quis non pōt qd prius per fidem nō cognouerit:τ iō

presupposita fide quasi luce radiosa q̄ ostendit penas eternas: ꝛ premia eterna. spes oritur qua homo sperat penas euadere. ꝛ premia promissa ꝯsequi: vn̄ Aug⁹: Spes ē virtus qua quis se ad illud quod credit peruenturuꝫ ꝑsumit. Et iō merito sequitur post fidem lucidaꝫ. Et est differentia inter fidē et speꝫ. Nā fides est bonarū rerum ꝛ malarū. speꝫ proprie tantū bonarum. Fides est rerū ꝑteritarū: presentiū ꝛ futurarūꝫ. Spes tantū futurarum. Fides est rerum propriarū ꝛ alienarum: spes vero tm̄ propriarum.

¶ Hec dies moralis habet cōformitatē ꝛ correspōdentiā cum secūda die originali: que istius seminariū ꝛ figura fuit. Nam deus post creationē lucis in die secūdo fecit firmamētū in medio aquarum diuidens aquas superiores et inferiores. et vocauit firmamentū celum et factū est vespere ꝛ mane dies secundus. Sic in anima rōnali post lucem fidei deus benedictus facit firmamentū spei: ꝛ congrue spes vocatur firmamētum: qꝛ sicut in firmamēto firmantur stelle: sic ꝛ in spe vera solidanť oēs virtutes: et sicut de⁹ vocauit firmamētum celū: sic spes pōt vocari celū cuꝫ sit affectio ꝛ desideriū rerum celestium: et excitatio eterne beatitudinis: ꝛ in celestibus semp intenta. Et sicut firmamētum est i medio aquarum: nec corrūpitur ab aquis superiorib⁹ nec ab īferioribus: sic spes ē media inter tribulatiōes desuper missas a deo: et deorsum insurgentes a mūdo: nec corrūpiť a superioribus tribulationibus dicente Job. 13. Etiā si occiderit me: i ipso spabo. Nec corrūpitur ab aquis inferioribus: dicēte ꝓpħa in ꝑs. 90. Qm̄ tu es dn̄e spes mea: altissimū posuisti refugiuꝫ tuum: Nō accedet ad te malū vsqꝫ ī finē: Et sicut firmamentū est fortissimū: īcorruptibile: ꝛ īfatigabile: qꝛ celi q̄i ere solidissimo fusi sūt Job. 37. Sic spes fac̄ aiaꝫ fortem ꝛ īfatigabilē ad omnē laborem vn̄ clamat ꝓpħa Ysa. 40. Qui sperant in dn̄o mutabūt fortitudinē: assument pēnas sicut aquile: currēt ꝛ non laborabūt: ambulabūt ꝛ nō deficiēt.

¶ Sed aduertēdū ꝭm Alex. de alis in. 3 pte sūme. q. 75. ꝙ duplex ē spes. Una īformis. i. sine caritate: q̄ mediāte hō desiderat btitudinē ꝛ ꝯfidit in meritis: q̄ pōt hēre in futuꝝ: lꝫ tunc nō habeat merita in actu vel hitu: et ista spes respicit gr̄am gratis datā: ꝛ merita in potētia: nō gr̄aꝫ gratū facientē: nec merita ī actu vel in hitu: et cum ista spe īformi aīa dr̄ spare in deo vel de deo: qꝛ per taleꝫ speꝫ aīa vertiť ꝑ ꝯfidentiā in ipso deo: et ista spes ē in peccatorib⁹. ¶ Alia ē spes formata caritate: q̄ est dilectio ꝛ certa expectatio fu̾e beatitudinis ꝓueniēs ex diḡra ꝛ meritis ꝑcedentib⁹. s. ī actu vł hitu exn̄tibus: et ista respicit gr̄aꝫ gratuꝫ facientē ꝛ merita iā habita in actu vł hitu. Cuꝫ ista spe formata dr̄ aīa spare in deū: qđ est spando tendere in deū ꝑ opa bōa: et hᶜ ē ī iustis: et ē firmamētū ꝛ scala nr̄e salutis. vn̄ Chriso ī ꝭmo. Spes ē ī q̄ sal⁹ nr̄a ꝯsistit: ꝛ q̄ ō īris aias velut q̄busdā cathēis celit⁹ ǒpēdētib⁹ iu exas euehit ad supna. Ista spes ē graduał.

¶ ꝓ⁹ ei⁹ grad⁹ est spare ꝛ expectare eternā beatitudinē ex opib⁹ mie ꝛ iustitie q̄ hō diu exercuit. Altior grad⁹ ē eā expectare ex merito passiōis xp̄i: qui eā nob ꝓmeruit: Altissim⁹ eā expectare ex mera bōitate ꝛ mia dei qui nos ad ipaꝫ creauit. Hāc btitudinē debem⁹ certitudialiť spare ꝛ expectare. ¶ ꝑ qꝛ d⁹ se eā nobis datuꝝ obligauit ꝑ pign⁹. s. ꝑ spm̄ sācū datū nobis ī baptismo: qui ē pign⁹ hereditatis nr̄e sic dicit aplš 2. ad Cor. j

¶ 2. quia iuramento firmauit se nobis eam daturum: Luc. i. Iusiurandum quod iurauit ad abraam patrem nostrum daturum se nobis. ¶ 3. quia se eam nobis daturum in lege et prophetiis promisit. Ysa. 64. Oculus non vidit deus absque te que preparasti expectantibus te: et ista sunt que animam in spe consolidant: vnde Ber. Tria conside-ro: in quibus tota spes mea consistit: charitatem adoptionis: veritatem promissionis: potestatem redditionis. Cum ergo anima habet in se istam virtutem spei: habet secundum tempus morale correspondens secundo diei originali: in quo factum est firmamentum spei separans aquas ab aquis. Venite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ De conformitate caritatis ad diem tertium originalem. Cap. 54.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. Post illuminationem fidei: quasi post creationem lucis: et post firmamentum spei: quasi post factionem celestis firmamenti: sequitur fructuositas caritatis quasi terra germinans herbas bonorum operum virentes: et est dies moralis tertius: De quo sunt aliqua describenda.

¶ Tertius igitur dies moralis est caritas fructuosa: que est forma omnium virtutum: et oritur ex fide et spe preambulis. ¶ Nec potest ista caritas esse informis: quia idem est eius obiectum qui est finis. s. deus quem propter se diligit: et ideo non potest esse non meritoria cum suo obiecto ac fine includat meriti rationem: et hoc est ex parte obiecti. ¶ 2. ex parte subiecti. s. voluntatis non potest esse informis: quia ipsa est regula rectificans voluntatem: qua rectificata tota anima recte ac meritorie viuit. ¶ 3. ex parte cause. Nam habent similitudinem cum spiritu sancto a quo est: qui dicitur caritas et amor: a quo etiam inseparabilis est: et ideo non potest esse informis nec non meritoria: ymo semper est formata atque meritoria: vel forma virtutum. ¶ Hec dies moralis habet conformitatem et correspondentiam cum die tertia originali. Nam in die tertia deus congregauit aquas fluxibiles in vnum locum: et fecit apparere aridam: et vocauit aridam terram: congregationesque aquarum appellauit maria: et ait: Germinet terra herbam virentem: et facientem semen: et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum: cuius semen sit in semetipso super terram: et factum est ita: et factum est vespere et mane dies tertius. Notate verba: signate misteria multa.

¶ Primo sicut post creationem lucis et firmamenti facta est terra die tertio: sic post lucem fidei et firmitatem spei fit caritas in mundo minori: que assimilatur terre propter stabilitatem et permanentiam. Nam sicut terra est stabilis: cum cetera que in ea sunt transeant Ecclesiastes primo. Generatio preterit et generatio aduenit. Terra autem in eternum stat. Sic caritas est stabilis et perseuerans in eternum cum actibus suis: cum tamen cetere virtutes transeant quo ad actus suos: Nam transibunt et euacuabuntur actus prudentie: actus iustitie: actus fortitudinis actus temperantie: penitentie: patientie: abstinentie: castitatis: scientie: et misericordie: ac pietatis: euacuabuntur fides: spes: prophetie: genera linguarum: gratia sanitatum: interpretatio sermonum: sola caritas in eternum stat quasi terra solidissima: vnde apostolus. i. Cor. 13. Siue prophetie euacuabuntur: siue lingue cessabunt: siue scientia destruetur. Caritas nunquam excidit. O anima labora maxime circa caritatem: que quasi terra sollidissima tecum

in eternum permanebit.

¶ 2. Sicut die tertio originali cum appa ruit arida seu terra: aque instabiles con gregate sunt in locum vnum. Sic die ter tio morali cũ caritas oritur in aĩa: tunc omnia congregant̃ pacificant̃ et vniunt̃: quia anima in qua apparet terra carita tis: vnitur ꝛ pacificat̃ cum deo: cum pro ximo: cum seipsa: vñ Greg. Caritatis est proprium nutrire concordiã: seruare cõ posita: dissociata coniungere: praua cor rigere: ꝛ v̾tutes ceteras perfectiõis sue munimĩe solidare: Et sic apparẽte cari tate aque amare discordiarũ pacificant̃ ꝛ congregantur in vnum.

¶ 3. Sicut die tertio origiali terra incepit fructificare ꝛ non ꝑmo die vel secundo. Sic aĩa rõnalis per solam fidem que fit ꝑmo die morali nõ valet aliquid me ritoriũ operari. nec etiam per solã spem que fit secundo die: sed per caritatem q̃ fit die tertio: que de sui natura est fru ctuosa ꝛ producta. Q̃ d̾ aũt p fidẽ ꝛ spẽ sine caritate nihil meritoriuꝫ valeat aĩa operari: sed per caritatem aduenienteꝫ fidei ac spei declarat paulus apl's dicẽs .1. ad Cor. 13. Si liguis hominũ loquar et angelorum: caritatẽ aũt nõ habeã fa ctus sum velut es sonans aut cymba lum tiniens: Et si habuero prophetiam ꝛ nouerim misteria oĩa: ꝛ oẽm scientiã. Et si habuero oẽm fidem ita vt mõtes transferaꝫ: caritatem nõ habuero: nihil sum. Et si distribuero ĩ cibos pauperũ omnes facultates meas: ꝛ si tradidero corpus meũ: ita vt ardeaꝫ: Charitatem aũt nõ habuero nihil mihi prodest. Ca ritas patiẽs est: ꝛ benigna ẽ: oĩa suffert: omnia credit: oĩa sperat: omnia sustiet. Et propter istam fructificationem cari tas assimilatur radici: dicẽte Gregorio in omel'. Ut enim multi arboris rami ex vna radice prodeunt: sic multe v̾tu tes ex vna caritate generantur. Nec hꝫ aliquid viriditatis ramus boni opis: si non manet ĩ radice caritatis. O aĩa de uota que cupis fructificare: ꝛ ĩ meritis excescere: quere aridã istã ac terram fructuosã: ora: roga: ꝛ supplica dominũ qꝛ ipse dabit benignitatem: ꝛ terra nr̃a dabit fructum suũ.

¶ 4. Sicut die tertio origiali: terra p̾io produxit herbas virentes facientes se men: humiles: debiles ac fragiles: ꝛ pa rum se a terra eleuãtes. Sic die tertio morali qñ arida caritatis apparet ĩ aĩa nostra: primo producit herbas: vꝫ opa ĩfirma ac imperfecta: qꝛ in principio est caritas ĩcipiens et ĩperfecta: que paulatim augetur donec p̾ficiatur. Et iõ ꝑmo producit opera infirma quasi herbas fragiles ac olera debilia que usqꝫ p̾ficia tur: vñ Aug⁹. Caritas vt p̾ficiatur nas citur: cum fuerit nata nutritur: cũ fue rit nutrita roboratur: cũ fuerit robora ta perficitur: cum ad perfectũ venerit: quid dicit Mihi viuere cħr̃s est ꝛ mo ri lucrũ. Uel ista terra ꝓ ꝓducit her bas infimas terre adherẽtes: qꝛ primo caritas producit opera vite actiue: que occupatur circa terrena releuando pro ximi necessitates: vñ Ber. de 12. gradi b⁹. Uere dulcis et suauis cib⁹ caritas: que fessos alleuiat: debiles roborat: me stos letificat.

¶ 5. Sicut die t̾tio originali: terra secũ dario produxit arbores ĩ altuꝫ erectas ac ligna pomifera. Sic die tertio mora li caritas secũdario producit opa perfe cta: solida: firma atqꝫ celestia p ligna po mifera designata q̃ a terra elo̾gantur: ꝛ ad celuꝫ extenduntur. De istis opibus caritatis perfectis dicit Ber. Seruite in caritate illa: que timorẽ expellit: labo res non sentit: meritum nõ intuetur: p̾e miũ non requirit: et tamen plus oĩbu

vrget. Uel terra secūdario producit arbores ac ligna pomifera: qꝛ post opa vite actiue ipa caritas ꝑducit opera vite cōtēplatiue deo vacādo ꝛ celestia cōtemplando. De qua ait prosper. in li. ꝺ vita cōtēplatiua. Caritas est vt mihi videt̄: recta voluntas: ꝛ ab oībus terrenis ac pn̄tibus prorsus auersa: iuncta vero deo inseparabiliter ꝛ vnita.

¶ 6° Sicut die tertio originali terra produxit ligna pomifera disticta ꝺꝫ genus ꝛ species suas: ꝛ sic herbas virētes. Et dedit vnicuiqꝫ virtutem producēdi semē vel fructum iuxta genus suū: sicut docet experientia manifesta: qꝛ fructus arborum ac semina herbaꝝ sunt distincta ꝺm spēs suas. Sic die tertio morali qn̄ arida caritatis apparet in aīa nostra tunc producit opa varia variosqꝫ virtutum fructus distinctos in genere suo Hos varios ac distictos fructus quos producit vna caritas quasi vna terra ꝑ varias v̇tutes q̄ per varia ligna pomifera ꝺscribit Aug° dicēs. Caritas i aduersitatib° tollerat: in prosperitatib° tēperat: in duris passionibus fortis est: in bonis operibus hylaris: in temptatiōe tutissima: in hospitalitate latissima: iter veros frēs letissima: inter falsos patientissima. Charitas casta fuit in Susāna erga viꝝ: in Anna post virū: in Maria propter virū. Libera in paulo ad arguēdum: humilis in petro ad obediēdum: humana in xp̄ianis ad cōfitēdum: diuina in xp̄o ad ignoscendū.

¶ 7. Non dicit die tertio originali qꝫ terra ꝑduxerit spīas aut tribulos: sic die tertio morali qn̄ apparet arida caritatis in aīa non producūtur alique spine peccatoꝝ ab ipsa: quia caritas non ē radix alicuius mali: vnde paulus .1. Cor. 13. Caritas nō emulatur: non agit perperam: non inflatur: non est ambitiosa: nō querit que sua sunt: non irritatur: non cogitat malum: non gaudet sup iniquitate. O beata aīa illa in cuius medio apparet arida caritatis diuine: quia tunc ex voluntate quasi ex vespere ꝛ ipsa caritate quasi ex mane fit dies terti° moralis: correspōdens modo predicto diei tertio originali. Uenite ꝙ ascendamus ad mōtē dn̄i: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De cōformitate prudentie ad diem quartā originalē. Cap. 55.

V Enite ascendamus ad montē domini ꝛ do docebit nos vias suas: Post virtutes predictas: sequitur ordinate prudentia luminosa: q̄ est quart° dies moralis correspondens diei quarte originali: de qua sunt aliqua breuiter annotanda.

¶ 4° dies moralis est prudentia luminosa: que est cognitio vitandaꝝ rerum ꝛ appetendarū. Uel prudentia est rerū bonarū ꝛ malarū cū aliarum dilectione ꝛ reliquarum detestatione scientia. Hec dies moralis conformitatē et correspondentiā habet cum quarta die originali. Nam die quarto originali dixit deus Gen̄. p̄. Fiant luminaria in firmamento celi: ꝛ diuidant diem ac noctem. Et sint in signa ꝛ tempora: ꝛ dies ꝛ annos: vt luceant in firmamēto celi: ꝛ illuminent terram: et factum ē ita. Et fecit deus duo luīaria magna luminare maius vt preeēt diei: et luīare min° vt p̄esset nocti. Et stellas ꝛ posuit eas in firmamēto vt diuiderēt lucē ac tenebras. Et factum est vespere ꝛ mane dies q̄rtus. Sic isto quarto die morali fiunt luminaria magna in aīa nostra ad illuminationē totius mundi minoris: ꝑ cui° declaratione notanda sunt duodecī.

¶ p̄ Sicut post creationem lucis: firmamenti ac terre deus fecit luminaria i firmamento celi ad illuminationez mūdi maioris: Sic post infusionem fidei luci de: spei firme ac caritatis fructuose de⁹ in aīa generat prudentiā luminosam ad illuminationem mūdi minoris. Ratio est quia vt dicit phs 6. Ethico. Uirtus facit intētionē rectā q: vz facit eligere ꝛ appetere finē rectū ad bonū. Prudētia vo dirigit illa media que ad hunc finez rectū tendunt. Sed sine fide demōstrāte vltimum finem deū: et sine spe desiderante vltimū delectabile siue cōmodum deum ꝛ sine caritate diligente vltimum bonū deum: ipossibile est appetere simpl'r bonū ac rectū finem: Et hēre simpl'r bonam ac rectam intentionē Ideo sine fine: spe: et caritate impossibile est aliquem eē simpl'r prudentē: vñ ꝛ phs dicit 6. Ethicoꝝ. Impossibile ē quēpiam eē prudentem: nisi sit bonus: Et ideo cōgrue post fidem spem ꝛ caritatem: per quas homo fit bonus ꝛ virtuosus habēs finem bonū ꝛ intentionē rectam: generatur prudentia in aīa per quaz media congrua eligant: incōgrua respuantur ad predictū finez. Sine aūt predictis virtutibus prudēs quis esse non pōt: dicente Hiero. in Origi. super Osee: Prudentia absqz bonitate malicia est: Et iō cōgrue post tres dies morales generatur prudētia luminosa.

¶ 2. quarto die origiali deus fecit luminare maius vz solem vt preēt diei qui ē fons luminis: lune ac stellis lucez subministrās ẜm aliquos. Et istud luminare maius moraliter est primus radi⁹ prudentie qui preest diei: q: vsatur circa deum in quo nulle sunt tenebre: et dirigit omnes alios radios ipi⁹ prudētie. Et iste radius principalis prudētie tria facit circa deū. ¶ p̄ diligenter īuestigat ipm ꝛ querit cognoscere eū per creaturas sensibiles ẜm illud aplī ad Ro. 1. Inuisibilia. n. dei per ea que facta sunt: a creatura mundi: intellecta conspiciūt sempiterna quoqz eius virtus ꝛ diuinitas ita vt sint inexcusabiles: et sic querit ipm agnoscere per librū sensibilem atqz mālem: et per sacrā scripturā quasi per librū rōnalem ꝛ intellectualē iuxta illud saluatoris Jo. 5. Scrutamini scripturas q: ille sunt que testimoniuz perhibent de me. Et per fidem quasi ꝑ libruz spūalem ꝛ intrinsecuz iuxta illud Act. 17. Deus ex vno fecit omne hoīuz genus inhabitare super vniuersam faciem terre diffiniens statuta tp̄a ꝛ terminos habitationis eorū. Querere deū si forte attrectent eum ꝛ inueniāt: fidez prebens oībus: Querere ꝑ cognitione nālem. Attrectent ꝑ cognitionē scriptualē: Inueniāt per fidē formatā caritate. ¶ 2. querit media cōducentia ad ipz deum: et coadiuuātia ad ipm deuz possidēdū. Et hoc mō docebat querere media Thobias filiū suū dicēs ei Tho. 4. Oī tp̄e bñd ic deū: et pete ab eo vt vias tuas dirigat q̄. s. ad mādata: ꝛ oīa consilia tua i ipso ꝑmaneāt q̄ ad cōsilia ¶ 3. q̄rit repellere oīa īpedimēta retrahētia ab ipo deo. Et hoc mō Thobias docebat prudētiā filiū suū dicēs ei Tho. 3. Oībus dieb⁹ vite tue ī mēte hēto deū. Et caue ne aliqñ pctō ɔsētias ꝛ ꝑtermittas p̄cepta dñi dei nr̄i: De ista prudētia dicit Aug⁹ i li. de morib⁹ eccl'ie. Prudētia ē amor ea quib⁹ adiuuatur ī deū: ab hijs q̄b⁹ īpediē sagacit' discernēs. Iste ē p̄cipalis radi⁹ prudētie illui..ns oēs alios: sine q̄ oēs alij sūt tenebrosi. Et iō ɔgrue sigñat̄ ꝑ luminare maius qḋ preest diei: q: illuminat circa diuina: Et q: opposita iuxta se pōita magis illucescūt ex hijs pz q̄s sit p̄ncipl'is radi⁹ ip̄rudē=

non illuminās:sed obtenebrās mentē humanā siue mūdū minorē.

¶ 3. In die quarto origiali deus fecit luminare min⁹:vʒ lunā vt preesset nocti. Istud luminare minus moraliter significat prudentiā circa aīam : que in comparatione dei nox ē tenebrosa sicut lūa in cōparatione solis:et sicut luna illuminatur a sole:sic prudētia circa aīam illuminat a radio prudentie circa deuʒ. Et sicut luna ē secundū luminare sic prudentia circa aīam ē secundus radi⁹ prudentie. ¶ p̄ iste radius prudētie ordīat mores exteriores ipsius aīe cōponendo eos ad regulam rōnis. ¶ Hāc prudentiaʒ habuit Ruth que tā moderato gestu ⁊ moribus collegit spicas quod placuit Booʒ ⁊ iuenit gratiā corā eo sicut legit Ruth. 2. ¶ 2. ordinat affectiones voluntatis iteriores ſm dei voluntatē: vt nihil velit:nihil diligat preter ea que sunt ſm dei voluntatem. Hanc prudentiā hēbat psal. cū dicebat in ps. 76. Et meditatus sum nocte cuʒ corde meo ⁊ exercitabar ⁊ scopebā spm̄ meum.i.voluntatem amouendo malas affectiōes ⁊ bonas inducēdo quod est scopare spʒ .i.voluntatem. ¶ 3. ordinat vires aīe.s. memoriā:intellectū ⁊ voluntatē ſm di biplacitum: vt circa nihil occupent̄ qđ sit cōtra deū : vel circa ipm deū occupētur q̄tum possibile est hoī viatori. Ordinat vim irascibilē:concupiscibilem:⁊ rōnalem circa deum. Ad hāc ordinationē viriū aīe nos vocabat propha qn̄ dicebat in ps. 36. Spera in dn̄o ⁊ fac bonitatē:q̄ ad vi irascibilē:que respicit bona ardua ⁊ magna. Delectare ī domino ⁊ ipe dabit tibi petitiones cordis tui : q̄ ad vim concupiscibilē. Reuela domio viā tuā quo ad rōnalem. Et de ista prudentia que ordinat mores exteriores:⁊ affectiones iteriores viresq̧ aīe ac cogitatus dicit deuotus Ber. đ consideratione. Consideratio mentē purificat:regit deide affectus:dirigit actus:corrigit excessus:cōponit mores:vitā honestat: ⁊ ordinat. Et per istum radiū secundū prudētie pʒ oppositū đ imprudētia.

¶ 4. De⁹ ī die quarto originali:fecit stellas:⁊ eas posuit ī firmamento. ¶ Moraliter p stellas que habent minimum lumē respectu solis ac lune significatur tertius radi⁹ prudētie:qui versat̄ circa corporalia ⁊ temporalia:que sunt inferiora ad ipam aīaʒ. ¶ p̄ Iste radi⁹ prudentie illuminat ad iuste acquirendum ista temporalia:et hāc prudentiam habuit ille seruus fidelis:qui quinq̧ talenta acceperat : ⁊ alia quinq̧ lucratus est sine aliqua vsura vel iiustitia Mat. 25. Sic etiam iacob patriarcha prudenter accepit a Laban ea que sua erant rōne sue mercedis atqʒ laboris Gen. 31. et 32. ¶ 2. illuminat ad ordinate dispensandum bona acquisita ne in ebrietatibus: cōmessationibus:lasciuijs ⁊ ludis dissipentur. Hanc prudentiā habuit ille seruus prudēs de quo dicit dn̄s Mat. 25. Quis putas est fidelis seru⁹ ⁊ prudēs quē ɔstituit dn̄s sup̄ familiā suā vt det illis in tp̄e tritici mensurā. ¶ 3. illumiat ad cōtemnenda ⁊ relinquenda oīa propter xp̄m: Et hāc prudentiā hēbat paulus aplūs qui dicebat ad phil. 3. Sʒ que mihi fuerunt lucra:hec arbitratus sum propter xp̄m detrimenta:propter queʒ oīa detrimentū feci:et arbitror vt stercora vt xp̄ʒ lucrifaciā:et inueniar ī illo. O prudētiā salutarē:quā docebat xp̄s aplōs dicēs Mat. 10. Estote prudētes sicut serpētes:⁊ simplices sicut colūbe. Serpēs.n. p defēsiōe capitis expōit reliquū corp⁹:⁊ nihil de eo curat. Sic hō p đfensiōe ⁊ ɔseruatiōe sui capitis xp̄i: oīa debet puipēdere:relinq̄re:ɔtēnere:

et tāq̄

& tanq̄ stercora & onera reputare. Et per istum radiū prudentie circa tēpora lia patet per oppositum de imprudentia circa illa.

¶ 5. Deus b̄ndictus quarto die originali fecit luminaria predicta vt sint in signa. ¶ Et hoc moraliter significat quartum radiū prudentie circa humanitatē christi qui est signum inter nos & deum Gen. 9. Arcum meū .i. christum ponam in nubibus celi .i. in prophetis & erit signum federis inter me & int̄ terrā. Et Ysa. xi. In die illa radix iesse qui stat in signum populo℞ & luc. 2. Positus est hic in signum cui cōtradicet̄. ¶ Iste radius prudētie qui est in signa. ¶ p° illuminat ad ordinandū vitā nostram s̄m verba christi iesu que sunt signa mirabilia & mirabilium virtutū mar. 1. Que nā doctrina hec noua. Hanc prudentiā habebat seraphicus pater noster frācīscus: qui ex verbis euangelicis collegit regulā ad ordinandam tam suā q̄ fratrum vitā. De quo canit ecclesia. Franciscus euāgelicum: nec apicē vel vnicū transgreditur nec iota huic onere nil leuius: nil iugo christi suauius in huius vite rota. ¶ 2. illuminat ad ordinandum vitā nostram s̄m exempla christi exteriora que nobis reliquit imitanda Io. 13. Exēplū dedi vobis vt quēadmodum ego feci vobis ita & vos faciatis. Hanc prudentiam habebat paulus qui dicebat .j. ad cor. 4. Rogo vos imitatores mei estote sicut & ego christi. Ad hanc prudentiam hortabatur christianos petrus ap̄ls qn̄ dicebat .j. petri. 2. Christus passus est pro nobis: vobis relinquens exemplū vt sequamini vestigia ei⁹. ¶ 3. illuminat ad ordinandū vitam nostram s̄m mores christi interiores. Et ad hanc prudentiā īuitabat christus dicens math. xj. Discite a me q2 mitis sum & humilis corde & inuenietis requiem animab⁹ vestris. nunquā .n. aīa requiescit nisi pri⁹ exterminatis vitijs ac passiōib⁹. Et ista est prudentia salutaris quā omnes sancti habuerūt intuentes & considerantes verba: exempla & mores christi: tanq̄ signi ꝓpositi ad imitationē generis humani & ad īstrutionē ipsi⁹. Ex q̄ prudētia p3 iprudētia sibi opposita.

¶ 6. Deus benedictus fecit p̄dicta luminaria vt sint in tēpora. ¶ Et hoc moraliter significat quintū radium prudentie: qui illuminat quo ad tēpus futurū & vocatur prouidētia que sic diffinitur. Prouidētia est presens notio: futuro℞ pertractās euentū. ¶ Iste radius illuminat p̄io ad considerandū q̄ sit amarum separari a deo per peccatū mortale & amissionē sue gr̄e Iere. 2. Scito & vide q̄ malum & amarū est relinquisse te dominū deū tuū: & nō esse timorē ei⁹ apud te. ¶ 2. illuminat ad cōsiderandū quātū sit amarius aīam peccatricem & malam separari a corpore p̄ mortē. Eccl. 41. O mors q̄ amara est memoria tua hoī pacē habēti in diuitijs suis. ¶ 3. ad considerandū q̄ amarissimum sit separari ab electis in die iudicij & poni a sinistris dei cum spiritibus reprobis sicut dicit saluator math. 25. De ista amaritudine loquitur ꝓpha sophon. 1. dicēs Uox diei dn̄i amara: tribulabit̄ ibi fortis: dies ire dies illa dies tribulationis & angustie dies calamitatis & miserie: dies tenebrarum & caliginis. ¶ 4. ad cōsiderandū q̄ sit nedum amarū: sed plusq̄ amarū separari a deo p̄ eternam cōdēnationē q̄n iudex dicet illud mat. 25. Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo & angelis ei⁹. De ista amaritudine loquit̄ de⁹ dicēs Amos 8. Ponam eam q̄si luctum vnigeniti & nouissima ei⁹ quasi diem amarum. ¶ 5. ad

considerandū quātus sit gaudiū et iocūditas post iudiciū ad patriā deduci: et cū deo vniri sempiternaliter et illa sempiterna pace cū angelis perfrui: ysa.55. In letitia egrediemini et in pace deducemini: mōtes et colles cātabunt corā vobis laudes et oīa ligna regionis plaudēt manibus. Et ps. Adimplebis me letitia cū vultu tuo: satiabor cū apparuerit gl'ia tua O prudētiā fructuosā: prouidere futura siue bona siue mala. Ex ista ps impzudētia opposita de qua loquit' propha in ps dicens. Gens sine consilio est et absq prudētia vtinā saperēt et itelligerēt ac nouissima puiderēt.

¶ 7. Deus bñdictus fecit pdicta luminaria vt sint in dies. ¶ Et hoc moraliter significat sextū radiū prudentie qui illuminat quo ad tēpus psens et dicit' intelligentia que sic diffinit'. Intelligentia est prudentia p quā animus ea pspicit que sunt. s. psentia. ¶ Hic radius illuminat ad cōsiderandū tēpus psens et diurnū. Ne cōsumetur in peccatis: Ne expēdat' in vanis: ne trāseat ociosus sed exerceat' in bonis. Vñ Ber. in ser. adhuc radius prudentie nos excitat dicens. ¶ Sede cōputa quid dieb' singulis aquirere valeas: certus equidē apud deus nullum esse bonū oīno irremuneratū nec aliqd malū ipunitū. Et sic nō capillū d' capite: sic nec momētū de tpe peritur. Et p oppositū ps radius ipzudētie.

¶ 8. Deus fecit luminaria pdicta vt sint in ānos. ¶ Et h moral'r signat septimū radiū prudentie qui illuminat q ad tps pteritū: et vocat' memoria q sic diffinit'. Memoria est p quā aīus repetit illa q fuerūt. ¶ Hic radi' illuminat ad cōsiderādū exēpla preterita malorum et eorū punitiones sicuti est peccatum luciferi: Ade: sodomorū: cū suis punitionibus et exēpla bonorū cū suis remuneratiōnibus: sicuti sunt exēpla Enoch: Noe: Abraā: Helie: Apostolorū cū premijs eorū. ¶ Hunc prudētie radiū habuit propheta qui dicebat in ps. 76. Cogitaui dies antiquos et annos eternos i mēte habui. Et meditabor in oībus opib' tuis et in adinuentionibus tuis exercebor. De hijs radijs prudentie dicit Seneca. Si prudens es: aīus tuus trib' tēporib' dispēsetur. Presentia ordina: futura prouide: et preterita recordare. Ex istis patet radi' opposit' ipzudētie.

¶ 9. Deus fecit luminaria pdicta vt illuminent terras. ¶ Et hoc moral'r signat octauū radiū prudētie qui illuminat q ad corpus nostrū siue q ad opationes corporales sensuū nostrorū. ¶ Hic radius illuminat ad dirigēdū oēs operationes sensuales corporis nostri qd terrenum est et ad terrenas delectationes inclinatum: ne occupent' circa sensibiliū delectationes: ne alligent' amore rerum transeuntiū et aīe volatum impediant ad superna. Vñ Aug. in solilo. Cauēdū est magnopere: dū hoc corpus agim': ne quo sensibiliū visco penne nostre impediantur: quib' integris pfectisq op' est: vt ad illā lucē ab hijs tenebris euolemus. Sed multi carent isto prudentie radio nec hēc curāt sz clamant illud Sap. 2. Venite fruamur bonis q sūt.

¶ 10. Deus pdicta luminaria fecit vt luceant in firmamēto. ¶ Et hoc moralit' significat nonū radiū prudentie qui illuminat quo ad operatiōes aīe siue quo ad aīam. ¶ Hic radius illuminat aīas ad ordinādū et disponendū tā opera sua q etiā aliena vt oīa recto tramite regulentur. Et nihil confusū pmittatur. Vñ Ber. de cōsideratione ait. Cōsideratio cōfusa disterminat: hyantia cōprimit: sparsa colligit: secreta rimat': vera inuestigat: verisimilia examinat: fi-

cta et fucata explorat. Hec est que agenda pre ordinat. Recogitat acta: vt nihil in mente residea t incorrectum. Et sic iste radius lucet in firmamento anime ad illuminandum et dirigendum omnia opera mundi minoris.

¶ 11. Deus predicta luminaria fecit: vt diuidant lucem ac tenebras. ¶ Et hoc moraliter significat decimum radium prudentie qui illuminat: quo ad virtutes et vitia que lucis ac tenebrarum nomine designantur iuxta illud Ysa. 5. Ue qui dicitis bonum malum et malum bonum ponentes tenebras lucem et lucem tenebras. ¶ Hic radius illuminat ad tenendum medium inter vitia opposita et vocatur circumspectio que sic diffinitur. Circumspectio est contrariorum vitiorum cautela. Officium huius considerationis est per diligentem considerationem inter contraria vitia medium tenere iuxta illud poeticum. Inter vtrumque vola medio tutissimus ibis. Et illud: Medium tenuere beati. ¶ Ad hunc prudentie radium hortabatur paulus apostolus cum dicebat ad Ro. 12. Omnes tenere medium virtutum et declinare ab extremis vitiorum dicens. Qui tribuit in simplicitate. Qui preest in sollicitudine. Qui miseretur in hylaritate. Dilectio sine simulatione: odientes malum: adherentes bono.

¶ 12. Deus luminaria predicta fecit vt diuideret etiam lucem et tenebras per horas et alias partes minimas: sic lux diuina diuiditur per duodecim horas Jo. 11. Non ne duodecim sunt hore diei. Et hora etiam diuiditur per minuta. ¶ Et hoc moraliter significat vndecimum radium prudentie qui illuminat quo ad virtutes veras vel apparentes. Nam multa sunt vitia que virtutum specie palliantur. Hic ergo radius illuminat ad discernendum veras virtutes ab hijs vitijs que speciem virtutum preferunt: ne a talibus tanquam a lupis qui veniunt in vestimentis ouium dilanietur anima rationalis. ¶ Et hic radius vocatur cautio que sic diffinitur. Cautio est discernere a virtutibus vitia virtutum speciem preferentia. ¶ Ad hanc cautionem paulus hortabatur thessalonicenses cum dicebat ad thessal. vlti. Omnia probate: quod bonum est tenete. Ab omni specie mali abstinete vos. Et sic iste radius diuidit lucem virtutum in partes minutas quia illuminat ad subtiliter discutiendum virtutes: ne sub ipsis lateant vitiorum venena mortifera. O quam salutifera est ista prudentia.

¶ 13. Deus predicta luminaria fecit vt diuidant diem ac noctem. ¶ Et hoc etiam moraliter significat duodecimum prudentie radium: qui illuminat ad discernendum et diuidendum inter deum et hominem quasi inter diem ac noctem. Inter celum et terram. Inter paradisum et infernum quasi inter diem ac noctem. ¶ Hunc radium prudentie habebat paulus quando dicebat. 2. ad cor. 6. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Que enim participatio iustitie cum iniquitate. Aut que societas lucis ad tenebras. Que autem conuentio christi ad Belial. Aut que pars fidelis cum infideli. Quis autem consensus templo dei cum ydolis. ¶ De isto radio prudentie diuisiuo et separatiuo loquitur. s. Greg. papa in omel. dicens. Si consideremus fratres carissimi que et quanta sunt que nobis promittuntur in celis vilescunt animo omnia que habentur in terris. De ista loquitur Macrobius dicens. Ex prudentia est mundum istum et omnia que in mundo sunt diuinorum contemplatione despicere et omnem animi cogitationem in sola diuina dirrigere. O qualem prudentiam O qualem sapientiam possideret anima rationalis: si hos duodecim radios frequenter aspiceret. Et in memoria sepius retineret. Cum ergo ista prudentia cum istis duodecim radijs fuerit in mente concepta tunc ex intellectu nostro quasi ex vespe. Ex istaque prudentia quasi mane factus est dies moralis quarto correspondens quarte diei originali. Uenite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De conformitate iustitie ad diez quintam originalem. Cap. 56.

Venite ascendamus ad montez domini et docebit nos vias suas. Sequitur ad predicta iustitia rigorosa: que est quintum tempus morale correspondens quinte diei originali. De qua sunt aliq̄ sub breuitate notanda.

¶ 5. dies moralis ē iustitia rigorosa que sic magistraliter diffinitur. Iustitia ē cōstans et perpetua voluntas ius suum vnicuiqꜫ tribuens: et iste dies moralis correspondētiam et cōformitatem habet cum die quinto originali. ¶ Nā die quinto originali dixit deus Gen. 1. producant aque reptile aīe viuentis: et volatile sup terrā sub firmamēto celi. Creauitqꜫ deus cete grādia et oēm aīam viuentem atqꜫ motabilē quā produxerāt aque in species suas. Et oē volatile ꝯm genus suum: et vidit deus q̄ esset bonū: bn̄dixitqꜫ eis dicens: crescite et multiplicamini et replete aq̄s maris auesqꜫ multiplicentur super terrā et factum est vespere et mane dies quintus. ¶ Moraliter ista dies quinta in qua ornātur aque inferiores animalibus sibi cōuenientibus: et aer superior auibus sibi correspondentibus significat quintū diez moralem aīe rationalis vz iustitiaz que tribuit vnicuiqꜫ locum suuz sibi cōuenientem et vnicuiqꜫ quod suū est taz superioribus q̄z inferioribus: et hec iustitia hic descripta moraliter includit sex gradus sicut ex lr̄a colligit̄.

¶ p⁹ iustitie gradus est tribuere quod suum est īferioribus. ¶ Et hoc insinuatur in hoc q̄ de⁹ primo ornauit aquas inferiores dicens. producant aque reptile anime viuentis. Et sic tribuit aquis q̄ suum erat. s. ornamentum sibi conuenientem. ¶ Hunc graduz iustitie habebat ille patientissimus et iustissimus Iob: qui inferiorib⁹ necessaria tribuēs et compatiens dicebat. Iob. 29. Iustitia indutus sum et vestiuit me sicut vestimento et diademate iudicio meo: oculus fui ceco: et pes claudo: pater erā pauperum et causaz quā nesciebā diligentissime īuestigabā: cōterebā molas iniquū et de dētib⁹ illi⁹ auferebā p̄dā.

¶ 2. gradus iustitie est tribuere qđ suuz est superioribus. ¶ Et hoc insinuatur in hoc q̄ deus secundo ornauit aerem superiorem dicens: producant aque volatile super terram sub firmamento celi. Et sic tribuit aeri qđ suū erat. s. ornamentum sibi conueniens. ¶ Ad hanc iustitiā petrus ap̄lus hortabatur oēs christianos dicens. i. petri. 2. Deum timete: regem honorificate: serui subditi estote in omni timore dominis: non tm̄ bonis et modestis sed etiā discolis. Similr mulieres subdite sint viris suis.

¶ 3. gradus iustitie est tribuere qđ suuz est sibi ipsi et equalibus. ¶ Et hoc insinuatur in hoc q̄ deus post ornatū aque et aeris ornauit terram quasi mediam tribuens ei qđ suū est vz ornatū ꝯgruū. ¶ Hūc gradū iustitie habebat paulus erga semetipsum qn̄ dicebat. i. ad cor. 9. Castigo corpus meū et in seruitutem redigo: ne cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar.

¶ 4. gradus iustitie est tribuere inferioribus ꝯm qualitatem suā. ¶ Et hoc insinuatur in hoc q̄ deus in mari siue in aquis diuersa genera piscium vz cete grādia et alia genera piscium ꝯz species suas produxit. ¶ Sic diuersa sunt inferiorum genera: vz filij: ancille: serui: pauperes: ignorantes: afflicti: infirmi. Et hijs oībus iustitia tribuit qđ suū ē.

filijs disciplinā: pauperib⁹ elymā: ignoranti
bus doctrinam: afflictis cōpassionem.
¶ Hanc iustitiā habebat paulus apl's
qui dicebat .i. ad cor. 9. Oīuz me seruuz
feci vt plures lucrifacerē. Fact⁹ sum iu
deis tanquā iudeus: vt iudeos lucriface-
rez. His qui sub lege sunt tanquā sub le-
ge essem. Hijs qui sine lege sunt tanquā
sine lege essem. Fact⁹ suz infirm⁹ infir-
mis vt infirmos lucrifacerē. Oīb⁹ oīa
fact⁹ sum vt oēs facerē saluos.
¶ 5. gradus iustitie est tribuere superio
ribus sm qualitatē suā. ¶ Et hoc insi-
nuatur in hoc qd deus ornauit aerē di
uersis generib⁹ auiū: Gen. i. Creauit de⁹
oē volatile sm genus suū. Sic sunt di-
uersa genera superiorū vz patres: magi
stri: dñi tēporales: plati ecclesiastici: sa-
cerdotes: sancti: ⁊ ipse deus bñdictus: ⁊
hijs oībus tribuendū est qd suū est sz
iustitiaz distributiuaz. ¶ Hūc gradum
iustitie docebat paul⁹ apl's qui dicebat
ad Ro. 12. Oīs aīa potestatib⁹ subli-
mioribus subdita sit. Nō enim est ptās
nisi a deo. Reddite ergo oībus debita:
cui tributū tributū: cui vectigal: vecti-
gal: cui timorem timorem: cui honorez
honorem.
¶ 6. gradus iustitie est frequētare ope-
ra ⁊ actus iustitie sm pdictos modos.
¶ Et hoc insinuatur in hoc qꝫ dixit de⁹
post productionē pisciū ac auiuz Gen. i.
Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete aqs
maris: Auesqꝫ multiplicent super ter-
raz: quasi dicat frequentate opa iustitie
tam circa supiores quā inferiores. ¶ Ad
hanc frequētationē iustitie prouocabat
paulus Thimoteum qui dicebat .2. ad
Thimo. 4. Predica verbū: insta oppor
tune: importune: argue: obsecra: in oī pa
tientia ⁊ doctrina. Tu vero vigila: in oībus
labora. opus fac euangeliste: ministeriū
tuuz imple. sobrius esto. De ista frequē
tatione iustitie dicit deus Apo. vlt. Qui
iustus est iustificetur adhuc ⁊ sanctus
sanctificetur adhuc: ecce venio cito ⁊ mer
ces mea mecum est reddere vnicuiqꝫ se
cundum opera sua.
¶ 7. gradus iustitie est eius remunera-
tio que post opera iustitie sequit. ¶ Et
hoc insinuatur in hoc qd de⁹ vidit qꝫ pi
sces ⁊ aues pducte erāt bonū ⁊ bene-
dixit eis. Nec antea dederat benedictio
nem: ad innuendū qꝫ opera iustitie merē
tur diuinā benedictionē ⁊ eternā remu
nerationēz: Unde ⁊ iudex viuoꝝ ⁊ mortuo
rum christus in die iudicij hijs qui ope
ra iustitie frequētauerint bñdictionem
suaz dabit cū eterna remuneratione di-
cens illud math. 25. Uenite bñdicti pa
tris mei possidete paratuz vobis regnū
a cōstitutione mūdi. Esuriui eniz ⁊ dedi
stis mihi mandūcare: sitiui ⁊ dedistis mi
hi bibere. O qualis letitia tūc erit in aīa
iusta qn sentiet illā finalē ⁊ irreuocabi
lez bñdictionē O aīa eleuata: Ascēde p
istaz morales scalas. ⁊c. Cum ergo hec
iustitia fuerit in mente hoīs. tūc ex vo-
luntate quasi ex vespere. et ex iustitia
quasi ex mane fact⁹ est dies moralis quin
tus correspondēs quinte diei originali.
Uenite ascendamus ad montem dñi ⁊
docebit nos vias suas.

¶ De cōformitate fortitudinis ad diem sextam originalem. Cap. 57.

Venite ascenda
mus ad mōtez domini ⁊ do
cebit nos vias suas. Post iu
stitiaz sequit fortitudo q est sextuz tpo
morale corrñdens sexte diei originali.
De q fortitudine breuiter sūt aliq dilu
cidanda.
¶ 6. Dies moralis ē fortitudo vigorosa.
Que sic diffinit sz augu ī de morib⁹ eccl'ie.
Fortitudo ē amor facile oīa tollerās pp

id q̄d amatur. Hec dies moralis cōfor mitatē h₃cū sexto die originali. Nā de⁹ in die sexto originali cōditis reptilib⁹: iumentis: bestijs τ hoīe pcepit hoī vt su bicceret τ dominarē terre: reptilib⁹ iumentis: bestijs: piscib⁹ ac volatilib⁹ dicēs Gen̄.1. Crescite τ ml'tiplicamini τ re plete terrā τ subicite eā: τ dominamini piscib⁹ maris τ volatilib⁹ celi τ vniuer sis animātib⁹ q̄ mouēt sup terā. ¶ No tate verba τ signate misteria. Nam hec dies sexta originalis figurat diez sextū moralē qui ē fortitudo: cui⁹ offitia seu gradus sūt sex f̄m sex gn̄a difficiliū q̄ a fortitudine debēt supari τ subici: vt sic hō fiat ad imaginē τ similitudinem dei sui xpi iesu.

¶ P⁹ gradus seu p̄mū offm̄ fortitudinis ē. Uincere τ subicere carnē τ ei⁹ cōcupi scētias. Et hoc notat̄ cū dr̄ Gen̄.j. Replete terrā τ subicite eā. et h̄ est valde difficile q̄ caro semp mouet bellū τ cō cupiscit aduersus spiritū τ spūs aduer sus carnē: ad Gal.5. Caro.n. concupiscit aduersus spiritū: spūs āt aduersus car nē. Hec.n. sibiinuicē aduersant̄ vt non q̄cūq₃ vultis illa faciatis. ¶ Hunc gradū fortitudinis hēbat paulus qn̄ dicebat.1.cor.9. Castigo corp⁹ meū τ in fui tutem redigo ne cū alijs predicauerim ipse reprobus efficiar.

¶ 2. gradus fortitudinis est Uicere τ su bicere diabolū īsidiātē τ isultātē. Et h̄ notat̄ cuz dr̄ Gen̄.1. Presit oī reptili q̄d monet̄ i terra: p reptile aūt itelligit̄ dia bolus qui ē serpēs repēs sup terrā cor poris nr̄i τ eā suarū tēptationuz flatib⁹ adurēs: τ eā p cōsensū ad peccatū deuo rās τ comedēs: de q̄ Gen̄.3. Sup pect⁹ tuū gradieris τ terrā comedes cunctis dieb⁹ vite tue. ¶ Hoc aūt est valde diffi cile: cū ipse diabolus sit infatigabilis τ nunq̄ tēptare desistat. et iō clamat pastor ecclesie petrus dicēs.j. petri.5. So brij estote τ vigilate q̄ aduersari⁹ vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret: cui resistite for tes in fide.

¶ 3. gradus fortitudinis ē Uincere τ su bicere mūdū aliciētē τ ꝓuocātē. Et h̄ notat̄ cū dr̄ Gen̄.j. Dn̄amini vniuersis aīantib⁹ q̄ m ouētur sup terram. mundus iste significat̄ p iumēta q̄ sicut iumēta sequunt̄ sensum τ carēt rōne: sic hoīes mūdo dediti dimissa rōne sequū tur sensibilia ac mūdi delectabilia: τ sic sūt siles iumētis dicēte ꝓpha i ps. Hō cū i honore eēt nō itellexit: cōpatus est iumētis insipiētib⁹ τ silis fact⁹ est illis. ¶ Ad hūc ḡdū fortitudinis nos horta bat̄ paulus cuz diceret.j. ad cor.7. Hoc itaq₃ dico frēs tp̄s breue ē. Reliquū ē vt τ qui hn̄t vxores tāq̄ nō hn̄tes sint. et qui gaudēt tāq̄ nō gaudētes sint: τ qui emūt tāq̄ nō possidētes τ qui vtūt̄ h̄ mūdo tāq̄ nō vtant̄: ꝑterit.n. figura hui⁹ mūdi. ¶ Et ioānes euangalista.j. Joā.2. Nolite diligere mūdū neq₃ ea q̄ i mūdo sūt. Qm̄ oē q̄d ē in mūdo: aut ē cōcupiscīa carnis aut cōcupiscīa oculo rū aut supbia vite: et mūdus trāsit τ cō cupiscīa ei⁹. ¶ Ad hūc ḡduz fortitudīs ꝑuenerat paulus qn̄ dicebat ad Gal.6. Mihi mūd⁹ crucifix⁹ ē τ ego mūdo.

¶ 4. ḡdus fortitudīs ē. Uincere τ subi cere linguā lubricā ne i illicita v̄ba dcli net. Et h̄ notat̄ cū dr̄ Gen̄.j. Faciamus hoīez τ p̄sit bestijs vniuerse tre. ¶ Per bestias.n. itellī p̄nt vicia ligue q̄ ē bestia lis τ plena veneno mortifero sic̄ serpēs: crudel' τ lacerās carnes ꝓrioꝝ q̄si leo famelic⁹: τ vrsus esuriēs. vn̄ τ ei⁹ vitia ōsignant̄ sub noīe bestie Dan̄.17. Ubi scribit̄. Et ecce bestia alia silis vrso: in pte stetit: τ tres ordies erāt i ore ei⁹ τ in dētib⁹ ei⁹ τ sic dicebāt ei: Surge cōede

carnes plimas. ¶ Hec bestia filis vrso qui ē vorax ē ḋtractor: qui ē. duorator carniū ,pxiop: sicē vrsus. In pte stat: q2 aliq̄ bōa ḋ ,pxio loquit: s3 stati ad mala ,pnūciāda ḋclinat: Hz tres ordies ḋtiū q2 ḋtrabit supiorib⁹: eq̄lib⁹ ⁊ iferiori- b⁹. Et huic bestie dixit ḋmones. Surge comede carnes plimas. i. q̄ꝫ plimis ḋtrahe ⁊ ei⁹ ifirma opa ḋtrahēdo duo ra. Recte igit̄ p bestias t̄re ḋsignāt̄ vi- tia lingue: q2 bestie cōedūt carnes aialiū sic lingua detractoris carnes ,pximop. ¶ Quā^m āt sit difficile ipā3 linguā vin cere ⁊ supare ⁊ q̄ꝫ ꝯgrue p bestias signi ficari ṗt ḋclarat iacob⁹ i sua epl'a cāoni ca dicēs. Ois. n. nā bestiap ⁊ volucrū ⁊ s̄pētū domāt̄ ⁊ domata s̄t a nā huma- na: Linguā āt nullus hoīu3 domare ṗt iquietū malū plena veneno mortifero. Et lingua ignis ē: vniuersitas iniquita- tis O q̄ꝫ difficile ē istā lubricā linguam sub iugo restringere rōnis.

¶ 5. ḡdus fortitudis ē. Uincere ⁊ subice re ḋsideria iordinata ⁊ appetit⁹ aīe ior- diatos. Et h̄ notat̄ cū dr̄ Ge. j. Dn̄ami ni piscib⁹ maris. Per pisces. n. recte itel ligūt̄ ḋsideria: q2 sic̄ pisces s̄t lubrici dis currētes hic ide p aq̄s. et q̄si ꝯtinue sūt i motu ⁊ istabiles: Sic aie desideria s̄t lubrica ac p aq̄s ḋlectationū hic ide dis currētia: et s̄t i cōtinuo motu ⁊ istabi- lia q̄si pisces i aq̄. ¶ Magna āt requiri tur fortitudo ad s̄biugāda hmōi ḋside ria: q2 ops abnegare ⁊ vincere semetip3 ⁊ ,ppriā nā3: nālē q̄ꝫ iclinationē. ¶ Huc ḡdū fortitudis habuit Job patiētissi- mus qui mala ḋsideria s̄biugauerat qn̄ dicebat Job. 31. Si ābulaui i vanitate: ⁊ festinauit i malo pes me⁹. s. amor affe- ct⁹ vel ḋsideriū meū: Si deceptū est cor meū sup mulier̄: scortū alteri⁹ fiat vxor mea. Heu q̄ꝫ diffi^le dn̄ari piscib⁹ maris. ¶ 6. grad⁹ fortitudinis ē. Uincere subi- cere ac refrenare cogitatiōes mētis lu- bricas: lasciuas ⁊ vagas. Et h̄ notat̄ cū dr̄ Ge. j. Dn̄amini volatilib⁹ celi. Per ista celi volatilia signari pn̄t cogitatiōes mētis: q2 sic̄ aues leuit̄ p aere3 discur- rūt: sic cogitatiōes p latitudinē mentis. Et sic̄ aues in aere volitātes nō obs̄uāt regulā s3 mō ascēdūt: mō descēdūt: mō ācedūt: mō retrocedūt. Nūc ad ḋxte- rā: nūc ad sinistrā volant: nūc cōpressis: nūc dilatatis pēnis. Sic mētis cogitatō nūc ascēdit ad cogitādū celestia: nūc de scēdit ad mūdialia: nūc ad ,pspa: nūc ad aduersa: nūc ad amicos nūc ad inimicos nūc ad vitia nūc ad v̄tutes: O q̄ꝫ diffici le O q̄ꝫ durū cogitat⁹ mentis volatiles restrīgere ac refrenare ⁊ sub īpio rōnis subiugare. ¶ Ad hūc gradū fortitudis ,puenerat Job qn̄ dicebat: Job. 31. Pe- pigi fedus cū oculis meis: vt nō cogita- rē quidē ḋ v̄gine. Quā. n. ptē h̄ret i me de⁹ desup ⁊ h̄ditatem oīps de excelsis. Cū isti sex fortitudis ḡdus fuerit i mē te gn̄ati tūc hō fact⁹ ē ad imaginē ⁊ sili tudinē dei: et dn̄atur terre: reptilib⁹: iu- mētis: bestijs: piscib⁹ ⁊ auib⁹: Et tūc ex volūtate humana q̄si ex vespe. et ex ista fortitudine vigorosa q̄si ex mane fact⁹ ē dies sext⁹ moral̄: diei sexto originali cor rn̄dēs. Uēite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i.

¶ De cōformitate tēpantie ad diē septi- mū originalē. Cap. 58.

Enite ascenda m⁹ ad mōtē dn̄i. P⁹ forti^{ne} vicia subiciētē: seq̄t tēpātia trāquilla: quieta ⁊ ḋlitiosa: q̄ ē 7^m tp̄s morale cor rn̄dēs septīe diei origiali. De q̄ tpe aliq̄ sūt ordinate cōsideranda.

¶ 7. Dies moralis ē. Tēperātia delitiosa ⁊ quieta: que sic diffinit̄ v3 tēperātia est rōnis in libidinē atq3 in alios nō rectos ip̄et⁹ animi: firma ⁊ moderata dn̄atio.

¶ Et hec moralis dies hꝫ corrñdentiã cũ die septimo originali. Naꝫ die septio sicut dr̃ Geñ.2. Deus cõpleuit opꝰ suuꝫ quod fecerat: et requieuit ab vniuerso opere qḋ patrarat: et bñdixit diei septimo ꝛ sanctificauit illũ. Sic hõ ĩ isto die morali cõplet opa sua ꝛ requiescit. Hec ãt tẽperãtia hꝫ aliq̃s ḡdus ordinatos.

¶ Pꝰ gradus temperantie est moderare ꝛ temperare se ĩ opibus corporalibꝰ ꝛ exteriorib' ne nimis imoderate occupetur circa illa: qꝛ vt dicit: apl's paulus.2. ad Thimo.4. Corporalis exercitatio ad modicũ vtilis est. ¶ Hunc modestie gradũ habuit virgo maria: q̃ fm hieronymũ aliosq̃ꝫ ãtiquos doctores: moderate vacabat operi textrino pp bonum exẽplũ: reliquũ tẽpus expendens in oratione ꝛ cõtẽplatione diuina: sic exercẽs opera marte vt non dimitteret opa marie: et iõ dñs requieuit in ipsa.

¶ 2. gradus est temperare se in vestitu ꝛ ornatu corporis ne sit excessus curiosus aut lasciuus in vestimẽtis: sicut admonet petrꝰ apl's dicẽs.1.petri.3. Mulieruꝫ nõ sit extrinsecus capillatura aut circũdatio auri ꝛ indumenti vestimẽtoruꝫ cultus. ¶ Hunc graduꝫ tẽperantie habuit hester regina. que non quesiuit cultum muliebrem. sed quecũq̃ꝫ voluit eunuchus custos virginũ hec ei ad ornatum dedit sicut legitur hester.2. vñ ꝛ placuit regi Assuero plusq̃ꝫ oẽs mulieres sicut dicit ibidem ꝛ fuit sancta ꝛ deus quieuit in ipsa.

¶ 3. gradus temperãtie est tẽperare se in gestibus corporis ne sint dissoluti: verbi gratia. Ne sit dissolutus incessus: risus: motus mẽbrorũ ac totiꝰ corporis cõpositio: vt modestia nr̃a nota sit oĩbꝰ hoĩbus sicut dicit paulus. ¶ Hũc gradum tẽperãtie habuit illa Ruth fidelissima q̃ colligendo spicas in agro Booꝫ. ita fuit cõposita ꝛ moderata ĩ gestu corporis sicut dicunt hebrei ꝛ Nicolaus ḋ lyra super Ruth.2. q̄ placuit ipsi booꝫ ꝛ inuenit gratiã in oculis eius: ꝛ fuit sancta ꝛ deus habitauit ꝛ requieuit in illa.

¶ 4. gradus tẽperãtie est tẽperare se in oĩbus verbis ne sint maledica: lasciua aut inutilia vel vana: sicut docet apl'us iacobus dicens: Jacobi.5. Añ oĩa fratres mei nolite iurare neq̃ꝫ per celum: neq̃ꝫ per terraꝫ: neq̃ꝫ quodcũq̃ꝫ aliud iuramentũ. Sit aũt sermo vester: est est: non non: vt non sub iudicio decidatis.

¶ Hũc gradũ habuit sarra vxor abraã que cũ modestia vocabat abraam dñm suũ: sicut dicit petrus apl'us.1.petri.3. vñ ꝛ sarra dixit Geñ.18. Postq̃ꝫ consenui ꝛ dñs meus vetulus est voluptati operaꝫ dabo. et ideo fuit sancta ꝛ deus requieuit in ea.

¶ 5. gradus est tẽperare se in motibus ꝛ affectionibus ꝛ desiderijs interioribus ne nimis circa trãsitoria occupentur: iuxta illud ps Rapinas nolite concupiscere: diuitie si affluant nolite cor apponere. s. per desideriũ ꝛ affectum. ¶ Hunc gradum habuit sarra vxor thobie que a cõcupiscentijs mũdi huius cor suum auerterat ꝛ ad deum totum cõuerterat dicẽs thobie.3. Ad te dñe faciẽ meaꝫ cõuerto. ad te oculos meos erigo: tu scis dñe: qꝛ nũq̃ꝫ cõcupiui virũ ꝛ mũdã seruaui aiam meã ab oĩ cõcupiscẽa. et ideo fuit sancta ꝛ deus requieuit in ea.

¶ 6. gradus est tẽperare se ĩ cogitationibus ne nimis vagentur extra deũ: iuxta illud scripture Jacta cogitatũ tuũ in domino: ꝛ ipse te enutriet. ¶ Hũc graduꝫ temperantie habuit maria magdalena: que ita cogitationibus intenta erat ad xp̃m. et ita ipsi christo vnita: q̄ nihil aliud sentire audire ꝛ cogitare videbat̃ nisi christum. Hoc patet in multis locis

sacri euangelij. Nã vt dr̃ math. 26. Cũ iesus esset in bethania in domo Simonis leprosi maria magdalena accepit alabastrũ vnguenti preciosi: τ effudit sup caput ipsius recũbentis: et cum discipuli indignati aduersus eã murmurarent dicentes vt quid pditio hec. ipsa non legitur rñdisse nec se excussasse q̃si verba eorũ non aduerteret: sed de solo christo cogitaret. ¶ Silr̃ vt scribitur luc. 7. Cũ iesus discũberet in domo pharisei accessit magdalena τ vnxit pedes christi vnguento τ cũ multa turba pñs esset τ christus cũ pharisco de ipa magdalena disputaret: ipsa nõ legitur respõdisse verbuz: nec se excussasse: nec turbã erubuisse: quasi ḋ nullo curraret aut cogitaret nisi de christo vngendo τ cõsolãdo. ¶ Silr̃ luc. 10. Cũ eẽt in domo marthe: τ magdalena soror eius sederet ad pedes eius: cũ martha cõquereretur de maria sedente: illa non se excussauit nec defendit: nec aliqḋ verbum rñdit quasi nihil aduerteret nihil curaret: nihil cogitaret prepter christuz. Et hoc erat qr omnẽ cogitatum suũ in christũ iactauerat nec ad exteriora defluere sinebat. et ideo fuit sancta τ dominus requieuit in ea τ in hijs oĩbus cõtentionibus defendit eã. Cũ ergo isti gradus temperantie fuerint in aĩa: tũc hõ cõpleuit opus suũ quo ad vitã pñtem. et tunc quiescit ab oĩ opere quod fecit: τ meretur dei benedictionẽ τ sanctificatus est sicut de⁹ die septimo quieuit: bñdixit τ sanctificauit illum: τ in hijs septem dieb⁹ moralib⁹: aĩa rõnalis pfecte quiescit sicut quiescere põt ƒm statum vie. ¶ Nam p pmuz diẽ moralẽ. s. per fidez quiescit a disputationibus τ cõtentionib⁹ de vltimo fine humane nãe in quibus laborauerũt phĩ innumeri. Per spem quiescit ab amaritudine desperationis: per caritatem a strepitu odij τ discordie: per prudentiã ab euaginatione erroris quo ad media necessaria ad debitũ finez: per iustitiam a remorsu cõscientie: per fortitudinẽ a timore pusillanimitatis τ aduersitatis: τ per temperantiã ab oĩbus taz interioribus q̃ʒ exterioribus passionibus: Et ideo sicut de⁹ quieuit in semetipso die septimo originali sic hõ die septimo morali quiescit in semetipso modo pdicto τ pʒ corrñdẽtia diei moralis ad diez originalẽ. Ex hoc ẽt pʒ q̃ñ vis rõnalis radijs instructe fidei subleuata ad multa mirabilia cõtẽplãda consurgit: ad que ratio naturalis offuscatur. Uenite ergo ascendamus ad mõtẽ dñi τ docebit nos vias suas.

¶ De septẽ radijs fidei erudite circa septẽ tpa anagogica cõsiderãda. Ca. 59.

Venite ascendamus ad montẽ dñi τ docebit nos vias suas. Uis rõnalis aĩe intellectiue: radijs erudite fidei illuminata: ad multa cõsiderãda cõscendit: ad que inuestiganda: humana ratio caligat: Scriptũ est. n. nisi credideritis non intelligetis Ysa. 7. Et ideo postq̃ʒ p contẽplationẽ supradicta tempora pcucurrit: ad celestia mentis oculos eleuãs: ad altioraq̃ʒ cõscendens: anagogica tẽpora mirabili subtilitate: mirabiliq̃ʒ deuotione rimatur. ¶ Hec autez anagogica tẽpora in primis septẽ diebus originalibus: originaliter figuraliterq̃ʒ continentur τ nedũ mirabilia sunt valde sed ĩsu per sũme desiderabilia: et sunt numero septem vʒ.

¶ p⁹ dies anagogicus: siue pᵐ tps anagogicuz est Uisio dei clara. que succedit fidei habite in hac vita. Nã in hac vita videmus deũ p fidẽ in enigmatib⁹ τ figuris sacre scripture: τ p speculũ crea

turarum: et secundum partem. In patria autem isti fidei succedit visio dei clara: qua videbimus eum in se facie ad faciem et perfecte. unde paulus. i. ad cor. 13. Uidemus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. ¶ Ista visio dei clara in patria est primus dies anagogicus sursum ducens viz rationalem: ad celestium contemplationem. Et habet correspondentiam et conformitatem cum primo die originali. ¶ Nam sicut deus in principio ante primum diem creauit celum et terram ad constitutionem vniuersi mundi vz maioris. Sic ante primum diem anagogicum. s. ante visionem dei claram recreabit seu reformabit celum et terram. i. animam et corpus et adinuicem componet in resurrectione ad reformationem mundi minoris vz hominis: quando sicut dicit paulus. i. ad cor. 15. Omnes quidam resurgemus. ¶ Et sicut ante primum diem originalem terra erat inanis et vacua et tenebre erant super faciem abissi: et spiritus domini ferebatur super aquas: ad formandum ipsas. Sic ante primum diem anagogicum: et ante claram dei visionem terra corporis nostri erit inanis et vacua: quia non perfecte quietata et satiata donec perueniat ad locum summum et ad primum principium deum: et tenebre erunt super faciem anime nostre: quia quamdiu est in valle huius mundi videtur tenebris esse depressa: Sed spiritus domini feretur super aquas. s. corpus et animam ad perficiendum eas et consumandas per omnimodam formationem. ¶ Et sicut in primo die. Dixit deus fiat lux et facta est lux ad illuminationem mundi maioris: Sic in primo die anagogico quando homo resuscitatus introibit in celum empireum dicet deus: Fiat lux. i. visio dei clara: et fiet lux ad illuminationem mundi minoris glorificati qui hac luce perfecte illuminabit. ¶ Et sicut deus vidit lucem quod esset bona et diuisit lucem a tenebris. Sic deus diuidet lucem istam a tenebris: quia visionem beatorum dabit et collocabit in celo empireo et tenebras reproborum ponet in inferno. vbi sunt tenebre exteriores et interiores sicut dicit saluator math. 22. Ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. ¶ Et sicut die primo originali appellauit lucem diem: et tenebras noctem: Sic lucem diuine visionis appellauit diem: de quo dicit ps. Melior est dies vna in atrijs tuis super milia: et tenebras inferni appellauit noctem. Jo. 9. Uenit nox in qua nemo potest operari. ¶ Et sicut ex vespere et mane factus est dies vnus. Sic ex intellectu humano quasi ex vespere: et essentia diuina quasi ex mane fiet dies vnus. i. visio dei clara atque lucidissima. ¶ Ista visio dei clara terminabit et complebit desiderium intellectus nostri seu vis rationalis cuius est desiderare scientiam et veritatem. Nam secundum philosophum omnes homines natura scire desiderant et maximam scientiam que est diuina maxime desiderant: vnde in huius figura dicitur. 3. Re. x. et 2. parali. 9. Uniuersa terra desiderabat videre vultum salomonis vt audiret sapientiam eius. Omnis rationalis creatura in hoc mortali corpore ac terreno degens faciem salomonis videre desiderat vt audiat eius sapientiam. Sed hoc desiderium terminabit in visione clarissima summi veri: et eterni vbi: quando videbunt eum secuti est et facie ad faciem sicut dicit paulus: vnde dicitur ysa. 33. Regem in decore suo videbunt. Beati in patria videbunt regem salomonem in decore suo: quia videbunt essentiam suam mundam que est summe pulchra: videbunt productionem diuinarum personarum: videbunt diuinas personas: videbunt pulchritudinem ydearum in verbo seu in mente diuina. Et tunc complebit et satiabit desiderium virtutis rationalis: que pro merito fidei recipiet in premium hanc claram dei visionem satiantem scientie appetitum: vnde dicit ps: satiabor. s. scientia cum apparuerit gloria tua. O quale gaudium orietur in anima cum nude viderit summum bonum.

¶ 2. Dies anagogicus est. Tertio firma summi ardui: que est possessio permanens et

inamissibilis maiestatis icreate: r ē p̄miū spei habite in via. Nā sic aīa in via extra p ṽtutē spei desiderauit possidere bonū arduū absens: siue maiestatē icreatā absētē: ita i pria ext̄a p tētionez firmā īmobilr possidebit maiestatē icreatā sibi facialiter p̄ntē. Nā cū aīa rōnalis hui⁹ misere pegrinatiōis dies ptrāsierit r puenerit ad desideratū finē imobilr possidebit eū: vñ dicit aīa Cant. 3. Paululū cū ptrāsissez eos inueni quē diligit aīa mea: tenui eū nec dimittā donec itroducā illū i domū mr̄is mee r in cubiculū genitricis mee. ¶ Ista dies anagogica hz cōformitatē r corrñdētiā cū die secūda originali. ¶ Nā sic post lucez in p̄ die factā de⁹ fecit firmamētū i die secūdo Geñ. j. Sic post visionē dei clarā fiet firmamētū tētionis firme: qz cū semel aīa viderit deū clare: erit certa r ɔfirmata atqz solidata i ei⁹ sp imarcessibili possessione. ¶ Et ista tentio firma cōgrue figurat̄ p firmamētū: qz sic firmamētū dr̄ a firmitate qz celi sūt icorruptibiles quasi ere solidissimo fussi sint Job 37. Sic ista tētio ē firmissima imobilis r icorruptibilis ex statuto diuine sapie. ¶ Et sicut de⁹ die secūdo originali posuit firmamētū i medio aq̄x r diuisit aq̄s supiores q̄ sūt icorruptibiles: ab inferiorib⁹ q̄ sunt corruptibiles: Sic i die scd̄o anagogico ponet firmamētū. i. tentionē dei firmā i medio diuinitatis sue r humanitatis nr̄e: diuidēs sciaz dei superiorem a sciētia rex inferiorū: r sciētiā illā diuinitatis incorruptibilē: a scia rerū creatarū corruptibilez: qz scia destruetur. j. cor. 13. ¶ Ponet firmamētū in medio aquarum r diuidet aquas ab aquis: qñ ponet i aīa tētionē dei firmissimā: r demōstrabit quantū distent aq̄ supiores diuine cōsolationis r dīne delectatōis icorruptibilis: ab aquis īferiorib⁹ mūdane dlectatōis trāsitorie r corruptibilis. ¶ Ponet firmamētū i medio aq̄rū: qñ i aīa ponet hāc dei tētionē firmissimā: q̄ diuidet aq̄s supiores diuinax consolationū incorruptibiles ab aquis īferiorib⁹ tribulationū īfernaliū īdeficiētib⁹. ¶ Et sic die scd̄o originali vocauit de⁹ firmamētū celū Geñ. j. Q̄d est sedes dei iuxta illd̄ scripture celū mihi sedes ē: sic die secūdo anagogico: qñ creabit i aīa istā dei tētionē firmissimā: vocabit eā celū qz erit sedes ei⁹ i q̄ imobiliter requiescet i eternū. ¶ Et sic die 2⁰ originali factū ē vespe r mane dies secūdus. Sic ex nr̄a ṽtute irascibili q̄si ex vespe r ex eēntia diuina quasi ex mane fiet dies scd̄s anagogic⁹ i pr̄ia r ista dei tētio r possessio firmissima. ¶ Ista dei tētio siue possessio firmissima cōplebit d̄siderium nr̄e memorie r ṽtutis irascibilis q̄ nālr appetit pacē r stabilitatē. naz oīs mot⁹ est ad h̄ vt pueniat̄ ad pacē r quietē i t̄mino. ¶ Hāc pacē r stabilitatez īueniet aīa i illa icreata maiestate q̄ i se stabilr manēs dat cūcta moueri. Cū q̄ aīa btā p memoriā r vim irascibilem ita vniet̄: firmabit̄ r colligabit̄ vt i eternū dissolui n̄ possit: vñ d̄ ista colligatiōe r stabilitate aīe btē dic̄ pph̄a Ysa. 33. Oculi tui videbūt hierl'm hitatiōez opulentā: tabernaculū: qd̄ neq̄q̄ trāsferri p̄t: nec auferēt̄ claui ei⁹ i sempitn̄ū: r oēs funiculi ei⁹ nō rūpent̄: qz solūmō ibi magnific⁹ dn̄s de⁹ nr̄. ¶ De ista firma tentiōe sūme maiestatis dic̄ paulus. j. ad thesal. 4. Deiñ nos qui viuim⁹ sil̄r rapiemur cū illis i nubib⁹ obuiā xp̄o i aera: r sic sp cū dn̄o erim⁹. ¶ De ista i amissibili ac firmissima tētiōe dīne maiestatis dic̄ saluator. Jo. 16. Iterx videbo vos r gaudebit cor vestrū: r gaudiū vestrū nemo tollet a vobis: O q̄le gaudiū erit cū aīa vidrit se i sēpiternum cū d̄o eē colligatā: r iō

tūc satiabit memoria vł potētia seu vir tus irascibilis dicēte ps. Satiabor.s.pa te cū apparuerit gloria tua.

℄ 3. Dies anagogic⁹ est fruitio iocūda sū mi boni. Que est dilectio siue cōplacen tia cōsumata bonitatis ifinite. Et hoc ē ꝓximū caritatis seu gratie iperfecte habi te in via. Nā sicut aīa i via exīs ꝑ gr̄az sibi datā dilexit diuinā ⁊ sūmā bonita tem pp se ⁊ sup oīa. Sic in patria exīs: caritate cōsumata: cū sūma iocunditate ⁊ gaudio fruetur eadē sūma atq₃ diui na bonitate. Et ꝑ istam iocūdā fruitio nem in deū dilectū totaliter trāsformabitur: ⁊ ipsi deo mirabiliter assimilabi tur: q₂ amor ꝑfect⁹ est vis assimilatiua ⁊ trāsformatiua amantis in amatū vñ dr̄. 1. Jo. 3. Carissimi nūc filij dei sum⁹: ⁊ nūdū apparuit quid erim⁹: Scimus qm̄ cū apparuerit similes ei erim⁹: qm̄ videbimus eū sicuti est. ℄ Jsta dies ter tia anagogica: cōformitatē h₃ ⁊ corrñ dentiā cum die tertia originali. ℄ Naz sicut deus die tertia originali ↄgregauit oēs aquas q̄ sub celo sunt in locū vnū: ⁊ cōgregatiōes aquaruz vocauit maria ab amaritudine dicta: ⁊ segregauit eas a terra. ℄ Sic in ista die tertia anagogi ca diuine fruitionis segregabit de⁹ oēz iniquitatē ⁊ malitiā: que aquaruz noīe designātur Job. 15. Abbominabilis ⁊ inutilis hō: qui bibit q̄si aquā iniquita tem: ab ipsa aīa fruente: quia cum illa fruitio sit caritas cōsumata nō compatiet̄ secuz aliquā malitiā vł iniquitatē. vñ Ysa. 61. Non audietur vltra iniqui tas in terra tua: vastitas ⁊ cōtritio i ter minis tuis. ℄ Jn hac ēt die anagogica separabit a terra oēs aquas amaras: q₂ ab aīa fruēte segregabit oēm amari tudinē: dolorē: ⁊ tribulationē que aq̄ꝝ noīe designant̄. vñ scribitur Apoc. 21. Et absterget deus oēm lacrimā ab ocu lis eoꝝ ⁊ mors vltra nō erit: neq₃ luct⁹ neq₃ dolor erit vltra. ℄ Sicut ēt die ter tio originali fecit apparere aridā ⁊ vo cauit aridā terrā Geñ. 1. Sic isto die ter tio anagogico faciet apparere caritatez cōsumatam in oīb⁹ electis spiritibusq₃ beatis: in quib⁹ erit dilectio dei ⁊ ꝓxi mi in oībus ⁊ ꝑ oīa cōsumata: supemi nens atq₃ perfecta. que recte ꝑ terram designatur: q₂ sicut terra in eternū stat Eccl'e. 1. Sic caritas nūq̄ꝫ excedit. 1. cor. 13. et sicut terra est mater omniuz fru ctuū: sic caritas radix est oium bonoꝝ. ℄ Et sicut die tertio originali terra fru ctificauit ⁊ ꝓduxit herbaz virentem fa cientē semen: ⁊ lignū pomiferū faciens fructū iuxta genus suū. Sic isto die ter tio anagogico caritas sanctoꝝ cōsuma ta dupliciter fructificādo diuidetur in il lo celesti agro. ℄ Naz diligent creaturā glorificataz: seipos v₃ ac ꝓximos: ⁊ ista dilectio significatur ꝑ herbam virentez. Diligent ēt ipsuz creatorez deū glorio sum dilectione fortiori: ⁊ ista dilectio si gnificatur per ligna: q̄ sunt fortiora ⁊ so lidiora q̄ꝫ herba. ℄ Per istos duos ra mos dilectionis terra nr̄e cōsumate ca ritatis producet folia pulcherrima diui narū laudū: producet ⁊ flores odorife ros gratiarū actionuz: ꝓducet fructus suauissimos interioris gaudij ⁊ exte rioris delectationis: Et sic caritas bea toꝝ fructificabit ad modū horti ðlicio si ⁊ suauissimi. vñ Ysa. 51. Consolabi tur dñs syon ⁊ ↄsolabit oēs ruinas ei⁹ ⁊ ponet desertū eius quasi delitias: ⁊ so litudinē eius q̄si hortū dñi: gaudiū ⁊ le titia iuenietur in ea: gratiarum actio ⁊ vox laudis. ℄ Et sicut die tertio origi nali factū est vespe ⁊ mane dies terti⁹. sic isto die ex voluntate q̄si ex vespere. et ex diuina eēntia siue bonitate quasi ex mane fiet dies terti⁹ anagogic⁹ ⁊ ista

fruitio, q̄ [illegible]

naturaliter appetit sũmũ bonũ sũmãq3 delectationem. ¶ Nam vt dicit phs.j. ethi.oĩa bonũ appetunt: Et boetius dicit. Inest enĩ mentibus nostris sũmi veriq3 boni naturaliter inserta cupiditas. Hoc aũt desideriũ terminabitur: quia aĩa inueniet oẽ bonũ τ fontem oĩs boni sicut dicit dñs ad moysem. Exod.33. Ego ostendã tibi oẽ bonũ. Inueniet ẽt aĩa oẽm delectationẽ interiorez τ exteriorez quia dicit ps. Delectationes in dextera tua vsq3 in finez. O qualis erit cõsolatio: qñ quietabitur appetit᷒ ṽtutis concupiscibilis. Et ideo dicit propħa in ps. Satiabor.s.delectatione τ bono: cũ apparuerit gloria tua.

¶ 4. Dies anagogicus est claritas gloriosa corporis beati. que prouenit τ oritur a visione clara dei. Nam aĩa illuminata per dei clarã visionẽ: in corpus suũ effũdit mirabile lumẽ: τ ei tantã claritatem τ pulcritudinẽ cõicat ꝙ per suũ colorez τ suã claritatẽ totũ illuminat paradisũ: τ tantũ refulget: ꝙ humanus intell'ꝰ in via cõprebẽdere nõ valet sicut dicit Y. ugo panzera in.c.7.sui tractat᷒. ¶ Et ista claritas gloriosa corporis beati est premiuz prudentie babite in via. Naz sicut vir sanct᷒ in via fuit illuminatus in aĩa per prudentiã veram: ita in pña existẽs ꝑmiabitur τ illuminabitur in corpore ꝑ claritatem gloriosam dicẽte saluatore math.13. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorũ. ¶ Ista q̃rta dies anagogica corrñdentiã τ cõformitatem hꝫ cũ die quarta originali. ¶ Naz sicut deus tribus ꝑmis diebus fecit τ distinxit mũdũ quo ad suaz substãtiã τ partes principales. Et in die quarto ornauit euz incipiens a parte nobiliori vz celo faciẽdo luminaria. Sic deus in bijs tribus diebus anagogicis fecit τ distinxit beatitudinẽ: quo ad suã essentiaz τ subam τ partes principales. Quia gloria substãtialis cõsistet in clara visione sũmi veri. in sũma tentione summi: ardui siue sũme maiestatis: τ in iocunda fruitione sũmi boni. Et in hoc die q̃rto incepit ornare corp᷒ gloriosuz: dando ei claritatẽ luminosaz: que vt videbimus rñdet supremo elemento corporis humani vz igni. ¶ 2. Sicut deus die q̃rto originali fecit luminare maius vt ꝑesset diei τ luminare minus vt ꝑesset nocti. et stellas. Sic in isto q̃rto die anagogico: deus fecit vnum luminare maius vz claritatez corporis dñi nostri iesu christi vt preesset diei.i.angelice nature: quia pp eius mirabilez claritatẽ in ipsuz desiderant angeli prospicere.j.petri.j. Et claritas ista totã illuminat celestez patriaz: sicut iste sol materialis illuminat istã terrestrez. vñ Apoc.21. Et ciuitas non eget sole neq3 luna vt luceant in ea. Naz claritas dei illuminabit illã τ lucerna eius est agnus: τ ambulabũt gentes in lumine illius. Fecit etiã luminare minus vz claritatẽ corporis virginis gloriose vt preesset nocti.i.peccatoribus τ viatoribus existẽtib᷒ in bac caliginosa peregrinatione. Naz sicut luna disponit hec inferiora sua influentia. Sic virgo maria disponit τ ꝓtegit hec inferiora ꝑ suam illuminationẽ: τ vigorosaz defensionem. vñ pp hoc dr̃ pulcra vt luna pp claritatẽ. Et terribilis vt castrorũ acies ordinata: Cañ.6. Que est ista que progreditur quasi aurora cõsurgens: pulcra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorũ acies ordinata. Faciet etiaz stellas lucidas.i.corpora sanctoruz clara τ lucida admodũ stellarũ: vni maiorẽ: alteri minorẽ claritatẽ donando ꝑm exigentiaz meritorũ. De ista claritate corporũ beatoruz dicit paulus apl'us.j.ad cor.15. Alia claritas solis: alia lune: alia

claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate: sic et resurrectio mortuorum. ¶ 3. Sicut deus die quarto originali posuit stellas in firmamento ad ipsum ordinandum quia species celi gloria stellarum. Eccli. 43. et ut lucerent in firmamento et illuminarent terram sicut scribitur Gen. 1. Sic isto quarto die anagogico ponet beatorum corpora lucidissima: quasi stellas in celo empireo firmissimo et stabilissimo quasi in firmamento ad ornatum ipsius celi: quia sicut stelle ornant istud firmamentum: sic corpora beatorum celum empireum. Et sicut stelle lucent in firmamento et illuminant istam terram morientium: sic corpora beatorum lucebunt in celo empireo et illuminabunt totam illam terram viventium: dicente Daniele propheta Dan. 12. Qui autem docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti: et qui ad iustitiam erudiunt multos: quasi stelle in perpetuas eternitates. ¶ 4. Sicut in die illo factum est vespere et mane dies quartus. Sic et hic ex corpore sanctorum quasi ex vespere et ex anima gloriosa quasi mane fiet dies quartus anagogicus claritatis gloriose: que est premium prudentie. ¶ Ista claritas gloriosa terminabit et complebit desiderium et appetitum seu inclinationem ignis qui existit in corpore nostro. Qui naturaliter appetit summam claritatem et pulchritudinem sibi possibilem: sicut unaqueque res naturalis suam appetit perfectionem. Sed quamdiu sumus in hac vita mortali ignis qui de sui natura est lucidus et pulcher: obtenebratur et deformatur in corpore nostro. Cum autem pervenerit ad resurrectionem: adimplebitur desiderium suum: cum dabitur corpori nostro claritas consummata et pulchritudo perfecta dicente salvatore Math. 13. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Et de ista claritate habemus exemplum a salvatore nostro Math. 17. Qui transfiguratus est in conspectu petri iacobi et ioannis: et resplenduit facies eius sicut sol: vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Ex cuius claritate petrus quasi satiatus dixit ad iesum Domine bonum est nos hic esse: si vis faciamus hic tria tabernacula Tibi unum: Moisi unum et Helie unum. O gloria mea si tantum satiatus est petrus et tantum a se alienatus: nesciens quid diceret: videndo solum christum transfiguratum super unum montem. Quid erit ipsum videndo gloriosum in celo empireo ubi tot erunt millia beatorum. Tunc satiabitur desiderium nostri ignis appetentis claritatem et pulchritudinem quod dicit propheta in psalmo. Satiabor scilicet claritate et pulchritudine cum apparuerit gloria tua. O quale gaudium tunc erit etc.

¶ 5. Dies anagogicus est agilitas velox. que est quedam levitas corporis gloriosi qua disponitur ad motum velocissimum. Unde tanta erit agilitas corporis gloriosi quod obediet anime ad nutum quantum ad motum localem. Et ista agilitas est premium iustitie quam homo exercuit in via. Quia enim homo in via reddidit unicuique quod suum erat per iustitiam scilicet deo: sibi: et proximo: ideo nulla re aliena gravabitur: et sic in patria summa agilitas et levitas corpori suo communicabitur. Quia enim in via homo per iustitiam vitavit vel delevit peccata et iniquitates: que sicut onus grave gravate sunt: merito ei agilitas in corpore conceditur in patria: ut sicut fuit alleviatus a peccatis: sic allevietur a gravedine corporis: Unde auferetur omnis gravitas a corporibus gloriosis ita quod nullam ponderositatem habebunt: et quantum ad hoc omnia corpora beatorum erunt equalia sine aliquo: quia nullum corpus beatum erit alicuius ponderositatis. Et ista agilitas congrue sequitur ad claritatem: quia sicut lux corporalis est velocissima: in instanti illuminans ab oriente in occidens: sic corpus beati clarissimum et luminosum erit velocissimum ad modum lucis et radii solaris: unde dicitur Sap. 3. Fulgebunt iusti quantum ad dotem claritatis. Et tanquam

diate subiūgit q̄ ad dotē agilitatis: ꝛ tā quā scintille in arundineto discurrent. ¶ Ista dies anagogica corrñdētiā ꝛ cō formitatē h₃ cū quita die originali. Nā sicͭ de⁹ illa die quita ex aq̄ q̄ ē valde gra uis fecit pisces ꝛ aues celi: q̄ sūt agilli‐ma ꝛ velocissima iter oīa aīalia: sic isto quinto die de⁹ ex nr̄o corpore grauissi‐mo: p dotē agilitatis facit ip₃ agillimū ꝛ velocissimū ad motū sup oīa corpora mobilia. Uñ cōparāt auib⁹ celi ysa. 40. Qui sperāt in dño mutabūt fortitudi‐nē: assumēt pēnas sicut aquile: currēt ꝛ nō laborabūt: ambulabūt ꝛ nō deficiēt. Exēm hui⁹ agilitatis hr̄ Dañ. 14. Ubi dr̄ Qr angelus dñi rapuit abacbuc p‐phetā ꝛ i ipetu spūs sui portauit de iu‐dea vsq̄ i babilonē ꝛ cōfestim restituit in loco suo. ¶ Et sic die quito originali factū ē vespe ꝛ mane dies quint⁹: sic ex corpe nr̄o q̄si ex vespere ꝛ ex aīa glorio sa q̄si mane fiet dies quit⁹ anagogic⁹ agi litatis gl'iose q̄ est p̄miū iustitie. ¶ Ista agilitas velox satiabit ꝛ terminabit ap petitū siue iclinationē aeris qui est i cor pore nr̄o ꝛ nāliter appetit sūmā agilita tē. Cū n. aer de sui nā sit agilis ꝛ leuis ꝛ facilis ad motū: nālit appetit sūmā agili tatē ꝛ leuitatē sibi poē₃: s₃ inclusus in corpore nr̄o: terreno pōdere grauat: cū aūt ad p̄ria₃ puenerit: ꝛ a deo receperit dotē agilitatis ꝛ sūme leuitatis: tūc sa‐tiabit ꝛ terminabit appetit⁹ ꝛ d̄siderīū ei⁹. Exēm hui⁹ agilitatis ꝛ leuitatis habe mus i saluatore nr̄o iesu xp̄o ꝛ i suo di‐scipulo petro: qui ambo ābulauerūt su pra mare sic p₃ math. 14. ad isinuādā nobis agilitatē ꝛ leuitatē quā habebūt corpa beatorū. O q̄le gaudiū hēbit aīa qn̄ videb: t corp⁹ tā agile: sibi p oīa obe‐diens ad nutū: q̄ ad oēm motū localē₃. Tūc cōplebit appetit⁹ aeris: qn̄ hō pro merito iustitie recipit a deo sūmā agili litatē quietātē ꝛ terminātē aeris nr̄i i‐clinationē dicēte ps. Satiabor. s. agilita te cū apparuerit glīa tua.

¶ 6. Dies anagogicus ē subtilitas puia. Que ē dos tertia corporis gloriosi: per quā pōt oē durū ꝛ oē corp⁹ nō gloriosū penetrare. Et ista subtilitas ē p̄miū tē‐perātie quā hō habuit i via. Nā sic hō i via existēs p virtutē tēperantie ꝛ absti nētie subtiliauit corp⁹ suū: macerando ieiunijs ꝛ abstinentia: subtiliauit inge‐niū ꝛ intellectū despiciēdo inutilia ꝛ cu riosa ꝛ cōtēplando diuina: sic merito a deo gl'ioso ꝛ bñdicto dabit corpori suo subtilitas peruia ad penetrāda oīa du‐ra sine aliqua lesione siue resistētia. Et ista subtilitas cōgrue sequit post agili‐tatem: q₂ sicut lux corporalis est clara: mobilis seu agilis ꝛ subtilis ac pene‐tratiua. Sic corpus gloriosu₃ post clari tatem ꝛ agilitatē h₃ dote₃ subtilitatis: p quā ē penetratiuū cuiuscūq₃ corporis duri non gl'osi. ¶ Ista dies anagogica corrñdētiā ꝛ cōformitatē h₃ cū die sex ta originali. Nā sic de⁹ sexto die origina li creauit aīa₃ rōnalē q₂ spirauit in faciē hoīs spiraculū vite Geñ. 2. Que p sua₃ sōtilitatē ꝛ spūalitatē penetrat oēs cor poris ptes sine aliq̄ obstaculo. Sic isto die sexto anagogico cōicabit corpi btō dotē subtilitatis: q̄ mediāte penetrabit aut penetrare poterit oīa corpa nō glīo sa q̄ecūq₃ dura sine aliq̄ obstaculo vl' resistētia. Et sic i illa die factū ē vespe ꝛ mane dies sext⁹ sic i h̄ die ex corpe nr̄o q̄si ex vespere: ꝛ ex aīa gloriosa quasi mane fiet dies septim⁹ subtilitatis per‐uie ꝛ penetratiue. ¶ Ista subtilitas per uia ꝛ penetratiua terminabit appetitu₃ ꝛ iclinationē aque q̄ existit i corpe nr̄o: ꝛ nāliter sūmā subtilitatē sibi poēm appetit. Cū n. aq̄ sit de sui natura elemē tū subtile i comparatione ad terra₃ cu₃

tra non erit.

¶ 4. A timore et remorsu peccati: qr nõ erit vltra peccatum in beatis nec timor peccati dicente propheta Ysa. 60. Non audietur vltra iniquitas i terra tua.

¶ 5. A malis influentijs celorũ: que sepe conturbant ꝛ affligunt hoiem in hac vita: vnde Apoc. 7. Nec cadet super illos sol neqꝫ vllus estus.

¶ 6. Ab infirmitatibus: qr non amplius infirmabuntur: nec infirmari formidabunt: qr dicit ꝓpheta ysa. 60. Occupabit salus muros tuos.

¶ 7. A doloribus ꝛ amaritudinibꝰ quibus sancti fuerunt repleti in hac vita: vnde Apoc. 21. Et absterget deus oẽm lachrimam ab oculis eorũ: neqꝫ luctus neqꝫ clamor: neqꝫ dolor erit vltra: que prima abierunt.

¶ 8. A fame ꝛ siti: qr non esurient ãplius neqꝫ sitient: sed pascentur pane vo qui de celo descendit et bibent de fontibus vite Apoc. 7. Non esurient neqꝫ sitient amplius: neqꝫ cadet super illos sol: qm̃ agnꝰ qui in medio troni est reget eos: et deducet illos ad vite fontes aquarũ.

¶ 9: A laboribus: qr nõ amplius fatigabũt Apoc. 14. Beati mortui qui i dño moriũtur. Amodo. n. iam dicit spũs vt requiescãt a laboribus suis.

¶ Ista impassibilitas ꝛ icorruptibilitas saciabit ꝛ termina..it appetitũ ꝛ inclinationẽ terre extãtis in corpore nostro: q̃ nãliter appetit ipassibilitatẽ ꝛ incorruptibilitatẽ. Nam inter oĩa elemẽta terra est maioris fortitudinis ꝛ minoris passibilitatis: qr difficilius corrũpitur q̃ꝫ aqua vel aer: et qr ex sui natura participat fortitudinẽ ꝛ aliqualem icorruptibilitatem: nãliter inclinatur ꝛ appetit sũmam impassibilitatẽ ꝛ incorruptibilitatem sibi possibilẽ: sed q̃ꝫdiu sumus i hac vita est subiecta mille passionibus et corruptionibus: Sed cũ egressi fuerimus de huiꝰ mundi ergastulo: ꝛ igressi fuerimus terrã viuentiũ: Ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatẽ glorie filiorũ dei ad Ro. 8. Et cõplebit ꝛ terminabit eius desiderium: qñ corpus nostrũ factũ fuerit impassibile: incorruptibile ꝛ imortale: qr vt dicit pau. j. Cor. 15. Oportet corruptile hoc induere incorruptionẽ: et mortale hoc induere imortalitatẽ. Et tunc saciabitur terre nostre appetitus: dicente ps. Saciabor. s. impassibilitate cuꝫ apparuerit gloria tua: Huius impassibilitatis exemplum dedit nobis saluator ante mortẽ suam: qñ dedit corpus suum in cibũ discipulis sicut scribitur Mat. 26: Quod tamẽ corpus nihil patiebatur nec corrũpebatur in illa sõmestione: et hoc fecit ad insinuandam nobis impassibilitatem corporis gloriosi Et tunc ex corpore nostro impassibili: incipiet dies septimus: qui tamẽ nõ habebit finem: quia regnabũt cum agno imortali: hoies facti imortales in secula seculorũ. Et sicut deus benedixit diei septimo. Sic dei electi i isto septimo die impassibilitatis erunt vere benedicti ꝛ beatificati a deo suo dicente: ps. Beati qui habitant in domo tua dñe in secula seculorũ laudabunt te. Et sic deus dieꝫ septimum sanctificauit: sic in isto die septimo impassibilitatis dei electi perfecte erunt sanctificati: ꝛ laudãdo ꝛ benedicẽdo deum in eternũ extensiue sanctificabuntur dicente ipso deo Apoc. vltimo. Qui iustus est iustificet adhuc: et sanctus sanctificetur adhuc. Et sicut die septimo originali fuit requies optima: qr deus quieuit in semetipo in quo est oĩs requies: omnis pax: omnis tranquilitas: omnis habundantia. Sic isto die septimo anagogico electi erũt in per

fectissima requie: tranquillitate: habundantia: pace: ac securitate sempiterna dicente propheta ysa. 32. Et erit opus iustitie pax: et cultus iustitie silentiū: et securitas vsq3 in sempiternum: et sedebit populus me' in pulchritudine pacis: et in tabernaculis fiducie: et in requie opulenta. O quale gaudiū erit in aīa sic beata: cum se viderit ab oībus laborib' expeditam: ab oībus periculis liberatā: ab omnib' angustijs exutā. O anima mea eleua mentis oculos ad illam anagogicā requiem: in qua requiescet aīa: corpus: vires aīe: sensus interiores: sensus exteriores: et omnes appetitus ī ipso deo: qui ē vera requies aīarū. Ex istis patet corrīdētia hui' septimi diei anagogici ad septimū diem originalē. Ista quadraginta duo tēpora p̄dicta v3: Septem tēpora originalia: septem figuralia: septem gratiosa: septē allegorica: septem moralia et septem anagogica figurant per quadraginta duas mansiōes: quibus filij israel peruenerūt de egipto ad terram p̄missionis possidēdā sicut scribitur Nū. 33. ¶ Sicut. n. populus ille de carcere egipti per desertum transiens: in quadraginta et duabus māsionibus peruenit ad terrā promissionis sibi promissā lacte ac melle manantē. Sic populus xp̄ianus exiens d̄ carcere peccati per baptismū: et currens per desertū penitentie: hijs quadragita et duobus temporibus ascendit ad viuentiū terrā sibi promissā: lacte humanitatis xp̄i ac melle diuinitatis manantem: perpetue ac secure possidēdā. Sic etiā aīa contemplatiua d̄ seruitute curisq3 seculi exiens quasi de ergastulo egipti: et per desertum solitudinis et contemplationis currens: hijs quadraginta duobus temporibus: quasi in quadraginta duabus māsionib': contēplādo requiescēs paulatī ad soliditatē contēplationis: q̄ ad terram p̄missionis: lacte humanitatis christi: mellecq3 diuinitatis manātē: cum diuino adiutorio pertingit. O aīa deuota: relinque infima mundi huius: Desere valles tenebrosas: ascende cacumina montiū: assume pēnas vt aquile: euola ī sublime: q2 homo. s. actiu' nascitur ad laborem. auis aūt. s. cōtemplatiuus ad volatū. Si. n. euolaueris p hec quadraginta duo tempora cito p̄uenies ad terrā optatam. Ex hijs p3 quō visiōnalis anime erudite fidei radijs illustrata ad multa mirabilia cognoscenda consurgit: ad que ratio et ingeniū naturale calligat. Uenite ergo ascendamus ad mōte3 dn̄i: et docebit nos vias suas.

¶ De septem radijs fidei erudite circa septem tempora nālia: et p̄ de conformitate infantie ad primum diem originalē. Cap. 60.

Venite ascendamus ad monte3 domini et docebit nos vias suas: dicit cantor spirit' sancti in p̄s 32. Congregans sicut in vtre aquas maris. De'. n. sacre doctrine aquas in vtre congregauit: q̄ñ in corio ipi' scripture oēs sp̄uales intelligētias quasi aquas maris coadunauit: et iō sicut ex mari extrahi possunt innumerabiles gutte: sic ex littera sacre scripture elici possunt plurime intelligentie et sp̄uales interpretationes. vnde sic̄ si vna gutta extrahatur de mari: sic sunt oēs sp̄uales intelligentie que de scriptura eliciūtur: respectu illarū q̄ elicit p̄nt: sicut dicit doctor seraphicus Bonauētura in luminarijs ecclesie sermone tertio decio. Et iō sicut per septē dies originales p̄figurata sunt predicta tempora: a sic etiā prefigurata sunt tē-

pora naturalia humane vite:qz sicut de us sex diebus laborauit τ opatus est:τ in septimo requieuit:sic humana vita ī sex etatibus est in labore:τ tribulatiōe et in septima requiescit:vnde dicit̄ Job 5. In sex tribulationibus liberabit te et in septima non tanget te malum. Iste sex tribulationes sunt sex tempora hu mane vite super terrā:in quibus tangit nos malū τ tribulatio multiplex:sed li berat nos deus:in septima aūt non tan git nos malū:quia sabbatizabim᷒ ī alia vita. Iste aūt septem hoīs etates figu rantur:in septē primis diebus originali bus:et vocari possunt tp̄a nālia:quia p ipsa tempora: hoīs natura decurrit.

¶ pᵐ tempus naturale seu prima etas:ē infantia:que incipit ab ortu pueri τ du rat vsq3 ad septēniu3. ſm Glo. in prohe mio sexti in verbo perfectus. Et L. Si infāti. C. de iure deliberādi Et dr̄ infan tia ab ipotētia fādi:vel a multiplicitate fandi:quia infantes a pricipio infantie fari nō possunt:sed in processu illi᷒ mul tipliciter fantur. Ista infantia figuratur in p̄ die orīgiali ,ppter multa. ¶ p̄ sicut deus ante primū diē originalem crea uit celum τ terrā ad constitutione3 ma ioris mūdi. et terra erat ianis τ vacua: et tenebre erant super faciem abissi: et spiritus domini ferebatur sup aquas. Sic ante primū diem natiuitatis pue ri cū adhuc est in ventre matris: deus creat aīa3 quasi celū:et componit corp᷒ quasi terrā:ad constitutionē mūdi mīo ris. Et corpus pueri est quasi terra ina nis τ vacua: qz omni humana actione priuata:q̄diu in vtero matris latitat:et tenebre ignorātie feruntur super faciē aīe pueri:qz nihil extīs in vtero cognos cit:sed spūs τ volūtas dn̄i fertur sup corpus et animam pueri ad perficien dū τ ɔplendū ea: sicut ferebatur super aquas ad complendum vniuersu3 istū et mundum maiorē. ¶ 2. Sicut deus dixit Fiat lux:τ facta est lux:et vidit de us lucem q̄ esset bona. et hoc fuit prici piū illi᷒ diei:sic deus educit puerum de ventre matris in lucem. et sic fit lux quando nascitur. et ista natiuitas ē bo na dicēte saluatore Jo. 16. Mulier cū parit:tristitiam habet:quia venit hora eius. Cum aute3 peperit puerū iam nō meminit pressure propter gaudium:qz natus est homo in mundū. et istud est principium primi temporis: v3 infātie. ¶ 3o. Sicut ī p̄ die originali fuerunt lux τ tenebre:et deus diuisit lucem a te nebris:τ appellauit lucem diem:τ tene bras noctem. Sic isto p̄ tempore natu rali sunt tenebre ac lux: tenebre malo rum τ tribulationū opprimentiū:τ lux consolationum subleuantium. Et mira biliter diuidit deus lucē ac tenebras:qz cōtra ipulsū tribulationis opprimētie: opposuit lucē adiutorij subleuātis.

¶ p̄ma tribulatio τ tenebra:que occur rit in isto primo tempore naturali ē de formitas peccati origīalis in anima:q̄d contrahitur per parentū primoru3 pro pagationem:vnde dicitur Gen. 5. Vixit adam centū triginta annis:et genuit fi lium ad imaginē τ similitudinem sua3 idest iustitia originali destitutum τ pec cato originali deformatū. Et ista est ma xima pena aīe rōnalis sicut dicit Sco in. 2. di. 7. in fine. Contra hanc tribula tionē et tenebram deus diuisit τ oppo suit cōsolationem τ lucē circūcisionis ī veī lege:τ baptismi in lege noua:q̄ v̄tu tem trahit a passiōe xpi:sic dicit Sco. I 4. d. 2. q. i. et de Cōse. d. 4. c. Baptism᷒ per quem debetur originalis peccati te bra de Cons. di. 4. c. Regenerāte. c. Si ne penitentia. et merito iculpant̄ parē tes: nisi talem baptismi lucem contra

originalis peccati tenebras sedulo atqꝫ opportune opposuerit. De cõse. d. 4. Cõstat 30. q. j. Ad limina. 32. q. 4. Iste. 24. q. j. Si quem.

¶ 2. est malignitas inimici ĩsidiãtis: qui multipl'r ꝛ aĩe ꝛ corpori nocere deside rat: ꝛ diuersas cotidie molitur ĩsidias. Exemplũ est clarũ Job. j. vbi scribitur Quõ sathan querebat ipm Job neduꝫ in rebus ꝛ filijs: sed etiaꝫ in corpore suo afligere ꝛ cruciare. Contra hãc tribulationẽ deus diuisit ꝛ opposuit angeloꝝ custodiã: qui pueros infantes ab inimici insidijs sollicite custodiũt: sicut dicit Sco. in. 2. d. n. ĩ fine. Et saluator Mat. 18. Uidete ne cõtemnatis vnum ex hijs pusillis qui in me credũt: dico. n. vobis qꝛ angeli eorũ. s. custodes semp vident faciem p̃ris mei: qui in celis est: vbi dic̃ Jero. Est etiã circa eos firma angelorũ custodia: quorũ auxilijs: ab inimicorũ insidijs vnusquisqꝫ liberatur.

¶ 3. est ĩfirmitas corporis ꝛ aĩe: propter quam põt faciliter mori: iterfici ꝛ suffocari etiam a parẽtibus ꝓprijs sicut ab extraneis. Et contra tenebrã istam diuisa est et opposita canonica prouidentia: que percutit patrem ꝛ matreꝫ: qui ĩ proprio lecto dormire faciũt paruulos infantes: ꝛ occidunt eos: iponens eis cõdignã penitentiã scḋm Glo. ꝛ textum c. finalis. Extra de hijs qui filios occiderunt. Et merito tales puniũtur ꝛ tanqꝫ ethnici reputãt: quia sicut dicit apl's j. ad Thimo. 5. Qui suorũ ꝛ maxime domesticorũ curam nõ habet: infidelis est et ĩfideli deterior. Opponitur etiam huic tenebre ep̃alis auctoritas: que talẽ casum ex consuetudine sibi reseruat ad tale malũ p̃cauendũ.

¶ 4. est necessitas v'lis. Indiget. n. infans cibo: potu: vestitu: calefactione: frigiditate: ablutione: alijsqꝫ multis ad vitam necessarijs: que oĩa sunt tenebra atqꝫ tribulatio magna. Contra istam tribulationẽ et tenebram diuisit de' ꝛ opposuit parentuꝫ curã atqꝫ sollicitudinẽ quasi lucem: qꝛ tenentur suorũ infantiũ tẽporalibus necessitatibus ꝓuidere: ꝛ curã solicitam gerere sicut scribit̃ in. c. Si quis reliquerit 30. di. Alias sũt canibus deteriores qui catulis suis de necessarijs sollicitissime prouident.

¶ 5. est tristitia mentalis. Infans cũ primum est natus grauari videtur mentali tristitia: et iõ multum plorat clamorosa voce lugens: Sap̃. 7. Et ego nat' primam vocẽ similẽ oĩbus emisi plorãs: Heu miseria calamitasqꝫ magna: primũ quod facit infans in mũdũ nat' est flere. Contra hanc tribulationẽ ac tenebram deus diuisit ac opposuit luceꝫ applausus blãdimẽtiqꝫ materni: quo mediãte mater filij tristitiã lenire ac placare debet. Alias est vrsa deterior ꝛ leena crudelior. Et hec blandimenta materna puero dant consolationem ysa. 66. Quomodo si cui mr̃ blãdiatur: ita ego consolabor vos.

¶ 6. est cecitas v'lis: Infantes. n. sũt v'r ceci quo ad aĩam: qꝛ nec bonũ nec malũ agnoscunt: sed sunt quasi aĩalia irrõnalia quo ad rõnis vsum: qꝛ vt dicit ph's 3. de anima. Anima ipsorum est quasi tabula rasa et nuda omni cognitione tã boni qꝫ mali. Et ideo faciliter duci põt in vtranqꝫ partem. Contra hanc tenebram magnaꝫ diuisit deus ꝛ opposuit lucem paterne disciplĩe ꝛ doctrine: qua mediãte tenetur pater filiũ erudire ad bonum dum tenellus ꝛ neutralis est: ¶ Alias si pater filio debitam subtraxerit disciplinam: et eum sue dimiserit voluntati ambo punientur. Et ideo dr̃ Ecci. 30. Filius remissus euadet preceps: lacta filium tuum ꝛ pauentem te

te faciet: Lude cū eo ꝛ contristabit te. Curua ceruicē illi⁹ ī iuuentute: et tūde latera eius dum infās est: ne forte indu ret: ꝛ nō credat tibi: ꝛ erit tibi dolor aīe. Doce filium tuū et operare in illo: ne in turpitudinem illius offendas. Ex istis ergo tenebris quasi ex vespere: ꝛ hac lu ce opposita quasi ex mane factus ē dies vn⁹ siue tempus naturale primū quod est īfantia: sicut ex mane ꝛ vespere: ex lu ce ac tenebra opposita factus dies pri mus originalis: et patet mirabilis cor respondentia diei ad diem: ꝛ tēporis ad tempus. ¶ In isto tpe naturali infātie tangit nos malū ꝛ tribulatio multiplex vt patet ex supradictis: sed de hijs liber rat nos deus. Exᵐ habemus ď saluato re nostro: qui in infantia persecutus est ab herode: qui tot infantes interfecit: sꝫ diuina gratia liberatus est per fugaꝫ in egiptū: dicēte angelo ad Joseph Mat. 2. Surge ꝛ accipe puerū ꝛ matrem ei⁹ ꝛ fuge in egiptum: ꝛ esto ibi vsqꝫ dū di cam tibi. Futurū est.n. vt herodes que rat puerum ad perdendū euꝫ. In pria ergo tribulatione liberat electos dñs: in tempore vꝫ infantie. Uenite ğ ascēda mus ad montē dñi.

¶ De conformitate pueritie ad se cundum diē originalē. Cap. 6i.

Enite ascenda mus ad mōteꝫ domini ꝛ do cebit nos vias suas. Post in fantiam sequitur pueritia que est secū dum tempus naturale ꝛ conformitatē habet cū secundo die originali. de quo sunt aliqua breuiter annotanda.

¶ 2ᵐ igitur tempus naturale est pueri tia: que durat ab infantia vsqꝫ ad quar tū decimum annū ꝑm quod scribitur Institu. Quibus mōis finitur tutella: in principio: vel vsqꝫ ad decimū septimū ꝑꝫ ꝙ dicunt legiste in. L. pria. §. Pueri tiam. ff. de postulando. Et dicit a puri tate ꝑm aliquos: quia pueri sūt mundi vt plurimū in tali etate. Ista pueritia fi guratur in .2. die originali ꝓpter mul ta in quibus cōueniunt.

¶ ꝓ. Sicut in secūdo die originali deus fecit firmamentum ī medio aquarum Geñ. i. Dixit deus: fiat firmamentuꝫ in medio aquarū. Firmamentum dicitur qꝛ in eo firmantur stelle ꝛ luiaria. Sic in pueritia fit firmamētū in mundo mi nori: quia firmatur in eo fantasia: que ante illud tempus erat labilis ꝛ fluida more aque propter habundantiā hūo ruꝫ: sed hoc tēpore solidatur: et cōgrue vocatur firmamētum: quia sicut in fir mamēto firmantur luminaria maiorē mundum illuminātia: sic in fantasia fir mantur fantasmata quasi lumīaria mi norem mundū illustrantia. Et sicut fir mamentū est in medio aquarum: sic fā tasia mediat inter species sensibiles ac ītelligibiles quasi īter aquas extremas superiores ꝛ inferiores.

¶ 2. de⁹ diuisit aquas ab aquis: Aquas que erant sub firmamento ab hijs qui erāt sup firmamentū sicut scribiť Geñ. j. Sic isto tpe pueritie: pueri diuidunt aquas ab aquis: qꝛ ꝑ fantasie firmamē tuꝫ incipiūt discernere inter bonū ꝛ ma lū: iustū ꝛ iniustū: rectū ꝛ obliquū. vñ ꝛ saluator nr̄ cū puer esset annorū duode cim inuentus est ī medio doctorum au diens illos ꝛ interrogans: q̄i diuidens aquas ab aquis sicͭ scribitur Luc. 2. Isto etiā tpe pueri diuidunt aquas: qꝛ incipiūt distincte loqui: distincteqꝫ rñde re: sicut pꝫ in exēplo saluatoris prefato: Luc. 2.

¶ ꝓ Ista etas pueritie ē instabilis ꝛ mo

ph 32. lib. rethor. hz pprietates plimas.
¶ 1. q adolescetes sunt voluptuosi & maxime venerei: & in voluptate venerea sunt incotinetes: sicut dicit phs. et hoc e propter abundantia caloris & sanguis. Exemplu huius incotinetie habet in duabus adolescentulis. s. Oolla & Ooliba: q fuerut filie vnius matris: & in adolescentia sua fornicate sunt in egipto: sicut scribit Ezech 23. Due mulieres filie mris vni9 & fornicate sunt in egipto: i adolescentia sua fornicate sunt. o quata ruina i adolescetibus fac hoc viciu: Et istud vicius signari pot in dulcedine fructuu terre: qui hoc die producti sunt.
¶ 2. vani. Na adolescetes sunt cupidi vanitatis mudane. delectat. n. venatione: ludo: ornatu curioso: musica: choreis: quia vt dicit poeta. Imberbis iuuenis: tandem custode remoto: Gaudet equis phaleris & aprici gramie capi: Et pph ips 143. Quoru filie sicut nouelle platationes in iuuetute sua: Filie eoru copolite: circuornate vt silitudo tepli. Et istud viciu signatur in floribus: qui hoc tertio die pducti sut: q sicut floris pulchritudo cito euanescit: sic mundi gaudiu cito labitur Eccs. 11. Adolescentia & voluptas vana sunt.
¶ 3. amicabiles. Na vt dicit phs. adolescetes magis q cetere etates sunt studiosi amicoru et sodaliu & gaudent i conuiuedo. Na sicut scribit Ecci 40. Amicus et sodalis i tpe couenietes: et si socij sunt boni: fiunt boni: si iniqui: iniqui. puer. 13. Amicus stultoru silis efficiet. Hoc vicium signari pot in multitudie et cogregatioe floru siue fructuu: q sic flores et fructus tenelli iuice cogregati marcessut & putrescut ab vno eoz marcido: sic adolescetes iuicem congregati corrupuntur a vicijs socioru: q qui tetigerit pice inquinabit ab ea: & qui coicauerit superbo induet superbiam. Eccl. 13. Exeplu bni9 hetur Exo. 34. vbi dns prohibuit filijs israel: ne cotraherēt amicitias cu hitatoribus terre promissionis dicēs. Caue ne vnq cu hitatorib9 terre illius iugas amicitias: que sunt tibi i ruina. Heu q̄ta ruina inde pcedit.
¶ 4. dicaces. & q iuuenes vt dicit phs studēt risui: & propter hoc sunt loqces & dicaces: & narrāt facetias ad cōmouēdu risum: & ista dicacitas ē cā multoru maloru: q in multiloquio nō deerit peccatum. Exeplu contra istā dicacitate ōdit nobis saluator nr: qui in tota sua adolescētia nō legit fuisse locutu sicut pz Lu. 2. vn Ecci 32. Adolescēs loqre vix i cā tua cu necēe fuerit. Si bis iterroc̄tus fueris: hēat caput respōsu tuuz. Hoc viciu signat i folijs: q sicut folia a vēto circūferūt i oēz ptē & sūt iquieta. sic lingua iquietum est malum plenā veneno mortifero Jacobi. 3.
¶ 5. spatiui. Nā vt dic phs. q adolescentes nūdū i mltis aberrauerūt: iō sūt bone spei: & viuūt mlta spe. Spāt. n. diu viuere: lucrari: pspare: vicere: oualescere ō ifirmitatib9 & silis: sz mltociēs dcipiūt Exm Amō rex iuda i sua adolescētia fcūs ē rex: & forte spabat i regno suo diu viuere sic pr ei9 Manases: q regnauit 55. ānis: sz nō regnuit nisi duob9 ānis: & iterfect9 ē a seruis suis sic pz 2. pali. 33. sic spes ipioru pibit. ¶ Hec viciosa spes figurat i lignis & trūcis eoz hodie pductis: q sic dr Job 14. lignu hz spē: si pcisu fuerit rursu virescit: & rami eius pullulāt: sic & adolescētes i oib9 spāt
¶ 6. Creduli. Nā vt dicit phs: q adolescētes nūdū multas versutias viderūt: ideo simplices sunt: et q in multis nūdū decepti sūt ppea sūt multū creduli: et iō ydonei ad decipiēdū: q scribit puer. 14. Innocens credit omni verbo

Exemplum huius credulitatis habetur in mulieribus adolescentibus: que nimis cito credunt verbis promissionibusque virorum: Et ideo cito decipiuntur Eccli 19. Qui credit cito leuis corde est et minorabitur. Hec credulitas figuratur in radicibus arborum: quia sicut radix est origo et fundamentum fructuum: sic fides et credulitas operum. 4. Re. 19. Mittet radicem deorsum: et faciet fructum suum.

¶ 7. proni. s. ad malum. Nam propter naturam in adam corruptam: omnes ad malum proni sunt homines: et maxime adolescentes propter vigorem carnis defectumque rationis. Exemplum in ysmaele adolescentulo filio Abrae et Agar qui erat pronus et facilis ad ydolatriam et lasciuiam et ludum et prebebat malum exemplum ysaac filio Sarre Gen. 21. vnde dicitur de eis Jere. 32. Erant. n. filij israel et filij juda iugiter facientes malum in oculis meis ab adolescentia sua. ¶ Hec pronitas ad malum figuratur in arboribus malis: que non possunt facere fructum bonum sicut dicit saluator Mat. 7. Sic caro nostra que est arbor mala et viciata in adam non potest facere fructum bonum: sed inclinatur ad malos ad Ro. 7. Scio quod non habitat in carne mea bonum.

¶ 8. varij. s. in voluntatibus et affectionibus et non vniformes: nec facile indagari potest ipsorum vita aut conuersatio: Multiplici enim via gradiuntur: et sicut cognosci non potest via aquile volantis in celo: nec via nauis in medio mari: sic nec via iuuenis in adolescentia sua. vnde prouer. 30. Tria sunt mihi difficilia: et quartum penitus ignoro. Viam aquile in celo: viam colubri super petram: viam nauis in medio mari: et viam viri in adolescentia sua. Ista varietas designatur in varietate arborum: quia sicut arbores variantur multipliciter in folijs floribus ac fructibus sic adolescentes in vijs et operibus suis Mar. 8. Video homines velut arbores ambulantes.

¶ 9. instabiles. Nam vt dicit philosophus Adolescentes sunt mutabiles in suis cupiditatibus et cito fastidientes. Habent. n. voluntates acutas: sed non magnas: quorum volutas est sicut fames: aut sitis egrotantium: et licet dicat prouerbium prouer. 22. Adolescens iuxta viam suam: etiam cum senuerit non recedet ab ea. tamen adolescentes sunt mutabiles in suis voluntatibus et modo volunt hoc: modo nolunt: et si inceperint aliquod bonum facile derelinquunt illud Jere. 48. Fertilis fuit Moab ab adolescentia sua: et requieuit in fecibus suis. ¶ Hoc vicium figuratur in aquis maris: que tertia die congregate sunt in locum vnum: et sunt instabiles et a vento circumferuntur continue ac mouentur. Sic adolescens: vir duplex animo inconstans est in omnibus vijs suis: et similis fluctui maris qui a vento mouetur et circumfertur Jacobi. j. Et ysa. 57. Impij autem quasi mare feruens: quod quiescere non potest.

¶ 10. precipites. s. in consilio. Nam iuuenes et adolescentuli in consulendo sunt precipites: et sepe falluntur: quia parum experti sunt: nec conferre sciunt preterita et futura. Exemplum habetur. 3. Ro. 12. vbi scribitur quod Roboam qui reliquit consilium seniorum: et adhesit consilio adolescentium perdidit quasi totum regnum suum: et ideo Thobias instruens filium suum dixit ei Thobie. 4. Consilium semper a sapiente perquire. i. a seniore qui multa expertus est. ¶ Hoc figuratur in arboribus nouellis: que communiter producunt fructus imperfectos: arbores autem veteres fructus perfectiores producunt: quia vt scribitur Job. 12. In antiquis est sapientia: et in multo tempore prudentia.

C ū.audaces.s.i disputādo ⁊ ɔtēdēdo ɔ tra senes: Nā vt dicit phs Adolescētes putant se oīa scire: ⁊ ex hoc contendunt audacter disputare cōtra senes: sꝫ i hoc peccant ⁊ sunt digni correctione diuina. Exēplū habetur in Heliu adolescēte iuniore filio Barachel qui dixit de seipso Job.32. Junior sum tpe: vos aūt antiquiores: qui lꝫ dimisisset seniores prius loqui: tñ qꝫ voluit contendere ⁊ disputare cum Job seniore peccauit ⁊ correptus a deo fuit qui dixit de ipso Heliu Job 38. Quis est iste inuoluens sententias sermonibꝰ imperitis. Tales.n.adolescentes in medio seniorū loqui nō debent: vñ Eccī.11. In medio seniorꝫ ne adijcias loqui: C Hoc viciū persūptuose loquele figuratur in spinis ⁊ tribulis herbisqꝫ venenosis: que coīter magis excrescunt qꝫ bone: ⁊ eas sepius suffocant. Sic importuna loquela adolescentiꝫ mortificat ⁊ conculcat verba seniorꝫ. Cōtra quos dicit propha Eccī.32. In medio magnatorū loqui non presumas: et vbi sunt senes nō multū loqris. C 12.prodigi. Adolescentes cōiter sunt prodigi. Confidūt.n.quia sunt iuuenes ⁊ robusti apti ad lucrū: et qꝫ adhuc penuriam nō sunt experti: minime sūt studiosi pecunie. Quia etiā sunt cupidi excellentie hinc est qꝫ paruipendunt pecuniā. Quia etiā sunt voluptuosi amātes delectationes: pdigi sunt pecuniarū: vt voluptates assequātur. Exemplꝫ hēt Luc.15.in filio adolescentiore qui petijt a patre portionē substantie sue: ⁊ abijt in regionem longinquā: ⁊ dissipauit substantiā suam viuendo luxuriose: ⁊ cepit egere: famescere: pascere porcos: ⁊ comedere porcorū siliquias. Talis filius adolescēs est ille de quo scribit Deutº 21. Filiꝰ nr̄ iste proteruꝰ ⁊ contumax ē: monita nr̄a audire ɔtēnit: cōmessationibus vacat ⁊ luxurie atqꝫ cōuiuijs. Hoc vicium figuratur in fecūditate terre: que pro ducit mirabilia ⁊ pciosa: sicut sunt fructus: flores ⁊ mietalia i visceribꝰ terre: et hec oīa cōicat hoībus: ⁊ ipsa sibi retinet solā fecēꝫ rerū: et extra se pijcit ista preciosa ⁊ formosa. Tantū etiā producit qꝫ ipsa sterilescit ⁊ indiget nutrimento: Sic prodigus adolescens tm̄ cōicat ⁊ dissipat bona sua qꝫ postmodū eget ⁊ famescit Eccē.5. Diuitie cōseruate in malū dñi sui: peūt.n.in afflictiōe pessima: Generauit filiū qui in summa egestate erit. Ultra oīa predicta adolescentes sunt imoderati: et agunt oīa nimis: sicut dicit phs. Nimis amāt: nimis oderūt: et sic in alijs. C In hoc tpe nāli adolescentie tangit nos malum ⁊ tribulatio multiplex: et hoc figurat in aquis amaris circūdantibus aridā et terrā florifera ⁊ fructuosā. Sed deꝰ facit apparere aridā ne cooperiat ab aquis: qꝫ facit cum temptatione prouentū vt possimus sustinere. et in ista tertia tribulatione liberat nos. Exēplū i Joseph pn̄iarcha: qui in sua adolescētia passus ē fratrum suorū inuidiā persecutionē ⁊ venditionē. et deus mirablr liberauit eum Geñ.37. Exemplū i adolescēte filio vidue: qui in sua adolescētia ifirmatus ⁊ mortuus ē: ⁊ deꝰ mirabiliter liberauit eū dicens ei. Luc.7. Adolescens tibi dico surge: ⁊ surrexit qui erat mortuꝰ: et sic ex tribulationibꝫ quasi ex vespe: et consolationibus quasi ex mane fit dies tertius adolescētie corrñdens diei tertio originali: Uenite ḡ ascendamus ad montē dñi.

C De multiplici iuuētutis cōditione: et eiusdem ad diē tertiū originalem conformitate. Cap.63.

Uenite ascend.ꝛ

tes viribus: quesiuit cũ eis amicitiã iũ gere: sperans ex tali amicitia aliquã vtilitatẽ. De quo dr̃. j. Macha. 8. Et audiuit judas nomẽ Romanorũ: q2 sunt potentes viribus: 7 misit viros Romam cõstituere cũ illis amicitiã 7 societatez et vt aufferrent ab eis iugũ Grecorũ: q2 viderũt q in seruitutẽ premerẽt regnũ israel: sed 7 hoc male cessit jude: Nam q̃diu confidit in deo semp fuit victorio sus: sed postq̃ quesiuit amicitiam Romanorũ: 7 confidit in eorũ auxilio: stati in primo prelio occisus fuit: sicut patet. j Macha. 9. et iõ scribit̃ Ecci. 6. Si pos sides amicũ i temptatione posside illũ et ne facile credas ei teipm. Est. n. amicus sm tp̃s suum: 7 nõ pmanebit i die tribulationis. Est amicus socius mẽse 7 nõ pmanebit i die necessitatis.

¶ 4. sunt studiosi 7 iquisitiui honorum 7 dignitatũ: q2 honores multũ vident̃ ɔferre ad vtilitatem Ecci. 10. Magnus est iudex 7 potens i honore. Et hoc mõ quesiuit honorẽ ecclasticum chore qui appetiit dignitatez sacerdotalem Aarõ et Dathan 7 Abirõ: qui appetierũt honorem secularẽ: vz ducatũ 7 pricipatuz Moisi: sicut pz Nũeri 16. sed 7 hoc cessit in malũ: q2 absorti sunt a terra: 7 mala morte pierunt: sicut pz ibiđ. Et sicut cõsiliũ fecerant cõtra moisen 7 aarõ ad deijciendũ eos de honore suo: sic deuolutũ est super eos: 7 deiecti sunt in infernum iuxta illud quod scribit̃ Ecci. 27. Facienti nequissimũ cõsiliũ super ipm deuoluetur: 7 non agnoscet vnde adueniet illi. Illusio 7 iproperiũ superborũ: 7 vindicta sicut leo insidiabit̃ illi. Laq̃o peribunt qui oblectantur casu iustorũ. Et q2 cũ superbia voluerũt ad honorez ascẽdere: propterea humiliauit 7 dstruxit eos de⁹: iuxta illud qđ scribit̃ Ecci. 10. Exhonorauit dñs ɔuentus malorũ: et destruxit eos vsq3 i finem. Sedes ducũ supborũ destruxit de⁹: et sedere fecit mittes pro eis. Radices gentiũ superbaꝝ arefec̃ d⁹: 7 plãtauit hũiles ex ipis

¶ 5. sũt studiosi 7 iquisitiui victoriaꝝ. Nã victoria etiã est vtilis: tũ propter lucrũ: quod inde sequit̃: q2 vt scribit̃ Ysa. 9. Exultãt victores capta p̃da qñ diuidunt spolia: tũ propter honorem: qui ex victoria sequi solet: vñ đ Ozia rege scribit̃ 2. palis 26. Diuulgatũ est nomẽ ei⁹ vsq3 ad itroitũ egipti pp crebras victorias: ¶ Hoc mõ q̃siuit victoriã ille magnus p̃liator Goliath đ geth philisteus: qui vt legit̃ j. Re. 17. Exprobrabat agminibus israel 7 inuitabat ad singulare certamen dicens: Eligite ex vobis viꝝ: et descendat ad sigulare certamen: s3 male finiuit q2 fuit iterfect⁹ 7 capite truncat⁹ sicut pz ibiđ. ¶ In hoc tp̃e iuuẽtutis tãgit nos multiplex tribulatio: s3 in sex tribulatioĩbus liberat nos dñs Job. 5. Exẽplum i xp̃o ihũ: qui i sua juuẽtute tribulatiões sustinuit: s3 a deo liberat⁹ fuit. Exemplũ i joseph p̃riarcha: qui in sua juuentute icarceratus fuit: s3 diuio adjutorio liberatus fuit: sicut pz Gen. 40: 7 41. Et sic ex tribulationibus occurrentib⁹ i hac etate quasi ex vespe: et ex ɔsolatiõibus quasi ex mane fit dies q̃rt⁹ juuentutis corrñs diei quarto origiali: Uenite g̃ ascendamus ad mõtem dñi: 7 docebit nos v. s.

¶ De mltiplici senectutis passiõe: et đ eius đ ad diem quitũ origialem conformitate. Cap. 64.

Uenite ascendamus ad mõtẽ d. 7 docebit nos. v. s. Post iuuẽtutis decursũ seq̃i sẽectutis tp̃s qđ ɔformitatẽ 7 corrñiã h3 ad diẽ 5m originalẽ: 7 mltiplicib⁹ laborat vicijs 7 passiõib⁹ put pãebit i ordie hı: iferi⁹ ass⁹

¶ 5ᵐ tpe nāle est senect⁹: q̄ icipit ab āno 5ᵗᵒ: ꝛ durat vsq₃ ad 70ᵐ ꝭ₃ ẜlo. i ꝓhe mio sexti i v̄bo ꝑfect⁹. Et notādū ꝗ senex dr̄ q̄i semiex: hoc ē semimortu⁹ eo ꝗ acta iā maiori parte etatis sue morti propiquior sit. A sene aūt dicta est senectus et senecta. Hoc tempus naturale senectutis conformitatē ꝛ correspondendentiā habet cū die quinto origiali. Nā sicut deus isto die quito originali creauit ex aquis frigidis nāliter: pisces et aues. Sic et isto tempore senectutis calor nālis minuitur: ꝛ frigus intenditur in senibus: et sicut deus de aqua produxit varia piscium genera ad aquarū ornamentum: et similiter varia auium genera ad ornatum aeris. Sic in hoc quīto tempore naturali varia morū genera generantur ī senibus ad eorum mentis ornatum. Et sicut deus produxit multa piscium genera monstruosa: et similiter auium rapacium: que a diuino sacrificio repellūtur. Sic isto tempore senectutis: multa viciorū genera pullulāt in senibus: que a diuina scriptura cōdēnantur. Hec autem vicia senectutis ẜm ph̄m 2. Retho. sunt multa.

¶ p̄: Senes magis querunt vtilitatem propriam q̄ꝫ oporteat: ꝛ ratio est: q₂ maxime seipos amant: et propter hoc querunt sibi vtile: Non sic autem querunt honestum quod est bonū simpl'r ꝛ cōmune. De talibus dicit paulus apl's ad phil. 2. Omnes. n. que sua sunt querūt: nō q̄ ih̄u xp̄i. et contrariū faciebat ip̄e paul⁹ dicēs. j. ad Cor. io. Ego ꝑ oīa oīb⁹ placeo: nō q̄rē₃ qd̄ michi vtile ē: ſ₃ qd̄ multis. Hāc vtilitate₃ ꝓpriā q̄rebat ille senex diues: cuius ager fructus vberes attulerat: quando dicebat sicut scribit̄ Luc. 12. Quid faciam quia nō habeo quo congregem fructus meos. et dixit. Hec faciam. Destruam horrea mea: et maiora faciam: et illuc congregabo oīa que nata sunt mihi: ꝛ omnia bona mea Sed male finiuit: quia nocte sequenti rapta fuit aīma sua ab eo: sic senes multi male finiunt.

¶ 2. sunt increduli. Nam vt dicit ph̄s q₂ senes multis annis vixerunt: ꝛ pluries errauerūt. pluriesq₃ decepti sunt: et res plurime sunt viciose: propter hec oīs senes sunt dubij ꝛ ambigentes: et increduli: nec facile acquiescūt aut credunt dictis cuiuscūq₃. Hanc incredulitatē habuerunt senes qui erāt tempore Noe: Qui predicationib⁹ ipsius Noe annunciātis diluuiū credere noluerūt: vnde ꝛ male finierūt: quia in diluuio submersi sunt: ꝛ solum creduli saluati: ideo scribitur. j. petri. 3. Increduli fuerant aliq̄n q̄n expectabant dei patientiam in diebus Noe cū fabricaretur archa: in qua pauci. i. octo aīe salue facte sūt per aquā

¶ Hanc incredulitatē habebāt senes iudeorū quibus dicebat xp̄s Jo. io. Si facio opera patris mei: ꝛ si mihi nō vultis credere operibus credite. de quibus dr̄ Ysa. 65. Expandi man⁹ meas tota die ad populum incredulum: qui graditur in via non bona. post cogitationes suas. Et male finierūt: quia scribitur ysa. 21. Qui incredulus est infideliter agit.

¶ 3. suspiciosi. Nam quia sunt increduli: sunt suspiciosi vt dicit philosophus et semper suspecti: timidi: et pauentes: Hāc suspicionē hēbat ille rex Antiochus de iudeis: quos suspicatus est deserturos societatē. De quo dr̄ 2. Macha 5. Suspicatus ē rex societatē deserturos iudeos. Et ideo ipse male finiuit. De tali sene suspicioso dicitur Job 15. Sonitus terroris semper in auribus illius: ꝛ cum pax sit ille semper insidias suspicatur. Non credit ꝗ reuerti possit de tenebris ad lucem circumspectans

vndiqꝫ gladiū: Terrebit eū tribulatio: et angustia vallabit eum: sicut regē: qui preparatur ad preliū.

¶ 4. maliciosi. Et hoc sequitur ex suspitione sicut dicit phs. Malicia autē ſm eū est cūcta in peiorem partē suspicari. ¶ Hāc maliciā habebant scribe ꝛ pharisei et seniores populi contra iesuꝫ: oīa eius dicta atqꝫ facta in malū interpretātes: sicut patet Mat. 9. quando dicebāt intra se: Hic blassemat: quibus dixit iesus. Ut quid cogitatis mala in cordib⁹ vestris. Et qn̄ dicebāt Luc. 11. In belzebub principe demoniorꝫ eijcit demonia. De quibus dixit xp̄s iesus Luc. 7. Uenit filius hoīs manducās ꝛ bibens ꝛ dicitis. Ecce hō: deuorator ꝛ bibēs vinum amicus publicanorū ꝛ peccatorū. Uenit Joānes baptista neqꝫ māducās panem neqꝫ bibēs vinū: ꝛ dicitis demoniū habet. De talib⁹ maliciosis qui oīa in malum interpretanť scribitur Ecci. 11. Bona in mala cōuertens insidiatur ꝛ in electis imponet maculam. A scintilla. n. vna augeť ignis: ꝛ ab vno doloso augetur sanguis. Attende tibi a pestifero fabricat. n. mala.

¶ 5 accusatiui. Nam vt dicit phs senes sunt studiosi accusandi alios magis q̄ꝫ oportet: et hoc procedit ex senum pusillanimitate. ¶ Hanc proprietatē habebāt principes iudeorū: pharisei: ꝛ seniores populi contra iesum queꝫ accusare semper optabāt: vnde interrogabāt eū. Si licet sabbato curare vt accusarēt eū Mat. 12. Et adducentes ad eū adulteram dicebāt. In lege moises mādauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ḡ quid dicis. Hoc aūt dicebāt temptātes eum: vt possent accusare eū Jo. 8. Et non solum temptabāt accusare: sed actualiter ꝛ constanter accusabāt eum apud pilatū: sicut scribit Lucas dicens. Luc. 23. Stabant aūt principes sacerdotū ꝛ scribe constanter accusantes eū. De istis accusatorib⁹ dicit̄ puer. 30. Generatio q̄ pro dentib⁹ gladios habet: ꝛ cōmandit molaribus suis: vt comedat pauperes ď terra: ꝛ inopes ex hoībus: et ideo male finierūt ꝛ proiecti sunt in infernuꝫ cū diabolo: qui est accusator fratrum suorum Apoc 12. Et iō puer. 30. Ne accuses seruū ad dn̄m suum: ne forte male dicat tibi et corruas.

¶ 6. Querulosi. Senes vt dicit phs nō sūt dicaces neqꝫ faceti: sed querulı. Nā semper murmurāt et lamentantur de aliorum defectib⁹. Hoc vicium hēbant principes et seniores iudeorū: qui querulabant de xp̄o dicētes Mat. 9. Quare cū publicanis et peccatorib⁹ manducat mgr̄ vester. Et de discipulis eius dicētes Mat. 15. Quare discipuli tui trāsgrediūtur traditiones seniorū. Et Jo. 6. dicitur. Murmurabāt ḡ iudei ď illo quia dixisset. Ego sū panis viu⁹ qui de celo descendi. Et ideo male finierūt sicut murmuratores filiorū israel in deserto: ď quibus dicit apl's. 1. ad Cor. 10. Neqꝫ murmurauerītis sicut quidam eorum murmurauerūt ꝛ perierunt ab exterminatore.

¶ 7. pusillanimes. Naꝫ vt dicit phs. Senes ductu vite deiecti nullū magnuꝫ cupiunt aut superuacaneū: sed tantum ad vitaꝫ necessaria. Pusillanimis ē vt dicit phs 4. ethi. qui putat se nō dignuꝫ bonis quibus dignus est: ꝛ cum bona mereatur priuat se hijs bonis quib⁹ dignus est: et abstinet a preclaris rebus p̄clarisqꝫ exercitijs: puta hūilitatis: abstinentie: continentie: patientie: ꝛ aliarum virtutum quibus dignus est. Et licet tales pusillanimes non videātur mali: qꝛ nemini male faciūt: tamen errant cū priuent se bonis quibus digni sūt. ¶ Hāc

pusillanimitatem habuerūt multi discipulorum christi: qui audientes xp̄m dicentem Job.6. Caro mea ve est cib⁹: et sāguis me⁹ ve e ē pot⁹. Dixerūt: Dur⁹ ē hic sermo. et pusillanimes effecti abierunt retro: et reliquerūt christum: et priuauerunt se bonis: quibus digni erant scd̄m nām. Sic senes ex pusillanimitate multa opa digna dimittūt. cōtra q̄s dr̄ Eccl.7. Noli eē pusillani⁹ i aīo tuo.

¶ 8. timidi. Nā vt dicit ph̄s senes sūt frigidi propter defectū caloris nālis sicut legit̄ 3. Re.1. de dauid: qui cum senuisset et haberet etatis plurimos annos: cum vestibus operiet̄ non calefiebat. et sic senectus viam timori preparauit: vnde senes parati sunt ad oīa pertimescendū .s. mortē: morbos: infirmitatem: paupertatē: improperia: necessitates: labores: quia timor est quedā mollicies fugiēs laboriosa sicut dicit ph̄s 3. ethi. ¶ Talē timorē habuerunt illi senes exploratores terre ꝓmissionis: quos moises miserat ad explorandam terram Nūi 13. Qui videntes stirpē Enach ꝓcere stature timuerūt incidere in manus eorū et mori: sed male eis cessit: quia timētes incidere in manus filiorum Enach: inciderunt in manus dei: et mortui sunt ī deserto: nec intrauerunt terrā promissionis sicut patet Nūi.14. et verificat̄ illud Job.6. Qui timēt pruinā: irruet super eos nix. Hoc mō senes timore vl̄ mortis: vel infirmitatis: vel huiusmōi: multa mala cōmittūt. et sic priuantur hereditate celesti et terra promissionis: et clauduntur in inferno: quia scriptū ē Apoc.21. Timidis aūt et incredulis: et execratis et hoīcidis: ps illoꝝ erit ī stagno ardēti igne et sulphure qd̄ ē mors 2ᵃ.

¶ 9. lucris intenti. Nam licet cupiditates alique defecerint in senibus: alique infirmate sint: lucro tamen deseruiunt secundū ph̄m: Cum enim cetera vicia ī hoīe senescāt ſm Jeronymum: sola auaritia iuuenescit. Timent namq̄ senes ne sibi necessaria in fine deficiant: et ipsi lucris et pecunijs cumulandis intēdunt. Hoc viciū habebāt sacerdotes iudeoꝝ seniores: qui ꝓpter lucri cupiditatē statuerant aliquos qui aīalia in tēplo venderent: et nūmularios siue campsores qui pecuniā sub cautione commodarent: sicut dicit Nicolaus de lyra sup Jo.c.2. De quibus dicitur Ezech 22. Principes eius in medio illi⁹ quasi lupi rapiētes predam: ad auare sectanda lucra. De talibus scribitur Sap.15 Extimauerunt lusum esse vitā nostrā et conuersationē vite compositam ad lucrum: et oportere vndecūq̄ etiā ex malo acquirere. Sed male finierunt: quia a xp̄o eiecti sūt de templo terreno ac celesti: et sic nō inuenerūt lucrum: sed dānum: iuxta illnd ꝓuer.12. Non iueniet fraudulentus lucrū.

¶ 10. auari et illiberales. Nā senectus et omnis ībecillitas reddit homines auaros sicut dicit ph̄s 4. ethi. Tale vicium habuit ille senex: et diues epulo: de quo scribitur Luc.16. Qui induebatur bisso et purpura et epulabatur cotidie splēdide: sed illiberalis et auarus fuit erga lazarum mendicum: qui saturari cupiebat de micis: que cadebāt de mēsa illi⁹: et nemo illi dabat: sꝫ hoc male cessit ipsi diuiti: quia dānatus est in infernum: et petijt aque guttam: nec tamen habere potuit: quia scribit̄ ꝓuer.21. Qui obturat aurem suam ad clamorē pauperis: et ipe clamabit et non audiet̄.

¶ 11. īuerecundi. Nā senes vt dicit ph̄s magis curant vtilia q̄ȝ honesta: et iō existimationē contemnunt et sunt inuerecundi. Hanc inuerecundiam hēbat ille iudex senex de quo scribit̄ Luc.18. Ju

dex quidā erat in quadam ciuitate: qui deū non timebat: ꝛ hominē non reuerebatur: ꝛ vidue interpellanti multo tempore respondere nolebat. Sic senes nō timentes deum nec hoīm reuerentiā: sine verecūdia cōmittūt scelera multa: auaritie: vsure: ludorū: detractionū: de quibus dī Jere. 3. Frons mulieris meretricis facta est tibi: et noluisti erubescere. Isti senes iuerecundi faciūt aliqñ talia: q̄ pueri in siluibus erubescerent: ꝛ ideo male finient: q2 dicit spūs sanctus Jere. 8. Cōfusione nō sunt cōfusi: et erubescere nescierunt: idcirco cadent inter corruētes. i tpe visitatiōis sue corruēt.

¶ 12. luxuriosi. Licet in senibus pp defectū sanguinis et caloris nāliter debilitet venerea cōcupiscentia. tñ aliquādo senes sunt luxuriosissimi: vel ꝓpter ciborū delicias: vel propter ociū: vel propter cōmoditatē maximā. Exēplū hēt i illo sapiētissimo Salomone: qui i sua senectute: i femiarū ɔcupiscētia demētatus est: de quo scribit̄ 3. Re. 11. Cū iā senex esset rex salomō: deprauatum est cor ei9 per mulieres: hijsq̄ copulatus ē ardentissimo amore. Exēplum etiā habetur in illis duobus senib9: qui exarserunt in cōcupiscētiam Susāne dicētes eidē Dañ. 13. Ecce hostia pomerij clausa sunt: et nemo nos videt: ꝛ i concupiscentia tui sumus: quāobrem assentire nobis. Sic senes multi crapulantes: et ociātes et dormientes luxurie vacant: sed male terminabūtur nisi penituerit sicut predicti senes. Unde. j. petri. 4. Ambulauerūt in luxurijs: desiderijs: vinolentijs: cōmessatiōib9: potationib9: ebrietaibus: qui reddent rōnem ei qui paratus est iudicare viuos ꝛ mortuos.

¶ 13. superstitiosi. Senes (vt plurimū sunt: superstitiosi: incantatores: diuini magi ꝛ malefici. Et hoc probat experiētia clara atq̄ manifesta: maxīe mulierib9 vetulis. Exemplū huius vicij habet̄ in visione Ezechiel ꝓphete: que describit̄ Ezech. 8. Nā ad iussū dei fodiens parietē: vidit similitudines reptilium et aīaliū: ꝛ vniuersa ydola dom9 israel: Et vidit septuaginta viros d̄ seniorib9 isrl: qui adorabant ea: ꝛ thura offerebāt: sȝ mala morte perierunt sicut legit̄ capitulo sequenti. ¶ Exm etiā hēt̄ in Simōe mago: qui magicis artib9 vacās: multo tpe decepit ꝛ demētauit populos: sȝ male finiuit: q2 finalr in perditionē icurrit dicēte sibi petro aplo Act. 8. Pecunia tua tecū sit in perditionē. Sic oēs senes supstitionib9: diuiatiōnib9 ac magicis artib9 vacātes: a celesti patria excludēt̄ ꝛ cū demōib9 i pfūdo iferni claudent̄: vñ d̄ ipis scribit̄ Apoc. vlt°. Foris canes ꝛ venefici ꝛ impudici ꝛ homicide ꝛ idolis seruiētes. In isto quito tpe nāli senectutis tāgit nos multiplex malū et tribulatio: q2 vt dicit. n. ꝓperata malis inopina senectus. Heu quot mala: q̄t amaritudines incurrunt in hac senectute. Exēplū habemus in apostolis petro: Joanne: Simone: Andrea: qui i sua senectute tot tribulationibus sunt circundati: sed diuino adiutorio liberati: quia scribitur Job 5. In sex tribulationib9 liberabit te. In isto tempore sūt aliqui senes similes piscibus habitātibus in aqua: quia viuunt in delicijs: luxurijs: pctis et tribulatiōib9 concomitatibus. Aliqui sūt siles auib9 i aere volātib9: q2 viuūt i d̄siderijs opibusq̄ celestib9 ꝛ consolatiōibus ɔcomitātib9. Et sic ex tribulatiōibus q̄i ex vespere: ꝛ ex consolatiōib9 q̄i ex mane fit dies quint9 senectutis: que est quintum tempus naturale corrñdēs quīte diei origiali: Uenite ergo ascendamus ad montem domini.

¶ De multiplici senij passione: ac de eiusdem ad diem sextum origi-nalem conformitate. Cap. 65.

V Enite ascendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Sequit̃ post predicta seniũ: quod est sextum tẽpus nãle et correspondet ad diem sextũ originalem: ꝛ habet multas tuz viciosas: tuz virtuosas passiones de quibus ordiãte videndum est.

¶ 6m igit̃ tempus nãle est seniũ: quod incipit ab anno septuagesimo: ꝛ durat vsqꝫ ad finẽ vite ẜm Glo. i prohemio sexti i verbo perfectus: et. C. ď sacrosãctis ecclesijs. L. Ut inter diuinũ. De isto senio distincto a senectute dicit ꝓpħa in ps. 70. Usqꝫ in senectã et senium deus ne derelinquas me. Et seniũ venit a sene siue a seneo. ¶ Hoc tẽpus naturale senij corrñdet sexte diei originali. Nam sicut die sexto originali: deus ď terra ꝓduxit iumenta: bestias atqꝫ reptilia: et hominẽ ad ymaginem ꝛ siĩitudinẽ ďi: et preposuit ipm oibus aĩantibus dicens. Dñamini volatilibus celi: piscibus maris: ꝛ cunctis animantibus que mouentur in terra Geñ. 1. Sic isto sexto tẽpore nãli senij: homo fit ad imaginez ꝛ siĩitudinem dei: ꝛ aptus ad regimen aliorum per sapientiã ꝛ prudẽtiam: qꝛ vt scribitur Job. 12. In antiquis est sapiẽtia: ꝛ in multo tp̃e prudẽtia. ¶ Hoc tempus naturale senij habet aliquas ꝓprietates.

¶ p: Exñtes in senio sunt cupidi vite. Et maxie quando sunt in extremo die sic̃ dic̃ phs. Cuius rõ est ẜm eundem: quia illud maxime cupiũt: cuius maxime indigent: qꝛ cupiditas est rei absentis: vñ sicut mã prima propter priuationẽ forme: naturaliter appetit eam sicut dicit phs ꝑ physi. Et sicut stomachus priuatꝰ cibo nat̃alꝛ appetit cibũ: Et sic auis in cauea priuata libertate naturalꝛ appetit eã. Sic seniores exñtes prope finẽ vite: ꝛ carere incipientes ipa vita: maxime appetunt eã: vnde ďr̃ de quodã: quẽ demones in sero de corpore rapere volebãt ꝙ clamabat Inducias vsqꝫ mãe. Inducias vsqꝫ mane.

¶ 2. Seniores sunt male spei. Cuius rõ est ẜm phm: quia per experientiã nouerũt ꝙ rerum plurime sunt viciose: et multe in partẽ peiorem deueniunt. Et etiam qꝛ sunt timidi: et futurũ tempus vite sibi breue est: et preteritũ multũ: iõ male sunt spei. Sciunt. n. illud apl̃i ad Heb. 8. Q ď antiquat̃ et senescit prope interitũ est: et iõ senior. Non credit ꝙ reuerti posset de tenebris ad lucem circumspectans vndiqꝫ gladium. s. mortis Job. 15.

¶ 3º Omnia minoris existimãt q̃ꝫ oporteat sicut dicit phs libro 2. rethoricoꝝ. Uident. n. seipos prope mortẽ: et iõ oĩa quasi pro nihilo reputant. Hoc modo pro nihilo reputabat honores: delicias, qꝫ ciborũ: ꝛ alia cantica gaudiosa Berzellai galaadites senex valde. i. octogenarius: qui vt hẽtur 2. R. 19. cum inuitatus fuisset a rege dauid: vt secũ ascenderet ꝛ securus requiesceret in hierusalem rñdit. Quot sunt dies annorũ vite mee: vt ascendã cum rege in hierusalez. Octogenarius sum hodie. Nũquid vigent sensus mei ad discernendũ suaue aut amaꝝ. Aut delectare põt seruũ tuũ cibus aut potus: Uel audire possum vltra vocem cãtorũ: atqꝫ cantatricũ. Non indigeo hac vicissitudĩe: sed obsecro vt reuertar seruus tuꝰ ꝛ moriar i ciuitate mea: ꝛ sepeliar iuxta sepulchrum prĩs mei: et matris mee: quasi dicat. Tempus est vt

est vt

est vt cogitē ꝺ morte mea: non de bono rõibus aut delitijs. Et hoc ē ꝯtra multos seniores: qui adhuc frequētant curias principū: cū tēpus iminēat ꝑparādi se ad mortem.

¶ 4. Seniores: Nec nimis amāt nec nimis oderunt sicut dicit phũs Sed ẜm ꝓceptū biantis. Amant vt osuri ⁊ oderunt vt amaturi: Adolescētes aūt sicut diximus excedūt aut nimis amādo aut nimiū odiēdo. Uñ de adolescentib' dr̄ Adolescentule dilexerūt te nimis. Seniores aūt sunt magis moderati seruātes illud. Nequid nimis. Defecerūt.n. in ipsis passiones: ⁊ ideo sunt aptiores ad consilium tribuendum ⁊ ad gubernationem aliorum.

¶ 5. Seniores viuūt ratiotinatione ⁊ cōsilio. Quia.n. vtilitatē querunt iõ rõne ⁊ ꝯsilio magis viuūt q̃ iuuenes. ¶ Exēplū hʒ.3.Re.12. In seniorib' qui assistebant corā salomone: qui cū magna prudētia dederūt optimū consiliū regi Roboaʒ dicētes. Si hodie obedieris populo huic: locutus q̃ ei fueris vba pacifica: erunt tibi serui cūctis dieb'. Et si aquieuisset eorū cōsilio nō amisisset dimidiā ptẽʒ regni. Hec est aūt gloria seniorū viuere cuʒ consilio ⁊ rõne. Et ideo scribitur. Eccli.25. Quaʒ speciosum caniciei iudiciuʒ ⁊ p̄sbiteris cognoscere cōsiliū. Corona senū multa peritia: ⁊ gloria illorū timor dñi.

¶ 6. Seniores sunt apti ad regimē ⁊ dominium aliorū vnde sicut hō die sexta originali ꝑpositus est serpentibus: bestijs: piscibus: iumentis: ⁊ volatilib' celi: Sic in hoc tpe sexto nāli vʒ senio. homini iure dat' regimē ⁊ dñium aliorũʒ.

¶ p. Seniores habuerūt regimē ⁊ dñiū super serpētes: qñ seniores iudeorū instituti sunt a deo iudices populi iudaici serpentini ac venenosi ꝑ errorē atq̃ idolatriaʒ: de quib' math.3. Progenies viperarū. ¶ Hoc regimē datū est illis existentibuʒ in deserto vnde scribitur nũi. xj. Congrega mihi septuaginta viroʒ de senioribus israel: quos tu nosti q̄ senes populi sint ac magistri: ⁊ duces eos ad hostiū tabernaculi federis: ⁊ auferaʒ de spū tuo tradāq̃ eis: vt sustētent tecum onus populi. ¶ 2. Seniores habent iure dñiuʒ sup bestias.i. sup seculares bestialiter viuentes. Uñ dicti sūt Senatores qui populos regebant a senio: qꝛ in ꝑncipio tales electi sunt ad regimen populorū bestialiter viuentium. Baruch.3. Ubi sunt ꝑncipes gentium ⁊ qui dñantur super bestias que sūt super terram. Si aūt rectores populorū sint iuuenes ve t̄re illi qꝛ scribit. Eccli. 10. Ue tibi terra cuius rex puer est: ⁊ cuius ꝑncipes mane comedūt. ¶ 3. Seniores hn̄t iure regimen ⁊ dñiū sup pisces vʒ sup iuuenes: qui more piscium exultant ⁊ saliunt in aquis delitiarum Job.21. Egrediūtur quasi greges paruuli eorū ⁊ infantes eoꝝ exultāt lusib'. Tenēt timpanū ⁊ citharaʒ ⁊ gaudēt ad sonitū organi. Super istos iure dominantur seniores quia dicit phũs.1.poli. Oīs domus regit' a seniore. ¶ 4. Seniores hn̄t iure dñiuʒ super iumenta.i. super gregeʒ xp̄iani populi: qui vt iumētum apud deū factus est: ⁊ est grex xp̄i iesu qui est pastor ouiū. Hij seniores sūt sacerdotes qui hn̄t regere xp̄i gregē: de quibus dicit petrus.j.petri.5. Seniorꝰ ergo qui in vobis sūt obsecro cōseniorꝰ pascite qui in vobis est gregeʒ dei. Sil'r adolescentes subditi estote senioribus. ¶ 5. Seniores iure hn̄t dñiuʒ sup aues i. super cōtēplatiuos ac regiosos per cōtemplationē celestiū in sublime volantes. ¶ Hoc dñium dedit iesus petro seniori nō ioanni iuniori: qñ post resurre

ctionē suā dixit ei sicut scribit̄ Joā. vlt. Pasce oues meas: amē dico tibi. Cum eēs iunior cingebas te ꝛ ābulabas vbi volebas: cū autē senueris extēdes manus tuas ꝛc. Et sic p3 corrñdentia sexti tēporis nālis: v3 senij ad sextū diē originalē: in quo fact⁹ est hō sapientissim⁹ p̄sidens oībus aīantibus. ℭ In isto tēpore senij occurrit ꝛ tangit nos malum multiplex: ꝛ grandis tribulatio: s3 liberat electos suos dñs: Sicut p3 in iosue ꝛ caleb seniorib⁹ quos dñs de tot piculis ac bellis liberauit: ꝛ vsq3 ad annum cētessimū ꝛ ampli⁹ conseruauit Josue vlt. q2 scribit̄ Job. 5. In sex tribulationib⁹ liberabit te. Et sic ex tribulationibus occurrētib⁹ quasi ex vespere: ꝛ cōsolationib⁹ diuinis succurrētib⁹ q̄si ex mane fit dies sextus Senij corrñdens diei sexto originali. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

ℭ De celestis patrie requie ꝛ eiusdē ad diē 7^m originalē ꝯformitate. Cap. 66.

Venite ascendamus ad mōtē domini ꝛ docebit nos vias suas. Ultimū tp̄s nr̄e nāe est tp̄s quietis sempiterne in sup̄na celestiq3 patria. Qđ cū die septimo originali qđ est sabbatu3 nō modica3 h3 corrñdētia3 ꝛ cōformitatē: sicut in sequētibus explicat̄.

ℭ 7. igitur tēpus est. Requies eterne celestisq3 p̄rie. Que incipit ab ingressu celi empirei siue ab initio diuine visionis clarissime: ꝛ durabit in secula seculorū. Et hoc septimū tp̄s quietis eterne corrñdet septime diei originali v3 sabbato. ℭ Nā sicut die septimo de⁹ cōpleuit opus suū qđ fecerat: ꝛ requieuit ab oī opere qđ patrarat: ꝛ bñdixit ac sanctificau. t diem septimū Geñ. 2. Sic hō in tēpore septimo quietis eterne: videbit opa sua eē cōpleta: atq3 ad optimū fine terminata. Et requiescet ab oī opere laborioso ac tedioso: ꝛ erit p̄fecte bñdictus a dño ꝛ sanctificat⁹: q2 in gl̄ia cōfirmatus. ℭ In hoc septimo tp̄e nō tāgit nos aliqđ malū: q2 scribitur. Job. 5. In sex tribulationib⁹ liberabit te ꝛ in septima nō tanget te malū. Sex tribulatōes sūt sex etates in vita p̄nti: que nihil aliđ sūt q̄3 tribulatio: angustia: exiliu3: ꝛ cōtinu⁹ progressus ad mortē: v3 Infātia: Pueritia: Adolescētia: Juuētus: Senect⁹: ꝛ Seniū: Ex quib⁹ tribulationib⁹ liberat electos dñs: S3 in septima quietis eterne nō tāget nos malū: q2 nō malū aīe: nō corporis: nō ignorantie: nō infirmitatis: timoris: doloris: nō tanget nos malū infantie: non malū pueritie: nō adolescētie non iuuētutis nō senectutis nō senij quia scribitur Apoc. 21. Et absterget de⁹ oē3 lacrimā ab oculis eorū ꝛ mors vltra non erit: neq3 luctus: neq3 clamor: neq3 dolor erit vltra: q̄ prima abierūt. Et iō clamat spūs sanct⁹ Job. 5. dicens In sex tribulatōib⁹ liberabit te ꝛ i septima nō tāget te malū O p̄ria3 amorosa3 O p̄ria3 desiderabilē O patriā gloriosa3. In qua non audiet̄ nec gustabit̄ aliquid amarū: sed oīa inebriabuntur ab vbertate dom⁹ dei: ꝛ torrēte diuine voluptatis potabūtur. Et sic dies septīa originalis v3 sabbatū habuit mane sed nō vesperā: sic requies celestis patrie initiū quide3 habebit sed nō habebit finē: q2 regnabūt in secula seculoru3 Apoc. 22. P3 ergo quō ista septē tp̄a nālia corrñdent originalibus.

ℭ Hec oīa supra scripta tēpora figurāt in anno Jubilei. De quo precipit̄ Leui. 25. Qñ ingressi fuentis terra3 quā ego dabo vobis: numerabitis septē ebdomadas annorū idest: septies septē: que

simul faciũt q̃draginta noué. Et clanges buccina mense septimo: decima die mẽsis propitiationis tpe in vniuersa terra vestra: Sanctificabisq; annũ quinq̃gessimũ ꝛ vocabis remissioné cũctis habitatorib⁹ terre vestre. ipse ẽ.n. iubileus. Reuerteẽ homo ad possessiões suas ꝛ vnusquisq; rediet ad familiã suã pstinã: q2 iubile⁹ est ꝛ quinq̃gessim⁹ ãnus. ¶ Moraliter ingressi sumus terrã: qñ p baptismi lauacruz ecclesie stabilé soliditatez ꝛ societaté sortiti sumus: Sz hanc eccl'ie terraz ingressi: septez annoꝝ hebdomadas numeramus: cũ p septies septẽ p̃dicta tpa contemplando seu viuendo decurrimus: vz p septem tẽpora originalia: per septẽ figuralia: per septẽ gratiosa: per septé allegorica: per septez moralia: p septẽ anagogica: ꝛ per septez nãlia: que simul iuncta faciũt quadradraginta nouẽ. ¶ In ãno isto q̃dragesimo nouo caminus buccina ꝛ annũciamus iubileũ iminentez: qñ credendo ꝛ p̃dicãdo speramus ꝛ p̃dicam⁹ requiez celestis patrie iocũdissimaz. Que recte per iubileuz designaẽ: q2 in ea erit continuuz iubilum: exultatio ꝛ laus diuina dicente propheta in ps. 83. Beati qui habitant in domo tua dñe in secula seculoꝝ laudabunt te. ¶ In iubileo fiebat remissio cũctis habitatorib⁹ terre. Sic in illa requie iubilosa patrie celestis fiet plena remissio ꝛ ablutio oium culparũ ꝛ omnium delictorũ: quia nihil inquinatum introibit in illam Apo. 21. ¶ In iubileo quiescebat terra quia nõ arabatur nec exercebaẽ: Sic in celesti patria requiescet corpus nostrum terreuz a cunctis doloribus: laboribus ꝛ cruciatibus: ꝛ quiescet in sũma delectatione circa humanitatem xp̃i. ¶ In iubileo quiescebãt villici ꝛ aratores ꝛ cultores terre dicẽte dño Leui. 25. Nõ seretis neq; metetis sz statiz oblata comedetis: Sic in celesti requie quiescẽt vires aie. s. rõnalis irascibilis ꝛ cõcupiscibilis ab oi errore: passiõe: ꝛ desiderio fatigãte. ꝛ quiescẽt i ipsa diuinitate comedẽtes gaudia sibi a diuinitate liberalr oblata ꝛ cõicata. ¶ In iubileo redibant oẽs ad possessioné suaz. Sic oẽs redibũt ad mãsioné suã ĩ celo: quã meritis ꝓprijs aquisierint: q2 i domo dĩ mãsiones multe st̃ Jo. 14. ¶ In iubileo redibat vnusquisq3 ad pstinã familiã: q2 i illa celesti requie vnusquisq3 sociabiẽ alicui choro angeloꝝ ꝑ3 merita ꝓpria habita i via. Et sic pz quõ aĩa rõnalis p⁹ p̃dicta q̃draginta noué tpa ascẽdit ad iubileũ solénissimũ eẽne felicitatis. ¶ Pz ẽt quõ vis rõnalis radijs fidei erudite illumiata ad m'ta mirabilia ɔsiderãda subleuaẽ i quib⁹ ĩgeniũ nãle caligat. Uenite g̃ oẽs drelinq̃m⁹ t̃rena: suspirem⁹ ad celestia: anhelem⁹ ad diña: Uenite dico ꝛ ascẽdam⁹ ad mõtẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas ꝛ ãbulabimus ĩ semitis ei⁹. Q ď nobis cõcedat doctor ꝛ magr̃ vnic⁹ mistice theologie xp̃s iesus bñdict⁹ ꝛ laudabilis i secula seculoꝝ amẽ.

¶ Ascẽdit itell'a p. 12. reꝝ gñia: q̃si sol p 12. zodiaci signa ꝛ ifluit ad spũalẽ. 12. mirabiliũ v̇tutũ g̃ionẽ: ꝛ ꝑ p quattuor naturalia. Cap. 67.

Venite ascendamus ad mõtem dñi: ꝛ docebit nos vias suas: ſm qď scribiẽ. Eccl'e. i. Orit sol ꝛ occidit ꝛ ad locũ suũ reuertiẽ ibiq; renascẽs girat per meridiẽ ꝛ flectiẽ ad aquilonez: Dicunt Astrologi q̧ sol qui est lucerna illuminãs mũdũ istũ corporeũ atq; sensibilẽ: cõtinue dcurrit p duodeciz ɔstellatiões siue p duodeciz signa zodiaci: q̃ sũt ista:

Aries: Taurus: Gemini: Cancer: Leo: Uirgo: Libra: Scorpius: Arcitenens: Caper: Amphora: piscis. Et existens in vno signo hꝫ vnā virtutē sue influētiā: existens vero in alio aliā. Naꝫ aliā virtutez seu influentiaꝫ hꝫ qñ est in ariete: Aliā qñ est in libra. Aliaꝫ ī Cācro: Aliā in Aquario: Et per istū decursuꝫ solis ī duodecim signis zodiaci ab oriēte in occidens: ꝛ per meridiez ad septētrionez: est causa vite oībus viuētibꝰ: sicut dicit phs lib. 2. ꝺ gñone ꝛ cor. ¶ Hoc mō intellectꝰ noster qui est sol spūalis illuminans mūdum minorē vꝫ hoīem: dꝫ cōtinue decurrere per cōsiderationez: p duodecim genera rerū: quasi per duodecim signa spūalis zodiaci: ex quorum decursu cōtrahit duodeciꝫ virtutes mirabiles: ꝛ erit causa vite perennis ꝛ immortalis aīe ꝛ corporis. Discurrit autē p ista cuꝫ. 12. spūalibꝰ radijs.

¶ pꝰ. Radius est. Cōsideratio corporaliuꝫ nārū. ¶ Per istū radiuꝫ intellectꝰ circuit rerū corporaliū ordinē considerando qūo terra in infimo loco est posita: ꝛ supra ipsaꝫ ordinate collocanꝰ Aq: Aer: Ignis: Luna: Mercurius: Uenꝰ: Sol: Mars: Juppiter: Saturnus: Firmamētū: Celuꝫ cristalinū: ꝛ celū empireuꝫ. ¶ 2. discurrit cōsiderādo rerū corporaliū magnitudinē. Qūo vꝫ terra est in sua rotunditate tantę magnitudinis: ꝙ in suo circuitu ꝯm aliquos sūt viginti quattuor millia miliaria: Aqua vero in decuplo maior est ꝙ̄ terra. Aer in decuplo maior ꝙ̄ Aqua: Ignis ī decuplo maior ꝙ̄ Aer: Celū lune in decuplo maior ꝙ̄ Ignis. Celuꝫ Mercurij in decuplo maior ꝙ̄ celū lūe: ꝛ sic ſp ascēdēdo vsꝗ ad celū empireū. ¶ 3. discurrit cōsiderādo rerū corporaliū opōnē: qūo vꝫ celi ꝛ celorū luminaria continue mouētur ab oriente in occidēs: ꝛ ab occidēte in oriens: ꝛ a meridie in septētrionem: ꝛ ecōuerso. Qūo elemēta ex celoruꝫ influentia cōtinue alteranꝰ: generanꝰ ꝛ corrūpuntur. Qūo terra ꝛ terrenascentia cōtinue germināt. Qūo volatilia celi: ꝛ oīa terre animātia ac pisces maris successiua generatiōe multiplicāꝰ. ¶ Hoc radio illustratus p naturā rerū corporalium discurrebat zorobabel qñ coram rege Dario dicebat sic scribiꝰ. 3. Esdre 4. Magna est terra: ꝛ excelsuꝫ est celū ꝛ velox cursus solis. Cōuertit in giro celum in locū suū in vna die Nōne magnificus est qui hec facit. ¶ Hoc radio illustratus erat Salomon qñ dicebat Eccłs. j. Uidi que fiunt cūcta sub sole ꝛ ecce vniuersa vanitas. Generatio p̄terit ꝛ generatio aduenit terra autē in eternuꝫ stat. Oritur sol ꝛ occidit ꝛ ad locū suuꝫ reuertiꝰ. Oīa flumina ītrāt mare ꝛ mare nō redūdat. Ad locū vñ exeunt flumina reuertunꝰ vt iteruꝫ fluāt. ¶ Per istuꝫ radiuꝫ intellectꝰ cognoscit dñium hoī datum a deo: qui hec oīa corporalia fecit in seruitiuꝫ ꝛ ministeriuꝫ corporis humani Deuꝰ. 4. Celū: solem: lunaꝫ: ꝛ oīa astra celi creauit deus tuus in ministeriuꝫ cunctis gētibꝰ que sub celo sūt. ¶ Aīa nostra siue intellectꝰ exñs in ista prima cōsideratione rerū ꝛ naturaruꝫ corporaliū quasi in primo signo zodiaci acquirit virtutē bene ꝓsidendi ꝛ bñ influendi in ista corporalia: cognoscendo oīa hec eē sibi subiecta ꝛ famulātia dicente ꝓpħa in ps. Oīa subiecisti sub pedibus eius oues ꝛ boues vniuersas insuper ꝛ peccora cāpi: volucres celi ꝛ pisces maris qui pambulant semitas maris: ꝛ ideo ea nō īordinate diligit se eis viliter subiciendo: sed moderate ad necessitatem ꝛ ad dei laudem ꝛ gloriam referendo.

¶ 2. est. Consideratio spiritualiū substā

Angelorum ordines, et multitudo pene innumerabilis. Stup. — et eorum operationes. p. v.

vz spirituũ angelicorum. ¶ p͛ considerãdo ordinẽ ipsorũ quõ sit chori nouẽ sic gradatim ascẽdẽtes ꝭz Dionysiũ.c.6.&.7. ãgelice hierarchie. In ĩfima hierarchia ĩfimus chorus sũt angeli: Deinde superi⁹ sũt Archangeli: Principat⁹: Uirtutes: Ptãtes: Dñatiões: Throni: Cherubin: & Seraphin. ¶ 2. cõsiderãdo eorũ multitudinẽ. Nã vt dr̃ in cõpẽdio theologie lib.2.ca.de casu locali diaboli. In vnoquoq3 choro sũt sex millia sexcẽte sexaginta sex legiones: Et singula quecq3 legio hz angelorũ sex milia sexcẽtos sexaginta sex & sic cõputãdo in vnoquoq3 angelorum choro sunt trigintanouẽ milioni. & nõgenti nonaginta sex milia. Totidez sũt in vnoquoq3 angelorum choro qui sũt numero nouẽ vt pdixim⁹. ¶ 3. cõsiderãdo eorũ operationẽ. Nã ĩfima hierarchia operatᷣ circa ista ĩferiora: custodiẽdo & dirigẽdo hoĩes pticulares: ɔgregatiões siue puincias & pncipes. Media hierarchia opatᷣ circa ea q̃ nãm trãscẽdũt: puta faciẽdo miracula: arcẽdo demones: mouẽdo celos: Suprema ꝟo circa deũ ɔtẽplãdũ assistit. ¶ Hoc radio illustratus fuit Daniel ppha qui de seipso dic Dañ.7. Aspiciebã donec troni positi sũt & antiquus dierũ sedit. Thronus ei⁹ flamma ignis. Milia miliuz ministrabant ei & decies milies cẽtena milia assistebant ei. Et ille Baldath suites qñ dicebat illõ qõ scribitᷣ Job.25. Potestas & terror apud eũ est: qui facit cõcordiã in sublimib⁹ suis. Nũquid est numer⁹ militũ ei⁹. ¶ Aia rõnalis p itellectũ extñs i hac scõa cõsideratiõe spũaliũ subaꝝ q̃si in scõo signo zodiaci cognoscit fastigiũ mãe sue: cui famulãtᷣ oĩa agmina spũuz celestium dicente paulo ad Hebreos.j. Oẽs sũt administratorij spũs i ministeriũ missi: pp eos qui hereditatẽ capiũt salutis: & io aquirit ꝟtutẽ gratitudinis qua deũ bñdicit laudat: & grãs agit de tã digno famulatu.

¶ 3. est cõsideratio intellectualiũ sciaruz vz nãliter aquisitaꝝ. ¶ p͛ cõsiderãdo ipsarũ ordinẽ & multitudinẽ: q2 vel sunt de cõceptib⁹ & vocib⁹ & sic ẽ Grãmatica: Dialetica Rethorica. ¶ Uel sũt de rebus: & si de reb⁹ imersis mãe ꝭm eẽ & ꝭm cõsideratiõnẽ: sic ẽ phisica: Si imersis ꝭm eẽ tm̃ s3 abstratis ꝭm cõsideratiõnẽ: sic est mathematica: Si ꝺ separatis a mã ꝭm eẽ & ꝭm cõsideratiões sic est methaphisica. ¶ Uel sũt de morib⁹ & si q̃ ad seipsũ: sic ẽ scia ethice. Si q̃ ad familiã: sic est scia economice. Si q̃ ad ꝓximũ: sic est scia politicorũ & legũ. Si q̃ ad ecclesiã siue deũ: sic est scia canonũ. ¶ 2. cõsiderãdo earuz pulchritudinẽ. Nã scia nãlis ẽ ornamẽtũ itellect⁹: & siñ scia vita ẽ q̃si mortis imago. ¶ 3. cõsiderãdo ipsarũ vtilitatez: q2 scie nobilitant: ditant & exaltant hoiem ad multas dignitates tã spũales q̃3 tpales ¶ Hoc radio illustratus erat Moises: qñ dicebat Geñ.j. Cõgregentᷣ aque que sub celo sũt i locũ vnũ. Aque q̃ sub celo sũt: sũt scie nãles: q̃ ꝟtualiter cõtinentᷣ i pmis pncipijs: & iste cõgregantᷣ i locum vnũ: qñ vniũtᷣ i vno itelľu. ¶ Hoc radio illustrat⁹ Baruch ppha: considerabat scias itelľuales qñ dicebat Baruch.3. Filij Agar qui exquisierũt prudẽtiã q̃ ꝺ terra ẽ. Negociatores terre & themã: & fabulatores: & exquisitores prudẽtie & itelligẽtie. Uiaz autẽ sapie nescierũt neq3 cõmemorati sũt semitas ei⁹. ¶ Aia nr̃a p itellectũ discurrẽs p itellectuales scias q̃si p tertiũ signũ zodiaci: aquirit virtutẽ humilitatis cognoscẽs qũo de⁹ elegit isciõs: & pdidit mũdi sapiẽtes pp eorũ supbiã dicẽte paulo aplõ.j. ad cor.j. Uidete vocationẽ vestram fratres q2 nõ multi sapiẽtes ꝭm carnẽ: s3 q̃ stulta

sunt mūdi elegit de⁹ vt cōfundat sapien tes. Scriptū est.n. Perdā sapiā sapiē tiū: ꝛ prudētiam prudētiū reprobabo: Ubi sapiens vbi scriba: vbi inquisitoꝛ huius seculi. Nonne stultam fecit deus sapiam huius mundi.

¶ 4. est cōsideratio Affectualiū virtutū q̄ vꝫ sūt i affectu siue volūtate. ¶ p̄ cō siderādo earū multitudinē: qꝛ sunt q̄t tuoꝛ cardiales Prudētia: Justitia: Tē perātia: Foꝛtitudo: ꝛ alie q̄ plīme mi nus p̄ncipales vt liberalitas: Amicitia: Magnanimitas: Magnificētia: q̄ late describunt a phō in tertio: ꝛ q̄rto ethi coꝛū. ¶ 2. cōsiderādo ipsarū honoꝛē ꝛ dignitatē: qꝛ v.rtutes moꝛales reddūt hoiēꝫ gloriosuꝫ ꝛ reuerēdū q̄ ad hoīes mūdiales. Si: gloriosi fuerūt mlti phi pp v̄tutes moꝛales: vti plato: socrates: pitagoꝛas: cato: ꝛ alij q̄ plīmi qꝛ scribi tur Ecci. 25. Quā speciosa veritas ꝛ sa piētia: ꝛ gloriosus itell'ꝰ ꝛ ɔsiliū: Coroa na senū multa peritia: ꝛ gloria illoꝝ ti moꝛ dei. ¶ 3. cōsiderādo eaꝝ vtilitatē ꝛ sui oppositi dtrimētū: qꝛ v̄tutes moꝛa les st̄ ille q̄ manutenēt regna ꝛ vitā coꝛ poralē: ꝛ disponūt ad grāꝫ dināꝫ: pctm̄ āt dissipat hec oīa. vñ ꝓuer. 15. Justitia eleuat gētē: miseros facit populos pec catū. ¶ Hoc radio illustratꝰ philo diser tissimꝰ cōsiderabat affectuales v̄tutes: qñ dicebat Sap̄ j. Diligite iustitiā qui iudicatis terrā: Sētite de dño i bonita te: ꝛ i simplicitate coꝛdis q̄rite illū. Et.c. 6. Melioꝛ ē sapia q̄ vires: ꝛ vir pru dēs q̄ fortis. Audite ḡ reges ꝛ itelligi te. Di cite iudices fimū terre.s. prudētiā ꝛ alias v̄tutes moꝛales. ¶ Hoc radio il lustratꝰ fuit sapiētissimꝰ: ecclesiasticus: qui i libro suo diligēt discutit declarat ꝛ p̄dicat: oēs moꝛales virtutes oī statui conuenīetes: icipiēs a sapia ꝛ dicēs.c.j. Dis sapia a dño deo est. ꝛc. ¶ Aia dis currēs cū itellectu p affectuales seu mo rales v̄tutes q̄si p q̄rtū zodiaci signuꝫ: aquirit v̄tutē discretōis q̄ discernit iter v̄tutes moꝛales ꝛ dinā grāꝫ: qꝛ ille iusti ficare nō pñt sine dina grā: sed grā dina sine illis bñ iustificat. Exēm̄ hr̄ in euāge lio Luc. 18. Diā pharisēꝰ v̄tutes moꝛa les hēbat dicēs. Grās tibi ago dñe qꝛ nō sum sicut ceteri hoīuꝫ: raptoꝛes: iniusti: adulteri: velut ēt hic publicanꝰ: Jeiuno bis i sabbato. decimas do oīum q̄ possi deo: publicanꝰ aūt nō hēbat v̄tutes mo rales: imo erat viciosus ꝛ peccatoꝛ: ꝛ nō audebat oculos ad celū leuare sꝫ pcutie bat pectus suū dicēs. Deꝰ ꝓpitius esto mihi peccatoꝛi. et iste publicanꝰ gratia dina redijt iustificatꝰ in domū suaꝫ. ille aūt phariseus cū suis v̄tutibus moꝛali bus fuit a deo reprobatꝰ. Et sic pꝫ quō intellectus nr̄ discurrens per q̄tuoꝛ p̄di cta influit ad spūaleꝫ gnōnē q̄tuoꝛ mi rabiliū v̄tutū. Uenite ergo ascēdamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De graduali legum: gratiaꝝ: diuinoꝛ rūq̄ iudicioꝛū ɔsideratiōe. Cap̄. 68.

V Enite ascenda mus ad monteꝫ domini ꝛ do cebit nos vias suas. Intell'ꝰus noster post p̄dictoꝛū cōsiderationē: cuꝫ radio sue cōsideratiōis q̄si cū spūali pe de ad superioꝛa altioꝛaq̄ cōsendit ꝛ tria dina mirabilia ꝑlustrat: cū tribꝰ sue cō siderationis radijs refulgentibus. Hec aūt tria sunt leges institute gratie infu se iudicia incōprehēsibilia. Et sequēdo oꝛdinē supradictum radius.

¶ 5. est cōsideratio Institutarum diuini tus legum. ¶ p̄ cōsiderando legeꝫ vete ris testamenti: que tota erat figuris ob uoluta, ꝛ obscura: qꝛ oīa contingebāt il

ita in figura.j.cor.io. Et ista lex vet⁹ fuit pedagog⁹ nr̄ i xp̄o ṗꝫ apl'ꝫ ad gal'.3. Qz sicut pedagog⁹ istruit ⁊ dispōit pueroꝝ ad vtutē i futuro recipiēdā: sic lex vet⁹ disponebat hoīes ad susceptionē fidei ⁊ legis euāgelice. ⁊ ad legē noui testi: q̄ ē lex euāgelica apta ⁊ māifesta: cōtēta in q̄tuor euāgelijs ⁊ scriptis aplicis: in q̄ sūt cōpleta ⁊ reserata q̄ in lege veteri fuerūt figurata: sicut pꝫ discurrēti p̄ oēs libros noui testi. ¶ 2. cōsiderādo q̄liter lex veteris testi data fuit cū maximis solēnitatibus sicut pꝫ Exo 19. Nā data ⁊ ordinata fuit p̄ angelos i manu mediatoris vt dicit paulus ad Gal'.3. Data fuit de die qz dr̄ Exo.19. Iāq̧ māe iclaruerat ⁊ ecce ceperūt ⁊c. Data fuit i mōte synai: qz dr̄ ibidē Steterūt ad radiceꝫ mōtis. Data fuit i mōte t̄ribili: qz dr̄ ibi. Eratq̧ oīs mōs terribilis. Data fuit in igne: qz dr̄ ibi. Eo q̄ dscēdiss3 dn̄s de⁹ sup mōtē i igne. Data fuit in fumo: qz dr̄ ibi. Tot⁹ aūt mons synai fumigabat: ⁊ ascēdebat fum⁹ de igne q̄si ꝺ fornace. Data fuit in nube qz dr̄ ibidē. Cepit nubes oēs̄ fissima operire mōtē. Data ē i fulgurib⁹ ⁊ fulminib⁹ qz dr̄ ibi Et ecce ceperūt micare fulgura. Data ē in tonitruis qz dr̄ ibiꝺ. Et ecce ceperūt audiri tōitrua ⁊c. Data ē i sonitu bucine qz scribit̄ ibidē. Clāgor bucine vehemēti⁹ pstrepebat: ⁊ sonit⁹ bucine paulatiꝫ crescebat i mai⁹: ⁊ plixi⁹ tēdebat̄. Et ɔsiderādo sicut q̄liter lex noua data ē cū maximis solēnitatibus: ⁊ cū sigib⁹ cōfirmata i aduētu spūs scti. Nā data est p̄mim i mōtib⁹. Partiꝫ in tēplo. Partiꝫ in sinagoga. Partim i ꝺserto. Parti in plateis. Partim in itineribus. Cū magnis miracul'. Et p̄ os dei bn̄dicti ⁊ mediatoris nr̄i xp̄i iesu. Cōfirmata p̄ aduētū spūs sancti. In sonitu repētino. In hora tertia. In spiritu vehemēti. In repletione dom⁹. In igne

īflāmāte ⁊ nō cōburēte. In linguis dispartitis: q̄ oīa sūt plena misterijs ⁊ oñdūt dinas leges eē mirabiles: iō dic̄ ps. Mirabilia testimonia tua: iō scrutata ē ea aīa mea. ¶ 3. cōsiderādo q̄liter vtraq̧ lex dina: ⁊ maledictiōeꝫ ⁊ mortē nō obsuātib⁹: ⁊ bn̄dictionē ac vitā obsuātibus tribuit. De lege veteri pꝫ Deut̄.28. Si audieris vocē dn̄i tui vt facias atq̧ custodias oīa mandata ei⁹: venient sup te vniuerse bn̄dictiōes iste ⁊c. Qz si audire nolueris vocē dn̄i dei tui: veniēt super te oēs maledictiēes iste. De lege noua pꝫ marci vlt. vbi dr̄. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit saluus erit: qui ṽo nō crediderit ɔdēnabit̄. ¶ Alia ḡ p̄ istū radiū itell'ꝰ discurrēs p̄ leges dinitus istitutas q̄si p̄ quintū zodiaci signū altius ascendit: qz p̄ istas leg s nouit archanā dei: ad q̄ iuestigāda rō humana caligat. ⁊ aquirit vtutē credulitatis ⁊ fidei: quē hr̄ p̄ ṽbū xp̄i dicēte paulo ad Ro.x. Ergo fides ex auditu. audit⁹ āt p̄ ṽbū xp̄i. ¶ Hoc radio illustrat⁹ p̄ leges dinit⁹ institutas cū itellectu suo discurrebat ps cū diceret ps.j. Beat⁹ vir qui nō abijt i cōsilio ipiorū. Sꝫ i lege dn̄i volūtas ei⁹. ⁊ in lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte. Et qn̄ dicebat in ps.:18. Beati imaculati in via qui ābulāt in lege dn̄i. In q̄ psalmo q̄si in oī ṽsiculo legē dei cōmemorat.

¶ 6. est cōsideratio. Infusarū diuinitus grāṝ. ¶ p̄ ɔsiderādo gratie diuinitus infuse dignitatem. Nā per grām humāitati xp̄i diuinit⁹ iditā: q̄ ē sūma grā: factus ē xp̄s iesus verus dei fili⁹. Per grām que datur in baptismo: fit hō dei filius adoptiuus. Per grām que dat̄ in penitētia hō recōciliat̄ cū ipso deo. ¶ 2. cōsiderādo grē multitudinē qz multe sūt grē diuinit⁹ infusse vltra gr̄aꝫ gratū faciētez: que vꝫ sunt gratie gratis date vt sunt gratia prophetie curationis ⁊

predicationis: interpretationis sermonũ. ¶ 3. cõsiderãdo gratie virtualitatẽ: q2 sine gratia nihil sunt opa nostra: per grãm autẽ deo sunt accepta ꝛ vite eterne meritoria. ¶ Hoc radio illustratus paulus apostolus cõsiderabat gratias diuinitꝰ infusas. Gratiã icarnationis quãdo dicebat ad Ti. 2. Apparuit gratia dei ꝛ saluatoris nr̃i oĩbꝰ hominibus erudiens nos: vt abnegantes ĩpietatẽ ꝛ secularia desideria: sobrie: iuste: ꝛ pie viuamus in hoc seculo. Grãm regñatiõis baptismalis qñ dicebat ad Ti. 3. Cum autẽ benignitas ꝛ humanitas apparuit saluatoris nr̃i dei: nõ ex opibꝰ iustitie q̃ fecimus nos: s3 ẜm misericordiã suam saluos nos fecit: p lauacrũ regñationis ꝛ renouatiõis spũs sancti: quẽ effudit ĩ nobis habũde: p iesu3 xp̃m saluatorem nostrũ: vt iustificati gr̃a ipsiꝰ: heredes simꝰ ẜm spe3 vite eterne. Grã3 recõciliatiõis penitentialis qñ dicebat ad Ro. 6. Sicut exhibuistis mẽbra vr̃a fuire ĩmũdicie ꝛ iniq̃tati ad iniquitatẽ: ita nũc exhibete mẽbra vestra seruire iustitie ĩ sanctificationẽ. Stipẽdia. n. pcti mors: gratia aũt dei vita eterna ĩ xp̃o iesu dño nr̃o. Gratiarũ multitudinẽ cõsiderabat qñ dicebat. j. ad cor. 12. Diuisiões vo gr̃arum sũt: idẽ aũt spũs. et diuisiões ministrationũ sũt: ide3 aũt dñs: ꝛ diuisiões operationũ sũt: ide3 aute3 deꝰ qui opat oĩa in oĩbꝰ: Unicuiq3 aũt datur manifestatio spũs ad vtilitatẽ: Alij quide3 per spũm datur sermo sapie: Alij ãt sermo scie: Alij fides: Alij gr̃a sanitatum. Alij opatio ṽtutũ. Alij ꝓphetia: Alij discretio spũu3: Alij gr̃a linguarũ: Alij iterp̃tatio sermonũ. Gratie diuine ṽtualitatẽ cõsiderabat qñ dicebat. j. cor. 15. Ego sũ minimꝰ apl'orũ: qui nõ su3 dignus vocari apl's: qm̃ psecutꝰ su3 ecclesiã dei. Gra aũt dei su3 id qd̃ su3: ꝛ gratia eius ĩ me vacua nõ fuit: s3 habũdãtius hijs oĩbꝰ laboraui: Nõ ego ãt s3 gratia dei mecũ. ¶ Aĩa aute3 nostra cũ isto radio discurrens per ĩfusas diuinitus gratias: quasi per sextu3 zodiaci signũ: altius ascẽdit: q2 diuina gratia excellentior est ꝛ sublimior q̃3 sit fides sola vel spes sola sine gratia: q2 dicit paulus. j. cor. 13. Nũc aũt manẽt fides: spes: charitas tria hec: maior aũt horũ est charitas. Et in ista cõsideratione aĩa aquirit ṽtute3 emulationis ad caritatem: ꝛ dispositionis ad gratiam suscipiendã ẜ3 illud apl'i. j. Cor. 12. Emulamini carismata meliora. Adhuc excellentiorẽ via3 vobis demõstro. Si linguis hominũ loquar ꝛ angelorũ caritate3 aute3 nõ habeam: factus su3 velut es sonans aut cymbalũ tinniens: ꝛ iõ disponit oĩno stabilire cor suum in diuina gr̃a dicens cũ apl'o ad Hebre. 13. Optimu3 est. n. gratia stabilire cor: nõ escis: q̃ non ꝓfuerũt ambulantibus in eis.

¶ 7. est cõsideratio incõprehẽsibiliũ iudiciorũ. ¶ p̃ cõsiderãdo ipsorũ abscõsionem ꝛ ocultatione3: prout sunt ab eterno ꝯcepta ĩ mente diuina: cuius secretũ nullus creatus itellectꝰ sua virtute sufficit penetrare. ¶ 2. cõsiderando ipsorũ multitudine3: q2 multa nimis sunt diuina iudicia in veteri ac nouo testamẽto. Magnũ dei iudiciũ sed ocultũ fuit. eligere semẽ seth reprobare semẽ Chay3: Eligere Abraa3 in p̃rem multarũ gentium: non loth: Ysaac nõ ysmael: Jacob non Esau: Juda3 nõ fratres eiꝰ: Dauid infimũ fratru3 suoru3: piscatores non ph'os: Jgnobiles non nobiles. Et dereliquit iudeam vocauit gentilitate3: Ex delicto iudeorũ occasionaliter orta est salus mũdi ꝛ delictũ iudeorũ factũ est diuitie mũdi: Et diminutio eo2: sunt diuitie gentiu3. Et amissio eorũ reconciliatio est mundi sicut dicit apl's ad Ro. xi.

O q̄ꝫ multa ꝛ innumerabilia sunt diui-na iudicia q2 scriptuꝫ est Job.34: Conteret mltos ꝛ inumerabiles ꝛ faciet stare alios pro eis. ¶ 3. cōsiderādo ipsoꝝ varietateꝫ. Naꝫ diuinū iudiciū aliquā-do deserit aliquos i pctis ꝛ nūq̄ꝫ suble-uat: sicut dereliquit gn̄ationeꝫ chaym ꝛ nūq̄ꝫ subleuauit: sed i diluuio peremit. Sic pharaonem obstinauit. Sic Esau. Sic iudā ꝛ inumerabiles alios. Aliqn̄ deserit ꝛ peccare caderecꝫ pmittit: sꝫ p⁹ moduꝫ subleuat: sicut a p̄ncipio gētilitatem p idolatriā errare pmisit: postmo-duꝫ ip̄am reuocauit: ysraeliticuꝫ popu-luꝫ in suo aductu ruere in īfidelitatē p-misit: sed in fine mūdi ad veritatē reuocabit: Sic petrū: paulū: matheū: magdalenaꝫ i peccatis aliqn̄ deseruit: sꝫ sua benignitate liberauit. Heu quis vnq̄ꝫ cre-didisset iudaꝫ xp̄i sociū ꝛ coadiutorem fore dānādū ꝛ paulū ei⁹ psecutoreꝫ sal-uandū. ¶ Hec diuina iudicia cōsidera-bat paulus qn̄ exclamādo ꝛ admirādo dicebat ad Ro.xi. O altitudo diuitiarū sapie ꝛ scie dei: q̄ꝫ incōp̄rehēsibilia sunt iudicia ei⁹: ꝛ iuestigabiles vie ei⁹: Quis enī cognouit sensuꝫ dn̄i: aut quis cōsiliarius eius fuit. ¶ Aia auteꝫ rōnalis p īntellectuꝫ discurrēs p hec diuina iudicia q̄si per septimū signū zodiaci altius adhuc eleuat̄: q2 diuina iudicia vident̄ sup eminere gratie quo ad hoc: q2 diuino ꝛ oculto iudicio multi exciderunt a diui-na gratia ꝛ dānati sunt. Et in hac cōsideratione aquirit virtutem timoris diui-ni dicens cuꝫ ap̄lo ad Ro.xi. Tu auteꝫ fide stas: Noli altum sapere sed time. Si.n. deus nālib⁹ ramis nō pepercit: ne forte nec tibi parcat: Uide ḡ bonitatē ꝛ seueritatē dei: i eos quidē qui ceciderūt seueritatē in te āt bonitatē dei si pmā-seris in bonitate: alioquin ꝛ tu excide-ris. Et sic pꝫ q̄uo intellect⁹ noster quasi sol sp̄ualis currens p tria p̄dicta influit ad sp̄uales gn̄ationeꝫ triū mirabiliū virtutū. Uenite ergo ascēdam⁹ ad monteꝫ dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De graduali ineffabiliū dei misericordiarū cōsideratione. Cap.69.

V Enite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. Post discur-suꝫ icōp̄rehēsibiliū iudicioꝝ itellꝰus noster cū pede cōsideratiōis ascēdit ad ieffabiliū misericordiarū dei iuestigatio-nē: In q̄ mirabilia rimat̄ ꝛ mirabiliter influit ad spiritualē v̄tutū gn̄onē. Se-quēdo igit̄ ordineꝫ sup̄dictū radi⁹:
¶ 8. ē ɔsideratō ieffabiliū misicordiaꝝ.
¶ p̄ cōsiderādo dīne mie magnitudineꝫ: q2 dic̄ pp̄ha i ps.32. Diligit de⁹ miam ꝛ iudiciū: misicordia dn̄i plena ē t̄ra.
¶ 2. altitudinem: q2 dicit pp̄ha in ps.35. Dn̄e in celo misericordia tua.
¶ 3. imensitateꝫ: q2 dei mia est altior celo dicēte p̄ha in ps.107. Magna est misericordia tua sup celos.
¶ 4. latitudinē q2 nō solū vni miseret̄: sꝫ in multis milib⁹ facit miaꝫ pp vni⁹ obedientiā Exo.20. Ego suꝫ dn̄s de⁹ tu⁹: faciēs miaꝫ i milia hijs qui diligūt ꝛ custodiūt p̄cepta mea: ꝛ Deut.5. Ego sum dn̄s de⁹ tuus faciēs miaꝫ i multa milia diligētibus me: ꝛ custodientibus p̄cepta mea.
¶ 5. cōtinuitateꝫ: q2 successiue oib⁹ gn̄a-tiōib⁹ miseret̄: vn̄ Luc.i. dr̄. Et mia ei⁹ a pgenie i pgenies timentib⁹ eū.
¶ 6. exēplaritateꝫ q2 in multis exemplis deus suā miaꝫ manifestauit: sic in Manasse ydolatra pessimo ꝛ homicida sanguinolento: queꝫ deus penitēteꝫ ꝛ oranteꝫ nō abhorruit sed exaudiuit: ꝛ demēter indulsit.2.pali.33. In dauid adulte-

ro:in petro abnegatore:in matheo alienorum iniquo ablatore:i magdalena plena peccatis:i latrone raptore violēto: in paulo psecutore: ꝛ innumeris alijs quos diuina mia a malis sublevauit.

¶ 7. multiplicitatē: qꝛ nō solū semel aut septies miseret̄ sed centies ꝛ milies: vñ math. 18. Nō dico tibi septies ſ3 septuagies septies: idest totiens q̊tiens.

¶ 8. illumitationē3 qꝛ non tm̄ miseretur vna hora aut vno tpe determinato: sed in quacūq3 hora hō cōuersus fuerit ad deū: dicēte ipso deo Ezech. 33. Quacūq3 hora īgemuerit peccator: vita viuet ꝛ nō morietur.

¶ 9. vniuersalitatē3 quia oībus misereṫ iustis ꝛ iniustis: fidelib9 ꝛ infidelib9: dānatis ꝛ beatis: vñ Eccli. 18. Miseratio hoīs circa proximū suū: mia aūt dei super oēm carnem.

¶ 10. patiētiā qꝛ p misericordiā patiēter tollerat ꝛ supportat peccatores: vñ dr̄ i ps. 85. Et tu dñe deus miserator ꝛ misericors: patiens ꝛ multe mie: ꝛ verax.

¶ 11. longanimitatē3 qꝛ nō expectat peccatore3 vno āno tm̄: ſ3 aliqñ dcē viginti ꝛ vsq3 ad finem vite: vñ dr̄ in ps. 102. Miserator ꝛ misericors dñs: lōganimis ꝛ multū misericors. Nō in perpetuū irascetur neq3 i eternū cōminabiṫ.

¶ 12. interminabilitatē qꝛ mia eius erga nos nō durat p vnū aut duos annos tātū sed icepit ab eterno nos pdestinādo. Durat nūc nos cōseruādo ꝛ iustificādo. Durabit in eternū nos beatificādo: vñ dicit spūs sanctus in ps. 102. Misericordia aūt dñi ab eterno ꝛ vsq3 i eternū sup timentes eū.

¶ 13. pueniōnē: qꝛ mia dei puenit peccatores: ipsos īuitando: rogando: ꝛ stimulando ad bonū: dicente ppha in ps. 58. Deus meus mia eius pueniet me.

¶ 14. benignitatē: qꝛ reuertentes gratiose recipit ꝛ benigne tractat. Exemplū in filio prodigo quē pr̄ benigne ꝛ amorose suscepit Luc. 15. ꝛ ideo dicit ppha in ps. 68. Exaudi me domine qm̄ benigna ē misericordia tua: ſ3 multitudinē miserationū tuaꝝ respice me.

¶ 15. cordialitatē siue viscerationē: qꝛ ei9 mia erga nos est viscerosa ꝛ cordialis il luminans per donum grē sue: ꝛ dirigēs in viam salutis Luc. 1. Per viscera mie dei nostri: in quibus visitauit nos oriēs ex alto: illuminare hijs qui in tenebris ꝛ vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

¶ 16. paternalitatē3: qꝛ nō solu3 misereṫ nobis cordialiter: ſ3 paternaliter ꝙ magis est: qꝛ miserṫ nobis sicut pater miseretur suo filio dicēte ppha in ps. 102. Quō miseretur pater filiorum3 misert9 est dñs timentibus se: qm̄ ipse cognouit figmentu3 nostrū: Recordatus est qm̄ paulus sumus: hō sicut fenū.

¶ 17. maternalitatē: qꝛ deus nobis miseretur tenerime ꝛ dulciter ꝛ intēse sicut mater filio suo: qꝛ dulcius miseretur filio ꝙ pater: vnde dicit deus ysa. 49. Nūquid obliuisci pōt mulier infantem suum: vt non misereatur filio vteri sui. Et si illa oblita fuerit: ego tamē nō obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te.

¶ 18. corroborationē3 qꝛ de9 p miā3 suā nos corrobozat ꝛ fortificat ad perferenda oīa aduersa pro ei9 amore. Ad sustinēda oīa temptamēta. Ad dclinānda oīa vicia: Ad peragenda diuina pcepta. Ad complenda diuina cōsilia Et ad perseuerandum vsq3 in finem in gratia sua vñ dicit ppha in ps. 102. Qm̄ fm altitudinē3 celi a terra: corroborauit miam suā sup timentes se.

¶ 19. coronationē3: qꝛ diuina mia post pdicta nos coronat in eterna ꝛ supercele

sti patria: redens fructuȝ operuȝ nostrorum ꝛ nos reges cōstituens in ciuitate hierusalem supna: vn̄ dicit ꝓpha in ps̄ cij. Benedic aia mea dn̄o: ꝛ oīa que intra me sunt nomini sancto eius. Qui redimit de interitu vitam tuā. qui coronat te in mīa ꝛ miserationib⁹.

¶ 20. consolationeȝ: qꝛ diuina mīa nō solum dictos coronat in eterna prīa: sed etiam cōsolatur replēs ipsos omni gaudio ꝛ exultatione: vn̄ dicit ꝓpha in ps̄. 118. Fiat misericordia tua vt consoletur me: ꝺm eloquiū tuū sermo tuo: veniant mihi miſatōes tue ꝛ viuā. ¶ Istas dn̄i misericordias considerabat ꝓpha qn̄ dicebat in ps̄. 88. Misericordias dn̄i in eternū cantabo. Et in ps̄. 106. Confitemini dn̄o qm̄ bonus qm̄ in seculū mīa eius. In quo ps̄. Replicat quatuor vicibus hūc versiculū. Cōfitunt̄ dn̄o mīe eius ꝛ mirabilia eius filijs hominū: qꝛ diuina mīa. p̊ nos liberat a peccatis. 2° claudit portas inferni ꝛ liberat a penis. 3° tribuit bona opa ꝛ grām bn̄ operandi ꝛ 4° retributioneȝ operum bonoruȝ in vita beata. ¶ Aīa aūt nostra discurrens p has diuinas mīas quasi p octauū zodiaci signū altius ascendit qꝛ misericordia superexaltat iudiciū Iaco. ij. Et aquirit v̄tuteȝ spei sciens qꝛ sicut dicitur in ps̄. Sperantes aūt in dn̄o misericordia circūdabit. Venite ergo ascēdamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De studiosa remunerabilium meritorū consideratione. Cap. 70.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i: ꝛ docebit nos vias suas. Intellect⁹ noster in cōsideratione ineffabiliū misericordiaruȝ dei sollicite fatigatus ad remunerabiliū meritorū indagationē cuȝ nono sue considerationis radio se conuertit de quo inferius in p̄nti capitulo aliqua ordinate subscribuntur.

¶ 9. igit̄ radi⁹ est cōsideratio remunerabiliū meritoꝝ. Qui ꝯsistit i ꝯsiderādo.

¶ p̊ meritorū primariaȝ causam que est gratia diuina siue caritas ꝺm cui⁹ quātitatem erit ꝛ meritū in hac vita ꝛ p̄miū in futura. Naȝ ꝺm doctores ꝺm gratie magnitudineȝ ꝛ ꝺm eius inclinationem ad bonū opus faciendū mensurat̄ meritū opis ꝛ p̄miū: vn̄ dr̄ iacob. 4. Exeq̄bit grām gratie ei⁹. i. gratiā patrie consumatā grē vie inchoate. Sine aūt ista grā diuina nihil pōt esse meritoriū eterne vite: qꝛ scribit̄. j. cor. 13. Si linguis hominū loq̄r ꝛ āgelorū ꝛ si nouerīȝ misteria oīa ꝛ si tradidero corpus meū ita vt ardeā caritatē auteȝ non habuero nihil mihi prodest.

¶ 2. ꝯsiderādo meritoꝝ mūdiciā. Nā ꝺȝ doctores q̄to opa nr̄a sr̄ mūdiora ꝛ peccatis min⁹ admixta: tāto sr̄ magis deo accepta: ꝛ magis remunerabilia dicente ꝓpha i ps̄. 17. Et retribuet mihi dn̄s ꝺȝ iustitiā meā: ꝛ ꝺȝ puritatē manuū mearuȝ retribuet mihi.

¶ 3. meritoꝝ magnitudinē. Nā q̄ta opa p dei amore fcā sūt magis ardua ꝛ magis difficilia ceteris parib⁹ magis sr̄ meritoria ꝺm doctores: vn̄ dic̄ ꝓpha i ps̄. 61. Semel locut⁹ ē de⁹. Duo hec audiui qꝛ ptās dei ē: ꝛ tibi dn̄e mīa: qꝛ tu reddes vnicuiq̄ iuxta opa sua. i. ꝺȝ magnitudinē ꝛ arduitateȝ operū suorū.

¶ 4. meritoꝝ multitudinē. Naȝ sic multiplicant̄ bona opa ꝛ merita i hac vita: ita ꝛ renumeratio i futura: ꝛ quā multa seminauerit hō: tā multa postmodū ꝛ metet: vn̄ dic̄ paulus. 2. ad cor. 9. Hoc āt dico. Qui pce seminat pce ꝛ metet: ꝛ q seminat i bn̄dictōib⁹ d̄ bn̄dictōib⁹ ꝛ metet.

¶ 5. meritorũ discretionẽ. s. eligẽdo opa bona ꝛ subtiliter discernẽdo: ne opa q̃ putam⁹ bona sint viciosa: Nã q̃lia semina seminauerit hõ: talia ꝛ metet: vñ paulus ad Gal. 6. Nolite errare: de⁹ nõ irridet. Que. n. semiauerit hõ hec ꝛ metet: Nã qui seminat ĩ carne sua: d̃ carne ꝛ metet corruptionẽ: Qui aũt seminat in spũ: de spũ metet vitam eternã.

Accelerans ¶ 6. meritorũ accelerationẽ: q2 vz nõ debemus opa bona differre de die in diez: dicẽdo cras cras: sz istãter ꝛ subito operari: q2 dicit Salomon Eccs. 9. Quod cũq3 facere p̃t manus tua istanter operare: q2 nec op⁹: nec ratio: nec sapia: nec scia erũt apd̃ iferos: q̊ tu ꝑperas.

Continu. ¶ 7. meritorũ cõtinuationẽ. Nã nõ sufficit tẽpestiue bona opa ichoare: sz opz cõtinuare: ꝛ oi tpe bonũ opari: vñ dicit sapiẽs. Eccs. xi. Mane semina semẽ tuũ: ꝛ vespe non cesset manus tua: q2 nescis quid magis oriat̃ hoc aut illd̃ ꝛ si vtrũq3 simul melius erit. ¶ Hec merita remunerabilia cõsiderabat paulus apl'us qñ dicebat ad Gal. 6. Bonũ aũt facientes nõ deficiam⁹: tpe. n. suo metem⁹ nõ deficiẽtes. Ergo dũ tẽpus habem⁹ operemur bonũ ad oẽs: maxie ãt ad domesticos fidei. ¶ Hec cõsiderabat beatus petrus apl's: qñ dicebat oib⁹ xp̃i fidelibus. 2. petri. j. Uos aũt curã oẽm subinferentes: ministrate ĩ fide vr̃a virtutez: In virtute aũt sciaz: in scia aũt abstinẽtiã: in abstinẽtia aũt patiẽtiã: in patientia aũt pietatẽ: in pietate aũt amorẽ fraternitatis: in amore aũt fraternitatis caritatez. Hec. n. si vobiscũ adsint ꝛ superent: nõ vacuos: nec sine fructu vos cõstituẽt: ĩ dñi nr̃i iesu xp̃i cognitione. Cui eni nõ p̃sto sunt hec: cec⁹ est ꝛ manu tẽptans. Quapp frẽs magis satagite: vt p bona opa: certã vr̃az vocationez ꝛ electionẽ faciatis. Hec. n. facientes nõ peccabitis aliqñ. Sic. n. habũdanter ministrabitur vobis introit⁹ ĩ regnũ eternũ dñi ꝛ saluatoris nr̃i iesu xp̃i. ¶ Aia aũt rõnalis p ista merita renumerabilia cũ intellectu discurrẽs: quasi p nonũ zodiaci signũ adhuc alti⁹ volat: q2 per opa ꝑpria meretur ꝛ aquirit v̓tutẽ sollicitudinis in bñ operãdo: dicens cum paulo aplo ad Ro. 12. Sollicitudine nõ pigri: Spiritu feruẽtes. Dño seruiẽtes: Spe gaudentes: ĩ tribulatiõe patientes: orationi instãtes: necessitatib⁹ sctõrũ cõicantes: hospitalitatez sectantes: Bñdicite ꝛ nolite maledicere: gaudere cũ gaudentibus: flere cuz flentibus: Idipsum inuicez sentientes: Nõ alta sapientes: sz humilibus consentientes. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De subtili exuberantium premiorum inuestigatione. Cap. 7.

V Enite ascendamus ad mõtez domini ꝛ docebit nos vias suas. Post meritorũ ĩdagationẽ intellect⁹ noster sue cogitationis radiũz ad celestiũ premiorum inuestigationẽ conuertit ꝛ in eisdẽ mirabilia multa considerat ꝑut hic iferius explicatur Radi⁹ igit̃.

¶ 10. est cõsideratio exuberãtiũ p̄miorꝝ. Que cõsistit in cõsiderãdo.

¶ p̄ p̄mioꝝ altitudinẽ siue dignitatem: q̃ cognoscit̃ p altitudinez ꝛ dignitatẽ celi. Sic. n. celũ ꝛ maxie supmũ: ĩ q̊ dant̃ electis p̄mia: ẽ icõpabil'r sublimi⁹ ꝛ digni⁹ terra: ꝑut dicit phs ĩ p̊ celi: ꝛ doctores catholici: q2 scribit̃ ꝑuer. 25. Celũ sursuz ꝛ terra deorsũ. Sic bona ꝛ p̄mia celestia icõpabiliter excedunt terrena. Et sic altitudinẽ celi nullus mortaliũ ĩ hac vita naturali v̓tute metiri potest dicẽte

sapiēte. Eccli. j. Altitudinē celi quis di mensus est sic nullus in hac vita cōpre hendere pōt altitudinē & dignitatē cele stium premiorū: vñ dicit Aug. Quod de⁹ pmittit: fide nō capitur: spe non attingi tur: caritate non cōprehēdit: Desideria & vota trāscendit: Aquiri pōt extimari non potest.

¶ 2. cōsiderando p̄miorū magnitudinez Naz sicut celi magnitudo terre magni tudinez incōparabiliter excedit: sic pre mia celestia bona quecūqz terrena trā scēdūt: vñ de magnitudine celestis p̄rie bonorūqz celestiū admirādo exclamat propheta Baruch dicēs Baruch. 3. O israel q̄z magna est domus dei & ingens loc⁹ possessiōis ei⁹: Magn⁹ est & nō hz cōsumatiōez excelsus & imēsus.

¶ 3. p̄mioz mltitudinē: qz nō solū p̄mia celestia sūt magna: sed ēt multa quo ad numerū. Nā in illa celesti glia erūt oīa bona desiderabilia: iuuentus: sanitas: fortitudo: pulchritudo: scia: sapia: diui tie: amici: honor: gloria: & oīa desidera bilia: qz vt dicit Boetius Beatitudo ē status omnium bonorum aggregatio ne perfectas.

¶ 4. premioz pulchritudinē: qz premia celestia non soluz sunt multa: sed habēt in se mirabilez venustatē & pulchritudi nez in habitaculis & māsionibus celesti bus sanctorū: & i corporib⁹ gloriosis: vñ in figura clamauit pphā Balaaz Nūi. 24. Quaz pulchra tentoria tua Jacob & tabernacula tua israel: vt valles nemo rose: vt horti iuxta fluuios irrigui: vt ta bernacula que fixit dñs: quasi cedri p pe aquas.

¶ 5. p̄miorū p̄ciositatē. Nō solū sunt pul chra p̄mia celestia sed p̄ciosissima: & iō dicit Aug. De tanta est pulchritudo illi⁹ diuine iustitie: & tantus est candor lucis eterne: q̄ eligibilius eēt i ea stare p mo mentū vnius hore: q̄z per millia annorū in oībus huius mūdi deliciis: & ideo di cit ppheta in p̄s. 83. Melior ē dies vna in atrijs tuis super milia O q̄z pretiosa sunt p̄mia illa.

¶ 6. p̄miorū incōprehensibilitatē: Nō so lum sunt p̄ciosa p̄mia illa: sed tam ma gna q̄ sunt incōprehensibilia & inuesti gabilia ab existētibus in via: vñ clamat paulus aplus. j. ad cor. 2. Scriptū est q̄ oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascendit: que pparauit deus hijs qui diligunt eum.

¶ 7. p̄miorū dulcedinē: non solū illa pre mia sūt incōprehēsibilia: sed etiā dulcis sima & suauissima. Naz tunc gustabunt sancti butiruz humanitatis & mel diui nitatis xpi: & replebuntur imēsa & innu merabili dulcedine intus & foris: dicen te psalmista in p̄s. 30. Quā magna multitu do dulcedinis tue domine: quā abscon disti timētibus te o q̄z magna dulcedo erit gustare illud suauissimū māna di uinitatis.

¶ 8. premiorū delectationē. Nō soluz il la premia sunt dulcia: sed etiaz delecta bilia habenti & possidenti ea: vñ in illa celesti p̄ria replebuntur sancti intus in aīa & extra in corpore inextimabili leti tia & delectatione: vñ clamat propheta in p̄s. 15. Adimplebis me letitia cū vul tu tuo: delectatiōes in dextera tua vsqz in finē: pratica & explica.

¶ 9. premiorū sacietatez. Si illa p̄mia es sent delectabilia & nō saciarent nihil es sent: vel non magnipendēda: sed pfecte saciabunt & quietabunt oīa desideria: & oēs appetit⁹ corporis & aīe: vñ dicit p pheta in p̄s. 16. Ego autez in iustitia ap parebo cōspectu tuo: saciabor cū appa ruerit gloria tua.

¶ 10. premiorū perēnitatez siue eterni ta tem: qz premia illa & si magna sunt: si cū

essent momētanea aut trāsitoria minꝰ essent existimāda: sed sunt sempiterna nūq̄ finem habitura: vñ dicit ꝓpheta in ps.83. Beati qui habitāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabunt te. O aīa mea si hec decem cōtinue cogitares: nūq̄ peccares: nūq̄ terrena diligeres: nunq̄ terrenis ac vilibus deseruires. ¶ Hanc p̄mioꝝ exuberātium cōsiderationē habebat paulus apl'us qn̄ dicebat ad Ro.8. Existimo.n. qḋ nō sūt cōdigne passiones huiꝰ seculi: ad futuraꝫ gloriā que reuelabitur i nobis. ¶ Hāc ꝯsiderationē hēbat ꝓpheta: qn̄ exclamādo ꝛ admirādo dicebat in ps.83. Quā dilecta tabernacula tua dñe v̄tutū: cōcupiscit ꝛ deficit aīa mea in atria dñi. Cor meū ꝛ caro mea exultauerūt in deū viuū. O deus meus: qn̄ ego considero celesteꝫ patriaꝫ: ꝛ illa gloriosa tabernacula electoꝝ: aīa mea cōcupiscit ꝛ deficit p̄ stupore ꝛc̄. ¶ Aīa aūt cū isto radio itellectus p hec exuberantia p̄mia discurrens: quasi p decimuꝫ zodiaci signū altius adhuc ascendit: ꝛ aquirit v̄tuteꝫ celestis desiderij facilitātis ad bene operanduꝫ: qꝛ cōsideratio p̄mij minuit viꝫ laboris vñ Greg. in omel. dicit. Si consideremus frēs carissimi q̄ ꝛ quāta sūt que nobis promittūtur i celis: vilescūt aīo oīa que habentur in terris. Sed ad hec audita inardescit aīus: iāq̄ illuc cupit ascēdere: vbi se sperat sine fine gaudere. Uenite ḡ ascēdamꝰ ad mōtē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De examinata tpaliū decursuū ꝛ eternaliuꝫ rōnū inuestigatione. Cap.72.

Uenite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. Intellectꝰ nõster cōtēplatiōis alis subleuatus: pꝰ p̄dicta ad tēporaliū decursuū ꝛ eternaliū rōnuꝫ inuestigationeꝫ assurgit: ꝛ cū.xi. ꝛ.xij. sue considerationis radio mirabilia inuestigat: Radius igit̄.

¶ xi.ē ꝯsideratio tpaliū d̄cursuū qui cōsistit i cōsiderādo. ¶ p̄. tpaliū d̄cursuū velocitatē q̄uo velociter tēpora decurrunt. ¶ Nā s̄m phm motus primus ꝛ regularis est subiectiue i p̄ mobili. Tēpus autē sequitur motū illius p̄mi mobilis: tante igit̄ velocitatis ē tēpus quā te ꝛ p̄mū mobile Sed primuꝫ mobile circuit in.24.horis totū spaciū firmamēti: qḋ est innumerabiliū miliarium. ꝛ tante est velocitatis: qḋ nulla lingua humana: nullo exēplo i hac vita exprimi posset: vñ dicebat ille patiētissimus Job: Job.9. Dies mei velociores fuerunt cursore: fugerunt ꝛ nō viderūt bonum: pertrāsierunt quasi naues poma portātes: sicut aquila volans ad escam. ¶ 2. considerādo tēporaliū decursuuꝫ cōtinuitatē: qꝛ tēpus nunq̄ firmatur ꝛ cessat: sed est in ꝯtinuo decursu sicut aq̄ fluminis: cuiꝰ vna ps alteri succedit cōtinue: sic tēpus tēpori: dies diei: generatio gn̄oni succedit: ꝛ oīa transeunt tāq̄ vmbra vñ exclamat Salomō Eccl'e.j. dicēs: Uanitas vanitatū ꝛ oīa vanitas. Quid hꝫ āplius hō de labore suo quo laborat sub sole: gn̄atio p̄terit: gn̄atio aduenit: terra aūt in eternū stat: Oritur sol ꝛ occidit ꝛ ad locū suū reuertit̄: ibiq̄ renascēs girat p meridiē et flectitur ad aquilonē: ꝛ sic semp est in cōtinuo motu. ¶ 3. Cōsiderādo tēporaliū d̄cursuū cōsumptionē. Nam tempus hꝫ dentes ferreos: ꝛ cōsumit ac destruit oīa: vitā: sanitatē: fortitudinē: pulchritudinē: ciuitates: domos: palatia: aīalia: ossa: carnem: vestes diuitias ꝛ oīa ista corporalia corruptibilia: vñ dicit ethnicꝰ poeta.

Tempus edax rerũ tuq; inuidiosa vetustas: Omnia destruitis: viciataq; dẽtibus eui: paulatim nigra cõsumitis oĩa morte: et aplũs Jacobus dicit Jaco.5. Agite nũc diuites: plorate vlulantes in miserijs vestris que aduenient vobis. Diuitie vestre putrefacte sunt: et vestimenta vestra a tineis comesta sunt: Aurũ et argentũ vestrum eruginauit: Certe si aĩa hec oĩa cordialiter cogitaret: facile contemneret omnia in breui peritura. ¶ Hanc considerationem temporalium decursuũ habebat Paulus aplũs quãdo dicebat .j. ad cor. 7. Tempus breue est reliquũ est vt qui hñt vxores tanquã non habentes sint: et qui flent tãq; non flentes: et qui gaudent tanq; nõ gaudentes: et qui emunt tanq; non possidẽtes: et qui vtuntur hoc mũdo tanq; non vtantur: preterit enim figura huius mundi. ¶ Anima cũ hoc radio intellectus discurrens per discursus temporum quasi per vndecimũ signũ zodiaci adhuc altius ascendit: proiciens sub se et calcans omnia temporalia: et aquirit virtutẽ cõtemnẽdi mundialia: recolẽs illud quod scriptũ est .j. Joã. 2. Nolite diligere mundum: neq; ea que in mũdo sunt. Qm̃ oẽ qd̃ est in mũdo cõcupiscẽtia carnis ẽ: et cõcupia oculorũ et supbia vite: q̃ nõ est ex p̃re sed ex mũdo ẽ: et mũdus trãsit et cõcupia ei9.

¶ et 2. est cõsideratio eternaliũ rõnũ: vz ydearũ que ab eterno sunt in mẽte diuina. Qui cõsistit in cõsiderãdo qũo in mẽte diuina sunt ille ydee siue rationes eterne. Et sunt rões causabiliũ incausate: Mutabiliũ imutabiles: Materialiũ imateriales: Possibiliũ actuales: Partibiliũ iptite: Corporaliũ spũales. Tẽporaliũ sempiterne. Distantiũ indistantes. Dissonantiũ indissonãtes: Deficientiũ indeficiẽtes. Sensibiliũ insensibiles Corruptibiliũ incorruptibiles. Creabiliũ increabiles: quia iste rõnes eterne in mente diuina: nõ sunt aliquid causatũ siue creatũ: sed sunt ipsa causa creatrix: et rationes siue exemplaria rerũ creabilium et causabilium. Hec autem omnia cõsiderari possunt in mẽte diuina siue in verbo. ¶ Hanc considerationem eternalium rationũ habebat aquila volans Joãnes aplũs qñ in cena domini reclinauit sup pectus iesu: et postmodũ mundo manifestauit cum dixit Jo. j. In principio erat verbum et verbum erat apud deum: et deus erat verbũ. Hoc erat in principio apud deũ Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil. Quod factũ est in ipso vita erat. Nam omne creatũ quãtum est ex sui natura defectibile est et ad nihilum tendens: sicut et de nihilo factum fuit: sed prout est in verbo siue in mente diuina per ydeam siue rõnẽ exẽplarem: sunt vita per essentiam. ¶ Hãc cõsideratiõnẽ habebat paulus i suo raptu: quando dicebat ad Ro. xi. Qm̃ ex ipso: quantũ ad potẽtiã productiuã que appropriat patri. Et per ipsũ q̃tũ ad sapiam exemplarẽ que appropriat filio. Et in ipso tanq; in fine cõseruante et terminãte p bonitatẽ q̃ appropriatur spũi sancto: sunt oĩa: Ipsi gloria in secula seculorũ. ¶ Aĩa ãt rõnalis cũ isto radio itellect9 discurrẽs p istas rõnes eternas in mẽte diuina q̃si p duodecimũ signũ zodiaci altissime ascẽdit oĩa creata trãscẽdẽs: et ibi iuenit requiẽ et quietẽ. Et aquirit v̓tutẽ diue dilectiõis et delectatiõis: seipsã i ipso deo total'r quietãdo et d'lectãdo et oĩa creata despiciendo cãtãs et dicẽs cũ pphã in ps. 72. Quid mihi ẽ i celo: et a te quid volui sup terrã. Defecit caro mea: et cor meũ. De9 cordis mei: et ps mea de9 i eternũ. Q' ibi ãt adhe

Dere deo bonum est: ponere in dño deo spem meaz. O beata aia que ad istuz radiuz considerationis ascēdit: ꝛ totaliter adheret quiescit ꝛ delectatur ī ipso deo dicens illud ps. 103. Cantabo dño in vita mea: psallam deo meo quādiu sum. Jocūdū sit ei eloquiū meū: ego vero delectabor in domino. Ex hijs pꝫ quō intellectus noster discurrit p hec duodecim luminaria: quasi sol per duodecim signa zodiaci ꝛ influit ad spūalem generationez. x2. mirabilium virtutū: vz ad generationē recte ꝓsidentie: humilis gratitudinis: humilitatis: discretionis: credulitatis: emulationis: timoris: spei: sollicitudinis: celestis desiderij: cōtemptus mūdialis: ꝛ diuine dilectionis: ꝛ sicut sol semp est in aliquo duodecim signorū sic intell's noster semper esse dꝫ in aliqua ꝓdictarū ɔsiderationū. Pꝫ ēt quō ītellect⁹ noster radijs fidei illustratus ad multa indaganda consurgit: ad que lumine rōnis naturalis non valet ascendere. Uenite ḡ o mortales ꝛ ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De duodecim sacre scripture radijs vim nostram rationalem mirabiliter illuminantibus. Cap. 73.

V Enite ascendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas: ẜm ꝙ dicit phs in ꝓhemio methaphisice: Oēs hoies nāliter scire desiderant: ꝛ ratio ē: qꝛ scientia est pfectio intellect⁹: ꝛ qꝛ vnaqueq̄ res nāliter desiderat pfectionez: hinc est ꝙ intellect⁹ ꝛ vis nostra rōnalis nāliter desiderat scientiaz tanq̄ perfectionem suam. ¶ Inter oēs autē scientias nulla dignior ꝛ mirabilior q̄ scientia diuina. Nulla magis inuestiganda. Nulla magis illuminat quo ad cōclusiōes praticas. Nulla magis illuminat quo ad principia pratica. Nulla magis ītroducit spūm diuinum in aīa: vñ dicit cantor spūs sancti: in ps. 118. Mirabilia testimonia tua quo ad primū: Ideo scrutata est ea aīa mea: quo ad scdm. Declaratio sermonū tuorū illuminat q̄ ad tertiuz. Et intellectū dat paruulis q̄ ad quartū. Os meū aperui ꝛ attraxi spiritū qꝛ mandata tua desiderabaꝫ quo ad quintuz: Ut ergo hāc diuinaz sciētiā ardentius diligamus: ꝛ sollicitius inuestigemus videndū est: quō ipsa sup oēꝫ aliaz scientiā illuminat ītellectū nostrū. Dicit enim psalmista de ipsa. Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū ꝛ lumē semitis meis. Ab ista lucerna ꝛ ab isto lumine diuine scripture procedunt duodecim radij luminosi intellectū nostrū adeo illuminantes ꝛ clarificantes ꝙ oīs alia scīa ad hui⁹ cōparationē merito obscura ac tenebrosa cēseri pt.

¶ P⁹ radi⁹ diuine scripture illuminat ab intra. ¶ Et iste proponit intellectui nostro principia radicalia fidei: qui sūt articuli fidei plurimi: vꝫ. Credo in vnum deuz pr̄em oīpotentē factorē celi ꝛ terre visibiliuꝫ oīuꝫ ꝛ īuisibiliū ꝛc. in quo illuminatur intellect⁹ noster de duodecim vꝫ: De creatione oīum rerū ab vno deo. De incarnatiōe verbi: De passione seu morte xp̄i: De eius resurrectione: Ascensione: Sessione ad dexteraꝫ dei. De aduentu ad iudiciū: De spiritu sancto a pr̄e ꝛ filio ꝓcedente: De vnione ꝛ cōione sanctorū ī vna catholica ecclesia. De remissione peccatoruꝫ: De generali resurrectione: Et de vita venturi seculi: ꝓꝓ que merito trāscendit oēm aliā sciētiam: Quarū principia in cōparatione horuꝫ sunt quasi puerilia ac nugatoria

ꝛ ad

et ad modicũ vtilia. Quanti.n.est illud pncipiũ methaphisicũ. De quolibz dicitur eẽ vel non esse. Et illud etiã phisicũ Natura est pricipiuz motus τ quietis. Et illud mathematicũ. A puncto in pũctũ contigit lineã ducere. Delusoria videntur ac risu digna si comparẽtur ad principia τ fundamẽta radicalia fidei xpiane: vñ dicebat pphã in ps.118. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed nõ vt lex tua. Proponit etiã itellectui nostro. Regulas agẽdorũ adeo miras et excellẽtes: q omnis doctrina ad hãc cõparata: nullius momenti reputatur. Uerbi grã: proponit ab intra regulam hũilitatis dicẽs Luc.18. Omnis qui se exaltat humiliabit: et qui se humiliat exaltabit. Reglã caritatis dicens Mat.5. Diligite inimicos vestros: benefacite hijs qui vos oderunt: τ orate pro persequẽtibus τ calũniantibus vos. Regulam pfecte liberalitatis dicens Luc.6. Omni petenti te tribue: et qui aufert q̃ tua sũt: ne repetas. Date τ dabitur vobis. Estote misericordes: sicut τ pater v[ester] celestis misericors est. Regulaz perfecte abdicationis rerum temporalium dicẽs Luc.9. Nihil tuleritis ĩ via neq3 virgam: neq3 peraz: neq3 panem: neq3 pecuniam: neq3 duas tunicas hẽatis: Regulam perfectissime castitatis dicens Mat.5. Omnis qui viderit mulierem ad concupiscendũ eam: iam mechatus est in corde suo. Regulam perfectissime patiẽtie dicens Mat.5. Ego autem dico vobis nõ resistere malo: sz si quis te percusserit in dexteram maxillam tuã: prebe illi τ alteram: et qui vult tecũ in iudicio contendere: τ tunicam tuã tollere: dimitte ei τ palliuz. Et hoc mõ proponit perfectissimas regulas iustitie: prudẽtie: temperantie: fortitudis: mansuetudis: et oĩm aliarũ virtutũ tam excellentes: q omnis alia scla huic cõparata puerilis merito reputatur. Unde ministri missi a phariseis dixerũt Jo.7. Nunq̃ sic locutus est hõ sicut hic loquitur.s.christus: τ sic pz quõ scriptura diuina perfectissime illuminat ab intra per radium primũ.

¶ 2[us] radius illuminat ab extra. No sufficit ad bene agendũ notitia pricipiorũ pticorũ τ regularum vliũ: qz actiões sunt circa singularia sicut dicit phs 1. Metha. Et ideo diuina scriptura proponit aliũ radium illuminatiuũ ab extra: que sunt exempla particularia correspondentia regulis pfatis generalibus: quibus creatura rõnalis magis inducitur ad bonuz: q̃ per solas regulas scripture vniuersales. Nã proponit exemplũ fidei mirabile Dañ.3. In illis tribus pueris qui pp fidem vnius dei. missi sunt in fornacem ignis ardentis: τ nõ sunt combusti: nec in aliquo lesi: nec capillus capitis eorũ adustus est. Exemplũ infidelitatis in principibus sacerdotũ: scribis: τ phariseis: qui filio dĩ credere noluerũt: et iõ dispsi sunt d̃ loco suo et terra eorũ depopulata: ipsi dispersi p vniuersum τ piecti sunt ĩ tenebras exteriores: sicut pdixerat eis xps Mat.8. Exemplum humilitatis: in xpo iesu qui vt scribit ad Phil.2. Humiliauit semetipm factus obediẽs vsq3 ad mortem: mortẽ autem crucis: propter q et deus exaltauit illum: τ donauit illi no[men] quod est super omne nomen vsq3 dei patris. Exemplũ superbie in lucifero: qui propter supbiam qua voluit ascendere ad equalitatẽ dei: precipitatus est in infernũ ysa.14. Qui dicebas in corde tuo. Ascendã super altitudinem nubiũ: similis ero altissimo. Uerũtamen ad infernũ detraheris in profundũ laci. Exemplũ obie in virgine maria: q̃ pro

pter obedientiā facta est mr̄ dei: ⁊ regia paradisi: dicens illud Luc. j. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ꝰm verbū tuū. Exemplū inobedientie in Adā: qui ꝓpter dei inobedientiā eiect⁹ ē de paradiso: ⁊ morti adiudicatus cū tota ꝓgenie sua Gen. 3. Exemplū pfecte caritatis in Moise: qui dicebat deo orādo ꝓ populo Exo. 32. Aut dimitte eis hanc noxā: aut si nō facis: dele me de libro tuo quē scripsisti Exēplū elemosine in zacheo qui dixit iesu. Luc. 19. Ecce dimidiū bonorum meorū dn̄e do pauperibus. Exemplū perfecte abdicatiōis rerū tpaliū in apostolis: qui oīa pp deū dimiserūt dicētes christo illud Mat. 19. Ecce nos dimisimus oīa: ⁊ secuti sumus te. Exēplum pfectissime castitatis i matre dei benedicta Maria: Joāne baptista: Joāne euāgelista: paulo ⁊ inumerabilib⁹ ꝟginibus: viris ac mulieribus: qui vt dicit saluator Mat. 19. Seipos castrauerūt ꝓpter regnū celorū. Exēplū perfectissime patiētie i Stephano: qui īter lapides orabat pro lapidātibus: in machabeis. et sic i inumeralibus martiribus: qui p patientiā et fidē: sicut dicit paul'. ad Hebre. 11. Vicerūt regna: opati sunt iustitiā: adepti sūt repromissiones: obturauerūt ora leonū: extinxerunt impetū ignis ⁊c. Nulla aūt alia scia talia exēpla proponit: ymo puerilia ⁊ risu digna vnde de ista dicere possumus: sicut dicebāt aliqui de xp̄o Mar. 1. Quid nā ē hoc: Que nā doctrina hec noua: Per hunc ergo radiū illumiāt ab extra simplices: sicut per primū illuminat ab intra sapientes: iuxta illud ps. 118. Declaratio sermonū tuorū illuminat quo ad primū radiū ab intra: et itellectum dat paruulis quo ad 2m radiū ab extra.

¶ 3⁹ illuīat a supra: vz de celestibus siue super celestibus. Nulla. n. est scia que ita distincte illuminet d̄ supercelestibus sicut scia sacre pagine. Nā distinctius docet de numero angelorū: d̄ ordinibus ⁊ hiararchijs eorū: de motione celorū ab intelligētijs: in quibus errauerūt excellentissimi phi: vn̄ Aristotel. dixit in 12. Methaph. q̄ intelligentie sepate sunt sempiterne ⁊ imobiles: ⁊ tot nūo q̄t sūt latiōes astrorū: vl' spherarā ⁊ q̄ sunt nūero 47. vel quinquaginta quinqz cū dicat Daniel: Dan. 7. Millia miliū ministrabāt ei: ⁊ dcies milies cētena milia assistebāt ei. Et Aui. 9. Methaph. sue. c. 4. dicit q̄ sbe separate sūt nūo nouem aut decē: ⁊ q̄ sunt ab eterno pducte: et silia multa dixerūt. Plato etiā dixit aīas a principio in celo sic cū angelis fuisse productas: et postmodū ad corpora successiue descēdere. Et isti oēs errauerūt. Ista aūt diuina sciētia illuminat nos de nostra domo siue hītatione celesti dicens 2. ad Cor. 5. Scim⁹ qm̄ si terrestris domus nr̄a huius hītationis dissoluat: q̄ edificationē ex deo hēmus domū non manufactā: sed eternā in celis. Illuminat nos d̄ distinctis māsionib⁹ ꝰm distinctionē meritorū dicens Jo. 14. In domo pr̄is mei māsiones multe sunt. Illuīat nos d̄ diuitijs celestibus inexhaustabilibus. De ieffabili voluptate: de ītermiabili vita: de inextinguibi lumie dicens in ps. 35 Inebriabūt ab vbtate dom⁹ tue: et torrente voluptatis tue potabis eos. Qm̄ apud te est fōs vite: et in lumie tuo videbim⁹ lumē. Illuminat nos de celesti letitia: qua replebitur aīa nr̄a: et de celestib⁹ delectationibus: quibus ītus ⁊ extra replebimur in patria dicēs in ps. 15. Adiplebis me letitia cū vultu tuo: delectationes in dextera tua vsqz in finem. Sic illuīat de oībus alijs pertinētib⁹ ad vitā beatā: ita q̄ alie scie huic cōpa-

tate videntur delitamenta et fabule. Et ideo dicit propheta. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt lex tua.

¶ 4° illuminat ab infra quantum ad inferni tormenta. Sacra enim scriptura animam illuminat quo ad condiciones inferni: et infernalium tormentorum: quo ad locum: quo ad tempus creationis eius dicens ysa. 30. Preparata est ab heri tophet. i. pena infernalis: a rege preparata: profunda et dilatata. Nutrimenta eius ignis et ligna multa: et flatus domini sicut torrens sulphuris succendens eam. De cruciatoribus nos illuminat dicens Job. 20. Uadent et venient super eum: horribiles. De igne deuorante corpora illuminat dicens Job. 20. Deuorabit eum ignis qui non succenditur: affligetur relictus in tabernaculo suo. De verme corrodente et mordente consciam illuminat dicens ysa. vltimo. Uermis eorum non morietur: et ignis eorum non extinguetur. De fame et siti illuminat dicens illud Job 18. Attenuetur fame robur eius: et media inuadat costas illius. De multitudine tormentorum dicens illud ps. 10. Pluet super peccatores laqueos: ignis: sulphur: et spiritus procellarum: pars calicis eorum. De perpetuitate tormentorum inferni illuminat dicens illud Apoc. 10. Cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum. Et sic de omnibus alijs conditionibus inferni: ita quod nulla scientia ita illuminat sicut scientia diuina. Unde non licet poete et alij scriptores multa de inferni tormentis dixerint: tamen multa inania ac fabulosa dixerunt. Et ideo narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt lex tua.

¶ 5° illuminat antrorsum. Anteriora sunt ad que accedimus vel accedere debemus. Sacra scriptura nos antrorsum illuminat quia proponit ante faciem nostram decem lucernas: decem preceptorum diuinorum: quia scribitur prouer. 6. Mandatum lucerna est et lex lux. Sunt autem iste lucerne: vz vnum cole deum: ne iures vana per ipsum: Sabbata sanctifices: Habeas in honore parentes. Non sis occisor: fur mechus: testis iniquus: non alij nuptam: nec rem cupies alienam. Et hec mandata illuminant antrorsum ad eundum in celum: dicente saluatore Mat. 19. Si vis ad vitam ingredi: serua mandata dei. Nulla autem scientia proponit talia precepta vel lumina ante hominum oculos: nec sic illuminat de agendis. Preterea proponit ante oculos hominum consilia que sunt lumina dirigentia in viam arctiorem: sicut sunt consilia castitatis: mititatis: abdicationis rerum: patientie perfecte: et huiusmodi que sunt strictiora quam mandata: Unde dicit propheta in ps. 118. Lucerna pedibus meis verbum tuum quo ad precepta: et lumen semitis meis quo ad consilia: que sunt strictiora quam precepta: sicut semita est strictior quam via. Unde illuminat nos ante per precepta et consilia ostendens viam ad patriam celestem sicut nubes illuminans illuminabat in nocte filios israel per desertum quousque pertingerent ad terram promissionis sicut patet Exo. vltimo. Nulla autem alia scientia sic illuminat: ymo multe magis excecant: quia obscuratum est insipiens cor sapientium mundanorum ad Ro. i. Et narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt lex tua: que illuminat ab ante per precepta directiua:

¶ 6° illuminat retrorsum per districta iudicia. Sacra scriptura nos illuminat de preteritis docens districta dei iudicia que exercuit super rebelles sue maiestati: et super transgressores diuinorum preceptorum. Nam proponit nobis durissimum iudicium quod deus exercuit in angelicos deiciendo de celo precipitando propter peccatum superbie ysa. 14. Et iudicium districtum in adam et euam eos eijciendo de paradiso propter peccatum gule: Gen. 3. Et iudicium districtum in Chaym eum eijciendo a facie sua propter peccatum homicidij Gen. 4. Et iudicium districtum in genus humanum: ipsum delendo per diluuium propter peccatum luxurie Gen. 7. Et indicium

districtū contra sodomā ciuitatesq; vicinas: eas igne submergēdo ꝑpter peccatū carnis cōtra nām Gen̄.19. Et iudiciū districtum in pharaonē ⁊ egiptios: eos in mari submergendo ꝑpter peccatū obstinationis ⁊ oppressionis filiorū israel Exodi.14. Et iudiciū districtissimū in Choze Dathan ⁊ Abiron: eos in infernū viuos demergēdo pp ambitionez sacerdotij ⁊ pricipatus populi Nūi 16. Et iudiciū durissimū quod exercuit in Senacherib: interficiendo de exercitu suo in vna nocte centū octoginta quinq; milia propter peccatū blasfemie. 4. Re.19. O iudicia dī terribilissima. Qui n. sequi nolūt praecepta diuina illuminatiua ab ante: paueant et expectēt diuina iudicia que sequntur a retro ⁊ post tergum: vn̄ dicit propha in ps. Nisi cōuersi fueritis. s. ad lucem diuinorū praeceptorū: gladiū suum vibrauit: arcū suū tetendit ⁊ parauit illum. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardētibꝰ effecit. De istis diuinis iudicijs dicit ꝓpheta in ps.18. Judicia dn̄i vera iustificata in semetipa. Nulla alia scīa ꝓponit iudicia tā terribilia mētibus hoīm.

¶ 7ꝰ illumiat dextrorsū: per seuera solacia. Sacra atq; diuina scriptura docet quō solacia prosꝑitatesq; mūdiales: q̄ a carnalibꝰ meliora reputātur: ⁊ q̄i in parte dextera collocāt: sunt seuera crudelia: ⁊ amarissima: q2 periculosa ⁊ cā ruine ⁊ dānatiōis. Nam insinuat quō summa pulcritudo scīa ⁊ potentia fuit occasio ruine luciferi et sociorū eiꝰ ysa. 14. Et delicie paradisi fuerunt occasio ruine Ade ⁊ Eue: q2 vidit lignū pulcrū oculis aspectuq; delectabile Gen̄.3. Dignitas regia occasio fuit ruine ⁊ dānationis Saul sicut p3 p̄ Re. in multis locis. Prosꝑitas nimia fuit occasio ruine Salomonis.3. Re.11. Habūdātia panis et ociū fuerūt occasio ruine et submersionis Sodome: dicente dn̄o Ezech.16 Ecce hec fuit iniquitas sororis tue sodome: supbia: saturitas pāis: ⁊ habūdātia ⁊ ociū ipiꝰ ⁊ filiarū eiꝰ. O lumē mirabi'e sacre scripture. Illuiat. n. ⁊ docet q̄ si vnus cadit a latere sinistro aduersitatis: decez cadūt a latere dextro ꝓsꝑitatis: vn̄ ps dicit. Cadent a la'e tuo: v3 sinistro aduersitatis mile ⁊ decez milia a dextris tuis. s. ꝓsꝑitatis. et iō clamat dicēs. Eccs 7. Meliꝰ est ire ad domū luctꝰ q̄ ad domū cōuiuij. O magnū lu[men]

¶ 8. illuīnat sinistrorsū ꝑ benigna flagella. Sacra diuīaq; scriptura nos illuminat a sinistris docēs flagella ⁊ mūdi aduersitates: q̄ a mundialibꝰ sinistra reputantur: eē salutifera: gratiosa ⁊ occasio nr̄e salutis ⁊ exaltationis. Naz deꝰ Abel innocentē ⁊ sibi gratum ꝑmisit occidi ⁊ iugulari Gen̄.4. Abraā ⁊ ysaac sibi carissimos fecit ꝑegrinari: ⁊ a patria ꝓpria recedre Gen̄.12. ⁊ 26. Jacob sibi gratum fugere persecutionem fratris ⁊ peregrinari in mesopotaniā syrie Gen̄.28. Joseph prius vēditꝰ fuit. humiliatus ī seruitutē: īcarceratus ⁊ tandē ꝑuenit ad magnā dignitatē sicut p3 Gen̄.37. et ide Moises dī amicissimꝰ p̄ fuit expositꝰ flumini: ⁊ pauit oues sacerdotis madiā an̄q; peruenit et ad visionem dei facialem: ⁊ ad ducatū israelitici populi sicut p3 Exo.2. ⁊.3. David quē deus iuenit s̄m cor suū: anteq̄ꝫ perueniret ad regnū priꝰ fuit pastor ouiu3: et postmodū tribulatiōes ⁊ ꝑsecutiōes plurimas sustinuit sicut p3 .j. Re.17. et ide: et q̄ꝫdiu fuit ī tribulatiōibus ⁊ hūilitate iustꝰ fuit: sed postq̄ꝫ fuit ī ꝓsꝑitate regni mltipl'r peccauit: adulterādo homicidiū ꝑpetrādo: ⁊ ppl'z nūerando. Sil'r Ezechias ī ifirmitate ⁊ tribl'a[tione] hūilis fuit: s3 i aduētu nūciorū babilonis

earum in superbiã erectus est. 4. Re. 20. Sic etiã de multis alijs: et sic nos illuminat sinistrorsum docens flagella diuina et aduersitates tẽporales eẽ benignas ac fructuosas: et occasiones nr̃e bonitatis et salutis. Et iõ clamat dicẽs illud Job 5. Beatus hõ qui corripitur a dño: qz in sex tribulationib⁹ liberabit te: et in septima non tanget te malum: o lumen mirabile.

¶ 9⁹ illuminat ex opposito. Nam scriptura sacra docet contra nos eẽ atrocissimuz bellũ: quod incepit ab illo die: quo factum est illud preliũ magnũ in celo: de quo scribit̃ Apoc. 12. Factũ est prelium magnuz in celo: Michael et angeli eius preliabantur cum dracone: et durat vsqz ad mũdi ꝯsumationẽ. Et docet istõ bellum esse tripartitũ. vz vnum domesticum qḋ est cũ carne nostra: que concupiscit aduersus spĩm: et continue rebellat aduersus mentem ſm apostolũ ad Ro. 7. et 8. et ideo dicit Michee 7. Ab ea que dormit i sinu tuo: custodi claustra oris tui. ¶ Docet aliud bellũ eẽ ciuile: quod est cũ rebus mũdi hui⁹: quasi cum cõciuibus nr̃is: que res mundi nos continue impugnant: alliciũt et illaqueãt in cõcupiscẽtijs multis: qz vt dr̃ Sap. 14. Creature dei in odiũ facte sũt et in temptationẽ aĩe hominuz: et i muscipula in pedibus insipientiũ: et ideo clamat. j. Jo. 2. Nolite diligere mundum neqz ea que in mũdo sunt ¶ Docet etiã nos tertiũ bellum esse cãpestre et hostile cũ demonibus et spiritibus malignis qui die ac nocte nos impugnare nõ cessant: impellentes mõ ad superbiaz: mõ ad iracundiam: mõ ad inuidiaz: modo ad vnum: et modo ad aliud viciũ: et idõ nos illuminat cõtra tales hostes dicẽs illud aplĩ ad Ephe. 6. De cetero fr̃es confortamini i domino: et in potentia virtutis eius: Induite vos armaturaz dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli: quoniã non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinẽ: sed aduersus principes et potestates: aduersus mundi rectores tenebrarũ harum. State ergo succinti lumbos vestros in veritate: induti loricã iustitie: et calciati pedes in preparationẽ euangelij pacis. O lumen mirabile. Nulla alia sciã sic illumĩat ex opposito: qz narrauerũt mihi iniqui fabulatiões: sz nõ vt lex tua

¶ 10⁹ Illuminat in gyro. Scriptura diuina illuminat nos in giro: qz docet nõ esse in hoc ꝑlio fugiendũ nec timendũ: cũ dñs et celestis angelorũ milicia sit in circuitu nostro: a mundi principio vsqz ad eius consumationem pro nr̃a defensione: vnde clamat in ꝑs. 124. Qui cõfidunt in dño sicut mons syon: nõ commouebitur i eternum qui habitat i hierusalem: Mõtes in circuitu eius et dominus i circuitu populi sui ex hoc nũc et vsqz in seculũ. Unde. 4. Re. 6. Cũ puer Helisei prophete vidisset exercitũ regis syrie circũdedisse ciuitatẽ et timuisset: dixit ei Heliseus. Noli timere: plures. n. nobiscũ sunt: qz cũ illis: cũqz orasset et dominus aperuisset oculos pueri vidit: Et ecce mons plenus equoruz et curruũ igneorum in circuitu Helisei: et ideo scriptura diuina illuminat nos i giro docens in spũali prelio non esse fugiendũ: sed confidendum et clamandũ cum propħa in ꝑs 26. Domin⁹ illuminatio mea et salus mea quem timebo. Dñs protector vite mee a quo trepidabo. Si cõsistant aduersum me castra: nõ timebit cor meũ. Si exurgat aduersum me preliũ in hoc ego sperabo. Nulla alia scientia sic illuminat: quia narrauerunt mihi iniqui fabulatiões: sed nõ vt lex tua.

¶ 11⁹ illuminat e longinquo per figuras ꝛ signa. Nam sacra scriptura vtitur reb⁹ oībus corporalibus ad illuminandum hoīem in hac vita. Nam ad nostrā instructionem assumit: modo celestia corpora: solem: lunā stellas: celū: firmamētum. Modo elementaria: puta terrā: aquam: aerem ꝛ ignem. Modo assumit aīalia: pisces: aues: lapides: aurum: ferrum ꝛ hmōi: loquens figuratiue et parabolice: sub rebus corporalibus et sensibilibus docens spūalia ꝛ itelligibilia: quia dicit apostolus. j. Cor. 10. Oīa contigebant illis ī figura: scripta sunt aūt ad correptionē nostrā. Et nulla est alia scīa que ita illumīet e longīquo. s. per figuras et silītudīes rerum corporalium et sensibiliū: sicut scriptura diuina: sicut clarius videbimus ī sequentibus: vnde de saluatore dr̄ Mar. 4. Et talibus parabolis loquebat̄ eis verbum ꝓut poterant audire: sine parabola autem nō loquebat̄ eis. In istis parabolis ꝛ figuris rerum corporaliū si subtiliter ītelligantur: mirabilis scientia cōtinetur ꝫm varias ꝛ occultissimas rerū ꝓprietates. O lumē magnū scīe diuie.

¶ 12. Illumiat e vicio per grāruum dona. Nam diuia scriptura nos illuminat e vicino docens: Spūs sancti dona a deo in xp̄i humanitatem descēdisse dicens Ysa. 11. Egrediet̄ virga de radice iesse: et flos ō radice eius ascendet: et requiescet sup eum spūs dn̄i. Spūs sapientie ꝛ itellectus: spiritus cōsilij ꝛ fortitudinis: spūs scientie et pietatis: ꝛ replebit eū spiritus timoris domini. Docet ꝛ illuminat nos e vicino ostendēs ꝛ declarans: quō ista septem dona spūssancti que viuificāt hoīem: a xp̄o capite nostro descendunt in ecclesiam ꝛ in vnūquodqꝫ membrorū suorū: dicente ipso christo ihū Jo. 4. Qui biberit ex aqua quam ego dabo ei: nō sitiet in eternū: sꝫ fiet in eo fons aque salientis ī vitā eternaꝫ. Hec aqua quā dat saluator ē spūs sancti gratia: que viuificat aīam: ꝛ ducit ad vitā eternam: ꝛ ad fontē oīs bonitatis: in quo satiat̄ appetitus intellect⁹ ī visiōe clara sūmi vi: ꝛ appetit⁹ volūtatis ī fruitione summi boni: et sic extinguit omnē siti: ꝛ aufert omnē famem cruciantē. Docet etiam ꝛ illuminat nos e vicino ostendens quō ad iueniēdū dona spūs sancti viuificantia: ꝛ sitim oēm extinguentia nō opꝫ ire ad partes longīquas vel ad partes remotas: sed iueniūtur e vicino: vꝫ cum puro corde ꝛ sincera voluntate credendo ī vnigenitū filiū dei iesum xp̄m qui dicit Jo. 7. Qui credit ī me sicut dicit scriptura: flumina ō ventre eius fluēt aque viue. Hoc autē dixit ō spiritu quem accepturi erāt credentes ī eum. Nōdū. n. erat spūs datus qꝛ iesus nūdum erat glorificat⁹. Et sic patet quō scriptura diuina illuminat e vicino docens ō propiquo ꝛ facilē iueniri dona gratiarum spūs sancti: que nō solum illuminant: sed viuificant: non solum viuificant: sed satiāt: non solum satiant: sed oīo quietant ꝛ beatificant. Et ideo sacra scriptura quasi lucerna ardens: hiis duodecim radijs illuminat ab omni parte ita qꝫ nihil tenebrosum reliquit: et illuminat omnes magnos ꝛ paruos docens itra: extra: supra: infra: ante: retro: a dextris: a sinistris: ex opposito: in giro: e longinquo: et e vicino. Et ideo clamat propheta dicens in ps. 118. Declaratio sermonū tuorum illumiat et intellectum dat paruulis. Nulla aūt scientia talia docet: quia narrauerunt mihi iniqui fabulationes. sed nō vt lex tua. Et iō o mortales: venite ascēdam⁹ ad mōtē. d. ꝛ do. n. v. s. et ambulabim⁹ ī semitis ei⁹: Qd ō nobis ꝯcedat xp̄s ies⁹

dei fili⁹: qui est bñdictus in secula amē.

¶ De duodecim figuratiuis sacre scripture radijs vī rōnalem mirabiliter illuminantibus. Cap. 74.

Enite ascendamus ad mōtez domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Sicut lux corporalis est gratissima oculis corporalibus: qꝛ scriptū est Eccs ii. Dulce lumē et delectabile est oculis videre solem. Sic oculo spūali itellectus nostri dulcissima est atqꝫ gratissima lux itelligentie spūalis. Oēs n. hoies natura scire desiderāt ꝭm phm ꝑ Metaphi. Sup oēs aūt alias sciētias: diuia sciētia illumiat oculos mētis rōnalis: quia scriptum ē i ps. 18. Preceptum dñi lucidū illuminās oculos. Et nō solū illuiat supficialiter sicut faciūt scientie seculares: sed etiam figuratiue ꝛ mirabiliter: Et iō dicit ꝓpha in ps. 75. Illuminans tu mirabiliter a mōtibus eternis. Mōtes eterni sunt angeli sancti: quib⁹ mediantib⁹ data est lex diuina mirabiliter illuminans. Montes eterni sunt sancti prophete atqꝫ apostoli ab eterno i mente diuia concepti. Per hos mōtes deus nos mirabiliter illumiat: quia non solū quo ad verba: sed etiam quo ad signa sensibilia corporalia: quibus vsi sunt ꝓphete i suis ꝓphetijs ad nr̄am eruditionem. Habet aūt diuia scriptura duodeci radios corporales ꝛ figuratiuos ādo excellentes: claros ꝛ illuiatiuos: qꝫ ois alia scia huic comparata merito tenebrosa judicari pōt. Et per hos radios illuiat itellectū fidelem de naturis ac ꝓprietatibus bonis ꝛ malis reruꝫ oium corporalium. Per hos illuminat de vicijs declinādis ac ṽtutibus pagēdis. Per hos illuiat ꝺ premijs sperādis ac de supplicijs expauescēdis. Per hos illuiat ꝺ ꝓprietatib⁹ angelicis ac diuis ꝯtēplādis ꝛ imitādis. Sūt aūt isti radij corporales duodeci nature siue forme rerū corporaliū quib⁹ vtiẜ sacra scriptura ad nr̄aꝫ illuiationē ꝛ eruditionē: vt ꝑ ista sensibilia signa ad insensibilia nos illustret.

¶ 1⁹ radius corporalis ꝛ figuratiuus sacre scripture sunt nature siue forme. Celestes: q̄s scriptura multiplr̄ nobis ꝓponit. Assumit n. sacra scriptura in sua doctria ꝛ narratiōe celestiū formas: vꝫ celos: firmamētū: solē: lunā: stellas: lucē: aurorā: oriētē: occidētē: mridiē ac septētrionē: et quadrifariā vtiẜ eisdē: vꝫ lr̄alr̄: allegorice: tropologice: ꝛ anagogice. ¶ ꝑ lr̄alr̄ mirabilia ꝺ eisdē narrat q̄drifariā: vꝫ i sensu historico: in sensu legali: i sensu sapiētiali: ꝛ i sensu ꝓphēali. His. n. 4ᵒʳ mōis lr̄alis sensus diffinit. ¶ 2. allegorice mirabiliora exp̄mit q̄druplr̄: vꝫ figurādo ipāmet scripturā: ecclesiā catholicā: ṽginem mariā ꝛ hūanitatē xp̄i. Hijs. n. quattuor allegoricus sens⁹ isinuat. ¶ 3. tropologice mirabilissima isinuat q̄druplr̄: vꝫ figurando spūalem pugnā: spūalem cathedrā: spūalem vitā: ꝛ spūsancti grām. Hijs. n. q̄tuor moralis sēs⁹ erudit. ¶ 4. anagogice icogitabilia isinuat quadruplr̄: vꝫ figurādo triūphantē ecclesiā: sublimitatē angelicā: exēplarē sapiaꝫ ꝛ eternā trinitatē. hijs. n. quattuor anagogic⁹ sens⁹ termiat: ꝛ hec oia diuia scriptura mltiplr̄ isinuat ꝑ celestiū formas: q̄ sūt pm⁹ radius figuratiu⁹ sacre scripture. Qui hꝫ aures audiēdi audiat quid spiritus dicat ecclesijs.

¶ 2⁹. Nature elemētares: quib⁹ vtiẜ diuia scripẜa ad nr̄aꝫ illuiationē. Assūit n. i sua narratiōe terrā: aquā: aerē ꝛ igm̄ q̄ sūt q̄ttuor elemēta: ꝛ hec oīa subtili⁹ viuisqꝫ declarat: q̄ꝫ queuis alia scientia.

Borum quattuor elemētorū formis diuina scriptura vtitur quadrifariā: videlicet lrāliter: allegorice: tropologice: ꝛ anagogice. ¶ p̄ lrāliter de hijs mirabilia describit quadrupl'r: vʒ ī sensu historico: ī sensu legali: in sensu sapiētiali ꝛ ī sēsu ꝓphico. ¶ 2. allegorice mirabiliora d̄signat q̄drupl'r: vʒ figurādo ipāʒmet scripturā: militātēʒ ecclesiā: virginem mariā ꝛ xp̄i humanitatē. ¶ 3. tropologice mirabilissima enarrat q̄drupl'r: vʒ figurando spūalem pugnā: spūalem cathedrā: spūalem vitā: et spūssancti gratiam. ¶ Anagogice incogitabilia implicat quadrupl'r figurando triumphantem ecclesiam: sublimitatē angelicā: exemplarē sapientiā .i. verbum eternum: ꝛ eternā trinitatem: ꝛ hoc per formas elemētares: q̄ sunt secundus radius figuratiu⁹ scripture diuine: Qui habet aures audiēdi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 3⁹ nature metherologice: sicut sunt īpressiones aeree: quibus diuina scriptura vtitur ad nostram eruditionē. Assumit. n. diuina scriptura corpora īperfecte mixta: puta vapores: fumū: nebulam: nubes: ventū: rorem: pruinam: pluuiam: niuem: grandinē: fulgura: tonitrua: cristallum ꝛ hmōi multa: ꝛ eisdeʒ quadrifariā vtit̄: vʒ lrāliter: allegorice: tropologice: ꝛ anagogice. ¶ p̄ lrāliter d̄ hijs mirabilia narrat q̄drupl'r aut ī sēsu historico: aut in sensu legali: aut ī sensu sapientiali: aut in sensu prophetali. ¶ 2. allegorice mirabiliora designat q̄drupl'r: vʒ figurando. aut ipāmet scripturaʒ: aut militantē ecclesiam: aut virginem mariā: aut xp̄i humanitatē. ¶ 3. tropologice mirabilissima manifestat quadrupl'r: vʒ figurando spūalem pugnam: spūalem cathedrā: spūaleʒ vitā: et spūs sancti gratiam: ¶ 4. anagogice incogitabilia includit q̄drupl'r: videlʒ aut figurando ecclesiam triūphantem: aut angelicā sublimitatē: aut sapientiā exemplarē: aut eternaʒ trinitatē: ꝛ hec omnia p formas metherologicas: que sunt tertius radius figuratiuus diuine scripture. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 4⁹ nature minerales: quibus scriptura diuina ad nostram vtitur eruditionem. Assumit. n. in sua narratione lapides: ferrū: plumbū: stannū: aes: auricalcum: argentū: aurum ꝛ lapides preciosos: que sunt mixta perfecta: ꝛ hijs quadrifariam vtitur: vʒ lrāliter: allegorice: tropologice: et anagogice. ¶ p̄ litteral'r de his narrat mira quadrupliciter: vʒ ī sensu historico: in sensu legali: in sensu sapientiali: ꝛ in sensu ꝓphetali. ¶ 2. allegorice mirabiliora d̄scribit quadrupl'r figurādo vel ipsam scripturā: vel militantē ecclesiam: vel v̇ginem mariam: vel humanitatem xp̄i. ¶ 3. tropologice mirabilissima enarrat quadrupl'r figurando spūalem pugnā: vel spiritualem cathedram: vel spiritualē vitaʒ: vel spiritussancti gratiā. ¶ 4. anagogice icogitabilia describit quadrupl'r figurando vel triūphantem ecclesiā: vel sublimitatem angelicā: vel exēplarē sapientiā: vel trinitatem eternā. Qui ergo hʒ aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesijs.

¶ 5⁹ nature vegetabiles: quibus diuina scriptura ad nostrā vtitur illuminationem. Assumit. n. in sua narratione: semina: grana: herbas: radices: truncos: ramos: frondes: flores: fructus: arbores et huiusmōi: ꝛ eisdem quadrifariā vtitur: vʒ lrāliter: allegorice: tropologice ꝛ anagogice. ¶ p̄ lrāliter de hijs narrat mira quadrupl'r: aut in sensu historico: aut in sensu legali: aut in sensu sa-

pientiali: aut in sensu prophetico. ¶ 2. allegorice magis mira denunciat quadru dupl'r aut figurādo ipammet scripturā: aut militantē ecclesiam: aut vginem mariā: aut christi humanitatē. ¶ 3. tropologice valde mira designat quadru pl'r figurando: aut spūalem pugnā: aut spūalem cathedrā: aut spiritualem vitam: aut spūs sancti gratiam: ¶ 4. anagogice de hijs incogitabilia pronunciat qdrupliciter figurando: aut triūphantem ecclesiam: aut angelicā sublimitatē aut sapiam exemplarē: aut eternā trinitatem. Qui habet aures audiendi audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 6° nature natatiles et aquatice: quib° diuina scriptura ad nostrā instructionem multiformiter vtitur: Assumit.n. varias piscium naturas: proprietates: similitudies et operatiōes: et eisdē quadrifariam vtitur: vz lr̄aliter: allegorice: tropologice: et anagogice. ¶ p̄ lr̄aliter de piscibus narrat mira quadrupl'r: vl' in sensu historico: vel in sensu legali: vel in sensu sapientiali: vel in sensu prophetali. ¶ 2. allegorice narrat mirabiliora quadrupl'r: figurando aut militātē ecclesiā: aut ipsammet scripturā: aut virginem mariam: aut xp̄i humanitatem. ¶ 3. tropologice dic̄ mirabilissima quadrupliciter figurādo: aut spūalem pugnam: aut spūalem cathedrā: aut spiritualem vitā: aut spūssancti grām. ¶ 4. anagogice icogitabilia pronūciat quadrupl'r figurando: aut triūphantem ecclesiam: aut sublimitatē angelicam: aut exemplarē sapientiam: aut trinitatem eternā. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 7° nature volatiles et aeree: quib° diuina scriptura ad nostram vtitur illuminationē. Assumit.n.i sua narratione varias auium spēs: naturas: pprietates: operationes: oblationes: et huiusmodi multa: et eisdem quadrifariam vtit: vz literal'r. allegorice: tropologice: et anagogice. ¶ p̄ lr̄aliter de hijs mira enarrat quadrupl'r: vel in sensu historico: vel in sensu legali: vel in sensu sapientiali: vel i sensu prophetico. ¶ 2. allegorice magis mira dnūciat quadrupl'r figurādo aut ipammet scripturā: aut militantē ecclesiam: at vginez mariā: aut christi hūanitatem. ¶ 3. tropologice valde mira pnunciat quadrupliciter figurando aut spiritualem pugnam: aut spūalem cathedram: aut spiritualem vitaz: aut spiritussancti gratiā. ¶ 4. anagogice incogitabilia denunciat quadrupliciter figurando: aut militantem ecclesiā: aut sublimitatem angelicam: aut exemplarē sapientiā: aut trinitatem eternam. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicat ecclesijs.

¶ 8° nature gressibiles: quibus diuina scriptura ad nostram eruditionē multipliciter vtitur. Assumit.n. in sua narratione iumenta: bestias: et serpentes: eorum proprietates: operationes et mores: et eisdem quadrifariā vtitur: vz literaliter: allegorice: tropologice: et anagogice. ¶ p̄ literaliter de hijs narrat mirabilia multa quadrupl'r: aut in sensu historico: aut in sensu legali: aut in sēsu sapiētiali: aut in sensu prophetico. ¶ 2. allegorice plura mirabilia describit quadrupl'r figurando: aut ipsammet scripturam: aut militantē ecclesiaz: aut virginem mariā: aut christi humanitatez. ¶ 3. tropologice plurima mirabilia dicit quadrupl'r figurando aut spiritualē pugnam: aut spūalem cathedram: aut spiritualem vitā: aut spūssancti gratiā. ¶ 4. anagogice iextimabilia dic̄ quadrupliciter figurando: aut triumphantem ecclesiaz: aut sublimitatē angelicā:

aut exemplarez sapientiam: aut eternā trinitatem. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 9. Humana organa siue humana mēbra: quibus diuina scriptura ad nostrā īstructionem multipliciter vtit. Assumit.n.ī sua narratione mēbra humana vz pedes: manus: caput: digitos: dentes oculos: cor: ventrē: pectus: viscera ꝛ huiusmōi: ꝛ eisdez quadrifariā vtitur: vz līaliter: allegorice: tropologice: ꝛ anagogice. ¶ p̄ līaliter de hijs narrat multa quadruplicitter: aut in sensu historico aut īsensu legali: aut in sensu sapiētiali aut ī sensu ꝓphetico. ¶ 2. allegorice plura narrat quadruplr̄ figurando: aut ipsammet scripturā: aut militantē ecclesiā: aut ꝟginem mariā: aut christi hūanitatē. ¶ 3. tropologice plurima describit quadrupliciter figurando aut spiritualem pugnā: aut spūalem cathedrā: aut spūalem vitam: aut spūssancti gratiam. ¶ 4. anagogice incogitabilia proponit quadruplr̄ figurando aut triūphantem ecclesiā: aut sublimitatem angelicā: aut exemplarem sapiētiā. aut eternā trinitatem. Qui habet aures audiendi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 10° Humane vires: quib° diuina scriptura ad illuīationem nostrā multiplr̄ vtit̄. Assumit.n.ī sua narratione vires seu ꝟtutes vegetatiuas: vz viuere: pascere: nutrire: concipere: parere: augmentare: ꝛ ꝟtutes sensibiles: vz videre. audire: odorare: gustare: tangere: ꝛ ꝟtutes rōnales: vz recordari. ꝯsiderare: diligere ꝛ huiusmōi: et eisdem quadrifariaz vtit̄: vz līaliter: allegoricē: tropologicē ꝛ anagogice. ¶ p̄ līalr̄ mlta d̄ hijs narrat q̄druplr̄: aut ī sensu historico: aut ī sēsu legali: aut ī sensu sapiētiali: aut in sensu prophetico. ¶ 2. allegorice plura cōmemorat quadruplr̄ figurādo aut ipsam met scripturā: aut militātē ecclesiā: aut ꝟgiē mariā: aut xp̄i humanitatez. ¶ 3. tropologice pluria describit quadrupliciter figurādo aut spūalem pugnā: aut spūalē cathedrā: aut spūalē vitā: aut spiritus scī grāz. ¶ 4. anagogice ieffabilia eloquit̄ q̄druplr̄ figurādo aut militantē ecclesiā: aut sublimitatē āgelicā: aut exēplarē sapiā: aut trinitatē etnā. Qui hȝ aures audiēdi audiat quid spūs dicat ecclesijs.

¶ 11° Hūana opa. s. mechanica: quib° diuina scripturā ad nostrā lucidationē multiplr̄ vtit̄. Assumit.n.ī sua narratiōe opa mechanica q̄ sūt septez: vz lanificiū: venatio: militia: nauigatio: agricultura: medicia: ars fabrilis: ꝛ hijs q̄drifariaz vtit̄: vz līalr̄: allegͨͤ: tropologicē: ꝛ anagogicē ¶ p̄ līalr̄ d̄ hijs mlta d̄scrib q̄druplr̄: aut ī sēsu historico: aut ī sēsu legali aut ī sēsu sapiētiali: aut ī sēsu ꝓphico. ¶ 2. allegorice plra ꝯmemorat q̄druplr̄ figurādo: aut ipāmet scripturaz: aut militātē ecclesiā: aut ꝟginē mariā: aut xp̄i hūanitatē. ¶ 3. tropologice plima ꝓponit q̄druplr̄ figurādo: aut spūalē pugnā aut spūalē cathedrā: aut spūalē vitam: aut spūscī grāz. ¶ 4. anagogice iextiabilia p̄figurat q̄druplr̄ figurādo aut triūphātē ecclesiā: aut sublimitatē āgl̄icā aut exēplarē sapiaz: aut etnā trinitatē. Qui hȝ aures audiēdi audiat quid spiritus dicat ecclesijs.

¶ 12° Hūane artes. s. liberales: quib° diuia scriptura ad nr̄am vtit̄ eruditionē. ¶ Assumit.n.ī sua narratione libales artes: q̄ sūt septē: vz grāmatica: dialetica: rethorica: arithmetica: geometria: musica ꝛ astrologia: ꝛ hijs oib° q̄drifarias vtit̄: vz aut līalr̄: aut allegorice: aut tropologice: aut anagogice. ¶ p̄ līalr̄ d̄ his mlta d̄scribit q̄druplr̄: aut ī sēsu historico: aut ī sēsu legali: aut ī sēsu sapiālis

aut i sēsu ꝓphico. ¶ 2. allegorice plura dscribit 4ᵒʳ figurādo aut ipāmet scripturā: aut militātē ecclesiā: aut ṽgiē mariā aut xp̄i hūanitatē. ¶ 3. tropologice plīma enūciat 4ʳ. figurādo aut spūales pugnā: aut spūalē cathedrā: aut spūalē vitā: aut sp̄s sci grāȝ. ¶ 4. anagogice ineffablīa ꝓloqt̄ 4ʳ figurād aut triūphātē ecclesiā: aut sublimitatē āgelicā: aut exēplarē sapiāȝ: aut triitatē et'nā. Qui hȝ aures audiendi audiat qd sp̄s dicat ecclesijs. Hij duodeci radij figuratiui sacre pagīe sūt qi 12. hoꝝ diei illūinātes itellectū nr̄ȝ d oīb' reb' Jo. ii. Nōne sūt 12 hore diei: et nulla ē alia scīa: q̄ d hijs. 16 reꝝ gn̄ib' ita hoieȝ illuīnet sicē diui' scripta. Notādū tñ q nō sēp ⁊ vbiq diuia scripīa hijs q̄ttuor sēsib' vtit̄: ſȝ aliqñ vno tm̄: aliqñ plīb' vtit̄: ⁊ d hijs oībus exēpla vidbim' i sequētib'. Hec aūt ꝓlixi' ptractauim': q2 sūt luīa qdā ad diuine scripture mirablīa penetrāda. Et sic pȝ quō eloq̄a diui' mirablīa illuīnāt vi nr̄aȝ rōnalē: vn̄ merito clamat ꝓpha i ps. 118. Mirablīa testimonia tua: ido scrutata ē ea aīa mea. Uēite ḡ asc. ad. m dn̄i: et docebit nos vias suas.

¶ De multiplici celoꝝ celestiūq formarū elucidatione. Ca. 75

Venite ascendamus ad mōtē dn̄i: ⁊ d. n. v. s. Scribūt̄ hec vba Job. 38. Quis enarrabit celoꝝ rōnem: aut ꝯcentū celi quis dormire faciet: Sola diuia scriptura a spū ṽitatis dictata: solis: lūe: stellaꝝ: celoꝝq rōnes enarrare sufficiēs ē. Naȝ ipa sola hec oīa lipidi' dclarat q̄ quētū q alia scīa. Nec ista cognoscere ās p̄ualet nisi i diui' scriptura istruct' fuerit. ymo d istis mirablīa qdaȝ tā alta disserit: ad q̄ nisi fides subleuet: igeniū nāle nō ascēdet: et q hoc sit veꝝ pȝ sic breuit̄ discurrēdo. ¶ p dclarat celoꝝ ⁊ oīȝ p dictoꝝ originē ⁊ creationē dicēs Gen̄. j In pri' creauit d' celū ⁊ terrā ⁊c. Et i hoc ꝯfūdit ignorātiā phoꝝ qui dicūt celos ⁊ astra fuisse ab eterno.

¶ 2. Ordinē imediatū dicēs Gn̄. j. Fiāt luīaria i firmamēto: vt diuidāt dieȝ ac noctē: ⁊ vt sunt in signa ⁊ tp̄a ⁊ dies ⁊ ānos: ⁊ luceāt in firmamēto celi ⁊ illuminēt terrā.

¶ 3. Ordinē mediatū. qd est eoꝝ ministeriū dicēs ea creata eē ad ministeriuȝ hoīm Deut̄o. 4. Celū: solē: lunā: ⁊ oīa astra celi creauit d' in ministeriū cunctis gētib' q̄ sunt sup terrā.

¶ 4. Ordinē vltimatū: qui ē ad manifestādā glīam dei: q2 oīa pp seipm̄ opat' ē deus dicēs in ps. 18. Celi enarrāt gloriā di ⁊ opa manuū ei' ānūciat firmaᵐ

¶ 5. Nūꝝ: q2 ponit celū ēpireum dicēs Gen̄. j. In pri' creauit d' celū. s. ēpireū: ad cui' notitiā nō ascēderūt phi: nec ēt astrologi. Et celū cristallinū siue p̄ mobile disti̇̄ctū q astrologi ⁊ i ps. 146. dic de d. Qui nūerat mltitudinē stellaꝝ

¶ 6. Motuȝ per circulū obliquū dicens Eccēs. j. Orit̄ sol ⁊ occidit ⁊ ad locum suū reuertit̄: ibiq renascēs girat p meridiē ⁊ flectit̄ ad aquilonē.

¶ 7. Influētiā bonā ⁊ malā. Deu. 28. Apiet dn̄s thesaurū suū optimū celū: vt tribuat pluuiā terre tue in tp̄e suo. Et ibid: Sit celū qd sup te ē eneum.

¶ 8. Obediētiā ad ipm deū. Baruch. 3. Qui emittit lumen ⁊ vadit. ⁊ vocauit illud ⁊ obedit illi i tremore: Stelle vocate sūt ⁊ dixerūt adsumus.

¶ 9. Ordinē ad diuersos effectus: et ei' inscrutabilitatē Job. 38. Nūquid nosti ordinē celi: et pones rationeȝ ei' in terra. Quis enarrabit celoꝝ rōnem: ⁊ cōcentū celi quis dormire faciet.

¶ 10. Stationem ⁊ firmationem cōtra

cōmunem cursum et motū. Nam dicit solem stetisse i medio celi per spacium vnius diei tempore josue: vnde scribit Josue io. Steteruntq; sol & luna donec vlcisceret se gens de inimicis suis: Stetit itaq; sol in medio celi: & non festinauit occūbere spacio vnius diei. Nō fuit ante et postea tam longa dies: obediente dño voci hominis.

¶ ii. retrocessionem & regressionē contra cōmunē cursum: sicut sol tempore regis Ezechie retrocessit decem lineis p gradus quos decenderat: sicut pz 4. Re. 20. Unde de hoc dicitur Ysa. 38. Et reuersus est sol decem lineis p gradus quos descenderat.

¶ 12. Apertionē bis factā. Primo ipsi xpo cum baptizaretur a joāne: dicente Matheo euangelista Mat. 3. Et ecce aperti sunt ei celi: et vidit spiritū dei descendētem sicut colūbam: et venientem super se. Et ecce vox de celo dicēs. Hic ē filius meus dilectus. ¶ 2. ipsius prothomartiri Stephano cū lapidaret a iudeis: qui dixit Act. 7. Ecce video celos aptos.

¶ 13. Renouationē & imutationē: q2 ad meliorem qualitatē in finali judicio renouandos predicat & declarat. Uñ dic per Joannem euangelistā Apoc. 21. Et vidi celū nouū et terram nouā: primū enim celū & prima terra abijt: non quo ad sbaz: sed q̄ ad qualitates. ysa. 30. Et erit lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septēpliciter sicut lux septē dierū: in die qua alligauerit dñs vulnus populi sui: & percussurā plage eius sanauerit. Hec & alia multa de naturis & formis celestibus assumit & declarat diuina scriptura ad nostram instructionē: vt puta de arcturo: de stellis: que dicūt pleiades de lucifero & hespero: sicut patz Job. 38. Et talia de istis naturis celestibus dicit: qualia nulla alia scientia pene

tractare valet: sicut patet de statiōe: retrocessione & apertione: renouationeq; celorum & celi luminariū: et eliminat multas erroneas opiniones phoꝝ & astrologorū de naturis celestibus. Per istū radium corporalē & figuratiuū nature celestis: mirabiliter diuina scriptura nos illuminat. ¶ p̄ quo ad historias rerū gestarū: sicut pz de sole & luna in historia Josue Josue. io. ¶ 2. quo ad allegorias rerum credendarū: q2 sol allegorice figurat xpm qui est sol justitie & lux mūdi: et luna ecclesiā que subijcitur soli & illuminatur a christo sole iustitie. De q̄ Cant. 6. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens: pulcra vt luna: electa vt sol ¶ 3. quo ad tropologiā siue moralē sensum rerū & virtutum agendarum: q2 sol significat sapientiā eternorū quam debemus per fidem acquirere: luna scientiā temporaliū quā debemus per studiū īuestigare. Stelle virtutes morales: quas debemus per exercitium possidere: vñ Gen. j. Fecit deus lumīare maius vt preēt diei: & luminare minus vt preēt nocti: et stellas et posuit ea ī firmamēto. s. humana voluntate. ¶ 4. q̄ ad anagogiā reꝝ sperādarum: q2 sol significat aiam beatā in patria: & luna corpus gloriosum: q̄ duo stabunt ī suis mansionibus a deo p̄paratis: de quibus dicit Abacuch. 3. Sol & luna steterūt ī habitaculo suo. O lumē mirabile diuine scripture: que vnico radio nature celestis: inūeris vt ita dixerī modis illuminat: d quibus aliqualiter in sequentibus tangetur. Et ideo nulla scientia huic valet comparari. Hec predicte celorū conditiones possunt applicari spūalibus celis: vz apostolis: p̄dicatoribus: cōtemplatiuis & aiabus iustis. Uenite & ascendamus ad mōtē dñi: & docebit nos vias suas.

¶ De mirabili terre: terrenarũq; ꝓprietatũ dilucidatione. Cap. 76.

Venite ascenda mus ad monte; domini ⁊ do cebit nos vias suas. Scribũt hec ṽba Job. 38. Accinge sicut vir lumbos tuos. Interrogabo te ⁊ rñde mihi Ubi eras qñ ponebã fundaméta terre Indica mihi si hẽs intelligẽtiã. Quis posuit mẽsuras ei⁹ si nosti: vel quis tetendit sup eã lineã. Sup q̃ bases illius solidate sunt. Aut quis dimisit lapide; angularẽ ei⁹. Inter oẽs scias: sola diuina scriptura: terre: q̃ est ĩfimũ elemẽtũ. ꝓpetates: ad liquidũ explicare sufficiẽs ẽ. Hec. n. plura mirabilia de elemento terre cõmemorat q̃i queuis alia sciẽtia humanitus adiuenta. Qȝ sic põt breuiter psuaderi per singula discurrẽdo.

¶ P̃. n. ꝓponit ⁊ d̃clarat terre mirabile; originẽ ac ꝓductionẽ: qñ dic̃ Gen̄. j. In pn̄⁹ creauit de⁹ celũ ⁊ terrã: siue qñ dic̃ Cõgregent̃ aque q̃ sub celo sunt ĩ locu; vnũ: ⁊ appeat arida. Et ĩ ps 101. In initio tu dñe terrã fũdasti.

¶ 2. mirabilẽ fũdationẽ: qȝ sup nulla re fundat̃: sȝ solũ sup stabilitatẽ suã: q̃ nã liter fugit celũ et tendit ad centrũ dicẽs in ps 103. Qui fundasti terrã sup stabilitatẽ suã: nõ inclinabit̃ in seculũ seculi: et hoc fecit de⁹ cũ magna sapiã ꝓuer. 3 Dñs sapientia fundauit terrã.

¶ 3 mirabilẽ ornatũ in herbis: arborib⁹ ⁊ aĩalib⁹ dicẽs Gen̄. j. Germinet terra herbã virentẽ ⁊ facientẽ semẽ: lignũq; pomiferũ iuxta genus suũ. Et hoc fecit de⁹ cũ magna bonitate: vñ dr̃ in ps 103. De fructu opeꝝ tuoꝝ saciabitur terra: impleta est terra possessione tua.

¶ 4. mirabilẽ appensionẽ ⁊ substẽtationẽ: ogẽẽs eã a diuina potẽtia: sapientia: ⁊ bõitate, suspẽdi ⁊ manteneri q̃i a sb⁹ digitis: ⁊ cũ oĩ facilitate dicẽs ysa. 40: Quis appẽdit trib⁹ digitis molẽ terre et librauit in põdere mõtes ⁊ colles in statera: q̃i dicat solus de⁹.

¶ 5. mirabilẽ tremorẽ ⁊ terremotum in xp̃i resurrectiõe dicẽs illud ps 75. Terra tremuit ⁊ quieuit cũ exurgeret in iudiciũ de⁹ vt saluos faceret oẽs mãsuetos terre. Nã terra ad aspectũ dei tremuit dicẽte ps. Qui respicit terrã ⁊ facit eã tremere: qui tãgit mõtes ⁊ fumigabunt.

¶ 6. mirabilẽ pmanẽtiã ⁊ pseuerantia; q̃ ad suã ṽbam dicẽs Eccs. j. Gñatio p̃terit: gñatio aduenit: terra aũt in eternum stat.

¶ 7. mirabilẽ renouationẽ q̃ ad suas q̃litates dicẽs illud Apoc. 21, Uidi celũ nouũ ⁊ terrã nouã.

¶ 8. mirabilẽ maledictionẽ Gen̄. 3. Maledicta terra ĩ ope tuo.

¶ 9. mirabile; bñdictionẽ ps 84. Bñdixisti dñe terrã tuã.

¶ 10. mirabilẽ glĩficationẽ mõ sibi possibili: qȝ post mũdi ɔsumationẽ erit q̃si aurũ mũdissimũ Job. 28. Glebe illi⁹ aurũ. Multa alia d̃ elemẽto terre dicũtur in scriptura: que sũt plena misterijs maximis. Et nulla alia scia dicit tot mirabilia d̃ elemẽto terre: sicut diuiã scriptura: q̃ d̃ terra dicit icõprehensibilia: Job 26. Qui extẽdit aquilonẽ sup vacuũ et appẽdit terrã sup nihili: et hmõi terre proprietates consimilesq; q̃pluri me possunt mistice applicari terre spirituali: videlicet sacre scripture: ecclesie militanti: virgini gloriose humanitati christi: anime rationali: superne patrie: et ecclesie triumphanti. Uenite ergo ascendamus ad mon. dñi: ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De mirabili maris ꝛ aquarũ opatiõe: earũq; multiformi ðscriptiõe. Ca.77.

V Enite ascendamus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos v.s. Scri. ũt hec ṽba Job 38. Nũquid igressus es ꝓfundũ maris ꝛ i nouissimis abyssi deãbulasti. Nulla hũana idustria: nulla scia nãlr inuenta: ad plenũ iuestigare sufficit mirabilia: q̃ diuina sapia circa aque elemẽtũ opata ẽ. Hoc aũt solius ẽ diuine scripture: q̃ ab illo ẽ inspirata: qui oĩm rerũ extitit opator mirificus: et iõ clamat de⁹ ad hoĩez dicens. Nũquid ingressus es profũduz maris: q̃i dicat nõ: s3 ego q̃ creaui illõ.

¶ De isto g̃ mari ꝛ elemento aque dicit scriptura multa mirabilia.

¶ p̃: Aquarũ mirabilẽ cõgregationẽ in locũ vnũ Geñ.j. Cõgregẽt aque: q̃ sb celo sũt i locũ vnũ: Et hoc fecit de⁹ cum sua magna potẽtia: vñ Job 26. In fortitudine illius repente maria ɔgregata sunt: et p̃s.32. Cõgregans sicut in vtre aquas maris.

¶ 2. mirabilẽ magnitudinẽ dicẽs in p̃s 103. Hoc mare magnũ ꝛ spaciosũ manibus Job 38. Nũquid ingressus es profũdũ maris ꝛ i nouissimis abissi deambulasti: q̃i dicat solus deus põt.

¶ 3. mirabilẽ terminationẽ siue cohertionẽ. Nã deus coadunauit aquas in vnũ: et imposuit legẽ ꝛ terminuz: vltra quẽ transgredi non pñt: p̃s.103: Terminũ posuisti quẽ nõ transgredient: neq; cõuertẽt opire terrã: et Job.38. Quis cõclusit hostijs mare. Circũdedi illud terminis meis: et posui vectẽ et ostia ꝛ dixi. Husq; huc venies: ꝛ nõ procedes ãpli⁹. Et hoc fecit deus cũ magna sapientia: ꝓuer.8. Et legẽ ponebat aquis ne transirent fines suos.

¶ 4. Mirabilẽ inũdationẽ ꝛ multiplicationẽ ad mũdi submersionẽ Geñ.7. Factũq; est diluuiũ quadraginta dieb⁹ sup terram: et multiplicate sunt aque Quĩdecĩ cubitis altior fuit aqua sup mõtes quos operuerat.

¶ 5. mirabilem cõuersionẽ in sanguinẽ: sicut p3 Exo.7. Eleuãs virgã percussit aquã fluminis: q̃ versa ẽ in sanguinẽ: et pisces qui erãt in flumĩe mortui sunt.

¶ 6. mirabilẽ diuisionẽ ad liberationẽ filiorũ israel. Exo.14. Diuisa est aqua et ingressi sunt filij israel p mediũ sicci maris: et p̃s 135. Qui diuisit mare rubrũ in diuisiones.

¶ 7. mirabilẽ ꝓductionẽ de petra Nũ. 20. Cũq; eleuasset Moises manũ: percutiens virga bis silicẽ egresse sunt aque largissime: ita vt biberet populus ꝛ iumenta.

¶ 8. mirabilẽ reuersionẽ in suũ fontem Josue.3. Steterũt aque descendẽtes in loco vno: ꝛ instar mõtis itumescentes apparebãt: et p̃s. Et tu jordanis cõuersus es retrorsum.

¶ 9. mirabilez originationẽ seu fluxũ: q2 oĩa flumina exeũt a mari: et in mare terminãt Eccs.j. Oĩa flumina intrãt mare: ꝛ mare nõ redũdat. Ad locũ vñ exeunt flumina reuertũt vt iterũ fluãt.

¶ 10. mirabilẽ mũdationẽ: Nã aq̃ jordanis mũdauerũt Naamã pricipez regis Syrie a lepra. 4. Re.5. Descendit ꝛ lauit septies in jordane iuxta sermonem viri dei: ꝛ restituta est caro ei⁹ sicut caro pueri paruuli ꝛ mundatus est Jo.5. Mouebat aqua et qui prior descẽdisset i piscinã post motionem aque: sanus fiebat a quacũq; ðtinebat ĩfirmitate.

¶ 11. mirabilẽ scĩficationẽ: qñ xp̃s i jordane baptizatus dedit aquis ṽtutem mirabilem ad ablutionez peccatorum. Mar.j. Uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus est a Joãne i jordane: et

stati ascendens de aqua vidit celos ap=tos: et spm̃ sanctũ tanq̃ colũbã descendentem et manentem in ipso.

¶ 12. mirabilem illuminationẽ. Nã illuminauit cecũ natũ aqua de natatario syloe: Jo. 9. Uade ad natatoria syloe. et laua. Et abii et laui et video.

¶ 13. mirabilez dulcorationem qñ aque marath amarissime: p imissionẽ ligni i dulcedinẽ verse sunt. Exo. 15. Dñs ostẽdit ei lignũ: quod cũ misisset i aquas in dulcedinẽ verse sunt.

¶ 14. mirabilem cõmutationez: qñ. s. ad nuptias iesus aquã in vinũ cõmutauit: Jo. 2. Dicit eis iesus. Implete ydrias aqua: vt aũt gustauit architriclin⁹ aquã vinũ factũ.

¶ 15. mirabilẽ soliditatem: qñ iesus ꝛ petrus super aquas maris ambulauerũt Mat. 14. Quarta aũt vigilia noctis venit ad eos ambulãs supra mare.

¶ 16. mirabilẽ renouationẽ: qꝛ post mũdi cõsumationem reformabũtur in mirabilem claritatez Apoc. 21. Primũ. n. celum et prima terra abijt: ꝛ mare iam non est scilicet primum. Ecce noua facio omnia.

¶ 17. mirabilem sacietatez: d̃ qua Apoc. 7. Non esurient neq̃ sitient ampli⁹ qm̃ agnus qui i medio troni est reget illos: et deducet eos ad vite fontes aquaruz Et apoc. vltio. Et oñdit mihi fluuium aque viue splendidũ tanq̃ christallum in medio platee eius. ¶ Plura alia mirabilia narrat scriptura de quibus nũc supersedeo: que omnia sunt plena misterijs magnis: et possunt spiritualib⁹ aquis applicari vel in sensu allegorico: vel tropologico: vel analogico. Uenite ergo ascendamus ad montez dñi: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus aeris proprietatibus in sacra pagina multiformiter explicatis. Cap. 78

V Enite ascendamus ad mõtem dñi: ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Clamat propheta in ps. iiij. dicens. Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea. Inter omnes mundi huius scientias: nulla admirabilior scriptura diuina: q̃ mirabilia ꝛ dei ineffabilia opera enarrat. Et ideo nulla scriptura: nulla doctrina est diligentius perscrutanda: nulla maiori cum sollicitudine est inuestiganda: nulla magis illuminatiua tam quo ad mores: q̃ quo ad reruz naturas. Specialiter autem de aere quod ẽ tertiũ elementum sacra scriptura mirabilia narrat.

¶ p Aeris cõmunitatem: quia ei⁹ vsus omnibus est communis Sap. 7. Ego natus accepi communem aerem.

¶ 2. Ineuitabilitatem. Nam non potest quis ee̾ ꝛ ẽ effugere Sap. 17. Et aerem quem nulla ratione quis effugere posset: negantes se videre.

¶ 3. mollicies: quia est mollis et tenere ꝛ subtilis nature Sap. 2. Et spiritus ꝛ fundetur tanq̃ mollis aer.

¶ 4. Obscurationem Apoc. 9. Et aperuit puteum abissi: et ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magne: et obscuratus est sol ꝛ aer de fumo putei.

¶ 5. Condensationem: quia cõdensatur in nubes Job. 27. Subito aer cogetur in nubes: et ventus transiens fugabit eas.

¶ 6. Diuisionem et scissionem: Sap. 5. Tanq̃ sagitta emissa in locum destinatũ: diuisus aer in se cõtinuo reclusus est: vt ignoretur trãsitus illi⁹: sic ꝛ nos nati cõtinuo d̃siuimus ee̾: ꝛ v̾tutis q̃dẽ

nullum vestigium valuimus ostendere: In malignitate aūt nr̄a cōsūpti sum⁹.
¶ 7.concitationē Sap̄.13. Sȝ aut ignem aut spm̄:aut aerem cōcitatum rectores orbis terrarū deos putauerūt.
¶ 8.cōturbationē Apoc.16. Et septim⁹ angelus effudit phialā suam in aerem. Et facta sūt fulgura ꝛ voces ꝛ tōitrua.
¶ 9.corruptionē Deutero 28. Si audire nolueris vocē dn̄i dei tui: Percutiat te dn̄s ardore ꝛ estu ꝛ aere corrupto: ac rubigine:ꝛ psequatur dōec peas.
¶ 10.transuolationē. Sap̄.5. Aut auis q̄ trāsuolat in aere:ꝛ scindens p vim itineris aerem cōmotis alis transuolauit et post hoc nullū signum īuenitur itineris illi⁹. Et Nūi ii. Coturnices volabāt in aere duobus cubitis altitudine sup terram.
¶ ii.verberationē.j.Cor.9. Ego autem sic curro nō q̄i in icertū:sic pugno non quasi aerē vberans.
¶ 12.loquutionem:q̄.s.fit i aere.j. Cor. 14. Ita ꝛ vos p linguā nisi manifestū sermoneȝ dederitis: quō scieṫ id quod dr̄: Eritis.n.i aera loquēteȝ id ē i vanū
¶ 13. Habitationeȝ:Nā i aere mō bitant spūs maligni vsq ad mūdi cōsumatio nem ad Ephe.2. In peccatis ābulast[illegible]is ſm pncipem ptātis aeris hui⁹:sp[illegible] qui nūc opatur in filios diffidentie.
¶ 14.apparitionem:de qua [illegible] Macha 5. Contigit aūt p vniuers[illegible] hierosolimorū ciuitatē [illegible]tri dieb⁹ q̄dragınta p aera equites discurrētes:aurataȝ stolas hn̄tes:ꝛ hastas quasi cohortes armatas. Et cursus equorū p ordines digestos:et cōgressiones fieri cōminus ꝛ scutorum motus:et galeatorum multitudinem gladijs districtis: et teloruȝ iactus:ꝛ aureorum armorum splendorem:omnisq generis loricaruȝ.
¶ 15. Obuiationem quam facient electi christo venienti ad iudiciū:de qua pau.j.ad Thessal.4. Deinde nos qui viuimus simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera:ꝛ sic semper cum domino erimus. Multa alia mirabilia de aeris elemento differit scriptura:que sunt plena misterijs magnis:et sensibus allegoricis:tropologicis ꝛ anagogicis applicari possunt. Venite ergo ascendamus ad montem dn̄i et docebit nos vias suas.

De mirabilibus dei operibus in ignis elemento perpetratis. Cap.79

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Clamat propħa afflat⁹ spiritu sancto in ps.138. Cōfitebor tibi q̄ꝛ terribiliter magnificat⁹ es:mirabilia opa tua:ꝛ aīa mea cognoscet nimis. Mirabilia valde sunt opera dei:ex quorū cognitiōe dȝ rōnalis aīa in illius laudem ꝛ cōfessionē consurgere. Fecit.n.mirabilia multa in terra: in mari et in aere. Sed ꝛ de elemento ignis narrat dīna scriptura adhuc multo mirabiliora que fecit deus p ipsumȝ ꝛ sunt oīa plena misterijs.
¶ p Narrat ignis pluitionē d celᵒ:ꝛ cōbustionē siue subuersionē mirabilē:quā fecit sup sodomā ꝛ alias ciuitates. Geñ 19. Igr̄ pluit dn̄s sup Sodomaȝ ꝛ Gomorraȝ sulphur ꝛ igneȝ a dn̄o de celo:ꝛ subuertit ciuitates has ꝛ oēm circa regionem:vniuersos habitatores vrbiū ꝛ cūcta terre virentia.
¶ 2.mirabilē admixtionē cū aqua ꝛ grādine sine extinctione:ꝛ hoc in pcussione egiptorū. Exo.9. pluit dn̄s grādinē sup terrā egipti:ꝛ grādo ꝛ ignis mixta pariter ferebanṫ. De quo Sap̄.16. Q d.n.

mirabile erat:in aq̃ que oia extinguit plus ignis valebat.et Sap.17. Ignis in aqua valebat supra suas virtutes:⁊ aq̃ extinguentis nãe obliuiscebat.

¶3.mirabilez illuminationẽ ⁊ directiones:q2 p colũnã ignis illuminauit ⁊ direxit deus pplm israel:p trãsitũ maris rubri ⁊ p desertum quadraginta ãnis. Exo.13.Dñs precedebat eos ad ostẽdẽdam viam per diẽ in colũna nubis ⁊ p noctẽ in colũna ignis:vt dux eẽt itineris vtroq3 tẽpore.Nũq̃ defuit colũna nubis per diem:neq3 colũna ignis p noctẽ coraz populo.

¶4.mirabilẽ terribilitatez qñ I datiõe legis deus in igne descẽdit in montem synai:⁊ totus mons erat terribilis ⁊ fumigans quasi fornax. Exo.19. Totus autẽ mons synai fumabat:eo q2 descendisset dñs sup eũ in igne:⁊ ascẽderet fumus ex eo q̃si de fornace. De quo aplš ad Hebre.12.Non n.accessistis ad tractabilẽ ⁊ accessibilẽ ignez ⁊ turbinẽ.

¶5.mirabilẽ ⁊ perpetuã accẽsionẽ ⁊ sanctificationẽ:quo vtebant in diuinis sacrificiis leuite dñi:qui in altari semp ardere debebat Leui.6. Ignis aũt in altari semp ardebit:quez nutriet sacerdos subiciens ligna mane p singulos dies.

¶6.mirabilẽ deuorationẽ:qñ ignis missus a deo deuorauit Nadab ⁊ Habiu filios Aron sacerdotes offerentes ignẽ alienũ corã dño:leui.x.Egressusq3 ignis a dño deuorauit eos ⁊ mortui sunt coram domino.

¶7.mirabilẽ cõsumptionẽ:qñ ignis missus a deo cõsũpsit extremã partẽ castrorũ ⁊ septuaginta seniores qui nõ cõpsserãt murmur populi.Nũ.xj. Interea ortũ est murmur ppli ⁊ accẽsus in eos ignis dñi deuorauit extimã castroꝝ ptẽ.

¶8.mirabilez ⁊ terribilẽ interfectionez:qñ ignis dñi itterfecit ducẽtos quinquaginta viros offerentes icensũ Nũ.16. Sed ⁊ ignis egressus a domino interfecit ducẽtos quinq̃ginta viros qui offerebãt incensum.

¶9.mirabilẽ ⁊ horribilẽ deuastationẽ: qñ vz ignis incendiũ deuastauit multitudinez filiorũ israel interficiens q̃ttuordecim millia hoium ⁊ septingentos pp murmurationẽ ppli cõtra Moisen ⁊ Aron. Nũ.16.Cuz cucurrisset Aron ad mediã multitudinẽ:quã iã vastabat incẽdiũ obtulit thimiama: ⁊ stans inter mortuos ac viuentes p pplo deprecatus est:⁊ plaga cessauit:Fuerũt ãt qui pcussi sũt quattuordecim milia hominũ ⁊ septingenti.

¶10.mirabilez in aqua cõsumptionẽ:qñ ignis dei cecidit:⁊ consumpsit aquã pulueres:lapides:ligna:⁊ holocaustũ ter lotum aq̃.3.Re.18.Cecidit autẽ ignis dñi:⁊ vorauit holocaustũ:⁊ ligna:⁊ lapides: puluerẽ quoq3 ⁊ aquã:que erat i aqueductu lambens.

¶xj.mirabilem de celo descensionem ⁊ mirabilem concremationem: quando ignis descendit de celo ad uocem helie pphete:⁊ concremauit duos principes quinquagenarios ⁊ quinquagita suos 4.Re.j.Si hõ dei sum descẽdat ignis d̃ celo:⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta tuos. Descẽdit itaq3 ignis de celo:⁊ deuorauit eũ ⁊ quinquaginta qui erant cũ eo.

¶12.mirabilez insatiabilitatez:q2 in infinitũ cõburit si infinita mã posset apponi: puer.30. Ignis vo nũq̃ dicit suffic.

¶13.mirabilẽ refrenationẽ: qñ in camino ignis ardentis:mediũ fornacis factũ est quasi ventus ros flans circa Sydrach Misach ⁊ abdẽago: Dañ.13.Angelus dñi descẽdit cũ Azaria ⁊ soccijs eius ifornacẽ et excussit flãmã ignis d̃ fornace:⁊ fecit mediũ fornacis q̃si ventuz roris flantem:⁊ non tetigit eos oino

ignis neq̃ contristauit:nec quicq̃ mole stie intulit.

¶ 14. mirabilē et stupēdā figurationem: qñ spūs sanct⁹ in linguis igneis: descē dit sup apostolos. Act. ij. Et apparue runt illis dispartite lingue tanq̃ ignis: se dit q̃ supra singulos eorū.

¶ 15. mirabilē et nouissimā et horrēdam descensionē: qñ Antixp̄s et ignē de aere descēdere faciet Apo. 13. Et vidi aliā be stiam ascendētē de terra: et fecit signa ma gna: vt et ignē faceret de celo descēde re in terrā in cōspectu hominum.

¶ 16. mirabilē pcessionē: qñ ignis pce det aduētū iudicis ad iudiciū vle. De q̃ pph̄a in ps. 96. Ignis añ ip̄m pcedet et īflāmabit ī circuitu inimicos ei⁹. Allu xerūt fulgura ei⁹ orbi terre: vidit et cō mota est terra: Ysa. vlti. Ecce dn̄s ī igne veniet et reddet icrepationē suam in flā ma ignis: qz in igne dn̄s diiudicabit: et multiplicabūt interfecti a dn̄o.

¶ 17. mirabilē et horrendā purgationē: qñ in seculi ɔsumatiōe ignis cōcrema bit et destruet oīa opa q̄ ī terra sūt: et oīa purgabit. 2. petri. 3. Aduēiet āt dies dn̄i sicut fur: in q̄ celi magno ipetu trāsient: elemēta vo calore soluētur: terra autē et oīa que in ipsa sunt opa exurent.

¶ 18. mirabilem et mirificā iclinationē: cū eni ignis de nā sui ascēdat sursum: scri ptura dīna pdicat ignē in ifernū esse et deorsum. Deut. 32. Ignis succēsus est ī furore meo et ardebit vsq̃ ad ifernī no uissima: deuorabitq̃ terram cū germi ne suo et mōtiū fūdamēta cōburet.

¶ 19. mirabilē et maximā quātitatem: qz dicit in iferno eē magnā ignis quātita tem. Abacuch. 2. Laborabūt ppl'i ī mul to igni. Et iō ifern⁹ vocat̄ stagnum ignis: qz sicut in stagno ē aquarū magna q̄ti tas: sic in iferno magna quātitas ignis: Apo. 20. Et qui nō est inuēt⁹ in libro vi te scriptus: missus est in stagnum ignis: Hec est mors secunda.

¶ 20. mirabilē acerbitatē: qz in suppor tabiliter cruciat dicente pph̄eta Ysa. 33. Quis poterit habitare d̄ uobis cū igne deuorāte. Aut quis habitabit ex vobis cū ardoribus sempiternis.

¶ 21. mirabilē inextinguibilitatē: qz ignē īferni declarat esse inextinguibilē: dicē te Joānes baptista Luc. 3. Congregabit triticū in horreū suū: paleas āt cōburet igni inextinguibili. Ysa. vlti. Ignis eorū nō extinguetur.

¶ 22. mirabilem eternitatem: qz predicat ignem inferni nūquā finē habiturū dicē te infallibili veritate math. 25. Ite male dicti in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius.

¶ 23. mirabilē custodiā: qz d̄clarat ignē in modū gladij versatilis eē collocatum ad custodiā vie paradisi terrestris: qui ē in altissimis ptib⁹ s̄m doctores: et ad cu stodiam ligni vite. Gen̄. 3. Collocauit dn̄s deus ante padisum voluptatis cheru bin et flammeum gladium atq̃ versati lem: ad custodiendam viam ligni vite.

¶ Ultra oīa predicta declarat septē mi rabiles et misteriosas ignis missiones Amos. j. et 2. quarum p̄⁹ est. Mittam ignē in domū Azahel: et deuorabit do mos benadab. 2⁹ Mittā ignē in mu rum gaze et deuorabit edes ei⁹: et dispdā habitatores de Azoto. 3⁹ Mittā ignē in murum tyri: et deuorabit edes eius. 4⁹ Mittam ignē in themā: et deuora bit edes bosre. 5⁹ Succēdā ignē ī mu ro Rabath: et d̄uorabit edes ei⁹ ī vlula tu in die belli: et in turbine ī die cōmotio nis. 6⁹ Mittā ignē in moab et deuora bit edes carioth et morietur ī sōitu moab in clangore tube. 7⁹ Mittā ignē in Iu dam: et deuorabit edes hierusalē. Mul ta alia mirabilia dicit scriptura de igne

r de formis r naturis elementarib⁹: q̄ sunt plena misterijs multis. Et nulla ē scia que tā mirabilia narret de naturis elemētarib⁹ sicut diua scriptura. ¶ Et p istū radiū figuratiuū r sensibilē nos mirabilit illuminat r m̄ltiplicit. ꝑ quo ad sensuz litteralē r hystoricū: sicut pz de terra ꝓmissiōis ꝓmissa filijs israel. De qua Josue.j. Surge r trāsi iordanē istū i terrā quā ego dabo filijs israel que q̄ ad sensū litteralē significat terrā illaz mālez ꝓmissionis: fluentē lacte r mele. 2° quo ad sensuz allegoricū rerū credēdarū: sicut pz de ecclesia militāte siue de virgine gloriosa q̄ dr̄ terra: in ps 84. Bn̄dixisti dn̄e terrā tuaz rc̄. 3° q̄ ad sensuz moralē r tropologicū rerum agendarum: r sic terra significat aiam nostrā: que quasi terra fructuosa r promissionis: mirabiles fruct⁹ v̄tutum ꝓducit: r fluet lacte pietatis r mele deuotionis de qua in ps 84. Dn̄s dabit benignitatez r terra nostra dabit fructuz suū. 4° quo ad sensuz anagogicū rez sperandarū r sic terra significat supnā patriā r triūphātez ecclesiā de qua dic ꝓpheta in ps.141. Portio mea in terra viuentium. O lumen mirabile diuine scripture que sic nos quadruplicater ymo multipliciter vt videbimus illuminat: quo ad aquaz: terram: aerē r ignē. Et ideo nulla scientia huic valet comparari. Uenite ergo ascēdamus ad mōtem domini r docebit nos vias suas.

¶ De mistica ac m̄ltiformi metherologicarū formarū assumptione. Cap.80.

Uenite ascendamus ad mōtem dn̄i: r docebit nos vias suas. ¶ Post p̄mi ac secundi figuratiui radij diue scripture descriptionem: que sunt celestes r elementares forme: videndum super est de tertio radio eiusdem scripture.

¶ 3. igitur radius figuratiuus r sensibilis sunt Nature siue forme Metherologice sicut sunt impressiōes Aeree. Nā scriptura diuina assummit corpora imperfecte mixta sicut sunt impressiones Aeree ad nostram instructionem r illuminationem r in eis mirabilia misteria includit.

¶ ꝑ assumit vapores Jacobi.4. Que ē enim vita vestra vapor est ad modicuz parēs r deīceps exterminabit.

¶ 2. Fumum ps.17. Ascendit fumus in ira eius r ignis a facie eius exarsit carbones succensi sunt ab eo.

¶ 3. Nebulam Eccī.43. Euolauerūt nebule sicut aues.

¶ 4. Nubes Eccī.43. In magnitudine sua posuit nubes.

¶ 5. Uentum ps 134. Qui producit vētos de thesauris suis.

¶ 6. Rorem Deut.32. Fluat vt ros eloquium meum.

¶ 7. Pruinam ps.118. Quia factus sum sicut vter in pruina iustificationes tuas non sum oblitus.

¶ 8. Pluuiā Deut.32. Concrescat in pluuiam doctrina mea.

¶ 9. Niuem Eccī.43. Imperio suo accelerauit niuem.

¶ 10. Grandinē. Eccī.43. In magnitudine sua confracti sunt lapides grādinis.

¶ 11. Gelu seu glaciem: Eccī.43. Gelu sicut salem effundet sup terraz. r dū gelauerit fiet tanq̄ cacumina tribuli.

¶ 12. Chrystallum: Eccī.43. Frigidus ventus aquilo flauit r gelauit chrystallus ab aqua.

¶ 13. Fulgura Job.38. Nunquid mittes fulgura r ibunt: r reuertentia dicent tibi adsumus.

¶ 14. tonitrua. Eccl. 43. Vox tonitrui eius verberauit terram.
¶ 15. tempestates. Naum. j. Dñs in tēpestate ꝛ turbine vie ei⁹: ꝛ nebule puluis pedū eius. ¶ Hec oīa ꝛ alia huiusmodi assumit scriptura ad nostrā illuminationē. ¶ Et p istū radiū sensibilem nos mirabiliter illuminat. Quo ad historiā rerū gestarū per sensum litteralem. Quo ad xp̄m ꝛ ecclesiam ꝛ credēda per sensum allegoricū. Quo ad aīaꝫ gratiā ꝛ virtutes ꝛ opanda per sensum moralē ꝛ tropologicū. Quo ad deū: ecclesiā militantē ꝛ speranda p sensū anagogicū. Et de vnoquoqꝫ istorū fieri posset sermo mirabilis accipiendo eorum ꝓprietates que in sacra pagina exprimuntur: vꝫ d̄ vapore de fumo de nebula ꝛ huiusmodi O lumen mirabile diuine scripture. Venite ḡ ascendamus ad mōtē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De mistica ac multiformi mineralium formarū assumptione. Cap. 81.

V Enite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. Post predicta sequūtur nature minerales q̄ sūt mixta pfecta ꝛ sunt q̄rt⁹ diuine scripture radius figuratiuus. De quo sūt aliqua breuiter describenda.
¶ 4. igitur radius figuratiuus ꝛ sensibilis sūt. Nature seu forme minerales: quas diuina scriptura ad nostrā illuminationē assumit: ꝛ eorū mirabiles ꝓprietates insinuat si subtiliter ꝛ diligenter inuestigentur.
¶ p̊ assumit lapides. Job. 14. Lapides excauant aque ꝛ alluuiōe paulatim terra consumit: ꝛ hoīes ḡ similiter pdes.
¶ 2. ferrū Job. 28. Ferrū de terra tollitur: ꝛ lapis calore solutus in es vertit.
¶ 3. plumbū. Exo. 15. Submersi sunt q̄si plūbū in aquis vehementibus.
¶ 4. stānū Ezech. 27. Negociatores tui ferro: stāno plūboqꝫ repleuerūt nūdinas tuas.
¶ 5. Aes. j. cor. 13. Si linguis hoīuꝫ loqr ꝛ angelorū caritatē autem non habeā factus sum velut es sonans aut cymbalum tiniens.
¶ 6. auricalcū Apo. j. Et pedes ei⁹ similes auricalco sicut in camino ardenti.
¶ 7. argentum Job. 28. Habet argentū venarū suarū principia. et ps. Eloquia dñi argentū igne examinatū: purgatū terre: probatū septuplum.
¶ 8. aurū Gen. 2. Aurū terre illius optimū est. Job. 28. Auro locus est in quo conflatur.
¶ 9. bdeliū ꝛ lapidē onychinū qui nascūtur vel generant in terra euilath Gen. 2. Ibiqꝫ inuenitur bdelium ꝛ lapis onychinus.
¶ 10. margaritas. Puer. 25. In auris aurea ꝛ margarita fulgens qui arguit sapientē ꝛ aurē obedientē.
¶ 11. lapides pciosas duodecim qui erāt ī rationali sūmi sacerdotis: p q̄ttuor ordines distincti. Exo. 28. Pones in eo q̄ttuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis Sardi⁹ ꝛ Topacius ꝛ Smaragdus: In secundo Carbūculus: Saphyrus ꝛ Iaspis. In tertio: Ligurius: Achates ꝛ Amethistus. In q̄rto Chrysolitus: Onichin⁹: ꝛ Berillus. Et duos Onychinos: qui ponebant sup vtroqꝫ latere suphumeralis: ī quib⁹ erant sculpta. 12. noīa filiorū ysrael sicut dr̄ ibidē.
¶ 12. lapides pciosos duodeciꝫ positos ī fundamētis ciuitatis hierusalē supne Apo. 21. Et fundamēta muri ciuitatis oī lapide pcioso ornata. Et fundamētū p̄mū Iaspis. Scd̄m saphyrus. Tertiū

talcedonius. Quartum Smagradus. Quintū Sardonix Sextū Sarduis: Septimū chrysolit⁹: Octauū berillus. Nonū topacius. Decimū chrysopassus: Undecimus iacinthus: Duodecimum amethistus.

¶ 12. vitrū mūdū Apoc. 21. Ipsa vero ciuitas aurū mūdū simile vitro mūdo. Et platea ciuitatis aurū mūdū tanq̄ vitrū pllucidū. ¶ Hec oīa ⁊ his similia assumit ad nr̄az istructionē dīna scriptura. Et i hijs recludit tot misteria q̄ de vno quoq3 istorū fieri possit sermo plixus ⁊ mirabilis. ¶ Per istū radiū sensibilez nos mirabilr̄ illuminat ō reb⁹ gestis p sensuz litteralē. De credēdis p̄ sensum allegoricum. De operandis p sensum moralez. De sperādis ⁊ appetēdis p sensuz anagogicū. O quot ⁊ q̄lia lumina sūt īclusa in hoc radio. Nāe seu forme mineralis. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōtem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De vegetabilibus formis earūq3 multiformi descriptiōe. Cap. 82.

Uenite ascendamus ad montez dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ 5. Radi⁹ figuratiuus ⁊ sensibilis sūt. Nature seu forme germinātes siue vegetabiles. Quas dīna scriptura ad nr̄az instructionē ⁊ illuminationē tā mirabiliter assumit: q̄ facile indagari nō pōt: ⁊ tot in ipis spūalia misteria claudit q̄ credo a nemine i hac vita ad liquidū posse penetrari.

¶ P̄ nāq3 assūit semīa math. 13. Exijt qui seminat seminare semē suū: ⁊ dū semiat q̄dā ceciderūt secus viaz: alia i petrosa: alia in spinas: alia in terram bonam.

¶ 2. Grana math. 13. Sile est regnū celorum grano Sinapis: quod accipiēs hō seminauit in agro suo.

¶ 3. Herbas Jere. 50. Effusi estis sicut vituli super herbam.

¶ 4. Arbusta q̄ sūt media īter herbas ⁊ arbores: sicut sūt: Rubus: Uepres ⁊ huiusmodi. Ezech. 31. Multiplicata sūt arbusta eius.

¶ 5. Arbores idifferentes Mar. 8. Uideo hoīes velut arbores ambulantes.

¶ 6. Arbores ifructuosas ⁊ steriles. Jude. c. vnico. Hij sūt arbores autūnales: infructuose: bis mortue: eradicate.

¶ 7. Arbores malas facientes fruct⁹ malos: math. 7. Mala autez arbor malos fructus facit.

¶ 8. Arbores bonas math. 7. Oīs arbor bona fructus bonos facit.

¶ 9. Arbores paradisi. Ezech. 31. Oē lignum paradisi dei non est assimilatum pulchritudini illius.

¶ 10. Arborē sciētie boni ⁊ mali Gen. 2. produxit dn̄s deus de humo lignū sciētie boni ⁊ mali.

¶ 11. Arborem vite Gen. 2. pduxit dn̄s de⁹ de humo lignū vite i medio padisi.

¶ 12. Arborez miraculose florētē ⁊ fructificantem sicut pz. De duodecim virgis principum filiorū israel: ⁊ de virga Aron q̄ sola floruit: ⁊ miraculose fronduit ⁊ germinauit. Nūi. 17. Fuerūt virge duodeciz absq3 virga Aaron: Quas cū posuisset moyses corā dn̄o in tabernaculo testimonij sequēti die regressus īuenit geminasse vgaz Aaron in domo leui: ⁊ turgētib⁹ gēmis eruperāt flores: qui folijs dilatatis i amigdalas deformati sunt. Et quot mirabilia misteria i pdictis duodecim includātur quis enarret. ¶ Prepterea alio ordine mirifico ⁊ misterioso assumit diuina scriptura naturas germinātiū ⁊ vegetabilium.

¶ P̄ assumit Radices Ecci. x. Radices gentiū supbarū arefecit deus: ⁊ planta

uit humiles ex ipsis gentibus.
¶ 2. Truncos Job. 14. Si senuerit in terra radix ei⁹ τ in puluere emortu⁹ fuerit truncus illi⁹: ad odorē aq̄ germinabit: τ faciet comā q̄si cū p̄mū plātatū est.
¶ 3. Ramos Ecci. j. Radix sapie ē timere dn̄m: τ rami illi⁹ longeui.
¶ 4. Folia. Prouer. xj. Justi autem q̄si virens foliū germinabunt.
¶ 5. Flores Can. 2. Flores apparuerūt i terra nr̄a: tp̄s putatiōis aduenit.
¶ 6. Fructus Cant. 2. Sub vmbra illi⁹ quē desiderauerā sedi τ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. Et ps. 103. De fructu operū tuorū saciabit̄ terra. O quot mirabilia includunt̄ in hoc radio sensibili nature germinantis.
¶ Per istū radiū nos illuminat d̄ gestis historialiter p̄ sensū litteralē. De credēdis p̄ sensuz allegoricuz. De opandis p̄ sensū tropologicū. De sperādis p̄ sensuz anagogicū. Et nulla est scia que tam mirabilia narret d̄ nā vegetabiliū τ germinantiū sicut sacra scriptura. Uenite ergo ascendamus ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas.
¶ De multiplicibus natatiliū p̄prietatib⁹ eorūq̄ multiformi d̄scriptiōe. C. 83.

Uenite ascendamus ad montez dn̄i τ docebit nos vias suas. Sequitur ad predicta.
¶ 6. Radius figuratiuus τ sensibilis: q̄ sunt. Nature siue forme natatiles τ aq̄tice. Quas diuina scriptura ad nr̄am illuminationē m̄ltipliciter assumit: τ tot misteria sub illis abscōdit: q̄ non facile idagari pōt. Declarat eni piscium.
¶ p̄ primariā productionē: docēs inter oia aiantia primo a deo pisces fuisse p̄ductos Gen̄. j. Creauit deus cete grandia τ oēm aiaz viuētez atq̄ motabilē: quā p̄duxerant aque in species suas.
¶ 2. primariā subiectionē: q̄ȝ pisces ante oia aialia homini fuerūt subiecti: dicēte ipo deo Gen̄. j. Dominamini piscib⁹ maris τ volatilib⁹ celi τ vniuersis aiantibus q̄ mouent̄ sup terrā.
¶ 3. mirabilē necationez. De qua scribit̄ Exo. 7. Eleuans vgā pcussit aquā fluminis corā pharaone τ seruis ei⁹: que vsa est in sanguinē: τ pisces qui erāt in flumine mortui sunt.
¶ 4. Mirabilē discretionē: qua discernuntur mūdi ab imūdis. Leui. xj. Hec ēt sunt que gignūtur in aquis τ vesci licitū est. Oē qd̄ habet pēnulas τ squāmas taz in mari q̄ȝ in fluminib⁹ τ stagnis: comedetis. Quicquid aūt pēnulas τ squāmas nō hȝ eorū que in aquis mouētur τ viuūt abbominabile vobis execrandūq̄ erit: Carnes eorū nō comedetis τ morticina vitabitis: Cūcta que nō habēt pēnulas τ squāmas in aquis polluta erunt.
¶ 5. Uiciosaz ɔcupiscētiā: quā habuerūt filij israel in deserto: dicētes illud Nū. xj. Quis dabit nobis ad vescēduz carnes: Recordamur pisciū q̄s cōmedebamus in egipto.
¶ 6. virtuosam medicationē sicut p̄ȝ de pisce capto a thobia. De qua dixit angelus Thobie. 6. Cordis ei⁹. s. piscis particulā si sup carbones ponas: fumus ei⁹ extricat oē genus demoniorū: siue a viro siue a muliere: ita vt vltra nō accedat ad eos: τ fel valet ad vngendos oculos in quibus fuerit albugo τ sanabūtur.
¶ 7. incōparabilē fortitudinē: q̄ maxime repit̄ in Ceto. siue i leuiathan. De q̄ dicunt̄ mirabilia in Job. 40. τ. 41. An extrahere poteris leuiathan hamo: τ fune ligabis linguā ei⁹. Feruescere faciet q̄si olla; p̄fundū maris. Nō est ptās q̄ cōparetur ei τc. ¶ 8. fraudulētā captio

nez q2 fraudulēter capiunt̄ Eccs.9.Si
cut pisces capiunt̄ hamo ꝛ aues laqueo
cōprehēdunt̄:sic capiunt̄ hoies in tpe
malo cū eis ex tēplo superuenerit.

¶ 9.mirabilem deglutionē:sicut est illa
qua piscis deglutiuit Jonaz prophetaz
Joue.2.Et parauit dn̄s piscē grandez
vt deglutiret Jonaz:ꝛ erat Jonas in vē
tre piscis tribus dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹.

¶ 10.mutuaz deuorationē:q2 pisces pi-
sces deuorāt ꝛ comedūt maiores.s.mi
nores:Abacbuch.j.Et facies hominis
quasi pisces maris ꝛ quasi reptilia non
habentia ducem.

¶ xj.misticaz cōparationē de qua scribit̄
math.13.Simile est regnū celorū sage-
ne misse in mare:ꝛ ex oī gn̄e pisciū con
greganti.Quā cū impleta eēt educētes
ꝛ sec⁹litt⁹sedentes elegerunt bonos in
vasa sua:malos aūt foras miserunt.

¶ 12.supnālez mltiplicationē:qn̄ ex duo
bus piscib⁹ saciauit quinqȝ milia viro-
rū eos mirabilr multiplicando. Jo.6.
Collegerūt ergo ꝛ ipleuerūt duodecim
cophinos fragmētorū ex quinqȝ pani
bus hordeaceis ꝛ duob⁹ piscib⁹ : q̄ sup
fuerunt hijs qui manducauerant.

¶ 13.Numerosam ꝛ misticaz cōprehen-
sionē:de qua scribit̄ Jo.21.Mittite in
dexteraz nauigij rethe ꝛ inuenietis Mi
serunt ergo ꝛ iaz nō valebant illud tra-
here per multitudine pisciū:Ascēdit er
go Simon petrus ꝛ traxit rethe in ter
raz plenū magnis piscib⁹:centū quinq̄-
ginta tribus ꝛ cū tanti essent:nō est scis
sum rethe.

¶ 14.gloriosaz cōmestionē:quā vz fecit
Jesus post resurrectiōez suā Luc.24.
At illi obtulerūt ei partē piscis assi ꝛ fa
uuz mellis:ꝛ cū māducasset corā eis:su
mens reliquias dedit eis O quot mira
bilia:quot lumina mistica recluduntur
sub hoc radio nature natatiliū. ¶ Per
hunc sensibilem radium illuminat nos
diuina scriptura ꝺ rebus gestis per sen
sum litteralem.De credendis per sen-
sum allegoricum.De operandis per sen
sum moralē.De sperandis per sensum
anagogicū.Notādū tamen ꝙ pisces in
dei sacrificio non offerebant̄ ꝛ sunt mi
steria magna.Uenite ergo ascendamus
ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De volatiliū formis ꝛ naturis mira-
bilia multa narrantur. Cap.84.

V Enite ascenda
mus ad montez dn̄i ꝛ doce-
bit nos vias suas.Uisis for
marū natatiliū ꝓprietatib⁹:mirisqȝ di
uine potentie operib⁹circa ipsas:sequī
tur post hec nature volatiliū:in quibus
deus mirabiliora operatus est.

¶ 7.Radius figuratiuus ꝛ sensibilis st̄.
Nature volatiliū seu forme volatiles:
q̄s ad nostrā illuminationē scriptura di
uina multiplr assumit:ꝛ ī eis tot miste
ria claudit ꝙ facile indagari nō pōt.

¶ P̄ nāqȝ declarat Auiū pmariā originē
ꝛ ꝓductōez ex aquis dicēs Gen̄.j.Pro
ducāt aq̄ volatile sup terrā sub firma-
mento celi.

¶ 2.Ordinatā subiectionē ad hoiem di
cens Gen̄.j.Faciam⁹ hoiez ad imaginē
ꝛ silitudinē nr̄az ꝛ p̄sit volatilib⁹ celi.

¶ 3.Misticā numerationē ꝛ itroductio
nē ī archā Noe:q2 de volucrib⁹ mūdis
īgressa st̄ ī archā septena ꝛ septena ma
sculus ꝛ femia.De imūdis vō bina ꝛ bi
na masculis ꝛ femia Gen̄.7.Ex oibus
aiantib⁹ mūdis tolles septena ꝛ septēa.
De imūdis duo ꝛ duo.Sz ꝛ ꝺ volatili
b⁹celi septēa ꝛ septēa masculū ꝛ feīam.

¶ 4.Misticam indiuisionem:quia quā
do Abraā obtulit deo sacrificium ani-
malia diuisit per mediuz.Aues autem
non diuisit : Gen̄.15.Tollens vniuer-

sa animalia diuisit ea per mediuz: aues vero non diuisit.

¶ 5. Misticā expulsionē: qn̄ Abraā expellebat volucres celi fedātes ei⁹ sacrificiū Geñ. 15. Descēderūtq3 volucres celi sup cadauera ꝛ abigebat eas Abraam.

¶ 6. Misticā oblatiōez: qꝛ duo gn̄a auiū solūmō offerebanẗ in sacrificio vz turtur ꝛ colūba Leui. j. Si āt de auib⁹ holocausti oblatio fuerit dn̄o ð turturib⁹ ꝛ pullis colūbe offeret eaz sacerdos ad altare. Tertiū genus auiū offerebaẗ in emūdatione leprosi vz passer Leui. 14. Hic est ritus leprosi qn̄ mūdandus est: Adducetur ad sacerdotē qui pcipiet ei vt offerat duos passeres viuos pro se q̄s vesci licitū est. ꝛ ista tria genera auium tm̄ offerebanẗ in diuino sacrificio.

¶ 7. Misticā discretionē qn̄ discernit q̄ sint aues mūde: que imūde: quib⁹ vesci licitū est: quib⁹ illicitū: Leui. xj. Hec sūt que de auib⁹ comedere nō debetis ꝛ vitanda sunt vobis: aquilā ꝛ griphū: Oē de volucribus qð gradiẗ sup q̄ttuor pedes abhominabile erit vobis.

¶ 8. Misticā volationē. Sap. 5. Auis q̄ trāsuolat in aere: cui⁹ nullū iueniẗ argumētuz itineris illius: sed tm̄ sonitus alarū verberās leuē ventū. Job. v. Homo nasciẗ ad laborē ꝛ auis ad volatū.

¶ 9. Misticā nidificationem. Ezech. 17. In monte sublimi israel plantabo illū ꝛ erit in cedrū magnā: ꝛ habitabūt sub ea oēs volucres: ꝛ vniuersum volatile sub vmbra frondiū eius nidificabit.

¶ 10. Misticā habitatiōez Dan. 4. Magna arbor ꝛ fortis ꝛ pceritas eius contingens celū: ꝛ in ramis eius cōuersabantur oēs volucres celi: ꝛ ex ea vescebatur ois caro: math. 8. Uulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos. s. ad habitaculum.

¶ xj. Misticaz domationē ꝛ coactionez Jaco. 3. Ois natura volucrū domatur ꝛ domata ē a nā humana Geñ. 9. Sit terror vester ac tremor super oēs volucres celi O q̄ʒ magna misteria sūt ista que pp breuitatē tēporis mō nō declaro.

¶ 12. Misticaz congregationem dicens Sopho. j. Cōgregās congregabo oia a facie terre dicit dn̄s: congregans hominem et pecus: congregans volatilia celi ꝛ pisces maris.

¶ 13. Misticam nutritionem: qꝛ ab ipso deo sine suo labore nutriūtur math. 6. Respicite volatilia celi: que non serunt neq3 metunt neq3 cōgregant in horrea: ꝛ pater vester celestis pascit illa.

¶ 14. Misticā cōmestionē: qꝛ comedūt semina secus viam math. 13. Duz seminat quedaz ceciderunt secus viam ꝛ venerunt volucres celi ꝛ comederūt illū.

¶ 15. Misticaz instructionem: quia docent nos mirabilia dei Job. 12. Interroga iumenta ꝛ docebunt te ꝛ volatilia celi ꝛ indicabunt tibi.

¶ 16. Misticā deiectionē: qꝛ vtiliter deijciuntur cū lapidibus vel sagittis. Eccli. 22. Mittens lapidem in volatilia deijciet illa sic ꝛ qui conuiciatur amico dissoluit amicitiam.

¶ 17. Misticam cōparationem prouerbio. Qui nititur mēdacijs hic pascit vētos. Idez aūt ipse sequitur aues volantes: puer. 17. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic vir qui derelinquit locum suum.

¶ 18. Misticaz excellētiā qꝛ auis breuissima sicut apis dulcissimū fructū pfert Eccli. xj. Breuis iuolatilibus est apis: ꝛ initiū dulcoris hʒ fructus illi⁹. Multa alia differit scriptura de natura auiū in cōi ꝛ in pticulari: puta de Aquila: Accipitre: Coruo: Colūba: Hirrūdine ꝛ huiusmodi: que ineffabilibus misterijs sunt repleta. ¶ Et p istū radiū sensibilē

nature volatilis nos illustrat diuina scri
ptura de reb⁹ gestis p sensum lrãlē. De
credendis p allegoricū. De agendis per
tropologicū. De sperandis per anagogi
cū. Et nulla alia scia talia de quib⁹ dic.
Uenite ergo ascēdam⁹ ad mōtez dñi ꝛ
docebit nos vias suas.

❡ De gressibilium formis ꝛ mistica ꝛ mi
rabilia multa describunt. Cap. 85.

V Enite ascenda
mus ad mōtez domini ꝛ do
cebit nos vias suas. Post vo
latiliū descriptionē sequūtur gressibi
liū nāe q̄ sunt octauus diuine scripture
radius de quo mirabilia subscribunt.
❡ 8. igit radius figuratiu⁹ ꝛ sensibilis st̄
nāe gressibiliū seu forme gressibiles: q̄
sunt vel iumēta: vel bestie vel serpētia:
q̄s oēs diña scriptura multiplicit assu
mit ad nr̄am instructionē ꝛ earū nāe ꝛ
pprietates mirabiliter declarat qḋ sic
breuiter ostendi potest.
❡ P̄ nāq₃ declarat animaliū p̄dictoꝝ pri
mariā pductionē ꝛ originationē dicēs
Geñ. j. Dixitq₃ deus pducat terra aīaȝ
viuentez in gñe suo: iumēta ꝛ reptilia:
ꝛ bestias tre ƀ₃ spēs suas: factūq₃ ē ita.
❡ 2. Misticam ad hoīez subiectionem:
Geñ. j. Dominamini vniuersis aīantib⁹
q̄ mouent sup terraȝ: ꝛ ps. Oia subieci
sti sub pedibus eius oues ꝛ boues vni
uersas insuper ꝛ pecora campi.
❡ 3. Misticaȝ calliditatē Geñ. 3. Sed ꝛ
serpēs erat callidior cūctis aīantib⁹ que
fecerat dominus deus: qui dixit ad mu
lierez: Cur p̄cepit vobis de⁹ vt nō cōme
deretis ex oī ligno paradisi. Et post sub
ditur Serpens decepit me.
❡ 4. Misticaȝ introductionē in archaȝ
Noe Geñ. 7. Ex oīb⁹ aīantib⁹ mundis
tolles septena ꝛ septena masculum ꝛ fe
minam De animantib⁹ vō imūdis duo
ꝛ duo masculum ꝛ feminam.
❡ 5. Misticuȝ timorez ad ipsum hoīem
Geñ. 9. Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ ter
ror vester ac tremor sit super cūcta aīa
lia terre cū vniuersis que mouent̄ su
per terraȝ: Jaco. 3. Oīs natura bestiaꝝ
ꝛ volucrū ꝛ serpētū ꝛ ceteroꝝ domant̄
ꝛ domita sunt a natura humana.
❡ 6. Misticaȝ electionē: qꝛ deus singu
lariter elegit tria gña tm̄ aīalium gres
sibilium ad sua sacrificia offerenda v₃:
Oues: Boues: Capras: ꝛ hoc fecit de⁹
ꝛ p̄figurauit: qñ dixit ad Abrahaȝ Geñ.
15. Sume mihi vaccā triennē ꝛ capram
trimā: ꝛ arietē annoꝝ triū ꝛc̄.
❡ 7. Misticam eductionem de egipto.
Nā filij israel recedentes ab egipto edu
xerunt secum oīa aīalia ꝛ armēta sua:
Exo. 12. Profecti sunt filij israel ď Ra
mase in Socoth sexcēta fere milia vi
roꝝ peditū: absq₃ paruulis ꝛ mulieri
bus: S₃ ꝛ vulgus pmiscuum innūabile
ascendit cū eis: Oues ꝛ armenta ꝛ ani
mantia diuersi generis multa nimis.
❡ 8. Misticaȝ iniquinatiōez. Nam quic
quid erat occisū siue captū siue come
stū a bestia erat imūdū ꝛ nō licebat tā
gere nec gustare Exo. 22. Carnē q̄ a be
stijs fuerit p̄gustata nō comedetis s₃ p
hicietis canib⁹: Leui. 5. Aīa que tetige
rit qḋ occisū est a bestia: aut per se mor
tuū: aut qḋlib₃ aliḋ reptile: rea est ꝛ de
liquit Leui. 22. Morticinū ꝛ captum a
bestia nō comedēt: nec pollnent in eis.
❡ 9. Misticaȝ ꝛ moralē discretionē taȝ
in iumētis q̄ȝ in bestijs ꝛ reptilib⁹: Le
ui. xj. Hec sūt aīalia q̄ comedere ďbetis
de cūctis aīantib⁹ terre. Oē qḋ h₃ diui
sam vngulā ꝛ ruminat i pecorib⁹: co
meditis. Qḋ ambulat sup man⁹ ex cū
ctis aīantib⁹ que icedūt q̄drupedia: imū
duȝ erit: Oē qḋ reptat sup terrā abho

sa animalia diuisit ea per mediuꝫ: aues vero non diuisit.

¶ 5. Misticā expulsionē: qn̄ Abraā expellebat volucres celi fedātes ei⁹ sacrificiū Ben̄.15. Descēderūtq̄ volucres celi sup cadauera ⁊ abigebat eas Abraam.

¶ 6. Misticā oblatiōeꝫ: qꝛ duo gn̄a auiū solūmō offerebant̄ in sacrificio vꝫ turtur ⁊ colūba Leui.j. Si āt de auib⁹ holocausti oblatio fuerit dn̄o ō turturib⁹ ⁊ pullis colūbe offeret eaꝫ sacerdos ad altare. Tertiū genus auiū offerebat̄ in emūdatione leprosi vꝫ passer Leui.14. Hic est ritus leprosi qn̄ mūdandus est: Adducetur ad sacerdotē qui p̄cipiet ei vt offerat duos passeres viuos p̄ se q̄a vesci licitū est. ⁊ ista tria genera auium tm̄ offerebant̄ in diuino sacrificio.

¶ 7. Misticā discretionē qn̄ discernit q̄ sint aues mūde: que imūde: quib⁹ vesci licitū est: quib⁹ illicitū: Leui.xj. Hec sūt que de auib⁹ comedere nō debetis ⁊ vitanda sunt vobis: aquilā ⁊ griphū: Oē de volucribus qđ gradit̄ sup q̄ttuor pedes abbominabile erit vobis.

¶ 8. Misticā volationē. Sap.5. Auis q̄ trāsuolat in aere: cui⁹ nullū iuenit̄ argumētuꝫ itineris illius: sed tm̄ sonitus alarū verberās leuē ventū. Job.v. Homo nascit̄ ad laborē ⁊ auis ad volatū.

¶ 9. Misticā nidificationem. Ezech.17. In monte sublimi israel plantabo illō ⁊ erit in cedrū magnā: ⁊ habitabūt sub ea oēs volucres: ⁊ vniuersum volatile sub vmbra frondiū eius nidificabit.

¶ 10. Misticā habitatiōeꝫ Dan̄.4. Magna arbor ⁊ fortis ⁊ p̄ceritas eius contingens celū: ⁊ in ramis eius cōuersabatur oēs volucres celi: ⁊ ex ea vescebatur oīs caro: math.8. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos. s. ad habitaculum.

¶ xj. Misticaꝫ domationē ⁊ coactioneꝫ Jaco.3. Oīs natura volucrū domatur ⁊ domata ē a nā humana Ben̄.9. Sit terror vester ac tremor super oēs volucres celi O q̄ȝ magna misteria sūt ista que pp breuitatē tēporis mō nō declaro.

¶ 12. Misticaꝫ congregationem dicens Sophon.j. Cōgregās congregabo oia a facie terre dicit dn̄s: congregans hominem et pecus: congregans volatilia celi ⁊ pisces maris.

¶ 13. Misticam nutritionem: qꝛ ab ipso deo sine suo labore nutriūtur math.6. Respicite volatilia celi: que non serunt neq̄ metunt neq̄ cōgregant in horrea: ⁊ pater vester celestis pascit illa.

¶ 14. Misticā cōmestionē: qꝛ comedūt semina secus viam math.13. Duꝫ seminat quedaꝫ ceciderunt secus viam ⁊ venerunt volucres celi ⁊ comederūt illō.

¶ 15. Misticaꝫ instructionem: quia docent nos mirabilia dei Job.12. Interroga iumenta ⁊ docebunt te ⁊ volatilia ce celi ⁊ indicabunt tibi.

¶ 16. Misticā deiectionē: qꝛ vtiliter deijciuntur cū lapidibus vel sagittis. Eccli. 22. Mittens lapidem in volatilia deijciet illa sic ⁊ qui conuiciatur amico dissoluit amicitiam.

¶ 17. Misticam cōparationem prouer. 10. Qui nititur mēdacijs hic pascit vētos. Idem aūt ipse sequitur aues volantes: puer.17. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic vir qui derelinquit locum suum.

¶ 18. Misticaꝫ excellētiā qꝛ auis breuissima sicut apis dulcissimū fructū p̄fert Eccli.xj. Breuis ī volatilibus est apis: ⁊ initiū dulcoris hꝫ fructus illi⁹. Multa alia differit scriptura de natura auiū in cōi ⁊ in p̄ticulari: puta de Aquila: Accipitre: Coruo: Colūba: Hirrūdine ⁊ huiusmodi: que ineffabilibus misterijs sunt repleta. ¶ Et p̄ istū radiū sensibilē

nature volatilis nos illustrat diuina scri
ptura de reb⁹ gestis p sensum lrãlẽ. De
credendis p allegoricũ. De agendis per
tropologicũ. De sperandis per anagogi
cũ. Et nulla alia scia talia de auib⁹ dic.
Uenite ergo ascẽdam⁹ ad mõtez dñi ꝛ
docebit nos vias suas.

¶ De gressibiliuz formis ꝛ mistica ꝛ mi
rabilia multa describunt. Cap. 85.

Uenite ascenda
mus ad mõtez domini ꝛ do-
cebit nos vias suas. Post vo
latiliũ descriptionẽ sequũtur gressibi-
liũ nãe q̃ sunt octauus diuine scripture
radius de quo mirabilia subscribunt.
¶ 8. igit radius figuratiu⁹ ꝛ sensibilis ẽ
nãe gressibiliũ seu forme gressibiles: q̃
sunt vel iumẽta: vel bestie vel serpẽtia:
q̃s oẽs dĩna scriptura multiplicit assu-
mit ad nr̃am instructionẽ ꝛ earũ nãs ꝛ
ppꝛietates mirabiliter declarat qd̃ sic
breuiter ostendi potest.
¶ p̃ nãq3 declarat animaliũ p̄dictoꝛũ pri
mariã pductionẽ ꝛ originationẽ dicẽs
Gen̄. j. Dixitq3 deus pducat terra aĩaz
viuentez in gñe suo: iumẽta ꝛ reptilia:
ꝛ bestias tre b3 spẽs suas: factũq3 ẽ ita.
¶ 2. Misticam ad hoĩez subiectionem:
Gen̄. j. Dominamini vniuersis aĩantib⁹
q̃ mouent sup terraz: ꝛ ps. Oia subieci
sti sub pedibus eius oues ꝛ boues vni-
uersas insuper ꝛ pecoꝛa campi.
¶ 3. Misticaz calliditatẽ Gen̄. 3. Sed ꝛ
serpẽs erat callidioꝛ cũctis aĩantib⁹ que
fecerat dominus deus: qui dixit ad mu
lierez: Cur p̃cepit vobis de⁹ vt nõ cõme
deretis ex oĩ ligno paradisi. Et post sub
ditur Serpens decepit me.
¶ 4. Misticaz introductionẽ in archaz
Noe Gen̄. 7. Ex oĩb⁹ aĩantib⁹ mundis
tolles septena ꝛ septena masculum ꝛ fe
minam De animantib⁹ vo imũdis duo
ꝛ duo masculum ꝛ feminam.
¶ 5. Misticuz timoꝛez ad ipsum hoĩem
Gen̄. 9. Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ ter
roꝛ vester ac tremoꝛ sit super cũcta aĩa-
lia terre cũ vniuersis que mouẽtur in
per terraz: Jaco. 3. Oĩs natura bestiaꝝ
ꝛ volucrũ ꝛ serpẽtũ ꝛ ceteroꝝ domant
ꝛ domita sunt a natura humana.
¶ 6. Misticaz electionẽ: q2 deus singu-
lariter elegit tria gña tm̃ aĩaliũm gres-
sibilium ad sua sacrificia offerenda v3:
Oues: Boues: Capras: ꝛ hoc fecit de⁹
ꝛ p̄figurauit: qñ dixit ad Abraaz Gen̄.
15. Sume mihi vaccã triennẽ ꝛ capram
trimã: ꝛ arietẽ annoꝛũ triũ ꝛc̃.
¶ 7. Misticam eductionem de egipto.
Nã filij israel recedentes ab egipto edu
xerunt secum oĩa aĩalia ꝛ armẽta sua:
Exo. 12. Profecti sunt filij israel d̃ Ra
mase in Socboth sexcẽta fere milia vi
roꝛũ peditũ: absq3 paruulis ꝛ mulieri-
bus: S3 ꝛ vulgus pmiscuum innũbile
ascendit cũ eis: Oues ꝛ armenta ꝛ aĩ-
mantia diuersi generis multa nimis.
¶ 8. Misticaz iniquinatiões. Nam quic
quid erat occisũ siue captũ siue come-
stũ a bestia erat imũdũ ꝛ nõ licebat tã-
gere nec gustare Exo. 22. Carnẽ q̃ a be
stijs fuerit p̄gustata nõ comedetis s3 p
bicietis canib⁹: Leui. 5. Aĩa que tetige-
rit qd̃ occisũ est a bestia: aut per se moꝛ
tuũ: aut qd̃lib3 aliđ reptile: rea est ꝛ de
liquit Leui. 22. Moꝛticinũ ꝛ captum a
bestia nõ comedẽt: nec polluent in eis.
¶ 9. Misticaz ꝛ moꝛalẽ discretionẽ tas
in iumẽtis q̃3 in bestijs ꝛ reptilib⁹: Le-
ui. xj. Hec sũt aĩalia q̃ comedere d̃betis
de cũctis aĩantib⁹ terre. Oẽ qd̃ h3 diui
sam vngulã ꝛ ruminat i pecoꝛib⁹: co-
meditis. Q d̃ ambulat sup man⁹ ex cũ-
ctis aĩantib⁹ que ĩcedũt q̃drupedia: imũ
duz erit: Oẽ qd̃ reptat sup terrã abho

minabile erit:nec assumetur in cibum.
¶10. Misticā redemptionē. Nā siquis dño vouisset aīal imūdū: redimebat illud et supaddebat quintā ptē Leui.27. Aial imūdū qd immolari dño non pōt:si quis vouerit:adducet ad sacerdotē:qui statuet pciū. Qd si dare voluerit is qui offert addet sup estimationē quintā ptē.
¶xj. Misticaz occisionē:nā cū pplꝰs pp tediū itineris murmuraret ī deserto imisit dñs serpētes ignitos:qui plurimos occiderūt. Nūi.21. Tedere cepit pplꝫ itineris ac laboris:locutusqꝫ ꝯ dñz et moisez ait:Cur eduxisti nos de egipto. Quā obrē misit dñs in populū ignitos serpētes:ad q̄rū plagas et mortes plimorū venerunt ad Moisem atqꝫ dixerunt peccauimus.
¶12. Misticā resistētiā:quā vz faciebāt filiis ysrael p desertū ambulātibꝰ ad terraz pmissionis. Deut.8. Ductor tuꝰ fuit dñs ī solitudine magna atqꝫ terribili:in qua erat serpēs flatu adurēs:et scorpio ac dipsas:et nulle oīno aque:qui eduxit riuos de petra durissima.
¶13. Misticā numeratione. Job.j. Uir erat ī terra hus noīe Job et fuit possessio eiꝰ septē milia ouiū et tria milia camellorū. Quingēta quoqꝫ iuga bouū et quīgēte asine:ac familia multa nimis.
¶14. Misticaz figurationez. Nā aīalia multiformiter figuratiue pponunt sicut pꝫ Ezech.j. Dan.7. Act.xj. et in Apoc.p totū:vbi aīalia multiformiter et misteriose figurant.
¶15. Misticaz cognitionē. Ysa.j. Cognouit bos possessorē suū et asinꝰ psepe dñi sui:ysrael aūt me non cognouit: et populus meus non intellexit.
¶16. Misticā dilectionem. Ecci.13. Oē aīal diligit sibi simile:sic et omnis homo pximū sibi.
¶17. Misticā cohabitationē ysa.xj. Habitabit lupus cū agno et pardus cū hedo accubabit: vitulus et leo et ouis sil morabūtur:et puer paruulus minabit eos:vitulus et vrsus pascētur:simul requiescent catuli eorum.
¶18. Misticā cibationē ps. Oīa a te expectāt vt des illis escā ī tpe catuli leonū rugientes vt rapiāt et q̄rant a deo escaz sibi. Ysa.65. Et leo et bos comedēt paleas:et serpēti puluis panis eius.
¶19. Misticuz discursuz:qꝫ fere et bestie in nocte discurrūt in die ocultant ps 103. Posuisti tenebras et facta ē nox:in ipa ptrāsibūt oēs bestie silue. Ortꝰ ē sol et congregati sunt et in cubilibus suis collocabuntur.
¶20. Misticā habitationē. Nā Ezech. ppha vidit arborē ingentē sub cuiꝰ frōdibꝰ gemuerūt oēs bestie saltuū: Ezech. 31. Cūqꝫ extēdisset vmbrā suā:in ramis eius fecerunt nidos oīa volatilia celi: et sub frōdibꝰ eiꝰ genuerūt oēs bestie saltuuz et sub vmbraculo illiꝰ habitabat cetus gētiū plurimarū: ps.67. Aialia tua habitabūt ī ea. Petra refugiū erinacijs. Lepusculus collocat ī petra cubile suū puer.30. Sic vidit Daniel ppha arborez magnā sub qua habitabāt aīalia et bestie. Dañ.4. Magna arbor et fortis: et proceritas eiꝰ cōtingēs celū: Subter eam habitabant animalia et bestie.
¶21. Diuinā laudationē et benedictionē quā faciūt cōtinue oīa terre aīantia dicēte Augustino. Oīa quecūqꝫ fecit deꝰ laudant deum. Dan.3. Benedicite oēs bestie et peccora dño. Et ppha ī ps.148. Laudate dñz de terra dracones et oēs abissi: Bestie et vniuersa peccora:serpētes et volucres pēnate. ¶ Plura hijs similia narrat scriptura de nā gressibiliū que indicibilibus misterijs sūt referta.
¶ De natura vo pticulariū et auiū et bestiaruz mira stupēdaqꝫ narrat vbi gra

tia. Quõ columba attulit in archã ad noe ramuz oliue virẽtis in ore Geñ. 8. Quõ asina locuta est ad Balaz dicens: quid feci tibi. Cur percutis me ecce iam tertio Nũ. 22. Quõ corui portabãt panem & carnes Helie. 3. R. 17. Corui quoqz deferebãt ei panẽ & carnes mane: sĩlr panes & carnes vespi & bibebat d torrẽte. Quõ saluator sedit sup asinam & pullũ eius math. 21. Adduxerũt asinã & pullu3: & iposuerũt sup eos vestimẽta sua: & eu3 desup sedere fecerũt. Prepterea mirabilia narrat de elephante dicẽs de eo Job. 40. Ecce vehemoth quem feci tecum: fenũ quasi bos comedet. Fortitudo illi⁹ in lũbis eius & virt⁹ illius in vmbilico vẽtris ei⁹ &c. & figurat ibi diabolũ sub noie vehemoth narrãs cditiones ei⁹: & tot misteria abscõdit scriptura sub istis gressibiliu3 naturis q ad liquidũ a viatore explicari ñ pñt. ¶ Per istu3 etiã radiũ sensibilẽ nos illuminat de reb⁹ gestis quo ad sensu3 hystorialẽ & litterale3. De credẽdis quo ad sensu3 allegoricũ. De agendis quo ad moralẽ. De sperandis quo ad anagogicũ. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi & docebit nos vias suas.

¶ De mistica ac multiformi humanorũ organorũ descriptione. Cap. 86.

Venite ascendamus ad montẽ dñi & docebit nos vias suas.

Post pdicta sequuntur humana organa siue humana mẽbra: q sũt nonus diuine scripture radius figuratiu⁹: de quo mistica & mirabilia multa subnectunt.

¶ 9. Radi⁹ figuratiuus & sensibilis st. Humana organa siue humana mẽbra que diuina scriptura mltipliciter ad nostra3 illuminationẽ assumit. Aliquãdo ea deo: Aliquãdo angelis: Aliqñ rebus inaiatis attribuẽs: Aliqñ vero rebus alijs comparat & assimilat. Q d breuiter sic declaro.

¶ P assumit pedes & deo attribuit Ysa. 6. Uidi dñm sedentẽ sup soliũ excelsu3 & eleuatũ. Seraphim stabãt sup illud: sex alle vni: & sex alle alteri. Duabus velabant faciẽ eius: & duab⁹ velabant pedes eius: & duabus volabant.

¶ 2. Tibias dicẽs pver. 26. Quõ pulcras frustra h3 claudus tibias: sic indecens est in ore stultorũ parabola.

¶ 3. Genua Ysa. 66. Super genua blandietur vobis.

¶ 4. Crura Cã. 5. Crura illi⁹ colũne marmoree: q solidate st sup basses aureas.

¶ 5. Jũctura3 feminũ. Cant. 7. Junctura feminũ tuorũ sicut monilia q fabricata sunt manu artificis.

¶ 6. Genitalia virilia math. 19. Sunt eunuchi q se castrauerũt pp regnũ celorũ.

¶ 7. Gẽitalia feminea: Job. 38. Quis cõdusit hostijs mare: qñ erũpebat quasi de vulua procedens.

¶ 8. Femur Apoc. 19. Et habebat in femore suo scriptu3: Rex regũ & dñs dominãtiũ: & ps. 44. Accigere gladio tuo sup femur tuũ potentissime.

¶ 9. Uentre3 Ysa. 16. Super hoc venter me⁹ ad moab qsi cithara sonabit Can. 7. vẽt tu⁹ sicacer u⁹ tritici: vallat⁹ lilijs.

¶ 10. Umbilicũ Can. 7. Umbilic⁹ tu⁹ crater tornatilis: nũq idigens poculis.

¶ 11. Uiscera Luc. 1. Per viscera mie dei nri: in quib⁹ visitauit nos oriẽs ex alto.

¶ 12. Secessu3 & secreta nature math. 15. Oẽ qd i os intrat i vẽtrẽ vadit: & i secessũ emittit. Judic. 3. Statiqz p secreta nãe: alui stercora pruperunt.

¶ 13. Renes Ysa. 11. Neqz soluetur cingulum renum eius.

¶ 14. Lumbos Ysa. 11. Et erit iustitia cingulum lũborum eius & fides cinto-

ctius renum eius.

¶15. Pectus. Apoc.15. Exierūt septē angeli: hñtes septē plagas de tēplo vestiti lapide mūdo ꝛ cādido: ꝛ precinti circa pectora zonis aureis.

¶16. Mamillas siue vbera. Apoc.j. Vidi i medio septē cādelabrorū silēz filio hoīs vestitū podere: ꝛ pcintū ad mamillas zona aurea. Can.j. Meliora sūt vbera tua vino.

¶17. Dorsum Iere.18. Dorsuz ꝛ nō faciem ondaz eis in die pdicionis eorū.

¶18. Scapulas ps. Scapulis suis obūbrabit tibi: ꝛ sub pēnis eius sperabis.

¶19. Humeros. Deut.32. Sicut aquila puocans ad volandum pullos suos ꝛ sup eos volitans. Expādit alas suas et assūpsit eū atq3 portauit i hūeris suis.

¶20. Brachia Exo.15. Irruat sup eas formido ꝛ pauor. in magnitudine brachij tui: Luc.j. Fecit poām i brachio suo.

¶21. Manus Exo.15. Extendisti manū tuam domine ꝛ deuorauit eos terra.

¶22. Digitos. Exo.8. Digitus dei est hic. Et saluator luc.xj. Si in digito dei eijcio demonia: pfecto venit in vos regnum dei.

¶23. Cor propheta in ps.44. Eructauit cor meum verbum bonū: dico ego opera mea regi.

¶24. Guttur Can.5. Guttur illius suauissimū ꝛ totus desiderabilis.

¶25. Collum Cant.4. Sicut turris dauid collū tuum: que edificata est cū propugnaculis.

¶26. Os ysa.30. Ve filij desertores dicit dñs: qui ambulatis vt descēdatis in egiptū ꝛ os meū nō interrogastis.

¶27. Labia Cant.5. Labia eius lilia distillantia mirrham primam.

¶28. Linguam ps.44. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis.

¶29. Dentes Cant.7. Guttur tuum sicut vinū optimū: dignū dilecto meo ad potandū: labijsq3 ꝛ dentibus illius ad ruminandum.

¶30. Nasum Cant.7. Nasus tuus sicut turris libani: que respicit ꝯ damascuz.

¶31. Oculos ps. Oculi dñi super iustos Apoc.j. Et oculi ei' tāq3 flāma ignis.

¶32. Aures: ps. Deus exaudi orōnem meā aurib' percipe vba oris mei.

¶33. Genas Cant.5. Gene illi' sicut areole aromatū cōsite a pigmentarijs.

¶34. Faciem ps.118. Faciem tuā dñe illumina sup seruū tuū: ꝛ doce me iustificationes tuas.

¶35. Vultum ps. Signatum est super nos lumen vultus tui domine: dedisti letitiam in corde meo.

¶36. Frontem Apoc.17. Et mulier erat circūdata purpura ꝛ coccino: ꝛ in fronte eius nomen scriptum: Misteriū: Babilon magna: mater fornicationū ꝛ abbominationum terre.

¶37. Caput. Cant.v. Caput eius aurum optimum Cant.7. Caput eius vt carmelus.

¶38. Capillos. Cant.5. Come eius sicut elate palmarū: nigre q̄si corui'. Dañ.7. Vestimentū eius candiduz quasi nix: ꝛ capilli capitis eius quasi lana munda.

¶ Hec oīa ꝛ plura hmōi organa assūit scriptura ad nostrā illuminationē. Et i ipsis includit mirabilia ꝛ vix explicabilia misteria. De quib' aliqua si placet vide dclarata a Dionysio de celesti hierarchia.c.15. ꝛ vlti. ¶ Per hūc ergo radiū figuratiuū scriptura nos docet: aliqñ d̄ rebus gestis p sensuz litteralē: aliqñ de credēdis p sensuz allegoricum: aliqñ de agendis p sensuz moralem ꝛ tropologicum: aliqñ de sperandis per sensuz anagogicum O lumē mirabile. Venite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De mistica et multiformi humanarum virium descriptione. Cap. 87.

Venite ascendamus ad montem dñi et docebit nos vias suas.

Diuina scriptura nõ solũ humana organa: sed et humanas vires ad nr̃am illuminationẽ multipliciter assumit et sunt decimus radius figuratiuus: de quo aliq̃ ordinate subscribuntur.

¶ 10. igitur radius figuratiuus sunt humane vires: vz Vires vegetabiles: vires sensibiles et vires rõnales: Quibus oĩbus vtitur scriptura ad nostram illuminationẽ: et eas attribuit deo: angelis: et ecclesie: sub quibus immẽsa misteria abscondit. Hec autẽ oĩa sunt radii sensibiles ad nostrũ intellectum illuminãdum et ad nostrũ affectum inflãmandũ.

¶ p̃ ergo assumit et deo attribuit viuere qui est actus virtutis vegetatiue dicẽs Iere. 16. Viuit dñs qui eduxit filios israel de terra aquilonis. Nũ. 14. Viuo ego dicit dominus.

¶ 2. pascere Can. 6. Dilectus meus descendit in ortum suũ ad areolam aromatũ: vt ibi pascat i hortis et lilia colligat.

¶ 3. concipere prouer. 8. Nũdum erant abissi et ego iam concepta eram.

¶ 4. parturire et generare Ysa. vlt. Nũquid ego qui alios parere facio: ipse nõ pariam dicit dominus et in ps̃ 109. Ante luciferum genui te.

¶ 5. Nutrire Ysa. i. Dñs locutus est: filios enutriui et exaltaui ipsi autẽ spreuerũt me. Quantum ad vires sensibiles attribuit deo.

¶ p̃ virtutem progressiuam Gen. 3. Cum audissent vocẽ dñi dei deambulantis in paradiso ad aurã post meridiẽ: abscondit se Adam et vxor eius.

¶ 2. virtutem motiuam Deut. 32. Leuabo ad celum manũ meam: et dicam viuo ego in eternum.

¶ 3. virtutem visiuam Gen. 18. Descendam et videbo vtrũ clamorẽ qui venit ad me opere impleuerint.

¶ 4. Virtutem auditiuam. Nũ. 14. Querellas filiorum israel audiui. Dic ergo eis viuo ego ait dñs sicut locuti estis audiente me: sic faciam vobis.

¶ 5. Virtutẽ odoratiuã. Gen. 8. Tollens aũt noe de cunctis pecoribus et volucribus mũdis obtulit holocausta sup altare. Odoratusq̃ est dominus odorem suauitatis.

¶ 6. Virtutẽ gustatiuã Can. 7. Dignum dilecto meo ad potandũ labijsq̃ et dentibus illius ad rũinandũ: et Gen. 18. Cũq̃ comedissent etc.

¶ 7. virtutẽ tactiuã Cant. 5. Venter meus intremuit ad tactum eius et ps̃. Qui tãgit montes et fumigant.

¶ 8. virtutem cogitatiuam Tre. 2. Cogitauit dominus dissipare murũ filie syõ tetendit funiculum suum etc. ¶ Quãtum ad vires rõnales attribuit deo.

¶ p̃ virtutẽ recordatiuã quo ad memoriam dicens Gen. 9. Erit arcus meus in nubibus: et videbo illum et recordabor federis sempiterni qd̃ pactum est inter deum et omnẽ aĩam viuentẽ.

¶ 2. virtutẽ consideratiuã quo ad intellectum. Deut. 32. Abscondã faciẽ meam ab eis: et cõsiderabo nouissima eorũ.

¶ 3. virtutẽ dilectiuam quo ad volũtatem puer. 8. Ego diligẽtes me diligo: et qui mãe vigilauerit ad me iueniẽt me. Hec et multa silia attribuuntur deo angelis et ecclesie et sacra scriptura in oĩ suo processu vtitur oĩbus viribus humanis ad nr̃am illuminationem instruens nos per hũc radium figuratiuũ et sensibilem. Aliquã de rebus gestis per hystoriam. Aliquã

de credendis p allegorias. Aliqñ de agẽdis per tropologiaz Aliquãdo de sperãdis per anagogiaz. Uenite ergo ascẽdamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De mistica et multiformi humanorum operũ explicatione et p̃ de lanificio ac vestimẽto dscriptio mltiplex. Cap. 88.

Venite ascendamus ad montẽ dñi et docebit nos vias suas. ¶ Diuina scriptura ad nr̃am illuminationẽ nõ solum humana organa et humanas vires: sed etiã humana opa: que sunt artes mechanice: multipliciter assũnut: et in hijs si dici liceat infinita cõcludit misteria: Inter artes aũt mechanicas pria est lanificiuz siue vestimẽtũ: de quo sacra scriptura et quo ad litterã et quo ad spũalẽ intelligentiã ineffabilia dicit: sicut patere poterit scripture seriẽ ordiate discurrẽti.

¶ p̃.n. assumit vestimenta mutata Geñ. 35. Jacob ṽo cõuocata omni domo sua ait. Abijcite deos alienos qui in medio vestri sunt et mũdamini: ac mutate vestimẽta vestra. Surgite et ascẽdam⁹ in bethel vt faciam⁹ ibi altare dño: qui exaudiuit me in die tribulationis mee: et socius fuit itineris mei.

¶ 2. Lauata Exo. 19. Uade ad populũ et sanctifica illos hodie et cras: lauẽtqz vestimẽta sua: et sint parati in diẽ tertiuz. In die.n. tertio descendet dñs coram oi plebe sup montem sinai.

¶ 3. Pignorata Exo. 22. Si pignus a pximo tuo acceperis vestimentũ: ante solis occasuz reddes ei. Ipsuz.n. est soluz quo operitur indumẽtum carnis eius: nec habet aliud in quo dormiat.

¶ 4. Scissa Leui. 10. Locutus est moises ad Aarõ et ad Eleazar et Ythamar filios eius. Capita vestra nolite nudare Uestimẽta vestra nolite scĩdere: ne forte moriamini: et super omnẽ cetuz oriatur indignatio.

¶ 5. Dissuta Leui. 13. Quicũqz maculatus fuerit lepra: et sepatus est ad arbitriuz sacerdotis habebit vestimẽta dissuta: caput nudũ: os veste contectũ: cõtaminatum ac sordidum se clamabit.

¶ 6. Leprosa Leui. 13. Uestis lanea siue linea que lepraz habuerit i stamine atqz subtegmine: si alba vel rufa macula fuerit: infecta lepra reputabitur: oñdetur qz sacerdoti. Qui cõsideratã recludet septẽ diebus et die septimo rursus aspiciens: si deprehẽderit creuisse: lepra pseuerans est pollutũ iudicabit vestimẽtũ: et idcirco cõburetur flãmis.

¶ 7. Cõmixta Deuť. 22. Non indueris vestimento qd̃ ex lana linoqz cõtextũ ẽ.

¶ 8. Attrita Deuť. 29. Adduxit vos q̃draginta annis p desertuz: non sunt attrita vestimẽta vr̃a: nec calciamẽta pedum vestrorũ vetustate cõsũpta sũt.

¶ 9. Uetera Josue. 9. At hij qui habitabant in gabaon: audientes cũcta que fecerat Josue hierico: callide cogitantes tulerunt sibi cibaria: sacos veteres asinis imponẽtes: induti veteribus vestimentis: panes q̃qz quos portabant ob viaticũ duri erãt et in frustra cõminuti.

¶ 10. Culta et curiosa Ruth. 3. Filia mi querã tibi requiẽ et prouidebo vt bene sit tibi. Booz iste cui⁹ puellis in agro iũcta es propinquus noster ẽ: et hac nocte areã hordei vẽtilat: Lauare igitur et ungere: et induere cultiorib⁹ vestimentis: et descende in areã: et .j. petri. 3. Quarũ non sit extrinsec⁹ capillatura: aut circũdatio auri: aut indumẽti vestimẽtorũ cultus.

¶ xj. Jocũda Judith. x. Lauit corp⁹ suũ

et unxit se myrto optimo: et discrimina uit crinē capitis sui: et iposuit mitrā su per caput suū: et induit se vestimentis io cunditatis sue.
¶12. Defluētia Hester.15. Assūpsit duas famulas et sup vnā quidē nitebat quasi p delicijs et nimia teneritudine corp⁹ suū ferre nō sustinēs. Altera aūt famulaꝝ seq bat dn̄az: defluētia in humū indumēta sustentans.
¶13. Corrosa Job.13. Quasi putredo cō sumēdus sū et quasi vestimētū qd come ditur a tinea: et Job.30. In multitudi ne eorū cōsumit vestimētū meū.
¶14. Calida Job.37. Nōne vestimenta tua calida sūt: cū pflata fuerit ēra austro
¶15. Ardentia pu̇er.6. Nunquid pt hō abscōdere ignē in sinu suo vt vestimē ta illius non ardeant.
¶16. Cādida Ecc̄s.9. Oī tpe sint vesti mēta tua cādida et oleum de capite tuo non deficiat.
¶17. Odorifera Cant.4. Fau⁹ distillās labia tua spōsa: mel et lac sub ligua tua: et odō vestimētoꝝ tuoꝝ sicut odor thuris.
¶18. Sāguinolēta Ysa.9. Oīs violenta pdatio cū tumultu: et vestimētū mixtū sāguine erit i cōbustionē et cib⁹ ignis.
¶19. Multicoloria Ezech.16. Fecisti ti bi ymagines masculinas et fornicata es in eis: et sumpsisti vestimenta tua multi coloria et operuisti illas.
¶20. Varia Ezech.26. Descēdēt de se dibus suis oēs pncipes maris et aufe rent exuuias suas: et vestimēta sua va ria abijcient et induent stupore.
¶21. Camelina math.3. Ipse aūt Joan nes hēbat vestimētū de pilis cameloꝝ.
¶22. Ouina math.7. Attēdite a falsis pphetis: qui veniūt ad vos i vestimētis ouinz: intrinsecus aūt sūt lupi rapaces.
¶23. Repeciata math.9. Nemo inmittit cōmissurā panni rudis : i vestimētū ve tus: tollit.n. plenitudinē a vestimēto et peior scissura fit.
¶24. Fimbriata mat.9. Mulier q sā guinis fluxū patiebat duodecī ānis ac cessit retro: et tetigit fimbriā vestimēti eius. Dicebat.n. itra se. Si tetigero tm̄ vestimentum eius salua ero.
¶25. Mollia math.xj. Quid existis vi dere Hoiem mollibus vestitum: Ecce qui mollib⁹ vestiūt i domib⁹ regū sūt.
¶26. Purpurea. Jo.19. Exiuit g Je sus portans spineā coronā et purpureū vestimētum.
¶27. Deposita. Act.7. Et testes dposue rūt vestimenta sua secus pedes adole scentis qui vocabatur saulus.
¶28. Circūdata. Act.12. Dixit aūt āgelus ad eū: pcingere et calcia te caligas tuas: et circunda tibi vestimentum tuum et se quere me.
¶29. Coiquinata Apoc.3. Habes pau ca noia in sardis: qui nō coinquinaue runt vestimēta sua: et ambulabunt me cum in albis qz digni sūt et Ysa.63. Oia indumenta mea inquinaui.
¶30. Inscripta Apoc.19. Habet in ve stimento et in femore suo scriptū Rex regum et dominus dominātiū. ¶ Plu ra huiusmodi in diuina scriptura vesti menta reperiuntur de quibus mō per transeo. ¶ Taceo de tunicis pellicis q̄s deus fecit primis parentibus Geñ.3. De vestibus Esau valde bonis. Geñ. 27. De tunica polimita Joseph. Geñ. 37. De stolla byssina qua Joseph indu tus ē a pharaone Geñ.41. De veste plu rima quam hebree mulieres calide ab stulerunt ab egiptijs Exo.3. et 12. De ve ste serui hebrei. Exo.21. De vestibus sacris sacerdotum Exo.28. De veste vi rili et feminea Deuē.xxij. De vestibus datis a Sāpsone hijs qui pblema sol uerāt Judic.14. De pcisiōe vestiū vsqz

ad nates facta ab Anon rege filiorum Amon seruis dauid.2.R.x.De stragu lata veste mulieris fortis prouer.3i.De vestibus sponsi et sponse Cant.p totum. De veste poderis Sap.ig. De veste pe regrina qua induti sunt multi Sopb.j. De vestibus purpureis et bissinis diui tis epulonis Luc.16.De veste nuptiali math.22.¶ Taceo de ornamento filio rum israel ab aliis distincto.Deut.22. De ornamēto Judith Judith.io.De la sciuo ornatu filia: ū israel Ysa.3.De ve stimentis dei Dan.7.De vestimētis an gelorū Apo.io.De vestibus sanctorum Apo.4.De amictu mulieris coronate Apo.12.¶ Taceo de calciamētis:mo nilibus:torquibus:armillis:mitris:dis criminalibus:inaurib⁹:mutatorijs: pal liolis:linibeaminibus:coronis:syndoni b⁹:zonis:funiculis:Cilicijs:fascijs pe ctoralib⁹:ceterisq3 hmôi ad ornatum et vestimētū et lanificium ptinentib⁹.Quo rum misteria et facta quis in hoc mor tali corpore cōstitutus explicare sufficiat O deus magne:quā mirabilia sunt te stimonialia tua:ideo scrutata est ea aīa mea.Unde si placet interpretationes de hūs multas in Dionysio de celesti hie rarchia.ca.vlti. ¶ Hic radius lanificij et vestimenti mirabilia nos edocet quo ad sensum litteralē:mirabiliora quo ad sensum allegoricum : stupenda valde quo ad sensum tropologicum. inexti mabilia quo ad sensum anagogicū.Qui potest capere capiat.Uenite ergo ascen damus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De mistica ac multiformi venationis descriptione. Cap.89.

Uenite ascenda mus ad montē dñi et docebit nos vias suas.Clamat pphā in ps.iig Mirabilia testimonia tua: iō scrutata est ea aīa mea.Uere dñe mirabilia sunt testimonia tua:que nos nedum p vesta mentum spūaliter edocent:sed et p vena tionem multiplicit' informāt. De q mira bilia et mistica mlta scriptura pnūciāt. ¶ Pº enim de venatione narrat realitates et hystorias dicens Gen.25. Factus est Esau vir gnarus venandi et homo agri cola.et c.27.Sume arma tua pharetrā et arcum et egredere foras.Cūq3 vena tu aliquid apprehēderis: fac mihi inde pulmētum.et 3.R.4.Erat aūt cib⁹ Sa lomonis decē boues pingues:et viginti boues pascuales et cētū arietes:excepta venatiōe ceruorū:caprearū:atq3 buba lorum:et auiū altilium.

¶ 2.Allegoriam dicens Jere.16.Et post hec mittam eis multos venatores:et ve nabuntur eos de oī monte et de oī colle et de cauernis petrarum.

¶ 3.Moralitatem dicēs Eccli.27.Leo venationi insidiatur semper:sic peccata operantibus iniquitatē et Eccli.13. Ue natio leonis onager in heremo:sic et pa scua diuitū sunt pauperes.

¶ 4.Anagogiam dicens in ps.90. Ipse liberauit me de laqueo venantiū et a ver bo aspero et in ps.123. Aīa nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. Laqueus cōtritus est et nos liberati su mus. Adiutorium nostrum in noīe dñi qui fecit celum et terram.

¶ 5.cōparationem dicens Eccle.7.Et in ueni amariorem morte mulierē que la queus venatorū est et sagena cor eius: vincula sunt manus illius.

¶ 6.Modificationem dicens Leui.17. Ois aīa ex vobis nō comedet sāguinē: nec ex aduenis qui peregrināntur apud vos. Nō quicūq3 de filijs israel et de ad uenis qui pegrinantur apud vos si ve

natiōe

nati one atq; aucupio ceperit feram vel auem:quibus vesci licitū est fundat sanguinem eius ꝛ operiat illum terra. Aīa n.oīs carnis in sanguine est.

¶ 7.crudelitatē:dicens Michee 7. Oēs in sanguinem insidiant: vir fratrē suū ad mortem venatur: Geñ.10. Nēroth cepit esse potens in terra:et erat robustus venator coram dño.i.robustus oppressor hominū.

¶ 8.laudabilitatē: dicēs de iuda Machabeo j.Macha 3:Silis fact⁹ est Judas leoni in operibus suis:et sicut catulus leonis rugiens in venatiōe.

¶ 9.viciositatē dicēs Tre.3.Uenatione ceperūt me quasi auē inimici mi gratis: quot misteria includāt in verbis istis: quis enarrare sufficiat. Uenite ergo ascendam⁹ ad mōtez dñi:ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De mistica ꝛ multiformi tum carnalis:tum spiritualis militie descriptione. Cap.90.

Venite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. Clamat ille passionibus fatigat⁹ Job.c.5. dicēs Militia est vita hominis sup terraz ꝛ sicut dies mercenarij dies eius. Diuina eloquia p corporalia bella ad spūalem militiā humanū gen⁹ multiplr informāt: et ideo conditiones carnalis militie seriose describūt:sicut p scripture viridarium discurrenti patere pōt. Circa.n. carnalē militiā de multis nos instruit diuina scriptura.

¶ P̄o nos instruit de electione principum dicens Nūi.j. Erūt vobiscū principes tribuū ac domorū i cognatiōibus suis: quorum ista sunt noīa.De tribu Rubē Elisur ꝛc.

¶ De electione ꝛ numeratione militum dicens Nūi j. Tollite summā vniuerse congregatiōis filiorū israel per cognationes ꝛ domos suas:ꝛ noīa singulorꝫ quicquid ē sexus masculini a vicesimo anno:ꝛ supra oium virorum fortiuz ex israel:ꝛ numerabitis eos per turmas suas tu ꝛ Aaron.

¶ 3.de ordinata collocatione militū circa tabernaculū sub vexillis ꝛ principibus suis dicens Nūi 2. Singuli p turmas:signa:atq; vexilla ꝛ domos cognationum suarum castramētabuntur filij israel per girū tabernaculi federis.

¶ 4.de sonitu tubarū ad castrorū motionem ordinatā dicens Nūi.10. Locutus est dñs ad Moisem dicens. Fac tibi duas tubas argēteas ductiles:quib⁹ cōuocare possis multitudinem quādo mouēda sunt castra. Si aūt clāgor buccine plixior atq; concisus increpuerit: mouebunt castra primi qui sunt ad orientalē plagam.

¶ 5.de sonitu tubarū ad congressionem belli dicens Nūi 10. Si exieritis ad bellum de terra vestra:contra hostes qui dimicant aduersum vos:clangetis vlulantibus tubis:et erit recordatio vestri corā dño deo vestro:vt eruamini d̄ manibus inimicorū vestrorum. Filij aūt Aarō sacerdotis clangēt tubis.

¶ 6.de exhortatione pricipum ꝛ militū ad pugnam dicēs Josue.j. Factum est vt loqueret̄ dñs ad Josue dicēs: Surge et transi jordanem istū tu ꝛ omnis populus tecum. Omnē locū quem calcauerit vestigiū pedis vestri vobis tradam a deserto et libano vsq; ad fluuiū magnum Eufratez. Nullus poterit resistere vobis cunctis diebus vite tue. Confortare et esto robustus. Noli metuere:et noli timere:qm̄ tecum est dñs deus tu⁹ in oib⁹ ad quecūq; prexeris

¶7. de occulta misione exploratorū dicens Josue 2. Misit igitur Josue filius Naue de septim duos viros exploratores in abscondito et dixit eis. Ite et considerate terram urbemque hierico. Qui pergentes ingressi sunt domū mulieris meretricis noie Raab.

¶8. de signis dandis inter milites dicēs Josue. 6. Preceperat autē Josue populo dicēs. Nō clamabitis neque audietur vox vestra: neque ullus sermo ex ore vestro egredietur: donec veniat dies in quo dicā vobis: Clamate et vociferamini.

¶9. de simulatiōibus et cautelis in cōflictu faciēdo dicēs Josue 8. Ponite insidias post civitatē: nec lōgius recedatis: et eritis omnes parati. Ego autē et reliq multitudo que mecū est: sic̄ ante fecimus fugiemus: et terga vertemus: donec persequētes longius ab urbe protrahāt.

¶10. de punitione militū nō obseruantiū mādata principū et iura bellica dicens: Josue 7. Quō Josue et omnis populus interfecerūt lapidibus Achan: qui contra mandatū dei et principis sui tulerat de anathemate hierico et dixit ei. Quia turbasti nos: exturbet te dominus in die hac: lapidauitque eū omnis israel: et cuncta que illius erāt: igne cōsumpta sunt.

¶11. de expulsione et segregatione militum timidorū a fortibus dicēs: Judic 7. Loquere ad populū et cunctis audiētibus predica. Qui formidulosus et timidus ē reuertat. Recesseruntque ō mōte galaad: et reuersi sunt ex populo viginti duo milia virorum: et tantū decē milia remanserunt.

¶12. de non cōcupiscendis spolijs tempe belli dicēs. j. Macha. 4. Dixitque judas ad populū. Non concupiscatis spolia: quia bellum contra nos est: sed state nūc cōtra inimicos vestros et expugnate eos: et sumetis postea spolia securi.

¶13. de cōfidentia et diffidentia militum quō vnum est causa victorie: reliquum vero cōfusionis et mortis: narrās quō illi qui timuerunt et diffisi sunt de subiugādis populis terre promissionis dicentes Nūi. 13: Nequaquam ad hunc populum valemus ascēdere: quia fortior nobis est populus quem aspeximus procere stature est: Ibi vidimus mōstra quedā filiorum Enach de genere gigāteo: quibus cōparati quasi locuste videbamur. Mortui sunt in deserto: sicut patet Nūi. 14. Et quō Josue et Caleb: qui cōfidentes in dño dixerūt Nūi 13. Terra quam circuiuimus valde bona est: si propicius fuerit dñs inducet nos in eam. Nolite rebelles esse contra dñm: neque timeatis populum terre huius: quia sicut panē ita eos possumus deuorare. Victores fuerunt et ad terram promissionis possidēdam peruenerunt sicut patet Nūi 14.

¶14. de electione armorū: proponēs exemplū dauid preliantis cōtra suum inimicum goliath: de quo scribitur. j. Re. 17. Dixitque Dauid ad Saul: Nō possum sic armatus icedere: quia non vsum habeo et deposuit ea. Et tulit baculū quem semper habebat in manibus: et elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrēte: et misit in peram pastoralē quam hēbat secum: et fundam manu tulit et processit aduersum philisteū.

¶15. de modo cōfligendi cum hostibus et de congressu prelij: dicens per Moisen Exo. 17. Dixitque Moises ad Josue Elige viros: et egressus pugna contra Amalech cras. Ego stabo i vertice collis habēs virgā dei i manu mea. Cūque leuaret moises manus vincebat israel. Sin autem paululū remisisset superabat Amalech. Fugauitque Josue Amalech et populū eius in ore gladij. O misteria magna.

¶16. de perfecta subiugatiōe hostium post victoriā dicens Josue io. Ite et ponite pedes sup colla regū istoꝝ. Qui cū perrexissent et subiectorū colla pedibꝰ calcarēt: rursū ait ad eos. Nolite timere nec paueatis. Cōfortamini et estote robusti. Sic. n. faciet dn̄s cūctis hostibus vr̄is aduersuȝ quos dimicabitis.

¶17. De exterminio totali hostiū dicēs Josue. 6. Urbē aūt hierico et oīa q̄ in ea erāt succēderūt: excepto auro argēto et vasis eneis ac ferro: que ī erariū dn̄i cōsecrata sunt. Et illo tēpore īprecatus ē Josue dicēs. Maledictꝰ vir corā dn̄o qui suscitauerit et edificauerit ciuitatē hierico.

¶18. de diuisione spoliorū dicēs Nū̄i. 31 Tollite sūma eoruȝ q̄ capta sūt ab hoie. vsq; ad pecꝰ: diuidesq; ex equo predā īter eos qui pugnauerūt regressiq; sūt ad bellū: et inter oēȝ reliquā multitudinē. Josue i3. nūc diuide t'rā ī possessionē nouē tribubꝰ: et diuide tribui manasse. Et Josue 22. Diuidite p̄daȝ hostiū cū f'ribus vestris.

¶19. de grātiaruȝ actiōe deo referēda post victoriā dicēs de Josue. Josue 8. Qui succendit vrbē. s. Hay et fecit eaȝ tumulū sempiternuȝ. Tunc edificauit Josue altare domino deo israel in monte hebal sicut preceperat moises famulꝰ domini filijs israel. Omnis aūt populus: et omnes maiores natu: ducesq; ac iudices stabant ex vtraq; parte arche in conspectu sacerdotum qui portabant archaȝ federis domini vt aduena ibi et indigena. Et hoc ad grās deo agenduȝ pro victoria concessa.

¶20. de nō amplius cōtrahenda amicicia cū inimicis semel subiugatis dicens Josue 23. Quod si volueritis gentiuȝ harum que inter vos habitant erroribus adherere: et cuȝ eis miscere connubia atq; amicitias copulare: iam nunc scitote: q͏ dn̄s deus vester nō eas delet ante faciē vestram: sed erunt vobis in foueā ac laqueum et offendiculuȝ ex latere vestro: et sudes in oculis vr̄is: donec vos auferat atq; disperdat d̄ terra hac optima quaȝ tradidit vobis. O q̄ magna misteria in hijs oībus includuntur. ¶ Plurima alia narrat d̄ arte militari: et de multis mirabilibus que diuina virtute acciderunt in eis: Et nulla sciā tanta et tam mirabilia narrat de arte militari: ymo alia oīa nihil sunt ad istorū comparatiōem: sicut pȝ discurrēdo per librum Geñ. Exodi et Nū̄i. Josue judicū: regum et machabeorū. Pȝ hoc discurrendo per opera mirabilia que acciderūt in bellis Josue: Gedeōis: Sampsonis: Dauid: et iude machabei et aliorum multoruȝ. Et de ista militia tradita a sacra scriptura que nos illuminat de rebus gestis quo ad istoriaȝ. De credendis quo ad allegoriā: de operandis quo ad tropologiā: de sperādis q̊ ad anagogiā posset fieri tractatus deuotus magnus atq; mirabilis. O aīa deuota surge: discurre per omnia et applica p̄dicta spūalibꝰ libellis Uēite ḡ. as. mōtem dn̄i: et docebit nos vias suas.

¶ De negociationis exercitio mirabilia ac mistica multa. Cap. 9i.

Venite ascendamus ad monteȝ dn̄i et docebit nos vias suas. Post multiplicē et carnalis et spūalis militie descriptionē ad nostrā illuiationē. de nauigatione et negociatione q̄ per naues maxime exercetur mirabilia narrat scriptura: et ad suum assumit vsum: et omisso q͏ dicit de fabricatiōe arche ipsius Noe Geñ. 6. q̄ fuit exēplar oīuȝ nauiū d̄ nauigatiōe et d̄ negociatiōe ac m̄rcātia mirab̄ʳ scribꝰ.

¶ p̄ negociatiōis realitatē Geñ.34. Terra in potestate vestra est. exercete: negociamini ⁊ possidete eā. Uiri isti pacifici sunt: ⁊ volunt habitare nobiscū: negocientur in terra: ⁊ exerceant eam: que spaciosa et lata cultoribus indiget.

¶ 2. negociationis allegoriā dicēs Luc. 19. Hō quidā nobilis abijt in regionē longinquā accipere sibi regnū ⁊ reuerti. Uocatis sibi autē seruis suis: dedit eis decē mnas et ait ad illos. Negociamini dum venio: et hoc refertur ad ecclesiā militantē.

¶ 3. moralitatē siue tropologiā dicens: ꝓuer. 31. Mulierē fortem quis iueniet procul et de vltimis finibus preciū ei⁹. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panē suū. Gustauit ⁊ vidit quia bona est negociatio eius. Considerauit agrum et emit eum: de fructu manuum suarum plantauit vineā: Syndonem fecit ⁊ vendidit. Et hoc pōt referri ad aīam bene operantem.

¶ 4. Anagogiā dicens prouer. 3. Beat⁹ hō qui inuenit sapientiam: et qui affluit prudentia. Melior est acquisitio ei⁹ negociatione auri et argenti: primi ⁊ purissimi fructus eius. Longitudo dierum in dextra ei⁹: et in sinistra illius diuitie ⁊ gloria. Uie eius vie pulcre: ⁊ omnes semite illius pacifice. Lignum vite est hijs qui apprehenderint eam: ⁊ qui tenuerint eā beati. et hoc pōt referri ad ecclesiam triūphantē.

¶ 5. Comparationē dicēs Mat. 13. Simile est regnū celorū homini negociatori querenti bonas margaritas: iuuenta aūt vna preciosa margarita abijt ⁊ vendidit omnia que habuit et emit eā.

¶ 6. multitudinē quo ad negociātes dicens Ezech. 27. de Tyro. Carthaginenses negociatores tui. Grecia ⁊ tubal et mosoch: ipsi institores tui. Filij dan negociatores tui: Insule multe negociatio manus tue: Syrus negociator tuus Juda et terra israel: ipsi institores tui: Damascenus negociator tuus. Dan et Grecia et mezol in nundinis tuis. Dedan institores tui: Arabia ⁊ vniuersi principes cedar ipsi negociatores manus tue. Saba ⁊ Rema ipsi negociatores tui. Saba et assur ⁊ chelmad negociatores tui. Oēs naues maris et naute earum fuerūt in populo negociatiōis tue. Heu quot currūt ad odorem nūmi et lucri: ve vel quasi totus mūdus post eum vadit.

¶ 7. Multiplicationem quo ad varios modos emendi: vendendi: et permutādi dicens Naum. 3. Plures fecisti negociationes tuas q̄ꝫ stelle sit celi. O q̄t modos lucrandi inuenit humana cupiditas.

¶ 8. Magnificentiā. Nam pp lucrum ex negociatione factū multi fiūt potentes: incliti: et magnifici ysa. 23. Negociatores ei⁹ principes: institores eius īcliti terre.

¶ 9. Fatigationē qr negociatores ad lōginquas partes accedentes maxios labores sustinēt in cōducendis conseruādisq̄ꝫ mercibus. 3. Re. 10. Negociatores n. regis salomonis emebant de choa et statuto p̄cio perducebāt: et classis regis per mare cū classe hyrā semel per tres annos ibat in tarsis: deferens inde auꝝ et argentū ⁊ dentes elephantorū: et simias ⁊ pauos.

¶ 10. Solutionē vectigaliū quam faciūt regibus ac principib⁹. Nam negociatores solent tributa ⁊ vectigalia magna persoluere: quo liberius negociari possint: et quod deterius est offerūt pecuniam aliquā custodibus vectigalium: et sic vectigalia defraudāt. De ista solutione vectigaliū scribitur. 3. Re. 10. Excep

plo eo anno qd offerebāt viri qui erant super vectigalia: ⁊ negociatores: vniuersiq; scuta vendentes.

¶ 11. Distractionē. s. a deo ⁊ diuinis. Nā negociatio hoiem applicat ad terrena: ⁊ iō distrahit a diuinis: qr nemo pōt duobus dñis seruire. Vñ dicitur i parabola Mat. 22. Qr cū rex fecisset nuptias filio suo: ⁊ misisset seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: illi vocati neglexerūt ⁊ abierunt: alius in villā suā: alius vero in negociationē suā: et sic cura negociandi a regno celorū distraxit: vnde paulus apl's 2 ad Thimo. 2. Nemo militans deo iplicat se negocijs secularib⁹ vt ei placeat cui se probauit.

¶ 12. Difficultatē ad bene operandum ⁊ ad preseruandū se a casu: ⁊ periculū dānationis. Nā negociationibus intentus vix pōt a peccatis preseruari. Ecci. 26 Due spēs difficiles ⁊ periculose mihi apparuerunt. Difficile exuitur negociās a negligentia. s. sue salutis qr nimis inhiat terrenis: et nō iustificabitur caupo a peccatis labiorū.

¶ 13. Cupiditatē siue auaritiā. Negociatores cupidi sunt ⁊ auari: desiderantes ⁊ precio magno vendere ⁊ parua emere. 2. Petri. 2. In vobis erunt magistri mēdaces: qui itroducent sectas pditionis: ⁊ in auaritia fictis verbis d̄ vobis negociabūtur.

¶ 14. Falsam cōputationē tpis: quando cōputant tempus vno mō redens: alio modo distribuit. Dicūt. n. hoc anno ad talem patriam ibimus: anno sequenti ad talem: et tamen anteq̄ sit annus moriuntur: ⁊ sic falsam cōputationē faciūt vñ Jaco. 4. Ecce nūc qui dicitis hodie aut crastino ibimus in illā ciuitatem: ⁊ faciemus ibi quidē annum: ⁊ mercabimur ⁊ lucrum faciemus: qui ignoratis quid erit i crastinū. Que est. n. vita vr̄a: vapor est ad modicū parēs.

¶ 15. Illicitā emptionē ⁊ venditionem. Negociatores. n. multotiēs emūt venduntq; que non licent: sicut sunt multa phibita. i. Macha. 3. Et audierūt mercatores regionū nomen eorū: ⁊ acceperunt aurū ⁊ argentū multum valde et pueros: ⁊ venerunt in castra: vt accipēt filios israel in seruos eos. s. emendo.

¶ 16. Prudentiā et sapiam: q̄ vz est terrena: diabolica: et aīalis. Nam negociatores ⁊ mercatores i rebus emēdis vēdendis ⁊ pmutandis sunt astutissimi. Ezech. 28. In sapia ⁊ prudentia tua acquisiuisti aurū et argentū in thesauris tuis: In multitudine sapie tue ⁊ in negociatione tua multiplicasti tibi fortitudinē: ⁊ eleuatū est cor tuū i robore tuo.

¶ 17. Insipientiā ⁊ elongationem a vera sapientia: q̄ diuina est: Baruch. 3. Filij quoq; Agar qui exquisierūt prudētiā que de terra est. s. quo ad terrena lucra. Negociatores terre ⁊ themā: ⁊ fabulatores et exquisitores prudētie ⁊ intelligentie: quātū ad bona p̄ntia. Viā autē sapie nescierunt neq; cōmemorati sunt semitas eius.

¶ 18. Errorē multiplicē. Negociatores ex quo sunt elōgati a diuia sapia que desursum est: multiplr errāt tam in iudicijs suis iterioribus q̄ in opibus exterioribus Ysa. 47. Negociatores tui ab adolescentia sua: vnusquisq; in via sua errauerunt.

¶ 19. Malā consultationē. Negociatores male consulūt alijs d̄ negociatione qr soli vellent lucrari: Ecci. 37. Cū negociatore tracta d̄ traiectione: ⁊ cū emptore de venditiōe. Nō attēdas hijs i omi cōsilio: qr vz male cōsulūt.

¶ 20. Mēdosā ⁊ multiplicē loquacitatē: q̄ cōiter est in negociatorib⁹ ⁊ mercatorib⁹: qui multa mēdacia dicūt ⁊ mul

totiens replicāt vt carius vendāt vt vili us emāt. puer, 20. Malū est: malū est dicit omnis emptor: et cum recesserit tunc gloriabit.

¶ 21. Realez deceptionē: qz non solum consilijs & verbis decipiunt: sed etiā realiter in opibus decipiēdo p vsurarios & illicitos contractus. j. Thesal. 4. Ne quis supgrediat neq3 circūueniat in negocio fratrem suū. Res illius vel iniuste rapiendo vel iiuste retinendo: vel eū p vsuras & alios contractus illicitos aggrauando.

¶ 22. Cōtaminationē. Negociatio cōtaminat multotiēs loca sancta: sicut sunt ecclesie & cimiteria Jo. 2. Inuenit i tēplo vendētes oues & boues & colūbas & nōmularios sedentes: et cū fecisset q̄i flagellū de funiculis dixit. Auferte ista hinc: & nolite facere domū p̄ris mei: domū negociationis.

¶ 23. Uiolationez. Negociatores solent violare dies festos emēdo: vendendo & transferendo res venales. Nemie. 13. In diebus illis vidi in juda calcātes torcularia in die sabbati: portātes aceruos & onerātes sup asinos vinū & vuas & ficus & omne onus & inferentes in hierusalem in die sabbati: et p̄cepi vt non aperirent portas vsq3 post sabbatū. Et inuaserunt negociatores & vendentes vniuersa venalia foris hierusalē semel & bis: & contestatus sū eos. Si secūdo hoc feceritis manū mittam in vos. Ita q3 ex illo t̄pe nō venerūt in sabbato.

¶ 24. Rōnem strictissimā deo reddendā de ipsa negociatione. Hoc p3 Luc. 19 vbi scribit. Et factum est vt rediret dominus accepto regno: & iussit vocari seruos quibus dedit pecuniā: vt sciret quātū quisq3 negociatus eēt. Sicut. n. tenemur deo reddere rōnez de verbis ociosis: & de oībus bonis cōmissis: ita etiaз de negociatione & omni defectu in ipsa commisso.

¶ 25. Dissipationez & destructionē. Nā deo fauente vel pmittente: diuitie magne & merces p negociationem acquisitas diripiūtur ab hostib us: vl' auferuntur ab alijs: sicut dicit dn̄s de negociatione & opibus Tyri: Ezech. 26. Ecce ego adducā ad Tyrū Nabucodonosor regē Babilonis cū equis & curribus & equitibus & cetu pplo q3 magno. Uastabūt opes tuas: diripiēt negociationes tuas: & destruēt domos tuas p̄claras: & muros tuos subuertēt: & lapides tuos & ligna tua: et puluerem tuum in medium aquaꝝ ponent.

¶ 26. Expoliationē. Negociatores saltē in fine spoliabūtur oībus mercib⁹ suis in quibus negociati sūt: & sola pc̄ta cum ipsis remanebūt: vñ Apoc. 18. dr̄ de babilone q̄ erat ciuitas negociatiōis & mercātie. Merces auri & argenti: & lapides p̄ciosi & margarite: & bissi & purpure: & serici & cocci: & om̄e lignū: & oīa vasa eboris: & oīa vasa de lapide p̄cioso: & cynamomū & amomū: & oīa pinguia & p̄clara pierūt a te: & āplius illa nō inuenient mercatores hoīm.

¶ 27. Cōfusionez. Negociatores in fine cōfundent nisi districte vias iustitie tenuerit. Nā Babilon vocat terra chanaā & vrbs negociatoꝝ Ezech. 17. Aquila grādis magnaꝝ alaꝝ sūmitatez frondiū cedri auulsit & trāsportauit eā i terrā chanaā: in vrbe negociatoꝝ posuit illā. Babilon dr̄ vrbs negociatorū propter frequētiā mercatorū illuc aduenientiū ppter habūdantiā diuitiarū. Dicit terra chanaā quod interpretat commutās vel cōmutatio: qz negociatores sūt in cōtinua mutatione: & rerū & locorum: & voluntatū. Dicit Babilon qd interpretatur confusio: qz plurimi mercato-

rum et negociatorum in fine confundentur.

¶ 28. Eiectionem siue expulsionem de paradiso: siue consortio sanctorum. Negociatores mundani et iniqui in fine eiicientur de paradiso et proiicientur in infernum: vnde in figura dicitur Jo. 2. Omnes vendentes eiecit de templo: oues quoque et boues et numulariorum effudit es et mensas subuertit: sic in fine fiet negociatoribus malis. vnde Apoc. 18. Et sustulit vnus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum: et misit in mare dicens. Hoc impetu mittetur Babilon illa magna. s. in infernum et vltra iam non inuenietur.

¶ 29. Lamentationem. Negociatores finaliter venient ad lamentum: et dolebunt de temporis ac rerum: corporis ac anime perditione: dicentes illud Sap. 5. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: et ambulauimus vias difficiles. Quid profuit nobis superbia: aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis: Transierunt omnia illa tanquam vmbra: et ideo dicitur Ezech. 27. Tu fili hominis assume super Tyrum lamentum et dices tyro que habitat in introitu maris. Negociationi populorum ad insulas multas.

¶ 30. Amaritudinem et fletum. Negociatores terreni ac mundo totaliter dediti: finaliter ad amaritudines et fletum deuenient Apoc. 18. Negociatores terre flebunt et lugebunt super illam: quoniam merces eorum nemo emet amplius. Ex ista negociatione nos diuina scriptura mirabiliter illuminat quo ad sensum litteralem: allegoricum: tropologicum et anagogicum.

Venite ergo ascedamus ad montem domini: et docebit nos vias suas.

¶ De agricultura: medicina: arteque fabrili mirabilia multa. Cap. 92

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. Diuina scriptura ad humanam eruditionem intendens: agriculturam: medicinam: et artem fabrilem in suum assumit vsum et mistica multa describit.

¶ Primo: De rure et agricultura realitatem narrat Gen. 4. Fuit Chayn vir agricola: et Gen. 9. Cepitque Noe vir agricola exercere terram et plantauit vineam.

¶ 2. De nemoribus: de siluis: de agris: plurima dicit scriptura diuina.

¶ 3. De semine ac seminatione materiali ac requie terre in anno 7°. et quinquagesimo plurima dicit Leui. 25.

¶ 4. De seminatore: semine: seminatione atque agris spiritualibus: et de malis herbis nascentibus inter bona semina: plurima dicit Mat. 13.

¶ 5. De hortis ac pomerijs necnon et vineis pluria dicit Hester primo: Eccle. 2. Cant. 2. et in pluribus alijs locis.

¶ 6. De terra optima promissionis mirabilia dicuntur in Exodo: Numeris: Leuitico atque Deuteronomio: de quibus fieri posset tractatus magnus: mirabilis atque deuotus. Et per hec omnia scriptura nos quadrupliciter illuminat secundum quatuor sensus predictos sicut dictum est. ¶ De medicina et medicis ad ipsam pertinentibus tractat diuina scriptura.

¶ Primo Namque de medicina corporali illicita et iniusta tractat Sap. 12.

¶ 2. De medicina iusta Eccli. 10. et valde diffuse Eccli. 38. dicens: Honora medicum etc. Thobie. 6 De corde et felle piscis sanatio cecitatis.

¶ 3. De expensis in medicos frustra erogatis: Luc. 8.

4. De defectu medicine et morte subsecuta Ysa. 3.

¶ 5. de viro medico spirituali qui dicitur samaritanus: et de septem medicinis spiritualibus:

que attulit: que sunt septē sacramenta. Et de multis curatiōibus que fecit tam corporaliter q̄ spūaliter tam mira ⁊ stupenda narrat qđ est quasi a mortalib⁹ ineffabile: Et p hanc medicinā nos mltipliciter instruit ſm quadruplicem sensum predictum. ¶ De arte fabrili et edificatoria mirabilia multa ⁊ mistica miranda describit.

¶ p̄ Quō Chaym edificauit primā ciuitatem noīe Enoch. Gen̄. 4.

¶ 2. Quō Tubalcaym fuit primus malleator ⁊ artifex in cuncta opera eris et ferri: et fuit inuentor artis Gen̄. 4.

¶ 3. Quō Noe fabricauit archam in cētum annis vel circa Gen̄. 6.

¶ 4. Quō edificauerūt posteri Noe ciuitatē et turrim Babel dicentes Gen̄. 11. Uenite faciamus lateres ⁊ coquam⁹ eos igni. Habuerūtq̄ lateres pro saxis et bitumē pro cemento ⁊ dixerunt. Uenite faciamus nobis ciuitatē ⁊ turrem cui⁹ cacumē pertingat vsq̄ ad celum: ⁊ celebremus nomē nostrum anteq̄ diuidamur in vniuersas terras.

¶ 5. Quō Beseleel ⁊ Ooliab fabricauerūt tabernaculū federis: Archam testimonij: propiciatoriū: cuncta vasa tabernaculi: mensam ⁊ vasa eius: cādelabrū purissimū cum vasis suis. Altare thimiamatis ⁊ holocausti: et omnia vasa eorum: Labium cū basi sua de quibus dicitur Exo. 31. Ecce vocaui ex noīe Beseleel: ⁊ impleui eū spū dei: sapiētia ⁊ intelligentia ⁊ scīa in omni ope ad excogitandū quicquid fabre fieri pōt ex auro argēto ⁊ ere et marmore ⁊ gēmis ⁊ diuersitate lignoꝝ: dediq̄ ei sociū Ooliab filium Achisamech de tribu dan.

¶ 6. Quō salomō edificauit illud noīatissimū templū in Hierusalem: cui non fuit silē in vniuerso: de quo ps. 3. R. 6. et inde diffuse.

¶ 7. Quō zorobabel filius salathiel: et iesus filius Josedech: ⁊ fratres ipsorum ⁊ sacerdotes ⁊ leuite fundauerūt ⁊ reedificauerunt templū dei quod destructum fuerat sicut ps. 3. Esdre. 5 ⁊ 6.

¶ 8. Quō sapientia dei qui est xp̄s edificauit sibi domum spūalem cum colūnis septem de qua scribitur puer. 9. Sapientia edificauit sibi domū: excidit colūnas septem. O q̄ magna ⁊ admiranda misteria includūtur in istis: ⁊ quibus ad pn̄s propter tp̄is breuitatē omitto. Alia q̄ plurima dicit scriptura de edificatione tabernaculorū: sepulcrorum: domorū: ecclesiarū: turriū ⁊ ciuitatū q̄ multarū: que omnia pertinent ad artem fabrilē: et sunt plena misterijs. ¶ Et per istum radiū sensibilem artiū humanarum ⁊ mechanicarū diuina scriptura nos illuīat de rebus gestis quo ad sensum lrālem: de credendis quo ad sensum allegoricū: de agendis quo ad sensum moralem: de sperādis quo ad sensum anagogicū. Uenite ergo ascendam⁹ ad mōtem dn̄i: ⁊ docebit. n. v. s.

¶ De mistico atq̄ multiplici septem liberaliū artium vsu Cap. 93.

Uenite ascendamus ad mōtem domini ⁊ docebit nos vias suas. Post predicta sequitur.

¶ 12⁹ radius figuratiuus ⁊ sensibilis: q̄ sunt humane artes: vz artes liberales: grāmatica: dialectica: rethorica: arithmetica: geometria: musica: ⁊ astrologia: quibus oībus sacra vtitur scriptura ad nostram illuīationem ⁊ doctrinā.

¶ p̄. n. vtit̄ grāmatica quantum ad lrās: sicut patet de litteris prepositis singulis versibus lamentationum hieremie: ⁊ prouer. c. vltimo. Mulierē fortem quis

inueniet. De dictionib⁹: syllabis: coma: prosa ꝛ versu: quō omnibus hijs vtat: vide Jeronimū in prologo super Job. Nā lamentationes hieremie: psalteriū: Job: ꝛ omnia fere scripture cantica: metro apud hebreos cōscripta sunt in parte saltem ꝛ si non in toto: quod pertinet ad grāmaticaȝ.

¶ 2. vtitur dialectica quantum ad inquisitionem veritatis: sicut patet in disputationibus Job ꝛ sociorū Job per totum. Ecce per totū Et fere tota scriptura est quedā inquisitio veritatis infallibilis: ꝛ expulsio errorum oīz ac deceptionū qd̄ pertinet ad logicā. Propterea saluator in euāgelio totiēs argumētis mirabilibus inducebat ad cognitionem sue diuinitatis ꝛ potentie: quando dicebat. Si mihi nō vultis credere: operibus credite: opera que ego facio testimoniū perhibent de me. ¶ Et per multa argumenta veritatē sue resurrectionis per dies quadragita elucidauit. Similiter paulus apl's multis vtit̄ argumentis dicens prolixe. j. Cor. 15. Si xp̄s predicatur ꝙ resurrexit a mortuis: quō quidam dicunt in vobis quoniaȝ resurrectio mortuorū non ē. Si autē resurrectio mortuorū nō ē: neqȝ xp̄s resurrexit: ꝛ hec oīa et alia multa sunt dialectica: quibus oībus vtit̄ scriptura ad nostram illuīationeȝ.

¶ 3. vtitur rethorica quantū ad sex eius partes que sunt suadere: dissuadere: defendere: accusare: laudare: vituperare.

¶ Scriptura diuina psuadet bona. dissuadet mala: defendit pios: accusat impios: virtutes laudat: vicia vituperat: et propter ista assumit exempla: similitudines: parabolas: ꝛ figuras: sicut pȝ p totū eius discursum. Nec pōt quis bon⁹ esse rethor qui sacrā ignorat scripturā. Nā aut vanus aut erroneus erit: qꝛ scriptū est Job 28. Habet argentū venarū suarum pricipia. Eloquentia habet originē sue psuasionis: q̄ origo est in sacra pagina. qꝛ eloquia dn̄i eloquia casta argentum igne examinatū: purgatū terre: probatū septuplū.

¶ 4. vtit̄ arithmetica: q̄ est de numeris. Nam celebrat vnitatem Gen̄. j. Factuȝ est vespe ꝛ mane dies vnus. Celebrat numerū binariū: ternarium: quaternariū: quinariū: senariuȝ: septēnariū: octonarium: nouenariū: denariū: duodenariū: tricesimū: quinquagesimū: sexagesimum: centesimū: ꝛ millesimuȝ: aliosqȝ multos in quibus misteria multa icludūtur: nec explicari leuiter possūt: Quī ymo ex hijs fieri posset tractatus mirabilis. Uide librū Nūi: Exodi: Ezechꝛ et Dāiel: s: Apocalipsis: ꝛ ō numeris mirabilia cognosces: q̄ sub velamine numerorū latent. O quā magna ꝛ qȝ profunda latent in diuina scriptura.

¶ 5. vtitur geometria q̄ est de mensuris: quibus tā multiplr ꝛ tā misteriose vtitur scriptura: ꝙ oīs intellectus viatoris succumbit: et de istis mensuris quibus vtitur scriptura vid̄ mirabilia. De mensura arche Noe Gen̄. 6. De mensura arche ꝛ tabnaculi Exo. 25. ꝛ 26. De mensura templi salomonis 3. R. 6. De mēsura edificij quod vidit Ezechiel ꝑpheta et tot alijs mensuris Ezech. 40. et inde vsqȝ in finem. De mensura ciuitatis superne: quā vidit Joannes apostolus Apoc. 21. Et innumerabiles alias mensuras quibus omnibuȝ vtitur scriptura ad nostram illuminationē.

¶ 6. vtitur musica: que est de cantu ꝛ instrumentis aptis ad soni suauitatem: ꝛ de hijs oībus plena est scriptura. Nam dicit ꝙ tubal filius lamech fuit pater canentiū cithara ꝛ organo ꝛ inuētor artis musice Gen̄: 4. De cātoribus ꝛ can

tebit nos vias suas. ¶ Narrat propheta Ezechiel in primo capitulo se in visione vidisse quattuor animalia et rotam vnam super terram iuxta quattuor animalia: in qua rota erat alia rota: et ista rota habebat quattuor facies. Et vnumquodque animalium similiter quattuor habebat facies. Et erat visio rotarum quasi visio maris: et audiuit sonitum alarum animalium volantium. Et audiuit sonum quasi sublimis dei. Et animal primum erat simile homini: secundum leoni: tertium boui et quartum aquile. ¶ Moraliter per rotam quam vidit super terram significatur vetus testamentum quod erat terrenum et terrena promittens. ¶ Per aliam rotam existentem in medio huius notatur nouum testamentum: quod in veteri sub figuris fuit inclusum. ¶ Per quattuor facies rotarum intelliguntur quattuor sensus diuine scripture: videlicet litteralis: allegoricus: moralis: et anagogicus. ¶ Quattuor animalia significant scriptores sacre scripture: maxime prophetas et euangelistas. Et ista visio rotarum dicitur quasi visio maris: propter profunditatem spiritualium misteriorum que includuntur in scriptura: quia sicut profundum maris est inuestigabile: sic et multe spirituales intelligentie sacre scripture. ¶ Per sonitum alarum intelligitur excitatio et subleuatio animarum: que per auditum sacre scripture et eius spiritualem intelligentiam in altum contemplationis mirabiliter volant et subleuantur. ¶ Per sonum sublimis dei intelligitur motio diuina interior ad auditum sacre scripture: a quo scriptura habet originem: et ad quem conducit. ¶ Per hominem intelligitur sensus scripture litteralis quasi facies naturalis hominis. ¶ Per leonem qui habet magnificentiam intelligitur sensus allegoricus siue quid sit credendum: quod est arduum valde et magnificum. ¶ Per bouem qui trahit aratrum et sulcat terram ad fructificandum. Sensus moralis et tropologicus fructificans in virtutibus: ¶ Per aquilam que in altum volat sensus anagogicus celestia contemplans. Et vnumquodque istorum animalium habebat quattuor facies: et sic ascendunt vsque sexdecim: que sunt sexdecim radij mistici mirabiliter illuminantes et subleuantes vim nostram rationalem. De quibus gradatim disseremus secundum ordinem visionis Ezechielis et quattuor animalium prefatorum: et erunt sexdecim gradus: et sexdecim radij quasi sexdecim soles: quattuor litterales: et 12. mistici vel morales: quibus vis nostra rationalis illuminatur et gradualiter ascendit.

¶ 1us gradus est sensus historialis siue historia que tractat de rebus temporalibus preteritis: sicut sunt libri regum et Machabeorum in veteri testamento: et actus apostolorum in nouo: et in multis alijs locis: in quibus narrantur quedam temporalia preterita. Et ista est prima facies hominis: que nostram vim rationalem docet et illuminat per exempla mirabilia: que ponuntur in libris historialibus sacre scripture: vt in libris Josue: Judicum: Ruth: Regum et Machabeorum: et actibus apostolorum. Iste gradus historialiter narrat quomodo sol est reuersus decem lineis per gradus quos descenderat: et simile non est auditum a seculis 4 R. 20. Reduxit vmbram per lineas quibus iam descenderat in horologio achaz retrorsum 10. gradibus. versu. 38. Reuersus est sol. 10. lineis per gradus quos descenderat. Et in nulla alia scientia sunt exempla tam notabilia tam mirabilia: aut tantum mouentia animam ad bonum: Et tunc vis nostra rationalis ad considerationem huius gradus ascenderit mirabiliter eleuabitur.

¶ 2us gradus est sapientialis siue sapientia que tractat de spiritualibus presentibus: vt inge dicitur. Hec sunt libri sapientiales in veteri et nouo testamento in quibus dicitur

Ezechielis prophetia sus. explicat

temporalia de presenti: que a nobis sũt agenda vel fugienda: desiderãda vel cõtenenda: Et ista est secũda facies hoĩs: q̃ nostrã vim rõnalem mirabiliter illuminat per documẽta que ponũtur in libris sapientialib⁹ sacre scripture tã in nouo q̃ȝ in veteri testamẽto: sicut sunt prouerbia salomonis: Ecclesiastes: liber sapie: Ecclesiasticus: ep̄le pauli apostoli: ⁊ canonice aliorũ apostolorũ. Iste gradus narrat quõ sapientia assimilat̃ soli dicens Sap̄. 5. Et sol intelligentie non est ortus vobis. Et nulla alia scia tradit documenta tã mirabilia nec tãtũ ad bonũ incitãtia: Et cum aĩa siue vis nr̃a rõnalis ad cõsiderationẽ huius gradus ascenderit mirabiliter eleuat̃.

¶ 3⁹ gradus est sensus prophetalis siue prophetia: que tractat de temporalibus futuris: sicut sũt ꝓphetie veteris ac noui testamenti que tractãt de rebus respicientibus tẽpus futurũ. Et ista est tertia facies hominis: que vim nostrã rõnalẽ mirabiliter illuĩat per reuellatiões futurorum que ponũtur in libris prophetalibus sacre pagine tã in nouo q̃ȝ in veteri testamento: vȝ in libro psalmorum: in quattuor ꝓphetis maioribus: in duodecim minoribus: ⁊ in Apocalipsi beati Joãnis euãgeliste. Iste gradus narrat mirabilia d̃ sole et lũa ꝓphetãdo dicẽs ysa. 30. Erit lux lune sicut lux solis ⁊ lux solis septẽpliciter sicut lux septẽ dierũ. Et nulla est alia scientia que tã mirabiles et illuĩatiuas reuellationes tradat. Et qñ vis nostra rõnalis ad huius gradus considerationem ascẽderit mirabiliter eleuabitur.

¶ 4⁹ gradus est sensus legalis siue lex: q̃ tractat de eternis: sicut sunt lex ⁊ euãgelia: q̃ tractãt de mãdatis ⁊ ꝑceptis diuinis q̃ sunt eterna. Nã ꝑcepta diuina ĩ lege nãe de q̃ deriuãt̃: min⁹ perfecte seruabãtur: in lege vero scripture siue mosaica melius seruata sunt: in lege euãgelica adhuc melius: sȝ q2 sunt eterna non euacuabũtur sicut cerimonialia ⁊ iudicialia: sed in patria optime seruabũtur: q2 scriptum est in ps 148. Statuit ea ĩ seculum ⁊ in seculũ seculi: preceptũ posuit ⁊ non preteribit: et ideo lex describit eterna. Et ista ẽ quarta facies hoĩs: que vim nostrã rõnalem mirabiliter illuminat per mãdata atq3 ꝑcepta diuina que ponũtur in libris legalibus noui et veteris testamẽti: sicut sunt libri moisi et quattuor scã euãgelia iesu xp̄i. Iste gradus narrat quõ lex dei ⁊ eius precepta assimilãtur soli et luci. Eccl. 33. Facto sole ⁊ ꝑceptũ custodiente. Et prouer. 6. Mandatum lucerna est: ⁊ lex lux. Et ps. 18. Preceptũ dñi lucidũ illuminans oculos. Et nulla alia sciẽtia tã mirabilia ⁊ vtilia mandata proponit: sicut lex diuina. Et qñ vis nr̃a rõnalis ad huius gradus cõsideratioñe ascenderit mirabilit̃ ⁊ vtiliter eleuabit̃. Et isti sunt q̃ttuor sensus lr̃ales: q̃ q̃ttuor soles mãles ⁊ q̃ quattuor facies p̄mi animalis: qd̃ erat silis hoĩ: Ceti qui sequũt̃ sũt mistici: ⁊ iõ de ipis ponẽtur exẽpla mistica ⁊ figuratiua ordinate fm ordinem animaliũ ⁊ suaꝝ facieꝝ.

¶ 5⁹ g̃dus siue radi⁹ mistic⁹ ẽ sacra scrip̃ta allegorice signi^ta. Nã sacra scrip̃ta in sẽsu lr̃ali ꝑdicto in q̃ttuor gradibus sup̄ dictis multa d̃ seip̄a allegorice dicit: sicut pȝ ĩ rotis: ĩ cãdela⁹: ĩ mẽsa ⁊ ĩ cherubi. Et semꝑ ip̄a ȝ allegorice sigñat: q2 ⁊ sẽ⁹ lr̃alis ad allegoricũ ordiat̃. Et significat̃ p solẽ ⁊ lunã Gen. 1. vbi dr̃. Fecit d⁹ duo luiaria magna: luĩnare maius vt p̄eẽt diei: ⁊ luĩare min⁹ vt p̄eẽt nocti. Luminare min⁹ qd̃ ẽ luna sigñt vetus testamẽtũ qd̃ p̄erat nocti: vȝ pp̄lo iudeoꝝ tenebroso: q2 oĩa erãt eis velata ⁊ obscu^a.

sub figuris et enignatibus. Luminare maius quod est sol est nouū testamentum: quod preest diei: vz populo christiano illuinato: qz sibi lux vera de celo descendit: et sicut luna recipit lumē a sole alias ē tenebrosa: sic vetus testamētū illuminatur a nouo: alias est tenebrosū et nō intelligibile: vnde dixit Josue: Josue io. Sol contra Gabaō ne mouearis et luna contra vallē haillon. Gabaon interpretatur procliuiū iniquitatis: et pōt signare vetus testamētū: sub quo occasionaliter reuixit peccatum: et orta est oīs cōcupiscentia dicēte paulo ad Ro. 7. Occasione aūt accepta peccatum p mandatū operatum est in me oēz concupiscentiā. Sine lege.n. peccatū mortuum erat: sed cū venisset mandatū peccatum reuixit. Sol ḡ non moueī cōtra Gabaon: quando nouū testamētuz nō discordat a veteri. Hailon aūt interpretatur vita vallium: et pōt significare nouū testamētum: quod ē vita humiliuz: qz in suo primordio dicit Oīs vallis iplebiī. Luna ḡnō mouetur cōtra vallē haylon: quando vetus testamētū non discordat a nouo: et tunc luna illuminatur a sole: et sic sol significat sacraz scripturā allegorice. Et ista ē pria facies leonis: que vim nostrā rōnalem mirabiliter illuminat ad credendū ea que in sacra scriptura veteris ac noui testamēti continentur: et cum ad hūc gradū siue radiuz allegoricum vis rationalis ascēderit alti⁹ q̄ꝫ i predictis eleuabiī.

¶ 6. gradus siue radius ē ecclesia militans: ad quā sacra scriptura ordinaī tā q̄ꝫ ad finem imediatū: et tanq̄ꝫ imperfectius ad perfecti⁹. De qua ecclesia: sacra scriptura multa allagorice dicit: sic pz i archa Noe: i tēplo salomonis: imuliere forte et hmōi multis. ¶ Et ista ecclesia significaī allegorice p solē Ecci: 26. Sicut sol oriēs in mūdo in altissimis dei: sic et mulieris bone species in ornamentū domus eius. Naz sicut sol mālis illuīnat mundū istum sensibilez et maiorē suis radijs mālib⁹: sic sācta ecclesia quasi mulier formosa suis radijs doctrine salutifere spūalibus: et luce boni exēpli illuīnat mūdum rōnalē: et minorē vz hominē. Et ista est secunda facies leonis: q̄ vim nostram rōnalē mirabiliter illumīat allegorice ad credendū vnaz sanctam ecclesiā catholicā militātē in hac pegrinatiōe: et cū aīa nostra ad hunc gradum peruenerit: altiuꝫ ascēdet q̄ꝫ in p̄dictis.

¶ 7⁹ gradus siue radius ē virgo maria: ad quā ecclesia aliquo mō ordinatur sicut imperfectū ad pfecti⁹: et sicut corp⁹ ad collū. De q̄ scriptura mirabilia multa allegorice dicit: sicut pz in padiso terrestri: in scala Jacob: in nube ducēte filios israel: in tabernaculo Moisi: in tēplo salomōis et hmōi mltis. ¶ Et figuraī allegorice p solem dicente pph̄a in ps. 18. In sole. i. in maria posuit tabernaculū suū. Et Cant. 6. Que ē ista que progreditur quasi aurora cōsurgens: pulcra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorū acies ordinata. Uirgo maria si compareī ad peccata est quasi aurora expellens tenebras: si ad ecclesiā militantē est quasi luna ipam illuīnans et disponēs: sicut luna disponit ista inferiora: si ad deū quem in ventre suscepit ē electa vt sol: qz per grām ē preseruata a peccato: sicut christus p nām: si ad demones est terribilis vt castrorum acieꝫ ordinata ipos expellēs et cōfundens. Et ista est tertia facies leonis: q̄ vim nostrā rōnalem mirabiliter illuīnat allegorice ad credēdū ea que dicūtur in sacra scriptura d̄ gloriosa ac b̄ndicta virgine dei genitrice Maria: et qn̄ aīa nr̄a

8. [illegible]

ad huc gradū cōsiderādū guenerit:nūc altiꝰ ac sublimiꝰ eleuabit.

¶ 8ᵘˢ gradus siue radius est xp̄i humanitas assumpta quātū ad natiuitatē: passionem:et aduentū ad judiciū ad quā ordinatur virgo Maria sicē imperfectius ad magis perfectum:et sicut medium ad finem ꝛ collum ad caput. De qua xp̄i humanitate plurima dicit allegorice sacra scriptura:sicut pꝫ in homine facto ad ymaginē dei.in Abel iusto a fratre occiso:i Noe nudato:i Joseph vendito:ꝛ hm̄oi multis. ¶ Et significatur in sole Eccl̄s.j. Oritur sol ꝛ occidit et ad locum suū reuertitur: Ibiqꝫ renascens girat per meridiē ꝛ flectitur ad aquilonē. Allegorice xp̄s quasi sol orit̄ ī natiuitate Malach 4. Orietur vobis timentibus nomen meum sol justicie: occidit in morte:girat per meridiem in ascensione Amos.8. Et erit in die illa occidet sol in meridie:ꝛ tenebrescere faciam terrā in die luminis ad litterā xp̄s mortuus est circa meridiem:ꝛ tenebre facte sunt super vniuersam terrā. Allegorice qm̄ christus post suam resurrectionem ꝛ ascensionē fuit in sua maxima virtute quasi sol in meridie:tunc excecati ꝛ obtenebrati sūt iudei. Flectit̄ ad aquilonem in judicio Jaco.1. Exortus est.n.sol cum ardore ꝛ arefecit fenum:ꝛ flos eius decidit ꝛ decor vultus eius deperijt:quo ad judiciū. ¶ Et hec est quarta facies leonis:que viꝫ nostrā rōnalem allegorice mirabiliter illuminat:ad credendū omnia que de christo dicūtur in scriptura:ꝛ creduntur ab ecclesia:et cum aīa nostra ad hunc gradū considerandum ascenderit:adhuc sublimiꝰ ac mirabiliꝰ q̄ ī p̄dictis eleuabit.

¶ 9 gradus siue radius est spūalis pugna:ad quā aliquo mō ordinat̄ xp̄i hūanitas. Nā venit in mūdū dei filiꝰ ꝛ carnē nostram assumpsit tanq̄ dux ad exhortādum milites suos ad spūalem pugnam:qꝛ nō venit mittere pacē sed gladium. De hac spūali pugna plurima dicit scriptura tropologice ꝛ moraliter:sicut patet in pugna Jacob ꝛ Esau. Egiptiorū ꝛ filiorū israel:dauid ꝛ Goliath: ¶ Et ista spūalis pugna significat̄ per solem:quando dicit saluator Mat.24. Stati aūt post tribulationē dierū illorum sol obscurabit̄:ꝛ luna non dabit lumen suum:ꝛ stelle cadent de celo ꝛ virtutes celorū cōmouebuntur:quando in extremis tēporibus erit tribulatio magna:ꝛ pugna inter xp̄ꝫ ꝛ antixp̄m:tunc multi succūbent ꝛ cadent a gr̄a:ꝛ sic sol justitie et gratie in pugna obscurabit̄ p peccatū:et luna.i.doctrina veritatis obscurabit̄ per errorē falsitatis:qꝛ multi false doctrine antichristi adherebūt. Tunc multi sancti quasi stelle de ecclesia quasi de celo cadent. Tunc virtutes aīarū quasi celorū sicut sūt fides:spes:ꝛ caritas cōmouebunt̄ ꝛ disperdētur. ꝛ sic p solē et lunā significatur spiritualis pugna. ¶ Et ista pugna spiritualis est prima facies bouis:qꝛ pria fert grauitateꝫ aratri ꝛ pria sulcat terrā aīe nostre ad fructificandū moraliter per opa digna virtutū:et vim nr̄am rōnaleꝫ moralꝫ ꝛ tropologice illumiat de oībus ptinētibꝰ ad pugnā spiritualē:q̄ in sacra pagina cōtinentur. O q̄ꝫtum eleuat̄ aīa rōnalis quando ad huiusmōi gradꝰ cōsiderationē ascēderit.

¶ 10ᵘˢ gradus siue radius est spūalis cathedra:siue sit cathedra iudiciaria:siue doctrine siue p̄latiōis:ad quaꝫ aliquo mō ordinat̄ pugna spiritualis:qꝛ exercitus et eius pugna ordinātur ad principē tanq̄ ad finē sicut dicit phs 12.methaphᶜ Et ī ista spūali pugna milites roborāt̄ a p̄lato siue duce. ¶ Et ista spūalis cathedra ēt per solē moralꝫ signifiᵗcat̄ dicēte ,ppha in ps.88. Et tronꝰ eiᵘˢ

sicut sol i ɔspectu meo: et sicut luna pfecta in eternū. Prelatus.n.est sol inq̃ tū iudicat: luna inq̃ tū miseret: et sol inq̃ tū h3 sapiā3 eternorꝫ: luna inq̃ tū habet scientiā tp̃aliū: et sol inq̃ tū prebet documēta veritatis: luna inq̃ tū prebet exēpla v̄tutis. ¶ Hec ē secūda facies bouis scindēs terrā aīe nr̄e ad fructificandū: que nos mirabiliter ꝛ moraliter illuīnat de oībus hiis q̄ ad spūalē cathedrā ptinēt ꝛ ɔtinent in sacra scriptura: sicut p3 ð spūali plātione Aarō sacerdotis: ꝛ tp̃ali Abrae: Joseph: Dauid: Jude: Moisi: ac salomonis. Et cū ad hūc gradū mēs nr̄a ɔsiderādo puenerit ad huc mirabilius eleuabit̄.

¶ ii⁹ gradus ē spūalis vita: ad quā ordinatur spūalis cathedra dicēte paulo ad Ro.13. Pricipes non sunt timori boni opis sed mali. Dei.n.minister ē vindex in irā ei qui male agit. Nā spūalis cathedra ordīat̄ ad cohercionē maloꝝ ꝛ ad excitationē bonoꝝ .j. Petri.2. Subiecti estote oī hūane creature pp deū: siue regi quasi p̄cellēti: siue ducibus tāq̃ ab eo missis ad vīdictā malefactoꝝ: laudē v̄o bonoꝝ. De ista spūali vita multa dicit scriptura diuina moral'r ꝛ tropologice in circūcisione: ī egressione de egipto: ī cerimoniis: ī purificatiōib⁹. ¶ Et ista spūalis vita etiā per solem moral'r figuratur dicente sapiente Eccli 17. Hō sensatus ī sapia mā et sicut sol. Nā stultus sicut luna mutat̄: Sol directe currit per eclipticā: nec ē retrogradus nec stationarius: sic vir spūalis viuens vita spūali graditur per iter rectum iustitie. Nec retrogradit̄ ad vomitū: nec ē stationarius: q2 nūq̃ dicit satis ē: s3 currit de v̄tute ad v̄tutē donec videat̄ de⁹ deorū in syon. Scriptū est.n. puer.4. Justorū semita quasi lux splēdens: procedit et crescit vsq̃ ad pfectā diē. Stultus v̄o ꝛ ipi⁹ vt luna mutat̄ que istabilis est ꝛ tenebrosa .puer.4. Via ipiorū tenebrosa nesciūt vbi corruūt. Hec spiritualis vita ē tertia facies bouis scindēs terrā aīe nr̄e ad fructificandū opa bona moralia: et mētē nr̄am mirabl'r illuīnat q̄ ad oīa que ptinēt ad spiritualē vitā: cōtenta moralit̄ ī sacra scriptura: ꝛ qn̄ aīa ad hunc gradū ɔsiderandū puenerit mirabl'r eleuabitur:

¶ 12⁹ gradus ē sp̄sſancti gr̄a: et oīs v̄tus ꝛ oīs itellectualis ifluētia: ad quā gr̄a3 recipiēdā ꝛ cōsumandā ꝛ cōseruādā: ꝛ augmentādā ordinat̄ vita spūalis siue sit actiua siue cōtēplatiua: q2 opera moralia ordināt̄ ad gr̄am tanq̃ iperfectū ꝛ ifozme ad pfectū ꝛ forātū: et ista gr̄a post modū fecūdat ad opa bona meritoria. De ista sp̄s sc̄i gr̄a: ꝛ intellectuali ifluētia plīma dicit scriptura diuina: sic p3 de aqua: de roze: de māna: ð lacte ꝛc. ¶ Et ista sp̄s ſcti gr̄a moral'r figurat̄ p solē Hester.xj. Sol orī⁹ ē et hūiles exaltati sunt ꝛ deuorauerūt inclitos. Qn̄ de⁹ nobis gr̄a3 spūs sc̄i infūdit: tūc orit̄ nobis sol iustitie x̄ps de⁹. Tūc hūiles .i. p̄⁹ pctores exaltāt. Tūc iusti deuorant peccata magna siue demōes iclitos per nām: et sic sol mālis illuinat mundum sic gratia sancti spūs animā3 nostram. ¶ Hec spūs sancti gratia ē quarta facies bouis scindēs ꝛ sulcans terram aīe nostre ad opera meritoria fructificādum. Nā ē ista gr̄a q̄i aq̄ fecūdās terrā aīe nr̄e aridā ad florēdū ꝛ fructificādū opa m̄ritoria: et vi nr̄a3 rōnalē moral'r illuīat ð cūctis ptinētib⁹ ad sp̄s sc̄i gr̄a3 et ad oē3 v̄tutē hītualē: ꝛ ad oē3 itellectualē influentiā: q̄ in diuinis lr̄is mistice ɔtinētur: et cū ad istū gradū puenerit aīa mirabilit̄ eleuabit̄.

¶ i3⁹ gradus ē ecclesia triūphās: ad quā assequēdam ordinat̄ spūs sancti gratia.

sicut imperfectū ordinatur ad perfectū et via ad terminū: ꝛ media ad suū finē. De qua ecclesia triūphāte multa nimis dicit anagogice sacra scriptura sicut pꝫ De terra promissionis: de tabernaculo cui astabant filij israel a quattuor mundi partibꝰ. De tēplo salomōis. De ciuitate quā vidit Joānes euāgelꝰ Apoc. 21. ¶ Et ista ecclesia triūphās anagogᶜ significatᷓ per solē et lunā Abacuch. 3. Sol ꝛ luna steterūt in habitaculo suo. In luce sagittarū tuarum ibūt: in splendore fulgurantis haste tue. Sol ꝛ luna sunt aīa et corpus glorificata: qꝛ fulgebūt iusti sicut sol in regno dei. Ista duo stabunt in ordine suo: qꝛ in mā sione sibi preparata: et meritis corrn̄dente. In luce sagittarū dei ibunt: quando in diuina ꝟtute: fulgida et subita istātaneas hēbunt operationes: qꝛ scriptū ē Sap. 3. Fulgebūt iusti et tanꝗ̄ scintille in arū dineto discurrēt. Hec est prima facies aquile: que illesis ꝛ irreuerbatis oculis respicit claritateꝫ celestis patrie: et ista facies nostraꝫ vim rōnalem illuīnat ad cōtemplandū oīa que de ecclesia triumphante in scriptura sacra anagogice cōtinentur: et cum mens nostra ad huius gradꝰ cōsiderationē peruenerit sup pēnas vētorū ambulabit.

¶ 14ꝰ gradus ē sublimitas angelica: ad quaꝫ ordinatur aliquo mō ecclesia triūphans: cū ista facta sit ad supplendam angelicā ruinā. De ista sublimitate angelica multa dicit anagogice sacra scriptura: que istā anagogice significat: per celū: lucē: astra: exercitꝰ ꝛ hmōi multa ¶ Et ista sublimitas āgelica etiā anagogice figuratᷓ ꝑ solē Ecci. 43. Tripliciter sol exurēs montes: radios igneos exuflans. Radius solaris diuine bonitatis vnus idēꝗ̄ in se existēs: triformiter susceptus: tres angeloꝝ hierarchiaꝫ lucidissimas ꝛ igneaꝫ facit: splēdore sit ardoreꝗ̄ diuio succēsas. Hec ē secūda facies aquile: q̄ vi mentis nr̄e rōnalem anagogice illuīat: ad cōsiderandū ꝛ cōtēplandū ea oīa: q̄ de sublimitate angelica in diuīa scriptura cōtinentᷓ. Illuīat etiā ad cōtemplādā ipam angelicā naꝫ in supna patria diuinis laudibus incūbentē. Et cū aīa nr̄a ad istū gradū peruenerit: tūc ī altū mirabiliter eleuatᷓ: ꝛ ponit nubē ascensum suū.

¶ 15ꝰ gradus est exemplaris sapiētia: diꝫ verbum eternū: quod est exemplar oīum rerum: et est sapientia genita: ad quam ordinatur āgelica sublimitas tāꝗ̄ ad finem suum vltimatū: qꝛ naturaꝫ angelicā fecit deus ad vidēdū: fruendū et possidendū dei sapiām increatā. De ista exemplari sapientia plurima dicit scriptura anagogice sub nomine principij: lucis: speculi: candoris: sapientie et huiusmōi. ¶ Et figuratur ista explaris sapīa anagogice ꝑ soleꝫ Sap. 7. Est n. hec speciosior sole: ꝛ sup omnē dispositionē stellarum luci cōparata inuenitᷓ prior. Sapīa dei exēplaris ē speciosior sole: qꝛ sol est pulcritudo celi: ꝛ lux mūdi materialis et corporei: Sed dei sapientia est pulchritudo ꝛ candor diuinitatis ꝛ aīe rationalis: ꝛ lux mundi spūalis. Hec est tertia facies aquile: que nostram vim rationalem mirabiliter et anagogice illuminat de hijs que in scriptura anagogice cōtinēt de ipsa exēplari sapientia: et illumiat ad cōtemplationē ipius exemplaris sapie. et cū mens nostra ad istum gradū considerandū ꝑuenerit: tūc ascendit sup cherubī et volauit. volauit sup pēnas vētorū

¶ 16ꝰ gradus est trinitas dei eterna: ad quam omnia reducuntur et ordinantur tanꝗ̄ ad finem vltimum. De qua scripsa mlta ꝛ mirablia anagogice dicᷓ

sicut p3 in tribus apparentibus Abrae: in vite habente tres propagines: in trina replicatione: sanctus: sanctus: sanct⁹: & multis alijs huiusmodi. ¶ Et figuratur anagogice per solem. Eccl. 42. Sol illuminans per omnia respicit: & gloria domini plenum est opus eius. Sol habet substantiam: splendorem: & calorem: sic deus habet principium originans patrem: Splendorem filium: Calorem spiritum sanctum. ¶ Preterea est idem sol in celo quo ad substantiam: Idem in oculo quo ad lumē. Idē in corpore quātum ad calorez & sic Trinitas dei eterna anagogice figuratur p solem. ¶ Hec est facies quarta aquile: que nos mirabiliter & anagogice illuminat ad omnia illa consideranda: que in sacra scriptura de ipsa beatissima trinitate anagogice continentur. Hec etiam nos illuminat ad ipsi⁹ beatissime & eterne trinitatis considerationem: & cum mens nostra ad hūc cōsiderationis gradu3 puenerit: tūc trāscēdet oīa cacumina mōtiū & eleuabitur super oēs colles: O aīa deuota: surge: ascende: euola per singulos gradus q3 mirabiliter eleuaberis. ¶ Iste sunt sexdecim facies animalium: & sexdecim soles animam rationalem mirabiliter illuminantes. v3 Quattuor soles mālēs siue lr̄ales seu hystoriales: quasi quattuor facies hominis. Quattuor allegorici quasi quattuor facies leonis. Quattuor morales siue tropologici quasi quattuor facies bouis. Quattuor anagogici quasi quattuor facies aquile. Et ad istos sexdeci3 soles siue facies animalium reducunt̄ oīa que in scriptura diuina continent̄. ¶ Quicquid. n. in scriptura continetur reducitur. Uel ad solem historie. Uel ad solem sapiētie: vel ad solem prophetie: Uel ad sole3 legis diuine. Uel ad solem scripture sacre: vel ad solem militātis ecclesie vel ad solem virginis marie: vel ad sole3 humanitatis christi. Uel ad solem spūalis pugne: vel spūalis cathedre: vel spūalis vite: vel spūalis gratie. Uel ad sole3 ecclesie triūphantis: vel angelice sublimitatis: vel sapientie exemplaris: vel eterne trinitatis. ¶ Iste sunt sexdecim facies siue notitie & illuminationes que sunt in aīalibus v3 in quattuor euāgelistis: in prophetis & in alijs sacre scripture doctorib⁹ siue scriptoribus: que sexdecim p̄dictarū rerū gr̄ia distinctius declarant q̄3 q̄cūq3 alia sciētia hūanit⁹ adinēta. Nulla. n. alia scia talia pponit exempla: talia documēta: tales pphetias: talia p̄cepta: quo ad sensu3 litteralem. Nulla ta3 limpide declarat sacrā scripturā: ecclesiam militātē. v̄ginē mariā: xp̄i humanitatē q̄ ad sensu3 allegoricū. Nulla ita istruit d̄ spūali pugna: de spūali cathedra: de spūali vita: de spiritus sancti gr̄a quo ad sensu3 tropologicū & moralē. Nulla ita illuminat ad cōtēplādā triūphāte3 ecclesia3: sublimitatē angelicā: exēplarē sapiētiā: eternā trinitatē: ideo merito clamat pph̄a i ps. 118. Mirabilia testimonia tua ideo scrutata est ea anima mea. Et notandū q̄ iste sexdecim facies animaliu3 erant extente desuper sicut scribitur Ezech. j. quia videbantur respicere supiora sicut dicit ibidem. Nicolaus de lyra. Nam isti sexdecim sensus sacre scripture oēs respiciunt supiora ipsu3 v3 deum qui est sup oīa bn̄dictus & aīam rōnalem mirabiliter eleuant ad supnorū & celestiū contēplationē. ¶ Patet ergo q̄ūo vis nr̄a rōnalis radio fidei erudite illuminata: ad mirabilia multa inuestiganda consurgit: ad que rō naturalis obnubilatur & calligat. Uenite ergo ascēdam⁹ ad monte3 dn̄i & docebit nos vias suas.

¶ De sexdecim aīaliū alis quib⁹ vis nr̄a rōnalī ɔtēplādo sublimit̄ volat. Ca. 95.

Venite ascendamus ad mōtē dn̄i ꝛ ad domū dei iacob ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Dicit ꝓpħa Ezech. c. j. Quattuor facies vni ꝛ q̄ttuor pēne vni. ¶ Sicut q̄ttuor aīalia habebāt sexdecim facies: qui sunt sexdeciȝ scripture sensus: sic habebāt sexdeciȝ alas: que sunt sexdecim scripture cōtēplatiōes: quib⁹ aīa rōnalis eleuat̄ i altū: sicut aues alis suis euolāt sursū. ¶ Et ordinate erāt ale ſꝫ ordinē facierū: ita ꝙ inter duas facies erat vna ala: ꝛ inter duas alas vna facies. Et sic erat vna ala iuxta vnā faciē: ꝛ ad vnā faciē sequebat̄ vna ala. ¶ Et cū aīalia volarēt erat sonit⁹ alaꝝ quasi sonus aquarū multarū ꝛ quasi sonus sublimis dei ꝛ audiebat̄ vsq₃ ad atriuȝ exteri⁹ sicut scribit̄ Ezech. j. ꝛ x. Cum hijs sexdeciȝ alis volat altissime vis nostra rōnalis cōtēplādo sexdecim sensuȝ diuine scripture q̄si sexdecim facies aīalium. ¶ Et notādū ꝙ sicut aīalia q̄ representant ꝓphetas: euāgelistas: aliosq₃ sacre scripture doctores istis alis volabant ꝛ eleuabant̄ i altū: sic quilibet scripture studiosus ꝛ q̄libȝ aīa rōnalis deuota istis aliȝ dȝ i altū ɔtēplatiōis statū ascēdere. Est ēt notā^m ꝙ iste ale. aīaliū respiciūt itellectū ꝛ eiuȝ cōtēplationē.

¶ p^a Ala hoīs est Cōsideratio Hystorialis. ¶ Et cū ista ala vis nr̄a rōnalis siue itellectus noster volādo cōtēplatur oīa ea que in sacra pagina hystorialiter ɔtinent̄: ꝛ sic cōtēplat̄ exēpla. ¶ Et sic volādo fit sonit⁹ aq̄rū multarū: q₂ legit cōtēplādo exēpla inumerabilia in quibus deus bn̄dict⁹ dedit sanctis ꝛ iustis aq̄s sue gratie ꝛ cōsolatiōis: ꝛ iniquis ꝛ iniustis aquas angustie ꝛ tribulatiōis. ¶ Fit sonit⁹ magnus q̄si sonus sublimis dei: q₂ vis rōnalis seriē historie sacre scripture cōtēplās: tot mira ꝛ horribilia exēpla ꝑpēdit. ꝙ tota admiratiōe et stupore cōcutit̄. ¶ Iste sonus ē sonus q̄si sublimis dei: q₂ vis rōnalis stupet ꝛ admirat̄ de horrēdis ac mirabilibus diuinis opib⁹ q̄ i exēplis ꝛ i hystorijs sacre pagine ɔtinēt̄. ¶ Iste son⁹ audit̄ vsq₃ ad atriū exteri⁹: q₂ de talib⁹ exēplis horribilib⁹ nō solū stupet ꝛ admiratur pauet ac iformat̄ aīa iteri⁹: ſꝫ etiam aliq̄n horret ac pauet ꝛ regulat̄ corp⁹ exteri⁹. ¶ Heu Heu Que vis rōnalis nō obstupesceret. Quale cor nō expauesceret. Qđ corp⁹ nō horreret: cōtēplando q̄lr deus oīpotēs de nihilo fecit oīa: ꝑ diluuiū submersit oīa: per ignē cōbussit sodomā ꝛ gomorā: Aq̄s fluuioꝝ cōuertit i sāguinē: Primogenita egipti itersecit. Pharaonē submersit: Terrā aperuit ꝛ viuos degluciuit Dathan ꝛ Abiron: Angelos ꝑcipitauit: Exercitū Senacherib itersecit: O de⁹ t̄ribilis q̄ꝫ pauēdus ꝛ admirādus es. ¶ Cuȝ ista ala volādo cōtēplabat̄ sensuȝ hystorialē ꝛ exēpla scripture ille: qui ꝑmū ꝛ scđȝ librū paralipomenō cōposuit: ꝛ in eo descripsit hystorias icipiēs ab Adā dicēs Adā: Seth: Enos: Cainā ꝛc. vsq₃ ad tēpora Sedechie regis hierusalē. Qui liber tāti ē: vt si quis sine ipso sensū scripturarū sibi voluerit arrogare: semetipsum irrideat.

¶ 2. Ala hoīs ē Cōsideratio Sapiētialis. ¶ Et cū ista volat vis nr̄a rōnaliȝ cōtēplādo illa q̄ i libris sapiētialib⁹ cōtinētur: ꝛ sic cōtēplat̄ documēta vȝ documēta sapiētialia icipiētiū: q̄ scribūt̄ i libro ꝓuerbioꝝ salomonis: et ꝑficiētiuȝ q̄ i libro eccl'iastes: ꝛ ꝑfectorū q̄ in libro cāticoꝝ: ꝛ ꝑsidētiū aut regētiū q̄ i libro sapie: ꝛ docum̄ta oīuȝ statuū q̄ i eccl'ia

stico ȏscribitᷣ: ꝛ ꝑsuasiōe sapiales cōsi liorū q̄ in ep̄lis pauli ꝛ aliorū ap̄lorū cō tinent̄. ¶ Et i ista cōtēplatione ꝛ volatu fit son⁹ aq̄rū multarū q̄si son⁹ sblimis dei qui audit̄ vsq₃ ad atriū exteri⁹. Qꝛ vis nr̄a rōnalis tā mirabilia ꝛ tā alta do cumēta limpide i libris sapie cōtēplat̄: ꝓ ꝑ multitudiē sapie q̄si aq̄ ꝓfūde stu pet: miraᷣ: ꝛ vsq₃ ad corp̄is exterioris al terationē tota cōcutit̄. ¶ Fit sonit⁹ q̄si aq̄rū multarū: qꝛ fit stupor i aīa inūabi liū sciarū ꝛ documētorū sapialiū q̄ in li bris sapialibus cōtinent̄: O q̄t p̄cepta: q̄t documēta: q̄t regule sapiales i libris salomonis: i ecclesiastico: et i ep̄lis pauli ac canonicis cōtinent̄. ¶ Cū ista ala vo labat Salomō qn̄ dicebat: puer. j. Pa rabole salomonis filij dauid regis isra el: ad sciendā sapiaȝ ꝛ disciplinā: ad itel ligenda v̄ba prudētie: ꝛ. c. 3. Beat⁹ hō q̄ inuenit sapiaȝ ꝛ qui affluit prudētia ꝛc. ꝛ philon Sap. 7. dicens: Optaui ꝛ da tus est mihi sensus ꝛ inuocaui ꝛ venit in me spūs sapie ꝛc.

¶ 3. Ala hois est Cōsideratio ꝓphalis. ¶ Et cū ista ala vis nr̄a rōnal̄ volat cō tēplādo oīa illa q̄ ꝓphetice cōtinent̄ i li bris Moisi: in q̄ttuor ꝓphetis maiori bus: in duodecim minorib⁹: in Apoca lipsi ꝛ i alijs libris scripture diuine ꝛ sic cōtēplat̄ ꝓphetias. ¶ Et i hac cōtēpla tiōe fit sonit⁹ aq̄rū multarū: qꝛ admira tio ꝛ stupor innūabiliū itelligētiarū q̄ i libris ꝓpheticis cōtinent̄. ¶ Fit q̄si so nus sublimis dei: qꝛ admiratio ȏ ꝓphe tia diuino spū allata. Son⁹ exit vsq₃ ad atriū exteri⁹ qꝛ nō solū aīa interi⁹ sed ꝛ corp⁹ exteri⁹ de icōp̄hēsibili ꝓphetiaꝝ ꝓfunditate cōcutit̄ ꝛ cōmouet̄ ꝛ ifor matur: Heu me: qȯ est cor tam ferreū qȯ non cōcuteret̄ in admiratione ꝓphe tiarum Ezechielis: Danielis: ꝛ Joānis euāgeliste i Apocalipsi. ¶ Cum iste ala volabant duo discipuli euntes in ema⁹: ꝛ tātū sonitū alarū faciebant qȯ audie bat̄ vsq₃ ad atriū exteri⁹: qꝛ vsq₃ ad car nē sētiebat̄ qn̄ iesus dixit eis Luc. 24. O stulti ꝛ tardi corde ad credēdū in oi bus q̄ locuti sunt ꝓphete: ꝛ incipiens a Moise ꝛ oīb⁹ ꝓphetis iterp̄tabat̄ illis in oīb⁹ scripturis q̄ de ipo erant: ꝛ tātū admirabant̄ qȯ cor eorū ardebat vn̄ di cebāt. Nō ne cor nostrū ardens erat in nobis dū loq̄ret̄ in uia ꝛ aperiret nobis scripturas.

¶ 4. ala hois ē Cōsideratio legal̄. ¶ Et cū ista volat vis nr̄a rōnalis cōtēplādo oīa legalia: q̄ ponunt̄ in Genesi: in Exo do: in leuitico: in Numeris: in Deutero nomio: ꝛ i quattuor euāgelijs mathei Marci: Luce. atq₃ Joānis: ꝛ sic ȝtēpla tur p̄cepta. ¶ Et in isto volatu fit son⁹ aq̄rū multarū qꝛ admiratio ꝓmissorū p̄miorū ꝛ horrorū t̄ribiliū cōmiationū ꝛ penarū icurrēdarū. ¶ Fit sonus q̄si sublimis dei: qꝛ p̄mia a dīna mīa ꝛ pe ne a dina iustitia p̄pate sūt. ¶ Sonitus audit̄ vsq₃ ad atriū exteri⁹ qꝛ n̄ solū aīa iteri⁹ horret ꝛ stupet ꝛ istruit̄ ad ȝside rationē pēnaꝝ ꝛ p̄miorū: s₃ ēt cor ꝛ cor pus exteri⁹ alterat̄ ꝛ informat̄. ¶ Heu me q̄le cor nō horreret: ꝛ q̄le corp⁹ n̄ tre meret audiēdo ꝛ ȝtēplādo illȯ qȯ scri bit̄ ȏ trāsgressorib⁹ legis diuine Deut̄. 28. Maledict⁹ i ciuitate: Maledictus i agro: Maledict⁹ igrediēs: Maledict⁹ egrediēs: ꝛc. Et illud Math. 25. v₃ Ite maledicti i ignē et̄nū qui pat⁹ est diabo lo ꝛ āgelis ei⁹ ¶ Cū ista ala volabat ꝓ pheta qn̄ dicebat i ps. 118. Beati imacu lati i via qui ambulāt i lege dn̄i. Beati qui scrutant̄ testimonia ei⁹ i toto corde exquirūt ea In q̄ psalmo q̄si i oī v̄sicu lo facit memoriam legis diuine vel sub noīe legis vel mandati vel t̄stimonij vl̄ iustificationis vel iudicij.

¶5. Ala que est prima ala leonis est cõsideratio scripture diuine mistice figurate. ¶Et cũ ista ala vis nr̃a rõnalis volat cõtemplãdo quõ scriptura sacra allegorice figuratur in veteri ac nouo testamẽto. In fonte ascẽdẽte ĩ medio padisi Geñ.2.in Mensa ⁊ panib' ꝓpositionis:Exo.25.in agro Booz Ruth.2.in aqua Ysa.55.i Muliere forti puer.vlt. in Rotis Ezech.j.in semine Mat.13.in satis mar.2.in lucerna luc.8.in Gladio Luc.22.⁊ in multis siĩibus ⁊ sic cõtẽplatur sacraꝫ scripturã. ¶Et in isto volatu fit mirabilis sonit' quasi aquaruꝫ multaꝝ pp admirationẽ inumerabiliũ ꝓprietatuꝫ ⁊ intelligentiarũ diuine scripture. ¶Fit sonus quasi sublimis dei: q2 in speculo diuine scripture mistice itellecte ⁊ cõsiderate diuina sapia ⁊ potẽtia maxĩe relucet. ¶Sonitus vsq3 ad atriuꝫ exterius auditur q2 ex tali cõtemplatione diuine scripture mistice figurate non solum aĩa interius s3 ⁊ corpus exterius regulatur ⁊ iformatur. ¶Cũ ista ala volabat. Ezechiel ꝓpha qñ dicebat in.c.j. Cũq3 aspicerem aĩalia apparuit Rota vna sup terram iuxta aĩalia hñs quattuor facies. Et aspect' rotarũ ⁊ visio earum quasi visio maris ⁊ vna siĩitudo ipsarũ quattuor. Et aspect' earũ ⁊ opera quasi sit rota in medio rote. Et multa alia dicit se vidisse circa rotas que allegorice significãt sacre scripture cõditiones.

¶6. Ala que est secũda leonis est Cõsideratio ecclesie militãtis allegorice figurate. ¶Cum ista ala vis nostra rõnalis volat qñ contẽplatur Ecclesiaꝫ militantem in sacra scriptura allegorice figuratã. In noemi:pulcra atq3 amara Ruth j.in tẽplo a salomone fabricato.3.Re.6. in regina Saba veniẽte ab extremis terre ad regẽ salomonẽ.3.Re.x.i.tẽplo sive domo edificata a Cyro.j.Esdre.j.in Judith ornata Judith.x.in Muliere forti puer.vlti.in domo cũ septem colũnis edificata puer.9.in sponsa ascendente p desertũ3 Can.3.in grano synapis: in hoĩe negociatore:ĩ sagena missa in mare:in nauicula fluctuãte in mari math. 13.⁊.14.in decẽ virginibus math.25.in tunica incõsutili Jo.19.in ciuitate descẽdente de celo ⁊ ornata sic sponsa Apoc. 21.⁊ in multis hmõi ⁊ sic cõtẽplatur ecclesiaꝫ militanteꝫ allegorice figuratam. ¶Et in isto volatu fit sonus quasi aqꝝ multarũ:q2 interna admiratio multiplicium intelligentiarũ ⁊ multiplicium tribulationũ atq3 temptationũ quas ecclesia patitur in pñti peregrinatiõe. ¶Fit q̃si sonus sublimis dei:q2 Ecclesia tã mirabilis a deo est ĩstituta ⁊ ordinata atq3 ornata sicut sponsa viro suo Apoc.21. ¶Sonus auditur vsq3 ad atriũ exterius:q2 cor ⁊ corpus etiã cõcutitur contẽplando tribulatiões ⁊ angustias maximas quas ecclesia dei in vita pñti sustinere cõpellitur. ¶Cũ ista ala volabat Hieremias propheta:qñ casum militãtis ecclesie flebat sub noĩe ciuitatis hierusalem figurate dicens Tre.j. Quõ sedet sola ciuitas plena populo:facta ẽ q̃si vidua dña gentium princeps prouinciarum facta est sub tributo:⁊c̃.

¶7. Ala que est tertia leonis est Cõsideratio virginis gloriose allegorice figurate. ¶Cuꝫ ista ala vis nr̃a rõnalis volat qñ virginẽ gloriosaꝫ in scriptura sacra allegorice figurataꝫ cõtẽplat ⁊ speculatur. ¶Hec enĩ gloriosa virgo multipliciter allegorice in scriptura figuratur. In paradiso terrestri: In tabernaculo federis:ĩ Nube ducẽte filios israel. In Abisac sunamite: In matre salomonis: In Judith: In Hester: In spõsa q̃ ꝓgreditur quasi aurora: In virgine ↄcipiẽte ⁊

parturiente: In femina circūdante virum: ⁊ in hmōi multis ⁊ sic contēplatur vginem Mariam in scriptura sacra allegorice figuratam. ¶ Et in isto volatu fit sonus q̄si aquarū multarū: q2 admiratio ieffabiliū grārum virgini gloriose a deo concessarū. ¶ Fit sonus sublimis dei: q2 vgo est dei opus dignissimū ⁊ admiratione plenū. ¶ Sonus audit̄ vsq3 ad atrium exterius: q2 non solum mēs interius: s3 ēt corpus exterius stupet ⁊ admiratur in tante virginis excellētia. ¶ Cū ista ala volabat Joānes euangelista virginis gloriose filiꝰ atq3 deuotꝰ qñ dicebat in Apo.12. Signū magnū apparuit i celo: Mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibꝰ eius ⁊ in capite eius corona stellarū duodecim.

¶ 8. Ala q̄ est q̄rta leonis est Cōsideratio humanitatis xp̄i assūpte allegorice figurate. ¶ Cum ista ala vis nr̄a rōnalis mirabiliter volat ɔtēplādo ip̄am xp̄i humanitatē in seip̄a: ⁊ i sacra pagina multipliciter allegorice figuratā: vbi gr̄a. In hoīe d̄ terra formato ad imaginē dei: in Abel iusto occiso a fr̄e: in Noe spoliato: in Ysaac imolato: in Joseph vēdito: in serpente suspēso: in Angelo dei ducēte filios israel: in petra pcussa ⁊ aq̄s fūdente: in Agno: in Hedo: in Capro: in vitulo: i passer: ⁊ alijs hmōi inūabilibꝰ: q̄ in scriptura de ip̄a xp̄i humanitate assūpta allegorice continētur ⁊ sic cōtēplat̄ xp̄i humanitatē. ¶ Et in isto volatu fit sonꝰ q̄si sonꝰ aquarū multarū: q2 stupor ⁊ admiratio ieffabiliū sciarum ⁊ gratiarū q̄ ab ip̄o deo humanitati xp̄i sunt cōcesse: ⁊ ineffabiliū penalitatū q̄ ab ip̄o deo christi humanitati iflicte sūt. ¶ Fit q̄si sonus sublimis dei: q2 assūptio humanitatis est opus diuinissimum q2 ego dominus creaui eū. ¶ Sonus auditur vsq3 ad atriū exterius q2 per cōsiderationem tam ineffabilis assūptionis non solum mens interius sed ⁊ corpus exterius alteratur admiratur ⁊ informat̄. ¶ Cū ista ala volabat Ysaias pph̄a qñ christi humanitatem passionatam ⁊ gloriosam in celum ascendentē considerabat dicens Ysa.63. Quis est iste qui venit de edom: tinctis vestibus de bosra: Iste formosus in stolla sua gradiēs in multitudine fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam ⁊ propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum.

¶ 9. Ala que est i p̄ma ala bouis est Cōsideratio sp̄ualis pugne. ¶ Cum ista ala vis nr̄a rōnalis volat qñ attente considerat ⁊ cōtemplatur sp̄ualē pugnā que est inter aīam et carnē: mūdum atq3 diabolum ⁊ q̄uo in sacra pagina multiformiter ⁊ mistice figuratur. In discordia Chaym ⁊ Abel: Sarre ⁊ Agar ancille sue: Egiptiorū ⁊ filiorū israel: Dauid ⁊ Goliath: In p̄lijs Abrae: Moisi: Josue: Judicum: Regum: ⁊ Machabeorum ⁊ sic cōtēplatur sp̄ualem pugnā. ¶ Et in isto volatu fit sonus q̄si aquarū multarū: q2 stupor ⁊ admiratio de inūabilibus angustijs: laboribus ⁊ tribulationibus quas deus pmissit populo suo electo inferri. ¶ Fit sonus quasi sonus sublimis dei: q2 stupor ⁊ admiratio de mirabilibus q̄ deus fecit in p̄lijs pro filijs israel sicut p3 in libris Josue: Judicum: Regū ⁊ machabeorū: in quibus expresse relucēt miracula diuina. ¶ Sonus audit̄ vsq3 ad atriū exterius q2 nō solū stupēda sunt p̄lia sp̄ualia interiora: s3 ēt admirāda p̄lia ista corporalia ⁊ exteriora. ¶ Cū ista ala volabat paulus apl̄s qñ dicebat ad Hebre.xi. Deficiet.n.me tēpus enarrātē: de Gedeon: Barach: Sanson: Jepte: Dauid: Samuel ⁊ pphetis: qui p fidē vicerūt re-

gna:opati sũt iustitiã:adepti sũt repro-missiões:obturauerunt ora leonũ:Extixerũt ipetũ ignis:effugauerũt acië gladij.Fortes fcĩ sũt i bello : castra vterum exterorũ:& qñ dicebat ad Ro.7.Cõdelector.n.legi dei sm̃ itëriorë hoïe3:Uideo aũt aliã legë i mëbris meis repugnãtë legi mëtis mee:& captiuãtë me i lege pctĩ: q̃ est in mëbris meis : & qñ dicebat ad Ephe.6.Decetero frẽs ɔfortamini i dño: & i pon̄ vtutis ei⁹:induite vos armaturã dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli:qm̃ ñ ë nobis colluctatio aduersus carnë & sãguinë:s3 aduersus pnci-pes & ptãtes:aduersus mũdi rectores tenebrarũ harum.

¶x.Ala q̃ ë scđa bouis est Cõsideratio spũal' Cathedre.¶Cũ ista ala vis nr̃a rõnalis volat:qñ cõsiderat & contëplaẽ ptãtë spũalë sũmi pontificis:Cardinaliũ:Epo₂:sacerdotũ:& alio₂ũ plato₂ũ,put in sacra scriptura mistice ac moral'r ɔtineẽ:quõv3 figurata fuit In Melchisedech sacerdote:Geñ.14.In electione Aarõ & filio₂ũ ei⁹ ad sacerdotiu3 Exo.28.In electiõe leuitarũ ad cultũ tabernaculi Nũi.3.In electiõe Asaph.& fratrũ ei⁹ ad mĩstrãdũ corã archa dñi.j.pal.xvj.in electiõe samuelis in sacerdotiũ.i.Re.3.Et quõ ptãs tpalis est figurata In electiõe moisi ad ducatũ Exo.3.in electiõe duodecĩ pncipũ ad regimë duodecim tribuũ Nũi.j.in electiõe septuagita senio₂ũ ad regimë totius multitudinis Nũi.xj.& i hmõi multis tropologice in scriptura ɔtëtis d̃ ptãte spũali & sic cõtëplaẽ spũalë cathedrã.¶Et in isto volatu fit son⁹ q̃si son⁹ aq̃₂ multarũ:q₂ stupor & admiratio multarũ & mirabiliu3 vtutũ q̃ xp̃i vicarijs sacerdotibus a deo sũt ɔcesse.¶Fit q̃si son⁹ sublimis dei. q₂ admiratio sũme & diuine ptãtis sacerdotib⁹ ɔcesse v3 dimittëdi pctã:cõficië-di corp⁹ xp̃i.Expellëdi demõcs:sanãdi ĩfirmos.¶Son⁹ ët audiẽ vsq3 ad atriũ exteri⁹:q₂ nõ solũ mës admiraẽ d̃ ptãte sacerdotũ ad lauãdũ aïas a pctĩs:s3 etiã ad liberandũ co₂pa ab infirmitatibus.¶Cũ ista ala volabat,pph̃a qñ dicebaẽ i ps.44.Pro prĩb⁹ tuis nati sũt tibi filij cõstitues eos principes sup oë3 terrã & i ps.138.Mihi aũt nimis honorificati sũt amici tui de⁹:nimis cõfortat⁹ ë pncipat⁹ eo₂ũ:& ,puer.vlt.Nobilis in portis vir ei⁹:qñ sederit cũ senatorib⁹ terre: & math.18.Amë dico vobis:Quecũq3 ligaueritis sup terrã erũt ligata & in celo &c.O mira potestas.

¶xj.Ala q̃ est tertia bouis ë Cõsideratio Spũal' vite.¶Et cũ ista ala vis nr̃a rõnalis volat qñ cõsiderat oëm viuëdi modũ spũalë siue ad actiuã siue ad ɔtëplatiuã vitã ptineat:& qñ contëplaẽ q̃l'r iste modus spũalis vite tã actiue q̃3 ɔtëplatiue moral'r & tropologice d̃scribiẽ & figuraẽ i scripẽa. In Lia & rachele sorore ei⁹ & i Jacob qui ,p vtraq3 hñda laborauit Geñ.29.In ɔstructiõe arche d̃ lignis setbin Exo.25.In dauid occupato circa necitatë ppl'i & cupiëti edificaẽ deo domũ.2.Re.7.In fabricatiõe tëpli 3.Re.5.In Job qui exercuit vitã actiuã: In daniele qui vacauit cõtëplatiue:In Martha & maria Luc.x.In petro & Joãne Jo.2j.& sic i multis alijs in quibus d̃scribiẽ moral'r modus spũalis viuëdi & ista cõtëplaẽ spũalë vitã.¶Et i isto volatu fit son⁹ q̃si aq̃rũ multa₂:q₂ admiratio magna mltipliciũ grã₂ũ actiuis & ɔtëplatiuis a deo cõcessa₂.¶Fit son⁹ q̃si sblimis dei:q₂ opa tã actiue q̃3 ɔtëplatiue vite a deo sũt:& diuĩa vtutes ṗcëdũt:q₂ diẽ vitas Sine me nihil potestis facere.¶Son⁹ audiẽ vsq3 ad atriũ iteri⁹ q₂ admiratio magna ɔsurgit ñ solu3 de opib⁹ cõtëplatiue,factis iteri⁹ s3

etiam de opibus actiue factis exterius in qua fuerunt opera mira τ admiratione dignissima. ¶ Cum ista ala volabat paulus apostolus quādo īstruebat colocenses vtrāq3 viam dicens ad collo. 3. Igitur si ɔsurrexistis cū xpo: q̄ sursū sūt q̄rite Ubi xps ē i dextera dei sedēs: Que sursū sūt sapite nō q̄ sup terrā: Mortificate ḡ mēbra vr̄a: fornicationē: auaritiā. Nūc āt deponite irā: idignationē: q̄ ad fugam viciorū. Induite vos sicē electi dei viscera mie: benignitatē q̄ ad opa bōa actiue vite. Uerbū xpi habitet i vobis habūdāter i oī sapia docētes τ cōmouētes vosmetipos i psalmis τ hymnis τ cāticis spūalib⁹ in grā cātātes in cordib⁹ vestris dn̄o q̄ ad opa vite cōtēplatiue.

¶ 12. Ala q̄ ē q̄rta bouis est Cōsideratio spūs scti grē τ cuiuslibz itellēual' τ moralis ṽtutis q̄ ad habitū iteriorē. ¶ Et cū ista ala vis nr̄a rōnalis volat: qn̄ cōsiderat q̄ūo dīna bonitas cōicauit inūabiles grās seruis suis taz itellēales q̄3 morales: tā i nouo q̄3 i veteri testō: ṽbi grā: Cōsideratio q̄ūo cōicauit Ade oēz nālez sciaz: iustitiā originalē: Jacob visiones magnas: Joseph grāz iterp̄tādi sōnia. Moisi ṽtutē miracula faciēdi: Josue grāz p̄liādi: Salomōi sapiaz τ grāz p̄sidēdi: pphetis grāz τ illumiatiōez futura p̄uidēdi: Aplis grāz spūs scti. Discipulis grāz expellēdi dmonia: ifirmos sanādi: loq̄ndi linguis: iterp̄tādi: τ q̄ūo hmōi grē multipliciter i scriptura moraliter τ tropologice dscribūtur sub noīe aque vel ignis: vini aut olei aut filium: τ ista ɔtēplatur spiritus sancti gratiaz. ¶ Et in isto volatu fit sonus quasi aq̄rum multarum: quia admiratio vehemens inumerabilium τ incomprebensibiliuz grārū a deo sanctis suis ɔcessarū. ¶ Fit q̄si son⁹ sblimis dei: q2 admiratio magna de dīna clemētia q̄ tā magnis gratijs sāctos suos sublimauit: vt essent quasi dij: p̄uidentes futura: cordium secreta rimantes τc̄. ¶ Sonus auditur vsq3 ad atriuz exterius: q2 fit nobis admiratio etiā de gratijs corporalibus τ sensibilib⁹ a deo cōcessis puta de grā linguarū: iterpretādi: ambulādi supra mare: supra ignez: sup serpentes sine lesione: τ mirabiles gratias. ¶ Cuz ista ala volabat ppheta ysaias qn̄ dicebat Ysa. xi. Et egredieť virga de radice iese: τ flos de radice eius ascendet τ requiescet super eum spūs dn̄i: Spiritus sapientie τ intellectus τc̄. ¶ Cū ista ala volabat paulus apostolus qn̄ dicebat. i. ad Cor. 12. De spiritualibus autez nolo vos ignorare fratres Diuisiōes vo gratiarum sunt: idem autez spiritus: τ diuisiones ministrationum sunt: idem āt dominus: τ diuisiones operationū sūt: idem vero deus qui operať oīa in omnibus. Alij quidem per spiritum datur sermo sapientie: Alij sermo scientie s̄m eundem spiritum: Alij fides in eodem spiritu: Alij gratia sanitatum in vno spiritu: Alij operatio virtutuz: Alij pphetia: Alij discretio spūuz: Alij gn̄a linguarū. Alij interp̄tatio sermonū τc̄.

¶ 13. Ala q̄ ē p̄ma ala aquile est Cōsideratio triumphātis ecclesie. ¶ Et cū ista ala vis nostra rationalis volat qn̄ electorum ecclesiam considerat triūphantem τ in celis regnantem: Quando vz contemplatur electorū celestes ac discretas mansiones τ gloriā aīarum ac gloriosorū corporuz q̄litates mirabiles ac diuinas. Cū ista ala volat qn̄ cōtēplatur q̄ūo ecclesia triumphans anagogice in sacra scriptura figurať multipl'r: In q̄druplici dispōne filiorū israel in girum tabernaculi. Nu. 12. In diuisione terre promissionis Josue. 13. τ inde. In

familia salomonis.3.Re.x. In cōmēsu-
ratōe ꝛ structura ciuitatis Apoc.21. Et
ī m̄ltis alijs hmōi ꝛ sic ꝯtēplaṫ triūphā
tē eccłiā. ¶ In isto volatu fit sonus q̄si
alarū ꝛ aq̄ꝝ m̄ltaꝝ ꝛ q̄si sonꝰ sublimis
dei ꝛ audiṫ vsqꝫ ad atriū exteriꝰ: qꝛ ī ta
li cōtēplatiōe triūphātis ecce fit stupor
magnꝰ ꝛ admiratio ꝺ īnūabilibꝰ gratijs
beatis ab ipo deo cōcessis: ꝛ nō solū de
grīijs cōcessis aīe interiori sꝫ ēt corpi ex
teriori. ¶ Cū ista ala volabat ꝛ sonituꝫ
aq̄ꝝ m̄ltaꝝ sētiebat Balaā ꝓpheta qn̄
dicebat Nū.24. Quā pulchra taber-
nacula tua Jacob ꝛ tēptoria tua ysrael
vt valles nemorose: vt horti iux̄ fluuios
irrigui. ¶ Cū ista volabat Joānes euā
gelista qn̄ dicebat Apo.7. Et audiui nu
meꝝ signatoꝝ cētū q̄dragita q̄tuor mi
lia signati ex oī tribu filioꝝ israel ꝛc̄. pꝰ
hec vidi turbā magnā quā dinumera-
re nemo poterat ex oībꝰ gētibꝰ ꝛc̄.

¶ 14. Ala q̄ ē scda aquile ē Cōsideratio
sublimitatis Angelice. ¶ Et cū ista ala
vis nr̄a rōnalis volat qn̄ cōsiderat subli
mitatē dignitatē: multitudinē: ordineꝫ
ac ptātē āgelice nāe deo glīoso sp̄ assi-
stētis. Et qn̄ cōtēplaṫ q̄liter angelica sub
limitas ī scriptura sacra anagogice figu
raṫ. Aliqn̄ p lucē: Aliqn̄ p filios dī: Ali
qn̄ p astra ꝛ stellas: Aliqn̄ p exercitus:
Aliqn̄ p filios israel: Aliqn̄ p nouē dra
gmas: Aliqn̄ p celos ꝛ hmōi m̄ltis ꝛ sic
ꝯtēplaṫ āgelicā sublimitatē. ¶ Et ī isto
volatu fit sonꝰ q̄si aq̄rū m̄ltarū ꝛ q̄si so
nus sublimis dei ꝛ audiṫ vsqꝫ ad atriū
exteriꝰ: qꝛ admiratio maxīa ꝺ ieffabili
gr̄a: v̄tute: atqꝫ ptāte āgelice sublimita-
tis necdū circa aīas rōnales sꝫ ēt circa
corpa exteriora. ¶ Cuꝫ ista ala volabat
Daniel ꝓph̄a qn̄ dicebat Dan̄.7. Aspi-
ciebā donec throni positi sūt ꝛ antiquꝰ
dieꝝ sedit: millia milliuꝫ mīstrabāt ei ꝛ
decies mil̄es cētena millia assistebāt ei.
¶ Cū ista volabat Joānes euangelista
qn̄ dicebat Apoc.5. Et vidi ꝛ audiui vo
cē āgeloꝝ m̄ltoꝝ i circuitu troni ꝛ aīa
liū ꝛ senioꝝ ꝛ erat numerꝰ eoꝝ millia
milliū dicētiū voce magna Dignꝰ ē agnꝰ
qui occisus ē accipe v̄tutē ꝛ diuinitatem
ꝛ fortitudinē ꝛ honorē ꝛ gloriā ꝛ bene
dictionē: O quaꝫ alte volat aīa rōnalis
cū ista contēplationis ala.

¶ 15. Ala q̄ ē tertia aquile ē Cōsideratio
Exēplaris sapie vꝫ diui v̄bi seu filij dei
vnigeniti ac coetn̄i. ¶ Et cū ista ala vis
nr̄a rōnalis volat qn̄ cōtēplaṫ illā ineffa
bilē geniturā eterni v̄bi ꝺ q̄ p ꝓph̄aꝫ di
ciṫ. Gn̄onē eiꝰ quis enarrabit. De cuius
cōtēplatiōe diceṫ pticulariṫ in seq̄ntibꝰ
dn̄o ꝯcedēte. Cū ista ala volaṫ qn̄ ꝯside
rat q̄lr exēplaris sapia in sacra pagina
anagogice figuraṫ sub noīe pncipij: sub
noīe lucis: solis: v̄itatis: sapie: mulieris:
radij: ꝛ hꝰi īnūabilibꝰ: ꝛ sic ꝯtēplaṫ exē
plarē sapiam In isto volatu fit sonꝰ q̄si
aq̄rū m̄ltarū ꝛ q̄si sonus sublimis dei
ꝛ audiṫ vsqꝫ ad atriū exteriꝰ: qꝛ ī tali cō
tēplatōe fit stupor maximus ꝛ admira
tio ꝺ īfinitate sciaꝝ q̄ ī ipa dei sapia exē
pariter ꝯtineṫ: ꝛ de eius ieffabili a deo
p̄re gn̄one: ꝛ ꝺ admirabili ad nr̄aꝫ visi-
bilē carnē vnione ꝛ cōdescēsiōe. ¶ Cū
ista ala volabat Job ꝓph̄a qn̄ dicebat
Job.28. Sapia v̄o vbi iueniṫ ꝛ quis ē
locꝰ itelligētie: Nescit hō p̄ciū eius nec ī-
ueniṫ ī t̄ra suauiṫ viuētiū ꝛc̄. ¶ Cū ista
volabat Salomon qn̄ dicebat puer.9.
Sapia edificauit sibi domū excidit co-
lūnas septē ꝛc̄. ¶ Cū ista volabat Joā
nes euāgelista qn̄ dicebat Jo.i. In pn̄
erat v̄bū ꝛ v̄bū erat apō deū ꝛ deꝰ erat
v̄bū. Hoc erat ī pn̄ apō deū: oīa p ipsum
fcā sṫ ꝛ sine ipo fcm̄ ē nihil. O quām ele
uaṫ vis nr̄a rōnal' p istiꝰ ale volatū.

¶ 16. Ala q̄ ē q̄rta aquile ē Cōsideratio
Trinitatis eterne p̄ris filij ac sp̄ussancti

¶ Et tertia ista ala via nostra rationalis volat quando contemplatur ipsam beatissimam trinitatem que est fons et pelagus omnium perfectionum: principium omnium creabilium et terminus ultimus omnium existentium. De cuius contemplatione in particulari dicetur in sequentibus domino concedente: Cum ista ala volat quando considerat quomodo ipsa beata dei trinitas in sacra scriptura multipliciter et anagogice figuratur. In tribus apparentibus Abraam Gen. 18. In vite benedicte tres propagines in uno trunco Gen. 40. In triplici replicatione sanctus Ysa. 6. In tribus replicationibus dei in ps. 66. Et sic in multis aliis que in divina scriptura continentur: et sic contemplatur trinitatem eternam. ¶ Cum ista ala volabat propheta Ysaias quando dicebat Ysa. 6. Uidi dominum sedentem super solium excelsum et elevatum et plena erat omnis domus a maiestate eius Seraphim stabant super illud sex ale uni et sex ale alteri: et clamabant alter ad alterum et dicebant Sanctus: Sanctus: Sanctus dominus deus exercituum: plena est omnis terra gloria eius. ¶ Cum ista volabat Joannes evangelista quando dicebat .j. Jo. v. Tres sunt qui testimonium dant in celo pater verbum et spiritus sanctus et hij tres unum sunt. ¶ Et in isto volatu fit sonus adhuc mirabilior quia intellectus in contemplatione beatissime trinitatis totus absorbetur. O quam altissime volat vis nostra rationalis cum istis spiritualibus alis que correspondent predictis faciebus animalium. Et sicut unaqueque facies animalis illuminat quasi sol vel radius sic unaqueque ala volat iuxta illam quasi avis. ¶ Et notandum quod iste ale erant extente desuper quia in superiora respicere videbantur: sic iste contemplationes superiora respiciunt quia ad deum contemplandum animam nostram per gradus ordinate deducunt. Qui deus sit in secula benedictus. De alis vero et earum conditionibus distinctius dicetur inferius. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De sexdecim animalium pedibus quibus anima rationalis ad celestia diligendo ascendit. Ca. 96

Venite ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas. ¶ Uidimus de sexdecim animalium faciebus que sunt sexdecim sensus sacre scripture et sexdecim notitie seu soles illuminantes. Uidimus sexdecim alas que sunt sexdecim contemplationes et considerationes illarum facierum sacre scripture. Sequitur videre de sexdecim pedibus animalium: predictis faciebus correspondentibus. ¶ Habebat enim unumquodque animalium quattuor pedes directe suppositos quattuor faciebus: ita quod sub una facie erat directe suppositus unus pes: et alteri faciei alter pes et sic de aliis. ¶ Tibie animalium erant sic disposite quod flexura genu flectebatur ad quattuor partes oppositas. Pedes eorum erant recti: et planta pedis eorum rotunda non exiens tibiam ab aliqua parte quasi planta pedis vituli: que patet ut exit a tibia. ¶ Et sicut animalia per quattuor facies respiciebant ad quattuor partes sine corporis conversione: sic per quattuor pedes: ad quattuor partes ire poterant sine corporis conversione. Sic ergo per sexdecim facies animalium sexdecim sensus sacre scripture: et per sexdecim alas sexdecim considerationes seu contemplationes: Sic per sexdecim pedes sexdecim voluntatis affectiones intelliguntur: que secundum ordinem et dispositionem facierum et alarum conformiter currunt: et ideo dicitur Ezech. i. Et quattuor facies uni: et quattuor penne uni. Et pedes eorum pedes recti: et planta pedis eorum quasi planta pedis vituli. et ideo merito post alas videndum est de singulis pedibus et de ipsorum ordine mirifico: Et adverte quod licet istud capitulum cum sequenti magis pertineat ad voluntatem quam ad intellectum: tamen congrue hic ponuntur propter ordinem immediatum: facierum: alarum: pedum ac manuum animalium et ad ipsorum clariorem intelligentiam.

¶ Primus pes Hominis est Affectus Hystorialis.

¶ Et cum isto currit voluntas nostra quando regulat affectiones suas secundum sensum hystorialem

sacre scripture q̄si ꝫm ꝑmā faciē hoīs vȝ diligēdo ea q̄ hystorial'r vt diligēda recitant̄ ⁊ odiēdo ea q̄ vt odiēda recitātur: Uerbi grā diligēdo mā̄suetudinē ⁊ patiētiā Jacob ⁊ odiēdo iracundiā ⁊ ꝑsecutioneȝ fratris sui Esau q̄ describitur Gen̄.27.⁊ inde. ¶ Et i h̄ affectiones ⁊ desideria nr̄e volūtatis sūt q̄si pedes recti: q2 directe supponūt̄ faciei ⁊ sēsui sacre scripture ⁊ ꝯformant̄ diuine volūtati: q̄ est regula oīuȝ actuū hūanorū que Jacob dilexit ⁊ Esau odio habuit Malach.j. Nōne fr̄ erat Esau Jacob dicit dn̄s: ⁊ dilexi Jacob: Esau āt odio habui. Et p opp^m pȝ qui sint pedes torti qui nō conformāt̄ faciei ⁊ sēsui sacre scriptē ⁊ sic dic i oīb' seq̄ntib' p opp^m.

¶ 2. pes ē Affect' Sapiētialis. ¶ Et cū isto currit volūtas nr̄a qn̄ regulat affect' suos ꝫȝ documēta q̄ data sūt i libris sapialib'. Puta qn̄ diligit iustitiā: sapientiaȝ: mā̄suetudinē ⁊ alia q̄ cōmēdant̄ in libris sapialib' ⁊ odit iniustitiā: insipiētiā: iracūdiā ⁊ alia vicia q̄ ibidē vituparit̄: ⁊ cū isto pede currebat ille qui dicebat Sap̄.7. Optaui ⁊ dat' ē mihi sensus ⁊ īuocaui ⁊ venit i me sp̄us sapie ⁊ ꝑposui illā regnis ⁊ sedib' ⁊ diuitias nihil eē dixi i cōpatiōe illi'. Cū isto pede currebat ille qui dicebat i p̄s.118. A mādatis tuis itellexi ꝓpea odiui oēȝ viā iniq̄tatis. ¶ Et iste affectiōes sūt q̄si pedes recti q2 cōformāt̄ diuine volūtati q̄ diligit iustitiā ⁊ odit ipietatē Sap̄.14. Similiter āt odio sūt deo ipi' ⁊ ipietas ei' ⁊ supponūtur faciei aīalis ⁊ sensui sacre scripture.

¶ 3. pes ē Affect' Prophetalis. ¶ Et cū isto currit volūtas nr̄a qn̄ regulat affectiōes suas ꝫȝ reuellatiōes ꝓpheticas: q̄ i libris ꝓphetalib' ꝯtinent̄: Uerbi grā diligēdo ⁊ desiderādo bona q̄ nobis in futurū ꝑ reuellatiōes ꝓpheticas ꝓmittunt̄ ⁊ timēdo mala q̄ ꝑ easdē cōminantur: vȝ amādo ⁊ ꝯsiderādo supnā p̄miā ⁊ timēdo eterna supplicia. Cū isto pede currebat ꝓpha qn̄ dicebat in p̄s.83. Quā dilecta tabernacula tua dn̄e virtutū ꝯcupiscit ⁊ ꝺficit aīa mea i atria dn̄i. ¶ Et in h̄ sūt isti pedes recti q2 ꝯformāt̄ diuine volūtati que diligit ciuitatē hierusaleȝ supnā ⁊ ciues illi' dicēs Ysa.65. Ecce ego creo hierl'ēȝ exultationē ⁊ populū ei' gaudiū ⁊ exultabo in hierl'ēȝ ⁊ gaudebo in populo meo. Et supponūt̄ faciei animalis: q2 sensui scripture sacre conformantur.

¶ 4. pes est Affect' Legalis. ¶ Cū isto currit volūtas nr̄a qn̄ regulat affectus suos ꝫm diuina p̄cepta q̄ data sūt i libris legalib'. Uerbi grā custodiendo ⁊ diligendo oīa mādata diuina: ⁊ abhominādo eorū trāsgressionē. Cū isto pede currebat ꝓpheta qn̄ dicebat in p̄s.118. Iniquitatē odio habui ⁊ abhominat' sum: legē aūt tuā dilexi. Custodiuit aīa mea testimonia tua ⁊ dilexit ea vehemēter. Seruaui mādata tua ⁊ testimonia tua: q2 oēs vie mee in cōspectu tuo. ¶ Et in hoc sūt pedes recti q2 cōformant̄ diuine volūtati q̄ diligit legē quā fecit Sap̄.11. Diligis.n. dn̄e oīa que sunt ⁊ nihil eorū odisti q̄ fecisti. Nec eni odiēs aliq̄d cōstituisti aut fecisti. Et supponūtur faciei aīalis q2 sensui sacre scripture conformantur.

¶ 5. pes est Affectus Scripture sacre: ⁊ ē ꝑm' pes leonis. ¶ Cū isto currit nr̄a volūtas qn̄ affect' suos regulat ꝫm ꝯsilia sacre pagine: diligēdo ipaȝ scripturā ⁊ oīa q̄ ipa cōmēdat: ⁊ odiēdo ea q̄ vituperat. Cū isto pede currebat ꝓpheta qn̄ dicebat in p̄s.118. Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas i oī tēpore. Quō dilexi legeȝ tuā dn̄e tota die meditatio mea est: ⁊ iteꝝ Lucerna pedib'

meis vbi tuu erit et lum semitis meis. Juraui et statui custodire iudicia iusticie tue. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis faciei sacre scripture et diuine voluntati: que vult legem suam diligi.

¶ 6. pes est Affectus Militantis Ecclesie. ¶ Et cum isto currit nostra voluntas quando regulat affectus suos secundum precepta ecclesie militantis diligendo quod illa precipit: et odiendo quod illa prohibet. Cum isto pede docebat currere Salomon quando dicebat prover. j. Audi fili mi disciplinam patris tui et ne dimittas legem matris tue. s. ecclesie militantis que te in fide generauit: vt addatur gratia capiti tuo et torques collo tuo. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis faciei sacre scripture et diuine voluntati que vult ecclesiam suam ab omnibus diligi venerari math. 18. Si ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus.

¶ 7. Pes est affectus virginalis excellentie. ¶ Cum isto currit nostra voluntas quando affectus suos totaliter dirigit ad diligendam virginem gloriosam et eius sanctissimam conuersationem: laudem: gloriam: et benedictionem: et ad odiendum illius iniuriam et vituperationem. Cum isto pede currebat ille qui dicebat Cant. 4. Uulnerasti cor meum soror mea sponsa: vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum et in vno crine colli tui. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis faciei animalis et sacre scripture: que virginem diligendam et venerandam multipliciter predicat. Est etiam pes rectus quia conformis voluntati diuine que vult nos virginem gloriosam diligere sicut matrem: dicens nobis Jo. 19. Ecce mater tua. s. cordialiter diligenda. Et per oppositum patet quis sit pes tortus.

¶ 8. pes est Affectus Humanitatis assumpte. ¶ Et cum isto currit nostra voluntas quando omnem cordis affectum extendit ad diligendam christi humanitatem a deo assumptam et omnem eius laudem et benedictionem sicut diligenda describitur in scriptura: et ad odiendum omnem eius iniuriam et contumeliam et maledictionem. Cum isto pede currebat petrus apostolus quando dixit Jesu Jo. 21. Etiam domine tu scis quia amo te. Etiam domine tu scis quia amo te. Domine tu nosti omnia tu scis quia amo te. ¶ Et iste affectus erga Jesum est pes rectissimus quia conformis faciei animalis et voluntati diuine que vult ipsum ab omnibus diligi Jo. 14. Qui diligit me diligetur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum. Patet per oppositum quis sit pes tortus et obliquus.

¶ 9. pes qui est primus pes Bouis est Affectus Spiritualis pugne. ¶ Et cum isto currit nostra voluntas quando omnes suos affectus ac desideria erigit et ordinat ad pugnam spiritualem contra mundum carnem atque diabolum: sicut exhortatur sacra scriptura: quando desiderat spiritualiter vincere et odit ac timet a vicijs vinci ac superari. Ad currendum cum isto pede semetipsum et alios hortabatur apostolus paulus quando dicebat. 2. ad Cor. 6. Adiuuantes autem exhortamur ne in vacuum gratiam dei recipiatis. Ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc dies salutis. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patientia: in tribulationibus: in necessitatibus: Per arma iustitie a dextris et a sinistris per gloriam et ignobilitatem. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis diuine voluntati que vincentes coronat Apoc. i. Uincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei.

¶ x. pes est Affectus Spiritualis Cathedre. ¶ Et cum isto currit voluntas nostra quando affectus suos ac desideria disponit ad diligendum: timendum: reuerendum et obediendum principibus christianis: ac dei sacerdotibus et principibus spiritualibus secundum quod diuina scriptura mandat: et odit ac detestatur ipsorum irreuerentiam et inobedientiam. Cum isto pede docebat currere paulus apostolus quando dicebat ad Ro. 13. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit: non enim est potestas nisi a

deo. Reddite ergo omnibus debita: Cui tributum tributum. Cui vectigal vectigal: Cui timorem timorem: Cui honorem honorem: Nemini quicquam debeatis nisi vt inuicem diligatis. ¶ Et iste effectus est pes rectus quia conformis voluntati diuine que vult nos honorare: timere et amare principes temporales et spirituales. s. Sacerdotes. j. Petri. 2. Subiecti estote omni humane creature propter deum: Siue regi quasi precellenti: siue ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum laudem vero bonorum. Quia sic est voluntas dei. Reges honorificate: Serui subditi estote in omni timore dominis: non tantum bonis et modestis sed etiam discolis. Hec etc. n. gratia.

¶ xj. pes est Affectus Spiritualis vite. ¶ Et cum isto currit nostra voluntas quando toto affectu ac desiderio mentis appetit vitam spiritualem et odit ac detestatur vitam carnalem sicut illam in scriptura sacra persuadetur et istam dissuadetur. Cum isto pede currebat paulus apostolus quando dicebat ad Ro. 7. Non. n. quod volo bonum hoc facio: sed quod nolo malum: hoc ago. Condelector. n. legi dei secundum interiorem hominem: video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Ubi aperte claret quomodo vitam spiritualem diligebat et carnalem nolebat et odibat. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis legi diuine que spiritualis est ad Ro. 7. Scimus. n. quia lex spiritualis est. Et conformis diuine voluntati: que vult nos spirituales esse Jo. 4. Nam et pater tales querit qui adorent eum in spiritu et veritate.

¶ 12. pes est Affectus Spiritualis gratie siue gratis date siue gratum facientis. ¶ Cum isto currit voluntas nostra quando toto affectu et toto desiderio appetit et concupiscit diuinam gratiam: caritatem: pietatem: humilitatem: mansuetudinem: castitatem: fidem: Donum sapientie: scientie: intellectus: consilij: Fortitudinis et alias gratias spirituales: siue sint intellectus siue voluntatis sicut ad hoc nos hortatur scriptura. Cum isto pede currebant Corinthij: quibus dicebat paulus. j. ad cor. 14. Quoniam emulatores estis spirituum ad edificationem ecclesie querite vt habundetis. ¶ Et iste pes est rectus quia conformis facit animalis et sacre scripture: que nos hortatur ad desiderandum spiritualia. j. Cor. 14. Sectamini caritatem emulamini spiritualia magis autem vt prophetetis. Est rectus quia conformis diuine voluntati: que vult nos magis desiderare spiritualia dona et interiora quam bona exteriora: et magis desiderare gratiam gratum facientem quam omne aliud donum in hac vita dicens. j. ad Cor. 12. Emulamini carismata meliora.

¶ 13. qui est primus pes aquile est Affectus Triumphantis Ecclesie. ¶ Et cum isto currit voluntas nostra quando toto affectu ac toto desiderio diligit supernam patriam et consortium omnium sanctorum et electorum in celis secundum quod ad hoc nos hortatur diuina scriptura. Cum isto pede currebat propheta quando dicebat in psalmo 83. Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum concupiscit et deficit anima mea in atria domini: et propheta quando dicebat in psalmo 121. Stantes erant pedes nostri. i. affectus nostri in atrijs tuis hierusalem Hierusalem que edificatur vt ciuitas cuius participatio eius in idipsum. Illuc. n. ascenderunt tribus tribus domini testimonium israel ad confitendum nomini domini. ¶ Et hic pes est rectus quia conformis diuine voluntati que nos hortatur ad patrie superne dilectionem dicens Ysa. 66. Letamini cum hierusalem et exultate in ea omnes qui diligitis eam. Gaudete cum ea gaudio vniuersi qui lugetis super eam vt suggatis et repleamini ab vberibus consolationis eius vt mulgeatis et delicijs affluatis ab omnimoda gloria eius.

¶ 14. pes est. Affectus sublimitatis Angelice. ¶ Cum isto currit voluntas nostra quando toto affectu ac desiderio diligit angelos beatos: et ad eorum consortium peruenire desiderat: sicut nos edocet sacra scriptura insinuans eorum circa nos sedulam administra

sionem. Cum isto pede cucurrerũt san
cti patriarche ⁊ ꝓphete diligentes an-
gelos sanctos qui sibi crebrius apparue
runt. Sicut patet de Abraam qui vi-
dens tres angelos in forma triũ viro-
rum adorauit ⁊ inuitauit ad comeden-
dum Gen̄. 18. Qđ est signũ dilectionis.
Silr Joãnes euãgelista postq̃ vidit vi
siones magnas ab angelo reuelatas ceci
dit ad pedes angeli qui reuelauerat vt
adoraret eum qđ erat signũ dilectionis
Apoc. vlti. ¶ Et iste pes est rectus quia
cõformis diuine volũtati que vult nos
diligere angelos sanctos: oñdẽs qño ip
si nobis fuiũt custodiẽdo dicẽs math.
18. Uidete ne cõtẽnatis vnũ de pusillis
istis minimis. Dico. n. vobis q2 ãgeli eo
rũ sp vidẽt faciẽ p̃ris mei qui ĩ celis ẽ.
¶ 15. pes est Affect⁹ exẽplaris Sapiẽtie:
scʒ Eterni v̄bi qđ est exẽplar oĩum fa-
ctibiliũ ⁊ creabiliũ. ¶ Cũ isto pede cur
rit nr̃a voluntas qñ totis cordis visce-
ribus ⁊ totis aĩe desiderijs sapientiã ab
eterno a deo p̃re genitam diligit atqʒ de
siderat: sicut nos hortatur scriptura di
cens neminẽ esse deo gratum qui nõ di
ligit istaʒ sapientiaʒ Sap. 7. Neminẽ. n.
diligit deus nisi qui cuʒ sapiã habitat.
Ad currendũ cũ isto pede inuitabat sa/
piẽs Reges ⁊ principes dicẽs Sap. 6.
Cõcupiscẽtia sapiẽtie deducit ad regnũ
ꝑpetuuʒ. Si ergo delectamini sedibus
⁊ sceptris o reges populi diligite sapiaʒ
vt in perpetuũ regnetis. ¶ Hic pes est
rectus q2 cõformis volũtati diuine que
diligit diligentes sapiam: puer. 8. Ego
sapiã diligẽtes me diligo ⁊ qui mane vi
gilauerint ad me inuenient me ⁊ Sap.
6. Clara est ⁊ que nũq̃ marcescet sa
pientia ⁊ facile videtur ab hijs qui dili
gunt eam ⁊ inuenitur ab hijs qui que-
runt illam. Preoccupat qui se cõcupi-
scunt vt illis se prior ostendat.

¶ 16. pes est Affectus Trinitatis dei eter
ne. ¶ Cũ isto pede currit nr̃a voluntas
qñ toto corde: tota mente: tota aĩa: totis
viribus ac tota fortitudine sua diligit ac
desiderat ipsaʒ beatissimã trinitateʒ si-
cut nos admonet sacra scriptura dicẽs
Deut. 6. Audi israel. Dñs deus vester:
deus vnus est. Diliges dñm deũ tuum
ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex
tota fortitudine tua. Cũ isto pede curre
bat ꝓpħa qñ dicebat in p̃s. 118. In toto
corde meo exquisiui te ne repellas me
a mandatis tuis. ¶ Hic pes est rectus
q2 conformis diuine volũtati que vult
nos ipsuʒ diligere toto corde ⁊ tota aĩa:
math. 22. Ait illi iesus Diliges dñʒ deũ
tuum ex toto corde tuo ⁊ ĩ tota aĩa tua:
⁊ in tota mente tua. Hoc est maximum
⁊ primuʒ mandatũ: et per consequẽs di
uine volũtati maxime acceptũ. ¶ Isti
ergo sũt sexdeciʒ pedes quasi sexdecim
affectus nostre voluntatis: ⁊ correspõ-
dent sexdecim faciebus aĩaliũ que sunt
sexdecim sensus sacre scripture: Et sex
decim alis que sunt sexdecim cõsidera
tiones seu contẽplationes illius scriptu
re ⁊ ɔtẽtoꝝ ĩ ipsa. Et sũt pedes recti q2
affectus regulati a sacra scriptura ⁊ vo
luntate dĩna. ¶ Sũt pedes quasi pedeʒ
vituli qui findit vngulam: quia affect⁹
ordinati: diligentes ordinate sicut oba
sunt diligibilia: aliqđ plus: aliqđ mi-
nus: aliquod pp se: aliqđ pp aliđ. Sunt
pedes rotundi. i. perfecti q2 figura rotũ
da est perfecta. Nam isti pedes ducunt
aĩam rõnalem gradualiter ad perfectis
simũ amorẽ dei qui ẽ sphera itellectua
lis carens principio ac fine. Et ideo post
descriptionẽ istoꝝ pedum aĩalium sub
dit ꝓpheta Ezechiel. c. j. Et scintille q̃si
aspectus eris candentis. s. egrediebant
ab oculis aialiuʒ. Nã post ascensuʒ cuʒ
p̃fatis pedibus aĩa rõnalis ardẽtissimũ

dei τ ignitū amorē aquirit: τ hoc signat̄ i candore igneo scintillarū: Aquirit mirabilē lucē itellectualē post excessiuū amorē ꝑm dionysiū i mistica theologia τ hoc signatur in splendore τ luciditate scintille. Aquirit gratiā eloquētie τ ꝑdicationis post duo ꝑdicta: τ hoc signat̄ in ere qd̄ ē sonorū. O quātū ascēdit aīa rōnalis si diligēt̄ currat cū hijs pedib⁹ spūalib⁹. Quātū eleuat̄: Quātū ignit̄: Quātū illuminat̄. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i τ docebit nos vias suas.

¶ De sexdecim aīaliū manib⁹ quib⁹ aīa rōnalis opando i altū sblimat̄. Ca. 97.

Venite ascendamus ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas. ¶ Post cōsiderationē pedū aīaliū videre supest de eorū manibus: que erant sexdecim vnūqdq̄ꝫ.n. aīaliū quattuor manus habebat. De qb⁹ imediate dr̄ Ezech.i. Et manus hoīs sub pennis eorū in q̄ttuor partib⁹ τ.c.x. dicit̄. Et silr̄itudo manus hoīs sub alis eorū. ¶ Et notādū ꝙ sicut p sexdecim facies aīalium figurant̄ sexdecim sensus sacre scripture q̄si sexdecim specula siue lumina: τ per alas: sexdecim contēplatiōes corrn̄dētes: τ p pedes: sexdecim affectiones siue desideria: Ita per man⁹ que sunt organū organorū figurant̄ sexdeciꝫ operationes ꝑdictis cōformes τ corrn̄dētes: quib⁹ aīa rōnalis gradatiꝫ operādo: ad ꝑfectiōis statum seriose conscēdit. ¶ Et iste manus tres cōditiones habebāt. ¶ ꝑ erāt sub aliꝫ aīaliū τ signāt qd̄ sic aīa sursum cōtēplando eleuat̄: ita dꝫ deorsum manib⁹ opando exerceri: vt sic op⁹ marie exerceat: qd̄ opus marte nō dimittat: vel designat ꝙ cōsideratio τ cōtēplatio scripture interior regulare dꝫ opus exterius. ¶ 2. erant silr̄es manib⁹ hoīuꝫ τ hoc signāt ꝙ sub ala cōtēplationis se qui dꝫ operatio rōnalis. ¶ 3. nō erāt manus hoīs simplr̄: sed silr̄es manib⁹ hominuꝫ τ hoc significat qd̄ solus hō sine dei adiutorio bonū qd̄ nouit opari non sufficit: q2 dicit veritas Jo.xv sine me nihil potestis facere. Sed requirit̄ adiutoriū gr̄e.j.Cor.xv. Non ego aūt sed gr̄a dī mecū. Qūo ḡ aīa rōnal̄. istis manib⁹ seriati opet̄ τ ascēdat videam⁹.

¶ ꝑ⁹ Manus hoīs est Opatio hystorialis.i.cōformis exēplis hystorialib⁹. ¶ Cuꝫ ista manu anima rōnalis opat̄ qn̄ ꝑm exempla sanctorū que in libris hystorialib⁹ cōtinent̄ semetipsaꝫ operādo exercet: verbi gr̄a aīa rōnalis legit.2.R.6. Qūo dauid exuit vestimēta τ humiliter saltauit corā archā dn̄i dicēs Uiuit dn̄s q2 ludā an̄ dn̄m τ vilior fiam plusq̄ꝫ fact⁹ sum τ ero humilis i oculis meis. Silr̄ legit Jo.13. Qūo saluator mūdi humiliter genuflexit an̄ piscatores τ eorū pedes lauit dicens. Si ergo ego laui pedes vr̄os dn̄s τ magr̄ τ vos dbetis alter alteri⁹ lauare pedes: ex istis exēplis illuminata se exercet i operib⁹ humilitatis opando vilia seruiēdo ifirmis abluendo vtensilia. Et tūc opatur manu hystoriali: q2 cōformiter exēplis hystorialib⁹ sacre scripture: Et conformiter volūtati diuine dicēti Jo.13. Exēpluꝫ.n. dedi vobis vt quēadmodū ego feci vobis ita τ vos faciatis.

¶ 2. Man⁹ est Opatio Sapiētialis.i.cōformis documētis sapientialib⁹. ¶ Ex cū ista opatur aīa rōnalis qn̄ exercet̄ in opib⁹ sapiētie ꝑm regulas descriptas i libris sapiētialib⁹. Uerbi gr̄a legit i libris sapiētialib⁹ differentiā inter sapiētē τ stultū. puer.x. Ubi dr̄. Qui cōgregat i messe fili⁹ sapiēs est. Qui aūt stertit in estate fili⁹ cōfussiōis. Et ex ista doctrina aīata τ cōfortata semetipsaꝫ exer

cet i opib⁹ sapiẽtie:iustitie:tẽpantie:pru dẽtie:cõtinẽtie:timoris dñi ꝛ hmõi. Et tũc opaꝛ manu sapiẽtiali qꝛ conforma ꝛ documẽtis sapiẽtialib⁹ puer.6. Uade ad formicã o piger ꝛ cõsidera vias ei⁹ ꝛ disce sapiaꝫ. Que cũ nõ habeat ducem: nec ꝑceptorẽ:nec principẽ:parat i estate cibũ sibi ꝛ cõgregat i messe qđ cõedat.
¶3. Man⁹ ẽ Opõ ꝓphetalis.i.ꝯformis documẽtis ꝓphetalibus. ¶ Et cũ ista opaꝛ aĩa rõnalis qñ exerceꝛ i opib⁹ iusti tie ꝰm regulas descriptas i libris ꝓphe talibus. ¶ Uerbi grã legit in Deut.18. Uerba dei de mesia venturo dicentis. Prop'hetã suscitabo eis đ medio fratꝝ suorũ silꝫ tui. Qui aũt ṽba ei⁹ audire noluerit ego vltor eristã. Et ex his ver bis moueꝛ ad seruiẽdũ xp̃o in opibus bonis:ieiunio:orõne:cõtinẽtia:ꝛ i operi buꝫ pietatis:ꝰꝫ illđ.2.petri.i. Habem⁹ firmiorẽ ꝓpheticũ sermonẽ cui bñfaci tis attẽdẽtes q̃si lucerne lucẽti i caligi= noso seculo. Et tũc aĩa operaꝛ manu ꝓ phetica qꝛ cõformi dictamini ꝓphetaꝝ ꝛ volũtati diuine q̃ nos hortaꝛ ad exe= quẽdũ ṽba ꝓphetarũ Apoc.22. Beat⁹ qui custodit ṽba ꝓphetie libri huius ꝛ Apo.i. Beat⁹ qui legit ꝛ audit ṽba ꝓ phetie hui⁹ ꝛ ꝰuat ea q̃ i ea scripta sũt.
¶4. Man⁹ est Opõ legalis.i.cõformis documẽtis ꝛ ꝑceptis legalib⁹. ¶ Et cũ ista aĩa rõnalis opaꝛ qñ exerceꝛ in opõ/ nib⁹ q̃ a dina lege mãdãꝛ ꝛ i libris legali b⁹ ꝯtinẽꝛ. Uerbi grã aĩa adorat vnũ deũ solũ. Scĩficat sabbatũ: Honorat parẽ= tes: Nõ occidit:nõ mẽtiꝛ:nõ furaꝛ: Tũc opaꝛ manu legali qꝛ cõformi legi dñe dicẽti Exo.20. Nõ hẽbis deos alienos: Memẽto vt diẽ sabbati scĩfices. Ho= nora prẽꝫ tuũ ꝛ mrẽꝫ tuã. Nõ occides. ñ mechaberis ꝛc. ¶ Silr aĩa rõnal' ali qñ relinquit mũdũ: Uẽdit oĩa que hꝫ ꝛ dat paupib⁹ tollit crucẽ pnĩe:abnegat se metipsaꝫ i ieiunijs ꝛ castitate ꝛ obĩa ꝛ sequiꝛ xp̃m. Et tũc opaꝛ manu legali qꝛ cõformiꝛ legi euãgelice ꝛ dñe volũtati q̃ dicit Luc.9. Siquis vult venire post me abneget semetiꝑꝫ ꝛ tollat crucẽ suã cotidie ꝛ sequatur me ꝛc.
¶5. Man⁹ q̃ ẽ leonis ẽ Opõ Scripture allegorice.i.cõformis documẽtis sacre scripturꝛ allegorice ꝯsiderate. ¶ Cũ ista aĩa rõnalis opaꝛ:qñ ꝰꝫ sensũ allegoricũ sacre scripture i bonis opib⁹ semetiꝑaꝫ exercet. Uerbi grã scribiꝛ math.13. De semẽ p qđ allegorice itelligiꝛ ṽbũ dei se miatũ ptiꝫ ẽ comestũ a volucrib⁹ celi q̃ allegorice signãt demones:ptim aruit estu solis p quẽ significaꝛ tẽptatio aut tribulatio:pti suffocatũ ẽ a spinis p q̃s sollicitudo diuitiaꝝ signãꝛ: Parti ceci= dit i ťrã bonã ꝛ fecit fructũ Aliđ tricesi mũ ꝛ sigt opa ꝯiugatoꝝ. Aliđ sexagesi mũ ꝛ sigt opa viduaꝝ: Aliđ vo cẽtesi= mũ ꝛ sigt opa ṽginũ ꝛ cõtinentiũ. Si ğ aĩa rõnalis ꝰꝫ allegoricũ sẽsũ hmõi opa tur cauẽdo ne diabolus auferat ṽbuꝫ de corde:fortiter pferẽdo tẽptatiões ac tribulatiões:prudẽť cauẽdo seculi solli citudinẽ. Et faciẽdo opa digna ꝰꝫ statũ cõiugalẽ aut vidualẽ aut ṽginalẽ:tũc la borat manu scripture allegorice qꝛ con formiꝛ dictamini sacre scripture:ac di= uine volũtati q̃ diẽ math.13. Qui ṽo in ťrã bonã semiat⁹ ẽ. Hic ẽ q̃ ṽbũ audit ꝛ itellĩt ꝛ fructũ affert ꝛ facit Aliđ q̃dẽ cẽtesimũ Aliđ auteꝫ sexagesimũ Aliud vero tricesimum.
¶6. Man⁹ ẽ Opõ Militãtis eccl'ie.i. cõformis documẽtis eccl'ie militantis. ¶ Et cũ ista opaꝛ aĩa rõnalis qñ obe= dit ꝛ exeqꝛ ꝑcepta militãtis eccl'ie ꝛ ip/ sã honorat q̃ allegorice ẽ mr̃ nr̃a:ps.112 Qui hitare fac sterilẽ i domo mrẽꝫ fi= lioꝝ letãtẽ. ¶ Ad h' opa iducebat filiũ suũ Thobias dicẽs thobie.4. Honorẽ

habebis matri tue cunctis diebus vite
eius. ¶ Ad obseruanda mandata illius
inducebat Salomon qñ dicebat ꝓuer.
6. Fili mi ne dimittas legē matris tue.
liga eã in corde tuo iugiter ⁊ circunda
gutturi tuo.

¶ 7. Manus est Opatio Uirginis glo-
riose.i. ad honorem virginis dedicata.
¶ Et cū ista opatur aīa rōnalis qñ i fa-
mulatu ⁊ seruitio gloriose virginis ex-
ercetur dicēdo officiū illius: Faciendo
eius coronā aut aliquid aliud ad ipsius
honorē perpetrando: que est nr̄a mater
allegorica dicens Ecci. 24. Ego mater
pulcre dilectionis timoris ⁊ agnitionis
⁊ sancte spei. ¶ Ad operādū cū ista ma
nu hortabat̄ sapiens qñ dicebat Ecci. 3.
Sicut qui thesaurizat: ita ⁊ qui hono-
rificat matrem suā. Et ecōuerso subiun
git in eodē capitulo. Est maledictus a
deo qui exasperat matrem.

¶ 8. Manus est: Operatio Humanita-
tis assumpte.i. ad honorē xp̄i humani-
tatis dedicata. ¶ Cuz ista operatur aīa
rōnalis qñ exercetur in famulatu xp̄i
iesu ⁊ circa eius humanitatē occupatur
celebrando misā: cōicando: predicando
de eius carne: sanguine: passione morte
ac resurrectione. Jeiunando vigilando:
disciplinando: continendo ob honorē ⁊
reuerentiam xp̄i iesu ⁊ sue humanita-
tis assumpte. ¶ Ad operationez huius
manus inducebat sapiens qñ dicebat.
Ecli. 3. Qui honorat patrē. s. christum
vita viuet lōgiore ⁊ qui obedit patri re
frigerabit matrē. Honora patrē tuum
vt superueniat tibi bñdictio a deo ⁊ be
nedictio illius in nouissimo manet. Et
qui cū ista manu operatur ꝓp xp̄m dili
git ipsum: ⁊ ipse diligitur a deo Jo. 14.
Siquis diligit me sermonē meum ser
uabit ⁊ pater meus diligit eum ⁊ ad eū
veniem⁹ ⁊ mãsionē apud eū faciem⁹.

¶ 9. Manus q̄ est p̄ria Bouis est Ope
ratio Spūalis pugne. ¶ Cum ista ope
ratur aīa rōnalis qñ exercetur in pugna
spūali cōtra carnē mūdū atq demonia
ꝓm documēta ⁊ precepta sacre atq di-
uine scripture. ¶ Ad laborandū cū ista
manu paulus apl's hortabat̄ timotheū
dicens. 2. ad Timo. 2. Labora sicut bo
nus miles xp̄i iesu. Naz ⁊ qui certat in
agone nō coronabitur nisi legitime cer-
tauerit. ¶ Cū ista manu exercebat̄ pau
lus apl's i pugna spūali qñ dicebat. j. ad
Cor. 9. Ego. aūt sic curro nō q̄si in incer
tum: sic pugno non quasi aerez verbe-
rans: sed castigo corpus meū ⁊ in serui
tutem redigo: ne cū alijs predicauerim
ipse reprobus efficiar.

¶ x. Manus est Opatio Spūalis Ca-
thedre. ¶ Cū ista operatur aīa qñ ⁊ tē
poralib⁹ ⁊ spūalib⁹ p̄latis obedit ⁊ ser-
uit ꝓm deū ⁊ ꝓm qd ad hoc nos hortat̄
scriptura diuina dicēs ad Ephe. 6. Ser
ui obedite dn̄is carnalibus cū timore ⁊
tremore in simplicitate cordis vestri si-
cut xp̄o. Non ad oculū seruiētes quasi
hominib⁹ placētes: sed vt serui xp̄i fa-
cientes volūtatē dei ex aīo: scientes qm̄
vnusquisq quodcūq fecerit bonū: h
recipiet a dn̄o siue seru⁹ siue liber. Sic
ꝓphe sic ⁊ apl'i obediebant regibus ac
p̄ncipibus in hijs que non erant contra
deū. ¶ Ad operādū cū ista manu horta
bat̄ paulus hebreos qñ dicebat ad He
bre. 13. Obedite p̄positis vestris ⁊ sub-
iacete eis. Ipsi. n. vigilant quasi rōnem
pro aīabus vestris redituri.

¶ xj. Manus est Opatio spūalis vite.
¶ Cū ista opatur aīa rōnalis qñ exerce
tur in opibus vite spūalis d̄clinādo opa
carnalia: ⁊ exequendo spūalia: qz spūs
est qui viuificat caro āt nō ꝓdest quicq̄
Jo. 6. ¶ Ad operandū cū ista manu in
ducebat paulus galatas qñ dicebat ad

Gal.5. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. Manifesta aūt sunt opera carnis: que sunt fornicatio: immundicia: impudicitia: luxuria ec. et bijs similia: qm̄ qui talia agunt regnuz dei non cōsequentur. Fructus aūt spūs est caritas: gaudiū: pax: patiētia: benignitas: bonitas: longanimitas: mā suetudo fides: modestia: cōtinentia: castitas: adversus huiuscemōi nō est lex. Qui aūt sunt xp̄i carnem suā crucifixerunt cū vitijs et cōcupiscētijs.

¶ 12. Manus est operatio spūalis gratie siue gratū facientis siue gratis date. ¶ Cū ista opatur aīa quando se exercet ꝑm gratiam a deo sibi concessā: operando ꝑm dictamen et impulsum illius gratie: siue sit grā gratis data: siue gratum faciēs. Et ad operāduz cū ista manu inducebat paulus Corinthios dicēs 2. ad Cor. 6. Adiuuātes autez exhortamur ne in vacuū grām dei recipiatis. s. cessando a bonis opibus. Ait. n. tempore accepto exaudiui te: et in die salutis adiuui te. Ecce nūc tēpꝰ acceptabile ec. ¶ Ad opandū cum ista manu hortabatur pastor xp̄ianorū petrus apl's dicēs j. Petri. 4. Unusquisq₃ sicut accepit gratiā in alterutrū illam administrātes sicut boni dispēsatores multiformis gratie dei. Cuz hac operabaī paulꝰ dicens j. Cor. 15. Gratia dei i me vacua nō fuit. vnī et qui opati sunt cū talentis acceptis a dō remunerati sunt: qui aūt nō opatꝰ est cōdēnatus fuit. Mat. 25.

¶ 13. Manus est opatio triūphantis ecclesie. i. ab amore triūphantis directa et regulata. Cum ista opatur aīa rōnalis quādo ex amore celestis patrie: et glorie corporis et aīe in bonis operibus exercetur sufferendo mala et opando bona. Cū ista manu operari ōsiderabat Abacuch propha qm̄ dicebat Abacuch. 3. Ingrediatur putredo in ossibus meis et subter me scateat: vt requiescaz i die tribulationis. vt ascendam ad populuz accictum nostrū. Cum ista manu opabatur propha quādo dicebat in ps̄. 118. Inclinaui cor meū ad faciendas iustificationes tuas in eternū propter retributionem. s. pp retributionem corporis: et aīe glorificationem. Et paulus ad Ro. 8. Heredes quidē dei: coheredes autē christi: si tamē cōpatimur vt et glorificemur. Existimo. n. ꝙ nō sunt cōdigne passiones huius tēporis ad futurā gloriā q̄ reuelabit in nobis.

¶ 14. est opatio sublimitatis angelice. i. ab āgelica sublimitate dictata: vel ad honorē sublimitatis angelice dedicata. Cū ista opatur aīa rōnalis: quādo ad sanctorū angelorū ispirationem et ipulsum declinat a malis opibus et exercetur in bonis. Cū ista manu opabaī Helias ꝓpheta: qui ad exhortationē angeli surrexit: comedit: bibit: fugit a facie Jezabel et ambulauit quadragita diebus et quadragita noctibus vsq₃ ad montem dei oreb. 3. Re. 19. Cū ista māu opaī anima quādo exerceī i aliquo bono opere ad honorē sanctorū angelorū: vel ieiunando: vel predicādo vel orādo. vel eorum officiū dicendo: aut ipsorum gloriam cōtemplando. Cum ista manu opabatur seraphicus pr̄ noster Frācisecus qui ad honorē scōrū angelorū quadragesimā ieiunabat. Cum ista opabaī Jacob pr̄iarcha qui cū angelo luctabatur Gen̄. 32. Et angelorū sanctorū exercitia cōtemplabatur vidēs eos ascendentes et descendētes p scalā Gen̄. 28.

¶ 15. manus est opatio exēplaris sapientie. i. ad honorē ad iuestigationē exemplaris sapiē destiata. Cum ista operaī aīa rōnalis: quando in studio sacre scripture exerceī ad intelligendā ipsam dei

exemplarē sapiam q̄ est vbū sūmi prīs. Ad hoc studiū incitabat ipsa dei sapia xp̄s dicens Jo.5. Scrutamini scripturas: q2 ille sunt q̄ testimoniū phibent de me. Cū ista manu opatur aīa: qn̄ solicite se exercet in mūdando corpus et aīam ad suscipiendā in se dei sapiam: q̄ hītat in aīab⁹ ⁊ corporib⁹ mūdis a vicijs ⁊ peccatis. Sap.i. In maliuolā aīam non introibit sapientia: nec hītabit in corpore subdito peccatis. Et sap.7. Sapia p nationes in aīas sāctas se trāffert: amicos dei ⁊ pphas cōstituit. Et Sap.6. Qui de luce vigilauerit ad illā nō laborabit: assidentē.n. illā forib⁹ suis iueniet. Cuz ista manu opatur aīa: qn̄ laborat et exercet in p̄dicādo dei sapiaz: ⁊ declarando ipaz ignaris et rudib⁹: et sic laborabat paul⁹ dicēs.j.ad Cor.j. Nos aūt p̄dicam⁹ christū crucifixū: judeis quidē scādalū: gentib⁹ aūt stultitiā: ipis autez vocatis judeis atq3 grecis xp̄m dei virtutē ⁊ di sapiaz. Et Joānes apl's dicēs Jo.j. In pricipio erat verbū ⁊c. Et philō Sap.6. Quid ē aūt sapia: ⁊ quēadmodū facta sit referā: et non abscondā a vobis sacra dei: sed ab initio natiuitatis iuestigabo ⁊ ponā i lucē sciā3 illi⁹.

¶ 16. Manus ē opatio trinitatis et'ne. i. ad iuestigationē ⁊ laudē: ⁊ honorem t'nitatis ōdicate. Cū ista opaī aīa rōnalis: qn̄ ipam b'ńssimā trinitatē laudat: bn̄dicit: magnificat: ⁊ glificat. Cuz ista manu opabāt tres pueri i camīo ignis dicētes: Dan̄.3. Bn̄dictus es dn̄e deus patrū nr̄oz ⁊ laudabil' ⁊ gl'osus ⁊ sup exaltatus i secula. ¶ Ad istā opationez iducebat sapiēs dicēs Ecci.43. Bn̄dicētes dn̄z exaltate illū q̄tū potestis: major ē.n. oī laude. Cū ista manu opaī aīa qn̄ pp amorē di ⁊ b'ńssime trinitatis sustinet tēptatiōes: tribulatiōes: iņurias: ac psecutiōes patiēter. Hoc mō opabaī pph'a qn̄ dicebat dō i ps.43. Qm̄ pp te mortificamur tota die: extimati sum⁹ sic oues occisiōis. Cū ista māu opatur aīa: qn̄ oīa q̄ facit: ⁊ oīa q̄ patitur ad gl'iaz b'ńssime trinitatis refert: ⁊ nihil aliud q̄rit nisi gl'iaz b'ńssime trinitatis. Hoc mō opabaī paul⁹ apl's qn̄ dicebat j.ad Timo.j. Regi seclōz imortali ⁊ inuisibili soli deo honor ⁊ gl'ia i sec'la seclorū amē. Et sic p3 quō iste man⁹ aīaliū sūt sub alis eorū q2 ad cōtēplationē ipoꝝ sequiī opatio ɔformis. P3 quō sūt manus hoīs: q2 opatio ē rōnalis. P3 etiaz quō aīa ɔtēplatiua h'js manibus ordinate ⁊ recte opādo ascēdit ⁊ sublimaī ad optimā ⁊ pfectissimā opationē. s. ad laudē: bn̄dictionē: ac glificationē diuinā: q̄ ē opatio beatorū in p'ria celesti. O mortales Uenite asc.ad.m.d. cū alis ɔtēplādo: cū pedib⁹ amādo: ⁊ desiderādo: cū manib⁹ opando. sint ale recte: sic pedes recti: sint man⁹ nr̄e recte: q2 i istū ōduxit dn̄s p vias rectas: et ostēdit illi regnū dei.

¶ De sexdecim ɔtēplatiōis ⁊ alarum aīaliū cōditionib⁹. Cap.98.

Uenite ascendamus ad mōtez domini ⁊ docebit nos vias suas. Int' oīa laudabilia in aliquo artifice: laudabili⁹ videtur esse scire tenere modū ⁊ mensurā in operando. Nā est modus in rebus sunt certi deniq3 fines. Quos vltra citraq3 nequid cōsistere verum: vnū et illud pverbiū tritū. Nequid nimis. Quia ergo vidimus quō animalia manifestantur cū suis faciebus: volant cū alis: currunt cum pedibus: et operanī cum manibus spūalibus. Uidendum est cōsequenter de dispōnibus ⁊ conditionibus alarū istorū aīaliū. Et n. xa

dum q sicut p animalia ista intelligun tur contemplatiui: sic p alas ipsorum: volatus nre cõtemplatiõis exprimitur. et iõ declarãdo conditiões alarũ aialiũ: simul nre cõtemplatiõis dispõnes note fient: ¶ Sunt aũt animaliũ ale fz Eze chielem prophetã.c.j.et.io. mirabiliter et seriatim in sexdeciz qlitates ac condi tiones hoc modo disposite.

¶ p: Ale erant quatterne. Nã vnum aĩal quattuor alas siue pẽnas habebat: vnd dr Ezech.j. Quattuor pẽne vni. Sic no stra cõtemplatio dz esse quatterna: qr aliqñ debet intueri et cõsiderare exem pla historialia: aliqñ documẽta sapien tialia: aliqñ reuellationes propheticas: aliqñ pcepta legalia. Aliter impfectus esset nostre cõtemplaiõis intuitus: si cũ vno tantũ vel duabus alis volaret: et iõ vnaqueqz aĩa contẽplatiua debet inqui rere quattuor alas ad recte contemplã dum: qr scribitur Ezech.j. Quattuor pẽne vni. Et hec vna causa raritatis cõ tẽplatiuorũ: qr et si aliqui habẽt aliquã istarum alarũ: verbi grã: alam hystoria lẽ sacre scripture: non tñ sapiẽtialẽ vel legalẽ aut propheticã: et ecõuerso: et iõ rara auis in terris.

¶ 2. Opposite. Nã vnũqdqz aĩal alas si ue pennas p quattuor partes oppositas habebat: ita q vna ala erat opposita al teri ale: et sic relique due opposite simi li mõ. vñ dr Ezech.j. Et pennas p quat tuor partes habebãt: Sic nr̃a contẽpla platio debet habere volatus oppositos in quattuor partibus: qr aliquãdo de bet ab vno latere cõtemplari sensum lit teralẽ sacre scripture: et aliquando ab alio latere sensum allegoricum quo ad credendu quasi sibi de directo opposi tum: sicut signatũ opponitur signo re latiue. Aliquando ab vno latere cõtem plari debet sensum moralez quantum ad agenda in quibus consistit meritum Aliquando sensum anagogicũ quantũ ad sperande in quibus consistit pmiũ: quasi in latere directe opposito: quia meritum et premium sunt opposita re latiue. ¶ Et isto modo contemplatio nostra est pfecta qr scribit Ezech.j. Et pennas per quattuor partes habebant Et ideo rari sunt perfecte contemplati ui qr nõ habent alas oppositas.

¶ 3: Iuncte. Nam ale aĩalium sic erãt dis posite q ala vna vnius animalis exten sa tangebat extremitatem vnius ale al terius animalis extẽse: et quattuor ala lia cum octo aliis extensis faciebant cir culum rotunduz sicut faciunt quattuor homines in chorea simul coniunctis o cto eorũ manibus: vnde dicitur Ezech.j Iũcteqz erant pẽne eorum alterius ad alterum. Sic ale nostre cõtemplationis coniuncte esse debent vt sit rotunda et perfecta contemplatio. ¶ Exemplum: Si cõsideratio mea versetur circa Hie rusalẽ materialem: que olim fuit me tropolis in regno iudee: de qua dicitur Luc.2. Ecce homo erat in hierusalem: cui nomẽ simeon. Ista est vna ala illius aĩalis qd erat simile homini. Si consi dero hierusalem fm sensum allegoricũ que ẽ ecclesia militãs: De qua dicit Io. Apoc.21. Uidi ciuitatem sanctam hie rusalem nouam descendentẽ de celo rc sic est vna ala leonis coniuncta ale bois Si vero considero Hierusalem secũ dum sensum moralẽ que est anima rõ nalis de qua dicit Ysa.52. Excutere de puluere: consurge: sede hierusalem: Sic est vna ala bouis que est coniuncta vni ale leõis. Si vo cõsidero hierusalẽ secundum sensum anagogicum: que est ciuitas superna et celestis de qua dicit Paulus ad Gala.4. Illa autem que sursuz est hierusalẽ libera est: sic ẽ vna

ala aquile que cõiūcta est cū vna ala bo uis. Si vero cōsidero cōdiciones Hierusalē mālis: et confero ad conditiones hierusalē supnalis: tunc vna ala hois et vna ala aquile cōiungūtur. Et sic fit circulus cōtemplationis pfecte. et iō scribit Ezech. j. Junctecꝫ erāt penne eorū alteri⁹ ad alterū.

¶ 4. Ordinate. Nā ale sic erant ordinate ꝙ vna ala erat iuxta vnā faciē aialis: et sic inter duas facies erat vna ala: et inter duas alas vna facies. Et ideo sicut facies erant in quattuor partibus: sic et ale. vñ dr̄ Ezech. j. Et facies et pēnas p quattuor partes hēbant. s. modo pdicto ordinatas. Sic volatus nr̄e contemplationis debet eē ordinatus nō cōfus⁹ vꝫ vt vna ala nr̄e cōtemplationis volet circa vnā faciem aialis. i. iuxta sensum histoꝛialē. Alia iuxta sensum sapientialē. Alia iuxta prophetalē. Alia iuxta legalē. Debet esse ordinatus vt ꝑ volet cū alis hois quo ad sensum lr̄alem. 2. cuꝫ alis leonis quo ad sēsū allegoricū et credenda. 3. cum alis bouis quo ad sensuꝫ moralē et operāda. 4. cum alis aquile: quo ad sensū anagogicū et sperāda. Et sic erūt quattuor ale ordinate ſm quattuor facies: qꝛ dr̄ Ezech. j. Et facies et pēnas p quattuor partes hēbant. vñ de leuitis scribit. j. Paral. 6. Stabāt autē iuxta ordinē suum in ministerio tabernaculi. Et apl's. j. Cor. j4. Omnia autem honeste et secundū ordinem fiant in vobis.

¶ 5. Extente. Nā ale extente erant de supra ita ꝙ in superiora respicere videbātur: et in superiora extendebātur: sicut et facies in superiora respicere videbant. et ideo dicitur Ezech. j. Et facies eoruꝫ et penne eorum extente de sup. Sic et volatus nostre contemplationis debet eē eleuatus ad superiora q̄tenus per contemplationē scripture: ad cōtemplationem dei peruenire festinet. Et sicut oēs facies sacre scripture eleuant ad deū cōtemplandū et cognoscendū: qꝛ respiciūt superiora: sic ale nostre cōtemplationis debēt esse desup extente quatenus diuinā ꝯtemplationē semper inquirāt: et iō dicit Et facies eorum et pēne eorū extēte de sup. vnde paulus apl's ad Collo. 3. Que sursum sunt q̄rite: vbi xp̄s est in dextera dei sedens. Que sursuꝫ sunt sapite: nō q̄ super terraꝫ.

¶ 6. Volātes. Nā due pēne siue ale vniuscuiuscūcꝫ aialis erāt erecte: et cū hiis duabus volabant. vñ dr̄ Ezech. j. Due pēne singulorū iungebātur erecte. s. ad volandū. Sic due ale nr̄e cōtemplatiōis debent esse erecte ad volandū. Una cōsiderādo extra nos oīa creata: elemētaꝫ celos: angelos cū suis ordinib⁹ et ornatibus: et cū ista aīa dicet illud Dañ. 3. Benedicat terra dñm: laudet et superexaltet eū ī secula. Bñdicite mōtes et colles maria et flumina: cete et oīa q̄ mouētur in aquis dñm. Alia considerādo et contēplādo ipsum deū in semetipo. Et cuꝫ ista aīa dicet illud Dañ. 3. Bñdictus es dñe in trono regni tui: et suplaudabilis et supexaltatus in secula. et iō dr̄ Ezech. j. Due pēne singuloꝛuꝫ iungebant. s. ad volandum.

¶ 7. Velantes siue tegentes. Nā vnum quodcꝫ aīal duabus alis demissis tegebat corpus suū: vñ dr̄ Ezech. j. Et due pēne tegebāt corpora eorum. Sic due ale nostre contemplationis debent esse demisse ad velandum et cooperienduꝫ. Una ad velandum et cooperiendū aīaꝫ considerando et diligenter cauendo: ne anima intus maculetur aut erroꝛe false doctrine: aut inhonestis cogitationibus aut prauis desiderijs. Alia ad velanđ. corpus considerando et diligēter

taciendo ne corpus nostrū crapula: sō-
no: lasciuia: vł sensualib⁹ operationibus
maculeť. vñ dicit paul⁹ ad Ephe. 5. Ui
dete itaq3 frēs quō caute ambuletis nō
q̄si insipientes: sed vt sapiētes redimen
tes tpš: qm̄ dies mali sunt. Propterea
nolite fieri imprudētes: sʒ intelligētes
q̄ sit volūtas dei: et nolite inebriari vīo:
in quo est luxuria: sed impleamini spū
scō: loquētes vobismetipis i psał hym
nis ⁊ cāticis spūalib⁹. Uel possum⁹ di-
cere q̄ due ale aīaliū volāt: vʒ sensus al
legoricus qui ē de credēdis altissimis:
⁊ sensus anagogicus qui ē de sperādis
et celestibus: et due demittūť ad tegen
dū corpus: vʒ Sensus lřalis qui ē ď ex
emplis māllibus quo ad corpus ⁊ sen-
sus moralis qui est de agilibus ⁊ opera
bilibus quo ad aīam.

¶ 8. Recte. Nā ala vnius cū sua extre-
mitate tāgebat de directo extremitatem
ale alterius aīalis: et sic ale erāt recte et
sursum aliqualr erecte: vñ dř Ezech. 1.
Sub firmamēto aūt pēne eorū recte al
terius ad alterū. ¶ Sic ale nr̄e cōtēpla
tionis debēt esse recte: quaten⁹ vna ab
altera nō declinet: sed vna alteri cōiūga
tur: puta cōtēplatio allegorica cōiungať
lřali et ecōuerso: et moralis allegorice:
⁊ ecōuerso et sic de alijs sequētib⁹. De
bēt eē recte ne euagentur vltra q̄ttuor
sensus sacre scripture: et vltra sexdecim
facies alalium: sed semp regulentur ab
vna illarū. Debent esse recte ne euagenť
cōsiderando supflua ⁊ curiosa Ecci. 3.
In supuacuis rebus noli scrutari mul
tiplr et in pluribus operibus eius non
eris curiosus. Debēt eē recte ne vellint
dei inscrutabilia cōtemplari Ecci. 3. Al
tiora te ne quesieris ⁊ majora te ne scru
tatus fueris: sed q̄ precepit tibi deus co
gita semp. Nō. n. est tibi necessariū ea q̄
abscōdita sūt videre oculis tuis: plima
n. supra sensum hōis ostensa sunt tibi.
Et sic differūt ale recte ab alis curuis:
puer. 27. Cor iniqui inquirit mala: cor
aūt rectū inquirit sciam.

¶ 9. Sonātes. Ale aīaliū volando soni-
tū faciebāt sicut ⁊ faciūt ale auiū ł aera
volantiū: vñ dř Ezech. 1. Et audiebam
sonū alarū. Sic ale nr̄e cōtēplatiōis cō
templādo sonāt. Ubi aduertēdū q̄ sic
sonus corporalis cātur ex forti collisio
ne corporū adiuicē: sic sonus spūalis fit
ex occursu rerū spūaliū adiuicem: qñ q̄
intellectus nr̄ diuina cōtēplať cum ista
duo spūalia adiuicē concurrunt fit quī
dā sonus spūalis: q̄ est admiratio vehe
mēs q̄ ex cōtemplatiōe vel in ipa contē
platione cosurgit Ecci. 43. Pulcritudi
nem candoris eius admirabiť oculus.
Sic sonabāt ale illorū qui audiebāt ie
sum rñdentem: de quib⁹ dř Luc. 2. Stu
pebāt aūt oēs qui eū audiebāt sup pru
dentia ⁊ respōsis eius: et vidētes admi
rati sunt. O qualis sonitus fit in cōtē-
platione: ⁊ qualis admiratio. Et iō dič
ppha: Et audiebā sonū alarum. Alarum
sonus est cōtēplationis stupor admira
tioq3 interior ex vehemēti rerū spūaliū
collisione cōsurgēs.

¶ 10. Sonātes admodū aquarū iundan
tiū. Ale aīaliū sonabant in volatu quasi
eēt sonitus aquarū multarū inundātiū
vñ dř Ezech. 1. Et audiebā sonitū alarū
quasi sonū aquarū multarū. Sic in vo
latu nr̄e cōtemplatiōis fit sonus aqua-
rū multarū: q2 vehemēs et fortis admi
ratio ď multiplici aqua q̄ in sacra scrip
tura describiť. ¶ p̄ cōtemplādo sensum
historialem scripture admiratio surgit
et stupor maximus de multitudie ⁊ q̄i
infinitate psonarū ⁊ populorum qui a-
quarū noie designanť Apoc. 17. Aque
quas vidisti populi sunt ⁊ gentes ⁊ lin
gue. Hoc p3 in libris historialibus scri

pturē:et maxime in libro paralipome nō:in quo intellectus viatoris succūbit. Cōtemplādo sensum sapiētialē surgit admiratio ꝛ stupor maximꝰ de multitudine ꝛ quasi de infinitate sapie ꝛ scie q̄ i libris sapientialibus ɔtinet̄. Et aque noie designatur puer.65. Bibe aquā d̄ cisterna tua:et in plateis aquas tuās diuide. O quāta sapiarū aqua inundat i sacra pagina maxime in libris sapialibꝰ Cōtēplādo etiam sensum ꝑpheticū surgit admiratio ꝛ stupor magnus d̄ multitudie et nūositate et magnitudine diuinarum grāruз quo aquarū noie designāt̄ Jo.7. Si quis sitit veniat ad me ꝛ bibat. Qui credit in me flumia d̄ vētre eiꝰ fluent aque viue. Hoc aūt dixit de spū quem accepturi erāt credentes i eum. O quāta inūdātia grārū. ¶ Cōtēplādo sensum legalē surgit admiratio et stupor magnus d̄ magnitudie ꝛ multitudie p̄mij ꝛ glie promisse obseruātibus p̄cepta. Que glia aquarū noie designāt̄ Apoc.7. Deducet eos ad vite fōtes aquarū: O quāta inundātia glie. Contēplādo etiā totā sacrā scripturam surgit admiratio et stupor magnus d̄ multitudie ꝛ numerositate dilectationū tēporaliū ꝛ carnalium quas reprehendit. Que aquaruз noie d̄signāt̄ prouer.9. Aque furtiue dulciores sunt. O quot peccata ꝛ quot delectationes in scriptura numerātur:reprehēdunt̄ ꝛ cōdemnātur. Cōtemplādo etiā totam sacram paginā surgit admiratio ꝛ stupor magnus d̄ multitudie tribulationū occurrentiū in hac vita ꝛ īmissarum ab ipso deo pp peccata sicut pз in submersione mūdi:in cōbustiōe sodome:ꝛ iste tribulatiōes aquarū noie designātur Cāt.8. Aque multe non potuerunt extinguere caritatē. Heu quot ꝛ quāte tribulationes leguntur in sacra pagina quaз passa est hūana nā in hac vita presenti: Et sic pз quō in cōtēplatione nr̄a fit sonus q̄si sonus aquarū multarū:qꝛ admiratio d̄ sex p̄dictis que aquarum nomine designantur.

¶ xi. Sonātes ad modū tonitrui magni Nā sonitus alarum volātiū erat terribilis quasi sonus tonitrui magni. vnde dr̄ Ezech.i. Et audiebaз sonū alarum quasi sonū sublimis dei.i.quasi sonuз tonitrui:qui dr̄ sublimis dei: qꝛ ab eo factus. Sic in volatu cōtemplatiōis fit sonus magni tonitrui:qꝛ incussio mirabilis terroris ꝛ horroris. Nā aīa in cōtemplationis volatu:eleuata subtilia d̄i judicia.pīcula tentationū: districtioneз rigidaз iudicij extremi: ꝛ acerbitatem ac ꝑpetuitatē penarū infernaliū cōsiderat. Ex quorū cōsideratiōe tota concutitur:cōmouet̄:cōturbat̄ ac liquescit:ꝛ timore īmenso ꝓsternitur quasi verberata a strepitu tonitrui magni. Ecci.43 Uox tonitrui eius verberauit terram. Uox tonitrui dei ē cōiunctio pēnarum infernaliū:et ista verberat terrā aīe rōnalis. Hunc sonū tonitrui magni in volatu sue cōtemplationis audiuit. Daniel sic ipsemet scribit dicēs Dan.x. Ego aūt relictus solus vidi visionem grandem hanc ꝛ nō remansit in me fortitudo:sed et spēs mea īmutata est in me ꝛ emarcui:nec habui quicq̄ viriū:et audiui vocē sermonū eius:ꝛ audiens iacebam cōsternatus sup faciem meam: et vultus meus herebat terre ꝛc.

¶ 12. Sonantes admodū multitudinis castroꝝ ambulantis:vn̄ dr̄ Ezech.i. Cū ambularent quasi sonus erat multitudinis vt sonus castrorū. Sic in volatu ꝛ processu nr̄e cōtemplatiōis fit sonitꝰ quasi multitudinis castrorū cuius sonitus terrorē inimicis cōcutere solet:qꝛ in cōtēplatiōe induit̄ aīa virtutibus mā

rabilibus: quibus demonibus fit terribilis quasi multitudo armatorū: vñ de de aia eleuata in cōtēplatiōis volatu dr̄ Cant.6. Que est ista que pgredit̄ q̄si aurora cōsurgēs: pulcra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorum acies ordinata.

¶ 13. Sonātes a lōge. Nā sonus alarū tam magnus erat q̄ audiebat̄ a longe vz vsqz ad atriū exterius: vñ dr̄ Ezech. 10. Et sonitus alarū cherubin audiebat̄ vsqz ad atrium exterius quasi vox dei oipotentis loquētis. Sic in volatu cōtēplatiōis fit sonitus a lōge & auditur vsqz ad atriū domus exterius: qr in ea fit reuellatio eorū que lōge distāt. s. futurorū. Audit̄ vsqz ad atriū exteri⁹: qr auditur a veteri testamēto vsqz ad nouum. Nā vetus testamētū fuit quasi atrium dom⁹ dei interius: qr in eo erant oīa occulta sub figurarū velamine. Nouū vero fuit atriū exterius: qr in eo omnia sunt manifestata. Sonitus aūt cōtēplationis prophetarū veteris testamēti auditus est in nouo testamēto q̄i in atrio exteriori. Ezech. 37. Factus est aūt sonitus prophetante me: Et ista vox siue sonus est quasi vox dei oīpotentis loquentis: qr illuminare de futuris & predicere futura est propriū dī iuxta illud Annūciate q̄ ventura sunt & dicemus: qr dij estis Ysa. 41.

¶ 14. Demisse siue submisse. Nam ale aialium submittebantur ad vocem sedentis supra tronū: ad cuius preceptū volabant & stabant aialia: vñ dr̄ Ezech j. Cumqz starent dimittebantur penne eorum. Nā cū fieret vox super firmamentum quod erat super caput eorum stabant et submittebāt alas suas. Sic ale nostre contemplationis aliquando demittuntur & submittuntur: qr non semper stare possumus in volatu contēplationis: sed oportet more aquile p̄ cibi necessitate ad terrā descēdere. Sic sancti prophete non semp volabant: nec semper habebant spm̄ pphetie: sz aliqñ demittebant alas suas: et hoc ad vocez et preceptum dei sedentis in trono. Qr ad eius impulsuz et instinctū aīe eleuāt alas in cōtēplatione et ad eius imperiū etiam deponunt: Et iō dr̄ Ezech. 1. Cū fieret vox sup firmamentū stabant et submittebant alas suas.

¶ 15. Eleuate. Ale aialiuz aliqñ erant eleuate: vt et ipa aialia p illas eleuarentur a terra: vñ dr̄ Ezech. 10. Eleuantia cherubin alas suas exaltata sunt a terra coram me. Et hoc ad preceptum dñi presidentis. Sic et ale nostre contemplationis debent eleuari in altum: vt per ipsas eleuemur a terrenis: et hoc ad imperium dei et ad impetuz spūs loquentis et mouentis interius: qr ad eius nutum aīa in contemplatione suspenditur et a cōtemplatione descendit: vñ scribit̄ Job. 39. Nūquid ad preceptū tuuz eleuabitur aquila & in arduis ponet nidū suum: In petris manet: in p̄ruptis silicibus cōmoratur: atqz in accessis rupibus. inde cōtēplat̄ escam: et vbicunqz cadauer fuerit statim adest: et ideo dr̄ Ezech. 10. Cum eleuarēt cherubin alas suas vt exaltarēt̄ de terra.

¶ 16. Oculate. Ale animalium erant plene oculis in circuitu & per totuz sic̄ penne & ale pauonum. vñ dicitur Ezech. 10. Et penne animalium plene erant oculis. Sic ale nostre contemplationis sūt plene oculis: quia mirabilibus illuminationibus illustrantur quo ad deum quo ad mundum: quo ad aīam: quo ad corpus: quo ad interiora: quo ad exteriora: & quo ad demones. Vñ aīa cōtēplatiua non pōt facilius a diaboli laqueis decipi: qr ē vndiqz oculata. Vñ

scribitur puer.j. Frustra autem iacitur rethe ante oculos pennatorum.i. contemplatiuorum. Et quia contemplatiui sic sunt oculati et illuminati per contemplationis volatum: ideo figurantur per aquilam que altissime volat et habet intuitum limpidissimum Job.39. Inde aquila contemplatur escam: et de longe oculi eius prospiciunt. Ex hijs patent conditiones alarum animalium et consequenter nostre contemplationis: Uenite ergo ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas.

¶ De sexdecim rotarum ac sacre scripture mirabilibus condicionibus Ca.99.

Uenite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. Inter omnes scientias nulla mirabilior: nulla altior: nulla fructuosior quam scientia diuina que in sacra scriptura continetur. Nam omnes alie scientie irrigantur ab intellectu creato et infimo: diuina vero ab intellectu diuino et summo: vnde dicitur Deut.11. Terra ad quam ingrediens possidendam: non est sicut terra egipti: vbi aque ducuntur irrigue. s. dicit terra: sed montuosa est et campestris de celo expectans pluuiam. ¶ Terra est scientia: sed terra egipti plana et humilis est et irrigatur per aquam de terra manantem et per terram currentem: quia per intellectum humanum carni ac fantasmatibus corporeis coniunctum: quia intellectus adinuenit eam: et ideo plana est et humilis ac puerilis: nihil habens sublime nihil magnificum. Sed terra promissionis diuina. s. scriptura campestris est quo ad sensum litteralem: sed montuosa et altissima quo ad sensum spiritualem et misticum. Et ideo de celo expectat pluuiam: quia ad eius inuestigationem: intelligentiam et elucidationem requiritur spiritussancti gratia: quasi veniens desuper pluuia. Deut.32. Concrescat vt pluuia doctrina mea. Fluat vt ros eloquium meum. Magnificentia autem diuine scientie manifestatur in rotis quas vidit Ezechiel propheta et describit eas Ezech.j.et.10. Que secundum catholicos doctores diuinam scripturam et diuinam scientiam prefigurant. Quarum ordinate ac seriatim ab Ezechiele propheta in locis preallegatis sexdecim mirabiles conditiones describuntur

¶ 1^a rotarum conditio est humilitas. Nam vna rota erat super terram habens quattuor facies: vnde dicitur Ezech.j. Cumque aspicerem animalia apparuit rota vna super terram habens quattuor facies. Ista rota vna que erat super terram habens quattuor facies significat sacram scripturam quantum ad sensum litteralem: qui est humilis et ab omnibus intelligibilis quo ad necessaria ad salutem. ¶ Ista rota habet quattuor facies: quia quattuor sunt intelligentie litterales siue quattuor partes litterales. ¶ Prima est historialis que continetur in libris historialibus veteris ac noui testamenti: et est prima facies. ¶ 2. Sapientialis que continetur in libris sapientialibus veteris ac noui testamenti: et est secunda facies. ¶ 3. prophetalis que continetur in libris prophetalibus veteris ac noui testamenti et est tertia facies. ¶ 4. est legalis que continetur in libris legalibus veteris ac noui testamenti: et est quarta facies istius rote.

Et ista quadruplex litteralis doctrina est ita humilis et demissa quod omnis adultus quantumcumque rudis intelligere potest necessaria ad salutem. Et nullus est excusabilis qui per se vel per alium dei voluntatem intelligere possit in ipsa scriptura: que est infirmis et infimis proportionata residens super terram quantum ad intelligentiam litteralem.

¶ 2. Multiplicitas. Nam rote quas vidit propheta erant quattuor: vnde scribitur Ezech.

io. Et vidi et ecce q̄ttuor rote iuxta cherubin. Et notādū q̄ sicut illa q̄ erat super terrā hēbat quattuor facies: sic q̄libet aliarū triū: et sic erāt insil' sexdecim facies rotaꝝ sicut ⁊ alaliū. ¶ Iste quattuor rote significāt quattuor p̄cipales intelligentias sacre scripture: vȝ lr̄alē: allegoricā: moralē: et anagogicā: que representant auctorē suū deū. Nā sicut i vna eēntia dīna q̄i in radice ⁊ fundamēto sunt tres persone: sic in intelligētia lr̄ali sacre scripture q̄i in radice ⁊ fundamēto sunt fundati tres sensus mistici: vȝ allegoricus: moralis: ⁊ anagogic⁹. ¶ P̄ma rota vȝ itelligētia lr̄alis hȝ quattuor facies sic̄ p̄dictū est: vȝ historialē: sapialē: p̄phetalē et legalē. ¶ 2. rota: vȝ intelligentia allegorica hȝ quattuor facies: vȝ scripturā sacrā: militantē ecclesiaȝ: v̄ginē mariā: ⁊ hūanitatem xp̄i assūptam. ¶ 3. rota: vȝ intelligētia moralis hȝ q̄ttuor facies: vȝ sp̄ualē pugnā: sp̄ualeȝ cathedrā: sp̄ualem vitā: et sp̄ualem grām. ¶ 4. rota: vȝ intelligētia anagogica habȝ quattuor facies: vȝ triūphantē ecclesiā: sublimitatē angelicā: exēplarem sapiaȝ ⁊ trinitatē sēpiternā. Et sic pȝ quō dīna scriptura p quattuor significata rotas: ⁊ sexdeci earū facies est multiplex valdē ita q̄ ois hominū conditio in ea pabulū cōgruū inuenire pōt. De ista multiplicitate dr̄ Job. xj. Utinā deus loqueretur tecū ⁊ aperiret labia sua tibi: vt ondere t tibi secreta sapie: et quod multiplex eēt lex eius Sap̄. 7. Est. n. in illa sp̄us itelligētie sanctus multiplex. ⁊c

¶ 3. Profūditas siue īscrutabilitas. Nā rote quas vidit Ezechiel: ⁊ opus earuȝ erāt quasi visio maris: vn̄ dicit Ezech. j. Et aspectus rotarū ⁊ opus earuȝ quasi visio maris. Sacra scriptura p rotas significata dr̄ similis mari: q2 sicut mare est profundissimū: et eius profundū est inuestigabile: sic intelligentia sacre scripture est profundissima adeo q̄ in ipa natare pōt elephas ⁊ ois intellectus eleuatissimus: et illius profundū adeo est altum: q̄ vix pōt inuestigari nisi a sola dei sapientia: que dicit Ecc̄i. 24. Ego p̄fundum abissi penetraui declarando scripturas: ⁊ in fluctibus maris ambulaui. De sciētia dei assimilata mari dicit Ysayas propha Ysa. xj. Repleta est terra scientia dn̄i sicut aque maris opientis. et in ps. 32. Congregās sicut in vtre aquas maris: In vtre congregate sunt aque maris qn̄ in corio sacre scripture cōgregate sunt profūdissime ⁊ inscrutabiles intelligētie: et ideo sacra scriptura nō ē quasi vilis cōtemnenda: sed quasi mare altissimū: profundissimū ⁊ inscrutabile reuerenda: q2 aspectus rotarū ⁊ visio earū quasi visio maris Ezech. j.

¶ 4. Preciositas. Nā visio rotarū assimilat' lapidi p̄cioso: vn̄ dicit Ezech. 10. Species rotarū erat quasi visio lapidis chrysolithi. Chrysolithus f̄ȝ lyrā ē lapis preciosus habēs colorem aureū: et iō dr̄ a chrisos q̄d est aurum. Et iste lapis cōfortat intellectū: ⁊ expellit timores nocturnos: et iō per chrysolithū hn̄tem colorē auri p̄ciosissimi sup oīa alia metalla designat' preciositas sacre ac diuine sciētie. Hec. n. scientia excellit aliaȝ sic̄ aurū alia metalla: et iō sup oēs alias desiderabilis ⁊ diligibilis: vn̄ dicebat p̄pha in ps. 118. Ideo dilexi mandata tua sup aurum ⁊ thopation. Et Philō Sap̄. 7. Optaui ⁊ datus est mihi sens⁹ ⁊ inuocaui ⁊ venit in me sp̄us sapientie: et p̄posui illam regnis et sedibus ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōparatione illius: Nec comparaui illi lapidē preciosum: quoniā omne aurum in cōparatione illius arena ē exigua. Hec scia dīna est aurea similis chrysolitho: quia tri-

bilis sicut scribit̄ Sap. 7. Omnium.n.arti
fex docuit me sapiētia. Est.n.in illa sp̄s
intelligētie sāct⁹: vnicus: subtilis: mobi
lis.s.effectiue: qꝛ ad sequēdū istictū suū
agiles ac mobiles fac. Et in hoc assilat̄
suo pricipio effectiuo.s.sapie increate: q̄
oibus mobilib⁹ est mobilioꝛ Sap. 7.
Omnibus.n.mobilib⁹ mobilioꝛ est sa
piētia: et idō dr̄ Ezech.x. Cumqꝫ ambu
larēt: in quattuoꝛ ptes gradiebant̄.

¶ 8. Inobliq̄bilitas siue rectitudo. Naꝫ
rote recte gradiebāt̄: nec ambulādo re
uertebātur aut retro cōuertebant̄: sed
ad partes quattuoꝛ oppositas ibant si-
ne ipsarum rote cōuersione. vn̄ dicitur
Ezech. j. Et nō reuertebātur rote cum
ambularēt. Per istarū rotaꝝ nō reuer
sionē: ꝛ nō cōuersionē intelligit̄ diuine
scripture inobliquabilis rectitudo. Nā
diuia scriptura est rectissima: quia iter
rectum ad deū ostendit. Non reuertit̄
qꝛ ad terrena que dissuasit non redu-
cit. Nō conuertitur: quia ad iniqua vel
inania sequenda nō instruit: est rectissi-
ma et inobliquabilis quia ducit nos p
semitas equitatis dicente p̄s. Lucerna
pedibus meis verbum tuū et lumen se
mitis meis. Vn̄ merito dicit ꝓph̄a Et
nō reuertebātur ambulātes. Ezech. j.

¶ 9. Ordinabilitas. Rote quas vidit ꝓ
ph̄a oꝛdinate ibant ꝛ oꝛdinate mouebā
tur: et ad quēcūqꝫ locum declinabat et
ibat pꝛima: ibant ꝛ alie sequentes eam.
vn̄ dr̄ Ezech.x: Ad quēcūqꝫ locum de-
clinabat que pꝛima erat sequebantur ꝛ
cetere nec reuertebantur. Per istum oꝛ
dinem rotarum in motu intelligitur oꝛ
do mirificus diuine scripture. Nam p̄
pꝛoponit hystoꝛialem et lr̄alem sensum
quasi pꝛimā rotam ambulantem. ¶ 2.
pꝛoponit quid credendum.s.sensum al
legoꝛicum quasi secundam rotā sequē
tē pꝛimam. ¶ 3. pꝛoponit quid agendū
.s.sensum moꝛalem quasi tertiam rotā
sequentem pꝛimā. ¶ 4. pꝛoponit quid
expectandum.s.sensum anagogicū qua
si quartam rotam sequētem pꝛimam.
Nam pꝛi⁹ seruāda est et intelligenda vi
tas histoꝛie: ꝛ postmodū colligēdus fru
ctus allegoꝛie. Et quocūqꝫ pergit pꝛia
rota sequūtur ꝛ cetere: quia sicut intelli
gentia litteralis tendit ad deum tanq̄
ad vltimū finem ꝛ locum destinatum:
et alij sensus mistici sequentes eam: et
ideo bene dicitur Ezech. 10. Ad quēcū
qꝫ locum declinabat que pꝛima erat: se
quebantur et cetere nec reuertebāt̄.

¶ 10. Magnitudo. Rote quas vidit pꝛo
pheta magne erant sicut dicit Nicolaus
de Lyra super ezech. j. vbi dicitur Sta
tura quoqꝫ erat in rotis.i.magnitudo.
¶ Sacra scriptura recte p rotarum sta
turam ꝛ magnitudinē designat̄: qꝛ ipa
est magna valde. Nam se extendit ad
ad oīa: ad supercelestia: mundialia: ꝛ in
fernalia. Extendit se ad omne gen⁹ ho
minum: docet.n. infirmos: medios: ꝛ p
fectos: pueros: iuuenes atqꝫ senes: in-
scios et sapientes: viros ꝛ mulieres: a-
ctiuos et contemplatiuos: subditos p̄la
tos: clerum et populum: seculares ꝛ re
ligiosos: ita q̄ sicut dicitur in p̄s. 18. Nō
est qui se abscondat a caloꝛe eius. Est
magna: quia se extendit ad omnia vi-
cia ea detestando. Est magna quia do-
cet omnes ac magnas virtutes. Est ma
gna quia de rebus magnis loquitur ꝓ
uer. 8. Audite quoniam de rebus ma-
gnis loquutura sum: et ideo clamat ꝓ-
pheta in p̄s 103. Hoc mare magnum et
spaciosum manibus illic reptilia quo-
rum non est numerus: animalia pusil-
la cum magnis: et ideo dr̄ statura q̄qꝫ
erat in rotis Ezech. j.

¶ 11. Sublimitas siue altitudo. Rote q̄s
vidit ꝓph̄a erāt altitudis magne: vn̄ dr̄

Ezech.j. Statū quoqꝫ erat in rotis ⁊ altitudo. Per rotarū altitudinē: sublimitas ⁊ altitudo intelligit̄ diuinarū scripturaruꝫ. Scriptura.n. diuina cū sit de subiecto altissimo ⁊ eminentissimo do oīm scientiarū merito iudicatur altissima ⁊ eminentissima: et iō rn̄derūt phariseorū ministri de doctrina iesu dicentes Jo.7. Nūq̄ sic loquutus ē hō sicut hic loquitur. et Mar.j. Et mirati sunt omnes ita vt cōquirerent euꝫ dicentes. Que nā doctrina hec noua. Hec sublimitas et altitudo figurat̄ Apoc.22. vbi dicit Joānes. Et ostendit mihi fluuiuꝫ aque viue splendidū tanq̄ cristalluꝫ: ꝓcedētē de sede dei ⁊ agni. Iste fluui⁹ est sacra scriptura q̄ procedit de loco altissimo et eminentissimo: vꝫ de sede dei ⁊ agni: et iō est eminentissima ⁊ altissima et iō clamat sapiens Ecc̄i.j. Altitudinē celi ⁊ latitudinem terre: et profundum abissi quis dimensus est. Scriptura sacra est altissima velut celū: latissima velut terra: profundissima velut abissus et mare.

¶ 12. Horribilitas. Rote q̄s vidit propheta videbāt̄ horribiles tū ꝓp earum magnitudineꝫ: tū propter velocē earuꝫ motū: vn̄ dr̄ Ezech.j. Et horribilis aspectus.s. rotaꝝ. Per horribilē aspectū rotarū: horribilitas itelligit̄ diuinaꝝ scripturarū. Est.n. scriptura dīna horribilis i correptiōe viciosorū: q꞉ quasi gladius biceps scīdens aīaꝫ ad Hebre.4. Viu⁹ est.n. sermo dī ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oī gladio ancipiti: ⁊ ptigens vsqꝫ ad diuisionem spūs ⁊ aīe. Est horribilior i correptione obstinatorū: q꞉ quasi malle⁹ cōterens petras et quasi ignis cōburens Jere.23. Nūqd nō verba mea sunt quasi ignis ardens dicit dn̄s: ⁊ q̄i malle⁹ cōterens petrā. Est horribilissima i cōminatiōe ifernaliū tormentorū Ezech.22. Cōgregabo vos ⁊ succendā i igne furoris mei: ⁊ cōflabimini in medio ei⁹ vt cōflat̄ argentū in medio fornacis. et iō illi⁹ cōminatio assīlat̄ tonitruo ꝓp suā horribilitatē Job 26. Cum vix paruā stillā sermōis ei⁹ audierim⁹: q̄s poterit tonitruū magnitudīs illi⁹ ītueri. Heu q̄ꝫ terribilis aspectus sacre scripture dicentis Sopho.j. Vox diei dn̄i amara: tribulabit̄ ibī fortis. Dies ire dies illa ⁊c.

¶ 13. Luminositas siue claritas. Rote quas vidit ꝓpha erāt oculis plene i circuitu vn̄ dr̄ Ezech.j. Et totū corpus rotarū oculis plenū in circuitu ipaꝝ quattuor. Ista m̄ltiplicitas oculorū in rotis significat lūīnositatem in oī parte sacre scripture. Nā sacra scriptūa est tota lucida ⁊ illūīnatiua tā q̄ ad intelligentiā lr̄alem: q̄ꝫ q̄ ad allegoricā: moralē: ⁊ anagogicā: In sēsu lr̄ali est plena oc̄lis ac luīs in sensu allegorico plena oc̄lis: in sensu etiā morali plena oc̄lis: in sēsu anagogico plena oc̄lis. Illūīnat nos ꝑ p̄cepta: ꝑ cōsilia: ꝑ exēpla: ꝑ pabolas: ꝑ figuras: ꝑ silitudines: ꝑ dicta: ꝑ facta: et sic in circuitu est tota plena oculis. Quo ad p̄cepta cerimonialia recte colendi deū verū sic̄ sol. Quo ad p̄cepta iudicādi rite q̄ ad ꝓximuꝫ que sunt iudicialia: est sicut luna. Quo ad p̄cepta moralia bn̄ viuendi in seipso: est sicut stella: ⁊ iō in circuitu est plena oc̄lis ⁊ tota lūīnosa: vn̄ ꝓuer.6. Mādatū lucerna est ⁊ lex lux. et ps.18. Preceptū dn̄i lucidū illumināos oculos. Et iō dr̄ Ezech.j. Et totū corp⁹ oculis plenū in circuitu ipaꝛuꝫ q̄ttuor.

¶ 14. Volubilitas. Rote iste quas propheta vidit erāt volubiles ad q̄ttuor ꝑtes: vn̄ dr̄ Ezech.10. Et rotas istas vocauit volubiles audiente me. ¶ Per rotarū volubilitateꝫ adq̄ttuor ptes ītelligi pōt aptabilitas sacre scriptūe ad oēs

sensum qui fidei nõ repugnat: Nam cũ sit ab ipso deo qui est infinitus hʒ in se innumerabiles sensus misticos: ⁊ ad vnũquẽqꝫ illorum aptari põt dummõ nec ipsi scripture in alio loco: nec fidei vitati repugnet: et sicut si vna gutta de mari extrahatur: sic sunt sensus mistici qui ꝺ scriptura trahũtur respectu illoꝝ qui trahi possunt sicut dicit. s. Bona. in luminaribus ecclesie sermõe. 13. Et sicut celũ voluitur ab oriẽte in occidentem: ⁊ ab occidente in orientẽ quo ad spheras planetarũ: ⁊ a meridie in septẽtrionẽ: ⁊ a septẽtrione in meridiẽ per motuꝫ trepidationis ƒm aliquos: sic sacra scriptura ꝑ celum significata volubilis est ad oẽm spũalem intelligentiaꝫ veritati fidei cõsonã. Est volubilis qꝛ oĩuꝫ moribus se coaptat vt videbimus in sequẽtibꝰ. Nam se adaptat peccatoribꝰ corripiẽdo: iustis cõmẽdando: incipiẽtibus blandiendo: proficientibus roborando perfectis consolãdo: ⁊ ideo recte vocantur volubiles Ezech. 10. Et rotas istas vocauit volubiles audiente me.

¶ 15. Infallibilitas. Rote iste quas propheta vidit sequebãtur ipulsum spũs: et quo ibat vel ipellebat spũs ibãt ⁊ rote sequẽtes eum. vñ dr̃ Ezech. j. Quocũqꝫ ibat spũs: illuc eũte spũ ⁊ rote pariter eleuabãtur sequẽtes eũ. Per istã cõformitatẽ rotarũ cum spũ: ⁊ per sequelã ipsarum notari potest sacre scripture infallibilitas. Nam ipsa sacra scriptura ẽ infallibilis: nec põt esse erronea: qꝛ et quo ad nouũ testamentũ tradita est a xp̃o qui est vitas infallibilis ⁊ venit in mundũ ad hoc vt testimonium phibeat veritati Jo. 18. Ego ad hoc natus sum ⁊ ad hoc veni in mundũ vt testimoniuꝫ phibeã veritati: et quo ad vetꝰ testamẽtũ est tradita a spũ scõ qui est ĩfallibilis 2. Petri. j. Nõ. n. volũtate hũana allata est aliqñ ꝓphetia: sꝫ spũ sancto ĩspirati locuti sunt sãcti dei hoĩes: et quo ad vtrũqꝫ a deo p̃re est cõfirmata qui mẽtiri nõ põt Mat. 17. dicẽte. Hic est filius meus dilectus in q̃ mihi cõplacui ip̃m audite: et iõ absolute ẽ infallibilis: vnde merito dr̃ ꝙ rote sequebãt̃ sp̃m ⁊ eius impulsum: qꝛ scriptura diuia sequitur istictũ spũs sancti qui eã dictauit: docuit ⁊ declarauit. Sequitur etiã instinctũ spũs qꝛ ƒm deuotionẽ cuiuscunqꝫ ipsa scriptura se coaptat: sequẽs spũs illius deuotionẽ. Nam si quis sequit̃ spꝫ pietatis ⁊ mie: scriptura sequit̃ illum ostẽdens seipam piam ⁊ mie exhortatricẽ si quis hꝫ sp̃m orõnis: scriptura sequit̃ oñdens se doctricem v̓tutis orõnis: et sic i alijs: ⁊ iõ recte dicit̃ Ezech. j. Quocũqꝫ ibat spũs: illuc eunte spũ ⁊ rote pariter eleuabãt̃ sequẽtes eũ.

¶ 16. vitalitas. Rote quas ꝓph̃a vidit erant vitales: qꝛ in eis erat spũs vite: vñ scribit̃ Ezech. j. Spũs. n. vite erat in rotis. Per istũ sp̃m vite qui erat in rotis intelligit̃ vita spũalis: q̃ continet̃ in scriptura diuia. Nam diuina scriptura: diuina verba: ⁊ diuina precepta: vita sunt aĩe rõnalis ꝓuer. 3. Custodi legẽ meam atqꝫ ↄsiliũ meũ: ⁊ erit vita aĩe tue ⁊ grã faucibus tuis. ¶ Scriptura diuia ẽ vita: qꝛ nutrit pascit ⁊ viuificat aĩam rõnalẽ ipi intendentẽ ⁊ vacãtem: vñ dicit saluator Mat. 4. Non in solo pane viuit hõ: sed i oĩ verbo qd̓ procedit ꝺ ore dei. ¶ Sacra scriptura ẽ spũs: qꝛ nõ solũ viuificat aĩam pascendo ⁊ cibãdo: sꝫ spũalem aĩam facit ꝑ virtutes ⁊ opera bona ad que ĩducit: ideo dicit xp̃s Jo. 6. Uerba que ego locutus sũ vobis spũs ⁊ vita sunt. ¶ Sacra scriptura ẽ spũs ⁊ vita: qꝛ viuificat aĩam vita diuine grẽ si ip̃am scripturaꝫ seruauerit: et facit amicã ⁊ gratã deo dicẽte saluatore Jo. 14.

Qui hꝫ mandata mea et seruat ea: ille est qui diligit me: Qui aūt diligit me diligetur a patre meo: et ego diligā eum ꝛ manifestabo ei meipsum. Sacra scriptura est spūs et vita: que obseruātibꝰ eā tribuit vitam sempiternā: vnde dicit veritas Jo. 12. Et scio qꝛ mandatum eius vita eterna est. Et notandū ꝙ dicit propheta. Spiritꝰ vite erat i rotis. i. intra rotas: qꝛ sub cortice litterali sacre scripture latet spūalis sensus viuificās vnde dicit Pau. 2. ad Cor. 3. Littera. n. occidit: spūs aūt viuificat. Et saluator Jo. 6. ait. Spūs ē qui viuificat: caro nō prodest quicq̄. Nulla aūt alia scīa ē vita aīe sic diuīa: ꝛ iō nulla alia ē ita spūalis: nulla ita vtilis: nulla ita desiderāda: nulla ita obseruāda: quia spūs vite est in medio scripture diuine: ꝛ iō dicit Salomō ꝓuer. 4. Fili mi ausculta sermones meos: et ad eloquia mea inclina aurem tuā. Ne recedāt ab oculis tuis: custodi ea i medio cordis tui. Vita. n. sūt inuenientibus ea: ꝛ vniuerse carni sanitas. et ideo merito dr̄ Ezech. j. Spūs. n. vite erat in rotis. Ex quibus oībus patent mirabiles conditiones sacre scripture ꝛ eius conformitas ad rotas. Venite ergo ascēdamꝰ ad mōtē dn̄i: ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De sexdecim mirabilibꝰ aīaliū et cōtēplatiuorū cōditionibꝰ. Cap. 100.

Venite ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Cū secundum prophete sentētiā in ps. 118. Lucerna sit pedibus nr̄is verbum dei et lumē semitis nostris. Nulla ē melior via ad ascēdēdū in mōtem cōtēplationis q̄ꝫ diuine scripture illūinatiōibꝰ adherere. In ipa aūt diuina scriptura figurā cōtēplationis ꝛ cōtēplatiuorū tenēt quattuor aīalia visa ab Ezechiel ꝓpħa i visiōe. Aīalia aūt ꝑdicta sexdecī cōditiōes seu dispositiones habebāt sicut legit̄ Ezech. j. ac. io. caplo: quas in se habere dꝫ vꝰ oī et celestiū cōtēplator:

¶ ꝑ Vnūquodqꝫ aīaliū hēbat q̄ttuor facies Ezech. i. In medio eius silitudo q̄ttuor aīaliuꝫ ꝛ q̄ttuor facies vni. Sic verꝰ cōtēplator habere dꝫ quattuor pricipales notitias sacre scripture: vꝫ lr̄alē allegoricā: moralē: ꝛ anagogicā. Et vnā quāqꝫ istarū quadruplicatā ꝺm modū facierū superius expositū: et sic habebit sexdecī facies aīaliū: q̄ istas sexdecī scripture notitias ꝑfigurāt. Alias non pōt esse ɔtēplator expediēs qꝛ ignoraret q̄ volare debet.

¶ 2. Vnūq̄dqꝫ aīaliū hēbat quattuor alas Ezech. j. Et q̄ttuor pēne vni. Sic verus cōtēplator hēre dꝫ q̄ttuor pēnas siue alas. i. q̄ttuor pricipales ɔtēplatiōes siue cōsideratiōes actuales: ꝛ sexdecim minus pricipales predictas facies sacre scripture cōsiderātes. Hee aūt cōtēplatiōes actuales signantur ꝑ pēnas siue ꝑ alas: qꝛ sic ꝑ pēnā ꝛ alā in altū auiū corpora subleuāt: sic ꝑ cōtēplationē aīe rōnales in altū suspendūt. Sine aūt istis alis. i. sine istis actualibꝰ scripture ɔtēplationibus cōtemplator nō volat: sed dormit: nō ascēdit sed iacet.

¶ 3. Vnūquodqꝫ aīaliū hēbat q̄ttuor pedes Ezech. j. Et pedes eorū pedes recti Sic vus ɔtēplator dꝫ hēre q̄ttuor affectꝰ pricipales ꝛ sexdecī minꝰ pricipales corrn̄dētes sexdecī faciebꝰ ꝛ sexdecim alis siue cōsideratiōibꝰ sacre scripture: qꝛ nō sufficit hitualis noticia sacre scripture q̄ ad facies: nec sufficit actualis ɔsiderātio ꝛ ɔtēplatio q̄ ad alas: sꝫ requirunt pedes: vꝫ actualis dilectio formata ꝺm scripture notitiā ꝛ cōsideratiōnē: q̄ dile

ctio ꝛ affectus significat̃ p pedes: qꝛ sicͭ pedes aialia ferūt: sic amoꝛ dilectio ꝛ affectus portāt aiaꝫ q̄cūqꝫ fertur: dicēte Aug. Amoꝛ meꝰ pōdus meū: eo feroꝛ quocūqꝫ feroꝛ. Sine istis aūt pedibus affectiōis ꝛ dilectiōis cōtēplatoꝛ nō ascendit sed doꝛmit.

¶4. Unūq̄dq̄ꝫ aīal hēbat q̄ttuoꝛ manꝰ Ezech. j. Et manꝰ hoīs sub pēnis coꝛ in q̄ttuoꝛ partibꝰ. Sic v̄us ɔtemplatoꝛ hēre dꝫ q̄ttuoꝛ manus pꝛīcipales: ꝛ sexdeci minus pꝛīcipales corrn̄dētes facie bus: alis ac pedibus p̄dictis: vt. s. hēat opationes corrn̄dētes faciebꝰ ɔtēplatiōis ꝛ affectiōibus: q̄ opatiōes: p manū q̄ est organū organoꝝ. 3. de aīa d̄signāt̃. Si aūt ɔtēplatoꝛ nō hꝫ istas manꝰ opātes s̄m dictamē facierū ꝛ ɔtēplationū sacre scriptͤe nō volat: nō ascēdit: nō contēplat̃. sꝫ ē moꝛtuꝰ Jaco. 2. Sic. n. coꝛpus sine spū moꝛtuuꝫ est: ita fides sine operibus moꝛtua est.

¶5. Unūq̄dqꝫ aīaliū hēbat collū: manꝰ, ꝛ pēnas plēas oclīs ī circuitu Ezech. x. Et colla ꝛ manus ꝛ pēne plene erāt oculis ī circuitu. Sic verus ɔtēplatoꝛ dꝫ eē oculatus ꝛ hēre pspicacitatē ītelligētie q̄ per oculos designat̃: vn̄ sapiētes ꝛ astuti cōit̃er dr̄r oculati. Dꝫ eē oculatus ī collo. i. in orōne q̄ est media int̃ dīm ꝛ hoīes sicut collū inter caput ꝛ mēbra Dꝫ esse oculatus ī manibus. i. in opibꝰ suis vt sint illuīata a ɔtēplatiōibꝰ ꝛ considerationibus ꝛ prudētia p̄cedente. Dꝫ eē oculatus ī pēnis ꝛ alis. i. in suis ɔtēplatiōibꝰ: vt. s. regulēt̃ ꝛ illuīnēt̃ s̄ꝫ facies sacre scripͤe. Dꝫ eē oculatꝰ ī affectu ꝛ dilectiōe sua: q̄ttenus sit illustrata lumie cōtēplatiōis diuīe scripture: ꝛ iō dr̄ de aīalibus Ezech. j. Et scītille q̄i aspectus aeris cādentis: supple egrediebāt̃ ab oculis aīaliū. Scintille sunt lucentes ꝛ significāt claritatē intelligentie. Sūt cādentes ꝛ ardētes et significāt caliditatē dilectiōis ꝛ amoꝛis: et sic vir cōtēplatiuꝰ dꝫ eē calidꝰ ꝛ lucidus ī affectu: ī pēnis: ī māibus: ī collo: ꝛ in oī ope suo. Sine istis oculis nō ē qs cōtemplatoꝛ: sꝫ tenebꝛosus ꝛ cecus. puer. 4. Justoꝝ semita q̄i lux splendens p̄cedit ꝛ crescit vsqꝫ ad pfectā diē. Uia aūt ipioꝛum tenebꝛosa nesciūt vbi coꝛruāt.

¶6. Unūq̄dq̄ꝫ aīaliū an̄ facieꝫ suā gradiebat̃ Ezech. j. Sꝫ vnūq̄dq̄ꝫ. s. aīaliuꝫ an̄ facieꝫ suā gradiebat̃. Sic v̄us cōtēplatoꝛ dꝫ ire an̄ facieꝫ suā pficiendo de bono ī meliꝰ: d̄ pfectu ī pfectū: d̄ virtute ī virtutē: d̄ facie Isrl̄i ad facieꝫ allegoꝛicā: d̄ allegoꝛica ad tropologicā: d̄ tropologica ad anagogicā: ad cōtēplādū ipm̄ deū: celestia ꝛ diuia: qꝛ dič ppħa in p̄s. 83. Ibūt d̄ virtute in v̄tutē videbit̃ dūs deoꝛū in syō. Hoc mō an̄ faciē suā ambulabat paulus apl̄s qn̄ dicebat ad Phil. 3. Que quidē retro sūt obliuiscēs: ad ea v̄o que sunt pꝛioꝛa extēdens meipꝫ ad destinatū psequoꝛ ad brauiū supne vocatiōis d̄i in xp̄o iesu. Si v̄o ɔtēplatoꝛ non graditur ante faciem suaꝫ tūc non ascēdit ad mōtem cōtemplationis: sed descēdit ad vallē cōfusionis: qꝛ s̄m dictū. s. Bernardi in via dei nō pꝛogredi est retrogredi.

¶7. Nullū aīaliū cum incederet reuertebat̃. i. non cōuertebat̃ cum suo coꝛpoꝛe. Ezech. j. Nō reuertebāt̃ cū incederēt. Sic verus contēplatiuus non debet se vertere seu conuertere retroꝛsum ad sciētias seculares erroneas siue curiosas: qꝛ scribit̃ Ysa. 30. Ue filij desertores dicit dn̄s qui ambulatis vt descēdatis ī egiptū. s. ad sciētias seculares: et os meū. i. sacrā scripturā nō interrogastis Nec dꝫ cōuerti siue reuerti ad vitā carnalē siue sēsualē: qꝛ nemo mittēs manū ad aratrū ꝛ aspiciēs retro aptꝰ ē re

gnio dei: sed debet persistere in justitia cepta: et in studio sacre scripture: quia scriptum est Prouer. 5. Bibe aquas de cisterna tua. i. scientiam de scriptura sacra. Qui autem ad predicta reuertitur non est contemplator: sed contemptor: 2. petri. 2. Canis reuersus ad suum vomitum: et sus lota in volutabro luti.

¶ 8. Unumquodque animalium erat situatum in loco proprio: ita quod in quattuor situs collocabantur. Nam animal simile homini erat in facie siue in parte anteriori. Aquila in parte posteriori: licet supereminens et superleuata. Facies leonis a parte dextra. Similitudo vero bouis siue animal simile boui a parte sinistra Ezech. j. Similitudo autem vultus eorum facies hominis: et facies leonis a dextris ipsorum quattuor: Facies autem bouis a sinistris: ipsorum quattuor et facies aquile desuper ipsorum quattuor. Sic verus contemplator debet situari in loco sibi conuenienti: verbi gratia. Si sit similis homini contempletur sensum scripture litteralem: si similis leoni: allegoricum: si similis boui: moralem: si similis aquile anagogicum: et sicut habet gratiam contemplandi firmet et statuat semetipsum. Et ideo dicit apostolus. j. Cor. 7. Unusquisque in qua vocatione vocatus est: in ea permaneat. Seruus vocatus es non sit tibi cure: sed si potes fieri liber magis vtere. Sic ergo contemplator secundum gratiam sibi a domino collatam in proprio et conuenienti exercitio collocetur: quia alias non contemplatur sed confunditur.

¶ 9. Unumquodque animalium illuc gradiebatur vbi spiritus impellebat Ezech. j. Ubi erat impetus spiritus illuc gradiebantur. Sic verus contemplator sequi super omnia debet instinctum et impulsum spiritus sancti: et in eo genere contemplationis exerceri ad quod magis a spiritu inclinatur. Nam dicit Apostolus ad Ro. 8. Quicunque enim spiritu dei aguntur hij sunt filij dei. Contemplatiuus igitur diligenter aduertat: ad quod genus contemplationis magis inclinetur: et in quo magis in dei dilectionem accendatur et in hoc exerceatur: et semper erit in libertate quam dicit paulus. 2. ad Cor. 3. Dominus autem spiritus est vbi autem spiritus domini: ibi libertas: et ad Gala. 5. Si spiritu ducimini non estis sub lege. Si autem contemplator non secutus fuerit impulsum spiritus: non curret sed corruet: quia Prouer. 4. dicitur via impiorum tenebrosa: nesciunt vbi corruant.

¶ 10. Unumquodque animalium quantum ad corpus suum erat simile carboni ignito et ardenti: et lampadi accenso Ezech. j. Et similitudo animalium et aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium et quasi aspectus lampadarum. Sic verus contemplatiuus debet esse carbo ignitus et ardens intrinsecus per feruorem fortissimum diuine dilectionis: Carbo enim habet ignem sibi intrinsecum et incorporatum: et ideo vehementer comburit et est fortissime caliditatis: sic et contemplatiuus esse debet intrinsecus. Debet etiam esse extrinsecus lucens sicut et ardens sicut lampas per exempla et opera caritatis edificatoria. Isto modo erat intus ignitus sicut carbo et foris lucens sicut lampas Joannes baptista, de quo dicit saluator noster Jo. 5. Ille erat lucerna ardens et lucens: et ideo Mat. 5. Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrum vt luceat omnibus qui in domo sunt: sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant opera vestra bona etc. Alias non est contemplator: sed derisor: quia similitudo animalium et aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium: et quasi aspectus lampadarum.

¶ 11. In medio istorum quattuor animalium erant tria discurrentia in visione: videlicet splendor et ignis: et fulgur egrediens Ezech. j. Nec erat visio discurrens in medio animalium splendor ignis et de igne fulgur egrediens. Sic in vero contemplatore debent esse ista tria ordinate. Et primo splendor clare notitie in itellectu: quia scriptum est Prouer. 4.

Acceptus est regi minister intelligens. ¶ 2. Ignis feruentis dilectionis in voluntate qz caritas est vinculum perfectionis. ¶ 3. Fulgur exéplaritatis i operatione qz scriptuz est. j. ad Thimo. 4. Esto exéplūz fideliū in verbo: in cōuersatione: in caritate: in fide: in castitate: τ isto modo erit verus cōtéplator Alias non contemplatur quis sed philosophatur aut delirat.

¶ 12. Aīalia ista ibant ad vnā ptem τ reuertebanī ad aliā motu velocissimo τ terribili ad similitudinez fulguris corruscantis. Ezech. i. Et aīalia ibant τ reuertebantur in similitudiné fulguris corruscantis. ¶ Sic verus contéplatiuus dz aliqñ ire ad vnam partez: aliqñ reuerti ad aliaz. Debet aliqñ ire contéplādo deum aliqñ reuerti contéplādo seipsum. Dz ire vacando deo τ redire subueniēdo proximo. Debet ire vacando contéplationi τ redire incūbendo actioni. Dz ire contemplando spūalia τ redire contéplādo corporalia τ sensibilia. ¶ Et hoc dz facere in similitudiné fulguris coruscantis: idest cum fulgore boni exémpli τ bone edificationis: τ celeriter τ expedite: qz fulgur clarū est τ velox. Et iō contéplatiuus siue eat siue redeat dz eē lucidus τ velocissimus qz scriptuz est Eccī. 3i. In omnib⁹ operibus tuis esto velox τ oīs infirmitas non accurret tibi τ Prouer. 22. Uidisti viruz velocem in opere suo corā regibus stabit: nec erit ante ignobiles. ¶ Sine hijs nō est quis perfecte cōtemplatiuus quia animalia ibant τ reuertebantur in similitudinez fulguris corruscantis.

¶ 13. Aīalia ista aliqñ stabant τ nō volabant qñ vz fiebat sup firmamétuz vox sedentis in trono: Ezech. j. Cum fieret vox sup firmamētū qd erat super caput eoꝝ stabāt τ sūmittebāt alas suas ¶ Sic verus cōtemplator aliqñ cessare dz a volatu cōtemplationis τ alas intellectus τ voluntatis submittere τ sic stare in operibus iustitie τ vite actiue: non tñ se prosternere in opib⁹ iniusticie vel vanitatis qz tunc non staret sed iaceret. ¶ Et hec alarū demissio fieri dz ad vocem τ instinctū sancti spiritus sedentis in trono aīe supiori qz ad eius nutū volandū est: τ ad eius nutū standū est. Et hoc nos docuit xp̄s iesus qui non semp orabat: nec semp ascēdebat in mōté: sz aliqñ stabat in medio turbaꝝ predicās clamans τ docēs Jo. 7. In nouissimo aūt die magno festiuitatis stabat iesus τ clamabat dicens. Siquis sitit veniat ad me τ bibat. Alias si contéplator sp volare voluerit: lassabit qz dicit Ethnicus. Sī nunquam cesses tendere mollis erit.

¶ 14. Animalia ista stabant a dextris tēpli. i. ad dextrā parté tépli: τ tñ in atrio sacerdotū sm lyram super Ezech. c. x. Ezech. x. Cherubin autem. i. quattuor aīalia stabant a dextris domus cum ingrederetur vir τ nubes impleuit atriū interius. ¶ Sic verus cōtemplator dz stare a parte dextra templi diuini qd ē aīa qz dz per dilectioné τ desideriuz q̄rere τ amare virtutes que sunt a dextris non vicia que sunt a sinistris: Sapientiaz diuinaz non secularez: Celestia non terrena: Spūalia nō carnalia: Christum nō mundum: Deum nō hoīes: qz scribitur Prouer. 4. Uias. n. que a dextris sunt nouit dñs. puerse vero sunt que a sinistris sunt: τ sic faciendo xp̄s ingreditur aīam nostraz τ nubes diuine sciētie τ gratie implet secreta anime nostre. Alias autem non est quis contemplator sed dissipator.

¶ 15. Aīalia ista eleuabantur aliqñ a terra τ exaltabantur Ezech. x. Et eleuata

sunt cherubin: ipsuz est aial qd videras iuxta fluuiũ Chobar ⁊ iterũ. Et eleuãtib cherubin alas suas exaltata sũt a terra corã me. ¶ Sic verꝰ ɔtẽplatiuꝰ dꝫ a terrenis eleuari ⁊ ad celestia exaltari. Dꝫ aũt eleuari a strepitu terrenoꝝ ⁊ mũdi: carnis atqꝫ diaboli sic laqueos euitare. Uñ in figura dixit Raab meretrix ad exploratores qui figurã gerũt cõtẽplatorũ Josue. 2. Ad mõtana cõscẽdite ne forte occurrãt vobis reuertẽtes. Ibiqꝫ latitate tribꝰ diebꝰ donec redeant ⁊ sic ibitis p viã vestrã. Moralr Rex hierico est diabolus qui dr̃ pnceps hꝰ mõdi Jo. 14. Et ẽ rex sup oẽs filios supbie Job. 41. hic mittit nũcios suos mũdũ: carnẽ ac diabolos cõtra cõtẽplatores ⁊ exploratores prĩe celestis: sꝫ eccl'ia sctã nos admonet vt ad mõtana ⁊ sublimia cõscẽdamꝰ cõtẽplãdo celestia: ⁊ nosmet ipsos sup eleuãdo: ⁊ ibi quiescimꝰ tribus diebꝰ qñ cũ memoria: intellcu ⁊ voluntate i celestibꝰ eleuamur ⁊ in celestibꝰ requiescimꝰ ⁊ hoc faciẽdo euadimꝰ de manibꝰ inimicorũ nostroꝝ q̃si de manibus nũcioꝝ regis hierico. Et iõ dicitur Ezech. x. Et eleuãtib cherubin alas suas exaltata sũt a terra coram me: sic eleuari dꝫ vir contemplatiuus: aliter nõ est celestium contemplator sed terrestrium habitator.

¶ 16. vnũqdqꝫ istorũ aialiũ ĩtuebat̃ añ faciẽ suã: ⁊ ipetũ faciebat ad ingrediẽdũ añ faciẽ suã: Ezech. x. Ipsi vultꝰ q̃s viderã iuxta fluuiũ chobar ⁊ intuitꝰ eoꝝ ⁊ ipetꝰ singulorũ añ faciẽ suã ingredi. ¶ Sic verꝰ celestiũ cõtẽplator semp dꝫ añ faciẽ suã ĩtueri: nõ ea q̃ retro sꝫ ea q̃ ante vt sp intẽdat ad pfectionẽ maiorẽ ascẽdere. Dꝫ aspicere añ faciẽ suã vt sp oculũ mẽtis habeat rectũ ad cõsiderãda ⁊ cõtẽplãda oia bona: ⁊ non cõuertere oculos ad obliqua vel ad iniquitatez quia dicitur prouer. 4. Oculi tui recta videant: ⁊ palpebre tue precedant gressus tuos. Dirrige semitam pedibꝰ tuis ⁊ omnes vie tue stabiliẽtur. ¶ Prepterea. Impetꝰ: nixus ⁊ conatꝰ oĩa cuiuscũqꝫ cõtẽplatoris esse debet ad progrediẽdum ante faciem suam: vt dꝫ semper conetur totis viribus ad profectum spiritualem: semper procedendo de bono in melius: ⁊ ad hoc semper habeat ignitum ⁊ feruidum desiderium ⁊ amorez intensum. ¶ Hoc modo impetum ante faciem suam habebat paulus apl'us quãdo dicebat ad phil. 3. Que retro sũt obliuiscens: ad ea vero que priora sunt extendens me ipsuz. Quicũqꝫ ergo pfecti sumus hoc sentiamus ⁊c̃. ¶ Ad istum impetũ progrediendi ante faciez nostram hortabatur petrus apl's qñ dicebat. 2. petri. j. Quapropter fr̃es magis satagite vt per bona opera certam vestraz vocationẽ ⁊ electionem faciatis Sic. n. habũdanter ministrabitur vobis introitus in eternuz regnuz domini ⁊ saluatoris nostri iesu christi. Sic esse dꝫ ⁊ intuitus ⁊ impetus contemplatoris ante faciez suam ingredi. Ex his ergo mirabiles patent conditiones aialium ⁊ cõtẽplatorum. Uenite ergo ascẽdamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De septẽ mirabilibꝰ aialium ⁊ rotaꝝ contemplatiuorum, ⁊ sacre scripture cõparationibus. Ca. 101.

V Enite ascendamus ad montez dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Cum sacra scriptura pp hominẽ a deo data sit: homini mirabiliter deseruit ⁊ mirabilius hoi cõformatur. Nam sicut instru

mentū artifici oꝫ esse conformē: sic dei scia hōi vtenti illa. Hec āt conformitas significat in cōformitate aīaliū ac rotarū que silr ibant: silr stabāt ꝛ silr cū aīalibus eleuabātur. Uñ scribit de ipsis rotis ꝛ aīalib9 Ezech. i. Cū eūtibus ibāt: ꝛ cū stātib9 stabant ꝛ cū eleuatis a terra pariter eleuabant ꝛ rote sequētes ea qꝛ spūs vite erat in rotis. ❡ Inter alias āt habet diuina scriptura septē mirabiles cōformitates siue cōparationes ad hominē: que notantur incōparationib9 rotarum ꝛ aīalium Ezech. x. Que ibidē sic ordinate describuntur.

❡ p̄ Scriptura diuina est sub hoīe per seruitutē. ❡ Naꝫ scriptura diuina deseruit hoī sicut pedagogus seruit puero: qꝛ ẜm Apl'm ad Gal. 3. Lex pedagogus noster fuit in christo vt ex fide iustificemur. ❡ Seruit homini sicut lucerna ambulanti dicente ꝓpheta in ps. iiij. Lucerna pedibus meis verbū tuū ꝛ lumen semitis meis. ❡ Seruit homini sicut baculus infirmo debili ac senescenti ꝛ figuratur in baculo Helisei dato puero suo. 4. Re. 4. Tolle baculum meū in manu tua ꝛ vade. ❡ De ista subiectiōe rotarum siue scripture ad ipsuꝫ hoīem dr Ezech. x. Ingredere i medio rotarū q̄ sunt subtus cherubin: p cherubin itelligunt p̄dicta aīalia ẜm Nico. de lyra. Rote ergo sunt subtus cherubin qꝛ sacra scriptura ē sub hoīe p seruitutē qꝛ hoī deseruit. ❡ Nam lex diuina data ē ꝓpter hominē malum dicēte paulo ad Gal. 3. Quid igitur lex propter transgressionē posita ē: ꝛ. j. ad thimo. j. Lex iusto non est posita sed iniustis ꝛ īpijs ꝛ pctōrib9: sceleratis ꝛ ꝯtaminatis: p̄ricidis: ꝛ m̄ricidis: hōicidis: fornicarijs: masculoꝝ ꝯcubitorib9: plagiarijs: mēdacibus ꝛ periuris ꝛ si quid aliud sane doctrine aduersat. ❡ Silr lex dīna data est ad vtilitatem ꝛ pfectionē iustorū dicēte paulo. 2. ad thimo. 3. Oīs scriptura diuinit9 īspirata vtilis ē ad docendū: ad arguēdū: ad corripiendū: ad erudiēduꝫ in iustitia: vt pfect9 sit hō deo ad oē opus bonū īstruct9: ꝛ ideo qꝛ sacra scriptura data est propter hominem qꝛ sabbatum pp hominē factū est ꝛ nō hō pp sabbatum Mat. 2: merito est sub hoīe ei deseruiendo. Et sic ꝯgrue dr Ezech. x. Ingredere in medio rotarum q̄ sunt subtus cherubin.

❡ 2. Intra hominē p inscriptionem siue impressionē qꝛ diuina scientia cordi humano ē inserta inscripta ꝛ nāliter ipressa. ❡ Uñ scribit Ezech. x. Sume igneꝫ de medio rotarū que sunt inter cherubin. Rote sūt inter cherubin qꝛ scriptura diuina i medio cordis humani ē impressa. Jere. 3i. Post dies illos dic dn̄s dabo legem meā in visceribus eorū: ꝛ i corde eorū scribam eaꝫ: ꝛ ero eis i deuꝫ ꝛ ipsi erūt mihi in populū: ꝛ paulus ad Ro. x. Prope est verbum in ore tuo ꝛ in corde tuo. Hoc est ṽbū fidei qd̄ p̄dicamus ꝛc̄. ꝛ ad Hebre. 8. Post dies illos dicit dominus dabo leges meas in mentem eorum: ꝛ in corda eoruꝫ superscribam eas. Et nō docebit vnusquisqꝫ ꝓximū suū ꝛ vnusquisqꝫ frēꝫ suū dicēs cog̃sce dn̄m: qm̄ oēs sciēt me a minore vsqꝫ ad maiorē. ❡ Ex quibus pꝫ quō dīna scriptura est intra hoīeꝫ p impressionē: ꝛ hoc intellige quantum ad legem naturalē que nāliter hoī est īserta: ex q̄ extracta est lex diuina ẜm theologorum sententiam. Uel quantum ad nouum testamentū qd̄ non fuit scriptū in pellibus vel tabulis materialibus sicut lex Moisi: sed in cordibus hominum maxime qn̄ spiritus sanctus sup credentes descendit ꝛ in coruꝫ cordib9 descripsit legē nouā.

¶ 3. Iuxta hominē per facilitatem ad ipsius impletionem. ¶ Unde dr̄ Ezech. x. Et vidi ⁊ ecce quattuor rote iuxta cherubin. Rota vna iuxta cherub vnum ⁊ rota alia iuxta cherub vnum. ¶ Rote sunt iuxta cherubin: quia scientia diuina nō est improportionata itellectui humano quo ad credulitatem: nec ori eius quo ad confessionem: nec manui eius q̄ ad executionem: ⁊ ideo clamat deus dicens: Deut. 30. Mādatum hoc qđ ego precipio tibi hodie non supra te est: neq̧ procul positum: nec in celo positum vt possis dicere: Quis nostrū valet ad celum ascendere vt deferat illđ ad nos: vt audiamus atq̧ opere compleamus: Neq̧ trāsmare positū vt causeris ⁊ dicas. Quis e nobis poterit mare transfretare ⁊ illud ad nos vsq̧ defferre: vt possimus audire ⁊ facere quod preceptum est. Sed iuxta te est sermo valde in ore tuo. s. ad confitendum: ⁊ in corde tuo. s. ad credendum: vt facias illum. s. in effectum. Et ideo diuina scriptura est iuxta hominem quantum ad eius impletionem ⁊ facilitatem: quia Rote erāt iuxta cherubin.

¶ 4. Cum hoīe stante in iustitia ipsa scriptura stat. ¶ Unde scribitur Ezech. j. Et cum stantib⁹. s. aīalibus stabāt. s. Rote: ⁊ Ezech. x. Stantibus illis stabant. ¶ Moraliter hoīes stant qn̄ a terrenis eleuati amore celestiū per iustitiam eriguntur. Sed diuina scriptura cū stātibus stat: qn̄ uiris iustis preconia laudis impendit: qn̄ iustitias cōmēdat: qn̄ terrena contēnenda demonstrat: qn̄ ad celestia currendū cum persuadet. ¶ Un̄ scribitur. Exo. vlt. Si pendebat desup nubes manebant filij israel in eodem loco. ¶ Nubes ista ducens filios israel ē egypto ad terram promissionis sunt ꝓphete atq̧ scriptores sacre scripture qui volant vt nubes ⁊ sunt pleni aqua profundissima diuine sapie dicente ꝓpheta in ps. 17. Tenebrosa aqua ī nubibus aeris idest obscura sciētia in ꝓphetis. Cum istis nubib⁹ stātib⁹ vz a terrenis elōgatis ⁊ ad celestia subleuatis homines stant: qn̄ ad ipsorum doctrinā a terrenis desiderijs surgunt: ⁊ cū desiderijs spūalibus ad celestia subleuant̄: ⁊ ideo cum hoībus stantibus Rote simul stant. Ezech. x. Stantibus illis stabant. Hō stat cum celestia cōtemplando desiderat. Scriptura sil'r stat q2 celestia ⁊ contēplanda ⁊ appetenda ꝑsuadet demōstrat ⁊ manifestat.

¶ 5. Cum hoīe ambulante scriptura diuina ambulat. ¶ Un̄ scribitur Ezech. j. Cūq̧ ambularent aīalia ambulabant pariter ⁊ rote iuxta ea. Cum euntibus ibant ⁊c̄. ¶ Hō spūaliter ambulat cum de virtute in virtutē ambulando ꝓficit iuxta illud ps. 83. Ibūt de virtute in virtutem: sed cū hoīe sic ambulante scriptura ambulat: q2 ad gradiendū de virtute in virtutem ⁊ de bono in melius sp exhortatur dicēs ꝓuer. 4. Iustorū semita quasi lux splendens procedit ⁊ crescit vsq̧ ad perfectam diem. ¶ Un̄ in huius figuram legitur Exo. vlti. Si qn̄ nubes tabernaculū deserebat ꝓficiscebantur filij israel ꝑ turmas suas. Nubes ꝓficiscitur qn̄ scriptura ad ꝓficiendum exhortat̄. Filij israel nubē sequūtur qn̄ ad scripture exhortationē: ē virtute in virtutē ꝓficiendo ad terram promissionis appropinquāt. Sic ergo rote cum aīalibus ambulant q2 diuine scripture cum hoīe proficiente: exhortando proficiunt: ⁊ iō merito dicitur Ezech. x. Cūq̧ ambularent cherubin ibant pariter ⁊ rote iuxta ea.

¶ 6. Cum hoīe se eleuante scriptura diuina eleuatur. ¶ Unde scribit̄ Ezech. j.

Cum eleuarētur animalia de terra: eleuabanī simul ꝛ rote. ¶ Moraliter hō a terra eleuatur: qñ terrenis cogitationibus ac desiderijs calcatis: ad sola celestia ꝛ eterna cogitāda cōtēplāda ac desiderāda p mētis deuotionē eleuatur. A terra eleuatur qñ oīa corporalia pui pendēs ad sola spiritualia anhellat. A terra eleuatur qñ oīa creata transcendens: in solius creatoris cōtēplatione ꝛ delectatione requiescit. ¶ Sed cū hoīe sic eleuato eleuantur ꝛ rote: qꝛ diuina scriptura homini proficiēti semp maiora ꝓponit. Cū hoīe sic eleuato diuina scriptura eleuatur: qꝛ ad talem eleuationem exhortatur dicens in figura Josue. 2. Ad montana conscendite. Cum homine eleuato eleuatur: quia viris spiritualibus clamat ad Collo. 3. Si consurrexistis cū christo que sursum sūt querite, vbi christus est in dextera dei sedens: que sursum sunt sapite non que sup terrā. ¶ Vñ in figura hui⁹ dicitur Ezech. x. Cum eleuarent cherubin alas suas vt exaltarentur de terra nō residebant rote sed ipse iuxta erāt Stantib⁹ illis stabāt ꝛ cū eleuatis eleuabanī. Cū eleuatur homo ad dei cōtēplationē eleuatur cū eo scriptura per ipsius dei cōtēplationis persuasionem.

¶ 7. Cum hoīe egrediēte diuina scriptura egredit. ¶ Vñ scribit Ezech. x. Et illis egrediētib⁹. s. cherubin siue aīalibus: rote quoqꝫ subsecute sūt. ¶ Moraliter hō egredit qñ relicta creatoris cōtēplatiōe: ad rerū sensibiliū cōtēplationē q̄si a secreto ad publicū egredit. Homo spūalis egreditur qñ ad tēpus aīe sue ꝯtemplatione suspensa: ad corporalia cōsiderāda q̄si a secreto ad publicum ꝓcedit. ¶ Sꝫ cū sic egrediēte: diuina scriptura egredit qꝛ ista corporalia cōtemplanda proponit vꝫ celos: elemēta: luminaria celi: arbores terre: flumina: maria: animalia dicēs illud Job. 12. Interroga iumenta ꝛ docebūt te volatilia celi ꝛ indicabūt tibi Loquere terre ꝛ rñdebit ꝛ narrabunt pisces maris ꝛ Ecci. 43. Uide arcum ꝛ benedic eū qui fecit illum. Cum hoīe egrediente egreditur qñ ad consideratione rerum creataꝝ īducit dicēs Sap. 13. A magnitudine. n. speciei ꝛ creature cognoscibiliter poterit creator horū videri. Cū homine egrediente egreditur: qñ ista exteriora sensibilia docet eē scalas ad inuisibilium cōtēplationē dicēs illud aplī ad Ro. j. Inuisibilia. n. dei a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta cōspiciuntur: sempiterna q̄qꝫ virtus eius ꝛ diuinitas: ꝛ ideo merito dr̄ Ezech. x. Et illis egredientib⁹ rote quoqꝫ secute sūt. ¶ Ad istaꝫ egressionē sponsus sponsaꝫ hortabaī dicēs ei Can. j. Si ignoras te O pulcherrima inter mulieres egredere ꝛ abi post vestigia gregum tuoꝝ. Et sic pꝫ mirabilis cōparatio Rotaꝝ ꝛ aīaliū: diuine scripture ꝛ viroꝝ cōtēplatiuorū: ꝛ iō cōgrue dicitur Ezech. j. Cūqꝫ ambularent aīalia ābulabant pariter ꝛ rote: Et cū eleuarentur aīalia de terra eleuabantur simul ꝛ rote. Cū euntib⁹ ibāt: ꝛ cū stātib⁹ stabant ꝛ cū eleuatis a terra pariter eleuabāī ꝛ rote sequētes ea: qꝛ spūs vite erat in rotis.

¶ De septē mirabilibus aīaliū ꝛ rotarū contemplatiuorū ac sacre scripture cōparationibus. Cap. 102.

Venite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Nulla ē doctrina nulla sciētia q̄ humane īfirmitati tā diligenter subueniat: ꝓuideat ac administret sicut dīna scriptura: q̄ oī

bus moribus: oibus statib⁹: oibus eta tib⁹ mirabil'r se cōformat. ¶ Naz pueros pueriliter: iuuenes iuuenilit': viros viriliter: seniliter senes: muliebrit' mulieres: sapiēt' sapiētes: ⁊ ignorāter ignorātes istruit: tribuēs vnicuiqʒ cōueniētia ⁊ ɔsentanea documēta ƀʒ mores: etates: cōditiōes ⁊ stat⁹ oiuz. ¶ Vñ in figura dr̃ Ezech.x. Et vidi ⁊ ecce q̃ttuor rote iuxta cherubin. Rota vna iuxta cherub vnū ⁊ rota alia iuxta cherub vnuz. ¶ Cherub vnus est animal vnuz de p̄dictis quattuor: puta aial simile homini. Iuxta istud est vna rota habēs facie quattuor vʒ sensus litteralis scripture: qui habet hystoriam: Sapientiam: ꝓphetiā: ⁊ legē quasi quattuor facies. ¶ Cherub alius est Leo qui hʒ iuxta se aliam rotaz vʒ sensuz scripture allegoricū: qui hʒ ipsaz scripturaz sacraz: ecclesiaz militantez: virginē Mariam: ⁊ christi humanitatē assūptaz q̃si q̃ttuor facies. ¶ Cherub tertius est Bos: qui hʒ iuxta se aliā rotaz habētez q̃ttuor facies vʒ Sensuz scripture moralez: qui habet spūalem pugnā: spūalē cathedrā: spūalez vitā ⁊ spūs sancti gratiā quasi quattuor facies. ¶ Cherub q̄rtus hʒ iuxta se aliā rotā cū q̃ttuor facieb⁹ vʒ sensuz scripture anagogicū: qui hʒ ecclesiā triūphantē: sublimitatē angelicā: exemplarez sapiam: ⁊ eternaz trinitatē quasi q̃ttuor facies ⁊ sic rote semp sunt iuxta aialia ⁊ ideo subditur. Cūq; ambularent aialia siue cherubin ibant pariter ⁊ rote iuxta ea. Et ideo videndum est q̄ūo sacra scriptura septē ꝑfectib⁹ ascēdit ƀm septē aialiū ꝑfect⁹ ⁊ ascēsus.

¶ p̄ diuina scriptura cū Iacentibus iacet. ¶ Nam ƀm qualitates hominū variatur ⁊ ipsa diuina scriptura in comparatione ad humanū affectum. ¶ Si.n. hō iaceat in fece peccatorū scriptura diuina sibi fetet. Unde manna fetebat filijs ysrael fetidis p peccatū ac dicētib⁹. Nū.xj. Anima nostra arida est: nihil aliud respiciūt oculi nr̃i nisi man. ¶ Si sit hō ɔtēptibilis ac vilis diuīa scriptura ē sibi vilis cōtēptibilis ac despicabilis ⁊ talibus dr̃ prouer.j. Despexistis oē cōsiliū meū ⁊ increpatiōes meas neglexistis. ¶ Si sit hō blasfemus: v̄ba diuina sibi videtur blasfematoria: ⁊ iō scribis pharisęis ⁊ p̄ncipibus sacerdotum qui erant blasfemi: christi verba blasfematoria videbantur vñ dicebāt math. 26. Blasfemauit quid adhuc egemus testibus ecce nunc audistis blasfemiaz. ¶ Si sit hō sensualis ⁊ animalis talis videtur sibi diuina scriptura: nec pcipere pōt eius spūalitatē dicēte paulo apostolo.j.ad Cor.2. Aialis hō nō percipit ea que sunt spiritus dei Stultitia enim est illi ⁊ nō pōt itelligere q2 spūalit' examinatur: ⁊ ꝓuer.18. Non recipit stult⁹ verba prudentie: nisi ea dixeris que versantur in corde eius ⁊ hoc modo diuina scriptura cuz lutuosis peccatoribus compata videtur lutuosa: cū stultis: stulta: cū sensualibus sensualis: ⁊ sic cū iacentibus iacet: q2 rote erant iuxta aialia ⁊ sequebantur ea.

¶ 2. Diuina scriptura Cū surgentib⁹ surgit. ¶ Si.n. homo velit a fece peccatorū surgere ⁊ ad deuz se conuertere scriptura diuina cuz ipso surgit: q2 ad conuertendū ⁊ surgenduz stimulat pariter ⁊ instruit: vnde clamat Iohel.2. Conuertimini ad dominum deum vestrum quia benignus ⁊ misericors est: patiēs ⁊ multe mie ⁊ p̄stabilis super malitia. ¶ Modum etiaz surgēdi ostendit qñ dicit in ps.118. In quo corrigit adolescētior viaz suam.s. malam incustodiendo sermones tuos. Et sic diuina scriptura cū homine surgente a culpa: ipsa quoq;

similiter surgit: modum resurgendi insinuando: et ad surgendum acerrime stimulando: quia scriptum est ad Hebre. 4. Uiuus est enim sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti et pertingens vsq3 ad diuisionē spiritus et aie: et sic diuina scriptura hoi se conformat et sequitur dispositionem hois quasi Rote sequentes animalia.

¶ 3. Diuina scriptura. Cum incipientib⁹ incipit. ¶ Si.n. homo sit in via dei incipiēs et nouellus ac paruulus diuina scriptura cuz ipso incipit et nouella videtur ac paruula: et sequitur talem incipientē offerens ei librum prouerbiorum salomonis. In quo proponit regulas et documēta incipiētiū et puulorū dicēs prouer. j. Parabole salomonis filij Dauid regis israel ad sciēdū sapiaz et disciplinā: ad itelligēda vba prudentie vt detur paruulis astutia: et adolescēti sciētia et intellectus. Audi fili mi disciplinā patris tui et ne dimittas legez matris tue: vt addatur grā capiti tuo et torques collo tuo. ¶ Et qz in illo puerbiorū libro instruit icipiētes et paruulos quasi pueros: ideo ipsa talibus se cōformat et fit quasi paruula et incipiens et vtitur vbis paruulorū et incipientiū dicens totiens Audi fili mi: audi fili mi. Et hoc mō diuina scriptura sequitur mores hominū sicut rote sequebantur aialia et sic cum incipientibus incipit.

¶ 4. Diuina scriptura. Cuz proficientibus proficit. ¶ Si.n. hō postq̄ incepit bene agere velit in via dei proficere scriptura diuina cuz ipso proficit et dat illi cibuz solidiorez offerens librum Ecclesiastes. In quo dat regulas ac documēta proficientiuz: et sic inducit ad mundi contemptum ostendens oīa mundialia esse vanitatem quādam et oīa instabilia et nō permanētia dicens. Eccs. j. Uanitas vanitatum dixit Eccs. Uanitas vanitatum et omnia vanitas. Quid habet amplius hō de labore suo quo laborat sub sole: Generatio preterit: gñatio aduenit: terra autem in eternum stat: et sic inducit ad mundi contemptū et ad pficiendū in via dei. Et hoc mō sacra scriptura sequitur hominis dispositionez et cum proficiente pficit sicut et rote animalia sequebantur et cū euntibus ibāt sicut scribitur Ezech. j. ¶ De istis proficientibus qui nundum ad perfectionem peruenerunt dicit saluator Jo. 16. Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo.

¶ 5. Diuina scriptura. Cū perfectis perficit. ¶ Si enim hō in statu perfectionis se exerceat et ad culmen pfectionis ascēdere nitatur: diuina scriptura cum ipso se conformat: et cuz ipso perficit: ipsum ad perfectionem inducens et moduz ad perfectionem ascendendi manifestans. ¶ Et offert ei librum canticorum salomonis in quo proponit regulas et documenta perfectionis et perfectorū dicēs Cāt. 2. Surge propere amica mea: speciosa mea et veni columba mea in foraminib⁹ petre: in cauerna macerie. Ostēde mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribus meis etc̄. Et sic mirabiliter se conformat hois dispositiōi tribuēs vnicuiq3 fm suā dispositionem pabulum opportunuz: vnde dicebat paulus apl's j. ad Cor. 2. Sapientiā loquimur inter pfectos. Et hoc modo diuina scriptura cum proficiente proficit et sequitur hominem sicut rote sequebantur animalia et cum eleuatis a terra pariter eleuabantur.

¶ 6. Diuina scriptura. Cuz regnātib⁹ regnat. ¶ Si.n. hō post statuz perfectiōis ad regimē aliorū diuina puidentia ppona: ur. tunc diuina scriptura cum ipso

regnante regnat et cum presidente presi-det: ipsum videlicet ad optimum populorum regimen instruens et inducens. ¶ Et offert ipsi librum sapientie in quo proponit regulas ac documenta rectorum et presidentium dicens Sap. j. Diligite iustitiam qui iudicatis terram: Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum: quoniam inuenitur ab hiis qui non temptant illum et Sap. 6. Melior est sapientia quam vires et vir prudens quam fortis: Audite ergo reges et intelligite discite iudices finium terre. Prebete aures vos qui continetis multitudines et placetis vobis in turbis nationum: quoniam data est a domino ptas vobis et virtus ab altissimo qui interrogabit opera vestra et cogitationes scrutabitur. Quoniam cum essetis ministri regni illius non recte iudicastis nec custodistis legem iustitie neque secundum voluntatem dei ambulastis. Et sic diuina scriptura cum qualitatibus hominum mirabiliter se conformat: et sequitur mirabiliter hominum dispones: sicut et rote sequebantur animalia quocumque irent et hoc modo. Cum homine regnante regnat: cum regente regit cum presidente presidet.

¶ 7. diuina scriptura. Cum subiectis sub-est: et cum seruiente seruit. ¶ Quamuis enim homo in vita presenti hominibus presit et sit plurimorum ductor: rector atque gubernator: omnes tamen sunt serui dei viuentis et subiecti diuino imperio et ideo scriptura diuina cum omnibus hominum qualitatibus se conformat siue sunt presidentes siue subiecti: siue viri siue mulieres: siue nobiles siue ignobiles: siue senes siue iuuenes inducens omnes ad recte viuendum et ad iuste operandum secundum statum conditionis sue. ¶ Et offert homini librum Ecclesiasticum in quo proponit regulas ac documenta subiectionis et seruitutis diuine dicens: Ecci. 2. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iustitia et in timore et prepara animam tuam ad temptationem. Deprime cor tuum et sustine et inclina aurem tuam et suscipe verba intellectus. ¶ Proponit etiam regulas presidentium dicens Ecci. x. Iudex sapiens iudicabit populum suum et principatus sensati stabilis erit: Rex insipiens perdet populum suum et ciuitates inhabitabuntur per sensum prudentium. ¶ Proponit regulas subiectorum dicens Ecci. 8. Non litiges cum homine potente ne forte incidas in manus illius. ¶ Proponit regulas amicorum dicens Ecci. 6. Noli fieri pro amico inimicus proximo. Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos. Si possides amicum in temptatione posside eum. ¶ Proponit regulas proximorum dicens Ecci. 9. Secundum virtutem tuam caue te a proximo tuo. ¶ Proponit regulas diuitum et pauperum dicens Ecci. x. Gloria diuitum honoratorum et pauperum: timor dei est. ¶ Proponit regulas mulierum dicens Ecci. 9. Non zeles mulierem sinus tui: ne ostendat super te maliciam doctrine nequam. Omnis mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab omnibus pretereuntibus conculcabitur. Et hoc modo proponit regulas omnium statuum et omnium personarum inducens omnes ad debitam dei seruitutem et subiectionem et sic cum subiectis subest: cum seruientibus seruit: et cum omnibus se conformat et sequitur conditiones et dispositiones omnium sicut et rote sequebantur motum animalium. Et ideo dicitur Ezech. j. Cumque ambularent animalia ambulabant pariter et rote iuxta et cum eleuarentur animalia de terra: eleuabantur simul et rote. Cum euntibus ibant et cum stantibus stabant et cum eleuatis a terra pariter eleuabantur et rote sequentes ea quia spiritus vite erat in rotis. ¶ Unde et Ezech. 47. i. figura scribitur quod quanto Ezechiel

pcedebat anterius tanto crescebat aq̄: p̄ vsq3 ad talos. 2° vsq3 ad genua ⁊ deinde vsq3 ad renes ⁊ vltimo tm̄ creuit q̄ nō potuit ptrāsiri. Na3 quātū pficit homo tm̄ ⁊ diuina scriptura: quia semper maiorez semetipsa3 offert ⁊ maiores iustitie gradus ondit: q2 rote sequūtur animalia ⁊ cū euntibus eunt ⁊ cum eleuatis a terra pariter eleuant̄. ℭ Ex his patent septem mirabiles rotaru3 ⁊ ⁊ animaliu3 pfectus ⁊ rotarū ac aīaliū mira cōformitas. Et p3 ēt quō vis nr̄a rōnalis lumine fidei illustrata ad multa inuestigāda cōsurgit ad que rō nālis excecat̄. Uenite ergo ascēdam° ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas ⁊ ambulabimus in semitis eius.

ℭ De septē gradib° quib° Intellectus cōtēplatiuus sublimiter ascēdit. Cap. io3.

Venite ascendamus ad monte3 dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ℭ Ad hoc q̄ homo ad apicē cōtēplationis ascendat tria precipue requirunt̄ in ip̄o. ℭ p̄ etatis maturitas: non.n. iuuenes qui in instabiles sunt ⁊ cōcupiscentijs agitati cōtēplationi sunt idonei: sed requiritur maturitas etatis ⁊ temporis. Un̄ i figura huius Moises nō iuuenes sed seniores duxit in montē ⁊ ibi viderunt deū sicut legitur Exo. 24. Et hoc notat̄ in Ezechiele qui in tricesimo etatis sue anno vidit dei visiones ⁊ cepit pphetare dicens Ezech. i. Et factum est in tricesimo anno in quarto: in quinta mensis ⁊c. ℭ 2. Mentis humilitas q2 sicut superbiētes angeli de celo pcepitati sūt ne viderent gl'iam dei Ysa. i4. Ita humiles ad visionē ⁊ contēplationē illius glorie exaltant̄ q2 dicit saluator math. xi. Confiteor tibi dn̄e paẗ celi ⁊ terre q2 abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudētibus ⁊ reuellasti ea paruulis. i. hūilib°. ⁊ hoc notatur in Ezechiele propheta cū dicit. c. j. Cum essem in medio captiuorū Captiui sunt peccatores: ille est i medio captiuorū qui inter peccatores se reputat maximū peccatorū ⁊ tūc est apt° ad visiones dei sicut Ezechiel. ℭ 3. studij assiduitas. Nam vir contemplatiu° studio sacre scripture insistere debet: ⁊ hoc notatur in Ezechiele propheta qui vidit dei visiones cu3 esset iuxta fluuiū chobar sicut ipse dicit. c. j. Fluuius ē sacra scriptura per fluuiū figurata Apo. vlt. Chobar interpretatur graue: q2 sententie sacre scripture sunt grauissime ⁊ ponderose iuxta illud. Ecci. 2i. Uerba sapientum statera ponderabuntur. ℭ Tali hoi sic maturo: sic humili: sic intento studio sacre scripture aperiuntur celi. i. reuellatio fit ⁊ intelligentia secretorum: ⁊ talis videt dei visiones ⁊ gradatim ascendit semp maiora secreta videndo: ⁊ dei visiones maiores i dies suscipiendo: sicut p3 in Ezechiele propħa. Qui septem in visione mirabilia vidit. Que vir cōtēplatiu° freqn̄t cōsiderādo ⁊ cōtēplādo ascēdere d3.

ℭ p̄ vir contēplatiuus. Cōtēplari ac videre d3. Quattuor aīalia v3. Hoiem: Leonē. Bouē ⁊ Aquilā. i. Dēs sctōs. Qui fuerunt vel hoīes quo ad seipsos rōnabiliter ⁊ humane viuendo. Uel leones quo ad malos eorū vicia animose ⁊ impauide arguēdo. Uel Boues quo ad bonos eorū virtutes suis pdicationibus ⁊ exhortatōib° excolēdo. Ut Aquile quo ad deū dīna ⁊ celestia cōtēplādo. ℭ Et in istis sanctis q̄si in aīalibus d3 cōtēplari plura mirabilia. ℭ p̄ Mirabiles eorū facies: idest mirabiles sanctorū notitias q2 s3 Aplm. Alij datur ser

mo sapiētie: Alij sermo scientie. Alij interptatio sermonum: Alij gr̄a linguarum. Sic hieronymus habuit notitiaȝ scripture litteralem siue historialē Ambrosius allegoricam: Gregorius moralem siue tropologicaȝ Augustinus notitiam anagogicam altissimam in disputatione trinitatis ⁊ huiusmodi: ⁊ sic mirabiles fuerunt sanctorum facies modo predicto. ℂ 2. mirabiles alas. i. contemplationes sanctorum: quia Aliqui volauerunt cōtemplando vsqȝ ad beatissimaȝ trinitatem sicut Joānes euāgelista: Aliqui vsqȝ ad tertiū celū sicē paulus: Alij vsqȝ ad aerē sicē Helias i curru igneo: Alij vsqȝ ad sūmitatē mōtis sicut Moises: Alij vsqȝ ad dimidiū sicē Josue: Alij vsqȝ ad pedē montis sicut seniores ⁊ sic multi alij mirabiliter per cōtemplationem volauerunt. ℂ 3. Mirabiles pedes. i. desideria sanctorum: que fuerunt mirabilia quia ardebant desiderio amoris diuini: celestis patrie: conuersionis peccatorum: honoris diuini: Unde in persona talium dr̄ in ps̄. 14. Quēadmodū d̄siderat ceruus ad fontes aquaꝝ ita desiderat aīa mea ad te de⁹ ⁊ Cāt. 5. Adiuro vos filie hierl'm si ieueneritis dilectū meū vt ānūcietis ei quia amore langueo. ℂ 4. Mirabiles Manus. i. opationes sctōꝝ mirabiles qꝛ Aliqui p̄dicando cōuerterūt mūduȝ sicut apl'i: Alij fuerunt castissimi: Alij abstinētissimi sicut monachi ⁊ heremite. Alij distribuerunt bona sua pauperibus sicut zacheus. Alij fecerunt opera mirabilia sicut gedeon: sampson: dauid: Alij passi sunt tormenta mirabilia propter deuȝ ⁊ fidem eiuȝ ad Hebreos xj. Sācti per fidē vicerunt regna. Operati sunt iustitiam ⁊c̄. O q̄ȝ mirabiles manus habuerūt sancti dei. ℂ 5. Mirabiles Scintillas egredientes ab oculis eorum. i. mirabilia verba ⁊ mirabiles predicationes sanctorū que fuerunt ignite velut scintille ad inflamandum corda audientium Ecci. 48. Surrexit Helias quasi ignis ⁊ verbuȝ ipsius q̄si facula ardebat. ℂ 6. Mirabilem processum: quia ante faciem suā gradiebātur nec reuertabantur. i. sanctorum mirabilem intentionem. Que semper fuit recta ad celestia que sunt ante: nō ad terrena que post tergū sunt relinquēda: ad phil. 3. Ea que retro sunt obliuiscēs ad ea vero que sunt ante extendens meips̄ psequor ad brauiuȝ supne vocationis. ℂ 7. Mirabilem ordinem: quia vnum aīal erat in pte vna: aliud in alia. i. sanctorum mirabilem dispositioneȝ: quia Aliqui fuerūt pph̄e: Alij apl'i. Alij euāgeliste. Alij doctores: Alij sacerdotes: Alij leuite: Alij martires: Alij confessores: Alij v̇gines: Alij cōiugati ⁊ sic vnū q̄dqȝ stabat in ordine suo. ℂ 8. Mirabilem sublimitatem: quia facies eoꝝ ⁊ pēne eorū erāt extēte desup. i. sanctorū altissimā vitā qꝛ terrena cōtēnētes celestē vitā ⁊ angelicā tenuerūt: vn̄ dicebat pph̄a in ps̄. 138. Mihi aūt nimis honorificati sūt amici tui deus: nimis cōfortat⁹ est p̄ncipatus eorū. ℂ 9. Mirabilē ductioneȝ qꝛ ab impetu sp̄us ducebant̄: quia vbi erat impetus sp̄us illuc gradiebantur. i. sanctorum Mirabileȝ deuotionem: quia semp secuti sunt sancti sp̄us ipulsuȝ ⁊ instigationē: dicēte apl'o ad Ro. 8. Quicūqȝ. n. sp̄u dei aguntur: hij sunt filij dei. ℂ x. Mirabilem ardorem qꝛ aspectus eorū quasi carbonum ignis ardentiū. i. sanctorū Mirabilem feruorē: qꝛ fuerūt intra se igniti amore diuino q̄si carbo vn̄ scriptū est Luc. 12. Ignē veni mittere i terrā ⁊ quid volo nisi vt ardeat. ℂ xj. Mirabilē fulgorē: qꝛ erant quasi aspectus lampadaꝝ

i. sanctorũ mirabilez exemplaritatez: qꝛ per bona opera ⁊ ꝑ bona exempla sua mũdũz illuminauerũt iuxta illud euangelij. Sic luceat lux vestra corã hoib⁹ vt videant bona opa vestra ⁊ glorificent prẽm uestrũ qui in celis est. ❡ xij. Mirabilez reuersionẽ: qꝛ aialia ibant: ⁊ reuertebantur in silitudinez fulguris corruscãtis. i. sanctorũ mirabilẽ humilitatez. Quia et si vadunt ad altissimã cõtẽplationẽ: tñ humiliter redeũt ad vilissimaz actionez abluendo scutellas: lauãdo pedes ⁊ alia vilissima opando. Et si vadũt mirabilr̃ ꝑdicãdo: tñ humiliter reuertũtur deo grãs refferẽdo. Et si vadũt ꝑ cõsiderationẽ altissime diuinitatis tñ hũilir̃ redeũt ꝑ ꝯsiderationẽ ꝓpe fragilitatis ⁊ ĩfirmitatis. Ista mirabilia intellectus noster cõsiderat circa q̃ttuor animalia ⁊ per istam cõsiderationem mirabiliter eleuatur.

❡ 2. Debet considerare ⁊ videre. Quattuor rotas. i. sacrã scripturã per rotas significatã. ❡ Nã sicut in rota idẽ ẽ pͥncipiũ ⁊ finis: sic in sacra scriptura idem est pͥncipiũ ⁊ finis. s. de⁹ qui dicit Apoc. i. Ego sum alpha ⁊ o: pͥnͥ ⁊ finis. Et ĩ ista sacra scriptura quasi in rotis dꝫ cõtemplari multa mirabilia. ❡ pͥ. Quomodo ista rota est super terraz: quia sacra scriptura docet contemptum terrenorum ⁊ excedit terrenorũ intelligẽtiã qꝛ vt scribit̃ Jo. 4. Pute⁹ alt⁹ est. ❡ 2. Quomodo habꝫ quattuor facies quia sacra scriptura habet sensum litteralẽ: allegoricum: tropologicum ⁊ anagogicum. ❡ 3. Quomodo est similis visioni maris quia sicut qui respicit diligenter mare prouocatur ad vomitum: sic qui nauigat per pelagus sacre scripture ⁊ diligenter intuetur eam: prouocatur ad vomitum ⁊ nauseam terrenorũ Iaco. i. Qui autem perspexerit in lege perfecte libertatis ⁊ permanserit in ea: nõ auditor obliuiosus factus sed factor operis: hic beat⁹ in facto suo erit. ❡ 4. Quomodo per quattuor partes earuꝫ euntes ibant: quia sacra scriptura: per vnũqdꝫ quattuor sensuum: siue sit litteralis siue allegoricus: siue tropologicus siue anagogicus ad corda audientium vadit ⁊ penetrat. ❡ 5. Quomodo statura erat in rotis. Quia sacra scriptura firmissima ⁊ stabilis est ⁊ eradicari non potest dicente saluatore math. 5. Amen quippe dico vobis donec trãseat celum ⁊ terra iota vnum aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant: ⁊ Math. 24. Celum ⁊ terra trãsibunt verba autem mea non preteribunt. ❡ 6. Quomodo totuꝫ corpus rotarum quattuor est plenuꝫ oculis in circuitu: quia sacra scriptura per omnes quattuor sensus docet omnimodã circũspetionem in omnibus actionibus locutionibus ⁊ cogitationibus ac desiderijs dicens prouer. 4. Omni custodia serua cor tuum quoniã ex ipso vita ꝓcedit. Remoue a te os prauum ⁊ detrahentia labia procul sint a te: Oculi tui recta videant. Dirrige semitas pedib⁹ tuis. ❡ 7. Quomõ quocunqꝫ ibat spiritus: illuc eunte spiritu ⁊ rote pariter leuabantur sequentes eum. Quia pri⁹ spiritus sanctus cor tangit ⁊ mouet ad aliquam virtutem ⁊ postmodum in sacra scriptura ad eandem virtutem hortamenta inuenit. Et quocũqꝫ spiritus legẽtis fertur: illuc ⁊ diuina eloquia eleuantur. Multa alia cõtemplari possũt sicut supra dictum est de conditionibus rotarum. Et hoc modo intellectus contemplantis mirabiliter eleuatur. Nam per sacram scripturam homo instruitur de supernis atqꝫ diuinis: celestibus ⁊ sempiternis.

¶ 3. Debet cõtẽplari ac videre. Firmamẽtum q̃d erat extentum super caput animaliũ. Hoc firmamẽtuʒ est natura angelica in bono confirmata: qua mediante sacra scriptura humane generi est reuellata. Et circa istud firmamentum multa mirabilia contemplari possunt. ¶ p̃. Quomodo istud firmamentuʒ prius fuit aqueũ ⁊ labile: quia angelica natura ad moduʒ aque labilis erat ad peccatum: Unde ⁊ angeloꝝ multi ad modum aque fluide lapsi sunt ⁊ de eorum principe scriptum est. Jo. 8. Ille homicida erat ab initio ⁊ in veritate nõ stetit. fuit ergo istud firmamẽtũ aqueũ. ¶ 2. Quomodo istud firmamentum quod est angelica natura confirmata. ẽ in cristallum conuersum. Nam cristallus fit ex aqua condensata ⁊ congelata sicut scribitur Ecci. 43. Frigidus ventus aquilo flauit ⁊ gelauit crystallus ab aqua. Hoc igitur firmamentum aqueũ tunc in crystalluʒ conuersuʒ ⁊ cõsolidatuʒ est: q̃n facto prelio magno in celo isti spiritus beati per dei grãm in bonũ ita confirmati ⁊ solidati sunt vt omnino labi vel cadere vel peccare non possint ⁊ ideo dicitur similitudo istius firmamẽti quasi aspect⁹ crystalli. ¶ 3. Quomodo istud firmamẽtũ est mire pulchritudinis qꝛ quasi aspectus christalli: Christallus. n. mire ẽ pulchritudinis Sic angelica natura est mire speciositatis tum ex sua spiritualitate: tum ex diuine gratie splendore super inducto: vnde in sacra scriptura figuratur per lucem ⁊ per astra celi splendidissima ⁊ ideo dicunt̃ quasi aspectus crystalli. ¶ 4. Q̃mõ est istud firmamẽtuʒ horribile qꝛ dicitur. Quasi aspect⁹ christalli horribilis. Nã angelice p̃tãtes que oĩpotentis dei conspectui semper assistunt: nobis adhuc ĩ hac corruptione positis terribiles atq; pauẽde sunt: vñ ⁊ in suis apparitionib⁹ terrorem ingerere solent sicut patet in Daniele ⁊ socijs eius Dañ. x. ¶ 5. Quomodo istud firmamentũ est super capita aĩalium qꝛ dicitur. Et extenti super capita eorũ desuper. Naʒ qꝛ gaudia angeloꝝ beatorum sensuʒ mẽtiũ nr̃aꝝ excedunt ideo super capita animalium esse perhibentur. Et hoc mõ intellectus cõtẽplãdo hoc firmamẽtũ angelice nãe adhuc mirabili⁹ subleuat̃.

¶ 4. Debet cõtemplari ac videre Thronũ Saphirinũ qui erat sup firmamẽtũ: vñ dicit̃. Et sup firmamẽtũ q̃d erat imminens capiti eorũ similitudo troni quasi aspectus lapidis saphiri. ¶ Iste thronus saphyrinus est beata virgo maria de qua dicitur in ps. Tronus eius sicut sol in conspectu meo ⁊ est tronus nõ iustitie aut vindicte: sed miseratiõis ⁊ gratie: ad Hebre. 4. Adeamus cum fiducia ad tronum gratie eius vt misericordiam consequamur ⁊ grãʒ ĩueniam⁹ in auxilio opportuno. ¶ Iste tron⁹ est super firmamẽtũ qꝛ virgo maria exaltata est sup choros angeloꝝ sicut ĩ p̃festat̃ ecclesia. Circa istũ tronuʒ possunt ↄsiderari q̃ttuor singularia. ¶ p̃ paruitatem qꝛ Saphirus est lapis paruus ⁊ beata virgo ẽ paruula per humilitatẽ Luc. i. Quia respexit humilitatem ancille sue. ¶ 2. transparentiam quia Saphirus est transparens ⁊ beata maria est transparens ⁊ lucida per perspicacem de deo cognitionem ⁊ per diuine claritatis superinfussionemq; Luc. j. Spiritus sanctus supueniet in te ⁊ virtus altissimi obũbrabit tibi. ¶ 3. Coloreʒ qꝛ Saphirus est aerei coloris: ⁊ beata virgo aerei coloris est per celestium affectioneʒ ⁊ celestem conuersationem: vñ Apoc. 12. Signũ magnũ apparuit ĩ celo mulier amicta sole. i. virgo maria tota celestis

¶ 4. Restrictiones quia Saphirus restringit fluxum sanguinis. Sic beata maria nobis prestat auxilium ad restrictionem et refrenationem libidinis. Et in hac contemplatione throni quasi lapidis Saphiri .s. virginis gloriose adhuc mirabilius elevatur et ascendit intellectus noster.

¶ 5. Debet contemplari et videre. Hominem sedentem super thronum: de quo dicitur Ezech. j. Et super similitudinem throni similitudo quasi aspectus hominis desuper. ¶ Iste homo sedens super thronum est christus quiescens in virginis utero. De quo presenti contemplari plura. ¶ Primo. Quomodo iste homo est similis electro quia resplendens sicut electrum. Electrum ex auro argentoque conficitur. Per istum ergo hominem electro similem christus intelligitur qui ex auro fulgentissimo diuinitatis et argento humanitatis constat. In electro enim per argentum temperatur claritas auri: sic in christo per humanitatem temperata est claritas diuinitatis vt humanis oculis deus videri potuisset. In electro etiam per claritatem auri clarescit species argenti. Sic in christo per claritatem diuinitatis: in eo claruit et super naturam propriam resplenduit species et natura humanitatis: et ideo iste homo similis electro dicitur: quia in eo mirabiliter fulgens aurum diuinitatis et argentum humanitatis.

¶ 2. Quomodo iste homo est super thronum vel sedet super thronum. Quia christus deus et homo in celo siue in celesti gloria solus transcendit matris sue meritum et premium: et ideo dicitur esse super thronum: quia super meritum et premium virginis gloriose que est thronus dei: quia christus secundum humanitatem sedet a dextris dei: tanto melior angelis effectus quanto differentius pre illis nomen hereditauit: vnde Mar. vlti. Et dominus quidem iesus postquam locutus est eis assumptus est in celum et sedet a dextris dei. Et hoc quo ad eius humanitatem. De huius hominis contemplatione plurima dicentur domino concedente in libris sequentibus. Et in hac contemplatione hominis intellectus noster adhuc sublimius eleuatur.

¶ 6. Debet contemplari et videre Splendorem egredientem in circuitu a lumbis eius vsque deorsum: vnde dicitur Ezech. j. Et a lumbis eius vsque deorsum vidi quasi speciem ignis splendentis in circuitu. velut aspectum arcus cum fuerit in nube in die pluuie. ¶ Iste homo sedens in throno est ipse deus siue christus quo ad diuinitatem. Splendore eius igneus a lumbis deorsum resplendet in circuitu per girum: quia lux sue sapientie: et ignis sue dilectionis manifestatur et claret a parte inferiori in circuitu creaturarum: in quibus relucet diuina dilectio quia omnia ex amore et bonitate creauit et diuina sapientia quia omnia ordinate disposuit vnde dicebat propheta in psalmo 88. Domine deus virtutum quis similis tibi: potens es domine et veritas tua in circuitu tuo. ¶ Et iste splendor erat sicut arcus in nube in die pluuie: in arcu sunt duo ignis et aqua siue color igneus et aqueus: Sic in creatura visibili: dei gloriosi resplendet color igneus sue dilectionis: et color aqueus sue sapientie. Et hic aspectus splendoris est per girum: quia per circuitum omnium sensibilium et insensibilium creaturarum nulla est tam minima creatura in qua non relucet ignis diuine dilectionis et splendor diuine sapientie. O quantum eleuatur intellectus quando considerat deum a lumbis et deorsum .i. creaturam deo subiectam: referendo ipsam ad laudem sui conditoris.

¶ 7. Debet contemplari et videre Splendorem inclusum interius a lumbis eius sursum: quomodo .s. habebat ignem et splendorem suum intrinsecum per circuitum et tamen non apparebat extrinsecus. ¶ Iste homo per quem intelligitur deus a lumbis et sur

sum habet intrinsecus ignem ⁊ splendorem ⁊ nõ extrinsecus: quia diuina sapientia que ẽ vera lux: ⁊ diuina dilectio que est ignis ardens quia deus noster ignis consumens est: sicuti est in se: ab intellectu mortaliũ penetrari non põt: nec audiri. Et ideo dicitur ꝙ habebat ignem intrinsecus per circuitum ⁊ non extrinsecus quia ad diuinam gloriam prout in se est considerandam intellectꝰ creatus in via existens nõ assurgit. Unde ⁊ Ezechiel in fine primi capituli de hoc dicit. ¶ Hec visio similitudinis glorie domini. Nõ dicit hec visioꝰ glorie domini: sꝫ similitudinis glorie domini qꝛ mens i carne mortali posita: videre gloriam domini sicut est non valet sꝫ quicquid de illa estꝰ quod in mente resplendet: similitudo ⁊ non ipsa est. Et in ista contemplatione intellectus noster altissime eleuatur: ⁊ ipsam tamen dei claritatem penetrare nõ sufficit. Et ideo hic est dimittendus intellectus ⁊ premittẽdus affectus quia caritas penetrat vbi scientia foris stat. O beata anima que per istos gradus ascendit contemplando ⁊ diligendo: currendo ⁊ proficiendo de virtute in virtutem donec videatur deus deorum in syon ⁊ in gloria sua. ¶ Patet ex predictis quomodo intellectus noster radio fidei illuminatꝰ mirabiliter ascendit. Cõsiderando ꝓ animalia. 2° rotas. 3° firmamẽtum. 4° thronum saphirinuꝫ. 5° hominem sedentem super thronum. 6° splẽdorem egredientem a lumbis eius deorsum ꝑ circuitum. 7° splendorem intrinsecus inclusum a lumbis eius sursum. Et sic manifesta est mirabilis virtus ⁊ dignitas intellectus nostri: qui radijs fidei illustratis ad tot mirabilia cõtemplanda consurgit. Uenite ergo ascendamus ad montẽ dñi ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De varijs ac multiplicibus nr̃e volũtatis noibꝰ ⁊ officijs. Cap. 104.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Quia diuina aspirante grã: magnã deserti spũalis vꝫ aĩe rõnalis partem peragrauimꝰ. Et gustauimus suauissimos mirabilesq́ꝫ fructus virtutis nostre rõnalis: superest vt vlterius procedamus ⁊ videamus quos qualesq́ꝫ fructus voluntas nr̃a ꝑ arborem siue ramuꝫ concupiscibilis irascibilisq́ꝫ virtutis germinare consueuit. Et primo vidẽdũ est de varijs noibus ⁊ officijs ipsius volũtatis q̃ sũt nũo decem vꝫ.

¶ ꝓ volũtas vocaẽ Appetitus intellectiuus: qꝛ sequitur actũ siue apprehẽsionẽ intellectꝰ tanq̃ actum preuiũ actui ꝓprio. ¶ Nã volũtas est ceca de se ⁊ ideo ꝓsupponit actum intellectus ostendentem sibi obiecta ⁊ qꝛ sequiẽ talem actũ intellectus ideo vocaẽ appetitꝰ itellectiuꝰ quasi sequens actũ intellectꝰ. ¶ Unñ ad hoc ꝙ volũtas nõ deprauetur duo requirunẽ. ¶ ꝓm est ꝙ intellectꝰ non erret in iudicando sed recte discernat verum a falso: bonũ a malo: ⁊ granũ a palea: ad Ephe. 5. Uidete itaqꝫ fratres quõ caute ambuletis non quasi insipientes sed vt sapientes redimẽtes tẽpus qm̃ dies mali sunt. Propterea nolite fieri iprudentes sed intelligentes que sit volũtas dei. ¶ 2. est ꝙ voluntas conformeẽ intellectui recte iudicanti ⁊ non cõtra faciat ad Ro. 12. Obsecro vos vt exhibeatis corpora vr̃a: hostiã viuentẽ: sanctam: deo placentem: rationabile obsequium vestruꝫ. i. ſm rectum iudicium rationis sit. Alias si cõtrafecerit excecatur ⁊ deuiat per tenebras peccatorum

De voluntate excurs. pulch.

& est rebellis diuino lumini & dictamini spiritus sancti. Job. 24. Ipsi fuerũt rebelles lumini Nescierunt vias eius nec reuersi sunt per semitas illi⁹. ¶ Tales fuerant iudei qui cognoscentes dei voluntatem noluerint adimplere quibus dicitur Act. 7. Dura ceruice & icircũcisi cordibus & auribus: vos semper spiritui sancto restitistis. & hoc mõ multi resistũt recto dictamini intellectus & deprauant voluntatem que vocatur appetitus intellectiuus quia sequitur actũ intellectus & tenetur sequi actum intellectus recte iudicantis.

¶ 2. Appetitus liber inquantum libere elicit actum suum & non naturaliter neq; coacte. ¶ Nam proprium est voluntatis libere elicere actum suum cum sit potentia libera per essentiam & ad nullum actum eliciendum ab aliquo creato cogi potest nec violentari quia in manu sue libertatis constituta est Eccĩ. 15. Deus ab initio constituit hominez & reliquit eum in manu consilij sui: Adiecit mãdata & precepta sua: Si volueris mandata conseruare conseruabunt te. & ideo in comparatione ad actum suuz quem libere elicit vocatur appetitus liber. ¶ Unde non sunt audiendi qui dicunt se ex necessitate peccare cum hoc sit in libertate voluntatis positũ. Eccĩ. 15. Apposuit tibi deus aquam & ignez: ad quod volueris porrige manum tuam. Ante hominem vita & mors: bonum & malum. Quod placuerit ei dabitur illi.

¶ 3. Appetitus dominatiuus. Per comparationem ad actuz potentie sibi obedientis & subiecte. ¶ Nam volũtas dominatur viribus sibi subiectis vz sensitiuis exterioribus & interiorib⁹ ac ẽt intellectui quo ad omnes actus preter primum: quia ad nutũ voluntatis prefate potentie eliciunt actus suos: vel desistunt ab ipsis. Et quia habet tale imperium & dominiũ super actus potentiarũ inferiorũ & subditaꝝ ideo vocatur appetitus dominatiuus. ¶ Uñ nullus se excusare põt quasi violẽtetur ad peccatum ab appetitu sensitiuo qꝛ talis appetitus subest⁹ dominio & ĩperio volũtatis dicẽte domino ad Chayn Geñ. 4. Sub te erit appetitus eius. i. appetitus sensitiuus peccati & tu dominaberis illius per appetitũ. s. dominatiuuz q̃ est voluntas. ¶ Et hec tria noĩa sortitur rõne triũ viriũ siue virtutum vz rõne virtutis ꝑuie que est ĩtellectus: rõne virtutis medie que est voluntas: & rõne virtutis infime siue subiecte que est sensus.

¶ 4. Appetitus volitiuus siue volũtas & hoc ꝑ comparationem ad oĩa obiecta indifferenter siue bona sint siue mala: possibilia vel impossibilia. Nam volũtas ex sua libertate põt quecũq; obiecta appetere etiam ĩpossibilia saltẽ appetitu remisso & si nõ efficaci & hoc innuit Eccĩ. 15. Ubi dicitur. Ante hoiem vita & mors bonum & maluz. Quod placuerit dabitur illi. Et ideo nullus se excusare rõnabiliter põt ꝙ nõ possit inimicos & iniuriãtes diligere cũ volũtas sit oĩuz obiectorũ indifferẽter. Uñ dicit Aug⁹. De diligẽdis inimicis fratres carissimi nullus vnq̃ in veritate se excusare poterit. ¶ Propterea ex quo voluntas est etiam impossibilium potest hõ peccare appetẽdo etiã impossibilia saltẽ cõditionaliter puta si appeteret eẽ deũ vel maiorem deo vel cruciare deum & hmõi. Et ideo cauendum est.

¶ 5. Appetitus intentiuus & hoc ꝑ cõparationẽ ad obiecta possibilia & finalia: & actus eius dicitur Intentio. Que est appetitus finis in quolibet negocio

¶ Uoluntas enim statuit sibi certū finem quē principaliter ꝛ super omnia intendit: puta seruire deo: Uel cōseruare vitaꝫ propriaꝫ: Uel cumulare diuitias: Uel aquirere honores: Uel frui delectationibus: Uel aquirere scientias: Et ratione hmōi finis principaliter intenti vocatur appetitus intentiuus. i. Appetitiuus finis intenti. ¶ Et ideo valde cauendum est ne voluntas statuat sibi finem non bonū sed tm̄ apparens bonuꝫ sicut faciunt illi de quibus dicit ꝓpheta in ps. 16. Oculos suos statuerunt declinare in terram.

¶ 6. Appetitus Electiuus ꝛ hoc per cōparationē ad obiecta possibilia ꝛ ad finem ordinata ꝛ eius actus dicitur Electio Que est appetitus medij ad aliquē finem ordinati. ¶ Nā volūtas que sibi certum finē statuit ex multis medijs cōcurrētibus ad illū finē elegit meliora ꝛ ꝛ magis expedientia ad ipsuꝫ finem cōsequēdū. Et rōne talis electionis vocatur Appetitus electiuus. ¶ Et ideo voluntas que sibi verum finem statuit puta in dei aperta visione ꝛ fruitione: eligat illa media que magis sibi videntur expedientia ad illum finem cōsequēdū: puta vitam cōtemplatiuā vel actiuam: Uirginalem vel coniugalē: ieiuniū elemosinam: disciplinā: silentiū orationē. Ne eligendo media sibi incōgrua ꝛ impossibilia fine intento priuetur. ¶ Sic absalon intendens vsurpare regnū patris: quia non elegit media congrua ad hoc: frustratus est fine intēto ꝛ vita priuatus est sicͤ scribitᷓ. 2. Re. c. 18. Sic multi fine priuanē intento.

¶ 7. Appetitus ꝓpositiuus. Et hoc p cōparationem ad obiecta iam electa: cuiꝰ actus dr̄ propositū. Qd̄ est appetitꝰ exequendi illa que iam electa sunt. ¶ Naꝫ cum voluntas statuit sibi bonum fineꝫ puta fruitionē dei eternā. Et elegit media cōgrua ad illum assequēdū puta fidem: spem: caritatē: religionē: pietateꝫ: castitateꝫ ꝛ hmōi: debet cōsequēter habere firmuꝫ ꝓpositum exequendi illa media ꝛ nō dimittere: qꝛ qui pseuerauerit vsqꝫ in finem saluus erit Math. x. ¶ Hoc modo barnabas aplūs hortabatur grecos conuersos ad xp̄ꝫ permanere in bono proposito de quo scribitᷓ Act. xi. Hortabatᷓ oēs i proposito cordis pmanere in dn̄o.

¶ 8. Appetitus affectiuus. Et hoc per cōparationem ad oēs passiones indifferēter qꝛ est susceptiua quarūcūqꝫ passionum ꝛ actus siue motus eius dicitᷓ Affectio. ¶ Uolūtas. n. susceptiua ē amoris: Odij: gaudij ꝛ tristitie: Spei ꝛ desperationis: ꝛ oīum aliarū passionū sibi cōuenientium ꝛ ideo dꝫ esse cauta ne omnes indifferēter ꝛ imoderate suscipiat: sed cū moderamine ꝛ discretioneꝫ qꝛ obnubilant rōnem ꝛ cathenant ipsaꝫ voluntatem dicente Boetio. Tu quoqꝫ si vis lumine claro cernere verum gaudia pelle: pelle timorē: Spemqꝫ fugato. Nec dolor adsit Nubila mens ē uīcta. qꝫ frenis hec vbi regnāt.

¶ 9. Appetitꝰ Concupiscibilis. Et hoc p cōparationem ad passiones spāles respectu boni vel mali ꝛ actus eius potest dici Cōcupiscētia. ¶ Nā voluntas iclinatur ad bona delectabilia ꝛ vtilia ꝛ diligit ea ꝛ refugit tristabilia ꝛ iutilia. Et ratione huius vocatur appetitus concupiscibilis. ¶ Et ideo cauendū ne voluntas p istum actū concupiscendi pcipitetᷓ cōcupiscendo delectabilia ꝛ vtilia superflue ꝛ imoderate qꝛ concupiscentia ista illaqueat aīam ꝛ trahit ad pctm̄ Iaco. j. Unusquisqꝫ vo tēptatur a cōcupiscētia sua abstractus ꝛ illectus. Deinde cōcupiscētia cū ꝯcepit parit pctm̄. Pctm̄

vero

vero con consumatum fuerit generat mortem.

¶ x. Appetitus Irascibilis. Et hoc p cõparationem ad passiones speciales respectu boni vel mali magni difficilis τ ardui. ¶ Nam voluntas inclinatur ad bona magna difficilia τ ardua: refugit etiaȝ mala magna difficilia τ ardua. Et ratione istorum hȝ speciales passiones τ actus speciales: respectu quaruȝ vocatur appetitus irascibilis. ¶ Et iõ cauendũ est ne voluntas nr̃a respectu malorũ difficilium imoderate moueat̃ per impatientiã vel iracundiã: quia scriptum est Ecci. 27. Ira τ furor vtraqȝ execrabilia sunt τ vir peccator cõtinẽs erit illorũ τ in ps. 4. Irascimini τ nolite peccare. Et sic pȝ varia denominatio voluntatis nr̃e ẽm diuersitatẽ virium: diuersitatem obiectorũ τ diuersitatem passionuȝ. Uenite ergo ascendamus ad montem domini τ ad domum dei Jacob τ docebit nos vias suas.

¶ De nouem virtutibus moralibus appetitum concupiscibilem moraliter ordinantibus. Cap. 105.

Venite ascendamus ad mõteȝ domini τ docebit nos vias suas. Licet aĩa rõnalis sit velut terra arida τ d̃serta ẽȝ sñiam prophete dicentis in ps. Anima mea sicut terra sine aqua tibi: in ea tamen quasi in deserto fructuoso sunt arbores mirabiles τ mirabiliter fructificantes. Naȝ in ipsa anima est voluntas q̃ est arbor fructuosissima pducẽs fructus virtutuȝ moraliuȝ τ gratuitaruȝ. In qua voluntate sunt oẽs virtuteȝ morales. Naȝ sicut in intellectu est oĩs habitus itellectiu⁹: τ oĩs habitus speculatiuus in intellectu speculatiuo τ oĩs habitus pratic⁹ in intellectu pratico sic oĩs habitus electiuus est in potentia electiua. Cuȝ ergo oĩs virtus moralis sit habitus electiuus ẽm phm̃. 2. ethi. erit in potentia electiua que est voluntas. Et qȝ voluntas ex cõnaturalitate quã hȝ cũ appetitu sensitiuo nata est illi cõdelectari τ condescẽdere: pp hoc ponuntur virtutes morales in ipsa volũtate ne cõdelectetur aut condescẽdat passiõib⁹ appetitus sensitiui: sed magis moderetur ac refrenet passiones ipsas. ¶ Ista arbor que est voluntas hȝ duos mirabiles ramos mirabiliter fructificantes vȝ Appetitũ concupiscibilem respectu delectabilium τ appetitum irascibilem respectu arduorum ac difficiliuȝ. Appetitum autẽ concupiscibilem nouẽ vtutes ordinãt τ regunt τ sũt iste.

¶ p⁹ est Castitas. Que ordinat appetitũ siue vim concupiscibilem circa obiectũ delectabile ẽm tactuȝ τ non pmittit ipsum circa tale obiectum cõtra rõnis iudicium delectari. Et habet sub se quattuor species que perfecte ordinãt appetitum siue vim cõcupiscibilem circa oĩa obiecta delectabilia ẽm tactum: vȝ Uirginitatem que toto tempore vite oẽm actuȝ venereũ excludit. Castitatẽ vidualem que actuȝ venereũ excludit pro aliquo tpe. Pudicitiam que oẽ signũ inhonestum circa venerea excludit. Coniugalem fideȝ que nec actuȝ nec signũ excludit: sed oẽm modum illicitũ. ¶ His virtutibus moralibus adornati fuerũt sctĩ multi. Uirginitate ac pudicitia vgo maria que virũ non cognouit Luc. i. Castitatem vidualem Anna pphetissa vidua q̃ nõ discedebat de templo ieiunijs τ obsecratiõibus seruiens deo nocte ac die. Luc. 2. Coniugalem fideȝ Susãna que potiuȝ mori elegit q̃ȝ viro suo con-

S

ethica —

iugalem fidē frangere Dañ:13. ¶ Huic castitati que est virtus moralis per excessum opponitur luxuria que est species intemperantie habens sub se sex gradus vz. Simplicem fornicationem soluti cum soluta. Stuprum in corruptione virginum: Incestū in concubitu consanguinearū vel affinium. Adulterium contra matrimoniuz. Sacrilegiū in corruptione sanctimonialium Sodomiā in quocūqz actu venereo contra naturaz. Et in hoc extremo currunt innumerabiles viri et mulieres quia oēs declinauerunt simul inutiles facti sunt Geñ.6. Omnis quippe caro corrupetat viam suam super terraz: et ideo deus disperdidit eos. ¶ Huic Castitati per defectum opponitur insensibilitas. Que est habitus redens abhominabilia ea que naturaliter sunt delectabilia ſm tactum. Et in isto extremo viciosi currunt rari ſm phm. 4. ethi. quia talis insensibilitas non est humana dispositio cum homines cōmuniter inclinētur ad talia. ¶ In medio vero castitatis que ē virtus ordinans appetitum et virtutem concupiscibilem pauci currūt quia via est difficilis: et ideo Rara auis in terra nigroqz similima cigno: ¶ Hac virtute Castitatis preditus fuit Joseph filius iacob qui in sua iuuentute inuitatus ab vxore phutifaris ad cōmittēdum adulterium recusauit et aufugit relinquens in manibus eius vestimentum siue palliuz sicut legitur Geñ.39.

¶ 2. Sobrietas que ordinat Uim Cōcupiscibilez circa obiecta delectabilia ſm gustum et non permittit ipsaz circa talia obiecta inordinate vel imoderate delectari sed ordinate et ſm iudiciū rationis. Et ista diuiditur in duas species scilicet in sobrietatem cibi et sobrietatem potus. Sobrietati cibi opponitur per excessum in quantitate Castrimargia. Que est cibi superflua sumptio vltra indigentiam naturalem. Et qz talis superflua sumptio cibi ōstructiua ē castitatis ideo vocaꝰ Castrimargia q̄si demersiua vel submersiua castitatis. ¶ Per excessum vero in qualitate opponitur ei lecatoria. Que est nimis lauta et curiosa cibi preparatio. ¶ Per excessum vero in modo opponitur ei voracitas. Que est nimis festinata et accelerata cibi sumptio. ¶ In potu vero opponitꝰ ei Ebriositas que est imoderata sumptio potus. ¶ Per defectum autē opponitur ipsi sobrietati Fastidiositas. Que videtur esse abhominatio siue repulsio cibi et potus necessarij contra iudiciū rationis Et in hoc extremo viciosi sunt rarissimi. sed in alijs extremis .s. in castrimargia: Lecatoria: voracitate et ebrisiositate sunt infiniti. Quorum deus venter est et gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Quoruz finis interitus: inimicos crucis christi ad phil.3. ¶ Hanc virtutem moralem sobrietatis habuit Daniel ꝓpheta qui a cibis gentilium abstinuit et in multis ieiunijs semetipsuz exercuit et ideo meruit spiritum prophetie et dei visiones mirabiles videre sicut patet Danielis capitulis plurimis.

¶ 3. Euphilonitia que ordinat Uim. Cōcupiscibilem circa obiecta delectabilia ſm auditum et non permittit ipsam circa talia obiecta inordinate delectari. ¶ Ab ista dicitur Euphilonicꝰ qui moderate et bene ōlectatur in auditione soni. vel vocis instrumentorū naturaliuz vel artificialium: Et in auditione dicti aliquoruz rumorū: vel mirabilium fabularum vel aliquorū aliorū delectantium auditum. ¶ Huic per excessum opponitur philonicus qui excessiue in

talibus delectatur. Et in ista extremitate viciosa sunt multi qui i hac vita semper student cantilenis τ iocis musicalibus τ faciunt festum vt in alia vita faciant vigiliam in inferno de quibus scribitur Job.2i. Tenent timpanum τ cytharam τ gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos τ in puncto ad inferna descendunt. ℭ Huic per defectum opponitur Aphilonicus τ dicitur ab a quod ē sine τ philos quod est amor. et micos quod est fabula vl' cantilena mira quasi sine amore talium mirandorum. Et in ista extremitate sunt multi qui audire non possunt instrumenta musica nec laudes diuinas: nec mirabilia que dicuntur a predicatoribus de deo: angelis: celo: inferno τ beatitudine. De quibus ps̄ ait. Noluit intelligere vt bn̄ ageret. Hāc ꝟtutē moralem Euphilonitiaȝ habuit eximius prophetarum dauid qui in cātilenis τ musicis melodijs ad diuinum honorem ordinatis delectabatur τ semetipsuȝ in talibus exercebat τ alios adhoc inuitabat dicens in ps̄ vltimo Laudate eum in sono tube Laudate eū in psalterio τ cithara Laudate euȝ in timpano τ choro Laudate eū in cimbalis iubilatiōis. Omnis spūs laudet dominum.

ℭ 4. Compositio que ordinat Uim Cōcupiscibilem circa obiecta delectabilia ꝑm visum: τ circa gestus totius corporis τ non permittit ipsam circa talia immoderate τ iordinate delectari sed reddit gestum oculorum τ totius corporis decenteȝ atqȝ moderatum. ℭ Huic opponitur per excessum Curiositas in gestu corporis: τ dissolutio τ lasciuia in motu ipsius corporis. Et in hoc extremo sunt inumerabiles viri atqȝ mulieres qui in ornatu τ gestu atqȝ i cessu corporis sunt curiosi supra modum: omne studium ponentes ad delectandum visum in curioso gestu gressu atqȝ ornatu. Qui sunt alieni a deo dicēte ꝓpheta i ps̄.143. Erue me de manu filiorū alienorum: quorū os locutū est vanitatem τ dextera eorum dextera iniquitatis. Quorum filij sicut nouelle plantationes in iuuentute sua. Filie earuȝ cōposite circumornate vt similitudo templi. ℭ Huic opponitur per defectum Incōpositio τ corporalis gestus remissio. Et in hoc extremo sunt etiam plurimi qui in oculis τ gestibus corporis sunt incōpositi τ remissi τ dimittūt oculos: manus: pedes: linguam τ omnia corporis membra sine debita cōpositione τ moderantia: τ propter istam incōpositionē τ remissionē sepius labuntur in peccatum. Ecc̄i.36. Ubi non est sepes diripietur possessio. ℭ Hanc corporis compositionem que est virtus moralis habuit Ruth Moabitis que ꝓpter gestum corporis cōpositum τ morigeratū placuit booȝ potenti τ diuiti sicut dicit lyra sup Ruth.c.2. ℭ Et ista ꝗquattuor pertinent ad tēperantiam qꝛ Castitas τ Sobrietas sunt due spēs temperantie: Euphilonitia vero τ Compositio sunt virtutes annexe tēpantie τ ad tēperantiā ordinate τ attribute.

ℭ 5. Eutrapelia que ordinat Uim Cōcupiscibilem circa largitionem delectabilis in ludo. Et non ꝑmittit ipsaȝ circa tale delectabile inordinate aut īmoderate delectari. nec ꝑꝑ lasciuiaȝ: nec ꝑꝑ dissolutionem nec ꝑꝑ cōcupiscentiam nec ꝑꝑ voluptatem. ℭ Naȝ Eutrapelia est Habitus electiuus ludi liberalis τ moderati: nō iniuriosi: nō importuni nec onerosi: sed cōueniētis honesti τ gratiosi τ necessarij ad vite recreationē τ requiē ꝑꝑ leuādū tediū τ anxietatē: fastidiū τ fatigationeȝ: τ qui habet istā Eutrape-

lias vocatur Eutrapelus. ¶ Huic opponitur p excessū. Bomolochia. Que est Habitus ludendi imoderate. Iniuriose. Importune. Onerose Inconuenienter: Inhoneste: Insufficiēter & indiscrete. In hoc extremo vicioso sunt multi qui oīa conuertūt in iocū & risuz: & nituntur semp alios prouocare ad risum & volunt oēs deridere nec curant socios derisos aut cōuiciatos cōturbare aut contristare dūmō alios prouocēt ad risum: & tales sunt deo abbominabiles: prouer. 5. Abbominatio domini est oīs illusor & cū simplicib⁹ ꝼmocinatio eius. Ipse deludet illusores & māsuetis dabit gratiam. ¶ Huic per deffectū opponitur vita agrestis que facit hoīem agrestem & siluestrem deficere in duobus vz in docendo & audiendo. Naz viri agrestes nec ipsi dicunt aliquid ridiculum. i. trufam. iocū: verbū dignū risu & cachino: & alijs talia dicentib⁹ molesti sunt ō nullo solacio gaudere vel ridere volentes: Et sic sunt socijs onerosi & molesti & indiscreti qz abbominānt ludum moderatuz qui est in vita necessarius ꝼm phm. 4. ethi. ca. 22. ¶ Hāc virtutez habuerūt sancti plurimi qui tēpore opportuno interposuerūt quedaz solacia & iocosa suis altissimis operationib⁹ Juxta illud Interpone tuis interdum gaudia curis.

¶ 6. Amicitia que ordinat Uim cōcupiscibilem circa largitionē delectabilis in tota via. Et non pmittit ipsam inordinate delectari circa amicos vel amicitiā sed moderate. Nam Amicitia est quedam medietas circa delectabile qđ est ī tota vita. Et habens eaz dicitur Amic⁹ qui sibi conuiuentes per istā amicitiam mediocriter condelectat & tēperate ꝼm regulam recte rōnis. Huic per excessuz opponitur placibilitas & blandibilitas, Nam qui sibi cōuiuentes nimium delectat si nullius grā hoc facit sed solum pp delectationem vocatur placidus. Si vero causa lucri vel vtilitatis sue hoc facit vocatur blanditor ꝼm phm. 2. ethi. ca. 7. Et in isto extremo sūt plurimi maxime blanditores qui amore lucri vel vtilitatis sue amicis nimiū blandiunt. De quibus Ecci. 37. Sodalis amico cōiocūdabitur in oblectationibus & in tpe tribulationis aduersarius erit. Sodalis amico cōdolet causa ventris & cōtra hostē accipiet scutū. Huic per defectuz opponitur. Discolia & litigiū. Nam qui sibi cōuiuētes in nullo vult delectare sz in oībus est contristatiuus vocat discolus & litigiosus ꝼm phm. 2. ethi. c. 7. Et isti sunt viciosi prouer. 19. Tecta iugiter perstilantia mulier litigiosa. Hanc virtutem moralē habuit Dauid & Jonathas qui oīb⁹ erant amabiles.

¶ 7. Liberalitas Que ordinat vim Cōcupiscibilem circa materiā vtilem in dādo siue expendendo mediocriter. Et nō permittit ipsaz inordinate delectari in dando siue expendendo vtilia sed moderate. Nam liberalitas est habitus ꝼz rectam rōnem electiuus & executiuus decentis largitionis & expēsionis pecuniarum. Et moderatiuus contēptus & amoris pecuniarū. Respicit autē liberalitas pecuniaz & māz vtilē q̄ad donatiōes & expēsas mediocres: & liberalis ṽtuose se hz circa tales expēsas mediocres. ¶ Huic p excessum opponit pdigalitas. Que est habitus quidaz nō ꝼz rationem executiuus imoderate largitionis & expensionis pecuniarū. Et talis prodigus expendit plus q̄ꝫ opz: q̄ndo non opz: & quibus non opz. Et ī isto extremo sunt innumerabiles expendentes bona sua inutiliter cum meretricibus; hystrionibus: partialib⁹; lusorib⁹;

Et sunt longe a diuina gratia sicut filio prodigo qui abiit in regionē lōginquā et dissipauit substātiā suā viuendo luxuriose. sicut scribitur Luc. 15. ¶ Huic per defectum opponitur illiberalitas que est defectus circa materiam vtilem in dando et superbabundans in accipiendo circa tamen expensas mediocres. ¶ Nam illiberalis minus dat quam oportet et plus accipit quam oportet. et hoc ex inordinato amore pecuniarū que est Auaritia et ideo nihil eo peius quia scriptum est Eccl. x. Nihil est iniquius quam amare pecuniam: hic. n. aīam suā venalē habet. Et in hoc extremo sūt innūmerabiles quia scriptū est Jere. 6. A minore quippe vsque ad maiorem oēs student auaritie et a propheta vsque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum. ¶ Hanc virtutem moralē habuit Thobias qui bona sua liberaliter concaptiuis fratribus impertiebatur Tho. j. Et docebat eam filiū suū dicens Tho. 4. Si multum tibi fuerit habūdanter tribue. Si exiguū tibi fuerit: etiam exiguū libenter impartiri stude.

¶ 8. Magnificentia que ordinat Uim Concupiscibilem circa materiam vtilē in dando siue expendendo magnifice ac large. Et non permittit ipsam inordinate se habere nec excedendo nec deficiendo. ¶ Nam Magnificentia est habitus secundum rectam rationem electiuus et actiuus Magnitudinis operum: cum magnitudine sumptuum: propter magnitudinem dignitatum consistentium circa diuina vel humana. Et ista virtus respicit tria vz. primo magnitudinem sumptus quem expendit. 2° magnitudinem operum propter quam expendit. 3° magnitudinem dignitatum propter quam magna opera facit. Et ista ordinat Uim concupiscibilem in expendendo magnifice large et virtuose. ¶ Huic per excessum opponitur Banausia que dicta est a banos quod est fornax quia ad modum fornacis succense consumit omnia sua. Et est habitus malus quo Banausus supra illud quod oportet superhabundat in expendendo Multa consumens in paruis quia magna dona dat ioculatoribus: comedis et similibus. Cum mala intentione quia gratia vanitatis ad ostendas diuinitas suas. Cum falsa extimatiōe quia existimat propter hec admirari et reputari: per que tamen contemnitur et deridetur. Cum peruersa ratione quia vbi oportet multa expēdere: expēdit pauca. et vbi oportet pauca: expendit multa. Et in isto extremo vicioso sūt innumerabiles qui in hystrionibus: ioculatoribus: spectaculis ac cōuiuijs dissipant bona sua vt laudentur ab hominibus. Circa autem templa diuina non expenderent etiam obolum. Et credūt se esse magnificos sed sunt Banausi. ¶ Huic per defectum opponitur. Paruificentia. Que est Habitus malus: quo paruificus in omnibus deficit: vz In integritate quia magna consumens propter paruum quid quod vult seruare: amittit fructum et expensam. In tempore quia facit omnia tarde. In studio quia semper studet et intendit qualiter possit minimum expēdere. In affectione quia expendit cum tristitia. In extimatione quia semper existimat se maiora expendere quam expēdat. In hoc extremo vicioso sunt multi. ¶ Hāc virtutem moralem habuit Salomon sicut patet in multis eius operibus: puta In edificando illud magnificum dei tēplum. In illa splendidissima dedicatione In edificādo domū suam regiam. In plantandis pomerijs. In muneribus datis regine sabbe sicut patet Eccles. 2. et. 3. Re. capitulis plurimis.

¶ 9. Justitia que ordinat Vim Concupiscibilem circa materiam vtilez in reddendo iuste ꝛ ſm rectam rationem. Et non permittit ipſam inordinate ſe habere in diſtribuendo vtilia. ¶ Naz Justitia eſt habitus electiuus ꝛ operatiuꝰ iuſti operis vel iuſtorum operum ꝛ electiue diſtributiuus bonorum partialiū inter ſe ꝛ alterum. et inter proximum ꝛ proximum. Et ſic bene diſponit Appetitum concupiſcibilem circa materiā vtilem in redendo iuſte ſm rectam rationem. ¶ Huic opponitur ab vno latere Jniuſtitia. Que eſt Habitus electiuus ꝛ operatiuus ſuperhabundantie rerum vtilium ꝛ defectus nociuarum ꝛ inutilium pro ipſo eligente. Naz qui talem habitum iniuſtitie habet de rebus vtilibus puta de lucro: honore: dignitate: ꝛ huiuſmodi ſibi plus tribuit q̄ȝ oportet: ſed de inutilibus ꝛ nociuis: puta de expenſis labore onere ꝛ huiuſmodi minus ſibi tribuit q̄ȝ oportet. Et in hoc extremo ſunt plurimi maxime ciuitatum ac populorū ſenatores ꝛ magnati qui de honoribus ꝛ cōmodis ſibi plus iuſto tribuunt ſed de oneribus ſibi minus iuſto attribuunt quia imponunt grauiſſima onera ſuper pauperes ꝛ ipſi ea digito tangere nolunt. Jn iſto extremo erāt ſcribe ꝛ phariſei de quibus ſcribitur Math. 23. Alligant onera grauia ꝛ importabilia ꝛ imponūt ſuper humeros hominum: digito autem ſuo nolunt ea mouere. ¶ Huic etiam opponitur alia Jniuſtitia ab alio latere: Que eſt Habitus electiuus ꝛ operatiuus ſuperhabundantie nociuarū ꝛ defectus vtilium pro alijs. Et qui talem habitum habēt de rebus nociuis plus proximo tribuunt q̄ȝ oportet: ꝛ de rebus vtilibus minus proximo tribuunt q̄ȝ oportet. Et in iſto extremo ſunt pluximi ſicut claret per cotidianam experientiam in omni republica ꝛ cōmunitate. ¶ Hanc Moralem iuſtitiaz circa materiam vtilem redendam habuit Benadab rex ſyrie qui iuſſit oīa ſua reddi mulieri vidue ſicut de ipſo ſcribitur. 4. Re. 8. Ubi dicit. Deditq̄ mulieri rex eunuchum vnum dicens. Reſtitue ei omnia que ſua ſūt ꝛ vniuerſos redditus agrorūz a die qua reliquit terram vſq̄z ad preſens. ¶ Jſte ſunt nouē virtutes ordinantes appetitum concupiſcibilem circa receptionem ꝛ largitionem delectabilium ꝛ circa materiam vtilem expendendam mediocriter vel ſumptuoſe. Et redendam vnicuiq̄ ſm regulaz recte rationis. Et ſunt quaſi nouem fructus morales noſtre voluntatis ſiue nouem gradus ſpirituales quibus voluntas humana gradualiter ad ſuaz perfectionem aſcēdit. Uenite ergo aſcēdamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias ſuas.

Ethica.

¶ De nouē virtutibus moralibus Appetitum Jraſcibilem ordinantibus. Cap. 109.

Venite aſcendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias ſuas. Aia rationalis ꝛ intellectiua per vim rationalem diſcernit verum: per vim Concupiſcibilem appetit bonum. et per vim Jraſcibilem repellit malum. Sed quia primus parens diuinum mandatū tranſgreſſus eſt ideo has vires anime deordinauit. Nam quia peccauit per vim rationalem indebitam ſcientiā appetēdo: ideo in rationali potentia eſt punitus p ignorantiaz. Quia etiaz peccauit per cōcupiſcibilem cibum vetituz appetendo

ideo in cócupiscibili punitus est per malicià que est pronitas ad malum. Quia etiam in Irascibili peccauit appetendo indebitam potestatem: ideo in Irascibili punitus est cadendo in infirmitatem. Infirmus enim est homo ad bona ardua peragenda & ad mala ardua tollerãda. Et pp̃ter hoc sunt necessarie virtutes vim & Appetitum Irascibilez ordinantes & fortificantes. Et sunt nouez que ipsum ordinant & roborant circa bona ardua pagenda & mala ardua tollerãda. Quattuor circa bona & quinq̃ circa mala.

¶ Pª est Magnanimitas que ordiat Appetitum seu virtutem Irascibilem circa bona ardua ac difficilia rõne sue magnitudinis. Et non permittit ipsuz inordinate se habere circa talia obiecta ardua ac difficilia per segnitiem siue pigritiam. ¶ Nam Magnanimitas est rectum: ac purum firmum efficax & fiduciale desiderium magni boni per magnam hominis sufficientiam possibilis obtineri. Est desiderium quia habitus electiuus sicut alie v̾tutes morales. Est rectum quia virtuosum. Est purum qz non appetitui vano permixtum. Est firmum quia infrangibile per occursum difficultatum. Est efficax quia operatiuum ad desideratum bonum. Est fiduciale quia cum fiducia proprie dignitatis & sufficientie diuinitus accepte: seipsum illo magno bono dignificat: & exponit ꝑm mensuram possibilitatis. Describitur etiam sic. ¶ Magnanimitas est habitus electiuus supponens habitum & bonitatem virtutum ꝑm quem magnanimus dignus existens seipsum dignificat & exponit altis officijs: arduis negocijs: & quibuslibet bonis & magnis rebus agendis. ¶ Nam Magnanimo circa materiaz virtutis primo occurrit vnum difficile arduum vz Magnitudo obiecti opabilis & Magnitudo operis que per segnitiem & pigritiam nata est frangere electionem: Segnities eniz est timor proueniens ex futura operatione maxime si operatio debet eẽ magna. Ne ergo Appetitus irascibilis per segnitiem succũbat circa obiecta operabilia magna ordinatur p̱ virtutez Magnanimitatis: que est habitus electiuus faciẽs magnanimũ se exponere altis officijs: arduis negocijs & quibuslibet rebus magnis agendis. ¶ Hanc virtutez magnanimitatis habuit Moises quãdo de diuina gratia sibi concessa confisus elegit eripere filios israel de manu pharaonis & deducere ad terram promissionis quod erat opus maxime arduum ac difficillimuz sicut patet Exo. 4. ¶ Huic per excessuz opponit̃ Chaymia que est habit⁹ quo mediãte Chaymus velut insipiens & seipsum ignorãs cum sit indignus & insufficiens conatur ad opera honorabilia. Et ad hec assequenda vestibus se ornat figuris ac corporis gestibus se componit: bonas fortunas suas per posse manifestas facit: bona quoqz multimode de seipso dicit vt per hec omnia appareat hominibus honorãdus sicut dicit philosophus. 4. ethi. Et in isto extremo sũt plurimi qui procurant se ad aliquam dignitatez vel magisteriuz aut doctoratum assumi insufficientes & indigni qui postea ob arduitatem officij turpiter succumbunt. Quibus dici potest illud Ecci. 3. Altiora te ne quesieris & fortiora te ne scrutatus fueris. ¶ Huic per defectum opponitur pusillanimitas: que est habitus electiuus quo pusillanimis priuat seipsum bonis quibus est dignus. Et habet aliquam malitiam quia non dignificat se bonis quibus est dignus &

sic recedit a virtute nature rei ꝛ a recto iudicio rationis ꝛ a medio virtutis. Et habet aliquam ignorantiam quia si plene se cognosceret tunc appeteret sibi illa bona quibus est dignus ꝛ quia hoc non facit ideo non plene cognoscit seipsum. Et habet aliquam pigritiam. Et aliquam negligentiam quia nescientes seipsos ꝛ que sibi debentur ſm dignitatem ꝛ sufficientiam suam: negligunt talia querere ꝛ sic discedunt ab operationibus bonis ad quas digni sunt ꝛ similiter discedunt ab exterioribus bonis quibus digni sunt: ꝛ ad que obtinenda sufficientes existunt. Et a talibus sic discedere facit hoiem deteriorem. ¶ In hoc extremo sũt plurimi qui essent ydonei ad opera virtutum mirabilia puta ad Castitatem: Religionem: Abstinentiam: Contemplationem sed ex pusillanimitate deficiunt: ꝛ sic cotidie fiunt deteriores ꝛ cadunt in peius de quibus dicitur Job. 6. Qui timent pruinam: irruet super eos nix. ¶ Per virtutes autem Magnanimitatis ordinatur appetitus Irascibilis circa hec bona ardua ac difficilia ratiõe sue magnitudinis ne cadat in hec extrema.

¶ 2. Longanimitas que ordinat Appetitum Irascibilem circa bona ardua ꝛ difficilia rõne sue dilationis ꝛ longitudinis in aquirendo. ¶ Nam in aquisitione alicuius boni ardui potest occurrere longa dilatio finis intenti que per afflictionem ꝛ tedium nata est frangere electionem bonam quia spes que differtur affligit animã. Et ob hanc dilationem finis intenti multi ymo plurimi filiorum ysrael fraudati sunt a possessione terre promissionis quia non habuerunt longanimitatem sed affecti sũt tedio ꝛ murmurauerunt contra deum ꝛ Moisez. Unde scribitur Nũi. 21. Et tedere cepit populum itineris ac laboris locutusq; est contra dominũ ꝛ moisem. Et ideo necessaria est longanimitas qua magnanimus pro magnis bonis: expositus periculis non frangit: sed longanimiter expectat finez intentũ saltem post mortem. ¶ Hanc longanimitatem habuit Moises qui adeptionem terre promissionis per tot annos dilatam longanimiter expectauit non deficiens a bono proposito incepto vsq; ad finẽ vite sue sicut patet Deut. 34.

¶ 3. Equanimitas que ordinat Appetitum Irascibilem circa bona ardua ratione varietatis accidentium occurrentium in eius aquisitione ꝛ possessione. ¶ Nam in aquisitione alicuius boni ardui occurrunt multotiens varia ac diuersa accidentia prout sunt prosperitas aduersitas que per mobilitatem ꝛ incõstantiam nata sunt frangere bonam electionem. Et ideo requiritur. Equanimitas qua mediãte Magnanimus fortificatur vt nec male fortunatus sit tristis. nec bene fortunatus sit gaudiosus sed equo animo se habeat in omnibus. ¶ Hanc equanimitatem non habuerunt filij israel in deserto qui in prosperis gaudebãt ꝛ ludebant sicut pꝫ Exo. 32. Ubi dicitur Sedit populus mãducare ꝛ bibere ꝛ surrexerunt ludere. Et in aduersis flebãt sicut patet Nũi. 14. Ubi scribitur Igitur vociferans omnis turba fleuit nocte illa. ¶ Hãc equanimitatem habuit Moises qui ꝛ in prosperis ꝛ in aduersis equo animo ꝛ imperturbabili se habuit. Unde scribitur deo Nũi. 12. Erat eniz Moises vir mitissimus sup omnes homines qui morabantur in terra.

¶ 4. Humilitas que ordinat Appetituz Irascibilem circa bona ardua ratione sue sublimitatis ꝛ pronitatis ad casuz.

¶ Nam in inquisitione alicuius boni affui occurrit unum quod est natum inficere et corrumpere rectam intentionē Magnanimi: vz Appetitus varij et vani honoris ac exterioris reuerentie que consistit in signis fallacibus. Si enim talis appetitus inesset corrumperet sinceritatem intentionis ipsius Magnanimi: qui in operationibus suis semper intendit bonitatem operis ac finis. Et ideo ad reprimendum talem appetitū vani honoris requiritur ī magnanimo virtus humilitatis que talem vanū honorem reprimit et abijcit. Et quia hanc partem magnanimitatis Humilitatem rari habent ideo perdunt fructū magnorum operum apud deum cum per appetitum vani honoris ac laudis ipsum querunt apud homines. De quibus dicitur Math. 6. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. Alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrū qui in celis est. ¶ Hāc humilitatem habuit Moises qui in tot mirabilibus operibus que fecit in egipto corā pharaone. et in deserto coram filiis israel. et in ducatu tam magni populi. et tot allocutionibus diuinis semper fuit humilis: nec vnquā appetijt laudes aut fauores humanum sicut patet in Exo. leui. Nūi ac Deut. Iste sunt quattuor partes magnanimitatis ordināt es appetitū Irascibilē circa bonū.

¶ 5. Fortitudo que regulat Appetitum Irascibilem circa malum inferendum ab homine quod tamen potest repelli. ¶ Nā fortitudo est habit⁹ electiu⁹ medians inter timiditatem et audaciam. Et ideo ordinat appetitum irascibilem ne nimis timeat: et ne nimis audeat sed per habitum fortitudinis mediet inter ista. ¶ Hāc fortitudinē habuit sāpson quando occurrentibus sibi philisteis vt ipsum caperent et punirent forti animo occurrit eis et cum mandibula asini interfecit mille viros sicut scribitur Judic. 15.

¶ 6. Secura Cōfidētia que ordinat Appetitum Irascibilem circa malum inferendum a fortuna quod tamē potest repelli: puta ex infirmitate Curabili vel in mari ex aliqua tempestate. ¶ Nam secura confidentia est virtus que multum iuuat ad euadendum talia pericula et talia mala īferēda a fortūa. ¶ Hāc securam confidentiam habuit paulus apostolus et consocios ad eam exhortabatur quando in mare terribili tempestate iactatis dicebat illud quod scribitur Act. 27. Stans paulus in medio eorum dixit. Oportebat quidē o viri audite me etc. et nunc suadeo vobis bono animo esse. Amissio enī nullius aīe erit ex nobis p̄terq̄ nauis.

¶ 7. Tollerantia que ordinat Appetitū Irascibilem circa malum inferendum qd̄ non potest repelli. Uerbi gratia quis incidit in īfirmitatem incurabilem ex q̄ īmediate vel in breui inferret sibi mors vel cecitas aut mutilatio vel aliqd̄ malum huiusmodi quod tamen repelli nō potest aut euitari. Tūc est necessaria tollerantia que ordinet appetitum Irascibilem ne per impatientiam frangatur aut desperet sed confidenter tolleret expectans retributionem et mercedem talis tollerantie v̄tuose. ¶ Hanc tollerantiam habebat paulus apostolus in suis tribulationibus et ad hanc hortabatur Chorinthios quando dicebat. j. Cor. j. Siue exhortamur pro vestra exhortatione et salute que operatur tollerantiā earūdem passionum quas et nos patimur vt spes nostra firma sit pro vobis: scientes quoniam sicut socij passionum

estis: sic eritis et cõsolationib⁹. ¶ Hãc non habent illi qui videntes se in periculis alicuius mali iminentis et ineuasibilis blasfemant deum et sanctos sicut sunt illi qui sunt in periculo proiciendi merces in mari. Uel in aliquo p̃lio in quo opꝫ dimittere arma: vestes equos aurum et huiusmodi.

¶ 8. Patientia que ordinat Appetitum Irascibilem circa malum iam illatuꝫ a causa non humana. Uerbi gratia circa infirmitatẽ imisam a deo Uel circa dãnum rerum temporaliũ missum a deo. Uel circa aliquod malum sibi innatum sicuti ẽ cecitas: surditas: mutitas et claudicatio a natiuitate que sunt mala iam illata sed nõ a causa humana. Et in talibus necessaria est patiẽtia ad moderandum appetitum Irascibileꝫ vt circa talia se habeat ꝫm rectã rationẽ. ¶ Hãc virtutem habuit Job qui in tot malis sibi illatis a causa nõ humana sed a deo promittente et a diabolo operãte vꝫ In Infirmitate In amissione filiorꝫ. In amissione rerum temporalium patienter se habuit et ꝫm iudicium recte rationis. Unde scribitur de eodem Job. j. In omnibus hijs scilicet malis non peccauit Job labijs suijs: neq; stultũ quid contra deum locucus est. ¶ Hanc multi non habent qui in malis iam sibi illatis a deo sunt impatientes: murmurantes: blasfemantes: de paupertate. infirmitate: morte filiorꝫ. Quibus dici potest illud Apostoli ad Hebre. x. Patientia vobis necessaria est vt voluntatem dei facientes reportetis promissionem.

¶ 9. Mansuetudo que ordinat Appetitum Irascibilem circa malum iam illatum ab homine. ¶ Nam Mansuetudo est habitus ꝫm rationeꝫ electiuus et operatiuus moderaminis Ire: mediãs inter plus q̃ oportet irasci et inter min⁹ vel omnino nõ irasci. Et inter iracũdiã et inirascibilitatem: redens animũ non perturbatum: non passione ductum: recte compositum: et ordinatuꝫ: minus punitiuum: et magis donatiuuꝫ ꝫm q̃ accipitur a phõ. 4. ethi. Et ideo quãdo aliquod malum iam est illatum ab homine siue in persona: siue in amicis: siue in fama: siue in substantia temporali. ista mansuetudo regulat voluntatem siue Appetitum Irascibilem ne ex iracundia surgat in vindictam: sed inclinat ad ignoscendum et condonandum. ¶ Hãc mansuetudinem multi nõ habent. Qui cum ab hominibus iniuriantur statim assurgunt ad vindictam redentes malum pro malo et maledictum pro maledicto. ¶ Hanc virtutem habuit Dauid propheta: Qui cum persequeretur ad mortem a rege Saul. et ipse Saul bis incidisset in manus Dauid: noluit ipsuꝫ occidere sed pepercit ei ex sua mansuetudine sicut patet. i. Re. 24. et 26. et iõ meruit ad regnum exaltari: quia scriptum est Math. 5. Beati mittes quoniam ipsi possidebunt terram. ¶ Iste ergo sunt nouem virtutes morales ordinantes Appetitum irascibilem circa bõa atq; mala ardua ac difficilia. Quarum quatuor prime sunt partes Magnanimitatis. et quinq; vltime sũt partes fortitudinis. Et sunt fructus mirabiles qui nascuntur in deserto anime rationalis in arbore virtutis Concupiscibilis. Quibus anima cõtemplatiua nutritur: crescit et augumentat̃ donec ascẽdat ad terram promissionis possidendam. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi et docebit nos vias suas.

¶ De partibus Iustitie in quibus volũtas proficiens dilatatur. Ca. 107.

Venite ascendamus ad montez dñi et docebit nos vias suas. Quia vidimus quomodo Appetitus Concupiscibilis ordinatur circa obiecta delectabilia et vtilia in ratione dati et accepti. Et quomodo Appetitus Irascibilis ordinatur circa bona et mala ardua ac difficilia per virtutes morales. Nunc videndum est qualiter Appetitus concupiscibilis moderetur per Justitiaz circa vtile et inutile in ratione debiti et redditi. ¶ Uoluntas enim que ad apicem contemplationis aspirat debet per omnes iustitie gradus currere et in ipsis habituari vt sic omnem iustitiam adimpleat s3 illud saluatoris Math.3. Sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Est autem Justitia s̄m philosophum l.5. ethi.c.j. Habitus electiuus quo habentes volunt iusta: operantur iusta et fiunt operatiui iustorum.i.habituati in operatione iustorum si opera iusta frequentauerint. Uoluntas autem que ad perfectionem aspirat non solum vult iusta: nec solum operatur iusta: sed per assuefactionem fit operatiua iustoruz per habitum aquisitum. ¶ Habet autem ista iustitia vniuersaliter sumpta: quattuordecim partes s̄m diuersos doctores per quas voluntas nostra currens quasi per desertum proficit ad terram promissionis et sunt quasi quattuordecim rami vnius arboris spritualis mirabiliter fructificantes.

¶ p^a pars est Innocentia Que est puritas animi omnem illationez iniurie abhorrens. Et ista est pars Justitie naturalis et respicit omnes: quia sicut nullus vult naturaliter ab aliquo iniuriaz sibi irrogari: ita nulli debet iniuriaz aliquā irrogare. ¶ Hanc innocentiaz custodiētes sunt amici dei et heredes regni dicēte saluatore nostro Mat.x.de paruulis innocentibus. Sinite paruulos venire ad me: taliuz.n.est regnū dei. Amē dico vobis: quisquis nō receperit regnū dei velut paruulus: nō intrabit in illud. ¶ Hanc Innocentiam habuit christus qui nulli iniuriaz irrogauit sed tanquā agnus innocentissimus fuit dicēte ysa. 53. Sicut ouis ad ocisionem ducetur et quasi agnus.s.inocēs coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum. et ideo factus est caput electo℞ omniū. Et qui hanc habebunt erunt membra eius. qui autem ea caruerint exterminabuntur. ¶ Iste ergo est primus ramus Justitie v3 Seruare Innocentiaz et nulli iniuriam irrogare.

¶ 2.est. Uindicatio siue Seueritas quo ad iniuriaz illataz. Et vindicatio est virtus per quaz vis aut iniuria: et omnino omne quod obfuturum est defendendo aut vlciscendo propulsatur. Seueritas vero est virt⁹ debito supplicio coercens iniuriam. Et ista est pars iuris naturalis: quo tenemur reddere aliquid nostris malefactorib⁹ pro nostra et quorūlibet innocentuz tutella et hoc est vindicatio seueritas et debita punitio aut ꝑpulsatio. Nā sicut iustū est innocētiam seruare et nulli iniuriaz irrogare. Ita iustum est irrogantem iniurias debite punire s̄m delicti quātitatē. ¶ Hāc ꝑtem Justitie habuerūt filij israel post Josue mortē qui cōprehēdētes Adonibezech: amputauerūt pedū ac manuū eius sūmitates sicut ipse āputauerat septuaginta regibus ꝑut scribit̄ Judic.i. Iste est scd̄s ramus Justitie propulsare aut pūire illatas iniurias: Nec.n.iust⁹ ē qui tales iniurias īpune trāsire ꝑmittit.

¶ 3. Ueritas quo ad verba. Et ista veritas est virtus per quā in cōicatiōe ser-

Iustitia

monium ea que circa nos sunt vel fuerunt vel futura sunt imutata dicuntur. Et ista etiam est pars Juris naturalis quo tenemur ad omnes habere veritatem ꝛ non mentiri quod est per se malum. ¶ Hanc veritatē habuit christus qui omnibus predicauit veritatem dicēs de seipso. Jo.18. Ego in hoc natus sum ꝛ ad hoc veni in mundum vt testimonium perhibeam veritati. Omnis qui est ex veritate audit vocem meam. Et qui hanc veritatem tenuerunt erūt ex parte xpi. Qui aūt non seruauerint ex parte diaboli qui est mendax ꝛ pr̄ mendacij qꝛ scriptū est in ps̄. Perdes oēs qui locuntur mēdacium.

¶ 4. Equitas quo ad temporalia. Equitas autem est Amor equalitatis in his in quibus debet esse equalitas. Et ista est etiam pars iuris naturalis quo debemus equaliter diuidere ꝛ distribuere ea que equaliter diuidi aut distribui debent vel inter proximum ꝛ proximū vel inter nos ꝛ proximū. Siue sunt diuitie: siue honores: siue dignitates. ¶ Hāc equitatem habuit Dauid quando voluit vt descendentis ad bellum ꝛ remanentis ad sarcinas portio equaretur sicut patet. j. Re. 30. Ubi scribitur. Equa enim pars erit descendentis ad bellum ꝛ remanentis ad sarcinas ꝛ similiter diuident. Et qui hanc equitatem tenuerint erunt ꝑm cor dei sicut ꝛ Dauid. Qui autem ea caruerint exterminabū tur quia scriptum est in ps̄. Injusti punientur.

¶ 5. Misericordia q̄ ad Afflictos. Que est virtus per quam animus super calamitate afflictorum mouetur. Et aliorum damna vel cōmoda sua extimat ꝛ nihil humanum a se alienum putat. Et hec est etiam pars iuris naturalis quia sicut vnusquisqꝫ afflictus vellet sibi ab alijs compati ꝛ misereri. Ita tenet̄ afflictis compati ꝛ misereri. ¶ Hanc misericordiam habuit Job qui de seipso dicit Job. 30. Flebā quondam super eo qui afflictus erat ꝛ compatiebatur anima mea pauperi. ¶ Hāc misericordiā qui habuerit ad afflictos misericordiā a deo consequetur qꝛ scriptū est math. 5. Beati misericordes quoniā misericordiam cōsequentur. Qui autē sine ea fuerint exterminabūtur math. 25. Ite maledicti in ignem ꝛc.

¶ 6. Concordia quo ad Ciues. Que est virtus Conciues ꝛ compatriotas in eodē iure ꝛ cohabitatione spontanee metiens. Et hec est etiam pars iuris naturalis quo tenemur cum omnibus concorditer viuere. Sicut enim est contra ordinem nature mēbrum aliquod alteri rebellare ꝛ disentire sic ciuē ciui discorditer viuere. ¶ Hanc concordiā qui habent sunt deo grati ꝛ beneplaciti. Eccl. 25. In trib⁹ bn̄placitū est spiritui meo ꝛ sunt probata coram deo ꝛ hominibus Concordia fratrum ꝛ amor proximorū ꝛ vir ꝛ mulier sibi bene consentientes. Hac qui carent sunt filij diaboli qui posuit in celo bellum.

¶ 7. Gratia quo ad Beneficos. Que est virtus qua mediante homo retinet memoriam beneficiorum alterius ꝛ voluntatem remunerandi ꝑm exigentiam beneficiorꝫ. Et hec ēt est pars Juris naturalis: quo tenemur oībus benefactoribus rependere huiusmodi gratiā ꝛ gratitudinem. ¶ Hanc grām siue gratitudinē habuit Dauid ꝓpheta: qn̄ audiuit a nathan ꝓpheta tot diuinas promissiones sibi factas de stabiliendo regno suo post se: qui cōsurgēs ꝛ stās corā dn̄o recogitauit dīna bn̄ficia ꝛ inūas grās retulit sicut scribitur diffuse. j. parali. 17. ¶ Hanc gratiam qui habent: merent̄

beneficia maiora suscipere et iusti sunt. Et qui hec carent iniusti sunt et benefi-ciis acceptis priuari merentur.

¶ 8. Amicitia quo ad Amicos. Et ista Amicitia est volūtas bona erga aliquē causa illius qui diligit: cum eius pari intentione qui diligitur. Huius primum officiū est idem velle idemq; nolle. Secundum vero secreto admonere et palam laudare. Hec etiam est pars iuris naturalis quo tenemur amicos amare. Hanc partem Iustitie habuerunt David et Ionathas simul qui se inuicem diligebant mutuoq; iuuabant sicut patet j. Re. 18. et 20: et 2. Re. 9. Hanc amicitiam qui habent ad amicos iusti sunt et sunt similes aplis qui xpm amantem amabant. Qui autē amicos odiunt sunt similes iude qui xpm amicum fraudulēter et sub amicitie specie vendidit sicut pз manifeste math. 26.

¶ 9. Pietas quo ad Consanguineos. Et est virtus que parentib⁹ atq; patrie pro ipsorum beneficijs rependit officium et cōuenientem cultum. Et ista etiam est pars iuris naturalis quo tenemur beneficiantes remunerare cōuenienti cultu. Hanc partem iustitie que est pietas habuit Salomon erga mrēm suā quā adorauit: et reuerenter suscepit: et iuxta solium suū sedere fecit: sicut scribitur. 3. Re. c. 2. Et qui hanc pietatē habent ad parentes iusti sunt et viuent vita longiori et sunt a deo benedicti. Ecci. 3. Honora patrem tuum vt superueniat tibi benedictio a deo et benedictio illi⁹ in nouissimo manet. Et qui talem pietatem non habēt sūt a deo maledicti. Ecci. 3. Quā male fame est qui derelinquit patrem et maledict⁹ a deo qui exasperat mrēm.

¶ 10. Obseruantia quo ad principes tpales. Et est virtus per quā homines debitam reuerentiam et honorem īpendūt principibus: pro ipsorum beneficijs. Et ista etiam est pars iuris naturalis quo tenemur beneficiantes honorare et reueriri. Cum ergo a principibus multa būficia recipiantur iustū est ipsos debito cultu atq; honore rebūficiare. Hanc obseruantiā habuit Abigail prudentissima vxor Nabal carmeli qui muneribus et reuerentia debita honorauit David et placauit iram eius et liberauit virū suum a morte sicut pз. j. Re. 25. Et qui hanc iustitiam habēt sunt a deo benedicti a quo est oīs potestas. Qui autē nō hз: diuine iustitie et ordinatiōi resistit et dānationem sibi aquirit. Ad Ro. ca. 13. Omnis aīa potestatibus sublimiorib⁹ subdita sit. Nō ē. n. potestas nisi a deo. Que autem a deo sunt ordinata sunt. Itaq; qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autē resistunt: ipsi sibi dānationem acquirunt.

¶ 11. Obedientia quo ad plātos spirituales. Que est virtus quedam qua homo volūtarie adimplet mandatū suorum superiorum et facit spontaneū et rōnabile sacrificiū proprie voluntatis. Et ista est etiam pars iuris naturalis quo tenemur superioribus pro beneficijs impēsis debitam obedientiā eorū mandatis obsequendo. ¶ Hanc Iustitiam habuerunt Cornelius Centurio et socii ei⁹ qui dixerunt petro aplo prelato spūali toti⁹ ecclesie Act. x. Nunc ergo oēs nos in cōspectu tuo adsum⁹: parati audire oīa quecūq; tibi ꝑcepta sunt a dnō. ¶ Hāc qui habēt in oībus sunt victoriosi dicēte Salomone prouer. 21. Uir obediens loquetur victoriam. Et oēs obediētes sunt iusti sicut inobedientes sunt iniusti Ad Ro. 5. Sicut. n. per inobedientiā vni⁹ hoīs peccatores cōstituti sunt multi: Ita et per vnius obeditionem iusti cōstituentur multi.

¶12. Disciplina quo ad maiores ꝛ preo- ꝑcedentes. Que est morū ordinata dispositio ꝛ maiorū ꝑcedentium patrum regularis obseruatio. Nā patres antiqui religiosi ꝛ sancti ordinauerūt religiones ꝛ disposuerūt. quō religiosi debeant eē compositi ꝛ ordinati in oī motu mēbrorū: in omni habitu ꝛ actione. ꝛ qui talia instituta obseruant hñt hāc iustitie partem que dicitur disciplina: q̄ ē oīum mēbrorū motus ordinatus ꝛ dispositio decens in oī habitu ꝛ actiōe. Et est regularis quedā obseruatio ꝑꝫ instituta maiorū. ¶ Hanc disciplinam desiderabat ꝓpha qñ dicebat i ps. 118. Bonitatē ꝛ disciplinā ꝛ sciam doce me. Hāc qui hñt vadūt ad vitam ꝓuer. 10. Uia vite custodiēti disciplinā. Hāc qui nō habēt currūt ad mortē ꝓuer. 5. Ipse morieť q2 nō habuit disciplinam.

¶13. Reuerentia quo ad sanctos. Que est virtus exhibens cultū debite honorificationis personis grauibus vel aliqua sanctitate sublimatis. Et ista vocatur alio nomine. Dulia qui est honor exhibitus sāctis. Et Hiperdulia exhibiť virgini gloriose. Et ista etiā est pars iuris nālis quo tenemur oībꝰ bñfactoribus impendere grām ꝛ honorē: cū ergo a sanctis multiplicia bñficia cotidie ꝑ eorū merita recipiamus: iustū est eis debitā īpēdere reuerētiā. Hanc sanctorū reuerentiam hꝫ qui eos humiliť honorat: inuocat: bñdicit ꝛ laudat dicēs cum ps. Laudate dñm in sanctis eius. Hanc non habent qui eos maledicunt: vituperant: blasfemant: ꝛ ideo sunt iniusti ꝛ damnati.

¶14. Religio quo ad deū. Que est virtus deo pro beneficijs cultum curam ꝛ cerimoniam debitam impendens. Et alio modo vocatur latria que est cultus deo debitus ꝛ exhibitus. Et hic cultus deo exhibetur corde per fidem: spem: ꝛ caritatem: Ore per adorationē: laudationē ꝛ bñdictionē. Ope per oblationem: thurificationē: ꝛ geniculationem. Et ista etiā ē pars iuris naturalis quo tenemur deo benefactori sūmo repēdere debitas vices. Hāc religionē habuerunt Noe. Abraā. Ysaac. Jacob. ꝛ alij patriarche qui deo debitū cultū exhibuerunt adorando laudando ꝛ bñdicēdo ipsū ꝛ ei debitas oblationes offerēdo sicut pꝫ Gen. per totū. Hanc nō hñt illi qui deū maledicunt laniant ꝛ blasfemant. Hee sunt partes iustitie ꝑ quas proficere dꝫ voluntas que ad mōtē cōtemplationis aspirat vt sic procedat de virtute in virtutē: donec videatur deus deorū in syon. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi.

¶ De gradibus iustitie ꝑ q̄s volūtas nr̄a proficiens ascendit. Cap. 108.

Venite ascendamus ad mōtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. Uolūtas humana currens ꝑ viam aridā deserti horribilis: ad terrā ꝓmissiōis non solū dilatatur ad varietatē spūalium fructuū capescendā: sed ꝑcipuos ac electos virtutum fructus exquirit: quatenus quo magis profecerit eo magis monti cōtēplatiōis appropinquet. Est. n. ordinatꝰ ꝓcessus omniū electorū ꝛ maxime ꝑfectorū proficere de virtute in virtutē donec perueniat ad montem lucidū contēplationis in hac vita ꝛ ad lucidā diuine essentie visionē in alia q2 scriptum ē ꝓuer. 4. Justorū semita quasi lux splendens ꝓcedit ꝛ crescit vsqꝫ ad perfectā diem. Et ideo volūtas auida cōtēplationis ordinate ꝛ seriatim ascēdit ꝑ gradus iustitie circa proximū: circa seipsum ꝛ

cita deū tribuēs vnicuiqȝ qđ suuȝ est sicut requirit ipsa iustitia. Que est con stās ꝛ ꝑpetua volūtas ius suū vnicuiqȝ tribuēs. Sunt aūt gradus ꝑ quos ascē dit quindecim. Quorum.

¶ p⁹ gradus est. Exhibere ꝛ reddere ꝓ ximo congratulationes in sua prosperi tate ꝛ cōpassionē in sua aduersitate. Et hoc faciunt qui de bonis proximi sui le tantur ꝛ de malis eius dolent ꝛ cōtristā tur ꝛ hoc est iustuȝ ꝛ acceptū coraȝ deo dicente paulo ad Ro.12. Gaudere cum gaudentib⁹ flere cū flētibus. in hoc gra du multuȝ ascendit ꝛ proficit humana voluntas. ¶ Ad hunc gradum ascēde rat paulus ap̄ls qn̄ dicebat. 2. ad Cor. xi. Quis infirmatur ꝛ ego non infir mor. Quis scādalizatur ꝛ ego nō vror. Et per oppositum voluntas que nō hȝ istum Justitie gradum multum đscen dit ad puteū dānationis.

¶ 2. gradus est. Exhibere Justitiā natu ralem omnibus viuis. Justitia autē cō sistit in hijs duobus preceptis vȝ. Qđ oderis tibi fieri vide ne tu alteri aliqñ facias Tho.4. ꝛ Omnia quecūqȝ vul tis vt faciant vobis homines ꝛ vos fa cite illis Math.7. ¶ Ad hunc gradum Justitie peruenerat Job qui dicebat Job. 29. Justitia indutus sum ꝛ ve stiui me sicut vestimento: ꝛ diademate iudicio meo Oculus fui ceco ꝛ pes clau do ꝛ ibi narrat qūo obseruauit illđ pre ceptum Justitie naturalis. Oīa quecū qȝ vultis vt faciant vobis hoīes ꝛ vos facite illis. Et in c.31. narrat qūo obser uauit illud ꝑceptum. Quod oderis tibi fieri vide ne alteri facias: quando dicit. Si ad ostium inimici mei insidiatus sum. Si negaui quod volebant paupe ribus. Si leuaui super pupilluȝ manū meam. Et qui oppositū facit descendit ad baratrum cōfusionis.

¶ 3. gradus est. Exhibere iustitiam nā lem omnibus mortuis consanguineis. Jn elymosinis: orationib⁹: ꝛ maxime ī testamētis eorū distribuendis ſm q̄ ip si ordinauerunt. et in exequendis om nibus sicut ipsi defuncti commiserunt. ¶ Ad hūc gradū Justitie ꝑuenerat Jo seph ꝛ fratres eius. Qui p̄rem suū Ja cob mortuū detulerūt de egipto ī terrā chanaā ꝛ sepellierūt in spelūca duplici q̄ erat in agro Ephron ethei cōtra faciē mābre sic̄ ipse disposuerat in testō suo ante mortē suā: sicut pȝ Gen̄.49. ꝛ.50. ¶ Ad hunc peruenerat moises ꝛ filij is rael qui abstulerunt ossa Joseph de egi pto sic̄ ipse ordinauerat ī testamēto suo prout scribit̄ Gen̄.50. ꝛ Exo.13. Et qui oppositū faciūt đscēdūt ad puteū.

¶ 4. gradus est. Exhibere Justitiā na turalem oībus mortuis extraneis siue eis cōmiserint siue non. ¶ Ad hunc Ju stitie gradū ꝑuenerāt viri Jabes galaad qui audientes saul eē mortuū cum filio suo Jonatha ꝛ corpus saul eē suspēsū in muro bethsam venerūt ꝛ tulerūt ca dauer saul ꝛ cadauera filioꝝ ei⁹ ꝛ cōbu serūt ea igni ꝛ tulerūt ossa eorū ꝛ sepel lierunt in nemore Jabes ꝛ ieiunauerūt septē dieb⁹ sicut scribitur. j. Re. vltimo. ¶ Ad hunc graduȝ peruenerat Judas machabeus fortissim⁹ qui collatiōe fa cta duodeciȝ millia dragmas argēti mi sit Jerosolimā offerri ꝓ pctīs mortuo rum sacrificiuȝ sicut scribit̄. 2. Mach. 12. Et qui ad hunc gradū peruenit mul tum ascendit. Sicut qui oppositum fa ciūt ad puteū cōfusiōis descēdūt.

¶ 5. gradus est. Reddere vnicuiqȝ ꝓxi mo bonū pro bono: siue beneficuȝ pro benefico: ꝛ gratiā pro gratia: ꝛ hoc exi git Justitia naturalis. ¶ Ad hunc gra dum ꝑuenerat Dauid quādo quesiuit an aliquis supesset de domo saul vt fa

geret illi misericordiam pp Jonathan ꝛ rederet illi bona que ipse acceperat a Jonatha quod ꝛ fecit sicut p3.2.R.9. ¶ Ad hūc gradum peruenerat Dauid qñ audita morte regis filiorū amon: dixit. Faciam miam cū filio eius sicut fecit pater eius mecū misericordiam. Et misit nūcios ad consolanduz filium eiꝰ pro morte patris sui: sicut pater eius misericordiam fecerat cum Dauid ipsum consolando in sua tribulatione: sicut p3 2.R.x. Qui vero malū pro bono reddūt descendunt ad pietatem tenebrarum ꝛ confusionis.

puteū

¶ 6. gradus est. Reddere inimicis bonū pro malo ꝛ bñficiū pro maleficio ꝛ gratiam pro iniuria. ¶ Hunc gradum iustitie ostendit xps iesus quādo malcho seruo pontificis qui venerat ad capiendum eū sanauit auriculaz eius dextraz sicut p3 Luc.22. ꝛ Jo.18. Et docuit ēt verbis dicens illud Matth.5. Ego aūt dico vobis diligite inimicos vr̄os: Benefacite hijs qui oderunt vos. Et orate pro psequentibus ꝛ calūniantibus vos vt sitis filij patris vr̄i qui in celis est. O q̄ alte ascendunt qui ad hunc gradum perueniunt: q2 fiunt filij dei. Et per oppositum qui reddunt malum pro malo vel malum pro bono descendunt ad puteum inferni tenebrosum ꝛ fiunt filij diaboli.

¶ 7. gradus est. Reddere ꝓximo optimum pro pessimo. Et hoc fit qñ quis q̄rit tibi auferre vitam qđ est quid pessimuz: ꝛ tu pro eo paratus es offerre vitaz ipam ꝛ mori pro salute illiꝰ. ¶ Hūc gradum iustitie ostendit nobis xp̄s iesus in opere qñ dedit corpus suū optimū Jude pessimo qui querebat eū tradere ꝛ occidere sicut p3 Luc.22. ¶ Ad hunc gradum puenerat Dauid qñ flebat filiū suū absalon ꝛ optabat pro eius salute mori dicens.2.R.18. Fili mi absalon absalon fili mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro te. Et tamē absalon querebat ipm Dauid de regno expellere ꝛ īterficere sicut patet ibidē. O quātū ascēdit aīa qñ ad istū gradū iustitie puenerit. Et per oppositū ad baratrū infernalē dscēdūt qui reddūt pessimū ꝓ optimo sicut faciunt interfectores parētū ꝛ amicorū qui eos liberauerūt a periculis vel a morte. Isti sunt septē gradus iustitie p q̄s ascēdit voluntas nr̄a suū tribuendo proximo.

¶ 8. gradus est. Reddere sibi Jus suuz quo ad mala cōmissa: v3 dolorē de peccatis cōmissis iux̄ illđ Ezech.30. Quasi parturiētis dolebit. ¶ Ad istū gradū iustitie hortabatur ascēdere Jeremias qñ dicebat Jere.6. Luctū vnigeniti fac tibi: planctum amarū. ¶ Ad hunc gradum puenerat Dauid qñ recognoscēs delictum suū dicebat in ps. Laboraui in gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectū meuz: lacrimis meis stratū meuz rigabo. Et rex Ezechias q̄ndo dicebat Ysa.38. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine aīe mee. O quātū ascēdit aīa ꝛ appropinquat ad deuz in isto gradu. Et per oppositū illi descēdūt ad baratrū. qui letātur cū malefecerint ꝛ exultāt in rebꝰ pessimis.

¶ 9. gradus est. Reddere sibimet Jus suū quo ad mala cōmittēda v3 cautellam cōtra omnia mala cōmittēda iuxta illud apl̄i.j.ad thesal.5. Ab omni specie mala abstinete vos: ꝛ illud Ephe.5. Uidete itaq3 fratres quō caute ambuletis. ¶ Ad hunc graduz iustitie puenerat apl̄s qñ dicebat ad Cor.9. Castigo corpus meū ꝛ ī seruitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim ipse reprobꝰ efficiar. Et in isto gradu adhuc volūtas magis ascēdit. Et per oppositū qui hāc

cautelā

cautelā nō habent facile ad ima ruunt: dicente scriptura Ecci.27. Si nō in timore dñi tenueris te instanter cito subuertetur domus tua.

¶ 10° gradus est reddere sibi ius suuȝ quo ad operationes: vȝ iudicare: discernere et rectificare omnes opationes exteriores: vt sint recta ꝛ iusta: et debita ītentione facta: et ad debitū finē ordīata oīa opera exteriora nostra. ¶ Ad istū gradū iustitie hortabatur paulus qñ dicebat ad Gal.6. Opus autē suum probet vnusquisqȝ: et sic in semetipso tantū habebit gloriam ꝛ nō in alio. Ad hunc gradū peruenerat Job patientissimus qui dicebat Job 9. Uerebar oīa opera mea sciens ꝙ nō parceres delinquenti: Et ī hoc gradu magis ascendit voluntas.

¶ 11° gradus est reddere sibi ius suum quo ad locutiones: vȝ iudicare: discernere ꝛ rectificare oīa verba et omnes locutiones. Utrum sint vtilia vel nociua ad debitū finem ordīata: vel inaniter dicta: qꝛ scriptum est Ecci.21. Uerba prudētum statera pōderabūtur. ¶ Ad istū gradū iustitie venerat Job quando dicebat Job.6. Respōdete obsecro absqȝ cōtentione: et loquētes id quod iustū est iudicate: ꝛ nō īuenietis ī lingua mea iniquitatem: nec in faucibus meis stultitia personabit. O quantum ascendit volūtas que ad istū peruenerit graduȝ Et per oppositū qui verba nō regulat descēdit ad puteū tenebrosum: qꝛ scriptum est Jaco.p. Si quis putat se religiosum eē nō refrenans linguā suaȝ: sȝ seducens cor suū: huius vana ē religio.

¶ 12° gradus est reddere sibimet ius suum quo ad cogitationes: vȝ iudicare: discernere et rectificare oēs cogitationes interiores: ne vagentur ad libitum: sed sub regula restringantur. et ad debitum finē ꝛ ordinem reducantur: iuxta illud Sap.5. Justi autem in perpetuuȝ viuent: et cogitatio illorū apud altissimū. Ad hunc gradū iustitie hortabaꝛ spūs sanctus quādo dicebat per os prophete Ysa.j. Lauamini mundi estote: auferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis. ¶ Ad istum gradū ascendere nitebaꝛ pphea qui dicebat in ps 77. Et meditatus sum nocte cuȝ corde meo: ꝛ exercitabar et scopebam spiritū meū. O ꝙ̄ rari ascendunt ad istum gradū ꝑpter pronitatem cogitationis ad malum: qꝛ scriptum est Geñ.6. Cuncta cogitatio cordis intenta est ad malū omni tempore.

¶ 13° gradus est reddere sibi ius suum quo ad affectiones: vȝ iudicare: discernere: regulare ꝛ rectificare omnes cordis affectiones. Utrū sint ordinate vel inordinate: ne nimis occupenꝛ circa trāsitoria: ne nimis alligentur circa friuola et inutilia: sed circa diuina ꝛ sempiterna iuxta illud ps.61. Sperate in eo oēs cōgregatio populi: effūdite corā illo corda vr̄a. i. affectiōes vr̄as. Ad istū grad iustitie hortabaꝛ ascendere Joānes apostolus quādo dicebat .j. Jo.2. Nolite diligere mūdū neqȝ ea que in mundo sunt. Si quis diligit mūdū non est caritas patris in eo. Ad istū gradū hortabatur ascēdere paulus apl's quando dicebat .j. ad Cor.7. Hoc itaqȝ dico fratres Tempus breue est. Reliquū est vt qui habēt vxores tanꝗ̄ nō habentes sint ꝛ qui emunt tanꝗ̄ non possidentes: ꝛ qui vtunꝛ hoc mūdo tanꝗ̄ non vtantur ꝗ̄si dicat Moderate affectiōes vr̄as: ꝛ oīa sicut sunt diligēda diligite: et sic regulabitis ꝛ iustificabitis affectiōes vr̄as: Ad istū grad peruenerat Job qñ dicbat Job 31. Si deceptū est cor meū sup muliere. Si letatus sū sup multis diuitijs meis

quasi dicat nihil inordinate dilexi. O quam eminens et excelsus est gradus iste. Et isti sunt gradus iustitie quibus aia ascēdit ad perfectionē quo ad seipm diligentem et proficientem.

¶ 14° gradus est reddere suū ius deo inquātuz est iustus dn̄s: vz timere ipz tā quā dominū iustū iuxta illud Malach. j. Si dn̄s ego sum: vbi est timor me⁹ dicit dn̄s exercituū. ¶ Ad istuz gradū hortabatur ascēdere ille angelus qui habebat euāgelium eternum vt euāgelizaret sedentibus sup terram: et sup oēm gentem et tribum et linguā et populum dicens voce magna Apoc. 14. Timete dn̄z et date illi honorē quia venit hora iudicii eius et adorate eum qui fecit celum et terraz: mare et fontes aquarum. ¶ Ad istum gradū peruenerat Job qn̄ dicebat Job. 31. Semp. n. quasi tumētes sup me fluctus timui deū et pondus ei⁹ ferre nō potui. O quam altus est grad⁹ iste Iste. n. est initiū sapie et iustitie quia expellit peccatū: et sine ipo non pōt esse justitia Ecci. j. Timor dn̄i expellit peccatū. Nam qui sine timore ē non poterit iustificari.

CHARITAS, ET AMOR. DE TIMORE DEI. N.

¶ 15° gradus ē reddere jus suū deo inquātū est bonus pr̄: vz ipm amare tan quā patrē bonum iuxta illud Malach. j. Si ergo pater ego sū vbi est honor me⁹ ¶ Ad istū gradū iustitie nos inducebat sapiens qn̄ dicebat Ecci. 7. In oi v̄tute tua dilige eū qui te fecit. ¶ Ad istū gradum ascenderat propha qui dicebat in ps. 118. In toto corde meo exquisiui te O quam altus est gradus iste: et quam rari ascēdūt ad istū. Isti sunt quidecīz grad⁹ iustitie ad quos et per quos pōt voluntas p grām gratis datā ascēdere: etiam sine grā gratū faciente s̄m aliquos doctores: qui dicūt q possset quis in lege nature ex n̄is diligere deū sup oīa ēt sine caritate infusa. Et tn̄ illa dilectio nālis nō eēt de se sufficiens ad salutē sine caritate infusa. Uenite & ascendamus ad mōtem dn̄i: et d. n: v. s.

¶ De decē gradib⁹ caritatis quib⁹ volūtas ordīate pficit et ascēdit. Ca. 109.

Uenite ascendamus ad mōtez domini et docebit nos vias suas. Uolūtas hūana superne cōtēplationis auida: per desertū anime rōnalis peragrās mirabiles virtutū fructus in dies singulos ordinate reperit et colligit. Nā postquā ē per virtutes morales disposita et ppata. et per iustitie partes dilatata: et p ipsius iustitie gradus exercitata. Ulterius progrediēs: fructus inuenit gratuite caritatis. Deus. n. gloriosus vidēs aīam p amorē nālem bene regulatam: et per amorem acquisitū siue moralem vel rōnalem melius dispositā. amorē suū gratuitum et spūalem sibi infundit quatenus per ipsuz ad summā perfectionē suam cōscendere valeat. ¶ Dr̄ aūt amor iste spūalis qr a spū oritur: datur et inspiratur s̄m illud quod scriptū est ad Ro. 5. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris p spm sanctū qui datus ē nobis. ¶ Isto amore gratuito et spūali volūtas roborata viriliter appropinquat ad terraz promissionis: et strenue ascēdit ad mōtem superne cōtēplationis. ¶ Ascēdit aūt per decē grad⁹ amoris gratuiti et spūalis ordinatos quasi de virtute in virtutē donec videat deus deorū in syon quasi in specula contēplationis. Sunt aūt hii gradus ordinati p quos ascendit.

¶ p⁹ gradus est Amor spūalis siue incōparabilis: et ē infimus amoris gradus

cōis oībus electis: ⁊ est tāte virtutis ꝙ oē peccatū mortale ab aīa expellit ⁊ dū sup oīa diligit: ⁊ idō pōt vocari cōgrue incōparabilis et intēporalis qꝛ per eū dilligit deus sup oīa temporalia incōparabiliter. Et iste amor ē necessari⁹ ad salutē: qꝛ qḋ est sūme bonū sup oīa alia bona ē summe diligibile: ⁊ sup oīa alia diligibile. Sꝫ de⁹ ē sūme bon⁹: ⁊ super oīa creata bonus: ḡ sup oīa creata diligibil̄. Et ꝙ sit necessarius oñdit xp̄s dicens Mat. io. Qui amat prēm ⁊ mrēꝫ plusꝗ̄ me nō ē me dign⁹. Et qui amat filium aut filiam super me non est me dignus: q̄i diceret. Qui aliqḋ tp̄ale plusꝗ̄ deū amat nō est dignus salute. ℂ In hoc gradu amoris erat Susana q̄ poti⁹ elegit perdere famā ⁊ honorē temporalē ⁊ vitā corporalem quā peccare mortaliter ⁊ offendere deū dicens Dañ. iꝫ. Angustie sūt mihi vndiqꝫ: si. n. hoc egero: mors mihi est. Si aūt nō egero non effugiā manus vr̄as. Sed melius ē mihi absqꝫ ope incidere in manus hoīꝫ ꝗ̄ peccare in cōspectu dñi. ℂ Iste ē prim⁹ gradus amoris gratuiti: q̄ innūabiles sunt priuati qui ꝓ modico argēto millies peccāt mortaliter.

ℂ 2⁹ ē Amor incōtaminabilis: ⁊ ē mūdi cōtēptorūꝫ ⁊ religiosoꝝ: qui iure vocatur incōtaminabilis eo ꝙ est tāte virtutis vt hoīem a mūdana cōuersatiōe abstrahat: ⁊ a mūdanis possessiōibus separet: ne p eorūꝫ cōmertiū caritas ip̄a aliqualiter polluat̄: et a proprio ope impediat̄: qꝛ scribit̄. i. Jo. 2. Si q̄s diligit mūdū: nō ē caritas p̄ris i eo: q̄m̄ oē qḋ est in mūdo: aut ē cōcupia carnis: aut ꝯcupiscētia oculorum: aut superbia vite. De isto amore dicebat saluator Luc. i4. Oīs ex vobis qui nō renūciat oībus q̄ possidet: nō potest meus eē discipulus. ℂ Hūc gradū gratuiti amoris habuerūt ap̄li q̄n dicebāt Mat. 19. Ecce nos reliquimus oīa: ⁊ secuti sum⁹ te: quid ḡ erit nobis. ℂ Iste gradus ē altior ꝗ̄ p⁹ qꝛ multi sūt in p̄mo gradu et t̄n nō ascēdūt ad istū secūdū sic pꝫ in adolescente diuite qui p amorē incōparabilē diuīa p̄cepta seruauerat: ⁊ t̄n qꝛ nō hūit amorē incōtaminabileꝫ noluit renūciare tēporalibus: sicut pꝫ Mar. io.

ℂ 3⁹ ē Amor īfatigabilis qui ē iugit̄ ꝓficientiū ⁊ xp̄i confessorū: qui iure vocat̄ infatigabilis: qꝛ per istū amorē aīa infatigabiliter q̄rit deū: et in ei⁹ instātiss⁹ inquisitiōe nō fatigat̄. ℂ Hūc gradū amoris hēbat spōsa q̄ tāta solicitudine ⁊ labore dieb⁹ ac noctib⁹ p vicos ⁊ plateas spōsum q̄rebat dicēs Cāt. 3. In lectulo meo p noctē q̄siui quē diligit aīa mea. Quesiui illū ⁊ nō iueni. Surgā ⁊ circuibo ciuitatē per vicos ⁊ plateas: querā quē diligit aīa mea. Quesiui illū ⁊ non inueni. Inuenerūt me vigiles qui custodiūt ciuitatē. Nū quē diligit aīa mea vidistis. Iste amor ē adhuc maior ꝗ̄ secūdus: qꝛ nūꝗ̄ pmittit aīam quiescere donec inueniat ip̄m deū quē diligit. Et m̄lti amorē icōtaminabilē p mūdialiū renūciationeꝫ possidēt: qui t̄n ad infatigabilē istū amoreꝫ nō ascendūt: qꝛ non instāter ⁊ infatigabil̄r deū querūt. Quibus dici pōt illud Apoc. 3. Utinā calid⁹ esses aut frigidus. O ꝗ̄ altus est hic amoris gradus.

ℂ 4⁹ est Amor insep̄abilis qui ē iugit̄ cōtemplātiū: qui merito vocat̄ insep̄abilis: qꝛ cōtinuis stimulis agitat mentem ad cōprehēdendū: cōtemplādū: ⁊ retinendum dilectū deū: nec ad horam quiescere aīam permittit quin dilecto inseparabiliter inhereat. ℂ Ad hūc gradū peruenerat spōsa que dicebat Cant. 3. Inueni queꝫ diligit aīa mea. Tenui eū nec dimittam: donec introducā illuꝫ in

domū matris mee ꝛ in cubiculum genitricis mee. ❡ Hunc gradū paulus hūit qui dixit ad Ro.8. Quis ergo nos separabit a caritate xp̄i: Tribulatio:an angustia:an fames:an nuditas:an periculum:an persecutio an gladius. Certus n. sum:qꝛ neqꝫ mors:neqꝫ vita:neqꝫ angeli:neqꝫ prīcipatus:neqꝫ instātia:neqꝫ futura neqꝫ creatura alia poterit nos separare a caritate dei que est in xp̄o iesu dn̄o nostro. Et iste gradus amoris altior est oībus p̄dictis.

❡ 5ᵘˢ est amor insupabilis:qui est martyrum xp̄i: ꝛ oīm aduersitatibꝰ nō cedentium:sed in oībus tribulatiōibus victorū. Qui merito vocaṫ insupabilis:qꝛ tante ē fortitudinis:vt nullis aduersitatibus frangaṫ:nullis asperitatibus molliatur:nullis fatigationibus debilitetur sed oīa dura:aspera:et ferrea mollia facit ꝛ leuia:qꝛ s̄m Hieronimū. Nihil amātibus durū est:nullus labor difficilis. De isto amore insuperabili dr̄ Cāt. 8. Fortis ē vt mors dilectio:dura sicut infernus emulatio. ❡ Hūc gradū amoris habuerūt illi septem fratres cū mr̄e sua qui p tot genera tormētorum ī eos exhibita nūqꝫ potuerūt ab amore diuino deflecti aut incuruari : sed semper remanserunt inuicti : sicut diffuse scribitur 2.Macha.7: In isto gradu amoris fuerūt alii xp̄i martyres qui tanto igne diuini amoris succensi fuerant: vt ignem mālem extrinsecus vrentem: vel paruipēderent vel minime sentirēt O q̄ȝ eminens est amor iste: qui ꝟbera ferrum:ignē et mortē irridet.

❡ 6ᵘˢ est amor insaciabilis : qui est iugiṫ desiderantiū ꝛ solitariorū : qui merito vocaṫ insaciabilis:qꝛ tante ē fortitudinis vt nihil sibi sufficiat prepter vnum solum quod amat. Et ad ip̄m semper amplius in hac vita sitit ꝛ desiderat. Et q̄to magis diligit tāto amplꝰ dilligere cupit. Et sic ex sui sequitur sitis:qꝛ quo magis amat eo amplius amare desiderat:et q̄ magis bibit amplꝰ sitit. Hūc gradū amoris insaciabilis habebat ꝓpheta quādo dicebat in ps. 41: Quēadmodū desiderat ceruus ad fōtes aquarum:ita desiderat aīa mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deum fontē viuuꝫ. ❡ Ad hunc gradū amoris insaciabilis ꝛ sitientis puenerat sponsa:quando dicebat Cant.8. Quis mihi det te fratrem meū sugentem vbera matris mee: vt inueniā te solum foris ꝛ deosculer. ❡ De isto gradu amoris insaciabilis dicit Ricardus in libro de caritate. Caritas ita semp inuenit quod adhuc cōcupiscere potest:qꝛ quicquid agit:desideriū ardētis aīe non saciat. Sitit ꝛ bibit:bibēdo sitim nō extīguit:sed quo amplꝰ bibit eo amplꝰ sitit. Auida enī ymo ꝛ insaciabilis anime sitis vel esuries nō sedatur:sed irritaṫ. hec ille. O beata anima q̄ ad istum gradū attingit amoris.

❡ 7ᵘˢ est amor vulnerās. Qui est amor ardens ꝛ feruens cor medulitus transfigens et comburens vt dicat veraciter: Uulnerata caritate ego sum. Hic amor vulnerans ē q̄i aculeus igneꝰ cor hominis medulitus penetrās affectūqꝫ trāsuerberās in tātū vt desideriū sui estū animi cohibere nō valeat: desiderio ardeat:et affectu estuet. ❡ Signa huius amoris vulnerātis sūt ista:gemitꝰ profundus:anhelitus cordialis:suspiria lōga:vultus pallēs atqꝫ tabescens ; que omnia operaṫ amor vehemēs ꝛ vulnerans. ❡ Iste amor vulnerat affectuꝫ ꝛ tūc diligiṫ deꝰ ex toto corde s̄cdm illud Mar.12. Diliges dn̄ꝫ deuꝫ tuū ex toto corde tuo. Hūc amorē vulnerantē hūit sponsus q̄n dicebat Cant.4. Uulnerasti cor meū soror mea spōsa:vulnerastī

cor meū in vno oculorū tuorum. Iste gradus amoris supat oēs tribulatiões et amaritudines Cāt.8. Aque multe nō potuerunt extinguere caritatē:nec flumina obruent illam.

¶ 8ᵘˢ est Amor ligans. Qui est amor ardens et feruēs:ita ligans intellectū vt a dilecto deo ăuertere vel vix vel nullatenus pmittat. Ita ligans memoriam:vt aliud meditari non sinat. Ita ligās cogitationes:vt aliud cogitare nō pmittat. Ita ligās animū vt oīum obliuiscatur Isto amore sic ligatur aīus:vt quicqd agat:quicquid dicat:semp dilectū mente reuoluat:perhennicq memoria teneat:hūc dormiens sōniet : hunc vigilans oī hora pertractet. Hic amor ē major ꝙ̄ pcedens:qꝛ ille aīaꝫ vulnerat:iste vulneratam incarcerat:cathenat atcq ligat:ita vt quocūcq se vertat ab illa vna et intima sollicitudinis sue cura auelli nō possit. ¶ Iste amor ligat intellectuꝫ et mentē:et tūc diligit deus ex tota mēte sm illud Mar.12. Diliges dn̄m deū tuuꝫ ex tota mente tua. ¶ Ad hūc amorē spōsꝰ hortabat spōsaꝫ qn̄ dicebat ei: Cāt.8. Pōe m̄ vt signaculū sup cor tuū .i.sup mētem tuaꝫ et sup intellectū tuū: vt mei obliuisci oīno nō possis. De isto amore dicit deus Osee.11. In funiculis Adam trahā eos in vinculis caritatis.i. in beneficijs multis:quibus per amorē deo alligātur.

¶ 9ᵘˢ est Amor languēs. Qui est ita feruens et ardēs ꝙ aīam totam in seipsa liquescere et languescere facit. ¶ Iste amor ita iplicat aīe actionem:vt circa aliqua occupari nō possit:nisi quo eā diuine volūtatis nutus trahit vel impellit. ¶ Iste amor omne aliud desideriū expellit:oē studiū excludit:omne exercitium violēter opprimit:oēm aliū amorē excludit:qm̄ nihil pter vnū:aut ,pter vnū diligat. ¶ Aie existenti in isto amore:nihil oīno satisfacere:aut sapere pōt preter vnū aut ,pter vnum. Unum amat:vnū diligit:vnum sitit:vnū cōcupiscit:ad vnum anhellat:in vnuꝫ suspirat in vno inardescit:i vno requiescit. Unū solū est in quo reficit:vnum soluꝫ ex ꝙ satiatur. Cuꝫ frui pōt eo qḋ diligit:oīa pariter se hēre credit. Sine illo autem quicquid agat:quicquid fiat:quicquid cogitat:quicquid vltro se offerat:quicquid spōte occurrat:cito reijcit:cito cōculcatur:Ymo inutile et intollerabile videtur:nisi in vnum sui desiderij finem cōcurrat. Sine ēt illo quod diligit horrent aīe oīa:corpore deficit:corde tabescit:corde languescit:cōsilium nō accipit: rōni nō acquiescit:nullā cōsolationē admittit:sꝫ clamat cum spōsa Cant.5. Adiuro vos filie hierusaleꝫ: si inueneritis dilectum meū vt nūcietis qꝛ amore langueo. ¶ De isto gradu amoris languentis dr̄ Cant.8. Si dederit hō oēm substantiā domus sue ,p dilectione : q̄i nihil despiciet eam:qꝛ aīa isto amore languens:oīa alia preter dilectū despicit et paruipēdit et in nullo alio delectari pōt. ¶ Iste amor ligat actioneꝫ et implicat ad vnum finē:et tunc diligit deus ex tota aīa iuxta illud Mar.12. Diliges dn̄ꝫ deum tuuꝫ ex tota aīa tua. ¶ Hūc amoris gradum habuit sponsa qn̄ dicebat Can.2. Fulcite me floribus:stipate me malis:qꝛ amore langueo. Nā sicut mulier corpore languida delectatur:floruꝫ et pomoꝝ odoribus. Sic aīa isto amore languēs fulciri et sustētari desiderat diuinis cōsolatiōibus. O beata aīa que ad istum amoris gradū puenerit.

¶ 10ᵘˢ ē Amor deficiēs:qui adeo fortis et vehemēs est ꝙ aīo tali amore ac desiderio estuāti iam nihil oīno satisfacere pōt:et iō ad defectū ducit. Adeo fortis et

vehemens ē q̄ sitim suā nec resistēdo tēpare nec iebriādo extinguere potest. ¶ Hic gradus amoris oēz aliū affectū expellit et vincit. ¶ In isto gradu amoris diligit̄ deus ex tota virtute iuxta illud Mar.12. Diliges dn̄m deū tuum ex tota virtute tua. Hūc gradū amoris habuit sponsa qñ dicebat Cāt.8. Fortis est vt mors dilectio: ꝛ dura sicut infernus emulatio. Nā aīe sic p̄ amore deficiēti dulce videt̄ quicquid ꝓ deo facere vel sustinere pōt. O aīa mea ad hūc gradū amoris si potes ascende: ad istū aspira: ad istū suspira: ad istū anhela: qꝛ ibi recōditū ē suauissimū māna: ibi diuitie aīe rōnalis: ibi delicie filiorūz dei: ibi sensus: ibi spūs sapie: cui oīa q̄ desiderātur nō valent cōparari. O aīa rōnalis si ditari: si dignificari: si cōsolari desideras: ad istū gradū amoris ascende ꝛ cātabis cū ꝓpha in ps 83. Quā dilecta tabernacula tua dn̄e virtutū cōcupiscit ꝛ deficit aīa mea in atria dn̄i. Cor meū ꝛ caro mea exultauer̄t i deū viuū. ¶ Iste amor deficiēs h̄z septē cōditiones. ¶ p̄ ē insuperabilis: qꝛ nulli alij affectui vel amori cedit. ¶ 2. est insepabilis qꝛ a memoria nūq̄ r̄ecedit. ¶ 3. ē singularis qꝛ sociū alium nō recipit. ¶ 4. ē insaciabilis qꝛ ei satisfieri nō pōt. ¶ 5 est īmortalis: qꝛ a vita quodāmō separari nō pōt. ad Ro.8. Certus sum dicit apl's: qꝛ neque mors: neq̄z vita neq̄z fortitudo: neq̄z altitudo poterit nos separare a caritate dei que est in xp̄o iesu. ¶ 6. est impassibilis: qꝛ quodāmō passiōes nō sentit. In oī iniuria hilarescit: et quicquid ei infertur ad penā: totum presumit ad gloriā Act.5. Ibāt apl'i gaudentes a cōspectu cōcilij qm̄ digni hiti sūt ꝓ noīe iesu cōtumeliā pati. ¶ 7. est insipiēs: amēs: vel insanus: qꝛ opatur quedā q̄ amētiāz ꝛ insaniam sanctaz ꝓtestantur. ¶ Nōne sūme amētie videtur eē velle resistere oīpotētie irascēti atq̄ furēti: et dicēti Exo.32. Dimitte me vt irascatur furor me⁹ cōtra eos ꝛ deleāz eos: et tn̄ Moises isto amore deficiēs temptauit resistere ꝛ p̄ualuit ꝛ placauit oīpotētiam irascentē. ¶ Nōne ēt summe demētie ꝛ insanie videtur eē velle sūmaz sapiāz redarguere ꝛ docere: ꝛ tn̄ Abraaz isto amore deficiēti succensus hoc attēptauit dicēs dō Gen̄.18. Absit a te vt hanc rem facias. et occidas iustū cum impio: fiatq̄ iustus sicut impius. Nequaq̄ facies iudiciuz hoc. ¶ Nōne sūme amentie vr̄ eē verā vitā repellere ꝛ ab ipsa velle separari: ꝛ tn̄ moises isto amore succensus clamauit ad deuz dicens Exo.32. Aut dimitte eis hanc noxam: aut si nō facis dele me de libro tuo quem scripsisti. ¶ Ad hunc gradū amoris peruenerat paulus qui dicebat ad Ro.8. Optabam ego ipse anathema esse a christo pro fratribus meis qui sunt cognati mei s̄m carnez. ¶ De ista eminentissima caritate ait Ricar. in tractatu de Caritate. ¶ Quanta est excellentia ipsius amoris qui omnem alium affectuz excedit. Quanta queso vehemētia que mentē quiescere nō sinit. Quāta obsecro violētia caritatis q̄ oēz aliū affectū violēter ꝓexpellit. Quāta supeminentia cui oīno nihil sufficit. O excellentia amoris: O violentia dilectiōis. O caritatis vehemētia O emulatiōis supeminētia. Si p hos gradus dilectiōis volūtas frequēter ascēderet cito ad terraz ꝓmissiōis appropinq̄ret. Uenite ꝗascēdam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De graduali voluntatis ascēsu p octo beatitudines. Cap. xo.

Venite ascendamus ad mõtez domini ꝛ docebit nos vias suas. ℂ Volũtas humana ꝑ desertũ pn̄ie ac ꝑfectionis currẽs ꝛ ad terrã ꝓmissionis anhelans cũ ꝑ gradus ꝑfecte caritatis exercitata fuerit: nõ solũ v̄tutẽ oĩuz fructus parturit: sed in eminẽtissimis v̄tutum opibus exercetur: ꝛ quasi ab hoĩbus segregata: ꝛ diuino cõtubernio cõfederata nõ iam humanas v̄tutes sed diuinas ꝛ heroicas operaẽ. Et qꝛ volũtas sic ꝑ caritatẽ exercitata videẽ humanã quodãmodo vitã excedere ꝛ ad vitaz beataz quodãmõ appropinquare propterea virtutes que ab ipsa procedunt ꝑꝑ sui eminentiaz dicunẽ beatitudines. In quib' ipa volũtas se exercẽs ꝛ in via ꝑ spem: ꝛ in patria ꝑ rem ꝑfectissime beatificatur. ℂ Sũt autẽ iste beatitudines octo que ꝑfectissime ordinant aĩam quo ad seipsaz: quo ad ꝓximũ ꝛ quo ad deuz dum gradualiter ꝛ ordinate ascendit per ipsas.

ℂ p^a Beatitudo est. Paupertas spũs ð q̃ dr̃ math.5. Beati paupes spiritu qm̄ ipsorũ est regnũ celorũ. ℂ Volũtas exercitata in pfecta caritate discurrit per oẽs beatitudines: ꝛ primo incipiens a paupertate spũs omnia bona exteriora per volũtariam pauꝑtatẽ paruipẽdit ꝛ oẽm inanez gloriaz honorẽq3 mundanum per spũalem ꝛ cordialem humilitatem conculcat. Et sic recte regulatur: quo ad bona exteriora ẜm rõnem que dictat bona minima ꝛ apparentia esse cõtemnẽda ꝑꝑ maiora bona adipiscenda. ℂ Et per istam paupertatem spiritus ꝛ voluntariam non solum spernit superflua ꝛ tẽporalia que super habũdant: sicut facit quedam virtus politica que moderate vtitur temporalibus ẜm cõdecentiam status ꝛ persone abiciendo superflua: sed excellentiori modo spernit: quia ipsa temporalia totaliter abijcit ꝛ contemnit quãtum possibile est vt cõtẽplatiõi diuine liberi' possit inherere: ꝛ ista tẽporalia volũtas abijcit nõ tãq3 mala: qꝛ hijs põt hõ bene vti per virtutẽ politicã; sed tanq3 minora bona impeditiua maioris boni. Et per istã totalẽ abiectionẽ tẽporaliũ disponit aĩa ad ascẽsuz ꝑfectissime cõtẽplationis ꝛ ꝑfectiõis: ꝛ iõ promittiẽ ei regnum celorũ v3 excellentia ꝛ sufficientia bonoruz celestiuz. ℂ Hanc paupertatem spũs habuit paulus aplš qñ dicebat ad phil.3. Propter christũ oĩa detrimentũ feci ꝛ arbitror vt stercora vt christũ lucrifaciam ꝛ vt inueniar in illo. Et hoc quo ad res vtiles: ꝛ qñ dicebat j.Cor.15. Ego.n. sũ minimus aplorum qui nõ sum dignus vocari aplus. Et h quo ad honores mũdiales. ℂ Et cum aĩa puenerit ad istã primã beatitudinẽ in qua siue ꝑ quã abscindũtur radices peccatoꝝ v3 cupiditas tẽporaliũ ꝑ paupertatem volũtariam: ꝛ superbia ꝑ humilitatẽ spũs: facilime ascẽdit ad oẽs alias btitudines ꝛ ad oẽ3 aliã ꝑfectionem. Sine ista autẽ ad alias ascẽdere nequaq3 valet. Uñ non incõgrue posita est ista beatitudo a xp̄o in pmõ loco q̃si basis origo ꝛ fũdamẽtũ oĩu3 beatitudinũ ꝛ oĩu3 ꝑfectionũ. Si ergo o aĩa dilecta ꝑ volũtatẽ ad culmẽ ꝑfectõis ascẽdere cupis: optime dispone fũdamẽtũ istõ renũciando ex corde oĩb' tpalib' ꝑ pauꝑtatẽ: ꝛ ꝓprie volũtati ꝑ hũilitatẽ. Nã ꝑꝑ defectũ huius fundamenti rari ad apicẽ ꝑfectionis ascẽdunt.

ℂ 2.ẽ Mititas siue Mãsuetudo ð q̃ dr̃ math.5. Bti mites qm̄ ipsi possidebũt trã. ℂ Volũtas mũdificata ab auaritia ꝑ pauꝑtatẽ ꝛ a sup̄bia ꝑ humilitatẽ as

VIII Beatitudines euangelij

cendit ad mãsuetudinez τ mititatẽ: qꝛ nõ amplius hꝫ alicui⁹ ꝑturbatiõis cãz. Nam oĩs ꝑturbatiõis mundialis causa est cupiditas terrenoꝝ τ supbia: ꝓpter quas volũtatis appetit⁹. ℭ Et ista mãsuetudo siue mititas recte regulat τ pficit hoĩem respectu motus irascibilis interioris: per cõparationẽ ad mala penalia. Nam recta rõ dictat mala penalia huius vite esse sine ĩpatientia tollerãda tum pp peccata cõmissa: tum pp p̃mia promissa: qꝛ non sunt cõdigne passiões huius tp̄is ad futurã gloꝛiã que reuelabit̃ i nobis ad Ro.8. ℭ Et ista mititas nõ soluꝫ regulat passiões irascibilis cõmuni mõ sicut facit qdaꝫ virtus politica q̃ dr̃ mansuetudo: que sic refrenat eas q̃ hõ non nimis impetuose excedit: tñ aliqualẽ earum ꝑturbationeꝫ sentit: sꝫ excellenti⁹ regulat: qꝛ reddit hoĩem totaliter tranquillũ a motibus irascibilis p oĩmodaꝫ subiectionẽ ad regulam rõnis τ ad regulã diuine legis. ℭ Et p istã mititatem τ ĩpturbabilem animi trãquillitatem disponit̃ mirabiliter aĩa ad perfectã celestium cõtemplationeꝫ ĩ vita p̃nti: τ ad celestiuꝫ possessionẽ in vita futura. Ideo adiungit̃ p̃miũ cum dr̃ Qm̃ ipsi possidebunt terraꝫ. Sicut.n. viri bellicosi sequentes motus τ passiones virtutis irascibilis ad hoc mouent lites τ bella: vt quasi securi possideant terrã deuictis inimicis: sic per oppositũ totaliter quietis a motibus irascibilis a deo datur in p̃miũ pacifica possessio terre viuentium. ℭ Hanc mititatẽ habuit Moises de quo scribitur Nũi.12. Erat.n. moises mitissim⁹ sup omnes hoĩes qui moꝛabãtur in terra. Et ideo frequentissime ascendebat in mõteꝫ cõtẽplatiõis: et ad diuinas visiones τ locutiones. Qui auteꝫ sunt iracũdi sunt inepissimi et difficiles ad ↄtemplationeꝫ τ vite pfectioneꝫ. Uenite ꝰ ascendam⁹ ad mõtem dñi.

ℭ 3. est Luct⁹ de q̃ dr̃ Mat.5. Bt̃i qui lugent qm̃ ĩpi ↄsolabunt̃ ℭ Uolũtas mũdificata a puluere terrenoꝝ p voluntariã pauptatẽ. et trãquillata a ꝑturbatiõib⁹ p mititateꝫ: q̃i oculus limpidũs τ clarus incipit videre statũ suum viciosuꝫ: miserũ τ periculosum: τ incipit lugere τ ascẽdere ad tertiam beatitudinẽ q̃ est luctus. ℭ Et iste luctus pfecte regulat hoĩem respectu motus cõcupiscibilis interioris p cõpatationẽ ad mala culpabil'ia: τ ad obiecta dlectabilia: vꝫ ad delectationes ciboꝝ quo ad gustuꝫ: venereoꝝ quo ad tactũ: melodiaꝝ q̃ ad auditũ: spectaculoꝝ quo ad visum: τ odoꝝ quo ad olfactũ. Nã recta rõ dictat mala culpabilia eẽ lugenda: et bõa huius mũdi delectabilia esse declinãda tanꝗ̃ impedimẽta quedã summi τ optimi delectabilis. Et ista beatitudo nõ solũ regulat passiones cõcupiscibilis circa delectabilia vtendo eis moderate et supflua abiciendo: sicut fit p tẽpantiã que est virtus politica: sꝫ excellẽtiori mõ qꝛ p beatitudineꝫ luctus: hõ oĩa talia a se penitus abdicat: τ luctum volũtarium assumit: ita q̃ totũ statum vite p̃ntis luctũ reputat: τ carcerem τ exiliũ celestis patrie. ℭ Et p istuꝫ luctũ mirabiliter disponit̃ aĩa ad perfectaꝫ celestium cõtemplationẽ in vita p̃nti: τ ad celestiũ possessionẽ in vita futura: et ideo addit̃ p̃miũ cum dr̃ Quoniã ipsi cõsolabuntur. Cõgruũ.n. est: vt qui ꝓ dei τ xp̄i amore in voluntario luctu occupantur. sic̃ cum deo et xp̄o τ angelis cõsolẽtur. ℭ Hanc beatitudinẽ luctus habuit Jeremias ꝓpheta dicẽs Jere.9. Quis dabit capiti meo aquam: τ oculis meis fõtem lacbꝛimarũ τ ploꝛabo die ac nocte interfectos filie populi mei: et iõ fuit ꝑ

pheta maximus:et diuinas visiones ac reuellationes habuit. Qui autē vacant risui et mūdialib⁹ cōsolationibus iepti sūt ad celestium cōtemplationem. Ista beatitudo luctus mirabiliter aīam illuminat ad sui cognitionē quia cui crescit scia crescit ꝛ dolor.

¶ 4. est Esuries ꝛ sitis iustitie de q̄ dr̄ Mat. 5. Beati qui esuriūt ꝛ sitiunt iustitiā qm̄ ipsi saturabūtur. ¶ Uoluntas hūana mūdata ab amore terrenorū p pauptatem:ab appetitu vindicte p mansuetudinē siue mititatem:et illumiata per luctū incipit videre verū bonum iustitie ꝛ sitire et esurire ipm̄: qꝛ ex quo contemnit falsa bona: cum non possit sine amore et delectatione pmanere:cōuertitur ad amādū verum bonū iustitie: ꝛ in ipso delectari: ꝛ sic ascendit ordinate ad quartā beatitudinē q̄ est esuries ꝛ sitis justitie. ¶ Et ista beatitudo pficit et regulat hoīem ſm rectā rōnem respectu proximi in rōne debiti. Rō. ii. nālis dictat q̄ vnicuiq̄ dari dꝫ qđ suū est nō nimis notabiliter ꝑcrastinando vel retardādo:et hoc fit per iustitiā:q̄ est virtus politica. Sed excellentius fit per istā beatitudinē q̄ dicitur esuries ꝛ sitis iustitie:per quā hō reddit vnicuiq̄ quod suū est feruenti:ardēti atq̄ insolito desiderio:sicut esuriens ꝛ sitiens ardenter ꝛ feruenter comedit ꝛ bibit. ¶ Et p istam esuriē iustitie q̄ est desideriū qđdā ardens virtutis cuiuscūq̄ mirabiliter disponit aīa ad celestiū contemplationē : que in presenti vita aīam aliqualiter saciat: ꝛ ad celestiū possessionem:que in futura vita totaliter saciabit ſm illud ps. Saciabor cū apparuerit gl'ia tua: Jō cōuenienter adiungitur premiū cū dicitur Quoniā ipsi saturabūtur:qꝛ hūanum desideriū satiabit. ¶ Hāc esuriē ꝛ siti iustitie habuit paulus apostolus qui pp zelū iustitie ac virtutis p vniuersum discurrebat docens oēs ꝛ dicens ad Ro. j. Grecis ac barbaris:sapiētibus ꝛ insipientibus debitor sum:et iō mirabiles a deo reuellatiōes et contemplationes hūit. Qui aūt hanc esuriē et sitim iustitie nō habēt:ad cōtēplationem sunt inepti. ¶ Ad hanc beatitudinē aīa iam peruenit:qn̄ desideriū ardentissimū habet ꝑficiendi de bono in melius:de virtute in virtutē: ꝛ d̄ grā in gratiā. Nā esuries ꝛ sitis iustitie que est cōis virtus : ardētissimū et feruens desideriū est cuiuscūq̄ virtutis et pfectionis. Et p istam esurieꝫ et sitim aīa est summe disposita ad celestium contemplationē.

¶ 5. est Mīa de qua dr̄ Mat. 5. Beati misericordes quoniā ipsi mīam consequent. ¶ Uoluntas hūana hñs esuriem et sitim justitie ꝛ desiderans in oībus dei voluntatem ꝛ legē adimplere: sciens se nō posse plene de peccatis suis satisfacere querit viaꝫ per quam possit diuinam volūtatem adiplere et ei satisfacere:et iō conuertitur ad mīam : q̄ est quinta beatitudo:qꝛ nouit ipam deo acceptissimā: ꝛ per eaꝫ oīa sibi peccata relaxanda. ¶ Et ista mīa pficit hoīem respectu ꝓximi in hijs que hñt rōnem doni. ¶ Et in talibus mō cōmuni ꝛ hūano disponit liberalitas in paruis ꝛ mediocribus donis q̄ est virtus moralis ꝛ politica:et magnificētia in donis magnis et excellentibus que est etiā virt⁹ politica. Sed excellenti⁹ hoīem dispónit quinta beatitudo que vocat̄ Mīa: quoniā defectū alterius totaliter accipit quasi suum. vñ dr̄ hō misericors quasi miserum hñs cor:qꝛ in corde recipit defectū alterius quasi suū. ¶ Et ista optime disponit hoīem ad cōtemplationē: ꝛ eternorū possessionē. Ideo adiungit̄

premiū cū dr̃. Qm̃ ipi miam cōsequē tur & in pñti p pctōrū remissionem & in in futuro p supbabūdantē refectionē & retributionē. ¶ Hanc btitudinē misericordie babuit Job ppheta qui dicebat Job. 29. 30. & 31. Oculus fui ceco & pes claudo. Pater eraʒ paupum. Flebam quondā sup eo qui afflictus erat & ɔpatiebat̃ aia mea paupi. Si negaui qd volebant paupib⁹ & oculos vidue expectare feci. Quia ab infantia mea creuit mecū misericordia & de vtero matris mee egressa est mecū. Et ideo meruit a dño retributionē ī vita pñti ī bonis tēporalib⁹ sicut pʒ Job. vltio & mirabiles reuelatiōes dinas sicut pʒ Job 38. 39. & 40. Qui auteʒ ista mia vacui sunt ad oēm pfectionē & cōtemplationem inepti sunt.

¶ 6. est Mundicia cordis d q̃ dr̃ math. 5. Beati mūdo corde qm̃ ipsi deuʒ videbunt. ¶ Uoluntas bumana in mia exercitata mundificatur: q2 elemosyna est mūdificatiua ſm illud dictū saluatoris Luc. xi. Date elemosynam & ecce oia munda sunt vobis: & ideo post beatitudinē misericordie ascendit merito & cōgrue ad beatitudinē munditie cordialis. ¶ Et ista perficit bominē respectu dei quo ad intellectū speculādo. Sicut. n. oculus imūdus non clare videt sed bene oculus mūdus & purificatus sic cor criminib⁹ & passionib⁹ imūdum diuine speculationi & contēplationi est ineptū: cor autē mūdū est ad talē contēplationem aptissimū. ¶ Et circa istam speculationē diuinā cōi & bumano modo disponūt boiem virtutes itellectuales & sciētie speculatiue maxime methaphisica: que docet diuinas pprietates ɔsiderare sicut pʒ. 12. metha. Ubi docet cōsiderare deū esse vnū: Eternū: Actuʒ purū: viuenteʒ vita nobilissima: sempiterna: & optima: & boc solū cōsiderando deū ex proprietatib⁹ creaturarum. Sed ad istaʒ speculationē excellentori modo disponit bomo per Mundiciam cordis: per quā mens bumana deo cōiūgitur & sic de diuinis supra bumanū modum illustratur: sicut appa ret in apostolis qui per cordis mūdiciā absq3 bumano studio fuerunt de diuinis magis illustrati q̃ʒ quicūq3 excellētissimus phs. ¶ Ista mūdicia optime disponit bominē ad contemplationem & celestium adeptionē: & ideo dixit xp̃s Math. xi. Confiteor tibi dñe pater celi & terre: quia abscondisti bec a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea paruulis. i. bumilibus & mūdis corde sicut sunt paruuli. ¶ Hanc cordis mūdiciā babuit Daniel ppheta qui noluit cōtaminari aut pollui comedendo de cibis regalib⁹ sicut pʒ Dan. j. & ideo fuit maximus contēplatiuus & reuellationes visionesq3 plurimas babuit sicut patet Dañ. per totum. Qui aūt ista mundicia carent ad contēplationem non sunt idonei: sicut oculus infect⁹ aut puluerulentus in solē aspicere nō pt.

¶ 7. est Pax d qua scribitur Math. 5. Beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur. ¶ Uoluntas bumana cuʒ per cordis mundiciā deuʒ videre ceperit & contemplari: ipsi deo per amoreʒ totaliter vnitur & in ipso tanq̃ʒ in sūmo bono quietatur & pacificatur & ideo post cordis mundiciam merito transit ad septimam beatitudinem que est pax. ¶ Et ista ordinat bominem respectu dei quo ad affectū ipsuʒ deū diligendo & boc facit mō excellentissimo. ¶ Nã cōmuni & bumano mō ordinat̃ bō respectu dei per amoreʒ naturaleʒ: qñ diligit ipsuʒ deuʒ sicut principiū suū efficiens & conseruatiuum: licet preter ipsū

sum deum diligat alia. Sed excellētius ad ipsuz deuz ordinatur hō p beatitudinez que est pax: qñ.s. homo totaliter per mentis affectū deo coniungit̄ sicut bonitati sūme: ꝛ sic nihil aliud extra ipsuz querit: sed in ipso quietatur ꝛ pacificatur. ¶ Ista pax que ē amor dei pfectissimus optime disponit aīam ad contemplationē ꝛ celestiuz possessionem ꝛ ideo pmittitur pmiū cōueniens cū dr̄. Qm̄ filij dei vocabuntur. Filiatio eniz importat assimilationē. Propriū autē ipsius dei est q̄ seipso fruitur ꝛ in seipso quietatur ꝛ ideo qui pdicto mō sūt pacifici recte filij dei vocabūt̄. ¶ Hāc pacem que est amor dei pfectissim⁹ habuit Helias pphēta qui dixit. 3. R. 19. zelo zelatus sum pro domino deo exercituū ꝛ ideo fuit maximus cōtemplatiuus ꝛ vidit dn̄m non in spiritu grandi ꝛ forti: nō in cōmotione: nō in igne: sed in sibilo aure tenuis: q2 in pace ꝛ quiete fiunt reuellationes ꝛ cōtemplatiōes: q2 factus est in pace locus eius. Qui āt hanc beatitudinez pacis non habēt: ad contemplationē reddunt̄ inepti.

¶ 8. est Sufferentia tribulationū ꝛ persecutionuz pp iustitiam de qua dicitur math. 5. Beati qui persecutiōez patiuntur pp iustitiaz qm̄ ipsorum est regnuz celorum. ¶ Uolūtas humana cuz per amorē excellentissimū in deo fuerit pfecte quietata ꝛ pacificata: diuinam gustans dulcedinem: tantā recipit in aīā do ipsum deū fortitudinez: q̄ oīs amaritudo sibi videtur dulcis: ꝛ oē graue videtur leue ꝛ oīs verecundia reputat̄ gloria ꝛ ideo transit ad vltimā beatitudinem que est sufferentia volūtaria psecutionū ꝛ tribulationum. ¶ Et ista beatitudo pficit hominē ad bene patiēdum sicut alie predicte ad bene agendū. Quia sicut ad virtutē ptinet bene agere ita ꝛ bene pati. ¶ Ad bn̄ āt patiēdū perficit̄ ꝛ ordinatur hō cōi ꝛ humano modo p fortitudinem que est virt⁹ politica: per quā pro iminenti tribulatiōe nō recedit a virtute sed patiēter sustinet lz cuz aliqua angustia ꝛ dolore. Sz excellentiori modo ordinatur ad bn̄ patiendū p istā beatitudinez: que pōt dici q̄dā fortitudo diuina: p quā aduersa ꝛ psecutiones sustinet non solū patienter sed letanter cū iubilo ꝛ exultatiōe sicut faciebāt xp̄i martires qui quāto acerbiorib⁹ tormētis cruciabant̄: tāto magis in dn̄o letabant̄. ¶ Hec btitudo optime disponit ad celestiū cōtēplationez ꝛ adeptionē: ꝛ iō pmittit̄ pmiū cuz dr̄ Qm̄ ipsorū est regnū celoꝝ. Sicut.n. seculares pp copiā reꝝ tēporaliū possidēdam: oīa aduersa libēti aīo sustinēt: ita libēter sufferētib⁹ p dei amore tribulatiōes ꝛ psecutiōes pmittit̄ regnuz celorū. i. copia sufficiētissima bonoꝝ celestiū. ¶ Hāc btitudinē habuit paulus apl's qn̄ dicebat. 2. ad Cor. 12. Libēter gloriabor in īfirmitatib⁹ meis vt ihabitet in me v̄tus xp̄i pp qd̄ placeo mihi ī īfirmitatib⁹ meis: in cōtumelijs: in necītatib⁹: in psecutōib⁹: ī angustijs p xp̄o. Cū.n. īfirmꝰ sū tunc fortior sum. O aīa rōnalis ascēde p hāc scalā de paupertate spūs ad māsuetudinē siue ad mititatē. De mititate ad luctuz. De luctu ad famē iustitie. De fame iustitie ad miam. De mia ad cordis mūdiciā. De cordis mūdicia ad pacē. De pace ad sufferētiā tribulationū ꝛ sic ascēdes ad apicē ɔtēplatiōis O aīa mea disce hāc scalā: stude freq̄nt̄. Imprime memorie. In ista sit orō tua: Meditatio tua: Cōtēplatio tua. ¶ Ista scala facta ē a v̄itate ifallibili xp̄o. In ista est via vite: via lucis: ꝛ via beatitudinis sempiterne. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad montē dn̄i ꝛc.

Paulus. —

¶ De spūali volūtatis ascensu p duodecim spūs sancti fructus. Cap.iii.

Venite ascendamus ad mōtem dñi ⁊ docebit nos vias suas. Uolūtas spūa na in virtutibus moralibus exercitata: et in gratuitis habituata: necnō in beatitudinibus cōsumata: incipit iā cū suauitate quadā in bonis opetib⁹ delectari. et sic p sancti spūs fructus gradualiter ascendere. ¶ Dicūt aūt opera spūs sancti fructus ad similitudinē fructus materialis. Sicut .n. ab arbore māli vltimate procedunt fructus qui cū suauitate gustātur. Sic a spū sancto inhabitante in anima per grāz. vltimate ꝓcedūt duodeci opera: q̄ mentem operātiū delectant. et iō pp suauitatē quam mens possidet in talibus opibus dicūtur fructus. ¶ Et nō sunt habitus distincti ab alijs virtutibus: sz important status delectationū et vsus spūalium cōsolationū: quibus replentur et consolātur spiritus virorum iustorū. ¶ Et qꝛ quattuor sunt ex caritate diligenda. ¶ Unū quod est supra nos tanq̄ȝ bonū sūmū: vz Deus. ¶ Secūdū qꝫ est intra nos tāq̄ȝ bonū intrinsecuz: vz Anima nostra. ¶ Tertiū qꝫ est iuxta nos tanq̄ȝ bonuz cognatū: vz proximus. ¶ Quartū qꝫ ē infra nos tanq̄ȝ bonū infimū: vz corp⁹ nostrum cū quo silr̄ continetur corpus proximi: hinc est qꝫ fructus spiritussancti sunt duodecim quos describit paulus ad Gal.5. dicens. Fructus aūt spūs est: caritas: gaudiū: pax: patientia: benignitas: bonitas: longanimitas: mansuetudo: fides: modestia: cōtinentia: castitas. Quorū tres respiciūt corpus propriū: tres proximū nostrū: tres aiaz nostrā: et tres ip̄m deū. et in hijs fructib⁹ aīa rōnalis mirabiliter ascēdendo consolat̄ ⁊ delectatur. et dū cōsolatur mirabilius ascendit.

¶ 1⁹ Spūs scī fructus̄ icipiēdo ab hijs q̄ sūt ifra nos ē Modestia: ¶ Que ē circa exteriores actiōes corpis nr̄i: et est q̄dā v̄tus q̄ facit cultū ⁊ motū ⁊ oēz nr̄az occupationē vltra defectū ⁊ citra excessū sistere. Et est v̄tus q̄ in v̄bis: gestib⁹ actibus: motib⁹ ⁊ opatiōibus debitum modū obseruat. ¶ Ad istā modestiam spūs sctūs exn̄s in aīa inducit ⁊ fac̄ volūtatē talem modestiā exercere cū gaudio ⁊ d̄lectatiōe spūali. Repleta .n. mēs spū scō mirabilit̄ delectatur ī modestia v̄borū: gestuū: motuū: ⁊ oīm opationū exteriorū. ¶ Et talis modestia cū gaudio et letitia spūali signū ē spūs sancti ihitantis in aīa: cuius ista modestia est fructus. Sicut .n. arbor bōa cognoscit̄ ex bonis fructib⁹ Mat.7. Sic ex ista modestia q̄ ē fruct⁹ bon⁹ cognoscit̄ sp̄s sanct⁹ inhitans q̄ ē arbor bona. ¶ Et p opp^m imodestia ⁊ icōpositio ī v̄bis: gestib⁹ motib⁹ ⁊ opibus signū ē spūs maligni hitātis ī aīa: qꝛ mala arbor malos fruct⁹ fac̄ Mat.7. ¶ Hāc modestiam paulus apl's hūit: ⁊ ad ip̄am hortabat̄ Phillipenses qñ dicebat ad Phil.4. Gaudete ī dño semp: iterū dico gaudēte: Mode⁹ vr̄a no^a sit oīb⁹ hoīb⁹. d̄ cet^a fr̄es: q̄cūq̄z sūt v̄a: q̄cūq̄z pudica: q̄cūq̄z iusta: q̄cūq̄z scā: q̄cūq̄z amabilia: q̄cūq̄z bone fame. Si q̄ virtus: si qua laus discipline: Hec cogitate: que et didicistis: ⁊ accepistis ⁊ vidistis ī m̄.

¶ 2⁹ ē Cōtinētia: Que ē circa cōcupias corpales: iteriores et fortes. Cōtinētia .n. ē virtus circa delectatiōes venereas et fortes pugnās et vincēs eas: ⁊ potēs se ab ipugnatiōib⁹ taliū pass^onū d̄fēdere ⁊ nō facere p̄t vel cōtra rōnem ꝓpter corporales delectationes: et ideo con-

sistit circa rem difficilē et circa concupiscentias superexcellentes, put dicit phs 7. Ethicoꝝ. Ad istam cōtinentiā spūs sanctus exn̄s in aīa inducit: et facit in tali cōtinētia volūtatem gaudio ac leticia spūali superhabūdare. Et cū aīa in talibus cōcupiscentiis fortibus cū gaudio pugnat et vincit signum est spūs inhabitantis in aīa. Hanc continentiā habuit paulus apl's qui in magnis concupiscētiis luxurie ac carnis pugnās vincebat cū gaudio: leticia ac gloria spūali: sicͭ pꝫ 2. ad Cor. 12. vbi dicͭ. Et ne magnitudo reuellationū extollat me datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane qui me collaphizet: pp̄ q̄ ter dn̄m rogaui vt discederet a me et dixit mihi Sufficit tibi grā mea: nam virtus infirmitate perficitur: Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis: vt inhabitet in me virtus xp̄i: propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis. Et per oppositū qn̄ volūtas gaudet et letatͭ in incōtinētia: signū est spūs maligni inhabitantis in aīa: q2 de talibus scriptū ē ip̄s. Letantur cum malefecerint et exultant in rebus pessimis.

¶ 3° Castitas: que est circa cōcupiscentias corporales īfiores ꝛ debiles. ¶ Nā castitas est virtus circa delectatiōes venereas: sed nec patitur ab eis nec vincitͭ et in hoc differt a continentia: quia continētia respicit cōcupias fortes et pugnat et vincit eas. Castitas vero nec patitur concupiscentias nec vincitur ab eis: sed habet concupiscentias iam sedatas. Et quando voluntas i tali castitate gaudet iubilat ꝛ spiritualiter letatur signum ē spiritus sancti inhabitātis in anima: cuius fructus est talis castitas cum tali leticia spūali. ¶ Hanc castitatē pacatā ꝛ quietam habuit seraphicus pr̄ noster Franciscus: cuius caro ad tantā pacem et quietē venerat concupiscentie q̄ non solum spm̄ propulsabat ad aliquod inhonestū vel malum: sed ad bonū magis allicere videbatur. Et isti tres fructus respiciūt corpus nostrum qd̄ infra nos est.

4° Mā suetudo. Que est respectu proximi qui est iuxta nos et cōsistit in ope et cōuersatione. ¶ Mansuetudo. n. est illa virtus que cohibet iram: et facit eq̄nimiter tollerare mala ab aliis illata: et reddit hoīem familiarē ꝛ socialem in cōuersatione sua. Aliqui. n. sunt valde boni: sed nō mansueti: q2 in signis ꝛ cōuersatiōe sunt adeo duri et asperi q̄ nō audet quis coram eis apparere vel eis loqui. sed qn̄ homo reddit se familiarē in hominū conuersatione tunc est mansuetus. Et qn̄ in tali mansuetudine hꝫ gaudiū et leticiam aīe spūalem: tunc est fructus spūs sancti: et signum spiritus sancti habitantis in aīa. ¶ Hanc mansuetudinē in conuersatione habuit Job qui adeo erat familiaris etiā suis seruis et ancillis: vt adinuicem possent secum disceptare et in iudicio contendere sicut de seipso dicit Job. 31. Si contempsi subire iudiciū cū seruo meo ꝛ ācilla mea: cū disceptarēt aduersum me. Et p̄ oppositū quādo quis gaudet ꝛ letatur in vindicta de illatis ījuriis sicut faciūt iracundi signum est maligni spūs habitantis in ipso.

¶ 5. Fides siue fidelitas: que consistit in verbis: signis: et locutiōe iuxta illud ps̄. 144. Fidelis dn̄s in oībus verbis suis ¶ Et. n. fides est virtus qua hō imutabiliter attendit que promisit: et reddit hoīem amabilē ꝛ cōtinuat amicitiā: et facit hoīes de tali fideli cōfidere. Et cū quis fidem istā siue fidelitatē in sua locutione cū gaudio et spūali leticia seruat signū est spūs sancti habitantis in

Continentiæ [ex]claræ dotes.

spo. ¶ Hāc fidē hūit paul⁹ q dicebat. 2. ad Thi. 4. Bonū certamē certaui: cursū cōsummaui: fidē seruaui. Et p opp^m cū quis gaudet ac letat̄ i fallacijs: fraudib⁹ deceptiōibus ⁊ mēdacijs: signū est maligni spūs habitantis in eo.

¶ 6. Benignitas: que cōsistit in aīo ⁊ affectu siue in cord̄ ⁊ bōa volūtate. ¶ Et est virtus que facit cor hoīs boni amoris igne feruere aduersus proximum vnde talem habētes virtutem dicūtur benigni q̄i bono igne igniti ad bñfaciēd̄ pr°. Benignū cor hēm⁹ qñ q̄cq̄d bōi prim⁹ hz i bonū nr̄z referim⁹: ⁊ q̄i bonū nr̄ū diligim⁹ ⁊ reputam⁹. Et cū talē erga proximū nostrū benignitatem habemus cum gaudio ⁊ leticia spūali signū est spiritus sancti hītantis in anima nr̄a. ¶ Hanc benignitatē cū gaudio spirituali erga proximū hēbat paulus apostolus qñ gaudens de bonis Corinthioꝝ dicebat. 2. ad Cor. 7. Predixim⁹ .n. q̄ in cordibus nr̄is estis ad cōmoriēdū et conuiuēdū. Multa mihi fiducia apud vos: multa mihi gloriatio pro vobis. Repletus sum cōsolatione: superhabūdo gaudio in oī tribulatiōe vestra Et p oppositū cum quis p malignitatē dolet de bonis proximi: vel gaudet de malis signū est maligni spūs hītantis i eo. Et isti tres fructus respiciūt prīmū nostrū qui est iuxta nos.

¶ 7° Patiētia: que est respectu boni q̄d ē intra nos. s. respectu anime. ¶ Et ista disponit aīam ne perturbetur ex īminētia malorū. Nam facit sine murmure aduersa ⁊ iniurias tollerare. Et qñ aīa istam patiētiā habet ad tolleranda aduersa cū gaudio ⁊ leticia spirituali tūc est fructus spiritussancti: ⁊ est signum spiritussancti habitantis in ea. ¶ Hanc patientiam cum spirituali gaudio habuerūt apostoli pro nomine iesu flagellati: de quib⁹ scribitur Act. 5. Et illi quidem ibant gaudentes a cōspectu concilij: qm̄ digni hīti sunt pro nomine iesu cōtumeliam pati. Et per oppositū qui in iniurijs vel aduersis nō obseruāt patientiam: sed irascuntur: appetūt vindictam: maledicūt ⁊ imprecantur mala: signū est maligni spi̇ritus habitātis i ipis.

¶ 8. Longanimitas: que disponit aīam ne perīhet̄ ex dilatiōe bonoꝝ. ¶ Nā patientia non debet eē a casu vel a fortuna: sed principaliter ex amore diuino et secundario ex intuitu mercedis expectande. Et q2 dilatio boni habet rōnem mali ⁊ affligit: ideo aīa per longanimitatē q̄ expectat mercedē moderat̄ ⁊ disponit̄: ne respectu talis dilatiōis male se habeat: sed bene. ¶ Et qñ in aīa ē talis lōganimitas respectu future mercedis cū gaudio et leticia spūali: tunc est spūs sci fructus: ⁊ signū claruz q̄ spūs sanctus est i tali aīa. ¶ Ad istā longanimitatē cum gaudio spūali hortabatur paulus Collossēses qñ dicebat ad Col. j. Nō cessamus pro vobis orātes ⁊ postulantes vt ambuletis digne deo p oīa placentes in oī bono ope fructificantes: in oī patiētia ⁊ lōganimitate cum gaudio grās agētes deo ⁊ patri: qui dignos nos fecit in partē sortis sanctoꝝ in luce ¶ Hāc longanimitatē gaudiosam respetu future mercedis habebat paulus apostolus quādo dicebat. 2. ad Cor. 4. In oībus tribulationē patimur: sed nō āgustiamur. Apiamur sed nō destruimur: Hūiliamur sed nō confundimur: Deijcimur sed nō pim⁹. Sed lz is qui foris est nr̄ homo corrūpatur: tamē is qui intus est renouatur de die in diem. Id. n. q̄d in p̄ñti est momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄e supra modū in sublimitate eternū glīe pondus opatur i nobis nō ꝯtemplantibus nobis q̄ videt̄: sed q̄

nō videnť. Scimꝰ.n.q̄ ſi terreſtris do
mus nr̄a huius hitatiōis diſſoluatur:
q̄ edificationē ex deo habemus domū
nō manufactā: ſed eternā in celis: ⁊ in
hoc ingemiſcimus: habitationē nr̄am q̄
de celo eſt ſupindui cupientes.
¶ 9. Bōitas: q̄ diſponit aīam ad ɔdonā
dā ⁊ remittendā iniuriā receptā: et ad
bonā volūtatē reſpectu ꝓximi. Nō.n.
ſufficit pp deū patienter iniurias tolle-
rare: ⁊ mercedē iniuriarū ꝑ longanimi
tatem expectare: niſi ꝑ bonitatem ꝓxi-
mo iniuriāti iniuria ɔdonetur ⁊ relaxe
tur. ¶ Cū aūt aīa ꝑ iſtam bonitatē ꝓxi
mo iniuriā dimittit cū gaudio ⁊ letitia
ſpūali: ⁊ cum tali gaudio habet volunta
tem bn̄faciendi etiā iniuriātibꝰ. ſignū
eſt ſpūs ſcī hitantis in ipa. Cuius fructꝰ
ē talis bōitas. ¶ Ad iſtā bonitatē hor
tabať pauꝰ apl's Colloſſenſes qn̄ dice
bat ad Col.3. Induite vos ſicut electi
dei viſcera mīe benignitatē: hūilitatē:
modeſtiā: patientiā: ſupportātes inuicē
⁊ donātes vobiſmetipſis ſi quis aduer
ſus aliquē h₃ querellā: ſicut ⁊ dn̄s do
nauit vobis ita ⁊ vos. ¶ Hāc bonitatē
habuit dauid ꝓpha qui cū verbis ma-
ledicis ⁊ lapidibus a Semei impetere
tur liberaliter remiſit ⁊ donauit iiuriā
dicēs famł'is ſuis qui eū interficere vole
bāt. 2. R. 16. Dimittite eū vt maledicat
iuxta p̄ceptū dn̄i: ſi forte reſpiciat dn̄s
afflictionē meā: ⁊ reddat mihi dn̄s bo
nū ꝓ maledictiōe hac hodierna. Cū aūt
aīa dura eſt ad ɔdonādū iniuriam ꝓxi
mo offendēti: ſignū eſt maligni ſpūs hi
tantis in ea: Et iſti tres fructus reſpici
unt bonū qđ eſt intra nos: vȝ aīam.
¶ 10ꝰ Caritas q̄ diſponit hoiem i ɔpara
tione ad bonū qđ eſt ſup nos: vȝ dm̄: Et
ē vtus ꝑ quā aīa vniť deo amato: quia
amor ē vis vnitiua trāſformās amātē
in amatū. ¶ Cū ḡ aīa deo ꝑ amorē vni
tur: ſignū ē ſpūſſcī hitātis in ipa: q̄
caritas ē fructus ſpūs ſcī: dicēte paulo
apl'o ad Ro.5. Caritas dei diffuſa ē in
cordibꝰ nr̄is ꝑ ſpm̄ ſanctū qui datus ē
nobis. Et q̄ amor ē prima affectio et
radix aliarū affectionū: iō ab apl'o paul'
poniť primus fructus ſpūs ſcī ad Gal.5
¶ Hāc caritatē dei hūit ꝓpha qui dice
bat in ps.114. Dilexi qm̄ exaudiet dn̄s
vocē orōnis mee. ¶ Hāc dei caritatē
exercere volebat ꝓpha qn̄ dicebat in ps
17. Diligā te dn̄e fortitudo mea: Dn̄s fir
mamētū meū ⁊ refugiū meū. O quātū
eleuatur aīa q̄ per iſtum amorē deo vni
tur et adheret: Qui autem ꝑ amorem
inordinatū rebus terrenis: delectationi
bus: pecunijs: ⁊ honoribus inherent ſi
gnū eſt maligni ſpūs in tali aīa hitātis.
¶ 11ꝰ Gaudiū: quo anima delectatur in
deo amato. Omnis .n. amans gaudet
ex preſentia rei amate: et quando ama
tum eſt nobilius ⁊ maius bonū tanto
ſequitur maius gaudiū. Qn̄ ḡ aīa con
tēplatiua diligēs deū: in ipo deo dilecto
gaudet ⁊ delectatur: ſignū eſt ſpūs ſācti
habitātis in ipſa: cuius fructus eſt tale
gaudiū. ¶ Hoc gaudiū habuit ꝓpha
Abacub quando dicebat Abacuch.3.
Ego aūt in dn̄o gaudebo ⁊ exultabo in
in dō ieſu meo. ¶ Ad iſtud gaudiū hor
tabať paulꝰ apl's phillippēſes qn̄ dice-
bat ad Phil.4. Gaudete in dn̄o ſemp
iterū dico gaudete. O q̄tū eleuať aīa cū
ꝑuenerit ad gaudiū iſtđ. Et ꝑ oppm qn̄
aīa gaudet i trenis diuitijs: honoribꝰ:
voluptatibꝰ: ſignū eſt maligni ſpiritus
hitantis in ea.
¶ 12ꝰ Pax: Qua mediāte aīa ꝑfecte q̄e
ſcit i dō ⁊ pacificať i ſemetipſa: ⁊ q̄etať
ab oībꝰ ꝑturbatiōibus exterioribꝰ. Nā
gaudiū nō ē ꝑfectū niſi ſeq̄ť quies ab oī
bꝰ ꝑturbatiōibꝰ extrioꝛibꝰ: et ab oibus
paꝰnibꝰ iſrioꝛibꝰ ⁊ vnio ⁊ ꝑfecꝰ pacifica

tio cum deo: ꝛ hec omnia importat pax. Quādo ergo anima cōtemplatiua perfecte pacificat̄ ꝛ quietatur in deo dilecto: signū est spiritus sancti habitantis in tali anima: cui⁹ pax ē fruct⁹. ℂ Hāc pacem habuit propheta qui in ps. 4. dicebat. In pace in idipm dormiam ꝛ requiescam. Hāc pacem quietā in deo optabat paulus apostolus Philippēsib⁹ qñ dicebat ad phil. Post exortatationē gaudij. Et pax dei que exupat oēm sensum custodiat corda vestra ꝛ intelligētias vr̄as in xp̄o iesu dn̄o nostro. Qui autem hanc pacē cum deo non habent: nec cuz conscientia sua signum ē impietatis et maligni spūs habitātis in ipsis qꝛ scriptum est Ysa. 57. Impij aūt quasi mare feruens quod quiescere nō pōt Nō ē pax impijs dicit dn̄s. ℂ Isti duodecim fructus spūs sancti moraliter figurant̄ in duodeciꝫ lapidib⁹: quos duodecim principes siue duodecim viri electi de singulis tribubus israel sumpserūt de medio iordanis: sic̄ scribit̄ Jos. 4. Aqua iordanis est spūs sancti gr̄a: viri. 12. electi significant electos: qui per numerū duodenariū in seipsum ductū significant̄ Apoc. 7. Duodecim lapides de aqua ista sumpti: sunt duodecim fructus spūs sancti: qui dicunt̄ lapides pp firmitatem ꝛ stabilitatē in bono quam psone fideles per eos cōsecūtur. Nam per predictos spūs sancti fruct⁹ anima rōnalis stabilitur: firmatur ꝛ fortificat̄ in bono vt non faciliter in malum auerti possit. O beata anima que hos fruct⁹ diligenter querit diligentius colligit et diligentissime collectos exercet: custodit ꝛ cōseruat. O anima rōnalis collige fructus istos: comede saturare: quia si diligenter comederis appropinq̄bis ad terrā promissionis ꝛ minuent̄ aque inferiores iordanis quia deficient affectiones terrene: et excrescent aque superiores et reuertentur ad ortū suum: quia augmentabuntur celestia desideria recurrentia ad deum fontē suum viuuꝫ. Uenite ḡ ascendamus ad mōtem dn̄i: ꝛ docebit nos vias suas.

Qualr̄ aīa cōtemplatiua ascēdit p septē spūs sancti dona. Ca. xij.

Venite ascendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas. Postq̄ȝ vidimus quō volūtas ꝛ intellect⁹ p propias virtutes ascendunt. Uidēdū superest qualiter aīa cōtemplatiua p virtutes ꝛ intellectiuas ꝛ affectiuas sic̄ cōscēdit: ꝛ p quō ascendit per dona spūs sancti que sunt septem. Et rō est: qꝛ spūs sancti dona a summo datore deo donātur aīe rōnali: ad expediendā ip̄am in agendo ꝛ operando. Et qꝛ indiget expediri quātū ad declinationē mali sic ip̄artitur ei donū timoris. Et quātū ad opationē bōi necessariū: et sic datur ei donū pietatis. Et quātū ad ei⁹ regimē directiuū ꝛ sic ē donū scie. Et q̄tū ad opationē boni sup erogatiōis: et sic ē donū fortitudis. Et quantū ad eius regimē directiuꝫ: et sic est donū consilij. Et iquātū habet aīa quiescere in optimo deo p intelligentiam veritatis: et sic est donū intellect⁹. Aut inquātū habet quiescere i optimo deo p affectionem bonitatis: et sic ē donū sapie. Et sunt quasi septē radij ignei procedētes a spū sancto: per quos aīaꝫ ad sūmam perfectionē adducit. Naꝫ p donū timoris humiliat alta: per donuꝫ pietatis liquefacit dura: per donuꝫ scie illuminat obscura: per donū fortitudis cōsolidat mollia: per donū consilij dirigit deuiātia: per donum intellectus clarificat media: et per donū sapiētie ignit frigida. Per hec igit̄ dona aīa cōtēplatiua

De donis 7. spiritus sancti pulchre.

qua mirabiliter ascendit: discurrens per desertū et appropinquās terre promissionis que lacte et melle manat pre claritate et dulcedine cōtēplationis.

¶ Primum donū spūs sancti est timor. ¶ Qui cōiter sumptus sic diffiniri pōt. ¶ Timor est resilitio ab aliquo arduo vel excellēte. Si aūt illud arduū sit i gñe boni tūc est resilitio cū reuerentia. Si aūt in gñe mali tunc est resilitio cum fuga. Et quia timor oritur ex amore ideo variatur secundum varias radices et spēs amoris. ¶ Unde primo ex Amore nāli in quo quilibet nāliter timet nocumētū sue nature: orit timor qui est passio nālis et vocatur timor naturalis: que est passio non subiacens libero arbitrio: iō non est peccatum quia in passionibus nec meremur nec demeremur: et isto timore timuit christus et licet iste timor nō sit a spū sancto: pōt tñ stare cum spū sancto. ¶ 2. ex Amore mūdano: quo quis diligit tēporalia: puta vitā sanitatē: diuitias: honores: amicos: filios: et huiusmodi orit timor mūdanus quo hō timet talia tēporalia amittere. Et hic timor aliqñ est peccatū mortale: puta qñ hō pp timorē amittendi vitam tēporalē peccat mortaliter et perdit eternā: et pp timorem amittendi thesauros tēporales peccat mortaliter et amittit eternos. j. Jo. 2. Qui diligit mundum non est caritas patris in eo. Aliqñ est veniale puta: qñ hō pp timorem pene corporalis vel tēporalis facit aliquod peccatū veniale puta dicit verbum ociosum vel mendaciū iocosū et veniale. Aut dimittit qđ facere dz: puta coronā vel aliqua pater nr̄ q̄ ex deuotione non ex obligatiōe dicit. Et hic timor nō est donū spūs sancti quia non mutat voluntatē in bonū nec imutat maliciā voluntatis: licet aliqñ suspēdat actum malicie qñ quis ex humano timore nō peccat. sed desistit ab actu peccādi. ¶ 3. ex gratia gratis data oritur timor seruilis: quo quis timet penā et culpā: sz magis penam q̄ culpam et cōmitteret culpam nisi timeret penā. Et hic timor dr̄ esse a deo scdm essentiā: non tñ sub rōne qua seruilis est: quia principaliter timet penam q̄ culpam: nec volūtatē mutat in bonū licet suspēdat criminis actionem et executionem. Et iste non est donū spiritus sancti sicut mō loquimur de donis: quia pōt esse sine caritate: ymo nec potest esse cū caritate gratuita. ¶ 4. ex gratia gratū faciente inchoata siue imperfecta orit timor initialis qui est Incipientiū et initiū sapientie. Per istū timorem homo cohibet se a peccato pn̄cipaliter pp deū et secūdario pp penam eternā. Et hic est donū spūs sancti sub esse imperfecto quia volūtatē imutat in bonū et stat cum spiritu sācto. ¶ 5. ex gratia gratū faciente perfecta oritur timor filialis qui est perfectorum et respicit sūmam maiestatē timens eius offensam ne separetur ab ea: et reuerens eius excellentiā eidē reuerenter subiacendo. Et iste timor est donū spiritus sancti sub esse perfecto quia mutat volūtatē in bonū. ¶ Et iste timor dicit Amicabilis quia timet volūtatū dissensionē. Castus quia timet sponsi cōplexus separationē. Filialis quia timet patris indignationē: Sanctus quia timet in oibus inquinationē. ¶ Iste timor cū fuerit in aīa ipsam mirabiliter disponit ad perfectionē et contemplationem pp multa que operatur in aīa ordinato et mirabili processu. ¶ Primo. n. iste timor filialis expedit ad bonū vim Irascibilem in prosperis: ipsā refrenās ne in superbiā eleuetur ex ipsa prosperitate: ne ve in delicias declinet ex earū habundantia. Hoc modo timor refrenabat Job in sua prosperitate sicut ipse tes

statuit dicens de seipso Iob.3i. Semp enim quasi tumētes sup me fluct⁹ timui deū ꝛ pondus eius ferre nō potui. ¶2. refrenat concupiscētiam: p timorē.n. diuinuz refrenatur concupiā carnalis: vnā dicit ꝓpha in ps.118. Confige timore tuo carnes meas.i. motus carnales mortifica. ¶3. Expellit supbiā que est initium ois peccati. Ecci.x. ꝛ deū humiliter itroducit qui hītat cuz timidis ꝛ humilib⁹ ysa.57. Hec dicit excelsus ꝛ sublimis in sancto habitans ꝛ cuz cōtrito ꝛ humili spiritu vt viuificet spūm humiliū ꝛ viuificet cor cōtritoꝝ. ¶4. declinat mala oia atq₃ peccata dicēte Salomōe ꝓuer. 15. Per timorē dñi d̄clinat ois a malo. ¶5. mūdificat domū mētis expellēdo pctā dicente sapiēte Ecci.j. Timor dñi expellit pctm ꝛ.c.2. Qui timēt dñz p̄pabūt corda sua ꝛ in ɔspectu illi⁹ sctīficabūt aias suas. ¶6. Expedit aiam ad tēperantiā aquirendaz: qꝛ qui deuz timet refrenat cōcupiscentiā vt dictū est ꝛ sic restringit alam ad tēperantiaz Ecci.2. Qui timent dñm inquirent que bñplacita sunt illi. ¶7. inducit diuinā reuerētiam faciens aiam deo reuerēter subijci ꝛ eius mādatis obtēperare Ecci.2. Qui timent dñm custodiunt mandata eius ꝛ pacientiā habebūt vsq₃ ad inspectionē illius. Et qꝛ aia per istū timorē filialez oino se subijcit spūi sancto ꝛ q̄si in nullo sibi repugnat ꝓut est possibile in via: ideo p ipm redditur bene mobilis a spū sancto ꝛ ab eius inspiratiōib⁹ ꝛ sic est bñ disposita ad ascensuz spiritualem vñ Ber. In veritate didici nil eque efficax esse ad grām ꝓmerendam ꝛ retinendam ꝛ recuperādā q̄₃ si omni tēpore coram deo inueniaris non altuz sapere sed timere ille. ¶ Hic timor filialis est primū donū spiritus sancti q̄si oium aliorū fundamētū quē in edificio mentis spiritus sanctus supponit ꝛ oia alia in suo ordine veluti in edificationē supponit. ¶ Prim⁹ g̃ gradus ascēdēdi p dona spūs sācti ē Cōtinuatio timoris filialis in oibus.

¶2. donū spirit⁹ sancti ē Pietas que sic diffinitur. ¶ Pietas ē ex benigne mentis dulcedine grata oibus auxiliatrix affectio infussa ꝛ diuini cultus deuotio religiosa. ¶ Pietas autē est multiplex. ¶ Una innata que est passio nālis ꝛ affectio quedā inclinans ad aliquid puta filios ad pentes ꝛ ecōuerso ad prīā ꝛ huiusmodi ꝛ hec pietas etiā reperitur in brutis. Et licet hec pietas a deo det: nō tamē ē donū spūs sancti: qꝛ hec cū illis nascitur. Pietas aūt que est donū spūs sancti a deo inspiratur. ¶ Alia aquisita que est virtus quedaz cōtracta ex familiari notitia aliquoꝝ ꝛ inclinat ad miserenduz solūmodo notis: non aūt extraneis ꝛ ignotis. Nec ista etiā ē donū spiritus sancti sicut mō loquimur de donis: qꝛ hec pietas nō est ifusa a deo s₃ acq̄sita: nec se extēdit ad inimicos ꝛ extraneos Pietas āt que ē donū spūs sancti est a deo infussa ꝛ se extēdit nedū ad extraneos sed etiam ad inimicos math.5. Diligite inimicos vestros bñfacite hijs qui vos oderunt. ¶ Alia infussa que est virtus a fonte pietatis humane mēti infussa ꝛ cōicata. Et differt a mīa qꝛ Misericordia attēdit in proximo cōformitatē nature ꝛ necessitatem miserie: p̄uio dictamine iuris naturalis. Pietas vero attēdit in proximo diuinā imaginez preuio dictamine iuris diuini: ꝛ sic se extendit ad omnez proximū tam amicos q̄₃ inimicos: ꝛ sic est donum spiritus sancti. ¶ Actus primus ꝛ precipuus hui⁹ pietatis est facere hominē beniuolū respectu cuiuslibet ꝓximi inquātū gerit imaginem creatoris. Actus secūdus est ex

te pro loco et tempore in affectum cõpassionis interius. Actus tertius est exire pro loco et tempore in beneficium operis exteri⁹ actualiter subueniẽdo. ¶ Et non solum reddit hominem pium erga proximum sed etiam erga semetipsum faciens animam recolere q̃ misera eẽt si a deo separaretur per eternaʒ dãnationẽ et sic sibimetipsi cõpati et misereri. Reddit etiaʒ aĩam piam erga deum: et ideo optime disponit animam ad perfectionem et ascensuʒ cõtemplationis spiritualem pp multa que operatur. ¶ p̃ enim expedit virtutẽ cõcupiscibilẽ quãtum ad affectionẽ respectu proximi inclinãs ipsaʒ ad miserendũ cõpatienduʒ et subueniendũ. ¶ 2. expellit maliciam respectu sui ipsius et inducit in aĩa bonitatem. ¶ 3. expellit inuidiam et turpiter conculcat et sic proximum ad se dulciter inuitat et hoc respectu ꝓximi. ¶ 4. disponit animaʒ ad verã iustitiam quia misericordia superexaltat iudiciũ. ¶ 5. expedit animã ad bene agendum cũ sit donum spiritus sancti stimulans ad bonuʒ et ad opera pia. ¶ 6. expedit animã ad bona supererrogationis. ¶ 7. domũ mentis diuino cultu ornat et componit et sic reddit animam dispositam ad contemplationem et ad profectum spiritualem quia expellit cordis duritiam. Et d̃ ista pietate dicit Ambro. supra ps. Beati imaculati in via. ¶ Pietas grata est deo. Hominuʒ conciliat: Necessitates et parentes fouet. Est dei cultura. Merces parentũ: Filiorũ stipendium: Pietas iquã iustoꝝ tribunal. Egenorũ portus Miserorũ suffragiũ: Indulgentia peccõꝝ. Hec ille. ¶ Hic est g̃ scd̃s g̃dus ascẽdẽdi p dona spũs sct̃i. vʒ Pietatis viscerose ad deũ et ꝓxi^m sctã liq̃factio.

¶ 3. Donuʒ spũs sancti est Scientia que sic describitur. ¶ Donum sciẽtie est habitus infusus in quo homo habet certum iudicium circa credenda et agenda ¶ Triplex aũt est sciẽtia. ¶ p̃ est Sciẽtia consistens in intellectu pure speculatiuo fũdata sup principia rõnis et ista ẽ scientia humana nãliter aquisita et speculatiua vt logica: et phȳa naturalis. ¶ 2. est consistens in intellectu inclinato ab affectu fundata super principia iuris naturalis: ordinans ad rectam et honestaʒ vitã: et ista est scientia moralis naturaliter aquisita. ¶ 3. est Cõsistens in intellectu inclinato a fide et inclinante ad operationem bonam: fundata sup principia fidei habens ortum a donis spiritualis gratie. Et ista est donum spiritus sancti et est quoddam lumẽ supernaturale. Cuius actus precipuus est bene iudicare de agibilibus per nos ſm regulas fidei et imitationem christi. Et primo respicit speculationem inquãtũ per eam homo sit quid tenere et credere debeat. 2° se extendit ad operationeʒ quia per sciam credibiliũ et eorũ que ad credibilia consecuntur hõ dirigitur in agẽdis. Ista scia que est lumẽ supnaturale et donũ spũs sancti extẽdit lumẽ suũ ad tria. ¶ p̃ ad scias aquisitas per studiuʒ et doctrinã: et facit nos circa eas iuste scire et recte iudicare: excludere errores et admittere veritatem: colligere grana relinquere palleas. Tangere rosas et declinare spinas. Sunt. n. in scientijs aquisitis errores m̃lti: pallee: et spine veneno se atq̃ mortifere: que per istaʒ scientiaʒ infusam discernuntur et separantur. ¶ 2. ad scientiam sacre scripture faciẽs intelligere principia fidei: vʒ articulos fidei et credibilia contenta in ipsis: et cõsequenter docet nos verum iudiciũ de creaturis docens in ipsis non eẽ verum bonũ sed tm̃ apparens et transitorium. ¶ 3. ad sciẽtiaʒ moralẽ et agibilia docẽs

quid agēdū qualiter ꝛ quō: docēs quid vitandū quid fugiēdum. Uñ Aug. 14. de trini. c. 5. Est scientia que non est reꝝ vanarū nec rerū curiosarū: sed de hijs quibus fides saluberrima que ad verā beatitudinē ducit: gignitur nutritur: defensatur ꝛ roboratur. Per istud. n. donum scientie recte cōuersamur in medio natiōis praue ꝛ pūerse. ℭ Ista scīa diuinitus infussa mirabiliter disponit aīam ad pfectionē ꝛ ad apicē contēplationis pp multa que operat̄ in ipsa aīa. ℭ P̄ nāqz expedit rōnalez in executione agendorū docens quid qualiter ꝛ quō sit agendū ꝛ sic est dirrectiua ꝛ regulatiua pietatis. ℭ 2. expellit ignorantiā que cunctorū mater est delictorū: q̄ꝛ ista scīa est quoddā lumen supnāle a spūsancto infussū. ℭ 3. Iram; que est quedā insania: totaliter sedat ꝛ totuz hoīez intra se prudenter pacificat ꝛ quietat. ℭ 4. disponit animaz ad prudentiā que est recta ratio agibiliuz. ℭ 5. Donū mētis multipliciter ditat ꝛ cibat diuinis veritatibus ꝛ illuminationibus ex quibꝰ oībus aīa mirabiliter disponitur ad pfectum spūalem ꝛ ascensuz contēplationis. Et istud scīe donū tertio loco cōgrue a spiritu sancto infunditur q̄ꝛ Cuz aīa p primum donū sibi timeat: ꝛ per scđm qđ est pietas sibi cōpatiatur: tūc querit ꝛ scrutatur quō valeat saluari: ꝛ ideo spiritꝰ ei infundit donū scientie: quo mediante cognoscat quid credendū: quid agendū ꝛ quid vitādū. ℭ Et hic est tertius gradus ascendendi per dona spiritus sancti vz Omniuz credendorū: agendorū: ꝛ beneficiorū dei luminosa ꝛ grata recognitio.

ℭ 4. Donū spūs sācti ē fortitudo. Que sic describitur. ℭ Donū fortitudinis ē hitꝰ a deo infussus in voluntate: quo volūtas habilitatur ad sustinēdum ardua ꝛ mortem pro diffensione seu promotiōe fidei ꝛ morū scđm dictamē legis eterne: sequendo spūs sancti motiuam inspirationē. ℭ Et duplex ē fortitudo. ℭ Una q̄ est virtus politica qua mediāte vt dicit phs. 3. ethi. homo fortis nō timet terribilia sz sustinet vt opz: qñ opz ꝛ quātū opz boni gratia: ꝛ talis fortitudo est respectu ardui ꝛ mali pene scđm dictamen principiorū naturaliū ꝛ cuz hac fortitudine sustinet hō pericula ꝛ lesiones pp bonuz virtutis. ℭ Alia est fortitudo que est donū spūs sancti: que se hꝫ respectu mali pene scđm dictamē supnāliun principiorū legis eterne: sequēdo spiritus sancti specialē inspirationem: ꝛ ꝛ p istaz fortitudinē sancti fecerunt mirabilia sustinēdo talia ardua cū gaudio ꝛ exultatione sicut pꝫ in Andrea. Agata. tiburtio: laurētio ꝛ alijs. ℭ Per istō donum fortitudinis aīa gaudiose tollerat ꝛ superat: tēptationes: tribulatiōes: aduersitates proprias passiōes: vñ dicit Greg. in moralibus. ℭ Iustorū fortitudo est carnem vincere: proprijs voluptatibus cōtraire: delectationē vite presentis extinguere: huius mūdi aspera p eternis pmijs amare: prosperitatis blādimēta cōtēnere: aduersitatis metum superare ille. ℭ Et istud donū fortitudinis multū disponit aīam ad pfectum spūalem ꝛ ad ascensuz cōtēplationis pp multa. ℭ P̄ nāqz expedit vim Irascibilem in aduersis ad fortiter sustinenduz oīa mala penalia ꝛ oīa aduersa. ℭ 2. expellit Accidiam: que mentem reddit ad bonuz inualidaz: ꝛ vigorem mentis vehemēter ad operandū impellit. ℭ 3. expellit Infirmitatem que multorum est cā vel occasio delictorum. ℭ 4. dispo nit ad patientiaz: que opus pfectū hꝫ. ℭ 5. expedit aīam ad operāduz bona super errogatiōis: sicut pietas expedit ad

operandu3 bona que sunt necessitatis. ¶ 6. domū mentis firmat: stabilit ꝛ desensat: cū patiētia ꝛ lōganimitate. ¶ Et cōgrue quarto loco īfunditur aīe donū fortitudinis q2 Cū aīa sit pauida ꝑ timore3. Et cōpatiēs ꝑ pietatē. Et sciē3 quid agere debeat ꝑ sciētiā necē est vt sit fortis ad operādū ea q̄ didicit ꝛ quib⁹ possit saluari ꝛ iō post donū scīe dat̄ donū fortitudinis. ¶ Et hic est q̄rt⁹ gradus ascendēdi v3. Fortis oīu3 opōnū bonarū executio ꝛ fortis oīu3 arduorū ꝛ difficiliū ꝑpessio ꝛ tolleratio.

¶ 5. Donū spūs sancti ē Cōsiliū. Qd̄ sic describi pōt. ¶ Donū cōsilij est habit⁹ a deo īfussus: ex quo ꝟm spūs sancti cōsilium mouemur ad bonas opationes: quarū non est determinata via qualiter sit agendum: eo ꝙ nō vniformiter fiēde sunt semp. ¶ Et duplex est Consilium. ¶ Pͥm est humanū qd̄ sic diffinit. ¶ Cōsilium est Appetit⁹ inquisitiuus a rōne dirrect⁹ de hijs q̄ a nobis sunt faciēda vel nō faciēda. S3 q2 inquisitio ꝛ ratio humana ꝑse nō sufficiūt cōphēdere singularia oīa ꝛ contingentia que occurrere pn̄t ꝛ requirūtur ad btitudinē nr̄a3. ideo tam inquisitio q̄3 dirrectio dat̄ nobis in isto dono Cōsilij a spū sancto: qui oīum est artifex oīum hn̄s virtute3: oīa ꝓspiciens. ¶ 2ᵐ est infusū a spū sancto ꝛ est istud qd̄ mō descriptū est. Et licet donū consilij sicut donū scīe sint respectu agibiliū ꝑ nos: tn̄ differēter illud respiciunt. Nā sciētia respicit agibilia que sunt nec̄itatis. Cōsiliū vero agibilia supererrogatiōis Sciētia respicit agibilia cōmunia. Cōsiliū v̄o agibilia ardua. Sciētia est directiua pietatis. Consiliu3 vero fortitudinis. Cōsiliū etiam datur cōtra ꝑcipitationē. Na3 fortitudo hoīem ꝑcipitat: nisi per cōsiliu3 fulciatur ꝛ iō congrue post fortitudinis donū: dat̄ a spiritu sancto donū Consilij ad fortitudinis dirrectionem. Scientia vero datur contra ignorantiam. ¶ Et istud donum cōsilij optime disponit ad contemplationem ꝑpter multa que operatur in aīa. ¶ Pͦ nāq3 expedit vim rationale3 ad verum eligendum in agendis ꝛ vitandis. ¶ 2. expedit animam contra auaritiam ꝛ ipsammet auaritiam que oīum malorum radix est potenter extinguit: ꝛ celestes thesauros sapienter exquirit: docens eterna temporalibus perponenda ꝛ tēporalia in comparatione eternoru3 vilipēdēda. ¶ 3. expedit aīam circa opera reparationis humane dirrigens in agendis ad predictam repatione3 pertinentibus qualia sunt cōsilia euangelica ꝛ precepta christi. ¶ 4. Domus mentis gubernat cum sūma prudentia que est recta ratio agibilium. ¶ 5. inclinat aīam ad se conformandum cu3 voluntate diuina ꝟm ꝙ inspiratur a spiritu sancto: Inclinat ad obseruantia3 preceptorum christi. Inclinat ad obseruantiā cōsiliorum euangelicorum quasi spiritus sanctus loquens in corde dicat illud. Ecc̄i 6. Audi fili ꝛ accipe consiliu3 intellectu3 ꝛ ne abijcias consiliu3 meu3. Audi quātum ad intellectum. Accipe quātum ad affectum ꝛ ne abijcias quātum ad effectu3. ¶ Et hic est quintus gradus ascēdendi per spūs sancti dona v3 Consulta a deo ꝛ tuta electio omniū eligendorum ꝛ agendorum.

¶ 6. Donum spiritus sancti est. Intellectus Qui sic diffiniri potest. ¶ Donu3 Intellectus est habitus supernaturalis principiorum supernaturalium que sūt articuli fidei: ꝛ cōsequēter quarūdam operationū que ordinantur ad fidem: a deo infussus: quo mediāte aīa penetrat ad intimas rerū intelligēdarū essentias: ad intimas sacre scripture ꝛ sacramē-

torum puras intelligentias. ¶ Et notādum ꝙ triplex est Intellectus. ¶ p⁹ est quedā vis nālis aīe que vocatur intellectus ⁊ de isto intellectu loquit̄ auctor libri de spū ⁊ aīa qui dicit. Qꝫ intellectus est vis aīe: q̄ īuisibilia ꝑcipit ⁊ iste intellect⁹ lꝫ sit a spū sācto: nō tñ ē donū spūs sācti sicut mō loquimur de donis. ¶ 2. est. Quidaꝫ habit⁹ siue virtus quedam intellectualis: q̄ est habit⁹ principiorū naturaliū: que subsunt lumini naturali intellect⁹ ⁊ de isto ītellectu loquit̄ phs. 6. ethi. dicens. Qꝫ intellect⁹ est habit⁹ principiorū ⁊ iste ītellectus lꝫ sit a spū sācto: non tñ est donū spūs sancti. ¶ 3. est habitus supnālis oīuꝫ credendorū a spū sancto supnāliter infusus. Et hoc est sextum donū spūs sancti. ¶ Et istud donuꝫ intellect⁹ cōgrue datur a spū sancto sexto loco post donū cōsilij. ¶ p̄ vt mēs que facta est pauēs ꝑ donū timoris. Cōpatiens ꝑ donū pietatis: Cognoscēs agēda ꝑ donū scientie. Exequēs cognita ꝑ donū fortitudinis: Recte consulēs per ꝑ donū consilij. Sexto loco fiat ꝑ donū intellectus intelligēs: cur hec ⁊ illa fieri debeāt: ⁊ vltimo vt istorū remuneratio nem a deo solo querat. ¶ 2. dat̄ donuꝫ intellect⁹ post donū consilij: qꝛ cū cōsiliū sit appetit⁹ īquisitiuus veritatis: ⁊ nūꝙ̄ possit eē ꝑfecta veritatis inquisitio nisi vbi fuerit intellectualis illuminatio: iō cōgrue datur donū intellect⁹: qꝺ est lumē quoddā supnāle ꝑfectuꝫ post donū consilij vt ex tali lumine cōsiliū solidet̄. ¶ 3. qꝛ per donū consilij aīa leuat̄ ab appetitu sordiū inferiorū: ⁊ moritur mundo ꝑ ipsius contemptū ideo post consilij donū: datur donū intellectus quo mediante purgatur oculus mētis vt deus videri possit ab hijs qui huic seculo moriuntur: qui in tantū vident inquātū seculo moriunt̄ ⁊ ꝑꝑ istas tres rōnes donuꝫ intellectus datur post donū consilij imediate. ¶ Istud donū intellectus mirabiliter subleuat ad contēplatiōis apicem. ¶ p̄ nāꝗ intellectus iste gulā violenter reprimit que facit hoīem hebetē ⁊ quasi asinū siue intellcu: qꝛ celestibus diuitijs ⁊ delicijs mētē spiritualiter reficit. ¶ 2. qꝛ fidē adiuuat ⁊ roborat atꝗ cōfirmat. Naꝫ fides facit hoīem adherere creditis per simplicem assensum. Intellect⁹ aūt vt est donū spūs sancti facit creditis adherere ꝑ aliq̄le rōnis adminiculū: Fides creditis assentit. Intellectus de creditis rōnem redit ⁊ querit. ¶ 3. expedit vim rōnalem in speculatione veritatis: ⁊ ipsaꝫ disponit ad ītelligētiam sūme veritatis ⁊ ad quiescendum in sūmo bō ⁊ optimo qꝺ est de⁹. ¶ 4. illuminat aīam de primaria conditione rerū: docens oīa secula a deo de nihilo ī principio fuisse creata. ¶ 5. illuminat ad cognitionē proprie nature. Naꝫ aīa per donū intellectus penetrat mētis sue tenebras donec ad sui ꝑfectā cognitioneꝫ ꝑueniat: ⁊ circūlustrans tenebras suas videt ī semetipsa imaginē dei in vnitate essentie ⁊ trinitate potētiarū. Uidet in seipsa silitudinē dei in virtutib⁹ ⁊ gratijs quib⁹ deo assimilatur qui est sanct⁹ iustus bon⁹ ⁊ oīb⁹ ꝟtutib⁹ adornatus. Uidet etiā in seipsa multotiens regnuꝫ dei. i. letitiam mentis spūalē infussam a spū saucto que est quedā arra ⁊ imago ꝑhennis letitie: ⁊ sic p̄t ītelligi illud luc. 17. Regnū dei intra vos est. s. ꝑ imaginē diuinā: ꝑ diuinā silitudinē ⁊ ꝑ letitiam spūaleꝫ ⁊ sic ꝑ donū intellect⁹ cognoscit aīa quante sit dignitatis. ¶ 6. illuminat aīam ad cognitionē intime veritatis sacre scripture ī q̄druplici sēsu vꝫ litterali: Allegorico: morali ⁊ Anagogico: ⁊ sic facit ꝯsiderare mirabilia ꝺ lege dei sub figuris ⁊ enigmatib⁹ corporalib⁹ ⁊ sens

sibilib⁹. ¶ 7. illumiat aiam ad occultas sacramētorū ecclesie veritatē inuestigādam. Habēt eccl'ie sacra velamina q̄dā sensibilia sub quib⁹ abscōdunt̄ p̄ciosissime margarite veritatū itellectualiū: q̄ p donū istud fidelib⁹ patefiunt. ¶ 8. illuminat aiam ad penetrādas veritates Incarnati v̄bi: doces ꝛ instrues aiam: christi fidē atq; doctrinā eē verissimā: xp̄i operationes fuisse p̄fectissimas: xp̄i caritatē fuisse maximā: ꝛ iō dixit xp̄s d̄ de sp̄ū sancto. Jo. xvi. Cū venerit ille spiritus veritatis docebit vos oēm veritatem: q: n. p̄cedit a verbo qd̄ est veritas ideo ipsuz ꝛ ei⁹ oīa manifestat p donū intellectus. ¶ 9. illuminat aiaz ad cognitionē v̄itatis Increate. s. diuinitatis: p̄ris filij ꝛ sp̄us sancti: q: cū ab vtroq; p̄cedat. s. p̄re ꝛ filio: vtrūq; ꝛ semetipsū manifestat. Nā sp̄us sctūs p donū Consilij mētē a terrenis purgat: ꝛ eleuat ꝛ ad celestia diligēda inflāmat. Aia v̄o sic purgata eleuata ꝛ inflāmata: sp̄us sanctus excitat memoriā ad p̄ris allocutiōis auditionē: q: deus p memoriā audit̄ siue ad sūmi p̄ris recordationez. Incitat intellectuz ad diuini v̄bi intellectionē considerationez ꝛ speculationē. Incitat voluntatē ad sp̄us sancti ignitā dilectionē ac totius trinitatis beatissime iflāmationez. ¶ Et istud donū intellect⁹ q̄nq; in tantū penetrat oīa veritatis velamina ꝛ in tm̄ itroducit mētē ad sua iteriora vt audiat ibi v̄ba q̄ nō lz hoi loqui: q: nec forte p̄p̄rie poterūt dici per os carnis. Nolite ergo fieri sicut equus ꝛ mulus quib⁹ nō est intellect⁹ dicit p̄pheta i ps. Sed sicut dicit saluator luc. xi. Petite ꝛ dabit̄ vobis: q̄rite ꝛ inuenietis: pulsate ꝛ apietur vobis. O quā alte ascendit anima que peruenit ad istum gradum. ¶ Hic est ergo sextus gradus ascendendi vz Omnium veritatum necessariatum Intellectus limpida contemplatio.

¶ 7. Donuz spirit⁹ sancti est Sapientia. Que sic diffiniri potest. ¶ Donuz Sapientie est habitus supnaturalis anime a spiritu sancto infusus ad deuz cognoscendum ꝛ saporose diligēdū inclinās. Obiectum huius sapiētie est deus sub ratione veri in relatione tamē ad rationem boni vt est excitatiuus voluntatis ad eius saporosam dilectionem. ¶ Et notandum q̄ multiplex est sapientia. ¶ P⁹ est sapientia terrena: que est sapiētia huius mundi prudēter ꝛ calide q̄rens terrena bona: diuitias: honores: laudes hominum: dignitates: officia: ꝛ huiusmodi ꝛ ista sapiētia est apud deū stultitia. j. Cor. 3. Sapientia huius mūdi stultitia est apud deum. Stultus enī esset qui vas terreum preponeret vasi aureo sic isti sunt stulti qui melioribus preponunt peiora ꝛ sempiternis temporalia. ¶ 2. est Sapientia animalis siue sapientia carnis: que prudenter q̄rit carnis delicias: ꝛ ista inimica ē deo quia semper militat aduersus spirituz ꝛ ducit ad corruptionem ad Gal'. 6. De ista sapientia dicitur. j. Cor. j. Uidet fratres vocationem vestram: quia nō multi sapientes s̄m carnem: supple a deo electi sūt. ¶ 3. est Sapiētia diabolica que calide ꝛ astute querit confundere: decipere: ꝛ opprimere proximū suum. Nā sicut diabolus semper cum astutia nititur hominem supplantare ꝛ decipere sic isti sua sapientia nituntur proximuz opprimere vel fraudare ꝛ ideo vocatur diabolica quia diabolum imitatur Et ista triplex sapientia ponitur Jaco. 3. ꝛ nulla istarum est sapientia nisi abusiue quia non sunt scientie sapide sed stulte ꝛ insipide. Et nulla istaruz est donum Spiritus sancti. ¶ 4. est Sa-

pientia diuina τ increata. De qua dicitur Sap.7. Omnibus mobilibus mobilior est sapiētia. Cādor ē.n. lucis eterne: speculū sine macula dei maiestatis: τ imago bonitatis: τ ista sapia est filiꝰ dei in diuinis nec est donū spūs sancti: sed ē largissima oīuz donorū datrix. ¶ 5. est Sapia humana τ aquisita p studiū τ ē virtus intellectualis de qua loquiť phs in metha. τ in. 6. ethi. Que pōt aliq̄ mō dici sapia: cū in ea quidā sapor inueniať qꝛ phia hꝫ mirabiles cōsolationes vt dicit. x. ethi. τ ista sapia p rōnis inquisitionē pōt aliqualiter rectū iudiciū habere circa res diuinas lꝫ incōplete. Et ista lꝫ sit a deo: nō tñ est donū spūs sancti de q̄. mō loquimur. ¶ 6. est Sapia infusa de sursum descēdēs a p̄re luminū de qua loquiť Jacobꝰ apl'us Jaco.3. Et ista est vera sapia qꝛ veri splēdoris τ veri saporis. Et splēdor eiꝰ dirigit itellectū ad veri cognitionē. Et sapor eius erigit affectum ad sūmi boni saporosaz dilectionez. Et ista sapia est donū septimū τ vltimū spiritus sancti τ est quedaz lux descendens a p̄re lumīnū: τ radians in animaz facit eaz deiformē τ domū dei. Illustrat.n. intellectiuā: Inflāmat affectiuaz: Roborat operatiuā. Facit intellectiuaz speciosaz: Affectiuoz amenā: operatiuaz robustaz. ¶ Istud donū sapie datur congrue post donū Intellectꝰ vt quod mens recte intelligit per donū intellectus: gustet τ sapidū ac dulcissimū probet p donū sapie: et amor p sapiam sequatuř: qđ p intellectū itelligit esse sequendū. Et nulluz facit p̄fectū cognitio veritatis nisi etiā sequať gustus experimētalis qꝛ experientia ē magr̄a Intelligentie. Et ideo datur in vltimo qꝛ ipsa habita animus pacatꝰ tranquillusq̄ p̄fruitur τ delectať in ea. Et hic est septimus gradus ascendēdi: vꝫ Celestiuz delitiarum sapientialis pregustatio. Venite ergo ascendamus ad montem dñi τ docebit nos vias suas.

¶ De mirabilibus diuine sapientie fructibus τ operibus. Cap̄.iij.

Venite ascendamus ad montez domini τ docebit nos vias suas. ¶ Scribunť hec vba Sap.7. Optaui τ datꝰ ē mihi sensus τ inocaui τ venit ī me spiritus sapie τ p̄posui illā regnis τ sedibus τc. Quante nobilitatis: dignitatis: p̄ciositatis τ vtilitatis sit sapia illa: que est spūs sancti donū τ a spū veritatis in fideliuꝫ mētibus infusa: dclarat sapiēs Sap.7. in verbis assumptis. Sꝫ p clariori notitia est aduertēdū: q̄ illa que ē spūs sancti donū: de qua mō locuti sumus sapiētia multa in aīa operatur que ipsaz ad sūmā ɔtēplationē mirabiliter eleuant.

¶ p̄ eniz sapia luxuriaz despicit τ contēnit τ totuz hoīez castitati restituit: quia dum spūs sanctus cor hoīs sua dulcedine tangit: foris concupisciētie ardorem tēperat: τ sopita foris cōcupiscētia carnali spūalez intus in aīa creat: qꝛ Gustatio spiritu desipit oīs caro.

¶ 2. expedit vim cōcupiscibilem quātū ad affectuz respectu dei. Naz ista sapia est habitus inclinās vim concupiscibilē ad amorē sūmi boni qđ est deꝰ. Est.n. virtus in superiori portione rōnis inclinans ipsaz ad cōtemplanduz τ concupiscendū siue diligenduz deū.

¶ 3. expedit aīam ad inueniendam cōseruandaz τ augmentandā caritatē: qꝛ cuꝫ sapia inducať ad celestiuz cōtēplationē: qꝛ sapientia respicit eterna: consequēter incitat ad eorū dilectionē τ per ɔñs ex-

pedit ad caritatē cōsumandā.

¶ 4. Domū mentis edificat varijs vir/ tutibus quasi particularibus edificijs: qꝛ sapia edificauit sibi domū excidit co lūnas septez, puer. 9. Nam cū spūs sa⸗ pientie est in aīa ipsaz adornat mirabi⸗ libus ꝟtutibus: qꝛ oīa bona secū ducit quia scribit̄ Sap. 7. Uenerunt autem mihi oīa bona pariter cū illa.

¶ 5. reparat gustū aīe spiritualē. Naz gu stuz aīe spūalem ꝑdidit hō in adam ita ꝙ non sapiunt sibi nisi carnalia. Sꝫ cuz spūs sapie ingreditur aīam attenuat ꝛ infirmat gustuz carnalez: ꝛ reparat gu⸗ stum spūalem ꝛ facit spūalia eē saporo sa aīe: ꝟ aiam spūaliuz sētire dulcedi⸗ neꝫ saporosaꝫ: ꝛ dicit̄ sapia a sapore: qꝛ fac̄ spūalia bona aīe dulcia ac saporosa Unī Ber. dicit. Inuenisti sapiam si ꝑor ris vite peccata defleas: si huius seculi blandimenta paruipēdas: si eternā bea titudinem toto desiderio concupiscas. Inuenisti sapiaz si tibi boꝝ singula sa⸗ piunt prout sunt.

¶ 6. clarificat visuz aīe spūalem ad deuz sapide contemplādū. vnī Sap. 7. Est. n. in sapientia spūs intelligentie oīa prospi ciens: ꝛ qui capiat oēs spūs intelligibi⸗ les mundus subtilis.

¶ 7. reformat ꝛ excitat auditum aīe spi⸗ ritualem ad verbuz dei dulciter audiē dum: vnī ꝑuer. 8. dicit Sapia: Beatus hō qui audit me ꝛ qui vigilat ad fores meas cotidie qui me inuenerit inueniet vitam.

¶ 8. excitat olfatum aīe spiritualem ad dilectum suum suauiter odorandū vnī dicit Ecci. 24. In plateis sicut cynamo mū ꝛ balsamū aromatizās odoreꝫ de⸗ di: quasi myrra electa dedi suauitatem odoris.

¶ 9. fortificat tactum aīe spiritualem ad dilectum inseparabiliter tenendū: vnde dicit Sapiens ꝑuer. 3. Preciosior est cunctis opib⁹ sapia ꝛ oīa que desideran tur huic non valent cōparari: Lignū vi te ē his qui apprehēderint eā: ꝛ qui te nuerint eam beati.

¶ x. illuminat totū regnū aīe tāꝙ sol ful gentissimus ꝛ lucens ꝛ dirigit in contē plandis; vnī dicit Sapiens Sap. 7. In⸗ uocaui ꝛ venit in me spūs sapie ꝛ ꝑpo sui ꝑ luce habere illam: qm̄ inextingui⸗ bile est lumē illius.

¶ xj. illumīat aīam de agendis ꝛ operan dis: Unī sapiēs d̄r a sapore: qꝛ sicut gu⸗ stus apt⁹ est ad discernēdū ꝛ iudicandū sapores ciboꝝ: sic sapiens ad dignoscē dum ꝛ diiudicandū sapores rerū: cārū ꝛ opōnū: vnī Sap. 7. dicitur. Uenerunt autē mihi oīa bona pariter cuꝫ illa: qm̄ oīum bonoꝝ mr̄ est.

¶ 12. honestat totū hoīem exteriorem in oīb⁹ actionib⁹: sermonib⁹: aspectib⁹: in cessibus: ꝛ gestib⁹ exteriorib⁹. Nā cum splendor sapie relucet intus in aīa quasi lucerna lucens abscondita sub modio: emittit splēdorē suū extra ad corporis actiones ꝛ oēs regulat dirigit decorat ꝛ honestat: Unī de ea dicit Sapiēs Sap. 7. Uenit mihi inumerabilis honestas ꝑ man⁹ illi⁹ Et honestatē illius nō abscō do: sed supple ī opib⁹ manifesto. De ista exteriori honestate sapie dicit apl's Ia⸗ cobus: Jaco. 3. Que autē de sursum est sapia: ꝑmū quidē pudica est: deinde pa⸗ cifica: modesta: suadibilis: bonis cōsen tiens: plena mīa ꝛ fructib⁹ bonis: Judi cans sine simulatione.

¶ 13. expedit aīam ad contēplationē quā tū ad gustum bonitatis qꝛ. n. sapia est sa pida scientia inquātū habet gustū diui⸗ ne bonitatis icitat aīaꝫ ad gustādū ꝛ vi dendū ꝙ suauis sit dn̄s: ꝛ sic habilitat ad cōtēplationē diue bonitatis.

¶ 14. ꝑficit aīaꝫ ꝑ accessū ad sūmū bonū

qđ in vno solo deo consistit. Nā cū anima fuerit a vicijs purgata: ꝛ postmodū virtutibus illuminata: sapia vltimo pficit ipsam aīaʒ ducens ipsaʒ ad sūmū verū contemplandū ꝛ ad sūmuʒ bonū deliciose gustandum.

¶ 15. quietat aīaʒ in ipso sūmo bono per affectū. ¶ Nā sicut caritas est mater ꝛ cōsumatio oīum virtutum: sic sapientia est cōsumatio ꝛ terminus oīum bonorum. Et in ista sapientia aīa quietat pacatur: tranquillatur ꝛ fruitur sūmo bono ꝛ ibi reperit omne bonū: qꝛ ibi est terminus oīum bonoꝝ. Et ideo clamat salomon ꝓuer. 3. Beatus hō qui inuenit sapiām ꝛ qui affluit prudentia Melior est acquisitio eius negociatiōe argēti ꝛ auri: primi ꝛ purissimi fructus eiꝰ ꝛ oīa que desiderantur huic non valent cōparari. Longitudo dierum in dextera eiuʒ ꝛ in sinistra illius diuitie ꝛ glīa. Vie eiꝰ vie pulcre: ꝛ oēs semite eius pacifice: lignū vite est hijs qui apphēderint eaʒ ꝛ qui tenuerint eaʒ beati. Et cū aīa puenerit ad gradum istum cōsidenter clamat cū ꝓpħa dicēs in ps. Hec requies mea in seculum seculi hic habitabo qm̄ elegi eam. O q̄ʒ beata est aīa illa q̄ ad istū cōscenderit gradum. Certe iam suauissimos fructus in deserto contēplationis ꝛ religionis carpit. Certe iam ad finem deserti appropinquat: Certe iaʒ alonge saltim terrā promissiōis speculat. Certe iam ad terrā promissiōis lacte ꝛ melle manētem appropinquat. Venite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De. 12. virtutibꝰ spūs rōnalis in. 12. Jacob pr̄iarche filijs pfiguratio. Ca. 114.

Venite ascendamus ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Legitur Gen. 29. q̄ Jacob pr̄iarcha duas habuit vxores Rachelē ꝛ Lyā: ꝛ vnā ancillaʒ Rachelis noīe Balam: ꝛ aliā ancillā Lye noīe Zelphā ꝛ ex hijs q̄ttuor mulieribus. 12. mirabiles filios genuit. ¶ Moraliter Jacob luctator qui ꝛ supplātator interpretatur est spiritus rōnalis cum vicijs luctā hñs: q̄ ꝛ supplātare dʒ. Cui a deo data ē gemina vis. Una ē rō siue Intellectꝰ. Alia ē affectio siue Volūtas. Rō q̄ discernit: Affectio q̄ diligit: Rō ad veritatē: Affectio ad vtutē. ¶ Rō ē Rachel: cui cōuenit meditari: cōtēplari: discernere ꝛ itelligere. ¶ Affectio ē Lya: cui cōuenit dolere: gemere: suspirare ꝛ flere: diligere ꝛ odire. ¶ Bala ācilla rachelis ē imaginatio rōni deseruiēs: eadeʒ reꝝ visibiliū formas repn̄tās. ¶ Zelpha āncilla Lye ē sensualitas affectioni d̄seruiēs: q̄ dn̄e sue volūtati ꝛ affectiōi: carnaliū d̄lectationū cibos cōdire ꝛ apponere: ꝛ ad eorū vsuʒ iuitare ꝛ ꝓuocare ꝛ an̄ horā ꝛ vltra mēsurā sepe solet. ¶ Ex hijs. n. q̄ttuor viribꝰ q̄si ex q̄ttuō mulieribꝰ sibi debite ꝛ ordinate subiectis gn̄at spūs rōnalis. 12. mirabiles v̄tutes: q̄si. 12. spūales masculos: p q̄s ad apicē cōtēplationis ascēdit. Spūs ḡ rationalis q̄si alter Jacob.

¶ P̄ gn̄at Ordinatū timoreʒ ex volūtate q̄si Rubē ex lya. ¶ Ge. 29. Lia ↄceptū genuit filiū vocauitq̄ꝫ nomē eiꝰ Ruben dicēs Vidit dn̄s hūilitatē meā. ¶ Jacob ē spūs rōnalis: Lia ē affectio ꝛ volūtas. Hij duo q̄si vir ꝛ vxor an̄ oēʒ aliū filiū generāt timorē ordinatū p̄genitus oīuʒ v̄tutū: q̄si Ruben p̄genitū filioꝝ israel. Nā scriptū ē Ecci. j. Initiū sapie timor dn̄i. ¶ Sʒ aduertēdū q̄ Ruben p̄genitꝰ Jacob iterp̄taī filiꝰ visiōis qꝛ timor originat ex visiōe ꝛ cognitiōe. Cuʒ. n. spūs rōnalis diligent suoꝝ p̄spexerit

magnitudinē pctōꝝ q̄ ipunita eē nō pñt ⁊ diuinā sapiaʒ cui oia sūt nuda ⁊ apta ad Hebre.4. ⁊ diuaʒ iustitiā q̄ oēm ab hominaꝛ iniq̄tatē ⁊ ipietatē. Sap.14. Silr aūt odio sūt deo ipi⁹ ⁊ ipietas ei⁹ ⁊ diuinā potētiā q̄ oia pt. Ecci.43. Terribilis dñs ⁊ magn⁹ vehemēter ⁊ mirabilis potētia ipsi⁹. Cū inquā hec q̄ttuor p̄dicta diligēter cōsiderauerit tūc i sua volūtate siue affectiōe q̄si i vtero lye generat timorē p̄genitū inter v̄tutes: q̄si Ruben: qui dr̄ filius visionis q꞉ ex p̄dictis visionib⁹ ⁊ cōsiderationib⁹ gn̄aꝛ. ¶ Hic timor ordinat⁹ ē p⁹ oiuʒ virtutū: est ille qui expellit peccatū. Sine isto āt timore p̄uio nulla alia virt⁹ in nr̄a volūtate vel affectiōe generaꝛ. Ecci.j. Timor dñi expellit peccatū: nā qui sine timore ē nō poterit iustificari. ¶ Hūc timorē ordinatū habuit Job qui dicebat. Job.31. Semp.n. q̄si tumētes sup me fluct⁹ timui deū ⁊ pōdus ei⁹ ferre nō potui.

¶ 2. Ordinatum dolorem ex voluntate quasi Simeōē ex Lya. ¶ Gen.29. Rursumq; concepit Lya ⁊ peperit filium ⁊ ait. Quoniā audiuit me dñs haberi cōtemptui: dedit etiam istuʒ mihi. Uocauitq; nomen eius Simeon. ¶ Jacob ⁊ lya quasi vir ⁊ vxor crescente Ruben primogenito: generāt 2ᵐ filiū Simeon quia crescente ordinato timore oritur ordinatus dolor quasi Simeon. Nam quanto quis magis timet penam quaʒ meruit: tanto acrius dolet de culpa quā fecit. ¶ Simeon interpretatur exaudibilis ⁊ congrue significat ordinatuʒ dolorem ⁊ merorem: quia deo exudiri meretur ⁊ consolari. Ezech.18. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operat⁹ est. vita viuet ⁊ nō morietur: ⁊ Math.5. Beati qui lugēt quoniam ipsi consolabuntur. ¶ Sine isto ordinato dolore rationalis spiritus non potest ad salutem peruenire dicente ipsa veritate Luc.13. Nisi penitentiam habueritis omnes similiter peribitis: sicut illi decem ⁊ octo super quos cecidit turris in syloe ⁊ occidit eos. ¶ Hūc dolorem ordinatum habuit Magdalena quādo sicut scribitur Luc.7. in domo pharisei tam acriter peccata defleuit ꝙ cum lachrimis rigauit pedes Jesu: ⁊ iō ⁊ pctōꝝ remissiōeʒ: ⁊ pacē ⁊ salutē a saluatore ipetrare ꝓmeruit.

¶ 3. Ordinatā Speʒ ex volūtate siue ex affectiōe quasi Leui. ex lya. ¶ Gen.29. Concepitq; lya tertio ⁊ genuit aliū filiū. Dixitq;. Nūc q̄q; copulabiꝛ mihi maritus me⁹ eo ꝙ pepererim ei tres filios: ⁊ iccirco appellauit nomē ei⁹ Leui. ¶ Jacob ⁊ lya. Spiritus rōnalis ⁊ affectio siue volūtas: q̄si vir ⁊ vxor. post. Ruben ⁊ Simeon generant Leui. q꞉ post ordinatum timorem diuine reuerentie ⁊ ordinatuʒ doloreʒ culpe: generatur in ipsa sa voluntate seu affectione q̄si in vtero Lye ordinata Spes venie ⁊ salutis eterne. ¶ Leui. interp̄tatur addit⁹ vel appositus: q꞉ post duas p̄dcās v̄tutes ex spū ⁊ volūtate seu affectōe generataʒ de⁹ tertiaʒ supaddit ⁊ sup apponit vʒ Speʒ ordinatā. Quanto.n. quis diuinā reuerētiā submissiuʒ timuerit. Quātoq; vehemēti⁹ de suo reatu doluerit: tāto certior tātoq; securior de pctōꝝ remissiōe ⁊ ipetratiōe salutis efficiꝛ. ¶ Sine ista ordinata spe nō pōt rōnalis spūs ad suam pueīre salutē ⁊ pctōꝝ remissionē: Exᵐ in chaym qui ob hui⁹ defectū perijt dicēs Gen.4. Maior est iniquitas mea q̄ꝫ vt veniā merear. ¶ Hāc ordinatam Speʒ habuit ꝓpħa qn̄ dicebat i ps.30. In te dñe speraui: nō ꝯfundar in eternū In iustitia tua libera me ⁊c̄.

¶ 4. Ordinatū Amorē ex volūtate seu affectiōe q̄si Judā ex lye. ¶ Gen.29. Quar

to cõcepit lya filiũ ꝛ peperit ꝛ ait Mõ confitebor domino ꝛ ob hoc vocauit eũ Judaz. ¶ Spiritus rõnalis ꝛ volũtas: quasi Jacob ꝛ lya: ꝛ q̃si vir ꝛ vxor q̃rto loco generant Judam post Ruben: Simon ꝛ Leui. qꝛ post ordinatum timorem diuine reuerentie ꝛ pene quasi Ruben: ꝛ post ordinatuz dolorẽ culpe quasi Simeon: ꝛ post ordinatã spẽ venie q̃si Leui. generatur ĩ volũtate q̃si in vtero lye: Ordinatus Amor iustitie q̃si Judas. ¶ Judas. n. interp̃tatur ɔfitẽs siue glorificans: ꝛ significat Amorem iustitie ordinatũ ẜ Ricardũ in libro ꝺ xii. p̃triarchis. Naz qd̃ quisq; amat hoc ꝛ approbat ꝛ laudat: ꝛ qd̃ laudat hoc ꝛ amat. Et illa est vera laus: vera cõfessio ꝛ vera gl̃ificatio que ex casta dilectione cõsurgit. Et cõgrue post leui nascit̃ Judas: qꝛ cũ aĩa spem diuine mĩe ĩ mente cõceperit: tũc incipit quedã familiaritas inter deũ ꝛ aĩam fieri: ꝛ q̃dã amicitia ordinata confederari ꝛ sic post ordinataz spem venie merito nascitur ordinatus amor iustitie. ¶ Sine isto ordinato Amore nõ p̃t rõnalis spũs ad vitã pueĩre qꝛ scribit̃. j. Jo. 3. Qui nõ diligit manet in morte. ¶ Hũc ordinatũ Justitie Amorẽ habuit filius dei sup oẽs alios viatores: ꝛ iõ habuit scĩ spũs vnctionẽ sup oẽs electos vñ dr̃ de eo in p̃s. 44. Dilexisti iustitiã ꝛ odisti iniquitatẽ propterea vnxit te deus deus tuus oleo letitie pre consortib᷑ tuis.

¶ 5. Ordinataz Cõsiderationẽ futuroꝝ malorũ ex ymaginatione quasi Dan ex Bala ãcilla Rachel. ¶ Geñ. 30. Habeo inquit Rachel famulaz Balam: ingredere ad illaz vt pariat super genua mea ꝛ habeam ex ea filios. Deditq; illi Balam in cõiugiũ. Que ingresso ad se viro concepit ꝛ peperit filium. Dixitq; Rachel. Judicauit mihi dominus ꝛ exaudiuit vocẽ meaz dans mihi filiũ. Et idcirco appellauit nomẽ ei᷒ Dan. ¶ Spiritus rationalis quasi alter Jacob post Judaz generat Dan. qꝛ post ordinatuz Amorez sequitur futuroꝝ maloꝝ ordinata Cõsideratio. Hanc autẽ consideratiõez quasi Dan. generat ex Bala ancilla Rachelis: qꝛ eã format ex imaginatione que deseruit rationi: sicut Bala Racheli. Hanc cõsiderationez generat spirit᷒ rõnalis ad instantiã rachelis nõ potẽtis cõcipere aut parere: qꝛ ad suggestionez rõnis spũs rõnalis p imaginationẽ cõsiderat Inferni tormẽta: Ignem: flãmaz: tenebras: famẽ: sitim: nuditatẽ ꝛ hmõi multa: que ratio ipsa cõsiderare ꝛ limpide intueri non preualet. Sꝫ lꝫ ista Cõsideratio oriatur ex imaginatione quasi ex ancilla: tñ p rõnẽ nutritur ꝛ pascitur ꝛ moderatur sicut Dan genit᷒ ex Bala nutritus est sup genua Rachelis. ¶ Hec aũt Cõsiderãdo figurat̃ per Dan qui ĩterp̃tat̃ iudiciũ qꝛ spũs rõnalis imaginãdo ĩfernalia tormẽta: nõ sequit̃ expiẽtie documẽtũ: sꝫ sue discretionis iudiciũ: ꝛ nõ cõsiderat illa q̃lia ĩ se sũt sꝫ q̃lia ipemet eẽ diiudicat. ¶ Sine ista ordinata futurorũ maloꝝ Cõsideratione nõ põt rõnalis spũs ad terrã p̃missionis ptingere sed in via sue pegrinatiõis corruit: sicut ꝺ talib᷒ scribit̃ Deut. 32. Gens absq; cõsilio est ꝛ sine prudẽtia: Utinã saperẽt ꝛ itelligerẽt ac nouissima p̃uiderent. ¶ Hãc futuroꝝ malorũ Cõsiderationẽ hẽbat p̃pħa ꝛ p ꝑ spũꝫ suũ a vicijs purgabat qñ dicebat ĩ p̃s. 76. Anticipauerũt vigilias oculi mei turbat᷒ sum ꝛ nõ sum locut᷒. Cogitaui dies ãtiq̃s ꝛ annos eternos ĩ mẽte habui. Et meditat᷒ sũ noctecũ corde meo: ꝛ exercitabar ꝛ scopebã spũꝫ meũ.

¶ 6. Ordinatã Cõsiderõnẽ futuroꝝ bonoꝝ ex imaginatõe q̃si neptalim ex bala

ancilla Rachelis. ¶ Gen̄.30. Rursūq3
Bala concipiens peperit alterū: p̄ q̄ ait
Rachel. Cōparauit me dn̄s cū sorore
mea ꝛ inualui. Uocauitq3 eū Neptalim.
¶ Spūs rōnalis post ymaginariā cōsi
derationem futurorū malorū que ab-
horret: cōuertit suā ymaginariā cōside
rationē ad futura bona q̄ sperat: ꝛ hoc
ad suggestionē rōnis ꝛ sic post Dan. ge
nerat Neptalim ad Rachelis suggestio
nē. ¶ Neptalim īterp̄tat̄ cōparatio ꝛ
ꝯgrue futurorū bonoꝝ cōsiderationē
significat q2 in tali cōsideratiōe spūs ra
tionis vtit̄ cōparatione. Cōpando vnita
tem rerū ad vnitatē dīnā: magnitudinē
ad potētiā: ordinē ad sapientiā: bonita-
tē ad diuinā clemētiā: ad Ro.j. Inui-
sibilia.n. dei p ea q̄ facta sūt ītellecta cō-
spicuntur sempiterna q̄q3 ei⁹ virt⁹ ꝛ di
uinitas. ¶ Sine ista ordinata futurorū
bonorū cōsideratiōe vanescit spūs rōna
lis ꝛ corruit a salute. Sap.13. Uani sūt
aūt oēs hoīes ī quib⁹ nō subest scīa dei
ꝛ de hijs que videnē bona nō potuerūt
intelligere eū qui est: neq3 operib⁹ atten
dētes agnouerūt q̄s eēt artifex. ¶ Hāc
futurorū bonorū ordinatā cōsideratio-
nē habuit propheta Baruch qn̄ dixit
Baruch.3. O israel q̄ magna ē dom⁹
dei ꝛ ingens locus possessionis ei⁹ Ma
gn⁹ ꝛ nō hz finē excelsus ꝛ imēsus.
¶ 7. Ordinatū Rigorē Abstinentie ex
sensualitate quasi Gad ex zelpha ancilla
lye. ¶ Gen̄.30. Sentiens Lya q̄ parere
desisset: zelphā ancillā suā marito tra-
didit. Que post cōceptū edente filiū di
xit Feliciter. Et idcirco vocauit nomē
eius Gad: ¶ Moraliter Jacob ē spūs
rōnalis. Lya est voluntas siue affectio:
zelpha est sensualitas affectioni deser-
uiens sicut dicit Ricar. ī li.12. p̄triarcha-
rum. Jacob ergo ad instantiā lye ex zel
pha generat Gad: qn̄ spūs rōnalis assen
tiente voluntate in sensualitate quasi in
vtero zelphe ordinatū rigorē generat
abstinentie: cohibendo ipsā sensualita
tem ab oībus seculi delectamentis. Sz
in generatione Gad zelpha cruciatur q2
in abstinētia delectabiliū sensualitas af
fligitur. Lya vero in generatione Gad
dicit Feliciter. i. beate: q2 voluntas ex ta
li abstinentia a seculi delectamētis bea
tificatur math.19. Sunt eunuchi qui se
castrauerūt. s. abstinendo a seculi dele-
ctamentis: pp regnum celorū. s. aquirē
dum. ¶ Sine isto autē ordinato rigo-
re abstinentie a seculi voluptatib⁹ ꝛ de-
lectamētis non potest rōnalis spūs ad
p̄missionis terrā nec ad contēplatiōis
montē peruenire: iuxta illud math.18.
Si manus tua vel pes tuus scādalizat
te abscide eū ꝛ p̄hijce abs te. Bonū ē ti
bi ad vitā ingredi debilem vel claudū:
q̄ duas manus vel duos pedes hn̄tem
mitti in ignē eternū Heu Heu quot in
ignem mittuntur eternū q2 nō generāt
Gad: nec hn̄t ordinatum rigorē abstinē
tie a seculi blandimentis. ¶ Hūc ordi-
natum rigorē abstinētie a seculi blandi
mentis habuerunt ap̄li ꝛ ideo merue-
runt eternā felicitatē sicut p3 math.19.
vbi scribitur. Dixit Simō petrus ad ie
sum. Ecce nos reliquimus oīa ꝛ secuti
sumus te: quid ergo erit nobis: Jesus
aūt dixit illis. Amē dico vobis q̄ vos q̄
secuti estis me sedebitis sup sedes duo
decim iudicātes duodecim trib⁹ israel.
Et oīs qui reliquerit domū vel fratres
aut sorores: aut patrem aut matrē: aut
vxorem aut filios aut agros pp nomen
meum centuplū accipiet ꝛ vitam eternā
possidebit. O beatum illū spūm qui ta
lem genuit filium ordinatū vz rigorem
ab oībus seculi blandimētis felicitātē
ꝛ ad vitā eternā p̄ducentē.
¶ 8. Ordinatū Uigorē patiētie ex sen-

sualitate q̃si Aser ex zelpha ancilla lye.
¶ Gen̄.30. Peperit quoq3 zelpha alte-
rum: dixitq3 Lya Hoc pro beatitudine
mea. Beata3 quippe me dicent oēs mu
lieres: propterea appellauit eum Aser.
¶ Jacob ex zelpha ancilla post Gad ge
nerat Aser: q2 spirit⁹ rationalis ex sen
sualitate sua quasi ex ancilla post ordi-
natū rigorē abstinētie in rebus prospe
ris: gñat vigorem patientie i reb⁹ aduer
sis. ¶ Aser.n. beat⁹ siue beatitudo īter
p̄tatur: vnde eo nato dixit lya. Hoc pro
beatitudine mea: q2 virtus ordinate pa
tientie eterna3 meretur beatitudinē di-
cēte ipsa veritate math.5. Beati qui perse
cutionē patiuntur pp iustitia3 qm̄ ipo2
est regnū celo2ū. ¶ Sine isto aūt ordi-
nato vigore patiētie spūs rōnalis nō p̄t
ad apicē cōtēplatiōis cōscēdere nec ad
supnā patriā puenire: q2 scriptu3 ē ī Ac
tib⁹ aplo2. Op3 nos p m̄ltas tribula-
tiōes īntroire in regnū dei. ¶ Hūc ordi-
natū vigorē patiētie hēbat ille celestiu3
ɔtēplator paulus apl's qñ dicebat. 2. ad
Cor.4. In oīb⁹ tribulatione3 patimur
s3 nō āgustiamur. Aporiamur s3 n̄ d̄sti
tuimur: psecutionē patimur s3 nō dere-
linq̄mur. Hūiliamur s3 nō ɔfūdimur.
¶ 9. Ordinatum gaudiū ex volūtate q̃si
ysachar ex lya. ¶ Gen.30. Cōcepitq3 lya
⁊ peperit filiu3 quītū ⁊ ait. Dedit deus
mercedem mihi q2 dedi ancillam mea3
viro meo. Appellauitq3 nomē eius ysa
char. ¶ Spūs rōnalis cū volūtate: q̃si
Jacob cu3 lya vxore sua. Post exclusio
ne3 false delectationis p rigorē abstinē
tie ⁊ post exclusionē vane pturbatiōis p
vigorē patiētie: generant gaudiū ordina
tū de puritate cōscīe ⁊ de expectatiōe re
tributionis eterne quasi ysachar. Qui
congrue designat Gaudiū ordinatū s̄m
Ricar. de.12. p̄triarchis: q2 ysachar īter
p̄tat̄ vir mercedis vel memorās dūm:

Memoria āt dn̄i gaudiū gñare solet iu
xta illud ps Memor fui dei ⁊ delectat⁹
sum. Silr memoria eterne retributio-
nis gaudiu3 ordinatū gñat dicēte pph̄a
in ps Letatus sum in his que dicta sūt
mihi in domū dn̄i ibim⁹. ¶ Sine isto
ordinato gaudio rōnalis spirit⁹ nō ascē
dit ad statū pfectiōis nec ad apicē con-
templationis. Unde apl's. 2. ad Cor.13.
De cetero fr̄es gaudete: pfecti estote: ex
hortamini. Idem sapite: pacem habete
⁊ de⁹ pacis erit vobiscu3. ¶ Hoc ordi-
natum gaudiū habebant apli de quib⁹
scribit Act.5. Illi quide3 ibant gauden
tes a conspectu concilij qm̄ digni habiti
sunt p noīe iesu cōtumeliā pati.
¶ x. Ordinatum Odiū ex voluntate q̃si
zabulon ex lya. ¶ Gen.30. Rursus lya
concipiens peperit sextū filiū ⁊ ait Do-
tauit me deus dote bona Etiā hac vice
mecum erit maritus meus eo q2 genue
rim ei sex filios: ⁊ idcirco appellauit no
men eius zabulon. ¶ Spiritus rōnalis
quasi alter Jacob ad statu3 pfectionis
anhelans ⁊ ad apices cōtemplationis
aspirās post ordinatum gaudium retri
butionis eterne quasi ysachar generat
in volūtate sua quasi in ventre lye. Or-
dinatū Odium cuiuscūq3 iniquitatis ⁊
culpe quasi zabulon. ¶ Zabulon.n. ha
bitaculū fortitudinis interp̄tatur ⁊ si-
gnificat Ordinatū odium cuiuscūq3 ini
quitatis ⁊ culpe s̄m Ricar. in lib. de.12.
p̄triarchis: ⁊ cōgrue generatur post ysa
char q2 cum spiritus rationalis ceperit
de eterne mercedis retributione gaude
re: spiritualem quanda3 concipit fortitu
dinem ad oīa vicia extermināda. ¶ Si
ne isto Ordinato odio viciorū non pōt
rōnalis spūs in spūalibus gaudere nec
dei legem diligere vel adimplere nec ad
apicem cōtemplationis ptingere. Unde
clamabat pph̄eta ī ps.118. Letabor ego

super eloquia tua sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitatez odio habui ꝛ abhominatus sum legem autē tuam dilexi. ℭ Hoc ordinatū viciorū odium habebat ꝓpheta qn̄ dicebat in ps̄. iiß. A mādatis tuis intellexi: propterea odiui oēz viam iniquitatis. ℭ Et quia post predictas omnes virtutes rationalis spirit⁹ ex defectu discretionis in peccatum cadit ex quo erubescit: verecūdatur: cōfūditur ꝛ humiliatur: hinc est ꝙ post zabulon nascit̄ dina que Ordinatā verecūdiā significat. Gen. 30. Post quē peperit filiā noīe Dinā.

ℭ xi. Ordinataz ꝛ discretā sui Cognitionez ex ratione q̄si Joseph ex Rachele.

ℭ Gen. 30. Recordatusq̨ dn̄s Rachelis exaudiuit eam ꝛ aperuit vuluaz ei⁹: que concepit ꝛ peperit filiuz dicens Abstulit deus opprobriuz meum. Et vocauit nomen eius Joseph dicens. Addat mihi domin⁹ filiuz alterū. ℭ Jacob vir luctator ꝛ spiritualis cum vicijs p̄liator post multitudinez prolis masculine in senectute generat Joseph ex rachele qꝛ sp̄us rationalis post longaz cū vicijs luctam: post multaz virtutuz progeniez: tandē in senectute post longaz experientiaz virtutē aquirit ordinate discretiōis ꝛ suiipsius ordinate Cognitionis: que p Joseph vndecimū Jacob filiuz designatur. ℭ Joseph. n. augmentū ꝛ appositio interpretatur. Et virtus discretionis ꝛ proprie cognitionis est illa q̄ ꝛ in prosperis ꝛ ī aduersis augmentū sp̄ualē ɔcipit. Cognitio ꝓpria suiipsi⁹ ē illa q̄ cotidie augmētū: cotidie graduū appositionē cumulat: donec pueniat ad pfectā diē ꝛ claraz atq̨ distinctā suiipsius humiliationez: ꝛ proprie infirmitatis ꝛ īpfectiōis penetrationē. Vn̄ scribit̄ ꝓuer. 4. Justorū semita quasi lux splendens ꝓcedit: ꝛ crescit vsq̨ ad pfectam diē. ℭ Sine ista ordinata ꝛ discreta sui ipsius cognitiōe nō pōt sp̄us rōnalis ad montē cōtēplationis ascendere: sz necē est ipz ī vallez pctōrū tenebrosaz corruere: ꝓuer. 4. Via ipiorū tenebrosa nesciunt vbi corruāt. ℭ Hanc ordinatā ꝛ discretaz sui ipsius ꝛ ꝓprie īfirmitatis cognitionē habuit ille eximius cōtēplator qui dixit in ps̄. 21. Ego autez sum vermis ꝛ nō homo: opprobriū hoīum ꝛ abiectio plebis. O beata illa aīa q̄ ad istaz sue cognitionis lucē distinctam peruenit ꝛ iam Joseph vndecimum filiuz ex sua ratione quasi ex sponsa rachele generauit.

ℭ xij. Ordinatam ꝛ perfectaz dei Cōtēplationē ex rōne q̄si Beniamin ex Rachele.

ℭ Gen. 35. Cū parturiret Rachel ob difficultatē partus piclitari cepit. Dixitq̨ ei obstetrix Noli timere qꝛ ꝛ hūc habebis filiū. Egrediente autē aīa p̄ dolore ꝛ iminēte iā morte vocauit nomē filij sui bennomi. i. filius doloris mei: p̄r̄ ꝟo appellauit eū beniamin. i. filius dextere. ℭ Moral'r sp̄us rōnalis: post multorū tp̄orū curricula: post diutinā viciorū luctā ꝛ victoriā: post digestos ɔsumatosq̨ tēptationū labores: post multarū ꝟtutū numerosā ꝛ fecundā ꝓlem: post suimet pfectā cognitionē ꝛ ꝓfundā humiliationē: tādē ad pfectā dei ascendit cognitionē ꝛ ad apicē dīne cōtēplatiōis ꝛ quasi alter Jacob ī sua etate decrepita Beniamin filiū nouissimū generat: qui ɔsumatā dei cōtēplationez prefigurat. ℭ Beniamin. n. iterp̄tatur filius virtutū: fili⁹ doloris: filius dierū: filius dextere: qꝛ Cognitio dei cōsumata: ꝛ cōtēplatio pfecta nō nisi post ml'tarū opera virtutū: nō nisi post multiplices amaritudines: non nisi post multos dies possideri a viatoribus solet. ℭ In generatione Beniamin sue in natiuitate morit̄ mr̄

eius Rachel qz eius spūs rōnalis ad apicem cōtēplationis ascenderit: tūc fm Dionysij sniāz in c.i. De mistica theologia. Claudit sensus τ sēsibilia. Intellꝰ τ intelligibilia: entia τ nō entia: exñtia: τ nō exñtia τ p solā vim affectiuaz siue p soluz amorē extaticū calescit: accendit: cōburitur: inflāmatꝰ inardescit: deo vnitur: deificatur: τ in diuinā silitudinem totaliter trāsformatꝰ. O aīa rōnalis misera O dei imagine insignita. Cur occuparis in mundi puluerib⁹: Cur perituratimaris: Cur in minimis detineris Eya age viriliꝰ τ quasi alter Jacob cuz vicijs luctare valenter: Uiriliū virtutū opera multiplica vt tandem ad Rachelis amplexus peruenire merearis: τ in vltimo saltem tempore perfecte cōtemplationis Beniamin generare. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi τ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus ordinati timoris cōditionibus in Rubem primogenito Jacob figuratis. Cap. iij.

Uenite ascendamus ad montē dñi τ docebit nos vias suas. ¶ Clamat ꝓpheta in ps. iio. Initiuz sapientie timor dñi. Licet rōnalis spūs mltā ꝓducat spiritualiuz virtutuz soboleз prima tamē virtꝰ est ordinatꝰ τ moderatus Timor ¶ Est autez virtus animi affectus ordinatus τ moderatus: Ordinatus quidem est: qñ est ad illum fineз ad quem esse dз: Moderatus ē qñ tātus est quātus esse dз. ¶ Iste Timor ordinatꝰ figuratur i Ruben primogenito Jacob. ex lya. De quo plurima referuntur Gen. 29. 30. τ. 49. τ Deut. 33. vз. Qr egressus est tēpore messis triticee τ inuenit mandragoras τ dedit matri sue. Qr fuit primogenitus Jacob: Fortitudo eius: ꝓncipium doloris sui: primus i donis: maior in imperio: ꝙ Uiuat Ruben τ non moriatur: ꝙ non crescat: ꝙ sit paruus i numero: ꝙ Effussus est sicut aqua: ꝙ ascendit cubile patris sui: τ maculauit stratum eius. ¶ Moraliter de ordinato timore in Ruben Jacob primogenito pfigurato multa possunt ordinate cōsiderari: que in ipsius Ruben conditionibus: actibus τ bñdictionib⁹ spūaliter τ mistice continentur.

¶ p̄ Considerari potest sua Originatio. ¶ Ruben. n. filius visionis īterptatꝰ qr ordinatus timor ex visione seu cognitione originatur. ¶ Si. n. spūs rōnalis q̄si alter Jacob: frequēter τ diligēter suoruz magnitudinē τ multitudinem peccatorum τ diuinorū trāsgressionē mandatorū aspexerit. Si solicite attenderit dei infinitā sapiam: quā nullū latere pt secretum ad Heb. 4. Oīa nuda τ aperta sunt oculis eius. Si dei iustitiam τ rectam volūtatē: que omnē iniustitiā detestatur cōsiderauerit: Abacub. j. Mūdi sunt oculi tui dñe ne videas maluз τ respicere ad iniquitatē non poteris. Si dei oīpotentiaз τ infinitā ptātem diligēter cogitauerit: que est terribilis valde τ oīa potens. Ecci. 43. Terribilis dñs τ magnus vehemēter τ mirabilis potentia ipsius. Ipse. n. oīpotēs sup oīa opera sua. Si iudicia dei durrissima τ flagella peccatoribus in posterū parata iuxta illud ꝓuer. 19. Parata sunt derisoribus iudicia τ mallei percutientes stultorū corporibus: diligenter ɔtēplatꝰ fuerit: in volūtate siue affectione sua quasi in vtero lye: timorē generat primogenitum q̄si Ruben: qui dr̄ visionis filius qr et p̄dictis visionibus τ cōsiderationib⁹ gñatꝰ. Iste. n. sunt radices ex quibus generatur

generatur timor ordinatus i voluntate ꝛ qui ipsuʒ hr̄e filium desiderat p̄dicta quinqꝫ diligēter uideat. Qui aūt p̄dcā nō videt cecus ē ꝛ peccare nō timet nec suā erubescit prauitatem nec dei formi dat potestatē. Et nato ruben mr̄ ei⁹ exclamauit. Uidit de⁹ humilitatē meā: qꝛ nato in volūtate nr̄a timore tūc aīa incipit videre ꝛ videri. Deum cognoscere ꝛ a deo cognosci: Uidere deuʒ per initiū timoris. videri a deo per respectuʒ pietatis. Et sic pꝫ qūo timor originatur ex visione ꝛ consideratione.

¶ 2. sua p̄cessio qꝛ sicut de ruben dr̄ Ruben primogenitus meus. Sic timor est prima proles oiuʒ virtutū sine qua ceteras habere nō possumus. Nam sine timore mala nr̄a nūquā deserimus sine timore bona operari nec saltem incboamus. Un̄ scribitur Eccī. i. Timor dn̄i expellit peccatū. Naʒ qui sine timore est nō poterit iustificari. Sicut ergo rubē est primogenitus filiorū iacob sic timor ordinatus est prima proles virtutuʒ qꝛ scriptum est Eccī. j. Initium sapientie timor domini.

¶ 3. sua fortitudo. De Ruben dr̄ Tu fortitudo mea. Timor ordinatus est maxime fortitudinis: qꝛ per ipsuʒ spūs rōnalis in prelio tēptationū roborat̄. Quis enim in illo p̄lio victor vnq̄ꝫ extitit vbi spūs aduersus carnem: caro aduersus spiritū cōcupiscit. Quis vnq̄ꝫ tam numerosuʒ cōcupiscentiarū suarū exercitum debellauit si sine timore pugnauit. Timor ergo est fortitudo spūs rōnalis quasi alterius Jacob: quia p̄ timorē in omni tēptatione roboratur ꝛ fortificat̄: Prouer. 14. In timore dn̄i fiducia fortitudinis: ꝛ sine isto timore oīs spūs rōnalis est debilis ꝛ in p̄lio temptatiōis succumbit.

¶ 4. sua productio. De Rubē dicit̄ Tu principium doloris mei. Sicut Ruben est p̄ncipiū doloris Jacob: sic timor dn̄i ordinatus est principiū doloris penitentie ꝛ contritionis. Et necesse est vt magnū timoreʒ sequatur magnus dolor ꝛ quāto quis vehemētius metuit penam quā meruit tanto acrius plangit culpaʒ quaʒ fecit ꝛ ideo Ruben dr̄ principiuʒ doloris qꝛ timor domini ordinat⁹ principium ꝛ origo est cōtritionis ꝛ doloris ordinati.

¶ 5. sua significatio. De Ruben dr̄: Primus in donis. Sic timor dn̄i ordinat⁹ est primus in donis: qꝛ a deo recipit primuʒ ꝛ principale oīum donorū vꝫ bonā voluntatē. Naʒ inter oīa dona dei q̄ ad salutē hoīs spectare vidētur: primuʒ ꝛ principale donū: bona voluntas eē cognoscitur: p̄ quā in nobis diuine similitudinis imago reparat̄. Quicquid homo agat: bonū eē nō pōt nisi ex bona volūtate p̄cedat. Quicquid ex bona volūtate fit malū eē nō poterit. Sine bona volūtate oīo saluari non potes. Cuʒ bona voluntate oīno perire non potes. Hec ergo bona volūtas est primuʒ ꝛ principale donuʒ qd̄ primogenito ruben. i. timori tribuitur: qꝛ absqꝫ dubio p̄ timorem dn̄i volūtas mala in bonā cōmutatur. Ruben ergo est prim⁹ in donis qꝛ Timor ordinatus a deo recipit bonam voluntateʒ que est primuʒ ꝛ principale donū: primū qꝛ a bona voluntate oē bonum incboat̄. principale qꝛ bona voluntate hoībus nihil vtilius dat̄: vn̄ Eccī. x. Magnus est iudex ꝛ potens in honore ꝛ non est maior illo qui timet deū ꝛ Eccī. 23. Nihil meli⁹ ē q̄ꝫ timor dei.

¶ 6. sua dominatio. De Ruben dr̄ Maior i ip̄io qꝛ sibi debebat̄ regnū: ꝛ sacerdotiuꝫ. Sicut ꝫ ruben iure debebat eē maior in iperio q̄ꝫ alij fratres sui: Sic timor dn̄i ordinatus in imperio est ma-

ioꝛ oib⁹ ꝟtutib⁹ alijs: sic patet per singulas discurrendo. ¶ Nam superueniẽte timoꝛe spes recedit: Adueniẽte timoꝛe sepe caritas refrigescit. Adueniente timoꝛe: odium exurgit et oꝛitur. Adueniente timoꝛe gaudiũ excluditur. Adueniente timoꝛe doloꝛ exurgit ꝛ oꝛit̃: ꝛ sic de oĩbus alijs ꝟtutibus: qꝛ ad imperiũ timoꝛis vel accedunt vel recedũt ꝛ oĩb⁹ imperat: ꝛ iõ oĩbus ꝟtutib⁹ est maioꝛ in impio. ¶ Alio mõ ẽ maioꝛ in iperio q̃ȝ cetere virtutes. ¶ Nã Amoꝛ se tm̃ extẽdit ad bona. Odiũ ꝟo tm̃ ad mala. Timoꝛ aũt ad vtraq̃ȝ dum bona timemus amittere: ꝛ mala formidamus incurrere. ¶ Doloꝛ se extendit ad aduersa sed non ad oĩa qꝛ nõ oĩa sustinem⁹. Timoꝛ autem se extendit ad oĩa. Gaudium se extendit ad pꝛospera presentia: quia ad habita de quib⁹ gaudemus. Timoꝛ aũt ad pꝛospera ꝛ ad aduersa. Spes se extendit ad bona futura que speramus sꝫ timoꝛ ad ista ꝛ ad mala que formidamus: ꝛ sic in alijs dicendũ est. ¶ Preterea omnia que constat hoĩes amare: sperare: odisse. pꝛo quibus gaudere ꝛ dolere: solent multiplicis timoꝛis ex se causas gignere. Sepe eñi circa vnã rem quã diligimus multas timendi causas inuenimus. Quot modis siquideȝ pdi potest: tot timoꝛis occasiones dare põt. Quia ergo timoꝛ oꝛdinatus ceteris affectibus latius diffunditur recte Rubẽ fratrum comparatione in iperio maioꝛ esse phibetur. Unde Eccli. 25. Timoꝛ dei super omnia se supposuit Magna est ergo timoꝛis dñatio.

¶ 7. sua Egressio. De Ruben dicit̃ Gen. 30. Cum iam eẽt adultus. Egressus autem ruben tempoꝛe messis triticee inuenit mandragoꝛas ꝛ dedit matri sue. Timoꝛ dei oꝛdinatus adhuc paruulus in sua in cõsciẽa quasi in domo pr̃is manet. Cuȝ autẽ ad debitã quãtitatẽ creuerit exit extra domuȝ in agrũ. ¶ Timoꝛ q̃si ruben est int⁹ in domo qñ in secreto coꝛdis nr̃i in cõspectu dei de nostra cõsciẽtia foꝛmidam⁹. Timoꝛ q̃si rubẽ foꝛas exit qñ pp deũ hoib⁹ ẽt nos ad oẽs obedien tã inclinamus. ¶ Timoꝛ ẽ int⁹ qñ deũ pp seipsuȝ in mẽte foꝛmidam⁹. Timoꝛ exit extra qñ ẽt hoib⁹ pp deũ cũ timoꝛe parem⁹. ¶ Timoꝛ ẽ int⁹ qñ deũ in coꝛde formidam⁹. Timoꝛ exit extra ad agrum: qñ ex timoꝛe dñi: ad opa iusticie exeqũeda exterius incitamur. De timoꝛe intus manẽte dr̃ Eccli. 21. Qui timet deum conuertetur ad coꝛ suũ. De timoꝛe egrediente dicitur Eccli. 15. Qui timet deum faciet bona.

¶ 8. sua adinuentio. De Ruben dr̃ Gen. 30. Egressus ruben in agruȝ reperit mãdragoꝛas. i. poma mandragoꝛe que sũt pulchꝛa ꝛ odoꝛifera valde odoꝛẽ suum late diffundẽtia. Et talia poma sunt suauia sed rara ſm Augustinũ ꝛ lyram super Gen. 30. Per mandragoꝛas ꝛ earũ poma odoꝛifera designat̃ bone opinionis fama diffusa. Timoꝛ ergo dñi quasi ruben per bona opera foꝛas egrediens reperit mandragoꝛas: quia optime opinionis famam laudemq̃ȝ veridicã acquirit vnde scribitur Eccli. x. Semẽ hoĩus hoc honoꝛabitur quod timet deũ. Gloria diuitũ honoꝛatoꝛũ ꝛ pauperũ timoꝛ dei est. ꝛ Eccli. 25. Coꝛona senũ mĺta peritia ꝛ gloꝛia illoꝛũ timoꝛ dei: ꝛ sic patet qũo timoꝛ dei exiens extra per opa bona laudẽ: famã: ꝛ honoꝛẽ reperit quasi poma mandragoꝛarũ odoꝛifera.

¶ 9. sua fructificatio. De Ruben scribitur Gen. 30. Q̃ Mandragoꝛas inuentas dedit lye matri sue: q̃ dedit eas Rachel vt concederet virum sibi ex quo cõcepit filios duos vꝫ Ysachar ꝛ zabulon. Sic timoꝛ dei cum opinionem odoꝛife

re fame inuenerit: et voluntati quasi lye obtulerit: si voluntas talem opinionem ac laudē sibi nō vsurpauerit: sed Rachelí dederit.i.rationi vt ipsam famam et opinionē bonā ad dei gloriam referat: tunc meretur concipere et parere fortia quasi zabulon et digna eterna mercede et retributione quasi Ysachar. Et sic patent proprietates et cōditiones veri timoris qui est pma affectio volūtatis quasi lye ordinata et moderata et per ruben pgenitū iacob significata. ¶ Sed aduertendum q iste timor ordinatus debet i voluntate rōnali perseuerare vsq ad vite perfectionem et consumatam contemplationem vz vsq ad partum siue ortū ipsius beniamin et ideo sequitur dcima eius proprietas.

¶ x. sua Cōtinuatio. Sicut d Ruben dr Deut. 33. Uiuat ruben et nō moriat: sic timor dñi dz in aīa continuari: semp viuere et nūq mori. Sine.n. isto dei timore ordinato nō pōt virtutum fabrica in mente consistere qr scriptū est Eccí. 27. Si non in timore domini tenueris te instāter cito subuertetur domus tua. Et lz perfecta caritas foras mittat timorem seruilem.j. Jo. 4. quia ille habet penam: tñ timor dñi filialis et sanctus pmanet i seculum seculi ps. 18. Et sic patent decē proprietates timoris veri per ruben significati. ¶ Sed aduertendum q iste timor ordinatus a multis debet cauere ne fiat inordinatus.

¶ p non debet nimis intendi siue crescere. Uñ de Ruben dr Gen. 49. Nō crescas. Sic timor nō debet esse nimiū intēsus quia sic vertitur in desperationē: Judas xpm prodendo grauiter peccauit: et habuit cām grauis timoris: qr tñ timēdo metas debitas excessit grauius deliqt nimiū timēdo q deliquerat xpm pdēdo. Et de talib nimiū timētib dicit pphā in ps. Illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Clamet g spūs sanctus timori nr̄o et dicat ei. Non crescas .s. nimium intense.

¶ 2. nō debet nimiū multiplicari quo ad numerum vnde de Ruben scriptum est Deut. 33. Sit paruus in numero. Sic timor non debet nimis multiplicari sed circa tria principaliter versari. Nam timendum est ne offendatur vel scandalizetur proximus. Ne offendat cōsciētia propria et ne offendatur deus p suorum transgressionem mandatorū: vñ cōcluditur. Eccs vlti. Deum time et mādata eius obserua: hoc est omnis homo. Non autē multiplicari debet nimiū ēt in hijs que ad dei seruitutem ptinēt puta in regendis subditis: in docendis populis: in gubernāda familia: in opib pietatis qr talis mltiplicatio timoris gñat sollicitudinē et turbationē: vñ dixit xps marthe luc. x. Martha martha sollicita es et turbaris erga plurima.

¶ 3. nō dz nimis effūdi circa temporalia et caduca: Unde de Rubē scribit Gen. 49. Effusus es sicut aq. ¶ Per aquam quandoq intelligi solet prudentia carnis vel mundi: sicut per vinum spiritualis intelligentia. Hec autem aqua que est prudentia carnis quanto vberius crescit: dū oīa caute circūspicit: tanto procul dubio formidolose et timide sollicitudinis siluā densiorem gignit. Effunditur ergo timor sicut aqua qñ ad multitudinem rerū temporalium et carnaliū inutiliter dilatatur. Effunditur sicut aq qñ ad ifima formidāda more aq descēdit. Nō dz ergo effundi timor sicut aq: qr de tpalib vel parū vel nihil est formidandum qr scriptū est Eccí. 34. Qui timet dominū nihil trepidabit et nō pauebit qm ipe est spes ei.

¶ 4. nō dz ascēdere ad cubile patris sui

nec maculare stratum eius. De Ruben legitur Gen.35. Abijt ruben ꝛ dormiuit cum bala concubina patris sui. Unñ improperaẽ ei a Jacob Gen.49. Non crescas quia ascendisti cubile patris tui ꝛ maculasti stratum eius. Per balam que fuit ancilla rachelis intelligitur imaginatio siue cogitatio: hanc ruben corrũpit ꝛ prostituit: qñ timor in tãtũ crescit ꝙ cogitationez ipsaz totaliter prostituit ꝛ deturpat. ¶ In tantũ.n. timor superfluus mũdanorũ negociorũ phantasiaz ꝑcutit vt oẽz cogitationẽ nostrã ad terram inclinet. Et cũ aius tẽpore orõnis deo ꝓ ꝑcauendis malis futuris debeat supplicari: multotiens pre nimietate timoris tẽporalia tm̃ pericula in mẽte reuoluit. Cũ ergo timor supfluus tm̃ creuerit vt cogitationez nostraz ab eternis ad tẽporalia ꝛ terrena cogitanda impudenter ꝛ vaganter conuerterit. Tũc ruben iam factus adultus balam prostituit ꝛ adulterat. Et ideo dr̃ ei. Non crescas quia ascẽdisti cubile p̃ris tui ꝛ maculasti stratum eius quia timor ordinatus nõ debet augmentari vt imaginationem nostraz ad terrena cogitanda conuertat. Ex hijs patent conditiones veri timoris ꝛ etiam cõditiones ipsuz deprauantes. Et hic est primogenitus spiritꝰ rõnalis. Timor ordinatꝰ que est prima affectionum bonaruz. Uenite ergo ascẽdamus ad mõtẽ domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus ordinati doloris cõditionibus in Symeon secundo Jacob filio figuratis. Cap.16.

Uenite ascendamus ad mõtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunẽ hec verba Gen.29. Rursum Lya concepit ꝛ peperit filiũ ꝛ ait. Qm̃ vidit me dñs haberi contemptui dedit etiã istuz mihi. Uocauitqꝫ nomẽ eius Symeon: Sicut Jacob ex Lya vxore sua secũdã genuit prolẽ vz Symeõ: sic rõnalis spiritus quasi alter Jacob de volũtate: q̃si de Lya vxore sua ordinatuz generat dolorem: que est secũda virtus in Symeone secũdo Jacob filio figurata. De qua virtute seu dolore plura succurrunt ordinate consideranda.

¶ pᵐ Considerandũ est sua Distinctio. ¶ Dolor est duplex Intellectiuꝰ ꝛ sensitiuus. Dolor intellectiuus ꝓprio noĩe vocatur tristitia. Que ẜm Aug. in lib.14. de ciui.dei.c.15. ꝛ Scotũ in.4.dis.14.q.j. est dissensio animi ab hijs rebꝰ que nobis nolentibꝰ acciderunt: ꝛ ista tristitia est in parte intellectiua ꝛ est proprie ꝛ ꝑ pena ꝛ primũ discõueniens ẜm Scotũ vbi supra. Dolor sensitiuus ẽ passio q̃dã resultans in sensualitatẽ siue in ptẽz sensitiuaz ex illo dissensu mẽtis: p quaz homo ꝓrũpit in lacrimas vel gemitus ꝛ hmõi: ꝛ iste est in parte sensitiua siue in corpore coniuncto actui aĩe sensitiue prout dicit Sco. vbi supra. Primꝰ dolor ꝓprio noĩe vocatur tristitia: Secũdus vero nuncupatur dolor. Exẽplum Mulier audiens filium suũ in remotis agentez occubuisse. ꝓ tristatur in mẽte de morte filij: quã nollet accidisse: secũdo ex illa mẽtis tristitia resultat in sensualitate quedaz passio per quã prorũpit in lacrimas vel gemitus: vel alienaẽ a sensibus ꝛ fit quasi mortua. pꝰ ergo dolor qui est in mente vocatur tristitia. 2ꝰ qui est in carne vocaẽ dolor ꝛ vterqꝫ põt esse volũtarius tam dolor aĩe q̃ꝫ dolor carnis: ꝛ sic ordinatꝰ ꝓut dic̃ Sco. in.4.di.14.q.j.

¶ 2. est Sua Multiplicatio. ¶ Dolor

vtecq tam intellectiuus q̄ sensitiuus multiplex est. Cuius ratio est: q2 obiectum doloris est quodcūq3 incōmoduz siue disconueniens siue nolitum: siue sit incōmoduz aut discōueniēs aīe siue corpori: siue parti intellectiue siue sensitiue siue vtrisq3: sicut dicit Sco. in. 4. disti. 14. q. i. ⁊ quia obiecta incōmoda ⁊ discōuenientia ⁊ nolita possunt multipliciter variari: hinc est q ⁊ dolor taz intellectiuus q̄ sensitiuus est multiplex ⁊ copiosus. Et fm dispositionē obiectoꝝ ⁊ finis variantur ⁊ dolores: Si. n. obiectum est bonū ⁊ dolor bonus. Si obiectum malū ⁊ dolor malus. Si obiectū indifferens ⁊ dolor indifferens prout in seq̄ntibus ordinate patebit.

¶ 3. est Sua Cōmēdatio. ¶ Dolor ordinatus est multipliciter cōmēdabilis pp multas quas h3 bonas cōditiones ⁊ figurantur in Symeon filio Jacob. qui secundo natus est loco.

¶ p. Dolor ordinat⁹ aufert cōtemptū ab aīa: ⁊ redit eam gratiosam deo. Figura hr in Lya vxore Jacob que anq̄ generasset ⁊ peperisset Symeon ɔtemnebatur a viro suo Jacob: sed ad remouēdū talem cōtemptuz deus dedit illi filium istū v3 Symeon vnde scribit̄ Gen. 29. Rursu3 concepit Lya ⁊ peperit filiū ⁊ ait. Q̄m vidit me dn̄s haberi cōtēptui dedit ēt istū mihi vocauitq3 nomen ei⁹ Symeon. Sic aīa rōnalis exn̄s in pctō mortali ɔtēnit̄ a deo quasi a spōso suo. Sed cū verū ⁊ ordinatū dolorē genuerit de peccatis: talem aufert contēptu3 ⁊ fit sponso suo deo cōplacens ⁊ gratissima q2 scriptū est Ezech. 33. Si dixero impio morte morieris ⁊ egerit penitentiam a peccato suo: vita viuet ⁊ non morietur: Oīa peccata ei⁹ que peccauit nō imputabuntur ei.

¶ 2. exaudiri meret̄. ¶ Dolor ordinat⁹ a deo exaudiri meret̄. Et iō ɔgrue talis dolor figurat̄ i Symeō q̄rto Jacob filio Symeō. n. exaudibil' seu audiēs me rorē interp̄tat̄: q2 scribit̄ Ezech. 18. Si ip̄ius egerit penitentia3 ab oībus peccatis suis que operatus ē: vita viuet ⁊ nō morietur Oīu3 iniquitatu3 eius quas operatus est nō recordabor. Quē. n. vere penitet: qui vere dolet: qui peccatum qd cōmisit veraciter plangit: absq3 dubio ⁊ absq3 mora a deo exauditur ⁊ indulgentiā accipit. Et ideo merito p Symeonē qui exaudibilis īterpretat̄ ordinatus dolor figurat̄: qui a deo exaudiri meret̄ ⁊ ɔsolari iuxta illō math. 5. Beati qui lugēt q̄m ip̄i cōsolabunt̄.

¶ 3. Loco secūdo nascit̄. ¶ Dolor ordinatus est scd̄a sp̄ūalis gn̄atiōis ples ⁊ secūdo loco nascitur. Et hoc cōgrue figurat̄ i Symeone qui post Ruben p̄genitum secūdo loco natus est Gen. 29. Na3 crescente timore quasi Ruben p̄genito Jacob cōgrue nascitur dolor q̄si Symeon: q2 magnū timorē necesse est vt sequat̄ dolor: ⁊ ordinatū timorē necesse est sequi ordinatu3 dolorem. Qui eni3 ordinate metuit pena3 ordinate dolet de culpa: ⁊ quanto quis vehemētius metuit pena3 quā meruit: tanto acrius dolet de culpa qua3 fecit. Et ideo ɔgrue post Ruben nascitur Symeō ⁊ crescēte p̄genito Jacob gn̄at̄ Symeon: q2 p⁹ ordinatū timore3 sequi solet ordinatus dolor: ⁊ ad magnū timorē cōsequi solet ⁊ magnus dolor.

¶ 4. Frater Leui perhibet̄. ¶ Dolor ordinatus que est secūda Jacob proles ⁊ spes ordinata quasi fratres sp̄ūales ī separabiliter copulātur: q2 vbi est ordinatus dolor de peccatis: ibi est ⁊ ordinata spes venie ⁊ diuine mīe. Et h̄ cōgrue figurat̄ i Symeone qui singulariter dicitur frater Leui. Gen. 49. Symeon ⁊

Leui fratres. Sicut.n.p Symeonē ordinat⁹ dolor: ita p Leui ordinata spes p̄figurat̄. Isti duo sūt frēs q2 ordiat⁹ dolor ⁊ ordinata spes īsepabilr̄ copulanī. Qui.n. ordinate dolet de culpa: ordinate sperat ⁊ veniā. Et q̄to quis freq̄nti⁹: quātoq3 vehemēti⁹ de suo reatu doluerit: tāto certior tātoq3 securior de peccatorū remissiōe ⁊ venie cōsecutiōe pficit: vñ dicit p̄s. Scd̄3 multitudinē dolorū meoꝝ ī corde meo: consolationes tue.s. p spē venie letificauerūt aīa3 meā. Qui etiā de peccatis nō dolet: nec venie spem inaniter presumere d3.

¶ 5. Uinculis Joseph alligat̄. ¶ Dolor ordinat⁹ d3 discretionis ⁊ prudentie ne nimis excrescat vinculis alligari: ⁊ ī vinculis detineri. Et hoc figurat̄ in symeone secūdo Jacob filio: qui a fratre suo Joseph in vinculis cōiectus ⁊ detentus fuit: vñ scribit̄ Gen. 42. Tollēsq3 Joseph symeon ⁊ ligās illis p̄sentib⁹ iussit ministris vt implerēt eorū saccos tritico. Et infra symeon tenet̄ in vinculis.

¶ Moraliter symeon est ordinat⁹ dolor: Joseph prudēs discretio siue prudentia discreta q̄ oib⁹ virtutib⁹ p̄stat augumētū. Iste dolor d3 vinculis discretionis alligari. d3 in vinculis detineri: ne v3 nimis excrescat: ne nimiū dilatet̄: ne ī imēsu3 augumētur. Si enim dolor de peccatis nimis excreuerit: si nimiū sum pserit augumētu3: si discretionis vincula euaserit in precepe ruit: ī amaritudinē conuertitur: ⁊ in desperationē terminatur Sic chaym: sic Judas: quia dolorem de peccatis cū discretionis ⁊ prudentie vinculis alligatum nō tenuerūt: in desperationis baratrū ceciderūt. Dolor ergo de peccatis quasi symeon teneatur in vinculis vt sit moderat⁹: ⁊ rationis regula3 non excedat.

¶ 6. generat̄ ex proximi compassione. ¶ Dolor ordinatus ex pximi cōpassione generatur iuxta illud Job. 30. Flebā quōda3 super eo qui afflictus erat ⁊ cōpatiebatur aīa mea pauperi.

¶ 7. ex proprij peccati ɔsideratiōe. ¶ Dolor ordinatus ex proprij peccati consideratione originari solet vñ ⁊ petrus apostolus cōsiderās negationē xp̄i quā ex timore fecerat ḡuit doluit ⁊ fleuit mat. 26. Et recordatus est petrus v̄bi Jesu qd̄ dixerat: p̄usq3 gallus cātet ter me negabis ⁊ egressus foras fleuit amare.

¶ 8. ex diuine legis transgressiōe. ¶ Dolor ordinatus oriri solet ex diuine legis trāsgressione ⁊ p̄uaricatiōe. Et hoc mō dolebāt ⁊ lugebāt filij israel: cū Esdras sacerdos dei lege3 populo apte ⁊ distincte declararet: percipientes se in multis dicta3 legem transgressos fuisse. De quibus scribitur ⁊ Esdre. 8. Dies sanctificatus est dn̄o deo nostro. Nolite lugere: ⁊ nolite flere Flebat.n. oīs populus cu3 audiret verba legis.

¶ 9. ex Uiroꝝ sanctoꝝ deuotiōe. ¶ Dolor ordinat⁹ oriri solet ex deuotiōe virorū sanctoꝝ. Hoc mō Miletini ⁊ Ephesini audientes tribulatiōes supuētura3 paulo ap̄lo ⁊ videntes eius recessu3 ab eisde3: ⁊ intelligētes q̄uo ampli⁹ eum nō essent visuri Fletu magno flebāt cū dolore. Unde scribitur Act. 20. Magnus aūt fletus factus est oīu3 ⁊ p̄cūbentes super collū pauli osculabant̄ eū dolētes maxime in verbo qd̄ dixerat: q̄m faciē eius amplius non essent visuri.

¶ x. ex christi passi contēplatione. ¶ Dolor ordinatus oriri solet ex christi crucifixi contemplatione. Hoc modo viri religiosi ⁊ angelicam vitā ducentes christi passionem amarissime fleuerūt. Sicut patet in virgine maria ⁊ Joāne euāgelista: ⁊ maria magdalena. Sācto frācisco ⁊ sancta clara: vnde scribitur ysa.

33. Ecce videntes clamabunt foris: An
geli pacis amare flebunt.
¶ xi. ex celesti patrie recordatione. ¶ Do
lor ordinatus oriri solet etiam ex con-
sideratione celestis patrie: dum homo
a celesti patria exulem se considerat.
Hoc modo flebant illi qui in captiuita-
te babilonica positi dicebant in ps.136.
Super flumina babilonis illic sedim⁹
⁊ fleuimus dum recordaremur tui sy-
on. Hoc modo flebat propheta quādo
dicebat in ps.119. Heu mihi quia inco-
latus meus prolongatus est. s. a celesti
patria habitaui cum habitantibus ce
dar multum incola fuit aīa mea.
¶ xii. ex diuina dilectione. ¶ Dolor ordi
natus oriri solet ex diuina dilectiōe quā
do vz anima rationalis de deo philoca-
ta considerans se longe a dilecto suo po
sitam contristatur: gemit ⁊ dolet suspi-
rans ⁊ anhelans ad eius amplexus.
Hoc modo virgo maria ⁊ Joseph ex
diuina dilectione dolebant ex sua a Je-
su separatiōe. Unde dicebāt Luc.2. Fi
li quid fecisti nobis sic. Ecce pater tuus
⁊ ego dolētes querebamus te. Et sic pa
tet ordinati doloris cōmēdatio. Sed ra
ri ex his dolent causis: quia non habent
dolorem ordinatum sed magis dolent
de dānis tpalib⁹: de infamia: de infirmi
tate: de pauptate ⁊ hmōi.
¶ 4. ē Sua Depravatio. ¶ Dolor si sit
imoderatus virtutis nomen amittit: ⁊
bonitas eius depravatur. Uirtus enim
cū a medio recesserit in extrema vicio
rum cadit. Unde talis dolor imodera-
tus in filio Jacob Symeone figurat⁹.
¶ p̄. Iniquitatem multiplicat. ¶ Unde
de Symeon scribitur Gen. 49. Sy-
meon ⁊ Leui fratres vasa iniquitatis
bellantia. Sicut ergo symeon fuit vas
iniquitatis sic dolor imoderatus ⁊ tri-
stitia imoderata impellit hominem ad
iniquitatē ⁊ multiplicat peccata. 2. Cor.
7. Tristitia seculi mortē operat.
¶ 2. Cōtra vigorē animi pugnat. ¶ Un
de de Symeon scribitur Gen. 49. Sy
meon ⁊ Leui fratres vasa iniquitatis
bellantia. Sicut ergo symeon pugnauit
contra sichem qui interpretatur hume
rus: sic imoderatus dolor ⁊ imoderata
tristitia pugnat contra vigorem animi
⁊ ipsum multipliciter molestat. Unde
prouer. xv. In merore animi deijcitur
spiritus.
¶ 3. Cōsiliū precipitat. ¶ Unde de Sy
meon scribitur Gen. 49. In consilium
eorū non veniat anima mea. Sicut. n.
symeon preceps fuit in consilio suo sic ⁊
imoderatus dolor ⁊ imoderata tristi-
tia consilium precipitant. Hinc est ꝙ vi
demus aliquos tanta absorberi tristi-
tia: tanto intrinsecus dolore corrodi ꝙ
nullius cōsilio aquiescunt: nullius mon
itis obtemperant quia immoderatus
dolor est inconsultus ⁊ consilia precipi-
tat. Unde scribitur Eccli. 30. Tristitiā
nō des anime tue ⁊ non affligas temet
ipsum in consilio tuo.
¶ 4. Disciplinam destruit. ¶ Unde de
symeon scribitur Gen. 49. In volun-
tate sua suffoderunt murum. Sicut er
go symeon furens suffodit vel suffode
re voluit murū sic imoderatus dolor ⁊
imoderata tristitia morū destruit disci
plinam: que est murus virtutum circū
dans ⁊ protegens eas: vñ scribit prouer.
17. Spirit⁹ tristis exiccat ossa.
¶ 5. Uirtutes iterficit. ¶ Uñ de symeō
scribit Gen. 34. Arreptis duo filij Ja-
cob symeon ⁊ Leui gladijs ingressi sūt
vrbem confidenter. Interfectisq; oīb⁹
masculis Emor. Sicut ergo symeon
filios masculos Emor interfecit: sic ⁊
imoderat⁹ dolor ⁊ imoderata tristitia
viriles ꝟtutes q̄si masculos iterficit vñ

scribitur Ecci.30. Congrega cor tuū in sanctitate eius: ꝛ tristitiā longe expelle a te: multos.n.occidit tristitia.

¶ 6. vigorē animi occidit. ¶ Unde scribitur de Symeō. Gen.34. Et Sichem pariter neccauerunt: ꝛ Gen.49. Quia in furore suo occiderūt virū.i. Sichem filiū Emor. Sicut ḡ Symeon iterfecit ꝛ occidit Sychem qui interp̄tat̄ humerus seu labor. Sic imoderatus dolor ꝛ īmoderata tristitia p Symeon furētē designata vigorē ꝛ aī fortitudinē ꝑternit ꝛ occidit. 2. Cor. 7. Tristicia seculi mortē operatur: vn̄ dixit Anthiochus.i. Macha.6. Ecce pereo tristitia magna in terra aliena.

¶ 7. Spiritū rōnalē ꝯturbat. ¶ Un̄ scribit̄ de Symeon Gen.34. Quib⁹ ꝑpetratis audacter Jacob dixit ad Symeō ꝛ Leui. Turbastis me ꝛ odiosū fecistis me chananeis ꝛ pherezeis habitatorib⁹ terre hui⁹. Sicut ergo Simeon occidēdo sichem ꝛ masculos Emor. turbauit Jacob prēz suū. Sic imoderat⁹ dolor ꝛ īmoderata tristitia cōturbat spūz rōnalez ꝛ liberū arbitriū p Jacob figuratū. Ipsū.n. corrodit: ipz dilacerat: ipz affligit ꝑuer.25. Sic tinea vestimēto ꝛ vermis ligno: ita tristitia viri nocet cordi.

¶ 8. Omnes corporis sensus excruciat. ¶ Un̄ de Symeō scribit̄ Gen.49. Diuidā eos vz Symeon ꝛ Leui.ī Jacob: p Jacob luctatorē: corp⁹ ītelligit̄ laboribus succūbēs: sic p israel vidētē: spūs ītelligit̄ cōtēplationi deseruiēs. Sicut ḡ Symeon dicit̄ diuisus in Jacob. sic īmoderat⁹ dolor ꝛ īmoderata tristitia p Symeon designata diuidit̄ per oēs corpis sensus ꝛ illos oēs excruciat: ifirmat: debilitat ꝛ eneruat. Un̄ de Anthiocho scribit̄.i. Mach.6. Et decidit in lectuz ꝛ icidit in lāgorē.s. oīuz mēbroꝝ p̄ tristitia q̄r nō est factū sic cogitabat.

¶ 9. Oēs aī vires affligit. ¶ Un̄ de Symeon dr̄ Gen.49. Dispergā eos.s. Symeon ꝛ Leui.in ysrael. Sicut ḡ Symeon dicit̄ dispersus in israel. sic imoderatus dolor ꝛ īmoderata tristitia: dispergitur p oēs animi vires. Naz dolor īmoderat⁹ obtenebrat itellectū: cōfūdit memoriaz: cruciat voluntatē ꝛ sic totaz in tribulationē ꝛ tumultū ꝯuertit aīe latitudinē: Un̄ dixit Anthiochus imoderata tristitia aggrauatus.i. Macha.6. Recessit sōnus ab oculis meis ꝛ cōcidi ꝛ corrui corde p̄ sollicitudine: ꝛ dixi in corde meo. In quantā tribulationē deueni: ꝛ in quos fluctus tristitie: in qua nūc sum qui iocundus eram ꝛ dilect⁹ ī potestate mea.

¶ x. Justitie profectū impedit. ¶ Unde Symeon p̄mus tractauit de vēditione Joseph ꝛ ad hoc induxit alios fratres sicut testant̄ hebrei ꝛ recitat Lyra sup Deut̄.33. Joseph iterp̄tat̄ dn̄i iustus: ꝛ augumētū: ꝛ significat iustitie ꝛ ꝟtutis ꝑfectuz ꝛ augumētū. Sicut ergo Symeon tractauit de vēditione ꝛ alienatione Joseph. Ita dolor īmoderat⁹ ꝛ tristitia īmoderata vēdit ꝛ alienat iustitie ꝑfectum ꝛ īpedit ꝟtutū augumētū. Un̄ sicut letitia cordis optimū est adiutoriū ad bene operandū. Ita imoderata tristitia ꝟtutuz oīum est pessimū īpedimētū vnde scribitur. Ecci.30. Iocūditas cordis est vita hominis ꝛ thesaurus sine defectione sanctitatis.

¶ xi. Nō meretur bn̄dictionē. ¶ Unde Symeon tribus nō accepit a Moise benedictionē sic pz Deut̄.33. Sicut ḡ Symeon nō fuit a Moise cū alijs filijs israel bn̄dict⁹: sic imoderat⁹ dolor ꝛ īmoderata tristitia dei nō meret̄ bn̄dictionē ꝛ iō non est vtilitas in illa ꝛ iō scribitur Ecci.30. Multos.n. occidit tristitia ꝛ nō est vtilitas in illa.

¶ xvj. Meretur maledictionē. ¶ Unde Jacob maledixit furori Symeōis ⁊ leui. dicēs Gen. 49. Maledict⁹ furor eorū q2 ptinax ⁊ indignatio eoꝝ q2 dura. Sic ḡ Jacob maledixit furori symeonis filij sui sic imoderatus dolor ⁊ imoderata tristitia dei merētur maledictionē q2 inducūt hoīes ad desperationē in q̄ cōfirmat aīa ī dei maledictiōe: ⁊ iō scribit̄ Eccl. 30. Tristitiā longe expelle a te multos. n. occidit tristitia. Et sic p3 q̄uō dolor imoderatus q̄si Symeon furens multipliciter errare: multipliciter peccare: multipliciter preuaricari facit aīam rationalē. Uenite ergo ascendamus ad mōtē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici ordinate Spei ↄditiōe ī Leui. 3. Jacob filio p̄figurate. Cap. 117.

Uenite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Gen. 29. Cōcepitq3 Lya tertio ⁊ genuit aliū filiu3 dixitq3. Nūc quoq3 copulabit̄ mihi marit⁹ me⁹: eo q͛ peperim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomē ei⁹ leui. ¶ Sic Jacob ex vxore sua Lya tertiā genuit prolē v3 Leui. Sic rōnalis spirit⁹ ex volūtate quasi ex vxore sibi subiecta tertia3 generat virtute3: que est spes ordinata in Leui. tertio Jacob filio prefigurata. De qua sūt aliq̄ ordinate ⁊ breuit̄ declarāda.

¶ p̄. Spes tertio loco generat̄. ¶ Et hoc figurat̄ in Leui. qui tertio loco nat⁹ est: vn̄ scribit̄ Gen. 29. Cōcepitq3 Lya tertio ⁊ genuit aliū filiū ⁊ appellauit nomē eius Leui. Leui vno modo interp̄tatur additus vel apposit⁹: ⁊ iō cōgrue virtutē spei p̄figurat: que post duas prenoīatas virtutes timorē v3 ⁊ dolorē a deo supaddit̄ ⁊ apponit̄. Na3 sicut post Rubē ⁊ Symeon natus est leui sic post ordinatu3 timorē pene quasi Ruben: ⁊ post ordinatū dolorē culpe q̄si Symeon: nascit̄ tertio loco ⁊ apponit̄ ordinata spes venie q̄si Leui. Unde clamat ꝓpha in ps. 4. Que dicitis ī cordib⁹ v̄ris ⁊ ī cubilibus vestris cōpungimini. s. per dolorem culpe Sacrificate sacrificiū iustitie ⁊ sperate in domino.

¶ 2. Spes aīa3 rōnalē deo colligat. ¶ Et hoc figuratur in Leui. tertio Jacob filio qui virtutē spei prefigurat ſm Riccar. in libro. 12. p̄iarcharū. Na3 Leui. vno mō interpretat̄ applicatus. Spes āt quid aliud est nisi queda3 vt ita dixeri3 ad deū in quē aīa sperat applicatio. Sicut. n. qui in baculo sperat: innititur baculo ⁊ eide3 adheret: sic qui in deū sperat: ipsi deo quodāmō vnitur applicat̄: colligatur ⁊ adheret. Un̄ dicebat ꝓpha in ps. 72. Mihi aute3 adherere deo bonum est: ponere in dn̄o deo spe3 mea3.

¶ 3. Spes inducit ad vitā cōtēplatiua3. ¶ Et hoc figurat̄ in Leui. Cui Moises bn̄dicens dixit Deut̄. 33. Perfectio tua a viro sācto tuo. Sicut ergo pfectio tribus leuitice fuit a viro sancto suo. s. Moise. sic pfectio vite cōtēplatiue datur sperātib⁹ ī deū: a viro sancto qui est xp̄s iesus vnic⁹ mistice theologie mag̅r. Perfectio īprecatur leui q2 cōtēplationis stat⁹ qui est pfect⁹ v̄tuti spei copulatur. Leui pfectionē suā recipit a viro sācto suo ⁊ sperās ī xp̄o cōtēplatiōis gr̄a3 recipit a xp̄o sctō suo. Spes. n. subleuat aīa3 ad cōtēplatiōis pfectionē: vn̄ ꝓpha in ps. 70. Ego aūt sp̄ sperabo ⁊ adijciā sup oē3 laudē tuā. Os meū annūciabit iustitiā tuā tota die salutare tuū.

¶ 4. Spes īducit ad vitā Actiuā. ¶ Et hoc figurat̄ ī leui. Cui Moises bn̄dicēs ait Deut̄. 33. Doctrina tua a viro sācto tuo. Doctrina leuitice tribus fuit a

Moise viro sācto suo qui fuit ď domo leuitica. Exo.2. Sic vita actiua q̄ p doctrinaȝ significat̃ in hoc loco ſm Lyrā habet̃ a sperātib⁹ ī deū ab ipo xp̄o qui fuit sanct⁹ sanctoꝝ: Leui doctrinā recipit a viro sancto ⁊ qui sperat ī dn̄o grāȝ actiue vite suscipit a xp̄o. Spes.n. īclinat ad opa bona ī actiua vita: vn̄ pp̄ha ī ps.36. Spera in dn̄o ⁊ fac bonitateȝ.s. multiplicādo opa actiue vite.

¶ 5. Spes inducit ad terrenoꝝ cōtemptuȝ. ¶ Et hoc figurat̃ in Leui. Cui bn̄dicēs Moises ait Deut̃.33. Qui dixit p̄ri suo ⁊ m̄ri sue nescio vos ⁊ frīb⁹ suis ignoro illos: ⁊ nescierūt filios suos ⁊c̄. Tribus Leuitica pp deum contempsit parentes: amicos: filios ⁊ vxores occidendo eos qui ydolatrauerūt. Exo.32. Sic sperātes in deuȝ oīa pp ipsum contēnunt: paruipendunt ⁊ despiciunt. Ad phil.3. Oīa existimo detrimentum esse pp eminentē sciaȝ Jesu xp̄i dn̄i mei: pp quē oīa ďtrimētū feci ⁊ arbitror vt stercora vt xp̄m lucrifaciaȝ. Spes.n. firma īducit ad cōtēptū oīuȝ trāseūtiū q̄ sunt vanitas manifesta: vn̄ pp̄ha in ps.39. Beat⁹ vir cui⁹ ē nomē dn̄i spes ei⁹ ⁊ nō respexit ī vanitates ⁊ īsanias falsas.

¶ 6. Spes inducit ad veteris testamenti ⁊ ďcalogi adimpletionē. ¶ Et hoc figuratur ī Leui. Cui dixit Moises Deut̃. 33. Hij.s. leuite custodierunt eloquium tuū ⁊ pactuȝ tuū seruauerunt. Per eloquium dei intelligitur vetus testamentum de quo dicitur in ps. Eloquia domini eloquia casta: per pactum v'o dei: decalogus intelligitur: quod inter deuȝ ⁊ homines tāq̄ȝ pactū quoddā sācitū ē: ď q̄ scribit̃ Exo.19. Si audieritis vocē meam ⁊ custodieritis pactum meuȝ.s. decalogi legem eritis mihi in peculium de cunctis populis. Sicut ergo tribus Leui seruauit eloquium dn̄i ⁊ pactum decalogi. Sic sperantes in dn̄o eloquia veteris testamenti ⁊ legē obseruant decalogi. Spes enim ordinata inducit ad obseruantiā legis diuine. Prouer.24. Comede fili mi mel q2 bonū est ⁊ fauum dulcissimū gutturi tuo. Sic ⁊ doctrina sapientie anime tue: quam cuȝ inueneris habebis in nouissimis spem: ⁊ spes tua non peribit.

¶ 7. Spes inducit ad cōsilioꝝ euangelicoꝝ ⁊ caritatis executionē. ¶ Et hoc figurat̃ ī Leui. Cui dixit Moises Deut̃. 33. Hij custodierunt Judicia tua o Jacob ⁊ legem tuam o ysrael. Per iudicia Jacob intelligi possunt consilia euāgelica ⁊ p legem ysrael p̄ceptum caritatis q̄ est proprie lex euangelica ⁊ lex christi dicentis Jo.15. Hoc est preceptum meum vt diligatis in vicem. Sicut ergo tribus Leui obseruauit Judicia Jacob ⁊ legē israel sic sperātes in deum propter eternam retributioneȝ ⁊ euangelica consilia ⁊ caritatis fraterne legem obseruāt q2 vt scribit̃ math.19. Sūt eunuchi qui seipsos castrauerunt pp regnum celoꝝ Spes.n. retributionis eterne ad obseruanda euangelica consilia ⁊ ad implendum dilectionis preceptum inducit. Et qui sine horum adimpletione eternam sperat mercedeȝ frustra laborat Sap. 3. Sapientiaȝ ⁊ disciplinaȝ qui abicit infelix est: ⁊ vacua est spes illoꝝ ⁊ labores sine fructu ⁊ inutilia opera eoꝝ.

¶ 8. Spes ad orādū impellit. ¶ Et hoc figuratur in Leui. Cui dixit Moises Deut̃.33. Ponent thimiama in furore tuo. Sicut tribus Leui ad placandum diuinum furorem thimiama incendebat. Sic sperantes in domino odoriferē orōnis sacrificiuȝ deo offerunt ad diuinaȝ iracundiam mitigandā. Spes.n. venie ⁊ remissionis stimulat ⁊ impellit ad sacrificium orationis. Qui.n. sperat

obtinere qd petit: facile suffragiu postulatiois ipedit. Un et ppha qui spe cocepat orabat dices i ps. 118. Memor esto vbi tui Puo tuo: i q mihi spez dedisti.

¶ 9. Spes ad diligendu accedit. ¶ Et h figurat i Leui cui dixit Moises Deut. 33. Ponent holocausta super altare tuu Sicut tribus leuitica holocaustum ponebat super altari. Sic sperantes in deu facile in altari cordis incendium caritatis quod est optimu holocaustum supimponunt. Qui enim spe suam ponut i deu facile totuz amorez in ipsum effundunt. Sicut. n. auarus totaz sui cordis dilectione in nummis ponit: i quib' et spe sua collocauit. Sic qui spem sua in dno posuit in eude totuz effudit sue dilectionis thesauru vn ppha in ps. 61. Sperate i eu ois cogregatio ppli. Effudite cora illo corda vra: de' adiutor nr i eternu.

¶ x. Spes ad bn operandum fortificat. ¶ Et hoc figurat in Leui. Cui moises dixit Deut. 33. Bndic dne fortitudini ei' .s. Leui. Sicut dns bndixit fortitudini leui. Sic deus fortificat ad bn opandu sperates in eu. Heu qs credere posset quata de' pstitit fortitudine speratibus i ipz: ta i multiplicado bona opa: q isustinedo aspa vn clamat de' ysa. 40. Qui sperant i dno mutabut fortitudinez: assumet pēnas sicut aquile: curret et no laborabut: abulabut et no deficiet.

¶ xi. Spes opa nra deo gratificat. ¶ Et h figuratur in Leui. Cui dixit Moises Deut. 33. Et opa manuu illius suscipe. Sicut g de' opa et sacrificia leuitice tribus acceptauit: sic opera i se speratium libeter et gratater suscipit et accepta hz: vn ppha i ps. 24. No erubesca: qm speraui in te. No erubesca patiedo repulsas: sz acceptabis opa mea qm speraui i te no i me: in mia tua: no i vtute mea.

¶ xii. Spes Inimicos in fuga couertit. ¶ Et hoc figurat i Leui. Cui dixit moises Deut. 33. Percute dorsa inimicoru ei' et qui oderut eu non cosurgat. Sicut g dns pcussit dorsa inimicoruz Leui. et eos in fugaz couertit. Sic dns sperates in eu protegit: coseruat et defendit et inimicos eoru spuales i fuga couertit. Un clamat ppha in ps. 21. In te sperauerut pres nostri: sperauerut et liberasti eos. Ad te clamauerunt et salui facti sut. In te sperauerunt et non sunt confusi. Et in ps. 70. In te dne speraui: non cofundar in eternum sed supple inimici mei confundentur. Uenite ergo ascedamus ad montem dni et docebit nos vias suas.

¶ De multiplicib' ordinati Amoris coditioibus in Juda quarto Jacob filio prefiguratis. Cap. 118.

Uenite ascendamus ad montez dni et docebit nos vias suas. ¶ Ronalis spus quasi alterius Jacob qrta virtus est Ordinat' Amor: qr post timore pene et dolore pnie et spem venie gnatur i aia Amor iustitie. ¶ Naz cu aia p dolore et fletu pnie: spem diuine mie cocepe rit: icipit tuc qda familiaritas iter deuz et aiaz fieri: et qda amicitia cosederari: et io post spem venie: merito nascit amor iustitie. Un Lya nato Leui exclamauit. Nuc copulabit mihi vir me'. Post spez diuine mie i mete gnata copulatur deus aie p dine iustitie et mie ordinatuz amore et dilectione. Copulat de' aie qn post spez cocepta d sua mia: iternis comercijs et ispiratioib' ad amore suu accedit et arti' astringit. ¶ Et iste ordinatus amor signatur per Judam qui qrto loco natus est Gen. 29. Unde et nomen consonat. Nam Judas confitens siue glorificans interpretatur. Scimus autez q quisq quod approbat: h amat

⁊ quāto est maior amor tanto crescit approbatio ⁊ laudatio. Ille veraciter deū laudat qui eū cordialiter amat. Illa.n.ē vera laudatio: illa est pura cōfessio: que ex casta dilectione cōsurgit: que ex laudis admiratiōe ꝓcedit ⁊ ideo Lya nato Juda dixit. Modo cōfitebor dn̄o. Nā post amorē iustitie ordinatū vere laudatur deus ⁊ nō ante: q2 non est ſpeciosa laus in ore peccatoris. Ille.n.deū veraciter laudat qui veraciter amat. Et de Juda filio Jacob conditiones plurime referuntur Gen. 49. ⁊ Deut. 33. que ad amorē iustitie ordinatū ⁊ ad verā dei dilectionē possunt cōuenienter aptari ⁊ moraliter applicari.

¶ p Uirtus Caritatis ⁊ dilectionis sup oēs alias virtutes est Laudabilis. Un̄ de Juda dicit Gen. 49. Juda te laudabūt fratres tui. Sicut ḡ iudas fuit inter oēs fratres suos laudabilis ⁊ gloriosus Sic caritas inter oēs virtutes est laudabilior nobilior ⁊ gloriosior. Et rō est q2 Caritas est actus nobilissime potentie.s.volūtatis q̄ est regina in regno aīe. Et nobilissimi obiecti vz dei qui est nobilissimū oīum entiū. Et sub nobilissima ratione q2 deū diligit pp deū ⁊ pp ipsius bonitatē ⁊ non pp aliquid aliō extra ⁊ ideo nobilior ⁊ laudabilior oībus aliis ṽtutibus. Un̄ ait ꝓsper in libro ð vita cōtemplatiua. ¶ Caritas est sūma actionum bonarū: ⁊ finis celestiū preceptorū. Super oīa que carnaliter diliguntur excelsa.

¶ 2. Caritas est Uictoriosa ⁊ gloriosa. Un̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Manus tue in ceruicib⁹ inimicorū tuorū. Sicut eni Judas manus suas ī ceruicib⁹ inimicorū posuit ⁊ in oīb⁹ fuit victoriosus. Sic caritas in oībus angustiis ⁊ temptationibus ⁊ ꝑsuris semper est victoriosa. Un̄ ait prosper in libro de vita cōtēplatiua. Caritas est gloriosa in perseuerātibus: victoriosa in martirib⁹.

¶ 3. Caritas ē Uenerabilis ⁊ digna honore ⁊ veneratiōe. Un̄ de Juda scribit Gen. 49. Adorabūt te filij p̄ris tui. Sicut ḡ oēs filij iacob adorauerūt iudā. Sic oēs virtutes sp̄us rōnalis honorare ⁊ venerari dn̄t ipsā caritatē ⁊ dei dilectionē: vn̄ Eccl. j. Dilectio dei honorabilis sapientia. Est.n.oīum virtutū excellētissima. j. Cor. 13. Nūc aūt manent fides spes caritas tria hec maior autem horū est caritas. Et prosper in libro de vita cōtēplatiua. Caritas ē mors criminū: vita virtutum: Uirtus pugnantiū: palma victorum.

¶ 4. Caritas est Fortissima ī operādo. Un̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Catulus leonis iuda. Sicut ḡ catulus leonis ē fortis in cursu ⁊ in opib⁹ suis: ⁊ sicut Judas fuit fortissim⁹. Sic Caritas ē fortissima in bonis operib⁹ q2 Amor dei nūq̄ est ociosus. Operat̄.n.magna si amor est. Si aūt opari renuit amor nō ē.

¶ 5. Caritas ē Meritoria eterni premij. Nulla alia virt⁹ ascēdere pōt ad cōsequendū eternū p̄miū sine caritate: sola aūt sine aliis ħt illō mereri: vn̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Ad p̄dā fili mi ascēdisti. Caritas sola inter virtutes ascendit ad consequendū p̄miū sublime eterne vite q2 scriptū ē. j. Cor. 13. Si linguis hoīum loquar ⁊ angelorum caritatē autē non habeā fact⁹ sū velut aes sonans aut cymbalū tinniēs. Siue ꝓphetie euacuabūt. siue lingue cessabunt siue scia destruet̄ Caritas nunq̄ excedit.

¶ 6. Caritas est Jmpauida ī sustinēdo illata mala ⁊ aduersa. Un̄ de Juda scribit Gen. 49. Requiescēs accubuisti vt leo. Sicut enim leo accumbens non pauet ab incursu venantium: sed stat sine timore sic Caritas non timet occur-

rentia mala. Un̄ prouer. 28. Justus q̄si leo confidens absq; terrore erit: ⁊ Can. 8. Fortis est vt mors dilectio ⁊ Aque multe nō potuerūt extingere caritatem. Nec flumina obruēt illā.

¶ 7. Caritas est Audacissima in agrediēdo ardua. Un̄ d̄ Juda dr̄ Gen. 49. Requiescēs accubuisti quasi leena. Leena est audacissima in querēdo p̄das pro filijs ⁊ in liberādo eos qn̄ capti sunt a venatorib⁹ vel ne capiantur ab eis ⁊ parui pendet oīa picula. Sic Caritas ꝓ liberandis ⁊ conseruandis ꝓximis oīa dura ⁊ difficilia libenter agreditur. Unde dicit Petrus Rauen̄. in s. Nihil durū. Nil amarū: Nil graue: Nil letale cōputat amor verus. Q̄ d̄ ferrū. Que vulnera. Que pena. Que mortes amorē p̄ualent superare perfectū. Amor est impenetrabilis lorica: Respuit iacula: Gladium excutit: Periculis insultat: Mortē irridet. Si amor est vincit oīa.

¶ 8. Caritas est insupabilis ⁊ īuicta. Un̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Quis suscitabit eū vz leonē dormientē. Sicut enim nullum aīalium audet leonē dormientem suscitare vel agredi. Sic ipsa Caritas est oīum virtutū fortissima ⁊ a nulla re p̄t vinci aut superari. Un̄ prosper de vita contem. Caritas est affectionum oīum potentissima. Diuine cōtēplatioīs auida ⁊ in oīb⁹ semper inuicta. ⁊ iō paulus ad Ro. 8. dicit. Quis nos separabit a caritate christi. Tribulatio an Angustia an fames ⁊c̄.

¶ 9. Caritas ē Imperiosa ⁊ regulatiua. Un̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Non auferet sceptrū de Juda. Sceptrū. n. signū est regale ⁊ imperiale ⁊ significat virtutem siue ptātem imperandi ⁊ regulandi. Sicut ergo Judas imperiū ⁊ regnū obtinuit inter fratres suos Sic Caritas imperiū obtinuit inter oēs virtutes. Ipsa enim regulat oēs alias virtutes. Ipsas format: Ipsas ad d̄bitū finē ordnat. Ipsas viuificat. Ipsas deo gratas reddit. Ipsas generat. Ipsas roborat. Ipsas defendit. Ipsas ɔseruat. Un̄ prosper d̄ vita contē. Caritas est mors criminum. Uita virtutū: virtus pugnantiū. Aīa sanctarum mētium. Causa meritoꝝ bonorum. Ex qua quicquid est boni operis viuit.

¶ x. Caritas est Generatiua filioꝝ spūalium. Un̄ de Juda dr̄ Gen. 49. Nō auferetur dux de femore Jude. Femur est parti generatiue d̄seruiēs. De femore ḡ Jude gn̄ati sunt duces vsq; ad aduentum Messie qui ē xp̄s Jesus. Sic de caritate continue generanī electi qui sunt gen⁹ electū gens sancta ⁊ regale sacerdotium. Generat aūt caritas filios spūales p bonum exēplum qd̄ oibus prestat qz vt scribitur. j. ad Cor. 13. Caritas patiēs est: benigna est. Caritas nō emulat: non agit perperam. Nō inflatur. Non est ambiciosa. Non querit que sua sunt. Non irritaī. Non cogitat malū. Non gaudet super iniquitate. Congaudet aūt veritati. Oīa credit. Oīa sperat. Oīa sustinet Caritas nūquā excidit ⁊ sic per bonum exēplum multos filios generat ⁊ gn̄are non cessat: nec auferetur dux de femore eius.

¶ xj. Caritas ē Introductiua dei ī aīam. Un̄ de Juda dicit̄ Gen. 49. Donec veniat qui mittendus est. s. mesias ⁊ xp̄s. Et ipse erit expectatio gētiū. Sicut. n. verus mesias soli tribui iude ꝓmissus fuit: ⁊ de sola tribu Juda nat⁹ est sicut patere potest p veteris ac noui testamēti hystorias. Sic soli virtuti caritatis ꝓmittitur deus. ⁊ nulli alij virtuti sine caritate dicente saluatore Jo. 14. Siquis diligit me sermonē meū seruabit ⁊ p̄r meus diliget eū ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ mā-

sionē apud eū faciemus. Et sic caritas introducit deū in aīam. j. Jo. 4. Deus caritas est τ qui manet i caritate in deo manet τ deus in eo.

¶ 12. Caritas est Colligatiua τ congregatiua ecclesie catholice. Unde de Juda dr̄ Gen. 49. Ligans ad vineā pullū suū. Uinea est Ecclesia in cui⁹ medio est plātata vera vitis christus iesus. Pullus asine lasciuiens τ recalcitrans est corp⁹ nostrū spiritui rebellans τ repugnās. Judas ergo ligat pullum suum ad vineā quia caritas ligat corpus nostrum quo ad conuersationē extrinsecam ad vnā catholicam ecclesiam. Est eniꝫ Caritas vinculum perfectionis ligans oēs fideles i vno corpore christi mistico qđ est Ecclesia: vñ paulus ad collo. 3. dicit Induite ergo vos sicut electi dei τ dilecti viscera mie τc. Super omnia autē hec caritatem habete quod est vinculū perfectiōis. Et pax christi exultet in cordibus vestris. In quo τ vocati estis in vno corpore τ grati estote τ sic Caritas ligat ad vineā pullū suū.

¶ 13. Caritas est. Colligatiua anime humilis ad xp̄m. Unde de Juda. dicit̄ Gen. 49. Ligans ad vitem o fili mi asinam tuā. Uitis est xp̄s qui dicit Jo. 15. Ego sum vitis vera: asina humilis τ oneribus portandis idonea est anima humilis diuinis preceptis: ac laboribus penitentie subiecta. Caritas autem ligat istā asinam vꝫ animam humilem ad vitem christum per intensum τ ardentissimū amorem quasi cum vinculo indissolubili. Separat enim animam ab amore mundi τ vnit indissolubiliter ipsi christo. Unde prosper in libro de vita contempla. Caritas est vt mihi videtur recta voluntas τ ab omnibus terrenis ac presentibus p̄orsus auersa. Juncta vero deo insepabiliter τ vnita τ igni quodam spiritus sancti a quo est τ ad quē refertur accensa.

¶ 14. Caritas est purgatiua virtutū spiritualium. Unde de Juda scribitur Gen. 49. Lauabit in vino stollam. Stolla q̄ est vestis interior sunt virtutes anime interiores τ spūales: que sunt ipsius aīe vestimenta: puta vestis est Humilitas: Pietas Mā suetudo Oratio Cōtēplatio patientia. Cordis munditia. Uinum est sanguis christi iesu de vite vera expresus. Judas ergo lauat in vino stollā suā: qꝛ vir caritatiuus in sanguine xp̄i lauat virtutes aīe spirituales: cogitādo meditando xp̄i sanguinem effusū pro aīarū redemptione. In hoc sanguine lauat intētiones cordis: cogitationes: desideria. Caritas n. inducit ad cogitandū xp̄i passionē τ sanguinē pro peccatis nostris effusū. De ista purgatione vestiū spūalium dicit deus Ysa. j. Lauamini: mundi estote: Auferte maluꝫ cogitationū vestrarū ab oculis meis.

¶ 15. Caritas est purgatiua virtutū corporaliū τ exteriorum: Unde de Juda dicitur Gen. 49. Lauabit in sanguine vue pallium suum. Pallium est vestis exterior: τ virtutes exteriores τ corporales designat: quales sunt. Jeiunia: vigilie. Abstinentia: discipline Carnis maceratio: Operationes sensuum exteriorum: que sunt ornamenta τ vestimenta corporum spiritualia iuxta illud Apoc. 16. Beatus qui vigilat τ custodit vestimēta sua ne nudus ambulet τ videant turpitudinē eius. Sanguis autē Uue est sanguis xp̄i iesu qui de sua sanctissima carne quasi de racemo in torculari sancte crucis expressus est. In sanguine huius benedicte vue Judas lauat suū palliū qñ vir caritatiuus meditando τ cōtemplando: cōsecrādo τ sumēdo sanguinem christi: in ipso lauat omnes vir

tutes exteriores:corporales τ suaȝ ex-trinsecaȝ conuersationē. De ista duplici veste aie τ corporis lauata in sanguine xp̄i iesu loquitur Joannes euangelista Apoc.7.dicens. Hij sunt qui venerūt d̄ tribulatōe magna τ lauerūt stolas suas τ dealbauerūt eas i sāguine agni.

¶16. Caritas ē supnaturaliū cōtēplatiua vnde de Juda dicit̄ Gen.49. Pulcriores sunt oculi eius vino. Per vinū intelligitur scientia iferiorū sicut per lac sciētia superiorum:iuxta illud Cant.j. Meliora sunt vbera tua vino. Per oculos vero contemplatio designat̄ Jude ergo oculi vino sunt pulcriores:q2 viri caritatiui cōtēplatio oium inferiorū sciētiaȝ trāscendit. Pulcriores sunt oculi Jude vino quia potior τ excellētior est contēplatio viri caritatiui:q̄ӡ inanis τ curiosa scientia viri studiosi. Pulcriores sūt oculi Jude vino q2 limpidius deum cognoscit simplex per feruidaȝ caritatem: q̄ӡ sapientissimi per suaȝ ph̄iam curiosam τ inanē: Pulcriores sūt oculi Jude vino:q2 caritas penetrat τ scientia foris sta͡t. ¶ Et diligenter est aduertendū q̄ post ablutioneȝ stolle τ pallij in vino τ sanguine vue:sequit̄ oculorū pulchritudo:q2 post meditationeȝ sedulā passionis τ sanguinis xp̄i sequitur gr̄a contemplationis. Vn̄ sicut in potatione copiosa vini optimi statim apparent oculi scintillantes qd̄ est signuȝ magne potationis precedētis. Sic post assiduā sanguinis christi meditationem scintillant oculi nostri in supnoruȝ contēplatione. Unde Job.39. Cum dictū fuisset a deo Nunquid ad preceptuȝ tuū eleuabitur aquila τ in arduis ponet nidum suum subiunxit:pulli eius lambūt sanguinē. Pulli eniȝ aquile prius lambūt sanguinem vt postmoduȝ per volatuȝ eleuentur in sublime τ solem contemplent̄ in rota. Quia prius necesse est spūm rōnalem per sedulaȝ τ deuotaȝ meditationē xp̄i sanguineȝ lābere:vt postmodū possit p alas cōtēplationis in altū subleuari τ solē iustitie deū i sua e cellētia cōtēplari: Caritas aūt ad dei cōtēplationem iducit:q2 vbi amor ibi τ oculus. Unde prosper de vita contē. Caritas est affectionū oiuȝ potētissima:diuine cōtēplationis auida.

¶17. Caritas ē diuinarū dulcedinū τ cōsolationū degustatiua. Vn̄ de Juda dr̄ Gen.49. Dētes ei⁹ lacte cādidiores. Sicut p lac scia diuinorū ita p dētes itelligit̄ degustatio dinaꝝ cōsolationū:p dentes.n.cib⁹ frāgit̄ τ deglutit̄. Aia caritatiua ad contēplationē celestiuȝ subleuata aliqn̄ derelinquit sensum est sensibilia. Intellectuȝ τ intelligibilia. Existētia τ nō exn̄tia sicut dic̄ Dionysius in.c.j. De mistica theologia. Et p apicē mētis tota in deū trāsformat̄. Et p vnitatē quādā excedentē itell'm τ mētem deificat̄. Et fit vnū cū ipso deo vnione sibi poss̄. Et ex tali vnione cū deo relinquit̄ i ipa q̄daȝ cognitio limpidior:clarior τ lucidior oi cognitiōe inuēta vl'adepta p intellectum. Fit eni supra mentem cognoscēs vt dic̄ Dionysius. Tūc audit archana v̄ba q̄ non lȝ hoi̅ loqui. Tunc gustat q̄ӡ suauis sit dominus. Tunc percipit quā magna sit ml'titudo dulcedis quaȝ pparauit de⁹ hijs qui diligūt illū. Dētes ergo Jude sūt lacte cādidiores:q2 clarior ē notitia q̄ inuenitur p celestiū degustationē q̄ӡ q̄ habet̄ p ipsorū cōsiderationē. In candore lactis supnoꝝ cōtēplatio:i dulcedine lactis supnoꝝ itelligit̄ d̄gustatio: Cādor lactis pcipit̄ oculis ſȝ dulcedo illi⁹ dentibus.prius videt̄ oculis lactis candor:postmodū dētib⁹ gustatur ei⁹ dulcor. De isto Candore dentiuȝ aie philocapte dr̄ in Can.4. Dētes

cui sicut greges tonsarũ q̃ ascẽderũt de lauacro .i. candidi ⁊ albi.

¶ 18. Caritas est diuine exauditiõis Impetratiua. Nã cũ aĩa ad diuinã vnionẽ per amorẽ extaticũ fuerit subleuata faciliter exaudit a deo facile ĩpetrat qđ petit. Unde de Iuda dr̃ Deut. 33. Audi dñe vocẽ iude. Audit dñs vocẽ Iude qñ orõnẽ aĩe diligẽtis exaudit. Audit vocẽ iude qñ desideria animarũ cõtẽplãtiũ ĩplet. Cũ enim bona amicorũ sint cõia: ⁊ aĩa sit deo per ardentem caritatẽ cõiuncta nõ est fas quicq̃ ei denegari. Unde Io. xv. Si mãseritis in me ⁊ vba mea in vobis mãserint: qđcũq̃ volueritis petetis ⁊ fiet vobis: ⁊ iõ dr̃ congrue. Audi dñe vocẽ iude. Quia in hac vita animã diligentem ad se clamãtem exaudit.

¶ 19. Caritas est Beatificatiua. Unde õ de Iuda cõsequẽter dr̃ Deut. 33. Et ad populũ suũ introduc eũ: Dñs ad populũ suũ iudã introducit: cũ aĩam caritate feruẽtẽ ad eternã patriã pducit. Iudam ad populũ suũ introducit: cũ aĩã diuina caritate ornatã: cetibus angelorũ associat. Sola .n. caritas aĩam ad populum supnũ pducere põt. Sola saluare. Sola deo gratos reddere Caritas sola introducit ad vitam q̃ dicit Ioãnes euãgelista .j. Io. 3. Nos scimus qm̃ trãslati sumus de morte ad vitã qm̃ diligimus fratres. Qui non diligit manet in morte. Et Augu. de Laude Caritatis: Quid dicã õ caritate. Si linguis hoĩuz loquar ⁊ angelorũ. Caritatẽ aũt nõ habeã nihil sum. Ipsa .n. est aĩa litterarũ: pphetie virtus. Sacramẽtorũ salus: Sciẽ stabilimẽtũ. Fidei fructus. Diuitie paupũ: vita moriẽtũ.

¶ 20. Caritas est bonorũ operũ Multiplicatiua. Unde de Iuda scribit Deut. 33. Manus eius pugnabunt p eo. Per manus Iude intelliguntur bona opera caritatis. Sicut eni radix omniũ malorũ cupiditas ita radix oĩum bonorũ est caritas. Et manus ei⁹ pugnãt pro eo q̃ bona opa multiplicata ex caritate ipsã cõseruãt: augmẽtãt ⁊ roborant: ⁊ sicut Iudas plura mirabilia fecit ĩ bellis: sic pз de tribu sua. Sic Caritas mirabilia operatur in oĩ sexu: etate: conditione: ⁊ persona. Unde dicit Aug. de laude caritatis. ¶ Fratres sectamini caritatẽ. In qua oĩs pauper est diues: Sine qua oĩs diues est pauper. Hec in aduersitatib⁹ tollerat. In psperitatib⁹ tẽperat. In duris passionibus fortis est. In bonis opibus hylaris ẽ. In tẽporalib⁹ ditissima. In hospitalitate latissima ⁊c̃.

¶ 21. Caritas est a deo protecta ⁊ defensata. Unde de Iuda dicitur Deut. 33. Et adiutor illius vз deus: contra aduersarios eius erit. Deus est adiutor contra aduersarios Iude: quia est defensor iustorum existentium in diuina caritate ⁊ pugnat contra aduersarios eorum. Sic enim liberauit Iacob diligentem deum ab Esau psequente: Sic liberauit Loth iustum a cruciantibus animã illius. 2. Petri. 2. Nouit deus pios de temptatione eripere. Iniquos vero in diem iudicij reseruare cruciandos: Unde dicit propheta in ps. 144. Custodit dominus omnes diligẽtes se ⁊ omnes peccatores dispdet. Et sic patet quomodo in Iuda mirabiliter figuratur caritas cum suis prerogatiuis: ⁊ excellentijs multis. Quattuor ergo sũt filij Lye Timor pene. Dolor penitentie: Spes venie: ⁊ Amor iustitie: ⁊ post hec desinit parere. Nam sibi sufficere posse existimat cum se vera bona veraciter amare considerat. Uenite ergo ascẽdamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De futurorū malorū cōsideratione in Dan. q̄nto Jacob filio figurata. Ca. 49.

Venite ascendamus ad montes domini τ docebit nos vias suas Rōnalis spiritus q̄si alterus Jacob.

¶ 5. virtus ē. Cōsideratio ordinata futurorū malorū. ¶ Nā post natiuitatē Jude Rachel īcipit desiderio ꝑlis estuare sicut legiť Gen. 30. Et merito q2 si p Judam ītelligimus amorē ordinatū: amorem celestiū: amorē dei τ amorē sūmi boni: iuste Rachel que est rō videre desiderat quē volūtas ardenter amat: libenter. n. aspicim⁹ quē multū diligim⁹: τ vbi amor ibi τ oculus τ iō nato ī mente amore ordinato: ratio exestuat ꝓ desiderio cognoscēdi. ¶ Et q2 mens carnalibus assueta τ ī spūalib⁹ inexpta ad inuisibiliū intelligentiā assurgere τ ī ip̄is oculū cōtēplatiōis figere nō valet: ītueť ea q̄uo pōt τ cogitat illa p imaginationē corporalē: que nūdū videre valet p ītelligentie puritatē. Hic ē q Rachel que rōnez significat Balā ancillā suaz viro suo suppōit vt ex ea filios habeat: q2 rō suadet meli⁹ eē bona vera p imaginariā cogitationez aspicere: q̄3 in falsis τ deceptorijs bonis cogitationez figere. Et ex bala ancilla rachellis que imaginationē significat: nascitur quinto loco Dan. q̄ ē Cōsideratio ordinata futurorū maloꝝ. ¶ Naz spūs rōnalis p imaginariā cogitationē cōsiderās inferni tormēta: ignē: flāmā: tenebras: vermē: famē: sitim nuditatē τ hmōi multa multo aliter q̄3 ī se sint in sua cogitatiōe describit: τ iō ista imaginatio iuste figurať per Dan. qui īterpretať iudiciū: q2 ī futuroꝝ tormētorū imaginatiōe nō sequiť alicui⁹ experientie documētū: s3 sue discretiōis iudicium: τ non qualia in se sunt illa cōsiderat: sed q̄lia ipsemet eē diiudicat. Et ista imaginatio siue cōsideratio ex imaginatione nascitur s3 p rōnē nutriť moderatur τ pascitur: sicut Dan. genit⁹ est ex bala ancilla: τ tñ nutrit⁹ super genua dñe sue Rachelis. Et sic Consideratio ordinata futurorū maloꝝ ē quinta vt⁹ τ quinta proles spūs rōnalis significata p Dan. ¶ S3 aduertēdū q de ip̄o dan. dicūť multa Gen. 49. τ Deuť. 33.

¶ P̄ dr̄ Gen. 49. Dan. iudicabit populuz suū sicut τ alie trib⁹ in israel. Notandū q ad filios lye ptinet dispositio volūtatū. Ad filios zelphe disclipina morū vel operū. Ad filios Rachel sententia assertionū. Ad filios bale moderatio cogitationū. Quelibet ergo cognatio q̄si ī sua tribu iudicať: qñ oē erratū p suum sitē corrigitur. Qñ volūtas volūtate emēdatur: qñ opus ope castigať: qñ assertio assertione corrigiť τ qñ cogitatio cogitatione depꝛimiť. Dan ergo iudicare dz populū suū. i. cogitatiōes obliquas: inutiles: ac lasciuas cogitatiōib⁹ rectis vtilibus ac castis repꝛimere: Qñ ergo lasciua cogitatio īsurgit: si cogitatio ad eterna tormēta conuertať tūc dan iudiciuz exercet qñ malā cogitationez cogitatiōe bona castigat. Specialiter aūt ipsi dan. ꝑdiciť vel pcipitur a Jacob. Dan iudicabit populū suū: q2 si ip̄e dan populū suū v3 cogitationes distincte custodiat: si iudiciū diligenť exerceat ī ceteris tribub⁹ vix inueniť qḋ iure iudicari aut dānari debeat. Naz mens que statim ī ipsa suggestione illecebrosaz cogitationē ꝑcidit: nō facile rapitur in prauaz dilectationē: τ si nō rapitur in dlectionē nō facile trāsit in actū. Debet ergo Dan ꝑceteris vigil τ districtus in iudicio eē vt deť alijs tribub⁹ ex maiori parte sine lite τ disceptatione viuere. Cōgrue ergo diciť ipsi

Dan particulariter Dan iudicabit populum suum.

¶ 2. dr. Fiat dan Coluber i via. ¶ Dan debet eẽ sicut coluber i via: qr dz eẽ prudens in cogitationib⁹ patẽtib⁹ & manifestis que per viã significant sicut serpẽs qui est cautissimus & prudens iuxta illud math. x. Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Qñ ergo cõsideratio nostra prudẽter cauet ne cogitatiões cõtra dina mãdata i mente conualescant: tũc Dan fit sicut coluber in via.

¶ 3. dicit. Fiat Dan Cerastes in semita. ¶ Semita ẽ via strictior & figt diuinia cõsilia & cogitatiões subtiliores: Cerastes aũt ẽ serpẽs cornut⁹: p cornua autẽ significat fortitudo. ¶ Dan. dz esset sicut Cerastes i semita qr cõsideratio nr̃a debet diligẽter attẽdere ne cogitatiões nr̃e cõtra diuina cõsilia aliquid oĩno vel minimũ p̃sumant. Dz diligenter attendere ne cogitatiões ulle sub specie boni nos fallãt. Dz diligẽter aduertere ne cogitationes ẽt minime in mẽtez subtiliter latenterq₃ subrepant. Dan dz eẽ sicut Cerastes cornutus: qr forti castigatiõe q̃si cũ cornu repellẽde sunt subtiles minime & inutiles ac vane cogitatiões.

¶ 4. dr. Fiat Dan mordens vngulas eq̃ vt cadat ascẽsor ei⁹ retro. ¶ Equ⁹ ẽ aial vanagloriosum ac luxuriosus & p ipsuz significari pñt supbe: carnalesq₃ cogitationes: Per vngulas equi que sunt extrema intelligi pñt initia cogitationuz: p ascensorẽ diabolus intelligitur qui sup talib⁹ cogitationibus quasi sup equum suũ sedet & quiescit. Dan ḡ dz mordere vngulas equi qr nr̃a cõsideratio: per penarũ infernaliũ cogitationẽ: cõterere: cõsumere ac lacerare dz: supbarũ ac lasciuarũ initia cogitationũ: quatenus ascensor infernalis de equo suo per vngulaz morsum confusus retro cadat. ¶ Iste ergo Dan est iudex acerrim⁹ qui conscientie ciuitatẽ custodit: protegit: intrinsecusq₃ cõponit: mala intus exurgentia reprimit: Ciuilem discordiaz sedat. Cõtra p̃diciones ciuiuz vigilat. Minatur. Terret minis: punit malos & timore gehenne considerate perterret corda. Hec est quinta virtus ad quam ascendit aĩa contemplatiua. Consideratio ordinata futuroꝝ malorum. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi & docebit nos vias suas.

¶ De futurorũ malorũ cõsideratione in neptalim sexto Jacob filio figurata. Cap. 120.

Uenite ascendamus ad montẽ dñi & docebit nos vias suas. Spũs rationalis quasi alterius Jacob.

¶ 6. Uirtus est. Cõsideratio ordinata futurorũ bonorũ. ¶ Et ista figurat per neptalim qui sexto loco natus est & fuit filius Bale ancille Rachelis sic̃ & Dan. ¶ Et ista consideratio duobus modis fieri solet: sicut & neptalim duplicẽ habet interp̃tationẽ. ¶ Uno mõ fit per cõparationez sicut Qñ aĩus ex p̃ntiuz bonoruz magnitudine vel multitudine cogitat illa future vite gaudia quot vl̃ quãta esse possint. Uerbi gratia Inspecta solis claritate considerat quãta erit lux illa futura spũalis: si tanta tãq₃ mirabilis est lux ista corporalis. Silr qñ considerat. Si tot sunt delicie corporũ moriturorũ quot erunt delicie spũum beatorum. Si tanta possidemus in tempore: quanta sunt q̃ expectamus in eternitate: & ideo Neptalim iterpretatur cõparatio qr nostra imaginatio in conside

ratione futurorum bonorum vtitur cõparatione. ¶ Aliomodo fit per translationem: qñ rerũ visibilium descriptionem trãsfert ad rerum inuisibiliũ significationez. Uerbi gratia. Audit in scripturis noĩari lucẽ: sicut scriptũ est. Qui habitat lucẽ iaccessibilẽ. Querit que sit illa lux inaccessibilis quã natura diuina inuisibilis et incorporea inhabitat: et inuenit q illa lux est diuina sapiẽtia qr sicut lux ista corporea illuminat oculos corporũ ita illa lux incorporea illuminare cõsueuit oculos cordiuz: et ideo neptalim interpretatur cõuersio qr solet cognitã quãlibet rerũ visibiliuz naturam: conuertere ad spiritualẽ intelligentiaz. Et de isto neptalim multa singulariter dicuntur Gen. 49. et Deut. 33.

¶ Pᵒ dicit. Ceruus ꝓpter velocitatez et facilitatem talis considerationis. ¶ Naz aĩus contemplantis et cõsiderãtis bona celestia mira velocitate discurrit: nunc summa nũc ima visitans: nunc per innumera velociter rapitur: vt ipsemet animus sepe de tanta celeritate miretur et propter istaz velocitatez et facilitatez cõsideratiõis cõparatur ceruo qui est animal velox. Et congrue comparatur ceruo currenti nõ autẽ aui volanti: qr auis volando longe a terra suspenditur. Ceruus autem ad dandos saltus terre innititur sed in ipsis suis saltibus longius a terra separatur. Sic nimirum neptalim dum per rerũ visibilium formã: reruz inuisibiliuz naturã querit: quosdaz saltus dare: non autez ad plenũ volatuz conualescere consueuit: quia in eo q se ad summa erigit rerũ corporearum vmbraz secũ trahens: ima oĩno non deserit: et iõ congrue dicitur Ceruus.

¶ 2. dicitur Emissus quasi extra vinculã missus pp iocunditatem talis consideratiõis celestium bonorũ. ¶ Sicut enim Ceruus extra vincula emissus nõ solum velociter sed et auide currit: sic nostra contemplatio circa bona celestia non solum est velox propter considerationis celeritatem sed et auida propter contemplationis dulcedinem et suauitatem. Unde celestium contẽplator ꝓpheta dicebat in ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum concupiscit et deficit anima mea in atria domini. Cor meum et caro mea exultauerunt in deum viuuz: et ideo neptalim dr̃ Ceruus emissus propter celerem et suauem celestium bonorũ cõtẽplationẽ.

¶ 3. dicit. Dans eloquia pulchritudinis. Consideratio nostra circa bona celestia occupata dat eloquia pulchritudinis qr in affectu nostro format cõceptᵘ amorosos: et in lingua format eloquia pulchra suauia: dulcia et omni decore composita. ¶ Neptalim noster circa bonorũ celestium contemplationem intentus dat eloquia pulchritudinis qr dicit ad angelos Osculetur me osculo oris sui. Fulcite me floribus: Stipate me malis qr amore langueo. ¶ Dat eloquia pulchritudinis qr dicit ad spõsũ Cant. 8. Quis mihi detᵉ te fratrez meũ sugentem vbera matris mee vt inueniaz te solum foris et deosculer: et iaz me nemo despiciat Apprehendam te et ducam te in domũ mr̃is mee et ĩ cubiculũ genitricis mee. ¶ Dat eloquia pulchritudinis qr cũ admiratõe clamat illd̃ Baruch. 3. O israel q̃ȝ magna ẽ domus dei et ingens locᵘ possessionis eiᵒ. Et iõ Neptalim ceruᵘ ẽ emissus et dãs eloquia pulchritudinis.

¶ 4. Dr̃ Deut. 33. Neptalim habũdãtia pfruet. ¶ Aĩus celestiũ cõtẽplatiõi assuetᵘ habũdãtia pfruit̃ q̃ ad itellẽtuz et diuinas illuminationes sensusq spirituales: qr q̃ magis ad celestia cõsiderãnda consurgit eo amplius illuminatur: vñ

dicit p̄s. Accedite ad eu3 ⁊ illuminami ni: ⁊ in p̄s. 75. Illuminans tu mirabiliter a montibus eternis. Montes eterni sunt contēplationes ⁊ cōsideratiōes rerum celestiu3 ⁊ sempiternarum ⁊ ab his mirabiliter aīa cōtēplatiua illuminatur sicut p3 in Joāne euāgelista dormiēte sup pectus dn̄i: ⁊ paulo rapto ad tertiu3 celu3 qui mirabiliter illuminati sunt ⁊ habūdātissimi fuerunt in doctrina. Et iō Neptalim habūdātia pfruet̄ q̄ ad itellcu3 ⁊ diuīas illuminatiōes.

¶ 5. dn̄r. Et plen⁹ erit bn̄dictiōib⁹ domini.

¶ Aius assuetus celestiū cōsiderationibus: nō solū illuminat̄ quoad itellectū s3 impletur diuinis ⁊ eminētissimis virtutib⁹ quo ad volūtate3 ⁊ ideo repletur diuinis bn̄dictionibus ⁊ donis. Dei .n. bn̄dictio est donoꝝ datio. Sic moises Sic helias: Sic dauid: Sic paul⁹: Sic alij multi repleti sūt diuinis bn̄dictionib⁹ ⁊ v̄tutib⁹ diuinis pp frequēte3 celestiū ꝯsideratiōnē ⁊ cōtēplatiōe3.

¶ 6. dn̄r Mare ⁊ meridiem possidebit.

¶ Per mare p̄ns seculu3 intelligit̄ qd̄ sicut mare ꝯtinua agitatiōe pturbatur. Per meredie3 vbi est caloꝛ ⁊ lux intelligitur vita futura que in feruoꝛe dilectionis ⁊ in claritate lucis eterne cōsistit. Neptalim ergo possidet mare ⁊ meridiem quia in sua cōsideratione terrena simul ⁊ celestia assumit: dum ex magnitudine terrenoꝝ ⁊ celestiū magnitudinē ꝯtēplatur: ⁊ ex qualitatib⁹ coꝛpoꝛaliū: spūaliū ⁊ inuisibiliū considerat dispositiones. Vn̄ cōgrue neptalim iterpꝛetatur latitudo eoꝝ siue dilatatio eoꝝ: q2 ⁊ in uisibilibus ⁊ i inuisibilibus dilatat̄. ¶ Vt per mare sensualitas: per meridie3 aīa siue ratio designat̄. Neptalim ergo mare ⁊ meridiem possidet q2 aīus cōsiderationi celestiū assuetus ⁊ coꝛpus ⁊ spiritum in seruitute3 rationis redigit. Talie .n. cōsideratio reꝝ celestiū ⁊ pꝛopriā volūtate3 ⁊ carnis appetitu3 moꝛtificat Vn̄ ⁊ Jacob p̄riarcha post visionē angeli ifirmatus est in femoꝛe Gen. 32. q2 p celestiu3 cōtēplationē sensualitas ifirmatur ⁊ in seruitute3 spūs subiugatur Neptalim ergo Ceru⁹ emissus ⁊ dans eloquia pulchꝛitudinis. Habūdātia pfruetur: ⁊ plenus erit bn̄dictionib⁹ dn̄i Mare ⁊ meridiē possidebit. ¶ Et sic p3 quāte vtilitatis sit consideratio oꝛdinata futuroꝝ bonoꝝ que est sext⁹ fili⁹ Jacob ⁊ sexta proles spūs rōnalis ⁊ sexta vis p quā3 aīa contēplatiua ꝯscēdit. Iste Neptalim consciētie ciuitate3 vna cum Dan interius cōponit. Nā ciuibus blanditur Ciues fouet pꝛomissis Remunerat bonos: ⁊ spe felicitatis eterne ciuium animos demulcet. Venite ergo ascendamus ad montem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De rigoꝛe abstinentie in Gad septimo Jacob filio pꝛefigurato. Cap. 21.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. Spūs rōnalis quasi alterius Jacob.

¶ 7. virtus est. Rigoꝛ oꝛdinat⁹ ⁊ moderatus abstinentie. ¶ Et figurat̄ in Gad qui fuit septim⁹ filius Jacob ⁊ primus filius zelphe ancille lye. ¶ Zelpha ancilla lye sensualitatem significat. Hec in doloꝛe generat Gad qn̄ per afflictione3 carnis temperanter viuit in pꝛosperis: ⁊ oīa seculi blandimenta contēnit qn̄ oīa sensuu3 oblectamenta per rigoꝛē abstinentie abscidit. Et per istū Gad intelligitur cōis abstinētia ab oī superflua oīu3 sensuū delectatione. Abstinentia dico rigida ⁊ moderata ab oī voluptate: videndi: audiendi: odoꝛādi: gustādi ⁊ tāgēdi.

t officiū istius est oīa sensualia oblectamenta repellere. ¶ De isto Gad dicunt̄ multa que rigori abstinentie moderate conueniunt.

¶ Pͥ Gad nato mr̄ eiꝰ dixit Feliciter Gen. 30. ¶ Nā lʒ in generādo abstinētiā sensualitas q̄si mr̄ eiꝰ nālis multū laboret t q̄si parturiēs crucieť. Mr̄ tñ eiꝰ adoptiua .s. volūtas quietatur trāquillať t finaliter ex hoc felicitať. Q. ō .n. in volūtate quietꝰ: quid tranquillius eē pōt q̄ꝫ nulla seculi oblectamēta conq̄rere: t de ipsoꝝ amissione nedū nō trepidare sed t cordialiter gaudere. Sicut etiaꝫ gula humanū genus in pͦ parēte a paradisi felicitate expulit ita ordinata t moderata abstinētia ad paradisi celestis felicitatē conducit: vñ t deus precepit filijs isrl' abstinentiā a multis cibis sicut pʒ leui. xi. vt sic facilius t cōg[...]entiꝰ pducerentur ad terrā promissionis: qꝛ abstinētia est via puenīēdi ad salutē: vñ t Gad interpretatur feliciter.

¶ 2. dr̄ Gen. 49. Gad accintꝰ p̄liabiť añ Dan ¶ Dan vt supra diximꝰ cōponit cognitiones cordis. Gad v̄o iste componit operatiōes corporis t sensus. Et Dan laborat in cōponēdis interiorib ꝰ ciuibꝰ. Gad i repellendis exteriorib ꝰ hostibꝰ. Dicimus autē Gad accingi qñ sensuuꝫ dissolutionē p disciplinaꝫ restrīgit Gad aūt dimicat t p̄liatur qñ desideria carnalia p carnis mortificationē trucidat. ¶ Gad ergo accintꝰ p̄liať añ Dan qꝛ p disciplinā sensuū exteriorū: seruať intꝰ disciplina cogitationū. ¶ Gad p̄liať accintus ante Dan qꝛ si nō seruať exteriꝰ disciplina sensuū: seruari nō pōt iterius disciplina cogitationuꝫ. ¶ Et nisi reprimantur mala exterius exurgētia: reprimi non possūt mala intus insurgentia. ¶ Et si nō expellanť hostes ipugnātes exteriꝰ cōponi nō pñt ciues habitātes interius. Et ideo cōgrue diciť Gad accinctus p̄liabitur ante dan. ¶ Et notanduꝫ q̄ Dan prius nascitur t postmodum Gad: qꝛ spūs rōnalis per futuroꝝ tormentorū ɔsiderationē abstinet ab oiuꝫ rerū temporaliuꝫ superflua t inordinata delectatione. Sed Gad ante eū p̄liatur qꝛ p abstinētiaꝫ sensuū: disciplina cōponitur cogitationū. Abstinentia .n. cōferre ad p̄liuꝫ t victoriaꝫ obtinendaꝫ in belliꝫ temporalibꝰ: Uñ Angelus qui nūciauit sampsonem fortissimū pugnatoreꝫ nasciturꝫ: priꝰ idixit mr̄i eiꝰ vt ieiunaret sicͭ pꝫ Judi. 13. t i bellis spūalibꝰ Uñ saluator volēs cuꝫ diabolo i spirituali pugna certare prius ieiunauit t sic victoriam obtinuit math. 4. Gad ergo p̄liať ante Dan vt sic ambo victoriosi fiant: vnꝰ interius: alius exterius.

¶ 3. dr̄ Deuť. 33. Benedictꝰ in latitudine Gad. ¶ Gad est bñdictꝰ i latitudine: qꝛ spiritꝰ rōnalis p abstinētiā se restrīgēs a corporeis d̄lectamētis: in spūalibꝰ magis dilatať t dū carnis delicias spernit: delicias spūs iuenit: t dū mūdi oblectamēta ɔtēnit: spūs sancti cōsolationem acq̄rit. Bñdictꝰ ē ḡ t in latitudine: qꝛ ō delectatiōe terrena: finitaꝫ ac corpali trāsit ad delectationē celestē īfinitā t spiritualē. Et iō dixit xp̄s de sic abstinētibꝰ math. 19. Ois qui reliquerit domū vel fratres aut sorores: aut p̄reꝫ aut mr̄em aut vxores: aut filios aut agros pp nomē meū: centuplū accipiet t vitaꝫ eternaꝫ possidebit. ¶ Gad ḡ ē bñdictꝰ in latitudine. Et pugnat exteriꝰ cōtra hosteꝫ: expellit blandimenta: excludit delectationeꝫ: impugnat prosperitates t est mirabilis preliator. O beata t in beatitudine dilatata aīa illa que talē proleꝫ concepit genuit ac nutriuit. Uenite ḡ ascendamus ad montem domini t docebit nos vias suas.

¶ De Uigore patiẽtie ĩ Aser octauo Iacob filio p̃figurato. Cap. 122.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Spũs rõnalis. 8. virt⁹ ẽ. Uigor ordinate ⁊ moderate patiẽtie. ¶ Et figurat̃ in Aser secũdo filio zelphe qui est iacob octauus filius. Et cõgrue Gad nascitur prior ⁊ Aser posterior: q: prius est vt tẽperatissimus ad bona propria p abstinentiam: postea autez fortes simus ad tollerãda mala aliena per patientiaz. Qui.n. nõ ẽ temperatus in prosperis quãdo patiẽs erit ĩ aduersis. ¶ Nũc Aser zelpha quidem parturit in dolore sed ad magnam beatitudinem ⁊ gloriam dñe sue Lye. Unde eo nato dixit lya Gen. 30. Hoc p beatitudine mea. In generando patientiã sensualitas ⁊ caro quasi zelpha multum quidem laborat ⁊ cruciatur: sed in ille volũtas rõnalis merito beatificatur quia scriptum est math. 5. Beati qui p secutionem patiuntur pp̃ter iustitiam. Et ideo nato Aser exclamat lya. Hoc p beatitudine mea. ¶ Iste Aser pugnat cõtra mundi aduersitates ⁊ de ipso sũt multa notanda.

¶ p̃ eius interp̃tatio Aser.n. beatus siue beatitudo ĩterp̃tatur. ¶ Uere.n. patiẽs beatus dicitur q: quanto exterius cruciat̃ ĩ corpore tanto interi⁹ exhilaratur ĩ cõscĩa: ⁊ quo exterius videtur eẽ ĩfelicior ĩterius uere efficitur beatior. ¶ In duob⁹.n. rõ beatitudinis constat. vz eo carere quod nolis: ⁊ hr̃e qđ velis. Felicem siquidem dicimus qui nihil patit̃ quod nolit. Illum beatum iudicamus cui suppetunt que cupit. Qui ergo pro dei amore afflictionem corporis diligit: vbi queso non ĩueniat aliquid vnde affligi possit. Si ergo iure beatus dicitur qui vbiqz inuenit quod amat iuste vigor patiente (Aser hoc est beatus nominatur.) cui vbiq̃ obuiat quod desiderat. Ecce duo amatores vnus dei: alter seculi. Iste pp deuz diligit tẽporalẽ afflictionẽ. Ille desiderat tẽporaliũ bonorũ plenitudinez. Ille quidẽ inuenire p̃t vbiq̃ quod pp deum diligit. Iste nusq̃ apprehẽdere potest bonoꝝ plenitudinẽ quã sitit. Quis hoꝝ beatior. Itez ecce alij duo quoꝝ vn⁹ odit huius mũdi aduersitatẽ. Alter aũt detestat̃ mũdanaz voluptatẽ: Sed vbi queso p̃im⁹ hostẽ suũ declinare poterit: Uel scđs inimicũ suũ calcar̃ nõ possit. Quis hoꝝ felicior. Quis hoꝝ beatior. Audi scripturã dicentẽ. Ecci. 31. Beatus qui post aurum nõ abijt nec sperauit in pecunie thesauris: ⁊ Jacob. j. Beat⁹ vir qui suffert tẽptationẽ qm̃ cũ p̃batus fuerit accipiet coronaz vite. Isti sunt Gad ⁊ Aser q̃rũ prior calcat mũdanã gloriam. Aser pp deũ libenter patitur mũdi presurã: ⁊ iõ vigor patientie nõ miseria reputatur sz beatitudo ⁊ sic vocatur Aser idest beatus siue beatitudo.

¶ 2. eius multiplicatio. ¶ Uere patiens est multiplex ⁊ copiosus in beatitudine ⁊ in substãtia virtutis. Naz aser mistice ẽ beat⁹ pp mititatez quã habet: pp quã nescit irasci ⁊ ĩsurgere ad vindictã iniuriantis q: scriptũ est math. 5. Beati mites. ¶ Beat⁹ est pp esuriẽ ⁊ sitim iustitie quã habet ⁊ pp quã libenter iniurias patit̃: q: scriptũ est math. 5. Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iustitiã. ¶ Beatus est pp volũtariã passionẽ ⁊ p̃secutionẽ quã libẽti aĩo patitur q: scriptuz est math. 5. Beati qui p̃secutionẽ patiũt̃. ¶ Beat⁹ pp pacẽ quã ĩ p̃secutiõe cõseruat q: scriptũ ẽ math. 5. Beati pacifici qm̃ filij dei vocabunt̃. ¶ Beat⁹ est pp

misericordiaʒ quã facit indulgẽdo pse cutorib⁹ qꝛ scriptum est math.5. Beati misericordes. ¶ Beatus est ꝓpter pa/ tientiaʒ quá habet: quia patientia cõti- net oẽm pfectionem: scriptum est enim Jaco.j. Patientia autẽ opus pfectũ hꝫ vt sitis pfecti et integri in nullo deficiẽ- tes: ꝛ ideo ð aser dicitur Gen.49. Aser pinguis panis eius. Panis aser est sub stantia patientis siue virtus patientie: quia sicut panis est substantia corporis ita virtus patiẽtie est subãa mẽtis ꝛ iste panis est pinguis: qꝛ copiosus ꝛ multi- plex ꝛ habũdans qꝛ pfecta patiẽtia oẽꝫ virtuteꝫ includit.

¶ 3. eius delectatio. ¶ Uere patiẽs dele/ ctaꝰ in aĩa licet crucietur in carne: ꝛ quã to in carne magis cruciaꝰ: tãto interius in aĩa magis deliciaꝰ. Uñ Job patiens loquens de carnis afflictione ꝛ de spiri tus cõsolatione dicebat Job.6. Soluat manum suá ꝛ succidat me ꝛ hec sit mi- hi consolatio vt affligens me dolore nõ parcat: nec cõtradicaꝫ sermonib⁹ sancti. ¶ Et vere patiens pro dei amore nõ so lum consolatur spũm suũ: nõ soluꝫ cõso latur ꝛ letificat fideles: qui de ei⁹ constã tia gaudent: sed etiam ciues celestes ꝛ reges supne hierusaleꝫ: qui mirabiliter delectãꝰ in patiẽtia ꝛ fortitudine sctõꝝ. Si.n. gaudiũ est sanctis angelis in celo sup vno peccatore pnĩam agẽte: quãta putas erit solẽnitas sup quolibet iusto libenter pro iustitia moriente ꝛ ideo de Aser dꝛ Gen.49. Et prebebit delicias regib⁹: qꝛ vere paciens regibuꝫ superne hierusaleꝫ angelis vꝫ ꝛ sanctis delicio- sas consolationes habundanter submi nistrat ꝛ propinat.

¶ 4. eius Benedictio. ¶ De Aser scribi tur Deuꝰ.33. Benedictus in filijs Aser Aser.i. vere patiẽs est bñdict⁹ in filijs: qꝛ ꝑꝑ bonũ exẽplũ patiẽtie multoꝫ gñat filios benedictos: in quibus ꝛ ipse bene dicitꝰ. ¶ Uñ Eleazarus vnus de ꝑmio ribus scribaꝝ vir etate prouectus dixit sicut scribitur.2. Macha.6. Quãobreꝫ fortiter vitaꝫ excedendo senectute qui- dem dignus apparebo: adolescẽtib⁹ ãt exemplum forte relinquaꝫ: si prompto aĩo ac fortiter ꝓ grauissimis ac sanctis- simis legibus honesta morte ꝓfungar: ꝛ iõ post in c. sequẽti narraꝰ mirabilis patientia septẽ fratrũ cũ matre sua pro dei lege moriẽtiũ. Et iõ merito est Aser benedictus in filijs: quia per exẽm pfe- cte patientie multos filios bñdictos ꝛ ĩ patientia pfectos generat.

¶ 5. eius approbatio. ¶ De Aser dicitur Deuꝰ.33. Sit aser placẽs fratrib⁹ suis. Uere patiẽs ꝑꝑ amoreꝫ dei est placens frib⁹ suis: qꝛ est grat⁹ oĩbus xpianis au diẽtib⁹ ei⁹ patientiã ĩ tribulatiõib⁹. Uñ dicebat paulus.2. ad Cor.7. Repletus sum cõsolatione: supһabũdo gaudio in oĩ tribulatione vestra: ꝛ sic Aser est pla cens frib⁹ qꝛ vere patiens oĩb⁹ vere fide lib⁹ est cõplacẽs ꝛ amicabilis.

¶ 6. eius Compassio ꝛ miseratio. ¶ De Aser scribitur Deuꝰ.33. Aser tinget in oleo pedem suum. Pes est affectus oleuꝫ est misericordia ꝛ cõpassio: Aser tingit in oleo pedem suuꝫ qꝛ affectũ suũ liquore misericordie ꝛ cõpassionis vn- git. Quis.n. illud dñicuꝫ pceptum mie. Dimittite ꝛ dimitteꝰ vobis ita magni fice iplere potuit sicut vͤe patiẽs. Quis tam facile illatas sib iniurias ignosce- re valuit ꝗ̃ vere patiẽs qui de corporis sui cruciatibus exultare magis ꝗ̃ cõtri stari didicit. Cur inimicos non diligat. Cur eis nõ libenter indulgeat: cui hoc ĩ fertur quod desiderat. Magis aũt vere patiens ꝗ̃ suo corpori suis misereꝰ pse cutoribus: vt sit beatus: ꝑꝑ voluntariaꝫ passionem ꝛ beatus ꝑꝑ cõpassionẽ ꝛ iõ

scribitur Tingat Aser in oleo pedē suū i.affectū suū oleo mie ꝛ cōpassiōis mol lificet. Tingat in oleo pedū suū ponat in mia affectuȝ suū.

¶ 7.ei⁹ Cōstātia ꝛ fortitudo. ¶ De Aser scribitur Deut.33. Aser ferrū calciamē tum eius. Per ferrū constantia ꝛ forti tudo significat̄. Per pedes qui calcia-mentis operiuntur: affectus itelligunt̄. Aser ergo calciamētuȝ est ferrū qꝛ vere patientis affectus cōstantia ꝛ fortitudi-ne cooperit̄: protegit̄ ꝛ defensat̄. ¶ De isto calciamēto ferreo veri patiētis di-cit paulus ad Heb.xi. Sancti per fideȝ vicerunt regna: opati sunt iustitiā: ade-pti sunt repromissiones: obturauerunt ora leonū: extinxerunt ipetū ignis: effu-gauerūt aciē gladij: cōualuerūt de infir mitate: fortes facti sunt in bello.

¶ 8.eius Eloquētia. ¶ De Aser dicitur Deut.33. Aser aes calciamētū eius: per aes sonorū eloquētia ꝛ ꝑdicatio d̄signa tur diuine doctrine iuxta illd̄.j. Cor.13. Factus sum velut aes sonans. Aser ḡ calciamentū fuit es: qꝛ veri patientes in tormētis volūtateȝ ꝛ affectum muuitū habuerūt diuinis eloquijs. Aser calcia mentū fuit aes qꝛ xp̄i martires pro dei amore patientes in ipsis tormentis dei mirabiles laudes eructabant: ꝛ diuinaȝ predicationes mirabiliter intonabant. Sicut pȝ in laurentio. Tiburtio. Vin-cētio: Agata: Agnete: Lucia ꝛ plurimis alijs: qui i tormētis deū bn̄dicebāt cā tantes Glīa in excelsis deo ꝛ hmōi.

¶ 9.eius perseuerantia. ¶ De asser scri bitur Deut.33. Sicut dies iuuentutis sue ita ꝛ senectus tua. Uere patienȝ est ꝑseuerans in patientia ꝛ in tribulationi bus ꝛ sicut est fortis in sua iuuentute ad sufferentiam tribulationum sic ꝛ in senectute sua. Naȝ ꝛ xp̄i martires i sua iuuētute fuerunt patientissimi: sicut pȝ In.s. Catherina Agapito martire. Cel so puero: Christina ꝛ multis alijs ꝛ alij plurimi i sua senectute patiētissimi fue rūt sicut patet In petro ap̄lo: Andrea: ꝛ Simone ap̄lo: qui cū eēt centū ꝛ vi-ginti annoꝝ crucis patibulū tanta patiē tia pertulit: vt iudex ꝛ eius amici: oēsqȝ astantes de eius patiētia mirarent̄. Et iō Aser sicut dies iuuētutis sue ita ꝛ se nectus sua: qꝛ vera patiētia ꝑseuerātiā vsqȝ ad consumationē obseruat. ¶ Et sic patēt cōditiones Aser qui est octau⁹ filius Jacob: ꝛ octauus gradus aīe cō-tēplatiue ascendentis ad montē. Hic ḡ Aser est ille qui contra aduersa seculi pugnat ꝑ patientiā ꝛ hostes exteriores a ciuitate mētis lōgius expellit. Sȝ ad-uertēdū ꝙ post natiuitatē Gad ꝛ Aser ruben reperit mādragoras odoriferas qꝛ ꝑ mira abstinentie ꝛ patientie opera odor bone opinionis ꝛ fame diuulgat̄. Uenite ergo ascendamus ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De ordinato gaudio in ysachar nono Jacob filio ꝑfigurato. Cap.123.

Venite ascenda mus ad monteȝ domini ꝛ dō cebit nos vias suas. ¶ Rōna lis sp̄us quasi alterius Jacob.

¶ 9. Uirtus est Ordinatū ꝛ moderatū gaudiū: siue ordinata ꝛ moderata leti-tia. ¶ Nā pacatis ciuib⁹ aīe interiorib⁹ per Dan ꝛ neptalim: ꝛ fugatis exteriori-bus hostib⁹ ꝑ Gad ꝛ Aser: nihil iaȝ ob-stat quin ciuitas aīe nr̄e experiatur q̄ sit illa pax dei que exuperat oēm sensum vel q̄m magna sit multitudo dulcedinis quā de⁹ abscōdit diligētib⁹ se. Qui.n.i infimis adhuc delectat̄ ꝛ eterna vtiqȝ io-cūditate indignus est: ꝛ qui vano timo-re ꝑturbatur: sp̄ūali dulcedine ꝑfrui nō

potest Gad autē excludit delectationes falsas: Aser vo pturbationē vanā. Isti sunt Gad & asser qui excludūt gaudiuz falsum & introducūt gaudiuz verū Gaudium aūt ordinatuz & verū tunc hēm⁹ qñ ō veris internis & eternis bonis ago gaudemus. Et ideo post asser nascitur ysachar qui interp̄tat̄ vir mercedis aut merces mea: q2 p⁹ tot⁹ labores post tot sudores: post tot tēptatiōes quid aliud q̄ꝫ verū & sempiternū gaudiuz expectamus. Hui⁹ mercedis sempiterne quam expectam⁹ totiens quasi primitias accipimus: quotiens ad conscie n̄r̄e internū gaudiū gustando penetram⁹. De ista letitia ordinata dicit pph̄a in ps. Dedisti letitiaz in corde meo. De isto vero gaudio & v̄a letitia p ysachar significata plura sunt consideranda q̄ de ipso ysachar exprimuntur.

¶ p̄ Ysachar interp̄tat̄. Qui ē memor: vel Memorās dn̄m: vir mercedis aut est merces mea. ¶ Naz qui hꝫ veruz & ordinatuz gaudiuz verā & ordinatā letitiaz: semp vel frequēter cogitat & cōtēplat̄ deū bn̄dictū: Mercedē sempiternaz: & mūdiciaz cōscie ex quib⁹ gn̄at̄ verū gaudiū & vera letitia: & ideo ysachar virū significat cōtēplatium. De gaudio a dei memoria causato dicit paulus ad phil. 4. Gaudete in dn̄o sempiterū dico gaudete. De gaudio a memoria mercedis causato dicit saluator math. 5. Gaudete & exultate qm̄ merces v̄ra copiosa est in celis. De gaudio causato a puritate cōscie & virtutis ēterne dicit apl's Jacobus Jacobi. j. Oē gaudiū existimate frēs cū i tēptatiōes varias icideritis.

¶ 2. Ysachar dr̄ Asinus fortis Gen. 49. q2 hn̄s verū gaudiū de eterna mercede sicut sunt viri religiosi fit quasi asinus p humilitatē & fortis p laborū sufferentias. Asinus eni est aial vile & laborib⁹ & onerib⁹ portandis aptū. Sic veri gaudentes de mercede sempiēna fiunt asini fortes q2 hūiles quo ad honores & fortes quo ad labores. In vno humiliant̄ pp eternā mercedē honores cōtenēdo. In alio roborant̄ pp eternā mercedem labores subeundo. Et ideo dicebat contemplator in p̄s. Ut iumentū factus suz apud te. Ysachar ergo est asinus fortis: humiliter in humeris crucem xp̄i portans pp gaudiū eterne mercedis.

¶ 3. Ysachar dr̄ Accubans inter terminos: Gen. 49. ¶ Uer⁹ religiosus & gaudens de futura mercede p virtutē cōtēplatiōis accubat inter terminos vite presentis & future. Quia. n. huius vite bona ad necessitatē suscipit in termino ei⁹ habitat: q2 eā oīno nō deserit. Quia ēt future vite nō nisi quedā capere pōt in termino eius habitat q2 eaꝫ oīno nō apprehēdit. Inter terminos habitat quia paucissimis & vilissimis hui⁹ vite bonis content⁹ est: & phennis ac future vite bona p frequētes mētis excessus p̄gustat. Inter terminos habitat q2 istā vitā presentem tollerat ad necessitatez: illā futuram cupit ad iocunditatē. Inter terminos habitat: q2 p̄sentem vitā penit⁹ deserere satagit nec potest: futurā vero intrare desiderat nec p̄ualet. Inter terminos habitat q2 ad vitā futuram cotidie nitit̄ sed ad istā p̄ntē continue labitur. Inter terminos hītabat qui dicebat ad phil. 3. Nostra āt cōuersatio i celis ē.

¶ 4. Ysachar vidit requiē q̄ esset bona Gen. 49. ¶ Uerus contēplator qui in confinio vite p̄ntis & future habitat: nō est miruꝫ si requiē illius vidit qui in cōfinio eius fuit. Uere uidit ibi requiē q̄ esset bona. Est. n. ibi requies a laborib⁹ requies a dolorib⁹: requies a tēptatiōnib⁹: reqes a peccatis. requies ab operib⁹ vite actiue. Uidit ḡ ysachar requiē

q; eēt bona qr plena oī opulētia Ysa.32. Sedebit populus me⁹ in pulchritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulēta o quā bona ē requies ista. Festinem⁹ ḡ ingredi in requiem illā ad Hebre.4. O quā bona requies illa vbi nulla molestia sentit̄: sʒ oīuʒ maloꝝ̄ animus obliuiscit̄. Uidit ergo ysachar requiē q; esset bona.

¶5. Ysachar vidit terraʒ q; esset optima Gen.49. ¶ Terra ē stabilitas cordis ī vno eternitatis ꝺ̄siderio stabiliter fixa. Cetera elemēta semp ī motu sūt ⁊ stare nesciūt: sola terra stat ⁊ requiescit: p terraʒ aūt cordis stabilitatē cōgrue significatā itelligim⁹. Hāc terrā cordis vʒ stabilitatē ī sūmo bono fixā deus cōsolationib⁹ visitat ⁊ dulcedine sue caritatis inebriat: vñ dicit ꝓpha. Uisitasti terraʒ ⁊ inebriasti eaʒ. Mare deus visitare ⁊ inebriare nō dr̄ sʒ terrā: qr mens que p varia desideria fluctuat: quā adhuc secularium curarū procella q̄si mare exagitat: ad illud iternū gaudiū nō admittit̄: ⁊ illo torrēte voluptatis nō potat̄ ⁊ multo min⁹ inebriat̄. ¶ Hec ē illa vere beata terra: mētis vʒ stabilitas tranquilla: qn̄ mens in seipsa tota colligit̄ ⁊ in vno eternitatiʒ desiderio imobiliter figitur. Hec ē terra quā veritas ꝓmittebat cū dicebat math.v. Beati mites qm̄ ipsi possidebūt terrā. Hec ē terra ꝺ̄ q̄ ꝓmittebat ⁊ admonebat ꝓ̄s dicēs: Inhabita terrā ⁊ ꝑasceris ī diuitijs ei⁹. Hec ē terra quā vidit ysachar q; esset optima ⁊ requiē q; eēt bona. Nā bonū quidē est esse in requie ⁊ longe ab oī malo ⁊ carere oī miseria sʒ optimuʒ est inhesisse sūmo bono p cordis fixaʒ stabilitatem. vñ dr̄ ad Hebre.13. Optimū ē.n. gratia stabilire cor. Hec ē terra optima quam vidit ysachar: quā elegit maria de qua dr̄ luc.x. Maria optimā partē elegit q̄ non auferetur ab ea. Oportet ergo nos de terra ad terraʒ trāsire. De aliena terra ad terrā ꝓpriā. De terra exteriori ad terrā interioreʒ. De terra carnali ad terraʒ spūalē. De terra sensibili ad terram intelligibilē. De gente longinqua ad gēteʒ ꝓpinquā. De populo extrinseco ad populū intrinsecū. De exilio ad patriaʒ. De terra corruptibili ad terrā incorruptibilē. De terra morientiū ad terrā viuentiū: si volumus expiendo nosce vera ⁊ internū gaudiū. Concupiscam⁹ ⁊ nos terram illam optimam quam iste ysachar vidit ⁊ concupiuit. Si.n. non vidisset nō cognouisset ⁊ si nō cognouissʒ nō cōcupisset: O beatā terrā: O felicē terraʒ: O ter quaterq; beataʒ in sūmo bono fixaʒ cordis stabilitatē. Bt̄i qui hāc optimā terrā cōtēplant̄ ⁊ vidēt: Beatiores qui eaʒ cōcupiscūt. Sed beatissimi qui ipsaʒ possidēt qr fructus terre illius optimus est.

¶6. Ysachar supposuit humerū ꝑsuū ad portādū Gen.49. ¶ Uerus cōtēplatiuus ⁊ religiosus postq̄ʒ vidit requiē bonā ⁊ terrā optimā ⁊ ob ipsi⁹ amorē humilis fact⁹ est sicut asinus: supponit cōsequēter mentis sue humeꝝ ad portandū onus religiōis ⁊ xp̄i iuguʒ suaue: vñ talib⁹ hūilib⁹ dic̄ ꝟitas vt hūeros suos supponāt ad suū suaue iugū deferendū math.xi. Uenite ad me oēs qui laborātis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Tollite iugū meū sup vos ⁊ discite a me: qr mitis suʒ ⁊ humilis corde ⁊ iuenietis requiem aīabus vestris: iugū.n. meū suaue est ⁊ onus meū leue: ysachar ḡ supponit humerū suū ad portandū: qr verus celestiū cōtēplator ad religiōis on⁹: ⁊ xp̄i iugū suaue suppoꝛtādū ꝺ̄uote mētis humerū inclinat.

¶7. ysachar factus est tributis seruiēs Gen.49. ¶ Uerus celestiuʒ cōtēplator

τ interne puritatis gaudiū degustās fit spōte tributis fuic̄s: qꝛ deo reddit tributū timoris τ amoris: Prelatis tributū obediētie: Aie sue tributū hūilitatis. Corpori tributū castitatis. Uite tributū paupꝛtatis. Proximis tributū dilectionis. Iniuriātib' tributū remissionis: Bn̄factorib' tributū gratitudinis. Superiorib' tributū reuerētie. Inferiorib' tributū doctrine. Eq̄lib' tributū cōplacentie: τ sic fit trib' seruiēs reddēs vnicuiq3 tributa sua iuxta illud ad Ro.13. Reddite ergo oib' debita. Cui tributū tributū Cui vectigal vectigal Cui timorez timorē: Cui honorē honorē. Nemini quicq̄ debeatis nisi vt iuicē diligatis.

¶8. ysachar letatur in tabernaculis suis Deut.33. Letare ysachar in tabernaculis tuis. ¶Uerus celestiū cōtēplator τ de terra optima gaudēs nō discurrit extra p iutiles τ curiosas scias: nec p cupidas negociationes: nec p corporales actiones: s3 habitat in tabernaculis suis. Tabernaculū suū ē diuina scia. Tabernaculuz suū est ꝓpria cōscia. Tabernaculuz suū est ciuitas supna. Tabernaculuz suū est veritas incarnata. Tabernaculū suū ē trinitas beata In hijs tabernaculis ysachar habitat: τ in hijs tabernaculis letatur, qꝛ maior' ē refectio mētis q̄ ventris: τ iō clamat ꝓpħa ad ysachar dicēs. Letare ysachar in tabernaculis tuis.

¶9. ysachar vocat populos ad montem Deut.33. Populos vocabit ad montē. ¶Uerus celestiū contemplator popolos vocat ad montē: quia per orationē exemplaritatē: doctrinaz τ opera mira infimos τ rudes vocat ad xp̄m qui est fact' mons magnus τ repleuit vniuersaz terraz sicut figuraliter scribit Dan. 2. Populos vocat ad montem qꝛ infirmos vocat ad pfectiōis eminētiā dicēs cum angelo Gen.19. Ne stes in omni circa regione sed in monte saluum te fac Populos vocat ad mōtem qꝛ sensuum multitudinem tumultuosam ad rōnis cōgregat arcē. Populos vocat ad montem qꝛ cogitationes: intentiones: τ cordis desideria cōgregat ad christum: dicēs cū Ber. Cogitatiōes: itētiones: affectiōes: desideria τ oīa interiora mea: venite ascendamus ad montem domini. Populos vocat ad mōtē qꝛ impfectos vocat ad contemplationez dicens illud Ysa.2. Uenite ascendam' ad montem dn̄i τ ad domum dei Jacob τ docebit nos vias suas.

¶x. ysachar imolat ī mōte victimas suas Deut.33. Ibi imolabit victimas suas. ¶Uerus celestiū cōtēplator in monte imolat victimas suas: qꝛ in xp̄o qui est mons ī vertice mōtiū: deo sua sacrificia reddit. In mōte imolat victimas qꝛ in xp̄o τ sup xp̄m deo seruitia sua exhibet. In mōte imolat victimas qꝛ ī xp̄o τ p xp̄3 deo inumeras gratias agit. In monte imolat victimas suas qꝛ in cōtēplationis excessu deo suo: laudes: bn̄dictiōes: τ grarū actiōes multiplicat. Un̄ dixit Moisi ɔtēplatori eximio Exo.3. Cū eduxeris populū meū d egypto imolabis deo sup montē istū.

¶xi. ysachar Inundationē maris quasi lac suget vn̄ de eo dr̄ Deut.33. Qui inundationem maris quasi lac suget. ¶Uerus celestium contemplator inundationes maris quasi lac sugit: quādo tribulationes mundi hui' multiplices patienter τ dulciter supportat. Mare.n.ē vita pn̄s diuersis motib' τ casib' q̄si vētis agitata. Inundatiōes ei' sūt tribulatiōes excrescētes: q̄s ver' celestiū cōtēplator vt lac sugit: qꝛ in tribulationibus gaudet: iubilat τ delectatur ac si lac dulcissimū sugeret. Inundationem maris

quasi lac sugebant apl'i de quib' scribit Act.5. Et illi quidã ibãt gaudẽtes a cõspectu concilij qm̃ digni habiti sunt pro nomine yesu contumeliã pati.

¶ 12. ysachar sugit thesauros absconditos arenarũ: vñ dr̃ de eo Deut.33. Et suget thesauros absconditos arenarũ. ¶ Thesaur' est Timor dñi: ysa.33. Timor dñi ipse est thesaurus eius. Thesaurus est Sapia & scientia ad Colt.2. In xp̃o iesu sunt oẽs thesauri sapientie & scie absconditi. Thesaurus est Jocũditas cordis Ecc̃i.30. Jocũditas cordis hec est vita hoīs & thesaurus sine defectione. Thesaurus est amicus fidelis Ecc̃i.6. Amic' fidelis protectio fortis: qui autem inuenit illuz inuenit thesaurum. Thesaurus est obseruatio preceptorũ dei Ecc̃i.29. Pone thesaurũ tuũ in preceptis altissimi. Thesaur' est Bona voluntas math.12. Bonus hõ de bono thesauro suo profert bona: Thesaurus est Amor voluntatis math.6. Ubi est thesaurus tuus ibi & cor tuum erit. Thesaurus est disciplina virtutuz celestiuz math.13. Simile est regnũ celorũ thesauro abscondito i agro. Thesaur' est bonũ nomẽ & bona fama Ecc̃i.41. Curaz habe de bono noīe. Hoc.n. magis pmanebit tibi q̃ꝫ mile thesauri preciosi & magni. Thesaurus sunt merita nr̃a in celis collocata: math.6: Thesaurizate vobis thesauros in celo. Thesaurus ẽ illumĩatio fidei.2.ad Cor.4. Habem' thesaurũ istũ.s.fidei illuminationem in vasis fictilibus. Thesaurus est. Humilitas & paupertas pp christũ ad Hebre.xi. Maiores diuitias existimãs thesauro egiptiorũ ĩpropeñũ xp̃i. Thesaurus est pietas siue el'ya luc.12. Uendite que possidetis & date elyam Facite vobis saculos qui nõ veterascunt thesaurũ non deficientẽ in celis. ¶ Arene sunt sancti viles: contẽptibiles & conculcati qr derident iusti simplicitas. Predicti thesauri sunt absconditi qr sancti virtutes proprias occultant: sũt occulti qr mũdi hui' dilectorib' ignoti: ysachar ꝑ sugit thesauros abscõditos arenarũ: qr merita oculta sanctorꝫ accumulat verus celestiuz contẽplator. Ysachar sugit thesauros abscõditos qr de internis & eternis bonis aĩus ordinate gaudẽs: thesauros p̃dictos cõtẽplãdo celestia: occulte cumulat & reponit. Et h mõ aĩa supernã mercedẽ & p̃riaz cõtẽplãdo q̃si Ysachar gaudio replet & thesauros ĩfinitos occulte cõgregat & reponit. Uenite ascẽdam' ad montẽ dñi & docebit nos vias suas.

¶ De ordinato odio in zabulon decimo Jacob filio p̃figurato. Cap.124.

V Enite ascendamus ad montez dñi & docebit nos vias suas. ¶ Rõnalis spũs q̃si alteri' Jacob decima virt' est. Ordinatũ & moderatũ odiũ. ¶ Nã p' q̃ꝫ aĩus contẽplatiõi assuet' q̃si alter ysachar vidit terrã optimã suauitatis & qetis iterne & ð suauib' ei' fructib' sepi' ẽ saciat' & ipugnat' (est.n. fruct' terre illi' sublimis: mirabilis & singularis:) mirãrãdã ꝯ picula oĩa fortitudinẽ accipit: & in tm̃ mox ad oĩuz viciorꝫ odiũ cõualescit vt paxꝫ iaz ei sit nullũ in seipso p con sensũ recipere: nisi studeat ea etiã ĩ alijs viriliter persequi & forti aĩaduersione percutere. Hinc est ꝙ post ysachar nascit zabulon qui bitaculuz fortitudinis ĩterpretatur: quia post degustatã ĩterne retributiõis dulcedinẽ: aĩus cõtra tẽptationũ argumẽta mirabiliter roborat̃ & subito sua picula puipẽdẽs dñi iniurias fortiter vlciscitur. ¶ Unde in huius fi-

guram sicut legitur Exo.32. Moises mitissimus oium qui morabātur i terra post quadraginta dierū ieiuniū: spūaliuȝ deliciarū sacietate mirifica refect⁹: i tm̄ subito zelū cōtra fabricatores idolo𝔯 exarsit: vt adiūctis sibi qui dn̄i erāt p mediū castrorū de porta ad portā pcutiendo trāsirent: ⁊ hoīum p̄uaricatoruȝ viginti tria milia in mortē ꝓsternerent. Sic post ysachar zabulon nascitur q₂ p interne dulcedinis degustationeȝ ordinatum odiū viciorū generat̄ ⁊ vere fortitudinis robur aquirit̄. ℂ Hic ē zabulon fortis. Rectū ac moderatū Odiū vicio𝔯. Recta atq̧ ordinata Ira: Rect⁹ ⁊ moderat⁹ zelus anima𝔯: Rect⁹ ⁊ moderat⁹ zelus honoris diuini. De odio ordinato dic̄ ps. Perfecto odio oderā illos. De ira ordinata dicit ps. Irascimini ⁊ nolite peccare. De zelo aiaruȝ ordinato dicit ps. Tabescere me fecit zelus me⁹: q₂ obliti sunt verba tua inimici mei. De ordinato zelo honoris diuini dicit ps. Q̄m zelus dom⁹ tue comedit me ⁊ opprobria exprobantiū tibi ceciderūt sup me. ℂ Hic ē zabulon qui ordinate odiēdo ⁊ ordinate zelādo: ⁊ ordinate irascēdo iraȝ dei placare cōsueuit. Qui pie seuiēdo dn̄ hoīuȝ vicia percutit: eis q̄si nō parcendo melius parcit: ⁊ absq̧ dubio nihil sic deo placet: nihil sic deum placat q̄uo zelus aiarū. De isto zabulon multa dicūtur que vero animaruȝ zelatori mistice conueniunt.

ℂ p̄ zabulon interp̄tatur habitaculum. ℂ Nā sicut habitaculū inhabitātes ꝓtegit superius: inferius: ante: retro: a dextris ⁊ a sinistris: sic verus aiarū zelator subditos protegere d₃ superi⁹ cōtra aereas demonū potestates. Inferi⁹ contra mūdi laqueos ⁊ illecebras deprimētes. Anteri⁹ cōtra negligentiā profectuȝ spūalem prepedientē ⁊ retardantē: Retro cōtra vetereȝ consuetudinē ad malum reuocātē. A dextris cōtra ꝓsperitatē ad elationē ipellentē. A sinistris cōtra aduersitatē ad ipatientiā compellēteȝ. In circuitu cōtra hominū cōmertia ⁊ blādicias a dei seruitio ⁊ spūali profectu retrahētes: ⁊ hoc mō verus zelator ꝗ ē zabulon ⁊ habitaculū spūale.

ℂ 2. zabulon iterp̄tatur habitaculū fortitudinis. ℂ Nā verus aiarū zelator cōtra oīa mala p̄dicta ꝓtegere d₃ viriliter aloq̧ cōstanti ⁊ forti timore postposito. In cui⁹ figurā legitur Nūi.xxv. q̄ cum vnus de filijs israel cōtra preceptuȝ dn̄i intrasset ad scortuȝ madianitē vidente Moise ⁊ oī turba filio𝔯 israel: phinees accensus zelo dei arrepto pugione ⁊ viruȝ ⁊ mulierē adulterantes interfecit ⁊ sic placata est ira dei ⁊ cessauit plaga a filijs israel: ⁊ ipse phinees accepit a deo sacerdotiū sempiternū q₂ zelatus ē pro dn̄o deo suo Sic verus zelator aiarum nō solum more habitaculi ꝓtegere d₃ infirmos s₃ viriliter ⁊ constanter vicia pcutere. arguere ⁊ increpare iuxta illud 2. ad thimo. 4. Predica verbū: ista oportune: importune: argue: obsecra: icrepa in oī patientia ⁊ doctrina.

ℂ 3. zabulon in littore maris habitabit Gen. 49. ℂ Litt⁹ maris est extrema ps terre que tumultuantib⁹ maris vndis ꝯcutitur. Terra est ecclesia: extrema terre sunt mēbra infirmiora ecclesie Mare est amaritudo p̄ntis seculi q̄ cōtinue infirma ecclesie mēbra amaricat ⁊ conturbat. Uerus ergo zelator animarū habitat in littore maris quasi zabulon vt infirmiora ecclesie mēbra ab occurrētibus amaritudinibus liberet: a p̄ssuris mundanis eripiat: ⁊ ab iminētib⁹ difficultatibus expediat: libenter ꝗ se occurrētib⁹ periculis obijcit: ⁊ cōtra seuiētiū tēpestatum ꝓcellas se sponte opponit.

¶ Hoc mõ Helias qui fuit verus aïarum zelator videns populum isrl' a falsis prophetis baal seduci: se opposuit constanter cõtra q̃dringentos quinquaginta ꝓphetas baal ꝛ cõtra q̃dringẽtos ꝓphetas lucorũ ꝛ iterfecit eos ꝛ sic populuȝ a temp: state ydolatrie liberauit: sicut legitur. 3. R. 18. zabulon q̃ in littore maris habitabit.

¶ 4. zabulon i statione nauiũ habitabit Gen. 49. ¶ Naues sũt aïe rõnales siue religiões q̃ p mare h' mũdi tẽpestuosũ ꝛ ꝓcellosũ nauigãt ꝛ diuersis vẽtoꝝ ac temptationũ impulsibus agitant. Sed verus aïarũ zelator quasi alter zabulon in statione nauiũ hitat: q2 illoꝝ se piculis opponit q̃s assiduis psecutionũ ꝓcellis fatigari cõspicit. Ut .n. naufragãtib' sp parat' sit ad ferẽdũ auxiliũ manet vt de eo scriptũ est in statione nauiũ. Diuturnis nãq3 tẽptationib' opp̃ssos ꝛ q̃si quedaȝ naufragia passos: ꝛ pene iã confractos scit blanda cõsolatione fouere: ꝛ ad statũ securitatis erigere ꝛ ad q̃ndã q̃si trãquillitatis portũ reuocar: ꝛ iõ habitat in littore maris in statiõe nauium. ¶ In hac statõe nauiũ paulus ap̃ls hortabat zelatores aïaruȝ stare qñ dicebat ad Gal. 6. Frẽs ꝛ si poccupat' fuerit hõ in aliquo delicto: vos qui spũales estis hmõi instruite i spiritu lenitatis cõsiderãs teip̃m: ne ꝛ tu tempteris. Alter alterius onera portate ꝛ sic adĩplebitis legẽ xp̃i ꝛ ad thesal. 5. Rogamus vos fratres Corripite inquietos: Consolamini pusillanimes: suscipite ĩfirmos: Patiẽtes estote ad omnes.

¶ 5. zabulon ptingit vsq3 ad sidonẽ. Gen. 49. Pertingẽs vsq3 ad sidonẽ. ¶ Sidon iterp̃tat venatio: ꝛ cõmotio iniquitatis: p quã satis recte fraudulẽtia decepiõnũ ꝛ cõmotio siue incitatio ad maluȝ itelligit. Uerus q̃ aïaꝝ zelator quasi zabulon vsq3 ad sidonẽ ptingit: q2 non soluȝ ĩbecilles contra furorẽ psequẽtiũ protegit: sed etiã quoslibet simplices eripere de laqueo venãtiũ satagit. Ad sidonẽ vsq3 ptingit: quotiẽs versuti hostis fallacias detegit. Ad sidonẽ vsq3 ptigit: quotiẽs falsoꝝ fratrũ fraudulẽta ɔsilia dep̃hendit. Ad sidoneȝ vsq3 ptingit qñ cauere docet laqueos venatoꝝ linguas vȝ Adulantiũ: Detrahẽtiũ: Seminãtiũ iter frẽs discordias: ꝛ Cõcitãtiuȝ ad iras ꝛ rixas: que laquei sunt aïaruȝ. Ad sidonẽ vsq3 ptingit: qñ insidiantiuȝ malignoꝝ spũuȝ dolosã machinationẽ precauere demonstrat. Ad vsq3 sidonẽ ptingebat paulus qñ dicebat ad Collo. 2. Uidete nequis vos decipiat p ph̃iam ꝛ inaneȝ fallaciaȝ: ſm traditionẽ hoiuȝ: ſm elementa mũdi ꝛ non ſm christuȝ. Adusq3 sidonẽ ptingebat petrus ap̃ls qñ dicebat .j. petri. 5. Sobrij estote ꝛ vigilate: q2 aduersari' vester diabol': tãq3 leo rugiens circuit querens quẽ deuoret: cui resistite fortes in fide.

¶ 6. zabulon letat in exitu suo. Deut. 33. Letare zabulon in exitu tuo. ¶ Naȝ verus aïarũ zelator requiẽ cõtẽplationis deserit aliqñ: ꝛ libenti aïo exit ad opera vite actiue docẽdo populũ ex zelo aïaꝝ: Sicut fecit ꝛ saluator noster qui in nocte in monte orabat ꝛ in die egrediebat ad turbas. ¶ Hoc mõ letabat paulus i exitu suo qñ dicebat ad Ro. j. Desidero .n. videre nos vt aliquid impartiar vobis gratie spiritualis ad confirmandum vos Grecis ac barbaris sapientibus ꝛ insipiẽtibus debitor sum. Ita q̃ in me promptum est ꝛ vobis qui rome estis euangelizare. Non enim erubesco euangelium.

¶ 7. zabulon vocat populos ad montem Deut. 33. exponat vt supra in Ysachar.

¶ 8. zabulon in monte imolat victimas

suas. Deut. 33. exponatur vt supra in ysachar.
¶ 9. zabulon Inundationem maris quasi lac sugit Deut. 33. exponatur vt supra i ysachar.
¶ 10. zabulon thesauros absconditos arenarum sugit Deut. 33. exponatur vt supra in ysachar.
¶ xi. Nato isto zabulon: mater eius lya exclamauit dicens Gen. 30. Dotauit me deus dote bona. ¶ Cogitet qui pōt qn/tus sit iste filius zabulon: quāta sit eius virtus. Cuius officio quisqз non soluз seipsum cōtra vicia munit: sed etiā alios a peccati laqueis eripere contendit: 7 quorum non potest maliciam in melius cōmutare: nititur saltez resistendo reprimere. Nescio si hō pt a deo aliquid maius in hac vita accipe. Ignoro an possit hac gratia in terra maiorē aliquaз deus hōi conferre: q̄ꝫ vt ei⁹ ministerio puersi hoīes in melius mutentur: vt de filijs diaboli filij dei efficiant: An forte cuiq̄ꝫ videbitur esse maius mortuos suscitare. Ergo ne maius erit suscitare carneз iterum morituraз q̄ꝫ aīam in eternū victuraз. O qualis dos: quanta dignitas talem gratiam a deo accipere. Non debuit dei sponsa a sponso suo aliam dotem accipere. Non decuit celestem sponsum: sponse sue aliaз dotē donare: q̄ꝫ vt per adoptionis gratiaз posset deo multos filios gignere: 7 de filijs ire filijsq̄ꝫ gehēne regni celestis heredes ascribere. Merito ergo zabulō nato exclamat mater eius lya. Dotauit me deus dote bona. Uides igitur quale quantū ve sit zelum iusticie veraciter possidere: 7 viciorum odiū ex corde gerere: 7 in veritate exercere. Qui talē filiū genuit cū ppha fiducialit̄ psallit. Oēm viā iniquā odio habui: zelus ergo ordinatus aīarum ē bona ymo optima dos spūs rōnalis.

¶ xij. Nato zabulon ēt dixit eius mr̄ lya Gen. 30. Etiā hac vice mecū erit marit⁹ me⁹. ¶ Cū n. spūs rōnal' 7 volūtas nr̄a genuerit zabulon verum vз zelū aīarum: tunc spōsus ei⁹ de⁹ erit secū qr sp de⁹ adest 7 adfuit cū zelatorib⁹ aīarū 7 honoris diuini. Sicut pз In phinees zelatore cui dixit de⁹ p moisen Nū. 25. Idcirco loq̄re ad phinees Ecce ego do ei pactū federis mei 7 erit taз ipsi q̄ꝫ semini ei⁹ pactū sacerdotij sempiternum. ¶ Sic fuit cū moise qui zelo diuini honoris interfecit adoratores vituli 7 post hec dixit deus ad eum. Exo. 32. Angelus meus precedet te. ¶ Sic fuit cū Helia qui zelo zelatus fuerat per dn̄o deo exercituuз cui rn̄dit dn̄s. 3. Re. 19. Egredere 7 sta in monte corā dn̄o 7 sic deus semp adest veris aīarum zelatorib⁹. Et ex hijs pз quāte sit nobilitatis iste zabulon 7 ver⁹ animarū zelus odiūq̄ꝫ moderatū viciorum. Et quia post predictas oēs virtutes aliqn̄ spūs rōnalis in peccatū cadit ex quo erubescit verecūdatur ɔfundit̄ 7 humiliatur hinc est q̄ post zabulon nascitur Dina Que significat verecūdiā ordinatā 7 moderatā. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montē dn̄i 7 docebit nos vias suas.

¶ De virtute discretionis 7 ppzie cognitionis in Joseph. xi. Jacob filio prefigurate. Cap. 125.

V Enite ascendamus ad mōteз domini 7 docebit nos vias suas. ¶ Rōnalis spūs. xi. Uirtus est moderata discretio siue prudens 7 discreta suiipsius Cognitio. Et figuratur in Joseph qui fuit vndecimus filius Jacob qui in senectute genuit euз Gen. 37. eo q̄ virtus discretionis 7 sui ipsi⁹ perfecta cognitio sero 7 post multa temporum curricula vix tā

dem acquiritur. Prius.n.nos opz in singulis virtutib⁹ exerceri: τ quid vel quātum in vnaquaqꝫ possimus experiri ꝙ possimus de oīb⁹ plenā scientiā accipere τ de singulis sufficienter iudicare. Et multa quidē de discretiōe legēdo: multa adiscimus audiendo: multa ex insito nobis rōnis iudicio: verūtn̄ nūꝙ̄ ꝺ hac ad plenū erudimur sine multiplicis experiētie magisterio: τ post omnes sequi opz qui de oīb⁹ iudicare dz: Ante huius discretionis natiuitatē dum cetere virtutes sine discretōe oīa precipitāt agūt: ꝙto discretionis metas excedunt tāto sepe deterius ac deformius ruunt: hinc ē ꝙ p⁹ filios Jacob ꝑdcōs Dina nascit̄ qꝛ freqn̄t τ ꝺformē lapsū pudoris ꝯfusio comitat̄. ¶ Recte aūt Uirtus discretionis τ propria suiipsius cognitio ꝑ Joseph significat̄. Joseph.n. Domini iustus: Dn̄i iustificatus: Augumentū τ Appositio interꝑtatur. Et virtus discretionis est illa ꝑ quā iuste qꝺ iustum est exequimur. Uirtus discretionis est illa: que τ in prosperis τ in aduersis augumentum sumit. Uirtus discretionis est illa: que quanto diutius protrahitur tanto intēsius augumētat̄: τ quāto tardius possidetur: tāto ꝑ nouaꝫ continuo appositionē cumulatior inuenitur: Cognitio etiaꝫ suiipsius que ꝑ discretionē gn̄atur cotidie sumit augumētū: cotidie ꝑ graduū appositionē excrescit: τ iteriorē exteriorēꝙ hoīeꝫ iustificat τ deo dicatū reddit: τ ideo merito virt⁹ discretionis τ proprie cognitionis figuratur ī Joseph. De quo plurima dicunt̄ in sacra pagina in suis bn̄dictionib⁹ que virtuti discretionis cōueniunt.

¶ ꝓ Uirtus discretionis τ ꝓprie cognitionis decorat τ ornat interiorē τ exteriorē hoīs conuersationeꝫ interiores τ exteriores hominis operationes. ¶ Sicut.n. colores ꝓportionati τ mēbra ꝓportionata decorāt τ venustāt corpus τ decoruꝫ reddunt. Sic mores per discretioneꝫ cōpositi τ regulati aīam τ corpus interiorē τ exteriorē statuꝫ reddūt ornatū τ decorū aspectu: vn̄ de Joseph dr̄ Gen.49. filius accrescēs Joseph filius accrescēs τ decorus aspectu: qꝛ virtus discretionis ornat aīam τ decorat. Un̄ de ioseph pulchritudine dr̄ Deut. 33. Quasi ꝓgeniti tauri pulcritudo ei⁹.

¶ 2. Fortificat aīam. ¶ Nam discretio τ prudētia in regimine suiipsius aīam roborat ne ī bello spūali cadat: qꝛ vt dr̄ Eccl.9. Melior ē sapīa ꝙ arma bellica. Et sicut exercitus cū prudētia τ discretione cōpositus fit fortior τ victoriosior: sic τ aīa per discretionis virtutem regulata in spūali bello roborat̄ τ fortificatur. Un̄ scribitur ꝓuer.24. Sapiētia edificatur dom⁹ τ prudētia roborabit̄. Uir sapiens fortis est τ vir doctus robust⁹ τ validus qꝛ eū dispositiōe init̄ bellū Un̄ ꝺ Joseph dr̄ Gen.49. Sedit in forti arcus eius: qꝛ ꝺfensio τ ꝓtectio viri discreti fundat̄ in xp̄o qui ē vera fortitudo. Cui aīus rōnalis per discretionis virtutē adheret: vn̄ de ipso Joseph dicit̄ Deut.33. Cornua rinocerotis cornua illius.

¶ 3. Liberat aīam a vinculis peccatoruꝫ τ malarū cōsuetudinum τ societatum. ¶ Uincula.n. diaboli: que man⁹ τ brachia aīe spūalia alligant ne possint bonū operari: sūt peccata: Male cōsuetudines: Male societates: Occasiōes malorū: Mulieres adultere. Hoīes pessimi. Sed ista vincula ꝑ discretionis virtutem dissoluunt̄ cooperāte tn̄ diuina gratia. Un̄ dr̄ ꝓuer.2. Prudentia seruabit te vt eruaris a via mala τ ab hoīe qui peruersa loquitur vt eruaris a muliere aliena τ ab extranea q̄ mollit ſmones suos:

suos: vt ambules in via bona et calles iu stoꝝ custodias: et ideo de Joseph dicitur Gen. 49. Dissoluta sunt vincula brachioꝝ et manuū illi⁹: p man⁹ potētis Jacob. Si cut ergo Joseph solut⁹ fuit a vinculis bra chioꝝ et manuū sic et discretiōis virt⁹ a diaboli vinculis soluit.

¶ 4. Disponit aīam ad regimē alioꝝ. ¶ Iter oēs virtutes que in prelatis re quiruntur p̄cipua et prīa est virtus pru dentie et discretiōis atq; sapie. Sap. 6. Diligite lumen sapie oēs qui p̄estis po pulis. Hinc est q̄ Salomon p̄posit⁹ is raeli petiuit a dn̄o sapientiā et intelligētiā ad regendū et iudicādū populū. 2. pali. j. Uirtus ergo discretionis aīaꝝ ad alioꝝ regimē optime disponit. vn̄ de Joseph. dicitur Gen. 49. Inde pastor egressus est la pis israel: q2 de virtute discretionis ori tur regimē aīaꝝ qui est pastor et fortitu do subditoꝝ p fidē vidētiū deū.

¶ 5. Dirigitur et adiuuaꝛ a deo. ¶ Qui enim discretiōis virtutē exercet: dirigiꝛ a dn̄o supplente et pficiente ipsam discre tionem nr̄am imperfectam: qm̄ sicut scribi tur Sap. 7. Ipse sapie dux est et sapiē tium emēdator: Un̄ de Joseph dicitur Gen. 49. Deus patris tui erit adiutor tuus. Quia iuri discreti deus est adiutor re ctor et pmotor qui dicit puer. 8. Meū est consilium: mea est equitas: mea ē pru dentia. Per me reges regnant: et legum cōditores iusta decernunt: Per me p̄n cipes imperant et potētes decernunt iu stitiam.

¶ 6. Bn̄dicitur a deo bn̄dictione celi de sup. ¶ Uirt⁹ discretionis bn̄diciꝛ bn̄di ctione celi qm̄ p cōsiderationē bonoꝝ ce lestium prudēter et discrete cōtēnim⁹ bo na terrena Un̄ de Joseph scribiꝛ Gen. 49. Oīpotēs bn̄dicet tibi bn̄dictiōib⁹ celi desuper.

¶ 7. Bn̄diciꝛ a deo bn̄dictionib⁹ abyssi iacentis deorsum: qm̄ p considerationem eternoꝝ tormētoꝝ prudenter et discre te contēnimus mala et tormenta tēpo ralia: Un̄ de Joseph dicitur Gen. 49. Oīpo tens benedicet tibi bn̄dictiōibus abissi iacentis deorsum.

¶ 8. Benediciꝛ a deo bn̄dictionib⁹ vbe rum: qm̄ per prudentē et discretam sacre scripture inuestigationem illuminaꝛ de natura diuinitatis: et de nā assūpte hu manitatis que sūt duo vbera sacre scri pture emittentia lac dulcissimum Can. j. Meliora sunt vbera tua vino fragran tia vnguētis optimis: Un̄ de Joseph dicitur Gen. 49. Omnipotēs bn̄dicet tibi be nedictionibus vberum.

¶ 9. Benedicitur a deo bn̄dictionibus vulue: qm̄ per prudentiam et discretionem filios spūales dn̄o generat. Uulua. n. ē instrumētū generatiōis nālis et mālis et signat generationē spūalem: que fit p prelatum et doctorē prudentē et discre tum. Un̄ de Joseph dicitur Gen. 49. Oīpo tens bn̄dicet tibi bn̄dictiōib⁹ vulue.

¶ x. Confortatur et roboraꝛ vsq; ad gra tiam cōtēplationis. ¶ Nā p virtutē dis cretionis homo ascendit ad cognitionē sui et a cognitione sui ad cōtēplationem dei. Que dei contēplatio est desiderium collium eternoꝝ. i. sanctoꝝ patrum: qui inter alios eminētiores fuerūt sicut col les supeminent vallib⁹: quoꝝ d̄sideriū summum in hac vita fuit in diuina cōtēpla tione: ad quā puenerūt p prudētē et dis cretam sui cognitionem et dei benedictio nem. ¶ Un̄ de Joseph dicitur Gen. 49. Be dictiones prīs tui confortate sunt bn̄di ctionibus patrū eius: donec veniret de siderium collium eternorum. Nā bn̄di ctiones et gr̄e viri discreti cōfortanꝛ: ro borantur et augumētantur: vsq; ad gra tiam contēplationis. Que est desideriū sanctoꝝ eminentium.

ℭ11. Fructificat habundanter. ℭNā ꝑ virtutē discretionis hō multiplicat opera bona in corpore suo ieiunando: vigilando: orando: disciplinando. Quia sicut vir stultus ⁊ imprudēs cōplicat manus suas ⁊ comedit carnes suas dicēs Melius est pugillus cū requie q̄ȝ plena vtraq̄ȝ manus cū labore ⁊ afflictione animi Eccs.4. Sic vir prudēs ⁊ discret⁹ dicit Eccs.9. Quodcūq̄ȝ pōt facere manus tua īstanter operare: q2 nec op⁹: nec ratio: nec sapia: nec scia erunt apud inferos quo tu ꝑperas. ℭVñ de Joseph dicit̄ Deut.33. De bñdictione dñi terra eius: q2 corp⁹ viri discreti ꝑ discretiōis virtutē ⁊ dñi bñdictionē fructificat ad modū terre fertilis ⁊ a deo bñdicte.

ℭ12. Fecundat̄ a scientia diuina. ℭVirtus discretiōis ⁊ prudētie maxime inuenitur in eloquijs diuinis. Que in rore celi designantur Deut.32. Concrescat i pluuiā doctrina mea fluat vt ros eloquium meū. Cuius sententie per poma noua ⁊ vetera designantur quo ad vet⁹ ⁊ nouū testamētuȝ Cant.7. Omnia poma noua ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi. ℭUnde de Joseph scribitur Deut.33. De pomis celi ⁊ rore est terra eius. Quia virtus discretionis que in eius corpore operatur: a sententijs celestis eloquij fecundatur.

ℭ13. Fecūdat̄ a sciētia humana. ℭVirtus discretionis ēt augumētuȝ sumit a scia humanitus adinuenta: ab exēplis ⁊ multis rerum ꝑticulariuȝ experiētijs. Hec autē scia humana ⁊ terrena aque noie designatur frequēter in scriptura. Prouer.18. Aqua ꝓfunda vba' ex ore viri. ℭUnde d̄ Joseph dicit̄ Deut.33. De abisso subiacēte.i. de aquis subterraneis terra eius: q2 virtus discretionis ex scientijs etiam secularibus fecundatur. Prouer.j. Audiēs sapiēs sapiētior erit Animaduertet parabolam ⁊ interpretationem: verba sapientum enigmata eorum.

ℭ14. fecundatur ab Influentia exēplis ⁊ doctrina Christi. ℭVirtus.n. discretionis maxime vegetatur ⁊ fecundatur ex influentia xp̄iiesu ex eius exēplis et doctrina bene cōsiderata que in oībus discretionē insinuat. ℭVñ de Joseph scribitur Deut.33. De pomis fructuum solis terra eius. Sol est xp̄s: fruct⁹ eius sunt quattuor euangelia. Poma boruȝ fructuū sunt sententie q̄tuor euangeliorū. Ex quibus virt⁹ ꝑfectē discretionis generatur fecūdatur ⁊ cōsumat̄.

ℭ15. Fecundatur ab Influentia vginis gloriose ab ei⁹ exēplis ⁊ doctrina. ℭEx virginis.n. intercessione ⁊ ex ei⁹ vite cōsideratione virtus discretiōis in nobis fecūdatur ⁊ consumat̄. Vñ de Joseph dr̄ Deut.33. De pomis fructuum lune terra eius.

ℭ16. Fecundatur ex Influentia: doctrina ⁊ exēplis sanctorū angelorū qui nos cōtinue instruunt ⁊ erudiūt ad virtutē discretionis. ℭNā cū ipsorū confirmationes ⁊ malorū deiectionē cōsideram⁹ ad discretionē ⁊ prudentiā erudimur. ℭVñ de Joseph dr̄ Deut.33. De vertice antiquorū montiū terra eius. Montes sūt āgeli pp stat⁹ sublimitatē ⁊ antiqui pp sui ab exordio rerū creationē: q2 sūt primo oīum creati saltem dignitate ⁊ si nō duratione. Ecci.j. Primo oīum creata ē sapia.i. angelica nā.

ℭ17. Fecundat̄ ab Influētia: doctrina ⁊ exēplis aplorū. ℭDoctrina.n. exēpla ⁊ intercessio sanctorū aplorū: ⁊ sanctoruȝ ꝓphetarū in nobis discretiōis ⁊ prudētie virtutē generāt: fecūdāt ⁊ roborāt. ℭVñ de Joseph scribit̄: Deut.33. De pomis colliū eternorū terra ei⁹. Colles eterni sūt apl'i: p̄triarche ⁊ ꝓphete: alti ꝑ

vite eminētiā ꝛ cōtēplationē ꝛ ei ni ꝑ di uinā ꝑdestinat onē ꝛ i bono ꝯfirmatio nem: poma istorū colliuȝ sunt ei⁹ doctri ne sn̄ie atq̧ exēpla: que nos ad discretio nis ꝟtutē informāt.

¶18. Fecūdat̄ ab Influētia Doctrina ꝛ exēplis sctōꝝ martiꝝ. virginū ꝛ cōiuga torū qui suis intercessiōib⁹: doctrinis ꝛ exēplis nos ad virtutē discretōis ꝛ pru dētie ꝯfortāt ꝛ iformāt. ¶Un̄ de Jo seph scribit̄ Deut̄. 33. De frugib⁹ terre est terra ei⁹ supple fecunda. Martires ꝟgines ꝛ ꝯiugati dn̄r fruges terre: q2 si cut fruges terre atterūtur baculis cō culcant̄ ꝛ cōterunt̄ vt excutiant̄ palee ꝛ mūdent̄ ꝛ sic reponant̄ i horrea. Sic ꝛ scti in hac vita cōculcant̄ conterunt̄ ꝛ ꝑ martiriū cruciant̄ vt sic puri reponant̄ in horreū paradisi. Sūt. n. ille fruges q̄ ferūt fructū aliud tricessimū aliud sexa gessimū aliō cētessimū math. 13.

¶19. Fecūdat̄ ab orōnib⁹: ꝛ exēplis oīuȝ sanctorū ꝛ toti⁹ ecclesie militātis: quoꝝ ꝓcib⁹ ꝛ exēplis istruimur ad verā dis cretionis ꝛ prudētie virtutē. ¶Un̄ de Joseph scribit̄ Deut̄. 33. De plenitudi ne terre: supple fecūdata ē t̄ra ei⁹. Ple nitudo terre: est multitudo sanctoꝝ ec clesie catholice que est terra a deo bn̄di cta. Eccl̄i. 24. Et in plenitudine sanctoꝝ detentio mea. Voꝝ. n. suffragijs exem plis ꝛ doctrinis ꝓficim⁹ in discretionis ꝛ prudentie virtutem.

¶20. Cōmēdat̄ sup oēs alias virtutes. ¶Nā virt⁹ discretiōis iter oēs virtu tes vr̄ cōmēdabilior: q2 ꝑ eā oēs alie cō seruant̄ ꝛ regulant̄. Sic Joseph inter frēs suos sāctior fuit ꝛ cōmēdabilior ꝛ ꝯseruauit eos tpe famis Gen. 47. ꝛ iō vo cat̄ Nazare⁹. i. sctūs int̄ frēs suos: Gen. 49. Fiāt. s. bn̄dictiōes supdicte i capite Joseph ꝛ i ꝟtice nazarei int̄ frēs suos.

¶21. Bn̄dicit̄ a deo. ¶Uirt⁹ discretiōis dei meret̄ bn̄dictionē inquātū oēs ꝟtu tes ꝯseruat. Un̄ de ipo Joseph dr̄ Deut. 33. Bn̄dictio illi⁹ qui apparuit in rubo veniat sup caput Joseph: ꝛ sup verticē nazarei inter frēs suos.

¶22. Admirat̄ ab oīb⁹. ¶Nā oēs ꝟtu tes morales venerant̄ ꝛ admirant̄ pru dentiā que est oīum ꝟtutū auriga. Oēs etiā virtutes gratuite admirant̄ discre tionis pulchritudinē: que est oīum con seruatrix: vn̄ ō ioseph scribit̄ Gen. 49. Filie discurrerūt sup murū vel vt hr̄ in hebreo ꝑꝑ aspectū. Nā mulieres egiptie audiētes aduētū Joseph currebāt ad fenestras ꝛ muros vt pulchritudinē trā seuntis aspicerēt. Sic oēs ꝟtutes pul chritudinē discretiōis admirant̄.

¶23. Laceratur ꝛ iaculat̄ a puersis: in uidis ꝛ malignis qui discretiōis ꝟtutē pati nō pn̄t sed videtur eis pondus itol lerabile q2 bōnos mali videre non pn̄t. ¶Un̄ de Joseph scribit̄ Gen. 49. Ex asperauerūt eū ꝛ iurgati sunt inuiderūt q̧ illi hn̄tes iacula. Sicut. n. frēs ipsius Joseph inuidētes ei ꝟbis iniquis ipsū lacerabant dicētes. Ecce sōniator venit Gen. 37. Sic iuidi ō viro discreto ꝛ pru dente obloquunt̄ ꝛ murmurāt.

¶24. Multiplicat̄ in bonis tpalibus ꝛ spūalib⁹: ꝑ ꝟtutē. n. discretiōis ꝛ prudē tie crescit hō tam i tpalib⁹ q̄ȝ i spūalib⁹. ¶Un̄ Joseph pre fratrib⁹ creuit tā in bonis tpalib⁹ q̄ȝ in spūalib⁹: ꝛ iō de ipo dr̄ Gen. 49. Filius accrescens Joseph filius accrescēs: ꝑꝑ duplex incrementū in temporalibus ꝛ spiritualib⁹: q2 vir tus discretionis multiplicat in vtroq̧. Ex hijs oīb⁹ pȝ quō spūs rōnalis de ra chel cōiuge sua: sero ꝛ in senectute gn̄at ꝟtutē discretiōis ꝛ ꝓprie cognitionis q̄ hoīeȝ disponit ad cōtēplationē dei. Ue nite ꝫ ascēdam⁹ ad montē dn̄i ꝛ doce bit nos vias suas.

¶ De multiplicibus contẽplationis pro=prietatibus in Beniamin.12. Jacob filio prefiguratis. Cap.126.

Venite ascendamus ad montẽ dñi & docebit nos vias suas. ¶ Spũs rõnalis.12. virtus est Contẽplatio dei. Sicut enim p Joseph grã & virtus discretionis per quã hõ eruditur & ascẽdit ad cognitionem sui: Sic per beniamin grã significat contẽplationis p quã hõ sublimatur ad cognitionẽ dei Uterqꝫ de eadem mr̃e nascit: qz & dei cognitio & sui ex ratiõe pcipitur. Longe post Joseph beniamin nascitur: qz aĩus qui in sui cognitione diu exercitat⁹ plenecꝫ erudit⁹ non est: ad dei cognitionẽ non sustolliť. Frustra.n.cordis oculũ ad deum uidendum erigit: qui nũdum ydoneus est ad videndum seipsum. Prius discat hõ cognoscere inuisibilia sua: q̃ presumat posse apphendere inuisibilia dei: Prius ẽ vt cognoscas inuisibilia spũs tui: q̃ possis esse idoneus ad cognoscendũ inuisibilia dei. Alioquin si nõ potes cognoscere te: qua fronte presumis apprehẽdere que sunt supra te. Precipuũ itaqꝫ speculum ad videndũ deũ est aĩus rõnalis qui ad imaginẽ dei creat⁹ est. Tergat ergo speculum suum. Mũdet spiritũ suũ quisquis sitit videre deũ suum. ¶ Hoc itaqꝫ speculũ nõ desinit verus Joseph tergere: tenere: & indesinẽter aspicere. Tenere ne deorsum corruens terre per amorẽ inhereat: Tergere ne inanium cogitationum puluere sordescat. Inspicere ne ad inania studia intentionis sue oculum reflectat. Extersо autẽ speculo & diu diligenter inspecto: incipit ei quedam diuini luminis claritas interlucere: & imẽsus quidam insolite visionis radius oculis ei⁹ apparere. Ex huius igiť visiõe luminis quã admiratur in se: mirũ imodum accendiť aĩus & aĩatur ad videndũ lumen quod est supra se. Ex hac inquã visione: videndi deũ flãmam desiderii concipit & fiduciam sumit. Mens itaqꝫ que visionis huius desiderio flagrat: si iam sperat qđ desiderat: iam se beniamin cõcepisse cognoscat. Sperando.n. cõcipit. Desiderãdo parturit. Et quãto ampli⁹ crescit desideriũ tãto appropinquat ad partum. Dei ergo cõtẽplatio in beniamin vltimo filio Jacob figurať: qz perfectio vltima spũs rõnalis i hac vita: est optima & pfecta dei contemplatio. De q̃ notari possunt plurima (que) in beniamin prefigurantur.

¶ p. Beniamin interp̃tatur filius virtutum. ¶ Nam ad gratiam cõtẽplationis nõ ascenditur nisi per multarũ ṽtutum exercitiũ. vnde & Jacob prius q̃ beniamin generaret septẽ annis pro lya & septem alijs pro rachel seruiuit laban socero suo Gen.29. quia spiritus rõnalis prius in septẽ operib⁹ mĩe corporalis & in septẽ mĩe spũalis diu exerceri debet: q̃ ad grãm contẽplationis ascẽdat: Unñ dicit Greg.li.6.mora. Qui cõtẽplationis arcẽ tenere desiderãt: prius necesse est vt in cãpo actionis per exercitium se probent.

¶ 2. Beniamin interp̃tatur filius amaritudinis & doloris. ¶ Unñ & mr̃ eius vocauit cum Benomi.i. filius doloris mei Gen.35. & ipsum cũ multis dolorib⁹ parturiuit: qz ad grãm contẽplationis non puenitur nisi per amaritudinẽ & dolorem peccatorũ: & per ardens ingenium: & p infatigabile studium desideriũ q̃ virtutis. Ad hanc cõtẽplationis grãm non peruenitur nisi per amaritudinem carnis: ieiunia: vigilias: orõnes: aliasqꝫ austeritates. Et iđ Jacob anteq̃ generaret

beniamin seruiuit laban viginti ānis:q̄t tuordecim ꝓ filiab⁹ suis: ꝛ sex ꝓ gregibus suis:i multa afflictiōe ac labore:vigilijs:gelu ꝛ estu sicut pȝ Gen.31. Ubi dicit Jacob. Die noctuq̄ꝫ estu vrgebar ꝛ gelu:fugiebatq̄ꝫ somn⁹ ab oculis meis. Sicq̄ꝫ p.20.ānos i domo tua fuiui.

¶ 3. Beniamin interp̄tat̄ filius dierum. ¶ Gratia.n.cōtēplationis nō in principio inuenit̄ cōuersiōis:sȝ in finem post multa tēporū curricula. Opȝ.n.p multas prius virtutes exerceri:ꝛ p multoꝝ experientiā dierum erudiri anq̄ꝫ sit bō idone⁹ ad visiōes dei. Uñ ꝛ Jacob cuȝ gēuissȝ Joseph i senectute sua Gen.37. lōgo tñ t̄pe post genuit beniamin q̄si in etate decrepita:qꝛ grā cōtēplationis q̄si vinū optimū reseruat̄ in fine vite: qñ sedatis passiōib⁹ sensitiue ptis:ratio magis ē ad quietē cōtēplatiōis idonea. Et sic Melior est dies vna cōtēplatiōis in atris tuis:sup milia actionis in istis īferioribus ps.83.

¶ 4. Beniamin iterp̄tat̄ filius asininus vel fili⁹ asinoꝝ. ¶ Asin⁹ est aīal vilissimū ꝛ humile ꝛ v̄tutē significat humilitatis:Uñ dictū est supius q̄ ysachar pp spem mercedis eī ne fact⁹ est asin⁹ p humilitatē ꝛ fortis p patientiā. Asini ḡ sūt spiritu⁹ rōnales p hūilitatis virtutē deiecti:ꝛ p virtutē patientie firmi. Beniamin ḡ est fili⁹ asinoꝝ:qꝛ virt⁹ ɔtēplationis a solis humilib⁹ generat̄:vñ ꝛ Jacob anteq̄ꝫ generaret Beniamin hūiliauit se laban fuiēdo ei viginti ānis Gen. 31. Et hūiliauit se valde corā fratre suo maiore Esau adorās eū pronus i terrā septies Gen.33. Sic sic ꝑfecto fiu sniaȝ saluatoris. Ois qui se humiliat exaltabit̄. Et qui humiliat⁹ fuerit erit in glīa Job.22. Uñ ꝛ saluator ait math.xi. Cōfiteor tibi pr̄ dñe celi ꝛ terre:qꝛ abscondisti hec a sapientib⁹ ꝛ prudentib⁹ ꝛ reuelasti ea paruulis.i.humilib⁹.

¶ 5. Beniamin interp̄tat̄ filius dextere. ¶ Dextera pars est fortior: dignior: ꝛ cōstantior q̄ꝫ sinistra. Dextera pars ē religio:sinistra vita secularis. Dextera est vita celestis:sinistra vita p̄ns. Dextera est vita cōtēplatiua. Sinistra ē actiua. Dextera est dei misericordia. Sinistra vero dei iustitia. Dextera ē iustitia. Sinistra est iniquitas. Dextera ē xp̄s dei vnigenit⁹ qui est dei v̄tus ꝛ dei sapiā.j. Cor.i. Sic ꝛ gratia cōtēplationis generat̄ in religione:ꝛ ex operib⁹ iustitie. Ex desiderio vite celestis. Cōcurrente diuina mīa ꝛ cōpante ad hoc vnigenito dei xp̄o iesu qui sibi soli magisteriū ꝑfecte cōtēplationis reseruauit sicut doctores cōtēplatiui cōfitentur.

¶ 6. Beniamin dr̄ lup⁹ rapax Gen.49. Beniamin lupus rapax. ¶ Lupus est insatiabilis ꝛ desiderio comedēdi feruet: Sic ꝛ cōtēplationis studiū ē īsatiabile ꝛ desiderio semp estuat ꝛ siti semp cruciat̄. Quāto.n.grā cōtēplationis excreuerit tāto acrius sitis exardescit. Et quāto habūdāti⁹ aīus in contēplatione inebriat̄:tanto vehemētius i desideriuȝ maius icitatur: Crescit cotidie cōtēplādi studiū:multiplicat̄ labor:accenditur aīus:iflāmatur desideriū. Et quo plus sunt pote plus sitiūt̄ aque:ꝛ hoc modo Beniamin est lupus rapax. Jstud desideriuȝ significat̄ in Rachel que desiderio generandi filios ardebat dicens viro suo Jacob Gen.30. Da mihi liberos alioquin moriar.

¶ 7. Beniamin Mane rapit p̄daȝ. Gen. 49. Beniamin mane rapiet predam. ¶ Uir contemplatiuus mane rapit predam:qñādo in ocultis angulis vacat cōtemplationi rerū celestium. Rapit predam quādo contemplatur humanitatē xp̄i. Rapit predam quādo ad naturam

diuinitatis cõtemplandã assurgit. Rapit p̃dam qñ in contemplationis studio thesauros inuenit celestium virtutum. Rapit p̃dã qñ in cõtẽplatione positus audit eloquia celestis oraculi. Hoc mõ p̃daz rapiebat paulus qñ rapt⁹ erat ad tertiũ celũ ⁊ audiebat archana diuina: sicut ipse testat̃. 2. ad Cor. 12.

¶ 8. Beniamin vespe diuidit p̃dã Gen. 49. Beniamin vespere diuidet spolia. ¶ Uir contemplatiuus vespere diuidit spolia: qñ a cõtẽplatione dei rediens ad instructionez pop. li dona grãrũ ⁊ virtutũ conuenienter singulis p̃dicat. Mane est in dei contẽplatione vespere ĩ proximi instructione. Mane dei dona auide bibit. Uespere dei dona prudenter edocet: vespere diuidit spolia ⁊ mane rapit predam: q2 in dei contemplatione didicit: quod postmodum prudenter proximorum singulos edocet. ¶ Spolia diuidebat paulus quãdo docens singulos ĩ gradu suo dicebat ad Ro. 12. Qui docet ĩ doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui preest in sollicitudine. Qui miseretur in hylaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malum: Adherentes bono. Caritatem fraternitatis inuicem diligẽtes: honore ĩuicẽ p̃uenientes. Sollicitudine nõ pigri. Spũ feruẽtes. Dño s̃uiẽtes. Spe gaudẽtes. In tribulatione patiẽtes. Orõni instantes. Necessitatibus scõrũ cõmunicantes: Hospitalitatem sectantes ⁊c̃.

¶ 9. Beniamin ẽ amãtissim⁹ dñi Deut. 33. Et Beniamin ait Amãtissim⁹ dñi. ¶ Uir contemplatiuus speciali amore diligitur a deo. Sicut et vita contẽplatiua deo videt̃ gratior q̃z actiua. In huius figurã Jacob p̃riarcha plus dilexit Rachel que cõtẽplatiuã vitã signãt q̃z Lyã que actiuaz vñ scribit̃ de eo Gen. 29. Tãdẽq̃z potit⁹ optatis nuptijs amõrez sequẽtis priori pretulit. In hui⁹ figurã Jesus plus dilexit Joãnẽ q̃z Petruz ⁊ de eo dixit Sic euz volo manere donec veniaz Jo. 21. Et in hui⁹ figuram plus cõmẽdauit Mariaz q̃z martam ⁊ opus marie q̃z opus marthe dicens luc. x. Maria optimã partem elegit que nõ auferetur ab ea. Merito ergo Beniamin dr̃ Amantissimus dñi.

¶ x. Beniamin dr̃ habitare cõfidenter in dño Deut. 33. Habitabit confidenter in eo. ¶ Uir actiuus inter mũdanas actiones implicatus quasi in medio campi dimicans non confidenter habitat q2 semper propinquos inimicos formidat Difficile est eniz terrenas res miscere ⁊ earum puluere non fedari. Quoniaz vt scribitur Sap. 14. Creature dei ĩ odiũ facte sunt ⁊ in temptationẽ aĩe hominũ ⁊ in muscipulaz pedibus insipiẽtium. Sed vir contemplatiuus in celestibus suspensus ⁊ in arce contẽplationis subleuat⁹: q̃si longe ab hostib⁹ remot⁹ secure ⁊ cõfidenter in dño requiescit. In tali. n. altitudĩe subleuat⁹ rethe diabolicũ ñ formidat q2 scriptũ ẽ prouer. j. Frustra iacitur rethe ante oculos pẽnatorũ. i. cõtemplantiuz. ¶ Non timet vincula mũdi. Nec tẽptationes diaboli expauescit. Uñ de tali contemplatiuo dr̃ Job. 39. Quis dimisit Onagrũ liberũ ⁊ vincula ei⁹ quis soluit. Cui dedi ĩ sollitudine domũ ⁊ tabernacula eius in terra salsuginis. Contẽnit multitudinẽ ciuitatis Clamorẽ exactoris nõ audit. i. diaboli tẽptãtis qui ẽ exactor luc. 12. Et sic Beniamin habitat in dño cõfidenter.

¶ xi. Beniamin dr̃ Morari quasi ĩ talamo tota die Deut. 33. Beniamin quasi in talamo tota die morabitur. ¶ In sorte Beniamin fuit tẽplũ dñi ⁊ ibi erat altare holocausti ĩ quo erat ignis ppetu⁹

In quo quolibet mane sacerdotes põebãt ligna ad cõtinuãdũ ignẽ. Dicit̃ ergo Beniamin habitare q̃si i talamo: q2 habitabat freq̃ẽter i tẽplo: vl' q2 erat ꝓpe tẽplũ dei. Aia ğ cõtẽplatiua q̃si tota die morat̃ in talamo: q2 freq̃ẽter conuersatur in tẽplo mãli ad orationem. Morat̃ in talamo q2 cõuerfat̃ in secreto mẽtis cubiculo. Morat̃ in talamo: quia residet in loco quieto ꝛ solitario. Morat̃ i talamo q2 requiescit ꝑ desideriũ in celo empireo: q2 ei⁹ cõuersatio i celis est. ¶ Ad istũ talamũ spõsa deducere optabat sponsuz q̃n dicebat Cant. 3. Inueni quẽ diligit aia mea. Tenui euz nec dimittã donec itroducã illũ i domũ m̃ris mee ꝛ in cubiculũ genitricis mee. Beniamin ğ morat̃ i talamo q2 vir cõtẽplatiu⁹ ꝑ intẽtionẽ: cogitationẽ ꝛ desideriũ req̃escit in celo ẽpireo. In secreto sue mẽtis silẽtio cũ spõso d̃siderato.

¶ 12. Beniamin d̃r. Inter humeros requiescere. Deut. 33. Beniamin iter humeros illi⁹ requiescet. ¶ Aia cõtẽplatiua ꝓuis i talamo requiescat ꝛ moret̃: nõ t̃n pfecte quietat̃ nisi pri⁹ venerit ad ãplex⁹ spõsi ꝑ feruẽtissimũ ꝛ vnitiuũ ac trãsformatiuũ amorẽ. Nõ. n. sufficit aie cõtẽplatiue in sue mẽtis secreto cubiculo ĩmorari: nõ celestiũ spũuz choris iteresse: sed totis virib⁹ nititur suo sponso appropinquare ꝛ in ei⁹ ãplexib⁹ requiescere. Nec ab ipso ãplius separari. Vñ spõsa tales ãplexus ꝛ oscula sponsi desiderans dicit Cant. 8. Quis mihi det te frẽm meũ sugentẽ vbera m̃ris mee: vt ĩueniã te solũ foris ꝛ d̃osculer ꝛ iaz me nemo despiciat. Apphẽdã te ꝛ ducã te i domũ m̃ris mee: ꝛ in cubiculũ genitricis mee. Ibi me docebis: ꝛ dabo tibi poculũ ex vino ↄdito ꝛ mustũ malogranatorũ meorũ. Leua ei⁹ sub capite meo ꝛ d̃xtera illi⁹ ãplexabitur me. O quãta dulcedine rapit̃ qui ab ãplexib⁹ sponsi nec ad horã separari poptat. Eiusdẽ siquidez sponsi cõtuberniũ solet sane d̃sideriũ nõ minuere sed augere: ꝛ amoris incẽdiũ acrius ĩflãmare. In hui⁹ beniamin natiuitate Rachel m̃r ei⁹ morit̃: q2 cuz mẽs hoĩs ꝑ contẽplationẽ supra se ipsaz ducit̃: oẽs humane rõcinatiõis angustias supgredit̃ ꝛ oĩs humana rõ succũbit. Quid est. n. Rachelis interit⁹ nisi humane rõnis defect⁹. O aĩa deuota si cupis talẽ filiũ gignere. Si videre desideras Beniamin in mẽtis excessu: pri⁹ necẽ ẽ vt generes i te. Timorẽ pene: q̃si Ruben. Dolorẽ penitẽtie q̃si Simeon: Spem venie q̃si Leui. Amorẽ iustitie quasi Iudaz. Cõsiderationẽ futurorũ maloꝝ q̃si Dan. Considerationẽ futurorũ bonorũ q̃si Neptalim: Rigorẽ abstinentie q̃si Gad: Vigorẽ patientie q̃si Aser: Gaudiũ eterne retributiõis quasi Ysachar. Odium malicie ꝛ iniquitatis quasi zabulon: Cognitionem tuiipsius q̃si Ioseph: ꝛ sic vltimo Cõtẽplationẽ dei quasi Beniamin. Venite ergo ascẽdamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De ascensu aĩe ad quietez cõtẽplatiõis per septẽ virtutũ gradus. Cap 127.

virtutes { Theolog. 3. f. s. c. — cardinal. 4 p. j. t. f.

Venite ascendamus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ De⁹ bñdictus ꝛ gloriosus sicut scribit̃ Leui. 25. per os ꝓphete sui Moisi locut⁹ ẽ filijs israel dicẽs. Q̃n ingressi fueritis terraz quã ego dabo vobis: sabbatizetis sabbatũ dño: Sex ãnis seres agrũ tuũ ꝛ sex ãnis putabis vineã tuã. Septimo autẽ anno sabbatum erit terre requietionis dñi. ¶ Moraliter per terraz intelligi-

tur homo qui dicitur ab humo quia de terra formatus est Gen.j.per agruz corpus humanum: per vineam animam. Sicut in agro plantatur vinea sic in corpore humano funditur ꝛ fundatur anima. Per septimum annum intelligitur septenarius virtutum quibus quiescit terra vz homo. Ante istuz annū septimū ista terra est in continuo motu: quia tam corpus q̄ꝫ aīa continuis passiōib⁹ agitaт̄: Sed adueniente anno septimo.i. septēnario virtutū nūo quiescit i seipso ꝛ in ipso deo qui est quies imota omniū mobilium. Et sic celebrat sabbatum requietionis domini.

¶ P̄' virtus hui⁹ septēnarij est. Prudentia: per quaz quiescit Intellect⁹ a motibus ꝛ actib⁹ indebitis. ¶ Intellect⁹.n. humanus nāliter iclinatur ad sciam.j. metha. ꝛ donec pfectā scientiā sibi possibilē i hac vita inuenerit nūq̄ꝫ quiescit i semetipso. Hz ēt act⁹ idebitos in iudicādo ꝛ sentētiādo donec rerū pfectā notitiā adept⁹ fuerit. aquisita aūt prudentia quiescit itell's quiete sibi possibili i hac vita ꝛ in ipsomet hoīe. ¶ Prudētia.n. est bonorū ꝛ malorū scia ꝛ vtrobiq̄ꝫ discretio. Et hz tres partes vz Memoriā de preteritis. Intelligentiam de pn̄tib⁹: Prouidentiaz de futuris: ꝛ ipsa est prima virtutuz. Dux ꝛ auriga oīum aliaꝝ s̄m ph̄m.6.ethi. ꝛ Scotum in prologo pmi s̄niarū.q.4. ¶ Et ista prudentia figuraт̄ in Moise ꝛ Aaron: qui erāt duces populi ꝛ p̄cedebant tabernaculuz a parte orientali sicut dicit Lyra in Moralibus sup Nūi.3. quia prudentia est dux ꝛ auriga oīum virtutū ꝛ pria oīuz ꝛ illuminatiua ꝛ ordinatiua ipsaruz. Et per Aarō qui erat sacerdos signāт̄ prudētia circa dīna: p Moisē qui erat dux ppli prudentia circa hūana: per Aaron prudētia spūaliū: p Moisen prudentia tēporaliū: per Aaron prudētia eoꝝ que ptinēt ad aīam: per Moisen prudentia eorū q̄ ptinēt ad corpus. Ista.n. duplex prudētia q̄si lux oriētalis illuminatiua p̄cedere dꝫ tabernaculū dei vz aīam rōnalez: vt reliquus v̄tutuz exercit⁹ sequi valeat itinere recto ꝛ sine offendiculo.

¶ Et p istaz prudētiaz in seipso quietatur hō quo ad intellectū: vn̄ qui talē hꝫ prudentiā vocaт̄ beat⁹ a diuina scriptura q̄ dicit pu̾er.3. Beatus hō qui inuenit sapiam ꝛ qui affluit prudētia. Melior est aquisitio ei⁹ negociatione auri ꝛ argēti: p̄mi ꝛ purissimi fruct⁹ ei⁹: p̄ciosior ē cūctis opib⁹ sapia ꝛ oīa q̄ desideráт̄ huic nō valēt cōpari. Lōgitudo dierū in dextera ei⁹ ꝛ i sinistra illi⁹ diuitie ꝛ glīa: vie ei⁹ vie pulcre ꝛ oēs semite illi⁹ pacifice. Lignū vite ē hijs qui apphenderint eā ꝛ qui tenuerint eam beati. Et p oppositū nihil deterius imprudētia ꝛ infelices sunt qui possidēt eam.

¶ 2. virt⁹ est. Iustitia Per quā quiescit volūtas a motib⁹ ꝛ actib⁹ inordinatis. ¶ Volūtas hūana ē q̄si equus sine freno ꝛ moueт̄ sicꝫ equus ꝛ mulus qui ab obiectis occurrētib⁹ magis trahunт̄ vl' repelluntт̄ q̄ꝫ ducanт̄. Sic voluntas sine freno Iustitie continue agitaт̄ p varios mot⁹ ꝛ inordinatos act⁹: diligēdo odiēda ꝛ odiēdo diligēda ꝛ iō nō pōt in seipsa quiescere. Ysa.57. Impij aūt quasi mare feruēs qd̄ quiescere nō pōt: ꝛ redundāt fluct⁹ ei⁹ in cōculcatiōez ꝛ lutū. Nō est pax impijs dicit dn̄s de⁹. Sꝫ p iustitiaz quiescit in seipa volūtas eo mō quo pōt quietari in hac vita. ¶ Et iustitia est habitus cōi vtilitate seruata: suā vnicuiq̄ꝫ tribuens dignitatē. Et hꝫ tres ptes vna ordinat ad supiores ꝛ tribuit eis suā dignitatē. Alia ordinat ad iferiores tribuēs eis suā dignitatem. Tertia ordinat ad pares tribuēs eis suā digni

latem τ sic pacificat τ quietat volūtatē quo ad supiores medios τ inferiores. ¶ Ista iustitia figurat̄ p Chaathitas: qui castrametabant̄ ad meridiem idest ad meridianā plagā tabernaculi: τ habebāt excubias sanctuarij τ deferebāt τ custodiebāt Archā: mēsam: Altaria: vasa sanctuarij τ candelabrū luminis: Nūi.3. Quia sicut i meridie ē splēdor maxim⁹: sic Justitia vt dr̄ in libro ethi. est pclarissima virtutū. Et neq3 hespe‑rus neq3 lucifer ē ita mirabilis. Et quia iustitia seruat mediū idō cōgrue signat̄ p meridiē luminosū: τ p Chaathitas deferentes cādelabrū luminis τ vasa sanctuarij quia iustitia sanctificat hoīem τ quietat volūtatē a motib⁹ τ actib⁹ idebitis. ¶ Vn̄ τ habentib⁹ iustitiā pmittitur pax τ quies sēpiterna dicēte scriptura Sap.3. Justorū autē aie in manu dei sunt τ non tanget illos tormentū mortis: Uisi sunt oculis insipientiū mori τ estimata est afflictio exitus illorū. Illi autē sunt in pace τc. vsq3 ibi. Q̄m domini τ pax ē electis dei. ¶ Et per oppositū qui istā iustitiā non habēt nūq̄3 quiescent nec in presenti nec in vita futura. Sed cruciabuntur in inferni tormētis dicētes illud Sap.5. Ergo errauimus a via veritatis τ iustitie lumen nō luxit nobis τ sol intelligentie non est ortus nobis: Lassati sum⁹ in via iniquitatis et perditionis τ ambulauim⁹ vias difficiles viam autem domini ignorauimus. Et virtutis quidē nullū signū valuimus ōndere in malignitate autē nr̄a cōsumpti sumus. Justi aūt in perpetuū viuēt τ apud dn̄m est merces eoꝝ.

¶ 3. virtus est Temperantia p quā quiescit virtus concupiscibilis que est i volūtate. ¶ Cōcupiscibilis.n. nr̄a sine Tēperātia ē in cōtinua agitatione τ motione pp insurgētes passiōes: audit⁹ visus odorat⁹ gustus τ tactus: que ipsam cōtinuis pulsibus inquietāt τ perturbāt. Quattuor.n. affectiones principales v3 Spes bonoꝝ absentiū: Gaudiū bonoꝝ pn̄tiū. Timor malorū absētiū: τ Dolor malorū pn̄tiū q̄si q̄ttuor venti celi pugnāt in mari magno nr̄e volūtatis τ ipsā cōtinuo inquietāt Dan.7. S3 p virtutem temperantie quietatur in seipsa virtus concupiscibilis. ¶ Tēperātia āt est in libidinem aliosq3 animi motus nō rectos firma τ moderata dominatio. Et habet tres partes v3 Sobrietatem in gustu Castitatē in tactu. Modestiā in ceteris sensibus que alio nomine vocatur Disciplina. ¶ Ista temperātia figuratur per Gersonitas qui castrametabantur ad partem occidentalem tabernaculi τ portabant τ conseruabant mollia sicut sunt cortine diuersorū colorum. Coopertmentum de sagis. Coopertmentū de pellibus arietū rubricatis. Coopertmentū de pellibus hiacintinis τ quicq̄d ad ritū altaris ptinet τ funes tabernaculi sic̄ p3 Nūi.3. Nā sicut ad ocidentem calor τ estus solaris minuitur Sic per temperantiam reprimitur estus τ ignis concupiscentie. Et sicut Gersonite portabant mollia τ funes ad ligandum talia. Sic temperātia funibus ratiōis ligat molles fluxus cōcupiscentie. Et sicut Gersonite interpretantur aduene vel eiecti Sic temperati quasi aduene pauci sunt respectu alioꝝ τ a multorū consortio eijciuntur Rara est.n. auis in terra nigroq3 simillima cigno. ¶ Ista temperantia quietat concupiscibilem τ disponit ad salutem. De temperantia in Tactu.j. Cor.7. Mulier innupta τ virgo cogitat que domini sūt vt sit sancta corpore τ spiritu. Et Sap.4. O quam pulchra est casta generatio cum claritate. Immortalis est

enim memoria illius qm̃ ⁊ apud deum nota ẽ ⁊ apud hoïes. De tẽpãtia in gu-stu ad Tit. 2. Abnegãtes ĩpietatẽ ⁊ secu laria desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viua mus ĩ hoc seculo: expectãtes beataꝫ spẽ ⁊ aduentũ glie magni dei ⁊ saluatoris nr̃i iesu xp̃i. De tẽperãtia in ceteris sen sib⁹ puer. 22. Finis modestie timõ dñi Diuitie glia ⁊ vita. ¶ Et p opp^m intẽpe rati nũq̃ quiescẽt nec in hoc mũdo nec in futuro ad Gal. 5. Manifesta sũt opa carnis que sunt fornicatio: Immũdicia Impudicitia qui talia agunt regnuꝫ dei non consequentur.

¶ 4. Uirtus est Fortitudo. Per quam quiescit vis Irascibilis que est in volũ-tate. ¶ Irascibilis. n. nr̃a sine ṽtute for titudinis continuis passionib⁹ ĩquietat̃ in agressu arduorũ in pressione terribi lium ⁊ in pseuerantia vtrorũq̃. Sed p virtutẽ fortitudinis aliq̃uo quietat̃ ꝑ-ut est possibile in hac vita ⁊ ĩsemetipsa. ¶ Fortitudo. n. est aggressio periculoꝝ vel susceptio: ⁊ eorũdẽ constans ⁊ labo riosa perpessio. Et hꝫ tres partes vꝫ. Fi duciam in agendo Patientiã in sustinẽ do Perseuerantiam in perseuerando. ¶ Ista fortitudo figuratur per Me-raritas: qui castrametabantur ad septẽ trionalem partem tabernaculi: ⁊ porta bant ⁊ cõseruabant omnia dura que erant extra tabernaculum prout sũt Ta bule: vectes: Colũne: Bases: paxilli ⁊ huiusmodi. Et cõgrue qꝛ sicut ab aqui lone pandetur omne maluꝫ super oẽs habitatores terre Jere. j. Sic ad virtu tem fortitudinis pertinet illata mala pa tiẽter sustinere. Et sič regio septẽtrio-nalis viros fortissimos gñat sic per illã congrue fortitudo significatur. Et sicut Merarite omnia dura portabant que erant extra tabernaculum Sic viri for tes p fortitudinis ṽtutẽ dura aspera ac difficilia sustinent ac supportant. Et iõ congrue. Merarite interpretant̃ amari cati qꝛ in tolleratione passionũ ⁊ rerum arduaruꝫ ac difficiliũ amaricatur spiri tus angustiatur animus. 2. Cor. j. Non enim volum⁹ ignorare vos fratres de tribulatione nr̃a q̃ facta est in Asia: qm̃ supra modũ grauati sum⁹: supra ṽtutẽ ita vt tederet nos etiã viuere. ¶ Et per istã virtutẽ Fortitudinis quietat̃ irasci bilis ne deijciatur a passiõib⁹ occurrẽti bus vñ diẽ paulus. 2. ad Cor. 4. In oĩ-bus tribulationeꝫ patimur sed non an-gustiamur. Aporiamur sed nõ destitui mur. Persecutionẽ patimur sed nõ de relinquimur: Humiliamur sꝫ nõ cõfun dimur. Deijcimur sꝫ non perim⁹. Et iõ istaꝫ fortitudinẽ possidẽtib⁹ ꝑmittit̃ a xp̃o regnũ celoꝝ math. 5. Beati qui pse cutionẽ patiuntur pp iustitiã qm̃ ipoꝝ est regnũ celorũ. ¶ Et p oppo^m qui ista fortitudine carent regnũ celi possidere nõ pñt: qm̃ p multas tribulationes opꝫ nos ĩtroire ĩ regnũ celorũ Act. 14. Hijs quattuor virtutibus quietatur anima quo ad intellectum: voluntatem: concu piscibilem ⁊ Irascibileꝫ in seipsa a mo tibus inordinatis ⁊ actibus indebitis ⁊ passionibus occurrentib⁹.

¶ 5. Uirtus est Fides Per quã quiescit hõ quo ad intellectũ in deo. ¶ Licet. n. creatura rõnalis p̃dictas quattuor vir-tutes hñs aliq̃uo in se quietetur ⁊ quie scat a multis passionũ ꝑturbationib⁹: tamen quia tota mutabilitati subiacet in seipsa quiescere nõ pt: sꝫ opꝫ q̃ adhe reat deo ĩmobili ⁊ ĩmutabili. Hoc aũt fit p virtutẽ fidei. Que eleuat intellectũ supra species sensibiles que sunt mobi les ⁊ deceptorie. Supra imagines phã tasticas que sunt dubie. Supra rõnes phisicas que aliquãdo sũt erronee. Su pra rationes methaphisicas que sunt in

ennes & titubantes. Et vnit ipsū verbo diuino qd est pmanens & imutabile vii j. Cor. 2. Oculus nō vidit: nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit que prepa parauit deus hijs qui diligunt illum. Nobis enim reuellauit deus per spūm suum. Spiritus .n. oīa scrutatur etiam profunda dei. ¶ Per istam autē fidē intellectus nr̄ cognoscit naturā btissime trinitatis pr̄is: filij & spūssācti: & vnitatis eiusdē. j. Jo. 5. Tres sunt qui testimoniū dant in celo pr̄ verbū & spūssanctus & hij tres vnum sunt. ¶ Per ipsam cognoscit omnes creaturas in vbo ƒm eē ydeale & cognitū ab eterno. Jo. j. Quod factum est in ipso vita erat & ad Collo. 2. In quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie abscōditi. ¶ Per ipsā cognoscit omnes creaturas a deo productas ad Hebre. xi. Fide intelligimus aptata esse secula verbo dei vt ex inuisibilibus visibilia fierent. ¶ Per istam cognoscit creata esse ordinata ad deum tanq̄ ad vltimum finem pver. 16. vniuersa pp̄ semetipsū operatus est dominus. ¶ Per istam cognoscit media perueniendi ad finem suum que est eterna vita ī visione dei clara math. 19. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Et sic hō quo ad intellectum quiescit in deo per fidem que sibi indicat finē suū in particulari & media perueniēdi ad ipsum. Et pp̄ istam quietationē vocatur substantia rerum sperandarū & argumentū non apparentium: ad Hebre. xi. Nā sicut substātia est permanentior: & magis quieta q̄ accidētia que facile corrūpuntur: adsunt & absunt. Sic fides magis quietat intellectum quā aliqua alia scientia. ¶ Qd autem fides quietet ac firmet & stabiliat hominem quo ad intellectum in deo & non alie scientie declarat paulus apl's 2. ad Collo. dicēs Spiritu vobiscū sum gaudēs & vidēs ordinem vestrum & firmamētum eius que in christo est fidei vestre. Sicut ergo accepistis dn̄m nostrū iesum xp̄m in ipso ambulate radicati & superedificati in ipso & ɔfirmati ī fide: Uidete ne quis vos decipiat per inanem phyam & fallaciam ƒm traditionē hominū: ƒm elementa mundi & nō ƒm christū. ¶ Qui autē hac fide carent sunt sp̄ instabiles & aqua mobiliores: quia currunt & nesciunt ad quem terminū Jaco. j. Postulet autē in fide nihil hesitans. Qui enī hesitat similis ē fluctui maris qui a vento mouetur & circūfertur. ¶ Per istā virtutem fidei quiescit homo per intellectum in secunda persona trinitatis que est verbū & filius cui appropriatur sapientia & notitia.

¶ 6. virtus est Spes. Per quā quiescit homo quo ad memoriam in deo. ¶ Lȝ enim creatura rōnalis p fidei lumen cognoscat bonum suum & finē vltimū sui si tamē illum posse assequi minime speraret: non quiesceret sed in instabilitate sua remaneret: & ideo post virtutē fidei illuminantis sequitur virtus Spei confirmantis. ¶ Est autē spes certa & firma expectatio eterne beatitudīs ex dei gratia & ex nr̄is meritis proueniēs. Et per istam spē quiescit homo in deo per memoriam sciens illud quod scribitur Ecci. 2. Nullus sperauit in domino & confusus est. ¶ Qr aūt p istā spē quiescat homo in deo declarat paulus ad Hebre. 6. dicens. Qui confugimus ad tenendam propositam spem. Quā sicut anchorā habemus anime tutam ac firmam & incedentem vsq̄ ad interiora velaminis. Ubi precursor pro nobis introiuit iesus secundum ordinem melchisedech pontifex factus in eternū. Sicut enī anchora materialis te-

net nauez imobilē inter fluct⁹ ꝛ vndas maris ita Spes tꝫ aīaꝫ imobiles int̄ fluct⁹ varie ꝛ m̄ltiplicis tēptatiōis. Sꝫ anchora mālis dat firmitatē nauibus per hoc q̄ infigitur terre. Spes aūt dat firmitatē aīabus per hoc q̄ figitur in celestibus ꝛ supremis excedentib⁹ oīa sensibilia: ꝛ ideo dicitur incedere vsq; ad interiora velaminis idest ad secreta celestia que sunt nobis velata. ¶ Et aīa q̄ talem spei virtuteꝫ possidet non solum quiescit ꝛ imobilis perseuerat in tēptationibus. sed eidem promittitur eterna salus. Unde de tali aīa dicit propheta in ps. 90. Qui hab tat in adiutorio altissimi. s. per spem firmā in protectione dei celi cōmorabitur. Dicit domino susceptor meus es ꝛ refugiū meum. Deus meus sperabo in eū. Quoniā ipse liberauit me de laqueo venantium. s. demonuꝫ: ꝛ a verbo aspero detractorū. Scapulis suis obūbrabit tibi ꝛ sub pēnis eius sperabis. Scuto circūdabit te veritas eius: nō timebis a timore nocturno. s. a demonibus temptātibus de furto: A sagitta volante in die. s. a demonib⁹ temptantib⁹ de supbia que cupit apparere. A negocio perambulante in tenebris. s. a demonib⁹ temptantib⁹ de luxuria: que querit angulos ꝛ tenebras. Ab incursu ꝛ demonio meridiano. s. a demonib⁹ tēptātib⁹ d̄ gula: q̄ i meridie stimulat. Cadent a latere tuo. s. sinistro aduersitatis mille vꝫ demonū m̄ltitudo ꝛ decem millia a dextris tuis. s. prosperitatis: ad te autem non appropinquabit. s. vulnus pcti mortalis. Q̄m tu es domine spes mea altissimū posuisti refugiuꝫ tuum. O q̄ȝ altum est refugiuꝫ aīe sperantis in deum. Non accedet ad te malum ꝛ flagellum nō appropinquabit tabernaculo tuo. Q̄m angelis suis mandauit de te vt custodiant te in oīb⁹ vijs tuis. Et in fine dicit deus de tali. Q̄m in me sperauit liberabo eum de periculis vite pn̄tis. Cum ipso sum in tribulatiōe eripiaꝫ eum de angustis ꝛ temptatiōe: ꝛ glorificabo euꝫ in celis. Lōgitudine dierum adimplebo euꝫ per eternaꝫ vitaꝫ ꝛ durationē ꝛ ostēdā illi salutare meum per apertaꝫ visionem. Ex quibus patet quō homo per virtutem spei quiescit in deo quo ad memoriaꝫ. ¶ Per istā aūt spem quiescit in prima psona trinitatis beatissime: vꝫ in psona patris: cui attribuitur ꝛ appropriatur potentia in qua sperat fragilitas nostra.

¶ 7. virtus ē. Caritas p quā quiescit homo quo ad volūtatē in deo. ¶ Licet. n. memoria nr̄a per spem fixa esset in deo: si tamē amor voluntatis ad alia diligēda extēderet extra deum: nō eēt in deo quiet⁹ homo. Cū. n. amor noster sit pes aīe nr̄e: ꝛ pondus eius ipsaꝫ trahēs: tot motibus subiacet: quot actus amoris elicit ꝛ tot vices mutabilitatis in se recipit quot obiecta per amoreꝫ diligit. Et nullā quietem iuenire p̄ualet: qui amorem suū in rebus inquietis ponit. Sed per virtutem caritatis aīa adheret deo quasi centro terre spūalis imobili: ꝛ iō quiescit ad quietem illius. Et sicut grauia que adherent terre imobili quietāntur ad quieteꝫ illius f̄m Scotū in p̄ di. j. q. 5. Sic volūtas que deo adheret per caritateꝫ quietatur: ad Ephe. 3. In caritate radicati ꝛ fundati: vt possitis cōprehendere cū oībus sanctis que sit latitudo ꝛ longitudo ꝛ sublimitas ꝛ profunduꝫ. Et qn̄ ista caritas proficit: intātum crescit ꝛ intantū radicatur ꝛ firmat̄ q̄ hō pp dei caritatem oīa mutabilia contemnit Cant. 8. Si dederit hō oēm substātiaꝫ domus sue pro dilectione: quasi nihil despiciet eam. Et quāto magis augmentatur tanto magis radicatur ꝛ

firmatur: in tantū q nullis tribulationibus potest euelli Cant. 8. Aque multe .s. tribulationū: nō potuerunt extingere caritatem: nec flumina obruent illā. Aliqñ tm̄ intendit q nec p mortē pōt auelli. Cant. 8. Fortis est vt mors dilectio. Aliqñ tantū intenditur ista caritas ⁊ tātum quietat aīam in deo: q nullo modo: nulla via: pōt ab ipso separari: quia ipsam nō solum deo vnit sed ipsaz totaliter in deū transformat ⁊ inseparabiliter vnit ⁊ quietat. ¶ Per hanc caritatē erat vnita ⁊ quietata aīa Pauli apli in deo qñ dicebat ad Ro. 8. Quis ḡ nos separabit a caritate xpi. Tribulatio. An angustia: An fames: O caritas magna O quies magna caritatis. Que oīa suffert: oīa credit: oīa sustinet ⁊ tn̄ nūquā excidit. j. Cor. 13. ¶ Et per istaz caritatē quiescit homo in deo per voluntatez ⁊ appropriate in tertia psona trinitatis q̄ est spiritus sanctus cui attribuitur bonitas. Et hijs tribus ꝟtutib⁹ theologicis quiescit homo in deo ⁊ inuenit pacē eo modo quo haberi pōt i hac vita. Uñ scribitur Sap. 3. Qui confidunt in illo p spem Intelligēt veritatem: per fidez. Et fideles in dilectione aquiescent illi p caritatem ⁊ adimpletionē mādatorū. Qm̄ donuz ⁊ pax est electis dei. Et hoc modo aīa in isto septimo quasi in sabbato requiescit. ¶ Nam in primo anno prudētie hō putat vineam suā remouēdo ⁊ abijciendo actus stultitie ⁊ imprudentie: ⁊ seminat agruz suū exercendo actus prudentie. In secūdo anno putat vineaz abijciendo actus iniustitie: ⁊ seminat agrū exercendo actus iustitie. In tertio āno suā vineā putat qñ actus Intemperantie abijcit: ⁊ seminat agrū qñ actus tēperantie exercet. Eodem mō in 4. 5. ⁊ 6. ānis. In septimo aūt anno sabbatum requietionis dñi est: qz aīa tunc quiescit in deo. Non sunt amplius vicia amputanda: qz iaz sunt eradicata. Non est amplius ager seminādus qz seminibus ⁊ virtutib⁹ optimis plenus est. Sz terra aīe nr̄e in hoc āno septimo requiescens sponte sua fructū profert: qz sine difficultate pp habitū ꝟtutis operatur. ¶ Sed aduertendū q vt dicitur ibidē Que nascunt̄ sponte ex terra in āno septimo nō metuntur q̄si ad cōgregandū in horrea nec vue p̄mitiaꝝ colligi d̄bēt quasi in vindemiā. Sz solū modo erūt vobis in cibū. Naz post habitus p̄dictarum virtutū aquisitos non amplius cū difficultate frequētādi sunt act⁹ ad generandos p̄dictos habitus cū iam sint generati. Sed nutriri dzaīa ex actibus pductis sponte ab illis habitibus virtutuz iam aquisitis. ¶ Et sicut predicte virtutes sunt septē. Sic ex eorū fructibus cibari debent septē personarū gr̄a que Leui. 25. imediate exprimuntur: vz Domo ip̄e. Seruus ei⁹. Ancilla: Mercenarius eius: Aduena: Jumēta: ⁊ bestie. Uñ dicitur ibi. Sed erūt vobis in cibuz. Tibi ⁊ seruo tuo. Ancille ⁊ mercenario tuo: Et aduene qui peregrinat̄ apud te. Jumentis tuis. Et peccoribus siue vt habetur i Hebreo. ⁊ bestijs oīa que nascunt̄ prebebunt cibū.

¶ p̄ ergo voluntas que est domina in regno aīe pascitur ex actibus ⁊ desiderijs prouenientibus ⁊ sponte nascentib⁹ ex habitu caritatis.

¶ 2. Intellectus qui est voluntatis seru⁹ ei ad nutum obediens pascitur ⁊ nutritur ex illuminationib⁹ spūalib⁹ ex habitu fidei sponte generatis.

¶ 3. Memoria que est volūtatis ancilla ei ad nutuz obediens pascit̄ ⁊ nutritur ex actibus ⁊ consolationibus sponte ab habitu spei generatis.

¶ 4. Sensus interiores siue phantasia:

que est q̄si Mercenaria: q2 accipit spēs a sensib⁹ exteriorib⁹ ⁊ p̄sentat eas intellectui ⁊ sic quasi exercet opus mercenarij accipiendo ⁊ dando: Pascit̄ ⁊ nutritur per actus prudētie: que maxime requiritur in regulando imaginationes. phātasias ⁊ cogitatiōes īteriores. Sicut prudētia max̄ie requirit̄ ī Mercenarijs exercentib⁹ cōmutatiōes.

¶ 5. Sēsus exteriores qui sūt q̄si aduene de longe venientes: q2 a remotis obiectis recipiūt spēs suas: pascūtur ⁊ nutriuntur per actus Tēperantie: que moderant̄ ipos sensus: vt tēperate audiant videant: gustent odorent ⁊ tāgāt.

¶ 6. Fideles ⁊ iniusti: qui sunt q̄si iumēta. i. aīalia domestica: domestica quidez p fidez: sed irrōnalia p iniustitiā ⁊ culpam: pascuntur ⁊ nutriunt̄ per act⁹ Justitie: quos vidēt in viris sanctis ex q̄rū bono exemplo plurimum pascuntur ⁊ nutriuntur.

¶ 7. Infideles ethnici ⁊ publicani: qui sūt quasi bestie ⁊ pecora siluestria. Bestie quidē pp vitā voluptuosaz ⁊ bestialez: s3 siluestres pp longinquitatē ⁊ remotionem a fide: pascuntur p actus Fortitudinis ⁊ patientie quos vident in hominib⁹ iustis. Cū.n. vidēt sanctorū opera fortissima ī ieiunijs: abstinētijs: vigilijs: orōnib⁹: elemosinis. Cū ēt vidēt eos aduersa oīa ⁊ tormēta cū tanta patientia tollerare eorū bono exēplo pascuntur ⁊ nutriuntur. Et ex hijs p3 q̄uo in septimo anno est requies terre: ⁊ q̄uo que sponte de terra quiescente nascunt̄ sunt in cibū multis generib⁹ aīaliū. Uenite ergo ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De ascensu anime rationalis ad mentem contēplationis per septem virtutū gradus. Cap. 128.

V Enite ascendamus ad mōtem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scdm aplī sniaz ad Ro. i. Inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt a creatura mūdi intellecta conspiciunt̄. Et ideo aīa rōnalis ⁊ cōtēplatiua ex hijs rebus corporalib⁹ ⁊ visibilibus sibi scalam cōstituit per quā ad dei inuisibilia cōsiderāda cōsurgit. ¶ Sūt autem in hac mundiali machina rerum visibilium seu corporaliu3 septem principalia Corpora: s̄m que anima sibi ordinat spūalem scalam septem virtutu3 spiritualiu3: per quas ad montis sumitatez ascendit. Sunt autē corpora principalia ista v3 Terra q̄ est in medio oīu3 ⁊ infima. Aqua circundans terra3. Aer Ignis: Firmamentum quod cōprehendit septem planetas ⁊ celum stellatu3 q2 in hijs omnibus sunt luminaria. Primu3 mobile siue Cristalinū. Et Celum empireū qd est supremū omniū ⁊ sedes beatorū. ¶ Et s̄m ordinem istorū corporum sensibiliu3 aīa contēplatiua ascēdit per scalam virtutū intelligibilē: que designari potest in ps. 23. Ubi dicit propheta. Quis ascēdet in montem domini aut quis stabit in loco sancto eius. Et respondet Innocens manibus: ⁊ mundo corde: qui non accepit in vano animā suam: nec iurauit in dolo proximo suo. Hic accipiet benedictionē a dn̄o: ⁊ misericordiam a deo salutari suo. Hec est generatio querētiū dominū: querentiū faciem dei Jacob. ¶ Uideamus ergo quomodo anima contēplatiua ascendit ad montem Moria in quo edificatum fuit templum domini sicut scribitur. 2. pal. 3. De quo monte loquitur propheta in ps predicto.

¶ p̄m Corpus est Terra que est In medio oīum corporū: Arida: Infima: orna

ta: τ prima in ascendendo. ¶ Huic correspondet Temperantia. Que sic describitur. Temperantia est in nullo legē moderationis excedere: sub iugo rōnis cupiditatem domare. ¶ Nam sicut terra est in medio oium corporū; Sic proprium est Tēperantie seruare mediū cū sit virtus moralis que cōsistit in medio .2. ethi. Et sicut terra est de sui nā arida τ sicca Sic τ tēperātia quia ligat τ refrenat concupiscētie fluxus. Et sicut terra est infima corporum Sic temperantia infima virtutū quia maxime versatur circa passiones corporeas τ carnales refrenādas. Et sicut terra est ornata floribus: folijs τ fructibus. Sic tēperantia ornat flores interiorum cogitationum. intentionū τ desideriorū. Ornat folia locutionis: visionis: auditionis: odoratus: gustus τ tactus: Ornat fructus operū exteriorū τ omniū actionū nostrarū. ¶ Et sicut Terra ē prima oiū corporū in ascendēdo. Sic Tēperantia que est abstinentia quedā a malis videtur esse prima in ordine spūalis ascensus. ¶ Nā prius Iustitie gradus est declinare a malo τ obseruare precepta negatiua τ secundus operari bonū siue obseruare pcepta affirmatiua fm doctores multos sup illud ps.33. Declina a malo τ fac bonum. ¶ Unde τ primū preceptū datū primo hoi quasi pro fundamēto oium virtutum fuit preceptū Temperātie siue abstinētie cū sibi dictū fuit a deo Gen.2. Ex omni ligno padisi comede. De ligno aūt scie boni τ mali ne comedas τ qz tale preceptū nō seruauit corruit. ¶ Similiter nazarei qui diuino seruitio consecrabātur pm preceptum datū fuit de tēperantia siue abstinentia sicut patet Nūi.6. vbi dicitur. Uir siue mulier cum fecerit votū vt sanctificentur τ se voluerint domino consecrare a vino τ omni quod inebriare potest abstinebunt τc. ¶ Similiter christus volentibus se sequi pro primo fundamento dedit illud preceptum tēperantie τ abstinentie Luc.9. Si quis vult venire post me abneget semetipsū per temperantiam τ abstinētiā delectabilium: τ tollat crucem suā τ sequatur me. ¶ Similiter paulus apl'us dicit .j. Cor.9. Omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet τ illi quidē vt corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam. Ubi innuit φ sicut in contendentib⁹ in agone primū τ precipuū est abstinere ab īpedimentis. Sic cōtendētibus in agone spirituali primū preceptum est per temperantiā τ abstinētiam cōtinere a malis retrahentib⁹ a victoria. ¶ Quod Temperantia sit prima in edificio spūali τ in ascensu mistico τ virtuoso declarat Salomō dicēs Eccs.2. Cogitaui in corde meo abstrahere a vino carnem meā: vt animū meū transferrem ad sapientiā deuitaremqz stultitiam: donec viderē quid esset vtile filijs hominū: Anima ergo cōtēplatiua per virtutem Temperantie ponit spūalem pedē super terrā τ est primus gradus quo ad supiora incipit ascēdere. Uñ dicit Aug⁹. De opere monachorū. Tanto gloriosius mens ad supiora pmouetur: quāto diligentius ab inferiorib⁹ concupiscētia cohibetur.

¶ 2. est Aqua que est perspicua que qsi incorporata est luci. Habet enim perspicuitatem cum intensione lucis Circundat terram. Habet maximam profunditatem: Fecundat terram: Et sine aqua terra esset sterilis τ infructuosa. ¶ Huic correspondet Prudentia. Que sic describitur. ¶ Prudentia est rerū bonarū τ malarū cum alterarum dilectione τ reliquarū detestatiōe sciētia. Et

ista prudētia ſm quattuor habitudines quattuor ſortitur denominationes. Nā inquātū vitam hois reddit bonam τ ipſum hominē reddit bonū dicitur prudentia ſimpliciter. Inquātū aūt reddit hoiem bonū domeſticū τ bonū diſpenſatorē rerū familiariū dicit̄ prudentia yconomica. Inquātū aūt reddit hoiem bonū p̄ceptorem ſibi τ alijs dr̄ prudentia architectonica ſeu legis poſitiua vel regulatiua. Inquātū aūt reddit ipſum bonū operatorē rerū cōium puta itinerum τ rerū ſimiliū que ad cōitatē pertinent dr̄ prudentia politica. ¶ Et bene prudētia cōparat̄ aque pp perſpicuitatē τ luciditatē ipſius prudētie. ꝓuer. 27. Quō in aquis reſplēdet vultus ꝓſpicientiū: ſic corda hominū manifeſta ſunt prudētib⁹. Et ſicut aqua circūdat terrā. Sic prudētia circūdat tēperantiam ordinās ad bonū finē τ cohibens a malo. Vñ dicit Ber. de cōſideratiōe. Conſideratio mentē purificat: regit deinde affectus. Dirigit actus. Corrigit exceſſus: Componit mores: vitā honeſtat τ ordinat. Et ſicut aqua hʒ maximā profunditatē: Sic prudētia hʒ maximas varietates τ accidētia innūa occurrentia. Vñ ꝓuer. 20. Sicut aqua ꝓfunda ſic cōſiliū in corde viri. Et ſicut aqua irrigat terrā τ fecundat eā: Sic prudentia irrigat tēperantiā τ fructiferam reddit ipſā in debitū finē ordinādo. Vñ dicit Yſido. in ſyno. Quicquid boni cū diſcretione feceris virt⁹ eſt: quicquid ſine diſcretione geſſeris viciū eſt Virtus. n. indiſcreta pro vicio reputat̄. Et ſicut terra ſine aqua eſt arida infructuoſa τ iutilis ſic tēperantia ſine prudentia ipſā ad debitū finē ordināte arida ē iutilis τ īfructuoſa. Exēplū habetur mat. 25. In quinq̧ virginib⁹ fatuis que habuerūt Tēperantiā qꝛ virgines τ cōtinētes fuerūt: tñ qꝛ non fuerūt prudentes ordinando ipſā tēperantiā ad honorē dei ſed magis ad humanū fauorem τ laudē ideo excluſe ſunt a regno celorū τ nihil eis ꝓfuit: Sic multis nihil ꝓdeſt tēperantia qꝛ imprudenter ordinant ipſā ad hominū laudē: non ad diuinū honorē. Et ideo dicit Ber. ſup Cant. Diſcretio eſt non tā virtus q̄ʒ moderatrix τ auriga virtutū: ordinatrixq̧ affectuū τ morū doctrix. Tolle hanc τ virtus viciū erit. ¶ Per iſtā ergo prudentiā aīa contēplatiua ponit ſpūalē pedem ſupra mare τ eſt ſecūdus aſcēdendi gradus.

¶ 3. eſt Aer. qui eſt tractabilis τ faciliter mouetur ad omnē partem ad dextrā: τ ſiniſtrā: ſurſum τ deorſū: ante τ retro. Et circūplectitur aquā τ fouet eā. ¶ Huic corrñdet Juſtitia que ſic d̄ſcribitur. ¶ Juſtitia ē ordo τ equitas q̄ hō cum vna quaq̧ re bene ſe hʒ τ bñ ordinatur. Et iſta iuſtitia diuiditur. ¶ Nā ſi talis iuſtitia operatur iuſta circa oēʒ materiā iuſtorū operū ſic vocatur Juſtitia legalis: que operatur in oī materia cuiuſcūq̧ virtutis. Nā operat̄ circa oīa que a lege ſunt iuſſa τ īperata. Ois autē virtus a lege imperatur ergo operatur in materia cuiuſcūq̧ v̄tutis. ¶ Si vero opatur iuſta circa materiā aliquā pticularem: ſic dicitur Juſtitia pticularis. Et iſta iuſtitia particularis diuidit̄ ſm diuiſionē materie circa quā operat̄ Puta ſi operat̄ iuſta circa picula dicit̄ Fortitudo: Si circa tangibilia τ guſtabilia dicitur Tēperantia. ¶ Iſta Juſtitia debet circūdare prudentiā ſicut aer circūdat terrā τ aquā. Et ſicut aer faciliter mouetur ad oēm partē ſic iuſtitia moueri debet: vnicuiq̧ qđ ſuum eſt tribuendo. Vñ Ber. Habemus añ nos ꝓores: poſt nos iuniores: a dextris amicos

tos: a sinistris inimicos. Reddam et ego singulis quod suum est prioribus obiam: Junioribus doctrinam. Amicis letitiam: Inimicis patientiam. Et sic aer complectitur aquam et fouet eam. Sic Justitia debet circundare prudentiam. Alias prudentia non esset vere prudentia sed astutia siue calliditas quia prudentia non potest esse sine Justitia et virtute morali secundum philosophum in ethicis. Et sine Justitia prudentia est inutilis et infructuosa. Unde et tales prudentes sine Justitia reprobantur a deo luc. 16. Filii huius seculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. Et Jere. 4. Sapientes sunt ut faciant mala bene autem facere nescierunt. Et i. ad Cor. j. Scriptum est perdam sapientiam sapientium et prudentiam prudentium reprobabo vbi sapiens vbi scriba vbi inquisitor huius seculi Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi. Et ideo dicit Jero. In originali sup Osee. Prudentia absque bonitate malitia est et simplicitas absque ratione stultitia nominatur.

¶ Per istam autem virtutem Justitie aia contemplatiua ponit spiritualem pedem sup Aerem et est tertius ascensionis gradus.

¶ 4. est Ignis qui est virtuosus in actione et vigorosus in fortitudine. Et circundat totum Aerem et calefacit et disponit ipsum. ¶ Huic correspondet Fortitudo: Que sic describitur. ¶ Fortitudo est virtus difficillimorum in passionibus operatiua gratia boni. Et versatur circa sex videlicet circa duas passiones que sunt timor et audacia: et moderatur vtrumque timorem ne nimis timeat et audaciam ne nimis presumat. Circa duo opera que sunt agredi et expectare et inclinat ad vtrumque et ad aggressum difficilium et ad expectationem terribilium. Circa duos fines qui sunt Declinare malum et operari bonum. Nam fortitudo cum sit virtus intendit in actu suo declinare malum et peccatum et operari bonum. ¶ Et sicut ignis est fortis et vigorosus in actione. Sic fortitudo est vigorosa in operatione difficilium et in perpessione terribilium. Unde Ambro. de officijs. Fortitudo inuicta est ad labores fortis ad pericula: rigidior aduersus voluptates: dura aduersus illecebras. Et sic Ignis circundat aerem sic Fortitudo circundat protegit et custodit Justitiam. Facile enim perderet temperantia: prudentia atque iustitia propter superuenientem timorem: aut mortis: aut infirmitatis: aut damni temporalis: aut infamie: nisi virtus fortitudinis homines roboraret: Unde dicit Ambro. sup lucam. Fortitudo animam corpusque confirmat nec perturbare sinit dolore aliquo vel timore. ¶ Et ideo qui talem non habent fortitudinem non sunt idonei ad perfectum spiritualem nec in conflictu et spirituali pugna persistere possunt. Unde in huius figuram precipitur formidolosis et pauidis ne igrediantur bellum sed reuertantur domum Deut. 20. Ubi scribitur. Quis est homo formidolosus et pauido corde vadat et reuertatur in domum suam: ne pauere faciat corda fratrum suorum sicut et ipse timore perterritus est. O quot propter defectum huius fortitudinis a iustitia concepta declinant: vnde et talibus comminatur diuina scriptura dicens. Eccl. 2. Ue his qui perdiderunt sustinentiam: et qui dereliquerunt vias rectas et diuerterunt in vias prauas. Querenda est ergo Fortitudo post iustitiam per quam aia contemplatiua spiritualem pedem ponit sup Ignem. Et est quartus ascensionis gradus.

¶ 5. est Firmamentum Quod comprehendit septem planetas et celum sidereum sicut accipitur Gen. j. Fiat firmamentum in medio aquarum et diuidat aquas ab aquis. Et istud corpus est circumplectens ignem et omnia elementa: est Sublime: Stabile siue incorruptibile: Spectabile: pulcherrimum: lucidissimum: Influens in hec inferiora. Sine cuius influentia nihil in inferioribus gigni posset. Cuius influxu omnia generantur in istis inferioribus. ¶ Huic correspondet Fides

Que sic describitur. ¶ Fides est virt° q̄ creduntur ea que nō videntur. Et est vna qualitas a deo creata in intell'u sub iectiue existens in baptismo infussa in- clinans hoiem ad assentienduz articu- lis fidei. ¶ Et si comparetur ad suum obiectuz sic diffinitur ab Aug°. Fides est illuminatio mentis ad sūmā verita- tem. ¶ Si ad subiectuz sic diffinitur a Dionysio. Fides est vnicū credētiū fun damentū eos collocans veritati. ¶ Si ad alios habitus sic diffinit̄ ab Hugo- ne. Fides est voluntaria q̄dā certitudo de rebus abs̄tib° supra opinionē ꝛ īfra scientiā cōstituta. ¶ Si ad ꝓpriū actuz sic diffinit̄ a Damasceno. Fides est non inquisit° consensus. ¶ Si ad finez vlti mū sic ab ap̄lo ad Hebre.xi. Fides est sperandaꝝ subā reruz argumentū non apparentuz. ¶ Hec fides proprie corre spondet Firmamēto. Sicut.n. firma- mētū est sublime q̄tuz ad situz Pro- uer.25. Celuz sursuz ꝛ terra deorsum. Et stabile quātū ad formam qꝛ incor- ruptibile Job.37. Tu forsitan cuz eo fa bricatus es celos: qui solidissimi quasi aere fussi sunt. Et spectabile q̄tum ad claritatez ꝛ luminositatē Ecci.43. In firmamēto celi resplēdēs gl'iose. Spēs celi gl'ia stellarū. Sic virt° fidei reddit aīaz intellectiuā sublimē qꝛ transcēdit omnez rōnez ꝛ inuestigationem nālem: reddit stabilez qꝛ excludit dubitationez ꝛ vacillationem: reddit spectabilem qꝛ multiformiter illuminataz vn̄ Ber. su per Cant. Quid est qd̄ nō īueniat fides. Fides.n. falli nescia: attingit inaccessa: deprehēdit ignota: cōprehēdit īmensa: apprehēdit nouissima: trāscendit fines rōnis humane: terminos experientie: ac vsuz nature. Ipsaz deniq̄ eternitatē suo illo vastissimo sinu quodāmō circū cludit. ¶ Et sicut ꝑ influentiam firma- menti generantur oīa inferiora in quat tuor elementis. Sic per influxum fidei generantur omnes virtutes in homini bus. Sicut declarat ap̄ls ad Hebre.xi. dicens. Fide plurimaz hostiam abel q̄ chaym obtulit. Fide Enoch: Fid̄ Noe: Fide Abraam ꝛc. Unde Aug° contra Julianum. Quando deo adiuuante ex vera viuitur fide: ipse deus adest ꝛ men ti illuminande ꝛ concupiscentie supe- rāde ꝛ molestie perferende. ¶ Et sicut sine influentia firmamenti nihil genera tur in quattuor elementis. Ita sine in- fluxu fidei nulla virtus generari potest in homine: nō vera tēperantia: non pru- dentia: non iustitia: non fortitudo vera: vnde ꝛ multi infideles fuerunt tempe- rati: prudentes: iusti ꝛ fortes vsq̄ ad mortis sufferentiam sicut patet in ro- manis ꝛ alijs plurimis ꝛ tamen iste sue virtutes quia fuerunt sine fidei influxu fuerunt inutiles: infructuose ꝛ deo non grate quia scriptuz est ad Hebre.xi. Si ne fide autem īpossibile est placere deo. ¶ Per virtutem ergo fidei fiunt predi cte ṽtutes fructuose celestes ꝛ deo gra- te. Et per istam fidei virtutez anima cō templatiua ascendit ꝛ ponit spiritualez pedem super firmamentum ꝛ est quin- tus ascensionis gradus.

¶ 6. est primū mobile siue Celuz cristal- linum qd̄ mouetur circulariter ab oriē te per occidens in orientem. Et eius mo tus est radix ꝛ mensura omniū motuū inferiorum. Et ad motum eius mouen tur omnia inferiora. Et s̄m principia phylosophie cessante eius motu cessa- ret omnis motus. Nec stelle influerēt in inferiora. ¶ Huic correspondet Ca- ritas. Que sic diffinitur. ¶ Caritas est quidam habitus supernaturalis inhe- rens formaliter nāe beatificabili. Per quem ipsa natura acceptatur a deo ac-

ceptatione speciali ad vitam eternã per petuo possidẽdam in corpore ꝛ aĩa: tã quã digna tali premio iustitia cõmutati ua. Et iste habitus pp multa est de necessitate ponendus in aĩa iusta ꝫm doctorem subtilem in. j. dist. 17. ¶ pͦ ꝑpter acceptabilitatẽ habitualem nature etiã qñ nihil operatur. Naꝫ est quedaꝫ forma siue decor aut ornatus: quo mediãte aĩa acceptatur a deo acceptatione speciali ad vitaꝫ eternaꝫ etiã qñ nihil actualiter operaẽ sicut qñ homo est puer vel dormit. ¶ 2. pp acceptabilitatem actus eliciti a tali natura. Non. n. videtur oĩs actus elicit⁹ a tali nã a deo acceptari qꝛ põt habere vel elicere actum indifferentẽ ꝛ ẽt actũ peti venialis qui tñ a deo nõ acceptanẽ: sed solum qui eliciuntur ꝫm inclinationeꝫ talis caritatis siue habit⁹ supernaturalis. ¶ 3. pp intensioneꝫ maiorem ipsius actus eliciti: perfectiorem eniꝫ actuꝫ elicit voluntas simul cum tali habitu supnaturali quaꝫ sola eliceret sine tali habitu sicut dicit Scotus in eadem distinctiõe ꝛ qõne. ¶ Hec optime correspõdet Celo cristallino ꝛ pͥmo mobili quia sicut primũ mobile moueẽ ab oriente per occidens ad orientem. Sic caritas pͥo diligit deum ꝛ secũdo proximuꝫ siue creaturaꝫ ꝛ tertio reddit ad deuꝫ quia proximuꝫ diligit in deum vel pp deũ: ꝛ sic icipit a deo quasi ab oriẽte trãsit p proximũ q̃si per occidẽs ꝛ redit ad deuꝫ quasi ad orientẽ Greg. Siquis quẽlibet amat sed pp deum non amat: charitateꝫ nõ habet sed habere se simulat siue putat: Caritas auteꝫ vera est cũ ꝛ in deo diligitur amicus ꝛ pp deũ diligitur inimicus. ¶ Et sicut mot⁹ primi mobilis est mensura oĩum motuũ inferiorum ꝛ regula oĩum Sic caritas est mensura oĩum aliaruꝫ virtutũ Ber. super Cant. Quantitas vnius cuiusqꝫ aĩe estimatur ex mensura caritatis quam hꝫ vt verbi gratia: que multum caritatis hꝫ magna sit: que paꝝ parua: que vo nihil nihil dicẽte aplͦo Si caritatẽ non habuero nihil sum. ¶ Et sicut primum mobile motu suo influit ꝛ causat oẽs motus iferiores: Sic ꝛ caritas omnes alias virtutes generat ꝛ oĩbus alijs virtutem suam influit Aug. De laude Caritatis. Fratres sectamini caritatẽ dulce ꝛ salubre vinculuꝫ aĩarũ. Sine q̃ diues paup est: ꝛ cuꝫ q̃ pauper diues est. Hec ĩ aduersitatib⁹ tolerat: In ꝓsperitatib⁹ tẽperat. In duris passionib⁹ fortis est. In bonis operib⁹ hylaris est: In temptatiõe tutissima: In hospitalitate latissima. Inter veros frẽs letissima. Inter falsos patiẽtissima. ¶ Et siẽ cessante motu pͥmi mobilis destruunẽ oẽs motus inferiores: Sic destructa caritate destruũtur ꝛ nihil profũt quo ad salutẽ cetere virtutes. j. Cor. 13. Si liguis hoĩuꝫ loq̃ar ꝛ ãgeloꝝ caritatẽ ãt nõ habuero nihil sũ. Et si habuero ꝓphetiã. Et nouerim misteria oĩa: ꝛ oẽs sciam. Et si habuero oẽꝫ fidẽ. Et si distribuero ĩ cibos paupeꝝ oẽs facultates. Et si tradidero corp⁹ meũ ita vt ardeã caritatẽ ãt ñ habuero nihil mihi ꝓdest. Et iõ scribiẽ Iaco. 2. Sicut. n. corp⁹ sine spiritu mortuũ est ita fides sine operibus. s. ex caritate factis mortua ẽ. ¶ Per istã ergo virtutem caritatis aĩa regulat disponit ꝛ ordinat oẽs alias ṽtutes ꝛ operatiões. Et spũalẽ pedeꝫ ponit sup celuꝫ cristallinũ siue sup pͥᵐ mobile ꝛ est sextus ascensionis gradus.

¶ 7. est Celum empireũ altissimum omnium corporum. Capacissimuꝫ: Contines omnia: Immobile: ꝛ firmissimuꝫ. In quo collocãtur oĩa. Et est vniforme ꝛ lucidissimum. ¶ Huic correspondet virtus Spei que sic describiẽ. ¶ Spes

est certa expectatio future beatitudinis proueniens ex gratia dei et ex meritis precedentibus. ¶ Habet autem Spes excellentiam et altitudinem in actu suo. Nam habet potentiam irascibilem pro subiecto et ideo presupponit in ea habitus virtutum videlicet Iram per zelum ad detestationem culpe aliene. Penitentiam ad detestationem culpe proprie. Patientiam ad perpessionem malorum penalium. Fortitudinem ad aggressionem terribilium. Et hiis omnibus supereminet spes vt regina. Nam ex istis virtutibus spes erigitur ad expectationem suue desiderium beatitudinis sempiterne. Et quia in suo actu habet excellentiam et sublimitatem congrue correspondet celo Empireo sublimissimo. Nam proprium spei est presentia bona contemnere et futura atque celestia expectare. Unde Augustinus de verbis domini Spes ad hoc nos hortatur vt presentia contemnamus: futura expectemus: ea que retro sunt obliuiscentes cum apostolo in anteriora nos extendamus: Nihil itaque tam inimicum spei quam retro aspicere. ¶ Et sicut celum empireum est vniforme sic per virtutem Spei anima vniformis est in prosperis et in aduersis. Et sicut celum Empireum continet et quodammodo ligat omnia intra seipsum Sic spes est illa que circumplectitur: nutrit et fouet sua dulcedine omnes alias virtutes. ¶ Et sicut celum Empireum est imobile et firmissimum sic virtus spei est illa que confirmat hominem in bono et imobiliter vt ita loquar deo adherere facit. ¶ Unde de viro in deo sperante dicit propheta in psalmo .cxi. Paratum cor eius sperare in domino Confirmatum est cor eius non commouebitur donec despiciat inimicos suos. O quam firma est ista spes que cor hominis confirmat et commoueri non sinit donec totaliter prosternat inimicos suos. Cum anima contemplatiua adepta fuerit istam Spem eterne beatitudinis tunc ponit spiritualem pedem supra celum empireum. Tunc ascendit ad templum domini. Tunc ascendit in montem domini. Tunc circumdatur ab angelis. Tunc protegitur a deo. Tunc fit quasi imobilis in bono. Et ideo clamat propheta in psalmo .124. Qui confidunt in domino sicut mons syon: non commouebitur in eternum qui habitat in hierusalem Montes in circuitu eius et dominus in circuitu populi sui ex hoc nunc et vsque in seculum. O mortales. Quis ergo ascendet in montem domini. Aut quis stabit in loco sancto eius. Respondeo. ¶ Innocens manibus et mundo corde quo ad temperantiam interiorem et exteriorem. ¶ Qui non accepit in vano animam suam quo ad prudentiam. ¶ Nec iurauit in dolo proximo suo quo ad iustitiam. ¶ Hic accipiet benedictionem a domino: quo ad fortitudinem: ¶ Et misericordiam a deo salutari suo quo ad fidem. ¶ Hec est generatio querentium dominum: quo ad Caritatem. ¶ Querentium faciem dei Jacob quo ad Spem. ¶ Uenite ergo ascendamus ad montem domini. Et ibi clamemus ad eum dicentes. Tu es spes mea: portio mea in terra viuentium.

¶ Quomodo anima rationalis per septem virtutum gradus ad amenitatem et quietem contemplationis ascendit. Cap. 129.

V Enite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Legimus Gen. 2. Quomodo deus gloriosus a principio plantauit paradisum voluptatis: et quomodo fluuius egrediebatur de loco voluptatis diuisus in quattuor capita ad irrigandum paradisum. Et qualiter tria genera lignorum a deo in ipso paradiso producta sunt: videlicet Lignum pulchrum visu et ad vescendum suaue. Lignum scientie boni et mali: et lignum vite in medio paradisi. Et quomodo post hec omnia posuit ipsum hominem in ipso pa-

radiso vt operaretur ⁊ custodiret illu.
¶ Moraliter per paradisum voluptatis que quo ad situm est media inter celum ⁊ istaȝ regionē quā habitamus s̄ʒ Alex. de alis in .ij. parte sume. Ala rōnalis significatur que est media inter deuȝ ⁊ carnem illi subiacēdo isti presidēdo: ⁊ recte vocat paradisus voluptatis qȝ fructus eterne suauitatis pfert ⁊ ad voluptateȝ sempiternaȝ capescendaȝ creata est. De qua Cant. 4. Hortus conclusus soror mea sponsa. Hortus conclusus. Fons signatus: Emissiōes tue paradisus malorum punicorū cum pomorum fructibus. ¶ Per fluuiū egrediētem de loco voluptatis intelligitur Ingeniū naturale siue lumen rōnis cōcreatuȝ ipsi anime s̄m illud ps. Signatū est sup nos lumē vult⁹ tui dn̄e. ¶ Iste fluuius diuiditur in q̄ttuor capita irrigantia terrā paradisi: qȝ ptitur in q̄ttuor v̄tutes morales prudentiā Tēperantiaȝ: Iustitiam ⁊ Fortitudineȝ: que dirigūt homineȝ circa terrena ⁊ tēporalia sicut aqua fluuiorū descēdit ad yma. ¶ Per tria gn̄a arborum que ascendunt ⁊ sursū fructificant: tres theologice v̄tutes designantur: q̄ hoieȝ ad celestia erigūt ⁊ fructus celestes producunt. ¶ Istis septeȝ virtutibus anima quietatur fit amena: redolens ⁊ suauis sicut paradisus: ⁊ in ea reponitur hō christus iesus format⁹ a deo ad custodienduȝ ⁊ exercendū illā. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i. ⁊ videamus primo de Fluuiis paradisi irrigantibus ⁊ postmodū de lignis fructificantibus.

¶ pm ergo quod oritur siue egreditur de Fonte paradisi ⁊ de igenio naturali aie rōnalis est Physon qui circuit omneȝ terram euilath. Ubi nascitur aurum ⁊ Aurum terre illius optimuȝ est. Ibiqȝ inuenit bdeliū ⁊ lapis onychinus Gen. 2. ¶ Et per physon qui in hebreo significat fertilitatem vel habundantiā significatur prudentia: que est Fertilis ⁊ habundans cum sit ductrix ⁊ auriga omnium virtutuȝ. Sine qua nulla virtus potest generari nec virtutis nomē obtinere. ¶ Et sicut physon circuit oēm terraȝ euilath vbi nascit auȝ ⁊ lapides p̄ciosi Euilath aūt interp̄tatur dolēs: stolidus: ⁊ parturiēs: siue in principio. Sic prudentia quasi fluuius sp̄ualis circuit totam coleraȝ siue totuȝ humoreȝ colericū qui est dolens ⁊ parturiens pp̄ter iniurias receptas: ⁊ stolidus pre iracundia ⁊ in principio indigens refrenatiōe. Et sic prudentia irrigat istā partē terre vȝ humorē colericū ⁊ ideo ibi nascitur auȝ optimuȝ sapientie ⁊ lapides p̄ciosi mansuetudinis ⁊ patientie. ¶ Est autē prudentia q̄druplex: vȝ Politica: Purgatoria: Purgati animi ⁊ Exemplaris.
¶ Prudentia politica est ad rōnis normas: que cogitat: quecūqȝ agit vniuersa dirigere: ac nihil preter rōnem velle vel facere: humanisqȝ actib⁹ plenissime p̄uidere. Talis prudētia fuit in Ietro cognato moisi sicut pȝ Exo. 18. ¶ Prudētia purgatoria est munduȝ istuȝ ⁊ oīa q̄ in eo sunt diuinorū cōtēplatione despicere. Oēmqȝ animi cogitationeȝ in sola dīna dirigere: Talis prudētia fuit ī apostolis quib⁹ dixit christus math. x. Estote ergo prudētes sicut serpentes ⁊ simplices sicut columbe. ¶ Prudētia purgati animi est: diuina nō quasi in electione preferre sed sola nosce: ⁊ hec tāqȝ nihil aliud sit intueri: Et talis prudentia fuit in paulo ap̄lo qui dicebat ad phil. 3. Que quideȝ retro sunt obliuiscens: ad ea vero que sunt priora extendēs me ipsum: ad destinatū psequor ad brauium superne vocationis dei in christo iesu. Quicūqȝ ergo perfecti sumus hoc sen/

est tertia expectatio future beatitudinis proueniēs ex grā dei τ ex meritis prece dentibus. ¶ Habet aūt Spes excellen tiam τ altitudinē in actu suo. Nā hz po tentiaz irascibilez pro subiecto τ iō pre supponit in ea habitus virtutē vz Iraz per zelum ad detestationē culpe aliene. Penitentiā ad detestationē culpe pro prie. Patientiā ad ꝑpessionē maloꝝ pe nalium. Fortitudinē ad aggressionē ter ribilium. Et hiis oībus supeminet spes vt regina. Naz ex istis virtutib⁹ spes eri gitur ad expectationez sue desiderium beatitudinis sempiterne. Et qꝛ in suo actu hz excellētiā τ sublimitatē cōgrue correspondet celo Empireo sublimissi mo. Naz ꝓpriuz spei est presentia bona contēnere τ futura atqꝫ celestia expecta re. Unī Aug⁹ de verbis dn̄i Spes ad bō nos hortat vt presentia cōtēnam⁹: futu ra expectem⁹: ea q̄ retro sunt obliuiscē tes cū ap̄lo in anteriora nos extēdam⁹: Nihil itaqꝫ taz inimicum spei q̄ꝫ retro aspicere. ¶ Et sicut celū empirū est vni forme sic per virtutē Spei aīa vnifor mis est in ꝓsperis τ in aduersis. Et si cut celuz Empireū cōtinet τ quodāmō ligat oīa intra seipsum Sic spes est illa que circūplectiť: nutrit τ fouet sua dul cedine oēs alias virtutes. ¶ Et sicut ce luz Empireū est imobile τ firmissimuz sic virtus spei est illa que confirmat ho minem in bono τ imobiliť vt ita loqr deo adherere facit. ¶ Unde de viro in deo sperante dicit propha in p̄s. 111. Pa ratuz cor eius sperare in dn̄o Cōfirma tum est cor eius non cōmouebiť donec despiciat inimicos suos. O q̄ꝫ firma est ista spes que cor hoīs cōfirmat τ cōmo ueri non sinit donec totaliter ꝓsternat inimicos suos. Cuz aīa cōtēplatiua ade pta fuerit istaz Spem eterne beatitudi nis tunc ponit spiritualez pedem supra celum empireū. Tunc ascēdit ad tem plum domini. Tunc ascendit in montez dn̄i. Tunc circūdatur ab angelis. Tunc ꝓtegitur a deo. Tunc fit quasi imobi lis in bono. Et ideo clamat ꝓpħa in p̄s. 124. Qui confidunt in dn̄o sicut mons syon: nō cōmouebitur in eternū qui ha bitat in hierusalē Montes in circuitu eius τ dn̄s in circuitu populi sui ex hoc nūc τ vsqꝫ in seculū. O mortales. Quis ergo ascendet in montez dn̄i. Aut quis stabit ī lo⁹ scō ei⁹. R⁹. ¶ Innocēs ma nibus τ mūdo corde quo ad temperan tiam interiorē τ exteriorē. ¶ Qui non accepit in vano aīam suam quo ad pru dentiā. ¶ Nec iurauit in dolo proximo suo quo ad iustitiam. ¶ Hic accipiet be nedictionez a dn̄o: quo ad fortitudinez: ¶ Et misericordiaz a deo salutari suo quo ad fidē. ¶ Hec est generatio que rentiū dn̄m: quo ad Caritatē. ¶ Que rentiū faciem dei Iacob quo ad Spez. ¶ Uenite ergo ascendamus ad montē domini. Et ibi clamemus ad eū dicen tes. Tu es spes mea: portio mea in ter ra viuentium.

¶ Quō aīa rōnalis per septē virtutū gra dus ad amenitatem τ quietem contem plationis ascendit. Cap. 129.

V Enite ascenda mus ad mōtem dn̄i τ docebit nos vias suas. ¶ Legimus Gen. 2. Quō deus gloriosus a ꝑncipio plantauit paradisuz voluptatis: τ quō fluuius egrediebať de loco voluptatis diuisus in quattuor capita ad irrigādū paradisum. Et qualiter tria gn̄a ligno ruz a deo in ipso paradiso ꝓducta sunt: vz Lignū pulchruz visu τ ad vescendū suaue. Lignū scientie boni τ mali: τ li gnū vite in medio paradisi. Et quō post hec oīa posuit ipsuz hominē in ipso pa

radiso vt operaretur et custodiret illū. ¶ Moraliter per paradisum volupta tis que quo ad situm est media inter ce lum et istaz regionē quā habitamus s3 Alex. de alis in .ij. parte sūme. A la rōna lis significatur que est media inter deuz et carnem illi subiacēdo isti presidēdo: et recte vocaē paradisus voluptatis qr fructus eterne suauitatis pfert et ad vo luptates sempiternaz capescendaz crea/ ta est. De qua Cant. 4. Hortus conclu/ sus soror mea sponsa. Hortus conclu= sus. Fons signatus: Emissiōes tue pa radisus malorū punicorū cum pomo= rum fructibus. ¶ Per fluuiū egrediē tem de loco voluptatis intelligitur In= geniū naturale siue lumen rōnis cōcrea tuz ipsi anime s'm illud ps. Signatū est sup nos lumē vult' tui dñe. ¶ Iste flu uius diuiditur in q̄ttuor capita irrigan/ tia terrā paradisi: qr ptitur in q̄ttuor v'/ tutes morales prudentiā Tēperantiaz: Justitiam et Fortitudinez: que dirigūt homines circa terrena et tēporalia sicut aqua fluuiorū descēdit ad yma. ¶ Per tria gña arborūz que ascendunt et sursū fructificant: tres theologice v'tutes desi gnantur: q̄ hoiez ad celestia erigūt et fru ctus celestes producunt. ¶ Istis septez virtutibus anima quietatur fit amena: redolens et suauis sicut paradisus: et in ea reponitur hō christus iesus format' a deo: ad custodienduz et exercendū illā. Uenite ergo ascēdamus ad montē dñi. et videamus primo de Fluuijs paradisi irrigantibus et postmodū de lignis fru ctificantibus.

¶ p^m ergo quod oritur siue egreditur de Fonte paradisi et de igenio naturali aie rōnalis est Physon qui circuit omnez terram euilath. Ubi nascitur aurum et Aurum terre illius optimuz est. Ibiq3 inuenit̄ bdeliū et lapis onychinus Gen. 2. ¶ Et per physon qui in hebreo signi ficat fertilitatem vel habundantiā signi ficatur prudentia: que est Fertilis et ha bundans cum sit ductrix et auriga om nium virtutuz. Sine qua nulla virtus potest generari nec virtutis nomē obti nere. ¶ Et sicut physon circuit oēm ter raz euilath vbi nascit̄ aur̄ et lapides p̄= ciosi Euilath aūt interp̄tatur dolēs: sto lidus: et parturiēs: siue in principio. Sic prudentia quasi fluuius spūalis circuit totam coleraz siue totuz humorez cole ricū qui est dolens et parturiens pter iniurias receptas: et stolidus pre iracun dia et in principio indigens refrenatiōe Et sic prudentia irrigat istā partē terre v3 humorē colericū et ideo ibi nascitur aur̄ optimuz sapientie et lapides p̄ciosi mansuetudinis et patientie. ¶ Est autē prudentia q̄druplex: v3 Politica: Pur gatoria: Purgati animi et Exemplaris. ¶ Prudentia politica est ad rōnis nor maz: que cogitat: quecūq3 agit vniuersa dirigere: ac nihil preter rōnem velle vel facere: humanisq3 actib' plenissime p= uidere. Talis prudētia fuit in Jetro co gnato moisi sicut p3 Exo. 18. ¶ Prudē tia purgatoria est mundu3 istu3 et oīa q̄ in eo sunt diuinorū cōtēplatione despi= cere. Oēmq3 animi cogitationez in sola dīna dirigere: Talis prudētia fuit i apo stolis quib' dixit christus math. x. Esto te ergo prudētes sicut serpentes et sim= plices sicut columbe. ¶ Prudētia pur gati animi est: diuina nō quasi in electio ne preferre sed sola nosce: et hec tāq3 ni hil aliud sit intueri: Et talis prudentia fuit in paulo aplo qui dicebat ad phil. 3. Que quidez retro sunt obliuiscens: ad ea vero que sunt priora extendēs me ip sum: ad destinatū psequor ad brauium superne vocationis dei in christo iesu. Quicūq3 ergo perfecti sumus hoc sen/

tiamus. ¶ Prudētia exemplaris est ipsa mens diuina: ipsa sapientia increata: perpetua: que vt scribitur Sap. 8. Attingit a fine vsqz ad finez fortiter ꝛ disponit omnia suauiter. De qua Boeti⁹ O qui perpetua celū ratione gubernas Terrarū celiqz sator: qui tēpus ab euo Ire iubes stabilisqz manens das cuncta moueri. ¶ Ista ergo Prudētia irrigat terraz nostrā deorsū qz illuminat ꝛ dirigit oēs actiones in debitū finem vn̄ Ber. De consideratiōe. Cōsideratio cōfusa disterminat. Hiantia ꝯprimit: sparsa colligit. Secreta rimatur: Uera inuestigat. Uerisimilia examinat: Ficta ꝛ fucata explorat. Hec est que agenda p̄ordinat: recogitat acta: vt nihil in mēte resideat icorrectū. Et iste est prim⁹ fluui⁹ egrediens de fonte paradisi: ꝛ de igenio nāli aīe rationalis.

¶ 2. qđ oritur đ fonte paradisi est Syon qui circuit omnē terrā ethiopie Gen. 2. ¶ Syon interp̄tatur luctatio vel arene Ethiopia v̄o iterp̄taẜ caligo ꝛ tenebre. Per Syon ergo significatur tēperātia que consistit in quadaz lucta ꝛ quadam pugna sp̄uali Et pp restrictionez fluxus cōcupiscentie fit arida quasi arena caro nostra. ¶ Et sicut Syon circuit terram ethiopie. Sic temperantia quasi fluui⁹ sp̄ualis circuit totam cōplexionē sanguineam: que est tenebrosa ꝛ caliginosa pp multitudinez passionuz ꝛ concupiscentiaruz quas gignit. Complexio. n. ꝛ humor sanguineus est generatiuus concupiscētie: ꝛ concupiscētia est quedaz tenebra ꝛ caligo obūbrās ꝛ obnubilans rōnē. ¶ Est aūt q̄druplex tēpātia. ¶ Tēperātia politica est. Nihil appetere penitendū. In nullo moderationis legē excedere. Sub iugo rationis cupiditatem domare. Hanc videẜ habuisse Job qui de seipso dicit Job. 27. Neqz. n. reprehēdit me cor meū in oī vita mea. ¶ Tēperantia purgatoria est omnia relinquere inquantum natura patitur que corporis vsus requirit. Hec fuit in Antonio abbate ꝛ paulo primo heremita ꝛ multis aliis omnia relinquentibus.

¶ Temperātia purgati animi est terrenas cupiditates non reprimere: sed penit⁹ obliuisci: idest non sentire. Hec fuit in fratre Egidio contemplatiuo socio beati Francisci. ¶ Temperantia Exēplaris est illa que in seipsa perpetua intentione conuersa est. Et hec est sola diuina. ¶ Ista ergo temperantia irrigat Terram nostram deorsum: quia reprimit ꝛ moderatur concupiscentias temporales. Unde dicit Aug⁹ De moribus ecclesie. Omne officium temperātie est exuere veterem homines ꝛ in deo renouari. i. contemnere omnes corporales illecebras: laudemqz popularem totūqz amorez ad iuisibilia ꝛ dīna cōferre. Et iste est scđs fluui⁹ egrediens de lumine nāli aīe rōnalis q̄si đ fonte p̄adisi.

¶ 3. quod egreditur de fonte paradisi est Tigris qui vadit cōtra Assirios vt scribitur Gen. 2. ¶ Tigris iterpretatur velox siue velocitas Assirij interpretātur sustollētes vigilias domini. ¶ Per Tigrim signatur Fortitudo que facit hominem velocē in p̄lio ꝛ conflictu Job. 39. Nunquid prebebis equo fortitudinez sequitur. Exultat audacter: in occursum pergit armatis: Feruenſ ꝛ fremēſ sorbet terrā: nec reputat tube sonaẜ clāgorem. ¶ Per Assirios v̄o itelligi p̄nt demones tēptātes: quoslibetqz potētes qui suis tēptatiōib⁹ ꝛ minis nituẜ iustos a dei cultu repellere ꝛ sic sustollere vigilias dn̄i. Tigris ḡ vadit ꝯ assirios qn̄ v̄t⁹ fortitudis irrigās totū hūorē flegmaticū fridū ꝛ ignauū ꝯ demonū tēptationes: ꝛ minas potēcū: ꝛ aduersa q̄

libus velocit. et alacrit. occurrit. ¶ Est aūt q̄druplex fortitudo. vz Politica: purgatoria: purgati ai. et exēplaris. ¶ Fortitudo politica est animum supra periculi metum agere: nihilq3 nisi turpia timere. Et tollerare fortiter vel prospera vel aduersa. Hec fortitudo fuit in Eleazaro sene. 2. Mach. 6. qui mortem fortiter tollerauit. Fuit etiaz in sanctis christi martiribus. ¶ Fortitudo purgatoria est. Nō terreri aīam a corpore quodam modo ductu philosophie recedentem. Nec altitudinez perfecte ad superna consensionis horrere. Hec fortitudo fuit in Daniele ꝓpha et in Joanne euangelista sicut pz ī Apocalipsi. ¶ Fortitudo purgati animi est passiones non vincere: sed ꝑ impassibilitatem ignorare vt nesciat irasci: cupiat nihil. Hec fortitudo fuit p̄cipue in v̇gine gloriosa et in virginib9 martiribusq3 sacris Agnete: Agatha: Lucia: Cecilia: Catherina: Christina. ¶ Fortitudo exēplaris est virtus infinita que semp est eadez nec aliquādo mutatur. Ista ergo fortitudo quasi Tigris irrigat terram nostraz deorsuz quo ad portionē inferiorē q2 roborat et fortificat contra mundi: carnis et diaboli temptationes: Inclinatiōes: et aduersitates. Vn̄ Greg. in mora. Justorū fortitudo ē carnez vincere: ꝓprijs voluptatib9 contraire. Delectationē vite p̄ntis extinguere. Huius mundi aspera pro eternis p̄mijs amare. Prosperitatis blandimenta cōtēnere: Aduersitatis metum in corde formidare. Iste est tertius fluuius egrediens de lumine naturali aīe rōnalis q̄si de fonte terrestris padisi.

¶ 4. qd̄ oritur de fonte paradisi est Eufrates Gen. 2. Fluuius autē quart9 ipe est Eufrates et de cursu hui9 fluminis nihil dicitur: q2 erat vnus terminus terre israel et sic erat notus populo cui scribebat Moises. ¶ Eufrates interpretatur crescens vel frugifer et per ipsum signatur Justitia que est de sui natura frugifera et crescens siue multiplicans ī bonis operatorem ipsius. Prouer. 14. Justitia eleuat gentez: miseros facit populos peccatū. Nā iusti reges israel eleuati fuerunt in prosperitate et iniusti depressi in aduersitate sicut patet discurrendo hystorias regum Juda et ysrael. Iste fluuius est iuxta terraz ꝓmissiōis et est terminus terre ysrael: q2 per iustitiā quis appropinq̄t ad regnū math. 4. Penitentiaz agite appropinquabit. n. regnum celorū. Eufrates ḡ qui crescens vel frugifer dr̄ diluit terraz israel: quia iustitie virtus q̄si fluui9 frugifer abluit humorē melenconicū tristem et inertez et crescere et fructificare facit et ad terrā supne ꝓmissionis appropinquare iuxta illud math. 25. Uenite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum Esuriui et dedistis mihi mādūcare. Sitiui et dedistis mihi bibere. ¶ Est autē q̄druplex Justitia: vz politica: purgatoria: purgati aī: et Exēplaris. ¶ Justitia politica est ſuare siue reddere vnicuiq3 quod suuz est. Hec iustitia fuit in zacharia et Helisabeth de quibus dr̄ Luc. 1. Erant autem iusti ambo ante deum incedentes sine querela in omnibus mādatis et iustificationibus domini. ¶ Justitia purgatoria est ad vnam sibi hui9 propositi viaz consentire vniuscuiusq3 virtutis obsequium. ¶ Justitia purgati animi est ita cum superna et diuina mente sociari vt seruet cuz ea perpetuū fedus imitādo. Hec iustitia fuit in Joāne baptista q ita cū dīna volūtate sociat9 ē vt nec ꝑ pctm̄ mortale nec ꝑ veniale ſ3 aliq̄s ab ipa aliq̄ten9 discorda: et. ¶ Justitia Exemplaris est illa que perhenni lege a sempiterna sui operis cōtinuatiōe

non flectit. ¶ Ista ergo Iustitia quasi fluuius frugifer irrigat terraz nostram deorsum: quia dirigit aīam quantū ad portionez inferiorez inclinās ad tribuē dum vnicuiqz qd suuz est ꝛ ad diligen duz oīa ſm ordinem sue bonitatis. Vñ Aug. De vera religione. Hec est pfecta iustitia q̄ potius potiora ꝛ minus minora diligimus. ꝛ Amb. De virginitate Iustitia ī alto quodā secessu locata videt exploratqz oīa: que alijs poti⁹ nota q̄z sibi: nō taz suas vtilitates q̄z publica emolumēta requirit. Et iste ē quartr⁹ fluuius egrediēs de nāli lumine aīe rōnalis quasi de fonte terrestris paradisi. ¶ Iste ğ q̄ttuor virtutes accipiēdo eas in eē politico quasi q̄ttuor flumina irrigāt paradisuz aīe rōnalis quo ad portionē inferiorē ꝛ in cōparatiōe rerū inferiorū cōtēperādo humani corporis q̄ttuor hūores. Sicut ꝛ flumina ad iferiora ꝛ decliua aq̄s emittunt. Et p has hñ disponit aīa quo ad inferiora ꝛ quo ad semetipsam in esse morali.

Lignu3 scientiae boni, & mali.

¶ 5. qd erat In paradiso deliciarū: fuit lignuz scie boni ꝛ mali. Gen. 2. Qd sic vocatum fuit ab euentu cōsequēti: qꝛ per esum illius ligni hō expimētaliter cognouit quāta eēt distantia inter bonum obie ꝛ malū inobediētie. ¶ Et de isto ligno datuz fuit hmōi p̄ceptū ne comederet sub cōminatione pene mortis Gen. 2. De ligno aūt sciētie boni ꝛ mali ne comedas. In q̄cūqz. n. die comederis ex eo morte morieris. ¶ Et istud p̄ceptū datū fuit a deo ad exercitiuz virtutis: ꝛ ad promerendū premium sempiternū per virtutē ꝛ exercitium obie: ꝛ ad experimentū humane obedientie. ¶ Per istum autem lignum sciētie boni ꝛ mali significari pt Fides vera que radices quidem deorsum in terra figit quia in volūtate ꝛ intellectu humano plantat: sed ad celum eleuatur ꝛ facit fructū sursum qꝛ celestes fruct⁹ ꝛ mercedes producit. j. Petri. j. Credentes autē exultabitis letitia inenarrabili ꝛ glorificata reportantes finem fidei vestre salutē animarū vestrarum. ¶ Et congrue potest vocari lignum sciētie boni ꝛ mali: quia p̄ pponit bona obseruantibus eā ꝛ mala nō obseruātib⁹ sicut patet Leui. 26. ¶ 2. qꝛ proponit bñdictionē ꝛ maledictionem sicut patet Deut. 28. ¶ 3. qꝛ pponit vitam ꝛ mortem bonū ꝛ malum sicut patet. Eccl. 15. ¶ 4. qꝛ pponit virtutes ꝛ vicia merita ꝛ dmerita: sicut patet ad Gala. 5. ¶ 5. qꝛ proponit vitā eternam ꝛ suppliciū eternū: sicut pꝫ math. 25. ¶ 6. quia proponit facietatem ꝛ famem: potationem ꝛ sitim: Gloriā ꝛ cōfusionem: letitiam cordis ꝛ amaritudinem sicut patet Ysa. 65. ¶ Et de isto ligno dñr singulariter quattuor que fidei contente in sacra scriptura cōueniūt ſm quattuor ei⁹ sensus. ¶ pᵐ est ꝙ fructus eius aperit oculos. Gen. 3. Scit enī deus ꝙ in quacūqꝫ die comederitis ex eo aperientur oculi vestri ꝛ paulo post. Et tulit de fructu illius ꝛ comedit dedit qꝫ viro suo. Qui comedit ꝛ apti sūt oculi amborum. Cumqꝫ cognouissent se esse nudos consueuerunt folia ficus ꝛ fecerūt sibi perizomata. ¶ Sic fides in scriptura diuina contenta quo ad sensum litteralem apperit oculos mentis: ad cognitionē proprie nuditatis ꝛ proprie misie ꝛ culpe dicens. Eccl. x. Quid superbis terra ꝛ cinis. Et ad consuendum folia. i. ad multiplicādas preces ꝛ orationes ad deum pro indulgentia peccatorum ꝛ impetratione gratie dicens Luc. xi. Petite ꝛ dabitur vobis. Querite ꝛ inuenietis: pulsate ꝛ aperietur vobis. Et ad faciendum perizomata. i. ad componendas ꝛ consuendas virtutes

contegentes et cooperientes ignominiã culpe et nuditatẽ nature dicens: ad Col lo.3. Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie Benignitatem. Humilitatem Modestiã: patientiam etc. ¶ 2. est quod fructus eius erat bonus ad vescendum Gen.3. Uidit igitur mulier quod lignum esset bonum ad vescendum. Sic fides est bona ad vescendum quo ad sensum moralem siue tropologicum: qui consistit in exercitatione virtutum dicens in ps.118. Bonum mihi quia humiliasti me vt discã iustificationes tuas. Bonum mihi lex oris tui super milia auri et argenti. ¶ 3. ẽ quod fructus eius erat pulcher oculis Gen.3. Et pulcrum oculis. Sic fides est pulcra oculis spiritualibus quo ad sensum allegoricum: qui consistit in credibilibus que circa xpm et circa ecclesiam sunt. Et ista sũt pulchra valde sicut patet. In christi vita: doctrina: miraculis: resurrectione Ascensione: In profectu et dilatatione ecclesie: que oĩa allegorice continenẽ in sacra scriptura. De ista pulchritudie dicitur Cant.4. Quam pulchra es amica mea quam pulchra es: et Cant.6. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens: pulchra vt luna electa vt sol et Cant.7. Quam pulchri sunt gressus tui in calciamẽtis filia principis quam pulchra es et quam decora carissima in delicijs statura tua assimilata est palme et vbera tua botris. ¶ 4. est quod fructus eius erat aspectu delectabilis Gen.3. Aspectuque delectabile. Sic fides est delectabilis quo ad sensum anagoicum: qui consistit in supernorũ contemplatione et degustatiõe suauissima Cant.j. Trahe me post te: Curremus in odorem vnguẽtorum tuorũ: Introduxit me rex ĩ cellaria sua: Exultabimus et letabimur in te memores vberũ tuorũ super vinum: et Cant. 7. Dixi ascendam in palmam et apprehẽdam fructus eius et erunt vbera tua sicut botri vinee etc. ¶ De isto ligno preceptum est primis parentibus ne cõmederent cum cõminatione pene grauissime vz mortis nõ sic autẽ de alijs lignis et hoc non vacat a misterio. Licet enim fides augeri minuique possit respectu cuiuslibet psone pticularis sm illud Luc. 17. Domine adauge nobis fidem et extensiue: qñ vno tempore plura credibilia cognoscuntur et creduntur quam alio et intensiue: qñ vno tẽpore credibilia clarius et magis explicite creduntur et firmius feruentiusque tenentur quam alio. Tamen respectu credibiliũ ĩ se est in quadam certa et determinata quãtitate: cui nullomõ licet addere quicquam vel minuere. Uerbi gratia Articuli fidei sm Scotũ in.3.di.25.q.i. si considerentur quantum ad ipsa credita siue credibilia sunt quatuordecim: si quantum ad aptos ponentes ipsos sic sunt duodecim. Quibus non licet cuiquam aliquem addere vel minuere: quia illud esset mendaciũ. Unde Prouer.30. Ois sermo dei ignitus: Clipeus est omnibus sperantibus in se. Ne addas quicquam verbis illius et arguaris inueniarisque mẽdax. Quia ergo fidei contente in sacra pagina nõ licet aliquid diminuere sicut nec aliquid addere quod ei contrarietur: ideo pceptũ fuit nec comederent. i. ne aliquid auferrent aut diminuerent de ligno sciẽtie boni et mali. Ille. n. comedit d ligno scie boni et mali qui aliquid d veritate fidei aufert et minuit et suo inordinato appetitu vel intellectu deuorat et corrumpit. ¶ Et hoc phibetur sub cõminatione pene grauissime. s. mortis et consequẽter priuationis paradisi. Unde dicitur Apo. vlti. Contestor enim oĩ audienti verba phetie libri huius. Si quis apposuerit ad hec: apponet

deus sup illum plagas scriptas in libro isto. Et siquis diminuerit de uerbis libri ꝓphetie hui⁹: auferet de⁹ partē eius de libro vite ꝛ de ciuitate sācta ꝛ ď his q̄ scripta sūt in libro isto. ℭ Un̄ q2 adā diminuit aliquid ď ligno scīe boni ꝛ mali comedēdo expulsus ē de paradiso ꝛ incurrit triplicē mortē v3 carnis: culpe ꝛ gehēne Gen.3. ℭ Simil'r Eua q̄ verbis dei aliquid addidit dicens Gen.3. De fructu ꝟo ligni qď ē i'medio padisi ꝑcepit nobis deus ne comederem⁹ ꝛ ne tāgeremus illď: cū tn̄ de⁹ de tactu ei⁹ nihil dixisset. Et aliquid diminuit dicens ibidē. Ne forte moriamur loquēs dubitatiue: cū tn̄ de⁹ dixisset ďterminate ꝛ affirmatiue. In quacūq3 hora comederis ex eo morte morieris Gen 2. pp hoc expulsa ē de paradiso ꝛ mortē icurrit: ad inuēdū qď qui aliqd fidei repugnās sacre scripture addiderit: vel aliquid in ea formaliter: vel virtualiter contentu3 ademerit expulsionē paradisi ꝛ sniam mortis incurrit. ℭ Datu3 fuit etia3 istď preceptū: in exercitiu3 ꝟtutis ꝛ ad ꝓmerendū premiū sempiternū ꝛ ad experimentu3 humane obediētie. Magne.n. ꝟtutis ē: magni meriti: nec nō ꝛ magne admirandeq3 obediētie subdere intellectu3 ꝛ captiuare ipsu3 in obsequiū xp̄i: credendo ea que oēm humanā rationē excedūt: vn̄ ꝛ xp̄s dicit de ista admiranda ꝛ magna fide math.15. O mulier magna est fides tua fiat tibi sicut vis. ℭ Dicitur etia3 de isto ligno scīe boni ꝛ mali ꝙ erat in medio padisi. Gen.3. De fructu ꝟo ligni qď est i medio paradisi ꝑcepit nobis ne comederem⁹. Nā sicut mediu3 virtutē suā ad oēm ꝑte3 diffundit. Sic fides radio sue lucis illuminat de supiorib⁹: inferiorib⁹: interiorib⁹: exteriorib⁹: Anterioribus: posteriorib⁹. De his que a ďxtris: ꝛ que a sinistris sunt sicut supius diffuse ďclaratū ē. ℭ Ista ergo fides arbori cōparat̄ quia ad celū tendit: ad celū dirrigit virtutes ꝑdicta5: Fructus celestes gignit ꝛ disponit aīa3 quo ad portionē superiorē: respectu intellect⁹ contēplātis supna. ℭ Aliud dignū relatu fuit circa istud lignū scientie boni ꝛ mali: q2 ad serpētis instigationē mulier ꝑ abstulit fructū a ligno: q2 heretici vel carnis sensu3 sequētes quasi molles ꝛ mulieres: sūt illi qui sine sciētie ꝛ fidei recte aliquid addere vel demere ꝑsumūt aut saltē inuertere ꝛ male intelligere. Et ipsi primū a diabolo seducti quasi sensuales ꝛ molles postmodum ēt recte intelligētes sua praua suggestione seducūt: ℭ Ultimo aduertendū circa istud lignu3 scientie boni ꝛ mali: q2 eius diligens obseruatio est conseruatio paradisi ꝛ vite ꝛ declinatio mortalitatis ꝛ miserie. Et eius violatio est est omniū bonorū amissio q2 scriptum est Mar. vlti. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit saluus erit qui vero nō crediderit condēnabitur.

ℭ 6. quod erat in paradiso deliciarū fuit multitudo arborū. De quib⁹ dicit̄ Gen. 2. Produxitq3 dominus de⁹ de humo omne lignū pulchru3 visu ꝛ ad vescendum suaue. Et istud lignū non fuit prohibitum quinimo dictu3 est primo homini Gen.2. Ex omni ligno paradisi comede. Et ꝟm doctores per fructum huiusmodi lignoru3 fiebat restauratio humoris nutrimentalis cōsumpti per actionem caloris ꝛ ad hoc data erant ligna illa. ℭ Per ista ligna congrue signari pōt Spes celestiu3 bonorū. ℭ Et primo congrue pōt spes dici lignū pulchrū visu ꝓpter celestium bonorū contēplatione3 ad quā Spes ipsa inclinat Nūi. 24. Quā pulchra tabernacula tua Iacob ꝛ tētoria tua ysrael vt valles nemo

rose: vt horti iuxta fluuios irrigui. ¶ 2. dicitur suaue ad vescendu3 ꝑpter celestiu3 bonoꝝ dulcedinē ꝛ degustationē vn̄ ꝓpheta clamat in ps. Qua3 dilecta tabernacula tua domine virtutum cōcupiscit. s. per spem que est desideriū boni absentis ꝛ deficit aīa mea in atria dn̄i. Dici etia3 pōt suaue ad vescendum qꝛ spes bonorum celestiū: oīa amara leuia ꝛ dulcia facit ꝑ consideratione eterne retributiōis. Unde Greg. in mora Spes in eternitate animū erigit ꝛ iccirco nulla mala que exteriꝰ tolleret sentit. ¶ 3. Istud lignu3 non est probibitu3 sicut lignu3 scientie boni ꝛ mali imo dictū est. Ex omni ligno paradisi comede: qꝛ nō videtur spes ita artari sicut ipsa fides que ad certam credibiliū limitationem nos ligat. Cū. n. spes sit certa expectatio bonorum futuroꝝ prouenicēs ex diuina gratia ꝛ ex meritis hominis. Cum dei bonitas non sit limitata. Cum etiā bona opera hominis q̄ndiu est in hac vita possint cumulari ꝛ augeri videtur qꝫ etia3 Spes augmentari possit ymo debeat per merita bona. Semp. n. ad bonorum operū multiplicationē sequitur augmentatio caritatis ꝛ spei ſm illud Prouer. 14. In omni opere bono erit habūdātia. s. Caritatis ꝛ spei. Et math. 25. Oī habēti dabit̄ ꝛ habūdabit. Et iō ꝑcipit̄. Ex omni ligno padisi comede: ac si diceret illud Eccl. 9. Quodcūqꝫ pōt facere manus tua instanter operare: qꝛ nec opus nec ratio ꝛc. ꝛ Eccl. xi. Mane semina semen tuum ꝛ vespere ne cesset manꝰ tua qꝛ nescis quid magis oriatur hoc aut illud: ꝛ si vtrunqꝫ simul melius erit. ꝛ ideo clamat propheta inducens ad spem augmentanda3 dicens in ps. 61. Sperate in eum omnis congregatio populi effundite coram illo corda vestra. s. per omnimodam spem ꝛ quietem in ipso deo. Quia ergo virtus spei potest augeri per bonorum operū multiplicationem ꝛ minui per bonoru3 operum diminutionem ideo non probibetur esus illius ligni sicut esus ligni sciētie boni ꝛ mali sed cōceditur. ¶ 4. Fructus illorum lignorū datus erat ad restaurandum humorem nutrimentale3 consumptum per actionem caloris ꝛ sic ad fortificandum hominem. Sic virtus spei data est ad restaurandam consolationem consumptam ab igne tribulationis continue vexantis ꝛ vrentis in hac vita ꝛ ad fortificandam mente3 in aduersis. Et si enim exteriꝰ affligimur ꝛ debilitamur: interius tamen propter spem eterne retributionis ꝛ consolamur ꝛ fortificamur: vnde dicit dominus Ysa. 30. In silentio ꝛ in spe erit fortitudo vestra O qualem fortitudinem prebet vera spes celestis remunerationis. ¶ Per istam igitur virtutem spei anima sursum fructificat: celestia meditatur: in celestibus deliciatur: Fecundatur in bonis operibus: delectatur in domino: ꝛ incipit fieri paradisus deliciarum: ꝛ tota luminosa. Unde dicit propheta in ps. 36. Spera in domino: ꝛ fac bonitatem per quam. s. augmentatur Spes. Et inhabita terram. s. viuentiu3 per contemplationem. Et pasceris in diuitijs eius. Delectare in domino ꝛ dabit tibi petitiones cordis tui.

¶ 7. quod erat in paradiso deliciarū fuit lignu3 vite. De quo dicitur Gen. 2. lignū etiam vite in medio paradisi. ¶ Per lignum vite congrue significatur virtus caritatis que vitam habentibus eā tribuit: ꝛ sine qua quelibet anima mortua iudicatur. j. Jo. 3. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam quoniā diligimus fratres. Qui non diligit manet in morte. ¶ Istud

Lignū vite.

post eius plantationē et ornatū p quattuor pdicta flumina et tria arboꝝ gña: sic seriatī et ordinate narraē Gen.2.

¶ P in paradiso ornato de⁹ posuit hoiem vt operaē et custodiret illū Gen.2. Tulit ergo dñs de⁹ hoiem et posuit eū in paradisuꝫ voluptatis vt operaē et custodiret illū Sic in aia rōnali sic p vtutes septē disposita et ornata ponit de⁹ liberū arbitriū tanqꝫ regē pncipē et dominū illius padisi vt operet p illas septē virtutes fructificādo et multiplicādo fruct⁹ bonoꝝ operū: et custodiat illaꝫ ab oī vꝫ malo culpe. Et iste sunt due ptes iustitie. Facere bonū et declinare a malo.

¶ 2. deus dedit p homini posito i paradiso terrestri pceptū affirmatiuū vt comederet de duob⁹ generib⁹ fructuū vꝫ De fructu ligni vite et de fructu alioꝝ lignoꝝ q̄ erāt ad vescēdū suauia. Gen. 2. pcepitqꝫ ei dicens. Ex oī ligno padisi comede. Sic libero arbitrio posito i aia sic adornata pcipiē vt comedat de ligno vite. i. vt se pseruet in caritate que ē aie vita. Et vt comedat de lignis ad vescendum suauib⁹. i. vt pseruet se in feruore caritatis qui faē oīa dulcia et suauia. Et sicut homo tenebaē comedere de hijs duob⁹ generib⁹ arboꝝ. Sic liberū arbitriuꝫ: cōgruit exerceri nō solū ad opa necitatis q̄si ad vitā cōferētia: sꝫ ad opa sup erogationis et pfectiōis q̄si ad suauitem adiuuantia. Sic debet liberū arbitriū collocatū in aia rōnali ordinata et disposita p pnoīatas virtutes: ex bonis opib⁹ ex caritate factis q̄si ex fructibus ligni vite viuificari et ex opib⁹ sup erogationis q̄si ex suphabūdāti iustitia factis suauiter delectari. Comedit ex ligno vite: cū dei obseruat mādata in quibus vita cōsistit math.19. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Comedit ex lignis ad vescendū suauib⁹ qñ xpi obsuat cōsilia quoꝝ iuguꝫ est suaue et onus leue iuxta illud math.xi. Jugū meuꝫ suaue est et onus meum leue.

¶ 3. deus dedit primo hoī pceptū negatiuum ne comederet de ligno sciē boni et mali sub cōminatiōe pene mortis dicēs Gen.2. De ligno aūt sciētie boni et mali ne comedas. In quacūqꝫ. n. die comederis ex eo morte morieris. Sic libero arbitrio in tali aia constituto: pcipitur Ne a tramite vere fidei aliqualiter declinet neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistraꝫ: ne aliquid addat: aliquid ve diminuat: qꝛ tūc p taleꝫ deuiationē et fidei diminutionē pderet lignuꝫ vite: pderet ligna suauia: pderet paradisuꝫ et icurreret mortē qꝛ Justus ex fide viuit.

¶ 4. De⁹ adduxit oīa aīantia terre: oēs bestias: et oīa volatilia celi ad Adam vt videret quid vocaret ea. Gen.2. Formatis igitur domin⁹ deus de humo cūctis aīantib⁹ terre: et vniuersis volatilib⁹ celi adduxit ea ad Adaꝫ vt videret q̄d vocaret ea. Sic libero arbitrio in tali aia constituto deus bñdict⁹ adducit oīa vicia orientia ex cōcupiscētia carnis q̄ signisicantur per aīantia et peccora. Et oriētia ex cōcupia oculoꝝ et auaritia q̄ signanē per bestias terre. Et oriētia ex superbia vite q̄ p celi volatilia designanē. Et subijcit ea libero arbitrio tanqꝫ vero dño ipsoꝝ: qꝛ p virtutē oīb⁹ dominaē et sub pedib⁹ suis sculcat iuxta illō ps.8. Oīa subiecisti sub pedibus eius: oues et boues: vniuersas: insup et peccora cāpi: volucres celi et pisces maris qui pambulant semitas maris.

¶ 5. Adaꝫ diligenter cōsiderauit naturas pdictoꝝ aīaliuꝫ sicut dicūt doctores super illud Gen.2. Ut videret quid vocaret ea. Sic liberuꝫ arbitriuꝫ in tali paradiso cōstitutū dꝫ diligenter aduertere cognoscere et considerare naturas sine

quæ gesta sint iz. in paradiso.

proprietates viciorũ quib⁹ a deo est do minus cõstitutus: q̃tenus ea sciat rege re: regulare ꝛ subiugare ꝛ d̃clinare. Uarie.n. sũt viciorũ ꝓprietates sicut ꝛ aĩaliũ: ꝛ nisi diligẽter aduertant̃ ꝛ cõsiderentur faciliter venenant mordẽt ꝛ deuorãt more bestiarũ.

¶ 6. Adã ĩposuit nomina oĩbus animãtibus: volatilibus ꝛ bestijs Gen. 2. Appellauitq; Adã noĩbus suis cũcta aĩantia ꝛ vniuersa volatilia celi ꝛ omnes bestias terre: Sic liberũ arbitriũ hoĩs in tali paradiso cõstitutum vniuersa vicia siue oriãtur ex carne ꝛ ꝑ animãtia designentur. Siue ex spiritu ꝛ per volatilia siue ex reb⁹ exterioribus ꝛ ꝑ bestias figurentur sub regula rõnis ligat. Noĩa nãq; singulis aĩantib⁹ ĩponit: qñ singulis vicijs frenũ põit. Sicut.n. qui nomẽ ĩponit ex rei ꝓprietate cognita ĩponit. Sic liberũ arbitriũ in tali paꝺiso positũ ex cuiusq; vicij proprietate cognita: regulã debite ꝓuisionis adiungit. Et frenũ recte rõnis ĩponit.

¶ 7. Immisit dñs soporẽ in Adam Gen. 2. Immisitq; dñs de⁹ soporẽ in Adã. ¶ Sic deus bñdict⁹ in libero arbitrio ĩ tali paradiso constituto imittit soporẽ cõtemplationis: q2 ipsũ ad sup̃norũ cõtẽplationẽ subleuat ꝛ circa ista inferiora quasi sopitũ ꝛ dormiẽtẽ reddit. Nã cũ aĩa est p̃dictis septẽ ṽtutib⁹ adornata portio sup̃ior est ad cõtẽplationẽ aptissima: cũ passiões sint sedate ꝑ habit⁹ virtutũ: ꝛ iõ de⁹ in libero arbitrio imittet cõtẽplationis quiete soporẽ.

¶ 8. Dormiente Adã de⁹ bñdict⁹ abstulit vnã costã Ade ꝛ repleuit carnẽ pro ea ꝛ ex illa costa fõmauit mulierẽ Gen. 2. Cũq; obdormisset tulit vnã de costis eius ꝛ repleuit carnẽ pro ea. Et edificauit dñs deus costã quã tulerat de Adã in mulierẽ. Creauit aũt ipsã mulierẽ vt eẽt in adiutoriũ viri ad multiplicãdã prolẽ q2 non erat bonũ virũ esse solum: vñ d̃r Gen 2. Non est bonũ hoĩẽ esse solũ. faciamus ei adiutoriũ sĩl'e sibi. ¶ Moraliter per virũ rõ siue liberũ arbitriũ. Per mulierẽ sensualitas ꝛ appetitus sensitiuus d̃signat̃. ¶ Mulier ergo de latere viri format̃ qñ sensualitas siue appetitus sensitiuus fit rationalis per participationem. Et qñ in actib⁹ suis per rationem regulatur. Et in ista formatione est quid mirũ: quia vir mulieri impartitur os suum: vz costã. sed pro costa recipit carnem in loco ipsius: q2 ratio semper deprecatur ad optima ꝛ semper moliẽ ad virtutum opera fortia. Sensualitas vero ex sui natura querit mollia ꝛ carnalia ꝛ ideo pro osse carnem reddit. Et sicut ratio trahit sensualitatem ad opera virtutũ fortia. Sic sensualitas rõnẽ inclinat ad mollia. Et proprium viri.i. rõnis est dormire.i. supernorũ contemplationi vacare. Mulieris vero.i. sensualitatis circa exteriora vagare. ¶ Condita est autẽ mulier in viri adiutoriũ ad ꝓlem multiplicãdã: q2 sensualitas ꝛ appetitus sensitiuus rõne regulatus adiuuat liberũ arbitriũ in multiplicatione virtutũ in vita actiua q2 lya est in filijs fecũdior q̃ Rachel. Nõ erat bonum hoiem esse solũ ideo mulier est facta ĩ eius adiutoriũ: q2 vita contẽplatiua sola non videtur optima: nisi actiua vita sit eidẽ cõiuncta. Nec Jacob p̃riarcha fuisset in filijs multiplicatus si tãtũ modo ipsi Rachel matrimonio fuisset copulatus.

¶ 9. Deus benedictus adduxit mulierẽ formatã ad Adã vt.s. videret ꝛ cõsideraret eã Gen. 2. Et adduxit eã.s. mulierem ad Adã. ¶ Sic oĩpotẽs deus libero arbitrio ꝛ rationi adducit sensualitatem ꝛ appetitum sensitiuũ q2 subicit

eum rationi quasi seruũ ⁊ ancillam. Et licet mulier sit creata de latere quasi socia non de pede quasi ancilla ⁊ serua: tñ debet esse subiecta viro quasi sapientiori ⁊ prudentiori. Et ideo deus adducit ipsaꝫ sensualitatẽ ipsi rationi: quatenus ipsam dirigat: regulet ⁊ in oĩbus eius operibus ordinet.

¶ x. Adaꝫ visa muliere cognouit ipsam esse factaꝫ de osse suo ⁊ iposuit ei nomẽ virago q̄ erat sũpta de viro Gen. 2. Dixitq̃ Adã Hoc nũc os ex ossib⁹ meis ⁊ caro de carne mea. Hec vocabit̃ virago qm̃ de viro sumpta est. ¶ Sicut Adaꝫ considerauit Mulieręꝫ ⁊ iposuit ei nomen sic rõ ⁊ liberꝫ arbitriũ dꝫ diligẽter considerare actus ⁊ opationes sensualitatis ne sit in eis aliquid inordinatuꝫ ⁊ contra rationem: sed omnia debito mõ ⁊ ꝭm rõnem fiant. Et tunc si opus sensualitatis ⁊ appetit⁹ sensitiui est arduũ ⁊ forte ⁊ regulatum a ratione: est os de ossibus viri. Si autem opus sit leue ⁊ non arduum regulatum tamen a ratione: tũc est caro de carne viri. Uideat ergo omnes operationes sensualitatis taꝫ arduas q̃ȝ leues ⁊ eas omnes regulet vt sit os de ossibus suis ⁊ caro de carne sua. ¶ Debet etiam ratio siue liberum arbitriũ sensualitati nomẽ imponere a viro de quo est sumpta: q̄ dꝫ ipsam per recte rõnis regulam ligare ⁊ astringere: ne nimiũ circa exteriora euagetur ne aliquid illicituꝫ in domũ mentis ĩtroducat. ¶ Unde legitur Tho. 2. Quod cum vxor eius Anna iret cotidie ad opus textrinum ⁊ de labore manuum suarum victum quem consequi potuisset deferret. Hedum caprarum detulit. Cuius vocem balantis cũ Thobias cecus audisset dixit mulieri sue. Uidete ne forte furtiuus sit. Reddite eum dominis suis quia non licet nobis aut edere ex furto aliquid aut contingere. ¶ Sic liberum arbitrium debet sensualitati legem imponere ex viro de quo sumpta est. i. ex recta ratione dirigere componere ⁊ regulare. Et nũc dicere poterit. Hec vocabitur virago q̄ de viro sumpta est.

¶ xi. Adam prophetauit de muliere dicens: q̄ propter ipsam homo derelinquet patrem suum: ⁊ matrem suam: ⁊ adherebit vxori sue ⁊ erunt duo in carne vna. s. vnius filij amborum Gen. 2. Quamobrem relinquet homo patrem suum ⁊ matreꝫ: ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erunt duo in carne vna. ¶ Sic liberum arbitrium propter amorem sensualitatis ⁊ carnis quasi mulieris reliquit deum patreꝫ suum ⁊ adheret vxori sue vꝫ sensualitati ac delectationi sensitiue. Hoc modo Salomon propter amorem mulierum dereliquit patrem suum deum cuius vocabatur filius dilectus sicut pꝫ. 3. Re. xj. Sic multi deum derelinquunt amore sensualitatis ⁊ carnis. Ecc̃i. 9. Propter speciem mulieris multi perierunt ⁊ ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit. ¶ Propter mulierem etiam. i. sensualitatem multi derelinquunt matrem suam sanctaꝫ vꝫ ⁊ catholicam ecclesiam: quia non soluꝫ a deo propter carnis sensualitatem recedunt sed etiam ab ecclesia. Sicut faciunt Heretici: Scismatici Infideles: qui amore sensualitatis dimittunt legẽ matris ecclesie contra preceptum Salomonis dicentis Prouer. j. Ne dimittas legem matris tue. Et condunt falsas heresesfalsam doctrinam ⁊ iniqua documẽta. ¶ Propter amorẽ isti⁹ mulieris vꝫ sensualitatis d̃relinquit homo patrẽ ⁊ matreꝫ: q̄ a sensualitate sumit Initiuꝫ omne peccatuꝫ sicut icepit a muliere p⁹. Et sicut p⁹ mulier cõfudit virũ

suum sic sensualitas confundit & puaricare facit rōnē. Ecci.25. A muliere initiū factū est peccati & p illā oēs morimur. Non des aque tue exitū modicū nec mulieri neq̄ veniā pdeūdi. Si non ambulauerit ad manū tuā cōfundet te in cōspectu inimicoꝝ. ❡ Et vir & mulier erūt duo in carne vna. s. filij. Quia & sensualitas agēs opa carnis & peti. Et rō cōsentiens eadē & eodē vinculo reatus ligant & eadē pena plectunt sicut Adā & Eua eadē pena mortis puniti sunt qz vt scribit ad Ro.j. Digni sūt morte nō solū qui ea faciūt: sed et qui cōsentiūt: facientibus: Sunt g̃ duo in carne vnica vnᵘ peccati carnalis: cui ambo consentiunt & quod ambo simul generāt pducunt & pariunt.

❡ i2. Adam et vxor eius erāt nudi & nō erubescebāt. Gen.2. Erat āt vterq; nudus Adā scz & vxor eius. Et nō erubescebāt. ❡ Sic moraliter cū liberū arbitriū est pdictis septē ẏtutibᵘ adornatū; & sensualitas eidē subiecta & ab eo regulata: opa que ab ipsis procedūt sunt sana: lucida: rationabilia: & digna laude & ostētatione. Et ideo vterq; dr̄ nudus: qz vtriusq; opa sunt ostētatione & inudatione digna qz sunt opera lucis: & qui bene agit venit ad lucē vt opa eiᵘ videātur qz in deo facta sunt: qui autē male agit odit lucē querit āgulos & pallia ad cooperiēdū peccatū suū. ❡ Non erubescunt qz nihil rubore dignū operant: nihil confusibile: nihil vituperabile: & iō non erubescunt O beata anima que in tali paradiso constituta est. Que tot & tantis fluminibus irrigatur. Que tot arboribus fecundat. Tot gratijs a deo insignitur Tot muneribus cumulatur. Talis est aīa que est in diuina gratia cōstituta: cui a deo donātur duodecim priuilegia predicta. Sicut per oppositum anime existenti in peccato mortali duodecim predictis priuilegijs opposita cōgrunt & conueniunt. Cauendū tamē est homini sic in paradiso constituto: quia serpens calidior cunctis animātibus ei īsidiat sicut pz Gen.3. ❡ Ex his oībᵘ supradictis pz longitudo latitudo: sublimitas & profundū huius nr̄i spiritualis deserti qđ est aīa rationalis. Patent virtutes vires: actus noīa & officia: patent illustrationes quo ad intellectum: inflāmationes quo ad voluntatē: alternationes quo ad sensum. Patent eius egressus ad exteriora ingressus ad interiora: depressio ad ima: eleuatio ad summa: defectus & profectus: vicia & virtutes. Patet eiᵘ ascensio & subleuatio: suspensio & cōtemplatio: gaudiū & cōsolatio: requies & pausatio: calor & inflāmatio ad vnū solū deū: in vnū solū deū: de vno solo deo: in vno solo deo: ex vno solo deo. Cuius ope: nutu: & fauore huic tertio libro extremā iposuimus manū mediocria differentes: fortiora fortioribus relinquentes. In q̄ solo sit oīs nr̄a cogitatio: locutio: dilectio: operatio: & cōtēplatio. In quo solo collocetur nr̄ pfectus & thesaurus: gaudiū et solacium: requies et trāquillitas sempiterna. Uenite ergo ascendamus ad montem dn̄i & docebit nos vias suas.

❡ Explicit liber tertius.

¶ De pertinentibus ad diuinum cultuz et de structura virtutuz
Liber quartus.

¶ Septem ad cōsumatuz virtutis opus singularia requiruntur. Cap. j.

Venite ascendamus ad monteȝ dñi et docebit nos vias suas. ¶ Quia christo quasi angelo dei duce ex egipti ergastulo recessimus et ad spūalem contemplationis ascensuȝ nosmetipsos pparauimus. Et post hec diuisis aquis sicco rubrū mare pede ptrāsiuim⁹ sensibilia oīa limpide contemplādo. Tandeȝ rōnalis aīe quasi spūalis deserti vastas solitudines: horrores: nemora: cauernas: prerupta: squalores: calores: siccitates: penurias: labores: et amaritudines quasi isrąelite ad pmissionis et cōtemplationis frugiferā terrā pegrinantes ptransiuimus: interiora nostra subtiliter: vtiliter et spūaliter inuestigando. Restat iam vt in huius spūalis deserti qđ est aīa rōnalis medio spūale virtutū erigamus tabernaculū. In quo deus ipse requiescat: nobiscū maneat: in medio nostruȝ sit: nos regat: moneat: promoueat: protegat atqȝ defendat. ¶ Sicut enim filij israel in deserti medio ad dei cultum celebrandū materiale erexerūt tabernaculū. Ita et uiri fideles cōtēplationiqȝ vacātes: debēt in corde suo siue in voluntate quasi in medio aīe: ad dei cultuȝ ampliādū spūale virtutū cōstruere tabernaculū. ¶ Ad pfectaȝ aūt et cōsumataȝ virtutuȝ fabricaȝ et structuraȝ septeȝ singularia requirunt: et figurant in septē: que deus p moisen fieri mandauit: pertinentibus ad cultuȝ suū sicut patet discurrendo ea que ad diuinū pertinent cultum.

¶ Cp. ij. De⁹ mādauit fieri Tabernaculū. ¶ Exo. 26. Tabernaculū vo ita facies Decem cortinas de bysso retorta et hyacinto ac purpura: cocoqȝ bis tincto variatas ope plumario facies etc. ¶ Mādauit etiaȝ fieri atriū circa tabernaculū intra quod atriū tātūmō offerri debebant sacrificia. Exo. 27. Facies et atriū tabernaculi: in cuius australi plaga contra meridieȝ erunt tentoria de bysso retorta. Centū cubitos vnuȝ latus tenebit in longitudine. Silr et in latere aquilonis per longuȝ erunt tentoria centū cubitorū. In latitudne vero atrij qđ respicit ad occidenteȝ erunt tentoria p quinquaginta cubitos. In ea quoqȝ atrij latitudine que respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt.

¶ 2. Deus eligit sacerdotes tabernaculo deseruientes. ¶ Exo. 28. Applica qqȝ ad te Aaron fratrē tuū cū filijs suis de medio filiorū israel: vt sacerdotio fungantur mihi Aaron: nadab: et abiu: eleaȝar et ithamar. ¶ Mādauit ēt eos ɔsecrari i sacerdotes vnde scribitur. Exo. 29. Sed et hoc facies vt mihi in sacerdotio cōsecrent. Tolle vitulū de armento et arietes duos imaculatos etc. Cūqȝ laueris patrē cū filijs aqua. Filios qqȝ illius applicabis et ifra Sumes de sanguine ei⁹ et pones sup extremū auricule dextre Aaron et filiorū eius: et sup pollices manus eorū ac pedis dextri. Cūqȝ tuleris sanguinē qui est sup altare et de oleo vnctionis aspges Aaron et vestes eius: filios et vestimenta eorū Cōsecratisqȝ ipsi⁹ et vestib⁹ etc.

¶ 3. Deus ordinauit sacerdotū purificationes. ¶ Exo. 30. Facies et labiū eneū cū basi sua ad lauādū: ponesqȝ illud inter tabernaculū testimonij et altare. Et

Mosaici tabernaculi a deo traditi exēplar.

Sacerdotes.

Sacerd. purif.

missa aqua lauabūt in ea Aaron ꝛ filii ei⁹ man⁹ suas ac pedes qñ igressuri sūt tabernaculū testimonij: ꝛ qñ accessuri sūt ad altare: vt offerāt in eo thimiama dño: ne forte moriātur: Legitimū sēpiternū erit ipi ꝛ semini ei⁹ p successiōes.

¶ 4. Deus ordinauit sacerdotū vestes. ¶ Exo. 28. Faciesqꝫ vestē sctāꝫ Aarō fratri tuo i gl'iā ꝛ decorē. Et loqris cūctis sapiētib⁹ cordē: q̄s repleui spū prudētie: vt faciāt vestes aaron frī tuo i gl'iā ꝛ decorē i quib⁹ sctificat⁹ ministret mihi Hec āt erūt vestimēta q̄ faciēt: Rōnale ꝛ suphumerale: tunicā ꝛ lineā strictā: cidarin ꝛ baltheū. ¶ Ordinauit ēt sacerdotū vestes cōsecrari. Exo. 29. Cūqꝫ laueris prēꝫ cū filijs suis aq̄: idues Aarō vestimētis suis ꝛ oleū vnctiōis fūdes super caput ei⁹ atqꝫ h̄ ritu cōsecrabit̄. Filios q̄qꝫ illi⁹ applicabis ꝛ idues tūicis lineis: ꝛ īfra. Cūqꝫ tuleris ō sāguine qui ē sup altare ꝛ ō oleo vnctiōis: asperges Aaron ꝛ vestes ei⁹: filios ꝛ vestimenta eoꝝ Cōsecratisqꝫ ipis ꝛ vestib⁹ ꝛc̄.

¶ 5. De⁹ ordinauit offerenda sacrificia. ¶ Nā ordinauit sacrificia offerēda ex mera deuotione ꝛ dicebant̄ holocausta de quib⁹ dr̄ Leui. j. Hō qui obtulerit ex vobis hostiā dño ō pecorib⁹. i. ō bob⁹ ꝛ ouib⁹ offerens victimas: si holocaustūꝫ fuerit ei⁹ oblatio. ¶ Ordinauit sacrificia offerēda ꝓ bñficij ipetratiōe ꝛ dicebāt̄ Hostia pacifica ō quib⁹ dr̄ Leui. 3. Qō si hostia pacificoꝝ fuerit ei⁹ oblatio ꝛ de bob⁹ voluerit offerre. ¶ Ordinauit sacrificia offerēda ꝓ pctī remissione ꝛ dicebāt̄ hostia ꝓ pctō: de quib⁹ dr̄ Leui. 4. Aīa q̄ peccauerit p ignorātiā ꝛ ō vniuersis mādatis dñi: q̄ pcepit vt nō fierēt: q̄ppiā fecerit: si sacerdos qui vnct⁹ ē peccauerit: ōlinqre faciēs pplꝫ offeret ꝓ pctō suo vitulū imaculatū dño.

¶ 6. De⁹ ordinauit sacrificioꝝ rit⁹ ꝛ modū. ¶ Nā ordinauit modū offerēdi sacrificia de reb⁹ viuētib⁹ qñ offerūt̄ i holocaustū Leui. j. Ponetqꝫ sup caput hostie man⁹ ꝛc̄. ¶ Ordinauit aliū modū offerēdi sacrificia de reb⁹ viuentib⁹ qñ offerunt̄ in hostiā pacificā Leui. 3. Fundentqꝫ filij aaron sacerdotis sanguineꝫ p altaris circuitū. ¶ Ordiauit aliū modū offerēdi sacrificia ō reb⁹ viuētibus qñ offerūt̄ i hostiā ꝓ pctō Leui. 4. Pellēꝫ vō ꝛ oēs carnes cū capite ꝛ pedib⁹ ꝛ itestinis ꝛ fimo ꝛ reliquo corpe efferet extra castra i locū mundū. ¶ Ordinauit aliū modū offerēdi sacrificia de rebus nō viuentib⁹ sicut sūt farina: spice: sal: thus. Leui. 2. Aīa cū obtulerit oblationē sacrificij dño: Sil'a erit ei⁹ oblatio. Fūdetqꝫ sup eā oleū ꝛ ponet thuꝫ ac deferet ad filios aarō sacerdotis.

¶ 7. De⁹ ordinauit sacrificioꝝ debitū tēpus. ¶ Leui. 23. Hec sunt ferie dñi q̄s vocabitis sanctas. Sex diebus facietis op⁹: dies septim⁹ qꝛ sabbati requies est vocabit̄ sanct⁹: Oē op⁹ nō facietis in eo Sabbatū dñi est in cūctis habitationibus vestris ꝛ Nū. 28. Precipe filijs israel ꝛ dices ad eos. Oblationē meaꝫ ꝛ panes ꝛ incēsū odoris suauissimi offerte per tēpora sua. Hec sunt sacrificia q̄ offerre debetis. Agnos imaculatos anniculos duos cotidie in holocaustū sempiternū. Die aūt sabbati offeretis duos agnos anniculos imaculatos ꝛ duas decimas sil'e. In calēdis āt. i. i mēsiū exordijs offeretis holocaustūꝫ domino ꝛc̄. ¶ Moral'r ad cōstruēdū spūale ꝟtutū tabernaculū ꝛ ad rite operū bonoꝝ offerēda sacrificia septē singularit̄ requirunt̄ q̄ i pdictis septē moral'r figurāt̄. ¶ P̄ requiritur locus aptus ꝛ idoneus. ¶ Et hec ē fides siue ecclesia catholica itra quā solā possūt deo grata offerri sacrificia: ꝛ figuratur p atriū tabernaculi

sicut dicit lyra in moralibus suis super Exo.27. Intra quod soluz erat iudeis licitum offerre sacrificia q̃diu fuerunt in deserto & non alibi. Sic qui cupit virtutum & bonoruz operuz deo grata offerre sacrificia necesse est q᷑ offerat in fide ecclesie catholice quasi intra atrium & clausuram tabernaculi: qz scriptū est ad Hebre.xi. Sine fide autem impossibile est placere deo. Credere.n. opz accedentē ad deuz qz est: & inquirētibus se remunerator sit.

¶ 2. Persona idonea. ¶ Et hec est vir siue mulier fidelis elect⁹ ad dei cultum & ad diuina offerenda sacrificia: & ad diuinas laudes celebrādas: de quibus dicit petrus apl's. j. petri. 2. Uos autē genus electum: regale sacerdotium: gens sancta: populus aquisitiōis: vt virtutes annūcietis eius: qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumē suū. Qui aliqñ nō ppl's dei: nūc āt ppl's dei. Qui nō cōsecuti miaz: nūc aūt miam consecuti.

¶ Uel psona idonea sunt religiosi ad specialē dei cultuz assumpti & p pfessionē siue votum consecrati & figurantur per Aaron & filios eius ad cultū diuinuz & sacerdotiuz singulariter assumptos. Figurantur etiā p tribuz leui ad cultū tabernaculi applicatam. De qua scribitur Nūi.3. Applica tribuz leui & fac stare in ɔspectu Aaron sacerdotis vt ministrēt ei: & excubent & obseruēt quicquid ad cultū ptinet multitudinis corā tabernaculo testimonij & custodiāt vasa tabernaculi: seruiētes in ministerio ei⁹. ¶ De⁹ enim non acceptat sacrificia sibi oblata nisi a persona idonea offerantur: vñ acceptauit numera Abel non aūt sacrificia Chayn Gen.4.

¶ 3. Mundicia. ¶ Et hec est penitētia & spūalis purificatio p peccatorū purgationē qz psona imūda deo nō pt mūda vł grata offerre sacrificia: vñ & imūdis sacrificia offerētib⁹ clamat deus dicēs Ysa.j. Quo mihi multitudinē victimarū vestrar̄ dic dñs. Facta sūt mihi molesta. Et cuz extēderitis manus vestras auertā oculos meos a vobis: & cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. Man⁹ eni vr̄e sāguie plene sūt: Lauamini: mūdi estote. Et ista mūdicia figurat̄ p sacerdotū purificatiōes. Exo.30. Uñ clamat de⁹ Ysa.52. Recedite. Recedite: exite ide: pollutū nolite tāgere. Exite d̄ medio ei⁹. Mūdamini qui fertis vasa dñi.

sancti estote, q. & ego sanctus sum, Leuitic. vide Adami sasboldi Homil. plane diuin.

¶ 4. Ornatus. ¶ Et hic est virtutū spiritualiū decor. Nō sufficit ad deo digne ministrandū a peccatis purgari: sed requirit̄ spūaliū ornat⁹ ꝟtutū: Requirit̄ eniz habitus caritatis que est vestis nuptialis sine qua abijcitur a cōspectu dei math.22. Amice quō huc intrasti nō habens vestē nuptialez. Et est quidaz decor spūalis in aīa pp quem aīa accepta ē a deo etiā qñ nihil operatur sicut dicit. Sco.i ꝑ.di.17.q.i. & i.3.di.23. Requirūtur etiam habitus aliaruz virtutum ad deo digne ministrandum: qz perfectiores actus elicit aīa cum talibus habitibus q̃ per se solaz sicut declarat Sco. in locis preallegatis. Et iste ornatus figuratur per varias sacerdotum vestes. Uestes.n. sacerdotales sunt spiritus rationalis virtutes: iuxta illud Apoc.16. Beatus qui vigilat & custodit vestimēta sua ne nudus ambulet & videant turpitudinem eius. ¶ De mundicia & spirituali ornatu seruorū dei. dicit paulus ad Titum.j. Opz eni epm sine crimine eē sicut dei dispēsatorē: nō supbū: non iracūdū: nō vinolētū: ñ pcussorē: nō turpis lucri cupidū: sz hospitalē: benignuz: sobriū: iustū: sanctum: cōtinentē: amplectentem eum qui ꝭm doctrinam est fidelem sermones vt potēs sit exhortari

in doctrina sana: et eos qui contradicunt arguere.

¶5. Opus. ¶ Et ista sunt opera bona que ad perfectam virtutē requiruntur. Nō sufficit ad deo digne ministrādū ornatus interior nisi adsit et opus exterius quia scribitur Prouer. 31. Date ei de fructu manuū suarū et laudēt eā in portis opa eius. ¶ Et ista opera bona si sint opera penitētie figurantur per illa sacrificia que dicebātur hostia pro peccato Leui. 4. Si sint opera mīe que fiunt pro consequēda eterna mercede figurātur per illa sacrificia que dicebant hostia pacifica: que fiebat pro bñficij ipetratione Leui. 3. Si sint opera mere caritatis et deuotionis facta solūmō pro diuino amore vel honore figurantur per sacrificia que dicebant holocaustū qd totū cremabat in diuinū honorē Leui. j. ¶ De ista multitudine operū bonorū dicit petrus. 2. petri. j. Uos autē curā oēm subinferentes ministrate in fide vestra virtutē: in virtute autem scientiā: in scia aūt abstinētiā: in abstinētia aūt patiētiā: in patiētia aūt pietatem: in pietate autē amorem fraternitatis: in amore autē fraternitatis caritatē. Hec si vobiscū adsint et superent: nō vacuos nec sine fructu vos constituent in dñi nñi iesu christi cognitione.

¶6. Modus. ¶ Et ista est discretio et prudētia que est auriga virtutū: que requiritur in pfecta operatione virtutum et ad deo digne ministrandū: quia docet in oibus tenere modum. Est.n. modus in rebus: sūt certi denique fines. Quos vltra citraque nequit cōsistere verū. ¶ Et iste modus siue discretio figurat in variis sacrificiorum ritibus: i excoriatiōe aīaliū: in diuisione: in sanguinis aspersiōe alijsque modificatiōibus sacrificiorū sicut patet Leui. per totum. Uñ scribitur Leui. 2. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In oī oblatione offeres sal. Sal in oī oblatione offerrimus: quādo in oī operatione virtuosa discretionē et prudētiā et modū obseruamus. Uñ ysido. in syno. Quicquid boni cum discretiōe feceris virtus ē: quicquid sine discretione gesseris viciū est. Uirtus enim indiscreta pro vicio reputatur.

¶7. Tēpus. ¶ Et istud ē tēpus idoneū ad opera virtutū et ad deo digne ministrādum. Nam ad bñ agēdū est tēpus tēpore aptius: est tēpus tēpore cōgruentius: quia ut scribitur Ecc. 3. Oia tēpus habēt et tēpus aquirendi et tēpus pdendi. Tēpus spargendi et tēpus colligendi. Et istud tēpus idoneū ad bñ opandū figuratur in temporibus festiuis electis a deo ad singularia sacrificia offerenda Leui. 23. et Nūi. 28. Tēpus aptum ad bñ operandū est quelibet dies. Tēpus aptius sunt dies Jeiunij: Tēpus aptissimū sunt dies festiui in quibus deus nos magis exaudit. Tēpus idoneum ad deo digne ministrādū est tota vita pñs: que tota expendi debet in operibus virtuosis: et ideo clamat aplūs. 2. ad Cor. 6. dicens. Adiuuantes aūt exhortamur ne in vacuū grām dei recipiatis. Ait eñi Tēpore accepto exaudiui te et in die salutis adiuui te. Ecce nūc tēpus acceptabile ecce nūc dies salutis. Nemini dātes vllam offensionē vt nō vituperet ministerium nostrū. Sed in oībus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patiētia: i tribulationibus: in necessitatibus: in angustijs: in plagis: in carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigilijs: in ieiunijs etc. vsque ibi et oīa possidētes. De hijs igitur in sequēti siue presenti libro loquuturi mentis nostre caligantis oculos ad superni splēdoris lumen erigamus. Tumultuātē sensibilium et phantasiabiliū turbam relinquamus.

Ascendamus cū dei famulo moise ad montis sūmitatē: Caliginē superlucidā penetrem⁹. Cū dn̄o familiariter cō fabulemur: vt s̄m exēplar qd̄ nobis in mōte mōstratū fuerit oīa faciam⁹. Uenite ḡ ascēdamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ sicut mirabilia vidimus rōnalis aīe pagrādo desertū: mirabiliora videbim⁹ spūaliū virtutū erigendo tabernaculum.

¶ Q̄ūo Tabernaculū federis vniuersū representat ⁊ aīa rationalis per ipsum spiritualiter ascendit. Cap. 2.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Secūdū q̄ dicit diuinus paulus .j. ad Cor. 10. Oīa cōtingebant illis in figura scripta sūt āt ad correptionē nostrā in quos fines seculorū deuenerūt. In deserto āt in quo filij israel quadraginta annis pambulauerūt multa ⁊ mirabilia facta sūt. Que oīa aīe nr̄e spūaliter cōgruūt: quā p desertū significari p̄dixim⁹. Inter alia āt constructū est Tabernaculū federis iussu dei s̄m exēplar qd̄ Moisi in monte ostēsū est: sicut p3 Exo. 25. Hoc autē tabernaculū totū vniuersū p̄figurabat s̄m lyrā sup Exo. 25. ⁊ erat hoc mō dispositū. ¶ Nā erat longitudinis. 30. cubitorū ab oriēte in occidens: ⁊ decē latitudinis. Et diuidebat̄ i duas ptes inequales: q2 pars occidētalis ɔtinebat decē cubitos p quadrū ⁊ dicebat̄ sanctū sanctorū vel tabernaculū interius. Alia pars versus orientē cōtinebat. 20. cubitos in longū ⁊ decē in latū ⁊ dicebatur sanctū vel sancta siue tabernaculū exterius. ¶ Et distinguebant iste ptes vno velo intermedio de hiacintho ⁊ purpura cococꝫ bis tincto: ⁊ bisso retorta opere plumario ⁊ pulcra varietate contexto. ¶ In isto ergo tabernaculo erant multa: que totū vniuersū representabant: ⁊ p ea que erant in parte tabernaculi exteriori significabat̄ ps orbis inferior q̄ est nobis visibilis: Per ea q̄ erāt in pte tabernaculi iteriori .v3. in sancto sanctorū repn̄tabat̄ pars orbis supior que est nobis oculta ⁊ inuisibilis vbi est locus beatoꝝ. Et p ista q̄ erāt in tabernaculo tanq̄ partes p̄ncipales pōt aīa contēplatiua ad celestiū cōtēplationes ordinate cōscendere. Et sicut ad tēplū Salomonis qd̄ edificatū erat in monte Moria. 2. pali. 3. ascēdebat̄ p. 15. gradus, put dicit lyra sup ps. 119. ⁊ sup Ezech. 40. in fine. Sic aīa rōnalis p. 15. principalia que erāt in tabernaculo q̄si per. 15. spūales gradus pōt cōtēplādo conscendere ad tēplum btīssime trinitatis in vertice visionis ⁊ cōtēplatiōis cōplantatū. Uideam⁹ ḡ tabernaculi ptes p̄ncipales.

(tabernaculi mysteria per: pulchre explicat[ur])

¶ P̄ᵐ qd̄ erat in tabernaculo erāt Tabule parietū que erant de lignis: ⁊ bases ⁊ capitella que erāt de metallis diuersis. ¶ Et ista figurabāt elementū terre q2 ligna sunt terre affixa: ⁊ metalla generantur ex terra ⁊ cōiter in visceribꝰ terre. Et sicut ista erāt ad diuinū cultū deputata. Sic elemētū terre diuino cultui ⁊ honori deseruit: quia terre dominat̄ ⁊ eam infundit ⁊ germinare facit ad honorem sue maiestatis ⁊ ad sustētationē seruorum suorum.

¶ 2. erant Saga Cilicina: que erāt cortine facte de pillis caprarū sicut dicit lyra sup Exo. 26. ¶ Et ista saga p̄figurabāt elementū aque. Nā pili animalium sicut ⁊ capilli generari videntur ex humore aqueo siue ex hūiditate supflua: vel ex vaporibꝰ humidis ⁊ ideo congrue p ea significat̄ elemētū aqueū v3 Mare. Et sicut saga deseruiebant cultui diuino sic

⁊ Mare diuino cultui deseruit ⁊ deus dominatur ipsi dicente ps. Tu domina ris potestati maris motū autē fluctuū eius tu mitigas.

¶ 3. erat. Operimentū de pellib⁹ hyacin thinis: q̄ erant de lana tali colore tincta q̄lis coloris ē lapis hiacinthinus: qui ē in colore siñis saphiro: est. n. celestis co- loris. ¶ Et p istas pelles hiacintinas q̄ erāt cōiuncte in operimētū cōgrue figu rabat̄ elemētū Aeris: qui ē q̄si coloris celestis: ⁊ ē operimētū aque ipsaȝ circū dās ⁊ coopiens sicut pelles hiacintine operiebant Saga cilicina Exo. 26. Et sicut iste pelles hyacintine cultui diuino seruiebāt. Sic aeris elemētū diuino ho nori deseruit. Et de⁹ bñdictus domina tur eidem: qr pluit super iustos ⁊ iniu- stos math. 5.

¶ 4. erat Operimētū de pellib⁹ arietuȝ rubricatis: quarū pelliū lana erat rubro colore tincta sicut dicit Josephus ⁊ lira allegat sup Exo. 25. ¶ Et per istō ope- rimentū signabat̄ elemētū ignis: Cuiuȝ color siue spēs est rubea siue ad rube- dinē declināns: ⁊ sicut aries est princeps ouiū Sic ignis vr̄ pcipuus oīuȝ elemē toruȝ. Et sicut istud operimentū cultui d̄seruiebat diuino. Sic elementū ignis diuino nutui d̄seruit: ⁊ de⁹ gloriosus do minat̄ eidē. Gen. 19. Igit̄ dñs pluit sup sodomā ⁊ gomorā sulphur ⁊ ignē d̄ ce lo ⁊ subuertit ciuitates has.

¶ 5. erat Mensa sup quā ponebāt duo- decim panes ppositiōis: quib⁹ vescebā tur Aaron ⁊ filij ei⁹ ad diuinū cultū de- putati sicut pȝ Leui. 24. Et ista mensa erat intra tabernaculū exteri⁹ in parte aquilonari sicut pȝ Exo. 26. ¶ Et per istā Mēsaȝ ⁊ panes ei⁹ quib⁹ vescebāt sacerdotes figurabantur oīa terrena- scentia ⁊ alia que ex quattuor elemētis generāt̄ur. Que sunt ad victuȝ huma- ne nature principaliter: que est gens san cta ⁊ regale sacerdotiuȝ ad diuinū cultū deputata ⁊ ordinata. ⁊ dicitur esse a pte aquilonari qr pars aquilonaris est ha- būdātior in terrenascentib⁹. Dicunt̄ āt panes duodeciȝ pp duodecim trib⁹ is- rael q̄ specialiter ad diuinū cultū fuerūt assumpte. Et sicut Mēsa deseruiebat cultui diuino: Sic oīa terrenascētia ei- deȝ deseruiūt ⁊ deus gloriosus ipsis do minat̄: qr vt dicit ps Producit in mōti bus fenum ⁊ herbaȝ seruituti hominū. Et dat escaȝ omni carni ⁊ implet omne aīal benedictione.

¶ 6. erat Cādelabrū luminis hñs supra se septē lucernas lucētes ex aduerso vȝ vnā cōtra aliā. Et erant tres ab vno late re ⁊ tres ab alio se mutuo respiciētes ⁊ vna in medio sicut pȝ Exo. 25. Et cande labrū erat i tabernaculo exteriori a pte meredionali: positū cōtra mensaȝ ppo- sitiōnis. Exo. 25. ¶ Et per istud cādela bruȝ ⁊ septē lucernas figurabāt̄ Septē planete lucentes ex aduerso: in quoruȝ medio est sol ⁊ tres ab vno latere ⁊ treȝ ab alio. Erat in parte meridionali quia motus planetarū quē hñt ab oriente in occidentē in hemisperio nr̄o d̄clinat ab equinoctiali v̄sus austrū ⁊ meridiē: ⁊ pp istam declinationeȝ dr̄ positū cōtra mensaȝ que erat in parte aquilonari. Et sicut Candelabrū ⁊ septē lucerne cultui diuino seruiebāt. Sic planete oēs diui no honori ⁊ cultui deseruiūt: ⁊ deus be nedict⁹ hijs oībus dominat̄ dicente ps. Qui fecit soleȝ in potestatem diei. Lu- naȝ ⁊ stellas in potestatem noctis: ⁊ pre cipit soli ⁊ non oritur.

¶ 7. erāt Cortine diuersoruȝ colorum ⁊ multipliciter variate: que imediate tāge bāt tabernaculū sicut patet Exo. 26. ⁊ erāt inuiceȝ cōtexte ⁊ sibi cōiuncte sicut pȝ ibideȝ. ¶ Et iste cortine figurabant

Celū sidereū siue stellatū: signis va-rijs ac stellis multiplicib⁹ decoratū: in q̄ signa varia ac diuersa inuicē connectun tur fm astrologos. Et sicut cortine p̄di-cte coopiebant tabernaculū sic celū sy-dereū coopit septē planetas ⁊ mundū istū īferiorē. Et sicut cortine cultui di-uino deseruiebant sic celū siderū ⁊ oēs stelle diuino cultui deseruiūt: ⁊ eis deus gl'iosus dn̄atur Job. 9. Qui p̄cipit soli ⁊ nō oriē ⁊ stellas claudit q̄si sub signa culo. Qui extendit celos solus ⁊ gradiē sup fluctus maris. Qui facit arcturū ⁊ oriona ⁊ hyadas ⁊ īteriora austri.

¶ 8. erat velū qōdā diuidens vnā par tem tabernaculi que dicebatur sanctū sanctorū ab alia que dicebaē sancta vel sanctū: vel clarius diuidebat taberna-culū exterius a tabernaculo interiori. Et a parte vna videbatur vz a pte taber naculi exterioris: ab alia vero nō vide-batur vz a parte tabernaculi interioris. De isto velo habeē Exo. 26. ¶ Et istō velū figurabat celū aqueū siue cristal linū vel primū mobile. Quod partim videtur ⁊ partim nō videtur: sicut p̄di-ctum velū. Uidetur .n. a pte exteriori q2 videtur ei⁹ motus. Non videtur autē a parte interiori q2 nō videē in sua substā tia ⁊ natura: Et sicut p̄dictū velum di uidebat tabernaculū exterius a taber naculo interiori: ⁊ sanctū: a sancto scōꝝ. Sic primū mobile diuidit mūdū īferio rē ⁊ visibilē a mūdo supiori ⁊ inuisibi li. Et sicut velū predictū cultui diuino d̄ seruiebat. Sic celū cristallinū ⁊ primū mobile cultui ⁊ laudi diuine d̄seruit di cēte p̄s. Laudate eū celi celorū: ⁊ aque oēs q̄ sup celos sunt laudēt nomē dn̄i. Q2 ipse dixit ⁊ fcā sūt ipse mādauit ⁊ creata sunt Statuit ea in seculū seculi: p̄ceptū posuit ⁊ nō p̄teribit.

¶ 9. erat. Propiciatoriū de auro mūdissimo: ⁊ fm aliquos erat opculū Arche fm alios erat Tabula aurea supius ele uata sup archam. De sup qua deus da bat respōsa ⁊ loq̄batur moisi ⁊ dicebatur illud ,ppiciatoriū sedes dei sicut di-cunt doctores sup Exo. 25. Et istud ,pro piciatoriū erat in sancto sanctorū sicut dr̄ Exo. 26. ¶ Per istud ,ppiciatoriū quod erat in loco occulto ⁊ abscondito q2 intra velū in scō sanctorū figurabaē Celum empireū qd̄ ē nobis inuisibile ⁊ occultū: ⁊ aureū siue igneū quo ad splē dorem. Et sicut ,ppiciatoriū erat ⁊ di-cebatur sedes dei. Sic celū empireum dr̄ sedes dei Ysa. 66. Hec dicit dn̄s Ce lū sedes mea. Terra autē scabelū pedū meorꝝ. Et p̄s ait Celū celi dn̄o: Et iterꝝ Dominus in celo parauit sedem suam. Et sicut de illo ,ppiciatorio loquebatur deus: ⁊ dabat rn̄sa diuina. Sic de celo empireo dicitur exaudire voces ⁊ desi deria inuocantiū p̄s. 19. Exaudiet illū d̄ celo sancto suo.

¶ 10. erant Duo cherubin aurei facti cū martello ex vtraq3 parte propiciatorij: vnus ab vno latere ⁊ alius ab alio. Et mutuo se respiciebant: versis vultibus in propitiatorium: sicut scribitur Exo. 25. Et erant in sancto sanctorum Exo. 25. ⁊ 26. ¶ Et per cherubim figuraba tur Natura angelica nobis inuisibilis ⁊ occulta: constituta in celo quasi in san cto sanctorum. Erant autem duo ad de signandā eorū multitudinem Job. 25. Nunquid est numerus militū eius. Et se mutuo respiciebant ad designandam eorū concordiā fm illud Job. 25. Qui facit concordiam in sublimibus suis. Erant stantes ex vtraq3 parte propicia tori⁊ respiciebant in propiciatoriū ad designandum angelorum assistentiam ante thronum dei ⁊ eorum intentam administrationem: fm illud Apoc. 7.

Et oēs angeli stabāt ī circuitu throni: ꝛ ceciderūt ī cōspectu throni ī facies suas ꝛ adorauerūt deū. Et sicut duo cherubin cultui diuino deseruiebant sic figurabant angelicā naturā diuinis laudib⁹ mancipatam.

¶ xi. erat Ipse deus qui de propitiatorio quasi sedēs sup illo loquebat̄ cū Moise: dabat responsa: ꝛ ꝑcipiebat ea q̄ ad regimen populi ptinebāt sicut dr̄ Exo. 25. ¶ Et p hoc rep̄sentabat̄ ipse de⁹ vt p̄sidens oīb⁹ reb⁹. Qui lꝫ sit vbiqꝫ per essentiā: p̄sentiā ꝛ potentiā tn̄ spāli mō est in celo in loco beatorū p apertam visionē ꝛ fruitionem. ¶ In illa autē sede vꝫ in propiciatorio qd̄ erat sedes dei: non erat aliqua imago dn̄i ipsuꝫ representans: ad designandū ꝙ ipsa deitas cuius sedes erat propiciatoriū nullo modo est figurabilis. Sed dominabatur ꝛ regebat vniuersa.

¶ 12. erat Archa de lignis septim: deaurata intus ꝛ foris auro mūdissimo. In qua erant tria clausa vꝫ Manna. Uirga Aarō: ꝛ Tabule sicut hr̄ Exo. 25. ꝛ lyra declarat ibidem. Ista Archa erat sub propiciatorio ꝛ in medio duorum cherubin ꝓm doctores Exo. 25. ¶ Per istaꝫ Archaꝫ clausaꝫ figurabant̄ rōnes occulte omnium effectuum visibilium. Et sic̄ Archa erat in sancto sanctorum ꝛ per consequens in oculto. Sic rationes effectuuꝫ visibilium: sunt in celestibus ꝛ in loco beatitudinis ꝛ sunt nobis oculte iuxta illud Job. 38. Nunquid nosti ordineꝫ celi ꝛ pones rationeꝫ eius in terra. Et sapiens. Que in celis sūt quis inuestigabit. Et sicut Archa erat sub ꝓpitiatorio quod erat sedes dei. Sic rōnes occulte effectuuꝫ visibiliuꝫ subijciūtur regule sapientie ac potestati diuine q̄ oībus dominatur Job. 38. Quis enarrabit celorū ratiōnē ꝛ concētū celi quis dormire faciet quasi dicat solus deus. Et erat archa in medio duorum cherubin qꝛ rationes visibiliū effectuū nobis oculte: angelice nature sūt manifeste qꝛ illa est ī loco celesti ꝛ beatitudinis sicut illa duo cherubin erāt in sancto sanctorum iuxta archam.

¶ 13. Erat Manna qd̄ erat dulce ꝛ datū fuit filijs israel ad eorū vitaꝫ sustentandam in deserto: sicut pꝫ Exo. 16. ¶ Et per Manna celitus datuꝫ figuratur vita que omnib⁹ est appetibilis ꝛ dulcis. Et ista vita propinat̄ nobis a corporib⁹ celestibus mediantibus eorū motibus ꝛ influentijs: ¶ Et figurat ꝛ representat spirituꝫ sanctuꝫ: cui appropriat̄ viuificatio: qꝛ Spūs est qui viuificat Jo. 6. Et dulcedo ꝛ cōsolatio dicēte de eo Ecclesia. Cōsolator optime Dulcis hospes aīe. Dulce refrigeriuꝫ. In estu tēperieꝫ. In fletu solacium.

¶ 14. erāt Tabule moisi due in quibus erant scripta precepta decalogi: que celitus a deo date sūt sic̄ pꝫ Exo. 32. ꝛ 34. ¶ Et per istas tabulas figurabatur sapientia taꝫ celestium q̄ꝫ terrenorū que a nobis agēda sunt: sicut in duab⁹ tabulis cōtinebant̄ ꝑcepta circa deū ꝛ circa proximuꝫ: Et ista sapiētia cōicat̄ nobis ab angelis sanctis mediantibus suis inspirationib⁹: reuelationibus ꝛ apparitionibus: per quam sapīam regitur ꝛ gubernatur vita. Naꝫ in ꝑceptis diuinis est vera sapīa Deut̄. 4. Hec ē.n. vestra sapīa ꝛ intellect⁹ coraꝫ populis. ¶ Hec sapīa figurat ꝛ rep̄sentat. Filiuꝫ dei qui est oīs sapīa ꝛ vocat̄ dei sapīa. i. ad Cor. i. Predicamus christū crucifixū dei virtutem ꝛ dei sapīam.

¶ 15. erat virga Aron p cui⁹ floritionem Aarō obtinuit sūmi sacerdotij dignitatem cū filijs suis sic̄ pꝫ Nūi. 17. ¶ Et p istā virgā q̄ celesti virtute floruit signi-

ficatur potestas regiminis: que celitus nobis cōicatur ad cōseruationes vite ⁊ sapiētie:q2 scriptū est Prouer.xi. Ubi nō est gubernator corruet populus. Et per istaȝ potestateȝ regiminis prefiguratur ⁊ representatur persona patris. Ex quo est ōis potestas:ad Ro.13. Ex quo ōis paternitas i celo ⁊ in terra nominatur. Ex hijs trib⁹ que vltimo dicta sūt fluunt ōia bona celit⁹ missa. Et ista tria Mānа: Tabule ⁊ virga erant in tabernaculo ocultissima q2 psone diuine sūt ocultissime. ¶ Et sic p3 quō in tabernaculo federis representabāt totū vniuersum:cū rectore suo deo trino ⁊ vno. Et in parte exteriori erant octo notabilia ⁊ manifesta. In parte auteȝ interiori.s.in sancto sanctorum erāt septeȝ notabilia oculta. Et sunt quasi quindeciȝ gradus ascendendi ad tēplū Salomonis. Incipiunt.n.ab infimo.vȝ.a terra ⁊ ascendunt ad sūmū oiuȝ vȝ rerū pncipiū:qui est pater etern⁹ qui cū vnigenito suo ⁊ spū sancto semp sit benedictus in secula seculorum amen. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De materia construendi spūale virtutum tabernaculum in anima rationali quasi in medio deserti. Cap.3.

V Enite ascendamus ad mōteȝ domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Quia per desertū aie rōnalis pegrinantes sumus:⁊ ad terraȝ pmissionis cōtēplādam pperamus. Superest vt deo nr̄o spūale tabernaculū cōstruamus:quēad modū ⁊ filij israel in deserto cōstruxerunt. Et p̄ videndū est que sit materia congrua ad ipsius tabernaculi construs ctioneȝ ⁊ ornatū. ¶ Legitur autē Exo. 25. Q̄ cuȝ Moises ascēdisset in montem synai ⁊ ibi ieiunasset quadraginta diebus ⁊ totidem noctibus. Locut⁹ est dñs ad euȝ dicēs. Loquere filijs israel vt tollant mihi primicias. Ab oīb homine qui offert vltroneus accipietis eas. Hec aūt sunt que accipere debetis. In quibus verbis demonstrat q̄ qui deo vult spūale ṽtutū tabernaculum ad habitandū construere tria debet obseruare. ¶ P̄ debet ea que ad cōstructionem spūalis tabernaculi pertinēt ab alijs separare:sicut sancta a nō sanctis ⁊ sacra a prophanis. Et ideo dicit Loquere filijs israel vt tollāt mihi p̄micias.i.separatiōes ƒm textū hebreū:q2 oblata deo separabantur a cōib⁹ vsibus quib⁹ non poterāt vltra applicari sȝ tm̄ diuino cultui. ¶ 2.dȝ offerre volūtarius ⁊ libēs. Et iō dicit. Ab oī hoīe qui offert vltroneus accipietis eas. ¶ 3.debet offerre p̄ciosissima ⁊ pulcherrima. Et ideo dicit Hec aūt sūt q̄ accipere debetis.s.p̄ciosissima que sequunt. Cui⁹ rō est. Quia cū diuine bonitatis ⁊ pulchritudinis nō sit finis:deputandū est ad ei⁹ cultū ⁊ ministeriū illud qd̄ in humanis iueniт̄ p̄ciosissimū ⁊ pulcherrimuȝ. Uñ Leui.21. precipitur vt sacerdotes nullā habeant maculam. ¶ Que sint aūt ista preciosa offerenda exprimunt ab ipso deo. Exo. 25. (Et sunt sexdecim que sunt q̄si sexdeciȝ gradus spūales ascēdēdi ad montem cōtēplatiōis.) Ubi dicit Hec autē sunt que accipere debetis. Aurū:⁊ Argentuȝ:⁊ Es:⁊ Hyacinthū:⁊ purpurā: Cociūq3 bis tinctū:⁊ Bissuȝ:⁊ pilos caprarū ⁊ pelles arietū rubricatas. Pelles q3 hiacinthinas:⁊ ligna sethin: Oleū ad luminaria cōcināda: Aromata i vnguētum:⁊ Thimiama boni odoris. Lapides Onichinos:⁊ Gēmas ad ornandū ephot ⁊ Rationale.

¶ P⁹ ergo necessariū ad constructioneȝ

spūalis Tabernaculi est Auꝝ. ¶ Hoc aurū significat virtutē caritatis diuine. Nā sicut auꝝ ē oīuꝫ metallorū ꝑciosissimū sic caritas oīuꝫ virtutū dignissima. Et sicē auꝝ deaurauit Tabulas tabernaculi ꝛ decorauit Exo.26. Sic caritas deaurat aīaꝫ ꝛ spūalium ꝟtutū fabricā ꝛ decorā fac̄ ꝛ deo gratā reddit. Uñ Ber. sup Can. Spūs ē de⁹ ꝛ cōcupiscit decorem aīe illi⁹ quā forte aduerterit in spū ambulantē. Curā carnis nō pficientē in desideriis: presertim cū sui amore flagrātē cōspexerit. ¶ Sine isto Auro impossibile ē ↄstruere tabernaculū deo acceptū ꝟm Scotū in.2.di.6.i.Cor.13. Si linguis hoīuꝫ loquar ꝛ angelorū caritateꝫ aūt nō habuero nihil suꝫ. ¶ Hoc deaurat Tabernaculū.

¶ 2 necīu ē Argētuꝫ. ¶ Et significat fidem ꝛ sciam diuinā q̄ i sacra pagina cōtinet̄. Sicut.n. argentū ē lucidū clarū ꝛ albū ꝛ igne ꝓbat̄. Sic notitia fidei ē lucidissima ꝛ nulla macula obumbrata ꝛ igne tribulatiōis ꝓbata ꝛ multipliciter purgata. De isto argento fidei dicit propħa in ꝑs.xi. Eloquia dn̄i eloquia casta Argentū igne examinatū: ꝓbatū terre: purgatū septupliū. Et sicut argentū erat in fundamēto tabernaculi i basib⁹ argēteis sustētantib⁹ tabulas Exo.26. Sic fides est fundamētuꝫ spūalis tabernaculi.i.ad Cor.3. Ut sapiens architectus fūdamentū posui Ali⁹ aūt supedificat. Fundamētū.n. aliud nemo pōt ponere ꝑter id qđ positū est qđ est xp̄s iesus.i. fides xp̄i iesu. ¶ Sine isto argēto vere fidei ipoſſe ē spūale cōstruere tabernaculū deo gratū ad Hebre.xi. Sine fide āt īpoſſe est placere deo. ¶ Hoc fundat tabernaculum.

¶ 3.est Aes ¶ Et significat firmā spem futurorū bonorū. Nā sicut Aes ē solidissimū ꝟm illđ Job.37. Tu forsitā cū eo fabricat⁹ es celos qui solidissimi q̄si aere fusi sūt. Sic spes ē firma ꝛ certa ꝛ solida expectatio futurorū bonoꝝ. Bre. in mora. Tāto spes in deū solidior surgit: q̄to ꝓ illo quisqꝫ grauiora ꝑtulerit. ¶ Et sicē bases enee firmabāt colūnas quiqꝫ i Introitu tabernaculi. Et fibule enee firmabāt saga cilicina isimul ꝛ sup tabernaculū. Exo.26. Sic Spes spūale ꝟtutū tabernaculū ꝛ i imis ꝛ i sūmis solidat firmat ꝛ stabilit: ad Hebre.6. Cōfugimus ad tenēdā ꝓpositā spem: quā sicut anchorā habem⁹ aīe tutaꝫ ac firmā ꝛ incedētē vsqꝫ ad īteriora velaminis vbi ꝑcursor pro nobis introiuit yesus. ¶ Sine isto ere ipoſſe est firmare spūale virtutuꝫ tabernaculū. ¶ Hoc firmat spūale tabernaculū.

¶ 4. Hyacinthus q̄ erat ꝟm liraꝫ lana ꝛ sericuꝫ talis coloris sicut est lapis hyacinthinus cui⁹ color assimilat̄ Saphiro. ¶ Hyacinthus qui ē coloris aerei ꝛ celestis significat prudētiā. Que est lumē dirrigēs agenda ꝛ oñdēs quid q̄lr ꝛ quō agendū. ¶ Et sicut color hyacinthin⁹ in q̄ttuor tabernaculi ꝑtib⁹ erat: vꝫ. In cortinis q̄ erūt i medio tabulaꝝ ꝛ sagorū cilicinorū. Et in opimento de pellib⁹ hyacinthinis q̄ erāt i sūmitate tabernaculi sup oīa alia opimēta. Et i velo qđ erat in introitu tabernaculi. Et in velo qđ erat in medio tabernaculi diuidens sancta a sancto sanctoruꝫ: sicut pꝫ Exo.26. Sic prudētia ē necīa circa superiora: inferiora: exteriora ꝛ interiora. Ipsa.n. ꝓuidet ordinat ꝛ disponit oīa. Ber. đ Cōsideratiōe. Quātū ad cōsiderationis attinet fructū: quattuor tibi cōsideranda reor: te: que sub te: q̄ circa te: que supra te sūt. ¶ Sine isto hyacinto prudētie ipoſſe ē ordinatū cōstruere tabernaculum. ¶ Hec prudentia dispo nit tabernaculū ꝛ ordinat ꝛ dictat qua

liter sic construendū.

¶ 5. Purpura. ¶ Hec significat Justitiā: q2 purpura ē vestis regia: ad reges aūt ꝓprie ptinet exercere iustitiā iuxta illud Sap. 6. Cū essetis ministri regni ei⁹ nō recte iudicastis nec custodistis legē iustitie. ¶ Et sic purpura erat in tribus locis Tabernaculi: In velo qḋ erat in introitu. In velo quod erat in medio tabernaculi: ⁊ i cortinis q̄ erāt sup tabernaculum. Exo. 26. Sic Justitia vnaq̄qz collocat locis suis tribuēs oib⁹ qḋ suū ē inferiorib⁹: equalib⁹ ⁊ supiorib⁹. Ber. in F. Justitia ꝟtus ē qḋ suū ē vnicuiqꝫ tribuēs Tribue ergo trib⁹ q̄ sua sunt. Redde supiori. Redde inferiori. Redde equali cuiqꝫ qḋ ḋbes. ¶ Sine purpura iustitie ipoſe est cōstruere tabernaculū proportionatū ⁊ deo gratuꝫ. ¶ Hec decenter collocat tabernaculuꝫ disponēs ⁊ aptās oīa locis cōgruis.

¶ 6. Cocus bis tinct⁹. Qui erat ƀꝫ lyrā Exo. 25. Lana ⁊ sericum coloris rubei seu flāmei ⁊ bis tingebat̄ vt color esset intēsior. ¶ Hic significat Fortitudinē pp colorē flāmeū seu igneū qui alludit fortitudini ⁊ pp intensionē eiusdē coloris que ēt fortitudinē sigñat. Ignis. n. ē oīuꝫ elemētorū actiuissimū. ¶ Et sic Cocus erat in trib⁹ locis in tabernaculo vꝫ In velo qḋ erat in introitu. In velo qḋ erat i medio: ⁊ i Cortinis q̄ erāt supra ⁊ circa tabernaculuꝫ. Exo. 26. Sic fortitudo ē nec̄ia ad supanda exteriora vꝫ Mūdū ⁊ diabolū: ad vincēda iteriora. Carnē. s. ⁊ supbiā: ad ascendēdū ad supiora p profectum spūalem. Ambro. de Offi. Reuera iure ea fortitudo vocatur cum vnusquisqꝫ seipsum vincit. Irā cōtinet: Nullis illecebris emolitur. Non aduersis perturbatur. Non extollitur secundis: nec quasi vento quodaꝫ variarum rerum circūfertur mutatione. ¶ Sine isto Coco bis tincto fortitudinis impossibile est construere tabernaculum perseuerans et deo gratum. ¶ Hec fortitudo defendit ⁊ custodit tabernaculū ne ab extraneis diruat̄. Sic̄ fortis armat⁹ custodit atriū suū.

¶ 7. Bissus: qui ƀm lyram Exo. 25. est genus lini candidissimi. ¶ Hic significat Temperantiam que vitaꝫ ⁊ conuersationeꝫ reddit candidaꝫ: mūdam ⁊ laudabilem apud deū ⁊ hoīes Sap. 4. O q̄ꝫ pulchra est casta generatio cū claritate: Immortalis ē. n. memoria illi⁹: qm̄ ⁊ apud deuꝫ nota est ⁊ apud homines. ¶ Et iste bisus erat in tribus tabernaculi locis: vꝫ In velo quod erat in itroitu: In velo qḋ erat i medio: ⁊ in cortinis que erant super ⁊ circa tabernaculum Exo: 26. Sic Temperantia in omnibus ⁊ circūquaqꝫ est necessaria. Uñ Ysido. in syno. In omni re tene tēperamentum. Nihil itemperātius agas: ne minus: ne nimium aliquid: ne vltra q̄ꝫ opꝫ: ne infra: etiā in bonis moderatum esse decet. ¶ Sine isto bisso cādido Tēperātie ipoſe est cōstruere tabernaculū mundum ⁊ deo gratum. ¶ Hec Tēperantia conseruat Tabernaculū mūduꝫ nec maculari sinit.

¶ 8. Pili caprarū. De quibus facta sunt Saga cilicina. ¶ Hij significant austeritatem siue abstinentie rigiditatem in carne. Pili enim caprarum sunt rigidi: duri ⁊ asperi ⁊ significant carnis mortificationem. ¶ Et sicut de pilis caprarum facta sunt Saga cilicina cooperientia totum tabernaculū preter frontē ei⁹ a parte orientis Exo. 26. Sic Rigiditas abstinentie debet circūdare totuꝫ corpus ⁊ totam animā ⁊ omnes sensuꝫ interiores ⁊ exteriores vt restringātur ab omnibus supfluis: ⁊ solūmodo habeant necessaria. Greg. i moralib⁹. Tāto

mens melius ad supna appetēda cōpo-nitur: q̄to ab illicitis arcius corp⁹ edo-matur. ¶ Sine istis pilis caprarū τ sine rigiditate abstinentie τ mortificationis in carne ipoīe est deo construere taber-naculū mundū τ gratū quia Qui in car ne sunt deo placere non pñt ad Ro.8. ¶ Hec regiditas in carne purgat spūa-le Tabernaculū a pulueribꝰ τ erugine succi elcente.

¶ 9. Pelles Arietū rubricate. ¶ Hec si gnificāt virilē discussionē i mēte. Aries enī est animosus τ significat virilitatē Rubricatio vo significat discussionē. ¶ Et iste pelles arietū rubricate erāt in medio iter saga cilicina τ pelles hya cintinas τ opiebant totū Tabernacu-lum s̄m lyra. Exo.26. Sic virilis dis-cussio dꝫ esse intus in aīa examinans: τ excutiens diligēter oēs eius angulos si quid inordinatū siquid fedū siquid in-cōpositū ibidē resideat. Unde Augꝰ de verbis domini. Nihil est qđ sic quisq̄ cogitare debeat: nisi vt i semetipsū ocu los couertat: se discat: se discutiat: se in-spiciat se querat τ se inueniat: τ qđ dis-plicet necet: τ qđ placet: optet τ plantet. ¶ Sine ista discusione virili in mente impoīe est cōstruere tabernaculum or-natū τ deo gratū. ¶ Hec discusio siue examinatio virilis Tabernaculū spūa-le interius sculpit τ pingit: Sculpit abij ciēdo obliq̄: pingit addēdo recta.

¶ x. Pelles hiacinthine. i. tali colore tin cte s̄m Josephum. In hebreo hr̄ pelles taxorū. Et sūt aīalia hñtia pelles varias multis coloribꝰ sicut dicit lyra sup Exo. 25. ¶ Hec pelles varie τ hyacinthine q̄ sunt coloris celestis significāt Cōuersa tionē exteriorē mūdā: honestā τ cele stē. Nā non sufficit interior celatura τ sculptura tabernaculi nisi adsit ēt pictu ra exterior: q2 non sufficit mundicia in-terioris intērioris nisi adsit mūdicia ex-terioris cōuersatiōis. 2. ad Cor.8. Pro uidemꝰ. n. bona nō solū corā deo sꝫ etiā corā hoībꝰ. ¶ Et sicut opimentū de hyacinthinis pellibus erat extra oīa alia opimēta in pte exteriori tabernaculi: τ circūdabat totū Tabernaculū ab vtro-q̄ latere a pte anteriori τ posteriori: τ desup vt repelleret vim ventorū τ hym-briū sic dic lyra Exo.26. Sic exterior disciplina τ cōuersatio totū hoīem exte-riorē cōponit ornat τ a vētis tēptationū custodit. Unā Ber. i epl'a Oq̄ cōpositū redit oēm corpis statū: nec n̄ mētis habi tū disciplina. Ceruicē submittit. Depo nit supcilia. Cōpōit vultū: Ligat oculos Cohibet chachinos: Moderat̄ linguā: Frenat gulā: Sedat irā: Format inces-sū. ¶ Sine istis pellibꝰ Hyacinthinis Discipline τ cōuersatiōis honeste nō pt̄ ɔstrui pulcrū τ deo gratū tabernaculū. ¶ Hec disciplina exterior sculpit τ pin-git spūale tabernaculū exteriꝰ τ a vētis: pluuijs: τ pulueribꝰ defendit.

¶ xi. Ligna sethin. que sunt Imputri-bilia. ¶ Hec ligna significāt Cōsidera-tionē siue cōtēplationē mūdā τ purā τ maxie celestē. ¶ Nā sicut ligna sethin sūt iputribilia sic ad cōficiēdū spūale ta bernaculū requirūtur Cōsiderationes mūde cōtēplatiōes pure: nitide τ nō pu tride aut maculate. Et sic ligna sethin ascēdūt ad altū sic cōsideratiōes τ cōtē plationes celestes ad cōstructionē taber naculi requirūt. ¶ Et aduerte q̄ ligna sethin que erāt in tabulis τ colūnis ta-bernaculi erāt stantia τ sursū erecta sic hr̄ Exo.26. q2 Cōsideratōes nr̄e τ cōtē platiōes nr̄e debēt eē sursū eleuate: ce lestes τ angelice atq̄ diuine. Sic. n. eri-gūt spūale tabernaculū τ mūdū a pul-uere τ luminosum redunt. ¶ De istis Tabulis siue lignis sethin dicit Ber.

de amore dei: Cogitatiões: Intẽtiones: volũtates: affectiões: ⁊ oia iteriora mea venite ascẽdam⁹ in montez vbi dñs vi= det vel videtur Cure: sollicitudines: An xietates: Pene: seruitutes: expectate me hic cũ asino corpore isto. Donec ego cuz puero: ratio. s. cuz intelligentia illuc vsq ꝑperãtes reuertemur ad vos. Reuer= temur eniz heu reuertemur quam cito. ¶ Sine istis lignis setbin munde ⁊ pu re contẽplationis ĩpossibile est cõstrue= re spũale Tabernaculuz sursuz erectuz ⁊ deo gratum. ¶ Hec ligna tabernacu= lum a terra erigunt.

¶ 12. Oleuz ad concinanda luminaria vt possẽt ardere. ¶ Hoc oleũ significat in tẽtionẽ celestẽ ⁊ rectaz in oibus predi= ctis operib⁹ sicut patet Math. 25. in pa rabola decez virginũ. Ubi virgines pru dentes dicunt̃ habuisse oleuz in lãpadi bus. i. intentionez rectaz in suis opib⁹ ⁊ cõtẽplationibus. Quia. n. prudentia est virtus directiua bonorũ operũ in finez debitum: ideo virgines que habuerunt oleuz. i. Intentionẽ rectaz in suis operi bus dñr prudentes. ¶ Et sicut oleũ in tabernaculo fouebat luminaria vt luce rent ⁊ illuminarent Tabernaculũ. Sic itẽtio recta illuminat spũale ꝟtutũ Ta bernaculũ. Quia sicut lucerna in altuz posita illuminat ea que sũt in domo mã li. Ita intentio illuminat ea que dispo= nuntur in domo cõscie spũali: vñ dicit̃ Luc. xi. Lucerna corporis tui est oculus tuus. i. Intentio: Si oculus tuus sim= plex fuerit: totũ corpus tuũ lucidũ erit. ¶ Sine isto oleo Intẽtionis recte ĩpos sibile est construere Tabernaculũ luci= dum ⁊ illuminatũ aut deo bñdicto gra tum qz Scriptuz est Luc. xi. Si oculus tuus nequaz fuerit. i. Intentio tua puer sa: etiam corpus tuuz tenebrosum erit. ¶ Hoc oleum Intentionis recte spũale Tabernaculum illuminat.

¶ 13. Aromata In vnguentũ Nez ex ali quibus aromatibus cõficiebat̃ vnguen tuz siue oleuz vnctionis sanctum. Quo vngebantur ⁊ sanctificabant̃ Taberna culũ ⁊ oia vasa: Aaron sacerdos ⁊ filii eius sicut pz Exo. 30. ¶ Hec Aromata significat virtutes odoriferas cũ vnguẽ to diuine gratie: que duo sanctificãt Ta bernaculuz spũale aie: oia vasa pertinẽ tia ad tabernaculũ. i. oẽs operatiões per tinẽtes ad aiam. Aaron ⁊ filios ei⁹. i. vo lũtatez que est principalis sacerdos deo sacra offerens in spũali Tabernaculo aie. Et filios eius. i. oẽs virtutes volũ= tati subiectas prout sunt intellect⁹ sen= sus iteriores ⁊ exteriores. ¶ Sine aro matibus virtutuz: ⁊ sine vnguento diui ne gratie impossibile est cõstruere Ta= bernaculũ sanctũ ⁊ deo gratũ: virtutes enim cũ oleo ipsuz sanctificant. ¶ Hec Aromata Tabernaculum deo dedicãt ⁊ sanctificant.

¶ 14. Thimiama beni odoris Thimia ma est idez qđ incensuz siue Thurifica bile. Nã est cõpositio quedã siue cõmix tio puluerũ aromaticorũ. Et dr̃ a Thi= mo. herba odorifera: qua in aliquib⁹ lo cis vtunt̃ loco incensi sicut dicit lyra sup Exo. 30. Et hoc Thymiama vtebatur super altare incensi: sicut patet Exo. 30. ¶ Hoc significat. Orationẽ. Deuotio= nez: ⁊ feruida ignita atqz redolentia ce= lestiuz desideria. Non. n. sufficit Taber naculum sanctificari ꝑ virtutes ⁊ diui= naz gratiaz sed debet esse odoriferuz ꝑ Deuotã orationẽ ⁊ feruẽs ꝑ desideriũ amoris diuini. Sicut. n. Fumus Thy= miamatis ascẽdit sursuz Sic Deuotio ⁊ oratio ascendit cũ sit pius mẽtis affe ctus eleuat⁹ in deũ: vñ ps. Dirigat̃ ora= tio mea sicut incẽsum in conspectu tuo. ¶ Et sicut fumus thimiamatis erat ca

lidus egrediens de prunis: et odorifer⁹. Sic desideria calida Ignita et feruentia diuine dilectionis: sunt odorifera et gratissima coram deo dicente saluatore. Luc. 12. Ignem veni mittere i terram et quid volo nisi vt ardeat. ¶ Sine isto Thymiamate deuote orationis et feruentissimi atque igniti desiderij impossibile est deo construere Tabernaculum odoriferum. ¶ Hoc thymiama facit tabernaculum virtutum spūale esse odoriferum et redolere. De isto feruore fumoso et calido Thymiamatis dicit Greg⁹ sup Ezech. Mens in qua aia p amorem inuisibili sponso iungitur: nullam presentis seculi consolationem recipit: sed ad illum quem diligit medullitus suspirat: feruet: anhelat: anxiatur. Uilis fit ei salus sui corporis quia transfixa est vulnere amoris.

¶ 15. Lapides Onychyni. Qui ponebantur in vtroque latere sup humeralis siue ephot quod erat vestis sacerdotalis. Et i ipsis lapidib⁹ qui erant duo scripta et sculpta erant duodecim noia filiorum israel sicut scribitur Exo. 28. ¶ Hij significant Fructus spūs sancti. ¶ Nam sicut lapides onychyni erant in ornamentum vestis sacerdotalis et separati p essentiam ab ipsa veste sed sup ipositi ad ei⁹ ornatum. Sic fruct⁹ spirit⁹ sancti: sunt i ornatum virtutum aliarum: et dicunt et important quandam affectualem degustationem siue delectationem circa sponsi bonitatem degustandam. Et supra virtutes important quandam redundantiam suauitatis et dulcedinis circa dilectum. ¶ Et sicut lapides Onychini ornabant suphumerale. Sic isti fruct⁹ ornant vestes voluntatis. i. virtutes que sunt in voluntate. Et sicut in lapidib⁹ Onychynis erant sculpta duodecim noia filiorum ysrael. Sic Fruct⁹ spūs sancti qui sunt pfectiones et ornamenta virtutum sunt duodecim ad Gal. 5. Fruct⁹ aut spirit⁹ est Caritas: Gaudium: pax: patientia: Benignitas: Bonitas: longanimitas: Mansuetudo: Fides: Modestia: Continentia: Castitas. ¶ Sine hijs lapidibus fructuum spūs sancti impossibile est construere Tabernaculum adornatum et deo iocundum. ¶ Et hij lapides spirituale Tabernaculum adornant.

¶ 16. et vltimum erant Gemme. Ex quib⁹ ornabatur Rationale Judicij sicut patet Exo. 28. ¶ Hee Gemme significant Sensus spūales qui ornant virtutes siue operationes intellect⁹ sicut onychini ornant virtutes voluntatis. ¶ Sunt aut sensus spirituales secundum doctores quedam intellectuales pceptiones circa veritatem sponsi contemplandam. Nam intellectus intent⁹ contemplationi summi sponsi habet aliquando aliquas perceptiones intellectuales circa sponsum. Que vocantur sensus spūales. Que sunt ornamenta et complementum contemplationis sicut Gemme sunt ornamentum vestium. Uerbi gratia. ¶ Uisu Intellectuali videtur sponsi christi summa pulchritudo sub ratione splendoris. ¶ Auditu spūali auditur christi summa Armonia sub ratione verbi. ¶ Gustu gustatur christi summa dulcedo sub ratione sapie comprehendentis verbum et splendorem. ¶ Odoratu odoratur xpi summa fragrantia sub ratione verbi inspirati in corde. ¶ Tactu astringitur et palpatur xpi summa suauitas sub ratione verbi incarnati inter hoies habitantis. ¶ Contemplatio ergo que incipit a sensu et ascendit ad ymaginationem et inde ad rationem a ratione ad Intellectum: Inde ad Intelligentiam. Inde ad sapiam. Et ad Reuelationem: hijs quinque sensib⁹ spiritualib⁹ quasi quibusdam gemmis adornatur pficitur et consumatur: vt sit in cultum tabernaculi et ornatum Intellectualium virtutum quatenus dignum fiat in aia tabernaculum summi dei. ¶ Hee igitur dicte virtutes sunt materia construendi spūale taber-

naculum ⁊ ornandi oīa vasa ei⁹ vt de⁹ in ipso habitare dignetur ⁊ inde sua responsa dare. Unī post Enumerata oīa predicta subiunxit deus Exo.25. Facientq mihi sanctuarium ⁊ habitabo in medio eorum: iuxta oēm silitudinē tabernaculi quod ostendam tibi ⁊ oium vasorū in cultū eius. Uenite ergo ascēdamus ad montē dñi ⁊c.

¶ De multiplicib⁹ tēperātie ꝓprietatib⁹ i ꝑ tabernaculi optorio dsignatis. Ca.4.

Uenite ascendamus ad mōtem dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Qꝛ p rōnal' aīe dsertū q̄si filij israel ad ꝓmissionis terrā ꝓficiscētes pegrinamur: cōgruit vt in hui⁹ deserti medio spūale virtutū erigamus tabernaculum: ⁊ prio cōstruēdum est ei⁹ extrisecū opimētū: qd tabernaculū ipsum ab hymbriū ventorū ceterorūq offendiculorꝫ impulsib⁹ custodiat: ꝓtegat atq defendat. Erat āt tabernaculi opimētum q̄druplicatū sicut pꝫ Exo.26. Ubi dñs mādauit moisi vt faceret q̄ttuor opimēta. Unū de bysso: hyacinto: purpura ⁊ coco ⁊ istd erat īmediatū ipsi tabernaculo. Aliud de pillis caprarū qd erat supra pmū. Tertium qd erat supra scdm de pellibus Arietū: Quartum qd erat supra oīa alia de pellibus hyacintinis. ¶ Ista sunt q̄ttuor operimēta que operiunt Tabernaculū spirituale vtutū in medio aīe rōnalis cōtra q̄ttuor extrinseca impedimēta que ipsum dstruere vel maculare possent. Et sine hijs q̄ttuor operimētis impōle est conseruare Tabernaculum mūdū purū ⁊ quietum. ¶ Sunt.n.aliqua in nobis Aliqua iuxta nos. Aliq̄ cōtra nos: Aliqua supra nos que ad malum impellere possunt. Et contra ista opponi debent ista q̄ttuor operimenta Tabernaculum spūale custodientia.

¶ pᵐ Impellēs ad malū est in nobis vꝫ Cōcupiscētia que est quadruplex. ¶ pᵒ circa delectionē qꝛ omnis caro corrupit viam suam ⁊ cūcta cogitatio intenta est ad malum ab adolescentia sua Gen.6. ¶ 2. circa scientiam qꝛ Omnes nāliter scire desiderant ꝑ metha. ¶ 3. circa diuitias qꝛ omnes hoīes habēt naturalē inclinationem ad terrenas facultates ⁊ que sua sunt querūt omnes ad phyl.2. ¶ 4. Circa honores terrenos ⁊ temporales. Nam omnes habēt nālem concupiscentiā ad honores ⁊ dignitates tēporales ⁊ dicunt cum matre filiorum zebedei Math.20. Dic vt sedeāt hij duo filij mei vnus ad dexteram tuā ⁊ vnus ad sinistram tuam in regno tuo. ¶ Contra hanc concupiscentiam opponit Uirtus Temperantie: que significatur per Cortinas siue per operimentum de cortinis: quod erat primū opertoriū imediate tangens ⁊ cooperiens tabernaculum. De quo dicitur Exo.26. Tabernaculum vero ita facies. ¶ Decem Cortinas de bisso retorta: ⁊ hyacintho ac purpura. Cocoq bis tīcto variatas opere plumario facies. Longitudo vnius cortine habebit viginti octo cubitos. Latitudo quattuor cubitorū erit: Uni⁹ mensure fient vniuersa tentoria. Quinq cortine sibi iungentur mutuo: ⁊ Alie quinq nexu simili coherebunt. Ansulas hyacinthinas in lateribus ac summitatibus facies cortinarum vt possint inuicē copulari. ¶ Quinquagenas Ansulas cortina habebit in vtraq parte ita insertas vt Ansa contra ansam veniat ⁊ altera alteri possit aptari. Facies ⁊ quinquaginta circulos aureos quibus cortinarum vella iungenda sunt vt vnum Tabernaculū fiat. ¶ Moraliter

Iste cortine siue opimētū p̄mū qḋ ime diate tangebat tabulas Tabernaculi ē Uirtus tēperātie politice: que opponit̄ cōcupiē que est in carne nostra ⁊ ipsam refrenat. Et est factū de q̄ttuor colorib⁹ qui opponūtur q̄ttuor p̄dictis cōcupiscētijs. ¶ P̄ de bisso retorta. Bissus est genus lini candidissimi ⁊ retorquebat̄ ⁊ significat Tēperantiā castitatis mundē cuȝ retorsione abstinētie ⁊ ista opponitur cōcupiscētie circa delectationem. ¶ 2. de hyacintho. Hyacinthus est coloris celestis ⁊ significat celestiū meditationē ⁊ ista opponitur cōcupiscētie sciarum terrenarū. ¶ 3. de purpura que est est vestis regia ⁊ significat liberalitateȝ ⁊ ista opponit̄ concupiē diuitiarū. ¶ 4. de coco bis tincto. Cocus est coloris rubei ⁊ flāmei ⁊ significat humilitatē verecundā p̄cedentem ex peccatis q̄si ex sanguinib⁹ ⁊ ex n̄ae defectib⁹ cōsideratis ⁊ sic est quasi bis tincta: ⁊ ista opponit̄ concupiē honorū ⁊ dignitatum. Et istomō cortina tēperātie p̄ quattuor ei⁹ ptes siue colores resistit quattuor radicib⁹ malorū ⁊ q̄ttuor obiectis que cōtinue insidiant̄ tabernaculo n̄ro sp̄uali ⁊ subuertere nitunt̄ virtutū fabricaȝ. Et notandū q̄ iste cortine de q̄ttuor p̄dictis habebant in se nouē notabilia: que nouē tēpantie p̄prietates p̄figurāt.

¶ P̄ᵐ est q̄ habebāt varios flores siue picturas in se artificiose cōpositas cū acu: vel p̄ texturā. Et iō d̄r. Decē cortinas facies variatas ope plumario. Nā in q̄ttuor p̄dictis ptibus tēperātie dȝ esse discretio p̄uida ⁊ subtilis: ad obuiādū q̄ttuor p̄dictis concupiscētijs que subtiliter ⁊ caute repunt: venenāt: ⁊ inficiūt spirituale tabernaculū nisi cū sūma diligētia resistatur.

¶ 2. est Q̄ iste cortine erāt decē q̄r decē sunt sensus cooperiēdi ab istis cortinis tēperantie. ¶ Naȝ sunt quinq̄ȝ sensus exteriores vȝ Uisus: Auditus: Odoratus: Gustus: ⁊ Tactus: Et quinq̄ȝ interiores vȝ. ¶ Sēsus cōis qui est īterior p̄pinquior visui: Cui⁹ officiuȝ est apprehēdere oīa sensibilia sensuū p̄ticulariū: ⁊ iudicare d̄ṅaȝ ipsorū vt d̄r. 2. de aīa. Hec virtus vocat̄ ēt Phātasia. Est.n. idē phātasia ⁊ sensus cōis. ¶ Ymaginatio. Cuius offm̄ est retinere illud qḋ sibi traditur a sensu cōi. Retinet.n. spēs eorū que apprehēdunt̄ tam a sensibus p̄ticularibus q̄̄ȝ a sensu cōi. Non tm̄ discernit: q̄r discernere cōuenit sensui cōi ⁊ p̄ticulari cuilibet suo mō. ¶ Cogitatiua: Cuius offm̄ est facere cōpositionem inter ea que conseruantur in imaginatione. Per hāc possimus cogitare solē virideȝ: ⁊ montē aureuȝ q̄r spēm solis ⁊ viriditatis hēmus in imaginatione. ¶ Extimatiua: cuius officiū est apprehendere spēs siue intentiones nō sensatas sub intētionib⁹ sensatis. Per hanc ouis videns lupū app̄hēdit sub illa spē sensata: inimicitiā que nō cadit sub sensu. ¶ Memoratiua. Cui⁹ officiū est retinere ea que apprehēsa sūt per extimationē. Uñ sic se hȝ ad extimatiuā sicut imaginatio ad sensum cōem. Sicut em̄ sensus cōis apprehēdēs ea que sibi offeruntur a sensib⁹ p̄ticularibus nō retinet ea nisi q̄̄ȝdiu est in actu sentiendi vel saltē per modicū tēpus: imaginatio aūt illa retinet ⁊ cōseruat. Sic memoratiua retinet ⁊ cōseruat ea que in estimatiua nō remanēt nisi quādiu est in actu sentiendi ⁊ app̄hendēdi siue existimandi. ¶ Hij ḡ decem sensus decē cortinis tēperātie quasi deceȝ sp̄ualib⁹ opimentis cooperiendi sunt vt vȝ vna cortina cooperiat visum. Alia auditū: alia odoratū ⁊ sic de alijs q̄r sicut dicit Aug. in §. Cōtinendus est animi appetit⁹ a voluptate

auriū a voluptate oculorū a voluptate olfaciendi:gustandi ⁊ tangendi. Et hoc mō dicēdū est de sensibꝰ interioribꝰ. Decem sunt ergo cortine qꝛ decē sunt ptes tēperātie:decē sensus ab iordinatis sentiendi motibꝰ refrenātes:moderātes ⁊ cooperiētes.

¶3.ē Qꝛ iste Cortine erāt bipartite. Nā quinqꝫ sibi mutuo iungebant. Et alie quinqꝫ sibi nexu coherebāt. ¶Sic moraliter sensus nr̄i sunt bipartiti. Et quinqꝫ exteriores.s. visus: Auditꝰ:odoratꝰ: gustꝰ ⁊ tactꝰ mutuo copulantur qꝛ i sensibili exteriori cōueniūt:Sensus etiam interiores.s. Sensus cōis:Ymaginatio: Cogitatiua.Extiatiua ⁊ Memoratiua sibi nexu copulant̄ qꝛ in sensibili interiori cōueniunt ⁊ colligant̄. Uel dicēdū ꝙ quinqꝫ sensus exteriores cōnectunt̄ in vnū qꝛ in vnico sensu cōi siue i vna phātasia cui deseruiūt colligant̄. Et quinqꝫ sēsus iteriores insimul cōnectunt qꝛ in vnico cui deseruiūt itellc̄u copulāt̄.

¶4.est Qꝛ vnaqꝫ istarū cortinarū magnarū hēbat quinq̄ginta Ansulas hyacinthinas ita dispositas:ꝙ vna ansa erat ↄtra ansā: ex quibꝰ poterāt ille due magne cortine inuicē copulari ⁊ facere vnā magnā ad coopiendū totū Tabernaculū. Et per quinquaginta circulos aureos qui trāsibāt p pdictas ansulas sibi iūgebant ille due magne cortine ad faciēdū vnū opimentū tabnaculi. ¶Moraliter p Ansulas que sunt istrumenta curua apta ad copulationē significari videntur cōnexiones sensuū exteriorū ad iteriores ⁊ ecōuerso. Uerbi grā. Si aliqd̄ visibile puta album venit ad visum Tūc illud trāsit ad sensū cōēm:⁊ inde ad imaginationē ⁊ inde ad cogitatiuā:post ad Extimatiuā vltimo ad memoriā. Et econuerso lz nō sit forsan talis trāsitus:est tn̄ mutua cōnexio. Et hoc mō visus hz quinqꝫ Ansas vnā qua cōnectit̄ Sensui cōi. Aliā qua cōnectit̄ cū imaginatiua. Aliā q̄ cū Cogitatiua. Aliā q̄ cū Extimatiua ⁊ Aliā qua cōnectit̄ cū memoratiua. Et cū vna ansa sit opposita alteri Anse sequit̄ ꝙ visui corrn̄dēt decē Anse quinqꝫ ex pte sua ⁊ quinqꝫ ex pte illorū quinqꝫ sensuū interiorū quibꝰ cōnectitur. Et silr̄ odoratꝰ habebit decē. Totidem Auditus. Totidē Gustꝰ. Et totidē Tactꝰ:⁊ sic sūt quinq̄ginta ansule quibꝰ iste due magne cortine vz sēsus exterior ⁊ sensus interior cōnectuntur. ¶Per Circulos aūt aureos significari pōt diuina sapīa. Sapīa.n.p aurū. Diuinitas p circulū cōgrue signari pōt. Sapientia.n. diuina sua mirabili pfūditate sensus exteriores ⁊ interiores ita inuicē colligauit:q̄si ansas ↄnecteret anse. ¶Anse etiā dicunt̄ hyacinthine q̄si coloris aerei ⁊ celestis:qꝛ istrumēta talis cōnexionis sensuū sūt subtilissima ⁊ artificiosa sicut pz in neruis ⁊ ventriculis cerebri:quasi celesti ac diuina prudētia fabricata atqꝫ disposita. Quali aūt cōnexione iste potētie adinuicē cōnectunt̄ tali etiā Tēpantie correspōdētes copulari prudēter dēbēt Et ideo cortine dnr̄ hr̄e Ansas hyacinthinas ⁊ circulos aureos qꝛ tēpantia sensus exterioris copulari dz tēperātie sensus interioris ⁊ ecōuerso vt sit cortina cōiūcta cortine ⁊ tēperantia temperantie.

¶5.est Qꝛ Latitudo vniuscuiusqꝫ Cortine particularis q̄ttuor cubitorū erat.

¶Notate verba ⁊ signate misteria. Quilibet sensus pticularis quadruplr̄ peccat ⁊ errat. Nā peccat:pcipiēdo. Desiderando. Delectando:⁊ gestus dissolutos causando. Uerbi grā. Uisus pcipit pulchrū visibile qd̄ nō lz intueri:in hoc errat. Post pceptionē desiderat ⁊ cōcupiscit illd̄ qd̄ nō lz:adhuc peccat: Post cō

cupiscētiā sequiť delectatio si cōsequiť cōcupitū3. que non est licita: ꝛ in hoc ēt errat: Post d̄lectationē sequūť sordia di gestus ꝛ mot⁹ corporis: puta manuū: pedū: capitis oris qui sunt illiciti ꝛ ī hoc etiā deliquit. Cortina ğ que coopire d3 visu3: d3 eē quattuor cubitorū vt p vnū cubitū coopiat ꝛ tēperet visu3 ab iniu- sta pceptiōe ꝛ ab iniusta apprehēsione. p aliū ab iniusta cōcupia: p aliū ab iniu- sta delectatiōe ꝛ p aliū ab iniusta causa tione actuū ꝛ motuū siue gestuū disso- lutorū ꝛ iniustorū. Et idē dōm ē de q̄li bet cortina respectu cuiuslibȝ sensus: vñ dr̄ Exo. 26. Uni⁹ mensure fient vniuer sa tētoria. s. vniuerse cortine ptic̄lares.

¶ 6. est Q2 longitudo cortine vni⁹ hēbat viginti octo cubitos. Exo. 26. ¶ Mo- raliter p numerū tricessimū intelligi pt īpletio decē pceptorū dei: cū3 fide: spe ꝛ caritate ſm illō q̄ scribiť math. 13. Et dabāt fructū aliō tricesimū. Ois ğ vir tus moralis q̄stūcūq3 pfecta ad numerū tricenariū nō pt ascēdere: q2 sine fide ꝛ caritate: nō pn̄t īpleri pfecte pcepta diui na. Et iō ois Tēperantia politica q̄tū- cūq3 pfecta nō sufficit ad iplēdū merito rie diuina mādata: s3 deficit in duobus cubitis v3 in fide ꝛ caritate sine quibus īpoſ'e ē placere deo. Uel deficit ī duob⁹ cubitis. s. In dilectiōe dei ꝛ ꝓximi: In quib⁹ duob⁹ vniuersa lex pēdet ꝛ pphe Et iō lōgitudo vniuscuiusq3 cortine ha bebat in longitudine sua tm̄ vigintiocto cubitos: nec ascēdere poterat ad cubi- tu3 tricessimū: s3 deficiebat in duobus cubitis.

¶ 7. ē Q2 iste cortine coopiebāt totū Ta bernaculū. s. supius ꝛ a pte aquilonari: meridionali at occidētali. S3 non a pte orientali q2 dimittebāt introitū Taber naculi apertum. Et hec oīa patēt p Nic olaū de lyra sup Exo. 26. nec vacant a misterio. ¶ Nā cortina tēpantie d3 coo perire Tabernaculū spūale aīe rationa- lis a parte superiori vt ꝓhibeat cōcupi- scentiam ambitionis ꝛ dignitatū: a pte aquilonari vt ꝓhibeat tristitia3 ꝓcedē tem ex aduersitate siue tēptatiōe diabo li: a pte meridionali vt ꝓhibeat vanam gloria3 ꝛ vanā letitiā ꝓuenientē ex pro speritate: a parte occidentali vt cōcupi- scentiā Terrenorū ꝛ carnis q̄ continue tēdūt ad corruptionē ꝛ occasus. ¶ S3 non cooperit a pte orientali in qua nasci tur sol. quia concupiscētia lucis eterne. Et diuine sapie. Et solis iustitie qui est xp̄s non est refrenanda vel claudenda: sed est aperienda ꝛ dilatāda: q2 sol iusti tie xp̄s est totus desiderabilis ꝛ tot⁹ cō cupiscibilis. Et cōcupiscētia ei⁹ ducit ip su3 ad Tabnaculū spūale: vñ dr̄ Sap. 6. Sapiētia p̄occupat qui se cōcupiscūt vt illis se prior oñdat. Qui de luce vigi lauerit ad illa3 nō laborabit: Assidentē eni illa3 foribus suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus est cōsumat⁹. Et quī vigilauerit pp illā cito erit secur⁹.

¶ 8. est Q2 iste cortine isimul coniuncte a pte aquilonari non ptingebant deorsu3 vsq3 ad tera3 s3 distabāt a terra p spa- ciu3 vnius cubiti. Et siľr a pte meridio nali. Sed a parte occidentali descēde- bāt vsq3 ad terrā totaliter cooperiēdo. Et siľr a pte supiori totū Tabernaculū cooperiebant. ¶ Nec vacant hec a mi- sterio. Quia. n. nulla tempantia politica q̄stūcūq3 pfecta potest totaliter refrena re tristitiā ꝓueniētē ex aduersitate: nec letitiam procedētē ex prosperitate: ideo Cortine nō vsq3 quaq3 coopiunt taber naculum a parte aquilonari ꝛ meridio nali: sed vno cubito deficiūt hinc ꝛ vno inde. Sed q2 p̄cipue refrenari ꝛ expelli d3 cōcupiscētia superbie que est initiu3 oīum pctōrū. Et cōcupiscētia carnis ꝛ

auaritie que est radix oium maloꝝ: iō Cortine coopiebant totuz Tabernaculum a pte supiori ꝛ totuz a parte occidētali. ℭ Secūdū tn̄ aliquos Cortina nō cooperiebat totuz tabernaculuz a parte occidentali: sed distabat a terra vno cubito. Et hoc moraliter significat ꝙ concupiscētia auaritie ꝛ carnis penitus reprimi non potest ꝑ tēperantiaz politicā: quia velimus nolimus: hiebuseus habitat in ptib⁹ nostris.

ℭ 9. est. Qꝛ iste cortine de varijs coloribus erant primū ꝛ imediatuz opertorium tabernaculi sicut pꝫ Exo. 26. ℭ Et hoc nō vacat a misterio. ℭ Nā prima regula iustitie est declinare a malo ꝭm illud ps. 33. Diuerte a malo. ℭ Hoc autē fit per tēperantiā que refrenat ꝛ retrahit ab illicitis. Et ideo congrue Cortine variate erant primū opertoriū tabernaculi qꝛ Temperantia ꝑ cortinas significata est prim⁹ gradus Justitie: qui est Declinare ꝛ diuertere a malo ꝛ ab illicito. ℭ Et hec oia dicta sūt de Tēperantia politica. Que est nihil appetere penitenduz. Jn nullo moderatiōis legē excedere. Sub iugo rōnis cupiditatē domare. Et hec opponitur ꝛ reprimit primuz incentiuū ad malū: qđ est intra nos vꝫ Cōcupiscentiā ꝛ pronitatez ad malum. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

ℭ De varijs Justitie ꝓprietatib⁹ in secūdo tabernaculi operimento prefiguratis. Cap. 5.

Uenite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ℭ Uiso de ꝑ ad malū impulsiuo qđ est intra nos vꝫ de cōcupiscentia ꝛ de eius repressiuo: ꝙ est temperātia in pͥmo tabernaculi opertorio figurata: sequit̄ videre de secūdo ad malum impulsiuo qđ est iuxta nos vꝫ de ꝓximo nr̄o ꝛ de eius repressiuo quod est Justitia in scđo tabnaculi opimēto figurata.

ℭ 2. igitur impellens ad malum est Juxta nos. vꝫ ꝓxim⁹ noster. Et hoc multipliciter est nobis causa ruine. Tuz ꝑꝑ nimium amorem ꝛ inordinatum ad ipsum iuxta illud saluatoris Math. 5. Et inimici hominis domestici eius. Tum ꝓpter fraudes quas aduersus nos molitur iuxta illud Hiere. 9. Unus quisqꝫ a proximo suo se custodiat ꝛ i omni fratre suo non habeat fiduciam: quia ois frater supplantans supplantabit ꝛ ois amicus fraudulenter incedit. Et vir fratrem suuz deridebit ꝛ veritatem nō loquentur. Tum qꝛ si non subuenimus ei in necessitatibus delinquimus: ℭ Cōtra istud impulsiuuz ad maluz opponit̄ operimentum de sagis Cilicinis: siue saga cilicina que optime nos disponunt erga proximuz: nam significant Justitiaz politicaz: qua nos optime habemus erga proximum. ℭ Et notandum ꝙ ista Saga Cilicina ꝭm lyram Exo. 26. erāt cortine sicut predicte sed erant de pilis caprarum qui filabantur ꝛ texebantur: ꝛ istud opertoriuz erat super Cortinas predictas de diuersis coloribus. Et sic erant de duriori materia qꝛ prime erāt de lana ꝛ serico. Jsta autem Saga de pilis capraruz qui sunt duriores. ℭ Et Hec omnia congruunt Justitie. Nam sicut qui filant: primo faciunt fila sigillatim: deinde ex filis componunt tellā siue cortinam. Sic iusti primo agunt actus iustitie particulares: deinde ex illis frequētatis ꝛ compositis generatur habitus iustitie quasi tella ꝛ cortina integra: qꝛ ꝭm phm̄. 2. ethi. Justa agendo iusti efficimur: sicut Cytharizando cytharedi. ℭ Sed ista Saga Cilicina

sunt de pilis duriorib⁹ qr Justitia videtur durior rigidior ꝛ aspior in puniẽdo q̃ tẽperantia. ¶ De istis sagis cilicinis plura dicunt̄ q̃ iustitie conueniunt. Unṅ scribitur Exo. 26. ¶ Facies ꝛ saga cilicina vndecim ad operiendũ tectũ tabernaculi: Longitudo Sagi vnius habebit triginta cubitos ꝛ latitudo q̃ttuor. Eq̃ erit mẽsura sagorũ oĩuꝫ. E quib⁹ quinq͂ iunges seorsuꝫ. Et sex sibi mutuo copulabis: ita vt sextuꝫ sagũ in fronte tecti duplices. Facies ꝛ quinq̃ginta Ansas i ora sagi vni⁹ vt iungi cũ altero queat. Et quinquaginta ansas i ora sagi alterius vt cũ altero copulet̄. Facies ꝛ quinq̃gita fibulas eneas quib⁹ iũgant̄ Anse vt vnũ ex oĩb⁹ opimẽtũ fiat. Q̄ð aũt superfuerit in sagis q̃ parant̄ tecto. i. Sagũ qð̄ ampli⁹ est. Ex medietate ei⁹ operies tabnaculi posteriora. Et cubit⁹ ex vna pte pendebit ꝛ alter ex altera vtrũq͂ latus tabernaculi ptegens.

¶ Pᵐ qð̄ dr̄ de istis sagis est: q̄ erant nũo vndecim: qr vndeciꝫ sṫ ptes iustitie: quã erga ꝓximũ exercere debem⁹: q̃rũ sex sũt negatiue que ponũtur Exo. 20. vꝫ. ¶ Nõ occides. Non mechaberis. Non furtũ facies. Nõ loq̃ris cõtra ꝓximum tuũ falsũ testimoniũ. Nõ cõcupisces domũ ꝓximi tui: nec oĩa que illi⁹ sũt. Nec desiderabis vxorẽ suã. ¶ Alie quinq͂ sunt affirmatiue vꝫ. Diligere proximuꝫ corde: Luc. 6. Diligite inimicos vestros Bñdicere ꝛ orare ꝓ eo ore Luc. 6. Benedicite maledicẽtib⁹ vobis: ꝛ orate ꝓ calũniãtib⁹ vos. Subuenire ope Luc. 6. Oĩ petẽti te tribue. Dimittere iniurias: Luc. 6. Dimittite ꝛ dimittemini. Et honorare gestib⁹ ꝛ reuerẽtia ad Ro. 13. Reddite oĩb⁹ debita cui honorẽ honorẽ. Et iõ cõgrue saga Cilicina sũt vndecim qr tot sũt Justitie ptes circa ꝓximuꝫ exhibẽde. Jste ergo vndeciꝫ iustitie ptes quasi vndecim saga cilicina nostrũ spũale tabernaculũ custodiũt ꝛ ꝓtegunt cõtra ĩpulsiuũ ad malũ qð̄ est iuxta nos vꝫ contra proximum ne sit nobis causa ruine.

¶ 2. est q̄ Longitudo sagi vni⁹ habebat triginta cubitos. Et sic excedebãt longitudinẽ cortinarũ i duob⁹ cubitis: ꝛ ascẽdunt ad numerũ trigessimũ: qui significat ĩpletionẽ decẽ p̄ceptorũ p̄suppositis fide spe ꝛ caritate. ¶ Et rõ est congrua: qr pfecta iustitia erga ꝓximũ: que per saga Cilicina significat̄: videt̄ legeꝫ dei adĩplere. Naꝫ qui talẽ iustitiã ꝓximo exhibet ꝓximũ diligit ꝛ sic legẽ adimplet ad Ro. 13. Qui. n. diligit ꝓximũ legeꝫ adimpleuit. Naꝫ non adulterabis Nõ occides: Nõ furaberis. Nõ falsũ testimoniũ dices. Nõ cõcupisces. Et si qð̄ est aliud mandatũ: in hoc v̄bo instauratur. Diliges ꝓximũ tuuꝫ sicut teipsum. Recte ergo vni⁹ Sagi longitudo triginta cubitos hꝫ qr iustitia ꝓximi legem adimplet.

¶ 3. est Q̄ Latitudo vni⁹ sagi habebat q̃ttuor cubitos. ¶ Et hic est cõgrua rõ. Naꝫ quelibet pars Justitie q̃ttuor ꝓximi bona respicit vꝫ bona vite: bona aĩe: bona corporis ꝛ bona substãtie exterioris. Exẽplũ Debemus diligere ꝓximi vitaꝫ: aiam: corpus ꝛ subam. Aliõ exẽplum Debemus orare pro vita: aĩa: corpore ꝛ substãtia ꝓximi. Jtẽ Remittere debem⁹ ꝓximo Jniurias nobis illatas i vita. Jn aĩa Jn corpe ꝛ Jn substãtia saltẽ de cõsilio Math. 5. Et sic dõm est de aliis iustitie ptib⁹ p̄dictis. Et ideo cõgrue latitudo cuiuslibꝫ sagi habet cubitos q̃ttuor qr q̃libꝫ pticularis iustitia erga ꝓximuꝫ ċċ q̃ttuor vr̄ dilatari: Unṅ dicit̄ Exo. 26. Equa erit mẽsura sagorum omnium.

¶ 4. est Q̄ istoruꝫ vndecim Sagorum

quinqꝫ inuicē ꝛ separatim cōiūgunt̄ in vnū. ¶ Et rō moralis ē qꝛ quinqꝫ partes iustitie affirmatiue erga ꝓximuꝫ: q̄ sūt Diligere: Orar̄: Subuenire: Remittere ꝛ Honorare debēt eē inuicē colligate ꝛ cōiuncte qꝛ vna sine reliqua non sufficit. Nō nō sufficit subuenire nisi adsit dilectio: nec ecōuerso dilectio sine subuētione. i. Jo. 3. Filioli mei Nō diligamus verbo neqꝫ lingua: sed opere ꝛ veritate. Et iō mistice dr̄ Qꝛ quinqꝫ saga seorsuꝫ ꝛ inuicē cōiungant̄.

¶ 5. est Qꝛ Alia sex saga sibi mutuo copulabant̄ in vnū sagū magnū. ¶ Et rō moralis ē qꝛ sex ptes iustitie Negatiue erga ꝓximū que sunt. Nō occides. Nō mechaberis: Nō furtū facies. Nō dices falsuꝫ testimoniū. Nō cōcupisces rē ꝓximi tui. Non desiderabis vxorē ei⁹: debēt inuiceꝫ copulari: qꝛ vna deficiēte relique omnes nihil ꝓsunt. Jaco. 2. Quicūqꝫ autem totam legem seruauerit offendat aūt in vno factus est oīum reus. Qui. n. dixit. Nō mechaberis: dixit Nō occides. Qȯ si nō mechaberis: occidas aūt: factus es trāsgressor legis. Quia ḡ vna pars nō sufficit sine reliqua sed oēs īsimul requirunt̄ Ideo cōgrue dicit̄ ꝙ sex saga sibi mutuo copulabāt̄ i vnū.

¶ 6. est ꝙ in fronte Tabernaculi orientali. i. in introitu qui respiciebat orientem duplicabat̄ vna pars sagi Cilicini Non sic in aliis lateribus tabernaculi: vñ dr̄ Exo. 26. Jta vt sextum sagū in fronte tecti duplices. ¶ Et rō moralis est qꝛ si per saga intelligitur iustitia. Et per oriēteꝫ xp̄o sol iustitie. recte duplicatur sagum in parte orientali qꝛ maior iustitia exerceri debet erga ipsum deum q̄ erga proximum qꝛ pp̄ qȯ vnūqȯqꝫ tale ꝛ illud magis.

¶ 7. est Qꝛ opertoriuꝫ de Sagis tegebat vtrūqꝫ lat⁹ tabernaculi ꝛ posteriora tabernaculi a pte occidentis vsqꝫ ad terram: ꝛ eas ptes que non cooperiebant̄ a Cortinis de hyacintho ꝛ bisso. ¶ Et ratio moralis est: vel qꝛ illud qȯ temperantia refrenare ꝛ ꝓhibere non potest, honeste iustitia percutere puniendo dꝫ. Uel qꝛ illud qȯ intemperate cōmittit̄ bonis iustitie operibus supueniētibus cooperitur. Justitia. n. est spūale vestimentum immūda opera iniquitatis tegens ꝛ cooperiens: Ezech. 33. Si dixero impio morte morieris ꝛ egerit penitentiā a pctō suo: feceritqꝫ iudiciū ꝛ iustitiaꝫ vita viuet ꝛ nō morietur. Oīa pctā ei⁹ que peccauit nō īputabunt̄ ei.

¶ 8. est Qꝛ In latere illi⁹ sagi magni qui erat ex quinqꝫ sagis coniunctus: erant quinquaginta Anse. Et in latere alterius magni sagi qui erat ex sex sagis copulatus: erant similiter quinquaginta Anse vt possent inuicem copulari ꝛ facere vnum opertorium totius tabernaculi. Et cum quinq̄ginta fibulis eneis insimul iungebantur ad faciendū p̄dictum opertorium. ¶ Notate verba ꝛ signate misteria Numer⁹ quinquagesimus qui est numerus iubilei significat perfectionē quia continet septenariū septies addito monade. ¶ Sagus ergo quilibet habet Ansas quinquaginta: qꝛ ꝛ quinqꝫ partes Affirmatiue iustitie erga proximuꝫ continēt perfectam iustitiam in bene operando erga ipsum. Et sex partes negatiue cōtinent perfectam iustitiam in non ledendo siue in declinādo malum. Et si iste adinuicem coniungantur per quinquaginta fibulas eneas fiet Justitia absolute pfecta quasi opertimentum cooperiens totum aīe tabernaculū. Sed iste fibule debent esse enee ꝛ fortes quia requiritur vigor fortissimus: vt omnes Justitie partes tam affirmatiue q̄ negatiue insimul cōiungāt̄

tur. Multi.n.nō ledunt ꝓximū:sed nec bene operanť ad ipsuz. Multi etiā multa operanť bona circa ꝓximū sed i multis offendūt:furando:adulterādo: cōcupiscendo res vel vxores. Et iō requiriť vigor eneus quasi fibule enee ad cōiungendū istas ptes iustitie q̄si duo saga cilicina in vnū optorium.

¶ 9.est Q: Istud opimentū de sagis Cilicinis erat cuz paxillis ⁊ funibus fortiter affixū terre ne ab bymbribus ⁊ vētis moueretť sicť dicit Nico.ď lyra Exo. 26. ¶ Moraliter iustitia nostra q̄ per Cilicina saga figurať:dz secū habere paxillos acutos penetrātes terrā.i.castigatiōes rigidas fodiētes terrenas sensualitates ⁊ carnales cogitatiōes:ipatiētiā: iracūdiā ⁊ furorē contra proximuz ex terrene carnis corruptione surgentes. Debet habere funiculos retinentes : qꝛ debet esse firma : solida ⁊ habituata ne qualicunqz vento temptationis euellatur. Et ex hijs oībus fit optimuz tabernaculi operimentum.

¶ x.est Q: istud opertorium de sagis Cilicinis imediate ponebatur super primū operimentum de cortinis ṗdictis. ¶ Et hoc nō vacat a misterio. Quia sicut primus gradus virtutis est ďclinare a malo quod fit per temperantiam que restringit a malis prohibitis:sic secūdus gradus est facere bonum ẜm illud ṗs. 33. Diuerte a malo ⁊ fac bonuz. Et hoc fit per iustitiam que significať ꝑ secūdū operimentum de sagis Cilicinis. ¶ Et hec oīa dicta sunt de Justitia politica. Que est Seruare ⁊ reddere vnicuiqz quod suum est. Et ista reprimit secundum incentiuum ad malum quod est iuxta nos vz proximum. Retribuēs ei quod suum est.et non irrogans quod suum non est. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici fortitudinis proprietate in tertio tabernaculi operimento prefigurata. Cap. 6.

Venite ascendamus ad montes dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Uiso de secundo ad maluz ipulsiuo ⁊ de secūdo tabernaculi operimēto:sequiť ordinate tertium.

¶ 3.igitur Impellens ad malum est contra nos. Et hoc est multiplex. vz Diabolus seducens sua calliditate. Caro alliciens sua dulcedine Mundus prouocans sua vanitate. Infortunium percutiens sua rigiditate. ¶ Cōtra istud quadruplex impulsiuum ad malum opponitur virtus fortitudinis que significatur per operimentum Tertiuz vz. Per pelles arietum rubricatas de quibus dicitur Exo. 26. Facies ⁊ operimentuz aliud tecto de pellibus arietum rubricatis. Et istud operimentum erat fortius predictis quia de pellibus arietum rubro colore tinctis ẜm aliquos. Et ideo congrue significat virtutem fortitudinis. De isto opimēto dicūť multa.

¶ ṗ est Q: ẜm aliquos istud operimentum de pellibus arietuz tātūmodo cooperiebat tectum tabernaculi :sed alij dicunt probabilius ẜm lyrā Exo. 26. Sicut est Josephus Q: coopetiebat totū Tabernaculuz:nō solum in tribus partibus sicut cortine ⁊ saga ṗdicta:sꝫ etiā frontez tabernaculi ab oriente ita ꝙ pēdebat an̄ veluz qď erat in introitu Tabernaculi ⁊ hoc erat necessariū vt repelleret vim hymbrium ⁊ ventorū sicut dicit Josephus. ¶ Moraliter virtus fortitudinis ⁊ patientie nō solū dz cooperire latus tabernaculi a parte aquilonari cōtra insultus demonis. Non solum a

parte meridionali cõtra prouocationes mundi: Nõ soluz a parte occidentali cõtra blanditias ꝛ tẽptamẽta carnis. Sz etiam a parte orientali ad fortiter sustinendum tribulationes missas a deo qui more pij patris castigat omnem filium quem recipit. Et ideo opertorium fortitudinis ꝛ patientie requiritur etiã a parte orientali ipsius Tabernaculi sicut ab alijs partibus.

¶ 2. est Q2 istud opertorium ẜm lyram Exo. 26. erat affixuz terre cum funib⁹ ꝛ vncinis. ¶ Et hoc moraliter significare põt. Q2 per virtutẽ fortitudinis ꝛ patientie configi ꝛ ꝓfodi debẽt oĩa Temptamenta terrena: ꝛ omnis aduersitas ex rebus terrenis consurgẽs. Et ꝙ virtus fortitudinis firma ꝛ solida esse dz circa tabernaculũ aĩe aliaꝫ facile a vẽto suz turbine ꝛ temptationum ĩpulsu q̃tereẗ. Et ideo merito funib⁹ ꝛ paxillis terre affigitur.

¶ 3. est Q2 Istud operimẽtuz erat super secũdũ de sagis cilicinis: ꝛ hoc erat fortius ꝛ sic erat ĩ tertio loco. ¶ Et hͦ moraliter significat tertiam partem iustitie siue virtutis que est pax ẜm illud ps 33. Diuerte a malo: ꝛ fac bonũ. Inquire pacem. Sicut. n. ad temperantiã ꝑtinet primũ. s. Diuertere a malo. Et ad iustitiaz secũdũ. s. Facere bonũ. Ita ad fortitudinẽ ꝑtinet Tertiũ. s. Inquirere pacem. s. Nõ turbari ex aliquibus aduersis. Et hoc pertinet ad fortitudinez que oĩa patienter tollerat. Et ideo operimẽtuz de pellibus arietũ congrue ponitur in tertio loco. ¶ Et hec dicta sunt de fortitudine politica: Que est animũ supra periculi metum agere. Nihilqꝫ nisi turpia timere. Tollerare fortiter vel prospera vel aduersa. Uenite ergo ascẽdamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De prudẽtie ꝓprietatib⁹ in quarto tabernaculi opimẽto ꝑfiguratis. Cap. 7.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ 4. Impellẽs ad malũ est. Supra nos vel extra nos. Et hic est finis intendẽdus in operib⁹ nostris: qui si sit bonus bona sunt opera nostra: si malus mala iuxta illud dictũ saluatoris. Si oculus tuus simplex fuerit totum corpus tuuz lucidum erit. Si autem neqꝫ fuerit etiã corpus tuũ tenebrosum erit. ¶ Multiplex autez finis insidiatur opibus nostris: ꝛ nos ad maluz impellit vz Laus humana. Diuitie: Delectatio: Dignitates: Amicitie que nos alliciunt ad dirigendũ opera nostra ĩ tales fines. ¶ Cõtra istud impulsiuum opponiẗ Uirtus prudentie cui⁹ propriũ est dirrigere actiones in debituz finẽ. Et significatur ꝑ opertoriũ de pellibus hyacinthinis: que hñt colorez aereũ ꝛ celestez q2 prudẽtia est virt⁹ celestis ꝛ diuina. Et de isto operimẽto dr̃ Exo. 26. Facies ꝛ super hoc aliud operimentuz de hyacinthinis pellibus. Et de isto opimẽto dñr aliq̃.

¶ pͥᵐ est Q2 istud operimẽtũ nõ solũ cooperiebat tabernaculũ a tribus laterib⁹ sz etiaz a parte orientali totum ĩtroituz tabernaculi ẜm aliquos vt recitat lyra supra Exo. 26. ¶ Et hoc moraliter significat: ꝙ virtus prudentie nõ solũ est necessaria a parte aquilonari ꝯ insidias demonũ: ꝛ a ꝑte meridionali cõtra vanitateꝫ mũdi: ꝛ a ꝑte occidentali cõtra blãdicias carnis sed etiaz a ꝑte orientali ad prudenter obuiandum soli iustitie xp̃o deo ꝛ ad diuina ꝛ celestia requirenda inueniẽda ꝛ conseruãda exẽplo quinqꝫ virginũ prudentũ math. 25.

¶ 2. est quod istud opimētū de pellib⁹ hyacinthinis erat affixū terre cum paxillis & funibus sicut opertorium de pellibus arietū: ¶ Et hoc significare potest quod virtus prudentie debet cū paxillo acute investigationis & discussionis penetrare occulta terrenarū īplicationū. terrenarū cogitationū & tēptationū. Et cum paxillo acute remorsionis pungere terrenas affectiones. Dz etiaz funib⁹ alligari quia imobiliter est retinēda. Alias insurgūt pulueres terrenarū cogitationum. intentionū & affectionū inordinatarū & iō congrue funiculis alligant̄ pelles hyacinthine.

¶ 3. est quod istud optoriū de pellibus hyacinthinis erat ī quarto loco sup oīa tria optoria p̄dicta sicut pz Exo. 26. ¶ Nec hoc vacat a misterio qz sicut ad Tēpantiam ptinet primus gradus Justitie vz Divertere a malo: Et ad Justitiaz secūdus vz facere bonum. Et ad fortitudinem tertius vz Inquirere pacē. Sic ad prudētiā ptinet q̄rtus: vz Inquirere diligenter modum cōseruandi ipsaz pacē: iuxta illud ps. 33. Diverte a malo & fac bonū. Inquire pacē & psequere eam. s. diligenter & prudēter iuestigando vias cōseruādi eā. ¶ Istud optoriū erat super oīa alia qz prudētia ē auriga virtutuz & oēs alias regulat: ducit & in finem debitū dirigit: & iō merito sup oīa collocatur. ¶ Et hec oīa que dicta sunt: intelligantur de prudentia politica. Que est Ad rōnis normam que cogitat: queqz agit vniuersa dirigere ac nihil preter rectum velle vel facere: & humanis actib⁹ prouidere. ¶ Hec sūt quattuor vtutes cardinales inuicē colligate & iuxta posite ad defensionē Tabernaculi. Nec debēt ab inuicē disiūgi: qz Tēperantia dz esse iusta fortis & prudens. ¶ Justitia fortis: prudens & tēperata. ¶ Fortitudo prudens: temperata & iusta. ¶ Prudētia temperata: iusta & fortis. ¶ Vñ Greg. sup Ezech. Unusquisqz tm̄ prudēs est quātuz tēpans: fortis & iustus. Tantū tēperās: q̄tuz prudens. fortis: & iustus. Tātuz fortis quātū prudens: temperans & iustus: Tātū iustus quātū prudēs tēperās & fortis. ¶ Iste quattuor vtutes cardinales sūt q̄tuor scuta defensiua spūalis tabernaculi in aīe nostre medio collocati. Vñ dic. Hiero. in Origi. super Naum. Quo q̄ttuor quibus pugnamus & tegimur sunt scuta virtutuz: prudentia: Justitia: Temperantia: Fortitudo. Ita econtrario quattuor vicia sunt: stultitia: iniquitas: luxuria: formido: quibus ab hoste persecutimur. ¶ Iste quattuor vtutes cardinales sunt nō soluz scuta sed ornamēta spūalis tabernaculi diuersicolorata & deo gratissima dicente Hiero. in Epla. Vis scire quales querat dñs ornatus. Habeto iustitiam: prudentiaz: tēperātiam: fortitudinē: nihil hoc monili preciosius: nihil hac gemarū varietate distinctius. O beata aīa que est talib⁹ munita: talibus ornata: vt dignuz deo preparet habitaculum. Venite ergo ascendamus ad montem dñi & docebit nos vias suas.

¶ De spūali tabernaculi introitus constructiōe & de nāli atqz multiplici prime cause contemplatione. Cap. 8.

Venite ascendamus ad mōtez domini & docebit nos vias suas. Quia dei suffragante grā cooptoriuz tabernaculi cōposuim⁹: supest vt ad ipsius tabernaculi constructionē manus īponam⁹. Et qz hmōi tab'naculi cōstructio nihil aliud est q̄ preperatio quedā ad hoc vt deus

noster habitet in medio nostri ꝛ nobis sua responsa donet de ꝓpiciatorio: idō i huiusmodi cōstructiōe ordinate ꝓcedēdum est. ¶ Et qꝛ in tabernaculo a moise cōstructo: erant q̄ttuor ptes principales sicut pꝫ Exo. 26. ꝛ 36. ¶ Pᵐᵒ erat introitus a parte orientali. Ubi erant sex notabilia vꝫ vnū Tentoriū siue vellum diuersorū color: ꝛ sub illo quinqꝫ colūne de lignis sethim. ¶ 2. erat latuſ a pte aquilonari. In quo erant viginti tabule de lignis sethim deaurate. ¶ 3. erat lat⁹ a parte meridionali. In quo erāt viginti tabule sil'es p̄dictis. ¶ 4. erat ps occidentalis. In qua erāt octo tabule claudentes tabernaculi caput. ¶ Incipiem⁹ ergo ab introitu ꝛ inde ad latus Aquilonare. post ad lat⁹ meridionale ꝛ vltimo ad ptē occidētalē pueniemus i quo cōplebit̄ tabernaculū quo ad parietes ꝛ eius ptes principales. Et mistice singulas ptes declarabim⁹. ¶ Sꝫ pro clariori notitia vnū presupponēdū est Qꝫ vꝫ. In toto tabernaculo sicut legit̄. Exo. 26. ꝛ 36. erant Centum bases argētee. ¶ Naꝫ in latere Aquilonari erāt q̄draginta: qꝛ vnaqueqꝫ tabula hēbat sub se duas bases. Et in latere Meridionali sil'r quadraginta que simul faciūt octoginta. Et in pte occidētali sexdecim cūꝫ ibi essent octo tabule q̄ cū p̄dictis faciūt nonaginta sex. Et alie q̄ttuor erant sub q̄ttuor colūnis q̄ erant in tabernaculo: inter sancta ꝛ sanctū sanctorū ꝛ sic erāt insimul cētū. ¶ Alie quinqꝫ bases erāt enee que erāt sub quīqꝫ colūnis erectis in introitu tabernaculi a parte oriētis. ¶ Moraliter p bases argenteas centū que sustentabāt tabernaculū tabulas ꝛ colūnas intelligit̄ diuina sciētia que est fundamentuꝫ ꝛ sustētaculū ois edificij spūalis. Et sunt argentee pp candorem diuine scientie que nullas erroris maculam admittit dicēte ꝓpha in ps. Eloquia dn̄i eloquia casta. Argētū igne examinatū probatū terre purgatū septuplū Et sunt cētuꝫ qui est numer⁹ magn⁹ ꝛ pfect⁹ qꝛ diuina scia i sacra scriptura cōtenta ē sufficiēter tradita: pfecta cōpleta: imēsa ꝛ incōprehēsibilis ab intellectu viatorio. ¶ Per quinqꝫ vero bases eneas deauratas tn̄. Intelligi pn̄t sciētie humanitus aquisite q̄ merito dn̄r quinqꝫ qꝛ p viā quinqꝫ sensuū aquirūt̄ cūꝫ nihil sit i itell'u quin pri⁹ fuerit in sensu ſm phm. Et bn̄ sunt aene qꝛ sicut es sūt lucide p intelligētie claritatē ꝛ sonore p eloquētie facūditatē. Et sicut es nō est ita albū sic argētū sic humana scia nō ē ita mūda sic̄ diuina: vn̄ dicit ps. Narrauerūt mihi iniqui fabulatiōes sꝫ non vt lex tua. ¶ Et bn̄ sunt deaurate qꝛ iste scie humanit⁹ aquisite ꝓcedūt per rōnes: diuidēdo: cōponēdo arguēdo: diffiniendo ꝛ sic auro rōnis ornant̄ ꝛ decorant̄: p aurū. n. intelligit̄ rō ſꝫ Ricar. de archa mistica: li. 2. c. 7. Et qꝛ iste sciēnāles sunt prime dispōnes ad edificiuꝫ spūale ideo ponuntur in introitu tabernaculi construendi. ¶ Hijs presuppositis videamus per ordinē que via sit tenenda in constructione tabernaculi ꝛ q̄ ad ipsum requiruntur Incipientes ab ipso introitu.

¶ Pᵐ qd erat in itroitu tabernaculi erat velum siue Tentoriuꝫ de hyacintho ꝛ purpura: Cocoqꝫ bis tincto siue vermiculo ꝛ bisso retorta ope plumario sicut pꝫ Exo. 26. ꝛ 36. ꝛ pendebat an̄ quinqꝫ colūnas q̄ erāt in introitu. Sicut. n. cortine de hijs quattuor colorib⁹ cooperiebāt totū Tabernaculuꝫ ab alijs tribus ptib⁹: Aquilonari: Meridionali: ꝛ Occidentali. Sic istud velum ab orientali. ¶ Per istud velum quattuor colorib⁹ distinctum significat̄ obliuio sensibiliū

exteriorū prudens iusta: fortis τ tēpe- rata. Naz sicut velum diuidebat ea que erāt intra tabernaculū ab hijs que erāt extra. Et hijs qui erant intra ocultabat ea que erāt foris τ ecōuerso. ℂ Sic aīa Cōtēplatiua q̄ deo spūale v̄tutū taber- naculū cōstruere desiderat: p̄ debet cuz forti τ vigorosa prudētia ponere veluz inter exteriora τ interiora: idest obliui- sci quātū patit̄ humana fragilitas oīuz exteriorū sensibiliuz τ claudere hostia sensuū exteriorū ne hauriant puluerez rerum sensibiliū. Nā ista sensibilia di- strahūt animā a superiorū cōsideratiōe τ suo puluere fedant τ sua mobilitate instabilē reddūt. Et ideo ponēdū est ve lum obliuionis vt. s. aīa obliuiscat̄ sen- suuz exteriorū τ sensibiliū. vn̄ dicit Dio nisius. c. j. De mistica theologia. Tu aūt forti cōtritione: derelinque sensus τ sen sibilia. Et pphā in ps. 44. Obliuisce- re populū tuuz τ domū patris tui τ cō- cupiscet rex decorem tuum. Anima ob liuiscitur populum suū: quando derelin quit τ obliuiscitur sensus suos. Obli- uiscitur domum patris sui quādo ob- liuiscitur mundū istuz τ omnia sensibi lia que sunt in eo. Et qz separat precio- sum a vili tūc rex ɔcupiscit decorē suū. ℂ Ad ponendū istud veluz in introitu tabnaculi cōtra sensibilia exteriora hor tabat̄ saluator qn̄ dicebat math. 6. Tu autē cū oraueris intra in cubiculuz tuū τ clauso hostio ora patrē tuū in abscon dito τ pater tuus qui videt in abscondi to reddet tibi. ℂ Et istud velū qđ erat in introitu nō semp̄ fixuz manebat sed poterat trahi τ retrahi p̄ circulos sicut videtur innuere lyra sup̄ Exo. 26. circa finem. Sic istorū sensibiliū exteriorum nec semp̄ possumus obliuisci: nec semp̄ debemus reminisci. Sed quātū possi- bilitas suppetit debem⁹ forti τ pruden ti atq̧ temperato moderamine velum obliuionis τ separationis in introitu ta bernaculi ponere. ℂ Hoc. n. velū est pri mū a parte orientali.

ℂ 2. erat vna Colūna de lignis setbin de aurata siue auro operta Cuius basis erat enea sed auro op̄ta: τ caput aureū: sicut p3 Exo. 26. τ. 36. ℂ Per ligna se- thim que sunt iputribilia intelligunt̄ s3 Ricardū: libro secūdo de Archa misti ca. c. j. Quelibet rerū scrutinia honesta- tis τ vtilitatis integritate plena. Queli- bet rerū cōsiderationes q̄ nullaz mētis corruptionē inducūt que sinceritatis τ veritatis integritatē custodiunt Ligna ergo sethim rigida: ligna robusta: ligna durabilia quelibet cōsideratiōes sunt q̄ mentis vigorē reparant: que constantiā roborant: que pseuerantiā confirmant. Ligna deniq̧ ab oī corruptione aliena sunt: cōsideratio quelibet que nec macu laz feditatis: nec vmbram falsitatis con trahit. Pertinēt itaq3 ad ligna sethim quelibet de rebus corporeis assertio ve ra: sententia firma. Cōstruenduz est igi tur tabernaculum de lignis sethim im- putribilibus: de sentētijs irrefragabi- libus vt sentiamus oīa que videmus in mūdo facta ab vno deo τ creata de nihi lo: nihil in hijs oībus diffiniētes qđ dif ferat a vero. Et per ligna sethim in oib⁹ sequentibus tales considerationes itel- ligamus. ℂ Colūne autē erāt dolate τ sursum eleuate τ p̄ dolationē cōgrue in telligitur cōsiderationis exactio: exami natio: τ distictio atq̧ ordinatatio ne sit confusa rigida τ ipollita. Per erectio- nē v̄o designat̄ ɔsideratōis eleuatio: ad celestia diuina τ imortalia. ℂ Per deau- ratione colūne insinuat̄ cōsiderationis rōnabilis pcessus vt v3 sit cū rōne regu lata τ modificata. Aurū. n. optimū rō- nem que est in hoie optimum pre igu-

rat. ¶ Per Basim eneaȝ auro opertā.
Intelligitur scientia humanitus adīuē-
ta que est clara per intelligentiā ⁊ sono-
ra ꝑ eloquentiā sicut es est clarus ⁊ so-
ruȝ. Per aurū quo est opta intelligitur
rōnālis q̄ mediāte aquiritur talis sciē-
tia. ¶ Per caput aureū colūne qḋ erat
supra colūnā intelligit̄ considerationis
finis optimus ⁊ intētio recta sine deus
optimus ad quē dirigunt̄ ⁊ eleuant̄ cō-
siderationes recte. et scrutinia reruȝ in
corruptibilia sicut videbimus in seq̄nti-
bus. Hec oīa intelligantur de oībꝰ colū-
nis que sequētur. ¶ pᵃ ergo Colūna est
Cōsideratio prīe sciē siue sapīe realis vȝ
Methaphisice que est prima scientia.
Honorabilissima. diuina: vniuersalissi-
ma: certissima: liberrima: ⁊ aliarum or-
dinatiua sicut habetur. j. ⁊. 6. Metha.
Cuius subiectum est ens quod diuidi-
tur per vnum ⁊ multa. Finitum ⁊ infi-
nitum. Compositum ⁊ simplex: Actum
⁊ potētiā. Cōtingens ⁊ necessariū. Cau-
satū vel incausatū. Dependēs vel inde-
pēdēs. Ab alio vel a se Productiuū vl'
nō productiuū. ¶ Super ista basi enea
methaphisice nr̄a mens erigit colūnam
sue firme ⁊ imputribilis cōsideratiōis
dicēs. Cum oē imperfectū reduci ha-
beat ad pfectū ẜm phm. x. metha. 2. celi
⁊ mūdi ⁊ in primo priorū in principio.
Multitudo entiū impfecta quā vide-
mus oȝ reduci ad vnū Ens primū. En-
tia finita ad vnū īfinitū. Oīa composita
ad vnū simplex. Omnia potentialia ad
vnū actū purū. Oīa cōtingētia ad vnuȝ
necessariuȝ. Oīa causata ad vnū incau-
satū. Oīa depēdētia ad vnum indepen-
dens. Omnia que sunt ab alio ad vnuȝ
qḋ est a se. Oīa productiua secundaria
ad vnum productiuū primuȝ. Ergo da-
tur vnum ens primuȝ: qḋ est in se. Vnū
Infinituȝ: Simplex: Actus: necessariū:
incausatum: independens: ⁊ a se. Et hic
est deus benedictus qui est primū prin-
cipium. Et hoc modo ista Colūna pri-
ma multum eleuatur in altū quia ascē-
dit vsq; ad deum. Et habet caput au-
reum quia inclinat nos ad amandum
ipsum deū cū sit principium omniū en-
tium ⁊ consequenter omnium bonita-
tuȝ. Uel habet caput aureum quia ista
consideratio Methaphisica termina-
tur ad scripturam vel cōfirmatur a scri-
ptura sacra que dicit ī psona dei Apoc.
vlti. Ego sum Alpha: primus: ⁊ princi-
pium.

¶ 2. erat Alia colūna similis precedenti
in omnibus predictis. ¶ Et ista est Cō-
sideratio dialectice siue logice que ē pri-
ma inter scientias rationales sicut me-
thaphisica inter reales. Nam grāmati-
ca in vocibus considerat congruitatem.
Rethorica ornatum: Logica vero ve-
ritatem. ¶ Super istam basim mens
rationalis erigit colūnam sue conside-
rationis dicens. Cum omne imperfe-
ctum reducatur ad perfectum. Omnis
veritas imperfecta reducēda est ad ve-
ritatem perfectam. Ergo omnis veri-
tas contingens reducetur ad veritatem
necessariam. Et omnis veritas necessa-
ria sed probabilis sicut est veritas con-
clusionum ad veritateȝ indemonstra-
bilē sicut est veritas principioꝝ. Veri-
tas principiorum ad suas causas. i. ad
terminos. Ueritas terminorum ad ve-
ritatem ydeatam in mente diuina. i. ad
suā ydeam que est in intellectu diuino.
Ueritas ydeata ad veritatem ydeanteȝ
siue ad suum exemplar quod est intelle-
ctus diuinus ẜm Sco. in p̄. dis. 3. q. 4.
Et ista veritas ideans omnia est deus
qui est primū verū ⁊ pria veritas. ¶ Et
ista colūna multum eleuat̄ sicut pria q2
ascēdit vsq; ad sūmuȝ verū deū. Et hȝ

caput aureū qꝛ inclinat ad amādū illud primū verū. Uel h3 caput aureū qꝛ confirmatur a scriptura ī qua loquitur de⁹ dicēs Jo.14. Ego sum via veritas ⁊ vita. Et Apoc.3. Hec dicit sanctus ⁊ ver⁹ qui aperit ⁊ nemo claudit claudit ⁊ nemo aperit.

¶ 4. erat Alia colūna similis ꝑcedenti in oīb⁹ predictis. ¶ Et ista ē Cōsideratio scientie moralis. s. Ethices q̄ ē pria īter scientias aquisitas praticas. Nā ecconomica tractat de bono regimine familie. Politica de bono regimine cōmunitatis. Aethica ṽo de bono regimine suiip sius ⁊ de sūmo bono ⁊ felicitate hoīs. ¶ Super istā basim mens rōnalis erigit colūnā sue cōsiderationis dicēs. Cū oē impfectum reducatur ad pfectum Et multa sint genera bonorū ꝫm phm ꝓ ethi. ⁊ ꝓ magnorū moraliū Bona externa que sūt impfecta: reducenꝰ ad bona corporis que sūt meliora. Bona corporis que sunt ēt īperfecta reducenꝰ ad bona aīe que sunt meliora: puta ad virtutes. Uirtutes morales ad prudentiā3 que ē auriga ⁊ origo virtutū. Prudentia que est actiua ad speculationē que ē nō actiua Speculatio ad obīm nobilissimū ⁊ optimū vt cōcludit phs. x. ethi. Et hoc obiectu3 optimū est deus bn̄dictus ꝫm phm ibidem. ¶ Et hoc mō ista colūna multu3 eleuaꝰ qꝛ ascendit vsq3 ad sūmū ⁊ pfectū bonū qd̄ est de⁹. Et ista colūna h3 caput aureū qꝛ inclinat ⁊ inducit nos ad amādū sūmū bonū deu3: cum bonum sit qd̄ oīa appetunt ꝓ ethi. Uel h3 caput aureū quia ascēdit ad sacras scripturā dicentes Mar. x. Nemo bonus nisi vnus deus. Et confirmatur per ipsa3 dicentē Math.5. Estote ergo perfecti sicut ⁊ pater vester celestis perfectus est.

¶ 5. erat Alia colūna predictis similis in omnib⁹. ¶ Et ista est Cōsideratio scientie naturalis siue physice que tractat ð omnibus entibus naturalib⁹ motui ⁊ mutationi subiectis sicut patet. 3. phi. ⁊. 6. metha. ¶ Super hac Basi enea mens rōnalis erigit sue cōsiderationis colūnā dicens. Cum omne Imperfectum reducendum sit ad perfectu3. Cum omne motu3 inquātū motū dicat impfectionem: aīalia ⁊ alia entia que tm̄ mouentur ꝫm phm. 3. de anima reducētur ad mouentia priora: verbi gratia: ad elementa: Elementa que etiam mouentur reducentur ad mouētia priora. s. ad corpora celestia. Corpora celestia que etia3 mouentur ab alijs ꝫm phm. 12. metha. reducentur ad mouentia priora. s. Intelligentias siue spūs angelicos. Intelligentie etia3 cum mouentur sicut amās ⁊ desiderans mouetur ab obiecto amato ⁊ desiderato ꝫm phm. 12. metha. Cū in mouentibus ⁊ motis nō sit pcessus in infinitu3 ꝫm phm. 7. phi. reducentur ipse Intelligentie in ipsum primū mouens īmobile sicut probat phs. 8. phi. ⁊ 12. metha. Et hic est deus benedictus: qui non solum est primū ens: primū verū ⁊ primū bonū ī seipo: s3 est mouens oīa mutabilia ⁊ creata. Nam tēpus ab euo Ire iubet stabilisq3 manēs dat cuncta moueri. ¶ Et sic ista colūna multū eleuatur qꝛ ascendit vsq3 ad primū motorem vniuersi cui⁹ specialis hitatio est in celis ꝫm omnes. Et habet caput aureū quia ducit nos in amorē primi motoris nr̄i. Habet caput aureum qꝛ ascēdit vsq3 ad sententias sacre scripture q̄ clamat omnia a deo imperāte moueri. Job.9. Qui precipit soli ⁊ non oritur ⁊ stellas claudit quasi sub signaculo. Et Job.37. Subter omnes celos ipse considerat ⁊ lumen illius super terminos terre. Nubes spargunt lumē suū. Que

lustrāt cuncta per circuitū quocūq3 eas volūtas gubernantis duxerit.
¶ 6. erat Alia colūna p̄cedētib⁹ in oībus filijs. ¶ Et ista ē Cōsideratio sciē ciuilis τ politice q̄ tractat d̄ mō cōuiuendi: p̄sidendi τ iudicandi: ordinat leges: ponit premia: minat̄ penas. ¶ Super istā Basi enea mens rōnalis erigit colūnā3 sue Cōsiderationis dicēs. Cū oē impfectū reduci debeat ad pfectū. Et oēs leges humane in aliquo deficiāt τ sint impfecte q2 nō de quocūq3 occurreti d̄terminare pñt sicut p3 p p̄hm. 6. ethi. Ergo leges humane reducēde sūt ad legē nature: Lex nāe ad legem scripture: lex scripture ad legē eternā que ₰m doctores est Diuina volūtas. ¶ Sil'r Cum oēs legislatores sint iperfecti reducēdi sunt ad vnū primū legislatorē deū de q̄ dr̄ Job. 36. Ecce deus excelsus in fortitudine sua τ nullus ei silis in legislatoribus. ¶ Sil'r cū ois rector impfectus reducēdus sit ad rectorē pfectissimu3. Ois dominatio popularis reducet̄ ad dominationē optimatū τ nobiliū τ ois dominatio nobiliu3 ad dominationem Regale3 vnius tanq̄ ad pfecti⁹ ₰m p̄h3 8. ethi. ¶ Cum etiam in mūdo isto sint principes plures: nec sit in reb⁹ bonū pluralitas regētiū τ ois multitdo reducēda sit ad vnitatē Un⁹ ergo erit priceps rector τ gubernator vniuersi. 12. metha. qui est de⁹ benedict⁹ τ gloriosus. Qui sua ineffabili sapiā regit regulat τ disponit vniuersu3: Sap. 7. ¶ Et ista colūna multū eleuat̄ q2 ascendendo ptingit vsq3 ad primū rectorē τ gubernatore3 vniuersi. Et h3 caput aureū q2 inclinat ad amorē ipsius rectoris vniuersi. H3 caput aureū q2 eleuat̄ vsq3 ad notitiam τ cōfessionē sacre scripture q̄ cōfitet̄ τ clamat vnū esse deū qui est dn̄s dominantiū τ deus deo℞ τ vnū legislatorem iustissimū facientē iudiciū τ iustitia3 cū mia Deut. x. Dn̄s deus vester Ipse de⁹ deorū τ dn̄s dn̄antiū. Magnus: τ potens τ terribilis qui p̄sona3 non accipit nec munera. Facit iudiciu3 pupillo τ vidue Amat pegrinū τ dat ei victu3 atq3 vestitum. O q̄3 mirabilis τ alta est colūna ista que vsq3 ad sapientissimu3 vniuersi rectorem attingit.
¶ 7. τ vltimū qd̄ erat in Introitu tabernaculi a pte orietali erat vnus vectis optus laminis aureis: τ ipse erat de lignis sethim: τ erat q̄si supra colūnas predictas iungens tabulas q̄ erant a pte aquilonari cū hijs q̄ erant a pte meridionali τ firmans ipsu3 tabernaculū vt cēt fortius τ magis stabile cōtra impulsu3 vētorū sicut p3 per Nicolaū de lyra super Exo. 26. τ 36. ¶ Moraliter p vectem istu3 itelligit̄ admiratio τ exultatio magna τ fortis ₰m Ricardū: de Archa mistica lib. 2. ca. 25. ¶ Nā sic ligna sethim sunt fortia τ iputribilia. Ita exultatio nostra τ admiratio d3 esse inflexibilis p fortitudinē τ incorruptibilis p longanimitatē. Sit ergo exultatio vel admiratio nr̄a magna: sit ingens: sit pseuerā3 τ hēbimus vecte3 ligneū nō baculū arūdineū. ¶ Iste vectis erat supra vel circa capita quinq3 colūnarū q2 ex contēplatione vni⁹ prime essentie q̄ est Caput colūne ↄsiderationis metha^ce. Et ex cōtēplatione vni⁹ prime veritatis: q̄ est caput Considerationis logice: Ex cōtemplatione vni⁹ prime bonitatis que est caput Cōsiderationis ethice. Ex contēplatione vnius primi motoris qui est caput Cōsiderationis physice. Et ex cōtēplatiōe vnius primi rectoris τ legislatoris qui est Caput cōsiderationis politice Sequitur admiratio τ exultatio mirabilis Cōtemplando qūo oīa in inferiorib⁹ dispersa τ impfecta coadunant̄ i vna sū-

prema τ pfectissima natura. O admiratio magna. O exultatio grādis. ℭ Iste vectis ɔfirmabat tabernaculū i pte oriētali: quia talis admiratio siue exultatio manutenet aīaʒ in cōsiderationib⁹ pdictis: τ manutenet colūnas in altū qꝛ pp admirari ceperūt hoīes philosophari τ cōtēplari celestia. ℭ Iste vectis erat fortis: dolat⁹: τ deauratus: qꝛ nr̄a admiratio siue exultatio dʒ esse robusta: iusta: τ discreta. Sit ergo admiratio facta de robore cōstantie. Sit dolata ad normā iustitie. Sit deaurata auro sapiē: vt sit p fortitudinē valida: per equitatē directa: p sapiaʒ τ discretionē pvida. Multū valet hmōi in vectib⁹ deauratio qꝛ nimirū multū in oībus prodest prudens τ prouida discretio. ℭ Sit ergo admiratio nostra prudens: quaten⁹ nil de vnitate diuine essentie icōgruū: nihil de ṽitate idignū: nihil de bonitate diminutuʒ veneret τ laudet. Sit prudens τ discreta quatenus in eius motione τ vniuersi gubernatione nihil veneret absurdum nihil indignum vel inhonestum. Et qd̄ dictuʒ est de isto vnico vecte simil̄r post modū de alijs sequētib⁹ iferius sentiatur. ℭ Ista ergo septem que erāt in introitu tabernaculi a pte orientali ex qua oritur sol τ ornabant ipsuʒ: sūt illa que disponūt animaʒ ad receptioneʒ solis iustitie. s. dei τ xp̄i iesu τ preparāt ei itroituʒ gratū τ bn̄placitū. ℭ Naʒ p velum aīa sepatur a sensibilib⁹ τ secularib⁹ qd̄ deo sūme placet. 2. ad Timo. 2. Nemo militans deo iplicat se negocijs secularibus vt placeat ei cui se pbauit. ℭ Per quinqʒ Colūnas erectas fit aīa intelligens ipsum deū quod sūme deo placet Prouer. 14. Acceptus est regi minister intelligens. ℭ Per vecteʒ ṽo fit anima admiratiua exultans hylaris τ iocūda qd̄ sūme deo placet: cui seruicia coacta non sunt accepta. 2. Cor. 9. Non ex tristitia aut ex necessitate: hylarem. n. datorē diligit deus. Hec septē sunt optima ad sponsum recipiēduʒ pparatio. Hec preparāt itroitū gratiosuʒ τ ornatum. Hec ornant spūale virtutuʒ tabernaculuʒ ab oriētali pte ad solē iustitie xp̄m intromittēdū. O mortales venite ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i τ deo nr̄o spūale virtutuʒ cōstruam⁹ tabernaculū. Appēdam⁹ veluʒ τ abijciamus oīa sensibilia. Erigamus iteri⁹ colūnā primā cōtēplādo illā primaʒ entitatē nāe diuine simplicē: idependentē: actū purū: ifinitaʒ: a se: icausataʒ τ imotā. Erigam⁹ scdaʒ τ cōtēplemur illā primaʒ veritatē iobliquabilē. Erigam⁹ tertiā τ cōtēplemur illā infinitam bonitatē cuiuscūqʒ appetit⁹ attractiuā. Erigam⁹ qr̄tā τ cōtēplemur illaʒ infinitā potētiā vniuersi motricē ifatigabilē. Erigam⁹ τ quintā cōtēplādo illā inscrutabilē sapiam legū cōditricē τ vniuersi pvidā gubernatricē. Colūnis istis aureū caput iponam⁹ ip̄m primuʒ ens: ipsā primā ṽitatē: primā bonitatē: primū motorē τ vniuersi rectoreʒ toto corde: tota mēte: tota aīa: totis viribus τ tota fortitudine diligētes: Circa haʒ colūnarū capita imponamus deauratū vectem admirantes τ exultantes de tā mira natura: tam mira veritate: bonitate: motione τ gubernatione τ sic admirantes τ iubilantes deo dignū construamus introitum tabernaculi. Uenite ergo ascēdamus ad mōtem dn̄i τ docebit nos vias suas.

ℭ De aquilonaris lateris cōstructione τ multiplici cōsideratiōe maloꝝ. Cap. 9.

Uenite ascendamus ad monteʒ dn̄i τ docebit nos vias suas. ℭ Scribit

tur hec verba Exo.26. In latere quoqꝫ scdo tabernaculi qd̄ vergit ad aquilonem viginti tabule erūt: q̄draginta hn̄tes bases argēteas: Bine bases singulis tabulis supponētur: hec ibi. ¶ Ad horū clariorē intelligētiā notādū ꝙ in latere tabernaculi aquilonari erāt q̄dragita bases argētee. ¶ Uiginti Tabule d̄ lignis setbim dolatis: ꝛ dauratis. Et vnaq̄qꝫ tabula hēbat duas bases argēteas sup positas. ¶ Unaq̄ꝫ tabula hēbat denos cubitos i lōgitudine. Et vnū cubitū ac semissē i latitudie. ¶ Unaq̄ꝫ tabula habebat duas icastraturas vnā i vno latere q̄ mediāte iūgebatur cū alia tabula. Aliā i alio latere q̄ mediāte cū altera tabula ab alio later̄ ꝯnectebat̄. ¶ In istis tabul̄ erāt ānuli siue circuli aurei a pte exteriori tabernaculi nō a pte interiori. ¶ In isto piete tēpli erāt quinqꝫ vectes d̄ lignis setbim dolatis ꝛ dauratis duo supi⁹: duo iferi⁹ ꝛ vn⁹ i medio qui trāsibāt p annulos aureos ꝛ firmabāt adinicē tabernaculi parietē istū aquilonarē. ¶ In sūmitate tabularū erāt vncini q̄dā cōnectētes tabulas iuicē ita ꝙ vn⁹ vncin⁹ duas adiuicē tabulas ꝯnectebat. ¶ Moralr̄ p lat⁹ aquilonare tabernaculi itelligi pn̄t ea oīa q̄ ad malū tā pene q̄ culpe q̄q̄ mō ptinēt qꝛ dr̄ Hier.j. Ab aquilone pādet̄ oē malū sup oēs habitatores terre. ¶ Per binas bases argēteas suppositas vnicuiqꝫ tabule significant̄ duo testamēta diuina nouū.s. ꝛ vet⁹ testm̄ cōtinēs eloquia diuina: qꝛ scribit̄ in ps. xi. Eloquia dn̄i eloquia casta: Argentū igne examinatū. Et ista duo testamēta d̄bēt subici ꝛ esse fūdamētū solidū vniuscuiusqꝫ nr̄e ꝯsideratiōis recte. ¶ Per viginti tabulas d̄ lignis setbim īputribilib⁹ dolatas ꝛ dauratas itelligūtur viginti Cōsideratiōes circa mala tā penalia q̄ culpabilia: pure ꝛ sincere: q̄ nullā mētis corruptionē iducāt. Et iste cōsideratiōes debēt esse dolate ꝛ directe p normā iustitie. Et deaurate cū auro prudētie discretiōis atqꝫ sapiētie. Et iste cōstruūt aquilonare lat⁹ tabernaculi. Et vnaq̄qꝫ istaꝝ debet hr̄e decē cubitos i lōgitudine qꝛ d̄bet eē pfecta ꝛ bn̄ circūstātionata q̄ pfectio i nūo denario d̄signat̄: qui ē nūs sūm⁹ atqꝫ pfect⁹. Ut decē cubitos hr̄e d̄bet qꝛ vnaq̄qꝫ cōsideratio extēdi d̄bet ad decalogi adipletionē. Et vnaquecqꝫ fūdari d̄bet i veteri ac nouo testō q̄si sup duab⁹ basib⁹ argēteis solidis atqꝫ firmissimis. ¶ Sumūtur aūt iste Cōsideratiōes fm̄ ꝙ ptinēt ad aquilonare lat⁹ tabernaculi fm̄ trāsgressiōes decē mādatoꝝ dei ꝛ fm̄ viginti mala q̄ infligunt̄ trāsgrediētib⁹ illa. Nā qui custodit p̄ceptū non experietur quicq̄ mali. Eccs.8.

¶ P⁹ g̃ Cōsideratio q̄si prima tabula ē. Cōsideratio pene tpalis q̄ ifligit̄ trāsgredientib⁹ illd̄ primū dei p̄ceptū Exo.20. Nō hēbis deos alienos corā me. ¶ Nā talib⁹ ifligit̄ pena tpalis priuādo eos bonis tpalib⁹. Deut.28. Maledict⁹ fruct⁹ vētris tui ꝛ fruct⁹ terre tue. Armēta boum tuoꝝ ꝛ greges ouiū tuarū. Et pena corpalis qꝛ occidūt̄ in lege veteri. Exo.22. Qui imolat diis occidet̄ p̄ter dn̄o soli. Et pena spūalis qꝛ priuāt̄ grā dei in vita pn̄ti vn̄ dicit paulus ad Ro. j. De colentib⁹ ydola. Et mutauerūt gloriā dei in silitudinē volucrū ꝛ serpētū: pp qd̄ tradidit illos de⁹ i desideria cordis eoꝝ. In imūdiciā. In passiōes ignominie. In r̄probū sēsū. ¶ Ista pria Cōsideratio siue pria tabula hꝫ i latitudie sua cubitū ꝛ dimidiū: p cubitū itelligitur plena cog̃ p dimidiū cubitū semiplena: sic testat̄ Ricar. d̄ archa mistica lib.2.c. 4. Qꝛ g̃ ista ꝯsiderō plene app̄hēdit penas exteriores tpales ꝛ corpales, sic sī pau

pertas. Dāna rerū: infirmitas: anxietas Dolor ꝛ mors: q̄ ꝑ experientiā patefiūt iō hꝫ cubitū in latitudine: qꝛ ꝟo penas interiores sicut ē priuatio gratie diuine ꝛ ꝟtutū nō plene cōpꝛhēdit qꝛ sunt inextimabiles iō in sua latitudine hꝫ ēt semicubitū. Et ista tabula prima siue cōsideratio pria fūdat̄ i duob⁹ testamētis q̄si i duab⁹ basib⁹ argēteis: qꝛ vtrūqꝫ testm̄ siue iplicite siue explicite cōfitet̄ ꝛ clamat hāc penā tēporalē infligēdā omnibus transgredientibus primū preceptū diuinuꝫ. ¶ Hec est prima Tabula in latere Aquilonari.

¶ 2. Tabula est Cōsideratio pene Eternalis q̄ infligit̄ trāsgredietib⁹ illud primuꝫ dei ꝓceptū: de q̄ dictū est. Nā tales puniūt̄ pena eterna ꝛ maledicunt̄ a deo Deut. 27. Maledict⁹ hō qui facit sculptile ꝛ cōflatile abbominationē dn̄i. Et Apoc. 21. Timidis ꝛ icredulis ꝛ execratis ꝛ ydolatris ps illoꝝ erit in stagno ardenti igne ꝛ sulphure qd̄ ē mors scd̄a. Et ibi cruciabunt̄ die ac nocte in secula seculoꝝ Apoc. 20. ¶ Et hec tabula fundatur in duab⁹ basib⁹ argēteis qꝛ in nouo ꝛ veteri testō hoc asserētib⁹ sicut pꝫ hijs locis ꝑallegatis. ¶ Hec Tabula in latitudine sua hꝫ vnū cubitum plenū: qꝛ Cōsideratio nostra plene cognoscit penā illā eternā q̄ta sit extensiue quo ad durationē qꝛ ifinita math. 25. Hij ibūt in supliciū eternū. Sꝫ ēt hꝫ semicubitū qꝛ non plene cognoscit q̄ta sit illa pena intensiue ꝛ quo ad acerbitatē. ¶ Hec ē secūda tabula in latere aquilonari.

¶ 3. Tabula est Cōsideratio pene Tpalis q̄ infligit̄ trāsgredietib⁹ illud ſm ꝑceptuꝫ dn̄i Exo. 20. Nō assumes nomē dn̄i dei tui in vanū. Naꝫ silib⁹ penis tēporalib⁹ puniūt̄ vn̄ Leui. 24. Hō qui maledixerit deo suo portabit peccatum suū ꝛ qui blassemauerit nomē dn̄i moriat̄: lapidib⁹ oppmet eū oīs multitudo populi Siue ciuis siue pegrin⁹ ille fuerit. Qui blassemauerit nomē dn̄i morte moriat̄. Silr̄ pena exteriori i rebus Leui. 26. ꝛ Deut. 28. Et silr̄ in aīa qꝛ priuat̄ grā ꝑ pctm̄ mortale. ¶ Hec tabula silr̄ hꝫ cubitū ꝛ dimidiū i latitudine qꝛ quāta sit pena reꝝ exteriorūꝫ ꝛ corporis experiēdo plene cognoscit. Sꝫ q̄nta sit spūalis in aīa semiplene: et fundat̄ ista cōsideratio in nouo ꝛ veteri testamēto q̄si i duab⁹ basib⁹ argēteis.

¶ 4. Tabula est Cōsideratio pene Eternalis q̄ infligit̄ trāsgredietib⁹ ſm mandatū predictuꝫ: q̄ in veteri ꝛ nouo testō manifestat̄ ꝛ qꝛ q̄tū ad eternitatē ē nota iō hꝫ in latitudine cubitū itegrū vnū: qꝛ ꝟo quo ad acerbitatē ꝛ intensionem est imꝑfecte cognita iō hꝫ in latitudine sua semicubitum.

¶ 5. Tabula est Cōsideratio pene tpalis siue sit rerū exteriorū siue corporis siue aīe que infligit̄ trāsgredietib⁹ ꝓceptum tertiū qd̄ scribit̄ Exo. 20. c. Memento vt dieꝫ sabbati sanctifices. Et ista pena isinuat̄ Leui. 26. Deut. 27. ꝛ. 28. Et qꝛ ista pena plene cognoscit̄ quo ad aliquā partē sui: ptim aūt semiplene q̄ ad aliaꝫ ptem Ideo tabula ista i sua latitudine hꝫ cubitū ꝛ semissem: ꝛ fundat̄ in duabus basibus sicut ꝛ ꝓdicte.

¶ 6. Tabula ē Cōsideratio pene Eternalis q̄ infligitur trāsgredietib⁹ illud tertiū mandatū. Memēto vt diē sabbati sanctifices q̄ i nouo ꝛ veteri testō quasi in duab⁹ basib⁹ argenteis solidat̄ Leui. 26. Deut. 27. ꝛ. 28. Et qꝛ quo ad eternitateꝫ est plene cognita: quo ad acerbitatē nō plene iō in sua latitudine habet vnū cubitū ac semissem.

¶ 7. Tabula est Cōsideratio pene Tpalis que infligit̄ transgredientibus illud q̄rtū dei ꝓceptū Exo. 20. Honora prēm

tuum ꝛ matrē tuā vt sis longeuus sup terraȝ quaȝ dñs deus daturus est tibi. Et ponitur ī veteri ac nouo testō ī locis ꝑdictis. Et ptīm est plene nota partim semiplene sicut dictuȝ est in ꝑcedētib⁹ ꝛ sic hȝ plenū cubituȝ ac semissem.

¶8. Tabula est Cōsideratio pene Eternalis que infligit̄ transgredientib⁹ illud ꝑceptū q̄rtū. Exo.20. Honora prēȝ tuū Que in nouo ac veteri testō quasi ī duabus basib⁹ argenteis confirmatur ꝛ solidatur ꝛ hȝ in sua latitudine cubituȝ ac semissem sicut ꝛ predicte tabule.

¶9. Tabula est Cōsideratio pene Tēporalis triplicis. s. Vie corporis ac rerū q̄ infligit̄ transgrediētib⁹ illud quintū dei ꝑceptuȝ Exo.20. Non occides: que ꝛ in veteri ꝛ in nouo testō quasi in duab⁹ basib⁹ argenteis solidatur ꝛ habet cubitū ꝛ semissem in sua latitudine sicut ꝛ precedentes.

¶x. Tabula est. Cōsideratio pene Eternalis q̄ infligit̄ transgredientibus illud quintū ꝑceptuȝ. Et in veteri ac nouo testamento q̄si in duab⁹ basib⁹ argenteis radicatur. Et hȝ in sua latitudine cubitū ꝛ dimidiuȝ sicut ꝛ ꝑcedentes.

¶xi. Tabula est Cōsideratio pene tēporalis triplicis. Vie vȝ corporis ac rerū q̄ infligit̄ trāgrediētib⁹ illud sextū dei mādatuȝ Exo.20. Non mechaberis: que ī nouo ꝛ veteri testō quasi ī duab⁹ argēteis basib⁹ solidatur ꝛ hȝ ī sua latitudine cubitū ac semisseȝ sicut ꝑcedētes.

¶12. Tabula est Cōsideratio pene Eternalis que infligit̄ trāsgrediētib⁹ illud ꝑceptū sextū: Nō mechaberis. Que ī veteri ac nouo testō quasi in duabus basibus argenteis solidatur. Et hȝ cubituȝ ac semisseȝ in sua latitudine sicut ꝛ precedentes.

¶13. Tabula est Cōsideratio pene triplicis tēporalis que infligit̄ trāsgredientibus illud septimū dei mandatuȝ Exo.20. Nō furtuȝ facies: que in duob⁹ testamētis silr̄ solidat̄ ꝛ silr̄ in sua latitudine hȝ cubitū ac dimidiū.

¶14. Tabula est Cōsideratio pene eternalis q̄ infligit̄ trāsgrediētib⁹ illō septimū dei mādatū q̄ est silis ꝑcedentibus quo ad bases ꝛ latitudinē.

¶15. Tabula est Cōsideratio triplicis pene tēporalis q̄ infligit̄ trāsgrediētib⁹ illud octauū dei mandatū Exo.2o. Non loqueris cōtra ꝓximuȝ tuū falsū testimoniū. Que in veteri ac nouo testō q̄si in duab⁹ basib⁹ argēteis solidatur ꝛ hȝ cubitū ac semissem in latitudine sicut ꝛ precedentes.

¶16. Tabula est Cōsideratio pene eternalis que infligit̄ trāsgrediētibus illud octauū dei mādatū. Et hȝ silē fundamentū ꝛ latitudinē ꝑcedētib⁹.

¶17. Tabula est Cōsideratio triplicis pene tēporalis que infligit̄ transgredientibus illud nouū dei ꝑceptū Exo.20. Nō desiderabis vxoreȝ ꝓximi tui. Que in nouo ac veteri testō quasi in duab⁹ basibus argenteis solidatur ꝛ hȝ cubitū ac semissem in latitudiue.

¶18. Tabula est Cōsideratio pene eternalis que infligit̄ trāsgredientib⁹ illud met mandatū. Et hȝ silē fundamētum ꝛ sileȝ latitudinē ꝑcedentib⁹.

¶19. Tabula est Cōsideratio triplicis pene tēporalis q̄ infligitur trāsgrediētib⁹ illud decimū dei mādatū Exo.26. Nō cōcupisces domū ꝓximi tui. Nō seruū non ancillā nō bouē non asinū nec oīa q̄ illius sunt. Que in veteri ac nouo testō q̄si in duabus basibus agenteis solidatur: ꝛ hȝ in sua latitudine cubituȝ ac semissem sicut ꝛ ꝑcedentes.

¶20. Tabula est Cōsideratio pene eternalis que infligitur trāsgrediētib⁹ illud decimuȝ dei mādatū. Nō cōcupisces rē

primi tui. Que consideratio hz simile fundamentuz et silez latitudinez tabulis pcedētib⁹. Iste sūt viginti tabule in latere aquilonari qr iste Cōsideratiões sūt cōtra insultus demonū qui impellūt homines ad trāsgressiones mādatorū dei

¶ Et notanduz q vnaqueqz tabula hz duas incastraturas vnā q cōiungit tabule pcedenti et aliā qua cōiūgit tabule subsequēti: qr iste Cōsideratiões ita debēt adinuicē cōnecti vt vna alteri copuletur. Nō.n. suffic Cōsideratio pene īfligēde p trāsgressiōe vni⁹ pcepti nisi adsit Cōsideratio pene īfligēde p trāsgressiōe alteri⁹. Nec sufficit Cōsideratio pene tpalis nisi adsit et Cōsideratio pene eternalis. Unaqqz ergo tabula hz duas incastraturas qr oēs iste viginti Cōsiderationes debent īuicem copulari vt vnū latus tabernaculi construi valeat in latere aquilonari.

¶ In isto latere aquilonari ī tabulis erāt affixi ānuli siue circuli aurei p quos trāsibāt quinqz vectes. ¶ Per circulos aureos intelligit dina sapia: diuina dispō: siue diuina pordinatio: q recte p circulū figurat: qr sicut circulus vbi hz pricipiū ibidē et finē. Sic diuina sapia ad eundē finē deducit oīa que ipa in sua eternitate a pn⁹ pcōcepit. Et sicut in circulo nec īnitiū nec finis pscrutari pt. Sic nec diuine sapie pfundū inuestigari pt. De ista tn̄ diuina sapia multū admirari possumus. Et tūc vectes duros: fortes: robustos: politos et deauratos in angulis aureis imittimus.

¶ P⁹ vectis in hoc latere ē in īfimo tabularū. Et est admiratio magna quō diuina sapia punit trāsgressores suorū pceptorū in reb⁹ tpalibus et in suis possessionib⁹. In arborib⁹ In fructib⁹ terre. In iumētis et pecorib⁹ sic pz Deut. 28 vide ibi distincte. Et hoc iustissime qr sicut homo amore inordinato rerū terrenarū diuina trāsgreditur mādata: sic amissione earū ordinata sapiētissime puniatur vt per q quis peccat p eadez et puniat. Et iste est pm⁹ vectis et pria admiratio ī ifimo lateris aquilonaris.

¶ 2. vectis est iuxta istū in ifimo. Et est Admiratio magna quō diuina sapia punit suorū pceptorū trāsgressores In amicis et propinquis: In vxoribus: In filijs et filiabus In affinibus et alijs attinentibus sicut pz Deut. 28. Et hoc iustissime qr sicut hō amore inordinato propinquorū diuina trāsgredit mandata. Sic ex eorum ordinata subtractione meritissime crucietur.

¶ 3. vectis est ī medio. Et est Admiratio magna quō dina sapia punit suorū mādatorū trāsgressores. In sanitate corporis eoz auferendo et corp⁹ terribiliter et multipliciter cruciādo sicut pz Deut. 28. vbi enumerant plurima corporis cruciamenta. Et hoc sapientissime vt sicut hō amore inordinato carnis dei mandata vilipēdit. Sic ordinato carnis cruciatu merito castigetur.

¶ 4. vectis est in parte supiori. Et ē Admiratio magna quō dina sapia trāsgressores suorū pceptorū punit. In cruciatu ale interiori in amaritudine: pauore: timore: dolore: remorsu sic pz Deut. 28. Dabit.n. tibi dn̄s cor pauidum et deficientes oculos et animaz cōsumptā merore et erit vita tua quasi pēdens ante te. Timebis nocte ac die et nō credes vite tue. Et hoc iustissime vt sicut hō amore īordinato proprie volūtatis diuina trāsgressus est mandata. Sic ordinato cruciatu ac pauore ipsammet voluntas affligatur.

¶ 5. vectis est etiā in parte supiori. Et est Admiratio magna quō dina sapia punit suorū transgressores mandatorū in

vita auferendo vitam: tam tēporalē aufe rendo ō hoc mōdo q̄ eternalē eijciēdo a paradiso ꝛ cruciādo i inferno: sicut pz Deut. 28. vbi trāsgressorib⁹ deus cōmi natur mortē ꝛ eiectionē de terra pro missionis p quā intelligit̄ eiectio a vita sempiterna. Et hoc sapiētissime vt si cut hō iordinato amore vite pñtis ꝛ cor poralis diuina vilipēdit mādata sic or dinata iustitia ꝛ pñti vita ꝛ futura me rito iusteq̄ priuet̄. Quatenus p q̄ quis peccat: per eadem ꝛ puniat̄. O magna ad miratio. Hij sunt quinq̄ vectes in late re aquilonari firmātes ꝛ fortificantes lat⁹ tabernaculi cōtra īpulsum ventorū ꝛ diabolicas temptationes. ¶ Aliud no tabile erat in isto latere aquilonari. Nā in sūmitate tabularū erant vncini adiui cem tabulas cōnectentes ita q̄ vnus vn cinus duas tabulas iuicē ligabat. Hoc moraliter pōt signare q̄ due cōsidera tiones: vz pene tpalis ꝛ pene eternalis in vnico precepto vinciūtur ꝛ colligant̄ si cut pōt patere ex supradictis. Et cōgrue vncinus est in sūmo tabularū q: iste cō siderationes ad ipsum p̄ceptum implēdū tanq̄ ad finem īmediatū dirigunt̄. Ueni te ḡ ascēdam⁹ ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas ꝛ vitabim⁹ mala mlta.

¶ De meridionalis lateris cōstructione: ꝛ de multiplici contemplatione bono rum. Ca. 10.

Venite ascenda mus ad mōtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba. Exo. 26. Uiginti tabule erūt in latere meridiano qd vergit ad austrū quib⁹ q̄draginta bases argēteas fūdes vt bine bases singulis tabulis p duos angulos subijciātur hec ibi. ¶ Pro cla riori notitia est aduertendū q̄ in latere meridionali erant silr q̄draginta bases argentee: viginti Tabule eiusdē longi tudinis ꝛ latitudinis: de eisdē lignis: si militer deaurate. Unites siles incastra turas. Similes annuli siue circuli. Si miles vncini ꝛ siles vectes: de quibus oībus idem sentiatur sicut in latere aqui lonari moraliter est declaratum: exceptis tabulis ꝛ vectib⁹ que alīq̄uo variantur. ¶ Nam iste viginti Cōsiderationes a la tere Meridionali tabernaculi sumun tur ſm adimpletionē p̄ceptorū dei ꝛ ſz viginti bona que promittunt̄ ꝛ tribuū tur obseruantibus illa. Sicut .n. p aqui lonem diabolus intelligitur qui semper impellit ad malum ꝛ ad trāsgressionem mandatorū dei. Sic per meridiem vbi flat auster calidus spūs sanct⁹ qui sem per impellit ad bonum ꝛ ad obseruatio nē mandatorū dei iuxta illud Cant. 4. Surge aquilo ꝛ veni auster: pfla hortū meū ꝛ fluent aromata illius.

¶ Pⁿ ergo Tabula in latere meridionali est Consideratio triplicis boni tempora lis: vz rerū exteriorū: corporis ac anime qd pmittitur obseruantibus illud pri mū dei perceptū. Exo. 28. Non habe bis deos alienos coram me. Sicut pz Leui. 26. ꝛ Deut. 28. Et ista tabula dz esse constans ꝛ fortis quasi de lignis se thim ꝛ p equitatē iustitie dolata ꝛ pru dentie atq̄ sapie auro deaurata ꝛ extē di ad ipletionē totius d̄calogi vt habeat decem cubitos in longitudine. Et quia ista bona tēporalia partim plene cogno scuntur quo ad exteriora ꝛ ad corpus ideo tabula ista hz in latitudine cubitum plenum: quia vero imperfecte cognoscū tur quo ad bona aīe interiora ideo ha bet etiam cubitum incompletum vz dimi diū. Et idem p oīa dicatur in singulis ta bulis sequentibus.

¶2. Tabula est Cōsideratio Boni eternalis qđ pmittitur obseruātib⁹ dei primū p̄ceptum: sicut appet mistice Leui. 26. ⁊ Deut. 28. Et clar̄ math. 19. Si vis ad vitā ingredi sua mādata. Et math. 25. Ibunt iusti in vitā eternā.

¶3. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittitur obseruātib⁹ illud 2m dei precepttum Exo. 20. Nō assumes nomē dn̄i dei tui in vanū: sicut pz in locis pallegatis Leui. 26. ⁊ Deut. 28.

¶4. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittitur obseruantib⁹ illudmet 2m dei p̄ceptū Exo. 20. Nō assumes nomē dn̄i dei tui i vanū: sic̄ appet vbi supra.

¶5. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittit̄ obseruātib⁹ illud tertiū dei mādatū Exo. 20. Memēto vt diē sabbati sanctifices sic̄ apparet vbi supra.

¶6. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obseruātib⁹ idē tertiū dei mādatū. Exo. 20. Memento vt diē sabbati sanctifices: sicut appet in locis palle.

¶7. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illđ q̄rtū dei mādatū Exo. 20. Honora p̄rē tuū ⁊ m̄rē tuā: sicut apparet in locis pallegatis.

¶8. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illudmet q̄rtū dei p̄ceptū Exo. 30. Honora p̄rem tuū ⁊ m̄rē tuā: sic̄ apparet i locis pallegatis.

¶9. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illud quintū dei p̄ceptū Exo. 20. Nō occides. Sicut apparet in locis preallegatis.

¶x. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obƀuantib⁹ idē dei mandatum Exo. 20. Non occides. Sicut apparet i locis preallegatis.

¶xi. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittitur obseruātib⁹ illud sextū dei p̄ceptum Exo. 20. Non mechaberis. Sicut apparet vbi supra.

¶12. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittitur obseruātib⁹ idē sextū dei mādatū Exo. 20. Non mechaberis. Sicut appet in locis pallegatis.

¶13. est Cōsideratio Boni tpalis qđ promittit̄ obƀuātib⁹ illud septimū dei preceptū. Nō furtū facies Exo. 20. Sicut appet in locis pallegatis.

¶14. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obseruātib⁹ idē septimū dei p̄ceptū Exo. 20. Nō furtū facies. Sicut apparet in locis preallegatis.

¶15. est Cōsideratio Boni tpalis qđ promittit̄ obƀuātib⁹ illđ octauū dei p̄ceptū Exo. 20. Nō loq̄ris ɔtra p̄ximū tuū falsū testimoniū. Sicut appet vbi sup̄.

¶16. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illđ octauū dei p̄ceptū Exo. 20. Nō loq̄ris ɔtra p̄ximū tuū falsū testimoniū: Sicut appet vbi sup̄.

¶17. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illđ dei mādatū nonū Exo. 20. Nō desiderabis vxorē p̄ximi tui. Sicut appet in locis pallegatis.

¶18. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illudmet p̄ceptū Exo. 20. Nō desiderabis vxorem p̄ximi tui. Sicut apparet in locis pallegatis.

¶19. est Cōsideratio Boni tpalis qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illđ d̄cimū dei p̄ceptū Exo. 20. Non desiderabis rem p̄ximi tui. Sicut appet i locis pallegatis.

¶20. est Cōsideratio Boni eterni qđ pmittit̄ obƀuātib⁹ illud decimū p̄ceptū Exo. 20. Non desiderabis rem p̄ximi tui. Sicut apparet in locis preallegatis. Et iste sunt viginti tabule in latere Meridionali tabernaculi: q₂ iste cōsiderationes disponūt ad obƀuantiā decalogi ⁊ ad itroductionē spūs sancti in aīa qui est lux ⁊ calor ignitus ⁊ meridionalis. Et habent iste tabule siue cōsiderationes incastraturas siles icastraturis ta-

bulatū que sunt in latere aquilonari.

¶ p⁹ ꝛ infimus vectis in isto latere meridionali ē Admiratio ꝛ exultatio magna: qūo dīna sapīa obſuatores suoꝝ mādatorū pmiat ēt in īfimis reb⁹. In possessionib⁹ arborib⁹. fructib⁹: vineis: oliuetis ꝛ hmōi sic p; Deut. 28. Et hoc iustissime vt sicut hō pp dīnū amorē ꝙ q̄rit regnū dei ꝛ iustitiā ei⁹ obſuādo diuina pcepta: sic ꝛ hec oīa tpalia addijciātur ei iuxta illud math. 6. Querite primū regnū dei ꝛ iustitiā eius ꝛ hec oīa adijcientur vobis.

¶ 2. vectis i latere meridionali ē Admiratio ꝛ exultatio magna qūo dīna sapīa obſuatores suoꝝ pceptoꝝ pmiat ī amicis: ī filijs: filiab⁹: nepotib⁹: ꝯsanguineis ꝛ affinib⁹ sic p; Deut. 28. Et hoc iustissime vt sicut hō pp obseruātiā mādatorū dei dereliquit ꝛ despicit oēs amicos ꝛ cōsanguineos sic in illis dīna puidentia pcurāte multiplicēt ſm illud dictū ad abraā Gen. 22. Per memetipm iuraui dic dñs q2 fecisti hāc rē ꝛ nō pepcisti filio tuo vnigenito pp me: bñdicā tibi ꝛ multiplicabo semē tuū sic stellas celi: ꝛ velut arenā q̄ ē in littore maris.

¶ 3. vectis i latere meridionali ē Admiratio ꝛ exultatio magna qūo dīna sapīa suoꝝ pceptoꝝ obſuatores pmiat ēt in bonis corporalib⁹: ī sanitate: ī fortitudine: lōgeuitate: sic p; Deut. 28. Et hoc iustissime vt sic hō pp obſuātiā diuinoꝝ mādatoꝝ corpis sāitatē puipēdit Sic ī eadē sanitate ꝛ psperitate multiplicit pmiet. Exēplū ī Moise ꝛ Josue Moises. n. vsq; ad cētū ꝛ viginti annoꝝ numerū Josue vsq; ad cētū ꝛ decē ī prosperitate pseuerauit Deut. vltio ꝛ Josue vltimo.

¶ 4. vectis i latere meridionali est Admiratio ꝛ exultatio magna qūo diuina sapīa suoꝝ pceptoꝝ obſuatores pmiat bonis spūalib⁹ ī aīa v; Cōsolatiōe spūali: cōfidētia ac securitate sicut p; Leui. 26. Et hoc iustissime vt sic hō pp obſuantiā diuinoꝝ mādatoꝝ cruciat ꝛ affligit aīa suā ei⁹ desideria abnegando: sic in eadē aīa mirabili letitia ac cōfidentia secura consolet ac pmiet.

¶ 5. vectis i latere meridionali est Admiratio ꝛ exultatio magna qūo dīna sapīa suoꝝ pceptoꝝ obſuatores pmiat ī vita: ipā plongādo: Exo 20. Et vitā eternā tribuēdo math. 19. Et hoc iustissime vt sic hō pp obſuāda dīna mādata vitā tpalē puipēdit sic in vita tā tēporali ꝙ ppetua pmiet ꝛ remuneret. Hij sūt vectes quinq; in circulos dīne sapīe penetrātes: qui ī latere meridionali firmāt ꝛ fortificāt tabernaculū ad pficiēdū in luce ꝛ calore spūs sancti. Uenite ꝰ ascēdam⁹ ad mōtē dñi. ¶ Iste cōsiderationes penarū ꝛ pmioꝝ que tribuuntur trāsgressorib⁹ ꝛ obſuatorib⁹ mādatoꝝ dei ꝯsignant Deut. 27. ꝛ Josue. 8. vbi dñs pcepit ꝙ media pars populi staret ī mōte Garizim ad bñdicēdū ꝛ alia media ps in mōte Hebal ad maledicendū. Et sacerdotes ꝛ leuite qui erāt iuxta Archā clamabāt. Bñdict⁹ hō qui nō facit sculptile ꝛ ꝯflatile. Et populus qui erat ī mōte Garizim respondebat amē. Postmodū clamabant Maledict⁹ hō qui facit sculptile ꝛ ꝯflatile. Et ppl's qui erat ī monte Hebal rñdebat ꝛ dicebat Amen. Sic in latere tabernaculi aquilonaris sūt Cōsideratiōes maledictiōis q̄ īmpcat transgressorib⁹ mādatoꝝ dei Et in latere meridionali Cōsideratiōes bñdictiōis q̄ dat obſuātib⁹ illa. ¶ Et nō videat cuiq; mirū ꝙ tabulas singulas explicauerim sigillatim ī vtroq; latere tabernaculi cū paucioib⁹ vbis explicari potuissent. Q2 sicut tabule tabernaculi sigillatim cōpacte polite ꝛ dolate atq;

deaurate sunt: sic cōsiderationes mādatorū dei nō sunt pfunctorie erigēde sed distinctissime ordinād e ꝛ subtilissima exactione cōponēde ꝛ distinguēde. In his cōsiderationib⁹ aīa contēplatiua eē dꝫ: intenta: solicita: prudēs: discreta: ordinata ꝛ nō cōfusa neqꝫ sōnolēta. Et hō innuit Deut. 6. Ubi dicit deus. Eruntqꝫ vba hec q̄ ego pcipio tibi hodie ī corde tuo. Et narrabis ea filijs tuis. Et meditaberis sedēs in domo tua ꝛ ābulās in itinere. Dormiēs atqꝫ cōsurgēs. Et ligabis ea q̄si signū ī manu tua. Eruntqꝫ ꝛ mouebūtur inter oculos tuos: scribesqꝫ ea in limine ꝛ hostijs domus tue. Ex hijs oīb⁹ pꝫ q̄lr erant disposita latera tabernaculi ab Aquilone ꝛ meridie. Restat mō videre de latere occidētali vbi erat sanctū sanctorū. Uenite ergo ascendamus ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De occidētali pte tabernaculi ꝛ d̄ multiplici cōtēplatiōe v̄tutū. Cap. xj.

V Enite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec vba Exo. 26. Ad occidētalē v̄o plagā tabernaculi facies sex tabulas: ꝛ rursuꝫ alias duas q̄ ī angulis erigant post tergū tabernaculi. Eruntqꝫ sibi iuncte a deorsuꝫ vsqꝫ ad sursuꝫ ꝛ vna oēs cōpago retinebit. Duab⁹ quoqꝫ tabulis q̄ in angulis ponēde sūt silis iunctura seruabitur. Et erūt silr tabule octo: bases earū argētee sexdecim: duab⁹ basib⁹ per vnā tabulā supputatis. ¶ Ad horū itelligentiā notādū ꝙ in parte occidētali tabernaculi erāt octo tabule: quarū due q̄ erant in angulis erāt strictiores q̄ꝫ reliq̄ sex sicut dicit Nico. de lyra sup Exo. 26. Et habebāt singule sub se duas bases argenteas: sic tabule que erant i laterib⁹ p̄ dictis. Et erant tabule cōiuncte a deorsuꝫ vsqꝫ ad summū. Et vna oēs cōpago retinebat. Et hēbant annulos aureos ꝛ quinqꝫ vectes ꝯfirmātes istō latus occidētale tabernaculi sicut patet Exo. 26. ꝛ. 36. ¶ Moralit̄ iste octo tabule claudētes tabernaculū a pte occidentali vbi erat sanctior pars tabernaculi vꝫ sanctū sanctorū sūt Cōsiderationes octo beatitudinū que ponūt̄ math. 5. q̄ aiam rōnaleꝫ neduꝫ ornāt sicut v̄tutes cōes: sꝫ ip̄aꝫ sanctificāt ꝛ pfectā reddūt vt sit loc⁹ sacer deo dign⁹: ꝛ scm̄ sanctorū aptissimū ad deū recipiēdū.

¶ p^a Tabula est. Cōsideratio volūtarie pauptatis: que totaliter reb⁹ terrenis renūciat quātū patit̄ humana fragilitas: Cui pmittit̄ regnū celoꝝ math. v. Beati paupes spiritu qm̄ ipsorū ē regnū celorū. ¶ Et ista tabula erat in vno angulo ꝛ erat strictior ceteris qꝛ ī sua latitudine nō habebat plenū cubitū sicut dicit lyra sup Exo. 26. Et hoc cōgruit paupertati q̄ reddit hoieꝫ strictū ꝛ tenuē in carne: ł vestib⁹. In cibis. In potib⁹ ꝛ alijs ptinētib⁹ ad vitā. ¶ Et ista tabula erat in angulo meridionali ꝛ cōiūgebat̄ cuꝫ tabulis q̄ erāt ī latere meridionali: ꝛ firmabat eas sic̄ dicit lyra Exo. 26. Quia pauptas volūtaria disponit ad obfuāṫiaꝫ mādatorū dei que in tabulis meridionalib⁹ figurat̄: qꝛ dicit christ⁹ Luc. 14. Ois ex vobis qui nō renūciat oīb⁹ q̄ possidet nō pōt meus esse discipulus. ¶ Ista tabula nō hꝫ plenū cubitū in latitudine qꝛ celsitudo ꝛ dignitas hui⁹ altissime pauptatis a nobis nō plene cognoscit̄. ¶ Hꝫ decē cubitos ī longitudine: qꝛ pauptas volūtaria ducit ad statū pfectiōis qui ī denario nūo signat̄: qꝛ dicit xp̄s math. 19. Si uis pfect⁹ eē vende oīa q̄ hēs ꝛ da paupib⁹ ꝛ habebis thesaurū i celo ꝛ veni ꝛ seq̄re me. ¶ Habꝫ

duas bases argēteas i quib⁹ fūdat̄: q2 volūtaria paupertas τ illi⁹ cōsideratio in veteri testō solidat̄. In leuitis ad dei seruitiū deputatis qui nihil ꝓpriū possidebāt Nu.18. Dixit dn̄s ad Aarō. In terra eorū nihil possidebitis nec habebitis ptē inter eos. Ego ps τ hereditas tua i medio filioꝝ israel. Et in nouo in apl'is nihil ꝓpriū hn̄tib⁹ math.x. Nolite possidere aurū neq3 argentū neq3 pecuniā in zonis vestris.

¶ 2. Tabula est. Cōsideratio Mititatis: q̄ mētē total'r trāquillā reddit ne pturbationib⁹ occurrentib⁹ cōturbet̄: cui ꝓmittit̄ terre viuentiū possessio math.v. Beati mites qm̄ ipsi possidebūt terrā. ¶ Ista tabula h3 cubitū τ dimidiū i latitudine: q2 quo ad act⁹ exteriores plene cognoscit̄ q̄ta sit mititas exterior: sed q̄ta sit iterior i mēte nō plene cōprehēdit̄. H3 cubitū τ dimidiū i latitudine q2 Mittes i hac vita sūt bti btitudine ipfecta τ semiplena q̄ signātur p dimidiū cubitū: s3 i futura vita possidebūt terrā btitudine pfecta τ cōsumata τ signat̄ p cubitū itegrū. H3 cubitū τ dimidiū q2 Mites nūc terrā viuētiū p desideriū possidēt ipfecte s3 i vita futura possidebūt pfecte sicut declarat. S. Tho.12.q.69.ar.2. ¶ H3 decē cubitos in longitudine q2 ducit ad vitā pfectam: math.v. Ego āt dico vobis. Nolite resistere malo. ¶ H3 duas bases argenteas q2 fundat̄ in veteri testō in quo cōmēdat: maxime in Moise d̄ quo d̄r Nu.12. Erat autē moises vir mitissimus super oēs hoies qui morabant̄ in terra. Et in nouo math.v. Beati mittes qm̄ ipsi possidebunt terram.

¶ 3. est Cōsideratio Luct⁹ volūtarij qui totaliter abrenunciat delicijs τ solacijs mūdialib⁹: τ est q̄dā volūtaria tristitia de pctis τ d̄ dilatione celestis patrie cui ꝓmittit̄ celestis cōsolatio math.v. Beati qui lugēt qm̄ ipsi cōsolabunt̄. ¶ Ista tabula h3 i latitudine cubitū τ dimidiū q2 luct⁹ exterior q̄tus sit plene cognoscitur. Interior semiplene. H3 i latitudine cubitū τ dimidiū q2 lugētes i p̄nti vita sūt bti i spe semiplene τ ipfecte: s3 i futura erūt bti i re plene τ pfecte: illa btitudo p semicubitū ista p cubitū designat̄. H3 cubitū τ dimidiū q2 lugētes i hac vita semiplene: i futura supplene cōsolant̄ sicut dicit. S. tho.12.q.69.arti.2. ¶ H3 decem cubitos in longitudine q2 ducit ad vite pfectionē math.v. ¶ H3 duas bases argēteas q2 fūdat̄ in veteri testō dicente propheta in ps. Fuerūt mihi lachrime mee panes die ac nocte. Et i nouo math.v. Bti qui lugēt qm̄ ipsi cōsolabuntur.

¶ 4. est. Cōsideratio Esuriei τ sitis iustitie. Que est quidā feruor τ ardens desideriū exequēdi que iusta sūt. Et isti promittit̄ saturitas regni celorū math. v. Beati qui esuriunt τ sitiunt iustitiā qm̄ ipsi saturabūtur. ¶ Ista tabula h3 cubitū τ dimidiū in latitudine q2 q̄ta sit fames τ sitis exterior in ipsis operibus plene cognoscitur: s3 q̄ta sit iterior in mente semiplene. H3 cubitū τ dimidiū: q2 Esuriētes iustitiā nūc sūt bti btitudie ipfecta s3 postmodū bti erūt btitudine pfecta τ ista p cubitū illa p semicubitū designat̄. H3 cubitū τ dimidiū q2 Esuriētes iustitiā τ nūc saturāt̄ ipfecte faciēdo volūtatē dei: τ postmodū saturabūt̄ pfecte sicut dicit. S. tho.12.q.69. ar.2. Hec saturitas p cubitū illa p semicubitū d̄signat̄. ¶ H3 d̄cē cubitos i lōgitudie q2 ducit ad vite pfectiōes math. v. ¶ Fūdat̄ i veteri testō q̄si i vna basi argētea puer.xj. Iustitia rectoꝝ liberabit eos. Et i nouo q̄si i alia math.v. Beati qui esuriūt τ sitiunt iustitiā: qm̄ τc.

¶ 5. est Cōsideratio Misericordie: q̄ est cordialis cōpassio erga miserias ꝓximi eas recipiēs q̄si ꝓprias. Cui ꝓmittit̄ diuina mia math. 5. Beati misericordes q̄m miam cōsequentur. ¶ Ista tabula h3 cubitū ꝛ dimidiu3 i sua latitudine q2 q̄ta sit exterior mia i opib⁹ plene cognoscitur p expientiā: s3 q̄ta sit interior in mēte semiplene. H3 cubitū ꝛ dimidiu3 q2 Misericordes nūc iperfecte s3 postmodū pfecte btificabunt: ꝛ illa btitudo pfecta p cubitū ipfecta p semicubitū designatur. H3 cubitū ꝛ dimidiū q2 Misericordes i hac vita dei mia3 cōsequūtur ipfecte i pctōꝝ remissiōe s3 in alia vita cōsequētur pfecte i glīe cōsumatione sic̄ dclarat. S. tho. 12. q. 69. ar. 2. Ista p cubitū illa p semicubitū figurat̄. ¶ H3 dece3 cubitos i longitudine q2 ducit ad vite pfectionē math. 5. ¶ Fūdat̄ in duabus basibus argēteis v3 in veteri testō. Prouer. 3. Misericordia ꝛ veritas nō te deserant: Circunda eas gutturi tuo ꝛ describe in tabulis cordis tui ꝛ iuenies grām ꝛ disciplinā bonā corā deo ꝛ hominib⁹. Et in nouo Luce. 6. Estote misericordes sicut ꝛ pater vester celestis misericors ē. Dimittite ꝛ dimittemini. Date ꝛ dabitur vobis.

¶ 6. est Cōsideratio Mundicie Cordis: que ē puritas mentis a peccatis: per quā hō deo cōiungit̄ ꝛ de diuinis supra humanū modū illustratur: cui ꝓmittit̄ visio diuina math. 5. Beati mūdo corde q̄m ipsi deu3 videbunt. ¶ Ista tabula h3 cubitu3 ꝛ dimidiū in sua latitudine: q2 q̄ta sit mūdicia in opib⁹ exterioribus ex ipsis opib⁹ plene cognoscit̄: s3 q̄ta sit interior in mēte semiplene. H3 cubitū ꝛ dimidiū q2 Mundi corde nūc semiplene ꝛ imperfecte sed postmodū plene ꝛ pfecte beatificabunt̄. H3 cubitū ꝛ dimidiū q2 Mūdi corde etia3 in hac vita deu3 vident impfecte p donu3 intellect⁹: s3 in alia videbūt pfecte p aptā visionē sic̄ dclarat. S. tho. 12. q. 69. ar. 2. ¶ Habet decē cubitos i longitudine q2 ducit ad vite psecutionē math. 5. ¶ Fūdatur i veteri testō q̄si in vna basi argētea. Ysa. j. Lauamini: mūdi estote: auferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis. Et in nouo q̄si i alia math. 5. Bti mūdo corde q̄m ipsi deū videbūt.

¶ 7. est Cōsideratio Pacis pfecte. Qua mediāte hō deo p amorē cōiungit̄. Et i ipso totaliter q̄si in sūma bonitate requiescit. Cui ꝓmittit̄ dei filiatio math. 5. Beati pacifici q̄m filii dei vocabunt̄. ¶ Ista tabula h3 in sua latitudine cubitu3 ꝛ dimidiū: q2 q̄ta sit exterior pax i opib⁹ plene cōphendit̄: sed q̄ta sit interior semiplene. H3 cubitū ꝛ dimidium q2 pacifici nūc sūt bti in spe: postmodu3 i re: nūc ipfecte: postmodū pfecte ꝛ sic i sua btitudine hñt cubitū ꝛ dimidium. H3 cubitū ꝛ dimidiū q2 pacifici nūc sūt filij dei p silitudinē q2 pacificāt motus suos: s3 postmodū p realitate3 q2 assumēt̄ ad hereditatē sicut dicit. S. tho. 12. q. 69. ar. 2. ¶ H3 decē cubitos i sua lōgitudine q2 ducit ad vite pfectionem math. 5. ¶ Fundat̄ in veteri testō quasi in vna basi argentea: dicente ꝓpheta in ps. In pace in idipsu3 dormiā ꝛ requiescā. Et in nouo quasi in alia basi dicēte xpo math. v. Beati pacifici quoniā filij dei vocabuntur.

¶ 8. est Cōsideratio Perfecte patientie: qua mediante hō pp dei amorē equanimiter tollerat oīa aduersa. Cui ꝓmittitur regnū celorum math. v. Beati qui psecutione3 patiuntur pp Justitia3: q̄m ipsoꝝ est regnum celoꝝ. ¶ Ista tabula erat strictior ceteris ꝛ silis alteri opposite i āgulo meridionali: q2 tribulatiōes ꝛ aduersitates cōstringūt ꝛ angustiant

corpus ꝛ animā. ¶ Hec tabula non habebat plenū cubitū in sua latitudine sicut dicit lyra Exo.26. Quia q̄sta sit excellētia ꝛ dignitas patiētie in tribulationib⁹ nō plene cōprehēdimus. ¶ Hʒ decem cubitos in longitudine qꝛ disponit ad vite pfectionem. Quia in patientia nr̄a possidemus aīas nr̄as. Et patiētia opus pfectum hʒ Jaco.j. ¶ Ista tabula erat in angulo Aquilonari ꝛ iūgebat cū tabulis que erant in latere aquilonari ꝛ firmabat tabernaculū p mutuā cō/iunctionē. Et rō est qꝛ patiētia cōtra tribulatiōes ꝛ tēptatiōes firmat aīam: ne inducat ad diuinoꝝ pceptoꝝ trāsgressionē: Firmat ad pficiēdā iustitiā dī dicēte christo Mar.8. Siquis vult me sequi deneget semetipsū ꝛ tollat crucem suā per patientiā. s. ꝛ seq̄tur me. ¶ Hec tabula ēt duas hʒ bases argēteas qꝛ fūdatur in veteri testō. In quo cōmēdat sicut pʒ In Job patiētissimo Job.j. Et in nouo in quo silr̄ cōmendat In dn̄o nr̄o Jesu xp̄o qui fuit patiens vsq̄ ad mortē: mortem autē crucis ad phil.2. ¶ Iste sunt octo tabule ī latere occidētali tabernaculi: que silr̄ debēt esse de lignis sethim īputribilib⁹: dolatis: ꝛ deauratis mō p̄dicto in tabulis p̄cedētibus. Unaq̄q̄ ēt dʒ habere duas incastraturas vt vnaq̄q̄ Cōsideratio ꝛ p̄cedēti ꝛ subsequēti cōiūgatur. ¶ In istis tabulis erant Circuli aurei p quos designat diuina sapīa: dispositio ꝛ puidētia. Et per istos Circulos aureos transibant quinq̄ vectes de lignis sethim deaurati sicut patet Exo.26. ꝛ 36.

¶ p̄⁹ vectis ē. Exultatio ꝛ admiratio magna: qūo diuina sapīa disposuit regnū celorū eē pauperū spū. Cū pauptas apō hoīes sit vilissima ꝛ abhoīabilis O stupor magn⁹. O exultatio mira: o q̄ incō p̄hēsibilia sūt iudicia diuine sapiētie.

¶ 2. Vectis est. Exultatio ꝛ admiratio magna ꝛ fortis: qūo diuina sapīa disposuit lugentib⁹ in hac vita: cōsolationē celestē donare in alia. O grandis exultatio flentiū. O stupor admirabilis diuine dispositionis: que totaliter est mundo cōtraria.

¶ 3. Vectis est. Exultatio ꝛ admiratio magna ꝛ fortis: qūo diuina sapīa disposuit se misericordib⁹ suam mīam p̄staturam. O cōsolatio magna viroꝝ piorum O beati misericordes qm̄ mīam cōsequent: mīam dico diuinā ꝛ supereminentem.

¶ 4. Vectis est. Exultatio ꝛ admiratio magna: qūo diuina sapīa mundis corde pmissit dei nudā visionē. Nō aūt pmisit hoc prudētib⁹ ꝛ sapiētib⁹. Nō callidis aut astutis: sed simplicip⁹ ꝛ mūdis corde. O stupor mirabilis O exultatio grādis O Beati mundo corde qm̄ ipsi deum videbunt.

¶ 5. Vectis est. Exultatio ꝛ admiratio magna ꝛ fortis: qūo diuina sapīa statuit regnū celorū esse illorū qui ī hac vita pp iustitiā: psecutiones patiunt: tribulant: angustiant: crucifigunt: occidūt: flagellantur: suffocant ꝛ p̄cipitant O stupor ineffabilis O exultatio icōp̄hensibilis. O terq̄ q̄terq̄ beati: qui pp deū psecutiōes patiunt qm̄ ipsorū est regnū celorū. Quotiēs ḡ dei sapīam in vnoquoq̄ istoꝝ tā mirabilē consideram⁹: totiens vnū vectē in annulos seu circulos aureos īponimus. ¶ Isti vectes firmant latus tabernaculi occidentale: qꝛ tales exultatiōes ꝛ admiratiōes de diuina sapientia roborāt firmāt ꝛ solidāt Cōsideratiōes nostras: ꝛ cōtēplatiōes nr̄as cōtra timorē mortis: psecutiōis: tribulatiōis pauptatis ꝛ miserie vite p̄ntis q̄ p occidentalē partem designantur.

¶ Est autem aliō aduertēdū q̄ Tabule

in īferiori pte iūgebant̄ ⁊ firmiabant̄ ad inuicē p bases argēteas: sʒ ī supiori pte colligabant̄ adinuicē vncinis: ita ꝙ vnꝰ vncinꝰ sil' duas iūgebat tabulas ⁊ firmabat adiuicē. ⁊ sic tabule erāt ī infimo ⁊ sūmo ī sil' ɔiuncte vñ dr̄ Exo.26. Erūt qʒ sibi cōiūcte a deorsuʒ vsqʒ ad sursuʒ ⁊ vna oēs cōpago retinebit. Et h̄ moraliter sign̄at ꝙ oēs nr̄e cōsideratiōes fūdari ⁊ colligari ⁊ īcipe d̄bēt a scriptura diuina. Et in fine q̄si in sūmitate colligari ⁊ vniri debēt vncinis caritatis ⁊ diuine dilectiōis q̄ ē vinculū pfectōis. Et sic vna cōpago caritatis oīa latera tabernaculi retinebit qr: Caritas: patiēs: est: benigna est. Nō emulat̄: Oīa credit: Oīa sperat: Oīa suffert: Oīa sustinet: Caritas nūq̄ excidit. j. Cor.13. ¶ O aīa cōtēplatiua cōsidero aliđ mirabile cc̄ istđ tabernaculū. Nā mirabil' ē ordo ī eiꝰ ptibꝰ.

¶ Nā cōsideratiōes q̄ sūt a pte orietali disponūt ad bonū. Et significāt prudentiā purgatoriā q̄ est. Mūdū istū ⁊ oīa q̄ in eo sūt diuinorū cōtēplatiōe despicere oēmq̄ ai cogitatū ī sola dīna dirrigere.

¶ Cōsideratiōes v̄o q̄ sūt ī latere aquilonari disponūt ad fugā mali. Et significant tempantiam purgatoriam que est. Oīa relinquere incētiua viciorū inquātum natura patitur.

¶ Cōsideratiōes v̄o q̄ sunt in latere meridionali disponūt ad operationē boni. Et significāt fortitudinē purgatoriā q̄ est. Nō terreri aīam a corpore quodāmodo ductu pħie recedēte: nec altitudinē pfecte ad supna ɔtēplatiōis horrere.

¶ Cōsideratiōes v̄o q̄ sūt ī latere occidētali disponūt ad oīmodā vite pfectionē. Et sign̄ant iustitiā purgatoriaʒ q̄ ē Ad vnā sibi huiꝰ ppositi viā ɔsentire vniuscuiusqʒ v̄tutis obsequiū. Hec pauca ⁊ humilia de spūalis tabernaculi cōstructione quo ad vnū moralē sensū s̄ʒ nr̄e itelligētie puitatē ⁊ supne grē illustratione vtcūqʒ digessimꝰ. Dicāt meliora qui norūt. Et potiora sentiētibꝰ nō īuidemꝰ sʒ caput inclinamꝰ. Parcāt ī becilitati qui potiora pcipiūt. Ecce ḡ aīa deuota habes totiꝰ tabernaculi cōstructionē mirā valde: vtilē ac fructuosaʒ: qr p cōstructionē talis tabernaculi deꝰ habitat nobiscū: sicut ipe dicit Exo.25. Faciēt mihi tabernaculū ⁊ habitabo ī medio eoꝝ. O aīa cōtēplatiua O serue dei O religiose quid tibi cū physicis: quid cū festucis logicalibꝰ: quid cū chimeris mathematicis. Quid cū poetaꝝ carminibꝰ. Quid cū rethoricis accētibꝰ bucinātibꝰ Eductꝰ es de carcere egipti: đ ergastulo s̄uitutis: de tenebra peccati: q̄ tetenꝰ ī religiōe q̄si ī medio đserti: đo tuo cōstrueres tabernaculū đ lignis sethim dolatis deauratis sursuʒ erectis. De cōsideratiōibꝰ vigorosis: de cogitationibꝰ nitidis: de desiderijs ignitis. De cōtēplatiōibꝰ sursuʒ eleuatis O serui dei O veri ysraelite erigamꝰ deo nr̄o ornatissimū tabernaculū: pparemꝰ optoria: erigamꝰ colūnas in introitu a pte orientali: erigamꝰ tabulas a pte aquilonari meridionali ⁊ occidētali: Imponamꝰ exultatiōis ⁊ admiratiōis vectes ī circulos diuine sapie: cōpingamꝰ nr̄e cōsideratiōis tabulas ī sūmitate cū vinculo diuine caritatis ⁊ sic. Uenite ascendamꝰ ad mōtem dñi ⁊ ad domū dei nr̄i iesu xp̄i qui cuʒ pr̄e ⁊ spū sancto sit bn̄dictus in secula seculoꝝ.

¶ De septē notabilibꝰ intra spūale aīe tabernaculū ordinate collocādis. Cap. i2.

V Enite ascendamus ad mōteʒ domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ Exo. xlt. hec v̄ba. Igit̄ mēse p̄ āni scđ ipsa die mēsis collocatū est taber-

naculū. Cūq₃ itulissꝫ moises Archā i tabernaculū testimonij appēdit anī eā velū vt expleret dñi iussionē. ¶ Posuit ꝛ mēsā i tabernaculo testimonij ad plagā septētrionalē ex͂ velū ordinatis corā panib⁹ ppositiōis. ¶ Posuit et Cādelabrū i tabernaculo testimonij e regiōe mēse i pte australi: locatis p ordinē lucernis iuxta pceptū dñi. ¶ Posuit ꝛ Altare aureū sub tecto testimonij cōtra velū. Et adoleuit sup eo icēsū aromatū sicut iusserat dñs moisi. ¶ Moral'r p Moisē qui fuit de aquis assūpt⁹ ꝛ p⁹ multos labores ad apicē cōtēplatiōis puenit ꝛ ad secretū ꝛ familiare colloquiū cū deo: loquēs cū ipso sic solet hō loqui ad amicū suū: ꝛ eidē mirabile tabernaculū cōstruxit significari pōt Spūs rōnalis: qui de aquis tribulatiōis ꝛ multiplicis tēptatiōis assūpt⁹: post multos labores actiue vite ad apicē cōtēplatiōis ascēdit ꝛ ad dei familiare colloquium: Cui fabricare ac cōstruere spūale tabernaculū dꝫ sicut visū ē in c pcedēti: Intra qd tabernaculū septē sūt collocāda p ordinē: sic ꝛ ipse Moises p collocauit ꝛ postmodū frat̄ ei⁹ Aarō sacerdos: qꝝ tria ponēda sūt i pria pte tabernaculi vꝫ i scō: Alia tria in scō sanctoꝝ. Et velū in medio claudēs ista. Quib⁹ collocatis ordinate sicut de⁹ moisi sua rñsa ꝛ colloquia dabat: sic nob. e sua spūalia colloquia ꝛ rñsa pstabit. Uideam⁹ g̃ que ꝛ q̃l'r sint collocāda icipiētes ab ingressu siue introitu tabernaculi.

¶ pᵐ Collocādū intra Tabernaculū aīe est Candelabrū luminis qd erat itra tabernaculuꝫ in latere meridionali. Exo. 26. ¶ Et prio erat de auro purissimo. ¶ 2. sup ipsuꝫ ardebāt septem lucerne. ¶ 3. hēbat sua Emūctoria quib⁹ emūgebant̄ lucerne Exo. 26. ¶ 4. erat oleū paratū ad nutriēdas lucernas ardētes.

¶ 5. Aaron ꝛ filij eius mane ꝛ sero cōponebāt lucernas. Naꝫ tres ardebāt in die: in nocte vero oēs septē lucerne ardebāt: sicut pꝫ per lyram Exo. 27. ꝛ. 30. Erat. n. officiū ipsius Aarō ꝛ filiorū ei⁹ collocare ꝛ cōponere ipsas lucernas vt arderēt ꝛ lucerēt corā dño vsq₃ mane sicut dr̄ Exo. 27. ¶ Moralit̄ istd Candelabrū luminis ē intell'us nr̄: qui est in latere tabernaculi meridionali qꝛ itell's nr̄ ē suceptiuū lucis spūalis: ꝛ ē q̃si lux meridionalis illustrās ac illuminās totā aīaꝫ: sic lux meridionalis dieꝫ ꝛ sicut Cādelabrū luminis tabnaculū. ¶ Et p istd Cādelabrū ē d auro purissimo: qꝛ itellect⁹ nr̄ ē mere ꝛ pure rōnal' ꝛ spūalis nō depēdēs a corpe in suo eē ꝛ i sua opōne: lꝫ pro statu isto rōne pcti ꝛ pene iniūcte depēdeat a sensib⁹ ꝛ sensibilib⁹ cū nihil sit i ipo itell'u quin pri⁹ fuerit in sensu. Et nece sit ƀm phm in. 3. de aia. Intelligentē phātasmata speculari. Et q̄tū auꝝ pualet ceteris metallis: tm̄ rō corpalib⁹ ꝛ iō cādelabrū dr̄ esse d auro purissimo. ¶ 2. sup istd Cādelabrū ardebāt septē lucerne ordinate: p nūꝫ septenariū vniuersitas: p lucernas itelligētie claritas designat̄. In itell'u g̃ nr̄o q̃si i Cādelabro aureo in nocte pn̄tis exilij dꝫ eē claritas intelligētie respectu oium agēdoꝝ q̃tenus clare illuminet totū aīe tabernaculū. De⁹. n. lux ē ꝛ i eo tenebre nō sūt vlle ꝛ iō diligit Tabnaculū aīe illuminatū: ꝛ nō obscuꝝ. ¶ 3. circa istud Cādelabꝝ hēt eē Emūctoria: p Emūctoria quib⁹ lucerne purgāt̄ vt clari⁹ luceant p ablationē licbini fumigātis intelligi pt sollicita amotio ꝛ depulsio inanis glīe ꝛ fumi vanitatis ac humane laudis: que more fumi tenebrosi claritatem intelligētie nostre solet offuscare ne clari⁹ illuminet. ¶ 4. Circa istd Candelabꝛuꝫ erat oleū purissimū de oliuis

pilo contusum ad nutriendas lucernas. Per oleũ oliuarum purissimũ piloq3 cõtusuz ĩtelligit᷑ Recta ĩtẽtio: q̃ d3 nutrire lumẽ lucernarũ ne extinguant᷑: sicut extincte sũt lãpades v̄ginũ fatuarũ q̃ oleũ nõ habuerũt ⁊ iõ remãserũt in tenebris math.25. Si autem istis lucernis propinetur oleuz purissime ⁊ rectissime intẽtõis: tũc lucerne ardẽtes totũ illuminãt tabernaculũ aĩe: s̄m illud dictũ saluatoris math.6. Lucerna corporis tui ẽ oculus tuus. Si oculus tuus simplex fuerit: totũ corpus tuũ lucidũ erit. ¶ 5. Circa istud Tabernaculũ Aaron ⁊ filij ei⁹ solliciti sũt sero ⁊ mane lucernas cõponere ⁊ oleũ purissimũ ministrare vt vsq3 mane luceant corã dño. ¶ Aaron spũm rõnalem significat: Filij Aaron: Spũs desideria. D3 g̃ spũs Rationalis mane diligẽter collocare lucernas.i. diligẽter inspicere quicquid agendũ: quicquid loquẽdũ: quicq̃d operãdũ. Et sero diligẽter aduertere quicquid actũ ẽ: quicquid omissũ: quicquid neglectũ. Et hoc mõ sero ⁊ mane cõponet lucernas. D3 insup oĩb⁹ desiderijs oleuz purissimũ recte ac mũde intẽtionis p̄dictis lucernis ministrare vt in oĩb⁹ que cogitat q̃ loquit᷑: q̃ operat᷑: oleũ recte intẽtionis apponat. Quaten⁹ oẽ qd̃ agit nõ suo s3 dñi honore ac zelo inchoet p̄sequat᷑ ac t̄minet: vñ Greg. sup Ezech. dic. ¶ Restat vt siue in v̄bi ministerio fatigemur seu idigẽtib⁹ nr̃a largiamur: seu p abstinentiã carnẽ domemus: seu zelo moueamur: seu p patientiã aliq̃ñ leuit᷑ praua toleremus vt sũmoope d̄beamus in intentiõe nr̃a discutere: q̃ten⁹ oẽ qd̄ facimus nõ nr̃o s3 dñi zelo faciam⁹: O beatus ille spũs qui circa Cãdelabrũ sui intellectus sollicit⁹ est sero ac mane cõponere lucernas: Emũgere ac abijcere fumigantez lichinũ mũdane vanitatis. Et imponere oleum purũ recte intentionis quia sic totum anime tabernaculuz illuminatur.

¶ 2. collocandũ in tabernaculo est Mẽsa de lignis sethim de qua h̄r Exo.25. ¶ Que mẽsa p̄io erat deaurata auro purissimo Exo.25. ¶ 2. circa ipsaz erãt acceptabula quib⁹ examinabantur arida. Et phiale quibus examinabant᷑ liquida. Exo.25. ¶ 3. sup ipsaz mensam erant.12. panes p̄põnis ex simila.i. ex farina subtilissima facti. ¶ 4. super panes erat thus lucidissimũ. ¶ 5. Aarõ ⁊ filij eius comedebant panes ipsos in loco sancto. ¶ Moraliter per mensam in qua seruabantur panes propositionis significatur Memoria que est conseruatiua diuinorũ eloquiorũ q̃ panis nomine designantur math.4. Nõ in solo pane viuit homo sed in omni verbo qd̄ procedit de ore dei. ¶ Et ista Mẽsa p̄io erat de lignis sethim ⁊ deaurata q2 Memoria nostra cõstrui d3 ex considerationibus mũdis: puris: ⁊ iputribilibus: sed tñ rõne ⁊ diuina caritate regulatis. Ligna.n. cõsideratiõnẽ: Aurũ v̄o rationem ⁊ caritatem significat. Cũ ergo ex diuina caritate ⁊ rõne regulante rectas cõsiderationes ⁊ recordatiões assumimus: tũc mẽsaz d̄ lignis sethin cõpingim⁹ ⁊ deauramus. ¶ 2. circa istam mensam erant acceptabula quib⁹ examinabãtur arida ⁊ phiale quib⁹ examinabant᷑ liquida: q2 memoria nr̃a d3 ea q̃ in sacra scriptura sũt clara ⁊ apta q̃si liquida: ⁊ ea que sunt obscura ⁊ clausa quasi arida ⁊ dura diligenter p̄scrutari ⁊ inuestigare: iuxta illd̄ dictuz saluatoris Jo.5. Scrutamini scripturas q2 ille testimoniuz p̄hibent de me. Et in semetipsa recõdere. ¶ 3. super istã mẽsaz positi erant.12. panes propositionis ex simila facti ⁊ cocti. Simila q̄ est farina

triticea subtilissima ⁊ purgatissima significat sciaȝ diuinā ⁊ maxie euāgelicā q̄ ē mūdissima. 12. panes sūt. 12. articuli fidei ex euangelica doctrina formati: qui sp̄ eē debēt ⁊ cōseruari i memoria nr̄a q̄si i mēsa ꝓpōnis. Uel. 12. panes sūt 12. apl̄i ex euangelica doctrina formati qui sp̄ sup memoriā nr̄aȝ q̄si sup mensam ꝓpōnis requiescere debēt p continuaȝ recordationē. ¶ 4. sup panes qui erant in mēsa erat Thus lucidissimuȝ .i. vas aureū plenū thure lucidissimo ſm lyraȝ sup Leui. 24. qđ cremabat̄ in honorē diuinū. Sic memoria nr̄a post recordationē articulorū fidei: ⁊ aliorū cōtentorū in scriptura. Et post apl̄oꝝ recordationē hr̄e dȝ Thus deuotiōis ascēdentis vt de oīb⁹ mirabilib⁹ sacre scripture ⁊ d̄ oīb⁹ opib⁹ sāctoꝝ apl̄oꝝ deo honorē d̄bitū tribuat. ¶ 5. Aarō ⁊ filij eius comedebāt panes ipsos in loco sancto. Sic spūs rōnalis q̄si Aaron ⁊ eius desideria q̄si filij nutriri debent ⁊ pasci doctrina dei ⁊ sacre scriptur̄ ⁊ articulis fidei: qꝛ ista sunt cib⁹ alaꝝ math. 4. Nō in solo pane viuit hō sed in oī verbo qđ ꝓcedit de ore dei. Istos panes debēt diuidere: frāgere: icorporare: masticare ⁊ appetere qꝛ spūs rōnalis cū dentib⁹ memorie sacraȝ scripturam dȝ ruminare: inuestigare: diuidere declarare ⁊ totis visceribus desiderare: quia dicit ꝓpħa in ps. 118. Beati qui scrutāt̄ testimonia ei⁹ in toto corde exquirūt eū. Concupiuit aīa mea desiderare iustificationes tuas in oī tp̄e. Spirit⁹ ergo rōnalis diligēter custodire dȝ memoriaȝ suā quasi mēsaȝ propōnis ⁊ in ea cōtinue cōseruare articulos fidei: ⁊ v̄ba diuina q̄si panes ꝓpōnis cū thure diuine laudis ⁊ deuotionis. ¶ Et iō dicit Greg. In Regi. Stude q̄so ⁊ cotidie creatoris tui v̄ba meditare Disce cor dei in verbis dei vt ad eterna suspires: vt mens tua ad celestia gaudia maiorib⁹ desiderijs accēdatur. Et cōgrue Mēsa ꝓpōnis est. 2ᵐ collocādū i tabernaculo ⁊ ex opposito candelabri qꝛ ex cōsiderationib⁹ intellectus generat̄ memoria. Et ex simplicitate ⁊ rectitudine intētiōis illuminat̄ ad sacre scripture cognitionē. ¶ Est etiaȝ mēsa cū panibus in parte aquilonari tabernaculi qꝛ sacra ⁊ diuina eloquia in memoria nr̄a recōdita sunt nobis scutuȝ ⁊ ꝓpugnaculū cōtra oē aduersuȝ ⁊ oē maluȝ qđ pandit̄ ab aquilone Jere. i. O q̄ felix ille rōnalis spūs qui sollicit⁹ est cōseruare panē sacre scripture sup memoriam suā q̄si sup mēsaȝ ꝓpōnis.

¶ 3. collocandū in tabernaculo est altare incēsi siue thimiamatis. Qđ erat inter mēsam ⁊ cādelabrū ſm lyrā sup Exo. 37. Et erat ante velū qđ diuidebat sanctū a sancto sanctorū sicut hr̄. Exo. 30. ⁊ ibi declarat lyra. ¶ Et p̄io istud altare erit de lignis septim ⁊ q̄drangulū: vestitū auro purissimo. ¶ 2. Thymiama cōpositū ex q̄ttuor spēb⁹ aromaticis adolebat̄ ⁊ incēdebat̄ sup illud altare cum suaui fragrātia Exo. 30. ¶ 3. Aarō mane qñ cōponebat lucernas icēdebat icēsū suaue fragrās sup altar̄. ¶ 4. Aarō in sero sup illđ altare vrebat Thymiama sempiternū ⁊ idē est incēsuȝ ⁊ thymiama ⁊ hec fiebāt cotidie: vide Exo. 30. ⁊ ibidē lyrā exponētē. ¶ Moral̄r per Altare Thymiamatis qđ erat mediuȝ inter candelabrū luminis ⁊ mensaȝ ꝓpōnis ⁊ erat ꝓpinquū sancto sanctorū significat̄ volūtas q̄ est Altare supra qđ offert̄ oē sacrificiū deo gratum. Et est in medio intell̄us ⁊ memorie q̄si Regina. Et appropinq̄t sancto sanctoꝝ magis q̄ꝫ mēsa ⁊ candelabrū qꝛ vbi itellectus cū scia foris stat: volūtas cū dilectiōe penetrat. Potest ēt per altare itel

ligi coꝛ humanũ eadeꝫ rõne sicut ꝛ volũ tas. ¶ 2. Sicut altare erat de lignis se thim: ꝛ quadrangulũ ꝛ auro vestitum. Sic volũtas nostra cõponi dꝫ dſiderijs honestis: puris ꝛ iputribilib⁹. Dꝫ eẽ q̃drangula p q̃ttuoꝛ cardinales virtutes purgati animi. Dꝫ ẽt dei Caritate quasi auro digne vestiri vt sic oꝛnata fieri me reat altare icẽsi dño deo israel. ¶ 3. Sicut in altari ponebat̃ ꝛ accẽdebat̃ thymiama suaue fragrãs cõpositũ ex spe cieb⁹ aromaticis redolẽtib⁹. Sic in volũtate nr̃a esse dꝫ incensuꝫ deuotissime ꝛ ascendẽtis oĩonis. Et ignis caritatis eaꝫ incẽdentis. Et desideria celestia ex igne caritatis suauiter fragrãtia ꝛ moꝛe fumi odoꝛiferi ex igne ascendentia. ¶ 4. sicut i mane Aaron qñ cõponebat lucernas icẽdebat icẽsuꝫ suaue fragrãs Sic spũs nr̃ rõnalis oĩ mane qñ lucernas intellectus nostri cũ oleo recte itentionis disponit dꝫ ꝛ in altari voluntatis incendere incensuꝫ suauis orationis cũ igne calidissime caritatis voluntatẽ ipsam ex igne diuini amoꝛis totaliter inflãmando. ¶ 5. sicut Aaron in sero sup altare vrebat Thymiama sic spũs rõnalis oĩ sero sup altare volũtatis incendere ꝛ cõburere dꝫ Incẽsũ ꝛ Thymiama sempiterne oꝛationis cũ igne ardentissime caritatis diuine vt videlꝫ oĩ sero ꝛ mane sup ipsaꝫ volũtateꝫ exagitet: suscitet ꝛ excutiat ignẽ diuine dilectionis ꝛ feruoꝛẽ celestiũ desideriorũ quasi fumũ incensi ascẽdẽtis. ¶ Uñ dicit Ber. in ser. Opera nostra in feruoꝛe agenda sunt: ꝛ desiderijs coꝛdis vt sint lucerne ardẽtes i manib⁹ nostris hic ille O beatus ille spũs qui sic accendit Thymiama super altare sue volũtatis Certe appꝛopinquat ad veluꝫ. Certe appꝛopinq̃t ꝛ fit ydoneus vt ingrediat̃ in sancta sanctoꝛũ. ¶ Hec sunt tria que facere debet spũs rõnalis intra seipm̃. Nã posito velo in Introitu tabernaculi. i. posita obliuione reꝛũ oĩum exterioꝛũ spũs rõnalis itra semetipsuꝫ reductus dꝫ i itellꝰu suo q̃si in Candelabꝛo accẽdere lumen clare itelligẽtie cũ oleo recte intẽtionis In memoꝛia sua q̃si in mensa ꝓpõnis supponere. 12. articulos fidei ꝛ documẽta scripture diuine q̃si. 12. panes ꝓpõnis Et in volũtate sua q̃si in altari thymiatis incendere ignem diuine dilectionis: celestiuꝫ desideriorũ ꝛ suauissime fragrantis oꝛationis.

¶ 4. Collocandũ in tabernaculo est velũ de hyacintho: purpura: coco bis tincto ꝛ bisso retoꝛta: qd̾ pendebat añ q̃ttuoꝛ colũnas: que erãt de lignis sethim ꝛ habebant q̃ttuoꝛ basses argenteas: ꝛ q̃ttuoꝛ capita aurea sic̃ pꝫ Exo. 26. Et mediabat ꝛ diuidebat sanctũ a sancto sanctoꝛũ sicut pꝫ ibidẽ. ¶ Per hoc velũ p̃t foꝛte xp̃i humanitas in hac vita moꝛtali degens intelligi In quo xp̃o fuerũt q̃ttuoꝛ virtutes cardinales politice designate p q̃ttuoꝛ coloꝛes veli. Et q̃ttuoꝛ v̾tutes Cardinales purgatoꝛie p q̃ttuoꝛ colũnas de lignis sethim designate. Et q̃ttuoꝛ v̾tutes Cardinales purgati animi p q̃ttuoꝛ basses argẽteas designate. Et q̃ttuoꝛ virtutes cardinales exẽplares: q̃ in ipso fuerunt rõne diuinitatis: ꝛ per q̃ttuoꝛ capita aurea colũnarũ designantur. ¶ Et sicut velũ mediabat inter sanctũ ꝛ sanctũ sãctoꝛũ: sic xp̃s i hac vita fuit aĩarũ nostrarũ ꝛ dei mediatoꝛ. Et aĩas nr̃as itroducit ad interioꝛa velaminis ꝛ diuina secreta rimãda ꝛ ꝓspicienda. ¶ Et sicut veluꝫ occultabat secreta illa q̃ erãt in sancto sanctoꝛũ: Sic humanitas xp̃i ei⁹ diuinitatẽ sanctissimaꝫ nobis occultabat. ¶ Spũs ḡ rõnal' post tria ꝑdicta dꝫ i tabernaculo aĩe sue velũ humanitatis xp̃i diligẽti⁹ collocare cõsi

derando cōtinue vitam quā xp̄s in hac carne mortali tenuit: Cōsiderando eius doctrinā: Abstinētiā: Austeritatē: psecutiones: Iniurias: verbera: vulnera: sanguinē passionē crucē & mortē. vn̄ dicit Ber. s. 44. super Cant. ¶ Dilectissimi fratres tā dilectū fasciculū colligate: hunc medulis inserite cordis. hoc munite aditū pectoris: vt vobis iter vbera cōmoretur. habete illū semp nō retro in humeris sz ante pre oculis. Si.n.añ oculos habueritis: p certo vidētes angustias dñi vestras leui⁹ portabitis: O beatus ille sp̄s qui i medio tabernaculi aīe sue tale velū diligētissime collocat facile.n.p eius cōtactū ingredi poterit i sancta sanctoꝝ. O aīa mea colloca velū istud i medio tui. Sicut.n. veluz ab vna pte exteriori oīb⁹ patens erat sz ab alia pte.s. interiori ocultabat̄ Sic xp̄s iesus quo ad exteriorē ptez oībus patebat p humanitatē: quo ad interiorē latebat p diuinitatē. hec aūt q̄ dicta sunt de xp̄i humanitate & de xp̄o deo & hoīe intelligant̄ quo ad conuersationē ei⁹ in carne mortali i hac vita: qr de cōsideratiōe ei⁹ in vita gloriosa & imortali postea dicet̄ & etiaz in p̄nti capitulo.

¶ 5. collocanduz in tabernaculo aīe sunt duo cherubin aurei ex vtraqz pte Arche & propitiatorij. De quorū dispōne plura scribunt̄ Exo. 25. & 37. ¶ p̄. Erāt aurei ductiles facti cū martello fm lyrā Exo. 25. ¶ 2. erant duo vnus in vno latere Arche & ppiciatorij: Alius in latere alio. ¶ 3. erant in forma siue silitudine pueroꝝ vel iuuenū: fm doctores & lyrā ibidē. ¶ 4. expādebāt alas suas: ipsas i altū eleuātes & aliquomō opiētes Archaz & ppitiatoriū. ¶ 5. respiciebāt se mutuo versis adinuicē vultib⁹: lz aliqualiter oblique. ¶ 6. respiciebant i ppiciatoriū qđ erat in medio ipsorū. hec omnia patent Exo. 25. & 37. ¶ Spiritus ergo rationalis post quattuor p̄dicta in aīa diligēter & ordinate collocata debet amouere velū & extra semetipsuz egredi. Et in sancta sanctorū introire: vt vz suimet obliuiscēs ad ea que supra se sunt cogitanda meditanda cōtēplanda ꝯsiderāda penetrare nō formidet. Sanctum eni sanctoruz quod erat pars tabernaculi oculta & clausa supnaz sp̄ūz beatoruz ciuitatem significat ab oculis omniuz mortaliū ocultatā. ¶ Sed aduertendum q̄ sicut Aaron sūmus sacerdos volens solēniter in sanctum sanctorum ingredi prius vestibus pontificalibus induebatur. Et implebat turribuluz prunis: & imponebat thymiama & incensum compositum: Et sic nebula fumi Arōmatici & vapore odorifero ascendente de turribulo ingrediebatur in sanctum sanctorum sicut scribitur Leui. 16. Sic spiritus rationalis volēs ingredi in secretissimuz locum beatorū spirituū ad oculta misteria contemplanda dignis & cōgruentibus debet virtutibus quasi vestimentis pontificalib⁹ indui. Et cor suū q̄si turribuluz prunis ardentibus diuine dilectionis implere. Et incēsū orōnis deuote supiponere. Qualtenus ex igne & incenso ascēdant & euaporent nebula & fumi ardentes calidi & odoriferi celestium desideriorū vt penitus nedū oīuz exteriorū sed & suimet aīa p celestiuz concupiscentiam obliuiscatur. Et hoc mō sp̄s dispositꝰ quasi alter Aaron in sanctū sanctorū igrediatur. ¶ Ingressus autez sp̄s rōnalis in sanctū sanctorū in illā vz Celestē & ocultam ciuitatē hierusalem debet considerare & cōtemplare Cherubin vz Angelicam naturaz ocultaz & in celo veluti q̄si in loco oculto & in sancto sanctoruz repositā. Circa quā multa cōtēplari pote

rit vʒ angelorū dignitatē: multitudinē: imortalitatē: cōcordiā: cōtēplationē: caritatē: que ꝑ aurū: dualitatē: iuuenilem formā: mutuū respectū: ⁊ alarū extēsionē designantur sicut inferi⁹ declarabit̄.

¶ Spūs ḡ rōnalis talia cogitans ð spiritib⁹ celestib⁹ collocat cherubin in secreto mētis sue q̄si i sancto sanctoꝝ tabernaculi spūalis. O beat⁹ ille spūs qui semetipsuʒ trāscendēs ad spūuʒ supnoꝝ cōtēplationē sedulā subleuat̄. Talis ꝑfecto collocat cherubin in sanctosctōrū.

¶ De istoꝝ cōtēplatione dicit Aug⁹ in sermone de Angelis. ¶ In supnis spiritib⁹ nō solū admirabilis dignitas ⁊ dignatio admirabilis īuenit̄: sʒ tāta gl'ia ē ꝙ lingua vel cor humanū nullaten⁹ dicere valeat vl' cogitet. Ipsi.n. deo semp assistūt. Domestici dei sūt: Celi ciues: principes paradisi: Sciētie magistri: doctores sapie: Illuminatores aiarū custodes carū: corporū zelatores: ⁊ defensores bonoꝝ. Quis igit̄ fratres Angeloꝝ memoria in mēte carebit. Quis nō veneret̄. Isti sunt ꝑ quos sustētamur: per quos i mari ⁊ i terra iuuamur: ꝑ quos mēte ⁊ corpore illuminamur: per quos in tribulatiōib⁹ ⁊ angustijs cōsolamur: ꝑ quos ab infirmitatib⁹ frequēter liberamur: ꝑ quos ⁊ a quib⁹ in extremis cōtēplamur: in fide solidamur: ⁊ a maligno spiritu defensamur. Et obtenta victoria ad paradisuʒ vel ad purgatoriuʒ per eosdē deportamur.

¶ 6. Collocādū in loco secretissimo spiritualis tabernaculi est Archa de lignis sethin. De qua aliq̄ sūt cōsiderāda que in scriptura exprimunt̄. ¶ P̄ nāqʒ ipsa Archa fuit facta de lignis sethin īputribilib⁹ Exo. 25. ¶ 2. in ipsa reposite fuerūt tabule legis quia scribitur Exo. 25. Ponesqʒ in Archa testificationē quam ego dabo tibi. Et virga Aaron q2 scribitur Nu. 17. Refert ṽgā Aaron in tabernaculū testimonij vt seruet̄ ibi in signū rebelliū filioruʒ israel. Et māna q2 scribitur Exo. 16. Sume vas vnū ⁊ mitte ibi man q̄ttū pōt capere Homor ⁊ repone corā dn̄o ad seruādū in generationes vestras: posuitqʒ illð Aaron in tabernaculo reseruādū. ¶ 3. fuit deaurata intus ⁊ foris sicut scribit̄ Exo. 25. Et deaurabis eā auro mūdissimo intus ⁊ foris. ¶ 4. habuit coronā aureaʒ ꝑ circuitū in pte supiori: q2 scribit̄. Exo. 25. Faciesqʒ supra coronā aureā per circuituʒ. ¶ Ista archa significat ṽginē Gloriosaʒ beatā mariam: quā spūs rōnalis post angelicā naturā per iugē recordationē in ꝓfundo ⁊ secreto cubiculo mētis sue dʒ reponere ⁊ collocare. In ista Archa repositus fuit xp̄s in sua incarnatiōe qui ē Rex: sacerdos: ⁊ Cib⁹ oīuʒ fideliū. Et ista tria q̄ fuerūt in xp̄o figurata sūt ꝑ tria q̄ erāt in Archa. Tabule enī legis xp̄i regiaʒ dignitatē significāt ad quā spectat ferre legē: virga Aaron xp̄i sacerdotiū. Et māna cibationē fideliuʒ viatorū in eucharistie sacramēto ⁊ beatorū in ꝓpria specie. ¶ 2. sicut Archa facta est ð lignis īputribilib⁹ sic beata maria purissima fuit ⁊ īputribilis in mēte q2 nullā in mēte corruptionē peccati sensit. Et īputribilis in carne q2 p⁹ mortē reseruata est a corporis putrefactione. ¶ 3. sicut Archa fuit intus deaurata auro purissimo ⁊ sic foris. Ita beata maria intus deaurata fuit ꝑ ardentissimā caritatē ⁊ foris ꝑ honestissimā cōuersationē. ¶ 4. sicut archa habuit supra coronā aureā ꝑcircuituʒ. Sic beata maria sup oēs sanctos in celis ē sublimius coronata. Nā sancti oēs in celo sūt sicut dei ministri. Ipsa vo sicut celoruʒ Regina. ¶ Hāc ergo spūalē Archā ṽginem vʒ gloriosam dʒ spūs rōnalis in

secreto

secreto sue mentis collocare cogitando meditādo: et ipsas frequētissime cōtēplādo. Hāc oʒ diligere amplecti: deosculari In hui⁹ amorē oʒ icalescere: exardescere: cōburi et inflāmari. O beatū spūʒ illū: qui talē Archā in sue mētis talamo secretissimo q̄si in scō scōꝝ collocauerit Uñ clamat Ber. supra misus ē. ¶ In piculis: i angustijs: i reb⁹ dubijs mariā cogita: mariam inuoca. Non recedat ab ore. Nō recedat a corde. Ipsaʒ .n. sequēs nō deuias. Ipsaʒ rogās nō desperas: Ipsaʒ cogitās nō erras. Ipsa tenēte nō corruis. Ipsa ptegēte nō metuis. Ipsa duce nō fatigaris. Ipsa ppitia secur⁹ ad gratiaʒ peruenies.

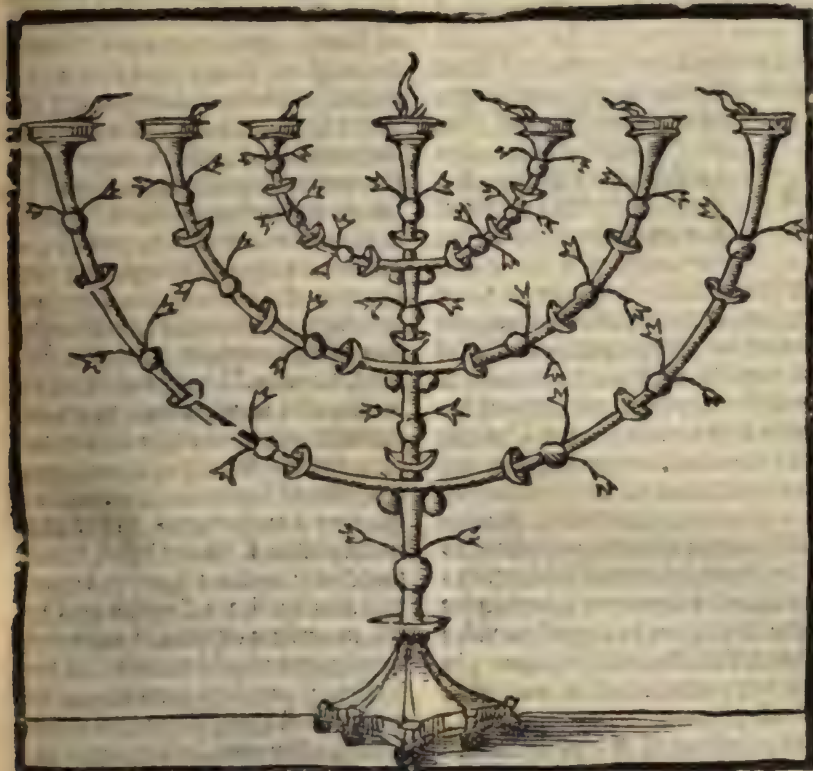
¶ 7. collocādū i Tabernaculo spūali aīe nr̄e est. Propitiatoriū qđ erat sup ipsaʒ Archaʒ. De quo plura dicunt̄. ¶ p̄ erat sup Archaʒ in sūmitate ei⁹: qꝛ ſm aliquos erat operculū ipsi⁹ Arche: vel ſm alios erat tabula aurea sup̄ archā eleuata quasi portaret̄ ab ipsis cherubin qui erāt i extremitatib⁹ Arche: sicut dicit lyra et alij doctores sup Exo. 25. ¶ 2. erat de auro mūdissimo Exo. 25. et. 37. ¶ 3. dicebat̄ oraculū qꝛ p orōnes ipetrabat̄ ibidē diuinū rn̄sum: sicut hr̄. Exo. 25. et lyra ibidē declarat. ¶ 4. dicebat̄ ppiciatoriū: qꝛ inde. s. de ppiciatorio dabātur rn̄sa diuine pietatis sicut dicit lyra et text⁹ Exo. 25. ¶ 5. ppiciatoriū erat q̄si sedes dei vel dn̄i in p̄o. Qui sedes super cherubin. s. sup ppiciatoriū sustētatū a cherubin. Et de illo ppiciatorio de⁹ loq̄bat̄ et dabat oīa mādata sua vn̄ dicit̄ Exo. 25. Inde p̄cipiā et loq̄r ad te supra ppiciatoriū scʒ cuncta q̄ mandabo p te filijs ysrael. ¶ Moraliter istđ ppiciatoriū xp̄m i celis gloriosuʒ significat q̄si in loco secretissimo et i sancto scōꝝ collocatū. ¶ Nā xp̄s gloriose v̄ginis marie trāscēdit altitudinē: est caritas i abstracto: est oraculū supra qđ oēs fiūt ecclesie orōnes: est ppiciatio p pctīs nr̄is: est sedes illa magnifica i q̄ de⁹ requiescit i seculū seculi: de quo clari⁹ dicet̄ in sequētib⁹. ¶ Hoc ḡ ppiciatoriū spūale xp̄m vʒ gloriosuʒ oʒ spūs rōnalis i pfūdissimo sui cordis q̄si in scō sanctoruʒ abscōder̄. Hoc i secretissimo sue mētis talamo repōer̄. Hoc i ocultissimo incorie sue armariolo collocare O aīa mea O aīa deo dicata: si cupis a deo exaudiri. Si desideras deū tibi fieri ppiciuʒ: Si diuina cupis audire rn̄sa. Si diuinaʒ legeʒ penetrare desideras: Si deuʒ intra te sedenteʒ et quiescentē possidere cōcupiscis. Hoc dilectū deo ppiciatoriū xp̄m iesum medulis tui cordis ip̄rime. Hūc tota intētione tota memoria tota dilectiōe cōstringe. Hūc q̄ras. Hūc inuenias: Hūc teneas. Hunc custodias. Ad ei⁹ memoriā cor tuū dilectione calescat: inebriet̄: accēdat̄. igniatur: incendatur cōburat̄ et flāmescat. O aīa cōtēplatiua si diuinū eloquiū sentire desideras: appropinq̄ ad ppiciatoriū istđ xp̄ʒ vʒ iesū sed cū fumo icēsi odoriferi. Cū desiderijs caritatis ignitis: flāmiferis et odoriferis. ¶ Uñ dicit Aug⁹ Saluator nr̄ dilectissimi ascēdit in celū: nō ergo turbemur in terra. Ibi sit mēs et hic erit requies: Ascēdam⁹ cū xp̄o interim corde vt cū dies pmissus aduenerit seq̄mur et corpore. O aīa mea si oīa bona iuenire breui labore desideras: Christū iesū in secreto tue mētis cubiculo colloca: qꝛ in ipso sūt oīa bōa. Et id clamat Amb. de v̄ginitate. ¶ Oīa xp̄s est nobis. Si vulnus curare desideras medicus est. Si febrib⁹ estuas fons est. Si grauaris iniquitate iusticia est. Si auxilio idiges virtus est. Si morteʒ times vita est. Si celū desideras via ē. Si tenebras fugis lux ē. Si cibū q̄ris alimētū est. Gustate

igit̃ ꝛ videte qm̃ dñs suauis est. ¶ Hec ergo sũt septe in tabernaculo aie collocanda vʒ oleuʒ recte intentionis i itellꝰ panis diue scripture in memoria. Ignis caritatis cũ icẽso orõnis in voluntate. Humãitas xp̃i passi. Angelica nã: Uirgo bñdicta. Humanitas xp̃i gl'iosa. Et hoc nobis concedat pr̃ filius ꝛ sp̄ũs sanctꝰ qui est bñdictꝰ i secula seculoꝝ amẽ.

¶ De artificiosa maioris mundi cõtemplatiõe ac septiformi nr̃i itellectꝰ illustratiõe i cãdelabro lumĩs p̄figurata. C. ij.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec v̄ba Exo. 25. Facies candelabrum ductile de auro mũdissimo: hastile eiꝰ ꝛ calamos: cyphos ꝛ sperulas ac lilia ex ip̄o ꝑcedẽtia. Sex calami egredient̃ de lateribꝰ tres ex latere vno ꝛ tres ex latere altero: tres cyphy q̄si i nucis moduʒ ꝑ calamos singulos sperule qꝫ sil' ꝛ lilia. Et tres silr̃ cyphi instar nucis i calamo altero sperule qꝫ sil' ꝛ lilia. Hoc erit opꝰ sex calamoꝝ qui ꝑducẽdi sũt de hastili. ¶ In ip̄o autẽ Cãdelabro erũt q̄tuor cyphi in nucis modũ sperule qꝫ per singulos ꝛ lilia. Sperule sub duobꝰ calamis per tria loca: qui sil' sex fiunt ꝑcedentes de hastili vno. Et sperule igit̃ ꝛ calami ex ip̄o erũt vniuersa ductilia ex auro purissimo. ¶ Facies ꝛ lucernas septẽ ꝛ pones eas sup candelabrũ vt luceant ex aduerso. Emunctoria quoqꝫ ꝛ vbi ea que emũcta sunt extinguant̃ fiãt de auro purissimo. Oẽ pondus Candelabri cum vniuersis vasis suis habebit talentum auri purissimi. Inspice ꝛ fac ꝺm exẽplar qd̄ tibi in monte monstratum est. Hec ibi. Notate v̄ba ꝛ signate misteria. ¶ Candelabrũ luminis quod erat i tabernaculo a latere meridionali ad illuminãdũ ipsuʒ tabernaculũ nõ incõgrue significare pōt moraliter intellectũ nostrũ: qui mentis nr̃e tabernaculum suis cõsiderationibꝰ quasi lucernis illuminat. ¶ Et vt mistica expositio huius candelabri clarius intelligatur prius declaro formam ipsius materialis candelabri q̄ erat in tabernaculo ꝺm q̄ describitur. Exo. 25. ꝛ 37. ꝛ i lyra ceterisqꝫ doctoribus ibideʒ. ¶ ꝑ Cãdelabrum habebat vnũ hastile rectum qd̄ inferius tres pedes habebat ꝛ sursum in altum directe tendebatur. ¶ In imo huius candelabri erat vnꝰ cyphus in modum nucis. Naʒ iste cyphus erat quasi media spera sed aliquãtulũ oblõgus in moduʒ nucis ita q̄ non erat perfecte sphericus. Sic erant oẽs alij cyphi: Supra istum cyphum erat sperula rotunda siue vnus pomelus vt dicitur in hebreo. Supra istaʒ sperulaʒ erat vnuʒ lilium: siue vnus flos sicut dicit̃ in hebreo. ¶ In hastili aliquãtulum altius erat alius cyphus: cum alia sperula supra ꝛ cuʒ alio flore sup̄. ¶ In hastili eodem adhuc altius erat alius cyphus: cũ alia sperula supra ꝛ cuʒ alio flore supra. ¶ In eodẽ hastili adhuc altius erat aliꝰ cyphus: cum alia sperula supra ꝛ cum alio flore siue lilio supra. Et sic i ipso hastili erant quattuor cyphi quattuor sperule ꝛ quattuor lilia. ¶ A latere dextro ipsius hastilis egrediebantur tres calami. et ascendebant sursum ad equalitatem Hastilis. Et vnusquisqꝫ istorum calamoꝝ habebat tres cyphos tres sperulas ꝛ tria lilia eodeʒ modo disposita sicut dictuʒ est in hastili. ¶ A latere sinistro ipsius Hastilis egrediebãtur alij tres calami oppositi tribus p̄dictis. Habentes simili modo tres cyphos: tres

specvlas ꝛ tria lilia: ¶ Et q̄ tres calami hinc ꝛ tres īde iūgebantur in bastili i trib⁹ locis idō i ipo bastili erāt sex spetule a latere vtroq; sub sex calamis p̄dictis. ¶ Et in summitate bastilis erat vna lucerna ardens. In sūmitate sex calamoꝝ erāt sex lucerne sic disposite: q̄ flāma triū lucernaꝝ q̄ erāt a pte dextera respiciebat flāmā triū lucernaꝝ que erāt a sinistra ꝛ flāma aliaꝝ triū lucernarū q̄ erāt a parte sinistra respiciebāt econuerso flāmā aliaꝝ triū lucernaꝝ q̄ erant a parte dextra. Et sic flāma omnium sex lucernarum respiciebat lucernaz mediaz. Et vt lucidius intelligātur pono figuram licet incompositam.

candelabrj aurej typus. & explicatio.

¶ Notandum preterea q̄ circa Candelabrum erant aliqua pertinentia ad ipsum ꝛ necessaria videlz. Emunctoria: vasa plena aqua vbi extinguebantur q̄ emuncta erant: Oleuz purissimū Exo. 25. ꝛ. 27. Omnia erant de auro purissimo. Et totū candelabrum cū oībus vasis suis habebat talentū auri purissimū Exo. 25. In nocte ardebāt omnes septē lucerne: Mane extinguebantur q̄ttuor ꝛ in die tres tantū ardebant ꝛ omni sero reaccēdebant relique q̄ttuor sicut p3 Exo. 30. Et lyra ibidē declarat. ¶ Hijs declaratis est sciendum q̄ sicut totum

Candelabrũ luminis significat intellectum. Sic bastile sursum tendens cum sex calamis significat septẽ cõsideratiões intellectus: Lucerne in sũmitate sũt illustratiões et illuminatiões ex cõsiderationib⁹ orientes. ❡ Oleũ recta intentio. ❡ Aurũ purissimũ caritas ignita. ❡ Sperule rotunde et circulares operatiões seu v̄tutes ifinite et diue qr de⁹ dr̃ spera rotũda cui⁹ cẽtrũ vbiq̧ et circũferẽtia nusquã ẽ. ❡ Cyphi qui.n̄ sũt spere plene sz icõplete sũt ꝓ̄petates i creaturis rep̄ntãtes aliq̃lr̃ v̄tutẽ diuinã. ❡ Lilia siue flores sũt d̄sideria siue admiratões q̄ sequũtur ex p̄dcis septẽ cõsiderationib⁹. ❡ Talentũ auri: pfectio caritatis. ❡ Nox aduersitas: dies ꝓspitas Nox vita pñs: dies vita btã. ❡ Aaron cõponẽs lucernas est spũs rõnalis. ❡ Emũctoria prudentia siue discretio segregãs et mundans et purgans lichinũ cõbustũ obscurantẽ lumẽ: fetentẽ: et fumantẽ.i. auaritiã excecantez oculos: luxuriã fetentẽ: et supbiam fumantẽ. ❡ Uasa plena aq̄ in quibus extinguant̃ lichini emũcti ne faciãt fumũ et fetorẽ sũt sapia salutaris vl̃ lacrime cordiales q̄b⁹ extingui debẽt auaritie estus: luxurie fetor et fum⁹ supbie: vt sic lucerne Cãdelabri clarius luceant et illuminent tabernaculũ anime. Hijs igitur presuppositis videamus que sint iste considerationes et lucerne que ponende sunt in candelabro nostri intellectus.

❡ Pᵐ in Candelabro est Hastile mediũ: inferius tres hñs pedes: sed in vnũ solũ bastile superi⁹ adunatũ: hñs in summo lucernaz ardentem. ❡ Hoc bastile moraliter significat consideratiõẽ sciẽtie naturalis et nãliter adinuente: et ideo habebat pedes sup terraz. ❡ Habebat tres pedes quia tres sunt sciẽtie reales naturaliter adinuente sicut dixit phs.6 metba.vz: physica que res imersas materie quo ad esse et considerationem: Methaphisica que res a materia separatas quo ad eẽ et cõsideratiõẽ Et mathematica que res materie imersas q̄ ad eẽ: sz separatas quo ad cõsideratiõez speculat̃. ❡ Hoc bastile eleuatur i altũ quia hee tres sciẽtie naturales et reales que considerant oia entia ascẽdũt vsq̧ ad speculationem prime cause et suprememe nature. ❡ Hoc bastile habet in summitate sua lucernam ardentem: qr hec triplex scientia ex sua consideratiõe dat magnam illuminatiõẽ et cognitionem siue notitiaz de prima causa. ❡ Nã physica per viã motus ascendens i sua cõsideratione docet deum eẽ primam cãm mouentez et effectiuam omniũ creaturarum.8.phy. Methaphisica ascẽdẽs per viam ordinis docet deum esse vltimum finem omnium creaturaꝝ sicut patet.12.metha. Mathematica per viã mensurati et mensure docet deum esse primaz mensuraz extrinsecã oium creaturarum: cum mensura proprie ptineat ad quãtitatẽ siue molis siue virtutis d̄ qua tractat mathematic⁹. Et hoc pz.x. methaphisice. ❡ In hoc bastili sunt q̄ttuor cyphi: quattuor sperule: et quattuor: lilia siue flores. Cyphus qui ẽ sperula imperfecta est aliquid in creatura representans aliquid diuinum sed imperfecte. Sperula siue pomellus qui est rotundus est aliquid in deo per creaturam representatum. Lilium siue flos ẽ admiratio surgens in intellectu vel desiderium surgens in volũtate ex admirabili consideratione. ❡ Cyphus primus est vnitas vniuersi: nam vniuersũ est vnum.12.metha. Sperula correspõdens est vnitas diuina que representatur per vnitatem vniuersi.12.metha. Liliũ correspondens isti cypho et spe-

rule est admiratio vel desideriũ surgẽs ex cõsideratiõe vniuersi repñtãtis ꝛ vnitatis diuine repñtate:qꝛ sicˉ de⁹ est vn⁹ ita mundus creat⁹ ab ipso est vn⁹ ꝛ ecõuerso. ¶ 2. Cyphus ẽ. Magnitudo vniuersi:q̃ innuit .2. celi ꝛ mũdi in fine. Sperula corrñdẽs ẽ potẽtia ĩfinita dei p istã magnitudinẽ repñtata:q̃ descri bit .8. phi. Liliũ ẽ admiratio vel deside riũ surgẽs ex tali cõsideratiõe magni tudinis rerũ ꝛ infinite potẽtie dei. ¶ 3. Cyphus ẽ Ordo rex ꝛ cõgrua dispõsi ne collocatio:q̃ oñdit .12. metha. Speru la corrñdens est infinita sapia dei : q̃ sic oia disposuit:q̃ inuit .12. metha. ꝛ p istũ ordinẽ vniuersi repñtatˉ:qꝛ sapientis ẽ oia ordinare p meth. Liliũ est admi ratio vel desideriũ cõsurgẽs ex cõside ratione ordinis vniuersi ꝛ dine sapie re pñtate. ¶ 4. Cyphus ẽ Bonitas vni uersi. Nã vniuersũ hꝫ in se bonitatem intrinsecã sicut exercit⁹ .12. metha. Spe rula est bonitas dina repñtata:q̃ ẽ pfe ctioꝛ sicut bonitas ducis ẽ pfectioꝛ bo nitate exercit⁹ .12. meth. Liliũ est admi ratio vel desideriũ cõsurgẽs ex cõside ratione bonitatis vniuersi ꝛ bonitatis diuine repñtate. Quattuoꝛ ergo cyphi sũt q̃ttuoꝛ cõditiones vniuersi:vꝫ Uni tas : Magnitudo : Ordo ꝛ Bonitas: Quattuoꝛ sperule sũt q̃ttuoꝛ ĩ deo rep sentata p ista vꝫ. Diuina vnitas: Diuina potẽtia Diuina sapia ꝛ Dina bonitas: Quattuoꝛ lilia sũt q̃ttuoꝛ admiratiões siue desideria cõsurgẽtia ex pdictis q̃t tuoꝛ cõsideratiõib⁹. Ex ista q̃druplici cõsideratiõe fit magnũ lumẽ q̃si lucer na ardẽs ĩ sũmitate Cãdelabri:illumi nãs itellm ad cognoscẽdũ q̃ttuoꝛ vni uersi cõditiones pncipales ꝛ q̃ttuoꝛ p prietates diuinas. ¶ Istud Hastile fie ri dꝫ d auro purissimo:qꝛ talis cõsidera tio nãlis scie fieri debet ex caritate nõ ex vanitate:ex auro pfecte rõcinationis:nõ ex auricalco sophistice nugatiõis. Debꝫ foueri oleo purissimo recte intẽtionis. ¶ Hui⁹ Hastilis lucernã ardẽtẽ pru dẽs discretio q̃si emũctoriũ emũgerˉ dꝫ Abscindẽdo lichinũ cõbustũ obfuscãtẽ lumẽ.i. erroꝛes oẽs scie nãlis:qui itelle ctũ nrm obscurãt. Abscindẽdo lichinũ fumãtẽ.i. appetitũ supbie ꝛ fumose va naglorie. Abscindẽdo lichinũ fetentẽ.i. appetitũ auaritie siue luxurie aut alte ri⁹ terrene cupiditatis:q̃ nihil aliõ sũt nisi fetoꝛ ꝛ putredo vermis. ¶ Isti ãt lichi ni abscissi extingui debẽt ĩ vasis plenis aq̃:qꝛ in fonte lacrimaꝝ ꝛ cõtritiõis ex tingui debẽt oẽs appetit⁹ supbie:vana glorie:auaritie : luxurie : et ois erroꝛ ꝛ ignoꝛantia vt sic lucerna hastilis luceat pure ꝛ illuminet totũ aĩe tabernaculũ: De auro: De oleo : De emũctoꝛijs: De li chino: ꝛ de aq̃ idẽ itelligatˉ in oĩb⁹ cala mis ꝛ lucernis sequẽtibus. Idẽ de cy phys sperulis: ꝛ lilijs. Hijs d hastili me dio sic dispositis:videam⁹ ordinate sin gulos calamos.

¶ p⁹ In candelabro Calam⁹ ẽ egrediẽs ex infimo Candelabri a latere dextro: hñs sub se sperulã ex q̃ egreditˉ. ¶ Iste Calam⁹ ẽ Cõsideratio animaꝝ ꝛ spũuꝫ dãnatoꝝ qui sũt in ĩferno ꝛ iõ egreditˉ calamus de ĩfima pte candelabri. Et qꝛ ista Cõsideratio nõ hꝫ per viã nãe sꝫ p diuinã reuellationẽ ꝛ fidẽ:ideo iste cala mus hꝫ sub se sperulã rotundã ex q̃ vel postq̃ã oꝛitˉ:q̃ sperula rotũda dinaꝫ v tutẽ circularẽ ꝛ iterminabilẽ pfigurat. ¶ Iste calam⁹ hꝫ tres cyphos:qꝛ ista cõ sideratio in aĩabus ꝛ spiritib⁹ dãnatis cõsiderat Memoriã: Intellectũ ꝛ vo luntatẽ. ¶ Hꝫ tres sperulas:qꝛ ista cõ sideratio speculatur tria obiecta vl tria corrñdẽtia trib⁹ pdictis potẽtijs q̃ ob iecta siue corrñdẽtia sunt iterminabilia

ꝑpetua ⁊ infinita ⁊ significantur per sperulas que non habent finem Sunt autem obiecta siue correspondētia ista. Inquietudo perpetua correspondens memorie: Intellectio confusa ⁊ horribilis correspondens intellectui. Desiderium et appetitus inexplebilis correspondens volūtati. ¶ Habet tria lilia que sunt tres admirationes vel tria desideria que consurgunt ex ista triplici cōsideratione. O quāta est iustitia diuina que homines malos ita sapienter punit vt Memoria illorum que in hac vita noluit in deo quietari ⁊ pacificari in inferno perpetua inquietudine ⁊ discordia crucietur. Et intellectus qui viaȝ veritatis ⁊ deum intelligere noluit: peccata sua ⁊ demones cruciantes videndo perpetuo tormentetur. Et voluntas que dei volūtatē ⁊ desideria nunq̄ adimpleuit: ꝑpetuo suis desiderijs ꝓuata crucieť. ¶ Hic calamꝰ fieri dȝ de auro purissimo caritatis. Et eius lucerna nutriri oleo purissimo recte intētionis. Eius lichinꝰ emūgi cū Emūctorio prudentie ⁊ discretionis sicut dictuȝ est de lucerna basilis.

¶ 2. Calamꝰ ē oppositꝰ ꝑdicto egrediēs ex ꝑte īfima Cādelabri a latere sinistro hn̄s sub se sperulā ex q̄ egrediť sicut ꝑdictus. ¶ Iste calamuȝ a latere sinistro est cōsideratio penaꝝ infernaliū quibꝰ cruciant̄ spūs dānati ⁊ aīe dānate ideo egrediť de ꝑte infima siue īferiori ipsiꝰ Candelabri. Et qꝛ ista cōsideratio non hr̄ per viaȝ nature sed ꝑ diuinaȝ reuelationem ⁊ fideȝ ideo iste calamus habet sub se sperulaȝ rotundaȝ que significat diuinaȝ v̄tutem circularē ⁊ īterminabileȝ. ¶ Iste calamꝰ hȝ tres cyphos qꝛ tria considerantur in penis īfernalibus vȝ Magnitudo qꝛ sunt magne valde: Ordo qꝛ vniuscuiusq̄ tm̄ ibi cruciatur quātum in peccatis fuit iuxta illud Apoc. 18. Quantū glorificauit se ⁊ in delicijs fuit: tm̄ date ei tormentuȝ ⁊ luctū. Et modus siue temperamētum qꝛ puniuntur citra condignuȝ cuȝ ii. ste mererentur annihilari. ¶ Habet tres sperulas rotundas qꝛ ista cōsideratio speculatur diuinaȝ potentiaȝ infligentem taȝ magnas penas. Diuinaȝ sapiam ordinanteȝ. Et diuinaȝ clementiam mitigantem ⁊ temperanteȝ easdeȝ penas. Hec auteȝ tria attributa diuina q̄ sunt īfinita significant̄ per sperulas que sunt circulares. ¶ Habet tria lilia que sūt tres admirationes vel tria desideria surgentia ex tribus predictis cōsiderationibꝰ. Heu quale cor tam ferreum quod non liquesceret ⁊ in melius cōmutaretur si tres cyphos ⁊ tres sperulas ꝑdictas cōsideraret. In sūmitate huiꝰ calami est vna magna lucerna: qꝛ ex tali cōsideratione mirabiliter tota aīa illuminatur. Et hij duo calami siue due cōsiderationes mentem rōnaleȝ illuminant ad distinctaȝ infernalis regionis cognitionēȝ ideo de inferiori parte candelabri egredi referuntur.

¶ 3. Calamus est egrediēs de medio candelabri a latere dextro hn̄s sub se sperulaȝ. Et habet simil'r tres cyphos: tres sperulas: ⁊ tria lilia sic ꝑcedēteȝ. ¶ Iste calamus est cōsideratio aīaruȝ que sūt viatrices in hoc mūdo ⁊ tendūt ad patriaȝ: ⁊ ideo iste calamus egrediť de medio candelabri: sicut aīe viatrices sunt ī medio inter infernuȝ ⁊ paradisum. Et qꝛ ista Cōsideratio nō habeť per viam nature sed ꝑ fidem ⁊ diuinaȝ reuelationeȝ ideo hȝ sub se sperulā rotundaȝ significantem diuinaȝ virtutem. ¶ Habet tres cyphos: quia ista consideratio speculatur tria in animabus viatricibꝰ: vȝ Memoriam: Intellectum: ⁊ volun

latem. ¶ Habet tres sperulas quia ista consideratio speculatur: Spem pficientem Memoriam: Fidem perficientem intellectum: ꝛ caritatez perficientez voluntatem: ꝛ quia sunt virtutes theologice ꝛ diuine habentes quādā ex obiecto infinitatez ideo significantur per sperulas. ¶ Habet tria lilia que sunt tria desideria siue admirationes cōsurgentes ex ista triplici consideratione aīarū viatricum que sunt in mundo: cōparando potentias ad virtutes theologicas ꝛ diuinas. Ex isto calamo splendet lucerna ardens qꝛ ex tali consideratione illuminatur aīa mirabiliter.

¶ 4. Calamus est opposit⁹ pdicto egrediens de medio Candelabri a latere sinistro. Et habet tres cyphos: tres sperulas: ꝛ tria labia sicut pcedentes. ¶ Iste calamus est cōsideratio rerū mundialiuz ꝛ visibiliuz que sunt in hoc mundo sensibili: que oīa facta sunt pp hominez sicut habet̄ Deut̄. 4. Et subiecta sunt imperio ꝛ dominio hoīs Gen. i. Dominamini volatilibus celi ꝛc. ꝛ ps. 8. Oia subiecisti sub pedibus eius. Et iō iste calam⁹ egreditur de medio candelabri: qꝛ ista cōsideratio est rerū que sunt in isto mundo: qui mediat inter celestem ꝛ infernalez regionez. Et qꝛ ista cōsideratio nō habet̄ per viaz nature sed per fidem ꝛ reuelationez diuinā: ideo hꝫ sub se sperulaz rotundaz significantē diuinaz virtutem. ¶ Habet tres cyphos: qꝛ ista cōsideratio tria speculatur circa ista hui⁹ mūdi visibilia: vꝫ Magnitudinez: Pulchritudinem: Bonitatē. ¶ Habet tres sperulas: quia consideratio speculatur tres virtutes diuinas repꝛesentatas per tria pꝛedicta: vꝫ: Omnipotentiam diuinam que per magnitudinem: Sapientiam diuinam que per pulchritudinez: Bonitatez diuinam q̄ p bonitatem ꝛc. presentatur. ¶ Habet tria lilia: qꝛ tres admirationes ꝛ tria desideria consurgentia ex istis cōsiderationibus. Et iste calamus habet in sua sūmitate magnaz lucernam quia mirabiliter illuminat totum anime Tabernaculum. Et isti duo calami siue due cōsideratiōes mentem rationalem illuminant ad distinctaz huius mundialis medie regionis cognitionem: ideo de media candelabri pte egredi referuntur.

¶ 5. Calamus est egrediens de supꝛema parte Cādelabri a latere dextro habēs sub se sperulam. Et habet tres cyphos: tres sperulas ꝛ tria lilia sicut precedentes calami. ¶ Iste calamus est consideratio animarum beatarum ꝛ spirituuꝫ beatorum qui sunt in celesti gloria: ideo egreditur de superiori parte cādelabri. Et quia ista consideratio non habetur per viam nature sed per diuinam reuelationem ꝛ fidem ideo habet sub se sperulam rotundam significantem diuinā virtutem. ¶ Habet tres cyphos quia ista consideratio speculatur circa spiritus beatos tria vꝫ Memoriam intellectum ꝛ voluntatem. ¶ Habet tres sperulas quia speculatur firmam ꝛ perpetuam tentionem diuinam faciantez memoriam. Claram visionem faciantē intellectum: perfectam fruitionem faciantem voluntatem: ꝛ qꝛ ista tria sunt perpetua: ꝛ sunt dotes diuine date spiritibus beatis ex obiecto quondam infinitatem contrahentes ideo figurantur p sperulas rotundas: ¶ Habet tria lilia: quia tria desideria siue admirationes ex ista triplici consideratione cōsurgūt In sūmitate hui⁹ calami est lucerna ardens: quia ex ista cōsideratione sequitur magna mentis illuminatio.

¶ 6. Calam⁹ est opposit⁹ pcedenti egrediens de supiori pte Cādelabri a latere

finistro hñs sub se sperulaȝ. Et hȝ tres cyphos tres sperulas: ⁊ tria lilia. ❡ Iste calamus ē Cōsideratio celestiū bonoꝝ ⁊ celestiū p̄mioꝝ: q̄b⁹ remunerant̄ spūs beati i celesti p̄ria: ⁊ iō egredit̄ de supiori pte candelabri. Et q̄ ista cōsideratio nō hr̄ p viaȝ nāe: ſȝ p fidē ⁊ diuinā reuelationē iō hȝ sub se sperulā. ❡ Hȝ tres cyphos: q̄ ista cōsideratio speculat̄ circa bona celestia Magnitudinē q̄ sunt magna valde. Ordinē q̄ sunt ordinata valde s̄m exigētiā meritoꝝ. Et dulcedinē q̄ suauia sūt ⁊ valde delectabilia iuxta illud p̄s. 15. Delectatiōes in dextera tua vsq; in finē. ❡ Hȝ tres sperulas: q̄ speculat̄ sūmā oīpotentiā p̄ris qui tā magna p̄mia p̄parauit electis suis. Sūmā sapiam filij que tā magna p̄mia tā bene ordinauit disposuit ⁊ p̄parauit. Et sūmā clemētiaȝ ⁊ suauitatē spūs sancti qui tātā dulcedinē p̄pauit electis suis. Et q̄ ista tria sr̄ īfinita ⁊ sr̄ pfectiōes diuine iō p sperulas circulares designāt̄. ❡ Hȝ tria lilia: quia ex ista triplici cōsideratiōe insurgūt tres mirabiles admiratiōes ⁊ tria magna desideria circa p̄dicta bona cōcupiscēda. ❡ In sūmitate hui⁹ calami ē lucerna ardēs: q̄ ex ista cōsideratiōe sequit̄ magna mētis illuminatio. ❡ Iste sunt septē lucerne in sūmitate sex calamoꝝ q̄ aīe tabernaculuȝ mirabil'r illuminant: ❡ Isti sex calami pcedūt ⁊ egrediuntur de hastili: q̄ iste cōsideratiōes q̄ sunt ex fide p̄supponūt nālem cognitionē. ❡ Oēs sex lucerne q̄ sūt i laterib⁹ respiciūt lucernā mediaȝ q̄ cōsideratiōes spūuȝ dānatoꝝ: viatorū ⁊ beatoꝝ. Et cōsideratio tormētoꝝ infernaliū. Rex mūdialiū: ⁊ bonoꝝ celestiuȝ tēdūt ⁊ terminant̄ i cōsiderationeȝ ⁊ contēplationē vnius ⁊ trini dei ⁊ ad clarā cōtēplationē vnius ⁊ trini dei ītēdere ⁊ aspirare dȝ oīs nr̄a cogitatio: oīs cōsideratio ⁊ oīs contēplatio. De oībus calamis p̄dictis: de oībus cyphis: de oībus sperulis: de oībus lilijs exēpla poni possēt ex sacra scriptura: ſȝ ad cui tandaȝ plixitatē sufficiat studiosis fundamenta iecisse. ❡ Has septē lucernas spūs rōnalis debȝ in nocte aduersitatis oēs accēdere p̄dicta septē diligenter cōsiderādo. In die ṽo pspitatis tres sufficiunt ad illuminādū tabernaculū: vȝ: Cōsideratio vni⁹ dei trini. Cōsideratio bonoꝝ celestiū ⁊ cōsideratio tormētorum infernaliū. Uel in nocte dr̄t septeȝ lucerne accēdi in die ṽo tres: q̄ i caligiginosa nocte vite p̄ntis debēt p̄dicte cōsideratiōes septē i tabernaculo mentis nr̄e refulgere ad clarioꝛē mētis illuminationeȝ. In clara ṽo die glīe celestis: d̄ q̄ dr̄ in p̄s. Melior est dies vna in atriis tuis sup milia: tres tm̄ cōsideratiōes ⁊ cōtēplatiōes sufficient vȝ cōtēplatio patris: cōtēplatio filij: cōtēplatio spūs scti. Hijs. n. trib⁹ sufficiēter illuminabit̄ ⁊ calefiet tabernaculum mētis nr̄e. Eccli. 43. Tripliciter sol exurēs montes radios igneos exuflans ⁊ refulgēs ⁊ radijs suis obcecat oculos. ❡ Oēs isti calami eē debent ex auro purissimo q̄tenus fiāt ex ignita ⁊ feruentissima caritate ex subtili et examinata rōne. ❡ Lucerne nutriri debent purissimo oleo vt fiant ex recta ⁊ pura ītentione. ❡ Lichini cōbusti debent emūgi: q̄tenus cū prudentia ⁊ discretiōe abijciat̄ ab hijs cōsiderationib⁹: oē erroneū: oē fedū: omne supbū: aut vanagloriosū. ❡ Dn̄t extingui in vase aque: vt oīs p̄dicta cōsideratio lacris contritionis ⁊ cōpunctiōis extingitur siue ex timore penarū infernaliū siue ex d̄siderio bonoꝝ celestiū. Debēt in vase aque extingui lichini emuncti: q̄tenus oē erroneū oē fedū: oē superbū: oē viciosuȝ: in sententijs sacre scriptu-

re: que est aqua sapie salutaris Eccli. 15. reguletur: castiget et mortificet. ¶ Dē autē Candelabrū cum vniuersis vasis suis h3 talentū auri purissimi: q2 iste se ptem cōsiderationes redūt aiam et spūs rōnales pfecte sapientē circa oīa agibilia: p talentū.n. pfectio: p auruz sapia designat. Talentū igit auri purissimi complet totū candelabrū q2 in p̄dictis septē considerationib⁹ et contēplatiōib⁹ cōsistit pfectio sapiētie: et pfecta illumiatio spūalis tabernaculi. O aia deuota O aia mea. Oi mane oi sero cōpone lucernas istas et sup lucez solarē illuminaberis. Uenite ergo ascendam⁹ ad montē dñi: et docebit nos vias suas.

¶ De artificiosa minoris mūdi cōtēplatione ac septiformi nr̄i intellect⁹ illustratione in candelabro luminis prefigurata. Cap. 14.

Enite ascendamus ad montez dñi et docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo. 37. ¶ Fecit et Candelabrū ductile d̄ auro mūdissimo. De cuius vecte calami: cyphy: sperulecꝫ ac lilia ꝓcedebāt sex in vtroqꝫ latere. Tres calami ex pte vna et tres ex altera. Tres cyphy in modū nucis p calamos singulos sperulecꝫ simul et lilia. Et tres cyphi instar nucis in calamo altero: sperulecꝫ simul et lilia: Equū erat op⁹ sex calamorū qui ꝓcedebant de stipite candelabri. In ipso autē vecte erant q̄ttuor cyphy in nucis modū: sperulecꝫ p singulos et lilia. Et sperule sub duobus calamis p tria loca: qui simul sex fiunt calami ꝓcedētes d̄ vecte vno. Et sperule igitur et calami ex ipso erāt vniuersa ductilia ex auro purissimo. ¶ Fecit et lucernas septē cū emūctorijs suis: et vasa vbi ea q̄ emuncta sunt extinguant de auro mūdissimo: Talētū auri appendebant candelabrum cū oībus vasis suis. Hec ibi. ¶ Quia in precedēti caplo vidim⁹ quō candelabrū luminis illuminat ad cognitionez eorū que cōtinent in mūdo maiori et sensibili: videndū nunc est quō p alias septē lucernas illuminat ad cognitionez eorū que cōtinent i mūdo minori et spūali qui est hō vel aia rōnalis. Et ista illuminatio fit p septē q̄ ordinate in ipo candelabro cōtinent.

¶ Pᵐ existens in candelabro est hastile mediū siue vectis medius: hñs tres pedes infixos terre: sed supius in vnū solū hastile adunat: hñs in sua sūmitate lucernaz ardentē. ¶ Hoc hastile h3 q̄ttuor cyphos: q̄ttuor sperulas: et q̄ttuor lilia. ¶ Moraliter per hastile fixū i terra significat cōsideratio nālis aie rōnalis: per scientiaz nāliter adinuentā: et iō Hastile istud erat fixum in terra p qd̄ significat notitia et speculatio nāl. ¶ H3 tres pedes q2 tria de aīa rōnali: nāli sciētia cōsiderari pñt v3 Quō est principiū vegetādi: sentiēdi: et intelligēdi: vel quō h3 potētias memoratiuā: intellectiuā: et volitiuā. ¶ H3 istud hastile in sua summitate magnā lucernam: q2 cōsideratio nālis scie de aīa rōnali mirabiliter illuminat itell'm. ¶ H3 q̄ttuor Cyphos: q̄ sūt q̄ttuor cōsiderationes viriū aie siue q̄ttuor vires aie .s. intellect⁹: et volūtas: cōcupiscibilis et irascibilis: q̄ sunt capaces pfectarū v̄tutū: sicut cyphi sūt capaces liquorū. ¶ H3 q̄ttuor sperulas: que sūt q̄ttuor v̄tutes pfecte: q̄ttuor p̄dictas vires pficientes: v3 prudentia pficiens intellectū. iustitia pficiēs volūtatez: temperantiā pficiens cōcupiscibilez. Et fortitudo pficiens irascibilem. ¶ H3 quattuor lilia: q̄ sunt q̄ttuor admiratiōes vel desideria consurgētia ex ista q̄drupliciđ

consideratione cyphorũ ꝛ sperularũ aīe rationalis. ¶ Istud bastile fieri dꝫ de auro purissimo qꝛ talis cōsideratio esse dꝫ ex ignita ꝛ purissima caritate ex firma ꝛ solidissima ratione. Et cũ oleo purissime intentionis lucerna eius foueri dꝫ. Et cum prudenti discretione emungi ꝛ abscidi dꝫ omnis erronea consideratio circa aīam rōnalem. et oīs appetitus iordinatus supbie: vanaglorie seu auaritie: quasi lichinꝰ fetens ꝛ fumans ꝛ lumē clarũ obscurās. Et oīs talis appetitꝰ inordinatꝰ in aquis humilitatis ꝛ ꝯtritiōis ꝛ sapie salutaris extigui dꝫ. Et ħ mō ex sũmitate huiꝰ bastilis egredieť lumē clarissimũ. ¶ Et ea q̄ dicta sũt de auro: oleo: Emũctorijs: lichino ꝛ aqua: pariformiter ꝛ ī sequētibꝰ calamis ītelligant. ¶ Ab isto bastili egrediunť: a latere sex calami sicut ab aīa rōnali egrediuntur sex cōsideratiōes ꝛ sex desideria: tria bona a latere dextro: ꝛ tria mala a latere sinistro sicut patebit imediate per singulos calamos ꝛ singulas cōsiderationes discurrendo.

¶ Pꝰ in Cādelabro calamus est egrediēs ab inferiori parte candelabri a latere dextro hñs sub se sperulam. Et hꝫ tres cyphos: tres sperulas: ꝛ tria lilia sicut pꝫ supra in ymagine depicta. ¶ Iste calamus moraliter est Cōsideratio scientie vere ꝛ supnaturaliter infusse quā nāliter aīa rōnalis cōcupiscit ꝛ desiderat: qꝛ oēs hoīes nā scire desiderant ꝑ metha. Et est cōsideratio sacre scripture ī qua vera scientia cōtinetur ꝛ hoc quo ad sensum litteralem. Et ideo iste calamus a latere dextro egrediť: qꝛ ꝛ notitia ꝛ concupiscentia diuine scripture est potior ꝛ nobilior oī alia scientia sicut dextera est potior sinistra. ¶ Et quia notitia ꝛ concupiscētia dīne scripture habeť per gratiam diuinā saltē gratis dataꝫ ideo calamus hꝫ sub se sperulam rotundā diuinaꝫ ṽtutē significanteꝫ. ¶ Hꝫ iste calamus tres cyphos: tres sperulas: ꝛ tria lilia: quia in sensu litterali sacre scripture cōsideratur sensus Allegoricus: moralis: ꝛ anagogicus. ¶ Cyphus in sensu Allegorico quo ad credēda est Ecclesia militans: quasi cōtinēs fideles sicut cyphus aquas: Sperula corrñdens rotunda ꝛ media īter cyphũ ꝛ liliuꝫ est ṽgo maria pfectissima ꝛ media īter xp̄m ꝛ ecclesiam qꝛ est colum. Lilium correspōdens est humanitas xp̄i: qui dicit in Cant. 2. Ego flos cāpi ꝛ liliũ cōuallũ: Credēda. n. cōiter circa ista tria ṽsanť. ¶ Cyphꝰ ī sensu morali ē Spūalis virtus siue sit ṽtus intellectualis siue appetitiua qꝛ sicut cyphus cōtinet aq̄s sic ṽtus opōnes. Sperula rotūda sequēs ꝛ corrñdens ē vita actiua ꝛ contēplatiua pfecta. Liliũ sequens ꝛ fragile ꝛ odoriferũ sꝫ cito marcessibile corrñdens est spūalis pugna cōtra demones mũdū ꝛ carnē qui nos tēptationũ suarũ floribꝰ alliciunt. Circa. n. hec tria cōiter versať moralis sensus sacre scripture. ¶ Cyphus in sensu Anagogico ē ecclesia triũphans: qꝛ sicut cyphus cōtinet aq̄s sic Ecclesia triũphās cōtinet electos. Sperula rotūda corrñdēs est Angelica nā que est pfecta ꝛ ꝑ circulũ ad suũ initiuꝫ conuersa. Liliũ corrñdens est trinitas eterna que est tota florida ꝛ odorifera sicut liliuꝫ. Et circa ista tria cōiter versatur sensus anagogicus sacre scripture. O q̄ꝫ mirabilis est calamus iste cũ suis Cyphis: sperulis: ꝛ lilijs. In ipso. n. consistit vera ꝛ supereminens scientia. Et iste calamus a latere dextro bastilis est prima cōsideratio recta ꝛ primũ desiderium rectum aīe rationalis: qua mediāte considerat ꝛ cōcupiscit verā sciētiam que in diuina scriptura cōtinetur.

¶ 2. Calam⁹ ē opposit⁹ ꝑ egrediēs ab inferiori pte cādelabri a latē sinistro hñs sub se sperulā. Et hȝ tres cyphos: tres sperulas: ⁊ tria lilia sicut calam⁹ ꝑcedēs. ¶ Iste Calam⁹ moralr ē cōsideratio ⁊ desideriū scie ꝯfectiue ⁊ nālr adinuēte in q̄ mlta sūt erronea: mlta iania: multa friuola: ⁊ iō egredit a latē sinistro Candelabri. Et q2 scia ēt aquisita est donuȝ dei gratis datū iō hȝ sub se sperulā rotūdam diuinā virtutē ꝑfigurantē. ¶ Hȝ iste Calamus tres cyphos cuȝ trib⁹ sperulis: ⁊ tribus lilijs corrñdentib⁹. ¶ p⁹ Cyphus est cōsideratio siue desideriuȝ Grāmatice: que cōtinet alias sciētias rōnales sicut cyphus cōtinet aquas: vel est impfecta sicut cyphus est spera ipfecta ideȝ dicatur de sequētib⁹ cyphis: Sperula rotunda corrñdens est cōsideratio siue desideriū Dialetice que est scia perfecta q2 docens inuenire in oībus veritatem. Lilium corrñdēs est cōsideratio siue desideriū rethorice que consistit in ornatu loq̄ndi ⁊ pronunciandi ⁊ iō assimilat lilio florido ⁊ odorifero. Et ista tria ptinent ad cōsideratione scientie rationalis. ¶ 2. Cyphus est consideratio philosophie nālis: q̄ cōtinet q̄dāmō sciētias reales sicut cyphus cōtinet aquas: Sperula rotunda sibi corrñdens est cōsideratio methaphisice: q̄ est scia pfecta cuȝ sit de deo ⁊ substantiis separatis ⁊ primis rerum principijs ꝑ. ⁊. 2. metha. Lilium corrñdens est cōsideratio mathematice: que abstrahit per consideratione a materia ea que fm esse sunt in mā sicut hr. 6. meth. Et ista tria ptinēt ad cōsideratione ⁊ ad desideriū scientie realis ⁊ naturalis. ¶ 3. cyphus est consideratio siue desideriū scientie Ethice: q̄ quis recte viuit in seipso: que cōtinet v̄tualiter oēs scientias morales sicut cyphus realiter continet aquas. Sperula rotūda sequēs ⁊ corrñdēs est cōsideratio siue ꝯsideriū scietie politice: que q̄si sperula rotūda cōtinet oēm politicā v̄tutem. Liliuȝ corrñdēs est cōsideratio siue ꝯsideriū scie Economice: q̄ ex ethica ⁊ politica pululat: sic flos lilij ex germine pululat ⁊ ex trunco. Et ista tria ptinēt ad desideriū scie moralis nālr adinuēte. O q̄ mirabilis est calamus iste cuȝ suis cyphis: sperulis ⁊ lilijs. Et oritur a latere sinistro: q2 circa istas scientias nāles vt plurimū nimis effrenatur ⁊ inordinat rōnalis appetitus: errat ⁊ cōsideratio q2 in tali scia defectiua sunt errores multi: defectus q̄ plurimi.

¶ 3. Calamus est egrediens a parte media candelabri a latere dextro: hñs sub se sperulaȝ rotundā. Et hȝ tres cyphos: tres sperulas: ⁊ tria lilia sicut precedentes calami. ¶ Iste calamus moraliter est consideratio siue desideriū veri boni quod nāliter appetit creatura rōnalis. Nā nō satis est aīe rōnali hr̄e sciam qđ ē bonū intellus sȝ ēt nāliter appetit v̄tutes qđ ē verū bonū volūtatis i p̄nti vita. Et iō iste calam⁹ significās cōsiderationem verorum bonorum oritur a latere dextro. Et quia cōsideratio ⁊ desiderium veri boni est ex gratia dei saltim gratis data: ideo calam⁹ habet sub se sperulam diuinam v̄tutem significātes. ¶ Iste calamus habet tres cyphos cum sperulis ⁊ lilijs correspondentib⁹. ¶ p⁹ Cyphus est consideratio ⁊ desiderium humilitatis quo ad superiores: ⁊ ista humilitas continet alios gradus humilitatis sicut Cyphus continet aq̄s Sperula corrñdens rotunda est consideratio ⁊ desiderium humilitatis quo ad equales ⁊ iste gradus humilitatis ē perfectus sicut spera rotunda. Lilium corrñdens ē consideratio ⁊ desideriuȝ humilitatis quo ad īferiores: ⁊ iste gra

dus humilitatis est supererogatōis ꝛ supabūdātie: sic flos ē de superfluo arboris ꝛ ad ornatū ei⁹. Et ista tria ptinent ad verū bonū aīe i hac vita. ℂ 2. cyphus est Cōsideratio ꝛ desideriū castitatis in corde q̄ cōtinet oēs alios gradus castitatis sicut cyphus continet aq̄s. Sperula corrn̄dens ꝛ rotunda ē ɔsideratio ꝛ deseriū castitatis in ope: q̄ est pfectio castitatis cū nō solū in corde sꝫ ꝛ in ope cōseruat̄. Liliū corrn̄dens est cōsideratio ꝛ desideriū castitatis in ore q̄ more lilij redolet in v̄bis. Et ista tria ptinent ad veꝝ bonū corpis i hac vita. ℂ 3. Cyph⁹ est cōsideratio ꝛ ōsideriū pauptatis in victu: q̄ cōtinet alios gradus pauptatis sicut cyphus cōtinet aq̄s. Sperula correspōdens ꝛ rotūda ē ɔsideratio ꝛ desideriū pauptatis in vestitu: q̄ cū pauptate in victu facit ꝛ cōplet pfectā pauptateꝫ Liliū corrn̄dēs est cōsideratio ꝛ desideriū pauptatis i habitaculo ꝛ ista est ad ornamētuꝫ pauptatis sic liliū ꝛ flores ad ornamētū arboris. Et ista tria ptinent ad veruꝫ bonū hoīs quo ad exteriora ꝛ tpalia. Et iō iste calamus orit̄ a latere dextro candelabri. O q̄ȝ mirabilis est calamus iste cū cyphis sperulis ꝛ lilijs suis. Vere mirabiliter illuminat menteꝫ de veris bonis considerādis ꝛ appetendis in hac vita.

ℂ 4. Calam⁹ est oppositus pcedēti egrediens a pte media candelabri siue basilis a latere sinistro: hn̄s sub se sperulaꝫ. Et hꜫ tres cyphos cum sperulis ꝛ lilijs corrn̄dētib⁹ sic calam⁹ pcedens. ℂ Iste calamus moraliter est cōsideratio siue ōsideriū boni apparētis: qd̄ aīa nāliter appetit in hoc mūdo. Et iō orit̄ iste calamus a media pte candelabri ꝛ a latere sinistro. Et qꜫ bona apparētia hui⁹ mūdi vident̄ isipientib⁹ bona pfecta. Et ēt sunt ex bonitate ꝛ pfectione dīna. Que solem suū oriri facit sup bonos ꝛ malos ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos math. v. Ideo hꜫ calamus iste sub se sperulaꝫ rotūdā diuinā v̄tutē pfigurātes. ℂ Hꜫ tres cyphos cū suis sperulis ꝛ lilijs: qꜫ vel est cōsideratio siue ōsideriū boni apparentis ptinētis ad aīam: vel ad corp⁹ vel ad bona exteriora. ℂ p⁹ cyphus est consideratio siue ōsideriū recipiēdi honoreꝫ ꝛ reuerētiā ab inferiorib⁹: ꝛ ista reuerentia ꝛ honor exhibit⁹ ab iferioribus est ipfect⁹ sicut cyphus est ipfect⁹ respectu sperule. Sperula rotūda correspōdens est cōsideratio siue desideriū recipiēdi honoreꝫ ꝛ reuerentiaꝫ ab eq̄lib⁹ ꝛ hec reuerentia est pfecta sicut ꝛ spula. Liliū corrn̄dens ē cōsideratio siue desideriū recipiēdi honorē ꝛ reuerētiam a maiorib⁹ siue supiorib⁹. Et ista reuerentia est suphabūdantie ꝛ magni decoris sicut liliū est de supfluo arboris ꝛ ad decoreꝫ illi⁹. ℂ Ista sṫ tria bona apparentia ꝛ nō v̄a ptinentia ad aīaꝫ q̄ in hac vita cōiter inordinate desiderātur. ℂ 2. cyphus est cōsideratio siue desideriū pulchritudinis corporalis: q̄ est quid impfectuꝫ sicut ꝛ cyphus est ipfectus cū sit sperule dimidiū: siue sperula icōpleta. Sperula rotūda corrn̄dens est cōsideratio siue desideriuꝫ fortitudinis iuuētutis siue sanitatis corporalis: ꝛ qꜫ ista sunt quid pfectū in genere suo: iō p spulā rotūdā signant̄. Liliū corrn̄dēs est ɔsideratio siue ōsideriū delectatiōis corpalis: q̄ ptinet ad bn̄ eē corpis appenter: iō figurat̄ per liliū: qd̄ est ad bene eē ꝛ ad ornatū arboris. ℂ Ista sūt tria bona apparentia ad corpus ptinentia: q̄ in hac vita cōiter inordinate desiderātur. ℂ 3. cyphus est cōsideratio siue desiderium habundantie in victu: ꝛ qꜫ solus victus nō est sufficiens ad vitā cōseruādaꝫ in hoc mūdo: iō significat̄ p cyphuꝫ

qui est spera imꝑfecta. Sperula rotū-da corrñdes est cōsideratio siue deside riū habūdātie in vestitu ⁊ habitaculo ⁊ qꝛ ista cuz victu videnť sufficere ad salu tem corporis cōseruādaꝫ p sperulā rotū dam significanť. Liliū corrñdens est cō sideratio siue desideriū habūdantie in familia ⁊ seruitorib⁹: ⁊ qꝛ ista ptinent ad bñ esse ⁊ ad cōpletū esse corporis fi-guranť p liliū qđ est ad cōpletuꝫ ⁊ orna tum eē ipsius arboris. Ista sunt tria bo na apparentia ⁊ ptinēt ad res exterio-res ⁊ cōiter inordinate desideranť. Iō calamus iste oritur a latere sinistro can delabri siue hastilis. O q̄ꝫ mirabilis est calamus iste.

¶ 5. Calamus est egrediens de superiori parte cādelabri siue hastilis a latere de xtro hñs sub se sperulaꝫ. Et hꝫ tres cy-phos: cū suis sperulis: ⁊ lilijs sicut ⁊ pre cedētes. ¶ Iste calamus moraliter est cōsideratio siue desideriuꝫ vere quietis Naꝫ aïa rōnalis nō solū nāliter appetit veraꝫ sciam q̄ pficit intellectū ⁊ verum bonuꝫ qđ pficit volūtateꝫ: sed etiā nāli-ter appetit verā quieteꝫ ⁊ pmanentiā in vtroqꝫ ⁊ hoc vr̄ perficere memoriam. Et ideo iste calamus orit̄ a latere dex-tro significāte verā quieteꝫ. Et qꝛ vera quies non habeť nisi de celo vel in ce-lo: iō oritur de supiori pte Candelabri. Et qꝛ ōsideriū hui⁹ vere ⁊ celestis quie tis est in nobis ex diuina grā: iō hꝫ sub se sperulaꝫ rotūdaꝫ diuinā grām ꝑsign rantem. ¶ Hꝫ tres cyphos cū trib⁹ spe rulis ⁊ lilijs. ¶ Pᵒ⁹ Cyphus est cōsidera tio siue desideriū quiescēdi in carne si-ue in corpore in vita futura a corruptio ne. Sperula rotunda corrñdēs est con-sideratio siue ōsideriū quiescēdi in car ne a dolorib⁹. Liliuꝫ corrñdēs est cōsi-deratio siue desideriū quiescēdi in car-ne a temptatione. Et ista tria desideria ptinēt ad veraꝫ quietē corporis in futu ra vita. ¶ 2. Cyph⁹ est cōsideratio siue desideriū quiescendi i vita futura in aïa a tristitia. Sperula rotūda corrñdens est cōsideratio siue desideriū quiescēdi in aïa a peccatis ⁊ cōcupiscētijs inordi-natis. Liliū corrñdēs est cōsideratio si-ue desideriū quiescēdi in aïa a tēptatio nibus ⁊ ipugnationib⁹. Et ista tria pti-nent ad veraꝫ quieteꝫ aïe in futura vi-ta. ¶ 3. Cyphus est cōsideratio siue desi deriuꝫ quiescendi in vita siue in tota ꝑ-sona a labore qui est in hac vita: qꝛ hō nascitur ad laboreꝫ. Sperula corrñdēs ⁊ rotūda est cōsideratio siue desideriuꝫ quiescēdi a sollicitudine: q̄ hō implicať in hac vita q̄rēdo victum vestitū ⁊ alia necessaria: vitādo pericula: q̄rendo ꝑfi cua. Liliū corrñdēs est cōsideratio siue ōsideriū quiescēdi a morte ⁊ corruptio ne que est in hac vita. Et hec tria ptinēt ad veraꝫ quieteꝫ corporis aïe ⁊ vite ⁊ in ueniēť in futura vita quia scriptuꝫ est Apo. xxi. Et abstergit deus oēm lacri-maꝫ ab oculis eorū ⁊ mors vltra nō erit neqꝫ luctus: neqꝫ clamor: neqꝫ dolor erit vltra: que pria abierūt. Et dixit qui se-debat in trono. Ecce noua facio oïa. O quā mirabilis est calam⁹ iste cū cyphis ⁊ sperulis ⁊ lilijs suis. Uere hꝫ maxiaꝫ lucernaꝫ in sūmo ⁊ mirabiliter illumi-nat menteꝫ rōnalem.

¶ 6. Calam⁹ est opposit⁹ ꝑcedenti egre-diens de supiori pte candelabri, siue ha stilis a latere sinistro hñs sub se speru-las. Et hꝫ tres cyphos cū trib⁹ sperulis ⁊ lilijs sicut et ꝑcedētes. ¶ Iste calam⁹ est cōsideratio siue desideriū quietis ap parentis ⁊ nō vere que hēri pōt aliquo mō in hac vita. Et iō egredit̄ a latere si-nistro. Et qꝛ ista quies siue requies ap parens vr̄ insipientib⁹ q̄si qđda bonuꝫ diuinū ⁊ ꝑfectum: ideo hꝫ sub se speru-

lam rotūdā. ¶ Habet tres cyphos tres sperulas et tria lilia: quia ista quies apparens desideratur in corpore in aia et in tota psona. ¶ Pº Cyphus est ꝯsideratio siue desideriū quiescendi in corpore ab oi dolore et cruciatu pseruando ipsuz ab oi afflictione. Sperula rotunda corrñdēs est cōsideratio siue desideriū quiescēdi ī corpore ab oi siti et esurie ipsū optimis potibꝰ et cibis satiādo et quietādo. Liliū corrñdēs est cōsideratio siue desideriū quiescēdi in corpore ab oibꝰ sensualibꝰ desiderijs ipsum satiando et quietādo p adipletionē ois carnalis appetitus: sicut videt fecisse ille qui dixit. Eccs. 2. Oia que desiderauerunt oculi mei nō negaui eis: nec ꝓhibui cor meū: quin oi voluptate frueret et oblectaret se in hijs que pparauerā. Et ista tria ptinent ad quietē apparētē corporis. ¶ 2. Cyphus est cōsideratio siue desideriuz qescēdi in aia a tristicijs et amaritudinibus: Sperula rotūda corrñdens est cōsideratio siue desideriū quiescēdi a speculationibꝰ et considerationibꝰ vtilibꝰ et difficilibus. sicut sunt oratio contēplatio: meditatio: lectio et hmōi: ipsas abijciendo tāq̄ onera grauia et īportabilia. Liliū corrñdēs est cōsideratio siue desideriū quiescendi a concupiscētijs aie ipsas adimplēdo: sicut sunt ꝯcupiscētia supbie. vanaglorie: inuidie: ire: vindicte. Nā videt insipientibꝰ q̄ tūc quiescēt cū concupiscētias istas adipleuerint: qđ tñ est falsuz quia talis quiēs ē diabolica idō calamꝰ iste egreditur a latere sinistro. Et ista tria ptinēt ad quietē apparentē aie. ¶ 3. Cyphus est consideratio siue desideriū quiescēdi i psona siue in vita a laboribus ipsos labores declinādo et ociositati vacando. Sperula corrñdens est cōsideratio siue desiderium quiescēdi in vita a sollicitudinibus et curis ipsas declinando et solis delicijs vacādo. Liliuz correspēdens est cōsideratio siue desideriū quiescendi in vita a morte et corruptiōe: ipsaz per fas et nephas declinādo et vitā totis viribꝰ et modis possibilibꝰ ꝓlongādo: Credētes in hoc reperire quietem veraz. sed hoc est erroneuz et decipit mltos sicut pz Lu ce. 12. De illo diuite qui dicebat. Aia mea habes multa bona posita in annos plurimos Requiesce: Comede: Bibe: Epulare: dixit autē illi deus Stulte hac nocte aiam tuā repetēt a te. Que autē parasti cuiꝰ erūt. Et ista tria ptinēt ad qetez apparentē totiꝰ vite siue psone O q̄ mirabilis est Calamꝰ iste. ¶ Ex hijs calamis ardēt sex lucerne: q̄z flāme respiciunt lucernā mediā: quia oēs iste cōsideratiōes et oia ista desideria diligēter cōsiderata illumināt mētē ad cognitionē aie rōnalis: q̄ quasi hastile tripes in medio istoꝝ desideriorū consistit: Et oēs iste ꝯsideratōes fieri debēt cū ardētissima caritate et cū sēsata rōne vt totū candelabrū sit de auro purissimo. Cū recta et debita itētōe vt lucerne nutriant oleo purissimo. Dz prudēs discretio abijcere inanis glīe et supbie fumuz: auaritie et luxurie fetorē ab hmōi cōsiderationibus: q̄tenꝰ lichinus ardēs fumigās et fetens cū emunctorijs extirpet. Dz etiam cū lachrimis contritionis et cū aq̄ sapīe salutaris ois iordinatꝰ appetitꝰ extigui. ¶ Hijs oibꝰ peractis septē lucerne di lucide ardebūt. Et oē pondus candelabri cum oibus vasis suis habebit talentū auri purissimi: quia per istas septē cōsiderationes circa aiam rōnalē hēbiꝰ plena notitia et pfecta sapientia quo ad oia sua desideria virtuosa et viciosa. Et sic candelabrū luminis pfecte illuminabit ad cognitionē mūdi minoris. O mortales venite ascendamꝰ ad montem dñi et

cōsideremus mirabilia de lege sua.

¶ De artificiosa intelligibilis mūdi cōtēplatiōe ac septiformi nr̄i itell'us illustratiōe i cādelabro lumis p̄signata. Ca.15.

Venite ascendamus ad mōtē domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba Exo.38. Fecit ꝛ cādelabrū ductile de auro mūdissimo. De cuius vecte calami: cyphi: sperulecꝫ ac lilia ꝓcedebāt sex in vtroqꝫ latere: Tres calami ex pte vna ꝛ tres ex altera Tres cyphi i nucis modū p calamos singulos sperulecꝫ simul ꝛ lilia. Et tres cyphi in calamo altero instar nucis: sperulecꝫ sil' ꝛ lilia. Equū erat op⁹ sex calamorū qui ꝓcedebāt d̄ stipite cādelabri. In ipso aūt vecte erāt q̄ttuor Cyphi in nucis modū: Sperulecꝫ per singulos ꝛ lilia. ¶ Fecit ꝛ lucernas septē cū emūctorijs suis: et vasa vbi ea q̄ emūcta sūt extinguant de auro mūdissimo: Talētū auri appēdebat candelabrū cum oībus suis vasis. Hec ibi. ¶ Qr vidim⁹ q̄uo candelabrū luminis spūꝫ rōnalē illuminat ad cognoscēdū ea q̄ sūt in mūdo maiori ꝛ sensibili. Et ea q̄ sunt i mūdo minori ꝛ spirituali: supest videre q̄uo illuminat ad cognoscēdū ea q̄ sūt in mūdo Archetipo ꝛ intelligibili. i. in deo. Et h̄ cōformiter ad septē principalia q̄ erāt in candelabro luminis. De quib⁹ oībus pticulariter est pertractandū.

¶ P̄ᵐ in candelabro erat Hastile siue vectis medi⁹: hn̄s inferi⁹ tres pedes: sꝫ superi⁹ in vnū solū hastile adunat⁹: hn̄s in sūmitate lucernā ardentē. In ipso aūtē vecte siue hastili erant q̄ttuor cyphi: q̄ttuor sperule: ꝛ q̄ttuor lilia corr̄ndentia. ¶ Moraliter vnū hastile tripes est consideratio dei trini ꝛ vni Tres pedes sūt tres personarū diuinarꝫ cōsideratiōes. hastile vnū supius cōmune tribus pedibus est cōsideratio diuine essentie vnice ꝛ singularis exn̄tis in trib⁹ p̄sonis ꝛ eis cōis. Et istud hastile hꝫ in sūmitate lucernā ardentē q: cōsideratio vnitatis ꝛ trinitatis dīne mentē rōnalē mirabilit̄ illuminat. ¶ In hastili sunt q̄ttuor cyphi cū tot sperulis ꝛ lilijs: q: q̄ttuor sūt proprietates cōueniētes equal'r tribus personis diuinis: Cyphus rep̄sentat patrē qui cōtinet totā trinitatē sicut cyphus aquā: sperula rotunda filiū qui dicit Apoc. vltio Ego sum alpha ꝛ o. Lilium spiritū sanctū qui dr̄ sūmi dulcoris halitus fruct⁹ ꝛ osculū sicut patet in hymno sācte trinitatis. ¶ P̄⁹ Cyphus ē prima ꝓprietas siue cōsideratio p̄rie ꝓprietatis q: increat⁹ pater. Sperula rotunda q: increatus filius. Liliū corr̄ndens quia Increatus sp̄us sanct⁹. ¶ 2. Cyphus est scd̄a ꝓprietas siue cōsideratio scd̄e ꝓprietatis q: imēsus pater. Sperula rotunda q: imēsus filius. Liliū corr̄ndēs q: imensus spiritus sanctus. ¶ 3. Cyphus est tertia proprietas siue consideratio tertie ꝓprietatis que vꝫ est eternus pater. Sperula rotunda. eternus filius. Lilium correspondens eternus spiritus sanctus. ¶ 4. Cyphus est quarta proprietas siue consideratio q̄rte ꝓprietatis que vꝫ est omnipotens pater. Sperula rotūda: oīpotens fili⁹. Liliū corr̄ndēs oīpotēs spritus sanct⁹. Et in sūmitate hui⁹ hastilis est magna lucerna q: ex ista trinitatis cōsideratōe sequitur magna mentis illuminatio.

¶ P̄⁹ in candelabro calamus est egrediēs de pteima cādelabri siue hastilis a latere dextro hn̄s sub se sperulā. Et hꝫ tres cyphos: tres sp̄ulas: ꝛ tria lilia. ¶ Iste calam⁹ mistice sign̄at ɔsiderationē dīne potentie: que appropriat̄ patri iō q: tur

de parte ima quasi radicali corrñdente patri eterno: qui est quasi radix origo ꝛ principiũ aliarũ psonarũ. Et est cõsideratio diuine potentie in se ꝛ ad intra: iõ oritur a latere dextro. Et qꝛ talis consideratio nõ hr̃ per viã nature sꝫ per fidẽ ꝛ reuelationẽ ideo hꝫ sub se sperulã rotundã significantẽ diuinã virtutẽ. ℂ p° Cyphus in isto bastili est pr̃ hñs vnam essentiaꝫ infinitã vel cõsideratio patris eterni hñtis essentiã infinitã: ꝛ sic dicas in sequẽtib° referẽdo ad cõsideratiões. Sperula rotunda sũt due potẽtie infinite. s. Intellꝰus ꝛ volũtas. Liliũ corrñdens: sunt tres pfectões infinite. vꝫ. Bonitas ĩfinita q̃ est q̃si pfectio essentie. Intellectio ĩfinita que est pfectio intellect°. Dilectio infinita q̃ est pfectio volũtatis. ℂ 2. Cyphus est essentia ĩfinita in filio. Sperula rotũda sunt due potẽtie infinite. Intellect° ꝛ volũtas. Liliũ corrñdẽs sunt tres pfectiones infinite. Bonitas: Intellectio ꝛ dilectio. ℂ 3. Cyph° ẽ vna essentia infinita in spiritu sancto. Sperula rotũda sunt due potẽtie infinite in eodẽ. s. Intellꝰs ꝛ volũtas. Liliũ corrñdens sunt tres pfectiones ĩfinite. s. Bonitas que pficit essentiã. Intellectio que pficit intellectũ ꝛ dilectio q̃ perficit voluntatẽ. Et in sũmitate huius calami ardet lucerna magna qꝛ ex tali ɔsideratione sequit̃ magna mẽtis illuminatio.

ℂ 2. Calam° est opposit° pꝛio egrediens de ima pte candelabꝛi siue bastilis a latere sinistro hñs sub se sperulaꝫ. Et hꝫ tres cyphos: tres sperulas: ꝛ tria lilia sicut p̃cedẽs. ℂ Iste calam° mistice est cõsideratio creationis rex: q̃ fit ab infinita potẽtia diuina ꝛ iõ iste calam° est oppositus p̃cedẽti. Et orit̃ de parte ima qꝛ Creatio rex est primũ fundamẽtũ oĩuꝫ perfectionũ creaturarũ. Et oritur a latere sinistro: qꝛ per istã consideratiõem diuina potentia nõ in se: sꝫ in cõpatatiõe ad creaturas consideraẗ. Et qꝛ talis cõsideratio nõ hr̃ per viã nature sed p fidem vel reuelationẽ iõ iste calam° habꝫ sub se sperulã rotũdã diuinã virtutem p̃figurantẽ. ℂ p° Cyphus ĩ isto calamo est pater creans siue cõsideratio patris creantis: Sperula rotũda filius creans Liliũ corrñdens spirit° sanct° creans: ꝛ qꝛ creatio facta est p̃ma die siue ĩ principio añ oẽm diẽ Gen. p̃. ideo attribuit̃ patri qui est pꝛia psona in trinitate ꝛ principium filij ac spũs sancti. ℂ 2. Cyphus est pr̃ distinguẽs creata: Sperula rotũda filius distinguẽs creata Liliũ corrñdens spũs s̃ctus distinguẽs creata. Et qꝛ distinctio rex creatarũ sapie corrñdet ideo attribuit̃ filio qui est dei virt° ꝛ dei sapia. i. Coꝛ. i. ℂ 3. Cyphus est pr̃ oꝛnãs creata. Sperula rotũda est filius oꝛnãs creata. Liliũ corrñdens est spũs sanctus oꝛnãs creata. Et qꝛ oꝛnatus rerum factus est in tribus dieb° sicut pꝫ Gen. j. ideo attribuit̃ spũi sancto qui ẽ ĩ trinitate psona tertia. Ex sũmitate huius calami splẽdet lucerna magna: qꝛ ex huiusmodi cõsideratione sequitur magna mentis illuminatio.

ℂ 3. Calamus est egrediẽs de medio candelabꝛi siue bastilis a latere dextro hñs sub se sperulaꝫ. Et hꝫ tres cyphos tres sperulas: ꝛ tria lilia. ℂ Iste calam° mistice est cõsideratio diuine sapie: que est s̃m attributũ ꝛ ideo calamus orit̃ d̃ medio candelabꝛi. Et est cõsideratio diuine sapie in se ꝛ ad intra ꝛ ideo iste calamus est a latere dextro. Et qꝛ talis consideratio nõ hr̃ per viã nãe sꝫ p viã diuine reuellationis ꝛ fidei: iõ hꝫ sub se sperulam rotũdã diuinã v̾tutẽ prefigurãtem. ℂ Hꝫ iste calamus tres cyphos tres sperulas ꝛ tria lilia. ℂ p° Cyphus qui cõsideratur in isto calamo est pater

eternus

eternus sapiens ꝛ intelligēs essentiam suam ꝛ oīa essentialia: puta sapientiam Bonitatē: clemētiā: Justitiaz: vnitatez: veritatē: Intellm: volūtatē: vel est cōsideratio eterni patris ītelligētis essentiā suā ꝛ oīa eēntialia ꝛ sic dicas in sequētibus referendo ad cōsiderationē. Sperula est pr̄ eternus sapiens ꝛ ītelligens psonas diuinas ꝛ oīa psonalia: puta paternitatez: filiationē: spirationē actiuaz ꝛ spirationē possiuaz: circūincessionem psonaꝝ ꝛ hmōi. Liliū est pr̄ eternus: sapiens ꝛ intelligens oēs ideas ꝛ oīa idealia. ℭ 2. Cyphus est filius coeternus sapiens ꝛ intelligēs essentiā suā ꝛ oīa eēntialia. Sperula est filius eternus sapiēs ꝛ intelligēs psonas diuinas ꝛ oīa psonalia. Liliuz est filius eternus sapiens ꝛ intelligēs ideas ꝛ oīa idealia. ℭ 3. Cyph⁹ est spūs sanct⁹ sapiēs ꝛ intelligens essentiam suā ꝛ oīa essentialia. Sperula est spūs sanct⁹ sapiēs ꝛ intelligēs diuinas psonas ꝛ oīa personalia. Liliū est spūs sanct⁹ sapiens ꝛ intelligēs ideas rerū ꝛ oīa idealia. Et sic iste calamus cōtinet ī se considerationē istoꝝ nouez in quib⁹ cōsideratur diuina sapīa in se ꝛ ad ītra. Et in sūmitate sua hz lucernā ardentē: qꝛ magnā prebet mētis illuminationez ad cognoscendū mundū Archetipuz ꝛ intelligibilem deū.

ℭ 4. Calamus est opposit⁹ pcedēti egrediēs de medio hastilis a latere sinistro hñs sub se sperulā. Et hz tres cyphos: tres sperulas: ꝛ tria lilia. ℭ Iste calamus mistice est. Dīna gubernatio: siue consideratio diuine gubernationis circa creata. Et qꝛ ista gubernatio est a diuina sapīa: ideo iste calamus ē pcedenti directe oppositus. Et qꝛ sapīa attribuit persone medie. s. filio ideo egreditur de medio candelabri. Et qꝛ in ista cōsideratione cōsideratur diuina sapīa nō in se sed in cōparatione ad creaturā p ipsam gubernatā ideo orit a latere sinistro. Et qꝛ ista consideratio nō hr̄ perfecte p sciētiaz nālem sed pfidez ꝛ diuinaz reuellationem ideo hz sub se sperulaz rotūdaz diuinaz virtutez pfigurātez. Et hz tres cyphos cū sperulis suis ꝛ lilijs. ℭ p⁹ Cyphus est cōsideratio eterni patris sua sapientia gubernātis res pure corporales ꝛ irrōnales: earꝝ substātias cōseruādo. Sperula est cōsideratio filij gubernātis res pure corporales ꝛ irrōnales: earuz virtutes vegetādo ꝛ roborādo. Lilium est cōsideratio spūs sancti gubernātis res pure corporales ꝛ irrōnales: earū operatiōes in finez debitū dirigendo. ℭ 2. Cyphus est Cōsideratio eterni patris sua sapīa res mixtas ex corporali ꝛ spūali put sūt hoīes gubernātis: earuz substātiaz in vnione concordi colligando ꝛ cōseruādo. Sperula est cōsidetio eterni filij res mixtas gubernātis earuz ꝟtutes illustrādo ꝛ illuminādo. Lilium est cōsideratio spūs sancti res mixtas gubernātis: earū intētiones ꝛ opaciones in finē cōgruū dirigendo. ℭ 3. Cyphus est cōsideratio eterni pr̄is res pure spūales put sunt angelici spūs gubernantis: earū nās cōseruando ꝛ ppetuando. Sperula est cōsideratio filij res pure spūales gubernātis: earū potētias ꝛ ꝟtutes illuminando. Liliū est consideratio spūs sācti res pure spūales gubernātis: earū itentiōes ꝛ opōnes in finem cōgruū dirigēdo. Et in sūmitate huius calami est lucerna ardens ꝛ illuminans qꝛ cōsideratio dīne gubernatiōis mirabilr̄ aīaz illumi..t illustrat ꝛ accēdit.

ℭ 5. Calamus est egrediēs d supiori pte hastilis a latere dextro hñs sub se sperulaz. Et hz tres cyphos tres spulas ꝛ tria lilia sic̄ ꝛ calami pcedētes. ℭ Iste calamus moralr̄ est cōsideratio diuine

bonitatis in se que attribuitur tertie p̃sone.s.spiritui sancto:ideo iste calamus est a latere dextro:ꝛ egredit̃ de superiori parte candelabri:qꝛ v̾o hm̃oi consideratio nõ habet̃ per viam nature sed per fidez ꝛ diuinã reuellationẽ:ideo hꝫ sub se sperulã rotundã. ¶ p^9. Cyphus est cõsideratio eterni patris habentis bonitatem essentie ꝛ omniuꝫ perfectionũ pertinentium ad essentiã:sicut sunt vnitas veritas ꝛ hm̃oi. Sperula est consideratio patris habentis bonitatem intellect^9 ꝛ oĩum perfectionũ ptinẽtiũ ad intell'ꝫ: sicut sunt intellectio:notitia:sapiẽtia p̃scientia:prouidentia : predestinatio. Lilium est consideratio patris habẽtis bonitatem voluntatis ꝛ oĩum p̃fectionuꝫ ptinentiuꝫ ad voluntatẽ sicut sunt : dilectio:caritas:bonitas: mĩa : clementia: benignitas. ¶ 2. Cyphus est cõsideratio filij hñtis bonitatem essentie diuine ꝛ oĩum perfectionũ ptinentiũ ad eẽtiã Sperula est cõsideratio filij hñtis bonitatem intellectus ꝛ oĩuꝫ p̃fectionũ ad itell'm pertinẽtiuꝫ. Liliuꝫ est consideratio filij habẽtis bonitateꝫ voluntatis ꝛ omniũ p̃fectionũ pertinẽtiũ ad voluntatem. ¶ 3. Cyphus est consideratio spirit^9 sancti habentis bonitatem essentie diuine ꝛ omnium perfectionũ ad ipsaꝫ pertinẽtium. Sperula est consideratio spiritus sancti habentis bonitatem itellectus ꝛ oĩuꝫ p̃fectionũ ad intellectũ ptinentium. Lilium est consideratio spũs sancti habentis bonitatem volũtatis ꝛ oĩum pertinentiuꝫ ad volũtatẽ. Et iste calamus in sua sũmitate hꝫ magnaꝫ lucernaꝫ ardentẽ:qꝛ huius cõsideratio diuine bonitatis in se:magnaꝫ prestat aĩe contẽplatiue illuminationẽ:magnã inflãmationẽ:magnã illustrationẽ.

¶ 6. Calamus est opposit^9 p̃cedẽti egrediens de sup̃iori pte bastilis a latere sinistro hñs sub se sperulã rotũdã. Et hꝫ tres cyphos:tres sperulas:ꝛ tria lilia sicut p̃cedens. ¶ Iste calamus moraliter est cõsideratio diuine glorificationis q̃ glorificat sanctos suos . Et qꝛ ista glorificatio ꝓcedit ex bonitate diuina. Iõ iste calamus est oppositus directe p̃cedenti. Et orit̃ a latere sinistro qꝛ in ista cõsideratione:diuina bonitas nõ in se sꝫ ꝓut effunditur ad creaturas glorificatas cõsideratur. Et qꝛ ista gl'ificatio attribuit̃ tertie p̃sone.s.spũi sancto ꝛ est sũmum donum a deo creature cõicatuꝫ ideo calam^9 egreditur de superiori pte bastilis. ¶ p^9. Cyphus est consideratio patris eterni glorificãtis naturã humanam ex corpore ꝛ anima constitutam. inquãtuꝫ tribuit memorie perpetuam diuine essentie tentionẽ: Sperula est cõsideratio filij glorificantis eandẽ inquãtum tribuit intellectui clarissimã essentie diuine visionem. Lilium est consideratio spiritus sancti glorificãtis eandem inquãtum tribuit voluntati perfectissimaꝫ ꝛ iocũdissimã essentie diuine fruitionem. ¶ 2. Cyphus est consideratio eterni patris beatificantis ꝛ glorificantis naturam angelicaꝫ pure spiritualem inquãtũ tribuit memorie illius p̃fectam essentie diuine tentionem. Sperula ẽ consideratio filij glorificantis eãdeꝫ inquãtum tribuit intellectui diuine eẽntie clarissimam visionem. Lilium est cõsideratio spiritus sancti glorificantis eãdem inquãtuꝫ tribuit voluntati diuine essentie iocundissimam fruitionẽ. ¶ 3. Cyphus est consideratio eterni patris glorificantis humanitatem assumptaꝫ a verbo in vnitate persone inquantũ tribuit eius memorie diuine essentie tentionem firmam. Sperula est consideratio filij glorificantis eandem inquãtum tribuit eius itellectui diuine essentie vi

sionem clarissimam. Liliuꝫ est conside ratio spiritus sancti glorificantis eandẽ: inquãtum tribuit eius voluntati iocũ-dissimam diuine essentie fruitionẽ. Et in sũmitate huius calami ardet lucerna magna qꝛ ex hmõi consideratiõe sequitur magna mentis illuminatio magna inflãmatio. O quãtũ illuminat istud cã delabꝛum luminis tabernaculũ mentis nostre. Sed omnes calami esse debent de auro purissimo qꝛ iste cõsideratiões fieri dñt ex ignita caritate. Lucerne dñt nutriri cũ oleo purissime ꝛ rectissime intentionis. Et prudẽs discretio quasi emũctoriũ dꝫ ab his consideratiõib⁹ abscindere oẽm appetitũ superbie: va-naglorie: auaritie: luxurie. et oẽm erro-rem ꝛ falsitatẽ. Et oẽs tales appetitus extinguere dꝫ in aquis cõtritiõis ꝛ cõpũ ctiõis cordialis. Et tale candelabrũ cuꝫ oĩbus vasis suis habebat talentuꝫ auri purissimi: qꝛ iste septẽ cõsideratiões cõ tinẽt plenã sapiaꝫ ꝛ illuminationẽ ꝛ co gnitionẽ ipsius mũdi Archetipi. i. ipsi⁹ diuinitatis tam in se ꝙ̃ in cõparatiõe ad oĩa creata. Sꝫ circa cyphos: sperulas: ꝛ lilia aduertẽdũ diligẽter: qꝛ multas pñt hr̃e cõparationes. Cyphus vno mõ ꝑ-ponit̃ sperule: ꝛ lilio: ꝛ sic hꝫ vnã expo-sitioneꝫ: alio mõ est imꝑfectus respectu spere cũ sit dimidia ꝛ imꝑfecta spera ꝛ sic hr̃e põt aliaꝫ significatiõeꝫ. Liliuꝫ est vltimũ: ẽ fragile: cito marcessibile: pul-cruꝫ ꝛ odoriferũ ꝛ ideo multiplicẽ hr̃e põt iterꝑtationẽ: ꝛ iõ nõ videatur mirũ si in cõtẽplatiõe minoris ꝛ intelligibilis mũdi alio mõ exponũtur cyphi: sperule ꝛ lilia ꝙ̃ icõtẽplatione mũdi maioris ꝛ ecõuerso. Scientia magna est ꝛ ꝓfũda ꝛ inscrutabilis: ꝛ iõ intelligentie succũ-benti indulgendũ. O aĩa mea fero ꝛ ma ne q̃si alter Aaron cõpone lucernas: ad ministra oleũ. Emunge lichinos vt istã metur ꝛ illuminet̃ tabernaculũ tuũ ꝛ vi dere possis mirabilia de lege dñi. Ueni te ergo ascẽdam⁹ in montẽ dñi ꝛ doce-bit nos vias suas.

¶ De spũali nr̃e memorie cõpositiõe ad siĩtudinẽ mẽse ꝓpõnis. Cap. 16.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec diuina vba Exo. 25. Facies ꝛ men-saꝫ de lignis sethim hñtẽ duos cubitos longitudinis. Et i latitudine cubitũ. Et in altitudine cubitũ ac semisseꝫ. Et inau rabis eaꝫ auro purissimo. Faciesqꝫ illi labiũ aureũ ꝑ circuitũ. Et ipsi labio co-ronaꝫ iterrasilem altã quattuor digitis Et sup illã alteraꝫ coronam aureolam. Quattuor quoqꝫ circulos aureos ꝑpa-rabis ꝛ pones eos i q̃ttuor angulis eius dẽ mẽse ꝑ singulos pedes. Subter co-ronaꝫ erũt circuli aurei ꝛ mittant̃ vec-tes per eos ꝛ possit mẽsa portari: Ipos quoqꝫ vectes facies de lignis sethim ꝛ circũdabis auro ad subuehendã mẽsã. Parabis ꝛ acceptabula ac phialas tur ribula ꝛ cyathos i quib⁹ offerenda sunt libamina ex auro purissimo. Et pones sup mensaꝫ panes ꝓpõnis in conspectu meo semp. Hec ibi. ¶ Postꝙ̃ vidim⁹ de candelabꝛo luminis qd̃ erat in taber naculo a latere meridionali ꝛ significat intellm̃ nostrũ: cõsequẽter restat vide-re de mẽsa ꝓpõnis que erat i taberna-culo contra candelabrũ in latere aquilo nari: ꝛ significat nr̃am memoriam que ex frequentatis speculationibus robo-ratur ideo congrue contra candelabꝛuꝫ luminis collocatur. ¶ Ut autem sen-sus misticus facilius ꝛ clarius capiatur notandum ꝙ in mensa propositionis plurima continebantur. Nam primo

Mensa propositionis describit. et declarat.

deorsum habebat quattuor pedes. In superiori parte pedū quattuor circulos aureos. In circulis duos vectes de lignis sethim circūdatos laminis aureis: Supra circulos q̄ttuor āgulos ipsi⁹ mēse. ℂ Post hec hēbat q̄ttuor dispōnes vz Spissitudinē: lōgitudinē: latitudinē: ⁊ altitudinē. In circuitu labiuz aureuz. Supra labiuz coronā interrasilez altaz q̄ttuor digitis. Et sup illam: aliaz coronam aureolaz. ℂ Supra mēsam erant sex panes in vno ordine vnus positus sup aliū. Et sex alij panes in alio loco ⁊ ordine vn⁹ posit⁹ sup aliū. Sup sex panes erat vnū turribuluz. Sup alios sex panes aliud turribuluz ⁊ turribula ista erant aurea vasa. In vtroqz turribulo siue vase aureo erat incensum siue thus lucidissimū. ℂ Itē sup mensa erāt cyathi ⁊ i cyathis erāt vinū ⁊ alia liquida i sacrificijs offerenda. ℂ Ultra hec oīa erant ad seruitiuz mense acceptabula q̄ erant vasa in quib⁹ examinabāt incēsū ⁊ simila ex q̄ fiebāt panes: ad videndū si talia essent apta ad sacrificiū. Et phiale in quib⁹ examinabāt vinum ⁊ alia liquida in sacrificio offerenda. Et sic ad cōpositionez mense ꝓpōnis cōcurrebāt q̄draginta tria vel q̄dragintaquinqꝫ ꝑut patebit i sequētib⁹ que mistice cōcurrunt ad moralē ornatū ⁊ dispositionez memorie nr̄e: de quib⁹ seriatim ⁊ ordinate pertractādū est. ℂ Hec oīa de mēsa ꝓpōnis: habētur Exo. 25. 37. ⁊ Leui. 24. Et a lyra in eisdem locis.

panes propos.

Acerra.

Cyathi

ℂ p̄ Mensa ꝓpōnis habebat q̄ttuor pedes sup quib⁹ sustētabāt sicut pz Exo. 25. ℂ Moraliter per q̄ttuor pedes sustentātes mēsaz intelligunt q̄ttuor: quorum consideratio ⁊ recordatio cōtinue dz esse in nr̄a memoria: ipsamqꝫ sustinere ⁊ a terrenis eleuare. ℂ p̄⁹ pes est recordatio ⁊ cōsideratio bonoꝝ celestiū. Hanc habebat ꝓpheta qn̄ dicebat in p̄s 30. Quaz magna multitudo dulcedinis tue quā preparasti hijs qui diligunt te. ℂ 2. pes ē recordatio ⁊ cōsideratio malorū infernaliū. Hanc hēbat ysaias propheta qn̄ dicebat Ysa. 33. Quis poterit habitare de vobis cū igne deuorāte aut quis habitabit ex vobis cū ardoribus sempiternis. ℂ 3. pes ē recordatio ⁊ cōsideratio bonorū tpaliū que sunt in hac vita. Hanc habuit Salomon qn̄ dicebat Ecce. i. Uidi cūcta que fiunt sub sole ⁊ ecce vniuersa vanitas. ℂ 4. pes est recordatio ⁊ cōsideratio maloꝝ tpaliū que occurrunt in hac vita. Hāc habuit Job qn̄ dixit Job. 14. Homo natus de muliere breui viuēs tpe repletur multis miserijs: qui q̄si flos egreditur ⁊ cōteritur. ℂ Hoꝝ igit̄ q̄ttuor cogitatio in ymo ⁊ ꝓfundo nr̄e memorie collocari dz: quasi solidū firmamētū ⁊ sustentaculuz ipsius: ad oīa que in ipsa reponenda sunt firmiter retinenda.

ℂ 2. in superiori pte p̄dictorū pedū erant q̄ttuor circuli aurei vn⁹ pro singulo pede sicut pz Exo. 25. ℂ Moraliter p aurū oīb⁹ metallis preciosius diuina sapientia qua nihil clari⁹ nihil lucidius ē significat. Quattuor circuli ex hoc auro cōpositi sunt q̄ttuor diuine sapie dispositiōes: pro modulo nr̄e intelligētie distincte ⁊ coaptate. Et sicut circulus ē figure pfecte sic ⁊ hmōi dispositiōes diuine in se pfecte sunt. Et sicut circuli finis ⁊ initiū cōprehendi nō pōt. Sic predicte dispōnes diuine sapie a nr̄a intelligentia inuestigari funditus nō possunt. ℂ p̄⁹ circulus aureus est diuina p̄destinatio: que suis electis bona celestia p̄parauit. Et qn̄ de ista cogitamus: tūc primū circuluz aureū in primo pede nostre memorie ponimus. ℂ 2. circulus aure⁹ est diuina p̄scientia: q̄ reprobis mala in-

fernalia ꝑparauit. Et qñ de ista cogitamus tūc 2ᵐ circulū aureū in secūdo pede nr̄e memorie collocamus. ℭ 3. circulus aureus est diuina liberalitas: que ꝛ bonis ꝛ malis bona tēporalia ꝛ p̄ntia subministrat math. 5. Et qñ de ista cogitamus tertiū circulū aureū i tertio pede nr̄e memorie ponimus. ℭ 4. circulus aureus est dīna equitas: que ꝛ malis ꝛ bonis mala tēporalia infligit iustissima dispōne. j. petri. 4. Et qñ de ista cogitamus: tūc quartū circulū aureum in quarto pede nostre memorie collocamus. ℭ Iste ergo sūt quattuor recordationes siue cōsiderationes: que sunt q̄ttuor predictis superponende: quasi q̄ttuor circuli aurei in superiori p̄te quattuor pedum supradictorū.

ℭ 3. In ipsis quattuor circulis erāt duo vectes trāseūtes p circulos aureos: ꝛ cū ipsis vectibus ꝑtabāt mensa. Et erant ipsi vectes de lignis setbim cīcūdati laminis aureis sicut pꝫ Exo. 25. ꝛ. 37. ꝛ lyra ibidem declarat. ℭ Moraliter vectis de lignis setbim īputribilib⁹ est cōsideratio ab oī immūdicia ꝛ putrefactione segregata: que dꝫ auro diuine caritatis circūdari. ℭ Unus vectis trāsit per duos circulos aureos: qñ consideram⁹ diuinā equitatē infligentē viris iustis mala tēporalia: ꝛ diuinā predestinationem ꝑparantē eisdē bona sempiterna. Nūc vectē p duos circulos aureos immittebat ap̄lus paulus: qñ dicebat ad Ro. 8. Existimo. n. ꝙ nō sunt condigne passiones huius tēporis ad futurā gloriam que reuelabitur in nobis. ℭ Ali⁹ vectis p alios duos circulos aureos trāsit: qñ consideram⁹ diuinā liberalitatē concedentē viris iniustis ꝛ malis bona temporalia: ꝛ diuinā p̄scientiā eisdē preuidentē ꝛ ꝑparantem mala sempiterna. Hunc vectē per duos circulos aureos mittebat Job afflict⁹ qñ dicebat Job 21. Tenēt tīpanū ꝛ cytharaꝫ ꝛ gaudent ad sonituꝫ organi. Ducūt in bonis dies suos ꝛ in puncto ad inferna descendūt. ℭ Hos vectes in q̄ttuor aureos circulos ponebat Abraam qñ dicebat Epuloni Luc. 16. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua ꝛ lazarus simil'r mala. Nūc autē hic cōsolat' tu vo cruciaris. ℭ His duob⁹ vectibus portari dꝫ mēsa memorie nr̄e quocūq; ferat'.

ℭ 4. Supra circulos erant q̄ttuor anguli mēse ꝑpositiōis sicut patet Exo. 25. ꝛ. 37. ℭ Moraliter isti quattuor anguli sunt quattuor considerationes siue recordationes memorie nostre circa quattuor virtutes cardinales. ℭ Nā primo mens nr̄a continue considerare ꝛ cogitare dꝫ qūo euitare possit mala infernalia. Et ista est ɔsideratio prudētie. ℭ 2. quomodo aquirere valeat bōa celestia. Et ista est cōsideratio iustitie. ℭ 3. qūo moderate diligat bona temporalia. Et ista est consideratio temperantie. ℭ 4. qūo fortiter toleret mala tēporalia. Et ista est cōsideratio fortitudinis. ℭ Harum quattuor virtutuꝫ cardinaliuꝫ cōtinua recordatio esse debet in memoria nostra: q2 sine istis quattuor ꝟtutibus impoi'e est. Aquirere bona celestia. Declinare mala infernalia. Bonis tēporalibus moderate vti'. Et mala temporalia fortiter tollerare.

ℭ 5. In ipsa mēsa. i. in vna tabula erant quattuor dispositiones: vꝫ spisitudo q̄ erat ꝓm aliquos quattuor digitorum. Longitudo que erat duorū cubitoruꝫ: Latitudo que erat vnius cubiti. Et altitudo que erat vnius cubiti ac semisis: Sicut pꝫ Exo. 25. ꝛ in glosa Nicolai de lyra ibideꝫ. ℭ Moraliter iste quattuor dispositiones mense sunt: quattuor considerationes sacre scripture que in no-

stra memoria recondi debēt. ¶ Pᵒ est cōsideratio sensus litteralis.i.sue spissitudinis que est quattuor digitorū:q2 sensus litteralis sacre scripture cōtinet legalia:hystorialia : sapientialia : ꝛ prophetalia. ¶ 2.est consideratio sensus allegorici quo ad credenda. Et ista est consideratio longitudinis:que est duoꝝ cubitoꝝ:q2 fides quo ad diuinitatē ꝛ humanitatē xpi vsq3 ad finē seculi ꝑtendetur ꝛ ꝑseuerabit. ¶ 3.est ɔsideratio sensus tropologici siue moralis q̊ ad operanda. Et ista est ɔsideratio latitudinis que est vnius cubiti:q2 sensus moralis sacre scripture ondit opera iustitie ꝑfecte:que p cubitū integrū designat̄ ꝛ manifestat̄. ¶ 4.ē cōsideratio sensus anagogici quo ad speranda. Et ista est cōsideratio sue altitudinis.q̄ est vnius cubiti ac semisis:q2 bona speranda partim sunt nobis manifesta ptim oculta. Manifesta per fidē s3 oculta ꝛ incognita p experientiam. Manifesta quo ad rem: incognita quo ad magnitudinē ꝛ multitudinē:q2 oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit:que ꝑparauit deus hijs qui diligūt eū.i. Cor.2. Et ista tabula siue mēsa erat lamis aureis circūdata:q2 sacra scriptura in hijs quattuor sensibus tota redolet caritate: ꝛ nihil aliud finaliter intendit in hac vita nisi caritatē. ¶ Iste sūt quattuor cōsiderationes sacre scripture:que in nostra memoria cōtinue versari debēt pᵒ cōsideratiōes ꝑdictas:q̄ nō sufficiūt ad ꝑfectā memorie dispōnē.

¶ 6.circa mēsā erat labiū aureū p circuitū vñ dr̄ Exo.25. Faciesq3 illi.s.mense labiū aureū p circuitū. ¶ Moraliter labium aureum circulare est cōsideratio ꝑsone spūs sancti qui est forme circularis ꝛ auree cū sit īfinit⁹ ꝛ caritas p eēntiā:ꝛ cōgrue p labiū significat̄:q2 p ip3 q̄si per labiū sacra scriptura hoīb⁹ expssa ꝛ inspirata fuit q2 spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoīes.2. petri.j. Et vocat̄ spūs oris dī ps.32. Hui⁹ spūs sancti cōsideratio cōtinue d3 eē in memoria nr̄a q̄si labiū in mensa ꝛ circa mēsam ꝑpōnis.

¶ 7.circa mēsam erat corona interrasilis q̄ hēbat aliq̄s sculpturas ꝛ spacia intermedia plana q̄si rasa. De qua dicitur Exo.25. Et ipsi labio facies coronā interrasilē altā3 q̄ttuor digitis. ¶ Moraliter corona interrasilis circa mensam est cōsideratio eterni filij siue secūde psone in diuinis:que dr̄ corona pp infinitatē qua caret initio ꝛ fine. S3 interrasilis : quia in ea sculpte vel scripte sunt ydee oīum factibiliu3:vñ vocat̄ ars patris. Hui⁹ filij cōsideratio cōtinue eē d3 ī memoria nr̄a q̄si corona īterrasilis circa mensam ꝑpōnis.

¶ 8.circa mēsa3 erat vna corona aureola siue aurea ꝓm textū hebreū supra duas ꝑdcās. De q̄ dr̄ Exo.25. Et sup illā altera coronā aureolā supple facies. ¶ Moralit̄ p istā corona3 aureolā que erat supra ꝑdictas sigñatur cōsideratio eterni patris qui est pria in trinitate ꝑsona. Et principiū filij ac spūs sancti. Cui⁹ memoria ꝛ consideratio continue d3 esse in nostra memoria q̄si corona aureola circa mēsa3 ꝑpōnis ꝛ in sūmitate ei⁹.

¶ 9.notādū q̄ ista tria: Labiū aureū ī circuitu mēse. Corona interrasilis. Corona aureola erant vnica tabula aurea:latitudinis duodecim digitorū. Et labiu3 occupabat q̄ttuor digitos:corona interrasilis quattuor:corona aureola q̄ttuor Et hoc cōgruit misterio:q2 pater filius ꝛ spūs sanctus sunt vna natura numero ꝛ vnus deus:qui est totus caritas ꝛ amor. Labium aureū erat altu3 q̄ttuor digitis:quia spiritus sanct⁹ est Increa-

tus: Immēsus: Eternus: Oīpotēs: Corona Interrasilis erat alta q̄ttuor digitis q: Filius est Increat⁹: Immēsus: Eternus Omnipotēs. Corona aureola erat alta quattuor digitis q: pater est Increatus Immēsus: Eternus: Oipotens. ¶ Et ista omnia predicta que nūo sunt viginti vnum: ptinebant ad integritatem ꝛ ad essentiam mense propositionis: q: ista in memoria nostra per considerationem debent continue residere ꝛ ordinate collocari. Et hec omnia auro circundari debēt: vt oēs consideratiōnes ꝛ recordationes p̄dicte ex debita caritate fiant. O beata anima que sic memoriaȝ suaȝ componit: vt semp in mente sua recolat ac recogitet bona celestia: mala infernalia: bona tpalia: mala tpalia. Diuinaȝ p̄destinationem: Diuinā p̄scientiaȝ: Diuinaȝ liberalitateȝ: Diuinā equitatem: Retributioneȝ malorū in vita p̄nti. ꝛ bonorū in vita futura: Retributioneȝ bonorū in vita p̄nti ꝛ maloruȝ in vita futura: Modū euadēdi mala infernalia. Modū aquirēdi bona celestia Modū moderate diligendi bona tpalia: Modū fortiter tollerādi mala tpalia. Sēsuȝ litteralē sacre scripture: Sēsum allegoricū: Sensuȝ tropologicum: Sensum anagogicū: psonam spūs sancti: psonaȝ vnigeniti filij: personam patris eterni. Hec sunt vnuȝ ꝛ viginti memorabilia: que a memoria nostra recedere nō debēt: ex quib⁹ fieri posset sermo mirabil' alt⁹ ꝛ deuot⁹: mistic⁹ ꝛ practic⁹: succēsus ꝛ iflāmat⁹. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i.

¶ De spūali nr̄e memorie dispōne ad similitudinē mēse p̄pōnis. Cap. 17.

Uenite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Exo. 25. Parabis ꝛ acceptabula ac phialas: turribula ꝛ cyathos: in quibus offerenda sunt libamina ex auro purissimo: ꝛ pones sup mensam panes p̄pōnis i conspectu meo sp ꝛ Exo. 27. Fecit ꝛ vasa ad diuersos vsus mense: acceptabula: phialas: ꝛ cyathos ꝛ turribula ex auro puro: in quib⁹ offerēda sunt libamina hec ibi. ¶ Sicut multa ad vsum mense p̄pōnis vasa deseruiebant: ꝛ multa sup ipsaȝ mensaȝ ordinane collocabātur: sic moraliter multa nostre memorie spūaliter ordināde deseruire debent: multa sup ipā sunt ordinate collocanda: vt sit digna p̄pōnis mēsa in cōspectu dn̄i. Et vt ordinate procedamus seruabimus ordinē eorū q̄ mense p̄pōnis deseruiebant: ꝛ sup ipsaȝ mēsam ponebantur ꝛ collocabant.

¶ p̄ Mense p̄pōnis deseruiebāt acceptabula: vnde scribitur Exo. 25. Parabis ꝛ acceptabula. Erant autē acceptabula put ibidē d̄clarat lyra vasa aurea i quibus examinabant arida sicut sūt incensum ꝛ farina ex qua fiebāt panes ad vidēdū si talia eēnt apta ad sacrificiuȝ ꝛ iponi deberēt sup mēsaȝ vl' nō. ¶ Moraliter acceptabula quibus discernebātur arida digna vel idigna: sunt Examinatio ꝛ discussio solicita circa corporalia ꝛ sensibilia discernēda ꝛ examināda an digna sint vel indigna: an in memoria nostra q̄si in mēsa p̄pōnis sint collocāda vel remouēda. Per arida. n. sensibilia ꝛ corporalia: Per acceptabula cōgrue discussio sollicita designatur. Hec discussio ꝛ examinatio nostre memorie debet deseruire: sicut ꝛ acceptabula erant ad mense ppositionis vsuȝ Exo. 27. Fecit ꝛ vasa ad diuersos vsus mēse: acceptabula ꝛc̄. Hec discussio ꝛ examinatio ex diuino zelo ꝛ ex diuina caritate p̄cedere debet: vt sit acceptabulū

aureā. Hec discussio & examinatio multiplex esse debet nō vnica: sicut & multe sunt sensibilium rerū occurrentium species. Non. n. quelibet sensibilium seu corporalium species debet in nr̄e memorie mensa collocari: sed aliqne sunt repellēde: aliqne intromittēde & ideo requirūtur acceptabula aurea. Examinatio mūda: discussio pura: que digna admittere valeat: indigna repellere. ¶ Hanc examinationem & discussionem inter bona & mala: digna & indigna docebat Salomon qn̄ dicebat Prouer. 4. Omni custodia serua cor tuum q2 ex ipso vita procedit: Remoue a te os prauū: & d̄trahētia labia procul sint a te: Oculi tui recta videant & palpebre tue precedant gressus tuos.

¶ 2. Mēse ꝓpōnis deseruiebant phiale Vn̄ scribit̄. Exo. 25. Parabis & acceptabula ac phialas. Erant autem phiale ꝓut ibidem declarat Lyra vasa ī quib⁹ examinabatur vinū & alia liquida ad ꝓbandū si talia essent apta ad diuinum sacrificium vel non. ¶ Moraliter phiale quibus examinabātur liq̄da sunt. Examinatio & discussio sollicita circa spiritualia & intelligibilia discutiēda: p liquida. n. que sunt fluxibilia congrue spūalia & iintelligibilia designātur. Hec examinatio nr̄e memorie d̄seruire d3 sicut & phiale mense propōnis deseruiebant. Et si talis discussio ex diuina caritate ꝓcedat erunt phiale de auro purissimo. Hec discussio & examinatio non d3 esse vnica sed multiplex q2 multe sunt spūalium & intelligibilium rerū occurrentium spēs. Nec quelib3 talia digna sunt ī nr̄e memorie mēsa collocari: sed quedā repellenda: quedam admittēda. ¶ Hāc examinationem & sollicitam discussionē docebat sapiens quando dicebat Eccī. 28. Sepi aures tuas spinis & linguā nequā noli audire. Ori tuo facito ostia & seras aurib⁹ tuis. Aurum tuum & argentum tuū cōfla. Et paulus. i. ad thesal. 5. Oia probate: quod bonū ē tenete. Ab omni specie mala abstinete vos. ¶ Quod ista duplex discussio circa sensibilia & intelligibilia: corpalia & spūalia sit nec̄ia ad digne cōponendū memoriā nr̄am p3 per figuram. 2. Re. 4. Ubi scribit̄ q̄ cū Hostiaria domus Hisboseth purgās triticum obdormisset: venerūt latrones & abstulerūt spicas & ꝑcusserūt Hysboseth in inguine & interfecerūt. Hostiaria domus est custodia mētis: purgat triticum cū virtutes a vicijs: bona a malis discernit. Hec dormit cū ab examinatiōe & sollicita discu sione recedit. Sed tūc subintrāt latrones demones & bonarum cogitationū initia q̄si spicas auferūt. In inguine feriūt q2 delectatiōe carnis v̄tutē cordis occidūt: & sic rōnalē spiritū interficiunt. Et iō virilis & nō feminea: vigilās & non dormiens: d3 esse mentis custodia que sollicite discernat: que sunt digna in nostre memorie mensa collocari & que repelli. Et ista acceptabula & phiale mense ꝓpositiōis deseruiebant. Alia vero que sequuntur ponebantur super ipsam mensam.

¶ 3. Sup mensam ꝓpōnis ponebant̄ sex panes facti ex simila. i. ex farina triticea purgatissima qui ordinabātur hoc modo. Nam vnus ponebatur sup alium in vno latere mense sicut declarat lyra super Exo. 25. & Leui. 24. ¶ Moraliter sex panes facti ex farina purgatissima sunt sex articuli fidei ad christi humanitatē ꝑtinentes: ex purgatissima doctrina tā noui q̄3 veteris testamēti cōpacti. ¶ Qui articuli sūt sex si distinguāt̄ ſm numerum apostolorū qui ꝓ articulos fidei distinxerūt prout dicit Scot⁹ in. 3. dis. 25. q. i. Nam Jacobus zebedei

posuit articulos de cōceptione et natiuitate xp̄i dicens. Qui conceptus est de spū sancto. Natus ex Maria virgine. Andreas de passione dicens Passus sub pontio pilato: crucifixus mortuus et sepultus: Philippus de descensu ad inferos dicens. Descendit ad inferos: Thomas de resurrectione dicens. Tertia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus de ascensione dicens Ascendit ad celos: sedet ad dexteram dei patris omnipotētis: Matheus de aduētu ad iudiciuꝫ dicens. Inde vēturus est iudicare viuos et mortuos. ¶ Si tamē isti articuli distinguātur quātū ad ipsa credita siue credibilia erunt septem ad xp̄i humanitatē ptinētes ꝑut dicit Sco. in 3. di. 25. q. i. ¶ pꝰ. n. ptinet ad cōceptionē xp̄i. Qui conceptus est de spū sancto. ¶ 2. ad natiuitatē Natꝰ ex maria virgine. ¶ 3. ad passionē: Passus sub pontio pilato. ¶ 4. ad dscēsionē ad iferos. Descēdit ad inferos. ¶ 5. ad resurrectionē Tertia die resurrexit a mortuis. ¶ 6. ad ascensioneꝫ Ascendit ad celos. ¶ 7. ad Judicium Inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Hij ergo sex articuli fidei quasi sex panes sunt: qꝛ sicut corpus ex pane sic spūs rōnalis ex fide viuit Abacuch. 2. Justus autem in fide sua viuit. Hij sunt vnus super aliuꝫ in nostra memoria quasi in mensa propositionis collocādi: vt videlicet memoria nostra continue et ordinate recolat xp̄i cōceptionē: natiuitatē: passionē: descensuꝫ ad iferos: resurrectionē: ascēsionē: et aduentū ad iudiciū iō clamat paulus ad thimoteum. 2. ad Timo. 3. Memor esto dn̄m iesum christuꝫ resurrexisse a mortuis. O aīa rōnal' memor esto dn̄ꝫ iesuꝫ xp̄m ꝑ te fuisse cōceptū: natū: passum: descendentem ad inferos: resuscitatū: ascendentē ad celos: vēturū ad iudicium: et sic sex panes propositiōis pones in vno latere memorie tue quasi in latere mense propositionis.

¶ 4. Sup istos sex panes erat vnū turribuluꝫ siue vnū vas aureū sicut declarat Nico. de Lyra Exo. 25. Leui. 24. ¶ Moralit' p vas aureū siue turribuluꝫ aureū intelligitur regulata et caritatiua meditatio fundata super articulos fidei ad xp̄i humanitatē pertinētes. Aurum. n. rōnem et caritatē ꝑfigurat. Uas multorū capax: meditationē nr̄aꝫ multa cōphēdētē dsignat. Qn̄ ergo memoria nr̄a xp̄m vel cōceptū vel natū vl' passuꝫ vel ad iferos descendētē: vel resurgētē aut ascēdētē aut ad iudiciū veniētem meditatur ac recolit: tunc spūs rōnalis vas aureū sup sex panes ordinate collocatos superimponit. O beatus ille spūs: qui meditationem suaꝫ caritatiuā super ista septem xp̄i misteria: q̄si vas aureū sup ꝓpōnis panes imponit. Unde clamat paulus: ad Hebre. 12. Recogitate eum: qui talem sustinuit a peccōribus aduersus semetipsuꝫ cōtradictionem ut nō fatigemini animis vestris deficiētes. O mortales recogitate et cē.

¶ 5. sup ipsuꝫ vas aureū siue in ip̄o vase aureo erat thus siue incēsum lucidissimū ita q ipsuꝫ vas plenū erat thure lucidissimo sic̄ pꝫ p lyrā Exo. 25. et Leui. 24. ¶ Moraliter p incensuꝫ siue thus quod in diuino sacrificio offertur dsignat' deuotio et oratio que ad deū placādum dirriguntur thus: odoriferum est oratio deuota iuxta illud ps. 140. Dirrigatur oratio mea sicut in icēsū i ɔspectu tuo. Sup meditationeꝫ ergo nr̄am quā circa xp̄i humanitatē hēmus: debemꝰ sup iponere thus cordialis deuotiōis et icēsū odorifere orōnis. Et nō solū dƀemus iponere. Sꝫ meditatio nr̄a q̄si vas aureū tota dꝫ repleri thure dulcissime

deuotiõis: ⁊ incenso calidissime orõnis ad xp̄i humanitatē: vt vȝ ad ipsam xp̄i humanitatē tenerrima deuotione afficiat̄: ⁊ ad ipsaȝ cū oratiõe feruētissima cõuertatur vt dicere possit cum sponsa Cant. 7. Ego dilecto meo: ⁊ ad me conuersio ei⁹. Ueni dilecte mi egrediamur i agrū: cõmoremur in villis: Mane surgamus ad vineas videamus si floruit vinea: si flores fructus pturiūt: si floruerunt mala punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Hoc mõ ordinate collocant̄ sex panes ⁊ vas aureuȝ ⁊ incensuȝ in vno latere mēse ꝓpõnis ⁊ nr̄e memorie.

¶ 6. Sup mēsaȝ ꝓpõnis erāt sex alij panes siles supradcis ita dispositi q̄ vn⁹ sup alterū ponebat̄ ⁊ erāt in alio latere mēse oppositi sex panibus predictis sic pȝ Exo. 25. ⁊ Leui. 24. ⁊ lyra ibidē declarat. ¶ Moraliter sex panes ex purgatissima farina cõfecti sunt sex fidei articuli ad xp̄i diuinitatē ptinētes ex vtriusq̄ testamēti purissima doctrina cõpacti. ¶ Qui articuli ꝑm doctrinaȝ Sco. in. 3. di. 25. q. i. si distinguātur ꝑm numerū aploꝝ qui ꝑ articulos fidei distinxerūt sic sunt sex. Nā Petrus posuit illđ credendum. Credo in vnū deū: p̄reȝ oīpotētē: creatorē celi ⁊ terre. Joānes illud. Et in iesuȝ xp̄m filiū ei⁹ vnicū dn̄m nr̄m: Jacob⁹ alphei illud. Credo i spūm sanctū. Simon illud Sanctā ecclesiam catholicaȝ. Judas iacobi illud. Remissioneȝ peccatorum: Mathias illđ Carnis resurrectionē vitā eternā amē. Isti oēs articuli ptinent ad diuinitatē ⁊ ꝑm numerū aploꝝ distinguentiuȝ sunt sex. ¶ Si aūt distinguātur q̄tū ad ipa credita sic ꝑm Scotū vbi supra sūt septeȝ. ¶ P⁹. n. ptinet ad vnitatē eēntie vȝ Credo in vnū deū. ¶ 2. ad psonā p̄ris. Patrem oīpotenteȝ. ¶ 3. ad psonaȝ filij. Et in iesuȝ xp̄m filiuȝ eius. ¶ 4. ad psonā spūs sancti Credo in spūm sanctū. ¶ 5. ad creationē. Creatorē celi ⁊ terre. ¶ 6. ad gratificationem. Remissionem peccatoruȝ. ¶ 7. ad glorificationē. Carnis resurrectionem: vitam eternam amen. Hij ergo sex fidei articuli ad xp̄i diuinitatē ptinētes merito i sex panib⁹ figurant̄ q̄r sicē ex pane viuit corp⁹: sic ex fide viuit spūs ad Ro. i. Justus āt ex fide viuit. Hij ergo articuli fidei q̄si sex panes propõnis vnus sup aliū i memoria nr̄a quasi i mēsa ꝓpõnis: sūt ordinate collocādi vt vȝ memoria nr̄a ordinate ⁊ cõtinue recolat ac recogitet dīne eēntie vnitatē: psonā patris: psonā filij: psonā spūs sancti: Creationē rerū: gratificationē bonuȝ: ⁊ saluādoꝝ glorificationē. O btūs spūs ille q̄ sic ordiate i sua memoria panes collocat ꝓpõnis. Hoc mõ recolebat deū ꝓpħa qui ad ipȝ deū clamabat in ps. 62. Sic memor fui tui sup stratū meū. In matutinis meditabor in te q̄r fuisti adiutor meus.

¶ 7. sup istos sex panes erat vnū turribulū seu vas aureū sicut đclarat Nico. đ lyra sup Exo. 25. ⁊ Leui. 24. ¶ Moralit̄ p vas aureū regulata ⁊ caritatiua meditatio đsignat̄. Auꝝ. n. ē rõ ⁊ caritas optima. Uas capax: meditatio cõphēdēs: Q̄n ḡ i memoria nr̄a ē meditatio vn⁹ dei vel persone p̄ris: vel filij: vel spūs sancti: aut creatiõis reꝝ: gratificatiõis vl' glificatiõis vltime: si talis meditatio sit dina caritate iaurata tūc spūs rõnalis quasi alter Aarõ: aureū vas super panes ꝓpõnis imponit. ¶ Hoc vas aureū caritatiue meditationis sup panes ꝓpõnis ponebat ꝓpħa q̄n dicebat i ps. 76. Memor fui dei ⁊ delectatus sū ⁊ exercitat⁹ sum ⁊ defecit spūs meus; O beata nimiūq̄ felix aīa illa: que tale vas aureum caritatiue meditationis super articulis fidei ad xp̄i diuinitatē pti

nentibus superimponit: semper de deo meditando. Sed quis est hic τ laudabimus eum: Rara auis in terris nigroqꝫ simillima cigno.

¶ 8. Sup istud vas aureū erat thus siue icēsuȝ lucidissimū ita ꝙ vas illud plenū erat illo thure siue icēso: sicut pȝ ꝑ lyrā Exo. xxv. τ Leui. xxiiij. ¶ Moraliter ꝑ thus quod in diuino sacrificio offert̄ deuotio τ oratio designatur: que sunt deo ḡtissimū τ optimū sacrificiū. Th⁹ ergo est oŕo deuota iuxta illud ps. 140. Dirigatur oŕo mea sicut incēsuȝ incōspectu tuo. In nr̄a ergo meditatiōe circa xp̄i diuinitateȝ esse debet τ cordialis deuotio: τ deo odorifera oratio. Et non solum hoc sufficit sed ipsa nr̄a meditatio tota repleta esse debet thure deuotionis τ oŕonis: quatenus in nr̄a meditatione circa diuinitatem τ circa diuinitatis operationē: mens nostra deuotione tota liquescat: tota cōpungat̄: tota cōcutiat̄: τ affectus noster oratione totus ascendat: totus calescat: totus inebriet̄. O terqꝫ quaterqꝫ beatus spūs ille: qui tale thus τ tam odoriferū incensuȝ i vase sue meditationis apponit. Hoc thus orationis deuote in sua meditatione habebat ꝓpheta ille qui dicebat i ps. 142. Memor fui dierū antiquorū: meditatus suȝ i oīb⁹ opib⁹ tuis τ in factis manuum tuarū meditabar. Expandi manus meas ad te. s. ꝑ orationē ascēdēteȝ τ deuotionem inflāmātē.

¶ 9. Farina istorū panū qui erāt duodecim offerebatur a filijs israel vñ dr̄ Leui. 24. Accipies quoqꝫ similā. s. a filijs israel: τ postmodū subiūgit̄. Per singula sabbata mutabunt̄ panes coraȝ dño: suscepti a filiis israel federe sēpiterno. ¶ 2. Isti panes formabant̄ τ coquebātur a sacerdotibus Leui. 24. Accipies quoqꝫ similaȝ τ coques ex ea. 12. panes vbi dicit Lyra. Ad officiū. n. sacerdotū ꝑtinebat istos panes formare τ coquere ꝑ modū expositū. Exo. xxv. ¶ 3. Panes isti stabant in conspectu dñi semper Exo. 25. Et pones sup mēsaȝ panes ꝓpōnis in cōspectu meo semp. ¶ 4. Panes isti stabāt sup mēsaȝ ꝓpōnis i memoriā oblationis dñi. Leui. 24. Ut sit panis i monumētū oblationis dñi. ¶ 5. comedebant eos sacerdotes. s. Aaron τ filij ei⁹ in loco sancto. i. itra tabernaculū in vna exedra ad hoc ꝑparata sicut dicit lyra sup Leui. 24. vbi scribit̄ Eritqꝫ Aaron. s. panes τ filiorū eius vt comedant eos in loco sancto. ¶ 6. Panes isti vocabantur sanctū sanctorū: vnde scribitur de ipsis Leui. 24. Sanctum sanctorum est de sacrificijs dñi iure perpetuo. ¶ 7. Panes isti per singula sabbata mutabantur τ renouabantur coram dño vnde scribitur Leui. 24. Per singula sabbata mutabūtur corā domino.

¶ 8. Unusquisqꝫ istorū panum habebat duas decimas τ accipit̄ hic decima pro decima parte Ephi prout dicit lyra sup Leui. 24. vbi scribitur Coques ex ea duodeciȝ panes: qui singuli hēbūt duas decimas. i. vnusquisqꝫ panis continebit bis dcimā pt̄e Ephi. O de⁹ mirabil' ꝙ̄ mirabilia testimōia tua. Quis hec enarret. Quis in lucem adducat: nisi ille qui claudit τ nemo aperit: apit τ nemo claudit Apoc. 3. Notate verba: signate misteria. ¶ ꝑ farina est ministrata a filijs israel quia diuina scriptura ex qua compacti sunt articuli fidei: data est ministerio angelorū qui deū in celis semp vidēt math. 18. τ iō figurant̄ per filios israel: qui īterp̄tatur deū vidēs. Hoc pȝ Exo. 19. Clangorqꝫ bucine vehemēti⁹ ꝑstrepebat. Ad Gal. 3. Propt̄ trāsgressionēȝ posita est lex ordinata ꝑ angelos i manu mediatoris: τ Act. 7. Hic ē moises qui

fuit in ecclesia i solitudine cū angelo qui loq̄bat̄ ei in monte sina ꝛ cum patribus vestris: qui accepit verba vite dare vobis. ℭ 2. Sicut panes formabāt ur ꝛ coquebātur a sacerdotib⁹ sic articuli fidei formati ꝛ distincti sūt a sctis ap̄lis qui fuerūt p̄mi i eccl'ia sacerdotes. Fuerūt nihilomin⁹ ab alijs doctorib⁹ ep̄is ꝛ sūmis sacerdotib⁹. s. pōtificib⁹ declarati ꝛ ordinate dispositi q̄si sit panis supra panem. ℭ 3. Sicut panes ꝑpōnis stabant i cōspectu dn̄i sp. Sic articuli fidei i mēsa nr̄e memorie p iugez recordationē debent in cōspectu dn̄i semp appere. ℭ 4. Sicut panes stabāt supra mēsaz i memoriā oblatiōis dn̄i. Sic articuli fidei i nr̄a memoria requiescere ōbēt: vt sint nobis i memoriā oblatiōis ꝛ voti: quā dn̄o i fidei susceptione ꝑmissim⁹. ℭ 5. Sicut Aarō ꝛ filij ei⁹ i loco sctō panes comedebāt: sic sp̄us rōnalis q̄si Aaron: ꝛ ei⁹ cōsiderationes quasi filij Aarō debent i secreto sue mētis silētio q̄si i loco sancto articulos fidei ptinētes ꝛ ad diuinitatē ꝛ ad humanitatē cū memorie ꝛ frequētis ruminatiōis dentib⁹ masticare ꝛ in pfūdissimo memorie vētre recōdere. ℭ 6. Sicut panes isti vocabant̄ sctūz sctōꝝ. Sic articuli fidei sūt illi qui sunt oīs sanctitatis fundamētū ꝛ principiuz: sine qua ipole est placere deo ad Hebre. xi. ℭ 7. Sicut panes per singula sabbata mutabantur ꝛ renouabant̄ a sacerdotibus sic rōnalis spiritus oī dominica die que est dies quietis: i quā est sabbatuz cōmutatū: debet articulos fidei renouare: cōmutare ꝛ vnū sup aliū ponere. i. ad mentem reducere: firmiter credere: ordinate cogitare: actū credēdi actualiter elicere: semetipsum in fide solidare. Et de hoc vide Sco. in. 3. dis. 25. q i. O beatum spiritum illum qui ꝑpōnis panes oī dominica die sic renouat: sic reformat: sic cōmutat. Sed ve n[illegible]do a scandalis pratica contra facientes oppositum.

ℭ x. Sup mensam ꝑpōnis erat vnus Cyath⁹ de auro purissimo: i quo ponebantur liquida deo offerenda: ꝛ nō erat sup panes sed sup mensam ab alio latere ꝛ hoc probabiliter: Unde scribitur Exo. 25. Parabis ꝛ acceptabula ꝛ phialas ꝛ turribula ꝛ cyathos in quib⁹ offerenda sūt labamina ex auro purissimo. ℭ Moral'r per cyathū aureū i quo reponebantur liquida pōt forte non incongrue intelligi caritatiua contēplatio respectu diuinitatis: siue respectu celestiū ꝛ rerū sp̄ualium: que per liquida possūt non incongrue designari. Et ista contēplatio quasi aureus cyathus in mensa propositionis semper debet residere in memoria nostra: vt semp intendat spiritualium contemplationi.

ℭ xi. Super mensam ꝑpōnis erat alius Cyathus de auro purissimo i quo sil'r offerebantur liquida ꝛ erat i latere opposito alteri cyatho: ita q̄ ꝑbabil'r sex panes i vno latere mense ꝛ sex i opposito: ꝛ vnus cyathus in vno latere mēse ꝛ alius i opposito figurabāt sup mensā signuz crucis: ꝛ isti cyathi saltim erant duo: Utrū aūt eēnt plures nō vr̄ exp̄ssum: vnde scribitur Exo. 37. Fecit ꝛ vasa ad diuersos vsus mense acceptabula phialas: ꝛ cyathos ꝛ turribula ex auro puro: in quib⁹ offerenda sunt libamina. ℭ Moraliter per aliū aureuz cyathuz pōt cōgrue contēplatio circa xp̄i humanitatez: ꝛ circa ꝑximi ꝛ p̄ntis vite miseriam designari. Et ista contēplatio dꝫ esse cōtinue i nostra memoria quasi aureus cyathus i ꝑpōnis mēsa.

ℭ xij. In his duob⁹ cyathis ꝑbabil'r lꝫ nō exprimat̄ erat vinum ꝛ oleum i diuino sacrificio offerenduz ita q̄ in vno

erat vinū: in alio oleū: qr de ipsis scribitur Exo.25. Parabis cyathos in quibus offerenda sunt libamina.i.liquida cuiusmodi sunt vinū & oleū. ¶ Moraliter seu mistice vinū est diuina iustitia q̄ maxime reducit in dānatis in īferno Oleū diuina mīa que maxīe relucet in electis ī celo: Uinū diuina Justitia que apparet in hac vita indurando obstinatos Oleū diuina mīa que apparet ī hac vita cōuertēdo peccatores. Uinū ē christi sanguis. Oleum proximi mīa. Uinum diuina iustitia que relucet in morte xpi propriū filium occidendo: Oleum diuina mīa q̄ relucet in morte xpi inimicis suis parcendo. Uinū est xpi dilectio Oleū est ad christum compassio. Uinum est cordialis dilectio. Oleū cordialis exultatio. Nostra ergo cōtēplatio siue ad deū siue ad xpm: siue ad celū siue ad infernū: siue ad patriam siue ad viā: siue ad xpm siue ad proximū semp dz esse plena hoc multiplici vino & hoc multiplici oleo: vt in cyathis nr̄e cōtēplationis sint libamina digna in diuinis sacrificijs offerenda. Ad hoc dulcissimū dilectionis vinum inuitabat sponsus quando dicebat Cant.5. Comedite amici mei & bibite & inebriamini carissimi. Hoc exultationis oleū in cōtēplatione sua habebat Abacuch qui dicebat Abacuch.3. Ego autē in dn̄o gaudebo & exultabo in deo iesu meo O mortales cōponam⁹ propōnis mēsam: collocemus ordinate panes: Dispōam⁹ turribula: acceptabula: phialas & cyathos: pparemus vinū & oleū & sic venite ascendamus ad montē dn̄i & docebit nos vias suas.

¶ De spūali nr̄e volūtatis compositione ad silitudinē altaris incensi. Cap.18.

Venite ascendamus ad montem dn̄i & docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba Exo.30. Facies q̄z altare ad adolendum thymiama de lignis sethim habens cubitū longitudinis & alterū latitudinis.i.q̄drangulū & duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipso ꝓcedent. Uestiesq̄z illud auro purissimo tā craticulam eius q̄z parietes per circuitū & cornua. Faciesq̄z ei coronā aureolā p girū. Et duos annulos aureos sub corona p singula latera: vt mittant̄ in eos vectes & altare portet̄. Ipsos quoq̄z vectes facies de lignis sethin & inaurabis. Hec ibi. ¶ Nō sufficit aīe cōtēplatiue: Intellectum suū q̄si candelabrū luminis. Et memoriā quasi mēsam ꝓpōnis diligenter fm dn̄i ꝓceptū cōponere: sed necesse est ēt volūtatē quasi altare thimiamatis cōcedenter adaptare. Sed aduertendum est vnū in ista expositione quātū ad materiā altaris: q̄ sicut ī cōpositiōe candelabri & mēse ligna sethim īputribilia significant cōsideratiōes mūdas. Ita ī cōpositione altaris significāt desideria iusta & affectiōes mūdas: que sunt ipsi⁹ volūtatis & ad ipsam ptinent volūtatem quā significat altare. Et quātū ad mām altaris oīa erant de lignis sethim īputribilibus preter aurū quo oīa opiebātur: qr oīs actus & affectio siue desiderium volūtatis nr̄e dz eē mūdissimus īputribilis & iustus & diuina caritate circūdatus & ad debitū finem ordinat⁹. Et hoc mō fiet altare nr̄e volūtatis de lignis sethim auro mūdissimo vestitis. ¶ Quo ad formā autē altaris cōcurrebāt viginti tria vel vigintivnū: que significāt desideria: affectiōes: & exultatiōes nr̄e voluntatis: q̄ ita debēt ordinate collocari sicut ptes altaris incēsi collocabantur. De singulis igit̄ partib⁹ sigillatim & ordinate videamus: & nostri cordis desideria componamus.

¶ P° Altare thimiamatis habebat quattuor parietes sicut pz Exo.30.et.37. ¶ Moraliter per istos quattuor parietes altaris intelligi pñt quattuor affectiones principales volũtatis: vz spes: timor: gaudiũ et dolor. ¶ P° paries est spes ordinata beatitudinis que est boni maximum: arduum: possibile et absens. ¶ 2. paries est timor ordinatus dãnationis: que est malũ maximũ: difficile ad euadendum et absens. ¶ 3. paries est gaudium ordinatum de bono presenti siue sit bonum temporale prout sunt sanitas: vita: diuitie: amicitia. Siue bonum spirituale prout est scientia: gratia loquendi: interpretandi: miracula faciendi: contẽplandi et hmõi. ¶ 4. paries est Dolor ordinatus de malo presenti siue sit malum tẽporale prout sunt infirmitas: pauptas inimicitia. Siue malũ spirituale prout sũt pctã siue venialia siue mortalia. ¶ Iste quattuor volũtatis affectiones ordinate sunt quattuor parietes altaris de lignis setbim imputribilibus. Sz isti parietes vestiunt auro mũdissimo qñ diuina dilectione circũplectuntur et ignea caritate adornant et pulcrificant. Qui istas quattuor ordinatas affectiões nõ hz: altare thimiamatis deo construere non valet.

¶ 2. Altare thimiamatis hẽbat quattuor angulos. Erat. n. quadrangulũ sicut pz Exo.30. ¶ Moraliter p angulũ qui ex concursu duorũ parietum constituitur intelligi pñt cõcursus diuersarum affectionũ ordinatarũ et isti cõcursus sunt quattuor sicut et quattuor sunt anguli altaris thimiamatis. ¶ P° angulus est spes ordinata beatitudinis. et timor ordinatus dãnationis simul in vnũ concurrẽtes: qñ vz volũtas et beatitudinẽ sperat et simul dãnationẽ formidat: tũc ex hijs duob° parietibus concurrẽtib° fit vnus angulus. De isto angulo altaris dr Deut. 24. Non accipies loco pignoris superiorem et inferiorẽ molaz. i. nõ tolles a pximo spem future beatitudinis et timorem eterne dãnatiõis. ¶ 2. angulus est Gaudiũ ordinatuz de bono pñsenti et dolor ordinatus de malo pñti simul in vnũ cõcurrẽtes: qñ vz volũtas simul de bono presenti gaudet et de malo simul ordinate dolet. De isto angulo loquitur Job dicẽs Job. 2. Si bona suscepim° de manu domini: mala autẽ quare non sustineamus. Et paulus per infamiam et bonam famaz. ¶ 3. angulus est dolor de malo presenti et spes de bono futuro simul in vnuz concurrentes. De isto dicit saluator math. 5. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam qm ipsorum est regnum celorum. ¶ 4. angulus est Gaudiuz de bono presenti et timor de malo futuro. De isto angulo dicit saluator Luc. 6. Ue vobis diuitibus qui habetis cõsolationẽ vestraz. Ue vobis qui saturati estis qz esurietis: Ue vobis qui ridetis nũc: qz lugebitis et flebitis. Iste sunt quattuor affectiões voluntatis cõbinate: quasi quattuor anguli altaris thymiamatis cõstituti, ex cõcursu quattuor predictorũ parietum. Et si iste quattuor affectiones volũtatis sint diuina caritate vestite: tunc anguli altaris de auro mũdissimo vestiunt.

¶ 3. Altare thimiamatis hẽbat quattuor circulos aureos p singulos angulos altaris sicut pz Exo. 3. Et lira ibidẽ declarat. ¶ Moraliter per circulos siue anulos aureos altaris intelligi possũt quattuor affectiones siue desideria voluntatis ad quattuor sensus sacre scripture penetrandos. Et isti quattuor sensus cõgrue p quattuor circulos aureos designãtur: qz isti quattuor sensus p diuinã sapiẽtiaz in formã pfectissimã et ad plenũ nõ

pscrutabilē sunt redacti: sicut circulus ē pfecta figura cu⁹ initiū ꝛ finis nō plene inuestigaī. ¶ p⁹ ergo circulus aureus est desideriū penetrādi ꝛ itelligēdi sensum sacre scripture litteralez. ¶ 2. circulus aureus est desideriuz penetrādi sensuz sacre scripture allegoricū. ¶ 3. circulus ē dsideriū penetrādi sensū scripture tropologicū ꝛ morale. ¶ 4. circulus ē desideriū penetrādi sēsuz ipsius diuine scripture anagogicuz. Istos circulos aureos ꝛ ista dsideria hr̄e cupiebat ps qn̄ dicebat in ps. 118. Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas in oī tēpore. Sine istis circulis aureis ꝛ sine ista q̄druplici ꝛ ordinata sacre scripture cōcupiscētia: ipoīe ē deo cōdecēs altare thimiamatis collocare.

¶ 4. Altare thymiamatis hēbat duos vectes d lignis setbim iauratos qui mittebāt p q̄ttuor pdictos circulos aureos ita q vn⁹ vectis p duos circulos mittebat sic pꝫ Exo. 30. ¶ Moralr̄ p vectes d lignis setbim iauratis p adherebāt altari ꝛ intrabāt circulos aureos: significant exultatiōes volūtatis iuste ꝛ bone ste de itelligētia sacre scripture. ¶ p⁹ vectis itrās duos circulos aureos est exultatio siue delectatio volūtatis: quā cōsequit̄ ex cōcordi intelligētia sensus litteralis sacre scripture ꝛ sensus allegorici: qn̄ vꝫ intelligim⁹ hystoriā sacre scripture designare ea que ad allegoriā ꝛ fidē ptinēt. Hūc vectē in duos circulos mittebat paulus qn̄ dicebat. j. Cor. x. Bibebant autē d spūali cōsequēti eos petra. Ecce circulus histozie. Petra autē erat xp̄s. Ecce circulus allegozie ꝛ fidei. ¶ 2. vectis itrās alios duos circulos est exultatio volūtatis ex cōcordi itelligētia sensus tropologici ꝛ moralis. et sēsus anagogici: qn̄ vꝫ intelligimus qd̄ fm q̄litatem morum ꝛ virtutuꝫ ꝛ meritorū: ppa ratur nobis qualitas premij ꝛ retributiōis. Et de isto vecte loquitur saluator math. 5. dicēs. Beati paupes spū qm̄ ipsorū ē regnū celor̄. Beati estis cū maledixerint vobis hoīes ꝛ psecuti vos fuerint. Gaudete ꝛ exultate qm̄ merces vestra copiosa ē in celis. Et si iste exultationes diua caritate sint associate: tē vectes inaurant̄. Et isti duo vectes portāt altare thymiamatis: qr exultatiōes ꝛ delectatōes tenēt volūtatē i ope ꝛ ad oē qd̄ agit delectatiōē q̄dā deportat̄.

¶ 5. Altare thymiamatis hēbat i supiorib⁹ angulis q̄ttuor cornua: que fm doctores catholicos erāt q̄dā ligna prominentia ad modū cornuū recurua: vel fꝫ hebreos erāt q̄si quidā pomelli in angulis solūmō ad decorē sic hr̄ Exo. 30. Et lyra ibidem declarat. ¶ Moraliter ista q̄ttuor cornua i supiorib⁹ angulis altaris ꝛ sursū tēdētia designant desideria q̄ttuor ꝟtutū cardinaliū put sūt purgatorie vel purgati aī. ¶ pm̄ cornu ē dsideriū prudētie purgatorie. Que ē. Mūdū istū ꝛ oīa q̄ in eo sūt diuinor̄ contēplatiōe despicere: oēmqꝫ aī cogitatuꝫ in sola diuina dirigere. ¶ 2. cornu est desideriū iustitie purgatorie. Que est Unicuiqꝫ qd̄ suuꝫ est reddere ꝛ ad hoc suū propositū consentire vniuscuiusqꝫ virtutis obsequiū. ¶ 3. cornu est desideriū temperantie purgatorie. Que est. Oīa relinquere que corporis vsus requirit inquātū natura patitur. ¶ 4. cornu est desideriū fortitudinis purgatorie. Que est. Non terreri animaꝫ a corpore quodāmō ductu phye r̄cedētē: nec horrere altitudinē pfecte cōtēplatiōis ad supna. ¶ Ista sunt q̄ttuor volūtatis desideria in sūmitateꝫ ꝛ altitudinē q̄ttuor ꝟtutū tendentia. Que auro vestiuntur qn̄ ex diuina caritate predicte virtutes que. ū tur ꝛ desiderantur.

¶6. Altare Thymiamatis habebat tres dimensiones vz longitudinē vnius cubiti: latitudinem vnius cubiti: ⁊ altitudinem duorum cubitorū sicut p3 Exo.30. ⁊.37. ¶Moraliter per longitudinē fides que vsq3 ad seculi fines extēdetur. Per latitudinez spes que vsq3 ad bona incōprehēsibilia expectanda dilataf: Per altitudinē caritas que maior est ⁊ via excellentior.j.Cor.12.⁊.13.designaf: Per altare thymiamatis volūtas prefiguratur. ¶Q̊ ergo volūtas h3 in longitudine cubitum vnū: qn̄ habet desiderium fidei perfecte ⁊ itegre quo ad oīa credibilia. et fidei erudite quantum ad intensionez. ¶2. habet in latitudine cubitum vnum: quando habet desideriū perfecte spei quo ad omnia sperāda extensiue ⁊ intensiue. ¶3. habet in altitudine duos cubitos qn̄ habet desideriū perfecte caritatis erga deum ⁊ erga proximuz. Iste sunt tres spirituales dimēsiones que debent esse in desiderijs nostre voluntatis ⁊ fiat dignū altare Thimiamatis. O q̄3 ordinata ⁊ q̄3 mirabilia sūt ista ⁊ beata illa anima: que sic ordinate disponit suam voluntatē vt fiat dignū thimiamatis altare domino deo israel.

¶7. Altare thymiamatis habebat craticulam siue tectū ꝭm textū hebreuz: que erat pars superior cooperiēs ipsum altare ad modū tecti sicut p3 Exo.30.⁊ lyra ibidē declarat. Et erat auro mundissimo vestitū. ¶Moraliter tectū altaris que est pars suprema significat contemplationē celestiū ⁊ supernorū ꝭm illud math.24. Qui in tecto est nō descēdat tollere aliquid de domo sua. Volūtas ergo nr̄a habet in superiori pte craticulā siue tectū qn̄ h3 desideriuz supne ac celestis ⁊ dīne cōtēplatiōis. Et si istd desideriū ex diuina caritate formet̄ tūc habet tectū auro vestitū ⁊ craticulā auream in sūmitate sua. Et nota mirabilem ordinem q2 post desiderium caritatis sequit̄ desiderium cōtēplationis q2 sicut dicit ꝓsper d vita cōtēpla. Caritas est diuine contemplationis auida.

¶8. Altare thimiamatis habebat Coronam aureolā per girū supeminentē ipsi tecto sicut p3 per lyram super Exo.30. Ubi dicit̄ Faciesq3 ei coronā aureolaz per girum. ¶Moraliter ista corona aureola per girum altaris videtur significare ipsam diuinitatem: vel desiderium diuinitatis que tota est caritas ignita ⁊ circularis: supereminens tecto nostre contemplationis. Volūtas ergo nostra post desiderium contēplationis p̄dictū debet habere desideriuz diuinitatis supra oē aliud desideriū: Ad ipsam diuinitatē d3 anhelare: suspirare: ⁊ totis p̄cordijs inhyare. Et nota mirabilez ordinē q2 post cōtēplationis desideriū sequitur desideriū diuinitatis: q2 in contēplatione incalescit aius: iflāmatur affectus ⁊ incenditur desideriū dei cōtēplati. Ista sunt viginti tria que ad essentiam altaris pertinere videntur. Que si demere volueris duos vectes tanq̄3 extraneos ⁊ non pertinentes ad eius essentiam remanebunt viginti vnū. Que sūt viginti vnum desideria ordinata nostre volūtatis. Quibus ipsa efficit̄ verum Altare thymiamatis in quo cōsumantur oīa sacrificia. Quia bona volūtatis desideria sunt optimū deo sacrificiuz imolandū. O aīa mea. O aīa rōnalis que ad montem perfectionis ⁊ cōtēplationis aspiras. Construe altare thymiamatis: Colloca ligna sethim: ordina desideria: affectiones: appetitus: ꝭm exēplar qd tibi in monte mōstratū est. Uenite ergo ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶De

¶ De spirituali nostre voluntatis collocatiōe ad silitudinē altaris icēsi. Ca. 19.

Venite ascendamus ad montez dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba Exo. 30. Ponesq; altare cōtra veluz qd ante archā pēdet testimonij corā propiciatorio: quo tegit testimoniū: vbi loquar tibi. Et adolebit incēsuz super eo Aaron suaue fragās. Mane qñ cōponet lucernas icēdet illud. Et qñ collocat eas ad vesperaz vret thymiama sēpiternuz coraz dño in gñatiōes vestras. ¶ Nō offeretis sup eo thymiama cōpositionis alterius. Nec oblationē ꝛ victimaz. Nec liba libabitis. ¶ Et deprecabitur Aaron sup cornua eius semel per annū in sanguine qd oblatū est pro peccato. Et placabit sup eo in generationibus vestris. Sanctuz sanctoꝝ erit dño. Hec ibi. ¶ Uisa altaris cōpositiōe quātuz ad ea que ad ei⁹ integritatez ptinent supest videre de oīb⁹ alijs que circa ipsum altare ex diuino pcepto fiēda erāt: ꝛ q̄ ab ipso remouēda. Quedā .n. circa ipsuz fieri mandauit: quedā vo circa ipsuz fieri prohibuit: sicut pz ex littera p̄cedēti. Et qꝛ Altare incēsi siue thymiamatis nostraz vt diximⁿ volūtatē significat: videndū est q̄liter collocari cōponi ꝛ dispom debeat ipsa volūtas ad silitudinem altaris incēsi. ¶ Multa ordinate fiebant circa ipsuz altare que tali ordine ac modo spūali fienda occurrunt circa nostrā volūtatez: vt fiat altare misticū deo nr̄o bñplacitū ꝛ acceptū.

¶ p̄ Altare thymiamatis siue incēsi ponebatur ꝛ collocabat̄ cōtra velū: qd diuidebat sanctū ꝛ sanctū sanctoꝝ ꝛ pendebat añ Archam: in qua erant tabule moisi: corā ppiciatorio: de quo dabant̄ diuina responsa: vñ dr̄ Exo. 30. Ponesq; altare cōtra velū: qd ante archam pēdet testimonij corā ppiciatorio: quo tegitur testimoniū: vbi loquar tibi. ¶ In collocatōe altaris exprimunt̄ quattuor: velum: Archa: propiciatoriū: Testimonium .i. Tabule moisi siue lex dei. Uelū est xp̄i humanitas in vita mortali: Archa est v̄go gl'iosa maria. Propiciatoriuz est humanitas xp̄i in vita gloriosa. Testimoniuz est lex diuina ꝛ sacra scriptura. ¶ Altare ergo Incensi ponit̄ ꝛ collocat̄ cōtra velū: archā: ppiciatoriū: ꝛ testimoniū: qꝛ voluntas nr̄a p desideriuz ꝛ amorez dz applicari ad humanitatē xp̄i passam: ad v̄ginē gloriosā. ad humanitatē xp̄i gloriosaz ꝛ glorificatā: ꝛ ad legez diuinaz in misterijs reconditaz ꝛ ocultaz. Qñ ergo spūs rōnalis ppriam voluntatē p amorez desideriū ꝛ affectū applicat vel humanitati xp̄i passe: vel eidē gl'ificate: vel virgini gloriose diligende: vel diuine legi meditāde ꝛ inuestigande. Tūc Aaron collocat altare incensi ante velū qd ante archaz pendet testimonij coraz ppiciatorio: O q̄ btūs est spūs ille qui volūtatis altare sic collocat: sic reponit: ꝛ sic sancto sanctorum appropinquat.

¶ 2. Altare thymiamatis habebat supra se vnaz patellaz aureā sicut dicit lyra Exo. 30. in principio. Et ponebat̄ super altare thymiamatis a sacerdote vel sacerdotibus: qꝛ istud altare thymiamatis erat appropriatū sacerdotib⁹ sicut dicit lyra loco preallegato. ¶ Moraliter patella aurea posita sup altare est Meditatio caritatiua patens ꝛ dilatata posita sup bonaz volūtatez. ¶ Qñ ergo voluntas nr̄a est per amorē ꝛ desiderium bñ disposita. Si spūs noster rōnalis apponat sup eam meditationē auream ꝛ ordinata intētione circūspectā: circa hu

manitatem xpi mortalem. vel glorificatam. Aut circa virginē gloriosā. Aut circa sacrā scripturā: tūc sup altare thimiamatis ponit patellā aureā ordinatā. s. et prudētē meditationē. Hāc patellam aureā caritatiue meditatiōis ī volūtate in corde suo supposuerat ille qui dicebat in ps. 76. Et meditat⁹ sum nocte cū corde meo et exercitabar et scopebā spiritum meum.

¶ 3. In ipsa patella aurea ponebant Carbones viui, sicut dicit Nico. de lyra supra Exo. 30. ¶ Moralit Carbones viui sūt ignita desideria: que sequūtur ad meditationē humanitatis xpi vel virginis vel sacre scripture. Nā hec tria solent volūtatē meditantē īflāmare. Qn ergo spūs rationalis ex pnia meditatione in volūtate desideria ignita succēdit Tūc Aaron carbones viuos in patella aurea ponit. De ista patella aurea et carbonibus viuis loquit pphēta cū dicit ī ps. 38. Cōcaluit cor meū intra me: et ī meditatiōe mea exardescet ignis. O q̄ beata est aīa illa: que ita attēte: ita deuote meditat vt ī patella sue meditatiōis viuos carbones ignite caritatis accendat. Sz rara auis in terris.

¶ 4. Sup carbones viuos ponebat icēsū et thus lucidissimū siue thimiama sicut dic lyra Exo. 30. vñ dr ibi. Et adolebit incēsū sup eo Aaron suaue fragrās. ¶ Moraliter incensū siue thus lucidissimū suaue fragrās est orō siue cōtēplatio clara suauiter redolēs corā diuina maiestate. Nā post ignita volūtatis desideria sequit sursū mētis eleuatio in deū p cōtēplationē et orōnem. Nā amor est pes aīe dferēs eā ad deū amatū p cōtēplationē et orōnē q̄ ē pius affect⁹ mentis in deū. De ista oratione p incensum significata dicit pphēta in ps 140. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

¶ 5. Istud thimiama erat compositū ex quattuor speciebus aromaticis: vz ex Stacten Onicha: Galbane et thure lucidissimo: que quattuor erāt eq̄lis ponderis. Unde dr Exo. 30. ¶ Sume tibi aromata: stacten: et onycham: Galbanē boni odoris: et thus lucidissimū. Eq̄lis ponderis erūt oīa. Faciesq3 thimiama compositum opere vnguentarii mixtum diligenter et purū et sanctificatione dignissimū: Cūq3 in tenuissimū puluerem vniuersa cōtuderis: pones ex eo coram tabernaculo testimonii (.i. in altari incensi qd est cōtra tabernaculū interius in quo erat archa testimonii et illa pars templi vocabatur tabernaculū testimonii.) In q̄ loco apparebo tibi Sāctum sanctorum erit vobis thimiama.

¶ Moraliter p istas quattuor species Aromaticas ex quibus cōponit Thymiama significantur q̄ttuor conditiones perfecte oratiōis et cōtemplationis.

¶ P⁹ est vera humilitas que significat per stacten: que fm doctores idem est qd mirra prima: que indurata terrebat in puluerem et ponebatur in ista cōpositione sicut dicit lyra Exo. 30. Nā vera humilitas facit humilē reputare se puluerem. De ista prima cōditione orōnis dicit Sapiens Eccl. 35. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. ¶ 2. ē Salubris postulatio: que significatur p Onycham que est parua ostreola valde redolens: vel est herba aromatica fm papiam et lyram vbi supra. Et ideo signat salubrē postulationē: que in cōspectu diuine maiestatis nostrā orationē redolere facit. De ista cōditione orōnis dicit saluator. Jo. 16. Si quid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. ¶ 3. est Mentis attentio: qr Oratio fm Damascenum est ascensio mentis in deū:

Et significatur per Salbanem: qui est cuiusdā herbe aromatice succus albus admodū lactis. Sala.n.significat albuȝ vel lac. Et hic succ⁹ induratus terebat in puluerem ꝛ ponebatur in cōpositiōe thimiamatis sicut dicit lyra Exo.30. Et ꝑ eius albedinē signatur congrue mentis attētio: q̄ ꝑ diuersa phātasmata ꝛ distractiones nō maculat aut denigratur. De ista attentiōe dicit paulus.j.Cor.14. Orabo spiritu: orabo ꝛ mente: psallam spū psallam ꝛ mente. ¶ 4. est debita cōtinuatio: que significatur per thus lucidissimum. Sicut.n. fumus incēsi naliter ascendit sic per ipsum signatur orationis debita continuatio. Et de ista conditione orationis dicit paulus.j.ad thessal.v. Sine intermissione orate. ¶ Eq̄lis ponderis sunt hec omnia cum equalem industriam ꝛ sollicitudineȝ in hijs oībus in nostra oratione conseruandis apponim⁹. Hec oīa in tenuissimū puluerem cōtundim⁹: qn̄ cum pilo recte intētiōis oīa ista a fumo inanis glīe deprimim⁹ ꝛ humiliam⁹. ¶ Facim⁹ ex hijs thimiama cōpositū opere vnguētarij diligenter mixtum: qn̄ sollicita ꝛ cauta circūspectione hec quattuor in nostra orōne cumulamus: qn̄ vȝ. Et vere humilitati salubreȝ postulationē. Et mentis attentioni debitam cōtinuationem copulamus ꝛ ecōuerso. ¶ Facim⁹ thymiama purū ꝑ mētis attētionē: Sanctificatiōe dignissimū per debitam continuationē. Sanctuȝ.n.idem est qd̄ firmū. Oratio enīȝ per cōtinuationeȝ sanctificatur firmat ꝛ exauditione diuina digna efficit. ¶ Sanctuȝ sanctorū est nobis thymiama. Nā optimū deo sacrificiuȝ est oblatio volūtatis ꝛ mentis que sibi in orone offertur. Sanctū sanctorū ē thimiama: qꝛ optimuȝ studiuȝ aīe rōnalis est studium orōnis in quo vnitur cū deo. Sanctum sanctorum est nobis thimiama: quia in oratione ꝛ contemplatione magis purgatur sanctificatur ꝛ confirmatur anima q̄ȝ in omni alio exercitio. Sanctum sanctoruȝ est nobis thymiama qꝛ in contemplatione nō solum anima sanctificatur sed vt dicit Dionysius in mistica theologia.c.j. deificatur ꝛ cum deo vnitur qui est ipsa sanctitas ꝛ bonitas. O anima mea: O anima d̄uota. Si vis sanctificari. Si vis sanctum sanctoruȝ deo offerre thimiama. Pone patellam meditationis super voluntatem. Infunde carbones viuos Ignita d̄sideria. Infunde icensum deuotissime: odorifere ꝛ ascendentis orationis ꝛc̄. ¶ Talem compositionem non facietis in vsus vestros quia sanctum domino est. Quattuor enim conditiones orationis predicte non sunt erga creaturam exercende sed erga deum solum: quia soli deo precipue anima debet humiliari. Solum deum salubria postulare. Soli deo mētis attentione vacare. Et ad eum solum orationem continuare: quia tale thimiama sanctum domino est. ¶ Homo qui cūqȝ fecerit simile vt odore illius perfruat peribit de populis suis. Quicūqȝ enim induxerit aliquem ad talia homini exhibenda vel demoni: amore opinionis odorifere vel humane laudis peribit de populis suis: quia non solum qui talia agunt digni sunt morte: sed etiam qui cōsentiūt faciētib⁹ ad Ro.j.

¶ 6. Hijs omnib⁹ sic compositis Aarō adolebat incensum siue thimiama suauiter fragrans in cuiuslibet diei mane: vnde dicitur Exo.30. Et adolebit incensum super eo Aaron suaue fragrāsꝫ Mane quando componet lucernas incendet illud. ¶ Moraliter per mane quod est diei initium: designantur: operationis principium: actiua vita ꝛ

diuinitas xpi: cōtēplatio rerū in verbo. ¶ Spūs ergo rōnalis q̄si alter. Aaron mane incēdit incēsum siue thymiama: qñ in principio cuiuslibet operis ignitaz voluntatē cuz odorifera oratiōe ad deū leuat: Mane incēdit thymiama qñ in opibus vite actiue ignitaz volūtatem ꝛ odoriferaz orōnez ad deū dirigit. Mane incendit thymiama: qñ in cōtēplatione diuinitatis xpi mentez calidaz ꝛ desiderijs estuantē ad deū sustollit. Mane incendit thimiama qñ cōtēplādo ydeas in verbo: ignitis ac celestib⁹ desiderijs nr̄a volūtas calescit: cōburitur: accēditur ꝛ iflāmatur O terq3 quaterq3 beati: qui oī mane sic deo suo gratissimū offerunt thimiama.

¶ 7. Aaron adolebat icēsuz siue thimiama suauiter fragrans i cuiuslib3 diei sero. vñ dicit̄ Exo. 30. Et qñ collocat lucernas ad vesperū: vret thimiama sempiternum corā dn̄o in gñones vestras. ¶ Moraliter p vesperū que ē vltima pars diei: designātur: finis opōnis: cōtēplatiua vita: xp̄i humanitas: cōtēplatio rerū in gñe proprio. ¶ Spūs ergo rōnalis quasi alter Aaron vespere icēdit thimiama: qñ in fine cuiuscūq3 opōnis voluntatē ignitā cū odorifera orōne ad deū leuat: Mane incēdit thimiama: qñ in opib⁹ cōtēplatiue vite desiderijs celestibus iflāmatur. Mane icēdit thimiama: qñ in cōtemplatiōe humanitatis xp̄i flāmigeris affectib⁹ icalescit. Mane incendit thimiama: qñ ex cōtēplatiōe reꝝ creatarū: in creatoris amorez ignitis desiderijs eliquatur. O aīa mea o aīa deo dedicata omni mane cōbure incēsuz: ꝛ oī sero adure thimiama. Quid. n. vult a nobis deus nr̄. Audi ipsuz dicentem Luc. 12. Ignez veni mittere in terram ꝛ quid volo nisi vt accendat̄ O aīa deuota: quid q̄rit a te de⁹ tuus ꝛc̄.

¶ 8. super istud altare thimiamatis non erat nisi cōpositio vna thimiamatis p̄dicti offerenda: sup eo nō erāt offerende aliq̄ oblatiōes: nō victime: neq3 aliqua libamina: vñ dr̄ Exo. 30. Nō offeretis super eo thimiama cōpositionis alterius. Nec oblationē: ꝛ victimā: Nec liba libabitis. ¶ Moraliter sup altari nr̄e volūtatis incēdere nō debem⁹ alia desideria quā p̄dicta q̄ in oratiōe cōcurrūt: vt oīa eius desideria: oēs affect⁹ ad diuinā cōtemplationē ꝛ orōnem dirigant̄: Et ad nullū aliō creatū volūtas nr̄a inordinate afficiatur. Uolūtas. n. soli deo ē dedicanda q2 ad ipam respicit deus. In ipsa sibi complacet. In ipa requiescit: In ipsa recōciliat̄ q̄si in alteri odoriferi thimiamatis. Et iō nō debem⁹ sup ea offerre thimiama cōpōnis alterius: vt in ipa nulla calescāt d̄sideria nisi dīna. ¶ Nec offerre d̄bem⁹ sup eādē volūtatē oblationē de aridis. Nec victimā de aīalib⁹ siue de auib⁹: Nec libamina d̄ liquidis. ¶ Per Arida terrena. ¶ Per aīalia ꝛ aues honorē ꝛ laudē. ¶ Per libamina intelliguntur delectatiōes carnales. Super nr̄a volūtate offerre nō debem⁹ oblationē de aridis: q2 sup ipa nō debem⁹ incēdere desideria reꝝ terrenaruz. Nec victimā de aīalib⁹ siue auib⁹: q2 sup eā nō debemus incēdere d̄sideria honoris laudis ꝛ inanis glorie. Nec libamēta: q2 in ipsa non debem⁹ incendere desideria lasciuie aut carnalitatis: s3 in ipsa tm̄ offerre ꝛ cōburere debem⁹ thimiama sēpiternū odorifere oratiōis ꝛ celestiū desideriorum: q̄tenus volūtas nr̄a in solo deo calescit: accēdat̄ flāmescat ꝛ cōbuburatur: vt oīa eius desideria ad soluz deū aspirrēt: annhelēt ꝛ appropinquēt. O aīa d̄uota noli offerre sup altare thimiamatis nec victimā nec oblationem: nec libamina: sed solū thimiama diuine

⁊ sempiterne orõnis: dilectionis ⁊ contemplationis diuine: celestis ⁊ sempiterne caritatis. Sed multi faciunt oppositum qꝛ sup altare volũtatis offerunt ⁊ incẽdunt oblationez victimã ⁊ libamina: qꝛ terrenarum reruz desideria: humane laudis affectus: ac luxurie carnalis incendia.

¶ 9. super Cornua altaris thimiamatis Aaron manibus initens vel ad cornua manus extendẽs semel in anno. s. in die expiationis deprecabatur pro populo in sanguine qui oblatus erat pro peccato scz in sanguine hirci ⁊ vituli. Unde dr̃ Exo. 30. Et deprecabitur Aaron super cornua eius semel per annũ in sanguine qđ oblatũ est ꝓ peccato. Et placabit super eo in generationib⁹ vestris. Sanctũ sanctorũ erit dño. Et Leui. 16. dicit̃. Cũ autez exierit. s. de sancto sãctorũ ad altare qđ coraz dño est. s. Altare thimiamatis oret pro se. Et sumptuz sanguinez vituli atqꝫ hirci fundat sup cornua eius p girũ: aspergẽsqꝫ digito septies expiet ⁊ sanctificet illud ab imũdicijs filiorũ israel. Hec ibi In die ergo expiatiõis que erat decima dies septembris Leui. 23. Sacerdos assumens sanguinẽ vituli ⁊ hirci fundebat sup cornua altaris p girum: Aspergensqꝫ digito septies expiabat ⁊ sanctificabat illud extẽdensqꝫ manus sup cornua altaris vel initẽs cornibus cũ manibus depcabatur deũ ⁊ placabat ipsuz. ¶ Moraliter dies expiationis est dies veneris sancta in qua expiata est humana nã a sordibus ⁊ vinculis peccatorũ. Et sanctificata p effussionez ⁊ aspersionez sanguinis xp̄i figurati in vitulo pp labores quos in vita sustinuit ⁊ in hirco pp silitudinem carnis peccati quam assumpsit. ¶ Et iste christi benedicti sanguis aspersus est sup quattuor crucis cornua ⁊ per giruz. Aspersus est digito septies: quia in die passiõis septẽ notabilibus vicibus eius sanguis effusus est. ¶ p̊ in sudore sanguineo dũ eẽt in oratione. ¶ 2. In flagellatiõe. ¶ 3. In coronatione. ¶ 4. In clauatiõe manus dextere. ¶ 5. In clauatione manus sinistre. ¶ 6. In clauatione peduz. ¶ 7. In vulneratiõe lateris hec oĩa patent in euãgelica historia. ¶ Spiritus igitur noster rationalis quasi Aaron. Et si omni die mane ac sero sup altare nostre volũtatis deo offerre hbeat ⁊ cremare thimiama feruẽtissime ⁊ odorifere orationis ⁊ contemplationis. Specialiter tñ ĩ qualibet die veneris semel in ebdomada: sed specialissime semel in anno ĩ die veneris sancta: dz extendere manus ad quattuor cornua altaris vz. Ad prudentiam: Justitiaz: Temperãtiã ⁊ Fortitudinem Augmẽtando desideria prudentie. Justitie. Temperãtie ac Fortitudinis. Debet in die illa sãctissima manib⁹ inniti cornib⁹ altaris multiplicãdo opera prudentie. Justitie: Temperantie ac Fortitudinis. ¶ In hac die sãctissima debet cornua altaris sanguine aspergere. i. oĩa opera nostre volũtatis ĩ xp̄i sanguine cõsecrare: mũdare: sanctificare ac deo offerre. ¶ In illa die sãctissima: digito subtilis cõsideratiõis: altare voluntatis debet in septem effusionibus sanguinis xp̄i diligẽter aspergere purgare ⁊ sanctificare: subtiliter considerãdo ĩ las septez sanguinis effusiones amarissimas. Et altari nostre volũtatis sic asperso: sic expiato diligẽtissime deum deprecari debet. Et sic dñs placabitur super omnibus iniquitatibus nostris. Et altare nr̃e volũtatis sanctũ sanctoꝝ erit dño. O aĩa mea sup oĩa ⁊ ante oĩa compone altare thimiamatis Dispone volũtatez: prepara carbones viuos: Compone thimiama: Accẽde sero ⁊ mane incẽ

sum feruētissime orōnis et odorifere cō tēplatiōis. Et noli offerre super eo thimiama cōpōnis alteri⁹. Nulla sint i volūtate desideria terrena: nulli inordinati affectus: sed in ea calescant desideria diua: suspiria celestia: vt sit altare nr̄e volūtatis sctm̄ sctōꝝ dn̄o. Venite ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i.

¶ De christi humanitate in vita mortali ꝑ velū tabernaculi ꝑfigurata. Cap. 20.

Venite ascendamus ad montē dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba Exo. 26. Facies et velū de hiacintho et purpura. Cocoq₃ bis tincto: et bisso retorta Opere plumario et pulcra varietate ɔtextū: qd̄ appēdes an̄ q̄ttuor colūnas de lignis sethim. Que ipse quidē deaurate erūt et habebūt capita aurea et bases argenteas. Inseret autē velu₃ ꝑ circulos: Intra qd̄ pones archā testimonij. Quo et sanctuariū et sanctuarij sāctuaria diuident̄. Hec ibi. ¶ Viso de hijs q̄ erāt i priori pte tabernaculi q̄ vocabat̄ sctm̄: Et maxie d altari thimiamatis qd̄ erat ꝓpe velū siue cōtra velū. supest videre de ip̄o velo qd̄ diuidebat tabernaculū i duas ptes. s. in ptē q̄ vocatur sctm̄: et in ptē q̄ vocat̄ sctm̄ sctōru₃. ¶ Hoc aūt velū sign̄at xp̄i humanitatē passibilē et mortalē: in q̄ mediator fuit īter deū et hoiem pacificās ip̄os. Et iō ꝑ veli ꝓprietates et cōditiōes xp̄i humanitatis opa i vita mortali designant̄ sicut patebit sigillatim et ordinate discurrendo per singula.

¶ ꝑ Velū tabernaculi diuidēs sctm̄ a sācto sctōꝝ erat q̄drū sicut dicit Nico. d lyra Exo. 26. ¶ Moral'r humāitas xp̄i siue Christus inquātū hō fuit q̄dratus ꝑ ornatū quattuor virtutū cardinaliū q̄ sūt fūdamētū ois ꝑfectiōis. Fuit. n. prudēs in cōsulēdis et agēdis. Iust⁹ in exequēdis. Tēperat⁹ in precauēdis et prosperis. Fortis in tollerādis et in aduersis. ¶ Prudentiā docuit cū dixit. Estote prudētes sic̄ serpētes et simplices sic̄ colūbe m'. x. ¶ Iustitiā docuit cū dixit Reddite q̄ sūt cesaris cesari et q̄ sūt dei deo math. 22. ¶ Tēperātiā docuit cū dixit Luc. 21. Attendite autē vobis ne forte grauent̄ corda vestra in crapula et ebrietate et curis hui⁹ vite et superueniat in vos r̄pētina dies illa. ¶ Fortitudinē docuit cu₃ dixit math. x. Tradēt. n. vos incōcilijs et in sinagogis suis flagellabūt vos etc̄. Qui aūt ꝑseuerauerit vsq₃ in finē hic saluus erit. Et nolite timere eos qui occidunt corpus. ¶ Hec ergo quadratura veli quadraturā virtutū cardinaliū sign̄at i xp̄i humanitate mortali.

¶ 2. Velū erat decē cubitoꝝ ꝑ q̄drū sic̄ dicit lyra sup Exo. 26. circa finē et probat q₂ Altitudo tabernaculi erat dece₃ cubitoꝝ et latitudo etiā decē cubitoru₃ Et sic velu₃ qd̄ ꝓtēdebat̄ ab vno latere tabernaculi vsq₃ ad aliud et a terra vsq₃ ad tectū erat decē cubitorū per oē quadru₃. ¶ Mistice dece₃ cubiti veli ꝑ oē quadrū significāt in christo in hac vita obseruātia₃ decē mādatorū dei. Nam oia diuina p̄cepta seruauit sicut ip̄emet testatur dicēs Io. 15. Si p̄cepta mea seruaueritis manebitis in dilectione mea. Sicut et ego patris mei p̄cepta seruaui et maneo i ei⁹ dilectione. ¶ Hec ēt p̄cepta decē obseruare docuit dicens Luc. 18. et math. 19. interroganti Magister bone quid boni faciam vt habeā vitam eternā. Si vis ad vitā igredi serua mandata. Nō homicidiū facies: nō adulterabis: nō facies furtū. Nō falsū testimoniū dices. Honora p̄re₃ tuū et m̄re₃ tuā: Diliges ꝓximū tuū sicut teip̄m. Decē ergo cubiti i velo ꝑ q̄drū in xp̄o hoie mortali

li decẽ diuinorũ p̄ceptorũ obſuãtiã cũ cardinalib⁹ v̄tutib⁹ p̄figurãt.

¶ 3. Velũ habuit colorẽ hiacintinũ qꝛ factũ eſt de hiacinto Exo. 26. Hyacint⁹ aũt ſm lyrã. Exo. 25. erat lana ⁊ ſericũ talis coloris q̄lis ẽ lapis hyacintinus cu ius color aſſimilat̃ ſaphiro. Eſt autẽ coloris celeſtis. ¶ Miſtice ſignificat hic color in xp̄i humanitate fuiſſe cõuerſationẽ celeſtẽ ⁊ ſupra humanũ modũ: qꝛ nõ ſolũ habuit v̄tutes cardinales ⁊ diuinorũ mãdatorũ obſuãtiã ſed ẽt celeſtẽ habuit cõuerſationẽ: vñ de ipſo loquẽs Joãnes baptiſta dicebat Jo. 3. Qui de ſurſuz venit ſup oẽs eſt. Qui de terra ẽ de terra loquit̃: qui d̃ celo venit ſup oẽs eſt. ¶ Hãc cõuerſationẽ celeſtẽ docuit math. 19. dicẽs. Sũt eunuchi qui ſe caſtrauerũt pp regnũ celorũ: qui poteſt capere capiat. Et ibidez. Si vis perfectus eſſe vade ⁊ vende oĩa q̄ habes ⁊ da pauperibus ⁊ ſequere me.

¶ 4. Velũ habuit colorẽ purpureũ qꝛ factũ eſt de purpura Exo 26. Purpura aũt eſt veſtis regia ⁊ color purpure⁹ dignitatez regalẽ ſignat. ¶ Miſtice autẽ color purpure⁹ in velo ſignat in xp̄i humanitate mortali dignitatẽ regalẽ quaz habuit. Et iõ dixit xp̄s pilato interroganti. Tu es rex iudeorũ Jo. 18. Tu dicis qꝛ Rex ſũ ego: Apoc. 19. Et hz ĩ veſtimẽto ⁊ ĩ femore ſuo ſcriptũ: Rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. ¶ Hanc regiã dignitatẽ cõicauit electis ſuis faciẽs eos ĩ v̄tute ſãguis ſui gẽtẽ ſanctã: gen⁹ electũ ⁊ regale ſacerdotiũ dicẽte petro ap̄lo. j. petri. 2. Vos ãt gen⁹ electũ. Regale ſacerdotiũ: Gens ſãcta: populus aquiſitõis vt virtutes ãnũcietis ei⁹ qui de tenebris vos vocauit ĩ admirabile lumẽ ſuũ.

¶ 5. Velũ habuit colorẽ flãmeũ ſiue rubeũ vz cocineũ qꝛ factuz eſt de coco bis tincto. Exo. 26. Coc⁹ aũt ſm lyrã Exo. 25. erat ſericum ⁊ lana coloris rubei ⁊ bis tingebatur vt color eſſet intenſior. ¶ Miſtice color cocineus ⁊ flãmeus ĩ velo ſignificat ĩ chriſti humanitate mortali duplicem paſſionem. Vnam in corpore aliam in anima. ¶ De paſſione in corpore dicit petrus. j. petri. 2. Qui peccata noſtra ipſe pertulit in corpore ſuo ſuper lignuz: Cuius liuore ſanati eſtis. ¶ De paſſione aĩe ipſe loquitur dicens Math. 27. Triſtis eſt aĩa mea vſq3 ad mortẽ. ¶ Hãc geminã paſſionẽ corporis ⁊ aĩe docuit dicens Luc. 9. Si quis vult venire poſt me abneget ſemetipſuz ⁊ tollat crucem ſuaz cotidie ⁊ ſequatur me. Qui. n. voluerit aĩam ſuam ſaluaz facere perdet eam ⁊c̃.

¶ 6. Velum habuit colorẽ byſſinum. i. Album: qꝛ factum eſt de byſſo retorta Exo. 26. Eſt aũt byſſus genus lini candidiſſimi ſm lyrã ſup Exo. 25. ¶ Miſtice Byſſus candida ſed retorta in velo ſignificat in chriſti humanitate in vita mortali fuiſſe candorem innocentie: puritatem vite: cum amaritudine ⁊ afflictione penitentie: Byſſus enim retorta eſt caro chriſti munda ſed per auſteritatem penitentie afflicta ⁊ repreſſa.

¶ De innocentia ⁊ puritate chriſti dicit petrus. j. petri. 2. Qui peccatuz non fecit nec inuent⁹ eſt dolus in ore ei⁹. ¶ De Auſteritate carnis ⁊ penitẽtia dicit euãgeliſta math. 4. Tunc ductus eſt ieſus in deſertũ a ſpiritu vt tẽptaret̃ a diabolo ⁊ cũ ieiunaſſet q̄draginta diebus ⁊ q̄draginta noctib⁹ poſtea eſuriit. ¶ Innocentiam docuit cũ dixit math. v. Ego autez dico vobis Nolite reſiſtere malo ⁊c̃. ¶ Penitẽtiã ⁊ auſteritatem docuit cũ dixit math. 4. Penitentiã agite appropinq̄bit. n. regnũ celoꝝ. Et math. 7. Intrare p̃ anguſtã portã qꝛ lata porta ⁊ ſpacioſa via ẽ q̄ ducit ad p̃ditionẽ.

¶ 7. Velum habuit mirabilē virtutē in picturis τ florib⁹. Naȝ in ipso velo erāt varie picture: varijq̄ʒ flores per acū vel per texturā cōpositi τ coordinati vñ dr̄ Exo. 26. Facies τ veluȝ opere plumario τ pulchra varietate cōtextū. Et Exo. 36. Fecit τ velū ope polimitario variuȝ atq̄ʒ distinctū. ¶ Mistice pictura varia in velo significat i xp̄i carne mortali varietateȝ vulnerū τ vberꝝ siue flagelloꝝ. Tota enim caro eius picturis τ liuoribus τ plagis sculpta fuit. Et iste picture facte sunt quasi per texturā in flagellatione: in q̄ liuores τ vulnera τ vbera ita fuerūt cōdensa: sicut fili cōdensantur in textura. Ysa. j. A planta pedis vsq̄ʒ ad verticeȝ non est in eo sanitas. Et iste picture facte sunt quasi p acū sicut pȝ in Coronatione: In clauatione manuuȝ τ pedū τ in lateris trāsfixiōe Apoc. j. Et videbit eum oīs oculus τ qui eum pupugerunt. ¶ Mistice etiaȝ flores varij depicti in velo significāt varietatē vtutum: donoꝝ: gratiarū τ scientiarū in aīa christi in hac vita mortali. Nam aīa sanctissima ex vnione ad verbuȝ depicta τ ornata fuit oībus virtutibus τ gratijs: vñ Jo. j. Et vidimus glīā ei⁹: glīā q̄si vnigeīti a pr̄e plenū grē τ veritatis. Et ysa. xi. Et r̄quiescet sup eū spūs dn̄i: spiritus sapie τ itellectus. Spūs consilij τ fortitudinis spūs scientie τ pietatis. et replebit eū spūs timoris dn̄i. ¶ Picturas sue carnis cōmunicauit apl̄is dicēs mat. x. Tradent. n. vos in concilijs τ in sinagogis suis flagellabunt vos. ¶ Flores aīe sue cōmunicauit qñ dixit eis Jo. 20. Accipite spiritum sanctum quoꝝ remiseritis peccata remittunt̄ eis τ quoꝝ retinueritis retenta sunt Dando. n. spiritum sanctum dedit eis omnia dona eminenter saltem τ si non formal'r.

¶ 8. Velum erat mediū inter sanctum τ sanctum sanctorū diuidens tēplū i illas duas partes vñ dr̄ Exo. 26. Quo. s. velo τ sanctuariū τ sanctuarij sanctuaria diuident̄. ¶ Mistice velum medium inter sanctum τ sanctū sanctorū significat xp̄i humanitatē vel hoiem xp̄m in vita mortali mediatorē fuisse inter deū τ hoiem. De quo dicit paulus. j. ad thimo. 2. Unus mediator dei τ hominum homo xp̄s iesus: qui dedit redemptionem semetipsum pro oībus. ¶ Fuit ēt xp̄s mediator noui testamenti dicente paulo ad Hebre. 9. Et ideo noui testamenti mediator ē vt morte intercedente. ¶ Et hanc medietatē suā xp̄s iesus in hac vita mortali plurib⁹ modis manifestauit: Sumēdo carnē in medio noctis duȝ mediū silentiū tenerēt oīa. Requiescēdo in medio v̄ginis vtero. Nascēdo in medio aīaliuȝ. Sedendo ī medio doctorū. Ministrādo in medio discipulorū: Pēdēdo in cruce ī medio latronū: Stādo post resurrectionē in medio apl̄orū. Cōgrue ergo per veluȝ medium inter sanctuȝ τ sanctū sanctorū figurat̄ xp̄s qui est dei τ hoīum mediator τ in oīb⁹ mediū tenuit τ docuit: Et iō vocat⁹ ē a Joāne baptista medi⁹: qui dixit Jo. j. Medius autē vestrū stetit quē vos nescitis. Cui⁹ ego nō dign⁹ vt soluā ei⁹ corrigiā calciamēti.

¶ 9. Velū pendebat ante q̄ttuor colūnas de lignis sethim deauratas: q̄ hēbāt capita aurea τ bases argenteas vñ dicit̄ Exo. 20. Quod appendes ante q̄ttuor colūnas d̄ lignis sethim: que ipse quidē deaurate erūt: τ habebunt capita aurea τ bases argēteas. ¶ Mistice p velum pendēs ante quattuor colūnas figurat̄ xp̄s p̄posit⁹ añ q̄ttuor sensus sacre scripture. Quattuor. n. colūne de lignis sethim imputribilibus sūt q̄ttuor sensus sacre scripture. vȝ litteralis: Allegoric⁹:

Moralis τ anagogic⁹: τ sunt deaurate qꝛ oēs isti sensus diuinā redolēt carita tem τ sapientiā. ¶ Bases argentee sūt diuine reuellat:oēs τ īspiratiōes q̄ sunt fundamētū τ firmamētū sacre scriptu reqꝛ spū sctō inspirati locuti sūt sācti dei hoīes. 2. petri. j. Eloquia aūt domini elo quia casta Argentum igne examinatuꝫ vt dr̄ in ps. ¶ Quattuoꝛ capita aurea videnī significare quattuoꝛ euāgelia ad que scriptura veteris testamēti termi- naī sicut impfectum ad pfectū τ figura ad figuratū siue veritatē. Sunt aūt ca- pita aurea qꝛ quattuoꝛ euāgelia diuinā precipue predicant caritateꝫ τ vitaꝫ per fectissimam sicut pꝫ in euangelicis con- silijs. ¶ Uelum ergo an̄ q̄tuoꝛ colūnas pendet: qꝛ christus tam a veteri ꝙ a no uo testamēto p̄tenditur τ p̄monstraī. A veteri quidē testamēto ī varijs ac di uersis figuris. A nouo vō ī varijs τ ap/ tis doloribus τ presuris. Et ideo ipse dixit de ipsa scriptura prefigurante xp̄i passionē τ vitaꝫ Luc. vlt. Necesse est im pleri oīa que scripta sunt in lege moisi τ prophetis τ psalmis de me.

¶ x. Uelum inserebatur an̄ colūnas per quosdaꝫ circulos: vn̄ dr̄ Exo. 26. Inse retur autē velū per circulos. ¶ Misti/ ce circuli rotūdi: quoꝛū finis τ inicium nō cōprehenditur diuinā v̄tutē siue opa tionem significāt cuius ratio nō potest ad liquidū penetrari: Uel circuli siginfi cant admirationē de aliquo ope diuino vix pscrutabili: Uelum ē xp̄i humani- tas. Hec humanitas q̄si veluꝫ inserta ē atqꝫ vnita diuinitati siue verbo p vnio- nē τ virtutē diuinā admirabilē τ ienar rabilē quasi per circulos. Nā tam alta est illa vnio ꝙ etiaꝫ supremo angelo est ineffabilis τ ignota. Et ideo clamat p- pha. Ysa. 53. Generationē ei⁹ quis enar rabit. Et christus dicit math. xi. Nemo nouit filiuꝫ nisi pater. ¶ Aliomodo ve lum inseritur per circulos ante q̄ttuoꝛ colūnas: qꝛ humanitas christi inserta est in quattuoꝛ sensibus sacre scripture per figuras: exempla: signa τ enigmata ab oī intellectu humano inenarrabilia: Un̄ dr̄ Apoc. 5. Et nemo poterat neqꝫ ī celo neqꝫ in terra neqꝫ subtus terrā ape rire librum neqꝫ respicere illum. O q̄ mirabiliter est xp̄i humanitas in sacris lr̄is inserta in tot cerimonijs sacrificijs enigmatib⁹ τ figuris que oēs p̄tendunt τ prefigurant xp̄i humanitateꝫ. Et ideo dicit xp̄s Jo. 5. Scrutamini scripturas quia ille sunt que testimonium perhi- bent de me.

¶ xi. Uelum abscōdebat τ occultabat ea q̄ erant in sancto sanctoꝛū sicut pꝫ Exo. 26. Mistice veluꝫ abscondēs ea q̄ erāt in sancto sanctoꝛū significat xp̄i huma- nitatem que diuinitatē τ omnipotētiaꝫ intus latenteꝫ occultabat. Sub ipa nāqꝫ christi humanitate q̄si sub velo occulta- banī thesauri diuine sapie: sciētie: τ dis positiōis vn̄ dicit Apl's ad Collo. 2. In christo iesu sūt oēs thesauri sapiētie τ scientie dei absconditi. Quia in ipso ha bitat oīs plenitudo diuinitatis corpora liter. Occultabat etiaꝫ xp̄i humanitas q̄t tuoꝛ colūnas qꝛ occultabat sensus sacre scripture qui de ipsa erant. Unde qn̄ ip sa humanitas fuit lanceata τ diuisa per mortē velum templi qđ ipsam figura- bat scisum est mediuꝫ per duas partes sicut pꝫ math. 27. τ luc. 23.

¶ xij. Uelū poterat trahi τ retrahi: τ ita occultare aliqn̄ que erant in sancto san- ctoꝛū aliquādo manifestare per suā tra ctionem τ retractionem: sicut dicit lyra super Exo. 26. circa finem. ¶ Mistice velum significat christū: qui secreta di- uine scripture occulta: τ manifestat ad sue volūtatis bn̄placitū. Ipe. n. hꝫ clauē

aperit cui vult: ⁊ cui nõ vult non aperit. Et si ipe claudat nẽo pt apire: si ṽo aperiat nemo põt claudere: vñ de ipso dicit de⁹ Ysa. 22. Et dabo clauẽ dauid super humerũ ei⁹ ⁊ apiet ⁊ nõ erit qui claudat ⁊ claudet ⁊ nõ erit qui apiat. Et iõ ḋ ipo dr̃ Apoc. 5. Ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid apire librũ ⁊ soluere septẽ signacula ei⁹. ¶ Mistice ẽt christus hõ quasi velũ ocultat ⁊ manifestat bona celestia cui vult ꝭm bñplacitum volũtatis sue: vñ math. xi. dicit. Neqꝫ patrẽ quis nouit nisi filius ⁊ cui voluerit fili⁹ reuellare. Et qꝛ aperit paradisũ ⁊ claudit dr̃ habere claues apiendi ⁊ claudẽdi: vnde Apoc. 3. Hec dicit sanct⁹ ⁊ verus qui hꝫ clauẽ dauid ⁊ qui apit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo apit. Velũ ergo trahit̃ ⁊ retrahit̃ qꝛ xp̃s ⁊ humilib⁹ apit regnũ celorũ manifestãdo ⁊ indignis atqꝫ supbis claudit abscõdẽdo. O aĩa mea ꝯtra istud velũ humanitatis xp̃i statuẽdũ ẽ altare incẽsi: nr̃a. s. volũtas: quaten⁹ ipsi velo adhereat. Et ipsũ fumo odorifero celestiũ ꝯsideriorũ obūbret. O aĩa mea si cardinales ṽtutes ꝯsideras: si dĩnoꝝ obṽuãtiã pceptorũ: si celestẽ cõuersationẽ: si regiã dignitatẽ: si fortitudinem ad tollerãdas passiões: si innocẽtiã: si oĩuꝫ ṽtutũ ornamẽta: si cupis secreta diuine penetrare scripture: si celestia archana rimari. Appropinqua ad velũ: adhereas xp̃o: in ipo pone oẽꝫ affectũ: oẽ ꝯsideriũ oẽꝫ thesauꝝ ⁊ oẽ solaciũ cordis tui. Qꝛ ipse est alpha ⁊ o pncipiũ ⁊ finis oĩum bonorũ ⁊ oĩuꝫ desiderabiliuꝫ. Venite ꝗ ascẽdam⁹ ad montẽ dñi ⁊ docebit nos vias suas.

Angelorum multitudo, ex Alb° & D. Thoma.

¶ De angelice nature dignitate per duos cherubin aureos p̃figurata. Cap. 21.

Venite ascendamus ad mõtem dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̃ hec verba Exo. 25. Duos q̃qꝫ cherubin aureos ⁊ pductiles facies ex vtraqꝫ pte oraculi: Cherub vn⁹ sit i latere vno. et alter i altero: Utrũqꝫ lat⁹ ppiciatorij tegãt expãdẽtes alas suas: ⁊ operiẽtes oraculum: Respiciãtqꝫ se mutuo ṽsis vultib⁹ i ppiciatoriũ: q̃ operiẽda ẽ archa i q̃ pones testimoniũ qḋ dabo tibi. Inde pcipiã ⁊ loquar ad te: supra ppiciatoriũ scꝫ: ac de medio duoꝝ cherubin qui erũt sup archã testimonij: cũcta que mandabo p te filijs israel. Hec ibi. ¶ Viso de velo qḋ xp̃i humanitatẽ mortalẽ p̃figurat. Restat videre ea q̃ erãt in sancto sctõꝝ itra veluꝫ. Inter q̃ p̃ cõsiderãda occurrũt ea q̃ de duob⁹ cherubin exprimũtur i ṽbis assũptis. Per duos. n. cherubin qui i sãcto sctõꝝ recõdunt̃: significari vr̃ angelica nã: illa vꝫ que in celestib⁹ delicijs iuxta suũ ꝯditorẽ glĩficata remãsit. De q̃ plura in istis paucis verbis ordinate ac mistice referuntur.

¶ P̃ Cherubin dicunt̃ fuisse duo: vñ dr̃ Exo. 25. Duos quoqꝫ cherubin facies.

¶ In h̃ ꝯsignat̃ sanctoꝝ angeloꝝ multitudo ⁊ numerositas. Sũt. n. ãgeli sctĩ numero icõphẽsibiles. ¶ Nã vt dic̃ Albertus magn⁹ sup. 14. caplõ celestis hierarchie: angeloꝝ maxia multitudo deo ⁊ angelis ipis finita ẽ ⁊ nota. Nobis ãt infinita. ¶ Et sanct⁹ Thomas cõtra gẽtiles lib. 2. c. 93. probat angeloꝝ multitudinẽ eẽ inumerabilẽ trib⁹ rõnib⁹.

¶ P̃⁹ est talis. Ordo vniuersi exigit vt id qḋ est in rebus nobilioribus excedat in quãtitate ⁊ numero ignobiliora: q̃ sunt pp nobiliora: Vñ sicut corpora celestia excedunt in incorruptibilitate ⁊ magnitudine ista sensibilia que sunt quasi nihil comparatiue. Ita angelorũ multitudo incomparabiliter excedere dꝫ multitudinem rerũ sensibilium ⁊ materia-

lium. ¶ 2. est talis. Spēs rerū mālium non multiplicātur per materiā sʒ p formā. Forme āt que sunt extra materiā habēt esse completius ꝛ vniuersali⁹ ꝙ̄ forme in mā: ergo non videnī minoris multitudinis forme q̄ sunt extra mām .i. substātie separate ꝙ̄ spēs reꝝ māliū. ¶ 3. est talis. Aliquid ē magis multiplicabile ꝑm suum esse intelligibile ꝙ̄ ꝑm suuʒ esse materiale. Multa .n. intellectu cōcipim⁹ que in mā esse non pn̄t. Unde cuilibet linee pōt mathematice fieri additio: nō autē nāliter. Raritas ēt corporū: Uelocitas motuū. Diuersitas figurarū in infinitum augeri cōprehēditur ꝑm intellectū: ꝙ̄uis sit īpoꝭe in natura sic esse. Substātie autem separate sunt in esse intelligibili ꝑm suaʒ naturā. Excedit igitur multitudo substātiarū separataruʒ multitudinem materialium corporuʒ: Unde Dionysius .14. celestis hierarchie dicit ꝙ numerus illarū substantiaruʒ excedit omnē materialē multitudinem. Hec sanct⁹ Thomas. ¶ Nicolaus de lyra super Danielē ca. 7. dicit sic Angeli sunt in maximo numero nobis indeterminato. Uidemus enim sensibiliter ꝙ corpora celestia quasi icōparabiliter excedunt elemēta: q꞉ vna stella visu notabilis in firmamēto maior ē tota terra. Cum igitur angeli videātur sic se habere respectu hominū sicut corpora celestia respectu elemētorū. Et nec angeli possūt excedere hoīes in cōtinua quātitate: ideo ex hoc arguūt sācti ꝛ doctores: ꝙ excedunt eos quasi icōparabiliter in numerositate. Hec lyra. ¶ Compendium theologie lib. 2. c. de casu localis angeli dicit ꝙ nouem sunt angelorum chori ꝛ quilibet chorus ī nūo hʒ. 6666. angelorum legiones: ꝛ quelibet legio hʒ 6666. angelos. ¶ De ista angelorū innumerabili multitudine dicit Daniel propheta Dan. 7. Milia miliuʒ ministrabant ei. et decies milies cētena milia assistebant ei: ꝛ Job. 25. Nunquid est numerus militum eius O ꝙ̄ magna angelorum multitudo. ¶ Et cum angeli sint multi ꝛ innumerabiles multitudinem desiderant saluandorum ꝛ cupiūt multos homines saluari vt sedes eorū vacue repleātur: Unde Aug⁹ in sermone de angelis dicit. Isti sunt fratres nostri qui valde nos diligunt. Nos vbiqʒ instruunt. In cunctis nos protegunt: nostrum aduentum expectantes ad celuʒ: ꝛ sedes paradisi per nos repleri affectant hec Aug⁹. ¶ Ad istorum igitur angelorum multitudinem considerandam contemplandam diligendaʒ: ꝛ recolendam debet spiritus noster rationalis transire velum humanitatis christi mortalis et ingredi in sancta sanctorum. ¶ Ex ista proprietate cupiunt ꝛ ꝓcurāt saluādoꝝ multitudinē.

¶ 2. Cherubin dicuntur fuisse aurei vnde dicitur Exo. 25. Duos quoqʒ cherubin aureos facies. ¶ In quo designatur angelorū perfectio ꝛ dignitas. Sicut enim aurum ceteris oībus metallis prestantius ac nobilius est. Sic angelica natura omnib⁹ creatis oībusqʒ corporalibus nobilior ē. Cuius dignitatis ac nobilitatis magnitudo sic colligiī ex ordine corporalium. ¶ Aqua cū sit alterius speciei ꝙ̄ terra: si essent īfinita indiuidua terre: nūꝙ̄ ascenderēt ad nobilitatem ꝛ dignitatem aque. Et infinita indiuidua aq̄ nūꝙ̄ ad dignitatē aeris. Et infinita indiuidua aeris nūꝙ̄ ad eq̄litateʒ ignis. Et infinita indiuidua ignis nunquam ad equalitatem lune. Et sic ascendēdo in corporalibus vsqʒ ad celū empireū. Ex ordine viuētiū sic. ¶ Minima plāta viuēs videī esse nobilior oibus corporibus nō viuētib⁹ simul sum

ptis qr sm Aug.15.de tri.c.4. Uiuētia nō viuētib⁹ pferēda iudicamus. ¶ Infinite plāte nūq̄ ascēderēt ad equalitatem minimi asini: qr sʒ Aug.ibidē Sēsu predita nō sentiētib⁹ preferēda iudicamus. ¶ Infiniti asini nūquā ascēderent ad dignitateʒ minimi hoīs quia sʒ Aug.ibidem. Intelligētia nō itelligētibus pferēda iudicamus. ¶ Infiniti homines nūq̄ ascenderent ad dignitatem vnius angeli qr sm Aug.ibidem. Immortalia mortalib⁹ pferēda iudicam⁹. ¶ Infiniti angeli nūq̄ ascēderēt ad nobilitatem vnius archangeli si sint alterius speciei. Et sic ascendendo ab archāgelis ad principatus ⁊ inde ad virtutes: potestates: dominationes. Et inde ad thronos cherubin ⁊ seraphin. Ex q̄ patet q̄ admirabiʒ est perfectio ⁊ dignitas angelorū qr excedunt oīa alia creata sicut auruʒ oīa mettalla: vñ dr̄ Ecci.j. Primo oīuʒ creata est sapiētia.i.angelica nā: que est prima ⁊ dignissima oīuʒ creaturarū. Et ideo merito eius dignitas per aurum designatur. ¶ De quorum dignitate dicit Aug⁹ in s̄mone de angelis. ¶ In supernis spiritibus nō solum admirabilis dignitas est ⁊ dignatio admirabilis inuenitur: sʒ tanta glīa est q̄ lingua vel cor humanū nullatenus dicere valeat vel cogitet. ¶ Ex ista ppͥetate cupiunt ⁊ pcurāt nr̄aʒ pfectionē.

¶ 3. Cherubin dicitur fuisse productiles .i.cū martello ad talē figuraʒ reducti ⁊ nō opere fusorio: vñ dr̄ Exo.25. Duos quoq̄ cherubin aureos ⁊ productiles facies. ¶ In quo designatur angeloruʒ dimicatio ⁊ pugna siue bellum. Nā p martellum cōterens auruʒ intelligit angelorum sanctorū temptatio ⁊ pugna: q̄ a malignis ⁊ reprobis spiritibus sūt lacessiti ⁊ temptati. Nam vt dicit Apoc. 12. Factum est p̄liū magnū in celo. Michael ⁊ angeli eius p̄liabant̄ cū dracone In isto autē p̄lio factus est triplex congressus ⁊ tripliciter reprobi tētādo ppulsarūt bonos. ¶ p per rationē. Nam superbientes angeli per rōnem sublimiter ⁊ supbe sentiebāt de bonitate sue nature: ⁊ ad siliter sentiendū puocabant bonos. Sʒ illi resistētes e cōtrario sublimiter sentiebant de bonitate dei. ¶ 2. per volūtatem. Nam supbientes angeli per volūtatem afficiebantur ad gloriaʒ propriā ⁊ eaʒ desiderabant: ⁊ ad simile faciendum prouocauerūt bonos. Sʒ illi resistētes ecōtrario afficiebātur p voluntatē ad gloriā dei: ⁊ eā desiderabāt: ⁊ iste fuit secūdus cōgressus. ¶ 3. per facultatem. Nam superbienteʒ angeli per facultatē sibi nāliter datā toto nisu nitebantur ad tuendaʒ vel aquirendā gloriam propriā: ⁊ ad simile prouocabant bonos. Sed illi resistentes e cōtrario p facultate sibi data nitebantur ad oppositum ⁊ ad tuendam gloriaʒ dei. Et hic fuit tertius belli cōgressus. ¶ Et istud bellum: dicit̄ prelium propter conatum cōtrariuʒ facultatum quia preliū a premendo hoste dictū est. Dicit̄ magnū pp cōtrarietatē affectionū: qr magnis affectionibus in cōtrariū ferebantur angeli boni ⁊ angeli reprobi. Dicit̄ factum in celo: pp cōtrarietatem rationum. Celuʒ enim sp̄ualem naturam indicat sicut terra corporalem Gen.i. In principio creauit deus celum ⁊ terra: .i. sp̄ualem ⁊ corporalem creaturam. Quia ergo angeli beati tribus vicibus sūt a malignis spiritibus propulsati: perculsi ⁊ temptati: merito dicuntur productiles.i.martello figurati: quia quasi lapides viui i edificio celestis hierusalem colocandi: temptationum percussionibus sunt martellati: ⁊ ad pfectam figuram coaptati. Et non solum tunc pugnauerunt in celis sed

vsq₃ ad finem mundi cōtinue cū mali-
gnis spiritib⁹ militant ꝛ cōfligūt. ¶ Ex
ista ꝓprietate cupiūt ꝛ ꝓcurāt nr̄az vi
ctoriā in tēptationib⁹.

¶ 4. Cherubin dicūt fuisse i forma hu-
mana Sicut dicit lyra ꝛ alij doctores
Exo. 25. ¶ In quo designat angelorū
subleuatio ꝛ diuiū. Nā sicut hō h₃ ocu
los ita sitos vt libere sursū respiciat: ꝛ
figurā rectā ꝛ sursū erectā. Et ſm na
turā principat alijs aīalib⁹: ꝛ ea regit ꝛ
dirigit ꝛ ꝑ libertate liberi arbitrij oīb⁹
ꝑeminet. ¶ Sic angelica nā ē ita dispo
sita ꝛ sublimata ꝙ oculos spūales sine
difficultate i cōtēplatiōe sūme diuinita
tis leuat. Nō icuruat ad corporalia sed
sursū erecta est ad diuina. Et oīb⁹ cor-
poralibus principant: ea regūt: dirigūt ꝛ
disponūt. Vn̄ Aug⁹ in ſ. de angelis. Su
perni spūs sunt scie magistri: doctores
sapie: illuminatores aīaꝝ: custodes ea-
rū: corporū zelatores: ꝛ defensores bo
norū. ¶ Ex ista virtute inducūt nos ad
recte regendū oēs sensus ꝛ motus sen-
suales.

¶ 5. Cherubin dicūtur fuisse in figura iu
uenum sicut dicit Lyra ꝛ alij doctores
supra Exo. 25. ¶ In hoc designat ange
lorū fortitudo infatigabilis. Sicut. n.
etas iuuentutis ē valida fortis ꝛ robu-
sta oībus laboribus idonea. Sic angeli
ca virtus ꝛ fortitudo est viuifica semꝑ
cōualescēs ꝛ infatigabilis ꝛ oībus mi-
sterijs diuinis exequēdis idonea. Quā
te aūt sint ṽtutis ꝛ fortitudinis hinc li-
quido claret. Nā ſm catholicos docto
res vn⁹ angelus mouet primū mobile si
ue celū cristallinū qd̄ est inextimabilis
magnitudinis i viginti q̄ttuor horis ab
oriente in occidēs cū tāta velocitate ꝙ
intellect⁹ vix cōprehēdere sufficit. Et nō
solum mouet illud celū sed ꝛ oēs alios
i. inferiores vt̄ simul mouere ꝛ secū tra-
here ab oriēte in occidētē. O quāte for
titudinis est angelica nā ꝛ ideo merito
in forma iuuenili dscribit ꝛ figuratur.
¶ Et ex hac virtute iducūt nos ad vir
tuosam fortitudinē contra mundū car
nem ꝛ diabolum.

¶ 6. Cherubin dicunt fuisse alati sicut
p₃ Exo. 25. ꝛ lyra cū doctorib⁹ ibidem
declarant. ¶ In hoc denotat angelorū
cōtēplatio sublimis. Nam sicut ala est
leuis acuta in sūmitate: sursū fert auē:
a terra suspēdit: ꝛ iter facit donec a ter
ra separet: ita significat in angelis ṽtutē
mentis ab oī terrenitate expeditā ꝛ libe
ram ab oī deorsū trahēte: alta petētē:
segregantē mētis apicē ab oī sensibi-
li. Sursum actiuā ꝛ acute penetrantē ꝛ
in celestib⁹ ꝛ eternis pergentem: O q̄ꝫ
alte volat angelica natura iō merito de-
scribitur alata ꝑ sursū eleuationē in
diuina. ¶ Ex ista sua virtute nos indu
cunt ad mentis eleuationē ꝛ in celestiū
contemplationē.

¶ 7. Cherubin dicunt fuisse ex vtraq̄ ꝑ
te oraculi: vn⁹ in latere vno ꝛ ali⁹ in late
re alio vn̄ dr̄ Exo. 25. Duos cherubin
aureos ꝛ ꝓductiles facies ex vtraq̄ ꝑte
oraculi Cherub vn⁹ sit in latere vno. Et
alter in altero. ¶ In hoc designat ange
lorū assistentia circa deū ꝛ hoīem xp̄m:
ꝛ circa virginē gloriosā. ¶ Nā illi duo
cherubin erāt in duob⁹ laterib⁹ arche ꝛ
duob⁹ laterib⁹ oraculi siue ꝓpiciatorij
ita ꝙ archa ꝛ oraculū erāt i medio duo
rum cherubin. Et in hoc signat assistē
tia angelorū circa xp̄m ꝛ virginē: laudi
bus ꝛ bn̄dictionib⁹ eorum vacantiū:
iuxta illd̄ Apoc. 7. Et oēs angeli stabāt
in circuitu troni ꝛ seniorū ꝛ q̄ttuor aīa
lium: ꝛ ceciderūt in cōspectu troni in fa
cies suas ꝛ adorauerūt deum dicentes
Amē. Bn̄dictio ꝛ claritas ꝛ sapiētia ꝛ
gratiarū actio. Honor: virtus ꝛ fortitu

do deo nr̃o ĩ secula seculorũ amẽ. ¶ Et ex ista virtute nos ad diuinaz laudem ⁊ bñdictionẽ inducunt.

¶ 8. Cherubin dicũt expãdisse alas suas vñ dr̃ Exo. 25. Expandentes alas suas. ¶ In hoc designat̃ cognitio siue contẽplatio dilatata. Nã sicut cherubin extẽdebãt alas suas ĩ altũ aliquãtulũ obliq̃. sic angeli beati alas sue cõtẽplatiõis extendũt ⁊ in altũ ⁊ oblique. Nã sicut dicit Albert⁹ magn⁹ sup. c. 7. angelice hierarchie. Cherubin cõtẽplant̃ tria ordinate ⁊ sic tria noĩa sortiunt̃. ¶ P̃ cõtemplant̃ ipsaz diuinitatẽ in se que est fons oĩuz bonorũ: ⁊ iõ dicunt̃ Deiuidi quasi deũ vidẽtes. ¶ 2. cõtemplant̃ ydeas rerũ in ipso deo: ⁊ iõ dicunt̃ cõtemplatiui diuine pulchritudinis. i. idearũ ĩ ipsa prima operatrice virtute. i. in ipsa diuinitate. ¶ 3. contẽplant̃ res a deo ꝓductas ĩ gñe ꝓprio ⁊ in propria ipsorũ nã: ⁊ ideo dicunt̃ repl[illegible] [illegible]ifice traditionis: cognoscẽdo res in ordine suo siue cognoscendo ordinẽ: quẽ deus sapienter reb⁹ tradidit. Et iõ cõgrue dicunt̃ cherubin extẽdere alas suas in altũ ⁊ oblique: q2 volatũ sue cõtẽplationis in altum extendunt deũ in seipso cõtẽplãdo: ⁊ oblique contẽplando res in deo: ⁊ etiã in genere ꝓprio. Et qd̃ dictũ est de cherubin itelligendũ est de oĩb⁹ angelis beatis. ¶ Ex ista eorũ virtute nos inducũt ad similez extensionẽ alarũ ⁊ trinã similẽ contemplationem.

¶ 9. Cherubin dicunt̃ operuisse alis oraculum: vñ dicit̃ Exo. 25. Et operientes oraculũ. Ubi dicit lyra. Q2 extẽdentes alas in altũ oblique aliquo mõ operiebant ꝓpiciatoriũ ⁊ nõ totaliter. ¶ In h̃ designat̃ angelorũ contẽplatio ⁊ administratio circa xp̃m ⁊ virginẽ gloriosaz: Nã in hoc q̈ expandũt alas suas circa ⁊ supra archaz ⁊ ꝓpiciatoriũ: designat̃ q̈ eorũ cõtẽplatio se extẽdit circa v̈ginẽ gloriosaz per archã figuratã: ⁊ circa humanitatẽ xp̃i per propiciatoriũ p̃signatam. Sed eleuant alas sup archaz ⁊ ꝓpiciatoriũ: q2 vsq3 ad altitudinẽ diuinitatis cõtemplãdã euolantes: etiã humanitatẽ xp̃i cũ alis cõtẽplatiõis excedunt. ¶ Sed aduertendum q̈ non totaliter sed aliquomõ operiũt ꝓpiciatoriũ: quia ⁊ si absolute humanitatẽ xp̃i ↄtẽplãdo trãscẽdũt. Tamẽ eius vnionẽ cuz v̈bo nõ ad plenũ penetrãt nec cognoscũt: cuz etiam supp̃remo seraphim sit ignota sicut testãt̃ aliqui doctorũ. ¶ Ex ista eorum virtute nos iducũt ad humanitatis xp̃i ⁊ v̈ginis cõtẽplationẽ.

¶ x. Cherubin dicũtur tegere vtrũq3 latus ꝓpiciatorij vñ dr̃ Exo. 25. Utrũq3 latus ꝓpiciatorij tegant. ¶ In hoc designat̃ angelorũ protectio ⁊ custodia circa xp̃i fideles. Si. n. propiciatoriũ figurat xp̃m: latera huius ꝓpiciatorij videntur eẽ fideles xp̃i. Lat⁹ dextrũ contẽplatiuos: sinistrum vero actiuos designat. Cherubin ergo vtrũq3 ꝓpiciatorij lat⁹ tegunt: qñ sua ꝓuida diligentia ⁊ custodia angeli sancti ⁊ cõtẽplatiuos a demonum fallacijs: ⁊ actiuos a mũdi ⁊ carnis tẽptationib⁹ illesos custodiũt: vñ d̃ spiritualib⁹ lateribus xp̃i dr̃ ĩ ps. 90. Q̃m angelis suis mãdauit de te vt custodiãt te in oĩb⁹ vijs tuis. ¶ Ubi Ber. Quid sub tãtis custodib⁹ timeamus. Nec. n. superari aut seduci: minus aũt seducere pñt: qui custodiunt nos in oĩbus vijs nostris. Fideles. n. sunt: prudentes sunt potentes sunt. ¶ Ex ista eoruz virtute nos inducunt ad pusillorũz ⁊ infirmorũ custodiã ⁊ ꝓtectionẽ.

¶ xi. Cherubin dicunt̃ respicere se mutuo: vñ dr̃ Exo. 25. Respiciantq3 se mutuo. Nã vt dicit ibi lyra vertebãt aliquãtulũ vult⁹ suos ad latus: vn⁹ cõtra aliũ.

Myster. incarnationis xpi etiam Angelis ignotum.

¶ In hoc designatᷣ angelorū cōcordia ad inuicez ꝛ mutua beneuolētia qua se inuicem diligūt: Uultus.n.libenter vertimus ad id qđ diligimus. ¶ Sunt aūt beati spūs adinuicez mirabiliter cōcordes: ꝫ aliqñ videant allegare contraria merita populorū quib⁹ pſunt: nesciētes aliqua futura circa ipsos sicut pꝫ Dan. x. Unde ꝛ cōcorditer clamabāt ad inuicez dicentes Sanct⁹: Sanctus: Sctūs dn̄s deus exercituū Ysa.6. De ista angelorū cōcordia ꝛ mutua beniuolētia dr̄ Job.25. Qui facit cōcordiā in sublimibus suis. O q̄ta pax: ↄcordia ꝛ mutua beniuolentia est inter angelos sanctos. Sunt.n.ciues ciuitatis hierusalē celestis: q̄ ē ciuitas pacis ꝛ dilectiōis. ¶ Ex ista eorū virtute nos inducūt ad cōcordiaꝫ: pacē ꝛ mutuā dilectionē. Et sicut ꝓpriū est demonū seminare discordias ꝛ odia ita angelorū pacē ꝛ amorē.

¶ xij. Cherubin dicunᷣ vertere vult⁹ in ꝓpiciatoriū vn̄ dr̄ Exo.25. Uersis vultib⁹ i ꝓpiciatoriū. ¶ In hoc designatur angelorū ignita dilectio ꝛ desideriū erga xp̄m. Naꝫ ꝓuerbialiter dr̄ vbi amor ibi oculus: cū ergo p propiciatoriū signetur xp̄s: versio vultuū in ipsū ꝓpiciatoriuꝫ: signū est dilectionis cordialis erga xp̄m. De ista cordiali dilectione ad xp̄m dicit pastor ecclesie petrus.j. petri.j. In quē desiderāt angeli ꝓspicere. Quāt⁹ autē ꝛ q̄ꝫ intensus sit amor angelorum erga christum ꝛ deum declarat Dionysius de angelica hierarchia.ca.7. dicens de seraphin ꝙ habent circa deuꝫ Amorem semper mobilē: Incessabilem: Calidum: Acutum: Superferuidū: Intentum: Intimum. Et inflexibileꝫ. O q̄ꝫtū feruent ipsi beati spiritus in ipsum xp̄ꝫ deum verum ꝛ hominē verum. In ipsum ferūtur toto corde: toto amore: totis precordijs: totis desiderijs. In ipso calescunt: accenduntur: Inflāmantur ꝛ comburuntur ardescunt ꝛ liquescunt. In ipso consolantur. In ipso delectantur In ipso exultant: In ipso saciantur. In ipso inebriantur: In ipso quiescunt ꝛ requiescunt. ¶ Et ex ista eorū virtute nos inducūt ad amorē feruētissimū xp̄i iesu benedicti quasi ad vertendum vultus in ꝓpiciatoriū.

¶ Ultimo de medio duorū cherubin loquitᷣ de⁹ vn̄ dr̄ Exo.xxv. Inde p̄cipiam ꝛ loquar ad te: supra propiciatoriū scilicet ac de medio duoruꝫ cherubin qui erunt sup archam testimonij: cūcta que mādabo p te filijs israel. ¶ In hoc designatur angelorū inter deum ꝛ homines mediatio. ¶ Nam mediantib⁹ angelis ꝛ per angelos medios deus locutus est humane nature. Et angelis mediantibus date sūt hoi diuine illuminationes: prophetie: reuellationes ꝛ mādata diuina ꝛ ante legē ꝛ post legeꝫ. In testamēto nouo ꝛ veteri sicut probat Dionysius de angelica hierarchia cap.4. ¶ Mediantibus angelis locut⁹ est ad Abraā Ysaac ꝛ Jacob: dans mandata circumcisionis: Mediantibus angelis locutus est Moisi dans legem ꝛ cerimonias: Mediātib⁹ angelis reuellauit Marie incarnationē filij dei. Et q̄ futura erāt i nouissim⁹ tpib⁹ mediātib⁹ angelis reuellauit Joāni apostolo qui dicē Apoc.j. Que opꝫ fieri cito significauit mittens per angelū suū seruo tuo Joanni: qui testimoniuꝫ phibuit verbo dei: ꝛ testimonium iesu christi quecūqꝫ vidit De oib⁹ hijs angelorū ꝓprietatib⁹ vide doctores theologos i.2. sentētiarū: per q̄ōnes particulares singulariter disputantes ꝛ applica prout placet. ¶ Isti ergo beatissimi spiritus sunt legati: ꝛ nuncij altissimi ad nos eius mandata perferentes: dona portantes. Et vota

nostra operaq3 bona ad deu3 referētes Ad istos ergo beatissimos spūs cōtemplādos d3 nr̄ spūs rōnalis intrare i sancta sāctorū. Relinquere sensibilia ꝛ terrena: Transcēdere celos. Intima celoꝝ penetrare: Gloriosos spūs cōsiderare: ꝛ in ipsorū amore ꝛ caritate liquescere: O mortales Uenite ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spūali marie v̄ginis cōpositiōe per archa3 moisi p̄figurata. Cap. 22.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba Exo. 25. Archam de lignis sethim cōpingite: Cuius lōgitudo habeat duos ꝛ semis cubitos. Latitudo cubitū ꝛ dimidiū: Altitudo sil'r cubitum ac semissem. Et deaurabis ea3 auro mūdissimo int⁹ ꝛ foris. Faciesq3 supra corona3 aureā per circuitū. Et q̄ttuor circulos aureos: quos pones p q̄ttuor arche angulos. Duo circuli sint in latere vno ꝛ duo in altero. Facies quoq3 vectes de lignis sethim ꝛ operies eos auro. Indu-cesq3 p circulos qui sūt in arche lateribus vt portet̄ i eis. Qui semp erunt in circulis: nec vn̄q̄3 extrahent̄ ab eis. Ponesq3 in archa testificationē quā dabo tibi. Hec ibi. ¶ Uiso de dispōne cherubin qui angelica3 nām p̄figurant: Uidēdum superest de archa q̄ adhuc in interiori loco erat i sancto sanctorū q2 i medio duorū cherubin: Archa aūt ista gloriosam v̄gine3 mariā p̄figurat. ¶ Mā aūt huius arche fuerunt ligna sethim q̄ sunt imputribilia vt dicit Josephus vn̄ dr̄ Exo. 25. Archa3 de lignis sethim cōpingite. ¶ Ligna sethim ex quib⁹ cōpacta est virgo sunt aīa ꝛ corpus. Aīa eni ei⁹ iputrabilis fuit q2 nullā spūalis peccati sensit putredinē. Corpus etiā eius iputribile fuit q2 nullā carnalis delectationis sensit corruptionē: Ligna ēt sethim sunt cōsideratiōes pure: affectiōes iuste: Cōsilia recta. Desideria bōa ꝛ honesta. ¶ Ista āt archa fuit mirabili modo disposita. Et plurima ad ei⁹ cōpositionē concurrunt: que spūaliter virgini gloriose cōueniunt: sicut patebit discurrendo per singula.

¶ P̄ Archa habebat q̄ttuor parietes ꝛ q̄ttuor angulos sicut p3 Exo. 25. vn̄ Nicolaus de lyra ibidem dicit Q2 archa erat quasi scriniū sine pedib⁹ ꝛ quasi qōda3 quadratū altera pte longius. ¶ Mistice q̄ttuor parietes in archa sunt q̄ttuor virtutes cardinales in virgine gl'iosa: q̄ sunt firmamētū ꝛ fundamētū toti⁹ edificij spūalis. Et iō dicūtur cardinales q2 sicut in cardine vertit̄ ꝛ sustentat̄ totu3 hostiū: Sic in hijs q̄ttuor v̄tutib⁹ sustētatur ꝛ voluit̄ gubernat̄ ꝛ dirigit̄ tota vita hōis virtuosa ꝛ moralis q̄si tota fabrica spūalis. ¶ P̄⁹ paries moralis i virgine est Prudētia: que est recta rō agibiliu3. Et ista perfecit intell'm virginis gloriose quo ad eē morale in oīb⁹ agendis ꝛ disponēdis. Hāc prudētiā habuit ꝛ ondit p̄cipue qn̄ in ɔceptiōe filij dei añ cōsensum voluit de mō plen⁹ informari ꝛ iō q̄siuit prudēter ab angelo dicēs Luc. i. Qūo fiet istō qm̄ virū nō cognosco ꝛc. ¶ Hec v̄ginis prudētia p̄figurata fuit In Abigail vxore Nabal carmeli: q̄ fuit prudētissima ꝛ sua prudentia: munerib⁹ ꝛ eloq̄ntia placauit irā dauid ꝛ p̄seruauit virū suū ab interitu: sicut legitur. j. R. 25. Sic virgo benedicta sua prudētia: suis p̄cib⁹: ꝛ munerib⁹ iram dei placauit ꝛ totū genus humanum ab exterminio mortis liberauit. ¶ 2. paries moralis in v̄gine maria est Justitia: q̄ ē Affectio animi vl' volūtatis redēs vnicuiq3

cuiq₃ qđ suū ē. Et ista pfecͭ volūtatē ῦgi nis gloriose quo ad eē morale i oīb⁹ exe quēdis ꝛ operādis. Hāc iustitiā habuit ꝛ ondit ῦgo bndicta obediēdo supiori bus. s. Deo qñ cōpletis dieb⁹ purgatio nis sue ẜm legē moisi tulit puerū iesum in hierusalē ꝛ dedit hostiā par turturū aut duos pullos colūbaꝝ: sicut dictū est in lege dñi: prout pȝ Luc. 2. Et cesari au gusto ascendendo in hierusalē ꝛ ꝓfitē do nomē suū ẜm edictū eius Luc. 2. Et exēplū bonū pbēdo eq̄libus. s. Joseph sponso suo ꝛ alijs qñ in singulis ānis cū Joseph ascēdebat in hierusalem in die solēni pasce Luc. 2. Et seruiēdo inferio ribus. s. Helisabet apud quā māsit q̄si tribus mēsibus seruiēs ei in puerperio sicut pȝ Luc. j. ¶ 3. paries moralis i ῦ gine est Tēperātia: que est virt⁹ in nul lo moderatiōis leges excedēs: sub iugo rōnis cupiditatē domās. Et hec pfecit vim cōcupiscibilē ῦginis quo ad eē mo rale in oībus delectabilib⁹ declinandis. Hanc tēpantiā ῦgo habuit in oīb⁹ sen sibus ꝛ operib⁹ ꝛ pcipue eam docuit ꝛ ondit in ῦginitate quā semꝑ seruauit: ꝛ pria inchoauit. Et in ῦbis paucissimis i quib⁹ fuit tēpatissima: q₂ quiquies tm̄ vel circa legit̄ fuisse locuta: Cū tñ in hijs duob⁹ soleant mulieres eē intēpatissi me. ¶ 4. paries i virgine maria ē forti tudo: q̄ est virtus q̄ aduersa dura ꝛ as pera fortiter tolleram⁹. Et ista perfecit vim irascibileȝ ῦginis gloriose q̄ ad eē morale: In oīb⁹ aduersis ꝛ tribulatiōi bus tollerādis. Hanc fortitudineȝ pci pue demōstrauit in passione filij sui: In qua nō legit̄ nec verbū asperuȝ ꝓtulisse sed tam horribilē mortē vnigeniti pa tiētissime ꝛ fortissime tollerasse. ¶ Isti ergo sunt quattuor parietes spūales ar che mistice ipsaȝ pficiētes in eē morali. De quib⁹ dicit virginis deuotus Ber.

¶ Fuit beata virgo fortis in ꝓposito: Tēperans in silentio. Prudens in inter rogatione. Justa in cōfessiōe. ¶ Ex ista archa mistica fluunt q̄ttuor ῦtutes car dinales in oēs electos iō ipa dicit Pro uer. 8. Meū est consiliū ꝛ equitas: mea est prudentia: mea est fortitudo.

¶ 2. Archa habebat q̄ttuor angulos re sultātes ex cōcursu q̄ttuor parietū pdi ctoꝝ vñ dr̄ Exo. 25. Quos pones p q̄t tuor Arche angulos ¶ Mistice in ῦgi ne gloriosa fuerūt q̄ttuor āguli spūales p ɔcursū q̄tuor ῦtutū cardinaliū. ¶ p⁹ angulus fuit in incarnatōe filij dei: ꝛ est fact⁹ ex prudētia ꝛ iustitia virginis cō currentib⁹. Prudētia cōcurrit qñ dixit Luc. j. Quō fiet istō qm̄ virū nō cogno sco. Justitia cōcurrit qñ subiunxit deo simplr̄ obediēdo. Ecce ancilla dñi fiat mihi ẜm ῦbū tuū. ¶ 2. Angulus fuit in fuga in egiptū: et fact⁹ est ex iustitia ꝛ for titudine cōcurrētib⁹: Justitia cōcurrit qñ Maria obediuit diuino mandato p angelū facto Joseph cui dixit math. 2. Surge accipe puerū ꝛ matrē eius ꝛ fu ge in egyptū. Fortititudo cōcurrit q₂ ꝛ i itinere ambulās ꝛ in egypto pegrinans multa icōmoda ꝛ multos labores forti ter ꝛ patienter tollerauit. ¶ 3. Angulus fuit in nuptijs: ꝛ fact⁹ est ex prudentia ꝛ tēperātia cōcurrētib⁹. Prudētia cōcur rit qñ deficiente vino i nuptijs: Maria opportunū remediū q̄siuit subueniēdi paupib⁹ rogādo filiū. Tēperātia cōcur rit: qñ ῦgo bndicta tria tm̄ ῦba ꝓtulit dicēs Jo. 2. Uinū nō habēt. ¶ 4. An gulus fuit in passione iesu: ꝛ fact⁹ est ex fortitudine ꝛ temperātia cōcurrentib⁹: Fortitudo cōcurrit qñ virgo benedicta stabat iuxta crucē iesu Jo. 19. ꝛ videbat filium suū vnigenituȝ tam horribiliter moriētē ꝛ tñ patienter ꝛ fortiter talem dolorem supportauit. Temperātia cōs

nostra operaq3 bona ad deu3 referētes Ad istos ergo beatissimos spūs cōtemplādos vz nr̄ spūs rōnalis intrare i sancta sāctorū. Relinquere sensibilia ꝛ terrena: Transcēdere celos. Intima celoꝝ penetrare: Gloriosos spūs cōsiderare: ꝛ in ipsorū amore ꝛ caritate liquescere: O mortales venite ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spūali marie v̄ginis cōpositiōe per archa3 moisi p̄figurata. Cap.22.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ hec v̄ba Exo.25. Archam de lignis sethim cōpingite: Cuius lōgitudo habeat duos ꝛ semis cubitos. Latitudo cubitū ꝛ dimidiū: Altitudo silr̄ cubitum ac semissem. Et deaurabis ea3 auro mūdissimo int⁹ ꝛ foris. Faciesq3 supra corona3 aureā per circuitū. Et q̄ttuor circulos aureos: quos pones p q̄ttuor arche angulos. Duo circuli sint in latere vno ꝛ duo in altero. Facies quoq3 vectes de lignis sethim ꝛ operies eos auro. Inducesq3 p circulos qui sūt in arche lateribus vt portet̄ i eis. Qui semp erunt in circulis: nec vnq̄ extrahent̄ ab eis. Ponesq3 in archa testificationē quā dabo tibi. Hec ibi. ¶ Viso de dispōne cherubin qui angelica3 nām p̄figurant: Vidēdum superest de archa q̄ adhuc in interiori loco erat i sancto sanctorū q2 i medio duorū cherubin: Archa aūt ista gloriosam v̄gine3 mariā p̄figurat. ¶ Lignā aūt huius arche fuerunt ligna sethim q̄ sunt imputribilia vt dicit Josephus vn̄ dr̄ Exo.25. Archa3 de lignis sethim cōpingite. ¶ Ligna sethim ex quib⁹ cōpacta est virgo sunt aīa ꝛ corpus. Aīa eni ei⁹ iputrabilis fuit q2 nullā spūalis peccati sensit putredinē. Corpus etiā eius iputribile fuit q2 nullā carnalis delectationis sensit corruptionē: Ligna ēt sethim sunt cōsideratiōes pure: affectiōes iuste: Cōsilia recta. Desideria bōa ꝛ honesta. ¶ Ista āt archa fuit mirabili modo disposita. Et plurima ad ei⁹ cōpositionē concurrunt: que spūaliter virgini gloriose cōueniunt: sicut patebit discurrendo per singula.

¶ p̄ Archa habebat q̄ttuor parietes ꝛ q̄ttuor angulos sicut p3 Exo.25. vn̄ Nicolaus de lyra ibidem dicit Q2 archa erat quasi scriniū sine pedib⁹ ꝛ quasi qōda3 quadratū altera p̄te longius. ¶ Mistice q̄ttuor parietes in archa sunt q̄ttuor virtutes cardinales in virgine gl'iosa: q̄ sunt firmamētū ꝛ fundamētū toti⁹ edificij spūalis. Et iō dicūtur cardinales q2 sicut in cardine vertit̄ ꝛ sustentat̄ totu3 hostiū: Sic in hijs q̄ttuor v̄tutib⁹ sustētatur ꝛ voluit̄ gubernat̄ ꝛ dirigit̄ tota vita hoīs virtuosa ꝛ moralis q̄si tota fabrica spūalis. ¶ p̄⁹ paries moralis i virgine est Prudētia: que est recta rō agibiliu3. Et ista perfecit intellc̄m virginis gloriose quo ad eē morale in oīb⁹ agendis ꝛ disponēdis. Hāc prudētiā habuit ꝛ ōndit p̄cipue qn̄ in ɔceptiōe filij dei añ cōsensum voluit de mō plenu⁹ informari ꝛ iō q̄siuit prudēter ab angelo dicēs Luc.i. Q̄uo fiet istō qm̄ virū nō cognosco ꝛc̄. ¶ Hec v̄ginis prudētia p̄figurata fuit In Abigail vxore Nabal carmeli: q̄ fuit prudētissima ꝛ sua prudentia: munerib⁹ ꝛ eloq̄ntia placauit irā dauid ꝛ p̄seruauit virū suū ab īteritu: sicut legitur.j.R̄.25. Sic virgo benedicta sua prudētia: suis p̄cib⁹: ꝛ munerib⁹ iram dei placauit ꝛ totū genus humanum ab exterminio mortis liberauit. ¶ 2. paries moralis in v̄gine maria est Justitia: q̄ ē Affectio animi vl' volūtatis reddēs vnicuiq3

cuiq₃ qd̄ suū ē. Et ista pfecit volūtatē ꝟgi nis gloriose quo ad eē morale ī oīb⁹ exe quēdis ꝛ operādis. Hāc iustitiā habuit ꝛ oñdit ꝟgo bñdicta obediēdo supiori bus. s. Deo qñ cōpletis dieb⁹ purgatio nis sue ꝑm legē moisi tulit puerū iesum in hierusalē ꝛ dedit hostiā par turturū aut duos pullos colūbaꝝ: sicut dictū est in lege dñi: prout pʒ Luc. 2. Et cesari au gusto ascendendo in hierusalē ꝛ ꝓfitē do nomē suū ꝑm edictū eius Luc. 2. Et exēplū bonū ꝓbēdo eq̄libus. s. Joseph sponso suo ꝛ alijs qñ in singulis ānis cū Joseph ascēdebat in hierusalem in die solēni pasce Luc. 2. Et seruiēdo inferio ribus. s. Helisabet apud quā māsit q̄si tribus mēsibus seruiēs ei in puerperio sicut pʒ Luc. j. ¶ 3. paries moralis ī ꝟgine est Tēperātia: que est virt⁹ in nul lo moderatiēis legeʒ excedēs: sub iugo rōnis cupiditatē domās. Et hec pfecit vim cōcupiscibilē ꝟginis quo ad eē mo rale in oībus delectabilib⁹ declinandis. Hanc tēpantiā ꝟgo habuit in oīb⁹ sen sibus ꝛ operib⁹ ꝛ ꝑcipue eam docuit ꝛ oñdit in ꝟginitate quā semꝑ seruauit: ꝛ pria inchoauit. Et in ꝟbis paucissimis ī quib⁹ fuit tēpatissima: qꝛ quīquies tm̄ vel circa legit̄ fuisse locuta: Cū tñ in hijs duob⁹ soleant mulieres eē intēpatissi me. ¶ 4. paries ī virgine maria ē forti tudo: q̄ est virtus q̄ aduersa dura ꝛ as pera fortiter tolleram⁹. Et ista perfecit vim irascibileʒ ꝟginis gloriose q̄ ad eē morale: In oīb⁹ aduersis ꝛ tribulatiōi bus tollerādis. Hanc fortitudineʒ ꝑci pue demōstrauit in passione filij sui: In qua nō legit̄ nec verbū asperuʒ ꝓtulisse sed tam horribilē mortē vnigeniti pa tiētissime ꝛ fortissime tollerasse. ¶ Isti ergo sunt quattuor parietes spūales ar che mistice ipsaꝫ pficiētes in eē morali. De quib⁹ dicit virginis deuotus Ber.

¶ Fuit beata virgo fortis in ꝓposito: Tēperans in silentio. Prudens in inter rogatione. Justa in cōfessiōe. ¶ Ex ista archa mistica fluunt q̄ttuor ꝟtutes car dinales in oēs electos iō ipa dicit Pro uer. 8. Meū est consiliū ꝛ equitas: mea est prudentia: mea est fortitudo.

¶ 2. Archa habebat q̄ttuor angulos re sultātes ex cōcursu q̄ttuor parietū ꝓdi ctoꝝ vñ dr̄ Exo. 25. Quos pones ꝑ q̄t tuor Arche angulos ¶ Mistice in ꝟgi ne gloriosa fuerūt q̄ttuor āguli spūales ꝑ ꝯcursū q̄tuor ꝟtutū cardinaliū. ¶ p⁹ angulus fuit in incarnatōe filij dei: ꝛ est fact⁹: ex prudētia ꝛ iustitia virginis cō currentib⁹. Prudētia cōcurrit qñ dixit Luc. j. Quō fiet istd̄ qm̄ virū nō cogno sco. Justitia cōcurrit qñ subiunxit dea simpl'r obediēdo. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm ꝟbū tuū. ¶ 2. Angulus fuit in fuga in egiptū: et fact⁹ est ex iustitia ꝛ for titudine cōcurrētib⁹: Justitia cōcurrit qñ Maria obediuit diuino mandato ꝑ angelū facto Joseph cui dixit math. 2. Surge accipe puerū ꝛ matrē eius ꝛ fu ge in egyptū. Fortititudo cōcurrit qꝛ ꝛ ī itinere ambulās ꝛ in egypto ꝑegrinans multa icōmoda ꝛ multos labores forti ter ꝛ patienter tollerauit. ¶ 3. Angulus fuit in nuptijs: ꝛ fact⁹ est ex prudentia ꝛ tēperātia cōcurrētib⁹. Prudētia cōcur rit qñ deficiente vino ī nuptijs: Maria opportunū remediū q̄siuit subueniēdi paupib⁹ rogādo filiū. Tēperātia cōcur rit: qñ ꝟgo bñdicta tria tm̄ ꝟba ꝓtulit dicēs Jo. 2. Uinū nō habēt. ¶ 4. An gulus fuit in passione iesu: ꝛ fact⁹ est ex fortitudine ꝛ temperātia cōcurrentib⁹: Fortitudo cōcurrit qñ virgo benedicta stabat iuxta crucē iesu Jo. 19. ꝛ videbat filium suū vnigenituʒ tam horribiliter moriētē ꝛ tñ patienter ꝛ fortiter talem dolorem supportauit. Temperātia cō

currit: qm̄ in tanta amaritudine posita ēt a verbis multiplicibus se tēperauit. Uñ nullum asperum vel incorreptū vbum legitur cōtra filij persecutores ꝛ iterfectores protulisse. Et sic pꝫ quo virgo benedicta quasi archa fuit mirabiliter q̄drāgulata. ℂ Ex ista archa mistica fluit vtutum concordia in oēs electos.

ℂ 3. Archa habebat q̄ttuor circulos aureos positos in q̄ttuor lateribus arche. Ita ꝙ duo circuli erant in vno latere: ꝛ duo in altero: vñ dr̄ Exo. 25. Facies ꝛ q̄ttuor circulos aureos quos pones p q̄ttuor arche angulos. Duo circuli sint ī latere vno: ꝛ duo in altero. ℂ Mistice per aurum diuina sapia intelligit̄ que est oī luce clarior sicut aurum oī metallo nobilius: per circulū operatio diuine sapiētie que est incōprehēsibilis sicut circuli finis ꝛ initiū est inuestigabilis. Uirgo g̃. Maria q̄ttuor circulos aureos habuit, qꝛ q̄ttuor diuine sapie mirabilia opera in semetipa recepit. ℂ pͦ circulus aureꝰ est p̄seruatio anime a peccato originali mortali ꝛ actuali: fuit. n. īmunissima ab oī pctō. Cant. 4. Tota pulchra es amica mea ꝛ macula nō est in te. ℂ 2. circulus ē p̄seruatio corporis ab īcineratiōe. Nam vt cōiter tenet ecclesia corpus vginis nō est incineratū nec corruptū sꝫ ad celestem gl'iam translatū. Et isti duo circuli sunt in latere vno. ℂ 3. circulus aureus est virginis ingrauidatio siue fecūdatio sine corruptiōe. ℂ 4. circulus aureus est virginis parturitio sine virginitatis amissione. Et de hijs duobꝰ dicit Aug. in s. Et sine corruptiōe grauida ꝛ in partu virgo puerpera. Et isti duo circuli sunt in latere altero qꝛ sese cōsequūtur. Et ideo dr̄ ysa. 7. Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filiū: O q̄ mirabiles fuerunt circuli isti vere in eis relucet aurum diuine sapientie. ℂ Ex ista archa mistica fluit celestis gratia ꝛ bn̄dictio in oēs deuotas virgines: in oēs parturientes: Ex ista fluit gr̄a p̄fuatiōis apctō qꝛ dic. Ecci. 24. Qui audit me nō ꝯfundet̄: ꝛ qui operant̄ in me nō peccabūt.

ℂ 4. Archa habebat duos vectes de lignis sethim opertos auro: quoꝝ vnꝰ ponebat̄ intra duos circulos in vno latere exn̄tes. Aliꝰ ī alijs duobꝰ: vt in ipis portaretur archa. Et isti vectes semp erāt ī circulis ꝛ nūq̄ extrahebant̄ ab eis: vñ dr̄ Exo. 25. Facies quoqꝫ vectes de lignis sethim ꝛ operies eos auro. Inducesq̄ p circulos qui sūt ī arche laterib' vt portet̄ in eis. Qui semp erūt in circulis nec vnq̄ extrahent̄ ab eis. ℂ Mistice vectes de lignis sethim sunt due exultationes ꝛ admiratiōes mūde ꝛ īmaculate que fuerūt in virgine gl'iosa: sꝫ fuerunt operte auro qꝛ vestite diuina caritate: qꝛ exultatio eiꝰ fuit ī deo ꝛ s̄m deū Luc. j. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. Et vnaqueq̄ istarū exultationū trāsiuit p duos circulos. ℂ pͦ vectis trāsiens p duos circulos aureos ē vginis marie exultatio regulata d̄ sua p̄seruatiōe ab oī peccato quo ad aīam: ꝛ de sua p̄seruatiōe ab oī incineratōe quo ad corpus. Et iste vectis nūq̄ fuit extractus de circulis istis: qꝛ semper habuit materiā exultatiōis p̄dicte. Et nūq̄ occasionē opposite tristitie: cū nūq̄ peccatum aliqd̄ cōmiserit de quo tristari merito debuissꝫ. ℂ 2. vectis trāsiens p duos alios circulos aureos ē virginis marie exultatio regulata de sua fecūdatiōe siue grauidatiōe a spū sctō sine corruptione: ꝛ d̄ sua pturitōe sine vginitatis amissione. Et iste vectis nūq̄ fuit de circulis extractꝰ: qꝛ semp habuit p̄dicte exultatiōis mā: ꝛ nūq̄ tristitie opposite occasionē: qꝛ semp integritas vginitatis ī ea pmansit: qꝛ vt dicit Augꝰ in s. Extrat.

maria virgo cū cōcipit: virgo grauida: ꝛ virgo cū parit ꝛ virgo post partū: preclara ꝗ illa virginitas ꝛ glosa fecunditas. Exultat maria ꝛ mrēm se leta mirat̄ ꝛ de spū sancto se peperisse gaudet. Nec qꝛ peperit innupta terret̄: sꝫ qꝛ genuerit cū exultatiōe mirat̄. ¶ Hijs duob⁹ vectib⁹ ferebat̄ archa: qꝛ virgo maria hijs diuinis exultatiōib⁹ ad opus diuinū pagendū leuiter ferebat̄. Hac gemina exultatione letanter ascēdebat in mōtana. Ibat in egyptū. Reuertebat̄. Ascēdebat in tēpluꝫ: portabat lactabat ꝛ nutriebat paruulū iesuꝫ. Et iō dicit Aug. in s. Eua luxit: Maria exultauit Eua lacrimas maria gaudiū i vētre portauit: leta igitur maria gestat infantē exultās amplexat̄ filiuꝫ: portat aq̄ portabat̄. ¶ Ex ista mistica archa oīs spūalis letitia i electos xp̄i refūdit̄ vñ clamat dicēs Ecci. 24. Spirit⁹ meus sup mel dulcis ꝛ hereditas mea sup mel ꝛ fauū.

¶ 5. Archa habebat tres dimēsiones vꝫ longitudinē: latitudineꝫ ꝛ altitudinē: vñ dr̄ Exo. 25. Cui⁹ lōgitudo habeat duos ꝛ semis cubitos. Latitudo cubitū ꝛ dimidium: Altitudo cubitū silr̄ ac semissem. ¶ Mistice per istas tres dimēsiones intelligunt̄ tres virtutes theologice que fuerunt in virgine. ¶ p⁹ est longitudo hñs duos ꝛ semicubitos. Et ista significat virtutē fidei que in virgine fuit perfecta quo ad articulos pertinētes ad diuinitateꝫ ꝛ significatur ꝑ vnū cubituꝫ integruꝫ. Et quo ad articulos ptinentes ad humanitatem ꝛ significatur per aliū cubituꝫ integruꝫ. Et ista sunt necessaria ad saluteꝫ: vꝫ credere articulos ptinēteꝫ ad diuinitatem ꝛ ad humanitatē. Habuit ēt fideꝫ de oībus contētis in sacra scriptura ꝛ de omnibus reducibilibus ad predicta vel sequentibus ad predicta Et de omnibus que elici possunt ex sacra scriptura ꝛ ista fides significatur ꝑ cubitum semis siue dimidium: qꝛ pertinet ad fidei perfectionem ꝛ sup habundantiam non ad necessitatem salteꝫ explicite. Et bñ significatur fides per longitudinem: quia in virgine nūꝗ interrupta est fides per totam vitam. Et quando omnes discipuli in morte christi in fide titubauerunt in sola virgine fides inuiolata perseuerauit. Et propter istam fidem virgo maria dicitur beata Luc. j. Et beata que credidisti quoniam perficientur ea que dicta sunt tibi e domino. ¶ 2. est latitudo habens cubitum ꝛ dimidium. Et ista significat virtutem caritatis: que fuit in virgine: ꝛ bene significatur per latitudinem: quia caritas sinū ꝛ cor dilatat vsqꝫ ad inimicorū dilectionem. Habuit autem caritatem ad proximum ꝛ ista significatur per dimidium cubitum: quia proximus diligendus est cuꝫ modo ꝛ mensura: iuxta illud diliges proximum tuum sicut teipsum: Et caritatem ad deum qui diligendus est toto corde tota mente ꝛ tota anima. Et ista caritas marie ad deū significatur per cubitum integrum. Quia tota fuit plena incendio diuine dilectionis ꝛ diuine caritatis. ¶ Unde Ber. super Cant. Sagitta electa est amor christi: q̄ Marie animam non modo confixit: sꝫ etiam totaliter pertransiuit: vt nullam in pectore virginali particulam vacuam amore relinqueret: sed toto corde: tota anima: tota virtute diligeret ꝛ esset gratia plena. ¶ 3. est altitudo habens cubitum similiter ac semissem. Et ista significat virtutem spei que fuit in virgine gloriosa ꝛ bene significatur per altitudinem: quia spes respicit bona celestia ardua ꝛ sublimia. Et quia spes est expectatio future beatitudinis ex gratia dei ꝛ ꝓprijs meritis ꝓueniens: iō signa

tur per cubitū ꝛ dimidiū. Spē3 habuit virgo i meritis ꝓprijs s3 nō plenā ꝛ ista signatur p semicubitū. Spē3 perfectissimā ꝛ cōpletā in diuina mīa ꝛ i filio suo ꝛ ista signatur p cubitū integrū. Totā3 enī spem suā virgo bndicta collocauerat in filio suo qui erat deus ꝛ hō. Et cū ista spe totaliter ascēdebat ꝛ eleuabat̄ i deum: vñ de ea dr̄ Cant. 8. Que est ista que ascendit de deserto delicijs affluēs innixa sup dilectu3 suu3. ℂ Ex ista mistica archa theologice virtutes predicte in oēs electos d̄riuant̄: vñ dicit Ecci. 24. Ego mater pulchre dilectiōis ꝛ timoris ꝛ agnitionis ꝛ sancte spei.

ℂ 6. archa habebat operculū siue tectu3 supra ꝑm aliquos doctores. Et Nico. d̄ lyra recitat sup Exo. 25. ℂ Mistice p operculū siue tectū arche qd̄ erat in parte superiori significat̄ gratia ꝛ virt⁹ cōtemplationis q̄ fuit in virgine maria iuxta illud math. 24. Tunc qui est i tecto nō d̄scēdat aliquid tollere d̄ domo sua. ℂ Nā virgo bndicta habuit in hac vita altissimā cōtēplatione3: vñ de ipsa dicit̄ Cant. 3. Que est ista que ascendit p desertū sic̄ vgula fumi ex aromatib⁹ mirrhe ꝛ thuris ꝛ vniuersi pulueris pigmētarij. Sicut. n. fumus thuris ꝛ aromatum cu3 odore mirifico ascēdit de igne: Sic ex corde virginis inflāmato ascendebant ad deum in cōtēplatiōe desideria calida ꝛ odorifera: vñ de ea dic̄ Hiero. ℂ Totū repleuerat spūs sancti grā: Totā incāduerat diuin⁹ amor: ita vt in in ea nihil eēt qd̄ mūdanus violaret affectus: s3 ardor cōtinuus ꝛ ebrietas ꝑfusi amoris. Et pp istā gratiā ɔtēplationis figuratur per mulierē fugiētē in solitudinem Apoc. 12. Et mulier fugit in solitudinem vbi habebat locū paratu3 a deo. ℂ Ex ista archa mistica cōtēplationis grā i ꝑfectos viros effūdit̄.

ℂ 7. Archa habebat coronā aureā p circuitū in parte superiori eleuatā aliquātulum supra tectum siue operculu3 arche sicut dicit lyra loco ꝑallegato: vñ dicitur Exo. 25. Faciesq3 supra coronam aureā per circuitū. ℂ Mistice ista corona aurea sup̲a archam designat i v̄gine regia3 dignitatē. Nam ceteri sancti ꝛ etiā sup̄mi angeli in celo sunt sicut dei ministri. Ipsa v̄o virgo sicut celorū regina. Quia. n. nupsit eterno patri qui ē rex regū: merito ipsa dr̄ regina: q2 sponsa denominat̄ a dignitate sponsi. Uñ ex hoc figurat̄ p mulierē3 coronatā dicēte Joanne Apoc. 12. Signū magnū apparuit i celo mulier amicta sole ꝛ luna sub pedib⁹ eius: ꝛ in capite eius corona stellarū duodecim. Et sic patet qūo archa mistica virgo bndicta primo habuit corona3 aurea3 regie dignitatis. ℂ 2. habuit coronā aureolā virginitatis q̄. s. datur v̄ginibus: q2 ipsa fuit prīa que habuit desideriū ꝛ ꝓpositu3 v̄ginitatis in mente. Et postmodū de ea seruāda cu3 Joseph sponso suo emisit votū: sicut dicunt doctores ꝛ lyra super illud Luc. j. Quō fiet istd̄ qm̄ virū nō cognosco. Et q2 fuit prīa in virginitatis proposito ꝛ voto id̄ vocat̄ virgo v̄ginū ꝛ h3 coronā aureolā virginitatis. ℂ 3. habuit corona3 aureolā martirij que. s. dat̄ martiribus: qm̄ ipsa in passiōe filij nō solū martir sed plusq3 martir fuit: q2 nō in corpore sed in aīa cōpassiōis gladio pcussa ē: vñ dixit Simeon eidem v̄gini Luc. 2. Et tuā ipsius aīam pertrāsibit gladi⁹. ℂ Uñ Hiero⁹. in sermone assūptiōis. Maria q2 mēte passa est plusq3 martir fuit. Nimirū qm̄ eius dilectio āplius fortis q3 mors q2 mortē christi suā fecit. ℂ 4. habuit corona3 aureolam doctrine que. s. datur doctorib⁹ alios illuminantibus. Nā ipsa virgo post ascen-

sionē dñi instruxit ap̄l'os τ euāgelistas de oib⁹ q̄ ipa familiari⁹ nouerat. ℂ Instruxit vt fertur lucā in scribēdo euangelium de incarnatiōe. Direxit ep̄l'as ad Ignatiū Ep̄z τ martirē. Et oēs fideles ī p̄mitiua ecclesia doctrina virginis illustrabantur: τ iō merito donata est sibi corona aureola doctoꝝ. ℂ De ista q̄druplici corona virginis gloriose loquit̄ sp̄o sus in canticis dicēs ad eā Cant. 4. Ueni de libano sponsa mea: veni de libano veni: coronaberis de capite amana: Ecce coronā regie dignitatis. Nam amana interp̄tatur coangustās eū cōprimēs eū vel coangustatio eius: et cū filius dei est coangustat⁹ in vtero marie: ipsa facta ē oīuz regina. ℂ De v̄tute sanir τ hermō. Ecce coronā aureolā v̄ginitatis. Naz sanir interp̄tat̄ deus luminis: deus lucerne: vel leuans siue attollens nouitatem. Hermon iterp̄tatur anathema meroris τ tristitie: virgo aūt maria cū virginitatem p̄posuit τ vouit: dedit humano generi magnū lumen τ magnā lucernā: τ incohauit τ exaltauit nouū modū viuendi. s. virginitatē. Et sic p̄cidit multas amaritudines τ tristitias: q̄ sequūtur ad matrimoniū τ ad cōceptū τ partuz prolis. ℂ De cubilibus leonuz. Ecce coronaz aureolā martirij. Naz sicut leones intrepidi in cubili suo quiescunt: sic martires quasi leones intrepidi in cubili mūde cōsciētie requiescētes ad nulli⁹ p̄sequētis pauebant ocursuz. ℂ De mōtibus pardoꝝ: Ecce coronam aureolaz doctrine. Pardi sunt velocissimi: varij: τ habitāt in montibus τ desertis. Sic p̄dicatores τ doctores fuerūt veloces ī discurrēdo p̄ vniuersum: illuminādo: τ instruendo. Ezech. j. Animalia ibant τ reuertebant̄ in silitudinez fulguris coruscātis. Fuerūt varij ī doctrina: arguēdo: increpādo: obsecrādo: consulēdo: rogando: exhortādo. Habitauerūt in mōtibus τ desertis per altissimā τ quietaz cōtēplationē. Hijs omnibus coronis coronata fuit virgo maria τ ideo merito dr̄ de ea. Faciesq̄ʒ supra coronaz aureaz per circuituz. O q̄ʒ mirabilis est archa ista. ℂ Ab ista archa bñdicta tāq̄ʒ a mediatrice donātur sanctis: quattuor gñā predictarum coronarū.

ℂ 8. Archa tota fuit intus d̄aurata idest laminis aureis operta: vñ dr̄ Exo. 25. Et deaurabis eaz auro mūdissimo intus. ℂ Mistice virgo maria quasi archa tota intus fuit deaurata: q2 oēs eius cogitationes: oēs affectus: oēs mentis intuitus: τ omnia desideria coop̄ta fuerunt diuina caritate: Tota fuit int⁹ deaurata qñ in conceptione filij dei eius sanctissima viscera: diuina sunt caritate τ puritate referta. Et iō clamat Hiero⁹ in s. Assumptionis de ipsa loquēdo dicēs Quicquid in maria gestum est: totū puritas τ simplicitas: Totū veritas τ gratia fuit: Totum misericordia τ iustitia: que de celo prospexit. ℂ Ex ista sua virtute mūdificat τ deaurat omnia nostra interiora: si fideliter recurramus ad ipsam. Sic τ in oibus virtutibus p̄cedētibus τ sequentib⁹ pratica.

ℂ 9. Archa tota fuit foris d̄aurata idest laminis aureis operta vñ dicit̄ Exo. 25. Et deaurabis eam auro mūdissimo foris. ℂ Mistice v̄go maria quasi archa tota fuit foris deaurata: q2 omnis eius actus exterior: oīs mot⁹: oīs gestus: oīa verba: omnia facta: oīa opera fuerūt rectissima τ dīna caritate adornata. ℂ Uñ dicit Ambro. d̄ virginibus. Uirgo erat maria: nō solū corpore sed τ mente: que nullo doli ambitu sinceruz adulteraret affectū: corde humilis: v̄bis grauis: aīo prudēs: loquendi parcior: Legendi studiosior: Intenta operi: verecūda sermo-

ne. Nihil torvum in oculis marie. Nihil in verbis procax: Nihil in actu verecundus. Non gestus fractior. Non incessus lasciuior: Non vox petulantior: vt ipsa corporis species simulacrum fieret mentis: figura probitatis. ¶ Ex ista virtute virgo maria influit ad deaurandum omnia nostra exteriora: actus: gestus: motus: verba et opera.

¶ x. In archa erant tabule moisi digito dei scripte: vnde dicitur Exo. xxv. Ponesque in archa testificationem quam ego dabo tibi. i. tabulas scriptas digito dei: que erant testes inter deum et populum quod recepisset a deo illa precepta secundum lyram ibidem. ¶ Mistice per tabulas legis in archa existentes designatur regia dignitas christi in vtero virginis quiescentis: ad quam spectat ferre legem. Habuit ergo archa intra se legis tabulas quia virgo in vtero suo continuit christum regem et legislatorem. De quo dicit propheta Ysa. 33. Dominus enim iudex noster. Dominus legifer noster. Dominus rex noster. Et de sua fortitudine et legislatione dicitur Job. 36. Ecce deus excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in legislatoribus. ¶ Ingressus est autem rex iste excelsus et immensus intra viscera arche nostre mistice vt ex sua humilitate nos exaltaret et reges sublimes faceret. ¶ Unde Ber. in sermone In te sola beata virgo rex ille diues et prediues exinanitur: et excelsus humiliatur. et immensus abbreuiatur: et ab angelis minoratur: verus deus nique deus et dei filius incarnatur. Sed quo fructu. Nempe vt omnes eius paupertate locuplectemur. Eius humilitate subleuemur. Eius minoratione magnificemur Eius incarnatione adherentes deo incipiamus vnus esse spiritus cum eo. ¶ Ex ista archa in omnes reges: principes ac rectores fideles ac deuotos virtus effunditur: eos dirigens in agendis. Prouer. 8. Per me reges regnant: per me principes imperant et potentes decernunt iustitiam.

¶ xi. In archa erat reposita virga Aaron que fronduerat: vnde dicitur Numeri. 17. Refer virgam Aaron in tabernaculum testimonij vt seruetur ibi in signum rebellium filiorum israel. ¶ Mistice virga Aaron sacerdotis per cuius miraculum fuit electus siue confirmatus in suo sacerdotio significat sacerdotalem dignitatem in christo. De quo sacerdotio dicit propheta in psalmo 109. Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Et paulus ad Hebre. 8. Talem habemus pontificem qui consedit in dextera sedis magnitudinis in celis: sanctorum minister et tabernaculi veri quod fixit deus et non homo: et ad Hebre. 9. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum. ¶ Iste autem sacerdos in vtero virginis existens omnes sibi fideles deo patri consecrat sacerdotes et sacros efficit per lauacrum regenerationis: vnde i. petri. 2. Uos autem genus electum: regale sacerdotium: gens sancta: populus acquisitionis: vt virtutes annuncietis eius: qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum. ¶ Ex ista ergo archa virtus effunditur in omnes deuotos sacerdotes: eos dignificans: illuminans: accendens et deo gratissimos reddens.

¶ xij. In archa erat manna repositum secundum preceptum domini: vnde dicitur Exo. 16. Sume vas vnum et mitte ibi Man. quantum potest capere Gomor et repone coram domino ad seruandum in generationes vestras: sicut precepit dominus Moisi: posuitque illud Aaron in tabernaculo reseruandum. ¶ Et de hijs tribus que erant in archa expresse loquitur apostolus ad Hebre. 9. dicens. Post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum aureum habens turribulum: et archam testimenti circumtectam ex omni parte auro. In qua vrna aurea habens manna. Et virga Aaron que fronduerat: et tabule testamenti. ¶ Mistice autem per manna in archa intelligitur christus in vtero

virginis:qui est cibus omniuz fideliuz viatorū i hoc mūdo p eucharistie sacramentū:sicut māna fuit cibus filiorū israel in deserto. Et de vtroqꝫ cibo dicit saluator. Jo.6. Ego suz panis vite:pres vestri māducauerūt māna in deserto ꝛ mortui sūt. Hic est panis de celo descēdēs:vt siquis ex ipo māducauerit non moriat. Ego sū panis viu⁹ qui ð celo descēdi. Si quis māducauerit ex hͦ pane viuet in eternū. Et panis quē ego dabo caro mea ē ꝑ mūdi vita. Est ēt xp̄s ieſus cib⁹ beatoꝝ i patria in ꝓpria spē:qꝛ sua diuinitate ꝛ humanitate pascet electos Jo.x. Ego suz hostiū p me siquis introierit saluabit ꝛ ingrediet ꝛ egrediet ꝛ pascua īueniet. In archa ḡ ē māna qꝛ xp̄s qui ē cib⁹ oīuz in vētre v̄ginis est collocatus. ¶ Et sic in ista archa mistica est oīuz esca:oīuz cib⁹:oīuz medicina ꝛ ex ipa ꝓcedit oīuz d̄uotorum fideliū spūalis ꝛ gratiosa refectio:vnde Ber. in ser. ¶ Maria oib⁹ oīa facta est sapiētib⁹ ꝛ insipientib⁹ copiosissima caritate debitricē se fecit. Oibus misicordie sinū aperuit vt de plenitudine illius accipiant vniuersi. Captiuus redēptionem. Eger curationē: Tristis cōsolationē: Peccator veniā: Justus gratiā: Angelus letitiā. Deniqꝫ tota trinitas gloriam: Filij persona carnis humane substantiā: O aīa mea: Si cardinales v̄tutes inuenire desideras. Si v̄tutes theologicas affectas: Si aureolam virginuz martirū ꝛ doctorū. Si virtutez celestis cōtēplationis. Si intus ꝛ extra cōponi peroptas. Si regiā dignitatem: Si sacerdotale fastigium: Si manne celestis dulcedinem ꝯgustare concupiscis: Accede ad archam appropinqua ad mariaz: qꝛ In ea est vniuersorū remedium:vniuersorū esca: Omniū inchoatio:profectus ꝛ cōsumatio:q̄ semp sit bn̄dicta in secula seculoꝝ. Uenite ḡ ascendam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spūali humanitatis xp̄i dispōne ꝑ ꝓpiciatoriū Moisi p̄figurata. Ca.23.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ ad domū dei Jacob. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo.25. Facies ꝛ ꝓpiciatoriū de auro mūdissimo. Duos cubitos ꝛ dimidiū tenebit longitudo eius. Et cubituz ac semissem latitudo. Duos quoqꝫ cherubin aureos ꝛ ꝓductiles facies ex vtraqꝫ parte oraculi.i. ꝓpiciatorij. Inde p̄cipiaz ꝛ loq̄r ad te supra ꝓpiciatoriū scz:cūcta q̄ mādabo p te filijs israel. Hec ibi. ¶ Inter oīa que in sancto sanctorū cōtinebatur: eminentissimū videbatur esse propiciatoriū:quod erat supra archaz ꝛ totū aureuz ꝛ sedes dei vocabat. Et inde diuina responsa dabant. ¶ Hoc autē propiciatoriuz Allegorice Christuz p̄figurat. Qui fuit tot⁹ aure⁹ qꝛ innocētissim⁹ ꝛ purissim⁹ ꝛ diuine maiestatis sedes singularis: Circa istud ḡ propiciatoriū humanitatis christi spūs noster rōnalis super oīa alia debet insistere considerādo: contēplando:amplexando:diligendo ꝛ in ipsum se per amorem totaliter transformādo. Quia qui diligit eum diligetur a patre suo. Multa aūt circa propiciatoriū Moisi occurrunt consideranda que de christo mistice ac spūaliter intelligi pn̄t:sicut patebit per singula discurrendo.

¶ P̄ propiciatoriū erat ð auro purissimo ꝛ mūdissimo. Nam sm̄ aliquos erat q̄dam tabula aurea supra archaz aliquātuluz eleuata sicut recitat lyra Exo.25. vnde dr̄ Exo.25. Facies ꝛ propiciatoriū de auro mundissimo. ¶ Mistice ꝑ

aurum oibus metallis pciosius intelligitur caritas oibus alijs vtutib⁹ eminētior τ excellētior.j.Cor.12. ¶ Oēs alij sancti fuerunt deaurati sed non aurei: quia τ si diuina caritate sint vestiti τ ornati: Non tamen fuerunt ipsa caritas in abstracto: Christus autem non solum sufficientem caritatem habuit sed ipsa caritas in abstracto fuit per ydiomatū cōmunicationem. Cum enim deus caritas sit.j.Jo.4. Christus autem est de⁹ ergo christus caritas ē. Preterea sicut christus est via: veritas τ vita in abstracto prout dicit ipsa veritas Jo.14. Ego sum via veritas τ vita. Jta est caritas etiam in abstracto sicut est sapiētia: virtas bonitas τ hmōi. Aureū ergo est ppiciatoriuz: qz aureus est caritate τ totus caritas est christus. ¶ Uel dicit̄ propiciatorium factum de auro mūdissimo: quia in vita τ operibus fuit super omnes eminentissimus τ purissimus absqz vlla macula vel defectu. Quicūqz ergo caritatem dei perfectam possidere dsiderat. Qui ad vite omnimodā pfectionem cupit ascendere appropinqt ad ppiciatoriū: Accedat ad xp̄z.

¶ 2. Propiciatoriū erat in medio duorū cherubin: Uñ dicit̄ Exo.25. Duos qqz cherubin aureos τ pductiles facies ex vtraqz parte oraculi.i. ppiciatorij: Cherub vnus sit in latere vno τ alter in altero. ¶ Mistice propiciatoriuz in medio cherubin: christū hoiem tanqz regē magnificū designat in medio angelorūz q̄si in medio ministroꝝ suoꝝ consistentez. Cū.n.sit rex regū τ dñs dñantiū Apoc. 19. merito in medio suorū seruitoꝝ collocat̄. Uñ sicut tabernaculū moisi erat in medio filiorū israel in dserto Nūi.2. Sic humanitas christi est in medio angulorū in celo empireo Apoc.7. Et oēs angeli stabāt in circuitu troni τ senioꝝ τ qttuor animaliū. Et nō solum angeli beati circūstāt christi humanitatē. Sed ei ad nutum obediūt τ administrāt: pp quod dr̄. Apoc.19. Et vocabat̄ nomē ei⁹ verbuz dei: τ exercitus qui sunt in celo sequebātur eū in equis albis: vestiti byssino albo τ mūdo. Et aplus ad Hebre. j. Et adorēt eū omnes angeli dei: Merito ergo propiciatoriū est in medio cherubin: qz christus in celo empireo ī medio collocat̄ angelorū. Qui ḡ angelorū subsidiū desiderat. Qui ad angelorū societatez satagit peruenire: Christo adhereat: christū diligat: christi humanitatē contempletur: qz ipsius omnes sunt administratorij spūs ī ministeriū missi pp eos qui hereditatem capiunt salutis ad Hebre.j.

¶ 3. Propiciatoriū erat super archā: qz erat s̄m aliq̄s opculū arche: vel s̄z alios erat quedā tabula aurea eleuata supra ipsaz archā sicut dicūt alij τ recitat Nico.d̄ lyra super Exo.25. ¶ Mistice propiciatoriuz est supra archam: qz xp̄i humanitas nō solū exaltata est super oēs spūs angelicos sed etiā supra ipsaz virginem Mariaz angelorū reginaz. Cui⁹ ratio est qz xp̄s caput est ecclesie τ saluator corporis eius ad Ephe.v. Oēs ergo xp̄i fideles xp̄i corpus sunt: virgo āt maria est quasi collū hui⁹ corporis medians inter caput τ mēbra. Sicut enim vigor a capite ad mēbra p collū diffunditur sic xp̄i virtus τ gratia ad fideles mediāte v̄gine gl'osa. Et ppea quēadmodū caput supeminet collo: τ ppiciatoriū arche: sic humanitas xp̄i in gl'ia celesti: nedū angelice nāe s̄z ēt virgini gl'iose m̄ri sue supeminet. Uñ apl's paulus de ista supeminētia xp̄i dicit ad Collo. j. Qui est imago īuisibilis dei primogenit⁹ oīs creature. Et ip̄e est añ oēs τ oia in ipso cōstāt. Et ipse est caput corporis

ecclesie qui est p̄ncipium: primogenit⁹ ex mortuis vt sit in oībus ipse primatū te/nēs: q2 in ipso cōplacuit oēm plenitudinem inhabitare: ꝛ per eū recōciliari oīa in ipsum: O aīa deuota si ad ꝓpiciatoriū videndu: cōtēplandū ꝛ amplexādu subleuari desideras. Accede ad archam appropinqua ad virginē q2 ipsa ē media inter nos ꝛ caput nostrū christum iesum. Et si omnes fideles ad virginem mariā magnā tenētur hr̄e deuotionē: q̄to maiorē ad ip̄m xp̄m cū propiciatoriū eleuatū sit super archā.

¶ 4. Propiciatoriū habebat longitudinem duorum cubitorū ꝛ dimidij: vñ dr̄ Exo. 25. Duos cubitos ꝛ dimidiū tenebit longitudo ei⁹. ¶ Mistice p̄ longitudinē ea signant̄ que p̄tinēt ad initium. per latitudinem ea que ad mediū: p̄ altitudinē ea que ad finem. Nam oīs natura corporea a longitudine incipit. ex latitudine crescit ꝛ i altitudinē desinit. Ex ductu nāq3 linee siue longitudinis generat̄ latitudo. Ex ductu latitudinis generat̄ altitudo. Per longitudinē ergo ea q̄ ad incohationē: per latitudinē ea que ad ꝓmotionē p̄ altitudinē ea q̄ ad cōsumationē p̄tinēt designātur. ¶ Per longitudinē ea q̄ ad naturā: per latitudinē ea que ad gratiā: per altitudinē ea q̄ ad gloriam p̄tinent figurant̄. Nā.n. est incboatio. Gratia promotio: Gl'ia consumatio. ¶ Per cubitū v̄o integrū notat̄ perfectio siue plenitudo: per semicubitū vero imperfectio vel supabūdātia. Christus ergo quasi ꝓpiciatoriū h3 vnū integrum cubitū in longitudine: q2 in suo eē includit verbū diuinū siue nām diuinam intellectualē viuā ꝛ per se subsistere potentē. Habet aliū integrū cubitū in longitudine: q2 in eē suo includit aīam rōnalem intellectualē viuā: ꝛ per se subsistere potentē. Et ista duo signāt̄ p̄ duos cubitos integros: q2 ambe sunt nāe itellectuales ꝛ p̄fecte. Habet ēt dimidium cubitū in sua longitudine: q2 in esse suo includit naturā corporis: que de se est irrationalis ꝛ imperfecta ꝛ ista signat̄ p̄ dimidiū cubitū. Et ista tria pertinēt ad essentiā ꝛ nām christi: q̄ p̄ ꝓpiciatorij lōgitudinē designat̄. Quicūq3 ergo in aīa vel corpore fatigatur. Qui ad deū venire desiderat: ad xp̄m accedat qui est verū propiciatoriū in se cōtinens cubitū integrū nāe diuinitatis: cubitū itegrū nāe siue aīe rōnalis. Et semicubitū nāe corporalis q2 sup ip̄m ꝓpiciabit̄ de⁹.

¶ 5. Propiciatoriū habebat i sua latitudine cubitū ac semissem: vñ dr̄ Exo. 25. Et cubitū ac semissem latitudo. ¶ Mistice p̄ latitudinē signant̄ ea que ad gratiam p̄tinēt. Christus ḡ quasi propiciatoriū sp̄ūale habuit in sua latitudine cubitum integrū: q2 accepit a deo gr̄am p̄fectam. i. sūmam ꝛ p̄fectissimā q2 tantam quātā aīa xp̄i capere poterat. Vñ dr̄ plenus gratia ꝛ veritate. Jo. j. Et vidimus gloriam eius: gloriā quasi vnigeniti a patre plenum gratie ꝛ veritatis. Et pp̄ hoc etiam dicitur accepisse sp̄ūm sanctū non ad mensuram sed absolute ꝑm aīe capacitatem. Jo. 3. Non.n. ad mensuram dat deus spiritū.s. ipsi christo sed supple sine mensura. Quia ergo habuit gr̄am cōsumatam ꝛ p̄fectam dicit̄ habere cubitum integrum in sua latitudine. ¶ Habuit etiā semicubitū in sua latitudine: q2 non solum habuit in se plenitudinem gratie quo ad sufficientiā sed etiam quo ad redundantiā: q2 eam effudit in corpus suū misticū quod est ecclesia: q2 de plenitudine eius oēs accepim⁹ Jo. j. Nō tamē ita perfectam effudit in alios gratiam sicut in semetipso habuit ꝛ ideo dr̄ in sua latitudine habuisse semicubitum. Nam vnicuiq3 fideliū datur gratia ꝑm

certā mēsurā: ꝛ dona distincta: ad Ro. xij. Unicuiq; deus diuisit mēsuraꝫ fidei. Habētes igitur donatiōes ſm grāꝫ que data est nobis differētes. ¶ Ista āt gratia diffusa est in corpus christi misti cū: qñ ipse xp̄s misit spūm sanctū in credentes Act. 2. Quia ergo christus ꝛ in se sūmā gratiā habuit ꝛ in suo corpore mistico ſm mensurā iō i sua latitudine cubitū integrū habuit ꝛ semissem. Quicūq; ergo gratiā dei desiderat ad ꝓpiciatoriū christū appropinquet: qꝛ ipē eā distribuit ꝓut vult. Et ō plenitudine ei⁹ oēs nos accepim⁹ grāꝫ pro grā Jo. j.

¶ 6. Propiciatoriū habebat aliquā altitudinē: sed ipā a scriptura nō exprimitꝰ sicut pꝫ Exo. 25. ꝛ Exo. 37. ¶ Mistice per altitudineꝫ ea que ad xp̄i gloriaꝫ pertinent designātur. Quia ergo glīa xp̄i hoīs nullo est modo a nobis inuestigabilis. Quia si oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que preparauit deus his qui diligunt eum j. Cor. 2. quāto minus ea que p̄parauit filio suo. Jdeo eius altitudo minime describitur sꝫ sub silentio reticeꝰ. ¶ Preterea altitudo propiciatorij nulla mensura certa determinatur: qꝛ christus nō accepit gloriaꝫ ad mensurā sicut nec gratiam: sed in ipso sup infussa est tota diuinitatis plenitudo ad Collo. 2. Quia i ipso inhebitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter: ꝛ estis in illo repleti qui est caput oīs p̄ncipatus ꝛ potestatis: pp hoc non describitur altitudo propiciatorij sub aliqua certa mēsura. ¶ Ulteri⁹ altitudo ꝓpiciatorij non sub aliquo certo gradu designaꝰ: qꝛ xp̄s non ascendit ad aliquē certuꝫ ꝛ determinatū graduꝫ glorie sicut alij sancti glificati sꝫ absolute ascēdit vsq; ad sūmū gradum possibilem: qꝛ a sūmo celo egressio eius: ꝛ occursus ei⁹ vsq; ad sūmū eius. ¶ Nō determinatur altitudo ꝓpiciatorij: qꝛ xp̄s in glīa ascendit super omne qđ nominatur nō solum in hoc seculo sed ꝛ in futuro: vñ Apl'us ad Ephe. j. Operatus est in christo suscitans illū a mortuis ꝛ constituens ad dexteraꝫ suam in celestibus supra oēm principatū ꝛ potestatē ꝛ virtutem ꝛ dominationē. Et oē nomē quod nominaꝰ non solum in hoc seculo sꝫ ēt in futuro. Et oīa subiecit sub pedib⁹ ei⁹ ꝛ ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam: que est corpus ipsius ꝛ plenitudo eius qui omnia in oībus adimpleꝰ Hec ille. O aīa mea si in altum ascēdere cupis. Si in gloria exaltari desideras accede ad propiciatoriuꝫ: Appropinqua ad christum ꝛ clama Tu solus sanctus tu solus dn̄s tu solus altissimus iesu xp̄e. Qui exaltas humilē ꝛ suscitas de puluere egenū vt sedeat cū p̄ncipib⁹ ꝛ soluꝫ glorie teneat.

¶ 7. Propiciatoriū erat q̄si sedes siue sedile ipsius dei in quo deus videbaꝰ sedere qñ cū Moise loquebaꝰ sicut dicitꝰ lyra ꝛ alij doctores Exo. 25. Uñ in p̄s 79. dicitur. Qui sedes sup cherubin. i. super propiciatoriū substentatū a cherubin. ¶ Mistice per propiciatorium qđ erat sedes dei designatur xp̄i humanitas: que fuit sedes siue sedile diuinitatis. Nam in ipso deus requieuit q̄si i sede sibi ꝓpria ꝛ particulari. Jn alijs sanctis aliqñ deus sedet: aliqñ recedit: sed i humanitate xp̄i semp requieuit qꝛ qđ semel assumpsit nūq; dimisit. Et ideo i p̄s dicit deus. Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo qm̄ elegi eam. ¶ De ista sede ꝛ requie dei in ipsa diciꝰ Esaie. xj. Egredietur virga de radice iesse ꝛ flos de radice ei⁹ ascendet ꝛ requiescet super eum spūs domini. Spūs sapientie ꝛ intellect⁹: Spūs consilij ꝛ fortitudinis. Spūs scientie ꝛ pietatis: ꝛ re

plebit eũ spũs timoris dñi. ¶ De ista se
de ꝛ requie dei in ipsa dr̃ Jo.j. Super
quẽ videris spũm descendentẽ ꝛ ma-
nentez sup eũ. Hic est qui baptizat i spũ
sancto. O aĩa d̃uota si cupis effici sedes
dei. Si deũ in te sedẽtẽ manẽtẽ ꝛ quie
scentẽ habere desideras accede ad ꝓpi
ciatoriuz: appropinqua ad xp̃m: qꝛ in ip
so requiescit diuinitas ꝛ ipse eandez in
mẽbris suis requiescere facit.

¶ 8. De ipso ꝓpiciatorio deus p̃cipiebat
ꝛ dabat mãdata sua: vñ dr̃ Exo.25. In
de precipiã ad te scz supra propiciatoriũ
cuncta que mandabo pte filijs israel.
¶ Mistice sicut deus sedens in propi-
ciatorio dabat mandata filijs israel ita
deus in humanitate xp̃i requiescẽs de
ipso sue p ip̃z dedit euangelicaz doctri-
naz quo ad p̃cepta populo xp̃iano imo
toti vniuerso. Vñ dicit Aug⁹ in Ome-
lia: Vn⁹ tñ de⁹ ſm ordinatissimã distri
butionez tempoꝛũ: per sactos ꝓphetas
ꝛ famulos suos d̃dit minora p̃cepta po
pulo: quẽ timore adhuc alligari oporte
bat ꝛ p filiũ suũ maiora populo: quẽ ca
ritate iam liberari conuenerat. Hec aũt
precepta dedit deus per os christi quã-
do ipse dicebat math.5. Ego autez dico
vobis. Ego autez dico vobis ꝛc. O aĩa
deuota si adiscere cupis diuina ꝛ euãge
lica precepta accede ad xp̃z quia ipse do
cet hominem scientiam. Si mãdata di
uina desideras adiplere accede ad pro-
piciatoriuz appropinqua ad xp̃z Quia
ipse dicit Jo.15. Sine me nihil potestis
facere.

¶ 9. De ipso propiciatorio de⁹ loq̃baꝛ nõ
solũ dando p̃cepta sed alias multipliciꝛ
vñ diciꝛ Exo.25. Inde loquar ad te su
pra propiciatorium scz. ¶ Mistice de⁹
benedictus per filium suũ iesuz christũ
locutus est omnia consilia euangelica: q̃
non sunt de necessitate salutis sicut pre-
cepta sed de consilio ꝛ de perfectione ꝛ
supererrogationis. Cuiusmodi sunt cõ
silia castitatis: paupertatis: obedientie
mansuetudinis ꝛ hmõi. Et de ista locu
tione per filiũ suũ dicit paulus ap̃ls ad
Hebre.j. Multipharie multisq3 mo-
dis olim deus loquens p̃ribus in ꝓphe
tis: nouissime dieb⁹ istis locutus est no
bis in filio: quẽ cõstituit heredẽ vniuer
soꝛũ: p quẽ fecit ꝛ secula: O aĩa mea si
diua cõsilia scire ꝛ adiplere cõcupiscis
appropinqua ad ꝓpiciatoriũ accede ad
xp̃z qꝛ ip̃e ẽ magni ꝯsilij angelus.

¶ x. Propiciatoriũ dicebaꝛ Oraculũ vñ
diciꝛ Exo.25. Duos cherubin facies ex
vtraq3 pte oraculi.i. ꝓpiciatorij: ꝛ Exo.
37. Fecit ꝛ propiciatorium.i. oraculum
Dicebatur autem oraculum qꝛ ibi fie-
bant orationes: vel ſm lyram Exo.25.
dicebatur oraculum qui per orationes
impetrabatur diuinum responsum q̃d
de propiciatorio audiebatur. ¶ Misti
ce propiciatorium diciꝛ oraculũ qꝛ xp̃s
est ille sup quẽ omnes oratiões ad deũ
diriguntur. Nam ecclesia catholica om
nes orationes ad deũ dirigit super istũ
ꝓpiciatoriũ qui est xp̃s dicẽs i fine orõ
nũ suarũ: per dominũ nr̃m iesum chri-
stum filium tuum vel similia. Et hunc
modum dirigendi orationes ad deũ di
dicit a xp̃o dicẽte. Quicquid petieritis
p̃rem in noĩe meo dabit vobis. ¶ Vel
mistice xp̃s dicitur oraculũ: quia ipse ẽ
aduocatus noster apud patrem: inter-
pellans ꝛ orans ꝓ nobis: vñ ad Hebre.
7. Christus autem eo q manear in eter
nuz sempiternũ hz sacerdotiũ: vñ ꝛ sal-
uare i ꝑpetuũ potest: accedẽs p semetip
sum ad deum semp viuens ad interpel
landuz pro nobis: O anima deuota vis
adiscere modum orandi: vis inuenire
orationis gratiam: Accede ad oracu-
luz: Appropinqua ad christũ: quia ip̃e ẽ

aduocat⁹ noster pro nobis orās: ꝛ orare docens dicens math.6. Sic ergo vos orabitis. Pater noster qui es i celis ꝛc. O anima mea si vis offerre deo orōnes gratas: offer eas super istud oraculum: sup humanitatem christi.

¶ xi. Propiciatoriuȝ dicebatᷣ singulariter propiciatoriū. Quia inde audiebantur respōsa diuine pietatis sicut dicit lyra Exo.25. Uel dicebatur ꝓpiciatoriuȝ qꝛ inde propiciabatur deus exaudiēdo orationes ꝛ cōcedendo postulata ꝛ dimittendo culpas ꝛ peccata. ¶ Mistice christus dicitur propiciatoriū: qꝛ per ipsum deus propiciatᷣ oībus peccatorib⁹. Per ipsuȝ reconciliātur deo peccatores per ipsuȝ emundanᷣ macule peccatorū: per ipm datur nobis gratia diuina: per ipsuȝ cōceduntᷣ nobis gratie postulate: p ipȝ efficimur filij dei. ¶ p̄ per christū reconciliātur deo peccatores: ad Coll'.j. In ipso cōplacuit oēm plenitudineȝ inhabitare: ꝛ per eū recōciliari oīa in ipsū: pacificans per sanguinē crucis siue que in terris siue que in celis sunt. ¶ 2. per ipsum emundantur macule peccatorum Apoc.j. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo: ꝛ fecit nos regnum ꝛ sacerdotes deo ꝛ patri suo. ¶ 3. per ipsum datur nobis gratia: Jo.j. Gratia ꝛ veritas per iesum christuȝ facta est. ¶ 4. per ipsū exaudiuntᷣ nr̄e orationes ꝛ cōcedunᷣ digne in eius noīe postulata Jo.14. Quecūqȝ petieritis patreȝ in noīe meo hoc faciaȝ. Si quid petieritis me in noīe meo hoc faciā. ¶ 5. p ipsum efficimur filij dei Jo.i. Dedit eis p̄tātem filios dei fieri: hijs qui credūt i noīe ei⁹. Merito ergo vocatᷣ ꝓpiciatoriuȝ christus iesus: qꝛ per ipsum fit oīs diuina propiciatio: per ipsuȝ cōceditᷣ oīs gratia: per ipsuȝ fit oīs remissio O aīa mea si cupis deū tibi fieri ꝓpitiū. Si tuas orōnes exaudiri: Si remissionem peccatorū impetrare: Accede ad propiciatoriū: Appropinqua ad xp̄ȝ qꝛ vt scribitur.j.Jo.2. Ipse est procipiatio ꝓ peccatis nostris: ꝛ non pro nostris tm̄ sed etiā pro totius mundi.

¶ xij. propiciatoriū operiebatur nebula fumo ꝛ vapore egrediēte de aromatibus positis super ignē in turribulo: qn̄ sacerdos introibat in sancta sctōꝝ ꝛ aspergbat sanguinē hirci ꝛ vituli cōtra oraculū in die expiatiōis: vnde dᷣ Leui.16. Assumptoqȝ turribulo quod de prunis altaris ipleuerit ꝛ hauriens manu cōpositum thimiama in incensuȝ: vltra velum intrabit in sancta vt positis sup ignem aromatibus: nebula coruȝ ꝛ vapor operiat oraculuȝ qd̄ est supra testimonium ꝛ nō moriatᷣ hec ibi. ¶ Mistice qn̄ spūs noster rōnalis vult ingredi i sancta sanctorū.i. ascēdere ad cōtēplationem ꝓpiciatorij.i. humanitatis xp̄i. Dȝ priuſ in turribulo cordis sui ponere ignē feruētissime dilectiōis ꝛ caritatis. Et sup ignē incēsū deuotissime orōnis vt sic ex turribulo igne ꝛ icēso ascēdat nebula: vapor ꝛ fumus odoriferus celestiū desideriorū ad ipm xp̄m. Quaten⁹ ex corde nr̄e ascendant desideria īflāmata ꝛ fumigātia: odorifera ꝛ ascēdentia ad ipm xp̄m ꝓpiciatoriū nr̄m. Quatenus cor nr̄m ex igne dilectiōis crebris ꝛ odēsis d̄sidērijs: ignitis ꝛ odoriferis affectib⁹ ipsū xp̄m iesuȝ circūdet obumbret ꝛ cooperiat: ꝛ in ipsuȝ totaliter trāsformetur: euaporet: ꝛ quasi fum⁹ p̄ desiderio ianescat: O aīa mea si cupis ascēdere: si dei grām iuenire: si deo reconciliari: si deum tibi fieri propiciū: si oīa bona tibi cumulare. Accede ad ꝓpiciatorium: Appropinq̄ ad xp̄ȝ. Ipsi adhereas: in ipo quiescas: in ipo recalescas: in ipȝ trāsformeris qꝛ in ipo iuenies oīa bōa

omnia vtilia: oia tibi necessaria. ¶ Vñ Ambro. de virginitate. ¶ Oia christus est nobis. Si vulnus curare desideras medicus est. Si febrib⁹ estuas fons ē. Si grauaris iniquitate iustitia ē. Si auxilio indiges virtus ē. Si mortē times vita est. Si celū desideras via est. Si tenebras fugis lux est. Si cibū queris alimentuʒ est. Gustate igitur ꝛ videte qm̄ dñs suauis ē. Venite ḡ ascēdam⁹ ad mōtem dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus tum prophetarū tuʒ doctorū conditionibus: in colūnis atrij prefiguratis. Cap. 24.

Venite ascendamus ad mōtem dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba. Exo. 27. Facies ꝛ atriū tabernaculi. In cuius australi plaga erūt cōtra meridiem tentoria de bisso retorta. Centū cubitos vnū latus tenebit in lōgitudine: ꝛ colūnas viginti cū basibus totideʒ eneis: q̄ capita cū celaturis suis habebunt argētea. ¶ Simil'r ꝛ in latere aquilonis ꝑ longū erūt tētoria centū cubitorū: colūne viginti: ꝛ bases enee eiusdem numeri: ꝛ capita earū cū celaturis suis argentea. ¶ In latitudine v̄o atrij qđ respicit ad occidentē erūt tētoria per quinquaginta cubitos ꝛ colūne decē bases q̄ totidē. ¶ In ea quoq̄ atrij latitudine que respicit ad orienteʒ quinq̄ginta cubiti erūt. In quib⁹ quindecim cubitorū tētoria lateri vno deputabunt colūne q̄ tres ꝛ bases totideʒ. Et in latere altero erūt tētoria cubitos obtinētia quindecim colūne tres ꝛ bases totidē. ¶ In introitu v̄o atrij fiet tentoriū cubitorū viginti ex hiacinto ꝛ purpura: cocoq̄ bis tincto ꝛ bisso retorta oꝑe plumario. Colūnas habebit q̄ttuor cū basibus totidē. ¶ Oēs colūne atrij per circuitum vestite erunt argenteis laminis: capitibus argenteis ꝛ basibus eneis. ¶ In longitudine occupabit atrium cubitos centum. In latitudine quinquaginta. Altitudo quinq̄ cubitoruʒ erit. Fietq̄ de bisso retorta ꝛ habebit bases eneas. Cūcta vasa tabernaculi in oēs vsus ꝛ cerimonias taʒ paxillos ei⁹ q̄ꝫ atrij ex aere facies. Hec ibi. Hec eadē v̄ba quasi ad litteram habentur Exo. 38. ¶ Postq̄ꝫ vidim⁹ q̄ūo in deserto aie rōnalis construendū sit spūale tabernaculuʒ ꝛ ea q̄ sunt intra ipsuʒ tabernaculū. Nūc videre restat q̄ūo in girū ipsius tabernaculi cōstruēdū sit atriū eius: de quo notādū est breuiter eius sūma vt sequētia clarius itelligant. ¶ Tabernaculi atriū ab oriente in occidens erat longitudinis cētuʒ cubitorū. A meridie in septētrionē quinquagita cubitorū erat latitudo: Altitudo v̄o eius quinq̄ cubitoꝝ erat. In ipso erant sexeginta colūne: viginti in latere meridionali: viginti in latere septētrionali: decē i latere occidētali: decē in latere orientali. ¶ Colūne erant enee: bases earū enee: Vestis colūnarū argētea Celatura argentea: Capita argentea. ¶ Per circuitū tabernaculi de ipsis colūnis vsq̄ ad terraʒ pendebat tentoriū quinq̄ cubitorū de bisso retorta. ¶ In introitu v̄o pendebat tentoriū q̄ttuor coloribus variatū vʒ de hiacintho: purpura: coco bis tincto ꝛ bisso retorta. ¶ Allegorice ꝑ tabernaculū ecclesia militans designat. Per atriuʒ intra qđ erat tabernaculū: altare: ꝛ ministeriū sacerdotū ꝛ leuitaruʒ: ꝛ erat in q̄ttuor mundi ptes dilatatū: figurata fuit fidei christiane dilatatio: vsq̄ ad terminos terre habitabilis: cuius longitudo est ab oriente in occidentē ꝛ latitudo a meridie in aquilo-

nes siue in septentrionē: sicut & hic describitur longitudo & latitudo atrij. Intra autē istaz xpianā fidez fieri debent oīa ad diuinū cultū ptinētia: qz sine fide impossibile ē placere deo ad Hebre.xi. De huius atrij colūnis & earū multiplicib⁹ dispositionibus plura sunt ordinate videnda.

¶ Per colūnas intelligunt mistice scriptores sacre scripture sicut fuerūt prophete apl'i euangeliste: doctores & sil'es. Unde dicit paulus ad Gal'.2. Jacob⁹ & cephas & Joānes qui videbant colūne esse dextras dederūt mihi. Sicut.n. colūne sustētant fabricaz mālez: sic pphe: apl'i aliiq3 sacre pagine scriptores fidē & ecclesiaz catholicā sustentauerūt & circūdederūt sicut & colūne atrij circūdabant tabernaculuz: vñ de talib⁹ dicit de⁹ Apoc.3. Qui vicerit faciā illū colūnam in templo dei mei.

¶ 2. Iste colūne erant aenee: qz sancti pdicatores & sacre scripture doctores fuerunt fortes p patientiā & sonori per pdicationē & eloquētiaz. Sicut es est forte & sonoꝝ.j.Cor.13. Factus sum velut es sonans &c.

¶ 3. Iste colūne erant fundate sup basibus eneis. Basis enea est lex nālis firmissima & fortissima: quia iura nāe sine nālia sunt imutabilia. Sup isto basi Juris nālis fundati sunt oēs pphe & sacre scripture doctores: qz scriptuz est Math.7. Oīa ergo qcūq3 vultis vt faciāt vobis hoīes & vos facite illis. Hec est.n. lex & pphete. Oīa.n. legis precepta non sunt nisi qdā cōclusiones deriuate ex illo principio. Sicut conclusiōes speculatiue oēs fundant in isto prio pn cipio. De quolibet affirmatio vel negatio: vnusquisq3 ergo sacre pagine scriptor fundatus fuit super basi enea iuris naturalis.

¶ 4. Iste colūne erūt vestite lamis argēteis: qz scripture sacre doctores: 9 carnis: mūdi ac dmonis tētamēta dīme sētentijs se muniuerūt: sumentes in oīb⁹ gladiū spūs qd est verbū xpi: nā diuina eloquia argēto assilat dicente pphā in ps.xi. Eloquia dñi argētū igne examinatū: & clipeis protegentibus iuxta illud Prouer.30. Oīs sermo dei ignitus: clipeus est oīb⁹ sperātib⁹ in se.

¶ 5. Iste colūne habebāt celaturas argēteas: qz viri sancti sacre pagine scriptores: varijs virtutū ornatib⁹ decorati sūt fm sacre scripture pagine dictamina & iō celature erant argētee.

¶ 6. Iste colūne habebāt quiq3 cubitos in altitudine: qz sacre pagine scriptores docuerūt pfectā quiq3 sensuū cōtinētiā & perfectaz totius vite conuersationem. Cum.n. tota hoīs vita quinq3 sensibus disponatur: auditu v3: visu: gustu: odoratu & tactu: recte p altitudinem quinq3 cubitoꝝ denotat pfecta regulatio quinq3 sensuū & toti⁹ humane cōuersatōis: vñ & virgines sapiētes quinq3 fuisse describuntur math.25.

¶ 7. Iste colūne habebāt i sūmitate capita argentea: qz viri sancti pphe. apl'i: alijq3 sacre pagine scriptores: eloquia diuina que sūt qsi argētū examinatū: in vnū coaceruauerūt scribētes varios libros & capitula & supra caput suū posuerunt ipsa diuina eloquia venerādo: adiplēdo magnificādo: & alijs pdicando.

¶ 8. Iste colūne erāt sexaginta qz tot sūt scriptores sacre pagine sicut videbim⁹ cōputādo tm̄ scriptores fm numerū librorū quos cōposuerūt: vel f3 diuersas māus quas scripserūt. Puta ali⁹ auctor est Joānes euāgelista qñ scribit euāgeliuz. Alius qñ epl'as. Alius qñ Apocalisim. Sic dōm est de alijs.

¶ 9. Iste colūne erant in qttuor lateribus

vꝫ in latere meridionali:aquilonari:oc/cidentali ꝛ oriētali:qꝛ oēs sacre pagine scriptores: Aut scribūt principaliter hystorialia: Aut ꝑphetalia: Aut sapiētialia Aut legalia. ¶ In latere meridionali vbi est claritas magna ponunt̄ illi qui scripserunt principaliter historialia: que sunt clara ꝛ apta ꝑ simplicē narrationē ¶ In latere aquilonari magis obscuro ponuntur illi qui scripserūt ꝑphetalia q̄ sunt magis obscura ꝛ ad intelligēdum difficiliora. ¶ In latere occidentali ponunt̄ illi qui scripserunt sapientialia: qꝛ sicut pars siue latus occidētale erat ꝓpe sancta sanctorū. Sic homo per virtutes excellentes que docentur in libris sapiētialib⁹ morit̄ mūdo ꝛ carni: ꝛ appropinquat ad sanctū sanctorū: vꝫ ad vitaꝫ ꝑfectā siue ad christū iesuꝫ qui est sanct⁹ sctōꝝ. ¶ In latere orientali vbi erat Introitus tabernaculi ponunt̄ illi qui scripserunt legalia ꝛ mādata diuina: qꝛ dei p̄cepta ꝛ diuina lex obseruata sunt via ingrediēdi ad vitā math.19. Si vis ad vitā ingredi serua mādata.

¶ x. Istas colūnas moral'r erigim⁹: qn̄ spūs nr̄ rōnalis q̄si dei sacerdos Aarō vitā scriptoꝝ sacre scripture cōsiderat: qn̄ cum intellectus acumine scripta illorum sententiasq; rimatur ꝛ speculat̄ qn̄ cum ventre memorie illas ruminat ꝛ sepius reuoluit: qn̄ cuꝫ affectu volūtatis disponitur ad agendum quod persuadent: ꝛ ad fugiendum quod dissuadent. Et ista est mistica erectio colūnaꝝ in atrio tabernaculi per giꝝ. ¶ His igitur presuppositis videamus que ꝛ q̄les sunt iste sexaginta colūne in atrio tabernaculi incipientes a latere meridionali sicut ꝛ incipit textus biblie loco p̄allegato. Exo.27. Uenite ergo ascendam⁹ ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De hystorialibus scripture sacre scriptorib⁹ in colūnis atrij meridionalib⁹ presignatis. Cap.25.

Venite ascendam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūt̄ hec v̄ba. Exo.27 Facies ꝛ atriū tabnaculi. In cui⁹ australi plaga ꝯ meridiē erūt tētoria de bisso retorta. Cētū cubitos vnū lat⁹ tenebit ī lōgitudine: ꝛ colūnas viginti cū basib⁹ totidēꝫ eneis: q̄ capita cū celaturis suis habebūt argentea: hec ibi. ¶ Declaratis cōditionib⁹ gn̄alibus oium colūnaruꝫ: descendēdū est ad cōsiderationem ꝑticularē. ¶ Et p̄ cōsiderande sūt colūne atrij meridionales: que sicut prediximus scriptores hystoriales sacre pagine p̄figurāt. Sūt aūt isti scriptores siue libri hystoriales nūo.20. sicut ꝛ viginti erāt colūne atrij meridionales.

¶ p̄ª colūna ī latere meridionali ē Josue siue scriptor libri Josue. ¶ In q̄ agit̄. De trāsitu Jordanis. De subuersiōe regnoꝝ hostiliū. De ītroductiōe ppl'i dei ī terrā ꝓmissiōis. Et de diuisiōe ipsi⁹ terre ꝓmissiōis ꝛ hꝫ capitula viginti tria. ¶ Qn̄ g̃ spūs nr̄ rōnalis cū ītell'u subtiliter cōsiderat vitā ꝛ fortitudinē ipsi⁹ Josue ꝛ ei⁹ doctrinā siue hystoriā. Qn̄ ēt cū dente memorie ruminat ꝛ diligēter examinat eius dicta. Qn̄ ēt ad ei⁹ historiā siue sn̄iaꝫ affectū volūtatis ad bonū format tūc spūaliter p̄mā colūnā ī latere meridionali erigit spūalis tabernaculi. Eodē mō dicat ī sequētib⁹.

singulorum utriusque test.ti libr. arg.a exponuntur paucis.

¶ 2. colūna ī latere meridionali est scriptor historie libri Judicū. ¶ In q̄ agit̄ De p̄ncipib⁹ ac iudicib⁹: ac De defēsiōe ppl'i ysrael. Et de victorijs ac triūphis habitis ꝯ hostes. Et hꝫ capl'a.21.

¶ 3. Columna est Scriptor libri Ruth. ¶ In quo agit̄ de m̄rimonio ꝯtto iter

Booz ⁊ Ruth. Ex quibus christus de
scendit ⁊ hȝ capitula quattuor. Caput ar
genteū hui⁹ colūne ē scriptura diua vel
notitia dei in tali libro dicta ⁊ a tali scri
ptore prolata. Idem intelligatur in se-
quentibus.

¶ 4. Colūna est. Scriptor primi libri re
gū. ¶ In quo agit̃. De terminatione re
giminis sub iudicib⁹ pp maliciā filiorū
Heli ⁊ samuelis. De incboatione regi-
minis sub regib⁹. Et de regno israel p
electionem ⁊ hȝ ca. 31.

¶ 5. Colūna est. Scriptor scđi libri regū.
In q̃ agit̃ ď regno p successionē Hisbo
seth Sauli. De successione Salomonis
dauid: ⁊ hȝ capl'a. 24.

¶ 6. Colūna ē Scriptor tertij libri regū
¶ In quo agitur de regno filiorū israel
diuiso in regnū Iude ⁊ israel. De ꝓspe
ritate ⁊ ꝓfectu vtriusq; regni: De edifi-
catione tẽpli. De apostasia salomonis: ⁊
habet capitula. 22.

¶ 7. Colūna est Scriptor quarti libri re
gum. ¶ In quo agit̃ de ďfectu duplicis
regni ꝑdicti. De captiuatiõe regni israel
De cõbustione tẽpli. De subuersiõe mu
roꝝ ciuitatis hierl'em. De transmigra-
tione regni Iude ⁊ hȝ capl'a. 25.

¶ 8. Colūna est Sriptor libri primi para
lipomenon. ¶ In quo agitur de genea-
logia ab Adā vsq; ad dauid. De regno
israel prouenięte ipsi dauid ex mera vo
luntate diuina: ⁊ hȝ capl'a 29.

¶ 9. Colōna est Scriptor libri scđi para
lipomenõ. ¶ In quo agit̃ ď regno israel
ꝓueniẽte ex successiõe paterna. De eius
dem regni diuisione. De eiusdem regni
profectu. De defectu ⁊ destructiõe ⁊ ha
bet capitula. 36.

¶ 10. Colūna est Scriptor primi libri Es
dre. ¶ In quo agit̃ de regimine populi
sub sacerdotibus. De licẽtia data popu
lo israel ad repatriandū. De numeratio
ne licẽtiatorū. De reductiõe populi sub
iesu filio iosedech. De instructiõe popu
li reducti per Esdram legis doctores: ⁊
hȝ capitula. x.

¶ xj. Colūna ē Scriptor libri secūdi. Es
dre qui ēt dicitur liber Neemie. ¶ In
quo agitur. De misione Neemie ad ci-
uitatē hierusalē. De edificatiõe muro-
rū ciuitatis. De clausura ciuitatis cum
portis ⁊ vectibus. De celebratiõe septi
mi mensis festiui. De multitudine po-
puli habitantis ciuitatē. De dedicatiõe
ipsius ciuitatis: ⁊ hȝ capl'a. 13.

¶ 12. Colūna est Scriptor tertij libri Es
dre. ¶ In quo agitur. De paschali cele-
bratione tempore Iosie. De morte ⁊ tu
mulatione Iosie. De filiorū successiõe:
De quibusdā ꝑcedentibus captiuitatē
babilonicā. De cõcomitātib⁹ eā. De sub
sequẽtib⁹ eā. ⁊ hȝ capl'a. 9.

¶ 13. Colūna est Scriptor q̃rti libri Es-
dre. ¶ In quo agitur De misione Es-
dre ad increpandū scelera ⁊ ingratitudi
nem populi. De oratiõe Esdre ad deum
altissimum. De locutione angeli ad eū.
De visione aquile ascẽdentis de mari:
De vẽto exurgẽte de mari. De voce ve
niente de rubo: ⁊ hȝ capl'a. 16.

¶ 14. Colūna ē Scriptor libri Thobie.
¶ In quo agitur De thobie probatiõe.
De eiusdem multiplici vtute. De mini-
sterio angeli raphaelis. De instructione
prolis. De honestate mřimonij. De ceci
tate ⁊ illumiatiõe ei⁹ ⁊ hȝ capl'a. 14.

¶ 15. Colūna est Scriptor libri Iudith.
¶ In quo agitur. De obsidione hieru-
salem ⁊ populi israel. De honestate ⁊ ꝓ
bitate Iudith. De ĩterfectiõe holofernis
⁊ liberatiõe ppl'i: ⁊ hȝ capl'a. 16.

¶ 16. Colūna est Scriptor libri Hester.
¶ In quo agit̃ De cōuiuio regis assue
ri. De crudelitate Aman: ⁊ de eius ĩter
fectione ꝓcurata per prudẽtiā ⁊ humi-
litatē

litatem hester. De exaltatiõe mardo- chei et liberatiõe ppli et hz capl'a.16.
¶17. Columna est Scriptor libri Job. ¶In quo agitur. De ipsius patientia et pfectiõe. De disputatiõe quã habuit cũ amicis. De corporũ resurrectiõe. De di uina prouidentia et hz capl'a 42.
¶18. Colũna ẽ Scriptor pmi libri Ma chabeorũ. ¶In quo agitur de deiectio ne populi et tẽpli facta per anthiochũ: et per eius ducẽ: et per eius nuncios et scri pturam. De liberatione facta sub ma- thathia. De liberatione facta sub Juda: de liberatiõe facta sub Jonatha: de libe ratiõe fcã sub Simone: et hz capl'a.16.
¶19. Colũna ẽ Scriptor scdi libri Ma chabeor. ¶In quo agit de iuitatione- ad celebrãdũ festa. De Juda Macha- beo et fratrib⁹ ei⁹. De tẽpli magni purifi catione: De are dedicatione: De plijs cũ Anthioco nobili et Eupatore filio eius. De illuminatiõib⁹ de celo factis: et habz capl'a.15.
¶20. Colũna ẽ Scriptor actuũ apl'or. ¶In quo agit. De misione visibili spi ritus sancti post dñi assumptionez. De infantia nascẽtis ecclesie. De gestibus et actibus apostolorũ. Et precipue de ge- stis pauli apl'i et hz capl'a.28. Jste sũt vi ginti colũne in latere meridionali q̃ hi- storiam sacrarũ rerũ clare et manifeste quasi i meridie describunt: et ipsaz luce clarius manifestant. Uenite ergo ascen damus ad montem dñi et docebit nos vias suas.

¶De ppbetalibus scripture sacre scri- ptoribus in colũnis atrij aquilonarib⁹ presignatis. Cap.26.

Enite ascenda m⁹ ad mõtẽ dñi et docebit nos vias suas. ¶Scribũtur hec verba Exo.27. Simil'r et ĩlatere aqui lonis p longum erũt tẽtoria cẽtũ cubito rum: colũne viginti et bases enee eiusdẽ numeri et capita earũ cuz celaturis suis argentea: hec ibi. ¶Sicut colũne meri dionales historiales sacre scripture scri ptores: sic et aquilonares: scriptores de- signant ppbetales: qui in suis prophe- tijs sũt obscuri sicut et pars mũdi aqui lonaris.
¶P⁹ ergo Colũna i latere aquilonari est auctor siue Scriptor psalmor. ¶In q̃ est ppbetia generalis. Et ibi agitur. De xpi diuinitate: humanitate: passione: re- surrectione: ascensione et aduentu ad iu dicium: De penis peccatorũ: De benefi- cijs dei: De laudibus eius et continet psalmos.150.
¶2. est Ysaias prepheta. ¶In quo agit De reprehensione iudeorũ: De aductu xpi in carne. De eius passione: De voca- tione gentium: De regno Juda et regno israel et habet capl'a.66.
¶3. Colũna ẽ hieremias. ¶In quo agi tur. De visionibus hieremie: De iudeo rum captiuitate. Et de christi passione et habet capl'a.52.
¶4. Colũna est hieremias in suis la- mentationib⁹. ¶In quo agitur de plã- ctu et de lamentatione populi. Et de rui na hier'l'm: et hz capl'a.v.
¶5. est Baruch propheta. ¶In q̃ agit. De verbis que legit Baruch captus in babilonia. De recognitiõe peccator. De pdicatione reditus populi israel. De p- dicatione eor que futura erunt tẽpori- bus multis. Et hz capl'a.6.
¶6. est Ezechiel propha. ¶In quo agi- tur De visiõibus Ezechielis: De sceleri bus iudeorum: De ruina hierusalem et eius reparatiõe: et hz capl'a.48.
¶7. est Daniel propheta. ¶In quo agit De mundi monarchijs: De mutationi-

bus tēporū. De eternitate regni xpi. De historia susane. De trib⁹ pueris in fornacem missis. De daniele misso in lacū leonū: ⁊ habet cap̄la. 14.

¶ 8. est Osee propheta. ¶ In quo agit. ydolatria populi israel significata p mulierez meretricē. i. gentilē vxorez Osee. De mūdatione ⁊ diluuio peccatorū. De admonitiōe filiorū israel vt reuertātur ad dn̄m ⁊ h3 cap̄la. 14.

¶ 9. est Iohel pph̄a. ¶ Qui loquit de cōsūptiōe rerū iudeorū p Erucā: bruců locustā: ⁊ rubiginez. De effusione spūs sancti. De inductione ad pniam. De iudicio futuro ⁊ h3 cap̄la. 3.

¶ x. est Amos pph̄a. ¶ Qui loquitur. De scelerib⁹ iudeoꝝ. De vindincta sup eos vētura. De r̄gressu ad pniaz. De reparatiōe finali iudeoꝝ ⁊ h3 cap̄la. 9.

¶ xi. est Abdias pph̄eta. ¶ Qui loquit De cōminatione ⁊ destructione edom siue Esau ⁊ habet capitulū vnū.

¶ 12. est Ionas pph̄eta. ¶ Qui loquit de naufragio suo: in hoc xpi passionem prefigurans: Mūdum ad pniam reuocat. Et sub noīe niniue salutem gentiuz presignat: ⁊ h3 cap̄la. 4.

¶ 13. est Micheas pph̄a. ¶ Qui loquit De vastatiōe Samarie: De captiuitate ⁊ interitu principū israel. De pseudo pphetis. Et de ingratitudine ⁊ malicia eorūdem ⁊ h3 capitula. 7.

¶ 14. est Naum pph̄eta. ¶ Qui loquit De ira dei: De vindicta graui cōtra Niniue: que ad predicationez Ione pniam egerat de pctis. Et postea fuerat peccatis maiorib⁹ inuoluta ⁊ h3 cap̄la. 3.

¶ 15. est Abacuch pph̄a. ¶ Qui loquitur De disputatione quā fecit cum deo: Cur in mūdo isto iusti conculcent: ⁊ iniusti prosperent. Et de passione xpi pphetat ⁊ h3 capitula. 3.

¶ 16. est Sophonias propheta. ¶ Qui loquitur de iudicio dei contra gentes venturo. De salute populi israel: De restauratione hierl'm ⁊ h3 cap̄la. 3.

¶ 17. est Aggeus propheta. ¶ Qui loquitur de reuersione populi iudeorū: De reedificatione templi. De renouatione ciuitatis: De aduentu christi ⁊ habet capitula. 2.

¶ 18. est zacharias propheta. ¶ Qui loquitur. De liberatione iudeorū. De vindicta contra inimicos eorū: De humilitate aduentus christi. De passiōe eiusdē ⁊ habet capitula. 14.

¶ 19. est Malachias propheta. ¶ Qui loquitur De abiectione populi iudeorū ⁊ sacerdotij sui De vocatione gentium ⁊ h3 capitula. 4.

¶ 20. Colūna ⁊ vltima in latere aquilonari est auctor siue scriptor libri Apocalipsis. ¶ Qui loquitur De reuelationibus per angelos factis Ioāni euāgeliste. De tribulationibus quas passa est ecclesia tempore primitiuo. De hijs que patitur in presenti. De hijs que passura est in fine. s. tempore Antichristi. De premijs que susceptura est ī vita beata: De penis reproborū ⁊ habet capitula. 22.

¶ Hee sunt viginti colūne enee in latere aquilonari vz viginti auctores prophetie que est valde obscura: qz tenebrosa aqua in nubibus aeris. s. obscura scia in prophetis. Uenite ergo ascēdamus ad montem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De sapiētialib⁹ scripture sacre scriptoribus in colūnis atrij occidentalib⁹ presignatis. Cap̄. 27.

Venite ascendadamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo. 27. In latitudine vo atrij quod respicit ad occidentē: erūt tē

totia per quinquagita cubitos ꝛ colūne decē: basesq₃ totidē: hec ibi. ❡ Uiso d scriptorib⁹ sacre scripture ꝓphetalib⁹: supest viderē d hijs scriptorib⁹: qui sapiētialia descripserūt: ꝛ figurant per colūnas atrij occidentales que erant nūo decē vn̄ dr̄. In latitudine ꝟo atrij que respicit ad occidentē erūt Colūne decem ꝛ bases totidem.

❡ pª Colūna in latere occidētali ē auctor libri ꝓuerbiorū. ❡ In quo agiꝰ De instructione ꝛ disciplina icipiētiū deo seruire. De correctione morū: ꝛ De informatione virtutū ꝛ h₃ capl'a.31.

❡ 2. colūna in isto latere est Auctor libri ecclesiastes. ❡ In quo agitur De mundi vanitate: De viciorū contemptu. De profectu ambulantiū in via dei ꝛ habet capitula.12.

❡ 3. colūna est Auctor libri Canticorum. ❡ In quo agitur De viri iusti pfectiōe: De cōtēplatione aīe sancte: De cōiūctiōe xp̄i ꝛ ecclesie: ꝛ h₃ capl'a.8.

❡ 4. columna est Auctor libri sapientie. ❡ In quo agitur. De regimine prelatorum. De obseruatione iustitie. De ydolorum cōtemptu. De aduentu ꝛ passione christi: qui est vera sapientia ꝛ habet capitula.19.

❡ 5. colūna est Auctor libri ecclesiastici. ❡ In quo agiꝰ De instructōe cuiuscūq₃ status: De obedientia subiectorū. De instructione bonorū morū. De nobilitate sapientie: De laude sanctorū patrum: ꝛ habet capl'a.51.

❡ 6. colūna est Jacobus apl'us scribens suā epistolā. ❡ In qua tēptatos ꝛ afflictos ad virtutē patiētie hortaꝰ. Humane vite fragilitatē describit: Periculu₃ lingue ꝛ fidei vnitatē ac veritatē oñdit: Et instruit de fide ꝛ h₃ capl'a.5.

❡ 7. colūna est Petr⁹ apl's scribēs duas epl'as. ❡ In pria deo gratias agit qui per passionē ꝛ sanguinē filij sui gen⁹ humanum saluauit: Ad imitationem xp̄i hortatur: vxorem ꝛ virū informat. Ad humilitatem inducit. Et admonet diaboli insidias precauendas ꝛ h₃ capl'a.5.

❡ In scd̄a docet de virtute prophetie: De falsis prophetis: De peccatorib⁹ euītandis: Et habet capl'a.3. Et sicut Jacob⁹ instruit de fide: Ita petrus de spe dicens. j. petri. j. pp quod succinti lumbus mentis uestre sperate in ea₃ que offertur vobis gratiam.

❡ 8. colūna est Joānes apl's scribēs tres epistolas. ❡ In pria testificatur de ꝟbo ꝛ de ei⁹ purissima luce: Dominū nostrū iesum xp̄m esse aduocatū affirmat. Ad dei ꝛ ꝓximi caritatē iduc ꝛ h₃ capl'a.5.

❡ In.2. cōmēdat matrē: Filios ad caritatē hortaꝰ. Et monet vt hereticos ꝛ seductores deuitent ꝛ h₃ capl'm vnum.

❡ In.3. Salu₃ ambulantē i veritate cōmēdat: quā exercebat in peregrinos ꝛ sanctos ꝛ h₃ capl'm.i. Et instruit ad caritatē que est vinculū pfectionis.

❡ 9. colūna est Judas apl's scribēs vnā epl'am. ❡ In q̄ oēs de salute ꝓpria solicite monet. Docet iesu₃ solū dn̄atorem: Angelos amisisse suū principatu₃: De structionē sodome ꝛ gomore: Altercationē michaelis ꝛ demonis: Uiā chaim Balaam ꝛ Chore sequētes fore dānādos. Detestaꝰ hereticos: Penas cōminatur eisdem ꝛ h₃ capl'm.i.

❡ x colūna est paulus apl's scribēs.14. Epistolas. ❡ In epl'a ad Romanos reuocat eos ab erroꝛ gētiliū: ꝛ cerimonijs legū ad verā fidē: ꝛ catolicā ꝟitatē ꝛ h₃ capl'a.16. ❡ In pª epl'a ad Cor. Ipsos seductos a falsis aplis ꝑ ꝓphie eloquētiā ꝛ obſuātiā legis reuocat ad verā fidē ꝛ catholicā sapia₃ ꝛ h₃ caª.16. ❡ In 2. ad Cor. Ipos ad pria₃ cōuersos ꝛ emēdatos ꝯsolaꝰ ꝛ laudat ꝛ h₃ capl'a.13.

¶ In ep̄la ad Gal'. Ipsos seductos a fal sis apostolis vt legē ꝛ circūcisionē ser uarent reuocat ad verā ꝛ catholicā fi= dem ꝛ hꝫ cap̄la.6. ¶ In ep̄la ad Ephe sios. Qui ab ap̄lo v̄bo v̄itatis accepto p̄stiterunt in fide. Ipsos cōmēdat ꝛ lau dat ꝛ hꝫ cap̄la:6. ¶ In cap̄la ad Phili/ penses qui sil'r v̄bo veritatis accepto p/ stiterunt in fide. Ipsos cōmēdat ꝛ lau= dat:ꝛ hꝫ cap̄la.4. ¶ In ep̄la ad Collo ssenses qui a falsis ap̄lis erant p̄uenti. Ipsos corrigit ꝛ hortat̄ ad fidei verita tem ꝛ hꝫ cap̄la.4. ¶ In prima ep̄la ad thesalonicēses. Ipsos collaudat q2 ver bo veritatis accepto:cum p̄secutionē pa terentur a ciuibus suis:tñ p̄stiterunt in fide:nec pseudos ap̄los r̄ceperūt nec eo rum doctrinā ꝛ hꝫ cap̄la.v. ¶ In sc̄da ep̄la ad thesalonicenses instruit eos:de tēporibus nouissimis. De aduentu ꝛ p̄ secutione antichristi. Et de ipsius deie= ctione ꝛ ruina ꝛ hꝫ cap̄la.3. ¶ In ep̄la prima ad Thimotheū instruit ipsuꝫ de ordinatione episcopatus ꝛ diaconat⁹ et oīs Ecclesiastice discipline : ꝛ hꝫ cap̄la 6. ¶ In ep̄la sc̄da ad ipsum timotheuꝫ hortat̄ ipsuꝫ ad coronaꝫ martirij. Et in format de oī regula catholice veritatis. Et quid in nouissimis t̄pibus sit futuꝝ et de ipsius apostoli passione ꝛ hꝫ cap̄la 4. ¶ In ep̄la ad Titum ipsuꝫ admo= net de constitutione p̄sbyteri:De sp̄uali cōuersatione:ꝛ de hereticis euitandis ꝛ hꝫ cap̄la.3. ¶ In ep̄la ad philemoneꝫ. Ipsuꝫ cōmēdat de fide ꝛ caritate ergā s̄actos:ꝛ rogat vt indulgeat : Onesimo seruo suo. Et ipsum suscipiat dulciter ac bēigne ꝛ hꝫ capitulū.i. ¶ In ep̄la ad Hebreos:Declarat iperfectionē ac de= fectuꝫ veteris testamēti ꝛ eminentiā no ui. Et qūo x̄ps sit verus deus ꝛ hō. Ac dei ꝛ hominū mediator. De p̄fectissima patrum fide: Ac de cursu ad p̄positū nobis certamen : ꝛ hꝫ cap̄la.13. ¶ Hee sunt decem colūne in parte atrij occiden tali:qui sunt auctores librorū sapientia lium:quorū quinqꝫ sunt de veteri testa mento ꝛ quinqꝫ de nouo. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De legalib⁹ scripture sacre scriptori= bus:in colūnis atrij orientalibus desi= gnatis. Cap.28.

V Enite ascenda damus ad montē dñi ꝛ doce bit nos vias suas. ¶ Scribū tur hec v̄ba. Exo.27. In ea quoqꝫ atrij latitudine que respicit ad oriētē:quinq̄ ginta cubiti erunt:in quib⁹ quindecī cu bitorū tentoria lateri vno deputabūtur: colūneqꝫ tres:ꝛ basses totidē. Et in late re altero erunt tentoria cubitos obtinē tia quindecim:colūne tres ꝛ bases toti= dem. In introitu v̄o atrij fiet tentoriuꝫ cubitorū viginti ex hyacintho ꝛ purpu/ ra:coccoqꝫ bis tīcto ꝛ bysso retorta ope re plumario : Colūnas habebit q̄ttuor cum basibus totidem:hec ibi. ¶ Post predicta notādū q̄ in ea quoqꝫ atrij la= titudine que respicit ad orienteꝫ decem erāt colūne:tres in latere vno ꝛ tres in latere altero:ꝛ q̄ttuor ī ip̄o introitu me dio. Et ī ista parte orientali atrij in qua erat introit⁹ sunt illi auctores sacre scri pture qui scripserunt vel declarauerūt legalia:p̄ quorū obseruationē est introi tus ad vitam math.19.

¶ p̄ª ergo colūna in latere vno est auctor libri Genesis. ¶ In quo agit̄ de crea= tione rerū. De preceptis datis primo p̄a renti. De p̄ceptis datis Noe ꝛ filijs ei⁹. De dilunio ꝛ cōfussione linguarum. De electiōe populi specialis. De p̄ceptis dat

tis Abrae ꝛ ei⁹ generatiōi: De descensu ppli dei in egyptū ꝛ hʒ capl'a.50.

¶ 2. Colūna i eodeʒ latere ē auctor libri Exodi. ¶ In quo agit̃ De deceʒ plagis pharaonis. De exitu ac liberatione ppli israel ab egiptiaca seruitute. De decē p̄ceptis a deo datis. De instructiōe populi dei. De tabernaculo ꝛ oīb⁹ ad ipm ptinétib⁹. De vestib⁹ sacerdotū ꝛ eorū cōsecratione ꝛ habet capitula.40.

¶ 3. Colūna in eodē latere ē auctor libri leuitici. ¶ In quo agitur. De lege specialiter tradita inquātū ordinat ad deum. De oblationib⁹ ꝛ sacrificijs. De psonis offerētib⁹. De tēporib⁹ offerēdi: De uotorū solutiōib⁹ ꝛ redēptionib⁹ ꝛ habet capitula.27.

¶ p⁹ Colūna in alio latere opposito est auctor libri Nūi. ¶ In q̊ agit̃ De p̄ceptis ordinātib⁹ ad pꝛimū. De numeratione tribuū: De collocatiōe castroꝝ. De mō pficiscēdi. De pphetia Balaā. De mā sionib⁹ factis i heremo ꝛ hʒ capl'a.36.

¶ 2. Colūna in isto latere est auctor Deuteronomij. ¶ In quo agit̃ De replicatione legis date vbi adhuc agit̃ De explicatiōe obscuroꝝ: De suppletiōe omissorū: De applicatiōe ꝛ additione necessariorū: ꝛ hʒ capl'a.34.

¶ 3. Colūna in isto latere est auctor Glosse declarātis legē diuinaʒ. ¶ Qꝛ sicut Deuteronomiū merito addit̃ q̄ttuor libris legalib⁹ moisi qꝛ replicat ꝛ dclarat: Sic cōgrue istis quiqʒ addit̃ eorū Glosator ꝛ declarator inquantū ea que sunt de essentia sacre scripture dilucidant ꝛ explanant: nihil de suo addendo: nec minuendo: quia oīa censetur verba diuina ꝛ ad atrium tabernaculi pertinentia.

In introitu ỽo atrij erant quattuor colūne cū suis basib⁹ ꝛ capitibus.

¶ p⁹ Colūna in introitu est Mathe⁹ euāgelista. ¶ Qui principal'r insistit humanitati xp̄i ipsam declarando: inquātum christus erat verus hō. Dicēs in p̄ncipio sui euāgelij: Liber gñonis iesu xp̄i. ꝛ habet capitula.28.

¶ 2. Colūna est Marchus euangelista. ¶ Qui principal'r isistit regali dignitati xp̄i inquātū erat rex. Iō icipit q̄si a rugitu leonis qui est rex aīaliū dicēs in p̄ncipio sui euāgelij. Uox clamātis in deserto ꝛ hʒ capl'a.16.

¶ 3. Colūna ē lucas Euāgelista. ¶ Qui principal'r insistit sacerdotali dignitati declarande: inquātū xp̄s fuit verus sacerdos. Et iō in principio sui euangelij dicit Fuit in diebus herodis regis sacerdos: ꝛ hʒ capl'a.24.

¶ 4. Colūna est Joannes euangelista. ¶ Qui principal'r isistit diuinitati xp̄i: inq̄ʒtū xp̄s est de⁹: narrās sue diuinitatis gñonem ꝛ dicens. In principio erat ỽbum ꝛ verbuʒ erat apud deū: ꝛ habet capitula.21. ¶ Iste sunt sexaginta colūne enee i circuitu atrij: qꝛ sexaginta scriptores sacre scripture. De quibus intelligi pōt illud Cant.3. En lectulū salomonis sexaginta fortes ambiunt ꝛ fortissimis israel. Oēs tenētes gladios ꝛ ad bella doctissimi: vniuscuiusqʒ ensis super femur suū pꝑter timores nocturnos. ¶ Mistice lectulus salomonis veri est tabernaculū moisi: in quo de⁹ quiescebat sedens supra propiciatoriuʒ: Uel lectus salomonis est sacra scriptura in q̄ requiescit christus figuris quasi linteaminib⁹ inuolutus. Sexaginta fortes sūt iste sexaginta colūne circūstātes tabernaculū ꝛ sexaginta scriptores sacre scripture: qui fuerūt fortes per patientiā ꝛ irrefragabilē doctrinā: ꝛ enei p sonoritatē p̄dicatiōis: Fuerūt ēt ex fortissimis israel qꝛ isti sexaginta scriptores dine pagine fuerūt ō pfectissimis oīum fideliū ꝛ videtiū deū. ¶ Oēs sūt tenē-

tes gladios: qr diuina eloquia et diuinas snias in ore semp et opere tenuerūt. Gladius.n.est verbum christi. Omnes fuerunt ad bella doctissimi quia in spūalibus plijs exercitati: sicut patet de paulo petro Moise et alijs oib⁹. ¶ Uniuscuiusq3 ensis fuit super femur suū pp timores nocturnos: Ensis est verbū dei. Femur est incitamentū concupiscentie: Timor nocturnus est timor peccati qui est vera tenebra et aie nox. Unusquisq3 ergo istorum scriptorū habuit ensē diuini eloquij supra concupiscentiaz suā: ipsam resecando: rescindēdo: reprimendo cū gladio diuine eloquutiōis: pp timorē peti tenebrosi. Et h mō muniti sexaginta fortes ambiūt lectum salomonis. Uenite & ascendam⁹ ad montē dñi.

¶ De fructuosa doctorū doctrina in tentorijs atrij ml'tiplicit̄ p̄signata. Ca.29.

Enite ascendamus ad mōtē dñi et docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec ṽba Exo.27. In introitu vero atrij fiet tentoriū cubitorū viginti ex hiacintho et purpura: cocoq3 bis tincto et bisso retorta opere plumario: et infra. In longitudine occupabit atriuz cubitos centū: in latitudine quinquaginta: altitudo quinq3 cubitorū erit: hec ibi. ¶ Ultimo notādū q circa istud atriū erāt tentoria de bysso retorta que pēdebāt a capitib⁹ colūnarū vsq3 ad terrā: vbi cū paxillis et funib⁹ figebant̄ ne a ventis mouerent̄. Et iste cortine erant latitudinis quinq3 cubitorū ſm longitudinē colūnarū et erāt facte cū acu reticulato ope. Ita q vulg⁹ qui erat extra atriū p foramina cortinarū poterat videre sacrificia et oblatiōes que fiebāt in atrio p sacerdotes: sicut dicit lyra supra Exo.37. et de istis tētorijs sunt aliq̄ ordinate cōsiderāda.

¶ p̄ista tētoria siue cortine pendētes de colūnis vsq3 ad terrā: sūt varij doctores: siue scientia et doctrina doctorū diuersorū: qui adherētes sacris pphetis et diuine pagine scriptorib⁹ plurima scripserunt: que ad mūdiciā vite inducūt et penitentiaz: et hec duo significant̄ in bisso retorta. In bisso candida mūdicia: i ei⁹ retorsione pnia designat̄.

¶ 2. erant latitudinis quinq3 cubitorū: qr talis doctorū doctrina totius vite mūdiciaz edocet: q̄ in quinq3 sensib⁹ quib⁹ tota vita agit̄ designat̄.

¶ 3. pendebāt vsq3 ad terrā: quia doctores sacri altitudinē sacre scripture q̄ est in capitib⁹ colūnarū: suis declaratiōib⁹ et expōnib⁹ humiliant vsq3 ad infimos homines p terrā designatos.

¶ 4. Infigebātur terre cū paxillis et funib⁹ ne a vento mouerent̄: qr talis doctrina mūda debet cū paxillo acuto cōsiderationis et prudētie i terreno corde infigi. Et oēs eius terrenos affectus ac secularia desideria cōfodere. Hz cuz funibus memorie diligēter in corde retineri. Ne ab inanis glie vento ianiter extollatur vel de corde amoueat̄.

¶ 5. Erāt facte cū acu reticulato ope: qr in modū retis. Nā doctores subtili cōsideratiōe: distinctiōe: argumētatione: cōcordantia: interpretatiōe: ex doctoribus sacre pagine: mirabilē doctrinā et subtiles tractat⁹ cōposuerūt.

¶ 6. Habebāt quedā foramina: p q̄ vulgus exteri⁹ existēs īteriora sacrificia videre poterat: qr sacri doctores scripturā exponētes: i suis expositiōib⁹ sūt ita clari et apti qd p ipoz expōnē vidri pnt sacre scripture misteria oculta et īteriora. Ipa.n. claritas expōnū: sūt foramina cortinaz. Et iste cortine circūdabāt totū atriū et oēs colūnas: qr sacri doctores totā sacrā paginā et oēs ei⁹ scriptores ali

q̄lr saltē declauerūt. Et sic pʒ q̄d significēt cortie ⁊ tētoria pēdētia ꝺ colūnis.

¶ In introitu ꝟo atrij erat spāle tentoriū viginti cubitoꝝ ex hiacintho ⁊ purpura: coccoq̄ͣ bis tincto ⁊ bysso retorta ope plumario. Columnas hēbat q̄ttuor cū basib⁹ totidē: ¶ Moralr̄ ꝑ istꝺ tentoriū spāle: qꝺ est in introitu pēdēs añ q̄ttuor colūnas q̄s diximꝰ significare q̄ttuor euāgelistas: ⁊ ē ex q̄ttuor colorib⁹: pn̄t significari q̄ttuor ecclesie doctores: qui spāli mō sacrā paginā exposuerunt Et iō colorib⁹ spālib⁹ designant̄.

¶ 1. per hiacintinū colorē qui est celestis designat̄ doctrina Augu. qui p̄ualet i sēsu anagogico reꝝ celestiū ⁊ sperādaꝝ.

¶ 2. ꝑ colorē purpureū ⁊ regalē doctrina Ambrosij: qui p̄ualet i sensu allegorico reꝝ credēdaꝝ q̄ ꝑtinēt ad xp̄m regē ⁊ eius ecclesiam.

¶ 3. ꝑ cocū bis tinctū qui est coloris flāmei siue cocinei doctrina Gregorij: qui p̄ualet i sēsu tropologico siue morali reꝝ agēdaꝝ: q̄ oia cōphēdūt i igne gemini amoris dei vʒ ⁊ ꝓximi:

¶ 4. ꝑ byssuʒ retortā que est coloris candidissimi doctrina Hieronimi: qui p̄ualet in sensu litterali. Quē ex sua trāslatiōe ⁊ multiplici correctiōe ⁊ declaratiōe ad cādorē lucis ⁊ ꝟitatis ꝑduxit: ⁊ multiplici labore ⁊ disputatiōe retorsit.

¶ 5. ista tētoria siue cortine q̄ erāt añ introitū poterāt trahi ⁊ retrahi pro igressu ⁊ egressu eoꝝ qui itrabāt atriū: Qꝛ ꝑ doctrinā istorū q̄ttuor doctorū possumus ⁊ ad iteriora misteria ⁊ secreta sacre scripture ꝑ eorū misticas expōnes introire. Et ad exteriorē historiā ⁊ litteralē sensuʒ ꝑ eoꝝ declratiōes exire.

¶ 6. preterea notādū qꝺ totū atriū i lōgitudine occupat cētū cubitos: In latitudine quinq̄gita ⁊ i altitudine quinq̄ͣ sicut scribit̄ Exo. 27. ¶ Mistice ꝑ nūm quinariū tota hōis vita q̄ quinqʒ sēsib⁹ exercet̄. ¶ Per quinq̄gita qui ē numerus Jubilei plena remissio. ¶ Per centuʒ qui ē numerꝰ ꝑfectꝰ: vite ꝑfectio designat̄: Atriū ḡ colūnis circūdatū in altitudine hʒ cubitos quiqʒ: qꝛ sacra scriptura totā hōis vitā plene regulat ⁊ instruit. Hʒ in latitudine quinq̄ginta cubitos: qꝛ remissionē oīum culpaꝝ inuenire edocet. Hʒ cētū in longitudine: qꝛ ad vite ꝑfectionē plene atqʒ ꝑfecte ascēdere manifestat. ¶ Et notāᵐ q̄ꝛ i isto atrio itra colūnas erat altare holocaustoꝝ qꝺ sign̄at pn̄iaʒ ꝓut videbimꝰ: supra qꝺ offerebāt̄ sacrificia ⁊ imolabāt̄ hostie: qꝛ oīs nr̄a pn̄ia ⁊ oē nostrū sacrificiū deo offerēdū: fieri dʒ intra gremiū fidei ⁊ ecclesie catholice: ⁊ ſm regulas ꝓphaꝝ: ⁊ aplꝛoꝝ ac totiꝰ sacre scripture: Alr̄s pn̄ia nr̄a deo non est accepta. Ex hijs oib⁹ pʒ totiꝰ atrij spūalis edificatio siue cōstructio. Uenite ḡ ascēdamꝰ ad mōtē dn̄i.

¶ De spūali penitentie cordis cōpōne in holocaustoꝝ altari ꝑfigurata. Cap. 30.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec ꝟba. Exo. 27. Facies ⁊ altare ꝺ lignis sethiʒ. Q ꝺ hēbit quiqʒ cubitos in lōgitudīe. Et totidē i latitudīe. i. q̄drū. ⁊ tres cubitos i altitudine: Cornua āt ꝑ q̄ttuor āgulos ex ipo erūt. Et opies illꝺ ere. Faciesq̄ʒ i vsus eiꝰ lebetes ad suscipiēdos cineres: ⁊ forcipes: atqʒ fuscinulas: ⁊ igniū recepta: ula: Oia vasa ex ere fabricabis: Craticulāqʒ in modū retis eneā: ꝑ cuiꝰ q̄ttuor āgulos: erūt q̄ttuor annuli enei: q̄s pones subter arulā altaris. Eritqʒ craticula vsqʒ ad altaris mediū. Facies ⁊ vectes altaris ꝺ lignis sethiʒ duos: q̄s opies lamis eneis ⁊ iduces ꝑ circuluʒ. Erūtqʒ ex vtroqʒ latere

altaris ad portandū. Nō solidū sed inane τ cauū intrinsecus facies illō: sicut tibi in mōte monstratū ē. ¶ Moraliter p altare holocaustorū quod erat intra atrium tabernaculi significat pnia siue cor penitētis: qd̄ est intra claustra catolice fidei collocatū. Nā sicut in altari holocaustorū offerebant τ imolabāt carnes aialiū: Sic in corde penitēte imolatur propria caro et sensualitas penitentis. Cor ergo penitēs est altare holocaustorū super quo deo gratissima sacrificia offerunt. Et vt tale cor penitens deo gratū fiat: disponi τ cōponi spūaliter dʒ ad silitudinē altaris holocausti. De altari aūt holocausti primū qd̄ cōsiderādū occurrit est forma seu figura. Ubi notādū q̄ in cōpositiōe altaris holocausti siue in eius formatione plurima concurrebant que spiritualiter cordi penitenti conueniunt.

¶ p̄ altare holocausti habebat quinqꝫ cubitos in lōgitudine vñ dr̄ Exo. 27. Facies τ altare de lignis setbim qd̄ habebit quinqꝫ cubitos ī lōgitudine. ¶ Moraliter p lōgitudinē q̄ ē pria oīuꝫ dimēsionū signat vita q̄ ē fūdamētū penitentie: per quinqꝫ cubitos ītelligūtur quinqꝫ etates in quibꝰ dʒ penitētia pdurare. S. Adoloscētia: Iuuētꝰ: Etas virilis. Senectꝰ: τ Seniū. Naꝫ in pueritia τ in etate decrepita pnie austeritas nō habebat locū. Altare ḡ holocausti hʒ quinqꝫ cubitos in longitudine: qm̄ cor nr̄ꝫ in p̄dictis quinqꝫ etatibꝰ: deo penitētie offert holocausta. Et ꝯgrue hʒ quinqꝫ cubitos in lōgitudine: qꝛ sicut vita nr̄a in p̄dictis oībꝰ etatibꝰ peccat: iustū est vt i eisdē oībꝰ deo debitas penitētie hostias īmolet. ¶ Hoc mō fecerūt penitētiā sancti patres in deserto sicut pʒ de Hylarione: qui ab adolescētia sua vsqꝫ ad fines vite in maxīa penitētia τ austeritate fuit. Sic etiā multi alij. Uñ Augꝰ ī libꝰ de pnia. Penitēs oēs fructꝰ sue pnie p vos habeat: nūqꝫ sufficiāt: semp doleat semp corā deo añ quē peccauit erubescat: τ dolorē cū vita finiat ille.

¶ 2. Altare holocausti habebat quinqꝫ cubitos in latitudine vñ dr̄ Exo. 27. Et totidieꝫ in latitudine. ¶ Moral'r p latitudinē quinqꝫ cubitorū itelligunt quinqꝫ sensus exteriores: visus: auditꝰ: odoratꝰ: gustus: τ tactus: ad quos oēs extēdi τ dilatari dʒ pnia. Oēs. n. hij quinqꝫ sensus in penitētia exerceri debēt: qꝛ sicut fuerūt ocasio delinquēdi deseruiēdo iniquitati ita d̄bēt esse occasio τ causa resurgēdi: deseruiēdo iustitie τ pietati. Exercent aūt quinqꝫ sensus i penitētia qm̄ ab illicitis sensationibꝰ abstinēt ad īperiū volūtatis τ ad iudicium recte rōnis. De ista pnia quinqꝫ sensuū exteriorū dicit Ber. in ser. ¶ Si gula sola peccauit: sola quoqꝫ ieiunet τ suffic̄. Si vero peccauerūt cetera mēbra: q̄re non ieiunēt τ ipsa. Jeiunet ergo oculus qui depredatꝰ est aīam meā: Jeiunet auris: Jeiunet lingua: Jeiunet manꝰ: Jeiunet ēt aīa ipsa supple a ꝓpria volūtate. Nō sufficit ergo pniam agere vno vel duobus sensibus sed oībus quinqꝫ vt cor nr̄ꝫ sit in sua latitudine quinqꝫ cubitorū sicut τ altare holocausti. Quinqꝫ ergo altaris cubitorum latitudo est quincupartita sensuum moderatio.

¶ 3. Altare holocausti habebat q̄ttuor angulos τ erat quadrū: vñ dr̄ Exo. 27. Idest quadrū. ¶ Moraliter cor penitens debet esse quadratū τ quadrangulare per ornamētuꝫ quattuor virtutum cardinaliuꝫ. Sine quibꝰ impoſ̄e est hominē iustificari: cū sint cardo τ fundamentū omniuꝫ aliarū virtutū. Per prudentiaꝫ. n. dirigitur in agendis ordinando pniam ad debitū fineꝫ. Per iustitiaꝫ

exequitur agenda tribuendo cuiqꝫ qđ suum est: Per temperantiaꝫ ab illicitis abstinet. Per fortitudinem in aduersis non deficit. ¶ Hec est quadratura quā dominus in corde penitente quasi in altari holocausti exigit. Unde Hiero. in epistola. Uis scire quales querat dominus ornatus. Habeto iustitiam: prudētiam: temperantiam: fortitudinem: nihil hoc monili pretiosius: nihil hac gēmarū varietate distincti⁹: ille.

¶ 4. Altare holocausti habebat tres cubitos in altitudine: vñ dicit̄ Exo. 27. Et tres cubitos in altitudine. ¶ Moralit̄ cor penitens debet sicut altare holocausti haber̄ tres cubitos ī altitudine: idest tres partes penitentie ex fide ꝛ dei caritate formatas ꝛ ad celum ꝛ deū ꝑ intentionem rectam eleuatas. ¶ pᵃ pars que respondet primo cubito est vera cordis contritio: per quā demones ꝛ pctā expelluñ de corde. De qua Ber. in ser. Primū opus fidei per dilectionē operantis cordis cōpunctio est. In qua plane deintus eijciuntur demonia cum ab affectu cordis eradicant̄ peccata. ¶ 2. pars que corrñdet secūdo cubito est vera oris cōfessio: per quaꝫ peccata demonesqꝫ expelluntur de ore. De qua dicit Ysido. in syñ. Cōfessio sanat: confessio iustificat: confessio peccati veniam donat: oīs spes in confessione cōsistit. ¶ 3. pars que correspondet tertio cubito est operis satisfacio: per quam demones ꝛ peccata expelluntur ab opere nostro: De qua dicit Ysido. de sūmo bono. Ille penitentiam digne agit: qui reatum suū satisfactione legittima plangit. Hec tria faciūt cor penitēs habere tres spūales cubitos in altitudine: sicut altare holocausti: quādo ꝑꝑ amorem dei ꝛ celestis patrie conteritur confitetur ꝛ satisfacit de peccatis: cōterit̄ corde: ꝯfitet̄ ore: satisfacit oꝑe.

¶ 5. Altare holocausti habebat in sūmitate quattuor cornua recte in altum tendētia: q̄si quosdaꝫ pomelos ad decoreꝫ altaris sicut dicit lyra Exo. 27. Uñ ibidem de altari dicit̄. Cornua aūt per q̄tuor angulos ex ipso erunt. ¶ Mistice per cornua in quibus ē bestiarū robur intelligitur forte desideriuꝫ: per sursum tendentiaꝫ intelligitur eminēs virtus ꝛ ad celestia subleuatiua: Cor ergo penitens licet per predicta sit deo reconciliatum: tñ ad hoc ꝙ in grā concepta perseueret dꝫ habere quattuor cornua sursum tendentia: que sunt quattuor fortissima desideria: que ipsum a casu preseruant ꝛ in grā stabiliunt ꝛ firmāt. ¶ pᵐ est desiderium ꝛ propositū firmissimū abstinentie: sobrietatis ꝛ ieiunij maxīe ab ecclesia precepti: ꝛ vitandi cibos supfluos ac delicatos. Sine isto firmissimo ꝓposito ꝛ desiderio impoīe est hominem conseruare gratiā in penitentia receptam. Unde adaꝫ ꝑꝑ incōtinētiam gule perdidit originaleꝫ iustitiam sicut scribit̄ Gen. 3. ¶ 2. est desiderium ꝛ propositum firmissimum continentie ꝛ castitatis: virginalis: vidualis vel coniugalis ꝰm statum persone penitentis: qꝛ sine isto non pōt conseruari grā in pnīa cōcepta: Unde Salomon ꝑꝑ incōtinentiā perdidit diuinam gratiaꝫ ꝛ apostatauit sicut scribitur. 3. Re. xi. ¶ 3. est desideriū ꝛ propositum firmissimū vigilie moderate ꝛ euitandi sōnolentiam pigritiam ꝛ occiositatem: qꝛ sine isto nō pōt grā in pnīa concepta conseruari: vnde Miphiboseth filius saul qui ī meridie dormiebat sup stratum suū ꝛ hostiaria dom⁹ etiam dormiebat: percussus est in inguine a latronibus ꝛ capite abscissus sicut legitur. 2. Re. 4. Et math. 13. scribitur. Cum autē dormirent homines supuenit inimicus eius ꝛ sup seminauit ziza-

nia in medio tritici. ¶ 4. est desiderium propositumq; firmissimum orationis cõgrue: Sine qua vix homo potest gratiam in penitentia receptam cõseruare. vñ ap̃l's dormientibus ꝛ non orãtibus dixit xp̃s math. 26. Vigilate ꝛ orate vt nõ intretis in tẽptationẽ. Et per oppositum per orationem oĩa a deo impetrantur math. 7. Ois qui petit accipit ꝛ qui querit iuenit ꝛ pulsanti aperiet. ¶ Ista ergo quattuor desideria: quia sunt altissima ꝛ eminentissima ꝛ conseruant gratiam diuinã in pñia receptam: ꝛ ornant cor humanum: recte significantur p q̃ttuor cornua sursuz tẽdẽtia ꝛ altare holocausti venustãtia ꝛ adornãtia.

¶ 6. Altare holocausti erat coopertũ laminis eneis ĩterius ꝛ exterius vñ dicit Exo. 27. Et operies illud ere. Exo. 38. Et operuit illud laminis eneis. ¶ Mistice post illa que dicta sũt de figura cordis penitentis quo ad ligna sethim que sunt viginti ꝛ vna cõsiderationes: Cor penitens multis tẽptationũ ĩpulsib⁹ interi⁹ agitatur puta Ira: inuidia superbia: vindicta: luxuria que ipsum impellunt ad ruinaz: Sic etiaz timore inordinato: infidelitate: desperatione ꝛ huiusmodi. Exterius etiam impetitur ꝛ temptatur a mundo: a carne: ab amicis: ab ab inimicis: ab infirmitate: ab infortunijs que omnia ad ruinam ꝛ casum impellunt. De isto duplici impulsu virorũ sanctorũ dicit paulus. 2. Cor. 7. Cum venissemus in macedoniaz nullaz requiez habuit caro nr̃a: sed omnẽ tribulationem passi sumus: foris pugne: intus timores: ille. Ad firmãdum igitur cor penitẽs in gratia ne labatur requirit vnũ opertorium eneum interius. i. fortitudo ꝛ patientia enea ad resistenduz temptationibus interioribus. Et aliud opertorium eneuz exterius idest fortitudo ꝛ patientia durissima ad resistendũ temptationibus ꝛ tribulationib⁹ exteriorib⁹: q̃ten⁹ totũ cor sit eneũ ꝛ firmissimũ ad resistendũ ꝛ interiorib⁹ ꝛ exterioribus inimicis: De ista fortitudine ꝛ patientia enea virorũ sanctorũ loquit̃ propheta Job. 37. dicens. Tu forsitan cuz eo fabricat⁹ es celos qui solidissimi q̃si ere fusi sũt Celi eminẽtissimi sunt viri sancti de quib⁹ p̃s dicit. Celi enarrãt gloriam dei. Hos celos fabricatus est de⁹ solus: qz exaltat de puluere egenũ vt sedeat cũ principib⁹ ꝛ soliuz glorie teneat. Hij celi sr̃ solidissimi q̃si ere fusi: qz ꝛ ad ĩteriora ꝛ ad exteriora tẽtamina sũt per patiẽtiã inuicti ꝛ inflexibiles quasi enei. Quãdo ergo cor nr̃m ꝛ exteriorib⁹ ꝛ interiorib⁹ tẽptationib⁹ fortiter resistit: tunc laminis eneis exterius ꝛ interius operitur.

¶ 7. Altare holocausti habebat exterius craticulaz eneaz in modũ retis factaz: q̃ circũdabat altare exterius attingens a parte inferiori vsqz ad medietatẽ altaris ascẽdendo. Et habebat multa foramina sicut cribrum vnde in hebreo. Hec craticula vocatur cribrũ vñ Exo. 27. dicitur Craticulamqz in moduz retis eneam: Eritqz craticula vsqz ad altaris medium. ¶ Mistice per craticulaz eneam multis foraminibus perforataz ꝛ in modum retis factam intelligitur timor penaruz infernaliũ: que sunt in modum rectis quia hoiem quez semel implicant nũquã dimittunt: Et sunt foraminib⁹ plene: qz ĩ eis est afflictionũ multiplicitas. Sũt etiam enee quia incorruptibiles ꝛ perpetue. Iste autem timor quasi craticula enea circũdat cor q̃si altare holocausti ꝛ ipsuz reprimit a peccatis ꝛ ad penitentiam constringit ꝛ angustat Unde Ysidoꝛ syno. Timor expellit peccatum: Timor reprimit vicium Timor

cautuz facit hominē atqz sollicitū. Ubi timor non est: ibi dissolutio vite est vbi timor non est ibi desperatio est: ille. Qñ ergo cor nostrum timore penarum ad penitentiam incitatur tūc craticula enea circundat altare holocausti.

¶ 8. Altare holocausti hēbat supra istaz craticulaz eneaz vnaz arulaz circūdātē altare in moduz zone in parte superiori: vnde talis arula in hebreo vocatur Ambitus: quia erat quedam eleuatio in circuitu altaris circundans ipsum in moduz zone sicut dicit lyra Exo. 27. De q̄ dicitū Exo. 27. Quos pones subter arulam altaris. ¶ Mistice per istam arulam circundantē altare in superiori parte in modum corone siue zone significatur spes salutis ꝛ bonorū celestiū que inducit homines ad penitentiaz. Qñ.n. quis sperat per pniaz se bona sempiterna consequi posse faciliter ad peragendam pniam inclinatur: vnde dicit ꝓphe ta in ps. Sperate in eum omnis congregatio populi. Effundite coraz deo corda vestra. s. per contritionez ꝛ peccatorum confessionem ꝛ verā penitētiam. Quādo ergo spe celestium bonorum cor nostrum ad penitentiam emollitur. Tunc est arula altare holocausti circūdans in parte supiori.

¶ 9. Altare holocausti hēbat q̄ttuor circulos eneos ī quattuor angulis: positos in medio craticule enee: ꝛ arule predicte Ita ꝙ erant inter craticalam que erat in inferiori parte altaris: ꝛ arulam que erat quasi in superiori parte: sicut dicit Lyra Exo. 27. Unde dicitur Exo. 27. Per cuius quattuor angulos erūt q̄ttuor ānuli enei: quos pones subter arulaz altaris. ¶ Moraliter per quattuor circulos siue annulos eneos intelliguntur quattuor fortissima que cor penitens desiderat: ꝛ habent quandaz infinitatem: que per circuli figuram designaī. ¶ pᵐ est desiderium gratie diuine siue virtutis in vita presenti: que habet infinitatem ꝛ circularitatem inquantum cōiungit infinito ꝛ vnit animam illi principio a quo exiuit. Et ista gratia ꝛ virtus est enea ꝛ fortis quia vt dicitur Cant. 8. Fortis est vt mors dilectio. ¶ 2. est desideriuz glorie in futura vita. Et ista similiter habet infinitatem ꝛ circularitatem ꝛ fortitudinē quia gloria vnit beatos deo infinito. et suo primo principio ꝛ est incorruptibilis ꝛ perpetua q̄ non esurient neqz sitient amplius.

¶ 3. est desiderium vitandi peccatum: quod habet infinitatem quandam propter offensam dei infiniti ꝛ circularitatem: quia dicitur in ps. In circuitu impij ambulant. Et fortitudinem quia indurat cor ꝛ quasi eneum ꝛ lapideuz facit. Et post hanc vitam est indelebile.

¶ 4. est desiderium euadendi penam eternam que ꝛ infinitatem ꝛ circularitatem ꝛ eneam firmitatem habet: quia ꝛ infinita est a parte post: ꝛ nūquā corrumpitur ꝛ semper similiter reiteratur Ista ergo quattuor d̄sideria que sūt in vere penitente sunt quattuor ānuli siue circuli enei in quattuor angulis altaris holocausti. Duo in latere dextro ꝛ duo in latere sinistro. Desideriū gratie ꝛ desideriuz glīe in latere dextro: desideriū euadendi pctm̄: ꝛ desiderium euadendi infernuz in latere sinistro. Sine istis annulis nō est cōpletū altare holocausti. Sic sine his quattuor desiderijs nō est vere cor penitens ꝛ contritum.

¶ x. Altare holocausti hēbat duos vectes de lignis sethim optos lamis eneis q̄z vnꝰ īducebaī p duos circulos: ꝛ aliꝰ p alios duos ad portandū altare. ¶ Unī dr̄ Exo. 27. Facies ꝛ vectes altaris de lignis sethim duos. Quos opies lamis

eneis ꝛ induces per circulū. Erūtqȝ ex vtroqȝ latere altaris ad portandum.
¶ Moralr̄ duo vectes ꝺ lignis setbim opti laminis eneis significant duas passiones vehementes cordis penitentis.
¶ Una est vehemēs horror ꝛ tremor qui cōsurgit ex cōsideratione pctī cōmissi ꝛ pene ꝑpate. Qn̄ ḡ penitēs cōsiderat pctm̄ simul ꝛ inferni suppliciū: tūc ponit vectē vnū i duos circulos. Et ex ista cōsideratione sequit̄ magnus horror ꝛ tremor in corde penitentis. ¶ Hūc vectem in istos duos circulos ponebat sapiēs qn̄ dicebat Eccl.26. ¶ Qui trāsgredit a iustitia ad peccatū de⁹ parauit eū ad rompheā. ¶ Alia est vehemens ꝛ fortis exultatio q̄ cōsurgit ex cōsideratione ꝟtutis exhibite ꝛ glorie preparate. Qn̄ ergo cor penitens considerat opera sue pn̄ie: ieiunia: tribulatiōes: famen: sitim: paupertatē: nuditatē: opprobria que dei amore sustinet ꝛ gloriā sibi promissā: tunc ponit alium vectē in alios duos circulos. Et sequit̄ magna exultatio ꝛ iocūditas in corde. ¶ Hunc vectē in duos circulos ostēdebat ponere saluator qn̄ dicebat math.5. Cū persecuti vos fuerint hoīes ꝛ dixerint oē malū aduersū vos pp me: gaudete: ꝛ exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē i cel.
¶ xi. Altare holocausti erat vacuū intrinsecus ꝛ inane ꝛ cauū. ¶ Unde dr̄ Exo. 27. Nō solidū sȝ inane ꝛ cauū intrinsecus facies illō sicut tibi i monte mōstratū est ꝛ Exo.38. Ipsū autē altare non erat solidū sed cauū ex tabulatis ꝛ int⁹ vacuū. ¶ Mistice sic̄ altare holocausti erat vacuū cauū ꝛ inane sic cor penitens ꝺȝ esse cauū ꝑ humilitatē: inane ꝛ vacuū per terrenorū desideriorū euacuationem. Nā cor penitēs debet abijcere terrena desideria: qꝛ sicut scribit̄ math. 6. Nō potestis deo seruire ꝛ mamone. Debet cor penitens euacuari qꝛ si sit plenum terrenis celestia desideria recipere non poterit. Dȝ cor penitens intrinsecus saltē esse vacuū: quia ꝛ si res terrenas possideat: eorū tn̄ inordinatis ꝺsiderijs ꝺȝ euacuari. Naȝ aliter ptrahunt hominem ad ruinā: Unde paulus.j.ad Thimo.6. Qui volunt diuites fieri icidunt intēptationē ꝛ in laqueum diaboli: ꝛ in desideria multa inutilia ꝛ nociua: que mergunt hoīem in interitū ꝛ perditionē. Radix.n. oīum malorū cupiditas. Tu autem o homo dei hec fuge.
¶ 12. Altare holocausti replebat̄ terra sicut dicit lyra Exo.27. Et vsqȝ ad sūmū ¶ Unde dicit̄ Exo.20. Altare ꝺ terra facietis mihi. ¶ Moraliter per terraȝ q̄ ē infimū elemētū itelligit̄ virt⁹ humilitatis q̄ facit hoīeȝ ceteris iferiorē. Et ista terra humilitatis ꝺȝ vsqȝ ad sūmū repleri qꝛ cor penitēs ꝺȝ profundissime hūiliari Exēplo Marie magdalene q̄ ad pedes xp̄i n̄ ad caput accessit. Et exēplo publicani qui oculos suos ad celū eleuare nō audebat. Et iō ambo veniaȝ meruerūt. Super isto altari pleno profunde humilitatis terra deus acceptat sibi oblata sacrificia: qꝛ scriptū ē Dan. 2. In aīo cōtrito ꝛ spū humilitatis suscipiamur: Un̄ ꝛ pastor eccl'ie petrus oīb⁹ fidelibus clamat.j.petri.5. Oēs iuicem humilitatē isinuate: qꝛ dn̄s superbis resistit: humilib⁹ autē dat grāȝ. Humiliamini igitur sub potēti manu dei vt vos exaltet in tēpore visitationis.
¶ 13. Altare holocausti repleri poterat ꝺ lapidib⁹ non dolatis neqȝ sectis. ¶ Un̄ dr̄ Exo.20. Q ꝺ si altare lapideū feceritis mihi nō edificabis illō de sectis lapidib⁹. ¶ Moralr̄ ꝑ lapides fortes ꝛ firmos itelligit̄ articuli fidei firmi ꝛ imobiles: Per hoc ꝙ non debent esse secti significatur ꝙ nō debēt prauitate here-

tica vel scismatica scindi vel diuidi sed integre tenēdi sunt sicut tenētur ab vnitate ecclesie catholice. Debet aūt cor repleri fide vsq3 ad sūmū sicut & altare lapidibus: quaten⁹ nulla in ipso remaneat hesitatio: sed plena atq3 perfectissima fide credat se a dño veniā peccatorū quā postulat cōsecuturū: q2 dr̄ Jacobi. j. Postulet aūt in fide nihil hesitans. Si aūt cor repletū fuerit fide oīno veniā peccatorū impetrabit. Exēplū in muliere cananea q̄ fideliter petijt a dño filie sanitatē & ipetrauit cui dixit christ⁹ O mulier magna ē fides tua fiat tibi sicut vis. & ideo scribitur math. xxi. Omnia que cūq3 petieritis in oratione credentes accipietis.

¶ 14. Super altari holocaustorū sic terra vl̄ lapidib⁹ nō sectis repleto: sacerdos ordinate cōponebat struem lignorū: que erat intra tabulas altaris sicut dicit lyra supra Exo. 25. Unde & Leui. j. dicit. Et subijcient in altari ignē: strue lignorum añ cōposita. ¶ Moral'r ligna ponēda super altari sūt exēpla virorū sanctorū: qui lignorū noīe designātur iuxta illud Mar. 8. Uideo hoīes velut arbores ambulantes & Luc. 23. Si in viridi ligno hec faciūt in arido quid fiet. Et per totā sacrā paginā viri sancti designant per arbores & ligna per cedrū: oliuā ficum: Ordinate aūt sunt exēpla sanctorū i corde penitētis collocāda: vt v3 penitēs recogitet. ¶ Per penitētiā & vitā aplorū que tota fuit crux. ¶ 2. discipulorū xpi qui tot psecutiones amore regni celestis sustinuerūt. ¶ 3. Martirū qui tot tormēta ptulerūt. ¶ 4. Cōfessorū qui in tāta abstinētia tam diu pseuerauerunt. ¶ 5. virginū que tot carnis tētatiōes sustinuerūt. ¶ 6. Anachoritarū qui in dsertis & locis solitarijs tam durā vitā trāsigerunt. ¶ Hanc struem lignorū sup cor suum faciebat sapiens qñ ad memoriā & gaudiū reducebat mirabilia facta antiquorū patrū dicēs. Ecci. 44. Laudemus viros gloriosos & parētes nr̄os in gñatione sua. Hoīes magni virtute & prudentia sua pditi. ¶ Hanc struem lignorū i corde suo faciebat paulus aplūs qñ magnalia patrū antiquorū ad memoriam reuocabat icipiens ab inicio mūdi & dicens ad Hebre. xj. Fide plurimā hostiā Abel q̄3 chaym obtulit deo. Et q2 ista memoria & delectio sanctorū patrū nos incitat ad penitētiā ideo subiūgit. ca. 12. Ideoq3 & nos tātam habētes impositā nubē testiū deponētes oē pōdus & circūstās nos peccatū per patientiam curram⁹ ad ppositū nobis certamē: O quale cor tā ferreū qd nō molliret ad pniam si vitam aplorū: martirū & aliorū sctōrū diligēter ɔsideraret.

¶ 15. Supra ligna pdicta sacerdos ordinate collocabat carnis frustra cremādē & alia q̄ erāt offerēda in sacrificio: sicut p3 Leui. j: vbi dr̄. Et mēbra q̄ sunt cesa desup ordinātes. ¶ Moraliter carnes & alia q̄ deo sup altari offerri debēt sūt peccata ex iclinatiōe carnis ad malū cōmissa: que sup cor penitētis deo offerri & mactari debēt. Sed debēt in frustra concidi & sup altare ordinate collocari: q2 d3 peccator penitēs pctā sua distinguere: & ordinate cogitare: de singulisq3 dolere: sicut faciebat Ezechias dicens Ysa. 38. Recogitabo tibi oēs ānos meos in amaritudine aīe mee. ¶ Hoc mō frustra carniū suarū & alias oblationes deo offerēdas sup corde suo penitente q̄si sup altari holocaustorū collocabat pphēta ordinate qñ dicebat i ps. 6. Lauabo per singulas noctes lectū meum. Lacrimis meis stratū meū rigabo: lauamus per singulas noctes stratū nr̄m: qñ d singul' pctis i corde lacrimam⁹.

¶16. Hijs oīb⁹ sic in corde quasi ī alta- ri holocausti collocatis deus desup infu dit ignē de celo: qui deuorauit holocau stū τ adipes que erāt super altari: vnde Leui.9. dr̄ Apparuitq; glīa dn̄i oī mul titudini. Et ecce egressus ignis a dn̄o de uorauit holocaustuȝ τ adipes qui erant sup altare. ¶ Mistice significat hoc: q cū peccator cor suū ad penitētiaȝ mō p- dicto disposuit τ fecit ex parte sua quod suuȝ est: tunc deus ex pte sua facit quod suū est: τ in cor sic dispositū imittit d̄ ce lo ignē spūs sancti siue grām τ caritatē: q̄ consumit τ delet oīa pctā nr̄a. ¶ Un̄ dr̄ Ezech.18. Si autē impius egerit pe nitētiā ab oīb⁹ peccatis suis q̄ opat⁹ ē: τ custodierit oīa p̄cepta mea τ fecerit iu stitiam τ iudiciū: vita viuet τ nō morieť omniū iniquitatū eius q̄s operat⁹ est nō recordabor.

¶17. Uidētes turbe ignē de celo descen disse corruerūt in faciē suā τ adorauε- rūt τ laudauerūt deū vn̄ sequiť īmedia te Leui.9. Quod cū vidissent turbe (.s. ignē descēdisse de celo a dn̄o) laudaue- rūt dn̄m ruentes in facies suas. ¶ Mi stice per hoc significať q hō penitēs p⁹ pctōrū cōfessionē τ absolutionē τ gra- tiam diuinaȝ receptam: debet in faciem suam ruere τ profundius humiliari: τ deo grās referre ipsūq; d̄uoti⁹ laudare. Alias incurrit ingratitudinis vicium. ¶ Hoc patet in exēplo illi⁹ leprosi mū- dati: qui post mūdationem magna voce magnificabat deuȝ: qui pp hoc ē lauda tus a deo: De quo scribiť Luc.18. Un⁹ aūt ex illis vt vidit q̄ mūdat⁹ est regres sus est cū magna voce magnificās deū τ cecidit in faciem ante pedes eius gra- tias agens. Et hic erat Samaritan⁹ τc̄. Sic debȝ humiliari τ grās referre: qui post pctōrū remissionē ignē spūssancti de celo recepit.

¶18. Iste ignis in altari holocaustorū d̄ celo missus a deo debebat perpetuari τ nūq̄ extingui. Nā sacerdos mane p sin gulos dies ligna supponere debebat ad ipȝ ignē ppetuādū: vn̄ dr̄ Leui.6. Ignis aūt ī altari meo semp ardebit: quē nu- triet sacerdos subijciēs ligna mane per singulos dies. ¶ Ubi notandū q sicut dicit lyra Leui.9. in fine. Hic ignis da- tus a deo de celo cōseruat⁹ fuit sine ex- tinctione: a tēpore quo fuit dat⁹ .s. ab an no secūdo egressiōis de egypto: vsq; ad captiuitatē babilonicā: τ tūc fuit abscō dit⁹ in puteo ꝓfundo τ sicco p sacerdo- tes illius tēporis. Et tpe Neemie iterū īhabit⁹ vt hr̄. 2. Macha.j. ¶ Iste ignis dat⁹ a deo de celo ex sua nā poterat per petuari siue cōtinuari sicut dicit Iose- phus τ allegat ipm lyra sup Leui.6. si- ne lignorū appositiōe: tn̄ pp illud p̄ceptū Leui.6. Quē nutriet sacerdos subijci- ens ligna mane p singulos dies: cotidie apponebanť a sacerdote duo ligna par ua. ¶ Moraliter aīa nr̄a siue spūs rō- nalis quasi dei sacerdos: post grām di- uinaȝ in pnīa receptaȝ: ad ipsaȝ cōseruā dam cōtinuādam τ perpetuādam: dȝ oī die ī mane sup cordis altare ponere duo ligna parua. ¶ p^m lignuȝ paruū est xp̄s iesus qui dicit Luc.23. Si in virido li- gno hoc faciunt in arido quid fiet. Hoc lignū p singulos dies ī mane an̄ oīa opa poni dȝ sup altari cordis nr̄i ad nutrien dū igneȝ diuine dilectiōis. Et iō clamat xp̄s Cant.8. Pone me vt signaculū sup cor tuū: vt signaculū sup brachiū tuū: q̄ fortis est vt mors dilectio: dura sicut in fernus emulatio. ¶ 2. lignū paruū ē vir go Maria que est etiā lignū iuxta illud Ysa.xi. Egredieť virga de radice iese τc̄. Ista duo ligna si oī mane per singulos dies ponantur sup cor nr̄m cōseruāt τ perpetuāt i nobis ignē diuine dilectio-

nis O aīa deuota O anima penitens si vis in te cōseruare ignē diuine grē et diuine dilectionis Appone oī mane p singulos dies hec duo ligna parua xp̄m et virginē sup altare cordis tui: qr ipe christus clamat Luc.12. Ignē veni mittere in terras et quid volo nisi vt accēdatur. Cuz aūt defecerint ista duo ligna de corde tuo extinguetur ignis Prouer.26. ¶ Que aūt et qualia sacrificia et q̄liter sup isto altari sint offerenda dicetur inferius. Ex hijs p3 altaris forma. Uenite ergo ascēdamus ad mōtē dn̄i et docebit nos vias suas.

¶ De sp̄uali penitētis cordis dispōne in holocaustorū altari multiformiter pre signata. Cap.31.

Venite ascendamus ad mōtem dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo.27. Facies et altare de lignis sethim. ¶ Declarata altaris holocaustorū forma et figura tria restant de ipso cōsideranda v3 Materia: nomē: et instrumenta: de quib⁹ sigillatim est perscrutandum.

¶ p̄m videndū est Materia. ¶ De altaris holocaustorū m̄a varijs modis scriptura ꝓloquit. Nā Exo.27. dr̄ Facies altare. s. holocausti de lignis sethim. S3 Exo.20. dr̄. Altare de terra facietis mihi et offeretis sup eo holocausta: et ibidē dr̄ Qd si altar̄ lapideū feceris mihi: n̄ edificabis illō d̄ sectis lapidib⁹. ¶ Ubi notādū s̄m Nico. de lyra i locis p̄allegatis: q̄ altare holocausti erat de lignis sethim: q̄ sic s̄t ip̄utribilia: ita s̄t icremabilia: qd̄ requirebat̄: eo q̄ ignis sp̄ erat in altari et erat ad moduz arche q̄drate carentis fūdo et opculo. Et qn̄ situabātur castra altare p̄dictuz replebat̄ terra vsq3 ad sūmū sicut videbim⁹. Poterat ēt repleri lapidib⁹ nō sectis. Et pp̄ h̄ aliqn̄ dr̄ d̄ lignis factū: aliqn̄ de terra: aliqn̄ de lapidib⁹. De terra et eiusdē significatiōe in altaris cōpositione tractauimus. ¶ Mistice ligna sethim imputribilia sicut ad itell'm cōparata significāt rerū cōsiderationes mūdas: q̄ nullā mētis corruptionē iducūt: q̄ sinceritatis et v̄itatis itegritatē custodiūt: q̄ mētis vigorē reparāt: q̄ cōstātiā roborāt: q̄ pseuerantiā cōfirmāt sicut dicit Ricar. de sancto victore d̄ archa mistica: lib.2.c.j. Ita ligna sethim iputribilia ad volūtatē cōparata. Desideria sctā: affectōes iustas: appetit⁹ rectos: nulla terreni amoris putredine viciatos: nullo praue cōcupiscētie igne iflāmatos p̄figurāt. Ligna ḡ sethim gaudia iusta: honestas delectatiōes: sp̄uales iocūditates et dinas iubilatōes: q̄ i seculū seculi p̄manebūt: p̄mōstrāt et p̄figurāt. Ex hijs sp̄ualib⁹ lignis ex iustis v3 desiderijs penitens cor q̄si holocausti altare cōponit̄ et coaptat̄. Sine hijs lignis sethim nō cōponit̄ altare: qr vbi d̄ficit bōa volūtas: nullū deo gratum offert̄ sacrificiū. Ligna ḡ sethim sūt bona volūtas: iusta d̄sideria: ordinatus amor: ordinatū odium. Sup hijs.n. q̄si sup holocaustorū mistico altari digne offert̄ hostia ꝓ pctō: hostia pacifica et holocaustū: qr sup bona volūtate et sup ordinatis d̄siderijs q̄si sup lignis sethim iputribilib⁹ oē deo gratū offert̄ sacrificiū: Muttet ḡ malā i bonā volūtatem: qui fructuose penitētie deo gratū d̄siderat offerre sacrificium.

¶ 2. videndū ē nomē. ¶ Hoc altare vocabat̄ altare holocausti vn̄ dr̄ Exo.30. Fecit et altare holocausti d̄ lignis sethi3. Qr.n. denoīatio a digniori et a fine fieri d3 et inter oīa sacrificia: q̄ sup istō altare offerebantur: digni⁹ erat holocaustū: iō

vocatum est altare holocaustoꝝ sicut dicit lyra sup Exo.27. ¶ Tria nãq3 sacrificioꝝ genera sup istud altare offerebãtur. ¶ pᵐ erat holocaustuз qd ex mera deuotione offerebat. Dr aũt holocaustũ sacrificiũ:ad diuinuз honorẽ totalitẽ icẽsuз:et dr ab holon qd ẽ totũ ⁊ causma qd ẽ icẽdiũ. Et p hoc designabat q aĩa offerẽtis resolui totaliter debebat ĩ amorẽ diuinũ: ⁊ totaliter referri ad honorẽ diuinũ: ſm q dr Deu.6. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex tota fortitudine tua. Et ĩ hoc holocausti sacrificio offerebant animalia gressibilia masculina prout sunt boues: arietes: hirci: agni. Et volatilia prout sunt turtures ⁊ pulli colũbarũ: ⁊ hec aĩalia in holocaustũ oblata totaliter incendebant. Hec omnia declarat Nico. de lyra sup Leui.j. ¶ 2. erat hostia pacifica: que pro bñficij ĩpetratione offerebat: ⁊ si bñficiuз iam erat obtẽtum illud sacrificiũ habebat rõnem grãrum actionis: si obtinendũ habebat rõnẽ postulatiõis. ¶ Dicebat aũt hostia pacifica: q2 qñ deus bñficiũ hoi exhibet videtur ei placatus ⁊ pacificat⁹. Silr hõ recipiens bñficiuз postulatuз pacificat in aĩo suo: q2 suũ desideriuз adiplet. Hec oĩa dicit lyra sup Leui.j. ¶ Dicit auteз Ra. Sa. q vocat hostia pacifica eo q facit paceз redẽdo cuilib3 qd suuз est.s. deo: ⁊ hoi offerenti ⁊ sacerdoti offerenti siue imolãti: q2 hui⁹ sacrificij vna ps incendebat ad honorẽ diuinũ: Alia cedebat in vsũ sacerdotis: v3 Armus dexter: pectusculũ: lingua cũ gẽnis: Cetere carnes erãt offerentiũ: ⁊ sic hoc sacrificiũ diuidebatur in tres partes: vñ fieri nõ poterat de auib⁹: que in sacrificio nõ diuidebant Gen.15. sed tñ fiebat d bobus: ouib⁹ vel capris sicut dicit lyra Leui.3. ¶ 3. erat hostia pro peccato q offerebatur pro peccati remissiõe ⁊ hoc tripliciter: vel pro petõ cõmisso per ignorãtiam sicut p3 Leui.4. vel pro peccato cõmisso p negligentiã vel passiõeз sicut p3 Leui.5. vl pro petõ cõmisso per maliciã sicut p3 Leui.6. Et q2 oĩum istorũ sacrificiorũ dignissimũ erat holocaustuз: pp hoc vocabat altare holocaustorũ: sumpta a digniori sacrificio denominatiõe. ¶ Mistice per ista tria sacrificiorũ genera: tres penitẽtie fines siue itẽtiones: quib⁹ cor penitẽs ad pñiam moueri d3 designant. Quos fines distinguit ⁊ subtiliter declarat Sco. in.4. di.14.q.2. ⁊ 3. Uide eũ ibi si placuerit. ¶ pᵐ.n. moueri d3 cor ad pñiam principaliter pp amorem ⁊ honorẽ diuinuз: quatenus penitendo deo debitũ honorẽ reddat: quem peccãdo iniuste abstulerat. Et hec intentio siue finis correspondet holocausto: qd ob amorẽ ⁊ honorẽ diuinũ incẽdebatur. ¶ 2. pp diuinã ⁊ gratiã ⁊ gloriaз ĩpetrandã. Et hec intentio siue finis correspondet hostie pacifice: que offerebatur pro beneficij ĩpetratione. ¶ 3. pp peccati deletionẽ ⁊ eterne pene euasioneз. Et hec intentio siue finis corrñdet hostie pro peccato: q.s. pro peccati remissione offerebatur. Et l3 hijs tribus intẽtionibus possit quis iuste penitere: principalius tñ: pp diuinũ ⁊ honorẽ ⁊ amorẽ d3 hõ ad penitentie opera ꝓmoueri: vñ ⁊ vocabat altare holocaustoꝝ ad diuinum.s. honorem incensorum ⁊ sic patet nomen altaris.

¶ 3. videndũ circa altare holocaustorum sunt ĩstrumẽta altaris officio deseruiẽtia sicut describit Exo.27. ⁊ Exo.38. Et ista ĩstrumẽta significant ea que ad pñiam pagendã inducũt ⁊ deseruiunt. ¶ pᵐ genus ĩstrumẽti erãt lebetes: quibus amouebant cineres de altari ⁊ portabant extra: vñ dr Exo.27. Facies q3 ĩ

vsus

vsus eius lebetes ad suscipiēdos cineres. ℭ Moralit̄ p lebetes susceptiuos cinerꝫ itelligi pōt memoria τ recordatio mortis τ icineratiōis humani corporis: q̄ cinis est τ in cinerē reuertet̄. Quā ꝗ memoria nr̄a diem sue mortis recolit: tūc lebes cinerē suscipit. ℭ Hec autem memoria iducit hoiēꝫ ad pniam de peccatis: vn̄ in principio q̄dragesime τ pnīe cinis aspergit̄ sup frontē dicēte sacerdote Memēto hō qꝛ cinis es τ i cinerē reuerteris: ad innuēdū ꝙ talis recordatio ad pnīaꝫ faciendā ꝓuocat τ inducit. ℭ Hec ēt mortis memoria facit vertere terga peccatis τ ꝓ̄seruat hoīem i gr̄a τ sic cōseruat ignē diuine delectiōis: vn̄ dr̄ Ecci.7. In oīb⁹ operib⁹ tuis memorare nouissima tua τ in eternū nō peccabis. O aīa si uis accēdere ignē τ ꝯseruare i altari cordis: volue τ reuolue cineres. Recordare mortis tue qꝛ in eternū nō peccabis.

ℭ 2. genus instrumenti erāt Forcipes .i. tenacule ad faciēdū igneꝫ in altari. Hebrei aūt dicūt Bacinos vbi nos dicim⁹ forcipes: Bacini aūt erāt vasa ad recipiendū sanguinē aīaliū q̄ imolabāt: vn̄ dicitur Exo.27. Facies τ forcipes τc. ℭ Moral'r p forcipes faciētes siue nutriētes: cōseruātes τ cōponētes ignē in altari intelligi p̄t mēoria tenax bn̄ficiorꝫ dei inn̄aibliū. Que oīno iducit ad penitentiā τ auget nutrit τ cōseruat ignē diuine dilectiōis. ℭ Per bacinos ꝟo recipientes sanguinē aīaliū occisorū significat̄ memoria sanguinis iesu xp̄i figurati per sanguinē aīaliū. Qui oīno si fortiter in memoria teneat̄ inducit ad pnīaꝫ. τ ad firmiter ꝑsistēdū in gr̄a τ in diuina dilectiōe: vnde paulus ad Hebre.12. Deponētes oē pondus τ circūstās nos peccatū ꝑ patiētiā curram⁹ ad ꝓpositū nobis certamē: Aspiciētes i auctorē fidei τ cōsumatorē iesū: qui ꝓposito sibi gaudio sustinuit mortē cōfussione cōtēpta. Recogitate eū qui talem sustinuit a peccōrib⁹ cōtradictionē vt nō fatigemini deficiētes animis vestris. Nōdū.n. vsqꝫ ad sanguinem restitistis aduersus peccatū repugnātes.

ℭ 3. genus instrumēti erant fuscinule tridentes: quib⁹ extrahebant̄ carnes de caldarijs: τ ea q̄ cremāda erant sup altare ponebant̄ sicut dicit lyra Exo.27.τ.j. Re.2. ℭ Moraliter p fuscinulas hn̄tes tres dentes acutos τ penetrātes intelligi pōt memoria extremi iudicij: in qua xp̄s yesus iudex viuorꝫ τ mortuorꝫ cuꝫ fuscina tridente sue irreuocabilis sn̄ie percutiet τ penetrabit τ trāsfodiet tria gn̄a peccatorū vꝫ pctā cordis: oris τ operis. Huius diei memoria certe hoīem a peccatis ꝓ̄seruat τ in gr̄a dīna cōseruat τ sic in corde q̄si in altari holocausti cōseruat ignē diuine dilectionis: Heu q̄le cor taꝫ ferreuꝫ non emolliret̄ τ a peccatis caueret: si cogitaret attēte diē illum extremū. De quo dr̄ Sopho.j. Dies ire dies illa: dies tribulationis τ angustie dies calamitatis τ miserie: dies tenebrarum τ calaginis: dies nebule τ turbinis dies tube τ clangoris sup ciuitates munitas τ super angulos excelsos.

ℭ 4. genus instrumenti erāt igniū receptacula .i. vasa i quib⁹ de altari holocaustorū accipiebant̄ carbones viui vt deferrent̄ in tabernaculū ad cremādum thimiama mane τ vespere sup altare incēsi sicut dicit lyra Exo.27. Et ideo dr̄ Exo.27. Facies τ ignium receptacula. ℭ Moraliter p ignium receptacula intelligi pōt memoria ignis infernalis que a peccatis aīam ꝓ̄seruat τ ipsam in diuina gratia cōseruat τ sic ad penitentiam disponit τ deseruit. Quod est.n. cor taꝫ ferreum: tam adamātinū ꝙ non a pec-

catis cõtineret: ꝛ deo totis viribus adhereret si ignẽ inferni vigilanter in memoria retineret. ¶ Uñ clamat Hiero⁹. Ille ego qui ob gehẽne metum tali me carcere ipse dãnaueram. O aia deuota pensa: rumina ꝛ cogita diligẽter ꝙ sicut dicit Greg⁹ in moralib⁹. ¶ Fit miseris mors sine morte: finis sine fine: defect⁹ sine ðfectu: qꝛ ꝛ mors viuit: ꝛ finis semper icipit ꝛ deficere defect⁹ nescit: mors perimit ꝛ non extinguit: dolor cruciat sꝫ nullaten⁹ pauorẽ fugat: flamma cõburit sed neqꝙ̃ tenebras discutit: ille. ¶ Ista ergo sunt quattuor genera istrumẽtoꝝ que deseruiũt ad penitentiã. Et oia ista vasa debẽt ex ere fabricari sicut dicitur Exo. 27. Quia iste quattuor considerationes ꝛ cogitationes ꝑdicte esse debẽt vigorose: rigide ꝛ indeficientes q̃tenus conseruent ignẽ diuine dilectiõis in corde nr̃o quasi diuinũ ꝛ perpetuũ ignem ĩ altari holocausti. Uẽite ḡ ascẽdam⁹ ad mõtẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici sacerdotũ ornatu totũ orbem presignante. Cap. 32.

Venite ascendamus in montẽ dñi ꝛ ad domũ dei Jacob: ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunť hec v̉ba Exo. 28. Applica quoqꝫ ad te Aaron fratreꝫ tuũ cũ filiis suis de medio filioꝝ israel vt sacerdotio fungant̃ mihi: Aaron Nadab ꝛ Abihu. Eleazar et Ithamar. ¶ Faciesqꝫ vesteꝫ sanctã Aaron fratri tuo in gloriaꝫ ꝛ decorẽ: ꝛ loqueris cun ctis sapientib⁹ corde: quos repleui spiritu prudẽtie vt faciãt vestes Aaron fratri tuo in gloriaꝫ ꝛ decoreꝫ: in quib⁹ sanctificatus ministret mihi. ¶ Hec auteꝫ erunt vestimẽta que faciẽt: rationale: ꝛ superhumerale: tunicã: ꝛ lineam strictã Cydarim ꝛ baltheuꝫ. Faciẽt fratri tuo Aaron ꝛ filijs eius vestimẽta sancta: vt sacerdotio fungant̃ mihi. Accipientqꝫ auruꝫ ꝛ hyacinthuꝫ ꝛ purpuraꝫ cocciqꝫ bis tinctuꝫ ꝛ bissuꝫ. Hec ibi: ꝛ silia habent̃ Exo. 39. ¶ Postꝙ̃ diuino afflante spiritu vidimus spũalem cõstructionem tabernaculi ꝛ olũ ad tabernaculũ pertinentium superest videre de sacerdotibus in dicto tabernaculo ministrãtibus: ꝛ ꝑ videndũ est de sacerdotũ vestibus ꝛ ornatu. Ubi notandũ ꝙ sicut dicit Nicolaus ð lyra sup Exo. 28. Sacerdotes veteris legis duplici de causa habebant vestes preciosas ꝛ speciales. ¶ ꝑ vt haberent̃ in maiori reuerentia a populo: ꝛ qꝛ istud cedebat ad honorem diuinũ cuꝫ essent medij inter deũ ꝛ populuꝫ. ¶ 2. quia per tales vestes ꝛ talis ornamẽta sacerdotũ figurabat̃ quasi totus orbis: ꝛ hoc quãtũ ad sensuꝫ litteralem: vnde scribitur de veste sũmi sacerdotis Sap. 18. In veste. n. poderis quã habebat totus erat orbis terrarũ: supplic descriptus ꝛ ꝑfiguratus. ¶ Ut aũt clarius ista prefiguratio intelligatur videnda sunt ornamenta sacerdotum sigillatim.

¶ ꝑ^m ornamentũ sũmi sacerdotis ſꝫ Josephuꝫ qui fuit ð gñe sacerdotali: ꝛ mãsit in hierusaleꝫ tempore quo adhuc stabat templum ꝛ sacerdotum ministeriũ erant Feminalia linea. ¶ Que deferebant subtus ad carnem ad operienduꝫ carnem turpitudinis sue. De quoꝝ vsu ꝛ qualitate dicitur Exo. 28. Facies ꝛ feminalia linea vt operiant carnem turpẽtudinis sue: a renibus vsqꝫ ad femora. Et vtentur eis Aaron ꝛ filij eius quãdo ingredientur tabernaculuꝫ testimonij vel qñ appropinquãt ad altare vt mi

nistrent in sanctuario: ne iniquitatis rei moriantur: et Exo.39. Fecerunt femi- nalia quoque linea byssina. Et istud pri- mum ornamentum erat come summo sacerdo ti et alijs sacerdotibus inferioribus sicut dicit lyra Exo.28.

¶ 2. Ornamentum erat Tunica de bysso facta. ¶ Que erat dupla per totum: et dicitur linea stricta vel tunica stricta: vnde dicitur Exo.28. Hec sunt vestimenta que facient Rationale et superhumerale: Tu nicam: et lineam strictam. Et vocatur Hal lice Rochetb. Erat autem ista tunica que dam camisia alba quia de bisso: quod est genus lini candidissimi. De qua dicitur Exo. 28. Porro filijs Aaron tunicas lineas parabis: vestiesque hijs omnibus Aaron fra trem tuum et filios eius cum eo: et cuncto- rum consecrabis manus: Sanctificabisque illos: vt sacerdotio fungantur mihi. Et istud ornamentum erat commune summo sacerdoti ac alijs inferioribus sacerdoti- bus sicut dicit lyra Exo.28.

¶ 3. Baltheus. ¶ Quod erat cingulum de diuersis coloribus factum latitudinis quasi quattuor digitorum. Cuius extremita- tes pendebant in anteriori parte sacer- dotis: habens fimbrias de auro et alijs co- loribus cum pulcra varietate. Et cum isto Balthеo siue cingulo diuersorum colorum stringebatur tunica byssina predicta: vn de dicitur Exo.28. Stringesque tunicam bys so.i.de bysso factam: supple cum predicto Baltheo et cingulo. Et istud ornamen- tum erat come summo sacerdoti et alijs infe- rioribus sacerdotibus secundum lyram Exo.28.

¶ 4. Tunica dicta poderis.i.talaris hya cinthina. ¶ Que habebat circa collum et in extremitatibus manicarum oras con textas fortiter ex diuersis coloribus et lapidibus preciosis. ¶ In margine infe- riori habebat malogranata facta de hia cintho: purpura: et vermiculo et bysso re torta: et tintinabula aurea intermixta. sic quod inter duo malogranata erat vnum tin tinabulum et econuerso inter duo tin- tinabula vnum malogranatum. Et de ista scribitur Exo.28. Facies et tunicam su perhumeralis totam hiacinthinam: in cuius medio supra erit capitium: et ora per girum eius textilis: sicut fieri solet in extremis partibus vestium ne facile rumpantur. Deorsum vero ad pedes eius dem tunice per circuitum: quasi mala pu nica facies ex hiacintho et purpura et co co bis tincto et bysso retorta: mixtis in medio tintinabulis: ita vt sit tintinabulum aureum et malum punicum. Rursum- que tintinabulum aliud aureum et malum punicum. Et vestietur ea Aaron in offi cio ministerij: vt audiatur sonitus quan- do ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu domini et non moriatur: hec ibi. Et istud ornamentum erat solius summi sa cerdotis secundum lyram Exo.28.

¶ 5. Superhumerale quod ponebatur supra dictam tunicam. ¶ Et quantum ad materiam erat de panno contexto quin que generibus filorum.s. filis factis de auro: hyacintho: purpura: coco bis tin- cto: et bysso retorta: cum pulchra varie- tate: ita tamen quod non erant ibi aliqua ani malia figurata sed flores et consimilia.

¶ Quantum vero ad figuram erat vestis quadrata: altera parte longior: habens in medio aperturam: per quam intrabat caput summi sacerdotis. Et latitudo il lius vestis tangebat humeros: longitu- dinis autem ipsius vna pars pendebat retro operiens dorsum vsque ad renes. Et altera pendebat ante operiens pectus. Latera autem vtriusque partis iungebantur in lateribus sacerdotis nodulis aureis.

¶ Super humeros autem habebat hec vestis duos lapides onychinos magnos in quibus erant sculpta nomina filiorum israel sex in vno lapi-

τ Josephus dicāt ipm Baltheū fuisse de quinqꝫ coloꝛib⁹ sicut supbumerale τ rōnale: tñ textus biblie tm̄ de quattuoꝛ coloꝛib⁹ expssaꝫ mentionē facit: vñ dicit Exo.39. Cingulū ꝟo fecit ð bysso retoꝛta: biacintbo: purpura: ac vermiculo distinctū arte plumaria sicut pceperat dominus moisi. Et istud oꝛnamentū erat solius summi sacerdotis sicut dicit lyra Exo.28.

¶ 8. Tbyara siue Mitra. ¶ Que erat de bysso in capite sacerdotis posita tēdens supius in acutū. Et cuꝫ cintura siue bindello ligabaꝰ sub mentone: ita ꝙ nuditatem colli tegeret τ mitraꝫ fortiter teneret ne caderet de capite sacerdotis ministrātis. De ista tbyara siue mitra byssina dr̄ Exo.28. Strigesqꝫ tbyaraꝫ byssinā. Et istud oꝛnamētū cōe erat sūmo sacerdoti τ alijs inferioꝛib⁹ sacerdotib⁹: sicqꝫ erant quattuoꝛ oꝛnamēta cōia oībus sacerdotib⁹ τ sūmo sacerdoti vꝫ tria prima τ istud octauū sicut dicit lyra Exo.28.

¶ 9. Mitra biacintina. ¶ Que erat posita in capite sūmi sacerdotis super aliā mitram byssinam predictaꝫ: hñs in inferioꝛi pte semicirculū aureū pulchre fabrefactū: pcedenteꝫ ab occipite vsqꝫ ad vtrāqꝫ aureꝫ. Et ista vocaꝰ Cidaris: vñ dr̄ Exo.28. Hec aūt sunt vestimenta ꝗ̄ facient. Rōnale. supbumerale. Tunicā. Et lineā strictā: Cydarim τ Baltbeuꝫ. Et istud oꝛnamentū erat spāle sūmo sacerdoti sicut dicit lyra Exo.28.

¶ x. Lamina aurea. ¶ Que erat pēdēs in fronte sūmi sacerdotis ligata cuꝫ mitra filis byacintbinis. In qua erat nomen dñi tetragramaton inscriptum. Et erat facta ad modū coꝛone: nō tñ erat coꝛona perfecta sed solum protēdebatur ab aure in aurem transiens super frontem: sicut dicunt Josephus τ Ra. Sa. ita ꝙ ipsa cum semicirculo predicto mitre biacintbine: qui erat in parte posterioꝛi capitis faciebat quasi coꝛonaꝫ perfectā sicut dicit lyra Exo.28. ¶ De ista lamina dr̄ Exo.28. Facies τ laminā de auro purissimo. In qua sculpes ope celatoꝛis: Sanctū domino. Ligabisqꝫ eaꝫ vitta biacintina τ erit super tbyaraꝫ imminens fronti pontificis. Erit autem lamina semper in fronte eius vt placatus sit ei dominus. Et istud oꝛnamētū erat solius sūmi sacerdotis. Hec sunt deceꝫ oꝛnamenta sacerdotis ꝫm Josephum: τ lyraꝫ τ textum biblie. Exo.28. τ.39.

¶ Et ꝫm lyram ibideꝫ Ista oīa oꝛnamenta quātū ad sensuꝫ litteralē prefigurant totum vniuersum sicut pꝫ discurrendo per singula.

¶ p̄ Feminalia linea τ Tunica linea figurabat terraꝫ siue elementuꝫ terre: quia linū nascitur de terra.

¶ 2. Baltbeus diuersoꝛū coloꝛū cingens illaꝫ tunicaꝫ figurabat oceanū qui circūdet terraꝫ. Et ꝫm diuersitatē vētoꝛum diuersis coloꝛibus variatur: salteꝫ quo ad aspectum nostrum.

¶ 3. Tunica biacintbina rōne coloꝛis figurabat elemētum aeris: In qua inserebantur tintinabula: qꝛ in aere generanꝰ tonitrua.

¶ 4. Baltbeus de quattuoꝛ coloꝛibus: Cingēs illaꝫ tunicā biacintbinā figurabat elementum ignis qui ambit aerem: τ est quartū elementū.

¶ 5. Superbumerale cum rationali sibi iuncto figurabat celuꝫ sydereū. Et erat adoꝛnatum multis coloꝛibus τ picturis: ad designandam varietatem: multitudinem τ pulchꝛitudinem stellarū que sunt i celo sydereo. ¶ Duo lapides onychini magni in superbumerali positi significabāt duo magna luminaria. s. Soleꝫ τ lunaꝫ. ¶ Duodecim gemme in ra

tionali posite figurabant duodecim si-gna zodiaci. Que sũt ista Aries: Tau-rꝰ: Gemini: Cãcer: Leo: Uirgo: Libra: Scorpius: Sagittarius: Capricornus: Aq̃rius: Piscis. Et idõ dicebat̃ rõnale: quia terrenorũ rõnes sunt in celestibus Job. 38. Nũquid nosti ordinez celi ꝛ po nes rõnem eius in terra. ¶ Per hoc aũt ꝙ noĩa filiorũ israel erant sculpta ĩ duo bus onychinis suphumeralis: ꝛ in duo decim gẽmis existentibꝰ in rõnali: osten debat̃ ꝙ sũmo sacerdoti erat impositũ onus populi. Et ipm̃ debebat habere in pectore iugis meditationis orando pro ipso dñm.

¶ 6. Mitra existens in capite sacerdotiꝫ prefigurabat celum empireuz: qđ est su per oĩa alia corpora eleuatũ. Silr̃ ꝛ ce-luz cristalinũ q̃ duo sunt mundi totius pars superior.

¶ 7. Lamina aurea supra mitraz posita figurabat ipsuz deũ oĩbꝰ creaturis pre sidentẽ: ꝑꝑ qđ in illa lamina nomen dñi tetragramaton erat insculptũ qđ appro priatur ipi creatori oĩum. Et ꝑꝑ oĩa p̃-dicta de ipso sũmo sacerdote Aarõ scri bitur Sap. 18. In veste. n. poderis quaz habebat: totus erat orbis terraꝝ. Et pa rentũ magnalia in q̃ttuor ordinibꝰ lapi duz erant sculpta. Et in diademate capi tis illiꝰ magnificentia tua dñe erat scri-pta. Et vocat̃ hic magnificentia nomen dñi tetragramaton: qđ dr̃ nomẽ eiꝰ ma gnũ qꝛ soli creatori oĩum est appropria tuz. ¶ Et ꝑ hec ornamẽta significabat̃ ꝙ pontifex hijs ornatus erat creatoris oĩum seruus. ¶ Per hec etiaz ornamẽ ta totũ orbẽ p̃figurantia: sigñabat̃ ꝙ in vita sacerdotis descripta eẽ debẽt oĩuz exẽpla virtutũ. Ita ꝙ oĩs status videat in sacerdote exẽpluz qđ possit ꝛ debeat imitari. ¶ Naz in sacerdotibꝰ esse debꝫ feruor aplõꝝ: Patiẽtia martiꝝ: Scien tia doctorũ: Facũdia p̃dicatorũ: Casti-tas virginũ: Continẽtia viduarũ: Fideli tas piugatoꝝ: Realitas mercatoꝝ: Pie tas diuituꝫ. Humilitas pauperũ: Gra-uitas senum: Uerecũdia Iuuenũ. Et h̃ est qđ scribit paulus apl's ad thimoteũ dicens. i. ad Timo. 4. Esto exemplũ fi-delibꝫ In verbo: In conuersatione: In caritate: In fide: In castitate. vt profe-ctus tuus manifestus sit oĩbus: ille. Ue nite ergo ascẽdamꝰ ad montẽ dñi ꝛ do-cebit nos vias suas.

¶ De spũalibꝰ rõnalis spũs ĩdumẽtis: in summi sacerdotis vestibus prefigura-tis. Cap. 33.

Enite ascenda mꝰ ad mõtẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec v̾ba Exo. 28. Applica q̃q3 ad te Aaron fratrez tuuz cũ filiis suis de medio filio rũ ysrael: vt sacerdotio fungãtur mihi Aarõ. Nadab: ꝛ Abiu: Eleazar ꝛ Itha mar: Faciesq3 vestez sanctã Aaron fra tri tuo in gloriaz ꝛ decorẽ: hec ibi. ¶ De scripta significatiõe litterali ornamẽtoꝝ sacerdotaliũ superest videre de ipsa or-namẽtorũ spũali ac mistica significatõe. ¶ Notandũ aũt ꝙ ꝑ ornamẽta legaliũ sacerdotuz mãlia: signant̃ spũalia orna mẽta sacerdotũ euãgelicoꝝ: sicut ꝛ ꝑ le gales sacerdotes euãgelici designãt̃. Si-cut. n. sũmus sacerdos p̃figurabat xp̃z sũmũ ꝛ primũ sacerdotẽ: Sic alij sacer dotes minores noue legis sacerdotes p̃ figurabãt. ¶ Q uinq3 aũt dꝫ sacerdos euãgelicꝰ p̃cipue ꝓprietates ĩ se hr̃e: que designant̃ ĩ quinq3 ꝑsonis electis ab ipo deo ad officiũ sacerdotale sicut pꝫ in lr̃a p̃allegata Exo. 28. ¶ pꝰ ẽ. Eminẽtia vi te supra reliquũ pplm̃. Et ista designat̃

in Aaron:qui fuit prim⁹ a deo elect⁹ ad sacerdotiū. Et iterp̄taẽ Mōtan⁹ mons eorū vel mons fortis: vñ scribiẽ math. 5. Uos estis lux mūdi. Nō pt ciuitas ab scōdi sup̄ mōtē posita: neq̧ accēdunt lucernā ꝛ ponūt eā sub modio sꝫ sup̄ cādelabrū vt luceat oīb⁹ qui i domo sṫ. ¶ 2. est spōtanea volūtas vt libere ꝛ spōtanee se deo d̄uoueat ꝛ sibi fuiat: ꝛ ista d̄signaẽ in Nadab filio Aarō qui fuit secūdo elect⁹ ad sacerdotiū: ꝛ iterp̄taẽ votiu⁹ vł̄ spontane⁹: vñ scribiẽ. 2. ad Cor. 9. Unusquisq̧ ꝑut destinauit in corde suo nō ex tristitia aut ex necītate Hylarē .n. datorē diligit de⁹. ¶ 3. est paterna pietas ad suos subditos. Et ista d̄signatur in Abiu filio Aaron qui tertio loco fuit vocat⁹ ad sacerdotiū sicˊ pꝫ Exo. 28. Et iterp̄taẽ pater me⁹ est: vł̄ pr̄ me⁹ ipse: qꝛ dꝫ more patris cuꝫ pietate pascere subditos sicˊ solet pr̄ nutrir̄ filios: vñ dr̄ p̄io sacerdoti petro aplō Jo. 21. Pasce agnos meos: pasce agnos meos: pasce oues meas. ¶ 4. est Aiosa ꝓtectio siue d̄fensio ppl̄i sibi cōmissi. Et ista d̄signatur in Eleazar filio Aarō: qui q̄rto loco a deo est elect⁹ i sacerdotiū: Et iterp̄taẽ de⁹ me⁹ adiutoꝛ vł̄ dei mei adiutoriuꝫ: qꝛ sacerdotes sṫ adiutoriū d̄i datū ppl̄is subiis ꝓ quib⁹ defēdēdis ē̄t vitā in casu exponere tenētur: vñ scribiẽ Jo. x. Bonus pastoꝛ aīam suā dat ꝓ ouib⁹ suis. ¶ 5. est Amara cōpūctio i orōne depcā do deū ꝓ ppl̄o sibi cōmisso. Et ista significaẽ i Ithamar filio Aarō: qui q̄nto loco elect⁹ ē a deo ad sacerdotiuꝫ. Et interp̄taẽ vbi ē amar⁹: qꝛ cū sustētenẽ dꝫ bōis ppl̄i ꝛ comedāt pctā eoꝝ: debēt cū amaritudine eoꝝ peccata plāgere: ꝛ remissionē a deo ip̄etrare: vñ Leui. 4. Rogante pro eis sacerdote ꝓpici⁹ erit eis dñs. Oēs ergo vestes legaliū sacerdotū significare pñt virtutes ꝛ spūalia oꝛnamēta sacerdotū euāgelicoꝝ. ¶ Potest etiaꝫ per Aarō sacerdotem spiritus rōnalis significari: qui p̄ lauacrū baptismi ꝛ sacrm̄ sacre vnctiōis ad dei fuitiū est dedicat⁹: iuxta illud. j. Petri. 2. Uos autē gen⁹ electū: Regale sacerdotium: gens sancta. Et iō videbimus qūo vnusquisq̧ spūs rōnalis ꝛ catholic⁹ dꝫ spūalib⁹ vestib⁹ indui ad siītudineꝫ Aaron sūmi sacerdotis vt deo in sanctuario cōtēplationis ministrare queat.

¶ pᵐ oꝛnamētuꝫ sūmi sacerdotis erāt Feminalia linea sube⁹ ad carnē q̄ nō videbanẽ. ¶ Et significāt mundiciā mentis siue castitateꝫ mentis interiorē: quā habere dꝫ spiritus rōnalis qui deo ministrare ꝛ seruire debet. De istis feminalibus lineis dicitur Ezech. 44. Feminalia linea erāt in lūbis eoꝝ. s. sacerdotum. ¶ Sine ista castitate ꝛ mundicia mentis iteriori nō pōt spūs rōnalis deo digne ministraẽ ꝛ placere. Et iō clamat deus Ysa. j. Lauamini: mūdi estote: Auferte malū cogitationū vestrarū ab oculis meis. O aīa rōnalis si deo vis digne ministrare laua: mūda: purifica coꝛ tuū ab omni carnalitate qꝛ scriptū ē math. 5. Beati mundo coꝛde quoniā ipsi deū videbunt.

¶ 2. Tunica byssina alba ꝛ dupla per totum: de qua supra dictum est habundāter. ¶ Et significat castitatem exteriorem que debet esse in spiritu rationali qui deo vult ministrare. Non enim sufficit castitas mentis interioꝛ nisi adsit ꝛ exterioꝛ. Et istud oꝛnamentum spirituale castitatis exterioris placet deo ꝛ cōmendaur ab eo Sap. 4. O q̄꧑ pulchra est casta generatio cū claritate: immoꝛtalis est .n. memoꝛia illi⁹: qm̄ ꝛ apō deum nota ē ꝛ apud homines. ¶ Istō aūt oꝛnamētū spūale castitatis exterioris disponit ad ministeriuꝫ diuīū dicēte

paulo ap̄lo.j.ad Co2.7. Mulier innupta ⁊ virgo cogitat que domini sunt vt sit sancta corpore ⁊ spiritu. ¶ Sine ista castitate exteriori īpossibile est deo placere: deo digne ministrare ⁊ ad eius regnū peruenire: ad Ephe. v. Hoc aūt scitote intelligentes q̄d oīs fornicator aut imūdus non habet hereditatē in regno christi ⁊ dei.

¶ 3. Balthens. ¶ Qui erat diuersorū colorū stringens p̄dictā tunicā byssinā ⁊ erat latitudinis quattuor digitorū: ⁊ habebat fimbrias de auro ⁊ alijs coloribus cū pulchra varietate. ¶ Et significat moderationē ⁊ restrictionē quiq3 sensuū exteriorū: sine qua nec mundicia mētis interior nec castitas exterior conseruari pōt. Unde est illud dictum vulgatum. Non dicatis vos habere cor pudicū cū habeatis oculos īpudicos. Impudicus.n.oculus īpudici cordis ē nuncius. ¶ De ista restrictiōe sensuū exteriorū quib⁹ seruatr̄ castitas corporis et mētis dicit Aug⁹ ī ser. Continēdus est ai appetit⁹ a voluptate oculorū: a voluptate auriū: a voluptate olphaciēdi: gustandi ⁊ tangēdi. ¶ Hanc d3 hr̄e spiritus rationalis qui deo digne vult ministrare. Et sine isto sp̄uali baltheo ⁊ sensuū restrictōe: īpoīe est deo placere ⁊ puritatē corporis ⁊ mētis ɔseruare. Et iō dicit Ysido. in syno. Tolle occasionē peccandi: Aufer materiā delinquendi. Si vis esse a fornicatione tutus: esto corpore ⁊ visione discretus.

¶ 4. Tunica hiacinthina dicta poderis. ¶ In qua erāt tintinabula aurea ⁊ mala punica. ¶ Et significat conuersationem celestem: que esse debet in spiritu rōnali qui deo digne vult ministrar̄. Color.n. hiacinthinus est aereus ⁊ celestis ⁊ celestem designat conuersationē: quā debet habere seruus christi ad Phil.3. Nostra aūt cōuersatio ī celis est. Et ista conuersatio celestis intelligit̄ in omnibus operibus nostris: quatenus: nō solum in mente mūdi ⁊ in corpore casti ⁊ in sensibus modesti ⁊ regulati sed in oībus operib⁹ nr̄is celestis ⁊ angelici videamur. ¶ Hanc celestē cōuersationē ⁊ tunicam hiacinthinā hr̄e debet spiritus rōnalis ⁊ maxime seruus x̄pi: vnde dicit Aug⁹ in regula. In incensu: statu: habitu: ⁊ in oībus motibus vestris: nihil fiat quod cuiusq3 offendat aspectum: sed quod vestrā decet sanctitatē. ¶ In hac autē tunica erant tintinabula aurea ⁊ mala punica: per que significatur sana doctrina cū bona vita: Quia sicut dicit Greg⁹ Cuius vita despicit̄ restat vt eius p̄dicatio cōtēnatur.

¶ 5. Suphumerale. ¶ Q̄d erat factum d̄ auro hiacintho: purpura: coco bis tincto ⁊ bysso retorta. ¶ Et significat caritatem que proximorū īfirmitates ⁊ defectus paciēter supportat iuxta illud.j. Cor.13. Caritas patiēs est: benigna est: oīa suffert: oīa credit: omnia sustinet. ¶ Hanc caritatē cōpassiuā ⁊ p̄ximorum defectuū supportatiuā hr̄e debet sp̄us rōnalis: qui tanq̄ Aaron deo digne seruire desiderat: ⁊ ad sancta sanctorū quasi in secretū celestis contēplationis intrare festinat. Alias sine isto sp̄uali suphumerali nihil proficit: vn̄ paulus talibus dicit ad Gal.6. Fratres ⁊ si preoccupatus fuerit hō in aliquo delicto: vos qui sp̄uales estis hmōi instruite in spiritu lenitatis: cōsiderans te ipsum: ne ⁊ tu tempteris. Alter alteri⁹ onera portate ⁊ sic adimplebitis legē x̄pi.

¶ 6. Rōnale. ¶ Q̄d erat factū ⁊ contextū ex quinq3 colorib⁹ sicut ⁊ suphumerale. ¶ Et significat prudentiā q̄ d3 esse in sp̄u rōnali: qui deo digne ministrare desiderat. Na3 p̄ prudentiā oīa bn̄ dis-

ponuntur: τ aguntur ꝯm loca: tempora: ꝑsonas τ circūstātias: τ per ipsaʒ inuesti gatur τ adipletur bn̄placitū dei. Et ideo ad istaʒ hortatur ap̄lus dicēs ad Ephe. 6. Uidete itaq; fratres quō caute ambu letis: nō quasi insipientes sed vt sapien tes: redimētes tēpus quoniā dies mali sunt. Propterea nolite fieri ip̄rudētes sed intelligētes q̄ sit volūtas dei. Et no lite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spū sancto: loquentes vobis metipsis in psalmis: hymnis τ canticis spiritalib⁹: Cantantes τ psallentes i cor dibus vestris dn̄o. ¶ Sine ista pruden tia rōnali nō pōt spūs rōnalis deo digne ministrare: nec eius bn̄placitū adiplere. τ iō qui ad secreta misteria cōtēplatiōis ascendere nititur: prudētiaʒ istaʒ quasi rōnale sollicite iduat: Unde ad Ro. 12. clamat paulus. Obsecro itaq; vos fra tres per misericordiā dei: vt exhibeatis corpora vestra: hostiā viuētem: sanctā: deo placentē. Rationabile obsequiū ve struʒ. Et nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus ve stri: vt ꝓbetis que sit voluntas dei bo na: τ bn̄ placens: τ perfecta.

¶ 7. Baltheus. ¶ Qui erat de quattuor coloribus cōtextus stringens suphume rale τ rōnale. ¶ Et significat iustitiam que dʒ esse in spiritu rōnali: qui deo di gne ministrare desiderat. Et p baltheū designet̄ iustitia declarat̄ per illud Ysa. xi. Et erit iustitia cingulū lūborū eius. Sine isto baltheo iustitie: ip̄o?e est quē quā deo digne ministrare. ¶ Habebat aūt Baltheus iste q̄ttuor colores: q2 q̄t tuor sunt ptes iustitie: vʒ Reddere su periorib⁹ obiam: Inferiorib⁹ doctrinā. Amicis letitiam: Inimicis patientiam. ¶ Un̄ Ber. in ser. Habemus ante nos priores: post nos iuniores: a dextris ami cos: a sinistris inimicos: Reddam⁹ ḡ sin gulis qd̄ suū est: priorib⁹ obiaʒ: iuniori bus doctrinam: amicis letitiam: inimi cis patientiam.

¶ 8. Thiara siue mitra. ¶ Que erat de bysso in capite sacerdotis posita: tēdēs superi⁹ in acutū. ¶ Et significat inten tionē mūdaʒ τ rectaʒ: Byssus. n. est ge nus lini candidissimi τ significat itētio nem puraʒ τ mūdaʒ τ rectaʒ: que requi ritur in spū rōnali: qui deo digne mini strare desiderat. ¶ Mitra. n. in capite est intētio mūda in mēte: qua mediante oīa opa mūdificantur que fiunt ex illa bona intentiōe: τ maculant̄ si ex inten tione maculata ꝓcedūt math. 6. Si ocu lus tuus simplex fuerit totū corpus tuū lucidū erit. Si autē oculus tuus fuerit neq̄: totū corpus tuuʒ tenebrosum erit. ¶ Hec aūt mitra nō solū erat de bysso cādida sed erat tendens supius in acu tum: q2 intentio n̄ra non solum mūda τ recta: sed esse dʒ supius tendens: vʒ cele stis τ diuina: q̄tenus oīa opera n̄ra per rectā τ mūdā intentionem dirrigant̄ in deum τ fiant pp deū: Un̄ Greg⁹ in mo ra. Oē bonuʒ quod agim⁹: per intentio nem semp ad celestia leuemus. ¶ Sine ista mitra bissina sursum tendēte nō p̄t quis deo digne in tabernaculo ministra re. Et iō dic̄ paulus ad Collo. 3. Oē qd̄ cūq; facitis in verbo aut i opere: oīa in noīe dn̄i n̄ri iesu xp̄i facite: Gratias agē tes deo τ patri per ipsum.

¶ 9. Mitra hiacinthina. ¶ Que voca tur Cydaris: que ponebatur super p̄di ctam mitram byssinam. ¶ Et signifi cat contemplationem rerum celestium: que in spiritus rationalis mente esse de bet vt digne deo seruire valeat. Per ca put enim signatur mens dicta ab eminē do: per mitram coloris hiacinthini qui est celestis celestium contemplatio desi gnatur: Mitra supereminet capiti quia

mens rationalis per contemplationem non solum infima derelinquit sed etiã supra semetipsaʒ eleuatur. Et per istaʒ contemplationis gratiã siue virtutẽ ad dei seruitiuʒ ꝛ secretam familiaritatem aĩa rõnalis mirabiliter disponit̃ ꝛ preparat̃: cũ per ipsaʒ oĩa infima deserat ꝛ soli deo diligẽdo ĩhereat. ¶ Unñ Greg⁹ sup Ezechielẽ. Contẽplatiua vita est caritatẽ quideʒ dei ꝛ proximi tota mente retinere. Ab exteriori actione quiescere Soli desiderio cõditoris ĩherere: vt nihil iã agere libeat: Sʒ calcatis curis oĩbus ad videndã facieʒ sui creatoris animus iardescat: ille: O anima rõnalis si vis deo digne ministrare: Si vis ingredi in sancta sanctorũ. pone mitram hiacinthinam. i. contemplationẽ celestiũ in capite mentis tue.

¶ x. Lamina aurea: pẽdens in frõte summi sacerdotis. ¶ Et per eam significat̃ memoria iugis ꝛ cõtinua recordatio ipsius dei quam dʒ habere spiritus rõnalis: ꝛ ideo in ea erat inscriptũ nomẽ dei tetragramaton. Et pendebat in fronte sacerdotis: ad innuendũ qd̓ memoria diuini noĩe ꝛ ipsius dei debet continue eẽ ꝛ pendere añ oculos mentis nr̃e. Erat ligata cũ mitra hiacinthina filis hiacinthinis: ad innuendũ ꝙ nr̃a celestiuʒ contẽplatio semp eẽ debet cũ memoria dei ĩseparabiliter vnita. Cuʒ ista lamina aurea aĩa adornata sit disposita ad dei seruitium ꝛ ad ingrediendũ in sancta sanctorũ. ¶ Hãc laminã aureã ĩ capite suo habebat ꝓpheta qñ dicebat in ps. Memor fui dei ꝛ delectat⁹ sum: Ad istã memoriaʒ creatoris inuitabat aĩam rõnalem ꝓpha qñ dicebat in ps. Jacta cogitatũ tuũ in dño ꝛ ipse te enutriet. O aĩa deuota O aĩa rõnalis: si digne vis deo seruire: Si vis deo digne ministrare: si vis ad sancta sanctoꝝ igredi: Jndue te vestimẽtis sacerdotalib⁹. Feminalib⁹ lineis: Tunica byssina Balthëo ꝛc. Sʒ super omnia ĩpone sup caput tuũ ꝛ sup frontẽ tuã laminã aureã diuine recordationis vt iugiter d̓ deo mediteris qꝛ talis memoria ꝛ meditatio dei accẽdit ignẽ in cordib⁹ nr̃is dicẽte ꝓpheta ĩ ps. Concaluit ĩtra me cor meũ ꝛ in meditatione mea exardescet ignis. Uenite ergo ascendamus ad montem dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spũali ep̃i vel p̃lati vel sacerdotis ornatu in sũmi sacerdotis vestibus presignato. Cap. 34.

Venite ascendamus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec v̓ba Exo. 28. Porro filiis Aaron tunicas lineas parabis ꝛ balthëos ac thyaras: in gloriaʒ ꝛ decorem: vestiesq̧ hiis oĩb⁹ Aaron fatrẽ tuũ ꝛ filios ei⁹ cũ eo ꝛ cunctorũ cõsecrabis manus. Sanctificabisq̧ illos vt sacerdotio fungant̃ mihi. Facies ꝛ feminalia linea vt operiant carnẽ turpitudinis sue a renib⁹ vsq̧ ad femora. Et vtent̃ eis Aarõ ꝛ filii ei⁹: qñ ingredient̃ tabernaculuʒ testimoniiʒ vel qñ appropinquãt ad altare vt ministrẽt in sãctuario: ne iniquitatis rei moriant̃. Legittimũ sempiternũ erit Aarõ ꝛ semini ei⁹ post eum: hec ibi. ¶ Quãta debeat eẽ mũdicia p̃lati Episcopi vel sacerdotis qui circa altaris ministeria occupant̃ vl̓ curaʒ aĩarũ gerũt: que sũt dei spũale tabernaculuʒ declarat̃ in verbis p̃allegatis. Debẽt. n. hr̃e manus consecratas p exteriorẽ operationẽ. Et d̓bẽt esse sanctificati per ĩteriorẽ purificationem. Debẽt ẽt esse induti vestimentis sacerdotalib⁹ eminẽtissimaꝝ v̓tutũ: ne aliter deo seruiẽtes ꝛ sacra misteria per

tractantes interficiantur. ¶ Debēt aūt p̄lati Episcopi ac sacerdotes talib⁹ vestimētis spūalib⁹ indui: qualib⁹ materialibus sūmus sacerdos Aaron ⁊ filij ei⁹ in lege veteri vestiebantur.

¶ Cp̄ᵐ Ornamētū sūmi sacerdotis Aarō erant Feminalia linea subtus ad carnē que non videbant. ¶ Et ista significant mentis mūdiciā interiorē: que dʒ esse i sacerdotib⁹ ⁊ episcopis ⁊ p̄latis: qui vasa dn̄i sacra tractare debēt: vn̄ d̄ ep̄o dicit paulus .j. ad Timo. 2. Oportet episcopū irrep̄hēsibilē eē: vni⁹ vxoris virū: sobriū: pudicū. Et de sacerdotib⁹ clamat deus Ysa. 52. Recedite recedite: exite inde: pollutū nolite tangere: exite d̄ medio eius: Mundamini qui fertis vasa dn̄i. Et de rectorib⁹ ⁊ prelatis dicit Greg⁹ in pastorali. ¶ Rector semp cogitatiōe sit mundus: quaten⁹ hūc nulla īmundicia polluat: qui hoc suscipit officiū: vt in alienis quoqʒ cordib⁹ pollutionis maculas tergat: ille Sine tali ornatu mētis iterio ri nō est quis p̄lat⁹ sed lupus sub ouina pelle ocultatus.

¶ 2. Tunica byssina alba: de q̄ supra dictū est. ¶ Et significat castitatē ⁊ continenciam carnis exteriorē: que dʒ esse in prelatis episcopis ⁊ sacerdotib⁹: qꝛ non sufficit eis castitas interior: nisi adsit ⁊ exterior: vn̄ dicit ap̄ls ad Titū .j. Opʒ episcopū sine crimine esse: non vinolentum: se d sobrium: iustū: sanctum ⁊ continentē. Et saluator ad ap̄los dicit Luc. 12. Sint lumbi vestri precinti ⁊ lucerne ardētes in manib⁹ vestris. Sine ista castitate exteriori nō est quis p̄lat⁹ sʒ porcus ⁊ sus lota in volutabro luti.

¶ 3. Baltheus diuersorū colorū: strigēs predictā tunicam byssinā. ¶ Et significat moderationē rationis supflua restringentē. Sicut .n. baltheus restringit vestes fluentes: Sic rōnis moderatio sensus nostros defluentes ad exteriora restringit. Hec aūt moderatio rōnis precipue esse debet in prelato episcopo ⁊ sacerdote. Et iste baltheus erat diuersorum colorum: qꝛ moderatio rōnis restringere debʒ omnes sensus: omnes act⁹: ⁊ oēs corporis gestus. ¶ Hāc rationis moderationē habebat paulus qn̄ dicebat .j. ad Cor. 9. Ego igitur sic curro non quasi in incertum: sic pugno non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim ipse reprobus efficiar. Sine isto rationis moderamine nō est prelatus pastor sed leo effrenatus.

¶ 4. Tunica hyacinthina coloris celestis dicta poderis: in qua erant tintinabula aurea ⁊ mala punica. ¶ Et significat cōuersationem celestem ⁊ exemplarē: que debet esse in p̄latis: sacerdotibus ⁊ episcopis: vt sint ⁊ lux ⁊ exemplū beneuiuendi ceteris sequētibus eos dicēte veritate math. 5. Neqʒ accendūt lucernā ⁊ ponūt eā sub medio sʒ sup cādelabrū vt luceat oīb⁹ qui in domo sunt: sic luceat lux vestra coram hominibus: vn̄ Greg⁹ in Registro Lux gregis est flāma pastoris. Decet enim dominicū sacerdotem moribus ⁊ vita clarescere: quaten⁹ in eo tanquā in vite sue speculo: plebs cōmissa possit ⁊ eligere quod sequatur ⁊ videre qd̄ corrigat: ille. ¶ In ista tunica erant tintinabula aurea: per que signatur sana doctrina: ⁊ mala punica p̄ que signatur optima vita: que ambo debent esse in prelato. Nō enim sufficit bona vita sine doctrina: nec doctrina sine bona vita: sed vtroqʒ pollere debet vt subditi pastoris sui vocem moresqʒ sequātur: vnde Greg⁹ in registro. Sit rector discretus in silentio: vtilis in verbo: ne aut tacenda proferat: aut profe-

tenda reticescat. Nam sicut icauta locutio in errorē pertrahit. Ita indiscretū silētiū hos qui erudiri poterāt i errore derelinquit: ille. Sine ista celesti conuersatione & efficaci doctrina nō est prelatus pastor sed ydolum mutū & simulacrum viuum.

¶ 5. Superhumerale factū de auro hiacintho: purpura: coco bis tincto & bysso retorta. ¶ Et significat cōpassionem ad subditos & supportationem q̄ pastor dz tollere infirmitates pusillorum: p cōpassiones & cōdescensionē. Unū paulus ad Hebre. v. Oīs nāqz pontifex ex hoībus assumptus pro hominib⁹ cōstituit̄ in hijs que sunt ad deū: vt offerat dona & sacrificia pro peccatis. Qui condolere possit hijs qui ignorāt & errant: qm̄ & ipse circundatus est infirmitate. Et ideo dicit Greg⁹ in pasto. Sit rector singulis compassione proximus. ¶ Qui aūt non habent istam cōpassionez nō sunt pastores sed vrsi: quia Leo rugiens vt vrsus esuriens princeps ipi⁹ sup pplm suū.

¶ 6. Rōnale factū & contextuz ex eisdez coloribus quib⁹ & suphumerale. ¶ Et significat scientiam & potestatē iudicandi que debet esse in prelatis & pastorib⁹ quatenus cognoscant & discernant iter lepram & lepram: & iudicent inter mūdum & imūduz: sanctū & prophanum: Unde Apl's ad Thimo. 3. Oportet episcopuz irreprehensibilem esse prudentem: doctorem. Et ad Titum p̄. Oportet episcopum sine crimine esse: Amplectentez euz qui fm doctrinaz est fidelem sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sana & eos qui ɔ̄dicūt arguere. ¶ Qui hanc scientiam & potestatē iudicandi nō habent: non p̄lati aut pastores censendi sunt sed asini coronati.

¶ 7. Baltheus de quattuor colorib⁹ cingens superhumerale & rationale. ¶ Et significat iustitiam que debet esse in prelato & pastore: iuxta illud Ysa. xi. Erit iustitia cingulum lumborum eius. Et erat Baltheus de quattuor coloribus: qz iustitia in quattuor consistit: in quib⁹ consistit salus & sine quibus nō est salus vz. In declinatione malorū. In restitutiōe ablatorū: In solutione debitorū. In punitione erratorū. Hec aūt iustitia dz eē in p̄latis: quia dicit Greg⁹ in pasto. Sit rector bene agentib⁹ p humilitatez soci⁹ Contra delinquentium vicia per zelum iustitie erectus: vt & bonis in nullo se p̄ferat: & cum prauorum culpa exigit potestatē sui p̄orat⁹ agnoscat: ille. ¶ Qui hunc iustitie Baltheuz nō hn̄t nō rectores dicendi sunt sed raptores.

¶ 8. Mitra byssina siue Thyara i capite sacerdotis sursum tendens in acutū. ¶ Et significat intentionem mūdam & rectam: quaz hr̄e debet in procurādo salutem subditorū: & ista signatur per candorem & albedinē mitre byssine: Mitra byssina in capite est intentio mūda i mēte. Debet etiā hr̄e intentionē sursuz tendentem vt principal'r querat honorez dei: vnde Ber. in epl'a. ¶ In oībus actibus suis vel dictis nihil suū querat episcopus: sed tm̄ aut dei honorem: aut salutē proximorum: aut vtrūqz: ille. ¶ Qui talem intentionez nō habēt non sunt pastores sz mercenarij querentes que sua sunt nō que iesu xp̄i.

¶ 9. Mitra hiacinthina que erat coloris celestis & vocatur Cydaris: & ponebatur super p̄dictam mitraz byssinam. ¶ Et significat contemplationem rerū celestium: que debet esse in prelato episcopo vel sacerdote & significatur per colorem celestem. Mitra. n. celestis coloris in capite est contemplatio rerum celestium in mente. ¶ Hec debet esse in prelato: quia dicit Greg⁹ in pasto.

Sit rector singulis cōpassiōe proxim⁹: pre cunctis cōtēplatione suspēsus: vt ꝛ per pietatis viscera in se infirmitatē ceterorū transferat: ꝛ per speculationis altitudinem semetipsum quoqꝫ inuisibilia appetēdo trāscēdat: hec ille. ❡ Qui talē cōtēplatiōis ꝟtutē nō hꝫ nō ꝑlatus sed priuatus vocari debet. Nec potest alijs viam contemplationis ostendere quam ignorat.

❡ x. Lamina aurea pendēs in fronte sūmi sacerdotis. ❡ Et significat cōtinuaꝫ dei memoriaꝫ: quā dꝫ habere ꝑlatus ꝛ rector: vñ in illa lamina aurea erat scriptum nomē dei tetragramaton: ꝛ pendebat in fronte sacerdotis: ad innuenduꝫ ꝙ semp ante oculos mentis habere dꝫ memoriaꝫ dei: ꝛ maxime qñ vult sacra ministrare ꝛ ingredi in sancta sanctorū. Et ideo clamat paulus. 2. ad Timo. 2. Memor esto dñm iesuꝫ xp̄m resurrexisse a mortuis ex semie Dauid ſꝫ euāgeliuꝫ meū. Clamat ꝛ sapiēs Eccē. 12. Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētutis tue: ꝛ ꝑs. Memor fui nocte nominis tui dñe ꝛ custodiui legē tuā. ❡ Hec sūt vestes spūales ꝑlatorū: que cuilibꝫ sacerdoti vł ꝑlato vł ep̄o: si ꝺ hijs occurrerit ꝑdicare: nō icōgrue pñt applicari. Et cū hijs vestibus spoliant̄: moriunt̄ morte spirituali. Sicut ꝛ Aarō postq̄ spoliatus fuit vestimentis sacerdotalib⁹ mortuus est sicut scribit̄ Nū. 20. Uenite ergo ascendamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas.

❡ De ꝑlatorū supportatione ꝛ patiētia ꝑ superhumerale sūmi sacerdotis prefigurata. Cap. 35.

Uenite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ❡ Scribūtur hec ꝟba Exo. 28. Facient autē supͥhumerale de auro ꝛ hiacintho ꝛ purpura coccoqꝫ bis tincto ꝛ bysso retorta opere polimito. ❡ Duas oras hēbit iunctas ī vtroqꝫ latere sūmitatū vt ī vnū redeāt. ❡ Ipsa quoqꝫ textura ꝛ cuncta operis varietas erit ex auro ꝛ hiacintho ꝛ purpura: coccoqꝫ bis tincto ꝛ bysso retorta. ❡ Sumesqꝫ duos lapides onychinos ꝛ sculpes in eis noīa filiorū israel. Sex noīa in lapide vno: ꝛ sex reliqua in altero iuxta ordinē natiuitatis eorꝫ. ❡ Opere sculptoris ꝛ celatura gēmarij sculpes eos noīb⁹ filiorū ysrael. Inclusos auro atqꝫ circūdatos. Et pones in vtroqꝫ latere supͥhumeralis: memorale filijs israel. ❡ Portabitqꝫ Aaron noīa coruꝫ coram domino sup vtrūqꝫ humerū ob recordationem. ❡ Facies ꝛ vncinos ex auro ꝛ duas cathenas auri purissimi: sibi inuicē coherentes: quas inseres vncinis: hec ibi. ❡ Ad intelligentiaꝫ ꝑdictoruꝫ est notandū: ꝙ ꝑlati per sūmuꝫ pontificeꝫ Aaron designati: debēt sua firmitate ꝛ cōstātia infirmiores ꝛ ībecilles ꝛ eorū deffect⁹ patienter supportare: vñ dicit de talibus paulus ad Ro. 14. Debemus autē firmiores ībecillitates infirmorū sustinere ꝛ ñ nobis placere. Et ideo per superhumerale sūmo sacerdoti appropriatū designatur virt⁹ patiētie: qua mediante caritatiue supportat ībecilles: infirmos: eorū defect⁹ ꝛ īpfectiones: oīa aduersa ꝛ sinistra occurrentia. Et ista virtus patiētie ꝛ caritatiue supportationis ex diuersis rebus construit̄ diuersimod figurat̄: diuersimode adornatur: diuersimode colligat̄: ꝛ ad similitudinem superhumeralis cōponitur ꝛ adornatur. Sicut patebit discurrendo per singula.

❡ p° Superhumerale quātū ad materiā erat factū ꝛ cōtextū ex quinqꝫ generib⁹

filorū vȝ ex filis factis de auro: hiacin/to: purpura: coco bis tincto: ⁊ bysso retorta sm̄ Josephum ⁊ lyram. Exo. 28. vñ dicit̄ Exo. 28. Facient autem Superhumerale de auro ⁊ hiacintho ⁊ purpura cocoq̄ȝ bis tincto ⁊ bysso retorta opere polimito. ❡ Moraliter virtus patiẽtie debet quasi vestis quinq̄ȝ filis cõsui ⁊ coaptari ⁊ quasi p texturã componi. ❡ pᵐ filum est de auro ⁊ significat rationem naturalẽ que p̄eminet virtutibus sensitiuis sicut aurū ceteris metallis. Ratio autẽ naturalis dictat impossibile esse hoiem in hac vita ꝯuersari ⁊ nõ occurrer̄ sibi aliqđ aduersũ vel ĩ aia vel in corpore vel in rebꝰ exterioribꝰ. Et ideo necessariã sibi eẽ patiẽtie ꝟtutem. Nec sine ista ceteras posse ꝯseruare virtutes. ❡ 2. filū est de hyacinto qui est coloris celestis. ❡ Et significat sensum anagogicũ sacre scripture: qui r̄spicit celestia ⁊ bona sperãda. Et iste sensus dictat ipos̄e eẽ hoiẽ adultū ꝑuenire ad patriã celestẽ sine patiẽtia ⁊ tribulationibꝰ: vñ sic̄ filij ysrael nõ potuerũt trãsire de egipto ad terrã ꝓmissionis nisi cũ maximis tribulatiõibꝰ ⁊ patiẽtia sicut pȝ Exo. Leui. Nũi ⁊ Deut. per totũ. Sic nec xp̄iani ad celestẽ patriã sine patientia ⁊ tribulationibus cõmuniter perueniunt. ❡ 3. Filū est de purpura qui est color regius. ❡ Et significat sensū scripture allegoricum: qui respicit christum regem ⁊ eius corpus misticū qđ est ecclesia. Et iste sensus idicat omnes christi fideles multipliciter in hac vita flagellari: opprimi ⁊ tribulari: ⁊ iõ necessariam esse patientiã: vñ sicut populus dei electus fuit a pharaone ĩ egipto multipliciter flagellatus: Sic necẽ est ppl'm christianũ in hoc mũdo multiformiter tribulari. Et ideo patiẽtia est ei sũme necessaria. ❡ 4. filum est de coco bis tincto qui est coloris flãmei. ❡ Et significat sacre pagine sensū moralẽ siue tropologicū: qui respicit virtutes ⁊ mores q̄ in dei ⁊ proximi dilectione continentur. Et iste sensus clamat ꝟtutem patientie esse necessariã cupiẽtibꝰ viuere sm̄ virtutem ⁊ obseruare mandata dei: q2 virtus circa difficile consistit. Et multi sũt impugnatores impellentes ad malũ. Et sicut filij israel ambulantes per desertũ multipliciter tẽptati sũt ad trãsgressionẽ mandatorꝫ dei ⁊ multipl'r tribulati fuerunt. Sic christicole ambulãtes per viã euangelice doctrine multiformiter tẽptant̄ a carne a mundo ⁊ a diabolo ⁊ ĩpelluntur ad trãsgressionẽ euãgelice doctrine. Et iõ clamat virtutẽ patiẽtie esse sũme necessariã. ❡ 5. Filũ est de bysso retorta: q̄ est coloris albi. ❡ Et significat sacre pagine sensū litteralẽ ab oi errore mũdissimũ. Et iste dictat p totam seriẽ sacre scripture viros iustos semp tribulatiões ⁊ psecutões substinuisse ⁊ p virtutẽ patiẽtie victoriã et salutẽ reportasse. Un̄ ap̄li p cõclusione solidissima dixerũt Act. 14. Per multas tribulatiões opȝ nos itrare ĩ regnũ dei. ❡ Ex lege ḡ nãli ⁊ ex q̄tuor sensibꝰ sacre scripture construi dȝ virtus patientie quasi suphumerale sũmi sacerdotis ex quinq̄ȝ generibus filorũ.

❡ 2. Suphumerale q̄tũ ad formã erat vestis q̄drata: altera parte longior: sicut dicit Josephꝰ ⁊ Nicolaus de lyra. Exo. 28. ❡ Moral'r virtꝰ patiẽtie dȝ esse q̄drata: q2 q̄ttuor p̄ncipalia sunt q̄ nos tẽptãt tribulãt ꝑcutiũt ⁊ affligũt: cõtra q̄ est virtꝰ patiẽtie necessaria. ❡ pᵐ affligẽs ⁊ cruciãs ẽ deꝰ benedictus: qui castigat ⁊ corrigit omnẽ filiũ quẽ recipit ad Hebre. 12. ❡ 2. affligens est diabolus. Qui tãq̄ȝ leo rugiens circuit querens quem deuoret. j. petri. 5. ❡ 3. affli/

gens est caro. Que cõcupiscit aduersus spiritum ad Gal.5. Et collaphizat aiam sicut scribitur.2.Cor.12. ¶ 4. Affligẽs est mundus: qui multipliciter tribulat animam in aduersitatibus: cupiditatibus: alliciens p concupiscentiaz oculorũ ꝛ supbiam vite.j.Jo.2. Et pmit animã iuxta illud Jo.16. In mũdo presurã habebitis. ¶ Contra hec quattuor dꝫ virtus patientie opponere q̃ttuor eius latera: quatenus patienter sustineat: tribulationes imissas adeo: demone: carne ꝛ mundo: vt sit vestis quadrata sicut ꝛ superbumerale sũmi sacerdotis. ¶ Sed ista vestis quadrata est altera parte longior: quia duo sunt que diutius ꝛ fortius temptant demon vꝫ ꝛ caro. Et si.n. deus ipse non temptat. Et si mundus iam nobis crucifixus est: caro tamen ꝛ demon fortius ꝛ diutius temptãt quia vsqꝫ ad mortem nõ cessant. Et ideo patientia nostra quasi superbumerale dꝫ esse ista parte longior quia cum carne ꝛ demone est cõtinua pugna ꝛ ideo necessaria est longa patientia.

¶ 3. Superbumerale q̃tũ ad partes: sic erat dispositũ. ¶ Una.n. eius pars pendebat retro operiẽs dorsum vsqꝫ ad renes: ꝛ altera pẽdebat ante operiẽs pect⁹ sicut dicit Josephus ꝛ lyra Exo.28. ¶ Moralr̃ p ea q̃ sũt retro secularia ꝛ sẽsualia ĩtelligi pñt q̃ a nobis retro ꝓijci debẽt ꝛ obliuioni mãdari. Per ea vero que ante spũalia ꝛ celestia: q̃ ante oculos hr̃e debemus ꝛ continue desiderare. Quia vo magnus est labor derelinquere secularia ꝛ sensualia in quibus sumus ꝛ nati ꝛ nutriti ꝛ assueti. Jõ vestis patientie est nobis necessaria q̃ pendeat retro ꝛ operiat dorsũ nostrũ vsqꝫ ad renes. Quia etiaꝫ magnus est labor ꝓficere in bono ꝛ inherere spũalibus ꝛ celestibus qꝛ arta est via que ducit ad vitaꝫ math.7. Ideo vestis patientie est nobis necessaria vt operiat pect⁹ nostrũ ꝛ pendeat ante oculos nostros. ¶ Uel per partem superbumeralis pendenteꝫ retro intelligitur patientia in infirmitatibus corporis: per partem pendentem ante patientia in passionibus ꝛ infirmitatibus anime.

¶ 4. Supbumerale quãtũ ad iuncturã sic erat dispositũ. ¶ Pars eñi anterior cũ parte posteriori in quattuor partib⁹ cũ vncinis ꝛ cathenulis siue nodulis aureis iũgebanẽ: vꝫ supra humerũ dextrũ. supra humerũ sinistrũ. Sub brachio in latere dextro ꝛ sub brachio ĩ latere sinistro. ¶ Moralr̃ p istaz cõiunctionẽ q̃druplicẽ ptis anterioris cũ pte posteriori designaẽ. Q: p̃lati siue pcutiãẽ a deo: siue a demone: a carne vel a mũdo: semper debẽt habere ṽtutẽ patiẽtie inseparabilem tam in declinatione mali: q̃ꝫ in prosecutione boni: Taꝫ in ĩfirmitatib⁹ corporis q̃ꝫ in afflictionib⁹ ꝛ passionib⁹ mentis. Nõ.n. sufficit p̃latis qui alijs in exẽplũ dati sunt: hr̃e virtutem patientie in declinatione peccatorũ: nisi etiaꝫ habeant in aquisitione virtutum. Et iõ debent habere supbumerale cõiunctuꝫ in quattuor partib⁹: vt sint forteſ ꝛ imobiles p virtutẽ patiẽtie a dextris ꝛ a sinistris. Et currãt patiẽter p ĩfamiã ꝛ bonã famã. Et d̃ ista cõiũctiõe dr̃ Exo.28: Duas oras iunctas habebit ĩ vtroqꝫ latere sũmitatuꝫ vt in vnũ redeant: ꝛ post pauca: Facieſ ꝛ vncinos ex auro ꝛ duaſ cathenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes: quas inseres vncinis.

¶ 5. Supra supbumerale erãt duo lapides onychini magni: vnũ sup humeruꝫ dextrum: ꝛ alium super humeruꝫ sinistrũ. ¶ De qb⁹ dr̃ Exo.28. Sumesqꝫ duoſ lapides onychinos. ¶ Mist.ce p duos lapides onychinos magnoſ sigaẽ

duo magna pcepta caritatis. Dei vz dilectio et primi: Dilectio dei p onychinũ existentẽ sup humerũ dextruz. Dilectio primi per onychinũ exñtez sup humerũ sinistrũ. Et hoc mõ platus sup humeros suos portare debet totã legẽ diuinã que i hijs duobus magnis pceptis cõtinetur Math.22. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: et in tota aia tua: et in tota mẽte tua: Hoc est maximũ et primũ mandatũ: Secũdũ aũt sile est huic. Diliges primũ tuũ sicut teipz. In hijs duob mãdatis vniuersa lex pẽdet et pphete. Et sic prelat dz supra virtutẽ patientie habere dei et primi pfectã dilectionem: et adimpletionẽ diuine legis q̃ in hijs duob mãdatis cõtinet.

¶ 6. In hijs duobus onychinis magnis erãt sculpta noia duodeciz filiorũ israel ¶ Sex noia in vno lapide et sex in altero erãt. Et noia seniorũ erant in lapide existẽte sup humerũ dextrũ: aliorũ vo in lapide existente super humeruz sinistrum: vñ dr Exo.28. Sumesqz duos lapides onychinos et sculpes in eis nomina filiorũ israel: Sex noia in lapide vno: et sex reliqua in altero iuxta ordinem natiuitatis eorũ. ¶ Mistice p ista duodecim noia filiorũ israel sposita super humeros sũmi sacerdotis designatur q prelati portãt sup humeros suos vniuersuz populũ sibi subiectũ tanq̃ rationez redituri pro eo. Et iõ subditi debẽt platis suis humiliter obedire et cuz reuerentia subiecti eẽ cuz pondus eorũ sup humeros portẽt. ¶ Vñ paulus ad Hebre.13. Obedite ppositis vr̃is et subiacete eis. Ipsi.n. peruigilant q̃si rõnem pro aiabus vestris reddituri vt cuz gaudio hoc faciũt et nõ gemẽtes. Hoc.n. nõ expedit vobis. ¶ Uel per duodecim nomina filiorũ israel sculpta in duob onychinis significant duodeciz vtutes fundate in duob preceptis caritatis quasi i duob onychinis. Que debẽt eẽ in mẽte plati. Et significant p.12. noia filiorũ israel. ¶ Per Ruben significat ordinatus timor. Per Simeon ordinatus dolor. ¶ Per leui spes ordinata. ¶ Per Judam ordinatus amor. ¶ Per Dan ordinata cõsideratio malorũ futurorũ. ¶ Per Neptalim ordinata sideratio futurorũ bonorũ. ¶ Per Gad ordinat rigor abstinẽtie. ¶ Per Aser ordinat vigor patientie. ¶ Per ysachar ordinatum gaudium. ¶ Per zabulon ordinatum odiũ. ¶ Per Joseph ordinata discretio. ¶ Per Beniamin ordinata contemplatio. ¶ Has aũt virtutes dz habere plat et sacerdos qui populũ dei regere et in bonis dirigere hz.

¶ 7. Ista duodecim noia filiorum israel sculpenda erãt in duob onychinis ope sculptoris et celatura gẽmarij. Et duo onychini icludebant et circũdabant auro. ¶ Uñ dr Exo.28. Ope sculptoris et celatura gẽmarij sculpes eos noibus filiorũ israel inclusos auro atqz circũdatos. ¶ Mistice p op sculptoris et p celaturaz gẽmarij que fiunt cuz magno labore: ingenio ac subtili artificio designatur q prelati et sacerdotes debẽt cũ magna solicitudine: cura: ingenio et industria pdictas virtutes inserere mẽtibus suis et eas circũdare et includere cũ auro nãlis rõnis firmando et fortificãdo eas in duob pceptis caritatis quasi in duob fundamẽtis vel lapidib onychinis: ¶ Uñ scribitur.2. petri.p. Uos ãt oẽm curaz subinferentes ministrate in fide nr̃a virtutes. In virtute autẽ scientiam. In scia autẽ abstinẽtiam. In abstinentia autẽ patientiã: In patiẽtia aũt pietatẽ. In pietate aũt amorẽ fraternitatis: In amore autem fraternitatis caritatem etc̃.

¶ 8.

¶ 8. ponebātur isti duo lapides cū duodecim noībus sculptis ī humeris sūmi sacerdotis in memoriale filijs israel: vz vt filij israel videntes noīa illa sculpta ī humeris sūmi sacerdotis recordarent̄ magnaliū patrū suorū ⁊ incitarentur ad similia. ¶ Uñ scribit̄ Exo. 28. Et pones in vtroq3 latere superhumeralis memoriale filijs israel. ¶ Mistice p̄lati ⁊ pastores dēbēt populis subiectis magnarum exterius ostēdere exēpla virtutū: quatenus ex hijs deo gloriā3 reddant ⁊ ad similia prouocēt̄ur ⁊ incitent̄ iuxta illud math. v. Sic luceat lux vestra corā3 hoībus vt videant opera vestra bona ⁊ glorificēt p̄re3 vestrū qui in celis est.

¶ 9. Portabat Aaron ista duodecim nomina scripta sup vtrūq3 humerū pp recordationē corā3 dño qñ. s. ingrediebatur in sanctu3 sanctorū vel in tabernaculu3 testimonij. ¶ Uñ dr̄ Exo. 28. Portabitq3 Aarō noīa eorū corā dño super vtrūq3 hūerū ob recordationē. ¶ Mistice prelati ⁊ pastores populi nō solum debēt subditis exterius exempla p̄bere virtutū: sed etiā3 corā3 deo per rectā intrinsecus intentione3 debēt virtutibus ornati eē. Ne corā3 diuina maiestate nudi appareant ⁊ virtutib⁹ spoliati. Appareant ergo p̄lati corā3 hoībus virtutib⁹ splendidi per exteriore3 operationē. Appareant corā3 deo v̄tutibus refulgētes per interiorem ⁊ sanam intentionē. Q2 sicut dicit paulus de prelatis ⁊ de seipso j. ad Cor. 4. Spectaculū facti sum⁹ mūdo: angelis ⁊ hoībus. Nos stulti: nos infirmi: nos ignobiles. Esurimus: sitim⁹: nudi sumus: colaphis cedimur: instabiles sumus: laboramus manib⁹ nostris: Maledicimur ⁊ benedicim⁹: Persecutione3 patimur ⁊ sustinemus: Blasphemamur ⁊ obsecramus. Tāq3 purgamēta huius mundi facti sumus: omnium pisma vsq3 adhuc.

¶ x. Superhumerale qđ erat factum ex quincuplici materia: erat contextu3 cu3 mirabili textura ⁊ varietate opere polimito. i. pluribus coloribus ⁊ figuris variato. Et dr̄ a polys qđ est pluralitas ⁊ imitos qđ est guta. Erant. n. in illo pāno superhumeralis flores varij figurati ⁊ cō similia: non tñ erant ibi figurata aīalia sicut dicit lyra Exo. 28. ¶ Uñ dicit̄ ibidem. Ipsa quoq3 textura ⁊ cuncta opis varietas erit ex auro ⁊ hiacintho ⁊ purpura: cocoq3 bis tincto: ⁊ bysso retorta. ¶ Mistice patientia p̄latoru3 qui sunt ministri ſm illud. Siquis voluerit inter vos eē maior fiat minister vester: d3 eē mirabili textura cōposita: q2 multiplex insurgit mā patientie. D3 ⁊ varijs v̄tutum florib⁹ adornari: q2 patiētia sine ornatu scientie: nō est pfecta: patiētia sine castitate nō adornata: ⁊ sic de alijs v̄tutibus q̄ sunt tanq3 flores ipsa3 patiētiā venustātes. Q2 ḡ in p̄latis multiplex solet materia pturbatiōis occurrere: debēt veste3 patientie hr̄e contextā varijs m̄ltiformibusq3 v̄tutib⁹. ¶ Et hāc varietate3 ⁊ mirabilē cōtexturā patiētie q̄ in pastorib⁹ ⁊ p̄latis esse d3 demonstrat apl's dicens. 2. ad Cor. 6. In oīb⁹ exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros In multa patiētia: In tribulatiōib⁹: In necessitatibus: In angustijs: In plagis: In carcerib⁹: In seditionib⁹: In laboribus: In vigilijs: In ieiunijs: In castitate: In scīa: In longanimitate: In suauitate: In spiritu sancto: In caritate non ficta: In verbo v̄itatis: In virtute dei: Per arma Iustitie a dextris ⁊ a sinistris: per gloriā ⁊ ignobilitatē: per infamia3 ⁊ bona3 famā: vt seductores ⁊ veraces: Sicut qui ignoti ⁊ cogniti. Quasi morientes ⁊ ecce viuim⁹: vt castigati ⁊ nō mortificati. Quasi tristes: semp āt

gaudentes. Sicut egentes: multos autē locupletantes: tanq̄ʒ nihil habentes ꝛ omnia possidentes: ille. Ecce q̄ʒ mirabiliter est cōtexta prelati ꝛ pastoris patientia. Uenite ergo ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De p̄latorum scientia ꝛ sapientia per rōnale iudicij prefigurata. Cap. 36.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo. 28. Rōnale quoqꝫ iudicij facies opere polimito iuxta texturā superhumeralis ex auro: hiacintho ꝛ purpura: cocoqꝫ bis tincto ꝛ bysso retorta. Quadrāgulū erit ꝛ duplex: Mensurā palmi habebit tā in longitudine q̄ʒ in latitudine: Ponesqꝫ in eo quattuor ordines ladidū. ¶ In p̄ v̄su erit lapis Sardius ꝛ Topaci⁹ ꝛ Smagradus. ¶ In 2. Carbūculus ꝛ Saphyrus ꝛ Jaspis. ¶ In 3. Ligurius: Achates ꝛ Amethistus. ¶ In q̄rto Chrisolitus Onychin⁹ ꝛ Berillus. ¶ Inclusi auro erūt per ordines suos. Habebūtqꝫ noīa filiorū israel. ¶ Duodeciꝫ noībus celabunt̄: singuli lapides noīb⁹ singulorū per duodecim trib⁹. ¶ Moral'r per rōnale iudicij intelligit̄ Sapiā ꝛ sciētia p̄lati: qua iudicare pōt quid agendū: quid vitandūʒ sit. ¶ Naʒ rōnale sic vocatū est: qꝛ in ipso ostendebat̄ quid deberet agi ꝛ quid dimitti sicut dicit lyra in moralib⁹ super Exo. 39. Et in ipso rōnali iudicabat sūmus sacerdos cōsulens dn̄m quid eēt agēdū: sicut dicit lyra Exo. 28. Et quia illud rōnale portabat̄ supra pect⁹ sūmi sacerdotis sicut pꝫ Exo. 28. per ipsū designat̄ nō scientia tm̄ sed ꝛ sapientia q̄ ē sapida sciētia vꝫ notitia cū amore. Naꝫ cor p̄lati ꝛ p̄sidentis non solū dꝫ habere notitiā ꝛ sciētiā agendoꝝ sed etiā dilectionē. Et nō soluꝫ debet agēda scire sꝫ ꝛ sapere atqꝫ diligere. Et nō solū noscere debet q̄ vitanda sunt sed ꝛ odire: vt non solū habeat agendoꝝ ac vitandoꝝ sciaꝫ nudā: sed ꝛ sapiaꝫ siue sciētiā ꝛ amorē. ¶ Hec aūt sapia designat̄ in rōnali ꝛ sicut rōnale erat multipl'r variatum. Sic sapia p̄latorū eē dꝫ multiplex ꝛ variata. Et ista multiplex varietas d̄clarabit̄ discurrendo singulas p̄tes rōnalis.

¶ P̄ Rōnale erat factū opere polimito. i. plurib⁹ figuris ꝛ colorib⁹ variato sicut superhumerale. Unde scribitur Exo. 28 Rationale quoqꝫ iudicij facies ope polimito iuxta texturaꝫ superhumeralis. ¶ Moraliter sapiētia ꝛ scientia p̄latorum debet esse multis colorib⁹ ꝛ figuris variata. i. multiplex ꝛ varia: qꝛ scire debēt: quid agendū: quid vitandū: quo tēpore: q̄liter: q̄ fine: ꝛ quibuscūqꝫ alijs cōditionibus sit agendū: vel vitandum. Et iō in p̄lato nō soluꝫ dꝫ esse sapiētia ꝛ scientia sed fons sapie ꝛ scientie idest copiosa ꝛ mltiplex sapia. Prouer. 18. Aq̄ profunda verba ex ore viri ꝛ torrens redūdās fons sapiētie. Et Dan. 12. Plurimi pertransibūt ꝛ multiplex erit sciētia. Et istud rationale contexitur iuxta texturā superhumeralis: quia scientia ꝛ patientia p̄lati debēt cōmensurari: vt sicut in eo esse dꝫ multiplex patientia ita ꝛ in eo sit multiplex scientia. Et scientia per patientiaꝫ probatur sicut ꝛ patiētia per scientiam aquiritur vnde scribitur Prouer. 19. Doctrina viri per patientiā noscitur. Et ideo rationale fit iuxta texturaꝫ superhumeralis.

¶ 2. Rationale erat cōtextuꝫ ex quinqꝫ generibus filorum vꝫ ex filis factis de auro: hiacintho: purpura: coco bis tincto ꝛ bysso retorta sicut ꝛ superhumerale.

¶ Unde scribitur Exo.28. Rationale quoqꝫ iudicij facies opere polimito iuxta texturam superhumeralis ex auro hiacintho ꝛ purpura cocoqꝫ bis tincto ꝛ bysso retorta. ¶ Moraliter sapientia prelatorū qui habēt regere populos dꝫ esse contexta. ¶ P̄ ex auro sc̄ie ꝛ industrie naturalis: qꝛ debet habere prudentiam ꝛ discursuꝫ rōnis que per aurum significatur vt sit vir industrius ꝛ scientia naturali: que per rōnem colligitur adornatus: iuxta illud Gen.41. Nūc ergo prouideat rex virum sapientem ꝛ industrium ꝛ preficiat eum terre egipti: qui constituat propositos per cūctas regiones. ¶ 2. ex hiacintho sensus anagogici sacre scripture. ¶ 3. ex purpura sensus allegorici. ¶ 4. ex coco bis tīcto sensus tropologici siue moral. ¶ 5. ex bysso retorta sensus litteralis sacre scripture. Ex his quinqꝫ cōtexitur sapia ꝛ scientia veri presidētis: Sine ista quintuplici notitia non potest quis esse sapiēs in regimine animarum: vnde Sap.13. Uani autē sunt omnes hoīes in quib⁹ non subest scientia dei. Et non solū debent p̄dictorū quinqꝫ habere notitiam simplicē: sed et̄ dilectionem: vt non tm̄ sint scientes sed sapientes diligentes bona ꝛ odientes mala. Tales.n. sūt apti regimini aliorū. ¶ Unde scribitur Exo.18. Prouide autē de omni plebe viros sapientes ꝛ timentes deum: in quib⁹ sit veritas: ꝛ qui oderint auaritiam: ꝛ constitue ex eis tribunos ꝛ cēturiōes ꝛ quinquagenarios ꝛ decanos qui iudicēt populum omni tempore.

¶ 3. Rōnale erat quadrāgulū. ¶ Unde dr̄ Exo.28. Quadrāgulū erit. ¶ Moraliter sapiētia prelatorū ꝛ regentiuꝫ dꝫ esse quadrangula per notitiam ꝛ amorē quattuor virtutuꝫ cardinaliū. Debꝫ enim prelatus habere notitiā prudentie que dirigit in agēdis. Et iustitie que exequitur operanda. Et temperantie que declinat vitanda. Et fortitudinis que sustinet aduersa. ¶ Et non solum istas quattuor cardinales virtutes debet nosce sed ꝛ diligere ꝛ possidere. Quatenus verbo ꝛ exemplo: eas alijs queat insinuare: ad Titum.j. Oportet episcopum sine crimine esse: sobrium: iustuꝫ: sanctum: continentem: amplectenteꝫ eū qui s̄m doctrinam est fidelem sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sana ꝛ eos qui c̄dicunt arguere.

¶ 4. Rationale erat duplex.i. de panno duplicato: vt pondus lapidum ibidem situatorū melius sustineret. Et vt inter illos duos pannos nomen domini Tetragramaton includeretur: sicut dicit Ra.Sa. ꝛ recitat lyra Exo.28. ¶ Unde Exo.28. scribitur Quadrangulum erit ꝛ duplex. ¶ Mistice sapientia prelatorum debet esse duplicata: quia non solum speculatiue sed ꝛ pratice debent habere notitiam rerum diuinarū ꝛ humanarum: vite actiue ꝛ contemplatiue Et debet habere sapientiam duplicatā: quia nosce debet ꝛ que ad suimet regimen ꝛ que ad aliorum spectant. Debet enim esse doctoreꝫ ꝛ domui sue bn̄ prepositum.j. ad Tymo.3.

¶ 5. Rationale habebat mensuram palmi tam in longitudine q̄ꝫ in latitudine. ¶ Unde scribitur Exo.28. Mensurā palmi habebit tam in longitudine q̄ꝫ in latitudine. ¶ Moraliter per palmum integrum intelligitur operatio perfecta: per palmum enim siue per manuꝫ fiunt operationes: per integritatem vero perfectio operis designatur. ¶ Longitudo autem ad tollerantiā malorū pertinet: Latitudo v̄o ad executionē bonoꝝ. Lōgitudo ad tollerātiā inimicorū. Latitudo ad ꝯsolatōēꝫ amicoꝝ. ¶ Rōnale

ergo h3 mensuraz palmi tā in longitudine q̄ȝ in latitudine: q2 sapia p̄latoꝝ tam pfecte eē dȝ vt sciat ꝛ p patientiaz iniuriaz tollerare ꝛ p dilectionez oīb⁹ bona retribuere. ℭ Dȝ inquā prelatoꝝ sapia hr̄e mēsurā palmi ī lōgitudine. Quatenus in aduersis pfectaȝ demōstret patientie v̄tutem iuxta illud Prouer.14. Qui patiēs est multa gubernatꝰ sapientia. Et mēsuraȝ palmi in latitudine q̄tenus in prosperis: perfectaȝ demonstret erga ꝓximos caritatis ꝛ munificentie liberalitatē: ad Titū.j. Opȝ epȝ sine crimine esse sicut dei dispensatorē: nō percussorē: sȝ hospitalē: benignū ꝛc. ℭ Dȝ sapia p̄latoꝝ habere mensurā palmi in longitudine ꝛ latitudine quatenus ꝛ inimicos sciat patiēter tollerare ꝛ amicos benigne fouere.

ℭ 6. Rōnale habebat duodecim lapides p̄ciosos supra se in q̄ttuoꝛ ordinib⁹ collocatos. ℭ Vn̄ scribitꝰ Exo.28. Ponesq̄ȝ in eo q̄ttuoꝛ ordines lapidū. ℭ In p̄ versu erit lapis sardi⁹: ꝛ topaci⁹ ꝛ smaragdus. ℭ In scd̄o carbūculus ꝛ saphirus ꝛ iaspis. ℭ In tertio liguri⁹ achates ꝛ amethistus. ℭ In q̄rto christolitus onychinus ꝛ berillus. ℭ Mistice p duodecim lapides preciosos intelligi pn̄t decem mādata diuina: ꝛ duo p̄cepta caritatis vȝ dilectio dei ꝛ dilectio proximi: Sunt.n. duo p̄cepta s̄m dictū saluatoris math.22. In his duobus mādatis vniuersa lex pēdet ꝛ ꝓphete. ℭ Hec āt recte per gēmas significatꝰ pp p̄ciositatē ꝛ valoꝛeȝ obseruātie ipsoꝝ valēt enim ad ꝓmerēdā vitaȝ eternā math.19. Si vis ad vitaȝ ingredi serua mandata vn̄ dicebat ꝓpha in ps.118. Ideo dilexi mādata tua sup Auꝝ ꝛ topaciō. ℭ Ista āt duodecim mādata debēt esse in rōnali p̄latoꝝ.i. in eoꝝ sapia q2 scire debēt nō tm̄ speculatiue sed ꝛ pratice duo p̄cepta caritatis ꝛ decez precepta diuina: q̄ten⁹ ꝛ in se exercere valeant ꝛ in alijs p doctrinaz effundere q̄ant. ℭ Nā hec est sapiētia fideliū ꝛ maxie p̄latoꝝ scire mādata diuina. ℭ Unde scribitꝰ de p̄ceptis diuinis Deut.4. Hec ē.n. vestra sapiētia ꝛ intellect⁹ coꝛā populis vt audientes vniuersi p̄cepta hec dicāt En populus sapiens ꝛ intelligēs: gēs magna.

ℭ 7. Duodecim lapides p̄dicti erant inclusi ꝛ circūdati auro in ipso panno rōnalis. ℭ Unde dr̄ Exo.28. Inclusi auro erunt p ordines suos. ℭ Mistice p aurū intelligitꝰ ratio ꝛ lux nālis: que per rationē colligitꝰ: Lapides g̊ p̄ciosi includunt ꝛ circūdant auro: q̄n p̄cepta diuina includunt ꝛ concludunt ꝛ cōtinent in lege nāli sicut conclusiones in principijs. Naȝ lux nālis cōtinet oia p̄cepta diuina dicēte: Saluatoꝛe math.7. Oīa quecūq̄ȝ vultis vt faciāt vobis hoies ꝛ vos facite illis. Hec est.n. lex ꝛ ꝓphete. ℭ In rationali g̊ est aurū ꝛ in auro inclusi lapides preciosi: q2 in sapia p̄latoꝝ dȝ esse notitia legis nālis. Et notitia diuinoꝝ p̄ceptoꝝ ex lege nāli manātiū.

ℭ 8. In duodeciȝ lapidib⁹ p̄dictis erant sculpta noia duodeciȝ filioꝝ israel vni⁹ nomen in vno lapide. ℭ Vn̄ scribitur Exo.28. Habebūtq̄ȝ noia filioꝝ ysrael Duodecim noibus celabuntꝰ singuli lapides noibus singuloꝝ p duodecim tribus. ℭ Notandū q̄ȝ ista noia filioꝝ israel q̄ subtili artificio sculpta erāt in lapidib⁹ p̄ciosis significāt v̄tutes pfectas vel exercitia pfectaꝝ virtutū supaddita diuinis p̄ceptis. Ysrael.n. uidens deū iterp̄tatꝰ ꝛ significat viros cōtēplatiuos ac pfectos nec nō ꝛ exercitia virtutū pfectaꝝ. ℭ Naȝ subditis ꝛ cōi populo sufficit ad salutē scire ꝛ exequi decē mandata cū dilectiōe dei ꝛ ꝓximi iuxta illō math.19. Si vis ad uitaȝ ingredi serua

mandata. Sed p̄lati ꝛ rectores scire debent ꝛ exequi ea que sunt pfectionis iuxta illud math. 19. Si vis perfectus eē. Et illō Nisi habūdauerit iustitia vestra plusq̄ꝫ scribarū ꝛ phariseorū nō intrabitis in regnū celorū. Per ista ergo duodecim noīa filiorū israel que ornant lapides ꝛ sūmū sacerdotem intelligi possunt duodecim fructus spiritus sancti qui debēt eē in sapiētia ꝛ in notitia tam practica q̄ꝫ speculatiua p̄lati. ¶ Sunt āt hij. 12. fruct⁹ q̄s enumerat paulus ap̄ls ad Gal'. 5. dicens. Fructus aūt spiritus est caritas: gaudiū: pax: patientia: benignitas: bonitas: longanimitas: mansuetudo: fides: modestia: cōtinentia: castitas: ꝛc. Hec oīa scire ꝛ exequi dꝫ prelatus quia sunt eius ornamēta. ¶ Uel p noīa. 12. filiorū israel in lapidibus sculpta. 12. virtutes designantur: de quibus dictū est in capitulo precedēti: que ī prelati vita requirunt̄. In quo nō solū virtutes necessarie requirunt̄: sed ꝛ que supererrogationis sunt debent multipliciter refulgere.

¶ 9. In rationali erant octo annuli aurei quattuor in q̄ttuor angulis eiꝰ. Et duo in supiori parte: ꝛ alij duo in parte inferiori sicut dicit Josephus ꝛ lyra. Exo. 28. ¶ Uñ dicit̄ Exo. 28: Facies ꝛ duos annulos aureos quos pones in vtraq̄ꝫ rōnalis sūmitate ꝛc. ¶ Moraliter per annulos aureos qui cōstāt ex pfecta materia auri ꝛ pfecta forma circulari: intelligi pn̄t octo beatitudines q̄ sunt diuine virtutes ꝛ q̄si circulares pp suaꝫ pfectioneꝫ. Sūt aūt iste beatitudines: Paupertas volūtaria: Mitiitas: Luctꝰ: Esuries ꝛ sitis iustitie Misericordia: Mūdicia cordis: Pax: Patiētia. Hec oīa scire et exequi debent p̄lati ꝛ rectores aīarū. qꝛ xp̄s dixit ap̄lis tanq̄ꝫ episcopis ꝛ p̄latis alioꝝ math. 5. Beati paupes spiritu qm̄ ipsoꝝ est regnū celorū. Beati mites qm̄ ipsi possidebūt terrā: Beati qui lugent qm̄ ipsi cōsolabunt̄ ꝛc.

¶ x. Rōnale iungebatur cū suphumerali a pte anteriori. s. in pectore sūmi sacerdotis in quattuor angulis: in duob⁹ superiorib⁹: ꝛ in duob⁹ inferiorib⁹ cū ligaminib⁹ hiacinthinis: sicut dicunt Josephus ꝛ lyra sup Exo. 28. ¶ Moraliter p partē anteriorē sicut supra dictuꝫ est intelligitur aīa siue boni opatio: sicut p parteꝫ posteriorē corpus ꝛ mali declinatio. ¶ Per suphumerale patiētia Per rōnale sapiētia. Per ligamina seu vittā hyacinthinaꝫ q̄ est coloris celestis intelligi potest spes siue cōtēplatio bonorū celestiū. ¶ Qñ g̃ p̄lati tribulant̄ ꝛ affligūtur a deo in aīa siue ī bonis opibus: tūc cōiungenda sunt insimul patiētia ꝛ sapiētia: Patientia patienter tollerādo ꝛ sapientia sapienter offensas declinādo. ¶ Qñ diabolus tribulat in aīa siue in bonis operibus: iungenda sunt insimul patientia ꝛ sapīa. Patienter sufferēdo tribulatōes: ꝛ sapiēter culpā declinādo. ¶ Quādo caro tribulat nos in aīa siue in bonis operib⁹ iungenda sunt insimul patiētia ꝛ sapīa: patiēter sustinēdo temptationes carnis ꝛ sapiēter declinando consensuꝫ. ¶ Qñ mundus nos tribulat in aīa siue in bonis operib⁹ impediendo: tūc insimul iungenda sūt patiētia ꝛ sapīa: patienter mūdi pressuras tollerādo ꝛ sapienter eius blādicias ꝛ fallaciaꝫ euitando. Et hoc modo iūget̄ rōnale cū suphumerali in pte anteriori ī quattuor locis siue angulis. Et hee coniunctioneꝫ faciēde sunt spe ꝛ cōtemplatione bonorum celestium quasi cum vittis ꝛ ligaminibus hiacinthinis.

¶ xi. Rōnale iūgebat̄ cū suphumerali in pte posteriori. s. in scapulis sacerdotis in q̄ttuor locis: vꝫ In duob⁹ locis supiori-

bus sup humeros: et in duob' locis infe-riozibus sub brachijs sicut dicunt Josephus et lyra sup Exo.28. ¶ Moraliter sicut dixim' p partē posteriorē itel ligitur corpus: declinatio mali: et oīa secularia. Qn̄ ergo deus vel diabolus: caro aut mūdus p̄latū tribulāt i carne aut in rebus agibilib' hui' mūdi dz patiētiā simul et sapiaz copulare: patiēter aduersa tollerando: et sapiēter et caute peccata et consensuz ad malū declinādo. Hec eni oīa sunt ornamēta rōnalis: superhumeralis et sacerdotis. ¶ Et ista coniunctio fieri dz cuz duab' cathenis aureis et cū duab' vittis hiacinthinis. Qz et p industriaz et prudētiā nālem: et pp spem bonozū celestiū d̄bēt aduersa queqz patienter tollerare. Et culpā quālibet sapienter declinari. Et de istis cathenis dicitur Exo.28. Facies in rationali cathenas sibi inuicem coherentes ex auro purissimo.

¶ 12. Rōnale ita iūgebat̄ cū suphumerali q̄ nō poterat ab eo separi. ¶ Ūn̄ scribit̄ Exo.28. Et stringat̄ rōnale annulis suis cū annulis suphumeralis vitta hiacinthina: vt maneat iunctura fabrefacta et a se inuicē rōnale et suphumerale nequeant separari: hec ibi. ¶ Mistice in prelatis sapiētia et patientia ita d̄bēt eē copulata vt nūq̄ abinuicē sepent̄. Naz sapientia sine patiētia et tollerantia nihil proficeret. Et patientia et tollerātia sine sapientia esset stultitia. Sed si ista duo adinuicē copulent̄ decorant ipsum p̄latū: sicut rōnale iunctū cū suphumerali decorabat sūmū sacerdotem Aaron. ¶ Ūn̄ ista duo insimul iūgere docebat petrus apl's qn̄ dicebat. 2. Petri. j Uos aūt curaz oēm subinferentes ministrate in fide vr̄a virtutē. In virtute aūt sciētiā: In scia autē abstinētiā. In abstinētia autem patientiam. Et Salomon sapientiam cum patientia iungit dicens Prouer.19. Doctrina viri per patientiā noscitur.

¶ 13. Aaron in isto rōnali portabat super pectus suū noīa filiozū israel qn̄ ingrediebat̄ sanctuariū memoriale corā dn̄o in eternū. ¶ Ūn̄ scribit̄ Exo.28. Portabitqz Aaron noīa filiozū israel in rationali iudicij sup pect' suū: qn̄ ingredietur sāctuariū memoriale corain dn̄o in eternū. ¶ Mistice per hoc designat̄: q̄ p̄latus et rector dz in pectore iugis meditatiōis onus populi sibi ipositū semp habere: qn̄ ad orādū igredit̄ vt pro ipso dn̄m deprecet̄. Sicut et sūm' sacerdos pro populo orabat et dimittebant̄ peccata sicut pz Leui.4. ¶ Mistice ēt p hoc designat̄: q̄ p̄lat' qn̄ ingredit̄ sanctuariuz orōnis vel cōtēplationis dz habere in pectore sue cōsiderationis et dilectionis decē p̄cepta diuina: duo p̄cepta caritatis. Duodeciz fruct' spūs sancti. Octo beatitudines: vt hec oīa sint memoriale corā dn̄o. Et ipsuz dominiū depcetur pro ipsis v̄tutib' obtinēdis augumentandis et cōseruandis.

¶ 14. In rōnali ponebat̄ doctrina et veritas: que erāt in pectore Aarō qn̄ ingrediebat̄ coraz dn̄o. ¶ Et notandū q̄ ista doctrina et veritas s̄m Josephū erāt lapides per quozū fulgorē manifestabat̄ sacerdoti diuinū bn̄placitū. ¶ Scd'z vo Ra. Sa. Doctrina et veritas erat nomē dn̄i tetragramaton positū in rōnali sub lapidib': virtute cui' manifestabat̄ veritas de interrogatis sūmo sacerdoti consulenti dn̄m. Hec recitat lyra. Exo.28. Ubi de hoc scribit̄. Pones autē in rōnali iudicij doctrinā et veritatē: que erūt in pectore Aaron qn̄ ingredietur coram dn̄o: ¶ Moraliter in pectore prelati et rectoris debet esse doctrina quo ad instructionem aliozū: et quo ad vitā actia

uaз. Tenetur.n.alios instruere:arguere corrigere oportune importune:in oī patientia ɀ doctrina.2.ad Timo.4. Unde Greg⁹. Sit rector discretus in silentio:vtilis in verbo:ne aut tacenda proferat:aut proferenda reticescat. Et ideo ī rationali debet esse doctrina. ℂ Debet etiam in rationali esse veritas : quia in pectore prelati debet esse virtus contemplationis quo ad deum que per veritatem designatur:qꝛ nō semper debet incūbere operibus vite actiue:sed aliquādo operibus vite contemplatiue ascēdēdo in deum per mentales eleuatiōes qꝛ animalia ibant ɀ reuertebantur Ezech.j. ℂ Unde Greg⁹. Sit rector singulis compassione proximus:pre cunctis contemplatione suspēsus:vt ɀ per pietatis viscera in se infirmitatem ceterorū trāsferat : ɀ per speculationis altitudinem semetipsum quoqꝫ inuisibilia appetendo transcendat:ille. Et hoc modo in rationali erit doctrina ɀ veritas:quia sapientia prelatorum talis esse debet:vt ɀ ceteros instruere valeat:ɀ prelatum ipsum in excessuз contemplationis suspēdere queat.

ℂ 5. Aaron in rōnali in pectore suo gestabat iudicium filiorū israel. ℂ Naз in rationali sūmus sacerdos consulens dominum iudicabat quid esset agendum sicut dicit lyra Exo.28. Unde scribitur Exo.28. Et gestabit iudicium filiorum israel in pect re suo in conspectu domini semper. ℂ Mistice per hoc designatur:ꝙ sapientia prelati siue spiritualis siue temporalis tanta esse debet:vt sciat iudicare ɀ discernere lites ɀ questiones subditoruз. Quatenus sciat iudicare inter causam ɀ non causam. Inter leprā ɀ non lepram. Unde scribitur.j. Petri 3. Dominum autem christum sanctificate in cordibus vestris parati semper ad satisfactionem:omni poscenti vos rationem de ea que in vobis est spe. Unde tāta debet esse prelatorꝫ sapientia:ꝙ possint subditorum causas et questiones soluere ɀ iudicia determinare. Et subditi stare debent eorum iudicio ɀ determinationi. ℂ Sic enim in veteri testamento in ambiguis ɀ difficilibus questionibus emergentibus recurrebatur ad sūmos sacerdotes ɀ ad principes ɀ ipsi soluebant questiones. Et subditi tenebantur sub pena mortis stare determinationi sūmi sacerdotis. Unde scribitur Deut̂.17. Si difficile ɀ ambiguū apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem ɀ sanguinem:causam ɀ causam:lepram ɀ non lepram. Et iudicum intra portas tuas videris verba variari: Surge ɀ ascende ad locum quem elegerit dominus deus tuus. Ueniesqꝫ ad sacerdotem leuitici generis:ɀ ad iudicem qui fuerit illo tempore. Queresqꝫ ab eis. Qui iudicabunt tibi iuditij veritatem. Et facies quodcunqꝫ dixerint qui presunt loco quem elegerit domin⁹. Et docuerint te iuxta legem eius. Sequerisqꝫ sententiam eorū. Nec declinabis ad dexteram neqꝫ ad sinistrā. Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio:qui eo tempore ministrabit domino deo tuo:ex decreto iudicij morietur homo ille ɀ auferes malū de israel: hec ibi. Et hoc modo dicitur gestare iudicium filiorum israel in pectore suo. ℂ Ex quibus patet quāta debeat esse sapientia ɀ scientia prelatoruз: qui ignorantes habent regere ɀ in via dei dirigere ɀ gubernare: Cuius oppositum apparet in plurimis. Qui sunt ceci ɀ duces cecorum ɀ ideo in simul in foueam cadunt. Uenite ergo ascēdamus ad montē domini ɀ docebit nos vias suas.

¶ De platoꝝ vita ꝛ conuersatiōe per tunicam superbumeralis biacinthinā pre figurata. Cap. 37.

Venite ascendamus in montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba Exo. 28. Facies ꝛ tunicā sup͂humeralis totā biacinthinaȝ: In cuius medio supra erat capitiū. Et ora per girū ei⁹ textilis: sicut fieri solet ī extremis vestiū partib⁹: ne facile rūpantur. Deorsum vo ad pedes eiusdē tunice p circuitum quasi mala punica facies ex biacintho: ꝛ purpura: ꝛ coco bis tincto: ꝛ bisso retorta: mixtis ī medio tintinabul'. Ita vt tintinabulū sit aureū ꝛ malū punicū. Rursūqȝ tintinabulū aliō aureū ꝛ malū punicū. Et vestiet ea Aaron in officio ministerij vt audiatur sonitus qñ ingreditur ꝛ egreditur sanctuariū in conspectu dñi ꝛ nō moriat. Hec ibi. ¶ Moraliter per tunicaȝ suphumeralis significatur vita ꝛ cōuersio platoꝝ ꝛ p̄sidentiuȝ. Nā sicut tūica sūmi sacerdotis erat biacinthina idest coloris celestis. Ita cōuersatio platorū debet eē angelica ꝛ celestis dicēte paulo ad Phil. 3. Nostra aūt cōuersatio in celis est. ¶ Circa istaȝ tunicaȝ biacinthinaȝ cōcurrebāt multa que figurant illa: que ad pfectā prelatorū cōuersationē requirūt. Et discurrēdo p singula clarebit q̄lis esse debeat platorum conuersatio ꝛ vita.

¶ p. In medio tunice biacinthine a parte supiori erat quedā aptura: per quā intrabat caput sūmi sacerdotis ꝛ illa aptura vocat in littera capitiū: qꝛ per ipsam intrabat caput sūmi sacerdotis. ¶ Vñ dicitur Exo. 28. Facies ꝛ tunicā suphumeralis totā biacinthinaȝ. In cui⁹ medio supra erit capitiū .i. aptura. ¶ Moraliter primū ꝛ principale requisituȝ in vita ꝛ conuersatione platorū est eleuatio mētis ad celestia ꝛ diuina. Et ista denotatur in apertura tunice biacinthine in parte supiori. ¶ Per caput aūt sūmi sacerdotis significat mens plati: qꝛ sicut caput ceteris mēbris ita mens preeminet oībus viribus ꝛ toti homini dirigēdo vñ ꝛ ab eminēdo est dnoīata. ¶ Et ista aptura est ī medio tunice: qꝛ ista eleuacio mētis platorū ad celestia ꝛ diuina: debet esse adeo exp̄ssa vt oīb⁹ innotescat iuxta illō math. v. Sic luceat lux vestra corā hoībus: vt videant opa vestra bōa ꝛ glorificēt patrē vestruȝ qui in celis est. Q̄ō. n. est in medio oīb⁹ p̄z. Qñ ergo platorū mēs adeo est ad celestia ꝛ diuina eleuata: q̄ omnibus patet ipsum celestia solū meditari: contēplari q̄rere ꝛ desiderare: tūc tunica biacinthina in medio ꝛ in supiori pte hȝ capitium .i. apturaȝ per quā intrat caput sūmi sacerdotis. ¶ Hoc capitiū in sūmitate ꝛ ī medio tunice biacinthine paulus hēbat qñ dicebat ad Phil. 3. Fratres ego me nō arbitror cōphēdisse. Vnū aūt. Que quidē retro sunt obliuiscēs: ad ea vo q̄ sunt priora extēdēs meipsuȝ: ad destinatū psequor ad brauiū supne vocationis dei in xp̄o iesu: ac si diceret oia quidem terrena paruipēdēs ad celestia cogitanda: desiderāda ꝛ cōtēplāda suȝ totaliter subleuat⁹. Cuius oppositū est in multis platis qui caput habēt in terrenis depressum.

¶ 2. In superiori pte tunice biacinthine erat textura per girū: ad fortificandū ꝛ ornādū supioreȝ parteȝ tunice. ¶ Unde dr̄ Exo. 28. Et ora per girum eius textilis: sicut fieri solet in extremis vestiuȝ partibus ne facile rumpantur. ¶ Moraliter si per tunicam biacinthinam celestis conuersatio intelligitur: per superiorem eius regionem ꝛ partem metis

to illa pars conuersationis significatur: que versatur circa spiritualia ꝛ diuina: puta circa studium sacre scripture: circa orationem: meditationē: diuinū officium: dei ꝛ celestiū contēplationes: que sunt precipua ꝛ superiora. ¶ Ista autē prelatorū conuersatio circa spiritualia ꝛ diuina duo dꝫ habere ordinē vꝫ ꝛ fortitudinē. ¶ ꝑ ordinem vt vꝫ prelat⁹ circa spūalia ꝛ diuina teneat ordinē mirabilem deputando debitū tēpus lectioni: debitū tempus orationi: meditationi: diuine laudi: ac celestiū cōtēplationi. Et in contēplatione ordinē debitū cōseruet gradualiter ascendēdo: ad aīas sanctorū in celo glorificatas. Ad angelicos choros: Ad virginē gloriosam: Ad christi humanitatē. Ad diuinitatē. Ad personā spiritus sancti: Ad personam filij: ꝛ ad personā eterni patris. Et iste ordo designatur per texturā. Nā superior pars tunice erat per texturā mirabiliť disposita. ¶ 2. Fortitudinē vt vꝫ ꝑlat⁹ talē ordinē circa spūalia fortiter: imobiliter ꝛ inuiolabiliter teneat: nec facile ꝑ quacūqꝫ re occurrente indifferēter obmittat. Et ista fortitudo signať etiā per texturā ꝑdictam: que non solū erat ad ornatū ꝛ pulcritudinē ipsius tunice: sꝫ etiā ad eius fortitudinē. Uñ dicit Exo. 28. Sicut fieri solet in extremis vestiū partibus ne facile rumpanť. ¶ Hanc texturā in sūmitate tunice habebat paulus qñ dicebat ad Ro. 8. Christ⁹ iesus qui mortuus est: imo qui ꝛ resurrexit. Qui est ad dexterā dei. Qui etiā interpellat pro nobis. Quis ergo nos separabit a caritate christi. Tribulatio: An angustia: An fames.

¶ 3. In inferiori parte tunice hiacinthine erant per circuitū quasi mala punica. ¶ Uñ scribitur Exo. 28. Deorsū vero ad pedes eiusdē tunice ꝑ circuitū quasi mala punica facies. ¶ Mistice per inferiorē partē tunice hiacinthine que erat circa pedes: significatur illa pars cōuersationis que circa corporalia ꝛ terrena versatur. ¶ Per corticē exteriorē mali punici rigidū ꝛ amarū: vite exterioris austeritas: per grana ꝟo īteriora cōdensa ꝛ rubicūda: multitudo bonorum operū in caritate factorū merito designať. Et hec duo debent esse in circuitu tunice: quatenus oēs circūstātes in prelatis videant ꝛ exterioris vite austeritatem: ꝛ bonorū exemplorū ꝛ operum multitudinē: ne possint de ꝑlatorū vita murmuraŕ. ¶ Uñ dicebat paulus apostolus ad titum. 3. In oīb⁹ teipsum prebe exemplū bonorū operū: in doctrina: in integritate: in grauitate: Uerbū sanū irreprehensibile: vt is qui ex aduerso ē vereatur. nihil habens malū dicere nobis. Qñ ergo prelati suis subditis ꝛ inferioribus ꝛ vite austeritatis ꝛ bonorū operum prebent exēplū: tunc in inferiori hiacinthine tunice parte. i. deorsū ad pedes quasi mala punica ponūt.

¶ 4. Ista mala punica fiūt ex q̄ttuor coloribus vꝫ ex hiacintho ꝛ purpura: ꝛ coco bis tincto: ꝛ bysso retorta. ¶ Uñ scribitur Exo. 28. Quasi mala punica facies ex hiacintho ꝛ purpura ꝛ coco bis tīcto: ꝛ bysso retorta. ¶ Mistice ꝑ hos quattuor colores intelligunť q̄ttuor virtutes cardinales: quarū opera ꝛ exēpla debēt in prelatis refulgere. ¶ Per hiacinthū qui est coloris celestis signatur prudentia que quasi celū est illuminatiua. ¶ Per purpuram que est vestis regia: iustitia q̄ ad regentes ꝑtinet. ¶ Per cocū bis tinctum hñtem colorē igneū siue flāmeū: fortitudo que est q̄si ignis superans oīa. ¶ Per byssū retortā tēperantia que torquet ꝛ affligit sensualitatem. ¶ Debet ergo prelatus in sua circa

subditos conuersatiõe: prudentie bona opera τ exẽpla prebere oĩa congruis locis: psonis: τ tẽporibus dispẽsando. ad Thimo. 3. Opz. n. epm irreprehẽsibilez esse: prudẽtẽ τ domui sue bñ ppositũ. ¶ Dz oñdere opa τ exẽpla iustitie: oĩbus que sibi cõueniũt tribuẽdo. Ad titum. 1. Opz epm sine crimine eẽ iustuz sanctũ. ¶ Dz oñdere opera τ exẽpla fortitudinis ardua agrediendo τ aduersa tolerando. 2. Cor. 6. In oĩb' exhibeam' nosmetipsos sicut dei ministros in oĩ patientia: In tribulationib': In angustijs: In plagis: In carcerib': In seditionibus: In laboribus. ¶ Dz oñdere opera τ exẽpla temperantie τ sobrietatis abstinẽdo a ꝺlectabilib' sensitiuis. 1. ad Thimo. 3. Opz epm irreprehẽsibilẽ esse: vnus vxoris virũ: sobriũ: ornatuz: pudicuz: non vinolentũ: nõ litigiosuz: filios habẽtem subditos cuz oĩ castitate. Qñ ergo prelati populis sibi subiectis harũ quattuor virtutũ exẽpla demonstrant: tunc deorsuz ad pedes in inferiori pte tunice hiacintine: quasi mala punica p circuitũ faciũt ex hiacintho τ purpura τ coco bis tincto byssoq3 retorta. ¶ Sed multi prelatorum opposita exẽpla demonstrant τ ideo nõ sunt pastores sed mercenarij.

¶ 5. Ista mala punica erant mixta cũ tintinabulis ita q3 erat vnuz tintinabulum aureũ τ iuxta illud vnũ malũ punicuz. ¶ Vñ scribitur Exo. 28. Mixtis i medio tintinabulis: ita vt tintinabulũ sit aureum τ maluz punicũ. ¶ Mistice p tintinabulũ aureũ intelligit̃ sana sonoraq3 pdicatio diuine sapientie sacreq3 doctrine. Quia in prelatis non sufficiũt exempla bona nisi adsit τ sana doctrina exhortatioq3 sonora. Et p primũ malum punicũ qđ exprimit̃ in textu intelligunt̃ exẽpla τ opa bona in vita actiua: que est prima in ordine iustitie. Et per tintinabuluz primũ sibi cõiunctũ intelligit̃ sonora doctrina atq3 efficax exhortatio ad opa actiue vite: que ambo in pastore debẽt esse cõiuncta: q̃tenus τ semetipsũ in operibus actiue vite sollicite exerceat: τ alios ad eadem opera per sermonem efficaciter inducat vnde Greg' in pasto. ¶ Sit rector actione precipuus: vt vite viam subditis uiuendo denunciet τ grex qui pastoris vocem: moresq3 sequitur: per exempla melius q̃3 per verba gradiat̃.

¶ 6. Replicatur iterũ aliud tintinabulũ aureuz τ aliud malũ punicũ. ¶ Vñ dr̃ Exo. 28. Rursũq3 tintinabulũ aliud aureũ τ malũ punicũ. ¶ Et mistice loquẽdo per malum punicum secũdario expressum intelligi possunt bona opera τ bona exempla in vita cõtẽplatiua: que est secunda in ordine iustitie. Et per secunduz tintinabulum verba exhortantia ad vitam contemplatiuã. Que ambo debẽt eẽ in cõuersatione p̃lati: quatenus in operib' vite cõtẽplatiue semetipsum exerceat: τ ad eaz efficaci sermone quãtũ põt alios iducat. ¶ Unde paulus. 1. ad Thimo. 4. Exẽpluz esto fideliuz. In verbo: In cõuersatione: In caritate: In fide: In castitate: Dum venio attẽde lectioni: exhortationi: τ doctrine. Hec meditare: In hijs esto: vt profect' tuus manifestus sit oĩbus: Attende. n. tibi τ doctrine: Insta in illis. Hoc enim faciens τ teipsum saluum facies: τ eos qui te audiunt.

¶ 7. Aaron vestiebat̃ ista tunica hiacinthina in officio ministerij: vt audiretur sonus tintinabuloꝝ qñ ingrediebat̃ sanctuariuz in conspectu domini. ¶ Vñ dicitur Exo. 28. Et vestietur ea Aaron in officio ministerij: vt audiatur sonitus quãdo ingreditur sanctuariuz in conspe.

ctu domini. ¶ Mistice prelatus ingreditur sanctuarium: quādo se occupat in pertinentibus ad deum puta in laudib⁹ ⁊ officio diuino: in studio sacre pagine. In lectionibus: orationibus: meditationibus. Ista enim omnia sancta sunt. ¶ Et mens que istis se exercet: ab exterioribus oblongata in quoddam sanctuarium secretum ingredietur. Sonus autem auditur: quando a circunstantibus talis ingressus ⁊ spiritualis occupatio percipitur: vel quādo per exhortationem alijs persuadet̄. ¶ Debet ergo prelatus in rebus spūalib⁹ ⁊ diuinis: indui tunica hiacinthina celestis cōuersationis: ⁊ mouere tintinabula efficacis exhortationis. Quaten⁹ ⁊ celestē se ostendat per cōuersationē ⁊ sonorū per p̄dicationē ⁊ exhortationē. Et hec omnia facere in cōspectu dn̄i: idest bona intentione ad honorem diuinū: non ad fumū humanū. ¶ Un̄ paulus ad Titum p̄. Opʒ epm̄ sine crimine esse: sicut dei dispensatorē: iustū: sanctū: cōtinentē amplectentē euʒ qui f̄m doctrinam est fidelem sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sana. Et eos qui contradicunt arguere.

¶ 8. Aaron vestiebat̄ ista tunica hiacinthina in officio ministerij: vt sonit⁹ audiretur qn̄ egrediebatur sanctuarium. ¶ Un̄ scribitur Exo. 28. Et vestiet̄ ea Aaron in officio ministerij: vt audiatur sonitus qn̄ egreditur sāctuariū. ¶ Mistice p̄latus egredit̄ sanctuariū qn̄ se occupat in temporalib⁹ ⁊ ptinentib⁹ ad populum siue gregeʒ suū: puta in prouisione cibi: potus: vestiū: locoꝝ: in destributione officiorū: in executione iustitie: Tunc. n. quasi relinquēs sāctuariū egreditur ad populum. Sonus autem talis egressus auditur: qn̄ talia opa p exhortationeʒ alijs persuadentur. ¶ Dʒ ergo prelatus in rebus tpalibus ⁊ ad populuʒ ptinentib⁹ indui tunica hiacinthina celestis cōuersatiōis ⁊ pulsare tintinabula exhortationis: quaten⁹ ⁊ celesteʒ se monstret per cōuersationē ⁊ sonoruʒ per efficacem exhortationē: vt bonū testimoniū habeat etiaʒ ab hijs qui foris sunt dicente paulo. j. ad Thimo. 3. Opʒ auteʒ episcopū testimoniū habere bonū ab hijs qui foris sunt vt nō i opprobriū incidat: ⁊ in laqueū diaboli.

¶ 9. Aaron tali tunica vestiebatur cū tintinabulis vt nō moreretur ⁊ interficeretur. ¶ Un̄ dr̄ Exo. 28. Et non moriat̄ scʒ si ea tunica nō fuerit iductus qn̄ ingreditur ⁊ egredit̄ sanctuariū. ¶ Mistice si prelat⁹ inferiorib⁹ nō prebet bone cōuersatiōis exēplū ⁊ doctrine salutifere documentuʒ: spūaliter per peccatū in aīa moritur. Et rō est qꝛ cuʒ prebet iniquitatis exēplū spūaliter eos a quib⁹ intuetur occidit dicēte Aug. in epl̄a. Oīs qui male viuit in cōspectu eoꝝ quib⁹ p̄positus est: q̄ntuʒ in ipso est oēs occidit hec ille. Et iō cū spūale cōmittat homicidiū: spūalē meret̄ mortē: vn̄ dicit Greg⁹ super Ezech. ¶ Scire prelati debēt qꝛ si peruersa vnquaʒ perpetrant: tot mortibus digni sūt: quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt: ille. Et ideo debent prelati siue in hijs que ad deum siue in hijs que ad populum pertinent bone prebere conuersationis exemplum: quatenus ⁊ ingrediendo et egrediendo subiectis populis ⁊ moralis instructionis sonitum ⁊ integerrime conuersationis demonstrent exemplū. Alias spiritualem mortem incurrunt. Ex quibus claret qualis debet esse prelatorum vita ⁊ conuersatio per hiacinthinam tunicam designata. Uenite ergo ascendamus ad monteʒ dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De rõnalis spiritus sanctificatione in Aaron summi sacerdotis cõsecratione prefigurata. Cap. 38.

Venite ascendamus ad mõtẽ dñi & docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec v̾ba Exo. 29. Sed & hoc facies vt mihi in sacerdotio cõsecrent̄. Tolle vitulũ de armẽto. Et arietes duos imaculatos: panesq3 azimos. Et crustulaz absq3 fermento: que conspersa sit oleo. Lagana q̄q3 azima oleo lita. De simila triticea cũcta facies: & posita i canistro offeres. Vitulũ aũt & duos arietes & Aaron ac filios ei⁹ applicabis ad hostiũ tabernaculi testimonij: Cũq3 laueris patrẽ cuz filijs suis aq̄. Indues Aarõ vestimẽtis suis. Et oleũ vnctiõis fundes sup caput ei⁹: atq3 h̾ ritu ꝯsecrabit̄: hec ibi. ¶ Mistice p Aarõ qui interp̄tat̄ montan⁹ itelligi põt spũs rõnalis: qui celestia cõtẽplãdo supra spũalẽ montẽ ascẽdit. ¶ Per cõsecrationẽ autẽ ipsi⁹ Aaron: q̄ in sacerdotez dñi ordinabat̄: vt ei sacrificia & oblatões digne offerret: intelligi p̄t spũalis dispõ: q̄ spũs rõnalis fit ydoneus vt deo dignas laudis hostias immolet.

¶ Multa ãt ꝯcurrerũt ad ꝯsecrationẽ ipsius Aarõ: que spũaliter cõcurrũt ad disponẽdũ spm̄ rõnalẽ ad deo digne ministrãdũ. Que per singula discurrẽdo patebunt.

¶ p̄ Aaron fuit totus lot⁹ aq̄. ¶ Nã moises congregata oĩ multitudine añ fores tabernaculi statuit Aaron cũ filijs suis corã altari: q2 applicabant̄ diuino cultui & lauit totũ corpus eorũ aq̄ vt dicit lyra Exo. 29. ¶ Vñ scribit̄ Leui. 8. Fecit Moises vt dñs imperauerat: cõgregataq3 oĩ turba ante fores tabernaculi ait. Iste ẽ sermo quẽ iussit dñs fieri: Statimq3 obtulit Aarõ & filios eius. Cũq3 lauisset eos &c. ¶ Sic moraliter spũs rõnalis qui ad dei seruitiuz d3 ordinari & disponi siue cõsecrari. P̄rio & añ oĩa debet cũ aqua cõtritionis: lacrimaruz & penitentie lauari & mundari ab oĩb⁹ peccatis interioribus & exterioribus: sicut Aaron fuit lauatus in toto corpore. Et p istã lotionẽ dat̄ itelligi q̄ spũs rõnalis debet esse & corde & cõuersatione mundus: & ab oĩ imũdicia peccati expedit⁹. ¶ Vñ ait p̄p̄ha in ps. 25. Lauabo iter innocentes manus meas & circundabo altare tuũ dñe. Et ĩ ps. 6. Lauabo p singulas noctes lectũ meũ: lacrimis meis stratũ meũ rigabo.

¶ 2. Aaron fuit indut⁹ vestimẽtis sacerdotalib⁹. ¶ Vñ scribit̄ Leui. 8. Vestiuit pontificẽ subucula linea: accingẽs eũ baltheo. Et induens eũ tunica hiacinthina & d̾sup humerale iposuit &c. Et silia v̾ba scribũtur Exo. 29. ¶ Sic mistice spũs rõnalis secũdo loco deb3 indui virtutibus per vestimenta sacerdotalia designatis sicut supius est declaratũ. Non eniz sufficit mũdari a pctis: nisi etiaz virtutibus adornetur: cuz non solum sit a malo declinandum: sed & bonũ exequẽdum. Spũs ergo rõnalis qui ad dei seruitiũ & cõtẽplationem vult disponi d3 in virtutib⁹ exerceri & eis quasi vestibus adornari. ¶ Vñ. 2. petri. j. scribit̄. Vos autez curam omnem subinferentes ministrate in fide vestra virtutẽ. In virtute aũt scientiaz. In scientia autez abstinentiã: In abstinẽtia autez patientiam: In patientia autez pietatem. In pietate autem amorẽ fraternitatis. In amore aũt fraternitatis caritatẽ. Hec.n. si vobiscũ adsint & supent: ñ vacuos: nec sine fructu vos cõstituẽt in dñi nr̄i iesu xp̄i cognitione. Cui.n. nõ p̄sto sunt hec cec⁹ est & manu temptans.

¶3. Aaron fuit vnctus in capite oleo vnctionis. ¶ Vñ scribitur Leui.8. Tulit ꝛ vnctionis oleū. Qđ fundēs sup caput Aaron vnxit eū ꝛ ↄsecrauit. ꝛ Exo.29. Et oleū vnctionis fundēs sup caput ei⁹ scȝ Aarō atq; h̄ ritu cōsecrabiť. ¶ Sic mistice spūs rationalis tertio loco debꝫ oleo vnctiōis vngi in capite.i.grā diuina ꝓfundi in volūtate ꝑ caput.n.qđ supeminet oībus mēbris ꝛ ē primū ī corpore ītelligiť volūtas q̄ supeminet oīb⁹ potentijs ꝛ est primū in hoīe oīa disponēs ad libitū suū. ¶ Per oleuꝫ autē qđ supernatat oībus liquoribus ītelligiť gratia diuina ꝛ caritas que supeminet oībus virtutibus. ¶ Per vnctionē.n.huius grē spūs rōnalis deo cōsecrať. q2 fit diuin⁹ per ꝑticipationē ꝛ deo offert holocausta gratissima. ¶ Sine vnctiōe āt huius diuine grē siue caritatis nihil valent p̄fate virtutes nec quecūq; bona.j. Cor.13. Si linguis hominū loquar ꝛ angelorū. Et si habuero prophetiā. Et nouerim misteria oīa ꝛ oēm scientiaꝫ. Et si habuero oēm fidē ita vt montes trāsferaꝫ. Et si distribuero in cibos pauperū omnes facultates meas. Et si tradidero corpus meū ita vt ardeaꝫ: caritatē autē nō habuero nihil mihi ꝓdest.

¶4. pro consecratiōe Aaron fuit īmolatus vitulus pro peccato corā tabernaculo testimonij idest in atrio. ¶ Vñ scribitur Leui.8. Obtulit ꝛ vitulū ꝓ pctō: Cūq; super caput eius posuisset Aarō ꝛ filij eius manus suas imolauit euꝫ: ꝛ Exo.29. scribiť. Postq; initiaueris manus eorū: applicabis ꝛ vitulū coram tabernaculo testimonij. Imponētq; Aaron ꝛ filij eius manus super caput illi⁹: ꝛ mactabis eum in conspectu dñi iuxta ostiū tabernaculi testimonij. ¶ Sic mistice spiritus rōnalis quarto loco debet imolare vitulū pro peccato in ostio tabernaculi idest christum pro alienis peccatis passuꝫ in sua imaginatione memorando ei⁹ mortē retinere. ¶ Ymaginatio.n. est quasi ostiuꝫ anime que est spūale tabernaculū: Cū nihil sit in intellectu quin pri⁹ fuerit in sensu. Quasi ergo vitulus pro peccato in ostio tabernaculi mactať cū christus passus ꝛ mortu⁹ ꝓ nostris peccatis imaginatione retineť. Et qñ hoc bona intētione agiť: quasi in cōspectu dñi.i. ipso vidente ꝛ approbāte īmolatur. ¶ Spiritus ergo rōnalis qui vult in sacerdotium spūale cōsecrari dꝫ xp̄m pro suis pctīs mortuū in imaginatione ꝛ cogitatiōe retinere ad Hebre.12. Recogitate eū qui talē sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsū ↄtradictionem: vt ne fatigemini aīs vestris deficientes. ¶ Et notandū q Aaron ꝛ filij ei⁹ īponebant manus super caput vituli īmolādi ꝓ pctō ꝑꝑ duo vt dicit lyra sup Exo.29. ¶ p̄ q per hoc confitebanť q vitulus interficiebatur pro pctō eoꝝ. Et q ex rigore iustitie erant digni morte: sꝫ ex diuina mia mors in illud aīal trāsferebať. ¶ 2. q2 ꝑ talē īpōnē manus accipiebant ꝑtātē offerēdi de cetero hostias pro pctōꝫ ille. ¶ Sic spūs rationalis in meditatiōe mortis xp̄i manus sup caput vituli īmolandi ponit: qñ opa sua digna morte in xp̄i morte delecta cōsiderat. Ex ista manuū impositione accepit potestatē hostias offerendi: q2 ex tali cōsideratione disponitur ad dignius deuꝫ laudandum: ꝛ diuine maiestati gratias vberius referendum.

¶5. pro cōsecratiōe Aaron ponebať sanguis vituli occisi sup cornua altaris ꝛ fūdebať etiaꝫ ad basim altaris. ¶ Unde scribiť Leui.8. Hauriens sanguinem ꝛ tincto digito tetigit cornua altaris ꝑ girum. Quo expiato ꝛ sanctificato fudit reliquū sanguinē ad fundamēta eius ꝛ

Exo.29. Sumptumq; de sanguine vituli pones sup cornua altaris digito tuo. Reliquum aut sanguinez fundes iuxta basim eius. ℂ Sic mistice spiritus rationalis quinto loco debet per sanguinis xpi meditationem sanctificare cor suuz quod est altare: τ illud expiare ab omnibus passiõibus inordinatis. Et h facere debet prudenter τ cũ digito discretionis. ℂ Ubi notandũ q altare est cor. Quattuor eius cornua sunt quattuor passiones viciose que ipsuz cor pollutum τ abhoĩnabile reddũt: vz Spes que est amor boni futuri. Gaudiũ quod est amor boni pñtis. Timor qui e odiũ mali futuri: τ dolor qui est odium mali presentis. Et iste passiones vt plurimũ irregulate τ viciose sunt. Sed spiritus rõnalis τ contemplatiuus debet cũ digito discrete considerationis τ comẽplatiõis tingere has quattuor passiones cũ sanguine xpi occisi τ expiabit altare cordis ab hijs oĩbus passionibus viciosis. Et sanctificabit illõ rectificãdo istas passiões. Uel rectas passiones infũdendo. Nam spes regulabit qr in sola xpi passione τ redẽptione solidabit: Gaudium regulabit qr in solo domino deo suo crucifixo gaudebit τ gloriabit. Timor regulabit qr solã dei iustitiã formidabit quã in xpi passiõe tã asperã fuisse cognoscit. Dolor regulabitur de xpi passione dolẽdo τ cõpatiendo. Et nihil est tã efficax remedium ad extirpãdas cordis viciosas passiones sicut xpi sanguinis assidua meditatio. ℂ Reliqua pars sanguinis fundebatur ad basim altaris. Per basim que erat circa pedez altaris super quã surgebãt cornua altaris quattuor: põt significari amor: qui est prima τ principalis τ originalis opatio cordis ex q originant oẽs alie passiones. Per meditationẽ vo sanguinis christi effusi qñ p sanguinis supinfusionẽ iste amor regulatur: rectificat vt sit sanctus: bonus: deo bñplacitus τ pfectus. Qñ ergo spiritus rõnalis cũ profũdo cordis sui: meditatur sanguinẽ xpi effusum: tũc sanguinez vituli ĩmolati effundit ad basim altaris ad sanctificãdũ illud.

ℂ 6. Pro cõsecratiõe Aaron cremabat adeps vituli occisi sup altar. ℂ Unñ scribitur Leui.8. Adipez vo qui erat super vitalia: τ reticulũ iecoris: duosq; renũculos cũ aruinulis suis adoleuit sup altare: vitulũ cũ pelle τ carnibus τ fimo cremans extra castra sicut preceperat dñs. ℂ Et Exo.29. Sumes τ adipem totũ qui operit itestina τ reticulũ iecoris: ac duos renes τ adipez qui sup eos est: τ offeres incensuz sup altare: Carnes vo vituli τ coriũ τ fimũ cõbures foris extra castra: eo q p peccato sit. ℂ Sic mistice spũs rõnal sexto loco post oĩa pdicta dz super altare cordis cremare adipem vituli ĩmolati idest pinguedinem τ habũdantiã gre que fuit in xpo ardẽtissima deuotiõe ruminare τ ĩ diuinũ honorẽ τ amorẽ refũdere. ℂ Nã p adipẽ qui erat sup vitalia iteriora. Et p pinguedinẽ q erat supra iecur siue epar factaz ĩmodũ retis. Et p duos renũculos cuz adipe opericẽte eos. que oĩa erãt interiora vituli ĩmolati: signat pinguedo τ habũdãtia diuine gre in xpo abscõdite. Et habũdãtia pietatis τ gre effuse a xpo in genus humanũ mediante sua passione. Que oĩa sup altare cremam qñ in corde nro hec recogitãtes: in dei τ xpi iesu filij ei feruẽtissimã deuotionẽ τ dilectionẽ inflãmamur: O q̃ grata est ipsi deo ista crematio adipis super altare. ℂ Sz hic aduertẽdũ q vituli carnes: τ pellis τ fimus extra castra cõburebãt. Qr pctm qd p carnes τ circũstãtie q p pellẽ. et occasiones q p fimũ designant

debēt a spū rationali elongari si vult in spūalez sacerdotē cōsecrari ꝛ deo digne hostias im̄olare. ℭ Dꝫ spūs rōnalis car nes: pellē ꝛ fimū imolati vituli extra ca stra cōburere qꝛ ꝛ pctm̄ ꝛ pcti circūstā tiā ꝛ occasionē dꝫ a xp̄o procul pellere ꝛ remouere: qꝛ peccatū nō fecit: nec dolus inuentus est in ore eius.

ℭ 7. In cōsecratiōe Aaron oblat⁹ ꝛ imo lat⁹ ē vn⁹ aries imaculat⁹ in holocaustū. ℭ Uñ scribit Leui. 8. Obtulit ꝛ arietē in holocaustū: sup cui⁹ caput cū iposuis set Aaron ꝛ filij ei⁹ man⁹ suas imolauit eū. Et fudit sanguinē ei⁹ p circuitū alta ris. Ipsūqꝫ arietē in frustra cōcidēs: ca put ei⁹ ꝛ art⁹ ꝛ adipē adoleuit igni: lotis pri⁹ itestinis ꝛ pedib⁹. Totūqꝫ sil' arie tez incēdit sup altare: eo ꝙ eēt holocau stuꝫ suauissimi odoris dño sic pceperat ei: ꝛ Exo. 29. Unū quoqꝫ arietē sumes sup cui⁹ caput ponēt Aaron ꝛ filij eius man⁹ ꝛc. ℭ Sic mistice spūs rōnalis se ptimo loco post pdicta dꝫ imolare arie tē imaculatū in holocaustū dño. Et hoc facit qñ cōsiderat xp̄m iesuꝫ ex igne cari tatis obtulisse semetipsuꝫ i holocaustuꝫ deo prī ꝑpter honorē diuinū iuxta illō Ysa. 53. Oblatus est quia ipse voluit. Et hoc est cōsiderare passionē xp̄i incōpa ratione ad honorē diuinū: rōne cui⁹ pōt vocari holocaustū. ℭ Uel spūs rationa lis arietez imaculatū offert in holocau stū: qñ intellectū suū qui ē dux ꝛ prin ceps oiuꝫ potētiaꝝ cognitiuaꝝ: sic aries ouiū: ad diuinū obsequiū ꝛ cōtēplatio nez ex igne iflāmātis caritatis totaliter dedicat. ℭ Uel spūs rōnalis arietē ima culatuꝫ in holocaustū offert: qñ bonum opus de genere suo: ex caritate ꝑꝑ ipsuꝫ deum soluꝫ opaꝛ. Et istud holocaustuꝫ est deo gratissimū ꝛ suauissimū: qꝛ bo nuꝫ ex caritate ꝛ ꝑꝑ amorē ꝛ honorem diuinum perpetratū est. deo gratissimū ꝛ acceptum. Et hoc requirit in spiritu rationali qui vult i diuino obsequio mā cipari: vt post deuotionē passiōis christi moueatur ad opera bona ex caritate di uina: quasi ad offerrenda holocausta di uine maiestati gratissima.

ℭ 8. In cōsecratione Aaron oblatus est vnus aries imaculatus pro hostia paci fica. ℭ Unde scribitur Leui. 8. Obtu lit ꝛ arietem 2ᵐ in consecratione sacer dotum: posueruntqꝫ super caput eius Aaron ꝛ filij eius manus suas. Quem cum imolasset moises sumens de san guine eius tetigit extremuꝫ auricule de xtere Aaron ꝛ pollicez manus eius dex tere similiter ꝛ pedis ꝛ Exo. 29. Tol les quoqꝫ Arietem alterum super cu ius caput Aaron ꝛ filij eius ponent ma nus ꝛc. ℭ Et ista hostia pacifica offere batur pro gratiarum actione de benefi cio recepto: vel pro impetratione bene ficij futuri ſm Lyram super Exo. 29. ℭ Sic mistice spiritus rationalis octa uo loco post predicta debet immolare arietem immaculatum pro hostia paci fica. Et hoc facit quando considerat pas sionem christi inquantum per eam su mus ab inferno redempti ꝛ per eaꝫ spe ramus in celo glorificari. Et hoc est cō siderare christi passionem incompara tione ad vtilitatem nostram: ratione cu ius dici potest hostia pacifica. ℭ Unde ꝛ de sanguine huius arietis ponebatur super extremū auricule dextre Aaron: quia per meditationem huius sanctis simi sanguinis christi: spiritus rationa lis aquirit virtutem obedientie ad simi litudinem christi qui factus est pro no bis obediēs vsqꝫ ad mortem ad Phil. 2. Et super pollices manus: quia per meditationem huius sanguinis acquiri rit virtutem bene operandi relinquen di bonas operationes que per pollices

manuū designat̄. Et super pollices pedis dextri: q2 per meditationē hui⁹ sanguinis aquirunt̄ recte affectiōes ac sancta desideria que per pedū pollices designantur. Qñ ergo spūs rōnalis xpi passionē sub istis consideratiōibus ꝛ respectibus cōtemplatur: tūc arietē imaculatum in hostiā pacificā offert. ℭ Uel spiritus rōnalis vnū arietē imaculatū i hostiā pacificā offert: qñ volūtatē suam que est dux ꝛ princeps oīum potētiarū appetitiuarū: sicut aries ouium in diuinū amorē incendit: ex cōsideratione diuinorum beneficiorū receptorū vel recipiendorū. ℭ Uel spūs rōnalis arietē imaculatum cū cauda in hostiam pacificā offert: qñ in innocētia supius descripta p̄seuerat. Aries.n. iste cū cauda offerebatur que significat pseuerantiā. ℭ Sil'r qñ agit aliqđ opus bonū pp retributionem beatitudinis iuxta illud ps.118. Inclinaui cor meū ad faciendas iustificationes tuas in eternū pp retributionē: tūc offert deo hostiā pacificā que offerebatur pro beneficio recipiendo. ℭ Similiter qñ agit aliqđ bonū opus pp gratiam aliquā a deo receptā: tūc offert deo hostiā pacificā: que pro bñficio vel grā recepta deo offerebat̄. ℭ Et hoc requiritur in spiritu rōnali qui in diuino obsequio vult mancipari: vt post deuotionem ardentissimā ad xpi passionē que dicta est in sexto loco: moueat̄ ad opera bona ex sola caritate ꝛ diuino amore ꝛ honore. Et sic offert holocausta vt dcm̄ est in septimo loco. Et post moueat̄ ad opera bona vel pp beneficia a deo recepta vel pp retributionē glorie in futuro recipiendā. Et sic offert hostiam pacificā vt dictū hic i octauo loco. Et sic seruetur iste ordo in sermonibus ꝛ exhortationibus.

ℭ 9. In consecratione Aaron oblata sūt tria gña panū: q̄ erāt in canistro qđ erat positū corā dño. ℭ Uz pāes azimi: Crustula siue collirida sine fermēto cōspsa oleo: ꝛ lagana azima cōsil'r oleo lita. Et cū his pāib⁹ fuerūt oblate carnes vz adipes iteriores arietis: cauda ꝛ armus dexter. Que oīa eleuauit Aarō corā dño: Sed post a moise cōbusta sunt super altare holocausti. ℭ Uñ scribit̄ Leui.8. Tollens aūt de canistro azimorū quod erat corā dño panes absq3 fermēto: ꝛ collirida cōspersā oleo: laganūq3: posuit super adipes ꝛ armū dxtrū: tradēs simul oīa Aarō ꝛ filijs ei⁹: Qui postq̄ leuauerūt ea corā dño: rursu3 suscepta de manib⁹ eorū adoleuit sup altare holocausti: eo q2 ꝯsecrationis esset oblatio in odorem suauitatis sacrificij dño. Et Exo.29. Tolles adipē de ariete ꝛ caudam ꝛ aruinam que operit vitalia ꝛc.

ℭ Sic mistice nouo loco spiritus rōnalis post predicta d3 offerre tria gña panum que sunt in canistro posito corā dño idest tres sensus misticos i scriptura contētos penetrare: scrutari: ꝛ ventilare. ℭ Per canistrū.n. positū corā dño ex rudi mā artificiose confectū significari pōt scripture sacre sensus litteralis: qui foretenus in verbis vr̄ rudis sed est artificiose contextus. Et bñ iste canister est positus corā dño: q2 diuina scriptura a deo est auctenticata ꝛ approbata.

ℭ Per crustulā siue collirida cōspersam oleo ꝛ per lagana oleo lita intelligi pñt sensus allegoricus ꝛ sensus moralis qui exercentur in hac vita plena miserijs: vbi mīa ꝛ pietas ē necessaria: q2 mīa miserijs necessaria est fm Augu.

ℭ Per panes ṽo azimos sine oleo itelligi pōt sensus anagogicus qui significat celestia ꝛ que in celis sunt: vbi nulla est miseria ꝛ ideo mīa non necessaria. Qñ ergo spūs rōnalis in sensu litterali

sacre

sacre pagine studens: ascēdit ad sensum allegoricū: tropologicū et anagogicum. Tūc spūaliter panes azimos: collyridas et lagana oleo lita: que sūt in canistro eleuat corā dño in oblationem sue cōsecrationis. Et bñ ista tria genera panū dicūtur azima et sine fermēto: qz in sensu allegorico: tropologico: et anagogico sacre scripture nullū est fermētū nequitie vel malicie: falsitatis aut fraudis. Sed oia sunt azima sincera et pura et imaculata. ❡ Sed aduertēdū q Aaron cum filijs suis cū panib⁹ pdictis obtulerūt ēt i sua cōsecratione carnes vz Adipez renūculos: caudā: armū dextrū: et petusculum arietis sicut pz in locis pallegatis. Per que oia designari pōt oblatio eucharistie: que p carnes arietis figurat. Quaz oblationē spūs rōnalis in diuinis scripturis implicitā et figuratā inseparabiliter reperit. Et eaz frequētādo ad diuinum obsequiuz mirabiliter disponit et aptatur et sic spiritualiter quasi Aaron consecratur.

❡ x. In cōsecratiōe Aaron facta est qdaz mixtio ex oleo et sanguine ex qua vnctus fuit Aaron et filij cum vestimētis suis. ❡ Et fm lyraz sup Exo. 29. hoc fiebat in memoriā deuotionis Jacob fundentis oleū sup lapidez sicut hr Gen. 18. Et sanguis imolati i exitu de egypto p quē fuerunt liberati sic hr Exo. 12. ❡ Unde scribit de ista vnctione Leui. 8. Assumensqz vnguētuz et sanguinē qui erat in altari aspersit sup Aaron et vestimēta eius et sup filios illi⁹ ac vestes eoz. Et Exo. 29. Cūqz tuleris de sanguine qui ē sup altare et de oleo vnctiōis asperges Aaron et vestes ei⁹: filios et vestimenta eorū. ❡ Sic mistice spūs rōnalis decimo loco post oia opa pdicta: dz vngi cuz oibus suis virtutib⁹ quasi vestib⁹ spūalib⁹ ex vnguēto facto ex sāguine et oleo: idest cognoscere vtutes suas et oia opera sua fecūdari et irrigari et virescere a sanguine xpi imolati: et ab oleo dīne gratie irrigantis sine q nulla sūt opera nra apud deuz. Qñ ergo spūs rōnalis oēm spem suam: nō in seipso: nec in suis vtutibus aut operib⁹: sz in vtute sanguinis et mortis xpi. Et in oleo dīne grē et pietatis collocat et reponit: tūc ex sanguine et oleo vngitur et cōsecrat cū vestimētis suis. Et hoc mō rectificat spem suā: eaz in xpi humanitate ac diuinitate fūdādo Per quā spez ad diuinū ministeriū consecrat disponit et coaptat.

❡ xi. Aarō in sua consecratione cū filijs suis coxit carnes ante fores tabernaculi idest in atrio: Et ibi comedit eas. Et similiter comedit ibi panes cōsecrationis qui erant in canistro qz in dieb⁹ septē cōsecrationis nō poterāt exire extra atriū sacerdotū etiā pro cōmestione vt dicit lyra Leui. 8. ❡ Unñ scribit ibidē. Cūqz sanctificasset eos in vestitu suo pcepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi et ibi comedite eas. Panes qqz cōsecrationis edite: qui sunt in canistro positi. Sic pcepit mihi dñs dicēs: Aarō et filij eius comedēt eos. ❡ Et Exo. 29. Et coques carnes ei⁹ in loco scō quib⁹ vescet Aarō et filij eius. Panes quoqz qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi comedēt: vt sit placabile sacrificium. Et sanctificent offerentiuz man⁹: hec ibi. ❡ Sic mistice spūs rōnalis vndecimo loco dz coquere et comedere carnes eucharistie. Et panes diuine scripture in atrio idest intra ambituz. Ecclesie catholice et xpiane religionis. Et nō extra incōuentu hereticoz: Infidelium et ethnicoz. ❡ Nam tabernaculū signat Ecclesiaz: colūne circūdantes ipsuz et facientes atrium in circuitu ei⁹ sunt scriptores diuinoz eloquioz. Qui g firmi

ter credit de eucharistie sacro: et de sensibus diuinorum eloquiorum quicquid affirmat ecclia catholica: carnes et panes comedit i atrio et ante fores tabernaculi. Et in hoc loco vndecimo spus ronalis se mirabiliter firmat et fortificat p fidem: Per quam mirabiliter disponitur ad diuinum obsequium et ministerium cum sine fide impossibile sit placere deo.

¶ xij. In consecratione Aaron si quid reliquum erat carnis et panum igni comburebatur: qr non poterat in crastino comedi: cum esset hostia pacifica pro gratiarum actione sicut pz Leui.7. et lyra declarat ibidem. ¶ Un scribitur Leui.8. Quicquid aut reliquum fuerit de carne et panibus ignis absumet. Et Exo.29. Quod si remanserit de carnibus consecratis siue de panibus vsqz mane combures reliquias igni. Non comedentur qr sanctificata sunt. Oia que precepi tibi facies super Aaron et filijs eius: hec ibi. ¶ Sic mistice spus ronalis duodecimo loco comburere dz reliquias carnis: et panum igni.i.ea que de sacro eucharistie et de sensibus sacre pagine comprehendere non valet: potentie spus sancti qui ignis est dimittere: qui plus pot facere qz nos apprehendere valeamus. Eadez die comeduntur carnes et panis nec remanet quicqz ex eis vsqz mane Leui.7. quia ministeriuz eucharistie et sacre scripture tm in nocte pntis vite efficaciaz hz. Sed nihil remanet vsqz mane: qr in mane resurrectionis cessabit eorum vsuz et ministeriuz. ¶ Uel reliquias carnis et panum comburuntur igni: qn ea que de sacro et sacra pagina non comprehendunt ad liquidum p intellectum et fidem. Per ignem caritatis in cinerem humilitatis rediguntur. Reliquias comburimus igni: qn quod per spez et fidez non perfecte comprehendimus: Per ignitam caritatez omnimode penetramus. Ubi.n. fides et spes non ascendit: ignita caritas penetrat. Reliquie comburuntur igni: qr ignita caritas oes defectus supplet. Oia mandata iplet. Oia consumat.j. Cor.13. Caritas patiens est. Benigna est. Oia suffert: oia credit: oia sperat: oia sustinet. ¶ Et in hoc duodecimo et vltio loco spus ronalis se consumat p ignitam caritatem p quam spualiter consecratur et ad diuinum obsequium et ministerium pfectissime consumatur disponitur et coaptatur. ¶ Et hec oia supradicta erant de necessitate sacri in ordinatione sacerdotum et si aliquid deesset illa consecratio eet nulla et ministerium illoruz esset pollutum sicut dicit Ra. Sa. sup Exo.29. Ubi dr Oia que precepti tibi facies sup Aaron et filijs eius. ¶ Sic ista duodecim supradicta requiruntur in spu rationali ad hoc qp ad diuinum obsequium totaliter mancipetur et ad diuinaz contemplationem disponatur.

¶ Ultimo sacerdotes consecrandi.s. Aaron et filij eius septez diebus steterunt reclusi in tabernaculo die ac nocte: et octaua die obtulerunt. Et oia predicta sacrificia reiterata sunt septez diebus continuis: Et sic consecrate sunt manus eoruz septem diebus. ¶ Unde scribitur Leui.8. De ostio tabernaculi non exhibitis septem diebus vsqz ad diem quo complebitur tempus consecrationis vestre. Septem.n. diebus finitur consecratio sicut in presentiarum factum est vt ritus sacrificij compleretur: Die ac nocte manebitis in tabernaculo obseruantes custodias dni: ne moriamini. Et lyra ibidem declarat. ¶ Et Exo.29. Septem diebus consecrabis manus eoz: et vitulum pro peccato offeres per singulos dies ad expiandum. Et lyra ibidem declarat. ¶ Mistice spus rationalis manus consecrantur septem diebus: qn septem pietatis opera exequuntur. Septem diebus consecrantur et sanctificantur: qn toto tempo

re vite sue quod per septēnariū designatur sanctificantur: iuxta illud Exo.19. Sacerdotes qui accedunt ad dominuȝ sanctificentur ne percutiat eos. ¶ Similiter septem diebus sue cōsecratiōis non debēt exire ð tabernaculo qui erat locus sanct⁹: qꝛ spūs rōnalis ad dei seruitium ꝛ ministeriū dedicatus toto tēpore vite sue: qð per septenariū designatur: non debet a sanctitate recedere vite iuxta illð qð scribit Luc.9. Nemo mittens manū ad aratrū ꝛ aspiciens retro aptus est regno dei. ¶ Est etiā notandū ꝙ nouus pontifex Aaron ꝛ sacerdotes consecrādi ꝛ ad diuinū cultuȝ applicādi fuerunt reclusi dieb⁹ septem ita in die sicut in nocte: per quā inclusionē ſm lyrā sup Leui.8. intelligunt septē aquib⁹ debent abstinere sacerdotes de nouo cōsecrati. Et sic omnis spirit⁹ rationalis: qui deo digne cupit ministrare ꝛ ad mōtem contemplationis ascendere: ab hijs septem debet semetipsum solicite continere.

¶ Pᵐ ē ꝓlixitas sōni ꝛ dormitiōis: Que redit hoīeȝ pigrū ꝛ obtusum ꝛ virtutibus egenum. ¶ Prouer.20. Noli diligere sōnū ne te egestas opprimat: Aperi oculos tuos ꝛ saturare panib⁹.

¶ 2. est Uoluptas cibi ꝛ cōmessationis: Que facit hoīem pauperē ꝛ egenuȝ virtutib⁹ ꝛ bonis spūalibus: ad que redit ineptuȝ. ¶ Prouer.21. Qui diligit epulas in egestate erit. Qui amat vinum ꝛ pinguia non ditabitur.

¶ 3. est Inutilitas exercitij ꝛ operatiōis: Que impedit hominē ab exercitio cōtēplationis ꝛ pietatis que ē ꝑcisior ꝛ deo gratior: vñ paulus.j. ad Thimo.4. Ineptas autē ꝛ aniles fabulas de uita. Exerce aūt teipsuȝ ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicū vtilis ē: pietas ad oīa valet.

¶ 4. est Multiplicitas distractionis: qꝛ pluribus intentus minor est ad singula sensus. Et iō dicit Paulus.2. ad Thimo.2. Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus: vt ei placeat cui se probauit: vnde clamat sapiens Ecci.xj. Fili ne in multis sint actus tui. Et si diues fueris nō eris imunis a ðlito.

¶ 5. est Uanitas eloquij ꝛ confabulationis: Que implet mentem varijs imaginibus: desiderijs ac perturbationibus: que mentem inquietant ꝛ perturbant a dei seruitio ꝛ cōtemplatione: Unde scribitur Jaco.j. Siquis autem putat se religiosum esse non refrenans linguaȝ suā sed seducens cor suum: huius vana est religio.

¶ 6. est. Uarietas fictionis ꝛ simulationis. Que est inimica simplicitati ꝛ veritati. Et ideo dicebat christus aplis et discipulis Math.6. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes: extermināt .n. facies suas vt appareāt hoibus ieiunantes: ꝛ Ecci.2. Ue duplici corde ꝛ labijs scelestis ꝛ manibus malefaciētibus ꝛ peccatori terrā ingredienti duabus vijs.

¶ 7. est. Uilitas affectionis. Que impedit dilectionem dei ꝛ rerum eternaruȝ. ¶ Nam qui diligit infima terrena ꝛ caduca non potest perfecte diligere deū dicente christo Math.6. Nemo pōt duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit ꝛ alteruȝ diliget. Aut vnū sustinebit ꝛ alterum contēnet. Et ideo dicit Joannes apls.j. Jo.2. Nolite diligere mundum neqȝ ea que in mundo sunt. Quoniam omne qð est ī mundo concupiscētia carnis est: ꝛ cōcupiscētia oculorū: ꝛ supbia vite. O beati serui dei si hec septem obseruarent. Et starent in tabernaculo aīe ꝛ cele sue reclusi. Sed multi in septem oppositis implicantur:

ꝛ ideo fiunt inepti ad ministeriū ꝛ obsequiuꝫ diuinū. ¶ Et notādū ꝙ in his septeꝫ diebus stabant reclusi ꝛ in die ꝛ in nocte ne incurrerēt mortē corporalē. Qꝛ ad diuinū seruitiū dedicati ꝛ cōsecrati. et in die prosperitatis ꝛ in nocte aduersitatis debēt ab his septeꝫ vicijs precauere. Et oppositū facientes spūaleꝫ morteꝫ incurrūt. Ex quibꝰ oībus patet quō spūs rōnalis ad diuinū ministeriū disponit̄ ꝛ cōsecrat̄. Et a quibꝰ sic spūaliter ɔsecratus debeat precauere. Uenite ḡ ascēdamus ad mōtē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De septiformi cordis purificatōe ꝛ sāctificatione per altaris cōsecrationē pfigurata. Cap. 39.

V Enite ascendamꝰ ad mōtē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo. 29. Mūdabis ꝛ altare cum īmolaueris expiatiōis hostiā ꝛ vnges illud in sanctificationē. Septē diebꝰ expiabis altare ꝛ sanctificabis ꝛ erit sanctum sanctoruꝫ. Oīs qui tetigerit illud sanctificabit̄: Hec ibi. ¶ Notandū ꝙ ꝑ altare holocausti de quo locūtur v̄ba assumpta: designat̄ cor humanū penitens sicut in supiorībꝰ visum est: ꝑ eiꝰ aūt cōsecratione intelligit̄ spūalis cōsecratio ꝛ sanctificatio cordis. ¶ Sup istud autē altare holocausti offerebat̄ hostia ꝓ peccato Aaron ꝛ filiorū eius septē diebꝰ cōsecrationis sue: sicut supiori caplo dcm̄ est. Et illa hostia vocat̄ hic hostia expiationis: vnde dr̄ Mūdabisqꝫ altare cuꝫ īmolaueris expiationis hostiā. i. postqꝫ īmolaueris hostiā pro expiatione Aarō ꝛ filiorū eius septē diebꝰ cōtinuis. Mūdabis altare septē alijs diebus. ¶ Nā altare mūdabat̄ septē diebꝰ ꝛ postea vngebatur vnguento sicut dicit lyra (Exo. 29. ¶ Per istas autē emūdatiōes ꝛ expiationes septē: que fiebāt septē diebꝰ: siue fierent cū aqua lauando altare: siue aspergēdo: siue quōcūqꝫ. Intelligi pūt septē emūdatiōes ꝛ expiationes spūales: que fieri debēt circa cor humanuꝫ: post quas si spūali vnguēto vnguatur: erit dño cōsecratū: ꝛ diuino cultui debite dedicatū. Qualr̄ aūt iste emūdatiōes sunt fiende patebit discurrēdo per singulas emūdatiōes ꝛ ꝑ singulos dies.

¶ ꝓ die expiandū ꝛ emundādū est cor a fumositate supbie. ¶ Ubi notādū ꝙ ſm Alex. d̄ alis in. 2. parte. q. 153. Et thomā. 12. q. 84. ꝛ 22. q. 162. Et in qōnibꝰ disputatis de malo. q. 2. de superbia: triplex est supbia. ¶ Una q̄ dr̄ initiū peccatorꝫ Eccī. x. Que ē generalis cōtēptꝰ qui est in auersione a deo ꝛ ab īcōmutabili bono. Et sic cū in oī pctō sit cōtēptꝰ diuine legis ꝛ maiestatis trāsgrediēdo eiꝰ ꝓcepta: sic in oī pctō est supbia ꝛ nulluꝫ oīo pctm̄ fieri pōt ī quo nō sit ista infernalis supbia: vnde Augꝰ in epl̄a ad quēdā comitē ait Supbia est peccatorꝫ oīum initiū: finis ꝛ cā: qm̄ nō solū pctm̄ est ipsa supbia: sed ēt nullū pctm̄ potuit aut pōt aut poterit esse sine supbia: ille. ¶ Alia est supbia q̄ est tertia radix malorꝫ. De qua Joānes ait. i. Jo. 2. Oē qd̄ est in mūdo aut est cōcupiscētia carnis: quo ad bona corporalia seu corpis. Aut cōcupiscentia oculorꝫ: quo ad bona tpalia. Aut supbia vite quoad bona aīe et spūalia. Et isto modo supbia nō est ī oī pctō sꝫ in illis solū que pertinēt ad spūꝫ ꝛ aīam: cuiusmodi sunt laus: vindicta: gloria: ira: inuidia ꝛ hmōi. ¶ Alia ē supbia que est vnū de septē vicijs capitalibus: que est amor seu appetitꝰ peruerse ꝛ ꝓprie excellentie. Et hoc mō superbia nō est in oī peccato: qꝛ distinguit̄ contra

Auaritiā: luxuriā: iram: inuidiā. licet ista superbia vix possit separari ab inuidia & vanagloria. ¶ Et iste amor seu appetitus excellentie & potentie si cōsideretur in cōparatione ad ipsam potentiam quā appetit absolute sic est appetit⁹ naturalis: q2 sicut hō nāliter appetit scientiam: sapientiā & bonitatē: ita nāliter appetit potentiā. ¶ Si aūt ɔsideretur potentia in cōparatione ad hoīes quibus quis vult pesse. ¶ Aut appetit quis excellentiā seu potentiā ꝑm regulā rōnis diuinitus informate: vz pp gloriam dei & proximorū vtilitatē & tunc est appetitus rectus & ptinet ad magnanimuz & virtutē magnanimitatis ꝑz illud apl'i 2. Cor. x. Nos aūt nō in imēsum gloriamur sed ꝑm mēsurā regule qua mensus est nobis deus mēsurā ptingendi vsq3 ad vos. ¶ Aut deficit quis in appetendo a regula recte rationis & sic pertinet ad pusillanimitatis viciū. ¶ Aut appetendo excedit regulā rationis: puta q2 appetit honorē nō sibi conuenictē & pp se ad propriā gloriā: & sic pertinet ad viciū superbie: sicut ostēdit & nomē superbie. Nā supbire nihil aliud est q̄ superexcedere propriā mensurā in appetitu excellentie. Et ideo dr̄ appetitus proprie & pu̇erse excellentie qđ sonat in viciū. Cuius motiuū est excellētia siue potentia. ¶ Istud ergo viciū qđ respicit bona aīe & propriā excellentiā per quod aīa conuertitur ad seipsam: fumo quodā spirituali ɔ̄nigrat & maculat cor humanū & redit ipsum ad diuinū ministerium ineptū & incōgruū. ¶ Sed istum fumū debet quis expellere cū flabello diuine iustitie que describitur Ecci. x. vbi dr̄. Qui tenuerit superbiā adimplebitur maledictis & subuertet eum in fine. Sedes ducum superborū destruxit deus & sedere fecit mittes ꝓ eis: ꝑa dices gentium supbarū arefecit deus & plantauit humiles ex ipsis gentibus &c. Si quis autē cor suū ab isto supbie fumo purgauerit: tunc expiauit & emūdauit altare holocausti prima die.

¶ 2. die Expiandū est Cor a fetore seu spumositate luxurie. ¶ Ubi aduertendum ꝑm prefatos doctores & totā sacram paginā q̄ vicium luxurie quo aīa ad bonum inferius vz ad bonū corporis conuertitur. Et deordinat virtutem generatiuā multipliciter est peccatum mortale. ¶ Pͦ in opere septē modis qui sunt: Fornicatio: Stuprū: Adulteriū: Incest⁹: Sacrilegiū: Sodomia: & Bestialitas. ¶ 2. In amplexibus & osculis impudicis. ¶ 3. In tactibus inhonestis. ¶ 4. In aspectibus impudicis iuxta illud math. 5. Omnis qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā: iā mechatus est in corde suo. ¶ 5. In desiderijs deliberatis & carnalib⁹. ¶ 6. In cogitationibus morosis. ¶ 7. In v̄bis libidinosis ꝑm illud Ephe. v. Fornicatio & oīs imūdicia nec nominetur in vobis. Hec oīa patent ꝑm Sco. in. 2. di. 42. q. i. Et Tho. 22. q. 154. ar. 4. Exo. 20. Nō mechaberis. Nec ɔ̄siderabis vxorē proximi tui. ¶ Et istud vicium redit cor humanum lutuosum & fetens: vnde & sup tales luxuriosos pluit dn̄s ignē & sulphur fetens Gen. 19. Igitur pluit dn̄s sup sodomam & gomorā sulphur & ignem a dn̄o de celo & subuertit ciuitates has.

¶ Sed istum fetorem & lutū debet spiritus rationalis abstergere ɔ̄ corde suo cum scopa diuini sermonis qui dicit ad Ephe. 5. Hoc autem scitote intelligentes quod oīs fornicator aut imūdus nō habet hereditatē in regno christi & dei. Lauamini ergo & mundi estote auferte malum cogitationū vestrarū ab oculis meis Ysa. j. Et cū quis a luto luxu-

rie purgauerit cor suũ tũc expiauit altare holocausti secũda die.

¶ 3. die Expiandũ est Cor a puluere auaritie. ¶ Que est viciuz quo aĩa rõnalis conuertitur ad bonuz exterius. ¶ Ubi notandũ ₰m sententiã Alex. de alis in. 2. pte. q. 158. ar. j. ꝛ alios doctores ꝙ multiplex est auaritia. ¶ pᵒ est auaritia virtuosa: qua doctor catholicus siue predicator cupit plures habere discipulos: vnde Glo. supra illd̓ Abacbucb. 2. Ue qui multiplicat non sua dicit. Est bona auaritia doctoris ecclesiastici: qui studioso labore plures sibi cupit facere discipulos semper. ¶ 2. est penosa: que non est peccatũ sed pena ꝛ est quedaz inclinatio nature corrupte ad bona corruptibilia temporalia ꝛ transitoria ꝛ ista est radix peccati. De qua speculator in prohemio versiculo sane sic ait. Effrenata cupiditas ex humane cõditionis corruptione proueniens mater litium: pacis emula: ꝛ mater iurgiorũ: tot noua litigia generat ꝙ plura sunt negocia q̃ȝ vocabula vt extra in prohemio decretalium: hec ille. ¶ 3. Uniuersalis. Que ₰m Hugonem de sacramẽtis est ĩmoderatus appetitus habẽdi. Et hoc respectu cuiuscũqȝ tẽporalis siue pertineat ad animaz siue ad corpus siue ad bona exteriora. Unde Greg. ĩ Homel. Auaritia est appetitus inordinatus nõ solum pecunie: sed etiaz scientie ꝛ altitudinis ꝛ cuiuscũqȝ boni tẽporalis: hec ille. ¶ 4. Auaritia est tertia radix peccatorũ diuisa contra concupiscentiam carnis ꝛ superbiaz vite. De qua. j. Jo. 2. Oẽ qd̓ est in mundo aut ẽ cõcupiscentia carnis: aut concupiscẽtia oculorum: aut superbia vite. Et quia ₰ȝ Augᵐ tria sũt appetibilia: vȝ Honores: Delicie: Diuitie: sic sunt tres radices peccatorũ Superbia que honores: Concupiscẽtia carnis que delicias: ꝛ Auaritia seu concupiscẽtia oculoꝝ que appetit diuitias. ¶ 5. Auaritia est specialis ꝛ vnũ de septem vicijs capitalibus siue mortalibus. Et sic est appetitus ĩordinatus bonorum mutabilium fortune subiectorum: tamen precipue pecunie licet etiam alia appetat. Et ideo quasi per quandaz appropriationem retinuit nomen philargie quod idem sonat quod amor argenti: quoniaz vniuersalius fertur appetitᵘ super argentum ꝛ frequentius cum sit preciosum. Et quia vniuersalius est in vsu q̃ȝ auruz ideo potius dicitur amor argenti q̃ȝ auri: Unde Auarus dicitur quasi auidus eris. ¶ Istud ergo viciuz cor humanum pulueribus fedat quia quot bona temporalia quis inordinate diligit: tot pulueres in corde suo ponit. Sed hunc puluerem spiritus rationalis de corde suo expellere debet ꝛ cor lauare cum aqua sapientie salutaris que dicit. j. ad Thimo. 6. ¶ Habẽtes alimẽta ꝛ quibᵓ tegamur hijs contenti simus Nam qui diuites volunt fieri incidunt in temptationez ꝛ laqueuz diaboli: ꝛ desideria multa inutilia ꝛ nociua: que mergunt homines in interitum ꝛ perditionẽ. Tu aũt o hõ dei hec fuge. Et sic faciendo emũdat ꝛ expiat altare holocausti die tertia.

¶ 4. die Expiandum est Cor a liuore inuidie. ¶ Que est tristitia de alienis bonis ₰m Damascenũ: ꝛ odium felicitatis aliene ₰ȝ Augᵐ supra ps. ꝛ dolor de alieno bono ₰m Remigium. ¶ Ubi notandum ₰m Alex. de alis in. 2. parte. q. clv. ꝛ Tho. 22. q. 36. ꝛ in questionibus de malo. Et phm. 2. retho. Oz bonum tripbariam diuidit. Nam aut est possessum a nobis: Aut est amissum: aut a ꝓximo habitum. ¶ Memoria ꝛ cogitatio boni possessi inquãtuȝ fuit vel nunc est a nobis possessum causat delectatio

nem ſm phm.2. Retho. Sicut letatur hō de diuitijs honoribus: ſanitate ⁊c. ℂ Memoria boni amiſſi cauſat triſticiam: ſicut triſtatur homo de amiſſione dominij: pecunie: ⁊ amicorum ⁊c. ℂ Memoria boni poſſeſſi a proximo cauſat inuidiam quia hoc videtur proprie glorie derogare: Ideo ſicut dicit phs 2. Retho. Senes inuident iuuenibus: quia quod ipſi amiſerunt iuuenes habent vʒ fortitudinem: pulchritudinem: delectationem ⁊ huiuſmodi. ℂ Iſta autem inuidia habet in ſe tria: vʒ odium: dolorem ⁊ triſtitiam de bono proximi: Ratione odij opponitur amori ⁊ caritati: quia illud odium eſt reſpectu boni proximi quod caritas per oppoſitum reſpicit: Ratione doloris opponitur miſericordie: qꝛ inuidia dolet de alienis bonis ⁊ gaudet de alienis malis: ſed miſericordia ſe hʒ econtra ad Ro.12. Gaudere cum gaudentibus: flere cū flentibus. Ratiōe triſtitie opponitur gaudio quod eſt fructus ſpiritus ſancti ad Gal. v. Et ſic patet quō inuidia de ſui natura eſt peccatum mortale ⁊ grauiſſimuʒ: qꝛ cōtrariatur maximis virtutibus: vʒ caritati q̄ eſt vita ſpiritualis anime ⁊ mie que eſt potiſſima virtutuʒ. ℂ Iſtud viciuʒ inficit cor liuore ⁊ infirmum redit ⁊ pollutuʒ ex triſtitia ⁊ dolore. ℂ Sed ſpiritus rōnalis debet talem liuoreʒ de corde ſuo precidere cum gladio diuini ſermonis qui dicit ad Gal. v. Manifeſta ſunt opera carnis que ſunt inuidie: homicidia: que predico vobis: quoniā qui talia agunt regnum dei non conſequent. Non efficiamur ergo inanis glorie cupidi: inuicem inuidentes: inuicem prouocantes. Et hoc modo emundat̄ altare holocauſti q̄rta die.

ℂ 5. die Expiandum eſt cor a felle iracundie. ℂ Que eſt appetitus mali alicuius ſub ratione iuſte vindicte qꝛ offendit. ℂ Ubi notanduʒ ſʒ Alex. de ales in 2. parte. q. clvj. Qꝛ Iraſci ſiue ira poteſt quattuor modis ſūmi. ℂ P̄mo modo determinat bonum nature ⁊ ſic dicit Damaſcenus Ira eſt feruor ei⁹ ſanguinis qui eſt circa cor ex vaporatione fellis. Unde Criſo. Sicut duas in nobis habemus naturas. ſ. anime ⁊ carnis: ſic ⁊ duas voluntates vnam anime alteraʒ carnis. Duaſqꝫ iras: vnam anime alteram carnis. Nam neceſſe eſt carnem iraſci ⁊ concupiſcere ⁊ ſi non vult: ille. Et ſic ira eſt bonum. ℂ 2° determinat bonū gratie ⁊ hec eſt ira per zelum quando homo iraſcitur contra vicia propria. Unde Glo. ſupra illud Ephe. 4. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Iraſcimini vobiſmetipſis de preteritis peccatis: Indignamini vobiſmetipſis tanta vehementia vt peccare deſiſtatis: ibi. Uel contra vicia ꝓximi corrigēdo. Et ſic dicit propheta in p̄s. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Et ſic Moiſes phynes ⁊ Joſue irati ſunt contra delinquentes. Et ſic ira eſt melior ⁊ deo gratior. ℂ 3° determinat malum pene ſine culpa: videlʒ ſm ꝙ importat penam quandam ſine culpa ⁊ perturbatiōe. Et ſic ira fuit in chriſto quia chriſtus aſſumpſit noſtras penalitates ⁊ anguſtias ad liberationem humani generis ſed ſine perturbatione. ℂ 4° determinat malum culpe vel venialiſ quādo eſt ſubitus motus: Uel mortalis quando ratio conſentit ⁊ hoc habetur Math. v. Omnis qui iraſcitur fratri ſuo reus erit iudicio: concilio ⁊ gehenne ignis. ℂ Iſtud vicium maculat cor cum felle amariſſimo ⁊ ipſuʒ cōturbat. Et per iſtud aīa deordinatur quo ad vim iraſcibilem. ℂ Sʒ rōnalis ſpūs debet de corde ſuo expellere ⁊ excidere tale fel cū gladio diuine ſcripture q̄

dicit Ecci.27. Ira & furor vtraq; exe-crabilia sunt & vir peccator cõtinens erit illorũ. Qui vindicari vult: a dño ĩueniet vindictam & petã illius seruans seruabit. Et ideo sicut scribitur Eccs.12. Aufer iram a corde tuo & amoue maliciaz a carne tua. Et hoc mõ expiatur altare quinta die.

¶ 6. die Expiandũ est cor a putredine & stercore gule. ¶ Que est inordinata cõcupiscẽtia edendi vel cibi: & inordinata cõcupiscẽtia bibendi vel pot⁹. Et in isto vicio aĩa coinquinat̃ quo ad vim cõcupiscibilẽ p delectationẽ potus & cibi & deordinatur in ṽtute nutritiua. ¶ Ubi notandũ ẽm Alex. de alis in.2. pte.q.159.& 160. Et Tho.22.q.148. 149. & 150. q gula tanq̃ gen⁹ diuidit̃ in duas spẽs vz: in cõmesationẽ siue crapulã q̃ est inordinata cõcupiscẽtia edendi. Et in ebrietatem que est inordinata cõcupiã bibẽdi. ¶ Et si cõsideret̃ gula in se nõ opponit̃ alicui p̃cepto nec prie tabule nec secũde: nec hoc est necessariũ: qz p̃cepta diuina data sunt vt ordinet̃ homo ad alterum vel ad deũ vel ad proximũ. In ipsis enĩ prohibetur manifesta iniuria dei vl' pximi que pprie dz puniri: qm̃ in ista hõ cõuinci poterat pp manifestationẽ. Sz gula deordinat hoĩem quo ad seipsuz: & ideo rõne sui non opponit̃ alicui p̃cepto. ¶ Si aũt cõsideret̃ in suis effectibus q̃ ipsaz secũtur q̃ sunt luxuria & ociuz carnale. Quãtũ ad luxuriã opponit̃ illi precepto secũde tabule. Nõ mechaberis: vl' illi: Nõ ɔcupisces vxorẽ pximi tui Exo. 20. Quãtũ ṽo ad ociũ carnale opponit̃ illi p̃cepto prie tabule. Memẽto vt diez sabbati sanctifices in quo p̃cipit̃ quies spũalis in deo. ¶ Et si ɔsideret̃ gula ex parte materie circa quã est: hoc mõ nõ ẽ maximũ pctm̃ qz ẽ circa ea q̃ ptinẽt ad corporis sustẽtationẽ. ¶ Si ṽo ex parte inclinationis ad peccãdũ sic est de maximis peccatis: qz iclinatio fomitis qui est in carne est intensior ad peccata carnalia q̃z inclinatio aĩe ad peccata spũalia & est ibi maior pugna. ¶ Si ṽo cõsideretur ex pte effectus qui sequit̃ ex illa: hoc mõ gula hz quãdã magnitudinẽ inter alia peccata inquãtũ ex ea occasionãtur diuersa peccata: vz luxuria: cõcupiscẽtia: supbia: ociuz. Naz aufert homini vsuz bonorũ nãlium vz rationis: prudẽtie mansuetudinis. Facit silẽm bruto qz facit perdere vsuz rõnis. ¶ Istud viciuz stercorizat cor humanũ. ¶ Sed ab isto vicio purgandũ & expiãdũ est cũ aqua diuine sapĩe que clamat Ecci.37. Noli auidus esse in oĩ epulatione & non te effũdas sup oẽm escaz. In multis.n. escis erit infirmitas & auiditas appropinquabit vsq; ad colerã: pp crapulam multi obierunt: Qui aũt abstinẽs est adijcet vitam. Et cum purgatur cor ab isto vicio tunc expiatur altare holocausti sexto die.

¶ 7. die Expiandũ est cor a rubigine accidie. ¶ Que est tristitia de spũali bono & laborioso cũ amore quietis carnalis. ¶ Ubi notandũ ẽm Alex. de alis in.2. pte.q.157. Q accidia essentialiter est tristitia aggrauãs mentez vt nihil boni ei agere libeat. Et ista tristitia nõ est de q̃libet bono indifferenter sed de bono spirituali & diuino: In omnib⁹.n. vicijs est tristitia & tediũ de virtute opposita. Sicut luxuriosus tristatur de bono cõtinẽtie: Gulosus de bono abstinentie. Sed talis tristitia non est proprie accidia sed potius pertinet ad vicia carnalia. Sed sicut caritas primo & principaliter gaudet de bono diuino: ad quod bona alia omnium spiritualiuz virtutuz reducuntur. Ita accidia est specialis tristitia de bono diuino: de quo gaudet caritas: vn/

de Accidia dicta est ab accedine animi ꝛ volũtate amara Prouer.x. Sicut acetum dentibus ꝛ fumus oculis: sic piger hijs qui miserunt eum. Et ideo sicut ſʒ apostolum.j.Cor.13. Caritas omnia suffert: omnia credit: oĩa sperat: omnia sustinet. Sic accidioso omnia sunt amara: omnia tediosa: omnia desperata: oĩa laboriosa: preterq̃ꝫ peccata ꝛ opera viciosa. Et istud vicium maculat cor humanuʒ rubigine que contrahiť per ociositatem. Sicut enim ferreũ instrumentum si nõ exerceatur cõtrahit rubiginẽ: sic cor humanũ si non in spiritualib⁹ exerceatur efficitur rubiginosum. ¶ Sed istam rubiginem debet spiritus rõnalis de corde suo abstergere cum lima diuini sermonis. ¶ Hanc rubiginem accidie de corde docebat abstergere Salomon quãdo dicebat Prouer.6. Ne dederis somnuʒ oculis tuis: nec dormitẽt palpebre tue. Uade ad formicã o piger ꝛ considera vas eius ꝛ disce sapientiaʒ. Que cum non habeat ducẽ: nec preceptorem nec principem parat in estate cibum sibi ꝛ congregat in messe quod comedat. Usquequo piger dormies. Qñ consurges e somno tuo. Paululuʒ dormies: pauluuʒ dormitabis: Paululum conseres manus tuas vt dormias: ꝛ veniet tibi quasi viator egestas: ꝛ pauperies quasi vir armatus: hec ille. Et cum quis purgauerit istam rubigineʒ de corde suo: tunc expiauit altare holocausti septima die.

¶ Sed post istam septemplicieʒ expiationem ꝛ emũdationeʒ altaris: vngebatur ꝑdictum altare quodaʒ vnguento cõposito opere vnguentarij sicut patet: Exo. 30. Unde dicit Exo.29. Et vnges illud in sanctificationem. Nam per talem vnctionem sanctificabatur ꝛ deo dedicabatur. ¶ Sic mistice post emundationem cordis a septem predictis vicijs: requiritur vnguentum diuine gratie confectuʒ ab optimo vnguẽtario.s.a spiritu sancto vel a xp̃o iesu qui est medicus: cõficiẽs vnguẽta sanitatis: sine qua gratia nec digne expelluntur vicia: nec virtutes inseruntur in corde: Uñ Aug⁹. Gratia sola homines liberãtur a malo: sine qua nulluʒ prorsus siue cogitando: siue volendo ꝛ amando: siue agendo faciunt bonũ: hec ille. Et.i.Cor.13. Si liguis hominũ loquar ꝛ angelorũ caritateʒ auteʒ non habeaʒ factus sum velut es sonãs. Et de isto vnguento ꝛ sua compositione dicetur inferius.

¶ Ultimo quãdo cor erit expiatuʒ a septem predictis ꝛ vnctum oleo siue vnguento gratie predicto tunc erit sanctificatum. Et quicũqꝫ tetigerit illud ꝛ quicquid tetigerit illd sãctificabitur. ¶ Uñ dť Exo.29. Et erit sãctũ sanctorũ: Oĩs qui tetigerit illud sanctificabitur vel vt dicit alius textus Omne tangens illud sanctificabitur. ¶ Ubi dicit lyra ꝙ si accipiatur ly omnis masculine sic intelligitur: Omnis qui tetigerit illud sanctificabitur.i.omnis sacerdos ad ministrãdum ibidem accedens debet sanctificari prius ꝛ mundari. Sed si accipiatur ly omne in neutro genere: sic itelligitur: Omne tangens illud sãctificabitur.i. si aliquid esset ineptum ad offerendum super altare: ex tactu altaris efficeretur aptum: non tñ intelligitur de omni inepto sed solũmodo de eo quod poterat offerri ſm legem: Naʒ si aliquid offerẽdum super altare fiebat ineptum ex tactu alicuius rei imũde vel hmõi: si tale poneretur super altare non erat auferẽdum sed offerendum: quia ex tactu altaris erat emundatum hec lyra. ¶ Mistice quãdo cor humanũ expiatum est a septem predictis maculis ꝛ vnguento gra

tis super vnctum: tunc est vere sanctificatum: et deo dedicatum et consecratum. Et tunc quicquid tetigerit illud sanctificabitur. Quia quicquid agitur a corde sic purgato et sic vncto est meritorium et deo acceptum dummodo non sit de se malum quia dicit paulus ad Ro. 8. Scimus quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum: his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Et ideo quicunque deo cor suum dedicare et sanctificare desiderant studeant in predictis expiationibus esse solliciti: et ad recipiendum vnctionem spiritus sancti dispositi. ¶ Propter hoc clamat deus per prophetam Ysa. i. Lauamini: mundi estote: Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis: Quiescite agere peruerse. discite bene facere. Si fuerint peccata vestra vt coccinum: quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana alba erunt: hec ibi. Venite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De mirifica sacre vnctionis compositione et mistica humani cordis consecratione et sanctificatione. Cap. 40.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba. Exo. 30. Locutus est dominus ad moisen dicens. Sume tibi aromata prime myrrhe et electe quingentos siclos. Et cynamomi medium .i. ducentos quinquaginta siclos. Calami similiter ducentos quinquaginta siclos: Casie autem quingentos siclos in pondere sanctuarij. Oleum de oliuetis mensuram hin. Faciesque vnctionis oleum sanctum: vnguentum compositum opere vnguentarij. Et vnges ex eo tabernaculum testimonij. Et archam testamenti: Mensamque cum vasis suis: Candelabrum et vtensilia eius: Altaria thimiamatis et holocausti et vniuersam supellectilem que ad cultum eorum pertinet. Sanctificabisque omnia et erunt sancta sanctorum. Qui tetigerit ea sanctificabitur: Aaron et filios eius vnges: sanctificabisque eos vt sacerdotio fungantur mihi: filijs quoque israel dices. Hoc oleum vnctionis sanctum erit mihi in generationes vestras: Caro hominis non vngetur ex eo. Et iuxta compositionem eius non facietis aliud: quia sanctificatum est et sanctum erit vobis. Homo quicunque tale composuerit et dederit ex eo alieno exterminabitur de populo suo: hec ibi. ¶ Moraliter per istam sacram vnctionem qua vncta et consecrata sunt tabernaculum: altaria: vtensilia Aaron et filij eius: intelligitur mira virtutum compositio cum oleo diuine misericordie et gratie ope spiritus sancti contemperata: qua sanctificantur anima: sensus et cor humanum: vt ad diuinum obsequium et sacrificium reddatur ydoneum. Et ista sacra vnctio fuit mirabili modo contemperata et a deo misterio se disposita. Nam ad eius integritatem concurrunt quinque materialia. Quinque formalia siue modificantia. Et quinque precepta: sicut patebit discurrendo per singula. Et ista omnia moraliter intellecta consecrant: vngunt et sanctificant cor humanum.

¶ Primum materiale requisitum ad sacram vnctionem componendam est Mirrha prima et electa. ¶ Unde dicitur Exo. 30. Sume tibi Aromata prime mirrhe et electe quingentos siclos. ¶ Et notandum secundum lyram Exo. 30. Quod Mirrha est nomen arboris aromatice. Ex qua procedit duplex gutta: vna per modum sudationis: et ista est prima et melior et vocatur mirrha prima: Alia per incisionem corticis et hec vocatur mirrha secunda

ꝛ est minus efficax: ꝛ ideo ad differentiam huius dicitur hic: Sume tibi aromata mirrhe prime ꝛ electe. ¶ Moraliter primum requisitum ad sanctificationem cordis est carnis maceratio ꝛ mortificatio per abstinentiam ꝛ castitatem: ꝛ hec significatur per mirrham. Nam mirrha mortificat humores supfluos ꝛ preseruat corpora mortuorum a corruptione: Sic maceratio carnis mortificat humores superfluos per abstinentiam. Et preseruat a corruptione per castitatem. ¶ Sed notandum ꝙ duplex est mortificatio carnis per abstinentiaꝫ ꝛ ieiuniuꝫ. Una exterior que fit ad laudem humanam aquirendam ꝛ ista non sanctificat cor humanum: ꝛ hec significatur per secundam guttam exeuntem de mirrha per incisionem corticis exterioris: que non ponebatur in vnguento. Alia interior que fit propter deum qui videt in abscōdito: ꝛ ista sanctificat cor humanum ꝛ significatur per primam guttam mirrhe: que egrediebatur per modum sudoris quasi ab intrinseco: et ista ponebatur in vnguēto ꝛ dicebatur mirrha prima ꝛ electa. ¶ De ista dupli ci abstinentia loquitur christus dicens Math. 6. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite testes. Exterminant enim facies suas vt appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedē suam. Ecce quomodo non sanctificat. Tu autē cuꝫ ieiunas vnge caput tuum: ꝛ faciem tuam laua: ne videaris hominibus ieiunans: sed patri tuo qui est in abscōdito ꝛ pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Ecce quomō ista sanctificat ꝛ meretur retributionem. ¶ Per istam abstinentiā ꝛ macerationeꝫ carnis sanctificatus est moises. Qui postꝙ̄ ieiunauit quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus meruit accipere legem dei ꝛ moduꝫ cōstruendi tabernaculū ꝛ omnia pertinētia ad cultum diuinum: Exo. 24. ꝛ. 25. ¶ Similiter duplex est castitas ꝛ continentia: Una interior que fit vt soli deo placeat homo interiori gaudio cōscientie. Alia exterior que fit vt gloria capiaꝰ humana. ¶ pᵃ sanctificat cor humanuꝫ ꝛ significatur per guttam mirrhe primam que egrediebatur per sudorem ꝛ ponebatur in vnguento. ¶ 2. significatur per secundam guttam que non ponebatur in vnguento ꝛ non sanctificat cor. Et ista duplex continentia significatur in decem virginibus: quaruꝫ quinqꝫ fuerūt fatue ꝛ sunt excluse a nuptijs. Quinqꝫ autem fuerunt prudentes ꝛ ingresse sunt ad nuptias: Math. 25. ¶ Primum ergo requisitum ad sanctificationem cordis est Mirrha prima ꝛ electa. i. abstinentia ꝛ continentia pura ꝛ propter deum facta que sanctificant hómineꝫ. Unde scribitur Sap. 6. Incorruptio facit esse proximuꝫ deo. Et per oppositum dicit paulus. j. Cor. 15. Hoc autem dico fratres quia caro ꝛ sanguis regnū dei possidere nō possunt: neqꝫ corruptio incorruptellam possidebit: ille. ¶ Hoc primū requisitum respicit corpus nostrum.

¶ 2. est Cinamomuꝫ aromaticū. ¶ Unde dicitur Exo. 30. Et Cinamomi medium idest ducentos quinquaginta siclos. In hebreo autem habetur sic. Et cinamomi aromatici medium eius. ccl. siclos. ¶ Notādum ꝙ sicut recitat Lyra super Exo. 30. Duplex est cinamomum: vnum quod parum aut nihil habet de odore: aliud aromaticum. Et de illo dicitur hic Cynamomi aromatici ad differētiā alterius. ¶ Huiꝰ ēt Cinamomi cortex p̄ciosior ē ꝙ̄ lignū: ꝛ ideo vtrūqꝫ p se pōderabaꝰ ꝛ ponebaꝰ i hoc

tie super vnctum: tunc est vere sanctificatum: et deo dedicatum et consecratum. Et tunc quicquid tetigerit illud sanctificabitur. Quia quicquid agitur a corde sic purgato et sic vncto est meritorium et deo acceptum dummodo non sit de se malum quia dicit paulus ad Ro. 8. Scimus quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum: hijs qui secundum propositum vocati sunt sancti. Et ideo qui cumque deo cor suum dedicare et sanctificare desiderant studeant in predictis expiationibus esse solliciti: et ad recipiendum vnctionem spiritus sancti dispositi. ¶ Propter hoc clamat deus per prophetam Ysa. j. Lauamini: mundi estote: Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis: Quiescite agere peruerse. Discite bene facere. Si fuerint peccata vestra vt coccinum: quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus velut lana alba erunt: hec ibi. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De mirifica sacre vnctionis compositione et mistica humani cordis consecratione et sanctificatione. Cap. 40.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba. Exo. 30. Locutus est dominus ad moisen dicens. Sume tibi aromata prime myrrhe et electe quingentos siclos. Et cynamomi medium .i. ducentos quinquaginta siclos. Calami similiter ducentos quinquaginta siclos: Casie autem quingentos siclos in pondere sanctuarij: Oleum de oliuetis mensuram hin. Faciesque vnctionis oleum sanctum: vnguentum compositum opere vnguentarij. Et vnges ex eo tabernaculum testimonij. Et archam testamenti: Mensamque cum vasis suis: Candelabrum et vtensilia eius: Altaria thimiamatis et holocausti et vniuersam suppellectilem que ad cultum eorum pertinet. Sanctificabisque omnia et erunt sancta sanctorum. Qui tetigerit ea sanctificabitur: Aaron et filios eius vnges: sanctificabisque eos vt sacerdotio fungantur mihi: filijs quoque israel dices. Hoc oleum vnctionis sanctum erit mihi in generationes vestras: Caro hominis non vngetur ex eo. Et iuxta compositionem eius non facietis aliud: quia sanctificatum est et sanctum erit vobis. Homo quicumque tale composuerit et dederit ex eo alieno exterminabitur de populo suo: hec ibi. ¶ Moraliter per istam sacram vnctionem qua vncta et consecrata sunt tabernaculum: altaria: vtensilia Aaron et filij eius: intelligitur mira virtutum compositio cum oleo diuine misericordie et gratie ope spiritus sancti contemperata: qua sanctificatur anima: sensus et cor humanum: vt ad diuinum obsequium et sacrificium reddatur ydoneum. Et ista sacra vnctio fuit mirabili modo contemperata et a deo misterio se disposita. Nam ad eius integritatem concurrunt quinque materialia. Quinque formalia siue modificantia. Et quinque precepta: sicut patebit discurrendo per singula. Et ista omnia moraliter intellecta consecrant: vngunt et sanctificant cor humanum.

¶ Primum materiale requisitum ad sacram vnctionem componendam est Mirrha prima et electa. ¶ Unde dicitur Exo. 30. Sume tibi Aromata prime mirrhe et electe quingentos siclos. ¶ Et notandum secundum lyram Exo. 30. quod Mirrha est nomen arboris aromatice. Ex qua procedit duplex gutta: vna per modum sudationis: et ista est prima et melior et vocatur mirrha prima: Alia per incisionem corticis et hec vocatur mirrha secunda

⁊ est minus efficax: ⁊ ideo ad differentiam huius dicitur hic: Sume tibi aromata mirrhe prime ⁊ electe. ¶ Moraliter primum requisitum ad sanctificationem cordis est carnis maceratio ⁊ mortificatio per abstinentiam ⁊ castitatem: ⁊ hec significatur per mirrham. Nam mirrha mortificat humores supfluos ⁊ preseruat corpora mortuorum a corruptione: Sic maceratio carnis mortificat humores superfluos per abstinentiam. Et preseruat a corruptione per castitatem. ¶ Sed notandum q duplex est mortificatio carnis per abstinentiaz ⁊ ieiuniuz. Una exterior que fit ad laudem humanam aquirendam ⁊ ista non sanctificat cor humanum: ⁊ hec significatur per secundam guttam exeuntem de mirrha per incisionem corticis exterioris: que non ponebatur in vnguento. Alia interior que fit propter deum qui videt in abscōdito: ⁊ ista sanctificat cor humanum ⁊ significatur per primam guttam mirrhe: que egrediebatur per modum sudoris quasi ab intrinseco: et ista ponebatur in vnguēto ⁊ dicebatur mirrha prima ⁊ electa. ¶ De ista dupli ci abstinentia loquitur christus dicens Math. 6. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite testes. Exterminant enim facies suas vt appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedē suam. Ecce quomodo non sanctificat. Tu autē cuz ieiunas vnge caput tuum: ⁊ faciem tuam laua: ne videaris hominibus ieiunans: sed patri tuo qui est in abscōdito ⁊ pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Ecce quomō ista sanctificat ⁊ meretur retributionem. ¶ Per istam abstinentiā ⁊ macerationez carnis sanctificatus est moises. Qui postq̄ ieiunauit quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus meruit accipere legem dei ⁊ moduz cōstruendi tabernaculū ⁊ omnia pertinētia ad cultum diuinum: Exo. 24. ⁊. 25. ¶ Similiter duplex est castitas ⁊ continentia: Una interior que fit vt soli deo placeat homo interiori gaudio cōscientie. Alia exterior que fit vt gloria capiat humana. ¶ p⁹ sanctificat cor humanuz ⁊ significatur per guttam mirrhe primam que egrediebatur per sudorem ⁊ ponebatur in vnguento. ¶ 2. significatur per secundam guttam que non ponebatur in vnguento ⁊ non sanctificat cor. Et ista duplex continentia significatur in decem virginibus: quaruz quinq̧ fuerūt fatue ⁊ sunt exeluse a nuptijs. Quinq̧ autem fuerunt prudentes ⁊ ingresse sunt ad nuptias: Math. 25. ¶ Primum ergo requisitum ad sanctificationem cordis est Mirrha prima ⁊ electa. i. abstinentia ⁊ continentia pura ⁊ propter deum facta que sanctificant hominez. Unde scribitur Sap. 6. Incorruptio facit esse proximuz deo. Et per oppositum dicit paulus. j. Cor. 15. Hoc autem dico fratres quia caro ⁊ sanguis regnū dei possidere nō possunt: neq̧ corruptio incorruptellam possidebit: ille. ¶ Hoc primū requisitum respicit corpus nostrum.

¶ 2. est Cinamomuz aromaticū. ¶ Unde dicitur Exo. 30. Et Cinamomi medium idest ducentos quinquaginta siclos. In hebreo autem habetur sic. Et cinamomi aromatici medium eius. col. siclos. ¶ Notādum q sicut recitat Lyra super Exo. 30. Duplex est cinamomum: vnum quod parum aut nihil habet de odore: aliud aromaticum. Et de illo dicitur hic Cynamomi aromatici ad differētiā alterius. ¶ Hui⁹ ēt Cinamomi cortex p̄ciosior ē q̄ lignū: ⁊ ideo vtrūq̧ p se pōderabat̄, ⁊ ponebat̄ i. hoc

vnguento de vtroqȝ.ccl.sicli: hec lyra. ¶ Moraliter secūduȝ requisitum ad sanctificationem cordis est oratio odorifera in conspectu diuine maiestatis. Que significatur per cinamomū aromaticuȝ. Naȝ sicut cinamomū est odorifex ꝫ illō Ecci.24. Sicut cinamomū ꝛ balsamū aromatizās odorē ōdi. Sic oratio que procedit a spiritu est odorifera in cōspectu diuine maiestatis: iuxta illud ps.140. Dirigatur orō mea sicut incensuȝ in cōspectu tuo. ¶ Sed aduertenduȝ qꝛ duplex est oratio. ¶ Una incōgrua: qua vȝ homo a deo petit tēporalia: vel inutilia: aut nociūa: vel que fit in peccato: ꝛ ista non est odorifera in cōspectu dei nec sanctificat cor ꝛ significatur per cinamomū qō parum aut nihil habet odoris: qui nō ponebat̄ in sacra vnctione. Et de ista oratione dicitur Ysa.j. Cum multiplicaueritis orationeȝ non exaudiā. Manus.n. vestre sanguine plene sunt. ¶ Alia est oratio cōgrua que fit cum debitis circūstātijs ꝛ ista sanctificat cor ꝛ est grata in cōspectu dei. Et significatur per cinamomū odoriferum. Et ō ista dr̄ Ysa.38. Uadō ꝛ dic Ezechie Hec dicit domin⁹ deus Dauid prīs tui. Audiui orationeȝ tuaȝ ꝛ vidi lacrimas tuas. Ecce ego addijciaȝ sup dies tuos quindecim annos ꝛ de manu regis assiriorum eruam te. ¶ Et ista oratio congrua distinguit̄: quia vel est intētionalis vel realis. ¶ Intētionalis est qn̄ est in mente vel in voce tantū iuxta illud.1. Cor.14. Nam si orem lingua: spiritus meus orat Orabo spiritu orabo ꝛ mēte. ¶ Realis est quādo est ī opere sicut dicit q̄das glosa sup illud Luc.18. Opꝫ semper orare. Non cessat orare qui non cessat bn̄facere. Ista oratio realis videt̄ efficacior ꝛ p̄ciosior qꝛ intentionalis nō videt̄ sufficere sine ista ꝫm illō Math. 7. Non omnis qui dixerit mihi. Domine dn̄e intrabit in regnū celorū: sed qui fecerit volūtatem patris mei qui in celis est. Ambe iste orationes sunt necessarie ad sanctificationē cordis. Intentionalis signatur ꝑ lignū intrinsecū. Realis vō per corticem exteriorē cinamomi qui erat efficacior. Et ambo ponebā tur in vnguēto. ¶ Per istam orationeȝ odoriferam sanctificatus est publican⁹ Luc.18. Publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad celuȝ leuare: sed percutiebat pectus suuȝ dicens. Deus propicius esto mihi peccatori. Dico vobis descendit hic iustificatus in domū suā. ¶ 2. ergo requisitum ad sanctificationem cordis est cinamomum odorifere orationis. ¶ Et istud scōm respicit animam nostram.

¶ 3. est Calamus. ¶ Unde scribit̄ Exo. 30. Calami similiter ducētos quinquaginta siclos. ¶ Ubi dicit lyra qꝛ calamus est arbor aromatica gracilis ꝛ nodosa ad moduȝ calami qui est stipes segetis: ideo ꝛ sic nominatur. ¶ Mistice tertium requisitum ad sanctificationeȝ cordis est paupertas voluntaria rerum tēporalium: que per calamum designatur. Nam sicut calamus est aromatica: sic paupertas volūtaria est famosa ꝛ exemplaris ꝛ odorifera. ¶ Et sicut calamus ē arbor gracilis ꝛ subtilis sic paupertas facit homineȝ gracilem ꝛ macilentum ꝛ subtilem. Nam diuitie faciūt hominem pinguem ꝛ crassum ꝛ grossū vnde de diuite dicit̄ Job.15. Cucurrit aduersus deū erecto collo ꝛ pingui ceruice armat⁹ est: Operuit faciē eius crassitudo ꝛ de lateribus ei⁹ aruina dependet. Et per oppositū pauptas volūtaria facit hoīem macilētū subtileȝ ꝛ macrū: quia diuitie crassos faciūt incommoda macros. ¶ Et sicut calamus est arbor

nodosa: sic paupertas est rigida ꝛ aspera atq; dura: quēadmodū per oppositū diuitie sunt delicate ꝛ molles. Exēplū in diuite epulone: qui erat tc t⁹ deliciosus in victu ꝛ vestitu. Et i lazaro paupe qui erat rigidus: durus ꝛ vlceribus plenus Luc. 16. ¶ Ista ergo pauptas volūtaria pp deū sanctificat cor humanū iuxta illud math. 5. Beati paupes spiritu qm̄ ipsorū est regnū celorū. Et sicut diuitie maculāt cor humanū aliquo pctō Ecci. xi. Si diues fueris nō eris imunis a delicto: sic pauptas volūtaria sanctificat ꝛ pficit cor humanū dicente ỽitate math. 19. Si vis pfect⁹ esse vade ꝛ vēde oia q̄ habes ꝛ da paupib⁹: ꝛ habebis thesaurū in celo: ꝛ veni seq̄re me. ¶ Per istaz paupertatē voluntariā sanctificati sunt aplī: qui dixerūt christo math. 19. Ecce nos reliquim⁹ oia ꝛ secuti sum⁹ te: quid ergo erit nobis. Jesus autē dixit illis: Amē dico vobis q̄ vos qui reliquistis oia ꝛ secuti estis ꝛc. vitaz eternā possidebitis. Et istud tertium respicit bona temporalia.

¶ 4. est Casia. ¶ Uñ scribit Exo. 30. Casie autē quingētos siclos in pōdere sanctuarii. Casia aūt est nomē arboris aromatice: ſm ỽo alios ē nomē herbe odorifere: vide lyram Exo. 30. ¶ Mistice q̄rtū requisitū ad sanctificationē cordis est patientia in malis tollerādis: Que p casiaz designat̄. Naz sicut casia est aromatica ꝛ odorifera: sic ꝛ patiētia tribulationū est odorifera ꝛ famosa p bonuz exēplū q̄d p̄stat. Sic fuit odorifera patiētia Job ꝛ patiētia xp̄i in cruce q̄ suo odore repleuit vniuersuz: Jaco. v. Ecce beatificam⁹ eos qui sustinuerūt: Sufferentiā Job audistis ꝛ finē dn̄i vidistis. ¶ Ista ergo patiētia ꝛ sufferētia tribulationū pp deū sanctificat cor humanuz iuxta illud math. v. Beati qui psecutiones patiunt̄ pp iustitiā qm̄ ipsorū est regnum celorū. ¶ Per istam patientiam sanctificati sūt martires qui diuersa tormētorū gn̄a pp deum sustinuerūt: Sicut describit paulus ad Hebre. xj. dicēs Sancti p fidē vicerūt regna. Opati sūt iustitiaz: adepti sūt repromissiones: obturauerūt ora leonū. Et hij oēs testimonio fidei probati inuenti sūt. ¶ Et istō q̄rtū respicit mala tēporalia.

¶ 5. est oleū de oliuetis. ¶ Unde scribit Exo. 30. Oleuz de oliuetis mēsurā hin. ¶ Et notādū ſ3 lyrā ibidē: Q dr̄ oleū de oliuetis ad differētiam alteri⁹ olei vz nucū vel aliarū rerū: q̄d nō debebat in hoc vnguēto poni. ¶ Mistice quītū requisitū ad cordis sanctificationē est misericordia ꝛ pietas erga pximū que per oleū designat̄. Nā sicut oleū de oliuetis est lenitiuū ꝛ dulcoratiuū ꝛ doloris mitigatiuū. Sic mīa est lenitiua dulcoratiua ꝛ mitigatiua afflictionum proximi. ¶ Ista aūt mīa ꝛ pietas si pp deū pximo exhibeat̄ sāctificat ꝛ mūdificat cor humanū dicēte ipsa ỽitate Luc. xj. Q̄d supest date elymosinā ꝛ ecce oia munda sūt vobis. ¶ Per istuz oleū pietatis ꝛ mie sanctificatus est corneli⁹ centurio cui dixit angelus Act. x. Corneli exaudita est oratio tua ꝛ elymosine tue cōmemorate sūt in cōspectu dei. Et istō quintū respicit pximuz nostrum. Ultra ista quinq; quasi mālia requirebant̄ ad sacraz vnctionē cōponēdā quinq; formalia: siue modificantia ista quinq; materialia predicta.

¶ pᵐ est numerus quinari⁹. ¶ Qui itelligit̄ in quingētis siclis: qui bis ponūtur vz in pondere mirrhe ꝛ in pondere casie. Quingēta. n. sunt centū quinquies sumpta. ¶ pᵐ formale ꝛ modificatiuuz requisitū ad sanctificationez cordis est mortificatio siue custodia quīq; sensuū

exteriorū: & significat in quinario mirrhe. Et custodia quinq; sensuū interiorū: & significat in quinario casie: Sine custodia istorū quinq; sensuū exteriorū & interiorū ipo'le est sanctificari cor humanū: Unde & quinq; virgines fatue reputate sunt que integritatē quinq; sensuū nō seruauerūt math.25. ¶ Per istā custodiā quinq; sensuū. Quinq; virgines prudentes ingresse sunt ad nuptias Math.25.

¶ 2. est Numerus centenarius. ¶ Qui ponit quater in sacra vnctiōe: vz In quingentis siclis mirrhe: In ducētis quinquaginta cinamomi: In ducētis quinquaginta calami. In quingētis siclis casie. ¶ Mistice scdm formale requisitū ad cordis sanctificationē est perfecta adipletio decem diuinorū preceptorū: que intelligit p numerū cētenariū. Denarius.n. numerus est pfectus & cū ducit in seipsuz reddit centenariū. Decies.n. decē faciunt centum. Per numerū ergo cētenariū intelligitur pfecta adimpletio decez preceptorū: sine qua ipo'le est sāctificari cor hūanū de lege ordinata math.19. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. ¶ Et qr decez precepta diuina nō possūt obseruari sine quattuor virtutib' cardinalib'. Que sūt cardo sustētaculū & fundamētū oīum virtutū: ideo numerus cētenari' quater in sacra vnctione replicat. ¶ Per istam adimpletionē decē mandatorū iustificatur cor dicente veritate Jo.xv. Si precepta mea seruaueritis manebitis in dilectione mea.

¶ 3. est Numerus binarius. ¶ Qui bis exprimit in sacra vnctione: vz semel in ducentis quinquaginta siclis Cinamomi. Et semel inducētis quinquaginta siclis calami. ¶ Mistice tertiū formale requisitum ad cordis sanctificationē sunt tres virtutes theologice: vz Fides: Spes & caritas Que designantur per duplicem binarium. ¶ Nam primus binarius Significat: Fidem & Spem: Sine quibus impossibile est cor sanctificari & placere deo ad Hebre.xi. Sine fide autem impossibile est placere deo: Credere eni oportet accedentem ad deum quia est: Et inquirentib' se remunerator sit. ¶ Secūdus binarius significat caritatē que bifariā diuidit: In dilectionē dei & dilectionē proximi Sine qua impo'le est cor sanctificari.1.Cor.13. Si linguis hominū loquar & angelorū: Caritatē autē non habeaz factus sum velut es sonās aut cymbaluz tiniens. ¶ Per fidē autē & spem mūdificat cor humanū Act.15. Fide purificans corda eorū. ¶ Similiter Caritas mundificat cor.1. Jo.4. Qui manet in caritate in deo manet & de' in eo. ¶ Nam in dilectione dei & proximi vniuersa iustificatio fūdatur math.22. In his duobus mādatis vniuersa lex pendet & prophete.

¶ 4. est Numerus quinquagenarius: ¶ Qui exprimitur in sacra vnctione semel in ducentis quinquaginta siclis Cinamomi. ¶ Sic mistice quartū formale requisitum ad cordis sanctificationē est cessatio ab operibus malis & seruilibus: siue declinatio ab operibus seruilibus & hoc designat per numerum quinquagenarium. ¶ Naz nūs quinquagenarius est nūs Jubilei: In quo iubileo oēs seruitutes et debita remittebantur et homines liberabantur a seruitute & debitis sicut pz Leui.25. et lyra ibidem declarat. Sic qui vult cor suuz sanctificare debet derelinquere opa seruilia & declinare ab operibus malis et cessare ab omni iniquitate. Unde scribitur Ezech.18. Conuertimini & agite penitētiam ab omnibus iniquitatibus vestris & non erit vobis in ruinam iniquitas:

Proiicite a vobis oēs iniquitates vestras in quibus preuaricati estis: et facite vobis cor nouū et spiritū nouū. Et q̄re moriemini domus israel et Ysa.j. Lauamini: mūdi estote: Auferte maluз cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere puerse. Si fuerint peccata vestra vt coccinū: quasi nix dealbabuntur. Sic igitur quartum requisitū ad cordis sanctificationē et ad sacram vnctioneз est declinatio et cessatio a malis operibus et ab occasionib⁹ peccandi et a malis societatib⁹. Qui ergo cor suū sanctificare desiderat spiritualē iubileū celebret et a peccati seruitute: et spūalib⁹ debitis se liberū reddat.

¶ 5. est Nūs quinquagenarius. ¶ Qui exprimitur in sacra vnctione altera vice In ducētis quinquaginta siclis calami ¶ Et mistice loquendo quintū formale requisitum ad sacraз vnctioneз et cordis sanctificationē est societas virorūз sanctorum: et hec designatur per scđm numerū quinquagenariū. ¶ Nam numerus quinquagenarius significat iubileum In quo oēs redibant ad familiaз suam pristinam sicut pз Leui.25. ¶ Familia nostra pristina est virorum sanctorum societas qui per baptismum facti sunt filij dei: Et nos per baptismum facti sumus de eadem familia a principio: Sed peccando recessimus a familia nostra et a familia patris nostri dei: sicut filius prodigus recessit a familia patris et dissipauit substantiam Luc.15. ¶ Ad sacram vnctionem ergo et ad cordis sanctificationē requiritur societas sanctorū: et hoc est reuerti ad familiam nostram pristinaз.s. cuз sanctis et iustis hominibus conuersari: quia ex tali cōuersatione et societate sanctorū mundificatur et sanctificatur cor humanū dicente spiritu sancto in ps. Cuз sancto sanctus eris: et cum viro innocēte innocēs eris. ¶ Ista ergo sunt quinq3 formalia requisita ad sacram vnctionem et cordis sanctificationem. ¶ Sed omnia predicta fieri debent cum virtute discretionis et cum virtute perseuerātie sine quibus nihil valerent ad cordis sanctificationem. Et discretionis virtus intelligitur in hoc quod dicit Qз predicta dēbēt esse in pondere sanctuarii. ¶ Perseuerantie vero virtus designatur in hoc qđ dicit mensuram hin plenam esse debere per quam plenitudineз designatur op⁹ completum et terminatuз per virtutem perseuerantie.

Ultra hec omnia circa sacram vnctioneз data sunt quinq3 p̄cepta a domino ipsi Moisi: que inuiolabiter obseruari deberent.

¶ pᵐ preceptum est de compositione vnguenti siue sacre vnctionis. ¶ De qua scribitur Exo. 30. Faciesq3 vnctionis oleum sanctum vnguentum compositū opere vnguentarij. ¶ Mistice ad sanctificationem cordis sicut et ad sanctificationem altaris holocausti requiritur vnguentarius. Et vnguenti siue olei sancti compositio per omnium predictorū cōmixtionem. Naз f̄m lyram Exo.30. Omnia predicta.s. Mirra: Cinamomū: Calamū: Casia et oleum cōmiscebantur in compositione vnguenti per opus artificis: prudentis in tali compositione. ¶ Iste vnguentarius est christus iesus qui est samaritanus portans antidota sanitatis Luc.x. Et est ille qui cōponit omnia p̄dicta et modificat illa vt sint sanatiua et mūdificatiua cordis humani. De quo dr̄ Eccī.38. Unguentarius faciet pigmenta suauitatis et vnctiones cōficiet sanitatis. Sine ope et artificio huius vnguentarij impoīe est per omnia predicta sanctificari cor humanū q2 ipse

dixit Jo.15. Sine me nihil potestis facere. ¶ Unctio aūt quā ex mixtione p̄dictorū cōficit vnguētarius est sp̄us sanctus siue gr̄a sp̄us sancti: que est caritas ꝛ spiritalis vnctio cordiū Juxta illud. Qui paraclit⁹ diceris: donū dei altissimi: fons viuus: ignis: caritas ꝛ spiritalis vnctio. Qn̄ ergo christ⁹ iesus p̄dictis virtutib⁹ adiūgit gr̄am suā que est forma aliaꝝ virtutū: tūc fit vnguētū ꝛ oleū sanctū cōsecratiuū ꝛ sanctificatiuū cordis humani. Sine gr̄a aūt sp̄us sancti nō sufficiūt quelibet virtutes ad cordis sanctificationem.

¶ 2. preceptum est De vnctione faciēda. ¶ De qua scribit̄ Exo.30. Et vnges ex eo tabernaculū testimonij ꝛ archā testamenti: mensāqꝫ cū vasis suis: Candelabrū ꝛ vtensilia ei⁹: altaria thimiamatis ꝛ holocausti. Et vniuersā supellectilē que ad cultū eorū ptinet: sanctificabisqꝫ oīa ꝛ erūt sancta sanctorū. Qui tetigerit ea sanctificabit̄: Aaron ꝛ filios ei⁹ vnges sanctificabisqꝫ eos vt sacerdotio fungātur mihi. ¶ Mistice ex vnguēto cōposito ex oīb⁹ supradictis virtutib⁹ vncta ꝛ sāctificata sūt tabernaculū testimonij i. Ecclesia: ꝛ Aīa rōnalis: Archa testamēti. i. Uirgo Maria: Mēsa cū vasis suis. i. memoria cū ptinētib⁹ ad ipsam: Candelabrū cū vasis ꝛ vtensilib⁹ suis. i. Intellect⁹ cū ptinētib⁹ ad ipsū: Altare thimiamatis ꝛ Altare holocausti. i. cor pfectorū ꝛ cor penitentiū. Suppellex ad eorū cultū ptinens. i. sensus deseruiētes anime: Aaron ꝛ filij eius. i. spirit⁹ rōnalis ꝛ cōtēplatiuus siue deo dedicatus ꝛ oīa eius opera. ¶ Nā per vnctionem predictarū virtutū sanctificant̄ ꝛ sanctificata sunt oīa p̄dicta. ¶ Et notandū Qꝫ vt dicit lyra Exo.30. Ista nō erāt vngēda p totū qꝛ q̄ntitas p̄dicti vnguēti non sufficeret. Sꝫ in q̄libet angulo cū digito intincto in vnguēto fiebat q̄dam figura ad modū Caph greca. ¶ Sic mistice christus q̄si alter moises cū digito sp̄us sancti intincto in vnguēto p̄noiatarū virtutū vnxit aīam rōnalē q̄si tabernaculū in angulis q̄tuor ꝟtutū cardinalium. Et cor humanū q̄si altare holocausti in angulis quattuor passionū principalium vꝫ spei: gaudij. timoris ꝛ doloris: Et sanctificauit illud ꝛ ad suū obsequiū quasi ad sacerdotium spirituale cōsecrauit.

¶ 3. preceptū est De singularitate isti⁹ sacre vnctionis. ¶ Nā ista vnctio erat singularis ꝛ solū diuino cultui deputata. ¶ De qua singularitate scribit̄ Exo.30. Filijs quoqꝫ israel dices. Hoc oleū vnctionis sanctū erit mihi in generatiōes vestras. ¶ Sic moraliter loquēdo vnctio p̄dicta ex virtutib⁹ supranoiatis ꝛ gr̄a diuina confecta solūmō cultui diuino est deputata: qꝛ solū existētes in dei gr̄a vnguntur ex ea. Et ista vnctio pseuerat in gn̄ationes qꝛ eadē vnctione ꝛ eadē gratia diuina eisdēqꝫ virtutib⁹ oēs iusti ꝛ deo dedicati sanctificant̄.

¶ 4. p̄ceptū est De ei⁹ ꝓhibitiōe. ¶ Nā erat prohibitū hoībus deo nō cōsecratis vngi ex ea: ꝛ erat ꝓhibitū facere aliō vnguētū ex eisdē reb⁹ ꝛ in eadē proportione. Sed ex alijs reb⁹ ꝛ etiā ex eisdem in altera ꝓportione nō erat ꝓhibitū fꝫ lyrā Exo.30. ¶ Ubi scribit̄ Caro hoīs nō vnget̄ ex eo: ꝛ iuxta cōpositionē eius nō facietis aliud qꝛ sanctificatū est ꝛ sanctum erit vobis. Et sicut ibidē dicit lyra Soli reges ꝛ sacerdotes vngebātur eo vnguēto qꝛ q̄ntū ad officiū sunt supra hoīes qꝛ medij inter deū ꝛ populū. ¶ Moraliter ex vnguento p̄dictarum ꝟtutū nō vngitur caro hoīs: qꝛ viri carnales ꝓut sunt luxuriosi: gulosi: accidiosi: inuidi: emuli: iracūdi ꝛ siles vicia carnis

nis sequentes prefacta vnctione vngi nō merentur Sed ex eo vnguntur sacerdotes diuino cultui deputati idest viri iusti deo per gratiam dedicati: qui sunt sacerdotes idest sacra dātes: sacra dos: sacra docentes: Unguntur etiam ex eo reges idest viri sancti: qui motus sensualitatis bene regere et subdere sciūt Unde et reges appellari merentur et sacerdotes. j. Petri. 2. Uos autem genus electum Regale sacerdotium: Gens sancta: populus aquisitiōis: vt virtutes annuncietis eius qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum: Et caro hominis non vngetur ex eo: quia Istud vnguentum sanctificatum est et sanctuz erit vobis: caro auteȝ non est sancta ad Ro. 7. Scio quia nō habitat in me hoc est in carne mea bonum. Et quia vncti tali vnguento erant deo grati: qui auteȝ secundum carnem viuunt deo placere non possunt: ad Ro. 8. Sapientia carnis inimica est deo: Legi enim dei non est subiecta: nec enim potest: Qui auteȝ in carne sunt deo placere non pñt.

¶ .5. preceptum est De eius credulitate quid scilicet tenendum et credenduȝ sit de ista sacra vnctione. ¶ Nam credendum est talem moralem vnctionem nō posse competere nec cōicari nisi iusto: fideli: et deo grato. Et qui crederet oppositum per vicium infidelitatis separatur a populo suo. Et hoc est ꝙ scribitur de ea Exo. 30. Homo quicunqȝ tale cōposuerit et dederit ex eo alieno exterminabitur de populo suo. ¶ Mistice homo facit talem compositionem et dat alieno: quando quis credit talem congeriem virtutum prenominatarum cum vnctione diuine gratie posse competere peccatori existenti in peccato: vel infideli et a dei via alienato. Quod est impossibile: cum omnis ex ea vnctione vnctꝰ sanctificetur: Sic autem peruerse credens exterminatur de populo suo: quia per vicium infidelitatis et erroris a dei populo fit alienus et longinquus. Ex his omnibus patet quomodo cor humanum spirituali vnctiōe quasi Altare holocausti domino consecratur et sanctificatur: Uenite ergo ascendamus ad mōtem domini et docebit nos vias suas.

¶ De septem oblationibus Spiritus rationalis per gratiā renouati. Cap. 41.

Venite ascendamus ad monteȝ domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. 9. Facto auteȝ octauo die vocauit Moises Aaron et filios eius ac maiores natu israel dixitqȝ ad Aaron: Tolle de armento vitulum pro peccato. Et Arietem in holocaustū vtrumqȝ immaculatum: et offer illos coram domino. Et ad filios israel loqueris: Tollite hyrcum pro peccato: et vitulum atqȝ agnum anniculum et sine macula in holocaustum: Bonuȝ et arieteȝ pro pacificis: Et immolate eos coram domino: in sacrificio singulorum similam conspersam oleo offerentes: Hodie eniȝ dominus apparebit vobis: hec ibi. ¶ Facta et completa consecratione ipsius Aaron et altaris holocausti: precepit moises Aaron in die octaua sue cōsecrationis et filiis israel vt offerent victimas domino promittens ꝙ eadem die dominus illis apperet: Obtulerunt autem septem animalia videlicet Uitulum pro peccato: Arietem in holocaustum: Hircum pro peccato populi: Uitulum in holocaustum: Agnum in holocaustum: Bonem pro pacificis: Et arietem pro pacificis sicut patet Leui. 9.

Et cum his etiam obtulit Similam conspersam oleo: frixam in sartagine et calidam sicut patet Leui.6.et.9.
¶ Mistice loquendo postquam spiritus rationalis est deo consecratus: Et cor humanum per spiritualem unctionem gratie et virtutum prefatarum quasi altare holocausti est sanctificatum et diuino cultui dedicatum: debet in corde sic sanctificato quasi in altari holocausti consecrato: deo suo septem spiritualia offerre sacrificia: que per septem predictas victimas designantur. ¶ Quorum proprietas et ordo patebit comparando et discurrendo per singulas victimas.
¶ p° Aaron immolauit vitulum pro peccato suo. ¶ Unde scribitur Leui.9. Statimque Aaron accedens ad altare immolauit vitulum pro peccato suo: Cuius sanguinem obtulerunt ei filii sui: in quo tingens digitum tetigit cornua altaris et fudit residuum ad basim eius: Adipemque et renunculos ac reticulum iecoris que sunt pro peccato adoleuit super altare sicut preceperat dominus Moisi: Carnes et pellem eius extra castra combussit igni hec ibi. ¶ Sic moraliter spiritus rationalis per gratiam diuinam renouatus et deo spiritualiter consecratus: debet deo offerre in altari cordis Austeritatem penitentie: dolendo de suo peccato commisso: Sicut et Aaron immolauit vitulum pro peccato suo quod fecerat fabricando vitulum conflatilem Exo.32. Hoc enim fecit aaron in memoriam sui peccati commissi vt dicit Lyra Leui.9. Sic homo a peccato per gratiam liberatus debet peccatum suum ad memoriam reuocare et de ipso intrinsecus per penitentiam dolere. ¶ Filij Aaron ministrantes obtulerunt ei sanguinem: quia sensus interiores et intellectus representant reatum ipsi spiritui. ¶ Spiritus vero tingit digitum in sanguine et tangit quattuor cornua altaris: quando ex diligenti consideratione quattuor cordis passiones rectificat: videlicet sperando de non recidiuatione Gaudendo de liberatione: Timendo dei iustitiam. Dolendo ob culpam commissam. ¶ Fundit residuum sanguinis ad basim altaris: quando ex consideratione sui reatus amorem qui est omnium passionum radix rectificat et sanctificat. ¶ Adipem et renunculos ac reticulum iecoris que sunt pro peccato adolet super altare: quando dulcedinem ac delectationem peccati: que per adipem et renunculos et reticulum designatur: In corde quasi super altare cum igne doloris: et amaritudinis concremat comburit et consumat. ¶ Carnem et pellem vituli extra castra comburit igni: quando occasionem et incentiuum peccandi ex vehementia doloris procul abiicit et repellit. ¶ Hoc vitulum penitentie et amaritudinis offerebat Ezechias rex Juda: quando et ab infirmitate et a peccatis sanatus dicebat Esa. 38. Tu autem eruisti animam meam vt non periret Proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Ecce vitulum penitentie Ecce vitulum pro peccato. Ecce primum sacrificium offerendum a spiritu reconciliato. ¶ Hoc Primum sacrificium respicit peccata commissa. Et hic vitulus erat immaculatus quia penitentia debet fieri sine commissione alterius criminis. Et immolabatur coram domino quia fieri debet cum recta intentione. ¶ Hoc igitur primum sacrificium respicit Peccata nostra commissa.
¶ .2. Immolauit Arietem in ho-

locaustum. ¶ Unde scribitur de eo Leui. 9. Immolauit & holocausti victimam. Obtuleruntq; ei filij sui sanguinem eius: quem fudit per altaris circuitum: Ipsam etiam hostiam in frustra concisam: cum capite & membris singulis obtulerunt: Que omnia super altare cremauit igni: Lotis prius aqua intestinis & pedibus Hec ibi. ¶ Sic moraliter spiritus rationalis debet secundo loco deo offerre soliditatem patientie que per arietem in holocaustum significatur: Aries enim est fortis & robustus inter oues: Quando ergo mentis: & corporis fortitudinem ad sufferendas propter diuinum honorem tribulationes submittimus: tunc arietem in holocaustum immolamus. ¶ Filij Aaron ministrantes in diuino sacrificio sunt intellectus & sensus: qui sunt liberi per participationes: & voluntati siue libero arbitrio famulantur in diuino seruitio. ¶ Isti offerunt sanguinem ipsi Aaron quando accerbitatem passionis & tribulationis considerantes eam voluntati representant. ¶ Aaron sanguinem per circuitum altaris fundit quando ipsam tribulationem pro deo acceptare dispon t. ¶ Filij offerunt hostiam in frusta concisam cum capite & membris singulis: quando intellectus: & sensus voluntati nostre ostendunt & principium tribulationis: & medium & finem: & singulas eius partes. ¶ Sed Aaron hec omnia super altare cremat igni: quando voluntas nostra igne diuini amoris inflammata: omnes tribulationes in corde suo cum solida patientia concremat consumit & puluerizat. ¶ Sed tamen prius intestina & pedes lauantur aqua. Quia ad hoc q; tribulatio exterior sit nobis proficua & deo grata lauari debent eius intestina idest cogitationes ne sinistrum aliquid cogitemus contra persecutores & tribulantes. Lauari debent & pedes idest desideria ne malum nostris inimicis & persecutoribus cupiamus. Et hoc modo deo gratum solide patientie offerimus holocaustum. ¶ Hoc sacrifitium solide patientie domino offerebat Dauid: quando Absalonis filij sui persecutionem: & expulsionem de regno: ac Semei maledictionem patientissime tollerans dicebat. 2. R. 16. Dimitte eum vt maledicat iuxta preceptum domini: si forte respiciat dominus afflictionem meam & reddat mihi dominus bonum pro maledictione hac hodierna. ¶ Et Congrue secundo loco offertur sacrificium patientie: quia post peccata commisa & per penitentiaz deleta solent occurrere aduersa: in quibus neccessaria est patientia. ¶ Hoc igitur secundum sacrificium respicit Aduersa que solent pro peccatis occurrere.

¶ 3. Immolauit hyrcum pro peccato populi. ¶ Unde scribitur Leui. 9. Et pro peccato populi offerens mactauit hyrcum. Et secundum liram ibidem: Ideo hyrcus pro peccato populi mactabatur quia hircus est animal fetidum ideo denotat grauitatem & fetorem peccati multitudinis populi quia Sic bonum q̃to cõmunius tanto est diuinius Ita peccatum q̃to cõmunius tanto est deterius. ¶ Sic moraliter spiritus rationalis tertio loco debet deo offerre sacrificiuz abstinentie: & sobrietatis que per immolationem hirci designatur: Nam hircus est animal fetens & rigiduz siue hyspiduz: Gula etiam & crapula: & ebrietas corpus hominis fetens reddunt Sobrietas vero & abstinentia faciunt corpus rigidum: Quando ergo

voluntas nostra gulam refrenat: Quando omnes sensus ab illatis sensationibus restringit: tunc immolat hyrcum pro peccato populi idest pro peccatis omnium sensuum: qui multipliciter peccauerunt: et nomine populi censentur: Peccant enim multipliciter sensus nostri Audiendo: videndo: odorando: gustando et tangendo quasi populus rebellis contra dominum: Sed pro eorum peccato immolandus est hyrcus et restringenda gula crapula et ebrietas per virtutem abstinentie et ieiunii: quia sic relaxatur pena peccati. ¶ Hunc hircum abstinentie et ieiunii immolauit domino Achab Rex israel pro homicidio et inuasione possessionis Naboth et ideo deus temperauit ei penam promissam Unde dicitur. 3. Re. 21. Itaque cum audisset Achab sermones istos scidit vestimenta sua et operuit cilicio carnem suam ieiunauitque et dormiuit in sacco et ambulauit demisso capite. Et factus est sermo domini ad Heliam tesbitem dicens: Nonne vidisti humiliatum Achab coram me: Quia igitur humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius. ¶ Hoc tertium sacrificium respicit corpus quod per abstinentiam maceratur.

¶ 4. Immolauit Uitulum in Holocaustum. ¶ Unde scribitur Leui. 9. Expiatoque altari fecit holocaustum: addens in sacrificio libamenta que pariter offeruntur et adolens ea super altare. Et secundum liram Leui. 9. Iste vitulus fuit oblatus in holocaustum pro vitulo conflatili: in quo peccauit multitudo populi Exo. 32. ¶ Sic moraliter spiritus rationalis quarto loco debet deo immolare sacrificium Maturitatis et grauitatis que per immolationem vituli in holocaustum designatur: Uitulus enim est animal gesticulosum et mobile et saltatiuum Unde dicitur Mala. 4. Egrediemini et salietis sicut vitulus de armento: Et homo quam pluries per huiusmodi gesticulationem in saltibus corporis: in motione manuum et aliorum membrorum: et in verbis et actibus scurrilibus diuinam maiestatem offendit: Quando ergo voluntas nostra leues gestus et scurriles per maturitatem: et debitam grauitatem occidit: tunc vitulum deo in holocaustum immolat. Et sicut Aaron immolauit vitulum pro populo qui luserat et saltauerat ante vitulum conflatilem Exo. 32. Sic spiritus rationalis per gratiam renouatus pro leuibus et scurrilibus gestis debet maturitatis et grauitatis domino vitulum immolare ¶ Sed contra hoc multi faciunt tam religiosi quam seculares: qui post conuersionem et penitentiam iterum reuertuntur ad dissolutiones: lusus et cantus sed male finiunt vitam suam Job. 21. Infantes eorum exultant lusibus: Tenent tympanum et cytharam et gaudent ad sonitum organi: Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. ¶ Hunc Maturitatis vitulum immolabat Sarra vxor thobie que in oratione domino dicebat. Tho. 3. Numquam cum ludentibus miscui me: Neque cum his qui in leuitate ambulant participem me prebui. ¶ Hoc quartum respicit Animam.

¶ 5. Immolauit Agnum anniculum immaculatum in holocaustum. ¶ De quo dicitur Leui. 9. Tollite hircum pro peccato. Et vitulum atque agnum anniculum sine macula in holocaustum. Et secundum liram ibidem. Iste agnus immolatus fuit in holocaustum in memoriam agni pascalis: pro cuius immolatione fuerunt saluati ab angelo percuti

ante primogenitos egipti Exo.12. ¶ Sic mistice quinto loco spiritus rationalis per gratiam renouatus debet deo sacrificium immolare simplicitatis et innocentie que per agnum designatur. ¶ Nam agnus nemini nocet Neminem impetit: nec pedibus sicut equus: nec dentibus sicut vrsus: nec cornibus sicut taurus. Sic innocens nullum offendet pratis desideriis aut machinationibus que per pedes designantur: Nec verbis que per dentes: Nec operibus que per cornua significantur. Et talis innocens dignus est eterna requie dicente propheta in psal.23. Quis ascendet in montem domini: Aut quis stabit in loco sancto eius. Innocens manibus quo ad opera. Et mundo corde quo ad desideria. Qui non accepit in vano animam suam nec iurauit in dolo proximo suo quo ad verba. Et Job.22. Saluabitur innocens: saluabitur autem mundicia manuum suarũ. ¶ Hec autem innocentia consistit in non irrogando malum proximo. ¶ Hunc agnũ innocentie: et simplicitatis immolauit Job deo affirmans se nullum proximum offendisse Job.31. Et capi.27. dixit Donec deficiam non recedam ab innocentia mea: Justificationem meam quam cepi tenere non deseram. Neque enim reprehendit me cor meum in omni vita mea. Sed multi faciunt contrarium: quia cum astutia semper erga proximum malum machinantur. ¶ Hoc quintum sacrificium respicit proximũ nostrum.

¶.6. Immolauit Bouem in hostiam pacificam. ¶ De quo scribitur Leui.9. Immolauit et bouem atque arietem hostias pacificas populi. ¶ Sic mistice spiritus rationalis per dei gratiam renouatus debet sexto loco deo immolare sacrificium sollicitudinis et industrie in bene operando et multiplicando opera bona. Hec autem sollicitudo bonorum operum signatur per bouem: Bos enim est animal laboriosum et vtile: scindens terram et eam disponens ad fructificandum et ideo significat sollicitudinem et industriam in bonis operibus multiplicandis: ¶ Ad istam sollicitudinem et industriam multiplicandi opera bona hortatur Sapiens dicens Eccl.9. Quodcumque facere potest manus tua instãter operare quia nec opus nec ratio nec sapientia: nec scientia est apud inferos quo tu properas. ¶ Ad istam sollicitudinem bene operandi nos hortatur Petrus apostolus dicens.2. petri.1. Qua propter fratres magis satagite vt per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis: Quando ergo spiritus rationalis per gratiam a peccatis resuscitatus ex recognitione tanti beneficii: et ad obtinenda plura merita in futurum apud deum: sollicitatus cum industria ad multiplicanda opera bona: tunc spũaliter deo bouem immolat in hostiam pacificam que ob impetrata vel impetranda beneficia offerebatur. ¶ Hunc Bouem et hanc hostiam sollicitudinis et industrie in bene operando immolabat Paulus post conuersionem suam dicens.2.ad Cor. 11. In laboribus plurimis: in carceribus habundantius: in plagis supra modum In mortibus frequenter: preter illa que extrinsecus sunt: instantia mea cotidiana: Sollicitudo omnium ecclesiarum: Quis infirmatur et ego non infirmor: Quis scandalizatur: et ego non vror: Sed multi opposito modo se habent qui post conuersionem efficiuntur inertes: et pigri. ¶ Istud sextum sacrificium respicit opera bona peragẽda.

¶.7. Immolauit Arietem in hostiam pacificam. ¶De quo dicitur Leui.9. Immolauit: et bouem atque arietem hostias pacificas populi. ¶Sic mistice spiritus rationalis per gratiam renouatus debet deo sacrificium Prudentie: et perspicacitatis immolare: Que per arietem designatur: Nam non sufficit operari bonum: nisi et malum prudenter caueatur: Aries enim est dux ouium et quia ad duces: et rectores aliorum spectat esse prudentes: vt sciant alios regere: et mala populi precauere: Ideo per arietem immaculatum intelligitur Prudentia: et perspicacitas in precauendis malis. Quando ergo spiritus rationalis per gratiam renouatus prudenter et perspicaciter studet a malis precauere: tunc arietem in hostiam pacificaz deo sacrificat. ¶Ad istud sacrificium prudentie in precauendo mala nos hortabatur Paulus apostolus quando dicebat ad Ephe.5. Nemo vos seducat inanibus verbis: propter hec enim venit ira dei in filios diffidentie: Nolite ergo effici participes eorum: Eratis enim aliquando tenebre nunc autem lux in domino: vt filii lucis ambulate. Et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum: Uidete itaque fratres quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes sed vt sapientes redimentes tempus quoniam dies mali sunt: Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligentes que sit voluntas dei: Et nolite inebriari vino in qua est luxuria etc. Sed multi postque surrexerint a peccatis parum precauent a periculis. ¶Hoc prudentie et perspecacitatis in precauendis malis sacrificium deo immolabat apostolus Paulus: quando de seipso dicebat .j. Cor.9. Ego autem sic curro non quasi in incertum: Sic pugno non quasi aerem verberans: Sed castigo corpus meum: et in seruitutem redigo: ne cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiar Hec ille. ¶Et istud septimum sacrificium respicit mala precauenda.

¶.8. cum predictis sacrificijs de animalibus obtulit Aaron in die consecrationis sue: Quedam alia que dicuntur libamenta. ¶Unde dicitur Leui.9. Addens in sacrificio libamēta que pariter offeruntur. Et ista fuerunt Simila cōspersa oleo: Frixa in sartagine: Et calida. ¶De qua scribitur Leui.6. Locutusque est dominus ad Moisem dicens Hec est oblatio Aaron et filiorum eius quam offerre debent domino in die vnctionis sue: Decimam partem Ephi offerent simile in sacrificio sempiterno: Medium eius mane: et medium eius vespere: Que in sartagine oleo conspersa frigetur: Offeret autem eam calidam in odorem suauissimum domino: sacerdos qui iure patri successeris: et tota cremabitur in altari Omne enim sacrificium sacerdotum igne consumetur: Nec quisque comedet ex eo. ¶Sic mistice spiritus rationalis per gratiam renouatus: et ad dei obsequium dedicatus debet cum predictis sacrificiis vt sint deo grata offerre libamenta. ¶p. Similam idest Mentis puritatem que per similam designatur que est farina purgatissima: sine qua mentis puritate nulla deo sunt grata sacrificia Et hoc quo ad ipsum offerentem. ¶.2. Oleum cum predicta simila mixtum idest pietatem hylarem: que per oleum designatur: Oleum enim significat letitiam iuxta illud psal. Unxit te deus deus tuus oleo letitie: Et ista letitia requiritur in operibus pietatis. 2. ad Cor.9. Hylarem enim datorem diligit deus. Et hoc

quo ad proximum. ¶ 3. Frixam si= milam cum oleo in sartagine idest ze= lum diuine iustitie: que per frixionem in sartagine designatur: Nam pietas es set nimis remissa si non adesset zelus iustitie. Et hoc quo ad deum. ¶ 4. Debet offerre calidam idest cum ca= lore caritatis. Sine qua non prosunt quelibet opera iustitie. j. Cor. 13. Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: Et si tradidero cor= pus meum ita vt ardeam: Caritatem autem non habuero nihil mihi pro= dest.

¶ 9. Post hec omnia sacrificia apparu it gloria domini omni multitudini. ¶ Unde scribitur Leui. 9. Et ecce i= gnis egressus a domino deuorauit ho= locaustum et adipes: qui erant super al tare: quia post pdicta omnia sacrificia spiritus sanctus qui ignis est descen= dit in cor renouatum inflammans: et comburens illud igne diuine caritatis. ¶ Hec omnia predicta possunt applica ri nouo sacerdoti: qui in die consecra= tionis sue talia spiritualiter sacrificia deo debet offerre: qualia obtulit Aa= ron in die consecrationis sue Uenite er go ascendamus ad montem domini: et docebit nos vias suas.

¶ De septem spiritualibus sacrificiis super altare cordis domino spirituali= ter immolandis. Cap. 42.

Venite ascenda mus ad montem domini: et docebit nos: vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. j. Uocauit autem do= minus Moisem: et locutus est ei de tabernaculo testimonii dicens: Lo= quere filiis israel: et dices ad eos: Ho= mo qui obtulerit ex vobis hostiam do mino de pecoribus idest de bobus: et ouibus offerens victimas: Si holoca= ustum fuerit eius oblatio: Hec ibi.

¶ Notandum q sicut colligitur ex li= bro leuitico super altare holocausti qd significat cor humanum septem gene= ra sacrificiorum deo immolabantur: et offerebantur: videlicet sacrificium Ma tutinum: Holocaustum. Hostia paci= fica: Hostia pro peccato: Oblatio de re bus aridis: Libamenta de rebus li= quidis: Et sacrificium vespertinum. Et significant septem spiritualia sacrificia: que in altari cordis nostri deo sunt im molanda: Quorum distinctio et propri tates patebunt comparando et discur= rendo per singula.

N. + 7. sacrificiorum quae olim.

¶ Primum sacrificium quod deo offe rebatur a summo sacerdote Aaron su per altare holocausti erat Sacrificium Matutinum quod fiebat in mane: ¶ De quo dicitur Exo. 29. Hoc est quod facies in altari. Agnos annicu= los duos per singulos dies iugiter: vnũ agnum mane et alterum vespere: De= cimam partem simile consperse oleo tu so: quod habeat mensuram quartam partem hin: et vinum ad libandum e= iusdem mensure in agno vno. ¶ Et Nũeri. 28. de eodem sacrificio matu= tino dicitur. ¶ Hec sunt sacrificia que offerre debetis: Agnos annicu= los immaculatos duos cotidie in ho= locaustum sempiternum: vnum offe= retis mane: et alterum ad vesperum: Decimam partem Ephi simile: que conspersa sit oleo purissimo: et habeat quartam partem hin Et libaminis vi= ni quartam partem hin per agnos sin= gulos in sanctuario domini: hec ibi.

¶ Et de eodem scribitur Leui.9. Absq̃ cerimoniis holocausti matutini: Et de illomet dicitur Leui.6. Ignis in altari meo semper ardebit quem nutriet sacerdos subiiciens ligna mane per singulos dies ꝛ imposito holocausto d̃ super ꝛc̃. ¶ Ubi notandum secunduz Nicolaum de lyra in locis preallegatis: Quod sacrificium matutinum diceba tur Iuge sacrificium: iuge holocaustuz Dicebatur matutinum quia offerebatur mane ante ortum solis vt dicit Josephus ꝛ precedebat omnia alia sacrificia ꝛ erat primum sacrificium quod in die deo offerebatur. ¶ Dicebatur iuge sacrificium quia fiebat cotidie in mane nec vnq̃ pretermittebatur propter aliud sacrificium: nec propter aliquam solemnitatem occurrentem: nec etiam in die sabbati: Nam singulis diebus offerebatur. ¶ Dicebatur iuge Holocaustum Numeri.28. quia agnus qui offerebatur: offerebatur in holocaustum quia totus incendebatur. ¶ In hoc sacrificio Matutino offerebatur agnus anniculus sine macula idest sine defectu aliquo membrorum: non autem sine varietate colorum. ¶ Offerebatur cuz agno decima pars Ephi simile consperse cum oleo puro trito cum pilo. ¶ Offerebatur etiam vini quarta pars Hin: Et vt dicit Josephus sacerdos omni mane ponebat super altari holocaustorum duo ligna parua ad continuanduz ignem perpetuo in altari Et post superponebatur Holocaustum sicut recitat Lira. supra Leui.6. ¶ Mistice spiritus rationalis in altari cordis debet d̃o cotidie ante omne aliud offerre: ꝛ immolare sacrificium recte intentionis: omnia dirigendo in ipsum deum Et ista significatur per sacrificium matutinum. ¶ Nam sicut illud sacrificium precedebat omnia alia ꝛ fiebat in principio diei ante ortum solis: Sic intentio recta precedere debet omnia opera nostra. Et fieri debet ante initiuz cuiuslibet operis nostri quasi ante ortum mistici solis. Et sicut sacrificium matutinum singulis diebus fiebat sine intermissione. Sic intentio recta in singulis diebus ymo si fieri potest in singulis operibus reiterari debet. ¶ Et dicebatur holocaustum: quia totus agnus incendebatur ad honorem diuinum: Sic intentio nostra tota debet referri ad honorem diuinum non partim ad deum ꝛ partim ad homines. ¶ Sed in isto sacrificio offerebatur agnus qui' est animal simplex: quia intentio nostra simpliciter ꝛ sine duplicitate debet in deuz dirigi. ¶ Sed cum ista simplici ac recta intentione debemus offerre similaz que est faria purgatissima idest mentis mundiciam. Et oleum purissimum idest deuotionem ꝛ pietatem ad ipsum deum. Et vinum idest zelum diuini honoris ꝛ glorie. Et supponere omni mane duo ligna parua idest christum ꝛ virginem ipsos ad cor nostrum reuocando ꝛ intentionem nostram in ipsos dirigendo. ¶ Ad istud sacrificium matutinum recte intentionis nos hortabatur Paulus apostolus quando dicebat ad Col.3. Omne quodcunq̃ facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi facite. ¶ Hoc sacrificium matutinum recte intentionis docuit nos facere christus iesus in nostris ieiuniis dicens Mat.6. Tu autem cuz ieiunas vnge caput tuum: ꝛ faciem tuam laua: ne videaris hominibus ieiunans/ sed patri tuo qui est in absc̃odito. Et in nostris persecutionibus dicens Mat.5. Beati estis cum maledixerint vobis homines: ꝛ persecuti vos fu-

rint: τ dixerint omne malum aduersus vos mentientes propter me. Et in nostris elemosinis: τ abiectione temporalium dicens Mat.19. Omnis qui reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut vxorē aut filios aut agros propter nomen meum: centuplum accipiet τ vitam eternā possidebit. ℭ Et merito Istud sacrificiū recte intentionis est matutinum: τ primum omnium: quia ex bonitate ipsius omnia alia sacrificia efficiuntur bona: τ deo grata: τ ex eius malicia omnia viciantur dicente veritate Mat.6. Si oculus tuus idest intentio simplex fuerit totum corpus tuum idest opus lucidū erit: Si autem oculus tuus fuerit neq̄ totum corpus tuum tenebrosum erit. ℭ Hoc sacrificiū intentionis recte deo offerebat propheta quando dicebat in Ps.122. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis: Ecce sicut oculi seruorum in manibus dominorum suorum Et sicut oculi ancille in manibus domine sue vt scilicet ei placeat τ suam exequatur voluntatem: ita oculi nostri ad dominum deum nostrum donec misereatur nostri. ℭ Hoc est ergo primum τ matutinum τ iuge sacrificium nullo impedimento pretermittendum: quod in altari cordis nostri est immolandū videlicet Intentio recta τ munda in deum Et hoc est cōtra multos qui nunq̄ vel raro intentionem in deum dirigunt: Et dicunt q̄ ideo non dirigunt intentionem in deum quia non recordātur: sed contra istos est quia sacrificium matutinum nulla occasione poterat preter mitti.

ℭ 2. erat holocaustum. ℭ De cuius natura τ condicionibus expresse tractatur Leui.j. Ubi dicitur Si holocaustū fuerit eius oblatio: ac de armento masculum immaculatum offeret ad hostium tabernaculi testimonii ad placandum sibi dominum τc. ℭ Et sicut dicit ibi Lyra dicitur holocaustum sacrificium totaliter incensum ad honorem diuinum τ dicitur ab Holon quod est totum τ cauma quod est incendiū: Et per hoc designabatur: q̄ anima offerentis debebat totaliter resolui seu refferri ad honorem siue ad amorem diuinū Et hoc sacrificium erat deo gratissimū super omnia alia sacrificia: vnde vocatur oblatio suauissimi odoris domino Leui.j. Holocaustum est τ oblatio suauissimi odoris domino. ℭ Mistice spiritus rationalis in altari cordis debet secūdo loco deo offerre: τ imolare sacrificium siue holocaustum diuine dilectionis ipsum deum totis viribus diligendo. Et ista dilectio per holocaustum figuratur. Nam sicut holocaustum totum incendebatur: sic tota anima debet amore diuino succendi: τ comburi: Et sicut holocaustum offerebatur solum ad honorem diuinum: sic diuina dilectio debet esse solum propter bonitatem diuinam. Et sicut holocaustum erat deo gratissimum: τ suauissimum super omnia alia sacrificia: sic diuina dilectio τ caritas est deo super omnia alia opera gratissima τ accepta. ℭ Ad istud holocaustum diuine dilectionis offerendum hortatur Moises dicens Deutero.6. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: τ ex tota anima tua τ ex tota fortitudine tua. O beata anima que tale holocaustum frequentat sed multi in corde suo diabolo immolant holocaustum odii: rancoris: inuidie. iracundie τc̄. ℭ Istud holocaustum immolare volebat Dauid quando in psal.17. dicebat Diligam te domine fortitudo mea: Dominus fir-

mamētū meū ꝛ refugiū meū ꝛ liberatoꝛ meus.

¶ 3. erat Hostia pacifica. ¶ De qua scribitur Leui. 3. Quod si hostia pacificorum fuerit eius oblatio ꝛ de bobus voluerit offerre: marem siue feminam: immaculata offeret coꝛam domino ꝛc. Et sicut dicit Lira ibidem Istud sacrificium non erat ita perfectum sicut holocaustum: ideo poterat in eo offerri non solum masculus: sed ꝛ femina Et fiebat pro beneficii impetratione Et si beneficium iam erat obtentum: tale sacrificium dicebatur Gratiarum actio: Si autem obtinendum postulatio. Et ideo vocabatur hostia pacifica: quia quando deus exhibet beneficium homini videtur ei pacificatus: similiter homo recipiens beneficium postulatum pacificatur in animo quia suum desiderium adimpletur. ¶ Mistice spiritus rationalis debet in altari cordis sui tertio loco deo immolare sacrificium deuote orationis Et debite gratiarum actionis ¶ p̄ de beneficiis iam receptis debet offerre sacrificiū gratiarum actionis: deo magnifice gratias in corde referendo: iuxta illud apostoli ad Collo. 3. Super omnia autem hec caritatem habete qđ est vinculum perfectionis Et grati estote. ¶ Hoc sacrificium gratiarum actionis deo immolabant iudei de magnis periculis ab ipso liberati dicentes. 2. Macha. j. De magnis periculis a deo liberati magnifice gratias agimus ipsi: vt pote qui aduersus talem regem dimicauimus: sic virgo Maria post beneficium incarnationis receptum: magnifice deo gratias egit dicens Luc. j. Magnificat anima mea dominum. ¶ 2. pro beneficiis impetrandis debet deo sacrificium immolare deuotissime orationis iuxta illud saluatoris Mat. 7. Petite ꝛ dabitur vobis: Querite ꝛ inuenietis: pulsate: ꝛ aperietur vobis. ¶ Hoc sacrificium deuote orationis deo immolabat Daniel propheta petēs ab ipso liberationem populi israel a captiuitate babilonica dicens Dan. 9. Et posui faciem meam ad dominum deū meū rogare ꝛ deprecari in ieiuniis: sacco ꝛ cinere Et oraui dominum deū: ꝛ confessus sum ꝛ dixi: Obsecro dn̄e deus magne ꝛ terribilis ꝛc. ¶ Ad hoc geminum sacrificium deuote orationis: Et debite gratiarum actionis nos hortatur apostolus paulus. j. ad thesal. 5. dicens. Sine intermissione orate. in omnibus gratias agite. Hec est enim voluntas dei in christo iesu in omnibus vobis: Sed multi sunt ingratissimi ꝛ orationem quasi pestem abhoꝛrent ꝛ ad gratiarum actionem sopiti sunt.

¶ 4. erat Hostia pro peccato: ¶ De qua scribitur Leui. 4. Locutus est dominus ad Moisem dicens: loquere filiis israel dicens: Anima que peccauerit p̄ ignorantiam: ꝛ de vniuersis mandatis domini que precepit vt nō fierent: quippiam fecerit: Si sacerdos qui vnctus est peccauerit delinquere faciens populum offeret pro peccato suo vitulū immaculatum domino. Et sicut dicit ibidem Lyra Hec hostia offerebatur pro peccati remissione: siue peccatum commissum foret per ignorantiam: siue per passionem seu negligentiam: siue p̄ maliciam. ¶ Mistice spiritus rationalis in altari cordis debet deo immolare sacrificium contritionis ꝛ penitentie: dolendo grauiter de peccatis suis cōmissis siue per ignorantiam siue per negligentiam: siue per maliciam. ¶ Hoc contritionis sacrificiū significatur per hostiam pro peccato: quia sicut per illam hostiam dimittebantur peccata sic per

contritionem ꝛ penitentiam remittun-tur. ¶ Ad istud sacrificium inuitat nos dominus dicens Johel. 2. Conuertimini ad me in toto corde vestro: in ieiunio ꝛ fletu ꝛ plātu. Et scindite corda vestra ꝛ non vestimenta vestra. Et conuertimini ad dominum deum vestrū quia benignus: ꝛ misericors est: patiens: ꝛ multe misericordie ꝛ prestabilis super malicia. ¶ Hoc sacrificium contritionis ꝛ penitentie immolauerunt viri niniuite qui audientes Jone predicationem conuersi sunt a via sua mala ꝛ egerunt penitentiam ꝛ deus liberauit eos Jone. 3. ¶ Sic ꝛ publicanus contritus de peccato suo ꝛ percutiens pectus suum meruit peccati remissionem Luc. 18. ¶ Sed multi nolunt istam hostiam pro peccatis suis offerre: Nec dolent de offensione diuina: sed solum de amissione bonorum temporalium: quia plorāt lacrimis amissa peccunia veris.

¶ 5. erat Oblatio de rebus aridis sicut sunt farina: thus: sal ꝛ huiusmodi. ¶ Nā sicut dicit Lira sup̄ Leui. 6. Sacrificium proprie dicitur de animalib⁹: oblatio vero de aridis inaīatis vt sunt panis: lagna: simila ꝛ huiusmodi: Libamentum vero est de liquidis vt de vino ꝛ oleo. ¶ De hac oblatione dicitur Leui. 2. Anima cum obtulerit oblationem sacrificiū domino. Simila erit eius oblatio: Fundetq; super eam oleum ꝛ ponet thus ac deferet ad filios Aaron sacerdotis ꝛc. ¶ Mistice spiritus rationalis super altari cordis sui debet deo offerre oblationem siue sacrificium deuote meditationis: Que congrue significatur per oblationem siue sacrificium de aridis: Nam sicut arida non sunt pspicua: nec peruia: nec transparentia: sic meditatio que versatur circa corporalia nō est puia: nec multū pspicua: sꝫ opata qꝫ circa corporalia tm̄ versatꝰ. ¶ Cū ḡ spūs rationalis in corde suo habet deuotam meditationem ad deum ordinatam: puta ad cognoscendam diuinam sapientiam: potentiam ꝛ benitatem ꝛ: vel ad aquirendam dei dilectionem: ꝛ deuotionem: tunc in altari holocausti offert domino Oblationem de rebus aridis idest de rebus corporalibus: ꝛ materialibus. ¶ Ad istam deuotam meditationem circa vegetabilia inducebat veritas quando dicebat Mat. 6: Considerate lilia agri quomodo crescunt: Non laborant neque nent: Si ergo fenum agri quod hodie est ꝛ cras in clibanum mittitur deus sic vestit: quanto magis vos modice fidei. Et circa sensitiua quando dicebat Math. 6. Respicite volatilia celi que non serunt neque metunt: neque congregant in horrea: ꝛ pater vester celestis pascit illa: Non ne vos magis pluris estis illis. ¶ Ad meditationem humanitatis Christi inducebat Paulus quando dicebat ad Hebre. 12. Curramus ad propositum nobis certamen: aspicientes in auctorem fidei: ꝛ consumatorem Jesum: qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem: Recogitate eum qui talem sustinuit a peccatoribus contradictionem vt non fatigemini deficientes animis vestris. ¶ Istud sacrificium deuote meditationis in corde suo deo immolabat propheta quando dicebat in psal. 142. Anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatum est cor meum: Memor fui dierū antiquorum Meditatus sum in omnibus opibus tuis. ꝛ i factis manuū tuarū meditabar. ¶ Sꝫ multi i cordē suo hn̄t meditatiōes vanas: mūdiales: carnales: aīales: diabolicas ꝛ terrenas: ɔtra q̄s clamat propheta in ps. 2. Quare fre-

inuerunt gentes: et populi meditati sunt inania.

¶ 6: erat Libamentum de rebus liquidis sicut sunt vinum: et oleum. ¶ De quo scribitur Leui. 6. Hec est lex sacrificii et libamentorum que offerent filij Aaron coram domino et coram altari. ¶ Mistice spiritus rationalis debet in altari cordis sui deo immolare sacrificium limpide contemplationis: Que congrue significatur per libamentum de rebus liquidis. Nam sicut liquida sunt perspicua et transparentia: Ita limpida contemplatio est perspicua et luminosa: quia transit omnia corporalia: et in lucem diuine claritatis terminatur. Quando ergo spiritus rationalis omnia corporalia transcendit: Et puro mentis intuitu in speculum superne lucis intendit: Quando omnibus creatis post tergatis: in solum et purum deum figit intellectum: cogitatum: desiderium et affectum: tunc in altari holocaustorum deo immolat libamenta de liquidis. ¶ Ad istud sacrificium limpide contemplationis inuitabat propheta dicens in psal. 61. In deo salutare meum et gloria mea: deus auxilii mei et spes mea in deo est Sperate in eum omnis congregatio populi. effundite coram illo corda vestra: Deus adiutor noster in eternum. ¶ In ista oblatione mistica limpide contemplationis maximam suauitatem et dulcedinem anima degustat Unde clamat propheta in psa. 76. Renuit consolari anima mea scilicet in rebus creatis Memor fui dei et delectatus sum et exercitatus sum et defecit spiritus meus. ¶ Istud sacrificium contemplationis frequentabat propheta qui dicebat in psal. 62. Deus deus meus ad te de luce vigilo: sitiuit in te anima mea quam multipliciter tibi: et caro mea. Sic memor fui tui super stratum meum: in matutinis meditabor in te quia fuisti adiutor meus. ¶ Sed quam plurimi obliuiscuntur deum et toto tempore vite sue contemplantur Aurum et argentum: Logicam: phisicam: mathematicam: methaphisicam: astrologiam: nicromantiam: arithmeticam o miseras hominum mentes: o pectora ceca.

¶ 7. erat sacrificium Uespertinum. ¶ De quo scribitur Exo. 29. Alterum vero agnum offeres ad vesperam iuxta ritum matutine oblationis. iuxta ea que diximus in odorem suauitatis: Sacrificium est domino deo oblatione perpetua in generationes vestras. ¶ Et de eodem scribitur Leui 6. Hec est lex holocausti: Cremabitur in altari tota nocte vsque mane. ¶ Et de eodem dicitur Numeri. 28. Alterum quoque agnum similiter offeretis ad vesperam iuxta omnem ritum sacrificii matutini et libamentorum eius: oblationem suauissimi odoris domino hec ibi. Et sicut dicit Lyra Exo. 29. et Leui. 6. Istud sacrificium fiebat in sero ante solis occasum: et erat vltimum respectu omnium sacrificiorum illius diei. Et dicebatur iuge sacrificium vespertinum: quia non pretermittebatur vlla occasione sicut dicit Lyra Numeri. 28. Et in hoc sacrificio immolabatur agnus in holocaustum cum similia oleo conspersa et vino sicut et in sacrificio matutino quod erat primum omnium sacrificiorum. ¶ Mistice spiritus rationalis in altari cordis debet septimo et vltimo loco deo immolare sacrificium Glorificationis: Reddendo deo gloriam et honorem de omnibus bonis operibus consumatis: et non sibi inaniter: et false gloriam vendicare: iuxta illud saluatoris Luc. 17. Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite: Serui inutiles sumus

Quod debuimus facere fecimus. Et ista glorificatio dei bene signatur per sacrificium vespertinum: quia sicut predictum sacrificium erat vltimum omnium sacrificiorum: Sic in omni opere nostro bono vltimum quod agendū superest: est gloriam deo reddere ꝛ gratias referre: quia dedit nobis gratiam perficiendi ꝛ terminandi opus bonū. ❡ Sic gloriam dabat deo Paulus apostolus de gratiis adeo sibi concessis quando dicebat illud. j. Cor. 15. Gratia dei sum id quod sum: ꝛ gratia eius in me vacua non fuit: sed habundantius illis omnibus laboraui Non ego autē sed gratia dei mecum. Et in eodem capitulo dicit Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per iesum christū dominum nostrum. ❡ Et sicut sacrificium vespertinum nunꝗ̄ intermittebatur: Sic in omni opere nostro cum fuerit completum ꝛ consumatum reddenda est gloria deo ꝛ non industrie nostre. ❡ Et sicut sacrificium matutinum: ꝛ vespertinū erant omnino similia ꝛ vnū iuge sacrificium: sic omnia opera nostra debent a deo incipere ꝛ in deū terminari quia ipse est principium ꝛ finis alpha ꝛ o Apoc. j. ❡ Hanc autem inceptionem ꝛ terminationem operum nostrorum in deum docebat paulus quando dicebat ad Collo. 3. Omne quodcunꝙ facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi facite. quo scilicet ad principium: Gratias agentes deo ꝛ patri per ipsum quantū ad finem. ❡ Istud sacrificium vespertinum Glorificationis diuine immolabat deo Paulus apostolus post suam conuersionem ꝛ gratie diuine collationē dicens. i. ad thimo. j. Regi autem seculorum ꝛ immortali: ꝛ inuisibili soli deo: honor ꝛ gloria in secula seculorum amen. O Beata anima illa: que h: ec septem sacrificia in altari cordis sui deo cotidie imolat: Sꝫ ve illis qui hoꝝ opposita cotidie diabolo imolant: Quoꝝ infinitus est numerus ꝛ dānatio manifesta. Uenite ergo ascendamuꝫ ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

❡ De decem sacrificiorum generibus: deo nostro spiritualiter immolandis Cap. 43.

Venite ascendamus ad montem domini ꝛ domini ꝛ docebit nos vias suas ❡ Scribūtur hec verba Leui. j. Loꝗ̄re filiis israel ꝛ dices ad eos ꝛ. Homo qui obtulerit ex vobis hostiam domino de pecoribus idest de bobus ꝛ ouibus offeretis victimas. ❡ Secundum sententiam pauli apostoli. j. ad Cor. 10. Omnia in figura cōtingebant illis: scripta sunt autem ad correptionē nostrā: in quos fines seculorum deuenerunt. ❡ Decē autem generalia sacrificia deo fiebāt in lege veteri. ❡ Quinꝙ de quinꝙ generibus animalium videlicet: De bobꝰ: De ouibus. De capris De turturibꝰ ꝛ De columbis: De passeribus autem fiebat oblatio tantum in mundaciōe leprosi Leui. 14. ❡ Alia quinꝙ fiebant de quinꝙ generibus terrenascentium: videlicet De pane: vino: oleo: sale ꝛ thure sicut narrat Nicolaus de lira Leui. j. ꝛ. 2. ❡ Ista autē decem genera sacrificiorum materialium significant decem spiritualia sacrificia que quisꝙ fidelis deo debet offerre in corde suo ꝗ̄si in altari holocausti: Quorum proprietates ꝛ condiciones patebunt comparando ꝛ discurrendo per singula. ❡ pᵐ Sacrificium fiebat deo de bobus ❡ De quo dicit Leui. j. Homo qui ob-

tulerit ex vobis hostiaz domino de pec coribus idest de bobus. si holocaustuz fuerit eius oblatio ac de armento: masculum immaculatum offeret ad hostiũ tabernaculi ed placandum sibi dominum. ¶ Sic primum spũale sacrificiũ deo offerendum est Operatio exterior fructuosa vt videlicet Homo oē opus suum exterius in dei ꝛ honorem ꝛ amorem ꝛ laudem dirigat ꝛ solo dei amore illud incheet ꝛ prosequatur ꝛ terminet. ¶ Et ista exterior operatio significatur per sacrificium de Bobus: Quia sicut Bos est animal laboriosum: subiectum oneribus portandis ꝛ fructuosum in laborando ꝛ euertendo terram: Sic vir exercens propter deuz opera exteriora: dura: laboriosa: ꝛ fructuosa se ipsum quasi bouem i dei sacrificio immolat: vt dicere possit deo illud ps Ut iumentum factus sum apud te Et sic tanꝙ iumentum fructificare facit terram corporis sui ad honorem ꝛ laudez dei. ¶ Ad istam operationem exteriorem quasi ad sacrificium de bobus hortabatur Paulus apostolus chorinthios quando dicebat. 2. ad Cor. 6. Adiuuantes autem exhortamur vos ne in vacuum gratiam dei recipiatis. Ecce nunc tempus acceptabile: Ecce nunc dies salutis: Nemini dantes vllam offensionem: vt non vituperetur ministeriuz nostruz: sed in omnibus exibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patientia: in tribulationibus: in necessitatibus: ꝛc. vsqꝫ possidentes. ¶ Sed plurimi sacrificium de bobus offerunt carni ꝛ non deo quia propter carnis concupiscentiam faciandam mirabilia operantur exterius: Alij immolant boues mundo: quia propter mundi honores exercent durissima ac laboriosa: Alij immolant mamone qui propter diuitiarum amorem stupenda foris exercent: Alij immolant diabolo quia propter explenda opera diaboli prout sunt homicidia: superstitiões: incantationes: ꝛ proditiones crudelissima tolerant. ¶ Sed in contrarium clamat Paulus apostolus dicens ad Collo. 3. Omne qḋ cumqꝫ facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu Christi facite. ¶ Primum ergo sacrificium deo immolandum est exterior operatio.

¶ 2. de Ouibus. ¶ De quo scribitur Leui. 1. Quod si de peccoribus oblatio est: De ouibus siue de capris holocaustum Agnum anniculum ꝛ absqꝫ macula offeret: immolabitqꝫ ad latus altaris quod respicit ad aquilonem coram domino: Et ouis offerebatur cum cauda Leui. 3. ¶ Sic mistice secundum sacrificium deo spiritualiter immolandũ est innocentia mentis interior continua ꝛ perseuerans. Quando videlicet quis propter deum tenet mentem mundam ab omni peccato: ꝛ mala voluntate. ¶ Ista mentis innocentia congrue significatur per sacrificium de ouibus que offerebantur cum cauda: Nam sicut ouis est animal innocens ꝛ neminem ledens: Sic mens innocens neminez querit conturbare: Cauda autem que est finis animalis significat perseuerantiam in ipsa innocentia sine qua nulluz opus est fructuosum. ¶ Quando ergo spiritus rationalis ob diuinum amorem nititur conseruare innocentiam mentis ꝛ animi puritatez expellendo maliciã: dolum: simulationem: ꝛ huiusmodi. Tũc deo offert ouem innocentem ꝛ immaculatã: Unde. j. Petri. 2. Deponentes igitur omnem maliciam ꝛ omnem dolũ ꝛ simulationez ꝛ inuidiam ꝛ omnes detractiones: sicut modo geniti infantes

rationabiles sine dolo lac concupiscite. Et si spiritus rationalis in ista mentis innocentia perseueret vsqz in finē: Tūc offert ouem cum cauda. ¶ Ad hanc innocentiam deo immolandam cum perseuerantia hortabatur omnes christianos Petrus apostolus clamans. 2. Petri. 3. Propter quod carissimi hec expectantes: satagite imaculati et inuiolati ei inueniri in pace. Et dñi nr̄i iesu christi longanimitatem salutem arbitramini. ¶ Hanc ouem mentalis innocentie cuz pseuerātie cauda dño immolabat Job patientissimus dicens Job. 27. Donec deficiā non recedaz ab innocentia mea: Justificationez meā quā cepi tenere nō deseram: Nec. n. reprehendit me cor meum in omni vita mea. ¶ Sed multi immolant diabolo vulpes fraudulētie: duplicitatis: malicie et calliditatis: et ideo ꝓuocant iram dei quia scriptum est Job 36. Simulatores et callidi prouocant iram dei. ¶ Secundū ergo sacrificium deo offerendum est interior mentis innocentia cum perseuerantia.

¶ 3. De capris. ¶ De quo dicitur Leui. j. Quod si de peccatoribus oblatio est: De ouibus siue de capris holocaustum Agnum anniculum et absqz macula offeret. ¶ Sic mistice tertium spirituale sacrificium deo immolandum Est Abstinentia et carnis mortificatio propter deum videlicet Abstinere a cibis et potibus: et corpus debitis disciplinis et laboribus mortificare. ¶ Et bene ista Abstinentia et mortificatio per sacrificium de capris figuratur: quia capra habet exteriorem pellem rigidam. hispidam: et duram: Sic et abstinentia et mortificatio carnis est rigida et dura et carnem rigidam et duraz redit: Quando ergo spiritus rationalis corpus cum abstinentia et ieiunijs aliisqz rigiditatibus castigat et affligit si propter deuz facit Tunc domino capram siue sacrificium de capris immolat. ¶ Hoc sacrificium abstinentie domino immolare cogitabat sapiens quādo dicebat Eccl. 2. Cogitaui in corde meo abstrahere a vino carnem meam vt animum meum transferrem ad sapientiam. ¶ Hoc sacrificium dominus indixit Aaron et omnibus sacerdotibus dicens Leui. 10. Vinum et omne quod inebriare potest non bibetis tu et filij tui: quando intrabitis tabernaculū testimonij ne moriamini. Et Paul° ad Collo. 3. Mortificate ergo membra vestra que sunt super terram. ¶ Hoc sacrificium abstinentie et macerationis deo immolabat Joannes Baptista: qui erat vestitus de pillis camelorum: et locustas comedebat: et Mel siluestre: et habitabat in desertis De quo scribitur Mat. capi. 3. Ipse autem Joannes habebat vestimentum de pillis camelorum: et zonam pelliceam circa lumbos suos: Esca autem eius erat locuste: et mel siluestre. ¶ Sed ꝙ plurimi immolant Belphegor cibaria dedicata potius que suaues: Quibus summa boni est vncta vixisse patella: Quorum finis interitus: Quorum deus venter est: et gloria in confusione: ipsorum qui terrena sapiunt ad phil. 3. ¶ Tertium ergo sacrificium deo offerendum est Abstinentia et Carnis maceratio.

¶. 4. De turturibus maioribus quia sunt meliores et pinguiores ꝙ pulli. ¶ De quo sacrificio dicitur Leui. j. Si autem de auibus holocausti oblatio fuerit domino: De turturibus: et pullis columbe: offeret eam Sacerdos ad altare: Et retorto ad collum Capite ac rupto Vulneris

loco: decurrere faciet sanguinem super crepidinē altaris. ¶ Sic mistice quartum spirituale sacrificium deo immolandum est Castitas et carnis continentia ab illecebris luxurie que sequitur ad abstinentiam et carnis maceracionē. Et ista continentia carnis congrue per sacrificium de turturibus significatur: quia Turtur post mortem primi consortis vt fertur non amplius cum alio carnali copula sociatur: sed in viduitate et continentia et solitudine gemendo: et susurando perseuerat: Sic anima continens et casta post mortem celestis sponsi quasi viduata in solitudine et gemitu perseuerans: carni per sensuales delectationes copulari recusat. Quando ergo quis ob diuinum honorem carnem suam a delectationibus luxurie cohibet: tunc deo sacrificium de turturibus offert. ¶ Ad istud sacrificium deo offerendum monebat apostolus quando dicebat. j. Cor. 7. De virginibus preceptum domini non habeo: Consiliū autem do tanquam misericordiam consecutus a deo vt sim fidelis: Existimo enim hoc bonum esse proter instantem necessitatem: quoniam bonum est homini sic eē: Solutus es ab vxore noli querere vxorem: Qui sine vxore est sollicitus est que domini sunt: quomodo placeat deo. Et mulier innupta et virgo cogitat que domini sunt vt sit sancta corpore et spū. ¶ Hoc sacrificiū continentie et castitatis obtulerūt domino quinq3 virgines sapientes: et ideo ingresse sunt ad celi nuptias Mat. 25. ¶ Sed multi offerunt et sacrificant sues et porcos luxurie Asmodeo: Quorum manifesta sunt opera carnis que sunt Fornicatio: immundicia: impudicitia: luxuria: ydolorum seruitus: Ueneficia Ebrietates: Comessa: iones et hūs similia Et qui talia agunt regnum dei non possidebunt ad Gal. 5. ¶ Quartum ergo sacrificium deo immolandum est Castitas et carnis continentia.

¶ 5. De pullis columbarū: qui sunt meliores columbis antiquioribus. ¶ De quo sacrificio scribitur Leui. j. Si autem de auibus holocausti oblatio fuerit domino: De turturibus et pullis columbe: offeret eam sacerdos ad altare. ¶ Sic mistice quintum sacrificiū deo offerendum est interior penitentia et cordis Contritio de peccatis commissis. Et ista congrue figuratur per sacrificium de columbis: Nam sicut columba habet gemitum pro cantu et caret felle et est animal simplex. Sic vere penitus debet carere felle iracundie et simpliciter gemere ac dolere de peccatis: Quando ergo quis de peccatis suis ob diuinū amorem intrinsecus dolet: conteritur et gemit: tunc deo de columbis sacrificium immolat. ¶ Ad istam interiorem penitentiam inuitabat saluator dicens mat. 4. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorū. Et Jacob⁹ apostolus Jaco. 4. Emundate mãus peccatores et purificate corda duplices animo Miseri estote et lugete et plorate: Risus vester in luctum conuertetur et gaudium in merorem. ¶ Istud sacrificium interioris penitentie et contritionis deo immolabat dauid: quando post cōmissum peccatum dolens ad deum clamauit dicens Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam: et in fine conclusit. Sacrificiū deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum deus non despicies ¶ Sed multi immolant dee veneri sacrificia gaudii et letitie dicētes illud sap. 2. Uenite fruamur bonis que sunt: coronemus nos rosis antequam marcescant

ficant. Nullum pratū sit qd̄ nō ptranseat luxuria nostra. Sed istoꝝ risus dolore miscebit̄ et extrema gaudij inferni luctus occupat Prouer. 14. ¶ Quintuz ergo sacrificium deo imolādū est interior pnīa et cordis contritio.

¶ 6. De panibus siue de simila vel frugibus que sunt mā panis. ¶ De quo sacrificio scribitur Leui. 2. Anima cū obtulerit oblationē sacrificij dn̄o: Simila erit eius oblatio. ¶ Sic mistice sextuz sacrificiū deo imolandū est sacrificium diuine sapīe: et intelectualis doctrine: pp deū vz vacare diuine sapīe que in sacris litteris ꝯtinet̄. Et ista sapīa bn̄ et cōgrue signatur p sacrificiū panis et sil'e que est materia panis: qꝛ diuina sapīa panis est et nutrimētū aīe: sicut et panis est nutrimentuz corporis Deut. 8. Nō in solo pane viuit hō: sed in oī v̄bo qd̄ procedit de ore dei. Qn̄ ergo spūs rōnalis in inuestigāda diuine scripture sapīa laborat. Si pp deum sic facit tūc ipsi deo panez salutaris sapīe in diuinū sacrificium offert. Et ista diuina sapīa que in scriptura sacra cōtinet̄ vtilis est ad pficiendū hoīez in omni iustitia dicente paulo. 2. ad Timo. 3. Oīs scriptura diuinitus īspirata vtilis est ad docendū: ad arguenduz: ad corripiendū: ad erudiendū in iustitia: vt perfectus sit hō dei ad oē opus bonum īstruct⁹. ¶ Hoc sacrificiū sapīe obtulit deo moises: qui diuinā sapiam toto corde exquisiuit et alijs predicauit. De quo scribit̄ Ecc̄i. 45. Dedit illi cor ad p̄cepta et legē vite et discipline: docere iacob testamn̄tū suū et iudicia sua israel. ¶ Hoc sapīe sacrificiū deo īmolare cupiebat ꝓpħa qn̄ dicebat in ps̄. Legem pone mihi dn̄e viaz iustificationū tuarū: et exquirā eaz semp. Da mihi intellectū et scrutabor legē tuaz et custodiā illā in toto corde meo. ¶ Sed multi vacant scientijs curiosis: vaniloquis: et ꝓphanis: q̄ ducūt ad īpietatē et scelera multa. 2. ad Timo. 2. Prophana aūt et vaniloqua deuita. Multū. n. ꝓficiūt ad iniquitatē et sermo eorū vt cācer serpit. ¶ Sextū ergo sacrificiū est ītellectualis sapīa.

¶ 7. De vino sicut supra patuit in sacrificio matutino et vesptino. ¶ De q̊ scribitur Exo. 29. Et vinū ad libandū eiusdez mēsure in agno vno. ¶ Et Nu̅. 28. Et libabitis vini q̄rtā ptez hin p agnos singulos in sanctuario dn̄i. ¶ Sic mistice septimū sacrificiū deo īmolandū ē legalis iustitia q̄ per sapiētiā diuine scripture īsinuat̄ et persuadet̄. Et iō sacrificiū iustitie cōgrue sequit̄ īmediate sacrificiuz sapīe. qꝛ ab ip̄o orit̄ et depēdet. Et bn̄ legalis iustitia per vinum figuratur: qꝛ sicut vinū est mordicatiuuz et lauatiuuz ac sanatiuū vulnerū: sic iustitia ē rigida: mordicatiua sed tn̄ pctōꝝū lauatiua et sanatiua. Et pz etiā in figura Luc. x. De samaritano qui vidēs vulneratuz infudit oleū mīe et vinū mordicatiuum iustitie et alligauit vulnera ei⁹. ¶ Qn̄ g̊ spūs rōnalis legalē iustitiaz seruat tribuēdo cuiqꝫ qd̄ suū est. Deo: Aīe: corpori: et ꝓximo. Et viuit fm iustitiaz dictataz a lege diuina: si pp deuz hoc facit tūc deo vinū in sacrificio imolat siue libat. ¶ Ad istud iustitie sacrificiū īuitabat paulus qn̄ dicebat ad Ro. 13. Reddite ergo oīb⁹ debita: cui tributū tributuz: Cui vectigal vectigal: Cui timorē timorez: Cui honorē honorem. Nemini quicq̄ȝ debeatis nisi vt inuicē diligatis. ¶ Istud iustitie sacrificiū deo īmolabat Job patiētissimus: qui de seipso dicebat Job. 29. Justitia indut⁹ suz et vestiui me sicut vestimento et diademate iudicio meo. Oculus fui ceco et pes claudo: pater eraz paupuz et cām quā nesciebam diligētissime inuestigabā: Côtere

bam molas iniqui ꝛ de dētib⁹ illius au ferebam predā. ¶ Sed multi deo imolant vinum mixtum aqua iniquitatis ꝛ iniustitie. De quib⁹ scribitur Ysa. j. Justitia habitauit in ea: nūc autē homicide: Argentū tuū versum est in scorias: vinum tuū mixtū est aqua: principes tui infideles: socij furū: Oēs diligūt munera: sequūtur retributiōes: Pupillo non iudicant: ꝛ causa vidue nō igredit̄ ad illos. ¶ Septimū ergo sacrificiū deo immolandū est iustitia legalis.

¶ 8. De oleo. ¶ De quo scribit̄ Leui. 2. Si oblatio tua fuerit de sartagine simile cōsperse oleo ꝛ absq̄ fermēto: diuides eam minutatim ꝛ fundes sup eam oleū. ¶ Sic mistice octauū sacrificiū deo offerendū est pietas: cōpassio ꝛ misericordia: que tēperat rigorē iustitie: ꝛ ipsam superaltat: Jaco. 2. Superaltat autē misericordia iudiciū. Et ideo immediate sequit̄ iustitiam: q2 sicut scribitur Jaco. 2. Judicium sine misericordia illi qui nō facit misericordiā. Et bn̄ p oleū signatur misericordia ꝛ cōpassio: q2 sicut oleū est vulnerū lenitiuū ꝛ cōsolatiuum sic misericordia est lenitiua ꝛ cōsolatiua paupū ꝛ afflictorū. Et patet in figura de samaritano ifūdēte oleo. Luc. x. ¶ Qn̄ ergo quis ob dei amorē: pietatis ꝛ cōpassionis i proximū opera ipendit: tunc in dei sacrificio oleū offerre cōprobatur. ¶ Ad istud sacrificiū pietatis ꝛ misericordie offerendū hortabat̄ Petrus apl's dicens. j. Petri. 3. In fide oēs vnanimes: cōpaciētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti: humiles: nō reddētes malū pro malo: nec maledictū pro maledicto: sed ecōtrario bn̄ dicētes. ¶ Istud pietatis sacrificiū deo solicite offerebat ille magn⁹ patriarcha Thobias de quo scribit̄ Tho. j. Thobias cotidie pergebat per omnē cognationem suā ꝛ consolabatur eos. Diuidebatq̄ vnicuiq̄ put poterat de facultatib⁹ suis. Esuriētes alebat: Nudisq̄ vestimēta pbebat. Et mortuis atq̄ occisis sepulturā sollicit⁹ exhibebat. ¶ Sꝫ multi deo imolant sacrificia ipietatis ꝛ crudelitatis. Qui nō solū nō subueniūt paupib⁹ sꝫ deuorāt ꝛ cōsumūt vsq̄ ad radicē: dicēte dn̄o in ps. 13. Qui deuorant plebē meā sicut escā panis. Quorū dānatio est māifesta math. 25. ¶ Octauū ergo sacrificiū deo imolandū est pietas cōpassio ꝛ mia ad pximū.

¶ 9. De sale. ¶ De quo scribit̄ Leui. 2. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo: In oī oblatiōe offeres sal. ¶ Sic mistice nonū sacrificiū deo offerendū est discretio ꝛ prudētia: sine qua nullū deo offert̄ digne sacrificiū. Que oīa opera nr̄a modificat: regulat ꝛ temperat tuꝫ sit oīū auriga virtutū. Et cōgrue signatur per sacrificiū salis: quia sicut sal preseruat a corruptiōe sic discretio pseruat bona a corruptiōe pctī. Et sicut sal est cibi cōdimētū ꝛ reddit ipꝫ sapidū ꝛ sine sale est insipidus: sic oē op⁹ nr̄ꝫ p admixtionē discretiōis reddit̄ cōditū ꝛ deo saporosū: sine autē discretione redditur insipidū. ¶ Ad istud discretionis sacrificiū deo imolādū tunc spūs rōnalis accigit̄: qn̄ ob diuinū amorem ꝛ honorē oīa opa sua cū libra discretionis tēperat ꝛ modificat. ¶ Ad h̄ sacrificiū iuitabat paulus apl's qn̄ dicebat ad Colo. 4. In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt redimētes tēpus: Sermo vester semp i grā sale sit cōdit⁹ vt sciatis quō oporteat vos vnicuiq̄ respōdere. ¶ Hoc sacrificiū discretionis deo imolauit Yetro cognatus moisi: qn̄ docuit Moisē cū magna discretiōe instituere tribunos: Cēturiones: quinq̄

genarios et decanos ad populū dei magis pacifice gubernādū Exo.18. ¶ Sz multi deo imolant sacrificia indiscretionis et imprudentie et ideo ꝓpter suā imprudentiā et indiscretionē ꝑeunt et cōfūduntur Baruch.3. Neqꝫ viaz discipline inuenerūt ꝓpterea perierunt. Et qm̄ non habuerūt sapientiam perierunt ꝑp suaz insipiētiā. ¶ Nonū ergo sacrificiū deo imolādū est discretio et prudentia in agendis.

¶ x. De thure. ¶ De quo scribit Leui. 2. Si autem obtuleris munus primiciarum frugū tuarum dño de spicis adhuc virētib⁹: torrebis eas igni et cōfringes i morem farris: Et sic offeres primicias tuas dño: fūdēs sup ea oleū: et thus iponēs: qꝛ oblatio dñi est. De q̄ adolebit sacerdos in memoriā muneris: partē farris fracti et olei ac totum thus: hec ibi.

¶ Sic mistice spūs rōnalis decimo loco et vltimo dꝫ deo in sacrificiū offerre. Deuotionē: que oia p̄dicta reddit odorifera corā deo: sine aūt deuotione ad ipsuz deuz parū prosunt oia p̄dicta. ¶ Et cōgrue deuotio ꝑ sacrificiū thuris siue incensi significat: qꝛ sicut thus positum sup ignē reddit fumū calidū odoriferuz et ascendētē: sic d̄uotio in igne cordis superposita emittit desideria celestia et diuina. Et orōnes calidā ascendētē et odoriferam corā deo iuxta illō p̄s.140. Dirigat oratio mea sicut incensuz in cōspectu tuo. ¶ Qn̄ ergo spūs rōnalis in suꝑdictis opib⁹ admiscet spiritū deuotionis erga deuz et oia agit ꝑp deuz tunc in suis sacrificijs superponit incensum. ¶ Ad istud sacrificium deuotionis īitabat Paulus apl'us Ephesios quādo dicebat ad Ephe.v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spiritu sancto loquentes vobismetipsis in psalmis: hymnis et cāticis spiritualib⁹: cantātes et psallētes i cordibus vestris dño: Grās agētes semꝑ pro oib⁹ i noie dñi nr̄i iesu xp̄i deo et patri. ¶ Hoc deuotionis sacrificiū deo offerebat Anna ꝓphetissa: q̄ dieb⁹ ac noctib⁹ ieiunijs ac orōnibus vacabat: vn̄ et saluatorē meruit videre et de ip̄o ꝓphetare. De q̄ scribit Luc.2. Et erat Anna ꝓphetissa filia phanuel de tribu Asser. Hec ꝓcesserat in dieb⁹ m̄l'tis et vixerat cū viro suo ānis septē a ꝟginitate sua. Et hec vidua vsqꝫ ad ānos octogintaq̄ttuor: que non discedebat de tēplo: ieiunijs: et obsecrationib⁹ seruiens nocte ac die. Et hec ip̄a hora superueniens cōfitebat̄ dño: et loquebat̄ de illo oibus qui expectabāt redemptionē israel. ¶ Hec sūt decez gn̄alia q̄ in dei sacrificio offerēda sunt. Et beata aīa illa que oia ista obtulerit cū incenso cordialis et salutifere deuotiōis.

¶ Sz aduertēdū qd̄ a sacrificijs que offerebant̄ sup altari deo excludebant̄ vꝫ fermentū et mel. ¶ De quib⁹ scribit̄ Leui.2. Ois oblatio q̄ offertur dño absqꝫ fermento fiet: nec quicq̄ꝫ fermēti ac mellis adolebit̄ in sacrificio dñi: primicias tm̄ eoꝝ offeretis ac munera: sup altare ꝟo nō imponent̄ in odorem suauitatis: hec ibi. ¶ Moraliter p̄mū exclusū a diuinis sacrificijs ē peccati corruptio. Et ista sign̄at̄ ꝑ fermentū iuxta illō apl'i.1. Cor.5. Nescitis qꝛ modicū fermentū totā massaz corrūpit. Et ista peccati corruptio non dꝫ poni super altare cordis nostri et ibi ꝑ ignem cōcupiscētie comburi: quia deo non placet tale sacrificium sed est sibi odiosuz Sap.14. Similiter autem odio sunt deo impius et impietas eius. Qui ergo deo sacrificiuz gratū offerre ōsiderat peccati corruptionē a corde suo ꝓcul abijciat. ¶ 2. exclusū a diuinis sacrificijs est mel: et significat lasciuie dissolutionēꝫ et luxurie et delecta-

tionem & alia carnis blandimēta. Que in altari cordis nr̄i p ignē cōcupiscētie nō sūt cremāda: qr deo non sūt grata sꝫ odiosa dicēte paulo ad Ro.8. Qui aūt in carne sunt deo placere nō pn̄t. Et per oppositū. Qui sūt christi carnē suā crucifixerūt cum vicijs & cōcupiscētiis ad Gal.5. Qui ergo deo gratū sacrificiū offerre desiderat carnis delectationē procul abijciat. Quia caro & sanguis regnū dei possidere nō pn̄t neqꝫ corruptio icorruptellaꝫ possidebit.i.Cor.15. Uenite & ascendamus ad montem domini & docebit nos vias suas.

De intetione pulchr.

¶ De nr̄e intētionis rectitudine p matutinū sacrificiuꝫ p̄figurate. Cap.44.

Venite ascendamus ad montē dn̄i & docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba Exo.29. Hoc ē qđ facies in altari.s. Holocausti: Agnos āniculos duos p singulos dies iugiter: vnū agnū mane & alterū vespere: Decimā ptē si1e cōspersē oleo tuso: qđ habeat mēsurā q̄rtaꝫ ptē hin. Et vinū ad libādū eiusdem mensure i agno vno: hec ibi. ¶ Et Nūi 28. scribit̄. Hec sunt sacrificia q̄ offerre debetis: Agnos anniculos imaculatos duos cotidie i holocaustū sēpiternū: vnū offeretis mane. Et alteꝝ ad vespeꝝ: Decimā ptē Ephi si1e. Que ꝯspsa sit oleo purissimo. Et habeat q̄rtaꝫ ptē hin. Et libabitis vini q̄rtā ptem hin p singulos agnos i sc̄tuario dn̄i: hec ibi. ¶ Et Leui.6. Ignis in altari meo semp ardebit: quem nutriet sacerdos subijciēs ligna mane p singulos dies. Et Leui.9. Absqꝫ cerimonijs Holocausti matutini.

¶ Hec oīa scripta sunt de sacrificio matutino. Uñ ēt dicebat̄: Holocaustū matutinū iuge sacrificium: Juge holocaustū. Et qr sacrificiū matutinū significat intētionē sicut supius est declaratū: videnda sunt multa de intētiōe recta: sm corrn̄dentiā ad sacrificiū matutinū:

¶ P^m^ videndū ē. In quo subiecto sit recta intentio. ¶ Et dico sm Scotū in.2. dist.38. Qr est i volūtate siue i libero arbitrio: qđ icludit intellectū & volūtatem sm aliquos. ¶ Et rō est quia sicut dicit Ansel.lib.de cōcor presci & lib.ar. Uolūtas est instrumētū seipsuꝫ mouens. Et oīa alia istrumēta quib⁹ spōte vtimur. Et q̄ sūt i nobis vt manū: linguā visum & hmōi. Et q̄ sūt extra nos vt stillū: Securim: & hmōi. Et facit oēs volūtarios mot⁹. Ipsa v̄o suis affectionib⁹ mouet seipsaꝫ in desideratū fineꝫ. Et iō sola volūtas elicit actū intētiōis ppie dicte & principal̄r. Sed a rōne siue itellectu dirigente siue dictāte. Est ergo itētio subiectiue in libero arbitrio: vel in volūtate siue in corde. ¶ Et hoc mistice designatur: qr sacrificiū matutinū qđ significat intētionē fiebat in altari siue sup altare Holocausti: qđ significat cor humanuꝫ siue volūtatē. ¶ Uñ dr̄ Exo.29. Hoc ē scꝫ sacrificiū matutinū: qđ facies in altari.s. Holocausti. Intentio ergo est i corde siue in ipsa volūtate sic̄ sacrificiū matutinū fiebat i altari holocaustoꝝ.

¶ 2. vidēdū ē. Quo cor đbeat eē dispositū. ¶ Et dico q̄ dꝫ hr̄e i se ignē dilectionis: sicut altare holocausti habebat in se ignē cōtinuū: quem nutriebat sacerdos subijciens ligna i mane p singulos dies: & postea supponebat holocaustū siue sacrificiū matutinū. Et sicut dic̄ Joseph⁹ apponebant̄ cotidie duo ligna parua pp p̄ceptū diuinū nō pp necessitatē: qr ignis cōtinuari potuisset sine tali lignoꝝ appositione. Uñ scribit̄ Leui.6. Ignis in altari meo semp ardebit: quē nutriet sa

cerdos subijciens ligna mane p singulos dies ꝛ iposito holocausto desup ꝛc. ¶ Sic mistice in corde siue īuoluntate ad hoc ꝙ habeat intentionē bonā dʒ eē ignis diuine dilectionis. Quē sacerdos debet nutrire subijciendo singulo mane duo ligna. ¶ Iste sacerdos est spiritus sanct⁹ siue spūs rōnalis: qui oī die dʒ in corde ponerē duo ligna. i. duo dei magna bñficia: vʒ beneficiuʒ creationis ꝛ beneficium redemptionis. ¶ Uel duo ligna sunt Christi humanitas ꝛ diuinitas. ¶ Uel duo ligna parua sunt Christus ꝛ virgo maria de quibus dicit ꝑpha in ps. 22. Uirga tua ꝛ baculus tuus: ipsa me cōsolata sunt. ¶ Uel duo ligna parua sunt Exēpla sanctoꝝ qui sunt ligna viridia iuxta illud Luc. 23. Si in viridi ligno hec faciūt: ꝛ exēpla iniquoꝝ qui sē ligna arida Luc. 23. In arido quid fiet. Hec aūt duo ligna si ponant super cor nostruʒ per recordationē nutriūt igneʒ diuine dilectionis vt possit in eo incēdi sacrificiuʒ matutinū. Debet ergo cor eē ignitum caritate ad hoc vt habeat intentionem rectam.

¶ 3. videndū est. Unde oriatur ꝛ a quo moueatur intētio. ¶ Et dico ꝙ intētio oritur ꝛ mouet ab amore. Et nō fit sine amoris ōsiderio. ¶ Nā ꝗto maior est amor finis tanto vehemētior est motus intentiōis in finē. Ita ꝙ amor mouet in fineʒ desideratū. Sed intētio ordinat ꝛ disponit ad illius finis cōsecutioneʒ oīa illa: per que amor pōt cōsequi taleʒ finē desideratū. Et iō sacrificiū matutinum quod significat intētioneʒ ponebat sup ignem quod erat in altari. ¶ Unā scribitur Leui. 6. Ignis aūt in altari semꝑ ardebit quē nutriet sacerdos subijciens ligna mane per singulos dies ꝛ imposito holocausto desuper. Et sicut in altari ꝑ erat ignis ꝛ deinde superponebatur sacrificiū matutinuʒ: Sic in corde nostro prius debet esse amor ꝛ deide oritur ꝛ mouetur intentio.

¶ 4. videnduʒ est. Qd sit intentio. ¶ Et dico ꝼm Scotuʒ i. 2. di. 38. ꝛ sanctū Bonauenturā in libro de septeʒ itineribus eternitatis. Qd intentio proprie ꝛ principaliter est actus voluntatis elicitē ꝛ libere ordinantis ꝛ mouentis in finem a ratione directus. ¶ Et si ista intentio sit a volūtate informata caritate potest tripliciter ordinare siue referre actū aliqueʒ in fineʒ debitū ꝼm Scotū in. 2. di. 41. ¶ ꝑ actualiter sicut cogitans actualiter de fine. s. deo diligit illuʒ ꝛ vult aliquid ꝑꝑ illum. Et certū est ꝙ talis intētio reddit actū illuʒ meritoriū. ¶ 2. virtualiter sicut cogitās in principio misse de fine dirigit illā in deuʒ: sed in executione postmodū illius celebrationis nō dirigit actualiter qꝛ nec actualiter ō deo tunc cogitat. Sed dicit referre ꝛ dirigere virtualiter. i. in virtute illius prime ꝛ actualis relationis. Et satis probabile ē ꝙ talis intentio virtualis reddat actum sic virtualiter relatum infinem: meritoriū. ¶ 3. habitualiter: puta si oīs act⁹ referibilis in fineʒ manens cū caritate ꝗ est principiū referendi dicat referri habitualiter. i. ꝑꝑ habitū caritatis inexistē tem. Et de tali actu sic solū habitualiter relato in finem ab intentione habituali: dubium est an sit meritorius: ꝛ Scot⁹ videt dicere ꝙ non: nec intētio habitualis suffic. ¶ Et nota sicut sacrificiū matutinuʒ fiebat in altari holocausti. Ita intentio que ꝑ ipsuʒ significat fit in corde siue in volūtate cū sit actus eius: que per altare significatur.

¶ 5. videndū est. Quotuplex est intētio. ¶ R⁹ ꝼm Hugonē lib. i. de archa noe. Et Ber. super Cant. Qd ꝼm diuersitates cōcupiscētie ꝛ amoris est diuersitas

Intentio quid.

quotuplex.

intētiōis. Et si amor aut cōcupiā sit circa turpia: etiā intētio turpis erit fedans faciē aīe. ¶ pᵒ ergo intētio ſm Ber. est Perversa ⁊ iniq̄ sicut illa q̄ procedit ex volūtate affecta carnalr: siue ex amore carnali: tēdēs ī finē qui ē cōtrariᵒ vltio fini ⁊ eterno: put ē intētio illoꝝ qui terrena sapiūt. Quoꝝ deᵒ vēter ē. Qui intēdūt gule vt magis possint exercere actus luxurie. De quibᵒ dicit ꝑpħa in ps. Oculos suos statuerūt dclinare ī terrā. ¶ 2. Intētio ē ficta ⁊ falsa: vt illa q̄ ꝑcedit ex volūtate affecta mēdaciter: tendens ī deū apparēter ⁊ false ⁊ nō vere: qꝛ pp fauorē hoīuꝫ. Et ista ē ītētio hyppocritarū. De quibᵒ dr̄ math. 6. Cū ieiunatis nolite fieri sicͤ hyppocrite tristes: Exterminā̄t.n. facies suas vt appareā̄t hoībᵒ ieiunātes. ¶ 3. Intētio ē obliqua ⁊ mercenaria: put ē illa q̄ ꝑcedit ex volūtate affecta pusillanimiter: tēdens in deū: nō pp deū: sed pp p̄ñtis vite nec̄cia. Et est illorū qui in deū tēdūt sed nō pp deū. Qui deū querūt ſ; nō pp deuꝫ: sed pp bōa tp̄alia. De quibᵒ dr̄ Jo. 6. Amē amē dico vobis. Queritis me nō qꝛ vidistis signa ſ; qꝛ mā̄ducastis ex panibᵒ ⁊ saturati estis. ¶ 4. Intētio ē r̄cta q̄ ē ⁊ pp deū p̄ncipl'r ⁊ pp ipsuꝫ directa. Et ista est intētio actiuorū: q̄ ꝑcedit ex volūtate affecta sp̄ūaliter. i. estu diuini amoris calefacta. Que volūtas sic exestuā̄s operā̄do impellit ītētionē ad cōsecutionē eterni finis desiderati: liq̄faciēdo in deū dirigit. nec eā sistere nisi ī deo eterno sinit. De ista intētiōe actiuorū in operibᵒ bonis dicit paulus ad Collo. 3. Oē quodcūq; factis ī verbo aut in ope oīa ī nomine dn̄i nostri iesu xp̄i facite. Et hec intētio nō adhuc hꝫ p̄fectū decorē qꝛ occupatur circa multa: ſ; pp deū: ⁊ turbat̄ ⁊ sollicita est ⁊ nō potest non aliquā̄q̄'r aspergi ⁊ fedari vel tenui puluere actuū terrenorū. ¶ 5. Intētio ē recta simplex ⁊ magis mū̄da ⁊ odore finis eterni dulciter allecta. Et ista est intētio cōtēplatiuorū: que ꝑcedit ex voluntate finis eterni experimētaliter affectiua. Nā̄ experimentalis odor eterni finis oīa alia aliquomō cōt̄ēnere facit. Et ītētionē quā tū pōt vltimo fini īmediate vnit ⁊ pp ipsum: ſ; nō totaliter pp ipsū solū vt sepe: sed ēt querit pp se meditari ⁊ ꝯsolari retinens adhuc aliquid de proprio. Talis erat intētio petri qñ dicebat Math. 19. Ecce nos reliquimᵒ oīa ⁊ secuti sumus te. Ecce intētionē rectā ī deū. Quid ergo erit nobis. Ecce qūo q̄rit ꝑpriā mercedeꝫ ſ; secūdario. Et iō nō reprehēdit̄ a christo. ¶ 6. Intētio ē īmediata: simplificata: deificata ⁊ amore finis eterni totaliter attracta. Et ista est intētio beatorū in patria: que intētio ꝑcedit a volūtate affecta deiformiter. Et ista intentio tota est deifica nihil hñs de ꝑprio. De q̄ dicit Ber. in lib. de diligēdo deū. O pura ⁊ defecata intētio volūtatis: eo certe d̄fecatior ⁊ purior quo in ea de proprio nihil iaꝫ admixtū relinquit̄: eo suauior ⁊ dulcior quo totū diuinū est qd̄ sentit̄: hec ille. Et vr̄ Bernardus sentire. Non posse haberi talē intētionē nisi post corporū reassumptioneꝫ: qꝛ ⁊ si aīe beate ꝑ intētionē in deuꝫ ferantur: tamē adhuc hñt aliquid de proprio: cū naturali desiderio suorū corporū appetant vnioneꝫ. Et sic pꝫ quā multiplex sit itētio.

¶ 6. Uidendū est: q̄ꝫ efficax sit intentio. ¶ Et dico q̄ intētio ē efficacissima siue in bonū siue in malū. ¶ Naꝫ Chaim occidit Abel ⁊ peccauit qꝛ mala intētione occidit Gen. 4. Dauid interfecit Goliaꝫ ⁊ meruit qꝛ bona intētiōe id fecit vt populuꝫ suū liberaret. i. R. 17. Abraā in ꝑmissione filij risit ⁊ risus eiᵒ fuit cōmēdabilis ⁊ virtuosus: qꝛ ex letitia ⁊ secu-

pitate fuit. Gen.17. Sara ex eadez pmis sione risit ꝛ risus ei⁹ fuit repꝛehēsibilis quia ex incredulitate processit Gen.18. ¶ Multiplex intētio quā habebāt tur be in sequēdo xp̄m variabāt sequellam ad vicia ꝛ ꝟtutes. Nā quidā sequeban tur eū vt nequiter eū obseruauerēt ꝛ gra uiter peccabant Luc.14. ¶ Quidā se quebanť eū vt de panib⁹ ei⁹ saturarenť. Et quidā vt a languoꝛib⁹ sanarenť ꝛ hij nec peccabant nec merebantur. Jo.6. ¶ Quidā ꝟo sequebātur eū vt audi rēt ꝟbū ei⁹ ꝛ edificarenť ꝛ hij merebā tur Luc.5. ¶ Diuersitas intentionū in cupiēdo videre iesuz fecit zacheū mere ri salutē dom⁹ sue Luc.19. Et Herodē nō mereri xp̄i respōsiōez Luc.23. ¶ In tentio bona pro facto reputať si possibi litas nō adsit opādi: vñ dñs cōmēdauit bonā itētionē Dauid d̄ tēplo edificādo licet ipse noluerit qd̄ edificareť. 2.R.7. ¶ Heredis intentio qñ occidit pueros fuit occidere xp̄m licet nō potuerit: ideo christicida vocať. Naz ita peccauit ac si occidisset math.2. ¶ Et sic pz q̄ꝫtum sit efficax intētio in bonis ꝛ in malis. Et iō bñ significať per sacrificiū Matutinū: qd̄ erat p̄m inter oīa sacrificia q̄si dans ꝟtutē oībus alijs: qꝛ intentio est primū qd̄ est in opere dans influxū oīb⁹ sequē tib⁹: siue in bonū si sit intētio bona siue in malū si sit mala.

¶ 7. Uidendū est: q̄ꝫ odoꝛifera ꝛ sursuz eleuatiua sit itētio. ¶ Et dico ꝙ itētio simplex ꝛ recta est mirabiliter ad deuz eleuatiua ꝛ in cōspectu maiestatis eius odoꝛifera. ¶ Nā cū intentio recta i deū sit quedaz tendētia i ipsuz sine obliqui tate: cōsequēs est ꝙ intentionis cōtinua tēdētia in deū sit quedā ad ipsuz appꝛo ximatio ꝛ spūalis quedaz sursuz eleua tio. Et ideo anima que intentionē suam in deuz collocat: sup oīa creata eminētis sime se subleuat. ¶ Uñ dicit Hugo ꝑ lib. de Archa noe. ¶ Hoc est ad deum tēdere: sp eum p desideriū q̄rere: per co gnitionē iuenire ꝛ p gustū tāgere. Intē tio caritate ꝛ veritate munita oīa tpalia d̄relinquat: ꝛ ad eterna redeat: donec in tētio: tentio fiat vt dicere possit: Inueni quē diligit aīa mea: tenui eū nec dimittā donec eū itroducā i oēs mētis capacita tes taz cōes q̄ꝫ singulares. Ubi intentio oībus inferioꝛib⁹ supferť: extra mūduz constituiť. In eternis collocať ꝛ quieta tur: ille. ¶ Et ista sursuz eleuatio ꝛ odo rifera ascēsio recte intētiōis bñ figurať in sacrificio matutino: qd̄ ꝑ oblatū fuit i mōte Sinai: ad inuēdū ꝙ sicut mons est eleuat⁹ a ceteris terre ptib⁹. Sic intē tio recta eleuat a terrenis: Uñ scribiť d̄ sacrificio matutino. Nū.28. Holocau stuz iuge est qd̄ obtulistis in mōte sinai in odoꝛē suauissimū incēsi dñi.

¶ 8. Uidendū est. Q̄uo intētio recta est quietatiua a pturbationib⁹ mūdialib⁹. ¶ Et dico ꝙ intētio recta in deuz aīam mirabil'r quietat a tēpoꝛaliū rez ptur batiōib⁹. Qd̄ sic pz: qꝛ cū intētio nr̄a re cta figatur in deū qui est imobilis ꝛ oīa mobilia trāscēdēs: ipa stabiliť ꝛ aīaz ip saz stabilē facit qꝛ sup oīa mutabilia ele uat ꝛ rei imobili cōiūgit. ¶ Et h̄ bñ fi gurať i sacrificio matutino: qd̄ dicebať sacrificiuz oblatione ppetua in gn̄ones. De quo dr̄ Exo.29. Sacrificiū est dñō deo oblatiōe ppetua in gn̄ones vestras. Nā sicut illud matutinū sacrificiū habe bat pmanentiaz imutabilē per singulas generatiōes. Sic intentio recta in deum aīam imutabilem ꝛ imobilez reddit in oībus exterioꝛibus perturbationibus. ¶ Uñ dicit Greg⁹.25. moꝛa. Si semel in appetitione celestis patrie foꝛti stabili tate animus per intentionē figitur: mi nus rerū tempoꝛaliū pturbatiōe vexať:

accinctis quippe exterioribus motibus eandem intentionem suam quasi quendam secretum secessum petit. Ibique incommutabiliter inherens: et mutabilia cuncta transcendens cum ipsa tranquillitate quietis sue in mundo extra mundum est. Excedit quippe omnia ima intentione summorum. Et cunctis rebus quas non appetit libertate quadam superesse se sentit. Nec tempestatem rerum temporalium intus sustinet: quas intuetur foris: quia terrena omnia que concupita opprimere mentem poterant: despecta sub eius iacent: hec ille. Quietat ergo intentio recta mentem nostram.

¶ 9. videndum est. Quomodo intentio recta est deo grata. ¶ Et dico quod intentio recta et in deum directa est ipsi deo gratissima. ¶ Ubi notandum quod dominus dicitur respicere et videre ea que approbat et sibi sunt placita. Et non videre que non approbat: sicut patet de muneribus Abel ad que respexit et Chaim ad que non respexit Gen. 4. Et respexit dominus ad Abel et ad munera eius: Ad chaim autem et ad munera illius non respexit. Intentio autem recta est gratissima coram deo. Et ideo dicitur fieri coram domino. i. in eius conspectu et notitia: quia ipsam approbat et acceptat. ¶ Et hoc bene significatur in sacrificio matutino quod fiebat ad ostium tabernaculi testimonii coram domino: unde scribitur Exo. 29. Ad ostium tabernaculi testimonii coram domino. Sicut ergo sacrificium matutinum fiebat ad ostium tabernaculi quasi in loco patenti et manifesto et omnibus noto. Et coram domino quasi ipso vidente et approbante. Sic intentio recta dicitur fieri coram domino quasi ipso vidente approbante et laudante tanquam rem sibi gratissimam. ¶ Unde et in figuram huius quinque virgines prudentes que habuerunt intentionem rectam in operibus suis sunt a deo cognite. Quinque autem fatuis non habentibus intentionem rectam dixit sponsus. Amen dico vobis nescio vos Math. 25. ¶ Intentio ergo recta est deo gratissima. Et per oppositum intentio torta et iniqua est sue maiestati inimica et odiosa.

¶ x. Videndum est. Quomodo intentioni nostre recte in deum: correspondet intentio dei bona in nos. ¶ Et dico per illam regulam scriptam Math. 7. In qua mensura mensi fueritis remetietur vobis: Ut qualis est intentio nostra erga deum: talis et intentio dei erga nos. ¶ Nam si homo intendit et disponit querere deum. Deus intendit querere ipsum ymo prior occurrit illi Sap. 6. Preoccupat qui se concupiscunt ut illis se prior ostendat. Qui de luce vigilauerit ad illam non laborabit: Assidentem. n. illam foribus suis inueniet. ¶ Si quis diligit deum diligitur a deo Prouer. 8. Ego diligentes me diligo. Et Jo. 14. Qui diligit me diligetur a patre meo et ego diligam eum. ¶ Si quis deum erubuerit et eius sermones et deus erubescet eum Luc. 9. Qui me erubuerit et meos sermones: hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua. ¶ Si quis deum negauerit et deus eum negabit: dicente christo Math. x. Qui autem negauerit me coram hominibus: negabo et ego eum coram patre meo qui in celis est. ¶ Sic quis per intentionem rectam in deum: ipsum intendit honorare et glorificare: deus similiter intendit talem rehonorare. ¶ Et hoc bene significatur in sacrificio matutino facto coram domino. Ubi deus disponebat loqui ad Moisen dicens Exo. 29. Ubi constituam ut loquar ad te. Quasi sicut in intentione recta homo statuit in corde suo honorare et magnificare deum. Ita deus statuit et disponit atque proponit loqui ad hominem ipsum exaltando et honorificando iuxta illud Math. x. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus. Confitebor et ego eum coram patre meo. ¶ Ex hijs omnibus patent recte intentionis conditiones mirabiles. Venite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De multiplici nostre intētiōis modificatione in matutino sacrificio prefigurate Cap. 45.

V Enite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Exo. 29. Hoc est qḋ facies in altari. Agnos anniculos duos ꝑ singulos dies iugiter: vnū agnū mane: ꝛ alterū vespere. Decimā ꝑtem si'le conspersse oleo tuso: qḋ habeat mēsurā quartā ꝑtez hin: ꝛ vinuz ad libandū eiusdē mēsure in agno vno. ¶ Declarata multiplici nr̄e intentionis cōditione: nunc de sua q̄litate ꝛ modificatiōe ordinate q̄rendū ꝛ videndū est. Qualis sit intētio. ¶ Et dico ꝙ intētio nr̄a dꝫ esse multipliciter qualificata ad hoc vt sit deo matutinuz ꝛ gratum sacrificium.

¶ ꝑ Intentio debet esse in opere: prima quaten⁹ ipsuz totū opus dirigat ꝛ bonū reddat. ¶ Vñ scribit̄ Math. 6. Si oculus tuus .i. intētio simplex fuerit totum corp⁹ tuū .i. opus tuū lucidū erit. ¶ Et hͦ bñ figurat̄ in sacrificio matutino. Qḋ fiebat in mane ante solis ortuz ꝛ ꝑcedebat oē aliud sacrificiū illius diei sicut dicit lyra Exo. 29. ꝛ Leui. 6. Sic intentio nr̄a dꝫ eē ꝑma ꝛ ꝑcedere op⁹ nr̄m.

¶ 2. Cōtinua. ¶ In oī. n. opere nr̄o dꝫ esse intētio actualis vel v̄tualis vel saltez habitualis. Vñ xp̄s docet nos ꝑponere intētionē in oīb⁹ nr̄is elemosinis faciendis quo ad ꝓximū. In oīb⁹ orōnib⁹ nostris quo ad deū. In oīb⁹ ieiunijs nr̄is quo ad nosmetipsos: dicēs math. 6. Te autē faciente elemosinā ꝛc̄. Tu autē cū oraueris intra in cubiculū tuū ꝛ ora patrez tuū in abscōdito ꝛc̄. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū ꝛ faciez tuā laua: ne videaris hoībus ieiunās: sꝫ pr̄i tuo qui est in abscōdito ꝛc̄. ¶ Et hoc bñ figuratur in sacrificio matutino qḋ vocabat̄ iuge sacrificiū: quia sicut illud sacrificiū erat ꝯtinuū ꝛ fiebat oī mane: nec aliqua occasione occurrēte poterat ꝑtermitti sicut dicit lyra Leui. 9. ꝛ Nūi. 28. Sic intentio pura in oī opere nr̄o dꝫ premitti nec aliq̄ occasione dꝫ intermitti vel ꝑtermitti. Intētio. n. ē Matutinū ꝛ iuge domini sacrificium.

¶ 3. Indiuisa. ¶ Nā intentio nr̄a dꝫ tota ꝛ indiuisa in deū tendi: nō āt diuidi partim ī deū ꝛ ꝑtim in hoīes: qꝛ sicut scriptū est Math. 6. Nemo p̄t duob⁹ dñis seruire: Aut. n. vnū odio habebit ꝛ alterū diliget: Aut vnū sustinebit ꝛ alteruz cōtēnet. Et Ecci. 3. Cor ingrediēs duas vias nō habebit successus. ¶ Et hoc bñ figurat̄ in sacrificio matutino qḋ dicebat̄ holocaustū matutinū Leui. 9. qꝛ sicut tota victima ī holocaustū īcēdebat̄ in honorē diuinū: Sic tota nr̄a intentio dꝫ in deū indiuisa dirigi. Et ad honorez diuinū ītegra ꝛ ī diuisa totaliter imolari ꝛ referri. Intentionis bonae qualitates ·x·

¶ 4. Jesualis. ¶ Naz intentio nr̄a dꝫ in Jesum xp̄m dirigi: qꝛ ipse dicit Jo. 15. Sine me nihil potestis facere. Unde ait Ap̄ls ad Collo. 3. Oē qḋcūqꝫ facitis in v̄bo aut ī ope: oīa ī noīe dñi nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et hoc bñ significat̄ in sacrificio matutino: qꝛ in illo imolabat̄ agnus anniculus imaculat⁹ sicut pꝫ Exo. 29. ꝛ Nūi. 28. Et ille agn⁹ iugiter ī illo sacrificio imolat⁹ figurabat eternitatē xp̄i iesu sicut dicit lyra Exo. 29. Naz iesus xp̄s heri ꝛ hodie ꝛ ipse in secula ad Hebre. 13. ¶ Sicut ergo sacrificiū matutinū fiebat de agno ꝛ circa agnū: sic intētio nr̄a dꝫ in ipꝫ agnū imaculatū xp̄m iesum dirigi ꝛ terminari: qꝛ ipse est Alpha ꝛ O principium ꝛ finis oīum reruꝫ ꝛ oīum operationū nostraꝝ Apo. 1.

¶ 5. Munda. ¶ Naz intentio nr̄a nō dꝫ

esse maculata aliquo pctō vel malo desiderio existente i volūtate. Sʒ dʒ esse a corde mūdo ꝛ volūtate ꝛ cōsciā mūda: alr sacrificiū itētiōis nō eēt deo gratū Ysa. j. Lauamini: mūdi estote: Auferte malū cogitationū vestraꝝ ab oculis meis. Dʒ etiā eē mūda: qꝛ itētio nr̄a dʒ eē ad mundationē ꝑprie cōsciētie ꝛ ꝑprij cordis iuxta illud math. 6. Faciē tuā laua Dʒ.n. vnusquisqʒ intētionē suā dirigere ad mūdādā cōscientiā. ℭ Et hoc bn̄ significat̄ in sacrificio matutino: in quo offerebat̄ simila q̄ est farina mūdissima ꝛ purgatissima. Exo. 29. Et significat puritatē ꝛ mūdiciaʒ cōscie que ānexa eē debet recte intentioni.

ℭ 6. legalis. ℭ Nā intētio nr̄a dʒ extēdi ad diuine legis obseruātiā. Ita ꝙ intentio nr̄a dʒ esse ad obseruāda decē p̄cepta d̄calogi: in quibꝰ cōsistit salus eterna ꝛ vita math. 19. ℭ Vn̄ scribit̄ Deut. 6. Eruntqꝫ v̄ba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie i corde tuo: ꝛ narrabis ea filijs tuis: ꝛ meditaberis sedēs in domo tua ꝛ ambulās i itinere. Dormiēs atqꝫ cōsurgēs Et ligabis ea q̄si signū i manu tua. Eruntqꝫ ꝛ mouebūtur īter oculos tuos: scribesqꝫ ea in limine ꝛ ostijs domꝰ tue: hec ibi: q̄si diceret. Tota tua itētio dirigi dʒ ad obseruāda mādata decalogi. ℭ Et hoc bn̄ figurat̄ i sacrificio matutino. In quo offerebat̄ farine sil'e Decima pars ephi. Nūi. 28. Quia nr̄a itētio q̄ p sacrificiū matutinū significatur: dʒ dirigi ad obꝫuātiā decē p̄ceptoꝝ diuinoꝝ: p quorū obseruantiā mūdicia mentis cōseruatur: vn̄ scribit̄ Ecci. 6. Cogitatū tuuʒ habe in p̄ceptis dei. et in mādatis illius maxie assiduus esto. Et ipse dabit tibi cor ꝛ cōcupia sapie dabit̄ tibi.

ℭ 7. Diuina. ℭ Naʒ intētio nr̄a dʒ super oīa in deū ꝛ in beatissimā trinitatē tendere: Oīa ad eiꝰ honorē ꝛ gloriā faciendo: que est principiū ꝛ finis oīum nr̄aꝝ operationū. ℭ Unde dicit paulus. j. ad Cor. x. Siue ergo māducatis siue bibitis vel aliud quid facitis oīa in gl'iaʒ dei facite. ℭ Et hoc bn̄ significat̄ in sacrificio matutino. In quo offerebat̄ sil'e decima ps Ephi. Ephi āt dr̄ mēsura triū modioꝝ vel tres modij mensurati. Et potest figurare beatissimaʒ trinitatem Que est mēsura saltē extrinseca oīum creaturaꝝ: spūaliū: corporaliū: ꝛ mixtorū. Uel oīuʒ que fecit in nūo pondere ꝛ mēsura. Sicut ḡ p similā intētio ꝑprie mūdicie. Et p decimā ptē intētio obseruandi decalogi. Ita per Ephi denotat̄ intētio gl'ificandi ꝛ honorādi beatissimaʒ trinitatē. Qn̄ ergo intētio nr̄a dirigit opa in laudē honorē ꝛ amorē beatissime trinitatis. Tūc i nr̄o sacrificio matutino offerimꝰ sil'e decimā pteʒ Ephi. ℭ Ad istā intētionē dirigendā i beatissimaʒ trinitatē instruebat xp̄s qn̄ dicebat apl'is math. vlt. Euntes ergo docete oēs gentes: baptizantes eos in noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ spūs sancti: docentes eos seruare oīa que mādaui vobis.

ℭ 8. Cōpassiua. ℭ Nā intētio nr̄a dʒ esse benigna ꝛ cōpassiua quo ad ꝑximū: q̄tenus hō in oībꝰ operibꝰ suis intēdat ꝑximo suo cōpati bn̄facere ꝛ in necessarijs subuenire. Docēdo: cōsulēdo: cibādo: vestiēdo ꝛ alia necessaria ministrādo. ℭ Hāc intētionē cōpassiuā ad ꝑximū hēbat paulus qn̄ dicebat. 2. ad Cor. xi. Instantia mea cottidiana sollicitudo oīum ecclesiaꝝ. Quis ifirmat̄ ꝛ ego nō infirmior. Quis scādalizatur ꝛ ego nō vror. ℭ Et hoc bn̄ figurat̄ in sacrificio matutino: in quo ponebat̄ oleū purissimū quo aspgebat̄ simila. Oleū aūt pietatē lenitiuā significat. Et bn̄ oleū miscet̄ sil'e: qꝛ puritati mētis associāda est pietas ꝑximi. Qn̄ ergo quis intēdit so

licite ad ꝓprie cōſcie purgationē: tūc ſi-milā ponit ī ſacrificio matutino: qn̄ aūt ītēdit ꝓxio cōpati: ſubuenire ꝛ miſereri: tūc oleū ſil'r ſupaddit. ¶ Et dꝫ eē oleum puriſſimū qꝛ intētio cōpaſſionis ꝛ mie: nō dꝫ aliq̄ ſiniſtra itētiōe maculari iuxta illō math. 6. Neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua. Et iō illud oleū debebat cōtūdi cū pilo ſm Lirā Exo. 29. Qd ſignificat puritatē ꝛ rectitudinē intētiōis q̄ dꝫ eē cū pietate.

¶ 9. Juſta. ¶ Nā intētio nr̄a dꝫ ſp ad iuſtitiam faciēdā dirigi. Quaten⁹ hō in oībus q̄ facit loquit̄ ꝛ cogitat ſp iuſtitiam ītēdat. Et oīb⁹ qd̄ ſuū eſt tribuere. Uñ dixit ſaluatoꝛ math. 22. Reddite q̄ ſūt ceſaris ceſari ꝛ que ſūt dei deo. ¶ Et h bñ ſignificat̄ in ſacrificio matutino: in q̄ ponebat̄ vinū qd̄ eſt mordicatiuū. Et ſignificat iuſtitiā quā in intētiōe ſemp debemus habere. Qñ ergo quis in oībus opib⁹ ſuis iuſtitiā ſeruare intēdit ꝛ oībus qd̄ ſuū eſt reddere: tūc vinū ponit ī ſacrificio matutino. Beati ergo qui eſuriunt ꝛ ſitiunt iuſtitiam qm̄ ipſi ſaturabuntur math. 5.

¶ x. Cōpleta ſiue cōſumata. ¶ Nā ītētio nr̄a dꝫ eſſe in oīb⁹ recta: qꝛ ſi in vno eēt ordinata ꝛ in alio nō ordinata: non eſſet cōpleta ꝛ cōſumata ſed deficiēs ꝛ min⁹ pfecta. Uñ ſaluatoꝛ dixit math. 3. Sic decet nos īplere oēm iuſtitiā. ¶ Et hoc bñ ſignificat̄ in ſacrificio matutino: Jn quo offerebat̄ olei q̄rta pꝫ hin. Et vini q̄rta pars hin. Exo. 29. ꝛ Nūi. 28. Hin īterp̄tat̄ mēſura. Oleū ſignificat miaꝫ: mia aūt quattuoꝛ rebus eſt impēdenda. ¶ p̄ aīe noſtre p̄ſeruando a peccatis: iuxta illō Ecci. 30. Miſerere aīe tue placens deo. ¶ 2. Coꝛpoꝛi noſtro iuxta illō ad Ephe. v. Nemo. n. vnq̄ carnē ſuam odio habuit ſed nutrit ꝛ fouet eaꝫ. ¶ 3. Aie ꝓximi p̄ſeruādo eam a peccatis: iuxta illō Ja. v. Qui cōuerti fecerit peccatoꝛem ab erroꝛe vie ſue: ſaluabit aīaꝫ eius a moꝛte. ¶ 4. Coꝛpoꝛi pꝛoximi veſtiendo cibādo ꝛ hmōi: iuxta illud Yſa. 58. Frange eſurienti panē tuū ꝛ egenos vagoſq̄ induc ī domū tuā. Cuꝫ videris nudū operi eum ꝛ carnē ſuā ne deſpexeris. ¶ Qñ ergo quis ītēdit hijs q̄ttuoꝛ rebus loco ꝛ tēpoꝛe ipendere opera miſericoꝛdie: tūc in ſacrificio matutino offert olei quartā partē hin. Et tūc hꝫ ītētionē miſericoꝛdie ꝛ pietatis plenam ꝛ cōſumatā. ¶ Uinū aūt ſignificat iuſtitiam q̄ reddit vnicuiq̄ qd̄ ſuū eſt. Suū aūt redendū eſt q̄ttuoꝛ gn̄ib⁹ perſonaꝝ vꝫ: ſupioꝛibus: inferioꝛib⁹: equalib⁹: et nobis ipſis. Qñ ergo quis intēdit reddere qd̄ ſuū eſt ſuperioꝛib⁹: inferioꝛib⁹: Equalibus ꝛ ſibiipſi: tunc in ſacrificio matutino offert domino vini quartam partem hin. ¶ Et in hijs decem conditionibus monſtratur pfectio noſtre intentionis quaſi noſtri ſacrificij matutini. Denarius enim eſt perfectiſſimus oīum numeroꝝ ſicut ꝛ ſacrificiuꝫ matutinuꝫ erat ſanctius ꝛ perfectius alijs ſacrificijs ſiē dicit lyra Exo. 29. ¶ Quicūq̄ ergo deo gratiſſimuꝫ ꝛ matutinū cupit offerre ſacrificium dirigat intentionem ſuaꝫ vt ſit in omni opere prima: continua: indiuiſa: Jeſualis: munda: legalis: Diuina: compaſſiua: iuſta: completa ꝛ conſumata. Uenite ergo aſcendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias ſuas.

¶ De multiplici recte intentionis vtilitate in matutino ſacrificio pꝛefigurata. Cap. 46.

V Enite aſcendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias ſuas. ¶ Scribūtur

bet vba Exo.29. Sacrificium est dño deo oblatione ppetua in generatiões vestras ad ostium tabernaculi testimonij coraʒ dño: vbi cõstituã vt loquar ad te. Ibiqʒ pcipiã filijs israel. Et sanctificabitur altare in gl'ia mea: Sãctificabo ꝛ tabnaculũ testimonij cũ altari. Et Aarõ cũ filijs suis vt sacerdotio fungant̃ mihi. Et habitabo in medio filiorũ israel. Eroqʒ eis deus. Et sciẽt ꝙ ego dñs deꝰ eorũ. Qui eduxi eos de terra egipti. Ut manereʒ inter illos. Ego dñs deus ipsorũ. ¶ Post declarationẽ rectitudinis ꝛ modificatiõis nr̃e intẽtionis vidẽdũ ẽ. Quõ intentio recta est fructuosa. ¶ Et dico ꝙ intẽtio recta ꝛ in deũ directa est fructuosissima: cũ ex ipsa sequant̃ plurimi fructꝰ: qui exprimunt̃ Exo. 29. ꝛ promittuntur rite offerentibus sacrificium matutinum.

¶ pꝰ fructus qui sequit̃ ex recta intentione est diuina reuellatio siue diuina allocutio. ¶ Et hic significatur in sacrificio matutino: post cuius descriptionem dixit deus Exo.29. Ibiqʒ precipiaʒ filijs israel.i.si obtuleritis mihi rite sacrificium matutinum: loquar ad vos ꝛ docebo vos precepta mea. ¶ Nam deus libẽter loquit̃ ꝛ illuminat simplices habentes rectã intẽtionẽ: sicut abbominatur astutos qui hñt prauam ꝛ iniquã intentionẽ: qꝛ scribitur Prouer.3. Abbominatio dñi est oĩs illusor. Et cũ simplicibus sermocinatio eius.

¶ 2. Fructꝰ ẽ cordis sctificatio. ¶ Que pmittitur rite offerẽtibꝰ sacrificiũ matutinũ: vñ dicit̃ Exo.29. Et sanctificabitur altare.i.cor ĩ gl'ia mea. ¶ Et sicut altare fuit sanctificatuʒ: quia fuit missus ignis de celo super ipsuʒ altare Leui.9. Sic hñtes in corde suo ĩtẽtionẽ in deũ rectã: merent̃ ꝙ ignis diuine caritatis a deo descẽdat: ꝛ cor suũ inflãmãdo ꝛ cõburendo sanctificet.

¶ 3. est anima ꝛ eorꝫ que sunt in aĩa sanctificatio. ¶ Unde scribit̃ Exo.29. sanctificabo ꝛ tabernaculũ testimonij cuꝫ altari. Et Aarõ cũ filijs suis vt sacerdotio fungant̃ mihi. ¶ Nã intentio sancta ꝛ recta sãctificat volũtatẽ in qua est Cũ operatio bona: recta: ꝛ sctã bonificet: rectificet ꝛ sctificet subiectũ ĩ quo est. Uolũtas sctificata sctificat aĩam: Aĩa sanctificata sanctificat̃ spũs rõnalis vl' liberuꝫ arbitriũ: Spiritu sanctificato siue libero arbitrio: sanctificant̃ desideria q̃si filij ex ipso quasi ex pr̃e procedẽtia ꝛ nascentia. ¶ Tabernaculũ ergo est aĩa: altare volũtas: Aaron Spũs: Filij ðsideria q̃ oĩa ex sancta ꝛ recta intẽtiõe sanctificant̃ ꝛ regulant̃.

¶ 4. Diuina inhabitatio. ¶ Uñ scribitur Exo.29. Et habitabo ĩ medio filiorũ israel. ¶ Intẽtio.n. recta fac̃ deũ habitare in aĩa: qꝛ scribit̃ Prouer.8. Ego sapiã habito in cõsilio ꝛ eruditis intersum cogitatiõibꝰ: cogitatiões.n. erudite sũt ille q̃ ĩ rectũ finẽ sũt directe. ¶ Et p oppositũ deꝰ nõ pt̃ habitare cũ hñtibꝰ siniſtras ĩtẽtiões ꝛ tortas cogitatiões ꝙ scribit̃ Sap.j. Peruerse cogitatiões separãt a deo: Spũs.n. sctũs discipline effugiet fictũ: ꝛ auferet se a cogitatiõibꝰ q̃ sunt sine itell'ũ. Et iõ dicit deũ Nũi vlti. Ego.n. sum dñs: qui habito inter filios israel.i. inter vidẽtes deũ p rectã fidem ꝛ intentionem.

¶ 5. Diuina veneratio. ¶ Unde scribit̃ Exo.29. Eroqʒ eis deꝰ.s.p spẽaleʒ cultũ ꝛ venerationẽ. ¶ Nã habẽtes intẽtionẽ rectã ad deũ disponũt̃ ad diuinũ cultũ ꝛ ad dinã venerationẽ melioꝛi ꝛ specialioꝛi mõ ꝙ̃ nõ hñtes intentionẽ talẽ. Unde dicitur Cant.j. Recti diligunt te: Recti per intentionem diligunt per obsequium ꝛ venerationẽ.

¶ 6. Diuina cognitio. ¶ Unde scribitur Exo. 29. Et sciēt q̄ ego dn̄s deus eorū. ¶ Intētio. n. recta in deū illuminat ad dei cognitionē: sicut oculus corporis in aliqđ obiectū direct⁹ illuminat ad eius cognitionē. Un̄ de ope facto p itētionē rectā dr̄ Luc. xj. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

¶ 7. Diuinorū bn̄ficiorū receptio. ¶ Un̄ scribit̄ Exo. 29. Qui eduxi eos de terra egypti liberādo. s. ꝛ multa bn̄ficia exhibēdo. ¶ Per intētionē. n. in deū directaꝫ meret̄ hō diuina recipe bn̄ficia dicente saluatore math. 6. Querite ḡ primū regnū dei ꝛ iustitiā ei⁹. s. p rectam ꝛ principalē intētionē. Et hec oīa adijciētur vobis vꝫ bona tēporalia.

¶ 8. Diuine gr̄e ꝯseruatio. ¶ Un̄ scribit̄ Exo. 29. Ut manerē inter illos. ¶ Sicut. n. rite celebrātib⁹ sacrificiū matutinū pmittit̄. Q̄ de⁹ māsurus sit inter illos. Sic in bn̄tib⁹ rectā ad dn̄i itētionē cōseruat̄ gr̄a diuina. Et de⁹ in illis inhabitat perseueranter p gr̄e cōseruationē. ¶ Un̄ de talib⁹ dr̄ Jo. 14. Si quis diligit me. s. recta intētiōe sermonē meum seruabit ꝛ pr̄ meus diliget eū ꝛ ad eum veniemus: ꝛ māsionē apud eū faciem⁹. ¶ Exēplū hr̄ in beato Job qui habuit intentionē rectā cū essꝫ vir simplex ꝛ rect⁹ Job. j. Cui⁹ oculus stillabat ad deū Job. 16. ꝛ iō in tot tribulatiōib⁹ semper fuit conseruatus in gratia. Et deus mā sit in illo.

¶ 9. Diuina ptectio. ¶ Un̄ scribit̄ Exo. 29. Ego dn̄s ipsorū: Ego dn̄s per protectionē ꝛ liberationē a presentib⁹ malis. ¶ Habētes. n. intētionē in deū rectam: merent̄ a deo in hac vita a malis iminētibus ptegi. Un̄ de bn̄tib⁹ cogitationeꝫ ꝛ itētionē apud altissimū scribit̄ Sap. 5. Justi aūt in perpetuū viuent ꝛ apud dn̄m est merces eorū. Et cogitatio illorum apud altissimū. Ideo accipiēt regnū decoris ꝛ diadema spēi de manu domini qm̄ dextera sua teget eos ꝛ in brachio sancto suo defendet illos.

¶ x. Finalis glorificatio. ¶ Un̄ scribitur Exo. 29. Ego deus ipsorū. s. p finalē glorificationē. ¶ Hn̄tes. n. intētionē i deū rectaꝫ merent̄ a deo finalē obtinere glorificationē. ¶ Exē^m habet̄ in quinq̄ virginibus prudētib⁹: que q̄ habuerūt intentionē rectā in operib⁹ suis ideo igresse sunt ad nuptias math. 25. Sic hn̄tes intentionē in deū rectā merent̄ eternam gl'ificationē. ¶ Ex his p̄dictis oīb⁹ pꝫ: quāte gratiositatis: fructuositatis ac dignitatis sit sacrificiuꝫ matutinū Recte intētionis: O Beata aīa que tale sacrificiuꝫ oī mane an̄ oē aliud sacrificiū deuota mente deo imolauerit: ꝛ ve illi qui laborū suorū intētionē: vl' p maliciaꝫ a deo auertit: vel p negligentiā ad ip̄m nō ꝯuertit. Uenite ergo ascēdam⁹ ad monteꝫ dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De quinq̄ holocaustorū generib⁹ deo nr̄o spūaliter imolādis. Cap̄. 47.

V Enite ascendam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Leui. j. Hō qui obtulerit ex vobis hostiā dn̄o de pecorib⁹. i. de bobus et ouib⁹ offerēs victimas. Si holocaustū fuerit ei⁹ oblatio ac ꝛ armēto: Masculū imaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonij ad placandū sibi dn̄ꝫ. ¶ Uiso de sacrificio Matutino qđ oīa alia p̄cedebat: superest videre de Holocausto qđ erat inter alia que restant dignissimū. Et prio vidēdū est de ipso in generali. ¶ Ubi notandū qđ Holocaustum erat sacrificiū totaliter incensū ad honorē diuinuꝫ. Et dr̄ ab Holon q̄ est } Holoc. —

totum: et cauma quod est incendium. Et per hoc designabatur quod aia offerentis debebat totaliter resolui seu referri ad honorem diuinum sicut dicit lyra Leui.j. ¶ In holocausto autem offerebantur quinque aialium genera vz Boues: Oues: Capre: Turtures: et Columbe. Et significant quinque spiritualia sacrificia que a nobis deo nostro sunt ad honorem diuinum totaliter imolanda. Quorum proprietates et conditiones patebunt comparando et discurrendo per singula.

¶ Primum Genus holocausti fiebat de armento siue de bobus. ¶ De quo dicitur Leui.j. Homo qui obtulerit ex vobis hostiam domino de pecoribus .i. de bobus: Si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento. Et in hoc genere holocausti tria domino immolabantur. ¶ Primo Immolabantur Tauri sicut patet .2. parali.29. Ubi scribitur. Consurgens diluculo rex Ezechias aduauit omnes principes ciuitatis et ascendit in domum domini obtuleruntque simul tauros septem .s. in holocaustum prout ibidem lyra declarat. ¶ 2. Immolabantur Boues sicut patet Numi.7. Ubi scribitur. Primo die obtulit oblationem suam Naason filius Aminadab de tribu iuda: Bouem de armento in holocaustum. ¶ 3. Immolabantur vituli sicut patet Numi.29. Ubi scribitur: Offeretisque holocaustum in odorem suauissimum domino vitulos de armento tredecim. ¶ Moraliter primum genus spiritualis holocausti quod deo nostro debemus offerre: est holocaustum nostre fortitudinis quod per holocaustum Boum: qui sunt aialia fortia et laboriosa significatur. Quando ergo propter solum diuinum honorem et amorem nostram fortitudinem exercemus: tunc de armento siue de bobus deo holocaustum immolamus. ¶ Hanc autem nostram fortitudinem deo nostro tripliciter in holocaustum offerimus: sicut de bobus siue de armento tripliciter fiebat holocaustum. ¶ Aut enim imolamus declinando malum et dimicando contra inimicos nos temptantes. De quo conflictu dicit paulus ad Ephe.6. Induite vos armaturam dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli: quoniam non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem: sed aduersus principes et potestates: Aduersus mundi rectores tenebrarum harum: Contra spiritualia nequitie in celestibus. Propterea accipite armaturam dei vt possitis resistere in die malo etc. Et ista fortitudo nostra significatur per holocaustum de tauro quod est aial forte robustum et bellicosum. Quando ergo mundo carni et diabolo impugnantibus resistimus et contra ipsos fortiter propter solum diuinum amorem et honorem dimicamus. Tunc deo nostro taurum in holocaustum imolamus. ¶ Aut imolamus nostram fortitudinem operando bonum. De qua fortitudine dicit petrus .2. petri.j. Uos autem curam omnem subinferentes ministrate in fide vestra virtutem. In virtute autem sciam. In scia autem abstinentiam: etc. Quapropter satagite magis fratres vt per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis. Et ista fortitudo significatur per holocaustum de boue quod est aial laboriosum et fructuosum ac vtile in portandis oneribus: In generandis et multiplicandis frugibus terre. Quando ergo in bene operando nostram fortitudinem exercemur propter solum diuinum honorem: tunc in holocaustum deo nostro laboriosum et fructuosum bouem imolamus. ¶ Aut imolamus nostram fortitudinem. Proficiendo in bono et refrenando gestus leues ac dissolutos qui impediunt profectum in bonum: de quo dicit paulus ad Ephe.5. Turpitudo aut stultiloquium: aut scurilitas que ad rem non pertinet nec nominetur in vobis. Et .2. ad Thimo.2. Iuuenilia autem desideria fuge sectare iustitiam: fidem: spem: caritatem: et pacem cum hijs qui

inuocant deū de corde puro. Et ista for titudo significat per holocaustū de vitulo: qd̄ est aial gesticulosum ⁊ lasciuū. Mala. 4. Salietis sicut vitulus de armēto. Quādo ergo in bono pficiendo refrenamus gestus lasciuos ac dissolutos ⁊ maturitati cōtrarios: si pp honorez diuinū id agimus dn̄o vitulū in holocaustum imolamus. Et sic nostrā fortitudinem deo tripliciter in holocaustū offerimus: dū pp deū laboram⁹: a malo resistendo: bonum operando: et in bonum proficiendo.

¶ 2. Genus holocausti fiebat de ouibus. ¶ Unde scribitur Leui. j. Qd̄ si de pecoribus oblatio est. De ouib⁹ holocaustum. Et in hoc genere holocausti duo offerebātur: vz Arietes magni. Et agni anniculi. ¶ Un̄ scribitur Nū. 29. Offeretisq3 holocaustū domino in odorem suauissimum vitulum de armento vnū: Arietem vnum: agnos anniculos immaculatos septem. ¶ Moraliter secundum genus holocausti: quod deo debemus offere est holocaustū nostre mā suetudinis prudēter sufferēdo cōtumelias ⁊ maledictiones ⁊ oīa aduersa: que nobis bn̄facientib⁹ occurrūt sine rancore ⁊ appetitu vindicte. ¶ Et ista mansuetudo figurat per holocaustū factum de agno anniculo. Qd̄ est aial mansuetum nō iracūdum: non remurmurans: nec recalcitrās in verberibus: sed mansuete gemēs. Qn̄ ergo quis iniurias cōtumelias ⁊ psecutiones illatas cū mansuetudine tollerat: si pp diuinū honorē vel amorē id facit: agnū ānicul ū imolat in holocaustū. De ista mansuetudine dicit apl̄s ad Ephe. 4. Obsecro itaq3 vos ego vinctus in domino: vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis cum oī humilitate ⁊ māsuetudine: cum patiētia supportantes inuicē in caritate: Solliciti seruare vnitatem sp̄us in vinculo pacis. ¶ Sed cum agno imolare debemus ⁊ arietem qui est dux ouiū ⁊ agnorum: quia cuz mansuetudine debemus exercere simul ⁊ prudentiam in cauendis persecutoribus: et ista significatur per arietem quia sicut Aries regit ⁊ ducit agnos ⁊ oues: sic prudētiā nostram decet mansuetudinem regulare regere ⁊ temperare. Unde ⁊ saluator docuit nos simul ⁊ arietem prudentie ⁊ agnuz mansuetudinis imolare dicēs Math. x. ¶ Estote ergo prudentes sicut serpentes ⁊ simplices sicut columbe Cauete autem ab hominibus: Tradent eniz vos in conciliis ⁊c̄. Cum enim tradent vos: nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. ¶ Et congrue post holocaustum Fortitudinis immolandum est holocaustum prudentie ⁊ māsuetudinis: quia cum ceperimus malis resistere. In bonis operibus laborare: ac in proficiendo desudare: Insurgunt oblocutores: maledici ac calūniatores: ⁊ aliquādo corporis psecutores: quos oportet cum prudentia ⁊ mansuetudine tolerare: dicēte Petro apostolo. j. petri. 3. ¶ In fide omnes vnanimes: compatiētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti humiles. Non reddentes malum pro malo: nec maledictum pro maledicto: sed econtrario benedicentes: quia in hoc vocati estis vt benedictionē hereditate possideatis. Qui enim vult vitaz diligere ⁊ dies videre bonos: coerceat linguam suam a malo: ⁊ labia eius ne loquantur dolū.

¶ 3. Genus holocausti fiebat de capris. ¶ Unde scribitur Leui. j. Quod si de peccoribus oblatio est: de ouibus siue de capris holocaustum. ¶ Et in hoc genere holocausti offerebantur hedi. sicut patet. j. Esdre. 6. Ubi dicitur

Oz si necesse fuerit τ vitulos τ agnos τ hedos in holocaustū deo celi: Frumentum: Sal: Uinū τ oleū ſm ritū sacerdotum qui sunt in hierl'm: detē eis p singulos dies. ℭ Moraliter tertiū genus holocausti qḋ deo ḋbemus offerre est holocaustū abstinētie: restringēdo appetitū gule. Et ista abstinētia figuratē per holocaustū de capris siue de hedis: qꝛ capra est aīal hispidū τ rigidū habēs pilos duros τ horridos. Et abstinētia similiter delectatur rigidis τ duris τ reddit corpus asperū τ horridū. Qñ ergo quis gule appetitū refrenat: si pp honorem τ amorē diuinū id facit: tūc hedū in holocaustū imolat: τ holocaustū de capris offert. ℭ Ad istud abstinētie holocaustū deo imolandum nos excitabat saluator dicēs Luc.21. Attēdite aūt vobis ne forte grauentē corda vestra in crapula et ebrietate τ curis hui' vite: τ superueniat in vos repentina dies illa. ℭ Et cōgrue post holocaustū Mā suetudinis offerēdū est holocaustum abstinētie: qꝛ cū victi fuerint hostes exteriores p virtutē mā suetudinis: insurgūt appetitus interiores gule: dicētes illḋ comedam' τ bibam': cras.n.moriemur τ aīaꝫ miseram ad malū īpellunt. Sed p virtutē abstinētie occidēdi τ imolandi sunt ne aīam trahāt in ptē reproboꝝ iuxta illḋ Luc.12. Qḋ si dixerit seruus ille ī corde suo: morā facit dñs meus venire. Et ceperit pcutere seruos τ ancillas: τ edere τ bibere τ inebriari veniet dñs serui illius in die qua nō sperat τ hora qua nescit τ diuidet eū: partē qꝫ eius cū infidelibus ponet.

ℭ 4. Genus holocausti fiebat de turturibus. ℭ Uñ scribitē Leui.j. Si autē de auibus holocausti oblatio fuerit dñō ḋ turturib': offeret eaꝫ sacerdos ad altare. ℭ Moraliter quartū gen' holocausti qḋ deo debemus offerre est holocaustum castitatis τ cōtinētie refrenādo appetitus luxurie τ sēsualitatis. Et ista castitas bñ figuratur p holocaustū de turturib'. Que vt ferē post mortem primi cōiugis nullis āplius copulanē sꝫ cōtinenter τ caste viuūt toto tēpore futuro in montib' τ solitudinib' gemētes. Qñ ḡ quis carnalitatis ac lasciuie appetitus refrenat ḋclinādo fornicationem: adulteria: incestuꝫ τ alia opera carnis: si pp diuinū honorē τ amorē facit. Tūc ḋ turturib' dñō offert holocaustū. ℭ Ad istud holocaustū deo imolandū incitabat paulus apl's qñ dicebat ad Ephe.v. Fornicatio autē τ oīs imūdicia nec nominetē in vobis sicut decet sanctos: aut turpitudo aut stultiloquiū aut scurrilitas que ad rem nō ptinet: sed magis gratiarum actio. ℭ Et cōgrue post holocaustum abstinētie offerendū est holocaustū castitatis τ cōtinētie: qꝛ subiugato p abstinentiā appetitu gule: refrenatē consequēter τ desideriuꝫ carnis τ luxurie. Et ideo ista duo cōiūgebat paulus apl's τ ab ambob' abstinere docebat dicens ad Ro.13. Nō in cōmessationib' τ ebrietatib'. Non in cubilib' τ ipudicijs. Nō in contētione τ emulatiōe: sed induimini dominū iesuꝫ xp̄m. Et carnis curam ne feceritis in desiderijs.

ℭ 5. Genus holocausti fiebat de colūbis. ℭ Uñ scribitē Leui.j. Si aūt de auibus holocausti oblatio fuerit dñō de pullis colūbe: offeret eam sacerdos ad altare. ℭ Et Leui.5. Offerat duos turtures vl' duos pullos colūbarū dñō: vnū pro peccato τ alterū in holocaustū. ℭ Moral'r quintū genus holocausti qḋ deo debemus offerre est holocaustū penitētie τ cōtritionis interioris: dolendo τ gemēdo pro peccatis p̄teritis τ negligētijs cōmissis siue pro dilatione celestis patrie.

Et ista penitentia bene figuratur per Holocaustum de pullis columbarum: quia sicut Columba habet gemitum pro cantu et caret felle. Sic vere penitens habet gemitum et lamentum penitentie pro cantu et solacio iuxta illud Aug. Doleat peccator et de dolore gaudeat. Et caret felle amaritudinis et rancoris: iracundie ac vindicte: libenter indulgens vt sibi a domino indulgeatur: Quando ergo quis sponte assumit lamenta penitẽtie et contritionis interioris siue pro peccatis siue pro dilatione glorie: si totum hoc pro dei honore ac dilectione facit: tunc de pullis columbarum domino offert holocaustum. ¶ Ad istud holocaustũ penitentie inuitabat peccatores Jacobus apostolus dicens Jaco. 4. Emũdate manus peccatores et purificate corda duplices animo: Miseri estote et lugete et plorate. Risus vester in luctum conuertetur et gaudium in merorem. ¶ Et congrue vltimo loco deo offerendum est holocaustum penitentie interioris: quia q̃uis omnia predicta sacrificia et holocausta offerantur: semper tamen ex pronitate ad malum homo in hac vita maculatur aliqua culpa saltem veniali: quia Si dixerimus quia peccatum non habemus nosmetipsos seducimus et veritas in nobis non est. j. Jo. j. Et ideo per istud vltimum holocaustum penitentie emundamus animam ab omni delicto: quia scribitur. j. Jo. j. Si confiteamur peccata nostra fidelis est: et iustus vt remittat nobis peccata nostra: et emundet nos ab omni iniquitate. ¶ Per primum holocaustum fortitudinis Homo resistit demonibus. ¶ Per secundum holocaustum Mãsuetudinis resistit malis hominibus. ¶ Per tertium holocaustum Abstinẽtie refrenat gulam. ¶ Per quartum holocaustum castitatis refrenat tactum. ¶ Per quintum holocaustum penitentie purgat animum et totam vitam. Et ideo ad istud sacrificium siue holocaustum penitentie diligenter immolandũ inuitat dominus dicens Johel. 2. Conuertimini ad me in toto corde vestro: in ieiunio fletu et planctu: Scindite corda vestra: et non vestimenta vestra: dic totum. Et respondit dominus: et dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumentum et vinum et oleum et replebimini in eis: et non dabo vos vltra opprobrium in gentibus. O beata anima que predicta holocausta domio fideliter immolauerit: Et ve illi que opposita predictorum immolat demoniis. ¶ Sed aduertendum q in holocausto de predictis animalibus offerebatur simila: Vinum: Oleum: Sal: et Thus sicut patet Leui. 2. et Numeri. 28. et 29. Sic cũ quinque predictis debem⁹ offerre similã interioris et mentalis mũdicie Vinũ iustitie: Oleum pietatis et misericordie Sal discretionis et Thus cordialis deuotionis: de quibus supra satis dictum est. Venite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De nostre fortitudinis rectitudine in holocausto mistice p̃signata. Cap. 48.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribũtur hec verba Leui. j. ¶ Homo qui obtulerit ex vobis hostiam domino de pecoribus idest de bobus: et ouibus offerens victimas. Si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento. Masculum immaculatum offeret ad ostiũ tabernaculi: ad placandum sibi domi-

mum: Ponetq; super caput hostie manus: Et acceptabilis erit: Atq; in expiationē eius pficiēs: Hec ibi. ¶ Moraliter p sacrificiū siue holocaustū de bobus significat nostra fortitudo: Que sicut prediximus deo tripliciter immolatur: dum laboramus vel malo resistēdo: vel bonum operando: vel in melius proficiendo. Ad holocaustum autem istud digne offerendum septem conditiones requiruntur: que reddunt holocaustum nostre fortitudinis integrum & perfectum. Et quicumq; cupit deo suam offerre fortitudinem propter eius amorem & honorem laborando: studeat pro posse has omnes conditiones in suo sacrificio coadunare: Unde nostra fortitudo debet esse.

¶ p Libera ex parte voluntatis offerentis: vt videlicet libere deo offerat suam fortitudinem propter eius amorem: & honorem laborando. ¶ Et ista est prima bonitas moralis que conuenit actui scilicet conuenientia eius ad causam effectiuam siue ad efficiens: qua actus dicitur moralis quia libere elicitus: sicut declarat Scotus in. 2. di. 40. ¶ Et ista prima conditio notatur in littera quando dicitur Leui. j. Homo qui obtulerit ex vobis hostiam scilicet ex deuotione mera. Offeret scilicet sponte & libere ad ostium tabernaculi scilicet ad christus: qui est ostium superni tabernaculi Jo. 10. ¶ Sine ista condicione nulla oblatio & nullum sacrificium est deo acceptum. 2. Cor. 9. Unusquisq; prout destinauit in corde suo: nō ex tristitia aut ex necessitate. Hyllarem enim datorē diligit deus. Et hoc est contra illos qui in diuinis operibus non libere sed ex q̄dam necessitate vel verecundia laborant.

¶ 2. Uigorosa siue virilis. ¶ Quia cū militia sit vita hominis super terram Job. 7. necesse est fortitudinem nostram esse vigorosam & virilem in resistendo temptationibus Et in exequendo opera virtuosa. Et in bonis proficiendo. ¶ Et ista condicio notatur in littera quādo dicitur Leui. j. Offerat masculum: Masculus enim est fortior femina: & ideo significat virilitatē nostre fortitudinis: ¶ Et ista est secunda bonitas moralis que conuenit actui ex obiecto: quando videlicet Actus transit supra debitum obiectum: ex quo fit bonus ex genere: vlterius circumstantionabilis aliis circumstantiis: sicut dicit: Scotus in. 2. di. 40. ¶ De ista virilitate nostre fortitudinis dicit Paulus ad Phil. 6. Induite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli: quoniam non est nobis collucatio aduersus carnem & sanguinē: sꝫ aduersus principes & potestates Et hoc est contra illos qui in terrenis operibus sunt fortissimi & viriles: sed in celestibus & diuinis sunt infirmi & debiles De quibus dicit Grego. Omnes huius seculi dilectores in terrenis rebus fortes sunt: in celestibus debiles.

¶ 3. Munda. ¶ Quia fortitudo nostra debet esse mūda & immaculata ne inferat proximo violentiam: aut committat rapinam iniuste inuadendo aliena: iuxta illud quod dixit Joannes Baptista militibus Luc. 3. Neminem concutiatis: neq; calumniam faciatis & contenti estote stipendiis vestris. ¶ Et ista condicio notatur in littera quando dicitur Leui. j. Masculum immaculatum.

¶ Ubi dicit Lyra Quod Animal immolandum debebat esse immaculatū: carens omni defectu membrorum: nō debebat esse languidum: nec debile: nec contaminatum ex concubitu cum ani-

mali alterius speciei. Nec contaminatũ ex contactu alicuius rei immunde: nec aliquõ maculatum aut ineptum diuino sacrificio: hec ille. Sic nostra fortitudo debet esse munda ꝛ nullo vicio maculata. ¶ Et ista est tertia bonitas que conuenit actui ex forma sua: quando videlicet fit debito modo ꝛ põitur quarta circumstantia actus a Scoto. in. 2. di. 40. ¶ De ista mundicia nostre fortitudinis dicitur Job. 17. Tenebit iustus viã suam ꝛ mundis manibus addet fortitudinem Et hoc est contra illos qui suam fortitudinem quam in diuinis rebus exercent: deo offerunt immundã ꝛ maculatam ex rapinis: violentijs: homicidiis ꝛ sanguine ꝓximorũ.

¶ 4. Recta. ¶ Quia nostra fortitudo debet in debitam finem dirigi per rectam intentionem videlicet in deum ad eius gratiam ꝛ amicitiam promerendam. ¶ Et ista condicio notatur in littera quando dicitur Leui. j. Ad placandum sibi dominum. ¶ Et ista est quarta bõitas in actu: que videlicet est ex circunstantia finis: quando actus ordinatur ad rectũ ꝛ debitum finem. ¶ Istã fortitudinis rectitudinem in suis passionibus habebant illi qui dicebant in ps. 43. Propter te mortificamur tota die extimati sumus sicut oues occisionis. Et hoc est contra illos qui in ecclesiasticis ꝛ diuinis rebus laborant: non propter deum: sed propter lucrum vel humanam laudem.

¶ 5. Integra. ¶ Quia nostra fortitudo tota exerceri debet propter deum: non partim propter deum ꝛ partim propter mundum: quia non esset integra ꝛ perfecta: sed diminuta. ¶ Et ista condicio bene notatur in littera quando scribitur Leui. j. Ponetq; super caput hostie manus scilicet ambas. Et hoc faciebat secundum Liram ad denotandum ꝙ offerens animal renunciabat iuri qđ habebat in eo: ꝛ offerebat totum deo: Sic nostra fortitudo totaliter debet in diuinum honorem referri non in proprium honorem vel commoduꝫ. Utrãq; ergo manum supra caput hostie ponimus: quando nostram fortitudinem totam pro diuino honore labori supponimus. Utranq; manum super hostiam ponimus: quando propter deum ꝛ in spiritualibus ꝛ in temporalibus Et in prosperis ꝛ inaduersis. Et in vita cõtemplatiua ꝛ actiua desudamus ꝛ fatigamur: Hec enim omnia per dexteram ꝛ sinistram significantur. ¶ Istam integram fortitudinem offerebat Paulus apostolus: ꝛ vtranqꝫ manuꝫ super caput hostie ponebat quando dicebat. 2 ad Cor. 6. In oĩbus exhibeamus nos sicut dei ministros: per arma iustitie a dextris ꝛ a sinistris: per gloriam ꝛ ignobilitatem: per infamiam: ꝛ bonam famã: vt seductores ꝛ veraces ꝛc. Et hoc est contra infinitos qui in spiritualibus ꝛ diuinis parum laborant: sed in terrenis plurimum ꝛ sic claudicant in duas partes ꝛ ingrediuntur duas vias ꝛ nõ habebũt success⁹ Ecci. 3. Cor. igrediẽs duas vias nõ hẽbit successus.

¶ 6. Grata. ¶ Quia si nr̃a fortitudo nõ deo foret grata non eẽt perfecta: Tante .n. bonitatis est res queq;: ꝗ̃tum a diuina voluntate acceptatur. ¶ Et ista Condicio notatur in littera cum dicitur Leui. j. Et acceptabilis erit. Et in hoc consistit nostre fortitudinis ꝛ nostri holocausti summa perfectio: si a diuina voluntate acceptetur. ¶ Istam Gratam hostiam deo docebat offerre Petrus ap̄lus qñ dicebat. j. Petri. 2. Ad quẽ accedentes lapidẽ viuum ꝛ ipsi tãꝙ̃ lapides viui supedificamini domos

spirituales: offerentes spiritales hostias: acceptabiles deo per iesum christuz: Et hoc est contra illos qui in diuinis laborant sed non sunt in caritate ꝛ ideo eius fortitudo ꝛ labor non est deo gratus: Uel si sunt in caritate non agunt tales labores ex inclinatiōe caritatis: sꝫ ex cōsuetudine vel ex aliquo alio respectu: ꝛ ideo talis labor non est deo gratus sicut declarat Sco. in quol. q. 17. ar. 2.

¶ 7. Fructuosa. ¶ Quia nostra fortitudo si pro diuino amore exerceatur vel resistendo tēptationibus vel opādo difficilia vl' tolerādo dura ꝛ aspera: expiat ꝛ purgat aiam sicut lima ferrum: ꝛ fornax argentum: iuxta illud ps. 16. Probasti cor meum ꝛ visitasti nocte: Igne me examinasti: ꝛ non est inuenta in me iniquitas. ¶ Et ista condicio notatur ī littera cū scribit̄ Leui. j. Atqꝫ in expiationem eius proficiens. ¶ Istum fructum nostre fortitudinis describit Paulus apostolus dicens ad Ro. 5. Gloriamur in tribulationibus: scientes ꝙ tribulatio patientiam operat̄: patiētia autem probationem: probatio vero spem Spes autem non confundit: quia Caritas dei diffusa est in cordibus nostris: per spiritum sanctum qui datus est nobis Hee sunt condiciones septem que concurrunt in holocausto nostre fortitudinis ex parte ipsius offerētis. ¶ Et beatus spiritus ille qui fortitudinez suam sic propter deuz exercet vt labores sui sint liberi: viriles: mundi: recti: integri: deo grati: ꝛ sibi metipsi vtiles ac fructuosi Uenite ergo ascendamus ad mōtem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus fortitudinis nostre condicionibus in holocausto ō bobus mistice presignatis Cap. 49.

Venite ascendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūt hec v̄ba Leui. j. Immolabitqꝫ vitulū coraz dn̄o. Et offerent filii Aaron sacerdotis sanguinem eius: fundentes per altaris circuitum: quod est ante hostium tabernaculi. Detractaqꝫ pelle hostie: artus in frustra concident. Et subiicient in altari ignem: strue lignorum ante composita. Et membra que sūt cesa desuper ordinantes: caput videlicet ꝛ cuncta que adherent iecori: intestinis ꝛ pedibus lotis aqua: Adolebitqꝫ ea sacerdos super altare in holocaustum: ꝛ suauem odorem dn̄o: hec ibi. ¶ Uisti ce sacerdos deo dedicatus ꝛ sacra ministrans est spiritus rationalis: ꝛ portio superior deprecans ad optima: ꝛ sacra persuadēs Uel spiritus sanctus qui sacra docet: vel christus iesus qui est sacerdos secundum ordinem melchisedech. ¶ Filii huius summi sacerdotis sunt angeli sancti qui vocantur filii dei Job. 38. Cum me laudarent astra matutina: ꝛ iubilarent omnes filij dei. ¶ Uel filii summi sacerdotis sunt cogitationes recte in nobis a deo recto genite. 2. Cor. 3. Non ꝙ sufficientes sim' cogitare aliquid a nobis q̄si ex nobis. sꝫ sufficientia nostra ex deo est. ¶ In hoc autem holocausto nostre fortitudinis multa concurrunt ad eius completam ꝛ omnimodam perfectionem.

¶ p̄ Sacerdos immolat vitulum coraz domino. ¶ Unde scribitur Leui. j. Immolabitqꝫ vitulum coram domino scilicet sacerdos. ¶ Sic moraliter spiritus rationalis vel portio superior: christus vel spiritus sanctus iugulat fortitudinis nostre bestialitatem: que prius pro terrenis diuitiis ꝛ honoribus labora-

bat: iuxta illud Grego. Omnes huius seculi dilectores in terrenis rebus fortes sunt: in celestibus debiles: Sacerdos bouem iugulat. cum portio nostra superior: fortitudinem nostram in terrenis laborantem reprimit: & in celestibus laborare compellit. ¶ Hunc vitulum siue bouem sacerdos coram deo iugulat: quia portio nostra superior siue spiritus rationalis fortitudinem nostraz more bouis in terrenis desudantem: deo approbante mortificat. Et coram deo iugulat: quia ad bonuz conuertit: vt sicut prius nostra fortitudo pro mundo: ita postmodum pro deo tantuz modo: laboret. ¶ Unde scribit Paulus ad Ro. 6. Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundicie: & iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationem.

¶ 2. Filii Aaron offerunt sanguinem. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et offerent filij Aaron sacerdotis sanguinem eius Sanguis ē dulcis & significat dlectationem siue gaudiū. ¶ Quando ergo cogitationes sancte vel conscientie stimuli vel angeli sancti inspirant anime vt omne gaudium de sua fortitudine ad deuz referat Tunc filij Aaron sanguinem vituli deo offerunt: quasi dicentes hominibus viriliter pro deo laborantibus illud apostoli ad Phil. 4. Gaudete ī dño semper iterum dico gaudite.

¶ 3. Filii Aaron fundunt sanguineʒ per circuitum altaris. ¶ Unde scribit Leui. j. Fundentes scilicet sanguinem per altaris circuitum quod est ante ostiuz tabernaculi. ¶ Moralit altare est cor nostrum: & dicitur esse ante ostium tabernaculi quia ante xp̄m cui omne cor patet & omnis voluntas loquitur: vel altare est christus. ¶ Quando ergo dictamīa ɔscientie recta vl angeli sancti docent nos vel intus in corde siue conscientia: vel in christo de nostra fortitudine gaudere: non extra in laudibus hominum: tunc sanguinem nostri vituli fundunt in circuitu altaris: quasi dicentes illud. 2. Cor. j. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre: Et illud j. Cor. j. Qui gloriatur in domino glorietur.

¶ 4. Sacerdos excoriabat vitulum siue bouem immolandum. ¶ Unde scribitur Leui. j. Detractaq; pelle hostie. Et in casu necessitatis leuite adiuuabāt sacerdotes in excoriando: Unde dicit. 2. Parali. 29. Sacerdotes vero pauci erant: nec poterant sufficere vt pelles holocaustorum detraherent: vnde & leuite fratres eorum adiuuerunt eos. ¶ Moraliter Aaron & filii excoriāt hostiam: quando portio superior & eius dictamina qui sunt eius filii vel spiritus sanctus & angeli qui sunt eius filii: hortantur nos ad omnis peccati: & circumstantie depositionem: & fortem cuiuslibet aduersitatis tollerationem: dicentes illud apostoli ad Hebre. 12. Deponentes omne pondus & circūstans nos peccatum: per patientiam curramus ad propositum nobis certamen. ¶ Pellē de hostia detrahunt: quando veterem consuetudineʒ nostre fortitudinis que circa terrena versabatur: docent immutare: & circa celestia & spiritualia exercere: dicentes illud apostoli ad Phil. 4. Deponite vos secundum prestinam cōuersationem veterem hominem: qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renouamini autem spiritu mentis vestre: & induite nouum hominem qui secundum deum creatus est: in iustitia & sinceritate veritatis: Qui furabatur iam non furetur: magis auteʒ la/

boret opãdo mãsb⁹ suis qd̃ bonũ ẽ: vt hẽat vñ tribuat necessitatẽ patiẽti.

¶.5. Sacerdos cum leuitis diuidebant artus hostie in frusta. ¶ Unde scribitur Leui.j. Artus in frusta concident. ¶ Moraliter Aaron ⁊ eius filij diuidunt hostiam immolandam in frusta: quando superior portio: ⁊ rationis dictamina vel spiritus sanctus ⁊ angeli docent ⁊ instruunt nostram fortitudinem in multis ac variis operatiõibus fore exercendam: quasi dicant illud apostoli.2 ad Cor.6. In omnibus exhibeatis vos metipsos sicut dei ministros: In multa patientia: In tribulationibus: in necessitatibus: In laboribus: in vigiliis: In ieiuniis: in castitate: Per arma iustitie a dextris ⁊ a sinistris.

¶.6. Sacerdos lauabat intestina scilicet viscera aqua. ¶ Unde scribitur Leui.j. Intestinis: ⁊ pedibus lotis aqua. ¶ Moraliter per viscera que replentur stercoribus intelligi possunt appetitus luxurie que stercori comparatur. Eccl.9. Omnis mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab omnibus pretereuntibus conculcabitur: Sacerdos ergo lauat viscera hostie immolande aqua: quando spiritus sanctus nos edocet nostram fortitudinem non ad delectationẽ carnis nec propter explendum luxurie appetitum exercere: Sed propter diuinum honorem ⁊ propter regnum celorũ docet nos fortiter carnis appetitum restringere dicens illud mathe.19. Sunt eunuchi qui se ipsos castrauerunt propter regnum celorum. Sacerdos lauat viscera cum aqua: quãdo spiritus rationalis forti castigatione ⁊ forti contritione luxurie incitamenta refrenat dicens illud Pauli.j. Cor.9. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo: ne forte cum aliis predicaue-rim ipse reprobus efficiar.

¶.7. Sacerdos lauabat ped: s hostie immolande aqua. ¶ Unde scribitur Leui.j. Intestinis ⁊ pedibus lotis aqua. ¶ Moraliter per pedes qui puluere terreno fedantur intelliguntur desideria rerum terrenarũ: que debent aqua contritionis dilui. Sacerdos ergo aqua pedes hostie immolande lauat: quando spiritus rationalis vel spiritus sanctus edocet nostram fortitudinem: non pro terrenis rebus aquirendis sed pro celestibus exercendam dicens illud apostoli.j. ad Thimo.4. Exerce te ipsum ad pietatem: Nam corporalis exercitatio ad modicum vtilis est. Et illud.j Jo.2. Nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt.

¶.8. Sacerdos componebat in altari ligna. ¶ Unde scribitur Leui.j. Strue lignorum ante composita. ¶ Moraliter ligna in altari componere est diuina beneficia: ⁊ fortitudinis exempla sanctorum ad cordis memoriam reuocare: Sacerdos ergo: ⁊ leuite ligna in altari componunt: quando spiritus rationalis ⁊ munde cogitationes: vel spiritus sanctus ⁊ angeli: ad cordis nostri memoriam diuina beneficia ⁊ fortitudinis exempla sanctorum reducunt: dicentes illud apostoli ad Hebre.11. Sancti per fidem vicerunt regna Operati sunt iustitiã. Adepti sunt repromissiones: Obturauerunt ora leonum: Extinxerunt impetum ignis: Alii vero ludibria ⁊ verbera experti: insuper: ⁊ vincula: ⁊ carceres: lapidati sunt: Secti sunt: Temptati sunt ⁊c. Et illud ad Hebre.12. Recogitate eum qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem: vt ne fatigẽini ãimis v̄ris d̄ficiẽtes.

¶.9. Sacerdos ordinabat membra. Ho

stie cesa super ligna composita. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et membra que sunt cesa desuper ordinantes. Caput videlicet et cuncta que adherent Jecori. ¶ Moraliter membra hostie super ligna composita ordinare est: Actus singulos fortitudinis ad exempla sanctorum exercere. Sacerdos ergo membra hostie cesa super ligna composita ordinat: quando spiritus sanctus vel spiritus rationalis quasi alter Aaron in corde suggerit cui operi quis debeat insudare q̄si dicens illud apostoli ad Ro.12 Unicuiqꝫ sicut de⁹ diuisit mēsurā fidei Sicut.n. in vno corpore multa membra habemus Omnia membra non eundem actum habent. Ita multi vnū corpus sumus in Christo: singuli autem alter alterius membra. Habentes donationes secundum gratiam differentes: Siue prophetiam ꝑm rōnem fidei: Siue ministeriū in ministrando: Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui p̄est in sollicitudine. Qui miseretur in hylaritate: Sollicitudine non pigri: spiritu freuentes: domino seruientes ꝛc̄. ¶ Sacerdos ergo membra d̄ super ordinat: quando spiritus nos interius edocet laborare primo ad declinandum malum. 2. ad operandum bonum: ꝛ. 3. ad proficiendum in bono quasi dicat illud apl̄i. j. Cor. 14. O ia hōeste ꝛ ꝑm ordinē fiant in vobis.

¶. 10. Sacerdos siue leuite ministrantes subiiciebant ignem omnibus predictis. ¶ Unde dicitur Leui. j. Et subiicient in altari ignem: vbi dicit Lyra. Non est intelligendum ꝙ apportarent ignem aliunde quia Nadab ꝛ Abbiu offerentes ignem alienum statim interfecti fuerunt a domino Leui. 10. ꝛ ideo quod dicitur hic Et subiicient ignem: intelligitur de lignis que imponebant ad nutritionem ꝛ continuationem ignis de celo dati vt habetur infra Leui. 9. Hec Lyra. ¶ Moraliter ad omnes nostre fortitudinis actus predictos requiritur ignis diuine caritatis missus de celo a spiritu sancto: sine quo igne nulla deo sunt grata sacrificia: dicente paulo. j. Cor. 13. Si linguis hominum loquar ꝛ angelorum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas. Et si tradidero corpus meum ita vt ardeam: caritatem autem non habuero nihil mihi prodest. ¶ Sacerdos omnibus predictis subiicit ignem. quando sp̄us sanctus post predictos fortitudinis actus ignem in nobis sue dilectionis accēdit: Sacerdos subiicit ignem: quando portio superior ꝛ spiritus rationalis ad diuinam dilectioneꝫ nos per exempla sanctorum inflammat Leuite subiiciunt ignem: quando rationis dictamina ꝛ cō scientie stimuli: ex diuinoꝝ bn̄ficioꝝ consideratiōe flāmaꝫ i nobis diuie caritatis excutiūt dicētes illō. j Jo. 4. Nos ḡ diligam⁹ deū: qm̄ de⁹ prior dilexit nos.

¶ u. Sacerdos adolebat ꝛ cōburebat ꝛ i cinerē redigebat oīa ꝑdcā sup Altare i holocaustū. ¶ Un̄ scribit̄ Leui. j. Adolebitqꝫ ea sacerdos sup altare i holocaustū. ¶ Moralit̄ sacerdos oīa ꝑdcā i cinerē redigit qn̄ sp̄us scūs vl' sp̄us rōnalis oīa opa fortitudinis nr̄e ꝑdcā cū cinere hūilitatis asꝑgit: Cinis.n. hūilitatē significat iuxta illō Job. 30. Cōpat⁹ sūꝫ luto ꝛ assimilat⁹ sū fauille ꝛ cieri. ¶ Oia adolet i holocaustū ꝛ i cinereꝫ redigit: qn̄ post laudabilia opa fortitudinis ex gr̄a humilitatis totū i diuinū honorē refūdere edocet. Suggerēs i corde illud Luc. 17. Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite: Serui inutiles sumus. Quod debuimus facere

¶ 12. Ex hoc holocausto sic cõcremato ⁊ incinerato egrediebatur odor: qui erat suauissimus domino. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et suauem odorem domino.
¶ Moraliter Opera nostre fortitudinis sic igne diuine caritatis concremata ⁊ in puluerem humilitatis redacta deo sunt gratissima: quia Altus dominus ⁊ humilia respicit approbando ⁊ acceptando opera fortitudinis ex caritate ⁊ humilitate pacta. ¶ Uel' Odor suauis ex hoc holocausto egreditur: quia ex operibus fortitudinis predicte: bone fame ⁊ boni exempli ad omnes tam probos quam reprobos odorifera opinio dilatatur: Unde dicit apostolus. 2. ad Cor. 2. Christi bonus odor sumus deo in his qui salui fiunt ⁊ in hijs qui pereunt: Alijs quidem odor mortis in mortem: Alijs autem odor vite in vitam: ille. Et hic odor boni exempli est suauissimus deo. Et ex hijs patet quomodo Holocaustum nostre fortitudinis sit deo offerendum. Et hoc modo suam fortitudinem deo obtulit Stephanus protomartir ⁊ potest pro eius sermone vel alterius martiris applicari. ¶ Hec omnia tam ex parte offerentis quam ex parte sacerdotis immolantis dicantur de Holocausto nostre Mansuetudinis: que per Holocaustum de ouibus significatur. Et de Holocausto nostre abstinentie que per Holocaustum de capris significatur: Quia quasi in nullo differunt sicut patet intuenti litteram Leui. j. Ubi sequitur. Quod si de pecoribus oblatio est de ouibus siue de capris holocaustum ⁊c. Uenite ergo ascendamus ad montem domini: ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De nostre Castitatis holocausto in sacrificio de turturibus mistice presignato. Cap. 50.

Uenite ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. j. Si autem de auibus holocausti oblatio fuerit domino de turturibus ⁊ pullis columbe offeret eam sacerdos ad altare. Et retorto ad collum capite: ac rupto vulneris loco: decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris: vesiculam vero gutturis ⁊ plumas proiiciet prope altare ad orientalem plagam: In loco in quo cineres effundi solent: Confringetque ascellas eius ⁊ non secabit neque ferro diuidet eam. Et adolebit super altare: lignis igne supposito. Holocaustum est ⁊ oblatio suauissimi odoris domino. ¶ Moraliter per holocaustum de turturibus significatur nostra Castitas siue continentia: Quam deo in holocaustum offerimus propter diuinum amorem: ⁊ honorem refrenando sensualitatis ⁊ carnis appetitus sicut prediximus. ¶ Ad istud autem holocaustum castitatis immolandum: talia requiri videntur: qualia in holocausto fortitudinis quantum est ex parte offerentis: videlicet vt sit libera: Uirilis: Munda: Recta: Integra: Grata: ⁊ Fructuosa. Sed ex parte Sacerdotis immolantis alia requiruntur que in locis suis destinguendo patebunt. ¶ Iste autem sacerdos immolans turtures potest significare spiritum sanctum: vel spiritum rationalem per gratiam contemplationis sacra docentem ⁊ spirituales hostias immolantem. Plurima autem faciebat sacerdos: que facere debet: qui deo vult sacrificium castitatis offerre.
¶ j. Sacerdos offerebat oblationem de

turturibus ad altare: Naꝫ turtures ob latas ab offerentibus sacerdos offerebat ad altare. ¶ Unde scribitur Leui. j. Si autem de auibus holocausti oblatio fuerit domino de turturibus: offeret eam sacerdos ad altare. ¶ Moraliter spiritus rationalis siue spiritus sanctus docet hominem cupientem caste viuere. Castitateꝫ ipsam in libertate cordis primo librare: ꝛ examinare: ꝛ hoc est turtures offerre ad altare: quod Castitatem cordi presentare: quatenus vtrum eligere velit an respuere: diligenter examinet: quia castitas nō est necessitatis ꝛ de precepto: sed supererogationis ꝛ de consilio: Unde dicit Paulus ď ista libertate cordis quo ad seruandaꝫ castitatem. j. ad Cor. 7. Nam qui statuit in corde suo firmus: non habens necessitateꝫ: potestatem autem habēs sue voluntatis ꝛ hoc iudicauit in corde suo seruare virginem suam: bene facit.

¶ Uel sacerdos turtures offert ad altare: quando spiritus rationalis sue castitatis propositum dirrigit in christuꝫ: qui est altare nostrum: sacerdos ꝛ hostia. ¶ Uel sacerdos turtures oblatas offert ad altare: quando spirit⁹ sanctus castitatem quam mente concipimus e docet ad christum tanq̄ ad verum altare dirigere: ipsam propter eius amorem obseruando: quasi dicens illud apostoli ad Collo. 3. Omne quodcunq̄ facitis in verbo aut in opere omnia in nomine domini nostri iesu christi facite ¶ Spiritus ergo sanctus offeret turtures ad altare: quia in holocausto nostre castitatis instruit nos christi iesu beneplacitum adimplere iuxta illud apostoli. j. Cor. 7. Uolo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxore est sollicitus est que domini sūt quomodo placat dō ¶ Turtures sue castitatis non obtulerunt ad altare quinq̄ virgines fatue: q̄ non seruauerunt continentiam propter christum: ꝛ vt eius beneplacitum adimplerent: ꝛ ideo nihil profuit sua castitas quia excluse sunt a nuptiis Mathe. 25.

¶ 2. Sacerdos retorquebat caput turturum ad collum. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et retorto ad collum capite. ¶ Moraliter Ista retorsio est Refrenatio siue oculorum regulatio. Nam quando caput ad collum retorquetur: oculus a rebus coram positis auertitur. Et ipse aspectus in se debilitatur. Et ideo retorsio capitis ad collum est Refrenatio ꝛ regulatio oculorum: spiritus ergo sanctus vel spiritus rōnalis caput turturum ad collum retorquet: quando cupiētes obseruare castitatem refrenare oculos edocet dicēs illō Ecci 9. Ne respicias mulierem multiuolam ne forte incidas in laqueos illius: Uirginem ne conspicias ne forte scandalizeris in decore illius. Auerte faciem tuaꝫ a muliere compta: ꝛ ne circumspicias speciem alienam: Propter speciem mulieris multi perierunt: ꝛ ex hoc concupiscētia q̄si ignis exardescit. ¶ Sine ista oculorum custodia impossibile est seruare castitatem: Unde ꝛ Dina filia Iacob que egressa est vt videret mulieres regionis illius perdidit virginitatem: ꝛ Sichem filius Emor videns eam cōmisit stuprum Gen. 34.

¶ 3. Sacerdos rumpebat collum turturum cum vngue non cum ferro. ¶ Unde dicit̄ Leui. j. Ac rupto vulneris loco ¶ Moraliter Ista fractio vulneris cū vngue: est gule Refrenatio siue Regulatio cum discretione: Nam cum frangitur guttur impeditur via cibi. Et ideo fractio gutturis: significat Refrenationem ventris: sed ista refrenatio debet

esse discreta non nimis aspera: ideo debet fractio fieri cum vngue que discretionem significat: non cum ferro quod significat rigiditatem et indiscretionem ¶ Spiritus sanctus ergo vel spiritus rationalis locum vulneris rumpit cum vngue: quando cupientes castitatem obseruare: docet gulam cum discretione refrenare dicens illud apostoli .j. ad Timo. 5. Teipsum castum custodi. Noli adhuc aquam bibere: sed modico vino vtere: propter stomachum tuum et frequentes tuas infirmitates. ¶ Sine ista refrenatione gule difficile est conseruare castitatem: Unde et Loth qui inter viros Sodome lascinos castus fuerat post modum inebriatus vino: cum propriis filiabus peccauit et commisit duplicem incestum Gen. 19. Similiter Adam et Eua post commestionem pomi senserunt carnis rebellionem: qui ante esum: nullum carnis motum sentiebāt. Gen. 2. et. 3.

¶ 4. Sacerdos faciebat decurrere sanguinem turturum super Crepidinem altaris. ¶ Unde scribitur Leui. j. Decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris. ¶ Moraliter ista est Applicatio nostre delectationis ad christum: sanguis enim qui dulcis est delectationem significat: Sanguis ergo turturis decurrit super crepidinem altaris: quando delectatio carnalis fit spiritualis: et quādo delectationem nostre carnis conuertimus in delectationem christi: qui est altare nostrum. ¶ Sacerdos ergo facit sanguinem turturū decurrere super crepidinem altaris: quū spiritus sanctus vel spiritus rationalis delectationem nostrā viciosam circa carnem: cum uertit in delectationem virtuosam circa christum dicens vnicuique castitatem seruare cupienti illud ps. 36. Delectare in domino et ipse dabit tibi petitiones cordis tui ¶ Ista autem conuersio delectationis ad christum est optimum adiutorium ad obseruandam castitatem: quia secundum Greg. Gustato spiritu desipit omnis caro. ¶ Sine ista autem applicatione delectationis ad christum difficile est seruare castitatem: quia necesse est Animam aut in carnalibus aut in spiritualibus delectari. ¶ Et ideo bene dicebat ille propheta: Abacuc. 3. Ego autem in domino gaudebo et exultabo in deo iesu meo.

¶ 5. Sacerdos vesiculam gutturis vbi congregatur cibus turturum proiiciebat prope altare. ¶ Unde scribitur Leui. j. Uesiculum vero gutturis proiiciet prope altare. ¶ Moraliter Ista est Applicatio nostri desiderii siue appetitus ad christum: vesicula enim in qua cōgregatur cibus desiderium et appetitum significat veri cibi: qui est christus iesus qui dicit Jo. 6. Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus Quando ergo quis ex instinctu spiritus sancti vel portionis superioris omnem suum desiderium et appetitum proiicit in christum. Tunc sacerdos vesiculam guturris proiicit prope altare. ¶ Ista autem applicatio desiderii nostri ad christum iesum facit hominem castum et cōuertitur in delectationem spiritualem: Unde dicit spiritus sanctus Prouer. 6 In omni animo tuo idest dsiderio tuo accede ad illam scilicet sapientiam que est christus Et in omni virtute tua conserua vias eius. Inuestiga illam et manifestabitur tibi et continens factus ne derelinquas eam: In nouissimis enim inuenies requiem in ea: et conuertetur tibi in oblectationē. ¶ Hoc modo delectationem suam et desiderium suum ad christum applicauerat beata Agnes vir

go que dicebat. Jam mel et lac ex eius ore suscepi: iam amplexibus eius castis astricta sum: Jam corpus eius corpori meo sociatum est: et sanguis eius ornauit genas meas: Ipsi soli seruo fidem: ipsi me tota deuotione committo Quem cum amauero casta sum etc. Et ideo conseruauit castitatem propositā. ¶ Sine autem ista applicatione desiderii ad christum difficile ē castitatē conseruare.

¶ 6. Sacerdos plumas turturū proiiciebat prope altare ad orientalem plagā. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et plumas ꝓiiciet prope altare ad orientalem plagā. ¶ Moraliter Ista est Applicatio cogigitationis ad christū: que plurimum cōfert ad castitatis custodiā: Plume. n. per quas in altum auium corpora subleuantur cognitiones ac contemplationes non incongrue significant: per quas aīa circūfertur et sursū eleuat. ¶ Plumas sacerdos proiicit prope altare: qn̄ spūs sanctus vel spūs rōnalis nos istruit stimulat et impellit cogitationes nr̄as in xp̄m passum et crucifixum iactare: q̄ cogitatio multum confert ad castitatis obseruantiam quasi dicens nobis illud .j. Petri. 4. Christo igitur passo in carne et vos eadem cogitatione armamini: quia qui passus est in carne desiit a peccatis: vt nō iam desideriis hominū: sed voluntate dei: quod reliquū est in carne viuat temporis. Sufficit. n. ꝑpteritum tempus ad voluntatē gentiū consumādam: hiis qui ambulauerunt in luxuriis: desideriis: violentiis: comessationibus: potationibus: ebrietatibus etc. ¶ Hoc mō cogitabat christum passū: et castitatem custodiebat sanctus Jeronimus qui a carne stimulatus ad iesu iacebat pedes. Et sine ista cogitatione passionis xp̄i vix supatur viciū carnalitatis. ¶ Nota etiam diligenter: q̄ plume proiiciebantur prope altare. ad orientalem plagam: ex qua oritur lux: quia applicatio cogitationis ad xp̄m mirabiliter illuminat aīam: quia scribit̄ Sap. 6. Cogitare de illa sensus est consumatus.

¶ 7. Sacerdos plumas turturū proiiciebat prope altare in loco in quo cineres effundi solent. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et plumas ꝓiiciet prope altare ad orientalē plagā In loco in quo cineres effundi solent. ¶ Moraliter Ista est applicatio cogitationis ad mortem: Nam sicut per plumas cogitatio: sic per cinerē mors recte significatur: quia p̄ mortē homo conuertitur in cinerem iuxta illud Gen. 3. puluis es et in puluerē reuerteris: Proiicere ergo plūas in loco cinerum: est cogitationes nr̄as applicare ad mortē Plumas ergo in loco cinerum proiicere est sepulture nr̄e cineres frequenter cogitare: Plūas in loco cinerū proiicimus: cū nos in breui morituros eē cogitam⁹. ¶ Sacerdos ergo ꝓiicit plumas in loco cinerū: qn̄ spiritus sanctus nos admonet mortem nostrā frequenter cogitare quasi dicat illud Ecci. 11. Malicia vnius hore obliuionem facit luxurie magne. ¶ Et ista mortis cogitatio multum confert ad castitatis custodiam: quia facile contemnit omnia qui se semper cogitat moriturum Unde scribitur Ecci. 7. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua: et in eternum non peccabis.

¶ 8. Sacerdos confringebat Ascellas turturis. ¶ Unde dicitur Leui. j. Confringetque ascellas eius. ¶ Moraliter Ista est sensualitatis Disciplina moderata: Et carnis castigatio temperata. ¶ Per Ascellas Autem in

que per suam fortitudinem eleuant in altum plumas: intelligitur robur & fortitudo corporis: que in altum eleuāt cogitationes mentis iuxta illud Hiere. 9. Non glorietur fortis in fortitudine sua Sed ista carnis & corporis fortitudo est confringenda cum moderatis flagellis & cum moderatis operibus iuxta illud quod scribitur Ecci. 33. Cibaria: & virga & onus asino: panis & disciplina & onus seruo. Sacerdos ergo frāgit Ascellas turturis quando spiritus rationalis vel Spiritus sanctus carnis nostre fortitudinē docet cū debito moderamine castigare: quasi dicens illud Prouer. 29. Qui delicate a pueritia sua nutrit seruum suum idest corpus suū postea sentiet eum contumacem per carnis scilicet lasciuias. ¶ Ad hanc castitatem conseruandam disciplinabat carnem suam paulus quando dicebat. j. ad Cor. 9. Ego igitur sic curro non quasi in incertum: sic pugno: non quasi aerē verberans: sed castigo corpus meum & in seruitutem redigo: ne forte cum alijs p̄dicauerim: ipse reprobus efficiar.

¶ 9. Sacerdos non secabat turturē: nec diuidebat eam ferro: sed integram dimittebat sic immolandam. ¶ Unde dicitur Leui. j. Et non secabit neq̄ ferro diuidet eam. ¶ Moraliter Ista est castitatis perfectio & integratio. Ille turturem diuidit qui castitatem seruat in opere: sed luxuriose viuit in corde. Ille turturem diuidit qui verba quidem casta pronunciat: sed opera luxuriosa consumat. ¶ Sacerdos autem turturem non secat: nec ferro diuidit: quando spiritus. s. & superior portio q̄ semp deprecatur ad optimū: integram castitatem & in corde & in ore & in ope custodire sollicitat dicens illud Esa. p̄. Lauamini q̄ ad opera: Mundi estote quo ad verba Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis: quo ad desideria Alias non deo est acceptum Castitatis holocaustum nisi Turtures integre immolentur. ¶ Et multi quidem deo offerunt holocaustum de turturibus sed deo non est acceptum: quia diuidunt eas: quia & si castitatem seruent in opere: luxuriose tamen viuunt in corde & si castitatem seruant in tēpore vno luxurie tamen succūbunt in alio.

¶ 10. Sacerdos ligna componebat in altari. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et adolebit super altare: lignis igne supposito ¶ Moraliter Ista est castitatis exemplificatio: Ligna enim sunt exempla virorum sanctorū: qui in scriptura lignorum noīe designantur iuxta illud Luc. 23. Si in viridi ligno hoc faciunt: in arido quid fiet: Cor est altare. ¶ Sacerdos ergo ligna in altari cōpōit: qn̄ spūs sanct⁹ exēpla castitatis in corde nr̄o ordinate p̄ponit: Adducēs ad memoriā xp̄m: virginē: Jo. Baptistā. Jo. euangelistā: Paulū. Catherinā. Luciā. Agnetem dicens illud Sap. 4. O q̄ pulcra ē casta generatio cū Claritate. Immortalis est. n. memoria illius: qm̄ & apud deum nota est & apud homines. Et istud est optimū remediū ad conseruandam continentiam.

¶ 11. Sacerdos sup ligna pōebat turtures cōburēdas. ¶ Un̄ dr̄ Leui. j. Et adolebit sup altare lignis igne supposito. ¶ Moraliter Ista ē castitatis dilectio & custoditio: sacerdos. n. turturem pōit sup ligna: qn̄ spūs rōnalis vel spūs sanct⁹: ad exēpla sanctorū nos ad dilectionem & custodiā Castitatis inspirat: dicens illud quod scribitur Sap. 3. Felix est sterilis & incoinquinata: que nescit thorum in delicto. Habebit fructus in respectione aīarū sanctarū Et spa-

do qui non operatus est per manus su as iniquitatem: Nec cogitauit aduersus deum nequissima. ¶ Hoc modo sancte virgines Catherina: Lucia Clara et innumere alie: ad exemplum virginis seruauerūt continentiam: et obtulerunt deo turturem integram viuendo caste corde ore et opere: toto vite sue tempore.

¶ .12. Sacerdos igne lignis supposito comburebat turtures. ¶ Unde scribitur Leui. j. Et adolebit super altare lignis igne supposito. ¶ Moraliter iste ignis est gratia spiritus sancti siue caritas: sine qua omnes actus nostre castitatis predicti nihil valent secundum illud apostoli. j. Cor. 13. Si linguis hominum loquar et angelorum: caritatem autem non habuero nihil mihi prodest. ¶ Sacerdos ergo ignem supponit: quando spiritus rationalis omnia predicta propter diuinam caritatem operanda demonstrat: Sacerdos ignem supponit: quādo spiritus rationalis pōst opera castitatis predicta: ad diuinam nos dilectionem stimulat et inflammat Sacerdos ignem supponit: quādo spiritus sanctus ignē sue caritatis infundit. Et omnia in cinerem humilitatis redigit: quando post omnia opera castitatis predicta: spiritum nobis humilitatis infundit dicens illud Luc. 9. Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite quia serui inutiles sumus.

¶ Ultimo ex isto holocausto sic incinerato et cremato egrediebatur odor qui erat suauissimus domino. ¶ Unū scribitur Leui. j. Holocaustum est: et oblatio suauissimi odoris domino. ¶ Moraliter Iste odor est Bona fama et bonum nomen quod diffunditur ex virtute continentie: et castitatis custodite. Et delectat deum et homines quia scriptum est Sap. 4. O quā pulcra est casta generatio cum claritate: Immortalis est enim memoria illius: quoniam apud deum nota est et apud homines. ¶ Ex his omnibus patet quō holocaustū nostre castitatis sit deo immolandum Cuius oppositum faciunt multi: qui castitatem suam in christum non dirrigunt: nec oculos regulant. Gulam non refrenāt: In christo non delectantur: In christum non erigunt sua desideria: non cogitationes: Mortem non meditantur: Carnem non castigant: Castitatem integram non conseruant: Exempla castitatis non recolunt Castitatem non custodiunt: Diuina dilectione non calescunt: Opinionem odorifere fame non diffundūt. Si occurrerit predicare pratica cōtra singulas particulas in locis suis.

¶ Hoc modo predicto suam Castitatem deo in holocaustum obtulit Beata clara virgo: et mater pauperum dominarum et potest pro eius sermone vel alterius virginis applicari. ¶ Hec omnia que dicta sunt in holocausto nostre castitatis: dicātur in holocausto nostre penitentie: que per Holocaustum de columbis significatur: quia in nullo discrepant sicut patet Leui. j. Mutatis solum modo auctoritatibus et exemplis Uenite ergo ascendamus ad montem dn̄i: et docebit nos vias suas.

¶ Sex hominum differentie diuina edocent verba et i sex materie triticee oblationibus presignantur. Cap. 51.

v **Enite ascendamus** ad montem domini: et docebit nos: vias suas.

¶ Scribuntur hec verba Leui. 2. Anima cum obtulerit oblationem sacrificii

domino. Simila erit eius oblatio. Fundetq; super eam oleum: et ponet thus: ac deferet ad filios Aaron Sacerdotis Quorum vnus tollet pugillum plenum simile et olei ac totum thus: et ponet memoriale super altare in odorem suauissimum domino. ¶ Moraliter panis in diuina scriptura significat verbum dei sicut scribitur Deutero. 8. Non in solo pane viuit homo Sed in omni verbo quod procedit de ore dei. ¶ Per Fariinam autem que est materia panis propinqua. Et per spicas que sunt materia panis remota: et per diuersa genera panum qui offerebantur in diuino sacrificio intelligūtur diuersi ac varij modi docendi: et adiscendi verbum diuinum: In quibus omnibus deo fit spiritualis oblatio. ¶ Sex autem modis principalibus docetur: et adiscitur vbū dei et significant p sex oblatiões q̄ fiebāt de frumēto: et notāt Leui. 2.

¶ Primi edocentes verbum dei sunt Boni pedagogi. ¶ Qui pueros inducunt ad bonos mores secundum capacitatem illius etatis: docentes Pater. Aue maria Credo et alia rudimenta fidei. Et hoc non est parum ymo secundum philosophum in libro ethicorum Multum facit ad virtutem assuefactio ad opera virtutis ab adolescentia: quia scriptum est Prouer. 22. Adolescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea. ¶ In hoc etiam gradu sunt boni parentes: qui filios suos instruunt ad bonos mores secundum illorum capacitatem iuxta illud Ecci. 7. Filij tibi sunt erudi illos: et curua illos a pueritia eorum. ¶ Et hij significant p illos qui offerebāt i diuio sacrificio spicas virētes et nūdū maturas. ¶ Nā offerētes spicas virides munus primiciarum frugū suarū dño: Torrebant eas igni: et excutiebant grana: et postmodum frangebant in modum farris idest in frusta grossa: et post fundebant oleum super ea. et postmodum imponebant thus. et sal: et sic offerebant domino. ¶ Unde scribitur Leui. 2. Si autem obtuleris munus primitiarum frugum tuarum domino de spicis adhuc virentibus: torrebis eas igni. Et confringes in morem farris. Et sic offeres primitias tuas domino: Fundens super ea oleum: Et thus imponens: quia oblatio domini est: De qua adolebit sacerdos in memoriā muneris: partem farris fracti et olei: ac totū thus: Hec ibi. ¶ Mistice pedagogi instructes pueros: et parētes īstructes filios in via dei: offerunt domino munus primiciarum frugum suarum de spicis adhuc virentibus: quia docent paruulos verbum dei adhuc immaturum et non perfectum: quia non sunt capaces perfectionis doctrine. ¶ Offerunt primicias: quia fidei rudimenta docent. ¶ Torrent spicas igni: quia docere dēbēt ex caritate tales paruulos et filios. ¶ Confringunt in modum farris idest in frusta grossa: non subtilia: quia paruuli nō essent capaces talis doctrine subtilis: Unde dicebat Paulus. j. Cor. 3. Tanq̄ paruulis in christo lac vobis potum dedi non escam: Nundum enim poteratis: sed nec nunc quidem potestis. ¶ Infundunt oleum: quia inducunt ad opera pietatis. ¶ Infundunt thus: quia inducunt ad deuotionem: et fidem vnius veri dei. ¶ Condiebant omnia predicta sale: quia debent docere paruulos: et filios cum discretione iuxta illud apostoli ad Ephe. 6. Uos patres nolite ad iracundiam prouocare filios vestros sed educate illos in disciplina: et correptio

ne domini. ¶ Hoc modo primicias frugum suarum offerebat domio Thobias senior quando instruebat filium suum in viam dei sicut patet Thobie. 4. ¶ Torrebat spicas igni quia filium docebat ex caritate. ¶ Frangebat in frusta grossa: quia docebat fundamenta virtutum dicens: Audi fili mi verba mea et ea in corde tuo quasi fundamentum constitue. ¶ Infundebat oleum: quia docebat inducens ad pietatem: et dicens. Ex substantia tua fac elimosinam: et noli auertere faciem tuam ab vllo paupere. ¶ Infundebat thus: quia inducebat ad dei deuotionem: et orationem dicens Omnibus diebus vite tue in mente habeto deum: et caue ne aliquando peccato consentias: Omni tempore benedic deum: et pete ab eo vt vias tuas dirigat. ¶ Cum sale omnia predicta condiebat: quando ipsum ad prudentiam: et discretionem instruebat dicens Consilium semper a sapiente require. Et hoc modo optimi patres et optimi pedagogi deo offerunt primitias frugum suarum de spicis adhuc virentibus: docendo pueros mores optimos et fidei fundamenta. ¶ E conuerso faciunt mali parentes et mali pedagogi. ¶ Qui docent eos curiosa atque lasciua: Contra quos intonari potest poeticum illud Plurima sunt fascine: et fama digna sinistra Que monstrant ipsi pueris traduntque parentes: dic totam.

C. 2. Sunt scolares theologi. ¶ Qui ad hoc student in diuina scriptura: vt de propinquo valeant predicare verbũ dei. ¶ Et hii significantur per illos qui offerunt in diuino sacrificio farinam: que est materia propinqua panis: quia adiscentes sacram theologiam de propinquo possunt proponere populo panem diuini verbi. ¶ Et congrue isti figurantur per offerentes Similam que est farina tritici subtilissima purgata et delicata: quia scolares theologi adiscentes sacram theologiam diligenter eam atterunt subtiliant: et purgant ac delicatam reddunt: per argumenta: distinctiones: diuisiones: comparationes: similitudines. Aliasque probationes: eliminantes omnem nigredinez ignorantie et omnem corticem duplicitatis: et erroris. ¶ Hoc modo didicit sacram scripturã Paulus apostolus vt in proximo predicaret: ad pedes magistri Gamalielis doctoris magni: sicut ipsemet de seipso testatur dicens Act. 22. Ego sum vir iudeus natus tarso cilicie: nutritus autem in ista ciuitate: secus pedes gamalielis eruditus: iuxta veritatem paterne legis: emulator legis sicut et vos estis hodie. ¶ Hoc etiam modo Paulus apostolus farinam verbi diuini subtiliabat et purgabat: quando ascendit hierosolimam et contulit euangeliuz quod predicabat cum principalioribus apostolis: ne forte inania et minus vera predicaret. Unde dicit de seipso ad Gal. 2. Deinde post annos quattuordecim iterum ascendi hierosolimam cum barnaba assumpto: et tito: Ascendi autem secundum reuellationem: et contuli cum illis euangelium: quod predico in gentibus: Seorsum autem hijs qui videbantur aliquid esse: ne forte in vacuuz currerem aut cucurrissem. ¶ Hii ergo scolares adiscentes theologiam vt in proximo predicare valeant offerũt moraliter similam: Et quia hoc facere debent cum pietate ad proximuz: Cum deuotione ad deum: et cum discretione: ideo infundunt simile oleum. Et inponunt thus ac superinfundunt sal. De quibus scribitũ Leui. 2. Aia cum obtulerit

oblationem sacrificii domino: Simila erit eius oblatio: Fundetque super eam oleum et ponet thus: ac deferet ad filios Aaron sacerdotis. ¶ E converso faciunt indisciplinati scolares theologi: qui dei scientiam adiscunt ad cumulandam pecuniam: ad aquirendam humanam laudem: ad consequendas dignitates et ad confundendum proximum in disputationibus.

¶ 3. Sunt docentes sacram scripturam in scriptis. ¶ Et hii significantur per illos qui offerunt panes coctos in clibano sive furno De quibus dicitur Levi. 2. Cum autem obtuleris sacrificium coctum in clibano de simila: panes scilicet absque fermento conspersos oleo. ¶ Tales fuerunt quattuor doctores ecclesie videlicet Gregorius: Jeronimus: Ambrosius et Augustinus: qui in suis monasteriis et celis clausi quasi in clibano restricti: ardenti caritate inflammati: verba divina posuerunt in scriptis suis: ea dividentes: distinguentes: declarantes: concordantes et exponentes: et fecerunt et coxerunt mirabiles panes verborum divinorum sicut patet in eorum libris. ¶ Et coxerunt hos panes absque fermento falsitatis: quia a divinis eloquiis eliminaverunt omnem falsitatem et omnes hereticorum errores et fecerunt azimos panes sinceritatis et veritatis. ¶ Et consperserunt hos panes oleo: quia ex pietate et misericordia animarum composuerunt libros suos. ¶ Et imposuerunt Sal discretionis: cum magna prudentia et discretione homines inducentes ad opera pietatis et ad fidem et devotionem unius ac solius omnipotentis dei. ¶ Hij doctores et alii consimiles composuerunt et coxerunt mirabiles panes absque fermento: quia ex divinis verbis eorumque sententiis: mirabiles tractatus: epistolas: sermonesque veridicos composuerunt: remoto omni falsitatis erroris que fermento. Quibus dei sapientia promittit vitam eternam dicens. Eccl. 24. Qui elucidant me vitam eternam habebunt. ¶ E contrario multi sunt doctores quinymo detractores qui sacram dei scientiam assumentes: eam intermiscent verbis scurrilibus: lasciviis: et impudiciis: comedias: et obscena carmina componentes Quibus dici potest illud Jere. 23. Propheta qui habet somnium narret somnium: et qui habet sermonem meum loquatur sermonem meum vere: Quid paleis ad triticum dicit dominus.

¶ 4. Sunt confessores docentes aliquam personam in particulari. ¶ Et hij significantur per illos qui offerunt lagana que sunt panes in aqua calida. De quibus dicitur Levi. 2. Et lagana azima oleo lita. ¶ Tales fuerunt christi confessores: et omnes vere fideles: qui suis bonis exhortationibus peccatores inducunt ad lachrimas contritionis. Que sunt aque calide procedentes ex cordis dolore. ¶ Isti ergo sic exhortantes personas in particulari sive ad lachrimas peccatorum sive ad lachrimas devotionis: si in suis exhortationibus non admiscent falsam doctrinam: nec inducunt ad aliquid malum: offerunt tunc lagana azima sine fermento erroris vel malicie. ¶ Et si inducunt ad opera pietatis: tunc liniunt lagana oleo. ¶ Et si hoc faciunt cum prudentia et discretione: tunc etiam cum laganis offerunt sal. ¶ Hoc modo nathan propheta docuit david et corripuit de peccato adulterii et homicidii et induxit ad lachrimas et contritionem et hoc fecit cum sale discretionis et prudentie sicut patet in parabola proposita ipsi david. 2. Re. 12. ¶ Hij tales qui suis bonis exhortationibus

tationibus idūcūt aliquē ad pniaz duo bona faciūt. Naz saluāt aīam illi⁹ quem cōuertūt ⁊ operiūt multitudinē pctōꝝ suoꝝ dicēte Jacobo aplo Jaco.5. Fratres mei: siquis ex vobis errauerit a veritate ⁊ cōuerterit quis eū: scire dz: qm qui cōuerti fecerit peccatores ab errore vie sue: saluabit aīam ei⁹ a morte ⁊ operit multitudinē peccatorū. ¶ Oppositū faciunt mala psuadētes ⁊ ad peccatū inducētes. De quib⁹ scribit i ps.49. Sedēs aduersus fratrē tuū loquebaris ⁊ aduersus filiuz matris tue ponebas scādalum.

¶ 5. Sunt lectores legētes sacrā paginaz ⁊ diuina eloquia in scolis. ¶ Et hij significātur p illos qui offerūt panes coctos in sartagine siue frixos in patella. De quib⁹ dr Leui.2. Si oblatio tua fuerit de sartagine sīle cōspse oleo ⁊ absqꝫ fermēto: diuides eaz minutatiz. Et fundes sup eaz oleuz. ¶ Tales sunt magistri in theologia ⁊ lectores quiqꝫ in scolis sacraz theologiā scolarib⁹ declarātes sicut fuit Alexāder d alijs: Scot⁹ alijqꝫ lectores. ¶ Hij offerūt panes coctos in patella: q̄ est partim patēs ⁊ partiz clausa. s. in laterib⁹: qz docēt partiz in publico qz plurib⁹ scolarib⁹: ⁊ pti i occulto qz clausi in scolis. ¶ Hij offerūt panes frixos in patella: qz ipsi lectores frigūtur magna sollicitudine pponēdi: ⁊ auditores magna sollicitudine capiēdi siue intelligēdi. ¶ Hij offerūt similā siue panes sine fermēto: qz docēt verba diuina sine admistione erroris vel falsitatis. ¶ Et diuidūt farinā minutatiz: qz vba diuina mō diuidunt: mō distingunt: mō diffiniūt: mō exponūt: modo concordāt: ⁊ multiplr subtiliāt: qsi minutatiz ⁊ p singula vba diuidētes ⁊ minuētes. ¶ Infundūt oleum: qz instruūt ad pietatem. ¶ Infūdunt thus qz instruūt ad dei deuotionē. ¶ Et miscent sal qz cuz discretione ⁊ prudētia oīa agunt. ¶ Hoc mō videt legisse i scola paulus aplus eloquia diuina scolaribus suis: qñ exclusa mltitudine īfideliū obstinatoꝝ qui verbuz dñi maledicebāt: cōgregatis discipulis fidelib⁹ disputabat cottidie coraz eis in scola tirāni cuiusdaz. Uñ scribit Act.19. Cuz aūt quidā idurarent ⁊ nō crederēt maledicētes viaz dñi coram mltitudine: discedens ab eis paulus: segregauit discipulos cottidie disputās in scola tirāni cuiusdaz. ¶ Oppoitum faciūt mali lectores qui in scolis legūt carnalia: lasciua ⁊ curiosa: diabolica ⁊ supstitiosa ⁊ sic offerunt panes frixos in patella diabolo infernali.

¶ 6. Sunt pdicatores populis in publico annūciātes vbū dei. ¶ Et hij significant per illos qui offerūt panes coctos sup craticulaz. De quib⁹ dr Leui.2. Si aūt de craticula fuerit sacrificiū: eque simila oleo cōspergetur: quā offerens dño trades manib⁹ sacerdotis: qui cū obtulerit eaz: tollet memoriale de sacrificio: ⁊ adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. Quicquid autē reliquū est: erit Aaron ⁊ filiorū eius: sanctū sanctoꝝ de oblationibus dñi. ¶ Tales fuerūt oēs apli ⁊ pdicatores vbi diuini: qui obtulerūt mistice panes coctos in craticula q̄ ē patens ⁊ ponit in loco patēti: qz publice iudeis ac gētilib⁹: bonis ⁊ malis verbū dei annūciauerunt. ¶ Et sicut panis in craticula igne solidat: sic verbuz dñi ab aplis pdicatū igne mltiplicis tribulationis est coctū: solidatū ⁊ cōbustū. Et apli pdicātes igne multipliciū tribulationuz sunt calefacti: sicut pz in paulo aplo i actib⁹ aplorū qui totiēs alligat⁹: vberat⁹: pcussus ⁊ cōquassat⁹ fuit. ¶ Cū hoc pane miscuerūt oleū: qz pdicauerūt opera pietatis. ¶ Cū h pane obtulerūt ⁊ thus

quia ad vni⁹ dei fideȝ ⁊ deuotionē īstrū xerunt. ¶ Cū hoc pane obtulerūt ⁊ sal: cū moderamine discretiōis ⁊ prudētie oīa pdicta faciētes. ¶ Oppositū faciūt pseudo pdicatores iducētes ad errores infidelitatē heresis ⁊ hmōi. In quoꝝ ore magis resonāt platonica q̄ euāgelica verba ⁊ magis ouidiana figmēta q̄ mosaica enigmata. Cōtra quos clamat paulus dicēs. 2. ad Cor. 2. Nō. n. sum⁹ sicut plurimi adulterātes vbū dei: sȝ ex sinceritate sicut ex deo: corā deo i xpo loquimur. Uenite ergo ascendam⁹ ad mōtē dn̄i.

¶ De multiplicib⁹ pdicatorū cōditionib⁹ in oblatione triticee materie prefiguratis. Cap. 52.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec vba Leui. 2. Oīs oblatio q̄ offertur dn̄o: absq̄ fermēto fiet: nec quicq̄ fermēti ac mellis adolebit̄ i sacrificio dn̄i. Primicias tm̄ eoꝝ offeretis ac munera: sup altare vo nō iponent̄ in odorem suauitatis: Quicquid obtuleris sacrificij sale cōdies: nec auferes sal federis di tui de sacrificio tuo. In oī oblatiōe offeres sal ⁊c. vsq̄ ibi ac totū thus. ¶ Qualis debeat eē diuini sermonis pdicator mistice in verbis assūptis dscribit̄ ⁊ psignatur. Pro quoꝝ declaratiōe notādum est: q̄ in sacrificio panis vl̄ farine sex gnal'r obsuāda mādant̄: quoꝝ duo excludunt̄ ⁊ q̄ttuor includunt̄: que oīa a predicatore diuini verbi sunt oīmode obseruanda ⁊ custodiēda.

¶ Pm̄ est: q̄d in nullo sacrificio vel oblatiōe q̄ offert̄ sup altari dȝ offerri fermētū. ¶ Un̄ dicit Leui. 2. Oīs oblatio q̄ offert̄ dn̄o absq̄ fermēto fiet. ¶ Moraliter pdicator diuini sermonis dȝ excludere a sua doctrina corruptiōes pctī q̄ significat̄ p fermētū. j. Cor. 5. Modicū fermētū totā masaȝ corrūpit. Nō. n. dȝ peccata psuadere sȝ dissuadere ⁊ detestari. Nec dȝ vba ad peccatū inducētia in corde auditoꝝ ponere: q̄si in altari dn̄i velit offerre fermentū. ¶ Dȝ ēt a sua pdicatiōe ⁊ exhortatiōe excludere falsitatē ⁊ errorē nō pdicando falsa nec erronea. Falsitas aūt p fermentū significat̄ q2 sicut fermētū modicū totā massam corrūpit ad Gal. 5. Ita eloquiū falsum ⁊ mēdax totā doctrinā ⁊ vitā corrūpit. j. Cor. 15. Corrūpūt bonos mores colloquia mala.

¶ 2. est: q̄d in nullo sacrificio vel oblatione que offert̄ sup altari dȝ offerri mel. ¶ Un̄ scribit̄ Leui. 2. Nec quicq̄ fermēti ac mellis adolebit̄ i sacrificio dn̄i. ¶ Moral'r pdicatores ⁊ publicatores diuī vbi p panē significati: debēt a suis sermonib⁹ ⁊ exhortatōib⁹ excludere dissolutionē ⁊ delectationē lasciuie ⁊ carnalitatis: q̄ p mellis dulcedineȝ figurat̄. Naȝ nō debēt extollere vitam carnaleȝ: nec delectationē vite f̄ sentis: nec pdicare iductiua ad lasciuiā ⁊ carnal' delectationeȝ. Sed magis talia debēt detestari ⁊ pdicare oppositū: vȝ amaritudinē: luctū: lacrimas ⁊ austeritatē dicētes illud apl'i ad Hebre. 12: Oīs aūt disciplina in p̄nti quidē videt̄ nō esse gaudij sed merores: postea aūt fructū paccatissimū exercitatis p eā reddet iustitie. ¶ Debēt ēt excludere a suis pdicatiōib⁹ mel adulationis: non pdicādo delectabilia auribus auditoꝝ sȝ vtilia: sicut faciūt quidaȝ qui solū aurib⁹ auditorū placere: ⁊ nō animabus pdesse dsiderāt. Et sunt adulterantes vbū dei: q2 sicut adulteri ex aliena vxore nō q̄rūt gn̄are filios sȝ solū cape dlectationē. Ita tales nō q̄rūt deo

filios ex sua pdicatiōe gñare: s3 solū delectationē τ vtilitatē ppriā ex laudib⁹ audiētiū cape. Cōtra qͦs clamat paulus 2. Cor. 2. dicēs. Nō sum⁹ sicͭ plimi adulterātes vbū dei. S3 ex sinceritate sicut ex deo: corā deo in xp̄o loquimur.

¶ 3. est: qͦd in sacrificio panis vel sile vel spicarū debet offerri oleū. ¶ Uñ scribitur Leui. 2. Si obtuleris mun⁹ pmiciarū frugū tuarū dño ḋ spicis adhuc virētibus: torrebis eas igni: τ sic offeres primicias tuas dño fundēs sup ea oleū. ¶ Moralr ois pdicator τ exhortator diui smonis d3 infūdere oleū cū simila diui eloquij: qꝛ ad pdicandū moueri d3 ex pietate aiarū: nō amore pecuniarū vl' alicu⁹ boni terreni. ¶ Hoc oleū sue pdicatiōi infūdebat paulus qñ ex pietate aiar pdicās dicebat. 2. ad Cor. xi. Instātia mea: cotidiana sollicitudo oīu3 ecclesiar. Quis ifirmaṫ τ ego nō ifirmor: Quis scādalizaṫ τ ego non vror. ¶ D3 ēt īfūdere oleū i suis exhortationib⁹: qꝛ maxime d3 auditores ad opa pietatis inducere τ vnicuiq dicere illḋ Apli. j. ad Timo. 4. Exerce teipsū ad pietatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vtilis est. Pietas āt ad oia valet: pmissionē3 hñs vite q̄ nūc est τ future.

¶ 4. ē: qͦd in sacrificio panis τ sile τ spicar offerebaṫ sil' τ thus. ¶ Uñ scribiṫ Leui. 2. Offeres pmitias tuas dño: fundēs sup ea oleū τ thus ipones. ¶ Moralr p thus signaṫ ḋuotio mētis in deū iuxta illḋ ps. 140. Dirigaṫ orō mea sicͭ icēsū i cōspectu tuo. ¶ D3 ḡ ois pdicator τ exhortator i suis smonib⁹ pcipue inducere ad dei deuotionē credendo in ipsu3 τ in ipsu3 spem suā ponēdo τ ipm sup oia diligendo. Et ad ista duo v3 ad opa pietatis erga pximū τ ad deuotionē erga deu3 d3 tota pdicatoris intētio versari. ¶ Et ad ista duo docebat paulus Timoteū hortari diuites hui⁹ seculi dicēs. j. ad Timo. 6. Diuitib⁹ hui⁹ sec. pcipe: nō sublime sape. Neq sperare in incerto diuitiarū: s3 i deo viuo qui pstat oīb⁹ nobis oia habūde ad fruēdū. Bñ agere: Diuites fieri i bonis opib⁹. Facile tribueṙ: Cōicare: Thesaurizare sibi fūdamētū bonū i futur vt appbendāt bonā vita3: ille. ¶ Debēt cū simila offerre thus qꝛ ḋbēt pdicare deuota τ nō subtilia: iutilia τ curiosa.

¶ 5. est: qͦd in oi sacrificio de panib⁹ vel simila vel spicis offerebaṫ simul τ sal. ¶ Uñ scribiṫ Leui. 2. Quicquid obtuleris sacrificij sale cōdies. Nec auferes sal federis dei tui ḋ sacrificio tuo. In oī oblatiōe offeres sal. ¶ Moraliter predicator verbi celestis d3 in sua oblatione miscere sal discretionis: qꝛ non solū d3 auditores inducere ad pietate3 erga proximu3: τ ad deuctionē erga deum: sed etia3 ad discretionē τ prudentiā erga seipsu3 τ opera sua: vt v3 doceat que quis cauere: que ve agere d3: quid magis quid minus eligendu3: quid magis quid minus fugiendu3. ¶ Hoc mō sal in sua oblatiōe ponebat paulus apl's qñ instruebat ephesios in oi suo opere esse discretos: prudentes: τ cautos dicēs ad Ephe. v. Uidete itaq3 fratres qūo caute ambuletis. Non quasi insipiētes. sed vt sapientes: redimentes tēpus: quoniā dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudētes sed itelligētes que sit volūtas dei τc̄. ¶ Debet in sua oblatiōe offerre sal: quia in predicādo d3 eē discretus accōmodando sermonē tempori τ auditoribus grandia grandibus: mediocria mediocribus: τ paruulis puula predicādo sm eor capacitate3. ¶ Hoc mō sal in suis pdicationib⁹ ponebat paulus apl's: qui cū magna discretiōe. Al'r filios: Al'r parētes: Al'r vgines: Al'r cō

iugatos: Aliter seruos: Aliter dños ad monebat qñ dicebat ad Ro.j. Grecis ac barbaris: sapiētib⁹ ⁊ īsipiētib⁹ debitor sum ⁊c. Oppositū faciūt idiscreti p̄dicatores ⁊ cōsultores qui magnis parua vł paruis magna p̄dicare volunt: Curiosa tm̄ ⁊ subtilia bucinātes: quib⁹ dici pōt illud Job.38. Quis est iste iuoluēs sentētias sermonib⁹ imperitis.

¶ 6. est qđ in sacrificio siue oblatiōe farine ac panū sacerdos accipiebat pugillū plenū farine ⁊ olei ac totū thus ⁊ ponebat sup altare i memoriā ꝙ totū qđ habebat offerēs habebat a deo. Reliqua aūt pars farine ⁊ olei erat Aarō ⁊ filiorū eius. Et hoc fiebat in oblatiōe farine siue simile. In oblatiōe panis. Et in oblatiōe spicarū. ¶ Vñ scribit Leui.2. Quorꝫ vn⁹ tollet pugillū plenū simile ⁊ olei ac totū thus: ⁊ ponet memoriale super altare i odorē suauissimū dño. Qđ aūt reliquū fuerit đ sacrificio erit Aarō ⁊ filiorū ei⁹: Sanctū sanctorꝫ de oblationib⁹ dño. ¶ Et silia vba dñr īferius De oblatiōe panis siue sile cocte. ¶ Et de oblatiōe spicarū virētiū in fine capłi ¶ Moraliter simila est notitia diuine sciētie: Oleū pietas: Thus deuotio: pugillus que est manus clausa: est opatio iuxta tria p̄dicta. Altare est cor nostrū siue xp̄s iesus. ¶ Sacerdotē ergo ponere sup altare pugillū plenū sile ⁊ olei ac totū thus: est spūm scm̄ cor nostrū diuina scīa erudire: ⁊ pietate mollificare. Et deuotiōe ad deū odoriferū reddere. Et iuxta istā triplicē interiorē dispositionē: per manū doctā: piaꝫ ac deo dnotaꝫ exteri⁹ cōformiter operari cōpellere. ¶ Sacerdos altari similā sup ipōit: qñ spūs sanct⁹ nr̄o cordi diuinā sciaꝫ supinfūdit: Oleū supipōit: qñ cor nrꝫ ex ꝓximorū pietate mollificat: Thus supimponit: qñ cor nr̄m odoriferū erga deum deuotiōe succendit. ¶ Sacerdos pugillū plenū sile ⁊ olei supimpōit: qñ spiritus cor nr̄m ⁊ ad opa vite cōtēplatiue p similā: ⁊ ad opa vite actiue p oleū designate cōpellit. ¶ Et hec tria ponit super altare sacerdos tāq̄ memoriale: qñ spiritus sanct⁹ cor nr̄m admonet frequentius cogitare ⁊ aduertere hec tria bona: quo ad se: quo ad ꝓximū: ⁊ quo ad deū se a dño recepisse. ¶ Hec tria adolent̄ sup altari in odorē suauitatis dño. Qr hec tria. s. sciētia diuina: pietas ⁊ deuotio: si cū igne caritatis cremen̄t in corde nr̄o deo sunt gratissima acceptissima ⁊ odorifera. ¶ Totū thus ponit̄ i altari nō tota simila: nec totū oleū: qr plus vigere dꝫ ⁊ cremari in altari cordis nr̄i deuotio: q̄ꝫ pietas vł scia. ¶ Tota simila nō cremat̄ i altari: qr dinā sciaꝫ oino penetrare nō possum⁹. Totū oleū nō ponitur qr ⁊ opa pietatis i hac vita ad plenū nō iplem⁹. Sed qđ nos nō penetramus spūs sanct⁹ tāq̄ Aaron ⁊ angeli tāq̄ filij ei⁹: oīa plene cognoscūt ⁊ opa pietatis ad plenū exequūtur. Et hoc est qđ dicit̄ Qđ aūt reliquū fuerit đ sacrificio erit Aaron ⁊ filiorū ei⁹. ¶ Ex hijs pꝫ: quō panis ⁊ bi dini sex modis p̄dicat̄ ⁊ sex modis spūaliter in sacrificio offertur: ⁊ quō ad ei⁹ p̄dicationeꝫ sex cōditiones requirunt̄. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōteꝫ dñi ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De nostre fortitudinis rectitudine in hostie pacifice sacrificio mistice p̄signata. Cap.53.

Venite ascendam⁹ ad mōtē dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Leui.3. Qđ si hostia pacificorū fuerit eius oblatio. Et de bobus voluerit offerre marē siue feminā. Immac

tulata offeret coraȝ dn̄o. Ponetq̄ sup caput victime sue manū. Que imolabit in introitu tabernaculi testimonij. Funden tq̄ filij Aaron sacerdotis sanguinē p altaris circuitū. Et offerent de hostia pacificoꝝ in oblatiōeȝ dn̄o. Adipeȝ que operit vitalia. Et quicquid pinguedinis est itrīsecus. Duos renes cū adipe quo teguntur ilia. Et reticulū iecoris cū renū culis. Adolebitq̄ ea sup altare in holocaustū: lignis igne supposito. In oblatione suauissimi odoris dn̄o: hec ibi. ¶ Ad intelligentiā dicēdoꝝ notādū fm Lyram sup Leui. 3. ꝛ. 7. Q hostia pacifica erat duplex. Una offerebat̄ p bn̄ficio a deo iaȝ recepto. Et ista habebat rōnem gratiarū actionis ꝛ vocabat̄ Hostia laudatiua. Alia offerebat̄ pro bn̄ficio obtinēdo ꝛ sperato. Et ista habebat rōnem postulatiōis ꝛ vocabat̄ Hostia votiua vel spontanea: q2 nō habebat rationem ita debiti sicut p̄ma: q2 pro bn̄ficio accepto magis tenet̄ hō ad seruiēdū deo q̄ pro bn̄ficio sperato. ¶ Ista Hostia vocabat̄ pacifica fm lyraȝ ꝛ alios sup Leui. 3. pp duo. ¶ P̄ q2 qn̄ de⁹ exhibet hoi bn̄ficiuȝ aliqd videt ei pacificat⁹. Silr hō recipiēs vel sperās recipere bn̄ficiū postulatū pacificat̄ in aīo: q2 cōplet̄ eius d̄sideriū. ¶ 2. q2 hostia pacifica facit paceȝ dando cuilibȝ qd̄ suū est: vȝ deo. homini offerēti ꝛ sacerdoti imolāti. Nam hostie pacifice vna ps imolabat̄ deo. s. Adeps iterior. Alia erat sacerdotiȝ imolantis. s. Armus dexter ꝛ pectusculum. Alie v̄o carnes erant offerentis sicut pȝ Leui. 7. ꝛ pp hoc vocabat̄ hostia pacifica. ¶ Moralr hostiaȝ pacificaȝ de bobus offerrimus fm lyrā in moralib⁹ super Leui. 3. Qn̄ nostrā fortitudinē i diuinis laboribus exercemus. ¶ Hoc āt facimus vel pp bn̄ficiuȝ iaȝ receptū: puta qn̄ quis vouit deo si liberatus fuerit ab infirmitate: se velle ferre ciliciuȝ: totiens in die orare: tantū vigilare: peregrinari: laborare pro sustētandis paupib⁹: vel aliquid aliō laboriosū facere: si post sanitatē receptā hec laboriosa pagit: tūc hostiam pacificaȝ offert pro bn̄ficio iaȝ recepto. Uel hec facimus pro aliquo beneficio obtinēdo tēporali vel eterno: puta pro sanitate vel vita filioꝝ: pro cōseruatione sanitatis ꝛ rerū: pro p̄mio eterno: pro grā ꝯtēplatiōis obtinēda. ¶ Siue ergo pp bn̄ficiuȝ receptū siue pp recipiendū ꝛ speratuȝ in diuinis operib⁹ laboremus: ad hoc q̄ hostia nr̄e fortitudinis que p bouem figurat̄: deo sit accepta: plīma requirunt̄: que Leui. 3. ꝛ. 7. figurant̄ ꝛ cōditiōes requisite patebūt cōparādo hostiā pacificā d̄ bob⁹: ad nostrā fortitudinē in diuinis laborib⁹ pp bn̄ficia recepta vl̄ recipienda occupatā. Et de tali fortitudine semp in p̄nti capitulo intelligatur.

¶ P̄ nr̄a fortitudo in diuinis operib⁹ occupata: siue resistēdo malis ꝛ tēptationib⁹: siue operādo bōa: adhoc q̄ sit deo grata dȝ esse libera: q2 nullū pōt esse op⁹ bonū ꝛ deo gratū nisi sit a principio libero elicitū vel imperatū. ¶ Un̄ scribitur Leui. 3. Q si hostia pacificoꝝ fuerit ei⁹ oblatio: ꝛ de bob⁹ voluerit offerre: q̄si dicat volūtaria dȝ eē oblatio ꝛ nō coacta. Un̄ dicit p̄s. Uolūtarie sacrificio tibi ꝛ confitebor nomini tuo.

¶ 2. ꝓportiōata. ¶ Scd̄ȝ. n. q̄litatē bn̄ficij recepti: siue recipiēdi. Uel voti emissi: vel ꝯditionē ipsius operātis dȝ ꝛ nr̄a fortitudo eē ꝓportionata ꝛ cōmēsurata. Ita q̄ recipiēs mai⁹ a deo bn̄ficium magis tenet̄ in diuinis opib⁹ laborare: q̄ recipiēs min⁹ bn̄ficiū. Et vouēs artiorē vitā tenet̄ arti⁹ laborar̄. ¶ Et ista ꝓportio nr̄e fortitudinis d̄signat̄ Leui. 3. Ubi dr̄: Marē siue feminā offeret: p

boue masculū intelligitur fortitudo pfecta et maior: p feminā aūt fortitudo imperfecta et minor. Et vtraqz dz in diuinis opib⁹ laborare fm cditionē laborātis. Uñ dic paulus ad Ro.12. Habētes donationes: fm grām que data est nobis: differētes: Siue ministeriū in ministrādo. Siue qui docet i doctrina. Qui exhortatr in exhortādo. Qui tribuit i simplicitate. Qui pest in sollicitudine. Qui misereī i hylaritate. Et iō scribiī Eccl 9. Qdcūqz facere pt manus tua instanter operare.

¶ 3. Munda siue imaculata. ¶ Quia si nrā fortitudo laborās i diuis opib⁹ eēt maculata furtis: rapinis: oppssioib⁹ vel homicidijs aut violētijs nō eēt sacrificiū deo gratū imo odiosū Ysa.j. Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Incēsuz abhoīatio est mihi. Man⁹.n. vestre plene sū sāguine. ¶ Uñ dr̄ Leui.3. Immaculata offeret. Et iō scribiī Iaco.j. Religio munda et imaculata apud deum et patrez hec est. Immaculatū se custodire ab hoc seculo.

¶ 4. Recta. ¶ Quia dz eē nō pp laudē humanā: siue pp cōmodū tpale pncipaliter: sz pp deū. ¶ Et h notaī cū dr̄ Leui.3. Corā dño. Nā illa dicunī fieri corā dño: q̄ fiūt hac intētiōe vt deo sint placita et grata. Naz illa dr̄ acceptare q̄ videt sicut et respuere q̄ nō videt. Sic etiā illa dnr̄ fieri coraz hoīb⁹: q̄ fiūt vt hoīb⁹ placeāt et applausus hoīuz acquirāt: iuxta illō math.5. Attēdite ne iustitiā vestraz faciatis corā hoīb⁹ vt videamini ab eis. ¶ Fortitudinē g̃ nrāz dbem⁹ i diuinis laborib⁹ exercere recta intētiōe pp deuz iuxta illud aplī.j.Cor.x. Oīa in gloriam dei facite.

¶ 5. Efficax et robusta. ¶ Nā fortitudo nrā nō solū dz eē i corde et in ore: sz efficacit i ope: et nō solū ex fortitudine operari dbem⁹ mediocria aut minima: sz valida et robusta. ¶ Et h bñ figuraī cū dr̄ Leui.3. Ponetqz manū sup caput victime sue: p manuz opōnis efficatia: p hostie caput opis excellētia dsignaī. Quidaz fortitudinis opa hñt i corde: quidā i ore: sz manū nō ext·dūt ad op⁹ exequēduz. Quidā vo manuū ad op⁹ extēdūt sz minima opanī: hij et si manū extēdūt nō tn̄ ad caput hostie: qz robusta fortitudinis opa nō exequūtur. ¶ Ad hāc robustā et efficacē fortitudinē paulus iducebat Timoteuz: qn̄ dicebat.2.ad Timo.2. Labora sicut bon⁹ miles xp̄i iesu et.c.4. Tu vo vigila: i oīb⁹ labora: opus fac euāgeliste.

¶ 6. Fidelis siue deuota. ¶ Nrā.n. fortitudo dz in diuinis opib⁹ exerceri dvote et fideliter: ita q fundeī i fide mediatoris xp̄i iesu: sine quo nihil possum⁹ facere deo gratuz Io.15. Sine me nihil potestis facere. ¶ Hec āt dvotio et fidelitas notaī cū scribiī Leui.3. Que imolabiī in itroitu tabernaculi testimonij. Tunc eni hostia nrē fortitudinis imolaī i introitu tabernaculi: qn̄ imolaī in fide mediatoris dei et hoīuz xp̄i iesu: qui est introitus et hostiū tabernaculi celestis ipso ptestāte qui ait Io.x. Ego sum hostiū: per me siquis introierit saluabitur. ¶ Tabernaculū est ecclesia militās vel triumphās: hostium est xp̄s. Introitus fides.

¶ 7. Pia non inanis aut vanagloriosa. ¶ Nā si laboremus in diuinis opib⁹ d ipa nrā fortitudine nō dbem⁹ ianiī gaudere ad laudes hominū: sz gaudiū nrm dz eē int⁹ in ɔscia nrā iuxta illō Aplī.2. Cor.j. Nā glīa nrā hec ē testimoniū cōscie nrē. Uel gaudiū d nrō labore dz eē in deo iuxta illō aplī.2.Cor.x. Qui aūt gliaī i dño glorieī. ¶ Et h designaī cū dr̄ Leui.3. Fūdentqz filij Aarō sanguī

nē per altaris circuitū. Sanguis bouis significat dulcedinē et delectationem nre fortitudinis et opōnis. Sāguis.n. dulcis ē. Altare est cor nrm siue xpo iesus. Filij Aaron sacerdotis sunt angeli scti vel cogitatiōes recte. Filij ergo Aarō sāguinem bouis fūdūt p circuitū altaris: qn dñis laboriosis opib⁹ nō extra in cōspectu boiū: sed int⁹ in corde et in xpo iesu nos gaudere debere demōstrāt dicētes illud aplī.j. Cor.i. Qui gloriat in dño glorief. ¶ Et hoc est qd dicit dñs Hiere.9. Nō glietur sapiēs i sapia sua et nō glorief fortis in fortitudine sua: sz i hoc gliet qui gloriat scire et nosce me.

¶ 8. Segregata.s. ab occasione peti et ab antiq cōsuetudine. ¶ Et hoc bn figuratur in hostia pacifica de boue: q post sanguinis effusionē decoriabat a sacerdotibus vnde scribitur Leui.7. Sacerdos qui offert holocausti victimā habebit pellē ei⁹. Et Leui.j. Detractaq3 pelle hostie. Decoratio autē q extractio est exterioris pellis: ē remotio exterioris ac antiqs cōsuetudinis. ¶ Et iō nra fortitudo: q assueta erat prius in laborib⁹ et opib⁹ terrenis: mūdialib⁹: carnalib⁹: ac secularib⁹: expoliāda ē et segregāda ab ista antiq cōsuetudine: et renouāda ac assuefaciēda i opib⁹ et laborib⁹ diuinis. Un dicit aplus ad Ephe.4. Deponite vos scdm pristinā cōuersationē veterem hoiem: qui corrūpit fm desideria cordis. Renouamini aūt in spū mētis vre et induite nouū hoiem: qui fm deū creatus est in iustitia et sinceritate veritatis: Qui furabat iam nō furet: magis autē laboret operando manibus suis qd bonum est: vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti.

¶ 9. Multiplicata. ¶ Quia ad multa ē nobis necessaria fortitudo: vz ad resistendū diabolo mūdo et carni. Ad bonū opādū: Ad vigilias: Ad cilicia: et alia dura. ¶ Et h bn figuratur qz hostia imolāda diuidebat i ptes sicut pz Leui.7. Hostia ergo pacifica in ptes diuidit: qn nra fortitudo in multis ac varijs opib⁹ exercet. Un ait aplus.2. Cor.6. In oib⁹ exhibeamus nosmetipsos sicē dei ministros i multa patiētia. In tribulatiōib⁹ In necitatib⁹: In angustijs: In plagis: In carcerib⁹: In laborib⁹.

¶ x. Conformata.s. fortitudini sanctorum. ¶ Et h bn figurat i hostie pacifice oblatiōe: qz post diuisionē hostie: ligna cōponebant in altari sic pz Leui.j. ¶ Sic angeli scti qsi filij Aaron vl cogitatiōes recte qsi filij spūs rōnalis ordināt ligna sup altari: qn ad cor nrm exēpla fortitudinis sctōrum repsentātj qsi dicētes illud aplī ad Hebre.xi. Scti p fidē vicerunt regna: Opati sunt iustitiā: Adepti sūt repromissiōes: Obturauerūt ora leonum. Extinxerūt impetū ignis. Effugauerūt aciē gladij. Fortes scti sūt in bello. Castra verterunt exterorum.

¶ xi. Prudēter diuisa.s. in tres partes. ¶ Nā hostia pacifica diuidebat in tres ptes sic pz Leui.7. Et lyra ibidē dclat. ¶ Nā adeps iterior cedebat in pte dei: Pectusculū āt et arm⁹ dexter erāt Aarō et filiorum ei⁹. Cetere carnes impfectores erāt ipsi⁹ offerētis hostiā. ¶ Sic moralit nra fortitudo siue op⁹ nrm dz prudēter didi itres ptes: qz ad bonū op⁹ ocurrit volūtas nra eligēs: Cōcurrūt āgeli isl ruentes et roborātes fz Hieronymū. Cōcurrit dīna volūtas ad vtrūqz influēs. ¶ Qn ergo cognoscimus opus nrm laboriosum eē a volūtate eligēte. Ab āgelo instruēte et roborāte. Et a diuina volūtate influēte: Tūc hostiam pacificā nre fortitudinis in tres partes diuidimus. ¶ Hoc mō paulus didebat hostias corūtbiorum qn dicebat.j. ad Cor.3. Ego plā

tauit: appollo rigauit. Deus autē incrementū dedit. ¶ Uel hostiā nrām pacificā in tres ptes diuidimus: qñ τ in opibus vite cōtēplatiue circa deū: τ in opibus vite actiue circa ꝓximū τ in opib⁹ penitētie circa nosmetipsos strenue laboramus.

¶ 12. Prudēter eleuata. ¶ Nam hostia pacifica nō tota sꝫ adeps cuꝫ pectusculo eleuabatur in altū ab offerēte: Sicut.n. dicit lyra Leui.17. Sacerdotes supponebant manus suas manib⁹ offerētis: τ sic illud suppositū leuabāt versus celum: τ postea retrahebāt versus terraꝫ Et postea ad q̄ttuor partes orbis: ad denotandū ꝙ offerebāt illi qui est dñs celi τ terre τ orbis. Et postea sacerdos accipiēs ista de manu offerētis cremabat adipē sup altare: hec lyra. ¶ Uñ scribitur Leui.7. Tenebit manib⁹ Adipē hostie τ pectusculū: cūqꝫ ambo oblata dño consecrauerit tradet sacerdoti. ¶ Sic moraliter oē opus nr̄e fortitudinis dꝫ prudēter eleuari: in deū ipsam nr̄aꝫ fortitudinē τ nostrū laborē dirigēdo: τ cognoscendo ꝙ nō ꝓ hoīe sꝫ pro deo qui oīa creauit laboram⁹: iuxta illud pauli ad Ephe.6. Nō ad oculuꝫ seruiētes q̄si hoīb⁹ placētes: sed vt serui iesu xp̄i faciētes volūtatē dei ex aīo cū bona volūtate: seruiētes sicut dño τ nō hoīb⁹: sciētes qm̄ vnusquisqꝫ qđcūqꝫ fecerit bonū hoc recipiet a dño.

¶ 13. Sapienter humiliata. ¶ Dꝫ.n. nr̄a fortitudo prudēter τ sapiēter humiliari: attribuēdo deo quicquid est pfectionis i ea: τ nobis quicquid est īpfectiōis. ¶ Et hoc bñ figurat̄ in hostia pacifica: de qua adeps τ quicquid erat intrīsec⁹ pinguedinis in oblationē dñi offerebat̄. Sed carnes erāt ipsius offerentis ꝓut dicit lyra sup Leui.7. Uñ scribit̄ Leui.3. Et offerent de hostia pacificoruꝫ in oblationē dño: Adipem q̄ operit vitalia τ quicquid pinguedinis estītrinsecus. Duos renes cuꝫ adipe quo teguntur ilia: Et recticulū iecoris cū renūculis. Adolebitqꝫ ea sup altare ī holocaustū: lignis igne supposito. ¶ Moraliter p adipem intelligit̄ bonū spūale τ tpale. Nā diuites tpaliter dicuntur pingues. Et aīa in grā dei ex̄ns dicit̄ pinguedine repleta iuxta illud ps.42. Sicut adipe τ pinguedine repleatur aīa mea. ¶ Per oēm ḡ pinguedinē interioreꝫ bouis imolati intelligitur quicquid est pfectionis τ laudis ī nostra fortitudine τ opatione: per carnes vo itelligit̄ quicquid dbile: quicquid fragile: τ quicquid min⁹ laudabile est ī ea. Oēm ergo pinguedinē bouis in altari ad honorē dinū imolam⁹: τ carnes nobis retinem⁹: qñ igne scti spūs inflāmāte: nō tm̄ vbo sed ex corde omneꝫ pfectionem nr̄e fortitudinis deo τ oēm īpfectionē nobis attribuim⁹: dicētes illud qđ scribit̄. Nee.9. Tu dñe iust⁹ es ī oībus que venerūt sup nos: qꝛ veritatē fecisti nobis. Nos auteꝫ impie egimus. ¶ Istā pinguedinē oēm bouis imolati cuꝫ igne caritatis deo imolabat Dauid qñ dicebat in ps.17. Diligā te dñe fortitudo mea: dñs firmamētū meū τ refugiū meū τ liberator meus.

¶ 14. Predicata τ ꝓpalata. ¶ Nā grāꝫ fortitudinis nobis a deo cōcessā dbem⁹ ī dei laudē p̄dicare τ publicare siue scribēdo siue pticulariter narrādo: siue publice p̄dicando. ¶ Et hoc bñ figurat̄ in oblatiōe hostie pacifice cū q̄ offerebant̄: plura genera panū: Uñ scribit̄ Leui.7. Hec ē lex pacificorū hostie: q̄ offert̄ domino. Si pro grārū actione oblatio fuerit: offerent panes absqꝫ fermēto ꝯspersos oleo, Et lagana azima vncta oleo: Coctāqꝫ similā. Et collirides olei admixtione cōspersas: panes quoqꝫ fermēto.

tos tū. hostia gratiarūz: que imolat̄ pro pacificis. Ex quib⁹ vnus pro primicijs offertur dn̄o. Et erit sacerdotis qui fundet hostie sanguinē. ℭ Moral'r cū hostia pacifica panes offerrim⁹ qn̄ fortitudinē a deo nobis cōcessaz in diuinis sermonib⁹ p̄dicamus. Panis.n.est v̄bum dei s̄z illud Deut̄.8. Nō in solo pane viuit hō sed in oī verbo qd̄ p̄cedit de ore dei. ℭ Panes coctos in clibano cū hostia pacifica offerrimus: qn̄ a deo nobis cōcessaz fortitudinē scribēdo publicamus. Hoc mō Moises scripsit canticū dn̄i ꝛ eius mirabilia opa ꝛ fortia facta filiorū israel ꝑ adiutoriū diuinū. Deut̄. 31. Scripsit itaq₃ moises canticū ꝛ docuit filios israel. ℭ Lagana in aq̄ cocta cū hostia pacifica offerrim⁹: qn̄ fortitudinez a deo nobis cōcessaz alicui ꝑsone ꝑticulari p̄dicamus. Hoc mō Moises narrauit Jetro cognato suo mirabilia q̄ fecerat ꝑ diuinā v̄tutē: Exo.18. Cūq₃ intrasset tabernaculuz narrauit Moises cognato suo cūcta q̄ fecerat dn̄s pharaoni ꝛ egiptijs pp israel: vniuersūq₃ laborē qui accidisset eis in itinere: ꝛ qd̄ liberauerat eos dn̄s. ℭ Colliridas coctas ī sartagine vel meli⁹ in craticula cū hostia pacifica offerrimus: qn̄ fortitudinem a deo nobis cōcessam publice p̄dicamus. Hoc mō Judith post victoriā de Holoferne dei fortitudinem publice p̄dicauit sicut p₃ Judit.16. Ubi scribit̄. Tūc cātauit canticū hoc dn̄o Judith dicēs. Dn̄s cōterens bella: dn̄s nomē est illi. Et paulus.2.ad Cor.xi. In laborib⁹ plurimis: in carcerib⁹ habūdātius: in plagis supra modū ꝛc̄. ℭ Panes fermētatos cū hostia pacifica offerrim⁹: qn̄ dei fortitudinez ꝛ iustitiam: ꝛ nostrā imbecillitatē ꝛ maliciam p̄dicamus. Hoc mō p̄dicabat dei iustitiā ꝛ suā iniustitiā Azarias dicens Dan.3. Bn̄dictus es dn̄e de⁹ patrū nostrorū: q₂ iustus es in oīb⁹ que fecisti nobis. Peccauimus.n. iniuste egim⁹ recedētes a te: ꝛ deliquim⁹ in oīb⁹: ꝛ p̄cepta tua nō audiuim⁹: nec obseruauim⁹. ℭ Panem quoq₃ vnū fermentatū pro primicijs dn̄o offerrimus qui cū carnibus comedebat̄: qn̄ p̄dicamus xp̄m verū celi panē venisse in similitudinē carnis pcti: ꝛ nr̄os labores in seipo portasse: ꝛ ꝓ oīb⁹ pctis nr̄is deo pr̄i fuisse oblatū. Xp̄s iesus ē panis verus qui de celo descēdit: est panis primiciarū q₂ p̄genitus in multis fratrib⁹: ē fermētat⁹ q₂ venit in similitudinē carnis peccati: offert̄ dn̄o q₂ oblat⁹ est pro peccatis oīum: ad Titū 3. Apparuit gr̄a dei saluatoris nr̄i. Qui dedit semetipsū ꝓ nobis: vt nos redimeret ab omni iniquitate ꝛ mūdaret sibi populū acceptabilē.

ℭ 15. Purgata ꝛ purificata. ℭ Nam si in nostro bono opere sit aliqd̄ pctm̄ veniale debemus diligēter purgare vel corde penitēdo vel ore cōfitendo: q₂ in nostris operib⁹ ēt ex magna fortitudine factis cōcurrunt multa pctā venialia siue inanis glorie siue negligentie: siue igratitudinis: que vel cordis cōtritione vel oris cōfessione purgāda sunt. ℭ Et hoc bn̄ figuratur in oblatione hostie pacifice: cuius carnes eadē die vel secūda p̄cipiunt̄ comedi: nō aūt in die tertia. Un̄ scribit̄ Leui.7. Cui⁹ carnes eadē comedēt̄ die: nec remanebit ex eis quicq₃ vsq₃ mane. Si voto vel spōte quispiā obtulerit hostiaz: eadez sil'r edent̄ die. Sed ꝛ si quid in crastinū remanserit vesci licitum est. Quicquid autē tertius inuenerit dies: ignis absumet. Siquis de carnib⁹ victime pacificorū die tertio comederit: irrita fiet eius oblatio: nec proderit offerenti. Quinpotius q̄cūq₃ aīa tali se edulio contaminauerit p̄uaricationis rea erit. ℭ Carnes hostie pacifice q̄ deo nō offe-

rebant sed erāt ipsius offerētis: moraꝫ liter sūt petā venalia ꝛ ipfectiōes anne xe nr̄is bonis opationib⁹. ℭp⁹ dies est pzim⁹ gradus iustitie vꝫ cordis cōtritio. ℭ2. est secūdus gradus iustitie vꝫ oris ꝯfessio. ℭ3. est terti⁹ gradus iustitie: vꝫ opis satisfacio: Comedere ē aliquid si bi vnire ꝛ sibi icorporare. Carnes ḡ ho stie nr̄e pacifice p̄ die comedim⁹: qn̄ ip fectiōes ꝛ petā ānexa nr̄is bonis opib⁹ nobis attribuim⁹ ꝛ de eisdē in corde do lemus ꝛ pniaꝫ interiorē agim⁹. Carnes eiusdem hostie die secūda cōedim⁹: qn̄ easdē ipfectiones ꝛ petā ore cōfitemur iuxta illō saluatoris Luc. 17. Sic ꝛ vos cū feceritis oīa q̄ p̄cepta sūt vobis dicite serui inutiles sumus. ℭSiquid aūt im perfectiōis aut peti hijs duob⁹ modis ī hac vita nō fuerit purgatū: igne purgato rij cōsumet ꝛ purgabit: nō p cordis cō tritionē qꝛ tūc nō pdest post hāc vitam nec p oris ꝯfessionē qꝛ silr nihil pderit sꝫ per ignis exustionē. ℭVel dies pri mus ē cōtritio. 2⁹ ꝯfessio: ꝛ in his duo bus lꝫ comedere carnes hostie: qꝛ hō in p̄nti vita de petō p carnē designato pōt cōteri ꝛ cōfiteri ꝛ sic petm̄ in suā vtilita teꝫ cōuertere. 3⁹ dies est stat⁹ inferni ꝛ dānationis. In quo si quis voluerit ho stie carnes comedere idest de petis suis cōteri ꝛ cōfiteri: irrita ꝛ vana erit ei⁹ ob latio: nec quicq̄ꝫ pderit offerēti: qꝛ tunc frustra erit talis penitētia: Vn̄ de dāna tis scribit Sap. 5. Dicētes itra se: pniaꝫ agētes ꝛ p̄ angustia spūs gemētes. Las sati simus ī via iniquitatis ꝛc̄.

ℭ16. Nō coinquinata. ℭNostrū bonuꝫ opus ex fortitudine fetm̄ nō dꝫ cuꝫ aliq̄ petō mortali coinquinari: qꝛ redderet inane ꝛ sine fructu. ℭEt hoc figurat ī oblatiōe hostie pacifice de q̄ scribit Le vi. 7. Aīa polluta q̄ ederit de carnib⁹ ho stie pacificoꝛuꝫ q̄ oblata est dn̄o peribit de populis suis. Et q̄ tetigerit imūdiciā hoīs vel iumenti: siue oīs rei q̄ polluere pōt: ꝛ comederit de hmōi carnib⁹ interi bit de populis suis. ℭMoralr hō ma culatur petō mortali pprio puta aliq̄ co gitatiōe vel desiderio vel ope mortali fa cto in ppria psona. Et hoc notat cuꝫ dr̄ Aīa polluta. s. petō pprio. ℭVel macu latur cōsentiēdo petō mortali alteri⁹ ho minis. Et hoc notat cum dr̄. Et que te tigerit imūdiciā hoīs. ℭVel maculat cōsentiendo petō carnali siue fornicatiōi aliene. Et hoc notat cū dr̄. Et q̄ tetige rit imūdiciaꝫ iumenti. ℭVel maculat cōsentiēdo oī petō mortali siue inuidie siue auaritie siue supbie ꝛ hmōi. Et h̄ notat cū dr̄. Et que tetigerit imūdiciaꝫ oīs rei q̄ polluere pōt. ℭQuecūq̄ꝫ igit aīa aliquo p̄dictoꝝ peccatoꝝ coinquiata erit: peribit de populis suis: nec sibi pderit oblatio hostie pacificoꝝ: nec come stio carniū eius: qꝛ scriptuꝫ est Jaco. 2. Quicūq̄ꝫ autē totam legem seruauerit: offendat āt in vno: fact⁹ ē oīuꝫ re⁹.

ℭ17. Nō appropriata. s. nostris meritis. ℭNā nō d̄bem⁹ op⁹ nr̄ꝫ laboriosū nr̄is meritis attribuere sꝫ deo qui ē oīuꝫ bo norū auctor. ℭEt hoc bn̄ figurat in ob latione hostie pacifice d̄ q̄ scribit Leui. 7. Locutusq̄ꝫ est dn̄s ad moiseꝫ dicēs. Loquere filijs israel. Adipē ouis ꝛ bo uis ꝛ capre nō comedetis: Adipem ca daueris morticini ꝛ ei⁹ aīalis qd a be stia captū est: habebitis in varios vsus. Siquis aūt adipeꝫ qui offerri dꝫ ī incē suꝫ dn̄i comederit: peribit de pplo suo. ℭMoraliter ille comedit Adipē ouis ꝛ bouis ꝛ capre: qui bonū spūale p pin guedinem designatū sibi attribuit ꝛ nō deo. Qui aūt sibi attribuit talē pingue dinem deo offerendaꝫ peccat grauissi me ꝛ sic perit de populo suo. Talē autē pinguedinem deo debemus attribuere

⁊ dicere cū p̄s. Non nobis dn̄e nō nobis sed noī tuo da gloriam. ¶ Hec mō pin guedinē bouis deo attribuebat ⁊ nō si/ bi paulus ap̄ls qn̄ dicebat. j. Cor. 15. Gra tia dei sum id qd̄ sum ⁊ gratia ei⁹ in me vacua nō fuit: sz habūdanti⁹ illis oībus laboraui: nō ego autē: sed gratia dei me cum. ¶ Siquid autē delectationis vel laudis apparentis est in pctō mortali ex propria malicia cōmisso: siue ex instiga/ tione diaboli illud nobis debemus at/ tribuere ⁊ nō deo: qui nō pōt esse cā pec cati. Et hoc est qd̄ dicit: Adipē cadaue/ ris mortini. i. per se mortui ⁊ significat peccatū ex ꝓpria malicia perpetratum. Et ei⁹ aīalis qd̄ a bestia captuz est idest laceratū siue iterfectū: ⁊ significat pctm̄ ex instigatiōe diaboli vel alteri cōmissū habebitis in varios vsus. s. penitentie. Contritiōis. Cōfessionis cautelle: proui dētie ad cauendū ⁊ hmōi.

¶ 3. Nō violenta. i. opp̄ssiua hominum. ¶ Nostra. n. fortitudo ita dz in diuinis opib⁹ exerceri: vt tn̄ aduersus ꝓximū nō sit crudelis ⁊ sanguinolēta vl' opp̄ssiua. ¶ Et hoc bn̄ notaẗ in oblatōe hostie pa cifice: de q̄ dr̄ Leui. 7. Sanguinē quoqꝫ ois aīalis nō sumetis in cibo taz de aui bus q̄z d̄ pecoꝛib⁹. Ois aīa que ederit sanguinē pibit de populis suis. ¶ Mo raliter sanguinē comedere est de alieno labore iniuste viuere. Qui ergo iniuste occupat bōa r̄ligiosoꝝ ⁊ clericoꝝ: come dit sanguinē colūbaꝝ. Qui v̄o occupat ꝑ violentiaz bona viduarū: comedit san guinē turturū. Qui v̄o bona diuituz ⁊ magnatoꝝ: comedit sanguinē bouum. Qui v̄o bona simpliciū ⁊ innocentiū ⁊ pupilloꝝ: comedit sanguinē ouiū. Qui v̄o occupat bona rusticoꝝ ⁊ laborato/ rū: comedit sāguinē capraꝝ ⁊ hircoꝝ. Et oīs talis sic comedēs perit de popu lis suis qz scriptuz est ad Ephe. 5. Hoc autez scitote itelligentes: q̄ omnis aua rus qd̄ est idoloꝝ seruitus: non habet hereditatē in regno christi ⁊ dei. ¶ Ex ista igitur hostia nr̄e fortitudinis sic im molata ⁊ deo ꝯcremata egreditur odor suauissimus deo ⁊ hoīb⁹ per bonū exē pluz prestitū videntibus ⁊ audientibus eam. ¶ Hec igitur est hostia nostre for titudinis pro bn̄ficio recepto vel recipiē do deo imolanda. ¶ Eedez cōditiones concurrūt in hostia pacifica nr̄e māsue tudinis ⁊ patiētie: que figuraẗ p hostiā pacificam de ouibus vel agnis: siue fiat ꝑ bn̄ficio recepto siue recipiēdo. ¶ Et similes cōditiōes cōcurrūt in hostie pa cifica nr̄e abstinētie: que figuraẗ per ho stiam pacificam de capris siue fiat pro beneficio recepto: siue recipiendo. De quibus scribuntur silia Leui. 3. Et p̄nt conditiones predicte istis faciliter appli cari. Uenite ergo ascēdamus in montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De penitentia pro peccato cōmissionis per hostiam pro peccato prefigura/ ta. Cap. 54.

V Enite ascenda m⁹ ad mōtē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Leui. 6. Locutus est autem do/ minus ad Moisem dicens. Loquere Aaron ⁊ filijs eius. Ista est lex hostie pro peccato. In loco vbi offertur holo/ caustum imolabitur coram dn̄o. San/ ctum sanctoꝝ est. Sacerdos qui offert comedet eam in loco sancto in atrio ta/ bernaculi. Quicquid tetigerit carnes ei⁹ sanctificabiẗ. Si de sanguine ei⁹ ve stis fuerit asp̄sa lauabiẗ i loco scō. Uas aūt fictile in q̄ cocta est cōfringetur. Q̄

si vas eneũ fuerit: defricabit̃ ꝛ lauabit̃ aqua. Oĩs masculus de gñe sacerdota- li vescet̃ de carnib⁹ ei⁹: q2 sctm̃ sctõꝝ ẽ. ❡ Moraliter p hostiã pro pctõ intelli gitur pnia: per quã deletur pctm̃ cõmis sionis: qd̃ ppetrat̃ qñ quis agit cõtra p̃- cepta negatiua. ❡ In pnia autẽ cõpleta cõcurrũt nouem conditiones siue leges pticulares: que in imolatiõe hostie pro peccato describuntur ꝛ figurãtur in ver bis predictis.

❡ p̃ᵃ conditio siue lex penitẽtie est locus in quo dꝫ pnia fieri. ❡ Et hoc notatur cũ dr̃ Leui. 6. In loco vbi offertur holo caustũ imolabit̃ corã dño. i. in atrio añ altare. ❡ Per atriũ colũnis circũdatũ mistice signatur ecclesia catholica sacris doctorib⁹ ꝛ scriptorib⁹ veteris ac noui testamenti quasi tot colũnis circũdata clausa ꝛ munita: sicut supius ẽ declara tuꝫ. Intra hãc ecclesiã agi dꝫ penitẽtia: in fide vni⁹ dei quẽ ↄfitet̃ ecclesia. ❡ Et si fiat pnia in isto atrio. i. intra ecclesiã: tũc dr̃ fieri corã deo: q2 talis pnia funda ta in fide eccl'ie acceptatur a deo ꝛ sic dr̃ fieri corã deo q2 approbat̃ ab eo. ❡ Si autẽ pnia fieret extra atriũ. i. extra am bitum ecclesie catholice nõ fit corã deo: q2 nihil valet ad salutẽ: nec acceptat̃ nec approbat̃ ab eo: q2 scriptũ est ad He- bre. xi. Sine fide impossibile est place- re deo. Credere. n. opꝫ accedentem ad deũ: q2 est: ꝛ inquirentibus se remune- rator sit. ❡ Quinimo siquis maiorem pniam extra ecclesiã faceret q̃3 Hylari on aut Macharius reputabit̃ a deo tã quã ethnicus ꝛ publicanus dicente xp̃o ad Petrũ math. 18. Siquis autẽ eccle- siã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus ꝛ publican⁹. Et iõ de hostia pro pctõ que signat pniam dr̃. In loco vbi offert̃ ho locaustũ imolabitur corã dño idest in atrio ante altare.

❡ 2. Actus. ❡ In quo cõsistit formalit̃ penitẽtia: ꝛ iste actus est sanct⁹. ❡ Et h̃ notatur cũ dr̃ Leui. 6. Sanctũ sctõꝝ ẽ. ❡ Et nõ accipitur hic sanctũ sctõꝝ pro illa parte tabernaculi que dicebatur san cta sanctorũ: sꝫ est sensus: est d̃ numero sanctorũ: q2 oĩa sacrificia dicebant̃ san cta inquãtũ erãt ad diuinũ cultũ oblata ẜm lyrã Leui. 6. ❡ Qꝫ actus pnie sit sã ctus ꝛ iustuꝫ pꝫ. Nã pnia in tribus acti bus cõsistit: In cõtritione cordis: In cõ fessione oris: In satisfactione operis.

❡ Cõtritio est act⁹ iustus ꝛ sanctus: q2 sicut dicit Scot⁹ in. 4. di. 14. Põt habe re debitũ obiectũ ꝛ debitũ finẽ ꝛ aliaꝫ bonas circũstãtias. Naꝫ põt hõ cõside- rare pctm̃ suũ inquãtũ est trãsgressiuũ legis diuine: Uel inquãtũ offensiuũ dei: Uel inquãtũ auersiuũ a deo: Uel inquã tũ ipeditiuũ premij: Uel inquãtũ indu- ctiuũ supplicij eterni. Et p̃t sub aliq̃ ista rũ rõnũ ipm̃ detestari ꝛ d̃ ipso dolere. Et sic iste act⁹ doloris siue tristitie trã- sit supra d̃bitũ obiectũ. ❡ Põt ẽt quis h̃ facere pp bonũ finẽ. s. pp deũ ꝛ sic ac- ctus hꝫ bonũ finẽ. Et iõ est act⁹ iustus ꝛ sanctus ꝛ iõ deo gratissim⁹ dicẽte pp̃ha in ps. 50. Cor cõtritũ ꝛ humiliatũ deus nõ despicies. i. libẽter acceptabis. ❡ Cõ fessio ẽt proprij peccati loco ꝛ tpe ꝛ con grue psone facta est etiã act⁹ trãsiẽs su- pra debitã materiã: ꝛ põt fieri pp deũ ꝛ sic hr̃e bonũ finẽ: g̃ ẽ act⁹ iustus ꝛ bo nus. Quinimo sicut dic̃ Scot⁹ i. 4. di. 17. Nulla ẽ certior ꝛ securior via ad iue niendã iustitiã: sãctitatẽ ꝛ grãꝫ diuinã q̃3 sacralis cõfessio. Et iõ cõfessio ẽ act⁹ sanct⁹ ꝛ iust⁹: vñ scribit̃ Prouer. 18. Iu stus prior ẽ accusator sui. ❡ Satisfa- ctio ẽt operis iposita a sacerdote est act⁹ iustus ꝛ sanctus: q2 actus obedientie q̃ est deo gratior q̃3 stultorũ victime. Et ideo cũ isti tres act⁹ sũt iusti ꝛ sctĩ me-

rito penitẽtia que in his tribus cõsistit dr̃ sanctũ sanctorũ. Et adeo penitẽtie actus est sanctus q̈ per ipsam aquiritur regnũ celorũ dicẽte xp̃o math. 4. Penitentiã agite. Appropinquabit enim regnum celorũ.

¶ 3. Peccati cognitio. ¶ Nã ad penitẽtiam requirit̃: q̈ cõfessor peccata cognoscat si dz petõrẽ ab illis absoluere. ¶ Et hec cognitio designat̃ cũ dr̃ Leui. 6. Sacerdos qui offert hostiã. ¶ Moral'r sacerdos euangelic⁹ offert hostiã pro peccato: qñ in foro cõsciẽtie peccatorẽ iudicat vere penitentẽ. ¶ Ista autẽ cognitio peccati in cõfessiõe vocat̃ clauis scie in sacerdote fm aliquos: fm vo Scotũ in. 4. dis. 19. Clauis scie i sacerdote euãgelico ẽ auctoritas siue potestas cognoscẽdi in cã rei siue petõris cõfitẽtis: qua mediãte põt sacerdos recte sentẽtiare ꝛ iudicare huic cõfesso celũ eẽ aperiẽdũ vel claudẽdũ. Et iste act⁹ cognitiõis presupponit actũ cõfessionis ex pte rei siue peccatoris: qꝛ nõ põt sacerdos petã cognoscere: nisi sibi a peccatore p cõfessionem reuellent̃. ¶ Iste act⁹ ex pte peccatoris penitẽtis ꝛ ex pte sacerdotis cognoscẽtis est iustus ꝛ approbat⁹ figuraliter i veteri testõ: In leproso qui se ondebat sacerdoti cõsideranti eũ Leui. 13. Et auctẽticat⁹ a xp̃o i nouo testõ qui dixit leproso mũdato Luc. 5. Uade ostẽde te sacerdoti. ¶ Et potestas ista cognoscẽdi in cã petõris data est sacerdotibus euangelicis a xp̃o: qñ dixit Jo. 20. Accipite spũm sanctũ: quorũ remiseritis petã remittunt̃ eis: ꝛ quorũ retinueritis retẽta sunt. ¶ Si. n. deus cõmisit sacerdotib⁹ ptãtẽ absoluẽdi q̃ est prima clauis ecclesie: cõmisit ẽt eis ptãtez cognoscẽdi: que est clauis ecclesie scḋa fm Scotũ in. 4. dis. 19. Nã nõ põt quis recte absoluere: nisi pri⁹ habeat facultatez cognoscẽdi. Qñ ergo sacerdos euãgelicus cognoscit petã cõfitẽtis ꝛ iudicat in foro cõsciẽtie illũ eẽ vere penitẽtẽ: ꝛ illi celũ eẽ aperiendũ. Tũc sacerdos offert hostiã pro peccato.

¶ 4. Absolutio. ¶ Et ista est ex pte sacerdotis: qui postq̈ cognouit cãm petõris per clauẽ scie: hz clauez ptãtis: q̃ põt eũ absoluere a peccatis: ꝛ ei aperire regnũ celorũ. ¶ Et ista absolutio figurat̃ in oblatione hostie pro petõ cũ dr̃ Leui. 6. Sacerdos comedet eã in loco sancto in atrio tabernaculi. ¶ Moraliter sacerdos hostiã comedit: qñ p absolutionẽ a petis debitã pecatorẽ christo recõciliat ꝛ ecclesie catholice incorporat: qñ enĩ aliquid comedim⁹ illõ nobis incorporamus. Uñ dictũ fuit petro p̄ sacerdoti Act. x. Surge petre: occide ꝛ mãduca. Et ista comestio fit in loco sctõ: in atrio tabernaculi: idest in gremio ecclesie catholice ꝛ nõ alibi: qꝛ remissio peccatorũ solũ fit i fide vni⁹ mediatoris dei ꝛ hoiũ xp̃i iesu: dicẽte petro aplo Act. x. Huic oẽs pphe testimoniũ phibent remissionẽ peccatorũ accipere p nomen ei⁹ oẽs qui credũt in eũ. ¶ Et iste actus absoluẽdi est iustus: qꝛ tradit⁹ a deo dicente Jo. 20. Accipite spũ sanctũ: quoꝝ remiseritis petã remissa sũt.

¶ 5. Effectus siue efficacia. ¶ Magne efficatie est penitẽtia. Nã sanctificat oẽs hoies eã digne pagentẽ. ¶ Et hoc bene figurat̃ in oblatiõe hostie p petõ: de qua dr̃ Leui. 6. Quicquid tetigerit carnes ei⁹ sanctificabit̃. ¶ Moralit carnes hostie pro petõ corde tangim⁹: qñ de petis nostris in corde gemim⁹ ꝛ dolem⁹: ore tangim⁹ qñ eadẽ petã cõfitemur. Manib⁹ tãgimus: qñ satisfactionẽ pro peccatis iniunctã opib⁹ adiplem⁹. Sz quicquid tetigerit carnes eius sanctificabit̃ qꝛ p dignã pniãz ꝛ aĩa ꝛ corpus ꝛ opera

nost: et exteriora mūdant. ¶ Per pniam oīa peccata mūdant et remittunt dicēte dño Ezech.18. Si impius egerit pniam ab oibus pctis suis q̄ operat⁹ est: et custodierit oīa p̄cepta mea: vita viuet et nō morieť. Oium iniquitatū ei⁹: q̄s opat⁹ est non recordabor. ¶ Per pniam oīs hō mundatur dicēte Salomone Prouer.28. Qui abscōdit scelera sua nō diriget. Qui aūt cōfessus fuerit et reliquerit ea miam cōsequetur. ¶ Magna est ergo virtus penitentie cū quicquid tetigerit eā sanctificet.

¶ 6. Cōtritio. ¶ In penitētia aliqn̄ concurrit perfecta displicētia peccati cōmissi: q̄ vocať Cōtritio: q̄ deleť peccatū etiā an̄ ꝯfessionē actual'r factā ſm doctores in.4.sen.dis.14.et.17. ¶ Et ista cōtritio reperiť in corde carneo et molli qd̄ faciliter contristať et sufficiēter de offensa diuina. ¶ Et ista cōtritio figurať in oblatiōe hostie pro pctō: cū dř Leui.6. Si de sanguine illius vestis aspersa fuerit lauabit in loco sancto. ¶ Moralit̄ sanguis hostie est reat⁹ culpe iuxta illd̄ ps. 50. Libera me de sanguinib⁹ deus deus salutis mee. Uestis q̄ vt plurimū est lanea et mollis ortū hn̄s a carne aīal' significat cor molle: tenerū et carneū: qd̄ facile cōteritur d̄ peccatis: iuxta illd̄ Ezech. xi. Dabo eis cor carneū vt in preceptis meis ambulēt. Sanguis ḡ hostie vestē aspergit: qn̄ reat⁹ pcti maculat cor molle. Sed tale cor et si per cōtritionē forte deleat pctm̄ ante cōfessionē: tn̄ dꝫ lauari in loco sancto.i.in ecclesia catholica in aqua sacramētalis cōfessiōis. Ad quaꝫ tenent oēs qui primā grām perdiderūt qꝛ de hoc est spāle p̄ceptū. ¶ Un̄ Heliseus dixit in figura future confessionis Naamā pricipi milicie regis assyrie.4. Re.5. Uade et lauare septies in Jordane et recipiet sanitatē caro tua atq; mundaberis. Si ergo cor molle reatu criminis aspersum fuerit lauari dꝫ in fluuio siue in aqua sacralis cōfessionis in loco sancto xpiane religionis. ¶ Uel sic. Si reat⁹ culpe cor molle asperserit lauabiť in loco sctō p aquā cōtritiōis: qꝛ p cōtritionē sufficientē deleť pctm̄ et lauať cor iuxta illud. Lauabo p singulas noctes lectū meū: lacrimis meis stratū meū rigabo.

¶ 7. Attritio. ¶ In penitētia aliqn̄ concurrit sola Attritio: qn̄ vꝫ cor est aliq̄l'r durū. Et nō hꝫ sufficientē tristitiā d̄ peccatis cōmissis. ¶ Et talis attritio q̄ est tristitia d̄ peccato remissa: mereť de cōgruo gratiā diuinā cū sacro cōfessionis: sicut dicit Scot⁹ in.4.di.14.q.4. ¶ Et ista Attritio bn̄ figurať in oblatiōe hostie pro pctō cū dř Leui.6. Uas aūt fictile in quo cocta est cōfringeť. ¶ Uas fictile est terreū et ex puluere factū: et est aliqual'r durius q̄ꝫ vestis que est lanea. Uas ḡ fictile i quo coquiť hostia p pctō est cor humanū aliq̄l'r durū: i quo p ignē cōcupie coquiť pctm̄. Et per igneꝫ spūs sancti coquunť carnes sensualitatis et aīalitatis nr̄e. Tale ergo cor durū et si nō possit mollificari et liquescere p pfectaꝫ cōtritionē: saltē dꝫ scindi p attritionem. Et si nō possit pulueriꝫari p vehemēteꝫ dolorē: saltē dꝫ frangi per cōpetētē tristitiā iuxta illud Joheľ.2. Scindite corda vestra et nō vestimenta vestra. Q.d. frāgitur et scindiť nō pfecte pulueriꝫať: sed in partes magnas diuiditur. Si ergo cor durū nō poterit in pnia habere cōtritionē: saltē habeat attritionē: et si non pōt conteri saltē cōfringať et hoc sufficit. Et hoc est qd̄ dř. Uas autē fictile in quo cocta est cōfringať.

¶ 8. Aliqualis displicētia. ¶ In pnie aliquādo cōcurrit solūmen aliq̄lis et debilis Displicentia pctī: que nō mereť de

lectionē peccati de cōdigno sicut cōtri-tio. Nec de cōgruo sicut attritio: sȝ nul-laȝ hȝ rōneȝ meriti sicut dicit Sco. i. 4. di. 14. q. 4. ¶ Sed tūc pctm̄ dimittit̄ p sacrm̄ cōfessionis: nō p meritū talis di-splicētie: q2 nullius est meriti sicut dicit Scotus. ¶ Et ista aliqualis displicētia accidit in corde durissimo: qđ nō pōt cō-teri aut atteri: sed solū aliqualē hȝ dis-plicentiā. ¶ Et hoc bn̄ figuratur in ob-latione hostie pro pctō cum dr̄ Leui. 6. Qđ si vas eneū fuerit defricabit̄ ꝛ la-uabitur aq̄. Uas moraliter in quo co-quit̄ hostia est eneū: qn̄ cor: in quo ē pec-catū p ignē cōcupiscētie decoctū: ꝛ est du-rissimū: ꝛ nō pōt sufficiēter conteri vel atteri de pctō. Et tūc ad pfectā delectio-nē peccati duo requirūtur: vȝ cōfessio: ꝛ exterior satisfacio. Et hoc ē qđ dicit̄. Si vas eneū fuerit vt. s. nō possit cōteri vel atteri. Lauabit̄ aqua cōfessionis sa-cramētalis. Et dfricabit̄ opere exterio-ris satisfactiōis p ieiunia: disciplinas: au-steritates: elemosinas ꝛ hmōi. ¶ Et no-tādū diligēter. Qr cōditionaliter ponit̄. Si vestis fuerit aspersa: Si vas fictile: Si vas eneū: q2 vno istorū triū modo-rū se hȝ oē cor penitens. Nā oē cor peni-tens vel hȝ cōtritionē vel attritionē vel saltē aliq̄lē displicētiā. Et cū vno istoꝝ triū cū adiutorio cōfessionis sacramēta-lis vere dimittit̄ oē peccatū ƀm Scotū in. 4. di. 14. q. 4.

¶ 9. Potestas. ¶ In pnīa cōcurrit pote-stas sacerdotis absoluētis: sine q̄ nō pfe-cte a peccatis absolueret̄. ¶ Et ista bn̄ figurat̄ in oblatione hostie pro pctō cuȝ dr̄ Leui. 6. Ois masculus de gn̄e sacer-dotali vescet̄ de carnib⁹ eius: q2 sanctuȝ sanctorū est. ¶ Moraliter sicut ois ma-sculus de gn̄e sacerdotali habebat pote-stateȝ comedēdi carnes hostie que offe-rebat̄ ꝑ peccato: Sic ois sacerdos euā-gelicus hȝ potestatē ligandi ꝛ soluendi peccatores ꝛ incorporādi eos ecclesie ca-tholice. Potestateȝ dico habet salteȝ re-motam: ꝛ si non propinquā: si ei debita materia subtrahatur vl' potestas ab ha-bente iurisditionē ipediatur. De quo vi-deantur doctores in. 4. di. 19. ¶ Hanc autē potestateȝ absoluēdi ꝛ ligādi acce-perunt primi sacerdotes a christo dicē-te Jo. 20. Accipite spm̄ sanctū. Quoꝝ remiseritis petā remittūtur eis: ꝛ quo-rū retinueritis retēta sūt. Et alij sacer-dotes ab episcopis i sua cōsecratiōe: in-positiōe manuū cū illis verbis. Accipe spm̄ sanctū ꝛc. Ois ḡ euangelicus sa-cerdos hȝ ptāteȝ comedēdi carnes victi-me: q2 hȝ ptātē ligādi atqȝ soluēdi pec-catores modo p̄dicto: ꝛ sic hȝ ptātē icor-porādi eos corpi mistico ecclesie catho-lice. ¶ Alia aūt hostia imolabat̄ ꝑ pec-cato pōtificis: ꝛ pro peccato multitudi-nis. Cui⁹ sanguis iferebat̄ i tabernacu-lū testimonij. Et carnes hui⁹ hostie nō comedebant̄: sed cōburebant̄ igni. Et hoc est qđ dr̄ Leui. 6. Hostia. n. q̄ cedit̄ pro pctō: cui⁹ sanguis infertur i taberna-culū testimonij ad expiandū in sanctua-rio nō comedetur: sed comburetur igni hec ibi. Patēt igitur ex p̄dictis nouē pe-nitentie pro pctō cōmissionis cōditiones: ipsasȝ pniam integrantes ꝛ pficientes ꝛ pn̄t applicari penitētie generaliter sum-pte. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De penitentia pro peccato omissio-nis per hostiam pro delicto prefigura-ta. Cap. 55.

V Enite ascenda-mus in montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur

hec verba Leui.6. Hec quoq3 est lex ho stie pro delicto. Sancta sctōꝝ est. Idcir co vbi imolabit̄ holocaustū mactabit̄ ꝛ victima pro delicto. Sanguis ei⁹ p girū altaris fundet̄. Offerēt ex ea caudā. Et adipē qui operit vitalia. Duos renūcu los ꝛ pinguedinē que iuxta ilia est. Re ticulū q3 iecoris cū renūculis. Et adole bit ea sacerdos sup altare. Incēsum est dn̄i pro delicto. Oīs masculus de sacer dotali gn̄e in loco sancto vescet̄ his car nibus: q2 sanctū sctōꝝ est. Sicut ꝓ pec cato offert̄ hostia ita ꝛ pro delicto. Utri usq3 hostie lex vna erit. Ad sacerdotem qui eā obtulerit ptinebit. ¶ Moraliter per hostiā pro delicto signat̄ pnīa pro pctō omissionis qd̄ vocat̄ delictū. Deli ctū aūt dicit̄ q̄si derelictū: ꝛ hoc est qn̄ aliquid omittit̄ qd̄ quis facere tenet̄. Et est transgressio p̄ceptoꝝ affirmatiuoꝝ. In ista ergo pnīa cōcurrunt multe cōdi tiones: que in imolatione hostie pro de licto prefigurant̄.

¶ p̄ᵃ cōditio est pnīe sanctitas. ¶ De qua scribitur Leui.6. Hec quoq3 est lex ho stie pro delicto: Sancta sctōꝝ est. Peni tētia nō solū sancta s3 sancta sctōꝝ dr̄: q2 ipsa ē initiū sanctitatis: Ab ipa.n. in cipit sanctitas post primoꝝ parentū la psum. ¶ Hinc est ꝙ Joānes baptista p̄cepit agere pniam in deserto: ꝛ prio aū oīa pniam p̄dicauit dicēs math.3. Peni tentiā agite appropinq̄bit.n. regnū celo rū. ¶ Et sanct⁹ sctōꝝ xp̄s iesus primo fecit in deserto pniā ieiunādo.40. die bus ꝛ.40. noctib⁹. Et postmodū exiēs ad turbas ante oīa pniā populis p̄dica uit dicēs math.4. Penitētiā agite: ap propinquabit.n. regnū celoꝝ: q2 ergo pe nitētia est initiū sanctitatis: iccirco San cta sctōꝝ vocat̄ hostia ꝓ delicto.

¶ 2. Localitas. ¶ Quia pnīa est sancta iō fieri d3 in loco sancto ꝛ non ꝓphano v3 in ecclesia catholica ꝛ nō extra. ¶ Et ista localitas denotat̄ cū scribit̄ Leui.6. Idcirco vbi imolabit̄ holocaustū ma ctabitur victima ꝓ delicto. ¶ Morali ter sicut holocaustū imolabat̄ i atrio ta bernaculi: qd̄ significat catholicā eccle siā in fide vni⁹ mediatoris dei ꝛ hoiū adunatā. Sic ꝛ pnīa adhoc vt sic fru ctuosa fieri d3 intra ecclesiā catholicā: intra quā solā sunt sacramēta pnīe ꝛ sa lutis instituta. Uñ dr̄ Job.28. Auro lo cus est in quo cōflat̄. Aurū est dei cari tas: sapia ꝛ sāctitas: s3 h3 ista caritas lo cū: in quo per ignē pnīe cōflatur. Iste lo cus ē Ecclesia: extra quā nō pōt aurum diuine caritatis ꝛ sapīe conflari: q2 scri ptum est ad Hebre.xj. Sine fide ipoe est placere deo.

¶ 3. Penalitas. ¶ Ad verā penitētiā re quirit̄ pena. Nā penitere idē ē qd̄ pe nā tenere. Et penitētia idē est qd̄ pene tenentia. ¶ Et ista penalitas notat̄ i ob latione hostie pro delicto cū scribit̄ Le ui.6. Sanguis ei⁹ p girū altaris fundet̄. ¶ Moraliter p altare significat̄ corꝰ p sanguinē reat⁹ siue delictū iuxta illud ps.138. Uiri sāguinū d̄clinate a me. Sa cerdotes vel leuite ergo sanguinē in cir cuitu altaris fundūt: qn̄ vel spirit⁹ sctūs vel spūs rōnalis vel Angeli sancti rea tum nr̄i criminis ad cor nr̄m adducūt. Sanguinē per circuitū altaris fundūt: qn̄ nos ad cōtritionē peti cōmissi: per cō tinuā recordationē stimulāt: admonent ꝛ ipellūt. Fundūt sanguinē circa altare: qn̄ grauitatē nobis nr̄i reatus ingerunt. Fundūt sanguinē: qn̄ nobis penā futu rā peccatorib⁹ pparatā ad memoriam reiteratis vicib⁹ repn̄sentāt. ¶ Sine ista penalitate ꝛ displicētia peti: non est vera penitētia dicēte Ber. Sine contritione peti. Sine dolore culpe. Sine displicen tia iniquitatis preterite: nō aquirit̄ vita

celestis: nec remissio peccatorum.
¶.4. Stabilitas siue perseuerantia. ¶ Nam in vera penitentia requiritur firma mentis stabilitas: siue firmum mentis propositum abstinendi de ceteros peccatis: sine enim tali proposito pseuerandi in bono: nulla esset virtus penitentie: et nihil conferret ad salutem. ¶ Et ista stabilitas et propositum perseuerandi bene figuratur in oblatione hostie pro delicto cum scribitur Leui. 6. Offerent ex ea caudam. Ex ea scilicet hostia. ¶ Moraliter per caudam que est vltimum animalis: designatur perseuerantia in opere bono: per quam opus bonum reducitur ad finem. Cum ergo peccator in sua penitentia proponit in bono vsque ad mortem perseuerare et amplius omnino non peccare: tunc hostie caudam offert. Quando etiam sacerdos audiens peccatorem in confessione: iudicat ipsum velle vsque ad mortem in bono perseuare: tunc hostie pro delicto caudam offert in domini sacrificio. ¶ Sine isto proposito de amplius non peccando nihil valet penitentia: quia ponit obstaculuz gratie recipiende: que stare non potest cum voluntate peccandi. Et ideo dicit christus math. 10. Qui autem perseuerauerit vsque in finem hic saluus erit.
¶ 5. Humilitas. ¶ In vera et perfecta penitentia debet esse vera humilitas: que disponit ad gratiam et caritatem suscipiendam. Nam sicut aqua materialis deserit altitudines montium et confluit ad ima conuallium. Sic aqua diuine gratie altas mentes deserit superborum: et ad humiles paruulorum mentes decli nare solet. Et autem humilitas vera: quando quis omnia mala sibi attribuit et omnia bona ipsi deo. ¶ Et hec humilitas penitentie bene in oblatione hostie pro delicto designatur cuz scribitur Leui. 6. Et adipem qui operit vitalia: Duos renunculos: et pinguedinem que est iuxta ilia: Reticulumque iecoris cum renunculis. ¶ Moraliter per adipem siue pinguedinez: intelliguntur bona quelibet siue temporalia siue spiritualia. Nam sicut corpus habundans carnibus dicitur pingue. Ita homo diues habundans temporalibus bonis dicitur pinguis. Et anima habundans spiritualibus virtutibus dicitur pinguis iuxta illud ps. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea. ¶ Per adipem ergo qui operit vitalia bona spiritualia: Per pinguedinem que est circa ilia bona corporalia: per recticulum iecoris: que est quedam pinguedo in moduz rethis facta circa epar: bona temporalia intelligi possunt. ¶ Penitēs ergo qui ex humilitate: omnia mala ex sua prauitate commisisse: bona autem omnia ta spiritualia: et corporalia: et temporalia a diuina mia se recepisse confitetur: in sue penitentie sacrificio omnem adipem et pinguedinem deo offert. ¶ Hoc modo Daniel propheta in sua penitentia quaz in ieiuniis: sacco et cinere faciebat sibi et patribus suis omnia mala: deo autem omnia bona attribuebat dicens Dan. 9 Obsecro domine deus magne et terribilis custodiens pactum et misericordiam diligentibus te: peccauimus: iniquitatez fecimus. iniuste egimus. Tibi domine iustitia. Nobis autem confusio faciei. Tibi autem domino deo nostro misericordia et propiciatio: quia recessimus a te: et non audiuimus vocez domini dei nostri. Qui ergo vere pēitet omnia mala sibi attribuat et omnia bona deo et sic offeret omnem pinguedinem hostie immolande.
¶.6. Caritas siue finalitas. ¶ In vera

penitentia post humilitatez requiritur caritas: que in rectum finem ac debituz dirigat ipsam penitentiam. ¶ Et ista caritas est amor finis: quo diligimus deum: et propter ipsum tanq̃ propter finem peragimus penitentiam: siue iste amor sit gratuit⁹ siue naturalis. ¶ Nã vt dicit Scotus in. 4. di. 14. q. 2. Peccator potest ex naturalibus cũ cõi influentia considerare peccatũ suum vt offensiuum dei: vt auersiuũ a deo: vt impeditiuũ premii: vel vt inductiuum supplicii. Et põt sub aliqua istarum rõnuz detestari ipsum peccatũ et dolere de ipso. Et hoc põt facere cum bonis circũstantiis moralibus: videlicet pp bonuz finem puta pp deum: siue propter amorem dei: licet ille amor sit naturalis. Et tunc talis penitentia est dispositio de cõgruo disponens ad gratie susceptionẽ: ¶ Et ista caritas ordinans penitentiaz in debitũ finem designat̃ in oblatione hostie pro delicto cum scribitur Leui. 6 Et adolebit ea sacerdos super altare.

¶ Moraliter sacerdos oẽm pinguedinem hostie adolet sup altare: qñ spirit⁹ noster rõnalis: oĩa predcã opera penitẽtie ex igne diuine dilectionis opat̃: Pinguedinẽ oẽm hostie adolet super altare: qñ opus penitẽtie virtuosuz ex amore diuino dirigit in deum. ¶ Et iste amor naturalis dirigens penitentiã in deum tanq̃ in debitum finẽ: videt̃ necessarius in pnĩa digne pagẽda: qz si nõ adeẽt dubiũ eẽt an talis pñitẽtia ð cõgruo disponeret ad gratiã suscipiendã: si etiã esset pp malum finez: nõ disponeret ad grãm qz poneret obicem grẽ sicut dicit Scotus in. 4. di. 14. q. 2.

¶ 7. Acceptabilitas. ¶ In penitentia vera post oĩa predicta requiritur acceptatio diuina: qua mediante deus accepta et grata habeat oĩa predicta in ipsum tanq̃ in debitum finẽ ordinata. ¶ Sine ãt acceptatiõe diuĩa nulla opera nr̃a sufficerẽt ad gratie aquisitionẽ: sz quia deus non est acceptator personarũ: dñbemus dicere sm Scotum in. 4. di. 14. q. 2. Quod qñ quis est attritus de suo peccato et ordinat istam attritionez in debitum finem q̃ deus acceptat ipsam attritionem tanq̃ meritũ de congruo et post illam infundit gratiam suam. ¶ Et ista acceptabilitas diuina designatur in oblatione hostie pro delicto cum scribitur Leui. 6. Incensum est domini pro delicto. ¶ Moraliter Attritio de peccatis in deum ordinata est odorifera et grata in conspectu domini sicut incensum in conspectu hominum. Per incensum enim mentis deuotio in deum designatur iuxta illð ps. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Quando ergo mens deuota sue penitentie opera in deum ordinat. Tunc talis penitentia est sicut incensum domini pro debito.

¶ 8. Potestas. ¶ In vera penitẽtia post omnia predicta requiritur potestas absoluendi ex parte sacerdotis. Nam si nõ esset qui posset absoluere non deleretur peccatum per penitentiam. ¶ Ista ãt potestas apð q̃s sit declarat̃ in oblatione hostie pro delicto cum scribitur Leui. 6. Omnis masculus de gñe sacerdotali in loco sancto vescetur huis carnibus quia sanctum sanctorũ est. ¶ Moraliter omnis sacerdos qui est filius summi sacerdotis christi iesu ab eo mediate vel immediate institutus siue ordinatus habet potestatẽ comedendi de carnibus hostie pro delicto: quia habet potestatem absoluendi a peccatis iuxta illud dictum saluatoris Jo. 20. Quoruz remiseritis peccata remittuntur eis: Nihil autem aliud est comedere carnes q̃

christo per reconciliationem incorpora re peccatores iuxta illud Act.10. Surge petre occide & manduca. Habet autem omnis sacerdos talẽ potestatẽ: nisi subtrahat sibi debita materia que est peccator: vł nisi a supiore habẽte iurisdictionem eius potestas siue auctoritas impediatur restringatur vel limitetur.

¶.9. Unitas siue absolutio. ¶ Nam per predictam potestatem penitẽs absoluitur a peccatis: & ecclesie ac Christo vnitur per gratie receptionem: Et qui prius erat membrum diaboli: per absolutionẽ fit membrum Christi. ¶ Et ista absolutio a peccatis: & vnitas ad Cristi corpus misticum: bene denotatur in immolatione hostie pro delicto cum scribitur Leui. 6. Sicut pro peccato offert̃ hostia: ita & ꝓ delicto: Utriusqꝫ hostie lex vna erit. Ad sacerdotẽ qui eã obtulerit pertinebit: hec ibi. ¶ Sicut .n. sacerdos cedebat hostiã oblatã pro pccõ: ita cedebat hostiã pro delicto ꝓut dicit Lira Leui. 6. ¶ Moraliter sacerdos post oĩa p̃dicta absoluens penitentẽ a pctis ipsum cedit & xp̃o incorporat: cuius & ipse mẽbrum est ꝭm illud Ro.12. Sicut aũt in vno corpore mł'ta mẽbra habem' Oĩa ãt mẽbra nõ eundẽ actũ habẽt. Ita multi vnũ corpus sumus i xp̃o. ¶ Et ex ista vltima cõdicione pꝫ quãte dignitatis sit ipsa penitẽtia: qꝛ per ipsam penitẽs vnit̃ christo: & corpori eius mistico qđ est ecclesia: qui tñ prius fuerat membrũ diaboli. ¶ Sed aduertendũ vnũ singulare ꝭm Lyram Leui. 6. Quod carnes hostie ꝓ peccato cõmissiõis & omissionis erant sacerdotis offerentis: & illi ꝓ quibus offerebãt nõ hẽbãt i eis ptẽ aliquã: ad dñotãdũ qꝫ dẽbebãt elongari a pctõ ppetrato: cauendo a recidiuo. ¶ Sic Moraliter omnis vere penitens siue pro peccato comissionis siue pro peccato omissionis debet elongari ab occasionibus recidiui. Alias non videretur vere penitens: si se iterum exponeret periculis manifestis. Et ideo omnis sacerdos absoluens peccatorem debet vnicuiqꝫ absoluto dicere illud quod christus dixit infirmo sanato Jo.5: Ecce sanus factus es: iam noli peccare: ne deterius tibi aliquid cõtingat. Uenite ergo ascendam' ad mõtẽ dñi: & docebit nos vias suas.

¶ De Religiosorum clericorũ sacerdotum atqꝫ pontificum: necnõ & oĩuꝫ xp̃i fideliũ penitentia: in hostia pro peccato mistice p̃signata. Cap.56.

V Enite ascendamus ad montem domini: & docebit nos: vias suas.

¶ Scribuntur hec verba Leui. 4. Locutus est dominus ad Moisem dicens. Loquere filiis Israel: Anima que peccauerit per ignorantiam: & de vniuersis mandatis domini: que precepit vt non fierent: quippiam fecerit: Si sacerdos qui vnctus est peccauerit: delinquere faciens populuꝫ: offeret pro peccato suo vitulum immaculatum domino. Et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonii coram domino: Ponetqꝫ manum super caput eius: & Immolabit euꝫ domino. Hauriet quoque de sanguine vitulli inferens illum in tabernaculum testimonii &c̃. Uide literam vsque ibi. Que in loco effusorum cinerum cremabuntur. ¶ In isto capitulo agitur de penitentia Summi sacerdotis: qui dr̃ vnctus: qꝛ in veteri testam̃to soli reges & põtifices dicũt̃ ꝓpe vncti: Nã iferiores sacerdotes nõ vn

gebantur sed tantum ex quadam com mixtiõe que fiebat ex sanguine victime immolate ꝛ vnctionis oleo: ipsi ꝛ vestes eorum aspergebantur sicut habetur Exo.29. ꝛ Leui.8. ꝛ dicit Lira. super Leui.4. ¶ Per oblationem autem hostie ꝓ peccato summi sacerdotis itelligi potest penitentia omnium christifidelium qui sunt gens sancta ꝛ regale sacerdotium: ꝛ genus electum. j. Petri.2. ꝛ maxime penitentia omnium cultui diuino applicatorum videlicet Religiosorum Clericorum: sacerdotum: atq; pontificũ. ¶ In huiusmodi enim regnant plurima vicia secundum scripturam diuinã: videlicet Superbia mat.23. Amãt primas cathedras in sinagogis. Uana gloria Mat.23. Omnia opera sua faciunt vt videantur ab hominibus: Auaritia Luc.16. Audiebant autem omnia hec pharisei qui erant auari: ꝛ deridebant eum. Luxuria Dan.13. Uidebant eam senes cotidie ingredientem ꝛ deambulantem ꝛ exarserunt in concupiscentiam eius: Gula mat.23. Amant autem primos recubitus in mensa. Ignauia mat.23. Alligant onera grauia ꝛ importabilia ꝛ imponunt humeris hominum: digito autem suo nolunt ea mouere: Hypocrisis mat.23. Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite. Inuidia mat.27. Sciebat enim q per inuidiam tradidissent eum. ¶ Siquis autem Religiosorum aut clericorum vel sacerdotum: in aliquod predictorum viciorum per ignorantiam ceciderit: faciens suo malo exemplo peccare populum: penitentiam facere debet hoc modo: quo offerebatur hostia pro dlicto sacerdotis vncti in veteri lege. Concurrunt autem multa in hac penitentia: que distinguendo ꝛ comparando singula singulis ordinate patebunt.

¶ p̄. Debet proponere pro dei amore desistere a peccato in quod cecidit. ¶ Et hec prima condicio notatur in sacrificio sacerdotis vncti: cum dicitur Leui.4. Si sacerdos qui vnctus est peccauerit delinquere faciens populum: offeret ꝓ peccato suo vitulum immaculatum domino. ¶ Moraliter per sacerdotem vnctum ad dei cultum: intelligi potest quilibet ad diuinum seruitium dedicatus siue sit clericus siue religiosus siue sacerdos siue monachus. ¶ Per vitulum quod est animal gulosum Hiere.50. Effusi estis sicut vitulus super herbam. Et gesticulosum Malach.4. Salietis sicut vitulus de armento. Et terre euellende ydoneum Job. p̄. Boues arabãt Intelligi potest viciũ gule: lasciue: auaritie ꝛ alia vicia que in dei seruis cõmuniter regnant. ¶ Religiosi ergo ꝛ clerici vitulum immaculatum domino offerunt: quando a gula: luxuria: auaritia ꝛ viciis aliis pro diuino amore abstinere disponunt: Uitulum offert: qui gulam: lasciuiam ꝛ auaritiam a se remouere et propter dei honorem occidere ꝛ iugulare proponit: Uitulũ offert qui gulam a se abdicat ꝛ pro dei amore trucidat Et immaculatum offerunt: quando ab omni macula viciorum prefatorum abstinere disponunt Et hoc est primum qd concurrit in penitentia: videlicet derelinquere malum: quod est primus gradus iustitie iuxta illud psal. Declina a malo.

¶ .2. debet peccatum suum ad cor reducere: ꝛ ipsum diligenter considerare. ¶ Et hec secunda conditio designatur in sacrificio sacerdotis cum dicitur Leui.4. Et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonii coram domino. ¶ Moraliter Tabernaculum est anima: ostium huius tabernaculi est cor. ꝑ

quod ingrediuntur ad aiam ea que dili guntur. Sacerdos ergo vitulum adducit ad ostiũ tabernaculi: qñ clericus vel religiosus peccatũ suum ad cor suũ adducit diligenter coram domino considerandum. Et hoc est secundũ in penitentia pagenda. ¶ Unñ ad peccatores clamat deus dicens Esa. 46. Redite preuaricatores ad Cor. Et hoc põt dici omnibus clericis religiosis ꝛ seruis dei qui sunt in pctõ mortali.

¶ 3. Debet considerare: ꝙ pp peccatum suum incurrit mortem aïe: ꝛ meretur mortẽ nisi dei misericordia pctm̃ remittatur. ¶ Et hec tertia conditio signatur in sacrificio sacerdotis cum dicitur Leui. 4. Ponetqꝫ manũ super caput eius. ¶ Moraliter sicut sacerdos in ueteri lege ponebat manũ suam sup caput vituli occidendi pro pctõ suo: ad designandũ ꝙ sicut vitulus erat occidẽdus pro peccato suo Ita ipse offerens erat morte dignus pro transgressione precepti diuini nisi accepta esset eius oblatio ex misericordia dei: Ita cleric⁹ vel religiosus ponit spiritualiter manũ suaꝫ super caput vituli: qñ considerat ꝙ pp pctm̃ suum incurrit mortem: ꝛ perdidit caput suuꝫ qȯ est xp̃o: Scriptum est enim Jaco. j. Peccatum cum consumatũ fuerit generat mortem.

¶ 4. Debet exercere actus virtutum oppositarũ. ¶ Uerbi gr̃a: si peccauit peccato gule ieiunet ꝛ abstineat. Si peccato lasciuie: contineat: Si pctõ superbie se humiliet. ¶ Et ista quarta condicio designatur in sacrificio sacerdotis: cum dicitur Leui. 4. Et immolabit eum. s. vitulum domino. ¶ Moraliter ille vitulum deo immolat ƒm Liram in moralibus Leui. 4. Qui castrimargiam ꝛ gulam per abstinentiã: ꝛ leues gestus per maturitatem mactat. ¶ Clerici ꝛ religiosi siue sacerdotes qui aliquo crimine fedati penitentiã agere disponunt: se exerceant in virtutibus oppositis ꝛ audiant apostolum dicentem ad Ephe. 4. Hoc itaqꝫ dico ꝛ testificor in domino: vt non iaꝫ ambuletis sicut ꝛ gentes ambulant in vanitate sensus sui: tenebris obscuratum habentes intellectum: Alienati a via dei per ignorantiam que est in illis: propter cecitatem cordis eorum qua desperantes semetipsos tradiderunt impudicitie: In operationẽ immundicie oïs: in auaritiam: vos autem non ita didicistis christum. Deponite ergo secundum pristinam conuersationem veterem hominem. Renouamini autem in spiritu mentis vestre. Propter quod deponentes mendacium loquimini veritatem. Omnis sermo malus ex ore vestro non precedat: sed siquis bonus ad edificationẽ fidei.

¶ 5. Debet de sui criminis reatu dolere. ¶ Ad deletionem enim peccati neccessaria est Contritio vel attritio aut saltem displicentia. ¶ Et ista quinta condicio designatur in sacrificio sacerdotis cum dicitur Leui. 4. Hauriet quoqꝫ de sanguine vituli: inferens illum in tabernaculum testimonii. ¶ Moraliter per tabernaculuꝫ anima: per sanguinem vero vituli reatus criminis designatur: ƒm illud p̃s Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee. Sacerdos ǵ de sanguine vituli haurit ꝛ in tabernaculũ infert: qñ sacerdos euangelicus religiosus aut clericus sui peccati grauitatẽ ꝛ enormitatẽ ad aïam considerando reducit: ꝛ dignas cõtritionis ꝛ cõpunctionis lachrimas fũdit. ¶ Hoc modo reatũ sui criminis ad aïam itroducebat ꝛ grauiter deplorabat rex Ezechias dicẽs Esa. 38. Recogitabo tibi annos meos i amaritudïe aïe mee: O bsi

clerici: et religiosi si partem sanguinis vituli inferrēt in tabernaculum anime et condigne deflerent suorum criminum grauitatem.

¶ 6. Debet considerare quod propter expiationem sui peccati septies est aspsus sanguis christi. ¶ Uz in circūcisione: oratione: flagellatiōe: coronatione: manuum clauatione: pedum clauatione. Et lateris fossiōe. Et hoc modo aduertet quo modo peccatū suū est contra christū deum et dominē. ¶ Et ista sexta condicio significat in sacrificio sacerdotis cum dicitur Leui. 4. Cumqꝫ intinxerit digitum in sanguine: asperget eum septies coram domino: contra velum sanctuarii. ¶ Moraliter per digitū quo subtilia ab inuicez discernimus: intelligitur subtilis consideratio. Digitum ergo in sanguinem vituli: clerici et religiosi intingunt: quando diligenter considerāt sui criminis grauitatez. ¶ Sed septies eū aspergunt coram dn̄o: quando pro expiatione sui criminis considerant diligenter sanguinē christi septies fuisse cōspsum: Considerando sanguinē circūcisionis: orationis: flagellationis etc. ¶ Sed ista aspersio septemplicata fit contra velum: quia iste septē aspersiones sanguinis christi fuerunt contra humanitatē christi quam cruciabant. Et contra sensualitatē repugnantē iuxta illō mat. 26 Pater si possibile est transeat a me calix iste. Uelum .n. humanitatem christi mortalem significat vt supra dictuz est: Debent ergo serui dei reatum sui criminis considerare: quando pro ipso expiando septies est effussus sanguis agni imaculati. ¶ Sed multi clerici religiosi ac sacerdotes cotidie bibunt sanguinē christi in bn̄ficiis p̄bendis et annuis reditibus et nūqꝫ cogitant de sanguine christi.

¶ 7. Debet cōsiderare quō p peccatū suum perdidit bona supna. ¶ Nam fm Sco. in. 4. di. 14. q. 2. Homo per peccatū incurrit in q̄ttuor damna cōparando ad superiora. Nam p̄ transgredit legez diuinā. 2. offendit deum. 3. amittit amicitiā dei siue ipm deum: 4. pdit premium eternū. Et hec debēt serui dei diligenter considerare. ¶ Et ista septima cōdicio designatur in sacrificio sacerdotis: cum dr̄ Leui. 4. Ponetqꝫ de eodē sanguine sup cornua altaris thimiamatis gratissimi domino: quod est in tabernaculo testimonii. ¶ Moraliter p altare thimiamatis gratissimi domino supra quod consumabantur sacrificia intelligi potest cor contemplatiuum: et perfectum et ad celestia subleuatum: qd̄ est deo gratissimum Sicut per altare holocausti quod erat extra tabernaculum intelligitur cor penitēs et impfectū ¶ Per q̄ttuor autē cornua altaris thimiamatis sursum tendentia: intelliguntur quattuor considerationes rerum celestium in corde nr̄o: ¶ Sacerdotes ergo et clerici sanguinem vituli super vnū cornu altaris thimiamatis pōunt: quādo considerant quod per peccatum suum transgressi sunt legem diuinam et celestem. ¶ Super secundum cornu ponunt sanguinez quando considerant quod per peccatum suum offenderunt maiestatem diuinam. ¶ Sed tertiuz cornu ponunt: quando considerant quod per peccatum suum perdiderunt ipsum deuz. ¶ Super quartuz cornu ponunt: quādo considerant quod per peccatum suum premium sempiternum amisserunt. O beati serui dei si frequenter hec quattuor cornua altaris thimiamatis cuz sanguine vituli aspergerent: et madefacerent Certe viderent quanta perdidissent in supernis per pctm̄.

¶8. Debet considerare quõ per peccatũ suum obligatus est ad inferni suppliciũ ¶ Nã per pctm̃ mortale obligat̃ hõ ad suppliciũ eternuꝫ sicut dicit Sco.in.4. di.14.q.2. ¶ Et ista octaua cõdicio designat̃ in sacrificio sacerdotis cum dr̃ Leui.4. Oẽm autẽ reliquũ sanguinẽ fũdet ad basim altaris holocausti in introitu tabernaculi. ¶ Moraliter p altare holocausti intelligit̃ penitentis cor. per basim que est inferius: intelligitur timor penarũ ĩfernaliũ. ¶ Sacerdotes ergo totum reliquũ sanguinẽ ab basim altaris fundunt: qñ ex timore tormẽtorũ ↄsiderant: ꝙ ꝑꝑ peccati sui reatũ: ad penas inferni sunt obligati Et sic considerantes criminis sui reatũ dicere possunt illud Esa.14. Detracta est ad inferos superbia tua: Concidit cadauer tuum. O beati serui dei: qui sic diligenter attenderent enormitatem suorum criminũ: Certe si nõ essent oĩno dementes clamarent cuꝫ propheta in ps.68. Saluum me fac deus: quoniaꝫ intrauerunt aque vsqꝫ ad animam meam. Infixus sum in limo profundi: ⁊ non est substãtia. Eripe me de luto vt nõ infingar: Libera me ab his qui oderunt me: ⁊ de profundis aquarum. Non me demergat tempestas aque: neqꝫ absorbeat me profundum: Neqꝫ vrgeat super me puteus os suum.

¶9. Debet profundissime hũiliari: omnia bona deo attribuendo: ⁊ omnia mala sibi ascribendo. ¶ Et considerare debet: ꝙ ex sua malicia incurrerat mortẽ sempiternaꝫ Sed ex dei misericordia liberatus est. Unde dic̃ dñs Osee.13. Perdicio tua Israel: ex me autem auxilium tuum. ¶ Et ista nona condicio designatur in sacrificio sacerdotis: cum dicitur Leui.4. Et Adipem vituli offeret pro peccato: tam eum qui vitalia operit ꝙ omnia que intrinsecus sunt: Duos renunculos: ⁊ rethiculum quod est: supra eos iuxta ilia. Et adipem iecoris cum renunculis: sicut offert̃ de vitulo hostie pacificorum. ¶ Moraliter adipem vituli offerimus pro peccato: qñ fructum nr̃e penitentie deo attribuim⁹ ⁊ non nobis. Adipem qui operit vitalia deo offerimus: qñ oĩa bona spiritualia diuine bonitati ⁊ nõ nr̃is mentis ascribimus. Rethiculum pingue: quod est supra renunculos iuxta illia: deo offerimus: quãdo corporalia bona diuĩe mĩe attribuimus. Adipem Iecoris siue Epatis offerimus: qñ oĩa bona temporalia a deo nos recepisse cõfitemur. O ꝙꝫ grata est humilitas ista coram deo. Sic debent in sua penitentia hũiliari serui dei: qꝛ sic faciebant Antiqui patres prophete ⁊ pr̃iarche sibi in suis confessionibus ascribẽtes omnem maliciam ⁊ deo suo omnẽ bonitatem. ¶ Uñ ⁊ sic in penitentia egit Esdras: ꝺ̃ quo scribitur.j. Esdre.9. Et in sacrificio vespertio surrexi de afflictione mea: ⁊ scisso pallio ⁊ tunica: curuaui genua mea ⁊ expãdi manus meas ad deum meum ⁊ dixi Deus meus confundor ⁊ erubesco leuare faciaꝫ meã ad te: qm̃ iniquitates nr̃e multiplicate sunt super caput nostrum: ⁊ delicta nostra creuerũt vsqꝫ ad celum a diebus patrum nostrorum. Sed ⁊ nos ipsi peccauimus grauiter vsqꝫ ad hanc diem. Et in iniquitatibus nostris traditi sumus nos ⁊ reges nostri in gladium ⁊ in captiuitatem ⁊ in rapinam ⁊ in confussioneꝫ vultus. Et in seruitute nostra non dereliquit nos deus noster: ⁊ inclinauit sup nos mĩsicordiã suã corã rege persaꝝ: vt daret nobis vitã: ⁊ sublimaret domũ dei nr̃i: ⁊ extrueret solitudines eius: ⁊ daret nobis speꝫ in Iuda ⁊ hierusalẽ: qꝛ tu de⁹ liberasti nos ꝺ̃ iniquitate

nrā: ⁊ dedisti nobis salutem sicut est hodie. Ecce quomodo in penitentia omnē pinguedinem deo attribuat. Pinguedo enim bonum tam temporale ꝗ̄ spirituale significat quod soli deo est attribuendum.

¶ 10. Debet omnia predicta ex diuina caritate peragere. Et in debitum finē ordinare omnia faciendo pp deū. ¶ Nā ista circumstantia finis redit penitentiā nostrā deo acceptabilem. ¶ Et ista decima condicio denotatur in sacrificio sacerdotis cum dicitur Leui. 4. Et adolebit ea sup altare holocausti. ¶ Moraliter altare holocausti significat cor penitens supra qđ penitentie sacrificiū solet īmolari Sup isto corde oīa predicta cremamus: quando oīa p̄dicta ex igne diuini amoris agimus. Et oīa in deum tanꝗ̄ in finem principaliter intentum ⁊ desideratum ordinamus. Sic enī omnia opera nr̄e penitentie sunt agenda pp deum: sicut ⁊ omnia alia opera nr̄a iuxta illud pauli apostoli. j. Cor. 10. Oīa in gloriam dei facite.

¶ 11. Debet post omnia predicta elongare ⁊ expellere a se Malā consuetudinē peccandi quam habet: operando ad oppositum. ¶ Et hoc est quod scribitur Leui. 4. Pellem vero efferet extra castra. ¶ Moraliter per pellem vituli occisi pro peccato: intelligitur consuetudo exterior peccandi ⁊ conuersatio pristina in actu peccati: iuxta illud Hiere. 13. Si mutare potest ethiops pellem suam: ⁊ pardus varietates suas ⁊ vos poteritis benefacere cum didiceritis male: pellem ergo extra castra prohiicimus quādo pristinam conuersationem ⁊ malā consuetudinem a nobis procul remouemus. Et hoc maxime facere debent serui dei in sua penitentia. ¶ Unde dicit Paulus ad Ephe. 4. Depōite vos secū dum pristinam conuersationem veterē hominem: qui corrumpitur secundum desideria cordis. Renouamini autē in spiritu mentis vestre. Qui furabatur iam non furetur.

¶ 12. Debet se elongare ab occasionibus peccati ⁊ malis societatibus ne iterum reuertat ad vomitum: ⁊ fiant ei posteriora deteriora prioribus. 2. petri. 2. ¶ Et hoc est quod scribit Leui. 4. Et oēs carnes efferet extra castra. ¶ Moraliter per carnem que semper concupiscit ⁊ bellatur aduersus spiritū ad Gal. 5. intelligitur occasio peccati ⁊ mala societas: que semper pertrahit ad peccatum: sicut lex carnis semper nititur captiuare legem spiritus ⁊ eam pertrahere in legem peccati ad Ro. 7. Uideo aliam legē in membris meis repugnantem legi mentis mee: ⁊ captiuitatem me in lege peccati: Carnes ergo efferunt extra castra: qui omnes peccati occasiones a se procul alienant. ¶ Et hoc debent facere maxie religiosi clerici ⁊ serui dei. Unde dicebat Paulus. j. ad Timo. 5. Adolescentiores autem viduas deuita Et. 2. ad Timo. 3. Hoc autē scito quia in nouissimis diebus instabunt tempora periculosa ⁊ erunt homines se ipsos amantes: cupidi: elati: superbi ⁊c. Et hos deuita. Et ad Titum. 3. Hereticum hominem post vnam ⁊ secundā correptionem diuita: sciens quia subuersus est qui eiusmodi est.

¶ 13. Debet a se propellere cogitationes superbie que est initium peccati. ¶ Et hoc designatur cum dicitur Leui. 4. Pellem vero: ⁊ omnes carnes cum capite efferet extra castra. ¶ Moraliter per caput intelligi possunt cogitationes que sunt caput ⁊ principiū peccati. Et superbia que est initium ⁊ caput peccati Ecci. 10. Initium oīs peccati est sup-

bia: Caput ergo vituli occisi pro peccato efferre extra castra est: Cogitationes superbas a se procul expellere. Et hoc maxime facere debent serui dei in sua penitētia. Et ideo dicebat ille sanctus Thobias filio suo Tho. 4. Superbiã nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas.

¶14. Debet a se propellere Appetitum Auaritie & inordinata terrenorum desideria. ¶ Et hoc notatur cum dicit Leui. 4. Pellem & omnes carnes cum pedibus efferent extra castra. ¶ Moraliter per pedes que adherent terre intelliguntur terrenorum desideria Et inordinata rerum temporalium cupiditas. Que est radix omnium malorum: Pedes ergo vituli occisi extra castra deferre est: inordinatum appetitum rerū temporalium a se procul abiicere Quod maxime facere debent serui dei. Unde dicit Paulus. j. ad Timo. 6. Radix omnium malorum cupiditas: quam quidam appetentes errauerunt a fide & inseruerunt se doloribus multis: Tu autem O homo dei hec fuge.

¶15. Debet a se propellere appetitum luxurie: & inordinata carnis desidera. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4 Pellem & omnes carnes cum intestinis efferent extra castra. ¶ Moraliter per intestina mollia que sunt prope genitalia itelligitur luxuria que in lumbis virorum viget: & in vmbiculo mulierū Job. 40. Fortitudo eius in lumbis eius & virtus illius in vmbilico ventris eius: itestina ergo vituli occisi extra castra proiicere est: Desideria: & occasiones luxurie procul abiicere & declinare. ¶ Et hoc maxime facere debent serui dei in sua penitētia. Unde dicitur Prouer. 5. Ne intenderis fallacie mulieris: Longe fac ab ea viam tuam: & ne appropinques foribus domus eius.

¶16. Debet a se repellere fetorem mali exempli & male fame. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4. Pellem & omnes carnes cum fimo efferet extra castra. ¶ Moraliter per Fimū intelligitur operatio mala fetorem mali exempli populo prebens. Nam sicut stercus est fetens naribus. Ita malum exemplum fetet animabus rationalibus. Fimum ergo extra castra efferre est. mala exempla procul abdicare. ¶ Et hoc debent facere serui dei. Unde dicebat illis christus iesus Mat. 18. Si autem manus tua & pes tuus scandalizat te: abscide eum & proiice abs te: & si oculus tuus scandalizat te: erue eum & proiice abs te &c.

¶17. Debet a se repellere omnem malã operationem. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4. Pellem & omnes carnes cū reliquo corpore efferet extra castra. ¶ Moraliter per totum reliquum corpus intelligitur tota congeries operationum: Sicut accipitur & Mat. 6. Ubi dicitur Si oculus tuus idest intentio simplex fuerit: totum corpus tuum lucidum erit: idest tota congeries operationum erit sancta & bona sicut ibidem exponit Lira. Totum ergo corpus vituli occisi extra castra deferre est Omne opus malum a se procul abiicere. ¶ Et hoc maxime facere debent serui dei: dicente Paulo. j. ad Thesal. 5. Ab omni specie mali abstinete vos. Et Tho. j. Genuit filium quem ab infantia timere deū docuit & abstiere ab oī pctō

¶18. Debet Memoriã mortis in mēte retinere: que valet ad elonganda septē p̄dicta mala. ¶ Et hoc notatur cū dicit Leui. 4. In locum mundum vbi cineres effundi solent. ¶ Moraliter locus vbi cineres effunduntur est memoria

mortis in qua omnes incineramur Et dicitur locus mūdus quia eius memoria mentez mundat. Pellem ergo ꝛ carnes ꝛ alia predicta extra castra in locuz mundū vbi cineres effundi solent defferre est: ex memoria mortis omnia septem predicta mala a se propellere ꝛ ꝓcul elongare. ¶ Quod maxime facere debent in sua penitentia serui dei: quia scriptum est Ecci.7. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua ꝛ in eternum non peccabis.

¶ 19. Debet diuina beneficia ad mentez reuocare. Que multum conferūt ad septez predicta mala a nobis elonganda. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui.4 Incendetq; ea super struem lignorum. Strues lignorum est congeries diuinorum beneficiorum que sunt innumerabilia. Struem lignorum facimus: cum diuina beneficia sigillatiz ꝛ ordinate cogitamus. Super istam struem lignorū pellem ꝛ omnes carnes: ꝛ omnia predicta incendimus: quando ex memoria diuinorum beneficiorum igne diuine dilectiōis excitato omnia mala predicta cōsumimus atterimꝰ ꝛ incineramus ꝛ a nobis procul abiicimus. ¶ Et hoc facere debent serui dei in sua pēitentia: Unde Paulus dixit Atheniensibus Act.17 In ipso enim viuimus. mouemur: ꝛ sumus.

¶ 20. debet exempla sanctorum ꝛ malorum recolere. ¶ Sanctorum quiꝰ predicta septem mala a se elongauerunt ꝛ ad finem optatum peruenerunt. Et malorum qui mala predicta sequendo male terminauerunt. ¶ Et hoc notatur cuz dicitur Leui. 4. Incendetq; ea super struem lignorum. Strues lignoruz sūt exempla sanctorum: qui sunt ligna viridia. Et exempla malorum qui sunt ligna arida iuxta illud Luc.23. Si in viridi ligno hoc faciunt: in arido quid fiet: Struem ergo lignorum facimus: cum ꝛ bonorum ꝛ malorum exempla seriatim memoramur. Super istam lignorum struem septem predicta mala consumimus: quando exemplo malorum territi: ꝛ exemplo bonorum incitati: septem predicta mala a nobis procul pellimus ꝛ exterminamus: ꝛ viam virtutū ꝛ penitētie libenter assumimus. ¶ Quod maxime facere debent serui dei iuxta illud apostoli ad Hebre.12. Ideoq; ꝛ nos tantam habentes impositam nubem testiuz: deponentes omne pondus ꝛ circūstans nos peccatum: per patientiā curramus ad propositum nobis certamen Ex his omnibus patet quomodo religiosi clerici sacerdotes ꝛ reliqui serui dei in sua penitentia debent decem considerationes habere. A septem precauere Et tria remedia adhibere. ¶ Et quia christiani sunt gens sancta ꝛ regale sacerdotium. j. Petri. 2. per istā penitentiam sacerdotis pōt etiam significari penitentia cuiuslibet christiani. Et mirabilis ac prolixus posset fieri sermo ꝺ penitētia: sed in hoc cap. sicut ꝛ in ceteris volui tantū principalia tetigisse: que studiosus contēplator ꝛ predicator per singulas partes: prout sibi videbitur: expedire: ex sua poterit deuotione restringere vel dilatare. ¶ Eodem modo dicatur de penitentia multitudinis siue totius populi De qua immediate scribitur Leui.4. Quod si omnis turba filiorū Israel ignorauerit: quia similes sunt regule hic ꝛ ibi. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De Salutifera principum ac rectorum: Liberi arbitrii ac voluntatis penitentia: in hostia pro peccato misticeq;

signata. Cap. 57.

Venite ascendamus ad montez domini & docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec verba Leui. 4. Si peccauerit princeps & fecerit vnum e pluribus per ignorantiaz quod domini lege prohibetur. & postea intellexerit peccatum suuz offeret hostiam coram domino hyrcuz de capris imaculatum. Ponetq; manū suam super caput eius. Cumq; immolauerit eum in loco vbi solet mactari holocaustū corā dño q2 pro pctō est tinget sacerdos digitum in sanguine hostie pro peccato: tangens cornua altaris holocausti: & reliquum fundens ad basim eius. Adipem vero adolebit supra sicut in victimis pacificorum fieri solet. Rogabitq; pro eo sacerdos & pro peccato eius & dimittetur ei. ¶ Moraliter per hostiam pro pctō principis intelligi debet penitentia eorum qui presunt populis. Et bene offerunt pro peccato suo hyrcum: quia sicut hyrcus est dux capratum. Ita & principes sunt duces: & rectores subditorum. Et sicut hyrcus est animal fetidum: ita peccata principū sunt fetida & male odorifera per maluz exemplum. Nam omne animi vicium tanto conspectius in se: Crimen habet: quanto maior qui peccat habet. ¶ Si quis autem principum per ignorantiaz peccatum aliquod contra legem domini commiserit: Cognito peccato suo: sic penitentiam agere debet ¶ Moraliter etiam per penitentiam siue per hostiam pro peccato principis intelligi potest penitentia voluntatis que est princeps: domina: & regina in regno anime: cuius domino subiacent omnes sensus: vel liberi arbitrij qui in anima quasi in ciuitate dominatur: Et huius voluntatis vel liberi arbitrii peccatum est fetidum: quia ex deprauatione voluntatis vel liberi arbitrii: corrumpuntur: & deprauantur omnes sensus quasi populi subiecti quia Mobile mutat̄ semper cum principe vulgus. Et sic poterit hic sermo cuilibet particulari persone applicari. Si ergo voluntas vel liberuz arbitrium peccatum aliquod contra legem domini commiserit cognito peccato suo: sic penitentiam peragere debet.

¶ Primo debet proponere coram deo siue coram conscientia sua: se velle omnino derelinquere tale peccatum scandalizatiuum populi. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Si peccauerit princeps: & fecerit vnum e pluribus per ignorantiam quod domini lege prohibetur: & postea intellexerit peccatum suum. Offeret hostiam coram domino hyrcum de capris immaculatum. ¶ Moraliter hircum de capris coram domino offert princeps: quando voluntas vel rector aliorum in conscientia sua proponit se a peccato fetido: & scandalizatiuo elongare: & emendare. Et hoc est primum in ordine penitentie: & iustitie: velle derelinquere malum. Offerre ergo hyrcum domino est peccatum scandalizatiuum a se alienare: Et pro dei honore confessionis gladio iugulare. ¶ Hoc propositum faciebat in corde suo propheta quando dicebat in psal. 38. Dixi custodiam vias meas vt non delinquam in lingua mea: posui Custodiam ori meo cum consisteret Peccator aduersum me.

¶. 2. Debet considerare quod per tale peccatum ꝑmeruit mortem. ¶ Et hoc est Quod dicitur Leui. 4.

ponetq̃ manum suã super caput eius. ¶ Moraliter manum sup caput ponere est cõsiderare: quod opa que per manum designant merentur amittere vitam: que p caput: quod est membrũ pricipale: designatur. ¶ Nam et in veteri testamẽto princeps ponebat manũ super caput hyrci occidendi: ad designandũ: q sicut hircus occidebatur ꝓ peccato suo sic ipe merebat mori pro trãsgressione diuini precepti: nisi accepta esset eius oblatio ex misericordia dei. Debet ergo cõsiderare q Sicut os quod mentitur occidit animam Sap. i. Ita omne opus peccati mortalis animam obligat ad mortem.

¶ 3. Debet exercere actus virtutis opposite. ¶ Uidelicet si peccauerat furando aliena: tribuat sua: Si per gulam: abstineat: si per luxuriã: contineat. ¶ Et hoc est qd dr Leui. 4. Cumqz imolauerit eum in loco vbi solet mactari holocaustum coram dño: quia pro peccato est. ¶ Moraliter hyrcũ imolare ẽ pctũm infamie et scandalizosum per vite emendationẽ auferre: vt qui furabatur iam non furetur ad Ephe. 4. ¶ Hoc modo immolauit hyrcũ domino rex Manasses: qui prius construxit aras Baalim et adorauit omnes militiam celi: obseruabat somnia: sectabatur auguria: Maleficiis artibus inseruiebat. Habebat secum magos et incantatores: multaqz mala opera operatus est coram domino vt irritaret eum. Sed postmodũ conuersus egit penitentiam valde. Abiecit deos alienos et simulacrum de domo domini. Aras quoqz quas fecerat in monte domus domini et in hierusalem proiecit omnia extra vrbem. Et instaurauit altare domini: et immolauit super illud victimas et pacifica et laudes Et sic fetorem infamie per odorem bonorum operum abstulit: sicut patet 2. Parali. 33. ¶ Hec autem immolatio spiritualis hyrci: fieri debet in atrio vbi mactatur holocaustuz idest In fide ecclesie: que per atriũ designat.

¶ 4. Debet diligenter considerare grauitatem peccati commissi. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Tinget sacerdos digitum in sanguine hostie pro peccato. ¶ Mistice sacerdos est spiritus rationalis vel spiritus sanctus: quorum primus semper deprecatur ad optima: et secundus sacra edocet. Digitus est discretio: et diligens consideratio. Sanguis est reatus peccati. ¶ Sacerdos ergo digitum in sanguine hostie tingit: quando spiritus rationalis ex instinctu spiritus sancti diligenti consideratione grauitatem sui criminis examinat et deplorat. ¶ Hoc modo grauitatem peccati sui considerabat propheta: quando dicebat in psal. 37. Quoniam iniquitates mee supergresse sunt caput meum: et sicut onus graue grauate sunt super me.

¶ 5. Debet considerare q per peccatum suum celestia bona perdidit. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Tangens cornua altaris holocausti. ¶ Moraliter quattuor cornua altaris holocausti in parte superiori: significant quattuor cõsiderationes celestes cordis penitentis: quas ponit Scotus in. 4. di. 14. q. 2. ¶ Primo debet considerare: q per peccatum suum transgressus est legem diuinam. ¶ 2. q offendit diuinam maiestatem. ¶ 3. Quod perdidit ipsum deum: et auersus est ab eo. ¶ 4. Quod perdidit premium sempiternum. ¶ Quando ergo spiritus rationalis ex instinctu spiritus sancti considerat q propter peccatũ hec quattuor mala incurrit: tunc sacerdos cũ sanguĩe ho

stie tangit quattuor cornua altaris holocausti Et hoc facere debet princeps in sua penitentia Et voluntas et liberum arbitrium in sua ad deum conuersione et penitentia.

¶ 6. Debet considerare: quod per peccatum suum obligatus est ad supplicium eternum siue ad mortem eternam secundum quod determinat Sco. in. 4. di. 14. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Et reliquum scilicet sanguinem fundens ad basim eius ¶ Moraliter per basim altaris: que est infima pars eius: intelligitur consideratio cordis penitentis respectu penarum infernalium que sunt in inferioribus terre partibus. ¶ Quando ergo spiritus rationalis ex instinctu spiritus sancti: considerat se per peccatum suum ad inferni penas obligatum. tunc sanguinem hostie fundit ad basim altaris holocausti. Et hoc facere debet princeps in sua penitentia et voluntas in sua penitentia: et ad deum conuersione.

¶ 7. Debet profundissime humiliari. Omnia bona deo attribuendo et sibi omnia mala ascribendo. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Adipem vero adolebit supra sicut in victimis pacificorum fieri solet. ¶ Notandum quod in victimis pacificorum: sicut dicitur Leui. 3. Offerebant adipem qui operit vitalia. Et quicquid pinguedinis est intrinsecus: Reticulum iecoris cum adipe quo teguntur ilia. Sic fieri debet in sacrificio pro peccato principis et voluntatis. ¶ Mistice triplicem adipem deo offerimus: quando et bona spiritualia et corporalia et temporalia omnia deo attribuimus: et nobis omnia mala ascribimus confitendo dei bonitatem et nostram maliciam: Dando deo gloriam et nobis culpam: Dicendo cum propheta Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam: et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meā: quoniam iniquitatem meam ego cognosco: et peccatum meū contra me est semper: Tibi soli peccaui et malum coram te feci.

¶ 8. Debet hec omnia ex caritate facere et in deum tanquam in debitum finem ordinare. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4: Adipem vero adolebit supra scilicet altare holocausti sicut in victimis pacificorum fieri solet. In hostiis pacificorum sicut scribitur Leui. 3. Adolebant adipes predictos super altare in holocaustū: lignis igne supposito: in oblationem suauissimi odoris domino. ¶ Moraliter adipem super altare igne supposito cremamus: quando omnia opera nostre penitentie ex igne caritatis propter deum agimus: et in diuinum honorem ordinamus omnia faciendo propter deum: Et talis penitentia est odorifera et gratissima in conspectu dei Et hoc modo facere debet penitentiam princeps etiam in deum ordinando: sic et voluntas et liberum arbitrium.

¶ 9. Debet deum instanter deprecari pro remissione peccati commissi. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Rogabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius. ¶ Moraliter spiritus rationalis ex instinctu spiritus sancti cognoscens peccatum suum: rogare debet deum cum lachrimis et gemitibus ac contritione competenti pro remissione ipsius peccati commissi. Et tunc dicitur spiritus rogare pro nobis: cum nos congrue orantes et rogantes facit iuxta illud ad Ro. 8. Spiritus adiuuat infirmitatem nostram. Nam quid oremus sicut oportet nescimus. Sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. ¶ Hoc modo clamare debet princeps et nostra vo

luntas siue liberum arbitrium pro re missione peccati sui ad deum cum lachrimis exemplo mulieris Cananee: que pro liberatione filie flendo clamauit ad deum dicens mat. 15. Miserere mei domine fili Dauid. Filia mea male a demonio vexatur.

¶ 10. Sequitur Absolutio per confessionem. Et tunc liberatur a peccato: vnitur et incorporatur christo et corpori eius mistico quod est ecclesia. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui. 4. Et dimittetur ei. s. peccatum suum Et bene post orationem et rogationem sequitur remissio peccati. Quia scriptum est mat. 7. Petite et dabitur vobis: querite et inuenietis: pulsate et aperietur vobis. ¶ Hoc modo mulier Cananea postquam perseueranter clamauit ad deum: audiuit ipsum dicentem mat. 15. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis: et sanata est filia ex illa hora. Sic voluntas nostra: sic liberum arbitrium: sic populi princeps: post debitum clamorem ad deum pro peccato suo: meretur remissionem quia scriptum est mat. 7. Omnis qui petit accipit et qui querit inuenit et pulsanti aperietur. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De salutifera singularis persone penitentia: in hostia pro peccato mistice pregnata Cap. 58.

V Enite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. 4. Quod si peccauerit anima per ignorantiam de populo terre vt faciat quicquam ex hiis que domini lege prohibentur atque delinquat. Et cognouerit peccatum suum offeret capram immaculatam Ponetque manus super caput hostie que pro peccato est: et immolabit eam in loco holocausti: Tollet que sacerdos de sanguine in digito suo: et tangens cornua altaris holocausti: reliquum fundet ad basim eius: Omnem autem adipem auferens: sicut auferri solet de victimis pacificorum: adolebit que super altare in odorem suauitatis domino: rogabit que pro eo et dimittitur ei: Si autem de pecoribus obtulerit victimam pro peccato. Ouem scilicet immaculatam ponet manum suam super caput eius: vide vsque in finem capi. ¶ Notandum quod persona singularis peccans per ignorantiam offert capram siue ouem et idem erat modus offerendi in ambobus sicut patet Leui. 4. in fine. ¶ Moraliter per capram stoliditas: per ouem ignorantia designatur: que duo sunt plurimis causa peccati. Siquis autem ex aliquo istorum in aliquod peccatum ceciderit: penitentiam hoc ordine agere debet.

¶ Primo Cognito peccato suo debet firmiter proponere se velle tale peccatum et talem stoliditatem derelinquere. ¶ Et hoc est quod dicitur de sacrificio singularis persone Leui. 4. Quod si anima peccauerit per ignorantiam: et cognouerit peccatum suum offeret capram immaculatam ¶ Moraliter capram vel ouem deo offerre est: Stoliditatem: ignorantiam et peccatum pro dei amore a se alienare et procul abiicere. ¶ Et hoc est primum in penitentia scilicet proponere se velle dimittere peccatum. Et hoc facere debet quecunque persona que digne vult penitere vt dicat cum apostolo ad Ro. 12. Nox precessit: dies autem appropinquauit. Abiiciamus ergo opera tenebrarum: et induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulemus. Non in comessationibus et ebrietatibus. Non in cubilibus

Left column.

ꝛ impudiciciis: Nō in cōtentione ꝛ emulatione: sed induimini dominum iesum christum. Et carnis curam ne feceritis in desideriis.

¶ 2. Debet considerare ꝙ per peccatum suum incurrit sententiaʒ mortis. ¶ Et hoc notatur cum dicit̄ Leui. 4. Ponetqꝫ manus sup caput hostie que pro peccato est. ¶ Sicut dicit Lira sup Leui. 4. Hec impositio manuū fiebat ad designandum: ꝙ sicut hostia erat occidēda pro peccato suo. Ita ipse offerens erat morte dignus pro transgressione diuini ꝑcepti: nisi accepta esset eius oblatio ex misericordia dī. ¶ Moraliter ergo ponere manus super caput hostie occidēde: est considerare. ꝙ per opa praua manuuʒ suarū: meruit quis incurrere mortis sniam. Naʒ scribitur Jaco. j. Peccatum cum consumatuʒ fuerit generat mortem. Consideret ergo peccator ꝙ ꝑ peccatū interfecit aīam suā ꝛ sic querat medicum scientem resuscitare.

¶ 3. Debet exercere semetipsuʒ ī virtutibꝰ oppositis. ¶ Uerbi grā si ꝑ ignorantiam cecidit in peccatum vsure. Homicidii: Detractiōis: vel huiusmodi semet ipsum exerceat ad oppositum. Et que prius ignorauit querat adiscere: ne per ignorantiam iterum labatur: ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4. Et imolabit eam in loco holocausti. ¶ Moralit̄ capram hyspidā: ꝛ fedam atqꝫ fetentē īmolamus: qn̄ viciū ꝑ opposite virtutiꝭ opationem mactamus ꝛ interficimus. Quem īmolamus qn̄ ignorantiā noxiā ꝑ attentionē diuine legis ꝛ salubris doctrine repellimꝰ ꝛ extinguimꝰ. ¶ Et hͦ dꝫ bet facere quicūqꝫ digne vult pēiteř iuxta illō pauli ad Ro. 6. Liberati āt a pctō serui facti estis iustitie. Sicͦ. n. exhibuistis membra vr̄a seruire īmundicie ꝛ iniquitati ad iniquitatem. Ita nunc exhibete mēbra vestra seruire iustitie in sanctificationem.

Right column.

¶ Et hoc fieri debet in fide Ecclesie: que significatur per atrium tabernaculi vbi imolabatur holocaustum. Et ideo dr̄: Immolabit eaʒ in loco holocausti.

¶ 4. Debet considerare diligenter grauitatem ꝛ enormitatem peccati sui. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4. Tolletqꝫ sacerdos de sanguie in digito suo. ¶ Moraliter Sacerdos tollit de sanguine hostie in digito suo: quando spiritus rationalis grauitatem ꝛ reatuʒ criminis sui assumit in considerationem. Sic debet facere quelibet aīa existens in peccato ꝛ cupiens penitere vt dicat cū ps. Quoniam iniquitatē meam annunciabo ꝛ cogitabo ꝓ pctō meo. s. eius grauedinem examinando.

¶ 5. Debet cōsiderare ꝙ ꝑ pctm̄ suū bona celestia ꝑdidit. ¶ Et hoc notatur cū dr̄ Leui. 4. Et tangens cornua altaris holocausti. ¶ Moraliter sacerdos cū sanguine hostie tangit quattuor cornua altaris sursum eminentia: quando spiritus rationalis considerat ꝙ ꝑꝑ criminis sui reatum: quattuor bona celestia perdidit ꝓut dicit Scotus in. 4. di. 14. q. 2. videlicet. ¶ ꝓ transgressus est legē diuinam. ¶ 2. offendit diuinā maiestatem. ¶ 3. Perdidit deum. ¶ 4. celestē beatitudinem amissit. Et has quattuor celestes considerationes habere debet aīa que digne penitentie deo sacrificium offerre desiderat.

¶ 6. Debet considerare ꝙ per peccatū suuʒ est obligatus ad penā eternā sicͦ declarat Scotus in. 4. di. 14. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui. 4. Reliquum. s. sanguinem fundet ad basim eius. s. altaris holocausti. ¶ Moraliter sanguis ad basim altaris funditur a sacerdote: qn̄ spiritꝰ rōnalis considerat: ꝙ ꝑꝑ sui

peccati reatum obligatus est ad ignem inferni qui dicitur infernus quia est infra Et ideo basis que est infimum in altari significat considerationem cordis respectu penatum infernalium: que sūt in inferioribus terre partibus. ¶ Et istam considerationem debet habere q̄libet anima: que digne penitētie deo gratum desiderat offerre sacrificiū.

¶.7. Debet profundissime humiliari. Omnia bona deo attribuendo ꝛ omnia mala sue malicie ascribendo. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Leui.4. Omnem autē adipem auferens sicut auferri solet de victimis pacificorum. ¶ Sicut scribitur Leui.3. Omnis adeps qui operit vitalia. Et Adeps quo teguntur ilia. Et adeps iecoris siue epatis offerebatur in oblationem domino. Sic fieri debebat: ꝛ in hostiis pro peccato prout scribitur hic. ¶ Moraliter Omnem adipem deo offerimus: quando omnia nostra bona siue spiritualia siue corporalia siue temporalia sint: diuine bonitati ꝛ non nostre iustitie ascribimus. ¶ Sic facere d̄bet q̄libet anima digne penitens: vt de operibus penitentie sue ꝛ de omnibus aliis bonis: gloriam deo tribuat ꝛ non sibi: dicens cum p̄s Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam.

¶ 8. Debet opera penitentie sue predicta ex caritate in deum tanq̄ȝ in debitum finem ordinare. ¶ Et hoc est quod dicitur Leui.4. Adolebit super altare scilicet adipem in odorem suauitatis domino. ¶ Moraliter super altare adolemus adipem quādo in altari cordis nostri: omnia opera nostra ex igne caritatis comburimus: ꝛ ad deum ipsum ordinamus: caritas enim inclinat ad operandum propter deum tanq̄ȝ propter finem. Et cum sic comburunt̄ ꝛ in deum ordinant̄ opera nostre penitentie. Sūt odorifera ꝛ suauissima coram deo: Et ideo dicitur. In odorem suauitatis domino.

¶ 9. Debet instanter deum exorare pro sui criminis remissiōe. ¶ Et hoc notat̄ cū dr̄ Leui.4. Rogabitq; ꝓ eo.s. sacerdos. ¶ Moralit̄ sacerdos rogat ꝓ aīa peccatrice: quando spirit⁹ rōnalis ex instinctu spiritus sancti deum efficacissime deprecatur: pro sui peccati remissione. ¶ Et hoc facere debet anima penitens: vt dicat cuȝ propheta in p̄s. Miserere mei deus secundum magnam misericordiā tuā. Et s̄m multitudinē miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Ampli⁹ laua me ab iniquitate mea ꝛ a peccato meo munda me.

¶ 10. Sequitur Absolutio que fit per cōfessionem ꝛ per sacerdotem: ꝛ sic remissio peccati. ¶ Et hoc est q̄d dicitur Leui.4. Et dimittetur ei scilicet peccatum suum. ¶ Et bene post orationeȝ remittitur peccatum: quia scriptum est mat.7. Omnis qui petit accipit: ꝛ qui querit inuenit: ꝛ pulsanti aperiet̄. Unde ꝛ publicanus penitens postq̄ȝ clamauit percutiens pectus suum ꝛ dicens mat.18. Deus propicius esto mihi peccatori: absolutus est a peccato ꝛ recessit iustificatus in domum suam: Sic anima queq; cū omnia predicta diligenter peregerit: absolueri merebitur a peccatis. Hec de penitentia succinte collegimus: prolixiorē dilatationē contēplatorum ꝛ predicatorum iudicio relinquentes: possunt eniȝ per singulas partes fieri mirabiles pratice. Quas prudens lector dilatet ꝛ artet: prout sibi melius videbitur expedire. Uenite ergo ascendamus ad monteȝ domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De gratiarum actione ꝛ laude diuina per sacrificiū

per sacrificium vespertinum prefigurata. Cap. 59.

V Enite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Exo. 29. Hoc est qd facies i altari: Agnos āniculos duos p singulos dies iugiter. Unū mane ꝛ alterū vespere. Decimaz partē sile cōsperse oleo tuso. Qd habeant mēsuraz q̄rtā ptē hin. Et vinū ad libādū eiusdem mēsure in agno vno. Alterū vo agnū offeres ad vesperaz iuxta rituz matutine oblatiōis: iuxta ea que diximus i odorē suauitatis: Sacrificiuz est dño deo: oblatione ppetua i generatiōes vestras. Ad hostiū tabernaculi testimonij corā dño: Ubi constituā vt loquar ad te. Ibiq̄ p̄cipiaz filijs israel. Et sanctificabit altare in glia mea. Sanctificabo ꝛ tabernaculū testimonij cuz Altari ꝛ Aaron cū filijs suis vt sacerdotio fungant mihi. Et habitabo in medio filioꝝ israel. Eroq̄ eis de⁹. Et scient q2 ego dñs deus eorum. Qui eduxi eos de terra egipti: vt manerez inter illos. Ego dñs deus ipsoꝝ: hec ibi. ¶ Et Leui. 6. Hec est lex holocausti: Cremabit in altari tota nocte vsq̄ mane. Ignis ex eodē altari erit. Uestietur tunica sacerdos ꝛ feminalib⁹ lineis. Tolletq̄ cineres quos vorās ignis exussit. Et ponens iuxta altare spoliabit priori bus vestimētis. Inductusq̄ alijs efferet eos extra castra. Et in loco mundissimo vsq̄ ad fauillam consumi faciet. Et Nū. 28. Alterūq̄ agnum silr offeretis ad vesperā iuxta oēz ritū sacrificij matutini. ¶ Hec oia scripta sunt de sacrificio matutino ꝛ vespertino: qd dicebat Iuge sacrificiū: Iuge holocaustū: Holocaustū sempiternū. Et sic p sacrificiū matutinū qd p̄cedebat oia alia fm lyraz Leui. 9. significat intētio recta. Ita p sacrificiū vespertinū quod fiebat post oia alia sacrificia fm lyrā vbi supra: significatur Gratiarū actio ꝛ laus diuina diuinaq̄ glificatio. Que in fine cuiuslibet boni operis reddēda est deo: vt oia bona opa a nobis terminata ꝛ cōpleta diuine bonitati ꝛ nō nre Iustitie ascribam⁹. ¶ De ipa igit grāꝝ actiōe: laude ac glificatione diuina: que in fine cuiuslibet operis deo est reddenda: aliqua dicēda sunt: Prout in vespertino sacrificio figurātur. Et sic ordinate videnda sunt mlta. Que spūs rōnalis q̄si dei sacerdos in se dz habere: vt deo digne offerat grārū actiōis ꝛ laudis sacrificium vespertinum.

¶ p spūs rōnalis quasi Aaron dei sacerdos. Gratiarū actionē ꝛ laudē diuinaz dz hre in corde siue in volūtate ꝛ nō in ore tm̄. Sicut faciunt multi qui deū ore laudant sed cor eorū longe a deo est. De quib⁹ dicit dñs Ysa. 29. Appropinquat populus iste ore suo ꝛ labijs suis glorificat me. Cor autez eius longe est a me. ¶ Et hoc bn̄ figurat in sacrificio vesptino: qd fiebat sup altare holocausti qd significat cor humanū siue volūtatem. Unū dr Exo. 29. Hoc est. s. sacrificiū vespertinū: qd facies i altari. s. holocausti idest in corde humano. ¶ Hoc mō laudauit Dauid deuz de quo scribit Eccī. 47. De oi corde suo laudauit dñz: ꝛ dilexit deū qui fec illū. ¶ Sed iniqui ore bn̄dicunt deū ꝛ laudāt: sed corde odiūt maledicūt ꝛ vituperāt: dicente ppha in ps. 61. Ore suo bn̄dicebant ꝛ corde suo maledicebant.

¶ 2. debet in se ꝛ in corde suo hre ignem diuine dilectiōis: ad hoc vt digne deum laudet. ¶ Et hoc bn̄ figurat in sacrificio vespertino: qd fiebat in altari holocausti: in quo semp ardebat ignis: ꝛ ho

locaustũ iponebatᷣ super ignem ad cremandũ. Sic moraliter in corde nr̃o ardere dꝫ ignis diuine dilectionis: ⁊ sic supponi sacrificiũ laudis: qꝛ nõ est speciosa laus ĩ ore peccatoris. Uñ dr̃ Leui 6. Ignis in altari meo semꝑ ardebit: quem nutriet sacerdos subijciẽs ligna mane ꝑ singulos dies: ⁊ iposito holocausto desuper. Prius ergo in corde accẽdẽdus est ignis diuine dilectiõis: ⁊ postmoduꝫ supponẽdũ est sacrificiuꝫ laudis. Unde scribitᷣ in ps. 49. Peccatori autẽ dixit deꝰ. Quare tu enarras iustitias meas: ⁊ assumis testamẽtũ meũ ꝑ os tuũ.

¶ 3. dꝫ habere honestateꝫ cõuersationis exterioris. Et mundiciã mentis interioris. ¶ Et hoc figuratᷣ in sacerdote offerente sacrificiũ vespertinũ: de quo scribitur Leui. 6. Uestietᷣ tunica sacerdos ⁊ feminalibꝰ lineis. ¶ Sacerdos offerens sacrificiũ vespertinũ est spũs rõnalis deo reddẽs sacrificiũ laudis ⁊ grãꝫ actionis. Tunica exterius apparens est honestas cõuersatiõis exẽplaris. Feminalia linea intus latẽtia est mũdicia conscientie. Qñ ergo spũs rõnalis ⁊ intus nitet ꝑ mundiciaꝫ ⁊ exterius ꝑ exẽplaritateꝫ: tũc fit idoneus ad sacrificandũ hostiã laudis ⁊ grãtũ actionis.

¶ 4. dꝫ profundissime humiliari. ¶ Et hoc figuratᷣ in sacerdote offerẽte sacrificiũ vespertinũ: de quo scribitᷣ Leui. 6. Tolletqꝫ cineres q̃s vorãs ignis exussit ⁊ ponet iuxta altare. ¶ Moral'r spũs rõnalis tollit cineres ⁊ ponit iuxta altare: qñ ad humilitatẽ custodiendã vilitateꝫ sue cõditionis ad memoriã reducit: cogitans se ex cinere ⁊ puluere cõpaginatũ. Et tũc disponitᷣ ꝑ hũilitatẽ ad laudandũ deũ. ¶ Hoc mõ cinerẽ iuxta altarᷣ ponebat Abraã qñ dicebat Gen. 18. Loquar ad dominũ meũ cũ sim puluis ⁊ cinis.

¶ 5. dꝫ proficere in virtutibꝰ etiaꝫ actiue vite. ¶ Et hoc figuratᷣ in sacerdote offerẽte sacrificiũ vespertinũ: d̃ quo scribitᷣ Leui. 6. Spoliabitᷣ priorib' vestimẽtis Indutisqꝫ aliis: Sacerdotes habebant vestes solẽnes quibꝰ vtebantᷣ in ministerio tabnaculi ⁊ nõ alibi. Habebãt ⁊ alias vestes cões. ¶ Moraliter spiritꝰ rõnalis spoliatur vestimẽtis solẽnibus ⁊ sacris: qñ deserit ad tempus vite cõtemplatiue exercitiũ: ⁊ ad tẽpus ommittit laudẽ diuinã. Sed induitur alijs vestimẽtis vulgaribus: qñ in virtutibꝰ actiue vite moderate ⁊ prudẽter exercetᷣ. Et hoc modo ornatus disponitᷣ ad sacrificiuꝫ diuine laudis celebrandũ: qꝛ ⁊ de aĩalibus dr̃ Ezech. i. Animalia ibant .s. ad opera vite cõtẽplatiue ⁊ reuertebãtᷣ ad opera .s. vite actiue in similitudineꝫ fulguris corruscantis.

¶ 6. dꝫ memoriã mortis retinere. ¶ Et hoc figuratᷣ in sacrificiuꝫ vespertinuꝫ offerente sacerdote: de quo scribitᷣ Leui. 6. Offeret eos .s. cineres extra castra. ¶ Moraliter spũs rõnalis cineres offert extra castra: qñ cogitat se mortuū ⁊ extra cõsortiũ viuentiũ in breui se futurũ. ¶ Sicut .n. sacerdos offerebat cineres extra consortiũ filiorũ israel. Sic in morte cadauer nostrũ qd̃ est cinis extra cõsortiũ defertur viuentiũ. Lꝫ aũt sic defert cineres extra castra: fit idoneꝰ ad laudem diuinã ex memoria mortis. ¶ Hoc mõ cineres extra castra offerebat sapiens: qñ dicebat Ecci. x. Rex hodie est ⁊ cras morietᷣ.

¶ 7. debet mundissime castificari. ¶ Et hoc figuratur in sacerdote offerente sacrificiũ vespertinũ: de quo scribitur Leui. 6. Et in loco mundissimo vsqꝫ ad fauillã cõsumi faciet. ¶ Moraliter cinis adhuc calidus est caro nr̃a adhuc igne luxurie exestuans: Cinis ṽo frigidus ẽ

caro eadē ꝑfecte castificata extincto ca
lore feruētis lasciuie. Scintilla est ar-
dēs: Fauilla vero carēs calore: iuxta illō.
Est ardēs scintilla: carēsq̄ calore fauil
la. ¶ Spūs ergo rōnalis cogitās se mo
riturū ⁊ a cōsortio viuentiū fore ꝑ mor
tē in breui separādū: ꝑ talē mortis me
moriā: oēm calorē libidinis de sua car-
ne extinguit. Et sic cōsumi facit cineres
vsq̄ ad frigiditatē fauille: q2 memoria
mortis extinguit incēdiū libidinis: dicē
te sapiēte Ecci. xi. Malicia hore. s. mor
tis obliuionē facit luxurie magne. Et cū
hijs septē cōditionib⁹ fit spūs rōnalis ap
tissim⁹ ad sacrificiū laudis ⁊ gratiaꝝ
actiōis offerendū. Uenite g̃ ascēdamus
ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De diuine laudis ⁊ gratiarū actionis modificatione in vesꝑtino sacrificio mistice presignata. Cap. 61.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribū
tur hec verba Exo. 29. Hoc est qd̄ fa-
cies in altari. Agnos anniculos duos ꝑ
singulos dies iugiter. Unū mane ⁊ alte
rū vespere. Decimā partē simile cōsper
se oleo tuso. Quod habeat mensurā q̄rtā
partem hin: ⁊ vinū ad libandū eiusdē mē
sure in agno vno. Alterū vero agnū of-
feres ad vesperā iuxta ritū matutine ob
lationis: iuxta ea q̄ dixim⁹ in odorē sua
uitatis. Sacrificiū est dn̄o deo: oblatio-
ne ꝑpetua i generatiōes vestras hec ibi.
Et Leui. 6. Hec est lex holocausti. Cre
mabitur i altari tota nocte ⁊c̄. Et Nū.
28. Alterūq̄ agnum similiter offeretis ad
vesperā iuxta oēm ritū sacrificij matu
tini ⁊c̄. ¶ Qualis esse debeat grārum
actio ⁊ laus diuina: ꝑ vesꝑtinū sacrificiū
figurata: declarat̄ in verbis assumptis.
Ex quib⁹ colligit̄ q̄ ad hoc qd̄ sit ꝑfecta:
dz duodecim circūstātijs eē modificata
vt deo gratum sit nostrum sacrificium
vespertinum.

¶ P̄mo. grāꝝ actio ⁊ laus diuina dz eē vlti
ma. ¶ Nā fieri dz post opis cōsumatio
nē. Unū cōiter dr̄ Ois laus in fine canit-
tur. ¶ Et hoc figuratur i sacrificio ves-
pertino: qd̄ fiebat post oīa alia sacrificia
illius diei sicut pz Leui. 6. Ubi dicitur.
Cremabitur in altari tota nocte. Sicut
ergo sacrificiū vespertinū erat vltimū
sacraficiū illius diei: sic in oi opere no-
stro ī genere bonoꝝ: vltimū dz esse gra
tiarū actio ⁊ laus diuina.

¶ 2. Cōtinua vt vz in omni opere nr̄o: de
bite grārū actiones ⁊ laudes deo reddā
tur. ¶ Et hoc figurat̄ in sacrificio ves-
pertino: qd̄ nūq̄ pp̄ aliquā solēnitatē vł
pp̄ aliā oblationem sicut declarat Lyra
Exo. 29. Leui. 9. ⁊ Nū. 28. Poterat p̄
termitti: vn̄ dr̄ Exo. 29. Sacrificiū est
dn̄o deo oblatiōe ꝑpetua in generatiōes
vestras. ¶ Sicut g̃ sacrificiū vesꝑtinū
fiebat sine itermissione i fine cuiuslibet
diei: sic i fine cuiuslibet boni opis reddē
da ē deo laus ⁊ debita grārū actio: q2 si
cut ab ip̄o incipit oē bonū: sic ꝑ ip̄m ois
actio bona terminat̄.

¶ 3. perfecta seu integra. ¶ Et hoc bn̄ fi
gurat̄ in sacrificio vesꝑtino. In quo to
ta victima itegra ad honorē diuinū in-
cēdebat: vn̄ dicit̄ holocaustū q̄si totū in
cendiū sic̄ dicit lyra sup Leui. j. ¶ Sic
g̃ victima itegra i sacrificio vesꝑtino deo
imolabat̄ i fine cuiuslibz diei. Sic inte-
gra laus ⁊ ꝑfecta grāꝝ actio deo reddē
da ē i fine cuiuslibz opōnis bone.

¶ 4. Simplex. ¶ Ut fiat cū animi sim
plicitate ⁊ nō cū aliq̄ simulatione. ¶ Et
hoc bn̄ figuratur in sacrificio vesꝑtino
in quo imolabatur Agnus qd̄ est aīal

simplex. Unde scribitur Exo. 29. Alterum vero agnum offeres ad vesperam iuxta ritum matutine oblationis. ¶ Sicut ergo in fine cuiuslibet diei in sacrificio vespertino deo imolabatur aial simplex: sic in fine cuiuslibet operationis bone: deo reddi debet simplex et pura laus et gratiarum actio non simulata.

¶ 5. Munda. ¶ Ut videlicet gratiarum actio quam deo reddimus non sit maculata per aliquod peccatum in nobis existens. ¶ Et hoc bene figuratur in sacrificio vespertino: In quo offerebatur simila que est farina mundissima et purgatissima: et significat conscientie mundiciam et puritatem. Unde scribitur Exo. 29. Unum agnum mane: et alterum vespere. Decimam partem simile consperse oleo tuso. ¶ Sicut ergo in sacrificio vespertino offerebatur simila mundissima: sic in omni gratiarum actione et laude divina comes esse debet puritas et mundicia conscie.

¶ 6. leta. ¶ Et videlicet cum letitia deo reddatur gratiarum actio et laus condigna. ¶ Et hoc bene significatur in sacrificio vespertino: in quo offerebatur oleum cum farina mixtum: quod significat mentis letitiam iuxta illud psalmi. Propterea unxit te deus deus tuus oleo letitie pre consortibus tuis: Unde scribitur Exo. 29. Decimam partem simile consperse oleo tuso: quod habeat mensuram quartam partem hin. ¶ Sicut ergo in sacrificio vespertino ponebatur oleum: sic in gratiarum actione et laude divina debet esse mentis letitia: Unde cum psal. dixisset. Cantate domino canticum novum laus eius in ecclesia sanctorum: subiunxit. Letetur israel in eo qui fecit eum et filie sion: exultent in rege suo.

¶ 7. Iusta. ¶ Nam secundum quantitatem operis reddenda est et gratiarum actio et laus condigna. ¶ Et hoc bene figuratur in sacrificio vespertino: in quo offerebatur. Vinum quod est mordicativum et significat iustitiam: Unde scribitur Exo. 29. Et vinum ad libandum eiusdem mensure in agno uno. ¶ Sicut ergo in sacrificio vespertino offerebatur vinum. Sic et in gratiarum actione debet esse iustitia ut pro opere potiori: potior agatur et gratiarum actio.

¶ 8. Grata. ¶ Nam si gratiarum actio et laus divina fiat cum predictis circumstantiis: tunc est omnipotenti deo grata. ¶ Et hoc figuratur in sacrificio vespertino. Quod erat perfectius et sanctius omnibus aliis sacrificiis sicut dicit Lyra Exo. 29. Sic laus divina et gratiarum actio est deo omnipotenti gratissima. Cum creaturam rationalem ad hunc finem creaverit ut ipsum deum laudaret benediceret et glorificaret.

¶ 9. Elevata. ¶ Nam gratiarum actio et laus divina mirabiliter elevat animam que ipsam frequentat. ¶ Et hoc bene figuratur in sacrificio vespertino. Quod primo fuit oblatum in loco elevato videlicet in monte Synai: In consecratione sacerdotum et in dedicatione altaris holocaustorum sicut patet Exo. 29. Unde scribitur de hoc sacrificio vespertino Num. 28. Holocaustum iuge est quod obtulistis in monte Sinai in odorem suavissimum incensi domini. ¶ Sicut ergo sacrificium vespertinum primo fuit celebratum in loco eminenti et elevato: sic frequentatio divine laudis et gratiarum actionis mirabiliter elevat mentem: quia angelicam facit. Quorum est semper deum laudare benedicere et gratias agere.

¶ 10. Approbata. ¶ Gratiarum actio et laus divina est a divina maiestate approbata et commendata. ¶ Et hoc figuratur in sacrificio vespertino: quod dicebatur fieri coram domino. Unde scribitur de eodem Exo. 29. Sacrificium est domino deo oblatione perpetua in generationes vestras. Ad ostium tabernaculi testimonii coram domino. ¶ Moraliter illa dicuntur fieri coram domino quasi ipso vidente: que fiunt ipso approbante et commendante. Sicut per oppositum dicitur noscere quod non

approbat: iuxta illud math.25. Amē dico vobis nescio vos. ¶ Sicut ḡ sacrificiū vespertinū dicebat̄ fieri corā dn̄o q: erat deo acceptū: sic ꝛ gratiaruꝫ actio ꝛ laus diuina a deo est approbata: cōmendata ꝛ auctēticata.

¶ xi. Uigorosa. ¶ Nō solū.n. reddēda ē deo laus ꝛ grãrū actio in tēpore ꝓsperitatis sed ꝛ in tēpore aduersitatis. Nam multi laudāt deū in ꝓsperitate sꝫ in aduersitate blasfemant de quib⁹ dr̄. Confitebitur tibi cū benefeceris ei. ¶ Et h̄ notatur in sacrificio vespertino: qd̄ cremabat̄ in altari tota nocte vsqꝫ mane: Un̄ scribit̄ Leui.6. Hec est lex holocausti. Cremabit̄ in altari tota nocte vsqꝫ mane. ¶ Sicut ḡ sacrificiū vespertinū cremabat̄ i altari tota nocte vsqꝫ mane. Sic in corde nostro quasi in altari resonare dꝫ laus diuina ꝛ grãrū actio per totā noctē tribulationis ꝛ vite p̄ntis vsqꝫ ad mane future resurrectionis. Un̄ dicebat ps. Laudabo dn̄m in vita mea psallaꝫ deo meo quādiu fuero.

¶ xii. Diuina. ¶ Nā laus ꝛ grãruꝫ actio ꝓcedere dꝫ ex igne diuine delectiōis: nō autē ex amore vanaglorie vel laudis humane aut alicuius cōmodi tp̄alis. ¶ Et hoc bn̄ figurat̄ in sacrificio vespertino: qd̄ icēdebat̄ ꝛ cremabat̄ solū cum igne diuino ꝛ celit⁹ dato qui significat dei dilectionē. Un̄ scribit̄ Leui.6. Ignis ex eodē altari erit.s. dat⁹ a deo de celo sicut dr̄ Leui.9. ¶ Sicut ergo solo igne celesti ꝛ diuino cremabatur sacrificiū vespertinū: sic sola dei dilectione dꝫ i altari cordis nr̄i diuina laus ꝛ gratiaꝝ actio cremari ꝛ cōburi. Uenite ḡ ascēdam⁹.

¶ De graꝝ actiōis diuineqꝫ laudis fructificatiōe: in vespertino sacrificio mistice p̄esignata. Cap.61.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ hec verba Exo.29. Hoc est qd̄ facies i altari. Agnos anniculos duos p singulos dies: vnū agnuꝫ mane ꝛ alterū vespere. Sacrificium est dn̄o deo oblatione ꝑpetua in gn̄ationes vestras ad ostiū tabernaculi testimonij corā dn̄o. Ubi cōstituā vt loquar ad te. Ibiqꝫ p̄cipiaꝫ filijs israel. Et sanctificabitur altare in gl'ia mea. Sāctificabo ꝛ tab'naculū testimonij cū altari. Et aarō cū filijs suis vt sacerdotio fūgant̄ mihi. Et habitabo i medio filiorū israel. Eroqꝫ eis deus. Et sciēt q: ego dn̄s de⁹ eorū: qui eduxi eos de terra egipti vt manerem inter illos. Ego dn̄s de⁹ ipsorum. Hec ibi. ¶ Quā fertilis ꝛ fructuosa sit grãruꝫ actio ꝛ laus diuina p sacrificiuꝫ vespertinū significata: pꝫ in verbis assūptis. Ex quib⁹ insinuātur deceꝫ singularissimi fructus: ex laude diuina ꝛ grãrū actiōe: quasi ex vespertino sacrificio cōsequētes ꝛ pullulantes.

¶ p⁹ fructus qui sequit̄ ex laude dīna ē. Diuina alloquutio siue diuina reuellatio. ¶ Et designat̄ in sacrificio vesptino. De q̄ dr̄ Exo.29. Sacrificiū ē dn̄o deo oblatione ꝑpetua in generatiōes vestras: Ad ostiuꝫ tabernaculi testimonij coraꝫ dn̄o. Ubi cōstituam vt loquar ad te. ¶ Et lyra ibidē dicit: Q: ex sacrificijs rite celebratis merebant̄ audire diuina responsa. Et hic est primus fruct⁹ sequens ex sacrificio vespertino diuine laudis: vꝫ diuina allocutio ꝛ diuina reuellatio.

¶ 2. fructus est diuina instructio siue illuminatio. ¶ Et designat̄ in sacrificio vesptino post cuius descriptionē scribit̄ Exo.29. Ibiqꝫ precipiaꝫ filijs israel.s. p sūmū sacerdotē eis p̄cepta mea referentē. Deus.n. libenter illuminat ꝛ instruit suos laudatores ꝛ laudes ipsius

dei frequētātes & diligentes.

¶ 3. Fruct⁹ ē cordis sāctificatio. ¶ Que pmittiī rite offerētib⁹ sacrificiū vespertinū. Uñ dr̄ Exo. 29. Et sanctificabitur altare in gloria mea. Altare fuit sanctificatū: qz missus fuit ignis de celo sup ipsum Leui. 9. Sic corda laudātiū & deo gr̄as agentiū sanctificanī p ignez diuine dilectionis celitus emissuz. Que sanctificat corda.

¶ 4. Fructus est aīe & eoruz que sunt in aīa sāctificatio. ¶ Uñ scribiī Exo. 29. Sanctificabo & tabernaculū testimonij cuz altari. Et Aaron cū filijs suis vt sacerdotio fungant mihi. ¶ Moraliter tabernaculum est aīa. Altare voluntas: Aaron spūs rōnalis: vl' liberū arbitriū. Filij Aaron desideria sancta ex ipso pcedentia. Per laudez ergo diuinaz & debitaz gr̄arum actionē sanctificant aīa: voluntas: liberum arbitrium & omnia desideria.

¶ 5. Fruct⁹ diuina inhabitatio. ¶ Unde scribiī, Exo. 29. Et habitabo in medio filiorū israel. Per laudez ergo diuinam & debitaz gr̄arū actionem: deus habitat in anima nostra.

¶ 6. Diuina veneratio. ¶ Uñ scribitur Exo. 29. Eroqz eis deus. s. per spālem cultū & venerationē. ¶ Nā occupati in diuinis laudib⁹ & in gr̄arū actionib⁹ merēī recipe singularē deuotionē: q̄ i diuinis obsequijs spāli⁹ mancipenī.

¶ 7. Dīna cognitio. ¶ Uñ scribiī Exo. 29. Et sciēt qz ego dñs de⁹ eoꝝ. ¶ Occupati. n. in laudib⁹ dīnis & gr̄arū actionib⁹ merenī dei maiorē notitiaz recipere: & in dei cognitione proficere.

¶ 8. Diuinorū bñficiorū receptio. ¶ Uñ scribiī Exo. 29. Qui eduxi eos de terra egipti. s. de inimicis liberādo & beneficia multa conferendo. ¶ Nā per exercitiuz diuine laudis & per debitam gr̄arum actionez: merenī hō copiosius diuina suscipere beneficia.

¶ 9. Diuine gratie cōseruatio. ¶ Unde scribiī Exo. 29. Ut manerē inter illos. ¶ De⁹. n. habitat per gratiam in medio laudantiū eū. Et frequētatio diuine laudis & gr̄arū actionis merenī diuine gratie cōseruationez.

¶ x. Diuina protectio & finalis glorificatio. ¶ Uñ scribitur Exo. 29. Ego dñs de⁹ eorū. Ego dñs per protectionē & liberationē a malis presentib⁹. Et deus eorū per finalē glorificationē. ¶ Nam occupati in gr̄arū actiōib⁹ & diuinis laudibus merentur a p̄sentib⁹ malis erui: & finaliter glorificari. Qz laus diuina i vita pn̄ti est iter quo peruenitur ad laudem eternaz in futura vita: dicente propheta in ps. 49. Sacrificiuz laudis honorificabit me & illic iter quo ostendam illi salutare dei. Et ex his ps q̄ꝫ fructuosa sit laus diuina & gratiarū actio & beata aīa que frequētauerit illā. Hec d̄ vespertino sacrificio succinte pcurrimus: q̄ prudens lector: & prouidus contēplator prout spūs suggesserit poterit dilatare. Uenite ergo ascēdamus ad montē dñi & docebit nos vias suas.

¶ De spūaliū rez contēplatione: nr̄is bonis opibus intermiscenda. Cap. 62.

V Enite ascendamus ad montē dñi & docebit nos vias suas. ¶ Scribitur hec v̄ba Nūi. xv. Locutus est dñs ad moisen dicē s: loquere ad filios israel & dices ad eos. Cū ingressi fueritis terraz habitationis vestre: quaz ego dabo vobis. Et feceritis oblationez domino. In holocaustum. Aut victimaz pacificam. Uota soluētes: Uel spōte offerētes.

les munera. Aut in solēnitatib⁹ vestris adolentes odorem suauitatis domino. De bobus siue de ouibus offeret quicūq͂ imolauerit victimā sacrificiū simile. ¶ Decimā partem Ephi conspersaꝫ oleo. Quod mensuraꝫ habebit quartā parteꝫ hin. Et vinum ad liba fundenda eiusdem mensure dabit in holocaustuꝫ siue in victimam per agnos singulos. ¶ Et arietis erit sacrificiū: simile duarū decimarū: que conspersa sit oleo: tertie partis hin. Et vinū ad libamētū tertie partis eiusdē mēsure offerret ī odorem suauitatis dn̄o. ¶ Quando vero de bobus feceris holocaustū. Aut hostiaꝫ: Aut implens votū: Uel pacificas victimas: dabis per singulos boues: simile tres decimas consperse oleo. Quod habeat medium mēsure hin. Et vinuꝫ ad liba fundenda eiusdeꝫ mensure in oblationeꝫ suauissimi odoris dn̄o. ¶ Sic facies p singulos boues: ꝛ arietes ꝛ agnos ꝛ hedos. Tam indigene q͂ peregrini eodem ritu offerent sacrificia. Unū preceptum erit atq͂ iudiciuꝫ taꝫ vobis q͂ aduenis terre: hec ibi. ¶ Notandū q͂ sicut supradiximus. Per oblationem de rebus aridis significatur meditatio circa corporalia. Per libamenta de rebus liquidis contemplatio circa spiritualia. ¶ In hoc ergo capitulo instruimur q̄liter spiritualia sacrificia deo sint offerenda ẜ quinq͂ varios modos bone operationis ꝛ tres status personaꝝ de quibus oīb⁹ patebit in locis suis.

¶ p^m genus bone operatiōis est. Qđ fit totaliter pp deum ꝛ ad honorē diuinū. ¶ Et hoc significatur per holocaustū: qđ erat sacrificiuꝫ totaliter incensuꝫ ad honoreꝫ diuinuꝫ: ad innuendū q͂ aīa offerentis totaliter debebat resolui ꝛ referri ad honoreꝫ ꝛ amoreꝫ diuinū sicut dicit lyra Leui.i. ¶ In hoc genere bone operatiōis: quecūq͂ sit illa operatio: dūmodo fiat totaliter pp deum: tria spāliter concurrere debēt: que simul offerebantur cuꝫ holocausto. ¶ Nam in holocausto offerebatur simila: oleuꝫ ꝛ vinum: sicut pꝫ Exo.xxix. Nūi. xxviij. et hic Nūi.xv. ¶ Sic in nostra bona operatione facta propter honoreꝫ diuinum debet esse farina triticea purgatissima q͂ est simila.i.puritas ꝛ mundicia conscientie: sine qua nullum est deo gratum sacrificium: q2 prius acceptat operantē q͂ opera. Et prius respexit ad Abel q͂ ad munera eius Ysa.i. Cum extenderitis manus vestras auertam oculos meos. Manus.n.vestre sanguine plene sunt. Lauamini mundi estote auferte maluꝫ cogitationum vestrarū ab oculis meis. ¶ 2. in ea debet esse oleum spei ꝛ contēplationis glorie celestis ꝛ diuine misericordie: que maxime relucet in iustorum celesti glorificatione: ꝛ per oleum designatur: sicut patet Luc.x. in parabola samaritani infundentis oleum super vulnera infirmi ꝛ vulnerati. ¶ 3. in ea debet esse vinum timoris ꝛ contemplationis pene infernalis ꝛ diuine iustitie: que maxime relucet in maloruꝫ eterna punitione: ꝛ per vinum designatur sicut patet Luc.x. de samaritano infundente vinum super vulneratum. Et Deut.xxxij. Fel draconum vinum eorum.s.dānatorum. Iste sunt due contemplationes que a nostra bona operatione non debent separari: vꝫ spes celestium honorum que eleuat mentem ne desperet. Timor penarū infernaliū que menteꝫ deprimit ne supbiat. Unde scribitur Deut.24. Non accipies loco pignoris inferiorem ꝛ superiorem molaꝫ .i. Non auferes a mente timorem pene infernalis nec speꝫ glorie celestis. Et bene per oleum quod supeminet gloria

celestis & diuina misericordia: per vinum quod descēdit & mordet pena īfernalis & diuina iustitia significat. In omni ergo opere nostro pp honorē diuinū perpetrato adsit puritas cōsciētie. cōtēplatio glorie celestis: Cōtēplatio pene gehēnalis. Spes celestis premij. Timor sempiterni supplicij. Hec tria reddūt aīaz mundaz: eleuataz & humiliatā & dignaz reddunt ad holocaustū offerendū: vno isto rū deficiēte viciatur holocaustū. ¶ Uel per oleū intelligit diuina gratia iuxta illud ps. 22. Impinguasti in oleo caput meū. Et per vinuz gloria celestis intelligitur iuxta illud math. xxvi. Non bibā amodo de hoc genimine vitis vsqz in diē illuz: cū illud bibam vobiscū nouū in regno patris mei. Et ysa. 25. Et faciet dominus exercituū oīb⁹ populis in mōte hoc cōuiuiuz pingue: cōuiuiū vindemie defecate. Qñ ergo aliqd opus pp soluz honorē & amorē diuinū facim⁹: dz adesse puritas cōsciētie ab oī peccato. Debz adesse oleū diuine grē: admixtū puritati cōsciētie quasi sile purissime & mūdissime. Dz adesse vinū contēplationis glorie celestis. Et hec tria reddunt holocaustū nr̄z diuine maiestati gratissimū. ¶ Uel per oleū pietas & cōpassio ad proximū: per vinū cōpassio ad xp̄m cōtēplādo sanguinē xp̄i. Per similam mūdicia suipsius itelligi pōt. Que tria reddunt hoīem idoneū ad holocaustū īmolādū. Et hec tria pariformiter itelligant in oībus operib⁹ que sequūtur. ¶ In oī ergo bono opere nostro pp honorē diuinum perpetrato intermisceat contēplatio supne glorie que mentē subleuat. Cōtēplatio infernalis pene que mentē humiliat. Cōtēplatio diuine gratie & diuine misericordie: q̄ cōsolatur: Cōtēplatio diuine iustitie que terret: Contēplatio grē que nos adiuuat: Cōtemplatio glorie que nos prouocat: Cōtēplatio afflictionis proximi que cor mollificat. Cōtēplatio passionis & sanguinis xp̄i que cor inflāmat. ¶ Et de isto opere dr̄ Nūi. xv. Cū ingressi fueritis terrā habitatiōis vestre quā ego dabo vobis & feceritis oblationem dn̄o in holocaustū.

¶ 2. Genus bone opatiōis est illud qd fit pp aliqd beneficiū a deo receptū vel recipiendū. ¶ Et hoc significat per hostiaz pacificaz: que ideo dr̄ pacifica: q2 qñ de⁹ exhibet homini beneficiū videt ei pacificat⁹ sicut dicit lyra Leui. 3. ¶ Qñ ergo aliqd tale op⁹ facim⁹ pp beneficiū receptū vel recipiendū: siue illud opus sit ieiuniū: siue oratio: siue disciplina: vl' elemosina: peregrinatio aut hmōi: In oī tali concurrat Simila puritatis cōsciētie. Oleū cōtēplatiōis glie celestis. Et vinū cōtēplationis pene infernalis & alia supradicta. Et de isto ope dr̄ Nūi. xv. Cuz ingeressi fueritis terraz habitationis vestre & feceritis oblationē domino victimaz pacificam &c̄.

¶ 3. Genus bone operationis est illud qd fit. Ex voto & spontanea obligatione. ¶ Qua quis se deo spōte obligauit ad aliquod peragendū puta ad ieiuniū: castitatē: paupertatez: peregrinationē: elemosinam & hmōi. ¶ De qua obligatiōe dicit Nūi. xv. Uota soluentes. Et Leui. 27. Homo qui votuz fecerit & spopōderit deo animā suā sub extimatiōe dabit p̄ciū. ¶ Quotiēscūqz ergo tale op⁹ facimus ex voto: admisceamus similaz puritatis cōsciētie: cuz oleo cōtemplationis glorie. Et vino considerationis pene gehennalis: Oleū pietatis ad proximū & vinū cōpassionis ad xp̄m &c̄.

¶ 4. Genus bone operatiōis est illud qd fit ex mera liberalitate. ¶ Prout sunt bona supererogationis ad que quis nō tenetur. Sed ex mera libertate sua talis.

operatur. ¶ Et de tali scribitur Leui. 22. Bouem & ouē aure & cauda amputatis voluntarie offerre potes. Uotum aūt ex his solui nō pōt. ¶ Et de talib⁹ operib⁹ scribitur hic Nūi. xv. cū dicit vel sponte offerētes munera. Et cū istis operationib⁹ voluntarie factis esse debet simila puritatis cōsciētie interioris: Oleū contēplationis glorie celestis. Et vinū considerationis pene gehēnalis &c. vt supra.

¶ 5. Genus bone operationis est illud qd fit. Ex deuotione siue ex occurrentia vel oportunitate temporū in solēnitatibus & festis qui sunt dies sancti: de quibus scribitur Leui. 23. Hec sunt ferie dñi quas vocabitis sanctas. ¶ Et de ista deuotione & sanctitate temporū & festorū scribitur Nūi. 28. Oblationem meā & panes & incensū odoris suauissimi offerte per tēpora sua. ¶ Et de istis operibus ex deuotione tēporū factis scribitur hic Nūi. xv. cū dicit Aut in solēnitatibus vestris adolentes odorē suauitatis dño de bobus siue de ouib⁹. ¶ Et cū istis operibus ex deuotione tēporū factis offerri debet simila puritatis cōscientie: Oleū cōtēplatiōis superne glorie. Uinū contēplationis gehēnalis pene: cum alijs supradictis: Oleū pietatis erga proximū. Uinum compassionis ad christum. Sed aduertendum quod tres sūt status diuersi qui predicta deo offerunt sacrificia. Et significantur p offerētes tria aīaliū genera.

¶ p⁹. sunt populi subiecti & simplices personē que bene pp deū operantur. ¶ Et significantur p offerentes agnū in sacrificio: cū quo offerebat decima ps Ephi sile oleo conspersē. Et olei quarta pars hin. Et vini quarta pars hin. Unū scribitur Nūi. xv. De ouibus offeret quicūqꝫ īmolauerit victimā sacrificium simile: decimaꝫ partem Ephi conspersaꝫ oleo. Qd mēsuraꝫ habebit quartā partem hin. Et vinū ad liba fundenda eiusdem mēsure dabit in holocaustū siue in victimā per agnos singulos. ¶ Offerentes in sacrificio Agnū significant plebes & subditos in simplicitate viuētes & domino bonorū operū sacrificia imolantes: Agnus n. aīal simplex est & subiectum & ideo significat subditos simpliciter ambulātes & opera bona faciētes. ¶ Sed tales simplices ad hoc vt deo gratum offerāt sacrificiū: debēt simul cum agno offerre decimā parteꝫ Ephi simile. i. farine purgatissime. Hoc ē mūdiciam operū exteriorū que consistit in obseruantia decē mādatorū dei. Et ista mundicia significat p decimaꝫ partem Ephi simile. Sine. n. mundicia ista & custodia decem preceptorū nulluꝫ deo pōt gratum offerri sacrificiū. ¶ Debēt etiā offerre cuꝫ agno olei & vini quartā ptē hin: qꝛ licet simplices sint: tñ aliqualem debēt habere & glorie celestis & pene gehennalis contemplationeꝫ. Et pietatem ad proximū & compassionem ad xp̄m: Offerant ergo simplices in suis operationibus oleū contēplationis glorie & vinum contēplationis pene. Oleuꝫ pietatis & vinū cōpassionis.

¶ 2. sunt p̄lati & duces populi fidelis qui pp deum bona operant. ¶ Et significant p illos qui offerūt Arietem qui est dux pecorū. In cuius sacrificio offerebant due decime sile: Et olei tertia pars hin. Et vini tertia pars hin. Unū scribit Nūi. xv. Et arietis erit sacrificiuꝫ simile duarum decimarū: que cōspersa sit oleo: tertie partis hin. Et vinū ad libamētū tertie partis eiusdē mēsure offeret in odorem suauitatis dño. ¶ Moraliter offerentes arietem qui est dux ouiū significāt p̄latos & rectores animarū: qui ha-

bent ducere subditos per viam rectã: ꝛ debẽt ipsos p̄cedere p bonũ exẽpluꝫ sicut aries precedit oues. ¶ Et tales p̄lati in sacrificio sue bone operatiõis offerre debẽt duas decimas simile: q꞉ debẽt habere mundiciã exteriorẽ bone opõnis per obseruãtiaꝫ decẽ preceptoꝝ dei. Et mundiciã interiorẽ per custodiã decem sensuũ: quinqꝫ vꝫ exteriorũ ꝛ quinqꝫ interiorum. Nã principes populi pollere debent duplici virtute quo ad seipsos ꝛ quo ad subditos gubernandos. ¶ Debent etiaꝫ offerre Olei tertiã partem hin: quia maiori contẽplatione pollere debent respectu superne glorie q̄ꝫ populi subiecti: sicut ꝛ Moises frequẽtius ascendebat monteꝫ q̄ꝫ populi quos regebat. ¶ Debent etiã offerre vini tertiam partem hin: quia maiori contemplatione respectu infernalis pene pollere debẽt q̄ plebs sibi s̄biecta. ¶ Debẽt offerre olei ꝛ vini tertiam partẽ hin: q꞉ magis q̄ꝫ subditi eorũ tenẽtur ꝛ ad proximũ esse pij ꝛ ad xp̄m cõpassiui.

¶ 3. sunt p̄dicatores ꝛ contẽplatiui: qui ꝑpter deum mirabilia operãtur. ¶ Et significantur per illos qui offerunt bouem qui est fructuosissimus in laborãdo terraꝫ ꝛ maturus in icessu. ¶ In cuius sacrificio offerebantur. Tres decime simile: Olei medium mensure hin: ꝛ vini medium mẽsure hin. Unde scribitur Nũ. xv. Quãdo vero de bob⁹ feceris holocaustuꝫ aut hostiam aut impleas votum: vel pacificas victimas: dabis per singulos boues simile tres decimas consperse oleo. Quod habeat medium mẽsure hin. Et vinuꝫ ad liba fundenda eiusdem mensure in oblationem suauissimi odoris domino. ¶ Moraliter offerentes bouẽ qui fecũdat terraꝫ ꝛ fructificare facit eam scindẽdo ꝛ euertendo sunt p̄dicatores ꝛ contemplatiui: qui predicãdo euertunt mentes hoium a terrenis ad celestia ꝛ dignos penitẽtie fructus agere cõpellunt. ¶ Et tales predicatores ꝛ cõtẽplatiui in sacrificio sue bone operationis offerre debẽt tres decimas simile: q꞉ habere debent triplicẽ mundiciam per similam figuratam: vꝫ Mundiciã exteriorẽ per obseruantiaꝫ decem mãdatorũ dei. Interiorem ꝑ custodiam ꝛ purificationẽ decem sensuũ quinqꝫ exteriorũ ꝛ quinqꝫ interiorum. Et superiorem per intelligentiam sacre scripture ꝛ mundaꝫ contẽplationem superne patrie. Naꝫ debent pollere maiori mundicia q̄ꝫ prelati: qui occupãtur in regimine subditorũ: ꝛ in dispensatione rerũ temporalium. ¶ Debent etiam offerre in suo sacrificio Olei mediuꝫ mẽsure hin. Et vini medium mensure hin. quia maiori contemplatione celestiuꝫ ꝛ infernorũ pollere debent q̄ꝫ prelati. Unde diuidere debent tẽpus ꝛ mediũ exponere in docẽdo populos ꝛ bene operãdo. Medium vero in cõtemplando celesteꝫ gloriam ꝛ infernalem penã. Diuinã misericordiam ꝛ diuinã iustitiã. ¶ Et hoc modo saluator noster diuidebat tẽpus docens in die: ꝛ contemplans in nocte: de quo scribitur Luc. 21. Erat autẽ diebus docẽs in tẽplo: noctibus vo exiens morabat̄ in mõte qui vocat̄ oliueti.

¶ Sed aduertendum q̄ in omni opere nostro est admiscenda contemplatio diuine misericordie ꝛ diuine iustitie: Celestis glorie ꝛ infernalis pene. Afflitionis proximi: ꝛ passionis christi. Et hoc facere debent ita clerici ꝛ religiosi: sicut ꝛ seculares ꝛ econuerso. ¶ Unde scribitur Nũ. xv. Sic facies per singulos boues ꝛ arietes ꝛ agnos ꝛ hedos. Tam indigne q̄ꝫ peregrini eodem ritu offerẽt sacrificia. Unũ preceptuꝫ erit atqꝫ iudiciũ tã vobis q̄ꝫ aduenis terre. ¶ Mo-

raliter indigene qui erant de filijs israel significant clericos τ religiosos q̄si deū videtes: Peregrini τ aduene significāt seculares quasi a deo remoti τ longin- qui τ hij omnes eodem ritu offerre de bent sacrificia quia in suis operationi- bus admiscere debent mundiciam con sciencie: contēplationem diuine miseri- cordie τ superne gratie: consideratione diuine iustitie τ infernalis pene. Pieta- tem ad proximū τ compassionē ad chri stum. Et hoc mō faciēt oblationes sua- uissimi odoris dño. ℂ Hec d̄ agni: arie tis τ bouis holocausto breui sermōe cō traximus: In quib⁹ mirabilia multa cō templari possent. De Ephi. De hin. De vna simile decima: de duabus deci- mis: de tribus simile decimis. De quar ta τ tertia pte olei τ vini. De media mē sura vini τ olei. De quibus vide supra i capitulo de intētionis rectitudine τ sa- crificio matutino. Ex quibus patet quā te altitudinis: quāte pfunditatis: quan te lōgitudinis τ latitudinis sint eloquia diuina que tam profundis misterijs sūt repleta. Unde merito clamauit pphcta dicens in ps. Mirabilia testimonia tua ideo scrutata est ea aīa mea. Uenite er- go ascēdamus ad montez dñi τ docebit nos vias suas.

ℂ Incipit tractat⁹ solēnitatū.

ℂ De nouem figuratiuis iudeorū festiui tatibus: diuinas proprietates represen tantibus. Cap. 63.

Venite ascendamus ad montē dñi τ docebit nos vias suas. ℂ Scribūtur hec v̄ba Nūi. 28. Dixit quoqȝ dñs ad Moisen: pcipe filijs israel τ di- ces ad eos. Oblationē meaz τ panes τ incensum odoris suauissimi offerte per tempora sua: hec ibi. ℂ Uidimus que τ qualia τ quot sacrificia deo sunt imo landa. Restat videre de tēporibus festi uis; solēnibus ac specialibus: in qui- bus erant sacrificia specialia offerenda ℂ Et sicut habet in hoc caplo: nouem erant tempora festiua: solēnia ac preci- pua: in quibus spālia offerebantur sa- crificia: τ sunt figuratiua spālium tē- porum τ oblationū misticarū: que deo nostro sunt imolande.

ℂ p^m Tēpus solēne siue festiuū aut sol- tem speciale in quo offerebāt aliqd̄ sa- crificium solēne erat. Quelibet dies in qua fiebat iuge sacrificiū qd̄ offereba- tur cottidie mane τ vespe. ℂ Et de hoc tempore scribitur Nūi. 28. Hec sunt sa crificia que offerre debetis. Agnos āni culos imaculatos duos cottidie in holo caustū sempiternū: vnū mane τ alteruȝ ad vesperū. Decimā partē Ephi sile: q̄ conspersa sit oleo purissimo. Et habeat quartaȝ partē hin. Et libabitis vini q̄r- tā ptē hin p agnos singulos ī sanctuario dñi. Holocaustū iuge est qd̄ obtulistis ī monte synai in odorē suauissimū incē- si dñi. ℂ Hoc sacrificiū iuge ꝑut dicit ly ra supra Exo. 29. erat sancti⁹ alijs τ fie- bat sero τ mane eo q̄ figurabat eterni- tatē Agni imaculati iesu xp̄i: qui ē eter nus s̄m diuinitatē iuxta illud Apl'i ad Hebre. 13. Jesus xp̄s heri τ hodie ipse τ in secula. Heri quo ad tp̄s p̄teritum. Hodie q̄ ad tp̄s presens. In secula quo ad futuꝝ. ℂ Tēpus est mēsura hñtiuȝ principiū τ finē siue successiuorū. Euū ē mēsura hñtiū principiū sȝ nō finē siue pmanentiū. Eternitas est mēsura nō ha bētiū principiū nec finē τ necessariorū. ℂ Hoc ḡ tp̄s pticulare figurabat eter- nitatē dei i. e. q̄ ad diuinā eēntiā.

De Festis.

¶2. Tēpus festiuū erat dies Sabbati. ¶Qđ festū reiterabat̄ in qualibȝ septimana semel. Et de hoc tēpore scribitur Nūi.28. Die āt sabbati offeretis duos agnos immaculatos ⁊ duas decimas sile oleo cōspersę in sacrificio. Et liba que rite fundunt̄ p singula sabbata. ¶Et de hoc eodeȝ tēpore sabbati scribit̄ Leui. 23. Hee sunt ferie dñi quas vocabitis sanctas. Sex dieb⁹ facietis opus. Dies septim⁹ q: sabbati requies est vocabatur sanctus. Omē opus nō facietis in eo. Sabbatū dñi est in cunctis habitationibus vestris. ¶Hoc festū fiebat in memoriaȝ beneficij creationis reruȝ a deo ꝑut dicit lyra Nūi.28. Et habet̄ Exo. 20. ¶Nā primo die deus creauit celuȝ ⁊ ⁊ terraȝ: siue illa quattuor coeua Gen. j. ¶2. die fecit firmamētuȝ. ¶3. die fecit apparere terrā ⁊ germinare herbas virentes. ¶4. die fecit luminaria celi. ¶5. die fecit pisces ⁊ aues. ¶6. die fecit bestias terre ⁊ hominē ad imagineȝ suā. ¶7. die quieuit ab oī opere: ⁊ iō benedixit diei sabbati ⁊ sanctificauit illuȝ Gen. 2. Et ideo in memoriā bñficij creationis rerū instituta est festiuitas sabbati. Uñ dr̄ Exo. 20. Memento vt diem sabbati sanctifices: Sex diebus operaberis ⁊ facies opera tua. Septimo aūt die sabbatuȝ dñi dei tui est. Non facies opus in eo tu ⁊ fili⁹ tuus ⁊ filia tua: seruus tuus ⁊ ancilla tua: Jumētū tuuȝ ⁊ aduena qui est intra portas tuas. Sex enī dieb⁹ fecit deus celū ⁊ terrā: ⁊ mare ⁊ oīa que in eis sunt: ⁊ requieuit ī die septimo. Idcirco bñdixit dñs diei sabbati ⁊ sanctificauit illū. ¶Hoc ergo festū fiebat in memoriā creatiōis rex̄ a deo. Et ptēdebat diuinā potentiā.

¶3. Tēpus festiuū est festū Neomenie. ¶Qđ fiebat ⁊ reiterabatur quolibet mēse in nouilunio idest in principio mēsis: q: iudei accipiunt mēseȝ ꝑȝ lunationes. Et dicit̄ Neomenia a neos qđ est nouū ⁊ mene defectus: quia tunc lumen lune quod defecerat renouatur. ¶Et de isto tēpore festiuo scribit̄ Nūi.28. In chalēdis autē idest in mēsiuȝ exordijs offeretis holocaustuȝ dño ⁊ subditur. Hoc erit holocaustū p oēs menses qui sibi anno vertēte succedunt. ¶Fiebat aūt ista festiuitas pp beneficiū diine gubernationis: sicut sabbatū pp bñficium creatiōis. Et iō fiebat ī nouilunio: q: in nouilunio frequēter appet mutatio tēporis. Et mutatio in istis īferiorib⁹ magis apparet in ipsa īnouatiōe lune q̄ȝ tēporibus alijs cōmuniter prout dicit lyra super Nūi.28. ¶Hoc ergo festum fiebat in memoriam gubernationis rerum a deo. Et pretendebat diuinam sapientiam.

¶4. Tēpus festiuum est festuȝ Phase. ¶Quod fiebat semel in anno tantū vȝ in quinta decima die primi mensis. s. Martij: qui apđ hebreos vocat̄ Nisan ⁊ icipiebat a vespere quartedecime diei ⁊ durabat per septeȝ dies in quibus comedebant azima. Et primus dies ⁊ septimus erāt celeberrimi. ¶Notanduȝ tamen ꝑm lyraȝ super Nūi.28. Qr mēsis martius apud hebreos aliquādo cōcurrit cuȝ nostro aprili: q: cōputant mēses per lunationes. Annus autē solaris habet ⁊ cōtinet. xij. lunatiōes ⁊. xj. dies: propter quod in tertio anno iudei vltra xij. lunationes cuiuslibet anni habent xxxiij. dies: de quibus accipiunt. xxx. p vno mense: ⁊ sic habent. xiij. mēses: propter quod apud eos februarius qui vocatur adar duplicatur. Et tunc martius eorū qui vocatur Nisan concurrit fere totaliter cum aprili nostro hec lyra. ¶De isto tēpore festiuo scribit̄ur Nūi. 28. Mēse autē primo q̄rtadecima die

mensis phase dñi est.i.imolatio agni pa schalis. Et in quintadecia die solēnitas: Septē dieb⁹ vescent̄ azimis. Quarū dies pma venerabilis ꝛ sancta erit. Oē op⁹ seruile nō facietis in eo. Dies quoqꝫ septim⁹ celeberrim⁹ ꝛ sanct⁹ erit vobis. Oē op⁹ s̄uile nō facietis i eo. ¶ Et Leui.23. Hee sūt ferie dñi q̄s celebrare debetis tpib⁹ suis. Mense pͦ q̄rtadecima die mēsis ad vesperū phase dñi est ꝛ in quintadecima die mēsis hui⁹ solēnitas azimorū dñi est. ¶ Et in ista solēnitate offerebant p̄mitias spicaꝝ mesis q̄ appropinq̄bāt ad maturitatē sic pꝫ ibidē Leui.23. ¶ Et istd festū vocabat̄ phase .i.trāsit⁹:qꝛ tunc filij israel recesserūt d̄ egipto vt trāsirēt ad terrā ꝑmissionis. Et qꝛ āgelus dñi i illa nocte pcutiēs primogenita egiptioꝝ trāsibat domos hebreorū in q̄rū supliminarib⁹ erat d̄ sāguine Agni imolati:nihil pcutiēs in eis ꝫ magis saluās sicut dic̄ lyra sup Exo.12.Leui.23.ꝛ Nūi.28. ¶ Fiebat autēꝫ ista solēnitas phase.15.die primi mēsis in memoriā bn̄ficij eductiōis ꝛ liberatiōis filioꝝ israel de egipto:q̄ quidē eductio fuit.xv.die mēsis primi sicut patet Exo.12. ¶ Hoc ergo festū fiebat in memoriaꝫ liberatiōis israel d̄ egipto. Et p̄tendebat diuinā bonitatē.

¶ 5. Tēpus festiuū ē festū pentecostes. ¶ Qd̄ celebrat̄ semel i āno tm̄:ꝛ quinq̄gessima die a prima die festi pascbalis exclusiue. ¶ Et in hac solēnitate offerebant̄ primitie siue primitias de nouis frugib⁹.s.duo panes de nouo frumēto. ¶ Et de hoc festo scribit̄ Nūi.28. Dies etiā primitiuorū qn̄ offeretis nouas fruges dño.i.panes de nouis frugib⁹ explectis ebdomadis venerabilis ꝛ sctā erit. ¶ Et Leui.23. Numerabitis ergo ab altero die sabbati(.i.a crastino pasce inclusiue)in quo obtulistis manipulū primiciarū:septē ebdomadas plenas vsqꝫ ad alterā dieꝫ expletionis ebdomade septime.i.quinq̄ginta dies ꝛ sic offeretis sacrificiū nouū dño. ¶ Fiebat autē hec festiuitas in memoriā beneficij legis date:que lex data fuit quinquagesima die ab egressu de egipto:die egressionis exclusa sicut declarat lyra sup Exo.19. Leui.23.ꝛ Nūi.28. ¶ Hoc ergo festuꝫ pēthecostes fiebat in memoriā dationis legis. Et p̄tēdebat diuinaꝫ iustitiā q̄ in lege diuina manifestatur.

¶ 6. Tēpus festiuuꝫ est festū tubarum. ¶ Qd̄ fiebat semel in anno vꝫ pria die septimi mēsis.s.septēbris. ¶ De quo scribit̄ Nūi.29. Mēsis ēt septimi primi prima dies venerabilis ꝛ sancta erit vobis. Oē opus seruile nō facietis i ea: qꝛ dies clāgoris ꝛ tubarū. ¶ Et Leui.23. Mēse septimo pria die mēsis erit vobis sabbatū memoriale clangentib⁹ tubis ꝛ vocabit̄ sanctū. Oē opus seruile nō facietis in eo ꝛ offeretis holocaustuꝫ domino. ¶ Et notādū ꝙ in prima die septēbris fiebant tria sacrificia: vꝫ sacrificiū iuge qd̄ fiebat oī die. Sacrificium Neomenie qd̄ fiebat in Kalendis mensiū. Et sacrificiū tubarū. Et dicebatur festū tubarū:qꝛ illa die clangebāt in cornib⁹ peccorū:pp hoc ꝙ aries imolat⁹ pro Ysaac herebat cornib⁹ inter vepres Gen.22. ¶ Fiebat autēꝫ ista solēnitas ꝛ clangor tubarū prima die septēbris. ¶ p̄ qꝛ ille clangor erat q̄si quedaꝫ denunciatio sequētiū solēnitatū que occurrebāt in illo mēse:qꝛ erat q̄si tot⁹ festiu⁹:vt hoīes ad illas se p̄pararēt. Naꝫ sequebat̄ festū expiatiōis. Festū tabernaculorū. Festū cetus siue collecte. ¶ 2. fiebat in memoriā liberationis Ysaac a morte ꝛ imolatione:pro quo imolatus fuit aries herens cornib⁹ Gen.22. Et id̄ clangebant in cornibus peccoꝝ. ¶ Hoc

ergo festum fiebat a iudeis in memoriā liberationis Ysaac ꝛ imolationis Arietis. Et p̄tēdebat diuinaꝫ misericordiaꝫ que liberat a morte.

¶ 7. Tp̄s festiuū ē festū expiatōis. ¶ Qd̄ celebrabat̄ decima die mēsis septēbris. Et vocatur festuꝫ expiationis: q2 iudei debebāt illo die affligi in ieiunijs ꝛ vigilijs pro expiatione delicti siue peccati cōmissi in fabricatione vituli: sicut dicit lyra sup Leui. 23. ꝛ Nū. 29. ¶ Et de hoc tēpore festiuo scribit̄ Nū. 29. Decima quoq3 die mēsis huius septimi erit vobis sancta atq3 venerabilis: ꝛ affligetis aīas vestras. Oē opus seruile nō facietis in ea. ¶ Et Leui. 23. Decimo die mēsis hui⁹ septimi: dies expiationū erit celeberrimus: ꝛ vocabit̄ sanct⁹: affligetisq3 aīas vestras i eo ꝛ offeretis holocaustum dn̄o. Oē opus seruile nō facietis in tēpore huius diei. ¶ Et fiebat hec festiuitas expiationis. In memoriā illius beneficij quo dn̄s indulsit peccatū de fabricatione vituli. Et iō celebrat̄ decima die mensis septimi. s. septēbris: q2 tunc descēdit moises de mōte portās secundas tabulas in signū propiciationis diuine: sicut scribitur Exo. 34. ꝛ declarat Lyra sup Leui. 23. Et Nū. 29. ¶ Hoc ergo festuꝫ fiebat in memoriā remissionis peccati cōmissi in fabricatione vituli Et hoc p̄tēdebat diuinā gratiaꝫ siue caritatem que delet peccata.

¶ 8. Tēpus festiuū est festū tabernaculorū. ¶ Qd̄ celebrabat̄ die quītodecimo septēbris siue mēsis septimi ꝛ durabat per septeꝫ dies sequētes: ꝛ filij israel in hijs diebus habitabāt in tabernaculis siue in vmbraculis: ꝛ in isto festo debebant habere fructus arboris pulcherrime: spatulas palmarum. Ramos ligni densarū frondiū. Et salices de torrente. ¶ Et de h̄ festo scribit̄ Nū. 29. Quintadecima v̄o die mēsis septimi: que vobis sācta erit atq3 venerabilis. Oē op⁹ seruile nō facietis in ea: sed celebrabitis solēnitatē domino septē diebus. ¶ Et Leui. 23. A quītodecimo die mēsis huius septimi: erunt ferie tabernaculorū septeꝫ diebus dn̄o. Dies primus vocabitur celeberrimus atq3 sanctissim⁹. Oē opus seruile nō facietis in eo: ꝛ septem dieb⁹ offeretis holocausta dn̄o. Sumetisq3 die primo fruct⁹ arboris pulcherrime (.i. poma citrina f̄m aliquos que sunt valde pulcra.) spatulasq3 palmarū ꝛ ramos ligni dēsarū frondiū: ꝛ salices de torrente: ꝛ letabimini coraꝫ dn̄o deo v̄ro celebrabitisq3 solēnitatē eius septē diebus per annū: mēse septīo festa celebrabitis ꝛ habitabitis in vmbraculis septem diebus. ¶ Fiebat aūt hec festiuitas in memoriā illius bn̄ficij: quo deus filios israel habitare fecit ꝛ sustentauit xl. annis in loco deserto in tabernaculis habitando: ꝛ tn̄ prouidit eis cōueniēter de necessarijs nō solū quo ad cibuꝫ: sed etiaꝫ q̄ntum ad vmbraculū nubis cōtra estum: ꝛ inde deduxit eos ad terrā delectabilem ꝛ fructuosaꝫ. In cuius signū debebant habere fructus arboris pulcherrime. ¶ Et ideo dr̄ de hoc festo Leui. 23. Ois qui de genere est israel manebit in tabernaculis: vt discant posteri vestri: q̄ in tabernaculis habitare fecerim filios israel cū educerē eos de terra egipti. ¶ Hoc ergo festū celebrabatur i memoriaꝫ illius beneficij: quo dn̄s fecit habitare filios israel in deserto ꝛ pauit eos. Et hoc pretēdebat diuinaꝫ largitatem que dat oīb⁹ necīa.

¶ 9. Tēpus festiuū est festū cetus vl' collecte. ¶ Qd̄ celebrabat̄ imediate post festuꝫ tabernaculorū: vꝫ die vigesima secūda septēbris siue septimi mensis. ¶ Et notādū qd̄ illi qui veneāt ad fe

stum tabernaculorū retinebātur ad festum cetus τ collecte īmediate sequēs. Nec erat licitū eo die discedere: tū rōne diei festi. Tum q2 illa die colligebāt pecunia a populo pro sacrificijs p totū annū fiēdis: τ pro alijs necessitatib⁹ tabernaculi vel tēpli: que fieri d̄bebāt de cōibus sūptibus. illi qui erant de longe nec poterant frequēter ad tēplū venire: sacrasicia τ oblationes que per annū vouerant: soluebāt. Et pp hoc vocabat̄ festum cetus vel collecte ₣m lyram super Leui.23. τ Nū̃i.29. ℭ Et de hoc festo scribit̄ Nū̃i.29. Die octauo qui est celeberrimus opus seruile nō facietis. Die octauo. s. post festū tabernaculoꝝ. ℭ Et Leui.23. Dies quoq3 octauus. s. post festum tabernaculorū erit celeberrimus atq3 sanctissimus τ offeretis holocaustu3 dn̄o. Est. n. cetus atq3 collecte. Oē opus seruile nō facietis in eo. ℭ Hoc festum fiebat vt colligeret̄ pecunia pro sacrificijs totius anni. Et hoc p̄tēdebat diuinā3 vnitatē: q2 deus vnus est. Jn cuius vnitate tanq̄3 in fine oīu3 oīa colligunt̄ τ ɔgregant̄: Dicēte scriptura Act.17. Jn ipso. n. viuim⁹: τ mouemur τ sumus. ℭ Ex hijs p3 q̄3 mirabiliter a deo sunt ordinata ista noue3 tēpora festiua τ figuratiue ad salute3 corporalē populi hebreorū: τ ad salutē spūalem populi xp̄ani. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas.

ℭ De nouē p̄nominatis festiuitatib⁹ spiritual'r τ allegorice celebrādis. C.64.

Venite ascendamus ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas. ℭ Scribūtur hec v̄ba Nū̃i.28. Hec sunt sacrificia q̄ offerre debetis: Agnos anniculos immaculatos duos cottidie ī holocaustū sempiternū: vnū offeretis mane τ alterū ad vesperū. ℭ Scd̄m sn̄iam pauli ap̄li ad corinthios scribētis. j. ad Cor. x. Oīa cōtingebāt illis in figura: scripta sūt autē ad correptionē nr̄a3: in q̄s fines seculoru3 deuenerūt. Et iō sacrificia: solēnitates τ festiuitates iudeorū figura fuerūt eorū sacrificiorū τ earu3 festiuitatū q̄ a nobis mistice τ allegorice sunt obseruāde. Unde vidēdū est ī p̄senti capl'o qūo ille nouē solēnitates iudeorū a xp̄ianis allegorice sint solēnizande p actu3 fidei τ firmissime credulitatis.

ℭ P̄ᵐ ergo tp̄s festiuū. Qđ erat cottidie: in quo offerebat̄ iuge sacrificiu3 sero τ mane: Allegorice celebram⁹. ℭ Qñ firma mēte credim⁹: vnū deū eē solū: eternū: oīpotentē icōmutabilē: patrē: filiu3 τ spū3 sanctū: patrē a se: filiū a p̄re. Spiritū sanctu3 ab vtroq3. ℭ De quo dicit Aug⁹ de fide ad petrū credimus: sanctā trinitatē idest p̄re3 τ filiū τ spūm sc̄tū3 vnū deū oīpotētē: vni⁹ essentie: vni⁹ potestatis. ℭ Nā sicut cotidie sero τ mane imolabat̄ agnus qui figurabat eternitatē xp̄i iesu. Qui ē heri τ hodie ipse τ in secula ad Hebre.13. sicut d̄clarat lyra Exo.29. Sic allegorice iuge sacrificiū imolam⁹ cottidie: qñ sero τ mane actual'r cogitam⁹ τ credim⁹ ī vnū deū eternū oīpotētē τ icōmutabilē τ ī iesū xp̄m filiū ei⁹ vnigenitū cōsubalē τ coeternu3. ℭ Et sicut iuge sacrificiū erat deo gratissimū: sic ista cottidiana credulitas: q̄si iuge sacrificiū allegoricū τ misticū ē deo acceptissimū: sine q̄ nll'm aliđ ē ei ḡtū: dicēte paulo ad Hebre. xi. Sine fide autē ipo'e ē placere d̄o: credere. n. o3 accedētē ad deū q2 ē τ īquirētib⁹ se remuneratō sit. ℭ Si g̃ oī mane τ oī sero deū vnū ī eētia τ trinū ī p̄sōis attēte cogitam⁹ τ fir'e fide credim⁹ tc̄ iuge sacri iᵐ imolam⁹. Et h̄ē ꝯ m'ltos qui nec sel' ī āno sic cogitāt vel sic credūt.

¶2. Tēpus festiuū Neomenie. Qđ cele
brat̄ in kalendis mensium allegorice ꝛ
mistice celebramus. ¶ Qñ sūma mēte
cogitamus ꝛ credim⁹: ipsuz deū de ni-
hilo creasse mūdū istuz visibilē ꝛ inuisi
bilem. Et ipsuz sua prouidētia guberna
re. Et in fine seculorū ipsū mūdū reno-
naturū: ꝛ vnicuiqꝫ ꝓm opera sua retri-
buturū siue penaz siue p̄miū. Vñ Aug⁹
de fide ad petrū. Credim⁹ sanctā trinita
tez idest p̄rem ꝛ filiū ꝛ spūz sanctū: vnū
deū oīpotentē: Creatorē oīuz creatura-
rū: A quo oīa: per quez oīa. In quo oīa.
Qui sine mutatione sui mutabilia cun
cta creauit ꝛ creata gubernat. ¶ Naz si
cut in festo Neomenie erat vt plurimū
alteratio circa ista inferiora pp alteratio
nem tēporis que occurrit sepius in no-
uilunio. Et iō fiebat illud festū in me-
moriaz bñficij gubernationis rerum a
deo. Sic allegorice ꝛ mistice Neomenie
festum celebramus: qñ attēte cogitam⁹
ꝛ fide firma tenem⁹ deū de nihilo creas
se oīa: iuxta illud Apl̄i ad Hebre. xi. Fi
de itelligim⁹ aptata eē secula verbo dei.
Et ipsuz oīa gubernare. Et in fine secu-
lorū vnicuiqꝫ reddere debere ꝓm opa
sua: iuxta illđ Prouer. 24. Reddet ho
mini iuxta opera sua. ¶ Et ista allego-
rica celebratio neomenie fieri deberet a
nobis singulis dieb⁹: vel saltē singulis
dieb⁹ festiuis. Vt saltē semel i mēse.

¶3. Tēp⁹ Festiuū. Qđ est sabbatū: in
quo quieuit de⁹ ab oīb⁹ opibus suis. Al
legorice celebramus. ¶ Qñ attente co-
gitamus ꝛ firma fide tenemus: xp̄z dei
vnigenituz pro humana salute mortuū:
in die sabbati quieuisse i sepulchro. Cu
ius quietis figura fuit quies dei ab ope
ribus suis in die sabbati Gen. 2. ¶ Naz
sic de⁹ p̄ⁱ die fecit celū ꝛ terrā.
¶2. die fecit firmamētū diuidēs aq̄s ab
aquis. ¶3. Die cōgregauit aquas ꝛ fecit
terram. ¶4. die fecit luminaria celi.
¶5. die ꝓduxit volatilia ꝛ pisces. ¶6.
die iumēta formauit ꝛ hoīez. ¶ In sab
bato vō requieuit ab oīb⁹ opib⁹. ¶ Sic
christus in die dñico. s. palmarū fuit ho
norifice recept⁹. ¶ In die lune sācta: fa
ctū fuit consiliū vt caperet. ¶3. die fuit
sancitū ꝛ ordinatū qūo occideret. ¶4.
die fuit a Juda proditore vēditus. ¶5.
die fuit a Judeis ꝛ militib⁹ capt⁹. ¶6.
die fuit crucifixus ꝛ mortu⁹. ¶7. die. s.
in sabbato sancto quieuit in sepulchro
ab oī opere ꝛ corruptiōe iuxta illđ Nō
dabis sāctū tuū videre corruptionē. Et
huius quietis xp̄i in sepulchro i die sab
bati figura fuit quies dei ab opib⁹ suis i
die sabbati Gen. 2. ¶ Qñ ergo quis at
tente cogitat ꝛ firmiter credit christum
pro humana nā passuz ꝛ mortuū in die
sabbati quieuisse in sepulchro: tūc misti
ce celebrat solēnitati sabbati. ¶ Et hoc
fieri dꝫ a nobis in qualibꝫ die: vel ad mi
nus in q̄libet dñica q̄ loco sabbati cele-
bratur apud xp̄ianos. Et hoc est contra
multos qui nūq̄ hoc ad memoriā redu
cunt nec firmiter credūt.

¶4. Tēpus festiuū. Qđ est pascha siue
phase. In quo filij israel recesserunt de
egipto vt ad terraz ꝓmissionis trāsirēt
mistice ꝛ allegorice celebramus. ¶ Qñ
xp̄i resurrectionē gl'iosaz attente cogita
mus ꝛ firma fide tenemus. ¶ Nā sicut
phase iudeorū celebrat̄. xv. die p̄mi mē
sis. s. Martij in memoriaz bñficij edu-
ctionis filiorum israel de egipto que fuit
xv. die martij. Exo. 12. ¶ Sic nos pha-
se mistice celebram⁹: qñ attente cogita-
mus ꝛ firmiter credimus xp̄m iesum
crucifixuz a mortuis gloriosū resurre-
xisse ꝛ suscitatū a deo: ꝛ trāslatū a pre-
senti vita ad vitā imortalē ꝛ a dolorib⁹
inferni ad vitaz gloriosaz dicētes illud
Act. 2. Jesuz nazarenū virū approbatū

a deo affligentes interemistis: quem de us suscitauit solutis doloribus inferni. ¶ Phase ergo mistice celebramus: quando christum resurrexisse cogitamus et credimus dicentes cum Paulo apostolo .j. Cor. 15. Christus resurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniam quidem per hominem mors: et per hominem resurrectio mortuorum. ¶ Et hoc fieri debet a nobis cotidie vel saltem fieri debet in omni die dominico: quod est festum ipsius Resurrectionis christi iesu.

¶ 5. Tempus festiuum. Quod est penthecostes. quod celebrabatur quinquagessima die a festo pasce exclusiue. Allegorice celebramus. ¶ Quando attente et deuote cõsideramus: et firma fide credimus spiritum sanctum missum esse super apostolos: aliosque credentes die quinquagessima post christi resurrectionem. Cuius figura fuit datio legis in monte sinai Exo. 19. ¶ Nam sicut in mõte sinai quinquagessima die ab exitu de egipto data est lex diuina populo israelitico: que docuit eos omnem virtutem pertinentem ad tempus illud: Et data est cum sonitu: fulguribus: et fumo: et sonitu tubarum sicut patet Exo. 19. ¶ Sic spiritus sanctus die quinquagessima post pascha in die pentecostes datus est apostolis aliisque credentibus et docuit eos omnem veritatem. Et datus est cum sonitu: lumine et fumo sicut patet Act. 2. Ubi scribitur Factus est repente de celo sonus: tamquam aduenientis spiritus vehementis: et repleuit totã domum vbi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispartite lingue tanquam ignis ¶ Quando ergo istam solemnitatem et misionem spiritus sancti attente cogitamus et firma fide credimus: tunc solemnitatem pentecostes allegorice celebramus. ¶ Et hoc cotidie vel ad minus in die dominico facere debemus: cogitando tam magnum dei beneficium in die dominico hominibus prestitum.

¶ 6. Tempus festiuum: Quod erat festum tubarum in quo clangebant cum cornibus peccorũ prima die mẽsis septimi siue septembris. Allegorice colimus. ¶ Quando predicationem apostolorũ per mundum vniuersum factam post misionem spiritus sancti attente cogitamus et firma fide credimus et tenemus Que predicatio per tubarum festiuitatem fuit prefigurata: ¶ Nam sicut post festum penthecostes immediatum festum: erat festum tubarum: in quo clãgebant in cornibus peccorum et inuitabant ad alias solemnitates. Nũeri. 29. Sic post festum penthecostes et misionem spiritus sancti: immediate apostoli ceperunt tubis predicationum suarum resonare: et omnes populos ad christiane religionis solemnitatem inuitare Unde scribitur Act. 2. Et repleti sunt omnes spiritu sancto: et ceperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. ¶ Quando ergo apostolorum predicationem per vniuersum factam cum signis et prodigiis diligenter cogitamus et fide firmissima confitemur: tenentes illud quod scribitur Mar. vltimo Illi autem profecti predicauerunt vbique domino cooperante: et sermonem confirmante sequentibus signis: tunc festum tubarum Allegorice celebramus. ¶ Et hoc facere debemus cotidie vel saltem in die festi: et maxime in die dominico: quia tali die receperunt spiritum sanctum: qui tali die docuit apostolos linguas omnium ad facilius predicandum.

¶ 7. Tempus festiuum. Quod est festũ expiationis in decima die septembris:

Allegorice celebramus. ¶ Quando at tente consideramus et firma fide credimus: populum christianũ ymo populuz prius gentilem esse emundatum et expiatum a peccatis per aplorum et post apl'orum predicationem. Cuius emũdationis figura fuit illud festum expiationis. ¶ Unde sicut post festũ tubarũ sequebatur festum expiationis: sic post aplorũ predicationẽ qui fuerunt tube resonantes: sequuta est emũdatio populi christiani. ¶ Et sicut in festo expiatiõis vacabant ieiuniis: vigiliis: et orõnibus: et affligebant animas suas. Sic post apostolorũ pdicationem gentiles conuersi et baptizati ceperunt vacare ieiuniis: vigiliis: orationibus: et afflictiõibus ad emundationem aīe sue. Et ideo post petri predicationẽ scribitur Act. 2. Qui ergo receperunt sermonẽ eius baptizati sũt et apposite sunt in illa die aīe circiter tria milia. Erant aũt perseuerãtes i doctrina aplorũ et cõicatione fractionis panis et orationibus. ¶ Qñ ergo istaz expiationẽ et emundationẽ populi christiani attente cogitamus et fideliter credimus: tũc allegorice et spiritualiter festum expiationis celebramus. ¶ Et hoc cõsiderare debemus cotidie vel saltem in die festo: maxime in die dominico: quia in tali die fieri cepit expiatio: et emũdatio populi christiani p predicationem aplorz: que in die dominico scilicet in die penthecostes post missionez spiritus sancti fuit solemniter diuulgata sicut patet Act. ii. et. 2.

¶ 8. Tempus festiuũ: Quod est festum tabernaculorum: in quo filii Jsrael habitabant in vmbraculis et tabernaculis Allegorice celebramus. ¶ Qñ attente cogitamus et cõsideramus ac firma fide credimus. Ecclesiam et congregationẽ fideliũ eẽ peregrinã et aduenã in hoc mundo: et non habere hic ciuitatem manentem. Cuius peregrinationis figura fuit festum tabernaculorum. ¶ Nam sicut filii israel celebrabant festũ tabernaculorũ et habitabant in tabernaculis in memoriã sue pegrinationis per desertuz annis quadraginta: in quibus habitabant in tẽtoriis. Sic et nos qñ attẽte cogitamus et firma mente credimus ac confitemur. Quod nõ habemus hic ciuitatẽ manentem: sed futuram inquirimus ad Hebre. 3. Tunc cogitãtes nos oẽs eẽ peregrinos et in alieno hospicio festum tabernaculorũ spũaliter et allegorice celebramus. ¶ Et hoc facere debemus cottidie vel saltez in die festo: et maxime ĩ die dominico etc. ¶ Hoc modo festum tabernaculorũ spũaliter celebrabat propheta qñ dicebat in ps. 38. Aduena ego sum apd te et peregrinus sicut omnes patres mei.

¶ 9. Tempus festiuũ. Quod est festum Cetus et collecte: allegorice celebramus ¶ Qñ attente consideramus: et firma mente credimus: Omnes sanctos et electos post hanc vitam in regno celestis patrie esse colligendos et collocandos sicut oues in ouili congregantur. Cuius congregationis et collectionis: figura fuit festum cetus et collecte: quod celebrabatur immediate post festum tabernaculorum. 22. die mensis septimi siue septembris. ¶ Naz sicut in festo cetus et Collecte fiebat adunatio populi et collectio pecunie pro necessariis sacrificiis: nec pmittebantur eo die hoĩes discedere: sed retinebantur put dicit Lira sup Nũeri. 29. ¶ Sic in fine mundi fiet adunatio beatorum et collectio animarũ sanctaruz in regno celorum: que aīe sancte p pecuniã designantur qz sicut in pecunia est sculpta imago regis: sic in aīa est signata ymago dei Mat. 22. Cuius

est imago hec & supscriptio. Et non amplius de loco illo recedere permittētur quia regnabunt cum agno & agnus dei cum illis in secula seculorum. ¶ Quādo ergo attente cogitamus: & firmiter credimus Ecclesiam sanctorū: que modo est peregrina: fore congregandam & collocandam & colligendam in regno celorum: tunc festum cetus spūaliter & allegorice celebramus. ¶ Et hoc cogitare & meditari debemus cotidie vel saltem in die festo: & maxime in die dominico: qz in die tali secundū aliquos fiet recollectio sanctorum in regno celorum quia in die dominico fiet vt dicunt iudicium vniuersale & glorificatio sanctorū in patria: Uenite ergo ascendamus ad montem dñi & docebit nos vias suas.

¶ De prenominatis iudeorum festiuitatibus: a christi fidelibus moraliter celebrandis. Cap. 65.

Venite ascendamus ad montem domini: & docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Nūeri. 28. Hec sunt sacrificia que offerre debetis Agnos anniculos immaculatos duos cotidie in holocaustum sempiternum: vnum offeretis mane & Alteruz ad vesperam. ¶ Secundū sniam pauli apl'i. 2 Ad cor. 3 Littera occidit: spiritus autez viuificat. In sacris ḡ & diuinis scripturis querendus est spiritualis sensus intrinsecus latens. Unde iudeorū festiuitates & sacrificia que ab ipsis ꝑm hystoriam litteralem obseruabātur: a nobis sunt spūaliter: & moraliter celebrande. Nam eorū facta figura fuerunt eorum que a nobis sunt exequenda. Et ideo postq̄ vidimus quomō illa nouem tēpora festiua sūt Allegorice obseruāda: videndū sup est qūo moraliter sint nobis celebrāda.

¶ pm Tēpus speciale erat quelibet dies: in q̄ offerebaī iuge sacrificiū sero & mane. ¶ De quo dr̄ Nūeri. 28. Agnos anniculos imaculatos duos cotidie in holocaustū sempiternū: vnū offeretis mane & alterū ad vespā. Et istō sacrificiuz figurabat eternitatē dei & iesu sicut dic̄ Lyra sup Exo. 29. ¶ Moraliter hoc speciale tp̄us obseruamus & iuge sacrificiū offerimus: qn̄ cōtinue de deo cogitamus: vel cōtinuā memoriā de deo habemus: vel saltē de deo sero & mane cotidie cogitamꝰ. ¶ Et hoc facere dz xp̄ianꝰ cotidie saltē in māe & i sero. In mane dirigēdo intentionē in ip̄m deū: In sero gr̄as referendo. ¶ Sz maxie hāc dei memoriā dz hr̄e i die festo & die dominico: qz ad hoc est instituta: q̄tenus hō vacans ab operibꝰ cogitet de creatore suo & de eius bn̄ficiis. Un̄ Eccs. 12. Memēto creatoris tui in diebꝰ iuuētutis tue. Et paulus ad Hebre. 12. Recogitate eū qui talē sustinuit a pctōribus ɔtradictionē. i. xp̄m. ¶ Hoc iuge sacrificiū diuine memorie celebrabat ꝓpheta: qn̄ dicebat in ps. Memor fui dei & dlectatus suz. ¶ Et hoc ē ɔtra illos: qui in diebꝰ festiuis nūq̄ cogitant de deo: & multo minꝰ in aliis diebus. ¶ In hoc gr̄as agimus deo & laudes imolamus pp se & pp magnā gl'iam suā.

¶ 2m. Tp̄us festiuū erat dies sabbati: q̄ celebrabaī i qualibet septimana semel in memoriam creationis reruz sicut pz Exo. 20. Leui. 23. & Nūeri. 28. ꝑm declarationem Lire. ¶ Moraliter: quia Sabbatum idem est quod Requies: Sabbatum celebramus: quando per spem viuam in deo requiescimus: omnem spem nostram in ipso constituen-

tes. ¶ Et licet hoc semper sit faciendū tamen specialiter ī die festi: qn̄. n. hō vacat ab operibus exterioribus debet per memoriam ascendere in deum: et in ipso ponere totam spem suam: et in ipso quiescere per amorem tanq̄ in suo thesauro. Unde clamat propheta in ps 61. Sperate in eum omnis congregatio populi: effundite coram illo corda vestra. Deus adiutor noster in eternum. ¶ Et hoc est cōtra eos: qui nunq̄ in die festo per spem veram quiescunt in deo: sed quiescunt per spem in rebus transitoriis. De quibus subdit ps ibidem. Uerumtamen vani filii hominum Mendaces filii hominum in stateris vt decipiant ipsi de vanitate in id ipsum: Nolite sperare in iniquitate et rapinas nolite concupiscere: Diuitie si affluant nolite cor apponere. Quiescere ergo debet spiritus rationalis in die festo per spem in deo et tunc sabbatizat. ¶ In hoc deo gratias agimus et laudes impendimus de nr̄a et oīm rerū creatione.

¶ 3. Tpus festiuū erat festū Neomenie: Quod celebrabat̄ i. Kalendis mēsium idest in Nouilunio: quia Judei accipiunt menses secundum lunatiōes. ¶ Et fiebat in memoriam gubernationis rerum sicut dicit Lyra super Nūeri. 28. quia mutatio in istis inferioribus magis apparet in nouilunio cōiter q̄ in aliis temporibus. ¶ Moraliter festum Neomenie et Nouilunii colimus: quando spiritualem mutationem et renouationem facimus a vitiis ad virtutes A mala societate ad bonā. A mala consuetudine ad bonā: A desideriis terrēis ad desideria celestia. A veteri conuersatione ad nouam vitam. ¶ Et q̄uis hec spiritualis innouatio sit cotidie facienda: specialiter tamen in die festo quando vacandum est animarum saluti. Et tunc spiritualem Neomeniā celebram⁹ ¶ Ad istam innouationem nos inuitat Paulus dicens ad Ephe. 4. Deponite vos secundum pristinam conuersationem veterem hominem: qui corrumpitur secundum desideria cordis. Renouamini autem in spiritu mentis vestre: et induite nouum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et sinceritate veritatis: propter quod deponentes mendacium loquimini veritatē vnusquisq̄ cum proximo suo: quoniā sumus inuicem membra. ¶ Et hoc est contra multos: qui in die festi nullam faciunt mutationem et renouationem vite sue in bonum: et ideo non solēnizant festum spiritualis Neomenie iudeorū. Sed celebrāt Neomeniam diaboli: et demoniorum: quia faciunt immutationem et renouationem infernalem: quia si sunt boni in diebus festiuis fiunt mali. Si sunt mali fiunt peiores ludendo: ociādo: phylocando: crapulando: borizando et luxuriando. ¶ In hoc gratias agimus deo et laudes referimus de nostra et oīum rerū Gubernatione.

¶ 4. Tempus festiuum erat festum phase: Quod celebrabatur. 15. die mensis primi scilicet Martii. In memoriam eductionis filiorum Israel de egipto: iō vocatur phase quod est transitus: quia tunc filii israel recesserunt de egipto vt ad terram promissionis transirent sicut declarat Lira super Exo. 12. et Leui. 23 ¶ Moraliter festum phase q̄ est transitus celebramus: Quando spiritualem transitum facimus. Et recedimus a cura carnis q̄si ab egipto ad curam spiritus: quasi ad terram promissionis: Ab occupatione corporali ad spiritualem: Ab occupatione rerum temporaliū ad occupationem spiritualium: A consortio hominum ad consortium angelorū

A familiaritate propinquo℞ ad famili aritatē christi ꝛ sanctorū. A negociis exterioribus ad negocia interiora. Ab amore mūdi ad amorem dei. A desideriis mūdialibus ad desideria celestia: a verbis ociosis ad verba fructuosa. a seruitute diabolica ꝛ pharaonica ad seruitutem christi. ¶ Et hunc spūalem transitū facere debemus cotidie: ꝛ maxīe in die dñico: q2 in tali die transierunt filii Israel de egipto ſm aliquos vt ad terram accederent promissionis. ¶ Hunc spūalem transitum de viciis ad virtutes facere nos admonet paulus aplus dicens ad Ro.13. Nox precessit: dies autē appropīquauit. Abiiciamus ergo opera tenebrarū ꝛ induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulemus. Non in cōmessationibus ꝛ ebrietatibus. Non in cubilibus ꝛ impudiciciis. Nō in contentione ꝛ emulatione: sed īduimini dominū iesum christū: ꝛ carnis curā ne feceritis in desideriis. ¶ Et hoc est cōtra multos qui istū spūalem transitum non faciunt: nec phase iudeorū celebrant: sed demoniorū. Nam in die festo transeunt a labore licito in quo fuerūt ꝑ ebdomadā ad ociū illicitū: A silentio ad detractionē: a sobrietate ad gulam: a castitate ad luxuriam. ¶ In hoc grās deo agamus ꝛ laudes īmolemus de nr̄a ab hostibus īfernalibus liberatiōe.

¶ 5. Tēpus festiuū erat festum penthecostes: qđ celebrabať in memoriā legis date ſm Lirani Nūeri.28. ¶ Que lex data fuit quinq̄gessima die ab exitu de egipto cū sanctificatiōe populi: cum lotione vestimentorū ꝛ cū magna p̄parationē ad ipsaȝ recipiendā. Et cū magno sonitu: igne: fulgure: ꝛ fumo sicut patet Exo.19. ¶ Moralit̄ festū penthecostes celebramus: qn̄ per congruam aīe purificationē: ꝛ per congruā corporis mundiciā: ac totius hoīs debitā p̄parationē ignem spūs sancti lucidum ac calefacientē cum fumo celestiū desideriorū mēte recipimus. ¶ Et hanc p̄parationem ad spm̄ sanctū recipiendum facere debemus cotidie ꝛ ipm̄ in mōte concipere ꝑ igniti amoris excessiua desideria. Sed p̄cipue in diebus festiuis: ꝛ maxime in die dominico: quia in tali die datus est ꝛ de celo missus spūs sanctus: qui igniuit: inflāmauit: ꝛ illūinauit corda discipulorū bn̄ preparata Act.ij. Un̄ samuel ꝓpheta clamat.j. Re.7. dicens. Si in toto corde vestro reuertimini ad dominū Auferte deos alienos de medio vestri. Et preparate corda vestra domio: ꝛ seruite illi soli ꝛ eruet vos de manu philistiim. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui ī die festo non p̄parant corda domino: sȝ bacho. Nec mente cōcipiūt ignem spūs sancti sed ignem diaboli: Ignem inuidie: ire: auaritie: luxurie Concupiscentie ¶ In hoc deo gratias agamus de sue grē ꝛ illuminationis collatiōe.

¶ 6. Tempus festiuum erat festum tubarum: in quo clangebant in cornibus peccorum prima die septimi mensis: in memoriam liberationis Isaac a morte pro quo fuit immolatus Aries qui inter vepres herebat cornibus Gen.22. ¶ Moraliter festum tubarum spiritualiter celebramus: quando vacamus ꝛ attendimus lectioni diuine scripture: ꝛ studio sacrarum litterarum. Quando audimus verba diuina. Quando oramus. Quando diuinis inspirationibus aurem prebemus. Cum predicamus: Cum psalimus Cuȝ deo caninus: quādo diuinas laudes intonamus. Hec enim omnia: spūales sunt tube in aurib⁹ nostris ꝛ hominum resonantes. ¶ Et licet hiis tubis continue sit clangendū precipue tamen diebus festiuis: ꝛ ma-

xime die dominico. In quo deus nos a morte liberauit resuscitando filium suum: et pro nobis immolauit agnum id est christum iesum. Et ideo in memoriam huius nostre liberationis a morte: et immolationis christi pro nobis: debemus clangere cornibus et laudes diuinas resonare. Ubi clamat Paulus ad Ephe. 5. Nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spiritu sancto: loquentes vobis metipsis in psalmis: hymnis: et canticis spiritualibus: cantantes et psallentes in cordibus vestris domino: Gratias agentes semper pro omnibus in nomine dñi nr̃i Jesu christi: deo et patri. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non celebrant festum tubarum Judeorum sed demoniorum: vacantes: et operam dantes: mellodiis: et cantilenis lasciuis impudicis: et quod peius est blasfemiis: periuriis: ac maledictionibus nominis diuini. ¶ Hic deo gratias agamus et laudes referamus de nostra ab eterna morte liberatione per suam passionem.

¶ 7. Tempus festiuum erat Festum Expiationis: In quo iudei ieiuniis et vigiliis se affligebant. ¶ Et fiebat in memoriam illius beneficij: quo dominus indulsit et remisit peccatum de fabricatione vituli: sicut dicit Lira Leui. 23. et Nũeri. 28. ¶ Moraliter festum expiationis colimus. quando per contritionem et dolorem: per compunctionem et amaritudinem: per ieiunia et vigilias: per suspiria et orationes: animam a peccatorum maculis expiamus et emundamus. Et deo gratias agimus qui nos a peccatorum maculis expiauit. ¶ Et hanc expiationem facere debemus cotidie: et maxime in diebus festiuis: lauando et expiando animaz a putredine peccatorum: quia scribitur Leui. 23. Decimo die mensis huius septimi dies expiationum erit celeberrimus et vocabitur sanctus: affligetisqꝫ animas vestras in eo: et offeretis holocaustum domino. Animam affligimus: cum pro expiatione peccatorum conterimur: dolemus: ieiunamus et vigilamus. Holocaustum domino offerrimus: quando de purgatione nostra a peccatis: deo gratias immolamus. ¶ Et hanc expiationem spiritualem a peccatis per penitentiaz precipue facere debemus die dominico: quia in tali die penitentes ad apostolorum exhortationem receperunt spiritum sanctum: et emundati sunt a peccatis sicut patet Act. 2. Ubi scribitur Petrus autem ad illos: penitentiam inquit agite et baptizetur vnusquisqꝫ vestrum in nomine iesu christi in remissionem peccatorum vestrorum et accipietis donuz spiritus sancti. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in diebus festiuis non se expiant aut purgant a maculis peccatorum: sed magis se contaminant in pompis et vanitatibus in crapulis et ebrietatibus: in ludis et disollutionibus: choreis et luxuriis. ¶ Hic deo gratias agamus de nostra cotidiana emundatione per confessionem et scr̃a.

¶ 8. Tempus festiuum erat Festum tabernaculorum: quod celebrabatur septem diebus: et filii Israel habitabant in vmbraculis et tentoriis. ¶ Et fiebat in memoriam illius beneficii: quo deus habitare fecit filios israel quadraginta annis in tabernaculis in deserto: et pauit eos copiose et habundanter sicut patet Leui. 23. et Nũeri. 29. ¶ Moraliter festum tabernaculorum colimus et celebramus: quando cogitantes nos esse peregrinos et aduenas in hoc mundo gemimus: dolemus: et suspiramus ad pa

triam celestem: dolentes de nostro inco latu & peregrinatione. ¶ Et hoc licet co tidie: tamen precipue facere debemus in festiuis & dominicis diebus gemen do cū ps ac dicendo. Hei mihi quia in colatus meus prolongatus est. Habita ui cum habitantibus cedar: multum in cola fuit anima mea. ¶ Propterea ha bitamus in tabernaculis: & festum ta bernaculorum spiritualiter colimus: quando in contemplatione suspensi: su perne ciuitatis habitacula & sanctorū mansiones que in celis sunt considera mus & cupimus dissolui & esse cū chri sto. ¶ Et hec considerare ac contempla ri debemus cotidie: sed specialiter die bus festiuis: & maxime die dominico: quia tali die Joannes euangelista fuit in spiritu & vidit celestem hierusalem & visiones diuinas sicut patet Apoc. j. vbi dicit Fui in spiritu in dominica die &c. ¶ Hoc festum tabernaculorū celebra bat spiritualiter propheta: quando dice bat in ps. 83. Quam dilecta tabernacu la tua domine virtutum: concupiscit & deficit anima mea i atrio domini. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus fe stiuis nunq̄ cogitant se peregrinos in hoc mundo: nunq̄ cogitant se moritu ros. Nunq̄ desiderant patriam cele stem: sed magis desiderant presentem vitam Credunt seipsos diu victuros: to tum amorem ac desiderium ponunt in terrenis. ¶ Hic gratias deo agamus de nostra in hoc corporis tabernaculo conseruatione & nutritione.

¶ .9. Tempus festiuum erat Festum ce tus & collecte: quod celebrabatur imme diate post festum tabernaculorum. 22. die mensis septimi. ¶ Et hoc festum fi ebat vt colligeretur pecunia pro sacri ficiis totius anni: & erat dies celeberri mus atq̄ sanctissimus sicut patet Le ui. 23. Ubi scribitur Dies quoq̄ octa uus scilicet post festum tabernaculo rum erit celeberrimus atque sanctissi mus: & offeretis holocaustum domi no. Est eni cetus atq̄ collecte. ¶ Mo raliter festum Cetus atq̄ collecte cele bramus: quando omnes sensus anime & corporis ad mentis interiora colligi mus: quando intentionem nostrā que ad exteriora dispersa fuit: ad interiora nostra cōsideranda reuocamus. Et hoc fieri debet specialiter in die festi: in quo vnusquisq̄ debet exteriora derelinque re & manere apud semetipsum. ¶ Fe stum collecte spiritualiter celebramus: quando in die festo ad nosmetipsos re deuntes proponimus per totam ebdo madam bene operari & in melius profi cere. ¶ Festum cetus & collecte colim⁹: qñ omnes vires & mētis & corporis col ligentes in vnum deum memorandum contemplandum & diligendum dirigi mus & coadunamus. ¶ Et hoc facere debemus maxime in diebus festiuis re linquendo oīa exteriora & ascendendo ad celestia & superiora: colligendo memo riā intellectum & voluntatem in solum deum: ipsum toto corde & totis viribus diligendo: & in ipso per gaudium & con solationem spūalem quiescēdo. ¶ Hoc modo festum colebat propheta: quan do dicebat in ps. 83. Cor meum & caro mea exultauerunt in deum viuum. ¶ Et hoc est contra multos qui in die bus festiuis non celebrant festum Col lecte iudeorum: quia non recoligunt sen sus ad mentis interiora. Sed colunt fe stum dispersionis diabolice: quia in die bus festiuis se effūdūt ad exteriora Au diendo: videndo: odorando: gustando: palpando: & loquendo: Inania: curio sa impudica: lasciua: infamatoria & alia o pera vana: Et nunq̄ mente n recoli

guit ad deum nec ad diuina beneficia re colenda. Quorum festiuitates nec deo sunt grate sed odiose: ipso deo testante qui ait Esa.i. Ne offeratis vltra sacrificium frustra: incensum abbominatio est mihi. Neomeniam et sabbatum et festiuitates alias non feram: Iniqui sunt cetus vestri. kalendas vestras et solemnitates vestras odiuit anima mea. Facta sunt mihi molestia. Et in hoc deo gratias agamus de nostra ad rerum celestium desideria subleuatione. ¶ Ex his omnibus patet quomodo Tempora festiua et solemnia sunt a nobis mistice et spiritualiter obseruanda. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De spirituali et mistica solemnitatum ac festorum celebratione. Cap.66.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui.23. Locutus est dominus ad Moisem dicens: Loquere filiis Israel et dices ad eos. Hee sunt ferie domini quas vocabitis sanctas. Sex diebus facies opus tuum. Dies septimus quia sabbati requies est vocabitur sanctus: Omne opus non facietis in eo. Sabbatum domini est in cunctis habitationibus vestris. ¶ Dicit paulus.2.ad Cor.3. Nos autem reuelata facie gloriam domini speculantes in eandem immaginem transformamur a claritate in claritatem tanquam a domini spiritu. ¶ Ista est differentia inter iudeos et christianos dicit paulus: quia iudei cum legunt vetus testamentum non intelligunt: Cum celebrant festiuitates suas nesciunt quid faciunt: quia vsque in hodiernum diem velamen est positum super cor eorum. Nos autem christiani habentes reuelatam faciem gloriam domini specculamur: procedentes a claritate cognitionis naturalis ad claritatem cognitionis spiritualis et gratie. Et a claritate gratie ad claritatem glorie: Et ideo quod ipsi carnaliter exequuntur: nos spiritualiter operari debemus: Unde et illa que in suis festiuitatibus corporaliter obseruabant: et nos in nostris spiritualiter obseruare debemus. ¶ Qualiter autem hoc sit faciendum patebit discurrendo per singula: que obseruari debent in diebus festiuis.

¶ Primo In diebus festiuis iudei cessabant ab operibus seruilibus et corporalibus. ¶ Unde scribitur Leui.23. Omne opus non facietis in eo scilicet in sabbato. ¶ Et Exo.20. Septimo autem die sabbatum domini dei tui est. Non facies omne opus in eo. ¶ Judeorum ergo populi non operabantur aliquid in die sabbati: nec ipsi nec filii eorum paruuli ignorantes legem. Nec eorum serui aut ancille que erant de aliena gente. Nec iumenta eorum. Nec aduene idest gentiles conuersi ad ritum iudeorum. ¶ Unde non poterant coquere vel preparare ea que pertinent ad cibum vel ad potum sicut patet Exo.16. Nec poterant extinguere lampades vel accendere ignem: Nec poterant accommodare iumenta sua gentili ad opus faciendum: sed permittebantur quiescere simpliciter: et refici pabulo conuenienti. Licitum tamen erat operari illa que non poterant bono modo differri nec anticipari die precedenti. Sicut animalia adaquare: et pabulum eis prebere. Et in casualibus remedium adhibere: quando non poterat bono modo differri: sicut bouem in foueam lapsum releuare. Hec omnia Li

ta super Exo.26.ꝛ Leui.23. ¶ Sic primum ꝙ seruare debent christiani in die dominico qui successit diei sabbati est: Cessatio ab omnibus operibus corporalibus. Non tamen obseruãda est ista vacatio ab operibus manualibus cum tanto rigore sicut in veteri testamento: quia possunt parari cibaria ꝛ aliqua alia fieri die dominica: que fieri non poterant in sabbato: quia vacatio illa sabbati partim figuralis erat iuxta illud .j. Cor.10. Omnia in figura contingebãt illis. A figura enim ꝗtumcunqꝫ modico subtracto mutatur tota significatio: sicut vna litera subtracta ab hoc nomine lapis mutatur tota significatio. Circa vero totam rem ipsam lapidis possunt aliqua addi: ꝛ subtrahi absqꝫ mutatione substantie. Hec Lira super Exo.26. ¶ Unde notandum ꝙ secundũ Alex. de alis in.3. parte.q. 32. Bona in 3.di.37. Fran. may. in tractatu decem preceptorum: ꝛ Tho.22.q.122.ar. 4. ¶ In hoc precepto Memento vt diẽ sabbati sanctifices prohibetur omne opus manuale ꝛ seruile: quando ordinatur ad lucrum temporale: vel ad cõmoduꝫ corporale tanqꝫ ad proprium finem: vnde prohibẽtur Lana: Nemus: Miles: Nauigatio. Rus. Medicina: Atqꝫ ars fabrilis videlicet lanificium: Uenatio: Militia: Mercatio siue Negociatio: Agricultura: Medicatio ꝛ Ars fabrilis Que omnia sunt peccata grauissima si fiant in die festi: exceptis nouem casib⁹ qui sequuntur.

¶ Primus est: quãdo opus ð se seruile: sicut est scribere fit liberũ per intentionem: puta: quia fit propter cultum diuinum vel edificationem animarum. Istud non est peccatum.

¶ .2. quando Opus est mere iocunditatis secundum Bona. vt saltare: ludere ludo licito.

¶ .3. quando Opus est mere necessitatis: sicut ea que pertinent ad victuꝫ ꝛ huiusmodi.

¶ .4. quando Opus est necessarium ꝓ salute corporis proprii: sicut Machabei pugnauerunt in die sabbati .j. Macha.2. Et discipuli esurientes collegerunt spicas in die sabbati: ꝛ excusati sunt a Christo sicut patet mat.12.

¶ .5. quando Opus fit propter salutem corporalem proximi: sicut Christus in die sabbati sanauit hominem habentem manum aridam Mat.12. Et totuꝫ hominem fecit sanum in sabbato sicut patet Jo.7.

¶ .6. quando Opus fit propter vitandũ dannum rerum exteriorum: vt pluuiam tempore vindemie ꝛ hostes tempore mesis. Unde dicit saluator Mat.12. Quis erit ex vobis homo qui habet vnam ouem: ꝛ si ceciderit hec sabbatis in foueam: nonne tenebit: ꝛ leuabit eam.

¶ .7. quando Opus fit propter pietateꝫ: vt laborando pro ecclesia: hospitali: vel pauperibus.

¶ .8. quando Opus fit propter publicã vtilitatem: vt laborando pro ponte vel via facienda.

¶ .9. quando Opus fit in modica quantitate: tunc excusatur quia modicum pro nihilo reputatur. ¶ His nouem casibus exceptis labor manualis semper est grauissimum Ymo mortale peccatum: quia dicitur nagatiue Exo.20. Non facies omne opus in eo: tu ꝛ filius tuus: ꝛ filia tua: Seruus tuus ꝛ ancilla tua. Jumentum tuum: ꝛ aduena qui est intra portas tuas. ¶ Et hoc est primum obseruandum a christianis in die dominica: Cessatio ab Operibus: Que maxie obseruabatur a iudeis in

solemnitate Sabbati. ¶ Sed contrarium faciunt multi qui iudaizant in die sabbati post vesperas ab operibus cessantes et postmodum in die domini colaborantes.

¶ .2. Cessabant a comestione fermenti vel fermentati per dies septem: in quibus comedebant Azima. ¶ Et hoc faciebant in memoriam huius. Quod filii Israel imminente exitu de egipto nõ poterant fermentare egiptiis cogentibus eos exire: sicut habetur Exo. 12. et declarat Lira super Leui. 23. ¶ Et hoc faciebant in solemnitate pasche: Unde scribitur Leui. 23. Mense primo quartadecima die mensis ad vesperum phase domini est: et quintadecima die mensis huius solemnitas azimorum domini est: Septem diebus azima comedetis. ¶ Sic moraliter secundum obseruandum a christianis in diebus festiuis est cessatio a peccatis: que figurantur per fermentum: sicut mundicia a peccatis per Azima: iuxta illud Pauli. 1. Cor. 5. Itaq; epulemur non in fermento veteri neq; in fermento malicie et nequitie: sed in azimis sinceritatis et veritatis. ¶ Sicut ergo illi cessabant a fermento: et fermentatis septem diebus cõtinuis et festiuis: sic et nos in diebus festiuis abstinere debemus a septem peccatis mortalibus quasi a fermento corruptiuo. Abstinere dico debemus a fermento superbie: a fermento luxurie: a fermento auaritie: Inuidie: Ire: Gule: et Accidie. ¶ Unde dicunt prefati doctores Alex. Bona. Tho. et Franci. May. vbi supra: q. In precepto de sanctificatione festi magis prohibetur peccatum q̃ opus seruile et corporale: et ratio est: quia intentio dei est in hoc mandato: hominem abstrahere ab operibus corporalibus: quatenus melius vacet diuinis: sed magis retrahitur a spiritualibus per peccatum mortale q̃ per opus corporale ergo illud magis prohibetur: Cessandum est igitur in die festo a fermento septem peccatorum mortalium. Et comedenda sunt azima septem virtutum oppositarum videlicet. Humilitatis: Castitatis: liberalitatis: Mansuetudinis: Dilectionis: Abstinentie et Sollicitudinis spiritualis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non comedunt nisi fermentum. Superbie: pompe: vanaglorie: luxurie: fornicationis: adulterii etc. Contra quos clamat deus dicens Iere. 17. Custodite animas vestras: et nolite portare pondera in die sabbati. Et oẽ opus seruile nõ facietis. ¶ Pondera supra se portãt fures et latrões qui rapiũt aliẽa: Põdus supra se portãt vsurarii: lusores et negociatores: qui puluere t̃renoꝝ grauãt semetipsos: Põd' supra se portãt gulosi: qui cibis agrauãt ventrẽ: Põd' supra se portãt luxuriosi: et inuidi: qui terrẽis passiõibus corda supponũt: Põdus supra se portãt supbi: iracũdi: ceteriq; peccantes qui supra aĩam suam portãt diabolum et peccata: que oĩum rerum sunt grauissima et põderosa: vnde clamat ꝓpheta in ps dicens. Quoniã iniquitates mee supergresse sunt caput meũ: et sicut on' graue grauate sũt sup me. Op' vero huile fac qui aliqđ ꝑdcoꝝ opũ manu alium operatur.

¶ .3. Offerebãt deo primitias. ¶ Nã offerebãt ĩ paschate ꝑmitias đ nouis granis. ¶ In pẽthecoste de nouis pãibus. ¶ Et ĩ septẽbri de nouis fructibus sic dic̃ Lira sup Leui. 23. Et postea declarabit̃ quãdo đ primiciis tractabimus. ¶ Unde de primitiis que offerebantur in festo penthecostes scribitur Le-

ui. 23. Numerabitis ergo ab altero die idest a crastino pasce inclusiue: septem ebdomadas plenas vsq ad alteram diem expletionis ebdomade septime idest quinquaginta dies: et sic offeretis sacrificium nouu domino ex omnibus habitaculis vestris: panes primitiarum duos: de duabus decimis simile fermentate: quos coquetis in primitias domini. ❡ Sic moraliter Tertium obseruandum a christianis in die festi est. Quod offerre debent deo primitias. ❡ Iste primitie moraliter loquẽdo sunt nostre Cogitationes: que sunt principium omnium bonorum operu quia bonum opus incipit a cogitatione bona: sicut malum a mala: iuxta illud Mat. 15. De corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes etc. ❡ Primitie sunt intentiones nostre: que sunt prime: et principales in omni opere nostro: quia bonu op⁹ incipit a bona intẽtione: sic malũ a mala: iuxta illd Mat. 6. Si ocul⁹ tuus simplex fuerit: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus id est Intentio nequam fuerit: etiam corpus tuum idest congeries operum tenebrosum erit. ❡ Primitie est Amor noster: Amor scilicet amicitie: qui est primus actus voluntatis: et est principium omnium actuum voluntatis et omnium operum que fiunt a voluntate: quia a bono amore: et ordinato procedit bonum et ordinatum opus: sicut a malo et inordinato malum et inordinatum sicut declarat Scotus in secundo distin. 6. q. 2. Et Mat. 7. Omnis arbor bona fructus bonos facit. Mala autem arbor malos fructus facit.
❡ Iste ergo primitie scilicet Cogitatio Intentio et Amor in die festo sunt deo offerende. Cogitando de deo et eius beneficiis. Omnia opera nostra in deum dirigendo per intentionem: Et ipsum super omnia diligendo per amorem: Unde dixit dominus Exo. 16. Maneat vnusquisq apud semetipsum: et nullus egrediatur de loco suo die septimo. Maneat apud semetipsum cogitans de diuinis beneficiis et gratias agens secundum Liram ibidem. Maneat apud semetipsum recolligendo se: et ascendendo in deum suum per amorem secundum Scotum in. 3. distin 27. qõ. vnica. ❡ Et istud tertium est adhuc magis intentum in sanctificatione festi: q̃ duo predicta. Unde dicit Bonauen. in. 3. distin. 37. quod principalis intentio huius mandati Memento vt diem sabbati sanctifices est vt homo adhereat deo per dilectionem et illi preparet habitaculum cordis sui. Unde istud est preceptum caritatis. Et ille vere sabbatum sanctificat: qui deum super omnia diligit: ❡ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis primitias Cogitationis. Intentionis et Amoris non deo offerunt: sed mundo: sed pompis: sed ludis: sed crapulis: sed meretricibus: sed philocatis: sed choreis O stulti: contra vos clamat deus discens Amos. 5. Odi et proieci festiuitates vestras et non capiam odorem cetuum vestrorum.

❡. 4. Clangebant tubis. ❡ Et hoc fiebat in festo tubarum in Prima die mensis septimi siue septembris in quo clangebant in cornibus pecorum sicut dicit Lira super Leui. 23. ❡ Unde de hoc notabili facto: et de solemnitate tubarum scribitur Leui. 23. Mense septimo prima die mẽsis: erit vobis sabbatum memoriale clangentibus tubis et vocabitur sanctum. ❡ Sic moraliter quartum notabile operandu a

christianis in dieb⁹ festiuis est predicatio: ⁊ auscultatio verbi diuini: In qua predicatione annunciari debent peccata populis que cōmiserunt p ebdomadā. ¶ Et hec p̄dicatio significatur per clangorem tubarum sicut postea declarabitur. ¶ Et q̄ predicatio verbi diuini ⁊ auscultatio fieri debeat diebus festiuis: patet: quia apud iudeos verba diuina legebantur per omne sabbatum sicut scribit̄ Act.13. Et de saluatore nr̄o scribitur Luc. 13. Erat autem docens in sinagoga eorū sabbatis. ¶ Et hoc est cōtra illos qui hn̄t instruere alios: ⁊ p̄dicare populis ⁊ negligūt: ad quos clamat deus Esa.58. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam: ⁊ annūcia populo meo scelera eorum ⁊ domui Jacob peccata eorū. ¶ Et hoc est ēt contra populos: qui in diebus festiuis pro maiori parte renuūt audire verbū dei: ⁊ hoc procurante inimico salutis humane: ⁊ libentius audiunt cantilenas. hystorias: comedias: hystriones ⁊ pabolanos: q̄ vbi celestis p̄dicatores. Cōtra quos terribiliter minat̄ deus dicens Prouer. j. Quia vocaui ⁊ renuistis: extendi manum meā ⁊ non fuit qui aspiceret: Despexistis omne cōsilium meum ⁊ increpationes meas neglexistis. Ego quoq̄ in interitu vestro ridebo. ¶ Et hoc bene sequitur ad tertium: q2 post intentionē rectā in deum: ⁊ p̄dicatio ⁊ auscultatio diuine sapīe est meritoria ⁊ fructuosa ad salutem.

¶ .5. Affligebant aīas suas. ¶ Et hoc faciebant in festo expiationum decimo die mēsis septimi siue septembris. In quo festo iudei ieiunabant. vigilabant: ⁊ se affligebant: prout dicit Lyra sup Leui. 23. ¶ Unde de hac afflictione: ⁊ de festo expiationum scribitur Leui.23. Decima die mensis huius septimi: dies expiationum est celeberrimus: vt vocabitur sanctus: affligetisq̄ animas vestras in eo. ¶ Sic moraliter quintum exequendum a christianis in diebus festiuis est Afflictio animarum ⁊ purgatio peccatorum. ¶ Et hoc congrue sequitur post quartum: quia post annunciationem criminum per predicationem: restat vt crimina purgentur per veram penitentiam ⁊ contritionem ⁊ afflictionem: Nam in diebus dominicis ⁊ festiuis debet homo deuotus peccata cogitare: que per ebdomadam ⁊ totam vitam commissit: ⁊ ea per vigilias: abstinentiam: orationē: contritionem ⁊ anime afflictionē dz delere purgare ⁊ emūdare. Unde Grego. Die dominico a labore terreno cessandum est: atq̄ omni modo orationibus insistendum: vt si quid negligentie per sex dies agitur per diem resurrectionis dominice precibus expietur: ille. ¶ Et hoc est contra plurimos: qui in dieb⁹ festiuis animas suas non affligunt per penitentiam: ⁊ orationem: sed magis in delicijs eneruant per luxuriam ⁊ crapulam ⁊ dissolutionem. Nec purgant peccata commissa: sed per noua peccata miseram animam denigrant ⁊ deturpant. Quibus deus comminatur eternam mortē dicens Leui.23. Omnis anima que afflicta non fuerit die hac peribit de populis suis.

¶ .6. Presentabant omne masculinum suum coram domino. ¶ Et hoc erat in festo pasche. In festo pentecostes: ⁊ in festo tabernaculorum: tamen cum illis qui erant remote a hierusalem aliquando dispensabatur de duabus vicibus scilicet in penthecoste ⁊ in festo tabernaculorum sicut declarat Lyra sup Exo.23. Et de hoc scribit̄ ibidem Ter in anno apparebit omne masculinum

tuum coram domino deo tuo Et Deu tero.16. Tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit in solemnitate Azimorum: in solemnitate ebdomadarum ꝛ in sollemnitate tabernaculoꝛuꝫ. ¶ Et hoc est sextum exequendum a christianis in diebus festiuis: Ubi notandum ꝙ sexus masculinus qui est perfectus significat perfectionem operis: sicut ꝛ sexus femeninus imperfectionem. Per annum autem intelligitur complementum operis siue opus completum ex omnibus partibus suis: sicut annus est quid plenuꝫ ex omnibus diebus pertinentibus ad ipsum: Opus autem est completum: ꝛ perfectum quando est in corde per bonam intentionem: in ore per veram locutionem ꝛ in opere per realem executionem. ¶ In anno ergo semel apparet masculinũ oẽ corã dño ꝛ ipm dño pñtamus: quando quicquid est boni ꝛ perfectionis i nr̃is cogitatiõib⁹ deo attribuim⁹: ꝛ quicqd ẽ mali ꝛ ipfectiõis nobiꝫ assignamus dicentes illud apostoli.2. ad Cor.3. Nõ ꝙ sufficientes simuꝫ cogitar̃ aliquid a nobis q̃si ex nobis: sꝫ sufficiẽtia nr̃a ex dõ est. ¶ 2. apparet oẽ nostrum masculinum coram domino: qñ quicquid perfectionis est in sermonib⁹ nostris deo attribuim⁹: ꝛ quicquid imperfectionis nobis assignamus iuxta illud saluatoriꝫ Mat.10. Non enim vos estis que loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. ¶ 3. apparet omne nostrum masculinum coram domino: quando quicquid perfectionis est in opere nostro deo: ꝛ quicquid imperfectionis nobis attribuimus iuxta illđ Osee.13. Perditio tua israel: tãtummodo in me auxilium tuum. Quando ergo quicquid perfectionis est in omnibus operibus nostris: siue in corde siue in opere siue in ore dei bonitati attribuimus: tunc omne masculinuꝫ nostrũ ter in anno sibi presentamus. Et hoc facere maxime debemus in diebus festiuis sicut ꝛ iudei faciebant istam trinam apparitioneꝫ in diebus festiuis. ¶ Et hoc sextum bene sequitur ad precedens: q2 sicut in die festo tenemur recognoscere peccata nostra ꝛ illa nobis attribuere ꝛ affligere ꝛ expiare animas nostras mõ predicto. Sic postmodum tenemur attribuere deo quicquid boni ꝛ perfectionis est in operibus nostris ꝛ gratias agere de illis bonis concessis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non cogitant bona que a deo receperunt: nec debitas gratias reddunt: sed magis sibi attribuunt. Cõtra quos scribitur Deutero.15. Quicquid est sexus masculini sanctificabis domino deo tuo.

¶ 7. Offerebant septuaginta vitulos in holocaustum. ¶ Et hoc faciebant in festo tabernaculorum: quod durabat per septem dies continuos incipiendo a die quintadecima mensis septimi siue septembris sicut patet Leui.23. ¶ Et in primo die offerebant vitulos.13. In.2. 12. In.3.11. In.4.10. In.5.9. In.6.8. In 7.7. qui simul iuncti faciunt.70. ¶ Et sicut dicunt hebrei ꝛ recitat Lira super Nũeri.29. Isti.70. vituli offerebantur pro gentibus aliis: ꝛ ideo erant.70. secũdum numerum.70. gentium in.70. linguis distinctaruꝫ. ¶ Offerebantur autem prima die.13.2.12. ꝛ sic semper diminuendo vnum vsqꝫ ad vltimum diẽ inclusiue: per quod designabatur vt dicunt ꝙ dominium gentium esset diminuendum ꝛ terminanduꝫ sub rege messia: cuius dominio subdende erant omnes gentes. Quod ipsi expectant futu-

rum sicut τ messiam suum. Quod tamen in christo secundum veritatem est impletum ipso testante qui dicit Mat. vlt. Data est mihi omnis potestas in celo τ in terra. ¶ De isto sacrificio scribitur Nůeri. 29. Quintadecima vero die mensis septimi: que vobis sancta erit atq; venerabilis: omne opus seruile non facietis in ea: sed celebrabitis solemnitatem domino septem diebus. Offeretis q; holocaustum in odorem suauissimū domino: vitulos de armento tredecim τc. ¶ Moraliter istud est septimū notabile peragendum a christianis in diebus festiuis. Nam primo debent vacare orationibus τ orare pro infidelibus sicut τ iudei pro infidelibus offerebant sacrificia. ¶ 2. debent intendere ad diminuendū τ exterminandum dn̄m viciorū τ passionū carnalium: que moraliter significantur per gentes infideles τ bestiales. ¶ In diebus ergo festiuis debet vnusquisq; diligenter attendere si in terra corporis sui sit aliqua passio viciosa: vel aliqua inclinatio ad malū: puta iracundie: gule: accidie: inuidie: luxurie: τ huiusmodi: τ eam debet quantū sibi possibile est diminuere: eradicare: τ exterminare per orationem τ virtutum sollicitam exercitationem. ¶ Et in huius figuram precepit dominus filiis israel exterminare septem gentes de terra promissionis dicens Deutero. 7. Disperdes nomina eorum sub celo. Nullus poterit resistere tibi donec cōteras eos. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non student ad minuēdas passiones τ inclinationes viciosas: sed magis eas fouent ac nutriunt: querendo omnia delectabilia sensibus τ carni Ad quos clamat Hiero. in epistola ad Eustochium dicens. ¶ Si sanctorum cupis habere consortium: a malicie τ nequitie cogitatu pectus emunda: q2 non nisi sanctos: iustos: simplices: innocentes τ puros celestis aula suscipiet

¶ 8. Offerebāt nonagintaocto agnos anniculos in holocaustum ¶ Et hoc faciebant in dicto festo tabernaculorū: qđ septem diebus durabat: τ singulo quoq; die offerebant agnos. 14. qui simul iuncti faciūt. 98. ¶ Et vt dicunt hebrei τ recitat Lira super Numeri. 29. Isti agni offerebantur pro populo Israel: qui in scriptura aliquando vocatur agnus. Et erant omnes in simul nonagintaocto agni vt a populo israel excluderentur. 98. maledictiones posite in lege contra transgressores. ¶ De hoc holocausto scribitur Nůeri. 29. Quintadecima die mensis huius septimi τc. Offeretisq; in holocaustum agnos anniculos im̄aculatos quattuordecim. ¶ Octauum obseruandum a christianis in diebus festiuis est ad memoriam reuocare diuina precepta: τ diligenter inducere: si cōtra aliquod illorū per ebdomadā fecerit: τ si sic agere dignā penitentiā τ excludere a se maledictionē diuinam que datur transgressoribus diuinorū mandatorū sicut patet Leui. 26. τ Deutero. 27. τ. 28. ¶ Nā sicut iudei immolabant. 98. agnos ad excludendas diuinas maledictiones: Sic τ nos deo immolare debemus in diebus festiuis hostiam contritionis τ penitentie: vigilie τ orationis: ad excludendū τ purgandū transgressiones diuinorum mandatorum. Vn̄ dicit. s. Bona. in. 3. di. 37. τ. s. Tho. in. 3. scripto di. 37. ar. 5. Et Fran. may. in tractatu decē p̄ceptorū. Quod preceptum de sanctificatione festi faciebat ad aliorum preceptorum obseruantiam: τ ideo additum fuit illi precepto Memento: quia debemus in die dominico recordari: τ ad memoriam reduce

re precepta diuina: et diligenter videre si contra aliquod illorum aliquid fecerimus per ebdomadam: et delere per penitentiam. ¶ Et hoc est contra multos: qui in die festo diuina precepta non recolunt: nec diuinas meditationes a se excludunt: sed accumulant: et incurrunt: ludendo: Mentiendo: blasfemando: Inuidendo: Odiendo Detrahendo.

¶ 9. Exercebant opera pia. ¶ Et hoc faciebant in festo Cetus: et Collecte: quod celebrabatur. 22. die mensis septimi siue septembris: ¶ Nam in illo die sicut dicit Lyra super Numeri. 29. Colligebant et offerebant pecuniam pro sacrificiis fiendis per totum annum: et pro necessariis tabernaculi et templi pro tempore quo fuit templum. Et hec omnia erant opera pia quia erga cultuz diuinum et ecclesias. ¶ Et de isto festo dicitur Leui. 23. Dies quoqꝫ octauus scilicet post festum tabernaculorum erit celeberimus atqꝫ sanctissimus: et offeretis holocaustum domino. Est enim cetus atqꝫ collecte. ¶ Moraliter Nonum notabile obseruandum a christianis in diebus festiuis sunt opera pietatis: quibus maxime vacare debent in diebus festiuis. Opera autem pietatis sunt multa: Opus piissimum est habere deuotum affectum mentis in deum: Ornare ecclesias: Attendere anime sue: Attendere patri et matri indigentibus: visitare hospitalia: Infirmos: Incarceratos: Dare elemosinas: Docere filios diuina: Corrigere: Indulgere: Orare pro inimicis: Orare pro defunctis. Compati tribulatis: O qualia sacrificia sunt ista ante oculos dei. Qui clamat Osee. 6. Misericordiam volui et non sacrificium et scientiam dei plusqꝫ holocaustuz. ¶ Et hoc est cõtra mltos qui in diebuꝫ festiuis attendunt fraudibus: rapinis: deceptionibus: Furtis: et calumniis: et depredantur ecclesias: altaria: pupillos: et orphanos: de quibus dicit dominus Ezechiel. 20. Sabbata mea dedi eis vt essent signum inter me et eos: et irritauerũt me domus israel i deserto: in pceptis meis nõ ãbulauerũt: et iudicia mea piecerũt: q̃ faciẽs hõ viuet i eis et sabbata mea violauerũt vehemẽter: Dixi ergo vt effunderẽ furorẽ meũ sup eos.

¶ 10. Exoluebant vota sua. ¶ Et hoc faciebant in festo Cetus: et Collecte. 22. die mensis septimi: In quo vt dicit Lyra super Numeri. 29. Illi qui erant de longe nec poterant frequenter ad templum venire: sacrificia et oblationes que per annum vouerant: exoluebant. ¶ Et de istis votis exoluendis in die festo scribitur Numeri. 29. Hec offeretis domino in sollennitatibus vestris preter vota in holocausto in sacrificio: In libamine: et in hostiis pacificis. ¶ Decimum exequendum a christianis in diebus festiuis est solutio votorum que domino fecit. Nam in die festo debet quilibet ad memoriam reducere obligationes quas habet ad deum: Debet cogitare si fecerit votum religionis: Castitatis: Ieiunii: peregrinationis: Elemosine fiende: Construendi Ecclesias vel Hospitalia: Nubendi puellas: et conari q̃ citius poterit adimplere. ¶ Preterea debet in die festo quilibet recolere: quomodo in Baptismi susceptione vouit renunciare diabolo: et suassionibus eius: Mundo: et Pompis eius: Carni: et operibus eius. Et in eodem die tenetur adimplere: Piis

omnibus terga vertendo et ad deum se toto corde conuertendo. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis hec sua vota non soluunt: sed totum oppositum operantur: sequendo diabolū et eius suasiones. mundum et eius pōpas: carnem et eius opera sicut est manifestum per experientiam. Contra quos clamat deus dicens Nūeri.30. Si quis virorum votum domino vouerit: non faciet irritum verbum suum: sed omne quod pmisit implebit. Mulier si quippiam vouerit etc. voti rea erit: quicquid pollicita est opere complebit.

¶ 11. Offerebant spontaneas oblationes ¶ Et hoc faciebāt in festo cetus et Collecte et in aliis festiuitatibus sicut patet per Liram super Nūeri.29. et. Exo.23 ¶ Et de hac spontanea oblatione scribitur Nūeri.29. Hec offeretis domino in solemnitatibus vestris: preter vota et oblationes spontaneas in holocausto: in sacrificio: in libamine: et in hostiis pacificis. ¶ Sic moraliter vndecimum exequendum a christianis in diebus festiuis est Spontanea oblatio. Naz debēt in festis et sollemnitatibus aliqua sponte offerre ad honorem diuinum: sicut sunt luminaria ad missas celebrandas: paramenta ad ornatum sacerdotum et altaris et similia que pertinent ad cultū diuinum: prout sunt calices: patene: corporalia: vinum ad missas celebrandas: Unde et mulieres hebree iocalia multa dederunt ad construendum tabernaculum et ornandum sicut legitur Exo.35. Ubi dicitur Sz et mulieres docte que venerunt dederunt hyacinthum: purpuram ac vermiculum ac byssum et pilos caprarum: sponte propria cuncta tribuentes. ¶ Et hoc est cōtra mulieres christianas: que ad ornatum suum si possent ponerent totam ciuitatez: sed ad ornatum altaris nec quadrantem expenderent. ¶ Hoc est contra multos: qui in diebus festiuis bona furantur ecclesiaz. ¶ Hoc est contra multos: qui in diebus festiuis nihil deo sponte offerūt: sz apparent coram deo vacui. Cōtra quos dicit dominus Deutero.16. Non apparebit ante dominum vacuus: sed offeret vnusquisqz secundum quod habuerit iuxta benedictionem domini dei sui quam dederit ei.

¶ 12. Offerebant hircum domino pro peccato: ¶ Et hoc faciebāt in festo Neomenie idest in kalendis mensium. Et in omnibus aliis festiuitatibus exceptis sabbatis et hoc patet Nūeri.28. et. 29. Unde scribitur Nūeri.28. Hoc erit holocaustum per omnes menses qui sibi anno vertēte succedunt: Hircus quoqz offeretur domino pro peccatis. ¶ Ubi dicunt hebrei: et recitat Lyra ibidem Quod iste hircus offerebatur ad expiandum illa peccata: quorum solus deus erat conscius videlicet peccata secreta. Et propter hoc dicitur offerri domino: licet hoc non exprimatur in aliis festis sequentibus tamen subintelligitur ¶ Sic duodecimum peragendū a christianis in diebus festiuis est penitentia de peccatis ocultis cōmissis ināgulis: in locis secretis. De cogitatiōibus iniquis et peruersis desideriis: que soli deo sūt cognita: sed hominibus occulta. Hirc⁹ enim qui habet pellem hispidam et rigidam et villos duros rigorem significat penitentie. ¶ Debet ergo christianus deuotus in diebus festiuis: non solum penitentiam agere de peccatis publicis in opere commissis: et de peccatis publicis ore et lingua pperatis: sed diligēter debet examinare sua peccata oculta: et intus in corde perpetrata: et de hiis hircū penitentie et contritionis domino imolare: Unde

late. Uñ in festo expiationis ter dicitur: Affligetis aīas vestras: sicut pȝ Leui. 23. Ad innuendū: ꝙ in die festo nō solū expiare debemus peccata operis ꝛ oris que sunt manifesta: sȝ ēt peccata cordis occulta ꝛ soli deo nota. Et pro ďijs peccatis spāliter offerebať hircus. ¶ Et h̄ est cōtra multos qui in diebus festiuis nō penitēt de pctīs occultis: sȝ noua peccata cōmittūt in locis occultis: In angulis: In cameris: In apotecis: In hospitijs: In stabulis: In corde: O aīa misera sede ꝛ quiesce in dieb⁹ festiuis: ꝛ cogita diligenter quot occulta pctā cōmisisti per ebdomadā: quot cogitatiōes morosas: quot habuisti iniq̄ ďsideria: quot odia occulta: ꝛ offer hircū pro pctō: Age penitētiā q2 clamat de⁹ Leui. 23. dicēs Sabbatū requietionis est: ꝛ affligetis aīas vestras. ¶ Et ista sunt duodecim notabilia: que fiebant a Judeis in suis festiuitatibus carnaliter: ꝛ sunt a nobis spūaliter obseruāda.

¶ Ultimo aduertendū ꝙ iudeī in suis festiuitatib⁹ multiplicabāt sacrificia magis ꝙ̄ in diebus ferialib⁹ sicut pȝ in sabbato: Neomenia: pascbate: penthecoste ꝛ oībus alijs festiuitatibus ꝑut describiť Nūi. 28. ꝛ. 29. ¶ Et offerebant oīa sacrificia imaculata: vñ diciť Nūi. 28. Immaculata offeretis oīa cū libamentis suis. ¶ Moraliter lȝ oī tpe sit bñfaciendū: spāl'r tñ in dieb⁹ festiuis ďbēt fideles opera bona multiplicare. Multiplicare dico bonas cogitatiōes: bona v̄ba: bona desideria: opa bona. Multiplicande sunt elemosine: oratiōes: vigilie: laudes diuine. Et iō de cōse. di. 3. in. c. Jeiunia dr̄ ꝙ in die dñico nihil aliď agēdum nisi deo vacādū in hymnis: psalmis: ꝛ cāticis spūalib⁹. ¶ Preterea sicut iudei offerebāt oīa sacrificia imaculata. Ita nos debemus in dieb⁹ festiuis oīa opa nostra bona imaculata offerre corā deo: ꝛ nō maculare ꝑ admixtionē criminis alicui⁹: O dicet ille. Ego in diebus festiuis vado ad ecclesiā: hoc est bonum. Sed postea vadis ad plateaȝ ꝛ ad spectacula: vadis ad missaȝ ꝛ post ad tabernaȝ: Uisitas virginis capellaȝ ꝛ postmodū visitas adulterā ꝛ philocatā. Dicis officiū virginis deū laudādo ꝛ postmodū officiū diaboli deū blaffemādo. Audis ꝑdicatores ꝛ post detractores. Et hoc mō oīa tua sacrificia offers maculata ꝛ sunt deo exosa. Cessandū est ḡ in diebus festiuis ab oībus operib⁹ malis: ꝛ ab oīb⁹ terrenis desiderijs: ꝛ vacādū est operib⁹ bonis ꝛ celestib⁹ desiderijs. Unde Orig. supra Exo. Omel. 69. Si desinas ab oīb⁹ operib⁹ seruilib⁹: ꝛ nihil mūdanū geras vel q̄ras. Sȝ spūalibus opibus vaces. Ad eclesiam cōueniās: lectionib⁹ diuinis aurem prebeas. De celestib⁹ cogites. De futura spe sollicitudinē geras: venturū iudicē pre oculis habeas. Non respicias ad presentia ꝛ visibilia: sed ad inuisibilia ꝛ futura. Hec est obseruatio sabbati in xp̄iano: ille. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spūalib⁹ ac misticis sacrificijs l festiuis dieb⁹ a fidelib⁹ offerēdis. C. 67.

V Enite ascendamus ad monteȝ domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunť hec v̄ba Nūi. 28. Die autē sabbati offeretis duos agnos anniculos imaculatos ꝛ duas decimas sil'e oleo conspersē in sacrificio: ꝛ liba que rite fundunť per singula sabbata. In chalēdis autē .i. in mēsiū exordiis offeretis holocaustuȝ dño: vitulos de armento duos:

Arietez vnū: Agnos anniculos septem imaculatos et tres decimas simile oleo cōspersē i sacrificio p singulos vitulos: hec ibi. ¶ Si deus et nā nihil agūt frustra s3 pbm in reb9 nālibus: A fortiori deus nihil agit frustra i spūalib9 ptinētibus ad salutē: q2 si de quo min9 vr̄ inesse et inest ḡ et de quo magis. Cū ḡ de9 in veteri testō sacrificia quedā ordinauerit sibi offerenda in dieb9 festiuis: nulli dubiū quin oīa sint ad nr̄az salutē ordinata: q2 dicit paulus. 2. ad Timo. 3. Oīs scriptura diuinit9 īspirata vtilis ē ad docēdū: ad arguēdū: ad corripiēm: ad erudiēdū i iusti° vt pfect9 sit hō dei. ¶ Propterea vidēdū est q̄ sacrificia sint a nobis i dieb9 festiuis deo imolāda corrn̄dēt ad corporalia sacrificia iudeoꝝ: que figura fuerūt spūaliuz oblationū.

¶ p̄. in dieb9 festiuis iudei imolabāt vitulos. ¶ Et h̄ faciebāt i festo neomenie: pasce: pēthecostes: Tubaꝝ: Expiationū: Tabernaculorum et collecte: sicut p3 diffuse Nū. 28. et. 29. ¶ Vn̄ scribitur Nū. 28. In chalēdis aūt. i. in mensium exordijs offeretis holocaustū dn̄o vitulos de armēto duos et c̄. ¶ Uitulus est aīal gesticulosuz iuxta illud Malac. 4. Egrediemini et salietis sicut vitulus de armēto: et significat lasciuiā: dissolutionē et leues gestus. ¶ Ista est maturitas et grauitas quā dieb9 festiuis deo imolare debem9. Uitulū. n. occidim9: qn̄ lasciuiā: dissolutionē et leues gest9 p grauitatez et maturitatē interficim9. Et hoc facere debem9 i dieb9 festiuis: in quib9 debem9 eē̄ maturiores: grauiores et magis seriosi et mortificati vt pote circa diuina occupati. ¶ Et hoc ē cōtra dissolutiōes: et leuitates pueriles et stultas: que pcurāte diabolo cōiter fiunt in dieb9 festiuis sicut p3 in chorreis: ludis: saltib9. Discursib9: Astiludijs: Torneamētis: cātilenis: Melodijs: Hystrionib9: Mimis: comedijs: Tragedijs: et hmōi rep̄sentatiōib9. Que phiben. L. 2. C. de ferijs. Et demones deridēt tales festiuitates: iuxta illud Tre. j. Uiderūt eā hostes et deriserunt sabbata eius.

¶ 2. Immolabāt arietes. ¶ Et h̄ faciebāt i oīb9 p̄dcis festiuitatib9: sic p3 Nū. 28. et. 29. ¶ Scribit. n. Nū. 28. In chalēdis aūt. i. in mensiū exordijs offeretis holocaustum dn̄o: vitulos de armento duos: Arietem vnuz et c̄. ¶ Aries qui ē dux ouium et precedit eas: et bene graditur. Prouer. 30. et incedit gressu pompatico: pectore et capite eleuato: significare potest superbiā que cupit alijs preesse: et oēs precedere: et pōpatico gestu incedere solet. ¶ Ista est humilitas quaz deo in diebus festiuis offerre debem9: Arietē. n. occidimus: qn̄ superbiaz ambiciosam et manis glorie ac dn̄ij: et excellentie cupidam: per profundā et mentis et corporis humilitatem mactamus. Et hoc facere debemus in dieb9 festiuis: in quibus assistimus corā deo nostro et debemus nos ad grām recipiēdaz magis pparare. Humilitas aūt est optima preparatio ad grāz: q2 scribit Jaco. 4. De9 superbis resistit: humilibus autem dat grāz. ¶ Et hoc est cōtra supbiaz et pompam: que diabolo pcurante magis fiūt in diebus festiuis q̄3 in alijs ad subuersionem animarū. Naz in die festo fiunt ornat9 excessiui: lasciui: inhonesti: prouocatiui ad malū. Tunc redolent odores meretricij: Gēme: Torques aurec: et alia prouocantia iraz dei. Et maxime vigent ista in mulieribus superbis: Cōtra quas clamat deus dicēs Ysa. 3. Pro eo q2 eleuate sunt filie Sion: et ambulauerunt extento collo et nutibus oculorū ibant: et plaudebant et ambulabant et pedibus suis composito gradu incedebāt:

decaluabit dñs verticem filiarũ sion ⁊ dñs crinẽ earũ nudabit.

¶ 3. Immolabãt agnos. ¶ Et hoc faciebant in oĩb⁹ suis solẽnitatib⁹: sicut pʒ in locis pallegatis. ¶ Vñ scribit̃ Nũi. 28. In chalẽdis autẽ .i. ĩ mẽsiũ exordijs offeretis holocaustũ dño: vitulos d armẽto duos: Arietẽ vnũ: Agnos ãniculos ĩmaculatos septẽ. ¶ Agn⁹ ẽ aĩal mãsuetũ cõtra pcussores nõ recalcitrãs: ⁊ cõtra iniuriantes nõ reclamãs iuxta illud Ysa. 53. Quasi agnus corã tondente se obmutescet: ⁊ nõ aperiet os suũ ⁊ significat mansuetudinẽ. ¶ Ista ẽ pax ⁊ mãsuetudo: quã in dieb⁹ festiuis deo debemus offerre. Naʒ dies festus ẽ dies pacis ⁊ quietis. Dʒ.n. vnusquisq; tũc esse quiet⁹ ⁊ pacificus cũ semetipso in cõsciẽtia: cũ proximo: ⁊ cũ deo. Et tũc aĩa sic pacifica disponit̃ ad deũ ⁊ ei⁹ grãʒ recipiendã dicẽte ps. Fact⁹ est in pace loc⁹ eius. Et hoc est cõtra iracũdiã lites ⁊ discordias: q̃ in dieb⁹ festiuis diabolo pcurãte magis inualescunt. Oriunt̃ aũt lites dieb⁹ solẽnibus ex ludis: ex choreis: ex phílocaptõib⁹: ex ociositate. Ex mltiplicatõe vboꝝ: ex iuidia: ex supbia: ⁊ cupiditate pcedẽdi. Et tales celebrãt festa diaboli ⁊ offerũt diabolo nõ agnos sʒ vulpes.

¶ 4. Offerebant similã. ¶ Et hoc faciebant in oĩb⁹ suis festiuitatib⁹ sicut pʒ loco pallegato. ¶ Vñ dr̃ Nũi. 28. In chalendis autẽ mẽsiuʒ .i. in exordijs offeretis tres decimas simile in sacrificio per singulos vitulos. ¶ Simila q̃ est farina purgatissima ⁊ mũdissima est castitas ⁊ cõtinẽtia: quã deo debem⁹ offerre in diebus festiuis. In quib⁹ ẽt a pprijs vxorib⁹ est abstinẽdũ: quatenus hõ sic mũdus magis sit idone⁹ ad gratiã diuinam recipiendã. Debet.n. qui deo vult appropinq̃re: purgari ⁊ mũdari dicente dño Exo. 19. Sacerdotes qui accedunt ad dñʒ sanctificent̃. Vñ sicut scribit̃ .j. R. 21. Pueri dauid nõ poterãt comedere panẽ sctm̃ nisi eẽnt mũdi max⁹ a mulierib⁹. Et qꝛ erãt mũdi a mulierib⁹ abheri ⁊ nudi⁹ terti⁹ iõ comederũt. ¶ Et h est ꝯ luxurie ac carnalitatis viciuʒ: qd in diebus solẽnibus ⁊ festiuis diabolo procurante maxime perpetratur. Nam quia tunc homines vacant a laborib⁹: ⁊ cibis lautioribus ingurgitãtur propterea sine freno resoluunt̃. In fornicationibus: adulterijs: stupris: incestibus: sacrilegijs: molicie: sodomia ac bestialitate. Et mutuo se prouocãt ad sĩlia p ornatus lasciuos ⁊ ĩhonestos ⁊ p vei ba impudica dicẽtes illd Sap. 2. Venite fruamur bonis q̃ sunt: vino precioso ⁊ vnguentis ĩpleamus nos. Nullũ pratuʒ sit qd ñ ptrãseat luxuria nr̃a. Nemo vestrũ exors sit luxurie nr̃e. Vbiq; relinq̃m⁹ signa letitie: qm̃ hec ẽ ps nr̃a.

¶ 5. Offerebant Oleũ: qd cõmiscebatur cũ simila. ¶ Et hoc faciebant in oĩbus predictis solẽnitatibus: sicut pʒ loco p̃allegato. ¶ Vñ scribit̃ Nũi. 28. In chalendis aũt .i. in mẽsiũ exordijs offeretis tres decimas simile oleo cõspse in sacrificio p singulos vitulos. Et duas decimas sĩle oleo cõspse p singulos arietes ⁊ decimã decime sĩle oleo cõspse ĩ sacrificio p singulos agnos. ¶ Oleuʒ qd est lenitiuuʒ ⁊ supnatat omnibus liquoribus est misericordia que lenit miseros ⁊ est maxima oĩum virtutũ que sunt erga pximũ. ¶ Et ideo istud oleuʒ ẽ misericordia ⁊ cõpassio: quã debemus habere ad paupes: ⁊ maxĩe in diebus festiuis subueniẽdo coꝝ necessitatib⁹ d cibo ⁊ potu cõuenienti: visitando infirmos: liberando ĩcarceratos: cõsolando afflictos: ⁊ alia opa misericordie faciendo. Tunc.n. deo offerimus oleũ gratissimũ in sacrificio: qꝛ clamat de⁹ Osee. 6. Mi

sericordiã volui ꝛ nõ sacrificiuꝫ. ¶ Et hoc est contra inuidiã que maxime regnat in dieb⁹ festiuis ex instigatiõe diaboli. Naꝫ in dieb⁹ solẽnib⁹ regnat inuidia. Inter iuuenes: inter mulieres: inter nobiles: ĩter philocaptos: inter populos: inter magnatos ꝛ ꝑncipes: vl' ꝓp ornatum: vel ꝓp societates ꝛ amicitias: vel ꝓp ambiciones ꝛ honores. Nã tunc sicut scriptũ est math. 23. Oĩa faciũt vt videanᷓ ab hoĩbus. Dilatant philateria ꝛ magnificãt fimbrias. Appetũt primos recubitus in cenis. Et ꝑmas cathedras in sinagogis. Et vocari ab hoĩbus rabi. Que si nõ pñt obtinere inuident obtinẽtibus illa. Inuidia.n. dolet de bono ꝓximi ꝛ letatur de afflictione: cuius cõtrariuꝫ facit misericordia.

¶ 6. Offerebãt vinũ. Et hoc faciebãt in oĩb⁹ predictis festiuitatib⁹. ¶ Unñ scribitur Nũi. 28. Libamẽta autẽ vini: q̃ ꝑ singulas sũdẽda sũt victimas ista erũt. Media ps hin per singulos vitulos: tertia per arietẽ: quarta ꝑ agnũ. ¶ Uinum qḋ est mordicatiuũ significat iustitiã q̃ delinquẽtes mordet: vñ ꝛ ꝑ vinuꝫ figuratur ĩ parabola samaritani: qui in vulnerib⁹ hoĩs descẽdẽtis ab hierusalẽ in hierico infudit oleum ꝛ vinum Luc. x. ¶ Istõ ğ vinũ est iustitia: quã deo debemus offerre ꝛ maxime dieb⁹ festiuis Reddẽdo oĩb⁹ que sua sunt ꝛ nõ occupãdo aliena. Et hoc est deo acceptissimũ sacrificiuꝫ. s. facere iudiciũ ꝛ iustitiã vñ dicit ꝓpħa in ꝑs. Sacrificate sacrificiũ iustitie ꝛ sperate in dño. ¶ Et hoc est ꝯtra auaritiã: que viget diabolo procurãte ĩ dieb⁹ festiuis In lusorib⁹ qui iniuste lucranᷓ ꝑ mẽdacia ꝛ deceptiones: in ludis ꝓhibitis ab ecclesia. ¶ In mercatorib⁹ qui in die festo occupanᷓ circa merces magis q̃ꝫ circa altaria: ꝛ furantur tp̃s deo dicatũ. ¶ In artificib⁹ qui diebus festiuis laborãt vsq̃ꝫ ad mane vel ad mediã noctẽ ꝛ vendunt in die festo sicut in feriali. ¶ In iuuenib⁹ philocaptis: qui in die festo furanᷓ res parentũ vel aliorũ. ¶ In furib⁹ ꝛ latronibus qui in dieb⁹ festiuis depredanᷓ res ecclesiasticas: calices: paramẽta. Et tales celebrãt ꝓp iniustitiã solẽnitates deo odiosas. Uñ clamat Ysa. j. Neomenias ꝛ sabbatũ ꝛ festiuitates alias nõ feraꝫ Iniqui sunt cetus vestri.

¶ 7. Immolabãt hyrcum pro peccato. ¶ Et hoc faciebãt in oĩb⁹ solẽnitatib⁹ predictis ꝑter q̃ꝫ in sabbato sicut pꝫ in locis ꝑallegatis. ¶ Uñ scribitᷓ Nũi. 28. Hircus quoq̃ꝫ offeretᷓ dño ꝓ peccatis. s. in chalẽdis ꝛ mẽsiũ exordijs. ¶ Hyrcus hyspidus ꝛ asper: ꝛ rigido ac vili viens cibo est sobrietas ꝛ abstinẽtia: que rigidum corpus reddũt sicut ꝛ delicie ꝛ crapula molle. Uñ ꝛ Ioãnes baptista abstinentissimus erat vestit⁹ pilis camelorũ ꝛ cinct⁹ zona pellicea Mar. j. ¶ Iste ergo hyrcus est Sobrietas ꝛ Abstinẽtia moderata. quã in dieb⁹ festiuis dño offerre debem⁹. Nã in diebus festiuis hõ dꝫ esse sobrius ꝛ abstinẽs ad hoc vt sit magis idone⁹ ad diuina sacramenta recipiẽda. Dꝫ esse magis sobrius ad vitãda iacula diaboli: qui in dieb⁹ festiuis precipue nitiᷓ hoĩem in peccatis ꝑcipitare. Uñ clamat petrus. j. petri. v. Fratres sobrij estote ꝛ vigilate: qꝛ aduersarius vester diabolus tãq̃ꝫ leo rugiẽs circuit q̃rens quẽ deuoret. ¶ Et hoc est cõtra gulaꝫ: q̃ diabolo ꝓcurãte magis in diebus festiuis viget q̃ꝫ ĩ alijs tꝑib⁹. Tunc enim fiunt cõuiuia: cõmessationes: ebrietates: preparãᷓ cibaria multa. Fercula delicata. Frequẽtãtur hospitia: Cõueniunt iuuenes ad epulas ꝛ mlti inebriãtur. Et tales solẽnitates displicẽt deo ꝛ nõ vult interesse. Et iõ xp̃s noluit ascẽ-

dere ad festum tabernaculorū in primo die: qꝛ tunc vacabant epulis ⁊ letitie: iō dixit Jo.vij. Uos ascēdite ad diem festū huc. Ego aūt nō ascēdā.

¶ 8. Offerebāt incensum siue Thimiama in dieb⁹ oībus festiuis. ¶ Naz sacrificia que fiebant in altari holocaustorum extra tabernaculū cōsumabant̄ intra tabernaculū super altare incensi: In quo cremabatur incēsuz sicut dicit lyra ad Hebre.9. ¶ Et sūmus sacerdos intrans in scm̄ sanctorū semel in āno tm̄ scz in die expiationis: qd̄ festuz celebrabat̄ decima die sepēbris: itroibat cū fumo incēsi sicut scribit̄ Leui.16. Uñ dr̄ Nū.29. Hijsdez cerimonijs offeretis i odorez suauissimū incēsū dño. Et Leui.16. Pis rite celebratis offeret vitulū: Assumptoq̧ turribulo ⁊ hauriens manu cōpositū thimiamata in incensuz: vltra veluz intrabit in sancta: vt positis super ignez aromatibus nebula eorū ⁊ vapor operiat oraculuz. ¶ Incensuz ascēdēs ⁊ caliduz ⁊ odoriferuz est deuotio mentis nr̄e: que dz ascēdere in deū ⁊ dz esse calida ⁊ ignita maxime in diebus festiuis: qꝛ sic est odorifera corā deo: ⁊ magis grata q̄ȝ sacrificiuz: Uñ dicit ꝓpha i ps.140. Dirigatur orō mea sicut incēsum in conspectu tuo. Eleuatio manuuz mearū sacrificiū vespertinū. Et si.n. mēs nr̄a semp d̄bent eē deo deuota ⁊ in deū eleuata: ꝑcipue tm̄ i dieb⁹ festiuis: vt magis disponatur ad grāz recipiēdā: qꝛ sūt dies ad deuotionē in deū eleuādā deputati. ¶ Et hoc est cōtra accidiā ⁊ indeuotionē que abhorret diuina. Que diabolo ꝓcurante magis vigere videtur in diebus festiuis q̄ȝ alijs. Naz tūc abhorrent missas: predicatiōes: orones: officia dina. Et si ex cōsuetudine vel ex societate aliorū talib⁹ itersint: tm̄ cū murmure tedio: ⁊ accidia: ⁊ oīa vident̄ nimis longa. Et abhominant̄ ⁊ fastidiunt oīa diuina. Et cuz sūma delectatione affectāt mūdialia: ludos: choreas: discursus: torneamēta: vaniloquia: fabulas: cōmessationes: d̄lectatiōes: sic̄ eos filijs israel: quibus māna gn̄abat nauseam, et affectabāt carnes egipti: cepe: porros: allia: cucumeres ⁊ pepones. O miseri qui i diebus festiuis non offerūt deo incēsuz deuotionis ⁊ deuote orōnis: sꝫ diabolo fumū accidie negligētie ⁊ ociositatis.

¶ 9. Offerebant sal in suis sacrificijs. ¶ Naz in oī sacrificio tenebant̄ offerre sal. ¶ Unde scribit̄ Leui.2. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Nec auferes sal federis dei tui d̄ sacrificio tuo: In oī oblatione offeres sal. ¶ Sal est discretio ⁊ prudētia iuxta illd̄ pauli ad Collo.4. Sermo vester semꝑ in gratia sit sale cōditus. ¶ Ista est prudentia ⁊ discretio: quam deo offerre debemus in diebus festiuis: cuz oīb⁹ predictis sacrificijs: oīa discrete ⁊ prudenter agendo. ¶ Debem⁹.n. in diebus festiuis cū prudentia ⁊ discretione seruare maturitatez: cū prudentia humiliari: Cū prudentia seruare māsuetudinez: fugere lites: seruare ɔtinētiā: exercere opera pietatis ⁊ misericordie. Cuz prudentia orare: audire diuina: Debem⁹ in diebus festiuis cum prudentia dispensare temp⁹ nō in ludis: friuolis: puerilib⁹: vl' discursibus: sicut faciunt multi: sed partim ad missas: ꝑtim ad predicatiōes: partim ad diuina officia: partim ad orationes. Et hoc modo offerimus in die festo sacrificium salis ⁊ discretionis que exornat oēs virtutes: Sine qua nulla virtus est valida: Sicut nec sine sale aliquod sacrificium erat gratum. ¶ Et hoc est cōtra imprudentiaz ⁊ stultitiaz hominū secularium: que maxime in diebus festiuis diabolo procurāte monstratur. ¶ Naz

tēpus festiuū qđ est tempus quietis cō uertūt in tēpus inquietudinis discurrē do: venādo ꝛ corꝛeizādo. Tēpus penitē di cōuertūt in tēpus peccādi: tēpus recō ciliationis in tp̄s diuine prouocationis: tēpus salutis in tēpus dānatiōis: tēpus orationis in tēpus maledictionis: tēpus cōfessionis in tēpus murmuratiōis: tē pus gratie i tēpus culpe. ℭ Cōtra quos clamat apl'us. 2. ad Cor. 6. dicēs Adiu uātes exhortamur ne in vacuū gratiam dei recipiatis. Ait. n. tēpore accepto exau diui te ꝛ i die salutis adiuui te. Ecce nūc tēpus acceptabile: Ecce nūc dies salutis Nemini dātes vllā offensionē vt nō vi tupererē ministeriū nostrū: sed in oībus exhibeamus nosmetipsos sicut dei mi nistros. Ex his oībus pꝫ qualiter sint dies festi obseruandi ꝛ q̄ꝫ multipliciter violentur. ℭ Sed aduertēdū ꝙ offerē tes agnos offerebāt vnā decimā simile Quartā ptē hin olei ꝛ quartā ptē hin vini. ℭ Offerētes arietē offerebāt duas decimas silē ꝛ tertiā partem hin olei ꝛ tertiā ptē hin vini. ℭ Offerentes autē vitulum offerebant tres decimas silē ꝛ mediā partē hin olei: ꝛ mediam ptē hin vini. ℭ Moraliter offerētes agnos: sūt psone simplices ꝛ populi subiecti: qui de bent habere similā mūdicie: oleū pieta tis ꝛ vinū iustitie. ℭ Offerētes arietes sunt p̄lati ꝛ hij debent offerre plus silē olei ꝛ vini: qꝛ maiori pollere debēt mun dicia: maiori pietate ac maiori iustitia.

ℭ Offerentes vitulū sunt p̄dicatores: contēplatiui monachi ꝛ religiosi. Et hij adhuc simile oleī ac vini plus offerunt: qꝛ potiori ꝛ mūdicia ꝛ pietate ꝛ iustitia debent adornari. Et hoc maxie i dieb⁹ festiuis: qui diuinis sacrificijs sunt de putati. Sed multi faciunt oppositū qꝛ quanto maiores: tanto minora deo offe runt sacrificia. Venite ergo ascēdamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

ℭ De mistica diei sabbati īterp̄tatiōe: di stinctione ꝛ institutiōe. Cap. 68.

Venite ascendamus ad montes domini ꝛ do cebit nos vias suas. ℭ Seri bunt hec v̄ba Leui. 23. Hec sunt ferie dn̄i quas vocabitis sanctas: Sex dieb⁹ facies opus tuū. Dies septimus qꝛ sab bati requies ē vocabit sanct⁹. Oē op⁹ non facietis in eo. Sabbatū dn̄i est i cun ctis habitationibus vestris. ℭ Secūdū catholicos doctores: quies diei sabbati apud Iudeos i veteri testamēto: figu ra fuit quietis xp̄i in sepulcro in sabba to sancto. Et qꝛ adueniente veritate ꝛ fi gurato cessare dꝫ figura: hinc ē ꝙ quies sabbati mutata est in diem dominicū. Et hoc factum est etiam in memoriam ꝛ honorem dominice resurrectiōis. Un de ea que a iudeis in lege veteri carnali ter obseruabantur in sabbato: spiritua liter obseruari debēt a christianis in die dominico. Et ideo ad videndū que vti litas consequatur ex festi sanctificatio ne: querenda sunt aliqua dubia de festi uitate sabbati: quatenus sil'ia intelliga mus de sanctificatione dominice. Uī dēda aūt sunt ista tria singularia.

ℭ P̄m videndū: est sabbati interpretatio. ℭ Ubi querit. Quid significet ꝛ quid interpretatur. hoc nomem sabbatum. ℭ R̄ndeo ꝙ interpretatur requies vel requietio. Nam est dies quietis ꝛ pacis Ad quam quietem ꝛ pacem tria requi runtur ad minus sine quibus nō est re quies.

ℭ P̄m est corpus qđ cessare debet ab om nibus operibus seruilibus ꝛ corporali-

bus: nisi illa opera essent a deo precepta vel ad diuinum cultum ordinata. Naz nunc essent licita in die festi: vnde et sacerdotes in veteri testamēto in die sabbati excoriabant et lauabāt hostias et incēdebant: et tñ nō peccabāt qz ex dei precepto hec faciebant et erāt ad diuinū cultum ordinata: sicut dicit lyra sup math. 12. Unde dixit xps math. 12. Aut nō legistis in lege: qz sabbatis sacerdotes in tēplo sabbatū violāt (idest manualiter operant) et sine crimine sunt. Sine tali autē cessatione ab operibus seruilibus nō pōt esse requies nec corpori nec aīe: qz corpore existente in agitatione et motione: Aīa que imitatur corporis passiones. i. pbiso. nō perfecte quiescit.

¶ 2. est portio inferior aīe: que cessare dz a peccatis. ¶ Portio autez aīe inferior est fz Augu. Et Sco. in. 2. di. 24. Memoria intelligentia et voluntas cōuersa ad tēporalia et intendens tēporalib⁹ agēdis et disponendis. Et ista dz cessare a peccatis: non cōsentiendo sensualitati incitanti sicut Eua consensit serpenti stimulāti. ¶ Nā si consentiret peccato impossibile esset aīam quiescere et requiez habere: qz dicit propħa Ysa. 57. Impij autem quasi mare feruens quod quiescere non pōt: et redundant fluctus eius in conculcationem et lutuz. Non est pax impijs dicit dominus. Preterea portio inferior cōsentiens peccato: resistit deo qui oppositū precipit: sz impol'e est deo resistere et pacem habere. Unū scribitur Job. 9. Quis restitit ei et pacez habuit. Et ideo ad requiē habendam necessaria est quies et cessatio portionis inferioris a peccato.

¶ 3. est portio superior: que vacare debet deo in die festiuo. ¶ Portio autem superior fm Aug. et Scotū vbi supra est memoria intelligētia et volūtas intēdēs superioribus et eternis contēplādis. Et ista portio in diebus festiuis et maxime die dominica debet vacare deo ipsum contēplando et amādo: sine quo amore non est requies aīe. ¶ Nam si anima nostra in die festo se conuertat ad dilectionem alicuius tēporalis et transitorij boni: et non se conuertat per superiorem portionem ad diligendum deum. Impossibile est ipsam requiescere et pacificari: quia in solo creatore inuenitur requies sed in creatura inquietudo et pressura dicente saluatore. Joā. 16. In mundo pressurā habebitis in me autez pacem. Tria ergo requiruntur ad requiem habendam in die dominica que successit sabbato vz cessatio ab operib⁹ seruilib⁹: cessatio a peccatis. et dilectio dei: que tria includuntur in requie sabbati.

¶ 2. est Sabbati distinctio. ¶ Ubi queritur quottuplex est sabbatum. ¶ Et rñdeo q triplex est sabbatum siue requies fm sacram paginam et Nico. de lyra.

¶ pᵐ est sabbatum ebdomade: quod est dies ebdomade septim⁹ et currit in omni ebdomada. In quo iudei cessabāt ab operibus seruilibus: etiam a p̄paratiōe ciborū et a longo itinere: sed quiescebāt: De quo scribitur: Exo. 20. Memento vt diē sabbati sanctifices. Sex diebus opaberis et facies opa tua oia: septimo aūt die sabbatū dñi dei tui est: nō facies omne op⁹ in eo. ¶ Istud sabbatū ebdomade moraliter significat quietez spiritualē mētis in xpo et in deo: quā debent habere xpiani i die dñico. Nā tūc mens debet in christo quiescere p cōtēplationez et amorez. Alias nō vere sabbatizat. ¶ Hoc modo quiescebat aīa pphe qñ in ps dicebat. In pace in idipsum dormiam et requiescaz. Anima dormit qñ

deum cõtẽplatur: quiescit qñ ipsum diligit: pacificatur qñ in ipso delectatur. Et hoc est cõtra multos qui in die dominico non solum nõ quiescũt in christo sz nec de ipso cogitãt.

¶ 2. ẽ sabbatũ terre. ¶ Qđ erat i qlibz ãno septimo. In quo terra quiescebat: nec seminabatur: Sed de hijs que sponte nascebant viuebãt cõiter domini: ⁊ serui: peregrini ⁊ aduene: iumẽta ⁊ bestie siluestres. Et iste annus septim⁹ erat annus remissionis: qz remittebantur debita non potentibus soluere. Et serui de genere iudeorũ vel đ cõuersis ad iudaismũ dimittebantur liberi sicut dicit lyra sup Leui. 25. ⁊ patet Deut. xv. De isto sabbato terre scribitur Leui. 25. Quãdo ingressi fueritis terram quaz ego dabo vobis: sabbatizetis sabbatuz dñõ: Sex annis seres agrũ tuũ: ⁊ sex annis putabis vineã tuã: Colligesqz fructus eius: Septimo aũt anno sabbatuz erit terre requietionis domini: Agrum nõ seres vineaz non putabis: Que sponte gignit humus nõ metes: ⁊ vuas p̃miciarũ tuarũ non colliges quasi vindemiã. Annus enĩ requietionis terre est. Sed erunt vobis in cibũ tibi ⁊ s̃uo tuo. ancille ⁊ mercenario tuo: ⁊ aduene qui peregrinatur apđ te. Iumẽtis tuis ⁊ pecorib⁹ oĩa q̃ nascuntur p̃bebũt cibuz. ¶ Sabbatuz terre moraliter significat quietem hoĩs totius in hac vita: qui est de terra formatus Gen. j. Et terra siue puluis vocatus Gen. 3. Ista requies est in septimo anno .i. in septẽnario virtutũ. In quibus hõ habet quietem que haberi põt in hac vita. ¶ Naz p prudentiam quiescit intellectus a motibus ⁊ actibus indebitis. Per iustitiam quiescit voluntas ab eisdem. Per tẽperantiã quiescit vis concupiscibilis a passionib⁹ inordinatis. Et per fortitudinem quiescit irascibilis ab eisdem. Et per has quattuor habet hõ quietez i seipso. Per virtutes autẽ theologicas: fidem spem ⁊ caritatem quiescit homo in deo: quiete que datur per gratiaz in p̃nti vita. Hanc autez quietẽ in seipso ⁊ in deo debet xp̃ianus habere in dieb⁹ festiuis qui sunt dies quietis ⁊ pacis. Et hoc exercẽdo p̃dcãs septẽ virtutes ⁊ maxĩe fidẽ spez ⁊ caritatez per ipsas se in deo totaliter quietãdo. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in dieb⁹ dominicis ⁊ festiuis nũq̃ celebrant sabbatũ terre in septẽnario virtutũ: sed sunt in cõtinua agitatione per iprudẽtiã iniustitiaz intẽperantiã imbecillitatẽ ⁊c̃.

¶ 3. est sabbatũ iubilei siue requietionis vniuersalis. ¶ Qđ erat i ãno quinq̃gesimo in fine septẽ ebdomadarũ annoꝝ. Naz septies septez faciũt: 49. Et in illo anno. 49. erat iubileus s̃m aliquos: ⁊ ĩ dr̃ annus quinq̃gessimus cõputãdo ab alio iubileo inclusiue: ⁊ tũc terra quiescebat illo ãno: s̃m vo alios: annus iubileus erat annus ĩmediate sequẽs illos annos. 49. p̃dictos: ⁊ sic erat quinq̃gessimus a p̃cedẽti iubileo exclusiue. Et s̃m hoc ãnus iubileus erat ĩmediate seq̃ns annũ septimũ vltime ebdomade: ⁊ tũc erant duo ãni sibi succedẽtes ĩmediate. In quib⁹ terra quiescebat ita q̃ nõ colebatur nec seminabatur. Et in hoc anno iubilei remittebantur s̃uitutes ⁊ debita. Et exules p̃mittebantur redire ad patriã suã Et vnusquisqz redibat ad possessiones suas ⁊ ad familiã suaz pristinam. ¶ De hoc sabbato iubilei scribitur Leui. 25. Numerabis quoqz septẽ ebdomadas annorũ idest septies septẽ: que simul faciunt q̃draginta nouẽ. Et clanges bucina mẽse septimo: decima die mẽsis: propitiationis tempore in vniuersa terra vestra. Sanctificabisqz annum quinquagessimũ ⁊ vocabis remissionez cunctis

habitatorib⁹ terre tue. Ipse est.n. iubileus: Reuertet hō ad possessionē suā: ⁊ vnusquisq̧ rediet ad familiā suā pristinam: q2 iubileus est ⁊ quinquagesimus ann⁹: Nō seretis: neq̧ metetis ⁊c. ¶ Sabbatū iubilei ⁊ requietionis vniuersalis oīum significat requiem hoīs gloriosi in patria celesti: pp̄ qd̄ annus ille dicebat̄ iubileus ad significandaȝ cōtinuaȝ celestium iubilationē: iuxta illud ps.83. Beati qui habitant in domo tua dn̄e: ī secula seculorū laudabūt te. ¶ Et sicut in anno iubilei remittebant̄ seruitutes ⁊ debita: ⁊ vnusquisq̧ redibat ad familiā suā pristinaȝ ⁊ ad possessiones suas: Sic in requie celestis patrie liberabit̄ creatura rōnalis a seruitute corruptiōis: a debitis peccatorū: ⁊ vnusquisq̧ electus rediet ad cōsortiū angelorū ⁊ ad possessionē suaȝ celesteȝ.i.ad mansionē sibi debitaȝ ꝑm gradus varios meritorū: q2 ꝑȝ xp̄i sentētiā Jo.14. In domo p̄ris mei mās͂iones multe sunt. ¶ Istō autē sabbatuȝ iubilei dȝ xp̄ianus in die dominico sabbatizare reducēdo ad memoriaȝ quieteȝ ⁊ requieȝ quā expectamus in futura vita. Et certe si hoc diligenter faceret amorē suū ab inquietudine reꝝ tēporaliū amoueret. Et oēȝ speȝ suam: omne desideriū: ⁊ oē solaciū poneret in illa possessione celesti: que nūq̄ d̄ficit: nūq̄ perit: nūq̄ ꝑturbatur. ¶ Et hoc est cōtra illos: qui ī die dn̄ico ⁊ aliis solēnitatib⁹ habent cōtinuū cogitatuȝ ⁊ amorē ad terrenas possessiones: ad vineas: ad agros: ad naues: ad merces: ad vestes: ad filios. Et nūq̄ oculos mētis eleuant ad celuȝ.

¶ 3. est Sabbati institutio. ¶ Ubi queritur: pp̄ quid institutuȝ est a deo sabbatuȝ. ¶ Et r̄ndeo institutum est pp̄ hominē: sicut pȝ ex s̄nia xp̄i dicētis Mar. 2. Sabbatū pp̄ hominē factuȝ est: non homo pp̄ sabbatū. ¶ Tripliciter auteȝ factū est sabbatū pp̄ hoīem.

¶ p̄ ad moderandū laborē corporis: ne si cōtinuo sine intermissione laborib⁹ vacaret d̄strueretur. ¶ Uidemus.n. q2 oīa nālia qn̄q̧ laborāt qn̄q̧ quiescūt. Terra ī estate herbas ⁊ blada gn̄ando laborat: in hieme a labore quiescit: Arbores in estate pomificando laborāt: in hieme requiescunt. Formice in estate congregando desudāt: in hieme pausant: Aueȝ in estate nidificāt ⁊ pullificant: in hieme v̄o requiescunt. Sic q2 homo nascitur in hac vita ad laboreȝ Job.v. Et oīa tēpus habent: ⁊ aliud est tp̄s belli ⁊ aliud tēpus pacis Ecc̄s.3. Cōgruū fuit deum instituere sabbatū: in quo hō quiesceret ad moderandū laborē corporis humani q2 qd̄ caret alterna requie durabile non est.

¶ 2. ad refrenādaȝ cōcupiscentiā anime. ¶ Aīa nostra ex vicio peccati originalis infecta inclinationē viciosam ⁊ īmoderataȝ habet ad ista bona sensibilia ⁊ terrena: q2 ⁊ magni ⁊ paruuli clamant. Diuitie crescant ⁊ opes vt maxīa toto. Nostra sit archa foro. Et verū est illud p̄s: Oculos suos statuerūt declinare in terram. ¶ Si autē continuo occuparetur circa t̄palia nimis cresceret eoruȝ concupiscentia. Et aīa in eorū amore insaniret. Ad hanc ergo cōcupiscentiā refrenandam īstituit deus sabbatū. In quo aīa nostra quiesceret ⁊ se elōgaret ab occupatione terrenorū. Et ad sui considerationem cōuerteretur: dicēs illō Ecc̄s 2. Quid.n. proderit homini de vniuerso labore suo ⁊ afflictione spiritus qua sub sole cruciatus est. Cuncti dies eius doloribus ⁊ erūnis pleni sunt: nec per noctem mente requiescit. Et hoc nōne vanitas est. Et hoc modo refrigescere ab amore ⁊ cōcupiscentia terrenoꝝ ⁊ i i

flāmaretur in amorē eternorū.

¶ 3. Ad procurandam salutem vtriusqȝ ¶ Nam vt dicunt aliqui doctorū ꝛ pre cipue Tho. 22. q. 122. ar. 4. Ratio natu ralis dictat ꝙ vnicuiqȝ rei deputādum est congruum tēpus. Sicut seminationi tēpus vnum deputatur. Aliud vero tempus deputatur recollectiōi fructuū. Aliud tempus vindemie. Aliud putationi vitium. Deputatur quoddā tempus comestioni. quoddaȝ dormitioni: sic ratio dictat ꝙ tempus quoddam de putari debet in quo procuretur anime ꝛ corporis salus. Et ideo deus instituit sabbatū in quo homo a labore quie sceret: quatenus in tali die media ad sa lutem necessaria procuraret. ¶ Media autēȝ necessaria ad salutē sunt. Mandata dīna Math. 19. Si vis ad vitā ingredi serua mandata: Fides ad Hebre. xi. Sine fide impossibile ē placere deo: Spes ꝛ caritas. 1. Cor. 13. Si linguis ho minuȝ loquar ꝛ angelorūȝ: caritatē autem non habeaȝ factus sum velut es so nans aut cimbalū tinniens: Perseuerā tia Math. x. Qui autē perseuerauerit vsqȝ in fineȝ hic saluus erit. ¶ Hec aūt media omnia christianus quisqȝ procu rare dȝ ī die dominico qui successit sab bato: solidando semetipsuȝ in fide: subleuando spem ad deum: preparando ad gratiaȝ recipiendaȝ: obseruando mandata. et in hijs pseuerando: Sabbatuȝ enim ideo datum est: quia faciebat ad omnium aliorum mandatorū obseruā tiam. Naȝ in die sabbati dȝ vnusquisqȝ diligenter examinare precepta diuina ꝛ videre si obseruat vel ne. Et sic querere media necessaria ad salutem. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in die domini co non procurant media sue salutis: sed media que ducunt ad dānationem: ludendo: murmurando: detrahēdo: blasfemando deum ꝛ virginē: ꝛ sanctos vituperando. et oīa diuina precepta trāsgrediendo. Venite ergo ascēdamus ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De mistica sabbati denominatione: fructificatione ac mentis subleuatione. Cap. 69.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ doce bit nos vias suas. ¶ Scribū tur hec verba Leui. 23. Hec sunt ferie dn̄i quas vocabitis sanctas: Sex dieb⁹ facies opus tuum. Dies septimus quia sabbati requies est vocabitur sanctus: Omne opus non facietis in eo. Sabba tum domini est in cunctis habitationibus vestris: Hec ibi. ¶ Quia nomina debent esse consona rebus: ꝛ ex rerum ꝓprietate imponi solent: hinc est ꝙ dieȝ spirituali quieti deputata: merito vocata est sabbatum: qđ interpretatur re quies vel requietio: qꝛ in tali die ab ope ribus seruilibus quiescendum est: ꝛ in diuine bonitatis cōtemplatione pausan dum. De ista igitur die sabbati spiritua li quieti deputata: tria sunt dubia decla randa.

¶ pᵐᵐ est sabbati denoīatio. ¶ Ubi queritur. Quomodo denominatur sabba tum in sacra scriptura. ¶ Et rn̄deo ꝙ sabbatum multipliciter ac varie denominatur.

¶ Et pͦ vocat̄ dies magnus. ¶ Un̄ scri bit̄ Jo. 19. Erat. n. magn⁹ ille dies sabbati. ¶ Dies sabbati pōt dici magn⁹ qꝛ tunc completum est magnuȝ opus crea tionis rerum Gen. 2. ¶ Et tunc incepit tempus multiplicationis rerū per gene rationem successiuā. Et tēpus guberna

tionis rex: q̄ sunt magna s̄m Bona in 2.di.15.q.vltima. Et Nico.de lyra sup Gen.2. ¶ Tuz q2 tali die oia opera dei acceperunt quietem in deo s̄m Alex.de alis in.2.parte sūme.q.lvj. qui est finis omniuz. ¶ Tum quia deus tali die cōpleuit desiderium suum ꝛ quieuit in se metipso: i quo beatifice requiescit ꝛ nō quieuit in facta creatura: prout dicit lyra sup Gen.2. Et ideo dicit̄ Gen.2. Requieuit die septimo ab vniuerso opere: nō in vniuerso ope: quasi rediens ad se ipsuz ꝛ nō permanēs in creatura. Et de hijs ꝛ de sabbato vide multa supra in libro.3.c.47.ꝛ.48. ¶ Tum quia deputatuz est ad cultū magni dei ꝛ ideo merito vocat̄ dies magnus: vn̄ ꝛ dies dominica que sabbato successit: vocatur dies dominica pp excellētiaz ꝛ magnitudinem.

¶ 2. vocatur sanctus. ¶ Un̄ scribit̄ Leui.23. Dies septim⁹ q2 sabbati requies est vocabitur sanctus. Et hoc ideo q2 in tali die dz homo sanctificari ꝛ purificari ab omnibus peccatis cōmissis in ebdomada per cōtritionē: confessionez: satisfactionem: elemosynam ꝛ orationes. ¶ Dz mundari ꝛ purificari deuitando oēm peccati maculā: auaritiaz: luxuriā: superbiam: inuidiaz: iraz: ꝛ omne desideriuz maluz: vnde dicit dn̄s Leui.26. Custodite sabbata mea ꝛ pauete ad sanctuariū meū. ¶ Debet mundari ꝛ sanctificari semetipsum exercēdo in operibus sanctis ꝛ mundis. In mansuetudine: humilitate: caritate: Mundicia cordis: cōtinentia: pietate ꝛ hmōi: que sunt opera munda ꝛ sancta. Et pp hoc dies sabbati vocatur sanctus ꝛ sanctificat⁹. Unde scribitur Nee.9. Et sabbatū sanctificatuz tuum ostendisti eis:

¶ 3. vocatur delicatus. ¶ Unde dicitur Ysa.48. Si vocaueris sabbatuz delicatum ꝛ sanctū dn̄i gloriosuz. ¶ Dies sabbati: vocatur delicatus: q2 aia rōnalis in tali die in veteri testamēto: ꝛ modo in die dominico qui sabbato successit: nō debet circa seruilia ꝛ vilia occupari: qualia sunt corporalia ꝛ omnia transitoria: sed tātūmodo delicata debet exercere: cogitare ꝛ pertractare. ¶ Delicata sunt Deus pater: filius ꝛ spiritus sanctus: christus iesus: virgo maria: angeli sancti: anime beate: anima nostra: Fides: Spes: Caritas. Et hec omnia delicata sunt ꝛ in diebus dominicis agitanda cogitanda ꝛ pertractanda: vt sit sabbatuz nostrum delicatum ꝛ dies festus delicatus. ¶ Cuius oppositum faciunt multi: qui in die dominico: non attendunt rebus delicatis: sed cōmunibus ꝛ vilibus. Attendunt enim vestibus componendis: corpori adornando: capiti: crinibus: coloribus: speculis: caligis ꝛ sotularibus: lectis: pallacijs: canibus ꝛ equis O deus O pietas nostris male cognita seclis.

¶ 4. vocatur memorialis. ¶ Unde scribitur Leui.23. Erit vobis sabbatū memoriale ꝛ vocabitur sanctum. Et licet ibi loquatur de festo tubarum: tamen sabbatum est dies memorialis: quia in precepto sanctificationis sabbati additur verbū memoriale.s. memēto: Exo.20. Memento vt diem sabbati sanctifices. ¶ Dies sabbati: ꝛ modo dies dominica est dies memorialis: quia vere fideles in tali die debent vacare memorie: cogitando ꝛ reminiscēdo diuina beneficia. ¶ Quomō vz dedit nobis bona nature: corpus.s.ꝛ animā. ¶ Bona gratie gratis date: puta scientiam: fidem: spem: industriam: artificia: prudētiam. ¶ Bona corporis sanitatez: iuuētutē: fortitudinē: pulchritudinē. ¶ Bona fortūe: filios: diuitias: vestes: pallatia

possessiones. Honores: dignitates: officia: Amicitias. ¶ Quomodo omnia corporalia nobis seruiunt & administrant ex iperio diuino Deut. 4. ¶ Quo oia angelica natura nobis deseruit ad Hebre. j. ¶ Quo ipse deus pro nobis saluandis est incarnatus: crucifixus: mortuus: & sepultus. ¶ Quo dedit nobis fidem & sacramenta. ¶ Quo remisit pctã nr̃a non semel sʒ centies. ¶ Quo milies dedit nobis gratiaʒ gratuʒ faciẽtem. ¶ Quo liberauit nos a corporalibus malis: a peccatis: a temptationib⁹: ab insidijs diaboli. ¶ Quo non obstante nostra ingratitudine cõtinue nos stimulat & prouocat ad amicitiaʒ suaʒ: per bñficia: per inspirationes: per exẽpla: p minas & flagella: O q̃ʒ gloriosuʒ sabbatum esset istud siquis hoc modo celebraret. ¶ Sed multi nũq̃ʒ celebrãt sabbatum memoriale: quia in die dñico nũquã recordãtur de deo: neqʒ de eius beneficijs: sed d̃ diabolo & eius maleficijs De mundo & de eius fallacijs & sic tota die festi inquietantur & nõ quiescũt. Et tales non sunt hebrei qui acceperũt sabbatum quietis Exo. 20. Sed sunt egyptij & pharaonici qui acceperũt muscas pungentes & inquietas Exo. 8. Sic igitur dies dominica est dies memorialis qꝛ memorie vacanduʒ est: Ideo ait deus Memento vt diem sabbati sanctifices: Exo. 20.

¶ 2. c̃ Sabbati fructificatio. ¶ Ubi q̃ritur: An sabbati sanctificatio sit fructuosa. ¶ R̃ndeo ꝙ sic. ¶ Naʒ sicut terra in se hʒ fructuũ semina: & si pateat radijs solaribus producit fructus: si autem minime fructificat: sicut patet in cauernis & locis abditis ad quos nõ d̃scẽdunt radij solis. Ita anima nostra hʒ in se radicaliter semina oium virtutũ. Sʒ si in terrenis occupata diuinas inspirationes & illuminationes intra se nõ admittat: minime vł pax fructificat. ¶ Si autem a terrenis vacauerit: & digne sabbatizauerit in die festi quiescendo & celestia meditando: tunc illuminata & irradiata diuinis illuminatiõibus radijs & splendoribus mirabiles & ineffabiles fructus germinat. ¶ Oriũtur enim in aĩa ex tali quiete: Cogitationes ordinate: Meditationes sancte: Contẽplationes diuine: Detestatio peccati: Custodia sui: Contemptus mũdi: Amor celestis patrie: Ignita & diuina d̃sideria: q̃ sunt odorifera quasi incẽsum in cõspectu domini. Et ꝙ ista oriantur ex quiete sabbatina & ex condigna sanctificatione festorum patet per figuram mar. 16. Ubi dicitur. Et cum transisset sabbatũ Maria magdalene: & Maria Iacobi & Salome emerũt aromata: vt venientes vngerent iesum. ¶ Moraliter Maria q̃ interpretatur illuminata est aĩa contemplatiua: que in diebus festiuis quiescit & sabbatizat: & ideo diuinis splendoribus & illuminationibus illustratur & illuminatur: Sʒ post sabbatũ siue in fine sabbati emit aromata: qꝛ per quietẽ salutiferaʒ in die dñico sibi vẽdicat tria virtutũ genera mirabiliũ.

¶ p̃ acquirit virtutes defensiuas contra demones & eorũ tẽptationes: prout sũt: vigilantia: prudentia: cautella: sollicitudo: & temptationum victoria & notitia: quibus diabolo resistit. Et significãt per mariaʒ magdalenã que interpretat̃ premunita: & defensibilis.

¶ 2. acquirit virtutes offensiuas contra carneʒ & mũdũ prout sunt: Abstinentia: Castitas: Sobrietas. Mundi fastidiũ: Mundi cõtemptus: Mundi cognitio: Quibus & carnẽ & mundum supplantat. Et significãt per Mariaʒ Iacobi: q̃ interpretatur supplantans festinantem:

q2 p istas v̄tutes supplātant caro ꝛ mū dus que festinant in q̄rēdo delectatio-nes in hac vita: cum sint expectande in futura.

¶ 3. acquirit virtutes ꝑmotiuas: q̄ aīaz ad proficiendū promouēt: put sunt me ditationes: Cogitatiōes: Affectiones ce lestes. Diuina ꝛ ignita desideria: q̄ paci-ficant aīam ꝛ merent eternā retributio nem. Et significant per mariā Salome que interp̄tat pacificans eū vel retribu tio ei⁹: q2 virtutes p̄fate ducūt aīam ad perpetuā pacē ꝛ eternā retributionem: Et sic p3 q̄uo quies sabbatina ꝛ diei do minice debita festiuatio fructificat vir-tutes aromaticas ꝛ odoriferas quibus vngitur ꝛ lenit xp̄s iesus.

¶ 3. est sabbati subleuatio. ¶ Ubi q̄rit. An sabbati ꝛ diei dn̄ice sc̄tificatio sub leuet aīam rōnalē a terrenis. ¶ Et R̄° q̄ sic. ¶ Naz cessatio ab opibus terre-nis ac seruilib⁹ mentē ab amore tp̄aliuz segregat ꝛ in diuina cōtēplatione suspē dit. Un̄ in figura scribit math. 28. Ues pere autē sabbati q̄ lucescit in p̄ria sab-bati venit maria Magdalene ꝛ altera Maria videre sepulcrū. Uespera sab-bati est finis sanctificationis diei festi: ꝛ tūc aīa illuminata venit p cōtēplationē ad cōtēplādaz xp̄i quietē: venit ad sepul crū: q2 ascēdit ad cōtēplationis quietez. Sepulchrū. n. in quo quiescūt mortuo-ruz corpora: quietē significat pfecte cō-tēplationis. In qua: qui mundo pfecte mortui sūt requiescūt. Un̄ scribit Job. 3. Qui expectāt mortez ꝛ nō venit: q̄si effodiētes thesauruz: Gaudētq̄ vehe-mēter cū inuenerint sepulchrū. Uespe-re ergo sabbati veniūt ad sepulcrum: q2 ex diei dn̄ice perfecta sanctificatione: vir deuot⁹ ad quietē sublimat diuine cōtē plationis. Un̄ ꝛ Joānes euāgelista fuit in sp̄ū in dn̄ica die ꝛ vidit mirabilia in sua cōtēplatiōe. Apoc. j. Fui in spiritu in dn̄ica die ꝛ audiui post me vocē magnā tanq̄ tube dicētis. Et iō dicit dn̄s Ysa. 58. ¶ Si auerteris a sabbato pedē tuū: Facere volūtatē tuā in die sancto meo. Et vocaberis sabbatū delicatū ꝛ sanctū dn̄i gloriosuz. Et glorificaueris eū dum nō facis vias tuas. Et nō iuenit volūtas tua vt loquaris sermonē. Tūc dlectabe ris sup dn̄o. Et sustollā te sup altitudi-nes terre. ¶ Notate v̄ba ꝛ signate mi-steria. ¶ Si auerteris a sabbato pedez tuū: nō currēdo ad malū agendū. ¶ Fa cere volūtatē tuā in die sc̄o meo: nō se-quēdo appetitū tuū irrōnalē. ¶ Et vo caberis sabbatū delicatū. Intēdēdo ad diuina. ¶ Glorificaueris eū: debite ho-norādo ꝛ obsuādo. ¶ Dū nō facis vias tuas: sequēdo tuas cōcupiscētias. ¶ Et nō iuēit volūtas tua: idest effect⁹ aliquis sensibilis appetit⁹. ¶ Ut loquaris ser-monē. s. malū: cōtra deū vel proximuz. ¶ Tūc delectaberis sup dn̄o: sentiēdo intra te diuinas ɔsolatiōes. ¶ Et sustol lā te sup altitudines terre: dādo tibi cō-tēptū terrestriū: Appetitū celestiū: ꝛ di-uinorū cōtemplationē. ¶ Et sic p3 q̄uo obseruatio diei dn̄ice subleuat hoīez ad celestiuz cōtēplationē. Cui p̄cipue in tali die vacandū ē. ¶ Et hoc est cōtra mul-tos qui diez istuz expēdūt in lusib⁹ ꝛ sal tibus. Uenite ḡ ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De sanctificationis diei festi mistica ꝛ multiformi retributiōe. Cap. 70.

VEnite ascenda mus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Ysa. 58. Si auerteris a sabba to pedez tuū. Facere volūtatē tuā in die

sancto meo. Et vocaberis sabbatũ deli catũ & sanctũ dñi gloriosuz. Et glorificaueris euz dũ nõ facis vias tuas. Et non inueniĩ volũtas tua vt loquaris sermonem: tunc delectaberis super domino. Et sustollam te super altitudines terre &c. ¶ Uiso de sabbati institutione & denominatione consequenter videndũ est de sabbati remuneratione siue retributione. ¶ Ubi queritur an sanctificantes sabbatuz in veteri testõ. et dominicã diẽ in nouo a deo cõsequãtur dignam remunerationẽ. ¶ Et Rñ̃o q̃ sic. ¶ Naz obseruãtib' mãdata diuina dãtur a deo multiplices bñdictiones sicut pz Deut.23. ¶ Dantur etiã multa bona tẽporalia sicut pz Leui.26. Ubi scribitur: Custodite sabbata mea & pauete ad sanctuariũ meũ. Ego dñs: Si in p̃ceptis meis ãbulaueritis & mãdata mea custodieritis. dabo vobis pluuias temporib' suis &c. ¶ Diligũtur a patre eterno & btã trinitas habitat in illis dicẽte saluatore Jo.14. Si quis diligit me sermonẽ meũ s'uabit: & pr̃ me' diliget eũ: & ad eũ veniem': & mãsionẽ apud eũ faciemus. ¶ Sed special'r loquẽdo obseruantibus diem sabbati in veteri testamẽto & dominice i nouo: m'lta a deo p̃mittunĩ & retribuunĩ & in p̃nti & in futura vita. Et ista describuntur Ysa.56. Ubi dicit dñs: Qui custodierint sabbata mea. Et elegerint que ego volui: & tenuerint fedus meũ. Dabo eis in domo mea & i muris meis locũ. Et nomẽ melius a filijs & filiab': Nomẽ sempiternũ dabo eis qd̃ nõ peribit. Omnẽ tenentẽ sabbatũ meũ ne polluat illud. Et tenentẽ fedus meũ: adducã eos in montẽ sanctũ meũ. Et letificabo eos in domo orationis mee. Holocausta eorũ & victime eorũ placebunt mihi super altari meo: Quia domus mea: domus orationis vocabiĩ cũctis populis ait dñs de' qui congregat dispersos israel. Adhuc congregabo ad eum congregatos eius. Hec ibi. O mirabilis retributio & remuneratio sanctificationis dominice que sabbato successit. ¶ Notate verba & signate misteria: multa dãtur: multa promittuntur custodientibus diem sabbati in lege veteri et diem dominice in lege noua.

¶ p̃ recipit gratiam diuinã in ecclesia militanti que est domus dei. ¶ Et hoc notatur cũ diciĩ Ysa.56. Dabo eis locuz. s. recipiendi gratiam: in domo mea. i. in ecclesia militanti.

¶ 2. recipit gloriaz in ecclesia triũphanti: que est quasi ciuitas murata Apoc.21. ¶ Et hoc notatur cũ diciĩ Ysa.56. Dabo eis locũ. s. glorie recipiende: in muris meis. i. in ecclesia triũphãti: que est ciuitas fortis & murata.

¶ 3. recipit nomẽ melius q̃z nõ sanctificãtes in hac vita. ¶ Naz illi qui nõ sanctificant dominicaz diem sed inquietãtur circa terrena debent vocari egiptij qui acceperũt muscas inquietas Exo.8. Qui autem quiescunt in die festi vocantur hebrei siue israelite & videntes deum: qui acceperunt quietem sabbatinam. ¶ Et hoc notatur cũ diciĩ Ysa.56. Et nomẽ melius a filijs & filiab'.

¶ 4. recipit nomen sempiternum in futura vita. ¶ Quia sanctificantes diem dominicam scribunĩ in libro vite quorum nomen non deletur. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Ysa.56. Nomen sempiternum dabo eis qd̃ nõ p̃ibit.

¶ 5. recipit sublimẽ & altam contemplationem. ¶ Nam in die dominico vacãtes & diuinis intendentes sublimantur in contemplationis altitudinez que per montem designatur. ¶ Et hoc notatur cuz dicitur Ysa.56. Adducã eos in mon

tem sanctum meum.

¶ 6. recipit spiritualem letitiam et consolationem: que maxime in cōtemplationis officio degustatur. ¶ Et hoc notatur cū dicitur Ysa. 56. Et letificabo eos in domo orationis mee.

¶ 7. recipit diuinam complacentiam et gratitudinem. ¶ Nam opera illius qui festum sanctificat: deo sunt grata et beneplacita: siue sint opera necessaria et de precepto: siue supererrogationis et de cōsilio. ¶ Et hoc notatur cum dicit Ysa. 56. Holocausta eorum et victime eorū placebunt mihi super altari meo idest in corde concremata.

¶ 8. recipit spiritualis et deuote orationis virtutem. ¶ Nam diem dominicū festiuans assuescit orationibus et virtutem cōsequitur orationis. ¶ Et hoc notatur cū dicitur Ysa. 56. Quia domus mea .i. anima domus orationis vocabitur cunctis populis.

¶ 9. recipit omniū sensuum congregationem. ¶ Nam sanctificans diem dominicum debet cōgregare sensus suos Auditum: Uisum: Gustum: Odoratū et Tactum. Et omnes etiam sensus interiores ne hauriant vanitatem et animam interius inquietent. Et non debet tunc anima egredi per sensus ad exteriora contēplāda. Unde scribitur Exo. 16. Maneat vnusquisq; apud semetipsū et nullus egrediatur de loco suo die septimo. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Ysa. 56. Ait dominus deus qui congregat dispersos israel .i. sensus dispersos anime sabbatizantis et contemplantis deum.

¶ x. recipit bonorum propositorum executionem. ¶ Nam qui diem dominicum debite sanctificant et multa bona in ebdomada facere proponunt: quasi in arca cordis exercitum bonorū operum congregant. Sed si postmodū hec opera exequantur: prius congregata in corde: ad eius vtilitatem postea congregantur in opere. Et hanc gratiam concedit deus sanctificantibus sabbatum in lege veteri et dominicam in lege noua. ¶ Et hoc notatur cum dicitur Ysa. 56. Adhuc congregabo ad eum .s. per operis executionē: congregatos eius .s. per bonum propositum et rectam intētionem.

¶ xj. recipit sempiternam cibationem et satietatem. ¶ Nam qui dominicā diē debite sanctificant perducuntur ad eternum conuiuium et satietatem. Unde in figura filij israel in die sabbati comedebant manna collectum die precedenti Exo. 16. Ubi scribitur: Dixitq; moises comedite illud hodie: quia sabbatū est domino: ad innuendum q in sabbato quietis celestis saciabitur Anima māna diuine fruitionis visionis et tentionis. ¶ Et hoc notatur cū scribitur Ysa. 58. Si auerteris a sabbato pedem tuū. Et vocaberis sabbatū delicatum. Et glorificaueris eum: cibabo te hereditate Jacob patris tui .s. in celesti retributione.

¶ 12. recipit eternam requiem et pausationem. ¶ Nam debite diem dominicum celebrantes: per istam spiritualem quietem: et quasi momentaneam: merentur peruenire ad quietem et pausationem sempiternam: et sic transeunt de sabbato tēporali ad sabbatum sempiternum. ¶ Et hoc notatur cum scribitur Ysa. 66. Et erit mensis ex mense: et sabbatum ex sabbato. ¶ Mensis qui est dierum multorum aggregatio: bonorum operum multiplicationem significat. Ex mense ergo erit mensis quando ex multiplicatione m[illegible]rum in hac vita: dabit mltitudo premioꝝ i futura:

Ex ex sabbato erit sabbatū:qn̄ p sabbati τ dn̄ice sctificationē: quis puenit ad celestez solēnitatez. Ex sabbato erit sabbatum:qn̄ p tēporalē τ spūalem quietem in die festi:puenit ad quietez sempiternā in gaudijs padisi. ℂ Et ex hijs oibus pz:quāte remuneratiōis τ retributionis sit dies dn̄ica si deuote sanctificetur. ℂ Ex opposito pz q̄ꝫ graui punitione sit digna diei dn̄ice iniusta violatio. Nā violatorib⁹ ei⁹ dant duodeciz opposita pdcis. Nā nō recipiūt dei grāz i psenti τ militāti Eccl'ia. Nec glīaz i triūphāti. τc. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montez dn̄i τ docebit nos vias suas.

ℂ De spūalibus Exercitijs in dieb⁹ festiuis exequendis. Cap. 71.

V Enite ascendamus ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas. ℂ Scribūtur hec verba Leui. 23. Hec sūt ergo fere dn̄i sancte q̄s celebrare debetis tpib⁹ suis. ℂ Scd̄ꝫ q̄ scribit sapiens Ecc's. 3. Tēpus acquirēdi τ tēpus pdēdi. Tēpus custodiēdi τ tp̄s abijciēdi. ℂ Per totā ebdomadā est tēpus pdēdi: qꝛ tūc hoies p̄ciosissimū tēpus i miscēdo pulueres hui⁹ mūdi:perdūt. Perdūt humilitatē::patientiā:castitatē:veritatē: quietem:grāz diuinā:pietatē:iustitiā:aiam: paradisum τ deū p pctā que cōmittūt. ℂ Sed in die festiuo ac solēni est tēpus acquirēdi oia que amissa sunt. Tēpus est acquirēdi v̄tutes:grāz τ diuinā amicitia::deū τ paradisuz:qꝛ tēpus acquirendi τ tp̄s pdendi. Et ideo tēpus festiuuz est tempus spūaliter dispensanduz in bonis opib⁹ qꝛ est tp̄s sanctū sicut dicunt p̄posita verba Leui. 23. Hec sunt ferie dn̄i sancte:quas celebrare debetis tēporib⁹ suis. ℂ Multa sunt aūt spūalia exercitia:que fieri debēt a x̄pianis in suis solēnitatib⁹ τ figurata fuerūt i corporalib⁹ exercitijs iudeorū suas festiuitates celebrantiuz.

ℂ p. Debent christiani in suis solēnitatibus. Epulari. i. Audire verba diuina. ℂ Nā iudei in veteri testō:in suis solēnitatib⁹ epulabāt. ℂ Un̄ scribit Deut. 16. Celebrabis diem festū ebdomadarꝫ dn̄o deo tuo. Et epulaberis coram dn̄o deo tuo. Tu τ filius tuus τ filia tua. Et seruus tuus τ ancilla tua. Et leuites qui est intra portas tuas. Et aduena ac pupillus et vidua que morant̄ vobiscū. Et recordaberis qm̄ seruus fueris in egipto:custodiesq̧ ac facies q̄ tibi p̄cepta sunt. ℂ Moral'r x̄piani in suis festiuitatibus debēt epulari. i. Audire v̄ba diuina:que sunt Epulū τ spūalis aīe rōnalis cib⁹. ℂ Naꝫ si non in solo pane viuit hō sed in oi verbo qd̄ p̄cedit de ore dei p̄ut dicit saluator math. 4. Magnum epulū τ ferculū est aiarū declaratio doctrine salutaris. Et sicut corpis vita conseruat̄ p cibuz corporalē:sic spūalis aīe vita cōseruat̄ per cibū doctrine spūalez. Et sicut corporalis cib⁹ est corpori necessarius:sic spūalis necessari⁹ est aīe. Un̄ scribitur Extra de offi. iudi. ordi. c. Inter cetera que ad salutez spectāt populi x̄piani:pabulū verbi dei sibi p maxime noscit̄ necessariuz:qꝛ sicut corpus māli sic aīa spūali cibo nutrit̄:qꝛ nō in solo pane viuit hō:sꝫ in oi verbo qd̄ procedit d̄ ore dei. ℂ Istud aūt epulū dīne doctrine fieri dꝫ in die festiuo. In quo tenent̄ x̄piani audire verbū dei. ℂ Utrū autez oēs teneant̄ audire v̄bū dei in dieb⁹ festiuis τ qualiter teneant̄. Uide sūmam angelicā. Aliosq̧ doctores. ℂ Dicūt aliqui q̄ siquis ignoret ea que sunt de necessitate salutis:magis tenet̄ vel eque in die festi audire predicationē q̄ꝫ missaz.

ℂ Ad

¶ Ad istud Epulũ diuine predicatiõis non solũ debent interesse patres & matres: sed & filij: filie: serui: & ancille: sacerdotes: & clerici: Aduene: pupilli: & vidue Vñ scribitur Deutero.16. Et epulaberis coram dño deo tuo: tu & filius tuus & filia tua: & seruus tuus: & ancilla tua &c. ¶ In isto epulo in die festi facto debent recordari peccatorum suorum in quibus fuerunt sub dominio diaboli subiugati: q2 pdicatores debẽt annunciare populis scelera eorum Ysa.58. Et idõ scribitur Deutero.16. Et recordaberis qm̃ seruus fueris in egipto. ¶ Post epulũ debẽt custodire & facere que audierunt a pdicatoribus: qui debent annũciare ṽtutes & euangelizare bonuz & pacez. Et ideo scribit̃ Deutero.16. Custodiesq3 ac facies q̃ tibi pcepta sũt. ¶ Sz ad istud Epulũ diuine pdicationis in diebus festiuis non conueniunt pr̃es nec mr̃es. Et si cõueniunt nõ ducunt secum filios & filias: nõ seruos & ancillas: sed dimittũt domi cõtra pceptũ dñi. ¶ Ad istud conuiuiũ nõ veniunt leuite: Nõ clerici: non sacerdotes: non religiosi: nõ aduene: nõ pupilli: Nõ vidue & si veniunt: rari sunt Cõtra quos clamat deus Deutero.16. Epulaberis in festiuitate tua: tu & filius tuus & filia & seruus & ancilla: leuitesq3 quoq3 & aduena: & pupillus & vidua: que ĩtra portas tuas sunt.

¶ .2. Incensum corã dño Adolere idest habere ignita dsideria erga deũ. ¶ Nã iudei in suis festiuitatibus adolebãt incensuz coram dño. ¶ Vñ scribit̃ 2. Parali.2. Sic fac mecũ: vt edificem domũ nomini dñi dei mei: vt consecrem eam. Ad adolendũ incensuz corã illo & fumiganda aromata sabbatis quoq3 & Neomeniis & sollemnitatibus dñi dei nr̃i in sempiternũ: que mandata sunt israeli. ¶ Moraliter adolere incensum coram dño: est habere ignita desideria erga deum. Nam qñ adoletur incensuz egreditur fumus calidus leuis: ascẽdens: & odoriferus. ¶ Et iste fumus nihil aliud est q̃3 ignita desideria que ascendũt per celestũ & diuinorũ concupiscentiã: & sũt odorifera & grata coraz deo iuxta illud ps Dirigatur orõ mea sicut in icẽsũ in cõspectu tuo. Et ex isto fumo fumigant̃ Aromata: q2 per ignita & celestia desideria bonificant̃ opera virtuosa: que sine bono desiderio & bona volũtate non redolerent coram dño. ¶ Ista aũt ignita & celestia desideria erga deũ debẽt hr̃e christiani in diebus festiuis: q̃ttenus ex bonitate desiderii & amoris ergo deum bona & corã deo grata reddant̃ oĩa que in diebus festiuis operant̃. ¶ Et congrue post auditũ diuini ṽmõis sequũt̃ ignita desideria q2 verba diuia sunt eloquia ignita dicẽte pphēta in ps. Ignitũ eloquiũ tuũ vehementer: Ymo sunt q̃si ignis dicente dño Iere.23. Nũquid nõ verba mea sunt q̃si ignis ardẽs: Unde pdicante Petro descendit spiritus sanctus in audiẽtes & inflãmauit eos Act.10. Adhuc loqẽte Petro verba hec: cecidit spũs sanctus super oẽs qui audiebãt verbũ. Et obstupuerunt ex circũcisione fideles: Audiebãt.n. eos loquẽtes linguis & magnificantes deũ: Sic igit̃ fideles in diebus festiuis: post epuluz verbi diuini: debẽt adolere incensum diuinorũ & celestium desideriorũ: desiderãdo celestia & in diuinũ amorez semetipsos totaliter trãsformãdo. ¶ Nã Scotus in.3.di.27.q. vnica videt̃ dicere Q2 homo tenet̃ probabiliter in die dñico actualiter diligere deũ. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis nõ inflãmatur diuinis & celestibus desideriis: Sz ardent dsiderio crapulãdi: bibẽdi: ludendi: luxuriandi. Et si audiũt ver

ba diuina remanēt frigidi.

¶ .3. Sacrificia offerre.i. virtuosa opera exercere. ¶ Nam iudei in suis festiuitatibus offerebāt dño sacrificia. ¶ Unde scribitur.2. Parali.8. Tunc obtulit Salomon holocausta dño super altare quod extruxerat ante porticum: vt per singulos dies offerretur in eo iuxta preceptum Moisi: in sabbatis et in kalendis et in festis diebus: ter per annum.i. Sollēnitate azimorū: et sollēnitate ebdomadarū: et in sollēnitate tabernaculorū. ¶ Moraliter christiani in diebus festiuis debent offerre sacrificia.i. Exercere opera virtuosa. ¶ Nam post inflāmata ꝯsideria sequi ꝺbēt opa realia ne fiant desideria inania et cassa. Et iō in festis ꝑcipue debent offerre dño et exercere vitulos maturitatis: Arietes exemplaritatis: Agnos patiētie: Hyrcos penitentie: Similam contritionis et mūdicie: Oleum pietatis et misericordie: Uinum spiritualis letitie: Thus orationis deuote. Et sal discretionis et prudētie. ¶ Hoc modo multiplicare et offerre sacrificia deo proponebat propheta quando dicebat in ps.65. Introibo in domum tuam in holocaustis: redam tibi vota mea que distinxerūt labia mea. Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boues cū hircis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non offerunt sacrificia: Nec conātur opera virtuosa multiplicare. Sed ocio contabescunt: vacantes ludis: spectaculis: torneamentis: crapulis: philocaptionibus: discursibus: et lasciuis: Quorum festiuitates deus benedictus odit Esa.i. Et diabolus irridet Tre.primo. ¶ De hac oblatione ac multiplicatione sacrificiorum in diebus festiuis dicit dominus Ezech.46. Holocaustum hoc offeret princeps domino in die sabbati: sex agnos immaculatos: et arietum immaculatum: in die autem Kalendarum vitulum de armento immaculatum: et sex agni et arietes immaculati erunt etc.

¶ .4. Adorare.i. deum per cultum latrie Reuereri. ¶ Nam iudei in diebus festiuis deum adorabant. ¶ Unde scribitur Ezech.46. Et adorabit populus terre ad ostium porte illius in sabbatis et in kalendis coram domino: ¶ Sic christiani in diebus festiuis maxime in die dñica deū debent adorare et ei exhibere cultū et venerationem latrie. ¶ Unde notandum ꝯm Scotum in.3.di.9. Quod duplex est latria: vna interior qua homo extollit et magnificat deum considerando actualiter et credendo ipsum deum esse summum bonū et summum dominum et ꝙ ab ipso deo habet omnem bonitatem suam: Alia exterior que est reuerentia deo exhibita per actus exteriores prout sunt genuflexiōes inclinationes: prostrationes et oblationes: que significāt in eo cui exhibent esse summam dominationem Et in exhibente subiectionem ad illum Et ista latria exterior est signum latrie interioris ¶ Istud preceptum de adoratione latrie secundum Scotum ibidem est Affirmatiuum iuxta illud Mat.4. Dominum deum tuum adorabis et illi soli seruies. Et ideo obligat semper et si nō ad semper: et ista obligatio pertinet ad primum preceptum prime tabule videlicet Non habebis deos alienos: qd nō tm̄ est negatiuū: sed etiam obligat ad actum adorationis positiuū: ¶ Hoc preceptum affirmatiuū non pōt ꝑpetuo impediri ab executione actus: ꝗ si nūꝗ occurrat oportunitas exequēdi actū huius ꝑcepti: Sicut de illo ꝑcepto. Honora parentes. Potest.n. ꝑpetuo non occurrere

oportunitas necessaria honorādi parē tes. Et ita potest illud preceptū obseruari perpetuo sine transgressione: et si nullus actus honorandi pentes actualiter habeat: Nihil autē pōt pro semper excludere oportunitatem adorandi deū: Et ideo simpliciter ad actum huius pcepti affirmatiui aliqn̄ eliciendū tenet quilibet adultus. ¶ Tempus autē eliciendi actum adorationis actualem fm Scotum ibidē tripliciter fuit determinatum. ¶ Nam tpre legis nature erat aliqd tempus determinatū in quo vacabat hō ab opib⁹ seruilib⁹. Et in hac sola negatiōe nō fuisset obseruatio pcepti: sz i actu positiuo in sanctificando, i. magnificādo deum cū actu latrie interioris et exterioris predicte. ¶ Tpre verō legis mosaice facta est tpis determinatio p illud pceptū Exo. 20. Memento vt diē sabbati sanctifices: in quo sabbato non solum tenebantur ab opibus vacare: sz et actū adorationis positiuum ad deū elicere: magnificādo ipm per interiorē et exteriorē latriam vt predictū est. ¶ Tēpore aūt legis euangelice tempus actualis adorationis determinatū est in die dnico: qui successit sabbato. Et etiā determinatus est actus fm quē adoratio debet exhiberi videlicet in oblatiōe Eucharistie: quā dz sacerdos offerre p se et p populo: Tunc aūt popul⁹ qui tenet audire missam totā die dominico (fm illud De Cons. di. 1. Missas) tenetur actualiter deum p latriam predictā duplicem adorare. ¶ Et si aliqua necessitas excuset ab executione huius adorationis in cōsecratione eucharistie: puta qz hō ē infirmus nec pōt misse interesse vel si interest non tamen actualiter adorat quia tunc est distractus nec aduertit: Necesse est vt dicit Scotus implere illum actum in aliquo equiualente: vt saltē die illo specialiter deputato cultui diuino: aliquis actus habeatur relatus immediatē in deum ad eius reuerentiam: verbi gratia ipsum adorare in domo propria: vel in lecto si sit infirm⁹: ¶ Et licet dubiū sit: vtrum christiāi teneant ad actū adorationis actualē alio tempore q̄ in die dnico: tamen in die dominico videtur adoratio aliqua deo necessariō exhibenda fm Scotum vbi supra. ¶ Et sic pz quomodo in diebus dominicis populi fideles deum adorare tenent: cultum et reuerentiam latrie exhibendo. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in diebus festiuis nec missam audire curāt. Et si audiunt: deum tn̄ non adorant: Et si adorant latria exteriori: nō tamen latria interiori: quia non aduertunt: nec mentem actualiter eleuant ad deum: Sed sine timore: sine honore ac reuerentia: et sine amore vadunt ad ecclesias sicut asinus ad presepe. Et ideo clamat pphēta in ps. 28. Adorate dominum in atrio sancto eius: Et in alio ps. Adorabo ad templum sanctum tuū: in timore tuo.

¶ 5. Latenter festa celebrare. ¶ Nā iudei aliquando propter timorem inimicorum festa sua in locis absconditis: et speluncis celebrabant: Sicut factum fuit tempore Eleazari. ¶ Nam iudei timentes inimicorum incursus: nec audentes arma sumere ad sui defensione in die sabbati ne ipsum violarent: currebant ad vicinas speluncas et ibi occulte diem sabbati celebrabant. ¶ Unde scribitur. 2. Macha. 6. Alii vero ad proximas coeuntes speluncas: et latenter sabbati diem Celebrantes: cum indicati essent Phillippo flammis succensi sunt: eo q̄ verebantur propter religionem: et obseruantiam: manu sibimet auxilium ferre. ¶ Sic

fideles debent dies festos latenter et in abditis celebrare: quiescẽdo in ecclesiis vel oratoriis aut in domibus ꝓpriis: et nõ discurrendo tota die festiua per plateas et angulos ciuitatis: et hinc inde lasciua et curiosa circũspiciendo: Sz in occultis quiescere debent orõni: et contẽplationi vacãdo. Unde et iudeis nõ licebat in die sabbati elongari a loco suo siue a ciuitate sua nisi p mille passus: quia talis ambulatio magis erat ad recreationẽ q̃ ad laborem sicut dicit Lyra Act. i. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in diebus festiuis discurrũt. 30. et. 40. miliaria. Aliqui vadũt ad nũdinas: aliqui ad spectacula: aliqui ad nuptias: aliqui ad alienas ciuitates: aliqui ad possessiones aliqui ad venationes: aliqui ad choreas aliqui tota die discurrũt hinc inde: et nũq̃ quiescũt nec corpore nec aĩa. Contra quos clamat deus dicẽs Exo. 16. Maneat vnusquisq; apud semetipm et nullus egrediat ð loco suo die septio. ¶ Festa pblice et nõ latẽter celebrare volunt mlieres curiose: põpose et ornate q̃ tota die festi stãt i locis patẽtib9 et aptis vt videant ab hoib9. Stant i hostiis domoꝝ in fenestris: in plateis: se ostẽdunt viris: cupiunt videri et videre alios: et sic festa nõ celebrant in occultis et latenter sed in locis aptis et publice. De quibus dicere possumus illud ps. 143. Erue me ð manu filiorũ alienorũ: quorum os locutũ est vanitatẽ et dextera eorũ dextera iniquitatis: Quorũ filii sicut nouelle plantationes in iuuentute sua. Filie eorũ cõposite: cir cũornate vt similitudo templi ¶ Uel dic qð festa sunt latẽter celebrãda. i. in occulto mentis cũ vera dilectiõe et adoratione interiori: et nõ cũ exteriori tantũ. Sicut faciunt multi: qui exterius quidẽ festa sanctificãt cessando ab officiis corporalibus. Sed nõ interius: qr mens eorũ non cessat a peccatis sed euagat et a deo elõgatur per insania desideria. Et hec iterior adoratio est magis deo grata q̃ exterior dicente saluatore Jo. 4. Spũs est deus et eos qui adorant eum: in spũ et veritate oportet adorare. Nam pr̃ tales querit qui adorẽt eũ. ¶ Uel dic qð festa celebranda sunt oculte in speluncis et cauernis sicut fecerunt iudei pp timorẽ inimicoꝝ: qr in diebus festiuis ꝓcipue debet mens deuota pp timorem inimicorũ latitare et quiescere in vulneribus saluatoris p meditationẽ que sunt speluca et cauerna materie et foramina petre. Cant. 2. Et ideo clamat deus ysa. 2. Ingredere in petram i. christum Abscondere in fossa humo idest in vulneribus xp̃i a facie timoris dñi et a gloria maiestatis ei9. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in diebus festiuis nõ ingrediuntur istas cauernas nec cogitant.

¶ .6. Curare et sanare. ¶ Nam lz phariseici crederẽt in sabbatis hoies infirmos non eẽ curandos: vnde maliciose proposuerunt christo qõnem dicentes Mat. 12. Si licet sabbatis curare vt accusarẽt eum. ¶ Nã si liceret et nõ curaret, arguissent eũ de impotentia. Si non liceret et curaret, arguissent eũ de sabbati transgressione: tamen xp̃s conclusit Mat. 12. per exemplũ de oue cadẽte in foueam: q lz sabbatis curare: Et immediate hoiem curauit et sic clausit os malignantium. ¶ Moraliter sicut xp̃s in sabbatis curauit infirmitates corporales: sic christiani curare tenenẽ in dieb9 festiuis spũales aĩe infirmitates. Sunt aũt febres spũales q̃ plurime que curande sunt in diebus festiuis: Alias festa indebite celebrant.

¶ p9 spũalis febris est cotidiana: Et ista est gula que cotidie exigit debitum ysa.

56. Uenite sumamus vinū ꝛ impleamur ebrietate ꝛ erit sicut hodie sic ꝛ cras ꝛ multo amplius. ¶ Uel febris cotidiana sunt pctā venialia que cotidie cōmittunt. Et ista curanda est per abstinentiā ꝛ sobrietatem ꝛ vigilantiā contra peccata venialia.

¶ 2. est Effimera: q̄ vno die tm̄ accidit ꝛ recedit. Et dicta ē ab ephimere quodaȝ pisce marino: qui vt ferē eo die quo nascit̄ moritur. Et ista est iracundia: que est subitus motus ꝛ eo die quo nascit̄ mori debet scd̄m aplm̄ dicentem ad Ephe. 4. Sol non occidat sup iracūdiam vestrā. Et ista curanda est p māsuetudinē que hr̄i dȝ in dieb⁹ festiuis.

¶ 3. est Eratica: que non accidit certis horis sed incertis. Et ista est inuidia: que accidit quando aliquis laudatur: ꝛ recedit quando vituperatur ꝛ non habet horam determinatam: Et ista curanda ē cū caritate ꝛ ꝓximi dilectiōe.

¶ 4. est Tertiana: que habet vnū diem pausationis: Et hac febre laborant illi: qui de peccatis suis habent contritionē sed non confitentur nec satisfaciunt: Et ista curanda est per confessionez ꝛ satisfactionem.

¶ 5. est Cōtinua: Et ista ē auaritia ꝛ vsura: que continue cruciat vsurarium qui continue peccat: qualibet die: qualibet hora: quolibet momento: tam dierum festiuoꝝ q̄ȝ ferialiū vsuras accipiendo cum alia pctā oīa aliquā habēt interpellationem. Et ista sananda est p restitutionē ꝛ liberalitatē.

¶ 6. ē Quartana: Et ista est luxuria q̄ ex corpore consurgit ꝛ in corpore exercetur quod ex quattuor constat elementis. Et ista curanda est per continentiaȝ ꝛ castitatem.

¶ 7. est Accuta de q̄ despāt medici: Et ista est superbia: que acute defendit mala que facit: nec timet nec erubescit mala facere que consueuit: De qua Jere. 30. Insanabilis fractura tua: pessima plaga tua. Et hec curanda est cum humilitate.

¶ 8. est Ethica que est febris radicata ī mēbris: in quib⁹ naturalis hūditas cōsumit̄. Et ista est accidia ꝛ tristitia seculi que mortem operatur. 2. Cor. 7. Et exicat humorē deuotionis. Prouer. 17. Spiritus tristis exicat ossa: ꝛ hec curāda est per deuotionem ꝛ sollicitudineȝ.

¶ Hec omnes infirmitates in diebus festiuis curande sunt: vt aīa sic curata ꝛ sic munda ad deum adorandum valeat apropinquare. ¶ Sicut enim Mulier curiosa vel iuuenis habens faciem luctuosam vel tinctam non auderet corā rege comparere nisi prius facie diligenter lota ꝛ purgata: Sic anima rationalis in die festo non debet coraȝ deo glorioso semetipsam offerre: nisi prius diligenter omnes spūales maculas lauerit ꝛ absterserit. O anima misera que plena es vlceribus ꝛ plagis febribus ꝛ doloribus: Laua in diebus festiuis maculas cordis: Pone iram: pone inuidiam: Derelinque luxuriam: Depone superbiam. Munda ꝛ cura cordis infirmitates vt sic sana ꝛ munda deo valeas apropinquare ꝛ quecunq̧ iuste postulaueris impetrare. P. 5.

¶ 7. Benefacere ꝛ proximus pietatis opera exhibere. ¶ Ubi notandū q̄ sicut dicit Lira super Mar. 3. Aliqui sunt actus boni in genere entis siue bonitate entis: qui tamen non sunt boni in genere moris siue bonitate moris: sicut est edificare: arare vel huiusmodi: ꝛ talia non erant licita in die sabbati: Aliqui autem sunt actus boni bonitate moris siue in genere moris sm̄ se: sicut sunt opera virtutum: ꝛ talia licita sunt in die

sabbati De quibus erat sanatio corporalis manus aride: quia erat opus pietatis. Et de talibus nulli debet esse dubium: quin possint fieri in die sabbati: non solum licite sed et laudabiliter et ideo dixit christus phariseis Mar. 3. Licet sabbatis benefacere an male: quasi dicat Certum est omnibus quod licet benefacere: et ipse christus querentibus pharisei is: si licet sabbatis curare: concludendo respondit dicens Mat. 12. Itaque licet sabbatis benefacere. ¶ Sicut ergo salvator noster in sabbatis benefaciebat sanando infirmos: docendo: consulendo et opera pietatis faciendo: Sic et nos christiani debemus in festiuis dieb⁹ primo benefacere opera pietatis indigentibus exhibendo.

¶ Et primo debemus visitare infirmos qui sunt in hospitali siue in domib⁹ propriis quod est contra multos qui nunquam visitant nisi propinquos vel amicos ex amore carnali.

¶ .2. potare sitientes: vt sic consolati possint deum laudare benedicere: et pro sibi benefacientibus deuotius exorare. Et hoc est contra multos etc.

¶ .3. Pascere et nutrire famelicos et esurientes: ne habeant materiam furandi vel discurrendi sed quiescendi et laudandi deum. Et hoc est contra multos qui in die festi pauperes mori permitterent anteque sibi darent obolum panis.

¶ .4. Redimere captiuos vel in toto vel in parte si sint aliqui in propria terra: et sic facientes merentur et ipsi redimi a deo de captiuitate diaboli.

¶ .5. Uestire nudos donando aliqua vestimenta puellis nubilibus vel aliis pauperibus: quibus tecti possint ad ecclesiastica officia accedere.

¶ .6. Colligere peregrinos et benigne: et amorose tractare si occurrant.

¶ .7. Sepelire mortuos et orare pro ipsis.

¶ .8. Consulere ignorantibus et maxime quando petunt consilium: Et hoc facere debent senes et doctores qui vno suo consilio multum prodesse vicinis et pauperibus possunt.

¶ .9. Cogere subditos et filios ad bonum: Uerbi gratia Parentes: et proni seu domini et alii prelati habent filios: filias: seruos et ancillas aliosque sibi subiectos: qui in diebus festiuis non curant audire diuina nec missam: nec predicationem: nec vesperas Ipsi debent eos vi cogere vt talia audiant. Si vident eos ludere in ludis ab ecclesia prohibitis vel alia mala committere in die festo: tenentur eos cogere vt talia dimittant: Alias erit anima sua pro animabus illorum.

¶ .10. Docere filios suos paruulos et filias ea que sunt necessaria ad salutem: Timere deum: cauere a peccatis: Sicut ille magnus patriarcha Thobias docebat filium suum ab infantia timere deum et abstinere ab omni peccato Tho. j. Et hoc est contra patres qui in diebus festiuis docent filios suos viam perditionis: ludos: choreas: salt⁹: canere: cithari zare. Hoc est contra matres que in dieb⁹ festiuis docent filias suas contemplari speculum: ferre capillos mortuos: fucare faciem: philocari: choreizare: stare ad fenestras. O deus benedictus: Quot filii vadunt ad interitum ex mala doctrina parentum.

¶ .11. Consolari tribulatos O magna pietas et deo gratissima. Sed in dieb⁹ festiuis omnes currunt ad solacia et consolationes proprias et tribulatos in suis tribulationibus dure et impie derelinquunt.

¶ .12. Indulgere et Remittere iniurias proximo totaliter ex corde. Aliter si ex corde non dimittimus iniurias non

possumus recta facie a deo petere indulgentiam et remissionem peccatorum nostrorum: quia dicit deus Luc. 6. Dimittite et dimittemini. Propterea si homo non dimittat iniurias ex corde in die festo non potest die illo sacrificium vllum deo gratum offerre quia scriptum est Mat. 5. Si offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te: Relinque ibi munus tuum ante altare: Et vade prius reconciliari fratri tuo. Et tunc veniens offeres munus tuum: Et hoc est contra multos ymo innumeros qui in die festo non remittunt iniurias sed remanent in odio et rancore. Obstinati in amore vindicte.

¶ .13. Sufferre patienter defectus et imperfectiones proximorum. Si in diebus festiuis videris aliquos non tibi subditos non religiose viuere sed aliqua mala perpetrare: vel aliqua apparenter mala: patienter sufferre debes si non potes prohibere: sed habe eis compassionem et noli iudicare: quia scriptū est Mat. 7. Nolite iudicare et non iudicabimini. Et hoc est contra multos in pximorū defectibus īpaciētes.

¶ .14. Orare pro inimicis nostris et pro psecutoribus: pro tribulatis: pro infirmis: pro existentibus in purgatorio: Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis nec recordantur de defunctis: nec dicunt pater: nec aue maria. Sed tota die vacant nugis. detractionibus: murmurationibus: blasfemiis: orant deum vt confundat inimicos: Contra quos clamat veritas Mat. 5. Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros: bene facite hiis qui vos oderunt: Et orate pro persequentibus et calumniantibus vos. ¶ Hec ergo sunt opera que facere debemus in diebus festiuis videlicet spiritualiter Epulari: Adolere incēsum: Offerre sacrificia: Adorare deum Latēter celebrarī. Curare infirmitates Benefacere proximis indigētibus. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De spiritualibus exercitiis in festiuis diebus exequendis. Cap. 72.

V Enite ascendamus ad monte; domini: et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. 23. Hee sunt ergo ferie domini sancte quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Secundum quod Scribitur Eccs. 3. Tempus occidendi: et tempus sanandi: Per ebdomadam in diebus ferialibus homo intentus lucris. Uoluptatibus: Ambicionibus et ceteris seculi cupiditatibus: multotiens per peccatū occidit animam suam iuxta illud Jo. 12. Qui amat animam suam perdet eam. Sed in die dominico ceterisq; diebus festiuis est tempus sanandi animam ab omni spirituali infirmitate: mediantibus spiritualibus medicinis contritionis: confessionis: satisfacionis: orationis: et deuote contemplationis: quia tempus occidendi: et tempus sanandi. Ut ergo possimus tempus festiuum debite et deuote celebrare videndum est de spiritualibus exercitijs in diebus festiuis exequendis secundum q elicitur ex antiquis iudeorum gestis: ex sacre quoq; pagine misticis sententiis. Septem autem sunt exercitia singularia: que a fidelibus sunt in diebus festiuis exercenda: et septem singularibus sacre pagine figuris mistice designantur.

¶ pº Debent fideles in diebus festiuis: vrbem hierico Circuire et considerare. et ipsam funditus euertere: reseruato ferro: aere: argento et auro in thesauros domini. ¶ Nam sicut scribitur Josue 6. Deus precepit Josue et filiis Israel vt septem diebus armati circuirent vrbem hierico clausam atque munitam cum buccinis perstrepentibus: et in die septimo vociferaret populus: et sic psterneretur muri ciuitatis. Precepit etiam vt omnia que erant in ciuitate anathema essent: et ne quicque contingerent de hiis que erant in ciuitate: sed omnia interficerent viros: mulieres: oues: boues et omnia animalia. Quicquid autem essent in ea auri: argenti: vasorum eneorum ac ferri domino cõsecrarent. Die autem septimo circuierunt ciuitatem septies sicut preceperat dominus: et clangentibus tubis ac populo vociferante ceciderunt muri ciuitatis et ceperunt eam: ¶ Et hoc fuit in sabbato secundum hebreos et rationaliter prout dicit Lyra super Josue. 6. quia vocatur dies septimus: Et tamen non peccauerunt inuadendo et destruendo ciuitatem: quia fecerunt hoc de mandato dei sicut patet ibidem qui est dominus sabbati: ymo benefecerunt ei obediendo hec Lyra: ¶ Unde dicitur Josue. 6. Die autem septimo diluculo consurgentes circuierũt vrbem sicut dispositum erat septies: Cumque septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes: dixit Josue ad omnem Israel vociferamini. Igitur omni populo vociferante et clangentibus tubis: postque in aures multitudinis vox sonitusque increpuit muri illico corruerunt: Ceperuntque ciuitatem: et interfecerunt omnia que erãt in ea a viro vsque ad mulierem: ab infante vsque ad senem: Boues quoque et asinos et oues in ore gladii percusserunt. ¶ Moraliter hierico interpretatur luna: luna autem est Luminare quod minuitur in consumatione Eccl. 43. Et significat ciuitatem culpe que diminuit quia de homine facit bestiam: Et ducit ad inferni consumationem et consumptionem. ¶ Hanc ciuitatem prout dicit Lyra super Josue. 6. facit amor sui vsque ad contemptum dei. Hec ciuitas triplici muro clauditur scilicet muro carnalis concupiscentie: temporalis affluentie: mundialis excellentie. ¶ Hunc triplicem murum debemus in die dominico vel in die festo subuertere cum sonitu tubarum idest cum sonitu predicationis: Cum clamore deuote orationis: Cum circuitu proprie discussionis. ¶ Hic circuitus in die festo debet fieri septem vicibus: quia tali die debet diligenter considerare: siquid habet in se septem viciorum capitalium: Siquid supbie: siquid auaritie siquid luxurie etc. ¶ Hic circuitus debet fieri septem vicibus idest perfecte: quia perfectio septemnario numero designatur. Qui enim in die dominico vel festo conuertitur de culpa ad gratiam debet diligenter et perfecte discutere propriam conscientiam. Et quicquid in hac ciuitate reperitur saluti contrarium debet interimi: interfici et exterminari. ¶ Siquid autem inuenitur ibidem Ferri idest corporalis temporalisque potentie debet domino cõsecrari idest De cetero bonis actibus applicari. ¶ Siquid inuenitur vasorum aeneorum idest naturalis industrie debet domino consecrari: idest De cetero bonis actibus applicari. ¶ Siquid inuenitur argenti idest eloquentie debet dño consecrari. i. de cetero bonis actibus applicari. ¶ Siquid inuenitur ibidem auri idest philosophice sapientie debet domino consecrari: idest de ce

teso bonis actibus applicari. ¶ Nam deuotus christianus in die dñico τ festi uo: debet exterminare ꝓpriã culpam p contritionem: τ non solũ culpã: sed etiã occassiones τ circũstantias τ inductiua ad culpam Et non solum mortalez cul pam sed τ venialem q̃tum fieri potest. Et hoc est exterminare hierico τ om nia que in ea sunt. ¶ Debet ẽt in die do minico propõere τ firmiter deliberare de cetero omnem suam temporalẽ sub stantiam: oẽm corporis fortitudinẽ: om nẽ anime industriam τ naturale ingeni um: oẽm eloquentiã: τ oẽm aquisitam scientiam τ sapientiam bonis opib⁹ ac bonis actibus applicare: τ ad diuinum bñplacitum adimplendum penitus ap tare τ accõmodare: O q̃ magna τ deo grata est ista festi sanctificatio: Exter minare hierico τ vasa ydonea dño con secrare. ¶ p^m ergo faciendum in die fe stiuo est Exterminare propriã culpam per contritionem τ ad deum se conuer tere per boni propositi reformationez. Hoc aũt fit ad sonitum predicatiõis: ad clamorẽ deuote orationis τ ad circuitũ proprie discussionis. ¶ Contra hoc fa ciunt multi qui hec non operantur: sed opposita.

¶ .2. Cum Siris τ Egiptiis τ eoꝝ rege Anthiocho Epiphãe viriliter pugnare. ¶ Nam Mathathias sacerdos τ alii iudei determinauerũt eẽ pugnandũ in die sabbati cõtra gentes que eis bellum inferebãt. ¶ Unñ scribit. j. Mach. j. Et cogitauerunt in die illa dicentes: Om nis homo quicũq; venerit ad nos in bel lo die sabbatorũ: pugnemus aduersus eũ τ ñ moriemur oẽs sicut mortui sũt frẽs nostri in occultis. ¶ Moraliter si ri qui interp̃tanẽ sublimes aut excelsi: sunt demones supbi qui deo nõ subeẽ sed preesse voluerunt: Egiptii qui inter pretantur tenebrosi: τ angustiati demo nes significãt: qui ex sua supbia deiecti in tenebras exteriores τ tormentorum angustias ceciderũt: Anthiochus Epi phanes eorũ rex significat diabolũ qui est rex sup omnes filios supbie Job. 41 Nam Antiochus interp̃tatur pauperis silentium. Epiphanes vero interp̃tatur supeminens vel supapparens Ab Epi. quod est supra τ phanes apparitio q̃si sup alios eminens vel apparens. Et cõ grue significat diabolũ apud quẽ silet humilitas que ẽ paupertas spũs Mat. 5. et garit superbia: qua sup alios vo luit eminere τ apparere: qꝛ Omne sub lime videt Job. 41. ¶ Iste ergo diabo lus cũ satellitibus suis tenebrosis atq; superbis quasi Antiochus cũ suis τ e giptiis inferunt bellũ in die sabbatorũ τ in diebus festiuis populo christiano. et trahere nitunẽ ad mortez. Sed istis in diebus festiuis forti ac deliberato cõ silio ac proposito viriliter est resistendũ obuiando τ repugnando eorum suge stionibus atq; consiliis. ¶ Unñ caput ec clesie Petrus dicit. j. petri. 5. Fratres so brij estote τ vigilate: quia aduersarius vester diabolus tanq̃ leo rugiens circu it querẽs quẽ deuoret: Cui resistite for tes in fide: Alias si non viriliter resista tur interficiunt credentes: sicut interfe cerunt iudeos qui noluerunt aduersus eos pugnare in die sabbati. ¶ Unde scribitur. j. Mach. j. Et intulerunt eis bellum in sabbatis: τ nõ responderunt eis: Nec miserũt lapidẽ in eos. Et mor tui sunt ipsi τ vxores eoꝝ τ filij eorum τ peccora eorũ vsq; ad mille aĩas homi num. Et dixit vir proximo suo: Si om nes fecerimus sicut τ fratres nostri fe cerunt: τ non pugnauerimus aduersus gentes pro aĩabus nostris τ iustificatio nibus nostris: citius disp̃dent nos a ter

ta. ¶ 2m ergo faciendum in die festo est Repellere culpam ne ingrediatur: per virilem et firmam dimicationem. Contra hoc faciunt multi qui in diebus festiuis non preliantur contra demones: sed permittunt se occidere nullo modo resistentes.

¶ 3. Ouem cadentem in foueam Subleuare. ¶ Nam licitum erat iudeis ouem cadentem in foueam in die sabbati subleuare. ¶ Unde dixit Christus phariseis Mat. 12. Quis erit ex vobis homo qui habeat ouem vnam et si ceciderit hec in foueam sabbatis: nonne tenebit: et leuabit eam quasi dicat sic.

¶ Moraliter. Oues significant simplices credentes iuxta illud Jo. 10. Cognosco oues meas: Casus earum est peccatum ex ignorantia commissum. Fouea que non est nimis profunda est leuitas peccati quod aliqualiter ex ignorantia minuitur: In isto peccato simplices christiani frequenter cadunt in die festo. Tunc licitum est in die festo: ymo debitum aliquibus: ipsos simplices de fouea peccati cum mansuetudine et misericordia subleuare per leuem et benignam admonitionem et correptionem. ¶ Unde dicit apostolus ad Gal. 6. Fratres: et si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis Et ideo patres et pastores: ac rectores animarum qui vident filios: vel filias: seruos: vel ancilas: vxores: et alios simplices sibi subiectos in diebus festiuis in foueam cadere peccatorum ludendo chorizando: epulando: inhoneste vestiendo: societates malas imitando: philocando: et alia illicita perpetrando: Debent cum mansuetudine et lenitate eos de peccati fouea subleuare cum dulci ac gratiosa admonitione. Et si hoc non faciunt certe sunt deteriores Rusticis qui in diebus festiuis ouem suam irrationalem subleuant de fouea. O parentes et pastores: Quis ex vobis habens ouem et se cecideret in foueam die sabbati: et non leuabit eam: quanto magis melior est homo oue Mat. 12. ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis sibi subiectos simplices vidēt cadere per ignorantiam in foueam idolatrie: superstitionis: incantationis et huiusmodi et tamen non subleuant. ¶ 3. ergo faciendum in die festo est Extinguere culpam alienam per ignorantiā commissam.

¶ 4. Bouem et Asinum a presepio soluere: et Adaquare. ¶ Nam licitum erat iudeis in die sabbati bouem: et asinum soluere a presepio: et adaquare: Unde Jesus dixit Archisinagogo indignāti q in sabbatis curaret Luc. 13. Hypocrite vnusquisq; vestrum sabbato non soluit bouem suum aut asinum a presepio: et ducit adaquare quasi dicat sic.

¶ Moraliter Boues significant sapientes qui debent esse per doctrinam fructuosi: Asini simplices: et ignorantes oneribus actiue vite supportandis idoneos iuxta illud Job. 1. Boues arabant: et asine pascebantur iuxta eas.

¶ Presepe in quo est cibus qui est suauis est peccatum per concupiscentiam carnis commissum prout sunt Gula. et luxuria: Ocium et somnus: Sapientes ergo quasi boues et ignorantes quasi asini: in diebus festiuis ligantur ad presepe: quia peccatis carnalibus cathena concupiscentie vincti colligant. Sed in tali die licitum est: ymo meritorium: ymo debitum predicatoribus soluere tales boues: et asinos a tali presepio: Nam in diebus dominicis: et festiuis debent predicatores clamare contra fa

pientes: ꝛ ignorantes: ꝛ eos amouere quantum possunt: a delectatione: ꝛ peccato gule: luxurie: fornicationis: adulterii: cupiditatis: ꝛ sic eos adaquare: ꝛ potare aqua sapientie salutaris: Nam aqua profunda verba ex ore viri: ꝛ torrens redundans fons sapientie Prouer. 18. ℭ Et hoc est contra predicatores qui non clamant: ꝛ non soluunt tales boues: ꝛ tales asinos a presepio voluptatis in die festo: ℭ Quartuz ergo faciendum in die festo est Extinguere culpam alienam per concupiscentiaz commissam. Et predicare verbum sapientie salutaris.

ℭ. 5. Bouem ꝛ Asinum de puteo Extrahere. ℭ Nam si bos ꝛ asinus in die sabbati cecidisset in puteum licitum erat iudeis eos extrahere. Unde dixit iesus ad legisperitos: ꝛ phariseos Luc. 14. Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet ꝛ non continuo extrahet illuz in die sabbati. Et non poterant ad hec respondere illi. ℭ Moraliter per asinum ꝛ bouem intelligitur simplex: ꝛ astutus: Ignarus ꝛ doctus: per casum in puteum qui est profundus intelligitur lapsus in peccatum enorme per maliciam commissum. Per extractionem intelligitur violenta eleuatio. ℭ In die ergo festo si quis in peccati puteum per maliciam: ꝛ proteruiam ceciderit: non solum licitum est talem per benignam admonitionem subleuare. Sed etiam per vim castigationis: ꝛ violentiaz flagelli quasi bouem: ꝛ asinum extrahere: Et ad hoc tenentur rectores ꝛ principes: prelati ecclesiarum: patroni: parentes ac maiores: Qui sibi subiectos ꝛ sue cure commissos vident in diebus festiuis ex malicia ꝛ proteruia ruere in profundum peccatorum blasfemando: maledicendo deum ꝛ sanctos: ludendo: Opprimendo pauperes ac debiles. Superstitiones artesq; magicas imitando. Rixas ac discordias seminando: Quod si non faciant redent deo rationem O patres: O maiores: Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet in die sabbati ꝛ non extrahet illum. Si ergo in die festo subleuatores de puteo asinum: Cur non extrahis filium aut filiam de puteo peccatorum: Quos vides festiuis diebus incumbere choreis: ludis ꝛ philocationibus. et semetipsos immergere in puteum peccatorum. ℭ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis vident filios in baratrum malicie declinare: ꝛ tacent: nec castigant: nec flagellant nec minantur o deus o pietas. ℭ Quintum ergo faciendum in die festo est Extinguere culpam alienam per maliciam commissam cum flagello correptionis ꝛ discipline.

ℭ. 6. Grabatum suum Tollere ꝛ ambulare. ℭ Nam sanatus a Christo de eius mandato sustulit grabatum suum: ꝛ ambulauit in die sabbati. Unde Scribitur Jo. 5. Et statim sanus factus est homo ille: ꝛ sustulit grabatuz suum: ꝛ ambulabat. Erat autem sabbatum die illo: ℭ Sed iudei credentes hoc esse illicitum dicebant ei qui sanatus fuerat. Sabbatum est: non licet tibi tollere grabbatum tuuz. Sed hoc erat falsum vt dicit ibidem Lyra: quia opera corporalia que fiunt ad dei honorem bene possunt fieri in die sabbati: Sicut: ꝛ sacerdotes in templo in die sabbati corporaliter operabantur: adornando templum: Hostias excoriando: scindēdo: lauando: ꝛ immolando: Portatio autem grabati erat ad magnificentiam diuini miraculi: ergo erat licita: ꝛ honesta q2 erat precepta ab

ipso Christo. ¶ Moraliter grabatus in quo quiescit corpus malam significat consuetudinem in qua quiescit mala voluntas: Consuetudo crapulandi est lectus voluntatis gulosi. Consuetudo luxuriandi luxuriosi. Consuetudo ludendi: lusoris: Cõsuetudo blasfemandi est lectus blasfemi: & sic de aliis dicendum est. ¶ Ambulare autẽ est p opera virtutum semetipsum exercere: que auferunt malam consuetudinez In die ergo festiuo precipit iesus vt tollamus grabatum nostre male consuetudinis & ambulemus per viam opposite virtutis. Unde in festiuis diebus postq̃ expulerimus: & extinxerimus peccata nostra & aliena modis predictis commissa: debemus inuigilare ad extirpandam malam consuetudinem quam habemus Et ad virtutes oppositas nosmetipsos exercẽdũ. ¶ In dieb^9 festiuis siquis se videt male assuetum ad blasfemias debet firmiter proponere se emendare & exercere in laude diuina. Siquis se videt male assuetum ad lasciuiam: debet proponere talem dimittere consuetudinem: & se exercere in continentia. Sic lusor. sic auarus: sic gulosus: sic mendax sic & omnes male assueti. Et hoc modo tollent grabatuz suum & ambulabunt in viã salutis. ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis minime auferunt sed malam consuetudinem generant ociandi: crapulãdi: luxuriandi: iudicandi: Detrahendi: Murmurandi: blasfemandi. ¶ Sextum ergo faciendum in die festo est extinguere malam consuetudinem per opera opposita.

¶ .7. Hominem circuncidere. ¶ Naz in die sabbati licitum erat iudeis circuncidere hominem. Et ratio est secundum Liram Jo.7. quia preceptum erat iudeis vt in die octauo circumcideretur puer Leui.12. Die octauo circũcidetur infantulus: Et ideo si octaua dies pueri cadebat in sabbato circumcidebatur puer: nec aliqua transgressio legis reputabatur: Unde dixit iesus turbis iudeorum Jo.7. In sabbato circumciditis hominem: Si circumcisionem accipit homo in sabbato vt non soluatur lex Moisi: mihi indignamini quia totum hominez sanum feci in sabbato: ¶ Moraliter in die festo licitum ymo debitum est interiorem exterioremq̃z hominem spiritualiter circumcidere.

¶ Et primo circumcidenda est Memoria a vanis & lasciuis recordationibus que non sunt licita in die festo. Circumcidẽdus intellectus a curiosis speculationibus & studiis in phya: logica: methaphisica: mathematica astrologia: grammatica: musica: quia debet diuina speculari: Circumcidenda est voluntas ab amore carnali filiorum: amicorum: virorum: mulierum: a concupiscentia rerũ terrenarum: nũmorum: possessionũ: vestium & huiusmodi: quia tenetur diuina diligere.

¶ .2. Circuncidendi sunt interiores sensus: Ymaginatio & fantasia a lasciuis & carnalibus ymaginationibus: que in diebus ocii habundare solent. Debet dico circuncidi ab ymaginationibus cupidis vsure: furti: rapie & turpis lucri Dz dico circumcidi ab ymaginationibus odii: vindicte: homicidii: quia tenet̃ ymaginari celestia.

¶ .3. Circũcidendi sunt: exteriores sens^9: Circumcidẽd^9 est oculus a lasciuo: carnali & curioso intuitu: Auris ab illicito auditu: Naris ab illicito odoratu: Gustus ab illicitis cibis & superfluis potibus. Manus ab illicito tactu: pedes ab inquieto discursu.

¶.4. Circūcidendū est totuꝫ corpus ab illicito ocio. ab illicitis delectationibus ab inhonestis vestibus: quia hec oīa debent i die festo applicari diuinis. ¶ Hec autē spūalis circumcisio adiuuat ad obseruantiā legis diuine: Ideo dicit saluator Jo.7. Si circumcisionē accipit homo in sabbato vt non soluat̄ lex Moisi ¶ Et hoc est cōtra infinitos qui in dilectione tpalium dementati: in diebus festiuis totaliter se effundūt in exteriora: Audiendo: vidēdo: gustando: odorādo ꝛ tangendo que non licet Quorū memoria in odiosis: intellectus in curiosis Uoluntas in vanis occupat̄: Quorum dānatio est manifesta. ¶ Septimuꝫ ergo faciendū in die festo est Extiguere ꝛ excidere occasiones ꝛ incentiua peccatorum. Uenite ergo ascendamus ad mōtem dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De spūalibus Exercitiis in festiuis diebus peragendis. ✝ Cap.73.

Enite ascendamus ad monteꝫ domini: ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ hec verba Leui.23. Hec sunt ergo ferie dñi sancte: quas celebrare debetis tpībus suis. ¶ Secundum ꝙ dicit Sapiens Ecc̄o.3. Tēpus plantandi ꝛ tēpus euellendi quod plantatuꝫ est. Dies dominica succedēs sabbato ꝛ quilibet dies festus est tēpus idoneū ad plātandū virtutes in aīa: ꝛ ad euellendum vicia ꝛ mores indisciplinatos: qui per ebdomadam in aīa plantati sunt. Unde ꝛ ad hoc dñs festiuos ordinauit dies: quatenus homo vacans ab operibus exterioribus: sua interiora excoleret vicia extirpando: ꝛ inserendo virtutes: que sanctificant animam Sicut ꝛ dies festi sancti sunt quos celebrare dbem⁹ tēporibus suis ¶ Ad quorū dignā celebrationeꝫ multa sunt nobis ordinate ꝑ agenda.

¶ p° Diem festū vel dominicam ꝓcedere dꝫ Digna preparatio. ¶ Nam diem sabbati ꝓcedebat dies parasceues. Luc. 23. Et dies erat parasceues ꝛ sabbatuꝫ illucescebat. ¶ Parasceue interp̄tatur preparatio: Ante sabbatū n. iudeorū ꝓcedebat parasceue. i. ꝑparatio que fiebat feria sexta. Nā que agenda ꝛ coquenda siue comedēda erant die sabbati: fiebāt ꝛ coquebant̄ in sexta feria: ꝛ in eadē sexta feria colligebant manna comedendū in die sabbati. Uñ scribit̄ Exo.16. Requies sabbati sanctificata est dño: Cras quodcūꝙ operandū est facite ꝛ que coquenda sunt coquite: Sex diebus colligite: in die autē septimo sabbatū est domino idcirco non īuenietur. Preparatio ergo corporalis ciborū ꝛ comestibiliuꝫ apud iudeos diē sabbati precedebat sicut etiam testatur Lyra super Luc.23. ¶ Moraliter sicut corporalis preparatio iudeorū sabbatum precedebat, Sic spūalis ꝑparatio precedere debet sollennitates nr̄as. Nam ad receptionem grē diuine: que copiosius dat̄ diebus sollēnibus: debita requirit̄ ꝑparatio ꝛ dispositio: Actiones. n. fiunt in subiecto bene disposito. ¶ Uñ ꝛ iudei in festo tubaꝝ quod celebrabat̄ prima die mensis septimi: clangebant tubis ad excitandā preparationeꝫ ad festa ventura. Et iō dicit Lira sup Leui.23. ꝛ Nūeri.29. Quod ille tubarū clangor erat quedā denunciatio ꝛ preparatio ad festa ventura in eodem mense. s. ad festum Expiationis: Tabernaculorū: ꝛ Collecte: vt homines ex tali clangore excitati: ad ꝑfatas sollēnitates celebrādas se deuotius prepararent. ¶ Similiter apl̄i post xp̄i ascēsio

nē diligentissime se preparauerit ad solemnitatem spiritus sancti; claudentes semetipsos in cenaculo: perseuerantes: in silentio: ieiunio ⁊ oratione sicut patet Act. j. ¶ Eodem modo sancta mater ecclesia spiritu sancto recta: vigilias ordinauit festorum sollemnium: in quib⁹ se domini cos diligentius semetipsos examinando: disciplinando: ieiunandoq̃ disponerent. ¶ Eodem modo preordinauit quadragessimalem obseruantia3 ante dominice resurrectionis festum: quasi preparationem quandam preambulam ad dicti festi debitam venerationem: Eodem modo preordinauit aduētum ante festum domini natale: ad maiorem preparationem: ⁊ dicti festi deuotiorem celebrationem. ¶ Sic ⁊ viri sancti ante sollemnia festa se diligentissime preparare consueuerunt: quatenus sic dispositi diuine gratie dona ꝓabundantius recipere mererentur. ¶ Sic Seraphicus pater noster Franciscus: cum ad festum archangeli Michaelis deuotius celebrandum se diligenter prepararet. Et ad eius honorem quadragenarium ieiunium incohoasset: in medio ipsius quadragessime christi Jesu diuina signacula in suo sacratissimo corpore suscipere meruit: Et ideo vnusquisq̃ Fidelis ante solemnia festa debet se diligentissime preparare cum corde: intentione: cogitationibus: ⁊ calidis desideriis. Sic enim fit habilior ⁊ magis ydoneus ad diuina dona suscipienda. ¶ Unde Leo papa. De preparatione ad natale domini celebrandu3 in sermone sic dicit. Sanctam ⁊ desiderabilem: Gloriosam ac singularem sollemnitatem, Hoc est natiuitatem domini saluatoris fratres dilectissimi deuotione fidelissima suscepturi totis viribus nos debemus cum ipsius adiutorio preparare: Et omnes latebras anime nostre diligenter aspicere: Ne forte sit in nobis aliquod peccatum absconditum Quod ⁊ conscientiam nostram confundat ac mordeat: ⁊ oculos diuine maiestatis offendat: hec ille. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui nullam faciunt ante solēnia festa preparationem: Et non faciunt parasceuen ante sabbatum: nec p̄cipiunt dona diuina.

¶ .2. In die sabbati siue in die festo fieri debet diligens commissorum discussio ⁊ Examinatio. ¶ Et hoc ostenditur per figuram. Nam legitur. 4. Re. u. Et j. Parali. 24. Et in eisdem locis declarat Lira Quomodo Dauid sub sūmo sacerdote ad ampliandum cultum diuinum ordinauit vigintiquattuor sacerdotes ebdomadarios: qui seruirent templo successiue per ebdomadam Et vnusquisq̃ istorum ebdomadariorum habebat sub se plures sacerdotes: leuitas: cantores ⁊ ianitores sibi ministrantes in seruitio templi: ⁊ cultus diuini. ¶ In die autem sabbati: Sacerdos qui fuerat Ebdomadarius in ebdomada preterita egrediebatur de templo cum suis sacerdotibus: leuitis: cantoribus ⁊ ianitoribus: Unde scribitur. 4. Re. u. Due vero partes e vobis egredientes sabbato custodiant excubias dom⁹ domini circa regem. ¶ Moraliter templum dei est Anima nostra: Porte huius templi sunt sensus per quos ingreditur quicquid ingreditur ad animam. Sacerdos principalis ⁊ ebdomadarius est voluntas que est Regina in regno anime: Sacerdotes minus principales seruientes Ebdomadario sunt Memoria: ⁊ intellectus voluntati famulantes: Leuite ministrantes sunt cogitationes que voluntati deseruiūt: Cātores sunt desideria deum laudantia: ⁊

benedicentia: ianitores prudentia et circumspectio que sensus quasi ianuas apertas solicite custodire debent. ¶ In die ergo dominica que sabbato successit: debet voluntas nostra cum memoria: intellectu: cogitationibus: desideriis: prudentia: et circumspectione: quasi cum suis turmis ministrantibus egredi templum anime. Et conuertere se ad opera que fecit per ebdomadam: et diligenter examinare et videre. Si in operibus suis deum offendit transgrediendo aliquod decem mandatorum eius: Si animam propriam offendit: aliqd contra conscientiam perpetrando. Si proximo iniuriam intulit: eius bona iniuste vsurpando. Si aliquem ad peccatum inclinauit: verbis vel operibus malis scandalizãdo. Si tempus amisit: inaniter ociando: discurrendo: vel ludendo. Si nimis intentus terrenis fuit: deum obliuiscendo et spiritualia dimittendo: Quid lucratus apud deum fuerit: terrenum puluerẽ miscendo: et reuoluendo. Et si in aliquo istorum se deliquisse cognouerit dbet viriliter corrigere: abstergere: et emendare per vigorosam contritionem et boni firmiqз propositi deliberationem. O beata illa voluntas: que in die dominica egreditur cum suis ministris ad diligenter considerandum opera sua: et corrigit ea.

¶ Sed hoc est contra multos: qui in die festo non examinant opera preterita: nec emendant nec corrigunt: et quod peius est nec emendare de cetero proponunt.

¶ .3. Diligens anime et virium Recollectio. ¶ Nam in die festo debet Anima cum omnibus viribus suis semetipsaз ad sui diligentem considerationem totam recolligere et coadunare. ¶ Et hoc ostenditur per figuram. Nam sicut dicit Lyra. 4. Re. ii. et i. Parali. 24: Ebdomadarius nouus qui seruire debebat per futuram ebdomadam: in sabbato ingrediebatur in templum cuз suis sacerdotibus: Leuitis: cantoribus: et ianitoribus sibi ministrantibus vt ibidem deo ministrarent in ebdomada sequenti. ¶ Moraliter per sacerdotes ebdomadarios: qui erant vigintiquattuor: significantur omnes voluntates: sicut per .24. sedilia omnes ecclesie cathedrales: et per .24. seniores omnes episcopi: sicut dicit Lyra Apoc. 4. quia numerus determinatus sepe pro indeterminato ponitur. Et sicut vigintiquattuor sacerdotes ebdomadari erant sub vno summo sacerdote prout dicit Lyra super. 4. Re. ii. Sic omnes voluntates sub vna voluntate christi sunt: qui est sũmus sacerdos secundum ordineз Melchisedech. ¶ In die ergo dominico debet voluntas cum suis ministris predictis in propriam animam intrare: ad suimet discussionem et consideratio nem: ¶ Et pº debet diligenter aduertere: Si in ea est aliquod peccatum vel macula oculte perpetrata: et eam per lachrimas contritionis abluere. ¶ .2. Si mẽoria intellectus: et voluntas sint ad terram et terrena decliue: et ipsas inde remouere et ad deum eleuare et appropinquare. ¶ .3. Si cogitationes sunt maculate per recordationes et considerationes lascivas: carnales: et luxuriosas et easdem abstergere. ¶ .4. Si desideria sunt obliqua: et torta: per odium: rancorem: inuidiam: iram: amorem inordinatum: et lasciuum: et ipsa purificare: et rectificare: et ad deum totaliter eleuare: Et hoc modo Uoluntas nostra cum suis ministris omnibus Ingreditur templuз in die sabbati: qz a consideratione rerum Exteriorum

que p ebdomadam peregit: ad propriã revertitur examinationē τ discussionē Et sicut sacerdos ebdomadarius ī die sabbati ingrediebatᷣ cū suis ministris templū vt deo seruiret p ebdomadam venturā. Sic voluntas nostra in die dominico debet firmiter τ deliberate proponere deo velle fideliter τ deuote p totam ebdomadā venturaʒ deseruire: O beata aīa que sic in die festo templū ingrederetᷣ semetipsam discutēdo. ℭ Et hoc est contra multos: qui in die dñico nō discutiunt aīam propriam: Nec cogitant magis de ipsa: ꝙ̄ d̄ tertio pede quē non hñt. Nec ad ipsam aīam ingrediuntur: sed effunduntᷣ ad exteriora discurrendo. vagando: ociando.

ℭ. 4. Deuota mentis ad deuʒ eleuatio.

ℭ Nam in die sabbati τ dñica apd̄ nos post considerationē opum per ebdomadam cōmissorum: post recollectionem mentis ad sui discussionem: τ bonoruʒ operū per ebdomadam agendoruʒ firmaʒ τ solidā deliberationē: debet mēs deuota in deum p cogitationes purissimas τ p ignita d̄sid̄ria subleuari. ℭ Et hoc ōnditur per figuraʒ. 4. R̄. 23. Ubi dauid ordinauit: Ꝙ leuite starēt in sabbatis τ calendis τ aliis festiuitatibꝰ ad confitendū τ canendum dño: τ ad ministranduʒ sacerdotibus filiis Aaron coram dño: τ vt custodirent obseruationes tabernaculi federis τ ritum sanctuarii: vnde scribitᷣ ibidem. ℭ Leuite vero vt stent mane ad confitendū τ canendū domino: similiterqꝫ ad vesperam: tam in oblationem holocaustorū domini ꝙ̄ in sabbatis τ calendis τ solēnitatibus reliquis iuxta numeꝶ τ cerimōias vniuscuiusqꝫ rei iugiter coraʒ dño: τ custodiant obseruatiōes tabernaculi federis τ ritum sanctuarii. Et obseruationē filiorum Aaron fratrum suorū vt ministrent in domo domini. ℭ Moraliter Leuite confitentes dño sunt cogitationes in deū eleuate contemplantes ipsuʒ deū: Leuite cantantes dño sunt desideria ignita que corā deo clamare dicuntᷣ Hii leuite confitentes τ cantantes debent in die sabbati τ in aliis festiuitatibus stare ad confitendum τ canenduʒ dño idest debent sursum eleuari ad deum laudandū benedicendum τ glorificandum. Qui. n. stat a terra est eleuatus τ non in terra ꝓstratus: cogitationes ergo τ desideria nr̄a stant ad confitenduʒ τ canendum dño: quando per contemplationem τ dilectionē a terrenis elongantur τ ad diuina subleuantur Et hoc facere debemus in sabbatis τ aliis festiuitatibus τ diebus solēnibus ℭ Et nō solum Mens hoc modo p cogitatiōes τ desideria dꝫ in diebus festiuis in deū eleuari: sed etiam cantādo τ confitendo dño oretenus in psalmis: hymnis: τ cāticis spiritalibus: que mentē a terrenis ad celestia eleuant. Sic. n. leuite τ cantores deuʒ laudabant in sabbatis ceterisqꝫ solēnitatibus oretenus psallendo τ cantando. ℭ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis cogitatiōes τ desideria ad deum laudandū ac benedicendum non subleuant: sed habent eas prostratas atqꝫ sepultas in puluere mundi huius. Neqꝫ canunt in psalmis: hymnis τ canticis spūalibus deo viuo: sꝫ latrāt bacho τ veneri in rithimis lasciuis: impudicis: τ carnalibus.

ℭ. 5. Deuota τ sedula lingue refrenatio.

ℭ Nam in diebus festiuis non solum lingua exerceri dꝫ in laudibus diuinis τ canticis spiritalibus: sed silentio competenti regulanda est. Unde de sanctis mulieribus scriptuʒ est Luc. 23. Et sabbato quidē siluerunt secundū mandatum. ℭ Moraliter in die dñico τ festiuis diebus

tis diebus silendū est.i.quiescēdū. ¶ Pō ab operibus corporalib⁹ ⁊ seruilib⁹ ſm mandatum dñi Exo.20. Sex diebus operaberis ⁊ facies oia opera tua. Septimo aūt die sabbatum dñi dei tui est. Non facies oē opus in eo. ¶ 2.a cogitationib⁹ mūdialib⁹ ⁊ peruersis: que sūt tumultuose quasi mare feruēs. De quibus Sap.2. Dixerunt impij cogitantes apud se nō recte. Exiguū est ⁊ cuz tedio tp̄s vite nostre: ⁊ nō est refrigeriū in fine hoīs. Et separant aīam a deo Sap.j. Peruerse cogitationes separant a deo. ¶ 3. A vanis ⁊ mūdialib⁹ desiderijs: q̄ inquietāt aīam: sicut ⁊ illa que diligit ⁊ desiderat inquieta ⁊ vana sūt. Istis desiderijs agitabaē ille: qui dicebat itra se Luc.12. Quid faciā ꝙ nō habeo quo cōgregez fruct⁹ meos. Et ipse dixit. Hoc faciā. Destruaz horrea mea ⁊ maiora faciaz: ⁊ illuc cōgregabo oia que mea sunt. Contra qd̄ dixit christus ibidē. Nolite solliciti eē aīe vr̄e quid māducetis: neq3 corpori quid induamini. ¶ 4. A verbis superfluis: ociosis: maledicis ⁊ vanagloriosis: duplicibus ⁊ simulatis: q2 in die festo silendū est: vñ scribiē Luc.23. Et sabbato q̄dē siluerūt ſʒ mādatū.

¶ 6. Deuota diuini sermonis Auscultatio. ¶ In dieb⁹.n.festiuis refrenata lingua a vanis ⁊ inutilib⁹ fabulationibus p̄bēde sunt aures diuinis eloquijs: que aīam erudiūt ad vitaz ⁊ subleuāt ad cōtēplationē. Vñ scribiē Act.13. Sequenti vo sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire v̄buz dei. ¶ Moraliter in die dominica ceterisq3 festiuis dieb⁹ cū predicatur: cōuenire dʒ vniuersa ciuitas .i. Aia rōnalis cū oībus virib⁹ suis. Cū sensib⁹ exteriorib⁹: interiorib⁹: Cū memoria: intellectu: volūtate: ⁊ corde: ⁊ nō cuz auribus tantū: Ne corp⁹ sit in choro ⁊ cor in foro. ¶ Ad audiendū verbū diuinū in diebus festiuis cōuenire dʒ vniuersa ciuitas.i.oēs ad ciuitatē ptinētes. ¶ Nouē aūt sunt ciuitatis ptes ſʒ ph̄ʒ 4.⁊.7.politicoruz: que in dieb⁹ festiuis cōuenire debēt ad audiendum verbum diuinum.

¶ P⁹ ciuitatis pars sunt Agricole qui laborāt circa alimēta: sine quibus ciuitas habitari nō posset: ⁊ hij debēt cōuenire ad audiendū verbū dei. Cuius oppositum manifeste patet q2 tūc vacant choreis ⁊c̄.

¶ 2. Atifices: qui artib⁹ incūbūt sine quibus ciuitas durare nō posset. Et hij cōuenire debēt ad pcipienda v̄ba celestia. Cuius oppositū est manifestū quia vacant ludis ⁊c̄.

¶ 3. Mercatores: qui negociatiōis officio ⁊ mercātie deseruiūt. Et hij cōuenire debēt ad auscultanda vite v̄ba. Sed oppositū est clarū q2 vacant cōputis ⁊ libris ⁊c̄.

¶ 4. Mercenarij: qui mercede cōducti in alieno laborāt. Et hij debēt ad ecclesiaz ɔuenire ⁊ audire v̄ba vite: Sed oppositū est clarū: q2 tali die cōueniūt ad tabernas ⁊c̄.

¶ 5. Milites: qui ciuitatē pugnando defendūt. Et hij diebus festiuis ad pcipiēda v̄ba celestia cōuenire debēt. Cui⁹ oppositū pʒ: q2 tunc cōueniunt ad lupanaria ⁊ p̄stribula ⁊c̄.

¶ 6. Cōsiliarij: sapiētes ⁊ iudices: qui iustitiaz administrāt. Et hij conuenire ad audiendū dei v̄bū in dieb⁹ festiuis obligant. Cui⁹ oppositū i multis manifestū est: q2 tunc vacant cōsilijs vel instrumētis componendis ⁊c̄.

¶ 7. Diuites hn̄tes magna p̄rimonia plurimāq3 facultatē: qui ⁊ ipsi v̄bū diuinū audire debēt: Sʒ pʒ manifeste ɔtrariū: q2 diebus festiuis dormiūt vsq3 ad terciā ⁊ vsq3 ad cōpletā p̄dicationē ⁊c̄.

℄ 8. principes: magistrat⁹ ꝛ gubernatores: qui totã ciuitatẽ regunt ac gubernant. Et hij audire debẽt in dieb⁹ festiuis verbũ dei. Cui⁹ oppositũ est manifestũ: qꝛ nec ipsi audiũt nec famulos suos audire pmittũt: sꝫ vacãt venationi: astiludio: ꝛ discursib⁹ ꝛc̃. ℄ 9. sunt occupati circa res diuinas vt sunt Clerici: Monachi ꝛ Relligiosi: qui tãto magis audire celestia vba obligati sũt: q̃to se deo deuoti⁹ dedicarũt. Cui⁹ oppositũ est manifestuꝫ: qꝛ tũc vacãt crapulis: ebrietatib⁹ ꝛ vtinaꝫ nõ ĩpudicitijs ꝛ meretricibus: quin imo multi eorũ impediũt ꝛ p̃dicatores ꝛ auditores celestis eloquij: prauitate hic cũ fervore. Hec auscultatio deuota diuini eloquij mirabiliter illuminat intellectũ ꝛ eleuat ad cõtẽplationẽ: qꝛ dicit ppħa in ps. Declaratio sermonum tuorũ illuminat ꝛ intellectũ dat paruulis. Tp̃e aplõrũ vniuersa pene ciuitas ĩ die festo cõueniebat ad audiẽdũ verbuꝫ dei: sed modo rari vel nulli vadũt ad p̃dicationes. O mortales. Uenite ascẽdamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

℄ Qualiter in festiuis dieb⁹ lingua sit refrenãda ꝛ silẽtiũ custodiẽdũ. C. 74.

V Enite ascendamus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ℄ Scribũtur hec vba Luc. 23. Et sabbato quidẽ siluerunt scd̃ꝫ mãdatũ: fm q̃ scribit Salomon Prouer. 18. Mors ꝛ vita ĩ manibus lingue: qui diligũt eã comedẽt fructus ei⁹. Naꝫ put dicit ibidem Nico. de lyra. In abusu lingue est mors culpe: in bono ṽo vsu vita gratie: ꝛ qui diligunt bonã linguaꝫ reportãt bonũ fructũ: qui diligunt malã: malũ. ℄ Et q̃uis lingua a malis sermonibus semp sit refrenãda ꝛ in bonis exercẽda: tñ qꝛ tempus tacendi ꝛ tẽpus loquẽdi Eccs. 3. Specialiter in diebus festiuis est in bonis sermonibus exercẽda: ꝛ a malis refrenãda exẽplo sanctarũ mulieruꝫ: que in die sabbati siluerunt. Unñ cuiuscũqꝫ fidelis christiani lingua in die festo a. 12. reticere ꝛ quiescere debet.

℄ p̃ A blasfemia que ẽ cõtra deũ: qꝛ tali die deus laudandus est nõ blasfemandus. Cõtra q̃d faciũt illi de quib⁹ dr̃ in ps. Posuerũt os suũ in celo ꝛ lingua eoruꝫ transiuit in terra.

℄ 2. A maledictiõe: que est cõtra sanctos: qui tali die sunt venerãdi: Cõtra hoc faciunt lusores qui in dieb⁹ festiuis deo ꝛ sanctis maledicũt: sicut ꝛ Goliath philisteus maledixit exercitui dei viuẽtis. j. R. 17. De q̃b⁹ ĩ ps. 63. Exacuerũt vt gladiũ linguã suã. intẽderũt arcũ rẽ amarã vt sagittẽt ĩ occultis ĩmaculatũ.

℄ 3. A murmuratiõe: q̃ ẽ cõtra p̃latos spirituales. Cõtra q̃d faciũt plebes in diebus festiuis murmurãtes de sũmo pontifice: cardinalibus: episcopis ꝛ clericis: sic murmurauerũt ꝯ moisen ꝛ Aarõ filij israel Nũ. 14. Unñ Sap. j. Custodite ḡ vos a murmuratiõe q̃ nihil pdest.

℄ 4. Ab adulatiõe: q̃ fit p̃ncipib⁹ ꝛ potẽtib⁹ secularib⁹: ad acquirẽdã eorũ grãz ꝛ beniuolẽtiã: qꝛ tali die q̃rẽda ẽ beniuolẽtia ꝛ grã dei nõ hominũ. Cõtra hoc faciunt ambiciosi: qui principũ fauorẽ q̃rũt maxĩe ĩ dieb⁹ festiuis eis adulãdo. De quoꝝ fraude dr̃ Eccs. 7. Meli⁹ ẽ a sapiẽte corripi: q̃ stultoꝝ adulatiõe decipi: qꝛ sicut sonitus spinarũ ardentium sub olla: sic risus stulti.

℄ 5. A verbis lasciuis ꝛ impudicis: q̃ fiunt a philocaptis: ab adulterijs: a cõcubinis: a meretricib⁹ ad amatores suos: ꝛ maxime in dieb⁹ solẽnib⁹ procurãte dia.

bolo. Et illaqueant multos in vinculis diaboli. De quib⁹ scribit Prouer. 7. Et ecce occurrit illi mulier ornatu meretricio pparata ad decipiẽdas aĩas: Garula: vaga: procaci vultu blãdit dicens. Ueni inebriemur vberibus & fruamur cupitis amplexib⁹ donec illucescat dies. Irretiuit eũ m̃ltis sermonib⁹ & blandicijs labiorũ protraxit illuz. Pratica contra tales proferẽtes verba scurrulia & lasciuia ad inclinandũ ꝓximũ ad peccata in diebus festiuis.

¶ 6. A detractiõe: que fit cõtra inimicos diminuẽdo vel denigrãdo eorũ famaz: vel sanctitatẽ: vel humilitatẽ: aliasq; virtutes. Contra hoc faciunt inuidi qui de bono ꝓximorũ dolent & eis detrahunt maxime in diebus festiuis. Et odiunt a deo dicẽte ꝓpha in ps. Detrahẽtẽ secreto ꝓximo suo hũc ꝑsequebar. Et ideo scribitur Sap. i. A detractione parcite lingue.

¶ 7. A seminatione discordiarũ siue a susurratione: que fit cõtra amicos & fratres ad prouocãdũ eos ad odiũ mutuũ. Et isti sunt deo detestabiles: Prouer. 6. Sex sunt que odit deus & septimũ detestat̃: eũ. s. qui seminat inter fratres discordiã: Sunt etiaz a deo maledicti quia pacem perturbãt. Ecci. 28. Susurro & bilinguis maledict⁹: multos. n. turbauit pacẽ habẽtes: pratica cõtra tales.

¶ 8. A mendacio & falsitate: que fit vniuersaliter tam a maioribus q̃ a minoribus: tam cõtra maiores q̃ contra minores. Heu quot mendacia dicuntur in dieb⁹ festiuis: A pueris: iuuenibus: lusoribus: philocaptis: mulierib⁹: adulteris: cõcubinarijs. Naz clamat ꝓpheta in ps. Ego dixi in excessu meo omnis homo mendax: Sed alibi dicit: Perdes omnes qui loquuntur mẽdaciũ.

¶ 9. A cõtradictione & litigijs: que sunt inter pares. Nam in diebus festiuis est tẽpus pacis & ideo tũc nõ verbis litigandũ est: nec cõtendẽdũ: nec cõtradicendũ: q2 ex tali cõtradictione animi incitãtur ad iracundiam. De ista cõtradictiõe dicit ps: Proteges eos i tabernaculo tuo a contradictione linguarũ.

¶ x. A Jactantia: q̃ fit in suiipsius cõmẽdationez. Multi. n. magnifica de seipsis loquuntur cuz iactantia: dicentes de se plusq̃ sit: & laudantes suas vel virtutes vel opes vel gratias plus debito & tẽpore incõgruo. De quibus ps. Dixerũt linguam nostram magnificabimus. Sed grauissime peccãt: q2 in diebus festiuis debet hõ humiliari & non se laudare: sicut pharise⁹ qui despect⁹ est a deo Luc. 18. Tales. n. disperdit deus dicente ps. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa & linguaz magniloquã: pratica.

¶ xi. A vanitate: que fit qñ homo loquit̃ de rebus vanis & inutilibus: sicut sunt fabule: hystorie gentiliuz: ꝑlia: ciuitates. Et oĩa terrena que vana sunt: de quib⁹ non est in diebus festiuis nec loquendũ nec cogitandum. In tali defectu cadunt hystriones: tragedi: mimi: & pabolani: qui in diebus festiuis narrant inania & risu digna. Heu me clamat propheta in ps. Uana locuti sũt vnusquisq; ad ꝓximũ suũ: labia dolosa in corde.

¶ xij. A m̃ltiloquio & a multitudine verborum. Nam tali die mulieres sileãt & sic omnes in die festo silentiuz quantum possibile est seruare debẽt. Sicut enim in multiloquio non deerit peccatum sic cultus iustitie silentium. Et sicut multum loquens est stultus sic moderans linguã suam est prudentissim⁹. Unde dicit Prouer. x. In multiloquio non deerit peccatum. Qui autem moderatur labia sua prudentissimus est. In hoc autem defectu vniuersaliter

cadūt in dieb⁹ festiuis taʒ viri q̄ʒ mulie
res ⁊ q̄to magis vacant ab opib⁹ tanto
magis habūdāt verbis. Et iō extinguūt
oēm spm̄ ⁊ deuotionē. Prouer.15. Lin
gua placabilis lignū vite: que autē imo
derata est conteret spm̄.
¶ Hoc silentiū est cōgruētissimū ad re-
ceptionē diuine grē in dieb⁹ festiuis: qꝛ
tpe silentij ⁊ pacis filius dei descēdit de
celis ⁊ venit ad hoīes Sap.18. Cum.n.
quietū silentiū cōtineret oīa: ⁊ nox ī suo
cursu mediū iter haberet: Oipotēs ser
mo tuus dn̄e exiliens de celis: a regali-
bus sedib⁹ prosiliuit ī mediā terrā.
¶ Hoc silentiū ⁊ lingue a malis sermoni
bus refrenatio: ⁊ in laudabilib⁹ verbis
exercitatio in dieb⁹ festiuis cōgruētissi-
ma est ad mali declinationē ⁊ ad boni
ꝓmotionē: qꝛ scribit̄. Ecci.28. Uerbuʒ
neq̄ʒ imutabit cor: ex quo partes q̄ttuor
oriūt̄: bonū ⁊ malū: vita ⁊ mors: ⁊ do
minatrix illorū est assidua lingua. Ubi
dicit Nico. de lyra qꝫ verbū mēdax imu
tat cor humanū. Ex q̄ q̄si ex fonte oriū
tur q̄ttuor: que sunt quasi riuuli: vʒ bo-
nuʒ ex genere: malū ex gn̄e: bonū gratie
qđ est vita: malū culpe qđ est mors. Sʒ
lingua assidua idest assidue admonēs ⁊
exhortās his oībus dn̄atur. Naʒ sicut
lingua neq̄ʒ ⁊ maledicta cor humanum
īmutat ad bonū ex gn̄e relinquēdū ⁊ ad
malū ex genere pagēdū: ⁊ ad bonū gra
tie fugiendū ⁊ ad malū culpe ꝑpetrādū:
put pʒ per experientiā ⁊ maxime in die
bus festiuis. Ita lingua bona ⁊ bn̄dicta
cor humanū īmutat ad bonū ex genere
pagendū: ⁊ ad malū ex genere declinā-
dū: ad bonū gratie requirēdū ⁊ ad ma
lum culpe declinandū ⁊ hoc ꝑcipue fieri
dʒ in festiuis diebus in quib⁹ per ordi-
natum silentium est lingua a malis ser
monibus refrenanda ⁊ ī bonis lauda-
bilr̄ exercēda. Uenite ḡ ascēdam⁹.

¶ Qualiter in festiuis dieb⁹ celestiū cō-
templationi sit vacādū ⁊ cū beatis spiri
tib⁹ confabulandum Cap.75.

Venite ascenda
mus ad montē dn̄i ⁊ docebit
nos vias suas. ¶ Scribūtur
hec verba Act.16. Die autē sabbatorū
egressi sum⁹ foras portā iuxta flumen
vbi videbat̄ oratio esse. Et sedentes lo-
quebamur cū mulierib⁹ que conuenerāt.
Et q̄daʒ mulier noīe Lydia purpuraria
ciuitatis thiathirenorū colens deū au-
diuit: cui⁹ domin⁹ aperuit cor intendere
his q̄ dicebant̄ a paulo. Cū autēʒ bapti
zata eēt ⁊ domus ei⁹: deꝑcata est dicēs:
Si iudicastis me fidelē dn̄o esse: introi
te in domū meā ⁊ manete ⁊ coegit nos
Hec ibi. ¶ Post deuotā diuini vbi au
ditionē: in festiuis dieb⁹ ad celestiū cōtē
plationē subleuari debem⁹: ꝑp hoc.n.a
terrenis laborib⁹ quietem accepimus.
Modus aūt nostre cōtēplationis ī ver
bis assumptis mirabiliter ⁊ mistice de
signat̄. In quib⁹ plurima sūt ordinata
declaranda ⁊ cōsideranda.
¶ P̄ Ciuitas illa in qua morabantur apl̄i
vocabat̄ philippis. ¶ Un̄ scribit̄ Act.
16. Nauigātes autē a troade recto cur-
su venimus samothraciam: ⁊ sequenti
die neapolim: ⁊ inde philippis. ¶ Phi
lippis interp̄tatur os manuū: ⁊ mistice
d̄signat terrestrē huius mūdi ciuitatē ī
qua oīs labor qui p manus designatur:
ore cōsumit̄. Naʒ oīs humanus labor
circa mechanicas artes ad humanū vi
ctum ordinat̄ sicut patere pōt p singu-
las artes discurrēdo. Un̄ scribit̄ Ecce
6. Oīs labor hoīs in ore eius. Recte igi
tur mundus iste ⁊ ciuitas terrestris os
manuū interp̄tat̄: qꝛ in ea viuentes ore
cōsumūt quicquid laborādo manibus

acquirunt. ¶ Et iō primo parenti de paradiso eiiciēdo ⁊ in hāc terrestrē ciuitatē trāsmittendo dictū est a deo Gen. 3. Maledicta terra in ope tuo. In laboribus comedes ex ea cūctis dieb⁹ vite tue. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. ¶ Et iō cū oīs labor ad vitā hoīs ordinet: tēperate in terrenis laborib⁹ se debēt hoīes occupare p victu tm̄ ⁊ vestitu ⁊ nō p cumulatiōe: sicut faciebat ille diues qui subita morte nocte sblat⁹ ē Luc. 12. Un̄ paulus. i. ad thimo. 6. Hn̄tes alimēta ⁊ quib⁹ tegamur hijs cōtēti sim⁹. Hic potes plixe p̄dicare d̄ labore hoīuz quō p victū ⁊ vestitū tot⁹ dissipat.

¶ 2. Ciuitas illa erat colonia. ¶ Un̄ scribit Act. 16. Et inde philippis q̄ est prima partis macedonie ciuitas Colonia. ¶ Ciuitas colonia dr̄ qn̄ ab alienigenis nō ab idigenis colit. Ubi dicit Nico. de lyra. Dr̄ autē ciuitas colonia q2 defectu indigenarū replet colentibus alijs: iō sic noiat a cultura agri: hec ille. ¶ Mistice ciuitas illa colonia mūdū istū inferiorē pfigurat. In quo oēs sum⁹ aduene extranei ⁊ pegrini: dicēte pph̄a in ps. 38. Aduena ego sū ⁊ pegrin⁹ sicut oēs patres mei. Hic mūdus est nobis ciuitas colonia q2 ip̄z colimus euertēdo terrā: laborādo: seminādo: cultiuādo vt herbas comedam⁹ iuxta illd̄ Gen. 3. Maledicta terra in ope tuo: spinas ⁊ tribulos germinabit tibi ⁊ comedes herbas terre. Hic mūdus ē vobis ciuitas colonia: quia vt scribit paulus ad Hebre. 13. Nō. n. habemus hic manētē ciuitatē sz futurā inquirimus. Et iō mūdi hui⁹ ciuitas colonia sobrie est diligēda: imo cōtēnēda q2 in ea plurimū laboram⁹: ⁊ nihil inde reportamus. i. ad thimo. 6. Nihil intulim⁹ in hūc mūduz: haud dubiū q2 nec auferre quid possumus.

¶ 3. Ciuitas illa erat murata. ¶ Un̄ scribitur Act. 16. Die autē sabbatoꝝ egressi sum⁹ foras portā. Si habebat portas habebat ⁊ muros. ¶ Mistice ista nr̄a terrestris ⁊ mūdialis ciuitas ē murata q̄druplici muro: qui ip̄az mirabil'r fortificat. ¶ P⁹ murus est tripedalis in sua latitudine ⁊ sūt tria elemēta circūdātia terrā: vz aqua: aer ⁊ ignis ⁊ significāt tres radices vicioꝝ q̄ circūdāt ⁊ fortificāt mūdū istū. De quib⁹ dr̄. j. Jo. 2. Oē qd̄ est i mūdo cōcupia carnis est ⁊ cōcupiscētia oculoꝝ: ⁊ supbia vite. ¶ 2. murus ē septēpedalis i sua latitudine: ⁊ sūt septē celi planetares mūdū istū iferiorē circūdātes vz Luna: Mercuri⁹: Uen⁹: Sol: Mars: Juppiter: ⁊ Saturn⁹: ⁊ significant spūaliter septez vicia capitalia inferiorē mūdū istū circūdātia. Naz luna que alterat corpora figurat Gulam: Mercuri⁹ iclinās ad negociationē Auariciā: Uen⁹ iclinās ad d̄lectationē: Luxuriā: Sol solitarie lucēs Inuidiā: Mars bellicosus Iracūdiā: Juppit oīb⁹ dominās Supbiā: Saturn⁹ melācolic⁹ Accidiā. Hij sunt septem spūs neq̄ Luc. xj. Tūc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secū nequiores se ⁊ ingressi habitant ibi. ¶ 3. murus ē vnipedalis i sua latitudine. Et est firmamētū in quo sunt luminariū multiplices varietates ⁊ circūdat mūdū istū inferiorē. Et significat luminosaz prudētiā: astutiā ⁊ caliditatē mūduz istū totaliter circūdātē ⁊ fortificantem. De qua scribit Luc. 16. Laudauit dn̄s vilicū iniquitatis q2 prudēter fecisset: q2 filij hui⁹ seculi prudētiores filijs lucis in generatiōe sua sunt. ¶ 4. murus est ēt vnipedalis in sua latitudine. Et ē primū mobile mūdū istū iferiorē total'r circūdās ⁊ suo motu oīa alia iferiora corpora mouēs. Et significat amorē iordinatū siue cupiditatē originem ⁊ radicē oīuz vicioꝝ ad cui⁹ motū mouē

tur oīa vicia. De q̄ paulus.i.ad Timo.6. Radix.n.oīuz malorum est cupiditas: quā quidā appetētes errauerūt a fide ꝛ īseruerūt se dolorib⁹ m̄ltis.

¶ 4. Extra ciuitatem illam erat flumē. Un̄ scribit̄ Act.16. Die autē sabbatorū egressi sum⁹ foras portā iuxta flumen. ¶ Mistice extra ciuitatis muros est flumē: q2 extra sensibiles celos quos videmus ꝛ diximꝰ eē hui⁹ terrestris ciuitatis muros: est celestis glorie copiosa ꝛ inundās d̄lectatio: q̄ fluminis ꝛ torrētis noīe d̄signat̄ dicēte pph̄a in ps. Torrēte voluptatis tue potabis eos. De isto voluptatis flumine dicit aquila volans Apoc.22. Et ondit mihi fluuiū aque viue splēdidū tāq̄ crystallū procedentez de sede dei ꝛ agni.

¶ 5. Iuxta flumē videbatur oratio esse. ¶ Un̄ scribit̄ Act.16. Die aūt sabbatorū egressi sumus foras portā iuxta flumen. Ubi videbat̄ oratio eē. ¶ Mistice: iuxta flumē est orō: q2 in celestis glorie iucūditate est electoꝝ in deū cōtinua mētis eleuatio: ꝛ dīna glorificatio ꝛ benedictio. De ista oratione ꝛ dei bn̄dictione quā faciūt electi i iocūditate glorie celestis dicit Joānes Apoc.7. Adorauerūt deū dicētes amē. Bn̄dictio ꝛ claritas ꝛ sapia ꝛ grāꝝ actio: honor ꝛ virt⁹ ꝛ fortitudo deo nr̄o in secula seculorum amē. Et cōgrue oratio d̄r esse iuxta flumen: q2 ex celesti iocūditate surgūt electi in diuinā laudez ꝛ bn̄dictionē. Unde scribit̄ Ysa.65. Ecce serui mei laudabūt pre exultatione cordis.

¶ 6. Ad istud flumē ꝛ ad istū orationis locū mulieres cōuenerāt. ¶ Un̄ scribit̄ Act.16. Et sedētes loquebamur mulierib⁹ q̄ ↄuenerant. ¶ Mistice mulieres sunt aīe beate: ꝛ separate a corporibus ītelligētie: q̄ ꝛ molles fuerūt p pietatē ꝛ eterni regis sponse per sinceraz fidez: iuxta illud Osee.2. Et sponsabo te mihi in fide: ꝛ hee venerūt ad flumen ꝛ ad locū orōnis: q2 p suaz glorificationē extra hui⁹ mūdi portas egressi: peruenerūt ad redūdātez celestis patrie iocūditatez ꝛ in eternū ꝑmansurā iubilationē ꝛ dei bn̄dictionē. Et ꝓ quidē aīe beate cōueniunt. 1. sedēt iuxta flumē. 2. orant: q2 aīe beate prio pducunt̄ de hoc mūdo ad celestē patriā. 2. celesti d̄lectatiōe replētur ꝛ quiescūt et faciant̄ ꝛ.3. resultāt in diuinā bn̄dictionē ꝛ laudē. Un̄ dicit ꝓpheta in ps.149. Exaltauit māsuetos ī salutē quo ad primū. Exultabūt sancti ī gloria: letabunt̄ in cubilib⁹ suis: quo ad sc̄dz. Exultatiōes dei ī gutture eoꝝ quo ad tertium.

¶ 7. Dz vnusquisq̄ fidelis i die festo ad istd̄ flumē ꝛ locū orōnis egredi. ¶ Un̄ scribit̄ Act.16. Die aūt sabbatorū egressi sumus foras portā iuxta flumē. Ubi videbat̄ orō eē: ꝛ sedētes loquebamur mulierib⁹ que cōuenerant. ¶ Mistice sicut paulus ꝛ socij die sabbati egressi sunt foras portam ciuitatis ad flumē: ꝛ ad locū orōnis ꝛ ibi sedebant ꝛ cū mulierib⁹ loquebant̄. Sic fideles quiq̄ in die festi: p expulsionē ↄcupie carnis oculoꝝ ac supbie vite: septē peccatoꝝ mortaliū: mūdialis prudētie ac iordinate cupiditatis: mūdi hui⁹ spūalis debēt egredi muros. Debēt p cōtēplationē elemēta trāsire: ꝛ celos oēs penetrare. Debēt cū memoria: intelligētia ac volūtate: ad supne iocūditatis: suauitatis ac delectatiōis flumē accedere. Debēt ad celestiū gaudiorū voluptuosū torrētē ↄuenire. Debēt orōnis locū diligēti⁹ cōsiderare .i. diuinas laudes q̄ i celesti gloria celebrant̄ diligētissime ↄtēplari. Debēt ibidē sedere.i. cū mētis ꝛ corpis trāquillitate hec cogitare: ruminare: ꝛ diuti⁹ meditari. Debēt cū mulierib⁹ loqui.i. cum

gloriosis aīalib⁹ in orōne deuotissime ꝛ cordialissime confabulari. Nā in die festo debem⁹ mētē a terrenis elongare ꝛ ipsaȝ supra celos eleuare: ꝛ ibidē cū deuotis mulierib⁹ sic cōfabulari.

¶ P Debemus loqui ꝛ cōfabulari cū aīabus innocētiū ꝛ paruuloꝝ ꝛ ipsas corde diligere ꝛ orare vt a deo nobis ipetrent graȝ simplicitatis ꝛ recte itētionis i oībus opib⁹ nr̄is: qꝛ hoc est principiū oīs bonitatis in opibuȝ nr̄is dicēte veritate math.6. Si oculus tu⁹ fuerit simplex totuȝ corp⁹ tuū lucidū erit.

¶ 2. Cū aīab⁹ cōfessoꝝ ꝛ ipsas diligere: ꝛ orare: vt a deo nobis ipetrēt grām abstinētie ꝛ sobrietatis. Qꝛ hec est via inueniēdi sapiaȝ ꝛ fugiēdi stultitiā Ecc̄s.2. Cogitaui in corde meo: abstrahere a vino carnē meā: vt aīuȝ meū trāsferrē ad sapiaȝ: deuitarēq3 stultitiā.

¶ 3. Cū aīab⁹ virginū. Et ipsas diligere ꝛ orare vt a deo nobis obtineāt graȝ mūdicie ꝛ puritatis. Qꝛ hec est via vidēdi deū i ɔtēplatiōe iuxta illō math.v. Beati mūdo corde qm̄ ipi deū videbūt.

¶ 4. Cū aīabus anachoritarū. Et eas diligere ꝛ orare vt a deo nobiȝ ipetrēt gratiā odoriferē orōnis. Qꝛ hec ē via ascēdēdi ad deū cū orō sit piue affect⁹ mētis in deū ascēdēs ꝛ eleuat⁹ iuxta illud ps.140. Dirrigat orō mea sicut incēsuȝ in cōspectu tuo. Eleuatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinū.

¶ 5. Cū aīabus religiosoꝝ. Et eas diligere ꝛ orare vt a dō nobis obtineāt ṽtutē Obediētie salutaris ꝛ ꝓprie abnegationis. Qꝛ obia ē optimū corā deo sacrifitiū.j.Re.15. Melior ē.n.obia q̄ȝ victime ꝛ auscultare magis q̄ȝ offerre adipē.

¶ 6. Cū aīab⁹ Martiꝝ. Et eas diligere ꝛ orare vt a deo nobis impetrēt ṽtutē Patie ipturbabil'. Qꝛ patiētia duc̄ ad ꝑfectionē iuxta illō Jaco.i. Patiētia āt opus perfectū hꝫ.

¶ 7. Cū aīab⁹ p̄riarchaꝝ. Et eas diligere ꝛ orare vt a dō nobis ipetrēt grāȝ Perseuerātie lōganimis. Qꝛ pseuerātia ad salutē cōducit math.x. Qui āt pseuerauerit vsq3 i finē saluus erit.

¶ 8. Cū aīab⁹ Euāgelistaꝝ ꝛ discipuloꝝ xp̄i. Et eas orare vt a dō nobiȝ obtineāt grāȝ diuine ɔtēplatiōis. Que i q̄ttuor euāgelistis p̄figurat sub for⁹ q̄ttuor aīaliū iuxta illō Ezech.j. Hec erat visio discurrēs i medio aīaliū: Splēdor ignis: ꝛ de igne fulgur egrediens.

¶ 9. Cū aīab⁹ Apl'oꝝ. Et h singularit̄ ꝛ pticularit̄ diligēdo ꝛ cōfabulādo cū aīa petri: ꝛ cuȝ aīa pauli: Andree. Joānis ꝛ sic cū oīb⁹ alijs ꝛ ardēter diligere ꝛ orare eas vt a dn̄o nobis impetrēt xp̄i iesu Intrīsecā familiaritatē. Que ducit ad amorosos āplexus cōtēplatiōis vt dicere possim⁹ cū spōsa illō Cant.8. Quis mihi det te fratrē meū: sugētem vbera matris mee vt iueniā te solū foris ꝛ deosculer ꝛ iā me nemo despiciat.

¶ 8. Dȝ duot⁹ fidelis i die festo sedere iuxta flumē supne iocūditatis. In q̄ ē loc⁹ orōnis ꝛ diue laudis. Et ibidē loqui dȝ cū alia duotarū mulierū turba.

¶ P Loqui debem⁹ cū angelis. Eos cordialiter diligēdo ꝛ orādo vt nobis a dō ipetrēt humilitatē. Que ē fūdamētuȝ exaltatiōis iuxta illō. Oīs qui se humiliat exaltabitur.

¶ 2. Cū archāgelis. Eos cordial'r diligēdo: ꝛ orādo vt a deo nobis ipetrēt: paupratē. Que perducit ad regnū math.v. Bti paupes: qm̄ ipoꝝ ē regnū.

¶ 3. Cū pncipatib⁹. Eos cordial'r amādo: ꝛ orādo vt a deo nobiȝ obtineāt. Castitatē: Que reddit aīaȝ dō ꝛ hoīb⁹ gratiosā: Sap.4. O quā pl'cra ē casta gn̄o cū claritate: Immortal' ē.n. memoria il li⁹: qm̄ ꝛ apō deū nota ē ꝛ apō hoīes.

¶ 4. Cū virtutib⁹: Eas cordialiter dili gēdo ⁊ orādo vt a deo nobis obtineant Mūdi victoriā relinquēdo oīa. Et hec disponit ad sequellā xp̄i iux̄ illud math. 20. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ secuti su mus te: quid ergo erit nobis.

¶ 5. Cū ptātibus. Eas cordialiter diligē do ⁊ orādo vt a deo nobis obtineāt. De monū victoriā. Que pducit ad thronū sup̄ne glorie dicente saluatore Apoc. 3. Qui vicerit: dabo ei sedere mecū i thro no meo: sicut ⁊ ego vici: ⁊ sedi cum pa tre meo in throno eius.

¶ 6. Cū dn̄atiōib⁹: Eas cordial'r diligē do ⁊ orādo vt a deo nobis īpetrēt. Nr̄i victoriā: q̄ possim⁹ nosmetip̄os vincere ⁊ carnē nr̄az cū vicijs crucifigere iuxta illō pauli apl̄i ad Gal. v. Qui āt sūt xp̄i: carnē suā crucifixerūt cū vicijs ⁊ con cupiscentijs.

¶ 7. Cū thronis. Eos cordial'r diligēdo ⁊ orādo vt a deo nobis īpetrēt: Spē fir mā i deū. Que hoīez nō cōfūdit iuxta il lud ad Ro. v. Spes āt nō cōfūdit.

¶ 8. Cū cherubin. Eos cordial'r diligē do ⁊ orādo vt a deo nobis obtineāt. Fi dē illuminatā i oīb⁹ credēdis ⁊ in oīb⁹ sacre scripture sensib⁹. Q2 fides est fun damētū oīuz bonorū: que expectant̄ in eterna vita iuxta illud pauli ad Hebre. xi. Est autē fides substātia sperandaꝝ rerū: argumentū nō apparētū.

¶ 9. Cū seraphim. Eos cordial'r diligē do ⁊ orādo vt p nobis a dn̄o obtineant Charitatē ignitā ⁊ seraphicā. Quā qui hz deū hz: i deū trāsformat̄: in deo ma net ⁊ de⁹ i eo. j. Jo. 4. De⁹ caritas est ⁊ qui manet i caritate: in deo manet ⁊ de⁹ i eo. Et h̄ mō loquēdo cū deuotis mu lierib⁹ digne ⁊ deuote sabbatizabim⁹ ⁊ deo gratas festiuitates celebrabimus. ¶ Sz oppositū faciūt plurimi: qui i die bus festiuis: nō cū supradictis deuotis mulierib⁹ loquūtur. Sz gariūt ⁊ fabu lantur cū amasijs: cū philocaptis: cū con binis: cū meretricib⁹ ⁊ cū rufianis.

¶ 9: p̄ncipal'r loqui debem⁹ cū vna singu lari^ma ⁊ d̄uotissi^ma muliere sic loquuti sſ paulus ⁊ socij i die sabbatoꝝ. ¶ Ūn̄ scribit̄ Act. 16. Et q̄daz mulier noīe Ly dya purpuraria ciuitatis thiathireno colens deū audiuit: cui⁹ dn̄s aperuit cor intēdere his q̄ dicebāt̄ a paulo. Cū aūt baptizata eēt ⁊ dom⁹ ei⁹ dep̄cata ē dicēs Si iudicastis me fidelē dn̄o eē introite in domū meā ⁊ manete. Et coegit nos. ¶ Mistice Lydia q̄ īterp̄tat̄ edificatio ei⁹ signat v̄ginē glosaz q̄ edificauit para disuz: quā eua d̄struxerat ⁊ habuit mul tas p̄prietates ⁊ priuilegia: q̄ in ista ly dia designantur.

¶ p̄ Ista lydia erat d̄ ciuitate thiathires noꝝ qui iterp̄tant̄ illuminati: s3 erat co lona i ciuitate philippis: q2 v̄go maria ⁊ si int̄ hui⁹ mūdi tenebras fuerit cōuersa ta: nō tn̄ pctōꝝ tenebris fuit inuoluta: sed fuit d̄ ciuitate illuminatorū q2 semp fuit diuine gr̄e lumine illustrata: vn̄ ⁊ maria īterp̄tat̄ illumināns ⁊ stella maris.

¶ 2. Ista lydia fuit purpuraria: q2 virgo induit filiū dei purpura humanitatis re gali Prouer. vlt. Bissus ⁊ purpura in dumētū eius:

¶ 3. Ista lydia erat diues: q2 v̄go oēs di uinitatis thesauros i vtero suo habuit Prouer. vlti. Multe filie cōgregauerūt sibi diuitias: tu supgressa es vniuersas.

¶ 4. Ista lydia fuit colēs deū: q2 virgo sp̄al'r deū coluit Prouer. vlti. Mulier timēs deū ipsa laudabit̄:

¶ 5. Isti lydie dn̄s apuit cor itēdere his q̄ dicebant̄ a paulo: Paulus īterp̄tatur miraculū electiōis: siue electū mirabile. Cor g̃ hui⁹ lydie dn̄s apuit itēdere his q̄ dicebant̄ a paulo: qn̄ cor virginis ape ruit ad credēdū āgelo qui suā ⁊ filij sui

mirabilē a deo electionē nūciauit.
¶6. Ista lydia cū tota domo sua baptizata fuit: q2 virgo i oībus sensib⁹ iterioribus ꝛ exterioꝛib⁹ a peccatis mūdissima fuit iuxta illud Can. 4. Tota pulcra es amica mea: ꝛ macula nō est in te.
¶7. Ista lydia depcata ē dicēs. Si iudicastis me fidelē eē dn̄o itroite in domū meā ꝛ manete ꝛ coegit eos: q2 v̄go maria suis sacris orōnib⁹ nos cōpellit p cōtēplationē ingredi in domū suā.i. in patriaȝ celestē: que sua ē. Et eisdē orōnibus cogit nos ibi manere diuti⁹.i. in cōtēplatiōe celestiū pseuerare. Dom⁹ v̄ginis marie ē xp̄s iesus: ꝛ trinitas beata. In quib⁹ virgo p amorē ꝛ cōtēplationē ꝛ mētis quietē moꝛabaṫ quiescebat ꝛ habitat: In domū ergo suā virgo suis orōnib⁹ ꝛ p̄cibus cōpellit itrare: qn̄ nos in cōtēplationē ꝛ humanitatis ꝛ diuinitatis subleuat ꝛ in eadē suis efficacissimis p̄cibus quietat: solidat ꝛ cōfirmat. Qn̄ ḡ in die festi egressi fuerim⁹ d̄ hac mūdiali ciuitate ꝛ sederimus iuxta fluuiū supne iocūditatis. Cū locuti fuerimus cū p̄fatis mulieribus: Ascēdam⁹ supius ꝛ ieniemus vnā singularē mulierē. Diuitē: purpurariā: colentē deuȝ: que vocaṫ lydia. Hec est v̄go maria sup choꝛos angeloꝛū ꝛ sāctoꝛū exaltata: que suis efficacissimis orōnibus itroducet in contēplationeȝ humanitatis iesu. Et postmodū i cōtēplationē beatissime diuinitatis. Et post hec in cōtēplationē patris: filij ꝛ spūssancti. Et in eadē cōtēplatione nos firmabit: solidabit: ꝛ cōfirmabit. Et sic dies festos dn̄o solēniter celebꝛabimus O moꝛtales venite ascēdamus ad montē dn̄i. ¶ Hec sūt q̄ in diebus festiuis a fidelibus pagenda sunt.
¶ Sed q̄plurimi sūt qui i die festo nūquā egrediunṫ de hui⁹ mūdi miserabilis ciuitate. Sed semp ruminat in pulvere: semp aurū: semp argentuȝ querūt Quoꝝ impfectio ne dicā dānatio ē manifesta. Uenite ergo ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ Qualiter in festiuis diebus spūaliter pugnādū sit ꝛ i bono pficiēdū. Ca. 76.

VEnite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba Leui. 23. Hee sunt ḡ ferie dn̄i sancte: quas celebꝛare debetis tēpoꝛib⁹ suis. ¶ Scd̄m ꝙ scribit Sapiēs Eccs 3. Tēpus belli ꝛ tēpus pacis. Infra ebdomadā hō varijs laboꝛib⁹ occupat⁹ ꝛ rebus secularib⁹ intētus: nō potest cōmode aduersus demonē p̄liari: ꝛ iō ei⁹ dn̄io p peccatū subiugaṫ. Et fit deo hostis cuius mādata trāsgrediṫ. In die āt dn̄ico ceterisq; festiuis diebus est tp̄s spūalis belli cum nostre salutis inimicis q2 tunc acriter nos impugnāt. Est etiaȝ tēpus pacis q2 creatura rationalis oȝ p verā pn̄iam deo reconciliari. Et hoc mō celebꝛat ferias dn̄i sanctas tēpoꝛib⁹ suis In hmōi autē festiuitatibus pijs ꝛ deuotis exercitijs debēt fideles incūbere: sm̄ ꝙ habetur ex litterali moꝛaliq; sensu sacre scripture.
¶ p̄.n. in diebus festiuis debent non fugere sed i pugna spūali foꝛtiter stare qn̄ ab inimicis impetunṫ. ¶ Un̄ apud iudeos in veteri testamēto licitū erat eis in die sabbati se defendere ab hostibus in casu necessitatis: qn̄.s. iuadebātur ab hostibus sicut declarauit Mathatias in lege doctissimus. i. Mach. 2. Et Nico. de lyra ibidē cōfirmat. Et illi qui in die sabbati fugerunt ab hostibus ꝛ noluerūt se defendere interfecti sunt: sicut patet ibideȝ. ¶ Sic mistice loquēdo qn̄

mundus. Caro: et diabolus: in dieb⁹ festiuis nos inuadūt cū suis armis et tēptationib⁹. Nō debem⁹ fugere: nec cedere cōsentiēdo: sz cōtra eos viril'r resistere. Et io dicit xp̄s iesus math. 24. Orate aūt vt nō fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Et si nullo tp̄e licitum sit fugere et vertere terga diabolo ei⁹ suggestionibus succūbēdo: p̄cipue tñ nō est fugiendū vl' nō cōsentiēdū in festo. Quia peccatum cōmissus in die festi est duplex peccatuz ꝓut dic' lyra sup Exo. 20. ¶ Ad istā pugnam armat nos petrus ap'ls dicens .i. petri. v. Fratres sobrij estote et vigilate: qz aduersarius vester diabolus: tanq̄ leo rugiens circuit q̄rens quē deuoret: Cui resistite fortes in fide: ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in dieb⁹ festiuis terga vertūt diabolo eius suggestionib⁹ consentiēdo et semetipsos sub ei⁹ īperio subiugādo. Et q̄to magis fugiūt diabolū eidē nō resistēdo: tāto magis demones multiplicātur et preualent aduersus eū. vñ de talib⁹ fugientib⁹: et de demonū audacia cōtra eos: cōqueritur Josue ī psona christi dicēs Josue. 7. Mi dñe deus quid dicā videns israel hostib⁹ suis terga vertentē: Audient cananei et oēs habitatores terre: et pariter cōglobati circūdabunt nos atq3 delebūt nomē nr̄m de terra. ¶ Ratio āt quare multi in die festo vertunt terga diabolo et fugiūt ab eo nec possūt ei resistere est hec. Qz hōbs abscōditum aliquid de anathemate hierico. i. aliquē amorē īordinatū hui⁹ mundi: Uel aliqd̄ prohibitū a lege diuina: vel aliqd̄ peccatū mortale occultū in aīa et ideo nō pōt resistere diabolo donec illud peccatū deleat. Uñ dixit deus ad Josue Josue. 7. Nō poterit israel stare ante hostes suos: eosq3 fugiet qz pollutus est anathemate: Anathema in medio tui est israel. Non poteris stare coram hostibus tuis: donec deleatur ex te qui hoc cōtaminat⁹ est scelere. ¶ Hic cadit q̄stio theologica An quis existens in peccato mortali possit diabolo et temptationib⁹ resistere et precauere ab alio peccato: vide doctores. ¶ Hoc ergo est primum faciendum in die festo non fugere nec cedere sed viriliter temptationibus resistere.

¶ 2. Debēt ab effusione sanguinis cessare. ¶ Ubi notandū q̄ nō erat licituz iudeis in veteri testamento inuadere hostes et ipsos interficere in die sabbati: q̄uis licituz eēt eis se defendere si ab hostibus inuaderentur prout declarat Nico. de lyra super. 2. Macha. 8. ¶ Unde et Judas Machabeus pugnās cū Nicanoris exercitu et euz occidēs cum venisset circa horaz decimaz: in qua incipiebat sabbati obseruatio cessauit percutere et effundere sanguinē. Et ideo scribit 2. Macha. 8. Dato signo adiutorij dei. Ipse dux. s. Machabeus in prima acie cōmissit cū Nicanore. Et facto sibi adiutore oīpotente: interfecerūt super nouē millia hominū. Maiorez autē ptem exercitus Nicanoris vulneribus debilem factam fugere cōpulerunt. Sed reuersi sunt hora conclusi. Nā erat ante sabbatum: quā ob causaz nō ꝑseuerauerūt insequentes. ¶ Sic mistice loquēdo in festiuis diebus pp festi reuerentiā cessandum est a sanguinis effusione. i. a peccatorū ꝑpetratione: que ꝑ sanguinē designant iuxta illud ps. Libera me de sanguinibus deus de⁹ salutis meis. Cessādum est a sanguinis effusione. i. A peccati occulti propalatione: qñ. n. peccatuz occultū pandimus tunc sanguinē qui intus latebat effundimus. Cessandū est a persecutione et inuasione inimicoruz qz cessandum est a periculis et occasionibus peccatorum. Et ea die elongandum

est a mundo: carne ꝛ diabolo: ꝛ ad seipsum reuertendus ꝛ deo adherendum. ¶ Cōtra primū faciūt multi: qui in diebus festiuis plura peccā cōmittunt ꝙ in dieb⁹ ferialibus. ¶ Contra scd̄z faciunt multi: qui in festiuis diebus peccata occulta ꝛ sua ꝛ aliena propalant ad aliorum scandalum ꝛ ruinam. De quibus Ysa. 3. Peccatū suū quasi sodoma predicauerūt nec absconderūt. Ue aīe eorum qm̄ reddita sunt eis mala. ¶ Contra tertiuȝ faciunt multi: qui in diebus solēnibus infinitis periculis se exponūt ꝛ mundi ꝛ carnis ꝛ diaboli ꝛ volunt bn̄ crapulari: bn̄ bibere: ociari: haberē societates dissolutas. Conuersari cuȝ blassfemis: lusoribus: impudicis: volunt videre mulieres īhoneste vestitas: Juuenes impudicos ꝛ incompositos: Et qꝛ prouocant inimicos: ꝛ exponūt se periculis incidūt in illa Ecci. 3. Qui amat periculum in illo peribit. ¶ Hoc est ergo secūdum faciendum in die festo. s. cessare a pctīs ꝛ elōgare se ab occasiōib⁹ pctī.

¶ 3. A peccatis commissis se purificare. ¶ Naȝ cū iudei in veteri testamēto maculati essent ex cōtactu mortuorū purificari debebant cū aqua lustrationis. sicut pȝ Nūi. 19. ꝛ maxime supuenientibus festiuitatibus vt deuotius eas celebrarent. ¶ Unde cū Judas Machabeus pugnasset cū Gorgia p̄posito ydumee: supueniente sabbato purificatus est cū suis a cōtactu mortuorū: ꝛ sic purificati egerunt sabbatuȝ. De quo scribitur. 2. Macha. 12. Inuocauit Judas dominū adiutorē ꝛ ducem belli fieri: Incipiens voce patria ꝛ cū hymnis clamorem extollens: fugam Gorgie militibus incussit: Judas aūt collecto exercitu venit in ciuitatem odolam. Et cū septima dies supueniret s̄m cōsuetudinē purificati in eodē loco sabbatū egerūt. ¶ Sic mistice in diebus festiuis ꝛ solēnibus debent christiani purificari a peccatis cōmissis cū aquis lustrationis. Cuȝ lacrimis: gemitibus ꝛ contritione: qꝛ lacrime lauant delictum quod voce pudor est confiteri. Debent purificari a contactu mortuorum. i. a consensu in peccatis aliorum. Mortuum tangere est alieno peccato consentire. Mortuum tangere est alieno peccato qd̄ est opus mortuuȝ cōmunicare: Mortuum tangere est peccato alieno occasionem prebere: Mortuum tangere est alieno peccato fauere. Mortuum tangere alienū peccatū defendere: Mortuū tangere est peccatoribus adulare. Ab omni tali cōtactu mortuorum ꝛ consensu ꝛ cōmunicatiōe peccatorum purificari quisqȝ debet in festiuis diebus omni aqua lustrationis: cuȝ cordis compunctione: cum oris confessione: cum operis satisfactione: Alias indigne festa celebramus: ꝛ mortis sentētiam incurrimus Nūi. 19. Omnis qui tetigerit humane anime morticinum: ꝛ aspersus hac cōmixtione non fuerit polluet tabernaculum domini ꝛ peribit ex israel. O anima rationalis: que in tota ebdomada: tot morticina tetigisti: cōmunicando ꝛ consentiendo peccatis alienis: Fauēdo: Adulando: Defendendo: In die festo purifica temetipsum cum aquis penitentie ꝛ sic digne festa celebrabis: Alias diabolus te portabit si impurificatus celebraueris. ¶ Hoc est ergo tertium faciendum in die festo. s. a communione ꝛ cōsensu peccati alieni semet ipsum purificare.

¶ 4. Deum benedicere ꝛ gratias agere. ¶ In die festo purificati a peccatis gratias deo referre debent de sua liberatione a seruitute peccati. ¶ Et hoc sic declaratur per figuram Jude Machabei. Qui cum pugnasset cum exercitu

suo contra Nicanorez: Hostibus in fugaz cõuersis: cõgregauerũt arma ⁊ spolia inimicorũ: ⁊ sic agebant sabbatũ bñdicentes dñm qui eos liberauerat. Unñ scribit. 2. Macha. 8. Arma aũt ipsorũz scz inimicorũ ⁊ spolia cõgregãtes sabbatũz agebant bñdicẽtes dñm: qui liberauit eos in die isto misericordie initiũ stillans in eos. ℂ Mistice nicanor: qui interptat̃ statura lucida: significat diabolũz: qui est nature spũalis ⁊ lucide. Unñ ⁊ vocatur lucifer Ysa. 14. Quõ occidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Cũ isto nicanore infernali pugnamus p totã ebdomadã: Eius atriũ est cor peccatoris. Arma eius sũt vicia atqꝫ peccata: ⁊ suggestiones male. Spolia ei⁹ sũt diuitie: delectatiões: honores: cõcupiscẽtia carnis: concupĩa oculoꝝ. et supbia vite. Arma ei⁹ auferim⁹ cũ vicia a corde remouem⁹ Spolia ei⁹ auferim⁹: qñ diuitias: delectationes: honores: ⁊ cõcupias inordinatas p pñiam a corde separam⁹. ℂ Adueniẽte ergo die dñico siue die festo: Arma ⁊ spolia demonũ cõgregare debem⁹ idest vicia ⁊ cõcupiscẽtias q̃s supauim⁹ diligẽter cõsiderare. ℂ Tunc debemus diligẽter cogitare si per ebdomadaz ptẽritã vicimus Supbiã: Auaritiã: Luxuriã: Gulã: Iraz: Inuidiã: ⁊ Accidiã ⁊ si sic: deũ bñdicere debem⁹ ⁊ grãs agere: de tali victoria concessa ⁊ de nr̃a liberatione a tali mortis periculo. Et hoc est cõgregare arma Nicanoris ⁊ exercitus sui. ℂ Debem⁹ ẽt tali die diligẽter cogitare: si p ebdomadã subiugauerim⁹ cõcupiscentiã carnis: ⁊ oculorũ ⁊ supbiaz vite. Si abstulerim⁹ a corde nr̃o inordinatũ amorem diuitiarũ: delectationũ: ⁊ honorũ: Et si sic: deũ benedicere ⁊ grãs dignas psoluere de tali cõcessa victoria ⁊ liberatiõe tenemur. Et hoc ẽ cõgregare spolia inimicorũ ⁊ deum bñdicere ⁊ gratias agere. ℂ Debem⁹ in die festo cogitare A quot peccatis: A quot occasionibus: A quot peccatorũ periculis nos dñs per ebdomadam liberauit. Debemus considerare quot bona nobis cõtulit in ebdomada ⁊ quo ad corpus ⁊ quo ad animam ⁊ quo ad bona temporalia: ⁊ ex his oĩbus deum benedicere: laudare: glorificare: ⁊ grãs: agere: sic.n. ⁊ machabei post victoriã agebant sabbatuz diuinis laudib⁹ insistẽdo. Et ista dei benedictio ⁊ grãrũ actio faciẽda est congrue post predictã purificationem. ℂ Et hoc est cõtra multos: qui in festiuis dieb⁹ nec deum benedicunt nec grãs agunt. Nec cõgregant arma ⁊ spolia: qꝛ non cogitant victorias ⁊ bñficia a deo sibi cõcessa: Sed ipsi deo maledicũt: blasfemãt ⁊ murmurãt cõtra ipsũ. ℂ Hoc est ergo quartũz faciendũ in die festo. s. Dum benedicere. Et gratias de beneficijs referre.

ℂ 5. Articulos fidei ⁊ credibilia cogitare. ℂ In dieb⁹ festiuis debẽt christi fideles articulos fidei attente cogitare. ℂ Unde apud iudeos in veteri testõ cõsuetum erat: qꝫ in die sabbati legebant̃ prophete: qui cõtinẽt credibilia: sine quibus impoẽe est saluari ⁊ deo placere ad Hebre. xi. Sine fide autẽ ipoẽe est placere deo. Credere.n. oportet accedẽtem ad deũ qꝛ est ⁊ inquirẽtib⁹ se remunerator sit. Et ideo paulus p̃dicans Anthiochie dixit israelitis audiẽtib⁹ sicut scribit̃ Act. 13. Uiri fratres filij generis Abraaz ⁊ qui in vobis timẽt deũ: vobis verbum salutis huius missum est. Qui enim habitant hierusalem ⁊ principes eius: Jesum ignorantes ⁊ voces prophetarum que per omne sabbatum legunt̃ iudicantes impleuerunt. ℂ Sicut ergo iudei in die sabbati legebãt voces prophetarum que cõtinebant credibi-

sia de christo ad salutez necessaria. Sic christicole in die dñico. ¶ pº debent oia credibilia ad memoriā cogitādo reuocare: ꝛ attēte dicere totū: Credo in vnuz deuz p̄rez oīpotentē: Creatorē celi ꝛ terre ꝛ sic vsqꝫ in finē. Et hoc faciēdo attēte reuocāt ad memoriā ipsū deū. Mūdi creationē: Incarnationē: Predicationē: Passionē: Mortē: Resurrectionē: Ascensionē: ꝛ aduentū xp̄i ad iudiciuz: Missionē sp̄ūssācti: Infernū ꝛ p̄adisū: ꝛ magna dei nobis exhibita bn̄ficia. Et ꝙ h̄ fieri debeat pꝫ q2 ecclesia directa a sp̄ū sancto ordinauit ꝙ i quolibꝫ die dñico ꝛ aliis solēnibus festiuitatibꝰ dicat̄ ꝛ cantetur ipsuz credo ī medio misse: paucis quibusdā festis pp̄ misterium exceptis. Ad innuēduz ꝙ in festiuis diebus debēt articuli fidei ad memoriā ꝛ cogitationē actualē reuocari. ¶ 2. debēt diligenter aduertere ꝛ semetipsos examinare: vtrū veraciter credāt oībus fidei articulis an nō. Et eis firmiter ꝛ deliberate assentire credēdo oīa q̄ ꝛ quō Ecclesia credit. Nam adulti debēt habere actū fidei elicitū aliqñ: q2 ex ipso dependēt merita bona que sunt media ad salutem necessaria. Un̄ dicit paulus. 2. ad cor. 13. Uosmetipsos tētate si estis in fide. Ipsi vos ꝓbate: Sic dicēdū est christianis in die festo: Uosmetipsos tētate si estis in fide. i. Articulos fidei ad memoriā reuocate ꝛ si firmiter assentiatis diligēter aduertite. ¶ 3. debēt aduertere si sūt in aliquo defectu cōtrario articulis fidei directe vel indirecte. Puta si credūt artibus magicis: ꝛ demonū incātationibꝰ. Si superstitionibꝰ sunt implicati. Si signāt lebetē in die natalis vt postea possint signare tēpus. Si seruāt lignum cōbustū in die natalis vt postmodum emittāt extra domū cōtra tempestatem. Si in die natalis de sero dimittant mēsam p̄paratā vt ap̄li veniant ad comedendū. Si seruāt ouum in die ascēsionis vt ꝓiciant contra fulgura ꝛ tēpestates. Si in festo Johānis baptiste vel laurētij colligūt herbas: Si portant supra se ligaturas vl̄ breuia. Si obseruāt tēpora: Si sōnia ꝛ hmōi multa. Naz qui talibꝰ credunt vt dicit Augꝰ sciant se fidez xp̄ianā ꝛ baptimū p̄uaricas se. Et iō in diebꝰ festiuis dꝫ quilibꝫ xp̄ianus semetipsuz in fide diligentissime solidare: Actualiter cogitādo articulos fidei: ꝛ eisdez deliberatissime assentiēdo. ¶ Et hoc est contra infinitos qui in die festo de talibus nūq̄ꝫ cogitāt: p̄atica cōtra tales.

¶ 6. Precepta diuina ad salutē necessaria recolere. ¶ Post fidez que est fūdamētum fabrice sp̄ūalis ad hebre. xi. Necessaria ad salutē sunt diuina precepta Math. 19. Si vis ad vitaz ingredi serua mādata. ¶ In die ergo dñico siue festiuo qui pro salute nr̄a ꝓcurāda a deo institutus est ꝛ ab ecclesia: dꝫ fidelis ꝛ deuotus christianꝰ post cōsiderationē articulorū fidei. ¶ pº oia precepta diuina sigillatim ꝛ seriose ad memoriā cogitādo reuocare. Nam iudei in veteri testō diebus sabbatorū legebāt Moisen in quo diuina p̄cepta ꝯtinētur. Un̄ scribit̄ Act. 15. Moises. n. a tēporibꝰ antiquis hꝫ in singulis ciuitatibus qui eū p̄dicēt ī sinagogis: vbi p oē sabbatū legit̄. Sicut ergo in sabbato legebāt moisen in quo cōtinet̄ lex diuina: Sic i diebꝰ dñicis vnusquisqꝫ fidelis legere ꝛ recolere dꝫ decez mādata legalia que in istis versibꝰ cōtinent̄: Unū cole deū: Ne iures vana p ipsum Sabbata sanctifices: Habeas i honore parētes. Nō sis occisor: Fur: Mechus Testis iniquus: Nō alij nuptā: nec rem cupies alienā. Et nota ꝙ moises legebatur per oē sabbatū: q2 per oēz die

dñica3 saltẽ diuina pcepta sunt ad me- moriã3 reuocãda. ¶ Quali aũt diligẽ- tia sint recolenda ꝛ cogitanda declarat Moises dicens Deut. 6. Eruntq3 ṽba hec q̃ precipio tibi hodie i corde tuo. Et narrabis ea filijs tuis. Et meditaberis sedẽs in domo tua ꝛ ãbulãs in itinere. Dormiẽs atq3 cõsurgẽs. Et ligabis ea q̃si signũ ĩ manu tua. Erũtq3 ꝛ moue- bunt inter oculos tuos. Scribesq3 ea i limine ꝛ hostijs domus tue. ¶ 2. d3 ad uertere si per ebdomadã cõtra aliqd di uinorũ mãdatorũ venialiter vel morta liter quid cõmiserit. Et si sic: d3 arden ti ꝛ vigorosa cõtritione ac cõfessione de lere: vt sic mũdat⁹ cõparere possit ipune corã3 deo in die festo. ¶ 3. debet delibe- rate ꝛ firmiter pponere in futurũ diui na mãdata inuiolabiliter custodire. Et cũ hoc firmo pposito assistẽte sibi diui no adiutorio: totã3 ebdomadã ducet in sonte3. ¶ Hoc mõ firmabat ppositum suũ de adimplẽdis pceptis diuinis pro pheta qñ dicebat in ps. 118. Juraui ꝛ sta tui: custodire iudicia iustitie tue. ¶ Et tales qui cogitant in die festo de diuinis pceptis: cogitãt ꝛ disponũt de scala salu tis: sicut primi qui cogitãt de fide dispo nunt fundamentũ ꝛ basim ipsius scale. ¶ Et hoc est cõtra multos qui talia nõ cogitant in die festo: Nec legũt moisem Sꝫ libros fabulaꝝ. belloꝝ ꝛ alioꝝ hu- iusmodi q̃ sunt risu digna.

¶ 7. Diuina ꝛ euangelica cõsilia ad salu- tem expediẽtia reminisci. ¶ In die dñi co ꝛ festiuo nõ solũ d3 aĩa deuota ꝛ sue salutis cupida: de fundamẽto salutis. s. de fide ꝛ de scala. s. de decẽ preceptis: sꝫ etiã de modo ascendendi expedito. s. de diuinis consilijs cogitare. ¶ Unñ scribit Act. 17. Secũdũ cõsuetudinẽ autẽ pau lus introiuit ad eos: ꝛ p sabbata tria dis serebat eis de scripturis: adaperiens ꝛ insinuãs: q2 christũ oportuit pati ꝛ resur gere a mortuis. Et q2 hic est iesus xp̃s quẽ ẽ annũcio vobis. ¶ Sicut ẽ apl̃i i sabbatis disserebant de scripturis eas exactissime declarãtes. Sic nos xp̃iani in diebus dñicis debem⁹ diligenter inue stigare diuinas scripturas: viã pfectiõis inuestigãdo: ꝛ cõsilia christi q̃ sunt ad sa- lutẽ expediẽtia diligẽtius examinãdo. ¶ Hãc aũt inuestigationẽ facere dbem⁹ p tria sabbata. i. p trinã requiẽ. Sab- batũ. n. requies interp̃tat: v3 per requiẽ corporis: per requiẽ sensuũ: per requie3 aĩe: que nobis pcipit i dieb⁹ festiuis. Ue nite ascẽdam⁹ ad monte3 dñi ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De salutifera cõsilioꝝ xp̃i meditatiõe in festiuis diebus a fidelibus frequen- tanda. Cap. 77.

Venite ascenda damus ad montẽ dñi ꝛ doce bit nos vias suas. ¶ Scribũ tur hec ṽba Act. 17. Scd̃m aũt cõsuetu dinẽ paulus itroiuit ad eos ꝛ p tria sab bata disserebat eis de scripturis: adape- riens ꝛ insinuans q2 christũ oportuit pa ti ꝛ resurgere a mortuis: ꝛ q2 hic est ie- sus xp̃s: quẽ ego annũcio vobis. ¶ Si- cut apl̃i qui fuerũt norma ꝛ regula chri stianorũ in festiuis dieb⁹ sollicitabanẽ i elucidatiõe diuine scripture: maxĩe que erat de iesu. Ita xp̃ifideles ꝛ maxĩe qui ad pfectiõis ꝛ cõtẽplatiõis culmẽ aspi- rãt: in festiuis diebus sollicitari debẽt i inuestigãdis euãgelice doctrine cõsilijs: in quib⁹ cõsistit apex oĩmode pfectiõis. ꝛ q̃tũ possibile ẽ ad eorũ obseruãtiã se metipsos aĩare. ¶ Cõsilia aũt xp̃i: que cogitare debem⁹ in dieb⁹ festiuis: ꝛ ad eorũ obseruantiã quãtũ posse est nos di

ligentissime preparare: sunt multa: quorum aliqua recitabo.

¶ Pᵐᵘᵐ Cõsiliũ ē Abnegatiõis ꝓprie volũtatis quo ad aīaꝫ. ¶ Et hoc obseruat ꝑ ꝑpetuam obiaꝫ. De quo Math. 16. Si quis vult venire post me abneget semet ipsuꝫ ꝛ tollat crucē suā ꝛ sequatur me. Cogita ergo in die dñico. Si infra ebdomadaꝫ pteritaꝫ abnegasti propriā volũtatē: Obediēdo deo: plātis: principib⁹: pr̄i: matri: superiorib⁹ ꝛ proprie conscientie. Et si nõ: age in die festo condignaꝫ pniam ꝛ dispone de cetero amore xp̄i ꝓpriaꝫ volũtatē firmiter abnegare viuendo ad superioris arbitriũ.

¶ 2. ē Pudicitie ꝛ castitatis quo ad corpus. ¶ De quo Math. 19. Sunt eunuchi qui se castrauerũt pp regnũ celorũ: qui potest capere capiat. ¶ Cogita ergo in die festo: si hoc christi cõsilium obseruasti: ꝛ si non: age cõdignam penitentiā ꝛ propone obseruare: Sic dic in sequētibus.

¶ 3. Renũciatiõis ꝛ paupertatis quo ad tēporalia. ¶ De quo Luc. 14. Qui non renũciat omnibus que possidet: non potest meus eē discipulus.

¶ 4. Rectificatiõis intētionis: q̄ ad opera. ¶ De quo Math. 6. Attēdite ne iustitiaꝫ vestrā faciatis corā hoībus: vt videamini ab eis.

¶ 5. Caritatis ꝛ amicitie: quo ad meritũ qđ cõsistit in caritate. ¶ De quo math. 5. Diligite inimicos vestros.

¶ 6. Pietatis ꝛ misericordie: quo ad ꝓximum indigenteꝫ. ¶ De quo Luc. 12. Uendite que possidetis ꝛ date elemosinam. Facite vobis saculos qui non veterascunt: thesaurum non deficientē in celis.

¶ 7. Correptiõis fraterne: quo ad proximũ delinquenteꝫ. ¶ De quo math. 18. Si peccauerit in te frater tuus: vade ꝛ corripe eũ inter te ꝛ ipsũ solũ.

¶ 8. Ueritatis illibate: quo ad proximũ conuersantē. ¶ De quo Math. 5. Ego autē dico vobis. Nõ iurare oīno: neq3 ꝑ celũ: neq3 ꝑ terrā: neq3 ꝑ hierosolimā. Sit autē sermo vester: est est: Non nõ: Quod autem hijs habundantius est a malo est.

¶ 9. Operationis exequēde: quo ad proximum siue prelatum nos instruenteꝫ. ¶ De quo math. 23. Oīa ergo quecũq3 dixerint vobis facite.

¶ x. Mansuetudinis ꝛ patiētie: quo ad proximũ iniuriantem. ¶ De quo math. 5. Si quis te percusserit in dexterā maxillā tuā: prebe illi ꝛ alteram.

¶ xi. Irrepetitionis proprie substātie: q̄ ad ꝓximũ dpredātē. ¶ De quo math. 5. Qui vult tecũ in iudicio cõtēdere ꝛ tunicā tuā tollere: dimitte ei ꝛ palliũ.

¶ 12. Iocũditatis in tribulatione ꝛ ꝑsecutione: quo ad ꝓximũ ꝑsequentē. ¶ De quo math. 5. Beati estis cũ maledixerint vobis hoīes ꝛ ꝑsecuti vos fuerint: ꝛ dixerint oē malũ aduersuꝫ vos mentiētes pp me: Gaudete ꝛ exultate.

¶ 13. Redditionis optime: quo ad ꝓximum odienteꝫ ꝛ calũniantē. ¶ De quo math. 5. Benefacite hijs qui vos oderunt. Et orate pro persequentibus ꝛ calũniantibus vos. Et sic cõsulit reddere bona pro malis.

¶ 14. Exclusionis humani timoris: quo ad ꝓximũ occidentē. ¶ De quo math. x. Nolite timere eos qui occidũt corp⁹: Aiam autē nõ pñt occidere.

¶ 15. Euitationis sollicitudinis nimie: quo ad cibũ potũ ꝛ vestituꝫ. ¶ De quo Math. 6. Nolite solliciti esse dicentes. Quid mãducabim⁹ aut quid bibem⁹: Aut quo operiemur.

¶ 16. Refrenationis superflue loquele: quo ad v̄ba. ¶ De quo math. 12. Dico

autem vobis qm̄ oē verbū ociosuz qđ locuti fuerint hoīes: reddēt rōnē de eo in die iudicii. ¶ Hec sunt xp̄i cōsilia ad salutē expedientia: que aīa: que ad pfectionis statū aspirat: in festiuis diebus ruminare dʒ. Et si in aliquo deliq̄rit penitentiā debitā agere. Et in posterꝫ se firmiter emendare ꝛ p̄dicta cōsilia quātū pol'e fuerit obseruare: disponere. Qui predicta in dieb⁹ dn̄icis agunt vere sabbatizant. Qui aūt nō faciunt sed oppositum operant̄: viderunt eos hostes infernales ꝛ derident sabbata eoꝝ. Uenite ꝫ ascendamus ad montem dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De exteriorum sensuū in festiuis diebus mistica quiete: ꝛ interiorꝫ cogitationum purificatione. Cap. 78.

Uenite ascendamus ad montez domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec v̄ba. Exo. 16. Maneat vnusquisqꝫ apud semetipsuz ꝛ nullus egrediatur de loco suo die septimo. Et sabbatizauit populus die septimo. ¶ Scđʒ sn̄iam sapientis Ecce. 3. Tēpus custodiēdi ꝛ tēpus abijciēdi: in dieb⁹ ferialibus quibus hō terrenis laboribus insudat: custodiri vix possunt sensus quin hauriant vanitatē. In dn̄icis v̄o diebus ꝛ festis tēpus est abijciēdi opera tenebrarū: ꝛ custodiēdi sensus oēs ab omni opere tenebroso ꝛ ab omni inquietudine peccatorū: qꝛ tēpus festiuū est tēpus pacis ꝛ quietis. Un̄ dʒ vnusquisqꝫ manere apud semetipsuz: ꝛ nullus dʒ p sensus egredi ad exteriora curiose inuestigando. Et sicut populus iudeorū sabbatizauit in die septimo sic pp̄lus spūalis aie rōnalis .i. sensus exteriores ꝛ interiores quiescere debēt in die festo vt vere sabbatizent ꝛ requiescāt. Ad cuius quietis consumationem plura requiruntur.

¶ p̄ in diebus festiuis debēt sensus quiescere. ¶ Naz in die festiuo adhoc q̄ sit pfecta requies ꝛ sabbatizatio: debēt sensus quiescere ab illicitis ꝛ supfluis sensationibus q̄ aiam inquietāt. ¶ Et hoc ostenditur per figurā. Naz scribit̄. Nee. 13. Factū est autē cuz quieuissent porte hierusalē in die sabbati. Dixi ꝛ clauserunt Januas. ¶ Moral'r Hierusalē est aīa rōnalis: porte: ꝛ Janue sunt sensus per quos intrat quicquid ad aiaʒ ingredit̄. Un̄ dicit Aug⁹ in li. Nihil est .n. qđ sentimus in corpore: nisi Janua quincupartita: aut vidēdo: aut audiēdo: aut odorādo: aut gustādo: aut tāgendo. ¶ Neemias interp̄tat̄ consolatio dn̄i ꝛ significare pōt voluntatē: in qua sola deus cōsolat̄: Sabbatū iudeorū figura est nr̄arū solēnitatū ꝛ nostre spūalis quietis. ¶ In die ergo festiuo siue dn̄ico: ad imperiuz volūtatis quinqꝫ sensus exteriores claudi ꝛ quiescere đbēt a vanis: curiosis: impudicis ꝛ illicitis sensationib⁹. Nam dʒ voluntas hoī imperare in die festo ꝛ dicere illud Ecci. 9. Uirginē ne cōspicias ne forte scandalizeris in decore illius. Auerte faciez tuaz a muliere cōpta: ꝛ ne circūspicias spēm alienā. Et quo ad aures illud Ecci. 28. Sepi aures tuas spinis: ꝛ linguaz neqꝫ noli audire. Quo ad linguaz illud Prouer. 4. Remoue a te os prauuz ꝛ detrahētia labia sint procul a te. Quo ad pedes illđ Prouer. 4. Auerte pedē tuū a malo. Quo ad manuz illud math. 5. Si dx̄tera manus scādalizat te absciđe eam ꝛ proijce abs te. Quo ad gustuz illud Ecci. 37. Noli auidus esse in oī epulatione: ꝛ non te effundas sup oēm escā. Et sic quiescēt por-

le hierusalem in die sabbati. et sabbatizabit die septimo omnis populus idest omnis sensus nō se effundens ad hauriendā sensibilia. ¶ Cuius contrariū faciunt pene omnes: qui in festiuis diebus toto conatu querunt pulcriora visibila: Suauiora odorabilia: Ameniores melodias: suauiores cibos: delectabiliora tangibilia. Et non permittunt sensus neqꝫ animam quiescere in die festo: sed egrediuntur de loco suo extra semetipsos contra illud quod precepit dominus dicens Exo. 16. Maneat vnusquisqꝫ apud semetipsum ꝛ nullus egrediatur ď loco suo die septimo. ¶ Hoc est ergo primum requisitum ad spiritualē quietem in die festo scilicet Sēsus quiescere et nō se effūdere ad exteriora.

¶ 2. Debent sensus claudi ꝛ non aperiri. ¶ Non solum debent sensus in die festo quiescere: ꝛ nō se effundere ad exteriora sensibilia. Sed etiam si delectabilia se offerant sensibus: non debēt ad talia aperiri. ¶ Et hoc ostenditur per figuram Nee. 13. Ubi scribitur Et clauserunt ianuas ꝛ precepi vt nō aperirent eas vsqꝫ post sabbatum. ¶ Ad imperium voluntatis non solum quiescere: ꝛ claudi debent sensus in die festo: sed ꝛ si delectabilia se sensibus ingerant non debent aperiri. Nam diabolus videns hoīem in die festo non se effundere per sensus ad exteriora: pcurat obiecta sensibilia sensibus nostris obiicere: quatenus prouocatus ab illis hostia sensus aperiat. ¶ Sicut enim christus stat ad ostium ꝛ pulsat: ꝛ siquis aperuerit sibi ianuam intrat ad illum: ꝛ cenat cum illo Apoc. 3. Sic diabolus in die festo ꝑcipue per obiecta sensibilia pulsat ad ostium anime idest ad sensus vt si sibi aperiatur intret ad animā ꝛ cenet cum illa. ¶ Sed contra istū inimicum pulsantem obstruēda sunt ostia nec ei vllo modo aperiendum ne cadat aīa in conspectu inimicorum suorū. ¶ Unde scribitur Eccls. 28. Ori tuo facito ostia: ꝛ seras auribus tuis: verbis tuis facito stateram: ꝛ frenos ori tuo rectos. Et attende ne forte labaris in lingua: ꝛ cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi: ꝛ sit casus tuus īsanabilis in mortē. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis vadunt ad ecclesias: ꝛ licet non se voluntarie effundant ad exteriora sensibilia: tamen prouocati ab obiectis delectabilibus aperiunt oculos ad videndū mulieres ornatas: Aures ad suauitatem eloquiorum: Gustum: ꝛ os ad ciborum dulcedinem: Linguam ad verba ociosa mendacia detractiones. adulationes. ¶ Hoc est secundum requisitum ad quietem spiritualē in die festo videlicet Non aperire sensus occurrentibus obiectis.

¶ 3. Debet sensus diligenter Custodiri. ¶ Non solum debent claudi sensus: ꝛ non aperiri in die festo: Sed debent ꝑponi custodes qui sollicite prohibeant ne aliquid ad malum incentiuū introeat. ¶ Et hoc ostenditur per figurā Nee. 13. Ubi scribitur. Et de pueris meis cōstitui super portas vt nullus inferret onus in die sabbati. ¶ Pueri Neemie sunt firmum propositum non aperiendi sensus in die sabbati. Et sollicita prudentia coadiuuans: Hec enim duo deseruiunt voluntati quasi Neemie imperanti. Onus moraliter significare potest peccatū vel occasio peccati vel quid terrenum: que omnia sunt grauia: ꝛ deorsum tendentia. ¶ In die ergo festiuo ad imperium voluntatis firmum propositum ꝛ vigilans prudentia custodire debent portas hierusalem idest sensus exteriores anime. Et non debent ꝑ

mittere in die festiuo inferri ad animaz aliquod terrenum: vel vanum: Nec aliquod incentiuuz peccandi: nec aliquod peccatum quod animaz inquietet ꝛ sabbatizare non permittat. ¶ Istos custodes ad portas anime sue custodiendas desiderabat poni propheta quando dicebat in ps.140. Pone dñe custodiam ori meo ꝛ ostiū circumstātie labiis meis: non declines cor meū in verba malitie. ¶ Ista duo vz firmū propositū voluntatis: ꝛ cauta prudentia intellectus sunt duo vigiles: qui custodiunt anime ciuitatem Cant.3. Inuenerunt me vigiles qui custodiunt ciuitatem: In die ergo festiuo hij duo debent aīe sensus q̄si ciuitatis portas diligentissime custodire ꝛ non permittere onus aliquod peccati vel incentiui introferri. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis: nec firmiter proponunt claudere sensus: nec prudenter sollicite ve custodiunt. Et ideo demones inferunt onera ꝛ mors intrat per fenestras nostras.

¶ Hoc est tertium requisitum ad spūalem quietem in die festo vz sensibus p̄ponere custodes ꝛ diligentissime custodire. ¶ Posita aūt hac firma custodia Demones cupientes inferre in aīaz onera peccatorū: foris remanere cū suis oneribus cōpellunt. Sed semel repulsi: iterū atq̧ iterū portibus apropinquant vt onera inferant: ꝛ tūc voluntas vidēs eos suo firmo ꝓposito velle resistere: d̄bet aliud ꝓpositum elicere dicēs: Certe si me impugnaretis agā penitentiam Duplicabo custodiam: multiplicabo vigilantiam ꝛ sic vos percutiam. Quo facto demones confussi recedunt: Unde cum neemias constituisset pueros sup portas venerunt semel ꝛ bis negociatores ꝛ remanserunt foris ꝛ cum proposuisset eos flagellare recesserunt.

¶ Scribit̄ .n. Nee.13. Et manserunt negociatores ꝛ vendētes vniuersa venalia foris hierusalē semel ꝛ bis. Et contestatus sum eos ꝛ dixi eis: Quare manetis ex aduerso muri. Si secundo hoc feceritis manum mittam in vos Itaq̧ ex illo tempore non venerunt in sabbato.

¶ .4. Debent cogitationes. ꝛ desideria mundificari. ¶ Non sufficit ad quietē in die festo exteriores sensus custodire sed necesse est cogitationes ꝛ interiora desideria purificari. ¶ Unde ꝛ Neemias precepit leuitis vt mūdarentur ꝛ sic mundati custodirent portas hierusalem: Scribitur enim. Nee.13. Dixiq̧ leuitis vt mundarentur ꝛ venirent ad custodiendas portas. ¶ Mistice Leuite ministrantes sacerdoti sunt cogitationes ꝛ desideria que voluntati famulantur. Isti leuite scilicet cogitationes ꝛ desideria: in die festo debent mundari per elongationem a terrenis: Nam q̄diu cogitationes ꝛ desideria circa terrena vel illicita versantur tamdiu immūda sunt ꝛ quamdiu circa mobilia ꝛ inquieta versantur tamdiu iuquieta sunt Qui enim desiderat lutum: lutum est: Et qui puluerem puluis est. Et qui immunda immundus est: ꝛ qui impudica impudicus est: ꝛ qui inquieta inquietus est: cogitationes ergo ꝛ desideria q̄ diu versantur circa exteriora: vel immunda sunt: vel saltem inquieta. Hec autem duo repugnant quieti sabbatisne: Et ideo in die festo debent a terrenis elongari. Si enim desideria ꝛ cogitationes in die festo ad terrena ꝛ extrinseca declinantur: Impossibile est custodire sensus ne ꝛ ipsi hauriant exteriora quia vbi amor ibi ꝛ oculus. Et ideo debent tali die a terrenis eleuari purificari ꝛ mundari quatenus melius queant

sensuum ianuas custodire. Et de ista mũdicia cogitationũ dicit deus Esa.j. Lauamini: mundi estote: Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus dominicis aut festiuis: cogitationes ac desideria non purificant: nec mundant per elongationem a terrenis: Sed magis maculant: ꝛ fedant deprimendo eos in puluere auaritie: in luto luxurie: in fumo superbie: in felle iracundie: de quibus cogitant ꝛ que desiderãt in diebus festiuis. ¶ Hoc est q̃rtum requisitum ad spũalem quietẽ in die festo vꝫ cogitationum desideriorũ ꝙ mundítia.

¶ .5. Debent cogitationes ꝛ desideria ad deum eleuari. ¶ Cum anima nostra in nulla re creata possit veraꝫ inuenire requiem: sed in solo creatore: qui ex sua immensitate ꝛ memoriam ꝛ intellectũ ꝛ voluntatem perfecte quietat: si in die festiuo vere cupit sabbatizare ꝛ vere requiescere sicut decet in tali die. Debet ꝛ cogitationes: ꝛ desideria in vnum deum suspendere ꝛ dicere cum propheta in ps. Hec requies mea in seculum seculi. Hic habitabo quoniam elegi eam: ¶ Unde ꝛ Neemias precepit leuitis vt mundarentur ꝛ sanctificarent sabbatum Scribitur enim Nee.13. Dixitqꝫ leuitis vt mundarẽtur ꝛ venirent ad sanctificandum diem sabbati. ¶ Moraliter leuite sunt cogitationes ac desideria Que in die festo mundantur: quando a terrenis: ꝛ corporalibus exterioribus subleuantur. Custodiunt portas: quando ad considerationem: ꝛ dilectionem ipsiuꝫ anime sollicitiuꝫ inuigilant: Sed tunc diem sabbati sanctificant: quando in dei contemplationem: meditationem ꝛ dilectionem suspenduntur: Debet enim tunc memoria suspendi in deum: quia dies memorialis est Exo.20. memento vt diem sabbati sanctifices: Intelligentia: quia est dies contemplationis ꝛ quietis Exo.20. Requieuit die septimo. Et voluntas: quia dies benedictus ꝛ sanctus Exo.20. Ideirco benedixit diei septimo ꝛ sanctificauit eum: ꝛ in hoc consistit perfecta sabbati sanctificatio. ¶ Et hoc est contra multos: qui in festiuis diebus: nec memoriam: nec intellectum: nec voluntatem ad deuꝫ eleuant: sed deprimunt ad terrena: memorando iniurias ꝛ inimicitias: cogitando de concubinis: carnalibus: nummis: lucris ꝛ diligendo filios: filias: vxores: maritos: adulteros: ꝛ adulteras magis q̃ deum o quot sunt Examina anima deuota conscientiam tuam in die festo: ꝛ videbis ꝙ non sanctificas festum nec sabbatizas: ¶ Hoc est quintum requisitum ad spiritualem quietẽ in die festiuo: videlicet Cogitationes ꝛ desideria ad deum eleuare.

¶ .6. Debẽt diuia p̃cepta adimpleri ꝛ dona sancti spiritus possideri. ¶ Non sufficit ad spiritualem quietem in die sabbati cogitationes: ꝛ desideria ad deum eleuare. ¶ Sed requiritur diuinorum adimpletio mandatorum: Nullus eniꝫ potest diuina transgrediendo mandata pacem ꝛ quietem habere: dicente domino Esa.57. Impij autem quasi mare feruens quod quiescere non potest. ¶ Requiritur etiam omnis exclusio culpe per septem principales virtutes theologicas: ꝛ cardinales. ¶ Requiruntur etiam septem spiritus sancti dona videlicet sapientia: intellectus: consilium: fortitudo: scientia: pietas ꝛ Timor domini: Sine hijs omnibus non põt eẽ pax. ¶ Unñ scribiẗ.3. Esdre.j. Oi tp̃e d̃sertionis sue sabbatizauit t̃ra in applicatione annorũ septuaginta septẽ.

¶ Mistice terra hierosolimitana aiam rationalez significat iuxta illud prophete: Anima mea sicut t̃ra sine aqua tibi. Ista terra anime rationalis sabbatizat ⁊ quiescit ⁊ festiuat in aplicatione annorum septuaginta septem idest in cõnexione decem diuinorum preceptorum. ⁊ septem virtutum moralium siue principalium ⁊ septem donorum spiritus sancti. Nam septuaginta surgunt septenario ducto per denarium ⁊ significant adimpletionem decem diuinorum mãdatorum ⁊ septem virtutum moraliuz siue principalium: Septez vero que supersunt sancti spiritus septem dona designant In istis ergo septuaginta septẽ annis spiritualib⁹ vere quiescit anima: vere sabbatizat: vere festum sanctificat: quando ⁊ diuina precepta custodit. Septem virtutes principales possidet. Et septem donis sancti spiritus adornatur Sine istis impossibile est anime rationalis terram quiescere: sine istis sabbatizare: sine istis festũ sanctificare. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis credũt se festa sanctificare ⁊ frangunt diuina mandata Concupiscendo: mentiendo: adulterando: occidẽdo: blasfemando: parentes proprios inhonorando. ¶ Lacerant virtutes morales: intẽperate viuendo: iniuste rapiendo. molliter temptationibus succumbendo: luxuriando: inuidendo: odiẽdo. ¶ Nec possident spiritus sancti dona: quia nec habent domini timorem: nec proximi pietatem: nec consilium: nec scientiam: nec sapientiam: nec fortitudinẽ. ¶ Hoc est sextuz requisitum ad spiritualẽ quietem in die festo videlicet. Decem diuina mandata: septem virtutes: ⁊ septem spiritus sancti dona.

¶ .7. Debet deuz actualiter ⁊ affectuose diligeꝛ. ¶ Perfecta festi sanctificatio i dei actuali dilectione consumatur: Nã ⁊ si quis cõtra nullum dei preceptum contra nullam virtutem moralez quid ageret: ⁊ si spiritus sancti dona habitu aliter possideret: Si tamen deum non diligeret actualiter non perfecte festum sanctificaret: quia festiui dies ad hoc sunt instituti: quatenus homo vacans a laboribus deo soli per actualem dilectionem inhereat ¶ Unde dicit dominus Ezech. 20. Insuper ⁊ sabbata mea dedi eis vt essent signum inter me ⁊ eos Et scirent quia ergo dominus sanctificans eos. ¶ Notate verba ⁊ signate misteria: sabbata mea dedi eis vt scilicet quiescerent ab operibus seruilibus sicut ⁊ ego in sabbato quieui a nouis operibus condendis: Ut essent signuz scilicet specialis dilectionis inter me: ⁊ eos vt scilicet quiescerent in me ipso vacãdo diuinis: ⁊ me diligendo: sicut ⁊ ego quieui in memetipo in die sabbati Gẽ. 2. Et scirent quia ego dominus sanctificans eos scilicet propter amorem quo me amant: Naz amor dei sanctificat homines dispositiue si sit amor informis ⁊ naturalis: ⁊ formaliter si sit amor gratuitus. ¶ Dicit eniz Scotus in. 2. di. 28 Quod voluntas existens in peccato si deum actualiter diligat: talis dilectio de congruo disponit ad gratiam gratuz facientem: dummodo homo non ponat obiicem. ¶ Et idem Scotus in. 3. dist. 27. probabiliter innuit. ꝙ in die dominico tenetur homo deum actualiter diligere super omnia. ¶ Et ideo in die dominico ⁊ festo debet vnusquisqꝫ adulstus omnia secularia postergare. Et ad memoriam sepius reuocare Et toto nixu adimplere illud preceptum quod ponitur Mat. 22. Diliges dominum deum tuuz ex toto corde tuo ⁊ ex tota aia tua ⁊ in tota mente tua. Hoc est maxi-

imum: et primum mandatum. O beata anima que in hoc precepto adimplēdo ponit totum studium: totum desideriū totum thesaurum et totam industriam suam: ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis insaniunt in amorem concubinarum: adulterorum: virorum et mulierum: et ad amorem diuinum frigescunt: et ideo irritant deum: vnde clamat deus Ezech. 20. Sabbata mea dedi eis vt essent signum inter me et eos: Et irritauerunt me domus Israel in deserto: in preceptis meis non ambulauerunt: et iudicia mea proiecerunt. Et sabbata mea violauerunt vehementer. O mortales sanctificate festa. Sabbatizate domino. Uenite ascendamus ad mōtem domini et docebit nos vias suas.

¶ De deuotis opibus in diebus festiuis a fidelibus exequendis. Cap. 79.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribitur hec verba Leui. 23. ¶ Hec sunt ergo ferie domini sancte quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Secundum sententiam sapientis Eccē. 3. Tēpus tacendi et tempus loquēdi. ¶ Per ebdomadam in diebus ferialibus homo terrēis negociis occupatus tacet de diuinis et celestibus et loquitur de terrenis: auro: argēto: vestibus: equis: possessionibus: quia omnia tempus habent et tempus tacendi est et tempus loquendi. ¶ Sed in die dominico et festiuo: debet vnusquisqꝫ fidelis tacere de terrenis et secularibus rebus: et loqui de diuinis et de celestibus: De deo: de xp̄o iesu: De salute anime. De inferno: paradiso: vitiis: et virtutibus: et de lege diuina: quia tempus tacendi et tempus loquendi. Et hoc modo festa domini celebramus et sanctificamus temporibus suis. ¶ Ad quorum dignam venerationem et sanctificationem aliqua sunt a nobis ordinate exequenda: prout in sacris litteris continentur.

¶ p̄ In die dominico et festo conueniendum est ad ecclesiam. ¶ Nam iudei in veteri testamento in die sabbati conueniebāt et introibant sinagogas. Similiter apostoli a pricipio ecclesie in die sabbatorum sinagogas introibant et iudeis congregatis predicabāt vnde de Paulo: et eius sociis scribitur Act. 13. Illi autem pertranseuntes pergen venerūt Anthiochiam pisidie et ingressi synagogam die sabbatorum. ¶ Sic christiani in die dominico et festiuo ad ecclesiam conuenire debent: non solum pedibus: et corpore sed affectuose et cum deuotione Alias non sunt christiani: sed turchi et marrani: ¶ Et hoc est contra multos qui talibus diebus Ecclesias abhorrēt fugiunt et declinant. Et frequentant curias: palatia: plateas: tabernas lupanaria: choreas et in hiis nunqꝫ tedio afficiuntur etiam per totam diem et vsqꝫ ad noctis dimidium. ¶ Alij vadunt ad ecclesiam sed propter societatem alicuius notabilis persone alias nō irent. ¶ Alii qui vadunt ex consuetudine non ex deuotione. ¶ Alij vadunt quidem sed parum ibi morantur Statim audita missa et cum tedio recedunt et tota die festi nō amplius reuertuntur. ¶ Aliqui vadunt ex verecundia et erubescentia aliorum. ¶ Alii sine deuotione et reuerentia sed cum fastidio et accidia et hec omnia sunt signa mala. ¶ Nam cum ecclesia sit hostium et ianua paradisi: qui libenter et cum deuotione in ecclesia morantur diligunt paradisum: et est signū

predestinationis: qui autem ecclesiam odiunt: et fastidiunt: odiunt salutem: et est signum future damnationis.

¶.2. Sedendum est in ecclesia. ¶Nam cum ecclesia sit locus orationis et contemplationis debent omnes in ea quiescere et sedere. ¶Unde Paulus et socii ingressi in sinagogam iudeorum sederunt. Unde scribitur Act. 13. Et ingressi sinagogã die sabbatorum sederunt. ¶Sic christiani ingressi Ecclesiam debent sedere: et quiescere vel stare genuflexi ¶Et hoc est contra infinitos: qui in die festiuo deambulant per ecclesiam: et quando cantatur missa: et quando cantantur officia diuina: quando misse celebrantur et etiam quãdo actualiter predicatur verbum dei: et faciunt de ecclesia dei deambulatorium regium: Et inquietant omnes celebrantes: officiantes et dei verbum tam predicantes quam audientes Et tales grauissime peccant vt pote impedientes a tanto bono quantum est declaratio diuinorum eloquiorum. ¶Et contra tales clamat christus dicens Mat. 21. Domus mea domus orationis vocabitur: vos autem fecistis illam speluncam latronum. ¶Et aduertendum quod tales sic in ecclesia deambulantes sunt similes diabolo qui est inquietus in seipso et ideo semper circuit et deambulat vt homines decipiat: iuxta illud Job. j. Circuiui terram: et perambulaui eam Et sunt dissimiles christo qui quando non predicabat in templo sedebat sicut patet Luc. 2. Ubi dicitur Et factum est post triduum inuenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos et interrogantẽ eos. ¶Nec contra hoc facit illud Jo. 10. Deambulabat iesus in templo in porticu Salomonis: quia vt ibi dicit Lyra Nomine templi intelliguntur atria et loca ad domum domini pertinentia: Erat enim porticus quidam locus edificatus vbi Salomon stabat ad orandum: qui dicebatur oratorium regis. Et in isto deambulabat Jesus: qui ergo deambulant et circuiunt in ecclesia diabolo similes sunt qui autem sedent: et quiescunt christo.

¶.3. Silendum est in ecclesia. ¶Nam cum ecclesia sit locus ad dei verbum predicandum in ea silendum et tacendum est: non autem verba multiplicanda quia scribitur Ecc. 9. Uerba sapientium audiuntur cum silentio. ¶Unde et Paulus existens in sinagoga volens populo predicare imperauit silentium Act. 13. Surgens paulus et manu silentium indicens ait. ¶Sic omnes fideles christi in die festo in ecclesia silentium tenere debent: vt deuotius audiant verba diuina. ¶Unde legitur Nee. 8. Leuite silentium faciebant in populo ad audiendam legem. Cum enim ecclesia sit locus iustitie ideo in ea seruari debet silentium quia scribitur Esa. 32. Erit cultus iustitie silentium Cum etiam sit locus orationis requiritur silentium et non strepitus vel tumultus Et ideo christus cum flagello eiecit de templo tumultum facientes in templo vẽdentes oues et boues et nummularios sedentes dicens eis Jo. 2. Nolite facere domum patris mei domum negociationis Cum etiam sit locus idoneus ad gratiam diuinam recipiendam que anime quiescenti communicatur silentium maximum requiritur quia scribitur Tre. 3. Bonum est prestolari cum silentio salutare dei Silendum igitur et tacendum est in ecclesia in die festo. ¶Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis in ecclesia lingue

relaxāt habenas ꝛ loquuntur: Non de diuinis: non de spiritualibus: Non de necessariis ad salutem: sed de mundo de mercantia: De bellis: de matrimonijs: De possessionibus: de hereditatibus: Et tales non sunt de celo sed ꝺ terra quia scriptum est Jo.3. Qui de terra est de terra loquitur. ℭ Et nota qꝺ Sicut filius dei descendit ꝛ venit ad homines cum quietum Silentium tenerent omnia Sap.18. Jta diabolus descendit ꝛ venit ad garulos ꝛ loquaces diuina officia ꝛ laudes in ecclesia perturbantes.

ℭ.4. Audiendum est verbum dei in ecclesia. ℭ Ad hoc enim congregatur populus fidelis in ecclesia in diebus festiuis vt audiant verbum dei: ꝛ illuminantur: ℭ Ad audiendum autem attente dei verbum tria requiruntur.

ℭ Primo debita corporis dispositio ad quiescendum: quia secundum phm̄ anima sedendo ꝛ quiescendo fit sapiens Hec autem dispositio est sedere sicut supradictum est vel stare corpore erecto. Unde cum Esdras librum legis aperuisset ꝛ legeret: populus stabat erectus vnusquisqꝫ in gradu suo: Unde scribitur Nee.8. Et aperuit Esdras librum coram omni populo ꝛ cum aperuisset eum stetit omnis populus. Populus autem stabat in gradu suo. Et.3. Esdre.9. Et cum absoluisset legem id est cum aperuisset librum legis: omnes recti steterunt. ℭ.2. Debita aurium eleuatio ad audiendum: quia scriptum est Ecc̄i.32. Ubi auditus non est non effundas sermonem: ꝛ ideo cum Esdras librum legis aperuisset ꝛ legeret in die festo omnes stabāt auribus erectis ad audiendum librū. Scribitur enim Nee 8. Attulit ergo Esdras sacerdos legem coram omni multitudine virorum: ꝛ mulierum: cunctisqꝫ qui poterant intelligere in die prima septimi mensis: ꝛ aures omnis populi erant erecte ad librum scilicet audiendum. ℭ.5. Debita mentis attentio ad intelligendum: quia audire: ꝛ non intelligere parum prodest: ꝛ ideo cum Esdras librum legis coram populo legisset omnes stabant mente attenti vt intelligerent: Unde scribitur.3. Esdre.9. Et attulit Esdras pontifex legem omni multitudini ꝛ legebat: a prima luce vsqꝫ ad vesperam coram viris ꝛ mulieribus ꝛ dederunt omnes sensum ad legem scilicet intelligendam. ℭ Hiis igitur tribus dispositionibus attendendum est ꝛ audiendum dei verbum: siue dum predicatur: siue dum legitur siue missa celebretur siue legatur epistola: siue euangelium: siue alia verba diuina. ℭ Et hoc est contra multos qui: ꝛ si in diebus festiuis ecclesias ingrediuntur: ꝛ si sedeant ꝛ quiescant: ꝛ si silentium teneant: non tamen attente dei verba percipiunt: Non porrigunt aures corporis: Nec minus accommodant aures mentis: Non sapit eis verbum dei: non gustant eius dulcedinem: Non aspiciunt claritatem: Nec exequuntur eius operationem: Nec ambulant per semitas illius: Nec odorant eius sanctitatem: ℭ Et de talibus dicit propheta in ps̄. Os habent: ꝛ non loquentur oculos habent: ꝛ non videbunt. Aures habent: ꝛ non audient: nares habent ꝛ non odorabunt: Manus habēt ꝛ non palpabunt: pedes habent ꝛ non ambulabunt: non clamabunt in gutture suo.

ℭ.5. Gaudendum est spirituali leticia. ℭ Predicatores enim: ꝛ Sacerdotes qui in diebus festiuis nobis annunciant verbum Dei sunt legati:

regis altissimi qui legatos ad gẽtes missit. Hii annunciant vobis pacem: liberant de carcere tenebroso peccati: De seruitute diaboli: Ducunt ad patriam: inuitant ad salutem: Et ideo cum verbuz dei sit lucerna dirigens: ⁊ illuminans ad salutem cum summo gaudio ⁊ spirituali letitia audiendum est dei verbum ¶ Unde cum Paulus predicaret anthiochie pisidie in synagoga in die sabbati ⁊ diceret se esse missuz a deo ad salutem gentium: Audientes hec verba gentiles gauisi sunt. Scribitur enim Act. 13. Tunc constanter Paulus ⁊ barnabas dixerunt: vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniã repellitis illud: ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite: Ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus Posui te in lucem gentium vt sis in salutem vsq̧ ad extremum terre. Audientes autez gentes gauisse sunt. ¶ Sic moderni christiani debent cum mentis gaudio ⁊ spirituali letitia haurire verba diuina: Non cum tristitia: non cum accidia: licet plangendum sit pro peccatis commissis. ¶ Unde cum Esdras librum legis coram multitudine legisset populus videns se dei legem in multis preuaricasse flebat habundanter: sz Esdras cum leuitis dixerunt populo sicut scribitur Nee. 8. Dies sanctificatus est domino deo nostro Nolite lugere ⁊ nolite flere: Flebat enim omnis populus cum audiret verba legis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in talibus diebus nõ audiunt verbuz dei cum gaudio: sed cũ accidia. Sed tristantur de longitudine predicationis vel misse vel diuinorum officiorum. Et ꝙ peius est aliqui adeo contristantur de sermonibus diuinis ꝙ audire nolunt. Et hoc est signum dãnationis: sicut libenter ⁊ cuz gaudio audire salutis: dicẽte saluatore Jo. 8. Qui ex deo est verba dei audit: Propterea vos non auditis quia ex deo non estis. Et hiis qui cum tristitia verbuz dei audiunt in die festi dicendum est illud qđ scribitur Nee. 8. Sanctus dies domini est nolite contristari: gaudium etenim domini: idest gaudiũ quo debetis in domino gaudere est fortitudo nr̃a.

¶ .6. Credendũ est fide formata. ¶ Nõ sufficit cum gaudio audire diuinos sermones: Sed necesse est verbis diuinis fidem adhibere: quia sine fide impossibile est placere deo ad Hebre. 11. ¶ Unde cum Paulus predicaret anthiochie gentes audientes ꝙ erat miss⁹ a deo pro salute sua crediderũt illi qui erant ex gentibus illis saluandi. Scribitur enim Act. 13. Audientes autem gẽtes gauisse sunt. Et crediderũt quot quot erant preordinati ad vitam eternam. ¶ Sic omnes fideles debent diuinis sermonibus fide formata credere Et hoc est signum predestinationis ⁊ salutis eterne: quia dicit ꝙ illi qui erant preordinati ad vitam eternam crediderunt. Scribitur enim Mar. vlt. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis vadunt ad audiendum verba salutis: sed aliqui ex curiositate vt audiant aliqua noua vel notabilia. Aliqui inuidia mouentur contra p̃dicatores: aliqui contradicunt: aliqui verba diuina derident: aliqui non credunt: nec per fidem adherẽt. ¶ Et hoc est signum damnationis: nonnulli qui paulo predicanti nõ crediderunt sed cõtradixerunt: derelicti sunt ab apostolis ⁊ iudicati indigni eterne vite Act. 17. Scriptum est eniz Mar. vltimo Qui vero non crediderit condemnabitur. ¶ Contra istos incredulos ⁊ contradi

ctores diuini verbi clamat deus dicēs illud ad Ro.10. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem sed contradicentem mihi. Et illō Esa. 65. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum: Qui graditur via non bona post cogitationes suas: populus qui ad iracundiā prouocat me: ante faciem meam semper. Qui immolat in hortis: ꝛ sacrificat super lateres: qui habitat in sepulcris: ꝛ in delubris ydolorum dormiunt: qui comedunt carnem suillam ꝛ ius prophanum in vasis eorum: qui dicunt recede a me: non appinques mihi quia immundus es. Isti fumus erunt in furore meo. Ignis ardens tota die. Ecce scriptum est coram me: pratica hic contra incredulos.

¶.7. Glorificandum est verbum domini. ¶ Non sufficiunt omnia predicta ad completam festi sanctificationē: Sed post hec omnia glorificandus est dominus noster iesus christus: qui est verbum dei: deo coeternum: consubstantiale ꝛ coequale. De quo Jo.i. In principio erat verbum: ꝛ verbum erat apud deum ꝛ deus erat verbum. ¶ Unū cū Paulus predicaret Anthiochie pisidie ꝛ annunciaret gentibus salutem ceperūt glorificare verbum domini Scribitur enim Act.13. Audientes autem gentes gauisse sunt ꝛ glorificabant verbū domini idest christum qui est verbum patris secundum Lyram ibidem. Et hoc fecerunt illi qui preordinati erant ad vitam eternam prout scribitur Act. 13. ¶ Sic moraliter christi fideles audito sermone diuino debent gratias agere domino nostro iesu Christo. Debent eum benedicere: Glorificare ꝛ magnificare: Et hoc est signum predestinationis ꝛ salutis eterne. ¶ Unde in figura Regina Sabba que animam fidelem ꝛ saluandam significat: audita sapientia ꝛ doctrina Salomonis magnificauit ꝛ glorificauit eum dicens.3.Re.10. Maior est sapientia ꝛ opera tua q̄ rumor quē audiui: Beati viri tui ꝛ beati serui tui: qui stant coram te semper ꝛ audiunt sapientiam tuam. Sit dn̄s deus tuus benedictus cui complacuisti. Sic anima deuota audita sapientia diuina per os predicatoris debet christum Jesuz glorificare ꝛ benedicere. Et tunc magnis muneribus cumulatur anima. Sicut ꝛ rex Salomon dedit regine Sabbe omnia que voluit ꝛ petiuit ab eo. Sic in primitiua ecclesia audientes predicationem apostolorum magnificabant dominum nostrum iesum christum: Sic ipso predicante magnificabant eum: Unde scribitur Luc.4. Ipse docebat in sinagogis eorum ꝛ magnificabatur ab omnibus. ¶ Et hoc est cōtra multos qui audientes verbū dei non magnificant nec glorificant dominum nostrum Jesum christum: Sed contradicūt: blasfemāt ꝛ maledicunt: ꝛ predicatoribus inuidēt detrahunt ꝛ insidiantur. Et ideo deus deserit eos in sua infidelitate obstinatione ꝛ duritia ōrelinquēs eos. Et hoc patet in figura Act.13. Nam predicante Paulo verbum dei: cum iudei obstinati ex inuidia contradicerent his que dicebantur a Paulo ꝛ blasfemarēt: Tūc Paulus dereliquit eos: ꝛ conuertit se ad gentes: ꝛ illi tanq̄ indigni vita eterna derelicti sunt a deo in sua incredulitate perfidia: ꝛ obstinatione. Sic accidit ingratis ꝛ non glorificantibus ꝛ magnificantibus deum: sed resistentibus ꝛ contradicētibus verbis eius O mortales. Uenite ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De ordinato profectu ꝛ suspensiua cō

templatione in festiuis diebus a Christi fidelibus inquirenda Cap. 80.

Venite ascendamus ad montez domini: et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. 23. Hec sunt ergo ferie domini sancte quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Secundum quod scribit Sapiens Eccle. 3. Tempus flendi et tempus ridendi: In diebus ferialibus ifra ebdomadam: quia anima a seipsa egressa et ad temporalia disponenda distracta est: occurrentibus obiectis delectabilibus inani letitie: vanis gaudiis: et dissoluto risui vacat quia tunc est tempus ridendi. ¶ Sed adueniente sacro die dominico: ceterisque festiuis diebus: anima rationalis siue cupida salutis: postergatis omnibus temporalibus ad semetipsam redire debet: Et latebris cordis diligenter inuestigatis: si quid negligentie. Si quid venialis: mortalis ve culpe. Si quid correctione penitentia ve dignum inuenerit. Contritioni lacrimis: gemitibus: et suspiriis diligenter insistere debet: quia tunc tempus est flendi. Et hoc modo dei festa celebrat temporibus suis. ¶ Ad quorum dignam celebrationem plura concurrunt sicut euidenter in sacris litteris continetur.

¶ Primum in die festiuo requisituz ad dignam festi celebrationem est lacrimosa contritio: et hec est respectu commissorum peccatorum. ¶ Non enim videtur posse fieri digna festi sanctificatio: nisi prius homo saltem conteratur de mortali peccato prius commisso: quia deus non acceptat opera exteriora: nisi prius acceptet personam operantem prout dicit Scotus in. 2. di. 26. Si autem persona sit in peccato mortali: et non conteratur: non acceptatur a deo: ergo nec eius opera acceptantur: ergo nec potest digne festum sanctificare. ¶ Et quamuis existens in peccato mortali sic sanctificans festuz non peccet mortaliter ymo vitat peccatum mortale quod de nouo committeret nisi sanctificaret prout dicit Scotus in. 2. di. 28. Tamen non meretur cum non habeat gratiam que est principium merendi et sic imperfecte festa sanctificat: et ideo ad perfectam festi celebrationem requiritur peccatorum commissorum lacbrimosa contritio. ¶ Et hoc ostenditur per figurã. ¶ Nã sub Esdra sacerdote filii Israel in festo tubarum quod fiebat prima die mẽsis septimi: vno animo et vna voluntate conuenerunt pro dicti festi celebratione ad plateam: siue ad attrium: quod erat ante portã aquarum siue ante portam fontis. Unde scribitur Nee. 8. Et venerat mensis septimus: Filij autem Israel erant in ciuitatibus suis. congregatusque est omnis populus quasi vir vnus ad plateam que est ante portam aquarum: ista porta aquarum est vna de portis hierusalem et vocatur porta fontis sicut patet Nee. 3. ¶ Mistice adueniente die festo: fideles omnes qui in ciuitatibus per opera vite actiue dispersi sunt in dispositione temporalium: conuenire: et congregari debent quasi vir vnus idest perfecte et totaliter: animo vnito: et voluntate deliberata ad digne festum celebrandum: Et congregari debent intra hierusalez idest intra animã rationalem que est hierusalez spiritualis et mistica. Et cõuenire debent ad plateam siue attriũ que est ante portam aquarum idest conuenire debent ad pdicationez verbi celestis: quod aperit fontem lacbrimarũ et contritionis: Nam il

lud atrium siue illa platea erat locus in quo hoies orabant & audiebant verbũ diuinũ ,put dicit Lyra Nee.8. Predicatio enim pcedit: & lacrimarum cõpunctio & contritio sequitur. Debent ergo fideles in die festo accedere ad atriũ & plateam predicationis: Debent appropinquare ad portum aquarũ: quia affectuose & cum magno desiderio debent de peccatis conteri: compungi: & copiosas lacrimas effundere. ¶ Unde de eodem populo in eodem die scribitur Nee. 8. Flebat enim omnis populus cum audiret verba legis. Sic flere debent singuli xpiani in diebus festiuis dolendo d peccatis: & legis transgressione. ¶ Et hoc est contra quasi omnes qui in die festo vacant risui: iocis: letitijs: & carnalibus consolationibus: qd est signum impietatis & dãnationis quia sic faciũt impii & damnãdi Sap.2. Dixerunt impij cogitantes apud se nõ recte: Uenite fruamur bonis: vbiqꝫ relinquamus signa letitie: qm̃ hec est pars nostra

¶ .2. Firma deliberatio. Et hec respectu peccatoꝝ relinquendoꝝ. ¶ Nõ.n. sufficit de cõmissis peccatis conteri: nisi firma & solida adsit deliberatio peccata relinquendi & denuo nõ recidiuandi: Hec autẽ deliberatio est firma quãdo quis a vicijs & eorum occasionibus se elõgat & ista firma deliberatio ẽ necessaria in die festiuo ad deuotã festi celebrationẽ. ¶ Et hoc monstratur per celebrem figuram Legitur enim primi Esdre. 10. & Nee. 9. qd q̃ plurimi filiorꝫ Israel in captiuitate babilonica contraxerunt matrimonium cum mulieribus alienigenis: & ex eis filios genuerant cõtra preceptum dñi. Et in hoc delicto ceciderãt Leuite: cantores: hostiarij & alij de populo. Et pdicante Esdra & dicente qd hoc erat illicitũ & debebant alienigẽas vxores cum filiis suis abiicere: & clamauit omnis multitudo dicens. Sicut dixisti faciemus: Tunc Esdras elegit viros & pricipes magnos: & in festo Neomenie decimi mensis consederunt ad examinãdum istud negocium de abiiciendis alienigenis vxoribus. Unde scribitur Nee.9. Et elegit sibi viros Esdras Sacerdos principes magnos de patribus eorum secundum nomina: & consederunt nouilunio mensis decimi examinare negocium istud. ¶ Moraliter filij Israel in captiuitate babilonica positi: populum christianum significant sub diaboli potestate p peccata subiugatum. In hac captiuitate autem positus populus christianus contrahit cũ mulieribus alienigẽis: quia copulatur spũaliter cũ superbia: auaritia: luxuria: ira: gula: inuidia: accidia: mala ɔsuetudine & alijs vicijs: que non sunt de populo dei: sed de populo diabolico & infideli. Copulatus autem cum istis mulieribus alienigenis generat multos filios & filias: que sunt alia peccata ex istis capitalibus procedentia. Sed iste mulieres alienigene sunt abiiciende cum filiis suis: quia & peccata capitalia & non capitalia omnia sunt relinquenda. ¶ Sed in festo Neomenie siue in nouilunio in quo luna innouatur: Idest in die dominico siue festiuo: in quo debet hõ spiritualiter renouari. Esdras sacerdos magnus idest voluntas nostra que est pria in anima debet eligere viros & pricipes magnos. i. memoriam & voluntatem & debent consedere in nouilunio. i. quiescere in die festo & diligẽter examinare negociũ istud. s. de vxoribus alienigenis abiiciendis. Debent diligẽter examinare. Si homo contraxit mr̃imonium: cum superbia: inuidia: ira: Signrauit ex eis filios vl' filias videlicet mala

verba: mala opera: et malos cogitatus: debent determiare quod tales vxores sunt abiiciende cum filijs. ¶ Unde scribitur Nee. 9. Omnes isti coniunxerunt sibi vxores alienigenas et dimiserunt eas cum filiis: Debent determinare et firmiter deliberare nunquam amplius eas assumere in vxores: nunquam cohabitare: nunquam conuersari cum illis. ¶ Et hoc est firmum propositum dimittendi peccata: quod fieri debet in die festo qui est dies spiritualis renouationis. ¶ Et hoc est contra multos: qui non examinant in die festo si contraxerunt matrimonium cum vxoribus diabolicis: superbia: vsura: rapina: nec proponunt dimittere et abstinere sed de nouo talia diabolica et probibita contrahunt matrimonia.

¶ .3. Affectuosa dilectio. Et hec est respectu dei. ¶ Nam post duo predicta deus infundit gratiam et caritatem qua diligatur super omnia. Et hanc sanctam dei dilectionem habere debent christi fideles in diebus festiuis precipue. ¶ Et hoc est per figuram notabilem manifestum nam Jonathas frater Jude Machabei in die solemni scenophegie induit se metipsum stollam sanctam. Unde scribitur .j. Mach. 10. Et induit se Jonathas stollam sanctam septimo mense: anno centessimo sexagessimo in die solemni scenophegie. ¶ Stolla sacerdotalis et sancta caritatis virtutem significat: que est vestis Anime rationalis iuxta illud Apoc. 16. Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Et est sancta quia caritas sola omnium virtutum hominem sanctificat: et est forma omnium virtutum: nec potest esse informis prout dicit Scotus in. 2. di. 27 Est sancta quia actus diligendi deum: ex sola ratione obiecti supra quod transit habet completam rationem bonitatis: nec potest esse nimis intensus sicut declarat Scotus in. 2. di. 6. q. 2. Est stolla sacerdotalis quia facit nos reges et sacerdotes .j. Petri. 2. Uos autem genus electum: regale sacerdotium: gens sancta. ¶ In die ergo festiuo vnusquisque fidelis semetipsum induere debet hanc sanctam et sacerdotalem stollam caritatis: Et deum diligere toto corde: tota anima: et totis visceribus. ¶ Nam illius precepti Deutero 6. Deliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua: et ex tota fortitudine tua: tenemur aliquando actum elicere et si non cum illis omnibus condicionibus et totalitatibus: nec potest occurrere perpetuo impedimentum: tempus autem congruum ad istum dilectionis actum: videtur esse determinatum ab ecclesia in die dominica: in auditu misse prout declarat Scotus in. 3. di. 27. ¶ In tali ergo die anima sue cupida salutis Omnibus occupationibus postpositis ante omnia et super omnia debet se induere hac caritatis stolla: Et deum toto corde: tota possibilitate: totis viribus: totisque cordis medullis diligere. Et tunc optime se habebit respectu dei in die festo. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis: induunt se vestem infectam dilectione carnali: lasciua: et sensuali: diligentes totis precordiis concubinas: philocatas: adulteras et meretrices: alij se induunt vestem prophanam odii: inuidie: rancoris: o miseras hominum mentes: que diem solemnem et festiuum diuine dilectioni dedicatum consumunt in amore ciborum: ludorum: pecuniarum: puluerisque terreni.

¶ .4. Uiscerosa compassio. Et hec est respectu proximi indigentis. ¶ Post dei dilectionem que summe neccessaria est in die festo: compassionem et pietatem ad p

ximos indigentes habere tenemur: qz scriptum est Mat.9. Misericordiam volo ꝛ non sacrificium. ¶ Et hoc decla ratur per exemplū illius magni patriar che Thobie: qui in diebus festiuis ope ribus pietatis ꝛ misericordie operā da bat. De quo scribitur Tho.2 Post hec vero cū esset dies festus domini: ꝛ fa ctuz esset prandiū bonū in domo Tho bie Dixit filio suo: vade ꝛ adhuc aliq̄s de tribu nostra timentes deum: vt epu lentur nobiscum: Cumq̧ abiisset reuer sus nunciauit ei: vnum ex filiis israel iu gulatum iacere in platea: Statimq̧ exi liens de accubitu suo: relinquens pran dium ieiunus peruenit ad corpus: tol lensq̧ illud portauit ad domum suam oculte: vt dum sol occubuisset caute se pelliret eum. ¶ Sic omnis christi fide lis ac deuotus in diebus festiuis pieta tis operibus intendere debet: Et non so lum occurrentibus ac petentibus elar giri. sed ꝛ ad ipsos pauperes elemosi nam mittere. ad ipsos accedere: ipsos ad secum comedenduz inuitare sicut fe cit Thobias: Naz hec est optima via ad inueniendum deum in die festiuo. Qui enim querit pauperes christum querit. qui pauperes inuenit: christum inuenit. qui pauperes tangit christū tangit: qui pauperes ad domum suam ducit: chri stuz ducit: qui pauperes reficit christū reficit: qui pauperes amplexatur: chri stum amplexatur dicente ipsa veritate Mat.25. Amen dico vobis: q̄diu vni ē hiis fratribus meis minimis fecistis mihi fecistis. ¶ Unde dixit Esdras po pulo in die festo Nee.8. Ite ꝛ mittite p tes eis qui non preparauerūt sibi: quia sanctus dies domini est. Debent etiam mortuis in diebus festiuis beneficium pietatis impendere sicut fecit ꝛ Thobi as qui prandium dereliquit. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festi uis non solum non querunt pauperes nec elemosinas mittunt: nec petētibus largiri volunt: sed cum indignatione re pellunt: improperant: abhorrent: vilipē dunt: nec corde miserentur: Heu mise ri: qua fronte queris a deo gratiaz: si nō vis impendere panis bucellam: qua frō te a deo poscis veniam: si pauperibꝰ nō vis impendere micam: qua fronte pe tis celum si non vis impendere num mum.

¶ .5. Cōtinuata deprecatio Et hec est re spectu totius ecclesie. ¶ Nam post ope ra pietatis in diebus festiuis vacanduz est orationibus ꝛ deprecationibus: In quibus deo supplicandum est pro felici statu: profectu: ꝛ augumentatione toti us ecclesie catholice. et pro salute om nium proximorum. ¶ Et hoc ostendi tur per figuram.j. Macha.12. Ubi scri bitur quomodo iudei ī diebus festiuis ꝛ solēnibus orabant pro amicis suis sci licet spartiatis vel lacedemoniis quibꝰ sic scribunt. ¶ Nos ergo in omni tem pore sine intermissione in diebus solē nibus ꝛ ceteris quibus oportet memo res sumus vestri in sacrificiis que offe rimus: ꝛ in obseruatiōibus sicut phas est ꝛ decet meminisse fratrum. ¶ Sic fidelis quisq̧ in diebus solemnibus ac festiuis orare deum: ꝛ deprecari debet pro salute totius populi christiani: pro prelatis ecclesie: pro principibus tempo ralibus: pro toto clero: pro relligosis: p virginibus: pro viduis: pro coniugatis: pro miseris ꝛ afflictis. Et hoc fieri de bet in oibus festiuis diebus sicut ꝛ iu dei sine intermissione in diebus solem nibus orabant pro spartiatis: ꝛ lacede moniis. ¶ Hoc modo sapientissimus Salomon: in festo dedicationis templi orauit pro toto populo; ꝛ etiam pro de

uotione populi gẽtilis sicut patet. 2. Parali. 6. Sic in festiuis diebus orandum est nedum pro amicis sed et pro inimicis pro fidelibus et ĩfidelibus: quia scriptum est Mat. 5. Orare pro persequẽtibus et calumniantibus vos: vt sitis filij patris vestri qui in celis est: qui solem suũ oriri facit sup bonos et malos et pluit sup iustos et iniustos. ¶ Et hoc ẽ cõtra multos: qui talibus diebus non orationibus vacant sed nugationibus: sed murmurationibus: sed detrationibus: vacant dico vaniloquiis: stultiloquiis: verbis ociosis: scurrilibus et impudicis. ¶ Et hoc est etiam contra illos qui deum orant: vt suas malas impleant voluntates pro morte et confussione inimicorum o qualiter celebrantur festa diuina.

¶ .6. Rectificata intentio Et hec est respectu sponsi christi iesu. ¶ Post oĩa p̄dicta in diebus festiuis requiritur ad debitam festi sanctificationem recta omnium p̄dictorum intentio: quatenus omnis nr̃a intentio sit in xp̄o iesu vt omnia que agimus in ipsum tanq̃ infinẽ oium dirigamus. ¶ Et hoc manifestatur per figuram Dicitur enim Luc. 4: Et omnium in sinagoga oculi erant intendentes in eum scilicet iesum Et hoc erat in die sabbati sicut patet ibidem. ¶ Mistice oculi significant intentiones ſm illud Mat. 6. Lucerna corporis tui est oculus tuus idest intẽtio tua. In die ergo sabbati: in die festiuo: in die tranquilitatis et quietis: omnes tam magni q̃ parui intentionis oculum debent in christum erigere: in ipsum intendere: ad ipsum anhellare: Quatenus omnis nr̃a intentio: omne studiũ: omne opus: quicquid agimus: quicquid loquimur: quicquid cogitamus in nomine dñi nr̃i iesu christi faciamus: vnde dicit paulus ad Coll'o. 3. Omne quodcũq; facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi facite. ¶ Et hoc est signum sapientie ocm intentionem habere in christum quia scriptum est Ecc'e 2. Sapientis oculi in capite eius idest intentio viri sapientis est in christo qui est caput eius. ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis qñ sunt in ecclesiis et extra ecclesias non hñt oculos nec intentionẽ ad christum: Nec ei placere aut rem gratam facere intendunt: sed oculos hñt depressos ad terram: intendũt enim placere maritis: philocatis et adulteris: et hominibus: intendunt oculos intentionis ad lucrum: ad delectationes: Ad honores: ad ornatus: ad choreas: ad cibos: ad ludum: De quibus dicit propheta in ps. Oculos suos statuerunt declinare in terram: idest intentionem in rebus terrenis. ¶ Et hoc est signum magne stultitie: quia scriptum est Prouer. 17. Oculi stultorum in finibus terre idest intentiones ad complenda terrena desideria. De talibus dicit veritas Mat. 23. Omnia opera sua faciunt vt videantur ab hoibus: Dilatãt. n. philateria sua et magnificant fimbrias: Amant autem primos recubitus in mẽsa: et primas cathedras in sinagogis: et salutatiões in foro et vocari ab hoibus rabi. Et tales in diebus festiuis nõ habent oculos ad iesum: sed ad carnem: sz ad mundũ: sz ad diabolũ et opa eius &c.

¶ .7. Subleuata cõtemplatio Et hec est respectu deitatis et ciuitatis superne hierusalem. ¶ Post rectitudinem intentionis in iesum in diebus festiuis: ad superne hierusalem claritatem. et ad incircumscriptum diuinitatis lumen: per limpidam contemplationem mens nostra subleuari debet: quia in ipsa perfecte festi sanctificatio consumatur. ¶ Et

hoc declaratur per figuram de virgine gloriosa et suo sponso sanctissimo Ioseph: qui ambo per omnes annos in die solēni pasce ascendebant in hierusalem De quibus scribitur Luc.2. Et ibāt parentes eius per omnes annos in hierusalem in die solemni pasce. ¶ Mistice per hierusalem: ciuitas superne felicitatis intelligitur De qua ps. Hierusalem que edificatur vt ciuitas. Per ascensū in hierusalem eleuatio mentis ad supernorum spirituum contemplationē: ad istam supernam ciuitatem ascendere debemus per singulos annos: et per singulos dies solemnes. ¶ Illuc autem ascēdentes quiescere debemus: limpide contemplando illius ciuitatis altitudinem: magnitudinem. pulcritudinem: multitudinem: opulentiam: suauitatem: sanitatem: fortitudinem: stabilitatem: tranquilitatem: pacem: claritatem: et eternitatem O q̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei: Hec est hierusalem que edificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum. Illuc enim ascenderunt tribus: tribus domini testimonium Israel: ad confitendum nomini domini. ¶ In hanc superne ciuitatis contemplationem anima subleuata gradatim et ordinate ascendere debet. A contemplatione ciuitatis et loci ad considerationē animarum sanctarum: Deinde ad contemplationem spirituum beatorum: inde ad contemplationem virginis regine ciuitatis illius: hinc ad considerationem regis christi iesu: inde ad diuinitatis speculationem: inde ad personā spiritus sancti: Inde ad personam filij: inde ad personam patris contemplandā paulatine ascendere: donec videatur deus deorum in syon: o anima rationalis: o anima misera: cur tempus amittis in festiuis diebus voluēdo pulueres hui9 mundi: Cur vagaris per infima. Derelinque terrena omnia. Et supra ipsū celum gressu mentis incede: ibi israelitica agmina et excubias cerne sanctorū: ibi contemplare faciem dei viuentis vbi p nobis precursor introiuit iesus. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non ascendunt ad contemplationem superne hierusalem cum Maria: Joseph et iesu sed more porcorum contemplantur carnalitatis lutū: more formicarū auaritie pulueres et oculos suos statuerunt declinare in terram: o mortales Uenite ascendamus ad montē dn̄i. Et dies festos deuotissime celebrem9.

¶ De perfectis Anime rōnalis operibus in festiuis diebus exequendis. Cap. 81

V Enite ascendamus ad montē domini: et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui.23. ¶ He sunt ergo ferie domini sancte: quas celebrare debetis tēporibus suis. ¶ Secundum sententiam sapientis Eccē.3. Tēpus destruendi et tempus edificādi: In diebus ferialibus: quibus homo p hebdomadam terrenis negociis implicat̄: est tempus destruendi: Nā tunc cōiter destruitur humilitas: caritas: iustitia: veritas: continentia: ceterequ virtutes q̄ sunt templum et habitaculū spūs sancti. Et est tempus construendi siue edificādi quia tunc edificatur supbia: inuidia: ira: auaritia: luxuria: ceteraque huiusmodi vicia que sunt immundi spiritus habitacula. ¶ Sed in die dn̄ico siue festiuo est tempus destruendi vicia per penitentiam et contritionē: et tempus edificandi habitaculum spiritus sancti: p virtutum ordinatissimam operationē.

Et hoc modo celebrantur festa diuina
temporibus suis. ¶ Ad quorū dignā
sanctificationem: vnusquisqꝫ fidelis sue
cupidus salutis: ⁊ ad culmen contem-
plationis anhelans: plura debet ordi-
nate peragere. Quorum ordo subin-
fertur.

¶ Primo debet vnusquisqꝫ deuotus in die fe
sto assumere sibi sponsam ad procrean
dum. ¶ Et hoc declaratur per figuram.
¶ Legitur enim Judic. 21. Quod cum
tribus Beniamim esset tota consum-
pta in bello ⁊ remansissent sexcenti vi-
ri sine vxoribus: cum iurassent filii Is-
rael non dare filias suas vxores: filiis
beniamin: Tunc filii beniamin de consi
lio seniorū ⁊ maiorum: in die solēnita-
tis diuine cum puelle ducerent choros:
rapuerunt sibi vnusquisqꝫ vxorem siue
sponsam vnam: ⁊ abierunt in terram be
niamin: ⁊ edificauerunt vrbes habitan
tes in eis. ¶ Unde scribitur Judic. 21.
Ceperuntqꝫ consilium atqꝫ dixerunt: ec
ce sollēnitas domini est in sylo anniuer
saria: preceperuntqꝫ filiis Beniamin at
qꝫ dixerunt: Ite ⁊ latitate in vineis: Cū
qꝫ videritis filias silo ad ducendos cho
ros ex more procedere: exite repente de
vineis: ⁊ rapite ex eis singuli vxores sin
gulas ⁊ pergite in terram beniamin: Fe
ceruntqꝫ filii beniamin sicut sibi fuerat
imparatum: ⁊ iuxta numerū suum ra-
puerunt sibi de his que ducebant cho
ros vxores singulas: Abierūtqꝫ in pos
sessionem suam: edificantes vrbes ⁊ ha
bitantes in eis. ¶ Mistice filii benia-
min priuati propriis vxoribus signifi-
cant electos propriis virtutibus spolia
tos ex suis demeritis: Beniamim enim
filius virtutis vel filius dextere inter-
pretatur ⁊ significat electos: qui ⁊ vir-
tuosi esse debent ⁊ ad dexteram iudi-
cis collocari. ¶ Hij electi quasi filij be
niamin in diebus solēnibus: ⁊ festiuis
de consilio seniorum ⁊ maiorū: idest p
consilia ⁊ doctrinam predicatorum: de
bent sibi virgines de filiabus Israel as
sumere in sponsas ⁊ vxores idest sentē
tias immaculatas ⁊ integras sacre scri
pture intellectui suo copulare. ¶ Sen
tentie enim sacre pagine virgines appel
lantur propter integritatem: ducentes
choreas propter ordinem quem adin-
uicem habent. Et iste sententie in dieb⁹
festiuis debent intellectui nostro copu-
lari sicut sponsa sponso. ¶ Hoc autem
fieri debet vel quādo predicatores ver
bum dei annūciant: vel quando legunt
ep'le: vel quando pronunciatur euange
lium: vel quādo cantant officia diuina:
vel sacros ac deuotos legendo libros.

¶ Assumpta autem spōsa ista diuine sa
pientie debent vnusquisqꝫ ire in terram
beniamim idest in celestem patriam ip
sam contemplando: cogitando: deside-
rando: que celestis patria est terra viuē
tium: terra filiorum dextere ⁊ filiorum
virtutū Debent vnusquisqꝫ cū ipsa spō
sa vl' vxore abire in terrā beniamim id
est in terram filiorum dextere siue filio
rum virtutis operando virtuosa: ⁊ o
pera spūalia ⁊ diuina que per dexteras
designant: Debent edificare vrbes id-
est procedere de virtute in virtutē faci
endo fabricam spūalem ⁊ ciuitatem dō
dilectam ad habitandum: Debent ha-
bitare in eis scilicet ciuitatibus edifica-
tis. Non amplius declinādo ad vicia ⁊
petā. ¶ Hanc sponsam sibi assumere cu
piebat ⁊ dō ea spūales filios generare sa
piens ille qui dicebat Sap. 8. Hāc ama
ui ⁊ exquisiui eam a iuuentute mea: ⁊ q̄
siui sponsam mihi eam assumere: ⁊ ama
tor factus sum forme illius. Sobrieta
tem enim ⁊ prudentiam docet: ⁊ iustiti
am ⁊ virtutem: quibus vtilius nihil est
in vita

In vita hoīb⁹. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis ad consilia p̄dicatorū nolūt assumere spōsas v̄gines de israel. i. sententias celestis eloquij: sꝫ malunt assumere meretrices de filiab⁹ belial: copulando suis intellectib⁹ sententias corruptas: cupidas: lasciuas ꝛ impudicas: hystrionū: meretricū adulterorū: ꝛ poetarū. Ex quibus generāt filios p̄dicionis ꝛ edificāt ciuitatē diaboli qui eos portabit. ¶ Hoc est ergo primū faciendū in dieb⁹ festiuis vꝫ diuine sapientie deuota receptio.

¶ 2. Sedere iuxta regeꝫ ad vescendum. ¶ Naꝫ ī festo Neomenie ꝛ in chalēdis mensiū: solebant p̄sone notabiles rōne solēnitatis comedere cuꝫ regibus sicut dicit lyra. i. R̄e. 20. Unde scribit̄ ibideꝫ Dixit autē dauid ad Jonathaꝫ. Ecce calende sunt crastino ꝛ ego ex more sedere soleo iuxta regeꝫ ad vescēdū. ¶ Misticē in diebus solēnibus ꝛ festiuis quelibet persona notabilis: quilibet fidelis: qui est gens sancta: gen⁹ electuꝫ ꝛ regale sacerdotiū. i. petri. 2. Dꝫ sedere ad mēsam ꝛ manducare cū christo: qui est rex reguꝫ ꝛ dn̄s dominātiū Apoc. 19. Sedere per cōtēplationē: manducare p̄ eucharistie deuotaꝫ receptionē. ¶ Juxta regeꝫ sedemus cū de christo cogitamus. Juxta regē sedemus cū de christo meditamur: Juxta regē sedemus cū xp̄m cōtemplamur. Cuꝫ rege vescimur: cum sacraꝫ eucharistiaꝫ deuote mādūcam⁹. De ista comestione ꝛ sessione cuꝫ xp̄o ꝛ iuxta xp̄m dicit ipsa veritas Apoc. 3. Ecce ego sto ad ostiuꝫ ꝛ pulso. Siquis audierit voceꝫ meaꝫ ꝛ aperuerit mihi ianuaꝫ: intrabo ad illū ꝛ cenabo cuꝫ illo ꝛ ipe mecū. Qui vicerit dabo ei sederē mecū in trono meo. ¶ In dieb⁹ ḡ festiuis ꝛ solēnib⁹ debēt fideles assuescere ad meditationeꝫ xp̄i ꝛ ad sumptioneꝫ sacratissime eucharistie: cū lacrimis: suspirijs ac gemitib⁹ cōicando: Jeiunijs ac orōnibus preuijs. Quia talis cibus vitā sp̄ualem ꝛ sempiternā cōfert dicente christo Jo. 6. Ego sum panis viu⁹ qui d̄ celo descendi Siquis mādūcauerit ex hoc pane viuet in eternuꝫ. ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus solēnibus nō sedent iuxta regeꝫ christū de ipso meditādo: sed cogitant de terrenis: diuitijs: delectationibus: cōcubinis: nec deuote cōicant ymo stāt per totū annū sine eucharistie sacramēto: Et iō viuere vix possūt sp̄uali vita: q̄ꝛ clamat veritas Jo. 6. Nisi mādūcaueritis carnē filij hoīs ꝛ biberitis eius sanguinē nō habebitis vitam in vobis. ¶ Et hoc est secūduꝫ faciendūꝫ in diebus festiuis vꝫ: Eucharistie deuota susceptio.

¶ 3. Cōgregare oēm populū ad templuꝫ dedicandū. ¶ Naꝫ in festo expiationis q̄ō celebrat̄ decima die septimi mensis siue septēbris: cōuenit oīs populus israel ad salomoneꝫ ad dedicationē templi. ¶ Unī scribit̄. 3. R̄e. 8. Cōuenitq̄ʒ ad regeꝫ Salomonē vniuersus israel in mēse bethanim in solēni die: ipse est mēsis septimus: Ueneruntq̄ʒ cuncti senes de israel. Et tulerūt archaꝫ sacerdotes. Et portauerūt archaꝫ dn̄i ꝛ tabernaculū federis ꝛ oīa vasa sanctuarij que erant in tabernaculo: ꝛ ferebant eaꝫ sacerdotes ꝛ leuite: ꝛ intulerunt sacerdotes archaꝫ federis dn̄i in locuꝫ suū. In oraculū templi: In sanctū sanctorū: subter alas cherubin. Et. 2. pali. v. Uenerūt itaq̄ʒ ad regeꝫ oēs viri israel in die solēni mēsis septimi. ¶ Mistice, Salomon rex pacificus volūtatē nr̄aꝫ prefigurat: que in regno aīe dn̄atur: Populus infimus salomoni subiect⁹ sūt exteriores sensus imperio volūtatis subiacentes vꝫ Uisus: Auditus: Odorat⁹: Gustus ꝛ Tactus:

Mediocres de populo sunt interiores
sēsus: vꝫ sēsus cōis: Phātasia: Cogitati
ua: Extimatiua: ⁊ Mēoratiua: ¶ Pri
cipales vo de pplo sūt Memoria ⁊ In
tellect⁹. ¶ Tēplū dedicādū est Aia rō=
nalis sanctificāda: in q̄ inhabitat de⁹: iu
xta illō. 2. Cor. 6. Vos estis tēplū dei vi
ui sicut dicit deus. ¶ Q̄m inhabitabo
in illis ⁊ inambulabo inter eos ⁊ ero il
loꝝ deus. ¶ Archa īferēda in tēplū est
humanitas xp̄i collocāda in aiam nr̄aꝫ.
¶ Loc⁹ ppri⁹ hui⁹ Arche est cor quo=
dā sanctū sanctoꝝ ⁊ oraculū tēpli: Cuꝫ
oratio sit pluꝫ affect⁹ mētis in deū. Et p
ipꝫ cor totū aie tēplū sāctificat̄. ¶ Due
ale cherubin ptegētes archaꝫ: due sunt
cōtēplatiōes humanitatis xp̄i vna cor=
poris alia aie. ¶ In die ḡ solēni siue fe
stiuo Oēs sensus exteriores ⁊ oēs inte
riores ⁊ oēs vires aie cōgregari ⁊ cōue
nire debēt ad volūtatis iperiū q̄si ad re
geꝫ Salomonē ad dedicationē ⁊ sancti
ficationē ipsius aie. ¶ Sēsus exterio=
res cōueniūt qn̄ christū in cruce pendē=
teꝫ intuemur: Interiores ↄueniūt qn̄ ip
sum imaginamur: Memoria conuenit
qn̄ ip̄m i memoria retinem⁹ ⁊ ipsius re
cordamur. Intell'ꝰ cōuenit qn̄ ipsuꝫ spe
culamur ⁊ cōtēplamur. ¶ Sacerdotes
ferunt archā ⁊ ponūt eaꝫ in locū suū: qn̄
desideria nr̄a versant̄ circa xp̄m ⁊ defe
runt eū ad intima cordis nostri qui est
locus dei. Desideria. n. sunt spūales sa=
cerdotes. Leuite ferūt oia vasa taberna
culi sancta ⁊ ferūt in tēplū qn̄ cogitatio
nes nr̄e: que sūt spūales leuite deseruiē
tes sacerdotibus: versant̄ circa vulne=
ra xp̄i ⁊ alia misteria sancta sue passio=
nis ⁊ reponūt ea in secreto mētis q̄si in
tēplo dei viui. ¶ Hoc mō ōdicat̄ ⁊ san
ctificat̄ tēplū aie nr̄e. Per introductio=
nē arche ⁊ vasoꝝ sanctoꝝ: per cogita=
tiones mundas: p ignita desideria: ⁊ p
ministeriū oīum sensuum circa huma=
nitatē xp̄i ad imperiū volūtatis: O mor
tales in dieb⁹ solēnibus: i dieb⁹ festiuis
cōueniant oēs sensus: oēs vires ad vo
lūtatis obsequiū: ad introducēdū xp̄m
in animaꝫ: ad sanctificādaꝫ ⁊ dedicādū
templum spūs sancti: qd̄ est aia nostra.
¶ Et hoc est contra multos: qui in die
bus festiuis nō sanctificant aiam suam
per omniū viriū coadunationē: sed ipsā
pphanant per oīum sensuū dispersio=
nem ⁊ disgregationē: Nec ad mētis se
cretū introducunt archaꝫ federis dn̄i. s.
humanitatē christi: Sed archaꝫ fede=
ris diaboli: cogitando ⁊ desiderādo me
retrices: ludos: cibos: delectatiōes: alia=
q3 terrena. ¶ Hoc est tertiuꝫ faciendū
in diebus festiuis vꝫ: ad tēplū aie dedi=
candum deuota omniū sensuū ac viriū
coadunatio.

¶ 4. Induere sacerdotes stollis ad pas
cha celebrandū. ¶ In solēni celebratio
ne phase sacerdotes veteris testamenti
stollis induebant̄ sicut pꝫ in phase cele=
brato sub Josia. ¶ De quo scribitur. 3.
Esdre. i. Et fecit Josias pascha in hie=
rosolimis dn̄o: ⁊ imolauit phase quar=
tadecima luna primi mensis: statuēs sa
cerdotes per vices dieꝝ stollis amictos
in tēplo dn̄i. ¶ Et. 2. parali. 35. Fecit āt
Josias in hierusalē phase dn̄o: qd̄ imo
latum est quartadecima die mensis pri
mi. ¶ Et. 4. Re. 23. Nec. n. fcm̄ ē phase
tale a diebus iudicum ⁊ omniū dierum
regū israel ⁊ regū iuda: sicut in decimo
octauo anno regis Josie factuꝫ est pha
se istud dn̄o i hierusalē: hec ibi. ¶ Mi
stice tēplum in quo deseruiunt sacerdo
tes est aia rationalis que est habitacu=
lum ⁊ tēplum spūs sancti. i. Cor. 3. Ne
scitis q2 templū dei estis ⁊ spūs dei ha=
bitat in vobis. ¶ Sacerdotes in hoc tē
plo seruiētes sunt Memoria: Intelle=

ctus τ voluntas: que sacra docent: sacra dant τ sacra administrant. ¶ Isti sacerdotes celebrāt phase qđ est trāsitus: qn̄ in die festiuo a terrenis ad celestia se cōuertūt. Memoria phase celebrat qn̄ de recordatione corruptibiliū: ad reminiscentiaȝ incorruptibiliū se cōuertit. Intellectus phase celebrat qn̄ a terrenorū cōtemplatione ad celestia contēplanda trāsmigrat: Uolūtas phase celebrat: qn̄ a mundi dilectione ad deū diligendū se trāsfert. ¶ Isti sacerdotes statuunt ꝑ vices dierū in celebratione festi: quādo Memoria vno tēpore ad deū remiscēdum vacat: Intell'us alio tēpore ad deū cōtēplandū: Uolūtas alio tp̄e ad deum diligendū. ¶ Isti sacerdotes in celebratione phase induunt stollis: q2 in dieb⁹ festiuis dȝ intellectus noster indui stolla fulgida fidei irrefragabilis: Firmiter credēdo: τ oībus articulis fidei firmiter adherēdo. Cōgruū eniȝ est vt in talibus diebus hō eliciat actuȝ fidei: τ itellectuȝ suū adornet stolla candidissima fidei īmaculate: vt intell'us noster tāq̄ȝ sacerdos ornat⁹ appareat coraȝ deo cui seruit τ ministrat. ¶ In eisdeȝ diebus memoria nr̄a indui dȝ stolla candida firmissime spei: sperādo: desiderādo: τ expectādo eternaȝ beatitudinē vt sūmuȝ bonum ex meritis τ dei gratia recipiendum. Et totaȝ suam fiduciaȝ τ spem in deo collocādo: quatenus memoria stolla hmōi decorata: confidēter coram deo suo fuiat τ administret. ¶ Simili modo voluntas nostra diebus festiuis': vestiri debet stolla ignea ardentissime caritatis: deum benedictum toto corde: tota anima: totis viribus: τ totis visceribus diligendo: quatenus tali īduta stolla: in templo dei viui digne valeat ministrare: Sine stollis sacerdotes compa/rere non debent in diebus festiuis corā deo. Nec memoria nec ītellectus nec voluntas sine hijs tribus stollis fidei spei τ caritatis coram domino. O anima deuota: que ad apicem perfectionis aspiras: Si diem festum digne sanctificare: deuote celebrare festinas: adorna talamum tuū: vesti sacerdotes: Pone fideȝ: spem: τ dei caritatem in anima tua: Adorna sacerdotes anime: vt ad deum per fidem spem τ caritateȝ valeas propinquare τ spiritualeȝ transitum celebrare. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in diebus festiuis sacerdotes anime non induunt vestib⁹ diuinis τ celestibus: sȝ diabolicis τ Infernalibus: Infidelitate: Desperatione: Odio: Inuidia: Ira: Luxuria: quibus induti festa diabolica solēnizant: quorū dānatio est manifesta ¶ Hoc est ergo quartuȝ faciendū in diebus festiuis vȝ Deuota ac spiritualis vitium mentis adornatio.

¶ 5. Latitare in montib⁹ τ in spelūcis ad diem solēnem celebrandū. ¶ In libro machabeorū 2° legit̄ Q: Judas Machabeus cuȝ suis: persecutiōes inimicorū fugiēs: solēnitatē tabernaculoꝝ egit in montib⁹ τ in spelūcis more bestiaꝝ. ¶ Uñ scribitur. 2. Macha. x. Et cum leticia diebus octo egerūt ī modū tabernaculorū: Recordantes q̄ ań modicuȝ tēporis diē solēnē tabernaculoꝝ ī montibus τ ī spelūcis more bestiaꝝ egerāt. ¶ Mistice: per montes significant̄ angeli q̄si eminētes. De quib⁹ p̄s Mōtes in circuitu eius τ dn̄s in circuitu populi sui: Spelunce que sunt saxa concaua significant vulnera xp̄i que sunt quasi foramina in petra. Mōtes sūt refugiū ceruorū velociū: Petre foramina sunt refugiū Erinaciorū dicēte p̄s. Mōtes excelsi ceruis: Petra refugiuȝ Erinacijs. ¶ In diebus ergo festiuis nō solum debent vires aīe fide spe τ caritate vestiri:

Sed aīa deuota fugere dʒ ꝑsecutores: ꝛ se elongare a tēptatiōib⁹ mūdi: carnis ꝛ diaboli. Dʒ ascēdere in mōtes cōsiderā do angelicos spūs contēplando eorum Numerositatē: Ordinē: Potentiā: Dignitatē Sapientiaʒ. In eisdem montibus dʒ tabernaculoꝝ solēnitatē celebrare. Cōsiderādo semetipsuʒ habitare in tabnaculo hui⁹ carnis: ꝛ nō hr̄e hic ciuitatē manētē sʒ eē pegrinū a dn̄o: ꝛ longe a cōsortio ciuiuʒ supnoꝝ: In eisdem dieb⁹ solēnib⁹ ꝛ festiuis dʒ vlteri⁹ ꝑgredi. Et intrare in spelūcas ꝛ cauernas terre idest ī vulnera xp̄i iesu glorificati. Et in eisdeʒ spelūcis more Erinacij quiescere: Ibi festuʒ tabernaculoꝝ celebrare cōsiderando se pegrinū a dn̄o: In eisdeʒ spelūcis abscondi dʒ a facie mūdi: carnis ꝛ diaboli ꝑsequētis: qꝛ dicit dn̄s Ysa. 2. Ingredere in petrā .i. christū: Et abscōdere in fossa humo a facie timoris dn̄i O aīa rōnalis vis digne festa celebrare: Ascēde in montes spirituū supnoꝝ vt fugias a facie ꝑsequētis: ingredere in vulnera christi vt salues temetipsaʒ a rugientib⁹ preparatis ad escam. Hoc mō machabei celebrarunt festa in mōtib⁹ ꝛ speluncis more bestiaꝝ. ℂ Et hoc ē cōtra multos: qui in dieb⁹ festiuis nō ascēdunt ad mōtes angelice sublimitatis: Sed descēdūt ad ignominiā carnis: ad valles carnalitatis ꝛ luxurie: Nec ingrediunt̄ in spelūcas petre: nec ī vulnera xp̄i: Sed ingrediunt̄ prostribula: Hospicia: Tabernas: Loca inhonesta. Et iō nō euadūt manus inimici. Sʒ capiuntur: carcerant̄: iugulant̄ ꝛ suspēdūtur diebus festiuis in mille patibulis. ℂ Hoc est ꝙ quintū faciendū ī dieb⁹ festiuis: vʒ Beatoꝝ spūum ac vulnerum xp̄i deuota cōtēplatio.

ℂ 6. Aperire cordis ostiuʒ ad deū diligē dum. ℂ Legit̄ .n. Ezech. 46. Qꝫ porta Atrij interioris dieb⁹ sex clausa erat: sʒ in die septimo aperiebat̄ ad principis ingressuʒ: In qua porta p̄nceps sedebat ꝛ panē māducabat corā dn̄o. ℂ Uñ dicit̄ Ezech. 46. Hec dicit dn̄s deus: Porta atrij interioris que respicit ad orienteʒ erit clausa sex dieb⁹ in quibus opus fit: Die autē sabbati aperiet̄. Sed in die calendarū aperiet̄. Et intrabit princeps ꝛ stabit ī limine porte: Porta aūt nō claudet̄ vsqꝫ ad vesperū. ℂ Et Ezech. 44. Porta hec clausa erit ꝛ nō apiet̄. Princeps ipse sedebit in ea vt comedat panē corā dn̄o. ℂ Mistice tēplū est corp⁹ nostruʒ dicēte paulo .j. ad Cor. 6. An nescitis qm̄ mēbra vestra templū sunt spūs sancti: qui in vobis est. Atriuʒ exterius est pars sensitiua: Atriū īterius pars rationalis. Porta atrij interioris est intellectio siue speculatio ꝛ dilectio: per hanc gēmā ianuā oīa ad animaʒ ingrediunt̄: sex diebus quib⁹ fit opus. ℂ Hec porta atrij interioris claudit̄ qꝛ aīa diebus ferialibus circa res terrenas occupata diuine cōtēplationi ꝛ dilectioni non vacat. ℂ Sʒ in die septimo .i. in sabbato: ī die solēni ꝛ festiuo: in die quietis ꝛ trāquilitatis: aperiri dʒ porta ista que respicit ad orientē .i. Cōtēplatio ꝛ dilectio circa xp̄m qui vocat̄ sol iustitie. Et oriens nomē ei⁹ Zach. 6. Ecce vir oriens nomen eius. ℂ Ista porta nō dʒ claudi die septimo vsqꝫ ad vesperū: qꝛ tota die festi vacandū est ꝛ cōtēplationi ꝛ dilectioni diuine. ℂ Princeps aūt sedet in porta: qꝛ xp̄s in nr̄a cōtēplatione ꝛ dilectione tanquā ī lecto florido requiescit. ℂ In ista porta princeps adorat .i. volūtatē ꝛ aīaʒ adorare facit iuxta illud Gen. 22. Nunc cognoui ꝙ timeas deū .i. alios cognoscere feci. In ista porta princeps .i. christus comedit panē corā dn̄o .i. Aīam comedere facit panē illū viuū qui de celo de-

scēdit Jo.6. ¶ In die ergo septima: in die festiuo: aperiēdū est contēplationis ꝛ dilectionis ostiū: qđ respicit ad oriētem christū: quaten⁹ īgredi possit ad animā nostrā. ¶ Ad istam apertionē ostij dilectionis sponsus īuitat sponsam dicēs illō Cant.5. Aperi mihi soror mea: Amica mea: columba mea: īmaculata mea: O aīa deo deuota: In die solemni: In die festiuo aperi mihi cor tuū p dilectionē: vt ingrediar ad aīaʒ tuā: vt sedeā ꝛ comedā tecū. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in diebus festiuis: non aperiunt ostiū contēplationis ꝛ dilectiōis principi christo: Sʒ demoni ꝛ ei⁹ psuasiōib⁹: Mundo ꝛ eius vanitatib⁹: Carni ꝛ ei⁹ operibus: Contēplādo ꝛ diligēdo opera mūdi: carnis: ꝛ diaboli. ¶ Hoc est ꝙ sextuʒ pagenduʒ in diebus festiuis vʒ: Ad christū diligendū ꝛ recipiendū deuota cordis apertio.

¶ 7. Epulis ꝛ cōuiuijs spūalibus vacare ad delectādū. ¶ Legitur Hester.9. Qꝛ Judei cuʒ in tertiodecimo ꝛ quartodecimo die mēsis Adar inimicos suos in [?]fecissēt: statuerūt vt.14.ꝛ.15. dies eiusdeʒ mēsis essent solēnes: ꝛ deinceps in eis vacarēt epulis: gaudio atqꝫ cōuiuijs: eo ꝙ tali tempore suos inimicos exterminassēt. ¶ Vn̄ scribit Hester.9. Dies autē tertiusdecim⁹ mensis Adar vnus apud oēs interfectionis fuit: ꝛ q̄rtadecima die cedere desierunt. Quē cōstituerūt eē solēneʒ: vt in eo oī tēpore deinceps vacarent epulis: gaudio atqꝫ conuiuijs. Et īfra. ¶ Scripsit itaqꝫ Mardocheus hec oīa: ꝛ litteris cōphēsa misit ad Judeos qui in oībus regis puincijs morabanē: tam in vicino positis q̄ꝫ procul: vt quartādecimā ꝛ quintādecimaʒ diem mensis Adar pro festis susciperent. Et reuertente semp anno solēni celebrarent honore: qꝛ in ipsis dieb⁹ se vlti sūnt iudei de inimicis suis. Et luct⁹ atqꝫ tristitia in hilaritatē gaudiūqꝫ conuersi sunt. Essentqꝫ dies iste epularū atqꝫ letitie: ꝛ mitterent sibi ciborū ptes ꝛ pauperib⁹ munuscula largirēt: Hec ibi. Mistice post apertioneʒ ostij atrij Interioris ad christū recurrendū ꝛ diligēdum: superest vacare conuiuijs: epulis: gaudio atqꝫ letitie. ¶ Nam sicut iudei post inimicorū suorū occissionē statuerunt dies solēnes ꝛ festiuos in quibus Epulis ꝛ cōuiuijs vacabāt. Sic deuoti christiani subiugatis hostib⁹ viciorūʒ p condignā penitentiā. In diebus solēnibus ꝛ festiuis recepto christo iesu in tēplo cordis intrinseco per ianuā cōtēplationis ꝛ dilectiōis: Insistere debēt epulis: conuiuijs ꝛ gaudio atqꝫ letitie spūali: Ponēdo omnē delectationē suā: omneʒ cōsolationeʒ: oē gaudiuʒ: ꝛ oē solacium in ipso xp̄o iesu: qui est amor noster: redemptio nr̄a ꝛ desideriū nostrū. ¶ In ipso iesu in diebus festiuis intrinsecus in corde recepto debet deuota anima epulari contēplando suū sacratissimum corpus. Conuiuari contemplando suam sanctissimaʒ animaʒ: Inebriari cōtemplando suū dulcessimuʒ sanguinem. ¶ Ad istud conuiuiuʒ: gaudiuʒ ꝛ spiritualem inebriationē christus iesus inuitat sponsaʒ ꝛ amicos omnes dicēs Cant.v. Ueni in hortuʒ meū soror mea sponsa: Messui mirraʒ meam cuʒ aromatibus meis: comedi fauum cū melle meo. Bibi vinū meuʒ cum lacte meo. Comedite amici mei ꝛ bibite: ꝛ inebriamini carissimi: O mortales qui in diebus festiuis vacatis ab operibus: venite ad epulas: Ad conuiuiū: Ad potuʒ vini salutaris: venite ad gaudiū: ad letitiā: ad solatium cum animarū sponso christo iesu. In quo ponere debetis in diebus festiuis omnē spem: oē desideriū

omne solaciuz omne gaudiū ⁊ oēm cōsolationē cordis vestri. ¶ Cuz ipso epulari. Cum ipso cōuiuari. Cum ipso inebriari debetis: qꝛ caro sua vere est cibꝰ ⁊ sanguis eius vere est potꝰ Jo.6. ¶ Et hoc est cōtra multos qui in festiuis diebus non epulanť nec cōuiuātur cū christo: Nec inebrianť nec delectanť cuz eo. Nec in ipso ponūt solaciū: gaudiū ⁊ thesauruz cordis sui. Sed conuiuanť cum hystrionibus: Blaffemis: lusoribꝰ. Delectantur ⁊ inebrianť cuz ludis: meretricibus: cōcubinis: choreis: spectaculis: ⁊ terrenis deliramentis: O mortales miseri. Derelinquite mūdū ⁊ ea que in mūdo sunt: qm̄ mūdus transit ⁊ cōcupiscētia eius ⁊ Uenite ascēdamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas: ie sus maria.

¶ Qualiter in festiuis diebus diuinis laudibus ⁊ proprie purificationi insistēdum sit. Cap.82.

V Enite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribunť hec verba Leui.23. Hec sunt ꝗ ferie domini sancte: quas celebrare debetis tēporibus suis. ¶ Secūdū snīam sapientis Eccē.3. Tēpus nascēdi ⁊ tēpus moriendi. ¶ In ferialibus diebus quibus anima rationalis ad dilectionem tēporalium se cōuertit Tēpus est moriēdi: qꝛ tunc ex inordinato tēporaliū affectu: deo qui est eius vita terga vertit: ⁊ eius mandata que ad vitaz ducunt math.19. transgreditur. In die autem dn̄ico ceterisq̄ festiuis diebus: quibus aīa deo ꝑ compunctionē: ⁊ dilectionez copulatur: tēpus est nascendi: quia per conceptum spiritum contritionis spirituali vite grā tie reformatur. Et hoc modo ferias domini sanctas aīa rationalis temporibus suis celebrat. ¶ Ad quorū dignaz venerationem: Plurima ꝯm scripturarum seriem requiruntur.

¶ pᵐ est singularis liberatio. ¶ Judei. n. in veteri testamēto habebant in consuetudine dimittere vnū vinctū reuz mortis in solēnitate paschali: Unde scribiť Math.27. Per diem autem solēnē. s. pasce consueuerat preses populo dimittere vnum vinctuz quez voluissent. Cuius ratio est ꝯm Lyram super Luc.23. Quia in nocte pasche angelus domini saluauit hebreos ⁊ percussit primogenita egiptiorum. Et ideo in memoriam huius beneficij i solēnitate paschali saluabant vnum propinquū morti. Et aliquos cōdemnatos ad mortem interficiebant ad representādū saluationem hebreoruz ⁊ interfectionē egiptiorum. Et istas consuetudinē habebant Judei anteq̄ꝫ Judea romanis subiecta esset. Et postq̄ꝫ subiecta romanis fuit impetrauerunt ab imperatore romanorum hanc consuetudinem apud eos obseruari. Et quod erat ab imperatore cōcessuz tenebatur princeps. s. pilatus obseruare. Unde diciť Luc.23. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum vnuz. ¶ Mistice in die festiuo fieri debet singularis solutio ⁊ liberatio: ⁊ singularis interfectio. Sicut enim in nocte pasce ab angelo dei iterfecta sūt egiptiorum primogenita: Sic in die festiuo per contritionis gladium septez vicia capitalia quasi egiptiorū primogenita necāda ⁊ iugulanda sunt. Et sicut filij israel in pascha ab operibus egipti: ⁊ a seruitute pharaonica: ⁊ a morte liberati ⁊ soluti sunt. Sic aīa rōnalis i die festiuo ac solēni liberari ⁊ solui dꝫbet. ¶ ꝑ ab ope

ribus seruilib⁹ ꝛ occupationibus corporalibus quib⁹ per totaꝫ hebdomadaꝫ ligata fuit: quatenus spũalib⁹ exercitijs liberius vacare queat. Unñ dicit Ysa.52. Excutere de puluere. Consurge: Sede hierusalẽ: Solue vincula colli tui captiua filia sion. ¶ 2. A vicijs: ɔcupiscẽtijs: ꝛ passionib⁹: quibus ligatur ꝛ vinculat̃ quasi sub dominio pharaonis: q̃tenus spũalibus delicijs iocundius pfruatur: Unde dicit̃ Ysa.58. Dissolue colligationes impietatis: Solue fasciculos deprimentes: Oẽ onus disrũpe: Cum abstuleris de medio tui cathenam: ꝛ desieris extendere digituꝫ: ꝛ loqui qđ nõ ꝓdest: tunc orietur in tenebris lux tua ꝛ tenebre tue erunt sicut meridies: Si auerteris a sabbato pedem tuũ: tunc delectaberis super dño. ¶ 3. A peccatis mortalibus ꝛ venialib⁹ quasi a vinculo ꝛ debito mortis: q̃tenus sic liberatus: in operib⁹ vite habũdanti⁹ fructificare queat. Et hoc fieri debet per dignã peccatorũ pniaꝫ ꝛ satisfactionẽ in die festo. Unde in huius figuraꝫ saluator in die sabbati liberauit mulereꝫ ab infirmitate sibi inflicta a spiritu maligno. Dicens Luc.13. Hanc aũt filiaꝫ Abrae quã alligauit sathanas ecce deceꝫ ꝛ octo annis nõ oportuit solui a vinculo isto die sabbati q̃si dicat: sic: In die ergo festiuo ad dignam festi venerationẽ fieri debet ista triplex solutio ꝛ liberatio: ab operibus a cõcupiscentijs ꝛ a peccatis. ¶ Et hoc est contra multos qui talibus diebus non se liberant nec soluunt a predictis. Sed in eisdem semetipsos illaqueant vinculãt ꝛ captiuant.

¶ 2. est Uniuersalis congregatio. ¶ In diebus solẽnibus ꝛ festiuis fieri debet totius fidelis populi vniuersalis ad ecclesiam congregatio. ¶ Et hoc precipitur a spiritu sancto qui dicit in ps. 117. Constituite diem solẽnem in condensis vsqꝫ ad cornu altaris: Constituite diem solẽnem .i. dies solẽnes Incarnationis: Natiuitatis: Resurrectionis: Ascensionis iesu christi ꝛ similium: qui ab ecclesia solẽnes instituti sunt. In cõdensis .i. vt populus fidelis conueniat ad ecclesiam in numerositate ꝛ condensitate plebis. Usqꝫ ad cornu altaris .i. quousqꝫ ecclesia ꝛ clero ꝛ populo impleatur vsqꝫ ad cornu altaris. ¶ Mistice in diebus solẽnibus ꝛ festiuis ad festi sanctificationeꝫ congregari debent omnia personarum genera sicut ostenditur per scripturam. ¶ p̈ Congregari ꝛ conuenire debent ad festi sanctificationem principes. ¶ 2. Duces siue capita familiarum. ¶ 3. maiores natu. ¶ 4. sapientes siue scribe. ¶ 5. sacerdotes. ¶ 6. leuite. ¶ 7. cantores ꝛ ministrijs ecclesie deseruiẽtes. ¶ 8. viri. ¶ 9. mulieres. ¶ x. omnes cuiuscũqꝫ conditionis existant. ¶ Et hoc ostenditur p exẽplum siue figuram. Legitur eniꝫ .3. R̃. 8. et .2. parali. v. Q in festo dedicationis templi ꝛ in festo expiationis tũc concurrente vꝫ decima die mensis septimi: conuenerunt ad solẽnitatem ꝛ ad tẽplum ꝛ ad ipsum regem salomonẽ maiores natu: principes familiarum: principes tribuum: sacerdotes: leuite: cantores: senes: ꝛ omnis multitudo virorum ꝛ mulierum: Unñ scribitur. 3. R̃. 8. Tũc cõgregati sunt omnes maiores natu israel cum principibus tribuum ꝛ duces familiarum filiorum israel ad regeꝫ salomonem in hierusalem: Cõuenitqꝫ ad regem salomonem. vniuersus israel in mense bethanim in die solẽni. Ipse est mensis septimus: Ueneruntqꝫ cuncti senes de israel: ꝛ tulerunt archam sacerdotes et portauerunt archã domini et omnia vasa sanctuarij: et se-

rebant ea sacerdotes ꝛ leuite. ¶ Similiter cõuenerũt ad solẽnitatẽ tubarũ ꝛ tabernaculorũ oẽs: qñ celebrate sũt ab ab Esdra sacerdote magno sicut patet Nee. 8. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in dieb⁹ festiuis ad ecclesiã nõ cõueniũt ꝛ si veniunt: nõ tñ stant in ea. Et iõ nõ venisse dicunt: qꝛ non dicit venisse qui nõ stetit. Et qꝛ in tali die nolunt ad regem salomonẽ .i. ad christuꝫ in ecclesia congregari. Ideo extra ecclesiã disgregant ꝛ dispguntur a diabolo ꝛ cũ diabolo in mille peccata. ¶ Hic pratica contra tales indeuotos qui in diebus festiuis nolunt ad ecclesiaꝫ cõgregari.

¶ 3. est Vocalis decantatio. ¶ In festiuis ac solẽnib⁹ dieb⁹: cõgregata totius fidelis populi multitudine fieri debet diuinarũ laudũ vocalis decantatio. ¶ Et ad hoc nos hortat spũs sanctus qui dicit p os ,pphẽ i ps. 80. Exultate deo adiutori nr̃o: Jubilate deo Jacob: Sumite psalmũ ꝛ date timpanũ: psalteriũ iocũdũ cũ cythara: Bucinate i neomenia tuba in insigni die solẽnitatis vestre.

¶ Ubi notandũ ẽm lyrã sup ps. 8. Qꝛ in omni nouilunio iudei faciebãt festuꝫ in memoriã beneficij diuine gubernationis sicut supra dictũ est. In nouilunio aũt mẽsis septimi .i. septẽbris cõcurrebat cũ nouilunio festuꝫ tubarũ: qꝺ fiebat prima die mẽsis septimi. In hoc festo cantabat iste psalm⁹. Exultate deo adiutori nostro nõ solum vocib⁹ ſꝫ ꝛ cũ musicis instrumẽtis: ꝛ hoc pro gratiarũ actione de fructib⁹ anni collectis: quorũ collectio tunc erat cõpleta .s. in principio mẽsis septimi qꝛ eo tpe cõmunit vindemie sunt cõplete in terra ,pmissionis que calida est. Et ideo dicunt verba psalmi: Buccinate in neomenia tuba .i. i nouilunio. In insigni die solẽnitatis nostre .idest in solẽni festo tubarũ pꝛia die septẽbris. ¶ Mistice in solẽnibus diebus oẽs ad hoc idonei deum vocibus ꝛ instrumẽtis musicis cantando laudare ꝛ magnificare debẽt: gratias agendo de bñficijs acceptis p ebdomadaꝫ ꝛ per totaꝫ vitaꝫ. Et ideo dicit alibi ,pphẽta in ps. Cantate ei canticũ nouũ: bñ psallite ei in vociferatione. ¶ Et hoc ẽ cõtra clericos: religiosos: ꝛ monachos: qui ꝛ si ad ecclesiaꝫ cõgregẽtur nõ tñ cantẽt nec vocẽ emittũt laudãdo deuꝫ. ¶ Hoc est contra multos seculares: qui cantare diuinas laudes erubescũt: Et tñ non erubescũt cum citharis: ꝛ alijs musicis instrumẽtis laudes cãtare meretricum: adulterarũ ꝛ philocaptaruꝫ de die ꝛ de nocte non erubescũt ſꝫ gloriant. O stulti O dementes.

¶ 4. est internalis recogitatio. ¶ In festiuis ac solẽnib⁹ dieb⁹: nõ solũ deo laudes decantare debent fideles: sed ꝛ diuina beneficia interiuſ recogitare. Et h̃ modo confitentur ꝛ dant laudẽ deo: nõ solũ voce exteriori: sed etiaꝫ cogitatione ꝛ consideratione interiori. ¶ Vñ dicit ,pphẽta in ps. 75. Qm̃ cogitatio hominis cõfitebitur tibi. Et reliquie cogitationis diem festuꝫ agent tibi. ¶ Mistice: cogitatio hominis confitetur deo: qñ quis de accepto beneficio interius cogitans: deo gratias agit. Reliquie vero cogitationis diem festum agunt: qñ de beneficijs diuinis duduꝫ receptis: in festiuis diebus cogitamus ꝛ grãs agimus: In die ergo festiuo fideliſ quisqꝫ ad cor redire debet: ꝛ iterius diuina beneficia ordinate recolere: vꝫ Beneficia Nature: Gratie gratis date. Et gratie gratuꝫ facientis. Beneficia generalia: Bñficia pticularia: Beneficia quo ad bona aie: quo ad bona corporis: quo ad bona exteriora. Et ꝺ hijs oĩbus deo dignas gratias agere: Et hoc modo reliquie cogita

tionis diem festum agunt. ¶ Alio mō reliquie cogitationis diē festum agunt: qn̄ in diebus festiuis aīa fidelis cuꝫ suo intellectu discurrit cogitando opera dei mirabilia in mūdo maiori vꝫ Terram: Aquaꝫ Aereꝫ: Igneꝫ: Lunaꝫ: Mercurium: Venerē: Solē: Marteꝫ: Iouem: Saturnū: Firmamētū: Cristalinū: Empireū: Angelos: Archāgelos: Principatus: Virtutes: Ptātes: Dominationes: Thronos: Cherubin: Seraphin: ꝛ Virgineꝫ Mariaꝫ oībus hijs p̄sidenteꝫ. Et cognoscēdo in hijs diuinā oīpotētiā: sapientiaꝫ ꝛ bonitateꝫ ipsuꝫ magnificat ꝛ glorificat ꝛ grās agit. ¶ Alio mō reliquie cogitatiōis diē festuꝫ agūt: qn̄ in festiuis dieb⁹ mens fidelis diligenter cōsiderat ꝛ cogitat Armoniā mūdi minoris. s. hominis: cogitādo vꝫ Armoniam quinqꝫ sēsuū exterioꝝ: Armoniā quinqꝫ sēsuū interiorū: Armoniā viriū ꝛ potētiarū aīe rōnalis: Armoniā ꝛ cōpaginē mēbrorū oīum: Armonicaꝫ cōpaginationeꝫ aīe ꝛ corpoꝛe: Dominiuꝫ volūtatis: Inferiorū viriū sbiectio: Portionē superioreꝫ: portionē inferiorē: Liberuꝫ arbitriū: Synderesim stimulātē ad bonuꝫ in vniuersali ꝛ retrahenteꝫ a malo: Cōscientiā stimulantē ad bonū ꝛ retrahentē a malo in p̄ticulari. Et in hijs omnibus dei potentiā sapiām ꝛ bonitatem cōsiderando grās agit ꝛ magnificat. Et hoc etiā modo reliquie cogitationis diē festum agunt gratissimū dn̄o. ¶ Alio modo reliquie cogitationis dieꝫ festum agunt: qn̄ mens deuota in festiuis diebus diligenter cogitat ꝛ cōsiderat opera mediatoris dei ꝛ hoīuꝫ hoīs christi iesu vꝫ Incarnationē: Natiuitatē: Adorationem: Circūcisioneꝫ: Fugaꝫ in egiptū: Sessionē in tēplo: Subiectionē ad parentes: Ieiuniū: Baptismū: Predicationē: Miracula: Morteꝫ: Descensum ad inferos: Resurrectionē: Ascēsionē: Sessionē ad patris dexteraꝫ: Missioneꝫ spūs sancti: Aduentuꝫ ad iudiciuꝫ: ꝛ postmodū regnū eius sempiternū. Et in hijs oībus videns dei potentiā: sapiētiam ꝛ bonitatē laudat: glorificat ꝛ gratias agit. Et hoc modo reliquie cogitationis diem festuꝫ dn̄o gratissimū agūt. ¶ Alio mō reliquie cogitationis diem festuꝫ agunt: qn̄ anima cōtēplatiua ꝛ deuota cuꝫ intellectus acumine diligenter cōsiderat mirabilia que sunt in mūdo Archetipo. s. in deo: cōtēplando in eo essentiaꝫ que est pellagus sube īfinite. Intellectū: Memoriā fecūdā. Volūtateꝫ: Generationē: Spirationeꝫ: Personas diuinas: Sapiam: Bonitatē: Patientiaꝫ: Ydeas in mente diuina. Eternitatē: Infinitateꝫ: Beatitudinē: ꝛ alia multa. Et de hijs omnib⁹ admirata ꝛ calefacta surgit in amoreꝫ diuinū: laudans ꝛ magnificans eius maiestatē. Et hoc modo dieꝫ festuꝫ deo gratissimū agūt reliquie cogitatiōis nr̄e. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in festiuis diebus p̄dicta nō cogitant: sed considerant terrena: Inania: Carnalia ꝛ lasciuia ꝛ reliquie cogitationum eorū diem festuꝫ gratissimū celebrant diabolo ꝛ eius angelis.

¶ 5. est Virtualis corruscatio. ¶ In festiuis ac solēnibus diebus non solum diuina beneficia cogitanda sunt: Sed virtuosa opera sunt multiplicanda: ꝛ fidelis quisqꝫ tali die virtutib⁹ singularib⁹ corruscare debet. ¶ Unde dicit Ecci. 43. A luna signuꝫ diei festi. ¶ Quo ad litteram sic intelligitur s̄m lyram. A luna supple sumitur signuꝫ diei festi: qꝛ solēnitas pasce p̄cipitur celebrari. 14. Luna primi mensis incipiendo a vespere: sicut pꝫ Exo. 12. Et festum Neomenie celebratur apud hebreos ī principio cuiuslibet lunationis sicut pꝫ Nū. 28. Et

sic a luna sumit̃ signuz diei festi. ¶ Mistice luna est ecclesia militans: mutationi multiplici subiecta: que ꝛ soli iustitie christo subditur ꝛ ab ipso illuminatur. Ab ista luna sumendum est signuz diei festi: quia quod ipsa in festorum solẽnitate corporaliter facit: nobis est ex eiꝰ imitatione spũaliter faciendum. ¶ Hec luna in solẽnibus diebus. ¶ p̃ multiplicat gloriosas vestes. ¶ 2. multiplicat luminaria. ¶ 3. multiplicat cantus. ¶ 4. Multiplicat sonos armonicos dulces ꝛ delectabiles. Sic fidelis quisqȝ ab ista luna signũ diei festi sumere debet. ¶ p̃ multiplicãdo ꝛ assumẽdo vestes gloriosas idest virtutes magnificas ꝛ opera mirabilia humilitatis: caritatis: pietatis ꝛ huiusmodi. ¶ 2. Multiplicando luminaria. i. cõtemplationes: cõsiderationes: meditationes: ꝛ mentis eleuatiões ad celestia: que mentez ipsaz mirabiliter illuminant iuxta illð dictũ ps. Illuminãs tu mirabil'r a montibꝰ et'nis. i. a cõtẽplationibꝰ indeficientibꝰ. ¶ 3. Multiplicando cantus. i. laudes diuinas: psalmos ꝛ hymnos ꝛ cantica spiritualia dicẽdo psalmos pñales: officium mortuorũ: coronaz ꝛ hmõi. ¶ 4. Multiplicãdo Armonicos sonos. i. varios ꝛ suaues deuotionis actus corde: ore: sensibus ꝛ operibus iubilando ꝛ gaudẽdo in officijs ꝛ laudibus diuinis. Et hoc modo a luna sumit̃ diei festi signũ: qꝛ sicut ecclesia diebus solẽnibus: Cantibus: Melodijs: Uestibus ꝛ luminaribꝰ resplẽdet: sic tali die fideles virtutibꝰ peregrinis ꝛ celestibus corruscant. ¶ Alio mõ signuz diei festi sumitur a luna. Naz luna est virgo maria sicut pȝ per totã scripturam. Ista virgo benedicta in die solẽni pasce ascendebat in hierusalẽ. Unde dicitur ꝛ suo sponso Joseph scribit̃ Luc. 2. Et ibant parentes eius per oẽs annos in hierusalez in die solẽni pasce. Ab ista ergo benedicta luna signum diei festi sumitur: quando ad eius exemplum fideles in diebus festiuis ad supernam ꝛ celestem hierusalem contemplando: meditando ꝛ cogitando conscendunt. Et hoc facere debemus per singulos ãnos idest ꝑ omnes dies solẽnes ac festiuos. Sicqȝ a luna signum diei festi sumitur spiritualiter celebrandi. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in diebus festiuis non sumunt signum diei festi ab ecclesia: nec a virgine maria. Sȝ a diabolo ꝛ ab eius sponsa supbia. Nec corruscãt virtutibus sed vanitatibus: pompis: vnctionibus: ornatu lasciuo: ꝛ vestibus meretricalibus. Nec ascendunt in hierusalez supernaz: sed descendunt in infernuz cogitãdo opera diabolica: Adulteria: Homicidia: Furta: Latrocinia: Impudicitias O mortales: Hec sũt ferie dñi sctẽ: q̃s celebrare d̃bemꝰ tpibꝰ suis.

¶ 6: est Cuiuscũqȝ scãdali amotio. ¶ In diebus festiuis non soluz virtutibus fideles corruscare debent: sed ꝛ ab omni scandalo diligentissime precauere cum talis dies sit dies spiritualis edificij nõ ruine. ¶ Et hoc ostenditur per figuraz Jo. 19. Ubi scribitur: Judei ergo quoniaz parasceue erat vt non remanerent in cruce corpora sabbato: rogauerũt pilatum vt frangerẽtur crura eoruȝ ꝛ tollerentur. ¶ Mistice corpora in sacris litteris opera nostra significant ẜm Lyram super illud math. 6. Si oculus tuꝰ simplex fuerit totum corpus tuum lucidum erit. Corpora ergo sic mortua sicut corpora latronũ propter eorum malam vitam: nõ erat cõdecẽs remanere in cruce i die sabbati: q̃ erat dies solẽnis ꝛ magna apud Judeos. Et similiter corpus christi: qui mortuꝰ reputabatur a Judeis propter sua malefacta in cruce re-

manere nō debebat in die sabbati: quia diei festo non cōgruebat: Sic spiritualiter opera mala ꝛ scandalizatiua nō debēt in die festo in publico apparere. Corpora autē ista in cruce suspensa quasdam conditiones habebant que diuersa vicia prefigurāt. ¶ p̄ erant crucifixa pp furtum sicut corpora latronū ꝛ hoc designat opus auaritie: qđ in die festo in publico apparere nō debet. ¶ 2. erāt eleuata in altū ꝛ signāt opera supbie. ¶ 3. erant fetentia q2 corpora mortuorū cōiter fetent. Et ista sunt opera luxurie. ¶ 4. horribilia nā corpora mortua horrorē generāt: ꝛ significant opera blasfemie: que deo ꝛ audientibus horrorē incutiunt. ¶ 5. fracta ꝛ significāt opera diuisionis ꝛ partialitatis. ¶ 6. ligata ꝛ significant opera male societatis ꝛ amicitie. ¶ 7. sanguinolenta. Et sic significāt opera impietatis ꝛ crudelitatis: oppressionis pauperū: ꝛ homicidij. ¶ 8. nuda Et significāt opa impudica ꝛ erubescētia digna: sicut sunt vestes scolate ꝛ meretricales: que etiā aspiciētib⁹ erubescētiam ingerunt. ¶ 9. mortua Et significant oīa opera peccati mortalis: qđ aīaꝫ ducit ad mortē. Sicut ergo non erat cōdecēs apud Judeos huiusmodi corpa manere in publico in die sabbati: Sic apud christianos in die dñico seu festiuo apparere nō debēt opera auaritie in operibus: mercationib⁹: ludis: ꝛ hmōi. Non opa supbie in pōpis: cōuiuijs: torneamētis. Nō opera luxurie: adulterij: fornicationis. Nō opera blasfemie: periurij ꝛ maledictionis. Nō opera diuisionis rixe ꝛ ptialitatis. Nō opera male societatis. Nō opa crudelitatis. Nō opera impudica ꝛ rubore digna. Nec aliqua opera cuiuscūqꝫ peccati mortalis q2 talia non decent in dieb⁹ festiuis. ¶ Et hꝫ est ꝯ multos: qui in solēniorib⁹ diebus opa sua mortua toti pplo manifestant: ostendendo publice pctā auaritie: supbie: luxurie: blasfemie pratica in oīb⁹.

¶ 7. ē Annualis ꝛ ꝯtinuata purificatio. ¶ In festiuis diebus non solum cauēdum est a malis exemplis: sꝫ insistendū est spūali purificationi aīe rōnalis ꝛ proprie cōscientie ꝛ hoc ordinate ꝛ cōtinue p singulos dies solēnes. ¶ Et ostendiť per figurā: legitur. n. primi Mach. 4. Qꝫ cū gentiles dei tēplum in hierusalē pphanassent. Judas machabeus habita de inimicis victoria purificauit ipꝫ tēplū: ꝛ dedicauit altare: ꝛ instituit solēnitatē hui⁹ dedicatiōis fieri singulis annis p dies octo cōtinuos put latius declarabitur in sequētib⁹. ¶ Unā scribiť ibidem. Et statuit Judas ꝛ fratres ei⁹ ꝛ vniuersa ecclesia israel: vt agať dieꝫ dedicationis altaris in tēporib⁹ suis ab anno i ānū p dies. 8. ¶ Et đ eadē purificationis festiuitate scribiť. 2. Mach. j. Et nūc frequētate dies scenophegie mēsis casleu. i. Dies purificatōis ꝛ đdicatiōis pdcē. ¶ Mistice p singulos dies festoꝫ debēt fideles frequētare dies scenophegie ꝛ purificatiōis spūalis tēpli aīe rōnalis. Debēt dico purificare tēplū a pte exteriori: mūdādo sēsus exteriores ab illicito visu: illicito auditu: illicito odoratu: illicito gustu: ꝛ illicito tactu. Dñt purificare a pte iteriori purgādo iteriores sēsus ab illicita imaginatiōe: fantasiatiōe: cogitatiōe: mēoria ꝛ extimatōe. Dñt purificaꝛ scā scōꝝ purgādo memoriā rōnalē a vanis recordatiōib⁹. Itellm̄ a vanis cogitatiōib⁹: volūtatē a vanis đsideriis. ¶ Unā scribiť đ ista purificatiōe. i. Mach. 4. Dixit āt iudas ꝛ frēs ei⁹. Ecce ꝯtriti sunt inimici nr̄i. Ascendamus nūc mūdare sancta ꝛ renouare: ꝛ cōgregat⁹ est oīs exercit⁹ ꝛ ascēderūt i mōteꝫ syon. s. ad purificationē tēpli faciendaꝫ

¶ Et hoc est cōtra multos: qui in diebus festiuis non purificationi sed coinquinatiōi vacant: dando operā crapule: luxurie: loquacitati: ociositati. Et nō ascēdunt in montē sion ad purgandū tēplū: sed descēdunt in baratrū inferni ad ipsum prophanādus: O mortales venite ascēdam⁹ ad montē dñi & ad domū dei iacob & docebit nos vias suas.

¶ De spūalibus exercitiis in festiuis diebus a fidelibus exequēdis. Cap. 83.

Venite ascendamus ad montē dñi & docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Leui. 23. He sunt ergo ferie dñi sancte: quas celebrare đbetis tēporibus suis. ¶ Scđm sniam sapientis Eccē. 3. Oia tēpus hñt. s. determinatuz & accōmodatū: dies feriales p totas ebdomadaz sunt tēpus accōmodatū operibus corporalibus & seruilib⁹. In agri cultura: Lanificio: Negociatione: Arte fabrili & hmōi: qr scriptum est Exo. 20. Sex diebus opaberis & facies oia opera tua. Sed dies dñica & dies festus est tēpus oportunū & cōgruū spūalib⁹ operibus orationi: cōtēplationi: Pietati: cōtritioni: Confessioni: Ita q possumus i die festo dicere illud apostoli. ij. Cor. 6. Ecce nunc tēpus acceptabile. Ecce nunc dies salutis: Nemini dantes vllaz offensionē vt nō vituperet ministeriū nostrū Sed in oibus exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros. ¶ Et hoc modo faciēdo ferias domini sanctas tpib⁹ suis celebramus: Ad quorū dignā venerationez plura sunt spūaliter pagēda: que Nee. 8. mistice describuntur.

¶ p Maiores debēt pdicare & populos exhortari ad dignaz festorū celebrationem. Unde scribitur Nee. 8. Et inuenerunt scriptuz in lege pcepisse dñm i manu moisi: vt habitent filij israel in tabernaculis in die solēni mense septimo. Et vt pdicent & diuulgēt vocē in vniuersis vrbibus suis & in hierusalem dicētes. ¶ Mistice pdicatores: plati: & aiarum pastores in diebus festiuis pdicare & diuulgare debēt in omni ciuitate & castro omni multitudini vt digne celebrēt sanctorū solēnitates. Et in huius figuram In festo tubaꝝ: qđ pria die septimi mēsis celebrabat: clangebant tubis ad excitandū populū vt se pparet ad rite celebrandū festa ventura. s. festuz expiationis: festuz tabernaculorū: & festuz Cetus que oia occurrunt in mēse septimo vt supra dictū ē. ¶ Unde de Esdra sacerdote scribit Nee. 8. Attulit ergo Esdras sacerdos legē coram multitudine viroruz & mulierū: cunctisqz qui poterant intelligere in die prima septimi mēsis: Et legit in eo aperte in platea q erat ante portā aquarū de mane vsqz ad medium diez in conspectu virorū & mulieruz & sapiētuz. Et aures ois populi erāt erecte ad libruz. Stetit aūt Esdras scriba super gradū ligneum quē fecerat ad loquēduz. Sup vniuersuz quippe populuz eminebat. Et steterunt iuxta eum Mathathia & Semia & Ania: & Uria: & Elchia & Maasia ad dexteraz ei⁹. Et ad sinistrā Phadaia: Misabel: & Melchia & Asum: & Aseph: dana: zacharia & Mosollaz. ¶ Notate verba & signate misteria. Debent pdicatores in festiuis dieb⁹ pplo pdicare & eū ad festi celebrationē exhortari. Sed debēt habere plures cōditiōes. ¶ p debēt eē sacerdotes siue leuite seu diaconi: qr ipe Esdras sacerdos cū leuitis docuerūt populū đ festo celebrando sicut pz Nee. 8. Et h est cōtra seculares qui verbū dei predicare presumunt & nouitates annūciāt ponē

tes rixas in populis. ¶ 2. debet pdicare legē dei idest pcepta diuina: vicia ꝛ virtutes: penaꝫ ꝛ gl'iaꝫ: que cōtinētur in lege diuina: Uñ Esdras attulit legeꝫ ꝛ predicauit eaꝫ. Non attulit phm: nō platonē: nō Ciceronē sicut faciūt multi: qui magis pdicāt gentiliū ꝛ poetarū fabulas ꝙ diuinas litteras contra illud Mar. vlt. Euntes in mūduꝫ vniuersuꝫ pdicate euāgeliū oī creature. ¶ 3. dꝫ pdicare distincte ꝛ apte nō obscure ꝛ min⁹ subtiliter. Uñ de Esdra scribit Nee. 8. Et legit in eo apte in platea. Et hoc est cōtra multos: qui ita subtiliter pdicant ꝙ nō intelligunt ꝛ cōfundūt ꝛ tedio afficiunt aïos auditorū q2 scriptū ē Ecci. 21. Narratio fatui q̄si sarcina in via. ¶ 4. dꝫ predicare plixe si opus fuerit: Uñ scribit de Esdra. Nee. 8. Et legit de mane vsqꝫ ad mediā diē. Et hoc est cōtra multos: qui nullā de tēpore faciunt caristiā nisi audiēdo diuina in pdicatione vel missa: Uolūt oïa longa: lōga prādia: longas cenas: longa sōnia: longas fabulas: lōgas choreas: lōgos ludos: lōgas nugas. Sꝫ missā breuē ꝛ pdicationē curtā. ¶ 5. debent pdicare cōiter siue mediocriter ita ꝙ satisfaciat doctis: mediocribus ꝛ rudib⁹. Uñ scribit de Esdra Nee. 8. Et legit in eo apte in cōspectu virorū ꝛ mulierū ꝛ sapientiū. s. oïbus satisfaciens. Et hoc est cōtra multos pdicatores: qui tm̄ subtilia ꝛ alta pdicant: ꝙ solū sapiētib⁹ satisfaciūt: ꝛ non mediocrib⁹ ꝛ rudib⁹: Cōtra qđ dicit paulus ad Ro. i. Grecis ac barbaris: sapiētib⁹ ꝛ insipientib⁹ debitor sum. ¶ 6. debēt auditores pdicatorem attente auscultare. Uñ scribit đ Esdra Nee. 8. Et aures oïs populi erecte erant ad libꝛū: quē. s. legebat Esdras Et hoc est cōtra multos qui accedūt ad ecclesiam: sed aures nō porrigūt ad verba diuina: ꝛ si audiunt illa non tm̄ retinent. De quib⁹ Ecci. 21. Cor fatui quasi vas cōfractū ꝛ omnē sapiaꝫ nō tenebit. ¶ 7. dꝫ pdicator vita ꝛ moribus super alios eminere: Uñ scribitur de Esdra Nee. 8. Super vniuersū quippe populum eminebat. Et hoc est cōtra multos pdicatores: qui morib⁹ ꝛ virtutib⁹ non solū nō psunt alijs: sed nec eis sūt equales: ꝛ ideo vilissimi reputandi sunt. Uilissimus. n. reputādus est qui preest officio ꝛ dignitate nisi pcellat ꝛ sanctitate. ¶ 8. debet hr̄e leuitas ꝛ diacones coadiuuantes ꝛ populo silentiū indicētes: vñ legitur de Esdra. Nee. 8. Qr habebat leuitas a dextris ꝛ a sinistris eū adiuuantes ꝛ silentium in populo facientes. Et hoc est cōtra cleruꝫ: qui nedū adiuuant pdicatores sed cōiter sunt infesti ꝛ molesti pdicatorib⁹: mltiformiter diuini verbi pdicationē ppedientes: quod est officiuꝫ diabolicū. ¶ pᵐ ergo faciēdū in die festiuo ē pdicatio ꝛ exultatio populi ad festi venerationem.

¶ 2. Oēs tam maiores ꝙ minores debēt egredi in monte. ¶ Uñ scribit Nee 8. Egredimini in montē. ¶ Ubi notandum ꝙ iudei appropinquante festo tabernaculorū qđ incipiebat. 15. die mēsis septimi: egrediebant in montē: ꝛ afferebant diuersas frondes vt facerēt tabernacula: in quib⁹ habitarēt septē diebus sicut eis pceptuꝫ erat Leui. 23. Et sic in festo tabernaculorū habitabāt in tabernaculis factis đ diuersis frondib⁹: Qđ ergo illi faciebāt in pparādo necessaria ad festiuitatē: nos facere debem⁹ spūaliter in die festiuo. Et ideo đbem⁹ egredi. ¶ p in mōteꝫ virtutū siue virtuose operationis: relinquēdo vicia atqꝫ peccata que sunt vilia abiecta atqꝫ depressa. Uñ dixit Ruth exploratorib⁹ Josue. 2. Ad mōtana cōscendite ne forte occurrāt vobis reuertētes. De isto mōte dr̄ i ps. 35.

Justitia tua sicut mõtes dei. ¶2. In mõtez euangelicorũ cõsiliorũ:ea meditãdo et exercẽdo in diebus festiuis:et bene significant' p mõtes pp suã eminẽtiã. Unde xp̃s volens docere cõsilia euãgelica ascẽdit i montez et ibi ea docuit math.v. Uidens iesus turbas ascẽdit in montez: et cũ sedisset accesserũt ad eũ discipuli ei⁹ et aperiẽs os suum docebat eos dicens Beati paupes spiritu qm̃ ipsorũ est regnũ celorũ rc̃. De isto monte cõsiliorum scribit' Gen.19. Ne stes in oi circa regione:sed in monte saluuz te fac:ne et tu simul pereas. ¶3. in montẽ cõsideratiõis angelice:cõsiderãdo eorum sublimitatem. multitudinẽ: sapiam: Angeli.n. dicunt' montes iuxta illud ps̃. Montes in circuitu ei⁹. ¶4. in montẽ aĩe glorificate: cõsiderãdo gloriaz animarũ beatarũ in die festo:que p montez designant' iuxta illud ps̃. Leuaui oculos meos in montes.i. in sanctos vñ veniet auxiliũ mihi. ¶5. in montẽ humanitatis assũpte:cõsiderãdo et cõtẽplando xp̃m hoiez: qui dr' mons pp eius ad oẽs eminẽtiaz. De quo mõte dr' Ysa.2. Et erit in nouissimis dieb⁹ p̃paratus mons dom⁹ dñi in vertice montiũ et eleuabit' super oẽs colles:et fluent ad eũ oẽs gẽtes. ¶6. in mõtem maiestatis diuine:cõsiderãdo et cõtemplãdo ipsaz diuinitatẽ:et trinitatez: p̃rem:filiũ et spm̃ sanctũ:quos in dieb⁹ festiuis in memoria retinere:cõsiderare: contẽplari et diligere debemus. De isto monte cõtẽplatiõis diuine dr' Ysa.2. Uenite ascẽdamus ad montẽ dñi et ad domũ dei Jacob:et docebit nos vias suas. In oẽs istos montes debem⁹ dieb⁹ festiuis ascẽdere:Si diez festũ digne volumus celebrare. ¶Et hoc est cõtra multos:qui ad hos mõtes nõ ascẽdũt:sz ad oppositas valles dẽscẽdũt:p̃tica vt vis.

¶3. Debẽt afferre frondes oliue. ¶Unde scribitur Nee.8. Et afferte frondes oliue. ¶Mistice i festiuis dieb⁹ intẽdere debẽt fideles opib⁹ pietatis et misericordie. Et hoc est afferre frõdes oliue: Oliua.n. misericordiaz:lenientẽ miseros p̃figurat: Unde scribit' Nee.8. Ite comedite pinguia et bibite mulsuz:et mittite ptes eis qui nõ p̃parauerũt sibi:qz sanct⁹ dies domini est. ¶In die ergo festiuo vacandũ est opib⁹ misericordie corporalis:visitando infirmos:potando sitientes:cibãdo famelicos: Redimẽdo captiuos:Tegẽdo nudos:Colligẽdo peregrinos:et Condẽdo siue sepelliẽdo mortuos. Uacãdũ nihilominus operib⁹ spũalis misericordie: Ignorãtes cõsulendo: proteruos et rebelles cogẽdo: Ignaros et inscios edocẽdo: Afflictos cõsolãdo: Iniurias remittẽdo: Impfectiões et defectus aliorũ supportãdo:et pro inimicis exorãdo. Et qui sic in dieb⁹ festiuis mĩe operib⁹ vacat: affert frondes oliue et sperare põt in dei misericordia:qz scriptum est math.5. Beati misericordes: qm̃ ipsi misericordiã cõsequẽtur. ¶Et talis põt cantare cuz pph̃a illud ps̃.51. Ego autẽ sicut oliua fructifera i domo dei:Speraui in misericordia dei in eternum et in seculuz seculi. ¶Hoc est contra multos qui festiuis dieb⁹ nullis pietatis operibus exhibẽdis incũbunt. Sz potius rapinis:furtis et ludis:ac pauperũ oppressionib⁹ vacãt.

¶4. Debẽt afferre frõdes ligni pulcherrimi. ¶Unde scribitur Nee.8. Et frondes ligni pl'cherrimi.s. afferte. ¶Quid sit autem istud lignum pulcherrimuz non exprimitur: Dicunt tamẽ aliqui q sunt poma citrina que sunt valde pulcra sicut recitat Lira super Leui.23. in fine. Fiebat autem ista frondium et fructuuz deportatio in festo tabernaculorũ ad denotãduz q dñs in terra deserta su

stentauit filios israel diu absq defectu notabili sicut habetur Deut.2.et ad designandum q de illo deserto trāsierunt ad terras fructiferas et delectabilē. Hec lyra sup Leui.23.in fine. ¶ De hoc etiā scribit Leui.23. Sumetisq vobis die primo.s.festi tabernaculorū:fructus arboris pulcherrime. ¶ Moralit arbor pulcherrima est christus iesus qui est lignum vite in medio paradisi Gen.2.Ut arbor est crux christi:de qua canit Ecclesia: Arbor decora et fulgida ornata regis purpura. Nulla silua talē pfert frōde:flore:germine. ¶ Fructus hui⁹ arboris est christus iesus pendens in cruce. ¶ Frondes hui⁹ arboris sunt meditationes:cogitatiōes:contēplatiōes christi iesu in cruce pendentis. ¶ In dieb⁹ ergo festiuis debēt fideles afferre fruct⁹ et frondes arboris pulcherrime:qr debent cogitare:meditari:et cōtēplari:vulnera christi iesu. Oia flagella: Sanguinis effusiones:carnis cruciatū: Ac dolores: Publicā verecūdiā quā pro nobis i die veneris sancti passus est. Spoliationē:nuditatem:lacrimas:clamorē et mortem. Et hoc est afferre frondes ligni pulcherrimi ad diei festi celebrationē. ¶ Hoc est cōtra multos:qui in festiuis dieb⁹ nūq eleuant oculos nec mentis nec corporis ad crucē nec ad christi vulnera meditanda: Sed tota die cogitant et meditantur inania:corporalia et tēporalia et caduca.

¶ 5. Debēt afferre frōdes mirthi. ¶ Unā scribitur Nee.8. Afferte frondes mirthi. ¶ Mirthus ſm Liram in moralib⁹ super Nee.8.hꝫ virtutē consolidandi: et significat virtutē patientie in aduersis. ¶ In dieb⁹ ergo festiuis debem⁹ afferre frondes mirthi.i.nobiscū habere virtutem patiētie in oībus aduersis. Siue occurrant aduersa et infortunia in reb⁹ temporalibus. Siue occurrant in corporalibus:siue in spiritualibus ad animas pertinentibus. Siue inferat molestia a demonibus:siue a mundo: siue a carne:siue ab hominibus. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patientia. ¶ Siue etiā iniuria in verbis:siue in operibus irrogetur:recordemur in die festo illud apostoli ad Hebre.x. Patiētia vobis necessaria est:vt voluntatem dei facientes reportetis repromissionē. Dies.n.festus est dies quietis et tranquilitatis: et ideo non decet in eo quēq per impatientiam conturbari. ¶ Et hec est cōtra multos: qui festiuis diebus diabolo procurante:impatientia effrenantur rixantes cōtra vxores:filios:fratres: sorores: socios:amicos:vel vicinos. ¶ Hoc est contra multos:qui in diebus festiuis alios ad iracundiam et impatientiam prouocant deridendo:vilipendendo:susurrando:et discordias inter fratres seminando:et sūt a deo maledicti Ecci.28. Susurro et bilinguis maledictus:m'ltos.n. turbauit pacem habentes: Lingua tertia multos commouit et dispersit illos de gente in gentem.

¶ 6. Debent afferre ramos palmarum. ¶ Unde scribitur Nee.8. Afferte et ramos palmarum. Et Leui.23. Sumetis vobis die p spatulas palmarū. ¶ Palma q antiquit⁹ victorib⁹ dabat victoriā designat: Quā in dieb⁹ festiuis habere debem⁹ de spūalib⁹ inimicis.s.diabolo: mūdo et carne. Hij.n.tres hostes in diebus festiuis nos maxime īpugnant, put videbimus i sequētib⁹. ¶ Unā scribit j.Macha.4. Q gorgias:qui interpretatur diuidēs luctus et significat diabolum:assūpsit quinq milia virorū et mille equites: et mouit castra nocte vt applicaret ad castra iudeorum et perteret eos

sabbato. Contra igitur hos spūales inimicos pugnādū est ita viriliter ī die festo: quatenus de ipīs victoriā reportemus. Et cū in tali die et carnē et mundū et diabolū vicerimus: tunc ramos palmarū nobiscū ferimus ad festi celebrationē. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui festiuis diebus a diabolo captiuantur ī exercitio artis magice: In supstitiōibus: In cantatiōibus: Diuinatiōibus: alijsq̄ curiosis obseruatiōibus. ¶ Hoc ē cōtra multos: qui in festiuis diebus captiuantur a mūdo in pōpis: vanitatibus: astiludijs: choreis: melodijs: laudis: saltibus ac discursibus. ¶ Hoc est cōtra multos: qui talibus diebus subiugātur a carne: In crapulis: epulis. cōuiuijs: et cōmessatiōibus: in luxurijs: et īpudicicijs: adulterijs: fornicationibus: īcestibus: sacrilegijs: bestialitatibus: et peccatis īnoīabilibus: Tales ad festi celebritatē ramos palmarū nō afferūt: qr de tēptationibus victoriā nō reportant. ¶ Heu quot cadūt in die festo.

¶ 7. Debēt afferre frondes ligni nemorosi. ¶ Unū scribitur Nee. 8. Afferte et frōdes ligni nemorosi. i. ramis et folijs copiosi: sm lyraz ibidez ī moralibus suis. ¶ Mistice lignū ramis et folijs ac frondibus copiosuz est virtus caritatis q̄ est dilatata in opibus virtuosis: Unū dicit pphā ps. 118. Viā mādatorū tuorū cucurri cū dilatasti cor meū. Sicut. n. ex vno arboris trunco multi rami: Frondes: folia: Flores: fructusq̄ pcedūt: sic ex vna caritate multe virtutes generantur. In die ḡ festiuo frōdes ligni nemorosi afferimus: qn̄ ī opibus caritatis dilatamur. ¶ Que sint aūt opa caritatis: in quibus debemus festiuis diebus dilatari: declarat paulus aplus dicens. j. Cor. 13. Caritas paciēs est. Benigna est: Caritas nō emulatur. Nō agit perperā: Nō inflatur: Non est ambiciosa. Nō querit que sua sunt. Nō irritatur: Nō cogitat malū: Nō gaudet sup iniquitate: Congaudet aūt veritati: Oīa suffert: Oīa credit: Oīa spat: Oīa sustinet: Caritas nūq̄ excidit: ille. Has ergo frōdes: Hos flores: Hos fructus ligni nemorosi et diuine caritatis nobiscum afferre debemus in diebus festiuis. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui in solēnibus diebus: nō in operibus caritatis: sed inuidie: sed cupiditatis: sz malignitatis semetipsos cōfundūt: odiendo: inuidendo: detrahendo: adinuicē emulando: inuicē persequēdo: terrenis cupiditatibus inhyando.

¶ 8. Debent afferre salices de torrente. ¶ Unū scribitur Leui. 23. Sūmetisq̄ vobis die primo salices de torrēte. ¶ Mistice: per salices hūtes ramos flexibiles et sunt arbores abiecte: humilitas signiti pōt: Per torrentē vero humana mortalitas: que more fluminis ad finē incessanter tendit: Sumere ergo salices de torrente: est de mortis cōsideratione humiliari. ¶ In festiuis ergo diebus debēt fideles humane nature labilitatē diligēter perspicere: et de eius fluxibilitate humilitatis salices assumere: debēt dico diligēter aduertere. ¶ p̄ humane vite pncipiuz cōtaminatū et cōtagiosuz: qr nascimur in peccatis et iracūdia diuina. ¶ 2. processū instabile et laboriosū: qr homo nūq̄ in eodē statu pmanet: et nascitur ad laborē Job. v. ¶ 3. exituz penalē et laboriosum: qr mors est vltimū terribilius: et cōsiderādo hmōi discursum libenter humiliabitur coraz deo et letabitur in ipso: spem suaz ponēs: nō in bonis vite pñtis sed in bonis vite future. ¶ Ad istā humilitatē: quā hr̄e debemus maxime in diebus festiuis: nos hortatur petrus aplus dicēs. j. Petri. 5. Oēs inuicē humilitatem insinuate: qr deus superbis resistit: humilibus āt dat grāz. Humiliamini igitur

sub

sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tempore visitationis: omnem sollicitudinem vestram proiicientes in eũ: quoniam ipsi cura est de vobis. ¶ Et hoc ẽ contra multos: qui in diebus festiuis non se humiliant: nec considerant diẽ mortis nec proprie nature calamitatez: Et ideo non rite diuina festa solemnizant. ¶ Ex hiis frondibus ⁊ ramis fit tabernaculum spirituale: in quo filii Israel idest veri christiani debẽt septẽ diebus habitare idest toto tẽpore vite sue: totum enim tempus diebus septem reuoluitur ⁊ ideo septenario dierum totus decursus temporis designat. ¶ Sicut ergo filii Israel septem diebus habitauerunt in tabernaculis factis de frõdibus predictis. Sic veri christiani toto tempore vite sue habitare debent in spirituali tabernaculo de predictis virtutibus edificato. ¶ Et sicut in octauo die sequenti fecerunt collectam iuxta ritum prout habetur Nee. 8. in fine: Sic veri christiani in octaua resurrectionis facient spiritualem collectam in regno celorum: in quo tanq̃ in ouili congregabuntur omnes electi sub vno pastore christo iesu domino nostro qui cum patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat in secula seculorum amen. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De christi in festiuis diebus operationibus ad exemplum nostre instructionis ostensis. Cap. 84.

Uenite ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec verba Leui. 23. He sunt ergo ferie domini sancte: quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Secundum sententiam omnium theologorum: omnis christi actio nostra est instructio: Et omnia opera eius precepta sunt: quia dum ipse sub silentio aliquid agit: quid nos agere debeamus operibus ⁊ si nõ verbis innotescit: vnde ipse dicebat Jo. 13. Exemplum enim dedi vobis: et quẽadmodum ego feci vobis: ita vt vos faciatis. Et quia ipse fuit magister noster in omnibus que ad salutem necessaria sunt Mat. 23. Magister vester vnus est christus: ideo nos docuit ⁊ dies solemnes cum digna deuotione ⁊ sanctimonia celebrare ¶ Plurima enim egit in festiuis diebus corporaliter: que a nobis spiritualiter ex eius sunt imitatione facienda.

¶ Pº enim festiuis dieb⁹ consuetudinarie ingrediebatur in synagogam. ¶ Unde scribitur de eo Luc. 4. Et venit nazareth vbi erat nutritus: ⁊ intrauit secundum consuetudinem suam die sabbati in sinagogam. ¶ Moraliter prelati: qui christi locum tenent in terris: predicatores: religiosi: clerici ⁊ omnes christiani: qui a christo denominati sunt: in festiuis diebus ingredi debent ecclesias: que sunt loca ⁊ orationi ⁊ diuine doctrine suscipiende ydonea: ingredi dico debent non ad nugandum: non ad deambulandum: non ad murmurandu ⁊ detrahendum sicut faciunt multi: sed ad offerendum: ad audiendum dei verbum: ad deum adorandum: ⁊ ad orandum: Unde dicit fidelibus propheta in Psalm. 97. Tollite hostias ⁊ introite in atria eius: adorate dominum in atrio sancto eius. ¶ Et hoc est contra multos qui raro ecclesias ingrediuntur: sed frequentius diebus solemnibus intrant tabernas: prostribula: domos meritricum.

¶.2. Legebat. ¶ Unde scribitur de eo Luc. 4. Et intrauit ẜm consuetudinem suã die sabbati in sinagogam & surrexit legere & traditus est illi liber Esaie prophete: & vt reuoluit librum inuenit locum vbi scriptuʒ erat: Spiritus dñi super me: pp quod vnxit me: euangelizare paupibus misit me: sanare contritos corde: & cum plicuisset librũ redidit ministro & sedit. ¶ Ubi dicit Lira qđ christus resedit vt mature exponeret ꝙ prius stando legerat reuerenter & deuote. ¶ Sic prelati: ꝑdicatores: & omnes catholici in festiuis diebus legere debẽt ad incitandam deuotionẽ sanctos diuinosq3 libros: & maxime legende sunt ꝑtes ille que de christo loquũtur: Unde & christus legisse dicitur in libro Esa. non in libro orphei: Non ptolomei aut alicuius infidelis: sicut multi faciunt in diebus festiuis legentes hystorias romanorum troianorũ: grecorũ ac fabulas poetarum. ¶ Legit etiam in Esaia illaʒ ꝓphtiam que erat de ipsomet christo: quo ad suam conceptionẽ: predicationem: mutationẽ legis: passionem: liberationem pr̃um de limbo: conuersionẽ gentiliũ & diem iudicii futurũ prout ibi declarat Lyra: Ad innuendũ ꝙ in festiuis diebus ea maxime legere debemus: que de christo nobis notitiam tradũt. ¶ Et h̃ ẽ cõtra illos qui nũq3 legũt libros sanctos de xp̃o loquentes nec audire volunt. ¶ Legit etiam cũ reuerentia & deuotione stando: & cũ reuerentia plicuit librum: ad innuenduʒ ꝙ libri sacri cũ deuotione legendi sunt & cum reuerentia contrectandi. Et hoc est cõtra multos: qui sine aliqua reuerẽtia legũt & tractant sanctos libros. ¶ Unde sic̃ recitat Lyra sup Luc. 4. Judei hãc reuerentiam faciunt libris veteris testamenti ꝙ nullo modo sederent iuxta illos: sedendo ita alte sicut illi sunt positi. Ex quo patet ꝙ illi christiani sunt valde reprehendendi: qui non soluʒ libros veteris testamenti: sed etiam noui: etiã sacra euãgelia: ita irreuerenter tractãt & irreuerentius q3 libros gentilium dãnatorum. Aliqui etiam theologi dicta eorum cũ maiori pondere & certiori cotatione allegant in sermonibus suis: & in scholis: q3 dicta christi & apostolorum. Hec Lira.

¶.3. Docebat. ¶ Unde de eo scribitur Mar. 6. Et facto sabbato cepit in synagoga docere: & multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes: vnde huic hec oĩa. Et que est sapientia que data est illi & virtutes tales que per manus eius efficiuntur. ¶ Sic prelati: principes: maiores & predicatores: in festiuis diebus subiectos sibi populos docere & instruere debẽt de necessariis ad salutem adeo efficaciter: vt in admirationem adducant. ¶ Ad istã docẽdi sollicitudinẽ hortabatur paulus apostolꝰ Timotheũ dicens. 2. ad Timo. 4. Predica verbũ: insta opportune: importune: argue: obsecra: increpa in oĩ patientia & doctrina: o principes o ꝑlati o maiores in festiuis diebus qñ videtis subditos vacare crapulis: epulis: ebrietatibus: luxurie: choreis: ludo blasfemiis: & maledictiõibus: arguite increpate. corrigite: Alias anima vestra erit pro animabus illorum.

¶.4. Ibat per sata. ¶ Unde de eo scribitur Mat. 12. In illo tempore abiit iesus per sata sabbato. Discipuli autem eius esurientes ceperunt vellere spicas & manducare. Et Luc. 6. Factum est autem in sabbato secundo: cũ transiret per sata: vellebant discipuli eius spicas: & mãducabant confricantes manibus. ¶ Mistice per sata intelligit̃ cõuenien.

ter diuina scriptura τ diuina doctrina. Spice sunt figure veteris testamẽti Gra ne occultate sub spicis sunt misteria spi ritualia noui testamenti: que sub litte re velamine in veteri testamento late bant. ℂ Ire per sata est diuinam scri pturam interioribus mentis gressibus discurrere: diligenter percurrere. Spi cas euellere est: quaslibet scripture diui ne sẽtẽtias pticulares inuestigare. Ma nibus spicas confricare est litterã occi dentem tollere τ abiicere τ spiritualem sensum retinere. Esurire est cibum do ctrine salutaris desiderare: Manduca re grana munda est: spũales diuine scri ture sñias in ventre memorie reconde re τ collocare. ℂ In diebus ergo festi uis: prelati: principes: predicatores cete riq3 fideles discurrere debent per a grum diuine scripture: colligere singu lares sententias. Scrutari misteria: pe netrare misticos sensus: τ cum affectu osa auiditate in ventre memorie colloca re: Unde hortatur nos christus dicẽs Jo. 5. Scrutamini scripturas: quia ille sunt que testimonium perhibẽt de me. ℂ Et hoc est contra multos: qui miste ria diuine scripture occulta nec diebus festiuis nec ferialibus inuestigant. Sed cu3 magnis laboribus τ vigiliis occulta scrutant legũ: phõꝝ: poetarum: astrono morum ceterorũq3 similiũ.

ℂ.5. Reuellabat scripturas τ ꝓphetias ℂ Unde scribitur de eo Luc. 4. Cepit autem dicere ad illos. s. in die sabbati: quia hodie ĩpleta est hec scriptura ĩ au ribus vestris. Prophetia aũt siue scri ptura ẽ illa q̃ ꝑmittit Luc. 4. τ ẽ Esa. 61. Spirit⁹ domini sup me τc. ℂ Mi stice prelati: pastores: τ predicatores in festiuis dieb⁹ populo explicare τ expla nare debent diuinas scripturas ac pro phetias veteris testamenti: ostendendo per illas quid credendu3: quid agendũ: quid sperandum. Predicare ac expone re debent quõ figure veteris testamẽti cõplete sunt in christo: in eius sponsa ec clesia: τ in omnibus fidelibus tanq̃3 in membris eius. ℂ Et hoc est cõtra mul tos: qui magis vacant expositionibus fabularũ q̃3 prophetarum pratica cõtra predicatores.

ℂ.6. Faciebat signa. ℂ Unde de eo scri bitur Jo. 2. Cum autem esset hierosoli mis in pascha in die festo: multi credi derunt in eũ videntes signa eius q̃ facie bat. ℂ Mistice sicut xp̃s in festo signa multa corporalia faciebat: sic xp̃icole in die festo spũalia signa facere debẽt. Si gna autẽ facimus cũ passiones viciosas vindicãtes sub rationis dominio subiu gamus. ℂ Que sint aũt spũalia signa: que facere debent credentes: declarat ipsa veritas dicens Mar. vlt. Signa autem eos qui crediderint hec sequen tur: in nõie meo demonia eiicient: Lin guis loquent nouis. Serpentes tollent Et si mortiferũ quid biberint non eis nocebit: super egros manus ĩponent: τ bene habebunt. ℂ In diebus ḡ festiuis debent fideles hec signa facere v3 De monia eiicere. i. temptationes demo num repellere. Linguis nouis loqui id est sacra verba: dimissis friuolis effari Serpentes tollere. i. detractores effica citer repħendere: Siquid mortiferum biberimus non debet nobis nocere id est: siquid persuassionis mortifere audi erimus non cõsentire: super egros ma nus imponere τ bene habebunt idest ꝑ bona verba τ opera alios a peccatis re uocare. Hoc modo imitamur dominu3 nostrum iesum christum: qui diebus fe stiuis signa multa faciebat. ℂ Et hoc est contra multos: qui diebus solemni b⁹ nõ faciũt signa dĩ mirabilia: s3 signa

diaboli horribilia: signa superbie: arro gantie: presumptionis.

¶.7. Faciebat lutum ex sputo. ¶ Unde de eo scribitur Jo.9. Erat autem sabbatum quando lutum fecit iesus. Et paulo ante scribitur Hec cum dixisset expuit in terram et fecit lutum ex sputo et liniuit super oculos eius. ¶ Mistice facere lutum ex sputo et super oculos linire est incarnationem vnigeniti dei considerare: Nam lutum ex tribus factum est videlicet ex puluere: saliua siue sputo et ex digito commiscente. Sic vnigeniti dei incarnatio ex tribus completa est. ¶ Primo ex puluere sanguinis virginalis. ¶.2. ex saliua a capite procedente idest a verbo a patre eternaliter emanante. ¶.3. ex digito componente idest a spiritu sancto ipsam ordinante et compaginante. ¶ Istud lutum linitur super oculos: quando christi incarnatio interiori mentis intuitu consideratur. Ex ista autem linitione sequitur illuminatio: quia ex tali consideratione humanitatis christi: mens ratiõalis irradiatur Hoc autẽ fieri debet in sabbato.i.in die quietis et tranquillitatis: quia secundum phm Anima sedendo et quiescendo fit sapiens. ¶ Uel sputum in puluere ponere et lutum cum digito facere in die sabbati est Humanam vilitatem et condicionem diligenti indagatione discutere Scriptum est enim Gen.2. Formauit igitur dominus deus hominem de limo terre. Quando ergo in die festo cum digito solicite discussionis et discretionis puluerem nostre mortalitalitatis euoluimus: considerando nostre plasmationis originem: tunc cum digito lutum componimus: et tunc oculos linimus: et illuminamur: quando ex tali consideratione per spiritum humilitatis irradiamur Humilitas enim disponit ad illuminationem: iuxta illud Mat.11. Confiteor tibi pater dñe celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis i.hũilibus. ¶ In festiuis ergo diebus debẽt fideles hec duo diligenter ad memoriã reuocare christi videlicet incarnationẽ et nostram vilitatem et miseriam: et his duobus debent linire oculos mentis: et mirabiliter illuminabuntur. ¶ Et hoc est contra multos: qui diebus festiuis talia nec recolunt: nec ad memoriam reducunt: sed euanescunt in cogitationibus suis.

¶.8. Manducabat panem. ¶ Unde de eo scribitur Luc.14. Et factum est cum introisset iesus in domum cuiusdã principis phariseorum sabbato manducare panem: et ipsi obseruabant eũ. ¶ Mistice panis est corpus christi: de quo ipse dicit Jo.6. Ego sum panis vite: patres vestri manducauerũt manna in deserto et mortui sunt. Hic est panis de celo descendens: vt siquis ex ipso manducauerit non moriatur. ¶ Domus in q̃ comeditur iste panis est ecclesia: in qua solum christi corpus consecratur. ¶ Ista autem domus que est ecclesia est cuiusdam principis phariseorum qui interpretantur diuidentes: idest christi qui diuidit oues ab hedis Mat.25. Etiã separabit eos ab inuicem sicut pastor segregat oues ab hedis: et statuet oues quidem a dextris: hedos autem a sinistris. ¶ In festiuis ergo diebus debent prelati: pastores: predicatores: et ceteri christiani corpus christi deuote sumere: et manducare. ¶ Nam qui hunc panẽ nõ manducat: diu sine peccato viuere non potest: dicente ipsa veritate Jo.6. Nisi manducaueritis carnem filij hominis non habebitis vitam in vobis. ¶ Qui manducat hunc panem deuote et cum de

bita reuerentia in xp̄o manet ꝛ h̄z xp̄m in se manentem Jo. 6. Qui manducat meam carnem ꝛ bibit meum sanguinē in me manet ꝛ ego in illo. ¶ Qui manducat cum deuotione ꝛ reuerentia hūc christi panem vitam habebit eternam dicente saluatore Jo. 6. Qui manducat hunc panem viuet in eternum: sumendum igitur: ꝛ manducandum est christi corpus in diebus festiuis a fidelibus christianis: quatenus roborentur in omnibus bonis: quia scriptum est in p̄s. Et panis cor hominis confirmat. ¶ Et hoc est contra multos: nedum seculares sed ꝛ sacerdotes ꝛ p̄latos: qui diebus festiuis raro comunicant: ꝛ si communicant: cum minima preparatione ꝛ deuotione: ꝛ vtinam non cum peccato mortali: Heu quot sunt qui tenent concubinas: adulteras ꝛ tamen cotidie cōmunicant.

¶ .9. Ascendebat hierosolimam. ¶ Unde de eo scribitur Jo. 5. post hec erat dies festus iudeorum scilicet festum pentecostes secundum Liram: ꝛ ascendit iesus hyerosolimam: ꝛ habetur etiam Luc. 2. Nam cum esset iesus duodeciꝫ annorum ascendentibus parentibus eius hierosolimam secundum consuetudinem diei festi: ꝛ ipse iesus cum illis ascendit. ¶ Moraliter hierosolima est anima rationalis que est ciuitas dei: de qua gloriosa dicta sunt: ad istam ciuitatem debent fideles ad christi imitationem ascendere diebus festiuis: conscientiam propriam examinando: conterendo de peccatis commissis considerando cogitationes: desideria: appetitus: inclinationes: ymaginationes: reformando intentionem: renouando proposita bona: purgando maculas omnes: quoniam alias non potest christus habitare in anima nostra nisi prius fuerit a peccatis purgata: quia scriptum est Sapientie. j. Peruerse cogitationes separant a deo: quoniam in maliuolam animam non introibit sapientia nec habitabit in corpore subdito peccatis. ¶ Et hoc est contra multos: qui in die festo non ascendunt ad animam propriam se metipsos considerando: sed descendūt ꝛ euagantur circa terrena.

¶ .10. Ascendebat ad diem festuꝫ. ¶ Unde de eo scribitur. Jo. 7. Ut autem ascenderunt fratres eius: tunc ꝛ ipse ascendit ad diem festum non manifeste sed quasi in occulto. ¶ Mistice dies festus iste qui erat solemnitas tabernaculorū prout dicit Lira super Jo. 7. Significare potest gaudium beatorum ꝛ spirituum supernorum: Apud quos est festiuitas continua ꝛ iubilatio perennis Et ibi est festiuitas vnius diei: quia nō subiacent alternationibus temporum De ista die dicit propheta in p̄s. Melior est dies vna in atriis tuis super millia. ¶ Ad istum diem festum beatorū spirituum ad christi imitationem in festiuis diebus fideles ascendere debent: cōtemplando varias mansiones: Diuersitateꝫ glorie: gaudia ineffabilia: Laudes indefessas: pacem imperturbabileꝫ: ad istum diem festum ascendere debent eleuando spem: desiderium ꝛ appetitum ad illam gloriam ꝛ super felicem patriam. ¶ Sed aduertendum ꝙ sicut christus ad diem festum non manifeste sed quasi in occulto ascendit: sic ad istaꝫ celestiū sp̄uum contemplationē in diebus festiuis in occulto mentis cubiculo p desideriū ꝛ contemplationē ascendenduꝫ ē: In oculto ascendēdū est: q2 oculta loca ad celestiū contemplationē accōmodata sunt. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui diebus solēnibus nō ad cōtemplationē beatoꝝ sp̄uum ascendūt: sed de-

scendūt ad cōsiderationē auiū aucupādo: vel aīaliū venādo: vel piscium piscādo: vel aliorū terrenorū semetipsos in eisdem viliter immergendo.

¶.11. Ascendebat in templum. ¶ Unde de eo scribitur Jo.7. Jam autem die festo mediante ascendit iesus in templuz ⁊ docebat ⁊ mirabantur iudei. ¶ Mistice templuz dei verum fuit christi corpus: sub quo siue in quo quasi in templo diuinitas quiescebat ⁊ latitabat: vnde ipse christus dixit Jo.2. Soluite tēplum hoc ⁊ in tribus diebus excitabo illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui. Istud autem templum corporis christi gloriosi situatum est in medio beatorum spirituum Sicut ⁊ tabernaculum in medio filiorum Israel Nūi.2. ¶ In diebus ergo festiuis fideles deuoti in istud templum corporis christi gloriosi ascendere ⁊ ingredi debent. Contemplando ⁊ imaginando illa lucidissima stigmata ⁊ vulnera christi. Ingrediendo per illa sacra foramina cum toto affectu: toto desiderio: ⁊ tota affectione. In istud gloriosum templum per illa quinq̧ vulnera quasi per quinq̧ ianuas introire debemus cuz holocaustis laudum ⁊ gratiarum actionū Cuz turribulo cordis ignito: cum odorifero incenso celestiū ⁊ ignitorū desideriorū. Et hoc modo mirabuntur angeli celestes: animeq̧ beate. ¶ Et hoc est contra multos: qui festiuis diebus tēplum istud humanitatis christi non ingrediuntur: sed cogitant horribilia inhonesta: turpia: lasciua: Diabolica atq̧ secularia.

¶.12. Stabat ⁊ clamabat. ¶ Unde de eo scribitur Jo.7. In nouissimo autez die magno festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat dicens. Si quis sitit veniat ad me ⁊ bibat. ¶ Moraliter in festiuis diebus non debemus in terra iacere sed debemus stare calcando terrena: meditādo: cogitando: ⁊ contemplando celestia. Et cum ingressi fuerimus templuz corporis christi gloriosi: ibi debemus quasi in dei templo sacratissimo clamare: per cordialem orationem: per ignita desideria: per flammigeras affectiones: p candentia suspiria: per affectus extaticos. ¶ Ibi debemus cum sanctis cantare canticum nouum. ¶ Ibi cum Seraphin clamare: sanctus: sanctus: sanctus dominus deus sabbaoth: o mortales quid agimus in terrenis: quid nobis cum puluere huius mundi: Quid nobis cum edificiis: quid cum templis manufactis. Uenite ascendamus ad tēplum non manufactum in celis: Sectemur vestigia domini iesu: Dies festos cum debita veneratione celebremus: ⁊ sic. Uenite ⁊ ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas amen.

¶ De mirabilibus christi opibus ⁊ gratiis ab eodem in festiuis diebus impensis. Cap.85.

V Enite ascendamus ad montez domini: ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Quāuis omnipotens ⁊ gloriosus deus omni tpre paratissimus sit ad sua dona largiendum: quia scribitur Jaco.j. Dat omnibus affluenter ⁊ non improperat: specialiter tamen hoc facit in festiuis ac solemnibus diebus: qñ rationalis creatura a seruilibus operibus vacans spūalibus exercitiis tantummodo incumbit ⁊ in solo deo per amorē requiescet: Et ratio est: quia sicut scribitur Eccē.3 Oia tempus habent. Unde ⁊ saluator nr̄ licet pluries operetur mira ⁊ gratia/

tiarum dona concederit: in festiuis tamen diebus: inquibus maior erat populi concursus mirabilia operabatur. Et singulares gratias concedebat: sicut ex euangelii decursu luculenter apparet ¶ Et non sequendo ordinem litteralez siue hystorialem: sed magis ordinem infirmitatis humane et diuine medelle: patefaciamus ordinate discurrendo per singula: qua corporales sanitates christi in festiuis dieb⁹ i vita curauit: et qui spirituales in eisdem continue curet et sanet.

¶ Primo ergo in die sabbati iesus illuminauit cecum natum. ¶ Unde scribitur Jo.9. Et preteriens iesus vidit hominem cecum a natiuitate: et post Erat autem sabbatum quando fecit lutuz iesus et aperuit oculos eius. Et ad eius illuminationem concurrunt tria videlicet lutum: Digitus faciens lutum et liniens. Et aqua qua se lauit in natatoria siloe. ¶ Mistice ista cecitas est ignorantia que est primum vulnus inflictuz humane nature in virtute rationali ex peccato primi parentis. Et ideo est a natiuitate: quia contrahitur per peccatum originale in quo nascimur: et concipimur. Cecus iste est quilibet propagatus ab Adaz loquendo de comuni lege: qđ dico propter benedictam et immaculatam virginem mariam que speciali lege ab originali secundum multos preseruata fuit. ¶ Istam nostram cecitatem et ignorantiam sanat Jesus in festiuis diebus cum luto sue humanitatis: cum aqua rubra sui sanguinis preciosi. Et cum spiritus sancti operatione et gratia. ¶ Nam si quis in diebus festiuis cum deuotione humanitatis christi lutum diligenter recogitet videlicet incarnationem: natiuitatem: circumcisionem: baptismum: ieiunium etc. Siquis etiam diebus eisdem in natatoria siloe idest misi Siloe eniz interpretatur missus idest in sanguine christi Jesu pro mundi salute misi diligenter se lauerit Spiritus sancti gratia cooperante mirabiliter illuminabitur. ¶ Unde vt fertur Longinus martir cum adhuc infidelis esset: et cecutiens percusso latere Christi cum parum quid sanguinis illius eius oculos tetigisset illuminatus fuit: ad innuendum q Sanguis ille et aqua que de corpore Saluatoris exiuit vim habet illuminatiuam mirabilem: Qui ergo in diebus festiuis ab innata cecitate et naturali ignorantia liberari desiderat: lutum humanitatis Christi diligenter liniat super oculos mentis sue cogitando: meditando: et contemplãdo predictam humanitatem. Et diligenter se lauet in quinqз vulneribus saluatoris meditando sanguinem illum virtuosum: et mirabiliter illuminabitur: Et ideo vnicuiqз ceco dicendum est illud Jo.9. Uade laua in natatoria syloe. ¶ Et hoc est contra multos: qui sic nõ operantur in diebus festiuis et sibi imputatur si non illuminantur. ¶ Hoc est ergo primuz mirabile factum a christo: et prima gratia concessa in festiuis diebus. Rationalis virtutis illuminatio.

¶ 2. Sanauit mulierem ex infirmitate ad terram inclinatam. ¶ Unde scribit Luc.13. Et ecce mulier q̃ habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo: et erat inclinata: Nec omnino poterat sursum respicere. Quam cum videret Jesus vocauit eam ad se: et ait illi: Mulier dimissa es ab infirmitate tua: Et imposuit illi manus et confestim erecta est: et glorificabat deum. ¶ Mistice Ista infirmitas qua Mulier erat ad terram incuruata: est Pronitas ad

malum: et inordinata affectio temporalium: que est secundum vulnus inflictũ humane nature in vi concupiscibili ex peccato primi parẽtis: per quã inclinat⁹ ad malum et ad inordinatum amorem temporalium: De qua Gen.6. cuncta cogitatio cordis intenta est ad maluz omni tempore. ¶ Mulier est anima rationalis in vi concupiscibili vulnerata: que dicitur habere spiritum infirmitatis id est infirmitatem a spiritu maligno inflictam vel causatam secundũ Liram: qꝛ subditur Luc.13. Hanc autem filiaz Abrae quã alligauit Sathanas ecce decem et octo annis: nõ oportuit solui a vinculo isto die sabbati. Nam istud vuln⁹ prauitatis ad malum processit originaliter ex demonis temptatione. Ex cuius inuidia mors intrauit in orbem terraꝝ Ex ista infirmitate aĩa incuruatur ad terram nec põt sursum respicere: quia ex isto vulnere virtutis concupiscibilis Omnes oculos suos statuerunt declinare in terram. ¶ Ab ista infirmitate pronitatis ad malum: et inordinati amoris et concupiscentie temporaliũ in die festiuo sanatur aĩa rõnalis: qñ tangitur a iesu p̃dicante. i. qñ per consilium p̃dicatoris vel confessoris salutem animarũ desiderantis quiescit a peccato et ab inordinato amore et concupiscentia temporalium et refrenat̃ a pronitate ad malũ et erigitur sursum p rerũ celestium appetitum et desiderium. ¶ Si ergo ab ista pronitate ad malum et ab inordinato amore sensibiliũ curari desideramus: in die festo accedamus ad p̃dicatores salutem aĩaꝝ desiderãtes: Et ad spũalem contactum diuini consilij rectificabimur. ¶ Hoc mõ sanata fuit maria Magdalena: que tota erat ad ista sensibilia incuruata et tñ mõ terraz respiciebat: sed ad tactuz diuini sermonis rectificata est et facta est tota celestis. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in diebus festiuis ad audienda salutis monita non accedũt: et ideo ab inclinatione quã hñt ad maluz nõ sanantur: et sic negligentie imputandum est. ¶ Hoc est secundũ mirabile factũ a christo et secunda grã cõcessa in festiuis diebus: cõcupiscibilis rectificatio.

¶ .3. Liberauit demoniacos eiciendo d̃monia. ¶ Unñ scribitur Mar.1. Uespere autem facto: cum occidisset sol: afferebant ad eum omnes male hñtes et demonia habentes: Et demõia multa eiciebat et non sinebat ea loqui. ¶ Mistice per infirmitatem demoniacam intelligi potest Malicia: que est tertius vulnus inflictum voluntati humãe pp peccatum primi parẽtis: per quã voluntas non ex ignorantia nec ex infirmitate: sꝫ ex propria peruersitate eligit malũ: Et congruo significat̃ per infirmitatem demoniacam: qꝛ demon non ex ignorãtia nec ex infirmitate peccauit cũ carnẽ nõ haberet sed ex malicia. ¶ Et notanduꝫ ꝙ multa demonia eijciebat: qꝛ Multi sunt qui hac infirmitate malicie laborãt: qꝛ nõ ex ignorãtia: nec ex tẽptatiõe pulsante sed sponte et propria puersitate currũt ad malũ: Et tãta ẽ malicia ꝙ penitet deum fecisse eos. Gen.6. Uidẽs autem deus ꝙ multa malitia hominũ esset in terra: penituit eum ꝙ hominem fecisset in terra. ¶ In diebus ergo festiuis si vere accedimus ad christum per contritionem: confessionem et oratiõẽ eicit a nobis demonia malicie: et male voluntatis per boni propositi inspirationem: Et sic bonificat voluntatem nr̃aꝫ. ¶ Uel per demonia intelligi possunt tẽptationes a demonibus immissas et a mundo et a carne: que multe valde sũt. ¶ Uel per demonia significantur pas

siones viciose: que plurime regnant in humana natura: Hec autem demonia temptationū eijciūtur a xpo in die festo si toto corde: tota anima: et tota mente: querimus ipm: Eijcit dico a nobis: si p dilectionem: cogitationem: meditationē contemplationem et orationem ad ipm fideliter et deuote recurrim⁹: Unde qui malicia: temptationibus: et viciosis passionibus laborant: in diebus festiuis ad iesum accedant. ¶ Et hoc est contra multos qui sic non querunt nec accedūt Et ideo sibi imputēt si malicia: temptationibus: et viciosis passionibus corrūpant. ¶ Hoc est tertiū mirabile factuȝ a christo et tertia grā concessa videlicet voluntatis bonificatio.

¶.4. Sanauit ydropicum stantem ante illuȝ. ¶ Unde scribitur Luc.14. Et factum est cum introisset iesus in domuȝ cuiusdam principis phariseoꝝ sabbato māducare panē: et ipi obseruabant euȝ: Et ecce hō quidam hydropicus erat añ illū: ipse vero apphensum sanauit eū ac dimisit: Ubi dicit Cyrillus et recitat Lyra super Luc.14. Q ō iste hydropicus nō petebat a christo sanari timore phariseorū: sed solum se ostendebat vt christus eum videns eius misereretur. Et dicitur hydropicus ab hydor quod est aqua: quia hydropicus hēt aquā inter carnem: et cutem fm Liram ibidem. ¶ Mistice hydropisia que ex potu sitim generat Auaritiam figurat: que ex aquisitione rerum augumentatur: Sicut.n. Hydropicus cum plus bibit plus sitit: Sic auarus cū plus aquirit ad inquirendum amplius inardescit: qr crescit Amor nūmi q̄tum ipsa pecunia crescit: Et quo plus sunt pote plus sitiuntur aque: vnde Eccs.4. Unus est et secū dum non habet: non filium: non fratrē et tamen laborare non cessat nec saciantur oculi eius diuitijs. ¶ Iste hydropicus in die sabbati stat ante iesum et sanatur: quia homo auarus in die festiuo si conuertatur ad iesum et sit paratus aquisita dispensare ad honorem diuinū: liberatur ab auaritia et recuperat sanitatem: quia de cupiditate transit et mutatur ad liberalitatem Quicunq ergo hydropisi auaritie laborat: in festiuis diebus accedat ad Jesum stet ante eum: Proponat aquisita non claudere sed dispensare ad honorem diuinum: Proponat pauperibus subuēire: puellas nubiles dotare: Ecclesias et altaria adornare: pupillis viduis atq orphanis subuenire. Et sic iesus ponet super eum manum dando gratiam et sanabitur ab auaritia. ¶ Et hoc est quartum mirabile factum a christo et quarta gratia concessa in festiuis diebus videlicet ab auaritia et inordinato amore temporalium liberatio.

¶.5. Eijecit demoniū immundū. ¶ Unde scribitur Luc.4. Et descendit in capharnaum ciuitatem Galilee: ibiq docebat illos sabbatis: Et in synagoga erat homo habens demonium immundum: et increpauit illum iesus dicens: obmutesce et exi ab eo: Et cum proiecisset illud demonium in medium exiit ab eo nihilq ei nocuit. Et mar.j. Et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos: et erat in synagoga homo in spiritu in mundo Et comminatus est ei iesus dicens: obmutesce et exi de homine: et discerpens eum spiritus immundus exclamansq voce magna exiit ab eo. ¶ Mistice spiritus immundu⁹ est peccatum luxurie et carnalitatis: Que hominem immergit in multis immunditijs fornicationis: adulterij: incestus: sacrilegij: bestialitatis et vicij innominabilis: Homo vexatus a spiritu immū-

do est homo quicumque vicio carnis pollutus et fatigatus. ¶ Iste spiritus immundus expellitur ab homine per austeritatem vite et per carnis afflictionem: Ieiunando: vigilando: disciplinando Orando et ideo dicitur Quod discerpens eum exiuit ab illo: quia vicium carnis non nisi per carnis afflictionem superatur. ¶ Et expellitur in die Sabbati quia dies festiuus aptissimus est ad vitii carnalis curationem: qui ergo vicio carnis laborant: in festiuis diebus ingrediantur ecclesiam: appropinquent ad Iesum: orent vigilent: ieiunent: Cilicia deferant et eiicietur ab eis spiritus luxurie. ¶ Et hoc est contra multos vicio carnis laborantes: qui in diebus festiuis non ingrediuntur ecclesias sed lupanaria: non appropinquant ad Iesum: sed ad mundum: ad principes et magnates: Non orant: non abstinent: non vigilant: et ideo ab immundo spiritu luxurie non liberantur: sed in eodem magis immerguntur. ¶ Et hoc est quintum mirabile factum a christo et quinta gratia concessa in die festiuo videlicet ab immundo luxurie vicio purificatio.

¶ .6. Sanauit manum aridam. ¶ Unde scribitur Luc. 6. Factum est autem et in alio sabbato vt intraret synagogam et doceret: Et erat ibi homo: et manus eius dextra erat arida. Et ait homini qui habebat manum aridam: Surge et sta in medium. Et circumspectis omnibus dixit homini Extende manum tuam: et extendit Et restituta est manus eius. Et eadem sententia habetur Mat. 12. et Mar. 3. ¶ Mistice per manum que est organum organorum vt dicitur. 3. de anima conuenienter intelligitur opus meritorium: Et ideo manus arida est manus ad opus meritorium inualida. Sed cum ad verbum christi surgit per gratiam: tunc manum extendit ad sanctam operationem. ¶ Notandum etiam quod iste infirmus habebat manum dexteram aridam non sinistram. Per manum dexteram spiritualis: per sinistram vero carnalis et temporalis operatio designatur: Multi sinistram manum validam habent et sanam: quia in carnalibus et temporalibus operibus fortes sunt in agricultura: lanificio: venationibus: negociationibus: bellis: artificiis: Edifficiis et huiusmodi. Sed manum dexteram aridam habent: quia in spiritualibus exercitiis et operibus debiles sunt: Non possunt ieiunare: non orare: non vigilare: Horent silentium: continentiam: pacem: abbominantur diuinum sermonem. Fastidiunt missas officia diuina. Heu quot sunt qui hoc modo habent manum dexteram aridam vide cap. Omnes huius seculi dilectores. 47. di. ¶ Ariditas ergo manus dextere est accidia: que est tristitia de bono spirituali et diuino: Et mentem agrauat vt ei nullum bonum agere libeat: Homo habens manum dexteram aridam est homo ociosus: et piger et in bonis operibus accidiosus. ¶ Iste si vult ab hac infirmitate sanari: debet in die festo ingredi synagogam idest ecclesiam: et audire saluatorem predicantem idest predicatorem salutis nuncium: qui dicit ei exhortando: Surge scilicet de ocio: de negligentia: de vinculis peccati. Et sta in medium scilicet virtutis operando virtuosa que in mediocritate consistunt. Et tunc sanatur eius manus dextera et fit habilis ad opera meritoria: ¶ Et hoc est contra multos: qui in diebus festiuis non accedunt ad ecclesiam: nec audiunt Iesum predicantem: et ideo non sanantur ab ariditate manus

dextere: τ sic moriuntur steriles sine bonis operibus spiritualibus o mortales qui habetis manus aridas τ ociosas in bonis operibus Et in diebus festiuis magis estis ociosi q̃ diebus ferialibus quibus estis occupati. Nec queritis me dicum: nec medicinam quod est verbū dei Ue vobis: ve vobis: ve vobis: nisi extenderitis manum dexteram ad opera spiritualia multiplicanda. ℭ Hoc ē ergo sextum mirabile τ sexta grā a xp̄o concessa in festiuis diebus videlicet a vinculo ociositatis τ negligentie libera Absolutio.

ℭ. 7. Liberauit socruz Symonis a magnis febribus. ℭ Unde scribitur Luc. 4. Et intrauit ꝑm consuetudinem suaz die sabbati in synagogam τ surrexit legere: Et infra. Surgens autem iesus d̄ synagoga scilicet eodem die sabbati introiuit in domū Simonis: Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus: τ rogauerunt illum pro ea: τ stans super illam imperauit febri τ dimisit illam τ continuo surgens ministrabat illis. Eadem sententia ponitur Mar. j. ℭ Mistice febris que est calor intemperatus τ excessiuus totuz corpus affligens: est iracundia: que calore suo inordinato τ excessiuo omnia humana mēbra conturbat τ omnes aie vires affligit. Mulier laborans hac febre est anima rationalis calore iracundie conturbata Et talis anima tenetur magnis febribus: quia quisquis iracundie calore agitatur: ad multa peccata declinat: Iracundia enim excecat oculos: τ mentis τ corporis obturat aures: deordiat vultum: nares os τ labia manus τ pedes. Iracundia concitatus: maledicit: blasfemat: percutit: Non discernit veruz a falso: Male cūcta operatur: Furor itaq; mentem precipitant O quot febribus laborant iracundi: partiales: homicide odiosi. ℭ Sed tales in diebus festiuis rogare debent iesum pro anima hac infirmitate laborante. Et tunc iesus stabit super talem animaz τ mitigabit passiones iracūdie vindicte τ partialitatis Et sic anima liberata ministrabit ei per bonorum operū executionē. ℭ Et hoc est contra multos: qui magnis iracundie τ partialitatis febribus laborāt: nec tñ in die festo ꝑ sua liberatiōe iesum rogant: τ ideo calore inordinato cōsumuntur moriendo in odio: rācbore: inuidia: τ suis maledictis τ incurabilibus partialitatibus o quot laborant hijs febribus vbiq; ī ciuitatib⁹: castris: villis curiis ℭ Et hoc est septimuz mirabile τ septima grā a christo concessa in festiuis diebus vz furoris τ iracūdie mitigatio.

ℭ. 8. Curauit multos a varijs languoribus. ℭ Unā scribitur Mar. j. Uespere autem facto. s. die sabbati cum sol occubuisset afferebant ad eum oēs male hn̄tes τ demonia habentes: τ erat oīs ciuitas congregata ad ianuaz: τ curauit multos qui vexabantur varijs languoribus. Et idem scribitur Luc. 4. Ubi dicitur: Cum aūt sol occidisset: oēs qui habebāt īfirmos varijs languorib⁹ ducebāt illos ad iesuz: At ille singulis manus imponens curabat eos. ℭ Mistice varij languores varie sunt τ corporis τ anime passiones. Sic enim in corpore vel membris languor existens ab opibus corporalib⁹ īpedit τ retardat: Sic in aīa viciose passiones exn̄tes ab operibus spiritualibus. ℭ Uarie autez sunt viciose passiones: sicut varij sunt τ languores. ℭ Alius enim habet languorē in oculis curiose vel luxuriose videndo Alius in auribus illicita audiendo Alius in lingua inhonesta loquendo Alius in palato imoderate comedēdo

Alius in tactu mollia querendo: alius in manibus iniqua operando: alius in pedibus ad malum inconsulte currendo. ¶ Aliqui hñt langorẽ in fantasia inhonesta fantasiando: aliqui in ymaginatiua turpia ꝛ illicita ymaginando: aliqui in intellectu inania cogitando Aliqui in memoria iniurias retinendo: aliqui in voluntate mala diligendo ꝛ bona odiẽdo. Heu me quot langores: quot languidi: quot infirmi: Quidam habent languorem infidelitatis: quidaꝫ languorem desperationis: quidam blasfemie: quidam rapine: quidam iniustitie: Quidam pusillanimitatis ꝛc. ¶ Sed tales sic languentes in die festo debent accedere ad iesum. Et ipse singulis manus imponet dando suam gratiam ꝛ sic sanabuntur a languoribus suis ꝛ passionib⁹ viciosis. ¶ Et que est causa ꝙ modo sunt tot languidi: ꝛ tam grauiter languidi: Et tam graui languore languidi. Nisi quia in die festo: in tempore salutis: in tempore acceptabili non accedunt ad iesum per amorem: ꝛ dilectionem: Nec ostendunt ei languorem suum per confessionem: nec querunt medellam ꝑ contritionem: Et ideo iesus eis manuꝫ non imponit per gratie collationem: Et ideo non curantur sed moriuntur in languoribus suis. O anima rationalis: que varijs laboras languoribus: Uade ad iesum in die festiuo clama: ora: supplica: intercede ꝛ manum imponet ꝛ curaberis. ¶ Et hoc est octauum mirabile ꝛ octaua gratia a christo concessa in die festo videlicet viciosarum passionum extirpatio.

¶ .9. Sanauit hoĩem habentem triginta ꝛ octo annos in infirmitate. ¶ Unde scribiť Io. 5. Est autẽ hierosolimis ꝓbatica piscina: Erat autẽ quidaꝫ hõ ibi triginta ꝛ octo annos habẽs in infirmitate sua. Et dicit ei iesus surge: tolle grabatum tuum ꝛ ambula: Et statim sanus factus est homo ille ꝛ sustulit grabatũ suũ ꝛ ambulabat: Erat aũt sabbatum in die illo. ¶ Mistice homo ista lõga infirmitate detentus. Homo est in peccatis diu commoratus ꝛ assuetus: lectus siue grabatum in quo iacebat est mala ꝛ praua consuetudo in qua peccator iacet ꝛ requiescit: Consuetudinaria eniꝫ sunt ὀlectabilia qꝛ q̄si naturalia: qꝛ consuetudo est altera natura: Isto languore male consuetudinis multi laborant: qui in aliquo peccato puta odij: rancoris: carnalitatis: vsure: partialitatis ꝛ huiusmodi perseuerauerunt nedum per triginta ꝛ octo annos: sed ꝛ ꝑ quadraginta quinquaginta: ꝛ sexaginta: Heu me quot sunt senes. ꝛ iuuenes inueterati in mala consuetudine cogitãdi immunda: mentiendi: periurandi: maledicendi: blasfemandi: adulterandi fornicandi: o deus o pietas. ¶ Tales mala consuetudine laborantes in festiuis diebus debent audire Iesum: qui dicit eis in corde loquens: Uis sanus fieri: ꝛ si audierint vocem eius tunc dicet illis sigillatim. Surge a peccatis per dolorem: contritionem ꝛ penitentiam. Tolle grabatum tuum: Amoue malaꝫ consuetudinem: tolle vsum malum delinquendi. Et ambula per viam iustitie operando bona ꝛ glorificando deuꝫ ꝛ hoc modo sanabuntur a longa infirmitate sicut infirmus iste. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui laborant longissimis infirmitatibus: ꝛ in diebus festiuis nolunt audire christum dicentem: vis sanus fieri. Nolunt surgere a pctis: nolũt tollere grabatum puerse consuetudiꝰ Nolunt ambulare ꝑ semitas iustitie ꝛ equitatis: ꝛ ideo in suis languorib⁹ moriuntur O mortales venite: ꝛ videte

mirabilia opera christi que operatus ē in diebus festiuis. ¶ Et hoc est nonum mirabile ꝛ nona gratia a christo concessa in diebus festiuis. videlicet longeue consuetudinis eradicatio. Uenite ergo ascendamus ad montem dñini ꝛ docebit nos vias suas Amen.

¶ De mirabilibus dei opibus In dominica die perpetratis. Cap. 86.

Enite ascendamus ad montē dominī: ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Leui. 23. Hee sunt ergo ferie domini sancte: quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Secundū sententiam Sapientis Ecc̄s. 3. Omnia tempus habent ꝛ spaciis suis transeūt vniuersa sub sole: Quamuis omni tēpore bonis operibus sit insistendum: q2 sm dictum saluatoris oportet semper orare ꝛ nunq̄ꝫ deficere: Singulari tamen modo diebus festiuis ꝛ maxime die dominico spiritualibus operib⁹ vacandum est: Nam tunc est tempus acceptabile tunc dies salutis. Et hoc demonstrat nobis diuine bonitatis singularis diffussio. Cuius opera sunt nostra doctrina: nam diebus dominicis prout testantur littere sacre: sacriq̄ꝫ doctores: mirabilia magna ꝛ quasi omnia mirabilia sua operatus est deus prout patebit discurrendo per singula.

¶ Primo deus in die dominico creauit lucē ꝛ diuisit lucem a tenebris. ¶ Unde scribitur Gen. j. Dixitq̄ꝫ deus fiat lux ꝛ facta est lux: ꝛ vidit deus lucem q̄ esset bona ꝛ diuisit lucem a tenebris: Appellauitq̄ꝫ lucem diem ꝛ tenebras noctem: Factumq̄ꝫ est vespere ꝛ mane dies vnus idest primus qui fuit dies dominica. ¶ De hac luce vide supra lib. 3. ¶ Mistice sicut deus in die dominico creauit lucem materialem ꝛ corporalem: que illuminat mundum corporeū: sic in die dominico causat in animas nostras spiritualem lucem fidei ꝛ recte cognitionis: que illuminat hominem qui est microcosmus ꝛ minor mundus Si enim anima rationalis in die dominico ꝛ quiescat ab operibus seruilib⁹: ꝛ deuote considerationi vacet: recogitando ea que deus mirabilia fecit in nouo ꝛ veteri testamento mirabiliter illuminat ꝛ stabilitur in fide. ¶ Et sicut deus in die dominico diuisit lucem a tenebris appellauitq̄ꝫ lucem diem ꝛ tenebras noctem. Sic in die dominico debent fideles discernere lucem a tenebris: ꝛ diligenter considerare quid sit agendum: quid vitandum: quot bona infra ebdomadam ꝛ quot mala egerint Quantū distet virtus a viciis: gratia a peccato: deus ab homine: anima a corpore: celestia a terrenis: sempiterna a temporalibus. ¶ Et hoc modo per reuolutiones huius lucis in die dñico fiet dies vn⁹: id est illuminatio prima quo ad intellectū. ¶ Hec est fides quo ad deum.

¶ 2. Cōfirmauit angelos bonos. ¶ Nā sicut tota theologorum scola tenet in secundo sententiarum Et sacre pagine expositores: post angelorum creationem cōmissum est prelium illud magnum i celo: d̄ quo scribit Apo. 12. factū ē pliū magnū i celo: qd̄ durauit p paucas ꝛ breues morulas sicut declarat Sco. in. 2. Completo aut̄ ē prelio: angeli boni quia viriliter pugnauerunt: ab ipso deo in bono confirmati sunt sicut māifestat Scotus in. 2. sententiarum. ¶ Et hoc fuit in die dominico scilicet prima die mundi. ¶ Mistice sicut deus in die dominico cōfirmauit in bono angelos lucifero re

sistentes: Sic in die dominico si digne celebretur causat in anima nostra virtutez spei que est anchora salutis: firmās animam nostram in bono: ⁊ in omnibus adversis. ¶ Et sicut angeli boni viriliter in die dominico demonum temptationibus resisterunt ⁊ in bono confirmati sunt: Sic in eodem die fideles temptationibus viriliter obviare debēt Et semetipsos in bono per firmum propositum benefaciendi cōfirmare. ¶ In die ergo dominico si rite celebretur: deus credentes confirmat quo ad voluntatem ⁊ virtutem irascibilem. ¶ Hec est spes quo ad gloriam.

¶ 3. Eiecit ḋ celo angelos malos. ¶ Nā superbiente lucifero eiusq̧ satellitibus contra deum, prout declarant theologi diffusse in. 2. sententiarum: in eodem die dominico cum consumassent peccatuz suum per divine maiestatis odium: Deus gloriosus vel ipse vel mediantibus angelis sanctis: luciferum cum omnibus sibi adherentibus de celo expulit, ⁊ deiecit in istas partes aeris caliginosas: Et confirmati sunt omnes in malo De qua deiectione scribitur Apoc. 12. Et proiectus est draco ille magnus serpens antiquus qui vocatur diabolus ⁊ sathanas. ¶ Mistice in die dominico protervientes ⁊ contra divinam maiestatem rebellantes per varia atq̧ diversa peccata deus gloriosus eicit de celo militātis Ecclesie per spiritualem excomunicationem: per quam omnes peccantes mortaliter a deo ⁊ ab eius sede spiritualiter: ⁊ si non corporaliter separantur: Et sicut demones in die dominico peccantes in malicia confirmati sunt: Sic in die dominico peccantes in malicia solidantur propter peccati gravitatem: q̄r peccatum in die festi commissum est duplex sicut dicit Lyra super Exo. 20. ⁊ ideo cavendū est ne peccantes in dominica in malo ultimate confirmentur sicut ⁊ demones confirmati sunt. ¶ Et in ista consideratione in die dominica deus infundit Anime nostre virtutem timoris quo ad virtutem concupiscibilē. ¶ Hic est timor quo ad penā.

¶ 4. Liberavit secundum aliquos populum Israeliticum de manibus egiptiorū. ¶ Et licet hoc non expresse habeatur ex scriptura sicut patet Exo. 12. tamen videtur probabile. ¶ Nam sicut ī die dominica educti sunt sancti patres de limbo in die resurrectionis: Sic verisimile est filios israel eductos esse de egipti ergastulo in die dominico per manum moisi quatenus figura correspondeat figurato ⁊ econverso. ¶ Mistice ergo sicut deus in die dominico filios Israel de manu pharaonis ⁊ egiptiorum liberavit: sic fideles in die dominico si devote ipsum celebrēt de manu diaboli ⁊ de vinculis peccatorum eruit: per veram peccatorum contritionem: que diebus dominicis habēda est: in qua quasi in aqua rubri maris amara demōes q̄si egiptii submerguntur: Tali enim die si devote celebretur deus compunctionem voluntati nostre infundit. ¶ Hec est contritio quo ad pctm̄.

¶ 5. Dedit primo manna filiis Israel prout volunt aliqui s̄z origenez. ¶ Et hoc etiam non habetur expresse ex scriptura sed implicite prout patet Exo. 16. ¶ Per hoc enim q̄ sex diebus continuis collectum est. Et die septimo que est sabbati cessatuz est: per hoc intelligitur q̄ in die dominica primo in terra datuz est manna. Hoc videtur probabile quia filius dei secundum carnez natus est in die dominico prout communiter tenetur. Caro autem eius manne comparatur Jo. 6. Hic est panis qui de celo descen-

dit: non sicut manducauerunt patres ve stri manna: et mortui sunt: qui manducat hunc panem viuet in eternum: ergo sicut caro christi data est hominib' in die dominico: ita videtur dicendum de manna. ¶ Mistice per mãna quod habebat omne delectamentum et omnem suauitatis saporem Sap. 16. Paratum panem de celo prestitisti eis sine labore: omne delectamentum in se habentem: et omnis saporis suauitatez: intelligi potest gratia diuina: sicut eniz mãna de sursum descendit Exo. 16. Sic diuina gratia desursum est Jaco. i. Omne datum optimum et omne donuz perfectum desursum est descendens a patre luminum: Et sicut manna erat vita corporum sic diuina gratia est vita animarum. Et sicut manna habebat omnem saporem et omnem suauitatem fz appetitum gustantium prout dicit Lyra super Exo. 16. in fine: Sic diuina gratia omnes virtutes eminenter continet. Omnemqz spūalis cibi suauitatem redolet. ¶ Sicut ergo deus filiis Israel esurientibus in die dominico dedit mãna: et celestem refectionem: Sic vere fidelibus et diem dominicū deuote celebrantibus. Et diuinã iustitiam esurientibus: confert donū gratie celestis: quia scribitur Mat. 5. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam qm̃ ipsi saturabuntur. ¶ Hec est gratia gratuz faciens quo ad meritum.

¶ 6. Natus est christus secundum carnem. ¶ Cuz. n. conceptus sit. 25. die mẽsis Martii feria sexta: Et natus sit. 25. mensis Decembris: si computentur litere dominicales patebit q̃ natus est, in mundum de virgine matre in die dominico: Et sic tenetur cõmuniter. ¶ Unde dicunt doctores: q̃ vna de causis ꝓpter quã festiuitas sabbati translata est in dominica est: qz christus natus est in die dñico vide Fran. may in tractatu d̃ decem preceptis. Tho. in. 3. scripto dist. 37. ar. 5. Bona in. 3. dist. 37. circa lrãm. ¶ Mistice sic xp̃s i die dñico natus est temporaliter de ventre Marie corporali. Sic in die dominico si deuote celebretur spiritualiter nascitur de ventre nostre mentis spirituali: nascitur autez per boni operis executionem: Sicut concipitur per boni operis deliberationem. ¶ Quando ergo in die dominico ex diuina gratia recepta bona opera producimus: tunc christus ex nobis nascitur et humanis oculis manifestatur: virgo benedicta christum corporaliter concepit: et corporaliter peperit: nos vero spiritualiter concipimus cum gratiam ei' recipimus cū bona proposita in nobis formamus: spiritualiter vero parturimus: cum per grãm gratum facientem deo gratū opus effundimus: Et bonuz propositum per opus manifestū in lucẽ emittimus: In die ergo dñico deus in nobis infundit efficatiã operis. ¶ Hec est efficatia quo ad opus.

¶ 7. Annunciatur gaudium magnum. ¶ Nam in die dominico quo christus natus est in mundum secundum carnẽ angeli annunciauerunt gaudium magnum omni populo et pacem hominib' bone voluntatis: vnde scribitur Luc. 2. Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum: quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie saluator qui est christus dominus in ciuitate Dauid: et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum et dicentiū: gloria in altissimis deo et in terra hominibus bone voluntatis. ¶ Mistice sicut in die dominico Angeli annũciauerunt gaudium de xp̃i natiuitate et pacem hoïbus bone voluntatis: Sic.

digne celebrantibus diem dominicum:
in eodem die post diuine gratie receptio
nem: et post boni operis executionem: da
tur gaudium et pax bone voluntatis: q2
Bona opera ex dei gratia facta: et gau-
dium magnum in anima generant: et a-
nimam ipsam quiete pacificant. Sicut
enim opera mala animam contristant
et impacatam et inquietam reddunt: q2
Non est pax impiis dicit dominus deus
Esa.57. Sic opera bona ex gratia facta
cor letificant et cum deo pacatũ reddũt:
In die ergo dominico gaudium a deo
infunditur. ¶ Hec est letitia sequẽs ex
opere.

¶ 8. Christus resurgit et alios resurge-
re facit. ¶ Uñ scribitur Luc.24. Una
autem sabbati valde diluculo venerunt
ad monumentum et vltra: quid queri-
tis viuentem cum mortuis: Non est hic
sed surrexit. ¶ Mistice sicut christus
ĩ die dominico resurrexit et alios resur
gere fecit. Sic nos in die dominico si di
gne celebrauerimus resurgimus a pec
catis: a concupiscentiis: a viciosis passio
nibus: a malis consuetudinibus: a ter-
renis ad celestia: a corporalibus ad spi-
ritualia: et in nouitatem vite transmuta
mur: sicut et christus in nouitate vite re
surrexit. Unde apostolus pascha nr̃m
immolatus est christus. Itaq3 epule-
mur non in fermento malicie et nequi-
tie sed ĩ azimis sinceritatis: et veritatis.
¶ In die ergo dominico infunditur no
bis ab ipso deo spiritualis resurrectio.
¶ Hec est subleuatio que sequitur ex le
titia.

¶ 9. Christus solidauit Thomã et apo
stolos in fide resurrectionis. ¶ Nam
cum christus in die dominico a mortu
is surrexisset apostolis dubitantibus et
admirantibus ostendit vulnera et pre-
buit illa videnda: osculanda: et palpan-
da. Et sic discipuli certificati sũt de chri
sti resurrectione et de vita futura: vn-
de scribitur Jo.20. Cum sero esset die
illo vna sabbatorum: et fores essent clau
se: vbi erant discipuli congregati pro-
pter metum iudeorum: venit iesus et ste
tit in medio et dixit eis pax vobis: et cũ
hec dixisset ostendit eis manus et latus.
¶ Mistice diem dominicum deuote ce
lebrantes et sacra domini vulnera solli
cite meditantes: solidantur in fide: et cõ
firmantur in spe future vite. ¶ Unde
cum Thomas apostolus vidisset et pal
passet vulnera Christi statim clamauit
dicens. Jo.20. Dominus meus et deus
meus: ad innuendum q in die domini
co si deuote solemnizet et vulnera chri
sti sollicite considerentur: Deus menti
bus nostris fidem solidam de resurre
ctione futura clemẽter infundit: Et spẽ
nostram ad gloriam future resurrec-
tionis exaltat. ¶ Hec est solidatio in
fide.

¶ 10. Misit spiritum sanctum super a-
postolos et credentes ꝯgregatos. ¶ Un
de scribitur Act.j. Et cum compleren
tur dies penthecostes erant omnes di
scipuli pariter in eodem loco: et factus
est repente de celo sonus tanq̃ adueni-
entis spiritus vehementis: et repleuit
totam domum vbi erant sedentes. Et
apparuerunt illis dispartite lingue tan
q̃ ignis: seditq3 supra singulos eorum
Et repleti sũt omnes spiritu sancto: et ce
perunt loqui varijs linguis. ¶ Misti
ce si diem domini cũ deuote celebrem⁹
Si adinuicem per vnionem et pacem fu
erimus in vnum congregati: deus in no
bis ignem sue copiose dilectionis infun
dit: nos inflammat: nos comburit: et in
gratia sue caritatis cõfirmat: O q̃ glo
riosum donum datum fuit credentib⁹
in die dominico: o anima rationalis: o

nia deuota que in dei amore exardescere cupis. Que spūm sanctum possidere desideras: in die dñico claude supra te hostium: Cōgrega sensus oēs aperi cordis hostiū: voca: clama: supplica ꝛ intercede ad vnigenitū dei christū iesum. Et fiet repente de celo sonus tāꝗ aduenientis spūs vehemētis ꝛ replebit totā domum mentis: ꝛ inflāmaberis igne spūs sancti. ¶ Hic est feruor caritatis qui datur solidatis in fide.

¶ xj. Eleuauit ioānē euangelistā in cōtemplationē. ¶ Nā cū Jōānes apl's esset in pathmos insula: i die dñica fuit raptus in cōtēplationē: ꝛ vidit totū statū ecclesie militātis ꝛ gl'iam triūphātis sicut pꝫ per totā Apocalisim. ¶ Un̄ scribitur Apoc.i. Ego Joānes frater vester ꝛ particeps in tribulatiōe ꝛ regno ꝛ pacientia in xp̄o iesu: Fui in insula que vocat̄ pathmos pp̄ v̄bū dei ꝛ testimoniū Jesu: Fui in spū in dñica die ꝛc̄. ¶ Mistice sicut Joānes euāgelista in die dñico raptus fuit in extasi mētis: sic eadē die qꝛ est apta cōtēplationi ꝛ diuine reuellationi deuotis fidelib⁹ dant̄ diuine reuellationes: ꝛ gr̄a diuine cōtēplatōis. Si.n. tali die solicita sit aīa rōnalis ad orationē: meditationē: ꝛ solitariā quietem: datur sibi a deo gr̄a diuine contēplatiōis: ꝛ in spū mirabiliter subleuat̄. O aīa deuota O cupida tue salutis: In die dñico p̄para aīam tuā totis virib⁹: toto conatu ad gr̄am contēplationis qꝛ mirabil'r subleuaberis. ¶ Hec est cōtēplatio q̄ dat̄ caritate feruētib⁹.

¶ xij. Faciet iudiciū vniuersale ꝛ reddet vnicuiqꝫ s̄m opera sua. ¶ Et sic in illo die dñico boni erunt in perpetua laude dei: ꝛ mali in p̄petuo igne inferni ꝓut cōiter tenet̄ vt sicut mūdus in die dñico cepit exordium: sic in die dñico accipiat terminū ꝛ cōplemētū quaten⁹ finis principio cōcordet. ¶ Mistice ergo i die dominico debet vnusquisqꝫ fidelis diligēter añ oculos sue mētis adducere. Judicij vniuersalis terribilitatē. Bonorū gloriosam retributionē: ꝛ malorū penalem afflictionē. Dꝫ tali die diligēter aduertere q̄lis sit vita ꝓpria. Qualia sunt opa exteriora. Qualia v̄ba. Quales interiores cogitat⁹. Qualia desideria. Dꝫ aduertere: si hec oīa sint p̄mio aut pena digna. Dꝫ attēdere sollicite ꝙ nullū malum īpunitū ꝛ nullū bonū irrenumeratū remanebit. Dꝫ ad memoriā attēte reuocare illō soph.j. Juxta ē dies dñi magnus. Juxta est ꝛ velox nimis: vox diei dñi amara tribulabitur ibi fortis. Dies ire: dies illa: Dies tribulatōis ꝛ āgustie. Dies calamitatis ꝛ miserie. Dies tenebrarū ꝛ caliginis: Dies nebule ꝛ turbinis: Dies tube ꝛ clangoris sup ciuitates munitas ꝛ sup angulos excelsos. Et tribulabo hoīes ꝛ ābulabūt vt ceci qꝛ dño peccauerūt: O mortales: aperite oculos Eleuate mentē: celebrate dies festos ꝛ maxie diē dñicū tantis misterijs decoratū. Un̄ dicit Leo papa in. C. Qō die 75. di. Dies dñica tantis diuinarū dispēsationū misterijs est cōsecrata: vt quicquid a dño est i signe cōstitutū: in huiꝰ diei dignitate sit gestū ille. Uenite ergo ascēdamus ad montē domini ꝛ docebit nos vias suas. Amen.

¶ De mirifica: deuota ꝛ cōsūmata solēniū festorū sanctificatiōe. Cap. 87.

V Enite ascendamus ad montē dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Quā grata deo glorioso grata sit: affectuosa ꝛ deuota festorū sacrorū celebritas: manifeste ostenditur per premia ꝛ dona mirabilia q̄ cōcedit obseruātib⁹ illa. Que aūt

quāta. Qualia ⁊ quot sint hmōi pmia ⁊ fructus ex sanctificatiōe festi nobis cō cessa: declarat domin⁹ dicens hiere.17. ¶ Et erit si audieritis me dicit dn̄s: vt nō inferatis onera per portas ciuitatis huius in die sabbati. Et si sanctificaueritis diez sabbati ne facietis ī ea oē opus: Ingrediunt̄ p portas ciuitates hui⁹ reges. Et principes: sedētes sup soliū dauid. Et ascēdentes in currib⁹: ⁊ equis: Ipsi ⁊ principes eorū: viri Juda: Et habitatores hierusalē. Et habitabit̄ ciuitas hec in sempiternū. Et veniēt de ciuitatibus Juda in circuitu hierusalē. Et de terra beniamin. Et de campestrib⁹. Et de montuosis: Et ab austro: portantes holocaustū. Et victimas. Et sacrificiū. Et thus. Et inferent oblationem in domū dn̄i hec ibi. ¶ Quā mirifica: q̄ꝫ deuota: ⁊ q̄ꝫ cōsumata debeant esse opa fidelis christiani ꝟe sabbatizātis ⁊ diez dominicā celebrātis declaratur in verbis assumptis. Pro quoꝝ notitia. Sciēdum est ꝙ p hierusalē aīa rōnalis intelligitur. Porte hui⁹ ciuitatis sunt due vz intelkus ⁊ volūtas: siue intellectio ⁊ dilectio. Quicquid. n. ad aīam ingredit̄ per vnū istoꝝ intrat. ¶ In animā ergo rōnalē diē dn̄icā rite celebrātes ꝑut testatur deus in verbis assūptis qui est veritas infallibilis ingrediūtur oēs iste persone magnifice.

¶ ꝑ ingreditur Beata trinitas pater filius ⁊ sp̄us sanct⁹. ¶ Vn̄ dicit̄ Jere.17. Si sanctificaueritis diē sabbati igrediētur p portas ciuitatis hui⁹ reges. ¶ Nā si aīa rōnalis in die dn̄ico diligenter sabbatizat: p cōtēplationē ⁊ dilectionē: q̄si per duas portas: intra semetipsaz quasi intra ciuitatē hierusalē introducit beatissimaz triniiatez p̄rem filiū ⁊ sp̄ūz sanctum: qui est vnus rex imortalis ⁊ inuisibilis. De quo ait paulus apl's. j. ad Timo. j. Regi seculoꝝ imortali ⁊ inuisibili soli deo honor ⁊ gloria in secula seculoꝝ amē. ¶ Et hoc est cōtra multos qui in dieb⁹ festiuis istū regē gloriosuz vz beatissimā trinitatez nō introducūt ī animaz suā nec p dilectionē nec per contemplationē: imo nec de ipsa cogitāt: nec de ipsa loquuntur: nec de ipsa predicātes volunt audire.

¶ 2. Ingreditur christus quo ad humanitatē. ¶ Vn̄ dr̄ Jere.17. Si sanctificaueritis diē sabbati ingrediētur p portas ciuitatis hui⁹ reges. ¶ Nā si aīa rōnalis diē festū deuote ⁊ digne sanctificauerit: xp̄i humanitatez per dilectionis ⁊ cōtēplationis ostiū intra semetipsaz introducet. Est. n. christus quo ad humanitatē rex visibilis: palpabil' ⁊ fuit mortalis. De qua scribit̄ Apoc.19. Hz in vestimēto ⁊ in femore suo scriptū rex regū ⁊ dn̄s dominātiū. Si ergo digne sabbatizauerim⁹ rex iste dignissimus xp̄s iesus ingredietur in aīam nostrā. ¶ Et hoc est cōtra multos qui ī dieb⁹ festiuis christuz nō diligunt: nō cōtēplant̄: nec ꝺ ipso cogitāt nec loquūtur: sz blasfemāt ⁊ maledicūt: nec itroducūt in aīaz suam sz expellunt: nec in aīaz taliū ingreditur iesus sed diabolus.

¶ 3. Ingrediunt̄ angeli. ¶ Vn̄ dicit̄ Jere.17. Si sāctificaueritis diē sabbati ne faciatis opus in eo ingredient̄ per portas ciuitatis hui⁹ principes. ¶ Naz si in die festi diligenter sabbatizemus: p cōtēplationis ⁊ dilectionis ianuā: ad aīam nostraz ingrediunt̄ angeli: quos cōtemplari ⁊ diligere cōgruit ī diebus festiuis. Qui in sacra scriptura vocantur principes iuxta illud p̄s.67. Preuenerūt principes cōiuncti psalētib⁹: ī medio iuuēcularū ttimpanistriarū. ¶ Hoc ē cōtra illos ī quoꝝ aīam p cōtēplationē ⁊ amorē in dieb⁹ festiuis angeli nō ingrediūtur.

nec de ipsis cogitāt:nec mētez ad ipsos eleuant.

¶ 4. Ingrediunť Apl'i. ¶ Uñ dr̄ Jere. 17. Si scťificaueritis diē sabbati igrediētur p portas ciuitatis hui⁹:sacerdotes sup soliū dauid. ¶ Si.n.diē festū digne celebrauerim⁹:p cōtēplationis ꝛ dilectionis ianuā introduci debēt in aīaȝ nostrā Apl'i xp̄i. Qui dicūtur sedere super soliū ipsi⁹ xp̄i q̄si sup soliū dauid qꝛ cōstituit eos vicarios suos:dans eis auctoritatē absoluēdi ꝛ ligandi dicēs Jo. 20. Accipite sp̄m sanctū:quorū remiseritis pctā remittūť eis ꝛ quoꝝ retinueritis retenta sunt. ¶ Et hoc est cōtra illos:qui in dieb⁹ festiuis nec apl'os diligūt:nec de eis cogitāt:nec mētis oculos ad ip̄os eleuāt.

¶ 5. Ingrediūť Martires. ¶ Uñ dr̄: Jere. 17. Si sanctificaueritis dieȝ sabbati Ingredientur p portas ciuitatis huius ascēdētes in currib⁹. ¶ Si digne festa celebram⁹:debem⁹ p cōtēplatiōis ꝛ dilectiōis ianuas ad aīaȝ nr̄am introducere sāctos Martires eos cōtēplādo ꝛ diligēdo. Qui recte figuranť p ascēdentes in currib⁹:ꝛ pp martirij pugnā:q̄ exerceť in currib⁹ iuxta illō ps. 19. Hij i currib⁹ ꝛ hij in equis. Et pp victoriaȝ ꝛ palmā ipsius martirij qꝛ olim victores in currib⁹ triūphabāt. ¶ Et hoc ē cōtra multos:in quorū aīas nō ingrediūtur martires i die festi:sȝ magis meretrices.

¶ 6. Ingrediūtur religiosi. ¶ Uñ diciť Jere. 17. Si sanctificaueritis diē sabbati ingrediētur p portas ciuitatis huius: Ascēdētes in equis. ¶ Si volum⁹ dies festos digne celebrare. Per ostiū cōtēplationis ꝛ dilectiōis ingredi debent in aīam nr̄am. Religiosi iam in celo glorificati. Per ascēdētes.n.equos merito intelligūtur viri religiosi obedientie freno ligati. Sicut.n.equus ducitur freno a ductore p̄sidente:sic viri religiosi iugo siue freno obediētie a suis maiorib⁹ cōducuntur:vñ ꝛ per equos figurātur Zacha. 6. Hij omnes in die festiuo ingredi debēt p ianuas speculationis ꝛ amoris in ciuitateȝ aie nostre. Cuius cōtrariuȝ faciunt multi qui tales in festiuis dieb⁹ non contēplantur nec diligūt nec de ipsis cogitant.

¶ 7. Ingrediūtur religionū īstitutores. ¶ Unde dicitur Jere. 17. Si sanctificaueritis dieȝ sabbati igredientur p portas ciuitatis hui⁹ ascēdētes i equis: Ipsi ꝛ principes eoꝝ. ¶ Si diē festū digne celebrare satagim⁹ p cōtēplatiōis et dilectiōis ostiū in aīaȝ nostrā itroducere debem⁹ religionū institutores ꝛ reformatores: put sūt Basili⁹: Bñdictus: Aug⁹: Dñicus: Frācisc⁹: eoꝝ gl'iaȝ ꝛ vitaȝ mirabilē cōtēplādo ꝛ diligēdo. Et hij oēs figurātur p principes ascēdētiū in equis. Sicut.n.p ascēdētes in equis viri religiosi:sic p eorū principes religionū duces ꝛ institutores designātur. Ipsi.n.fuerūt religiosoruȝ duces: reges ac principes. ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis de talibus non cogitant neq̄ diligunt neq̄ contemplantur.

¶ 8. Ingrediuntur confessores. ¶ Uñ diciť Jere. 17. Si sanctificaueritis diem sabbati ingredientur per portas ciuitatis huius Uiri Juda. ¶ Si digne festa celebrentur:in ciuitatem anime nostre deducendi sunt per contemplationis ꝛ dilectionis ostiuȝ: Sancti christiani nominis confessores qui in celis triūphant. Qui rite p viros Juda significātur:iudas.n.confitēs vel glorificās interp̄tať: Ipsi aūt vni⁹ dei fidē ꝛ vbis ꝛ ꝛ morib⁹ cōfitētes deum gl'ificauerūt. Hij ḡ si dies fest⁹ digne celebreť igredi debēt per portas aie rōnalis. ¶ Qd̄ est

cõtra multos qui in diebus festiuis ta/ les christi cõfessores i aĩaʒ nõ itroducũt nec ad celũ oculos eleuant.

¶ ix. Ingrediunt̃: virgines ⁊ oẽs innocẽ tes ⁊ electi. ¶ Uñ dr̃ Jere. 17. Si san/ ctificaueritis diẽ sabbati ingrediẽtur p portas ciuitatis habitatores Hierusa/ lẽ. ¶ Si.n. dieʒ festuʒ digne cupim⁹ cele brare debem⁹ ad aĩam nostrã itroduce re per cõtẽplatiõis ⁊ dilectiõis Januas oẽs xp̃i ṽgines. Innocẽtes ⁊ oẽs ciues celestis Jerusalẽ: quia iã requiescũt in sempiterna pace. Et iõ cõgrue signant̃ p habitatores Hierusalẽ q̃ itep̃tat̃ paci fica vel visio pacis. ¶ Et h̃ ẽ cõtra mul tos: qui in festiuis diebus nec celestes ciues cõtẽplant̃ nec diligunt: nec recor/ dant̃ de eisdẽ nisi qñ eos blasfemãt.

¶ x. Habitabitur ciuitas aĩe in sempiter nũ. ¶ Uñ dr̃ Hiere. 17. Et habitabit̃ ci uitas hec in sempiternuʒ. ¶ Si.n. dies festos digne celebrauerim⁹ introducẽ/ tes oĩa p̃dicta in aĩaʒ nr̃aʒ p cõtẽplatio/ neʒ ⁊ dilectioneʒ: Habitabit̃ ciuitas aĩe nr̃e in sempiternũ: q̃ꝛ p contẽplationẽ ⁊ dilectionẽ tẽporalẽ: aĩa deducet̃ ad cõ/ tẽplationẽ ⁊ dilectionem sempiternã in gloria celesti in qua pater fili⁹ ⁊ spũs sã ctus: Humanitas xp̃i: Angeli: Apostoli: Martires: Religiosi Religiosoꝝ prin cipes Cõfessores: Uirgines: ⁊ oẽs ele/ cti in aĩa nr̃a p cõtẽplationẽ ⁊ dilectio/ nem sempiternaliter requiescẽt. Et hi oẽs sunt mirabiles fruct⁹ qui sequunt̃ ex digna festi sanctificatiõe.

¶ xi. Fiet cõfessio peccatorũ. ¶ Uñ dici tur Hiere. 17. Et venerit de ciuitatibus Juda i circuitu hierusalẽ. ¶ Judas in terp̃tatur cõfitẽs ⁊ glorificãs ⁊ sign̄at peccatorũ cõfessio q̃ deo gloriaʒ reddit iuxta illđ Josue. 9. Fili mi da gloriam deo israel ⁊ cõfitere ⁊ indica mihi quid feceris ne abscõdas. Ciuitas ṽo que est ciuiuʒ vnitas ⁊ aggregatio: pfectionem ⁊ integritatẽ significat. Hierusalẽ sign̄t aĩam rõnalẽ: Circuit⁹ hierusalẽ est cir/ cõstãs nos peccatũ siue peti circũstãtia iuxta illud pauli ad Hebre. 12. Deponẽ tes oẽ põdus ⁊ circõstãs nos peccatuʒ. Et ps̃ dicit i circuitu ipi ãbulãt. ¶ Si ergo dieʒ sabbati sanctificauerim⁹ ve/ nient de ciuitatib⁹ Juda in circuitu hie rusalẽ: q̃ꝛ si digne festa celebram⁹: fieri dʒ pfe ta ⁊ integra cõfessio pctõruʒ nos circũstãtiũ. Alias manẽtib⁹ nobis i pec catis nõ possum⁹ ad plenũ ṽcũ õbita re uerẽtia diẽ festũ sanctificare.

¶ xii. Fiet operatio virtutũ. ¶ Uñ dicit̃ Hiere. 17. Et veniẽt de terra beniamin. ¶ Beniamin interp̃tat̃ filius virtutis. Filius dextere ⁊ fili⁹ amaritudinis. Et iõ p beniamin intelligunt̃ operationes virtuose ⁊ spũales ⁊ celestes q̃ sunt cũ difficultate ⁊ amaritudine q̃ꝛ virt⁹ circa difficile consistit. celestia ṽo ⁊ spũalia p dexteraʒ designant̃ sicut terrena ⁊ corpo ralia per sinistrã. ¶ Si ergo diẽ sabba ti sanctificauerim⁹ venient de terra be/ niamin: q̃ꝛ si digne festa celebram⁹ celes stium ⁊ spũaliũ virtutũ in circuitu nr̃o opera manifestam⁹. De terra beniamin venim⁹: qñ in die festo: humilitatis: cari tatis pietatis: castitatis ⁊ mãsuetudinis opa demõstram⁹. Sine opatione auteʒ spũaliũ ṽtutũ nõ sabbatizari sed ociari comprobamur.

¶ xiii. Fiet declinatio humilitatis. ¶ Uñ dr̃ Hiere. 17. Et venient de cãpestrib⁹: ¶ Mistice p campestria plana ⁊ humi lia. Humilitatis siue humilitas opatio designat̃: sicut per montes ⁊ colles su/ perbia insinuat̃ iuxta illud Luc. 3. Oĩs vallis iplebit̃ ⁊ oĩs mons ⁊ collis humi liabit̃. ¶ Si ergo diẽ sabbati sanctifica uerimus venient de cãpestrib⁹: in circui tu hierusalem: q̃ꝛ si digne festa venera/

mur:ex nr̄e iniquitatis ꝛ miserie cōside ratione:nosmetipsos vilificando despi ciumus:ꝛ cōtēnēdo humiliamus. ¶ Et hoc facere debem⁹ diebus festiuis: qui bus in oratione ꝛ adoratiōe prosterni mur corā deo. Alias non deuote festa celebramus.

¶ 14. Fiet sabbato cōtēplationis. ¶ Uñ dr̄ Hiere. 17. Et veniēt de montuosis. ¶ Mistice p montes siue mōtuosa sub limitas cōtēplationis iuxta illud Ysa. 2. Uenite ergo ascēdamus ad montē dñi designat̄. ¶ Si ergo sanctificauerimus diē sabbati veniēt de montuosis in cir cuitu hierusalē. Qꝛ si diem festū digne festiuem⁹:per diuinas ꝛ angelicas inspi rationes in cōtēplationis altitudinē ꝛ eminentiā subleuamur. Qd̄ fieri ma xime decet festiuis dieb⁹ in quib⁹ a ter renis opibus cessat̄ q̄tenus supernis li berius vacare valeamus. Alias nō ple ne festa veneramur.

¶ 15. Fiet augmētatio caritatis. ¶ Unde dicitur Hiere. 17. Et veniēt ab austro. ¶ Auster qui venit a meridie vbi est in tēsio caloris ꝛ lucis ꝛ est vētus calidus caritatē ignitā ꝛ aīam illuminantē si gnificat:que spū sancto appropriat̄. Qui p austrū figuratur Cāt. 4. Surge aqui lo ꝛ veni auster: Perfla hortum meū ꝛ fluent Aromata illi⁹. ¶ Si diē sabba ti scīficauerimus venient ab austro in circuitu hierusalē:qꝛ si diem festū deuo te celebremus:ex afflatu spūs sancti au gumentatur in nobis incendium carita tis: Qd̄ maxie accidit in cōtēplatiōe. Et i diebus festiuis qui sūt dies dilectionis ꝛ vnionis cū deo. ¶ Alias nō plene fe sta celebramus.

¶ 16. Fiet opus pp diuinum honorem. ¶ Uñ scribit̄ Hiere. 17. Et venient por tātes holocaustū. ¶ Mistice per holo caustū qd̄ est sacrificiū totaliter incēsū ad honorē diuinū:signat̄ opus bonū pp solū diuinū honorē factū. Ad qd̄ maxi me inclinat caritas. ¶ Si ergo sanctifi cauerim⁹ diē sabbati veniēt portantes holocaustū:qꝛ si digne festa veneramur Ex cōcepta dei dilectiōe multa opa bōa in festiuis dieb⁹ pp solū diuinū honorē opamur. Et h̄ est ꝯ multos qui nil boni agūt i die festo ꝓ dīni honoris amorē.

¶ 17. Opus pp receptū bñficiū. ¶ Uñ dr̄ Hiere. 17. Et veniēt portantes victi mā. ¶ Mistice p victimā pacificā q̄ fie bat ꝓ aliquo bñficio recepto vel recipiē do. signat̄ bonū opus exhibitū pp aliqd̄ diuinū bñficiū receptū vel recipiendū. Ad qd̄ secūdario iclinat caritas. ¶ Si ḡ diē sabbati sanctificauerim⁹ venient portātes victimā:qꝛ si digne festa cele bram⁹:diuina bñficia iā recepta debe mus recolere ꝛ deo debitas grās agere. Et bonorū opeꝝ fruct⁹ pullulare. ¶ Et h̄ est cōtra mltos qui diuina bñficia in numera pceperūt ꝛ in die festo nō reco gitāt. Nec vllū honoꝝ operū fructū deo restituūt:sꝫ dei talentū sub terra abscō dūt:sicut ille seruus neqꝫ qui eiect⁹ est in tenebras exteriores math. 25.

¶ 18. Fuit opus pp peccatū cōmissum. ¶ Uñ dr̄ Hiere. 17. Et veniēt portātes Sacrificiū. ¶ Sacrificiū fiebat d̄ aui bus ꝛ aīalib⁹:ꝛ iō p sacrificiū pōt itelli hostia imolanda pro peccato cōmisso. ¶ Mistice p hostiā ꝓ pctō signat̄ qdli bet opus qd̄ fit pro pctō cōmisso incli nāte ad hoc caritate. ¶ Si ḡ diē sabba ti sanctificauerim⁹ veniēt portātes sacri ficia:qꝛ si digne festa celebram⁹: ꝛ pctā nr̄a a deo glorioso dimissa recolimus. Immēsas grās referre d̄bem⁹. Et hoc mō sacrificiū ꝛ hostiā ꝓ pctō portam⁹. ¶ Alio ēt mō sacrificiū portam⁹ in die festo:qñ d̄ pctō cōmisso penitētiā iniun ctā a sacerdote:ope adiplem⁹ ꝛ cōsuma

mus. ¶ Et hoc est cõtra multos qui in festiuis dieb⁹ de pctis sibi dimissis nullas deo grãs referũt. Et nullũ sacrificiũ p pctõ deo offerunt.

¶ 19. Fiet oratio quo ad deum. ¶ Unde dr̃ Hiere. 17. Et venient portantes thus. ¶ Mistice thus qd̃ in diuino offerẽ sacrificio orõnẽ deo gratissimã ꝛ odoriferã significat iuxta illud ps. 14. Dirigat orõ mea sicut incensũ in conspectu tuo. ¶ Si ergo diẽ sabbati sanctificauerimus veniẽt portãtes thus: qꝛ si digne festa veneramur orõnẽ calidã ꝛ ascendẽtẽ ꝛ deo odoriferã in festiuis dieb⁹ imolamus. ¶ Et hoc est cõtra multos qui in festiuis dieb⁹ non thus odorifere orationis deo offerunt. Sed fetentis detractionis stercora demonib⁹ imolãt.

¶ 20. Fiet purificatio quo ad seipsum. ¶ In dieb⁹ .n. festiuis dꝫ hõ totalit̃ purificari interi⁹ ꝛ exteri⁹. In corpore ꝛ in aĩa p declinationẽ cuiuscũq macule siue pctĩ. Et hec purificatio sequit̃ ad orationẽ. ¶ Uñ sequit̃ Hiere. 17. Et inferẽt oblationẽ in domũ dñi. Oblatio fiebat de ianimatis puta de simila q̃ est farina purgatissima. Et mistice puritatẽ ꝛ mũditiã hoĩs vtriusq; signãt. ¶ Si g diẽ sabbati sanctificauerim⁹ veniẽt ꝛ inferẽt oblationẽ sil'e in domũ dñi: qꝛ si deuote dies solẽnes celebrauerim⁹: ꝛ mentis ꝛ corporis purificationẽ sedulã faciem⁹. Et sic i domũ dñi purissime simile oblationẽ offerem⁹. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in dieb⁹ festiuis ꝓprie purificatiõi nõ studẽt: sed coinquinationi: nec deo purgatissimo similã: sed imũdissimã diabolo luxuria imolãt.

¶ 21. Fiet miseratio quo ad proximum. ¶ In festiuis diebus nõ solũ ꝓprie purificationi sed ꝛ subuẽtioni ꝓximi inuigilandũ est. Et hec sequit̃ ad purificationẽ sui qꝛ prius respicit deus ad ꝑsonã quã ad opus. ¶ Et hec miseratio ad ꝓximũ insinuat̃ Hiere. 17. vbi dr̃. Et inferent oblationẽ i domũ dñi. Oblatio fiebat de oleo. Q̃ d̃ mistice pietatẽ ꝛ miam significat. ¶ Si ergo diẽ sabbati sanctificauerim⁹: Inferẽt oblationem olei in domũ dñi: qꝛ si digne: si deuote festa celebram⁹: ꝓximo indigenti mĩe opera cõmunicam⁹. Et tũc in domũ dñi oblationem olei deportam⁹. ¶ Et hoc est cõtra multos qui in festiuis dieb⁹ nõ miserationi pauperũ intẽdũt. Sꝫ dilapidatiõi, derisioni ꝛ deceptioni totis viribus incumbunt.

¶ 22. Fiet letificatio quo ad exercitium. ¶ In diebus festiuis dꝫ dei famulus in oĩb⁹ ꝓdictis operibus ꝛ alijs spũalibus exercitijs exultare oĩa per agẽdo cũ letitia ꝛ mẽtis exultatione: qꝛ scriptũ est in ps. 99. Jubilate deo oĩs terra. Seruite dño in letitia. Intrate in conspectu eius in exultatiõe. ¶ Et hec mẽtis Exultatio ꝛ letificatio notat̃ cum dr̃ Hiere. 17. Et inferẽt oblationẽ in domũ dñi. Oblatio fiebat aliqñ de uino. Q̃ d̃ spũalem letitiã significat: qꝛ sicut dr̃ in ps. Uinũ cor hoĩs letificat. ¶ Si ergo diẽ sabbati sanctificauerimus. In ferẽt in domũ dñi oblationẽ vini: qꝛ si deuote festa veneramur. Oĩa diuina opera cũ mentis exultatione ꝑficim⁹. Et tũc oblationem vini i domũ dñi deo gratã offerim⁹: qꝛ Hylarẽ datorẽ diligit de⁹. 2. Ad cor. 9. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui in dieb⁹ festiuis opa dei cũ tristitia sed opa mũdi ꝛ diaboli cũ magna letitia exequũt.

¶ 23. Fiet descritio siue rectificatio quo ad modũ. ¶ Oĩa ꝓdicta i festiuis dieb⁹ agẽda sũt cũ rectitudine intẽtiõis vꝫ ꝑp deũ: nõ ꝑp hominũ laudem. ¶ Et h̃ hñ notat̃ cũ dr̃ Hiere. 17. Et iferẽt oblationẽ in domũ dñi. Oblatio aliqñ fiebat d̃ sale. Q̃ d̃ mistice significat discretionẽ

& prudentiā. Que oīa opa nrā modifi-cat: Oīa cū moderamine agendo: Oīa opa nrā rectificat in finē debitū dirigē-do. ¶ Si ḡ diē sabbati sāctificauerim⁹ Inferem⁹ oblationē salis in domū dñi: qz si digne ac deuote festa celebremus. Oīa pdicta cuz moderamine agim⁹ & in debitū finez ordinamus. Oīa pp deum operādo. Et tūc oblationē salis i domū dñi cōportam⁹. ¶ Et hoc est cōtra mul-tos: qui i dieb⁹ festiuis opa sua bona in prudēter & in discrete agūt cū dissolutio nibus. cū tristitia cū verbis ociosis. Nec dirigunt ad debitū finē: nec ad diuinum honorē sed ad humanū fauorē. Et ideo nō offerunt sal purū in domū dñi. Sed sal infatuatū in sacrificio diaboli. ¶ Et nota diligēter q̄ pdicta gradatim pce-dūt siue descēdēdo siue ascēdēdo ordi dina & pratica diligēter si occurrent pdi care. ¶ Ex his pz quante sublimitatis sit digna festi sanctificatio. Quot fruct⁹ quot priuilegia sequantur ex ea. Uenite ergo ascēdam⁹ ad mōtē dñi & docebit nos vias suas.

¶ De spūalib⁹ primitijs deo in festiuis diebus offerendis. Cap. 88.

Uenite ascendamus ad montē dñi & docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec verba Deut. 26. Cū intraueris ter-rā quā dñs deus tu⁹ tibi daturus ē pos sidendā: & obtinueris eā atq₃ habitaue ris in illa. Tolles de cūctis frugib⁹ tuis primitias & pones in cartallo: pgesq₃ ad locū quē dñs de⁹ tuus elegerit vt ibi inuo cetur nomē ei⁹: Accedesq₃ ad sacerdo-tē qui fuerit in dieb⁹ illis &c. Et leui. 23. Cū ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis: & messueritis segetē: feretis ma nipulos spicaꝝ primitias messis vestre ad sacerdotē &c. ¶ Inter cetera q̄ Iu-daico populo a deo i festiuis diebus p-cepta fuerant: Singulare mādatū fuit d̄ primitijs offerendis: Que ter in āno in trib⁹ solēnitatibus offerebant vz in pas chate. In pentecoste: & i festo taberna culoꝝ prout dicit lyra sup Leui. 2. & in ferius declarabimus. ¶ Dicit aūt Ra. Sa. sup Deut. 26. Et lyra ibidē recitat Q primitie quantuz ad terrenascentia de septez rebus tm̄ dabant. s. De frumē to: Ordeo: Uinea: Oliua: Malograna to: Ficu: & palma. De alijs autē fructi-bus seu terre nascētibus non tenebant dare: lz esset bonū de talibus primitias dare. ¶ Dabant etiam primitie de lana sicut pz Deut. 18. Ubi dicit. Dabūt sa-cerdoti armū ac vētriculū primitias fru menti: vini & olei & lanarū partē ex ouiū tonsione. ¶ Dabant etiam primitie de cibis siue de pane cocto in furno sicut dicit Lyra super Nū. xv. Ubi scribi-tur. Cum veneritis in terram quā ego dabo vobis & comederitis de panibus regionis illius separabitis primitias do mino de cibis vestris: In Hebreo ha-betur. De pastis vestris tortellum s̄m Lyram: quia de qualibet decoctiōe fur ni separabatur tortellus vnus dandus sacerdotibus pro primitijs. ¶ Misti-ce per primitias terre nascentium intel liguntur intia operationum nostraruz & sicut per decimas consumationez & per fectionem earū: qz denarius est nume-rus perfectus & limes numeroꝝ: & per hec duo itelligunt media bonoꝝ opeꝝ. Hec aūt oia deo sūt attribuenda tanq̄ oīuz bonoꝝ auctori Ysa. 26. Oīa opera nrā opat⁹ es nobis dñe. ¶ Sicut ḡ Iu dei māles primitias d̄ noue gūib⁹ pdi-ctaꝝ rerū i dieb⁹ festiuis offerebāt. Sic & nos spūales primitias d̄ eisdē rebus in diebus solēnib⁹ debemus offerre.

¶ p° In diebus festiuis primitias offerr debem⁹ De frumto .i. de granis frumēti existentib⁹ in arca ſm Lyrā Nūi. 15. ¶ Un̄ dr̄ Deutero. 18. Dabunt sacerdoti primitias frumti. ¶ Moralit̄ p granū frumēti intelligit̄ doctrina siue sciētia ptinens ad intellectū: iuxta illō Luc. 8. Semen est verbū dei ꝛ illud Mat. 13 Dn̄e nōne bonū semen seminasti i agro. ¶ In diebus ḡ festiuis debemus ō nostris granis .i. de nr̄a scientia ꝛ doctrīa sūmo sacerdoti christo primitias offerre: proponēdo p amore ꝛ honore suo īcipere psequi ꝛ ɔsumare quicquid agimus p intellectū in scientia ꝛ doctrina siue audiendo ꝛ discendo ab aliis: sicut in p̄dicatiōis vel lectiōis auditu: siue doceamus alios p̄dicādo legēdo siue scribamus tractatus cōponendo: siue studeamus p nos: libris alioꝝ incumbēdo. ¶ Et hoc mō damus primitias de nr̄o frumto sacerdoti: q2 de oī nr̄a scientia ad intellectū ptinēte: damus xp̄o p̄ncipiū ꝛ intentionē: q̄ ē primū in ope: cū p amore ei⁹ oē studij nr̄i exercitiū exequi pponim⁹ ad qō hortat̄ apl̄us dicēs ad Collo. 3. Oē qōcunq3 facitis ī v̄bo: oīa ī noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et hoc ē cōtra multos: qui ī festiuis dieb⁹ nec ī auditu p̄dicatiōis: nec ī studio lectiōis: nec ī exercitio p̄dicatiōis intentionē aut initiū opis dirigūt ī xp̄m. Et sic ō frumto suo primitias non offerūt sacerdoti. ¶ Hoc ptinet ad itellectū.

¶ 2. De ordeo. Idest de pēitētia. ¶ Ordeū .n. quid rigidū ē ꝛ aspioris tegminis ꝛ penitētie ꝛ corporalis afflictionis rigorē significat quo ad corp⁹. ¶ In diebus ergo festiuis debemus ō ordeo sacerdoti primicias offerre: q2 ī christum debemus dirigere intentionē ꝛ principiū omnis nr̄e penitētie ꝛ afflictiōis corporalis: proponēdo p amore suo exequi. Quicquid laboramus in ieiunijs: disciplinis: cilicijs: abstinētijs ꝛ vigilijs. Et nō solū quicquid acturi sum⁹ p diez festū s3 p totā ebdomadā: Ad qō hortatur paulus dicēs ad Collo. 3. Oē qōcūq3 facitis in opere: Oīa ī noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et hoc est cōtra multos qui dieb⁹ festiuis tales intētiōis primitias xp̄o nō offerūt. ¶ Hoc q̄ ad corp⁹.

¶ 3. De vinea idest de nr̄a iustitia. ¶ Nā vinū iustitiaz significat in scriptura iuxta illud Luc. x. Alligauit vulnera infūdens oleū et vinū .i. misericordiaz ꝛ iustitiam. ¶ In festiuis diebus debem⁹ de vinea nr̄a sacerdoti primitias offerre: q2 in xp̄m sūmuz sacerdotez dirigere debem⁹ intentionē ꝛ initium oīs nr̄e Iustitie proponēdo p amore suo exequi quicquid laborauerim⁹ in tota ebdomada ī operib⁹ iustitie: siue precepta diuina seruādo: siue alia necia faciendo siue Iustitiā administrādo: siue sua cuiq3 reddēdo. Et hoc est qō dicit paulus ad Collo. 3. Oē qōcūq3 facitis ī noīe domini nostri iesu xp̄i facite. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui sic primitias sue iustitie christo non offerunt. ¶ Et hoc pertinet ad voluntatem.

¶ 4. De oliua siue oleo idest de nr̄a misericordia. ¶ Oleum .n. misericordiam figurat p illud Luc. x. Infundēs oleum ꝛ vinum. ¶ In diebus ergo festiuis sacerdoti de nostro oleo primitias offerre ōbem⁹: q2 in xp̄m sūmū sacerdotē nr̄e mie intētionē ꝛ initiū ordinare ꝛ dirigere ōbem⁹: pponēdo p ei⁹ honore exequi: quicquid ī opib⁹ sp̄ualis ꝛ corporalis mie p totā ebdomadā laborauerim⁹ Iustitiā .n. opis ꝛ intētionē in xp̄m dirigere ē ei opis sequētis primitias offerre. Ad qō hortat̄ paulus dicēs ad Coll. 3. Oē qōcūq3 facitis in v̄bo aut in opere oīa in noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et

hoc est cōtra multos: qui in dieb⁹ festi‑uis sic nō ꝓponūt. ¶ Et hoc est quo ad proximum.

¶ 5. De malogranato. Idest de nr̄a patiētia. ¶ Malogranatū et in quo sunt grana cōpressa ⁊ rubicūda: sub cortice rigido: virtutē patientie designat: q̄ necessaria est in tribulationib⁹ ⁊ passionib⁹: q̄ per rigiditatē ruborē ⁊ cōpressionē figurātur. ¶ In diebus ergo festiuis sacerdoti de nostro malogranato primitias offerre debem⁹: q2 in xp̄m qui est sacerdos ineternū principiū ⁊ intētionē nr̄e patientie dirigere debem⁹: proponēdo pro ei⁹ honore patiēter sufferre quicquid angustie quicquid p̄ssure: vl' tribulationis aut amaritudinis nobis acciderit. Ad quod hortatur petrus ap̄s dicens .i. Petri. 2. Hec est. n. gratia si pp dei cōsciam sustinet quis tristitias patiens iniuste: q2 christus passus est pro nobis. s. patienter vobis relinquens exēplū vt sequamini vestigia eius. Qui cū malediceret̄ nō maledicebat: cū pateret̄ non cōminabat̄. ¶ Et hoc est cōtra multos qui in diebus festiuis tales christo primitias nō offerunt. ¶ Et hoc est quo ad seipsum.

¶ 6. De ficu idest de nostra cōtēplatiōe. ¶ Ficus. n. pp dulcedinē fructuū suauitatē contemplationē delectabilē ⁊ suaues ei⁹ fruct⁹ designat. Uñ rn̄dit ficus Judicū. 9. Nūquid possū deserere dulcedinē meam fructusq̄ suauissimos. ¶ In dieb⁹ festiuis debem⁹ de ficu primitias offerre sacerdoti: q2 in christum sacerdotē sūmū nostre cōtemplationis principiū ⁊ intentionē debemus cōuertere: ꝓponendo pro eius honore peragere omnē nostrā meditationē: cogitationem ⁊ cōtēplationē per totā ebdomadam venturā. Ad qd̄ nos hortatur paulus dicēs ad Collo. 3. Oē qd̄cūq̄ facitis: siue in v̄bo siue in opere: oīa in nomine dn̄i nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et h̄ est cōtra multos: pratica. ¶ Et hoc quo ad deum.

¶ 7. De palma idest de nostra tēptatiōe. ¶ Palma. n. que olim victorib⁹ dabatur temptationū pugnā significat: cōtra diabolū. ¶ In diebus ergo festiuis sacerdoti primitias de nostra palma offerre debemus: q2 in christū sūmū dei sacerdotē initiū ⁊ intētionē nostre tēptationis debemus offerre: proponēdo pro eius amore per totam ebdomadā tēptatiōib⁹ diaboli mūdi ⁊ carnis viriliter resistere: fortiter repugnare: ⁊ patiēter tollerare. Ad qd̄ hortatur ap̄lus dicēs ad Phili. 6. Induite vos armaturam dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli: qm̄ non est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus p̄cipes ⁊ potestates: Aduersus mundi rectores tenebrarū harū. Cōtra sp̄ualia nequitie in celestib⁹ ppea accipite armaturam dei vt possitis resistere in die malo: ⁊ in oībus perfecti stare hec ille. ¶ Cōtra hoc faciunt multi ⁊c̄. ¶ Et hoc quo ad diabolū.

¶ 8. De lana ouiū idest de nostra circa tēporalia occupatione. ¶ Lana cum sit circa corp⁹ ⁊ nō de corporis substātia s3 ad corporis ornamētū ⁊ coopimētū: tēporalia bona sigñat. Quid. n. sūt terrena oīa ait Gregori⁹ nisi q̄dā corporis indumēta: Tūdere lanā ⁊ coadunare est p negociationē: artificiū: agriculturā vel militiā aut alio mō tēporalia bona cumulare. ¶ In dieb⁹ g̃ festiuis sacerdoti primitias de ouiū lana offerre debem⁹: q2 in xp̄ȝ sacerdotē sūmū principiū ⁊ intētionē oīs nr̄i exercitij circa tp̄alia dirigere ⁊ ordinare d̄bem⁹: ꝓponēdo i die festo ꝑ ei⁹ amore exequi: quicquid p ebdomadā acturi sum⁹ circa tp̄alia dispo

nenda siue negociādo: siue agriculture operā dando: siue emēdo siue vēdēdo siue artificia exercēdo: vel quoquo modo laborādo. Tūc.n. lanaꝝ primicias deo offerim⁹ iuxta illō Deut.18. Dabūt sacerdoti primitias frumēti: vini: ꝛ olei: ꝛ lanaꝝ partē ex ouiū tonsione. Et hoc est qđ dicit paulus ad Collo.3. Oē qđcūqꝫ facitis siue in verbo siue in ope: oīa in noīe dñi nr̄i iesu xp̄i facite. ¶ Et hoc est ꝯ multos qui lanaruꝫ primitias deo nō offerūt in die festo: nec icipiūt tpalia i noīe dñi. Hinc est qđ non facto optimo principio: exequūtur ea ꝛ cōplēt in noīe ꝛ virtute diaboli: Mētiēdo: dcip̄ēdo: furando: opprimēdo: piurādo. ¶ Et hoc quo ad mūdū.

¶ 9. De cibis idest de nr̄a corporali refectione. ¶ Vn̄ scribit̄ Nū.xv. Cū veneritis in terrā quā dabo vobis. Et comederitis de panib⁹ regiōis illi⁹: separabitis primitias dño d̄ cibis vestris. Sicut eni de arca primitias separabitis. Ita ꝛ de pulmētis dabitis primitiua dño. Et vt dicit Lyra vbi nos habem⁹. De cibis vestris in hebreo. habet̄. De pastis vestris tortelluꝫ: qꝛ de q̄libꝫ deuotione furni separabat̄ tortellus vn⁹ clausus sacerdotibus ꝑ primitiis: hec ille. ¶ Mistice ꝑ pastaꝫ siue panē vel cibū intelligitur corporalis refectio. In dieb⁹ ergo festiuis de cibis nr̄is sacerdoti primitias offerre debem⁹: qꝛ i xp̄ꝫ sūmū sacerdoteꝫ initiū ꝛ intētionē cuiuscūqꝫ nr̄e refectionis dirigere ꝛ ordinare debemus: proponēdo in die festo: pro eius honore comedere ꝛ bibere quicquid comesturi ꝛ bibituri sum⁹ ꝑ totā ebdomadaꝫ. Et ad hoc nos hortat̄ paulus apl's dicēs.i.ad Cor.x. Siue ergo māducatis siue bibitis vel aliud quid facitis oīa in gloriā dei facite. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui primitias sue refectiōis deo nō offerūt. Sed manducāt ꝛ bibūt in noīe diaboli frangētes ecclesie ieiunia: q̄dragesimā: vigilias sanctorū: ꝛ comedētes carnes tpibus ꝓhibitis. ¶ Utrū autē iste tortellus vel panis qui dabat̄ de q̄libet decoctiōe furni pro primitijs esset azimus vel fermētatus dubiū est. Si se parabat̄ ab alio pane prout dicit Lyra sup Nū.xv. videt̄ ꝙ esset Azimus. Sꝫ qꝛ dabat̄ pro primitijs videt̄ ꝙ fuerit fermētatū. Naꝫ de fermētato dabant̄ primitie sicut scribit̄ Leui.2i. Et vnus panis fermētatus ꝑ primitijs offerebatur: vnde scribit̄ Leui.7. Panes quoqꝫ fermētatos cū hostia gratiarū q̄ imolatur: pro pacificis: ex quib⁹ vnus pro primitijs offert̄ dño. Et Leui.23. Offeretis sacrificiū nouū: panes primitiarum duos: de duab⁹ decimis sil'e fermētate quos coquetis in primitias dñi. Uide ergo quid dicendum sit. Et pondera diligenter. ¶ Et hoc respicit carnem reficiendam.

¶ x. De Melle idest de nr̄a licita cōsolatione ꝛ recreatiōe. ¶ Vn̄ notandū ꝙ de melle ꝛ d̄ fermētato nō poterat aliquid imponi super altare ad cremādū in totum vel in ptē: sꝫ tm̄ primitias offerebāt: vn̄ scribit̄ Leui.2. Nec quicq̄ fermēti ac mellis adolebit̄ i sacrificio dñi. Primitias tantū eorū offeretis ac munera. ¶ Mistice per mel qđ dulcedine plenū est: quelibet recreatio ꝛ cōsolatio que tm̄ nō sit illicita: pt intelligi: ꝑut sunt ludi nō ꝓhibiti: Uenatio: saltatio: deambulatio: armonia cantilena. ¶ In diebus ergo festiuis primitias mellis sacerdoti offerimus: qn̄ in xp̄m sūmū sacerdoteꝫ principiū ꝛ intentionē oīs nr̄e recreatiōis ꝛ cōsolatiōis dirigim⁹ ꝛ ordinamus: ꝓponētes ꝓ ei⁹ amore ꝛ honore sumere oēm nr̄am recreationē ꝛ cōsolatiōnē. Et hoc est qđ dicit paulus.i.

Co2.x. Siue ergo manducatis siue bi-
bitis: siue aliud quid facitis oīa i gloriā
dei facite. ¶ Et hoc ē cōtra multos: qui
nullis primitias deo nō offerūt: semet-
ipsos pp deū recreantes: sȝ diabolo fm
eius instigationē cōsentiēdo ⁊ semetip-
sos in luto luxurie q̄si sues ꝓsternēdo
Et in mūdi ac carnis delicias debacchā-
do O beata aīa illa q̄ oī die festo has de-
cez primitias deo suo liberalr offerret.
Beatior q̄ oī die. Sed beatissima q̄ in
principio cuiuslibȝ operis: sȝ ve ve ve ha-
bitantib⁹ in terra: ve qz nō dirigūt i deū
sua cogitata: ve qz nō dirigūt v̄ba: ve qz
nō dirigūt opa: Heu me quot viri: quot
mulieres quot clerici: quot religiosi q̄t
monachi quot p̄dicatores: quot prelati
perdunt opera sua quo ad meritū eter-
ne vite: quia deo primitias nō offerunt.
Nō dirigūt in deū: nō incipiūt pp deuȝ:
⁊ ideo non merent̄ O mortales offerte
offerte deo primitias suas. Et venite
ascēdamus ad mōtē domini ⁊ docebit
nos vias suas.

¶ De spūalibus primitijs ⁊ rectitudine Intentionis. Cap. 98.

V Enite ascenda-
damus ad montē dñi ⁊ doce-
bit nos vias suas. ¶ Scribūt
hec v̄ba Deut. 26. Cū intraueris terrā
quā dñs deus tuus tibi daturus est pos-
sidēdā: ⁊ obtinueris eā atq; habitaue-
ris in illa: tolles de cūctis frugibus tuis
primitias ⁊ pones i cartallo: Pergesq;
ad locū queȝ dñs deus tuus elegerit vt
ibi inuocet̄ nomen ei⁹: Accedesq; ad sa-
cerdotē qui fuerit i diebus illis: ⁊ dices
ad eū. Profiteor hodie coram dño deo
tuo: q ingressus sum terraȝ pro q̄ iura-
uit p̄ribus nostris vt daret eā nobis. Et
idcirco nūc offero p̄mitias frugū terre:
quā dñs de⁹ dedit mihi: hec ibi. ¶ Or
tota virtus ⁊ perfectio opis in intētiōe
cōsistit fȝ illō Saluatoris math. 6. Si
oculus tu⁹ simplex fuerit totū corp⁹ tuū
lucidū erit: Cauēdū sūmope est: q̄tenus
in oī nr̄a opōne itētio firmissime solide-
tur ne labor sit vacuuus ⁊ inanis: ad in-
tētiōis aūt pfectionē plurima cōcurrūt
q̄ in primitiarū oblatiōe p̄figurant̄. Et
oīa patebūt cōparādo ⁊ discurrēdo per
singula sȝ ꝓ nūc tria tm̄ de primitijs cō-
sideranda ꝓponunt̄.

¶ P^m^ principalr cōsiderādū est q primi-
tie: dabant̄ a iudeis in veteri testō tri-
pliciter siue i triplici dr̄ia. ¶ Nā aliqui
ꝓ primitijs dabāt ptē sexagessimā: Ali-
qui q̄: inq̄gessima: Aliqui q̄dragessimā
¶ Vñ dicit Nico. de Lyra. Or quāti-
tas primitiarū nō determinat̄ p scriptu-
rā: sȝ determiata fuit p sapiētes hebreo-
rū: vȝ q pro primitijs daret̄: pars sexa-
gessima ad min⁹: q̄dragessima ad plus:
quinq̄gessima mediocrit: Ita q min⁹
deuoti dabāt sexagessimā: Magis de-
uoti q̄dragessimā: itermedij āq; quinq̄-
gessimaȝ. Et sic quātitas ista quātū ad
aliquid erat d̄terminata ⁊ quātū ad ali-
quid d̄uotioni dantiū d̄relicta: Hec ille.
¶ Et ideȝ sup Nee. x. dicit sic Primiti-
ua ꝓprie dicebant̄ illa q̄ de aīalib⁹ ⁊ ter-
renascētib⁹ debebant̄: scȝ quinq̄gesima
ps: Tamē magis deuoti addentes da-
bant. xl. Minus deuoti vero subtrahē-
tes dabāt. lx. Hec lyra. ¶ Mistice sic
per primitias intentio nr̄e opōnis: sic p
tres modos offerēdi primitias: tres spe-
cies figurant̄ intētionis.

¶ P^a^ est intētio habitualis que ē iperfe-
ctissima ⁊ significatur per primitias de
parte sexagesima factas a min⁹ d̄uotis.
¶ Habitualis aūt intentio est: quādo
quis habet habitū caritatis: q̄ est prin-

cipiuz referendi actus nostros in deū: τ facit aliquē actū referibilē in deū qui.s. nō est petm̄: nec repugnat referri: Si talis actus fiat ex deliberatiōe dr̄ referri in deū intentione habituali: τ est meritorius ſm aliquos: q2 talis sic operās h3 τ habitū referēdi.s.caritatē τ actū referibilē. Et l3 talis nō habeat itētionē actualē ad deū: q2 nō cogitat tūc de deo: tm̄ h3 habitualē intentionē q2 si interrogaref pp quid fac tale op9 rn̄derit pp deū. Et tales videnī dicere oēm actū ex deliberatiōe factū vel eē meritoriū si hō sit in caritate q2 referī i deū habitualiter: vel esse demeritoriū si hō sit i petō mortali. ¶ Sz huic opinioni cōtradicūt. S. Bona.in.2.di.41. Et Scot9 in quoli.q. 17. Et in.2.di.41. dicētes q multi sunt act9 indifferentes etiā ex deliberatione facti: puta. Deambulatio facta pp sanitatē ab exn̄te in grā nec cogitāte aliquid de deo nec videī meritoria: nec demeritoria: Nō meritoria q2 nō referī in deū Nec demeritoria q2 nec tenemur tētione necessitatis ad quā sequiī petm̄ mortale: Nec tentione minori ad quā sequiī petm̄ veniale: semp actus nr̄os referre ī deū: q2 de9 nō obligauit nos ad aliquid tam arduū. Uide istos doctores si placet ī fonte. ¶ Iste opiniones possent forte faciliter concordari p vnū dictū. S. Bonauēture in.2.di.41. Ubi dic Q siquis existens in caritate moueaī ab ipa caritate: vel ab alia virtute informata caritate ad aliqđ agendū ex sola boni operis cōsideratiōe: ēt si in actu nihil cogitet de deo: tale opus est meritoriū. Uerbi grā. Quis habet virtutē obedientie τ est in caritate: si talis ex virtute obie obediat prelato ēt si non cogitet actu de deo: sed solum q bonū est obedire: talis meretur q2 τ si non mouetur ꝑpter deū actu cognitum: tm̄ mouetur ꝑpter bonuz opus: puta ꝑpter obedientiam. Elemosinam τ hmōi. Et huic consonat sententia christi dicentis math.x. Qui recipit prophetam in nomine prophete mercedem ꝑphete accipiet. Et qui recipit iustum in nomine iusti mercedē iusti accipiet. Et quicūq3 potū dederit vni ex minimis istis calicē aque frigide in noie discipuli. Amē dico vobis nō perdet mercedem suaz. Ubi videtur innuere Q si quis opus elemosine impēdat ꝑphete vel iusto vel discipulo inquātuz cogitat de ꝑpheta vel iusto vel de discipulo: etiā si actualiter nō cogitet de deo: sit tale op9 meritoriū. ¶ Scotus ēt in.2.di.7. dicit Q si quis extūs in caritate agat op9 morale bonuz τ bene circūstantionatū q caritas inclinat ad illud τ est meritorium. ¶ Et ideo prima opinio que dicit q intentio habitualis sufficit ad meritū: dz intelligi quādo habēs caritatem operatur aliquod opus bonū bonitate morali τ bene circūstantionatuz q2 ad illud inclinat caritas: vel qn̄ ad operandū mouetur pp opus bonū in se: licet non cogitet tunc actualiter de deo. Et sic dicitur habitualiter referre τ per cōsequēs mereri. ¶ Secūda vero opinio forte pōt intelligi: qn̄ habēs caritatem aliquid operatur ad qđ nō moueī nec pp finē actualiter cogitatuz: nec pp operis bonitatē in se. ¶ Quomodocūq3 sit nō determinādo. Ista intētio habitualis est icipiētiū: qui proponūt pro dei amore agere quicquid faciūt in toto anno: vel in toto mēse: vel per totam ebdomadam: vel per totaz die:m. Et est minima intentionum que ad meritum sufficiūt. Et potest significari per sexagesime partis primicias. Et habentes talem intentionem ꝑ offerentes sexagesimaz partem pro primicijs: qui erant minus deuoti.

¶ Secunda vo que sequitur est intentio

virtualis ꝛ significat̄ per primitias factas de pte quinq̄gessima: ꝛ est magis pfecta quā prima. ¶ Est autem intētio ꝟtualis ſm Bona. vbi supra ꝛ Sco. in quolı. 17. q. ꝛ i. 2. di. 41. Qñ quis in pn̄cipio operis alicui⁹ vel alteri⁹ imediate ꝛ directe se habētis ad illud: intētionē habet in deū directā vt siquis intēdat ꝑ deo dare centū denarios. Et cogitat de deo ī primo denario. In alijs autē non cogitat: nihilomin⁹ tñ oēs datiōes sunt meritorie in virtute illi⁹ prime intētōis. Et iō dr̄ itētio virtualis. Et silr̄ si quis intendat ire ad sanctū Jacobū: Uel dicere missam. Si in principio cogitat de deo totū est meritoriū qꝛ oīa cōtinent̄ in vno opere cōpleto. Si autē inciperet op⁹ alteri⁹ generis puta scribere vl' cantare opꝫ ꝙ renouetur intentio ad hoc ꝙ sit meritoriū. Uñ dicit. S. Bona. Qꝛ viri religiosi qui in principio ex caritate deuouerūt portare onus religiōis: si sūt in caritate: merent̄ de oī eo qđ faciunt: qđ spectat ad sue obseruantiā religionis: nisi adueniat intētio cōtraria: Ad q̄ autē nō se extendit illa pria intentio q̄. s. non spectant ad sue religionis obseruātiam non merent̄ ex illa prima intētione. Et ideo magne securitatis ꝛ vtilitatis est religionē intrare. De ista virtuali intentione dicit Scotus ꝙ est probabile ꝙ sit meritoria ꝛ faciat op⁹ meritoriū. ¶ Ista est intentio proficientiū ꝛ magis perfecta significata per primitias de parte quinquagessima. Et habētes istam sunt magis deuoti q̄ꝫ primi: ꝛ significant̄ per offerentes primitias de parte quinquagessima.

¶ 3. est intentio actualis ꝛ significat̄ per primitias đ q̄dragessima parte factas: et ē perfectior q̄ꝫ prima ꝛ secūda. ¶ Est autem actualis intentio: qñ quis actualiter cogitans de deo diligit ipsum ꝛ vult aliquid ꝑꝑ ipsū: tunc. n. refert opus suū in finem actualiter: qꝛ actualiter cogitat de fine ꝛ actualiter opus suū refert in finē. Uerbi gratia: quis est in oratione vl' cōtēplatione: Actualiter cogitat de deo: ꝛ cōtēplationē suā refert in deū. Alius dicit officiū diuinū vel psalmos actualr̄ cogitat de deo: ꝛ actualiter refert in deū dicendo officiū ꝑꝑ amorē dei de quo actualiter cogitat: Et de ista intētione actuali certū est ſm Scotū ꝙ facit opus eē meritoriū. ¶ Ista est intentio pfectorum significata per primitias de q̄dragesima pte factas. Et ē omniū pfectissima ꝛ qui istā habēt sunt magis deuoti. Et ad istam actualem intentionē habēdam oēs conari debēt qꝛ certū est illā facere opus meritoriū ſm Scotū.

¶ 2. principalr̄ ꝯsiderādū est ꝙ primitie offerebant̄ ter in anno ſm Lyrā super Leui. 2. ꝛ 23. ¶ P̄ in pascbate de spicis adhuc virentib⁹ siue de nouis granis. De quibus dicitur Leui. 2. Si obtuleris munus primitiarū frugū tuaꝝ dño de spicis adhuc virētibus torrebis eas igni: ꝛ confringes in modū farris ꝛ sic offeres ꝑmitias tuas dño. ¶ Et Leui. 23. Cū ingressus fueris terrā quā ego dabo vobis: ꝛ messueritis segetē feretis manipulos spicarū primicias messis vestre ad sacerdotē. Qui eleuabit fasciculū corā dño vt acceptabile sit pro vobis altero die sabbati. i. secūdo die solēnitatis paschalis. ¶ Nā vt dicit Lyra ibidē. Ista primitiarū oblatio fiebat xvi. die mensis primi. s. Martij. Cū enī solēnitas pasce inciperet. xv. die mensis ꝑmi: ꝛ duraret per dies septē: ꝛ ista primitiarū oblatio fieret secūda die solēnitatis paschalis: fiebat. xvi. die primi mēsis. Et licet tunc nō eēt cōis segetū messis: qꝛ non poterat esse ita cito: tñ hoies tūc colligebant spicas ad maturitatem

appropinquātes. Naȝ vt dicūt hebrei in sorte neptalim citius ad maturitatē festinabāt. Et lȝ apportarent̄ spice ꝓ primitiȷs: tm̄ anq̄ꝫ ð ipis fieret sacrificiū torrebant̄ igni sicut hr̄ Leui.2. ꝛ per cōfricationē excutiebant̄ grāa. De quibꝰ implebat̄ Gomor: q̄ est decima ps Ephi ꝑut dicit lyra sup Exo.xvi. Et inde fiebat sacrificiū. ¶ 2. in pētbecoste de nouis panibus. Naȝ duo panes fiebāt de duabꝰ decimis silꝭe fermētate: qui coquebant̄ ꝛ offerebant̄ in p̄micias dn̄i. De quibꝰ dr̄ Leui.23. Numerabitis ab altero die sabbati.i.a scd̄a die pasce: quinquaginta dies ꝛ sic offeretis sacrificiū nouū dn̄o ex oībus habitaculis vestris: panes primitiarū duos de duabꝰ decimis silꝭe fermentate: quos coq̄tis in primitias dn̄i. Et vt dicit Lyra sup Leui.2. de bijs fiebat oblatio sicut ꝛ de spicis virentibꝰ. ¶ 3. in festo tabernaculoꝝ ð mēse septēbri de nouis fructibꝰ collectis. De quibus redēde erāt primitie qꝛ fm̄ Ra.sa. nō dabant̄ primitie de terrenascētibus nisi tm̄ de septem spicibꝰ vȝ Frumēto: Ordeo: Uinea: Oliua: Malogranato: Ficu: ꝛ palma. Et iste primitie cedebāt in vsuȝ sacerdotū sicut dicit Lyra. Leui.2. Et ð bijs vide Lyrā Leui.2. ꝛ.23. ꝛ Deut.26. ¶ Mistice p annuȝ qui fit ex cōpleta reuelatione solis in zodiaco ꝛ circulo obliquo: intelligi p̄t totus humane vite ðcursus: qui nō est alið quā quidā cursus ab ortu natiuitatis ad mortis occasuȝ. ¶ In hoc totali decursu humane vite: tria sūt opationū genera: quedaȝ impfecta in principio vite: Quedaȝ mediocria in medio vite: Quedā optima ꝛ perfecta in fine vite. ¶ Pria significantur per spicas virentes in quibꝰ sūt grana adhuc imatura. ¶ 2. per panē factum de farina siue simila fermentata: qꝛ lȝ sit cōueniens cibus: tamē adhuc hȝ aliquid de fermēto. Sic opera mediocria. ¶ 3. per fructus perfecte maturos. ¶ Ter ergo in āno deo primitias offerre debemꝰ: qꝛ oīuȝ opationū nostraruȝ siue sint impfecta: siue mediocria: siue pfecta deo principiū attribuere ðbemꝰ: oīa incboādo in noīe ipsius. Si ergo iuuenes opa sua q̄litercunq̄ꝫ bona in noīe Jesu incboant: tūc de spicis adhuc virētibꝰ ꝛ de granis imaturis deo primitias offerūt. Si viriles sua bona opera ī dei noīe incboant. De nouis panibꝰ deo primitias offerūt. Si etiā senes sua cōsumata ꝛ matura opa faciunt in noīe dn̄i. De maturis fructibꝰ deo primitias offerunt. Et ad oīa ista nos hortat̄ paulus cū dicit ad Collo.3. Omne quodcūq̄ꝫ facitis in verbo aut in opere: Oīa in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i facite. ¶ Mistice ēt per annū itelligi potest operis cōplemētum: Opus autē cōpletur ex cogitatione locutione: ꝛ exteriori executiōe. Ter ergo in anno deo primitias offerrimus qn̄ in noīe ipsius ꝛ cogitationes: ꝛ locutiones: ꝛ operatiōes nostras incboamꝰ. Primitias de virentibꝰ spicis offerimꝰ qn̄ principiū nostrarū cogitationū in ipsum dirigimus. Primitias de nouis panibus offerimꝰ qn̄ nr̄e locutionis initiū in deuȝ ordinamus. Primitias de maturis fructibꝰ damus: qn̄ exteriorū operationū principiuȝ in ipsius noīe incboamus. Et sic facientes ter in anno primitias frugū terre nostre deo nostro solēniter impēdimꝰ: vn̄ dicit paulus.i. Cor. x. Siue ergo māducatis siue bibitis: vl̄ alið quid facitis oīa ī glā dei facite. ¶ 3. principalr̄ cōsiderādū est q̄ primitie ðbebāt reddi tēpore a lege statuto ꝛ nō debebāt differri aut tardari. ¶ Un̄ scribit Exo.22. Decimas ꝛ primitias tuas nō tardabis offerre.i. redas tēpore statuto a lege ꝛ nō differes. ¶ Et Leui.23.

Panē ⁊ polentā ⁊ pultes non comedetis ex segete vsq₃ ad diē₃ qua offeretis ex ea dño.i.anteq₃ offeratis ex segete spicas virētes. Ubi dicit lyra sic:itētio huius legis est ꝙ nullus cib⁹ fact⁹ ex segete noua comederet ab eis donec oblatio ꝑmitiuarū de spicis virētib⁹ fcā eēt. ℭ Mistice primitie pri⁹ reddebant antequā aliquis cib⁹ ex segete comederet: sic añ intentione₃ cuiuslib₃ opis intētio ad deū dirigenda est:⁊ nomē dñi inuocādū:vñ ⁊ ecclesia horas canonicas officij diuini incipit ab inuocatione noīs diuini dicēs. Deus in adiutoriū meū intēde. Et sicut ꝑmicie reddi debebāt tpe a lege statuto ⁊ nō ꝑtermitti. Sic cuiuscūq₃ operationis nr̄e primitie in principio operis deo redēde sunt in ipsu₃ dirigēdo intētionē nostrā:q₂ sic statutū ⁊ determinutū est a lege ad Colł.3. Oē qd̾cūq₃ facitis siue ī verbo aut ī ope. Oīa in noīe dñi nostri iesu xp̄i facite. ℭ In principio ergo ⁊ ante inceptionē operis est ad deū intētio eleuāda ⁊ spūales primitie redēde. ℭ Et hoc est cōtra multos:qui nec in principio nec in medio ⁊ vtina₃ in fine suaꝝ opationū cogitāt de deo pratica diffuse. Uenite ergo ascēdamus ad monte₃ domini.

ℭ De spūalibus primicijs ⁊ nostre intētionis rectitudine. Cap.9.

Venite ascendamus ad montē dñi ⁊ docebit nos vias suas. ℭ Scribunt hec ṽba Deut.26. Cū intraueris terrā quā dñs de⁹ tuus tibi daturus ē possidēdā:⁊ obtinueris eā atq₃ habitaueris in illa:tolles ꝺ cūctis frugib⁹ tuis primimitias ⁊ pones i cartalo: pgesq₃ ad locū quē dñs de⁹ tuus elegerit vt ibi inuocet nomē ei⁹. Accedesq₃ ad sacerdotem qui fuerit i dieb⁹ illis ⁊ dices ad eū. Profiteor hodie corā dño deo tuo:ꝙ ingressus su₃ in terrā pro q̄ iurauit prib⁹ nr̄is vt daret eā nobis. Et idcirco nūc offero ꝑmitias frugū terre:quā dñs de⁹ dedit mihi: Hec ibi. ℭ Q₂ cuiuscūq₃ opis bonitas ex bona depēdet ītētiōe ꝑm illud math.6. Si oculus tu⁹ simplex fuerit totū corp⁹ tuū lucidū erit:sūmope ī uigilādū ē circa bonitatē ītētiōis. Cui⁹ bōitas ⁊ rectitudo figurat ī veteri testō in ꝑmitijs ꝓut patebit discurrēdo ꝑ signa.

ℭ ꝑ primitie dabant ꝺ meliori. Sic.n.fecit ꝑm⁹ iustus Abel: Nō aūt ꝺ peiori sicfec Chaym Gen.4. ℭ Uñ scribit Nū.18. Oē₃ medulā olei ⁊ vini ac frumēti: quicquid offerūt primitiaꝝ dño tibi dedi:vbi dic̄ lyra primitie debēt dari ꝺ meliori qd̾ signat p medulā. ℭ Mistice sicut primitie dari ꝺbebāt ꝺ meliori: sic initiū opis nr̄i deo dedicādū est p rectā ītētionē firmiori ac solidiori ꝓposito q̄ rsiduū opis. Nā l₃ ī prin⁹ ⁊ medio ⁊ exitu cuiuslib₃ bone opōnis solliciti eē debeam⁹: In principio tñ ī firmāda ac rectificāda ītētiōe cautiores ⁊ magis vigilātes eē ꝺbem⁹:vt deo primitias operū nr̄oꝝ ꝺ meliorib⁹ ac medullis offeram⁹ q₂ ex bōa origīe ac ītētiōe tota depēdet ⁊ malicia ⁊ bonitas opis:dicēte ipa ṽitate math.6. Si oculus tu⁹ simplex fuerit.totū corp⁹ tuū lucidū erit. Si āt oculus tu⁹ fuerit nequā:totū corp⁹ tenebrosū erit: Intētio ē oculus:Op⁹ ṽo ē corpus. ℭ Et h̄ ē ꝯ mł'tos:qui opa difficillima pagūt ⁊ diuturna:tñ pp negligētiā rectificādi ītētionē i pricipio pdūt meritū: Heu quot clerici Religiosi ⁊c̄.

ℭ 2. Primitie offerebant in loco electo. ℭ Uñ scribit Deut.12. Ad locū quē elegerit dominus de⁹ vester de cūctis tribubus vestris: vt ponat nomen suum ibi ⁊ habitet in eo:venietis ⁊ offeretis ī loco illo Holocausta.⁊. victimas vras.

Decimas ꝛ primitias manuū vestrarū: ꝛ vota atq; donaria: primogenita boū ꝛ ouiū. ¶ Mistice locus ad primitias offerendas a deo elect⁹ est Ecclesia siue fides mediatoris dei ꝛ hominum hoīs xp̄i Iesu supra quā fundari debēt oēs oblationes deo facte. In fide ergo mediatoris deo primitias operū debem⁹ offerre: principiū ꝛ intentionē operationū nostrarū ī ipsum ordinādo ꝛ dirigendo. Sine aūt fide mediatoris intētio in deū directa nec ꝓficit ad salutem nec deo ꝓbaē accepta: q꞉ scriptū est ad Hebre. xi. Sine fide autē ipoſſe est placere deo. ¶ Uel per locū electum in quo deus ībabitat ꝛ ponit nomē suū: ad primitias offerēdas est oratio intelligēda in q̄ inuocaē nomē dn̄i ꝛ in ea ꝑ mentis eleuationē: operū nostrarū primitie deo offerēde sūt. De isto loco scribiē Deuē. 26. Tolles de cūctis frugib⁹ tuis primitias ꝛ pones in cartallo: perges q; ad locum: quē dn̄s deus tuus elegerit vt ibi inuocet nomē ei⁹. ¶ Uel per locū electum intelligiē cor humanū: in quo de⁹ inbabitat. In hoc corde sunt deo nostrorum operū primicie offerēde q꞉ ex corde est intentio nr̄a in deū erigēda: ī corde oritur bona volūtas que ē principiū omniū bonorū operū. In loco ergo electo sunt deo primicie offerēde q꞉ ex corde qd̄ deus singulariter elegit: sunt bone volūtates ꝛ intentiones nr̄e in deum dirigende vn̄ clamat de⁹ Prouer.

¶ 3. Primitie offerebanē sacerdoti qui ponebat eas an̄ altare. ¶ Un̄ scribitur Deuē. 26. Accedesq; ad sacerdotē qui fuerit in dieb⁹ illis ꝛ dices ad eū profiteor hodie corā dn̄o deo tuo: q; īgressus sum in terrā pro qua iurauit prib⁹ nostris vt daret eā nobis. Et idcirco nūc offero primitias frugū terre: quā dn̄s deus dedit mihi. Suscipiēsq; sacerdos cartallum de manu tua ponet an̄ altare dn̄i dei tui. ¶ Allegorice sacerdos est xp̄s ad quē in oratione debem⁹ accedere. Ipsi autē nostrorū operū primitias p̄ntamus: qn̄ oīa opera nr̄a ī nomine ipsius incobam⁹: iuxta illud pauli ad collo. 3. Oē qd̄cūq; facitis in v̄bo aut ī ope oīa in noīe dn̄i nr̄i iesu christi facite. Ipse vero ponit an̄ altare: q꞉ eas offert in cōspectu dei patris. Et sic primitie operū nostrorū sacerdoti xp̄o sunt p̄sētāde. Quod est cōtra multos qui opera sua non incipiunt in nomine christi: nec xp̄o tāq; sūmo sacerdoti offerunt.

¶ 4. Primitie offerebanē etiā a leuitis ꝛ dabanē sūmo sacerdoti Aarō. ¶ Un̄ sciendū q; lz leuite non haberēt possessiones: tn̄ de decimis que dabanē eis a ppl'o ipsi dabant decimam partē sūmo sacerdoti: que erat ꝛ reputabaē ꝓ primitijs. ¶ Un̄ scribiē Nūi. 18. Locut⁹ ē dn̄s ad moisen dicens. Precipe leuitis atq; denūcia. Cū acceperitis a filijs israel decimas quas dedi vobis: p̄mitias eorū offerte dn̄o idest decimā ptē decime: vt reputeē vobis in oblationē primitiuorū: tam de areis q; de torcularibus ꝛ vniuersis quorū accipitis: primitias offerte dn̄o ꝛ date ea Aaron sacerdoti. ¶ Mistice oēs tam sacerdotes q; seculares p̄mitias offerre debēt dn̄o ꝛ dare sūmo sacerdoti: q꞉ oēs cuiuscūq; cōditiōis existant: Siue opa agant ad q̄ obliganē sicut sunt precepta diuina atq; vota: Siue agāt ea q̄ sūt superrogationis ꝛ de cōsilio ad q̄ non tenētur: oīa debent in gloriā dei facere. Et in noīe Iesu incboare initiū opōnis in ipsū dirigendo iuxta illud ad Collo. 3. Oīa in nomine dn̄i nostri iesu christi facite. ¶ Et hoc est cōtra multos clericos ꝛ religiosos: qui opa sua in noīe dn̄i nō incboāt. Sed more bestiarū sine intētionis rectitudine

ctitudine incboant: Et perdunt' opera innumerabilia.

¶ 5. Primitie offerebantur cū integritate. ¶ Unde scribitur Eccō. 35. Non minuas primitias manuum tuarum. ¶ Moraliter primitie non sunt minuende sed cum integritate redende: quia omniū operationum nostrarum principium debet ad deum dirigi ꝛ a deo incboari. ¶ Ille primitias suas minuit qui operum suorum partem incipit ad bonorem dei ꝛ partem ad bonorē mūdi vel ad gloriam sui. ¶ Ille nullas deo primitias redit qui omnia opera sua facit ad inanem gloriam capiendam: iuxta illud Mat. 23. Omnia opera sua faciunt vt videant ab bominibus. ¶ Sine diminutione ergo ꝛ cum integritate primitias reddere debem⁹: quia omnia opera nr̄a in gloriam dei facere ꝛ in nomine domini iesu incboare debemus: quia dicit Paulus ad Colſſo 3. Omne quodcunq; facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu cbristi facite ¶ Et boc est contra multos: qui ꝛ si aliqua sua opera in deū dirigant multa tamen ordinant ad gloriā mundi: Ad concupiscentiam carnis: ad concupiscentiam oculorum: Multa etiam inordinata relinquunt: quia bestialiter ꝛ ex quadam consuetudine operantur.

¶ 6. Primitie offerebantur cum elauatione sursum ꝛ deorsum ꝛ ad quattuor mundi partes. ¶ Unde scribitur Deutero. 26. Suscipiensq; sacerdos cartallum de manu tua ponet ante altare domini dei tui: In bebreo babetur ventillabit: quia sicut ibidem dicit Lyra. Sacerdos supponebat manus suas manibus offerentis ꝛ tenentis primitias suas. Et eleuabat sursum: ꝛ retrabebat deorsum: ꝛ postea vertebat ad quattuor partes orbis ad designandū: ꝙ ille cui talia offerebant̄ erat dominus celi ꝛ terre ac totius vniuersi ꝛ vniuerse creature. ¶ Mistice primitie offerebantur cū ventillatione ad sex orbis partes: quia opera nostra possunt incboari ꝛ in deū dirigi cū sexcuplici intentione: sub vna tamen principali: subordinata. ¶ Primo aliquod opus incboamus ꝛ facim⁹ propter solum amorem diuinum ꝛ tūc primitias nostras sursum eleuamus. ¶ 2. propter amorem diuinum principaliter ꝛ secundario propter timorē inferni: ꝛ tunc primitias nostras sursum ꝛ deorsum retrabimus. Et boc modo offerebat beatus Jeronimus qui dicebat: Ille ego infelix qui ob gebenne metum tali me carceri mancipaueram. ¶ 3. Propter amorem diuinum principaliter ꝛ secundario propter aquisitionem alicuius boni temporalis: sicut cū quis facit aliquod opus deuotum vt deus det sibi aliquem filium: vel sanitatē corporalem: vel temporalia victui necessaria iuxta illud Prouer. 30. Tribue tā tum victui meo necessaria: ꝛ tunc primicias nostras sursum eleuamus ꝛ ad orientem ventilamus. ¶ 4. propter amorem diuinum ꝛ propter aliquod malū temporale euitandum: Sicut cum aliquod opus facimus vt deus nos liberet a morte: ab infirmitate: A penuria: a bellis a fulgure ꝛ tempestate ꝛ buiusmodi sicut ecclesia orat pro infirmis: captiuis. sterilitate ꝛ pestilentia euitanda iuxta illud Prouer. 30. Mendicitatem ne dederis mibi. Et tunc primitias nostras ventilamus sursum ꝛ ad occidentem. ¶ 5. propter amorem diuinum ꝛ propter aliquid aliquod spirituale bonum consequendum: Sicut cum facimus pēītētiā bac intentione vt de⁹ det nobis gratiam suam in pn̄ti ꝛ gloriam

in futuro iuxta illud ps. cxviij. Inclinaui cor meũ ad faciendas iustificationes tuas i eternũ pp retributionẽ: vel cum aliquid agim⁹ hac intẽtione vt det nobis grãz humilitatis: castitatis: orõnis & huiusmodi. Et tũc primitias nr̃as ventillam⁹ sursum & ad meridiem. ¶ .6. pp amorẽ diuinũ & ad vitandum aliquod malum spũale: sicut cum aliquid facimus hac intentione: vt deus liberet nos ab aliquo vicio: vel a periculis peccati vel a tẽptationibus: aut ab insidiis diaboli: vel ab aliqua viciosa passione: iuxta illud qḋ orat eccl̃ia dicẽs A spũ fornicatiõis libera nos domine: Et tunc primitias nr̃as ventillamus sursum & ad septemptrionem. ¶ Et notandũ qḋ primitie p̃ eleuabanť sursum & postmodũ ad alias ptes: quia si prima intentio sit ad deum oẽs alie deo sunt accepte & nobis meritorie Alie aũt sine prima non videntur grate Et sic pz quõ intentiões nr̃e & pricipia operũ nr̃oꝝ prit mltiplicir variari: ¶ Et hoc ẽ contra multos qui innũerabilia agũt pp aliquod bonũ tẽporale assequẽdũ: vel pp aliqḋ malũ tẽporale euitandum: & nõ pricipalir pp deũ.

¶ .7. Nõ redẽtes p̃mitias affligũt & violentant deũ. ¶ Uñ scribitur Mala. 3. Si affiget homo deum quia vos configitis me. Et dixistis: In quo configim⁹ te In decimis & primiciis. ¶ Ubi dicit Lyra qḋ in Hebreo dr̃ Si violentabit homo deum quia vos violentatis me: Loquitur enim scriptura de deo sicut d homine cuius bona capiunť: Decime vero erant ipsius dei pro sustentatione ministrorum suorũ vz leuitarum: & primitie silr̃ p sustentatione sacerdotum: Et ideo deus dicitur violentari quia sic primitie & decime iniuste a iudeis capiebantur. Et ad hanc sniam currit translatio nr̃a que dicit: Si affiget homo deum: qz homo predicto modo violentius. s. p surreptionẽ honorũ suorum dicit vsq ad Cor cõfixus. ¶ Mistice quo operum suorum primitias deo nõ offerunt omnia opa sua inchoando & faciẽdo ad honorem & gloriam diuinã: deus violentant & vsq ad cor configunt: quia in iuste auferunt quod est ipsius. Nam glia. honor & laus ipsius dei sunt. i. ad Timo. i. Regi seculorum immortali & inuisibili soli deo honor & gloria. ¶ Unde qui opera sua faciunt hac intentione primaria vt laudes hominuz aquirant vel vt diuitias cumulent: Aut quaten⁹ delectationes inueniant: vel aliud temporale consequantur: gloriam ipsius dei auferunt & dant sculptilibus & alienis scilicet hominibus: pecunie: delectationibus. ¶ Et isti sunt innumerabiles qui furantur gloriã ipsi deo: non referẽdo principalẽ intentionẽ operum suoꝝ in ipsum: sz in creaturam aliquam. Contra quod clamat: deus dicens Esa. 42. Gloriam meã altari non dabo & laudes meam sculptilibus.

¶ .8. Non redentes deo primitias affligunť penuria & dei maledictione. ¶ Unde scribitur Malach. 3. Et dixistis in quo configimus te In decimis & primitiis. Et in penuria vos maledicti estis: & me vos configitis gens tota: Ubi dicit Lyra Q d in penam subtractionis primiciarum & decimarum deus immittebat sterilitatem terrenascentiũ. ¶ Mistice sicut pp subtractionẽ primitiaꝝ materialiũ deus sterilitatẽ imittebat rerũ temporaliũ: sic pp subtractionẽ primitiaꝝ spiritualiũ: sic pp subtractionẽ primitiaꝝ spiritualiũ: & aliũ mittit sterilitatẽ bonorũ spũaliũ: & ratio est: quia sicut qñ opus dirigitur in deum p bonam ĩtentionem: omnia prospere succedunt & sunt fructuosa per illud quod scribitur Mat. 6. Si oculus tuus simplex fuerit: totum corpus tuũ

lucidum erit. Ita per oppositum: qn̄ nō damus primitias deo nec operationis nostre initium in ipsum dirigimus sed ī mundum: in lucꝝ: in delectationem: omnia infortunate procedūt: omnia sūt inania: infructuosa ꝛ sterilia: quia diffi cile est vt bono peragantur exitu: que malo sunt incboata prin. j. q. j. c. princi patus. ¶ Et ex boc apparet vnde proce dat raritas ꝛ sterilitas bone operatio nis: quia ex defectu rectitudinis inten tionis: Nam si deo primitias rederem⁹ omnia in ipsius glīam incboando: certe bonis operibus repleremur: q꜡ dimi dium facti qui bene cepit babet.

¶. 9. Dantes deo debitas primitias mul tiplicabantur in rebus temporalibus. ¶ Unde scribitur Prouer. 3. Honora dominum de tua substantia ꝛ de primi tiis frugum tuarum omnium da pau peribus: ꝛ implebuntur borrea tua sa turitate: ꝛ vino torcularia redundabūt ¶ Mistice sicut dantes deo primitias multiplicabantur in rebus aridis qui bus implentur borrea: ꝛ rebus liqui dis: quibus implentur torcularia. Sic deo offerentes principium operum suo rum quasi redentes primitias: Implen tur rebus aridis idest bonis operibus in vita actiua. Et redundant in rebus li quidis idest operibus suauissimis invi ta contemplatiua. Per arida enim acti ue vite opera: per liquida vero contem platiue designantur Illa enim laborat, anxiatur ꝛ turbatur circa multa ꝛ ideo est arida. Ista vero spirituali dulcedini vacat. ¶ Unde scribitur Mat. 6. Que rite ergo primum regnum dei: ꝛ iusti tiam eius ꝛ bec omnia adiicientur vo bis. Et ideo qui in operibus ꝛ actiue ꝛ contemplatiue vite multiplicari deside rat deo primitias offerat: intentionem omnium operum suorum in ipsum di rigendo. Omnia in nomine ipsius icbo ando: omnia propter ipsum faciendo: quia bec omnia adiicientur sibi. ¶ Et si bec omnia cotidie sint facienda: quia semper intentio: que est principium ope ris: cum finis sit primum in intentione: in deum est dirigenda. precipue tamen in festiuis diebus In quibus primitie deo offerebantur. Uenite ergo ꝛ ascen damus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas. Amen.

¶ De interfectione: sanctificatione ac mł tiplici primogenitorum commutatio ne. Cap. 91.

V Enite ascenda mus ad montem domini ꝛ do cebit nos vias suas. ¶ Scri buntur bec verba Deutero. 16. Tribus vicibus per annū apparebit omne ma sculinū tuum in cōspectu dn̄i dei tui ī lo co quē elegerit: in solēnitate azimorum: ī solēnitate ebdomadarū: ꝛ ī solēnitate tabernaculorū: nō appebit ante dn̄m va cuus: s꜡ offeret vnusquisq꜠ ꝑm q꜡ babu erit iuxta bn̄dictionē dn̄i dei sui: quā dē derit ei. ¶ Quia ī festiuitatibus aliqui bus oē masculinū ꝑsentari debebat co rā dn̄o: etiā priogeniti boc mō ꝑsentari debebant. Un̄ ꝛ Maria cum Joseph in die solemni pascbe puerū iesu꜡ marie priogenitum īducebant in bierusalē vt appareret coram dn̄o sicut bꝛ Luc. 2. Et ideo postq꜠ de primitiis ē determi natum congruum est ꝛ nonnulla de pri mogeītis enarrare. ¶ Ubi sciēdū qꝺ differūt priogenita: primitie: ꝛ decime. ¶ Priogenita. n. ꝓprie dicebant prio na ta de aīalibus ꝛ boībus: que fuerunt dō obligata a tempore quo ꝑcussit prioge nita egiptiorꝫ. Ista erant dei. ¶ Primi

tiua proprie siue primitie dicebantur illa que de animalibus et terre nascentibus sacerdotibus debebantur vt.l. pe vel.xl. vel.lx. de qua supradictum est. ¶ Decime vero erant leuitarum: licet ipsi leuite darent decimam decime summo sacerdoti. ¶ Primogenita ergo erant dei Exo.13. Separabis omne quod aperit vuluā domino et quicquid est primitiuū in peccoribus tuis: et quicquid habueris masculini sex⁹ cōsecrabis dn̄o ¶ Primitiua: et primitie erant sacerdotum. Nūi.18. Locutus est dn̄s ad Aaron. Ecce dedi tibi custodiam primiciarum mearum. Omnes primitias sanctuarii quas offerunt filij Israel dn̄o tibi dedi et filiis ac filiabus tuis iure perpetuo. ¶ Decime vero erant leuitarum Nūi.18. Filiis autem leui dedi omnes decimas israelis in possessionem pro ministerio qui seruiunt mihi in tabernaculo federis. Et ipsi leuite offerebant decimaz decime sacerdoti summo. Nūi.18. Locutus est dominus ad Moisen dicens: precipe leuitis atque denuncia. Cuz acceperitis a filijs israel decimas quas dedi vobis: primitias eorum offerte dn̄o idest decimaz partem decime et date ea Aaron sacerdoti. De istis ergo primogenitis plura sunt ordinate videnda secundū quod pgenita in sacra pagina multipliciter variantur. Quedam enim primogenita occiduntur. Quedam sanctificantur: quedaz cōmutantur siue trāsferuntur et quedam redimuntur: et de istis que traduntur: et de istis que redimūtur videbimus in sequentibus: nūc vero tantum tertia pgenitorum genera considerabimus.

¶ Quedam ergo primogenita occidunt et interficiuntur. ¶ Et ista sunt pgenita egipti De quibus dicitur Exo.12. Factum est autem in noctis medio percussit dn̄s omne pgenitum in terra a primogenito pharaonis qui in solio eius sedebat: vsque ad pgenitum ancille que erat in carcere et omne pgenitum iumentorum. ¶ Mistice egipti primogenita per angelum dei exterminatorem occisa: mundi huius tenebrosi pgenita multa prefigurant: que per diuine iustitie rigorez merentur interfici et occidi sicut patebit experimentaliter discurrendo.

¶ p^m quod Egipti huius pgenitum sunt potentes et maiores. ¶ Qui cōiter male viuunt in superbia: pompa: ambitione: et huiusmodi et ideo merentur occidi. Exemplum hr̄ in septem regibus terre promissiōis: vz Cananeo: Etheo: Eueo: Ferezeo Gergeseo: Amorreo: et Iebuseo: quod dominus occidit dicente propheta in ps.135. Qui percussit reges magnos et occidit reges fortes. Sic principes et potentes qui huius mundi sunt priogeniti et principales cōiter a diuina iustitia quasi ab angelo exterminatore eterna morte occiduntur: j. Cor. j. Nō multi potentes sm carnem: sed infirma mundi elegit deus vt confundat fortia Et ideo caueāt sibi reges: principes: et magnates ne occidantur et interficiantur.

¶ 2. pgenitum sunt sapientes. ¶ Qui cōiter male viuunt in superbia: curiositate ambicione dic eorum vicia: et ideo merentur occidi et interfici. Exemplūz in scribis et phariseis et legisperitis qui erant quasi pgeniti in populo Qui a diuina iustitia quasi ab angelo exterminatore et spirituali: et eterna morte occisi sunt dicēte veritate Mat.23. Ve vobis scribe et pharisei: qui clauditis regnum celorum ante homines. Vos.n.non intratis: nec introeūtes sinitis intrare. exemplum hr̄ etiam in phys et mundi sapientibus: qui sm Paulum ad Ro.j. eterna morte interfecti sunt. ¶ Et ideo

caueãt sibi sapiẽtes qui sũt q̃si mũdi hu ius ꝓgẽiti ne male viuẽdo iterficiãt: qꝛ scriptũ ẽ .j. coꝛ. j. Perdã sapiaꝫ sapiẽtiũ ⁊ prudẽtiã prudentiũ reprobabo.

¶ .3. ꝓgenitũ sunt diuites: ¶ Qui cõiter male viũt in crapulis: ebrietatibꝰ põpis luxuriis: ocio: ꝑtialitate ⁊ huiꝰ modi mł́tis: ⁊ iõ merent̃ occidi. Exemplũ i diuite epulõe qui iduebat̃ bysso ⁊ purpura ⁊ epulabat̃ cotidie splẽdide ⁊ a diuina iustitia q̃si ab angelo extermiatoꝛe eterna moꝛte occisus est ⁊ in iferno sepultꝰ Luc. 16. Moꝛtuꝰ ẽ diues ⁊ sepultꝰ ẽ in inferno. ¶ Et iõ caueant sibi diuites ne male viuẽdo iterficiant̃ qꝛ scriptũ ẽ Jaco. 5. Agite nũc diuites, ploꝛate vlulantes in miserijs vestris que aduenient vobis.

¶ .4. ꝓgenitũ sũt tres vicioꝝ radices: supbia vite: cõcupia oculoꝛũ: auaritia ⁊ cõcupia carnis. i. luxuria. ¶ De quibꝰ vř .j. Jo. 2. Oẽ qđ ẽ imũdo cõcupia carnis ẽ: ⁊ cõcupia oculoꝛũ: ⁊ supbia vite. Et iste sũt radices male viuẽdi ⁊ iõ p cõdigne gladiũ pnĩe q̃si p angelũ extermina toꝛẽ occidẽde sũt. ¶ Carnis cõcupiaꝫ occidit Jo. apl̃us qui vocatꝰ đ nuptiis reliquit vxoꝛẽ ꝓut dicũt cõiter doctores sup Jo. 2. Cõcupiaꝫ oculoꝛũ ⁊ auaritiã occidit Math. apl̃us qui reliquit lucrũ telonei Mat. 9. Supbiã vite occidit Pau. qui dixit. j. Coꝛ. 15: Ego. n. sũ minimus aploꝛũ: qui tñ priꝰ p supbiaꝫ tumẽs erat spirãs minaꝝ ⁊ cedis i discipulos dñi Act. 9. ¶ Et iõ caueãt aliq̃ tamẽ ꝑdcõꝝ vicio laboꝛãtes ne ipi iterficiant a đo: si talia mũdi ꝓgẽita: ipi p pine gladiũ q̃si p angelũ extminatoꝛẽ ñ iterfecerit.

¶ .5. pꝛiogenitũ sũt septẽ capitalia vicia. ¶ Que sũt mũdi pꝛiogẽita qꝛ capita vicioꝛũ ⁊ pricipia male viuẽdi vꝫ supbia auaricia: luxuria: gula: inuidia: ira ⁊ accidia: ⁊ ista debẽt p pnĩe rigoꝛẽ q̃si p angelũ exterminatoꝛem iterfici ⁊ occidi. ¶ Hec septẽ i se ipa occidit p veraꝫ ad đi cõuersionẽ ⁊ rigidã pniam Maria magdalena đ q̃ scribit̃ Luc. 8. Maria q̃ vocat̃ magdalena de q̃ septẽ demõia exierant.

¶ .6. pꝛiogenitum ẽ diabolica sugestio. ¶ Que ẽ pꝛiogẽitũ qꝛ primũ imissũ a diabolo sic testat̃ Grego. di. 6. c. Testamentũ q̃ ẽ pꝛincipiũ male viuẽdi ⁊ iđo dꝫ repelli iterfici ⁊ occidi Et iõ dicit Petrus apl̃us. j. Petri. 5. Fr̃es sobꝛii estote: ⁊ vigilate quia aduersarius vester diabolus tãq̃ leo rugiẽs circuit q̃rens quẽ devoꝛet Cui resistite foꝛtes in fide Cui. s. suggerẽti resistite subgestionẽ interficiẽdo ⁊ repellẽdo vñ clamat ethnicus.

Dũ licet ⁊ modici tãgũt ꝑcoꝛdia motꝰ.
Si sapis in pꝛimo limine siste pedẽ.
Opprimi dũ noua sũt sbiti mala semĩa moꝛbi.
Et tuus incipiẽs ire resistat equus.

¶ .7. pꝛiogenitum est carnis delectatio. ¶ Que est mũdi pꝛiogenitũ qꝛ peccati principiũ ⁊ initiũ Vñ dicit Grego. in. c. testamentũ di. 6. Cũ delectari caro ceperit: tunc peccatũ incipit nasci hec ille. Et qꝛ hic delectatio est pꝛincipiũ quoddam male viuẽdi ideo p rigoꝛẽ abstinẽtie ⁊ austeritatis q̃si p angelũ exterminatoꝛẽ est trucidanda. ¶ Hoc mũdi pꝛiogenitum in carne sua habebat Pau. qñ dicebat ad Ro. 7. Uideo aliã legẽ i mẽbꝛis meis repugnantẽ legi mẽtis mee ⁊ captiuitantẽ me in lege peti Sed viriliter interficiebat qñ dicebat. j. Coꝛ. 9. Castigo coꝛpus meũ ⁊ inseruitutẽ redigo: ne foꝛte cũ aliis ꝑdicauerim: ipse reprobꝰ efficiar. ¶ Ista ergo sũt egipti ⁊ mundi huiꝰ pꝛiogenita que debent a nobis occidi ⁊ interfici: si volumꝰ a pharaonis

& diaboli iugo & seruitute liberari: Destruenda enim & exterminãda sunt carnis delectatio: Diabolica sugestio: septẽ vicia capitalia: Tres radices viciorum. Contemnẽde sunt mundi diuitie: mundi sapia: & mundi potentia: quia clamat Pau. j. Cor. j. Uidete vocationẽ vrãm fres: qz non multi sapiẽtes ₰m carnez: nõ multi potẽtes: nõ multi nobiles: sed que stulta sunt mũdi elegit deus vt confundat sapiẽtes: & infirma mũdi elegit deus vt cõfundat fortia.

¶ Quedã priogenita sctificant̃. ¶ Et ista priogẽita dĩ sũt q̃ sãctificant̃ p applicationẽ ad ministeriũ & cultũ diuinũ: de quib⁹ scribit̃ Nũ. 3. Ego tuli leuitas a filiis israel pro oĩ primogenito qui apit vuluã in filiis Israel: Erũtq3 leuite mei & idẽ Nũ. c. li. 8. ¶ Mistice pluria sũt primogẽita q̃ p applicationẽ ad diuina multipliciẽ sanctificant̃: & sũt ista.

¶ p^m ẽ priogenitũ hominũ. ¶ Et istud sctificat̃ p ad diuinũ cultũ applicationẽ ¶ Nã ante legẽ quod pmo nascebatur erat deo dedicatuz qz primogeniti erãt sacerdotes: vñ Melchisedech qui ₰m lyraz & aliquos alios doctores erat priogẽitus Noe: fuit sacerdos de q̃ dr̃ Gẽ. 14. Melchisedech ãt rex salez pferẽs panẽ & vinũ bñdixit eis. Erat. n. sacerdos dei altissimi: & sic priogenitũ hoĩuz sanctificabat̃ per applicationẽ ad diuinum ministeriũ.

¶ 2. primogenitũ populorũ. Et iste ẽ populus israel qui inter populos vocatur primogẽitus dei Exo. 4. Filius meus primogenitus israel: & iste fuit sanctificatus p legis susceptionem Exo. 19. Uade ad populum & sanctifica illos hodie & cras & lauent vestimenta sua.

¶ 3. primogenitum electoruz. ¶ Et iste est christus Jesus de quo in ps: Et ego primogenitum ponã illum: excelsuz pre regibus terre: & iste fuit sanctificatus p ypostaticam ad verbum vnionez iuxta illud Jo. j. Et verbum caro factum est: vel per sancti spiritus vnctionem iuxta illud Esa. 11. Et requiescet super euz spiritus domini &c. Luc. j. Ideoq3 & quod nasceẽ ex te sanctũ vocabit̃ fili⁹ dĩ.

¶ 4. primogenitum fidelium: & isti sũt aplĩ: qui fuerũt filij odiose scilicet synagoge: & tamen facti sunt priogeniti populi fidelis. De quibus dicitur i figura Deutero. 21. Si habuerit hõ duas vxores vnam dilectam & alteram odiosaz. Et fuerit filius odiose priogenitus: non poterit filiũ dilecte facere pgenitũ: sz filium odiose primogenitũ christus iesus duas habuit vxores vnã odiosaz & ista fuit iudeorũ synagoga: Aliã dilectam & ista fuit eccl'ia de gentibus collecta: non tñ fecit filios dilecte priogenitos sz filios odiose: qz pricipes populi fidelis cõstituit apl'os qui fuerũt de populo iudeoruz & filij odiose synagoge: Et sic sacerdotes apl'is succedẽtes sũt inter fideles populos filij dei pgeniti. Et isti sũt sctificati p spũs sctĩ receptionẽ Act. j. Repleti sũt oẽs spũ sctõ.

¶ 5. primogenitũ virtutũ. ¶ Et ista est fides: que ẽ pria inter virtutes & vocat̃ priogenitũ Job. i. Filijs tuis & filiabus vescẽtibus & bibẽtibus vinũ in domo fratris sui primogẽiti. i. in fide vide ibi Greg. ¶ Et ista etiã sanctificat̃ per diuinam acceptationẽ quia fides deo placet ad Hebre. 11: Sine fide aũt impossibile est placere dõ Accedẽtez. n. opz credere

¶ 6. primogenitũ operationũ. ¶ Et ista est bona cogitatio: que pcedit & est pria oĩum bonorũ operationũ Et ista sanctificatur p diuinam cooperationez quia generatur in nobis a deo. 2. Cor. 3. Non qz sufficientes simus cogitare aliquid a nobis q̃si ex nobis: sed sufficientia nrã

ex deo est. Et. 2. Macha. 12. Sancta ergo ꝛ salubris est cogitatio pro defunctis exorare vt a peccatis soluantur.

¶. 7. primogenitū Agendorū. ¶ Et ista est recta intentio: q̄ precedit oia agenda: cum finis sit ꝑmū in intentione: ꝛ ista ēt sanctificat̄ ꝛ sanctificat opus qđ dirigit per diuinā aprobationē q̄ dicit Mat. 9 Si oculus tuus. i. intentio simplex fuerit totū corpus tuum. i. tota congeries operum lucidum erit.

¶. 8. priogenitū meritorum. ¶ Et ista est ordinata dilectio: in qua consistit virtus ꝛ meritū formaliter ſm Scotum in. 4. q. prologi snīarum ꝛ in. 2. di. 6. q. 2. ꝛ di. 42. ꝛ est ꝑmus actus voluntatis: ꝛ precedit nolle siue odire: ꝛ ideo potest vocari primogenitum meritorum Et ista dilectio etiam sanctificatur quādo est ordinata per suam formalez ꝛ intrinsecam rationem quia transit supra debitum obiectum quod est deus vel ꝑ primus diligibilis Jo. 4. Si diligimus deus in nobis manet: ꝛ caritas eius in nobis perfecta est. ¶ Ista ergo sunt dei ꝛ leuitarum primogenita que sanctificantur per applicationem ad deum sanctificantem: ad quorum similitudinem ꝛ nos primogenita nostra sanctificare debemus: deum gloriosum ordinata dilectione diligendo: intentionem in ipsuz dirrigendo: diuina cogitando: Firma fide in deuz credendo: spiritus sancti gratiam recipiendo: nosmetipsos ad deum per contemplationē vniendo: Diuinam legē suscipiēdo ꝛ meditando: ꝛ ad diuinū cultū ꝛ ministeriū nos totalit̄ applicando.

¶ Quedā primogenita cōmutant̄ ꝛ trāsferunt̄ ꝛ ꝑdunt̄. ¶ Nam primogenita dei fiunt primogenita egipti: ꝛ perdunt primogenituram: benedictionem ꝛ sanctificationem sicut patet discurrendo ꝑ supradicta.

¶ Primo primogenita hominum commutantur. ¶ Nam aliqui ex culpa sua propria perdunt primogeniture iura ꝛ paternam benedictionem que iuste trāsfertur in alium. Exemplū in Esau qui ꝛ primogenita sua ꝛ benedictionē paternam ꝑdidit ꝛ Jacob frater eius vtrū ꝙ abstulit Gen. 27. Juste vocatū est nomen eius Jacob: priogenita mea ante tulit ꝛ nūc secūdo surripuit bn̄dictionem meā. Heu me sic multi ꝑdunt ꝛ priogenitură ꝛ diuinam bn̄dictionē: Ymo vendunt sicut Esau qui vendidit priogenita sua pro modico ferculo lentis: vnde scribitur Gen. 25. Jurauit ei Esau ꝛ vēdidit primogenita: ꝛ accepto pane ꝛ lentis edulio comedit ꝛ bibit ꝛ abijt paruipendēs ꝙ priogenita vēdidisset Hij vēdūt ꝛ ꝑdunt sua priogenita ꝑ gulā pratica vt vis.

¶. 2. primogenitum populorū populus hebreorum ꝑdidit priogenita sua ꝛ suā sanctificationem: ꝛ data est populo christiano: dicente saluatore Mat. 21. Ideo dico vobis auferet̄ a vobis regnū dei ꝛ dabit̄ genti facienti fructū eius Hij sua priogenita ꝑdiderūt ꝑꝑ iuidiā dic cōtra tales vt placuerit.

¶. 3. priogenitū fideliū. ¶ Nā ꝑgenituz dei aliquando fit primogenitum egipti: Exemplum in Juda traditore: qui de apostolo factus est diabolicus laqueo se suspendens Mat. 27. Et iudas proiectis argenteis in templo recessit: ꝛ abiens laqueo se suspendit. Sic sacerdotes qui sunt apostolorum successores perdunt multotiens sua primogenita ꝛ suam sanctificationez. Hic perdidit vēdidit suam primogenituram propter auaritiam Heu heu quot sic vendūt qui propter pecuniam abnegant fidem ꝛ fiunt maumethani.

¶.4.priogenitū ṽtutū. ¶Nā fides vertit̄ in pfidiam: ⁊ de priogēito dei fit primogenitū diaboli: sic p3 in multis h'ticis qui a fide ad infidelitatē cōuersi sūt Un̄ clamat Jo. apl'us in.2. epl'a dicens Uidete vos metipos ne pdatis que opati estis vt mercedem plenam accipiatis Hii pdunt priogēita sua p incredulitatē ⁊ titubationē ⁊ sunt siles fluctui maris. Jaco.5.

¶.5. priogenitū opationū. ¶Nā cogitatio bona aliqñ cōuertit̄ in priogenitū egipti q2 cōuertitur in cogitationē malaz īmissaz a diabolo: ⁊ pdit diuinā benedictionē ⁊ sanctificationē Sap.j. Peruerse cogitationes sepant a deo. Hii pdūt priogenita sua p diabolicā tēptationē.

¶.6. priogenita agēdorū. ¶Nā bone intentiōes aliqñ cōuertunt̄ ī priogēita egipti ⁊ pdunt sanctificationē ⁊ bñdictionē: q2 cōuertunt̄ in intentiones malas mat.6. Si oculus tu' neq̄ fuerit: ēt corpus tuū tenebrosum erit Hii pdūt priogenita sua p amorē iordinatū qui dirigūt ītētionē ī finē iordiate dilectū.

¶7. priogenitū meritorū. ¶Nā amor ⁊ dilectio mutat̄ ī priogenitū egipti. i. in amorē inordinatū sensualē diabolicu3 ⁊ mūdialē: ⁊ ideo pdit sāctificationē Jo. 3. Dilexerūt magis hoīes tenebras q̄ lucē. Erant. n. eorū mala opa Hii pdunt priogenita sua pp bonitatē rerū apparētē ⁊ ñ verā: quib' dici pt illō Dan.13. Semen chanaā spēs decepit te ⁊ concupiā sbuertit cor tuū. ¶Figura de hac priogeniture amissiōe hr̄ in Ruben filio Jacob qui suā priogenitur ā amisit Cui dixit Jacob pr̄ eius Gen.49. Ruben primogenit' meus: prior ī donis: maior ī imperio. Effussus es sic aq̄: non crescas q2 ascendisti cubile pr̄is tui: ⁊ maculasti stratū eius: Cauendū ē igit̄ diligēter ne priogenita nr̄a pdamus: ne ⁊ nobis dicat̄ Effusus es sic aq̄ nō crescas ⁊c. Uenite ergo ascendamus ad montē dñi ⁊ docebit nos vias suas.

¶De priogenitis redimēdis ⁊ multiplici cogitationū rectificatiōe. Cap'. 92.

VEnite ascendamus ad montē dñi ⁊ docebit nos vias suas. ¶Scribūtur hec verba Nūi.3: Meū ē oē priogēitū Ex quo pcussi priogēitos i terra egipti sanctificaui mihi quicquid prio nascit̄ ī israel: Ab hoīe vsq3 ad pecus mei sunt hec ibi. ¶Inter alia diuia statuta circa priogēita deo dedicata: vnū singulare erat q priogenitorū q̄dā erāt redimēda p̄cio ⁊ nō deo offerēda: per cuius declaratiōē ⁊ nr̄a spūali īstructiōe q̄ttuor sūt circa priogēita cōsiderāda.

¶pm̄ ē tale. ¶priogenitū hoīs q2 nō erat immolaticiū redimebat̄ quinq3 siclis ¶Un̄ scribit̄ Exo.13. Oē āt priogēitū hoīs d̄ filiis tuis p̄cio redimes. Et Nūi 3. De primogēitis filiorū israel: accipies quinq3 siclos p singl'a capita: ⁊ mēsuram sanctuarii: sicl' hēt vigiti obolos. ¶Et notandū q ista redēptio fiebat post.30. dies siue pōst vnū mēse3: Un̄ dr̄ Nūi. 18. Ut p priogēito hoīs p̄ciu3 accipias: Cui' redēptio erit post vnū mēsem: siclis argēti quinq3 pōdere sanctuarii: sicl' vigiti obolos hēt. ¶Mistice p priogēitū hoīs ītelligi pt cogitatio: ītētio ac desideriū ptinēs ad iuidiā: odiū: iracūdiā: ptialitatē ⁊ huiusmodi: q̄ ab aplo vocāt̄ passiōes hūane cū dic̄. j. Cor.3. Cū. n. sit īter vos zel' ⁊ cōtētio nōne carnales estis ⁊ s3 hoīe3 ambulatis: Cū. n. quis dicat: ego quidē sū Pau. Ali' āt ego apollo nōne hoīes estis. ¶Hui' modi g̃ cogitatiōes ⁊ intētiōes nō sūt priogēita

imolaticia qr sūt imūda: Sz dbēt redimi.i.digna penitētia cōmutari.q̄ten⁹ loco taliū p̄genitorū q̄ imūda sunt: do p̄ciuz pnīe debite tribuam⁹: Pctā.n.nr̄a redimim⁹ cū dignis pēitentie fructib⁹: r bonis v̄tutū opibus emendam⁹ iuxta illd Dan.4. Pctā tua elimosinis redime r iniquitates tuas mīsīcordijs pauperū. ¶ Sz ista redēptio fit p siclos quinqꝫ ad mensurā sanctuarii r p obolos cētū Quiqꝫ.n.sicli centū obolos faciūt: cū siclus viginti obolos habebat: qr digna penitētia cōsistit i pfecta decez diuinorum mādatoꝝ obseruātia: q̄ p numerū cētenariū intelligit: qui cōsurgit ex ductu d narij i seip̄m: r i castigatiōe r mortificatiōe quinqꝫ sēsuū qui p quīqꝫ siclos pnīt designari. Cogitatio ḡ vel intētio aut desideriū pcedēs ex īuidia: odio: iracūdia r ptialitate redimi dz ex pfecta diuinoꝝ p̄ceptoꝝ obſuantia r quiqꝫ sensuū digna penitētia: Et h̄ est ꝯ mltos: qui talia priogēita n̄ redimūt nec sensus castigāt nec dei obseruāt mādata.

¶.2.ē tale. ¶ priogenitū aīalis imūdi qr nō erat imolaticiū redimebat̄ quinqꝫ siclis put sūt priogenita equorū: muloꝝ r hui⁹ modi. ¶ Vn̄ scribit̄ Nūi.18. Oē aial.s.p̄genitū: qd immūdū est redimi facias: cuius redēptio erit post vnū mēsez: siclis argēti quiqꝫ pōdere sanctuarij: siclus āt viginti obolos hēt. ¶ Mistice p̄gēita aīalis imundi sūt cogitatio: itentio r dilectio luxurie r carnalitatis q̄ r aīaz r corp⁹ i mūduz redit: r hoiem brutalez r bestialē fac̄ dicente pph̄a in ps. Nolite fieri.s.p luxuriā sicut equus r mul⁹ quib⁹ nō est itellectus. Et qr huiusmodi priogenita sūt imunda: nec deo pnīt imolari: iō redimi debēt quiqꝫ siclis r centū obolis: qr debēt deleri p pfectā decez diuinorū mādatorū obseruantiā Et sollicitā quiqꝫ sensuū custodiā r rigidā penitentiā. ¶ Et hoc est cōtra mltos: qui talia priogenita nō redimūt nec dei p̄cepta obseruāt: nec quiqꝫ sens⁹ sb penitentie rigiditate restringūt.

¶.3.est tale. ¶ Priogenitū Asini qd erat imundū cōmutabat̄ siue redimebatur Oue: si aūt nō redimeret̄ aut commutaret̄ oue debebat interfici. ¶ Vn̄ scribitur Exo.13. Quicquid habueris masculini sexus cōsecrabis dño: primogenitū asini mutabis oue: qd si nō redemeris iterficies. ¶ Ubi lyra mouet q̄stionez. Cū primogenita aialiū in mūdorum essent deo obligata: licet nō possent immolari: sed redimi deberent quinqꝫ siclis put scribitur Nūi.18. Cum inter ista primogenita imunda cūnumeretur primogenitū asini. Queritur quare d asino singulariter p̄cipit̄ qp loco ipsius immoletur ouis. Ad istud respondet Ra.Sa. quod asini fuerunt in magno adiutorio filiis israel exeuntibus de egipto: portando mulieres r paruulos r alia onera: r ideo quantū ad aliquid primogenitum asini fuit positum cum aialibus mūdis: non qp imolaretur dño: sz quod loco ipsius offerret̄ ouis immolanda Hec lyra.5. Exo.13. ¶ Mistice asinus est animal totū terrenū: vnde secundum aliquos dicitur Asinus quasi alta sinens: quia r totaliter terrenum r ad infima siue ad terram pronū. ¶ Primogenitum ergo asini est cogitatio: intētio r dilectio rerum terrenorū pecunie: possessionū vestiuz r huiusmodi. Ista primogenita partim reputantur mūda r partim immūda: quia bona temporalia possunt r bene r male intendi r appeti. Bene si moderate r ad debituz finem. Male si immoderate r ad maluz finem. Pro huiusmodi ergo primogenitis asini deo imolanda est ouis: que ē animal simplex r innocens: quia cogita

tioi intentioi ac dilectioi ferũ tp̃aliũ: adiũgenda ẽ ouina simplicitas: ordinãdo ea ad debitũ finez: τ ouia innocẽtia non diligendo ea cũ dãno τ nocumento proximi. Qñ igitur tp̃alia diligimus intendimus τ cogitamus ad debitũ finem τ nullo pximi nocumento: tũc simplicitatez et innocentiã ouinã pro appetitu cõmutamus asinino. ℂ Si aũt noluerimus cõmutare cũ oue: tũc primogenitũ asini est interficiendum: q2 si cogitatio: intentio ac dilectio tp̃alium nõ h3 τ ouinaz simplicitatez τ innocentiã cõcomitãtem: mala est τ iniqua τ p penitentie ferrũ interficienda. ℂ Et no tandũ q2 asini fuerunt in adiutoriũ exeũtibus de egipto portãdo mulieres: τ paruulos: Quia bõa tp̃alia τ si viris pfectis qui ad christi consiliũ omnibus renunciat: sint in detrimentũ iuxta illud ad Phil. 3. Omnia detrimentũ feci τ arbitror vt stercora: tñ paruulis τ imp̃fectis in magnũ sunt adiutoriũ: q2 p ea peccata sua redimũt Dan. 4. Pctã tua elemosinis redime. Et conscientiaz mũdant Luc. xi. Uerumtñ quod supest date elemosinam τ ecce omnia munda sunt vobis. Et thesaurizant sibi bona in futura vita. j ad Timo. 6. Diuitibus huius seculi p̃cipe facile tribuere: communicare: thesaurizare sibi fundamentũ bonũ in futuruz vt apphendant bonam vitam. ℂ Et hoc est cõtra multos qui priogenita asini nec cõmutãt oue: nec interficiunt modo predicto pratica vt vis cõtra auaros.

ℂ. 4. ẽ tale. ℂ Primogenitũ canis erat imũduz nõ immolabat̃ do nec redimebat̃ pecunia: nec cõmutabat̃ i aliud s3 interficiebat̃ put cõiter dr̃. Et hoc confirmat Lyra super Exo. 13. Nũ. 18. τ Nee 10. in fine. ℂ Mistice canes sunt infideles siue heretici iuxta illud Mat. 7. Nolite sanctum dare canibus. ℂ priogenita canis sunt cogitatio: intentio vel dilectio alicuius doctrine prohibite: vel supstitiose: τ a tramite fidei declinantis Et ista priogenita nõ sunt deo immolanda nec redimenda: nec cõmutanda: Sed p pniam interficienda τ oĩno quia vix potest bene diligi. ℂ Unde scribitur Exo. 22. Carnẽ que a bestiis fuerit pregustata non comedetis: sed proiicietis canibus: idest doctrinaz τ scientiam in qua nutriti sunt supsticiosi τ heretici nõ acceptabitis: sed proiicietis dimittendo illam infidelibus obstinatis: qui dicunt canes Mat. 7. ℂ Uel per canes qui in furorẽ τ rabiem vertuntur demones furibundi possunt intelligi. Horum canum priogenita sunt cogitationes: intentiones ac d̃sideria maliciosa: que aduersus inocentes τ sanctos machinant̃ malum: quales erant machinationes phariseorum contra christum. Et quia huiusmodi non pñt bene fieri: nõ d̃bent redimi nec cõmutari sed per pñitentie gladiũ trucidari sicut τ primogenita egipti p angelum exterminatorem interfecta sunt. ℂ Et ex hiis patet Quomodo q̃dam sunt cogitationes: intentiones τ dilectiones sancte ac virtuose: τ diuie τ significantur p primogenita aĩalium mũdorum que dño imolantur: Quedam sunt humane τ inuidiose τ figurantur p primogenita boũz: quedam luxuriose τ significãtur p primogenita aĩalium imundorũ: quedã terrene τ significant̃ per primogenitum Asini: quedam diabolice τ maliciose τ significantur p primogenitum canis. Uenite ergo τ ascendamus ad montẽ dñi: τ docebit nos vias suas.

ℂ De priogenitorũ prerogatiuis τ dedicatione: multiplicicq3 nr̃aruz cogitationũ modificatione. Cap. 93.

Venite ascendamus ad montē dñi τ docebit nos vias suas. ¶ Scribūt̄ hec verba Nū̄i.3. Meū est.n.oē primogenitū ex quo pcussi priogenitos in t̄ra egipti: sc̄tificaui mihi quicquid prio nascit̄ in israel: Ab hoīe vsq3 ad pec⁹ mei sunt hec ibi. ¶ De priogēitis materialibus τ spiritualibus per ea designatis in p̄nti cap. tria sunt ordinate τ singularit̄ declaranda τ consideranda.

¶ Pᵐ cōsiderādū est tale. ¶ priogeniti ante legē Moisi habebāt p̄rogatiuas. ¶ Nā priogenito debebat̄ regnū τ imperiū siue dñiu3 sup alios f̄res suos: sic̄ dic̄ lyra sup Gē.49. vn̄ Isaac bn̄dicēs Jacob credēs ip̄m eē Esau. priogenitū dixit ei Gē.27. Esto dn̄s fratrū tuoru3 τ incuruētur ante te filii m̄ris tue. ¶ 2. debebat̄ sibi portio duplex in bonis p̄r nis: τ ī h̄ditate p̄rna: sic̄ dicit lyra Gē.49. Et deutero.21. ¶ 3. d̄bebat̄ sibi sacerdotiū qd̄ ante legē erat annexū priogeniture: sicut dicit lyra Gē.14. τ.49. Et iō cōsequēter habebāt vestes speciales p̄ciosas τ odoriferas: quibus induti ī magnis solēnitatib⁹ offerebāt oblationē dn̄o sicut dicit lyra sup Gen.27 ¶ Et iō p̄r nō poterat ex odio p̄uare p̄genitū suū iure priogenitur̄ put dicit lyra sup Deu.21. tn̄ volūtate dei cōcurrente τ ex demerito filii priogeniti poterat p̄r ius priogeniture trāsferre in filiū nō prio natū: sicut Jacob ius priogēiture qd̄ ptinebat ad ruben trāstulit ex deiuo lūtate ad iudā: quo ad regnū τ imperiū dicēs Gen.49. Judas adorabūt te filij p̄ris tui. Et ad Joseph quo ad duplice3 portionē dicēs ei Gen.48. Do tibi ptē vnā extra f̄res tuos. Et ad leui quo ad sacerdotiū sicut dicit lyra sup Gen.49. ¶ Moralit̄ p̄geniti sūt cogitatiōes: intentiōes τ dilectiōes: que sunt operationū p̄ricipia τ in p̄dictis priogēitis figurantur.

¶ Primū igit̄ priogeniti erāt sacerdotes τ ad ip̄os ptinebat deo offerre sacrificia. Sic ad cogitatiōes: intentiōes τ dilectionē n̄ra3 cōpetit sp̄uale sacerdotiu3 τ deo digna τ sp̄ualia offerre sacrificia. ¶ Nā cogitatio n̄ra d3 v̄sari circa sacra τ sc̄tā itētio circa sacra: Dilectio circa sacra: τ tūc priogēita sūt sacerdotes d̄o cō secrati: quia cogitatio: intentio τ dilectio hoc modo deo sunt dedicate. ¶ Ad ista primogēita ptinet deo offerre sacrificia: quia τ cogitatio τ intētio τ dilectio omnes opationes debent in deū ordinare τ ad ip̄m referre: τ hoc mō deo sp̄ualia offerunt sacrificia. ¶ Isti priogeniti debent h̄re vestes speciales: p̄ciosas: τ odoriferas: quia cogitare intendere τ diligere d̄bem⁹ specialia preciosa τ odorifera ac virtuosa Jere.15. Si separaueris p̄ciosū a vili quasi os meū eris.

¶ 2. primogeniti habebant dñiu3 τ imperium super alios fratres: sic cogitatio intentio τ dilectio habent quanda3 preeminentiam τ superioritatem ad alia opera bona: Nam cogitatio siue prudentia dr̄ auriga virtutum τ habet aliquā causalitate3 ad opera virtuosa quia impossibile est esse opus virtuosu3 nisi p̄cedat rectū dictamē τ cogitatio recta. Similiter intentio h3 quādā causalitatem q2 mouet efficiens ad agendum: sil'r amor h3 imperium super actus alioru3 potentiarū: quia est actus liber quo mediante voluntas imperat potentiis inferioribus sibi subiectis. Et iō ad ista primogenita ptinet imperium τ dominiu3 sup alios fratres.

¶ 3. p̄gēiti habebāt duplicē portiōnē in h̄ditate τ in bonis p̄rnis. Sic cogitatio intentio ac dilectio, h̄nt duplice bo-

nitatē in cōpatione ad alia opa: Nā pru dentia ⁊ cogitatio recta ⁊ in se hēt recti tudinem ⁊ illā cōicat opationi quā diri get: q2 oīs arbor bona bonos fructus fa cit Mat.7. Et intētio bona ⁊ luminosa bonitatez hz in se: ⁊ cōicat illā operatio ni quā dirigit: q2 Si oculus tuus sim plex fuerit .i. intentio: totū corpus tuum lucidū erit Mat.6. ¶ Et dilectio gratu ita ⁊ meritoria bonitatez in se habet: ⁊ cōicat operationi p eam impate: q2 bo n⁹ homo d thesauro cordis sui profert bonū Luc.6. Et sic pz quō ista pgenita hnt duplicē portionez: ipẽriū ⁊ dñz sup alia opa ⁊ spūale sacerdotiū.

¶ 2. cōsiderādū est tale. ¶ P°genita fi liorū israel ymo oīa priogenita masculi na aialiū fuerūt deo dedicata ⁊ obliga ta: ex quo pcussit p eis liberādis: oē p genitū i terra egipti. a priogēito pharao nis vsq3 ad priogenitū captiue q̄ erat in carcere ⁊ oē pgenitū iumētorū Exo.12.

¶ Uñ scribit Nū.3. Meū est .n. oē p genitū: Ex quo pcussi pgenitos in terra egipti: sāctificaui mihi quicquid prio na scit i israel: Ab hoīe vsq3 ad pecus mei sūt: ⁊ iō post mortez pgenitoꝝ egipti: ad priogenitos israel ptinebat offerre sacri ficia: s3 q2 priogeniti aliaꝝ tribuū fue rūt polluti in pctō vituli Exo.32. tribus ūt leui nō fuit sic polluta: Jdō de⁹ p prio genitis oīuz filiorū israel: voluit sibi de putari in sacerdotes siue ministeriū su uz oēs masculos d tribu leui: Uñ dicit dñs Nū.3. Ego tuli leuitas a filiis isra el: p oī priogenito qui apit vuluā in fili is israel. Erūtq3 leuite mei. ¶ Morali ter Deus in terra egipti īterficit tria ge nera primogenitorum.

¶ Prio priogenitū pharaōis qui i solio eius sedebat. Et istd priogenitū est cogi tatio: itentio ⁊ dilectio siue desideriū su pbie ⁊ ambiciōis: q̄ q̄rit dignitates ⁊ so lia ⁊ disipauit angelū cū spiritibus apo staticis: pharao .n. interptat dissipauit eū: Et istd priogenitū int ficit p angeluz exterminatorē .i. p rigidā ⁊ cruciantem penitentiā. Et q2 corruptio vni⁹ est gñ ratio alterius: occidē do priogenita sup bie: gñrat i nobis cogitatiōez intentiōez ac dilectiōez ⁊ dsideriū hūilitatis. Et h mō occidendo priogenita egipti dedicat ⁊ scrificat sibi priogenita filiorū Jsrael: q2 exterminādo in nobis diabolicas co gitatiōes. ac desideria supbie: sancte ac diuine hūilitatis cogitat⁹ ⁊ intentiones ac desideria infundit.

¶ 2. īterficit priogenitū captiue q̄ tene in carcere Exo.12. Captiua incarcerata est caro sb vinculo rōnis alligata. Hui⁹ primogenitū est cogitatio: intentio ac di lectio carnalis ⁊ luxuriosa. Hec priog nita de⁹ interficit p pnie rigorez q̄si per angelū extermiatorez. Et q2 corruptio vnius est gñatio alterius occidendo co gitationē intētionez ac dilectiōez carna litatis gñrat in nobis cogitatiōez inten tiōez ac desideriū castitatis q̄ sūt primo genita israel. Et sic occidendo priogeni ta egiptioꝝ: scrificat sibi primogenita fi liorū israel: q2 occidendo cogitationes ac desideria luxurie: gñrat in nobis co gitationes ac desideria castitatis ⁊ cōti nentie.

¶ 3. Jnterficit oē priogenitū iumētoꝝ: iumēta ad terrā pcliua sūt auari: qui s3 ps oculos suos statuerāt declinare i ter rā: priogēita hoꝝ iumētorū sūt cogita tiōes: intentiōes ac dsideria auaritie ⁊ frenoꝝ: Hec priogēita de⁹ iterfic: q̄n a uaros ad pniaz reducit. ⁊ q2 corruptio vnius est gñatio alterius: occidendo cogi tationes: intentiones ⁊ desideria auari tie ⁊ cupiditatis: Generat in nobis co gitationes: intentiones ac desideria libe ralitatis elymosīr e: Et hoc modo oc

cidendo pgenita egipti sanctificat sibi p genita filiorum Israel: quia exterminā do cogitationes terrenas carnales ac di abolicas: immittit celestes angelicas ꝛ diuinas. ¶ Et caute aduertendū est ꝙ pharao nūꝙ dimisit filios Israel: nec il li ab eius iugo liberati sūt: vsqꝫquo pri mogēita egipti occissa sunt: quia ꝙdiu in nobis vigent cogitationes intentiões ac desideria siue carnalia siue mundia lia siue diabolica: a iugo diaboli minime liberamur Illis autem exterminatis amplius nos retinere non potest.

¶.3. Considerandu3 est tale. ¶ Primo genita bouis: ouis: ꝛ capre domino debe bant immolari: ꝛ non redimi. ¶ Unde scribitur Nūi.18. Prīogenitum autem bouis ꝛ ouis ꝛ capre non facies redimi quia sanctificata sunt dño: Sanguinem tm̄ eorum fundes super altare: Et ado lebis adipes in suauissimum odorez do mino Carnes vero in vsum tuum ce dent. Et ratio ē quia ista Animalia mū da erant ꝛ ideo domino immolari debe bant. ¶ Et notandum quod istoru3 pri mogenita non debebant deo offerri an te octauum diem natiuitatis: quia erāt res nimis tenera ꝛ imperfecta: ꝛ tales modo debent deo offerri. Sed debebāt manere diebus septem cum matre sua ꝛ die octaua deo offerri: Unde scribi tur Exo.22. Primogenitum filiorum tuorum dabis mihi: De bobus quoqꝫ ꝛ ouibus similiter facies: septem dieb⁹ sit cum matre sua: die octaua reddes eu3 mihi. ¶ Propterea non poterat homo de istis primogenitis aqrirere vtilita tem propriam: puta arando in primoge nito bouis: vel tondendo primogenita ouium: sicut volebant aliqui cupidita te ducti prout dicit Lyra super Deute ro.15. Unde scribitur Deutero.15. Non operaberis in primogenito bouis ꝛ non tondebis pgenita ouium. ¶ Item no tandum ꝙ scdm opinionem Ra. Sa. ꝛ recitat Lyra super Exo.22. primoge nitum bouis seruari debebat apud do minum suum.30. diebus. Et pgenitum ouis.50. diebus ꝛ tuncꝫ dari sacerdoti.

¶ Mistice primogenitum bouis est co gitatio laboris ꝛ fatigationis iesu chri sti: primogenitum ouis est cogitatio sue mansuetudinis: primogenitum capre ē cogitatio sue passionis ꝛ rigide afflictio nis. ¶ Uel primogenitum bouis est co gitatio: intentio. ꝛ desiderium bone ope rationis: bos enim est animal fecundu3 ꝛ laboriosum ꝛ figurantur in eo fortes ꝛ laboriose operationes. Ouis primo genita sunt cogitatio: intentio ac deside rium mansuetudinis ꝛ innocentie: pri mogenita vero capre sunt cogitationes ꝛ intentiones patientie: austeritatis ꝛ pe nitētie. ¶ Huiusmodi primogenita sūt munda ꝛ ideo sunt deo immolanda: tri bus tñ condicionibus obseruatis.

¶ Prima est vt sanguis istorum primo genitorum fundatur super altare: idest Si quid criminis vel culpe istis cogita tionibus intentionibus ac dilectionib⁹ sit annexum: in corde altaris per contri tionem debitam deleatur.

¶.2. est vt Adipes adoleantur in suauis simum odorem domino: idest siquid p fectionis ꝛ pinguedinis in huiusmodi pgenitis extat. diuine bonitati attribua mus.

¶.3. est vt carnes in nostrum vsum ce dant: idest si debile vel infirmu3 aut im perfectum in huiusmodi primogenitis existat: nobis attribuamus ꝛ nō deo cō fitendo nostram infirmitatem inbecilli tatem imperfectionem: ꝛ insufficien tiam.

¶ Et sicut primogenita non offerebant ante octauam diem: quia erant nimis

tenera & imperfecta. Sic cogitationes: intentiones & dilectiones bonorum operum non debent esse pueriles: infirme & titubantes: sed firme: solide: & de liberate: quatenus ante conspectum diuine maiestatis immolari mereantur. ¶ Et sicut non erat licitum alicui de primogenitis aliquid ad propriam vtilitatem aquirere vel vendicare. Sic cogitatio intentio & dilectio bonorum operum in deum sunt principaliter dirigenda: nō autem principaliter ad vtilitatem propriam retorquenda: quia non essent deo accepta nec laude digna.

¶ Et sicut primogenitum bouis. 30. diebus seruabatur apud dominum suum Sic cogitatio intentio ac dilectio bonorum operum versari debet circa tres virtutes theologicas: fidem: spem & caritatem: & circa decem precepta diuina: & sic triginta diebus spiritualibus seruabitur apud dominum suum anteq̃ dn̄o offeratur: triginta enim surgit ex denario ducto per ternarium. ¶ Et sicut primogenitum ouis. 50. diebus apud dominum suum seruabatur anteq̃ domino offerretur: sic intentio cogitatio ac dilectio innocentie versari debet circa obseruantiam decalogi & circa custodiam quinq̃ sensuum: sine quibus puritas & innocentia non conseruatur Nūs autē quinquagenarius surgit ex denario ducto per quinarium: Decem enim quinquies sumpta faciunt quiquaginta: Et sic patet quomodo primogenita animalium mundorum domino offerri debebant Et qualiter cogitationes: intentiones ac dilectiones bonorum operū sunt modificande regulande & disponende: Et hoc est contra multos: qui more pecudum uiuentes: nec intentiones nec cogitationes regulant aut modificant &c. Venite ergo ascendamus ad montem domini & docebit nos vias suas.

¶ De primogenitis immolandis & nostrarum cogitationum purificatione. Cap. 94.

Venite ascendamus ad montem domini: & docebit nos vias suas. ¶ Scribūt hec verba Deutero. 15. De primogenitis que nascuntur in armentis & ouibus tuis: quicquid est sexus masculini sanctificabis domino deo tuo. Si autē habuerit maculam vel claudum fuerit vel cecum aut in aliqua parte deforme vel debile: nō immolabitur domino deo tuo Hec ibi. ¶ Quanta debeat esse nostrarum & cogitationum & intentionum mundicia: figuratiue declaratur in verbis assumptis de primogenitis imolandis De quibus tria occurrunt singulariter consideranda.

¶ Primū est tale. ¶ p̄genita deo offerēda, debebāt esse immaculata: Ne si maculata offerentur cultus diuinus ex talium oblatiōe vilesceret. ¶ Vn̄ scribitur de p̄gc̄itis Deu. 15. Si aūt habuerit maculam vel claudium fuerit vel cecum: Aut in aliqua parte deforme vel debile non immolabitur domino deo tuo: sꝫ intra portas vrbis tue comedes illud: tam mundus q̃ imundus vescetur ex eis quasi caprea & ceruo: Hoc solum obseruabis vt sanguinem eorum non comedas: sꝫ effundes in terrā quasi aquā: Ubi Nico. de lyra ex sentētia Ra. Sa. sic distinguit de macula Quia. ¶ Aut talis macula inerat p̄genito a sua natiuitate & tunc comedebatur absq̃ aliq̃ oblatione vel redēptione: qꝛ nunq̃ fuerat dn̄o obligatum ex quo nunq̃ fuerat immolaticiū Et sicut tam mūdi q̃ immū

di poterāt comedere de caprea et ceruo absq3 hoc q facerēt aliquā redemptionē vel oblationē dño. Sic poterāt de tali pgēito a sua natiuitate maculato absq3 aliq oblatiōe vel redēptione cōedere: vñ dicit Deutero.15. Tā mūdus q3 immūdus sil'iter vescent eis qsi caprea et ceruo. ¶ Aut talis macula post natiuitatē supuenerat: Et si sic. Si talis infirmitas erat curabilis: tale primogenitū post curationē dbebat offerri. ¶ Si āt īfirmitas erat īcurabilis poterat redimi: q2 erat obligatū dño āte euētu3 macule Hec lira. ¶ Mistice pgēita nostra sunt vt pdiximus cogitationes: intentiones et desideria nr̄a: q sūt pria in opib9 nostris. Hec debēt eē imaculata: aliter dño nō imolant. ¶ Si ergo huiusmodi cogitatiōes intētiones et desideria vsent circa luxuriā: tunc hñt maculā: Si circa auaritiam tunc sunt clauda: et ad terram dclinantia. Si circa falsa aut erronea ponentia lucem in tenebras et tenbras in lucē: tunc sunt ceca: Si male circumstantionata: tunc sunt in aliqua parte deformia. Si non bene firmata et diliberata tunc sunt debila. ¶ Et ideo dicit si habuerit maculam quo ad luxuriam: vel claudum fuerit quo ad auaritiā vel cecum quo ad errores et ignorantiā: Aut in aliqua pte deforme quo ad circūstantie carentiā: vel debile quo ad defectum firme et solide deliberationis: Et ista pgenita non sunt deo imolanda: nec in loco ab ipso deo electo comedenda: quia deus talia nō acceptat: nec talib9 cogitatiōibus ac desideriis maculatis pascitur nec delectatur: Licet i talibus homines delectentur et tales cogitationes ac desideria acceptent. Et hoc est quod dicitur Deutero.15. Nō imolabitur deo tuo: s3 intra portas vrbis tue comedes illud: subdit: Hoc solum obseruabis vt sanguinem eorum nō comedas: s3 effūdes in terram quasi aquam: per sanguinem intelligitur culpa vel pctm̄ iuxta illud ps Libera me de sanguinibus de9 deus salutis mee: Licet ergo cogitationes: intētiones et desideria in pmis motib9 volūtati cōplaceant: tm̄ nō est cōsentiēdu3 reatib9 ac culpe illorū vllomō: s3 sicut aqua totaliter effundit de vase: ita q nō remanet nec color nec odor: nec sapor. Sic ois reatus et ois culpa nr̄aru3 cogitationū et intētionū est penitus abiicienda et euacuanda. ¶ Per hoc aūt q pgenita a sua natiuitate maculata nō redimunt nec offerūtur: denotatur q cogitationes intentiōes ac desideria mortua idest in pctō mortali facta non reuiuiscūt: sic nec opa mortua reuiuiscunt. ¶ Per h aūt q pgenita a pricipio mūda s3 postmodū maculata vl' offerūt vel redimūt: denotat q cogitatiōes et intētiones ac dsideria bōa: s3 mortificata p superueniēs pctm̄: denuo viuūt p penitentiā iuxta illd: mortificata viuūt: s3 mortua nō reuiuiscūt.

¶ .2. est tale. ¶ pgēita deo imolata cōedenda erāt in loco a deo electo. ¶ Vñ scribitur de primogenitis deo immolatis Deutero.15. In conspectu dñi di tui comedes ea per annos singulos: i loco quē elegerit dñs: tu et dom9 tua. Et Deutero.12. Ad locū quē elegerit dñs de9 vester vt ponat nomē suū ibi venietis: et offeretis in loco illo pgenita bou3 et ouium: Et comedetis ibi in conspectu domini di vestri: ac letabimini in cūctis ad que misertis manū vos et domus vr̄e: In quibus benedixerit vobis dñs deus vester. ¶ Locus autem electus a deo pro offerendis sacrificiis ad q tenebantur de necessitate fuit multiplex secūdū temporum diuersitatē et tabernaculi et arche collocationem. ¶ Tabernaculum

autem ꝛ Archa prout dicit Lyra super Deut. 12. fuerunt in decem locis in diuersis temporibus collocata. ¶ p. In deserto. ¶ 2. in silo. ¶ 3. in cariathiarim. ¶ 4. in Masphat. ¶ 5. i Salgala. ¶ 6. in Nobe. ¶ 7. in Sabaon. ¶ 8. i domo obededon. ¶ 9. in ciuitate Dauid. ¶ x. in templo salomonis. ¶ Et vt dicit ibi Lyra. Quãdiu tabernaculum domini fuit in sylo vbi stetit annis. 343. ꝛ in tẽplo salomonis non licebat alibi offerre sacrificia ꝛ oblationes etiam voluntarias: quia in hijs duobus locis tabernaculum habuit firmaꝫ mansionem: Nisi forte ex instinctu diuino ꝛ dispensatiõe speciali: sicut Helias ad interficiẽdũ ꝓphas Baal ꝛ ad reducendũ populũ ab idolatria obtulit sacrificiũ in mõte carmeli sicut pꝫ. 3. R. 18. ¶ Quãdiu aũt fuit in deserto ꝛ i locis alijs a duob᷒ ꝓdictis: qꝛ nõ habebat tũc firmã mãsionẽ: licebat alibi q̃ꝫ in tabernaculo offerre sacrificia ꝛ oblatiões volũtarias: nõ aũt sacrificia ꝛ oblatiões ad q̃ tenebant̃ ex debito ꝓut dicit Ra. Sa. ¶ Locus autem vltimate elect᷒ a deo ꝓ sacrificijs offerẽdis fuit ciuitas hierusalẽ ꝛ tẽplũ Salomonis sicut pꝫ. 2. parali. 6. Et ideo carnes primogenitoꝝ ꝛ alioꝝ imolatoꝝ comedi debebãt et si nõ semp in loco tẽpli: saltẽ itra muros hierusalẽ ꝓut dicit Lira sup Exo. 12. ¶ Mistice loc᷒ in quo positũ est ꝛ iuocat̃ nomẽ dñi ẽ Ecclesia catholica q̃ allegorice ꝑ hierl'ꝫ figurat̃. In fide hui᷒ eccl'ie offerre debem᷒ ꝑ singulos ãnos. i. ꝑ singula opa: ꝓgenita nr̃e cogitatiõis itẽtionis: ꝛ dilectionis: talia ad honorẽ diuinũ dirigẽdo. ¶ Hec ꝓgenita debem᷒ in ɔspectu dñi comedere: qꝛ i recta cogitatiõe itẽtiõe ac dilectiõe spiritual'r pasci ac nutriri debem᷒. ¶ Si sic cõederim᷒ ꝛ obtulerim᷒ ꝓgenita nr̃a deo i fide ecclesie catholice: letabimur i cunctis operibus ad que miserim᷒ manum: quia si rectam cogitationem: intẽtionem ac dilectionem in deum dirigamus: cuncta sunt nobis prospera: cuncta fructuosa: Cuncta feliciter terminãtur iuxta illud Mat. 6. Primum querite regnum dei ꝛ iustitiam eius: ꝛ hec oia adijcientur vobis. ¶ Per oppositũ si talia primogenita deo non offerantur: cuncta opera subsequentia infeliciter terminantur: quia difficile est vt bono peragantur exitu que malo sunt inchoata principio. j. q. j. principatus.

¶. 3. est tale. ¶ Primogenita ter in anno coram deo erant presentanda scilicet in festo pasche: in festo penthecostes ꝛ in festo tabernaculorum. ¶ Unde scribitur Exo. 23. Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram domino deo tuo. Et Deutero. 16. Tribus vicibus per annuꝫ apparebit omne masculinum tuum in conspectu domini dei tui: in loco quem elegerit in solemnitate azimorum: in solemnitate ebdomadarum ꝛ in solemnitate tabernaculorum. hec ibi Et sic omne masculinum tenebatur apparere ergo ꝛ primo genita masculina: Unde ꝛ parentes iesu ibant per singulos annos in hierusalem in die solemni pasche Luc. 2. vt iesum primogenitum presentarent coram domino sicut preceptum erat prout ibi declarat Lyra. ¶ Mistice Annus qui cõsistit ex cõpleta reuolutione ꝛ aggregatione dierũ significat opus completum: ex omnius circumstantiarum aggregatiõe compaginatum: In quolibet ergo opere completo q̃si in quolibet anno: deo ter p̄sẽtanda sunt nostra primogẽita: quia primo est ei p̄sẽtanda recta operis cogitatio. 2. recta oꝑis intentio ꝛ. 3. recta operis dilectio. Quando ergo nostre operatiõis cogitationem in deum dirigimus: tunc semel in

semel in anno nr̄m ꝑgenitum p̄ntamus: qn̄ intē tionez ad ipsuz cōuertimus tūc secundo ꝑgenitū p̄ntamus: qn̄ v̄o operationis dilectionē ad ipsum deū referimus tūc tertio nostrū primogenitū presentamus. Et hoc est cōtra multos qui neduz ter in anno: sed nec semel nec bis priogenita representāt: q꞉ nec cogitationem nec intentionē: nec operis dilectionem dirigunt in deū: sed in mūdum. In carnez in pecuniā. Hec de primogenitis pro nr̄e intelligentie paruitate dicta sufficiāt. Ignoscāt qui altera nouerūt: parcant nostre imbecillitati ꝛ tempori q̄ coartor bonitati: ꝛ vna cū propheta meā clamēt. Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea aīa mea. O mortales Uenite ꝫ ascēdamus ad mōtē dn̄i. Et offeramus ei primogenita nostra. Et docebit nos vias suas.

¶ De illicitis operib⁹ que in festiuis diebus cōmittuntur. Cap. 95.

Venite ascendamus ad montez domini: ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Nee. 13. In diebus illis vidi in iuda calcantes i torculari i sabbato. Portātes aceruos. Et onerantes sup asinos vinum: ꝛ vuas. ꝛ ficus ꝛ oē onus: ꝛ inferētes in die sabbati in hierusalē. Et contestatus sum eos: vt in die q̄ vēdere liceret vēderēt. hec ibi. ¶ Post q̄ꝫ de virtuosis opib⁹: que in festiuis diebus agenda sunt: determinatū est: superest de illicitis: que in eisdez dieb⁹ cōmittuntur cōsequēter ptractare. Et primo videndū est de hijs que ab hoibus. Deinde de hijs que a malignis spiritib⁹ ꝑpetrant. ¶ De hijs que ab hoibus sunt scribit Neemias. c. 13. in verbis assūptis dicens. In diebus illis vidi in Iuda calcantes in torculari in sabbato: portātes onera: ꝛ onerātes sup asinos vinum ꝛc. In quib⁹ plura ꝑsonarū genera describit q̄ i festiuis dieb⁹ illicita ꝑpetrāt.

¶ Primi sunt calcātes in torculari in sabbato ad exprimendū mustuz qd̄ est dulce ac delectabile. ¶ Hii sunt luxuriosi: qui in festiuis dieb⁹ laborant ad explēdam libidinez suaz ꝛ ad q̄rendas carnis delectatiōes. Que q̄si mustū mētē inebriāt ꝛ a recta cognitione veritatis totalr̄ alienant ꝛ q̄si mustū fatuā reddūt. ¶ Exēplum hui⁹ infatuationis hr̄ in illo sapiētissimo rege salomone. De quo scribit 3. R. xi. Rex aūt salomō adamauit mulieres alienigenas multas: ꝛ auerterunt mulieres cor eius: Cūq꞉ iā eēt senex: deprauatū est cor ei⁹ ꝑ mulieres vt seq̄ret deos alienos. ¶ Hmōi autez calcantes in torculari vt mustū luxurie exprimāt in die festo sunt plurimi. ¶ Primi sunt Fornicatores qui carnalē delectationē querūt cū aliqua ꝑsona soluta. ¶ 2. stupratores qui delectari q̄rūt cū aliq̄ ꝑsona virgine. ¶ 3. adulteri qui delectationē q̄runt cū aliqua ꝑsona cōiugio copulata. ¶ 4. incestuosi qui luxuriari querunt cū aliqua ꝑsona affinitate vel cōsanguinitate coiuncta. ¶ 5. sacrilegi qui cuz aliqua ꝑsona deo cōsecrata q̄rūt delectari. ¶ 6. molles qui delectationē in proprio corpore in dieb⁹ festiuis querunt. ¶ 7. sodomite qui cū aliquo eiusdē sexus ꝛ speciei delectari carnaliter volūt sicut masculus cuz masculo vel femina cū femina. ¶ 8. bestiales qui delectationes inquirūt cū alterius speciei aīalib⁹: sicut hō cuz aliquo bruto. ¶ Et hii oēs hn̄ designant ꝑ calcātes in torculari: q꞉ sicut ad exprimendū mustū in torculari ꝑcedit tortura: sic isti anteq̄ꝫ bibant mustum sue luxurie milies ante cruciant

piscutrē do:p[re]dicādo:periculis & mor
tibus semetipsos exponēdo. Et tales re
gnū dei nō cōsequētur ad Ephe.5. Hoc
autē scitote intelligē tes q[uod] o[mn]is fornica-
tor aut immundus nō h[abe]t hereditatē in re
gno christi & dei. ¶ Calcantes ēt in tor-
culari in die sabbati sunt illi qui in die-
bus festiuis ad aliorū explēda; luxuriā
p[re]stant auxiliū:cōsiliū: & fauorē: vt sunt
rufiani & rufiane accōmodantes loca &
h[uius]mōi: & isti silr̄ damnabuntur Eccl.19.
Qui se iungit fornicarijs erit nequam:
Putredo & vermes hereditabūt illum
& tollitur de numero.s. saluandorū aīa
eius. ¶ Calcantes ēt in torculari in die
sabbati sunt illi: qui in dieb[us] festiuis lz
luxuriari nolint:querūt tū delectatiōes
ad luxuriā reducibiles vel incitātes aut
prouocantes vt sunt qui choreizant vel
aspiciunt choreizātes: Uel alios ludos
aut gestus ad luxuriam p[ro]uocantes. Et
hij siliter cadent. Eccl.19. Qui spernit
modica paulatim decidit. ¶ Ratio aūt
qua in diebus festiuis calcant multi lu-
xurie torcularia:sunt cibus:ociū & cu
riosus ac inhonest[us] ornat[us] mulierū.

¶ 2. Sunt portātes aceruos. ¶ Hij sūt
Auari:qui in diebus festiuis pecuniā &
bona tēporalia cumulare & coaceruare
laborant. Que sunt quedā onera aiam
deorsum deprimētia & ne ad christum
appropinquet p[ro]hibentia: q[uia] onerati au
ro christū pauperē sequi non possūt.
¶ Huiusmodi portātes onera ī die sab
bati sunt multi. ¶ Primi sunt laboran
tes opere seruili & prohibito pp lucrum
cumulandū. ¶ 2. Fures qui ī die festo
aliorū bona occulte surripiūt. ¶ 3. sa-
crilegi qui ecclesiarū bona furantur in
diebus festiuis:qn̄ altaria sunt ordina-
ta. ¶ 4. lusores:qui iniusto titulo & per
ludū p[ro]hibitū pecuniā coaceruare mo
liūtur. ¶ 5. raptores siue predones: qui
festiuis diebus violenter aliorū bona di
ripiunt. ¶ 6. vsurarij qui ēt diebus fe-
stiuis tēporale lucrū accumulare volūt.
Et tales regnū dei nō consequētur: ad
Ephe.5. Hoc autē scitote itelligē tes: q[uod]
o[mn]is auarus q[uo]d est idolorū seruitus non
habet hereditatē in regno christi & dei.
¶ Portantes etiā aceruos sūt illi: qui
o[mn]ibus predictis auxiliū:consiliū:fauorē
vel adminiculū p[re]stāt:associando:ex
hortando:loca vel domos aut instrumē
ta accōmodādo. Qui silr̄ dānabunt: ad
Ro.i. Digni sūt morte nō solū qui ea fa
ciūt:sz ēt qui cōsentiunt facien[ti]b[us].

¶ 3. sunt onerantes super asinos. ¶ Hij
sunt superbi qui imponūt grauia pon-
dera super humeros simplicium perso
narum:que per asinos designant. Iob
i. Boues arabant & asine pascebant iu
xta eas. Et hij superbi ī diebus festiuis
super simpliciū p[er]sonarū humeros im-
ponūt malorū exēplorū sarcinas depri-
mētes. Sicut.n. sarcina vel onus asino
īpositū deorsū inclinat ad terram & ad
itinerandū īpedit. Sic supborū & su-
periorū exēpla mala plebē ad terrena in
clināt: & ad proficiēdū in via salutis ob
sistunt. ¶ Et tales onerātes sup asinos
in die sabbati sunt multi qui describun
tur a xp̄o iesu dicēte Math.23. Super
cathedrā moisi sederunt scribe & pha-
risei:O[mn]ia ergo quecūq[ue] dixerint vobis
facite: & seruate:s[ecundu]m opera vo eorū noli
te facere. Dicunt.n. & non faciunt. Alli-
gāt aūt onera grauia & iportabilia: & im
ponunt in humeros hoīū:digito autē
suo nolūt ea mouere. O[mn]ia vo opera sua
faciūt vt videant ab ho[m]ib[us]. Dilatāt.n.
philateria sua: & magnificant fimbrias.
Amāt primos recubit[us] ī cenis. Et pri-
mas cathedras ī sinagogis. Et saluta-
tiones in foro. Et vocari ab hoīb[us] rabi.
¶ Primi g[o] onerātes exēpla mala sup

asinos in die sabbati sunt. Prelati secu lares qui sedēt sup cathedrā iudicialē: sicut scribe ⁊ pharisei: qui erant iudices electi ad iudicandū populum. ¶ 2. sunt prelati ecclesiastici: qui sedēt sup cathedram spūalis Judicij: qui in dieb⁹ festiuis sua supbia plebez scandalizāt. ¶ 3. sunt se iactantes verbis magnificis: q dicūt ⁊ nō faciūt. Dicūt multa ⁊ mirabilia sed nulla faciunt. ¶ 4. sunt delicati: qui grauia alijs imponūt sed ipsi nolūt digito suo mouere. ¶ 5. hypocrite qui ī diebus festiuis oīa sua opa faciūt: vt ab hoībus videant. ¶ 6. pomposi quo ad ornatū curiosū capitis sicut pharisei phylaterias: que erant quedaz carte in quibus scribebatur decalogus ⁊ ponebāt circa caput ī modū corone: faciebāt magis latas ⁊ scribebāt in eis littera grossiori vt pre ceteris sanctiores viderent. ¶ 7. pomposi: quo ad curiosū ornatuz vestiū: sicut pharisei: fimbrias: que erāt in inferiori parte vestiū cū vitis brachinis: faciebāt maiores q̄ reliquū vulgus vt sanctiores viderent. ¶ 8. Ambitiosi in locis priuatis: sicut qui amāt primos recubitus in cenis. ¶ 9. ambiciosi in locis sacratis: sicut querētes primas cathedras in sinagogis ⁊ primū locū in ecclesijs. ¶ 10. ambiciosi in loco publico sicut querētes salutatiōes in foro. ¶ xi. ambiciosi in nomine scientie: sicut qui volunt vocari ab hoībus Rabi. ¶ 12. ambiciosi in nomine dignitatis cuiuscū qz: sicut sunt qui volunt vocari domini: principes: duces: comites ⁊ huiusmodi. ¶ Et hij magnates ⁊ superbi in dieb⁹ festiuis: tot grauaminibus malorū exēplorū onerāt populū: infirmū: q ad terrā totaliter deprimūt: ⁊ ab itinere salutis nedum retardant sed sepius auertūt Et ideo imprecatur vł predicitur a xpo eorum maledictio eterna math. 23. Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: qui clauditis regnū celorū an̄ hoīes: vos. n. nō intratis: nec introeūtes sinitis intrare. ¶ Onerātes sup asinos in die sabbati sunt etiā oēs illi: qui in festiuis diebus alios suo malo exemplo grauāt deprimūt: ptrahunt ad pctm̄ ⁊ īpediūt ab aliquo bono. Et hij silr ab ip̄o xp̄o maledicunt math. 18. Ue hoī illi p quē scādalū venit. Hic pratica ꝯ scādalizātes.

¶ 4. sunt onerātes vinum super asinos. ¶ Hij sunt iracūdi: qui in dieb⁹ festiuis corpora sua quasi asinos onerāt vino furoris: ⁊ iracūdie: que per vinuz designatur qđ in furorez hoīem vertit. Osee. 7. Ceperunt principes furere a vino. Et ad iraz ⁊ ruinam pertrahit aīam ⁊ corpus Eccl. 31. Uinū multū potatum irritationē: ⁊ iraz ⁊ ruinas multas facit. De isto iracundie vino dr̄ Deut. 32. Fel draconū vinū eorū ⁊ venenū aspiduz insanabile. ¶ Isto vino iracūdie in diebus festiuis aīam suaz onerant multi. ¶ Primi odientes proximuz suū: quia odium est ira inueterata. ¶ 2. rixantes in diebus festiuis. ¶ 3. preliantes adinuicem in duello qđ ē illicitū. ¶ 4. vulnerātes vł homicidiū cōmittētes. ¶ 5. lussores: qui pecuniā āmittētes irascunt: maledicūt ⁊ blasfemāt. Et isti dānant cū chayn iracūdo qui irat⁹ ē vehemēter ⁊ occidit fratrē suū Gen. 4. ¶ Onerātes ēt vinū sup asinos ī die sabbati sūt illi qui in dieb⁹ festiuis alios vbis vel minis: aut irrisionib⁹ ad iracūdiā prouocāt ⁊ accēdūt. Et hij similr maledicent Eccl. 28. Susurro ⁊ bilinguis maledictus: multos. n. turbauit pacem habētes.

¶ 5. sunt onerantes vuas. ¶ Hij sunt inuidi: qui in dieb⁹ festiuis corda sua onerant vuis liuoris ⁊ inuidie: Que per vuam designatur iuxta illud Deut. 32. vua eorū vua fellis ⁊ botrhus amarissi

mus. Inuidia.n.est amara et fellea: vñ de inuido siue de inuidia dicit poeta. Pectora felle virent: Lingua est suffusa veneno. ¶ Istis vuis inuidie corda sua in diebus festiuis onerãt multi. ¶ Primi sunt Juuenes qui adinuicẽ inuidẽt ex excedẽtia i vestitu vel hmõi. ¶ 2. mulieres q̃ inuicẽ inuidẽt: pp vestiũ et ornat⁹ excellentiã et pciositatez. ¶ 3. nobiles et ciues: pp excessũ honoris et reuerẽtie exhibite. ¶ 4. sacerdotes adinuicẽ pp maiorez lucrũ vel emolumẽtũ aut pp pinguiora bñficia. ¶ 5. religiosi pp maiorẽ populorũ cõcursuz. ¶ 6. pdicatores pp maiorẽ gratitudinẽ vel acceptationem. Et tales non solũ cruciabunt in iferno sed ẽt cruciant in hoc mũdo qr inuidus inuidiã cõsumit intus et extra.

¶ 6. sunt onerãtes ficus. ¶ Hij sunt gulosi: qui in dieb⁹ festiuis corda sua et corpora sua q̃si asinos onerãt cibis et potibus suauib⁹. Et bñ figurant p fic⁹ qui sunt dulces et suaues: Unde dixit ficus Judi. 9. Nũquid possũ deserere dulcedinẽ meaz fructusq̃ suauissimos. Et a vicio gule tẽptati dicebãt Nũi. 20. Quare eduxistis ecclesiã dñi in solitudinem vt et vos et nostra iumenta moriamur. Quare eduxisti nos i locũ istũ pessimũ qui nec ficũ gignit: nec vineã nec malogranata. Insup et aquã nõ hz ad bibendũ. ¶ Istis ficub⁹ corpa sua i dieb⁹ festiuis onerãt multi imo q̃si oẽs maxime cõuersantẽ tota die festi in tabernis crapulando: bibẽdo et iebriãdo et incurrũt plurima dãna. Que sapiẽs salomon describit dicẽs Prouer. 23. Cui ve. Cui⁹ pr ve: Cui rixe: Cui fouee: Cui sine causa vel vera: Cui suffossio oculoz: Nõne hijs qui cõmorant i vino et student calicibus epotandis. Oculi tui videbũt extraneas et cor tuuz loquetur puersa. Et eris sicut dormiẽs in medio mari: et q̃si sopitus gubernator amisso clauo et dices. Uerberauerũt me et nõ dolui. Traxerunt me et ego nõ sensi. Qñ euigilabo et rursus vina reperiã: ¶ Et tales a deo apostatant Eccl. 19. Uinuz et mulieres faciunt apostatare sapientes.

¶ 7. sunt onerãtes oẽ onus. ¶ Hij sunt accidiosi: qui i festiuis dieb⁹ corda et corpora sua onerant Accidia que bñ designatur p oẽ onus: qr accidia est tristitia aggrauãs mentẽ vt ei nullũ spũale bonum agere libeat. Et est quodã on⁹ vniuersale in oibus deprimẽs aĩaz ab oi spirituali exercitio Prouer. 19. Abscondit piger manũ suam sub ascella: nec ad os suũ applicet eã. ¶ Accidioso.n. onerosa sunt oĩa spũalia abstinẽtia: cõtinẽtia: vigilie: orationes: misse: pdicatiões: silentium quies: mortificatio. Et iõ qui in festibus solẽnib⁹ accidia aggrauat: super asinum cordis et corporis sui onerat oẽ on⁹. Et tales sunt multi valde. ¶ Primi qui in festiuis diebus dormiẽt vsq̃ ad horã sextã vel nonã. ¶ 2. qui dimittunt vel fastidiunt missas. ¶ 3. qui dimittunt vel fastidiunt pdicatiões et sermonez diuinũ. ¶ 4. qui fugiunt et abhorrent ecclesias et monasteria et alia loca deuota. ¶ 5. qui dimittũt officia diuina aliasq̃ orões: ad quas dicẽdas obligantur. ¶ 6. qui nõ cõtinent ẽt ab vxoribus pprijs. ¶ 7. qui non orãt nec deũ adorãt. ¶ Et isti accidiosi qui fastidiũt bona spũalia interficiuntur et occidũtur a desiderijs carnalibus et tẽporalibus Prouer. 21. Desideria occidunt pigruz: noluerunt.n. quicq̃ manus ei⁹ operari Tota die cõcupiscit et desiderat.

¶ 8. sunt inferẽtes in hierusalẽ i die sabbati. ¶ Hij sunt curiosi et incircũspecti: qui in diebus festiuis qñ ociant volunt curiose videre: audire: odorare: gustare et tãgere curiosa et que nõ licet. Et tales

inferũt in hierusalẽ in die sabbati: qꝛ in aiam inferũt spẽs rerũ que senserũt. Et hij sunt innumeri vꝫ clerici: religiosi: plebei: principes: nobiles: ciues: mercatores: artifices: viri: mulieres: iuuenes ⁊ senes qui in diebus festiuis curiosi aspiciunt mulieres ornatas: vł iuuenes vagos: Uł audiũt vel dicũt verba ꝺtractoria. ¶ Et isti introducẽtes in aiam talia sensibilia animã propriam ꝑdunt. Tre. 3. Oculus meus depredat⁹ est aiam meã in cũctis filiabus vrbis mee. Heu quot miseri in die festo ꝑdũt aiam suã: qꝛ per viã quinqꝫ sensuũ introducũt in aiam latrones infernales: qui ipsam aiam depredanť. Et iõ clamat sapiens Ecci. 28. Sepi aures tuas spinis: ⁊ linguaꝫ neqꝫ noli audire. Et ori tuo facito ostia. Et seras auribus tuis. ¶ Ex hijs pꝫ quõ multipliciť violanť festa per oĩa peccata mortalia. Et per quinqꝫ sensus curiosa sentiẽdo. Uenite ergo ascẽdamus ad monteꝫ dñi ⁊ docebit nos vias suas: Amen.

¶ Qualiter peruersi in festiuis diebus multipľr malignantur. Cap. 96.

Uenite ascendamus ad monteꝫ domini: ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Exo. 20. Memento vt dieꝫ sabbati sanctifices. ¶ Inter oĩa decẽ diuina ꝑcepta: soli mandato de sanctificatiõe festi addita est hec dictio memoratiua vꝫ memẽto: ꝓut dicit Bona in. 3. di. 37. circa litteram: ⁊ Tho. in. 3. di. 37. ar. 5. ⁊ Fran. may. In tractatu deceꝫ ꝑceptorũ. Et hoc pp tria. ¶ ꝓ vt ĩ die festi recordemur deũ orare ⁊ deo vacare qꝛ hoc est de necessitate ꝼm oẽs. ¶ 2. vt recordemur ⁊ ad memoriã reuocemus diuina beneficia: puta mũdi creationeꝫ: incarnationẽ: passioneꝫ: resurrectioneꝫ ⁊ hmõi. ¶ 3. vt in die dominico recordemur ⁊ ad memoriã reuocemus diuina ꝑcepta: cõsiderando si per ebdomadaꝫ cõtra aliqꝺ illorũ fecerimus. Et qꝛ hoc preceptũ de sabbati sanctificatione ꝼm Bona. faciebat ad alioꝝ ꝑceptoꝝ obseruationẽ: ideo ei spãliter additũ est memento. ¶ Istaꝫ particulã memoratiuã que est memẽto: nõ aduertũt: nec considerãt miserimi peccatores ⁊ ꝑfidi christiani: qui more iudeorũ ⁊ phariseorum plura peccata in die festiuo qꝫ in diebus ferialibus cõmittunt. Sũt aũt plurima peccata que in diebus festiuis cõmittuntur sicut probatur expresse ex dictis diuine scripture.

¶ ꝓ aliqui peruersi in festiuis diebus ꝓximos suos obseruãt vt possint ĩ dictis vł factis eos accusaŕ vł iudicaŕ. ¶ Exẽplum hř in iudeis: qui sic christũ in sabbatis obseruabant: vnde scribitur mar. 3. Et obseruabant eum si in sabbatis curaret vt accussarent illum ⁊ Math. 12. Et interrogabant euꝫ dicentes: si lꝫ sabbatis curare: vt accusarent eum: vꝫ de impotentia si non curaret: vel de transgressione sabbati si curaret. ¶ Sic qꝫ plurimi in festiuis diebus diligẽter proximorũ defectus inquirunt: aspiciunt ⁊ considerant vt eos vel accusare vel infamare vel iudicare possint. Sua autem peccata ⁊ culpas dimittunt indiscussas: Quibus dici potest: illud metricuꝫ. Ad fratris culpas aquile tu lumina portas: Ad proprias ceca. Quibus dicẽduꝫ est illꝺ saluatoris math. 7. Hypocrita eijce primuꝫ trabẽ de oculo tuo: ⁊ tunc videbis eijcere festucaꝫ de oculo fris tui.

¶ 2. Aliqui indignanť de benefactis aliorum. ¶ Exẽplũ in archi sinagogo: qui indignabatur: ꝙ xp̃s sanaret in sabbato de quo scribitur Luc. 13. Respõdẽs aũt

Archisinagogus indignãs qr sabbato curasset iesus: dicebat turbe sex dies sũt in quibus opz operari: in his ergo venite ꝛ curamini: ꝛ non in die sabbati. ¶ Sic ꝛ multi in festiuis dieb⁹ vidẽtes aliquos bñ operari: vacare spũalib⁹: missis pdicatiõib⁹: orationib⁹: deuotiõib⁹: elemosinis: Alijsqꝫ pietatis opib⁹ indignant: scãdalizant: male i terptant ꝛ false iudicãt. Sz taliuz idignatio ꝛ scãdalizatio nõ est timẽda. Sz dicendũ est de illis sicut dixit christ⁹ õ phariseis math. 15. Sinite illos: Ceci sũt ꝛ duces cecoꝝ.

¶ 3. Aliqui psequũtur primos. ¶ Exẽplũ in Judeis: qui in sabbato pseqbant christũ. De quib⁹ scribit. Jo. 5. Propterea psequebant Judei iesuz: qr hec faciebat in sabbato. ¶ Sic multi in festiuis dieb⁹ insidiant sanguini ꝛ vite proximi: quẽ querũt vel verberare: vel vulnerare: vel interficere. Heu me quot insidie tendunt a crudelissimis xpianis in diebus solẽnibus: quot interficiunt: quot vulnerant: quot proditiões fiunt i festiuis dieb⁹. De talib⁹ ait ps. Sedet in insidijs cũ diuitib⁹ i occultis vt iterficiat innocentem. insidiat i abscõdito q̃si leo in spelũca sua: Insidiatur vt rapiat pauperem.

¶ 4. Aliqui de suis primis murmurãt. ¶ Exẽplũ de Judeis: qui in sabbato õ xpo murmurabãt. Uñ scribitur Jo. 7. Et murmur multus erat in turba õ eo. Quidaz. n. dicebãt qr bonus est. Alij ãt dicebant: nõ: sed seducit turbas. ¶ Sic in diebus festiuis murmur mult⁹ est i populo. Quidã. n. murmurãt de sũmo pontifice ꝛ cardinalib⁹: Quidã de clericis. Alij de religiosis: Alij de pdicatoribus. Alij de vicinis: Alij de principib⁹. Quidã detrahunt: Quidã adulantur: Quidã mentiũtur. Quidaz se iactant: Quidã susurrãt. Quidã in die festo seminãt inter fratres discordiã. Ecci. 28. Lingua tertia multos cõmouit ꝛ dispersit illos de gente in gentẽ. Ciuitates muratas diuitũ destruxit: ꝛ domos magnatorũ effodit. Uirtutes populorũ concidit ꝛ gẽtes fortes dissoluit: Qui respicit illaz non habebit requiẽ: nec habebit amicũ in quo requiescat.

¶ 5. Aliqui machinãtur mala cõtra primos suos. ¶ Exẽplũ õ principib⁹ sacerdotuz ꝛ phariseis: qui in die sabbati iuerunt ad pilatũ vt machinarent ɔtra xpi resurrectionẽ. De quibus dr math. 27. Altera aũt die q̃ est parasceue. i. sabbato cõuenerũt principes sacerdotũ ꝛ pharisei ad pilatũ dicẽtes: dñe recordati sumus qr seductor ille dixit adhuc viuẽs: Post tres dies resurgaz. Jube ergo custodiri sepulchrũ vsqꝫ in diez tertium. ¶ Sic multi in diebus festiuis accedũt ad principes ꝛ frequẽtãt curias magnatorũ: ꝛ machinantur dolos aduersus innocentes. Et sugerũt mala principibus vt insurgant aduersus inocẽtes. Cõtra tales clamat deus dicẽs in ps. 49. Os tuũ habũdauit malicia: ꝛ lingua tua cõcinabat dolos: Sedẽs aduersus fratrem tuũ loquebaris: ꝛ aduersuz filiũ matris tue ponebas scandalũ: Arguam te ꝛ statuam cõtra faciẽ tuam.

¶ 6. Aliqui stimulant de minimis ꝛ grauia nõ verent. ¶ Exẽplũ in Judeis: qui in solẽnitate paschali timebãt ingredi pilati ptoriũ ne cõtaminarent ꝛ fierẽt inepti ad cõmestionẽ azimorũ: ꝛ tñ non timebãt cõtaminari inocẽtia christi morte q̃rẽdo. De quib⁹ scribit Jo. 18. Adducunt g̃ iesũ a chaypha i ptoriuz. Erat aũt mane. Et ipsi nõ itroierũt i ptoriuz vt nõ cõtaminarent: sz vt mãducarẽt pascha. ¶ Sic multi in dieb⁹ festiuis faciũt sibi õ minimis cõscientiã: ꝛ nõ audent in ecclesia spũũ emittere, ꝛ multa

familia puta incidere vngues. Et tñ cō= mittunt adulteria. Incestus: fornicatio nes ꝛ alia īnominabilia: ludunt peierāt: mentiuntur: tenent in cordib⁹ suis odiū nec stimulant. Quibus dicēdū est illud saluatores math. 23. Ue vobis hypocri te: qui decimatis mentā ꝛ anethū ꝛ cimi nuz: ꝛ reliquistis que grauiora sunt le= gis iudiciū ꝛ misericordiaz ꝛ fidē: Hec oportuit facere ꝛ illa nō ommittere. Du ces ceci excolantes culicem: camelum āt glutientes.

¶ 7. Aliqui ex odio vel Iracūdia i cor= de retēta deū ejiciūt de aīa sua ¶ Exē= plū in Iudeis: qui i die sabbati p̄dicāte xp̄o repleti ira eiecerūt eū extra ciuitatē ꝛ duxerūt vsq3 ad montis sup̄ ciliuz vt p̄cipitarēt eū. De quib⁹ scribit Luc. 4. Et repleti sūt oēs i synagoga ira hec au diētes: ꝛ surrexerūt ꝛ eiecerūt eū extra ciuitatē: ꝛ duxerūt eū vsq3 ad supciliuz montis: sup quē ciuitas illorū erat edifi cata: vt precipitarent eū. ¶ Sic multi in festiuis dieb⁹ retinētes in cordib⁹ suis iram ꝛ odiū cōtra proximos suos deuz expellunt de aīa sua. Heu quot sunt qui expectāt tēpus vt possint d̄ iniurijs vin dicari: ꝛ tñ in dieb⁹ festiuis orāt deū sua sibi peccata dimittere. Quibus dicēdū est illud Ecci. 28. Qui vindicari vult a dn̄o inueniet vindictā: ꝛ pctā illius ser= uās seruabit: Relinque p̄ximo tuo no centi te: ꝛ tūc deprecāti tibi peccata sol= uentur. Homo hoī reseruat irā ꝛ a deo querit medellā. In hoīem sibi similem nō hꝫ misericordiā ꝛ de peccatis suis de precatur. Ipse duz caro sit reseruat iraz ꝛ propitiationē petit a deo. Quis exo= rabit pro delictis illi⁹: Hij expellūt deū: cuius locus in pace factus est: de anima sua.

¶ 8. Aliqui inducunt ad aliquod bonuz vt postmodū malignentur aduersus il= lu3. ¶ Exēplū in Iudeis qui maliciose rogauerunt paulū ꝛ barnabā in die sab bati: vt in sequenti sabbato in synagoga iterum talia predicarent: vt possent ma iorem habere occasionē p̄sequendi eos prout dicit Lyra Act. 13. Ubi scribitur Exeuntibus autem illis. s. de synagoga in die sabbati rogabant vt sequenti sab bato loquerētur sibi verba hec. ¶ Sic multi in diebus festiuis sub specie ali= cuius boni querunt aduersus p̄ximuz suū ruinam vel corporalez vel spiritua lem: prout sunt illi qui sub specie elemo sine volunt ad lasciuiaz inclinare. Et isti sunt similes diabolo qui sub specie bo ni p̄trahit ad malū ꝛ trāsfigurat se in an gelum lucis. Et sunt similes phariseis qui faciebant orationes longas vt come derent domos viduarum math. 23. Et ideo clamat Ioānes apostolus. i. Io. 4. Nolite omni spiritui credere: sed pro= bate spiritus quasi ex deo sunt: quoniā multi pseudo prophete exierunt in mū dum.

¶ 9: Aliqui mouentur inuidia ex fauore vel profectu aliorum. ¶ Exēplum in iu deis: qui in die sabbati vidētes turbas sequētes ꝛ fauentes paulo ꝛ barnabe re pleti sunt Inuidia. De quib⁹ scribitur Act. 13. Sequenti autem sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire ver= bum dei. Uidētes aūt turbas Iudei re pleti sunt zelo. ¶ Sic multi in diebus fe stiuis videntes aliorū profectuz: gratias vel fauorem: moriuntur inuidia. Et ex illa mouentur ad detractiōes vel ad ma chinandū mala aduersus illos: Et tales sunt inuitatores ꝛ filij diaboli: qui ex in uidia motus aduersus hominem ma= chinauit in mortem eius Sap. 2. Inui= dia diaboli mors intrauit in orbem ter rarum: Imitantur autem illum qui sūt ex parte illius.

¶ x. Aliqui cōtradicūt impugnāt veritatem. ¶ Exēplū in Judeis: qui ī die sabbati paulo ꝛ barnabe vitatē ꝛ xpm predicantibus cōtradicebant ex inuidia stimulati. De quib⁹ dr̄ Act. 13. Uidentes aūt turbas iudei repleti sūt zelo ꝛ cōtradicebant hijs que a paulo dicebantur. ¶ Sic multi in festiuis diebus sciēter ꝛ proterue cōtradicūt agnite veritati: ꝛ multipliciter mētiunī ꝛ cōtradicunt spiritui sancto a quo est oīs veritas. Quibus dicit̄ illud Act. 7. Dura ceruice ꝛ incircūcisi cordibus ꝛ auribus: vos semꝑ spiritui sancto restitie: pratica hic quō multi multipliciter mentiuntur in die festo filij contra patres ꝛ filie cōtra mr̄es Uxores iuris ꝛ econuerso.

¶ xi. Aliqui maledicūt ꝛ blassemāt deū ac sanctos. ¶ Exēplū in iudeis: qui in die sabbati cōtradicentes paulo ꝛ barnabe p̄dicantibus blassemabāt. De quibus scribitur Act. 13. Cōtradicebāt hijs que a paulo dicebantur blassemantes. ¶ Sic multi in festiuis dieb⁹ ex iracūdia moti deū sanctosq; suos maledicūt ꝛ blassemant. Sicut sunt lusores ꝛ iracundi: iuuenes: milites: nobiles: ꝛ quasi oēs tpib⁹ istis: quib⁹ tm̄ inoleuit blassemie viciū q̄ nō hoīes sed dānati demones videnī O miserimi blassematores O aīe dānate: O stipule infernalibus intendijs deputate. Et a sanctorū cōsortio segregande. De istis locutus ē dn̄s moisi dicens Leui. 24. Educ blassemū extra castra: ꝛ lapidet euz populus vniuersus. Et ad filios israel loqueris. Homo qui maledixerit deo suo portabit peccatum suum. Et qui blassemauerit nomen dn̄i moriatur: Lapidibus opprimet eū oīs multitudo populi.

¶ 12. Aliqui inaniter gloriant̄ de malefactis. ¶ Exēplū d̄ babilonijs: qui in solēnitatibus gloriabantur de victoria habita contra filios israel. De quibus dicitur in ps. 73. Et gloriati sunt qui oderūt te in medio solēnitatis tue. Nam cū babilonij destruxissent hierusalez. Judei circūstantes veniebant in hierusalez ter in anno. s. In festo pasce: In festo penthecostes: ꝛ in festo tabernaculorum sicut habetur Exo. 23. Et babilonij in medio talium solēnitatum gloriabantur d̄ victoria habita. ¶ Sic multi in festiuis diebus glorianī inaniter. Aliqui de sua pulchritudine: Aliqui d̄ diuitijs. Aliqui de comitatu: Alij de vestimētis ꝛ pompis: Alij de ludis: Aliqui de choreis. De cantu. Et qd̄ deterius est aliquí gloriantur de peccatis de adulterijs: de homicidijs: de oppressiōib⁹. Et quod pessimū est de blassemia dei ꝛ sanctoruz O anime desperate: O filij d̄monie: quis vos docebit fugere a vētura ira: Qua facie qua frōte aīa dānata leuare poteris oculos ad celū cū deū totiens maledicas: ꝛ de maledictione ꝛ blassemia glorieris: Heu aīa misera: Audi quid dicat deus de talibus: de peccato suo gloriantibus Ysa. 3. Peccatū suum quasi sodoma predicauerunt: nec absconderūt: Ue anime eoruz qm̄ reddita sūt eis mala. O mortales cōsiderate in quot ruinas: in quot miserias ruunt infelices homines in festiuis diebus: ꝛ cauete ab ira dei. Uenite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas. Amē.

¶ De diuini coinquinatōe sabbati ꝛ eiusdem ꝓphanatiōe multiplici. Cap. 97.

V Enite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribitur hec verba Ysa. 56. Beatus vir qui faciet iudiciuqꝫ: ꝛ iustitias filius hominis qui

apprendit illam: Custodiens sabbatum ne polluat illud. ¶ Inter omnia necessaria ad salutē populi christiani sūme necessarium est diuinorum preceptorū adimpletio: qꝛ scriptum est Math. 19. Si vis ad vitam ingredi serua mandata: Sed diuina precepta vix adimpleri possunt sine perfecta olim sabbati et modo dominice sanctificatione. Quia sicut dicit seraphicus Bona. in. 3. di. 37. circa litteraꝫ ꝓcepto de sanctificatione festi addita est particula memoratiua: memēto: qꝛ talis mandati obseruatio ad oīuꝫ aliorum obseruātiā faciebat: et ideo beatus vir qui faciet iudiciuꝫ et iustitiaꝫ: custodiens sabbatū ne polluat illud. Et ꝑ oppositū ve illis qui dies festos et maiestati altissimi dedicatos polluunt cōtaminat et coinquinat. Quorū est multitudo non minima prout patebit singulariter discurrendo.

¶ p. Sabbatū ꝓphanāt. ¶ Nee. 13. Que est hec res mala quā vos facitis et prophanatis dieꝫ sabbati. ¶ Hij sunt idolatre: infideles: incantatores et supstitiosi. Qui in diebus festiuis demones inuocant et cum demonib⁹ cōmertiuꝫ habēt: siue per incantationes verborū: siue per inspectiones caractheꝝ et imaginū: siue per imolationes sacrificiorū: in quibus tribus consistunt oēs artes magice ꝫm Bona. in libello de deceꝫ ꝓceptis. Siue ista fiant ad transmutandū naturas sicut fecerunt magi pharaonis: Siue sint ad ludificandū sensus: Siue ad inuestigationem cōtingentiū futurorū. ¶ Hoc modo prophanāt: qui in diebus festiuis seruant aliquid sicut ouuꝫ ascensionis: lignū de die natali. Qui colligūt aliqua semina vel herbas in die sancti Joānis baptiste vel in die sancti Laurētij. Qui faciunt fundere annulū. Qui dicūt aliq̄ superstitiosa dum legitur euāgelium in die festi: vel ponunt aliquid sub altari et huiusmodi multa. ¶ Hij omnes dicuntur prophanare sabbatum: quia faciunt opera diabolica: que debent esse procul a phano: prophanus. n. dicitur quasi procul a phano. ¶ Hoc modo prophanabant sabbatuꝫ idolatrando ille due meretrices Oolla et Ooliba. De quibus dicitur Ezech. 23. Cum idolis suis fornicate sūt: Insuper et filios suos quos genuerunt mihi: obtulerunt eis ad deuorandum. Sed et hoc fecerunt mihi: polluerunt sanctuarium meuꝫ in die illa et sabbata mea ꝓphanauerunt: Cūqꝫ imolarunt filios suos idolis: etiam hec fecerunt ī medio domus mee.

¶ 2. Sabbatuꝫ polluūt. ¶ Ysa. 56. Beatus vir qui facit hoc custodiens sabbatum ne polluat illud: Custodiens manus suas ne faciat omne malum. ¶ Hij sunt qui in diebus festiuis operanī opera nephanda et diabolica: prout sunt homicidia. Oppressiones pauperuꝫ: Afflictiones pupillorum et viduarū. Detractores: Odientes proximuꝫ. Unde scribitur Ezech. 22. Ecce principes israel fuerunt in te ad effundendum sanguinem: patrem et matrem cōtumelijs affecerūt in te. Aduenā calūniati sunt in medio tui. Pupillum et viduam contristati sunt apud te. Sanctuaria mea spreuistis: et sabbata mea polluistis. Uiri detractores fuerunt in te ad effundenduꝫ sanguineꝫ: et super montes comederūt. Scelus operati sunt in medio tui. Heu me quot sunt de istis pratica ꝓlixe: prout videbitur.

¶ 3. Sabbatuꝫ derident. ¶ Tre. 1. Uiderunt eam hostes et deriserunt sabbata eius. ¶ Hij sīt increduli et infideles heretici: qui nō credūt sacramentis eccl'ie: Sꝫ reputāt deliramēta. Hii sūt qui nō credūt ea q̄ dicunī de sacramēto eucha

tristie: De immortalitate anime. De vita futura. De gloria paradisi. Et ideo qñ vident ecclesiaz festa celebrare deridẽt. In hoc numero sũt iudei obstinati: qui solẽnitates xpianorũ fictas reputãt ꝛ irrident cuz ipsi adhuc velamẽ habeãt super faciez suã: Et vtinã vel soli iudei: vel soli maumetani festos dies irriderent. Et nõ etiã plurimi qui falso xpiani nominantur: Sed sunt hostes ꝛ inimici ꝛ noĩs xpiani ꝛ opationũ noĩs christiani. De talibus dicit Jeremias querulãdo. Uiderũt eã .s. ecclĩã hostes .s. Infideles nõ credẽtes ꝛ ðriserũt: sabbata ei⁹.

¶ 4. Sabbatũ violant. ¶ Ezech. 20. Et Exacerbauerunt me filij ꝛ in preceptis meis nõ ambulauerũt ꝛ iudicia mea nõ custodiunt: ꝛ sabbata mea violauerũt. ¶ Hij sunt Gulosi qui in diebus festiuis totaliter se effundũt sup escam ꝛ potum dicentes illud comedamus ꝛ bibamus. De quibus videt̃ loqui ꝑpheta. Naz ꝛ dicit lyra sup Ezech. 20. Aliqui violauerũt sabbatũ exeundo in die sabbati ad colligenduz mãna contra moisi ꝓceptũ Exo. 16. Uenitq; dies septima ꝛ egressi de populo vt colligerẽt nõ iuenerunt. ¶ Hoc mõ violant sabbatũ ꝛ dies festos illi qui vacãt illis diebus calicib⁹ epotandis. Cõuiuijs: Cenis: Crapulis. Et stãt in tabernis a mane vsq; ad noctis dimidiuz: Quorũ deus venter est ꝛ glĩa i cõfusione. Unñ ꝛ Neemias obiurgauit optimates ꝛ maiores qui i die sabbati ꝑmittebãt pisces ꝛ venalia ꝛ cõestibilia vẽdi ꝛ emi dicẽs eis. Nee. 3. ꝛ vos additis iracũdiaz violando sabbatũ.

¶ 5. a sabbato oculos auertũt. ¶ Ezech. 22. Sacerdotes eius cõtẽpserũt legem meã ꝛ polluerũt sãctuaria mea: ꝛ a sabbatis meis auerterunt oculos suos. ¶ Hij sunt Accidiosi: qui in dieb⁹ festiuis tristant̃ ꝛ accidiant̃ in rebus spũali bus ꝛ totalr̃ se ðuertũt ad terrena ꝛ corporalia: in eis delectationes ꝛ solacia q̃rendo. Tales sũt clerici: religiosi: monachi ꝛ seculares q̃ꝫ plurimi: iuuenes ꝛ senes: vidue ꝛ cõiugati: quibus fetent ꝛ tediose sunt misse: ꝑdicationes: diuina officia: oratiões: ꝛ iõ auertũt oculos a sabbato ꝛ se ad terrena solacia delectãdo ꝛ diligendo cõuertũt. ¶ Hij sunt similes filijs israel quibus fetebat manna: ꝛ iõ cupiebãt cepas: porros ꝛ cucumeres egipti comedere dicẽtes Nũi. xi. Quis det nobis ad vescẽdũ carnes: Recordamur pisciũ quos comedebam⁹ in egipto gratis. In mẽtẽ veniunt nobis cucumeres ꝛ pepones porriq; ꝛ cepe ꝛ allea. Aĩa nostra arida est: nihil aliud respiciũt oculi nostri nisi man. ¶ Heu me quot sunt nedũ seculares sed ꝛ clerici ꝛ religiosi: quib⁹ ẽ tediosa loqui cũ virgine maria dicẽdo eius coronã imo dimittũt eaz: ꝛ libẽtius locũtur cũ mulierculis: cũ amasijs: cũ meretricib⁹. Quot sunt quib⁹ ecclesie fetent: ꝛ lupanaria sunt odorifera. Quot sunt quib⁹ tediosa sunt monasteria: ꝛ gratiosa hospicia ꝛ tab̃ne. Quot sunt quib⁹ insipida sunt pr̃ ꝛ aue maria. Et saporosa sunt vaniloquia: detractiones: murmurationes. Istis fetet mãna ꝛ sapiunt porri egiptij. Hij auertũt oculos suos a sabbato.

¶ 6. Sabbatũ fastidiũt ꝛ optãt trãsire. ¶ Amos. 8. Audite hec qui cauteritis pauperum ꝛ deficere facitis egenos terre dicentes. Quãdo trãsibit sabbatũ ꝛ aperiem⁹ frumentũ: vt iminuamus mẽsuram: ꝛ augeamus siclum: ꝛ supponamus stateras dolosas: vt possideam⁹ in argento egenos: ꝛ paupes pro calciamẽtis ꝛ quisquilias frumenti vendamus. ¶ Hij sunt Auari: Mercatores: ꝛ artifices cupidi: qui optant sabbatũ trãsire vt lucris: rapinis: iniustitijs: ꝛ fraudib⁹

possint incūbere. Et videtur eis q̄ dies festus duret per anni spaciuꝫ. Et magis habēt cor suum ad lucruꝫ tēporale futurū: q̄ ad lucrū spirituale iminēs et presens. Quin imo multi cura reruꝫ temporaliū cupiditate agitantur: q̄ per totā diem solēnē a labore lucroso cessare nō possunt Sed post vesperas et ante solis occasum laborare incipiunt preparādo materiaꝫ pro opere faciēdo. ¶ Isti sunt similes illi qui inuitatus ad nuptias noluit ire sed magis voluit ire ad uidendū boues quos emerat dicens nuncio qui inuitauerat illud quod scribit Luc.14. Iuga boum emi quinqꝫ eo probare illa Rogo te habe me excusatum.

¶ 7. Sabbatū stercorizāt. ¶ Malach. 2. Dispergā super vultum vestrū stercus solēnitatuꝫ vestrarū. ¶ Hii sunt luxuriosi: qui in diebus festiuis se ceno luxurie et fornicationis inmergūt: que per stercus designatur Ecci.9. Oīs mulier que est fornicaria quasi stercus i via ab omnibus pretereuntib⁹ conculcabitur. ¶ Et tales sūt innumerabiles: qui eo die quo vacare deo debēt: attendunt solūmodo ad carnē saciandā in mollicie. In fornicationib⁹: cū meretricib⁹: In adulteriis cum alienis uiris vel vxorib⁹. In incestibus cuꝫ propriis filiabus cū sororibus: cū cognatis: cū affinibus: In sacrilegiis cum personis deo dedicatis. Heu quot sunt qui in diebus festiuis more equorum totaliter se effundunt in stercora luxurie. Et postmodum in illo stercore moriuntur dicēte pphēta Iohel.i. Computruerūt iumēta in stercore suo. Iumēta i stercore suo putrescere ē carnales viros i fetore luxurie vitā finire.

¶ 8. Sabbatum habēt in opprobrium. ¶ i. Mach.i. Dies festi eius conuersi sunt in luctuꝫ: Sabbata eius in opprobrium. ¶ Hii sunt derisores: maledici: et blassfemi: qui dies festos: et sctōꝝ solēnitatem celebrantes derident et maledicunt et blassfemant. Opprobriū fit alicui cuꝫ deridetur iuxta illud ps.108. Et ego factus sum opprobriū illis: viderūt me et mouerūt capita sua: Opprobriuꝫ fit alicui cum vituperatꝰ: maledicitꝰ: blassfematur iuxta illud ps.21. Ego autem suꝫ vermis et non homo: Opprobrium hoīum et abiectio plebis: Oēs vidētes me deriserūt me: locuti sūt labiis: et mouerūt capita sua: Sperauit in dn̄o: supple dixerūt blassfemantes: Eripiat eum. ¶ Illi ergo scelerati: qui dies festos et sctōꝝ solēnitates deridēt. Et illi sceleratores qui maledicūt. Et illi sceleratissimi qui blassfemāt sabbatū hn̄t in opprobriuꝫ: imo ipsū deū qui sabbatū istituit. Unde clamat in ps.30. Sup oēs inimicos meos factus suꝫ opprobriū vicinis meis valde. Qui videbunt me foras fugerunt a me: et obliuioni datus sum tāquaꝫ mortuus a corde.

¶ 9. Sabbatū coinquinant.i. Macha.i. Multi ex israel cōsenserunt. Regi Anthioco et sacrifcauerūt idolis et coinquinauerūt sabbatū. ¶ Hii sunt amatores hoīuꝫ et mūdi magis q̄ dei: qui in dieb⁹ festiuis adorāt ydola et nō deuꝫ verū.i. adorāt pncipes: platos et magnatos: quibus maiorē reuerētiā in dieb⁹ festiuis faciūt q̄ sctissimo sacro: Magis timēt magis amāt et magis obediūt q̄ xpo. ¶ Hii sunt philocapti et vani quicꝫ qui in dieb⁹ festiuis adorāt ydola.i. mulieres vnctas: pictas et dauratas: q̄s et i ecclesia et extra magis venerantꝰ: crebrius aspiciunt: deuoti⁹ ītuentꝰ: gratiosius appropinquāt. q̄ xpo et ꝟgini gloriose. O quot ydolatre. ¶ Hii sunt lusores qui in diebus festiuis colunt ydola.i. cartas: decios: Tabuleria: que deuotius colunt q̄ christum et frequentius intuentur.

¶ Hij sūt mariti qui in diebus festiuis colunt idola.i.vxores suas:q̄s ardētius diligunt q̄ deū τ econuerso. ¶ Hij sūt patres τ mr̄es:qui in diebus festiuis colūt idola.i.filios τ filias suas:quas magis ornant:magis amant : magis venerantur q̄ deum imo contra deum: Hij omnes τ similes coinquinant sabbatum τ solēnitates diuinas adorando idola creaturarum. Unde dicit deus Ezech. 22. A sabbatis meis auertunt oculos suos τ coinquinabar in medio eoꝝ.

¶ x. Sabbatum non custodiunt. ¶ 2. Macha.6. Neq̄ aūt sabbata custodiebantur. ¶ Hij sunt artifices:agricole τ laboratores. Rustici τ Naute:Caupones τ Hospites:qui in diebus festiuis: opera seruilia exercent:aliquid operando in apotecha:in agro:in uinea colligēdo fenum:granū:vuas: Suendo:texendo vl' aliquid huiusmodi faciēdo. Heu me quot sunt qui in diebus festiuis in oculto laborāt τ furantur deo tp̄s suū: τ ideo deus eis aufert tēpus proprium eos occidēdo τ mori permittendo: Sicut patuit in illo qui in die sabbati ligna colligebat quem deus precepit occidi.

¶ Unde scribitur Nūi.xv. Factum est autem cum essent filij israel in solitudinem:τ inuenissent hominem colligentē ligna in die sabbati:obtulerunt eum moisi τ Aarō τ vniuerse multitudini. Qui recluserunt eū in carcere nesciētes quid super eo facere deberēt. Dixitq̄ dn̄s ad moisem : Morte moriatur homo iste: obruat eum lapidibus oīs turba extra castra:Cūq̄ eduxissent eum foras obruerunt eum lapidibus τ mortuus est sicut preceperat dominus.

¶ xij. Sabbatū non seruant. ¶ 2. Machа.9. Neq̄ dies solēnes patrij seruabantur. ¶ Hij sunt illi qui non agunt ea ad que tenentur in die festo : vz Qui deum non adorant in die dominico ad quod tenentur ſm Scotum in.3.dis.9. Qui deum non actualiter diligūt die dominico ad quod probabiliter obligantur ſm Scotum in.3.dis.27. Qui diuina beneficia non recogitant ad quod tenentur in die dominico vel festo ſm bona in.3.di.37.circa litteram : τ Thomas in tertio scripto di.37. Qui non habent contritionem de peccatis. Qui non audiunt missam. Qui non audiunt predicationes. Et isti sunt innumeri. Et sinō seruabunt sabbatum non habebunt meritū:nec etiam premiū cōsequent.

¶ 12. Sabbatum vilipendunt nec honorant. ¶ Tre.i. Uie syon lugent eo q̄ nō sit qui veniat ad solēnitatem. ¶ Hij sūt indeuoti.qui in diebus festiuis non veniunt ad ecclesiam : sed manent domi. Qui non vadunt ad missas : Qui non vadunt ad audiendum diuinum sermonem. Qui non vadunt ad processiones in diebus festiuis. Qui non vadunt ad pia τ deuota loca. Qui non vadunt ad indulgentias capiendas : sed expectant q̄ deus mittit eam in domum imo in lectum. Heu me quot sunt de istis indeuotis : qui ad solēnitates non veniunt. Qui ecclesias non frequentant. Isti sūt dissimiles virgini gloriose:que licet distaret a Hierusalem multum. In die tamen solēni pasce ascendebat in Hierusalem cum Jesu τ Joseph ad honorandum diem festū:prout habetur Luc.2. Sed modo possumus canere illud lamentabile Hieremie prophete dicētes Tre.i. Uie syon lugent eo q̄ non sit qui veniat ad solēnitatem O mortales. Ecce quot mala:quot iniqua:quot diabolica cōmittuntur in diebus festiuis:quot modis diuina solēnia contaminantur: Uenite ergo ascendamus ad montē domini τ docebit nos vias suas.

¶ De multiplicibus in festiuis dieb⁹ suggestionibus ꝛ imissionibus demonum malis. Cap. 98.

Venite ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec verba Nee. 13. Et tirii habitauerūt in ea: Inferētes pisces ꝛ oīa venalia. Et vēdebant in sabbatis filijs iuda ꝛ hierł'ez. ¶ Quāuis antiquus hostis vna cū satellitibus suis non cesset tēptationi laqueos vbiq; pretēdere: vt credētium fidē quoquo mō valeat corrūpere: Precipue tñ totuz sue nequitie vir⁹ i festiuis diebus effundere nititur: qñ humana corpora ꝛ exquisito cibo grauant ꝛ vino exhilarant: ꝛ ociosa quiete torpescunt. Scit enim poeticuz illud. Mens erit apta capi tunc cū letissima rerū. Ut seges i pingui luxuriabit humo. ¶ Uñ ꝛ ad solicitā aīarū custodiā ꝛ nostre salutis prouidaz cautellaz describēda sūt opera demonū: que in festiuis dieb⁹ ad aīarū ruinā exercēt. Et in sacris litteris multipliciter figurantur.

¶ Ꝙ demones in dieb⁹ festiuis habitāt i aīa per malā voluntatē quā hz ꝛ quam ipsi conseruāt. ¶ Nee. 13. Et tirij habitauerunt in ea. s. hierusalē in die sabbati. ¶ Tiri interpretāt fortes: tribulati vel angustiati: ꝛ significāt demones qui natura sunt fortissimi Iob. 41. Non est super terrā potestas que cōparet ei qui factus est vt nullū timeret. Et sicut tribulati ꝛ angustiati: qꝛ electi sunt de celo ꝛ in infernū penis destinati Ysa. 14. Et tu vulneratus es sicut ꝛ nos: nostri similis effectus es. Detracta est ad inferos superbia tua: cōcidit cadauer tuū. Subter te sternet tinea ꝛ operimētuz tuum erunt vermes. ¶ Isti ergo tirij in die festo habitāt in hierusalē. i. in aīa rōnali ꝑ malam voluntatē quā imittunt ꝛ conseruant. Nam si in diebus festiuis hō ē in peccato mortali demones q̄ntū possūt nituntur ipsum retrahere a cōtritione ꝛ a cōfessione peccati: ꝛ ipsuz cōseruare in mala volūtate ꝛ in malo ꝓpositio. Uerbi gratia quis in die festo est in peccato mortali auaritie: vsur: furti: luxurie: fornicatōis: odij: rancoris: partialitatis: blasfemie ꝛ hmōi. Primū qd̄ circa istos facit demon est ꝙ nititur ipsuz retrahere a cōtritione ꝛ cōfessione illius: ꝛ cōseruare ipsum in mala voluntate: q̄ est diaboli reclinatorium: sicut ꝛ bona voluntas est reclinatoriū dei: ꝛ tūc diabolus in pace ꝛ quiete requiescit in tali aīa tanq̄ in atrio suo: Unde scribitur de ipso demone Luc. xi. Cū fortis armatus custodit atriū suū: in pace sunt oīa que possidet. Si autē fortior eo supueniēs vicerit eū oīa arma eius auferet ꝛc̄. ¶ Et hoc est primū qd̄ facit diebus in aīa i die festo: conseruat ꝛ custodit eaz q̄ntū pōt in mala volūtate: ꝛ sic inhabitat in ea. Et hoc quātū ad illos qui existūt i peccato mortali: qui sunt innumerabiles. ¶ Et ideo primū quod ipsi facere debēt cōtra demonē est: ꝙ debēt ꝑ cōtritionē ꝛ confessionē introducere iesum fortiorem diabolo: qui oīa eius arma auferet ꝛ spolia distribuet. ¶ Et hoc est cōtra multos: qui sic non faciunt sed permittūt diabolum habitare quiete: in mala voluntate persistendo.

¶ 2. Inferūt pisces in hierusalē. i. cogitationes luxurie lubricas in aīaz. ¶ Nee. 13. Inferētes pisces. ¶ Pisces qui cōtinue mouentur in aquis ꝛ sunt lubrici ꝛ instabiles significant cogitationes carnales: que sūt mobiles lubrice ꝛ in mollicie carnalis dlectationis ꝛ luxurie voluuntur: que per aquā designatur Prouer. 9. Aq̄ furtiue dulciores sūt. ¶ Istas

cogitatiões carnales in dieb⁹ festiuis de mones inferunt in aiam rõnalez quasi intra bierusalē misticā3:vt sic ptrabant ad pctm̄. Et hoc faciunt illis quos vident in dei gratia cōstitutos ꝛ mundos a pctō mortali. Lūc.n.imitūt ꝛ inferūt cogitatiões fornicationes:stupri:adulterij:incestus:sacrilegij:mollicieí ꝛ sodomie. ℭ Nā sicut deus in die festo qñ aīa rōnalis vacat cōtēplationi ꝛ orationi cogitationes bonas ꝛ bona desideria infūdit quasi seminās bona semina in agro suo. Sic diabolus per oppositū3 vidēs hoīes in die festo dormiētes: ociosos ꝛ negligētes intromittit cogitatiões imūdas quasi supseminās zizaniā. Un̄ scribitur math.13. Sile ē regnū celorū homini qui seminauit bonū semē in agro suo. Cū autē dormirēt hoīes venit inimicus ei⁹ ꝛ supseminauit zizania in medio tritici ꝛ abijt ꝛc̄. ℭ Sed istis piscibus ꝛ carnalib⁹ cogitationibus debem⁹ in diebus festiuis dn̄ari:eas subiugādo extirpādo ꝛ expellēdo ō aīa nr̄a:q2 hoc deus mistice mādauit dicēs primis parentibus Gen.i. Dominamini piscibus maris.i. carnalib⁹ ꝛ luxuriosis cogitationib⁹. ℭ Et hoc est cōtra multos:qui talibus piscib⁹ carnaliū cogitationū non dn̄ant nec expellunt in diebus festiuis. ℭ Possūt ēt per pisces intelligi cogitanes oīu3 ōlectabiliū puta gule:ludi:vsure:supbie:pōpe:laudis humane:q̄s oēs diabolus in dieb⁹ festiuis infert ītra misticam bierusalem aie rōnalis. Heu me quis credere posset. Quis digne ponderare multitudinē piscium ꝛ sensualium cogitationū:quas diabolus infere:sugerit ꝛ īmittit in animas christianorum in diebus festiuis. ℭ Hoc est ergo ſm q̄ facit q2 ingerit cogitationes malas.

ℭ 3. Infert oīa venalia.i.desideria mala. ℭ Nee.13. Et inferētes omnia venalia.

ℭ Ista venalia sūt desideria mala:que diabolus hoī vendere intēdit. Nā sicut in die festo infert cogitationes malas ꝛ ꝛ ingerit in intellectu: Ita mittit desideria mala in volūtate: ꝛ sufflat ī ea nitēs eam ignire ꝛ accēdere cū malis desiderijs. ℭ Et notandū q̄ infert oīa venalia nō vnū tm̄:q2 in cordibus hoīu3 oīa mala desideria seminat ſm psonarū q̄litatem ꝛ dispositionē. ℭ Na3 sanguineis ingerit desideria delectabilia. Colericis desideria crudelitatis:fleumaticis desideria instabilia: malēconicis desideria tristia: Alicui īmittit ōsideria carnis:alicui gule:alicui ludi: Alijs īmittit desideria homicidij: Alijs supbie: Alijs pompar ū: Alijs furti:ꝛ ſm q̄ vnūquē q̄ dispositū viderit sic ei ōsideria īmittit. Habet.n.mille nocēdi modos.16.q.2.c.Uisis. Nouit.n.q̄uo gaudio fallat:quē metu opp̄mat:quē merore cōturbet. Oiu3 ventillat causas:oium scrutat̄ affectus. ℭ Et aduertendū q̄ sicut mercatores merces suas prius emptorib⁹ ostendūt ꝛ postmodū vendūt:ꝛ faciunt cōtractū: Sic diabolus desideria mala ponit in corde quasi an̄ oculos aie siue voluntatis:vt diligēter videat ꝛ consideret ea si placent vel ne. ℭ Et sicut mercatores cū magna instantia ꝛ īportunitate laudāt merces suas vendibiles voluēdo ꝛ reuoluēdo eas ante oculos emptoru3. Et sciunt psuadere q̄ aliquādo quasi videtur violētare ipsos emptores: Sic diabolus in die festo qñ proposuit desideria carnis vel alia desideria delectabilia an̄ oculos aie rōnalis:tm̄ voluit ꝛ reuoluit ꝛ tantū laudat ꝛ cōmendat q̄ quasi videtur animam violentare ad emendū ꝛ consentiendum talibus desiderijs. Et cum seduxerit aiam ad faciendum talē emptionem tunc diabolus recedit gloriando de tali deceptione.

¶ 4. Uendūt filijs Juda ꝛ hierusalez.i. trahūt cōsensuz. ¶ Nee.13. Et vēdebāt in sabbatis filijs iuda ꝛ hierl'ez. ¶ Jsta vendicio est cōsensus in peccatū. Nā sicut vēdicio est mutuus cōsensus vēdentis atqꝫ emētis: In quo vn⁹ dat mercea ꝛ alter pecuniam vel aliud eqlis pcii ꝛ valoris: Sic in cōsensu peccati cōcordāt diabolus ꝛ peccator: ꝛ diabolus dat peccatori delectationē desiderij siue desideria delectabilia vel peccati delectationē. Peccator vo dat diabolo aīam que est moneta i q̄ depicta ē imago sūmi regis math.22. Ostēdite mihi numisma cēs⁹. Cui⁹ ē imago hͤ ꝛ supscriptio. Et hͣ mō diabolus i sabbatis.i.i dieb⁹ festiuis vēdit filijs Juda.i.xpianis qui verū deū cōfitēt: ꝛ filijs hierusalē.i.xpianis qui sūt filij adoptiui celestis hierusalē ad Gal. 4. Jlla autē que sursum est hierusalez libera est: que ē mater nostra. Uendūt autē delectationes corporales: bestiales ꝛ sensuales. Et ipsi miseri tāqꝫ famelici dant pro talibus diabolo aīam suā: que est oīuz rerū corporaliū pciosissima cuz sit ad imaginē dei Gen.i. ¶ Un̄ miseri christiani faciūt sicut ibi qui sunt in obsidione qui fame moriūtur ꝛ darent p frusto panis mille aureos: sic ꝛ isti dāt aīam pro momētanea delectatione. De istis famelicis ꝛ malis emptorib⁹ lamētatur Hieremias dicens Tre.i. Oīs populus eius gemēs ꝛ querēs panē: Dederūt pciosa queqꝫ pro cibo ad refocillandaz aīam. ¶ Heu me quot sūt in ecclesia dei famelici ꝛ sitibundi d̄ luxuria Auaritia: gula: ludis: choreis: qui emūt talia a diabolo in die festo. Ymo ipsi vendūt ēt diabolo paradisuz pro talib⁹ delectationibus ꝛ tn̄ de hoc ridenᵗ ꝛ paruipēdūt: sed tn̄ postea flebūt: sicut Esau vendidit pgenita sua pro lentis edulio vel ferculo ꝛ paruipendit: sed tn̄ postea fleuit. Un̄ scribitur Gen.25. Jurauit ei Esau ꝛ vēdidit pgenita ꝛ sic accepto pane ꝛ lentis edulio cōedit ꝛ bibit ꝛ abijt paruipēdens q꜃ pgenita vēdidisset: practica hic vt libet.

¶ 5. Portāt onera ꝛ pondera.i. trahunt ad opus peccati. ¶ Hiere.17. Custodite aīas vestras ꝛ nolite portare pōdera in die sabbati: Si audieritis me vt non inferatis onera in die sabbati ꝛc. ¶ Jsta onera ꝛ pondera sunt opa peccati mortalis: que quasi onus graue aīam deprimunt ad terrena ꝛ submergūt postmodum ad infernū De istis oneribus dicit pph̄a in ps.37. Qm̄ iniquitates mee supergresse sunt caput meuz: ꝛ sicut onus graue grauate sunt sup me. ¶ Jn die ḡ sabbati portant onera ꝛ pondera: q₂ portare faciunt peccatorū onera trahendo hoīes ad opa peccati. Nō nō sufficit diabolo imittere malas cogitatiōes: nec sufficit accendere desideria illicita: sꝫ totis viribus nititur hoīem ptrahere ad opera peti. Et ipsū suis malis operib⁹ onerare. Et alios alijs malis opib⁹ onerat: quosdā onerat operib⁹ luxurie: quosdā operib⁹ gule: quosdaz operibus accidie: quosdā operib⁹ inuidie. Alios opōnib⁹ ludi alios: furti: alios mēdacij: alios operationib⁹ supbie: vindicte ꝛ hmōi. Et vt dicit paulus ad Gal.6. Unusquisqꝫ on⁹ suū portabit. Heu me quot onera in die festo portare facit neduz secularib⁹ sed ꝛ clericis: sꝫ ꝛ religiosis: sꝫ ꝛ platis: sꝫ ꝛ principib⁹ qui i festiuis dieb⁹ diabolica opa exercēt i adulterijs: incestib⁹: sodomijs: iniusticijs rapinis. ¶ Hec onera diaboli sūt deponēda Ysa.58. Dissolue colligatōes ipietatis: solue fasciculos deprimētes Dimitte eos qui cōfracti sunt liberos ꝛ oē onus disrūpe.

¶ 6. Inferunt pondera per portas ierusalez.i. Inducunt ad peccandū p malor₂

mala exempla. ¶ Hiere. 9. Nec inferatis pondera per portas hierusalē in die sabbati. ¶ Hierusalem est aīa rōnalis: porte eius sunt sensus: per quos sensualia ad ipsam aiam ingrediunt: q2 nihil ē in intellectu quin prius fuerit in sensu. Pondera sunt peccata aliena. ¶ In die ergo festiuo demones per portas hierusalē inferūt pondera: q2 aliena peccata ante oculos nr̄os exponunt: et vsq3 ad aiam introducūt: quatenus malo exēplo puocata ad similia pagenda declinet. ¶ Intra hierusalē in die festo inferunt onera pomparū et vestiū scolatap. Onera choreatū ludoꝝ: ociositatis: cōuiuij: crapule: lasciuie: maledictionis et blassemie: q̄tenus aīa misera videns alios similia facere ad si'ia vel saltē alioꝝ exēplo puocet. ¶ Heu me quis credere posset quot mala exēpla īfimis pusillis et pauperibus: ostendunt diuites: magnati: et potentes. Et oīa ista onera diabolus infert intra hierusalē: q2 p sensus intromittit ad intima cordis: Sed ista mala exēpla nō sunt imitāda: etiam si tot⁹ populus sic faceret q2 clamat de⁹ dicēs Exo. 23. Non sequeris turbā ad faciendū malū: Nec in iudicio plurimorū3 aquiesces sentētie vt a uero devies. ¶ Et hoc sextū bene sequit ad p̄cedēs: q2 diabolus volens hoiem inducere ad opera mala: inducit per mala alioꝝ exēpla. Ingerit ergo in aiam nostrā aliorū opera mala vt pertrahat ad si'ia.

¶ 7. Eijciunt onera de domib⁹ suis. i. faciunt alijs mala exempla p̄bere. ¶ Hiere. 15. Nolite eijcere onera de domib⁹ vestris in die sabbati. ¶ Dom⁹ nostre sūt corpora nostra lutea et terrena in quib⁹ quasi domib⁹ aīe nostre inhabitant iuxta illud Job. 4. Quāto magis hij qui habitant domos luteas. Huius domus ostia sunt quinq3 corporis sensus q̄ est ianua quincuptita s'm Augustinū. Onera in domo sunt pctā in nobis latētia et occulta: Onera ista eijcimus extra domū: qñ peccata nostra proximis ostēdimus: qñ publicamus: qñ publice et corā alijs opera mala pp̄etram⁹: Opera peccati et onera grauia eijcim⁹: qñ ali's mala exēpla peccādo p̄bemus. ¶ In die ergo sabbati demones eijciūt onera de domibus: quia nō tm̄ nos ad opa mala: s3 et ad mala exēpla primo p̄bēda sollicitant. ¶ Ecce blasfemus in die festiuo coram multis blasfemat quid facit. Blasfemie pctm̄ in corde latens: eijcit extra vt ab oībus videat. ¶ Philocaptus h3 in corde onus luxurie: in die festiuo philocatur vidētibus alijs. Eijcit per oculos extra: quod prius latebat in corde. ¶ Lusor h3 intus malā voluntatē ludendi: in die festo corā oībus ludit: on⁹ peccati qd̄ latebat in corde: extra eijcit p ostiū manuū vt oībus pateat in opere. ¶ Mulier vana h3 in corde peccatū vanitatis et pompe. In die festiuo se inhoneste ornat et corā oībus videndam se monstrat: Eijcit extra domū qd̄ prius latebat occultū. Et hoc mō diabolus cū in diebus festiuis ad opera iniquitatis induxerit: sūmo studio nitur inducere hoiem ad peccati publicationē et ostensionem: Quaten⁹ alij videntes ad si'ia prouocent. ¶ Et hoc mō demones infernales: hiis septē supradictis modis tot mala seminā in dieb⁹ festiuis: q2 iā non videnī festa diuina: sed pstribula diabolica vbi fiunt ludi: In diebus festiuis: Choree in diebus festiuis: Pompe In diebus festiuis: Ubi philocationes: in diebus festiuis: Ubi crapule et ebrietates: in dieb⁹ festiuis: Ubi adulteria: in dieb⁹ festiuis: Ubi ypocrisie: in dieb⁹ festiuis: Ubi mendacia: in diebus festiuis; Ubi blassemie: i dieb⁹ festiuis

Ubi

Ubi male cogitationes: in diebus festi uis: Ubi mala desideria: in diebus festi uis: Ubi mala exēpla: in diebus festiuis Et hec omnia a demonibus qui afferūt pisces ⁊ omnia venalia ⁊ inferunt ⁊ eii ciunt onera p portas hierusalem in die sabbati. Et ideo o mortales cauete a di abolo in die festo: quia tanq̄ leo rugi= ens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide. Uenite ergo ascē damus ad montem domini: ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici demonū bello: ⁊ variis eorū in festiuis diebus tēptationibus Capi. 99.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba Leui. 23. He sunt ergo ferie domini sancte: quas celebrare debetis temporibus suis. ¶ Optima festorum celebratio est bonorū operum executio ⁊ sollicita peccatorū declinatio: naꝫ scri bitur Jaco. j. Relligio mūda ⁊ imma= culata est apud deum ⁊ prē̄m hec: visita re pupillos ⁊ viduas in tribulatiōe eoꝝ ⁊ immaculatum se custodire ab hoc se culo. Sic per oppositum cōpleta festoꝝ transgressio in duobus cōsistit: vꝫ in bo norum operū omissione: ⁊ in malorum preparatione. Hinc est q̄ demones in= fernales qui deo in omnibus aduersan tur in festiuis diebus multiplicia frau= dulentaq̄ꝫ bella fidelibus mouēt: quate nus ⁊ eos ab exequendis bonis opibus amoueāt: ⁊ ad mala ppetrāda deducāt: Propterea videndū est que ⁊ q̄lia bella aduersus nos in festiuis diebus moue ant: vt cautius ac prudentius resistere valeamus. Multa. n. contra noꝫ machi nanī in die festo sicut patebit per sacre pagine viridariū discurrendo.

¶ p̄ ꝓhibēt dies festos celebrari. ¶ Un de scribitur. j. Macha. j. Et misit rex Antiochus libros p manus nunciorū in hierusalem ⁊ in oēs ciuitates iude vt seq̄rent̄ leges gentiū terre: Et prohibe rent holocausta ⁊ sacrificia ⁊ placatiōes fieri in templo dei: ⁊ prohiberēt celebra ri sabbatum ⁊ dies solemnes. ¶ Mi stice Antiochus qui interpretat̄ paupe ris silentiū: Mā mona diabolum de a= ritia temptanteꝫ significat. Hic demon temptans de auaritia: in diebus festiuis mittit satelites suos quasi nuncios in omnes christianos adultos: qui sunt fi lii superne hierusalem ad Gal. 4. ⁊ con fessores catholice veritatis: Mittit eos cum libris siue cum epistolis idest cum falsis instructionibus ⁊ ꝑsuasionib⁹ vt sequant̄ leges gentiū terre. i. vt totaliter se effundant ad diligēda: cogitanda. me ditanda ⁊ querenda terrena. ¶ Hii de mones a mammona missi ꝓhibent ho locausta offerri in templo dei. quia indi ebus festiuis ꝓhibent hoiem in corde suo deum pp se deligere. Prohibent of ferri sacrificia: quia in dieb⁹ festiuis ve tant de peccatis propriis deo sacrificiuꝫ contritionis offerre. Prohibent offerri placationes in templo: quia vetant in di ebus festiuis de bn̄ficiis acceptis deo di gnas gratias refferri. Et sic prohibent celebrari sabbatum et dies solemnes: ¶ Hic ergo demon cū suis satellitibus sabbatum ⁊ dies festos celebrari ꝓhi bet: q2 i festiuis diebus christianos ad a morē. curā: sollicitudinem ⁊ cogitatio= nē terrenorū inclinat q̄si ad seq̄ndum ritum gentiū terre: Et ideo nō pmittūt deo offerri debita sacrificia quia scriptū est Mat. 6. Non potestis deo seruire ⁊ mamone: quia nemo potest duobus do

minis seruire. ¶ Et iste demon cum satellitibus suis: quos quasi nuncios mittit. Et cum suis persuasionibus & temptationibus quasi cum libris epistolis: tantam stragem faciunt in populo christiano q rato dei festa solemnia digne celebrantur pratica vt vis.

¶ .2. Ordinant aduersus fideles spiritualia bella. ¶ Unde scribitur .j. Mach. 2. Et exclamauit Mathathias voce magna in ciuitate dicens: Omnis qui zelum habet legis statuens testamentum exeat post me: Et fugit ipse & filij eius in montes & reliquerunt quecunq habebant in ciuitate: Tunc descenderunt multi querentes iudicium & iustitiam in desertum. Et sederunt ibi ipsi & peccora & filij & mulieres eorum: quoniam inundauerunt super eos mala. Et renūciatum est viris regis & exercitui: qui erat in hierusalez in ciuitate David: quoniam discessissent viri quidam qui dissipauerunt mandatum regis in loca occulta in deserto: & abiissent post illos mlti: Et statiz perexerūt ad eos & cōstituerūt aduersus eos prelium in die sabbati. ¶ Mistice viri querētes iudicium & iustitiam & abeuntes in desertum in occulta loca: sunt religiosi: monachi: & solitarii: qui ex amore perfectioris iustitie: religionem quasi desertum ingrediuntur: vt ibi latitent quasi in locis occultis & a mundi perturbationibus elongatis Sed contra tales demones infernales: in diebus festiuis constituunt atrocissimum prelium: quia cum omni sollicitudine & cautella trahere nitūtur ad mundialia: & ad exequendam Antiochi idest demonis voluntatem: Et ideo viris religiosis in festiuis diebus summe cauēdum est: ne a demonibus in bello captiuentur Unde .j. Petri .5. Sobrii estote & vigilate: quia aduersarius vester diabolus tanq leo rugiens circuit querens quem deuoret cui resistite fortes in fide.

¶ .3. Stimulant ad exteriora prodire. ¶ Unde cum viri Israel iuissent ad loca deserta & laterent in speluncis: Serui regis Antiochi eos i die sabbati exi stimulabant: vt immolarent idolis: & icenderent thura: & a dei lege discederent secundum imperium regis Antiochi sicut patet .j. Macha. 2. Ubi sic scribitur Et dixerunt ad eos: Resistitis & nunc adhuc. Exite & facite secundum verbum regis Antiochi & viuetis: Et dixerunt: Non exibimus: neq faciemus verbum regis vt polluamus diem sabbatorum. ¶ Mistice serui regis Antiochi sūt spiritus maligni sattellites demone: qui in diebus festiuis fideles per ostia quinq sensuum exire persuadent ad tria exequenda secundum imperium regis antiochi. ¶ Primo ad adoranda ydola: idest ad amanda & diligenda bona visibilia: viros: mulieres: vestes: pompas: possessiones: palacia: pecuniam & huiusmodi que sunt idola vana & adorantur a diligentibus illa ad ephe. 5. Omnis fornicator aut immundus aut auarus quod est idolorum seruit & ad phil. 3. Quorū deus venter ē ¶ .2. ad accendenda thura idest ad offerendas suaues ac odoriferas adulationes principibus & magnatis: Accendere enim in igne thura est: concupiscētiam ambitionis & laudis in cordibus hominum verbis ficticiis & adulatoriis inflammare. Et ad hoc stimulant demones in diebus festiuis: propter quod q plurimi in die festo comitantur proceres & principes adulando: laudando: ac false multociens commendando. Et sic diuina ommittunt ad que tenentur.

¶ .3. Ad recedendum a lege dei cōmit.

tendo ea que in diuinis preceptis prohibentur & ommittendo ea que precipiuntur Exo.20. Et ad hoc inducit diabolus per ministros suos quātum potest in diebus festiuis incitando ad Idolatriam & superstitiones: ad periuria & maledictiones: ad violationem festi: ad inhonorationem parentuȝ: ad homicidia ad falsa testimonia: ad adulteria: ad furta: ad concupiscentiam mulierum: & ad inordinata desideria: Et ideo clamant Exite & facite secundum verbum regis antiochi: & viuetis O mendaces promittunt vitam adorantibus idola & a dei lege recedentibus: Et ideo bene sunt discipuli illius: qui false promisit primis parentibus dicens Gen.3. Nequaquā moriemini. Scit enim deus: q in quocunque die comederitis ex eo aperientur oculi vestri & eritis sicut dii scientes bonum & malum. ¶ Hii demonis satellites quasi antiochi regis serui hortantur fideles & religiosos in festiuis diebus exire ad videndum: audiendum: odorandum: gustandum & tangenduȝ ea que non licent. Sed hiis malignis spiritibus respondendum est: Non exibimus: neqȝ faciem⁹ verbū regis vt polluam⁹ diē sabbatorū. ¶ Et sic in festiuis diebus fideles nō dēbēt inaniter exire p quinqȝ sensus corporis ad exteriora: sȝ permanere in locis ocultis: & ad mentis interiora recolligere quasi in deserti solitudinem recolligere semetipsos.

¶.4. Inferunt bella interiora reclusis. ¶ Unde cuȝ iudei latitantes in deserto & in locis occultis inuaderentur a ministris regis Antiochi: quia se non defenderunt in die sabbati: nec obturauerunt spelunce ostia & foramina interfecti sūt ab eis sicut habetur .j. Macha.2. Ubi sic scribitur. Et concitauerunt aduersus eos prelium: Et non responderunt eis: Nec lapidem miserunt in eos: nec opillauerunt loca occulta dicētes: Moriamur omnes in simplicitate nostra: & testes erunt super nos celum & terra q iniuste perditis nos. ¶ Et intulerunt eis bellum sabbatis & mortui sunt ipsi & vxores eorum: & filii eorum & pecora eorum vsqȝ ad mille animas hominum hec ibi. ¶ Mistice cum maligni spiritus in festiuis diebus nos ad exteriora curiose scrutanda perducere non possunt: nobis bellum inferunt in interiora reclusis: immittendo fantasmata lubrica: cogitationes immundas: desideria iniusta: iniqua & peruersa: & sic miseras animas in ocultis interficiunt. ¶ Et occidendo animas per consensuȝ in peccatum iuxta illud Ezech.18. Anima que peccauerit ipsa morietur: occidunt etiam corpora quasi vxores: Et omnia opera quasi filios: Et omnes sensus quasi pecora: quia simul cum anima cruciabuntur iuxta illud Ecci.7. Uindicta carnis impii: ignis & vermis. ¶ Mortui sunt autem ab eis propter tria: videlicet quia non responderūt eis Nec lapidem miserunt in eos: Nec opillauerunt loca oculta. Et ideo cum in festiuis diebus & aliis etiam temporibus a malignis spiritibus in interiora temptamur per illicitas cogitationes desideriaqȝ peruersa: si spiritualem morteȝ euadere cupimus. Unum istorum triū facere debemus vȝ. ¶ Uel respondere eis allegando sacram scripturam ad oppositum illius ad quod nos temptant. Exemplo christi: qui diabolo temptāti de comestione panis rñdit dicens mat.4. Scriptum est. nō in solo pane viuit homo: sed in omni verbo qd̄ pcedit de ore dei. ¶ Uel lapides mittere in demones temptantes: Cogitando vulnera Christi: que per lapides figurantur

exemplo David: qui pugnaturus contra Goliath elegit quinque lapides de torrente et cum illis interfecit eum. j. Re. 17. Christus etiam lapis angularis est: quem contra demones impugnantes mittimus quando ipsum attente cogitamus. Unde dicit Hieronimus: ille predicatur felix qui statim ut ceperit cogitare allidit cogitatus suos ad petram: petra autem erat christus. ¶ Vel opillare occulta loca: Loca oculta sunt interiora anime nostre: Foramina et ostia istorum locorum oculorum sunt quattuor que sollicite claudenda sunt. ¶ Primum ostium sunt quinque sensus exteriores per quos est ingressus ad animam: et istud claudendum est Mat. 6. Tu autem cum oraveris intra in cubiculum tuum: et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. ¶ 2. ostium sunt quinque sensus interiores: Ymaginativa Fantasia: cogitativa: Extimativa et Memorativa: et istud claudendum est iuxta illud Ne derelinquas me in cogitatu maligno. ¶ 3. ostium est intellectus et istud claudendum est ne ingrediantur cogitationes male Mat. 9. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris. ¶ 4. est voluntas sive cor quod: claudendum est ne ingrediantur desideria mala que coinquinant hominem Mat. 15. De corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falsa testimonia: blasfemie: Hec sunt que coinquinant hominem. ¶ Ista ergo quattuor ostia claudenda sunt: quia et si diabolus nos ad exteriora opera peccati pertrahere non potest: si tamen ostia ista aperta fuerint. bellum nobis infert in interiora. Immittendo fantasmata carnalia: cogitationes luxuriosas: Desideria vindicte Homicidii: usure: rapine: ambitionis et laudis: que occidunt animam nostram. Heu me quot vulnerantur et quot occiduntur in diebus festivis. heu intrinseco bello per cogitationes desideria et fantasias id est illicitas.

¶ 5. Sollicitant viros perfectos et contemplativos. ¶ Unde cum Jonathas et Simon frater eius fugisset in desertum techue et considerent ad aquas: bachides cum omni exercitu suo venit adversus eos sicut habetur. j. Macha. 9. Ubi sic scribitur Et suscepit Jonathas tempore illo principatum et surrexit loco iude fratres sui. Et cognovit Bachides et querebat eum occidere. Et cognovit Jonathas et Simon frater eius et omnes qui cum eo erant: et fugierunt in desertum thecue: et consederunt ad aquam lacus Asphar. Et cognovit bachides. Et die sabbatorum venit ipse et omnis exercitus eius trans Jordanem. Et Jonatas misit fratrem suum Joannem ducem populi et rogavit Nabutheos amicos suos: ut comodarent illis apparatum suum scilicet tentoria sua et arma qui erat copiosus: ¶ Mistice Jonathas donum columbe interpretatur: et significat prelatum sive hominem sapientem: quia sapientia est primum donum spiritus sancti Esa. xi. Columba autem spiritum sanctum prefigurat. quia in tali forma apparuit supra christum Luc. 3. Simon interpretatur audiens sive obediens et significat virum obedientem. Et tales sapientes et obedientes sunt ad regimen aliorum ydonei: ideo dicitur quod Jonathas tempore illo suscepit principatum et surrexit in regem populi loco fratris sui inde defuncti. Sed bachides hoc cognoscens querebat eum occidere: quia demon singulariter prelatis insidiatur et querit ad peccati mortem conducere. Bachides. n. luctus fortis interpretatur et significat diabolum qui fuit pater omnis luctus et amaritudinis: unde dominus pre

pit Ezechiele vt lutum faceret super regem tyri diabolum prefigurantē Ezec. 28. Fili hominis leua planctum super regem tiri. ¶ Sed prelati: viri contemplatiui: et perfecti hoc preuidentes fugere debent cum subditis suis in desertum thecue idest in abscōdita sacre scripture Tecua enim interpretatur tuba: bucina: sonitus: aut percussio. Et significat sacram scripturam: que per tubam exprimitur Esa. 58. Clama ne cesses q̄si tuba exalta vocem tuam. Et sonitum in cordibus magnum facit Ezech. 27. Factus est autem sonitus prophetante me et ecce commotio. Et percutit impios Esa. xi. Et percutiet terram virga oris sui: et spiritu labiorum suorum interficiet impium. ¶ Et hoc non sufficit sz consedere debent ad aquam lacus Asphar idest stare et quiescere iuxta vulnera: et sanguinem christi per quietam meditationem et contemplationem: Aqua enim sanguinem saluatoris prefigurat sicut patet de aqua educta de petra Nū. 20. Asphar autem interpretatur Tollens onagrum: vel plasmatio ferocitatis: et bene congruit sanguini saluatoris: quia eius contemplatio tollit onagrum: quia subleuat virum contemplatiuum liberum et a vinculis actionuz corporalium absolutum: Et facit hominem terribilem fortem et aduersus malignos spiritus ferocem. ¶ Ad istaz ergo aquam viuificantis sanguinis et inebriantis poculi: viri perfecti consedere debent: et paruulos secum ad consedendum q̄ntum possunt adducere. Et hoc precipue in diebus festiuis. Sed hoc aduertens demon infernalis per bachidē designatus in die sabbati cum omni exercitu suo idest cum magna temptationum multitudine venit ad inuadenduz tales: Nam in festiuis diebus specialiter nos impugnat. ¶ Sed viri perfecti et contemplatiui hoc aduertentes rogare debent nabutheos amicos suos: vt accommodent illis apparatum suū qui est copiosus: Quia rogare debent prophetas: apostolos: angelosq̧ beatos vt illis impendant suarum virtutum adiutorium: Nabuthei enim interpretantur prophete vel prophetantes et significant angelos: aliosq̧ ciues superne hierusalem prophetas et apostolos qui futura ministerialiter predixerunt: Quorum apparatu et virtute a malignis spiritib⁹ defensamur. Exēplū habetur. 2. Macha. xi. De angelo in moduz equitis armato: qui iudam Machabeum et suos precedebat et defensabat. ¶ Patet igitur quomodo demones: in festiuis diebus contemplatiuos et viros perfectos multipliciter temptāt. Et quomodo eis resistendum sit.

¶. 6. Inuadunt et impugnant Morientes. ¶ Unde cum Jonathas et Simon frater eius venissent ad ripam Jordanis: Bachides hoc audiens venit in die sabbatorum vsq̧ ad ripam iordanis cū virtute magna vt interficeret eos: sicut patet. j. Macha. 9. Ubi scribitur. ¶ Et reuersi sunt ad ripam Jordanis. Et audiuit bachides et venit die sabbatorum vsq̧ ad oram Jordanis in virtute magna. Et dixit ad suos Jonathas: Surgamus et pugnemus cōtra inimicos nostros: Non enim est hodie sicut heri et nudius tertius. Ecce enim bellum ex aduerso: Aqua vero iordanis hinc et inde Et ripe et paludis et saltus et non est locus diuertendi: Nūc ergo clamate in celum et liberemini de manu inimicorum vestrorum. ¶ Mistice ripa Jordanis est finis vite huius terrene: Jordanis enim interpretat̄ riuus iudicii: siue descensio eor: Et bene significat finē hu-

mane vite: in qua fit iudicium particu/ lare. Et ad ipsam descendit humana na tura secundum illam dei irreuocabilez sententiam Gen.3. Puluis es et in pul/ uerem reuerteris. Ad hanc iordanis ri pam vnusquisqꝫ reuertitur: quando p mortem appropinquat ad resolutionez in terram de qua prius formatus fuit iuxta illud Gen.3. Donec reuertaris in terram de qua sumptus es. ¶ Sed cū quisqꝫ ad hāc ripam peruenerit et mor ti appropinquauerit. Ecce bachides id est demon infernalis adest cum virtu/ te magna et appropinquat vsqꝫ ad ripā iordanis: quia vsqꝫ ad exitum anime ō corpore non desinit temptare. Et tunc maxime nititur omnibus virilibus ho minem trucidare. Heu me quanto tūc conatu nititur: quantis vtitur insidiis aduersus animam trepidantem. ¶ Sz quid dicit Jonathas: pugnemus cōtra inimicos nostros. Non enim est locus diuertendi: Ante sunt demones bellan tes aduersum nos. s. Hinc corpus cru/ cians. Hinc anima seu conscientia sti/ mulans: quasi Aqua iordanis hinc et inde. Hinc ripe idest timor cadendi in inferni lacum. Hinc memoria delecta/ tionum preteritarum quasi paludes: Hinc confussio magna peccatoruz qua si saltus. Et ideo nullus remanet locus diuertendi: Heu q̄ntum erit arta via: Heu q̄ntum lacrimosa: Heu q̄ntum a/ cerba: quando misera anima nulluz ha bebit locum ad quem se conuertat. O mortales Cogitate talem horam: Ad memoriam vestram reuocate diez mor tis: Ecci.7. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua et in eternuz non peccabis Duo tamen tunc sunt pri cipaliter agenda. ¶ Primo pugnandū est aduersus demones eis viriliter re/ luctando et resistendo et eius suasioni/ bus non aquiescendo. Et ideo dixit Jo natbas: surgamus et pugnemus contra inimicos nostros. Ecce enim bellum ex aduerso. ¶.2. Clamandum est ad de/ um toto corde et tota mentis deuotio/ ne: et ideo dixit Jonathas: Nunc ergo clamate in celum et liberemini de ma/ nu inimicorum vestrorum. ¶ Ecce er go quot bella: quot insidias maligni spi ritus fidelibus ingenuit: In mundo: in religione: In contemplatione: In vita: et in morte: et ideo clamat Petrus apo stolus. i. Petri.5. dicens. Sobrii estote: et vigilate: quia aduersarius vester dia bolus: tanq̄ leo rugiens circuit querēs quem deuoret: Cui resistite fortes in fi de. Uenite ergo et ascendamus ad mon tem Domini: et docebit nos vias su/ as.

¶ De multiplicibus demonum insidiis et cruenta eorundem in festiuis diebus crassatione.

Capi.100.

V Enite ascenda mus ad montē dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba.2. Macha.5. Cum Antio/ chus appositus esset contra Judeos misit odiosum principem appollonium cum exercitu viginti: et duobus milli/ bus: precipiens ei omnes perfecte eta/ tis interficere Mulieres ac iuuenes vē dere: Qui cum venisset Jerosolimam pacem simulans quieuit vsqꝫ ad diez sanctum Sabbati: Et tunc feriatis iu deis arma capere suis precepit: Om/ nesqꝫ simul qui ad spectaculum pro/ cesserant trucidauit. Et ciuitatem cum armatis discurrens: ingentem multi/ tudinem peremit. Hec ibi. ¶ Sicut

Antiochus misit Appollonium crudelissimum ad interfectionem iudeorum Sic demon infernalis lucifer principes iniquitatis malignos videlicet spiritus ad fidelium impugnationem et extermi nium continue destinat. Qui et si omni quo possunt tempore nequitie sue crudelitatem exerceant: In festiuis precipue diebus totum sue malicie virus effundunt. Sicut et iste appollonius qui fraudulenter vsq ad sanctuz diem sabbati expectauit et ingentem multitudinem interemit. ¶ Multe autem valde sunt fraudulentie et insidie: quas in festiuis diebus exercent ad animas occidendas sicut patebit discurrendo per singula.

¶ Primo pacem simulant et quiescunt vsq ad diem festum. ¶ Unde de Appollonio scribitur. 2. Macha. 5. Qui cum venisset hierosolimam pacem simulans quieuit vsq ad diem sanctum sabbati. ¶ Mistice Appollonius qui interpretatur miraculum vel admirabilis diabolum significat: qui et per naturam admirabilis est valde: Cum non sit potestas super terram que comparetur ei Job. 41. Et per appetitum voluit singularis et admirabilis videri dicens Esa. 14. Sedebo in monte testamenti: In lateribus aquilonis: Ascendam super altitudinem nubium: similis ero altissimo: Et per conatuz semper nititur ad maiora: et admirabilia: quia scribitur Job. 41. Omne sublime videt oculus eius. Et per temptationez alios stimulat ad superbiam et ad singularitatem et admirationem Job. 41. Ipse est rex super omnes filios superbie: per miraculum etiam congrue signatur diabolus: quia transfigurat se i angeluz Lucis: et per falsa et apparentia miracula humanum genus decepit ab initio: sicut per magos Pharaonis patet Exo. 8. Fecerunt autem et malefici per incantationes suas similiter eduxeruntq ranas super terram egipti. Et in fine mundi etiam decipiet per pseudo prophetas dicente saluatore Mat. 24. Surgent enim pseudo christi et pseudo prophete et dabunt signa magna et prodigia: ita vt in errorem inducantur si fieri potest etiam electi. ¶ Hic ergo Appollonius et diabolus admirabilis: pacem simulat: quia temptationez subtrahit: et amicum se simulat non temptando vt postmodum cautius occidat ¶ Hic quiescit vsq ad diem sanctum sabbati: quia per ebdomadam quando homo in corporalibus exercitiis fatigatur a temptatione carnis et luxurie requiescit: Nam dicit carmen poeticum ocia si tollas periere cupidinis arcus: Sed iste peruersus princeps fraudulēter pacem simulat: et fraudulenter quiescit vsq ad diem festum: vt postmodū crudelius sauciet quia peccatum commissum in die festo in reatu et grauitate duplicatur: Scit. n. ꝙ oīa tempus hn̄t Ecc̄s. 3. Et ideo quiescit vsq ad diez festum: expectando tempus magis oportunum ad nocendum: Et ideo in die festo summa cautella vigillandum est cōtra demonum insidias.

¶ 2. Precipiunt in die sabbati Militibus suis arma cape q̄si ad ludum exercendū. ¶ Unū de appollonio scribiť. 2. Macha. 5. Et tūc feriatis iudeis arma cape suis p̄cepit: vbi dicit Lyra qd̄ iussit milites armari: simulatorie quasi ad hastiludium vel aliquem ludum exercendum sicut probatur per litteram sequentem que dicit ꝙ venerunt ad spectaculum. ¶ Moraliter Milites seu serui Appollonii qui interpretatur admirabilis sunt mulieres pompose et

inboneste: & iuuenes vagi & impudici: qui: & que per nimium ornatum querunt ab omnibus admirari & admirabiles videri O quantuz desiderant mulieres laudari Similiter & iuuenes.
¶ Sed in diebus festiuis: quando homines vacant tunc demon vanaglorie Appollonius iubet milites & seruos suos anna capere: quia stimulat & incitat mulieres ac iuuenes sumere ornatus inbonestos: qui sunt arma ad animas iugulandas Stimulat enim mulieres ad vnctionem crinium: Ad liniendam faciem: ad aperiendum & discooperiendum pectus: ad sumendum crines mortuos: ad coroñandum caput: ad circundandum collum cum gemmis vel auro ad vestiendum vestes lasciuas: & ad luxuriam prouocantes: ad supponenduz aliquid vberibus vt grossiora videant ad sumendum soleas eleuatas: vt longiores & maiores q̄ sunt appareant: ad supponēdum aliquid sub vestibus vt grossiores videantur. Et iubet sumere tot arma quod est mirum valde: Unde ethnicus: Nil non permittit mulier: sibi turpe putat nil: Cum virides gemmas collo circumdedit & cum crinibus extensis magnos cōmisit elyndros: tot premit ordinibus: tot adhuc compagibus altum: edificat caput Andromachen a frōte videbis. Sic & iuuenes ad similia stimulat. ¶ Sed omnes isti ornatus & vnctiōes sunt arma diaboli ad miseras animas iugulandas Prouer. 5. Fauus distillans labia meretricis: & nitidius oleo guttur eius: nouissima autem illius amara quasi absincthium: & lingua eius accuta quasi gladius biceps ¶ Et notanduz q̄ Appollonius suis militibus iussit arma sumere quasi ad solacium & ludum exercendum tamen intendebat sub illa letitia interficere Iudeos. Sic mulieres ex instinctu demonum se ornant in festiuis diebus quasi pro solacio. Uerbi gratia pro honore festi: pro conseruando honore suo: pro q̄dam spirituali consolatione: & pro exequenda voluntate maritoruz qui sic iubent & sic volunt: Et ne displiceant viris suis. Et sic sub specie boni & quasi pro solacio sumunt in die festo ornatus lasciuos quasi arma diaboli. Sed demones sub isto ornatu meretricio intendunt fideles interficere: quia ordinatur ad animas occidendas Prouer. 7. Considero vecordem iuuenem: qui transit per plateas iuxta angulum: & ecce occurrit illi mulier in ornatu meretricio preparata ad decipiendas animas. ¶ Et ideo caueant sollicite mulieres: & iuuenes ne in die festo sint milites demonis & ne capiant arma ad fideles interficiendos: q2 diabolus asportabit.

¶ 3. Trucidant omnes qui in die sabbati procedunt ad spectaculum. ¶ Unde scribitur de Apollonio. 2. Macha. 5. Omnesq3 simul qui ad spectaculuz p̄cesserant trucidauit. ¶ Mistice illi procedunt ad spectaculum apolloni in die sabbati: Qui in festiuis diebus sponte & ex deliberatione se offerunt ad curiose videnduz mulieres inbonestas: & omnes tales occiduntur & vix aliquis euadit quia scriptum est Ecci. 3. Qui amat periculum in illo peribit. Nam mulieres & iuuenes sic in festiuis diebus curiose & in boneste vestite cum suis vnctionibus & monilibus sunt milites demonum armati ad infelices christianorum animas iugulandas: & innumeras interficiūt: Unde scribitur de tali muliere Prouer. 7. Multos enim vulneratos deiecit: & fortissimi quiq3 interfecti sunt ab ea: vie inferi domus eius penetrantes interiora mortis. Deu me

quot interficiuntur ab istis militibus apollonii in festiuis diebus: non soluz iuuenes. Sed ꝛ senes: vxorati ꝛ clerici ꝛ religiosi magni ꝛ parui. ¶ Et aduertendum ꝙ sicut apollonius sub specie solacii caute interfecit omnes qui venerant ad spectaculum: Sic ꝛ modo per mulieres habitu meretricio adornatas sub specie delectationis ꝛ gaudii occidit m[u]ltos: quia dulce ꝛ delectabile quo ad sensum est videre tales mulieres ꝛ audire eorum blandicias. Sed sub isto melle sensualis delectationis iugulatur intrinsecus anima per desiderium luxurie ꝛ carnalitatis. ¶ Unde de ista caute occisiõe scribitur Prouer. 7. Mulier in habitu meretricio irretiuit iuuenem multis sermonibus: ꝛ blandiciis labiorum protraxit illum. Statim eaz sequitur quasi bos ductus ad victimã: ꝛ quasi agnus lasciuiens ꝛ ignorans: ꝛ nescit ꝙ ad vincula stultus trahatur: donec transfigat saggitta iecur eius: velut si auis festinet ad laqueum: ꝛ nescit qd de periculo anime Illius agitur.

¶ 4. Discurrunt ciuitatem cum armatis: ꝛ percutiunt ingentem multitudinem. ¶ Unde de apollonio scribitur. 2 Macha. 5. Et ciuitatem cum armatis discurrens ingentem multitudinem peremit. ¶ Mistice apollonius in die sabbati cum militibus per ciuitatem discurrit: quando maligni spiritus mulieres cum habitu meretricio per totam ciuitatem discurrere faciunt in die festiuo. Et cum tali discursu semetipsas etiam non querentibus ingerunt contemplandas: quia vt dicit Ethnicus spectatum veniunt: Ueniunt spectentur vt ipse. ¶ Heu me quid dicam de discursu mulierum ꝛ iuuenum in festiuis diebus a diabolo procurato. Nam quando diabolus videt aliquos non sponte procedere ad impudicum aspectuz mulierum vel iuuenum: stimulat ipsas mulieres ꝛ iuuenes ad discurrendum per ciuitatem: per vicos ꝛ plateas vt sic ab aliis videantur ꝛ cum veneno sue carnalitatis occidant. ¶ De isto mulierum discursu in habitu lasciuo ꝛ meretricio dicit Salomon Prouer. 7. Et ecce occurrit illi mulier in ornatu meretricio preparata ad decipiendas animas: Garrula ꝛ vaga: quietis impatiens: nec valens in domo consistere pedibus suis: Nunc foris: nunc in plateis: nunc iuxta angulos insidians: Apprehensumqꝫ deosculatur iuuenem ꝛ procaci vultu blãditur. ¶ Et notandum ꝙ Apollonius per discursum cum armatis per ciuitatem ingentem multitudinem interfecit quia per discursum mulierum ꝛ iuuenum per ciuitatem in diebus festiuis ingens multitudo christianorum interficitur per aspectus impudicos: per verba scurrilia: ꝛ per inhonesta desideria: ꝛ per lasciuas cogitationes: Heu me quot in diebus festiuis ab istis inferni militibus interficiuntur: in fenestris: in ianuis domorum: in vicis. In plateis: in angulis: in ecclesiis: in monasteriis: in domibus: in palaciis: ĩ atriis. ¶ Propter hoc clamat sapiens Eccl. 9. Propter speciem mulieris multi perierunt ꝛ ex hoc concupiscentia: quasi ignis exardescit: speciem mulieris aliene multi admirati reprobi facti sunt: colloquiuz .n. illius q̃si ignis exardescit. Et ideo in festiuis diebus cauendum est ab istis militibus apollonij ne nos fraudulenter interficiant: quia scribitur Eccl. 9. Ne respicias mulierem multiuolam: ne forte incidas in laqueos illius.

¶ 5. Cogitant cum magno impetu contra fideles committere bellum. ¶ Un

de Scribitur.2.Macha.15.Nicanor autem vt comperit iudam esse in locis Samarie cogitauit cum omni impetu die sabbati committere bellum hec ibi. ¶ Nicanor interpretatur stans lucerna vel Statura lucida & potest diabolum significare qui ex natura sua lucidus est & vocatur lux in scriptura diuina Gen.prio. Fiat lux idest Angelica natura. Et Esa.14. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris. Et transfigurat se in angelum lucis.2.Cor.xi. ¶ Hic Nicanor in die sabbati cum magno impetu & cum tota sua potestate cogitat in iudam & suos committere bellum: quia in festiuis diebus facit mulieres toto conamine adornari ad alliciendos oculos hominum & eorum concupiscentiam inflammandam. ¶ Nam sicut ipse Sathanas transfigurat se in angelum lucis vt decipiat & occidat: sic in festiuis diebus mulieres tanquam ministros & milites eius transfigurare facit per ornatus curiosos per lotiones per phucationes: & per vnctiones: Ita quod videntur stature lucide & vrete: Et hoc ad decipiendum: & occidendum: Unde Paulus.2.ad Cor.xi. Ipse enim Sathanas transfigurat se in angelum lucis: Non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur scilicet ad decipiendum: & occidendum. ¶ Et notandum quod nititur committere bellum contra iudam qui erat in locis Samarie: Judas interpretatur confitens Samaria vero interpretatur coniuncta domino aut custodiens dominum & significant fidem vel religionem: per Judam ergo existentem in Samaria intelligitur vir fidelis & religiosus per fidē & caritatem deo coniunctus. Contra tales Diabolus cum potestate sua nititur in festiuis diebus committere bellum: & occidere cum militibus suis lucidis videlicet cum mulieribus ornatis. Et hoc bene sequitur ad precedens: quia non solum mulieres discurrere facit per totam ciuitatem in festiuis diebus: sed etiam facit eas omnem industriam ponere ad se ornandum & componendum vt melius gratiam inueniant apud homines: melius & curiosius aspiciantur & ardentius concupiscantur: O quantam industriam ponunt ad animas hominum decipiendas. Si sunt paruule volunt videri magne Si subtiles simulant se grossas. Si nigre faciunt se albas: Si pallide faciunt se rubicundas: Femina Caniciem germanis inficit herbis. Et queritur vero pulcrior arte color: Tota dolus: Tota ars: Tota hystrio: tota venenum: Et conatur animas ad concupiscentiam trahere non solum vestibus & ornatu: Sed cum gressu cum oculis: cum manibus: cum gestibus corporis: & blandiciis: mollibusque verbis. Unde scribitur de tali muliere Prouer.7. Considero vecordem iuuenem: qui transit per plateas iuxta angulum: Ecce occurrit illi mulier in habitu meretricio preparata ad decipiendas animas: Apprehensumque deosculatus Juuenem: & procaci vultu blanditur dicens: Ueni inebriemur vberibus: & fruamur cupitis amplexibus donec illucescat dies: Irretiuit cum multis sermonibus: Et blanditiis labiorum protraxit illum: O mortales O fideles O religiosi cauete ab istis militibus infernalibus: quia toto conatu nituntur interficere animas vestras. ¶ Figura siue exemplum huius ornatus ad gratiam hominum inueniendam habetur.4.Re.9. In illa Scelerata Jezabel: que cum audisset Iheu intr oisse ciuitatem depinxit oculos su

os fucando: ꝛ ornauit caput suum vt esset gratiosior in oculos eius: ꝛ inueniret gratiam apud eum. Unde scribitur ibidē Porro Jezabel itroitu ei⁹ audito depinxit oc'los suos stibio: ꝛ ornauit caput suū ꝛ respexit p fenestrā igredictē iebu p portā: sic lasciue inhōesteqꝫ m'lieres ad viroꝝ p̄sentiā ꝓcedētes conatu quācū pulcritudinē: ꝛ caput ornāt: crines cōponūt: m'tiplicāt vestes liniūt faciē ꝛ toto mētis d̄siderio: totis corpis virib⁹ affectū vidētiū ꝛ ad suā inordinatā concupiscētiā attrahere nitunt̄ ꝛ sic spūale bellū cōmitter̄ cogitāt: sic igit̄ pꝫ q̄mō i festiuis dieb⁹ cogitāt cū toto ipetu ꝛ ptā te cōmittei bellū ɔ̄ judā exītē i' locis sa ¶. 6. Cōmittūt bellū in ɔtē- (marie. ptum dei. ¶ Unde cum Nicanor moneretur a iudeis sequentibus ipsum ne ita ferociter ac barbare ageret preliando in die sabbati: Sed daret honorem ꝛ reuerentiam deo ꝛ diei festo: quasi irridendo ꝛ contemnendo mandatum diuinum de sanctificatione festi: Respondit quasi in contemptum dei se imperare militibus sumere arma ꝛ preliāri. Unde de ipso scribitur. 2. Macha. 15. Judeis vero qui illum per necessitatem sequebantur dicentibus: ne ita ferociter ꝛ barbare feceris: sed honorem tribue diei sanctificationis: ꝛ honora eum qui vniuersa conspicit: At ille infelix interrogauit: Si est potens in celo qui imperauit agi diem sabbatorum. Et respondentibus illis. Est dominus viuus ipse in celo potens: qui iussit agi septimam diem: At ille ait. Et ego potens sum super terram: qui impero sumi arma: ꝛ negocia regis Impleri. ¶ Mistice per Nicanorem diabolus significatur qui in die festiuo in contemptum dei Jubet arma sumi ꝛ negocia regis impleri: quia in festiuis diebus iubet: ꝛ stimulat mulieres ornari ad animas occidendas. Et negocia luciferi principis ꝛ regis infernalis negociū adimpleri. Est. n. rex super omnes filios superbie Job. 41. Et hoc facit in contemptum dei: quia sicut deus ordinauit ꝛ Instituit quietem sabbati vt homines conuerterentur ad deum per penitentiam ꝛ dilectionem: Ita diabolus per oppositum iubet: ꝛ stimulat milites suos sumere arma idest mulieres vanas inhonesta sumere ornamenta vt homines auertat a deo: ꝛ conuertat ad luxurie vomitum ꝛ carnalitatem. Et quamuis tales mulieres a viris sanctis ꝛ predicatoribus sepius admonearantur: ne ita inhoneste ac bestialiter se componant: ꝛ ornent quia est contra dei voluntatem ꝛ dei mandatum dicentis. j. Petri. 3. Similiter mulieres subdite sint viris suis. Quarum non sit extrinsecus capilatura: aut circumdatio auri: Aut indumenti vestimentorum cultus. Ipse derident: ꝛ paruipendunt dei preceptum: ꝛ dicunt ꝙ volunt se ornare: Et q̄ntum in se est totis viribus nituntur homines auertere a deo ꝛ trahere ad amorem suum ꝛ ad obsequium demoniorum: Figura habetur Numeri. 25. ꝛ. 31. De Balaam propheta diabolico: qui sicut dicit ibidem Lyra Docuit regem Balac vt mitteret puellas pulcras ꝛ nobiles ornatas prope exercitum filiorum Israel: ꝛ quod venientes ad se iuuenes verbis allicerent: ꝛ cum viderent eos inflammatos ad actum carnis non permitterent se ab eis cognosci: nisi prius comederent de Ydolaticis: ꝛ ydola adorarent que secum portauerunt: Ut sic deus offenderetur. Et populus Israel a Deo percuteretur: Et in manibus hostium traderetur. Unde

dicitur Nu̅i.31. Cur feminas reseruastis. Non ne iste sunt que deceperunt filios Israel ad suggestionem Balaam et preuaricari vos fecerunt in domino super peccato phogor: Unde et percussus est populus. Et Nu̅eri.25. Morabatur autem eo tempore Israel in sethin: et fornicatus est populus cum filiabus moab: que vocauerunt eos ad sacrificia sua: At illi comederunt: et adorauerunt deos earum. Initiatusq; est Israel belphegor. ¶ Sicut ergo Balaam et Balaac iusserunt mulieres ornari ad auertendum populum Israel a deo. Et sicut ille mulieres ornate verbis blandis et aliis gestibus nitebantur viros israel a deo suo auertere et ad deos suos et idola vana conuertere: Et ad lasciuiam carnis incitare: Sic et modo mulieres inhoneste a diabolo stimulate quasi vilipendendo mandatum dei totis viribus se adornant: Et toto conatu viros a deo auertere et ad se conuertere nituntur Heu me quot auertuntur a deo quot conuertuntur ad luxuriam propter ornatus meretricios. Et ideo clamat deus dicens Apoc.2. Habeo aduersus te pauca: quia habes illic tenentes doctrinam Balaam: qui docebat Balaac mittere scandalum coram filiis Israel edere et fornicari: Et sic patet quomodo demones multipliciter insidiantur in festiuis diebus. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De multiplici solemnitatu̅ tu̅ a demonibus tum ab hominibus coinquinatione. Cap.101.

Uenite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Esa.j. Neomeniam et sabbatum et festiuitates alias non feram: Iniqui sunt cetus vestri: Kalendas vestras: et solemnitates vestras odiuit anima mea: Facta sunt mihi molesta. ¶ Quante infelicitatis: et miserie sit rationalis creatura in stadio vite presentis decurrens: tantum est in se manifestum q; probatione non indiget. Tam praue etenim dispositionis est: q; ea que de sui natura sunt saluberrima: sibimet fiunt pestifera. Et ea que viuificatiua mortifera. Et ea que purgatiua et purificatiua fiunt sibi coinquinamenta. ¶ Exemplum est clarum in diuinis solemnitatibus que ideo homini date sunt: quatenus in die sancto semetipsum conterendo et penitendo a peccatis purgaret: Proprie anime curande vacaret: Deum puro et toto corde diligeret: Deo adhereret: deum adoraret: deum debitas oblationes et sacrificia immolando placaret: Et salutem propriam totis viribus procuraret: Sed diabolo procurante: et malicia propria stimulante: homo in festiuis diebus semetipsum magis coinquinat: Deum ad iracundiam prouocat. Et festiuitates diabolicas solemnizant: sicut patet in verbis assumptis Esa.j. ¶ Super quibus videbimus quomodo varii solemnitates coinquinatas: Et deo odiosas celebrant.

¶ Primi Celebrant festiuitates Insupportabiles. ¶ Esa.j. Neomeniam et sabbatum: et festiuitates alias non feram idest non supportabo propter eorum grauedinem loquitur enim scriptura de deo ad modum hominis aggrauati ex aliquo onere: Quod sufferre non potest Prout dicit Ibidem Lyra. ¶ Mistice Isti Sunt

peccantes in festiuis diebus: Qui animam suam infinitis onerant peccatis in diebus sanctis et solemnibus: inique cogitando: iniuste desiderando deterius loquendo: et pessime operando. Hii onerant et aggrauant animam suam in die festo: mendaciis: periuriis: Detractionibus: furtis: rapinis: homicidiis. Adulteriis: fornicationibus: incestibus et peccatis innominabilibus: que sunt onera grauissima et insupportabilia dicente ps. Qm̄ iniquitates mee supgresse sunt caput meum et sicut on⁹ graue grauate sunt super me. Et Esa. 24. grauabit eam iniquitas sua et corruet et nō adiciet vt resurgat. ¶ Aliqui agrauāt animam in festiuis diebus odio. furore: partialitate: et iracundia que est insupportabilis: et grauissima Prouer. 27. Graue est saxum et onerosa arena: Sed ira stulti vtroque grauior: Ira non habet misericordiā nec erumpēs furor. Et impetum concitati spiritus ferre quis poterit. ¶ Isti ergo qui in festiuis diebus peccata multiplicant aggrauant animam suam. Aggrauant proximos suos. Aggrauant si dici liceat deum: et celebrant solemnitates insupportabiles quia scriptum est Ecci. 22. Super plumbum qui grauabitur Arenā et salem et massam ferri facilius est ferre q̄ hominem inprudentem et fatuū et imperitum.

¶ .2. Celebrant festiuitates iniquas.

¶ Esa. j. Iniqui sunt cetus vestri: festum cetus siue collecte fiebāt immediate post festum tabernaculorum videlicet die. 22. septimi mensis siue septembris sicut patet Leui. 23. ¶ Mistice isti sunt Non vacantes deo et rebus diuinis in die festo. Iniquum enim idem est qnod non equum. ¶ Equum autē et iustum est vt homo qui a deo sex dies ad opera sua exequenda suscepit: totū diem sabbati cultui diuino et deo colendo impendat et dedicet: et hec est voluntas dei Prouer. xi. Pondus equū voluntas eius. ¶ Iniustum autem et iniquum est a deo sex dies recipere et nolle sibi vnum retribuere. Et istud est deo abbominabile Prouer. 20. Pondus et pondus: Mensura et mensura vtrūq̄ abbominabile est apud deum. ¶ Equum est vt illi qui maiora a deo beneficia siue temporalia siue spiritualia susceperunt: in diebus festiuis deo maiora seruitia et maiorem exibeant reuerētiam: vt sit iusta statera et equum pondus hinc inde: Unde clamat deus dicens Leui. 19. Statera iusta et equa sint pondera: iustus modius: equusq̄ sextarius. Sed iniquum et iniustum est: vt illi qui plura a deo beneficia receperunt minorem in diebus festiuis deo exhibeant reuerentiam et vacationem. Et tales habent stateram et stateram pondus et pondus quod est deo abbominabile p̄uer. 20. Abbominatio est apud deum pondus et pondus. Statera dolosa non est bona: Heu me quid dicam: certe in diebus festiuis hii qui sunt potentiores Speculum aliorum: Sapientiores: Ditiores: nobiliores: pulcriores: fortiores: et qui a deo maiora beneficia receperūt: minus q̄ reliqui deo vacant. Sed magis vacant mundo et vtinam non diabolo: Tales celebrant festiuitates iniquas et non equas quia tempus deo dedicatum furantur et rapiunt et tribuunt mūdo et pompis eius. ¶ Contra tales clamat deus dicens Leui. 16. Nolite facere iniquum aliquid in iudicio: in regula in pondere: in mensura.

¶ .3. Celebrant festiuitates odiosas.

¶ Esa. j. Kalendas vestras et solemnitates vestras odiuit anima mea. ¶ Mi

stice Isti sunt non diligentes Deum in die festo: sed magis diligentes idola creaturarum corporalium: nam sicut deus diligentes se diligit Prouer. 8. Ego diligentes me diligo: Ita non diligentes non diligit sed odit Eccl. 12. Altissimus odio habet peccatores: et impiis reddit vindictam. ¶ Qui ergo in diebus festiuis Deum non diligunt cum pio mentis affectu: sed magis diligunt terrena: aurum: argentum: vestes: viros: Mulieres: principes et huiusmodi: festiuitates celebrant deo odiosas: et impias. Nam pietatem quam ad deum habere debent in festiuis diebus ipsum diligendo: adorando: et reuerendo: conuertunt in impietatem diligendo: adorando: et colendo ydola creaturarum. Et ideo cum sint impii celebrant festiuitates impias: et deo odiosas quia scriptum est Sapien. 14. Similiter autem odio sunt deo impius et impietas eius. Heu me quot sunt qui in festiuis diebus Deum non diligunt sed meretrices: Concubinas: Adulteras: lusores: Ruffianos: et ideo celebrant festiuitates altissimo odiosas: Ait enim Kallendas vestras et solemnitates vestras odiuit anima mea.

¶ .4. Celebrant festiuitates molestas. ¶ Esa. i. Kalendas vestras et solemnitates vestras odiuit anima mea: Facta sunt mihi molesta. ¶ Mistice Isti sunt Murmurantes de deo: Irascentes contra deum. Maledicentes et blasfemantes deum in diebus festiuis et solemnibus. ¶ Heu me quot sunt de istis qui in die festo murmurant de deo: de eius predestinatione: irascuntur ludendo vel alio modo: et postmodum furibunde clamant: Maledictus sit: Inprecantur mala deo: et suam altissimam maiestatem blasfemant: Et hoc modo ipsum deum molestant: et solemnitates deo molestas faciunt. Et talibus dici potest illud Esa. 7. Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus: Irridendo: murmurando: affligendo et maledicendo: quia molesti estis et deo meo: ipsum maledicendo blasfemando et perturbando.

¶ .5. Celebrant festiuitates inquietas. ¶ Esa. 29. Solemnitates euolute sunt. ¶ Mistice Hii sunt illi: qui in festiuis diebus currunt hinc inde et discurrunt nec habent requiem corporis nec anime: ¶ In die enim sabbati precepta fuit corporis requies quo ad labores seruiles et itinera: quatenus anima in deo per amorem melius requiesceret Exo. 16. Requies sabbati sanctificata est domino idest diuino cultui mancipata: deus enim noster deus pacis est et ideo requirit locum quietum et pacificum dicente propheta in psalmo Factus est in pace locus eius. ¶ Sed demon infernalis odit quietem et anime et corporis: et ideo in festiuis diebus sollicitat homines ad discurrendum. Alii enim in tali die per itinera longa fatigantur ob sua negocia facienda quod non licet: Alii ad possessiones considerandas: alii ad nundinas: alii ad spectacula: alii ad venandum: alii ad philocandum: alii ad ludendum: alii ad proximo insidiandum: alii ad effundendum sanguinem: alii ad malum peragendum: Prouer. i. Pedes enim illorum ad malum currunt et festinant vt effundant sanguinem: Tales celebrant solemnitates inquietas: et quia seruiunt diis alienis idest Ydolis creaturarum ideo nec in die festiuo requiescunt Unde de talibus dicit dominus Hiere. 15. Seruietis diis alienis die ac nocte qui non dabunt vobis requiem. ¶ Heu me quot sunt qui in festiuis di

ebus seruiunt concubine: adultere ꝛ phi locate: que nunquam permittunt homi nem quiescere sed tota die festi discur/ rere: ꝛ celebrare solemnitates inquie/ tas. ❡ Contra tales clamat Deus di/ cens Esa.58. Si auerteris a sabbato pe dem tuum scilicet ne discurras ad faci/ endum mala: Uel ad videnda curiosa: Tunc delectaberis super domino. Et sustollam te super altitudines terre: Et cibabo te hereditate Jacob patris tui.

❡ .6. Celebrant festiuitates venales: ꝛ scandalizatiuas. ❡ Nee.13. Et manse/ runt negociatores scilicet tirii: ꝛ ven/ dentes vniuersa venalia foris hierusa/ lem semel ꝛ bis. Et contestatus sum e/ os ꝛ dixi eis. Quare manetis ex aduer so muri. Si secundo hoc feceritis ma num mittam in vos: Itaqꝫ ex tempo/ re illo non venerunt in sabbato. ❡ No tandum ꝙ Tirii mercatores veniebãt in die sabbati circa muros hierusalem habentes omnia venalia: Filii vero is/ rael egrediebantur: ꝛ emebant ab eis vẽalia in die sabbati: Quod prohibuit Neemias. ❡ Mistice Tirii qui in/ terpretantur fortes ꝛ plasmati signifi/ care possunt mulieres vagas ꝛ ornatas que sunt fortes iuxta illud. 3. Esdre.3. Fortiores sunt mulieres. Et sunt plas/ mate quia vncte: ornate ꝛ multis colori bus delinite sicut Jezabel depinxit ocu los suos stibio.4. R.9. ❡ Et tales in die festo veniunt circa muros hierusa/ lem cum omnibus venalibus: quia ex instinctu stimuloqꝫ diaboli veniunt in circuitu anime rationalis: representan/ tes semetipsas hominibus vt videan/ tur ab eis quia maxime videri ꝛ admi rari desiderant. ❡ Et sunt mercatores ꝛ negociatores diaboli habentes secuꝫ omnia venalia videlicet Delectationes visus: delectationes auditus: Delecta tiones odoratus: Delectationes gustus ꝛ delectationes tactus. Quas omnes filiis Israel vendere cupiunt. Et sunt in magnum scandalum illis. ❡ Heu me quot sunt modo de istis negociato/ ribus demonis: qui in festiuis diebus secum deferunt omnia venalia: ꝛ se in/ gerunt aspectibus virorum. Et viri or/ nati aspectibus mulierum. ❡ Sed filii Israel in die sabbati egrediuntur extra portas vt emant ista venalia: quia intel lectus ꝛ voluntas: cogitatio: ꝛ desideri um per ostia quinqꝫ sensuum egrediũ/ tur ad videndum ꝛ contemplanduꝫ ta les mulieres: Egrediuntur autem du/ plici de causa: Aut ad emenduꝫ talia ve nalia ꝛ tales dilectationes: aut salteꝫ ad curiose videndum. ❡ Unde cum Mo ises precepisset filiis Israel vt sex die/ bus colligerent manna: ꝛ ꝙ in die sab/ bati non inuenirent ꝛ ideo non exirent ad colligendum: Illi autem partim du cti gulositate vt haberent nouum cibuꝫ: partim cupiditate: ꝛ curiositate ad vi/ dendum si verbum Moisi foret verū: exierunt in die sabbati ꝛ nõ obedierunt: Moisi sicut patet Exo.16. Ubi scribit: Sex diebus colligite: in die aũt septio: sabbatũ est domino: Idcirco nõ inueni etur: Ueniteqꝫ septima dies ꝛ egressi de populo vt colligerent nõ inuenerunt Di xit autem dominus ad Moisem: vsqꝫ quo non vultis custodire mãdata mea: ꝛ legem meam. Maneat vnusquisqꝫ a pud semetipsum: ꝛ nullus egrediatur de loco suo die septimo. ❡ Sic ergo in tellectus ꝛ appetitus humanus in die fe sto ex fame delectationis vel ex curiosi tate sentiendi extra muros ꝛ ostia ani/ me rõnalis egreditur ad istos negocia/ tores demonis infernalis: vt emant ab eis: ꝛ quis credere posset q̃nta sit multu

do egredientium in die festo ad viden das ⁊ contemplandas ⁊ vtinam non desiderandas mulieres lasciuas inunctas ⁊ adornatas. ¶ Contra tales clamat sapiens dicens Eccl.9. Uirginem ne conspicias: ne forte scandalizeris in decore illius: Noli circumspicere in vias ciuitatis: nec oberraueris in plateis illius: Auerte faciem tuam a muliere compta ⁊ ne circumspicias speciem alienam: Propter speciem enim mulieris multi perierunt. Et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit. ¶ Sed contra tales mercatores clamauit Neemias ⁊ comminatus est dices: Si secundo hoc feceritis mittam manum in vos. Sic contra tales inhonestas ⁊ scandalizatiuas mulieres clamandum est: Ymo vi cogende sunt a superioribus ad deponendum talia ornamenta incitatiua ad luxuriam ⁊ carnalitatem: Nam sunt scandalum vniuersale tam clero quam populo Et ve maioribus ve patribus ⁊ matribus qui talia prohibere possunt ⁊ tenētur ⁊ non faciunt O quantum ignem accēdunt. Quot venalia secum deferunt isti negociatores infernales. ¶ Sed hiis qui egrediuntur in die festo per sensus corporis ad emendum talia venalia clamat deus dicens Exo.16. Usque quo non vultis custodire mādata mea ⁊ legem meam: Maneat vnusquisque apud semetipsum: ⁊ nullus egrediatur de loco suo in die septimo. Ex hiis omnibus potest manifestum esse quomodo tam demones quam homines solemnitates diuinas multipliciter coinquinant Uenite ergo ascendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De terribili pena diuinas festiuitates non obseruentibus infligenda.
Capitu.102.

V Enite ascenda mus ad montem domini ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba Nee.13. Et obiurgaui optimates iuda: ⁊ dixi eis. Que est hec res mala quam vos facitis: ⁊ prophanatis diem sabbati: Nunquid non hec fecerunt patres vestri: Et adduxit deus noster super nos omne malum hoc: Et super ciuitatem hanc: Et vos additis iracundiam super Israel violando sabbatum Nee.ibi. ¶ Postquam de festorum transgressione ⁊ coinquinatione determinatum est: Superest indagare quali plectantur pena festorum sacrorum coinquinatores: Et discurrendo per sacre pagine viridarium: reperio quod festorum transgressoribus plurima ⁊ grauia flagella ⁊ tormenta a deo iustissimo infliguntur. Quorum grauitas: ⁊ ordo patebit per singula discurrendo.

¶ Primo violantes festa ab inimicis captiuātur. ¶ Figura in filiis Israel qui non custodientes sabbatum sed violantes captiuati fuerunt a Nabucodonosor ⁊ ducti in babilonem sicut patet.4.Re.vltimo: Unde dixit Neemias violantibus sabbatum Nee.13. Que est hec res mala quam vos facitis ⁊ prophanatis diem sabbati: Nunquid non hec fecerunt patres vestri: ⁊ adduxit deus noster super nos omne malum hoc scilicet quia fuimus ducti in captiuitatem. quasi dicat sic. ¶ Mistice qui diuinas solemnitates non obseruant sed variis criminibus violant: captiuantur a Nabucodonosor idest a diabolo: Nabucodonosor enim interpretatur Sedens in angustia: ⁊ significat demonem infernalē: qui est in angustia dānationis ⁊ cruciatus perpetui. Et iste sub suo dn̄io captiuat

ꝑuat omnes qui diuina festa violant ꝛ merito. ¶ Naz iustū est: vt qui deo subici non vult in die festo per timorem ꝛ cultum siue adorationē latriā: recognoscendo ipsuz deum esse sūmuz bonum ꝛ sūmū dominū ꝛ auctorem totius sue bonitatis prout tenetur sicut declarat Scotus in .3. di. 9. Diabolo subiciat̄ cui seruit: quē adorat ꝛ cui obedit exequendo ꝛ sequēdo suas suggestiones infernales. Ducuntur ēt tales in babilonez: que interp̄tatur confusio: quia festa diuina nō obseruantes cōfundūtur: obtenebrantur ꝛ excecant̄. ¶ Et merito: qꝛ sicut diuina festa digne celebrantes illuminatur qꝛ adherēt ꝛ appropinquant deo qui est lux ꝛ tenebre in eo nō sūt vlle. i. Jo. j. Jta non digne celebrantes ꝛ a deo recedētes merito confundunt̄ ꝛ excecant̄ qꝛ recedunt a luce illuminā te de qua Jo. 1. Erat lux vera que illuminat oēm hoiem venientē in hunc mūdum. ¶ Heu me quot sunt de istis: qui ī diebus festis a diabolo captiuant̄: cōfundūtur ꝛ excecātur. De quib⁹ dr̄ Jo. 3. Dilexerūt hoies magis tenebras q̄ lucem. ¶ p̄ᵐ ḡ malū ē. Diabolica captiuatio.

¶ 2. Eorū ciuitates destruunt̄. ¶ Figura hr̄ in filijs israel nō obseruātib⁹ diē sabbati: pp qđ eorū ciuitas a caldeis destructa est sicut pꝫ. 4. Re. vltimo. ¶ Un̄ violantib⁹ sabbatū dixit Neemias Nee 13. Que ē hec res mala quā vos facitis ꝛ ꝓphanatis diē sabbati: Nūquid non hec fecerūt p̄res nostri: ꝛ adduxit deus noster sup nos oē malū hoc ꝛ sup ciuitatez hanc: que. s. fuit pp hoc destructa: quasi dicat sic. ¶ Mistice ciuitas hierusalem est aīa rōnalis virtutib⁹ adornata: de q̄ dr̄ in p̄s Gloriosa dicta sūt de te ciuitas hierl'em siue ciuitas dei. ¶ Hec ciuitas ex virtutibus cōstruitur ad modum ciuitatis materialis iuxta illud p̄s Hierusalem que edificatur vt ciuitas. ¶ Sed propter sabbati violationē destruitur a caldeis. i. a demonibus. Nam caldei interpretant̄ quasi fere: vel quasi feroces siue quasi dmones: ꝛ significāt spiritus malignos: qui more bestiarum sunt ferocissimi ꝛ crudelissimi: ꝛ isti ꝑpter violationē festorū deo ꝑmittēte destruunt spūalem hierusalē vꝫ aīam rationalem non realiter ipsaz anihilando sed spiritualiter eius virtutes exterminando. ¶ Nā pp festi transgressionem et violationez demones destruūt in aīa rationali fundamēta humilatētia: fidei trinitatis ꝛ vnitatis diuine: Fossata humilitatis: muros prudētie turres contemplationis: Fortalicium caritatis: fontes ꝛ flumina gratie diuine. Regem liberum arbitrium: Pontificem voluntatem: legem vꝫ iudicium rationis: Populum idest omnes virtutes. Et sicut caldei totaliter ciuitatem hierusalez destruxerunt: sic pp diuinorum festorum transgressionem demones edificiuz virtuosum aīe rationalis totaliter dissipāt. Et ꝯgrue quia sicut digne festa celebrātes: dū semetipsos ad deū cōuertūt: miraz virtutū fabricaz supedificāt: Sic in die festo a deo se auertentes: a diabolo quo ad spūale edificiuz virtutum totaliter destruuntur. ¶ Et hoc est ꝯm malum vꝫ virtuosa destructio.

¶ 3. Contra eos diuina Jracundia prouocatur. ¶ Un̄ dixit Neemias violātibus sabbatū. Nee. 13. Et vos additis iracundiaz sup israel violando sabbatum. ¶ Notate diligenter ꝙ oēs qui diuina festa coinquināt dei iracūdiam supra se ꝓuocāt. Cuius ratio est: qꝛ vnusquisqꝫ cōmuniter irascitur qñ qđ suū est iniuste sibi aufert̄. Deus autē bñdict⁹ tempus diuisit in duas partes. Nā sex dies ebdomade dedit hoibus ad exequēdū

opera sua Exo.20. Sex diebus operaberis et facies omnia opera tua: Sed diem septimum reseruauit sibi: vt homo dimittēs omnia alia opera soli deo vacaret Exo.20. Septimo autem die sabbatum domini dei tui. Non facies omne opus in eo tu et filius tuus et filia tua: Seruus tuus et ancilla tua. Cū ergo peccator miserrimus tempus festiuū deo dedicatū cōsumit i luxuria gula: crapula. Tūc aufert tēpus deo obligatum et dat carni: Qñ vero tēpus festiuū cōsumit in pompis: ambicione: lucro: ludis: furtis et rapinis tunc aufert qd dei est et dat mūdo. Qñ vero tēpus illud cōsumit in superstitionib⁹. In cantationibus diuinationib⁹: artibus magicis: machinando malū contra proximū: Inuidendo: odiendo: tunc qd dei est furatur et dat diabolo inimico suo: Heu me quot sunt de istis latronib⁹: qui deo et nō hoibus furantur: non aurū: nō argētum: nō vestes sed tēpus preciosissimū et incōparabile: O mortales miseri: O aīa insensata qua facie: qua frōte apparebis in die iudicij ante dnm: Cuius tēpus milies expendisti in operibus diaboli: in operib⁹ mundi: in operibus carnis: cū meretricibus: cū cōcubinis cū adulteris. Et ideo merito contra tales diuina iracundia prouocatur. ¶ Et hoc est tertium malū videlicet diuina prouocatio.

¶ 4. Porte ciuitatis igne succenduntur: ¶ Unde dicit dñs Hiere.17. Si autem nō audieritis me vt sanctificetis diem sabbati. Et ne portetis onus. Et ne inferatis per portas hierusalē i die sabbati. Succendā ignez in portis eius: hec ibi. ¶ Mistice hierusalē est aīa rationalis vt dictū est: Porte eius sunt quinqz sensus: qr per ipsos quasi per ianuā quinqzpartitā oīa ad aīam igrediuntur: Cuz sm phm nihil sit in intellectu quin pri⁹ fuerit in sensu. ¶ In istis portis hierusalem pter peccatum transgressionis festi deus accendit ignez.i. permittit demones ignem cōcupiscētie in sensus accēdere. Nam talibus diem festum violantibus diabolus i oculis accēdit ignē cupiscentie videndi curiosa et lasciua in auribus concupiscentiā audiendi detractoria et inhonesta: in naribus cōcupiscētiam odorandi fragrantia et suauia: In gustu concupiscentiaz gustandi dulcia: in tactu cōcupiscentiam tangendi mollia et delectabilia. Et cum isto igne comburuntur omnes porte ciuitatis hierusalem. De isto igne concupiscentie dicit sapiens Ecci.9. Propter speciem mulieris multi perierunt et ex hoc cōcupiscentia quasi ignis lex ardescit: O quot sūt qui in festiuis diebus hoc igne infernalis cōcupiscētie inflāmantur in oculis: in auribus: in naribus: in lingua: in gustu: in tactu: quia se ad deum nen couertunt festa digne celebrando: Sed se conuertunt ad mundum: ad diabolum: ad carnem: ad mulieres et ad huius mundi visibilia: que stipula sunt et palee ad accendendum ignem cōcupiscētie. ¶ Et hoc est quartū malum videlicet sensualis siue corporalis inflāmatio.

¶ 5. Domus ciuitatis deuorātur. ¶ Ubi scribitur Hiere.17. Si autem non audieritis me vt sanctificetis diem sabbati: Succendam ignē in portis eius et deuorabit domos hierusalez. Hoc fuit impletum quasi nabuzardā incēdit domū dñi et domuz regis et domos hierusalem per circuitū.4.Re.vltimo. ¶ Mistice domus hierusalem sunt anime interiora desideria: Sicut enim domus est in qua homo requiescit ad corporis pausationem. Sic interiora desideria sunt illa in quibus homo requiescit quo ad anime consolationez et quietem. Unde dicitur

Et anima magis ē vbi amat q̄ vbi animat. Ubi enim anima desiderat ibi requiescit. Ubi habet desideriū: habet ꝛ quiescendi locū. ¶ Ista ergo anime desideria quasi domus hierusalē ab igne concupiscentie deuorantur quādo sabbatū violamus. Qꝛ si diuina festa digne non colimus ad deū nosmetipsos cōuertendo: deo iuste pmittente: diabolus ꝛ mundus ꝛ caro ad que conuertemur in die festo more calidorū omnia īteriora desideria nostra igne cōcupiscētie: incendunt: inflāmant: comburunt: ꝛ deuorant. ¶ Heu me quot sunt in festiuis diebus: qui habent desideria interiora non solum calida ignita ꝛ inflammata. Sed cōbusta ꝛ deuorata ab igne iracundie: furoris: inuidie: odij: rancoris. Quot sunt dico qui habent desideria deuorata ab igne vindicte inimicitie: partialitatis: ꝛ homicidij: Quot qui habent interiora mētis desideria cōbusta incēdio: fornicationis. adulterij: īcestus: Sacrilegij: Sodomie: ꝛ Bestialitatis. ¶ Et istud est quintū malum vz spiritualis deuoratio.

¶ 6. Ignis accensus nō extinguet̄. ¶ Unde scribitur Hiere. 17. Si autem non audieritis me vt sanctificetis diem sabbati: Succendā ignem in portis eius: ꝛ deuorabit domos hierusalem. Et nō extinguetur. Et hoc fuit impletum qꝛ nec caldei qui incendunt ignem extinxerunt eum. Nec populus iude qui partim erat mortuus ꝛ partem captiuatus: Sed tātūmodo extinctus est per defectum materie cōbustibilis sicut dicit Lyra super Hiere. 17. ¶ Mistice per istā nō extinctionem ignis designatur finalis impenitētia. Et in p̄dictis peccatis firma cordis obduratio siue obstinatio: Sicut. n. Ignis accensus in portis hierusalem ꝛ ignis deuorās domos eius non fuit extinctus per humanū officiū: Sic ignis cōcupiscētie accēsus in sensib⁹ eorū qui sabbatum violant: ꝛ ignis cōcupiscentie comburens eorū desideria interiora nō extinguetur deo permittente per aquā pnie. Sed deuorabit eos per finalē impenitentiam ꝛ cordis obdurationē. Et hoc accidit in multis qui in duplici igne moriuntur. ¶ De hijs qui moriūtur in igne sensualis ꝛ carnalis concupiscentie dicitur Johel. i. Computruerunt iumēta in stercore suo: idest carnales ꝛ luxuriosi qui sūt sicut equus ꝛ mulus ī igne ꝛ fetore sue luxurie vitam finierunt. ¶ De hijs v̄o qui cōburuntur ꝛ moriūtur in igne īterioris ꝛ sp̄ualis cōcupiscētie scribitur Sap. 5. In malignitate autem nostra cōsumpti sumus: Malignitas. n. idem sonat q̄ mala igneitas. Illi ergo in sua malignitate consumunt̄: qui in īteriori igne sp̄ualis cōcupiscētie sine pnie remedio moriuntur. Et hoc iuste permittit deus. Nam iustū est vt qui in diebus festiuis deo nō adherent q̄rendo pnie remediū salutare: sed deū derelinquunt. Ab ip̄o deo in igne sue peruerse cōcupiscētie relinquant̄ cōsumētur ꝛ moriantur: ꝛ de hac iusta dei pmissione vide si placet Sco. in. 4. di. 46. q. 4. Unde scribit̄ Ysa 66. Uermis eorū nō morietur ꝛ ignis eorum non extinguitur: ꝛ erunt vsq₃ ad sacietatem visionis omni carni: O iudiciū terribile: O pauenda sententia: O miseri mortales qui violatis festa diuina: Cauete ne moriamini in igne luxurie: fornicationis: adulterij ꝛ carnalis concupiscentie: Cauete ne consumamini in igne interioris ꝛ spiritualis concupiscentie odij: inuidie: rancoris: ꝛ malignitatis: qui clamat deus. Et ignis eius nō extinguet̄. ¶ Et hoc est sextum malum: Cordialis obduratio seu finalis obstinatio.

¶7. Gaudia solēnitatum deus cessare facit. ¶Unde scribitur Osee.2. Et cessare faciam omne gaudium eius. Solēnitatem eius. Neomeniam eius: sabbatuз eius. Et omnia festa tempora eius. ¶Mistice ista est boni priuatio quam merentur ⁊ incurrunt festi violatores ⁊ transgressores. ¶Nam carnales homines: nedum seculares sed ⁊ clerici ⁊ prelati faciunt inepta festa ⁊ solēnitates dissolutas bibendo: crapulando: ludendo: choreizādo: luxuriando: ⁊ deuз obliuiscuntur ⁊ solum cogitant ⁊ satagunt inquirere ⁊ inuenire placentia sensui ⁊ carni. Et quia amore talium bonorum deum derelinquunt ⁊ offendunt precipue in festiuis diebus in quib᷒ maxime carni deseruiunt: ꝑpterea in penā iuste priuantur omni bono naturaliter desiderabili. Qui enim deum derelinquunt in quo est omne bonū: iuste priuantur omni bono. Unde scribit̄ in ꝓs. cxi. Desiderium peccatoruз peribit. Oē bonum est desiderabile quia bonuз est quod omnia appetunt. Sed desideriuз peccatorum peribit quia omne bonum quod damnati naturaliter appetunt presupposita vita auferetur ab eis: Omne enim desiderium ipsoruз frustrabitur: quia desideriuз peccatorum peribit. O miseri damnati O infelices anime que deo suo rebellant ⁊ eius solemnitates violant. Ecce desiderabile ⁊ bonum est videre deum. Hoc auferetur ab eis. Desiderabilis ⁊ bonus paradisus celestis priuabuntur ea: Bona gloria anime ⁊ corporis: Bōa sanitas pulchritudo: Diuitie: Scientia: pax: quies Sed hoc oīa auferentur ab eis: quia desiderium peccatorum peribit. Unde clamat dominus Ysa.24. Cessauit gaudium tympanorum. Quieuit sonus letantiuз. Conticuit dulcedo cithare: Cuз cantico non bibent vinum: Amara erit potio bibentibus illam: Attrita est ciuitas vanitatis. Clausa est omnis domus nullo introeunte: Clamor erit super vino in plateis: Deserta est omnis letitia: Translatum est gaudiuз terre. Relicta est in vrbe solitudo. Calamitas opprimet: portas: hec ibi. Et hoc bene sequit̄ ad precedens quia post finalem impotentiam sequitur omnis boni priuatio. ¶Et hoc est septimum malum ⁊ pena vз. Uniuersalis boni priuatio.

¶8. Festiuitates non debite celebrate in luctum cōuertūtur. ¶Unde scribitur j. Macha.i. Dies festi eius conuersi sūt in luctum. ¶Mistice ista est inductio mali que sequitur ad boni priuationē. ¶Nam morientes in peccatis per cordis obstinationem cū a deo separantur priuantur omni bono: Sed cuз in infernum detruduntur incurrunt in oē malum. Et ista est pena violantiuз festa diuina: ⁊ merito infligitur talis pena: quia miseri mortales in festiuis dieb᷒ in quibus uacare deberent contritionibus ⁊ amaritudinibus peccatorum quia dies afflictionis est: totaliter incumbunt carnalibus delectationibus molliter vestiēdo: Impudice saltando: cantica frequētando lasciuia: caput curiose ornando: alios ad lasciuiam prouocando. Et ideo merito festiuitates eorum conuertunt̄ in luctum ⁊ in amaritudinem sempiternam. ¶Heu me quot sunt qui festa diuina taliter celebrant ꝙ omnia sibi conuertentur in lutum infernalem ⁊ in cruciatum sempiternū: O adulteri O lusores: O philocapti audite quid dicat deus ⁊ festiuitatibus vestris. Amos.8. Conuertaз festiuitates vestras in luctū. Et oīa cantica vestra in planctū: ⁊ inducaз sup oē dorsuз vestrū saccū. Et super oē caput caluitiū. Et ponā eaз quasi lu-

ctum vnigeniti: ꝛ nouissima eius quasi diem amarū. ¶ Ista est omnis mali cō gregatio sup miseros dānatos a diuina iracundia inducta. De q̄ dicit deus Deu tero.32. Ignis succēsus ē i furore meo ꝛ ardebit vsqꝫ ad iferni nouissima. De uorabitqꝫ terrā cū germine suo: ꝛ mon tium fundamenta cōburet. Cōgregabo super eos mala ꝛ sagittas meas cōple bo in eis. ¶ Et hoc est octauum maluꝫ: vꝫ vlis mali inflictio.

¶ 9. Stercus solēnitatū sup vultū nō ri te celebrātiū dispergitur. ¶ Unū scribit malach.2. Ecce ego proijciā vobis bra chium ꝛ dispergaꝫ sup vultuꝫ vestrum stercus solēnitatuꝫ vestrarū ꝛ assumet vos secuꝫ. ¶ Mistice per aspersionem stercoris sup vultum quod est qd̄ val de ignominiosuꝫ: significatur dānatoꝝ vitupōsa cōfussio: que omnibus patens erit ꝛ ideo bn̄ p aspersionē stercoris su per vultum designatur. ¶ In celebran dis.n. festiuitatib⁹ hoīes cōmuniter va cant cōuiuijs: potationib⁹: luxurijs: que oīa sunt stercora. Uacāt etiā pōpis ꝛ va ne glorie. Q uerūt honores laudes: Pri ma loca in populis: p̄mas cathedras i cōcilijs ꝛ vocari ab hoībus rabi. Et nō merito conuertet deus festiuitates ta liū in ignominiā ipsoꝝ cōfundēdo eos confusione sempiterna in medio siue in pfundo inferni. Unde dicit dn̄s Osee. 4. Secundū multitudinē eoꝝ sic pec cauerūt: Gloriaꝫ eoꝝ in ignominiā cō mutabo. ¶ Et ista pena dānatoꝝ sequi tur ad p̄dictam: quā in illis cruciatibus sempiternis habebūt perpetuā ignomi niā ꝛ cōfussionē: qꝛ peccata sua turpissi ma manifesta erūt coraꝫ deo: angelis: ꝛ hoībus. ¶ Unde ɔtra tales clamat de⁹ dicēs Nauꝫ.3. Et ego ad te dicit dn̄s ex ercituū. Et reuellabo pudenda tua i fa cie tua: ꝛ ostēdā gentibus nuditatē tuā ꝛ regnis ignomiā tuaꝫ: O mortales: O diuites: O magnati: qui festa celebra tis cū tanto apparatu ciboꝝ: cū tanta ve stium curiositate: cū tāto laudis affectu: cuꝫ tanta gloria ꝛ fumo: Audite verbuꝫ domini ꝛ cauete ab eterna ignominia ꝛ cōfussione. Unū dicit ,pp̄ha. Ysa.23. Dn̄s exercituū cogitauit hoc vt detraheret su perbiam oīs glorie ꝛ ad ignominiaꝫ de duceret vniuersos iclitos terre: O mor tales videte penas terribiles que a deo infligunt violantib⁹ sabbatū ꝛ diem fe stum: sunt.n. septem terribilia mala: vꝫ Diabolica captiuatio: Uirtuosa destru ctio. Diuina prouocatio: Corporalis in flāmatio. Sp̄ualis deuoratio siue cōbu stio: finalis obstinatio: Oīs boni priua tio. Oīs mali inductio siue inflictio: Ui tuperosa ꝛ sempiterna confussio: A qua nos liberet deus gloriosus ꝛ benedict⁹. Uenite ergo ascēdamus ad montē dn̄i ꝛ docet nos vias suas. Amē.

¶ De festo dedicationis tēpli a Salomo ne solēnissime celebrato. Cap.13.

Venite ascenda mus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec v̄ba.3. Regū.8. Conuenitqꝫ ad re gem Salomonē vniuersus ysrael i mē se bethanim in solemni die. Ipse est mē sis septimus. Ueneruntqꝫ cuncti senes d̄ israel. Et tulerunt archam sacerdotes. Et portauerunt archam domini ꝛ ta bernaculuꝫ federis. Et omnia vasa san ctuarij que erant in tabernaculo. Et fe rebant eam sacerdotes ꝛ leuite. Et intu lerunt sacerdotes archaꝫ federis dn̄i in locum suum. In oraculuꝫ tēpli: in san ctuꝫ sāctoꝝ subter alas cherubim: [illegible] ibi. ¶ Et.2 parali.7. Et d̄dicauit dom [illegible]

Dei rex: et vniuersus israel rc. ¶ Misti
ce sicut Salomon in festo dedicationis
sanctificauit templum materiale et diui
no cultui mancipauit. Sic et nos in fe-
stiuis diebus sanctificare et diuino cul-
tui dedicare debemus templum spiri-
tuale: quod sumus nos. i. nosmetipsos
sanctificare et deo totaliter dedicare. Ho
mo enim est dei templum spirituale. De
quo paulus. j. Cor. 3. Nescitis quia tem
plum dei estis: et spiritus dei habitat in
vobis. Siquis autem templum dei vio
lauerit disperdet illum deus. Templuz
enim dei sanctum est quod estis vos.
¶ Modus autem nostre sanctificatio
nis est: vt ea in die festo obseruem' spi-
ritualiter: que in die dedicationis sunt a
Salomone materialiter et corporaliter
obseruata. ¶ Multa autem et mirabi-
lia valde concurrerunt in festo dedica-
tiōis templi a Salomone sicut patet. 3.
R. 8. et 2. parali. 5. 6. et 7. Et a Nicolao
de lyra in expositiōe litterali in eisdē lo-
cis: q̄ hic ordinate describunt.
¶ p̄ Salomon incepit festum dedicatio-
nis siue dedicationem templi. In men-
se septimo: et in die octauo mensis septi
mi: et durauit per septem dies continu-
os et finita fuit quartadecima die eius-
dem mensis inclusiue sicut declarat ly-
ra super. 3. R. 8. circa finez. Et super. 2.
parali. 7. circa finem: et super. 2. pali. 5.
in principio.
¶ 2. Omnes maiores natu israel. Et p̄n
cipes tribuum. Et duces familiarum et
cuncti senes de israel. Et vniuersus is-
rael conuenerunt ad regem Salomo-
nem in festo expiationis: que erat dies
solēnis in decima die mensis septimi.
Et erat dies tertia dedicationis: que in
ceperat die octaua mēsis septimi vt pre
dictum est. Conuenerunt autem vt ar-
cham domini: et tabernaculum federis.
Et omnia vasa sanctuarij deferrent in
templum a Salomone preparatū. Hec
dicit Lyra super. 3. R. 8. circa finem et
super. 2. parali. 5. in principio. ¶ Unde
scribitur. 3. R. 8. Tunc congregati sunt
omnes maiores natu israel cum princi
pibus tribuum. Et duces familiarum
filiorum israel ad regem Salomonem
in Hierusalem vt deferrent archam fe
deris domini de ciuitate Dauid idest d
sylo. Conuenitq3 ad regem Salomo-
nē vniuersus israel in mēse bethanim
in solēni die. Ipse est mensis septimus.
¶ Et. 2. parali. v. Post que congrega-
uit maiores natu israel et cunctos prin-
cipes tribuum: et capita familiarum de
filijs israel in Hierusalem: vt adduce-
rent archam federis domini de ciuitate
Dauid que est in sylo. Venerunt itaq3
ad regem omnes viri israel in die solē
ni mensis septimi: idest in festo expia-
tionis decima die mensis septimi siue
septembris.
¶ 3. Leuite congregati tulerunt archam
et omnem paraturam tabernaculi. Et
sacerdotes tulerunt omnia vasa san-
ctuarij et sic detulerunt et portauerunt
vsq3 ad templum. Sed leuite non intu-
lerunt archam in sanctum sanctorū nec
etiam in templum: quia per sacerdotes
tantum induci poterat in templum et in
sanctum sanctorum sicut dicit lyra su-
per. 2. parali. 5. ¶ Unde scribit. 2. para
li. 5. Cumq3 venissent cuncti seniorum is
rael: portauerunt leuite archam et intu-
lerunt eam et omnem paraturam taber
naculi. Porro vasa sanctuarij: que erāt
in tabernaculo portauerunt sacerdo-
tes cuz leuitis. ¶ Et. 3. R. 8. Veneruntq3
cuncti senes de israel et tulerunt ar-
cham sacerdotes et portauerunt archā
domini et tabernaculum federis: et om
nia vasa sāctuarij q̄ erāt i tabernaculo:

 ferebāt eā sacerdotes leuite.

¶ 4. Rex Salomon omnis cetus israel omnes qui fuerant cōgregati precedebant archam: quādo ad templum portabatur. Et imolabant Oues Arietes Boues absq3 extimatione numero. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Rex autē Salomon omnis multitudo israel que conuenerat ad eum: gradiebatur cum illo ad archam. Et imolabant oues boues absq3 extimatione numero. ¶ Et. 2. parali. 5. Rex autem Salomon vniuersus cetus israel: omnes qui fuerunt congregati ante archaz imolabāt arietes oues boues absq3 vllo numero. Tanta enim erat multitudo victimarum.

¶ 5. Sacerdotes intulerūt archam in tēplum in sanctum sanctorum: collocauerunt eaz in medio duorū cherubin subter alas eorum: ita vt tegeretur ab alis eorum. ¶ Unde scribit. 3. Re. 8. et intulerunt sacerdotes archam federis domini in locum suum. In oraculum templi: In sanctum sanctorum: subter alas cherubim. Siquidez cherubin expandebant alas suas super locuz arche protegebant archam vectes eius desuper. ¶ Et. 2. parali. v. et intulerunt sacerdotes archam federis domini in locum suum. i. ad oraculum templi. In sancta sanctorum subter alas cherubin: Ita vt cherubin expanderent alas suas super locū in quo posita erat archa: ipsaz archā tegerēt cū vectib⁹ suis.

¶ 6. Omnes sacerdotes qui inueniri potuerunt sanctificati sunt ad templi dedicationem faciendam: et omnes sacerdotes omnes leuite in festo dedicationis in suis officijs fuerunt occupati: prout dicit lyra super. 2. parali. 5. Ubi scribit. ¶ Oēs enim sacerdotes qui ibi poterant inueniri sanctificati sūt. Nec adhuc in illo tēpore vices ministeriorū ordo inter eos diuisus erat.

¶ 7. Egressis sacerdotib⁹ de sanctuario post collocationē arche in loco suo Leuite cantores vestiti bissinis stantes ad orientalez plagā altaris cōcrepabāt cuz cymbalis: psalterijs cytharis. Et sacerdotes cētū viginti cū eisdē canebant in tubis. ¶ Unī scribit. 2. pali. v. Egressis aūt sacerdotib⁹ de sanctuario: tā leuite q̄ cantores. i. qui sub Asaph erāt qui sub heman: qui sub idithun: filij frēs eor: vestiti bissinis cimbalis psalterijs cithariis concrepabāt: stātes ad orientalē plagā altaris. Et cū eis cantores centum viginti. s. sacerdotes vt dicit lyra canentes tubis.

¶ 8. Sacerdotes iubilātib⁹ cū tubis leuitis cātātib⁹ ac deū laudātib⁹ ī organis musicis. Nubes d̄scēdit ipleuit tēplū ipleuit illō glia dñi. Unī scribit. 2. pal. 5. Igit cunctis pariter tubis voce cymbalis organis diuersi gñis musicor cōcinētib⁹. Et vocē in sublime tollētib⁹ lōge sonit⁹ audiebat. Ita vt cum dñm laudare cepissent dicere. Cōfitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ in eternuz mia ei⁹. Impleret dom⁹ dei nube: ne possent sacerdotes stare ministrare pp caliginē: Cōpleuerat. n. glia dñi domū dei. Et ista nubes put dicit lyra sup. 3. Re. 8. pbabilr erat ī pte caliginosa puta exteri⁹: qr dr q sacerdotes nō poterāt ministrare pp caliginez. Et in pte erat luminosa puta īteri⁹ qr d̄ ea scribit. 2. pali. 7: Sed oēs filij israel videbāt d̄scēdētē ignē gliā dñi sup domū. Et hoc ē v̄isimile qr nubes q̄ erat īter filios israel egiptios erat tenebrosa a pte egiptiorū illumināns a pte filior israel. Exo. 14. Et erat nubes tenebrosa illumināns noctē Tenebrosa ex pte egiptior. Illumināns noctē ex pte filior israel.

¶ 9. Salomon videns nubem descēdisse in templum benedixit populo inducens eum ad regratiandum deuz secum de tantis beneficijs. ¶ Unde scribitur 2. parali. 6. Tūc salomon ait. Dominus pollicitꝰ est vt habitaret in caligine. Ego autem edificaui domū nomini eiꝰ vt habitaret ibi in perpetuum: Et conuertit rex faciem suam ꝛ benedixit vniuerse multitudini israel. Nam omnis turba stabat intenta. Et vt dicit ibidem Lyra non benedixit ei benedictione sacerdotali. Sed imprecando eis bona vt induceret populum ad regratiandum deo secuz. ¶ Et. 3. Re. 8. Tūc salomon ait. Dominus dixit vt habitaret in nebula. Edificans edificaui domum ꝛ habitaculuz tuum: firmissimum soliū tuum in sempiternum. Conuertitqz rex faciem suaz ꝛ benedixitꝰ oī ecclesie israel. Ois. n. ecclesia israel stabat.

¶ x. Salomon gratias egit deo de beneficijs receptis ꝛ preteritis: que deus fecerat pr̄i suo dauid ꝛ semini suo. ¶ Unde scribitur. 2. pali. 6. Et ait Salomon Benedictus dominus deus israel qui quod locutus est Dauid patri meo opere compleuit dicens: A die qua eduxi populum meum de terra egipti ꝛc̄. Et infra: compleuit ergo dominuz sermonez suū quē locutus fuerat. Et ego surrexi pro dauid patre meo. Et sedi super tronum israel sicut locutus est dn̄s. Et edificaui domū nomini dn̄i dei israel. ¶ Et 3. Re. 8. Et ait Salomon: Benedictꝰ dominus deus israel ꝛ cetera vsqz ibi. Qō percussit cum patribꝰ nostris: qn̄ egressi sunt de terra egipti.

¶ xi. Salomō deuotissime se in loco orationis genuflectendo collocauit: ꝛ manus ad celos eleuauit. ¶ Nam fecerat quandam bassim eneā habentē quinqz cubitos longitudinis ꝛ quinqz latitudinis ꝛ tres cubitos altitudinis: ꝛ posuerat eaz in medio basilice idest in medio atrij sacerdotuz: Et super istam genuflectens se collocauit ad orandū. ¶ Unde scribitur: 2. parali. 6. Stetit ergo coram altare domini ex aduerso vniuerse multitudinis israel: ꝛ extendit manus suas. Siquidez fecerat salomon basim eneā ꝛ posuerat eam in medio basilice: habētem quinqz cubitos lōgitudinis: ꝛ quinqz latitudinis ꝛ tres cubitos altitudinis stetitqz super eaz ꝛ deinceps flexis genibus contra vniuersam multitudinē israel ꝛ palmis in celū eleuatis ait. ¶ Et 3. Re. 8. Stetit autē salomon ante altare dn̄i in cōspectu ecclesie israel ꝛ expandit manus suas in celum.

¶ 12. Salomon deum de misericordia ꝛ veritate seu iustitia commendauit: que sunt vie domini iseparabiles. ¶ Unde scribitur. 2. parali. 6. Et salomon palmis in celuz eleuatis ait. Domine israel non est similis tui deus in celo ꝛ in terra: qui custodis pactum ꝛ misericordiā cum seruis tuis: qui ambulant coram te in toto corde suo. Qui prestitisti seruo tuo dauid patri meo quecūqz locutus fueras ei. Et que ore pro miseras opere complesti. Sicut ꝛ presens tempus ꝓbat. ¶ Et. 3. Re. 8. Domine deus israel non est similis tui deus in celo desuper ꝛ super terram deorsum. Qui custodis pactū ꝛ misericordiā seruis tuis ꝛc̄. vsqz ibi vt hec dies ꝓbat.

¶ 13. Salomon fecit orationem deo pro conseruatione regni patris sui Dauid. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Nunc igitur domine deus israel conserua famulo tuo Dauid patri meo que locutus es ei dicens. Non auferetur de te vir coram me: qui sedeat super thronuz israel. Et nunc domine deus isreel firmentur verba tua que locutus es seruo tuo Dauid

patri meo. ¶ Et .2. parali. 6. Nunc ergo domine deus israel imple seruo tuo patri meo Dauid quecūqꝫ locutus es dicens. Non deficiet ex te vir coram me: qui sedeat super thronuꝫ israel. Et nūc dn̄e deuſ israel firmeť sermo tuus: quē locutus es seruo tuo dauid.

¶ 14. Salomon orauit pro fidelitate cōseruanda cum proximo suo. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Si peccaverit homo in proximum suum. Et habuerit aliquod iuramentum quo teneatur astrictus. Et venerit propter iuramentuꝫ coram altari tuo in domum tuam: Tu exaudies in celo: ⁊ facies ⁊ iudicabis seruos tuos: condemnans impium ⁊ reddens viam suā in caput eius: iustificansqꝫ iustum ⁊ retribuens ei ƀm iustitiam suam. ¶ Ubi dicit lyra. Qꝛ in pluribus casibus puta: in furto quando non inueniebatur ⁊ in deposito ⁊ consimilibus contētio determinabatur per iuramentum prout patet Exo. 22. Et in tali casu aliquis adducebatur ad iurandum ante templum. Et si periurabat frequēter sequebatur vindicta diuina ad declarationem iustitie. Hec lyra. ¶ Et .2. parali. 6. Si peccauerit quispiam in proximum suum ⁊c.

¶ 15. Salomon orauit pro liberatione populi a captiuitate inimicorum. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Si fugerit populus tuus israel inimicos suos: quia peccaturus est tibi. Et agentes penitētiam ⁊ cōfitentes nomini tuo venerint ⁊ adorauerint ⁊ deprecati te fuerint in domo hac exaudi in celo ⁊ dimite peccatum populi tui israel. Et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum. ¶ Et .2. parali. 6. Si superatus fuerit populus tuus israel ab inimicis: reduc eos ī terram quam dedisti eis ⁊ patribus eorū. Cōmunitas enim populi quando erat infecta aliquo peccato cōmuniter ab aduersariis debellabatur sicut dicit Lyra. 3. Re. 8. et patet in multis locis veteris testamenti.

¶ 16. Salomon orauit pro liberatiōe populi a nimia siccitate. Et pro pluuia impetranda. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Si clausum fuerit celum ⁊ non plueri propter peccata eorum. Et orantes in loco isto penitentiam egerint nomini tuo: et a peccatis suis conuersi fuerint propter afflictionem suam. Exaudi eos in celo ⁊ dimitte peccata seruorum tuorum ⁊ populi tui israel. Et ostende eis viaꝫ bonam per quam ambulent. Et da pluuiā super terram quā dedisti populo tuo in possessioneꝫ. ¶ Et .2. parali. 6. Si clauso celo pluuia nō fluxerit ⁊c.

¶ 17. Salomon orauit pro liberatiōe populi a malis diuersis occurrentib⁹ propter peccata. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Fames si oborta fuerit in terra. Aut pestilentia. Aut corruptus aer: Aut erugo Aut locusta vel Rubigo. Et afflixerit eū inimicus eius portas obsidens. Omnis plaga: vniuersa infirmitas: Cuncta deuotatio ⁊ iprecatio que acciderit homini omni de populo tuo israel. Siquis cognouerit plagam cordis sui: et expanderit manus suas in domo hac. Tu exaudies in celo in loco habitationis tue ⁊ repropitiaberis ⁊ facies vt desvnicuiqꝫ ƀꝫ oēs vias suas: sicut videris cor ei⁹. ¶ Et .2. parali. 6. Fames si orta fuerit in terra ⁊ pestilētia ⁊c.

¶ 18. Salomon orauit pro exauditione gentilium venientium ex deuotione ad orandum in templo. ¶ Unde scribitur 3. Re. 8. Insuper ⁊ alienigena: qui non est de populo tuo israel cum venerit de terra longinqua propter nomen tuum: ⁊ orauerit in hoc loco. Tu exaudies in celo firmamēto habitaculi tui: ⁊ facies

omnia pro quibus inuocauerit te alienigena: vt discant vniuersi populi terrarum nomen tuum timere sicut populus tuus israel. Et probent qz nomen tuum inuocatum est super domum hanc quã edificaui. ¶ Ubi dicit Lyra. Qz multi gentilium audientes in diuersis mundi partib⁹ mirabilia que fecit deus qui colebatur in Hierusalem ascendebant illuc causa orationis vt habetur Jo.12. Et si deum colebant ꝛ ꝑm dictamẽ recte rationis viuebant preces eoꝝ erãt exaudibiles: q̃uis non seruarent legem moisi: quia ad illam nõ tenebant̃. Multi etiam de his ad Judaismum conuertebãtur Hec lyra. ¶ Et.2.parali.8. Externum quoqꝫ qui nõ est de populo tuo israel ꝛc̃.

¶ 19. Salomon orauit pro belli prosperitate ꝛ pro victoria obtinenda. ¶ Unde scribit̃.3.Re.8. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum cõtra inimicos suos per viam quocũqꝫ miseris eos: orabũt te contra viam ciuitatis quam elegisti: ꝛ contra domum quaꝫ edificaui nomini tuo: ꝛ exaudies in celo orationes eorum ꝛ preces eorum. Et facies iudiciuꝫ eorum. s. tribuendo victoriam de inimicis. ¶ Ubi dicit lyra Qz populus israel frequenter obtinebat de inimicis victoriam propter hoc: qz ĩminente bello: populus vertebat se versus Hierusalem ad orandum dominũ. ¶ Et.2.parali.6. Si egressus fuerit populus tuus ad belluꝫ cõtra aduersarios suos ꝛc̃.

¶ 20. Salomon orauit pro belli aduersitate ꝛ pro misericordia exhibenda captiuatis in bello ab inimicis: vt. s. inimici iudeorum: qui eos in bello ceperant ꝛ in captiuitate retinebant eis misererentur benigne tractando vel liberando. ¶ Unde scribitur.3.Re.8. Qz si peccauerint tibi ꝛ iratus tradideris eos inimicis suis Et captiui ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope. Et egerint penitentiam in corde suo in loco captiuitatis. Et conuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicẽtes: Peccauimus: inique egimus. Impie gessimus. Et reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo ꝛ tota anima sua. Et orauerint te contra viam terre sue quam dedisti patribus eorum. Et ciuitatis quam elegisti. Et tẽpli quod edificaui nomini tuo. Exaudies in celo: In firmamẽto solii tui orationes eorum ꝛ preces eorum. Et facies iudicium eorum. Et propiciaberis populo tuo. Et dabis misericordiam coram eis qui eos captiuos habuerint vt misereantur eis. ¶ Unde dicit Lyra Qz populus israel existens in captiuitate frequẽter liberabatur: propter hoc qꝫ in terra captiuitatis orabat versa facie versus Hierusalem. ¶ Et.2.paralĩ.6. Si autem peccauerint tibi ꝛ cetera.

¶ 21. Salomon in ista oratione quam fecit in festo dedicationis templi exclusit errorem illorum qui putauerunt deum habere formam corporalem. ¶ Unde orando dixit.3.Re.8. Ergo ne putandũ est quod vere deus habitet super terram: Si enim celum ꝛ celi celorꝫ te capere non possunt: quãto magis domus hec quam edificaui tibi. Sed respice ad orationem serui tui ꝛ ad preces eius domine deus meus: vt sint oculi tui aperti super domum hanc die ac nocte: vt exaudias deprecationem serui tui ꝛ populi ꝛ israel: quodcunqꝫ orauerit in loco isto: ꝛ cum exaudieris propitius eris. Quasi dicat ꝑm lyram. Ista domus nõ est edificata vt ibi habites sicut homo in domo sua: sed vt preces ibi facte sint magis exaudibiles q̃ alibi propter exercitium cultus diuini hec Lyra. ¶ Et

2.parali.6. Ergo nē credibile est ut habitet deus cum hominibus super terram ɀc.

¶ 22. Cum Salomon compleuisset orationē suā. Ignis descendit de celo ɀ deuorauit holocausta ɀ victimas. ¶ Unde scribitur .2.parali.7. Cūq₃ complesset Salomon fundens preces: Ignis descēdit de celo ɀ deuorauit holocausta ɀ victimas. Et maiestas domini impleuit domū. Et vt dicit ibi lyra. Iste descēsus ignis fuit signum diuine acceptationis. Sic eni descendit in cōsecratione Aarō ɀ filiorum eius Leui.9. Et in oblatione Helie. 3.Re.18. Et in sacrificio Dauid in Archa horream Iebusei. j.parali.21.

¶ 23. Filij israel videntes ignem de celo descendisse ɀ gloriā dñi super tēplū: corruerunt proni in terram ɀ adorauerunt ɀ laudauerunt deum. ¶ Unde scribit .2.parali.7. Sed ɀ oēs filij israel videbant descendentē ignē ɀ gloriā dñi sup domum: Et corruētes proni in terram sup pauimētū stratū lapide adorauerunt ɀ laudauerūt dñm: qm̄ bonus: qm̄ in seculum mia eius.

¶ 24. Salomon surgēs ab oratiōe benedixit oī populo: ɀ gratias egit deo de receptis bñficijs: ɀ hortatus ē oēs ad obseruantiā mādatorū dei. ¶ Unde scribit .3.Re.8. Factū est autē cū complesset Salomon orās dominū orationē suā ɀ deprecationē hanc: surrexit de cōspectu altaris dñi. Utrūq₃ n. genu in terrā fixerat ɀ man⁹ expāderat ad celū. Stetit ergo ɀ benedixit oī ecclesie israel voce magna dicens. Bñdictus dñs deus qui dedit requiem populo suo israel iuxta oia que locutus ē. Sit dñs deus noster nobiscū sicut fuit cū patrib⁹ nrīs: nō derelinquēs nos neq₃ proijciens. Sed inclinet corda nr̄a ad se vt ābulem⁹ in vniuersis vijs ei⁹. Sit quoq₃ cor nostrū pfectum cū domino deo nr̄o: vt ambulemus in decretis eius: ɀ custodiam⁹ mādata eius sicut ɀ hodie.

¶ 25. Salomon sanctificauit pauimentū atrij sacerdotum: quod erat extra templum prope altare holocaustorum declinando aliquantulum ad partem aquilonarem. Hac autem de cā sanctificauit quia altare eneum qd̓ fecerat non poterat sustinere tam multitudinē holocaustorum ɀ sacrificiorum. ¶ Unde scribitur .2.parali.7. Sāctificauit quoq₃ Salomon medium atrij ante templum domini. Obtulerat.n. ibi holocausta ɀ adipes pacificorū: qꝛ altare eneū quod fecerat nō poterat sustinere holocausta ɀ sacrificia ɀ adipes pacificorū. ¶ Et .3.Re.8. Et dedicauerūt tēplū dñi rex ɀ filij israel. In die illa sanctificauit rex mediū atrij quod erat ante domū domini. Fecit quippe holocaustum ibi ɀ sacrificia ɀ adipem pacificorum qm̄ altare eneū quod erat coram dño: minus erat ɀ capere non poterat holocaustū ɀ sacrificium ɀ adipē pacificorū. ¶ Ubi dicit lyra. Ꝙ ista sanctificatio facta fuit p pontificē ad cuius officiū hoc spectabat: qꝛ tamē hoc factum fuit ad instinctum regis: dr̄ rex hoc fecisse.

¶ 26. Salomon in festo dedicationis tēpli imolauit magnā victimarū multitudinem vȝ Boum viginti duo millia ɀ arietum siue ouium centum viginti millia. ¶ Unde scribit .3.Re.8. Igitur rex ɀ omnis israel cum eo immolabāt victimas coram domino. Mactauitq₃ Salomon hostias pacificas quas immolauit domino: Boum viginti duo millia: ɀ ouium centum viginti millia. Et dedicauerunt templum domini rex ɀ filij israel. ¶ Et .2.parali.7. Rex autem ɀ ois israel imolabāt victimas corā dño.

Mactauit igit̄ rex salomō hostias boū viginti duo millia: Arietum centū viginti millia. Et dedicauit domū dei rex & vniuersus populus.

¶ 27. In dedicatione templi. Sacerdotes stabant in ordine suo ante leuitas canentes tubis. Et leuite stabant in ordine & officio suo cum organis & instrumentis musicis. Et omnis israel stabat erectus. ¶ Unde scribitur. 2. parali. 7. Sacerdotes autem stabant in officiis suis: & leuite in organis carminum domini: que fecit dauid rex ad laudandū dominum quoniam bonus: quoniā in eternū misericordia eius: Hymnos dauid canētes per manus suas. Porro sacerdotes canebant tubis ante eos. Cunctusq; israel stabat.

¶ 28. Salomon cum populo copioso: cōpleta templi dedicatione in die quartadecima mensis septimi inclusiue: Celebrauit imediate festum tabernaculorū qd̄ per dies septem durabat: Incipiendo a quītadecima die mēsis septimi vsq; ad vigessimā primā īclusiue. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Fecit ergo salomon in tempore illo festiuitatem celebrem: & omnis israel cum eo: multitudo magna ab introitu emath vsq; ad riuū egipti coram domino deo nostro septem diebus. s. pro templi dedicatione. Et septē diebus. s. pro festo tabernaculorum immediate sequente. ¶ Et 2. parali. 7. Fecit ergo salomon festiuitatem in tempore illo septem diebus. i. festum tabernaculorum. Et omnis israel cū eo. Ecclesia magna valde ab ītroitu emath vsq; ad torrentem egipti. Et vt dicit Lyra. 3. Re. 8. Emath est in termino aquilonari terre promissionis: Riuus siue torrens egipti est in termino australi terre promissionis.

¶ 29. Salomon cum omni israel imediate post festum tabernaculorum celebrauit festum Cetus siue collecte: quod cadebat in vigesima secunda die septēbris siue mēsis septimi prout superius sepe dictū est. Et in illo die. 22. fecit collectam que fieri consueuerat. ¶ Unde scribitur. 2. parali. 7. Fecitq; die octauo collectam: eo q̄ dedicasset altare septem diebus: & solemnitatem celebrasset septem diebus. Et notandum q̄ dies seu festum collecte dicitur dies octaua incipiendo a prima die festi tabernaculorum inclusiue.

¶ 30. Salomō facta collecta pro necessariis templi in die. 22. mensis septimi sicut dicit lyra super. 2. parali. 7. In eadē die cum omnia cōpleta essent. dedit omnibus licentiam recedendi in die crastina. s. terminato & completo festo cetus & collecte. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Et in die octauo dimisit populos. ¶ Ubi dicit lyra. Non q̄ illa die recesserint: q̄ fuit dies collecte: tamen illa die dedit licentiam: q̄ in crastino possent recedere: quia in die octauo fecit collectā & in crastino recesserunt. s. 23. die mensis septimi.

¶ 31. Omnes populi qui aduenerant benedicentes regi vigessima tertia die mēsis septimi gaudentes & letantes reuersi sunt in tabernacula sua. ¶ Unde scribitur. 3. Re. 8. Qui benedicētes regi profecti sunt in tabernacula sua: letantes & alacri corde: super omnibus bonis que fecerat domin⁹ dauid seruo suo & israel populo suo. ¶ Et. 2. parali. 7. Igitur in die vicesimotertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua letantes atq; gaudentes super bono quod fecerat dominus Dauid & Salomoni & israel populo suo. ¶ Ista ergo sunt que fecit Salomon & sunt altissima & diuinis plena misterijs: & sunt a nobis in

diebus festiuis spūaliter exequēda pro ut in sequētibus ordinate videbimus. Et si tibi occurrerit predicare accipe vl' oīa: vel aliqua prout tibi melius videbitur expedire. Uenite ergo ascēdam⁹ ad montem dñi τ docebit nos vias suas.

¶ De mistica spūalis tēpli dedicatione: τ nostra in festiuis diebus sanctificatione. Cap.104.

V Enite ascendamus ad monteȝ domini: τ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt̄ hec v̄ba. 3. Re. 8. Et dedicauerunt tēplū dñi rex τ filij israel hec ibi. ¶ Mistice sicut Salomon dedicauit tēplum τ sanctificauit illud in die solēni deuotionis: In ciuitate hierusalē: Sic τ nos in festiuis diebus nosmetipsos sanctificare τ deo dedicare debemus in aīa nostra. ¶ Aīa. n. rōnalis ē ciuitas hierl'eȝ. In qua fit sanctificatio τ tēpli dedicatio: iuxta illud ps. 121. Hierusalē q̄ edificatur vt ciuitas. Tēpluȝ aūt q̄d sanctificatur τ deo dedicatur sumus nos. De quibus dicit paulus. 1. ad Cor. 13. Nescitis q2 tēplū dei estis τ spūs dei habitat in nobis. Siquis aūt tēplū dei violauerit disperdet illū deus. Tēplū. n. dei sanctū est q̄d estis vos. ¶ In diebus ergo festiuis seruemus τ faciamus spūaliter que salomon in die dedicatiōis fecit corporaliter. Et sanctificabimus nosmetipsos deo nostro.

¶ p̄ Rex Salomon p̄sidens in ciuitate incepit dedicare tēplū in mēse septimo post dies septimū eiusdē mēsis: τ durauit p dies septē cōtinuos. s. vsq3 ad dieȝ 14. inclusiue sicut dicit lyra. 2. parali. 7. ¶ Sic volūtas n̄ra vel liberū arbitriū q̄d est rex in aīa rōnali volens homineȝ sanctificare in die festo. ¶ p̄ debet se cōuertere ad deum τ inuocare adiutoriuȝ spiritus sancti: qui per septēnariū designatur cū sit septiformis in donis Ysa. xi. Et requiescet sup eum spūs domini: spūs sapientie τ intellectus: spūs consilij τ fortitudinis: spiritus sciētie τ pietatis Et replebit eum spūs timoris domini: Sine adiutorio huius spirit⁹ nihil possumus. 2. ad Cor. 3. Fiduciam aūt habemus ad deū per christū: Non q2 sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis: sed sufficiētia n̄ra ex deo ē. ¶ Iste septiformis spūs adiuuat noȝ ad nostraȝ sanctificationē in diebus festiuis: ad Ro. 8. Similiter τ spūs adiuuat infirmitateȝ nostrā. Nam quid oremus sicut opȝ nescimus. Sed ipse spūs postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui auteȝ scrutatur corda: scit quid desideret spūs: q2 s̄m deum postulat pro sanctis. ¶ Iste septiformis spūs est ille qui omnia sanctificat τ mūdat τ deo digna reddit Sap. 7. Est. n. i illa spiritus intelligentie sanctus: incoinquinatus: mundus: qui omnia inouat. Et per nationes in animas sanctas se transfert Amicos dei τ p̄phetas cōstituit. ¶ Unde τ deus volens sanctificare τ sibi dedicare. Ecclesiam catholicam omnium credentium in principio misit super eaȝ spirituȝ sanctū Act. 2. Factus est repente de celo sonus tanq̄ aduenientis spiritus vehemētis τ repleuit totam domum vbi erant sedētes. Qui ergo in festiuis diebus semetipsos deo d̄dicare τ sanctificare volunt: primo τ ante oīa inuocent spūm sanctuȝ septiformē. ¶ Et hoc est cōtra multos qui sic non faciunt nec ad deū primo se conuertunt.

¶ 2. Salomon cōgregauit in die solēni. Oēs maiores natu τ senes israel. Et principes tribuū. Et duces familiaȝ. Et oēs viros israel ad deferēdū archā τ ta

bernaculum et vasa sanctuarij in templum.2.parali.5. ¶ Sic liberum arbitrium debet in die festiuo congregare maiores natu israel.i.memoriam: intellectum: et voluntatem: Et principes tribuum.i.quinque sensus interiores vz sensum comem: phantasiam cogitatiuam: extimatiuam et memoratiuam. Et duces familiarum.i.quinque sensus exteriores vz Uisum: auditum: Odoratum: Gustum et Tactum. Et omnes viros israel.i.omnes sensationes exteriores et interiores quasi populum infimum. Debet inquam congregare in hierusalem coram rege Salomone.i.intra animam rationalem ad presentiam liberi arbitrij ne ad exteriora euagentur. Et debent coagregari ad introducendam et collocandam archam in templum.i.humanitatem christi in cor nostrum: tanquam locum sibi deputatum. Et ideo qui in die festo vult semetipsum sanctificare congreget omnes vires aie et corporis interiores et exteriores: congreget omnes actiones in vnum christum: Alias frustra quis laborat ad suam sanctificationem. ¶ Et hoc est contra multos qui sic non congregant sensus: nec sensationes nec aie vires: nec congregant dispersiones israelis sed potius disgregant: diffundunt et dispergunt et non sanctificant semetipsos sed prophanant.

¶ 3. Leuite tulerunt Archam et omnem paraturam tabernaculi. Et vasa sanctuarij vsque ad templum: Sed sacerdotes eam intulerunt in templum postmodum vt videbimus.2.parali.5.vt dicit Lyra. ¶ Sic in die festo debent nostri spuales Leuite.i.nre. Cogitationes: Meditationes: Speculationes: et contemplationes ad aiam nostram quasi ad templum dei defferre et appropinquare archam.i.christi humanitatem: et tabernaculum.i.virginem gloriosam: in qua fuit archa posita. Et omnia vasa sanctuarij.i.omnes spiritus beatos qui sunt vasa honoris et sanctitatis ad Ro.9. Appropinquant autem et deferunt meditando cogitando et contemplando. ¶ Et aduerte quod per cogitationes et meditationes congrue signantur Leuite quia sicut leuite sacerdotibus: sic cogitationes deseruiunt desiderijs: quia nihil nolitum nisi precognitum: ¶ Sine ista autem deportatione arche a leuitis non fit templi dedicatio: Sic nec in die festi digna aie sanctificatio. ¶ Et hoc est contra multos: qui in festiuis diebus cogitant et meditantur inania et lasciua: carnalia: non cogitant de xpo nec de virgine: nec deferunt ad aiam sed expellunt.

¶ 4. Rex Salomon et oes cetus israel et oes qui fuerant congregati precedebant archam quando portabatur ad templum et imolabant oues vel arietes: et boues in hostias pacificas absque extimatione et numero.3.Re.8. ¶ Sic in die festo istam arche deportationem debet precedere liberi arbitrij firma deliberatio: vt fiat a proposito et ex recta intentione. Et ista significatur per regem salomonem precedentem: Et etiam debet precedere debita gratiarum actio de diuinis beneficijs receptis que disponit ad futura recipienda. Et ista significatur per imolationem hostiarum pacificarum: Hostia enim pacifica offerebatur pro beneficijs receptis vel recipiendis sicut supra dictum est. Et quia ista gratiarum actio fieri debet cum toto interiori et exteriori conamine: ideo dicitur quod ista hostiarum imolatio fiebat a rege salomone et ab omni cetu israel et ab omnibus qui fuerunt congregati. ¶ Et hoc est contra multos qui festiuis diebus deo gratias non referunt vel debiles de beneficijs receptis: tota die festi hinc inde vagantur.

¶ 5. Sacerdotes intulerunt archam in templum in sanctum sanctorum. In locum suum.i.in oraculum templi in medio duo

rum cherubin subter alas eorū.3.R.8.
¶ Sic in die festo: Amor: affectus: dilectio τ desideriū nřm: qui sunt spūales sacerdotes dantes τ administrātes sacra: debent archam.i.humanitatē christi τ tabernaculū.i.virginem τ vasa sanctuarij.i.spirit⁹ beatos inferre in oraculum templi: in sanctum sanctorum τ in locum suū.i. In secreto cordis in quo requiescit deus pro nobis humanatus: iuxta illud Ephe.3. Det vobis ꝟm diuitias glorie sue virtutez corroborari per spūm eius i interiori hoie: christuz habitare p fidez in cordibus vestris: In caritate radicati τc. ¶ Sed ad istū locū proprium nō fuit archa delata p leuitas sed tm̄ per sacerdotes: qꝛ cogitatio τ meditatio nō introducūt xp̄z ad īteriora aīe: sed dilectio amor τ desideriū iuxta illō Jo.14. Siquis diligit me sermonē meum seruabit τ pater meus diligit euz τ ad eū veniemus τ māsionē apud eū faciem⁹. ¶ Et hoc est ꝯ multos: qui arcā in diebus festiuis nō intruducūt in locū suū nec tabernaculū nec vasa sanctuarij .i.angulos: sed poti⁹ introducūt diabolū meretrices: cōcubinas τc.

¶ 6. Oēs sacerdotes sanctificati sunt in die dedicatiōis. Et oēs sacerdotes τ leuite fuerūt occupati in officijs suis.2.pali.5. ¶ Sic moraliter in die festo oia nostra desideria debēt sanctificari τ mundari ab omni affectu carnali: mūdiali τ diabolico. Et tam desideria quasi sacerdotes: q̄ꝫ cogitationes τ meditatiōes q̄ꝫ leuite debēt eē occupata in sanctis operationibus: τ nō eē ociosa τ vaga. ¶ Et hoc est contra multos quorū desideria nō sunt mūda in dieb⁹ festiuis. Sed immūda nec occupata sed vagabunda per inutilia τ curiosa discurrentia.

¶ 7. Leuite τ cantores vestiti bissinis stātes ad orientalē plagam altaris concrepabant cū cimbalis τ psalterijs τ cytharis. Et sacerdotes cum tubis īsimul canebant.2.pali.5. ¶ Sic moraliter in die festo post purificationem desideriorum τ cogitationū per pniam τ introductionē christi in cor nostruz. Debent nostre cogitationes τ desideria vestiri bissino mūdicie τ castitatis. Debēt stare.i.a terrenis eleuari. Debent stare ad orientalē plagaz altaris.i.se cōuertere ad xp̄z qui est oriēs τ altare nostrū. Debēt cōcrepare cū cymbalis τ psalterijs cytharis τ tubis.i.varijs motib⁹ aī in xp̄m p deuotionez iubilare: ip̄z adorādo: venerādo: deprecādo: diligēdo: applaudēdo τ voce laudando ac magnificando. ¶ Et hoc ē cōtra multos qui talia in festo nō operātur sed opposita: dic vt vis.

¶ 8. Sacerdotibus ac leuitis sic cātantibus τ iubilantibus τ cōcrepātibus mō p̄dicto nubes q̄ erat interi⁹ lucida τ exteri⁹ caliginosa τ obscura descēdit τ impleuit tēplū τ repleuit illō glīa dñi.2.pali.v.τ.3.R.8. ¶ Sic in die festo post p̄dictam cogitationum ac desideriorum eleuationem τ iubilationem in christuz: anima rapitur ad caliginez cōtemplationis: que est nubes a deo descēdēs in signuz diuine acceptatiōis: que est exteri⁹ caliginosa τ obscura: quia ibi cessat oīs vis cognitiua ꝟm Dionisio.c.i. De mistica theologia. Et est luminosa īterius qꝛ ꝟm eundē in loco p̄allegato ex illa caligine remanet in aīa mirabilis illustratio τ illuminatio. Et tunc aīa quasi templum impletur gloria domini qꝛ superne glorie dulcedine: quoquo mō replet̄. ¶ Et hoc non capiunt multi qui in terrenis depressi sūt velut peccora bruta.

¶ 9. Salomon videns nubez descēdisse τ gloriam templum īpleuisse benedixit populo τ induxit eū ad regratiandum. deum de tantis beneficijs.2.parali.6.

¶ Sic liberum arbitrium in die festo videns se dona diuina ꝛ notabilia pcepisse: dꝫ omnes interiores ꝛ exteriores vires ad deū laudandū ꝛ grās debitas referenduꝫ excitare. Et sicut salomone loquente oīs turba stabat intēta sic oēs anime ꝛ corporis vires libero arbitrio exhortanti intendere ꝛ obedire debent ꝛ non rebellare. ¶ Et hoc est cōtra multos: quorꝫ sensualitas repugnat rationi. Et sequendo eam faciunt contra conscientiam in die festo.

¶ 10. Salomon recensuit post hec beneficia preterita a deo recepta ꝛ grās egit benedixitqꝫ domino. 2. parali. 6. ¶ Sic in die festo nostrū liberū arbitrium dꝫ dei beneficia iam recepta diligenter aduertere considerare ac numerare ꝛ gratias condignas agere ꝛ deū benedicere. Talis enim cōsideratio diuinorū bn̄ficiorū ignem in nobis diuine dilectionis vel accendit. ¶ Et hoc est cōtra multos qui sic nō cogitant nec gratias agūt. Hic pratica diffuse cōtra ingratos. Uenite ꝑ ascēdam⁹ ad monteꝫ dn̄i ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De multiplici orōnis nostre modificatione: ꝛ spūalis tēporalis in festiuis diebus dedicatione. Cap. 105.

Venite ascendamus ad montē dn̄i ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribūt hec verba. 2. pali. 6. Siquidē fecerat salomon basim eneā: ꝛ posuerat eā i medio basilice habētē quinqꝫ cubitos longitudinis: ꝛ quinqꝫ latitudinis ꝛ tres cubitos altitudinis. Stetitqꝫ super eam ꝛ deinceps flexis genibus cōtra vniuersā multitudineꝫ israel ꝛ palmis in celuꝫ leuatis ait. Hec ibi. ¶ Qualiter vnusquisqꝫ fidelis in festiuis diebus semetipsuꝫ quasi dei viui templū sanctificare ꝛ deo dedicare debeat: ꝛ in eisdeꝫ diebus suā ad deū orationem modificare declarat Salomon in sua oratione quaꝫ fecit in tēpli dedicatione: Cui⁹ talis post ordo.

¶ 10. Salomon deuotissime se i loco orationis genuflectendo ꝛ manus ad celos eleuādo collocauit sup basim eneam tribus cubitis a terra eleuataꝫ. 2. parali. 6. ¶ Sic liberum arbitriuꝫ in die festiuo presupposita Basi fidei: spei: ꝛ caritatis quasi trib⁹ cubitis a terra eleuata. Dꝫ ꝑ humilitateꝫ genuflectere ꝛ ꝑ ignitū desiderium manus ad celū eleuare: ꝛ se in loco orationi cōgruo collocare. In loco secreto: oculto: a pturbatione elōgato iuxta illud math. 6. Tu autē cuꝫ oraueris intra in cubiculū tuū ꝛ clauso ostio ora patrē tuū in abscōdito. Hic ďclara quō oratio p̄supponit fidē q2 nihil volitum nisi ꝑgenitū: Specie q2 nihil orando petimus nisi qđ obtinere speramus: Dilectioneꝫ salteꝫ naturalē q2 oratio est piuꝫ affectus mētis in deuꝫ. ¶ Et hoc est cōtra multos tam religiosos qꝫ seculares qui in dieb⁹ festiuis sic nō orāt. Et ꝙ peius est: nec orant in loco congruo: nec in incongruo:

¶ 2. Salomon cōmendauit deuꝫ de sua misericordia ꝛ iustitia seu veritate que sunt vniuerse vie dn̄i ꝰm illud ps. Uniuerse vie dn̄i mia ꝛ v̄itas. 2. pali. 6. Hic declara quō i deo est mia liberās ꝛ mia parcēs ꝰm Sco. in. 4. di. 46. q. 2. ꝛ discurre p mias dn̄i sicut in. 3. lib. supius dictū est. ¶ Sic liberū arbitriū in die festo debet diuinā miam cōsiderare: qua millies nobis remittunē peccata: ꝛ ipsā cōmēdare ꝛ magnificare dicendo cum ps. Misericordias domini in eternum cantabo. Debet considerare iusticiam ꝛ veritatem diuinam: que oratio attendit quod promittit ꝛ ipsum debet cōmendare

dare ꝛ glorificare cantādo cum ps. In generatione ꝛ generationē annunciabo veritatem tuam in ore meo. Hic decla ra quō in deo est iustitia ꝛ quid sit secū dum Sco.in.4.di.46.q.i.ꝛ discurre per diuine iustitie seuera iudicia. ℂ Et hoc est contra multos qui talia non co gitant in die festo.

ℂ.3.Salomon orauit deum pro conser uatione regni sui ꝛ patris sui David.3. Re.8.ꝛ.2.parali.6. ℂ Sic in die festo li berum nostrum arbitrium deum ora re debet pro conseruatione ecclesie ca tholice:que est regnum xpi ꝛ vocatur in alio loco regnū celorum. Sicut.n. bo num cōe est pstantius bono particulari sic prius orandum est pro conseruatio ne spūalis regni quod est ecclesia. Hic dic quō bonū publicum ꝛ cōe magis at tendit a deo a principe ꝛ alegislatore q̄ȝ bonum priuatū sicut declarat Sco. in 4.di.46.q.i.ꝛ sic quilibet attendere d̄ bet ꝛ pricipaliter ꝑ ipsius cōseruatio ne orare. ℂ Et hoc est ꝯtra multos qui sic non orant pro spirituali regno eccle sie ortodoxe.

ℂ.4.Salomon orauit pro fidelitate cō seruanda cum proximo ex qua manu tenētur respublice: sicut per ifidelitatē ꝛ iniusthitiam destruuntur Ecci.x. Re gnū a gente in gentē transfertur pp iniu stitias ꝛ iniurias ꝛ cōtumelias ꝛ diuer sos dolos.2.parali.6. ℂ Sic liberū ar bitriū in die festo deum exorare debet pro fidelitate nr̄a conseruanda ad xp̄m quasi proximū nr̄m ꝫm q̄ ei promissi mus in baptismo vel confessiōe: Uoto vel religione vt det nobis gratiam ad implendi omnia que sibi promisimus ꝛ ad que tenemur: ℂ Et hoc est contra multos qui ꝛc.

ℂ.5.Salomon orauit pro liberatione po puli a captiuitate inimicorū.3.Re.8.Et .2.parali.6. ℂ Sic in die festo liberū ar bitrium deum orare debet pro libera tionē oīum sensuum ꝛ viriū aīe a capti uitate viciosarum passionum ꝛ affectio num: quibus ligati ꝛ vinculati tenen tur: Naȝ passiones viciose vincula sunt quib⁹ a diabolo ī ciuitate detiemur iux ta illud Boetii gaudia pelle: pelle tiorē Nubila mens est victaqȝ frenis: hec vbi regnāt: pro liberatione ergo a tali capti uitate orandū est in die festo. ℂ Qd̄ est contra multos qui sic nō orant.

ℂ.6.Salomon orauit ꝑ liberatione po puli a nimia siccitate ꝛ pro pluuia impe tranda.3.Re.8.ꝛ.2.pali.5. ℂ Sic in die festo liberū arbitriū debet deū exorare ꝑ conseruatione vel impetratione gr̄e diuine: que est aqua fecundans ꝛ fructi ficare faciens aīam rōnalem in bonis o peribus: de ista aqua dic saluator Jo.7. Siquis sitit veniat ad me ꝛ bibat: qui .n. credit in me sicut dicit scriptura: flu mina de ventre eius fluent aque viue: Hoc aūt dixit de spū: quem accepturi e rant credētes in ipm. ℂ Sine ista aqua diuine gr̄e aīa rōnalis est īfructuosa sicut terra arida. Uñ dicebat propheta in ps. aīa mea sicut terra sine aqua tibi. ℂ In die ergo festiuo oret homo deū effacaci ter: vt det sibi gr̄am suam ꝛ amoueat a riditatem ꝛ siccitatē aīe sue ore: ꝛ diligē ter vt deus mittat pluuiam salutare ꝛ roreȝ spūs sancti Hic dic aliqd̄ theolo gicū dubiū si placuerit de gr̄a diuia.

ℂ.7.Salomon orauit pro liberatione a fame: A pestilentia: ab aere corrupto ꝛ ab erugine: locusta ꝛ rubigine vastanti bus terre nascentia.3.Re.8.ꝛ.2.pali.6. ℂ Sic liberȝ arbitrium in festiuis die bus orare deum debet pro spūali libera tione a fame ꝛ defectu verbi diuini quo pascitur ꝛ viuit rōnalis creatura Mt.4. Non in solo pane viuit homo sed in

omni verbo quod pcedit de ore dei. Et pro liberatione a prestilentia idest a malo exemplo proximorum: quod est corruptiuum ⁊ mortificatiuũ sibi similis sicut pestilentia Nam morbida facta pecus totum corrumpit ouile. Et pro liberatione ab aere corrupto idest a demonis temptatione: cuius temptatio aiaz infirmat sicut aer corruptus corp⁹: Et ab erugine locusta ⁊ rubigine .i. a mundi vana gloria: que opera bona: que i terra nr̃is corporis nascunt̃ consumit desiccat ⁊ inania reddit: ⁊ sine fructu apud deum iuxta illud mat. 6. Amen dico vobis receperunt mercedem suã. Pro liberatione ab hiis tribus est in festiuis diebus efficaciter orandum. ¶ Et hoc est contra multos qui sic non orant.

¶ .8. Salomon orauit pro exauditione gentiliũ venientiũ ex deuotione ad orandũ in templũ .3. Re. 8. ⁊ .2. pali. 6. ¶ Sic liberũ arbitriũ in die festo orare deum debet pro conuersione gentiliũ ad fidez ⁊ p exauditione peccatoꝝ et exñtiuz in peccato mortali eos liberando a vinculis peccatorum: qui congrue per infideles designantur cum per pctm̃ mortale sint a capite christo precisi ⁊ sic ab ecclesia christi aliquo modo quia ipsa nõ habet maculaz neqꝫ rugam: Et licet habeant fidem non tñ formatam sed informem ⁊ mortuã quia fides sine operib⁹ mortua est Jaco. 2. Orandũ est ergo p cõuersione peccatorũ. ¶ Et hoc est contra multos clericos religiosos ac seculares qui sic non orant.

¶ .9. Salomon orauit pro belli prosperitate ⁊ pro victoria obtinenda .3. Re. 8. ⁊ 2. pali. 6. ¶ Sic in die festo orandum ẽ a libero nostro arbitrio vt in omnibus nostris temptationibus ⁊ bellis spiritualibus contra mundum: carnem ⁊ diabolum deus concedat nobis prosperitatem ⁊ victoriam per totam vitam nostram q̃ est militia sup terram Job. 7. Milicia est vita hominis super terraz. ¶ Et hoc est contra multos non sic orantes in festiuis diebus.

¶ .10. Salomon orauit p misericordia exibenda captiuatis in bello ab inimicis vt .s. inimici eoꝝ benigne tractarẽt eos i captiuitate positos .3. Re. 8. ⁊ .2. pali. 6. ¶ Sic liberum nr̃um arbitriũ in die festo orare debet deum vt si contingeret nos in pctm̃ ruere. Illud peccatũ nõ trahat nos ad deteriora: Peccatum .n. qḋ per penitentiã non diluitur mox suo pondere ad aliud trahit Et abissus abissũ inuocat: Contra ergo istam aduersitatem peccati trahentis ad aliud sollicite in die festo orandum est. ¶ Orandum est etiam vt si demon nos in peccatum aliquod captiuauerit: deus ipsum refrenet nec pmittat crudelitatẽ suam in nos exercere ptrahendo ad deteriora ⁊ grauiora: dicendo illud ps. Non me demergat tempestas aque: neqꝫ absorbeat me profundum: neqꝫ vergeat super me puteus os suum. ¶ Sic etiam orandum est pro proximis nostris quantum ad ista duo in die festo. ¶ Et hoc est cõtra multos qui sic non orant sed orationem abhorrent.

¶ .xi. Salomon exclusit errorem dicentium deũ esse corporalem ⁊ rogauit deuz vt exaudiret preces ⁊ orõnes factas i tẽplo sue maiestati ḋdicato .3. Re. 8. ⁊ 2. paráli. 6. ¶ Sic liberũ nostrum arbitriuz in die festo licet vbiqꝫ possit orare quia deus vbiqꝫ p̃sens est: tñ debet eligere locũ congruum ⁊ aptissimũ quod est templũ siue ecclesia diuino cultui deputata in qua modo residet christus in sacramẽto eucharistie. ¶ Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis vix eccle

fiam ingrediuntur τ ibi parum vel ni bil requiescunt: imo fugiunt ecclesias dic contra tales.

¶.12. Cū Salomon cōpleuisset orōnem suā ignis descendit de celo τ deuorauit holocausta τ victimas. 2. pali. 7. Et fuit signū diuine acceptationis vt dicit ibi lyra. ¶ Sic in die festo orante nr̄o libero arbitrio siue voluntate: deus demittit in nos ignem spiritus sancti. Et suam ignitam caritatē: que oīa nostra sacrificia consumit τ perficit τ deo accepta redit. Sicut in die penthecostes orātibus apostolis ignis spūs sancti descēdit sup illos Act. 2. ¶ Hoc autem fit p feruidam orationem. ¶ Et hoc est contra multos qui sunt frigidi in oratione in diebus festiuis.

¶.13. Filii israel vidētes ignē de celo dscendisse τ gl'iam dn̄i sup templū corruerūt proni in terrā τ adorauerūt τ laudauerunt deū. 2. pali. 7. ¶ Sic in die festo oēs sensus nr̄i interiores τ exteriores sentiētes grām spūs sancti in nobis augumentari: debent pfundius hūiliari τ copiosius deum laudare Nam crescente gratia: crescere debet τ gratiarū actio:

¶.14. Salomon surgens ab oratiōe benedixit oī populo τ gratias egit deo de bn̄ficiis receptis: τ hortatus est oēs ad obseruantiam mandatoꝝ dei. 3. Re. 8. ¶ Sic in die festo nr̄um liberum arbitriū post oīa pdicta deo grās agere dēbet: Debet meliorem vitam proponere: Debet ad anteriora aspicere: Debet semet ipsum τ interius τ exterius excitare ad melioris vite profectum: quia in via dei non progredi est retrogredi. Et hoc est omnem populum ad obseruantiā mādatorum dei incitare inducere τ exhortari. Uenite ergo τ ascendamus ad mōtē dn̄i τ docebit nos vias suas.

¶ De consumata diei festi sanctificatiōe τ nr̄a in festiuis diebus oīmoda purificatione. Cap. 106.

Venite ascendamus ad montē dn̄i τ docebit nos vias suas. ¶ Scribūtur hec verba. 2. pali. 7. Sanctificauit quoqꝫ Salomon mediū atrii an̄ templum dn̄i: Obtulerat. n. ibi holocausta τ adipes pacificorū: qꝛ altare eneū quod fecerat: nō poterat sustiere holocausta τ sacrificia: τ adipes pacificorum hec ibi. ¶ Quanta debeat in festiuis dieb᷒ veri israelite esse mūdicia: quanta sanctitas: quanta deniqꝫ vtriusqꝫ hoīs puritas τ inocentia: mistice insinuat in operibus Salomonis: Qui in templi magnifici dedicatione notabilia plura peregit: que in festiuis diebus sunt a fidelibus efficaciter obseruāda. ¶ Et hoc est contra multos qui sic non se disponunt ad melius in die festo.

¶ p̄ Salomon sanctificauit pauimentū atrii sacerdotū: quod erat extra tēplū 2. pal. 7 ¶ Sic libeꝝ nr̄ꝝ arbitriū i die festo scificare dꝫ atriū exterius tēpli. i. nr̄ā exteriorē cū pximo ɔuersationē: dꝫ scificare visū: auditū: odoratū: gustum τ tactū: icessū: gest᷒ τ act᷒ oēs iteriores vt tēplū spūs scti qd̄ nos sum᷒: sit totū deauratū itus p feruidā dei caritatē τ extra p nitidā ad pximū ɔuersationē: Et tūc pfecte scificat tēplū spūs scti. Et h̄ ē ɔ mltos qui: i festiuis dieb᷒ exteriorē ɔuersatiōē n̄ scificāt s ɔtamināt

¶ 2. Salomon i festo d̄dicatiōis tēpli i molauit magnā victimaꝝ multitudinē vꝫ. Bouꝫ. 22. millia: τ ouiū centū viginti millia. 3. Re. 8. τ. 2. pali. 7. ¶ Sic liberum hominis arbitriū in die festo d̄bet multiplicare valde opera bona. Et di-

tere cum aplo Paulo.2.Cor.6.Tem-
pore accepto exaudiui te ⁊ in die salutis
adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabi
le:ecce nunc dies salutis: Nemini dan-
tes vllam offensionem vt non vitupere
tur ministerium nostrum: sed in omni
bus exibebamus nos sicut dei minis-
tros:in multa patientia: in tribulationi
bus:in necessitatibus:in angustiis:ī pla
gis ⁊c. ¶ Et hoc est contra multos qui
sic bona opera non multiplicant in die
festo.

¶ .3. In dedicatione templi sacerdo
tes stabant in ordīe suo canentes tubis
Et leuite stabant in ordīe suo cū organis
⁊ īstrumētis musicis:⁊ omnis israel sta
bat erectus.2.pali.7.¶ Sic moraliter
in die festo:oia nr̄a desideria q̄ sunt spū
ales sacerdotes debent esse ordinata ⁊
in ordīe suo deū laudare:Et omnes no
stre cogitationes ⁊ meditationes q̄ sūt
spūales leuite.debent esse ordinate ⁊ cō
posite non confusse:⁊ in ordine suo deū
laudare.Et omnes nr̄e vires interiores
⁊ exteriores ⁊ omnis actus nr̄ interior
⁊ exterior debēt esse in deū eleuati p̄ de
siderium:amorem:cōtemplationez:⁊ cōsi
derationē: Et hoc est oēm israel stare
erectum in die festo:⁊ in hiis oībus pre
dictis consistit pfecta ⁊ cōpleta spūalis
templi dedicatio: ⁊ aīe rōnalis integra
sanctificatio in die festo. ¶ Et hoc est
contra multos qui in festiuis diebus:
Nec hn̄t desideria ordinata:nec cogita-
tiones distinctas ⁊ ordinatas nec vires
⁊ actus in deuz erectos ⁊ eleuatos sed
hn̄t desideria confusa.

¶ .4. Salomon post festū dedicatio
nis tēpli:immediate celebrauit festū ta
bernaculoꝝ:qđ durauit p septē dies cō
tinuos:īcipiendo a quīta decima die mē
sis septimi: vsq3 ad vigessimā primā in
clusiue.3.R̄.8.⁊.2.pali.7.¶ Sic post
sanctificationē aīe rationalis in die fes
sto:liberū arbitriū dz celebrare festū ta
bernaculoꝝ per septē dies cōtinuos.i.
decurrere per totū tempus vite p̄ntis
qđ per septemnariū dierū d̄signat: tan
q̄ aduena ⁊ peregrinꝰ: nihil hn̄s ī hoc
mūdo s3 habitans in tabernaculis alie
nis dicens cū aplo.i.ad Timo.6. Nihil
intulimus in hunc mundū Haud dub
iu3:q2 nec auferre quid possumus:⁊ ad
Hebre.12.Non.n.habemus hic manē
tem ciuitatem:sed futurā inquirimus.
¶ Et hoc est contra multos qui nō ha
bitant in hac vita tāq̄ pegrini:s3 tanq̄
ī eternū pmansuri o stulti:tales nō cele
brant festū tabernaculoꝝ.

¶ .5. Salamon imediate post festum
tabernaculorum in die octaua incipien
do a primo die festi tabernaculorum cū
toto israel celebrauit festum cetus siue
collecte sicut patet. 2. parali. 7. ¶ Sic
Moraliter christus qui est rex pacifi-
cus cum omni israel idest cum omni-
bus electis deum per veram fidem vi
dentibus post decursum vite p̄ntis q̄si
post festum tabernaculorum:in die oc-
tauo resurrectionis celebrabunt festu3
cetus ⁊ collecte: quia omnes colligent
⁊ congregabuntur in regno celorum si-
cut oues in ouili. Et tunc fiet festum
collecte cum magno gaudio ⁊ solemni-
tate:O beati qui inuenientur in hoc fes
sto quia amplius non recedent ab eo: si
cut nec in festo cetus aut collecte turbe
recedebant sed permanebant per diem
illam:sicut dicit lyra super Nū.29.ī fi
ne ⁊.3.R̄.8.

¶ .6. Salomon in festo cetus siue colle
cte dedit omnibus licentiam recedens
di in die crastino in tabernacula sua sic̄
p3.R̄.8.⁊.2.pali.7. ¶ Sic in illo festo
solemnissimo cetus ⁊ collecte congre-
gationis filiorū israel in curia ⁊ ciuitate

celesti hierusalem: rex Salomon idest christus rex pacificus dabit omnibus electis licentiam ⁊ libertatem recedendi in tabernacula sua idest delectandi semetipsos in omnibus delectabilibus sibi placitis. Et sicut in hac vita precipiebat abstinentiam a multis delectabilibus: Sic tunc licentiabit omnes vt recedant in tabernacula sua fruendo ⁊ delectando in omnibus obiectis delectabilibus: que sunt in illa aula celesti O quam gloriosa ⁊ gaudiosa ibi reperientur: gaudium ⁊ leticia inuenientur in ea gratiarum actio ⁊ vox laudis Esa.51.

¶ .13. Habita licentia a Salomone omnes qui conuenerant benedicentes regi Gaudentes ⁊ letātes ⁊ alacri animo reuersi sunt in tabernacula sua.3. R.8. ⁊ 2. parali.7. ¶ Sic moralit͛ omnes post festum cetus ⁊ collecte gaudentes ⁊ letantes ⁊ alacri animo benedicent christum regem saluatorem suum: qui eos ab inferni suppliciis liberauit ⁊ ad bona sempiterna perduxit: Et recedent in tabernacula sua gaudentes: quia requiescēt in omnibus delectationibus sibi placitis. ¶ Nam potentia visiua requiescet in delectatione pulcherrimorum visibilium quasi in tabernaculo suo. ¶ Auditiua in suauitate dulcissima audibilis armonici q̄si in tabernaculo suo. ¶ Odoratiua in delectatione fragrantissimi odoris quasi in quieto tabernaculo suo ¶ Gustatiua in suauitate delectabilissimi gustabilis quasi in tabernaculo suo. ¶ Tactiua in delectatione iocundissimi tangibilis quasi in tabernaculo suo: O quantum alacri animo: q̄ntum gaudentes ibunt omnes electi ymo omnes sensus in suas delectationes intensissimas quia scriptum est in ps. Delectatiōes in dextera tua vsq͂ in finem O mortales venite ad festum dedicationis sanctificate animas vestras in diebus festiuis Celebrate festum tabernaculorum: Estote tanq͂ aduene ⁊ peregrini. Et sic facientes ascendetis ad festum collecte superne ciuitatis ⁊ letantes ⁊ gaudentes ibitis in omne desiderium: ⁊ delectamentum cordis vestri in secula seculorum. Uenite ergo ascendamus ad mōtem dn̄i ⁊ docebit nos vias suas.

¶ De templi dedicatione sub zorobabel facta: ⁊ de nostra in die festo sanctificatione.

Capi. 107.

V Enite ascendamus ad montez domini: ⁊ docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba .j. Esdre.6. Et edificauerunt ⁊ construxerunt iubente deo Israel: ⁊ iubente Cyro ⁊ Dario ⁊ Artaxerxe regibus persarum: Et compleuerunt domum dei istam vsq͂ ad diez tertiuz mensis Adar: qui est annus sextus regni Darii regis: Fecerunt autem filii israel sacerdotes ⁊ leuite ⁊ reliqui filiorum transmigrationis dedicationē domus dei in gaudio: Et obtulerunt in dedicatione domus dei vitulos centuz arietes ducentos: agnos quadringētos Hyrcos caprarum pro peccato totius israel duodecim iuxta numerum tribuum israel ⁊c. ¶ Et .3. Esdre.7. ⁊ consumata est domus nostra vsq͂ ad tertiaz ⁊ vicesimam diem mensis adar sexto anno Darii regis: ⁊ fecerunt filii israel ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri qui erant ex captiuitate: qui appositi sunt secundum ea que scripta sunt in libro Moysi: ⁊ obtulerunt in dedicationem templi tauros centuz: arietes ducentos: agnos

quadringentos. Et hircos pro peccatis uniuersi Israel duodecim secundum numerum tribuum israel &c. ¶ Quia templum a Salomone constructum & dedicatum: per regem babilonis fuerat destructum sicut patet. 4. Re. ultimo post modum sub zorobabel fuit reedificatum & denuo dedicatum sicut patet. j. Esdre. 6. & 3. Esdre. 7. Et significat anime sanctificationem post lapsum in peccatum: quam in die festo facere debemus ad similitudinem dedicationis materialis: Et ideo per ordinem videnda sunt omnia que concurrerunt ad istam secundam diuini templi dedicationem.

¶ Primo ista templi reedificati Dedicatio facta fuit in vere: siue in tempore vernali: prout dicit Lyra super illud Jo. x. Facta sunt Encennia hierosolimis. ¶ Unde scribitur. j. Esdre. 6. Et compleuerunt domum dei istam usque ad diem tertium mensis adar: & sequitur: Fecerunt autem filii israel dedicationem domus dei in gaudio. Adar autem qui est. 12. mensis apud Hebreos concurrit cum tempore vernali & cum mense Februarii & martii sicut dicit ibi Lyra. ¶ Mistice sicut templi materialis dedicatio facta est in tempore vernali: in quo omnia renouantur: Sic sanctificatio templi spiritualis quod sumus nos fieri debet in die festo quod est tempus spiritualis renouationis. Tunc enim deponendus est noster vetus homo: & renouari debemus in spiritu mentis nostre: proponendo omnia mala deserere & bona operari velle. In die enim festo cantandum est illud Pauli ad Ephe. 4. Deponite vos secundum pristinam conuersationem veterem hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris. Renouamini autem in spiritu mentis vestre: & induite nouum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia & sinceritate veritatis.

¶ 2. Dedicatio templi facta fuit in mense Martii sicut dicit Lyra super illud Jo. x. Facta sunt Encennia hierosolimis. ¶ Unde scribitur. j. Esdre. 6. Compleuerunt domum dei istam usque ad diem tertium mensis Adar: Et immediate sequitur Fecerunt filii israel dedicationem domus dei. ¶ Sed. 3. Esdre. 7. dicitur sic. Et consumata est domus nostra usque ad tertiam & vicessimam diem mensis adar: Et sequitur quomodo fecerunt templi dedicationem: Cum ergo secundum Lyram super. j. Esdre. 6. Mensis adar sit. 12. apud hebreos & correspondeat partim nostro martio: sequitur quod templi dedicatio facta fuit in mense martio. ¶ Nam post mensis apud iudeos prout dicit Lyra super. j. Esdre. 6. semper incipit a lunatione propinquiori equinotio vernali quod est. 12. die Martii siue sit ante equinoctium siue post siue in ipso equinoctio. Et quod dicit primus mensis semper incipit a lunatione propinquiori equinoctio vernali intelligendum est quantum ad solemnitates non simpliciter: quia primus mensis simpliciter anni est septembris prout vult ipsemet Lyra sup Exo. 23. ¶ Mistice sicut in mense martio qui est primus mensium iuxta illud Exo. 12. Mensis iste vobis principium mensium primus erit in mensibus anni: incepit templi dedicatio: Sic & anime rationalis sanctificatio fieri debet in die dominico: qui fuit primus omnium dierum sicut marti⁹ omnium mensium. ¶ Et sicut in mense Martii omnia incipiunt prodire in lucem & renouari: sic in die dominico in mundi principio prodiit lux & segregata est a tenebris: & tunc incepit mundi ornatus vel distinctio: sic

ergo in die festo quasi in mense martio sanctificandus est homo & renouand⁹ per nouam & celestem conuersationem Tunc debent erumpere flores bonarū cogitationum: odores bonorum deside riorum: folia bonorum verborum & fru ctus bonorum operum: tunc debet lux virtutum a viciorum tenebris segre gari &c.

¶.3. Dedicatio templi facta est Annuen te Artaxerxe. ¶ Unde scribitur. j. Es dre.6. Jubente dario & Artaxerxe re gibus persarum compleuerunt domum dei istam & fecerunt sacerdotes dedica tionem. ¶ Iste artaxerxes scdm̄ Ra. Sa. idem est qui & Darius: Sed voca tus est artaxerxes noīe cōi regis qr ƀm ipsum oēs reges persarum vocaban tur artaxerxes: sicut & oēs reges egipti pharaones. Et romani cesares. ¶ Mi stice artaxerxes interpretatur lumen si lentio temptans: Et significat lumen in trinsecum synderesis quod stimulat ad bonum in vniuersali: & lumen conscien tie quod oculte stimulat ad bonū in par ticulari. ¶ Uel significat lumen angeli cū intrinsecus nos ad bonum stimulās angeli. n. noīe lucis & luminis designa tur in sacris litteris. ¶ Uel significat lu men diuinum intrinsecus oculte ad con uersionem & sanctificationem stimu lans & inducens. ¶ Ista temptatio & sti mulatio lūis interioris siue conscien tie: siue inspirationis angelice: siue diui ne necessaria est ad hoīs sanctificatio nem in die festo: sicut consensus arta xerxis ad templi dedicationē: Et ideo in die festo recurrendū est ad cōscientie lumen & videndū si nos temptat & sti mulat ad conuersionem & pniam: Bea ti autem qui audiūt istud verbū dei & lu men in occulto cōscientie stimulans ad bonū & custodiunt illud.

¶.4. Dedicatio templi facta est annuen te Dario rege psarum & vocatus est da rius nomīe proprie ƀm Ra. Sa. prout recitat lyra sup. j. esdre.6. ¶ Unī scribit̄ j. esdre.6. Jubente Dario & artaxerxe regibus persarū compleuerunt domū istam: Fecerunt autē sacerdotes dedica tionem domus dei: Darius interptat̄ fertilis vel augumentatus. ¶ Ista est Deuotio & humilitas que sunt necessa ria ad nostram sanctificationem in die festo. ¶ Nam deuotio mentis audiēs intus stimulū conscientie: vel angeli vel dei internā inspirationem ad bonū: dū obedit deuote tali lumini: fertiles fru ctus & copiosos producit. Et ista deuo tio figuratur p terrā bonam in qua ceci dit semen De qua dicit saluator math. 13. Qui vero in terram bonam semina tus est: hic est qui audit verbum & intel ligit & fructū affert & facit aliud quidem centesimum: aliud autē sexagesimū ali ud vero tricesimum. ¶ Humilitas ve ro est augumētatiua: nam assimulatur & figuratur per granum sinapis ƀm ly ram Quod quidem minimum est om nibus oleribus vel seminibus: cū autē creuerit maius est oībus oleribus: & fit arbor prout dicit saluator mat. 13. Hu militas est fundamētum aliarum virtu tum: & hƺ proprietatē pͥcipiorum in scien tiis: que sunt minima quātitate sƺ ma xima virtute: & ideo facit augumētum & incremētum spūale: quia scribitur luc. 14. Qui se humiliat exaltabitur: ad no stram ergo sanctificationem in diebus festiuis fiendam requiritur assensus Darii idest mentis deuotio & humili tas attendens & obediens interno lumi ni conscientie & diuinis atqƺ angelicis in spirationibus. ¶ Et hoc est contra mul tos qui nolunt audire lumen in oculto temptantem.

¶.5. Dedicatio templi facta est duce zorobabel. ¶ Unde scribitur Esdre.5. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel et Josue filius Josedech et ceperunt edificare templum dei in hierusalem. ¶ Zorobabel interpretatur Aliena translatio seu iste princeps translationis vel Iste magister conuersionis. ¶ Mistice iste est recessus a malo qui est necessarius ad nostram sanctificationem in die festiuo post lapsum et ruinaz in peccatū. ¶ Nam primus iustitie gradus est recedere a malo iuxta illud ps. Declina a malo et fac bonum. Et iste recessus est princeps et principium translationis nostre et conuersionis magister a viciis ad virtutes ab iniquitate ad iustitiam: ab immundicia ad sanctitatem: et est aliena translatio: quia per conuersionem et sanctificationez quisqꝫ mutatur in virum alterum et in nouum hominē qui secundum deū creatus est ad Eph. 4. Et ideo qui vult in die festo sanctificari debet firmiter dispōere se velle ab omni iniquitate recedere: et dicere deo cum ps. Juraui et statui custodire iudicia iustitie tue. ¶ Et hoc est contra multos qui sic a malo non recedunt.

¶.6. In dedicatione templi sacerdotes sanctificati sunt. ¶ Unde scribitur 3. Esdre 7. Et egerunt filii israel cum his qui erant ex captiuitate illud phase quartadecima luna mensis primi: quando sanctificati sunt sacerdotes et leuite. ¶ Jste est dolor et gemitus de peccatis et vera contritio quo lauanť et sanctificanť desideria anime nostre: qui sunt spirituales sacerdotes. Hoc modo sanctificabat et lauabat animam suam propheta quando dicebat in ps. Laboraui in gemitu meo: lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrimis meis stratum meum rigabo. ¶ Jsta sanctificatio desideriorum necessaria est in die festo ad nostram dedicationem et sanctificationem. ¶ Et hoc est contra multos qui sic non sanctificant.

¶.7. In dedicatione templi sanctificati sunt leuite. ¶ Unde. 3. Esdre. 7. scribitur Et egerunt filii israel cum his qui erant ex captiuitate illud phase. 14. Luna mēsis primi quando sanctificati sūt sacerdotes et leuite Hec ibi. ¶ Jsta est mundicia cogitationum: qui sunt leuite seruientes nostris desideriis qꝫ sacerdotibus Et habēda est in diebus festiuis vt possimus sanctificari quia nō sufficit mundare desideria dolendo de peccatis commissis: Nisi etiam mundentur cogitationū peccata dolendo de malis cogitationibus: et expellendo a nobis omnem viciosam cogitationem iuxta illud Esa. i. Lauamini: mundi estote Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. ¶ Sine ista sanctificatione leuitarum non potest dei tēplum in festiuis diebus dedicari et sanctificari.

¶.8. In dedicatione templi sacerdotes induti sunt stollis. ¶ Unde scribitur. 3. Esdre. 7. Et steterunt sacerdotes leuite amicti stollis. ¶ Jstud est desideriū virtutum. Stolle enim anime sunt virtutes et sunt albe: et munde sicut vicia sunt anime vestimenta sordida: Nō sufficit ad hominis sanctificationem dolere de peccatis: sed oportet habere desiderium virtutum et bonarum operationum. ¶ Ad ista vestimenta candida inuenienda et emenda inuitat deus dicēs Apoc. 3. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum: probatum: vt locuples fias et vestimentis albis induaris vt non appareat confussio nuditatis tue. ¶ Et hoc est contra multos qui in festiuis diebus desideria sua stollis albis non in.

diunt sed sordibus ꝛ coinquinatis.

¶.9. In dedicatione templi leuite indu ti sunt stollis. ¶Unī scribit̄.3.Esdre.7 Et steterunt sacerdotes ꝛ leuite amicti stollis. ¶Istud est cogitatio virtutum ꝛ meditatio siue contemplatio reruꝫ ce lestium ꝛ honestarum. Quia enim hīc non possumus virtutum ꝛ rez celestiū desideria:nisi pri⁹ habeamus coꝝ cogi tatiōes ꝛ meditatiōes: cū inuisa diliger possimus:in cognita nequaq̄: ppea ad nr̄am sctificationem ī festiuis diebus o perandū necesse ē nr̄as cogitatiōes se cō uertere ad virtutū mūdiciā ꝛ puritatē. ¶Et hoc ē leuitas vestiri stollis albis Quod est cōtra multos qui sic non in diunt in die festo.

¶.x. In dedicatione tēpli ostiarii stete rūt p singulas ianuas. ¶Unī scribit̄.3. Esdre.7.Et steterūt ostiarii p singulas ianuas. ¶Istud est prudēs ꝛ discreta custodia oīum sensuū:Templū.n.spūa le sum⁹ nos sic dicit pau.j.Cor.3. ¶Ja nue huius templi sunt quiq̄ exteriores sensus ꝛ quiq̄ interiores: ostiarii sunt prudēs ꝛ discreta custodia istorū sensu um:Qn̄ ergo diligenter custodimus vi suꝫ in festiuis diebus tūc ostiarius vn⁹ p vnā ianuā collocat̄:qn̄ diligenter custo dimus auditum ne hauriat illicita: aliū ostiariū collocamus p aliam ianuam:ꝛ de aliis simili mō intelligendū est ¶Et ista prudens custodia sensuū ꝛ colloca tio ostiarioꝝ p singulas ianuas:necessa ria est in festiuis diebus ad nostrā sanc ctificationem:quia si non sollicite custo diantur:mors peccati ingreditur per fe nestras nostras ꝛ prophanat sanctuari um dei.Ecci.28.Sepi aures tuas spi nis ꝛ linguam nequam noli audire. Et ori tuo facito ostia ꝛ seras auribus tu is:ne forte labaris in lingua tua:ꝛ cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi.

¶xi.Dedicationem templi fecerunt filiī israel sacerdotes leuite ꝛ reliqui filiorū transmigrationis in gaudio. ¶Unde scribitur.j.Esdre.6.Fecerunt autem fi lii israel:sacerdotes ꝛ leuite:ꝛ reliqui fi liorum transmigrationis dedicationeꝫ domus dei in gaudio. ¶Mistice ista ē gratia spiritus sancti ꝛ diuina accepta tio sine qua nemo sanctificatur ꝛ signifi catur in gaudio:Nam opera propter d̄ um cum gaudio animi facta deo sunt ac cepta quia scriptuꝫ est.12.ad Cor.9.hyl larem enim datorem diligit deus. Et p gaudium etiam signatur virtus spiri tus sancti: cuius fructus est gaudium ad Gal.5.Fructus autem spiritus est ca ritas:gaudium. ¶Filii israel sunt An geli nos inspirātes:vel vires aīe memo ria intellectus ꝛ voluntas:Sacerdotes sunt desideria:leuite sunt cogitationes: filii transmigrationis sunt opera bona. Hec omnia in gaudio idest in virtute spiritus sancti ꝛ cum adiutorio diuine gratie dedicant ꝛ sanctificant templum dei in festiuis diebus.

¶12. In dedicatione templi obtulerunt victimas pacificas:vitulos centum: A rietes ducentos:agnos quadringentos ¶Unde scribitur.j.Esdre.6.Et obtu lerunt in dedicatione domus dei vitu los centum:arietes ducentos:agnos q̄ dringentos. ¶Ista est perfecta gratia rum actio de nostra sanctificatione. ¶Nam hostie pacifice offerebātur d̄o gratiaruꝫ actiōes de beneficiis receptis Et ideo per istam oblationē victima rum:gratiarum actio de nostra sancti catione designatur: Per numerum ve ro centenariuꝫ perfectio designatur iux ta illud centuplum accipiet: Et per se ptenarium qui includitur cum cente nario etiam perfectio designatur:Cen

tum enim semel & bis & quatter sum⸗ptum septingenta complectitur: in quo septennarius & centenarius numerus copulantur Post nostram ergo sancti⸗ficationem vel ad nostram sanctificationem faciendam in die festo requiritur perfecta de diuinis beneficiis gratiarũ actio: ¶ Et hoc est contra multos qui grati non sunt: & ideo sanctificari non merentur.

¶.3. In dedicatione templi obtulerunt duodecim hircos pro peccato totius populi israel ¶ Vñ scribitũ .j. esdre. 6. & obtulerunt in dedicatione domus dei hircos caprarum pro peccato totius israel duodecim iuxta numerum tribuum israel: ¶ Ista est perfecta satisfacio pro preteritis peccatis: que est necessaria ad nostram sanctificationem in die festo: Hircus enim oblatus pro peccato offerebatur in satisfactionem delicti commissi. Et per oblationem duodecim hircorum secundum numerum duodecim tribuum: perfecta & completa omnium peccatorum satisfactio designatur: que necessaria est ad nostram sanctificationem in diebus festiuis. ¶ Et hoc est cõtra multos: qui deo & proximo satisfa⸗cere refugiunt: & ideo non sanctifican⸗tur in diebus festiuis.

¶.14. Post dedicationem templi fece⸗runt filii trãsmigratiõis pascha. ¶ Unde scribitur. j. Esdre. 6. Fecerunt autem filii transmigrationis pascha quarta⸗decima die mensis primi: Purificati enim fuerunt sacerdotes & leuite quasi vnus: Omnes mundi ad immolandum pascha vniuersis filiis transmigratio⸗nis & fratribus suis sacerdotibus & sibi. ¶ Mistice post nostram sanctificationem in die festo coquere debemus agnum paschalem vel hedum: & ipsum assare igni: idest passionem domini: & transitum eius per mortem diligentis⸗sime cogitare: & de sanguine eius super vtrunque postem ponere idest super in⸗tellectum nostrum cogitando: & super voluntatem ipsum diligendo. Et in superliminari nostre adorationis ipsum reuerendo: Sic enim scriptum est de immolatione agni paschalis Exo. 12. Immolabitque hedum vniuersa multitudo filiorum israel ad vesperam pasche: & sument de sanguine eius: ac ponent su⸗per vtrunque postem & in superliminari bus domorum. ¶ Hoc autem facere debemus post nostram purificationem: Sicut sacerdotes purificati post tem⸗pli dedicationem immolauerũt pascha. ¶ Et hoc est contra multos qui & si in die festo templum dei dedicent & sancti⸗ficent ad maiora tamen non se exten⸗dunt.

¶.15. Post dedicationem templi filii is⸗rael comederunt pascha. ¶ Unde scribitur. j. Esdre. 6. Et comederunt filii israel qui reuersi fuerant de transmigratione: Et omnes qui se separauerunt a coinquinatione gentium terre ad eos vt quererent dominum deum Israel. ¶ Mistice ista est deuota sumptio eucharistie: Que cõuenienter fit post predictam sanctificationem & sollicitam passionis & sanguinis dominici meditationem: In diebus. n. festiuis precipue frequentanda est deuota sacramẽti diuini susceptio. ¶ Et hoc est contra multos tam clericos & religiosos q̃ seculares: qui huiusmodi sacramẽtũ non sollicite frequentant nec sumunt: & si sumunt non tamen cum debita deuotione.

¶.16. Post predictam templi dedicationem & pasche celebrationem & comestionem filii israel solennitatem azimorum septem diebus. ¶ Unde scribitur. j. Esdre. 6. Et fecerunt solennitatem azimo

rum septem diebus in letitia quoniam letificauerat eos dominus: Et conuerterat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret manus eorum in opere domus domini dei israel. ¶ Mistice ista est in bono continuata perseuerantia. Omne enim tempus per septem dierum circulum reuoluitur. ¶ Per hoc ergo ꝙ fecerunt solemnitatem azimorum dieb⁹ septem significatur: ꝙ omnes fideles post suam per penitentiaꝫ sanctificationem: toto vite sue tempore viuere debent in azimis sinceritatis ꝛ veritatis: Nec amplius vesci debent fermẽto malicie ꝛ nequitie. ¶ Et sicut illi fecerunt solemnitatem azimorum in letitia septem diebus: Sic ꝛ christiani toto tempore vite sue deo in azimis sinceritatis seruire debent in letitia ꝛ hilaritate cordis: quia scriptum est in ps̃o Jubilate deo omnis terra seruite domino in leticia: Introite in conspectu eius in exultatione. ¶ Sicut dominus letificauerat filios israel ꝛ conuerterat cor regis assur vt adiuuaret manus eorum in opere domus domini dei israel. Sic deus benedictus letificauit credentes conuertens cor christi iesu regis regum vt adiuuaret manus nostras in opere spiritualis edificii ecclesie catholice quia nobiscum est vsqꝫ ad consumationeꝫ seculi. ¶ Assur enim interpretatur tollens robustũ tollens acerbitatem: sustollens muruꝫ tollens angustiam: plasmatio: directionis negociator: ignis illuminatio: Dirigens: beatus ꝛ gradiens Et ideo significare potest christum regem qui est negociator dans vnicuiqꝫ talenta secundũ propriam virtutem: ipse est directio nostra. Illuminatio nostra quia est lux vera que illuminat omnem hominem ipse venit ignem mittere in terram: ipse nos dilexit ꝛ posuit animam suam pro nobis Jo. x. ipse fuit beatus: quia comprehensor: ipse gradiẽs ante nos per bonum exemplum quia cepit facere ꝛ postmodum docere ipse abstulit a nobis diabolum robustum per suam passioneꝫ Acerbitatem legis seruilis per collationem legis amoris: abstulit muruꝫ ꝛ duriciem peccati per sacramentum baptismi: amouit angustiam diaboli ꝛ babilonice seruitutis. Et contulit nobis munus gratie sue: que nos letificat ꝛ coadiuuat in fabrica spirituali anime rationalis ꝛ ecclesie militantis. ¶ Ex quib⁹ omnibus patet quomodo in diebus festiuis dedicanda ꝛ sanctificanda sit creatura rationalis: ꝛ quomodo post sanctificationem celebranda sit solemnitas azimorum: abstinendo in posteruꝫ a fermento superbie: inuidie: auaritie: luxurie: gule: ꝛ iracundie: O mortales venite ꝛ ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas: quia de sion exibit lex ꝛ verbum domini de hierusaleꝫ. ¶ Ecce quot mirabilia: quot mistica: quot diuina cõtinentur in sacra scriptura sub littere velamine quasi nuclei saporosi sub cortice duro. Venite ergo ascendamus ad montem domini ꝛ docebit nos vias suas.

¶ De tẽpli dedicatiõe facta a iuda Machabeo ꝛ de nostra in die festo sanctificatione. Cap. 108.

V Enite ascendamus ad montẽ dñi ꝛ docebit nos vias suas. ¶ Scribunt hec verba. i. Macha. 4. Et fecerũt dedicationẽ altaris dieb⁹ octo: ꝛ obtulerũt holocausta cũ letitia: ꝛ salutaria laudis ꝛ ornauerũt facieꝫ templi coronis aureis: ꝛ scutulis: Et dedicauerunt portas:

⁊ pastophoria: ⁊ imposuerunt eis ianu as: ⁊ facta est letitia in populo magna valde: ⁊ auersum est opprobrium gen tium: Et statuit Judas: ⁊ fratres e ius ⁊ vniuersa ecclesia Israel: vt aga tur dies dedicationis altaris in tempo ribus suis ab anno in annum per dies octo: a quita ⁊ vicesima die mẽsis casleu cum letitia ⁊ gaudio. Et edificauerunt in tempore illo montem syon: ⁊ per cir cuitum muros altos: ⁊ turres firmas: nequando venirent gentes: ⁊ conculca rent eum sicut antea fecerunt: Et col locauit illic exercitum vt seruarent euȝ. Et muniuit eum ad custodiendum the saurum: vt haberet populus munitio nem contra faciem idumee Hec ibi.

¶ Notate verba: ⁊ signate misteria.

¶ Quia templum dei edificatum ⁊ de dicatum sub zorobabel: prophanatum contaminatum ⁊ quasi d̃structum fue rat ab Anthioco rege sicut patet. j. Ma cha. 4. Necessarium fuit ipsum per iu dam machabeum rursum sanctificari.

¶ Et est figura nostre sanctificationis ⁊ purgationis in diebus festiuis: ⁊ quia spiritualis dedicatio fieri debet corre spondenter secundum dedicationeȝ ma terialem: Ideo consideranda sunt om nia que ad istam iude machabei dedica tionem concurrunt.

¶ Primo ista templi d̃structi dedicatio facta est in tempore hyemali. ¶ Nam est illa dedicatio templi: de qua dicitur Jo. x. Encennia facta sunt in hierosoli mis ⁊ hyems erat: incipiebat enim hec solemnitas a. 25. die mensis Casleu: cui respondet nouember ⁊ aliquando de cember in parte: prout dicit Lyra. j. ma cha. 4. ¶ Ubi de hoc scribitur ⁊ statu it iudas ⁊ fratres eius et vniuersa ec clesia Israel: vt agatur dies dedicatio nis altaris a quinta ⁊ vicessima die mẽ sis casleu cum letitia ⁊ gaudio. ¶ Mi stice per tempus hyemale: ⁊ frigidum denotatur tempus iniquitatis ⁊ culpe: sicut per ignem calidum status gratie. Nam de frigiditate culpe dicitur Ma the. 24. Quoniam habundabit iniqui tas: refrigescet caritas multorum: De caliditate gratie scribitur Luc. 12. I gnem veni mittere in terram: ⁊ quid vo lo nisi vt ardeat: Tempore ergo hyema li dedicatur templum: quia cum quis se in frigore iniquitatis aduertit ad ca lorem diuine caritatis per penitentie re formationem transferre se debet.

¶ 2. Ista templi dedicatio facta est die bus octo. ¶ Unde scribitur. j. Ma cha. 4. ⁊ fecerunt dedicationem altaris diebus octo. ¶ Mistice per numeruȝ octonarium resurrectio a septem viciis ymo a peccatis omnibus designatur. Sicut enim christus die octauo a mor tuis corporaliter resurrexit: Sic fide lis quisq; ab vniuersis viciis que p sep temnarium designantur: per peniten tie sacramentum resurgens: quasi die octauo spiritualem celebrat resurre ctionem. ¶ Quando igitur quis in die festo a viciorum vniuersitate semet ipsum elongat: quasi septemnarium transiens die octauo templi celebrat de dicationem.

¶ 3. In ista templi dedicatione obtule runt holocausta cum letitia. ¶ Unde scribitur. j. Macha. 4. Et obtulerunt holocausta cum letitia. ¶ Mistice ista est recta intentio: que est primum requi situm ad nostram sanctificationẽ post peccatum: Et ista significatur per holo caustum quia sicut holocaustuȝ erat sa crificium totaliter incensum ad hono rem diuinum Leui. j. Sic intentio no stre sanctificatiõis totaliter debet in de uȝ ⁊ in eius amorem ⁊ honorẽ referri:

¶ Quando ergo in die festiuo templū dei quod sumus nos ab Antiocho deformatum volumus reformare: sanctificare et dedicare: primo debemus deo Holocausta offerre idest intentionem nostram totaliter in deū referre: vt nosmetipsos a peccatis auertamus propter solum amorem et honorem diuinum: quia si intentio fuerit sancta et recta: totum opus nostrum lucidum erit iuxta illud Mat.6. Si occulus tuus simplex fuerit totum corpus totum lucidū erit.

¶ 4. Obtulerūt salutaria laudis. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et obtulerunt salutaria laudis. ¶ Mistice Ista est Gratiarum actio. ¶ Nā fidelis quisqꝫ cupiēs in die festo: semetipsum tanqꝫ templum dei viuum sanctificare et deo dedicare: diuine bonitati gratias agere debet et quia in tot peccatis eum a morte preseruauit et quia ad lumen veritatis et penitentie perduxit: et sic deum benedicere et laudare tenetur. ¶ Ista gratiarum actio et laus diuina salutaris est quia ad eternam ducit salutem dicente ipso deo per os prophete in ps. Sacrificium laudis honorificabit me: et illic iter quo ostendam illi salutare dei.

¶ 5. Ornauerunt faciem templi coronis aureis. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4 Et ornauit faciem templi coronis aureis. ¶ Mistice Ista est volūtatis ad bonum applicatio siue Desiderium boni: ¶ Si enim per templum intelligitur totus homo secundum illud apostoli. j. Cor.3. Templum enim dei sanctum est quod estis vos. Per faciem templi que est pars pulcrior: recte signatur voluntas: que est in homine pars dignior: per coronam vero circularem que et principio caret et fine: deus. Per aurum vero desiderium et amor designantur. Coronis ergo aureis templi facies adornatur: quando voluntas nostra diuinis et celestibus desideriis inflammat. ¶ In diebus ergo festiuis: si dei templum dedicare peroptamus: ac ornemus faciem templi: ponendo in nostra voluntate desiderium dei: Desiderium celestis patrie: Desiderium virtutis et desiderium boni. ¶ Hoc modo adornabat faciem templi propheta quando in ps dicebat: concupiuit aīa mea desiderare: iustificationes tuas in omni tpe.

¶ 6. Ornauerunt faciem templi scutulis. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et ornauerunt faciem templi coronis aureis et scutulis. ¶ Mistice Ista est voluntatis a malo Declinatio seu fuga mali. ¶ Scutula enim sunt arma repulsiua iaculorum et congrue significant fugam mali: et voluntatis a malo declinationem. Et hoc est necessarium ad nostram dedicationem et sanctificationem in diebus festiuis: quia non sufficit desiderium boni: nisi adsit: et odium mali: Et propositum declinandi a malo: Sed requiritur vtrunqꝫ dicente propheta in ps. Declina a malo et fac bonum.

¶ 7. Dedicauerunt portas tēpli. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et dedicauerunt portas. ¶ Mistice Ista est Exteriorum sensuum ad bonum applicatio que neccessaria est ad nostram sanctificationem in die festo. Et congrue exteriores sensus per portas designantur: quia Exterior nostra sensatio nihil aliud est nisi ianua quincupartita secundum augustinum. Per has enim quinqꝫ ianuas trāsit quicquid iteriꝰ ad aīum nostrum ingreditur. ¶ Has ianuas in die festo dedicamus: et sanctificamus: consensus nostros ad bonum applicamus. Uidendo honesta: Audiendo diuina loquendo vtilia: abstinendo ab illicito odoratu: ab illicito gustu: ab illici-

to factu. ¶ Et hoc est contra multos: qui in festiuis diebus sensuum exteriorum portas non dedicant nec sanctificant nec ad bonum applicant sed coinquinant: fedant & ad malum operandũ conuertunt.

¶ .8. Dedicauerunt pastophoria. ¶ Unde scribit̃.j.Macha.4. Et dedicauerunt portas & pastophoria. ¶ Pastophoria prout dicit lira.j.Macha.4. erant quedam domuncule circa atria sacerdotum edificate: in quibus offerentes hostias pacificas comedebant coraȝ domino partem sibi contingentem: naȝ de hostiis pacificis vna pars incendebatur ad honorem diuinũ: Alia cedebat ĩ vsus sacerdotum: Tertia in vsus offerentiũ. ¶ Mistice ista est interiorũ sensuum applicatio ad bonum: que necessaria est ad nostram sanctificationeȝ in die festo. Sensus enim interiores vȝ sẽsus cõis: fantasia: cogitatiua: extimatiua: & memoratiua quasi quedaȝ domũcule sunt: in quibus reseruantur ea que exteriores sensus hauriuntur: In hiis sensibus quasi in quibusdam domũculis comedunt sacerdotes: quia nostra desideria in nr̃is sanctificationibus: cogitationibus: extimationibus & memoriis quasi in quibusdam spiritualibus cibis nutriuntur & requiescũt. ¶ Ista pastophoria dedicantur: qñ in festiuis diebus ad bonum applicant̃: Ymaginãdo fantasiando: cogitando & memorando miseriam vite pñtis propria peccata Exempla sanctorum: christi passioneȝ: mortis horribilitatem: inferni amaritudinem: gloriaȝ paradisi. ¶ Et hoc est cõtra multos qui sic non sanctificant: sed coinquinant.

¶ .9. Imposuerunt Januas in portis: ¶ Unde scribitur.j.Macha.4. Et imposuerunt eis ianuas. ¶ Mistice Ista est sensuum cauta circumspectio Et a malo prouida sensuum declinatio: que necessaria est ad nostram sanctificationem in die festo: ¶ Januam oculis imponimus: cum ab inhonesta visione oculos prudenter amouemus: iuxta illō Auerte oculos meos ne videant vanitatem. ¶ Januam auribus imponim⁹ cum ipsas ab auditu detractionis amouemus iuxta illud Ecci.28. Sepi aurẽ tuam spinis & linguam neq̃ noli audire. ¶ Januam tactui imponimus: cum ipsum a molibus remouemus dic̃tes illud apostoli.j.Cor.7. Bonum est mulierem non tangere. ¶ Januam ori imponimus: cum ipsum a cibis superfluis comprimimus: iuxta illud Ecci.37. Noli esse auidus in omni epulatione & non te effundas super omnem escam: & hoc modo ponũtur ianue sensibus omnibus ne mors peccati per fenestras in animam ingrediatur. ¶ Et hoc precipue faciendum est in diebus festiuis: in quibus dedicandum & sanctificandum est dei templum quod sumus nos Unde scribitur Ecci.28. Ori tuo facito ostia: & seras aurib⁹ tuis: verbis tuis facito stateram: & frenos ori tuo rectos & Attẽde ne forte labaris in lingua. ¶ Et hoc est contra multos: qui in festiuis diebus sensibus ianuas non imponũt.

¶ .x. Facta est letitia in populo magna valde. ¶ Unde scribitur.j.Macha.4. Et facta est letitia magna in populo valde. ¶ Mistice Ista est Gratie diuine infussio: que necessaria est ad nostram sanctificationem & dedicationem in die festo. Sine qua nulla q̃tumuis perfecta operatio: animam sanctificare potest: Et merito significatur per letitiam magna valde in populo: quia per aduentum gratie spiritus sancti in animas totus homo letificatur interius & ex-

terius. Unde dicitur de baptizatis: et gratiam spiritus sancti recipientibus Act.2. Sumebant cibum cum exultatione: et simplicitate cordis: collaudantes deum et habentes gratiam ad omnem plebem. ¶ Quando ergo in festis diebus: facta a nobis debita preparatione: gratiam suam Deus nobis infundit: Tunc dedicatur templum: et leticia magna valde in populo: quia fructus spiritus sunt Caritas: Gaudium: pax ad Gal.5.

¶.xi. Auersum est opprobrium gentium. ¶ Unde scribitur.j. Macha.4. Et auersum est opprobrium gentium: ¶ Mistice Ista est Culpe expulsio: que necessaria est ad nostram sanctificationem in die festo: Et congrue culpa significatur per opprobrium: Quia reddit animam opprobriosam exosam et deo odiosam: quia Odio sunt deo impius: et impietas eius Sapien.14. ¶ Si ergo in festiuis diebus templum dei dedicare et sanctificare satagimus: opprobrium gentium auertamus: expellendo a uobis culpam superbie: inuidie: iracundie: luxurie: gule: accidie: auaritie.

¶.12. Statuerunt vt solemnitas dedicationis predicta Annuatim celebraretur: ¶ Unde scribitur.j. Macha.4 Et statuit Judas: et fratres eius. Et vniuersa ecclesia Israel: vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis: ab anno in annum per dies octo: a quinta: et vicesima die mensis Casleu cum letitia: et gaudio. ¶ Ista est Sanctificationis: et penitentie Continuatio: Que necessaria est ad perfectam templi dedicationem. ¶ Cuius ratio est: Quia Cum septies in die cadat iustus totiens per penitentiam resurgere dz. ¶ Natura enim humana in radice a primo parente viciata: prona est ad malum Gen.6. Et continue labitur de peccato in peccatum: quia Abissus abissum inuocat: Ideo continue indiget reparatione: et reformatione. ¶ Et ideo Judas: et omnis ecclesia Israel statuerunt vt festum dedicationis annuatim agatur temporibus suis ab anno in annum per dies octo: Quia singulis festiuis diebus nostre sanctificationi: et dedicationi inuigilandum est. Et hoc est contra multos qui in diebus festiuis magis curant de purificandis crinibus q̃ criminibus: De mundandis vestibus q̃ conscientiis. Uenite ergo ascendamus ad montē domini et docebit nos vias suas.

¶ De Celestium contemplatione et omnimoda rationalis creature in festiuis diebus sanctificatione.

Capi.109.

Venite ascendamus ad montez domini: et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba.j. Macha.14. Et edificauerunt in tempore illo montem Syon: et per circuitum muros altos: et turres firmas: nequando venirent gentes et conculcarent eum sicut antea fecerunt: Et collocauit illic exercitum vt seruarent eum. Et muniuit eum ad custodiendum bethsuram vt haberet populus munitionem contra faciem ydumee: Hec ibi. ¶ Quanta debeat esse veri Israel circumspectio: et purificatio: Quanta sanctimonia: et celestium contemplatio in festiuis precipue diebus figuratiue declaratur in Uerbis assumptis: Nam

¶ Post predictam templi dedicationē iudas & filii israel fecerunt aliqua nota bilia non tacenda prout declaratur im mediate .j. Macha. 4.

¶ Primo edificauerunt montez Syon. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et edificauerunt in tempore illo Montem Syon. ¶ Ista est contemplatio respectu supernorum & diligendoruz: Syon enim specula aut speculum siue speculatio interpretatur: & significat supernorum contemplationem: que congrue designatur per montem propter eius eminentiam: & altitudinem. ¶ Post nostram autem in die festo sanctificationem & dedicationem: edificare debem⁹ montem syon: quia contemplationi celestium & supernorum per desiderium vacare debemus. ¶ Montem autē syon edificamus: quando de gradu in gradū ascendendo & contemplando proficim⁹. Montem syon edificamus quando a contemplatione sensibilium & exteriorum ascendimus ad contemplationem nostrorum intelligibilium & interioruz A nostris interioribus ad contemplationem christi. Ab illa ad contemplationem supernorum spirituum: Ab illa ad contemplationem diuinitatis: a contemplatione diuinitatis ad contemplationē diuinarum personarum: Tunc enī edificamus simul & ascendimus ad montem domini: & ad domum dei Jacob. Et hoc faciendum est post nostram sanctificationem eleuando amorem & desiderium ad celestia & diuina postq̄ʒ resedimus per peccatuz in terrenis iuxta illud ps. Surgite postq̄ʒ sederitis.

¶ 2. Edificauerunt muros altos per circuitum montis syon. ¶ Unde scribit .j. Macha. 4. Et edificauerunt per circuitum scilicet montis sion: muros altos. ¶ Mistice ista est prudentia & circumspectio circa inferiora & contemnenda & dispensanda: Que cōgrue per muros altos designatur: quia sicut muri alti circumdando muniunt: & protegunt fortalicium & arcem: Sic prudentia & circumspectio circa inferiora dispensanda & contemnenda montem nostre contemplationis protegunt: & defendunt. Unde necessariū est vt qui montem cōtemplationis celestis edificat: muros prudentie & circumspectionis circumponat circa inferiora ne ab ipsis implicetur. ¶ Unde dicit Paulus ad Ephe. 5. Uidete itaq̄ʒ fratres quō caute ambuletis: non quasi insipientes sed vt sapiētes: redimētes tempus: qm̄ dies mali sunt: propterea nolite fieri imprudentes sed intelligentes que sit voluntas dei: & nolite inebriari vino in quo est luxuria.

¶ 3. Edificauerūt turres firmas. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et edificauerunt per circuitum muros altos & turres firmas: ne qn̄ venirent gētes & conculcarent eū sicut antea fecerūt. ¶ Mistice ista est speculatio circa exteriora & nociua sicut sunt demones insidiantes: & vicia insurgentia. Turres enim sunt alte & firme: per altitudinem turrium excellens speculatio & circumspectio designatur: per firmitatem vero fortis resistentia: Que duo neccessaria sunt contra vicia & demones insidiantes: Ne iterum veniant & conculcent montem nostre contemplationis sicut antea fecerunt. ¶ Ad istas turres altas faciendas contra demones insidiantes: nos admonet Petrus apostolus dicens .j. Petri. 5. Sobrii estote & vigilate: quia aduersarius vester diabolus: tanq̄ʒ leo rugiens: circuit querens quem deuoret cui resistite fortes in fide.

¶ 4. Collocauerunt exercitum in montem syon

tem syon ad seruandum eum. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et collocauit illic exercitum vt seruarent euz scʒ montem syon. ¶ Mistice ista est collectio ⁊ congregatio intentionum: Cogitationū ⁊ desideriorum in vnum solum montem contemplationis: Colligende enim ⁊ congregande sunt omnes ⁊ corporis ⁊ anime vires in vnum solum deum diligendum: Contemplandum ⁊ reminiscendum. Et talis desideriorum ⁊ cogitationum congregatio montem nostre contemplationis conseruat. Ne ab inimicis conculcetur ⁊ diruatur. ¶ De tali congregatiōe dicit Ber. in li. De amore dei cogitationes: intentiones: voluntates: affectiones ⁊ omnia iteriora mea. venite ascendamus in montē vbi deus vidit vel videtur: hec ille.

¶ 5. Munierunt montem syon ad custodiendum Bethsuram. ¶ Unde scribitur .j. Macha. 4. Et muniuit euz ad custodiendam Bethsuram. ¶ Mistice Ista est sapientie salutaris ⁊ virtutum omnium multiplicatio: nam munitio materialis que fit in aliquo fortalicio est triplex. ¶ Aut enim pertinet ad corporis sustentationem sicut est cibus potus vestimentum. ¶ Aut ad inuasionez ⁊ sic sunt arma inuasiua. ¶ Aut ad defensionem ⁊ sic sunt arma defensiua.

¶ Nostra ergo contemplatio ⁊ portio superior quasi mons syon muniēda est cibo ⁊ potu sapientie salutaris verbi diuini quod est cibus anime Math. 4. Non in solo pane viuit homo sed in omni verbo q̄d procedit de ore dei. ¶ Munienda est armis offensiuis prout sunt Orationes: Ieiunia: Elemosine: Sancte meditationes: Cogitationes: Desideria ignita: Exhortationes: Exempla bona: Predicationes: Dilectio dei ⁊ proximi. Ista enim omnia diabolum vulnerant cruciant ⁊ occidunt. Similiter Contritio: Confessio ⁊ Satisfactio. ¶ Munienda est etiam armis defensiuis: prout sunt: Patientia: Continentia: paupertas: Humilitas: Mansuetudo: Fortitudo ⁊ huiusmodi: que sunt nobis scutum contra demonis ⁊ mundi temptationes. Et he munitiones faciende sunt ad custodiendam Bethsuram .i. animam rationalem que est domus fortitudinis: Bethsura enim interpretaē domus fortitudinis ei⁹.

¶ 6. Munierunt montem syon vt haberet populus munitionem contra faciem Idumee. ¶ Unde scribiē .j. Macha. 4. Et muniuit eum ad custodiendum Bethsuram: vt haberet populus munitionem contra faciem Idumee. Mistice Ista est solicita custodia circa carnis Insidias ⁊ auaritie fraudulentiam. ¶ Ydumea .n. terrena vel sanguinea interpretatur: ⁊ significat auaritie ⁊ luxurie incitamēta. Caro .n. continue stimulat et detrahit ad sensuales delicias: ⁊ spūm a celestium contemplatione sēper deprimit iuxta illud sap. 9. Corpus quod corrumpitur aggrauat aīam ⁊ terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitātem. Terrena etiam bona semper ad yma animam trahunt: et a celestiū contemplatione prepediunt: quia ut scribitur sap. 14. Creature dei in odium ⁊ in temptationem anime hominū ⁊ in muscipulam pedibus insipiētium ¶ Contra igitur faciem ydumee .i. contra insultum carnis ⁊ auaritie munienda est nostra contemplatio ⁊ portio superior quasi mons syon: Munienda dico eius Cibo spirituali diuine sapientie Munienda armis offensiuis: Munienda armis defensiuis: ne a carne seduca-

latur:ne ad terrena inclinetur:ne ad illicita perducatur: ¶ Ex quibus omnib⁹ patet:quomodo sanctificandum et dedicandum sit dei templum in festiuis diebus:Et quomodo post sanctificationem edificandus sit mons syon mons contemplationis Meditando:Cogitando:Contemplando ac desiderando celestia O mortales. Uenite et ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De admiranda trine diuini templi dedicationis comparatione. Cap.xo.

Venite ascendamus ad montem domini et docebit nos suas. ¶ Postq̃ de trina templi dedicatione determinatuȝ est sigillatim:vȝ de illa que a Salomone:et que a zorobabel: et q̃ a Juda Machabeo facta est. Superest aliqua breuiter per comparationem mutuaȝ enarrare: vt que dicta sunt clarius innotescant. Opposita enim iuxta se posita clarius elucescunt. Sunt enim in hijs tribus templi dedicatiõibus misteria magna et multa conclusa:que lectoribus inuestigãda relinquemus:Nec loqui pro nunc intendo de templi edificatione.sed de eius dedicatione et purificatione.De qua occurrunt multa mira consideranda.

¶ p^m est: dedicatio facta a Salomone facta est in mense septembris:qui est mẽsis primus simpliciter in anno prout dicit Lyra super Exo.23. Et incepit octauo die eiusdem mensis et durauit per septem dies continuos prout habetur 3.Re.8.et 2.parali.7.et ibi Lyra. ¶ Dedicatio facta a zorobabel facta fuit i mẽse martij prout dicit Lyra super Jo.x. Qui mensis martij primus est quo ad solẽnitates prout dicit Lyra sup Exo. xxiij. ¶ Dedicatio vero facta a Juda Machabeo facta fuit in mense nouembris siue decembris.Nã incepit a.xxv. die mensis casleu qui fm Lyram partim currit cum nostro nouembri et partim cum decembri.Et durauit per octo dies continuos sic patet.j.Macha.4. ¶ Prima dedicatio facta est tempore autũnali. ¶ Secunda tempore vernali. ¶ Tertia vero tempore hiemali.Cõsidera mõ et inuestiga vt placet.

¶ 2.est Qȝ prima dedicatio facta est sub Salomone qui interpretatur pacificus siue ymago fortitudinis. ¶ Secũda facta est sub zorobabel qui interpretatur aliena translatio. Uel iste princeps trãslationis:seu iste magister conuersionis. ¶ Tertia facta est sub Juda Machabeo: Judas interpretatur confitens vel glorificans:Machabeus vero interpretatur protegens vel protectio: percutiens et ingeniosus.Et sunt ibi misteria magna: Uide ergo diligenter et considera.

¶ 3.est Qȝ in prima dedicatione congregati sunt maiores natu: principes tribuum:et duces familiarum ad Salomonem.3.Re.8. ¶ In secunda auteȝ cõgregati sunt filij israel:Sacerdotes:et leuite sicut patet.j.Esdre.6. ¶ In tertia autem congregatus est omnis exercitus ad Judam Machabeum: et elegit viros pugnatores:et sacerdotes sine macula: sicut patet.j.Macha.4. Et hec omnia cum magnis misterijs: Uide diligenter et considera si potes.

¶ 4.est Qȝ post primam dedicationem

Salomon imediate celebrauit festum tabernaculorum septem diebus continuis sicut patet.3.Re.8.et.2.parali.7.et ibidem declarat Lyra. ¶ Post secundam dedicationem zorobabel cum socijs fecerunt solēnitatem azimorum septem diebus continuis.i.fecerunt pasca transmigrationis: sicut patet.1. Esdre.6. ¶ Post tertiam dedicationem Judas Machabeus cum suis edificauerunt montem syon: et collocauerunt in eo exercitum et munitionem et fortificauerunt eum contra faciem ydumee: patet.1.Macha.4. ¶ Et ista sunt mirabilia valde: et latent in eis diuina misteria multa et magna valde. Uide et considera et quātū vales. Et memento illud euāgelij. Qui pt capere capiat.

¶ 5.est si velis dicere. Quod prima dedicatio facta a Salomone significet hominis sanctificationem in baptismo factam a christo rege pacifico: Postquam sequitur imediate festum tabernaculorum septem diebus: quia post baptismi sacramentum debemus toto tempore vite nostre quasi septem continuis diebus habitare in tabernaculis et esse tanq̄ aduene et peregrini: non habentes hic ciuitatem manentem sed futuram inquirentes: Uade caute: prudenter considera: et ne precipites sniam q2 multa latēt supra sensū humanū.

¶ 6.est si velis dicere Quod secunda dedicatio facta sub zorobabel significet hominis sanctificationem factam in sacramento penitentie post lapsum in peccatum. Postq̄ immediate celebratur festum azimorum septem diebus: quia post peractam penitentiam: abstinendū est toto tempore vite quasi septem diebus continuus a fermēto superbie: auaritie: luxurie: gule: ire: inuidie: et accidie. Uide quod dicas: considera diligenter. Nota verba et signa misteria quia multa latēt sub cortice lr̄e occultata.

¶ 7.est Si velis dicere Quod tertia dedicatio facta a iuda machabeo significet hominis perfectam sanctificationem factam in statu glorie post resurrectionē. Postq̄ immediate: Mons syon edificatur munitur: vallatur et muris circundatur contra inimicos: quia post nostram glorificationem contemplatio sempiterna stabilitur. Omnis hostis excluditur. Et mens nostra perpetua securitate firmatur: Uide diligenter quid dicas: pondera: examina: inuestiga: et clama cum propheta: Mirabilia testimonia tua: Ideo scrutata est ea anima mea. O anima rationalis ingredere in sanctuarium dei: O mortales qui toto tempore vite vestre: phisica: methaphisicas astrologica: et puerilia queq3 requiritis: Uenite et videte q̄ mirabilia fecit deus. Nam posuit in vtre aquas maris profundissimas: sacre scripture sententias inscrutabiles: O clauis dauid qui aperis et nemo claudit claudis et nemo aperit: Ueni ad docendum nos viam prudentie quia declaratio sermonum tuorum illuminat et intellectum dat paruulis. Uenite ergo ascēdamus ad montem dn̄i et docebit nos vias suas.

¶ De solēnitate phurim siue sortium ab Hester et Mardocheo istituta. Ca.iii.

Uenite ascendamus ad montē dn̄i et docebit nos vias suas. ¶ Scribūt hec vba Hester.9. Scripsit itaq3 Mardocheus omnia hec et litteris compre

bensa misit ad Judeos qui in omnibus reges prouincijs morabātur: tam in vicino positis ꝗ̄ procul: vt quar tamdecimam ꝛ quintamdecimam diem: Mēsis Adar pro festis susciperēt. Et reuertente semper anno solēni celebrarent honore: qꝛ in ipsis diebus se vlti sunt Judei de inimicis suis. Et luctus atqꝫ tristitia in hyllaritatem ꝛ gaudium conuersi sunt: Essentqꝫ dies isti epularum atqꝫ letitie. Et mitterent sib inuicem ciborum partes. Et pauperibus munuscula largirentur: Susceperuntqꝫ Judei in solēnem ritum cuncta que eo tēpore facere ceperant. Et que Mardocheus litteris facienda mandauerat: hec ibi. ¶ De ista festiuitate a Mardocheo ꝛ Hester instituta pro vltione de inimicis facta: Intelligenda ꝛ videnda sunt aliqua. Que originem: causam modū ꝛ ordinem ipsius institutionis ostendunt. Et habentur omnia in libro. Hester capitulis pluribus: prout patebit declarando singula locis suis. ¶ Sunt āt ista ordinate videnda.

¶ P̄ notandū Qꝫ cū Aman filius Amadathi exaltatus esset super omnes principes in domo regis Assueri: videns Mardocheum Judeum non sibi flectere genua nec eum adorare iratus est valde. Et statuit in corde suo perdere omnem iudeorum nationeꝫ que erat in regno Assueri. Et misit duas sortes in vrnam. ¶ Primam de mense vt sciret per sortilegiū: erat enim sortilegus prout dicit Lyra super Hester. 3. quo mense Machinatio sua de interfectione Judeorum deberet habere effectum: ꝛ cecidit sors super duodecimum menseꝫ: qui apud Hebreos Adar vocatur: ꝛ correspondet partim martio ꝛ partim februario nostro. ſm Lyram Hester. 3.

¶ Secundam de die vt sciret quo die illius mensis Judei interficiendi essent: ꝛ cecidit sors super die. 13. Et propter istam duplicem sortem missam in vas siue in vrnam: appellati sunt dies isti siue festum istud Phurim. i. Sortiuꝫ in plurali: quia due sortes in vrnam mise sunt: et quia diuina prouidentia: Sortem illam ad malum Judeorum ordinatam ad bonum eorum conuertit.

¶ Hec est ratio appellationis sortium ſm Lyram super Hester. 9. ¶ De istis sortibus scribitur Hester. 3. Mēse primo cuius vocabulum est Nisan anno duodecimo regis Assueri: missa ē sors in vrnam: que Hebraice dicitur phur coram Aman: quo die ꝛ quo mense gēs Judeorum deberet interfici. Et exiuit mēsis duodecimus qui vocatur Adar. Et infra: Ut delerent ꝛ occiderent omnes Judeos a puero vsqꝫ ad senes paruulos ꝛ mulieres vno die: Hoc est tertiodecimo die mēsis duodecimi qui vocatur Adar: ꝛ bona eorum diriperent. Hec ibi.

¶ 2. Rex Assuerus ad instigationem Aman misit edictum per omnes regni sui prouincias vt omnes Judei interficerentur ꝛ eorum bona diriperentur. ¶ Unde scribitur Hester. 3. Uocati sunt scribe regis mense primo Nisan: tertiadecima die eiusdem mensis: ꝛ scriptum est vt Jusserat Aman ad omnes satrapas regis ꝛ iudices prouinciarum: diuersarumqꝫ gentium ex nomine regis Assueri. Et littere signate ipsius annulo mise sunt per cursores regis ad omnes prouincias vt occiderent ꝛ delerent omnes Judeos. Festinabāt cursores qui missi erant: regis imperiū iplere: Statimqꝫ in susis pepēdit editum: rege ꝛ Aman celebrante cō

uiuius: et cunctis iudeis qui in vrbe erāt flentibus.

¶ 3. Rex Assuerus ad intercessionem Hester regine ꝛ vxoris sue mutauit edictum. ¶ Nam reuocauit edictum de interfectione Judeorum ꝛ fecit edictum vt Judei interficerent omnes inimicos suos. Et constituit vt die tertiadecima mensis duodecimi Adar Judei interficerent hostes suos: sicut eadem die ꝛ eodem mense Hostes iudeorum decreuerant omnes iudeos interficere. Et hoc per diuinam prouidentiam ordinātem malum in bonum: et conuertentem malum in caput impiorum. ¶ De isto autem nouo edicto scribitur Hester. 8. Responditqꝫ rex Assuerus hester regine ꝛ Mardocheo iudeo. Scribite ergo Judeis sicut vobis placet ex regis nomine signantes litteras annulo meo: Ipseqꝫ ep̄le que regis nomine mittebātur annulo illius obligate sunt: ꝛ mise p̄ veredarios: qui per omnes prouincias discurrentes: veteres litteras nouis nūcijs preuenirēt: Quibus imperauit rex vt conuenirent Judeos per singulas ciuitates ꝛ in vnum preciperent congregari vt starent pro animabus suis. Et omnes inimicos cum coniugibus ac liberis ꝛ vniuersis domibus interficerent atqꝫ delerent: Et cōstituta est per omnes prouincias vna vltionis dies idest tertiadecima die mensis duodecimi Adar: Hec ibi.

¶ 4. Cum Judei audissent istud nouuꝫ edictum de sua liberatione ꝛ inimicorū suorum interfectiōe: tunc illis noua lux oriri visa est gaudium honor ꝛ tripudium. ¶ Unde d̄ hoc scribitur Hester. 8. Judeis autem noua lux oriri visa est. Gaudium: Honor: ꝛ Tripudiuꝫ: Apud omnes populos vrbes atqꝫ prouincias: quocunqꝫ regis precepta veniebāt: Mira exultatio: Epule atqꝫ conuiuia ꝛ festus dies in tantum vt plures alterius gentis ꝛ secte eorum religioni ꝛ cerimonijs iungerentur: Grandis enim cunctos Judaici nominis terror inuaserat.

¶ 5. In die tertiodecimo Mensis Adar Judei qui erant in vrbe susis que initium fuit regis Assueri: interfecerunt decem filios Aman Agazite hostes Judeorum ꝛ alios quingētos viros. ¶ Judei vero qui erāt in prouincijs regni Assueri eadem die interfecerunt inimicos suos: ꝛ sic in die quartadecima occidere cessauerunt ꝛ sic constituerunt diem decimūquartum esse solēnem. ¶ Judei vero qui erant in susis ad instantiaꝫ Hester regine in die quartadecima suspenderunt decem filios Aman in patibulis ꝛ interfecerunt trecentos viroꝫ in susis. Et sic in quintadecima die occidere desierunt ꝛ constituerunt eūdem diē solēnem. Et sic constituti sunt dies solennes duo vꝫ dies. 14. mensis Adar: In qua Judei qui erant extra ciuitateꝫ Susis cedere desierunt. Et. 15. in qua cedere desierunt Judei qui erāt in Susis. ¶ Unde de hoc scribitur Hester. 9. Dies autem tertius decimus mensis Adar vnus apud omnes interfectionis fuit: ꝛ quartadecima die cedere desierunt. Quem constituerunt esse solēneꝫ vt in eo omni tempore deinceps vacarent epulis gaudio atqꝫ conuiuijs. At hij qui in vrbe Susis cedem exercuerant tertiodecimo die ꝛ quartodecimo eiusdem mensis in cede versati sunt. Quintodecimo autem die percutere desierunt. Et idcirco eundem diem constituerunt solēnem epularum atqꝫ leticie. Hec ibi.

¶ 6. Judei statuerunt hos dies solēnes: quia in ipsis de suis inimicis victi ꝛ vin

dicati sunt. ¶ Unde scribitur. Hester. 9. Scripsit itaque Mardocheus hec omnia: et litteris comprehensa misit ad Judeos qui in omnibus regis prouinciis morabantur: tam in vicino positis quam procul: vt quartamdecimam et quintamdecimam diem mensis Adar pro festiuis susciperent. Et reuertente sicut per anno solemni celebrarent officio: quia in ipsis diebus se vlti sunt iudei de inimicis suis: et luctus atque tristitia in hilaritatem gaudiumque conuersi sunt: Hec ibi. Institutum est ergo festum in memoriam diuini beneficij recepti.

¶ 7. Instituerunt: vt hij duo dies essent dies epularum vt vacarent Epulis et cibis. ¶ Unde scribitur Hester. 9. Scripsit Mardocheus vt quartamdecimam et quintamdecimam diem mensis Adar pro festis susciperent et reuertente anno solemni celebrarent honore. Essentque dies isti epularum: Hec ibi.

¶ 8. Instituerunt vt hij duo dies essent dies letitie et gaudij. ¶ Unde scribitur Hester. 9. Quem constituerunt esse solemnem: vt in eo tempore omni deinceps vacarent: epulis: gaudio: atque conuiuijs: et infra. Essentque dies isti epularum atque letitie: Hec ibi. Et sic hij duo dies festi erant ordinati ad gaudium, et letitiam de victoria obtenta et de occisione inimicorum.

¶ 9. Instituerunt vt hiis duobus diebus festiuis sibi inuicem Judei mitterent ciborum partes. ¶ Unde scribitur Hester. 9. Essentque dies isti epularum atque letitie. Et mitterent sibi inuicem ciborum partes.

¶ x. Instituerunt vt hiis duobus diebus solemnibus et festiuis pauperibus munera largirentur. ¶ Unde scribitur Hester. 9. Essentque dies isti epularum atque letitie: et mitterent sibi inuicem ciborum partes: et pauperibus munuscula largirentur: Hec ibi. Hec sunt mirabilia valde: et suspensiua contemplatione dignissima. Uenite ergo ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas.

¶ De christi atque diaboli pugna: et diei festi sanctificatione multiplici. Cap. xxi.

V Enite ascendamus ad montem domini et docebit nos vias suas. ¶ Scribuntur hec verba. Hester. 9. Scripseruntque Hester regina filia Abiahil et Mardocheus iudeus etiam secundam epistolam vt omni studio dies illa solemnis sanciretur in posterum etc. ¶ Quia festum solemne precessit Mardochei et aman crudelissimus conflictus sicut ex precedentibus patet et inferius lucidius declarabitur pro predictorum intelligentia: pro christi et diaboli pugna declaranda: et pro diei festi sanctificatione multimoda: non nulla sunt ordinate et seriatim annotanda.

¶ Primo notandum est qualis sit istorum nominum interpretatio. ¶ Assuerus interpretatur beatitudo et significare potest deum qui est beatitudo nostra obiectalis. ¶ Aman interpretatur iniquus vel coangustans et significat diabolum qui est pater iniquitatis et mendacij et rex super omnes filios superbie Job. 41. et est coangustans et comprimens in carcere peccati et in carcere inferni omnes sibi consentientes. ¶ Hester interpretatur eleuata in populis: Aut preparata in tempore: et significat virginem mariam que eleuata est super omnes populos: Quia beatam eam dicunt omnes generationes: Luc. 1.

¶ 2. notandum q2 aman iste in regno assueri fuit secundus a rege prepositus omnibus principibus ꝛ adorabatur ab omnibus. ¶ Unde scribitur Hester. 3. Post hoc rex assuerus exaltauit Amā filium Amadatbi: qui erat de stirpe Agag. et posuit solium eius super omnes principes quos habebat: cunctiqꝫ serui regis qui in foribus palacij versabantur flectebant genua ꝛ adorabant eum. Sic enim preceperat eis imperator. ¶ Mistice lucifer per Aman significatus: secundus post regem fuit in regno altissimi q2 erat nobilissimus omnium creaturarum ꝛ omnium angelorum: sicut lucifer est nobilissima omniū stellarum. Unī de ipso dicitur Job. 40. Ipse est principium viarum dei. ¶ Ipse fuit prepositus omnibus alijs principibus: quia omnium angelorum erat hierarcha. ¶ Ab omnibus adorabatur: quia omnium erat supremus in sapientia: decore: potentia: diuitijs ꝛ delicijs. ¶ Unde d eo scribitur: Ezech. 28. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia: perfectus decore. In delicijs paradisi dei fuisti. Omnis lapis preciosuꝫ operimentum tuum.

¶ 3. notandum q2 iste Aman cogitauit interficere regem Assuerum ꝛ eum regno priuare: ꝛ in persaꝝ regnum transferre ad macedonas. ¶ Unde scribitur de eo Hester. 16. Aman filius Amadathi ꝛ animo ꝛ gente Macedo: Alienus qꝫ a persarum sanguine: et pietatem nostram sua crudelitate cōmaculans: peregrinus a nobis susceptus est: et tantam in se expertus humanitatez vt pater noster vocaretur: et adoraretur ab omnibus post regem secundus. Qui in tantum arrogantie tumorem sublatus est: vt regno priuare nos niterēt ꝛ spiritu. Nam Mardocheum cuius fide ꝛ beneficiis viuimus: ꝛ consortem regni nostri Hester cum omni gente sua: nouis quibusdam ꝛ inauditis machinis expetiuit in mortem. Hoc cogitans vt illis interfectis insidiaretur nostre solitudini. Et regnum persarum transferret in macedonas: Hec ibi. ¶ Mistice sicut iste Aman nisus est surripere regnum Assueri: Sic diabolus vsurpare sibi voluit equalitatem ꝛ dominiuꝫ dei cupiēs non subesse deo sed similis fieri altissimo. Ysa. 14. Qui dicebas in corde tuo: In celum conscendam. Super astra celi exaltabo solium meum: Sedebo in monte testamenti: In lateribus aquilonis: Ascendā super altitudinem nubiū. Silis ero altissimo.

¶ 4. notanduꝫ q2 iste Aman habuit decez filios. ¶ Unde scribitur Hester. 9. extra decem filios Aman Agagite hostis iudeorum. Quorum ista sunt nomina: Pharsandathan: ꝛ Delphon et Espata: ꝛ phorata: ꝛ Adaba: ꝛ Aridatha ꝛ ephermescha: Arisai: ꝛ Aridai et Uaisatha. Hec ibi. ¶ Mistice sicut iste Aman decem filios habuit. Sic lucifer omnes iniquos genuit filios: vniuersitas enim iniquorum per denariuꝫ numeruꝫ designatur qui est perfectus. De ipso autem lucifero scriptum est Job. 41. Ipse est rex super omnes filios superbie.

¶ 5. notandum q2 iste Aman preparauerat excelsaꝫ trabem ꝛ crucem: in qua cruciare ꝛ occidere cogitabat Mardocheuꝫ. ¶ Unde scribitur Hester. 5. Responderuntqꝫ ei zares vxor eius ꝛ amici ceteri: Iube parari excelsam trabem habentem altitudinis quinquaginta cubitos ꝛ dic mane regi vt appendatur super eam Mardocheus: ꝛ sic ibis cum rege letus ad conuiuium. Placuitqꝫ ei consiliū ꝛ iussit excelsam preparari cru

cem. ¶ Mistice sicut iste Aman crucem Mardocheo preparauerat procurans eius mortem: sic princeps tenebrarum diabolus infernalis: Christo iesu domino nostro crucem per suos ministros preparari fecit: credens ipsum in illa cruce interficere & occidere. Instinctu enim diaboli procurata fuit mors & passio christi.

¶ 6. notandum. Quod ad instigationem istius Aman. Rex assuerus miserat per nuncios: cursores & veredarios edictum crudele per omnes regni sui prouincias: vt omnes Iudei viri & mulieres: paruuli & senes sine discretione interficerentur. ¶ Unde scribitur Hester. 3. Scriptum est vt iusserat Aman: & littere signate sunt ipsius regis annulo: & mise sunt per cursores regis ad vniuersas prouincias: vt occiderent atque delerent omnes Iudeos a puero vsque ad senem: paruulos & mulieres vno die. ¶ Mistice ad instigationem diaboli quasi aman. Qui preuaricare fecit primum parentem. Deus gloriosus crudele mortis editum promulgauerat dicens Gen. 3. Puluis es & in puluerem reuerteris. Et misit per cursores suos. s. prophetas veteris testamenti: qui per omnes mundi prouincias discurrentes clamabant. Omnes morimur & quasi aque dilabimur super terram que non reuertuntur. 2. Re. 14. Et illud ps. Quis est homo qui viuet & non videbit mortem: eruet animam suam de manu inferi. Et sic luctus erat in omni populo ex edito mortis diuulgato.

¶ 7. notandum. Quod ad destruendum edictum crudele de mortis sententia: instinctu ipsius Aman diuulgatum: insurrexerunt Mardocheus & Hester regina. Nam Mardocheus audito decreto de mortis iudeorum sententia: Scidit vestimenta sua & indutus est sacco: spargens cinerem capiti. Et in platea medie ciuitatis voce magna clamabat ostendens amaritudinem animi sui Hester 4. Et suggessit Regine Hester vt accederet ad regem & oraret pro populi liberatione: Quod & fecit. Et ad eius supplicationem rex misit per omnes prouincias contrarium edictum: vt omnes Iudei viuerent & suos inimicos interficerent sicut patet Hester. 8. ¶ Mistice ad intercessionem christi iesu: qui pro amaritudine nostre mortalitatis & condemnationis scidit vestimenta corporis sui: & aspersus est cinere & cilicio penitentie: & amarum fletum pluries assumpsit. Et ad supplicationem Hester idest gloriose virginis marie: que interpretatur eleuata in populis: commutatum est decretum mortis in decretum vite: quia per christi passionem & mortem: ablata est sententia mortis eterna: & data est sententia vite. Quia mortem nostram moriendo destruxit & vitam resurgendo reparauit. Et misit cursores noui testamenti. i. Apostolos & predicatores euangelicos: qui vitam omnibus & a mortuis resurrectionem annunciarent.

¶ 8. notandum. Quod Aman in illo patibulo & cruce: quam parauerat Mardocheo crucifixus & mortuus est. ¶ Unde scribitur Hester. 7. Si lignum quod parauerat Mardocheo: qui locutus est pro rege stat in domo Aman habens altitudinis quinquaginta cubitos: Cui dixit rex. Appendite eum in eo. Suspensus est itaque Aman in patibulo quod parauerat Mardocheo: & regis ira quieuit. ¶ Mistice in cruce quam demonis astutia & crudelitas christo Iesu preparauit. Ipse diabolus crucifixus est: quia ibi dominium & virtutem perdidit & quos tenebat captiuos amisit. Unde canit Ec-

clesia: vt qui in ligno vincebat: in ligno quoqꝫ vinceretur. Et vnde mors oriebatur inde vita resurgeret.

¶ 9. notandū Qꝫ audito decreto de publicatione vite: Gaudiuꝫ mirabile diffusuꝫ est in Judeos: Mira exultatio epule ⁊ cōuiuia. ¶ Unde scribitur Hester 8. Judeis autem noua lux oriri visa est: Gaudiū: Honor: ⁊ Tripudiū apud oēs populos vrbes atqꝫ prouincias: quocūqꝫ regis pcepta veniebant Mira exultatio: Epule: atqꝫ conuiuia. ¶ Mistice audito christi aduentu in carne gaudium magnum factum est in toto humano genere: Unde dixit Angelus tanꝗ nūciuꝫ ⁊ cursor Assueri Luc. 2. Nolite timere. Ecce. n. euangelizo vobis gaudiū magnuꝫ quod erit omni populo: qꝛ natus est vobis hodie saluator: qui ē christus dominus in ciuitate Dauid. ¶ Simil'r postꝗ christus surrexit a mortuis: publicata per angelos tanꝗ per dei cursores eius resurrectione: Omnibus discipulis eius: noua lux oriri visa est: Gaudium ⁊ tripudiū: ⁊ honor apud oēs regiones. Unde dixit Angelus mulieribus querētibus eū math. 28. Nolite timere vos: Scio. n. ꝙ iesum qui crucifixus est queritis. Non est hic: Surrexit enim sicut dixit. Et Jo. 20. Gauisi sunt ergo discipuli viso dn̄o.

¶ x. notandū Qꝫ Mardocheus vidit in somnis visiōnē mirabilē. Duorū draconum adinuicem purgantium. ¶ Unde Hester. xi. Anno secūdo regnante Arthaxerse maximo: prima die mēsis Nisan: vidit sōnium Mardocheus filius Jaheri: filij semei filij Cis de tribu Beniamin: hō Judeus: qui habitabat in vrbe Susis: vir magn⁹ ⁊ īter primos Aule regie. Erat aūt de nūo eorū captiuoꝝ: quos trāstulerat Nabucodonosor rex Babilonis ď Jer'lm cū Jeconia rege Juda. Et hoc eius sōniū fuit. ¶ Apparuerunt voces ⁊ tumult⁹: Tonitrua ⁊ terremotus ⁊ cōturbatio sup terrā. Et ecce duo dracones magni: paratiqꝫ cōtra se in pliū. Ad quorū clamorē cūcte cōcitate sūt natiōes vt pugnarēt cōtra gētē iustoꝝ. Fuitqꝫ dies illa tenebraꝝ ⁊ discriminis ⁊ tribulatiōis ⁊ angustie ⁊ ingens formido sup terrā. Cōturbataqꝫ ē gens iustoꝝ timētiū mala sua ⁊ ꝑparata ad mortē: Clamaueruntqꝫ ad deū. Et illis vociferātitib⁹: Fons puuꝫ creuit in fluuiū maximū ⁊ in aq̄s plurimas redūdauit: Lux ⁊ sol ortus est: ⁊ humiles exaltati sunt. Et deuorauerunt inclitos. ¶ Isti duo dracones fuerunt Aman ⁊ Mardoche⁹: Fons puus Hester. Gens iustorū: Gens iudeorū: Natiōes cōcitate ꝫ iustos inimici sūt iudeorū. ¶ Un̄ scribitur Hester. x. Dixitqꝫ Mardocheuꝫ Adeo facta sunt ista. Recordatus sum sōnii qđ viderā hec eadem significātia: Nec eoꝝ quicꝗ irritū fuit. ¶ Paruus fons qui creuit in fluuiū. Et in lucē solēqꝫ cōuersus est ⁊ in aq̄s plurimas redūdauit Hester est: quā rex accepit vxorē ⁊ voluit esse reginā. Duo aūt dracones: Ego sum ⁊ Aman: Gentes que conuenerāt: hij sunt qui conati sunt delere nomen Judeorū: Gens aūt mea israel est que clamauit ad dn̄um ⁊ saluū fecit populū suū. Et fecit signa magna atqꝫ portēta īter gētes. Et duas sortes eē pcepit vnā populi dei ⁊ alterā cunctarū gētiū. Hec ibi. ¶ Mistice per istos duos dracones intelligi pūt xp̄s iesus qui est caput iustorū: Et lucifer qui est oīum caput iniquorū: Aman. n. interp̄tatur iniquus: ⁊ significat luciferū oīuꝫ iniquoruꝫ caput ⁊ magister: mardoche⁹ aūt interp̄tat̄ amare cōterēs ipudētē ⁊ signat xp̄m iesum qui diabolū efrontem ⁊ impudentē cū amaritudine cōtriuit vt de

bellauit. ¶ Et lucifer cōgrue figuratur per draconem propter eius malicias: q2 vt dicit Aug⁹ Draco occulte insidiatur De isto dracone dicit ps. Super aspidē ꝛ basiliscum ambulabis ꝛ conculcabis leonem ꝛ draconem. ¶ Et cristus etiaꝫ congrue figuratur per draconeꝫ ꝓpter similitudinē carnis peccati. Unde figuratus fuit per serpentem eneū suspensū in ligno. Nū. 21. Sicut .n. serpens eneus similis fuit serpenti venenoso ꝛ tamē nihil habuit veneni: sic ꝛ christus habuit carnem similem peccatrici: nihil tñ habuit de veneno peccati. Et ideo ipse dixit Jo. 3. Sicut moises exaltauit serpentem in deserto. Ita exaltari oportet filium hoīs. ¶ Duo ergo dracones sunt christus ꝛ lucifer. Et hij sunt in prelīuꝫ concitati ꝛ parati adinuicem preliandū. Nam lucifer est fortis armatus qui custodit atriuꝫ suū. Et christus est armatus fortior superueniēs qui anima eius arma dirūpit Luc. xi. Cum christo est gens iustorum. Cum lucifero gens iniquorum Luc. xi. Qui non est mecuꝫ cōtra me est. ¶ Ad congressum istorum Draconum apparuerūt voces ꝛ tumultus ꝛ tonitrua ꝛ terremotus ꝛ conturbatio super terram: quia ꝛ vetus ꝛ nouum testamentum nihil aliud clamant nisi pugnam inter christum ꝛ diabolūꝫ. Et tumultus magnus factus est in celo In pararadiso terrestri: ꝛ in mūdo. Et tonitrua magna .i. cōminationes in scriptura facte sunt. Et terremotus ꝛ conturbatio sensualitatis: Carnis: ꝛ sensuū ꝛ etiam tiranorum ꝛ omniū malorum. Et concitate sunt gentes aduersus iustos ꝛ fideles vt delerent eas. ¶ Sed gens iustorum clamauit ad deum orationibus ꝛ ieiunijs: ꝛ exaudiuit eos. ¶ Fons paruus qui creuit in fluuium magnum est virgo maria paruula exhumilitate ꝛ paupertate. Hec creuit in fluuium magnum quia despensata est Assuero idest eterno patri ꝛ facta est regina totius regni. Et in aquas plurimas redundauit: quia gratiarum omnium flumina fidelibus effundit quia effecta est mater gratiarum. ¶ Hec virgo benedicta suis sacratissimis precibus Assuerum exorauit pro populi sui liberatione. Qui ostendit ei clementie virgaꝫ ꝛ decretum mortis in vite decretum cōmutauit. ¶ Tunc Ortus est sol iustitie christus iesus ꝛ lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Et sic humiles fideles exaltati sunt ꝛ deuorauerunt inclitos in fideles ꝛ superbos.

¶ xi. notandum Q2 sicut Judei ad imperium assueri ꝛ ad decretum eius congregati sunt vt starent pro animab⁹ suis ꝛ omnes inimicos suos cum coniugibus ac liberis ꝛ vniuersis domibus interficerent atq3 delerent sicut patet Hester. 8. ¶ Sic fideles christicole ad imperium saluatoris nostri dei congregari ꝛ coadunari adinuicem debemus per vnionem ꝛ pacem atq3 concordiam. Et stare viriliter constanterq3 cōtra hostes pro salute animarum nostrarum. Et interficere atq3 delere et exterminare omnia vicia: omnia peccata ꝛ omnes viciosas passiones. Et eradicare omnes viciorum radices omnes circūstantias peccatorū. Et omne inductiuū ꝛ incitamentum ad malum.

¶ xij. notandum Q2 sicut Hester ꝛ mardocheus instituerunt festum phurim siue sortium esse dies epularum. ¶ Sic fideles dies festiuos facere debent dies epularū: Cibando ꝛ nutriendo animas rationales spūali cibo verbi diuini qd̄ ē verus animarū cibus Math. 4. Nō in solo pane viuit homo sed in omni ver-

bo quod procedit de ore dei. Et est contra multos.

¶13. notandū. Et sicut Hester ⁊ Mardocheus instituerūt hos dies eē dies leticie ⁊ gaudii. ¶ Sic fideles dies festos debent gaudio ⁊ spūali letitie dedicare psalendo. iubilādo ⁊ ⁊ cantando deo in hymnis psalmis ⁊ canticis spūalib⁹: cū iocūditate ⁊ hylaritate cordis iuxta illud ps. Cantate dn̄o canticū nouū: laus eius in ecclesia sanctorū: Letetur israel in eo qui fecit eum.

¶14. notandū Et sicut Hester ⁊ Mardocheus ordinauerūt vt in festo fortiuz iudei sibi inuicē ciborū partes mitterēt ¶ Sic in festiuis diebus debēt fideles de diuinis eloquiis adinuicē loqui: Inuicē instruere. Debēt semetipsos in diuinis laudib⁹ p bona exēpla inuicē incitare. Et hoc est ciborū spūalium partes inuicē mittere.

¶15. notandū. Et sicut Hester ⁊ Mardocheus ordinauerunt vt in festo fortiū Judei pauperibus munuscula largirentur: ¶ Sic in diebus festiuis debēt fideles operib⁹ misericordie incūbere dādo pauperib⁹ ⁊ indigētib⁹. Et sic digne festa celebrabunt. ¶ De quorū celebratione pro nūc hec dicta sufficiāt. Ex quib⁹ tn̄ declaratio intelligentibus patere pōt. Quāta sit diuine scripture pfunditas: quāta sublimitas: Quātaq₃ spūalitas. Aduertāt ⁊ ignoscāt studiosi curiosiq₃ lectores: q₂ cū tot ⁊ tāta de ptinētib⁹ ad diuinū cultū ⁊ ō structura virtutū in lucem edita sunt attn̄ radices tm̄ vt plurimum in mistica expositione tetigimus: ⁊ i vnico vt plurimū sensu morali v₃ dilatati sum⁹. Quid igit stuporis. Quid admiratiōis occurreret: si ad leoninā allegorici sensus fortitudinē: vel ad aquilinaz anagogici sublimitatē sermo prorūpat: Parcāt imbecillitati: parcāt ⁊ tēporis paruitati: studiosis sufficit fundamenta iecisse: ⁊ studiose messis semina preiactasse. ¶ Attollāt igit veri israelite mentē: suspendāt sensuz: procēdant in geninz. Et in medio cordis sui: quasi in spacioso arentis deserti loco: suspiciāt ⁊ admirētur: speculent ⁊ contēplent miram ornatissimi tabernaculi structurā: diuinū ⁊ celitus datū sacerdotiū: sacerdotales vniuersum pfigurātes vestes. Multiformia ⁊ celitus instituta sacrificia: Armonicā solēniū dierū istitutionē ⁊ sic videbūt mirabilia in dserto: clamabuntq₃ cū ppheta Mirabilia testimonia tua: iō scrutata ē ea aīa mea. ¶ Sz ecce dū talia cogitamus: dū in desertum ire molimur ⁊ deo nostro sacrificare decernimus: obstāt ⁊ insurgūt potentissimi reges. Induratur pharao: occurrit amalech. Edom irrūpit. Precipitat chananeus; Seon amaricat: Og occurrit armatus, Balaac iracūdia feruet: ⁊ si mirabilia vidimus in deserto in spūalis tabernaculi errectiōe: mirabiliora videbimus in horrēda reguz resistentiū debellatione. De qua in sequēti pte mirabilia describūt. ¶ Ad supsubstātialē: igit ⁊ supdeā ⁊ supbonā beatissimā trinitatē cum iaz vtcūq₃ pausantes ⁊ respirātes: mētis oculos eleuem⁹. Et in xp̄m iesuz dn̄m nr̄m mistice theologie: mistici ascēsus. Israeliticiq₃ pfect⁹: doctorē vnicū mētis desideria sustollam⁹: nec nō ⁊ in fulgētissimā mūdi lucē gloriosā vginē mariā dei genitricē purū mētis suspēdamus intuitū. Quorū ope: nutu: fauore: pij istillationib⁹: amorosisq₃ suspirijs: oīa pdicta concepimus: incepimus: psecuti sumus: ⁊ cōpleuimus ⁊ ecclesie catholice corrigēda subiecimus: Horū inquā illustrāte luce: purgēte affectu: zelo stimulante: cōtēplatiōe suspēdente: ⁊ vigore p oia ⁊ supra vires pprias corro

borāte:hui⁹ nr̄i sursū corda ⁊ rōnal'aīe amenissime padisi:gémeqȝ pulcherri ⁊ me. Hui⁹iquā scripturaꝝ scrutinij:⁊ in flāmāde mētis dirrectoꝝ: Israelitici ⁊ qȝ ꝑfect⁹ ꝑme parti:manū dedimus extremā: Fontali oīum bonoꝝ plenitudini trinitati:⁊ influenti ecclesie capiti xp̄o nec nō ⁊ deferēti collo:v̄gini gloriose:inmensas ⁊ imortales gratias referētes: In quibus oīs nr̄a requiescat cogitatio. firmetur meditatio:⁊ cōtēplatio suspēdatur. In his inquā nr̄a afficiatur voluntas:Cor incalescat : exardescat affectus:inflammentur desideria:⁊ omnes terminētur appetit⁹. Uenite ergo ascēdamus ad montem dn̄i:Cui sit oīs honor ⁊ gloria in secula seculoꝝ amen.

¶ Explicit liber quartus.

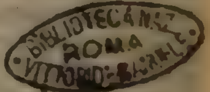
¶ Explicit prima pars operis qđ intitulatur fursum corda quod quidem diuinum opus editum est a Reuereñ. P.F.Antonio de Monelia Senuensi or. mi. reg. obs. Theologie lectore dignissimo. Impressum Bonoñ.per accuratissimuȝ Magistrum Hieronymum de benedictis Bononiensez ciuem.16.Cal'.Decembris.1522.

¶ Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y ȝ ⁊ ꝯ ꝶ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X Y Z. AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL MM NN OO PP QQ RR SS TT UU.

¶ Omnes sunt quaterni.

¶ Emēdationes toti⁹ opis in quib⁹ pm⁹ numerus notat cartā scdo colūnam.

¶ Errores primi libri.

Car.5.col.1.anibilate pro anbelate.
Car.12.col.2.fm diuersos p diuersas
car.12.col.4.representas p representans
car.17.col.1.principium pro principum
car.16.col.3.oportuit,pro oportuit te
car.26.1.celestis pr̄ia pro celesti patria
car.33.1.Querunt pro Que erunt
car.34.2.compēdiosus pro cōpēdiosi⁹:
car.34.2.exercitum pro exercitium

¶ Errores secundi libri.

car.37.1.Intentionis pro intentiones
car.39.2.agilitate pro agilitante
car.39.3.impetū spiritū p īpetum spūs
car.40.2.acueo pro acuendo
car.49.1.ipsa aqua pro ipsa terra
car.53.4.Que pro quomodo
car.53.4.prosecuntur p persecuntur
car.78.1.Helliseus pro Helias
car.61.3.inconomicam pro economicam
car.63.2.dedit mi pro mihi
car.63.4.scdo requirit⁹ p quīto requiru⁹

¶ Errores tertij libri.

car.68.3.pp voluntatē p pp violentiam
car.71.2.& absoluere pro & absorbere,
car.73.4.est que pro que est
car.81.1.cōminātes pro cōminantis
car.82.1.sic venatas pro sic variatas
car.83.2.Que sunt pro Quesiuit
car.85.4.Ista memoria p Ita mēoria:
car.90.1.mūdi supior: p mūdo supior
car.96.4.Ita est vnū pro Ita q̄ est vnū
car.96.4.vt lextus pro vt lesius
car.102.3.auditus pro auditui
car.105.3.nieromātie pro nicromantie.
car.105.3.imūdibilib⁹ p inumerabilib⁹
car.105.3.magnū sigm̄ q̄stū p magnū q̄stū
car.106.2.pscrutamur p pscrutemur
car.112.3.Quem recte pro qui recte
car.114.2.sue virtutis pro sue veritatis
car.115.1.pp rationem pro preter rōnem
car.116.3.Norma pro Noema.
car.118.3.phs.6.p phs.6.ethicos
car.119.2.tuū prudenter p tuū prudētie
car.119.3.sic anima est pro sic alia est
car.119.4.sūt prudētes p sic sī prudētes
car.120.4.est albū q̄ alb⁹ p ē alb⁹ q̄ albū
car.121.1.Epieris pro Epickis
car.121.4.imutabilitatē pro mutabilitatē
car.122.1.que sicut habetur: p qui sic h̄g
car.124.2.prouer pro prouer.7.
car.130.1.delectationem pro dilectionē
car.130.1.in.1.li.4.pro in.j.libro.c.4.
car.134.2.quo ad pro quos ad
car.135.3.iesus spū p iesus iterficiet spū
car.138.1.humo fidei pro lumine fidei
car.138.1.respicit moralis p respicit morales iustitias.
car.138.2.ciuiri sit iudicād⁹ p ciuili sit iudicandum
car.139.3.pr̄tibus pro predicantibus
car.139.4.inquātū pro quantum
car.143.3.a terrena pro a terra
car.143.4.& quo pro & q̄uo
car.144.1.oīa virtutis p oīs virtutis
car.144.2.mūdi rōnis pro mūdi natiōes
car.144.2.& sanctus pro sanctitas
car.145.2.luminosū vniforme pro luminosum difforme.
car.146.3.nō facit simil: p nō fuit simul
car.146.4.Nam est pro non est
car.147.2.cōgelat p gelauit cristallus
car.147.2.nō intelligit pro intelligitur
car.147.3.istū firmamētū p istud firmamentum
car.147.itētionē firmā p tētionē firmā
car.149.1.quā fecit pro quā facit.
car.150.4.obseruata pro obseruat a
car.156.1.de viro nō pro de viro suo.
car.156.2.cli.18.4.pro di.18.
car.156.2.non voluit pro nō valuit
car.158.3.ita altū pro ita in altum.
car.160.2.Nec illis pro Ne illis
car.162.4.per diluuium pro p diluuij

car.171.col.4.vt sciant:pro vt faciant
car.173.col.1. math.15.pro math.25.
car.174.1.Excitatio:pro expectatio
car.175.1.& producta:pro & pductiua
car.178.4.vestiuit me:pro vestiui me
car.189.2.ad diē tertiū: p ad diez q̄rtum
car.192.2.mulieribus:pro in mulieribus
car.198.2.desistit:pro consistit
car.218.2.libellis:pro bellis
car.219.1.redens:pro & deus
car.219.3.inuaserunt:pro manserunt
car.219.4.fauente:pro faciente
car.219.4.aquisitas:pro aquisite
car.200.2.viro:pro vero
car.222.2.dicti:pro dicuntur
car.223.3.quasi:pro q̄s
car.224.1.Et sol:pro est sol
car.226.1.persuasione:pro psuasiones
car.226.horror:pro horror
car.227.2.promisit:pro permisit
car.228.2.& mirabiles:pro o mirabiles
car.233.2.pp retributionez corporis:pro propter corporis
car.235.4.Est cōiunctio:pro ē cōminatio
car.238.3.statū quoq̧:pro statura quoq̧
car.240.1.cōtēplatiōis: p cōtēplatiōib⁹
car.241.4.conatus oīa:pro conatus oīs
car.242.2.homo deo:pro homo dei
car.242.3.currēdū eū:pro currēdū eē.
car.249.2.castitatez vidualē:pro castitatem habuit vidualem
car.253.3.& cōsolatiōib⁹:pro & ɔsolatiōis
car.255.2.qui muneribus: p q̄ munerib⁹
car.258.3.fragatur:pro frangatur
car.263.3.cōfirmati:pro cōsumaui
car.268.2.videt:pro videte
car.268.4.gustatio:pro gustato
car.269.1.prodidit:pro perdidit
car.270.4.cōsiderando:pro cōsideratio
car.271.2.sicuti:pro secuti
car.271.3.cum Aser:pro eum Aser
car.271.3.dite pro dicente
car.275.3.augumentur:pro augumentet
car.276.2.montis:pro monitis
car.280.2.est sensibilia: p & sensibilia
car.280.3.producit:pro perducit
car.281.2.delectionem:pro delectationem
car.281.4.malorū:pro bonorum
car.283.4.patiente:pro patientie
car.286.4.impugnat⁹: p impinguatus
car.288.4.disceriti:pro discreti
car.297.1.diffilimor: p difficillimorum

¶ Errores quarti libri

car.317.2.sunt aene:pro sunt enee
car.324.4.aptam:pro apertam
car.328.1.beatoru:pro beatorum
car.334.3.dederium:pro desiderium
car.340.3.initelligibilia:pro itelligibilis
car.342.3.disposi pro dispositi
car.343.1.reducit:pro relucet
car.343.2.a latere:pro altare
car.343.2.cōcedenter:pro cōdecēter
car.344.1.per adherebant: p qui adherebant.
car.344.3.& fiat:pro vt fiat
car.346.1.phāmasmata: p phātasmata
car.346.4.in alteri:pro in altari
car.346.4.calescit:pro calescat
car.350.3.admirabis:pro admirabilis
car.353.3.quo:pro quomodo
car.361.1.assumptionem:pro ascēsionē
car.361.3.ydolatria:pro de ydolatria
car.362.2.lumbus:pro lumbos
car.363.1.censere:pro censetur
car.363.2.et fortissimis: p ex fortissimis
car.364.2.rectis:pro retis
car.364.3.habebat:pro habet
car.367.1.Exo.25.pro Exo.27.
car.372.2.cōmendaur:pro cōmēdatur
car.372.4.in nicessu:pro in incessu
car.376.4.gēnarij:pro gēmarij
car.377.3.ladidū:pro lapidum
car.381.3.vnius vxoris: p vnius vxoris
car.385.4.precepti:pro precepi
car.390.1.hypocrite testes:pro hypocrite tristes.

car.391. 1.propicite:pro proiicite
car.404. 1. Heredis intẽtio:pro Herodis intentio
car.409. 1.dolebbt petõe: ꝑ doleat
car.418. 3.spirarum:pro spicarum
car.420. 1. decoratio:pro decorintio
car.420. 2.iperfe:tores: ꝑ iperfectiores
car.421. 3. sumus pro fumus.
car.423. 4.solũmon:pro solũmodo
car.427. 2.precedat:pro procedat
car.427. 4. sed tertiũ:pro super tertiũ
car.428. 2.nr̃is mẽtis:pro nr̃is meritis
car.428. 4.captiuitate; pro captiuantem
car.428. 4 captiuitatem: ꝑ captiuantem
car.437. 3.ꝙ plebs:pro ꝙ plebs
car.437. 4.indigne:pro indigene
car.443. 2.in monte:pro in mente
car.443. 2.caninus:pro canimus
car.444. 2.recoliguit:pro recoligunt:
car.445. 2.nagatiue:pro negatiue
car.457. 2.inflãmatur: ꝑ iflãmantur
car.458. 4.quasi:pro ꝙ sit:
car.461. 4.se cecideret:pro si ceciderit.
car.463. 3.preseuerãtes: ꝑ pseuerantes.
car.464. 3.discutendo: ꝑ discutiẽdo
car.467. 2.egressi pro egresse
car.469. 1.habitat:pro habitabat
car.470. 2.temetipsũ:pro temetipsam
car.470. 2.ipurificatus:pro ipurificata
car.470. 3.occidisti:pro cecidisti
car.472. 4.opulatione:pro epulatione
car.478. 1.portum:pro portam
car.478. 2.cebratione:pro celebratione
car.478. 2.memoriã ꝛ voluntatem: pro memoriam ꝛ intellectum
car.48. 3.imparatam:pro imperatum
car.498. 2.cõdicuntur:pro conducuntur
car.498. 4.humilitatis siue hũilitas: ꝑ humilitas siue humilitatis operatio
car.499. 1.fiet sabbato: ꝑ fiet sbleuatio
car.499. 2.fuit opus: ꝑ fiet opus.
car.499. 3.lux^e imolãt: ꝑ lux^a im imolant
car.500. 1.si occurrẽt: ꝑ si occurrerit.
car.500. 3.arca:pro area
car.501. 1.et in quo:pro.n.in quo
car.501. 3.deuotione furni:pro decotionẽ furni
car.501. 3.clausus:pro claudus.
car.503. 3.septẽ spicibus:pro septẽ spcb^e
car.504. 1.añ intẽtionẽ: ꝑ añ icboatiões
car.504. 3.prouer.supple hẽo oĩa. 23. pre be fili mi cor tuum mihi
car.505. 4.surrepbonẽ:pro surreptiones
car.507. 1.pine:pro penitentie
car.507. 2.opprimi:pro opprime
car.507. 2.captiuitãtem:pro captiuantẽ
car.510. 3.dñm:pro dominium
car.511. 4.vel claudiũ: ꝑ vel claudum
car.512. 3.in cõspectui:pro in cõspectu
car.514. 3.cõuersantẽ: pro cõuersantes:
car.516. 1.saluatores:pro saluatoris
car.516. 2.inuitatores: ꝑ imitatores
car.517. 1.cõtaminat ꝛ coinquinat: ꝑ cõtaminant ꝛ coinquinant
car.517. 3.nõ custodiũt: ꝑ nõ custodierũt
car.518. 2.qui videbũt:pro qui videbãt
car.519. 2.i malo ꝓpõ: ꝑ i malo ꝓposito
car.520. 1.precijt:pro precij
car.522. 4.cũsiderent:pro cõsederẽt
car.523. 1.cordidus:pro cordibus.
car.524. 3.anna:pro arma
car.526. 1.preliãari:pro preliari
car.529. 1.illuminatur:pro illuminantur
car.532. 3.dominũ:pro dominus
car.535. 4.tota vie:pro tota die.
car.536. 4.specie:pro spem
car.537. 2.pluina:pro pluuia
car.539. 4.post m̃esis: ꝑ p̃m mensis
car.540. 1.designat:pro designantur
car.540. 4.ꝙ sacerdotib: ꝑ quasi sacerdotibus.
car.541. 1.indiũt:pro induunt
car.548. 2.parati:pro parari
car.549. 1.pugãtiũ:pro pugnãtium
car.500. 2.pij:pro pijs

FINIS.

Tabula Ista: O gloriose Lector multa promittit sed vberiora recipies. In qua Prius nūerus notat fol. Secūdus col.

✱

Chrisby. u. inf. post Cresc.

D

Tabula

H

Tabula

Tabula

✠✠✠

Tabula

FINIS.

Aduerte q̄ i fine.182.fol. i vltia linea dficiūt ista ꝟba. fruitio: q̄ qetabit appe^m nr̄e ocu^lis: q̄

P. FRANCISCI Rococioli Mutinensis Poete Laureati. EPIG.

Solers cura patrum coeli rimata penates
Uidit in aethereo numina trina choro.
Multa tamen caecis errabant pressa tenebris
Et que sola sibi credidit alma fides
Omnia digessit Ligur hic Antonius: atq;
Ambiguos certo contudit ore globos:
Subiecitq; oculis hominum penetralia coeli
Coelituumq; dedit dinumerare lares
Quod fuit obscurum: phoebo est iam clarius ipso:
Et patet immensi Janua tota poli.
Quos fuerat diuum lectura puerpera sensus
Credibile est ipsos composuisse deos
Nunc scimus coelum: nunc scimus numina: nobis
Jungimus ⁊ superos: constat ⁊ arte fides:

